Bp. 1762 352

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 január 6. — 1. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Újévi reménység

Vigasztalni mások is vigasztaltak bennünket, másoknak is voltak szép, vigasztaló, kedves, okos szavai. Mások is mondták, hogy az elmult szörnyüséges, kétségbeejtő esztendők után még egy hozzá hasonló nem következhetik. Amikor már minden összeomlott, tovább zuhanni nem lehet. Az idén újesztendőre nem huhogtak a viharos mennyboltozaton a vészmadarak, az idén csak a vigasztalás becsületes, emberséges hangjait hallottuk, mégis azt kell mondanunk, hogy ebben a jóleső, felüdítő koncertben is akadt egy hang, amely melegségével, szeretettől való izzásában a legjobban esett nekünk. Államférfiak, politikusok, méltóságok szólaltak meg az újesztendei nagy felvonulásban, de senkinek a vigasztaló szava nem simogatta meg olyan jólesően a mi küzdelembe belefáradt szivünket, mint *Ripka* Ferenc reménységektől tündöklő, lelkes mondatai. Ezt a beszédet nem Ripka Ferenc a *főpolgármester*, hanem Ripka Ferenc *budapesti polgár* mondotta, aki mindnyájunknak osztályos-társa, aki velünk örül a jóban és velünk szenved a rosszban.

Ezt a beszédet nem mondhatta el más, csak *Ripka Ferenc budapesti polgár*, akinél jobban, bensőbben, igazabban ismeri, de senki sem ismeri polgártársait, akinek szive egy taktusra dobban az enyémmel, meg a tiedével, a várbeli tisztviselőével, a terézvárosi kisiparosával, a lipótvárosi kereskedőével, a kőbányai, angyalföldi munkásával.

A többi beszéd, amelyeknek intencióival szemben a legnagyobb tisztelettel vagyunk, csak vigasztalt bennünket. Becsületes, jó szándékkal, több-kevesebb eredménnyel, de csak vigasztalt. A *Ripka* Ferencé megvigasztalt. Reményeket fakasztott, tettre való készséget ébresztett bennünk. Fölkeltette polgári öntudatunkat, amely mármár úgy szunnyadozott bennünk, mint 1918-ban. Most, amikor mindenki a receptek, a gyógyító- és kuruzsló-szavak egész tömegét tálalja elénk, amikor mindenki csodadoktornak érzi magát; akkor jön *Ripka* Ferenc és a maga tökéletes, soha egy pillanatra föl nem adott természetességével és egyszerüségével, logikája kristályos tisztaságával megmondja a válság egyetlenegy medicináját: *ápolni és gyarapitani kell azokat a polgári erényeket, amelyek hagyományai ennek a polgárságnak és amely erények biztositékai a sors jobbrafordulásának.*

És köszönjük *Ripka* Ferencnek azt a tisztánlátását is, amellyel felnyitotta a mi szemünket is. Innen-onnan két évtizede lesz, hogy omlik alattunk a föld, hogy reng a világ, haldoklik minden, ami régi és *az új világ* bontogatja fölöttünk titokzatos szárnyait. Eddig az óvatos bölcsek felhőkkel takarták el elölünk a születő jövendőt. Most nem lehet tovább titkolózni, zsákban macskát árulni, véka alá rejteni a szomorú valóságot. A két évtizedes földomlás Pompéjivel tette hasonlatossá az egész világot. Természetesen, akik az imént még óvatos bölcsek voltak, most sötét vészmadarak lettek: nemcsak a régi világ elmulását, de a polgári társadalom összeomlását is jósolják, mert szerintük az egész gazdasági rend túlélte magát. És itt jönnek a remények, amelyeket *Ripka* Ferenc keltett a mi szivünkben, mert szerinte tényleg el fog tünni ez a *trianoni* világ, amelyet nem siratunk meg. Az új világot annak a töméntelen erőnek és erénynek kell meghoznia, amely Budapest *polgárságában* hatalmasabb mértékben van felhalmozva, mint a világnak talán egyetlen fővárosában sem.

Annak a polgárságnak, amelyről legjobb ismerője, fajtájának egyik legkiválóbb egyede, így tud beszélni, nincs mitől tartania. Ennek a polgárságnak kezébe kell venni a saját jövendőjét és meg kell alapoznia a saját új világját. Ez a világ nem lehet egészen olyan, mint aminőben eddig éltünk, de az új épületnek nem szabad a fantasztikumok futóhomokjára épülnie. Az alap a magyar hagyományok szentsége lehet csupán, a tégla a polgári munka, az összetartó erő a polgári becsület. A polgárságnak új jövendője kialakításában világitsák meg útját az újesztendei reménységnek azok a fénysugarai, amelyeket *Ripka* Ferenc gyüjtott mindnyájunk szivében.

Megkell találni a lehetőséget a külföldi kötvények visszavásárlására

Kozma Jenő dr. az újesztendő legfontosabb problémáiról

Túl a nagy ünnepeken ismét a munka és a kötelességteljesités felé irányul minden figyelem. A főváros vezetőségének fokozottabb gondot jelent az új évben várható nehézségek leküzdése és magától értetődik, hogy a gátló körülmények nem teszik egyelőre lehetővé a nagy elgondolások és tervek keresztülvitelét. Az élet azonban nem áll meg és ezért *gondoskodni kell a főváros szerteágazó apparátusának nyugodt menetéről*, ami egyformán súlyos gondokat okoz éppúgy az adminisztráció irányitóinak, mint a községi pártok vezetőinek. A jövő évben megoldásra váró kérdésekről intéztünk kérdést

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőhöz, az Egyesült Községi Polgári Párt elnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A súlyos gazdasági viszonyok sem menthetik fel a fővárost attól, hogy régóta tervezett programpontjait végrehajtsa és ezzel is elősegítse a kibontakozást. Ebben a vonatkozásban szorgalmazni fogom az új évben

az üzemek leépitését,

hogy tovább haladhassunk azon az úton, amelyet néhány évvel ezelőtt megnyitottunk. *Látszatintézkedésekkel az üzemi problémát befejezetlenül hagyni nem szabad,* miért is erőteljes akciót indítunk a nem elsőrendű szükségleteket ellátó községi intézmények visszafejlesztésére, hogy ezzel is lehetőséget nyujtsunk a magániparnak és kereskedelemnek a terjeszkedéshez.

Semmi szükség deficites községi üzemekre, amelyekre bizonyára akadnak megfelelő pályázók a magánérdekeltség köréből.

Ez azt jelentené, hogy a főváros mentesülne az évenként visszatérő ráfizetés alól, a magántevékenység körébe utalt vállalkozás pedig *a maga egyszerübb kezelésével és magasabbrendü kommerciális érzékével bizonyára megtalálná a megfelelő üzleti számitásokat.*

— Kiemelendő eseménye ennek az esztendőnek *a közlekedési üzemek egységesitésének valóra váltása,* amelyhez az összes előkészületek megtörténtek. Közismert, hogy a törvényhatósági tanács annakidején nem tárgyalta ezt a nagyfontosságú kérdést és arra utasította az ügyosztályt, hogy az egységesitésre eredetileg kidolgozott nagyszabású és alapos javaslatát *a legközelebbi tanácsülés* napirendjére vétesse fel. *A sikló bekebelezésével* már megtörtént az első lépés ezen az úton és most már csak az van hátra, hogy

az Autóbuszüzem is a villamosvállalat nagyobb kereteibe nyerjen beosztást.

Meggyőződésem, hogy ezzel az aktussal nemcsak a vállalatok adminisztrációjának egyesitése, hanem *a közlekedés egységes tervek szerint való irányitása* is bekövetkezik, ami bizonyára jótékony hatást gyakorol Budapest belső közlekedésének felfrissítésére.

A mai rendszer megérett arra, hogy energikus intézkedéssel eltöröltessék, mert így tovább egy nagyváros közlekedési igényeit szolgálni nem lehet.

Sokkal nehezebb feladatnak látszik *a BSzKRT részvénytársasági formájának megszüntetése,* azonban az itt mutatkozó akadályokat is el fogjuk hárítani és a BSzKRT-ot olyan üzemmé formáljuk át, hogy *annak ügyvitelében az autonómiának döntő befolyása érvényesüljön.*

— Rendet fogunk teremteni az *Elektromosmüvek* működési körének abban a részében is, ahol *ma a villanyszámlák kategórizálása miatt szembeötlő visszásságok mutatkoznak.* Képtelenség, hogy mindazok a fogyasztók, akik bizonyos mennyiségen túl veszik igénybe az Elektromosmüvek termékét:

magasabb díjtételt fizetnek, mint a kis fogyasztók,

holott a józan üzleti célkitüzés azt diktálja, hogy ennek a fordítottját kell alkalmazásba venni. Én a nagyfogyasztóknak adnék kedvezményeket, csak azért, hogy az Elektromosmüvek kapacitását a végsőkig kihasználhassuk és magasabb tarifával

ne kényszerítsük őket a villanyárammal való takarékoskodásra.

A progresszivitást úgy kell alkalmazni, hogy annak eredménye ennek a nagy üzemnek az évi üzletvitelében jótékonyan megnyilvánuljon.

— A legnagyobb erővel fogjuk sürgetni *az általános szabályozási tervet,* mert anélkül messzelátó városfejlesztési programot felállítani nem lehet. Tudomásom szerint a városrendezési ügyosztály előkészítette ennek a nagyarányú munkának minden részletét és így

az intéző szerveken a sor, hogy ennek megfelelően készitsék elő a jövőt.

Kapcsolatban ezzel a kérdéssel, revizió alá kell venni *a főváros telekpolitikáját* is és ebben az elgondolásban nagy szerepet juttatnék a *Községi Takarékpénztárnak,* amelynek ilyen természetü működése a főváros anyagi érdekeire is komoly gyarapodást jelentene.

— Még mindig rendezetlen a *fővárosi alkalmazottaknak a státusa,* ahol szükséges a jól átgondolt átcsoportosítás és revizió. Az összes vonatkozásokban

igazságos ellátást kell nyujtani a tisztviselőknek és alkalmazottaknak

és csak helyeselhető, hogy az úgynevezett státusrendező bizottság már megtette az előkészületeket a rendezés keresztülvitelére. Az álláshalmozások megszüntetése is ebbe a csoportba tartozik és meggyőződésem, hogy *az évnek a folyamán sikerül is mindenkire kielégitő, végleges helyzetet teremteni.*

— Olyan időket élünk, hogy *a fővárosnak fokozottabb kötelessége a szociális tevékenység szélesebb alapokra való kiépitése.* A szegényvédelem rendezéséről van szó, hogy

Budapesten mindenki, aki arra rászorul, megfelelő támogatást és segítséget kapjon.

Kiválóan működik a főváros szociálpolitikai ügyosztálya és mindehhez csak az szükséges, hogy *a társadalmi szervezetek is megtalálják a kapcsolatot a hatóság azonos törekvéseivel.* A szociális gondoskodásra nagy súlyt kívánunk helyezni ebben az évben, miért is állandóan felszínen tartjuk ennek a nagyfontosságú problémának a sikeres megoldását.

— Pénzügyi vonatkozásokban én is *az óvatos ügyvitelnek* vagyok a hive, anélkül, hogy a fölösleges takarékoskodást mindenekfölött valónak tartanám. Ott kell

takarékoskodni, ahol lehet, viszont

a lehetőség szerint érintetlenül hagyni azokat a területeket, ahol a vállalkozók és munkások kereseti lehetőséget kaphatnak.

A főváros pénzügyeit azzal a jelzővel tudom megítélni, hogy *a biztonság mindenképpen rendelkezésre áll* és semmiféle aggodalmat sem táplálok olyan irányban, hogy váratlan meglepetések állhatnak elő. A *legnagyobb terheket* kétségtelenül

a külföldi kölcsönök annuitásai jelentik, amelynek enyhitésére egyetlen lehetőség nyilik: a kötvények visszavásárlása, amelyet ma meglehetősen alacsony paritáson árulnak a különböző külföldi piacokon.

Alkalmat és módot kell találni ahhoz, hogy a főváros is élhessen ezzel a szokásos eszközzel és ha itt ügyes előrelátással fogjuk meg a dolgot, akkor *a külföldi kölcsönök terheit lényegesen csökkenthetjük.*

jelenthetem, hogy

a kormány részéről a legteljesebb megértést és készséget tapasztaljuk,

úgyhogy *az akciók sorsa biztosítva van.*

Tárgyaltunk az újabb 200 szükséglakás építéséről is,

amihez 400.000 pengő kell, s amelynek építéséhez a mult keddi minisztertanács elvben meg is adta a hozzájárulást. A pénzügyminisztériumban van ezidőszerint elintézés alatt ez a kérdés, s remélem, hogy

hamarosan e tekintetben is megnyugtató döntést kapunk.

Az új szükséglakások földszintes épületek lesznek és olyan rendszerrel épülnek, hogy 4—5 hét alatt be lehet költözni, így remény van arra, hogy *februárra* átadhatjuk a rászorulóknak.

Mai nehéz helyzetünkből a bizalom megingathatatlansága meghozza a kivezető utat

Az Egységes Községi Polgári Párt ünnepélyes fogadalomtétele a polgárság összefogásáról

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este háromszázterítékes társasvacsorán köszöntötte az újév alkalmából elnökét, *Kozma* Jenő dr. országgyűlési képviselőt. Az akadémiautcai párthelyiség hatalmas nagytermét zsúfolásig megtöltő közönség soraiban résztvettek:

Ripka Ferenc főpolgármester, továbbá *Kozma* Jenő, *Dési* Géza, *Usetty* Béla, *Payr* Hugó, *Fabinyi* Tihamér, *Petracsek* Lajos országgyűlési képviselők, *Bódy* Tivadar, *Gaár* Vilmos, *Pap* József, *Glücksthal* Samu felsőházi tagok, *Becsey* Antal, *Andréka* Károly, *Bayer* Antal, *Bánó* Dezső, *Barla-Szabó* József, *Dorner Gyula*, *Harrer* Ferenc, *Héder* Lajos, *Krivoss* Árpád, vitéz *Lázár* Domokos, vitéz *Árvátfalvi Nagy* István, *Martin* János, vitéz *Martsekényi* Imre, *Máté* István, *Nagy* Antal, *Németh* Béla, *Oszoly* Kálmán, *Pompéry* Elemér, *Orova* Zsigmond, *Popelka* Béla, *Staub* Elemér, *Piazza* Győző, *Wellisch* Andor bizottsági tagok, *Spanberger* Alajos, *Guth* Ferenc, *Tatár* Béla, *Bucsánszky* Bertalan, *Holtzspach* Ödön előljárók, *Geszthy* Andor ny. kuriai bíró, *Hoór-Tempis* Mór, *Dormándy* Géza ny. tábornok, *Erősdy* Sándor, *Morvay* Zsigmond ny. főispán, *Nessi* Gyula, *Bélaváry-Burghard* Rezső, *Gerlóczy* Endre dr., *Girardi* Tibor, *Langyel* Endre, *Gazdy* Jenő, *Dárday* Ede, *Rissányi* Antal és *Schöpflin* Lajos póstafőigazgatók, báró *Babarczy* István, *Vigyázó* Géza, *Günther* Tivadar, *Thorday* Lajos főjegyzők, *Abonyi* Tibor, *Szécsi* Ernő dr. h. tisztifőorvos, *Csorna* Kálmán árvaszéki h. elnök, *Dósa* Ottó, *Erődy* Kálmán, Csécsi *Nagy* Imre altábornagy, vitéz *Tóth* Aladár, *Grosch* Károly dr., *Szombathy* Kálmán, *Vadász* Mihály dr. és még sokan mások.

A párt nevében

Dési Géza dr.,

országgyűlési képviselő üdvözölte *Kozma* Jenőt nagy tetszéssel kísért beszédben, amelynek során többek között ezeket mondotta:

— Amikor világszerte, még a győző államokban is csupa ború, szárnyaszegettség, csalódás és reménytelenség jellemzi a közhangulatot, mi magyarok, Trianon koldusai, árván, az idegen népek tengerében, mégis bizakodással és ezer év sorscsapásai alatt megedzett, kemény akaraterővel igyekezünk átvészelni a reánkszakadt terhes időket. *Az egyetemes világnyomorúság lassan-lassan jobb belátásra bírja az emberiséget* és bizakodnunk kell abban, hogy nem jóságból, vagy könyörületességből, de *önzésből*, az egész polgári társadalmi rend jövője érdekében *segíteni kell rajtunk*, amint meg kell teremteni a termelés és a fogyasztás összhangját, hogy ne legyenek éhező emberek, amikor gabonával hizlalják az állatokat. A közelmultban a politika irányította a gazdaságot, a közeljövőben *a gazdasági szükségességek szabják meg a politika céljait és útjait.* Nekünk magyaroknak az az életérdekünk, hogy elkészülve,

töretlen akarattal érjük meg a világ újjászületését.

Az erőt az egység adja: az egység a megértésben, a hazaszeretetben, az eszményekben, a kötelességek teljesítésében, a munka elvégzésében és feltételeinek megteremtésében. Nekünk nemcsak az elnevezésünk „egységes" hanem *meggyőződésből vagyunk egységesek*, mert tudjuk, hogy nem csupán keretelnevezés, hanem ez a program, a cél, az erő a szebb jövendő biztosítására. Ezzel indultunk, így akarunk tovább haladni és e hitünkben és munkánkban *Kozma* Jenő járt elől, vezetett nagy eredményekhez és a vezéri polcra és bizalomra méltónak bizonyult, ezért szeretettel és ragaszkodással követjük őt a jövőben is és tartós sikereket kívánunk neki a magyar közéletben és annak elérését, hogy *több öröm és kevesebb gond, több kenyér és kevesebb keserűség jusson a főváros és az ország polgárságának osztályrészül.*

A társasvacsora közönsége hosszasan ünnepelte most *Kozma* Jenőt, majd *Szombathy* Kálmán a budai polgárság üdvözletét és jókívánságait tolmácsolta.

Ezután

Kozma Jenő dr.

emelkedett szólásra és gyakori viharos éljenzéssel és tapssal kísért beszédében azt fejtegette, hogy a fővárosi egységes pártot *ma nem Budapest problémái foglalkoztatják*, mert

a főváros ügyei a legteljesebb rendben vannak

és minden figyelmünket az országos politika problémáinak kell szentelnünk. Bármennyire is súlyosan érezzük még a hitel, a termelés, az értékesítés és a fogyasztás válságát mégis a reménysugarak egész kévéje ragyoghatja be a lelkünket, mert, miként *Dési* Géza is hangoztatta,

a külföldnek a saját érdekében is támogatnia kell bennünket, a magyar problémák helyes és igazságos megoldásában.

Ehhez azonban annyi energia, élettapasztalat, okosság és népszerűség szükséges, amely kormányunkat jellemzi és ezért a kormányzat önzetlen támogatására hívta fel *Kozma* Jenő a főváros egész polgárságát.

— Jelentős és mindenképpen jótékony következményekkel fog járni — folytatta — a *transzfermoratóriumról* szóló kormányrendelet. Bizonyosnak tartom, hogy

külföldi hitelezőink nem fogják itthagyni a Nemzeti Bankban felgyülemlett pengőiket,

hanem arra használják majd fel, hogy gabonát, élőállatokat, bort és egyéb mezőgazdasági terményeket fognak nálunk vásárolni, hogy abból aztán maguknak otthon, a külföldön valutát szerezzenek. *Ez a bátor kormányintézkedés tehát lényegesen előmozdíthatja a magyar kivitelt.* Nincs okunk azon siránkozni, hogy kötvényeink és zálogleveleink a külföldön [illegible] értékükből és például a főváro[illegible]

93-as ár[illegible] levél 15-ön áll.

A transzferm[illegible], hogy e kötvényeket nem szabad [illegible] zetgazdasági erők azonban nem ism[illegible]t és tőkések összevásárolhatják e[illegible] pengős árfolyamú kötvényeket, amelyeknek megszerzésével *jelentősen apadnak külföldi tartozásaink.*

Kozma Jenő ezután hitelkérdésekről, a rögzített tartozások és a fedezet közötti diszparitásról beszélt, amelyeknek arányosítása már nem késhetik soká. A polgárság egysége, a súlyos időkben a jó idegek megőrzése, a bizalom megingathatatlansága

meghozza a kivezető utat a mai nehézségekből és a viszonyok javulása már nem késhet soká.

Végül *Ripka* Ferenc főpolgármester működését méltatta: az ő támogatása nélkül a párt nem tudta volna az egész polgárság javát szolgáló eredményeket elérni, mert *melegebb érzésű és a főváros egész lakosságának érdekeit jobban szívén viselő kormányzója még nem volt a székesfővárosnak.*

*

A társasvacsora közönsége még sokáig lelkesen ünnepelte *Ripka* Ferenc főpolgármestert és *Kozma* Jenőt.

Az inségakciók lebonyolításához és a szükséglakás építéséhez szükséges fedezetek kiutalásáról tárgyalt Liber alpolgármester hétfőn Vargha államtitkárral

A főváros annakidején 6,500.000 pengőt kért a kormánytól a Budapesten beszedett rendkívüli szükségadóból szociális és inségenyhítő akcióinak lebonyolításához. A kormány a kérelem elől nem zárkózott el, annál kevésbbé, mert a főváros az idén nem vethetett ki inségadót, amely az előző évek hasonló kiadásait fedezte. A minisztertanács annakidején, egyelőre, 3 millió pengőt szavazott meg, amelyből két részletben egyszer 400.000, második alkalommal 600.000 pengővel, összesen egymillió pengőt kapott kézhez a főváros. A súlyos viszonyok egyre szélesebb körre tágítják a főváros segítőakcióját, egyre inkább tornyosuló feladatokkal kell szembeszállni, egyre több pénz kell, ezért a főváros nevében *Liber* Endre alpolgármester a mult héten, szombaton, majd *hétfőn újabb beható tárgyalásokat folytatott a belügyminisztériumban és a pénzügyminisztériumban a további összegek rendelkezésre bocsátásáról és az akciók sima zavartalan lebonyolításának biztosításáról.*

A tanácskozások eredménye iránt

Liber Endre alpolgármesternél

érdeklődtünk, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— Előbb szombaton, majd hétfőn tárgyaltam a főváros nevében a minisztériumban az akciók további lebonyolításának biztosításáról és a minisztertanácsban már engedélyezett összeg további részleteinek átutalásáról. A pénzügyminisztériumban *Vargha* államtitkár úrral folytattunk fontos megbeszéléseket. Ki-

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI. KERÜLET, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.
Sokszorositógépek
Összeadógépek
kézi és villanyhajtásra
TELEFON: 282—47
Acél irodabutorok

MINKOVITS
MODERN CÉGTABLAFESTŐ
BUDAPEST, VIG-U. 24. SAJÁT HÁZ
TELEFON: J. 385 52 FŐVÁROSI SZALLITÓ

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon Aut. 870—26

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS Rényi Károly
A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 2. szám
Fennáll: 1768 óta Telefon: Aut. 893-24
Szépirodalmi és tudományos művek minden nyelven. — Szakkönyvek
Kényelmes fizetési feltételek

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó,
Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest. VIII. ker, Népszinház-utca 13
Telefon József 436—53

Pesti kirakat

A gavallér pékek

Mindig tudtuk, hogy a mi pékjeink utólérhetetlen gavallérok. Mindig tudtuk, hogy mindnyájunk keblében egy-egy szamaritánus apostolnak a szíve dobog.

Addig mondtuk, amíg most be is bizonyították.

Beszéljünk-e arról, hogy a búza, meg a liszt ára folyton esik, *a kenyér ára pedig szilárd, mint a kőszikla.* Eddig a pék urak legalább tudtak valamire hivatkozni. Arra, hogy a búza ára esik ugyan, de a malmok... No igen, mindennek a malmok voltak az okai. A szörösszívű, feketelelkü malmok, amelyek lenyúzták a szegény pékek bőrét, akik a háttérben húzódtak meg mindig, amikor a közönség haragja csak a pék urakat érte.

Most azonban egy kis baj akadt. A búza ára csak egynyolcadával esett annak, amennyivel olcsóbban a malmok a lisztet adják, mert megrekedt az export és a malmok idehaza akarják magukat kárpótolni.

A pékek tehát ezúttal nem állíthatják oda bűnbaknak a malmokat, maguknak is kell valamit vállalni a felelősségből. Ez a valami pedig igen sok, mert éppen a pékek azok, akik a legszegényebb néposztály tömegeivel állanak szemben, akik lehetővé, vagy lehetetlenné tudják tenni, hogy az éhezőknek jut-e falat, vagy sem.

Itt ütközik ki azután a pékek jóságos szíve, gavalléria. Százezer igazolványt osztanak ki, amelynek fejében a munkanélküliek tízszázalékos engedményt kapnak. Százezer igazolvány, ki tudja hány éhes szájnak? És a bürokrácia, amellyel megszégyenítik, megjárkáltatják a munkanélkülieket! A hatóság lebélyegez, a jótékony egyesület, sőt a pék is lebélyegez: mindez *egy kiló kenyérért.* Közben a tisztelt pék urak szedik a sarcot, a tíz százalékkal fölemelt árakat, azért a kenyérért, amelyet utalvány nélkül árusítanak. Persze, hogy ezek után a kereskedelemi miniszter is megbotránkozott a pék-basák telhetetlenségén és a jogtalan árdrágítást az uzsorabíróság elé kívánja utalni.

Minderről pedig újra eszünkbe jut, hogy mit csinál, miről álmodozik vajjon mostanában a mi áldott *községi kenyérgyárunk?* Biztosan ott is keseregnek a drágaságon, de nem jut eszükbe, hogy *az ő feladatuk volna végét vetni ennek a pék-diktatúrának.* Ha jól emlékszünk, ezért alapították a kenyérgyárat. Nem akarunk szemrehányást tenni és Budapest polgársága sem tesz szemrehányást *Vajna* tanácsnok úrnak, aki végre is már csak amolyan tartalékos vezér a városházán. Ittfogták még egy időre, hát ő becsületesen áll tovább a posztján, de höstettekre már nem igen kapható.

Azt hisszük azonban, hogy a kenyérgyári probléma nélküle is megoldható. *Ripka* Ferenc főpolgármester újévi beszédében megint kilátásba helyezte az üzemi kérdés rendezését. Ha mondta, akkor meg is lesz. Ha pedig rendezik az üzemi kérdést, akkor a kenyérgyárnak már régen befellegzett. Szigorú feltételekkel bérbe kell adni. Reflektáns is akad rája. És nem fog sírni utána senki, vagy legfeljebb csak a — *pékek.* Pedig éppen az lett volna a hivatása, hogy ráncbaszedje őket.

Piszkos-taxi

Nem piros-taxi, hanem *piszkos-taxi.* Egyszóval olyan, aminek nem lenne szabad Budapest kirakatában helyet foglalnia. Pedig — méltóztassék megengedni — az idegen, aki beteszi a lábát a magyar fővárosba, ennek a piszkos-taxinak a tükréből kezd ítélni. Már pedig az első impressziók, nem kell sokat bizonyítani, a legfontosabbak.

Bevalljuk, fájdalmasan írjuk le ezeket a sorokat, mert a piros-taxik, amelyek ma már részben kékek (ez a szín a piszkot egy kicsit jobban eltünteti), *állítólag* kisexisztenciák kezében vannak. A köztudat ezen az alapon épül fel, de valószínűleg revideálni kell ezt a köztudatot és meg kell állapítani, hogy a piros-taxinak *szegényjogon* sem szabad piszkosnak, ütöttkopottnak lennie. Mi pestiek félve ülünk be — ha már más nincs — a piros-taxiba, amely rozoga, széllel bélelt karosszériájával bepiszkítja ruhánkat, hidasszerű alacsony ajtajával leüti a kalapunkat és meg-megremegteti a szívünket, mert nem tudjuk, milyen bacillussal fertőződtünk meg. Mit szóljon hát a szegény idegen?

A gusztusos, tiszta Marta, Bart és Turul kocsikra, azoknak fegyelmezett és udvarias soffőrjeire irígykedve tekintünk, ha elrobognak mellettünk, amikor a sors piros-taxiba pofoz bennünket.

Ilyenkor azonban, amikor hangosan mer panaszkodni az ember, kegyetlenül a fejünkhöz vágják a demokráciát, meg azt, hogy a szegény, kisembernek nem tellik tisztább, épebb, biztonságosabb járműre. Pedig ez is csak egy százalékban igaz, kilencvenkilenc százalékban az a valóság, hogy a piros-taxinak is meg volna a módja rendbehozni a maga járműveit, amelyek miatt az idegen előtt szégyenkeznünk és amelyektől magunknak pedig óvakodnunk kell.

Néhány napon belül életbelép az üzemi nyugdíjszabályzat

1929 január 1-ig visszamenően rendezik az üzemi alkalmazottak nyugellátását

A főváros törvényhatósága már két évvel ezelőtt elkészült az üzemi alkalmazottak nyugdíját rendező szabályrendelettel és a mult év közepén beérkezett az üzemi nyugdíjak kormányjóváhagyása is. Annakidején részletesen megírta a *Fővárosi Hirlap,* hogy két szabályzat készült, az egyik a *tisztviselők és egyéb alkalmazottakról,* a másik pedig *az üzemi munkások* öregség és rokkantság esetére való ellátásáról. Az üzemi nyugdíjszabályzat életbelépése bizonyos adminisztratív és pénzügyi okokból késedelmeskedett, az idén azonban januárban, a legilletékesebb helyről szerzett értesülésünk szerint, feltétlenül életbelép.

Érdeklődtünk az üzemi nwugdíjak rendezésével együtt járó tekintélyes anyagi terhek, körülbelül évi 2,000.000 pengő fedezetének gondoskodásáról, amire a következő választ kapta a *Fővárosi Hirlap* tudósítója:

— Az üzemi nyugdíjak gyakorlati rendezése a legközelebbi napokra várható. A nyugdíjszabályzatok kormányhatósági jóváhagyása már régebben a birtokunkban van, s különböző egyéb okoktól eltekintve, az is késleltette az életbeléptetést, mert

időközben történt a fizetések és a nyugdíjak kormányrendeletekkel való redukciója,

már pedig az üzemi nyugdíjaknak ezekre a rendeletekre tekintettel kellett lenni s azokhoz alkalmazkodni kellett.

— A legközelebbi napokban beszéljük meg az üzemigazgatókkal az életbeléptetés gyakorlati módozatait és a jövő hetek egyik tanácsülése is tárgyalja ezt a fontos kérdést. Az üzemi nyugdíjellátás, köztudomás szerint, az összes üzemekre kiterjed és

minden alkalmazottra, így az állandó munkásokra is vonatkozik.

— Az üzemi nyugdíjakhoz szükséges kiadásokra *a költségvetésben külön fedezet nincs, de nem is kell,* mert minden üzemnek megvan a maga nyugdíjalapja s ezek az alapok rendelkeznek azokkal az anyagi erőkkel, amire szükség lesz. Minden esztendőben rendszeresen dotálni fogják az üzemi nyugdíjalapokat, azonkívül, hogy rendszeres jövedelme is lesz az alapoknak az alkalmazottak jövedelmeiből levont nyugdíj-járulékokból. Mivel a szabályrendelet s a kormányjóváhagyás 1929 január 1-ben állapítja meg a szabályzat érvényességét, ennélfogva természetszerűen

1929 január 1-ig visszamenően történik meg a rendezés is

mindazok számára, akik abban az időben már megszerezték a nyugdíj-jogosultság feltételeit.

*

Az üzemi nyugdíjszabályzat életbeléptetését *nyomon követi az üzemi státusrendezés,* az üzemi alkalmazottak illetményeinek általános rendezése, amely az év első hónapjainak feladata lesz s amelyek előkészületei máris megkezdődtek.

Elnéptelenedik a nemrég felavatott Garay-téri új piac

Tömegesen felmondottak az árusok, mert nem bírják a megdrágított helypénzeket — A vásárcsarnokok és piacok igazgatását a közélelmezési ügyosztály minden beékelt szerv nélkül is intézheti

Szomorú elégtétel a *Fővárosi Hirlap*-nak, hogy a *Garay-téri* piaccal kapcsolatban m[ár] régebben elmondott jóslatunk máris bekövetkezett: *a piaci árusok a magas helypénzek miatt olyan helyzetbe kerültek, hogy a 450 kereskedőnek több, mint egyharmada már a megindítás első hónapjában kivonul a csarnokból.* Az elnéptelenedés veszélye fenyegeti ezt a másfélmillió pengős költséggel felépített új intézményt és súlyos kényelmetlenség éri a környék lakóit a piac esetleges megszünésével, mert, mint kifejtettük, *mindennek van határa, még a vásárcsarnoki igazgatóság érthetetlen helypénz-drágításának is.*

Alig két hete, hogy az új fedett piac megnyílt és máris bekövetkeztek a komoly zavarok. A főváros közélelmezési ügyosztálya a fedett piac helybéreit előbb 7—800, majd hosszas és izgalmas tárgyalások után

5—600 százalékkal magasabbra szabta, mint a régi piac bérei voltak.

Az árusok minden könyörgése és kérése hiábavaló volt és süket fülekre talált az a kétségbeejtő bejelentésük is, hogy *kénytelenek a magas helypénzek miatt a piacról kivonulni. Január* 9-én jár le az árusító fülkék felmondására kitüzött határidő és már *január 1-én több, mint ötven árus és kereskedő bejelentette, hogy havi bérletes áruhelyét a legrövidebb időn belül elhagyja.* Követi őket mintegy száz árus és ha a példát a többiek is átveszik, akkor ott marad minden modernségével és csábító külsejével ez a régi nagyhírű piac, amelynek belsejében elnémul a vásári zaj és az üresen tátongó árusítóbódék fogják hirdetni, hogy a hűrt túlfeszíteni nem szabad.

Ennek a közeledő botrányos állapotnak a bekövetkezéséért a felelősség *Vajna* tanácsnokot terheli, aki a közélelmezési ügyosztály párnázott ajtói mögül

nem tud közvetlen kapcsolatot teremteni a vezetése alatt álló ügyosztály és a vásárcsarnokok érdekeltségei között.

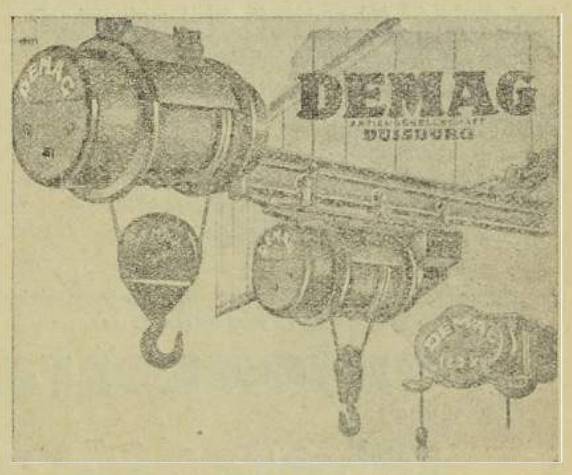
A főhiba *a fölösleges és túlméretezett adminisztrációban* rejlik, amelyet *vásárcsarnoki igazgatóságnak* neveznek. Ez a szerv egy célszerűtlenül közbeiktatott intézkedő hatóság a vásárcsarnoki árusok és a városháza között, amely

Burg Ferenc vásárcsarnoki igazgatóval az élén irányítja Budapest élelmiszerpiaci forgalmának rendjét, vagy rendezetlenségét.

Ez a drága és költséges apparátus szabja meg a piaci fülkék díjait és nem kíséri figyelemmel az árak alakulását, a forgalom méreteinek visszaesését, nincs tájékozottsága a kiskereskedők megnehezedett sorsáról, mert csak ezzel magyarázható, hogy hatszázszázalékos díjakat is elviselhetőnek tart, hogy milyen eredménnyel, azt mutatja a Garay-téri piaci árusok kétségbeesett magatartása. Meggyőződésünk szerint

a közélelmezési ügyosztály nagyszerű személyzete kiváló hozzáértéssel tudná ellátni a piacok és vásárcsarnokok adminisztrálását,

anélkül, hogy szükség volna a *külön igazgatóságra,* ahol fölényes és ellentmondást nem türő ukázokkal tesznek kenyértelenné száz és száz egzisztenciát. A főváros legfőbb vezetősége bizonyára meghallja a piaci árusok végső jajkiáltását és az általános közérdek biztosítása érdekében leépíti a burgbeli kiskirályokat, akiknek magatartása *hovatovább felborítja a főváros élelmicikkekkel való ellátásának menetét.*

DEMAG-emelők
ezerszeresen bevált elektromeloink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk
szabványrészekből összeállított pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők
egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat é. ládákat 250 kilogr súlyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

Leukoplast
magyar gyártmány

Újesztendő a Városházán

Tisztelgések Ripka Ferenc főpolgármester és Sipőcz Jenő polgármester előtt

Az új esztendő alkalmával, hagyományos szokás szerint, az idén is felkeresték jó kívánságaikkal a főváros első polgárát, *Ripka* Ferenc főpolgármestert, *Sipőcz* Jenő polgármestert és a városi élet vezéreit az egyes törvényhatósági pártok, a különböző egyesületek és a társadalom legszélesebb rétegei.

Ripka Ferenc főpolgármesternél az újév reggelén elsőnek az *Egységes Községi Polgári Párt* hatalmas küldöttsége tisztelgett, *Kozma* Jenő vezetésével, hogy átadja a polgárság jókívánságait. *Kozma* Jenő nagyszabású beszédében azt a reményét hangoztatta, hogy *az 1932. esztendő jelentékeny változást hoz a magyar sors jobbrafordulásában.* Hogy Budapest a körülményekhez képest minden nagyobb zökkenő nélkül tudott eddig megbirkózni a nehézségekkel, abban a főérdem *Ripka* Ferencé és nagy megnyugvás a polgárság számára, hogy ő ül a főpolgármesteri székben. Büszkék és boldogok vagyunk, — mondotta, — hogy a mi talajunkból sarjadtál ki és a mi sorainkba tartozol.

Hosszas és lelkes ünneplés után válaszolt

Ripka Ferenc főpolgármester

— Könnyű — mondotta — a jóban osztálytársnak lenni, de nehéz a rosszban. Boldog, hogy mögötte olyan tábor áll, mint ez a tábor, amely erősíti és osztozik vele azokban a gondokban, küzdelmekben és bajokban, amelyekben ma a polgárságot vezető férfiaknak osztályrésze van. Nem akarok, — mondotta, — rekriminálni, szemrehányást tenni senkinek, semerre. Akik nem értettek meg engemet, csak ezt mondom, hogy *szembe kell nézni ezután is a helyzettel és azt kell vizsgálni, hogy megtudtuk-e állni a helyünket* és meg tudtuk-e tenni azt, amit kötelességünk volt megtenni a polgárságért, Budapest lakosságáért. Ha így visszatekintek, azt mondhatom, hogy igen. Az autonómia szervei velem együtt minden erejükkel azon voltak, hogy *megkíméljék a polgárságot minden olyan tehertől, amitől lehetett és aminek a kirovása egyideig tervezve is volt.* Én, aki a főváros vagyonkezelésének felügyelője vagyok, a jövőben még fokozottabb óvatossággal vigyázok arra, hogy biztositsuk azt a tiszta, szilárd, szerény városgazdálkodást, amely a főváros vezetőinek, tisztviselőkarának és a törvényhatósági bizottságnak összműködése révén ezideig fenntartani sikerült.

Örömmel állapította meg a főpolgármester, hogy a zárószámadás nyers adatai szerint *sikerül az esztendőt deficitmentesen lezárni, hogy a város helyzete a mult esztendőhöz képest nem romlott. Hála és köszönet ezért a polgárság áldozatkészségének, amely a legmesszebbmenően elkövetett mindent, hogy megmentse a város helyzetét, akkor, amikor a saját maga pozicióját volt kénytelen feláldozni.*

— Az üzemi kérdés megérett a végleges rendezésre. A törvényhatóság már nyilvánította az akaratát, csak végre kell hajtani. Nagy gondot és figyelmet kell fordítani a polgárságban rejlő energiák megőrzésére, hogy a kényszerü passzivitásban el ne senyvedjenek, el ne erjedjenek, hanem megőrizzük őket frissen arra az időre, amikor újra eljön az alkotás ideje.

— *Nem szabad, hogy a gazdasági válság lelki válság előidézője legyen.* Gondoljunk az 1918-as szomorú időkre, amelyek bekövetkezését sokban az idézte elő, hogy a polgárság kishitűvé vált önmagával szemben. *A gazdasági válság nem fertőzheti meg a polgárság lelkét.*

— *Mindenekfelett arra kell törekedni, hogy a polgári egységet megőrizzük e válságos időkben. A város életében minél kevesebbet politizáljunk. A mostani idő nem alkalmas arra, hogy pártprogramok kiélesítésével hadakozzunk. Ma nincs idő problémák felett meditálni. Ma nem problémákat szolgálunk, hanem egyedül Budapest székesfőváros polgárságát kell szolgálni.*

Arra kérem a polgárságot, — úgymond, — hogy tartson ki vezetői mellett, álljon mögöttük, mert ezzel a polgárság önmagát erősíti meg.

*

A *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége* is tisztelgett a főpolgármesternél. A hatalmas küldöttséget *Liber* Endre alpolgármester, a FANSz elnöke vezette. A kerületi elöljárók nevében *Szenthe* Miklós tanácsnok mondott üdvözlő szavakat, majd *Liber* Endre alpolgármester kérte Isten áldását a főpolgármesterre és kérte, hogy továbbra is őrizze meg a tisztviselői karral szemben eddig tanusított jó érzéseit.

A főpolgármester meghatottan köszönte meg a szép üdvözlést s rámutatott azokra a fájó sebekre, amelyeket a tisztviselők hordoznak a lelkükben és azokra az áldozatokra, amelyet a közérdek kívánt tőlük s amit csak nélkülözések árán tudnak elviselni. Hangoztatta, hogy *a köztisztviselők áldozatkészségének igénybevétele tekintetében már elmentek a végső határig,* amelyet áthágni nem lehet, mert különben derékba törik a társadalom, a főváros egyik legértékesebb rétege, amelyet a jobb jövő érdekében is nemcsak megtartani, hanem erősíteni kell. Hangoztatta, hogy *minden erejével azon lesz, hogy a tisztviselők anyagi helyzetének restituálása minél előbb megtörténhessék.* A főpolgármester megértő szavait és ígéretét lelkes éljenzéssel köszönte meg a tisztviselők küldöttsége.

*

Az Ujvárosházán lefolyt gratulációkkal csaknem egyidőben történt *a Központi Városházán Sipőcz Jenő polgármester köszöntése.* Elsőnek a tanácsnoki kar jelent meg előtte *Borvendég* Ferenc alpolgármester vezetésével, a *FANSz* tisztelgő küldöttségét pedig *Liber* Endre alpolgármester, elnök hozta el. Tíz órakor jelent meg a *Keresztény Magyar Asszonyok Pártszövetségének* száztagú küldöttsége, melyet *Toperczer* Ákosné vezetett.

A *Keresztény Községi Párt* népes küldöttségének szónoka *Csilléry* András dr. volt. A *polgármester* mind a két üdvözlésre nagyobb beszédben válaszolt s többek között ezeket mondta:

— Túlsötét szemüvegen nem szabad nézni a jövőt, mert, bár halálos katasztrófából lábadoztunk, mikor életerőnket újabb csapás érte, fölösleges aggodalomra mégsincs okunk. *A főváros helyzete a válságok hullámverései között is sziklaszilárd s bár polgárai szenvednek, nincs Európában főváros, mely hozzánk hasonló bizakodással tekinthetne megalapozottságára.* Bejelentette, hogy az új évben feltétlenül rendezik az üzemi kérdést és fokozott mértékben törekszenek a szociális feladatok megoldásán. Mindig és mindenek felett pedig arra törekszik, hogy a főváros pénzügyi egyensúlyát megóvja s tudja, hogy ez sikerülni is fog.

*

A Saskör helyiségeiben, a Ferenciek-terén folyt le a *Keresztény Községi Párt újévi* üdvözlése, itt *Csilléry* András, *Toperczer* Ákosné és *Drégely* Jenő voltak az ünnepi szónokok. A köszöntésekre *Wolff* Károly nagy politikai beszéddel válaszolt.

Negyvenhárom fővárosi bérkaszárnya, ahol félezernél több lakó szorong

A milliós Budapest 23.142 házban lakik

Amióta az utolsó népszámlálás kiderítette, hogy Budapest is belépett végre a milliós városok sorába, azóta egyre fokozódó érdeklődéssel vártuk az újabb eredményeket. A fürgeségéről és mozgékonyságáról sokszor bizonyságot tett *székesfővárosi statisztikai hivatal* most tömegesen tárja elénk a legújabb adatokat. Ha kényszerhelyzetben a felére kellett is redukálni az idei statisztikai évkönyvet, szerkesztője, *Illyefalvi* I. Lajos dr., a statisztikai hivatal kitünő igazgatója mégis gondoskodott arról, hogy *a megmaradt oldalak ne csak hü tükrei legyenek a válságoktól megtépázott főváros közéletének,* hanem tovább is gazdag forrásai maradjanak Budapest fejlődéstörténetének.

Egyik legjelentősebb fejezet a főváros épületviszonyait mutatja be. És itt olyan érdekes adatok lépnek ki a sürü számoszlopok mögül, amelyekre érdemes felfigyelni.

Tíz évvel ezelőtt, az 1920. évi népszámlálás 20.020 épületet talált Budapesten. 1925-ben 21.631-re nőtt ez a szám. Most pedig 25.868-ra emelkedett. Kétségtelen hát, hogy jelentős a növekedés. De az is igaz, hogy tíz évvel ezelőtt 928.996 és öt évvel ezelőtt 960.995 volt, most pedig 1,006.393 főnyi a főváros népessége. És a világháború évtizedében mindössze 1253-mal növekedett csak a budapesti házak száma.

A mostani 25.868 épület közül 23.142 lakóház, 2726 pedig „egyéb" épület. Különösen tanulságos ezeknek az „egyéb" épületeknek a tüzetesebb megvizsgálása rendeltetésük szerint. A legtöbb közülük *gyári épület.* Számszerint 784. Éppen ez a szám a legszomorúbb adata a főváros épületstatisztikájának. Öt évvel ezelőtt ugyanis még 806 gyári épület volt Budapesten. Az a súlyos válság tehát, amelynek viharai sorra rázzák a világ gazdasági épületeit, Budapesten is rombadöntött a legutolsó öt év alatt 22 gyári épületet. Sőt a valóságban jóval többet. Hiszen közben mégis csak keletkeztek újabbak is. Élénken mutatják ezt azok a számok, amelyek szerint

a budai oldalon 113-ról 122-re emelkedett, míg a pesti részen 693-ról 662-re csökkent a gyári épületek száma.

Egyébként pedig a VI. kerületben van a legtöbb gyári épület. Összesen 182.

A lakóházak száma 19.181-ről nőtt meg 23.142-re. És itt mindjárt rá kell mutatnunk arra, hogy túlnyomórészben *a kisebb földszintes házak* száma mutat csak erősebb számbeli fejlődést. Tíz évvel ezelőtt 100 épület közül 51.8 volt földszintes, 1927-ben pedig, amikor 22.016 épület volt Budapesten, akkor a házaknak már nagyobbik része, 52.8 százaléka, számszerint 11.623 volt a földszintes. Most 14.382 földszintes ház van a fővárosban. A fél- és egyemeletes épületek száma ugyanis 3770-ről 4184-re emelkedett, mégis 17.1 százalék helyett most az összes épületeknek csak 16.1 százaléka ilyen. Ez a típus tehát már elvesztette régebbi közkedveltségét. Ami azt bizonyítja, hogy *az utolsó években a kisebb tőkét igénylő családi házak és a kis helyen nagytömegü lakók befogadására alkalmas épületkolosszusok felé fordult az érdeklődés.* Természetesen ezzel együtt jár a területek nagyobb kihasználása is. Ami főképpen egyre alacsonyabb és egyre szükebb lakások építésében nyilvánul meg. Hogy minél több szobát lehessen egy épületbe szoritani.

Érdekes rámutatni ezzel kapcsolatban a lakók számára is. Csaknem egyformán 4400—4500 azoknak az épületeknek a száma, ahol 6-tól 50-ig váltakozik a lakók száma. Ezzel szemben 218 épületben csak egy, 618-ban pedig egyetlen lakó sem lakik. 3506-ban 51—100 lakó él, 1597 épületet pedig 101—150 lakó népesít be. 649 házban 151—200, 282-ben pedig 201—250 lakó szorong. 96 ház 251—300 lakónak a tömegszállása. 86 épületben 301—400 lakó van összezsúfolva. 26 bérkaszárnya 401—500 lakójával egy kis faluval vetélkedik. *És 43 olyan épületkolosszus is van, ahová félezernél több lakó menekült a hajléktalanság nyomora elől.*

Jellemző képet mutat az épületek keletkezésének az ideje is. A budapesti házak túlnyomó része természetesen több, mint tízéves. Az összeomlás után 1921-ben mindössze 56 és még a következő évben is csak 186 új épület próbálta pótolni a világháború okozta tág réseket. Csak lassan kúszik föl 1928-ban 1108-ra az új házak száma. És ez a szám mutatja egyben a kulminációs pontot is. Azóta ismét lanyhulás következett be.

1929-ben már csak 908, az utolsó évben pedig mindössze 893 új ház épült.

Még szomorúbb, hogy az ország fővárosában ma, a rádió idejében, *3401 lakóházban még nincsen vízvezeték;* 11.372-be nincs bevezetve a gáz és 4327-ben ninesen villanyvilágitás.

Legjutányosabb
intézeti
ágyak, butorok, matrac, paplan, pokróc és ágyneműek.
LEGSZEBB PAPLAN LEGJOBB PAPLAN LEGOLCSÓBB PAPLAN
ALAPITTATOTT 1854.

Kárpitosáru, vas- és rézbutorgyár
Szőnyeg, pokróc, függöny, ágy- és asztalterítők, gyermekkocsik, nyugszékek, leányszoba, előszoba
minden kivitelben kaphatók.
Gichner János
Budapest, VII., Erzsébet-körut 20. sz.
Nagy katalógust postán bérmentve küldök.

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzem
autobuszra
vagy
teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri automobilgyárában
készülnek a legújabb tipusú autók.
Rába-Krupp és Rába-A. F.
Központi igazgatóság: V., DEÁK FERENC-UTCA 18
Telefon: 818—50
Budapesti raktár és javitómühely: KEREPESI-ÚT 28
Telefon: József 453—84

SCHMIDT TESTVÉREK
Nyomdafestékgyár R.-T.
Tel.: Aut. 852—85. Távirati: Farbenschmidt Rákospalota.
M. Kir. Postatakarékpénztári csekkszámla szám. 52850
Folyószámla az Angol Magyar Bank központjánál.
Gyárt: Kő-, könyvnyomdai-, valamint offsetfestékeket. Mint különlegességet készit.
olaj-mélynyomó, anilin-guminyomó és bádognyomó festékeket.
Gyár és központi iroda: Rákospalota, Pázmány-utca 41.

Uj irányba terelődik a főváros telekpolitikája az ingatlanok értékesítése révén

Lukrativ beruházások a gazdasági ágak foglalkoztatására

Január 1-én megkezdődött a főváros új költségvetési esztendeje is, ami sokkal nehezebbnek és gondterhesebbnek igérkezik, mint amikor sorozatos alkotásokra és munkálatokra irányoztak elö komoly fedezeteket. Hogy mit hoz ez az év a főváros gazdálkodásában, azt természetesen nem lehet tudni, azonban bizonyára vannak olyan *irányelvek*, amelyekhez a háztartás vezetésének körülményeit alkalmazni kell. Ezekről a problémákról folytattunk beszélgetést

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaggal, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az új év problémákkal áll előttünk ,amelyek közül *két vezető gondolatot* kell a felelős tényezőknek elsősorban figyelembe venni. Az egyik, hogy a takarékossági rendszer, amely eddig is teljes sikerrel járt, továbbra is folytatandó, ami azért is fontos, hogy

azt a magas erkölcsi pozíciót, amit a deficitmentességgel elértünk, továbbra is biztosítsuk.

Erről a vezető szempontról tehát nem szabad megfeledkezni, bár nagy ára volt, elsősorban a tisztviselők szempontjából, akiknek a fizetését lecsökkentették. Gazdasági tekintetben is súlyos áldozatot jelentett ez a művelet, mert magával hozta *a közönség fogyasztóképességének visszaesését*. Figyelembe kell venni, hogy az adózó polgárság erőfeszítését is próbára tette a tisztviselői fizetések mérséklése és ezért mindkét irányban óvatosan kell továbbmenni. Általános a panasz ugyanis, hogy

a tömegfogyasztási termékek forgalma megcsappant

és ez alól még az olyan fontos cikkek sem kivételek, mint a tej, a hús, a kenyér. Ezek a tünetek erősen visszahatnak a termelésre és a kereskedelemre, amit még fokoz az a sajnálatos esemény is, hogy *az exportpiac leromlott*.

— A második vezető szempont azt diktálja, hogy *gondoskodjunk a gazdasági élet vérkeringésének elősegítéséről*. A takarékosság nem azt a célt szolgálja, hogy bajokat csináljon és ezért olymódon kell a tőkéket mozgósítani, hogy azok előnyös hatást gyakoroljanak az egész vonalon. Örömmel üdvözlöm, hogy

a polgármester legújabb rendelete január 1-től új irányokba tereli a főváros sokat emlegetett telekpolitikáját

olymódon, hogy *napirendre kerül az ingatlanok eladása és megfelelő értékesítése*, ami lehetőséget nyujt komoly tőkéknek a gazdasági életbe való bevezetéséhez. Az ingatlanok iránt amúgyis élénk kereslet mutatkozik, aminek egyik oka talán, hogy a transzfermoratórium következtében *a külföldi követelések ittmaradnak* és beruházási alkalmakat keresnek. Ilyen irányban máris mutatkoznak örvendetes szimptómák és bizonyos, hogy e nagy leromlottság idején is remélhetjük a gazdasági élet mozgalmasságát. Fontos, hogy a főváros vesse latba erejét a kamatláb leszállítására, ami változatlanul súlyosan terheli az egész gazdasági életet. Valószínű, hogy e törekvésben a külföldi áramlatok is segítségünkre jönnek, mert *az angol gazdasági körök máris kívánatosnak tartják a külföldi tartozások kamatainak revizióját*.

— Nem szabad, hogy a főváros ölbe tegye a kezét és ne foglaljon állást a városfejlesztéssel kapcsolatos lukratív beruházások terén. Természetesen nem kölcsönök felvételére gondolok, mert látok más lehetőségeket, amelyekkel a lukratív beruházásokat elősegíthetjük. Ez alkalommal csak egy példát említek: a csatornaépítési ügyosztály elkészítette a csatornahálózat tervezetét, amely megdöbbentő képet ad a beépítetlen vonalakról. Tudni kell, hogy *amíg csatornázás és közművek nincsenek, addig városfejlesztésről beszélni sem lehet*.

A csatornaépítés nem a város, hanem a telektulajdonosok költségére történik, amely-

lyel tehát jól jár a közönség, a munkát kereső érdekeltség és előnyhöz jut a telektulajdonosok tömege is

azzal, hogy a csatornázás következtében az ingatlanok értéke megnagyobbodik. Számos ilyen lehetőség kínálkozik és ezzel a példával csak utalni akartam arra, hogy rendelkezésre állanak olyan tervek, amelyek a gazdasági életet erősítik és amellett a közösségre terhet nem rónak.

*

Utalt még arra *Becsey* Antal, hogy végig kell szántani a főváros gazdasági ágazatainak egész talaját és a jövő tervek tengelyébe állítani azokat az alkotásokt, amelyek okos és célszerű keresztülvitel útján biztosítják a gazdasági élet folytonosságát.

Működésének első órájában hatósági vizsgálat indult egy éjjeli mulató ellen

Engedély nélkül nyitották meg az Apacstanyát — A zsidó hitközség erélyesen tiltakozik a templom környékének destruálása ellen

A Károly-körút és a Dohány-utca sarkán néhány nap óta egy új mulatóhely rikító címtáblája hirdeti a legújabb pesti lokált, amelyik az *Apacstanya* hangzatos címét viseli. Nem hisszük, hogy Budapest éjszakai élete gazdagodott ezzel az új intézménnyel, amelyiknek elnevezését is teljes joggal lehet kifogásolni, mert a maga ízléstelenségével megérdemli, hogy elkerüljék mindazok, akik a *banditák és gangsterek rémtetteit még az ujságokból sem szeretik megtudni*. Hála a főváros kitünő közbiztonságának,

Budapesten nincsenek apacsok

és semmi szükség sincs arra, hogy az alvilág bünözőiről szórakozóhelyet nevezzenek el a legforgalmasabb útvonalon. Ezt a felfogást valljak a hatóságok is, amelyek dícséretreméltó komolysággal *vizsgálatot indítottak a mulatóhely engedélyezésének körülményei iránt*.

Néhány hete, hogy a vállalkozók folyamodványban kérték a főkapitányságtól az *Apacstanya* engedélyezését, amelyet véleményezés céljából kiadtak a VII. kerületi rendőrkapitányságnak

Kötsky Gábor rendőrfőtanácsos a folyamodvány elutasítására adott véleményt, ám ennek ellenére a mulatóhely megkezdte működését.

Valami elszánt vakmerőség fűthette a vállalkozókat, akik *még iparengedélyt sem kértek az elöljáróságtól*, sőt mellőzték a tüzbiztonsági vizsgálat kikérését is, nyilvánvalóan, hogy a jó kilátásokkal kecsegtető Szilveszterestére már kitárhassák egyetlen ajtójukat a szórakozni vágyó közönség előtt. Természetes, hogy a hatóságoknak semmi közük sincs ahhoz, hogy ezen a Szilveszteri-estén *mindössze csak két asztalnál szívták magukba a vendégek az apacsos hangulatot* és mert a rendeleteket még a rémületes cégér alatt is be kell tartani:

teljes erővel folyik a vizsgálat a mulatóhely titokzatos keletkezésének felderítésére.

Túl a hatósági eljáráson más vonatkozásban is tiltakozások hangzanak el az *Apacstanya* működése ellen. A panaszos ebben a vonatkozásban a *Pesti Izraelita Hitközség*, ahol joggal felháborodnak azon a közelségen, amelyet számukra az *Apacstanya* jelent. A zsidó hitközség vezetői az elmúlt napokban küldöttségileg keresték fel *Hamvassy* István dr. tanácsnokot, a VII. kerületi elöljáróság főnökét, aki előtt hivatkoztak arra a régi rendeletre, amely szerint

templomok közelében, legalább ötszáz méternyi körzetben tilos a zenés szórakozóhelyek és mulatók létesítése.

Hangoztatták, hogy ez a gusztustalan című mulatóhely *súlyosan kompromittálja a templom közvetlen környékét* és csak arra alkalmas, hogy a hívők ájtatosságát és a templom áhítatos tekintélyét lerontsa. Utaltak arra is, hogy néhány évvel ezelőt a magyar irodalom és színművészet jeleseinek élén *Nagy* Endre akart kabarét nyitni a Károly-körút 3. szám alatti bérpalotában és bár a színházi helyiséget is megépítették:

a hatóságok az engedélyt a templom közelségére való hivatkozással megtagadták.

A főváros esztétikája, a közrend és az éjszakai nyugalom szempontjából mindenképen helyeselhető, hogy a hatóságok kemény kézzel folytatják le a vizsgálatot és *megszabadítják a dohányutcai templom környékét attól a kétes értékű dicsőségtől*, hogy a legsötétebb gonosztevőkről elnevezett lokált eltávolítják Budapest legforgalmasabb pontjáról. A mai nehéz időkben, amikor a gazdasági viszonyok annyi keserűséget halmoznak fel, *nincs szükség a bünözők glorifikálására*, akik a börtönbe és a ponyvairodalom lapjaira, nem pedig egy díszes és exponált bérpalota homlokzatára valók.

Egymillió pengő megtakarítást jelent a fővárosnak a februárban esedékes újabb illetménycsökkentés

Az államháztartás hallatlanul nehéz helyzete egymásután követeli az áldozatokat az ország minden rendű és rangú polgárától és természetesen nem hagyja érintetlenül a köztisztviselői társadalmat sem. A fővároshoz érkezett legújabb miniszteri rendelet szerint *február 1-től kezdődően további illetményleszállítás kerül végrehajtásra*, ezúttal azonban lényegesen kisebb méretekben, mint az első alkalommal. A *Fővárosi Hirlap* érdeklődött

az elnöki ügyosztályban

a fővárosi alkalmazottak legújabb fizetésredukciója felől, ahol a következő felvilágosítást kapta:

— A fővárosnál más fizetési kategóriák vannak, mint az államnál és így érthető, hogy *a kormány rendelkezését a fővárosi fizetési osztályoknak megfelelő alkalmazásban hajtjuk végre*. A polgármesteri rendelkezés mindezeknek a figyelembevételével úgy fog intézkedni, hogy

az I—III. fizetési osztályokban öt százalékos, a IV—VI/2. fizetési osztályokban három százalékos, a VI/3-tól lefelé sorakozó fizetési osztályokban pedig két százalékos illetményredukció lép életbe a jövő hónap elsejétől kezdődően.

Nem áll meg az az aggodalom, hogy a legújabb fizetéscsökkentést *a jelenlegi redukált illetményekből hozzuk levonásba*, mert akkor túllépnénk a rendelkezés intencióit:

a levonásokat a régi, érintetlen fizetési összegekből kerekítjük ki

és ezzel természetesen *mérséklődik a levonás mértéke is*. A rendelkezés szerint ez a fizetéscsökkentés is csak

átmeneti jellegű, július 1-ig szól,

amikor *újabb állami intézkedés történik a régi állapot visszaállítására*.

*

A pénzügyi osztálytól nyert értesülésünk szerint

a legújabb fizetésredukció egymillió pengő megtakarítást jelent a főváros háztartásában,

vagyis a közelmultban végrehajtott 10 százalékos redukcióval együtt ebben az évben *hatmillió pengő megtakarítást ért el* a főváros az alkalmazottak fizetéscsökkenése révén.

Az Első Magyar Részvény-Serfőzöde

PARACELSUS SÖR csapolása megkezdődött

A nagy tápértékű barna idénysör — amig a készlet tart — palackokban lefejtve is kapható: kávéházakban, vendéglőkben, füszer- és csemegeüzletekben. Vidéken: összes raktárosainknál, minden jobb étteremben, kávéházban és csemegeüzletben.

KÖZPONTI FŰTÉSEK

ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA — SZEPESSY SÁNDOR u. oda **SZEPESSY GYULA**

okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380—30

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

„Circulus vitiosus"

Irta: vágvecsei **Wellisch Andor** műépítész, törvényhatósági bizottsági tag.

Túl az év végén minden gondos ember mérleget szokott készíteni az elmult év eredményéről és egyszersmind előirányzatot az eljövendő új esztendőre. Ha a főváros multévi munkásságáról akarunk mérleget készíteni, fájdalommal kell megállapitanunk, hogy *az alkotások terén mélyen lemaradtunk az utóbbi évek, vagy évtizedek átlagától.* Nem volt közmunka, nem volt építkezés, semmi számottevő újabb alkotás, csak azon fájt mindenkinek a feje, hogy miképp tudjuk a régi és az új költségvetést legalább formailag egyensúlyban tartani.

Azon visszaesésért, mely az elmult évben a főváros életében az alkotások terén mutatkozott, nem lehet senkit sem okolni. Igazán nem lehet a főváros vezetőségének azt a szemrehányást tenni, hogy a jó időkben rest volt invenciókban és nem ambicionált minden egyes ügyosztály vezetője minél többet és szebbet produkálni. Szépitették, fejlesztették, újabb és újabb monumentumokkal díszitették Budapestet; vásároltak képeket, szobrokat, igen szép kertészetükkel létesítettek sétányokat, parkokat, palotáknak beillő pazar kiképzésü — sőt az a baj, túl költséges — iskolákat építettek, parádés és szobrászmunkákkal túltengő fürdőket, iparművészeti remekmünek beillő könyvtárakat és nemes versengést folytattak abban, hogy ki tud a rendelkezésre álló összegből — esetleg a megszerezhető póthitelekből — jobbat és szebbet produkálni. *De mindenesetre érdemül tudható be, hogy munkát adtak, foglalkoztatták a kereskedelmet, az ipart, a művészetet, a polgárságot és munkásságot egyaránt. És volt munkája itt mindenkinek, aki csak dolgozni akart.*

De hirtelen megváltozott minden, jött a világkrizis, a nagy gazdasági katasztrófa, amely megállitotta és talán hosszú évekre elvágta a főváros magasröptü szárnyait és kiadták a jelszót, amely egyszersmind a jövő évnek is a programja: *Takarékoskodni kell!*

Igen, spórolni kell! ezt tudjuk mindnyájan, de vajjon az ebből az egy szóból álló program kielégit-e minket és meg tudja-e hozni a várt eredményt, a pénzügyi egyensúlyt, a jólétet és a nyugodt életet?

Nézzük, mire vezet ez az egy szó, ha nincs mellette más program és benne semmi tartalom?

Az építkezéseket leállítjuk, megvonjuk a munkát mindenkitől és leépitünk mindent, ami csak leépithető; a fizetéseket, a nyugdíjakat a végsőkig csökkentjük le, de ezzel párhuzamosan *a vásárlóképesség is csökken,* az ipar tönkre megy, az üzletek üresek, házbért nem fizetnek, a lakások és bolthelyiségek elhagyottan állnak, ami viszont a házak értékét devalválja és elveszi a magánemberek kedvét a további építkezésektől... és igy megy ez tovább az egész vonalon, — következik az inzolvenciák, kényszeregyességek, csődök és öngyilkosságok sorozata. Az eredmény pedig: megfogynak és kihalnak az adóalanyok, az állam és a főváros pénztárába nem folynak be az előirányzott adók, a nagy takarékosságból pedig nőnek a deficitek.

Az építkezéssel mindezt meg lehetne akadályozni, de arra viszont nincs pénz, nincs fedezet. *Egy circulus vitiosus, amelyet megindítani sehol nem lehet.*

Hát igenis, takarékoskodni kell, főleg a túltengő bürokráciában és adminisztrációban, ami azonban *nem jelentheti azt, hogy egyszerre vágjuk el az egész gazdasági élet ütőerét* és fojtsunk meg mindent, amiben még élet van. A köznek kötelessége, hogy gondoskodjék — még súlyos áldozatok árán is — munkaalkalmakról, mert oly gazdagok nem vagyunk, hogy életerős, munkabíró embereket parlagon hevertessünk és tétlenségre kárhoztatva, a teremtő, produktiv munkát nélkülözhessük.

A pocsékolásra nem, de a hasznothajtó, jövedelmező befektetésekre meg kell találni a fedezetet

és ily úton haladva, meg kell indítani a munkát, hogy legyenek megint, akik keresnek, pénzt hoznak forgalomba, vásárolnak és last but not least: adót is fizetnek.

A nemrég lezajlott kölségvetési vitában rámutattam arra, hogy a főváros — még ha kell, veszteség árán is — *adja el a nem jövedelmező objektumait* és keltse életre a holt tőkéit, hozza forgalomba azokat új épitkezések révén az ipar és kereskedelem útján és munkával lássa el, keresetképessé tegye a polgárságnak ha nem is az összességét, de legalább az erre legjobban rászoruló nagy hányadát. És számokkal bizonyitottam, hogy a főváros ezzel nem is végez altruisztikus munkát, de csak helyes üzleti politikát folytat, mert vagyonállaga meg nem változván, — hisz a régi épületeket újakkal cseréli fel — *az adómentes objektumokkal lényegesen nagyobb évi jövedelemhez jut.* Én alaposabban csak a két Lipót-körúti ház értékelésével foglalkoztam és kimutattam, hogy azoknak még nyomott áron való eladásából is, illetőleg az azokért befolyó összegekből

új létesitményekkel mily mértékben lehetne fokozni az évi jövedelmet,

de meggyőződésem, hogy a fővárosnak van még sok más oly ingatlana is, mely hasonló sorsra megérett és igy a kimutatott számadataim hatványozódnának.

És van még egy lépés, amelyet meg kell tennünk, amely ha talán a várt eredményt teljes mértékben meg sem hozná, de mindenesetre az iparosok és kereskedőkben élő sok keserűséget szüntetné meg és ez pedig a régi nóta, amelyet, majd hogy röstellem megemliteni, annyiszor mondtuk és hallottuk már mondani: *szüntessük már végre be azokat a ráfizetéses közüzemeket, amelyek évente annyi deficitet jelentenek a főváros részére,* de még százszorta nagyobb kárt és veszteséget okoznak a magángazdaságnak.

Én a munka embere vagyok és csak az alkotásban, a lankadatlan, fáradhatatlan teremtő munkában látom a kibontakozás útját, a jövőt. De bármikép is legyen, takarékoskodjunk, vagy pocsékoljunk is, ha kell, *csak egynek nem lehet, egynek nem szabad megtörténnie: hogy a mi fejlődésnek indult, ragyogó szép Budapestünk a világvárosok sorából ismét kisvárossá süllyedjen le.*

150.000 pengő megtakarítást jelent a fővárosnak a választói névjegyzékek kiigazítási munkáinak elmaradása

Január elsején kellett volna megkezdődnie az 1933. évre szóló *képviselőválasztói névjegyzékek* kiigazítási munkálatainak. Ezt a munkát, amely minden évben közel száz munkaerőt foglalkoztatott, az idén nem kezdték el, sőt később sem kerül reá sor, mert a belügyminiszter néhány nappal ezelőtt a fővároshoz s ezzel egyidejüen minden törvényhatósághoz leiratot küldött, amelyben tudtára adta a kormány azon intézkedését, hogy *az idén takarékossági okokból ne igazitsák ki a névjegyzékeket.* A kormányrendelet értelmében a közjogi ügyosztály be is szüntette a névjegyzékek kiigazitását szolgáló előkészületeket.

Illetékes helyen

érdeklődtünk a választói névjegyzékek kiigazításának kérdése iránt és a következőket tudtuk meg:

— A kiigazítás elmaradása nem jelent sérelmet senki számára, mert az 1932. évi névjegyzék egészen új és az 1931 decemberi állapotot tünteti fel. A fővárosra nézve anyagi szempontból

legalább 150.000 pengő megtakarítást jelent a kiigazítás elhagyása,

mert a munkálatok költségeit, — jóllehet, az államot terhelték azok, — mégis a fővárosnak kellett mindenkor előlegeznie, viszont az előleg elszámolása a kinestárral állandó bonyodalmakat okozott és egyre késett, úgyhogy

a fővárosnak már 900.000 pengős követelése volna,

aminek a kifizetéséhez azonban az országos takarékossági bizottság nem járult hozzá és aligha lehet arra számitani, hogy ezt a pénzt a főváros valaha is megkaphatja. A kilátásba helyezett törvényes intézkedés ezen a téren is rendet fog majd teremteni.

— A kiigazítás elmaradása a legkeservesebben érinti azokat a munkaerőket, akik a kiigazításon dolgozni szoktak. A nyers névjegyzéknek május 15-ig kellett ugyan már készen lennie, de a két jogorvoslati határidőt és a közigazgatási bírósági döntést beleszámítva nem csupán öthónapos, hanem egész éves munkáról volt szó, ami 100—120 embernek jelentett állandó exisztenciát.

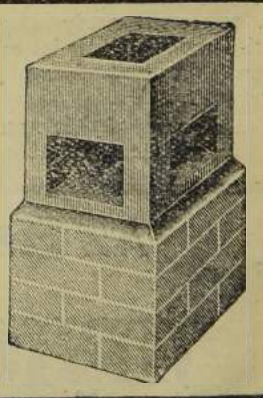
Fa és szén helyett
fürdővizét
elektromos árammal melegítse föl

Teljesen automatikus melegvíz-szolgáltatás
olcsó éjjeli árammal. A ki- és bekapcsolást, a melegvíz szabályozását önműködő készülékek végzik
Kitünően bevált rendszer

Felvilágositásért, ajánlatért forduljon
Budapest Székesfőváros Elektromos Müvei
ajánlati osztályához
V. kerület, Váci-út 74. szám.
Telefon: 90—4—00.

Fodor József
magyar királyi udvari butorgyáros
Budapest
IV., Kecskeméti-utca 6. szám
Gyártelep:
IX., Dandár-utca 15. szám

KOVÁCS LAJOS
vésnöki müintézete és ruggyanta bélyegző üzeme
Budapest, VII., Károly-körut 7
Telefon: József 362—00. szám.

FUMEX
füstfelszivó huzatfokozó
beton kéményfej
magyar szabadalom
ANDREA
cementárugyár
Budapest, V., Vigszinház-utca 5.
Telefon: 298—37.

A Székesfővárosi Alkalmazottak Segitő Alapjának tagjai díjmentesen
az Alap terhére igénybe vehetik kórház helyett a
Dr. Mandler Szanatórium
VI., Szobi-utca 3. sz.
(Teréz-körut mellett, Telefon 276—50, 256—63.) közös szobáit. Külön szobáknál P 2·50 ráfizetés. Sebészet, nő- és belgyógyászat. Szabad orvosválasztás. Szülészet mérsékelt pausál árban.

LINOLEUM
NEUMAYER LIPÓT UTÓDA
BUDAPEST, VI., ANKERKÖZ 2.
ALAPITÁS ÉVE: 1895.
TELEFON: AUT. 105-46.

luba koncentrált borotvaszappan **Kényelem Gyorsaság tiszta arcbőr**

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Száz kérdőpontra kell válaszolni a városi fürdők bérletpályázatánál

A készpénz felmutatása, és a „vis major" tisztázása nélkül minden tervet komolytalannak minősítenek

Pályáznak az Ásványvízüzem bérbevételére is

A székesfővárosi fürdőintézmények bérletére beérkezett ajánlatok mögött huzódó érdekeltségek *nagy várakozással* tekintenek a döntés elé. Az ajánlattevők közül a legvérmesebb optimizmussal *Gellér* Mihály várja a főváros állásfoglalását, amelyre természetesen egyforma érdeklődéssel és kíváncsisággal tekint a *főváros közönsége* is, amelyik egykönnyen nem tudna belenyugodni abba, hogy a mintaszerű vezetés alatt álló és *drága kölcsönpénzen épített luxusintézményei és gyógyfürdői kikerüljenek a főváros érdekszférájából* olyan vállalkozók kezébe, akiknek ajánlata a bizonytalan lehetőségek hosszú sorozatát foglalja magában. Bármilyen káprázatos és szédületes is a bérleti ajánlatban felsorakoztatott tervek és elgondolások légiója:

a realitást keresi ebben mindenki, aki félti a főváros vagyonát

és a legnagyobb óvatossággal nyúl az elidegenítés eszközeihez. Mindenképpen helyeselhető, hogy a főváros vezetősége *a legnagyobb alapossággal és a gyanakvással határos óvatossággal* kezeli a vezérajánlatot és pontról-pontra behatol a vitatható részletekbe, hogy tiszta képet nyerjen a vállalkozók valódi szándékairól.

Kovácsházy Vilmos tanácsnok, a városgazdasági ügyosztály vezetője, az illetékes szakbizottság elvi állásfoglalása után, a tisztiügyészséggel letárgyalta a követendő lépéseket, ahol az a felfogás alakult ki, hogy

az összes vonatkozásaiban fel kell tárni az ajánlattal kapcsolatos eshetőségeket.

Gellér Mihály, valamint a többi ajánlattevő néhány napon belül olyan írást kapnak kézhez, amilyen eddig még alig volt szokásban a főváros tranzakcióinál: *olyan kérdőív kitöltésére hívja fel őket a főváros, amelyik nem hagy figyelmen kívül egyetlenegy rejtett kérdést sem és*

száz pontban kíván választ a legelfogadhatóbb garanciák biztosítása érdekében.

Tisztázni kívánja a főváros többek között, hogy *mennyi idő alatt kötelezi magát a bérlőtársaság az általa felsorolt létesítmények megépítésére,* mert arról szó sem lehet, hogy a bérlő tetszésére bízza az építkezések lefolytatásának időpontját. Tudni kell azt is, hogy *mi történik ezekkel a létesítményekkel a kontemplált negyven év után* és főleg tisztázni kívánja azt a leghomályosabb feltételt, amelyik az építkezések végrehajtását *vis majortól* teszi függővé. Nagyon helyesen jár el a főváros, amikor

tudni akarja, hogy mit ért a bérlő a vismajor alatt,

mert egy esetleg gondatlan, vagy elnéző magatartás értéktelenné teheti az egész bérleti szerződést. Százalékos részesedést ajánlani és a fővárost a maga páratlan értékű vagyontárgyaival *társként* bevinni egy magánvállalkozás keretébe: lehet jó spekulációs elgondolása a bérlőknek, *de a fővárosnak vissza kell utasítania minden olyan lehetőséget, ami a számára csak hátrányt és károsodást hozna magával.* Nagyon figyelemreméltó a fővárosnak az a kikötése, amelyik a vállalkozás alapját:

a befektetendő készpénzt kutatja és akarja feltárva látni.

A bérlőjelölt ugyanis olyan nagyarányú terveket és programokat igér, amelyek jogosan teszik parancsolóvá a fővárosnak azt az óvatos gesztusát, hogy a pénzt, *a készpénzt* akarja látni, amelyikkel építeni, terveket végrehajtani és programokat megalkotni lehet. Tudomásunk szerint

a főváros vezetősége a különböző létesítményekre szánt összegek letétbe helyezését követeli,

amely mindaddig a főváros zárolása alatt áll, amíg ezek az építkezések teljesen be nem fejeződnek.

Amint látható, egykönnyen nem megy bele a főváros olyan vállalkozásokba, amelyek számára rizikót és veszedelmet jelenthetnek.

Közelfekvő példa erre Ferenczy Károly szerencsétlen vállalkozása

aki állandóan *tőke-garanciákat lobogtatott,* míg ki nem derült, hogy egyetlen fillérje sincs és a főváros intézményében levő érdekeltségét csakis a szubvencióból akarta felvirágoztatni. Mindenképpen helyeselhető, hogy *a főváros tíznapos rövid terminust* adott a száz kérdőpont megválaszolására, amelynek megtörténte után újból a szakbizottság tárgyalja a fürdők bérleti ügyét.

Bérleti ajánlatok az Ásványvízüzemre

Itt említjük meg, hogy *Ásványvízüzem* bérletére is ajánlatot tettek: *Gellér* Mihály, aki a fürdők bérletére is pályázik, továbbá *Mezei és Társa* sörnagykereskedő cég és az *Ártézi Szikvízgyár Rt.,* ezekenkívül a városgazdasági ügyosztály előtt fekszik a *János Szanatorium* régebbi ajánlata is. Ezek az ajánlatok azonban aligha kerülnek komolyabb elbírálás alá, mert a nagy körültekintéssel vezetett *Ásványvízüzem*

jövedelmező vállalkozása a városnak

és semmi kényszerítő körülmény sem indokolja, hogy a város ezt az üzemét esetleg az ásványvízkartel befolyása alá boesássa, amelynek következménye az árak indokolatlan felsrófolása lenne. Az ajánlatokkal egyébként legközelebb foglalkozni fog az illetékes bizottság.

Legendák a kéményseprömesterek horribilis jövedelmeiről

A kerületek kellő óvatosság nélkül végrehajtott szaporítása veszélyezteti az egzisztenciák százait

A főváros közgyülése három évvel ezelőtt módosította a kéményseprésről szóló szabályrendeletet, amelyet a kereskedelmi miniszter *nem hagyott jóvá* és utasította a fővárost, hogy körültekintően gondoskodjon a kéményseprőmesteri állások szaporításáról. Igy került napirendre ez a kérdés és ennek kapcsán sokszor *fantasztikus beállításokban foglalkoztak a kéményseprőmesterek hallatlan jövedelmeivel:* a dinasztiákkal és a kéményseprőkrözusokkal, akikkel szemben divatossá vált rámutatni *a szegény kéményseprősegédekre,* akik minden jóban dúskáló gazdáik mellett a nyomorral küzdenek. Ez a legenda szertefoszlik most, azoknak a számadatoknak a nyomán, amelyeket hivatalosan állitottak össze az úgynevezett „korommágnások" kereseteről.

A kimutatás szerint

átlag 2 pengő 30 fillér évi illeték jut egy-egy kémény után a mestereknek

és ha a budapesti kéményseprési kerületek átlagos kéményszámát 7—8000-re becsülik, *az évi nyers jövedelem 16—18 ezer pengő körül mozog.* Magától értetődik, hogy ebből körülbelül 50%-ot le kell vonni az üzemi kiadásokra, a segédek fizetésére, a mühelybérekre, a felszerelésekre, a szerszámok pótlására és javítására, az adóra, a kamarai illetékre és a biztositási díjakra, vagyis

legfeljebb 3500—4000 pengő tiszta haszon jut a kéményseprőmesterek számára.

Tudni kell azt is, hogy a kéményseprőmesterek a maguk üzleti terjeszkedésükben gátolva vannak, mert mihelyt szaporodik a munkakerület, nagyszabású új házcsoportok révén, akkor *megindul a rohamozás a munkakerület kisebbítése érdekében.* A hivatalos számadatok is igazolják tehát, hogy fantasztikus jövedelmekről és horribilis bevételekről ma már nem álmodoznak a jóhírnevü régi kéményseprőmesterek.

A közgazdasági és ipari ügyosztály most foglalkozik azzal az előterjesztéssel, amelyik *a jelenlegi 59 kéményseprősi kerület számát 80-ra akarja felemelni.* A főváros terve ellen élénken tiltakoznak a mesterek és azt hangoztatják, hogy az ügyosztály tervezete nemcsak a szerzett jogok sérelmét jelenti, de antiszociális is, mert

rákényszeriti a mestereket a munkáslétszám lehető legerősebb redukciójára.

Hivatkoznak a mesterek arra, hogy az ismeretes miniszteri leirat is hangoztatja, hogy *a kerületek aránytalan felaprózása esetén a kéményseprőmester és alkalmazottai megélhetésének biztositása végett a seprési díjakat jóval magasabban kellene megállapitani,* mint a viszonylag nagyobb kéményszámú kerületek létesítése mellett, mely körülmény a fizető közönség megterhelése szempontjából különös figyelmet érdemel. A minisztérium tehát nem titkolja esetleges aggodalmát és éppen *ezért* az egész vonalon nagy kíváncsisággal várják, hogy a kerületek szétaprózása milyen kilátásokat nyujtj a jövőre. Annyi bizonyos, hogy

ennek a tevékenységi körnek szélesebb területre való felparcellázása a legnagyobb gondosságot igényli,

mert a méltányosnak vélt állásfoglalás a valóságban nemcsak az eddigi kéményseprőmesterek, hanem *az újonnan mesterekké avanzsált munkások egzisztenciáját is veszélyeztetheti..*

MI A LEGDRÁGÁBB ? MI A LEGOLCSÓBB ?

A LEGDRÁGÁBB kincse Önnek — a szeme. Vigyázzon rá, mert a gyenge vagy káprázó világítás időelőtt tönkreteszi.

A LEGOLCSÓBB a modern gyöngyfénylámpa. Annyiba se kerül, mint egy napi dohányzása. Amit lámpákra ma kiad, azt később szemüvegen és orvoson százszorosan megtakarítja. GONDOLKOZZÉK és összes izzólámpáit azonnal cserélje ki modern

TUNGSRAM GYÖNGYFÉNYLÁMPÁKRA!

TORLEY PEZSGŐ RESERVE

Vállalkozási Hirlap

Visszakövetelik az előljáróságok a kisiparosmunkák kiadásának ügykörét

Az új rendszer miatt nem kapnak megbízást a kerületi kisiparosok

Egyik legutóbbi számában hangot adott a *Fővárosi Hirlap* annak a túlfűtött elkeseredésnek, ami a kerületek kisiparosait eltölti, a főváros vezetőségének egy érthetetlen rendelkezése miatt. Hogy mi indokolta a jól bevált régi rendszernek megváltoztatását, azt senki sem tudja és így csak az a feltevés állhatja meg a helyét, hogy *az egyik műszaki tanácsnok túlfűtött ambíciója sodorta a kerületi kisiparosokat még súlyosabb helyzetbe.* Arról van szó, hogy azokat a jelentéktelen munkálatokat, amelyeket eddig az előljáróságok végeztettek: csőrepedéseket, ablaktöréseket, vízcsaprongálásokat, kilincs- és kulcsrendeléseket, néhány pengős műhelymunkákat

Wossola Sándor tanácsnok hatáskörébe tették át

és megfosztották a kisiparosokat attól a lehetőségtől, hogy *az előljáróságok megbízásából gyorsan lebonyolítható munkaalkalmakhoz jussanak.* Sikerült is elérni, hogy néhány hét óta a bürokrácia útvesztőibe jutott az előljáróságoknak az a törekvése, hogy egy-egy törött ablakot kijavíttassanak, vagy egy kályhát kitapasztassanak, mert mindenre ráfeküdt az ügyosztály a maga nehézkes felületével és az ebben a vonatkozásban

eddig alkalmazott gyors eljárást felváltotta a tanácsnoki fontoskodás lassú menete.

Hiába kopogtatnak, könyörögnek és siránkoznak a kerületbeli kisiparosok az előljáróságokon, apró-cseprő munkákért: a válasz elutasító, mert *az intézkedő szerv a városházán székel.*

A teljesen érthetetlen rendelkezéssel szemben *most eröteljes akciót indított az előljárói értekezlet,* ahol teljes joggal visszakövetelik ennek az ügykörnek az ellátását. Túlmenőleg azon a szempontou, hogy a kerületben lakó kisiparosok súlyos sérelmet szenvednek, figyelmébe ajánlják a polgármesternek, hogy

az ilyen jelentéktelen munkálatok kiadását a törvény az előljáróságok hatáskörébe utalta,

sőt a költségvetés ilyen csoportosítását a közgyűlés is magáévá tette, ami egyet jelent azzal, hogy *az ügykör fölött csakis és kizárólag a közgyűlésnek van joga diszponálni.* A közérdek is azt kívánja, hogy a polgármester változtassa meg az új rendszert és a tanácsnoki önkényes ambíciók félretolásával adja vissza a kisiparosságnak azt a csekély lehetőséget, amelyet a számukra a mai időkben az előljáróságoktól kapott megbízások jelentenek.

Helyreigazítás. Karácsonyi számunkban „*A hitel védelméről készült törvénytervezet megoldhatja az építőipar hitelvédelmi problémáját is*" című cikket *Korányi* Béla írta. A cikkírót mi tévesen *mérnöknek* jeleztük. Ezt most helyesbítjük olyképpen, hogy Korányi Béla nem mérnök, hanem *ügyvéd,* a Korányi és Fröhlich cég beltagja.

Megkönnyítik a fővárosi tisztviselők építkezéseit. A polgármester az elnöki ügyosztály útján két fontos rendeletet ad ki a napokban, amelyek közül *mindkettő a tisztviselők helyzetének könnyítésére vonatkozik.* A tisztviselők között mostanában egyre gyakoribb a szövetkezeti házépítésben való részvétel, a családiház-építés vagy az öröklakás vásárlás. A hivatalnokok rendszerint lakásbérüket kötik le ilyen célra. Ez a processzus mostanáig igen hosszadalmas és körülményes volt és az elintézés minden esetben a tiszti ügyészség jogi véleményének meghallgatása után történt. A most megjelenő rendelet lényegesen enyhíti az eljárást és úgy intézkedik, hogy mindazokban az esetekben, amikor a kölcsönt a LÁB nyujtja, *nem kell külön tisztiügyészi előterjesztés.* Ezenkívül számottevően kurtítják a *számvevőségi eljárást is.* A másik könyítés a *fizetési előlegekre* vonatkozik. Most, hogy a tisztviselők fizetését redukálták, érthetően lényegesen súlyosabbá vált a felvett előlegek törlesztési terhe is, amit a hivatalnokok annak idején jóhiszeműen vállaltak. A főváros vezetősége a készülő rendelet szerint lényeges kedvezményeket ad úgy a törlesztési összeg nagysága, mint a határidő meghosszabbítása tekintetében mindazoknak, akik az előleget még a fizetésredukció előtt vették fel.

Hibaigazítás. Lapunk karácsonyi számában részletesen beszámoltunk a Garay-téri új piac megnyitásáról és ennek kapcsán felemlítettük azoknak a cégeknek a névsorát, amelyek különböző létesítményeket készítettek. Sajtóhiba következtében tévesen jelent meg a speciális napellenzőket gyártó *Gerő és Győry lakatosáru-, portál- és redőnygyár* (VII., Elemér-utca 31.) címe, amely a napellenzőkön kívül a piaci vasszekrényeket is szállította. A régi, nagyhírű vállalatnak ez a munkája is a legnagyobb elismerést váltotta ki.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A marhavágóhíd és új lóvásártéri istálló építkezésének kőműves-, ács-, lakatos-, mázolómunkáira pályáztak: Scheuer János 121.229, Fazekas László 12.467, Nagy István 12.809, Hoffmann Dezső 12.844, Halász Ferenc 13.170, Koródy Gyula 13.913, Kozma Pál 3618 Aschenbrenner János 4846, Popper Zsigmond 6087, Beke Lajos 1135, Krausz Gyula 1782, Rozkai Ernő 499, Kollár József 836, Jelenszky Ferenc 867 pengővel.

Hídeghűsvásár villanyszerelési munkáira pályáztak: Novák Pál 3574, Hatschek, Guttmann és társa 4326, Bene Benedek 4631, Kaffka és Wagner 5435, Strobl Vilmos 6060 pengővel.

Új élelmiszernagyvásártelep hídmérlegaknáinak betonmunkáira pályáztak: Führer Miklós 1975, Lukoy Emil 2248 Castelli Kont 2376, Wagner Géza 2407, Seif Gyula 2515 pengővel.

Az élelmiszernagyvásártelep Illatosárok körüli útszegélyen végzendő földmunkákra pályáztak: Pongrátió András 3165, Visnyovszky Dániel 3309, Országos Központi Hitelszövetkezet 4014 pengővel.

Az élelmiszernagyvásártelep téli pincelejáróinak tervezett alagbeton- és csőkorlátmunkáira pályáztak: Wagner Géza 1210, Hoffer Gyula 1370, Lukoy Emil 1385, Castelli Kont 1880, Sattler Mihály 2000, Apor József 2100 P-vel.

A káposztásmegyeri átemelőtelepen felszerelendő nyomásfokozó berendezés Dieselmotor-generátor gépesoport munkáira pályáztak: Rendes és társa, Állami vas- acél és gépgyár, Ulrich B. J., Worthington Kolbányi és Pákozdy, Erőátviteli és villázitási rt., Láng Gépgyár, Hazai Gépkereskedelmi rt.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Bontási munkát a Petőfi-tér 2. sz. háznál: Fóthy Vilmos 8000.

Kőmives tatarozási munkát a Mihálykovits-utcai kislakásos telepen: Lukay Emil 5114.

Sodrony kerítésmunkát az Egressy-úti kertészképző iskolánál: Kovács József 1862, Jalcs Dezső 4730.

Mázolómunkát a Rókus-kórháznál: Fischer és Hartmann 1850 pengő vállalati áron.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69-5-04

Magyarország aranykoszorús mestere
Szlezák László
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

Keményy Sándor
okl. mérnök, építőmester
Bpest, V., Pannonia-utca 46
Telefon: Automata 926-24

KARBURÁTOR SPECIALISTA
BOSCH SERVICE VAS UTCA 16
TELEFON: JÓZSEF 393—73. SZÁM.

BRIXOL MÜVEK BUDAPEST
VILÁGSZABADALMAZOTT FERTŐTLENITŐ-, ILLATOSITÓ- ÉS SZAGTALANITÓ-VEGYICIKKEK GYÁRTÁSA
BUDAPEST, VI., LÁZÁR U. 13 GYÁR: VII., GIZELLA ÚT
Testvértelepek: Wien, Berlin, Prag, Kopenhagen, Amsterdam, Roma, Bielsko, Timisiora, Vrsec. Telefonszám: Aut. 158-23

BAUER ÉS RÁCZ
Uj és használt zsákok
Ponyvák, zsinegáruk
Zsák- és ponyvakölcsönzés
Tel.: Aut. 173-47. Budapest, V., Csáky-utca 16. sz.

Barakovits János
müorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit-körut 58. Telefon: Aut. 514-80

VECSEY JENŐ
okleveles gépészmérnök
kereskedelmi és ipari r.-t.
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ-UTCA 11
TELEFONOK: J. 339-02, 351-99, 394-86
TRANSZMISSZIÓ-OSZTÁLY:
Teljes előtétek és közlőművek F & S precíziós golyóscsapágyakkal, Dickbalata-, Roland-gummi- és Inexbőrszíjak, Crescent-szíjkapcsok
ALAKULT 1905-BEN

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 35 Telefon: J. 429-430

Uj szab. F. M. lámpa
50%
árammegtakarítást
garantálunk
Fizethető az áramszámlán mutatkozó megtakarítás ból is. Díjtalan költségvetést ad
Elkán R. okl. elektrotechn. és Győri J. okl. mérnök vill. váll.
V., Váci-út 6 Telefon: 231-40

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V, Zoltán-utca 10. szám
Telefon: Aut. 150 81

VÁROSI IRODA ÉS GYAR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

SZENTGYÖRGYI ÉS TÁRSA FÜTÉS víz GÁZ
VIII., Baross-utca 88. — Telefon: J. 308—97.

Események

Előfizetésifelhívás

Január elsejével új előfizetést nyitottunk a **Fővárosi Hirlapra,** *amely immár megkezdi pályafutásának, Budapest érdekeiért küzdő ernyedetlen munkájának harmadik évtizedét. Budapest polgárságáért, ennek a polgárságnak legeminensebb érdekeiért és jogaiért harcolunk tovább is azzal a lelkesedéssel és odaadással, amely húsz esztendőn át eredményt eredményre halmozott. A polgárság érdekeinek és jogainak voltunk és leszünk őrtállói a főváros közéletében, a kommunitás működésében és az egész magyar jövő fejlődésének kialakulásában.*

A zászló, amelyet követünk, védünk és győzelemre segítünk, az Egységes Községi Polgári Párté, amelynek hivatalos szócsöve a Fővárosi Hirlap.

Ez az a párt, amely demagógia-mentesen építi a magyar liberalizmus új sáncait, teremti meg az alkotó munka nyugodt atmoszféráját és lehetőségeit. Ez az a párt, amely — a **Fővárosi Hirlap** *régi programjának értelmében — a leghathatósabb polgár-védelmet fejleszti ki. Együtt küzdünk a neház és szegényes reményű időkben a bölcs takarékosság mellett is az élet lehetőségeit ápoló politikáért. Bő igéretek helyett szerény kenyeret akarunk kiharcolni Budapest minden polgárának és a becsületes, egységes, igazságos kritika eszközeivel akarjuk megvédeni Budapestet attól, hogy se a pazarlás, se az oktalan, az ijedt takarékosság temetővá süllyessze ezt a várost.*

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

A főváros üdvözlő küldöttsége a kormányzó előtt. Magyarország kormányzóját az újesztendő napján a székesfőváros törvényhatóságának tizenkét tagú küldöttsége köszöntötte *Ripka* Ferenc és *Sipőcz* Jenő vezetésével. A főpolgármesteren és a polgármesteren kivül a küldöttség tagjai voltak: *Liber* Endre és *Borvendég* Ferenc alpolgármesterek *Becsey* Antal, *Bódy* Tivadar, *Kozma* Jenő, *Botczenhardt* János, *Csilléry* András, *Lázár* Ferenc, *Joanovich* Pál, *Janosievits* Antal, *Hann* Arnold, és *Barcy Barczen* Gábor törvényhatósági bizottsági tagok. A székesfőváros küldöttséget a kormányzó tizenegy órakor fogadta és *Ripka* Ferenc főpolgármester köszöntötte a főváros nevében az államfőt:

— A székesfőváros nevében hódolattal köszöntjük Főméltóságodat az új esztendőben. Az újév munkát jelent. De mint a munka napjai fölé az ünnep, úgy emelkedik Budapest háztengere fölé ez a palota, mely a magyar állam vezérlő gondolatát őrzi. *Ennek a vezérlő gondolatnak szentelte életét Főméltóságod és egy évtized óta tekintünk bizalommal arra a kézre, mely hazánk kormányát vezeti.* A mostani nagyon súlyos időkben még nagyobb szükségünk van a bizalomra, mert megnyugtatás a esüggedőnek és biztatás annak, aki remélni tud. A halhatatlan magyar élet ezért örök hálával őrzi meg minden időkre Főméltóságod nevét. Ezt a hálás köszönetet fejezem ki itt ma is és kívánom, hogy áldottlelkű hitvesével, — Magyarország jótékony nemtőjével, aki ezrek könnyeit törölte le ezekben a nehéz időkben — és egész családjával áldja meg a jó Isten.

A főpolgármester üdvözlő szavai után a küldöttség lelkesen megéljenezte a kormányzót, aki közvetlenül köszönte meg a jókívánságokat és a főváros ragaszkodásának tanúságtételét, majd hosszasan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival, melegen érdeklődött a fővárost érintő aktuális problémák iránt.

Uj fővárosi bizottsági tag. A napokban elhunyt *Zelliger* Vilmos prelátus, cimzetes apát, krisztinavárosi plébános halálával megüresedett a fővárosi bizottsági tagsági helye is, amelyet az Egységes Községi Polgári Párt listáján soron következő *Tóth* Gábor fűszerkereskedő, a Fűszerkereskedők Országos Egyesületének alelnöke örököl.

Ujévi üdvözlések a kerületi pártkörökben. *A VII. ker. Erzsébetvárosi Körben Erdély* Dezső dr. üdvözölte *Ehrlich* G. Gusztáv díszelnököt és *Dési* Géza orsz. képviselő társelnököt, aki válaszában kifejtette, hogy ma minden okunk megvan az optimizmusra, mert a nemzeteknek rá kell eszmélniök az egymásrautaltság és a szolidaritás szükségességére, a közös bajok és szenvedések csökkentésének elkerülhetetlenségére. A nagy tetszéssel kisért beszéd után távirati üdvözletet küldtek *Ugron* Gábornak. — *A Ferencvárosi Kaszinó* üllöiúti helyiségében a nagyszámú küldöttségek egész sora köszöntötte az évforduló alkalmából *Usetty* Béla orsz. képviselőt, *Pavlik* Ferenc királyi tanácsos, *Popelka* Béla és vágvecsei *Wellisch* Andor bizottsági tagok, *Latinák* Jenő, *Visy* Lajos dr., *Kazgha* István Sándor, dr. *Stéger* Béla a Hungária Sportklub, dr. *Sz. Szádeczky Kardos* Boldizsár és *Závodszky* József a Szerdások Klubja, *Tóth* András dr. a Józsefvárosi Kereskedők és Iparosok Köre nevében üdvözölte Usettyt, aki bizakodásra, összefogásra, az erős akarattal leküzdhető válságból való kibontakozás támogatására és mindenekfölött a kölcsönös szeretet és megértés ápolására hívta fel a tisztelgésre megjelent többszáz fönyi polgárságot. — *A Tisztviselőtelepi Társaskörben Gellér* Jenő főmérnök üdvözölte *Payr* Hugó orsz. képviselőt, a kör elnökét, aki országos és várospolitikai kérdések fejtegetése után bejelentette, hogy az egységes községi polgári párt nem elégszik meg a tarifák fölemelésének megakadályozásával, hanem *már legközelebb erőteljes akciót indit a BSzKRT viteldijának leszállitása érdekében.*

Az új év napján az *Egységes Párt Tanügyi Bizottságának* vezetősége felkereste lakásán s köszöntötte a párt vezérét *Kozma* Jenőt. A küldöttség szónoka *Erődy* Kálmán főigazgató tolmácsolta a tanügyiek háláját s köszönetét azokért az eredményekért, hogy *Kozma* Jenő a tanügy és a tanügyiek érdekét mindig szivén viselte. *Kozma* Jenő válaszában, visszapillantva a szülői ház békés éveire, melyeknek levegőjében a tanügy s a pedagógusok szeretetében nőtt fel, megköszönte a szivből jövő üdvözlést.

Újév napjának délutánján gyültek össze négy egyesület tagjai a III. kerületi *Egyesült Polgári Társaskör* helyiségeiben, hogy elnöküket *Andréka* Károly h. főkapitányt üdvözöljék és ragaszkodásukról biztosítsák. *Szepessi* Ágoston társelnök köszöntötte a megjelent egyesületek tagjait, majd *Martin* Gyula iskolaigazgató, a Kör ügyvezető-elnöke hosszabb beszéd keretében méltatta az elnök érdemeit és fejezte ki a Kör hálaját a nagy emberbarátnak. A *III. kerületi Torna- és Vivóegylet* nevében *Tóth* István, igazgató, a „Dalkoszorú" daloscgylet nevében *Tóth* Ferenc elnök, a *III. Zenekör* nevében dr. *Orova* Zsigmond tv. h. biz. tag a Zenekör alelnöke köszöntötte a minden szép iránt lelkesedő és lankadatlanul dolgozó elnököt. Az üdvözléseket *Andréka* Károly meghatott szavakkal, a jobb jövő iránti bizalmat hirdetve köszönte meg.

Csordás Elemér tisztifőorvos az Országos Közegészségügyi Tanács tagja. A népjóléti és munkaügyi miniszter dr. *Csordás* Elemér tisztifőorvost, m. kir. egészségügyi főtanácsost, Budapest székesfőváros tiszti főorvosát hatévi időtartamra az Országos Közegészségügyi Tanács tagjául nevezte ki.

Buzáth és Bercel ny. alpolgármesterek kitüntetése. A kormányzó a főváros két, szolgálaton kivüli viszonyban lévő és nyugdíjazásra váró alpolgármesterét, *Buzáth* Jánost és *Bercel* Jenőt, hosszú és érdemes közszolgálatuk megjutalmazásául legmagasabb elismerésével tüntette ki. A kormányzó elismerését tudtul adó okiratot és érdemérmet a közeli napokban adják át a két kiváló főtisztviselőnek.

Halálozás. *Battenberg* Lajos ny. h. államtitkár, a budapesti postaigazgatóság volt főigazgatója január elsején 67 éves korában elhunyt. Az elmult ciklusban tagja volt a főváros törvényhatóságának, ahol az Egységes Községi Polgári Párt tagjai sorában foglalt helyet. Vasárnap délután nagy részvét mellett temették el a kerepesiúti temetőben.

— **Külön épületben helyezték el a hetedik kerületi szegénygondozási irodát.** Évek óta türhetetlen helyzet alakult ki a VII. kerületi előljáróság túlzsúfolt bérkaszárnyájában, ahol reggeltől délig a szegények és insége sek tömege ácsorgott a maga igényeinek bejelentése végett. Sokszor dulakodások és kínos jelenetek játszódtak le a szegényügyi adminisztráció egyetlen szobácskájában és ezért elhatározták, hogy külön épületbe helyezik el az előljáróságnak ezt a szervét. A dobutcai üres telken most *elkészült a négyszobás, zárt folyósóval ellátott helyiség,* amelyben megszaporított személyzettel meggyorsítják a főváros legnagyobb kerületének szegénygondozási tevékenységét.

Tisztujitás a Budai Klubban. A *Budai Klub* december 29-én tartott közgyülése megválasztotta a klub új elnökségét. Elnök: *Harrer* Ferenc dr. ny. alpolgármester, tiszteletbeli elnök: *Bárczy* István dr. ny. igazságügyminiszter. Társelnökök: *Éber* Antal dr. és *Kozma* Jenő dr. országgyülési képviselők. Alelnökök: *Beke* Manó dr. egyetemi tanár, *Klein* István dr. vezérigazgató *Schack* Béla dr. főigazgató és *Vadász* Mihály dr. ügyvéd. Ügyvezető alelnök: *Heuedüs* Miklós dr. főorvos. Főtitkár: *Orbók* József dr. ügyvéd. *Harrer* Ferenc dr. ujonnan megválasztott elnök székfoglalójában méltatta elődjének, *Bárczy* István dr.-nak a klub fellendítése körüli nagy érdemeit és kifejtette hogy az eddigi mesgyéken kivánja továbbra is vezetni az egyesületet.

„Hermes" Magyar Általános Váltóüzlet Rt. december 29-én megtartott közgyülése az 1930—31. üz etév *114.776.85 pengőt kitevő tiszta nyereségéből részvényenként 80 fillér kifizetését határozta el.* mely december 30-tól kezdődő eg kerül kifizetésre. Az igazgatóságba uj tagokul Preiser Miklóst, a Magyar Általános Hitelbank ny. igazgatóját és Welsz Louist, a hasonnevü bécsi cég tulajdonosát választották be.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete. A gróf *Hadik* János vezetése alatt álló *Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének* kihelyezései az elmult üzletévben 2,9 millió pengővel emelkedtek. Miután a hosszulejáratu törlesztéses kölcsönök kihelyezése nehézségekkel járt, az intézet 598 félnek 5.9 millió pengő 8%-os átmeneti kölcsönt folyósított. Ezenkivül 130 millió pengő összegü gazdaváltót is eszkomptált. A mérleg szerint az intézet mobilitásának megőrzésére igen nagy gondot fordit.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Butort részletre is
legolcsóbban TOMORYNÁL vásárolhat. Veres Pálné-utca 7.
Közlisztviselőknek kivételes kedvezmény.

Franck-kávét végy...
a magyar mezőgazdát,
a magyar munkást,
a magyar ipart
segited!

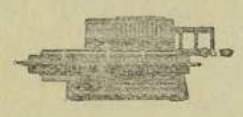

VIGADÓ-KÁVÉHÁZ
V., Deák Ferenc-utca 2.
*
VIGADÓ-KIOSZK
V. kerület, Vigadó-tér.
Tulajdonos: BABÓCSY LŐRINC

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
BUDAPEST, IV., ARANYKÉZ-UTCA 6. TEL.: AUT. 877—15.
ALAPÍTVA: 1790-BEN

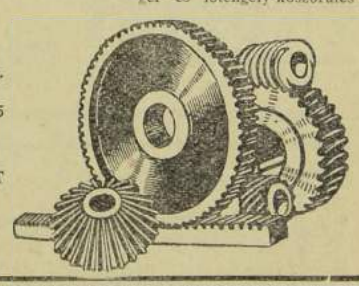
Magyar Kútépitési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, sülyesztőkutak, bányafurások

SZÜSZ LAJOS
TÜZIFA-, KŐSZÉN- ÉS KOKSZTELEPE
BUDAPEST-KŐBÁNYA ALSÓPÁLYAUDVAR (MÁZSA-TÉR.)
TELEFON: József 456-35

ORIGINAL ODHNER
svéd számológép

Harisköz 6.
Magyarországi eladási helye: BUDAPEST
Telefon: Aut. 893—85. szám

SCHMERGEL GÉZA PARKETTVALLALATA
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 4 — TEL.: AUT. 297—57

LINOLEUM ÉS GUMMI burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

WEISZ A.
fogaskerékgyár
Präciziós fogaskerekek, autó- és traktor-alkatrészek, gépgyártás, hengyer és fölengely-köszörülés
Budapest, VIII., Nagytemplom-u. 34.
Tel.: J. 398-05 és 455-85
Távirati cim: MODUL, BUDAPEST
Alapittatott: 1909.

HIRSCH LÁSZLÓ
UT-, VASUTÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, I., ELEK-UTCA 9/a. TELEFON: 69-5-45

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KŐVEZŐMESTER
BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRÚT 101. TEL.: AUT. 553-15.

Tüzifa, szén, építési anyagok
RINGWALD SÁNDOR Bpest, X. Belső Jászberényi-út 14 Telefonszám: Kőbánya 76—64
VÁROSI TISZTVISELŐKNEK FIZETÉSI KÖNNYITÉSEK

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Löportár-utca 9—11 sz. Telefon: Automata 923—24
GYÁRTMÁNYAI:
Szikvízgyári berendezések, szénsavfürdőkészülékek. Bor- és sör kimérőkészülékek, jégszekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések; mosó- és vasalógépek. Fémtömegcikkek. Folyékony szénsav

Alégzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
hiztos gyógyulást nyujt a
SZT. GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
legtökéletesebb berendezésű
inhalatórium és pneumatikus kamrája.

Pichler és Társa
TÜZELŐANYAG NAGYKERESKEDŐK, BUDAPEST
Telep és iroda: III., RUPP IMRE-UTCA 10. Telefon: Aut. 626-28
SZÁLLÍT: Száraz tüzifát, felaprítva és hasábban, belföldi és porosz szenet, gázgyári avagy porosz bánya-kokszot nagyban és kicsinyben, háztartási, ipari és mezőgazdasági célokra.

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77

JÁRITZ NÁNDOR ÉS TSA TELEFON: Aut. 887-84
vegyészeti gyár
Budapest, IX. kerület, Lónyay-utca 27

Fal- és padlóburkoló vállalat
Koch és Szilágyi Budapest, VI., Bajza-utca 30. sz.
Telefonok: Aut. 290—78 és 296—51.

HORVÁT A.
PAPIR ÉS ÍRÓSZER
BUDAPEST, IV., KÁROLY-KÖRUT 30
TELEFON: AUT. 893-91

Pénz nélkül
kétszobás, komfortos, kertes családiház Budapesten
villamos mentén. A GUTENBERG CSALÁDIHÁZÉPÍTŐ SZÖVETKEZET minden tagjának életbiztosítás formájában — külföldi tőkével — 1932-ben beköltözhető összkomfortos házat építtet havi 55 pengős lakbérfizetéses törlesztéssel. Részletes felvilágosítás és tervrajzok a szövetkezet irodájában, VI., LAZÁR-UTCA 16., II. EMELET, naponta délelőtt 9—1-ig, délután 4—7-ig, vasárnap délelőtt 9—1-ig. Telefon 130—05.

Az összes márkás hálózati **Rádiók 5.— P.** havi részletiől fölfelé
Bronzcsillárok már 10.— P.-től
DOKUPIL GYULA gépészmérnök
elektro- és rádiotechnikai vállalat
Budapest, IX., Üllői-út 1. Tel.: Aut. 863—27.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-utca 2.

Közúti gőz- és motorhengerelést
vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Keienföldi-út 1
Sürgönycím: WOLFFEKE
TELEFON: 59—9—68

Mester és Kiss okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Szobránc-utca 29. Telefon: 97-7-72

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

Matheides Dániel teherfuvarozási vállalkozó
Butor- és mindennemű szállítás
Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 19. Tel.: J 351-50

The Neuchatel Asphalte Company Limited Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000.000 darab tégla, 8.000.000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhivó József 311—19. szám.
Kiváló üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyitések

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Telefon: 297-18, 276-94 BUDAPEST, V., Mádor-utca 17. sz.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Automata 530—03.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NADOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

Használja munkáinál a világhirű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓR.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycim: GIPSZ, Budapest.

ALEXY GYÖRGY
okl. gépészmérnök villamossági és műszaki vállalata. *Telefon: A. 209—92 és Aut: 209—93 sz.*
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

HOLLÓS FERENC
OKL. MÉRNÖK ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, V., Csanádi-utca 5.
TELEFON: 901-24

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

HIRMANN FERENC FÉMARÚGYÁR
BUDAPEST, VII. KER. CSÁNYI-U. 7/9. TELEFON J. 460—49
KÉSZIT: gőz, víz, légszesz, központi melegvíz fütési, fürdő és egészségügyi szerelvényeket. — RAKTÁRON TART: fayence-, emaille-árukat és csöveket

KÚN SÁNDOR
festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára
BUDAPEST, IV., Ferenc József-rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsiuvarban és vasuton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és Gőzhajózási Vállalat
Budapest, VII., Károly-körut 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállit kavicsot, homokot, követ, teglát, szénesúzdakról szenet, kokszot, fát stb.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, lúgyfürdők és egyéb gyógytényezők.

SALY ÁRPÁD
ny. min. osztálytanácsos
tüzifa- és szénnagykereskedő
BUDAPEST
Belső iroda: Horthy Miklós-út 29. szám. Tel.: 690—01 és 680—99. Külső iroda és csúzda: I., Kelenföld, Budaörsi-út 56—58 Tel.: 686—15.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

TÖRÖK és JUHÁSZ BUDAPEST, VI., Petneházy-u. 44
FESTŐIPARI VÁLLALAT
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, bútormázoló és fényező munkát TELEFON: Aut. 907-03

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás. Hidegen kenhető tetőmázok asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

FREIMANN ÉS TÁRSA
vésnöki műintézete, pecsétbélveg, címke és domborműnyomdája
Budapest, VI., kerület, Király-utca 10
Bélyegzők. Telefon: 215—69.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Huszonegyedik évfolyam | Budapest, 1932 január 13. | 2. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

A tékozló fiú

Ha voltak ellenségei Budapest autonómiájának, ha voltak, akik — félrevezetve jóindulattal, vagy régi rosszindulat által felbújtva, — pazarlással, tékozlással vádolták ezt a várost, azok most férfiasan bevallhatnák, hogy tévedtek. Öreg életbölcsesség mondatja velünk, hogy defenzívában az ember úgy védekezik, ahogy tud, olyan fegyvert használ, amilyen éppen a kezeügyébe akad. Aki azonban támad, az jól nézzen körül az arzenáljában, nehogy olyan fegyverhez nyúljon, amely visszafelé sül el.

Nem állunk elő analógiákkal. Sokkal jobb fiai vagyunk ennek az országnak és sokkal objektívebben ítéljük meg az ország állapotát, semhogy párhuzamot akarnánk vonni az állami és a fővárosi gazdálkodás között. Nem tesszük ezt még akkor sem, ha az elmult esztendőben a képviselőháznak éppen kormánypárti oldalán volt szokatlanul heves a főváros-ellenes puskaropogás. Elvégre *Bethlen* István, amint a világválság fenyegető közeledtét nem vehette észre, éppen úgy arról sem tehetett, hogy például *Gáspárdy* Elemér képviselő úr a főváros ügyeiben való járatlanság dum-dum golyóival lövöldözött a városháza felé. Bizonyosak vagyunk benne, hogy *Gáspárdy* képviselő úr is, meg a többiek is a legelső alkalmat fel fogják használni és elégtételt adnak Budapestnek, a tékozló fiúnak.

Mert, hogyan is állunk ezzel a tékozló fiúval? A *Fővárosi Hirlap* mai számában a főváros szigorú főszámvevője, *Sebő* Béla, jelenti ki, hogy „a mult évi gazdálkodás a legszigorúbb kritikát fényesen kiállja." A főszámvevő független, befolyásolhatatlan bírája a főváros gazdálkodásának és így ez a megállapítása Budapest minden polgárát megnyugtathatja és a legszebb reményekre jogosíthatja föl. Hasonlóképpen jóleső érzéssel tölthet el mindnyájunkat *Ripka* Ferenc főpolgármester bizakodó hangú, filozófikus mélységű újévi beszéde, amely megállapította, hogy Budapest székesfőváros irígyelt helyzettel áll a többi európai metropolis között.

Az elmult esztendőben a főváros várt bevételei is természetszerűen megcsappantak, mert a világ gazdasági válságának hullámai a magyar fővárost sem kerülték el. De a főváros — és ez itt a főpolgármester, polgármester, alpolgármesterek, gazdasági tanácsnokok és a törvényhatósági tanács *elévülhetetlen érdeme — idejekorán védőgátakat állított: megszorította a hitelkereteket.* Tudomásul vehetik a főváros ellenségei, hogy Budapest jó időkben sem nyujtózkodott tovább a takarónál, s ha mégis volt miből kultúrát, egészséget ápolni, szociális jótéteményeket gyakorolni: az csak polgárságának legfőbb dicsérete. Most elég volt megérezni, hogy a lába ujja kimarad a takaró alól, sietett összehúzódni.

Ez az igen egyszerű története annak, hogy akadt a földtekén egy világváros, amely száraz lábbal kelt át a világválság vörös-tengerén. Átkelt pedig anélkül, hogy dobra kellett volna ütnie a gázgyárát, anélkül, hogy a városi adókat, Európaszerte legolcsóbb közüzemi egységárait emelte volna, anélkül, hogy villanyát, gázát, vagy villamosjegyét megdrágította, vagy adósságokba verte volna magát. Bécs multévi deficitje hetvenhat milliót tesz ki, Budapesté, — mint a *Fővárosi Hirlap* értesül, — nem lesz több másfélmilliónál.

Ma már nem kell jósnak lenni ahhoz, hogy kijelentsük: Budapest már megúszta ezt a világválságot, mert a katasztrófa első, hevességében fölülmúlhatatlan rohamát véres fejjel verte vissza. Tökéletes bizalommal tekinthet Budapest polgársága a városháza felé, nem jöhet olyan meglepetés, amelyre ott föl ne készültek volna. Fölkészültek pedig olyan formában, hogy az időkhöz alkalmazkodó szerény és szegényes életmód mellett se legyen ez a város temető és az első pillanatban, amikor a szörnyű világösszeomlás romjai alatt lélegzethez jutunk, megint teljes erővel indulhat meg a termelő, alkotó munka.

Budapest ipara és kereskedelme, amelyet elsősorban sujtott a válság, biztos lehet benne, hogy amikor a hatalmas metropolisok között mi maradtunk a legintaktabbak, akkor mi leszünk a talpraállásban is a legelsők. Budapest minden polgára pedig azt vésheti elmébe, hogy nem hiába állottunk valamennyien mindenkor a legelszántabb akarattal Budapest székesfőváros autonómiájának védelmében. Ez az autonómia és hűséges vezetői a világválsággal is eredményesen küzdött meg.

Január 14-éig létrejön a megegyezés az összes függőkölcsönök prolongálására

Az Angol-Magyar Bankkal is kedvezően folynak a tárgyalások

Amikor a főváros vezetősége két és félévvel ezelőtt függőkölcsönt vett fel, hogy a legsürgősebb beruházásokat elvégeztesse, joggal bízott abban a lehetőségben, hogy *a kölcsönszerződésben lefektetett időpontban az egész tételt könnyen visszafizetheti.* Emlékezetes, hogy a főváros legutóbbi függőkölcsöne két tételből:

6,800.000 dollárból és 250.000 angol fontból tevődött össze,

amelyet a következő budapesti pénzintézetek közvetítettek: a *Községi Takarékpénztár*, a *Magyar Általános Hitelbank*, a *Kereskedelmi Bank*, a *Pesti Hazai Takarékpénztár*, az *Angol-Magyar Bank* és a *Leszámitolóbank*. A mult év derekán már előrevetette árnyékát a nehéz pénzügyi és gazdasági krizis, úgyhogy

a főváros kellő időben megtette az előkészületeket a kölcsönök érvényének meghosszabbitására,

ami a kölcsönszerző bankok megítélése szerint különösebb akadályokba azért nem ütközhetett, mert *a főváros hitelképessége ma is változatlanul elsőrendű megítélésben részesül úgy a külföldi, mint a belföldi pénzpiacokon.* A prolongációra megindított tárgyalások már a kora őszi hónapokban megkezdődtek, mert *december 20-án* volt a lejárat terminusa és így gondoskodni kellett a megnyugtató elintézésről. A főváros vezetősége a fentemlített nagy pénzintézetek bevonásával megvitatta a különböző lehetőségeket és sikerült is olyan egyezséget létrehozni, hogy *félszázalékos kamattöbblet ellenében* a külföldi tőkecsoportok hozzájárultak a kölcsön érvényének meghosszabbításához.

Az Angol-Magyar Bank mögött álló külföldi pénzcsoport elintézése van még hátra, hogy a függőkölcsön ügye továbbra is nyugvópontra jusson.

A kölcsönnek ez a részlete *január 14-én válik esedékessé* és így most erőltetett ütemben folynak a megbeszélések, hogy addigra ebben a vonatkozásban is megnyugvás álljon be. Nem arról van szó, hogy ez a tőkecsoport nehézségeket akar támasztani, azonban a kölcsönnyujtás komplikált körülményei indokolják a tárgyalások elhuzódását annak ellenére, hogy az elvi megegyezés már is készen van: *prolongálják a kölcsönt, ha a kamatot félszázalékkal felemelik.* A tanácskozásokat a főváros részéről *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok vezeti, aki a közeli napokban jelentést tesz *Sipőcz* Jenő dr. polgármesternek a tárgyalások sikeres befejezéséről. Ennek megtörténte után *a főváros függőkölcsöne egyelőre nem okoz gondot Budapest háztartásának.*

Személyi kérdések és törekvések nem akadályozhatják meg a közlekedési vállalatok szervezeteinek megváltoztatását

Komoly előnyök nélkül nem lesz fürdőbérlet — Pártközi konferencia dönt a felsőházi tagok jelöléséről — Rövidesen kifizetik a szellemi szükségmunkásokat

A BESzKART és az Autóbuszüzem egyesítésére és ezzel kapcsolatban a részvénytársasági forma megszüntetésére készített előterjesztések hatása alatt mind sürübben felhangzik az a kivánság, hogy *Budapest közlekedési ügyeinek intézése szorosan az autonómia kezébe kerüljön.* Ennek a tervnek a végrehajtása számos jogi természetű komplikált kérdés rendezését teszi szükségessé és ez a körülmény, főleg pedig bizonyos érdekkörök *energikus ellenállása* akadályozza a megvalósitást. Mindezek a nehézségek azonban rövidesen elhárulnak, mert nagyfontosságú érdekek füződnek az egységes közlekedési politika mielőbbi megvalósításához, amelyről

Kozma Jenő dr.,

országgyülési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Változatlanul vallom azt a felfogást, hogy a főváros közlekedésének megjavítása érdekében egységes irányítás alá kell vonni az összes közlekedési vállalatokat. Elismerem, hogy a részvénytársasági formának a likvidálása nem könnyű feladat, mert számos kereskedelmi, jogi, pénzügyi és adózási rendszert kell oly módon megváltoztatni, hogy azok minden zökkenő nélkül biztosítsák az átmenetet az önálló vagyonkezelésű üzem működésében.

Személyi kérdések és ezzel kapcsolatos törekvések nem lehetnek akadályozói a terv végrehajtásának

és ha az összes előfeltételek rendelkezésre állanak: újra a tanács elé kerül az ügyosztály előterjesztése. Ezzel egyidejűleg gondoskodik az ügyosztály *az egész üzemtervezet, az igazgatás és a forgalmi program kidolgozásáról,* úgyhogy legközelebb már teljesen tiszta képet kapunk az egyesítés és egységesítés végrehajtásáról. Meggyőződésem szerint a megváltozott formában működő közlekedési vállalat a törvényhatóság felügyelete mellett sokkal inkább tudja szolgálni és keresztülvinni azt a parancsoló kötelezettséget, hogy *Budapesten a belső közlekedés kifogástalanul mintaszerűvé váljon.*

Megemlítettük, hogy a főváros vezetősége 100 pontból álló kérdőivet terjesztett *a fürdőintézményekre aspiráló pályázók elé* és teljes felderítést akar a bérlettel kapcsolatos tervekről és a rendelkezésre álló tőkékről.

— Meg fogjuk vizsgálni — hangzott a válasz —, a bérleti ajánlatok összes pontozatait és csak azután foglalunk állást ebben a főváros fejlődésére oly messze kiható kérdésben. Felfogásom szerint

semmi célja sem volna annak, hogy a fürdőintézményeinket csupán bérbeadjuk,

anélkül, hogy abból két tényezőnek semmi, vagy csak minimális haszna származzék. Elsősorban arra gondolok, hogy a fürdőkkel kapcsolatos propagandának valóban eredményesnek kell lennie, hogy *az idegenforgalom komoly lendületet nyerjen* és ezzel közvetve

jelentős jövedelmeket biztosítson Budapest kereskedelmének és iparának. Hasznos eredményeket kell hoznia az esetleges bérletnek a főváros számára is, ahol

teljes joggal követelik a bérbeadás anyagi előnyeinek biztosítását.

Ha mindezekről megfelelő garanciákat tudnak nyujtani a pályázók, akkor a tranzakció keresztülvihető, — *ellenesetben az egész ügyet levesszük a napirendről.*

A jövő hónapban nagyfontosságú ülést tart a közgyülés, hogy megválassza azt a hét delegátust, akik *Budapest közönségét a felsőházban képviselni fogják.* A legutóbbi kandidálás tudvalevőleg élesen szembeállitotta egymással a többségi és az ellenzéki pártokat, amelynek megismétlődését valószinüleg egyik oldalon sem kívánják.

— Valószinűnek tartom — mondotta erről *Kozma* Jenő —, hogy *minden párt a saját kebelében foglal állást a felsőházi tagok kijelöléséről* és ezt az álláspontot fogja képviselni

azon a pártközi konferencián, amelyet a főpolgármester úr hív össze ennek a kérdésnek a tisztázására.

Mindig loyális felfogással viseltettünk a kisebbségi pártok jogos kívánságaival szemben és így természetes, hogy *a pártközi konferencián a legtárgyilagosabban kívánjuk honorálni az ellenzéki pártok kívánságait.* A pártközi konferenciára valószinűleg *a jövő hónap elején kerül sor.*

Felemlitettük, hogy a szellemi szükségmunkára behivott 1500 munkanélküli nagy csodálkozással veszi tudomásul, hogy *járandóságukat ezuttal nem előre, hanem utólag kapják kézhez.* Erre vonatkozólag *Kozma* Jenő a következő kijelentést tette:

— Még a súlyos viszonyok sem tartották vissza a fővárost attól az áldozatkészségtől, hogy *ezidén is támogatást nyujtson a szellemi munkanélküliek tömegeinek* és az elmult napokban 1500-an kaptak behivót a különböző munkahelyekre. A fizetések kiutalásának késedelmessége azzal indokolható, hogy

a szükségadóból befolyt jövedelmek még nem jutottak el a fővároshoz,

de minden kilátás megvan arra, hogy a közeli napokban a fedezet rendelkezésre áll. A magam részéről mindenesetre *a legerélyesebben fogom szorgalmazni a szellemi szükségmunkások fizetéseinek azonnali folyósitását,* mert mindannyian régen rászorultak arra, hogy *keresethez jussanak.*

*

Elmondotta még *Kozma* Jenő, hogy a törvényhatósági tanács most már megkezdi intenzív munkásságát az új évben felmerült problémák megoldására és ezért a lehetőség szerint minden hét csütörtökjén ülésre jön össze.

Jubilál a gázgyár

Hetvenöt év előtt gyúlt ki az első gázláng Budapesten

Irta: Pásztor Mihály

A Vegyészeti Gyárosok Egyesülete kedves ünneppel jubilálta meg, hogy a Belvárosban hetvenöt esztendővel ezelőtt gyujtották meg először Budapest első gázlámpáit.

Nem volt nagy sikere hetvenöt esztendővel ezelőtt az első gázlángoknak. *Kemény* Zsigmond lapja, a *Pesti Napló* ezt irta róla:

„Az utcai gázvilágitás végre-valahára beköszöntött. Az utcák és terek lámpái tegnapelőtt, u. m. dec. 23-án gyúltak ki először. E jótékony intézmény behozatala nagyon igazolta ama közigazságot, hogy mindennek nehéz a kezdete. A helyett, hogy mint más vívmánya a leleményes észnek, lelkesült éljenektől üdvözölve jelenhetett volna meg, még mind e napig gúny, élc és inkább nevetség, mint diadal tárgya volt. Tegnapelőtt este pedig a Belváros utcáin annyit tapasztaltunk, hogyha egymásba nem ütköztek is az emberek, de mindazonáltal a hitelezők előli menekülésre a feunmaradt homály elegendő palástot nyújtott. No, de hisszük, hogy majd e lángok is fehérebbek és világitóbbak lesznek.“

*

Az Osztrák Légszesz Társulat ötvenhárom esztendőn keresztül gyártotta a gázt Budapesten; ötvenhárom esztendőn át világította a főváros utcáit és szolgálta a lakosság világitási igényeit. A gázfogyasztás statisztikájában megtaláljuk a modern Budapest kialakulásának rajzát. Ezek a számsorok feszmérői a lakosság hatalmas gazdasági és kulturális erőkifejtéseinek és a város nagyarányú fejlődésének. A konjunkturás idők, fellendülések épügy nyomot hagytak rajta, mint a politikai válságok és a gazdasági krizisek. Nem véletlen, hogy a Bach-korszak és a provizórium ideje — 1857-től 1866-ig — a fejlődés szempontjából a leggyengébb tiz esztendeje volt a pesti gázgyárnak. De az sem véletlen, hogy az igazi fejlődés a kiegyezéssel és a koronázási évvel indúlt meg. Igaz viszont, hogy a progressziónak 1867-ben megindúlt tempójára az 1873. évi bécsi krach rakja rá a féket. Az első tiz esztendő igyekezetét folyton megzavarja a bécsi politika, amely ráfekszik mindenre: gazdasági és társadalmi életre egyaránt. Bizonytalansággal van tele a levegő. Bizalmatlanság mindenütt. Senki sem mer vállalkozni, mert senki sem tudja, hogy mit hoz a holnap. Jön az olasz, meg a porosz háború, amíg aztán egyszerre megszületik a kiegyezés és kisüt a bizodalom és a reménység napja. Egy kissé fellélekzik az ország és elkövetkezik a példátlan, sőt irreális fellendülés ideje. A gáz divatba jön, sőt még nagyobb sikert érne el, ha nem lenne ellene az a panasz, hogy gyöngén világit és drága. Az 1873. évi bécsi krach egy időre ugyan ellanyhítja a fejlődést, amely azonban 1880 felé ismét erősebb lendületet vesz. Attól fogva aztán hol lassan, hol ugrásszerüen nő a gázfogyasztás. Amikor a pesti gázgyár 1856. decemberében megkezdi működését, a 838 utcai lámpával együtt az egész Pesten csak 9986 gázláng ég, míg 1910-ben, amikor a főváros megváltja a Gázműveket, már 420 ezer a lángok száma Budapesten.

*

Ötvenhárom esztendeig volt adófizetője a főváros polgársága az Osztrák Légszesz Társulatnak és a külföldi részvényesek ötvenhárom esztendeig pénzeltek abból, amit a megrokkant budapesti gázgyárak hajtottak nekik. Végre azonban a pesti polgárságnak is elfogyott a béketürése. A panaszkodók egyre hangosabban panaszkodtak és az Osztrák Légszesz Társulattal szemben megnyilatkozó ez az általános elégedetlenség adott erőt és ösztönzést *Bárczy* Istvánnak, a főváros 1906-ban megválasztott fiatal polgármesterének arra, hogy a világitás monopóliumát kivegye a külföldi nyerészkedő tőkések kezeiből és várositsa a gázgyárat. *Bárczy* Istvánnak az volt az elgondolása, hogy mindenáron meg kell szüntetni azt a hatalmat és a város igazgatására gyakorolt kártékony befolyást, amelyet a várostól olykor minden komoly ellenszolgáltatás nélkül kapott értékes koncessziókon nagyranőtt és megtollasodott érdektársulatok szereztek maguknak az évtizedek során. A gázgyár megváltásának másik célja az volt, hogy a házikezelésbe vett közüzemek használ akarta *Bárczy* megnöveszteni a városi háztartás bevételeit. A dolog úgy állott, hogy egyre többen és többen hangoztatták a főváros közgyülésén, hogy Budapest dolgozó lakossága elérkezett adózóképességének határáig. Mivel pedig a kiadások, különösen a szociális és tanügyi kiadások emelkedő tendenciát mutattak: a városházán azt remélték, hogy az adóemelések helyett a városi kezelésbe vett üzemek használ ával enyhithetnek a főváros háztartásának terhein. Igy indította meg *Bárczy* István a nagy gázháborút a trieszti részvényesek ellen. Akciójához mindjárt kezdetben segítőtársul szegődött a demokratapárt vezére, *Vázsonyi* Vilmos, továbbá *Ripka* Ferenc és a budai szabad polgárok pártja. Nemsokára azonban a polgármester mögé állott csaknem az egész közgyülés. A küzdelem nem volt könnyü, mert a gáztársaság részvényesei mindent elkövettek, hogy kezükben maradjon a konc. *Bárczy* István hívei azonban állották a harcot. A küzdelem hevében az osztrák gáztársaság a városi törvényhatósági bizottság egyik legtekintélyesebb tagját, *Radocza* Jánost hívta meg a gázgyár vezérigazgatói székébe, azonban a gáz-ellenes hangulattal *Radocza* sem tudott megbirkózni. Akkor rövid időre *Heltai* Ferenc lett a Gázművek vezérigazgatója. A fővárosi törvényhatósági bizottságnak ezt a tehetséges, nagytekintélyü és vezetésre hivatott tagját azonban *Bárczyék* addig kapacitálták, amíg *Heltai* Ferenc otthagyta az Osztrák Légszesz Társulatot és attól fogva *Bárczy* mellett ő lett a vezére a gázgyár megváltásáért harcoló mozgalomnak. Igy történt, hogy a főváros közgyülése kétnapos vita után 1908. május 29-én tartott közgyülésében *egyhangúlag* kimondta, hogy megváltja a gázgyárat. Ez a határozat nagyszerü megnyilatkozása volt a városszeretetnek. Igaz lelkesedés és önzetlenség hatotta át a törvényhatósági bizottság tagjait. A megváltás mellett szavaztak a nagytőkések, a virilisták is és *Vázsonyi* Vilmos büszkén hirdette a határozat kimondása után, hogy a gázgyárat a kapitalista voksok többségével kommunalizálta a város.

*

A várositott gázgyár első vezérigazgatója *Heltai* Ferenc lett, aki nagy tudással és hihetetlen energiával indította meg az új gázgyár épitését. *Heltai* törhetetlen energiáját azonban kikezdte az emberfeletti munka és mikor a törvényhatósági bizottság *Heltait* 1913. tavaszán a főpolgármesteri székbe hívta meg, *Heltai* akkor már nagyon beteg volt, úgy hogy még ugyanannak az esztendőnek a nyarán meg is halt. Az új gázgyár megépitésének a befejezése teljesen az új vezérigazgatóra, *Ripka* Ferencre maradt, aki emberül megállotta helyét a nagy feladatokkal szemben. *Ripka* fejezte be a nagy művet és az ő zsenialitása és rátermettsége tudta csak nagyobb baj nélkül átvezetni a fővárost és a gázgyárat a világháború szénínséges évein. 1924-ig volt *Ripka* Ferenc a városi Gázművek vezére. Akkor aztán ő is fölcserélte a Gázművek vezérigazgatói szék ét előbb a kormánybiztosi megbizatással, majd a főpolgármesterséggel. Akik utána következtek, azok az ő kitünő munkatársai, nagyszerüen dolgozó tanitványai voltak.

*

Mit mondhatnánk még el a jubileum alkalmával? Hogy a fővárosnak nincs rá oka megbánni, hogy megváltotta a Gázműveket? 83.4 millió pengönyi vagyon fekszik a Gázművekben. A beruházott tőke maga amortizálja magát. Ingyenben van a közel kétmillió pengőt kitevő közvilágitás és a közel 2.8 millió pengőt érő évi vagyonszaporulat és egyéb jövedelem. Ezenkívül egy évvel ezelőtt még 1.150,000 pengő készpénzt is hajtott a város kasszájának.

*

Érdekes, hogy a magánháztartásban *világitás* céljára, legalább Budapesten már alig használják a gázt. Főznek, sütnek, vizet melegitenek a gázzal és az utcákat világitják vele a villany mellett. Bizony el lehet mondani, hogy a gáz karrierje már réges-régen megakadt volna, ha 1885-ben egy huszonhétéves bécsi kémikus, — Karl *Auer* von Welsbach — a ritka elemek tanulmányozása közben föl nem fedezi a híres *„Auer-harisnyákat“*. *Auer* volt az, aki rájött a földfémeknek ama tulajdonságára, hogy oxidjaik magas hőmérsékletnél vakitó fehér fénnyel izzanak és ezen az alapon szerkesztette meg aztán a közismert *Auer-harisnyát*, amellyel meghosszabbitotta a gázvilágitás életét. A háború alatt azonban, amikor kifogytunk a gázszénből, a gáz lángja egyre fénytelenebb, egyre átlátszóbb lett, úgy hogy magánháztartásokban mint fényforrás kénytelen volt átadni helyét a villanynak. A gáz a háború után sem tudta visszaszerezni régi pozicióját a magánháztartásokban. Ma is főznek, melegitenek a gázzal, de nem világitanak vele.

Elgondolni is furcsa, hogy volt idő, mikor a gázzal való főzés majdnem a képtelenségek világába tartozott. A *„Politikai Ujdonságok“* cimü lap 1861. június 17-iki számában olvassuk azt a hirt:

Főzés gázzal. Hiteltérdemlőleg halljuk, hogy Németországban a gázt főzésre is akarják alkalmazni. E mellett a konyha oly tiszta lehetne, hogy lakásra is használható volna. Még utóbb megérjük, hogy azt is feltalálják, hogy ha tüz nélkül lehet főzni, akkor egy új találmány szerint *étel nélkül is lehet enni.*

Amit hatvan évvel ezelőtt a tréfálkozó „Politikai Ujdonságok“ még hihetetlennek tartott, az bekövetkezett. Ma abból él a gázgyár, hogy süt, meg főz.

VECSEY JENŐ
okl. gépészmérnök, kereskedelmi és ipari részv.-társ.
BUDAPEST
VIII., Kisstáció-utca 11.
Alakult 1905. évben
Telefonok: Józsei 339—02, 351—99, 394—86
AUTÓ-OSZTÁLY:
F & S preciziós golyós- és görgőscsapágyak, FERODO fék- és kapcsoló-betétek. — Silverrex-gyujtógyertyák. — INDIA angol köpenyek és tömlők.

Krayer
Lakkok
Festékek
Krayer E. és Tsa Bpest, V., Váci-út 34

Most következik Sipőcz Jenő polgármester...!

Vasárnap délben a budapesti rádió bemondója a hangverseny szünetjében jelentette:

— *Most következik Sipőcz Jenő dr. Budapest polgármesterének előadása a főváros nyomorenyhitő akciójáról!*

És megszólalt a polgármester melegtónusu, meggyőző hangja a mikrofonon keresztül a rádióhallgatók milliójához: — Nem mint krónikás szólok itt — hangzott a rádióból, — az ország és Budapest népéhez, hanem mint *a koldussá tett ország fővárosának polgármestere.* Nekem állásomból folyó kötelességem, hogy e milliós város ütőerén tartsam a kezemet. Az ország minden baja nyomorúsága *a fővárosban sűrüsödik össze* és hogy Budapesten nyugalom legyen: ez az egész országnak eminens érdeke.

A vasárnapi rádió közönsége felfigyelt ezekre a komoly szavakra, amelyek szivből indultak el, hogy a szivekre apelláljanak. A polgármester őszinte nyiltsággal tárta fel a helyzetet, a szenvedők és nyomorgók elszomoritó számadatait.

— A küszködő családok száma meghaladja a hatvanezret és legalább 200 ezer lélekre tehető azoknak a száma, akiknek a tengődéshez szükséges kellékek is hiányoznak. Kötelességünk mindent megtenni, hogy a nyomort enyhitsük és a fájdalmat csillapitsuk.

Önérzettel mutathatott rá a főváros első tisztviselője, hogy a szegényvédelmet ma már nem lehet patriarkális alapon intézni, amikor *a nyomor már nem kopogtat, hanem dörömböl a hatóságok ajtaján.* Ide most már az egész társadalom összefogása szükséges és nagy elégtétellel állapitotta meg, hogy sikerült is a társadalom rétegeit ebbe a munkába beszervezni. Felsorolta mindazt, amit a főváros a maga jótékonysági akcióinak keretében a szegényeknek nyujt, majd külön fejezetet szentelt mindannyiunk legféltettebb kincsének: *a gyermekeknek.*

— Övék a jövő — mondotta a polgármester — és ha sikerül valahol fedezetet találni, *mindig azt nézem, hogy hol lehet segiteni a gyermekeken.*

A polgármester hangja itt mintha megcsuklott volna és érződött a messze távolságból is, hogy elérzékenyül. De meghatott lélekkel figyelt föl ezekre a szavakra a milliós hallgatóság is.

— De segiteni kell a felnőtteken is és mert a főváros ruhakészlete teljesen kimerült, arra kérek mindenkit, hogy *nézzen körül otthonában és ha van fölösleges ruhája, azt adja a szegényeknek.* A krisztusi gondolat jegyében — folytatta — emelem fel szavamat a tehetősebbek felé, hogy segitsenek a szegényeken. Vegyenek példát a gazdagabbak azokról a kevébbé tehetősektől, *akik fülleréiket is megosztják a szegényekkel.* Jóakarat és megértés kell a mai nehéz időkben, emberi szolidaritás, amelyről *mindig tanuságot tett Budapest lakossága.* Mutassa meg most is, hogy *érzi és tudja a szeretet parancsszavát.*

Azután elhalkult a rádió, de a szivekben még sokáig ott rezgett a polgármester kérése és intő szózata: *segitsünk a szegényeken, mert magunkon segitünk.*

Pesti kirakat

Budapest, sürgönyváros

Azt hiszem, szegénységünknek, tehetetlenségünknek, bajbajutottságunknak ez a teteje: a pesti ember, amikor már semmit, de semmit nem tud csinálni, végső kétségbeesésében sürgönyöz *valakinek*. Hogy kinek? Ez tulajdonképen egészen mindegy. *Annak, aki történetesen eszébe jut.*

Ez Budapest, sürgönyváros. Jobb szeretnénk, ha másmilyen lenne, de szegény nem tud kínjában mást cselekedni.

Ezek a furcsa, igen szegénységú sürgönyök kirakatba teszik az ügyefogyottságunkat, a szomorú helyzetünket. Szebb lenne, ha titkolnánk, ha nem mutogatnánk, de meg kell érteni azt is, hogy ezek a fájdalomban fogant sürgönyök mégis megszületnek.

Két ilyen sürgönyt láttam a napokban. Bizonyára százával születnek mostanában.

I.

Az egyik sürgöny még kéziratban volt, de már vitték a póstára.

Egy igen derék, jószándékú ügyvédember fogalmazta és írta. Azért jött hozzám, mondanám meg neki Rothermere lordnak a címét. Mert hogy ő nem tud belenyugodni és *szerinte* Rothermere lord sem nyugodhatik bele, hogy sportosaink nem mehetnek ki az olympiászra.

Tetszik tudni, ha más nem volna, a vizipólósok is megmentenék a magyar dicsőséget. Nem lehet az, hogy a németek meg ne kapják az amszterdami revánsot.

Hát persze, hogy igaza van.

— És mi az Rothermere lordnak? Mindössze huszonkétezer dollárról van szó. A választási fogadásokon annyit nyert, hogy igazán kifizetheti.

Hiába magyarázom, hogy újabban a lord egy kicsit lanyhábban kezeli a magyar ügyet, meg hogy a gazdasági válság Angliát is érintette és hátha a lord sem szórhatja mostanában a pénzt.

— Ugyan kérem, — felel dacosan, — ez csak nem pénz neki!?

Erre aztán kitör belőlem is az elkeseredés:

— Csodálom önt, kedves ügyvéd úr, — mondom, — hogy nem vette még észre, mi történik itt esztendők óta a lord körül. Ha önnek a zsebében lenne az a pénz, amit Budapestről és Magyarországról a Rothermere-esztendők alatt posta- és távíróköltségben a lord címére elküldtek, akkor nem volnának olimpiai gondjaink, mert ön tíz perc alatt rendelkezésére bocsájtaná a huszonkétezer dollárt. De éppen ez a szégyen és a lord is alighanem megúnta már a dolgot, hogy ebből a városból mindenki pénzért zaklatta. Ha Rothermere lordra gondolok, elpirulok szégyenletemben a sokezer koldus helyett, akik levélben és sürgönyben, de folyton és folyton pénzt kértek tőle.

Az ügyvéd búsan lehajtja a fejét. Látom, hogy igazat ad annak, amit mondtam.

Öt percig némán ül.

Aztán megszólal:

— Önnek szószerint igaza van. Szégyen, gyalázat, ami a lord körül történik. De Amsterdamért mégis csak fizetnünk kell a németeknek. És ezt a lord is beláthatja.

És elküldte a sürgönyt.

De kívüle még jó néhány százan sürgönyöztek ebben az ügyben a lordnak.

II.

A másik sürgönyről csak a nyugtát láttam. Négy pengő huszas sürgöny.

Címe:

Adolf Hitler, Berlin.

Küldte pedig táplálóm és gasztronómiai jótevőm, *Starckmann* Gyuri. Főúr a Posch-nál. Hogy Berlinbe küldte és Hitler Münchenben van, az nem baj. Gyuriban van annyi sváb önérzet, hogy tudja: a német pósta majd rendben elintézi a dolgot. Ómázolósegédsége meg fogja kapni Starckmann bajtárs sürgönyét.

A távirat tartalma igen egyszerű. Starckmann Gyuri biztosítja Adolf Hitlert, hogy a magyarországi svábok rokonszenve kíséri, ha ellátja a franciák baját. Gyuri a maga személyében akár hadbaszállani is hajlandó az isteni Adolf oldalán, mert véleménye szerint már csak háború mentheti meg a világot.

A sürgöny azonban, szerintem, nem is annyira Hitlernek, Hitler államférfiúi és hadvezéri nagyságának, mint inkább a francia aranynak szól. Az a sok Starckmann György, akik ha nem is sürgönyöztek mind négyhúszért, de szerettek volna, mind a francia arannyal áll hadilábon.

A francia arannyal, amely úgy elszaporodott, hogy már a szérükön szellőztetik a megpenészedés ellen. Ha ebből a francia aranyból Budapest sürgönyvárosnak is jutna egy-két vagonnal, akkor Starckmann Györgyéknek sohasem jutna eszükbe Hitler Adolfhoz csatlakozni.

(p. b.)

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Fűtésre alkalmas források után kutatnak a Rudasfürdő környékén

Szénfűtés helyett termálvíz a fürdő fűtésére — Óriási megtakarítást jelentene a megfelelő forrás feltárása

Függetlenül a fürdők bérletével kapcsolatos tárgyalásoktól, a főváros vezetősége változatlanul komoly figyelmet szentel a gyógyfürdők fejlesztésére és nagyon helyesen nem befolyásoltatja magát azoktól a papirra vetett elgondolásoktól, amelyek a fürdővárosra aspirálnak. Legújabban a Rudasfürdő kazánházának megszüntetése került napirendre, amellyel egyidejüleg számos érdekes terv merült fel. Ezzel a kérdéssel összefüggésben érdeklődtünk

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstagnál, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökénél, aki mint ezeknek az ügyeknek elsőrendű szakértője, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Sok éven keresztül türelmetlenül vívtuk a harcot, hogy a Rudasfürdő kazánházának rossz benyomást keltő és a város képét annyira elcsúfító épületét végre eltávolítsák. A Gellérthegy aljának valóságos szégyene ez a csúnya épület és mindenki, aki Budapest tökéletesítésén fáradozik, csak *a legnagyobb örömmel veheti tudomásul, hogy az ezévi költségvetés 250 ezer pengőt irányzott elő a kazánház megszüntetésére.* Ezzel kapcsolatosan felmerült az a kérdés, hogy

nem lehetne-e a Rudas-fürdő fűtését, a kormot és füstöt okádó széntüzelés helyett, termálvízfűtéssel kicserélni.

Tudni kell ugyanis, hogy a meglévő források hőfoka nem elegendő a fűtéshez, de az is megállapítást nyert, hogy *rendelkezésre állanak a környéken olyan hidrogéntartalmu források, amelyek megfelelő forró vizet szolgáltatnak.* Ehhez a kutatáshoz nem kell sok idő mert két-három hét elegendő a pozitiv eredmények kikutatására.

— Az elmult napokban kintjártunk néhány geológussal és megvizsgáltuk a lehetőségeket, amelyek alapján sürgős javaslatot terjesztettem elő arra, hogy

nyomban indítsuk meg a kutatásokat,

amely ha 60 fokos vizet talál, úgy évi 40 ezer pengő tüzelőanyag megtakarítását biztosítja. Az eljárás itt is az, ami annak idején a Gellértfürdőnél volt: a már ismert geológiai viszonyok alapján megindítani a kutatást. Igaz, hogy a Gellértfürdőnél a fűtés szempontjából nem volt eredmény, ez azonban csak a fűtésre vonatkozott, mert

sikerült feltárni egy csodás hidrogéntartalmú vizet, amely ma is elsőrendű gyógytényezőnek számít.

Sajnálatos, hogy ezt a forrást még mindig nem tudjuk kihasználni, mert ez összefügg a környék rendezésének nagy problémájával. Meggyőződésem, hogy rendszeres kutatás mellett *a Rudasfürdőnél találunk olyan vizet, ami egy csapásra megoldaná a fűtés kérdését.* Utalok a tervem alapján elkészített Lukácsfürdő fűtésének megoldására, ahol 11 évvel ezelőtt sikerült olyan vízhez jutni, hogy

az ma is teljes egészében és kifogástalanul ellátja a szállodaépület és a fürdő fütését.

A precedens tehát mindennél többet mond, a járt úton kell haladni és a Rudasfürdő kazánházának megszüntetésére előirányzott 250 ezer pengőből egy-kétezer pengőt kihasítani, hogy a kézenfekvő megoldási terv sikerre vezessen.

— A fürdőintézményekkel kapcsolatban nagy általánosságban folynak a vitatkozások és tény, hogy *jóslásokba azoknak a sorsáról nem lehet bocsátkozni.* Egy bizonyos, hogy csak a legnagyobb körültekintéssel szabad itt döntést provokálni, mert

nem volna megengedhető, hogy pillanatnyi előnyök miatt, nagy érdekekről lemondjunk.

A fürdő-ügyeket elsősorban az idegenforgalom nézőszögéből kell elbírálni és ezért *sulyos hiba volna elhamarkodni a bérletet, vagy elidegenítést.* A környék rendezése elő van készítve és annak idején meghirdetett pályázat után a szebbnél-szebb tervek készültek, amelyeknek felhasználásával kell *a fürdőpolitikát céltudatos és körültekintő fejlődési folyamathoz juttatni.*

Értesülésünk szerint a Rudasfürdő környékén már a közeli napokban *megindítják a forráskutató munkálatokat* és ha ez eredményt hoz: a Rudasfürdőt a jövőben a hőforrás melegével fogják füteni.

Eltávolítják helyéről az alvilág cégérét viselő lokált

A hatósági vizsgálat megállapította, hogy nincs engedélye az Apacs-tanyának

Valahogyan úgy érezzük, hogy elnézést kell kérnünk a *Fővárosi Hirlap* olvasóitól, amiért immár másodszor iktatjuk hasábjainkra az *Apacstanya* című mulató ügyét, amely sem Budapest esztétikája, sem pedig kultúrája szempontjából nem érdemli meg a nyomdafestéket. Hangot kellett azonban adni annak a jogos felháborodásnak, amely közbiztonsági és erkölcsi szempontból *teljes joggal kifogásolta ennek az ijesztő elnevezésü lokálnak a város közepén történt megjelenését,* mert

türhetetlen, hogy a bünöző alvilág népszerüsítése ebben a formában a főváros delikát nevezetességévé akarja magát feltölni.

Megírtuk, hogy a zsidó hitközség a legélesebb tiltakozással fordult a hatóságokhoz a templom környékének destruálása miatt és csak örvendetes, hogy *a közigazgatási tényezők a legmesszebbmenő erővel szállnak szembe ezzel a nem rokonszenves vállalkozással.*

Nagyon figyelemreméltó és furcsa dolgok derültek ki annak a vizsgálatnak az eredményéből, amelyet hétfőn folytatott le a VII. kerületi tanácsnok: *Hamvassy* István dr. és a kerületi kapitányság megbízásából *Kötsky* Gábor rendőrfőtanácsos. A bizottság nagy meglepetéssel konstatálta, hogy

Budapesten olyan jellegü nyilvános helyiség tárta ki kapuit, amelyre teljes joggal ráillik a fából vaskarika elnevezés.

Az *Apacstanya* ugyanis *vendéglő,* amelynek az étkezőasztalai a falak mentén körbe sorakoznak, hogy azután a középen megfelelő *parkett* álljon a táncoló párok rendelkezésére. Vendéglő, amely csak *este kilenc órakor kezdi üzemét és reggel öt óráig tart nyitva:* a rendőrségi és a közigazgatási jogszabály előtt ismeretlen valami. *Vendéglői cégér alatt éjszakai mulatóhelyet fenntartani nem lehet,* mert mindkettőnek egymástól eltérő rendeltetése van és ezzel magyarázható, hogy

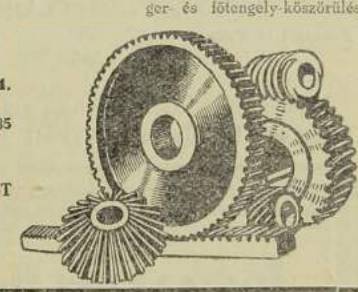
a kintjárt bizottság a vizsgálat eredményét megfelelő formában rögzitette le és további intézkedések megtételére kért felhatalmazást.

Megállapítást nyert, hogy a tulajdonosok a Károly-körút 3. szám alatti helyiségben *italmérési engedéllyel nem rendelkeznek* és csak vendéglői engedély alapján akarják mulatójukat fenntartani. A rendőrség mindezidáig a mulató engedélyezéséhez nem járult hozzá, sőt már eddig is leszögezte azt az álláspontját, hogy

ezen a helyen mulató engedélyezéséhez nem járul hozzá.

Nagyon helyesen mutat rá a hatóság a 802/1907. és az 1396/1908. számú közgyülési szabályrendeletekre, valamint az 1922:XII. törvénycikk intézkedéseire, amelyek szerint *templomtól ötven méter körzetben ilyen úgynevezett „üzemet" létesíteni tilos.* A fővárosi szabályrendelet még tovább ment a törvény intencióin és kimondotta, hogy a templomhoz ilyen közel eső környéken még kocsmát, vendéglőt, sőt kávéházat sem szabad létesíteni, ami most már egyet jelent azzal, hogy *a megbotránkoztató lokálkisérlet rövid napok mulva a tökéletes meghiusultság szégyenébe merül.*

HIRSCH LÁSZLÓ
UT-, VASUTÉPÍTÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, I., ELEK-UTCA 9/a. TELEFON: 69-5-45

WEISZ A.
fogaskerékgyár
Präciziós fogaskerekek, autó- és traktor-alkatrészek, gépgyártás, henger- és főtengely-köszörülés
Budapest, VIII., Nagytemplom-u. 34.
Tel.: J. 398-05 és 455-85
Távirati cim: MODUL, BUDAPEST
Alapittatott: 1909.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 35 Telefon: J. 423-430

VISSZHANG

Ez is racionalizálás, Szerkesztő úr?

Mélyen tisztelt Szerkesztőség! Nagy elégtétellel olvastam a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában azt a jogos megrovást, amelyben a városházi XIII. ügyosztály részesült. A központi adminisztrációnak erről a szakhivataláról az a legenda járja, hogy ott az ügyek meglehetős lassúsággal és a bürokratizmus összes kellékeinek felhasználásával kerülnek intézésre, ami azt jelenti, hogy *egy-egy ügydarab alapos kálvárián megy keresztül, amíg végre eljut odáig...*

A kerületekben dolgozó kisiparosság éppen ezért a legnagyobb megdöbbenéssel vette tudomásul azt a rendelkezést, amelyik az úgynevezett *bagatell-munkálatok* intézését az elöljáróságok ügyköréből ide helyezte át. Tudni kell ugyanis, hogy mi volt eddig a gyakorlat, amelynek révén mindenki jól járt: a főváros és a kisiparosság is. Előfordult például, hogy *az egyik iskolában kitörött az ablak* és akkor az iskola igazgatója rövid úton *áttelefonált* a kerületi elöljárósághoz, hogy intézkedjenek a hiányok pótlásáról. Az elöljáróság az ott nyilvántartott és a kerületben lakó kisiparosok közül *nyomban* hivatott egyet és megbízta az ablak kicserélésével, vagyis ezt a kis munkálatot úgyszólván *egy-két óra leforgása alatt tökéletesen elvégezték.*

Mi történik most? Az eddig épségben lévő ablak veszélybe jut egy heves szélroham, vagy pedig vigyázatlan tanulók miatt és nagy zörrenéssel hullanak le az üvegdarabok. Az iskola folyosója, vagy tanterme huzatossá válik, ami éppen a téli időszakban *sürgős reparálásra* szorul. Az iskola igazgatója megteszi *írásbeli jelentését*, a polgármesteri VII. (tanügyi) ügyosztálynak, ahol az ügydarab *iktatása* után átteszik a „kérdést" a XIII. ügyosztályba. Ez a művelet eddig *három-négy napot* tart. Most azután a *referens* veszi kezébe a tényállásról szóló jelentést és azt elreferálja *Wossala* Sándor tanácsnok úrnak: *további három nap.* Nevezett tanácsnok úr *alaposan* áttanulmányozta az ablaktörés összes részleteit és mert lelkiismeretes és kitünő hivatalnok: kiszáll a *helyszínre*, vagy pedig megbízva másokban, *mérnöki bizottságot* küld ki, a törött ablak méreteinek megállapítására. Ezután *újabb írásbeli munka* következik és ha minden stimmel, végre kiválasztanak egy iparost, akinek a részére *kiállítják a megrendelő ívet*, kialkudják az árat és *ellenőrzik* az iparos által igényelt összeget. Ez az eljárás legalább *két hetet* vesz igénybe és így nem csoda, ha a törött ablak akár hónapokig ott éktelenkedik az iskolákban, komolyan veszélyeztetve a tanulóifjúság egészségét.

De ne méltóztassék azt hinni, hogy ez csak a törött ablakoknál történik. A tanári szoba *kulcsa* ismeretlen okok miatt elvész, a természetrajzi szertár *kilincse* berozsdásodik, a III/b. osztály *kályhája* füstölög, a kerületben álló egyik templom szószéke fölötti kis *gipszdíszítmény* leválik, az elöljáróság udvarán elromlik a *vízcsap*, a szeretetház csatornanyílásának *rostélya* elgörbül: ez mind *Wossala* tanácsnok úr mérlegelése alá jut és természetesen *az idők múlásának jegyében történik meg a végső intézkedés az öt-tíz pengős munkálatok végrehajtására.*

Azt hallom, hogy rövidesen *racionalizálási biztost* állítanak a fővárosi adminisztráció átszervezésére és gyorsítására. Nagyon érdekelne, ha a *Fővárosi Hirlap* a kiküldendő tényező jelentésének errevonatkozó részét majdan leközölné, ami bizonyára nagy elégtételére fog szolgálni annak a kisiparosságnak, amelyik most *e központosítás miatt elvesztette kereseti lehetőségeinek jelentékeny részét.*

Soraim közléséért fogadja a mélyen tisztelt Szerkesztőség őszinte köszönetem kifejezését.

Budapest, 1932 január 12.

Egy VI. kerületi kisiparos.

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS **Rényi Károly**
A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 2
Fennáll: 1768 óta. Telefon: Aut. 893-24
Mindennemű katonai térkép, autótérkép, turistatérkép, Utikalauzok Vasuti menetrendek.

BUDAPESTI HIRLAP
A LEGTARTALMASABB MAGYAR NAPILAP
Hangja ELŐKELŐ, hírszolgálata TÖKÉLETES

Rendelettel korlátozzák a vendéglősöket fojtogató kifőzések és étkezdék működését

Iparengedélyhez kötik a kifőzőipar gyakorlását — Megszorítják a magánháztartások ételkiszolgáltatását is

Az utóbbi években mind sűrűbben jelentek meg olyan cégtáblák a budapesti üzlethelyiségek fölött, amelyek az *Étterem*, vagy *Étkezde* feliratot viselik. Talán a nehéz gazdasági viszonyok következménye az is, hogy az ujságok apróhirdetési rovatában szünet nélkül olvasható, hogy *ízletes, finom ebéd házhoz szállítva is kapható*, illetve megrendelhető. A vendéglősök minden erélyes tiltakozása sokáig süket fülekre talált a szerintük tisztességtelen és méltatlan verseny ellen, mert

sem az étkezők, sem pedig a magánháztartások „vállalkozói" nem rendelkeznek az iparüzéshez szükséges jogosítvánnyal és az előírt képesítéssel,

amellett a nagy rezsivel és súlyos közterhekkel dolgozó vendéglősöknek olyan gyilkos konkurrenciát támasztanak, hogy előbb-utóbb a legális vendéglősipar tönkrejutásáról kell számolni.

Ennek a tisztázatlan helyzetnek a rendezésére a közelmultban *rendelettervezetet készített a kereskedelmi minisztérium*, amelyet hozzászólás és véleményezés végett a fővárosnak is megküldött. A 136.658/931. sz. rendelkezés nem kívánja megbénítani az úgynevezett kifőző helyek és kifőzések ilyenirányú tevékenységét, hanem azokat is

iparüzletnek minősíti,

anélkül azonban, hogy *szeszes italok kiszolgáltatását számukra engedélyezné.* A rendelettervezet megvédelmezi a magánháztartások kereteiben nyujtott élelmezést és a kifőzőipar gyakorlásának rendelkezéseit rájuk nem vonatkoztatja.

A tervezettel szemben most készítette el észrevételeit a polgármester megbízásából a székesfővárosi *ipari és közgazdasági ügyosztály*, amely sok tekintetben lényeges módosítások érvényesítését tartja szükségesnek. A vendéglősök, penziók, kávéházak, tejesarnokok, étkezdék és házikifőzések szempontjából annyira életbevágó rendelkezésekről és

a miniszterhez intézett felterjesztésből

a következő részleteket közöljük:

— A vendéglősipar részéről már az 1922. évi új ipartörvény életbeléptét megelőző időben hangzottak panaszok az ellen, hogy *a kifőzőipar túlhaladja azt a keretet, amelyet a kifőzés fogalma alá vonni lehet.* Az új ipartörvény életbeléptével sem változott a helyzet, sőt mondhatni a két ipar közötti *ellentét* még jobban kiéleződött. Ennek magyarázata abban található, hogy a törvény végrehajtási utasítására vonatkozó 78.000/1923. K. M. számú rendelet 130. §-a nem határozza meg kielégítő pontossággal *a kifőzőipar munkakörét.* A rendelet határozatlan szövegezése nemcsak az érdekelt iparosság körében keltett elégedetlenséget, de az iparhatóságok is az elébük kerülő konkrét ügyek elintézésénél fennakadnak és *a rendeletet különbözőképpen magyarázzák, úgy, hogy a joggyakorlat e téren ma is nagyon bizonytalan.*

— Az ellentétek kiküszöbölése, de az ipari közigazgatás rendjének biztosítása is szükségessé teszik, hogy

a kifőzőipar munkaköre pontos meghatározást nyerjen.

Mielőtt a rendelettervezet egyes szakaszaira nézve észrevételeimet megtenném, a kérdéshez általánosságban a következő megjegyzéseket fűzöm. Véleményem szerint a kérdés rendezésénél *kétféle szempontot* kell figyelembe venni. Elsősorban is

a vendéglősipar érdekeinek a védelme kell, hogy célja legyen ennek a rendeletnek, azokkal a túlkapásokkal szemben, amelyeket a kifőzőipar a fővárosban a vendéglősipar sérelmére elkövet.

Másodsorban azonban a tényleges viszonyok figyelembevétele mellett *a kifőzőiparnak a létjogosultságát is el kell ismerni*, ennek az iparnak a jogait és érdekeit is védelemben kell részesíteni, különösen *a magánháztartások keretében üzletszerűen üzött kifőzőtevékenységgel szemben.*

— Nyilvánvaló, hogy azoknak a fokozott kívánalmaknak ellenében, amelyeket a törvény az iparjogosítvány megszerzése tekintetében a vendéglősiparral szemben felállít,

az ipar gyakorlásánál megfelelő előnyöknek kellene jelentkezniök a vendéglősök javára.

Mégis azt látjuk, hogy jelenleg a gyakorlatban *a kifőzést teljesen vendéglőszerű berendezéssel, azzal azonos módon folytatják.* Igy különösen a felszolgálandó ételfélék változatos sokasága messze túlhaladja azt a tevékenységet, amit a kifőzési ipar fogalma alá vonni lehet s amit a 78.000/1923. K. M. sz. rendelet 130. §-a megállapít. Tekintettel pedig arra, hogy a vendéglői ipar a jelenlegi súlyos gazdasági viszonyok között amúgy is igen nehéz helyzetbe került, *mindenféleképpen indokoltnak találjuk, ha a készülő rendelet elsősorban is ennek az iparnak az érdekeit veszi védelembe.*

— Viszont azonban a gazdasági élet követelményeivel számolni kell és nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a szerényebb igények kielégítésére alkalmas és e tekintetben megfelelő kifőzőipar, ha azt megfelelő keretek között gyakorolják, tényleg szükséget pótol. Ennek az iparnak a védelme érdekében

a magánháztartásokban üzött ételkiszolgáltatást kellene megszorítani.

Ugyanis a magánháztartások keretei között ma már oly nagy mértékben üzik, iparjogosítvány nélkül, a kifőzőipart, hogy azt *házi foglalkozásnak minősíteni nem lehet.* Vannak esetek, amikor magánháztartások ételkiszolgáltatás címén a háztartás tagjai szükségleteinek háromszorosát látják el „koszttal" a lakásban és nagymennyiségü ételadagot szolgáltatnak ki házon kívül is. Már sok esetben felmerült az iparhatóságok előtt az a kérdés, hogy *mikor áll be a magánháztartások kifőzésének iparszerűsége* és ebből folyólag az iparjogosítvány váltásának kötelezettsége. Erre vonatkozólag eddig, jogszabály hijján, különféle felfogás jutott érvényre, szükséges tehát, hogy a kérdés az új rendeletben *szintén szabályoztassék.*

— Ezek előrebocsátása után a rendelettervezetre vonatkozólag

részletes javaslataink

a következők:

— A kérdés megnyugtató megoldása érdekében mindenekelőtt *a kifőzőipart is engedélyhez kellene kötni.* Méltóztassék tehát az ipartörvény 34. §-ának utolsó bekezdésében nyert felhatalmazással élve,

rendeleti úton a kifőző ipart is az engedélyhez kötött iparok közé sorolni.

Ezzel a besorozással azután a törvény 36. §-ában nyert felhatalmazás alapján *a törvényhatóságnak is módjában lesz, hogy az ipar gyakorlásával kapcsolatosan felmerülő egyéb kívánságokat a szükséghez képest szabályozhassa.*

— A kifőzőüzletekben *a szeszes italok kiszolgáltatását* tiltó rendelkezésnek további fenntartását nemcsak, hogy kívánatosnak tartjuk, de, *az érdekeltség kívánságával szemben, még a penzió korlátolt italmérésének engedélyezését sem tartjuk szükségesnek.*

— Itt említjük meg, hogy a fővárosban számos olyan üzlet nyílt meg, amelyben a kifőzőipart a kávémérőiparral együttesen gyakorolják. Figyelemmel arra, hogy a két ipar együttes gyakorlása módot nyújt az étel- és italfélék kiszolgáltatása tekintetében fennálló korlátozó rendelkezések kijátszására, megfontolandó lenne egy olyan rendelkezés beiktatása is, amely kimondaná, hogy

a kifőzőiparral kapcsolatosan semmiféle más ipart ne lehessen együttesen gyakorolni.

— A vendéglősiparnak érdekeit a kifőzőkkel szemben tulajdonképpen a leghatásosabban és a legegyszerűbben úgy lehetne megvédelmezni, ha ezen utóbbiak üzletköre odaszoríttatnék vissza, amit tulajdonképpen maga a „kifőzés" szó is kifejez, vagyis

a helybeli fogyasztás kizárásával csakis az utcán át, kifelé való ételkiszolgáltatásra.

Miután azonban az ipar fejlődési foka ma már olyan mértékü, hogy az ipar terjedelmének ilyen visszaszorítása a már korábban szerzett jogokat érintené, a magunk részéről szintén *a kifőzők ételkiszolgáltatási terjedelmének korlátozása által* látjuk a legmegfelelőbb formában megvalósíthatónak a vendéglőipar érdekeinek a védelmét.

— A fentebb előadottakra való figyelemmel, *a magánháztartások keretében üzött kifőzésekre* vonatkozó rendelkezést szabatosabban kellene megszövegezni. A jelenlegi szövegnél megfelelőbb a Budapesti kereskedelmi és iparkamarának és a kifőzők ipartársulatának javaslatait összeegyeztető következő szövegezés: „Magánháztartások keretében nyujtott szokásos élelmezés csak akkor nem minősül kifőzőipar gyakorlásának, ha

ha a kiszolgáltatott ételadagok nem haladják túl a háztartás tagjai számára szükséges ételadagok száz százalékát.

legfeljebb azonban öt ételadagot és ha a kiszolgáltatott ételek ugyanabban a háztartásban fogyasztatnak el és azokat házon kívül nem szolgáltatják ki."

*

A nagyérdekességü és a rendezésre már régen megérett intézkedéseket szombati ülésén fogja tárgyalni a főváros közgazdasági szakbizottsága.

Leukoplast
magyar gyártmány

Magyar Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

Fényes sikere a főváros gazdálkodásának a mult évi zárszámadás

Ripka Ferenc dr. főpolgármester az újévi üdvözlésekre adott nagyérdekességű válaszában jogos önérzettel szegezte le, hogy *a főváros irigyelt helyzetben áll a többi európai metropolisok között*, mert vagyoni felkészültsége megingathatatlan. Hangoztatta a főpolgármester, hogy a fővárost sem kímélő gazdasági depresszió ellenére az elmult évi gazdálkodása tényleges eredménye a várakozásnak megfelelően *minimális hiánnyal* zárult. Nagy szó ez a mai nehéz időkben, amikor *a külföldi városok egymásután 70—80 milliós deficitekkel zárják pénzügyi gazdálkodásukat* és nem egy esetben hatalmas közüzemek bérbeadásával és eladásával enyhítik a pénztárukban beállott nagy űrt. Igy történt ez Berlinben, ahol legutóbb a gázgyár eladásával likvidálták az elmult év hallatlanul nagy hiányait és a legnagyobb tanácstalanságban küzködik Bécs községtanácsa is, ahol 76 milliós deficit fenyegeti a pénzügyi helyzetet.

A főváros zárszámadásának nagyszerű eredménye minden dicséretet a körültekintő pénzügyi vezetésre irányít, amelynek tényezői közül elsősorban *Sebő Béla* főszámvevő a legnagyobb áhersággel őrködött Budapest autonómiájának anyagi sértetlensége fölött. A zárszámadásról intéztünk kérdést

Sebő Béla főszámvevőhöz,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros mult évi gazdálkodásáról szóló kimutatást, annak teljes elkészülte után a polgármester úr fogja publikálni és meggyőződésem szerint az *mindemben hűséges képét fogja visszaadni annak a szolid és óvatos pénzügyi politikának*, amelyet a nehéz időkhöz alkalmazkodva a főváros követett.

A kevesebb bevételi kilátások hatása alatt természetes, hogy megszorítottuk a hitelkereteket

és ennek köszönhető, hogy a zárszámadásban a hiány alatta marad azoknak a pesszimista várakozásoknak, amelyek ebben a vonatkozásban komoly aggodalmakat hangoztattak. Figyelembe kell venni, hogy

a fővárosnak közel 380 milliós költségvetése nem ingott meg

és az én meggyőződésem is az, hogy *a mult évi gazdálkodás a legszigorúbb kritikát fényesen kiállja.* A gazdálkodás végleges képéről csak márciusban jelenik meg a nyomtatott kimutatás, amely természetesen a szakbizottságok és a tanács útján a közgyűlés elé kerül.

*

Értesülésünk szerint a zárszámadás végösszege *másfélmillió pengős hiányt* tüntet fel, ami valóban nem áll arányban az évközben fellépett nehéz viszonyokkal és így a főváros pénzügyi egyensúlya mindenképpen biztosítottnak minősíthető.

és azok a nevek, amelyeket mi is hallottunk, csak *önkényes találgatások* minden alap nélkül. Kétségtelen, hogy *a nagyüzemek kiváló szaktudású vezetői nem kerülnek az elbocsátás fenyegető zónájába*, mert a fővárosnak jól felfogott érdeke, hogy

a külföldön is hírneves üzemi szakemberek továbbra is a fővárosnak szenteljék hozzáértésüket és tapasztalataikat.

Az elbocsátások túlnyomórészt olyan szerződéses alkalmazottakat fognak érinteni, akik *nem vezető pozícióban fejtenek ki tevékenységet és alkalmaztatásuk sok esetben a színeskra jellegét viseli magán.* Azokat tehát, akik nagyérdekességű *meglepetésekről* beszélnek, komoly csalódások fenyegetik.

Féláron további három víztisztító berendezést rendel a főváros

Tökéletesítették a budapesti ivóvíz szűrési technikáját

A budapesti ivóvíz ellen évek óta elhangzott panaszok hatása alatt a Vízművek igazgatósága komoly tanulmányokat folytatott a víz szürésére és tisztaságának a biztosítására. Külön szakbizottság jelent meg a német és cseh városokban: *Berlinben, Hamburgban, Drezdában és Aussigban*, amelynek eredményeként a *Dabeg-féle* szürőrendszer alkalmazását határozták el. Ennek a garmiturának a gyártását Magyarországon a *Ganz-gyár* végzi és a fővárosnak szállított első készülék csakhamar kipróbálás alá került a káposztásmegyeri vízmütelepen. A Vízművek kitünő mérnökei és szakemberei hosszú hónapokon keresztül vizsgálták a szürés eredményeit, a tisztítás tecnikájának taktikai megváltoztatását, az eredmények összehasonlítását és végül annyira tökéletesítették ezt a nagyfontosságú feladatot, hogy *ma már a budapesti ivóvíz elleni panaszok lényegesen kisebb térre szorítkoznak.* A víztisztítás további menetéről

illetékes helyen

a következő érdekes felvilágosítást kaptuk:

— A víz tisztátlansága elleni kifogások másfél évvel ezelőtt úgyszólván az összes pesti kerületekre kiterjedtek és ma mindössze csak a Ferencváros és a Terézváros egy-egy körzetéből kapunk jelentéseket az ivóvíz nem mindig kifogástalan voltáról. Ennek az eredménynek az a magyarázata, hogy

a Vízműveknél alapos munkát végeztek és a kézzelfogható eredményeken túl praktikussá varázsolták a víztisztítási eljárás lefolytatását.

Sikerült többek között rájönni arra, hogy *teljes garniturára nincs is szükség*, ami azt jelenti, hogy az egymillió pengős gépberendezés legközelebbi utánrendelése már csak *ötszázezer pengőbe fog kerülni* és ha hozzávesszük azt, hogy a víztisztítási művelet maga is lényegesen olcsóbb lett az új eljárások következtében: akkor

anyagi természetű akadályai nem támadnak annak, hogy további három gépegység beszerzésével tökéletesítsük a budapesti ivóvizet.

A költségvetés módot is nyujt a további gépbeszerzések eszközlésére és ezért még a nyári hónapok folyamán gondoskodunk az ivóvíz általános tisztításáról.

*

Értesülésünk szerint a világítási és vizvezetéki ügyosztály máris tárgyalásokat folytat a *Ganz-gyárral* a további szürőberendezések mielőbbi gyártása és szállítása ügyében.

Februárban dönt a tanács az „álláshalmozók" sorsáról

A szerződéses üzemvezetők részére szervezett állást létesítenek — Alaptalan kombinációk tömeges fölmondásokról

Megemlékezett a *Fővárosi Hirlap* a státusrendező bizottságnak arról a javaslatáról, amelyik részletes rendezést fektetett le az álláshalmozások megszüntetésére. Három kategóriát sorakoztattak fel ebben az előterjesztésben: *a 800, a 600 és a 900 pengős fizetéseket*, amelyeknél többet közpénztárból nem kaphat egyetlenegy közalkalmazott sem, bármilyen magas állás betöltése után ment is nyugdíjba. A tanács a karácsonyi ünnepek előtt tartott ülésében magáévá tette ezt a felfogást és utasította az elnöki ügyosztályt, hogy a megfelelő előkészületeket tegye meg az intézkedések végrehajtására. A közeljövőben várható eljárásról

az elnöki ügyosztály

a következő információkat adta a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— A törvényhatósági tanács döntése szerint folyamatba tettük a vizsgálatot annak a megállapítására, hogy *az úgynevezett álláshalmozóra a fővárosi szolgálat ellátása érdekében feltétlenül szükség van-e.* Természetes, hogy

ennek az eldöntésénél meg kell hallgatni az illetékes hivatalvezetők véleményét is

és csak azután alakul ki az elhatározás, hogy *az illetőt elbocsássák-e, vagy pedig számára megszervezzük a jelenleg elfoglalt állását.* Vonatkozik ez elsősorban olyanokra, akiket *szerződés* köt pozíciójukhoz, gondoskodunk a szervezésről, ellenkező esetben pedig a *szerződés felbontásával* megszünteljük az alkalmaztatási viszonyt. A munkálat befejezése gyors ütemben halad előre, úgyhogy

a tanácsülés februárban már véglegesen állást foglalhat

és tiszta helyzetet teremthet ebben a nehéz kérdésben.

Amint látható, a kettős állások megszüntetése komoly stádiumban van és érdekes, hogy *máris kombinálnak személyiségeket, akik állítólag kénytelenek lesznek eddigi állásukat elhagyni.* Információink szerint

a teljes titokban lefolytatott vizsgálat nem nyújt lehetőséget már most személyi kombinációk megvitatására

Kazánok
Radiatorok
STREBEL
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

VIGADÓ-KÁVÉHÁZ
V., Deák Ferenc-utca 2.
*
VIGADÓ-KIOSZK
V. kerület, Vigadó-tér.
Tulajdonos: BABÓCSY LŐRINC

Utépitőgépek
betonutak, aszfaltutak és felületi kezeléssel ellátott utak részére.
Gőzmosó- és gőzfőzőberendezések
Magyar Radiátorgyár R.-T.
Budapest, X. kerület, Gyömrői-út 76 78. sz.

ROSTI JAKAB
Vas-, fém- és gépkereskedése
ALAPITVA: 1909.
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel: 902—96 és 914—77

Alégzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
kitünő gyógyulást nyujt a
SZT. GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája.

Pénz nélkül
kétszobás, komfortos, kertes családiház Budapesten
villamos mentén, A GUTENBERG CSALÁDIHÁZÉPITŐ SZÖVETKEZET minden tagjának életbiztositás formájában — külföldi tőkével — 1932-ben beköltözhető összkomfortos házat épittet havi 55 pengős lakbérfizetéses törlesztéssel. Részletes felvilágositás és tervrajzok a szövetkezet irodájában, VI., LÁZÁR-UTCA 16., II. EMELET, naponta délelőtt 9—1-ig, dé után 4—7-ig, vasárnap délelőtt 9—1-ig. Telefon 130—05.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Naponta ötven idegen jelentkezik Budapest bécsi irodájában

A bécsi idegenforgalmon keresztül angolok, amerikaiak és japánok érdeklődnek és jönnek a fővárosba — Társas kirándulásokat szerveznek a nyári hónapokban Bécsből Budapestre

November elején nyitották meg Bécsben a „Budapest" idegenforgalmi irodát, amelyiknek működése elé jogos várakozással és érdeklődéssel tekintettek az összes magyarországi idegenforgalmi érdekeltségek. A budapesti idegenforgalmi expozitura megteremtője: *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok karácsonyi szabadságát azzal töltötte, hogy végigellenőrizte a bécsi iroda kéthónapi munkáját és személyesen győződött meg a kifejtett propaganda hatásáról. Utazásáról visszatérve,

Kovácsházy Vilmos tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Öt napig tartózkodtam az osztrák fővárosban, amelyről megállapíthatom, hogy idegenforgalma a mostani kedvezőtlen konjunktúra idején is *változatlanul erős és irigylésreméltóan nagyarányú*. Bécsben sok az idegen és csak örvendetes, hogy irodánkban sikerült a figyelmet annyira Budapest felé terelni, hogy

naponta átlag ötven idegen jelenik meg a hivatal helyiségében, hogy a magyar fővárosról tájékoztatást és propaganda-anyagot kapjon.

Ottartózkodásom folyamán számos amerikai és angol érdeklődő jelentkezett, akik azonban *érthetetlenül panaszkodnak a magyar vizumdíj miatt* és többen lemondottak a Budapestre való utazásról. Daeára a téli időjárásnak, mégis számosan utaztak hozzánk és különös örömömre szolgál, hogy ottlétem alatt

hat japán tudós útlevelébe szereztük meg a magyar vizumot

és biztosítottunk számukra megfelelő szállodai elhelyezést, mert hosszabb tartózkodásra jöttek a magyar fővárosba. A bécs—budapesti vonatok *állandóan zsúfolva járnak* és hasonló tömegek jelentkeznek az ebben a relációban közlekedő *autóbuszra* is, ami annak a jele, hogy az idegenek érdeklődése Budapest irányában állandóan fokozódik. A különböző országokban is életbeléptetett devizakorlátozások természetesen *sok utast visszatartanak most a kirándulásoktól* és ezért úgy hiszem, hogy csak

a nyári hónapok utazási szezónja hozza meg Budapest számára azt a jelentőségteljes eredményt, ami a bécsi iroda munkásságának köszönhető.

Érdekes, hogy az osztrák főváros lakosságának az érdeklődése milyen arányokban jut kifejezésre. A nyári időszak valóságos inváziót jelent Budapest számára, mert *a bécsi háziasszonyok szövetségének ötszáz tagja, a bécsi villamosalkalmazottak 600 fönyi csoportja, az összes bécsi idegenforgalmi kalauzok és tolmácsok, valamint számos iskolának tanuló ifjúsága jelentette már be, hogy a június—augusztusi időszakban Budapestre utaznak.*

*

Kovácsházy Vilmos tanácsnok nagy elégtétellel állapította meg, hogy a budapesti propaganda-anyag ma már mindenütt szemelőtt van: *az összes szállodákban feltűnő helyen, szinte kínálkoznak a budapesti plakátok és nyomtatványok*, míg a legelőkelőbb szállodákban, vendéglőkben és kávéházakban a számolócédulák Budapest reklámját hordják magukon.

Existenciák biztonságát veszélyezteti a kéményseprési kerületek szaporítása

A mai beosztás sem nyujt az önköltségen felül lényeges jövedelmet — Nem lelkesednek a segédek sem az annyira sürgetett reformért

Mult heti számában jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy a főváros közgazdasági és ipari ügyosztálya a kéményseprő-kerületek szaporítását készíti elő. A részletes előterjesztés szombaton kerül a szakbizottság megvitatása alá, ahol *bizonyára a legnagyobb óvatossággal nyúlnak ehhez a komplikált kérdéshez*, mert annak eldöntésétől függ az exisztenciák hosszú sora. Normális gazdasági viszonyok és az építkezés hatalmas lendülete idején nem lehetne elzárkózni e biztonsági szolgálat tényezőinek szaporítása elől, most azonban, amikor Budapest fejlődése megállott,

nagy felelősséggel jár az eddigi állapotok felforgatása.

Tudni kell, hogy a mai viszonyok között *a kéményseprőmesterek kénytelenek minimális évi keresettel megelégedni* és ha ezeket a lehetőségeket is megnyirbálják, akkor *egyformán veszedelembe kerülnek a régi nagyhírű kéményseprőmesterek éppen úgy, mint a leendő mesterek*, mert a várható jövedelem aligha biztosítja számukra a szorosan vett megélhetést.

Az ügyosztály előterjesztése szerint

az eddigi 59 kéményseprőmunkakerületet 80-ra emelik fel

olymódon, hogy az I. kerületben 3, a II.-ban 5, a III.-ban 3, a IV.-ben 4, az V.-ben 8, a VI.-ban 10, a VII.-ben 10, a VIII.-ban 11, a IX.-ben 7, a X.-ben 4, a XI.-ben 4, a XII.-ben 3, a XIII.-ban 4 és a XIV. kerületben 4 munkakerületet alakítanak.

Minden újonnan létesített munkakerületre

elsőbbségi igénye van annak a kéményseprőiparosoknak, akinek eddigi munkakerületéből az új munkakerület, vagy annak egy része kihasítatott.

Ha ezen a címen valamely új munkakerületre két, vagy több kéményseprőiparos is igényt tart, *az elsőbbségi jog azt illeti, aki a jelenlegi iparengedélyét korábban kapta.* A vonatkozó igénybejelentést, amelynek az új munkakerület elnyerésének esetére az eddigi munkakerületről való *lemondást* is tartalmaznia kell, a budapesti kéményseprőipartestület elöljárósága által láttamozott írásbeli nyilatkozatban a polgármesterhez kell benyujtani.

Érdekes, hogy az eddig oly nagy vehemenciával követelt kiterjesztést most már az új városnyosok:

a segédek sem várják oly nagy lelkesedéssel,

mert maguk is tudják, hogy *a különböző címeken mutatkozó nagyterhek és ezekkel szemben a kereseti lehetőségek visszaesése nem jelent kedvező kilátásokat.* Nagyon valószínű, hogy

a főváros illetékes tényezői nem sietik el a szabályrendelet módosítását,

mert annak súlyos következményei már most is megnyilvánulnak.

— Mindenekelőtt azt kell leszögeznem, — hangzott a válasz, — hogy az adott helyzethez alkalmazkodva, ezidőszerint csak a legsürgősebb feladatok elvégzésére szorítkozhatunk és mindent mást mellőznünk kell. Igy különösen a meglévő burkolatok jókarban tartásának megőrzésére törekszünk és azoknak a főútvonalaknak a kiépítésére, amelyekre közforgalmi szempontból halaszthatatlanul szükség van. Ezt a néhány tervbevett új útépítést a *Fővárosi Hirlapban* a közelmultban ismertettem.

— Ami a makadámutak átépítését illeti, kereken egymillió négyzetméter vizesmakadámról van szó, az a véleményem, hogy *ezt a nagy felületet megfelelő útburkolási kölcsön nélkül radikálisan végrehajtani nem lehet.*

A makadámutak állandó, végleges burkolattal való kiépítése minimum 20—30 millió pengőbe kerülne.

Az a felfogás, hogy a portalanítási és fenntartási költségekből amortizáció formájában lehetne fedezni az átépítést, nem áll meg, mert az útfenntartás és portalanítás költségei nem érik el azt az összeget, amennyi az amortizációhoz szükséges lenne. A vizes makadámok olajozása évente négyzetméterenként átlag 26 fillérbe kerül, de körülbelül ugyanennyire rug a vízzel való öntözés költsége is. A makadámutak fenntartási költsége négyzetméterenként évente átlag 40 fillérbe kerül.

Amennyiben tehát a törvényhatóság nem határozná el magát egy útburkolási kölcsön felvételére, addig olajozással igyekszünk a bajokon segíteni.

Az olajozás technikája már annyira előrehaladt, hogy több évi impregnálás után a makadámútburkolaton aszfaltszerű kéreg képződik, amely a tartósságot is nagymértékben növeli. Különösen a budai útvonalakon váltak be jól az ilyenfajta olajozások, ott, ahol nincs túlságosan nagy teherforgalom. A főváros évek óta jelentékeny összeget költ a makadámutak kátrányozására is, hogy a vízzel kötött burkolatok területét így is csökkentse.

— Mint érdekességet említhetem még meg, hogy most érkezett hozzánk a Londonban tartott első nemzetközi köztisztasági kongresszus dekrétuma,

mely azt a határozatot közli, hogy a második internacionális köztisztasági kongresszus helyéül Budapestet jelölték ki,

„azt a várost, amely mint az európai metropolisok egyik legtisztábbika szerepel a világ köztudatában." Meg vagyok róla győződve, hogy a kongresszusra idesereglő szakemberek személyesen is meg fognak győződni arról, hogy Budapest valóban méltó erre a hírére. Bár az örökösen visszatérő panasz, a pénzhiány igen nagymértékben vetette vissza fejlődésében köztisztasági programmunkat: a portalan szemétgyüjtés kifejlesztését és a szemétégetőtelep már teljesen elkészített terveinek megvalósítását.

Utburkolási kölcsön nélkül lehetetlen a makadámutak átépítése

Budapesten lesz a II. internacionális köztisztasági kongresszus

Évek óta visszatérő probléma, hogyan lehetne drága, évenként javításra szoruló és amellett sár és porképző vizes makadám útburkolatokat tartós, végleges kő, beton, aszfalt, vagy egyéb burkolattal kicserélni. Igen számottevő probléma ez, mert a *főváros területén még mindig egymillió négyzetméter makadámos út van*, amelynek évi olajozási és fentartási költsége aránylag félmillió pengőre rug. Legutóbb a költségvetés tárgyalása során, azt megelőzően pedig a takarékossági bizottságban foglalkoztak ezzel a kérdéssel. A takarékossági bizottság javaslata szerint, *a makadám útburkolatok évi fenntartási és portalanítási költségeivel amortizálni lehetne azt az összeget, amibe az utak átburkolása kerülne.*

*

A *Fővárosi Hirlap* tudósítója beszélgetést folytatott

Király Kálmán

műszaki főtanácsossal,

az út- és csatornaépítési ügyosztály vezetőjével, az ügykörébe tartozó aktuális és a közeljövőben megoldásra váró feladatokról, s így elsősorban a makadámutak átépítésének ügyét tettük szóvá:

Magyarország aranykoszorús mestere
Szlezák László
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

SZENTGYÖRGYI ÉS TÁRSA FŰTÉS VÍZ GÁZ
VIII., Baross-utca 88. — Telefon: J. 308—97.

Kálzer építési vállalata
I., Szirtes u. 3/b. Tel: A. 53-9-14

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Deficitmentes vállalat lesz az Autobusz-üzem, ha bevezetik a körúti járatokat

A BESzKÁRT bevétele csökkenni fog, de a hiány megtérül az Autobuszüzem többletbevételénél — Februárban már autobuszok robognak a körútakon

Sipőcz Jenő dr. polgármester utasítására a főváros közlekedési ügyosztálya részletesen és behatóan tárgyalta a korszerű közlekedési politika irányelveit és ennek kapcsán rámutatott arra a fontos szerepre, amely a modern közlekedés terén az autóbuszra vár. Kifejtette többek között, hogy az egységes közlekedési politika előfeltétele a közlekedési vállalatok összműködésének a biztosítása, vagyis hogy *a Beszkárt és az Autobuszüzem karöltve és egymást kiegészítve törekedjen a közforgalom helyes lebonyolítására.* Nyílt titok, hogy a vállalatok kellő összműködésének hiányában az új autobuszvonalak megállapításánál döntő súlya volt annak, hogy *az autobusz lehetőleg olyan útvonalakon járjon, ahol nincs villamosközlekedés.*

A Beszkárt látszólagos érdekeinek megóvása eredményezte, hogy

az autobuszok jelenlegi vonalvezetése nem a legszerencsésebb, sőt befejezetlen és tökéletlen autobuszhálózatot hívott életre.

A Duna balparti részén haladó autobuszok útvonala mindenütt a sugárutakon, vagy a parallel haladó mellékutcákon át vezet és majdnem kivétel nélkül *a Belvárosban összpontosulnak,* anélkül, hogy azok tranzverzális irányban haladó autobuszvonal rendszeresítésével összeköttetést nyertek volna. A nagykörúti autobuszvonal rendszeresítésével a Duna balparti részén minden tekintetben megfelelő egészséges és kívánatos autobuszhálózat keletkezik, szem előtt tartva azt a helyes elvet, hogy

az autobusz hivatása a sűrűn lakott, nagyforgalmú városrészek közlekedésének gyors lebonyolítása.

A nagykörúti autobuszforgalom *csütörtökön* kerül a törvényhatósági tanács döntése alá. Városszerte nagy érdeklődés mutatkozik a közlekedés megjavításának eme feltétlenül eredményes intézkedése elé, amelynek *pénzügyi vonatkozásairól*

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Beszkárt a Nagykörúton évi 1,390.000 menetben 18.5 millió fizető utast szállít, egy menetre esik tehát 13.2 fizető utas. Minthogy a Beszkártnál az egy hasznos kilométerre eső utasszám 3.6, az autobusznál pedig ugyanez 4.4, ennélfogva feltételezhető, hogy *ez az arány nagyjában a Nagykörúton is érvényesül,* vagyis a Beszkárt 13.2 menetenkénti utasátlaga alapján az autóbusz utasátlaga a Nagykörúton 17.8-ra becsülhető, ami a tervezett évi 208.050 menet figyelembevételével ugyancsak 3.7 millió utast eredményez. Megállapíthatjuk tehát, hogy

3.7 millió az az évi utasszám, amit a villamos az autobusznak át fog adni, ha a nagykörúti forgalomba az Autobuszüzem is belekapcsolódik.

Ennél nagyobbszámú utasra azért sem kell gondolni, mert *a villamos 24 filléres jegyével szemben az autobusz viteldíja 32 fillér* és ez megfelelően ellensúlyozza a forgalom megoszlását. Az autobuszt csak az fogja igénybevenni, akinek a gyorsabb célhozjutás megéri a jegyárkülönbözetet. A számítások alapján

a Beszkártnál így 710.000 pengő valószínű kieséssel lehet számolni,

ami azonban egyáltalán nem befolyásolja a Beszkárt előirányzott üzleti eredményeit. Az Autobuszüzem, a főváros másik közlekedési üzeme, behozza ezt a hiányt, mert a nagykörúti utasforgalomból *évi 1,050.000 pengő bevétellel lehet számolni,* ami az Autobuszüzem mérlegét teljesen kiegyensúlyozza, vagyis a községi háztartást mentesíti az egyébként jelentkező deficittől. Nemcsak, hogy

megszűnik az évenkint eddig **visszatérő üzleti hiány, hanem felesleggel zárhatja üzleti évét,**

ha a nagykörúti autobuszjárat megindul.

— Felvetették azt a kérdést is, hogy *mit jelent a főváros számára a nagykörúti autobuszjárat megvalósítása,* vagy az errevonatkozó terv elejtése. A járat megvalósítása esetén

a várható évi nyereség a főváros, mint üzemtulajdonos számára 127 ezer pengő

és természetesen a veszteség is ugyanennyi, ha bármi okból mellőzik ennek a tervnek a végrehajtását.

— A borárostéri és a Vígszínház között közlekedő 15. jármű megállóhelyeit a következő pontokon jelölik ki: a *Práter-utcánál* (a 14-es vonal találkozásánál), a *József-utcánál* (a 9-es vonalnál), a *Népszínház-utcánál* (biztonsági megállóhely), a *Dohány- és Wesselényi-utcáknál* (az 5-ös és az 5/A. vonalak keresztezésénél), az *Andrássy-útnál* (az 1-es és 3-as vonalaknál), a *Nyugati pályaudvarnál* és végül a *Kohány-utcánál* a 15-ös keresztezésénél.

*

A törvényhatósági tanács csütörtöki döntése után a jövő héten megtörténik az engedélyezési bejárás és akkor *február elején* feltűnnek a Nagykörúton a kék autobuszok is.

Római korból származó víziorgonára bukkantak Óbudán

Aquincum területén még páratlan műkincsek rejtőznek

Sürgősen meg kell indítani a programszerű ásatásokat

A földkerekség kevés városa dicsekszik olyan páratlanul érdekes és ritka látnivalóval, mint amilyet az Óbuda határában elterülő kiásott római város: *Aquincum* kínál gazdag emlékeivel a látogatóknak. Sajnos, a főváros még mindig nem fordít olyan figyelmet ezekre a kincsekre, amilyet érdemes és legutóbb éppen a *Fővárosi Hirlap* akciója révén sikerült csak elérni, hogy az *IBUSz idegenforgalmi autocar-körjáratainak programjába beillesztették az Aquincum meglátogatását is.* Az odavezető út, — többezeréves, eredeti római műút, — még mindig meglehetősen elhanyagolt állapotban van, a nem autón járóknak pedig fáradságos és hosszadalmas közlekedés, mert egyedül a helyiérdekű vasuton lehet megközelíteni a múzeumot és az ásatásokat. Legutóbb *Orova* Zsigmond dr. törvényhatósági bizottsági tag hívta fel az *Egységes Községi Polgári Párt* nevében a város vezetőségének figyelmét ezekre a mulasztásokra és megkérdezte a polgármestert: hajlandó-e intézkedni az Óbuda területén feltárt római műemlékek fokozottabb gondozásáról? Erről az érdekes témáról

Orova Zsigmond dr.,

a következő meglepő részleteket beszélte el a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— Azért intéztem kérdést a polgármesterhez, mert nézetem szerint a mostani súlyos viszonyok között fokozottan fontos az, hogy az idegenforgalom fejlesztésére alkalmas eszközökről gondoskodjunk. Ilyenek elsősorban azok a műemlékek, amelyek Óbuda területén kerültek napvilágra. Annakidején a *Fővárosi Hirlap* is hírt adott arról, hogy Óbudán

megtalálták azt a „víziorgonát", amely az egész földkerekségen egyedülálló régiség.

A víziorgonáról tudományos könyveket írtak, zenészek, régiségbúvárok kutatták annak problémáját, mert bár erről az ókori hangszerről maradtak fent domborművek, leírások, mozaikok, de eredeti formájában sehol a világon sem találtak a római korból származó víziorgonát. Most találtak egyetlen egyet Óbudán. *De ennek a világon egyedülálló ritkaságnak a propagálása érdekében a főváros nem tett semmit.*

Budapesten is alig tudnak valamit erről a páratlan klasszikus hangszerről,

az Aquincumi Múzeumban őrzött nagyértékű kincsről. Ennek dacára világhírű tudósoktól, a föld minden részéről érkeznek levelek, megkeresések az Aquincumi Múzeum igazgatóságához és kérdezősködnek a kiásott víziorgona állapota, rekonstrukciója és elképzelt működése iránt.

— Talán nem érdektelen, ha megemlítem, hogy *a víziorgonán egy kis bronzlapot találtak, amelyen az a felírás olvasható, hogy ezt a víziorgonát Krisztus után 224-ben egy akkori tanácstag adományozta Aquincum városának.* A tudósok szerint ez az ajándék annakidején olyan bőkezű és gazdag lehetett, hogy az illető tanácstag valószínűleg az egész város elismerését szerezte meg magának.

— Az Óbudán feltárt műemlékek között a másik figyelemreméltó új lelet *az a kis templom, amit a Raktár-utcában találtak* mostanában. Kiásták, úgy ahogy rendbehozták, de azóta senki sem törődik vele, pedig ez is érdemes volna arra, hogy felhívják rá a világ tudományos köreinek figyelmét, mert ez a kápolna

talán az egyetlen műemlék, amely a magyarországi római impérium keresztény korszakából származik.

— Itt van a tudományos körökben feltűnést keltő harmadik ritkaság: az Óbudán kiásott *római gőzfürdő,* a földalatti Hyppochaustrum, amelyre szintén alig fordítanak figyelmet, pedig ez is érdemes volna arra, hogy a látogatók szárnai csodálkozzanak központi fűtőberendezésén és a kétezer év előtti higiénia tökéletességén. A Flórián-téren, ahol a Hyppochaustrum van, körülbelül 100 ölnyi területen ötméteres gödör tátong a kiásott fürdő körül, de semmi sem történik a nagyszerű lelet megvédésére s attól félek, hogy *ez a műemlék el fog pusztulni a tudomány és az archeológia pótolhatatlan kárára.*

— Óbuda akármelyik részén végeznek ásatást, mindenütt gazdag műemlékekre bukkannak, ezért a fővárosnak rendszeres ásatási tervet kellene kidolgozni. A hajógyári sziget is tele van római műemlékekkel, ott találták meg egy másik római fürdő maradványait, ezeknek a leleteknek legnagyobb részét azonban, sajnos, annakidején elvitték Bécsbe. *A fővárosnak lépéseket kellene tenni abban az irányban is, nem lehetne-e ezeket a semmivel nem pótolható kincseket visszaszerezni.*

— Most van szabályozás alatt a *Királydomb* vidéke. Egy régi könyv azt írja, hogy

e helyen állott a hatalmas római amphitheatrum,

amelynek a fundamentumára később királyi kastélyt építettek. Ez az ampitheatrum is ott van a föld alatt, de semmi sem történik a feltárására.

— Igaz, — mondotta végül, — hogy a fővárosnak ma sokkal sürgősebb kiadásokra sincs elegendő pénze, de nem tudom, hogy még a mostani időkben is nem volna-e hasznothajtó vállalkozás *a kutatások céltudatos, szakszerű folytatása,* a meglévő kincsek megfelelő propagálása, ha ezek segítségével komoly idegenforgalmat érhetnénk el.

TUNGSRAM

S 410
4 VOLTOS
ÁRNY. RÁCSU
NAGYFREKVENCIA

LD 410
4 VOLTOS
DETEKTOR

PP 610
6 VOLTOS
SOKSZOROS
VÉGERŐSÍTŐ

EGYENÁRAMU
HÁLÓZATI SZÉRIACSÖVEK
RÉGI KÉSZÜLÉKÉNEK
UJ ERŐT ADNAK

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. Budapest, I. ker., Gyöngy-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

A FŐVÁROSI HIRLAP mindent tud és megír

Gazdasági Értesítő

Védelmet követel a főváros a vásári árusok számára

Elsősorban jönnek figyelembe azok, akiknek állandó műhelyük és üzletük van — Eltávolítják a piacokról az árdrágító közvetítőket — A kihágást elkövetőket végleg kitiltják a vásárokról

Egyre sűrűbben hangzanak el panaszok amiatt, hogy az országos és hetivásárokat nagyszámban látogatják olyan egyének, köztük külföldiek is, *akik az ország területén sem műhelyt, sem üzlethelyiséget, sem állandó jellegű árusítóhelyet nem tartanak fenn,* hanem tevékenységüket kizáróan az országos és hetivásárokon való árusításra korlátozzák és többnyire selejtes áruikkal érzékeny versenyt okoznak a rendes műhelyt, illetőleg üzlethelyiséget fenntartó, megtelepedett iparosoknak és kereskedőknek, akik főtevékenységük mellett az országos és hetivásárokat is látogatják. Az elhangzott panaszok folytán a kereskedelemügyi miniszter mulhatatlanul szükségesnek találta, hogy

az országos és hetivásárok látogatásának kérdése mielőbb megfelelő szabályozást nyerjen.

Ezért rendelettervezetet készített, amelyet észrevételeinek közlése végett a fővárosnak is megküldött.

A

polgármester válasza

mindenekelőtt utal arra, hogy a mai rendkivüli közgazdasági viszonyok között

a támogatásra elsősorban is azok érdemesek, akik állandó műhelyt, vagy üzlethelyiséget tartanak fenn.

Ezeknek érdekeit kell tehát mindenekelőtt figyelemben részesíteni az országos és hetivásárok szabályozása kapcsán, szemben azokkal a vásári árusokkal, *akiknek állandó műhelyük, illetve üzleti helyiségük nincsen és a könnyen megszerezhető iparigazolvány alapján folytatják tevékenységüket.* A kérdés megoldásának legegyszerűbb és talán legkielégítőbb formája bizonyára annak az évtizedeken át követett gyakorlatnak a visszaállítása volna, hogy

a vásárok látogatása, mint az üzlethez és műhelyhez fűződő járulékos jog, kizáróan az állandó műhellyel, illetve üzleti helyiséggel rendelkező iparost, illetve kereskedőt illetné meg.

Sajnos, a jelenlegi viszonyok között ilyen radikális intézkedés szociális szempontból nem volna kívánatos, mert ezrekre tehető azoknak a száma, akik kizáróan csakis az országos és hetivásárok látogatásából tartják fenn magukat. Éppen ezért a kérdés rendezésénél nem marad más hátra, minthogy *korlátozni kell a vásárlátogatóknak azt a csoportját, amely a megtelepedett ipar és kereskedelem érdekeit e téren is veszélyezteti* s azzal szemben a teherviselés tekintetében is előnyös helyzetben van.

Áttérve a rendelet-tervezet egyes szakaszaira, vagyonbiztonsági, rendészeti, de egyéb szempontokból is aggályos az úgynevezett *alkalomszerű árusítás* engedélyezésére vonatkozó rendelkezés. Felesleges ennek a rendelkezésnek a felvétele, mert attól eltekintve, hogy az ilyen alkalomszerű árusítás nem illeszthető be, de nem is tartozhatik az országos vásárok keretébe,

az árusítási jognak ilyen nagymértékű kiterjesztése nem lenne méltányos a legális iparossággal és kereskedelemmel szemben.

Ez a rendelkezés *a visszaéléseknek ugyancsak tág teret engedne,* már csak azáltal is, hogy igen nehezen vagy egyáltalán nem lehetne megállapítani azt, hogy tulajdonképpen mi nevezhető alkalomszerű árusításnak és hogy az ilyenfajta árusítás hol végződik és hol kezdődik a keresetszerűség.

A hetipiacok rendezése és a főváros közélelmezése szempontjából nagy jelentőségű volna, hogy

a piaci árusításból kiküszöböltessenek azok a felesleges, árdrágító láncszemek, amelyek ma élősdi módon nehezednek a vásári életre.

Elérhető volna ez azáltal, hogy az élelmiszereknek, kerti és mezei termékeknek, házi iparcikkeknek árusítása — a helyben lakó kereskedőkön és vásári vándorárusokon kivül — hasonlóan a hetivásárokon is *csak az őstermelőknek és háziiparosoknak lenne megengedve,* mégpedig kizárólag a saját termelvényeikre nézve. A kérdés ilymódon való szabályozásának jogi akadálya nincsen, de önként értetődőleg is nem lenne indokolt az országos vásároknál szükebbkörű hetivásárokra nézve az árusítási jog tekintetében *korlátlanabb értelmezést alkalmazni.*

Az ipari és kereskedelmi érdekeltségnél megnyugtató hatást váltana ki, ha a vásárok látogatására szóló jogosítványok kiadása tekintetében foglalt korlátozások még szigorúbbak lennének, tehát

a vásárok látogatására szóló jog még kisebb terjedelemre szoríttatnék.

Így megnyugtatólag hatna, ha a vásári vándorárusi engedélyt kizárólag *magyar állampolgárok,* sőt ezek közül is csak azok kaphatnának, akik *bizonyos árusítói multat tudnak igazolni.* Így például, akik a rossz gazdasági viszonyok között üzletüket vagy műhelyüket feladni kényszerültek, vagy akik, bár állandó műhely vagy üzlet nélkül, de vásárok látogatásával egyszerű iparigazolványuk alapján már több éve foglalkoznak. Ennek a rendelkezésnek a beiktatása esetén tulajdonképpen újabb ilyenfajta árusítók nem keletkeznének s így a közgazdasági, de helyes társadalompolitikai szempontokból *amúgy sem kívánatos nagyarányú közvetítő kereskedelem nem növekednék.*

Kimondandó lenne továbbá, hogy az összes kiadott vagy meghosszabbított vándorárusi engedélyekről az engedélyt megadó hatóság *megfelelő számsorral ellátott nyilvántartást vezetne* és az engedély meghosszabbításakor az illető nyilvántartási számot köteles legyen feltüntetni.

Megfontolandó volna végül, nem lenne-e célszerű kimondani azt is, hogy olyanokat, akik kihágásért ismételten jogerősen büntetve voltak, az illető törvényhatóság területén tartani szokott *országos vásárokról és hetivásárokról meghatározott időre,' vagy egyszersmindenkorra ki lehessen tiltani.*

*

A főváros felterjesztését a közeli napokban juttatják el a kereskedelmi miniszterhez.

Egy jubileum margójára

Weiss Fülöp ötven esztendeje

Weiss Fülöpről mindenki tudta, hogy úgy *körülbelül* félszázada áll a *Kereskedelmi Bank* szolgálatában és ennek a félszázadnak nagyobbik felében vezető elméje a nagymultú intézetnek. Nem lehet tehát meglepetés, hogy *pontosan* ötven év előtt lépett a bank kötelékébe és a maga hetvenkét évével frissen és felülmulhatatlan körültekintéssel áll a kormányos hídján.

Hatalmas szimbolikus jelentőségét érezzük azonban annak, hogy Magyarország legnagyobb bankárja soha nem látott világégés közepette, soha el nem képzelt bank- és hitelkrizis kataklizmájában jutott el elhez a tiszteletreméltó, szép és emlékezetes jubileumhoz. De talán így méltó ez, hogy a magasan kiemelkedő egyéniségek ne sablonos ünneplléssel, hanem a közhasznú munka kemény teljesítményeivel, ha kell, diadalmas bravurokkal tegyék emlékezetessé életük nagy dátumait.

*

Weiss Fülöpnek egy gazdag élet munkája után ebből a lehetőségből is bőven kijutott. A kegyetlen idő ötvenéves grandiózus, koncepciózus, világvonatkozásban is mindenkor tökéletesen elismert munka után állította őt a soha el nem képzelt feladatok elé. És *Weiss* Fülöp friss erővel, félszázad bölcs, érett, gazdagon szürt eredményeivel játszva küzdött meg minden leselkedő rémmel, amelyek világhírű pénzintézeteket döntöttek válságba. Intézetének mindenkor nyugodt vizeken evező hajóját a viharok tengerén, a katasztrófák jéghegyei között is sértetlenül tudta kormányozni.

Ma érdemes volna és kellene is könyvet írni *Weiss* Fülöp ötven esztendejéről, amely a magyar közgazdasági élet félszázadának történetét jelenti. Hiszen azok között a vezető elmék között, amelyek a magyar történelem országútját járták, évtizedek óta ott látjuk és tiszteljük *Weiss* Fülöpöt is. Ahol a magyar érdekek beleestek a világgazdaság zónájába, ott mindenhol ott volt *Weiss* Fülöp és mindenhol a nagyvonalú gazdasági szakember kristályosan tiszta, lázmentes, de lelkes küzdelmének nyomai láthatók.

*

A mostani jubileumon azonban a máról és nem a multról kell beszélni. Mert *Weiss* Fülöp igazi értékét az adja meg, hogy nemcsak multja van, hanem ma is iskolapéldája az új, még a világháború után, a világválság közepette is friss gazdasági vezérférfiaknak. Amikor egész Európa újvágású bankvezéreket, pénzügyi kapacitásokat termelt ki, *Weiss* Fülöp ötvenéves multja és ötvenéves munkája után is a legismertebbek, a legtiszteltebbek és a *legkorszerűbbek* — szinte tollunkra kínálkozik: — legfiatalabbak között foglalhat helyet. Ifjabb a legifjabb generációnál és böl-csebb a legtapasztaltabbaknál. És ez igen nagy szó *ma, amikor a nagystilű bankárnak nincs joga megmaradni a Wertheim-szekrénye árnyékában, hanem az ország elit-gárdájának első soraiban külpolitikát kell csinálnia.*

*

Weiss Fülöp tiszteletreméltó zárkózottsága esztendők óta elhárítja ilyen természetű halmozódó sikereinek publikussá válását. Nagyrahivatottságának biztos érzése elriasztja a sablonos ünneplőket és *majd csak Magyarország utolsó másfélévtizedes hőskorának gazdaságtörténete fogja felfedni, milyen babérokkal kérkedhetett volna. Weiss* Fülöp finom és előkelő gondolkodására vall, hogy titokban tartja a szenvedő ország előtt azokat a tényeit, amelyeket azonban a külföld gazdasági világa kitünően ismer és az ország talpraállítása érdekében tett lépései alkalmával mindenkor honorál is.

Elischer Viktor a Pénzintézeti Központ elnöke. A kormányzó a pénzügyminiszter előterjesztésére dr. báró *Korányi* Frigyest, a Pénzintézeti Központ elnökét ez állása alól saját kérelmére felmentette s egyben gölniczbányai *Elischer* Viktor m. kir. udvari tanácsost, a Pénzintézeti Központ igazgatósági tagját, a Pénzintézeti Központ elnöki teendőinek ellátásával megbízta.

Rövidesen beszámolnak a pénzintézetek. A jövő hét első napjaiban megjelenik a *Nemzeti Bank* mérlege, majd rövidesen utána a *Kereskedelmi Banké* következik. Harmadiknak, minden valószínüség szerint, a *Pesti Hazai Takarékpénztár* hozza nyilvánosságra mérlegét, amelyet azután a szokásos sorrendben a többi pénzintézet követ. Az első közgyülés, a *Nemzeti Banké,* február 3-án lesz, február 5-én a *Kereskedelmi Bank* és néhány napra rá a *Pesti Hazai Takarék* tartja közgyülését. Hogy lesznek-e osztalék-redukciók, arról egyelőre tájékozatlan a nyilvánosság.

Ullmann Andor jubileuma. *Ullmann* Andor dr., a *Trust* vezérigazgató-helyettese, újesztendőkor töltötte be a vállalatnál való müködésének huszonötödik esztendejét. Ebből az alkalomból csöndes, de annál melegebb és őszintébb házi ünneplésben részesítette a Trust igazgatósága és tisztviselői kara. *Ullmann* Andor pályája a Trust-nél gyorsan ívelt a magasba, mert kiváló képességei, odaadó tevékenysége lendületesen vitték előre. A villamossági ipar ebben az utolsó negyedszázadban példátlan fejlődést tüntet fel, a fejlődésnek ebben az iramában csak a kivételes és jelentős egyéniségek állhatták meg helyüket és lehettek a nagy kialakulásnak komoly, számottevő tényezői. *Ullmann* Andor kiváló tulajdonságai a fejlődés lázas levegőjében bontakoztak ki és az alkotások kemény küzdelmeiben vívta ki sikereit, amelyek előkelő, vezető pozicióba emelték. Jubileuma alkalmával barátai, ismerősei és tisztelői szerencsekivánataikkal halmozták el.

Ilovszky János a Baross-Szövetség új elnöke. A *Baross-Szövetség* eddigi elnöke, *Rausch* Aladár visszavonult a szövetség éléről. A szövetség a megüresedett elnöki tisztségre egyhangúlag *Ilovszky* János kormányfőtanácsost, törvényhatósági tanácstagot, a Kisipari Hitelintézet alelnökét jelölte és január 5-én tartott elnöki ülésén felkérte a tisztség vállalására. *Ilovszky* a megtisztelő meghívást elfogadta és nyomban megtartotta rendkívül tartalmas bemutatkozó beszédét, amelyet az elnöki gyülés közönsége kitörő lelkesedéssel kísért. Az elnökválasztó rendkívüli közgyülést, amely *Ilovszky* Jánost elnöki tisztébe hivatalosan is beiktatja, február 14-én, délelőtt féltizenegy órakor a Vigadó nagytermében tartják meg.

MÁVAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR

GYÁRTMÁNYOK KITÜNŐ ANYAGBÓL A LEGGONDOSABBAN KÉSZÜLNEK!

Ide tartoznak a különféle **hengerelt** kereskedelmi árukon kivül az **ipari stabilmótorok, lokomobilok,** traktorok, **cséplőgépek** és más mezőgazdasági gépek. **Útépítő** (úthengerlő- és útgyalu-) gépek, lakókocsik. **Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek,** karikás kályhák és kereskedelmi öntvények, — **TEUDLOFF-DITTRICH**-féle armatúrák, szivattyúk stb. — **Teherautomobilok,** autóbuszok a **„MERCEDES-BENZ"** gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. **Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók.** Lajtos öntözőkocsik. — **Jobbágy**-féle szab. **folytonégő kályháink** a háztartásokban és középületekben (iskolákban, hivatalokban stb., **a legjobban használhatók.** ***Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!***

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK

BUDAPEST, X. KERÜLET, KŐBÁNYAI-ÚT 21 TELEFON: JÓZSEF 460—29

Vállalkozónak, iparosnak és kereskedőnek nélkülözhetetlen a FŐVÁROSI HIRLAP

Események

Előfizetésifelhívás

Január elsejével új előfizetést nyitottunk a **Fővárosi Hirlapra,** *amely immár megkezdi pályafutásának, Budapest érdekeiért küzdő ernyedetlen munkájának harmadik évtizedét. Budapest polgárságáért, ennek a polgárságnak légeminensebb érdekeiért és jogaiért harcolunk tovább is azzal a lelkesedéssel és odaadással, amely húsz esztendőn át eredményt eredményre halmozott. A polgárság érdekeinek és jogainak voltunk és leszünk őrtállói a főváros közéletében, a kommunitás működésében és az egész magyar jövő fejlődésének kialakulásában.*

A zászló, amelyet követünk, védünk és győzelemre segítünk, az Egységes Községi Polgári Párté, amelynek hivatalos szócsöve a Fővárosi Hirlap.

Ez az a párt, amely demagógia-mentesen építi a magyar liberalizmus új sáncait, teremti meg az alkotó munka nyugodt atmoszféráját és lehetőségeit. Ez az a párt, amely — a **Fővárosi Hirlap** *régi programjának értelmében — a leghathatósabb polgár-védelmet fejleszti ki. Együtt küzdünk a nehéz és szegényes reményű időkben a böles takarékosság mellett is az élet lehetőségeit ápoló politikáért. Bő igéretek helyett szerény kenyeret akarunk kiharcolni Budapest minden polgárának és a becsületes, egységes, igazságos kritika eszközeivel akarjuk megvédeni Budapestet attól, hogy se a pazarlás, se az oktalan, az ijedt takarékosság temetővá süllyessze ezt a várost.*

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

— **Január 20: közgyülés.** Az utóbbi hetekben összesürüsödött és a közgyülés jóváhagyását igénylő ügyek letárgyalására *január 20-án* ülésre jön össze a főváros törvényhatósági bizottsága. Ezen a közgyülésen választják meg *a közigazgatási bizottság új tagjait, a kijelölő és igazoló választmányt, valamint a felsőházba küldendő hét tagot.* A napirenden kívül az interpellációk és indítványok hosszú sorozata kerül elmondásra.

— **Csütörtökön: tanácsülés.** *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester csütörtökre tanácsülést hívott össze, amelyen többek között tárgyalni fogják a villanyáram-díjak módosítására, a nagykörúti autobuszforgalom bevezetésére és a tisztviselői illetmények már ismertetett csökkentésére vonatkozó előterjesztéseket.

— **Lamotte Károly tanácsnok betegsége.** A főváros kiváló pénzügyi tanácsnoka, *Lamotte* Károly dr. a mult héten hurutos bántalmakban megbetegedett és azért néhány napig távol volt hivatalától. *Lamotte* tanácsnok állapota már annyira javult, hogy e hét közepén ismét átveszi ügykörének vezetését.

— **Buday Dezső halála.** A mult hét péntekjén váratlanul elhúnyt a főváros törvényhatóságának egyik legtevékenyebb tagja: *Buday* Dezső országgyülési képviselő, aki különösen közlekedési szakkérdésekben érvényesítette a maga nagy tudását és hozzáértését. Temetése vasárnap volt a Kerepesi-úti temető díszsírhelyén, amelyen nagyszámban vettek részt a főváros vezetői és a községi pártok küldöttségei.

Pártélet az Angyalföldön. A XIII. kerületi *Egységes Községi Polgári Párt* angyalföldi szervezetének központja e hó 9.-én tartotta ezévi első, nagyszabású értekezletét a párt VI., Hungária-körút 71. számú helyiségében. Az értekezleten megjelentek a váciúti, fótúti és Szent László-úti fiókszervezetek vezetői is, akik bejelentették a párt örvendetes fejlődését. *Piazza* Győző, a kerület törvényhatósági bizottsági tagja előadta párt programmját, amit a megjelentek teljes megelégedéssel fogadtak. Felkérte a megjelenteket, hogy kívánságaikat a fiókkörzetek elnökeinél jelentsék be, akik azt neki elintézés végett továbbítják. Egyébként a rendes csütörtöki pártnapokon, itt, a központi helyiségünkben komoly és közérdekü ügyekben szívesen áll rendelkezésre. *Babicz* Gyula bizottsági póttag, a párt tiszteletbeli elnöke szóvátette a Hungária—Óbudai híd problémáját és kérte a vezetőséget, hogy ezt a kérdést állandóan tartsa szemelőtt. Szerinte minden alkalmat meg kell ragadni, hogy a híd megépítése mielőbb napirendre kerüljön. Fontos ez a híd nemcsak azért, mert Óbudán túl 17 pillsi község jutna rövidebb úton a városba, hanem azért is, mert a Margit-hidat közlekedés szempontjából tehermentesíteni kell. A híd felépítése után ez az elhagyatott városrész közlekedés, városrendezés, magánépítési és közbiztonsági szempontból nagyarányú javulást fog maga után vonni. Több kerületi érdekü felszólalás után a beteg *Mézes* János pártelnököt helyettesítő *Török* Sámuel társelnök az értekezletet azzal zárta be, hogy az elhangzott kívánságokat és panaszokat illetékes helyekre juttatja.

— **Pótdíjak engedélyezését kérik az autótaxi-vállalatok.** A budapesti taxiérdekeltségek terjedelmes beadványban kérték a főváros hozzájárulását a *taxitarifák módosításához, amit azzal indokolnak, hogy 25 százalékkal* drágult a benzin, 200 százalékkal emelkedett az állomási telefonok tarifája és kettőről háromra módosult a forgalom adótétele is. A beadványban semmiféle alapdíjváltoztatásra nem kérnek felhatalmazást, csupán arra tartanak igényt, hogy *minden normál-utazás után 10—15 filléres pótdíjat számíthassanak,* ami alkalmas a fentebb említett többköltségek fedezetére. A főváros elvileg nem zárkózik el e megoldás elől és a taxivállalatok kérését *pártolólag* fogja terjeszteni a közlekedési szakbizottság, illetve a törvényhatósági tanács elé.

— **Trolleybuszok a Belvárosban.** Annakidején hírt adott arról a *Fővárosi Hirlap,* hogy a Beszkárt megfelelő kísérletezéseket akar folytatni a külföldön oly előnyösen bevált *trolleybuszokkal,* amelyek szabadon közlekedő autóbuszok, azonban a hajtóenergiát a villamosok felső vezetékeiből kapják. Eleinte úgy tervezték, hogy a járművet külföldről hozatják, utóbb azonban a *Ganzgyárnál* rendelték meg, ahol máris előrehaladott stádiumban van az első trolleybusz előállítása. Értesülésünk szerint *márciusban már üzembe is kerül az első trolleybusz,* amelyet egyelőre a Belvároson keresztül a Kálvintértől a Dunapartig állítanak forgalomba.

Világítás és takarékosság. Nemrég ünnepelte a világ az első szénszálas izzólámpa megszületésének ötvenedik évfordulóját és azóta a találmányok hosszú sora igyekezett az izzólámpát tökéletesebbé tenni. A manapság használatos izzólámpákkal nemcsak kényelmesebben tudunk nagyobb fényt előállítani, mely a természetes világítást is jobban megközelíti, hanem egyben gazdaságosabban is világítunk, mert ugyanannyi pénzért 3—5-ször annyi fényt nyerünk, mint a szénszálas izzólámpák korában. A helyes világítástól megköveteljük, hogy elég intenziv legyen, ami a helyiség rendeltetésétől, az ott elvégzendő munka természetétől függ. Emellett a világítás legyen egyenletes, nem vakító és olyan, mely a tárgyak gyors felismerését lehetővé teszi. Miután az izzólámpák a tér minden irányába fénysugarakat bocsátanak ki, nekünk azonban egyik, vagy másik irányban (főként lefelé) több fényre van szükségünk, megfelelő lámpatestek alkalmazásával úgy irányíthatjuk a fényt, ahogyan céljainknak legjobban megfelel. Megfelelő lámpatesteket megfelelő helyre szerelve, az áramfogyasztásban lényeges megtakarítást lehet elérni, a világítás egyidejű megjavítása mellett. Kórházainkban és klinikáinkon a legutóbbi időben csökkentették a világítást, *ahelyett, hogy a költségeket csökkentették volna.* Nem hinnénk, hogy ne akadna vállalkozó, vagy gyár Budapesten, amely hajlandó volna *az egy éven át megtakarított áramköltség fejében közintézményeinket modern, korszerü és gazdaságos lámpatestekkel felszerelni.*

Előadás a budapesti villamosközlekedés reformjáról. *Wittenbarth* Győző gépészmérnök e hó 14-én, csütörtökön este ½7 órakor a Magyar Mérnök és Építész Egyletben (Reáltanoda-utca 13—15 vetített képekkel kísért előadást tart „A budapesti villamosközlekedés reformja" címen. Vendégeket szívesen látnak.

Méltányos tarifaigazítást tervez az Elektromosművek reformja

Három csoportba kerülnek a fogyasztók — Az új rendszer január 1-től visszamenőleg lép érvénybe

Nagy port vert fel a közelmult napokban az a tervezet, amelyet az Elektromosművek igazgatósága dolgozott ki az eddigi *tarifa kiegyensúlyozására* és a mutatkozó tarifadifferenciák kiegyenlítésére. A komplikált számítási műveletek annyira megtévesztették a közönséget, hogy *túlnyomórészt tarifadrágítási tendenciát láttak ebben a javaslatban,* amelyik pedig a méltányos elbírálást vette alapul. A tarifamódosításról

illetékes helyen

a következő nyilatkozatot tették a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— Az elektromos tarifát 1932. évre átmenetileg olymódon osztályozza a főváros, hogy

a fogyasztókat három csoportra osztja.

Az elsőbe tartoznak azok, akik *alapdíjat fizetnek* és abban az esetben, ha legalább egy éve már fogyasztók, az 1931. évi fogyasztást meghaladó mennyiségért mindösösze

húsz filléres

egységárat tartoznak fizetni. A *második csoportba* tartoznak azok a fogyasztók, akik alapdíjat nem fizetnek: ezek

35 filléres egységárat

fizetnek, azért az árammennyiségért pedig, amelyet tavaly 240 kilovattórán felül fogyasztottak, az idén *tíz havi egyenlő részletben még 19 fillért fizetnek a kilovattóránkint.* A *harmadik csoportba* tartoznak azok a fogyasztók, akik 1932. évi január 1-e után jelentkeztek és ezek csakis alapdíjas tarifa szerint kaphatnak áramot.

— A másik előterjesztés

az árammérő órák kezelési díját

tárja elő, amelyek nagyság szerint *40 fillértől tíz pengőig* terjednek havonkint. Megnyugvásul ki kell jelentenünk, hogy a kis háztartások árammérő-óráinak díjai a havonkinti 50—60 fillért nem haladják túl.

*

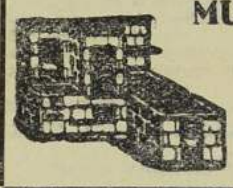
Értesülésünk szerint *Sipőcz* Jenő polgármester a csütörtöki tanácsülésen közli a tarifamódosítás gondolatát és ha a tanácsi hozzájárulás megtörténik, úgy *az új rendszert visszamenőleg január elsejétől alkalmazásba vesik.*

HUTTER ÉS SCHRANTZ RT
Budapest, X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI. KERÜLET, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.
Sokszorositógépek
Összeadógépek
kézi és villanyhajtásra
Acél irodabutorok
TELEFON: 282—47

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

KARBURÁTOR SPECIALISTA
BOSCH SERVICE VAS UTCA 16
TELEFON: JÓZSEF 393—73. SZÁM.

MUNKÁCSY GYULA-cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

BRIXOL MŰVEK BUDAPEST
VILÁGSZABADALMAZOTT FERTŐTLENITŐ-, ILLATOSITÓ- ÉS SZAGTALANITÓ-VEGYICIKKEK GYÁRTÁSA
BUDAPEST, VI., LÁZÁR-U. 13 GYÁR: VII., GIZELLA ÚT
Testvértelepek: Wien, Berlin, Prag, Kopenhagen, Amsterdam, Roma, Bielsko, Timisiora, Vrsec. Telefonszám: Aut. 158-23

Padló- és falburkolás Műkőmunkák Cementáruk
ANDREA
Cementárugyár
Tel. 298-37. Budapest, V., Vígszínház-u. 5.

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150 81

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Kőművesmunkát a Mária Terézia-téri plébániánál: Paulheim és Weninger 3374.

Bádogosmunkát a Budai Vigadónál: Friedmann József 1672.

Cipőszállítást az altisztek részére: Lampert János 4160, Tarnóczi Antal 4110, Bezák János 4114, Mátó Mihály 4220, Jankovics Péter 4200, Matócza István 4240, IOKSz 9135, Görög János 3075, Budapesti Cipész Ipartestület 8946, özv. Gara Menyhértné 3460, Fülöp Ignác 4000, Kosztándi Ferenc 3430, Rudalics Ignác 3720 és 4160, Gálfi József 3754 és 4134, Czompó Imre 2150, Császár Károly 1890 és 3600.

Ruhavarratásra az altisztek részére: Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szöv. 2187 és 2275, Csipak Sádor és Fia 263, Budapesti Szabóiparosok Termelőszövetkezete 1308.

Ruhaanyagszállításra: Magyar Posztógyár 12.650 és 5685 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Az Árpádházi Boldog Margit-templom különböző munkáira pályáztak:

Műkőre: Walla József 39.695, Barber Károly 40.538, Schmidt József 41.503, Melocco rt. 42.801, Neuhauser Károly 44.720, Nagybátony-Ujlaki rt. 48.552 pengővel.

Rabitzmunkára: Wittmann Ferenc 33.938, Schmidt József 59.526, Parafakőgyár rt. 70.915, Wihart Ferenc 72.850, Helvey Tivadar 79.905 pengővel.

Parkettamunkára: Nagy Kálmánné 2640, Lesetár Dávid 2680, Firesa Béla 2682, Parkettázó és Fakereskedő rt. 2700, Klekner Lászlóné 2740, Blezák Jenő 2800 pengővel.

Sodronyháló és lakatosmunkára: Vas- és Kovács 1565, Halmi Elemér 2048, Jalics Dezső 2089, Kollerich Pál 2296, Hikker és Társa 2541, Haidekker Sándor 2596 pengővel.

Ugyancsak lakatosmunkára: Munkácsy Gyula 9559, Polgár Ignác 10.944, Nagy Gyula 13.585, Jónász és Weiner 12.143, Polgár Károly 13.375, Jungfer Gyula 13.569, Vitál András 14.736, Beke Lajos 14.787, Skolaki Mátyás 16.558 pengővel.

Üvegesmunkára: Gál Lajos 1227, Mihájlovits Györgyné 3242, Bielek Károly 3248, Droppa Sándor 3797, Bukova Lajos 3812, Szalféter Ede 3995, Simkó Antalné 4585 pengővel.

Burkolómunkára: Cristofoli Vince 11.626, Nagy István 12.351, Krasszner József 13.141, Stadler István 13.485, Balogh Ferenc 13.571, Gerber József 13.773, Sós Lajos 13.982, Cristofoli Vince 14.670, Nagybátony-Ujlaki 15.340, Melocco rt. 16.138 pengővel.

Mázolómunkára: Galbay Gyula 1686, Hagara János 1697, Szarvas István 1798, Kiszely Géza 2054, Török és Juhász 2068, Kölber Jakab 2635, Jóföldy Tibor 2795, Bursch Miklós 2991, Domoki József 8487, Műasztalosok Szövetsége 8487, Juhász Lajos 10.119, Hufnagel Imre 10.300, Fischer Antal 14.996, Polacsek János 15.730, Halaman János 17.890, Madarj Gyula 21.540 Gera Lajos 25.345 pengővel.

A községi élelmiszerárusítótelep, az állategészségügyi telep, valamint a kenyérgyár részére szükséges benzin-, illetve motalkószükségletre pályáztak: Nyirbogdányi petróleumgyár, Shell kőolaj, Phöbus műszaki és olajkereskedelmi rt., Magyar-belga Ásványolaj, Vacuum Oil rt., Budapesti Ásványolajgyár, Steaua, Finomított olajkeresk., Klement Lajos.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST,
I., ATTILA KÖRÚT 2. TEL.: 562—51.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

NEUSCHLOSZ-LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPARI R.-T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA. TEL.: LÁ. 11-79.
Városi iroda: IV., ESKÜ-ÚT 3. TEL.: AUT. 890-47.
Gyárt: Parkettát, épületasztalosmunkát, hajlított butort, mindennemű fatömegárut

Az összes márkás hálózati Rádiók 5.— P. havi részlettől felfelé
Bronzcsillárok már 10.— P.-től
DOKUPIL GYULA gépészmérnök
elektro- és rádiotechnikai vállalat
Budapest, IX., Üllői-út 1. Tel.: Aut. 863—27.

Közúti gőz- és motorhengerelést vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1
Sürgönycím: WOLFFEKE
TELEFON: 59—9—68

Mester és Kiss okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Szobránc-utca 29. Telefon: 97-7-72

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

Matheides Dániel teherfuvarozási vállalkozó
Butor- és mindennemű szállítás
Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 19. Tel.: J 351-50

The Neuchatel Asphalte Company Limited Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Terés 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár részvénytársaság
Budapest, VI., Máglya-utca 75-77
Telefon: Aut. 914—46.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! ● Telefon: Automata 530—03.

Singer József
Fatermelő, tűzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhívó: József 311—19. szám.
Kiváló üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSÍTÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár r.-t.
Budapest, X., Kápolna-tér 27-29 Telefon: J. *463—88.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légzeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit-körút 58. Telefon: Aut. 514-80

HOLLÓS FERENC
OKL. MÉRNÖK ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, V., Csanádi-utca 5.
TELEFON: 901-24

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13, III. em. 1. Telefon: 844—12

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasuton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és Gőzhajózási Vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

SALY ÁRPÁD
ny. min. osztálytanácsos
tűzifa- és szénnagykereskedő
BUDAPEST
Belső iroda: Horthy Miklós-út 29. szám.
Tel.: 690—01 és 680—99. Külső iroda és csúzda: I., Kelenföld, Budaörsi-út 56—58 Tel.: 686—15.

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Főhi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállít kavicsot, homokot, követ, téglát, széncsúzdákról szenet, kokszot, fát stb.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, lényfürdők és egyéb gyógyfényezők.

TÖRÖK és JUHÁSZ BUDAPEST, VI., Petneházy-u. 44
FESTŐIPARI VÁLLALAT
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, bútormázoló és fényező munkát TELEFON: Aut. 907-03

RESCH JÓZSEF
autókarosszéria és kocsigyára
Budapest, IX. ker., Remete-utca 26
Telefonszám: József 329—89

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

JÁRITZ NÁNDOR ÉS TSA TELEFON: Aut. 887-84
vegyészeti gyár
Budapest, IX. kerület, Lónyay-utca 27

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NADOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942-58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkavitelezés: Tetőfedés, szigetelés, víztelenítés, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához** vegyen
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA. VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 január 20. — 3. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Az olcsóság-kutatók

Akárhogy csűrjük-csavarjuk, magyarázgatjuk is a dolgot: valami kis háborús zamatja a kormány legújabb intézkedésének mindenesetre van. Azt a régi intézményt, amelyre mindenki önkéntelenül gondol, *árvizsgáló* bizottságnak hívták, a mostani csak *árkutató*, vagy *árellenőrző* bizottság lesz. Nem szívesen látja egyikünk sem a háborús árnyékok visszasettenkedését, de viszont nem felejtjük el, hogy harcban állunk *a pengőnkért* szinte az egész világgal és hogy idehaza, az ország határain belül is van valami szomorú, kibirhatatlan aránytalanság az emberek keresete és szükségletei között.

Ezért hát igen szelíden és igen okosan kell mérlegelni a kormány intézkedését és bizalommal kell fogadni az új szervet, amely *nem harci eszköz*, föként pedig nem az a becsületes iparossal és legális, a nemzeti nagy érdekeket tisztelő kereskedelemmel szemben.

Már csak a nagyobbik közvélemény, a fogyasztók közvéleményének megnyugtatására is meg kellett csinálni ezt az árkutató (vagy inkább *olcsóság-kutató)* bizottságot, amelynek nyilván az lesz a feladata, hogy azon töprengjen, mit és hogyan lehetne olcsóbbá tenni a termelő és a kereskedő kára nélkül. *A fogyasztók megnyugtatására igen nagy szükség volt*, mert eddig a magyar gazdasági életben a pengő megmentése és az államgazdaság rendbehozatala érdekében két dolog történt: *fizetésleszállítás és adóemelés*. Mindenki várta és joggal várta, hogy ezek után az olcsóság hoz majd némi enyhülést. De az olcsóság mind máig nem érkezett meg, sőt akadnak a háborús időre emlékeztető csúf visszaélések, amikor a szomorú konjunktura haszonlesői a deviza-nehézségekre való hazug hivatkozással, képtelen módon nyúzzák a magával tehetetlen közönséget. De jóhiszemű és jóakaratú árkutatók majd talán más téren is ki tudnak okoskodni lehetőségeket, hogy a fogyasztó olcsóbban jusson legszükségesebb beszerzéseihez.

Feltétlenül módot kell találni az „olcsósági hullám" megindítására, amely például Németországban rendkívüli mértékben megváltoztatta a helyzetet. Természetes, hiszen az olcsóság enyhíti a fogyasztó helyzetét, ugyanakkor pedig vásárlóképességét is növeli, tehát az ipar és kereskedelem is csak hasznot várhat az olcsóbbodástól. Csak nemrég fejtette ki egy külföldi tudós, hogy a fogyasztó mai válságának mi az oka. Ime: a cipőgyár leszállította többek között mondjuk X könyvelő fizetését is. A gyár tehát ma már olcsóbban termeli a cipőt, de X könyvelő a kiskereskedelemben szerzi be a cipőjét. A kiskereskedőnek azonban még a régi, a gyárban drágábban termelt cipője van raktáron, amit X könyvelő úrnak régi, le nem szállított fizetéséhez arányos árban kell megvásárolnia a mai kevesebb pénzével.

A cipő leszállított termelési árának azonban el kell jutnia a kiskereskedőhöz és így X könyvelőhöz is. Az árkutató bizottság munkáját tehát mi nem abban látjuk, hogy drákói rendszabályokkal kényszerítse az ipart és kereskedelmet arra, hogy károsodással, esetleg tönkremenéssel egybekötött olcsósági hullámot erőszakoljon ki, hanem hogy a magától is meginduló olcsóbbodási folyamat utját egyengesse, akadályait elhárítsa, sőt — ha akadnak — a konjunktura bűnös kihasználóit fülön is fogja.

Németország árleszállító diktátort küldött csatába a fogyasztók érdekében. A diktátor azonban mindeddig nem tudott babérokat aratni, mert ahol az áraknak módjukban volt esni, estek ott maguktól, mert a legtöbb üzletágban, ha pénzt akartak keresni, kénytelenek voltak megelőzni az olcsósági kormánybiztos tevékenységét. Németországban a diktátor nélkül is tiz százalékkal leesett mindennek az ára, nem is szólva a lakásokról, ahol eddig is van tizszázalékos bércsökkenés, de csak most jön a java, mert egy szükségrendelet alapján a bérlők csak Berlinben több ezer lakást és boltot mondtak fel. Németországban még a posta is olcsóbb lett, de a gáz és villany árleszállítással (magántársaságok kezében vannak az üzemek!) semmire se mennek, pedig drágább, mint a mienk.

Csodákat tehát nem szabad várni az árkutatóktól: *az olcsóbbodásnak magától kell jönnie*. De minden gáncsot és szemrehányást megárdemelne a kormány, ha nem küldene előre jószándékú kalauzokat, akik a — sajnos — nagyon lassan botorkáló és bizonytalanul lépegető olcsóságnak az utat mutatják és támogatják.

Kenéz Béla dr. miniszter lesújtó bírálata a BESzKÁRT közlekedési politikájáról

A közönség körében fölmerült panaszok teljesen jogosak és indokoltak — állapítja meg a miniszter

A BESzKÁRT a polgármesterhez intézett válaszában azt állítja, hogy a közönség panaszai javarészt túlzottak

Az az intézkedés, amellyel a Beszkárt csökkentette a kocsikilométerteljesítményt, a villamoson utazó közönség körében állandó panasz tárgya. A kocsikilométerteljesítmény csökkentéséről szóló határozatot a polgármester terjesztette a kereskedelemügyi miniszterhez, aki most *leiratban értesítette a főváros, hogy a Beszkárt határozatát kivételesen tudomásul veszi, ebben a leiratban azonban súlyos bírálatot is mond a villamosközlekedésről.*

Kenéz Béla dr. kereskedelmi miniszter

megbízása alapján a vasuti és hajózási főfelügyelőség különböző időpontokban és a város számos helyén *megfigyelte a villamosvasuti forgalmat* és a miniszter a megfigyelések alapján, de, mint a leirat mondja: egyéb tapasztalatok alapján is a következő érdekes megállapítást teszi:

— Nem fogadhatom el helytállónak azt a megállapítást, hogy a forgalom csökkentése a közönségre nézve nem sérelmes,

miért is *ilyen forgalomcsökkentés csak akkor volna indokoltan érvényesíthető, ha a vasuttársaság bevételei nem fedeznék az üzemi kiadásokat.*

— Nemcsak visszatetsző, — folytatódik ezután a miniszteri leirat — de úgyszólván

megengedhetetlen,

hogy addig, míg a Beszkárt, mint a főváros egyik üzeme a főváros bevételeinek fokozásához

anyagi erején felül kénytelen hozzájárulni,

saját pénzügyi egyensúlyának biztosítása érdekében oly intézkedések tételére kényszerüljön, melyek

nemcsak a közönség érdekeit sértik, de a társaságra nézve is kétes haszonnal járnak.

Aggályos a kocsikilométer-teljesítmény csökkentése

A továbbiakban a kereskedelmi miniszter hangsúlyozza, hogy *a 15 perces forgalom* a valódi közúti forgalomban, azaz a város belső területén, még abban az esetben is *ritka*, ha az elszállításra jelentkező utasok száma a férőhelyek szaporítását nem indokolná. A főkapitányra is hivatkozik a miniszter, mint aki helyesen mutatott rá arra, hogy *aggályos a kocsikilométerteljesítmény csökkentése* és ebből kifolyólag a zsúfoltság növelése.

A Beszkárt a sűrűség csökkenését a sebesség növelésével akarja eliminálni. Erre az a miniszter válasza, hogy *„ez aligha lesz keresztülvihető,* miután a kocsimótorok nem változtak, ellenben az utasszám növelése folytán a kocsik terhelése és a zsúfolt kocsikra való nehezebb fel- és leszállás miatt *a megállóhelyeken való tartózkodási idő növekedni fog".*

Rendetlen a közlekedés

A továbbiakban *közli a leirat,* hogy a vasuti és hajózási főfelügyelőség milyen jelenségeket tapasztalt a forgalom megfigyelésekor. A Rákóczi-úton, Erzsébet-körúton, a Horthy Miklós-úton, Üllői-úton és Váci-úton figyelték meg a villamoskocsik kihasználtságát, a forgalom sűrűségét és e megfigyeléseket a következőképp sűriti össze végeredményképpen a leirat:

— A vasúti és hajózási főfelügyelőség tapasztalatainak eredménye általában az, hogy

a zsúfoltságokat főképpen a kocsik számának elégtelensége, de ezenkívül a vonatok rendetlen közlekedése is okozza.

Végül a miniszteri leirat megállapítja, hogy *„a közönség körében felmerült panaszok teljesen jogosak és indokoltak".*

A rendkívül érdekes leirat a következőképp végződik:

Kevés a kocsi, sok a potyautas

— A forgalmi csökkentés gazdaságossága kétséges, mert *a zsúfolt kocsikon a jegykiszolgáltatás nem lehet teljes,* még az esetben sem, ha azt kettős személyzet látja el. *Az ingyenutazásnak tág tere nyílik, amit tehát megtakarít a vasút a kocsiszám csökkentésével, azt elveszti az ingyen utasokon egyrészt, másrészt pedig azokon az utasokon, akik ilyen körülmények közöttt az autobuszközlekedést részesítik előnyben, vagy pedig gyalog mennek.*

— Felhívom a Polgármester Urat, hogy a fentebb előadottakat a Beszkártnak is hozza tudomására és egyben utasítsa arra, hogy a közölt adatok alapján a lehetőséghez képest

a jelentkező forgalmi igények fokozottabb kielégítésére törekedjék.

Válaszában a Beszkárt a kedvezőtlen gazdasági helyzettel védekezik

A kereskedelemügyi miniszter leiratát a miniszter kívánsága szerint a főváros vezetősége közölte a Beszkárttal és abban az átiratban, amelyben a villamosvállalatot a miniszter álláspontjáról értesítik, *Bódy* László közlekedési tanácsnok közli, hogy

a leirat lényegében a keret-menetrend ellen foglal állást.

A Beszkárt vezetősége a miniszteri leiratra

elkészítette a választ.

s a miniszteri bírálatra terjedelmes magyarázó iratban közli észrevételeit. Ezt a magyarázó iratot a Beszkárt igazgatósága pénteken tárgyalta le, s e hét folyamán már eljuttatják *Sipőcz* Jenő polgármesterhez, aki azt továbbítani fogja a kereskedelemügyi miniszternek.

A Beszkárt jelentésében mindenekelőtt azt hangsúlyozza, hogy *ha továbbra is fenntartották volna az évi 89 millió kocsikilométeres teljesítményt, akkor már az elmúlt év végéig is 350.000 pengő üzleti hiány állott volna elő.* Hogy ez ne történjen meg, ezért kellett a kocsikilométerteljesítményt csökkenteni 81.4, illetve 82.5 millióra. A csökkentést szeptember 21-én hajtották végre és az *lehetővé tette a forgalmi személyzet túlóráinak kiküszöbölését, továbbá az áramköltségek csökkentését.*

Rámutat ezután a Beszkárt arra, hogy a kocsikilométer-teljesítmény csökkentése következtében *a kocsik átlagos elfoglaltsága nyolc és fél százalékkal megnövekedett,* azonban még így is alatta maradt az elfoglaltság az előző évi azonos időszak átlagos elfoglaltságának.

— *A teljesítménycsökkentés tehát* — mondja a Beszkárt — *a közönség jogos érdekeit nem sértette,* mert hiszen 1930 május havához viszonyítva az utasszám 15.2%-kal, ellenben a teljesítmény csak 8.54%-kal csökkent. A közönség és sajtó e 8.5%-os teljesítménycsökkentést elégedetlenséggel fogadta, miért is igazgatóságunk indíttatva érezte magát arra, hogy a legforgalmasabb útvonalakon, nevezetesen: a Nagykörúton, a Rákóczi-úton és a balparti pályaudvarokat összekötő 46-os vonalon *a teljesítményt körülbelül évi 1.1 millió kocsikilométerrel növelje,* miáltal a jelenlegi teljesítményünk színvonala kereken évi 82.5 millió kocsikilométernek felel meg.

A Beszkárt szerint,

ha a teljesítményt nem csökkentették volna, a kocsikilométerenkénti nyers felesleg, három és fél fillérre szállt volna alá, holott 1925-ben a nyersfelesleg kocsikilométerenként 21.1 fillér, 1930-ban 12.5 fillér volt.

Az utóbbi években állandóan csökkent az utasok száma s a Beszkárt ki is jelenti:

— Főképpen a kocsikilométerenkénti utasszám csökkenése az oka a vasút kedvezőtlen gazdasági helyzetének. Mindent el kell tehát követnünk, hogy a kocsikilométerenkénti utasszám ne csökkenjen, mert

ellenkező esetben a csökkenő nyers felesleget csak viteldíjemeléssel lehetne megnövelni.

A jelenlegi *abnormálisan alacsony* kocsikilométerenkénti utasszámra az 1931. év kivételével nem volt példa, meg kell tehát állapítanunk, hogy *jelenleg a kocsik átlagos igénybevétele jóval kisebb, mint a múltban volt.*

Azt hangoztatja ezután a Beszkárt jelentése, hogy

a közönség részéről felmerült forgalmi panaszok javarészt túlzottak,

annyival is inkább, mert a maximális forgalom idején forgalomban lévő kocsik számát nemhogy csökkentettük, hanem ellenkezőleg, némileg emeltük".

A kereskedelmi miniszter leiratában nagynak tartja a kocsikénti átlagos utasszámnak 45-ben való megállapítását. A Beszkárt szerint, ha a kocsik maximális átlagos igénybevételét alacsonyabbra, például 40-re szabták volna meg, akkor amiatt *évi 3.5 millió pengő többletkiadás származna.* Hangsúlyozza a Beszkárt jelentésében, hogy a 15 perces forgalmi sűrűség növelése csak pénzügyi kérdés. Egyébként *egyes járatokat nemhogy ritkítottak volna, de sűrítettek, így a 7, 11, 25, 28, 42, 43, 44, 50, 51, 72, 73, B, C járatokat.*

A keretmenetrend előnye

Tiltakozik a Beszkárt ama állítások ellen is, hogy a villamosok zsúfoltak.

— Véleményünk szerint — mondja a jelentés — csak azt a vonatot lehet zsúfoltnak tekinteni, amelynek sem motor, sem pótkocsijára *tolongás nélkül* felszállani nem lehet. A magunk részéről zsúfoltnak minősítettük azokat a vonatokat, amelyek mindkét kocsijának utasszáma több volt, mint 55. Ez alapon a mi megfigyelésünk szerint a zsúfolt vonatok száma kevesebb, mint amennyit a vasúti és hajózási főfelügyelőség megállapított.

A keretmenetrend előnyeit magyarázza ezután hosszasan a Beszkárt jelentése. Hangsúlyozzák, hogy a jelenlegi utasszám évi 260 millió utaszámnak felel meg s miután az új keretmenetrend még nincs életbeléptetve, kénytelenek az előirányzott 73 millió kocsikilométerteljesítmény helyett 82.5 millió kocsikilométerteljesítménnyel közeledni, „holott az így előálló többköltség vállalatunkra nézve oly nagy pénzügyi megterhelést jelent, amire költségvetésünk nem nyujt fedezetet".

A Beszkárt jelentése azzal végződik, hogy *pénzügyi szempontból is sürgős szükség a keretmenetrend mielőbbi megállapítása és életbeléptetése, mert ennek segítségével remélik fenntartani a vállalat pénzügyi egyensúlyát és tudják megfizetni a két és félmillió pengő rendkívüli területhasználati díjat.*

Felterjesztésben kér engedélyt a kormánytól a főváros a belvárosi szűk utcák villamosforgalmának megszüntetésére

Kizárólag pénzügyi okok vezették a törvényhatóságú tanácsot, amikor az *Eskü-tér—Baross-utca—Orczy-tér* közötti relációban egyelőre lemondott az autóbuszok forgalombahelyezéséről és továbbra is a villamosvasútra bízta ezeknek a forgalmi feladatoknak a kielégítését, A Beszkárt igazgatóságának számítása szerint ugyanis a Belváros—Baross-utcai relációban *938.000 pengő bevételi kieséssel kellene számolni,* amely összeget a villamosvasút egyelőre nem tudná pótolni és ennek folytán nem volna képes megfelelni teljes mértékben annak a kötelezettségének, amelyet a főváros háztartásával szemben az ez évre kirótt *rendkívüli területhasználati díj* fizetése tekintetében elvállalt. Azt azonban

a Beszkárt igazgatósága is elismerte, hogy a szóbanlévő vasútvonalnak a Calvin-tér—Dunapart közötti részén autóbuszokkal való helyettesítése indokolt.

Ez a körülmény okozza, hogy a Belváros szűk utcáinak a villamosoktól való megszabadítása *ismét az aktualitások előterébe jutott.* Az összes tényezők megegyeznek abban a felfogásban, hogy magában a Belvárosban az autóbuszforgalom rendszeresítését tovább halasztani nem lehet és

a villamosközlekedésnek a Kecskeméti-, a Prohászka Ottokár-, a Veres Pálné- és az Irányi-utcákban való megszüntetésének sem vasútpénzügyi, sem vasútüzemi szempontból nincs semmiféle akadálya.

Közforgalmi szempontból a Belváros igényeit a megmaradó villamosvonalak, továbbá a már is meglévő autóbuszjáratok teljes mértékben kielégítik: a város külsőbb részeiről a Baross-utcán át közlekedő utasok *átszállási lehetőséget kapnak* a Calvin-téren az egyéb villamosvonalakra és mert csupán egy villamosrelációt, a 14-est kell más útvonalra, *az Kossuth Lajos-utca—Rákóczi-út—Fiumei-útra* elterelni, ami viszont feleslegessé teszi a legutóbb rendszeresített a 44/A. jelzésű viszonylatot.

Pénzügyi szempontból és minden veszteség nélkül megoldható ez a kérdés, mert a Calvin-téri csatlakozás révén utaskieséssel egyáltalában nem kell számolni. Egyébként is a jelzett vonalrész felhagyását a Calvin-tér rendezésével a Beszkárt maga is tervbe vette. Ez a megoldás azt is jelenti, hogy az elterelendő 14-es vonalon kívül az érintett útvonalon közlekedő járatok közül

a jövőben a 16-os az Eskü-út—Margithíd közötti dunaparti útvonalon, a 18-as, a 24-es és a 26-os pedig a Népigettől, a Ferenc József laktanyától, illetve Kőbányától a Calvin-térig fog haladni.

Az autóbuszközlekedés tekintetében a belvárosi villamosjárat megszüntetésével kapcsolatban *nem terveznek lényegesebb változtatást,* mert ezen az útvonalakon közlekedő 9-es és 15-ös jelzésű autóbuszoknak a szükséghez mért sűrítésével a forgalom igényei teljes mértékben kielégíthetők. Az új rend

egyelőre nem alkalmazza a kölcsönös átszállójegyeket,

miután a Baross-uteából érkező utazóközönség a Calvin-téren minden irányban megfelelő villamoscsatlakozást kap és mert a Dunapartot a 22-es jelzésű villamossal továbbra is meg lehet közelíteni.

A szorosan vett belvárosi autóbuszhálózat kiterjesztése a főváros hozzájárulásán kívül

a kereskedelmi minisztériumtól is függ, ahová most felterjesztést intéznek

azzal a kéréssel: *mentse fel a fővárost az engedélyokiratok szerint ama kötelezettsége alól, hogy a Kecskeméti-utcán, az Egyetem-téren, a Prohászka Ottokár-, a Veres Pálné- és az Irányi-utcán át a villamosforgalmat a jövőben üzemben tartsa,* miután egyrészt közlekedésrendészeti okok teszik a vasút megszüntetését szükségessé, másrészt a Belváros közlekedése más úton is teljes mértékben biztosítva van.

Umfallstationt állítanak föl a Szent István-kórházban

Az Ádám-klinikát egy éven belül kilakoltatják és fokozatosan el akarják távolítani a közkórházakból az összes klinikai osztályokat

A főváros közkórházaiban a tudományegyetem négy klinikai osztálya működik: a Rókusban fül, urológiai, sebészeti, orr és gégeklinika, a Szent István-kórházban pedig az Ádám-féle fertőzősebészeti klinika. A klinika céljára szolgáló kórházi osztályokat a főváros csak ideiglenesen adta át és ez a határidő nemrégiben lejárt. *A vallás- és közoktatásügyi miniszter nemrégiben 9489/1931. számú leiratában arra kérte a fővárost, hogy a klinikák befogadására szolgáló osztályokat további öt esztendőre engedje át a tudományegyetemnek.*

A főváros a kívánságnak megfelelően még nem határozott, de a mostani alkalmat fel akarja használni arra, hogy a kórházakban elhelyezett összes klinikai osztályok ügye újból egységesen rendeztessék. A főváros mindenekelőtt azt kívánja, hogy

a klinikák fenntartásával járó költségtöbbletet, évi 58.725 pengőt, az államkincstár térítse meg.

Az Ádám-féle klinikán a többletkiadás évi 43.225 pengő, az urológiai osztályon 3500 pengő, a fülészeti osztályon évi 5940 pengő, az orr- és gégeklinikán pedig évi 6060 pengő. A főváros kéri továbbá, hogy az 1929. december 31-ig tényleg felgyülemlett 181.227 pengő hátralékos kiadási többletet is fizessék vissza, amint ezt már eddig is többször megsürgették.

Bár a főváros azt óhajtja, hogy a miniszter valamennyi klinikai osztálynak a közkórházakon kívül teremtsen helyet, mégis hajlandó a miniszter leiratában jelzett kulturális és tudományos szempontokra való tekintettel

a Rókus-kórházban lévő klinikák számára további egy évig, illetve 1932 szeptember 1-ig helyet adni

és ezt a terminust esetleg további egy évvel folytatólagosan meghosszabbítani. A Szent István-kórház fertőzősebészeti klinikájának kitelepítését azonban 1932. szeptember 1-ig feltétlenül kéri a főváros, mert ezekre az ágyakra mulhatatlan szüksége van és a *klinika helyén akarja felállítani a régi hiányt pótló úgynevezett*

sérüléses osztályt: Umfallstationt.

Ebben az osztályban összpontosítva gyógykezelhetnék az összes csonttöréses betegeket és így tehermentesítve lennének a többi kórházi sebészeti osztályok ezektől a hosszadalmas gyógyítást igénylő betegektől.

Az *Ádám-klinika* kitelepítését azzal is indokolják, hogy eredeti rendeltetésétől eltérően az ágyak túlnyomó részét nem fertőzősebészeti betegek foglalják el, holott a fővárosnak külön fertőzősebészeti osztálya nincs.

LINOLEUM
NEUMAYER LIPÓT UTÓDA
BUDAPEST, VI., ANKERKÖZ 2.
ALAPITÁS ÉVE: 1895.
TELEFON: AUT. 105-46.

Butort részletre is
legolcsóbban TOMORYNÁL vásárolhat. Veres Pálné-utca 7.
Köztisztviselőknek kivételes kedvezmény.

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter:

A fővárosban a rendőri létszámot igen rövidesen felemelem

Teljesül a fejlődő Budapest elővárosainak és kültelki körzeteinek a kívánsága

Nem újkeletű a főváros közönségének az a kívánsága, hogy Budapest területén a rendőrlegénység számát szaporítsák. Az angyalföldi rendőrgyilkosság után ez az óhaj újabb tápot nyert és az addig szórványosan elhangzott kívánság most már erőteljesebb hanghoz is jutott. Sajtó, közvélemény és testületek a közbiztonság további megóvása és a rendőrség szolgálatának biztonságosabbá tétele végett egyaránt követelik a rendőrjáratok sűrűsítését és a posztoló, úgyszintén cirkáló rendőrök számának felemelését különösen a perifériákon. *Bezegh-Huszág* Miklós főkapitányhoz — amint azt a főkapitány egyik nyilatkozatából tudjuk, — sűrűn érkeznek megkeresések a városnak olyan negyedeiből, ahol vagy nincs megfelelő mértékű rendőri szolgálat, vagy pedig kevés a rendőrség létszáma. Számos kültelki terület polgársága rendőri őrszoba felállítását kérte. Ezek a sérelmek, sajnos, nem nyernek, illetve *nem nyerhetnek teljesülést, mert a főváros rendőri létszáma alig enged lehetőséget a meglévő körzetek szaporítására és a veszélyes zónákban az éjjeli szolgálat ellátásának a megerősítésére.* Pedig a főváros elő- és külterületeinek egyre tartó kiépülése és fejlődése a közönség kívánalmát jogossá teszi. Érzi ezt *vitéz Keresztes-Fischer* Ferenc dr. belügyminiszter is, aki behatóan foglalkozik ezzel a kérdéssel és a közeljövőben a megszabott költségvetés keretein belül a főváros számára előnyös intézkedéseket szándékozik végrehajtani. Amint megtudtuk: *vidéki rendőrlegénységnek Budapestre való fokozatos beosztása révén akarja a kívánalmakat teljesíteni.*

Erről a kérdésről folytattunk beszélgetést

Keresztes-Fischer Ferenc dr. belügyminiszterrel,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros rendőri létszámának szaporítása és ezáltal a Budapesten szolgálatot teljesítő rendőrségi legénység, altisztek és felügyelők számának növelése meg fog történni. Az erre vonatkozó intézkedések kidolgozás alatt állanak.

— A létszám felemelése a költségvetési megszabások keretén belül, tehát semmiféle néven nevezendő költségtöbblettel nem fog járni.

— A részleteket — érthető okokból — még nem tárhatom fel. De hangsúlyozom, hogy a megoldás lehetősége megvan, anélkül, hogy ez bizonyos vidékek közbiztonságának rendjét veszélyeztetné. Nem akarok felesleges idegességet és izgalmakat okozni, éppen ezért a végrehajtás módozatai felől ma még nem beszélhetek. Csak ismételhetem azt, amit mondottam: tam: a fővárosban a rendőri létszámot igen rövidesen felemel

A belügyminiszternek ez a nyilatkozata bizonyára nagy megnyugvást kelt a főváros közönségében.

Elsőrendű érdek, hogy az állami színházak zavartalanul folytassák művészi és kulturális tevékenységüket

Nem szabad túlterhelni a villanyáram kisfogyasztóit — A jövőben sem honorálják a Beszkárt akcióját az autobuszok új relációival szemben

Az általános városigazgatási kérdések mellett számos olyan feladat vár megoldásra, amelyek felé egyforma érdeklődéssel tekintenek minden oldalon. Idetartozik *az állami színházak tehermentesítésének ügye* is, amelyről az elmult napokban fontos tanácskozásokat folytattak az állam és a főváros képviselői. A teljesen célt tévesztett találgatások kiküszöbölése érdekében kérdést intéztünk

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőhöz, az *Egységes Községi Párt* elnökéhez, aki véleményét a következő érdekes nyilatkozatban rögzítette le a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Bármilyen kiváló művészi vezetés és művészi együttes alkotja is az állami színházi intézmények gárdáját, *a színházi dekonjunktúra nem kímélte meg azt a magas színvonalú művészetet sem,* amelyet az állami színházak minden elismerést megérdemlően produkálnak. A publikumnak az a rétege, amelyik eddig minden jelentős színházi eseményhez felvonult, most kénytelen tartózkodóbb álláspontot elfoglalni és természetesen

lecsökkent a látogatottság nemcsak a magánszínházakban, hanem az állami színházakban is.

Az államháztartás nehéz helyzete *a színházak szubvenciójának mérséklését* hozta magával és ezért nem is számít meglepetésnek az a körülmény, hogy *az Operaház, a Nemzeti Színház és a Kamara Színház fölött megjelent a deficit lehetősége.* Az állami színházak olyan magas hivatást töltenek be az ország és különösen Budapest kulturvilágában, hogy

velük szemben feltétlenül megokolt a legmesszebbmenő méltányosság és jóindulat, mert ha ezek a színházak anyagi okokból nehézségekbe kerülnek, úgy azt elsősorban a főváros kulturális színvonala fogja megsinyleni.

Ez a szempont vezette a törvényhatóságot, amikor már *hosszabb idő óta tartózkodott minden energikus fellépéstől* és nem helyezkedett rideg álláspontra az állami színházak közüzemi tartozásainak behajtásánál és ez az elgondolás dominál ma is, amikor felmerült a főváros támogatásának a tervezete. Tudomásom szerint

Ripka Ferenc főpolgármester keresi a kibontakozást és meggyőződésem szerint az egész törvényhatóság osztja az ő felfogását.

A főpolgármester tervezete alkalmas arra, hogy *a székesfővárost minden károsodástól, vagy túlzott áldozatkészségtől megóvja* és én hiszem, hogy ebben a vonatkozásban a legrövidebb időn belül mindenkit *kielégítő megállapodás* jön létre.

Szóvátettük a közelmult egyik érdekes eseményét: *a villanytarifa módosításának elejtését,* amely változott formában kerül ismét a szakbizottság és a törvényhatósági tanács elé.

— Mindenképpen helyeslem, — mondotta *Kozma* Jenő, hogy az üzemi szakbizottság visszautasította az elektromos áram tarifájának módosítását, mert

az ott tervezett burkolt drágítás méltánytalanul sujtaná a fogyasztók széles rétegeit.

Az Elektromosművek vezetőségének feladata, hogy most már *olyan tarifareformot produkáljon, amelyik figyelembeveszi a kisfogyasztók érdekeit* és általában tartózkodik a mai egységárak felemelésétől. Ha az új javasiat megfelel ezeknek a szempontoknak és amellett lehetővé teszi az üzem kapacitásának jobb kihasználását, úgy természetesen újból foglalkozunk a kérdéssel.

Nagy feltünést keltett az az ismételt akadéskoskodás, amellyel *a BSzKRT szembehelyezkedni akart a nagykörúton tervezett autobuszközlekedés rendszeresítésével.* A villamosvállalatnak ez a gesztusa tulajdonképpen a közönséggel való szembehelyezkedés akart lenni, mert a fővárosnak anyagi szempontból teljesen közömbös, hogy háztartásának melyik vállalata juttatja a szükséges fölöslegeket. Erről a kérdésről *Kozma* Jenő a következő nyilatkozatot tette:

— A törvényhatósági tanács egyhangúlag tudomásul vette a közlekedési ügyosztály okos tervezetét és megadta a megfelelő utasításokat az új járatok előkészítésére, amelynek révén

a pesti oldal forgalmából egyszeriben eltünnek a legjogosabb panaszok.

A BSzKRT tiltakozását nem vettük figyelembe, mint ahogy *a közérdek rovására nem fogjuk honorálni azt a jövőben sem.* Bennünket csak az a nagy cél vezet, hogy a főváros közlekedésének megjavítása mielőbb eredményes legyen.

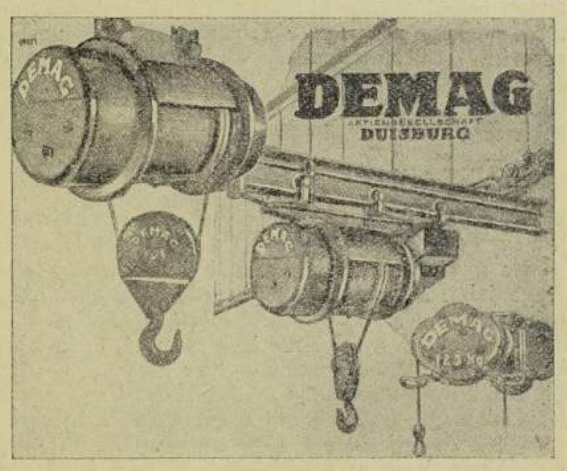
Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy a székesfőváros számára a biztosított *hét felsőházi tagsági hely* megoszlása tekintetében milyen álláspontot foglal el?

— A székesfőváros törvényhatóságában, — mondotta, — képviselve vannak az ellenzéki felfogású bizottsági tagok is, tehát

feltétlenül jogos az a kívánságuk, hogy a felsőházban a maguk képviselői is bekerüljenek.

Éppen ezért szorgalmaztam a főpolgármester úrnál *a pártközi konferencia összehívását,* ahol azután kialakul a helyzet, amelyik honorálja majd a többi pártok ilyen természetű követelését. Tudomásom szerint a pártközi konferencia a jövő héten foglalkozik ezzel a kérdéssel.

Elmondotta még *Kozma* Jenő, hogy az elmult napokban véglegesen letárgyalt közgyülési és törvényhatósági ügyrend a közeljövőben kerül a tanács és a közgyülés elé és ha a szabályrendeletet a felsőbb fórumok is jóváhagyták, úgy *nyomban életbelép a tanácskozás rendjének reformja.*

DEMAG-emelők ezerszeresen bevált elektroemeloink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk szabványrészekből összeállitott pályán futnak Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők egyidőben két tehorhoroggal működnek, zsákokat é ládákat 250 kilogrsúlyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS **Rényi Károly**
A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 2. szám
Fennáll: 1768 óta Telefon: Aut. 893-24

Szepirodalmi és tudományos művek minden nyelven. — Szakkönyvek
Kényelmes fizetési feltételek

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

Tüzifa, szén, építési anyagok
RINGWALD SÁNDOR Bpest, X. Belső Jászberényi-út 14
Telefonszám: Kőbánya 76—64
VÁROSI TISZTVISELŐKNEK FIZETÉSI KÖNNYITÉSEK

BAUER ÉS RÁCZ
Uj és használt zsákok
Ponyvák, zsinegáruk
Zsák- és ponyvakölcsönzés
Tel.: Aut. 173-47. Budapest, V., Csáky-utca 16. sz.

HIRSCH LÁSZLÓ
UT-, VASUTÉPITESI ÉS KÖVEZÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, I., ELEK-UTCA 9/a. TELEFON: 69-5-45

Budapest a legeurópaibb, erényeiben és hibáiban egyaránt

Budapest nagyvonalú fejlődésében óriási érdeme van az előző kormánynak,—mondja Kállay Miklós

Kállay Miklós dr. volt kereskedelmi államtitkár az elmult hét keddjén a *Belvárosi Polgári Körben* igen érdekes felszólalás keretében foglalkozott az elmult időkre vonatkozó politikai vádakkal és azzal a kérdéssel, vajjon a beruházásoknak megvolt-e a szükségessége, jogossága. A mi szempontunkból legfőképpen pedig azzal: vajjon a beruházásokra fordított összegek szolgálták-e a kisiparosság és rajtuk keresztül a főváros érdekét.

Kérdést intéztünk

dr. Kállay Miklóshoz,

mi volt beszéde elmondásának indító oka és mit szól az ahhoz füzött kommentárokhoz? A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a felvetett kérdésre a következő igen érdekes fejtegetést jegyezte fel:

— Azért foglalkoztam a *Belvárosi Polgári Körben* tartott beszédemben a kisiparosság kérdésével, mert azt találtam, hogy ma, amikor a panaszkodók tömegében egyaránt helyet foglalnak az agráriusok, a kereskedők és a nagyipari érdekeltek, akiknek minden panasza — elismerem teljesen jogosan — orvoslást vár, — ugyanakkor meg kellett állapítanom, hogy

egy hallgató tömeg is van még ebben az országban,

amely, a polgáriasság szempontjából, a nemzeti társadalom egy igen előkelő tényezője. *Ez a kisiparosság,* amely szintén megérdemli, hogy megértést és méltánylást találjon bajaira. *Ennek a sokat szenvedő társadalmi rétegnek a bajaival ma mintha kevesebbett törődnének.*

— Pedig az ő helyzetük igen szomorú, talán a legkétségbeejtőbb. Mert a gazda — hála Istennek, — mindennapi kenyerét megtalálja. A betevő falat neki és családjának mégis csak előkerül a gazdaságból. Az *agrárkérdésben én teljesen optimista vagyok.* Hitem és meggyőződésem, hogy az agrárkérdésben még lehet segíteni. Nem kell egyéb, mint azoknak a problémáknak a megoldása, amelyek előtérben állanak: *a búza-, az állat-, a bor- és a fakérdésnek a megoldása.* És én látom és tudom, hogy *ezeket a kérdéseket meg lehet oldani.* A kereskedő és gyáros e nehéz időkben a maga magasabb standardigényét le tudja szállítani és mentes a mindennapi kenyérgondoktól. Ninesen tevékenységében egészen megakasztva, vagy akadályozva. De *a kisiparos,* — aki életstandardjában a kisgazdákkal hasonlítható össze, — nem tud semmit sem keresni a mai viszonyok között és így

a mindennapi élet kenyérgondjaiért nehezebb küzdelmet folytat, mint bárki más a gazdasági élet területén.

— Mentől szegényebb a társadalom, annál inkább tömegcikkekkel elégíti ki szükségleteit és annál kevesebb lesz a kisiparosnak a foglalkoztatója. A készpénzvevő ma már a gyári cikkeket forgalmazó kereskedők és áruházak vevőközönsége. A kisiparoshoz és kiskereskedőkhöz nagyrészt csak azok fordulnak, akik a hitelnyujtásra vannak rászorulva.

— Nagyon nehéz helyzetben van a kisiparos Budapesten is. De amikor ezt megállapítom,

óva intem őket attól, hogy elhibázott politikai irányzatot kövessenek

és azt higyjék, hogy bajaikon bármi néven nevezendő politikai szervezet, vagy politikai táborhoz való csatlakozás segíthetne. A segítés lehetőségeit nem jelszavakból, vagy általánosságban tartott világnézeti problémákból menthetik, hanem olyan gazdasági előfeitételek megteremtéséből, amelyeket *csak politikamentes légkört teremthet meg* és képes megvalósítani.

— Keressék meg az iparosok azokat a szakembereket, akik ismerik az ő bajaikat,

konkrét gondolataik vannak a bajok orvoslására. Ha az általános gazdasági bajokon kívül ilyenek megállapíthatók, *jöjjenek elő ezekkel a konkrét javaslatokkal.* De óvakodjanak attól, hogy olyan politikai légkör megteremtését támogassák, ahol jelszavakkal győzhetnek ugyan, *de a kisiparosság valódi érdekei a demagóg jelszavak harcainak bombasztikus küzdelmében eltörpülnek és feltétlenül kielégitetlenek maradnak.*

— A főváros eminens kérdéseivel nem foglalkoztam, mert a főváros belső életében ügyanazok az erők és ellenerők mozognak, amelyek a magyar közéletet vezetik és irányítják. A fővárossal csak abban a vonatkozásban foglalkoztam, hogy

mai szemmel nézve azt a túlfeszitett fejlődési akarást, amit a Bethlen-kormány maga elé célul tűzött, annak elsősorban a főváros látta hasznát.

— Mert egy tisztán agrár jellegű és fejlődési kultúrájú, igényeiben lecsökkentett, luxusáról letiltott országnak: a *mai Budapest* nem lehet a fővárosa.

A kontinens városai között ma Budapest a legeurópaibb, erényeiben és hibáiban egyaránt.

Azt a szédítő fejlődést, amit ez a város mutat és ezt a kultúrát ez a gazdasági élet nem termelhette volna ki magából. Ehhez a mult nagyon nagy lenniakarása kellett, a kiesinységben való meg nem nyugvás. *Igazi budapesti soha sem kívánhatja, hogy Budapest ne olyan legyen, mint amilyen lett.*

Elkészült az új autótaxi-szabályrendelet

Taxit csak férfisofőr vezethet — Kötelező a formasapka — Szigorúan ellenőrzik az utasok balesetbiztosítását

Néhány nappal ezelőtt jelent meg az új gépjárműtörvény és a törvénnyel járó kormányrendelet, illetve végrehajtási utasítás. A törvény szerint a fővárosnak is új autótaxi-szabályrendeletet kell alkotni, amely a törvény szellemében most készült el. Egyelőre még csak a nyerstervezet fekszik a közlekedési ügyosztályban, amely a polgármester approbálása után, ami a karácsony utáni napokban történt meg, a köztljövőben a közlekedési bizottság, a tanács és a közgyűlés elé kerül az új szabályrendelet tervezete.

A *Fővárosi Hirlap* tudósítójának alkalma volt az új autótaxi-szabályrendeletet megismerni és abból a következő érdekes részeket közöljük:

Az új szabályrendelet a Budapesten forgalomba állítható géperejű bérkocsik számát további intézkedésig 1451-ben állapítja meg. Autótaxi-iparengedélyt úgy egyes embereknek, mint jogi személyeknek is lehet kiadni, amennyiben a törvényes követelményeknek megfelelnek. Új engedélyre elsősorban a régi bérkocsitulajdonosoknak van igényük és az úgynevezett „féltaxisoknak", akik ketten rendelkeznek egy taxirendszám felett.

A fenmaradó iparengedélyeket elsősorban rokkantaknak, volt hadifoglyoknak, hadiözvegyeknek, hadiárváknak kell kiadni,

s ha ilyen jelentkező nem volna, akkor a többi pályázónak, a jelentkezés sorrendje szerint.

Az új szabályrendelet továbbra is kétféle típust különböztet meg: kis- és nagykocsit.

Igen fontos rendelkezése a szabályrendeletnek az, amely az utasok biztosítására vonatkozik:

A géperejü bérkocsi tulajdonosa gépjárművel okozott balesetből reá háramló kártérítési kötelezettség fedezetéül tartozik szavatossági biztosítást kötni, vagy az illetékes adóhivatalnál biztosítékot letenni.

A kötelező biztosítás legkisebb összege minden sérült, vagy meghalt személyre 5000 aranypengő, tárgyrongálásra 1000 aranypengő. Bármennyi személy sérülése, vagy halála esetében sem kell azonban a kötelező biztosítás összegének meghaladnia a 20.000 aranypengőt. A biztosításra jogosult társaságok jegyzékét időről-időre a hivatalos lap közli. Ha az engedélyes biztosítás helyett kauciót tesz le, a biztosíték az első gépjárműnél 7.500 aranypengő s ezt az összeget minden további gépjármű után 2 százalékkal növelni kell.

Autótaxi csak hazai gyártmányú gépkocsi lehet.

Ez a kötelezettség vonatkozik az alvázra, motorra, karosszériára, alkatrészekre és üzemanyagokra egyaránt. Azok a régi engedélyesek, akiknek külföldi kocsijuk van, továbbra is használhatják, de más, idegengyártmányú kocsival már ki nem cserélhetik.

Kimondja a szabályrendelet azt is, hogy

bértaxit csak férfi vezethet,

ha az egyéb előírásnak és törvényes követelményeknek megfelel. Újitás, hogy a gépjárművek vezetői

szolgálatukat rendőrhatóságilag megszabott formasapkában tartoznak végezni

és a ruházatuknak is tisztának kell lenni.

A szabályrendeletnek kétségtelenül leglényegesebb és legfontosabb része a nagyközönség szempontjából az, amely a kaució letételére, illetve a kötelező biztosításra vonatkozik. A régi nagy taxivállalatnál már a szabályrendelet életbeléptetése előtt automatikusan és közmegelégedésre rendezve volt ez a kérdés, de

teljesen bizonytalan és zavaros a helyzet az úgynevezett piros taxiknál,

a bérautóiparnak annál a csoportjánál, *ahol általában fokozott szükség van a hatóság ellenőrzésére,* mert nem rendelkezhetnek azokkal a garanciákkal, amik a kitűnően organizált nagyvállalatoknál megvannak.

Magyarország aranykoszorús mestere

Szlezák László

harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám

Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang

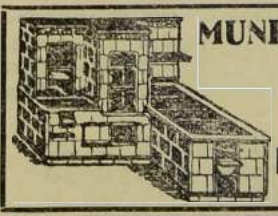
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi közműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

Leukoplast

magyar gyártmány

SZENTGYÖRGYI ÉS TÁRSA FŰTÉS víz GÁZ

VIII., Baross-utca 88. — Telefon: J. 308—97.

MUNKÁCSY GYULA-cég

m. kir. szab. takarék-tűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.

Budapest, VII., Rózsa-utca 39.

Telefon: J. 312—80, J 359—16.

BUKOVA LAJOS

épületüvegező és képkeretező

IX., LÓNYAY-U. 46

Telefon: Aut. 870—26

SCHMIDT TESTVÉREK

Nyomdafestékgyár R.-T.

Tel.: Aut. 852—85. Távirati: Farbenschmidt Rákospalota. M. Kir. Postatakarékpénztári csekkszámla szám: **52850 Folyószámla az Angol Magyar Bank központjánál.

Gyárt: **Kő-, könyvnyomdai-, valamint offsetfestékeket.** Mint különlegességet készít.

olaj-mélynyomó, anilin-guminyomó és bádognyomó festékeket.

Gyár és központi iroda: Rákospalota, Pázmány-utca 41.

KISS JENŐ

okleveles mérnök, épitési vállalkozó

Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám

Telefon: Aut. 150 81

Téveszmék a villanytarifa módosítása körül

Szó sincs drágításról, sőt kedvezményekkel törekszenek a fogyasztás növelésére — Az átmeneti idő rendelkezéseinek átdolgozása után újból napirendre tűzik a kérdést

Hetekkel ezelőtt elsőnek ismertette a *Fővárosi Hirlap* azt a javaslatot, amelyet az Elektromosművek igazgatósága dolgozott ki a mai árszabás megreformálására. A közüzemi szakbizottság legutóbbi ülésén a javaslat *visszautasításban részesült*, ami homlokegyenest ellenkezik azzal a célkitűzéssel, hogy *az Elektromosműveknek ebben az évben többlet-járulékot kell juttatni a főváros háztartásának.* A határozat sok tekintetben *meglepetést keltett* és a városházi tényezők közül ennek nyomán hangot is adtak annak az aggodalomnak, hogy *ilyen körülmények között a főváros pénzügyi gazdálkodása fogja megsínyleni a javaslattal szemben megnyilvánult merev állásfoglalást.* A nagy port felvert tarifareformról intéztünk kérdést a közüzemi szakbizottság elnökéhez:

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaghoz, aki a következőkben informálta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Tagadhatatlanul sok félreértésre adott okot az ügyosztály kettős javaslata, amelyik pedig sok tekintetben rendezést, sőt méltányosságot akart belevinni a mai, nem mindenképpen kommerciális árpolitikába. Tudni kell, hogy *a takarékossági bizottság annakidején ellene fordult minden közüzemi drágításnak* és arra mutatott rá, hogy ha többlet-jövedelemre van szükség, akkor

lehetőséget kell nyitni például az árammérő díjazásának rendszerére,

amely minden európai városban, sőt Budapesten is érvényben van a víz- és gázszolgáltatásnál és amely címen az Elektromosművek *évi másfélmillió pengőt* juttathat a főváros pénztárának. A javaslat a legalacsonyabb tarifát vette alapul és negyven fillértől kezdődően progressziv emelkedéssel állapította meg az ezen a címen lerovandó díjakat. Kétségtelen, hogy ez az elgondolás jelentene bizonyos emelést, de tény az is, hogy *ez még mindig elviselhetőbb, mint a közvetett tarifaemelés,* amelytől az üzem eltekintett. Ebben az értelemben a takarékossági bizottság fakultativ javaslatot terjesztett a tanács és a közgyűlés elé és mindkét fórum magáévá tette a tervezetet,

sőt a közgyűlés az ezen a címen várható másfélmillió pengőt a költségvetésben is szankcionálta.

—A szakbizottságnak ezek után az lett volna a feladata, hogy *az arányosítással foglalkozzon,* erre azonban nem került sor, mert aggályok hangzottak el, hogy a terhek zöme a kisfogyasztók számára jelent hátrányokat. Felfogásom szerint *napi másfélfilléres megterhelés komolyan nem jön számításba,* ám ha a szakbizottság ehhez sem járult hozzá: *még mindig lehet találni olyan módosításokat, amelyek a szociális szempontokat erőteljesebben figyelembe veszik.* Mindehhez hozzáfűzöm, hogy

ez nem is a szakbizottság ügye, hanem kizárólag pénzügyi kérdés, miután a szóbanforgó másfélmillió az Elektromosművek szempontjából teljesen irreleváns:

ők csak az *inkasszáns* szerepét töltik be.

— Sokkal lényegesebb probléma

az úgynevezett tarifareform,

amelyre az Elektromosművek igazgatósága direkt utasítást kapott azzal, hogy módosítás révén *megnyugvást teremtsen a fogyasztó, az Elektromosművek és a közpénztár számára.* A mai helyzet ugyanis azért tarthatatlan, mert amíg a 240 kilowattos fogyasztásig az alacsonyabb *35 filléres* egységárat számítják, addig az ezen a határon túlmenő fogyasztásnál *54 filléres* egységár lép életbe. A fogyasztók szempontjából azért képtelenség ez, mert

ha az év vége felé túllépik a kontingenst, akkor nyakukba szakad a magasabb tarifa,

ami egyszerre komoly zökkenést okoz a szűkreszabott háztartási keretekben. A nagyobb díjazás felszámítása mindenkor komoly recenzust keltett a fogyasztók soraiban, de hátrányt hozott az Elektromosművekre is, mert *az év végén megnyilvánuló általános áramtakarékoskodás hátrányosan éreztette hatását az üzem produkciójára.* Végül a központár szempontjából abban nyilatkozott meg ez a tünet, hogy a lecsökkentett fogyasztás mindenkor alacsonyabb bevételt jelentett. Mindettől eltekintve pedig ellentétben állott azzal a kommerciális felfogással, hogy *aki többet fogyaszt, az olcsóbban kapja az árút.*

— *Mindezeken a nehézségeken*

csak úgy lehet segíteni, ha rendszeresítik az alapdíjas tarifát,

ami abban áll, hogy minden fogyasztó közli a várható évi maximális fogyasztását és ezzel egyidejűleg, hogy *milyen nagy berendezést kíván.* Nem szabad elfelejteni, hogy az áramfogyasztás a különböző napszakokban széles határok között ingadozik, amíg *a kora délelőtti és déli órákban csak minimális az igénybevétel, addig az esti órákban felszökik a fogyasztás,* megterheli a centrálét, ami természetesen visszahat az egész erőműtelep bővítésére, sőt beruházásaira is.

— Két megoldás áll tehát előtérben. Az egyik módszer, hogy *a nappali fogyasztást igyekezzünk fokozni* és minél több fogyasztót megnyerni ezekre a kevésbé igénybevett időszakokra, hogy a termelési költségeket és az amortizációt megfelelőképpen elosztani lehessen. Evégből igyekszik az Elektromosművek *a nappali motorikus fogyasztásra* minél több üzletfelet szerezni, másfelől propagandát csinál a nappali háztartási szükségletek (villanyfőzés, vasalás, porszívó) használatára, hogy *egyenletesebbé tegye az egész áramtermelést.* Kora éjszaka a csúcsterhelés megszűnésével pedig hűtőroló berendezések olcsó alapdíjával igyekszik a kihasználást elősegíteni és a közönséget az áramfogyasztás igénybevételére serkenteni.

— A másik megoldás *az alapdíjas tarifa,* amellyel a csúcsterhelések tompítására törekszenek. Az Elektromosművek módot ad az áram egyidejű legnagyobb igénybevételére azzal, hogy

tíz ampéreos berendezés után három pengős alapdíjat számít, amit a fél megfizet, akár fogyasztja, akár nem az áramot:

nevezhetjük ezt *készültségi díjnak* is. Itt *önműködő kikapcsoló* gondoskodik az egyensúlyban tartásról és amit ebben a keretben a közönség igénybevesz, azt alacsony tarifával fizeti, míg az ezen túlmenő fogyasztásnál már a magasabb alapdíj lép érvénybe. A szándék nyilvánvaló:

emelni a fogyasztást és kedvezményeket nyujtani például húsz filléres alapdíjjal azoknak, akik az áramot nagyobb mértékben használják.

A csúcsterhelés túlzásait kell meggátolni és olcsóbbá tenni az áramot mindenkinek, aki sokat fogyaszt. A multtal szemben ez a javaslat nagy előnye és az alapdíjas rendszer bevezetésének pillanatnyilag csak az az akadálya, hogy *Budapest 175 ezer fogyasztója közül csak hatvanezer rendelkezik alapdíjas árammérővel, míg 120 ezernek ez a készülék nem áll rendelkezésére.* Az alapdíjas rendszer teljes kiépítése miatt szükséges a javaslatban lefektetett *átmeneti idő* és a valóban nem könnyű megoldási tervek idézték fel azután azt a sok félreértést, ami

a javaslat újjáalakítását teszi szükségessé.

A szakbizottság azért nem járult hozzá a javaslathoz, mert *rayaszkodik ahhoz, hogy senki se fizessen még aránylag sem többet, mint a mult évben,* még akkor sem, ha túllépi a 240 kilowattos kontingenst. Annak ellenére, hogy a 35 és 54 filléres egységárak közötti különbség tíz hónapra való elosztásával, sőt az esetleges visszatérítési lehetőséggel a javaslat méltányos volt:

az egész kérdés újból a szakbizottság elé kerül, ahol az elhangzott kifogások korrektivumai figyelembe jönnek.

Végeredményben téves az, hogy *a tarifarevizió emelést jelent,* sőt felfogásom szerint célirányosan törekszik arra, hogy a villanyáramot mindenki számára hozzáférhetőbbé tegye. A legközelebbi ülésen minden szempontot figyelembe veszünk és a ma még nehézkesnek látszó áthidalást meg fogjuk találni a nagy érdekek megoldása végett.

*

Elmondotta még *Becsey* Antal, hogy az Elektromosművek átdolgozott új javaslatának tárgyalására a legközelebbi időben hívja össze a közüzemi szakbizottságot.

Borvendég Ferenc alpolgármester elmondja az üzemi alosztály létesítésének szükségszerűségét

Elkészült az új hivatal ügyköre, amely széles felhatalmazással oldja meg a felmerült üzemi problémákat

Sipőcz Jenő dr. polgármester az elmult héten nagyérdekkességű rendeletet adott ki a vízvezetéki és világítási ügyosztály keretében *külön üzemi alosztály* felállításáról, amely az általános üzemi politika és gazdálkodás szempontjából egy új rendszer intézményesítését jelenti. Az üzemek irányításának új rendszeréről folytattunk beszélgetést

Borvendég Ferenc alpolgármesterrel,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A székesfőváros közigazgatásáról szóló 1930: XVIII. t.-c.-nek az üzemekre vonatkozó rendelkezései törvényes kötelezettséggé teszi, hogy mindazok a kérdések, amelyek a székesfőváros üzemeit illetően még rendezetlenek, nélkülözik az egységes szabályozást, azok a kérdések egységes elgondolás szerint, egységes alapon rendezést nyerjenek és *mindazok az ügyek, amelyek az összes üzemeket, vagy azoknak egyes csoportjait érintik, egységesen intéztessenek.*

— A helyes gazdálkodás megvalósításához is szükséges, hogy a székesfőváros községi háztartásának vagyonától elkülönített és széttagolt önálló üzemi vagyonrészek az egyes üzemek különös rendeltetésének a figyelembevételével ugyan, de

minden vonatkozásban egyöntetűen, a törvényhatóság egységesen elgondolt üzempolitikájának teljes érvényesítésével kezeltessenek s az öncélúság helyett minden tevékenységükkel beleilleszkedjenek abba a keretbe,

amelyet az önkormányzat *pénzügyi érdekei és a közönség érdekeinek eredményes szolgálata* megszabnak.

— A községi háztartásnak a gazdasági helyzet leromlásával súlyosbodó pénzügyi viszonyai között rendkívül fontosnak tartom ezeknek a szempontoknak és céloknak minél hatékonyabb érvényre juttatását, — amit *általános szabályozások azoknak egyöntetüen történő végrehajtása s az állandó ellenőrzés biztosítanak.*

— Ezért a vízvezetéki és világítási ügyosztály keretében

az egész üzemi gazdálkodást illetően hatályos szabályozások előkészítésére,

végrehajtására, általában mindazokra az ügyekre, amelyek az összes üzemeket, vagy az üzemek egyes csoportjait illetően szabályozást, rendezést igényelnek, külön osztályt létesítettünk. Ennek az osztálynak az ügykörébe tartoznak nemcsak a szabályozásoknak a kodifikálása, azok végrehajtásának megszervezése, hanem annak a vizsgálata és ellenőrzése is, hogy *ezek a szabályozások az egyes üzemek vitelének a keretében miként nyernek végrehajtást.*

Különösen idetartoznak:

az *üzemi szabályzat,* a szolgálati- és illetményszabályzat előkészítése, előterjesztése, az *üzemi nyugdíjszabályzatok* életbeléptetésének előkészítése, az 1928:XL. törvénycikken alapuló *öregségi és rokkantsági ellátás* megszervezése, az összes üzemekre, az egyes üzemcsoportokra, vagy egyes üzemekre vonatkozó *általános érvényü szabályozások,* az *üzemi gazdálkodásnak racionális alapokon való megszervezése,* üzemek létesítésére, *megszüntetésére, összevonására* vonatkozó ügyek, az üzemekkel kapcsolatos *tranzakciók* ügyei és az üzemekre vonatkozó szabályrendeletek, *általános szabályozások végrehajtása,* illetve a végrehajtás ellenőrzése.

Nem tartoznak ennek az osztálynak a hatáskörébe azok a feladatkörök, amelyeknek az ellátására az egyes üzemek tulajdonképpen létesültek

és amelyek mint közélelmezési, fürdőügyi, anyagbeszer-

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

zési, közszolgáltatási stb. kérdések, a maguk részletes megvalósításában az illetékes polgármesteri ügyosztálynak az ügykörébe tartoznak. Mindazok az ügyek, amelyek ezidőszerint, mint a székesfőváros hivatalait, intézeteit, intézményeit, vállalatait, üzemeit közösen érintő ügyek, az elnöki ügyosztály útján nyernek szabályozást, intézést, azok

a jövőben ezzel az osztállyal történő előzetes megbeszélés, megállapodás értelmében intézendők.

— Meggyőződésem, — mondotta végül *Borvendég* alpolgármester — hogy az új rendszer sokkal áttekinthetőbb képet fog adni az üzemekről és egyúttal lehetővé teszi az esetleges szükségessé váló intézkedések gyors lefolytatását is.

*

A polgármester az üzemi alosztály közvetlen felügyeletével *Borvendég* Ferenc alpolgármestert bízta meg, a vezetést pedig *Morvay* Endre főjegyzőre ruházta. Megállapítható, hogy *az üzemi problémák rendezésének kiindulópontját* jelentő kezdeményezést általános megelégedés fogadta. Végeredményben azonban a polgármesteri rendelet a hivatalosan lerögzített széles hatáskör megállapításával véglegesítette azt az évek óta fennálló gyakorlatot, hogy

az üzemi kérdések elbírálása a jövőben még fokozottabban hárul Borvendég alpolgármester irányításával Morvay Endre főjegyző munkabírására,

aki eddig is nagy hozzáértéssel és szaktudással foglalkozott az üzemeket érintő összes ügyekkel.

Az üzemi alosztályba a polgármester szolgálattételre *Hetessy* Ferenc dr. tanácsjegyzőt és *Korenchy* László dr. segédfogalmazót osztotta be, míg az irodai és kezelői munkát a XII. ügyosztály irodája fogja ellátni.

Úgy a tejvállalatokat, mint a közönséget kielégíti a tejellenőrzés új rendje

Centralizálva történik az ellenőrzés — Az országos bizottság állandó figyelemmel kíséri a termelőhelyeket — Nincs többé milimári

Néhány héttel ezelőtt elsőnek adott hírt a *Fővárosi Hirlap* azokról a korszakos jelentőségű intézkedésekről, amelyeket a kormány a fogyasztók, a vállalatok és a termelők érdekeinek összhangbanhozásával a tejellátás higiénikus kezelése céljából a közérdek minden egyéb szempontjának megóvására életbeléptetett.

A tejtermelés, forgalombahozatal és árusítás központi és legfőbb ellenőrzését a kormány ötagu országos bizottságra bízta, amelynek három tagját az állam, kettőt pedig a főváros delegált. A bizottság elnöke *Mesterovich* Iván gazdasági főfelügyelő, tagjai: *Gortvay* György dr. egyetem magántanár, miniszteri osztálytanácsos, a Társadalomegészségügyi Múzeum igazgatója, *Bernard* Ernő királyi fővegyész, dr. *Csordás* Elemér székesfővárosi tisztiorvos és dr. *Hunkár* Dénes, a székesfővárosi Vegyészeti és Élelmiszervizsgáló Intézet igazgatója. A bizottságnak ugyanennyi póttagja van; ezek a főváros részéről: *Scheff Dabis* László dr., a Székesfővárosi Közegészségügyi és Bakteriológiai Intézet aligazgatója és *Millig* Ádám, a székesfőváros vegyészeti intézetének fővegyésze.

A kormány a tejellátás és tejellenőrzés szabályozására *két rendeletet adott ki* nemrégiben s ezekkel összhangban jelentek meg a polgármesternek a fővárosra vonatkozó rendeletei, így az, amely a tejhivatalt megszüntette és a tejellenőrzést centralizálta, a legfőbb felügyeletet a Vegyészeti Intézetre bízta. Az új inézmény már rövid pár hetes fennállása alatt is beigazolta, hogy a reformhoz fűzött várakozások a legteljesebb mértékben alaposak voltak.

Az új központi tejellenőrző osztály, a tejellenőrzés reformja, az új kormányintézkedések és a tejellátás különböző, aktuális problémáiról érdeklődtünk

Hunkár Dénes dr.-nál,

a vegyészeti intézet igazgatójánál,

aki a következő érdekes részleteket közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— Az ellenőrzés új rendjétől a legteljesebb eredményt várjuk és azt hisszük, hogy nemcsak a közönségnek lesz belőle haszna, hanem kellemes és előnyös lesz ez a módszer a tejellátással foglalkozó vállalatoknak is. A megszüntetett tejhivatal helyébe a *központi ellenőrző osztály* lépett, amely a vegyészeti intézet egyik külön alosztálya. Itt nem csupán az ellenőrzést végzik, hanem egyéb tekintetben is gyakoroljuk mindazt a kontrollt, amit a törvény és a törvényes rendelkezések előírnak. Ugyanitt történik a jogosítványok kiadása, ellenőrzése, esetleges megvonása és szükség esetén a megtorló szankciók elindítása is.

— Az országos ellenőrző és felülvizsgáló bizottságnak óriási értéke: rendkívüli mozgékonysága. A bizottság a hét bizonyos napjain jön össze és

razziaszerűen száll ki az egyes tejüzemekbe és termelőhelyekre.

Az országos bizottság révén tág tere nyílik az ellenőrzésnek a termelőhelyeken is. Kint

a vidéken istállóvizsgálatokat, fejési próbákat végeztet a bizottság, sőt valamelyik közbeeső állomáson is vizsgálat alá veszi az útnak indított tejszállítmányokat.

Budapesten, ha valamilyen kifogás merül fel a tej minősége, tisztasága, vagy bakteriológiai állapota tekintetében, az ellenőrző osztály nyomban lefolytatja a nyomozást, mert az a cél, hogy mindig a hiba forrását állapítsuk meg. Kiderül így, hogy az egyes esetekben ki a bűnös. Ezentúl nem büntetik meg az árusítót, mert csaknem minden esetben sikerül kideríteni, hogy hol követték el a szennyezést, vagy hamisítást. Általában

nem megtorlás a célunk, hanem nevelő hatással igyekszünk lenni úgy a termelőre, mint az árusítóra

és ezért egyelőre megelégszünk kisebb eredményekkel is és később fokozzuk majd a követelményeket.

— A fővárosban összesen 16 tejvállalat működik ezidőszerint. *Az új rendszer életbeléptetése óta két budapesti és két vidéki vállalattal szemben kellett alkalmazni megtorló eljárást,* ezektől be is vonták az engedélyt. A budapesti vállalatok között 3000 literen aluli tejmennyiséggel operáló, úgynevezett kisebb üzem nincs. Az új rendelet ugyanis kétféle kategóriát állapít meg: nagyvállalatot, amelyek 3000 liternél több tejet hoznak forgalomba, illetve dolgoznak fel és kisebb üzemeket, ahol 3000 liternél kevesebb a forgalomba hozott tej.

Érdeklődésünkre elmondotta a vegyészeti intézet igazgatója, hogy *a milimárik régóta sürgetett megrendszabályozása is megtörtént.* Az új rend szerint *a tejjel való házalás el van tiltva.* Budapestre vidékről kis mennyiségben csak termelő hozhat be tejet. Gazdák, akik pár liter tejet termelnek, a községi hatóság igazolványa alapján kapnak tőlünk a behozatalra jogosítványt. *A tejet azonban csak előre bejelentett fix címekre szállíthatják, s ha valami változás van, ezt kötelesek azonnal közölni.* Az így bekerülő tejet a tejellenőrök és a vegyészeti intézet repülőbizotsága a vámoknál, vagy az árusító helyen ellenőrzi. 50 liternél nagyobb mennyiségü tejet termelő gazdák a járási gazdasági felügyelő bizonyítványa alapján a földmívelésügyi minisztertől kapnak tejtermelési engedélyt és e miniszteri engedély birtokában adjuk mi ki nekik a jogosítványt abban az esetben, ha Budapestre óhajtják a tejet behozni.

A járási gazdasági felügyelőnek kell megbizonyosodnia előzően arról, hogy az állatok egészségesek,

az istállózás megfelelő, a fejés higiénikus, s hogy a gazdának rendelkezésére állanak-e az előírt hűtőberendezések, eszközök és a tejtermeléshez szükséges gépi berendezések.

— Ami a tejárusítást illeti, — folytatta *Hunkár* igazgató, — itt a nehéz gazdasági viszonyok miatt egyelőre messzebbmenő reformokat kívánni nem lehet. Így jobb időkre kell halasztani azt a tervet, hogy kizsinyben csak a tejvállalatok központjaiban palackozott tejet szabadjon árusítani, valamint azt is, hogy tejet és tejtermények árusító üzletekben egyéb holmit ne tarthassanak. A tokodi üveggyár ugyan most foglalkozik tejespalack gyártási kísérletekkel és ugyancsak most folynak a megfelelő tejespalackelzáró szerkezetek munkálatai is. Ha sikerül hazai gyártással mind a kettőt megoldani, közelebb jutunk az említett higiénikus újításhoz, de gazdasági szempontból lehetetlen, hogy

üvegimport mellett kizárólag csak palackozott tej forgalombahozására kötelezzük a tejkereskedelmet.

Folytak kísérletek papírtartályokkal is, ezt azért nem lehetett megvalósítani, mert igen megdrágítaná a tejet. A fűszeresek tejárusítása annyiban reformálódott, hogy csak azok kapnak engedélyt, akik legalább 25 liter tejet adnak el, s hogy a tejet csak olyan helyiségben szabad kannából palackokba önteniök, amelyet előzetesen megvizsgáltunk és alkalmasnak találtunk. Mint általában, úgy itt is két szempontból: higiénikus és gazdasági szempontból kell elbírálnunk a kérdést és méltányosságból mindig a középúton kell maradnunk.

381.000 pengőbe kerül a Horthy Miklós kórház belső berendezése

Részletesen beszámolt már a *Fővárosi Hirlap* a főváros vezetőségének arról az okos és célszerű elhatározásáról, hogy az eredetileg szeretetotthonnak szánt maglódiúti új építkezést kórházi célokra használja fel s ezzel legalább részben eliminálja a kórházmizéria már-már elüszkösödő, régi problémáját.

Az új kórházban, úgy, ahogy előre jeleztük, 150 ágyas tüdőbeteg-osztály, három belbeteg-osztály és egy sebészeti osztály lesz, 100—100 ággyal. A férőhelyek száma összesen 550, míg a megszünő Telepi-utcai kórházban 285, a régi János-kórházban 189 hely volt, úgyhogy a régi helyzettel szemben *az ágyak száma 76-tal emelkedik.*

Az új kórház felszereléséről és megnyitásáról

Salamon Géza tanácsnok,

a kórházi ügyosztály vezetője, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— Megállapítottuk, hogy pontosan 381.886 pengő, vagyis az az összeg, amiből a szegényházi kórházat berendezték volna, elengedő az új közkórház felszerelésére is, sőt ebből az összegből biztosítani lehet a régi *János* és a *Telepi*-utcai kórházépületeket elfoglaló új szegényházak működésének akadálytalan megkezdését is. Természetesen *mindkét részről minimumra kellett redukálni* az előterjesztett igényléseket és így sikerült olyan megoldást találni, ami lehetővé teszi a már engedélyezett hitelösszeg keretén belül az új kórház s az új szegényházak üzembe helyezését.

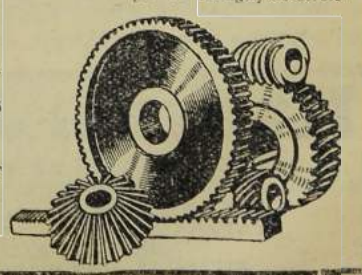
— *A Maglódi-úti kórház természetesen csupa új holmival jesz felszerelve, az új szegényházak pedig a meglévő és rendelkezésre bocsátott régi kórházi felszerelésből egészítik ki szükségleteiket.* A Maglódi-úti kórház ezidőszerint közel áll a befejezéshez, a berendezések és felszerelések egyrészét már be is szerezte a főváros. A felszerelés kiadásai így alakulnak:

Kórtermek felszerelése	86.700
Ápo őszemélyzeti felszerelés	30.480
Tálalók és teakonyha-berendezések	28.890
Folyosók és egyéb helyiségek felszerelése	10.030
Irodák és orvosi szobák	33.000
Konyhaberendezés	23.000
Orvosi felszerelés	79.100
Főzőkonyha gépei	25.800
Mosókonyha gépei	29.000
Hűtőberendezések	29.000
	381.000

— Eszerint a rendelkezésre álló fedezetből még 886 pengő felesleg is marad. A kórház megnyitásának pontos idejét előre jelezni természetesen nem lehet, igyekszünk azonban az új intézményt lehetőleg minél előbb, remélem néhány hónapon belül, megnyitni. A főváros egyidejűen felterjesztést intéz a Kormányzó Urhoz, adja legmagasabb hozzájárulását ahhoz, hogy az új kórház a *Horthy Miklós-közkórház* nevet viselhesse.

VÁROSI IRODA ÉS GYAR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

WEISZ A.
fogaskerékgyár
Präziziós fogaskerekek, autó- és traktor-alkatrészek, gépgyártás, hengyer és főtengely-köszörülés
Budapest, VIII., Nagytemplom-u. 34.
Tel.: J. 398-05 és 455-85
Távirati cim: MODUL, BUDAPEST
Alapittatott: 1909.

Haha koncentrált borotvaszappan: Kényelem Gyorsaság üde arcbőr

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Pesti kirakat

A drágaság forrása

Szent meggyőződésünk mindig, amikor tollat veszünk a kezünkbe, hogy becsülettel szolgáljuk a közérdeket, de soha sem az igazság rovására. A legritkább esetek közé tartozik, amikor be kell vallanunk, hogy eltávolodtunk az igazságtól.

Most ilyen eset adódott.

Be kell vallanunk töredelmesen, hogy igazságtalan támadásokban részesítettük a pék urakat, akik ugyan tényleg lenyuznak a közönségről minden lenyúzhatót, akik nem értik meg, hogy — ha egy körömfeketényi önfeláldozási készség szorult volna belé jük — nekik kellene az olcsóság frontján elöljárniok; de — és ez szól a pékek igazolására — olyan intézményre hivatkozhatnak, amelynek még náluk is altruistábbnak *kellene* lennie.

Mert ki tagadja, hogy *a Községi Kenyérgyárat árszabályozó feladattal létesítette a főváros?* Sőt azt is tudjuk, hogy a Községi Kenyérgyárnak nem a cipőzsinór és nem a sáfrány árat, hanem a kenyerét kell szabályoznia.

A pékek azt mondják, hogy szabályozza is. *A községi kenyérnél az ő kenyerük sem drágább.*

És ez is valami.

A pékek többet nem is tehetnek. Bocsánatot kell tehát tőlük kérnünk, ha azzal vádoltuk meg őket, hogy nem eléggé szamaritánusok. Vajjon miért lennének ők pápábbak a pápánál, olcsóbbak a kenyérgyárnál.

A kenyérgyárnál valami igen súlyos, lényegbevágó hibának kell lenni. Sőt van is. *Kellner* Nándor úr, a Községi Kenyérgyár igazgatója valamikor számtiszt volt. Ha a számtiszt nem ért a kenyérsütéshez, azt meg tudjuk érteni. De az már nagy hiba, hogy a számtiszt nemcsak a kenyérsütéshez, hanem a matematikához sem ért. Hogy pedig a kenyérgyári számtiszt-igazgató hadilábon áll a számokkal, azt igen könnyű bebizonyítani.

A malmok két hét alatt két izben is mérsékelték a lisztárakat. Legutóbb ötven fillérrel, illetve egy pengővel. A fehér liszt egy pengővel, a barna ötven fillérrel lett olcsóbb. Még csak számtisztnek sem kell lenni ahhoz, hogy az ember rájöjjön arra az elemi igazságra, hogy *olcsóbb lisztből olcsóbb kenyeret lehet sütni.* A Kenyérgyár azonban — hiába van „matematikus" igazgatója — hallgatásba merül, a világért hozzá nem nyulna a kenyérárakhoz. (Mit szólnának a pékek!)

A főváros közélelmezési politikája valaha világhírű volt, annál rettenetesebben vigasztalanabb, hogy *Vajna* tanácsnok úrnak a legsúlyosabb időkben, amikor a szó szoros értelmében „a mi mindennapi *kenyerünk*"-ről van szó, konveniál a kenyérgyár tétlensége és tehetetlensége.

Ennek a lehetetlen közélelmezési politikának a következménye, hogy ma, amikor csak ennivalóra jut az embernek, a Batthyányi-téri és a Garai-téri árusok az elviselhetetlenül magas helybérek miatt állandóan leállással kénytelenek fenyegetni. Ennek az abszurd állapotnak pedig *Vajna* tanácsnok úrnak egy másik balkezes intézője, *Burg* Ferenc, a vásáresarnokok igazgatója az értelmi szerzője.

Az árkutatóbizottságnak, amely most van megalakulóban, igazán nem lesz nehéz dolga. Az árkutatóknak nem is kell sokat kutatniok. Amíg a kenyér és a többi élelmiszer nem lesz olcsóbb, addig úgyis hiába harcolunk más frontokon. A drágaság hősieslelkű védőit megtaláljuk a *Vajna—Kellner—Burg* triászban.

Ítélet a veréb-ügyben

A verebek körül tovább dúl a háború. *Morbitzer* Dezső kertészeti igazgató a vezérkari főnöke ennek az irtó-háborúnak. Bizony sokszor megostromolták már a verebek pusztítása miatt, de végeredményben kezdtünk kíváncsiak lenni, kinek van hát igaza?

A madarak megfellebbezhetetlen bírájának mindnyájan elismerhetjük *Herman* Ottót, a nagy természettudóst. Nála jobban senki sem szereti a természetet.

Halljuk hát, mint ítélkezik a verebekről:

I.

A madarak között, város és falu utcáján a veréb az, ami *a suszterinas:* vidám, szemtelen, tolakodó, civakodó. *Csak ugrálni tud.* Ott van az utcán, ahol lovak nyomában turkál, fürdik a porban, de a pocsolyákban is. Ott van a piacokon, ahol a szundikáló kofaasszony kosarát dézsmálja. Az érett gabona kalászából többet vesz ki, mint amennyivel jóllakhatnék. És így tovább . . .

II.

Hogy megfogyott, hasznos rovarevő madarainkat szaporítani igyekezünk, a verébbel meggyűlt a bajunk. Ökelme kimarja a fészekodvakból a cinegéket és maga telepszik bele.

III.

Földrészünk apró vad madarai közül a veréb részesült abban a megtisztelteltetésben, hogy *elterjesztés céljából* kivitték Jáva szigetére, Ausztráliába és főként Északamerika Egyesült Államaiba, abban a hitben, hogy *nagy rovarirtót nyernek.* Az Egyesült Államokba 1851—1881-ig vitték be és ott kész fészekodvakkal, magyarán „tyúkkal-kalaccsal" várták, hogy szaporodását előmozdítsák, ami aztán oly nagyszerűen sikerült is, hogy huszonöt évre rá, már mint a mezőgazdaságra káros madarakat bevádolták s *azóta tömegei már valóságos csapássá váltak.*

*

Ime a verdikt. Herman Ottó megállapításában nem lehet kételkedni. Az állatokat nála jobban senki sem ismerhette és szerethette.

Ítélete nagyon súlyos. Leginkább azt érezzük belőle, hogy a nagyvárosokban a veréb a betegségek egyik igen jelentős terjesztője.

Csak azt kérjük, ha már pusztítják, kíméletesen szabadítsanak bennünket meg a halálraítélt kis — szuszterinasoktól.

Megszabadul a főváros az adonyi bérgazdaságtól

A birtok tulajdonosa: Zichy Aladár gróf hajlandó a szerződés felbontására — Nagy Ferenc kezdeményezte az akciót, amelynek részleteit Ereky Károly tárgyalja le a grófi család jogtanácsosával

A *Vásárpénztárnál* lefolytatott vizsgálatok során minduntalan felmerült az *adonyi bérlet*, amely valósággal legendává nőtte ki magát a nagyközönség körében is. El kell ismerni, hogy ez a *hatezer holdas* bérgazdaság valóban a legsúlyosabb tehertétele volt a Vásárpénztárnak, mert még ma is elképzelhetetlen, hogy a mezőgazdasági konjunktura virágzó időszakában is

évenként 300 ezer pengős ráfizetéseket voltak kénytelenek feltüntetni a részvénytársaság mérlegében.

Ennek a súlyos tehertételnek a likvidálását tűzte ki feladatául a törvényhatóság részéről kiküldött vizsgálóbizottság is, amely *Ereky* Károly elnök-vezérigazgatóval egyetértésben *számtalanszor próbálkozott olyan megállapodást létesíteni, hogy ez a nagykiterjedésű földbirtok vonuljon végre ki a székesfőváros költségvetésének oldaláról* és a várospolitikai élet horizontján mint csak egy múló emlék szerepeljen. A likvidálásnak az útja azonban sehogysem akart megnyílni, mert komoly következményekkel fenyegető szerződések kötötték a fővárost össze az adonyi bérlettel és már majdhogy belenyugodott mindenki abba, hogy az úgynevezett *mintagazdaság* továbbra is a legnagyobb áldozatokat követelje a főváros közönségétől.

Az adonyi bérlettel kapcsolatban nagyérdekességű hírről számol be a *Fővárosi Hirlap:*

annyi kísérletezés után végre sikerül megszabadulni ettől a tehertételtől

és ezzel a Vásárpénztár részére biztosítani a nyugodt pénzügyi gazdálkodást. Tudomásunk szerint a bérlet likvidálása körül igen tevékeny szerepet vitt

Nagy Ferenc

törvényhatósági tanácstag,

aki erről a kérdésről a következő részleteket mondotta el a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A *Vásárpénztár* gesztiójának felülvizsgálása során minden alkalommal beleütköztünk az adonyi bérlet szerződésébe, amely a főváros számára *nem hozott sem dicsőséget, sem pénzt, csak örökös gondot és rengeteg ráfizetést.* A rossz mezőgazdasági viszonyok most már évi 4—500 ezer pengős deficitet eredményeztek és általában a birtok adminisztrálása is oly sokba került, hogy

a legfőbb ideje volt a Vásárpénztárt ettől a bérlettől megszabadítani.

Nem titkolom, hogy *a bérlet igazgatása körül is voltak általam kifogásolt jelenségek* és általában a gazdálkodás rendszere sem volt olyan, hogy a viszonyok javulását reménlhettük volna. Lehetetlenség, hogy

negyvenpengős kiszállási díjakat kapjanak

a birtokon sűrűn megjelenő közegek, amelyből mintagazdaságot teremteni sohasem látszott kilátásosnak. Állandóan kifogásoltam azt a lehetetlen rendszert, hogy

a mezőgazdasági üzemben a teherautófuvarozást vezették be,

ami szinte kiáltó példa a annak, hogy a laikus hozzáneműértés milyen ötleteket tud kitermelni. De folytattak ott más kísérletezéseket is, amelyek természetesen *meghozták az előre látható kudarcot és növelték a százezres veszteségeket.*

— Mint a törvényhatósági tanács részéről kiküldött vizsgálóbizottság tagja, indítottam meg a kezdeményezést az adonyi bérlet megszüntetésére.

Hosszas tárgyalások után segítségemre jött Zichy Aladár grófnak, a birtok tulajdonosának méltányossága, aki hajlandóságát nyilvánította a szerződés felbontására,

megfelelő rekompenzáció, — hozzáteszem: *nem súlyos kikötések biztosítása esetén.* A tanácskozásokat most már a Vásárpénztár a grófi család jószágigazgatójával, *Szalay* Géza dr. ügyvéddel folytatja és úgy tudom, hogy *ennek az ügynek az annyira kívánt likvidálása rövid időn belül megtörténik.*

*

A *Fővárosi Hirlap* információja szerint *Nagy* Ferenc akcióját a városháza vezetősége nagy örömmel vette tudomásul és felhatalmazást is adtak számára, hogy *az elvi megbeszéléseken érvényesítse a főváros érdekeit.* Az adonyi bérgazdaságnak a főváros érdekköréből való eltávolítása mindenesetre komoly nyereséget jelent a Vásárpénztár számára, amelyik *Ereky* Károly irányítása mellett most már *kizárólag monopolisztikus hatáskörében gondozza azokat az érdekeket, amelyeket a főváros reáruházott.*

Liber alpolgármester az álkoldusokról és a nyomor igazi áldozatairól

Sipőcz Jenő dr. polgármester mult vasárnapi rádió előadását most vasárnap követte *Liber* Endre alpolgármester előadása ugyanarról a témáról: *az inségesekről, a szegényekről és nyomorgókról.* Sok érdekeset és újat tudott meg ebből Budapest közönsége, mert végre valóban a legilletékesebb ajakról hangzott el a felvilágosítás arról, hogy

Budapesten nemcsak valódi és szánandó inségesek, hanem álkoldusok és álszegények tömegei is vannak,

akik a *nyomor konjunktúrájának* kihasználásában számtalan érdemes rászorulótól veszik el az annyira várt adományt és támogatást. *Liber* Endre alpolgármester gyakorlati tudással, de a mélyérzésű és szeretőszívű ember felfogásával foglalkozott ezzel a mai helyzetben annyira aktuális kérdéssel és hangoztatta, hogy a *nyomor igazi áldozatait kötelessége a tehetősebb társadalomnak támogatni,* minden kéregetővel egyénenként és szeretettel foglalkozni és a segítés legpraktikusabb módjait úgy megállapítani, hogy *az valóban eredményes* segítést jelentsen.

— Önök közül azonban — mondotta többek között — csak kevesen találkoznak a *nyomor igazi arcával,* mert az nem megy az utcára. Az igazi nyomor megbújik a sötét sikátorokban, a deszkabódékban, a hajléktalanok menhelyein és az igazi nyomor rá van írva azoknak az apáknak és anyáknak az arcára, akik gyermekeik részére az elöljáróságokon kenyeret, ruhát és tejet kérnek.

Hangoztatta az alpolgármester, hogy

a koldulás végeredményben termeli a munkakerülőket,

akik létfenntartásukat a hatósági és társadalmi támogatásból akarják biztosítani. Az utcán kéregető koldusok nem mindnyájan érdemlik meg az alamizsnát és ezért a *társadalomnak meg kell tanulnia a védekezést az álkoldusok ellen.* Ha a kéregetőket a közönség is igazoltatja és kikérdezi, akkor sok visszaélést lehet meggátolni azzal, hogy nem vonjuk el az alamizsnát az igazán szegényektől és rászorultaktól. A valódi szegényeknek pedig

sokkal helyesebb olyan természetbeni adományokat adni,

amelyet az inséges egyén helyzetének elbírálása alkalmával mint legszükségesebbek mutatkoznak.

Az alpolgármester mindvégig lebilincselően érdekes előadását bizonyára sok okulással és tanultsággal gazdagodva hallgatta a rádió milliós közönsége.

Franck-kávét végy...

a magyar mezőgazdát,
a magyar munkást,
a magyar ipart
segíted!

ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI. KERÜLET, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.
TELEFON: 282—47
Sokszorositógépek
Összeadógépek
kézi és villanyhajtásra
Acél irodabutorok

SZÜSZ LAJOS
TÜZIFA-, KŐSZÉN- ÉS KOKSZTELEPE
BUDAPEST-KŐBÁNYA ALSÓPÁLYAUDVAR (MÁZSA-TÉR.)
TELEFON: József 456-85

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KŐVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

Vállalkozási Hirlap

Új autobuszok beszerzésére fordítják az új járatokból eredő jövedelmet

Az autobusz-utasok száma nem csökkent — Az üzem benzinszükségletét időközönkint szerzi be

Jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy az Autóbuszüzem benzin-versenytárgyalásának meghiusult eredménye után a polgármester utasítására *a szükséghez képest* történik a benzin beszerzése. Az Autobuszüzem vezetősége a közelmultban tárgyalást kezdett a kartelbe tömörült vállalatokkal és *száz vaggon benzint rendelt*, amely kétféle kategória szerint kerül számlázásra: 50 vaggon *49.80*, 50 vaggon pedig *50 pengős* egységáron. Ez a megoldás sok tekintetben igazolja a versenytárgyalás megsemmisítését, mert az ottani egységárak valamivel magasabbak voltak, ha figyelembe vesszük, hogy azóta *két tényező megdrágított ezt az üzemanyagot*. A szeszárak emelése és a kincstári részesedés kulcsának növelése ellenére is ez *az ár néhány fillérrel olcsóbb*, mint a kartelnek a versenytárgyalásra benyujtott ajánlata. A benzinbeszerzés további menetéről

Till Antal vezérigazgató

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A versenytárgyaláson több, mint 41 pengős egységáron jelentkeztek a benzin-vállalatok, amelyhez még hozzá kellene számítani az azóta bekövetkezett körülbelül tízpengős drágulást is, úgyhogy

átlagban egy pengővel olcsóbban szereztük be ezt a százvagonos tételt, mintha akkoriban kötjük le a meghirdetett mennyiséget.

Mindaddig, amíg a viszonyok ebben a tekintetben nem javulnak, *ötven-száz vagónos tételeket fogunk vásárolni*, de a komoly előnyökre csak akkor számítunk, ha megkezdi működését *a gázgyár benzol-telepe*. Ezek a készletek bőségesen fedezik majd az Autóbuszüzem szükségleteit és lényegesen olcsóbbítják az üzemi kiadásokat.

— Ami az autóbuszközlekedés jelenlegi helyzetét illeti:

a legnagyobb elégtétellel állapíthatjuk meg, hogy az utasszám általános csökkenése bennünket érintetlenül hagyott.

Ennek azért van nagy jelentősége, mert úgy a külföldi, mint a belföldi közlekedési vállalatok *az utasszám katasztrófális csökkenését tapasztalják* és hónapról-hónapra állapítják meg az utasszám rohamos esését. Ezek az általános tünetek az Autóbuszüzemnél csak annyiban érvényesülnek, hogy

a várt növekedés emaradt,

amelyre pedig joggal számítottunk, mert *ezen a réven reméltük a deficit végleges megszünését.*

— A mult év elején még lendületes arányokban emelkedett az autobuszokon utazó közönség száma és ha most ez a fejlődési folyamat megállott,

az autóbuszjáratok kiterjesztése feltétlenül olyan bevételeket fog hozni,

amelyek révén az üzem jövedelmezőségére is számíthatunk. Ebben az esetben *természetesen első teendő ük, hogy a járművek szaporításával további közlekedési lehetőséget nyissunk az elhanyagolt városrészek számára.*

*

Értesülésünk szerint az Autobuszüzem kalkulációja már most számolt a nagyköruti autóbuszjáratok komoly jövedelmeivel és ezért nincs kizárva, hogy már az év végén 10—20 új autóbuszt soroznak be a forgalom ellátásába.

Vasvázas szükséglakásokat épít a főváros

Versenytárgyalás helyett csak szűkebbkörű ajánlati felhívás lesz

Szombaton délben értesítették a fővárost, hogy a kormány, a minisztertanács határozatának megfelelően, 400.000 pengőt utalt ki szükséglakások építésére. A minisztertanács már karácsony előtt megadta a hozzájárulást ennek az összegnek a kiutalására, s mostanáig a pénzügyminisztériumban húzódott az elintézés, miután ott bizonyos aggályok merültek föl a fedezet tekintetében. A főváros argumentumait azonban itt is kénytelenek voltak akceptálni, s a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértően most intézkedett a pénz engedélyezése iránt.

Liber Endre alpolgármesternél

érdeklődtünk a szükséglakás-építés lebonyolításáról és a következőket tudtuk meg:

— A 400.000 pengőből 120 szükséglakás épül. A szükséglakások a főváros bihariúti telkein létesülnek, ott, ahol a többi szükséglakás épült.

Az építkezés vasvázas lesz.

Földszintes téglaépületek készülnek ezzel a rendszerrel, amelynek előnye az, hogy *a házak 40 napon belül már beköltözhetők is lesznek*. Higiénikus, egészséges, tágas helyiség lesz minden szükséglakás, vízvezetékkel, tűzhellyel és villamos világítással. A feladat rendkívüli sürgősségére való tekintettel, a főváros nem is hirdet versenytárgyalást, hanem *e hó 21-i lejárattal*

szükebbkörű ajánlati felhívás útján adja vállalkozásba a munkát.

A főváros vezetősége reméli, hogy ilyenformán március 1-re 120 hajléktalan család kap emberséges elhelyezést.

Rapid téglafödém. A polgármester a *Csornai gőztéglagyár, Kokas Ferenc és társai* cég részére Budapest területén a *Rapid téglafödém* alkalmazására az elvi engedélyt megadta. Az engedélyezés föltételül tűzi ki, hogy az építési tervekben mindig megjelölendő, ha *Rapid téglafödém* alkalmazása van tervebe véve.

„Esem" benzinfogó készülék. A polgármester a városrendezési és magánépítési szakbizottság meghallgatása után és a Fővárosi Közmunkák Tanácsának átirata alapján *Szántó* Mór részére az „Esem" jelzésű benzinfogó készüléknek Budapest székesfőváros területén való használatára az elvi engedélyt megadta. Ennek az engedélynek a következő feltételei vannak: Gondoskodni kell a berendezésben a folyadék felett összegyülő olajok és benzin állandó elvezetéséről és azoknak biztonsági tartányban való felfogásáról, továbbá a berendezés csak garázsokon kívül, szabadban alkalmazható és a garázsban összegyülő szennyvizet a közcsatornába való bevezetés előtt az olajoktól való megtisztítás céljából a benzinfelfogó berendezésen át kell vezetni.

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Világítási munkát az Élelmiszernagyvásártelepen: Novák Pál 92.300, Hollitscher Zsigmond és Társa 30.180, Hatschek, Guttman és Társa 35.708, Barta Károly 80.439, Erőátviteli és Világítási Rt. 20.665, Geiringer Ödön Géza 11.306, Engel Károly 4531, Szivós László 14.291, Oetl Antal 17.716.

Ruhaanyag-szállítást a fővárosi altisztek, stb. részére: Storer Viktor 11.220, 2635, 8160, 5610, 15.300, Első Magyar Gyapjúmosó Rt. 7475, Kispesti Textilgyár 2755 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A káposztásmegyeri vízművek gépeire pályáztak: Apáti Ignác, Halm Sándor, Szalay István, Magyar Siemens Schuckert Művek, AEG Unió magyar vill. rt., Worthington rt., Süss Nándor, Erőátviteli és világítási rt., Brown Boveri Művek, Szabó és Mátéffy, Farkasvölgyi-féle vill. rt., Röck István, Ganz és Társa, Magyar Kir. Állami Vas- és Gépgyár, Sigray István, Major István.

Az Élelmiszernagyvásártelepen lévő víznyelőtelep kútépítési munkáira pályáztak: Leféber és Társa 11.206, Lapp Henrik 12.498, Kalamaznik Nándor 12.767, Zsigmondy Béla 13.232, Leféber Ágoston 13.385 pengővel.

A fővárosi II. ügyosztály kezelésében lévő utihengerelők javítása és új alkatrészek szállítására pályáztak: Ganz és Társa 15.580, 13.250, 9330, 13.255, 18.275, 8305, Farkasvölgyi rt. 15.652, 12.535, 9331, 12.582, 12.995, 8306, Martos és Herz 13.305, 9310, 13.320, 14.258, 8210, Röck István és Első Brünni Gépgyár 14.854, 13.585, 8680, 13.250, 18.300, Ganz és Társa 19.510, Farkasvölgyi rt. 19.910 pengővel.

A főváros hivatalai, intézetei és üzemei részére szükséges papíráru szállítására pályáztak: Diósgyőri papírgyár, Hazai Első Papírgyár, Neményi Testvérek és Első Magyar Kartonlemezgyár.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. MOK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPÍR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
BUDAPEST, IV., ARANYKÉZ-UTCA 6. TEL.: AUT. 877—15.
ALAPÍTVA: 1790-BEN

MINKOVITS
MODERN CÉGTÁBLAFESTŐ
BUDAPEST, VIG-U. 24. SAJÁT HÁZ
TELEFON: J. 385 52 FŐVÁROSI SZALLITÓ

KOVÁCS LAJOS
vésnöki müintézete és ruggyanta bélyegző üzeme
Budapest, VII., Károly-körut 7
Telefon: József 362—00. szám.

BRIXOL MÜVEK BUDAPEST
VILÁGSZABADALMAZOTT FERTŐTLENITŐ-, ILLATOSITÓ- ÉS SZAGTALANITÓ-VEGYICIKKEK GYÁRTÁSA
BUDAPEST, VI., LÁZÁR U. 13 GYÁR: VII., GIZELLA ÚT
Testvértelepek: Wien, Berlin, Prag, Kopenhagen, Amsterdam, Roma, Bielsko, Timisiora, Vrsec. Telefonszám: Aut. 158-23

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

Fal- és padlóburkoló vállalat
Koch és Szilágyi Budapest, VI., Bajza-utca 30. sz.
Telefonok: Aut. 290—78 és 296—51.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-utca 2.

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 4 — TEL.: AUT. 297—57

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

HOLLÓS FERENC
OKL. MÉRNÖK ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, V., Csanádi-utca 5.
TELEFON: 901-24

VECSEY JENŐ
okleveles gépészmérnök
kereskedelmi és iparir.-t.
Budapest, VIII., Kisstáció-u. II.
TELEFONOK: József 339-02, 351-99, 394-86
ALAKULT 1905-BEN
UNDERWOOD levelező, hordozható és zajtalan irógépek. — VICTOR számleiró, összeadógépek. — MAUSER villamos hajtású összeadógép. — Elsőrangú javítómühely, leggondosabb karbantartás.

Vállalkozónak, iparosnak és kereskedőnek nélkülözhetetlen a FŐVÁROSI HIRLAP

Események

Előfizetésifelhivás

Január elsejével új előfizetést nyitottunk a **Fővárosi Hirlapra,** *amely immár megkezdi pályafutásának, Budapest érdekeiért küzdő ernyedetlen munkájának harmadik évtizedét. Budapest polgárságáért, ennek a polgárságnak legeminensebb érdekeiért és jogaiért harcolunk tovább is azzal a lelkesedéssel és odaadással, amely húsz esztendőn át eredményt eredményre halmozott. A polgárság érdekeinek és jogainak voltunk és leszünk őrtállói a főváros közéletében, a kommunitás működésében és az egész magyar jövő fejlődésének kialakulásában.*

A zászló, amelyet követünk, védünk és győzelemre segítünk, az Egységes Községi Polgári Párté, amelynek hivatalos szócsöve a Fővárosi Hirlap.

Ez az a párt, amely demagógia-mentesen építi a magyar liberalizmus új sáncait, teremti meg az alkotó munka nyugodt atmoszféráját és lehetőségeit. Ez az a párt, amely — a **Fővárosi Hirlap** *régi programjának értelmében — a leghathatósabb polgár-védelmet fejleszti ki. Együtt küzdünk a nehéz és szegényes reményű időkben a bölcs takarékosság mellett is az élet lehetőségeit ápoló politikáért. Bő igéretek helyett szerény kenyeret akarunk kiharcolni Budapest minden polgárának és a becsületes, egységes, igazságos kritika eszközeivel akarjuk megvédeni Budapestet attól, hogy se a pazarlás, se az oktalan, az ijedt takarékosság temetővá süllyessze ezt a várost.*

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

A szerdai közgyűlés napirendje. A törvényhatósági bizottság szerdai közgyülésén titkos szavazással megválasztják az *igazolóválasztmány* nyolc, a *közigazgatási bizottság* öt, a *kijelölőválasztmány* három és a *közmunkatanács* három tagját. Ezt követőleg tárgyalás alá kerül a fővárosi alkalmazottak újabb illetménycsökkentésére vonatkozó előterjesztés és három jelentés: a főváros tulajdonát képező utburkolati kövek eltulajdonításáról, az uj autobuszok beszerzéséről és az üzemi munkások karácsonyi segélyéről. A közgyűlésen számos indítvány és interpelláció kerül megindokolásra, illetve elmondásra.

Tavasszal állítják fel a Magyar Fájdalom szobrát, Rothermere lord ajándékát. *Rothermere* lord megbizásából megjelent a főpolgármesternél Paul Georg *Konody*, a Daily Mail műkritikusa, az Observer munkatársa és a lord megbizásából felajánlotta a fővárosnak azt a szobormüvet, amelyet Rothermere megbizásából Emile *Guilleaume*, a híres francia szobrászművész készített s amely a *Magyar Fájdalmat* ábrázolja. A francia művész Rothermere megbizásából munkája megkezdése előtt Magyarországra utazott, hogy tanulmányokat folytasson és impressziókat gyüjtsön a műhöz. A szobrot Párisban öntötték ércbe és a budapesti felállítás minden költségét ugyancsak Rothermere lord fedezi. A nagylelkű ajándékot őszinte köszönettel fogadta a főváros s azt a tavasszal fogják a főváros valamelyik exponált pontján felállítani. A *Magyar Fájdalom* szobrának végleges helyét még nem jelölték meg.

Az újévi üdvözlések megváltása. *Payr* Hugó országgyülési képviselő, törvényhatósági tanácstag, *újévi üdvözlés megváltása* cimén annakidején 50 pengőt küldött *Sipőcz* Jenő dr. polgármesternek azzal a kéréssel, hogy az összeget az inségakció utján a főváros déli kerületének szegényeihez juttassa. Ma nem udvariaskodásra, hanem segitségre van szükség, — irta *Payr* Hugó — és az *igazi jókivánság az, amelyik cselekszik* és ezért helyes volna, a rendkívüli viszonyokra való tekintettel, mellőzni a társadalmi konvenciót és újévi üdvözlések küldése helyett az erre szánt összeget *a társadalmi segités céljaira* felajánlani. *Sipőcz* polgármester az elmult napokban válaszolt *Payr* Hugó levelére, amelyben hangoztatja, hogy *ezzel a felfogással teljesen egyetért* és szivből kivánja, hogy a példa követésre találjon.

Véglegesen szabályozták az iskolaorvosi szolgálatot. 1926. január 1-én kezdte meg működését a fővárosi iskolákban az iskolaorvosi szolgálat. Az elmult öt év alatt az intézmény gyönyörü eredményeket ért el, bár végleges szabályzata nem volt. Most készült el a közoktatási ügyosztály és a tiszti-főorvosi hivatal közös munkájával a végleges szabályozás tervezete, amely ez év elején lépett életbe. A szabályzat szerint az iskolaorvosok fizetése havi 270 pengő lesz, úgy, mint eddig. Az iskolaegészségügyi és kisdedvédelmi szolgálat az óvodákra, elemikre, ismétlőiskolákra, polgárikra, középiskolákra, kereskedelmi iskolákra, kertészképző iskolákra és tanfolyamokra, a felső mezőgazdasági iskolára, a női és fiú ipariskolákra, háztartási továbbképző tanfolyamokra, gyógypedagógiai iskolára, iparrajziskolára, müiparosképző tanfolyamra, valamint a kereskedő és iparos tanonciskolákra terjed ki. 64 iskolaorvosi körzet és 14 gyermekvédelmi kerület, továbbá 21 iskolaorvosi rendelőintézet működik. Az intézmény létszámát a következőkben állapitja meg a főváros: Lesz 64 iskolaorvos, 39 iskolaszakorvos és pedig: 4 szem, 2 fül-, 2 orr-, 2 ideg-, 1 bőr-, 3 bel-, 3 ortopéd-, 1 röntgen-21 fogorvos, 1 iskolai igazgató-fővédőnő, 3 központi védőnő, 13 kerületi iskolai védőnő, 64 körzeti védőnő és 20 iskolaszakorvosi nővér lesz. Csupa meglevő alkalmazásról van szó, csupán az állásokat szervezik át véglegesekké.

Payr Hugó a józsefvárosi Vöröskereszt-Egylet elnöke. A *Magyar Vöröskereszt-Egylet* VIII. kerületi választmánya a Glück Frigyes halálával megüresedett elnöki tisztségre *Payr* Hugó orsz. képviselő, törvényhatósági tanácstagot választotta meg. Az új elnököt többszáz főnyi közönség részvételével megtartott ünnepségen iktatták be és ennek során *Glatz* Béla dr. központi igazgató és *Práger* Márton dr. főorvos üdvözölték *Payr* Hugót, aki nagy tetszéssel fogadott válaszában az egylet nemes emberbaráti és szociális feladatainak odaadó felkarolását igérte.

A gyermekvédelem és szegénygyógykezelés költségfedezete. Néhány héttel ezelőtt jelent meg a kormány 6000. M. E. számú rendelete a nyilvános betegápolás, az állami gyermekvédelem és a szegényellátás költségeinek fedezéséről. Minthogy ez a rendelet a szegényellátást és a gyermekvédelmet egészen új alapokra fekteti, a tanács október 28-án tartott ülésében a rendelet egyes pontjainak különféle értelmezéséből származó függő kérdések tisztázására bizottságot küldött ki, amelynek tagjai: *Csilléry* András, *Harrer* Ferenc, *Peyer* Károly és *Bródy* Ernő lettek. A bizottságnak *Vargha* Imre államtitkár, *Kádár* Levente min. tanácsos, *Schuler* Dezső és *Salamon* Géza tanácsnokok előtt a népjóléti miniszter kijelentette, hogy a *rendelet végrehajtási utasítását egyelőre nincs szándékában kiadni* és ha erre mégis sor kerül, az csak a fővárossal való előzetes megbeszélés után fog megtörténni. A főváros most azt kéri a kormánytól, hogy az élőszóval tett kijelentést *leiratban* is ismételje meg, mert súlyt helyez rá, hogy a végrehajtási utasítás előtt valóban megkérdezzék a fővárost. A polgármester egyébként a közjogi, szociálpolitikai és közegészségi osztályok vezetői és a kerületi előljárók értekezlete elnökének bevonásával a napokban értekezletet tart és az itt kialakuló megbeszélések alapján rendeletet ad ki, abban állapitja meg, hogy a már életbeléptetett kormányrendelet végrehajtásával kapcsolatban, *de végrehajtási utasítás hiányában*, milyen intézkedésekre van szükség.

Társasvacsorák az egységes községi párt várbeli és ferencvárosi szervezeteiben. Az egységes községi párt vácsay István, Wendl János, dr. Langsch József, dr. elnök szivélyesen üdvözölte *Szombathy* Kálmánt, a budai párt ügyvezető elnökét és *Tóth* Gábort, a Zelliger Vilmos helyébe behivott bizottsági tagot, majd Szombathy Kálmán nagyhatású beszédben beszámolt arról, hogy a Várban az egységes párt a legerősebb párt, valamint azokról az eredményekről, melyeket a budai városrészek fejlesztése terén a párt már eddig elért. Indítványára táviratilag üdvözölték *Ripka* Ferenc főpolgármestert és *Kozma* Jenőt, a fővárosi egységes párt elnökét. *Tóth* Gábor megköszönte az üdvözlést és ígéretet tett, hogy a város parlamentjében ugyanazzal az odaadással fogja szolgálni a polgárság érdekeit, amint ezt eddig a kereskedelmi kamarában, a MABI-ban és a közélet más terén tette. Kovácsay István, Wendl János, dr. Lengseh József, dr. Szuchy László dr. Hegyi Károly, Korének József, Miklós Béla és mások szólaltak még fel. — A ferencvárosi egységes községi polgári párt társasvacsoráján Pavlik Ferenc királyi tanácsos és Fülöp Gyula dr. felszólalása után *Usetty Béla* orsz. képviselő a városi közmunkáknak a költségvetési lehetőségek szerint való előkészítését és kiirását sürgette és kifejtette, hogy a városházi adminisztrációnak az a hivatása, hogy igyekezzék olcsóbbá és elviselhetőbbé tenni a főváros közönségének az életet. Az autonóm szervek, elsősorban a törvényhatósági tanács, minden figyelmét erre a problémára fordítja és ezért is ellenez minden tarifadrágitást. — A Józsefvárosi Iparosok és Kereskedők Körének vacsoráján *Tóth* András dr., *Faith* J. dr. és *Molnár* Dezső köszöntették *Usettyt* és *Payr* Hugó orsz. képviselőt, aki a főváros szociális és emberbaráti tevékenységét ismertette és a mai súlyos gazdasági viszonyok között is elvégezhető újjáépitési munkálatokat vázolta.

Eltolódik az ügyrendek életbeléptetésének időpontja

Az elnöki szakbizottság részéről elfogadott tervezetet a közjogi bizottság is megvitatja

Az elnöki ügyosztály szakbizottsága a mult héten befejezte a közgyűlés új ügyrendjének tárgyalását. Az új fővárosi törvény értelmében tudvalevőleg a fővárosnak *új ügyrendet* kellett készíteni, a közgyűlés és a törvényhatósági tanács működésének szabályozására. A közgyűlés új ügyrendjét a polgármesteri elnöki ügyosztály mellé rendelt szakbizottság a karácsonyi ünnepek előtt kezdte tárgyalni és

összesen 5 ülésen befejezte az új ügyrend tárgyalását.

A tárgyalásban a szakbizottságnak minden egyes tagja részt vett és *Lázár* Ferenc vezetése mellett a legrészletesebben dolgozták át az elejük terjesztett javaslatot. Az igy elkészített javaslatot *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok, az elnöki ügyosztály vezetője a polgármester elé fogja terjeszteni, aki megadja az utasitást a javaslatnak a törvényhatósági tanács és a közgyűlés elé való terjesztésére.

A *Fővárosi Hirlap* annakidején elsőnek ismertette az új ügyrendek intézkedéseinek minden részletét, amely nagyjából az új törvényben foglalt általános irányelvek jogszabályba való foglalása volt. A szakbizottság döntése után úgylátszott, hogy a közgyűlés februárban a javaslatot letárgyalja és az ügyrend rövidesen alkalmazásba kerül, azonban időközben ez az elgondolás megváltozott, mert

az ellenzéki pártok részéről az a kívánság hangzott el, hogy mindkét ügyrendet a közjogi ügyosztály mellé rendelt szakbizottság is vegye tárgyalás alá

és a közjogi vonatkozások, valamint az autonómia szempontjának figyelembevételével mondjon észrevételt az új statumokról. Ilyen körülmények között aligha lehet szó arról, hogy ezek a nagyjelentőségű rendelkezések mihamarabb életbelépjenek. Értesülésünk szerint

a közjogi bizottság már a jövő héten ülésre jön össze és ott újból megvitatják az összes rendelkezéseket

és nagyon könnyen megtörténhetik, hogy az új tanácskozásokon módosítják a tervezetet, ami *maga után vonja az ügyrendnek életbeléptetési időpontjának teljes bizonytalanságát.*

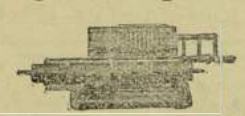
A budapesti villamosközlekedés reformja. Ezen a cimen *Wittenbarth* Győző az elmult napokban nagy érdekességü előadást tartott és pontról pontra felsorolta *a budapesti villamosközlekedés hiányosságait*, a relációknak sokszor helytelen beosztását, a felesleges átszállásokat és kimutatta, hogy a különböző kocsitipusoknál a férőhelyeket nem jól használják ki. Végül a közlekedési térrendezésekkel kapcsolatban hívta fel a figyelmet a nemrégen lezajlott *a Gellért-tér és -rakpart rendezési pályázatára*, ahol a közlekedési szempontok teljesen háttérbe szorultak. Ezért a két pályázat közlekedési részét új tervpályázat alá kell bocsátani és annak birálóbizottságába közlekedési szakértőket meghivni. Az előadást nagy érdeklődés kisérte.

A Budapesti Sport Egyesület fényképészeti szakosztálya *Agoston* Géza dr. árvaszéki elnök vezetésével csütörtökön tartotta meg első előadását amatör fényképészei számára. *Havlin* Károly dr. tanácsjegyző a szakosztály céljait ismertette, *Simonffy* János tanár pedig a jó fényképezés szabályait adta elő nagysikerü előadásában. Az ülést *Hamvassy* István dr. kerületi előljáró zárta be. A legközelebbi előadás január 20-án, *szerdán* délután 5 órakor a FANSz helyiségeiben (VIII., Mária-utca 10.) lesz. Előadó *Dulovits* Jenő tanár. Érdeklődőknek felvilágositást ad *Reminiczky* Lajos fogalmazó, VII. ker. előljáróság (VII., Csengery-utca 11.).

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KÁLMAN Budapest, V., Klotild utca 3. Telefon: 28—1—46.

VIGADÓ-KÁVÉHÁZ
V., Deák Ferenc-utca 2.
*
VIGADÓ-KIOSZK
V. kerület, Vigadó-tér.
Tulajdonos: BABÓCSY LŐRINC

Alapittatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124.
Telefon: Aut. 952—89.

ORIGINAL-ODHNER
svéd számológép

Harisköz 6.
Magyarországi eladási helye: BUDAPEST Telefon: Aut. 893—85. szám

Versenytárgyalási hirdetmény

A Községi Műszerüzem és Kórházi Anyagraktár (VII., Nagydiófa-u. 14.) nyilvános versenytárgyalást hirdet
550 drb kártermi sodronyhálós vaságyra,
650 drb vas éjjeli szekrényre,
75 drb sodronyhálós személyzeti vaságyra,
80 drb vas ágyasztalkára,
75 drb sodronyhálós vas fejtámaszra.

A bánatpénz tekintetében a Fővárosi Közlöny Hivatalos hirdetések rovatában közöltek az irányadók, azzal, hogy a bánatpénz a Községi Műszerüzem pénztáránál teendő le, az átvételt elismerő levél az ajánlathoz csatolandó.

A bútorok leírását magában foglaló vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai a Községi Műszerüzem igazgatóságánál naponta d. e. 10—12 óra között díjtalanul kaphatók.

Az üzem igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson, a szállítandó bútorok egyes tételeit külön is megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

A cégnélküli borítékba zárt és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatok f. évi január 25-én déli 12 óráig, VII., Nagydiófa-u. 14. sz. alatti üzemünk anyagbeszerzési osztályánál kell benyújtani. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott déli 12 órakor fognak hivatalosan felbontatni.

Budapest, 1932 január 9.

Községi Műszerüzem és Kórházi Anyagraktár.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros Vízművei a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással, nyilvános versenytárgyalást hirdet a VI., Váci-út 23—25. sz. raktártelepére és az onnan teljesítendő, valamint a részletes ajánlati feltételekben felsorolt egyéb, 1932 március hó 1-től 1933 március hó 1-ig teljesítendő lófogatú fuvarozási munkálatokra.

Bánatpénz címén 1000 pengő teendő le a székesfőváros Vízművei pénztáránál. A letéti nyugta és az Országos Társadalombiztosító Intézet igazolványa az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatok a Székesfőváros Vízművei igazgatóságánál, a titkári hivatalban (IV., Reáltanoda-u. 1—3. sz., II. em. 23. sztó) 1932. évi február hó 13-án d. e. 11 óráig adandók be s azok ott ugyanaznap déli 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Az ajánlati űrlapok, a részletes ajánlati feltételek és a szükséges felvilágosítás a székesfőváros Vízművei raktártelepén (VI., Váci-út 23—25.) kaphatók d. e. 8—9 óra között.

A fuvarozási szerződés illetékei a vállalkozót terhelik.

Budapest, 1932 január 14.

Budapest székesfőváros Vízművei.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Keményy Sándor
okl. mérnök, építőmester
Bpest, V., Pannonia-utca 46
Telefon: Automata 926-24

Magyar Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szivárkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

Az összes márkás hálózati **Rádiók 5.— P.** havi részletről föllebb
Bronzcsillárok már 10.— P.-től
DOKUPIL GYULA gépészmérnök
elektro- és rádiotechnikai vállalat
Budapest, IX., Üllői-út 1. Tel.: Aut. 863—27.

KÚN SÁNDOR
festék, kence, zsiradék, kátrány
és vegyitermékek gyári raktára
BUDAPEST, IV., Ferenc József-rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

Alégzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
SZT. GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
legtökéletesebb berendezésű
inhalatórium és pneumatikus kamrája.

Schöffer Nándor
asztalos- és épületfatelepe
Tel.: Aut. 866-71 Budapest, IX., Lónyay-u. 35

Közúti gőz- és motorhengerelést
vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Ketenföldi-út 1
Sürgönycím: WOLFFEKE
TELEFON: 59—9—68

Mester és Kiss okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Szobránc-utca 29. Telefon: 97-7-72

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

HIRMANN FERENC FÉMÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII. KER. CSÁNYI-U. 7/9. TELEFON J. 460—49
KÉSZÍT: gőz, víz, légszesz, központi melegvíz fűtési, fürdő és egészségügyi szerelvényeket. — RAKTÁRON TART: fayence-, emaille-árukat és csöveket

The Neuchatel Asphalte Company Limited Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi asphaltot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Matheides Dániel teherfuvarozási vállalkozó

Butor- és mindennemű szállítás
Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 19. Tel.: J. 351-50

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 105—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80,000,000 darab tégla, 8,000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Automata 530—03.

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapu
Telefonhívó: József 311—19. szám.
Kiváló üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-utca 9—11 sz. Telefon: Automata 923—24
GYÁRTMÁNYAI:
Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdőkészülékek. Bor- és sör kimérőkészülékek, jégszekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések; mosó- és vasalógépek. Fémtömegcikkek. Folyékony szénsav

Pénz nélkül
kétszobás, komfortos, kertes családiház Budapesten
villamos mentén, A GUTENBERG CSALÁDIHÁZÉPITŐ SZÖVETKEZET minden tagjának életbiztosítás formájában — külföldi tőkével — 1932-ben beköltözhető összkomfortos házat építtet havi 55 pengős lakbérfizetéses törlesztéssel. Részletes felvilágosítás és tervrajzok a szövetkezet irodájában, VI., LÁZÁR-UTCA 16., II. EMELET, naponta délelőtt 9—1-ig, délután 4—7-ig, vasárnap délelőtt 9—1-ig. Telefon 130—05.

ALEXY GYÖRGY
okl. gépészmérnök villamossági és műszaki vállalata.
Telefon: A. 209—92 és Aut: 209—93 sz.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 436—53

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13, III. em. 1. Telefon 844—12

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasuton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és Gőzhajózási Vállalat
Budapest, VII., Károly-körut 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

SALY ÁRPÁD
ny. min. osztálytanácsos
tüzifa- és szénnagykereskedő
BUDAPEST
Belső iroda: Horthy Miklós-út 29. szám. Tel.: 690—01 és 680—99. Külső iroda és csúzda: I., Kelenföld, Budaörsi-út 56—58 Tel.: 686—15.

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállit kavicsot, homokot, követ, téglát, szénesúzdákról szenet, kokszot, fát stb.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY-ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lúgos, lányfürdők és egyéb gyógyiányezők.

TÖRÖK és JUHÁSZ BUDAPEST, VI., Petneházy-u. 44
FESTŐIPARI VÁLLALAT
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, bútormázoló és fényező munkát
TELEFON: Aut. 907-03

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás, Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

HORVÁT A.
PAPIR ÉS ÍRÓSZER
BUDAPEST, IV., KÁROLY-KÖRUT 30
TELEFON: AUT. 893-91

Pichler és Társa
TŰZELŐANYAG NAGYKERESKEDŐK, BUDAPEST
Telep és iroda: III., RUPP IMRE-UTCA 10. Telefon: Aut. 626-28
SZÁLLÍT: Száraz tüzifát, felapritva és hasábban, belföldi és porosz szenet, gázgyári avagy porosz bánya-kokszot nagyban és kicsinyben, háztartási, ipari és mezőgazdasági célokra.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NADOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

FREIMANN ÉS TÁRSA
vésnöki műintézete, pecsétbélyeg, címke és domborműnyomdája
Budapest, VI., kerület, Király-utca 10
Bélyegzők. Telefon: 245—69.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 január 27. — 4. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Racionalizálunk

Sok embert nem irigylünk, akit általában — a látszatok után ítélve — irigyelni szokás: de a legkevésbé fogjuk irigyelni azt a férfiút, akinek mint a főváros racionalizálási biztosának hamarosan meg kell kezdenie a munkát. Hozhatja miattunk iszákjában a teljhatalmat, lehet joga építeni és rombolni, felforgathatja a városházát fenekestül: mi nem irigyeljük a mesterségét. Legföképpen azért nem tartjuk az istenek kegyeltjének, mert tudjuk, ismerjük a lehetőségeket és lehetetlenségeket, amelyekkel útjában találkozni fog. Bármit csinál majd, lesznek, akiknek az eleven húsába vág, s ezeknek még a legtávolabbi rokonai, barátai, ismerősei is feljajdulnak. Szörnyű jajgató kórus ad majd neki macskazenét. És lesznek olyanok — valószínűleg Budapest polgárságának nagyobbik fele — akiknek semmi sem elég. Budapest polgársága nem egészen ok nélkül, ha nem is egészen jogosan nagyon feketének látja azt a helyzetet, amelyet a racionalizálási biztosnak fehérre kell varázsolni.

Ez a közvélemény pedig alighanem elég jól látja a dolgokat, ha magának *Gallina* tanácsnoknak, a kilátásba helyezett racionolizálási biztosnak, is az a véleménye, hogy a főváros adminisztrációjába *egészen új szellemet* kell bevezetni. Uj szellemet, amit a racionalizálási biztos igen plasztikusan úgy fejezett ki, hogy *nem szabad senkinek úgy elmenni a városházáról, hogy ne legyen megelégedve.*

Mert eddig húszszor is káromkodva ment el például az, akinek harcos hónapjaiba került, amíg végre jól megérdemelt pénzéhez, vagy mondjuk, építkezésének megkezdéséhez a kötelező engedélyhez jutott. Minden megrekedt az aktázás kátyújában. Anélkül, hogy a tisztviselők okai lettek volna a képtelen huza-vonának. Ők csak a kötelességüket teljesítették. Akik még emlékeznek a magyar vasúti sztrájkra, nagyon jól tudják, hogy annak kiindulási pontja a „Szolgálati pragmatika“ százszázalékos betartása volt. Azt mondták a vasutasok: ha mi szigorúan ragaszkodunk a szolgálati pragmatika betűjéhez, akkor minden erőszakos, vagy jogtalan cselekedet nélkül, sőt kötelességünk előíráshű teljesítése miatt huszonnégy óra alatt megáll az országban minden vonat. A városházán ezt a szolgálati pragmatikát *aktázás*-nak hívják és van olyan rossz és káros, mint hivatalbeli elődje, a hirhedt *copf* volt.

Az aktázás ma is teljes virágjában van, sőt *kötelező is*, ami nem jelenti egyszersmind azt is, hogy az egykori copfnak minden csökevénye kiveszett volna. Mindez éppen az ellenkezője annak, amit *Magyary* Zoltán, vagy *Gallina* Frigyes akar.

Nem hinnénk például, hogy akár az ország racionalizálási kormánybiztosa, akár a városháza jövendő racionalizálási biztosa egyvéleményen lenne *Wossala* tanácsnok úrral, aki úgy véli egyszerüsíteni a közigazgatást, hogy a kerületektől elveszi a bagatel-munkákat és azokat olyan nagy feneket kerítve intézi el, mint az az egyszeri számadó juhász, aki a Hortobágyon hamispénz gyártásra szánta el bús fejét és tíz krajcárt költött rá minden darab négykrajcárosra. Eddig úgy volt, hogy ha valahol betört egy iskolaablak, akkor az iskolaszolga átugrott az elöljáróságra, ahol megbízták a legközelebbi üvegest, hogy az ablakot hozza rendbe. Mindez megtörtént egy negyedóra alatt. Most háromhetes aktázásba kerül az ablakesináltatás, talán — koncedáljuk — egy-két fillérrel olcsóbb is, mint azelőtt, de közben elpusztul a kisiparosnak nevezett kerületi adóalany, aki nem kis mértékben a nebulók jókedve és az ablaküveg törékenysége között lévő összefüggésre alapozta exisztenciáját.

De jó iskolát ajánlunk a racionalizálási biztos úrnak akkor is, ha a közélelmezési ügyosztályba invitáljuk meg. *Vajna* Ede tanácsnok úr félesztendő előtt átvette a maga ügyosztályába és ügykörébe a kikötő-ügyeket. És félesztendő alatt nem volt egyetlen bizottsági ülés, *a közélelmezési ügyosztály mákonyos levegőjében elaludt az egész kikötő-ügy.* Elaludt annyira, hogy a *Fővárosi Hirlap* mai számában már a kikötőnek az élelmiszer-nagyvásár alosztályává való degradálásáról adhatunk hírt. Hát ez tényleg olyan leegyszerüsítése a dolgoknak, hogy csak olyan agyban születhetett meg, amelynek fogalma sincs a Dunának, Közép-Európa hatalmas víziútjának, jelentőségéről. A dunai kikötők versenyének óriási nemzetközi harca két évtizede tart, de a főváros közélelmezési ügyosztálya még nem vett róla tudomást.

A racionalizálási biztost nem kell figyelmeztetni, nogy a copfosoknál, az aktamatadoroknál is van egy veszedelmesebb műfaj! Ez a *túl-racionalizáló.* Aki papirkosárba, szemetesládába süllyeszt óriási fontosságú dolgokat, mert a bürökrácia hályogával megvert szeme nem ismeri föl jelentőségüket.

Eltemette a bürokrácia a helyikikötő nagyszerű elgondolásait

A közélelmezési ügyosztályban nem foglalkoznak a kikötő ügyeivel — Abbamaradtak a tárgyalások az állammal és a gazdasági körökkel. Az épülő élelmiszer-nagyvásár zöldségraktárává akarják degradálni az ötmilliós modern alkotást

Amikor a törvényhatóság évekkel ezelőtt — nem kis mértékben a *Fővárosi Hirlap* propagandája nyomán — elhatározta a *helyikikötő* megépítését, az a célkitűzés vezette, hogy állandó és megszervezett forgalmi gócpontot létesítsen a nagy nemzetközi viziút centrumában. Egyidejüleg a főváros kezdeményezésével felépítették *az állami kikötőt* és úgy látszott, hogy *Budapest a Duna internacionális viziforgalmában dominálo szerephez jut.* Az időközben bekövetkezett vámpolitikai helyzet és a gazdasági viszonyok leromlása nem váltották be a nagy várakozásokat és bár az állami kikötő forgalma évről-évre jelentékenyen növekszik: *a mellette elterülő ferencvárosi helyikikötő a lassú, de biztos sorvadás útjára jutott.* Az elmult években még sűrűn szerepelt a különböző szakbizottságok és a közgyűlés napirendjén a ferencvárosi kikötővel kapcsolatos számos munkáiat, most azonban *semmi hír sincs erről a nagyrahivatott fővárosi alapításról,* mert

a kikötő ügyeire vonatkozó minden további fejlesztési terv aktáit por lepi abban az ügyosztályban, ahová ezt az ügykört teljesen elhibázott intézkedéssel áttették.

A régi közlekedési ügyosztály fürge apparátusa gyors egymásutánban készítette a különböző javaslatokat a kikötő hasznosítására, a már rendelkezésre álló tárházak kihasználására, tárgyalásokat folytatott a különböző közgazdasági tényezőkkel, a szállítmányozási vállalatokkal és ipartelepekkel, kedvezményeket helyezett kilátásba az átmenő és elraktározandó árukra: általában elevenség és gyors mozgás jellemezték az ügyek intézését és minden kilátás megvolt ahhoz, hogy a *ferencvárosi helyikikötő nagy szolgálatot ellátó büszke intézménye lesz a fővárosnak.*

Az ügyosztályok hatáskörének új beosztásánál a ferencvárosi kikötő ügyeit a *közélelmezési ügyosztályba* tették át és ezzel az elhibázott lépéssel pontot raktak a kikötő fejlesztési lehetőségeinek végére. 1931. év áprilisában jutott a ferencvárosi kikötő sorsa a nyolcadik ügyosztály fennhatósága alá és az eredmény már mutatkozik: nem hallani semmit erről az intézményről, megállott minden további kezdeményezés és

az egykor oly nagy érdeklődést tanusító gazdasági szakkörök már lemondottak arról, hogy üzleti tevékenységükben a fővárosi kikötőre számítsanak.

A kikötő ügyeit pedig abban a stádiumban vette át a közélelmezési ügyosztály, amikor *nagyjelentőségü tárgyalások voltak folyamatban,* a Kereskedelmi és Iparkamara külön kikötőbizottságot hívott életre, a kereskedelmi minisztérium az állami kikötővel való azonos együttműködésre kért javaslatot, a pénzügyminisztérium különböző illetékek megállapításáról akart tárgyalni, a dunai hajóstársaságok az elhelyezkedési lehetőségek iránt mutattak érdeklődést, ám a legszebb reményekre jogosító helyzet kialakulása közben

elnyelte a kikötő ügyét a közélelmezési ügyosztály bürokráciája.

és a vontatott ügyintézés fáradt gőze eltakarja ezt a nagyjövőjü alkotást az összes érdekeltek szeme elől.

A ferencvárosi helyikikötő *ötmillió pengőjébe került a főváros közönségének* és ezt a nagy áldozatkészséget csakis azzal lehetett megindokolni, hogy ez a kikötő lényegesen hozzájárul Budapest közgazdasági életének felvirágoztatásához. El kell ismerni, hogy a start jól sikerült és a továbbiakban is minden lehetőség arra mutatott, hogy a magyar főváros a dunai medencének legvirágzóbb bázisa lesz, arra azonban senki sem gondolt, hogy *Vajna* Ede tanácsnok kezelésébe utalják ezt a jobb sorsra hivatott intézményt.

Közgazdasági szempontból csaknem a nullával egyenértékü most a ferencvárosi helyikikötő: parlagon hever és az értékesítés érdekében nem történik egyetlen komoly lépés sem.

Mindazok a függő kérdések, amelyeket a gazdasági érdekeltségekkel és az állammal kellett volna rendezni, megbújnak az ügyosztály ekhós szekerének mélyében és talán fel szabad vetni a kérdést, hogy mi rejlik a nyilvánosság fényköréből elvont kikötő-probléma mögött? Tökéletes titokzatosság fedi most a ferencvárosi kikötő sorsát, amelyről *fantasztikus hírek kerültek szárnyra és csak attól kell félni, hogy ezek a kombinációk végeredményben fedik a valóságot.* Ahogy általában a szóbanforgó ügyosztály elbíráló tekintetét ismerik, valószínűleg helytálló az az értesülés, hogy

Vajna Ede tanácsnok a ferencvárosi kikötőt a Soroksári-úton lassan, de bizonytalanul épülő élelmiszer-nagyvásár függelékének kívánja alárendelni,

ami azt jelenti, hogy *teljesen megszüntetik a kikötő jellegét* és a raktárházakat, valamint a modernül felszerelt tárházakat a főváros krumpli- és káposztapolitikájának szolgálatába állítják. Hírek hallatszanak arról is, hogy

a zöldségkoncepció a soroksáriúti kofák kirakodóhelyévé akarja degradálni a nemzetközi Dunának ezt a legnagyobb jövőjü állomását,

ahová az eredeti elképzelés nem sárgarépa-zsákokat és zeller-kötegeket, hanem a keletről nyugatra irányuló nemzetközi forgalom árutömegeit kívánta felhalmozni. A közélelmezési stílustalanság ellen a legnagyobb erővel kell tiltakoznia nemcsak a törvényhatóság testületeinek, hanem az egész magyar közgazdasági életnek, mert

a jóvá nem tehető rövidlátás behozhatatlan károsodásokat okozhat a nemzeti érdekeknek.

Tiltakozó szavak helyett azonban *dörömbölő harsonára* van szükség, hogy a közélelmezési ügyosztály valóban meghallja a közvélemény jogos felháborodását.

BECSEY ANTAL: Nem történt semmi a kikötő kihasználására

A fővárosi kikötő ügyét tettük szóvá *Becsey* Antal törvényhatósági tanácstag, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke előtt, ki tudvalevőleg legkiválóbb szakértője a kikötővel összefüggő összes problémáknak. A kikötő sorsáról és az új elgondolással kapcsolatos hiresztelésekről

Becsey Antal

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ebben a nagy gazdasági zűrzavarban, amely ma Európaszerte dúl, mindenütt nálunk is elhomályosodtak bizonyos fontos problémák, azonban most mégis előtérbe került a budapesti kereskedelmi és ipari kikötőnek az ügye. A dolog aktualitását az idézte fel, hogy *a ferencvárosi kikötő a közélelmezési ügyosztály hatáskörébe került,* ahol a nagy élelmiszervásár közeli megnyitásával egyidejüleg javaslat készült a nagyvásárnak a kikötő

keretébe való befoglalására. Ez a tervezet sok tekintetben jogos kifogásokra adhat okot, mert

a szabad Dunával való kapcsolat még mindig nincsen biztosítva és kétségtelen, hogy enélkül jelentékeny közgazdasági tartalommal a kikötőt ellátni nem lehet.

Pedig az állam és a főváros együttesen 8—10 millió pengőt ruháztak be ebbe az alkotásba és *szinte szánalmas az a kép, hogy a kikötő kihasználására nem történt semmi és így a közgazdasági életbe való bekapcsolódásra még mindig nem lehet számítani.* Most olyan vélemények alakultak ki, hogy a közélelmezési ügyosztály a kikötőt a maga céljaira vegye igénybe és a létesítményt a közélelmezés szempontjából domináló szerephez juttassa. Már régebben szó volt arról, hogy a kikötőnek jelentősebb ügykört adnak ebben a vonatkozásban is azzal, hogy kofakikötőt létesítenek a Duna-Tiszaköz élelmiszer felhozatalának szétosztására. Annyiból merültek fel azonban kétségek a terv egészséges voltái illetőleg, hogy

ma még nem tudjuk, hogy milyen irányban fog fejlődni a kikötő.

Nem szabad és nem lehet tehát csupán elméleti irányok után haladni, hanem *meg kelll várni a praktikus élet útmutatását* és ebből a szempontból örömmel kell üdvözölni az Iparkamarának azt a lépését, hogy ujonnan létesített kikötő-bizottsága most már *soronkivül tüzi napirendre az összes aktuális kérdések megvitatását.* Ez a bizottság, amely tanácskozásaiba bevonja az összes érdekképviseleteken kivül a főváros és az állami kikötők igazgatóságait is, valószinűleg már a jövő héten összeül, hogy *véleményt adjon a kikötő mikénti hasznosításáról.* Az az elgondolás,

hogy a kikötő kizárólag élelmiszerkikötővé alakittassék át, szerintem nem helyes, mert a fővárosnak nemcsak az élelmiszerek tárolására, hanem a tégla, az építőanyagok, a kavics, a homok, a szén elhelyezésére is helyet kell adnia.

Tűrhetetlen, hogy a főváros belső dunapartjain éktelenkedjenek a kavics és szénhegyek, amelyek számára megfelelő helyről kell gondoskodni, miértis megfelelően kompenzálható átrakodással a ferencvárosi kikötőt kell rendelkezésre bocsátani. Fel vannak halmozva a főváros egyetlen tárházában a rotációs papírok, olaj- és zsiradékanyagok, valamint rengeteg fa, amelyeknek kirakodási lehetőségeit az érdekeltségek meghallgatásával lehet csak megszervezni. *Az Iparkamara mindenesetre kooperációs munkát fog kifejteni a hatósági tényezőkkel* és nagyon helyesen irányító szerepet vállal ennek a nagy közgazdasági létesítménynek a mikénti fejlesztésére. További probléma, hogy

az állam és a főváros együttműködése szabályoztassék,

mert az egyenás mellett elterülő két kikötőintézmény komoly összműködésének hiánya beteg helyzetet teremt. Meg kell találni a módját az *egységes gazdaságpolitika* feladatainak megoldására és ez a kérdés ugyancsak az Iparkamara kikötőbizottságának állásfoglalását kívánja. Szükséges, hogy nemzetközi viszonylatokban szerződéses megállapodások érvényesüljenek, ami az árúcsere szempontjából annál fokozottabb jelentőséggel bír, mert ez ma elsőrendű valutaproblémát is jelent és nekünk döntő súllyal kell arra törekedni, hogy külkereskedelmi és gazdasági érdekeinket elősegítsük. *Az összes érdekelt tényezők bizonyára megtalálják a megfelelő alapot, a kikötő összegyü és célirányos fejlesztésére.*

*

A fenti nyilatkozat széles perspektivát tár elő a fővárosi kikötők feladatköréről, amely mindenesetre komolyabb lehetőségeket mutat, mint azt, hogy *a helyi kikötőt kizárólag a közélelmezés napi szükségleteinek ellátására fordítsák.* Remélhetőleg az Iparkamara kikötőbizottsága túlteszi magát a közélelmezési ügyosztály kiesinyes tervén és a ferencvárosi kikötőt az egész magyar közgazdasági élet szolgálatába állítja.

vatal jelentését az álláshalmozásokról, így tehát az egész kérdés nincs még lezárva.

Az álláshalmozások ügye ebből kifolyólag a csütörtöki tanácsülésen még nem intéződik el véglegesen.

— A jelentés beszámol arról, hogy már eddig is milyen intézkedéseket tett a polgármester az álláshalmozások megszüntetése érdekében.

Egyes álláshalmozókat már január 1-ével elbocsátottunk, másokra pedig most február 1-én kerül a sor.

Az elbocsátások *főképp a segédszemélyzet körében* történnek és épp ezért

ezeknek az állásoknak megszünése nem fog maga után állásüresedéseket vonni.

Az elv az, hogy az illető üzem, intézmény, hivatal megmaradó rendes személyzete *pótolja a maga keretében az elbocsátott munkaerőt, annak munkáját.*

— A jelentés a *szerződéssel bíró* „álláshalmozások" ügyét csak érinti, ebben a kérdésben ugyanis még nem volt módjában intézkedéseket tenni a polgármesternek. A törvényhatósági tanács majd a jelentés — és nem javaslat — alapján az álláshalmozási probléma e részére vonatkozóan is állást foglalhat.

*

Informátorunk ezután még elmondotta, hogy

az egész kérdést véglegesen a statusrendező javaslat fogja majd megoldani,

amely javaslat elkészítése nagy erővel folyik, a munkálatok gyors tempóban haladnak előre, úgyhogy *rövidesen a statusrendezési előterjesztés is a törvényhatósági tanács elé fog kerülni.*

Csütörtökön újra a tanácsülés elé terjesztik a villamostarifa módosítását

A villamostarifa módosításának sok tekintetben félreismert tervezetét a közüzemi szakbizottság tudvalevőleg visszautasította és ezért az Elektromosművek igazgatósága újabb tervezetet készített, amelyik lényegében azonos az előbbi elgondolással, csupán *a kisfogyasztók számára biztosit méltányosabb lehetőségeket.* A módosított tervezet szerint azok a fogyasztó-tömegek, amelyek a multévi kontingens határán belül veszik igénybe az áramot, változatlanul megfizetik az 5.4 filléres tarifát, de ha az áramfogyasztásukat takarékosabban kívánják beosztani, akkor *visszatérítésben részesülnek.* A tervek szerint ez a jóváírás, vagy készpénzvisszatérítés mikénti formája csak később kerül tisztázásra, mert elképzelhető az is, hogy a fogyasztó számlájának javára történő kiigazítása helyett készpénztérítést is adnak az Elektromosművek. Ez a részletkérdés még nem bontakozik ki teljes világossággal a tervezetből, azonban bizonyos, hogy eliminálja azokat a kifogásokat, amelyeket a közvélemény a kisfogyasztók megvédelmezése érdekében hangoztatott. Az új reformról

illetékes helyen

a következő közlést tették a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— Az Elektromosművek kénytelen volt eredeti javaslatát megfelelően módosítani és a különböző számítások alapján úgy megoldani ezt a kérdést, hogy

az eredetileg is kontemplált jövedelmezőség nagyjából fennmarad.

Nagyon érdekes az a számítás, amelyet a méltányos elbírálásra minősített kisfogyasztók számaránya mutat, mert kiderül, hogy *a 170 ezer főnyi fogyasztónak csupán egytized része az, akiknek érdekében az egész javaslatot át kellett dolgozni.* A legújabb módosítás sem mellőzi az *árammérők bérleti díjának* rendszerét, amelyre feltétlenül szükség van, hogy a költségvetésben is lefektetett 1.5 millió pengős bevétel a főváros háztartásának rendelkezésre álljon. Meggyőződésünk szerint

az illetékes szakbizottság most már hozzájárul az enyhébb javaslathoz, mert ellenkező esetben le kell mondani a tarifarevizió gondolatáról

és ezzel egyidejűleg arról is, hogy *a főváros, mint az Elektromosművek gazdája, hozzájuthasson az e címen remélt többletbevételhez.*

*

Értesülésünk szerint a világítási szakbizottság *szerdán* tart ülést és az általa elfogadott javaslatot a csütörtöki tanácsülés elé terjeszti. Erre a gyorsaságra azért van szükség, hogy az árammérő bérleti rendszert visszamenőleg január elsejétől már a februári számlákon is érvényesíteni lehessen.

„Álláshalmozás" problémája a csütörtöki tanácsülésen

Február elsején számos álláshalmozót elbocsátanak, de az igy megürült állásokat nem töltik be

A főváros törvényhatósági tanácsa még a karácsonyi ünnepek előtt *utasította az elnöki ügyosztályt, hogy az úgynevezett álláshalmozók ügyében február elsejéig tegye meg javaslatát. Gallina* Frigyes dr. tanácsnok, az elnöki ügyosztály vezetője felhívta a városi üzemek, intézmények és hivatalok vezetőit, hogy *az álláshalmozók névsorát terjesszék be* és egyben nyilatkozzanak arra vonatkozóan is, hogy ezek közül mely alkalmazottakat tudnának nélkülözni. *A válaszok még nem érkeztek be minden intézménytől,* az elnöki ügyosztály azonban mégis

elkészítette jelentését,

hogy eleget tegyen a törvényhatósági tanács terminusra kitűzött rendelkezésének. Hetekig tartó munka után az elnöki ügyosztály *hétfőn készült el a jelentéssel* és nyomban bemutatta *Liber* Endre alpolgármesternek.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa az álláshalmozások megszüntetésére vonatkozó jelentés ügyében

illetékes helyhez

fordult, ahol a nagy óvatossággal kezelt előterjesztésről a következőket mondották:

— A polgármester úr a január 28-i tanácsülésen eleget tesz a törvényhatósági tanács ama határozatának, hogy az álláshalmozások ügyében február 1-ig tegyen jelentést. Eltérően a rendes szokástól, nem sokszorosíttatjuk,

csak szóbeli jelentés lesz,

aminek az az oka, hogy még nem küldte be minden hi-

Székesfővárosi Autobuszüzem

Autobuszok a Nagykörúton

A Székesfővárosi Autobuszüzem értesíti a m. t. utazóközönséget, hogy **1932. évi január hó 25-étől (hétfőtől) kezdődően** a Boráros-tér és Lipót-körút Pannonia utca között **a NAGYKÖRÚTON át 12-es jelzéssel autobuszjáratokat indít.**

Az autobuszok megállóhelyei:

a József-körúton: a Práter-utcánál, a József-utcánál, a Népszinház utcánál; **az Erzsébet-körúton:** a Dohány-utcánál, a Wesselényi-utcánál; **a Teréz-körúton:** az Andrássy-útnál (Oktogon), a Nyugati pályaudvarnál; **a Lipót-körúton:** a Kohány-utcánál.

Szakaszbeosztás:

I. szakasz: Boráros-tér—Wesselényi-utca
II. szakasz: Práter-utca—Andrássy-út (Oktogon)
III. szakasz: Dohány-utca—Pannonia-utca

Az autobuszok 2—5 perces időközökben közlekednek és az első kocsi: a Boráros-térről 7⁰⁰ órakor, a Pannonia-utcától 7⁰⁰ órakor; **az utolsó kocsi:** a Boráros-térről 10⁰⁰ órakor, a Pannonia-utcától 10⁰⁰ órakor indul.

A viteldíjak azonosak a többi vonalakon érvényben levő viteldíjakkal.

Budapest, 1932. évi január hó 19-én.

A Székesfővárosi Autobuszüzem Igazgatósága.

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS Rényi Károly

A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 2.
Fennáll: 1768 óta. Telefon: Aut. 893-24

Mindennemű katonai térkép, autótérkép, turistatérkép, Utikalauzok Vasuti menetrendek.

Tüzifa, szén, épitési anyagok
RINGWALD SÁNDOR Bpest, X. Belső Jászberényi-út 14
Telefonszám: Kőbánya 76—64
VÁROSI TISZTVISELŐKNEK FIZETÉSI KÖNNYITÉSEK

KARBURÁTOR SPECIALISTA
BOSCH SERVICE VAS UTCA 16
TELEFON: JÓZSEF 393—73. SZÁM.

Krayer
Lakkok
Festékek
Krayer E. és Tsa Bpe t, V., Váci-út 34

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KÁLMAN Budapest, V., Klotild utca 3. Telefon: 28—1 46.

HIRSCH LÁSZLO
UT-, VASUTÉPÍTÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, I., ELEK-UTCA 9/a. TELEFON: 69-5-45

Pesti kirakat

Kegyelemdöfés a Széchenyi-fürdőnek

Az állam kezdte. Elhatározta — bizonyára alapos oka volt rá —, hogy üzemeket szüntet meg és üzemeket ad bérbe. Parádra már akadt is bérlő, Lillafüredre senki sem mer vállalkozni... No, mindegy, a dolog menni fog a maga útján.

A fővárosnak és üzemeinek azonban lényegesen más a helyzete. A fővárosnak igen nagy többségben olyan üzemei vannak, amelyek jól jövedelmeznek, vannak közöttük monopolisztikus jellegűek is, ami pedig nem közszükséglet kielégítésére szolgál, vagy deficites, azok közül a legtöbb egyetlen könnyeseppet sem érdemel meg, ha megszüntetik.

Elvi álláspontja tehát természetszerűen az a fővárosnak, hogy üzemeit bérbe nem adja, el nem idegeníti. Ha azonban olyan ajánlatot kapna, amely egyik vagy másik üzem hasznothajtását lényegbevágó módon emelné: hát ezen legalább is gondolkozni lehetne, sőt kell is.

Ne üljünk fel a demagógiának: nem igaz az, hogy a főváros kezében — persze, *ha jó vezetés alatt van* — nem jövedelmezne, nem lenne rentábilis az az üzem, amelyben a magántőke is „fantáziát" lát. Az sem törvény, hogy ami jó a magánkézben, az okvetlenül tönkremenne városi kezelésben. Sőt — amint azonnal kiderül — a magántőke is csak az olyan fővárosi üzem bérbevétele után epekedik, amely a főváros kezében sem deficites.

Vegyük csak egy kicsit szemügyre azokat a bel- és külföldi ajánlatokat, amelyek mostanában igen zajosan jelentkeznek a *budai* fürdők körül.

Nem igen tudnánk elképzelni, hogy a gázgyár, az elektromosművek, vagy a vízművek magánkézbe kerüljenek, de hogy a főváros fürdőit *kedvező feltételek mellett* bérbeadják, ez ellen döntő fontosságú argumentumot nem igen lehet felhozni. A fürdők, szállodák, amelyeknek vezetése igen élénk és igen nagyvilági szellemű kereskedelmi és üzleti vezetést igényel, fürge magánvállalkozás keretében talán jobban érvényesülhetnek. Nagystílű vállalkozók, akik esetleg a világ más tájain, hatalmas metropolisokban, idegenforgalmi gócpontokon is szereztek tapasztalatokat, akinek már hasonló világhírű üzleteik is vannak, nemcsak nagy hasznot hajthatnak a fővárosnak, de Budapest-fürdőváros ideájának megvalósítása felé is nagy lendülettel vihetnek bennünket.

Ilyen bérlőkről igenis lehet beszélni; *de igen erélyesen tiltakozunk ezeknek a kincseknek elkótyavetyélése ellen.*

Az eddig megtett ajánlatok közül az *egyik* nem vállalkozik egyébre, csak az üzem továbbvitelére. Az egésznek nincs így jelentősége. A *másik* ajánlat — amelyet *Gellér* úr képvisel — igér ugyan beruházásokat, ötleteket, terveket, szándékokat csillogtat meg — *a távolból.* A csillogást azonban némi köd, *a vis-majornak sűrűn alkalmazott köde homályosítja el.* Ködöt, homályt, bizonytalanságot látunk az egész vállalkozási szándék körül.

És itt jutottunk el fejtegetésünk elején kifejezett aggodalmunkhoz, hogy a magánkéz csak ott nyúl a fővárosi üzemek után, ahol ezek az üzemek a főváros kezében is deficitmentesek. A főváros fürdőire beérkezett — bevalljuk, egyébként is labilis értékű — ajánlatoknak az a legnagyobb hibájuk, hogy *csak a budai fürdőkre pályáznak.* Hát ezekkel a fürdőkkel eddig sem volt baj, ezekre eddig sem fizetett rá a főváros, ezeknek „megmentése" ezentúl is lehetséges, az idegenforgalom fejedelmei nélkül. Egyetlen olyan ajánlat sincs azonban, amely a *Széchenyi-fürdőre* vetné ki hálóját, a Széchenyi-fürdőre, amely bizony elég jelentős deficittel kedveskedik a fővárosnak.

Ha ez a deficit nem is nagyon vonzó, de azoknak, akik Budán aratni akarnak, Pesten némi áldozatot kell hozniok. Ne az amúgy is világhírű Gellértben mutassák meg, hogy idegenforgalmi apostolok és amerikai stílusú üzletemberek, hanem a Széchenyiben. A fővárosnak, ha saját érdekeit okosan képviseli, megmásíthatatlan feltételként kell kimondania, hogy *a budai fürdők a Széchenyi-fürdő nélkül nem kaphatók.* Ha a budai fürdőket bérlik csak, akkor egészen természetes, hogy *a főváros bérbeadott fürdői a legélkeseredettebb üzleti harcot, a legkérlelhetetlenebb versenyt fogják vívni a bérbe nem adott fürdők ellen.* A budai fürdők bérbeadása megpecsételi a Széchenyi-fürdő sorsát, amely ezen az úton tökéletesen el fog merülni a deficit mocsarában. Maga a főváros lesz az, amely ennek az intézménynek a kegyelemdöfést megadja.

VECSEY JENŐ
okleveles gépészmérnök
kereskedelmi és ipari r.-t.
BUDAPEST, VIII., KISSTÁCIÓ-UTCA 11
TELEFONOK: J. 339-02, 351-99, 394-86
TRANSZMISSZIÓ-OSZTÁLY:
Teljes előtétek és közlőművek F & S precíziós golyóscsapágyakkal, Dickbalata-, Roland-gummi- és Inexbőrszíjak, Crescent-szíjkapcsok
ALAKULT 1905-BEN

Felbuzdulva a nagykörúti autobuszforgalom sikerén, több új útvonal megszervezését készítik elő

Biztosítják a közmunkák egyenletes kiadását — Az új villanytarifa komoly engedményeket hoz a kisfogyasztók részére

Általános megelégedéssel fogadta a főváros közönsége az *Autobuszüzemnek* azt az újítását, amellyel hétfőn a nagykörúton is üzembehelyezte a gyors és kényelmes járműveket. Ezt a kísérletnek szánt új relációt *már az első órákban pártfogásába fogadta az utazóközönség* és ezért mindinkább felhagzik az a jogos kívánság, hogy *számos elhanyagolt városrész számára is rendszeresítsék a forgalomnak ezt a komoly lehetőségét.* Az autobuszok esetlehes új vonalairól folytattunk beszélgetést

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselővel, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az újonnan kezdeményezett közlekedési politikának komoly sikerét jelenti *a nagykörúti autobuszjárat bevezetése,* amely igen hasznos tanulságot jelent arra nézve, hogy

az autobusznak még ott is van létjogosultsága, ahol eddig kizárólag a villamos bonyolította le a közlekedést.

Amint bebizonyosodott, a nagykörút túlzsufolt villamosforgalma csak kismértékben morzsolódott le az autobuszok járatása révén és így súlyos károsodástól a villamosvasútnak sem kell tartania. Annál érdekesebb, hogy a nagykörúti villamosforgalom alig számbavehető csökkenése mellett *az autobuszok állandóan sok utasokkal járnak,* bizonyítékául annak, hogy

a közönség mindkét járművet igénybeveszi, ha utazásának időtartamát megfelelően be tudja osztani.

Természetes, hogy ezek után *fokozottabb figyelmet kell fordítani a további relációk megszervezésére,* aminek egyetlen akadálya most, hogy az autobuszpark jelenlegi méreteiben nem igen enged további fejlesztésre lehetőségeket. Ez okból keresni fogjuk az alkalmat, hogy

legalább 25—30 új autóbusz beszerzése sikerüljön

és ezért a főváros vezetősége tárgyalást fog kezdeni a szóbajöhető gyáripari érdekeltségekkel. Ha ebben a vonatkozásban sikerül megfelelő megegyezést létesíteni, *úgy Budapest közönsége a közeljövőben megkapja a közvetlen autobuszjáratokat a VI. kerület külső részére, a Zuglóba és Budán a Fehérvári-út környékére.*

Szóvátettük *Kozma* Jenő előtt azt a panaszt, hogy mintha megállott volna a fővárosi közmunkák kiadása.

— A fővárosi költségvetés komoly tételeket sorakoztat fel, — úgymond — a közmunkák ellátására és ha talán pillanatnyilag zökkenő mutatkozik, ennek a magyarázata adva van: a költségvetés még nem nyerte el a kormányhatóság jóváhagyását és ezért

a törvény arra kötelez, hogy a kiadásoknál a tavalyi kereteket kell betartani.

Különben is az a törekvés a városházán, hogy *a közmunkákat egyenletesen adják ki és az érdekeltségek foglalkoztatását ne tömörítsék az év első hónapjaira,* hanem olymódon osszák be, hogy ha nem is túlzsúfoltan, de rendszeresen lehessen pályázatokat kiírni az év összes időszakaiban. Azt hiszem, hogy

a közmunkákkal kapcsolatos panaszok sok tekintetben látszat-okok miatt állottak elő,

mert nem szabad elfelejteni azt sem, hogy a kemény téli időszakban természetszerűleg vissza kell tartani azokat a közmunkákat, amelyeknek az elvégzését csak a melegebb időjárás folyamán lehet biztosítani.

Felemlítettük *az új villanytarifára* vonatkozó javaslatot, amelyet a törvényhatósági tanács esütörtöki ülése vesz előreláthatólag tárgyalás alá. *Kozma* Jenő tudvalevőleg kezdettől fogva azt az álláspontot képviselte igen energikusan, hogy az Elektromosművek tarifájának megváltoztatása semmiesetre sem történhetik olymódon, hogy az teherként nehezedjen a kisfogyasztókra, akiknek az érdekeit feltétlenül meg kell védelmezni.

— Teljes tudatában vagyok annak, — mondotta *Kozma* Jenő — hogy az Elektromosműveket nagy érdekek fűtik, amikor tarifareformjával a maga jövedelmezőségét és kapacitásának jobb kihasználását akarja biztosítani. Kétségtelenül lehet találni olyan összeegyeztetést, ami ezeket az érdekeket megvédelmezi, azonban

változatlanul elleneszegülnék olyan reformnak, ami a kisfogyasztókra helyezné a terhek túlnyomó részét.

Tudomásom szerint az új javaslat már *tesz némi engedményt* abban az irányban és ha azoknak a kímélyítése még fokozottabban sikerül: úgy nem látom akadályát annak, hogy a tarifareform életbelépjen.

*

Kozma Jenő egyébként a mult hét eleje óta könnyű influenzában megbetegedett és ezért távoltartotta magát a városházi ügyek intézésétől. Betegsége most már mulóban van és a legközelebbi napokban remélhetőleg ismét bekapcsolódik a fővárosi ügyek irányításába.

Árlejtés nélkül!

Tiltakozás az Egységes Községi Polgári Párt értekezletén

Az *Egységes Községi Polgári Párt* törvényhatósági bizottsági tagjai hétfőn este *Becsey* Antal társelnök elnökletével pártértekezletet tartottak, amelyen résztvettek: *Bánó* Dezső, *Németh* Béla, *Andréka* Károly, *Glücksthal* Samu, *Papp* József, *Martin* János, *Dorner* Gyula, *Pompéry* Elemér, vitéz *Lázár* Domokos, *Héder* Lajos, *Éber* Antal, *Harrer* Ferenc, *Máté* István, *Tóth* Gábor, *Bayer* Antal, *Piazza* Győző, *Wellisch* Andor, *Gaár* Vilmos, *Barla-Szabó* József, *Szabó* Sándor, *Nagy* Antal, *Oszoly* Kálmán, vitéz *Barczy-Barczen* Gábor, *Usetty* Béla, *Body* Tivadar, *Orova* Zsigmond, *Scheuer* Róbert, vitéz *Martsekényi* Imre, *Burghardt-Bélaváry* Rezső és vitéz *Árvátfalvy-Nagy* István bizottsági tagok.

Becsey Antal mindenekelőtt bejelentette, hogy *Kozma* Jenő elnököt gyengélkedése akadályozta, hogy az értekezleten megjelenjen, majd üdvözlte *Dorner* Gyulát, mint új tanácstagot és *Tóth* Gábort abból az alkalomból, hogy bekerült a törvényhatósági bizottságba. Azután meleg szavakkal parentálta el *Battenberg* Lajost és *Zelliger* Vilmost, a párt volt bizottsági tagjait.

Napirenden *a munkanélküliség kérdése* szerepelt, ezzel kapcsolatosan

a párt a legenergikusabban követelte az álláshalmozások megszüntetését a fővárosnál.

Ezután az *ínségakciónál* tapasztalható bürokratikus intézkedéseket kritizálták és azt kívánták, hogy a rászorultak *hosszabb vizsgálat nélkül kapjanak természetbeni segítséget.*

Éles kifakadások hangzottak el a főváros vezetőségének azon intézkedésével szemben, mely szerint

az építendő szükséglakások 400.000 pengős munkálatait árlejtés nélkül adták oda a vállalkozóknak olyan válságos időkben, amidőn az iparosok ezrei vannak munka nélkül.

A párt megbízta, hogy ezt a közgyűlési határozatot súlyosan megsértő eljárást *Martin* János tegye illetékes helyen szóvá. A vitában résztvettek *Dorner* Gyula, *Piazza* Győző, *Payr* Hugó, *Wellisch* Andor, *Martin* János, vitéz *Barczy-Barczen* Gábor és *Máté* István.

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Uj muzeum nyilik a fővárosban

Napfényre kerülnek Buda fénykorának beszédes emlékei

A tavasszal, valószínüleg husvétra új, érdekes és különösen kulturhistóriai szempontból nagyértékü látványossággal gazdagodik a magyar főváros. Régóta érezték egy olyan múzeum hiányát, amely a főváros ősi eredetü emlékeit foglalná magában és különösen sokat reklamálták ezt a gyüjteményt a Budapestre érkező külföldi turisták. Az anyag nagyrésze eldugva, vagy szétszórva eddig is meg volt. Néhány esztendővel ezelőtt *Kuzsinszky* Bálint, a Fővárosi Múzeum igazgatója már megkezdte az anyag rendezését, megtalálták az arra alkalmas helyet is, a Halászbástya északkeleti nagy saroktornyában, az úgynevezett *Primástoronyban*, amely több földszinti és emeleti termet foglal magában. Itt helyezték el a székesfőváros középkori és renaissance-korbeli épitészeti emlékeit, mert ezek alkotják az új múzeum gyüjteményének legnagyobb részét. Több, mint 500 esztendő kulturájának bizonyítékai ezek a kövek, amelyek *Buda dicsőséges multjáról beszélnek.*

Az új múzeumról

Némethy Károly tanácsnok,

a művészeti ügyosztály vezetője a következőket mondta el a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— Főképpen három helyről kerültek elő a múzeum darabjai: a Mátyás-templomból, a domonkosok egykori kolostorából és Zsigmond és Mátyás királyok hajdani palotáiból. De van köztük régebbi, XI., XII. századbeli emlék is. Igen érdekes egy fantasztikus állatfejekkel diszitett szökőkút töredéke, amely Zsigmond korából származik és egy XIII. századból való pillérfő, több siremlék az elpusztult domonkos-templomból,

a hajdani Szent Miklós-templom néhány gótikus kőmaradványa.

Ezeknek az utóbbiaknak nagyrésze akkor került napvilágra, amikor a Halászbástyához tartozó északi sétányt rendbehozták. Akkor találták meg az egykori Szent Miklós-templom bástyafokra könyöklő szentélyét is. Ennek a padozatát alkották a múzeumban lévő, budai vörösmárványból készült sirkövek. Sajnos, ezek a kövek a romok kiásásakor megjelenésükor megsérültek, de mai állapotukban is értékes művelődéstörténeti emlékek. Mostani helyükön gyönyörűen illeszkednek bele a Primástorony kápolnakoszorúja fülkéibe.

— Igen érdekes az 1378-ból való *címerjelvény*, amely valószínűleg *Nagy Lajos udvari kocsisáé volt*, akinek a király nemességet adományozott. Két sírkövön *Henrik* és *Benedek*, firenzei humanisták nevét lehet olvasni, egy másikon *Comoi Zakariását*. A legnevezetesebb valamennyi között

Stibor vajda fiának, János Zsigmond főkamarásnak a sírköve,

amelyet nemcsak címer diszit, hanem az elhunyt álló alakja is. A Primás-torony emeleti galériájában vannak *Mátyás* és *Zsigmond* palotáinak emlékei. A töredékek is elárulják, hogy valóban milyen pompás lehetett Zsigmond gótikus és Mátyás renaissance palotája.

— Sok volna felsorolni a múzeum gazdag gyüjteményét, amely a nagyközönség számára még nem hozzáférhető, mert az új múzeumot, sajnos, füteni nem lehet és igy csak a tavasszal nyitják meg. Az új múzeum, mint a *Székesfővárosi Múzeum egyik osztálya*, minden bizonnyal nemcsak a magyar közönség érdeklődését fogja nagyban megnyerni, hanem a külföldi látogatókét, főleg

a világ tudósai és történikusai számára beszédes bizonyiték arról az ezeréves magyar kultúráról, értékről és energiáról, amit a világ számára a magyar nemzet jelent,

s amelyet mostanában fokozott erőfeszitéssel próbálnak ellenségeink lekicsinyleni, meghamisitani vagy egyszerűen letagadni.

A művészeti ügyosztály rendkivül szük büdzsével dolgozó munkaprogramjához tartozik a *Rothermere* lord által ajándékozott és Párisban készült *Magyar Fájdalom* szobrának felállitásán kivül, az *Erzsébet királyné-szobor* elhelyezése, a *Lechner* Ödön-szobor, a *Gárdonyi* Géza-szobor, a *32-es emlékmű*, az *Árpádházi* Szent Erzsébet és *Tisza* István szobrának megvalósitása. Az utóbbi feladatok részben az állam, részben a társadalom áldozatkészségét várják.

Uj gyógyvizes forrás a Gellérthegy tövében

Weszelszky professzor a budapesti gyógyforrások jövőjéről és a bérbeadás eshetőségeiről

A székesfővárosi gyógyfürdők, gyógyforrások és a Szent Gellért-gyógyszálló bérbeadásának kérdése a közeljövőben ujra foglalkoztatja a főváros vezetőségét és hamarosan eldől, hogy a székesfőváros vagyonának egyik számottevő értéke: a gyógyfürdők és gyógyszállók megmaradnak-e a főváros birtokában, vagy magánvállalkozók kezelésébe kerülnek?

A tervezett bérbeadás és a fürdőváros különböző aktuális problémái dolgában kérdést intéztünk *Weszelszky* Gyula dr. egyetemi tanárhoz, a *Rádiumintézet* igazgatójához, a kiváló hidrológushoz, aki a főváros gyógyforrásainak egyik legalaposabb ismerője, régi kutatója és a főváros önzetlen tanácsadója.

Weszelszky Gyula professzor

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— Ami a gyógyforrások és fürdők bérbeadását illeti, anélkül, hogy ennek a kérdésnek a bírálatába akarnék bocsátkozni, csak arra utalok, *hogy a nagy idegenforgalmat produkáló külföldi gyógy- és üdülőhelyek forrásai köztulajdonban vannak és ezek propagandáját is leginkább a község intézi, a költségeket pedig a gyógydij fedezi.* E berendezések egyik típusa és legjobban reprezentáló példája *Karlsbad*. Itt a források szintén a város tulajdonában, mig a szállodák, penziók kizárólag magánosok kezében vannak. A forrásokat a város gondozza. A város tartja fent a közel 100 kilométernyi sétautakat, a város épittette a kolonnádokat és a város gondoskodik a propagandáról is. A másik típus *Badgastein*. Itt a források ugyancsak a község tulajdonában vannak, a szállodák pedig magánkezekben. A vizet itt főként gyógyfürdőkül használják. *Aki egy hétnél hosszabb ideig ott tartózkodik, köteles hetenként legalább 3 fürdőjegyet magvenni*, fürdőnként 5 sillingért, akár használja, akár nem. A jegyeket a község adja ki, s bár a legtöbb fürdő magánkézben van, utánuk a város jelentékeny részesedést kap.

— Tisztában vagyok azzal, hogy

Budapestre egyik példát sem lehet átplántálni, hanem egészen speciális rendezésre van szükség.

Mindenesetre a főváros érdeke, hogy az előbb emlitett kormányrendelet a székesfőváros meghallgatása és az érdekeltségek, a szakértők véleményének ismerete után mielőbb megjelenjék, mert *csak azután alakulhat ki a Rudas-fürdő, mint természetes mag körül, a budai Dunaparton és a Tabán helyén a tulajdonképpeni fürdőváros.*

— A fürdők és források bérbeadásának kérdésétől egészen függetlenül

az elmult évben is folytatta a főváros a nagyértékü gyógyforrások ujrafoglalásának fontos munkáját.

Most folyik a *Török-forrás* átfoglalása, amely éppúgy sikerül majd, mint a *Mátyás-forrásé* és mellette az új *Beatrix-forrásé*. A Török-forrás a Gellért-szobor tövében fakad a sziklából, s mostanáig kis vasajtó zárta le, úgyhogy a nagyközönség jóformán nem is tudott róla. Az újrafoglalás során a *forrás barlangját meglehetősen kibővittette a főváros és ott később*

ivókurára is be lehet rendezni.

A barlang bejárata elé kis vaskapu készül, amelyen a közönség bemehet és láthatja, amikor a hegy mélyéből a meleg gyógyvíz előtör. Egyébként az újrafoglalás során a Török-forrás tőszomszédságában

újabb forrásra bukkantunk,

amely erősen kénes: az analizálása most van folyamatban.

Pénz nélkül

kétszobás, komfortos, kertes családiház Budapesten

villamos mentén, A GUTENBERG CSALÁDIHÁZÉPITŐ SZÖVETKEZET minden tagjának életbiztositás formájában — külföldi tőkével — 1932-ben beköltözhető összkomfortos házat épittet havi 55 pengős lakbérfizetéses törlesztéssel. Részletes felvilágositás és tervrajzok a szövetkezet irodájában, VI., LÁZÁR-UTCA 16., II. EMELET, naponta délelőtt 9—1-ig, délután 4—7-ig, vasárnap délelőtt 9—1-ig. Telefon 130—05.

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK

Vizművek, vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele

Budapest, II., Margit-körut 58. Telefon: Aut. 514-80

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a székesfővárosi **javadalmi őrségi legénység cipőinek és a székesfőváros hivatásos tüzoltólegénység csizmáinak javitására** és szállitására nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállitási és vállalati feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott, 1.60 pengős állami és 1.60 pengős fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat **1932. évi február hó 23-án (kedden) délelőtt 11 óráig** a székesfőváros polgármestere XI. ügyosztályában (IV. ker., Központi városháza II. em. 235. ajtószámú szobájában) közvetlenül vagy posta útján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Az ajánlatok felbontása ugyanazon a napon, a fent megjelölt helyen, délelőtt 11 órakor történik és ezen a felbontáson az ajánlattevők vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek. Elkésve érkező vagy az előirt kellékeknek nem megfelelő ajánlatokat a polgármester nem fogja figyelembe venni.

Az általános és részletes feltételek, valamint az ajánlati mintalapok nyomtatványai a székesfőváros gazdasági hivatalában (IX., Gyáli-út 3/b szám alatt) köznapokon délelőtt 9—1 órák között diitalanul megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros polgármestere fenntarthatja magának a jogot, hogy az ajánlatok között, a megajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, a szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Budapest, 1932. évi január hó 19-én.

A székesfőváros polgármestere.

Mester és Kiss okl. épitész és épitőmester

Budapest, VII., Szobránc-utca 29. Telefon: 97-7-72

Padló- és falburkolás Műkőmunkák Cementáruk

ANDREA

Cementárugyár

Tel. 298-37. Budapest, V., Vígszinház-u. 5.

BRIXOL MÜVEK BUDAPEST

VILÁGSZABADALMAZOTT FERTŐTLENITŐ-, ILLATOSITÓ- ÉS SZAGTALANITÓ-VEGYICIKKEK GYÁRTÁSA

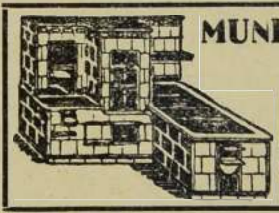
BUDAPEST, VI., LÁZÁR U. 13 GYÁR: VII., GIZELLA ÚT

Testvértelepek: Wien, Berlin, Prag, Kopenhagen, Amsterdam, Roma, Bielsko, Timisiora, Vrsec. Telefonszám: Aut. 158-23

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.

Vas-, fém- és gépkereskedése

Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

MUNKÁCSY GYULA-cég

m. kir. szab. takarék-tűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár.

Budapest, VII., Rózsa-utca 39.

Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

BUKOVA LAJOS

épületüvegező és képkeretező

IX., LÓNYAY-U. 46

Telefon: Aut. 870—26

Schöffer Nándor

asztalos- és épületfatelepe

Tel.: Aut. 866-71 Budapest, IX., Lónyay-u. 35

Közúti gőz- és motorhengerelést vállal

WOLFF ERNŐ

Budapest, I., Kelenföldi-út 1

Sürgönycim: WOLFFEKE

TELEFON: 59—9—68

SZEGEDY BÉLA JENŐ

OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER

BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Vihart támasztott a főváros 400.000 pengős építési megbízása

Szakkörökben nagy elkeseredéssel tárgyalják a versenytárgyalás mellőzését a szükséglakások építésénél

A leesökkentett költségvetésnek a közmunkák fedezetét is erősen lemérsékelt tételei érthető fájdalmat váltottak ki azoknak a vállalkozóknak és iparosoknak a körében, akik *állandó és folyamatos munkát kaptak azelőtt a fővárostól.* A törvényhatósági tanács és a közgyűlés a költségvetés összeállításánál egyaránt leszögezte azt az álláspontját, hogy

a megritkult közmunkaalkalmak igazságos elosztásával

kíván a munkalehetőségektől megfosztott vállalkozók támogatására sietni és ennek kapcsán ismételten elfogadták azt az elvet, hogy a közmunkák kiadásánál mindig *az árlejtések eredményei* lesznek irányadók.

Ebben a stádiumban történt az az óriási meglepetés, amelyikről most annyit beszélnek a városházán, sőt azontúl a különböző építkezési szakkörökben. Élénken forgatják a hivatalos *Fővárosi Közlöny* 1929. évi december 22-iki lappéldányát, amelyben olvasható annak a közgyűlésnek a jegyzőkönyve, amely a szükségmunkaakciók megindítása tárgyában összehívott rendkívüli közgyűlésen történteket ismerteti:

Martin János indítványa: A munkák kiadásánál annyira indokolt sürgős eljárás azonban *nem történhetik a nyilvános versenytárgyalások rendszerének rovására,* illetve a Közszállítási Szabályzat rendelkezéseinek figyelmenkívül hagyásával.

Liber Endre tanácsnok: *Martin* János biz. tag több indítványt terjesztett elő a tanácsi javaslat módosítására, amelyben azt kéri, hogy *a munkák kiadásánál az árlejtések semmiesetre se mellőztessenek.* Indítványának ehhez a részéhez *a tanács nevében* hozzájárulok.

Elnök: Elfogadtatik? *(A közgyűlés az indítványt elfogadta.)*

A törvényhatóság egyetemének ezt a határozatát tudomásulvette mindenki és természetes, hogy azt törvényesnek és kötelezőnek ismerte el a végrehajtó hatalmat gyakorló *tanács* és annak az új törvényben megalkotott jogutódja: *a törvényhatósági tanács* és főleg

bíztak ennek a határozatnak a betartásában azok az építőiparosok, akik a súlyos viszonyok között munkaalkalmakat remélnek a fővárostól.

Az események azonban csakhamar ráéáfoltak az autonómiának határozott utasítására, mert nem sokkal később *megszűnt minden alkalmazkodás ehhez a közgyűlési határozathoz.* Az úgynevezett magasépítési ügyosztály, amelynek helyettes vezetője akkoriban *Wossala* Sándor műszaki főtanácsos volt, intézkedett

a Róna-utcai kislakásos bérház földmunkálatainak kiadásáról,

olymódon, hogy *minden versenytárgyalás mellőzésével, Vihart Ferenc építőmestert bízta meg a munkálatok elvégzésével.* Ezt követőleg került sor a gyermekotthonnak kiszemelt

bicskei kastély átépítésére,

ahol ugyancsak *nem volt versenytárgyalás,* sőt a munkálatokat úgynevezett *regie-elszámolásra (!)* ismét *Vihart* Ferencnek juttatták.

Legújabban óriási várakozást keltett az a hír, hogy a főváros a Bihari-úton 400.000 pengős költséggel *szükséglakásokat* épít. A munkálatok tervezési része és általában az építkezéshez nélkülözhetetlen hivatalos előkészítés már hónapok óta rendelkezésre állott, csupán a fedezet hiányzott, amelyet az inségakció állami támogatásának egyik részlete címén december vége felé szavazott meg a belügyminiszter. A második ügyosztály jelenlegi vezetője: *Wossala* Sándor tanácsnok, ezúttal is *mellőzte a versenytárgyalást* és az építkezés sürgősségére való hivatkozással,

a 400.000 pengős munkálat legjelentékenyebb hányadát, a föld-, kőműves- és elhelyezőmunkákat megint csak a különös kegyben részesülő Vihart Ferenc építőmester kapta.

A közgyűlési határozattal szemben követett sorozatos mellőzés most már megmozdulásra késztette az építőiparosok érdekeltségeit is, amelyek az elmult héten *több küldöttségben keresték fel a főváros főpolgármesterét és polgármesterét,* akik előtt ismertették az őket súlyosan érintő ügyosztályi döntést. De folytatása lesz ennek a furcsa ügynek a főváros közgyűlésén is, ahol valószínűleg *pártkülönbség nélkül* felteszik a kérdést: a mai válságos időkben miért csak *egyes dédelgetett vállalkozók* juthatnak fővárosi közmunkákhoz?

Tökéletes vízszűrő készüléket konstruáltak a Vízművek mérnökei

Rövidesen szállítja a Ganz-gyár a megrendelt egységeket és nyáron megszűnnek a víz tisztátlansága elleni panaszok

A *Fővárosi Hirlap* annakidején részletesen beszámolt arról a nagy rekonstrukciós és fejlesztési munkáról, amelyet az elmult év tavaszán a Vízművek káposztásmegyeri telepén megindítottak. A munkálatok menetéről

Schara Béla főjegyző,

a vízvezetéki és világítási ügyosztály vezetője a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— A szigeti kúttelepeket és a megyeri vízművet összekötő két nagy Duna-alagút építkezése a legkisebb zökkenő nélkül, program szerint halad előre. Mint annakidején a *Fővárosi Hirlap*-ban elmondottam, a megyeri parton párhuzamosan épülnek az alagutak lejáró aknái.

A munkálatok során e héten elérték az aknák maximális mélységét, úgy, hogy most hozzálátnak a tulajdonképpeni alagút készítéséhez,

a Duna-meder alatti horizontális fúráshoz. E pillanatban 27 méter mélységben folyik a munka, amit sikerül megszakítás nélkül úgy továbbfolytatni, hogy a preliminált 600 munkanapnál előbb készen lesznek ezzel a nagyszabású technikai művel. A megyeri telepen most fognak hozzá azoknak a prevenciós átalakításoknak és különböző építkezéseknek a végrehajtásához, amelyekre azért van szükség, hogy

a decemberi nagy csőrepedéshez hasonló balesetek megelőzhetők, vagy legalább is szükebb területre korlátozhatók legyenek

és hogy többé ne fordulhasson elő az egész telep megbénulása. Ezektől a munkáktól függetlenül s zavartalanul halad előre az *elektrifikálás* munkája.

— A mangánnal és vassal szennyezett kútesoportok vizének tisztítása érdekében folytatott szűrési kísérletek is befejeződtek a közeli napokban. A kísérletek megkezdése előtt tudvalevőleg németországi tanulmányutat végeztek szakembereink és az elbamenti városok vízműveit vizsgálták meg, ahol közvetlenül az Elbából szerzik a vizet és azt szűrve juttatják a lakosságnak. Kísérletképpen az ott bevált *Dabeg-rendszerű* szűrőkészülékből szereltünk fel annakidején egyet, amellyel teljes mértékben meg is voltunk elégedve.

A Vízművek mérnökeinek azonban sikerült még ezt a szűrési eljárást is tökéletesebbé tenni.

A *Dabeg-rendszeren* bizonyos módosításokat eszközöltek, amelyekkel a berendezést egyszerűsítették, az üzemköltséget redukálták és az eredményt jelentékenyen megjavították. Az új eljárás szerint *a szűrés aktív szénnel és kvarcporral történik,* ezt megelőzően azonban levegőztetik és klórozási eljárásnak vetik alá a vizet. *Összesen hat készülékre van még szükség, hogy valamennyi szennyezett kút vizét kifogástalan állapotban adhassuk tovább.* Ezeket a készülékeket a *Ganz-gyárban* állítják elő. A gyár a legközelebbi napokban megkapja a megrendelést és a készülékekkel rövidesen el is készülnek, úgyhogy, számításaink szerint, már az idén nyáron üzembe helyezhetőkké is válnak.

Érdeklődtünk a Vízművek fejlesztési munkái, illetve az új budai vízmű kilátásai iránt is, mire a következő választ kaptuk:

— A megyeri vízművek táplálására az elmúlt év során *17 új kutat fúrattunk,* ezek már készen is vannak, s még néhány további kút fúrását is tervbe vettük.

Elkészült a Szentendrei-szigeten az új szivattyúgépház is.

A tervezett *budai vízmű* építésének megkezdése egyrészt attól függ, hogy a pénzügyi előfeltételek mikor következnek be, másrészt attól, hogy mikorra sikerül a vízműtelep létesítéséhez szükséges szigetmonostori területek megszerzése tekintetében véglegesen megállapodni az ottani telektulajdonosokkal.

Nyilatkozat.

Az Est című napilap híradásával szemben szükségesnek tartjuk megállapítani, hogy a kötelékünkbe tartozó gyárak téglakészítményeiket a mult év eleje óta változatlanul érvényben lévő árak mellett adják el, amiből folyik, hogy a szóban lévő közleménynek a téglaár emelésére vonatkozó híre a kötelékünkbe tartozó gyárak eladásaira nem vonatkozhatik.

KÖZÖNSÉGES TÖMÖR FALTÉGLÁKAT ÁRUSITÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Kazánok

STREBEL

Radiatorok

STREBELMŰVEK

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.

TELEFON: 16—5—65.

Gyártelep: MOSON

ROSINGER L. B.

BUDAPEST, VI. KERÜLET, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

Sokszorositógépek

Összeadógépek

kézi és villanyhajtásra

TELEFON: 282—47

Acél irodabutorok

LINOLEUM ÉS GUMMI

burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE

Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.

Ajánlatok díjmentesen

WEISZ A.

fogaskerékgyár

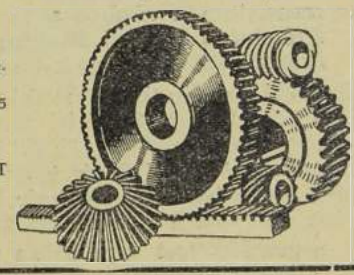
Präciziós fogaskerekek, autó- és traktor-alkatrészek, gépgyártás, henger- és főtengely-köszörülés

Budapest, VIII., Nagytemplom-u. 34.

Tel.: J. 398-05 és 455-85

Távirati cim: MODUL, BUDAPEST

Alapittatott: 1909.

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.

HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Leukoplast

magyar gyártmány

Gazdasági Értesítő

Hasznothajtó üzemmé fejlődött a Gyöngyösi Szénbánya

4000 vagon volt az évi termelés — Brikettgyártásra is berendezkednek

Érdekes meglepetéssel szolgált a székesfőváros vezetőségének a szombaton megtartott közgyülés során a *Gyöngyösi Kőszénbánya*, amely köztudomás szerint a székesfőváros és részben Gyöngyös város tulajdona. A háború alatt, amikor a főváros kezébe vette a gyöngyösi bányát, nagy szolgálatokat tett, de azóta nem tudtak mit kezdeni a kis üzemmel, amely az évek során úgyszólván *állandóan deficites volt*. Az üzem sorsáról annakidején döntő tanácskozások folytak és úgy határoztak, hogy szénbánya-érdekeltségét eladja a főváros. A likvidálás talán már régen meg is történt volna, de nem akadt vevő. Kínálkozó jobb megoldás hiján azután továbbra is fennmaradt az üzem, amely

most meglepetésszerűen kedvező eredményt produkált.

Pedig a főváros a bánya termékeit már alig használja, különösen amióta a fő fogyasztóüzemet, a káposztásmegyeri vízműveket elektrifikálták. A mátrai szénbányának, úgy látszik, sikerült más piacot találnia, így történt, hogy a *részvénytársaság szombati közgyülésén az igazgatóság arról számolt be, hogy az üzem nyereséggel zárult, sőt osztalékot is fizet.*

A *Budapest-Gyöngyösi Kőszénbánya* közgyülését szombaton délben tartották *Borvendég* Ferenc alpolgármester elnöklete mellett, amelyen résztvett *Puky* Árpád dr., Gyöngyös város polgármestere is. A főváros törvényhatóságát *Pompéry* Elemér, *Payr* Vilmos, *Gál* Benő és mások képviselték.

Illetékes helyen

érdeklődtünk a közgyülés részletei iránt, amelyről a *Fővárosi Hirlap* tudósitója a következőkben számol be:

— A *Budapest-Gyöngyösvárosi Szénbánya r. t.* meglepő eredményt produkált. A bemutatott mérleg szerint 348.950 pengő a vállalat bevétele és a *tiszta nyereség kereken 7.000 pengő.* A kedvező üzleti eredmény lehetővé teszi, hogy az *idén osztalékot is fizessen a vállalat.* Az idei termelés több, mint 4.000 vagon volt, holott a főváros a saját üzemeiben és intézményeiben kevesebbet használt fel belőle, mint az előző években.

— *Likvidálásról* — mondották — *egyelőre szó sincs*, de a mai viszonyok között ez nem is volna okos dolog, hiszen a kőszénbánya életében a prosperitás fordulata állott be. Egyébként igen érdekes a likvidálás kérdésében a számszék igazgatójának, *Papanek* Ernő dr. miniszteri tanácsosnak az állásfoglalása is, aki szemben az ismeretes kormányfelfogással, a bánya további megtartását tartja kívánatosnak. A kőszénbánya igazgatósága *az üzem további fellendülését várja* nemcsak a kereslet ügyes organizációja révén, hanem

sokat várnak azoktól a kísérletektől is, amelyeket a Máv. fütéstechnikai laboratóriumában végeztek a gyöngyösi szénnel.

A Máv. laboratóriumában *szénörlési és brikettgyártási próbákat végeztek és ezek a kísérletek kitünő eredménnyel jártak.* — Különböző tipusu briketteket készitettek: lencse-, henger- és orsóalakúakat. Ezek a brikettek úgy háztartási, mint ipari célokra igen jól használhatók és olcsónak ígérkeznek, úgyhogy az üzem igazgatósága a legkomolyabban foglalkozik egy átmenetileg kisebb és később kibővitendő brikettgyár létesítésével.

Módosította a transzfermoratóriuma főváros külföldi kölcsöneinek fizetési rendszerét

Korányi pénzügyminiszterrel fog tanácskozni a főváros vezetősége

A főváros külföldi kölcsöneinek rendezéséről, amelyeknek sorában sikerült az *Angol-Magyar Banktól* felvett kétmillió dolláros kölcsön érvényét is *három hónapra* meghosszabbitani, részletesen beszámolt a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi száma. Az eddigi *hét és egynegyed* százalékos kamat helyett a főváros *hét és félszázalékos* kamatot fog fizetni és az újonnan megkötött szerződések értelmében a főváros a váltókat máris kiállította és a bankok rendelkezésére bocsátotta. A külföldi kölcsönökkel kapcsolatban sok szó esik mostanában *a transzfermoratóriumnak a főváros ügyeire gyakorolt hatásáról*, mert az sok tekintetben teljesen új jogi helyzetet teremtett a főváros és a hitelezők között. *Borvendég* Ferenc alpolgármester és *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok számos megbeszélést folytattak a pénzintézeti érdekeltségek vezetőivel, amelynek állásáról

illetékes helyen

a következő felvilágositást kaptuk:

— Kétségtelen, hogy a kormánynak a transzfermoratórium ügyében hozott rendelete *módosította a főváros külföldi kölcsöneinek eddigi törlesztési rendszerét is.* Vonatkozik ez elsősorban a főváros által kibocsátott hosszúlejáratú kölcsönökre, mert a rendelet kimondja, hogy ezeknek a kölcsönöknek a kamat és a törlesztés szolgálatához szükséges összegeket pengőértékben kell a Magyar Nemzeti Bankhoz befizetni és

amennyiben a főváros a megfelelő pengőértékeket a Nemzeti Bankhoz befizette, úgy fizetési kötelezettségeinek ezzel eleget is tett.

Kihatással van azonban a rendelet a főváros egyéb összes külföldi tartozásaira is, nevezetesen a *külföldön rendelt kórházi eszközök, külföldi hirdetési díjak és a propaganda hirdetési díjainak mikénti fizetésére.* Ebben a tekintetben a főváros már kedvezőtlenebb helyzetben van, mint a kölcsönöknél, mert

a pengőösszeget csak abban az esetben van jogositva befizetni, ha a Nemzeti Bank ehhez hozzájárul.

A gyakorlat pedig az, hogy a Nemzeti Bank ezidőszerint az ilyen pengőértékek letétbe helyezéséhez nem járul hozzá. A folyamatban levő tárgyalások reméllhetőleg tisztázni fogják az itt mutatkozó eltéréseket és akkor ismét megnyugvás áll be mindezekben az ügyekben.

*

Értesülésünk szerint a főváros vezetősége a külföldi hitelezések rendezése miatt e héten *Korányi* Frigyes báró pénzügyminiszterrel fog tanácskozást folytatni.

Beszámol a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

A pénzvilágban a szenzáció hatását váltotta ki a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* most közzétett 1931. évről szóló zárszámadása. A bank a válságoktól terhes elmúlt esztendőben is bizonyságát adta páratlan erejének, a viszonyokhoz való gyors alkalmazkodó képességének és olyan üzleteredményeket ért el, amelyek méltán váltják ki a kritika kitüntető elismerését. A bank alábbi beszámolójából külön kiemeljük *a takarék- és folyószámlabetétek összegének feltünő emelkedését, a likviditás kulcsának újabb erőteljes javulását, a mai viszonyok közt igen imponáló 5.6 milliós tiszta nyereséget, melyből 2.5 millió pengő kerül osztalék címén kifizetésre.*

A mérlegmegállapító ülésen meleg ünneplésben volt része *Weiss* Fülöpnek, aki *ötven esztendeje munkálkodik* a bank kötelékében. *Teleszky* János méltatta érdemeit s joggal hivatkozhatott arra, hogy *Weiss* Fülöp ez alatt az ötven esztendő alatt páratlan képességével és munkabírásával a bankon kívül az ország közgazdasági érdekeit is a legtisztább törekvésekkel szolgálta.

A bank hivatalos jelentéséből a következő érdekes részleteket emeljük ki:

A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* igazgatósága január 20-án ülést tartott, amelyben megállapította, hogy az 1931. üzletév a mult évi nyereségáthozattal együtt *5,597.359.27 P tiszta nyereséggel zárult* az 1930. évi 5,938.510.63 P-vel szemben. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően több, már lebonyolított üzlet nyereségének elszámolása későbbi időpontra tartatott fenn. Elhatározta egyben az igazgatóság, hogy *február 3-án, délután fél 5 órakor megtartandó 90-ik rendes évi közgyülésnek javasolni fogja, hogy az 1931. évi osztalék kifizetésére 2,500.000 P, vagyis részvényenként 5 P* (tavaly 7 P) fordittassék, továbbá, hogy a rendes tartalékalap 1,000.000 P-vel, az alkalmazottak segélyalapja pedig 60.000 P-vel javadalmaztassék, ugyanúgy, mint a mult évben. Javasolni fogja végül, hogy az intézeti épületek értékcsökkenési alapjának javadalmazására 200.000 P fordittassék, az 1932. üzletévre pedig 997.370.81 P nyereség vitessék elő, szemben a tavalyi 463.605.95 P-vel. A *takarékbetétek összege* 133.968.748 P-ről 156.642.121 P-re, a *folyószámlabetétek* pedig 117,379.446 P-ről 146,558.181 P-re emelkedett, úgyhogy a két tétel egybevetése végeredményben 51,852.000 pengős, vagyis közel *21%-os betétemelkedést mutat.* Az egyéb hitelezők összege, amely tétel kizárólag az ügyfelek részére külföldön igénybevett rembourséhitelekből ered, mindössze 2,356.200 P, a mult évi 8,329.823 P-vel szemben. Az aktivák között a pénzintézeteknél és bankoknál elhelyezett tőkék 27,627.656 P-ről 25,515.400 P-re csökkentek, viszont a pénztári készletek állománya 12,973.375 P-ről 45,107.412 P-re és a váltótárca 119,739.678 P-ről 143,156.299 P-re emelkedett, úgyhogy ezen három tétel egybevetett 213,779.111 pengőnyi összege 53,418.000 pengős, vagyis 33%-os növekedést tüntet fel a betétállománynál elért körülbelül 21%-os emelkedéssel szemben.

Weiss Fülöp — kegyelmes úr. Teljes csendben, szerény háziünnepség keretében ünnepelte az elmult napokban a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* igazgatósága *Weiss* Fülöpöt, a bank elnökét, az európai hirű pénzügyi szaktekintélyt, abból az alkalomból, hogy betöltötte ötvenesztendős munkásságát a Kereskedelmi Bank szolgálatában. *Weiss* Fülöp kivételes egyénisége és magasan felülemelkedő képességeivel az elmult öt évtized alatt nemcsak pénzintézete, hanem az ország vitális gazdasági érdekeit is hathatósan előmozditotta és így csak természetes, hogy a ritka jubileum nem maradhatott kizárólag a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* szivügye. Értesülésünk szerint *Weiss* Fülöp hervadhatatlan érdemeit a legmagasabb helyen is méltó elismerésben fogják részesiteni és a magyar gazdasági életnek ezt a legkiválóbb tényezőjét *a kegyelmes címmel járó kitüntetésben részesitik.* A magyar pénzintézetek történetében az első kegyelmes bankelnök *Lánczy* Leó volt, akinek hűséges munkatársa és utóda a Kereskedelmi Bank elnöki pozíciójában: *Weiss* Fülöp, a második kegyelmes bankvezér, akinek kivételes kitüntetését az egész magyar gazdasági világ büszke önérzettel fogadja.

A fővárosi pénzintézetek új kamattételei. A *Magyar Nemzeti Bank* hivatalos váltóleszámitolási kamatlábának 8%-ról 7%-ra történt leszállitása kapcsán a fővárosi pénzintézetek elhatározták, hogy *a betéti üzletben*, az Országos Hitelügyi Tanács kormányrendelettel közzétett megállapításaihoz igazodva, *½% kamatlábmérséklést léptetnek életbe.* Ugyanezen elvek szerint történt általában *a hitelezési feltételek* megállapítása is, kivéve azokban a vonatkozásokban, amelyekre a kormányrendelet idevágó intézkedései kiterjednek és amelyeknél a kamatlábmérséklés a betéti kamatláb leszállításának csak ½%-os mértéke daczára 1%-ot tesz ki.

Mit irnak a napilapok az „Amig városatya lettem" cimü könyvről?

Az Est: „Mindvégig érdekfeszitő és szórakoztató ez a könyv . . ."

Esti Kurir: „Úgy tartalomban, mint kiállitásban értékes mű ez, amely nélkülözhetetlen minden várospolitikus számára . . ."

Magyar Hirlap: „Érdekes ez a könyv, sok mindent megtud belőle az ember . . ."

Népszava: „Nem száraz lexikális adatok gyüjteménye ez, hanem olvasmány, amelyben Budapest életének jelen korszaka elevenedik meg . . ."

S Órai Ujság: „Az Amig városatya lettem . . . reprezentativ alkotása a magyar könyvkiadásnak . . ."

Pesti Hirlap: „Valósággal nélkülözhetetlen vezető ez a könyv annak számára, aki a városházi életet ismerni akarja . . ."

Pesti Napló: „Nem száraz adathalmazok tára ez a mű, hanem érdekfeszitő, szórakoztató olvasmány . . ."

Uj Nemzedék: „Megkapó irások ezek . . . Nemcsak a főváros lehet hálás ezért a könyvért, de a választók is . . ."

Ujság: „A könyv határozottan dokumentáris jelentőségü . . .

A 420 oldalas luxuskiállitású kötet ára 25.— pengő.

Megrendelhető: VIII., Kisfaludy-utca 40. sz.

Magyarország aranykoszorús mestere

Szlezák László

harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám

Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang

Az 1900. évi párizsi világkiállitáson diszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállitáson aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydiszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállitásokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük lapunk előfizetőit, akiknek előfizetése január 1-én lejárt, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Sipőcz polgármester köszönete a Fővárosi Hirlapnak. Kaptuk a következő levelet: *Tekintetes Szerkesztőség!* A székesfőváros gyermeknyaraltatása érdekében kifejtett megértő és messzemenő támogatásáért, mellyel a szegénysorsú fővárosi gyermekek üdültetésének akcióját előmozdítani szíves volt, fogadja odaadó munkásságáért hálás köszönetem nyilvánítását. *Sipőcz polgármester.*

Folkusházy fölépült a betegségéből. *Folkusházy* Lajos, a BSzKRT vezérigazgatója több héten át tartott betegségéből teljesen fölépült és hétfőn elhagyta a szanatóriumot. Értesülésünk szerint kétheti üdülésre most elutazik és azután újra elfoglalja hivatalát.

Pénteken rendkívüli közgyűlés. Több alkalommal foglalkoztak a törvényhatóság szervei a lakás- és boltbérek ügyeivel. Most a szociálpolitikai bizottság és a tanács is megvitatta a súlyos helyzetben előállott problémákat, amelyeknek határozatba foglalása érdekében *pénteken* rendkívüli közgyülést hívott össze *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester. A közgyülésen *Bródy* Ernő indítványt jegyzett be a lakás- és boltbérek havonta való fizetése és boltbéregyeztető bíróság felállítása érdekében.

Csütörtökön: tanácsülés. A törvényhatósági tanács csütörtökön ülést tart, amelynek napirendjén szerepel a polgármester jelentése az *álláshalmozásokról* és az ezzel kapcsolatos intézkedések megtétele. Másik fontos tárgy a *kéményseprő-kerületek szaporítása és új beosztása* lesz. A többi tárgy kisebb jelentőségü.

Aschner Lipót ünneplése. Az egyik legnagyobb és legizmosabb iparvállalatnak áll az élén *Aschner* Lipót, akinek hatalmas vállalata továbbfejlesztésén túl egyetlen szenvedélye a sport. Mindenki tudja, hogy *Aschner* Lipót áldozatkészsége emelte az európai klasszis első sorába *Ujpest labdarugó csapatát*, amelynek *Aschner* Lipót az egyik alapitója és a többi egyesületektől annyira irigyelt áldozatkész vezére. *Aschner* Lipót 60-ik születésnapját használta fel az *Ujpesti Torna Egylet* arra, hogy nagyszerü elnöke előtt mélységes tiszteletét kifejezze. Az egyesület nevében *Semsey* Aladár, Ujpest polgármestere köszöntötte *Aschner* Lipótot, aki keresetlen, megható szavakkal viszonozta az ünneplést.

Házasság. *Udvardy* Irmus és *Honffy* Lajos Pál BSzKRT főtiszt január 23-án tartották esküvőjüket a belvárosi plébániatemplomban. A menyasszony édesapja *Udvardy* István számvevőségi számtanácsos, a vőlegényé *Honffy* Lajos adóhivatali igazgató.

Az adonyi bérgazdaság és a kiszállási díjak. A *Vásárpénztártól* az alábbi hellyreigazító sorokat kaptuk: Igen tisztelt Főszerkesztő Úr! A „Fővárosi Hirlap" folyó hó 20-i számában „Megszabadul a főváros az adonyi bérgazdaságtól" címmel egy cikk jelent meg, amelynek tagjalásába bocsátkozni ezúttal nem kívánunk, csupán azt kérjük, méltóztassék az alábbi helyreigazító nyilatkozatot b. lapjában megfelelő helyen közzétenni: — Téves a cikk azon kitétele, hogy „Lehetetlenség, hogy negyven pengős kiszállási díjakat kapjanak a birtokon sürün megjelenő közegek, amelyből mintagazdaságot teremteni sohasem látszott kilátásosnak." A valóság az, hogy a Vásárpénztár ügyvezetősége (elnök, alelnök, igazgatók) adonyi hivatalos kiszállásaik alkalmával soha, semmiféle napidíjat nem vesznek fel, bár erre joguk volna. Az igazgatóság tagjai pedig mindössze az évvégi leltározás alkalmával szoktak 30 pengős napidíjban részesülni. Ezen napidíjak összege az 1930. évben 11 igazgatósági tag részére összesen 330 pengőt tett ki, az 1931. évi leltározásokkal kapcsolatosan pedig 13 igazgatósági és felügyelőbizottsági tag részére 390 pengőt tett ki összesen. Kiváló tisztelettel: *Budapest Székesfővárosi Vásárpénztár Részvénytársaság.*

*

A helyreigazításra csak annyi megjegyzésünk van, hogy cikkünkben mi a birtokon megjelenő *közegekről* irtunk és egy szóval sem említettük, hogy az „elnök, alelnök és igazgatók" kiszállási díjakban részesülnek.

Vége lesz az óbudai téglagyárak orvbányászásának. *Csármán* Ferenc tanácsnok hétfőn délelőtt a III. kerületi elöljáróság műszaki kirendeltségével helyszíni szemlét tartott az óbudai téglagyárak körül. Ismert dolog, hogy az óbudai téglagyárak évek hosszú sora óta alábányásszák a gyárak szomszédságában fekvő magánterületeket, több alkalommal már hegycsuszamlást idéztek elő, amivel állandó rettegésben tartják az ottani ház- és telektulajdonosokat. A helyszíni szemlén most megállapították a szabályozási vonalat, amelynek keretén belül egy út áthelyezését is kijelölték. *A szabályozási vonalon belül a bányászás ezentúl szigoruan tilos lesz.*

A Polgári Egység Klubja ezúton is értesíti tagjait, hogy minden hétfőn este megrendezi szokásos heti vacsoráját, amelyen közéleti kiválóságaink az aktuális gazdasági és politikai kérdéseket fogják beszéd keretében megvilágitani. A társasvacsorákon minden alkalommal resztvesz *Kozma* Jenő vezetésével a párt elnöksége is.

A Ferencvárosi Kaszinó tisztujító közgyülése. Január hó 28-án, csütörtökön este 8 órakor Üllői-út 115/a. sz. alatti helyiségében a Ferencvárosi Kaszinó rendes közgyülést tart, amelyen megválasztják az új tisztikart és különböző jelentéseket és indítványokat tárgyalnak. A közgyülést társasvacsora követi.

Hangverseny. A Szentmargitszigeti Daloskör január 30-án, szombaton este az *Uj Elet Dalkör* összes termeiben (Nyugati-pályaudvar, Westend-ház) *Rakovszky* Iván védnöksége alatt hagyományos évi dalestet rendez.

A Magyar Sport Pantheonja, a dicsőséges magyar sport fejlődésének 35 éves története, a világraszóló sikerek gazdag felsorolásával: eseménye a könyvpiacnak. A vaskos kötet Gerhárd Lajos, a legkitünőbb sporthirlapiró munkája. A Magyar Sport Pantheonja nélkülözhetetlen iskolák, tanintézetek, sport- és társadalmi egyesületek részére. Megrendelhető: V., Katona József-utca 27.

Mélyen hallgatnak a fürdőváros bérlő-jelöltjei a Széchenyi-fürdőről

Csak a lukratív intézményeket szeretnék kivenni a főváros kezéből
Késnek a válaszok a kérdőpontokra

Amikor köztudomásra jutott, hogy a főváros hajlandónak mutatkozik a fürdők bérbeadására, az ajánlkozók tömege jelentkezett a városházán, hogy a minden jóval kecsegtető üzleti lehetőség birtokába jusson. El kell ismerni, hogy az ajánlattevők közül *Gellér* Mihály érdekcsoportja tette a látszólag legkedvezőbb ajánlatot: kilátásba helyezte a Gellért-fürdő berendezéseinek felfrissitésén kivül a citadella újjáépitését és mindezeken túlmenően a Rudas-fürdő modernizálását, de még itt hiányzik számos olyan csábító propozició, amelyek nélkül az ajánlatot komolynak minősiteni lehetne. Ilyen körülmények között a főváros vezetősége ettől az ajánlattól sines valami túlságosan elragadtatva és

elhárította azt a kívánságot, hogy erőltetett ütemben történő tanácskozás és tárgyalás után a szerződésre a maga pecsétjét is ráüsse.

Több, mint száz kérdőpontból álló ivet terjesztettek a pályázók elé, amelyek kiterjeszkednek a legkisebb részletkérdésekre is és számokkal alátámasztott pozitiv választ és megfelelő garanciát kérnek a nagy ledülettel felajánlott épitkezésekre és a tervek végrehajtására. A kérdőpontoknak ez az áradata *láthatólag megdöbbentette a legesélyesebbnek minősített pályázót* és ez az oka annak, hogy a Gellért-fürdő és a hozzátartozó fürdőcsoportok bérbevétele ügyében még ma sincsen tiszta képe sem a fővárosnak, sem Budapest közönségének.

Érdeklődtünk

a városgazdasági ügyosztálynál

a fürdőbérletek sorsáról és a következő választ kaptuk:

— A Gellért-fürdő és szálloda, valamint a Rudas-fürdő és a citadella bérbevételére érkezett ajánlatok *teljesen általános jellegüek voltak*, úgyhogy szükségesnek mutatkozott a részletek felderítése is. Ez a körülmény idézte elő, hogy a kérdőpontokat eljuttattuk az ajánlattevőkhöz, amelyekre nyujtott válaszok majd alkalmasak lesznek megvilágítani, hogy ezeknek az intézményeknek esetleges bérbeadása

előnnyel járna-e a fővárosra.

A válaszokat még nem kaptuk kézhez, mert a pályázók erre távolabbi terminust kértek és így csak azoknak feldolgozása után tudunk majd megfelelő javaslatot tenni a törvényhatósági tanácsnak.

Amint látható, a fürdőre pályázó élelmes vállalkozók *mintha kissé visszariadtak volna* és bámulatos gyorsaságuk alábbhagyott abban a pillanatban, mihelyt a főváros a nagy tervek *anyagi hátterét* kezdi firtatni. Függetlenül az általánosságban tartott ajánlatok elbirálásától,

a városházi pártok bizonyos kétkedéssel várják ennek az ügynek a további fejleményeit és nagyon helyesen azt az álláspontot foglalják el, hogy a főváros érdekeinek megóvása szempontjából a legnagyobb óvatosságra van szükség.

Különösen kifogásolják azt a tényt, hogy *a pályázók kizárólag csak a budai fürdőintézmények bérbevételére gondolnak* és még csak célzást sem tesznek a főváros egy másik modern fürdőjéről: a *Széchenyi-fürdőről*, holott az általános és egységes fürdőpolitika csak a fürdőügyek intézésének közös irányitásával történhetik. Tudni kell azonban, hogy a pályázók miért idegenkednek ettől a fürdőtől, amelyik — el kell ismerni — *sohasem volt a fővárosnak lukratív és jövedelmező vállalkozása.* A *Gellért-fürdő* például 2,600.000 pengő rendes bevételt ért el a legutóbbi költségvetési évben és *184.000 pengő fölösleget* juttatott a községi háztartás számára, a *Rudas-fürdő* 400.000 pengős bruttó bevétele mellett körülbelül *ötvenezer pengő jövedelmet* ért el, a Széchenyi-fürdő azonban alighogy csak felszinen tartja magát, nem követel súlyos áldozatokat, de arról szó sincs, hogy ezt az üzemet a hasznothajtó intézmények közé lehessen sorolni.

A fürdőintézményeket megszerezni óhajtó csoportok ezért hallgatnak a Széchenyi-fürdőről és üzleti étvágyukat kizárólag csak azokra a fürdőkre korlátozzák, amelyek eddig is egészséges vállalkozások voltak és még a nehézkes hatósági kezelés mellett is komoly jövedelmeket produkáltak.

A *Budapest-Fürdőváros* nagy gondolata nem engedheti meg, hogy az egységes koncepció széttöredezzék az üzleti vállalkozók kedvéért és ha a pályázók valóban komolyan gondolják azt, amit olyan előszeretettel hangoztatnak: *Budapest-Fürdőváros* megteremtését, akkor *terjeszkedjenek ki a Széchenyi-fürdő ügyére is, amely nélkül eredményes fürdőpolitikát Budapesten végrehajtani nem lehet.*

VIGADÓ-KÁVÉHÁZ
V., Deák Ferenc-utca 2.
*
VIGADÓ-KIOSZK
V. kerület, Vigadó-tér.
Tulajdonos: BABÓCSY LŐRINC

TUNGSRAM
AS 495 ÁRNY. RÁCSU NAGY-FREKVENCIA
AR 495 DETEKTOR ÉS ELLENÁLLÁSOS ERÖSITŐ
AG 495 KIS-FREKVENCIA ERÖSITŐ
PP 430 KETTŐS VEZÉRLÉSÚ SOKSZOROS VÉGERÖSITŐ
UJ VÁLTÓÁRAMU HÁLÓZATI ERŐCSÖVEK
RÉGI KÉSZÜLÉKÉNEK UJ ERŐT ADNAK

A FŐVÁROSI HIRLAP mindent tud és megír

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Lőfogatú fuvarozásra a Vízművek vácsúti telepén. Pályázni lehet február 13-án d. e. 11 óráig. Reáltanoda-utca 1—3. sz.

Cipő- és csizmajavítási munkálatokra: a javadalmi örök és tűzoltók részére. Pályázni lehet február 23-án, d. e. 11 óráig. Városháza, II. em. 235.

Cipők és csizmák szállítására: az alltisztek, takarítónők, tűzoltók stb. részére. Pályázni lehet február 23-án, d. e. 11 óráig. Városháza, II. em. 235.

Chamotte téglatörmelékek értékesítésére. Pályázni lehet január 30-án, d. e. 11 óráig. Elektromos Művek igazgatósága: Váci-út 72. I. em. 101.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A kelenföldi áramfejlesztőtelep kazánházának vízvezetéki és csatornázási munkáira pályáztak: Kolbányi és Pákozdy 20.008, Tóth Imre 22.445, Farkas Izor 22.819, Ilkovics I. 23.229, Egri és társa 23.669, Kovács Ödön 24.379, Janisch János 24.467, Rohonci Hugó 24.996, Gatterburg Frigyes 25.667, Schuller József 25.669, Róth Vilmos 26.152, Gyöngyös István 26.816, Szentgyörgyi és társa 27.186, Tollár Lajos 27.452, Körting B. 29.339, Márton és Tóth 30.895, Orcsó Gyula 32.004 pengővel.

Ugyanitt a burkoló-, aszfaltjárda- és pincefödém-, mázolómunkákra pályáztak: Neuhauser Miksa 20.318, Cristofoli Vince 20.595, Melocco rt. 20.984, Urbach és Tafler 21.149, Koch és Szilágyi 22.588, Balogh Ferenc 24.041, Gerber József 24.931, Helvey Tivadar 4509, Bicha János 4594, Neuchatel Asphalt 4712, Magyar Asphalt 4805, Aszfaltipar 5057, Neuschloss Ödön 5099, Zolner Ferenc 957, Galbavy Gyula 1065, Halbein Imre 1078, Fischer és Hartman 1198, Kovács Testvérek 1365, Zafourek Ferenc 1486, Steiner és Simper 1653, Steinhäusel és Kölber 2025 pengővel.

Sapkák és kalapok szállítására pályáztak: Barakker Mátyás, Budapesti Egyenruhakészítők, Kostyál S., Kaes Adolf, Steiner Zsigmond, Fölkel Samu.

Az altiszti és munkás nyári ruhák szállítására pályáztak: Csipak Dénes, Textilipari feldolgozó szövetkezet.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a székesfővárosi altisztek, takarítónők, javadalmi örök és hivatásos tűzoltók részére szükséges **2500 pár férficipő, 950 pár női cipő, 650 pár különféle cipő és 149 pár különféle csizma** elkészítésére és szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállítási és vállalati feltételek értelmében szabályszerűen kiállított, 1.60 pengős állami és 1.60 pengős fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat **1932. évi február hó 23.-án (kedden) délelőtt 11 óráig** a székesfőváros polgármestere XI. ügyosztályában (IV. ker., Központi városháza, II. em. 235. ajtószámú szobájában) közvetlenül vagy a posta útján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat póstán nem küldhetik be.

Az ajánlatok felbontása ugyanazon a napon, a fent megjelölt helyen délelőtt 11 órakor történik és ezen a felbontáson az ajánlattevők vagy az igazolt megbízottaik jelen lehetnek. Elkésve érkező vagy az előírt kellékeknek nem megfelelő ajánlatokat a polgármester nem fogja figyelembe venni.

Az általános és részletes feltételek, valamint az ajánlati mintalapok nyomtatványai a székesfőváros gazdasági hivatalában (IX., Gyáli-út 3/b szám alatt) köznaponként délelőtt 9—1 óráig között díjtalanul megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között, a megajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, a szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Budapest, 1932. évi január hó 19-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

The Neuchatel Asphalte Company Limited Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Matheides Dániel teherfuvarozási vállalkozó
Butor- és mindennemű szállítás
Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 19. Tel.: J. 351-50

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 103—59, 141—52.
Évi teljesítőképesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Automata 530—03.

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhívó József 311—19. szám.
Kiváló üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

RESCH JÓZSEF
szerszámfa- és bognárfakereskedő
Budapest, IX., Remete-utca 26 * Telefon: J 329-89

JÁRITZ NÁNDOR ÉS TSA TELEFON: Aut. 887-84
vegyészeti gyár
Budapest, IX. kerület, Lónyay-utca 27

Alégzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
SZT. GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
legtökéletesebb berendezésű inhalatóriuma és pneumatikus kamrája.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942-58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás, Hidegen kenheto tetomázok: asfaltból, gummiból, klöntő asfalt, asfalt coulé.

SZENTGYÖRGYI ÉS TÁRSA FŰTÉS VÍZ GÁZ
VIII., Baross-utca 88. — Telefon: J. 308—97.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

SALY ÁRPÁD
ny. min. osztálytanácsos
tüzifa- és szénnagykereskedő
BUDAPEST
Belső iroda: Horthy Miklós-út 29. szám. Tel.: 690—01 és 680—99. Külső iroda és csúzda: I., Kelenföld, Budaörsi-út 56—58 Tel.: 686—15.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasuton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és Gőzhajózási Vállalat
Budapest, VII., Károly-körut 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Főhi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállit kavicsot, homokot, követ, teglát, szénesúzdakról szenet, kokszot, fát stb.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lúgos, lúgyfürdők és egyéb gyógyfürdők.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NADOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár részvénytársaság
Budapest, VI., Máglya-utca 75-77
Telefon: Aut. 914—46.

TÖRÖK és JUHÁSZ BUDAPEST, VI., Petneházy-u. 44
FESTŐIPARI VÁLLALAT
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, bútormázoló és fényező munkát
TELEFON: Aut. 907-03

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MESZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Kálzer építési vállalata
I., Szirtes u. 3/b. Tel: A. 53-9-14

Magyar Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

Az összes márkás hálózati **Rádiók 5.— P.** havi részlettől fölfelé
Bronzcsillárok már 10.— P.-től
DOKUPIL GYULA gépészmérnök
elektro- és rádiotechnikai vállalat
Budapest, IX., Üllői-út 1. Tel.: Aut. 863—27.

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSÍTÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150 81

Huszonegyedik évfolyam | Budapest, 1932 február 3. | 5. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

És az ember?...

A tempóról már sok szó esett. Mi emlékezünk még, nagyon jól emlékezünk azokra az urakra, akik egy esztendeje még a beruházások tempójával nem voltak megelégedve: a városházán és az országban egyaránt. Azokról a beruházásokról beszélünk, amelyeket azóta csak mint pénzpocsékolást, tébolyító költekezést emlegetnek. *Akkor* azonban, amikor még a beruházások, sőt még a beruházások követelése is népszerű dolog volt, teli tüdővel fújták a nótát, hogy milyen szükmarkú a kormány és a főváros.

Most másképpen értik a tempót. Ma *azt hiszik*, hogy a mindenáron való takarékosságra kell buzdítani azokat, akiket a gazdasági helyzet amúgy is az összehúzódás politikájára kényszerít. A tempódiktálók azonban semmivel sincsenek megelégedve és ha minden úgy történnék, ahogy ők elképzelik, hónapok alatt megölték volna ezt az élni akaró várost. Ez a temető-politika azonban nem érvényesülhet, mert akik az észnélküli takarékosságnak, a temetők csendjének a propagálói, azok *mindenre gondolnak, csak az emberre nem.*

Gondolnak a költségvetésre, a transzfermoratóriumra, a Stillhaltera, a pénzszekrények trezorjára, csak arra nem, hogy mindez nem maga az élet, hanem csak az élethez szükséges valami. Mindez lehet táplálója, vagy sorvasztója az életnek, de az élet akkor is megmarad, ha nincs arany, de van kenyér. Ezért kell minden intézkedésnél, minden az élet megkötöttségét előmozdító intézkedésnél *az emberre is* gondolni.

Nagyon aktuálisak ezek a gondolatok, amikor a budapesti városháza legközelebbi nagy műsorán ilyen attrakciók szerepelnek: *racionalizálás, üzemek megszüntetése, álláshalmozás*...

Mind a három nagy, tiszteletreméltó és sorsdöntő műsorszám mélyen belenyúl az emberi életbe, amelyet ma, amikor a sors, az elemek, a történelmi idő is legjobban veszélyeztet, elkeseredett erővel kell védenünk.

Racionalizálás? Mit jelenthet ez a bizalomgerjesztő szó a gyakorlatban? Azt, hogy a racionalizáló biztos ki fogja mutatni, hogy mely hivatalokra nincs szükség, mit lehet összevonni, vagy — ahogy ő maga is mondta, — mi mindent lehet telefonon elintézni. A racionalizálás tehát végeredményben nem más, mint annak kimutatása, hogy a főváros adminisztrációjában hány és mely állásra nincs szükség. Biztosítást kaptunk számtalanszor, így legutóbb a racionalizálási biztostól is, hogy a főváros senkit sem fog a mai nehéz időkben kenyértelenné tenni. De ki biztosít bennünket arról, hogy még nehezebb idők nem jönnek-e és akkor már készen lesz a nagy *utilapu-lista.* És ha jobb idők jönnek, akkor meg pláne érvényesíteni fogják a racionalizálás eredményeit, mondván, most már jobb világ van, akinek talpa alá kötjük az utilaput, majd megél valahogy. Ezért van szívre szüksége annak, aki a racionalizálást csinálja, meleg, emberi szívre, amely nemcsak Stillhaltézik és racionalizál, hanem egyben számol is az élettel és törődik az emberrel is.

Vagy az *üzemek megszüntetése.* Vajjon itt sem kell számolni az emberrel? Minden megszüntetett üzem a szélnek eresztett emberek tömegét jelenti. Tudjuk viszont azt is, hogy talán mások jutnak helyettük kenyérhez, vagy másoknak jut az eddiginél nagyobb darab kenyér. Ma azonban egy egzisztenciát megbolygatni, annyi, mint megszüntetni, tönkretenni azt az egzisztenciát. Azoknak az emberi érzésére appellálunk tehát, akiknek ez az üzem-likvidálás feladatul jutott.. Vigyázzanak, ne gázoljanak tűzzel-vassal mindenen át, hanem szamaritánus lélekkel óvják meg a legkisebb emberi életet is, amely szintén Isten adománya. Akik pedig az üzemek megszüntetésének hasznát fogják látni, igyekezzenek megmenteni az áldozatul eső egzisztenciákat.

Végül *az álláshalmozások.* A demagógia a közvéleményben ezeket az „álláshalmozásokat" úgy állította be, mintha a városháza hétszázegynéhány Rothschildot tenyésztene. A való igazság pedig az, hogy a többség az „álláshalmozás"-ból teremt magának igen szerény egzisztenciát, mert egyébként a jövedelme kevés volt a megélhetésre, de az éhenhalásra sem túlsok. Természetesen vannak igazi álláshalmozók is, akikkel szemben helyesen járnak el, de embert ölni demagóg jelszavak hatása alatt itt sem szabad.

Sipőcz Jenő polgármester

az építési körökben kifogásolt, versenytárgyalás nélkül vállalatba adott szükséglakások építésének körülményeiről, a budai gyógyfürdők bérbeadásának lehetőségéről és a városi szaksajtó hivatásáról

A városházi szaklapok igen elismerésre méltó és közérdekü munkát végeznek, — mondja a Fővárosi Hirlapnak a polgármester

Az aktuális kérdések sokasága foglalkoztatja a városházi adminisztrációt: az új költségvetési év meghozta azt a mozgalmasságot, ami a mostani súlyos gazdasági válság idején is dicséretére válik a főváros vezetőségének. Tervek és elgondolások érlelődnek, új irányok felé terelik az ügyek politikáját, folyamatos sorrendben készítik elő a közmunkákat, de nyugi áldozatokat hoznak a szociális gondoskodás kimélyítésére is, amely réven máris komoly és megnyugtató eredmények jelentkeznek. A hatalmas organizmus *Sipőcz* Jenő dr. polgármester irányításával óvatos és mégis célirányos körültekintéssel intézi a jelen nehéz feladatait és megokolt optimizmussal készíti elő a jövő utját: Budapest további fejlesztésének nagy programját.

Ezuttal azonban nem a közeljövő nagy terveiről, hanem az elmult napok *néhány feltünéstkeltő jelenségeiről* érdeklődtünk Budapest polgármesterénél. Szükségesnek tartottuk a közvélemény tájékoztatását a legilletékesebb helyről, mert azok a jelenségek, amelyekre utaltunk: alkalmasak arra, hogy bizonyos vonatkozásban félreértést váltsanak ki.

Nagy feltünést keltett például és vállalkozói körökben sérelmesnek találták, hogy a szükséglakások 400.000 pengős építkezését a főváros minden versenytárgyalás nélkül egy cégnek adta vállalatba.

Sipőcz Jenő polgármester

ebben az ügyben a *Fővárosi Hirlap* munkatársának kérdésére a következő választ adta:

— A téli időjárás idején a létesítendő szükséglakás építkezésnél az építészeti ügyosztály tapasztalatai szerint

főként az acélvázas rendszer jöhet tekintetbe, amely bármely időjárás esetén kivitelezhető.

Ez a rendszer már az 1929. évi hasonczélú épületnél bevált, amikor is 39 nap alatt az épületek használatba vehetők voltak. Ennek alapján

az illetékes minisztérium leiratában egyenesen az acélvázas rendszert kötötte ki.

feltételül azzal a hozzáadással, hogy az épületek a lehető legrövidebb idő alatt a használatnak átadhatók legyenek. Miután

a legrövidebb szükebbkörü versenytárgyalás is legalább két hetet igényel,

az időveszteség elkerülése céljából *előterjesztést tettem a minisztériumnak, hogy a Közszállítási Szabályzat idevonatkozó szakaszának alkalmazásával, a kivételes helyzetre való tekintettel, a munkálatok szabad kézből legyenek vállalatba adhatók.*

A minisztérium újabb leiratában felhatalmazta a székesfővárost, hogy a munkálatokat szabad kézből adja vállalatba.

Minthogy a megbizott cég fentemlített építkezésnél már bebizonyította alkalmazott szerkezetének helyességét és az ilyen gyorsütemü munkára való alkalmasságát, az ügyosztályvezető tanácsnoknak a csoportvezető alpolgármester által jóváhagyott javaslatára *indokoltnak láttam, a javasolt 40 munkanap betartásának biztositására való tekintettel, a megbízás kiadását.*

Megkérdeztük a polgármestert, hogy mi az álláspontja a városi fürdők bérbeadásáról? A válasz így hangzik:

— A gyógyfürdők bérbeadásának gondolata az autonómia különböző szerveinél — különösen a költségvetési viták során — már évek óta állandóan fölvetődik.

A gyógyfürdők bérbeadása főleg három szempontból tartható kívánatosnak

és pedig, hogy ezáltal:

1. a hatóság versenye kiküszöböltessék;

2. a gyógyfürdők magas kamat- és amortizációs terhei folytán előállott deficit a községi háztartás költségvetéséből eliminálható legyen és

3. a *„Budapest Fürdőváros"* gondolata, ha nem is egészben, de legalább részben megvalósíttassék, vagy mindenesetre jelentékeny mértékben előbbre vitessék.

— Megegyeztek a különféle vélemények abban is, hogy a gyógyfürdők bérbeadásának együttesen, az egységes fürdőpolitikai elvek szemelőtt tartásával kell történnie. Az évek során immár kikristályosodott eme szempontokat

mindenben kielégítő bérleti ajánlat esetén a gyógyfürdők bérbeadását, nézetem szerint nemcsak az autonómia összessége, hanem a kormányhatóság is egybehangzóan helyeselnék.

Ha azonban a bérleti gazdálkodás az előbb említett irányelveket kielégíteni nem tudná, úgy a bérleti rendszerre való áttérés a jövő fejlődés szempontjából kockázatos és felelősségteljes lépést jelent, amely gondos megfontolást igényel.

— A gyógyfürdők bérletére beérkezett ajánlatokat

a fenti irányelvek szempontjából fogom elbírálni

és amint az illetékes ügyosztálynak javaslata elkészül, előterjesztésemet a fenti elvek szemelőtt tartása mellett fogom megtenni.

A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén *Csillény*

András kifogásolta, hogy *az utóbbi időben gombamódra szaporodó különféle sajtóorgánumokban a főváros tisztviselői állandóan nyilatkoznak az adminisztrációs ügyekről* és sok esetben a túlkorán kipattantott tervekről és elgondolásokról. *Sipőcz* Jenő válaszolt a felszólalásokra és kijelentette, hogy a nyilatkozásokra vonatkozóan *tiltó rendelkezését már előbb kiadta.* A rendeletről és annak intenciójáról intéztünk kérdést a *polgármesterhez*, aki munkatársunknak így válaszolt:

— Valóban adtam ki rendeletet, amelyben

megtiltottam azt, hogy a főváros tisztviselői előzetes engedélyem nélkül nyilatkozzanak a fővárosi adminisztrációt illető kérdésekről.

Ez a rendeletem nem tesz különbséget a lapok között s egyformán vonatkozik úgy a napilapokra, mint a speciálisan fővárosi kérdésekkel foglalkozó hetilapokra, és minden más időszaki lapra. E rendeletem kiadásánál az a szempont vezetett, hogy a főváros adminisztrációjának vezetésében feltétlenül szükséges egységet csak akkor lehet biztosítani, ha egyrészt

nem engedem meg azt, hogy egyes fontosabb kérdésekben a főváros tisztviselői önállóan és esetleg álláspontom megismerése előtt foglaljanak állást valamilyen irányban, másrészt pedig azt, hogy előkészítés alatt álló ügyekben lényeges körülmények időelőtt a nyilvánosságra juthassanak

és ezáltal esetleg a város érdekei kárt szenvedjenek. Ezért volt szükséges úgy rendelkeznem, hogy a városházának még főtisztviselői is csak előzetes engedélyem beszerzése után nyilatkozhatnak.

— Ez az álláspontom természetesen nem változtat azon a régóta ismert nézetemen, hogy

a városházi szaklapok, amelyek nagy hozzáértéssel, tárgyilagossággal és a főváros iránti szeretettel foglalkoznak a városháza aktuális kérdéseivel, igen elismerésre méltó és közérdekű munkát végeznek és e hivatásuk teljesítésében azokat továbbra is támogatni kívánom.

*

A polgármester nagyérdekességű és minden tekintetben a főváros szempontjait védelmező megnyilatkozása bizonyára útmutatást ad mindenkinek arról a felfogásról, amely egyedül mértékadó a közelmultban történt események elbírálásában.

Ragaszkodik a pénzügyi osztály a költségvetésbe felvett másfélmilliós árammérő-díjak bevételeihez

A tarifareformról függetlenül külön javaslat kerül a törvényhatósági tanács elé

A villanytarifa-módosításának ügye még mindig előkészítés alatt áll és az Elektromosművek igazgatósága most dolgozik az új javaslatán, amelyik az eredetitől eltérően fokozottabb méltánylásban részesíti az úgynevezett kisfogyasztókat. A közüzemi szakbizottság legközelebbi ülésén kerül tárgyalásra ez a kérdés és a módosított tarifa elfogadásának sorsa ott fog eldőlni.

Függetlenül ettől az előterjesztéstől, most

külön javaslatba kerül az intézőszervek elé az árammérők bérleti díjának ügye,

amely eddig sem volt függelékre a tarifamódosító tervezetnek. Köztudomású, hogy a takarékossági bizottság az Elektromosműveket további *1.5 millió pengő fölösleg* beszolgáltatására kötelezte és kimondotta, hogy ennek a biztosítására az Elektromosművek jogosult a villanyórák után is bérleti és kezelési díjat felszámítani. Az errevonatkozó tervezet *negyven fillértől tíz pengőig* terjedő tarifát szabott meg, igazodva ahhoz, hogy különböző háztartásokban és ipartelepeken milyen óraberendezés van üzemben. A tarifareform visszautasításával egyidejűleg ezt a gondolatot is elvetette a közüzemi szakbizottság, ami azért volt feltűnő, mert *ehhez a határozathoz a testületnek nem volt joga.* Az árammérők bérleti díjának bevezetését ugyanis már kimondotta a törvényhatósági tanács, elfogadta a közgyűlés,

sőt benne szerepel az 1932. évi költségelőirányzatban is, amelyre tehát feltétlenül szüksége van a községi háztartásnak.

Tudni kell ugyanis, hogy a másfélmilliós bevételi előirányzattal szemben *ugyanilyen értékű kiadási tétel is fel van tüntetve,* miértis a pénzügyi ügyosztály kényteleu ragaszkodni ennek a jelentékeny összegnek a birtoklásához. Értesülésünk szerint most *külön javaslat* készül az árammérődíjak mielőbbi behajtásáról és ez csak annyiban kerül majd a szakbizottság és a tanács megvitatása alá, hogy *ott az esetleges arányosítást megváltoztathatják,* anélkül azonban, hogy az összegszerűséget befolyásolná. *Borvendég* Ferenc alpolgármester ezzel kapcsolatban olyan utasítást ad az Elektromosművek igazgatóságának, hogy

az árammérők bérleti díját minden hónapban különítsék el és nyomban szállítsák át a főváros pénztárának.

A bérleti díjak rendszere visszamenőleg *január 1-től* lép életbe.

Nem járult hozzá a belügyminiszter a fővárosnak a hídépitkezéssel kapcsolatos több kivánságához

Ujból tárgyalják a szerződést, amelynek véglegesítésére márciusban sor kerül

A mult év közepén az új dunai hidak építéséről intézkedő törvény nyomán a főváros tudvalevőleg évente kétmillió pengőt fordít a hídépítések céljaira. Az erre vonatkozó közgyűlési határozat kimondotta egyebek között, hogy amennyiben az ingatlanátírási illetékek felemeléséből származó bevétel az évi kétmillió pengőt meghaladná,

a többletet tartalékolni kell azokra az esetekre, amikor az évi kétmillió bevételi többlet nem lesz elérhető.

Kikötötte a főváros azt is, hogy a pénzügyi kérdés lebonyolításánál és elszámolásánál az államnak *egyenlő jog* gyakorlását köti ki a maga számára. Legfontosabb kikötése a fővárosnak az volt, hogy *befolyást kivan gyakorolni a hidfők költségeit céljaira tervbevett értékemelkedési adók kérdésének tárgyalására is* és hogy ennek az adónak a révén származó hozadékból a költségek fedezése után fennmaradó egész többletet a főváros részére kell biztosítani.

A közgyűlés határozatát annak idején felterjesztették a belügyminisztériumhoz, ahonnan

most érkezett vissza a 84.369/1931. számu leirat

és a következő érdekes részleteket tartalmazza:

— A határozat egyes részei *ellentétben állanak a hidak építésére hozott törvény rendelkezéseivel.* Nevezetesen a határozat a hídépítés költségeihez évi kétmillió pengőben megállapított hozzájárulási összeget az 1932. évtől kívánja folyósítani. Kimondja továbbá a határozat, hogy amennyiben a vagyonátruházási illeték felemeléséből származó bevételi többlet a kétmilliót meghaladná, a többletet tartalékolni kell azokra az esetekre, amikor a bevételi többlet nem lesz elérhető.

A határozatnak ezt a részét a kereskedelmi és pénzügyminiszter urakkal egyetértőleg jóváhagyhatónak nem találtam.

Ugyancsak nem járulok hozzá a határozatnak ahhoz a részéhez sem, amely kimondja, hogy a *tervbevett értékemelkedési adó révén származó hozadékból a hídfők költségeinek fedezése után fennmaradó egész többletet a főváros számára kell biztosítani.* Ez a rendelkezés — mondja végül a miniszter — a kormány és a törvényhozás elhatározását már jóelőre *korlátozná.*

A belügyminiszter leirata e pillanatban azért nem jelent lényeges változtatásokat, mert időközben a főváros csak évi 1,200.000 pengő folyósítását vállalta magára és így a leiratban többször említett kétmillió pengős évi bevétel amúgy sem képezi az alapját a hozzájárulásnak. Függetlenül azonban az ideiglenes megállapodástól,

a főváros újból tárgyalás alá veszi az államal kötendő szerződést,

amelyre valószinűleg *március hónapban* kerül sor.

(DERÜLTSÉG)

A husosfazék

A husosfazékról szóló legenda legalább olyan régi, mint amilyen ősiek az anyósviccek.

Nivóban sem igen emelkedik föléjük. De azért néha mosolyog, söt derül is rajtuk az ember.

Teszem azt, amikor a húsosfazék-legendát tények illusztrálják. Amint az a pénteki közgyülésen megtörtént.

Az eset előbb tréfacsináló, később szenvedő hőse a Friedrich-párti *Weiss* Konrád volt.

Weiss Konrád — úgy látszik — egy pillanatra megúnta az örök ellentmondást, derüsen fölkerekedett, átment a jobboldalra a többségi városatyák közé, akiknek mulattatására, sőt talán némiképen a bosszantására is, kijelentette:

— No, próbáljuk meg, jól esik-e a húsosfazék mellett ülni?

És amint elhelyezkedni próbált a padsorban, abban a pillanatban a husosfazék-legendának minden oka megvolt a szétfoszlásra, mert *Weiss* Konrád riadtan szisszent föl: beleült egy kiálló szögbe.

Weiss Konrád már megpróbálta, mit jelent a húsosfazék mellett ülni. Aki kíváncsi, folytathatja.

A kis Eötvös Károly

— No nézd a kis Eötvös Károlyt! — kiáltotta közbe valaki a pénteki közgyülésen egy törekvő szocialista városatya, *Bárd* Imre felé.

Bizony a mai sivárságban még csak a nevét is jól esik hallani a nagy mult nagy alakjainak.

Vajjon miben hasonlít hát *Bárd* Imre a Vajdához.

Erre a kérdésre *Gaar* Vilmos felelt meg, aki bebizonyította, hogy *Bárd* Imre a maga igazának védelmében olyan paragrafust citált, amely nem létezik.

És ebben a pillanatban szinte mindenkinek az arcára kiült a visszaemlékezés kellemes mosolya. Hej, mikor még a Vajda két óra hosszat labdázott „védence érdekében" egyetlen paragrafussal. Az ügyész izgett-mozgott, hideg verték verte ki a homlokát, hogy merje ő odavágni a hatalmas tekintélyü *Eötvös* Károlynak:

— Védő úr, ilyen paragrafus nem is létezik!

Aztán mégis csak bátorságra kapott és megmondta. Megmondta, hogy a Vajda nem létező paragrafussal kápráztatta el a bíróságot.

Itt következett aztán az, amit a *„kis* Eötvös Károly", már mint Bárd Imre, nem mert utána csinálni.

A *nagy* Eötvös Károly ugyanis kijelentette:

— Igaza van a királyi ügyész úrnak. Az általam idézett paragrafus tényleg nem létezik. De éppen ez a hiba: mert *már régen meg kellett volna csinálni.*

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

HUTTER ÉS SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI. KERÜLET, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.
Sokszorositógepek
Összeadógépek
kézi és villanyhajtásra
Acél irodabutorok
TELEFON: 282-47

Pesti kirakat

A meg nem fizetett munka

... Mi pedig azt mondjuk, hogy halálosan szégyenlenénk magunkat, ha világcsúfjára a pesti kirakatba belekerülne *a meg nem fizetett munka*...

Különben is megdöbbentő az a lélektelen, könnyelmű demagógia, amelyet az úgynevezett álláshalmozással üztek heteken át egyes közéleti „nagyságok" és egyes sajtóorgánumok. Most nem beszélünk arról, hogy a korrupciónak szörnyű képét festették, amikor végeredményben igen nagy százalékban altisztek szegényes mellékfoglalkozásáról van szó, de ismerünk elökelő *fő*-orvost is, akinek összes álláshalmozását figyelembe véve, végső jövedelme havi 450 pengőt tesz ki. Négyszázötven pengő: egy tudásban és munkában gazdag élet nyomorgó eredménye, amelyre a demagógia rányomja az álláshalmozás csúf bélyegét.

De most erről nem beszélünk. Ellenben beszélünk arról a lelkiismeretlenségről, amellyel az ifjúságot, a szegény, minden szánalmat megérdemlő mai ifjúságot félrevezették. Ezek a szegény fiúk a demagógia kápráztató és részegítő frázisainak hatása alatt azt hitték, hogy ha Berzeviczy Albertet lemondatják a MÁK elnökségéről, akkor a MÁK eszeveszetten rohanni fog Kovács János joghallgatóhoz és felajánlja neki az elnöki állást.

Abban pedig szintén biztosak voltak, hogy ha a főváros leépíti Moussong Géza tejhivatali igazgatót, akkor a helyére majd szegények, ők ülnek be. A demagógok legalább ezt hirdették, pedig nagyon jól tudták, hogy a főváros a kettős állások megszüntetésével takarékoskodni fog, mert takarékoskodni kénytelen.

Szegény fiúk! A hetvenöt „álláshalmozó" leépítése után újjongó örömmel üdvözölték a polgármestert, hogy megnyitotta az utat a fiatalok számára. Kollégáikat pedig felszólították, hogy siessenek pályázatukat beadni a *megüresedett* állásokra.

Szomorúan tévedtek. Az állások nem üresedtek meg, hanem *megszüntek*. Amit takarékoskodni lehet ezen a réven, azt a fővárosnak magának kénytelen megtakarítani.

És ekkor merült fel az *ingyen munka* gyászos ötlete. Hogy a főváros vezesse be *a fizetéstelen gyakornoki állásokat*. De *csak* egy esztendeig fognak ingyen dolgozni a fiatalok, akik a második évben már *valamit fognak kapni* költségmegtérítés címén és helyzetük évről-évre javul.

Mi nem azt, hogy egy esztendeig, de azt is, hogy egy óráig ingyen dolgoztasson valakivel Budapest székesfőváros, szégyennek tartjuk. És akit a városháza tisztelettreméltó falai közé befogad, az ne *valamit*, hanem *fizetést kapjon. Becsületes és méltó ellenértékét a munkájának.*

A főváros nem dolgoztathat volontörökkel, akikkel sem nem rendelkezhetik jogosan, sem pedig felelősséget nem vállalhat értük száz százalékkal. Budapest székesfőváros nem juthat abba a szomorú és éppenséggel nem épületes helyzetbe, amelybe önhibáján kívül és bizonyára jószándékú cselekedetével a zsidó hitközség jutott, amikor ingyen-orvosokkal kezeltette a betegeit és ezek az ingyen-orvosok egy szép napon egyszerüen sztrájkba léptek.

Ebbe a félszeg helyzetbe nem szabad a fővárosnak jutnia. Budapest, ha a szomorú sors úgy kívánja, koplaljon, ameddig koplalnia kell, de ha elmúltak fejünk fölül a fekete fellegek, ismét legyen ennek az országnak, mint eddig is volt, első és legjobb munkaadója, gazdája. Budapest koplaljon, de hagyja meg minden munkásának mai szükös kenyerét, amíg jobbat adni nem tud.

Ingyen munkára nincs szükség. Nemcsak elvileg mondjuk ezt, hanem a gyakorlat szempontjából is, mert ne felejtsük el, hogy ma is legalább húsz százalékkal *több* tisztviselője van Budapestnek, mint amennyi kellene, hogy legyen. A kelleténél húsz százalékkal több tisztviselő és akkor még ingyen-munkások, akik a másik szájából kihulló kenyeret *kénytelenek* lesni?

Nem. Ez erkölcstelenség lenne.

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfömök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

Ezer munkást foglalkoztatnak az üzemek műhelyei

Borvendég alpolgármester:

Az üzemek megszüntetésére vonatkozó elhatározás gyakorlatilag csak akkor jár a helyes uton, ha rámutat a vagyon további gazdaságos értékesítésére és a személyzet fölhasználhatóságának a lehetőségére

A főváros üzemi bizottsága, mely a mult hét csütörtökjén tartotta alakuló ülését, ezen a héten már ismét összeül. Az első ülésen még nem formálódott ki véglegesen a bizottság munkaprogramja, a többség azonban máris azon az állásponton van, hogy

elsősorban az üzemek kebelében működő műhelyek munkáját vizsgálják meg.

Ha a nagyüzemeket vennék elő, azok vizsgálata, munkakörük tanulmányozása hosszú időt igényelne, már pedig *a bizottság szeretne gyors eredményeket felmutatni.*

Mihelyt a házi műhelyek tevékenységét megvizsgálták, *a polgármesternek módja van a bizottság kívánságához képest intézkedéseket tenni, saját hatáskörében meg is szüntetheti a halálra ítélt műhelyeket, vagy tevékenységüket korlátozhatja.* Másképp áll a helyzet a nagyüzemeknél; ezeknél be kellene várni az autonómia magasabb szerveinek döntését. A főváros új üzemi osztálya alaposan felkészült az üzemi bizottság munkájára. Már az alakuló ülésen *bemutatták a háziműhelyekről szóló jelentést*, amelyből kiderült, hogy

több mint 1000 munkást foglalkoztatnak a fővárosi üzemek háziműhelyeiben.

Ez a nagy szám a bizottság néhány tagját meglepte, semmiesetre sem akarnak azonban elhamarkodott határozatot hozni és ezért

felkérték Morvay Endre főjegyzőt, az üzemi osztály vezetőjét, hogy készítsen részletes tájékoztató jelentést a háziműhelyekről.

Az ügyosztályban most a legnagyobb erővel dolgoznak a minden részletre kiterjedő jelentés összeállításán; *pontosan feltüntetik a jelentésben, hogy hány műhelye van a fővárosi üzemeknek, intézményeknek, ezekben mennyi munkás dolgozik és milyen természetű munkát végeznek.* Illetékes helyről azt az információt kaptuk, hogy *a üzemi bizottság legközelebbi ülésén már bemutatják ezt a részletes beszámolójelentést.*

Az üzemi bizottság munkája során *esetleg olyan mozzanatok merülnek majd fel, amelyek szigorú szakértői vizsgálatot tesznek szükségessé.* Ilyen esetekben

külön szakértőt fog alkalmazni az üzemi bizottság.

Morvay főjegyző javaslatára ki is mondották, hogy

a Pénzintézeti Kozpont revizorai közül bíznak majd meg valakit a szakértői munka elvégzésével,

részint mert a *P. K.* revizorai hivatali esküt tett egyének, részint pedig azért, mert így megvan a biztonság arra, hogy a vizsgálat során betartható lesz a hivatalos titoktartás elve.

Az üzemi bizottság, az előjelekből következtetve, *csak a legritkább esetben fog helyszini szemléket tartani az üzemekben.* Legtöbbször irásbeli és szóbeli jelentések alapján dönti majd el azt, hogy mely üzemeket építsenek le, szüntessenek meg, illetve milyen mértékben szorítsák vissza egyes üzemek versenyműködését szükebb térre.

Az üzemek Borvendég alpolgármester hatáskörébe tartoznak, aki már kiadta az utasitást, hogy minden adatot az üzemi bizottság rendelkezésére kell bocsátani. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Borvendég Ferenc alpolgármestert,

aki a fontos új bizottság munkájáról a következőket mondotta:

— *A bizottság van hivatva arra, hogy a közvéleményt már régóta nyugtalanító és a gazdasági válság előrehaladásával mindinkább akuttá váló közüzemi kérdést nyugvópontra juttni segítse, hogy*

a közüzemekkel kapcsolatban meglévő jogos érdekeket, amelyek részben az üzemek fenntartása mellett, részben ennek ellene szólanak, az igazságos kiegyenlítéshez tudja vinni.

— Éppen mert *az a cél, hogy a közüzemi kérdés véglegesen rendeztessék*, a polgármester úr sem kívánt a megoldást illetően sem általános, sem részletes javaslatokat tartalmazó előterjesztést tenni. Legmegfelelőbb megoldásnak az látszik, ha a bizottság az általa szükségesnek ítélt adatok birtokában a saját mérlegelése alapján *minden a hivatalos részről jövő előzetes állásfoglalás befolyása nélkül alakítja ki megitéléseit és elhatározásait, javaslatait az egyes üzemeket illetően.*

— Úgy a központi igazgatás, mint az egyes üzemek, *a legnagyobb készséggel állanak rendelkezésére, hogy a bizottság munkáját akár az adatok legkimerítőbb szolgáltatása, akár a helyszinen való fölvilágosítások révén minél nagyobb mértékben megkönnyítsék.*

— Nem tartom ezúttal helyénvalónak a közüzemek létének jogosultságát, területeinek határait elméleti alapon tárgyalni. *Az elméleti elgondolásban legszebb, legindokoltabb terv a megvalósításban satnya, torz lehet* különféle alig elháritható tényezők eredőjeként. Néznünk kell tehát a valóságot. A bizottság foglalkozni fog azzal a kérdéssel, mely üzemeket kellene megszüntetni, melyeknél kellene rendeltetésszerű tevékenységüket korlátozni, továbbá, melyek azok a működések, amelyek mint az egyes üzemek rendeltetésszerű működésén kívül eső ú. n. „mellékágazatok" megszüntetendők, vagy összevonandók volnának. Ha mindezek a kérdések tisztázást nyernek, önként kiadódnak a közüzemi gazdálkodás keretei, *meglesz a demarkációs vonal*, ameddig ez a gazdálkodás terjedhet.

— Az így kereteiben körülhatárolt üzemi gazdálkodásnál

önként vetődik föl a további kérdés, nem volna-e célirányos ezeken a kereteken belül a rokontermészetü üzemek között úgy az igazgatásban, mint az üzemvitelben szorosabb szerves kapcsolatokat, ezáltal bizonyos leegyszerüsítéseket, s így olcsóbb gazdálkodáshoz vezető megoldásokat elérni,

anélkül, hogy az üzemek tevékenységét az üzemvitelre káros mértékben kötnénk mozgásában.

— Mindazoknak a kérdéseknek tisztázása, megoldása, végleges elintézésre juttatása, a mindennél rosszabb provizóriumok helyett, — főleg azért is fontos, mert *csak az üzemi gazdálkodás kereteinek megvágzítése, s a körülhatárolt terület belső megszervezettségét illető elhatározások kialakulása után volnának tulajdonképpen megalkotandók azok a szabályzatok, amelyeknek a megalkotását a fővárosi törvény előirja.*

— Az üzemek megszüntetésére vonatkozó elhatározásoknál mindig nagy nehézséget, gondot okoz annak a legtöbb esetben *nem kis értékü vagyonrésznek további sorsa*, amely a főváros vagyonából az üzemben fekszik, gondot okoz továbbá *a meglevő személyzet elhelyezése* is, ami a mai nehéz gazdasági viszonyok közepette fokozottabb megfontolást igényel. Ma a szolgálatból való elbocsátás egyenlő a hosszú munkanélküliséggel, az egzisztencia elpusztulásával, családok romlásával.

Az üzemek megszüntetésére vonatkozó elhatározás tehát csak akkor jár gyakorlatilag is helyes úton, ha mindjárt reámutat a vagyon további gazdaságos értékesítésének, a személyzet további fölhasználásának a lehetőségeire is,

mert különben az elhatározások megvalósítása a mai nehéz viszonyokban alig látszik járható útnak.

— Intézkedtem, hogy a bizottság tagjainak rövid s éppen ezért a beható tanulmányozásra igényt tartó összeállításban *rendelkezésre álljanak azok az adatok,*

VECSEY JENŐ
okl. gépészmérnök, kereskedelmi és ipari részv.-társ.
BUDAPEST
VIII., Kisstáció-utca 11.
Alakult 1905. évben
Telefonok: József 339—02, 351—99, 394—86
AUTÓ-OSZTÁLY:
F & S preciziós golyós- és görgőscsapágyak, FERODO fék- és kapcsoló-betétek. — Silverrex-gyujtógyertyák. — INDIA angol köpenyek és tömlők.

Leukoplast
magyar gyárimány

amelyek az egyes üzemekről általános képet, a további vizsgálódásokra alapot tudnak nyujtani. Ugyanesak összegyüjtve, *rendelkezésre állanak a kisebb háziműhelyekre, házilag végzett mellékmunkálatokra és egyéb idetartozó tevékenységre vonatkozó adatok is.*

*

A városházán remélik, hogy az üzemi bizottság egészen rövid idő alatt letárgyalja a reábízott nagy anyagot s a hozandó határozatok végrehajtásával egyszer s mindenkorra lekerül a napirendről a közüzemi kérdés, mely oly sokat foglalkoztatta a közvéleményt.

A fővárosi üzemeknél készülő reform-tervekbe a kormány nem avatkozik bele

Az iparfejlesztésről szóló 1931. évi XXI. t.-c. a törvényhatósági és fővárosi üzemekről szóló részében úgy intézkedik, hogy egy külön állami bizottságnak kell megvizsgálni az összes közüzemeket abból a szempontból, hogy fenntartásuk szükséges-e, illetve lehet-e szó egyesítésről, üzemredukcióról, vagy a tevékenységi kör megszükítéséről és minderről az országgyülésnek kell részletes jelentést tenni. Az állami bizottságnak ezt az ellenőrzést a fővárosi üzemekben júniusig kellene befejeznie.

A főváros vezetősége a közelgő terminusra való tekintettel a mult év végén feliratot intézett a kormányhoz, amelyben azt kérte, hogy a kiküldendő állami bizottság a törvényhatóság ellenőrző bizottságával kooperálva vizsgálja át az üzemeket.

A feliratra most érkezett meg a válasz, amelyben arról értesítette a miniszter a fővárost, hogy az

állam nem kíván beavatkozni a főváros üzemi kérdéseibe, nem ragaszkodik az állami vizsgálathoz, hanem a főváros belátására és ítéletére bízza az elbírálást.

Az annakidején elkészülő jelentést és javaslatot azonban elbírálás végett, kellő időben, a végrehajtás foganatosítása előtt, fel kell terjeszteni a kormányhoz.

A kormányleirat tudomásulvétele után most már kizárólag a megalakult üzemi bizottságra hárul az a fontos feladat, hogy milyen módon tartja legjobbnak az üzemek kérdésének végleges megoldását, milyen módon képzeli el az összevonást s mely üzemeket tart megérettnek a likvidálásra.

Pihenő hősök a rákosi katonatemetőben

Amiért elvéreztek: Nagy-Magyarországról álmodoznak

A világválság, a gazdasági krizis, az őrlő bizonytalanság, a Ma gondjai, a Holnap kétségei és a ködös jövő csápjai között vonagló, törtető, zsivajló nagyváros tőszomszédságában, túl Kőbányán, a rákosi róna szélén egy másik gigászi város tárt kapui állnak. Ez a hatalmas, egyre terjeszkedő néma város, ahol olyan gyorsan nőnek az utcasorok: *a rákoskeresztúri új temető.* A kapuján a bánat sétál ki és be. A legragyogóbb nyári verőfényben is van valami borongás az ég boltja felett. Legpompásabb virágai sem díszelegnek sem illatoznak úgy, mint az élők kertjeiben.

De csodálatosképpen, van ennek a nagy városnak egy kerülete, ahol a katonás glédába sorakozó halmokon megtörik a bánat, kapujában megtorpan a szomorúság. Ebben a néma városban, a békének ebben a nagy kaszárnyájában, ahol a világháború közel húszezer elhullott hőse alussza örök álmát, valahogyan nem tud úrrá lenni a csüggedés. *Az a glória, amely a hantok alól láthatatlan sugarakban árad az élők felé, valahogyan szétveri a megsemmisülés érzésének felhőit, ez a néma város valahogyan az élet magasabbrendűségét hirdeti, ha nézzük a katonás glédában felsorakozó síroszlopokat.* A sír komorságát elrejti a fejfa helyett rajta pihenő *rohamsisak,* s úgy érezzük, hogy azok, akik itt mint egy indulásra kész, várakozó, hatalmas ármádia katonái pihennek, nem elhagyottak... Egy óriási nagy tábor ez, ahol ott sorakoznak egymás mellett a 32-sek, az 1-es honvédek, a tüzérek, a szapőrök, a 13-as huszárok, együtt mind, a standbeliek, a népfölkelők és tizennyolcévesek, akik 1916-ban az édesanyjuk kötényé mellől dalolva indultak el és véresen érkeztek vissza, hogy ebben a földben újra megpihenjenek.

A rendezés alatt álló katonatemetőben mostanában megint egy új „zászlóalj" kapott fejfát. Az új síremlékek felállítása után végigsétáltunk *Salamon* Géza tanácsnokkal és vitéz *Bárány* László tanácsjegyzővel a temetőben. Grandiózus, szinte döbbenetes látvány a kapun belépőnek a sok egyforma sír, a 26.000 egyforma fakereszt. Ott állnak egymás mögött és egymás mellett.

Apró kis szakaszokban, a szakaszok századokban és a századok komor, néma ezredekben. Huszonhatezren! Egész hadsereg.

Alig kisebb, mint a mai trianoni Magyarországé. Néma és szomorú tanuságtétel a halni tudó és halni kész magyar vitézség mellett.

Salamon tanácsnok beszél:

— Közel 200.000 pengőt költött társadalmi és állami segítség mellett a főváros a hősi temető rendezésére, hogy ne lezyen egyetlen sír sem jeltelen. *Az elmult évben 3000 sírt helyeztünk át, úgy, hogy az egy ezredbe, egy csapattestbe tartozók együtt legyenek.* Minden sírtábla közepén megfelelő térség várja azt a szoborművet, amely majd kifejezője lesz a nagy küzdelemnek, a héroszi összecsapásnak, amelyben azok véreztek el, akik most csendesen és megbékélten pihennek.

— *A fővárosnak az a terve, hogy a nagy háború kiemelkedő momentumait örökíti meg a temetőtáblák fölé kerülő szoborműveken.* Igy szobrot kapnak a Kárpátok harcaiban és az ősi föld védelmében elhullott honvédek, Przemysl vértanúi, szoborművet kapnak az isonzói hősök. Ha lehetne, égig érő, hófehér márványobeliszket tennénk minden sírra. Sajos, ma nem jut több, mint egyszerű fejfa és egy-egy marék virág.

— A temető rendezése folytán *a még háború alatt emelt hősi emlékmű* is nagyobb perspektívát kapott. Felmerült az a gondolat, hogy helyébe *újabb, monumentális, figurális emlékművet kell helyezni* és amint a főváros viszonyai lehetővé teszik,

a Hősi Temető emlékművének elkészítésére nyilvános, országos tervpályázatot fogunk hirdetni.

— A tavasszal, szemközt a temető kapujával, egy megragadó erejű szobor kerül felállításra. Rohamsisakos honvéd, esküre emelt kézzel, másik kezében földrehajtott zászló. *Beszédes* László alkotása ez. A korán elhúnyt művész özvegye ajánlotta fel erre a célra férjének „Eskü" című szoborművét. *A szobor vázlatát a harctéren készítette el.*

— Ebben az évben készül el *az a szimbólikus sír is, amely a messze idegenben, jeltelen sírokban nyugvó magyar katonák sírját fogja jelképezni.* A tervek szerint díszes virágágyak között egy egészen egyszerű *katonasír* lesz, olyan, amilyen ezrével volt a Kárpátokban és Galiciában. A síron örökmécs lesz azoknak az emlékére, akik szerteszórtan, messze harctereken, százezerszámra alusszák örök álmukat, távol az anyaföldtől, távol a boldog, nagy, régi hazától.

— *A főváros gondolt az 1848—49. évi szabadságharc vitéz honvédeire is.* A 48-as honvédok különböző helyeken lévő temetőit *összegyüjti,* hogy ezek a sírok is *örökre megmaradjanak.*

A Hősi Temető két sírtábláját szánták a negyvennyolcasoknak.

Eddig is mintegy 40 volt negyvennyolcas honvédtiszt maradványait temettük ebbe a sírtáblába, köztük a vitéz *Földváry* alezredest, *Gorove* őrnagyot, *Damjanich* tábornok hadsegédeinek temetőit. Ő vette át Damjanichtól később a híres 11. zászlóaljat. Ide temetik *Burdina* őrnagyot, aki Budavár bevételénél szenvedett hősi halált, *behrenfelsi Psota* Mór tüzérezredest, *Görgey* tüzértörzskari főnökét. A negyvennyolcas honvédok emlékművét korhű formában *Martinelli,* a tehetséges fiatal szobrászművész tervezte meg.

— Felmerült az a gondolat is, hogy a hősi emlékmű előtti nagy *tömegsírral* szemben, *amelyben a világháború egy névtelen tisztje és 190 közvitéze pihen, helyezzük el a Budavár bevételénél elesett 300 névtelen hős honvéd földi maradványait.*

Mindkét tömegsír fölé méltó emlékművet tervezünk.

Arról is volt szó, hogy a Budavár bevételénél elesett honvédeket *a Vár tövében,* a királyi vár alatt kell újra eltemetni, oda, ahonnan rohamra indultak. Sok híve van annak a felfogásnak is, hogy a honvédsírokat ott kell hagyni, ahol vannak, a Tabán-Krisztinavárosi temetőben, akkor is, ha a temetőt kiürítik és sétakertté alakítják át.

*

Bármilyen nehéz időket élünk, mégis újabb és újabb áldozatokat kell hozni a Hősi Temető méltó fenntartásáért és bármilyen válságos, nehéz idők is köszöntenek ránk, fokozottan kell tisztelni azok emlékét, akik sírig hűek maradtak esküjükhöz, melyet zászlóikra tettek, s akik életükkel pecsételték meg azt a vérközösséget, amelyben velünk éltek, — akik legméltóbbak arra, hogy sírjaikat úgy őrizzük meg, mint egy reánk szállott szeplőtelen, nagy és szent örökséget. (d. ő.)

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros iskolái, hivatalai, intézetei és üzemei részére szükséges **író- és rajzszerek,** továbbá **különféle irodai cikkek** szállítására.

A teljes kiírási művelet (szállítási feltételek, minták) Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV., Központi városháza, III. udvar) hétköznapokon 8—2 óra között díjmentesen megszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárában **1932. évi február hó 15-én 12 óráig** kell benyujtani. Az ajánlatok a polgármesteri XI. ügyosztály helyiségében (Központi városháza, II. emelet, 235.) ugyanaznap ½1 órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1932. évi január hó 29-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

A köztisztasági hivatal fuvartelepe, IX. ker., Ecseri-u. 6. szám alatt lévő kantinjának és tartozékainak — korlátozott italmérés mellett — **kantinüzlet folytatása céljából való bérbeadására** folyó évi február hó 26-án délelőtt 11 órai határidővel nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek.

Az ajánlat benyujtásához szükséges és a feltételeket tartalmazó ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatal fuvartelepén (IX., Ecseri-u. 6. sz.) délelőtt 9—12 óra között díjtalanul vehetők át. A bérlemény tárgya ugyanakkor a helyszínen megtekinthető.

Az ajánlatokat az ajánlattevő által két tanu előttemezése mellett, sajátkezüleg aláirva, okmánybélyeggel ellátva, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban, **folyó évi február hó 26-án délelőtt 10 óráig** a köztisztasági hivatal igazgatóságánál (VIII., Kún-u. 8. sz.) kell benyujtani. Az ajánlat borítékára rá kell irni: „Ajánlat a kantin bérletére". Budapesti pályázók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Az ajánlatok ugyanott és ugyanazon a napon délelőtt 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni, amikor is a vállalkozók, vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek.

Bánatpénzül 300 aranypengő, azaz: Háromszáz aranypengőt kell a köztisztasági hivatal pénztáránál (VIII., Kun-utca 8. sz.), a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

A székesfőváros fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Budapest, 1932. évi január hó 15.

A székesfőváros polgármestere.

Magyarország aranykoszorús mestere

Szlezák László

harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám

Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang

Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

Alapittatott: 1880.

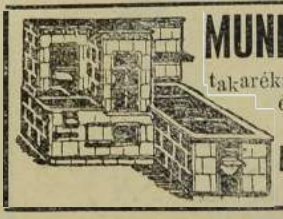
HELLE ANTAL

Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS

Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tüzoltó- és mentőkötelek.

Rákospalota, Bocskay-utca 124.

Telefon: Aut. 952—89.

MUNKÁCSY GYULA-cég

takaréktüzhely, kályha, kéményoldó és lakatosárugyár.

Budapest, VII., Rózsa-utca 39.

Telefon: J. 312—80, J 359—16.

Bútort részletre is

legolcsóbban TOMORYNÁL vásárolhat. Veres Pálné-utca 7.

Köztisztviselőknek kivételes kedvezmény.

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket

Szállít hivataloh részére tratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát

Telefon: J. 415—07 *Alapítva 1838-ban*

Hauschild Albert

Budapest, VII., Károly-körút 15. szám

PÉRY DEZSŐ

OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER

BUDAPEST,

I., ATTILA-KÖRÚT 2. TEL.: 562—51

Már a februári negyedben érvényesülnek a méltányos üzleti és lakbérleti intézkedések

Nagy sikere a törvényhatóságnak, hogy illetékes helyeken javaslatait máris tárgyalás alá vették

A törvényhatósági tanács és a rendkívüli közgyűlés az elmult napokban Budapest milliós lakosságának osztatlan figyelme mellett foglalkozott a mindenkit egyformán érdeklő problémával: *az üzletek és lakások kérdésével.* Nagy érdekek és ellenérdekek forognak kockán ennek a komplikált helyzetnek az egyengetésénél és csak természetes, hogy a szélsőséges pártok siettek olyan túlzó követeléseket erőltetni, amelyek beláthatatlan károkat okozhatnának, ha elfogadásra találtak volna. Nagy sikere és eredményes fellépése a törvényhatóságnak, hogy *az üzlet- és lakáskérdés most már a döntésre hivatott állami szervek előtt fekszik,* amelyről

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstag, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A lakásokra és üzletekre, valamint az irodai helyiségek bérletére vonatkozó összes indítványokat alaposan áttanulmányoztuk a törvényhatósági tanács ülésén és az eredmény valamennyi szempontnak a mai viszonyokhoz simuló érvényesítését is tartalmazza. Végeredményben

kompromisszumos javaslat került elfogadásra

úgy a tanácsban, mint a közgyűlésen és a határozat leglényegesebb pontja kétségtelenül az, hogy *a lakások, az üzletek és az irodák béreit kivétel nélkül havonta lehessen megfizetni* és hogy az esetleges mulasztás ne vonja maga után az egész negyedévi bér esedékességét. Ezzel nagymértékben enyhül a lakosságnak ez a gondja, de természetesen kivétel alá tartoznak azok, akik lakbérüket negyedévenként egy összegben kapják: itt a negyedévi lakbérfizetési kötelezettség változatlanul fennmarad a a jövőben is.

— Fontos rendelkezés, hogy

a lakbéregyeztető bíróság felállításával lehetőség nyilik a bérek arányos leszállítására.

A konkrét példák sorozatai mutatják, hogy vannak üzletek, amelyek a normális gazdasági viszonyokban reménykedve, 10 éves szerződéseket kötöttek és amikor a gazdasági leromlás bekövetkezett: *képtelenek váltak kötelezettségüknek eleget tenni* és pusztulásra vannak ítélve, ha idejekorán nem kapnak segítséget. El kell ismerni, hogy a háztulajdonosok többsége megértéssel foglalkozott a konkrét esetekkel, de

az nem megoldás, hogy az ilyen kereskedők, műhely- és irodabérlők csak a háztulajdonosok méltányosságától, vagy önkényétől függjenek.

Nagyon helyes, ha vegyes bíróság állapítja itt meg a rendezés módozatait. Ez *nem jelent beleny*úlást *a magántulajdonba,* mert végeredményben az ingatlan nem jelent olyan valamit, amelybe senkinek sincs joga beleszólni. Nekik is meg kell alkudni az általános gazdasági helyzettel és meggyőződésem, hogy a vegyes bíróságnak az eléje utalt esetekben

sikerülni fog összeegyeztetni a tömegek érdekeit a háztulajdonosok érdekeivel.

Senkinek sem szándéka, hogy a házvagyont, ezt a nemzeti vagyon szempontjából is jelentős erőt és adószolgáltatási bázist elsorvassza, de az összhangot ebben a vonatkozásban is meg kell találni és levezetni a szociális nyugtalanságot a megfelelő intézkedések létesítésével. Ugy tudom, hogy a vegyes bíróság felállítására a népjóléti miniszter már régebben elvi kijelentést tett, úgyhogy *a kormány álláspontja ebben a tekintetben már le is van szögezve.*

— Rendkívül jelentőségteljes az a tervezet, hogy a kilakoltatások felfüggeszthetők legyenek. Ennek a jogosságát és szükségességét is a vegyes bíróság hivatott megállapítani. A kormánynak a kilakoltatásokra több rendelkezése van érvényben, a főváros javaslata azonban annyiban új, hogy

a szabadforgalmú lakásokból való kilakoltatás is éppen úgy a miniszteri biztos döntése alá kerüljön, mint a kötöttforgalmú lakások bérlőinek esetei.

A kormányrendelet 30 napi határidőt szab meg a végrehajtásra, amely az új rendezés alapján meghosszabbítható volna aszerint, ahogy ezt a méltányosság diktálja.

— A legfőbb ideje, hogy végre rendezés alá kerüljön *a házbéradók fizetésének ügye is.* Lehetetlenség, hogy a háztulajdonos előre fizessen adót, amikor a lakbért csak negyedévvel később kapja kézhez. Előfordult, hogy egy-egy bérlő nem, vagy késedelmesen fizet: ennek igazolására elég egy nyilatkozat, amit a bérlő és a bérbeadó együttesen tesznek tanuk, vagy hatóság előtt.

A kormány majd megszabja azokat a feltételeket, ahogy a nyilatkozatok hitelesíthetőkké válnak.

A törekvés az, hogy az adót csak a tényleg befolyt bérjövedelem után kelljen leróni.

— A főváros törvényhatósága az előterjesztést illetékes helyre juttatta, ahol máris foglalkoznak a kérdéssel, amelynek megoldásánál szem előtt fogják tartani a mai szociális helyzetet. A főváros gyors közbelépésére azért volt szükség, hogy

a februári évnegyedre már érvényesüljön az új és méltányos intézkedés,

ami sok tekintetben könnyebbséget hoz úgy a bérlőknek, mint a háztulajdonosoknak.

*

A főváros felterjesztését már letárgyalta a miniszertanács, sőt a tárcaközi bizottság is hozzálátott a rendelet előkészítéséhez.

Intim beszélgetés Liber Endrével,

aki nem jubilálni, hanem dolgozni akar

Baráti vacsorára invitálták az elmult napokban *Liber* Endre alpolgármestert, aki gyanútlanul lépte át a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége máriautcai helyiségének küszöbét. Amikor meglátta a feldíszített és bankettre kikészített nagy termet: *rosszat sejtett.* Dübörgő éljenzés fogadta: *megdöbbent.* Kit akarnak itt ünnepelni?

És vége-hossza nem volt a szeretet feltörő megnyilatkozásainak. *Liber* Endrét ünnepelték, akit törbecsaltak néhányan a barátai és tisztelői közül. Vacsorára, szivarfüstös, kedélyes együttlétre hívták — és ehelyett beállították a szeretet és a nagyrabecsülés izzó középpontjába.

— Úgy érzem magam — mondotta az üdvözlésekre adott válaszában —, mint *a csinytevő gyerek,* aki eltitkol valamit: harmincöt esztendeje állok a főváros szolgálatában, ez az én titkom, amit többek között azért rejtegettem, mert nem vagyok barátja az ünnepléseknek.

*

A hivatalos órák lezajlása után kerestük fel *Liber* Endre alpolgármestert, hogy értesítsük arról, amit most már az egész főváros tud: *jubiláns lett.* A gratulációt elhárította és inkább a régi emlékeiről beszélgetett:

— Már akkor nagyrahivatott város volt Budapest, amikor a belvárosi szük kis utcákban földszintes, régi patinás házak sorakoztak egymás mellé. A gellérthegyi citadella nem volt olyan komor, mint manapság és a Duna fodra is vidámabban nyargalt a Lánchíd alatt. A villamos még nem volt mindenütt kiépítve és autóbuszok sem robogtak az utcákon.

— A Városház-téren állott a régi városháza és *Kammermayer* Károly volt a polgármester. Szerettem volna állást kapni a fővárosnál és elmentem a nagytekintélyü polgármesterhez. Titkárja nem volt és így az altisztnél jelentkeztem, hogy kihallgatást kérjek.

— *A polgármester úrral nem lehet ám csak úgy beszélni,* — mondotta az öreg huszár — és elutasított.

— A városháza egyetlen főjegyzője és egyben a polgármesteri hatóság, valamint az elnöki ügyosztály vezetője *Faller* Ferenc volt, aki lehetővé tette számomra, hogy megjelenhessek Kammermayer színe előtt. Elfogódottan és zavartan állottam Budapest első polgára elé, akinek elmondottam, hogy árvaházi növendék voltam és

szeretnék városi hivatalnok lenni.

Kammermayer Károly szeretettel és jóindulattal fogadott, majd kilátásba helyezte, hogy a legközelebbi üresedés esetén ki fog nevezni. *Boldog békeidők...* Két hét mulva megkaptam az értesítést, hogy díjnok vagyok a fővárosnál.

— Beosztottak az akkor még egyesített V—VI—VII. kerületi anyakönyvi hivatalhoz, ahol napi egy forint ötven krajcárért gyártottam az aktákat. *Rengeteg pénz volt ez, gondtalanul éltem.* Meg voltak velem elégedve és csakhamar áttettek az irodába, ahol a halottakat anyakönyveltem, majd nagy kitüntetés ért, amikor a házassági anyakönyv vezetését bízták reám. Hét évig dolgoztam ebben az ügykörben, amikor önállósult a VII. kerületi anyakönyvvezetőség és munkaköröm az V—VI. kerület ügyeinek ellátására szorítkozott. Időközben folytattam tanulmányaimat, elvégeztem az egyetemet és folyton nőtt az ambicióm:

a központba szerettem volna bekerülni.

Jóakaróm és pártfogóm, *Faller* Ferenc akkor már a jogügyi és katonai ügyosztály tanácsnoka volt és sikerült is az ügyosztályban helyet kapnom, ahol *rengeteg restancia várt feldolgozásra.* Előmenetelem újabb állomása volt, hogy a honossági ügyek referensévé neveztek ki, amelyet még mindig, mint díjnoki rangban levő kistisztviselő láttam el. Változatlan kitartással pályáztam a számomra oly sokat igérő *fogalmazó-gyakornoki* állásra, azonban minden alkalommal kibuktam. A fizetésem már napi két forintra növekedett, de 1904-ben beütött a krach: megválasztottak fogalmazó-gyakornoknak és a fizetésemet 42 koronában állapitották meg, vagyis

kevesebbet kaptam, mint díjnok koromban.

Csakhamar átkerültem az elnöki ügyosztályba, ahonnan később *Rózsavölgyi* helyettes polgármester, majd később *Bárczy* Istvánnak voltam az első titkára. Onnan jutottam át *a szociálpolitikai ügyosztályba* és ezt követőleg a közlekedési ügyosztályba és amikor ismét a jogügyi osztályba kerültem, akkor már *valóságos fogalmazó* voltam. A szolgálat érdekeire való hivatkozással az elnöki ügyosztály kért át és ezekben az években a *Fővárosi Közlony* társszerkesztői ügykörét is vállaltam. 1911-ben már *tanácsjegyzői* címem volt és szorgalmasan elláttam a közgyűlési jegyzőkönyvek gyorsirási munkáit, ugyanakkor pedig a tanácsülés jegyzőkönyveinek a vezetésére is megbízást kaptam. 1916-ig működtem az elnöki ügyosztályban, amikor *Piperkovits* Bátor tanácsnok kérésére a szociálpolitikai ügyosztály helyettes vezetőjévé léptem elő.

— És jött a háború a maga mindent kétségbeejtő nyomorúságával. Az első román betörés idején a menekültek ügyeinek intézését bízták rám, később főjegyző-koromban, a második román betörés idején, *a menekült ügyek kormánybiztosává neveztek ki.* A kommün alatt is elláttam ezt a nehéz feladatot, majd utána a Friedrich-kormány újra megbízott a menekültek ügyeinek irányításával mindaddig, amíg az Országos Menekültügyi Hivatal hatáskörébe nem vonta ezeknek a feladatoknak az ellátását. Ami ezután történt, már valahogyan annyira közismert, hogy azzal részletesen foglalkozni nem érdemes. A szociálpolitikai ügyosztály élén dolgoztam mindaddig, amíg a közgyülés bizalma

az alpolgármesteri székbe

emelt.

— Az én harmincöt évem a millenium évében kezdődött, magában foglalta a béke boldog esztendőit, a gazdasági depressziót, a világháborút, a forradalmakat, majd újra a békét és a gazdasági világválságot, amelynek béklyója alatt most nyögünk. Életfelfogásom ma is ugyanaz, mint három és fél évtizeddel ezelőtt:

dolgozni, hinni és remélni a jövőben.

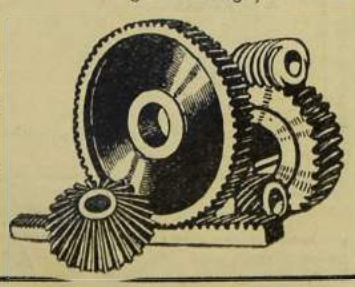
Megkérdezzük a főváros harmincötödik szolgálati évét betöltött kiváló főtisztviselőjét, hogy *melyik emlékhez ragaszkodik a legjobban,* mire gondol a legszívesebben, ha hosszú pályájára visszatekint:

— A fonyódi árvaházi üdülőtelep megnyitására. Pénzünk ehhez nem volt és a törvényhatóság erre a célra nem kívánt fedezetet nyujtani. Gyüjtést indítottam, színházi, jótékonycélú előadásokat rendeztem és *Zichy* Rezső gróf jóvoltából telket kaptunk a Balaton partján. Néhány évvel ezelőtt volt a megnyitás. A kis árvák ott sorakoztak a parti tisztáson... Uszóruhában a déli napsütésben... A tanító megadta a jelet és a gyermekek csapata rohamlépésben szaladt le a vízhez. Belevetették testüket a hűs hullámokba és a boldogság kiült az arcukon... Átéreztem az örömüket, az ujjongásukat... *Magam is árvagyerek voltam...*

*

Liber Endrét, az emberszeretetnek az apostolát, a könnyek letörlőjét nem fogják jubilálni. Az ő ünnepe *a munka,* a szegényekért, a szenvedőkért, a nyomorgókért. És dolgozik hittel, reménykedéssel, bizalommal Budapestért, mindnyájunkért.

Illés László.

WEISZ A.
fogaskerékgyár
Präcziós fogaskerekek, autó- és traktor-alkatrészek, gépgyártás, henger- és tengely-köszörülés
Budapest, VIII., Nagytemplom-u. 34.
Tel.: J. 398-05 és 455-85
Távirati cim: MODUL, BUDAPEST
Alapittatott: 1909.

Klassohn Gyula
Budapest Telefon 53-7-57
a Neményi testvérek Papírgyar Rt Csepel magyarországi vezérképviselője

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

El kell törölni a közüzemek előjogát a magániparral szemben

A főváros és az iparkamara hozzászólása a készülő közszállítási szabályrendelet reformjához

Most küldte el a kereskedelmi minisztériumba a székesfőváros új közszállítási szabályrendeletének tervezetét, amelynek elkészítését már több alkalommal megsürgette a kormányhatóság. A főváros tervezete azért késett, mert az új törvény megjelenése után az összes üzemeket, intézményeket és hivatalokat javaslattételre szólította fel a polgármester és csak ezek beérkezése után kerülhetett a sor a tervezet összeállítására. A közszállítási szabályrendelet-tervezetet a közgazdasági ügyosztály készítette el és azt az idő rövidsége miatt az önkormányzat szerveinek, így a tanácsnak és a közgyülésnek nem is mutatták be, hanem a polgármester approbálása után azonnal felküldték a minisztériumba.

A kereskedelmi minisztériumban már áttanulmányozták a fővárosi tervezetet és megállapították, hogy *a székesfőváros vezetősége csupán adminisztratív és munkaadói szempontból bírálta el a reformot* és tette meg javaslatait, de általános ipari szempontból nem foglalkozott az egyes kérdésekkel, hanem ezt a munkát kizáróan a kereskedelmi és iparkamarára hagyta. A fővárosi javaslat nem tette magáévá az ajánlatok elbírálásánál az úgynevezett középarányos rendszert, hanem

továbbra is ragaszkodik a legolcsóbb ajánlat elfogadásának kötelező voltához

és legfényegesebb reformja talán az, amely úgy szól, hogy *az ajánlattévők részéről deponált bánatpénz a munka elnyerése után biztosítéknak lesz átminősítve*, ami lényeges könnyítés az iparosok és vállalkozók számára.

Az iparos és vállalkozóvilág szempontjából igen nagyjelentőségü a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* javaslata, amelyet rövid összefoglalásban itt ismertetünk:

— Mindenekelőtt azt kivánja a kamara, — mondja a javaslat, — hogy ne legyen külön közszállítási szabályzat és külön közszállítási szabályrendelet, amely utóbbit a belügyminiszter adja ki, hanem fölösleges komplikációk ekerülése végett *egyesitsék a kettőt*. A közszállítási szabályzat külön részben tárgyalja a szállításokat és külön a munkálatokat.

A közüzemek a magániparral szemben előjogokat ne élvezzenek és követeli a generálvállalkozás teljes eltörlését.

— Ne lépjen életbe az új iparfejlesztési törvénynek az a rendelkezése, hogy a kisiparnak szánt munkák minden versenytárgyalás mellőzésével kiadhatók. Maga a kisipar lemond erről az előnyről. A tárcaközi bizottságot egészítsék ki az ipari érdekképviseletek kiküldötteivel. Versenytárgyalásokon nagy árbeli eltérések esetén választott bíróság döntsön. Tiltsák el az alvállalkozást. Bánatpénzül, óvadékul ősjegyzők hadikölcsöneiket tehessék le és pedig 100 pengőnként 5 százalék erejéig. Ha a bánatpénzt késedelmesen fizetik vissza, kamatot fizessenek. Legyen kötelező az IOKSz, OKH s a Kisipari Hitelintézet garancialeveleinek elfogadása. Az el nem fogadott ajánlatok bélyegmentesek legyenek. Ha olyan munkáról szól a pályázat, amelyre még nincs fedezet, minden ajánlat bélyegmentes és bánatpénzmentes legyen. *Csak végleges tervek alapján lehessen pályázatot kiirni.* A felhasználandó anyag és kivitel módozatait pontosan jelöljék meg. Ha nem kereskedelmi forgalomban lévő, vagy raktáron álló anyagok szállításáról van szó, hanem olyanokról, amiket külön kell gyártani, csak olyan üzem kaphasson rendelést, amely már legalább két év óta jogosult a kérdéses cikk gyártására. Az értékhatárok ne legyenek kijátszhatók. Igy például 12.000 pengő értékü munkát zártkörü versenytárgyalás útján két 6.000 pengős részre osztva kiadni. Szüntessék meg azokat a kizáró és hátrányos rendelkezéseket, amelyek az OTI-nál hátralékban lévő munkaadókra vonatkoznak. A Vitézi Rend előnyeit szüntessék meg a szállítások kiadásánál, illetve kisebb és arányos százalékos kulcsot állapitsanak meg. A Vitézi Rend tagjai alkalmi társulások révén ne juthassanak előnyökhöz. A döntésre szánt határidőt a felére csökkentsék le. Az üzleti életben szokatlan kikötéseket mellőzzék.

Sürgetik a választ a fürdőbérlet pályázói

Borvendég Ferenc alpolgármester tanulmányozza a kérdőpontokra beérkezett válaszokat — Már nem lelkesednek a tranzakcióért a főváros vezetői

A fővárosnak a budai oldalon elterülő értékes fürdőintézményeire aspiráló vállalkozók tudvalevőleg *140 pontból álló kérdőivet* kaptak, hogy mindenre kiterjedően megvilágítsák ajánlataik homályos részleteit. Ezzel az aktussal természetesen nem sokkal jutott előre az egész bérleti ügy, mert az adatok birtokában *most már a fővárosnál sem tartják az ügyletet olyan előnyösnek, mint a csábító tartalmú ajánlatok benyujtása idején.* A bérlő-jelöltek válaszai *Borvendég* Ferenc alpolgármester előtt vannak, aki a közeli napokban kezdi meg a tanulmányozást, hogy azután részletes javaslatot tegyen a törvényhatósági tanácsnak. Hogy ez a javaslat milyen megoldást fog ajánlani, arra igen érdekesen jellemző az alábbi nyilatkozat, amely

a főváros vezetőségének felfogását

adja vissza:

— Mindenekelőtt az elvi részt kell eldönteni és csak azután belebocsátkozni a részletekbe, amelyek újabb komplikációkat rejtegetnek. A bérleti ajánlatok olyanok, hogy az egyik oldalon kedvezőeknek látszanak, *a másik oldalon azonban megmutatják az egész probléma sötétségét.* A sokat emlegetett amerikai csoport tudvalevőleg két-hárommillió pengős beruházást akar eszközölni, hogy ezzel a szállókat bővítse és a citadellából mutatványos intézményt létesitsen. Kérdés már most az, hogy

a főváros számára elérhetetlen-e ennek a hárommilliós tőkének az előteremtése?

Ha elérhetetlen, akkor *negyven évre megkötjük a kezünket* és kérdés, hogy mi történik majd azután, ha a gazdasági viszonyok javulásán túl, olyan más külföldi ajánlkozók jelentkeznek, akik kiterjeszkednének az egész *Budapest-Fürdőváros* kiépítésére azzal, hogy

nemcsak a lukrativ és nagyértékü budai fürdőcsoportokat, hanem a Széchenyi-fürdőt, sőt a margitszigeti gyógyfürdőn kívül a magánfürdőket is közös kezelés alá kívánják vonni.

Nincs kizárva az sem, hogy a hitelpiac megjavulása esetén, valamint a főváros bevételeinek megizmosodása után *ez a hárommilliós tőkeszükséglet könnyen rendelkezésünkre állhat*, amely esetben pedig

egyenesen sötétbeugrás volna a fürdőintézményeinket négy évtizedre idegen kezekre bizni.

A főváros vezetőségének a javaslata tehát ezeknek a fontos kérdéseknek a lerögzítése után fog kialakulni és azután a törvényhatósági tanácson a sor, hogy a maga állásfoglalásával a döntést meghozza.

*

A pályázóknak egyébként — *Gellért* Mihállyal az élén — most már nagyon sürgős az ügy: *február 15-ig kérnek választ* a fővárostól, mert azon túl — rettenetes — visszavonják pályázatukat.

Módosítják a taxi-határokat

Megszűnik a még ma is igazságtalan különvámtarifa

Részletesen beszámolt a *Fővárosi Hirlap* az autótaxivállalatoknak arról a mozgalmáról, amelyik a most érvényben lévő viteldíjak *átmeneti megdrágítását* célozza. Hivatkozással a benzinárakban bekövetkezett áremelkedésre, valamint az olaj és gumi drágulására: a pirostaxisok kezdeményezésére a taxivállalatok azt kérték a fővárostól, hogy járuljon hozzá *10—15 filléres pótdíj* alkalmazásához, amelyik lehetővé teszi, hogy az általános drágulással szemben a taxivállalkozók a maguk számításait megtalálják. Hangoztatták beadványukban azt is, hogy ez a pótdíj-rendszer csak addig az időig maradna érvényben, ameddig a fentemlített anyagok áraiban ismét olcsóbbodás következik be. *Bódy* László tanácsnok, a közlekedési ügyosztály vezetője, a felsorakoztatott és valóban elfogadhatónak látszó indokok alapján nem zárkózott el a kérdés tanulmányozása elől, azonban, hogy tiszta képet nyerjen az üzemköltségek drágulásáról,

feszólította az Autobuszüzem igazgatóságát, hogy a motalkó, a nyersolaj és a gummiárak emelkedésének a mértékéről sürgős szakvéleményt bocsásson rendelkezésére.

Értesülésünk szerint az Autóbuszüzem igazgatósága a saját gyakorlatában is rendelkezésre álló tapasztalatok alapján már elkészítette véleményes jelentését, amely *mindenben igazolja a taxivállalatok igényeit.* Az Autóbuszüzem rámutat arra, hogy a szesz kinestári részesedésének felemelése, valamint a gumiárak drágulása valóban bekövetkezett az elmult hónapokban és kétségtelen, hogy az üzemi kiadások ennekfolytán annyira emelkedtek, hogy *a taxivállalatok azóta magasabb rezsiköltséggel dolgoznak.* A taxivállalatok kalkulációja olyképpen alakul, hogy

naponta húsz fuvart számitanak egy-egy járműnek, amelyik a tizfilléres pótdíj bevezetésével naponkint és járművenkint két pengő többletbevételt jelent.

Ilyen előzmények után valószinű, hogy *a közlekedési bizottság legközelebbi ülésén már hozzá is járul a taxipótdíjak engedélyezéséhez.*

A taxiviteldíjak módositásával kapcsolatban a fővárosnak is meg vannak a maga kivánságai, amelyek elsősorban az úgynevezett *taxihatárok módositását kivánják véglegesen rendezni.* Köztudomású, hogy néhány évvel ezelőtt kitolták a taxihatárokat olymódon, hogy a vámon túlmenő fuvarok esetében is *csak a taxaméteren mutatkozó viteldíjat kell leróni* és ninesen joga a taxivállalkozónak visszafelé a vámig terjedő útszakaszért is külön viteldíjat követelni. A főváros annakidején felsorolta mindazokat az útvonalakat, amelyek így a vámhatárokat érintik, azonban ez a rendelkezés sem hozott megnyugvást, mert

gyakran előfordult, hogy a megnevezett útvonallal parallel haladó másik útvonalon a taxivállalat soffőrje követeli az üresen visszatérő kocsinak a vámig terjedő menetdíját,

ami végeredményben igazságtalan és méltánytalan helyzetet teremtett. Az új rendezés most a taxipótdíjakkal egyidejüleg foglalkoztatja végre a közlekedési bizottságot és bizonyos, hogy ebben a vonatkozásban végre érvényesül az utazóközönség jogos kivánsága.

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Au. 150 81

Közúti gőz- és motorhengerelést
vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1
Sürgönycim: WOLFFEKE
TELEFON: 59—9—68

KOVÁCS LAJOS
vésnöki müintézete és ruggyanta bélyegző üzeme
Budapest, VII., Károly-körut 7
Telefon: József 362—00. szám.

Mester és Kiss okl. épitész és épitőmester
Budapest, VII., Szobránc-utca 29. Telefon: 97-7-72

BRIXOL MÜVEK BUDAPEST
VILÁGSZABADALMAZOTT FERTŐTLENITŐ-, ILLATOSITÓ- ÉS SZAGTALANITÓ-VEGYICIKKEK GYARTÁSA
BUDAPEST, VI., LÁZÁR U. 13 GYÁR: VII., GIZELLA ÚT
Testvértelepek: Wien, Berlin, Prag, Kopenhagen, Amsterdam, Roma, Bielsko, Timisiora, Vrsec. Telefonszám: Aut. 158-23

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon Aut. 870—26

MINKOVITS
MODERN CÉGTÁBLAFESTŐ
BUDAPEST, VIG-U. 24. SAJÁT HÁZ
TELEFON: J. 85 52 FŐVÁROSI SZALLITÓ

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár részvénytársaság
Budapest, VI., Máglya-utca 75-77
Telefon: Aut. 914—46.

BUDAPESTI HIRLAP
A LEGTARTALMASABB MAGYAR NAPILAP
Hangja ELŐKELŐ, hirszolgálata TÖKÉLETES

HIRSCH LÁSZLÓ
UT-, VASUTÉPITESI ÉS KÖVEZÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, I., ELEK-UTCA 9/a. TELEFON: 69-5-45

Szétosztották a taxirendszámok megváltásából összegyűjtött alapot

A legnagyobb tételt a szürke-érdekeltség kapta kézhez — A pirostaxisok és a kisiparosok pénzeit bírói letétbe helyezték

Az évekkel ezelőtt elrendelt taxirendszám-szaporítás idején a kérvényezők rohamcsapatai ostromolták a fővárost taxiengedélyekért és még sokáig emlékezetes marad az a nagy vitatkozás, amelyet a rendszámok szétosztása idézett fel. A minden oldalról agyontámogatott igények kielégítése a legnagyobb gondot okozta a tanácsnak, végül is *Folkusházy* Lajos akkori alpolgármester vette kezébe az ügyet és előterjesztése nyomán olymódon osztották fel a rendelkezésre álló rendszámokat, hogy *a legnagyobb hányadot a Baross Gábor-féle csoportnak és a Marta-vállalatnak juttatták*, de jelentékeny számú engedélyt kapott a *Flóriángarázs, a Pátria bérautófuvarozók szövetkezete, a KÉKOSz, a KIOSz, a Hadviseltek és Hadirokkantak tömörülése, a pirostaxisok, a műegyetemi segélyegylet és számosan olyanok, akik mint kisiparosok ültek a volán mellé.* A rendszámmegváltást megelőzően a főváros elrendelte, hogy az új vállalkozók kötelesek a bérkocsisokat kártalanítani és számukra az átengedett rendszámok után megfelelő összeget fizetni.

Így jött létre az úgynevezett

rendszám-megváltási alap,

amelybe az összes új engedélyesek befizették a szükséges járulékokat és e címen *418 ezer pengő gyűlt össze a főváros pénztárában.* Az eredeti elgondolás az volt, hogy ezt az összeget megfelelően kamatoztatják és abból *esetleg segélyt nyujtanak* az olyan kisiparosoknak, akik új autókat szándékoznak vásárolni, javításokat végeztetni és általában beszerzéseket végrehajtani, de ezt a tervet megváltoztatta a kereskedelmi miniszternek az a döntése, amelyik

felhívta a fővárost, hogy a megváltási alapot juttassa vissza a taxi-engedélyeseknek.

Arra a hírre, hogy a rendszámtulajdonosok pénzhez jutnak, *megmozdultak a hitelezők* és akik eddig hiába kísérelték meg követeléseik érvényesítését, főleg az egyéni taxivállalkozóknál: *bírói útra tereltek az ügyeket és a törvényszék bevonásával intézkedtek követeléseik biztosításáról.* A mult év őszén napról-napra

a bírói letiltások százai érkeztek a városházára.

amelyet természetesen tudomásul kellett venni. A taxivállalatok és vállalkozók mindinkább erőteljesebben sürgették a megváltási díjak visszatérítését, amelyet végre a főváros honorált, amikor

ez év január elsején megkezdte a folyósítást.

A legnagyobb tételt a *Marta—Baross-csoport kapta kezéhez: 306 ezer pengőt*, míg a fennmaradó 112 ezer pengő a többi engedélyesek között került volna szétosztásra, de ebben a kategóriában voltak azok, akikkel szemben jogerős bírói követelések állanak fenn. Ilyen körülmények között a 112 ezer pengős tételnek csak kis töredéke jutott vissza az érdekelteknek, míg

a többit a főváros most átküldötte a királyi járásbírósághoz, ahol gondoskodnak a hitelezők kielégítéséről.

A megváltási alap tehát ezzel kimerült és a jövőben aligha kerül sor az ilyen természetű kötelezettségek teljesítésére, mert a még hátralevő 45 taxirendszámból azok kapnak engedélyeket, akik az eddigi kiosztásokból kimaradtak.

— nincs abban a helyzetben, hogy ezt az összeget bárhonnan is egyszerre elvonhassa, ellenben arról lehet szó, hogy

az építkezést fokozatosan hajtják végre

és a munkálatok előrehaladásának arányában *részletekben bocsátják rendelkezésre az építéshez szükséges pénzt.*

— Most már biztosnak látszik, hogy

az új vízmű létesítéséhez a tavasszal hozzáfoghatnak

és az a terv, hogy két évre elosztva végzik el az építkezést, vagyis 1933. végére, vagy 1934. elejére üzembe helyezhetik az új telepet, amely hosszú időre nyugvópontra viszi majd a vízellátás utóbbi időben sokat hánytorgatott problémáját.

— A kútak fúrásához szükséges földterületek megszerzése körül ugyan még mindig vannak akadályok, mert a szigetmonostori kisbirtokossággal, a föld tulajdonosaival közvetlenül megegyezni nem sikerült. A 700 holdnyi nagyrészt legelőterület birtokosai *3 millió pengőt kértek* is ez olyan túlzott igény, amit a főváros nem vállalhatott. A főváros ezek után

kénytelen a kisajátítás eszközéhez nyulni

és a tiszti ügyészség most dolgozik a kisajátítási kereset elkészítésén, amelyet a *jövő héten nyujtanak be a kereskedelmi miniszterhez.*

A kisajátítás ügyében *a tiszti ügyészségen érdeklődtünk*, ahol az ügy referense,

Tóth Péter dr. tiszti ügyésztől

következő választ kapta a *Fővárosi Hirlap* tudósítója:

— Érdemben a szóbanforgó kisajátítási ügyről még nem adhatok felvilágosítást, mert ebben a kérdésben a közeli napokban ujabb tanácskozás lesz *Borvéndég* Ferenc alpolgármester úrnál s ezen az értekezleten esetleg sok minden megváltozhatik. A kisajátítási kereset most van előkészítés alatt. Ez igen nagy munka volt, mert *2.200 parcelláról van szó.* Meglehetősen bonyolult telekkönyvi helyzetet kellett előbb tisztázni és a tényleges birtoklási állapottal összeegyeztetni.

— *Szemethy* Károly dr. tisztifőügyész úr javaslatára a főváros a mult esztendőben feliratot intézett a kormányhoz, amelyben a kisajátítási törvénynek oly módon való megváltoztatását kérte, hogy a soronkívüli, illetve azonnali hatályú birtokbavétel jogát a törvény a Vízművekre is terjessze ki. Erre a felterjesztésre, amely a városok, elsősorban a székesfőváros vízellátása szempontjából rendkívül nagyfontosságú reformot javasolt, a mai napig nem érkezett válasz, úgy, hogy szükségesnek tartjuk a felirat elintézésének megsürgetését. Ha ez a törvényreform már megvolna, az új vízművek dolga is gyorsabban menne előre. Vízmű létesítésére ugyanis nem minden terület alkalmas, hanem az előzetes geológiai vizsgálatoktól függ a kiválasztás, ezért van szükség a törvény védelmére. Másrészt pedig 3.200 telektulajdonossal külön-külön egyezkedni és megalkudni igen bonyolult és hosszadalmas feladat lenne.

*

A főváros vezetősége reméli, hogy a méltányos indokokra való tekintettel a kormány sürgősen intézkedik a kisajátítás iránt.

Elkedvetleníteni szeretné a benzin-kartel a fővárost a benzolgyár létesítésétől

Mi történik, ha megindul az olcsó külföldi behozatal? — Az új fővárosi üzem mindenkor lépést fog tartani az árakkal

A vízvezetéki és világítási ügyosztály most már teljesen elkészítette a *benzolgyár* felállításának tervezetét. Jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy ez a nagyszabású elgondolás az óbudai gázgyár telepén ölt testet és a sürgősséget az indokolja, hogy *a külföldi vállatok magyarországi telepeinek vezetőségei rendszeresitették az árak önkényes diktaturáját.* A kartelbe tömörült vállalatok közös fellépésének tulajdonítható, hogy immár harmadik éve megsemmisitik az Autóbuszüzem mindenkori versenytárgyalását „ár-összebeszélés" miatt és ez a nagy hatósági üzem kénytelen időnkint kisebb tételeket biztosítani a maga szükségletének fedezésére. A fővárosi benzolgyár egyik legfontosabb feladatának tekinti, hogy *az Autóbuszüzem évi 360 vagont kitevő szükségletét ellássa*, ami azt jelenti, hogy a jövőben méltányos árakon jut üzemanyaghoz a közlekedési vállalat.

Arra a hírre, hogy a benzolgyár terve végre valósággá válik,

teljes erővel megmozdultak a budapesti benzinvállalatok és hathatós propagandával próbálják bizonyitani, hogy a hatósági benzolgyár sem tud majd olcsóbb áron termelni.

Legutóbb felvetették azt a gondolatot, hogy a főváros tekintsen el a benzolgyár felállításától, mert az számára sok rizikót és bizonytalanságot hozhat magával. Hangoztatják, hogy egy esetleges kedvezményes külkereskedelmi szerződés lehetővé teszi *a benzin olcsóbb áron való behozatalát* és ebben az esetben a főváros benzolgyára kénytelen lesz üzemét beszüntetni, vagy pedig a termelési viszonyait megváltoztatni, csak azért, hogy versenyképes maradhasson.

Ez az átlátszó okoskodás azonban nem téríti el a fővárost a terv végrehajtásától,

mert nagyon jól tudják, hogy mindezek az argumentumok az ásványolaj-kartelnak abból a félelméből fakadnak, amelyik számol a legnagyobb fogyasztónak, a fővárosi üzemeknek az elvesztésével.

— Semmiképpen sem állja meg a helyét a külföldi benzinvállalkozások jóslása, — mondották nekünk *illetékes helyen* — mert a főváros a maga benzolgyárát a gázgyári nyugdíjalapból felveendő *kölcsönből* fogja felépíteni. Számításaink szerint *két-három év alatt* teljesen visszafizethetjük a szükséges 700 ezer pengős kölcsönt, amelyet oly feltételekkel veszünk igénybe, hogy

az amortizációs időtartamot a szükséghez képest kiterjeszthetjük.

Amennyiben valóra válik, hogy olcsó benzin jöhet be az országba, akkor *a benzolgyár is lemegy az árakkal*, amely esetben a kölcsön törlesztése néhány évvel hosszabb időre fog eltolódni. Semmiféle számítás nem tántoríthatja most már el a fővárost attól, hogy *saját jól felfogott érdekeinek védelmére a benzolgyártást meg ne indítsa.*

*

A februári első tanácsülések egyikén tüzik napirendre a benzolgyár felállítását, amelynek építkezéseit *a kora tavaszi hónapokban kezdik el.*

Elhárultak az új budai vízmű létesítésének akadályai

3200 szigetmonostori gazdatulajdonos ellen megindul a kisajátítási eljárás

A székesfőváros Vízműveinél elkerülhetetlenül szükségessé vált fejlesztés legfontosabb étappja, — mint arra már többizben rámutatott a *Fővárosi Hirlap*, — az új budai vízmű létesítése, amely a súlyosra fordult pénzügyi helyzet következtében már-már egészen lekerült a napirendről. Az új budai vízművek megépítésére 18 milliót szavazott meg a közgyűlés a felvett függőkölcsönből, ez a pénz rendelkezésre is állott, de időközben a helyzet úgy alakult, hogy a pénzt egyéb folyókiadásokra kellett felhasználni és úgy látszott, hogy annak pótlása egyelőre leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik.

A szükséges kútterület megszerzése körül is akadályok merültek fel, úgyhogy mindezeket a gátló körülményeket egybevetve, erősen veszélyeztetve látszott az új vízműtelep létesítése és már-már a helyzet olyannak látszott, hogy ez a nagyjelentőségű alkotás bizonytalan időre elodázódik.

Illetékes helyről szerzett értesülésünk szerint a közeli napokban mégis kedvező fordulat állott be, amely újabb lendületet adott az új budai vízmű sorsának

A *Fővárosi Hirlap* tudósítóját úgy informálták, hogy sikerült olyan megoldást találni, amellyel *pótolni lehet a más célra elköltött 18 milliót.*

— A főváros természetesen — mondották nekünk

Franck-kávét végy...
a magyar mezőgazdát,
a magyar munkást,
a magyar ipart
segíted!

LINOLEUM
NEUMAYER LIPÓT UTÓDA
BUDAPEST, VI., ANKERKÖZ 2.
ALAPITÁS ÉVE: 1895.
TELEFON: AUT. 105-46.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelí:
Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Kapitalizmus munkanélküliség nélkül

Szél Jenő érdekes tanulmánya a gazdasági válság kivezető útjairól

Szél Jenő, a *Budapesti Kisipari Hitelintézet* vezérigazgatója, egyik elismert értéke a magyar közgazdasági életnek. Elméleti és gyakorlati képességei mindenütt általános értékelésben részesülnek és ez okozza, hogy most megjelent nagyérdekességű tanulmánya: *Kapitalizmus munkanélküliség nélkül*, fokozott érdeklődésre tart számot.

Szél Jenő vizsgálja a kapitalista világrend problémáját és ügyes, áttekinthető csoportosításban kutatja a válságból kivezető utat. A gazdasági szaktekintélyek — úgymond — egy és ugyanabban az időben a legellentétesebb megállapításokat teszik és fogadtatják el a gazdasági közvéleménnyel.

Valamikor meg fogják állapítani erről a korról, hogy ez a tájékozatlanság, a fejetlenség és a zűrzavarok kora,

amelyben közgazdasági babonák és meg nem értett gazdasági jelszavak szabják meg a gazdasági élet útját és irányát, amelyben a politika uralja és irányítja a gazdasági életet oly jelszavak érvényesítésével, amelyek érdekeltségeket és legföképpen politikai célokat szolgálnak. Ha csak néhány közgazdasági jelszó értelmezését vesszük szemügyre, azt látjuk, hogy szaktekintélyek a gazdasági válság egyik kivezető útjául — igen helyesen — a *takarékosságot jelölik meg.* Ugyanakkor azonban más szaktekintélyek azt hangoztatják, hogy *a gazdasági válság idejében takarékoskodni nem szabad,* mert ezzel a fogyasztás csökken és a kereseti lehetőségek, ezzel együtt pedig a talpraállás lehetőségei csökkennek. Az egyik szaktekintély azt hirdeti, hogy *a túlprodukció jelenségeivel állunk szemben,* ugyanakkor a másik megállapítja, hogy *csakis a többtermelés* oldhatja meg a válságot. Az egyik *az általános drágaságot* mutatja ki, mint a gazdasági bajok egyik főokozóját, a másik az *árak csökkenésével* magyarázza meg a válság okait és az árak emelkedésétől reméli a javulást. Az egyik megállapítja, hogy sok az iparos, a a kereskedő, a mérnök, az orvos, a tanár, a köztisztviselő, ugyanakkor megállapítja a másik, hogy *nincs fogyasztás,* mert kevesen vagyunk.

A józemű ember éleslátásával keresi *Szél* Jenő a kivezető utat ebből a rettenetes kaoszból.

Megállapítja az elavult termelési rend csődjét, ismerteti a fényűző szegénységet, a pazarló nyomort és a munkanélküliséget mint pótolhatatlan veszteségek forrását említi meg.

A probléma megoldásának alapfeltétele, hogy *a termelő és a fogyasztó megtalálhassák az egymáshoz vezető utat,* akkor is, amikor a vállalkozás nem funkcionál megfelelően. Erre a célra *központi csereszerv* állítandó fel, amely a munkanélkülieket tervszerűen foglalkoztatja és teljesítményükért, termelvényükért más termelvényeket és szolgáltatásokat ad cserébe. Csereeszközül szolgál

a pengőértékre szóló cserejegy,

amelyet ez az új intézmény az általa végeztetett munkateljesítmények ellenében ad. Természetesen nem célja ennek az organizációnak, hogy a vállalkozás szabadságát a legcsekélyebb mértékben is korlátozza és célkitűzése, hogy *a hitellel és megtakarított tőkével nem rendelkező rétegeknek is lehetővé tegye munkaenergiájuk és termelvényeik értékesítését.*

A tanulmány a legnagyobb részletességgel sorolja fel a létesítendő organizáció működését, a foglalkoztatás és a termelés helyes elosztását, amely minden tekintetben komoly gondolkodásra késztetheti a válságban lévő kapitalizmus átszervezésének szükségét érző szakembereket.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár 1931. évi mérlege és beszámolója

A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület* igazgatósága január hó 30-án tartott ülésében megállapította az 1931. üzletévi mérleget és üzleteredményt s elhatározta, hogy a *folyó évi február 16-án tartandó 92. évi rendes közgyűlésének* javasolni fogja a 2,536.190.47 pengőt tevő tiszta nyereségnek következő módon leendő felosztását:

Osztalékra fordíttassék minden részvény után 8 pengő, vagyis 200.000 darab részvény után 1,600.000 pengő, adassék a *rendes tartalékalapnak* az alapszabályszerű 124.227.97 pengő helyett 250.000 pengő, az *ingatlanértékcsökkenési tartalékalapnak* 100.000 pengő, a *nyugdíjtartalékalapnak* 100.000 pengő, *köz- és jótékonycélokra* 15.000 pengő, a *felügyelőbizottság és a választmány tagjainak tiszteletdíjára* 31.675 pengő, a tisztviselők külön jutalmazására 120.000 pengő, a fennmaradó 175.287.50 pengő pedig az 1932. évi nyereség- és veszteségszámlára vitessék át.

Az egyesület fő üzletágainak álladékát a következő számadatok tüntetik fel:

Betéti könyvecskékre elhelyezett betétek álladéka 78,350.826.66 pengő; *folyószámlán és csekkszámlán elhelyezett betétek* álladéka 39,208.620.08 pengő, úgy, hogy az egyesületnél elhelyezett tőkék álladéka, az egyéb hitelezők tételének beszámításával 137,946.873.91 pengő; a *váltótárca* álladéka 85,564.042.21 pengő; *az értékpapírokra adott előlegek* 3,424.930.06 pengő; *adósok* egyéb fedezetek alapján, valamint nyílt hitelek és különféle adósok álladéka 29,862.440.83 pengő; a *jelzálogkölcsönök* álladéka 62,916.295.58 pengő; a *községi kölcsönök* álladéka 9,161.010.28 pengő; a *forgalomban lévő egyesületi záloglevelek* álladéka 35,989.485.20 pengő; az *értékpapír-tárca* álladéka 10,199.303.59 pengő.

Kiséró jelentésében az igazgatóság részletesen beszámol arról, hogy az 1931. krizisév megszakítást jelent abban az állandó fejlődési folyamatban, amelyről az előző évek mérlegei tanuskodtak, amennyiben az egyes üzletágakban az álladékok csökkenése következett be.

Végh Károly, a MFTR alelnöke nyugalomba vonul. *Végh* Károly udvari tanácsos, a MFTR alelnöke, egészségi állapotára és magas korára való tekintettel, nyugdíjazását kérte. A társaság igazgatósága sajnálattal vette tudomásul *Végh* Károly elhatározását és február 1-ével, legteljesebb elismerésének és hálás köszönetének kifejezésével, nyugállományba helyezte. Ebből az alkalomból a társaság a napokban tartott igazgatósági ülésén *Végh* Károlyt meleg és bensőséges ünneplésben részesítették. Búcsúztató beszédet mondott *Jármay* Elemér dr. helyettes államtitkár és *György* Jenő igazgató, akik méltatták *Végh* Károlynak a társaság kötelékében töltött 37 éves munkásságát. Az *ünnepelt* meghatottan válaszolt, majd *Domony* Móric dr. miniszteri tanácsos, vezérigazgató is meleg szavakkal búcsúzott el a távozó alelnöktől.

Szél Jenő a revizorvizsgáztató bizottság tagja lett. Megérdemelt kitüntetés érte a *Budapesti Kisipari Hitelintézet* kiváló vezérigazgatóját, *Szél* Jenőt. *A kereskedelmi miniszter Szél Jenő vezérigazgatót hat évre a revizorvizsgáztató bizottság tagjává nevezte ki.* A vizsgáztató bizottságban a főváros funkcionáriusai részéről még dr. *Karch* Kristóf közgazdasági egyetemi professzor, a Vásárpénztár igazgatója foglal helyet. A Magyarországon ujonnan engedélyezett korlátolt felelősségű társaságoknál (G. m. b. H.) a törvény kötelezővé tette, illetve szervesen rendszeresítette a revizori intézményt és az új részvényjogi tervezet szerint is nagy szerepük lesz a hites revizoroknak, akikkel a felügyelőbizottságok hatáskörét fogják pótolni. Ilyen körülmények között természetszerüen nagy mértékben fokozódott a revizor-vizsgáztató bizottság jelentősége is.

A Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége (Altruista Bank) dr. *Vargha* Imre pénzügyminiszteri államtitkár elnöklete alatt 1932. január 30-án tartotta meg XXI. rendes közgyűlését. Az igazgatóság jelentéséből örvendetes tényként kiemelendő, hogy az *Altruista Bank semmiféle rövidlejáratu külföldi kölcsönnel nem tartozik.* Az intézet óvatosságáról tesz tanuságot az a körülmény is, hogy még a tavalyi gazdasági krizis folyományaképpen felmerült fizetésképtelenségek is csak jelentéktelen összegekkel érintették és hogy az előreláthatő veszteségek megfelelő tartalékolásáról már egyidejüleg gondoskodott. A Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége Alkalmazottainak Elismert Nyugdíjpénztára vagyona 1931. december 31-én két fővárosi bérházban és intézeti betétben 3,152.802.86 aranypengőt képviselt. Az intézet saját tőkéi alapitványi üzletrészekben és nyilt tartalékokban a folyó évi dotációval együtt 9,367.241.17 aranypengőre rugnak. Az Altruista Bank igazgatási és kezelési költségeit mindennemü állami támogatás nélkül, közel egy évtized óta fedezi, sőt az elmult 1931-iki válságos évre is a tartalékalap szabályszerű dotálása után üzletrésztulajdonosainak — mikép alapítása óta szakadatlanul — *a maximálisan megengedett 4 százalékos osztalékot változatlanul fizeti.* A 21. számú osztalékszelvény 1932. február 1-től kezdődőleg darabonként 280 pengővel beváltható a bank pénztáránál.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPÍR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
BUDAPEST, IV., ARANYKÉZ-UTCA 6. TEL.: AUT. 877—15.
ALAPÍTVA: 1790-BEN

VÁLLALKOZÁS

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Csatornaépítésre a Vezér-utcánál. Pályázni lehet február 23-án d. e. fél 11 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályban.

200.000 kg motalkő szállítására. Pályázni lehet február 26-án d. e. 10 óráig a Köztisztasági Hivatal igazgatóságánál, Kun-u. 8.

Az Ecseri-uti fuvartelepi kantin bérletére pályázni lehet február 26-án d. e. 10 óráig a Köztisztasági Hivatal igazgatóságánál, Kun-u. 8.

Föld, kőmives, elhelyező, vasbeton és útépítési munkálatokra a marhaközvágóhídi hűsvizsgáló épület építésénél. Pályázni lehet február 20-án d. e. 12 óráig. Városháza II. em. 204.

Kertkarbantartási munkákra a kislakásos bérházaknál. Pályázni lehet február 16-án d. e. 12 óráig. Városháza I. pavillon, II. em. 66.

Mosószóda, fémtisztító folyadék stb. anyagok szállítására a hivatalok és intézmények részére. Pályázni lehet február 16-án déli 12 óráig. Városháza II. em. 235.

Papíráruk szállítására ugyanott. Pályázni lehet február 15-én déli 12 óráig. Városháza, II. em. 235.

Irodai cikkek, rajzszerek szállítására ugyanott. Pályázni lehet február 15-én d. e. 12 óráig. Városháza, II. emelet 235.

Lófogatu fuvarozási munkára a vízművek raktártelepén. Pályázni lehet február 13-án d. e. 11 óráig. Reáltanoda-u. 1—3. II. em. 23.

Szövet és egyéb ruhaanyagok szállítására az altisztek takarítónők stb. részére. Pályázni lehet március 2-án d. e. 11 óráig. Városháza, II. em. 235.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Az anyagvizsgáló intézet szerelési munkáira pályáztak: Gyöngyössy István 1932, Bründl János 1996, Calderoni rt. 2040 pengővel.

Az új élelmiszernagyvásártelepen a nagycsarnok déli lejárójánál tervezett kőmüves munkálatokra, valamint a csőkorlátok vasszerkezeti munkáira pályáztak: Apor József 1392, Satler Mihály 1756, Kende Jenő 1885, Lukov Emil 1888, Hoffer Gyula 2140, Lepter János 576, Ledniczky és Társa 680, Kajtár Lajos 996, Márkus Miksa 1080 pengővel.

Ugyanitt föld, vasbeton munkákra pályáztak: Kemény László 13.299, Lovas Sándor 13.860, Frank Emil 14.135, Katona János 14.208, Schöntheil Richárd 14.217, Olchváry Jenő 14.940, Csajág Kálmán 15.186 pengővel.

Az Ecseri-úti köztisztasági hivatal részére készítendő nyitott fészer ács és tetőfedő munkákra pályáztak: Popper Zsigmond 2875, Kurtán Gyula 2921 Szivós László 2967, Horváth Lajos 2967, Hegedüs Ferenc 3220, Wellisch Tibor 3565 pengővel.

A különböző alapterületü transzformátor vasházikók készítésére pályáztak: Jungfer Gyula, Kellner és Sándor, Szöllősi Ferenc, Márkus Lajos, Ajax Acélmüvek, Hutter és Schrantz, Vidor Lajos, Kühne mezőgazdasági gépgyár, Vass és Kovács, Haas és Somogyi, Magyar Vegyipari Gépgyár, Orenstein, Hofherr és Schrantz, Burghardt Antal, Galambos Jenő, Zöld József, Magyar Radiatorgyár, Röck István, Tisó Brünni Gépgyár, Nagy Gyula, Pick Ede, Gaugusch Sándor, Gerő és Győry, Reichenburg Jenő, Skolkay Mátyás, Oetl Antal, Első Dunagőzhajózási rt., Kollerich Pál, Lieszkovszky Gyula.

150 darab sétányszék szállítására pályáztak: Simon Dömе 1800, Hancsák Béla 1785, Vas és Kovács 1800, Lohr Sándor 1872, Berényi és Lengyel 1905, Madarász László 1920, Kellner és Sándor 2025, Kollerich Pál 2055, Gaugusch Sándor 2085, Mayercsik Kálmán 2100, Sallay Nándorné 2145, Bruck Henrik 2400 pengővel.

A gyalogos és kocsiforgalom szabályozására szolgáló 200 darab jelzőoszlop szállítására pályáztak: Kellner és Sándor 40, Krecska és Engel 45, Ulrich B. J. 49, Petz Testvérek 47, Gaugusch Sándor 50.50, Hofherr és Schrantz 51.25, Márkus Miksa 52, Haas és Somogyi 52, Donáth József 52.20, Betonvas árusító és vasiparvállalat 56, Oetl Antal 65, Csáky Ajax 59.50, Dencs János 62, Nagy Gyula 62.60, Hazai Gépkereskedelmi rt., 61.51, Roseemann és Kühnemann 60, Magyar Vegyipari Gépgyár 66, Magyar Radiatorgyár rt., 74, Zöld József 72, Sooty Zoltán 74, Munkácsy Gyula 73, Brancsics Simon 75, Kollerich Pál 76, Magyar Fémlemezipar rt. 108.62, Majercsik Kálmán 94.60, Kühne Mezőgazdasági Gépgyár 98 pengővel.

A Maglódi-úti kórháznál szükséges vaságy, vaséjjeliszekrény, sodronyhálós vaságy, ágyasztalka, fejtámasz, karosszék szállítására pályáztak: Gichner János 49.85, 24.85, 32.50, 19.80, 9.50, 24.80, Bruck Henrik 52.80, 28.80, 26.30, 11, 28, Palágyi és társa 52.90, 28.50, 36.50, 21.90, 16.80, 34.80, Kühne Mezőgazdasági Gépgyár 70, 30, 54, 23, 18, 31, Sóty Zoltán 70, 24, 57, 23, 10, 77, Lieszkovszky Gyula 69, 47, 46.50, 12.50, 28, 50, Részletes ajánlatok: Steiner Ödön 29.50, 24, 14, Kellner és Sándor 52, 20.60, Elber Balázs 26.50, 38, 25, 12, Buchwald Sándor 46.50 35, 24.50, 30, 26, Neubauer János 30, Debreceni vas- és butorgyár 29.50, 28.50, 9, Hikker Gyula 24.16, 35, 36, 22, 80, 13.50, Major János 30.60, 43.50, 25.50, 14.80, Kollár Kálmán 22,80, 23,50, Vas és Kovács 43.80, 32, 10, Kajtár Lajos 53, 33.70, Hofherr és Schrantz 54.50, 40, 15, Petz Testvérek 55.70 Skolkai Mátyás 73, 39.50, Petrics Gyula 31.50, 12.80, Rattersberg 59, 40, 10 P.

VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-ÚT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

A FŐVÁROSI HIRLAP mindent tud és megír

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük lapunk előfizetőit, akiknek előfizetése január 1-én lejárt, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Salgó Ignác halála

Hogy lehet az, hogy nekünk kell róla nekrológot írni, amikor mindig, amikor szembenültünk vele, úgy éreztük, hogy friss, piros arcával, hófehér hajával, bölcsességet sugárzó szemeivel fiatalabb, mint mi vagyunk valamennyien. Nem változtatott ezen az sem, hogy Salgó Ignác volt egyike azoknak, akik közülünk legrégebben szegődtek kritikus szemű, szókimondó házőrzőnek a városházára. Minden zúgát ismerte ennek az épületnek, amelyben férfikora legszebb munkás-esztendeit töltötte el. De őt is ismerte mindenki ebben a hivatalkolosszusban, ahol nemcsak értesülésekkel töltötte meg naponta hírszerző tarisznyáját, de ahol rendkívüli tekintélye és becsülete volt a bírálatnak is, amely akár tollából került a szedőgépbe, akár élőszóban mondta el arra illetékesek előtt. Mintaképe volt azoknak a fővárost lelkesen szerető ujságíróknak, akik nemcsak az események krónikásai, de akiknek az események helyes és jó kialakulásában is részük szokott lenni.

Salgó Ignác városházi munkásságának gerince és csúcspontja azok a gazdag évtizedek voltak, amelyeket, mint a Neues Pester Journal fővárosi rovatvezetője töltött el. Ujságírói kvalitásait mindenki ismerte és méltányolta. A Neues Pester Journalban — úgy mondhatnók — szűz rovata volt. A lap megindulásától megszűnéséig nem adta ki a kezéből, ezt a rovatot mindig ő szerkesztette a főváros adminisztrációjának, Budapest, lakossága kívánságainak és gondolkodásának olyan ismeretével, hogy ebből maga a pesti élet áradt, elevenen lüktetett ennek a városnak a jövendő nagyság iránt való vágyakozása és erre való rátermettsége.

Szorgalmas és céltudatos munkával csinálta *Salgó* Ignác ezt a nagyszerű rovatot, amelynek azonban volt egy még nagyobb erénye is: az, hogy ha kellett, a harc fegyvereivel is bátran, keményen élt. Odaadó munkája és szelid bölcsesége mellett ugyanis *Salgó* Ignác harcos egyéniség is volt, amely harcos egyénisége kemény csatákban edződött meg. Harcos egyéniség jobb iskolából nem kerülhetett ki, mint ő: a magyar szociáldemokrácia hőskorának volt egyik legszélsőségesebb, leghajlíthatatlanabb vezéregyénisége. Amikor nem mandátumokért és városatyaságokért kellett küzdeni, hanem amikor még minden bátor szót a börtön sötétje fenyegetett, *Salgó* Ignác akkor volt rettenthetetlen, vakmerő katonája Marx Károly eszméinek. Később csalódott. Talán nem annyira elvekben, mint inkább emberekben: visszavonult a pártmozgalomtól, a pártélettől, polgári ujságíró lett, polgári munkával kereste kenyerét és a polgári gondolat jegyében lett Budapest törekvéseinek egyik leglelkesebb támogatója és harcosa.

Salgó Ignác halálát egész Budapestnek gyászolnia kell, mert szinte egész élete munkáját ennek a városnak szentelte. Ezen a nagy családon túl a maga szeretett kis családját sújtotta legjobban a gyász. Felesége és Erzsi leánya, a kitünő zongoraművésznő gyászolja, aki jelenleg Frankfurtban tökéletesíti művészetét.

Ugyanilyen fájdalommal töltötte el a gyász második családját, a városházi ujságírókat. Halála alkalmával a Fővárosi Rovatvezetők Szindikátusa szombaton délben gyászülést tartott, amelyen B. *Virágh* Géza méltatta megható, szívből jövő szavakkal *Salgó* Ignác érdemeit és siratta el a nemesszívű, jó kollégát. A szindikátus elhatározta, hogy *Salgó* Ignác emlékét jegyzőkönyvben örökíti meg, sírjára koszorút helyez. A sírnál a szindikátus nevében *Pásztor* Mihály beszélt.

A hétfői temetésen a főváros képviseletében *Gallina* Frigyes tanácsnok jelent meg, de ott voltak *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester, az összes tanácsnokok és előljárók, az üzemek vezetői és a főtisztviselői kar számos tagja is.

A főváros *Salgó* Ignác számára díszsírhelyet adományozott és koporsójára koszorút helyezett.

Folyamatos üléseken tárgyalja az elnöki szakbizottság a szabályrendelet-módosításokat. Az elnöki ügyosztály szakbizottsága *Lázár* Ferenc dr. elnökletével folyamatos üléseken tárgyalja az új fővárosi törvény szerint ujjászervezésre váró szabályrendeleteket. A tanácsi és törvényhatósági ügyrend tárgyalásával szerdán este végzett a bizottság és így az ügyrend-tervezet már a legközelebbi tanácsülés elé kerül.

Hyperol szájvíz-tabletták
ideális száj- és otroköblögető

Kozma Jenő a gyógyulás utján. Két héttel ezelőtt influenzában megbetegedett *Kozma* Jenő dr. országgyülési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke. *Kozma* Jenő betegsége időközben komplikálódott, de most már a javulás utján van, úgy, hogy a hét végefelé ismét átveszi irányitó szerepét a várospolitikai életben.

Dorner Gyula a székesfőváros tanácsában. *Dorner* Gyula miniszteri tanácsos, az Egységes Községi Polgári Párt tagja a székesfőváros tanácsában az elhunyt Budai Dezső tanácstag örökébe lépett. *Dorner* Gyula már a mult ciklusban is tagja volt a tanácsnak és mint kiváló technikus különösen középitési és városrendezési kérdésekkel foglalkozott.

Csütörtökön: tanácsülés. A törvényhatósági tanács csütörtökön délután 5 órakor tartja legközelebbi ülését. Napirenden szerepel a Városi Színház bérbeadása, a totalizatőr-adó kulcsának leszállitása, az elektromos árammérők bérleti díjának bevezetése és a Kazinczy-érem alapító oklevelének megállapitása.

Gallina Frigyes — a racionalizálási ügyek törvényhatósági biztosa. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester rendeletet adott ki, amelyben *Gallina* Frigyes dr. tanácsnokot, az elnöki ügyosztály vezetőjét megbizta az adminisztráció és a törvényhatósági közigazgatás egyszerüsitésének tanulmányozásával, valamint a szükséges javaslatok elkészitésével. *Gallina* tanácsnok *február 1-én* kezdte meg félévre terjedő nagyfontosságú munkásságát és hivatali helyiségét a második emeleti alpolgármesteri hivatal mellett lévő irodában rendezi be. Távolléte alatt az elnöki ügyosztály vezetésével *Felkay* Ferenc dr. főjegyzőt bizta meg a polgármester.

Éber Antalt választották a fővárosi üzemi bizottság elnökéül. A főváros közgyülése az üzemek felülvizsgálatára külön bizottságot alkotott, amely csütörtökön ült össze alakuló ülésre. Titkos szavazás során a bizottság elnökéül *Éber* Antalt, alelnökéül *Szőke* Gyulát választották.

A javadalmi intézőség új vezetője. A polgármester a javadalmi intézőség vezetőjévé *Iványi* Andor közélelmezési tanácsost nevezte ki.

Tisztujító közgyülés a Ferencvárosi Kaszinóban. A Ferencvárosi Kaszinónak *Usetty* Béla orsz. képviselő, elnök vezetésével tartott évi közgyülés a fölmentvény megadása után *Wellisch* Andor törvényhatósági bizottsági tag indítványára köszönetet szavazott az elnökségnek a kitünő vezetésért és közfelkiáltással elnökké *Usetty* Bélát, társelnökké *Popelka* Béla törvényhatósági bizottsági tagot, alelnökké *Fejér* Ottót, *Pavlik* Ferencet, *Springer* Ferenc dr.-t, *Szentesi* Józsefet, *Wellisch* Andort, *Wolff* Istvánt és *Sánta* Antalnét, igazgatókká vitéz dr. *Sághelyi* Lajost, *Konrád* Györgyöt és *Krónits Frigyest*, főtitkárrá *Sturm* Ferencet és ügyésszé dr. *Cseh* Andrást választotta. Usetty megköszönte újabb megválasztását, majd a közgyülést követő társasvacsorán *Pavlik* Ferenc üdvözlő szavaira további harmónikus együttmüködésre hívta fel az új vezetőséget meleg szeretettel ünneplő tagokat.

Előadóest és társasvacsora a Kelenföldi Társaskörben. A *Kelenföldi Társaskör* saját helyiségében (I., Fehérvári-út 24., II. em. 2.) folyó hó 27-én, szerdán este 7 órakor előadóestét rendez a következő müsorral: dr. *Erdélyi János* magy. kir. egészségügyi tanácsos, gyermekorvos népszerü előadást tart „Az ideges gyermekekről.“ — S. *Hreglianovics* Annuska operaénekesnő operaáriákat és müdalokat ad elő zongorakisérettel. — *Dolinay* Gusztáv zeneszerző saját szerzeményü dalait adja elő, zongorán kisér dr. *Striss* Gyula. — Az előadóest után este 8 órakor társasvacsora lesz, amelyen a borgazda tisztségét dr. *Petracsek* Lajos orsz. képviselő látja el.

Előadóest a Hungária Közművelődési Egyesületben. A Juranics-telepi Hungária Közművelődési Egyesület előadóestjén *Révay* Károly elnök, P. K. revizor, dr. *Szlávik* Mátyás ny. jogakadémiai dékán, *Buócz* Imre járásbirósági alelnök, *Terebessy* István, *György* Dénes, *Tamás* Károly, *Schuster* Antal, *Királyi* Lajos és *Protics* László felszólalásai után *Payr* Hugó orsz. képviselő, törvényhatósági tanácstag nagyérdekességü előadást tartott községi és gazdaságpolitikai kérdésekről. A nagyszámú közönség élénk tetszéssel kisérte az előadást.

Szürke autotaxik. A közönség köréből több izben kérdést intéztek azirárat, hogy a kék színüre átfestett autotaxik a szürke taxi érdekcsoporthoz tartoznak-e. Mint velünk közlik, a szürke taxi érdekeltség kocsijai kizárólag *szürke színüek*, s igy más színü (piros vagy kék) kocsik nem tartoznak a szürke taxi érdekcsoporthoz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések“ élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros hivatalai, iskolái, intézetei és üzemei részére szükséges **papiráru** szállitására.

A teljes kiirási müvelet (szállitási feltételek, minták) Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV., Központi városháza, III. udvar) hétköznapokon 8—2 óra között díjmentesen megszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárában **1932. évi február hó 15-én 12 óráig** kell benyujtani. Az ajánlatok a polgármesteri XI. ügyosztály helyiségében (Központi városháza, II. emelet, 235.) ugyanaznap ½1 órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1932. évi január hó 29-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a székesfőváros egyenruházott altisztjei, takarítónői, a tüzoltó-legénység és javadalmiőrsége részére szükséges **7896 m cérnázott pamutvászon, 295 m kamgarnszövet, 4800 m karton, 3300 m fellenesikos tüzoltói vászonanyag, valamint 2267 drb különféle sapka és 73 drb kalap** elkészitésére és szállitására nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállitási és vállalati feltételek értelmében szabályszerüen kiállitott, 2 pengős állami és 2 pengős fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecsáttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat **1932. évi március hó 2-án (szerdán) délelőtt 11 óráig** a székesfőváros polgármestere XI. ügyosztályában (IV. ker., Központi városháza, II. emelet, 235. ajtószámú szobájában) közvetlenül, vagy posta útján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Az ajánlatok felbontása ugyanazon a napon, a fent megjelölt helyen, délelőtt 11 órakor történik és ezen a felbontáson az ajánlattevők, vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek. Elkésve érkező, vagy az előirt kellékeknek nem megfelelő ajánlatokat a polgármester nem fogja figyelembe venni.

Az általános és részletes feltételek, valamint az ajánlati mintalapok nyomtatványai a székesfőváros gazdasági hivatalában (IX. ker., Gyáli-út 3/b. szám alatt) köznaponként délelőtt 9—1 órák között díjtalanul megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között, a megajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, a szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Budapest, 1932. évi január hó 26-án.

A székesfőváros polgármestere.

König, Román és Stein
mérnökök, épitési vállalkozók
Budapest. VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon József 436—53

VIGADÓ-KÁVÉHÁZ
V., Deák Ferenc-utca 2.
*
VIGADÓ-KIOSZK
V. kerület, Vigadó-tér.
Tulajdonos: BABÓCSY LŐRINC

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77

SZÜSZ LAJOS
TÜZIFA-, KŐSZÉN- ÉS KOKSZTELEPE
BUDAPEST-KŐBÁNYA ALSÓPÁLYAUDVAR (MÁZSA-TÉR.)
TELEFON: József 456-35

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVALLALATA
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 4 — TEL.: AUT. 297—57

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KÁLMAN Budapest, V., Kristóf utca 3. Telefon: 28—1 46.

FREIMANN ÉS TÁRSA
vésnöki müintézete, pecsétbélyeg, címke és domborműnyomdája
Budapest, VI., kerület, Király-utca 10
Bélyegzők. Telefon: 245 — 69.

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS **Rényi Károly**
A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 2. szám
Fennáll: 1768 óta Telefon: Aut. 893-24

Szépirodalmi és tudományos müvek minden nyelven. — Szakkönyvek
Kényelmes fizetési feltételek

LUTZ FÖMUNKÁK-FESTÉSEK LAKKOK BUTORART LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF 93-46. Lutz Ede és társa LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR R.T. BUDAPEST VIII., CSOBÁNY-UTCA 6. SZÁM.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON AUT. 608—52.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a köztisztasági hivatal részére az 1932. évre szükséges **200.000 kg. motalkó szállítására.**

A bánatpénz tekintetében a fentebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a hirdetés megjelenésétől kezdve, naponta délelőtt 12—2 órák között, a köztisztasági hivatal igazgatóságánál (VIII., Kún-u. 8. sz., I. emelet) díjtalanul vehetők át.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1932. évi február hó 26-án (pénteken) délelőtt 10 óráig** a köztisztasági hivatal igazgatóságánál (VIII., Kún-u. 8.) kell benyujtani.

Az ajánlatokat ugyanott és ugyanazon a napon délelőtt 11 órakor bontják fel, amikor is az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1932. évi január hó 19-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, a székesfővárosi kislakásos bérházak, telepek 1932. évi **kertkarbantartási munkáira** nyilvános versenytárgyalást hirdetek.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi Városháza, I. pavillon, II. emelet 66. ajtószám alatt naponta délelőtt 12—2 óra között díjtalanul beszerezhetők.

Az ajánlatokat **1932. évi február hó 16-án (kedden) délelőtt 12 óráig** kell a polgármesteri IX. ügyosztályban (I. pavillon, II. emelet 66. ajtószám alatt) benyujtani.

Az ajánlatok ugyanezen a napon délelőtt 12 órakor a polgármesteri II. ügyosztályban II. emelet 84. sz. alatt nyilvánosan fognak felbontatni, ahol az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapest, 1932. évi január hó 23.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros hivatalai, iskolái, intézetei és üzemei részére szükséges különféle anyagok **(mosópor, fémtisztító folyadék, kristályszóda stb.)** szállítására.

A teljes kiírási művelet (szállítási feltételek, minták) Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV., Központi Városháza, III. udvar) hétköznapokon 8—2 óra között díjmentesen megszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárában **1932. évi február hó 16-án 12 óráig** kell benyujtani. Az ajánlatok a polgármesteri XI. ügyosztály helyiségében (Központi városháza, II. emelet, 235.) ugyanaznap ½1 órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1932. évi január hó 29-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-utca 9—11 sz. Telefon: Automata 923—24
GYÁRTMÁNYAI:
Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdőkészülékek. Bor- és sör kimérőkészülékek, jégszekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések; mosó- és vasalógépek. Fémtömegcikkek. Folyékony szénsav

Magyar Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szűrőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

Az összes márkás hálózati **Rádiók 5.— P.** havi részletről főtételig
Bronzcsillárok már 10.— P.-től
DOKUPIL GYULA gépészmérnök
elektro- és rádiotechnikai vállalat
Budapest, IX., Üllői-út 1. Tel.: Aut. 863—27.

MÁRKUS MIKSA
lakatosárúk, vasszerkezetek és speciálzi kettősen üvegezhető vasablakok gyára.
Telefon: 908—92. Budapest, VI. ker., Mohács-utca 5. sz. Telefon: 908—92.

Pichler és Társa
TÜZELŐANYAG NAGYKERESKEDŐK, BUDAPEST
Telep és iroda: III., RUPP IMRE-UTCA 10. Telefon: Aut. 626-28
SZÁLLÍT: Száraz tüzifát, felaprítva és hasábban, belföldi és porosz szenet, gázgyári avagy porosz bánya-kokszot nagyban és kicsinyben, háztartási, ipari és mezőgazdasági célokra.

Kemény Sándor
okl. mérnök, építőmester
Bpest, V., Pannonia-utca 46
Telefon: Automata 926-24

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

The Neuchatel Asphalte Company Limited Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, talajgetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Matheides Dániel teherfuvarozási vállalkozó
Butor- és mindennemű szállítás
Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 19. Tel.: J 351-50

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! ● Telefon: Automata 530—03.

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhivó József 311—19. szám.
Kiválé üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

Alégzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
hiztos gyógyulást nyujt a
SZT. GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
legtökéletesebb berendezésű inhalatóriuma és pneumatikus kamrája.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás, Hidegen kenheto tetőmázok asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

HORVÁT A.
PAPIR ÉS ÍRÓSZER
BUDAPEST, IV., KÁROLY-KÖRUT 30
TELEFON: AUT. 893-91

ALEXY GYÖRGY
okl. gépészmérnök villamossági és műszaki vállalata.
Telefon: A. 209—92 és Aut.: 209—93 sz.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen bérkompressort**
LISKA JENŐ oklevelés gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

HOLLÓS FERENC
OKL. MÉRNÖK ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, V., Csanádi-utca 5.
TELEFON: 901-24

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

SALY ÁRPÁD
ny. min. osztálytanácsos
tüzifa- és szénnagykereskedő
BUDAPEST
Belső iroda: Horthy Miklós-út 29. szám. Tel.: 690—01 és 680—99. Külső iroda és csúzda: I., Kelenföld, Budaörsi-út 56—58 Tel.: 686—15.

KÚN SÁNDOR
festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára
BUDAPEST, IV., Ferenc József-rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasuton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és Gőzhajózási Vállalat
Budapest, VII., Károly-körut 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913-12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállit kavicsot, homokot, követ, teglát, szénesúzdakról szenet, kokszot, fát stb.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, kálős szénsavas, iszap, lányfürdők és egyéb gyógyintézetek.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

TÖRÖK és JUHÁSZ BUDAPEST, VI., Petneházy-u. 44
FESTŐIPARI VÁLLALAT
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, bútormázoló és fényező munkát
TELEFON: Aut. 907-03

BAUER ÉS RÁCZ
Uj és használt zsákok
Ponyvák, zsinegáruk
Zsák- és ponyvakölcsönzés
Tel.: Aut. 173-47. Budapest, V., Csáky-utca 16. sz.

Pénz nélkül
kétszobás, komfortos, kertes családiház Budapesten
villamos mentén. A GUTENBERG CSALÁDIHÁZÉPITŐ SZÖVETKEZET minden tagjának életbiztositás formájában — külföldi tőkével — 1932-ben beköltözhető összkomfortos házat épittet havi 55 pengős lakbérfizetéses törlesztéssel. Részletes felvilágositás és tervrajzok a szövetkezet irodájában, VI., LÁZÁR-UTCA 16., II. EMELET, naponta délelőtt 9—1-ig, délután 4—7-ig, vasárnap délelőtt 9—1-ig. Telefon 130—05.

Fal- és padlóburkoló vállalat
Koch és Szilágyi Budapest, VI., Bajza-utca 30. sz.
Telefonok: Aut. 290—78 és 296—51.

SZENTGYÖRGYI ÉS TÁRSA FŰTÉS ● VÍZ GÁZ
VIII., Baross-utca 88. — Telefon: J. 308—97.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-utca 2.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MESZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 február 10. — 6. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

A búvárcsizma

Bocsánatot kérünk, de nevetnünk muszáj! Lehet, hogy igen komoly dologról van szó, de nem tudjuk elfojtani a jóleső mosolygást. Bevalljuk, hogy egész életünkben soha de soha nem gondoltunk arra, hogy ki csinálja a búvárcsizmát. Hosszú évtizedeken át való szorgalmas búvárkodással sem tudtuk volna kideríteni, amit most véletlenül megtudtunk, hogy a búvárcsizmák mestere és művésze Budapest székesfőváros.

Mondjuk csak el röviden, hogyan jöttünk rá erre a titokra, amelyet a városháza minden titkainak tudói sem tudtak talán. Lehetséges, hogy maga *Sipőcz* Jenő polgármester, a főváros vagyonának világmintaképnek beillő hűséges őrzője is csak ebből a cikkből — és a *Fővárosi Hirlap* egy másik mai cikkéből — értesül arról, hogy a főváros nagyszerű és pótolhatatlan üzemei mellett — *búvárcsizma-üzeme* is van.

A dolog a következőképpen került napvilágra: Az újdonsült és sok reménnyel induló üzemi alosztály kimutatást készített a főváros üzemeinek és intézményeinek keretében működő *műhelyekről*. Ez a kimutatás készen van és igen precizen, igen rendesen felsorolja, hogy hány műhely dolgozik, hány munkást foglalkoztatnak ezek és mivel foglalkoznak. A műhelyek *száma* magas és megdöbbentő, nem kevesebb, mint *száztizenhárom*, a bennük foglalkoztatott munkások létszáma pedig túljár az ezeren. A száztizenhárom műhely között van mindenféle. Hasznos is, haszontalan is. *Van közöttük búvárcsizmakészítő műhely is.* Aki nem hiszi, menjen el a csatornatisztító telepre, ott személyesen találkozhatik vele.

Bizonyára szükség van búvárokra, a búvároknak búvárcsizmákra, de a búvárcsizma-készítő műhely nélkül alighanem el lehetne még kormányozni a székesfővárost. Ezzel igazán nem lehet — ami szerintünk a községi üzemek legfőbb feladata — az árakat szabályozni. De a magánipart megkárosítani feltétlenül lehet az ilyen koros-üzemekkel.

Azzal, amit eddig elmondottunk, talán lovat adtunk azok alá, akik a nagy, komoly szempontok figyelmenkívül hagyásával az üzemeknek olyan elpusztítását szokták követelni, hogy kő kövön ne maradjon. Csak látszat azonban, hogy a búvárcsizma-kérdés felszínrehozatala ezt az álláspontot támogatná. Ez a búvárcsizma-üzem csak az objektivitásunkat erősíti, mert ime mi rámutatunk arra, hogy a községesítés Budapest adminisztrációjában igenis lényegesen elfajult. A rendes útra kell tehát terelni, kiméletlenül ki kell irtani a vadhajtásokat és akkor minden rendben lesz.

Búvárcsizma-üzemekre nincs szükség. *Ezeket* kell kipusztítani, minden becsületes energiát erre a célra kell mozgósítani.

De problémákat megoldani ma csak gondos, jóságos kézzel lehet. El lehet és el kell távolítani az olyan intézményeket, amelyek mások megélhetését veszélyeztetik. A száztizenhárom műhely közül, igenis, csak az maradjon meg, amelynek komoly hivatása van, amely nélkülözhetetlen. Van-e közöttük ilyen, vagy nincs, nem tudjuk, ennek megállapítása nem a mi hivatásunk. Ha mind a száztizenhárom üzem olyannak találtatik, amelyet el kell törölni, mi egyetlen könnyet sem fogunk utánuk hullatni.

De a száztizenhárom üzemben ezernél több munkás dolgozik. *A munkanélküliek számát eggyel sem szabad szaporítani.* Azok tehát, akik az üzemek műhelyei ügyében dönteni hivatottak, ne csak akkor vegyék fel a búvárcsizmát, amikor kikeresik a megszüntetendő műhelyeket, hanem akkor is, amikor ezer ember exisztenciáját kell megmenteni.

Mert a búvároknak ez a nemesebb feladata.

Megkondult a vészharang a főváros 113 háziműhelye fölött

Elkészült az üzemi alosztály jelentése, amely pontosan feltünteti a műhelyek természetét és a foglalkoztatott munkások létszámát. Óvatos leépítés mellett, vagyoni károsodás kikerülésével tartózkodni kell a munkanélküliség fokozásától

Az üzemek felülvizsgálásának menetrendje

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában már beszámolt arról, hogy az üzemi alosztály kimutatást készít az üzemek és intézmények keretében működő műhelyekről. *Ez a kimutatás elkészült és 21 gépírásosoldalon számol be arról, hány műhely dolgozik, mennyi munkással és az egyes műhelyek mivel foglalkoznak.* Az érdekes kimutatást természetesen a legnagyobb diszkrécióval kezelik, ennek daeára sikerült az alábbi *hiteles* részleteket megtudnunk:

Kiderül a kimutatásból, amelyet rövidesen tárgyalás alá vett az üzemvizsgáló bizottság, hogy

a főváros házikezelésben lévő üzemei, intézményei és hivatalai keretében összesen 113 műhely munkálkodik.

Ezekben a műhelyekben *710 munkást foglalkoztatnak*, tehát nagyon tekintélyes számú munkásnak adnak kenyeret. *A kimutatásban nincsenek feltüntetve az önálló vagyonkezelésű üzemek, városi részvénytársaságok keretében működő műhelyek.* Ha ezek munkásait is figyelembe vesszük, akkor, mint azt már megírtuk, *a főváros műhelyeiben foglalkoztatott munkások létszáma meghaladja az ezret is.*

Az üzemi alosztály jelentése abc-sorrendben sorolja fel azokat a városi üzemeket, intézményeket, hivatalokat, melyek műhelyeket tartanak fenn.

Az állategészségügyi telepnek

lakatosműhelye van. Ennek a három munkással dolgozó műhelynek az a rendeltetése, hogy a berendezéseket ellenőrizze, az üzemzavart megakadályozza, végezze a halasztást nem tűrő javítómunkákat szakképzett üzemi munkások útján. *Az üzem minden egyéb munkát vállalati úton végeztet.*

Az Állatkertnek

ugyancsak van *lakatosműhelye*, mely négy munkással *a házijavítások és szerelések mértékét meg nem haladó munkákat végez.* Ezenkívül van egy *asztalosműhelye* is, négy munkással.

A Csatornaszivattyútelep

kétmunkásos *asztalosműhellyel* rendelkezik, egy munkás *szennycsatorna-csizmák javításával és újak készítésével* foglalkozik, van egy *árvízvédelmi lokomobilműhely*, mely az árvédelmi zsilipeket javítja, négy munkással és van egy *szivattyútelepi műhely*, 11 munkással. Ez utóbbi a szivattyúzó üzem gépberendezését tartja karban, a vészkiömlőket, zsilipeket javítja és fentartja és karbantartja az iszapszállító kocsikat.

A csatornafentartási kirendeltség

keretében van egy *asztalos-, ács-, bognármühely*, négy munkással, egy *kovács-, lakatosműhely* öt munkással, egy *csizmajavító műhely* három munkással, egy *betoncső- és aknakészítőműhely* 12 ideiglenes munkással és egy *ruhafoltozó- és mosóműhely* két munkással.

A csatornatisztító telepnek

öt műhelye van, még pedig: egy *cipészműhely*, amely *a búvárcsizmákat, bakancsokat készíti* és az üzemi berendezés bőralkatrészeit javítja és karbantartja; egy *varrómühely* a búvár- és munkaruhák, függönyök, szőnyegek, irodai köpenyek javítására és mosására; egy *lakatosműhely* a központi fütőberendezés kezelésére, kézi villany- és karbidlámpák javítására, üzemi gépek, szerszámok javítására; egy *kovácsműhely* a vaskocsik és kerekesbódék, gépek, szerszámok javítására; egy *bognármühely* sártolók, szerszámnyelek, gépek faalkatrészeinek javítására. *A csatornatisztítótelep öt műhelyében összesen 12 munkás dolgozik.*

A Fertőtlenítő Intézetnek

három műhelye van, még pedig egy hárommunkásos *automobiljavítómühely*, egy hárommunkásos lakatosmühely és egy kétmunkásos asztalosmühely. *Az automobiljavítómühely csak az üzembiztonság érdekében szükséges halaszthatatlan javításokat végzi, a nagyobb munkák teljes kizárásával.* A *lakatosmühelyben* a munkákat a gépész és két segédgépész látja el, az *asztalosmühelyt* pedig azért kell fenntartania a Fertőtlenítő Intézetnek, mert *a magas hőfokban rövid idő alatt elpusztulnak a belső gépburkolatok.* Egyébként valamennyi munkás az intézet szakvizsgás altisztje és *ipari munkás a műhelyekben nincs.*

A gazdasági hivatal keretében

egy iskolai bútorjavító mühely van ötven munkással, ez a közoktatási épületek bútorberendezéseit és tornaszereit tartja karban, ezenkívül a sürgős javítási, asztalos-, lakatos- és mázolómunkákat végzik el. *Van azután egy vegyes ipari munkák mühelye is, mely negyven munkást foglalkoztat.* A régi vámfelügyelői épületeket, a jobbparti szegényházat, a favázas pénzügyőri őrházakat, a vámházakat — összesen

körülbelül nyolcvan épületet, továbbá mintegy 200 kisajátított tabáni házat tartanak karban,

ezenkívül irodai bútorokat, állványokat készítenek, kijavítják a vámsorompókat, a fővárosi telkek bekerítési munkáit végzik. *Az iskolai bútorjavítómühely készíti elő a vállalati úton beszerzendő új iskolai bútorok versenytárgyalási irásait, a szállított munkákat a kivitel szempontjából szakszerűen ellenőrzi és véglegesen átveszi.*

A vegyes ipari munkák műhelye új irodai bútorokat és állványokat nem készít, azokat vállalati uton szerzi be.

Ennek a műhelynek a keretében a mult évi legkisebb munkáslétszám 11 volt, a legnagyobb pedig 68.

A városházi gondnoki hivatal

keretében egy *bádogos- és szerelőmühely* dolgozik hét munkással. A halasztást nem tűrő apróbb villanyszerelő-, bádogos-, lakatos-, kályhás-, kőműves- és mázolómunkákat látják el. Két munkással van azután egy asztalosmühely, amely ugyancsak *a halasztást nem tűrő apróbb javítási munkákat végzi.*

A gumijavító és központi gépkocsikezelőségnek

természetszerűen két műhelye van. Egyik, amely *a főváros gépkocsijainak gumijavításait végzi* négy munkással, a másik *a gépkocsikat tartja karban* és végzi a halaszthatatlan javítási munkákat. Ez utóbbinak öt munkása volt, *most már csak egy munkása van, mivel számos gépkocsit leállítottak.*

A házinyomda keretében

három mühely dolgozik. Egy *asztalosmühely*, ez két munkással javítási munkákat végez, *egy cimfestőmühely, mely három munkással a hivatalok részére szükséges cimtáblákat, továbbá az utcai névtáblákat készíti és helyezi el*, végül *az irógéptisztító- és javító mühely.* Itt tíz munkást foglalkoztatnak, a házinyomdai gépberendezések apróbb javításait, szereléseit végzik, továbbá karbantartják a főváros irógépeit.

A kertészet

keretében 11 mühely van. A népligeti csoportnak van egy mühelye, amely az *asztalos- és lakatosmunkákat végzi* négy munkással, javítják a fapadokat, talicskákat, kerítéseket, jelzőtáblákat.

Az I. kerületben van egy faragóhelyiség, ezt is műhelynek számítják, noha csak egyetlen egy munkás dolgozik szerszámok javításán.

A központi telepen van *asztalosmühely*, amely az üvegház

faalkatrészeit javítja, *kádármühely*, amely növényköböket tart karban, *lakatosmühely*, két munkással, ezek a kazánházban dolgoznak és végül *ácsmühely*, üvegházak tatarozására.

A kórházak keretében öt mühely van.

A Rókus-kórházban házi *javítómühely* kilenc munkással, kizárólag házi javításokat végeznek, a Szent István-kórházban is van egy házi javítómühely, amely halasztást nem tűrő munkákat végzi, *ennek nincs állandó munkása*, a Szent László-kórháznak van *asztalos- és lakatosmühelye* 32 munkással, az Uj Szent János-kórháznak is van *lakatosmühelye, de állandó mühelymunkásszemélyzet nincs, a kórház 41 gépmunkásából felváltva egy-kettő dolgozik ebben a mühelyben.*

A köztisztasági hivatal keretében 322 munkás dolgozik a mühelyekben.

A kézi-üzemben van *lakatosmühely, bognár-asztalosmühely, mázolómühely, kovácsmühely, seprőkötőmühely, cipészmühely. A gépüzemben szerelő- és gépmühely van, kovácsmühely, hegesztőmühely, bádogos- és villanyszerelőmühely, bognár-asztalosmühely, seprőhengerkötő-mühely, fényezőmühely.* A *kerületi raktárakban* van még *három szerelő- és gépmühely, öt kovácsmühely, lakatosmühely, bognármühely, szijgyártó mühely, mázoló-, fényező-mühely, kocsinyerges-mühely, villanyszerelő-mühely.* A *vasutüzem* és szeméttelepen van *pályafenntartási mühely, fütőházi lakatosmühely, kovácsmühely, gépmühely, asztalosmühely, villanyszerelőmühely, szijgyártómühely.*

A közvágóhidak keretében

is sok mühely van. A marhaközvágóhidon *van asztalos-, lakatos- és ácsmühely*, amelyek a kisebb javítási munkákat végzik, a sertésközvágóhidon van ugyanesak *lakatos-, asztalos- és kovácsmühely*, végeredményben

a közvágóhid mühelyeiben 57 alkalmazott van.

A szeretetházak

keretében *két asztalosmühely, két lakatosmühely, két cipészmühely, egy bádogosmühely, egy ácsmühely és egy varroda dolgozik. A varroda az ápoltak fehérneműit és ruháit javítja, a lakatosmühely a kályhákat, vaságyakat, a cipészmühely az intézeti ápoltak cipőit, a bádogosmühely a bádogcsajkák ónozását végzik.*

A tanszerbeszerző intézet

keretében egy *állati preparátormühely* dolgozik, mely az iskolák részére preparátumokat készit és javít, továbbá egy *tanszerszobrászmühely*, mely az iskolák részére rajzmodelleket, természeti tárgyakat, növénytani modelleket készit. Van *tanszerasztalosmühely*, amely tanszereket javit, mértani testmintákat készit, egy gyüjteménykészitő- és javitómühely és egy tanszerműszerészmühely, mely *a speciális iskolai műszereket javítja, továbbá a 450 iskolai varrógépet tartja karban.* Az öt mühely mindössze 10 munkást foglalkoztat.

A dunajobbparti temetőben

van *asztalos- és bádogosmühely*, ez jelzőoszlopokat, fapadokat javit. *Az anyagokat a temetőben kivágásra kerülő fák szolgáltatják*, ezenkivül öntözőkannákat, ásókat satöbbit javítanak.

A tüzoltóság

keretében van *szerelőmühely*, a halaszthatatlan kisebb javításokat végzi és van *asztalosmühely*, amely az automobilokon beállott kisebb sérüléseket javítja. *A hozzáértő tüzoltók végzik ezeket a munkákat.*

Az úthengerelő üzem

keretében *géplakatosmühely* van, a gyári javitást nem igénylő munkákat végzik. Van *kovácsmühely*, mely a hengerelési szezonban az útfelszakító késeket élesíti és van *asztalosmühely*, amely a 14 darab útihengerlőkocsit javítja. *A három mühely összesen öt munkást foglalkoztat.*

A vásárcsarnokok

keretében öt mühely dolgozik, van egy nagyobb *javitómühelye* a központi vásárcsarnokban, 31 munkással, az üzem és a csarnoki árusok részére házilag végez villanyszerelői-, lakatos-, asztalos-, kőműves-, üveges-, mázoló- és bádogosmunkákat. A Rákóczi-téri csarnokban van *lakatosmühely*, a Klauzál-téri, Hunyadi-téri és holdutcai csarnokban is egy-egy munkással javitási munkákra *lakatosmühely* van.

*

A főváros üzemvizsgáló bizottságának nagyon nehéz dolga lesz, amikor ezeknek a háziműhelyeknek a leépítéséről és megszüntetéséről kell majd döntenie. Máris az az álláspont kerekedett felül, hogy

ezeknek a mühelyeknek a megszüntetése semmiesetre sem vonhatja maga után a munkanélküliek számának szaporitását

és azokat a munkásokat, akiket a műhelyek megszüntetése után nem tudnának alkalmazni, *más üzemek keretében kell elhelyezni.*

Az üzemek felülvizsgálásának menetrendje

Az üzemi bizottság *Éber* Antal elnöklete alatt pénteken délután tartotta első érdemleges ülését, amikor a munkaprogram megbeszélése volt napirenden. A *Fővárosi Hirlap* tudósítója

a bizottság egyik tagjaitól

a kialakult munkaprogramról a következőket tudta meg:

— Az üzemi bizottság munkája jelentőségében nagymértékben fokozódott azáltal, hogy az 1931. évi új iparfejlesztési törvényben előirt állami ellenőrzés — mint a *Fővárosi Hirlap* mult számában már közölte — elmarad és

a kormány a fővárosi üzemek problémájának megoldását az önkormányzatra bizza

és csak a kész javaslatot fogja felülbirálni.

— Az üzemi bizottság most tartott ülésében úgy állapította meg a munkaprogramot, hogy

az üzemeket három csoportban fogja felülvizsgálni.

Az első csoportba azok az üzemek tartoznak, amelyeket *meg akarnak szüntetni*, a másodikba azok, amelyek munkásságát *korlátozni kívánják*, végül a harmadikba azokat sorolják, ahol minden marad a régiben, csupán takarékossági okokból az *igazgatást fogják egységesiteni.*

— Az üzemek között *elsősorban az élelmiszerüzem* az, amelynek *működését korlátozni kívánják.* Sok oldalról szorgalmazzák a megszüntetését a *kátrányszó és bitumenező* telepnek, a *háziműhelyeknek*, a *háziyomdának*, a *kenyérgyárnak*, a *műszerüzemnek* és a *gyógyszerüzemnek* stb. Mindenekelőtt tehát ezeket bírálja el a bizottság, azután veszi sorra a különböző többi üzemeket, amelyek csoportonkint a következők: *fürdők, gyógyszállók, anyagbeszerző üzemek, közlekedési vállalatok, a nagy közüzemek és végül a pénzintézetek.* A bizottság minden egyes csoporttal külön-külön a legalaposabban, a különböző felfogások és szempontok tárgyilagos elbirálásával kíván foglalkozni és

semmilyen oldalról nem engedi magát befolyásoltatni.

Hogy mindezt hogyan és mennyi idő alatt tudjuk elvégezni, azt előre látni nem lehet. A bizottság komolyan veszi a maga feladatát és alapos munkát akar végezni, ezért terminushoz nem ragaszkodhat. Hangsúlyozni kell azt is, hogy

a bizottságot nem vezeti üzemellenes hangulat

és tisztán a vizsgálati eredmények, a rendelkezésre adott adatok alapján fogja a maga véleményét megalkotni. Meg vagyok győződve arról, hogy *az egyes üzemeknek csak előnyére lesz, ha végre tiszta képet kapunk*, ha az összes adatokat megismerjük, ami végeredményben hivatva lesz megváltoztatni azt az üzemellenes hangulatot, amit elsősorban a helyzet nem ismerése, vagy félreismerése szitott.

Tervszerű előkészületek folynak a budai gyógyvizek palackozott kivitelére

Megvalósításra várnak a Rudasfürdő modernizálásának tervei

Teljesen függetlenül attól, hogy a gyógyfürdőket és a Szent Gellért-szállót bérbeadja-e a főváros, vagy sem, néhány héten belül, de *legkésőbb a tavasz folyamán megtörténik a Hungária-forrás és a Rudas-fürdő környékének rendezése.* Erről a feladatról

Kovácsházy Vilmos tanácsnok,

a városgazdasági ügyosztály vezetőjétől a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A *Rudas-fürdő* kazánházának áthelyezésére és a *Hungária-forrás* környékének rendezésére az 1932. évi költségvetésben 250.000 pengőt irányzott elő a főváros. Ezt a munkát, teljesen függetlenül a bérleti kérdéstől, el fogják végezni, mert *a rendezés, illetve*

a kazánház áthelyezése a bérleti ajánlatoknak is egyik előfeltétele,

amit a fővárosnak kelll minden körülmények között elvégeztetnie. A munkához természetesen addig, amíg a költségvetés belügyminiszteri jóváhagyása meg nem érkezik, hozzáfogni nem lehet. A jóváhagyás birtokában azonban nyomban hozzáfogunk az összeg felhasználásához, s ezért már korábban felhívtuk a középitési ügyosztályt, hogy a szükséges műszaki terveket készítse el. A középitési ügyosztály ennek a feladatának már megfelelt.

— A 250.000 pengőből elsősorban a régi, ormótlan kazánházat bontják le. Először az volt az elgondolás, hogy a kazánházat a régi néptürdő helyére, a Rudas alagsorába helyezzük. Később ezt a tervet elejtettük, mert ebben az esetben elzárnánk az útját a fedett Rudas-uszoda esetleges kibővítésének. A kazánház a Rudas és az uszodaépület közötti területen, a *föld alá kerül.* Alacsony nyomású kokszkazánok lesznek, amelyeknél nem lesz szükség nagyobbszabású, külön kazánházépületre. Az igazgatósági épületet és a régi kazánházat lebontatjuk. Helyébe addig is, amíg az új ivócsarnok kérdése valamilyen formában kialakul, parkot létesítünk. Ha a lebontás, az új kazánház elkészítése és az ivócsarnok környékének rendezése után a 250.000 pengőből még marad, akkor azt

a Rudas-fürdő belső modernizálására fordítjuk.

A régi Népfürdővel és a két épület közötti tér kihasználásával szó van *a fedett úszócsarnak kibővítéséről*, amely ily módon tágas előcsarnokot és különböző egyéb helyiségeket kapna. A gőzfürdő emeleti kabinjainak helyén, kevés költséggel,

15—20 vendégszobát is berendezhetünk,

ahol fürdőkezelésre szoruló és polgári osztályhoz tartozó betegek szállhatnának meg. Ez lenne a kiindulás az orvosi körökben is egyre inkább sürgetett

reuma-kórház

megvalósításához. A rendezés révén a Hungária-forrás és a Rudas-fürdő környéke kitágul, megszépül, az ivókurázóknak nagyobb sétahelye, több kényelme lesz addig is, amíg a végleges megoldás ideje elérkezik.

— A *Fővárosi Hirlap* nemrégiben *Weszelszky* professzor nyilatkozata nyomán megemlékezett a forrásfoglalási munkákról, amelyek jelentőségét nem kell külön hangsúlyoznom. A *Hungária-forráson* kívül most tavasszal már

az Árpád-, a Mátyás- és a Török-forrásoknál rendszeres ivókúrák használhatók.

Valamennyi között a legérdekesebb lesz a most ujjáfoglalt *Török*-forrás, amely a legősibbek egyike. Ennek az ivócsarnoka természetes barlang lesz, ahol szemünk előtt tör elő a szikla mélyéből a gyógyító meleg víz. A víz kiszolgálását *igen elmés automatikus készülék fogja végezni*, amely emberi kéz érintése nélkül, higiénikusan átönti a gyógyvizet a beteg saját ivóedényébe.

— Az újonnan felfedezett forrás analizise megállapította, hogy ez a feltűnően bővizű

új therma erősen kéntartalmú,

tehát kitűnő eredménnyel használhatják majd a gyomorsav hiányban szenvedők, általában a gyomorbetegek, míg *az Árpád és a Hungária vize inkább vesebajosoknál*, soványító kúráknál eredményes.

— A Hungária-gyógyvíz palackozása már rendszeresítve van s így a vizet azok is fogyaszthatják, akik a forráshoz menni nem tudnak, vagy nem akarnak!

A Hungária-víz, különösen a Harmat-víz exportjának előkészületei igen előrehaladott stádiumban vannak,

különösen Egyiptommal és Görögországgal biztatnak sikerrel. Olaszországban is nagy az érdeklődés. A legnagyobb probléma a vám kérdése és a palackbeszerzés.

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

Klassohn Gyula
Budapest Telefon 53-7-57
a Neményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

Krayer
Lakkok
Festékek
Krayer E. és Tsa Bpest, V., Váci-út 34

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69-5-04

Kozma Jenő a lakók és a háztulajdonosok érdekének védelméről

Véssey Ede átmenetileg polgármesteri megbízás alapján fogja a gázgyár vezérigazgatói teendőit ellátni — Az autobuszvonalak további közérdekű kiépítése alkalmas együttal az üzem deficitjének az eltüntetésére

Három heti betegeskedés után ismét átvette irányító szerepét a várospolitikai életben *Kozma* Jenő dr., az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, aki az elmult napokat utókurára használta fel. *Kozma* Jenő csütörtökön már résztvett a képviselőház ülésén és e héten megjelent a városházán is, ahol mindenütt nagy tisztelettel és szeretettel üdvözölték. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a legfontosabb aktuális kérdésekről kért véleményt, amelyekről

Kozma Jenő dr.

a következő kijelentéseket tette:

— Betegségem alatt is állandó figyelemmel kísértem a fővárossal kapcsolatos eseményeket és ebben a vonatkozásban nagy elégtétellel állapitottam meg azt a sikert, ami *a lakásügyi akció* révén bekövetkezett. *Az Egységes Községi Polgári Párt* programmjának egyik sarkalatos tétele, hogy

a kisemberek helyzetén mindenképpen segíteni kell

és nem egy alkalommal hangoztattuk, hogy *a lakáskérdés problémáinál is intézkedésekre van szükség.* A közgyűlésnek az a határozata, amelyik a különböző bérlemények díjainak havonként való fizetését tette lehetővé, komoly lépést jelent ezen a téren s reálhetőleg sorra kerülnek még olyan további intézkedések is, amelyek a lakók, a kereskedők és az irodabérlők javát szolgálják. Magától értetődik, hogy túlzott követeléseknek nem szabad utat nyitni, mert

a mindenkit kielégítő rendezés csak úgy szolgál egészséges érdekeket, ha úgy a háztulajdonosok, mint a lakás- és üzletbérlők megtalálják a maguk méltányos számításait.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy *a háztulajdon ma a legreálisabb adóalap* és a köz érdekében vigyázni kell, hogy ezek az objektumok továbbra is teljesíthessék közszolgáltatási kötelezettségeiket. A kölcsönös méltányosság elvén remélem sikerül további eredményeket biztositani.

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy miképpen itéli meg *a villanyárammérők bevezetésének tervezetét*, amelyet legutóbb már a törvényhatósági tanács magáévá tett, míg most a baloldalról rendkivüli közgyülésen akarnak tiltakozni a tarifaemelésnek nevezett újitás ellen.

— Változatlanul fenntartom azt az álláspontomat, — hangzott a válasz, — hogy *a villanytarifának nem szabad súlyos teherként nehezednie főleg a kis emberekre*, akik a mai nehéz viszonyok között csak a legnagyobb küzködések árán tudják háztartásaikat fenntartani. A tarifareform gondolatát tudvalévőleg visszautasította az üzemi szakbizottság, az árammérők rendszeresítése azonban valóban különálló tényked*és, amely *összefüggésben áll a költségvetés biztonságával.* A közgyűlés annakidején hozzájárult az árammérő-díjak alkalmazásához és ezen a címen másfélmillió pengőt irányzott elő a bevételek rovatában, de ugyanennyit rögzített le a kiadások tételeiben is. Ilyen körülmények között

ezt a tervezetet el kellett fogadni

és úgy érzem, hogy a háztartásokat érintő 40—50 filléres maximális megterhelés *távolról sem jelent olyan súlyos kötelezettséget a fogyasztókra, mint a tarifa módosítása*, amelyet mai formájában semmiképpen sem tartok elfogadhatónak.

Szóvátettük *a nagykörúti autobuszforgalom komoly sikerét*, amely egy csapásra meghódította Budapest közönségét.

— A polgármesternek az autobuszforgalom kifejlesztésére vonatkozó elgondolása teljes sikert hozott a gyakorlatban, mert értesüléseim szerint

az első tizennégy nap elmultával máris megállapitható a belső közlekedés jelentékeny megjavulása.

Üzleti szempontból még nem ismerjük pontosan az eredményeket, azonban érdekes az a tapasztalat, amit a nagykörútra derékszögben futó autobuszvonalak átszállójegy bevételi emelkedésében látunk. Lehetséges, hogy a nagykörúti autobuszok *közvetlen bevétele egyelőre csak az önköltséget fedezi*, ha azonban figyelembe vesszük, hogy az átszálló utasok számának emelkedése más vonalak bevételei révén növeli az Autobuszüzem jövedelmét, akkor máris nagyszerű eredményeket értünk el és bizonyosra veszem, hogy

az autobuszjáratok további észszerű kiépítése

alkalmas lesz a mult évben még közel egymilliót kitevő deficit lényeges enyhítésére.

Figyelmébe ajánlottuk *Kozma* Jenőnek azt a vitát, ami a törvényhatósági tanács ülésén *a gázgyári vezérigazgatói állás* betöltése körül elhangzott. Erre vonatkozólag a következő nyilatkozatot kaptuk:

— A fővárosnak egyik legnagyobb értékű üzeme a Gázgyár, amely *Rózsa* Károly halála óta *nélkülözi a teljes hatáskörrel intézkedő tényezőt.* A polgármester a maga hatáskörében *Véssey* Ede, a Gázgyár kereskedelmi igazgatójának vezérigazgatói kinevezése mellett foglalt állást és megállapitható, hogy

ez a választás az összes pártok előtt általános rokonszenvvel találkozott.

Vitatható, hogy a Gázgyár vezérigazgatói állásának betöltése melyik szerv: a törvényhatósági tanács, vagy a közgyűlés illetékessége alá tartozik, azonban bizonyos, hogy az errevonatkozó szabályrendelet elkészítése után *teljesen tisztázódik az autonómiának a döntése.* Tudomásom szerint ez a kérdés a közeljövőben ismét a törvényhatósági tanács elé kerül és ha addig nem alakul ki megfelelő jogi forma a szerződés megkötésére, akkor

a polgármester a saját hatáskörében megbizza Véssey Edét a gázgyár vezérigazgatói teendőinek ellátásával.

Sokat várok ettől a tényked*ést*ől, mert a Gázgyár további fejlesztése és általában a gázfogyasztás felemelése érdekében mulhatatlan szükség mutatkozik az üzemvezetői ügykör mielőbbi betöltésére.

*

Értesülésünk szerint *Kozma* Jenő kedden beható tanácskozást folytatott *Ripka* Ferenc dr. főpolgármesterrel az összes aktuális kérdésekről. Az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke a jövő hétfőn már résztvesz a párt szokásos heti társasvacsoráján.

Jelentékeny változtatások várhatók a főváros ezévi költségvetésében

Kormánykörökben túlzottnak tartják a bevételi előirányzásokat — Február végére esedékes a jóváhagyás

December első napjaiban mutatta be a főváros a kormánynak az 1932. évi költségvetését, amelynek jóváhagyását most várják a városházán. Ez a tényked*és* azonban az idén késedelmet szenved, mert *illetékes helyen fokozott figyelemmel vesznek revizió alá a gazdálkodásnak ezt a tükrét.* Óriási anyag áttekintéséről van szó, amelyet úgy a pénzügyminisztérium, mint a belügyminisztérium abból a szempontból is megvizsgál, hogy az általános gazdaságpolitikai és pénzügyi érdekek minden tekintetben érvényesüljenek. A belügyminisztérium a fővárosi költségvetést elsősorban a pénzügyminisztériumhoz tette át, ahol

hosszú hetek óta tanulmányozzák a számadatok és előirányzatok sokaságát.

A revizió alapos munkát ad az állami hatóságoknak, amit az is illusztrál, hogy *számos tételről magyarázatot és felvilágosítást kértek.* A pénzügyminisztérium felhívására *Homolyai* Rezső dr., a költségvetés előadója több alkalommal jelent meg a pénzügyminisztériumban és részletes felvilágosításokkal szolgált az egyes tételekről. Értesülésünk szerint a felülvizsgálattal már elkészültek, mielőtt azonban a belügyminiszter a jóváhagyást megadja:

az országos hatos bizottság is megvizsgálja a főváros költségvetését, amelyet e pillanatban csak az a körülmény késleltet, hogy Teleszky János ny. pénzügyminiszter, a bizottság elnöke a londoni tárgyalások miatt nem tartózkodik Budapesten.

Valószínű, hogy ez a szűkebb bizottság *február végéig* befejezi munkálatait és akkor a törvényszerűség minden kellékével ellátott költségvetés a fővárosi háztartás rendelkezésére fog állni.

Azokból a tanácskozásokból, amelyek eddig a költségvetés kapcsán voltak, teljes joggal lehet következtetni arra, hogy *számottevő változtatásokra kell elkészülni* a felülvizsgálat során. Úgy a bevételi, mint a kiadási tételek csökkentése várható, mert a kormánykörök eddig kiszivárgott felfogása szerint különösen *a bevételi előirányzatok túloptimisztikusan kerültek a számoszlopok közé.* Érdekes, hogy

ez a vélemény teljesen alátámasztja Sipőcz Jenő polgármesternek a költségvetés tárgyalásánál kifejezett azt az aggodalmát, hogy az adóbevételek 3.5 millió pengővel való csökkentése indokolt volna.

Mindezeken túlmenően lényeges változtatások esedékesek *az üzemek költségelőirányzataiban*, úgyhogy végeredményben nincs kizárva az sem, hogy *a költségvetés jelentékenyen átdolgozott formában képezi majd alapját az ezévi fővárosi gazdálkodásnak.*

Február 21- és 22-én lesz a lágymányosi választás

Népgyűlések tartása a statáriális rendelkezések szerint tilos

Várospolitikai körökben nagy érdeklődéssel várják a XI. (lágymányosi) kerületben esedékes szavazást, amelyet a közigazgatási bíróság ítélete szerint tudvalevőleg meg kell ismételni. A bírósági ítélet e héten érkezik le a polgármesterhez, aki intézkedik, hogy *az igazolóválasztmány nyomban összeüljön és tűzze ki a szavazás terminusát.* A főváros vezetőinek tudomása szerint szerdán vagy csütörtökön esedékes az ítélet kézbesítése és ha ezt követőleg az igazolóválasztmány foglalkozik az üggyel:

február 21—22-ére tűzik ki a szavazást.

Az eljárás itt is ugyanaz, mint a zuglói második szavazásnál, amikor az igazolóválasztmány ugyancsak 8 napos határidőben tartotta szükségesnek a szavazás elrendelését.

A lágymányosi választókerületben az általános községi választások során a következők nyertek mandátumot:

Egységes Községi Polgári Párt: Barla-Szabó József.
Keresztény Községi Párt: Kossalka János, K. *Császár* Ferenc, *Szentgály* Antalné, *Nemes Nagy* Mihály.
Szabadelvű-párt: Kabakovics József dr.
Egyesült Nemzeti Párt: vitéz *Martsekényi* Imre.
Friedrich-párt: Draskóczy László.
Szociáldemokraták: Millok Sándor, *Bechtler* Péter.

Mindezek a mandátumok a bíróság ítélete után megsemmisültek és természetes, hogy *máris megindult a szervező munka az új választásra.* A pótválasztásnak érdekes körülményt ad a statáriummal kapcsolatos rendelkezésnek *a gyülési tilalomra* vonatkozó érvénye, amely szerint úgylátszik nem engedélyezik a választási agitációt és népgyülések megtartását. Ilyen körülmények között

az érdekelt pártok csupán tagértekezleteket tartanak,

amelyen megbeszélik a tervezéssel kapcsolatos teendőket. Általában csendes előkészületek után fog lefolyni a pót választás. A kerület szavazóinak száma 15.067, akik 8 szavazatszedő bizottság előtt fognak eleget tenni alkotmányos kötelességeiknek. A választás irányítását *Röck* István gépgyáros, a választási bizottság elnöke fogja irnyítani.

VECSEY JENŐ
okleveles gépészmérnök
kereskedelmi és ipari r.-t.
Budapest, VIII., Kisstáció-u. II.
TELEFONOK: József 339-02, 351-99, 394-86
ALAKULT 1905-BEN
UNDERWOOD levelező, hordozható és zajtalan irógépek. — VICTOR számlelroó, összeadógépek. — MAUSER villamos hajtású összeadógép. — Elsőrangú javítóműhely, leggondosabb karbantartás.

A pesti gazdálkodók álma: virágzó baracksaerdő Szentendrétől Érdig

20.000 holdas intenzív modern mezőgazdaság Budapest határában

A főváros határában emberemlékezet óta számottevő volt a mezőgazdaság, bár az őstermelés a város ipari jellegének hatalmas lendületű fejlődésével meglehetősen háttérbe szorult. Az idők folyamán azonban a mezőgazdaság igen rendszertelenné és elmaradottá vált. A régi híres szőlő- és gyümölcskultura elpusztult, a perifériális fejlődés megbontotta az összefüggő nagyobb művelési területeket s így a külterjes gazdálkodási lehetőséget. A kertgazdaságok ötletszerűen létesültek, kezdetlegesek voltak és mindez együtt meglehetősen siralmasan festett ugyanakkor, amikor például a nem agrár Németország fővárosa, Berlin körül a leggyönyörűbb, leggazdagabb mezőgazdasági kultura virul.

Ennek az állapotnak akart véget vetni a *Budapesti Gazdálkodók Egyesülete*, amely 1923-ban létesült a főváros erkölcsi támogatásával és *most készül tizesztendős jubileumára*. Az egyesület csendes, kitartó munkájával figyelemreméltó eredményeket produkált, amely *a főváros élelmezése szempontjából igen nagyjelentőségű* és export tekintetében is számottevő lesz. Sőt klimatikus, szociális és városfejlesztési előnyei is beláthatatlanok. Legalábbis így látja az egyesület hivatását a vezetőség, amely most dolgozik *a február végén összeülő közgyülés előkészítésén*, ahol beszámolnak az elért eredményekről.

A *Budapesti Gazdálkodók Egyesülete* eddigi eredményeiről és további munkaprogramjáról beszélgettünk

Kállay Albert dr. tanácsjegyzővel,

az egyesület főtitkárával és a következőket tudtuk meg:

— A főváros vezetőségét a legteljesebb köszönet és elismerés illeti meg, amiért a *Budapesti Gazdálkodók Egyesületének* életrehívása érdekében hatalmas támogatásával közreműködött és amiért a nemhivatalos jellegű testület munkáját most is intenziven támogatja. 1923 óta, vagyis közel tíz éve, amióta az egyesület fennáll, máris olyan jelentős eredményeket értünk el, amelyek mellett nem szabad közönyösen elhaladni. *A budapesti mezőgazdasági kulturát ugyanis nem szabad lebecsülni, mert*

ma már 20.000 katasztrális holdon folyik a főváros határában céltudatos, modern és intenziv gazdálkodás.

Az egyesület figyelme mindenre kiterjed, a mezőgazdákat úgyszólván százszázalékosan testületében egyesíti, irányítása sok tekintetben egyöntetűvé tette és így eredményességében fokozta a gazdálkodók munkáját.

— Az első pillanattól kezdve

a fősúlyt az okszerű gyümölcstermelés felvirágoztatására helyeztük,

főként az erre kitünően alkalmas budai hegyoldalakon. Ez nagymértékben sikerült is. Előzetes talajvizsgálatok, szakértői vélemények meghallgatása után állapítottuk meg, hogy az egyes vidékek milyen gyümöles telepítésére alkalmasak. Gondoskodtunk nemes csemetékről, ingyen és igen olcsón osztottuk ki a növendékfákat, sűrűn rendeztünk tanfolyamokat, állandóan élesztettük és fokoztuk a művelési kedvet és így fennállásunk óta

sikerült 20.000 gyümölcsfát ültetnünk,

amelyek legtöbbje ma már termőkorban van. A kísérletek azt mutatták, hogy a budai hegyek talaja különösen őszibaracktermesztésre alkalmas, ezért az új gyümölcsösök legtöbbje *őszibarackültetvény, 12.000 fával.* Persze, még messze vagyunk attól, amit szeretnénk, hogy

Szentendrétől Érdig egyetlen őszibarackerdő legyen a budai hegyvidék,

mert ehhez legalább 150.000 fa elültetése kell. De már ma is elértük azt, hogy *a meglévő 12.000 fa júniustól szeptemberig állandóan érett gyümölccsel szolgál*, még pedig a legnemesebb, legizesebb fajtákkal. Jelenleg *a termés évente többezer mázsa* és ez a mennyiség állandóan növekszik, úgyhogy

az egyesület legközelebbi problémája az értékesítés megszervezése lesz.

Tehát nemcsak a helyi piac kielégítésére gondolunk, hanem *exportra is.* Ezért megoldást kell találni a csomagolás, a szállítás és mindenekelőtt az eladás egységes megorganizálására. Reméljük, hogy

rövidesen elismert márka lesz külföldön a budapesti, illetve a budai, gellérthegyi őszibarack.

A legkézenfekvőbb az a gondolat, hogy szövetkezeti, vagy más formában egy átvevő központ létesül, a termelők csak ezzel dolgoznak s a központ feladata lesz a piacok megteremtése, az izléses, standardizált csomagolás, szakszerű szállítás és a termelőkkel való elszámolás. A terrelők az idén kilónkint 28 fillérért adták el a legprimább, illatos baracko.t. A budai baracktermeléssel azonban nem szándékozunk az alföldi, kivált a kecskeméti termelésnek ártani, erről annál kevésbbé lehet szó, mert mi egyfajta, speciális gyümölcsre akarjuk bazirozni az akciót.

— *A nyáron egyébként a legújabb eredményeket nagyszabású gyümölcskiállítás keretében* akarja bemutatni az egyesület. Szőlőtermelés terén csak a csemegeszőlő jöhetne számításba, ez azonban kevésbbé fontos. A Sashegy fölött és Óbudán mintegy 150 holdnyi területen folyik többé-kevésbbé intenziv szőlőmüvelés.

— Nagyobb figyelmet szentelünk a konyhakertészet megorganizálására, főként primőrök produkálása szempontjából.

A konyhakerti müveléssel inkább a pesti oldalon találkozunk. Kőbánya és Rákosfalva területén van a legtöbb virágzó 20—50 holdas kisgazdaság. Itt a korai burgonyatermeléssel is kísérleteket folytatunk.

— De nem szabad lebecsülni a budapesti gazdálkodók kezében lévő

tejtermelést

sem. Szétszórtan *4000 tehenet tartanak a főváros határában lévő gazdaságokban*, ez 30—40.000 liter napi tejtermelésnek felel meg s ami nagyjelentőségű a tejellátás szempontjából. Ezeket az *apró tejgazdaságokat azonban az új tejrendelet válságos helyzetbe juttatta*, mert az új előírások a kisgazdák számára oly feltételeket szabnak meg, amit nem teljesíthetnek s ezért inkább beszüntetik a termelést.

— A 20.000 holdon folyó mezőgazdasági termelést

igen erősen sujtják a magas földbérek.

Itt jelentékeny szerepe van a *fővárosnak*, mint bérbeadónak, mert a gazdaságok igen nagy része olyan bérelt terület, mely a székesfőváros tulajdona. *A Gazdálkodók Egyesülete most akciót is indit, hogy a mezőgazdaság súlyos helyzetére való tekintettel a régi szerződéseket vegyék revizió alá és az új béreket méltányosan állapitsák meg.*

— Meg kell még említeni, hogy a modern gyümölcstermelés érdekében az egyesület permetezőgépeket szerzett be, amelyeket szakmunkásokkal együtt a tagok rendelkezésére bocsát és a *Chinoin-gyárral* megállapodást létesített olcsó permetezőanyagok beszerzésére. Végül igyekszik támogatni az egyesület a virágkertészetet, különösen

eredményes a rózsatermesztésben elért eredmény.

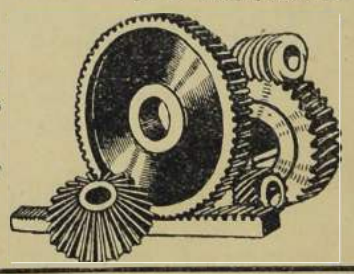
Gyönyörűen viruló rózsakertészeteink vannak és a legközelebbi célunk, hogy fokozatosan teljesen kiszorítsuk a külföldi rózsaimportot.

Leukoplast
magyar gyártmány

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 35 Telefon: J. 429-430

Nagy
TOKAJI BORVÁSÁRT
rendezünk
Soha nem létezett olcsó árakkal
4 hetes vásárunkon
február 6-tól március 6-ig
A 75 éve fennálló **abaujszántói**
ZIMMERMANN LIPÓT ÉS FIAI
bornagytermelő cég budapesti lerakata
csak: Dorottya-utca 12
Telefon: 826—98
hatalmas készletének egy részét kiárusítja, mely alkalommal még a **termelői árnál is olcsóbban adja el a borok királyát a királyok borát!**
Fáradjon be borkóstolónkba, ízlelje meg a világ legjobb borát, s meglepődik az olcsó árakon.
Olvassa el az alanti árjegyzékünket.

Tokaji száraz borok:
1928. 0.5 **Tokajhegyaljai** kellemes — P **—.70**
0.7 **Tokajhegyaljai** friss (eddig P 1.60) P **1.20**
1920. 0.5 **Tokaji szamorodni** zamatos (eddig P 2.—) P **1.40**
1911. 0.5 **Tokaji szamorodni** erős, aromás (eddig P 2.50) P **1.60**
Tokaji édeskés borok:
0.7 **Tokaji Leányka** üdítő (eddig P 2.—) P **1.40**
0.7 **Tokaji Furmint** intenziv édes (eddig P 2.50) P **1.70**
Tokaji aszú (édes) borok:
1924. 0.5 **Tokaji aszú** 3 puttonos, édes (eddig P 3.—) P **2.—**
1917. 0.5 **Tokaji aszú** 4 puttonos, nagyon édes (eddig P 4.—) P **2.60**
1915. 0.5 **Tokaji aszú** 5 puttonos, erős, édes (eddig P 5.—) P **3.20**
1910. 0.5 **Tokaji aszú** 6 puttonos, kövér, édes (eddig P 6.—) P **3.70**
1908. 0.5 **Tokaji esszencia** kövér, édes, különlegesség (eddig P 10.—) P **5.—**
Ajándék csomagok:
I. **Kiváló Tokaji borral** 3 üveg P **4.50**
II. **Kiváló Tokaji borral** 5 üveg P **9.—**
III. **Kitünő Tokaji borral** 10 üveg P **18.—**
Telefonrendelésre 82—6—98 házhoz szállítunk. Vidékre utánvéttel!

WEISZ A.
fogaskerékgyár
Präciziós fogaskerekek, autó- és traktor-alkatrészek, gépgyártás, henger- és tőtengely-köszörülés
Budapest, VIII., Nagytemplom-u. 34.
Tel.: J. 398-05 és 455-85
Távirati cim: MODUL, BUDAPEST
Alapittatott: 1909.

2 FILLÉR 2 FILLÉR 2 FILLÉR
6 FILLÉR
8 ÓRAI ÚJSÁG
Teljes hírszolgálat és érdekes olvasmányok

SZENTGYÖRGYI ÉS TÁRSA FŰTÉS VÍZ GÁZ
VIII., Baross-utca 88. — Telefon: J. 308—97.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 8. Tel.: Aut. 879-91.

SCHMIDT TESTVÉREK
Nyomdafestékgyár R.-T.
Tel.: Aut. 852—85. Távirati: Farbenschmidt Rákospalota.
M. Kir. Postatakarékpénztári csekkszámla szám **52850
Folyószámla az Angol Magyar Bank központjánál.
Gyárt: **Kő-, könyvnyomdai-, valamint offsetfestékeket.** Mint különlegességet készít.
olaj-mélynyomó, anilin-guminyomó és bádognyomó festékeket.
Gyár és központi iroda: Rákospalota, Pázmány-utca 41.

Pesti kirakat

Mödling – Budapesten

Minél nehezebbek az idők, annál jobban meg kell nézni, kinek és milyen vállalkozást adnak a közhatóságok. Normális időkben, amikor az ipar és vállalkozás számára nem probléma a megélhetés, amikor nem a *falat*, hanem a *darab* kenyérért kell csak küzdeni, talán lehet speciális eljárásokra hivatkozni és a speciális eljárások megokolásaként szerepelhet egyes munkáknak szabadkézből való vállalatbaadása is. Amikor azonban az építőiparosság kilenceven százaléka munka nélkül áll, akkor a közhatóságoknak semmiféle megokolással sem szabad a versenytárgyalást mellőzni. Ez az oka, hogy a százhúsz acélvázas szükséglakás építésének vállalatbaadása érthető *vihart* szült. Egészen bizonyos, hogy *Wossala* tanácsnok úr tevékenységéről igen hamarosan maga a főváros közgyülése fog kritikát mondani, mert ma ez a négyszázezer pengős munka volt az egyetlen jelentősebb munkaalkalom, amelyet az iparosság közvéleménye szerint a legnagyobb nyilvánosság mellett kellett volna kiadni.

Ugyanakkor azonban teljesen jogosult az a kritika is, amely a *Parafakögyár Rt.*-nak a munkálatokban való igen sürü részeltetése körül keletkezett. Az ilyen nehéz időkben, mint amilyenekben ma élünk, igen melegen ajánljuk *Wossala* tanácsnok úrnak is azt a módszert, hogy amikor az egy éven belül jelentkező városi munkákat rábízza egy-egy cégre, igen alaposan mérlegeljen minden szempontot, amely ilyenkor szemet szúrhat és pedig jogosan szúrhat szemet.

Ha példának okáért *Wossala* tanácsnok úr kíváncsi lett volna a *Parafakögyár Rt.* származására, még csak detektívekkel sem kellett volna nyomoztatnia, a leghozzáférhetőbb kézikönyv: a *Kallós*-féle Compass is elárult volna egyetmást, amit manapság illik figyelembe venni. Ebben a könyvben a következőket olvassuk:

Parafakögyár Rt. ezelőtt Kleiner és Bokmayer mödlingi cég budapesti fióktelepe. Központ: *Mödling.* Budapesti iroda: VIII., Sándor-tér 4. *Budapesti képviselők:* Bleier Ignác, Molnár Ferenc, Brandl Vilmos, Erhardt József. Üzletköre: Hőszigetelő és építési anyagok gyártása és szakszerü elhelyezése.

Tehát: *központ Mödling, amelynek Budapesten csak fióktelepe van.* Amikor a magyar ipar és magyar vállalkozás a legkétségbeejtőbb helyzetben van, *akkor az osztrák és cseh tőkével dolgozó mödlingi gyárnak* munkában való sürü részeltetése semmiképpen sem válthat ki szimpatiákat, sőt *Wossala* tanácsnok úr azt érheti el, hogy meginog vele szemben a *magyar* vállalkozóknak és iparosoknak az a bizalma, amelyet az ő helyén nem lehet nélkülözni.

A *Parafakögyár Rt.* sürü szereplését a fővárosi munkákban még csak eltürnék a magyar vállalkozók, de ma egy kicsit frivol dolog, hogy a nélkülöző magyar vállalatok helyett a *mödlingi gyár* kapjon megbizatást. Tisztában vagyunk az ellenargumentummal is. Tudjuk, hogy a *Parafakögyár* arra fog hivatkozni, hogy 1931 június 27. óta nagyobb összegü munkát nem kapott. De kérdezzük mi, vajjon melyek volnának azok a magyar vállalkozók, amelyek nem volnának megelégedve, ha *1931. júniusáig egy éven belül mintegy százezer pengőnyi munkát végeztek volna a városnak és most megint kapnának?* De úgy tudjuk, hogy a *Parafakögyár* állandóan *végez a fővárosi fürdőkben hőszigetelő* munkákat, amire számos, derék *magyar* iparos is pályázna és el is tudná látni a feladatot legalább olyan jól, mint az érthetetlen módon dédelgetett *mödlingiek.*

A Székesfővárosi Alkalmazottak Segitő Alapjának tagjai díjmentesen

az Alap terhére igénybe vehetik kórház helyett a

Dr. Mandler Szanatórium

VI., Szobi-utca 3. sz.

(Teréz körut mellett, Telefon 276–50, 256–63.) közös szobáit. Külön szobáknál P 2·50 ráfizetés. Sebészet, nő- es belgyógyászat. Szabad orvosválasztás. Szülészet mérsékelt pausál árban.

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS Rényi Károly

A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 2.
Fennáll: 1768 óta. Telefon: Aut. 893-24

Mindennemü katonai térkép, autótérkép, turistatérkép, Utikalauzok Vasuti menetrendek.

Soronkívül intézkedik a polgármester az építőipari munka megkönnyítésének gyorsitott lehetőségeiről

Lapunk más helyén beszámoltunk arról az örvendetes jelenségről, ami az építkezések megindulásában jelentkezik. A tőke elhelyezkedést keres és általános gazdasági szempontokból rendkívül örvendetes, hogy a meginduló munkálatok révén komoly segitséget kap a legnagyobb iparág: *az építkezés.* Ezzel kapcsolatban felmerült a szüksége annak, hogy *a hatóságok a maguk részéről is támogassák az építtetők elhatározását,* melynek érdekében *Becsey* Antal törvényhatósági tanácstag számos javaslatot terjesztett a törvényhatósági tanács elé. Az építőipari szakma nagy örömmel fogadta a kezdeményezést, amelyről

Becsey Antal

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Minden jel arra mutat, hogy a tavaszi hónapokban komoly építkezési tevékenységet remélhetünk, amelyhez az szükséges, hogy a főváros is mindent megtegyen, ami elengedhetetlen az építőipar és általában a termelő munka megkönnyítése érdekében. A törvényhatósági tanács esütörtöki ülésén éppen ezért több javaslatot terjesztettem elő, amelyek arra irányulnak, hogy

az építkezések előkészítése és lebonyolítása ne jelentsen kalváriát az érdekeltek számára.

A fővárosnak gondoskodni kell arról, hogy *az építési engedélyezési eljárások során eddig követett hosszadalmas és költséges formák leegyszerüsittessenek* és hogy az ugyanazon épületre vonatkozó, de több ügyosztály és üzem kompetenciájába tartozó kérdések, *ügyosztályközi eljárások* útján egységesen és gyorsan legyenek elintézhetők. Ide tartozik az is, hogy az építkezéseket megelőző kitüzések, építési, valamint lakhatási engedélyek

a leggyorsabban és a bürokratikus formák mellőzésével nyerjenek elintézést.

Lehetetlenség fenntartani az eljárásokkal összefüggő *költségeket* is, amit szintén revizió alá kell venni. Általában gyorsítani kívánom ezeket az előzetes adminisztratív teendőket és ezért megoldást kell találni arra is, hogy *a fellebbezési hatóságokhoz felterjesztendő építési ügyekben gyorsított eljárás város határidőre korlátozza az elintézést.*

— Javaslatom második része a tatarozási munkák előmozdítása érdekében arra irányul, hogy

a kerületi előljáróságok a jelenlegi szellemi szükségmunkák keretében tartsanak vizsgálatokat az építésügyi szabályzatban kifejezett jókarbantartási munkák szempontjából.

Intézzen a főváros felterjesztést a pénzügyminisztériumhoz a rendkívüli ideiglenes házadómentességről szóló törvény egyes rendelkezéseinek liberálisabb módosítása érdekében: *enyhítendő főleg a rendeletben* a kedvezményt szolgáló jogalap *30-ról 15 százalékra.* Szükséges továbbá, hogy a toldaléképítkezésekre és emeletes ráépítésekre megállapított *adókedvezmények* a tatarozási kedvezmény lejártáig a végrehajtott építkezésekre újból kiterjedjenek. Ugyancsak a pénzügyminisztériumtól várjuk, hogy az ily adókedvezmények kieszközlésére szükséges eljárások a legegyszerübbek legyenek és *ne jelentsék együttal az építendő óhajtók mindennemü zaklatását és időpazarlását,* ami csak úgy érhető el, ha

az illetékes adóhivatali szakközegek az építési adókedvezményekkel kapcsolatos ügyeket a lehető legnagyobb előzékenységgel és gyorsasággal intézik.

— Javaslataim harmadik csoportja a főváros felterjesztését tartja kívánatosnak a kormányhoz aziránt, hogy az OTI és a MABI öregségi és rokkantsági díjtartalékának törvényesen engedélyezett 30 százaléka *az épületátalakítások és tatarozások kölcsöneire engedélyeztessenek,* sőt, hogy az átmenetileg jelentkező nagyobb igények ellátására ez a keret 50—60 százalékra is felemeltessék.

A Községi Takarékpénztár is bekapcsolódhatik az akcióba

azzal, hogy nyugdíjtartalékának egy részét építési, vagy tatarozási célokra kihelyezi, sőt *a budapesti pénzintézetekkel való kooperáció révén a szükséges építési hitelek biztosítására is lehetőség nyilik.* Végül fel kell kérni a kormányt, hogy LÁB építő kölcsöneinek abbamaradt folyósítását az építőipar foglalkoztatása érdekében továbbra is engedélyezze.

*

Ezek a hallatlanul időszerü javaslatok a törvényhatósági tanács általános helyeslésétől kísérve, most a polgármester előtt vannak, aki rövid úton gondoskodik *Becsey* Antal indítványainak megvalósításáról.

Vajna Ede tanácsnok helyettes alpolgármesteri jelleggel távozik a közélelmezési ügyosztály éléről

Csupor József egykori ügykörét veszi át — Az ügyosztály vezetésére Muzsikó István tanácsnok-előljáró a jelölt

Nagyérdekességü személyi változásokról beszélnek a városházán, amelyeket a legbeavatottabb körökben is mint *pozitivumot* emlegetnek. Pedig úgy indult a főváros törvényhatóságának mult évben végrehajtott újjáalakítása, hogy *a vezető pozíciókban személycserékről, vagy változásokról a közeljövőben nem lehet szó.* Az egyes ügyosztályok élén *fiatal erők* állanak, akiknek munkássága iránt fokozott bizalommal viseltetnek a közgyülés összes pártjai, nyugdíjazásokról és áthelyezésekről pedig nem volt szó egészen a legutóbbi időkig, amikor azt tapasztalták, hogy

a fővárosi ügymenet bizonyos ágazatában nem tudnak lépést tartani a mai időkkel,

a nehéz viszonyok megkívánta gyors intézkedésekkel és mindazzal, amit a kö igazgatástól ma valóban meg kell követelni. Az ilyen irányú panaszok majdnem kizárólag a *közélelmezési ügyosztály* nehézkes ügykezelése ellen irányultak és nem egy vonatkozásban hangot is adtak annak a felfogásnak, hogy ennek a nagyfontosságú ügykörnek az ellátása körül nem tapasztalható semmiféle lendület. A kifogások és rekriminációk tömegei illetékes helyekre is eljutottak és lassan-lassan megérlelődött az a gondolat, hogy személycserével kellene segíteni és *az ügyosztály élére olyan főtisztviselőt állítani, aki megfelelő gyakorlattal, hozzáértéssel és főleg a vaskalapos bürokrácia kikapcsolásával intézi az eléje kerülő fontos ügyeket.*

Vajna Ede tanácsnokról, a közélelmezési ügyosztály vezetőjéről mindenki tudja, hogy mintaképe a józan és puritán főtisztviselőnek, akinek azonban legendás híre van abból a szempontból is, hogy *az alapos körültekintésével intézendő ügyek csak hosszú hónapok vagy évek mulva érlelődnek meg,* holott a mai nehéz viszonyok között a közélelmezés sokágazatú teendői gyorsabb mozgást és frissebb energiát követelnek. *Vajna* Ede tanácsnoknak még nem járt le a szolgálati ideje és ezért a nagymultú főtisztviselőnek időelőtti nyugdíjazását senki sem kívánja, azonban távozását az ügyosztály éléről a *folyton torlodó ügyek teszik szükségessé,* amelyeknek vontatott intézése miatt állandó reklamációk hangzanak el. Bizalmas forrásból szerzett értesüléseink szerint az elmult napokban beható tanácskozás és eszmecsere történt az illetékes városházi tényezők között, amelyből az az érdekes elhatározás alakult ki, hogy

Vajna Ede tanácsnokot helyettes alpolgármesteri hatáskörrel annak a resszortnak az élére állítják, amelyet az elmult években Csupor József tanácsnok töltött be.

Ma ugyanis az a helyzet, hogy *az altiszti nyilvántartások és általában a kisebb fizetésü alkalmazottaknak személyi ügyeinek intézése túlzottan sok munkát ró az elnöki ügyosztályra* és ezért nagyon is kívánatos annak a régi rendszernek a visszaállítása, amelyik ezeket az ügyeket látta el. Arról van szó, hogy *Vajna* tanácsnoknak a közélelmezési ügyosztály vezetése alól történő egyidejü felmentésével

Muzsikó István tanácsnokot, a IX. kerület előljáróját bizzák meg a közélelmezési ügyosztály vezetésével,

aki főjegyző korában tudvalevőleg hosszú éveket töltött mint ügyosztályvezető-helyettes ebben az ügyosztályban és munkássága, valamint hozzáértése a legnagyobb elismerést váltotta ki az egész törvényhatóság előtt. Beavatott helyeken *befejezett ténynek tekintik Vajna Ede tanácsnok előléptetését* és a közélelmezési ügyosztály irányításának átszervezését, amelyre valószinüleg még ebben a hónapban sor kerül.

Vállalkozási Hirlap

Az év folyamán közel 30 iparág 104 milliós közmunkához jut

A főváros ápara és kereskedelme a súlyos gazdasági válság terhe alatt fokozott figyelemmel kiséri a fővárosnál jelentkező munkáltatási lehetőségeket. Az iparos és vállalkozói érdekeltségeket minden bizonnyal meg fogja nyugtatni az a nyilatkozat, amelyet a főváros

egyik legilletékesebb vezetője

tett a *Fővárosi Hirlap* tudósítója előtt a részben már megindított, részben az év során elvégzésre váró munkálatokról, *amelyek összege meghaladja a 104 millió pengőt.*

— A főváros gazdálkodásában, — mondották nekünk illetékes helyen, — természetszerűen mindenekfölött azt a szempontot kell érvényesíteni, hogy a főváros háztartásának egyensúlyát biztosítsuk. A kiadásokat és bevételeket ilyen szempont szerint kell a legszigorúbb mértékkel elbírálni. Elkerülünk minden felesleges és mellőzhető adminisztrációs kiadást, az ilyenekre előirányzott összegeknél a legnagyobb takarékosságot visszük keresztül, ez

a takarékosság azonban nem jelenti a fővárosi munkák elmaradását.

A lakosságnak és a közigazgatásnak közös érdeke, hogy minden költségvetési hitelt, amely rendelkezésre áll, a főváros összességének szolgálatába állítsunk olyképpen, hogy *minden rendelkezésre álló pénz minél előbb az ipar és kereskedelem vérkeringésébe kerüljön.*

— Alig van az iparnak olyan ága, amely a főváros révén ne jutna az idén is jelentékeny munkához és így a főváros még a mai megszükített keretek között is az ország legnagyobb munkaadói közzé sorolható.

— Az 1932-ben kivitelre váró közszállítások az egyes foglalkozási ágak között megosztva a következők:

Építészet és karbantartás	8,605.000
Vas-, fém-, gépipar és javítás	14,161.000
Elektromosipar	9,444.000
Műszaki- és szerelőipar	1,698.000
Kábelipar	2,859.000
Faipar	1,140.000
Üvegipar	184.000
Textilipar	2,295.000
Bőr- és cipészipar	574.000
Vegyipar	1,266.000
Egészségügyi ipar	2,637.000
Gummiipar	580.000
Fűtőanyagok és bányaipar	12,333.000
Nyomdaipar és papiros	2,340.000
Benzin-, olajipar	2,180.000
Bútorok és felszerelések	582.000
Útépítés, vasútépítés és fenntartás	11,520.000
Csatornaépítés és fenntartás	1,608.000
Kertészet	2,340.000
Élelmezés	20,000.000
Takarmány	257.000
Tanszerek, tankönyvek	444.000
Könyvek	200.000
Hirlapok és folyóiratok	300.000
Különféle apróbb iparágakra	4,258.000
Műtárgyak, szobrok, képek vásárlása és fenntartása	244.000
Üzemanyagok	231.000
Összesen	

104,280.000 pengő az az összeg, amit a főváros ebben az évben közel 30 különböző iparnak juttat.

Lényegében tehát a főváros *394 milliós költségvetésének közel 30 százalékát* kapja vissza közmunkák formájában az ipari és gazdasági élet.

Rövidesen kiírják a versenytárgyalást az utak olajozására

Az út- és csatornaépítési ügyosztály, ahova újabban a köztisztasági ügyek, így a portalanítás is tartozik, *most állítja össze az idei olajozási munkatervet és a közeli napokban lesz a nyilvános versenytárgyalás kiírása, amelynek határideje március közepén jár majd le.* Az idei olajozási munkaterv iránt *Király Kálmán műszaki főtanácsosnál,* az út- és csatornaépítési osztály vezetőjénél érdeklődtünk és a következő értesülést szereztük:

— A tavalyi 1,000.000 négyzetméterrel szemben az *idén kereken 700.000 négyzetméter makadámos úttestet olajoztat a főváros,* közel 300.000 négyzetméterrel kevesebbet, mint tavaly. A költségvetésben rendelkezésre álló fedezet is lényegesen kevesebb az előző évinél, a megszűkített pénzügyi keretek miatt. *Az idén 150.000 pengőnk van erre a célra,* tavaly 260.000 pengő volt. *A versenytárgyalást a napokban hirdeti meg a főváros* és reméljük, hogy az idén *még a tavalyi 26 filléres átlagos egységárnál is kedvezőbb ajánlatokat kapunk.* A főváros keresni fogja az eszközöket, hogy az olajozási egységárakat minél jobban *leszorítsa a tavalyi nivó alá is* s az eddig szerzett információk szerint ez sikerülni is fog.

Kövezési munkák bánatpénzei. A főváros az utak karbantartására 4,979.000 pengőt irányzott elő erre az évre. A kerületi elüljáróságok útján végrehajtott kövezetjavítási és kisebb új kövezési munkákra most hirdette ki a pályázatot a polgármester. A nyilvános versenytárgyalásra az ajánlatokat *február 26-ig* kell az út- és csatornaépítési ügyosztályban benyujtani. A polgármester a pályázati hirdetmény kiirásával egyidőben újból szabályozta a bánatpénzeket is és pedig kerületek szerint. A kövezetjavítási és kisebb útkövezési munkák elnyerésére pályázóknak kerületek szerint a következő bánatpénzeket kell letenni: az I. kerületi munkákra 1000 P-t, a II. kerületire 900 P-t, a III. kerületire 800 P-t, a IV. kerületire 500 P-t, az V. kerületire 1000 P-t, a VI. kerületire 1500 P-t, a VII. kerületire 1500 P-t, a VIII. kerületire 1000 P-t, a IX. kerületire 1000 P-t, a X. kerületi munkákra pedig 1300 P-t kell deponálni.

Új versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Kövezetjavítási munkára a kerületekben. Pályázni lehet február 26-án, d. e. fél 11 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztálynál.

Elektromos kapcsolóberendezési munkára a buda—újlaki vízműtelepen. Pályázni lehet március 5-én, d. e. 11 óráig a Vízművek igazgatóságánál, Egyetem-u.

20.000 kg. benzin szállitására. Pályázni lehet február 23-án, d. e. 12 óráig a városgazdasági ügyosztálynál.

Lemez-, acél- és vasáruk szállitására. Pályázni lehet február 24-én, d. e.12 óráig a városgazdasági ügyosztálynál.

Textiláruk szállitására. Pályázni lehet február 24-én, d. e. 12 óráig a városgazdasági ügyosztálynál.

Kefe, kosár és lábtörlők szállitására. Pályázni lehet február 23-án, d. e.12 óráig a városgazdasági ügyosztálynál.

Nyári ruhák és 280 pár cipő szállitására az Autobuszüzem alkalmazottai részére. Pályázni lehet február 29-én, d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztálynál.

Versenytárgyalási megbizások

A múlt héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Kőművesmunkát a Németvölgyi-úti iskolánál: Mikle és Árvay 2872, az Ihász-utcai iskolánál: Schöntheil Richárd 6240.

Föld-, kőműves-, vasbeton- és csőfektető munkát a kelenföldi áramfejlesztő-telepnél: Hajnal Imre 32.230 pengő vállalati áron.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros hivatalai, iskolái, intézetei és üzemei részére szükséges **kefe, kosár és lábtörlő** szállitására.

A teljes kiirási művelet (szállitási feltételek, minták) Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV., Központi városház, III. udvar) hétköznapokon 8—2 óra között díjmentesen megszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárában **1932. évi február hó 23.-án d. e. 12 óráig** kell benyújtani. Az ajánlatok a polgármesteri XI. ügyosztály helyiségében (Központi városháza, II. emelet 235. ugyanaz nap 12½ órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1932. évi február hó 5.-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a székesfővárosi Autobuszüzem altisztjei, ellenőrei és soffőrjei részére szükséges **nyári ruhaanyag** (2000 m kamgarn-gyapjuszövet) és 280 pár **férficipő** elkészitésére és szállitására nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállitási és vállalati feltételek értelmében szabályszerűen kiállitott, 1.60 pengős állami és 1.60 pengős fővárosi okmánybé yeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat **1932. évi február hó 29-én (hétfőn) d. e. 11 óráig** a székesfőváros polgármestere XI. ügyosztályában (IV., Központi városháza II. em. 235. ajtószámú szobájában) közvetlenül, vagy posta utján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlatikat postán nem küldhetik be.

Az ajánlatok felbontása ugyanazon a napon, a fent megjelölt helyen d. e. 11 órakor történik és ezen a felbontáson az ajánlattevők vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek. Elkésve érkező, vagy az előirt kellékeknek nem megfelelő ajánlatokat a polgármester nem fogja figyelembe venni.

Az általános és részletes feltételek, valamint az ajánlati mintalapok mutatványai a székesfőváros gazdasági hivatalában (IX. ker., Gyáli-út 3/b szám alatt) köznaponként d. e. 9—11 órák között díjtalanul megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlatalkkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasithassa.

Budapest, 1932. évi február hó 4-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Vízművei a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással nyilvános versenytárgyalást hirdet a budaújlaki vízmű **elektromos kapcsolóberendezésére.**

A kapcsolóberendezés az Elektromos Művek transzformátorá lomásáról jövő kábelek, illetve a tartalékul szolgáló 440 KVA-es Dieselmotorral hajtott generátor és a 8 drb 300—225 Le., 380 Voltos szivattyúhajtómotor közti kapcsolatok létesitésére szolgál.

A kapcsolóberendezésre vonakozó közelebbi adatokat a részletes leirás tartalmazza, mely a Vízművek igazgatóságánál (IV., Reáltanoda-u. 1—3. sz. II. emelet 20.) folyó évi február hó 6.-tól 3 pengőért megszerezhető. Ugyanott a tervek megtekinthetők és a szükséges felvilágosiásokat is megadják.

A beszerzésre kerülő kapcsolóberendezés szállitását csak olyan cég kaphatja meg, amely cég kimerítően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló teljesítményű és kivitelű berendezéseket mint önálló cég már sikerrel szállitott.

Az ajánlatokat **1932. évi március hó 5. napján délelőtt 11 óráig** kell a Székesfőváros Vízművei igazgatóságának titkári hivatalában (IV., Reáltanoda-u. 1—3. sz. II. emelet 23. sz.) beadni. A jelzett határidőn túl benyujtott ajánlatokat nem veszünk figyelembe.

Az ajánlatokat ugyancsak 1932. évi március hó 5-én dél 12 órakor a Székesfőváros Vízművei fent jelzett hivatalos helyiségében fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1932. évi január hó 30.-án.

Budapest Székesfőváros Vízművei.

Magyarország aranykoszorús mestere

Szlezák László

harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám

Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang

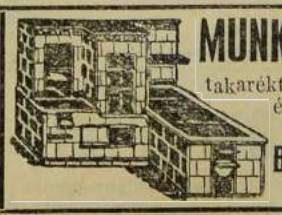
Az 1900. évi párizsi világkiállításon diszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydiszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

Dávid és Kertész

kazán- és gépgyár részvénytársaság

Budapest, VI., Máglya-utca 75-77

Telefon: Aut. 914—46.

MUNKÁCSY GYULA-cég

takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.

Budapest, VII., Rózsa-utca 39.

Telefon: J. 312—80, J 359—16.

Mester és Kiss okl. épitész és épitőmester

Budapest, VII., Szobránc-utca 29. Telefon: 97-7-72

Közúti gőz- és motorhengerelést vállal

WOLFF ERNŐ

Budapest, I., Kelenföldi-út 1

Sürgönycim: WOLFFEKE

TELEFON: 59—9—68

KARBURÁTOR SPECIALISTA

BOSCH SERVICE VAS UTCA 16

TELEFON: JÓZSEF 393—73. SZÁM.

habo koncentrált borotvaszappan **Kényelem Gyorsaság üde arcbőr**

Nagyarányú építkezési lendület van kialakulóban

Meglepően emelkedik az építési engedélyt kérők száma — Bérházak, családiházak, emeletráépítések és bővítések várják a főváros és a Közmunkatanács jóváhagyását — Lázas tempóban készül az építési szabályzat reformtervezete

A mult év végefelé, amikor az általános gazdasági depresszió már teljes erővel éreztette súlyos hatását, nagy meglepetés érte az építkezési ügyosztályt: olyan óriási mennyiségben érkeztek *az építési engedélyekre vonatkozó beadványok*, hogy az ügyosztálynak személyzetszaporítással kellett ezt a felelősségteljes munkát elvégezni. Amit a gazdasági válság folyamán senki sem remélt, az váratlanul bekövetkezett azzal, hogy

Budapesten nagyarányú építkezési kedv van kialakulóban,

olyan méretekben, hogy az a pénzbőség legmozgalmasabb időszakaira emlékeztet. Folytatódott ez a jelenség a január hónap folyamán is és elmondható, hogy *a III. ügyosztály ügyforgalma azóta is hétről-hétre emelkedik a szünet nélkül érkező építési engedélyek révén.*

Ezzel egyidejüleg rendkívüli módon megélénkült *az ingatlanforgalom* is. A hivatalos kimutatások hétről-hétre az ingatlanok tömeges eladásáról számolnak be és nyilvánvaló, hogy *az építkezési tervek sokasága ezzel van összefüggésben.* Érdekes képet nyujt az építési engedélyek beérkezéséről az a számadat, hogy

amíg októberben és novemberben átlag 80—100 építési engedély futott be a fővároshoz, addig decemberben 290 és januárban 319 folyamodó jelentette be szándékát kisebb-nagyobb építkezések lefolytatására.

Az építkezési elhatározás megoszlása két irányban alakult ki: a perifériákon és általában a külső városrészeken *családi házak* terveit nyujtották be, míg a belső városrészekben és Budán *többemeletes bérpaloták* építéséhez kérték a főváros jóváhagyását. A megnövekedett forgalomról

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A megélénkült építkezési kedv valóban nagy munkát ad a városrendezési ügyosztálynak, ahol azonban gyorsított ütemben történik a tervek felülbírálása és az engedélyek kiadása. Építkezési körökből halljuk azt a hírt, hogy úgy a tégla, fa, vasgerenda, valamint a mész és cement iránt a várakozáson felüli érdeklődés mutatkozik, nyilvánvaló következményeként annak, hogy

Budapesten valóban lendületes építkezésekre van kilátás.

A munkanélküliség szempontjából örvendetesnek tartjuk ezt az akciót, amelyik azonban a fővárosra is azt a kötelezettséget hárítja, hogy *a tömegesen épülő családiházak és bérházak eddig közművekkel el nem látott utvonalain gondoskodjék a vízvezeték, valamint a gázcsőhálózat kiépítéséről.* Ha lépést tudunk tartani a várható építkezésekkel, úgy Budapest fejlődése és megnagyobbodása rohamos lépésekkel halad előre.

Januárban 285 engedélyt adtak ki

A városrendezési ügyosztály most állította össze a januárban beérkezett és feldolgozott építési engedélyekről szóló kimutatást. Ezek szerint *építési engedély iránti kérelem 319 került az ügyosztályhoz*, ahol

a ténylegesen megadott engedélyek

a következőképpen oszlanak meg:

Földszintes lakóház	59
I. emeletes „	35
II. „ „	16
III. „ „	12
IV. „ „	6
V. „ „	2
V-nél több „	2
Gyár, garage, raktár	89
Átalakítás	39
Régi enged. módosítása	25

Összesen 285

Az ügyosztály nagy körültekintéssel vigyáz az építési szabályzat betartására és ezért megnyugtató, hogy az aránylag nagytömegü kérvények közül *mindössze csak 34 darab építési terv megváltoztatását kellett előírni.*

Rövidesen elkészül az új építési szabályzat

Érdeklődtünk a beígért új építési szabályzat és a várható építési könnyítések iránt is, mire a következő felvilágosítást kaptuk:

— A Közmunkatanács most értesítette a fővárost *az építési könnyítéseket tartalmazó rendelkezések hatályának meghosszabbításáról.* Az átirat szerint mindazokat az építési könnyítéseket, amelyeket az építésügyi szabályzat 1931-re engedélyezett, *további egy évre*, tehát 1932 december 31-ig meghosszabbítják. *Az építésügyi szabályzat reviziója még folyamatban van* és a jelenlegi építési viszonyok között a könnyítések megszünése még rövidebb, átmeneti időre is kedvezőtlen kihatással volna az építési tevékenységre és az építőiparokra. A Közmunkatanács *az új építési szabályzat* elkészítésén, amely nagyszámú lényegbevágó és gyakorlati előnyöket biztosító ujításokat fog tartalmazni, gyors iramban dolgozik, úgy, hogy az új szabályzat az év végéig feltétlenül életbelép.

Átmenetileg Bárczy István vállalta a BESzKART elnöki tisztségét

Amióta az új fővárosi törvény összeférhetetlennek mondotta ki a polgármester számára a BSzKRT elnöki székének betöltését, *Folkusházy* Lajos vezérigazgató látta el a vasút elnöki teendőit. Az elnöki tisztség betöltése aztán egyelőre még csak szóba sem került és annyira távol volt az aktualitástól, hogy errevonatkozó kombinációk sem merültek fel.

Néhány héttel ezelőtt *Folkusházy* vezérigazgató megbetegedett, súlyos műtéten ment keresztül és bár már gyógyultan elhagyta a szanatóriumot, egyelőre még pihennie kell. Az igazgatóság legrégibb tagja, *Platthy* György is hosszabb idő óta gyengélkedik, *Buday* Dezső pedig, aki soron következett, tragikus hirtelenséggel meghalt. Mindezek a sajnálatos körülmények a nagy üzem vezetésében nem okoztak ugyan fennakadást, mert *Márkus* Jenő h. vezérigazgató vezetésével a legpontosabban ment tovább az adminisztrációs és a műszaki ügyvitel, *mindazáltal az igazgatóság úgy látta jónak, hogy az elnöki szék átmenetileg se maradjon gazdátlanul* és legutóbbi ülésén *provizórikus* megoldást keresett. Az *igazgatóság Bárczy Istvánt kérte fel az elnöki teendők ellátására*, aki a nyomós indokok figyelembevételével, a nagy felelősséggel és munkával járó tisztséget elvállalta. *Bárczy* István az elnöki ügyek intézését már át is vette és most ő irányítja a rövidesen életbelépő keretmenetrend és a térképes jegyek előkészületeit.

Itt említjük meg, hogy a BSzKRT összes aktuális kérdései dolgában szombaton délelőtt *Borvendég* Ferenc alpolgármesternél *fontos értekezlet volt*, melyen az alpolgármesteren kívül *Bárczy* István, *Márkus* Jenő h. vezérigazgató, *Bódy* László közlekedési tanácsnok és a BSzKRT több más vezető tagja vettek részt.

Megszünt Buzáth János szolgálati viszonya: nyugdíjazzák a volt alpolgármestert

A tanácsülésen ünnepélyes formában Sipőcz Jenő polgármester búcsúztatja majd a kiváló főtisztviselőt

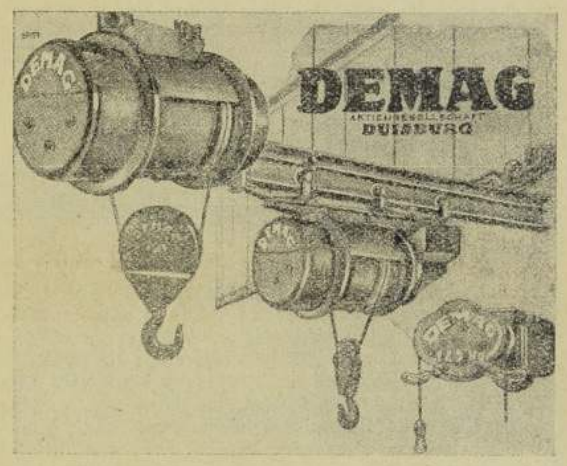
Hosszú évtizedekig volt közbecsülésben álló tisztviselője a fővárosi törvényhatóságnak *Buzáth* János dr., akit *Folkusházy* Lajos nyugdíjazása után az első alpolgármesteri pozicióra emelt a közgyűlés bizalma. Munkássága egybeesett Budapest szédületes fejlődésével, majd a világháború után az ő nevéhez fűződött az érdem, hogy *Borvendég* Ferenccel együtt talpraállította a három nagy közszükségletet ellátó, monopolisztikus üzemet és reorganizálta az összes intézmények működését. A tisztujítás során szolgálatonkívüli viszonyba került ez a kiváló képességű főtisztviselő és *azóta teljesen kikapcsolódott a törvényhatóság életéből.*

Buzáth János a közeljövőben ujból szerepelni fog — a törvényhatósági tanács napirendjén, ahol a nyugdíjazására vonatkozó polgármesteri előterjesztés ismerteti az intézkedés szükségességét.

Buzáth János körülbelül két évvel ezelőtt betöltötte teljes szolgálati idejét és akkor a közgyűlés egy évre visszatartotta, majd ezt újból meghosszabbították és amikor legutóbb általános tisztujítás volt: *az alpolgármester még törvényesen szolgálatban álló tagja volt a főváros vezetőségének.* Ez okozta, hogy nem nyugdíjazták, hanem csak szolgálatonkívüli viszonyba helyezték és illetményei is az alpolgármesteri fizetési osztálynak megfelelő arányban kerültek folyósításra. A visszatartás érvénye most lejárt és így szabályszerűen gondoskodni kell a *nyugdíjazásról*, ami

Buzáth János mindenki részéről elismert érdemeire való tekintettel, nem a szokásos formaságok között történik.

A törvényhatósági tanács ülésén valószínűleg *Sipőcz* polgármester fogja méltatni *Buzáth* János munkásságát és működésének maradandó emlékeit, valamint azt a fáradhatatlan odaadást, amely mindenkor csak a főváros érdekeinek védelmét és a közösség jogos kívánságának teljesülését szolgálta.

DEMAG-emelők ezerszeresen bevált elektroemelőink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk szabványrészekből összeállított pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat é. ládákat 250 kilogr súlyig.

Magyarországi képviselő:

Königsberger Gyula okl. gépészmérnök

Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

RAJZOLÓPAPIROK

rajzeszközök

nagy választékban, legolcsóbban

ENGEL KÁLMAN Budapest, V., Klotild utca 3. Telefon: 28—1—46.

Butort részletre is

legolcsóbban TOMORYNÁL vásárolhat. Veres Pálné-utca 7.

Köztisztviselőknek kivételes kedvezmény.

ROSINGER L. B.

BUDAPEST, VI. KERÜLET, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

Sokszorositógépek

Összeadógépek

kézi és villanyhajtásra

Acél irodabutorok

TELEFON: 282—47

HIRSCH LÁSZLÓ

UT-, VASUTÉPITESI ÉS KÖVEZÉSI VÁLLALKOZÓ

BUDAPEST, I., ELEK-UTCA 9/a. TELEFON: 69-5-45

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT

Városi iroda: **Budapest, V., Berlini-tér 2.**

Telefon: 11-6-42. Bányatelep: **Nagykovácsi**

A FŐVÁROSI HIRLAP mindent tud és megír

Gazdasági Értesítő

A szesz kincstári részesedésének elengedését kérik a taxivállalatok és az autobuszüzemek

A magas benzin-, illetve motalkóárak miatt másképpen nem lehet kitérni a tarifák felemelése elől — A pénzügyminiszter már az előzetes tárgyalások során is jóindulatú elintézést helyezett kilátásba

November végén hirdette meg az Autobuszüzem a benzinszükségletére vonatkozó versenytárgyalást, amely iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg az érdekeltségek részéről. A várakozás teljesen indokolt volt, mert hatalmas menynyiségről: *300 vagón benzin szállításáról* volt szó és így érthető, hogy az összes külföldi benzinvállalatok a kellő időben benyujtották ajánlataikat. A határidő lejárta után megismétlődött *az elmult évi jelenség* azzal, hogy az összes ajánlatok körülbelül azonos egységárakat tartalmaztak és nyilvánvalóvá lett, hogy a benzinkartel a maga szükebb üzleti körének akarja juttatni ezt a nagy közszállítást. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester a versenytárgyalást megsemmisítette és a körülbelül negyven pengős egységárakon mozgó ajánlatokat összebeszélés folytán megállapított *karteláraknak minősítve*, azt az utasítást adta ki, hogy szabadkézből vásárolják meg az időnként szükségessé váló üzemanyagot. Ezt követőleg megindultak a tárgyalások a különböző cégekkel és már az első százvagonos tétel lekötésénél az a kellemetlen meglepetés érte a fővárost, hogy

az egységárakat 49 pengős áron volt kénytelen honorálni, mert időközben körülbelül tíz pengővel felemelték a kincstári részesedést.

Vonatkozott ez a drágítás elsősorban az ipari szeszt árusító, az *Országos Szeszértékesítő Rt.* termékeire, amely monopóliumszerűen kezében tartja az egész magyar piacot *és egyik főokozója az autókereskedelem és az autóforgalom nagyarányú visszaesésének.*

A motalkó megdrágítása rövidesen éreztette hatását az összes vonatkozásokban: gyárak, iparvállalatok és főleg magánosok gyors egymásutánban adták vissza rendszámaikat az illetékes rendőrhatóságoknak, azzal az indokolással, hogy *képtelenek az üzemköltségeket vállalni.* Amíg azonban a magánosok minden különösebb közérdekű felelősség nélkül tehettek eleget járműveik leállításának, addig a közforgalmat ellátó vállalatok kénytelenek voltak a magasabb benzinárakat megfizetni, anélkül, hogy *a mutatkozó jelentékeny többletterheket a közönségre áthárították volna.* Az Autobuszüzem például csak az átszállójegyek kétfilléres megdrágításával ellensúlyozta önköltségének váratlanul bekövetkezett megterhelését és az átszállójegyek érvényének kiterjesztésével a nagyobb utasforgalom emelésében látja a védekezés eszközét. Hasonló eljárást honosítottak meg a vidéki autobuszjáratok és legutóbb *külön pótdíj* engedélyezését kérelmezték *a budapesti taxivállalatok*, mindannyian azzal az indokolással, hogy *a mai tarifa mellett deficittel kell számolniok.* Lényeges áthárítása a szesz drágításának tehát nem következett be, azonban

a tarthatatlan állapotot az összes benzinnel dolgozó intézmények érzik

és minden elképzelhető úton-módon keresik a többletkiadások kiegyensúlyozását.

Ebből a szempontból *nagyérdekességü kezdeményezés foglalkoztatja most a közlekedési szaklköröket.* Arról van szó, hogy a kötött díjszabású autóközlekedési vállalatok

közös akciót indítanak a szesz kincstári részesedésének elengedésére vagy mérséklésére

és ebben az értelemben komoly tárgyalásokat indítottak a döntésre hivatott állami hatóságokkal. Értesülésünk szerint az erre vonatkozó felirat már *a pénzügyminiszter előtt fekszik*, aki megígérte a kérdésnek megfelelő jóindulattal való elintézését. Magától értetődik, hogy a kincstárnak ez az esetleges méltányossága nem terjed ki a magánforgalomban használt motalkó árára, mert

kizárólag csak azoknak a vállalatoknak a beszerzéseire vonatkozik, amelyek Budapesten és a vidéken hatóságilag megállapított viteldíjak alapján bonyolítják le a forgalmat.

Ha az akció sikerrel jár, úgy *az Autobuszüzem és a taxivállalatok eltekintenek minden tarifaemelési szándéktól*, ellenkező esetben azonban rövid időn belül kénytelenek a viteldíjak módosításával a közönséget is részeltetni az üzemanyag megdrágításában. Az érdekelt vállalatok a legnagyobb kétségek között várják a pénzügyminiszter válaszát, amelyet a közlekedés folytonossága szempontjából *sorsdöntőnek* minősítenek.

Beszámol a Leszámítolóbank

Négypengős osztalékot fizet

A *Magyar Leszámítoló és Pénzváltó Bank* igazgatósága a február hónap 8-án, *Madarassy-Beck* Marcel báró elnöklésével tartott ülésén megállapította az intézet 1931. üzletévi mérlegét és zárószámadásait. A válságos viszonyokra való tekintettel, az intézet az idén a megszokottnál is szigorúbban érvényesítette az óvatos értékelés szempontjait és ennek megfelelően, úgy határozott, hogy a *február 23-án tartandó közgyülésnek 4 pengő osztalék kifizetését fogja javasolni a tavalyi 7 pengővel szemben.* A fenti elvek követelésével felállított mérleg *1,787.780.43 pengő tiszta nyereséggel* zárul. (1930-ban 2,507.659.50). A tiszta nyereség felosztásánál az osztalék leszállítása dacára a tavalyival azonos összeg, vagyis az alapszabályszerű 50 százalék, azaz 55.331.04 pengő helyett 200.000 pengő jut a tartalékalapnak és 50.000 pengő a báró Madarassy-Beck Miksa-segélyalapnak, míg nyugdíjtartalékra a tavalyi 350.000 pengővel szemben 400.000 pengő fordíttatik.

*

A mérleg legfigyelemreméltóbb karakterisztikuma, hogy a válságos és a tőkegyüjtésre annyira mostoha viszonyok közepette a *takarék- és folyószámlabetétek jelentékeny módon megszaporodtak* és bizonyítják azt a változatlan, sőt fokozott bizalmat, amellyel a közönség e rendkívüli viszonyok között is az intézet iránt viseltetik. Ugyancsak jellemző az idei mérlegre, hogy a pénztárkészletek, giró-számlákon és bankcégeknél fennálló követelések és a gabonaüzletben elhelyezett, egészen rövid esedékességü tőkék ezúttal együttvéve 22,364.122.71 pengőt tesznek, minthogy a jelen körülmények között *nagyobb mértékü mobilitási felkészültség* látszott megokoltnak.

Az intézet mérlegéből konstatálható a közönségnek fokozottan megnyilvánult bizalma, amelynek alapján lehetővé vált, hogy jelentékeny mobil tőkék készenlétben való tartásával, az egyéb hitelezők tételének csökkentésével, a nyílt hitelek apasztásával a jelenlegi helyzet követelményeinek teljes mértékben megfelelhessen.

A Magyar Nemzeti Bank közgyűlése. A *Magyar Nemzeti Bank Popovics* Sándor elnöklete alatt 1932 február 1-én tartott közgyülése tudomásulvette a főtanács évi jelentését, jóváhagyta az 1931. évi zárszámadásokat és a főtanács részére a felmentvényt megadta. A közgyülés dr. *Schober* Béla vezérigazgató előterjesztése alapján elfogadta a főtanácsnak az 1931. évi nyereség felosztására vonatkozó javaslatát. A közgyülés e határozata szerint a nyereségnek a tartalékalap 5%-os alapszabályszerű javadalmazása után fennmaradó része az alapszabályok értelmében osztatván fel a részvényesek és az államkincstár között, *a részvényesek számára 12%-os osztalék kifizetése válik lehetővé.* A közgyülés ezután a választásokat ejtette meg s a lemondott dr. herceg *Esterházy* Pál főtanácsos helyébe a főtanács rendes tagjává dr. *Jankovich* Béla v. b. t. t., ny. minisztert választotta meg, az alapszabályok 28. cikke második bekezdésének értelmében kilépő dr. báró *Kornfeld* Móric, dr. báró *Madarassy-Beck* Marcell és *Végh* Károly főtanácsosokat pedig a főtanács tagjaivá újra megválasztotta. Számvizsgálókul *Gregersen* Nils, dr. *Gschwindt* Ernő, *Adler* Szigfrid, *Szunyogh* Szaboles és dr. *Nilsen* Rudolf, számvizsgáló póttagokul pedig *Pucher* István és dr. *Márffy* Albin választattak meg.

A Kereskedelmi Bank közgyülésén melegen ünnepelték Weiss Fülöpöt. A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* igazgatósága az 1931. évről szóló jelentésében rövidre fogott, de igen pontos áttekintéssel szolgál a magyar gazdasági és pénzügyek mult évi izgalmas történetéről, főleg pedig az események ama részéről, melyek a pénzintézetek életét és munkásságát legközelebbről érintették. A sok elszomorító tény ellenére is *a Kereskedelmi Bank véleménye a jövőről nem pesszimista.* Ugy nézi a dolgokat, hogy a válságnak most már az egész világra való kiterjedése siettetni fogja a krizis megoldását. Ebből meríti bizalmát a bank vezetősége egy jobb jövőt illetőleg. A közgyülés napirendje előtt a nagy számban megjelent részvényesek melegen üdvözölték *Weiss* Fülöpöt, abból az alkalomból, hogy most töltötte be a banknál eltöltött 50 éves, sikerekben gazdag müködését. A közgyülésről következő hivatalos jelentés számol be: A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Weiss* Fülöp elnöklete alatt e hónap 3-án tartotta meg 90. rendes évi közgyülését, amely az igazgatóság összes javaslatait elfogadta és így *a részvényenkénti öt pengő osztalék* e hónap 4-étől kezdve került kifizetésre.

Éber Antal lemond a Magyar-Olasz Bank vezérigazgatói állásáról. Bankköröben már hetek óta beszélnek arról, hogy *Éber* Antal meg akar válni a Magyar-Olasz Bank vezérigazgatói állásától, amelyet a bank alapítása óta tölt be. Az elterjedt hírek szerint Éber ezt a korábbi elhatározását *az idei közgyülés alkalmával készül megvalósítani*, amely esetben őt a *bank elnökévé, illetve társelnökévé fogják megválasztani. Éber* Antalt az utóbbi időben rendkívül elfoglalta a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöki állása mellett szerteágazó közéleti müködése, többek között legutóbb elfogadta a fővárosnál újonnan szervezett *közüzemi bizottság* elnöki tisztségét is, amely hivatásában széleskörü tevékenységet óhajt kifejteni. Értesülésünk szerint a rendelkezésére álló szabad időt azonban a jövőben is a Magyar-Olasz Bank ügyeinek fogja szentelni.

A tejármegállapító-bizottság tagjai. A földmívelésügyi miniszter a tejforgalom szabályozásáról szóló kormányrendelet alapján a tejár megállapítására alakított bizottság elnökévé *Weilmann* Oszkár dr.-t, az állatorvosi főiskola rektorát, a bizottság tagjaivá pedig *Baranovich* Rezsőt, az Esterházy-uradalom főfelügyelőjét, *Ebner* Jenő dr.-t, az Országos Mezőgazdasági Kamara titkárát, *Gerley* Lajost, a Budapesti Központi Általános Tejesarnok vezérigazgatóját, *Konkoly-Thege* Sándor dr. gazdasági főtanácsost, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület főtitkárát, *Löcherer* Bélát, az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ vezérigazgatóját, *Pollermann* Arthur dr. népjóléti minisztériumi tanácsost, *Szávozd* Richárd földbirtokost és *Vajna* Ede dr. kormányfőtanácsost, Budapest székesfőváros tanácsnokát kinevezte.

Ünnepélyesen iktatják be Ilovszky Jánost a Baross Szövetség elnökségébe. Lapunkban már közöltük, hogy a *Baross Szövetség* elnökévé *Ilovszky* János kormányfőtanácsos, székesfővárosi tanácstagot választották meg. Az új elnök ünnepélyes beiktatása február 14-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz a pesti Vigadóban. A díszközgyülés alkalmából ugyanaznap este fél 8 órakor a Városi Színház társulata díszelőadást rendez. Színrekerül a „Hamburgi menyasszony" című operett, melynek főbb szerepeit *Kösseghy* Teréz, *Kun* Magda, *Palló* Imre és *Páger* Antal játsszák.

A Magyar Tisztviselők Takarékpénztára r.-t. folyó évi február 8-án tartotta XXV. évi rendes közgyülését Perényi Zsigmond báró elnöklete alatt. A közgyülés egyhangúlag tudomásul vette az igazgatóság jelentését, mely az elmult év súlyos válságai ellenére is örvendetes fejlődésről számol be. Az intézet az elmult évben is megőrizte feltétlen likviditását és betétállományának kedvező összetételét bizonyítja, hogy 5639 tétel betétből 5160 darab 2000 pengőn aluli tétel. Tiszta nyereségként 175.564.06 pengőt mutat ki az intézet, melyből gondos előrelátással mintegy 48.000 pengőt, tehát az alapszabályokban előírt 5% helyett körülbelül 27%-ot tartalékba helyez, osztalékként pedig 9%-ot, vagyis a 10 pengő névértékü részvények után 90 fillért fizet részvényeseinek február 9-től kezdődőleg. A közgyülés végül úgy határozott, hogy a jubileum alkalmával ünnepi vacsora helyett annak megváltásaként — a rendes adományokon kivül — jótékony célra 1000 pengőt adományoz.

A Földhitelintézet zálogleveleinek szelvényei. A transzfermoratóriumról szóló kormányrendelet értelmében a záloglevélkibocsátó intézetek által a Külföldi Hitelezők Alapjába befizetett összegek terhére *az 1931 december 23. óta lejárt szelvények pengőben való beváltását a Magyar Nemzeti Bank megkezdette.* A *Magyar Földhitelintézet* 7½%-os „A" sorozatú angol fontsterlingre szóló zálogleveleinek 1932. évi január 1-én lejárt szelvényei nem voltak ebbe az akcióba bevonhatók, minthogy a záloglevelek birtokosainak érdekképviseletével tárgyalások vannak folyamatban. Ennek ellenére azok a záloglevélbirtokosok, akik a fentemlített szelvényt pengő ellenében értékesíteni óhajtják, nem járnak rosszabbul, mint a többi záloglevelek birtokosai, mert *a szelvényt a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége és az általa megbizott fővárosi pénzintézetek hajlandók minden levonás nélkül pengőért megvásárolni.*

MAUAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR
GYÁRTMÁNYOK KITÜNŐ ANYAGBÓL A LEGGONDOSABBAN KÉSZÜLNEK!
Ide tartoznak a különféle **hengerelt** kereskedelmi árukon kivül az **ipari stabilmótorok, lokomobilok,** traktorok, **cséplőgépek** és más mezőgazdasági gépek. **Útépítő** (úthengerlő- és útgyalu-) gépek, lakókocsik. **Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek**, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények. — **TEUDLOFF-DITTRICH**-féle armatúrák, szivattyúk stb. — **Teherautomobilok,** autóbuszok a **„MERCEDES-BENZ"** gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. **Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók**, Lajtos öntözőkocsik. — **Jobbágy**-féle szab. **folytonégő kályháink** a háztartásokban és középületekben (iskolákban, hivatalokban stb., **a legjobban használhatók.** ***Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!***
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
BUDAPEST, X. KERÜLET, KŐBÁNYAI-ÚT 21 TELEFON: JÓZSEF 460—29

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

Események

Fővárosi Hírlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A racionalizálási biztos. Február 15-ike igen komoly dátum lesz Budapest székesfőváros, helyesebben a városháza életében. Ezen a napon kezdi meg *Gallina* Frigyes tanácsnok racionalizálási biztosi teendőit. Kemény munka lesz, de a kemény munka „kemény legény"-t kap. Ám ahogyan mi ismerjük és ahogyan mindenki ismeri *Gallina* Frigyest, szigorúságát és kemény célkitűzését jó szíve, de főként emelkedett igazságérzete fogja nem enyhíteni, hanem kiegészíteni. A fővárosi adminisztrációnak ez a kiváló tudósa — szinte előre látjuk — csodálatos meglepetésekkel fog szolgálni. Nem öldökölni fog, hanem a gyakorlati életet ülteti jogaiba a halott bürokráciával szemben. Budapest közönsége igen nagy reményekkel tekint a racionalizálási biztos munkája elé. A racionalizálási biztos megbizatása egyelőre félévre szól, de városházi körökben úgy tudják, hogy a széles terjedelmű munkakör *legalább egyéves időtartamot is igényelni fog.* Az átmeneti idő alatt az elnöki ügyosztályt *Felkai* Ferenc dr. főjegyző, Gallina tanácsnok kiválóan szakavatott első munkatársa, az ügyosztály jelenlegi helyettes vezetője fogja önállóan vezetni.

— A rendőrség létszámszaporításának ügye a közigazgatási bizottságban. A közigazgatási bizottság hétfői ülésén *Wolff* Károly és *Lázár* Ferenc szóvátették a rendőrőrszemélyzet létszámszaporításának sürgősségét és kifejezték annak múlhatatlan fontosságát. A felszólalásokra adott válaszában *Bezegh-Huszágh* Miklós dr. főkapitány válaszolt és bejelentette, hogy az erre vonatkozó intézkedések már folyamatban vannak. *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter — mondotta — a *Fővárosi Hírlapban* megjelent nyilatkozatában a legprecizebben utalt erre és tudomásom szerint *a nevezett lapban hangoztatott terminusra a rendőrőrszobák és a személyzet létszámszaporítása befejezést nyer.* A főkapitány válaszát a bizottság nagy megnyugvással vette tudomásul.

Pénteken: rendkívüli közgyűlés. Belügyminiszteri rendelet értelmében a fővárosnak, a törvényhatósági bizottság képviseletére *új felsőházi tagokat* kell választania. Hét rendes és két póttagot küld Budapest törvényhatósági bizottsága a felsőházba, akiket *február 17-ére* összehívott rendes közgyűlésen fognak megválasztani. Ugyanakkor betöltik a *Buday* Dezső halálával megüresedett örökös tagsági helyet, valamint *Buday* Dezsőnek a központi választmányban megüresedett tagsági helyét is. Ezt megelőzőleg a fővárosi ellenzéki pártok két rendkívüli közgyűlés összehívását is kérték. Egyiket az elektromos áramtarifa reviziója, a másikat a tejkartel ügyében. Az utóbbi tárgyban kért rendkívüli közgyűlést *Ripka* Ferenc pénteken délután öt órára hívja össze, amikor bírálat alá veszik a főváros tejellátásának kérdését. Az elektromos áram reviziója dolgában tervezett rendkívüli közgyűlés megtartása *még nem befejezett tény* és arról is szó lehet, hogy ez a rendkívüli közgyűlés elmarad és az összehívók elállnak szándékuktól, mert az elektromos áramdíjak kérdése úgyis a legközelebbi rendes közgyülések egyikének napirendjére kerül.

— Az amerikai csoport visszavonta a fürdő-ajánlatot. *Gellér* Mihály és társai, akik egy amerikai érdekeltséggel együtt ajánlatot tettek a budai gyógyfürdők és a Gellért-szálló bérletére, értesítették a fővárost, hogy ajánlatuktól visszalépnek. Úgy látszik, hogy a főváros saját érdekét jobban kívánta körülbástyázni, amint ez Gelléréknek megfelelt volna.

— A közüzemek kifejlődése különös tekintettel a monopolisztikus községi üzemekre és azok szervezetére. *(Különnyomat a Városi Szemléből, írta: Rózsa András.)* Igen érdekes és alapos tanulmányt írt Rózsa András a közüzemi problémáról, amely éppen akkor jelent meg, amikor ez a kérdés a főváros életének legaktuálisabb tétele. *Rózsa* András tanulmánya felülemelkedik a pillanat eseményeinek értékelésénél, nem az a célja, hogy beleszóljon a miként való elintézésbe, hanem a kérdést tudományos és gyakorlati jelentőségének megfelelően világítja meg. Foglalkozik a tanulmány *a közüzemek történeti fejlődésével, nemzetgazdasági szerepével,* az európai államokban és nagyvárosokban végbement *üzemesítési folyamattal,* hogy a történelmi tények és külföldi példák alapján meghatározza a magyar, különösen pedig *a főváros üzemi politikájának irányait.* Nagy tudományos felkészültséggel, tiszta judiciummal és éles meglátással végzi maga elé tűzött feladatát: *Rózsa* András tanulmánya a legelvezetesebb, legértékesebb ilynemű művek közé tartozik, elismerés jár szerzőjének érte. A fiatal szerző méltó fia atyjának, néhai *Rózsa* Károlynak, a gázművek elhúnyt vezérigazgatójának, kitől nemcsak a tehetséget és tudást örökölte, hanem a köz szeretetét is, a főváros életének önzetlen, komoly, férfias szolgálatát.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Labriola javára az anyagi biztonság döntötte el a Városi Színház sorsát

Nyugvópontra juttatni a Városi Színház felkavart ügyeit: ez az elhatározás lebegett a főváros vezető tényezőinek szeme előtt, amikor a bérbendási pályázatra érkezett ajánlatokat vizsgálat alá vették. Már az első látszatra megállapítható volt, hogy *a tőkekészség* és az *anyagi biztonság* szempontjából a *Labriola*-ajánlat az, amelyiknek elfogadásával lekerülhet a napirendről a majdhogynem odiózussá süllyedt Városi Színházi probléma. A döntés megtörtént és Bernardo *Labriola* június elején megkezdi a színházi épület átalakítását és az ősszel megnyitja a varieté intézménynek átváltozott színházépületet a nagyközönség számára. El kell ismerni, hogy az intézmény működésének folytonossága érdekében a *Labriola*-ajánlat volt a legvonzóbb. A nemzetközi szórakozóhelyek rangsorában az olasz vállalkozó igen előnyös csengésű márkát jelent:

öt világvárosban rendelkezik hasonló jellegű szórakozóhelyekkel és mindenütt nívós, érdekes és csábító műsorral gazdagítja a szórakozási lehetőségeket.

Kétségtelen, hogy budapesti vállalkozásáért csak dícséret illeti, mert *a mai nehéz időkben a főváros alkalmasabb bérlőt nem találhatott volna,* mint azt a *Labriolát,* akinek pénze, és szíve van a vállalt kötelezettségek betartására és a nehéz sorban sínylődő magyar színészek, artisták és segédszemélyzet foglalkoztatására. Kizárólag tehát az anyagi erő döntötte el a *Városi Színház* sorsát, amit örömmel kell regisztrálni még akkor is, ha az — el kell ismerni — a magyar kultúra rovására történik.

Ez a felfogás domborodott ki a törvényhatósági tanács döntéséből, amelynek egyhangúságát *súlyos mérlegelések előzték meg.* Általánosságban mindenki kívánatosnak tartotta, hogy elsősorban *magyar vállalkozó* és pedig színházi vállalkozó álljon a *Városi Színház* élére és ezzel a magyar kultúra szolgálatába. Minden részvétet megérdemel *Ábrányi* Emil komoly kezdeményezése, aki az épületet továbbra is *zenés színháznak* akarta megőrizni és mellette a *Morvay—Nagy* Béla terv, amely *kultúrpalotát,* illetve *tudományos színházat* akart létesíteni.

Érthető, hogy igen súlyos szavú pártolói voltak a Morvay—Nagy Béla kombinációnak, mert a tömegek kulturnívójának emelése kétségkívül általános rokonszenvvel találkozott.

A kultúrpalota grandiózus elgondolása *Nagy* Béla érdeme, aki kiváló hozzáértéssel és szaktudással dolgozta ki az általános művelődés emelésére vonatkozó törekvést, azonban mint minden nagy ügyhöz, ehhez is sok pénz kellett volna és *a megkívánt százezer pengős forgótőke nem állott rendelkezésre.* A döntés előtti utolsó percig folytak a tárgyalások *Morvayék* és *Ábrányi* Emil érdekcsoportjainak tömörítésére, hogy kialakuljon az a színháztípus, amelyik *délután kultúrelőadásokat, este pedig színházi produkciókat nyujtott volna.* Az elgondolást alátámasztotta az is, hogy ezzel a színház teljes kihasználása és jogjövedelmezősége biztosítható, azonban ez a szép kulturterv kutbaesett.

Bernardo *Labriola* ajánlatának elfogadása most már megváltoztathatatlan ténykedése a főváros intéző szerveinek.

Bizonyos, hogy a vezetése alatt működő színházi vállalkozás nem csinál botránykrónikát a Városi Színház ügyeiből

és bizonyos az is, hogy a világvárosi varieté nívós és mulatságos szórakozást nyujt Budapest közönségének és az itt megforduló idegeneknek. A főváros szempontjából abban látjuk a döntés jelentőségét, hogy *a színházi épülettel kapcsolatos ildomtalan affétok nem furakodnak be többé a törvényhatóság munkakörébe.*

Jogi doktor tüzoltótiszt. *Benedek* Mihály székesfővárosi tüzoltótisztet a budapesti tudományegyetemen néhány nappal ezelőtt jogi doktorrá avatták.

Liber Endre alpolgármester és Szendy Károly tanácsnok az erdei iskolák élén. A *Szabadlevegős (erdei) Iskolák Barátai Egyesületének* nevében *Parassin* József dr. társelnök, *Simon* Lajos pol. isk. igazgató alelnök, *Tuszkai* Ödön dr. főorvos és *Gyulai* Aladár ügyvezető igazgató tisztelgett a városházán Liber Endre alpolgármesternél, hogy felkérje az egyesület elnöki tisztének vállalására, továbbá *Szendy* Károly dr. tanácsnoknál, akinek az ügyvezető-társelnöki állást ajánlották fel. Mindketten meleg elismeréssel emlékeztek meg az egyesület közhasznú működéséről és a fölajánlott tisztségeket elfogadták.

A FANSz előadássorozatának február—április havi munkaterve. A *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége tisztviselő osztályának* a főváros Népmüvelési Bizottsága támogatásával rendezett február—április havi munkaterve: *február 9.* Kedden este 8 órakor. Schandl Károly dr., az O. K. H. elnökigazgatója: „A Dunavölgy idószerű gazdasági kérdései." Ének- és zeneszámok; *február 23.* Kedden este 8 órakor. Hangverseny. Szereplők: Felvinci Takács Alice hegedűművésznő, Damokos László zongoraművész és a m. kir. Operaház két énekművésze; *március 6.* Vasárnap délután 4 órakor. Mozielőadás gyermekek részére; *március 8.* Kedden este 8 órakor. Ligeti Lajos egyetemi megbizott előadó: Kutató utam Mongolországban. Vetített képekkel; *március 15.* Kedden este 8 órakor. Irodalmi est. Közreműködnek: Aprily Lajos, Bodor Aladár, Somogyváry (Gyula diák) írók, dr. Kazacsayné Lázár Jolán szavalóművésznő; *április 12.* Kedden este 8 órakor. Siklós Albert, a Zeneművészeti Főiskola tanára: Magyar táncok. Zipernovszky Fülöpke hegedűművésznő közreműködésével. Zongorán kisér Siklós Albert.

Tisztújító közgyűlés a Terézvárosi Társaskörben. A *Terézvárosi Társaskör* február hó 1-én Teréz-körut 40—42. szám alatti saját helyiségében, többszáz tag jelenlétében tartotta meg hatodik évi rendes közgyűlését. A vezetőség nevében *Steiner* György ügyvezető elnök beszámolt a kör gazdasági, társadalmi, jótékonysági és politikai tevékenységéről és tájékoztatást nyujtott a jövő tervekről. A közgyűlés 3 évre megválasztotta: ügyvezető elnökké: *Steiner* György részvénytársasági igazgatót; társelnökké: *Varró* A. Béla gyógyszerészt; alelnökökké: *Fried* Manó földbirtokost, *Grünbaum* Ábris lisztkereskedőt, *Heéger* Árpád főmérnököt, *Horváth* Dezső kávést, *Kutiner* Miklós isk. igazgatót, *Sárkány* Ferenc vegyészeti gyárost, *Sárkány* Viktor igazgatót és *Székely* Ágost ügyvédet; háznagyokká: *Lukács* Márton és *Sajó* Gyula tőzsdebizományosokat; ügyészekké: *Bálint* Andor dr. és *Hacker* Leó dr. ügyvédeket. A közgyűlést népes társasvacsora követte, melyen fölszólaltak *Guttmann* Emil, *Varró* A. Béla, *Hacker* Leó dr., *Sajó* Gyula, *Bálint* Andor dr. és *Steiner* György.

A kárputalai maharadzsa és a tokaji bor. Nemrégen közölték az angol lapok, hogy a *kárputalai maharadzsa* száz üveg tokaji bort vásárolt egy árverésen Londonban és 75.000 pengőt fizetett érte. Egyik legnagyobb és legrégibb bortermelő, a 75 éve fennálló abaújszántói *Zimmermann Lipót és Fia cég,* most nagyszabású, négyhetes borvásárt rendez budapesti lerakatában (Dorottya-utca 12. szám alatt), azzal a céllal, hogy hozzáférhetővé tegye ezeket a borokat a szerényebb viszonyok között élő polgári középosztálynak is. A kellemes hegyaljai szamorodni és a tokaji leányka 1.40 pengő, az édeskés furmint 1.70 pengő, a háromputtonos aszubor két pengő, az 1908. évjáratú tokaji esszencia különlegesség öt pengőért kapható.

STREBEL
Kazánok
Radiatorok
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

VIGADÓ-KÁVÉHÁZ
V., Deák Ferenc-utca 2.
*
VIGADÓ-KIOSZK
V. kerület, Vigadó-tér.
Tulajdonos: BABÓCSY LŐRINC

Hyperol szájvíz-tabletták
ideális száj- és otroköblögető

Élénk élet a Polgári Egység Klubjában. A *Polgári Egység Klubjának* vezetősége a társadalmi élet fellendítése végett programjának tekinti, hogy a klubtagok a klub helyiségeit minél gyakrabban látogassák. E célból a klub minden kényelemmel berendezett helyiségeiben *naponta délután 6 órától kezdve bridge-oktatást is nyujt díjmentesen,* hogy a kedvelt játékot a járatlanok is megtanulhassák. A klub vezetősége elhatározta, hogy a tél folyamán szórakoztató előadásokat, teadélutánokat és hangversennyel egybekötött táncestélyt is rendez.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros hivatalai, iskolái, intézetei és üzemei részére szükséges 29.000 kg 720/30 fajsúlyú **benzin** szállítására.

A teljes kiírási művelet (szállítási feltételek, minták) Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV., Központi városház III. udvar) hétköznapokon 8—2 óra között díjmentesen megszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárában **1932. évi február hó 23-án d. e. 12 óráig** kell benyújtani. Az ajánlatok a polgármesteri XI. ügyosztály helyiségében (Központi városháza, II. emelet 235.) ugyanaz nap 12½ órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1932. évi február hó 5.-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros hivatalai, iskolái, intézetei és üzemei részére szükséges **textiláru** (lepedő, törülköző, törlő- és surolóruha) szállítására.

A teljes kiírási művelet (szállítási feltételek, minták) Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV., Központi városház III. udvar) hétköznapokon 8—2 óra között díjmentesen megszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárában **1932. évi február hó 24.-én d. e. 12 óráig** kell benyújtani. Az ajánlatok a polgármesteri XI. ügyosztály helyiségében (Központi városháza, II. emelet 235.) ugyanaz nap 12½ órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1932. évi február hó 5.-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros hivatalai, iskolái, intézetei és üzemei részére szükséges **lemez-, acél- és vasáru** (szeneskanna, szeneslapát, papírvágóoló és lakat szállítására.

A teljes kiírási művelet (szállítási feltételek, minták) Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV., Központi városház III. udvar) hétköznapokon 8—2 óra között díjmentesen megszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárában **1932. évi február hó 24.-én d. e. 12 óráig** kell benyújtani. Az ajánlatok a polgármesteri XI. ügyosztály helyiségében (Központi városháza, II. emelet 235. ugyanaz nap 12½ órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1932. évi február hó 5.-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Kálner építési vállalata
I., Szirtes u. 3/b. Tel: A. 53-9-14

Padló- és falburkolás
Műkőmunkák
Cementáruk
ANDREA
Cementárugyár
Tel. 298-37. Budapest, V., Vígszínház-u. 5.

Magyar Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szűrőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

Az összes márkás hálózati **Rádiók 5.— P.** havi részlettől tölletlő
Bronzcsillárok már 10.— P.-től
DOKUPIL GYULA gépészmérnök
elektro- és rádiotechnikai vállalat
Budapest, IX., Üllői-út 1. Tel.: Aut. 863—27.

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSÍTÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V, Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150 81

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

The Neuchatel Asphalte Company Limited Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Terék 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Matheides Dániel teherfuvarozási vállalkozó
Bútor- és mindennemű szállítás
Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 19. Tel.: J. 351-50

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Automata 530—03.

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhívó: József 311—19. szám.
Kiváló üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

Alégzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyújt a
SZT. GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
legtökéletesebb berendezésű
inhalatórium és pneumatikus kamrája.

RESCH JÓZSEF
autókarosszéria és kocsigyára
Budapest, IX. ker., Remete-utca 26
Telefonszám: József 329—89

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás, Hidegen kenhető tetőmázok asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen bérkompressort**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

BRIXOL MÜVEK BUDAPEST
VILÁGSZABADALMAZOTT FERTŐTLENITŐ-, ILLATOSITÓ- ÉS SZAGTALANITÓ-VEGYICIKKEK GYÁRTÁSA
BUDAPEST, VI., LÁZÁR U. 13 GYÁR: VII., GIZELLA ÚT
Testvértelepek: Wien, Berlin, Prag, Kopenhagen, Amsterdam, Roma, Bielsko, Timisiora, Vrsec. Telefonszám: Aut. 158-23

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légázesberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit-körut 58. Telefon: Aut. 514-80

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

SALY ÁRPÁD
ny. min. osztálytanácsos
tüzifa- és szénnagykereskedő
BUDAPEST
Belső iroda: Horthy Miklós-út 29. szám. Tel.: 690—01 és 680—99. Külső iroda és csúzda: I., Kelenföld, Budaörsi-út 56—58 Tel.: 686—15.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasuton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és Gőzhajózási Vállalat
Budapest, VII., Károly-körut 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Epületekre szállit kavicsot, homokot, követ, téglát, szénesüzdákról szenet, kokszot, fát stb.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lazac, lányfürdők és egyéb gyógyintézetek.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY-ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 TELEFON: AUTOMATA 624—88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

TÖRÖK és JUHÁSZ FESTŐIPARI VÁLLALAT
BUDAPEST, VI., Petneházy-u. 44
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, bútormázoló és fényező munkát
TELEFON: Aut. 907-03

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

JÁRITZ NÁNDOR ÉS TSA TELEFON: Aut. 887-84
vegyészeti gyár
Budapest, IX. kerület, Lónyay-utca 27

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NADOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbelalazás Ipari kemencék építése és tervezése

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MESZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Huszonegyedik évfolyam | Budapest, 1932 február 17. | 7. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Kritika

Az itt következő mondatok, töredezett gondolatok egy beszélgetésből valók. Aki mondta, nem interjunak szánta; magánbeszélgetésből kiragadott kritikai ötletek, amelyek nem jutottak el a kiforrott forma tisztultságáig. Önmagukban való értékük mellett azonban jelentőséget ad ezeknek a gondolatoknak, hogy olyan előkelő állású személyiségtől származnak, akinek tevékenysége és intézkedései sok esetben sorsdöntőek a fővárosra nézve.

Előkelő kritikusunk körülbelül ezeket mondta:

A főváros adminisztrációját öncélúnak tekinti. Nincs megelégedve azonban azzal, hogy a befolyó városi jövedelmek tekintélyes részét *a túlfejlődött, elhízott adminisztráció fenntartására használják fel*, holott ehelyett el lehetne intézni bizonyos fontos intézmények bővítését és az eredményes, kihatásaiban rendkívüli jelentőségű szociálpolitikai tevékenység fokozását.

A városházi vezetőség tevékenységében nem lát kellő erőt és gyakorlati intézkedéseket. Égetően fontos, komoly kérdések *nem megfelelő módon és nem a maguk idején kerülnek elintézésre.*

Komoly szükség van a leggyorsabb racionalizálásra, a *túltengő adminisztráció leépítésére.* Arra van szükség, hogy a kisiparos, aki a mai nehéz viszonyok között mégis valami kis munkához jutott, ne legyen kénytelen három teljes napot eltölteni a városházán, hogy néhánypengős keresetéhez hozzájusson.

Az üzemi kérdésben nem megy el odáig, hogy a fővárosnak ne legyenek közhasznú üzemei. Ezzel szemben törekvése arra fog irányulni, hogy ezeket a közhasznú üzemeket ne a főváros jövedelmeinek biztosítására használják fel, hanem azt kell elérni, hogy ezek az üzemek, *rezsi-költségeiknek csökkentése révén*, továbbmenően szolgálják a közhasznú célt.

A túlzott adminisztráció mellett a másik kerékkötő *a törvényhatósági élet szövevénye, a különböző pártok jelszavas politikája.* Ennek hatása alatt az irányító városházi funkcionáriusok kénytelenek minden ténykedésüket a hangzatos szónoklatokhoz és politikai hátterű igéretekhez alkalmazni.

Előkelő informátorunk és kritikusunk gyökeres változást az adminisztráció racionalizálása révén vél elérni és éppen ezért ennek a jelentős akciónak böles megoldására nagy súlyt vet.

Ez a nyilatkozat nagyon a szívünk szerint való, mert nagyon őszinte. És mert valóban böles és — ami ebben az esetben szinte egyértelmű — *nagyon igazságos.* A magánbeszélgetés nyiltsága fénylik minden szavában, a márkázott interju tapintatos rezerváltságával szemben.

A problémák, a megoldandó kérdések nem újak, itt kísértenek állandóan az ujságíró tollán és a közvélemény lelkiismeretében is. A megoldások azonban annál nehezebbek és Budapest hálás lesz annak a férfiúnak, aki a célokhoz közelebb viszi.

A túlfejlődött, az elhízott adminisztrációból tényleg le lehetne csapolni annyit, hogy a szociálpolitikai tevékenységet növelni lehetne. De lehet-e, szabad-e ma, amikor a pusztulásba indul, aki munka nélkül marad, csak egyetlen embert is kenyértelenné tenni? A sorompók már úgyis le vannak engedve: a soványító kúra megkezdődött.

Az üzemek eddig nagyjában fejőstehenei voltak a fővárosnak, ám tudjuk azt is, hogy enélkül a pénzügyi egyensúlyt megtartani nem lehetett volna. A legutóbbi nagy költségvetési harcban mégis ki lehetett védeni azt, hogy az üzemi szolgáltatások tarifáinak emelése nélkül elkerültük a deficitet. A továbbiakban, a jövőben a népszerű városi politika igenis az lesz, amely mérsékelni tudja majd az üzemi tarifákat még akkor is, ha ma azzal is dicsekedhetünk, hogy sok világvárosnál olcsóbbak vagyunk. Az igazi demokratikus várospolitika az, amelyet előkelő nyilatkozónk vázol: olcsó üzemi szolgáltatások, aminek megvalósítása közelebb visz bennünket a szociális igazsághoz.

A kritikának, amelyet bátran mondunk *illetékes* kritikának, ezek azok a részei, amelyekről csak a távolban remélhetjük a megvalósulás lehetőségét. Addig is elő kell azonban készíteni a talajt és tudatosan kell menni a cél irányában.

Vannak azonban ennek a kritikának olyan részei, amelyek nem ütköznek az idő kőfalába, bár nem mondhatnánk, hogy a megvalósulásnak viszont nincsenek egyéb akadályai.

Példának okáért, ki mondhatja azt, hogy nem lehet változtatni a mai helyzeten, amikor is „az égetően fontos komoly kérdések nem megfelelő módon és nem a maguk idejében kerülnek elintézésre". Sok ebben az igazság és a *Fővárosi Hirlap* hasábjai a tanui annak, hogy ezen a téren baj van. Viszont olyan polgármestere van a fővárosnak, aki örömmel veszi a kritikát és megállapítván, hogy kik a kerékkötők, az égetően fontos kérdéseket olyan emberekre bízza, akik *megfelelő módon és idején* tudnak és akarnak cselekedni. Bízunk benne, hogy a forrásunk által is sürgetett és helyesnek talált racionalizálás is tud ezen a téren példaadó jó intézkedéseket proponálni.

Végül ami a „törvényhatósági élet szövevényét és a különböző pártok jelszavas politikáját" illeti, ezen a téren már sok történt, de még többnek kell történnie: a közgyűlési teremből, de a törvényhatósági tanács üléstermében is *végleg számüzni kell a politikát.* Ha azokban, akiket Budapest népe Budapest sorsának intézésére küldött, komoly és mély szeretet él a magyar főváros iránt, akkor ők maguk törnek utat a legszentebb cél: *a politikamentes városkormányzás* felé.

KERESZTES-FISCHER FERENC dr.

üzenete a Fővárosi Hirlap útján:

Feltétlenül ragaszkodom a négy új közigazgatási kerület megszervezéséhez

A belügyminiszter nyilatkozik az üzemi alkalmazottak nyugdíjkérdéséről és az autóforgalom fejlesztésének támogatásáról

Számos nagyfontosságú ügy sorsa függ a kormányhatóság döntésétől, amelyeknek mindegyike erős kihatással lehet Budapest fejlődésére. Ezeknek sorában kimagasló helyet foglal el *a közigazgatás decentralizálása*, amelyet az új fővárosi törvény is sürgető intézkedésnek minősített. A négy új kerület: a Lágymányos, a Budai hegyvidék, Zugló és Angyalföld mindmáig *csak papiron* létezik, mert takarékossági okokból a főváros nem tudta megszervezni az új kerületi közigazgatás apparátusait, holott a milliós főváros polgársága mindinkább a saját bőrén érzi ezeket a hiányosságokat. Szükségesnek tartottuk utánajárni annak, hogy az illetékes kormányzati szervek miképpen vélekednek erről a kérdésről és ezért magához

vitéz Keresztes-Fischer Ferenc dr. belügyminiszterhez

fordultunk felvilágosításért, aki a következő nagyérdekességű nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Azzal, hogy a főváros a saját költségvetésében is érzi a mai gazdasági viszonyokat, *nem változhat meg a törvény végrehajtásának kötelezettsége.* Egyébként is helytelen volna a négy új közigazgatási kerület felállítását elhalasztani és pénzügyi szempontok miatt elodázni. Ez olyan feltevés, amely nem állhat fenn és senki részéről alaposan meg nem indokolható. A látszólagos pénzügyi megterhelés ugyanis *bőséges kiegyensúlyozást nyer a közigazgatás gyorsítása folytán bekövetkező előnyök révén.*

— Éppen ezért ez a kérdés elintézést kell, hogy nyerjen a főváros részéről végrehajtandó racionalizálási rendszer megoldásánál. Ugy tudom, hogy *Gallina* Frigyes tanácsnok úr erre irányuló munkája során ezzel a problémával is foglalkozni kíván és kidolgozza a megfelelő tervezetet.

A magam részéről csak azt mondhatom, hogy a közigazgatás racionalizálásánál a négy kerület felállításának megoldásához és végrehajtásához ragaszkodom.

Ennek hangoztatásával nem mulasztottam el álláspontomat az autonómia irányító tényezőinél is leszögezni. Kijelentettem, hogy a *pénzügyi megoldás lehetőségét nyilvánvalóan meg lehet találni* az egészséges, helyesen átgondolt és végrehajtott racionalizálás révén. Hiszem, hogy a közigazgatás egyszerűsítésével igen sok pénzt megtakaríthat a főváros és *ennek folytán a törvény rendelkezéseinek is eleget tud tenni.*

— Még csak azt fűzöm mindehhez, hogy *a racionalizálás megfelelő megoldása számos olyan, ma látszólag végre nem hajtható probléma megoldását is lehetővé teszi, amelyről sokan úgy vélik, hogy hiányzik hozzá a szükséges fedezet.*

Az *üzemi alkalmazottak nyugdíjkérdését szabályozó törvényhatósági határozat* elmaradásáról a következőket mondotta a belügyminiszter:

— Ennek a kérdésnek a megoldása valójában nem a racionalizálási ügyekből folyik, de talán mégis azzal hozható kapcsolatba. Ezért azt hiszem, hogy a *főváros részéről ezért maradt el mindeddig a szabályrendelet kiadása.*

Biztosíthatom azonban az érdekelteket, hogy a főváros ügyeivel való foglalkozásom során ennek a problémának a megoldását is meg fogom találni.

— A racionalizálásra vonatkozó előterjesztést annakidején én is részletesen áttanulmányozom és ezt követően döntésemet a legrövidebb idő alatt meghozom. Kétségtelen, hogy *nekünk is megvannak a magunk szempontjai és mi is ismerjük az ezen a téren kínálkozó lehetőségeket.*

Kifejtettük a belügyminiszter előtt, hogy a főváros utcáinak külső képe erősen megsinyli *az autóközlekedési eszközök rohamos csökkenését.* Az idetévedt idegenekre szinte ijesztően hat, ha végig tekint a palotasorokkal szegélyezett utak sivárságán. Talán módja volna a belügyminiszternek — mondottuk — arra, hogy ezen a téren elöljáróként és kezdeményezőként lépjen fel azzal, hogy *csökkentse a rendőrhatósági díjakat*, sőt talán interveniálhatna a *motalko árának* mérséklése érdekében.

— Sajnos, ki kell jelentenem, — így kezdődött feltett kérdésünkre a felelet, — nem áll módomban a benzin és a motalko árának mérséklését kezdeményezni. Itt fiskus érdekek a predominensek, ezeket megváltoztatni ma nem igen lehet. Nem is léphetek közbe erre vonatkozólag, mert ez kifejezetten *pénzügyi és nem közigazgatási kérdés.*

— Azt azonban elmondhatom, hogy

a magam részéről, mint közigazgatási

hatóság, mindent elkövetek, hogy ne lépjünk fel akármilyen kis mértékben is drágítólag és bénítólag az automobilizmus fenntartásának és fejlesztésének rovására.

Mindent elkövetek, ami a reszortomba tartozik, az olcsóbbítás érdekében. Elmondhatom, hogy én voltam az, aki annak ellenére, hogy az automobilok mai rendszámtáblája nem felel meg a kívánalmaknak, *nem engedtem meg azok kicserélését,* holott az új táblák beszerzési költsége mindössze csak 15 pengőt igényelt volna. Úgy gondoltam, ezzel is szolgálatot tehetek annak az elvnek, hogy a *mai viszonyok között újabb terhekkel ne zaklassuk az autótulajdonosokat.*

*

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter nyilatkozata bizonyára a legnagyobb érdeklődést fogja kiváltani az egész törvényhatóságban. Mindenekelőtt megállapítható, hogy *az előljáróságok szaporításának hosszú időre eltemetettnek vélt terve ismét az aktualitások előterébe lép,* mert a belügyminiszter ragaszkodik a közigazgatás gyorsításához és a lakosság ügyes-bajos dolgainak fürgébb elintézéséhez. Ilyen körülmények között valószínűleg már a költségvetés jóváhagyása után foglalkoztatni fogja az autonómiát a kerületek tényleges megszervezése, amire valóban égető szükség is van.

Semmi előnye sincs az államnak az építési adókedvezmények szűkebbkörű alkalmazásából

Nagyarányú akciók az iparosság létérdekének előmozdítására — Törvényjavaslat készül az új ipari központról — Rendezik a hitelkérdést és módosítják az építési szabályzatot

A különböző ipari érdekeltségek és tömörülések, valamint a *Kereskedelmi és Iparkamara* most újult erővel foglalkozik mindazokkal a problémákkal, amelyek a kézműiparosok helyzetének javítását célozzák. Mindenütt óriási jelentőséget tulajdonítanak a kisiparosság talpraállításának, mert tisztában vannak azzal, hogy egynegyedmilliót kitevő létszámával a munkásokkal együtt ők képviselik azt a termelő osztályt, amelyet a gazdasági rend oszlopának lehet minősíteni. A várható komoly eredményekről folytattunk beszélgetést, ennek a kérdésnek talán legintenzívebb szószólójával,

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaggal, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az iparosság öntudatraébredése komoly kilátásokat nyujt mindazoknak az érdekeknek az érvényesüléséhez, amelyek nemcsak ennek az osztálynak, hanem a nemzeti gazdálkodásnak is elsőrendű tényezői lehetnek. Most áll küszöbön az *új ipari központról* szóló törvényjavaslat benyujtása, amelyről *Kenéz* Béla dr. kereskedelmi miniszter bejelentette, hogy *rövidesen a parlament napirendjére kerül.* Mindannyiunk érzése szerint

ez a törvényjavaslat hivatott arra, hogy megkoronázza az eddigi sikeres törekvéseket

és megkönnyítse nemcsak a szabad ipari alakulatok munkáját, hanem irányítsa az ország ipartestületeinek cselekvőképességét is. Az iparosságnak ma már nemcsak a belföldi szükségletek ellátása terén, hanem az *export* körül is jelentős szerepe van. Ez okozza, hogy erőteljesen szorgalmazzák *a Vámpolitikai Központba való bekapcsolódást* és elkerülhetetlenné válik, hogy a különböző vámrendeleteknél az ipari osztályok kívánságait is meghallgassák.

— Az iparosság munkalehetőségeit súlyosan bénítják azok a viszonyok, amelyek a hitelkérdés tekintetében jelentkeznek. Ebben a vonatkozásban minden esetre disztingválni kell, mert

a mai termelési rendben nem lehet másképpen érvényesülni, mint a termelőhitel rendelkezésre bocsátásával,

amelynek természetesen nem lehet az a célja, hogy a *deficitet* pótolja: erre nincs szüksége a kézműiparnak, hanem annál inkább a *termelőhitelre,* ami alkalmas cselekvőképességének erőteljes alátámasztására. Ebben az ügyben fontos tanácskozások folytak legutóbb a Kereskedelmi és Iparkamarában és *lendületes akciók indultak meg a munkaalkalmak sürgetése szempontjából is.* A legnehezebb probléma *a termelési hitel biztosítása,* ami különösen azért fontos, hogy a mai súlyos építkezési viszonyok között is energiától duzzadó ipar támogassa a mutatkozó építkezési kedvet. Köztudomású, hogy az építőipar a közmunkák tekintetében nem sokat várhat és ezért a munkalehetőségeket inkább a *magántevékenység* vonalán keresik. A *Fővárosi Hirlap* multheti számában rámutattam a bürokratikus akadályokra, amelyeknek elhárítása elsőrendű követelmény. A Kamara értekezlete egész sor példával illusztrálta azt a sok nehézkességet, amelynek láttára

az építeni akarók elvesztik türelmüket és lemondanak a munkálatok megkezdéséről.

A főváros a maga területén az engedélyek kiadása körül hozhat lényeges könnyítéseket, mert *a mai rendszer mindenre jó, csak arra nem, hogy az építkezési tevékenységet előmozdítsa.* Szó esett a fővárosi építési szabályzat sürgős revíziójáról is, amelyek egyik lehetetlen rendelkezése vonatkozik a *telekosztásokra.* Ma túlzott követelést jelent az az előírás, hogy *családi házakhoz négy-hatszáz négyszögöles telkek szükségesek,* és amikor ez az építkezési típus van divatban, nem szabad aláásni a lehetőségeket ilyen óriási telekminimumok előírásával. Ez ma oly terhes kötelezettséget jelent, hogy

az építtetők képtelenek a nagyméretű telekszerzési költségeken kívül az építkezésekre is tőkét előteremteni,

amelyik pedig sokszor kevesebbe kerül, mint a telek megvásárlása. A kisebb telkek kedvező felhasználására jó példát mutatott a *pasaréti mintaépítkezés,* amelyen a legjobban előtárták, hogy az építkezési szabályzatnak ezt a rendelkezését meg kell változtatni.

— Súlyos akadálya az építkezéseknek a *hitelgazdálkodás* terén bekövetkezett az a káros esemény, hogy a LÁB-kölcsönök folyósítása teljesen megszűnt. Az ebben a vonatkozásban érdekelt bankszövetség az általa vállalt *12 milliós hitel folyósítása elől elzárkózott* és a rossz helyzetre való hivatkozással nem ad tőkét a különben kitűnő fedezettel rendelkező építtetők számára. Felfogásom szerint

a bankoknak is meg kell alkudniok az élet követelményeivel

és ezért olyan intézkedésekre van szükség, hogy az engedélyezett LÁB-kölcsönöket valóban juttassák is el az építtetők kezéhez. Az iparosságnak ezt a sürgető kívánságát a közeljövőben a *legilletékesebb helyen* is szóvá fogják tenni.

— Végül elkerülhetetlen az *építkezési adókedvezmények* ügyeinek rendezése is, amelyet a pénzügyminisztériumnak sokkal liberálisabban kell kezelnie.

Semmi haszna sincs az államnak abból, ha ragaszkodik a kedvezmények szűkebbkörű alkalmazásához,

mert ezzel csak csökkenti azokat a bevételeket, amelyekre az építkezési tevékenység során joggal számíthatna.

*

Értesülésünk szerint az ipari érdekeltségek összes kívánságai legközelebb *memorandum formájában jutnak el az állami és fővárosi hatóságokhoz,* ahol remélhetőleg megértő méltányossággal fogják honorálni a jogos és közérdekü kívánságokat.

Eddig száz tanut hallgattak ki a belvárosi petició ügyében

A közigazgatási bíróság tudvalevőleg a főváros polgármesterére hárította azt a feladatot, hogy a IV. kerületi községi választás ellen beadott petició alaposságát kivizsgálja és ennek érdekében az ajánlási ívek aláíróit kihallgassa. Ezt a hatalmas munkát az *illetőségi és közjogi ügyosztály* végzi, ahol már napok óta folynak a kihallgatások, amelyeket jegyzőkönyvbe foglalnak és annakidején a közigazgatási bírósághoz felküldenek. *Naponta húsz-harminc idézést kézbesítenek a belvárosi választópolgároknak,* akik a hatósági idézésnek megfelelően kötelesek a vallomás megtételére jelentkezni.

A tanuvallomások végeredményben bírói funkciót jelentenek és a hatósági megállapítás a tényállás felderítését célozza. Ilyformán

a tanuk vallomása hivatalos titok, amelyeknek részletei egyelőre nem kerülhetnek nyilvánosságra,

de nagy általánosságban megállapítható, hogy a tanuk vallomásai *nem minden tekintetben fedik azokat az állításokat, amelyeket a peticionálók a maguk igaza érdekében a bírósághoz beterjesztettek.* A közigazgatási bíróság feladata, hogy a vallomásokat elbírálja, amelyek sok érdekes eseményét fogják feltárni a nevezetes belvárosi választásnak.

Érdeklődtünk aziránt, hogy mikorra várható az eljárás befejezése, amire a következő felvilágosítást kaptuk:

— Több mint 1500 tanu kihallgatása vált szükségessé és így

a közjogi ügyosztály csak április közepén lesz abban a helyzetben, hogy az egész anyagot a közigazgatási bírósághoz felterjessze.

Ugyancsak hosszú időt vesz majd igénybe a vallomásoknak az áttanulmányozása és ezért alig hihető, hogy *a bíróság az őszi hónapok előtt végleges ítéletet hozzon a belvárosi községi választás megtámadásáról.*

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 628—25

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
BUDAPEST, IV., ARANYKÉZ-UTCA 6. TEL.: AUT. 877—15.
ALAPÍTVA: 1790-BEN

Szabad utazás a Lipcsei Vásárra
Lipcsei Tavaszi Vásár 1932.
Mintavásár március 12-ig.
Közelebbi felvilágosítást nyujt utiköltségre, lakásra, kedvezményes utazásra vonatkozólag a tiszteletbeli képviselő: Guhrauer Ottó igazgató, VI., Teréz körút 46. sz. Telefon: 23-9-81 naponként 15 óráig, szombaton 12 óráig. — Jelentkezés a különvonatra február 27-ig
Nagy Műszaki Vásár és Építészeti Vásár március 13-ig. Sportcikkvásár és Bútorvásár március 10-ig. Textilvásár március 9-ig.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SZOBRA

Irta: **Legeza Pál**, min. tanácsos

A magyar nemzet osztatlan vágya, hogy a megdicsőült *Erzsébet királynőnknek emléke* az ő nemes egyéniségéhez méltó művészi alkotásban és megfelelő helyen Budapesten is megörökíttessék, több mint három évtizedes vajudás után, még ebben az évben beteljesedik. Ezzel lerója a nemzet mélységes háláját a megboldogult iránt, akinek fenkölt személyét életében annyi rajongással övezett.

Az ország és a nemzet osztatlan óhaját juttatja kifejezésre gróf *Károlyi* Gyula miniszterelnöknek a leirata, melyet a szobormű felállítása ügyében Budapest székesfőváros közönségéhez intézett és amelyben az emlékmű helyéül az Erzsébet-híd pesti feljárója mentén, a főplébánia templom közvetlen szomszédságában, a volt piaristák épületének, valamint egy régi fővárosi háznak lebontása folytán keletkezett térséget jelölte meg.

Csakugyan szerencsés választása ez a miniszterelnöknek és az illetékes tényezőknek.

A térnek jelentőséget ad mai állapotában is *az új piarista rendház és gimnázium épülete*, amely monumentálitásában és nagy méreteiben hirdeti tervezőjének: *Hültl* Dezső dr. müegyetemi rekornak, a kiváló müépitésznek zseniálitását. De ott van maga a *belvárosi templom, amely egyike a legrégibb és legbecsesebb műemlékeinknek.* Itt gyönyörködteti a szemlélőt az *Erzsébet-híd*, amely ugyancsak monumentálitásában, szép ivelésében és nagy méreteivel a fővárosnak, de egész Európának is egyik jellegzetes müalkotása.

A tér közelségében vonul el a Duna, amely maga is, de meg a budai Dunasor gyönyörüséget nyujt a szemlélőnek és különösen nagy vonzóereje van az idegen látogatóra.

A tér rendezése müvészi feladat és ép ezért a *Közmunkatanács a térrendezési tervek elkészitésénél nagy gondot fordit a forgalom és művészi követelések harmonikus érvényesitésére.* Szoros kapcsolatban van ezzel az Erzsébet-téri híd ide torkoló pesti lejárójának az átépitése olyan megoldással, hogy a hídra való feljárás a térből történjék. Kiszélesitik a pesti hídfeljáró útját is a templom mentén, aminek az a feltétele, hogy a templomot körülvevő régi rozoga épitmények eltávolittassanak és ekként az úttest gyalogjárója egészen a templomig terjedjen, egyenes vonalban.

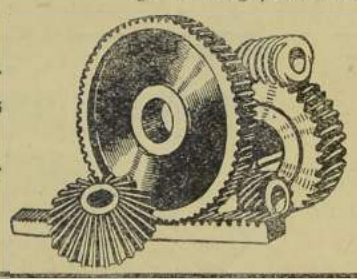
A szóban lévő épitmények lebontásával a templom szabad légköri környezetet kap, ami nemcsak a müemléknek a helyzetét teszi előnyössé, hanem a templom átnedvesedését is meg fogja szüntetni.

A tér parkozása egyik kényes feladata a megoldásnak. Ebben a tekintetben azonban a székesfőváros kertészeti intézménye biztositékot nyujt az iránt, hogy minden müvészi szempont, amely itt szóba jöhet, kellőképpen érvényesülni fog.

Károlyi Gyula miniszterelnök úr leiratában a hely kijelölése mellett igen helyesen felsorolja azt az érvet is, hogy a *pesti Dunasor mintegy panteonja Budapestnek,* mert nagyjaink közül itt állanak *Petőfi* Sándor, báró *Eötvös* József, *Deák* Ferenc, gróf *Széchenyi* István, majd gróf *Andrássy* Gyula és *Kossuth* Lajos szobormüvei, ugyancsak a Dunapartra az Országház északi oldalára kerül néhai gróf *Tisza* István szoboralakja is és igy Erzsébet királynénk szobormüve csakugyan nagyszerü kiegészitője lesz ennek a szoborcsoportnak.

A székesfőváros amugy is szegény parkjaiban, tereiben, egy ilyen diszes hely, mint amilyenné a szóban lévő teret fogják varázsolni, Budapest látványosságait értékes gyöngyszemmel fogja szaporitani.

Igy e térségen az Erzsébet királyné emlékét megörökitő szobormű, a nemzet kegyeletét s a királyné iránt táplált hálás szeretetét méltóan fogja örök időkre hirdetni.

WEISZ A.
fogaskerékgyár
Präciziós fogaskerekek, autó- és traktor-alkatrészek, gépgyártás, henger- és főtengely-köszörülés
Budapest, VIII., Nagytemplom-u. 34.
Tel.: J. 398-05 és 455-85
Távirati cim: MODUL, BUDAPEST
Alapittatott: 1909.

ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI. KERÜLET, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.
Sokszorositógépek
Összeadógépek
kézi és villanyhajtásra
Acél irodabutorok
TELEFON: 282-47

HOLLÓS FERENC
OKL. MÉRNÖK ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, V., Csanádi-utca 5.
TELEFON: 901-24

Egyes üzemek bevételei alatta maradnak a várakozásoknak,

ez azonban a legkevésbé sem befolyásolja a gazdálkodás biztonságát

Budapest sorsáért senkinek sem kell aggódnia – mondja Kozma Jenő

Sok témát adott a várospolitikai életnek a főpolgármesternél tartott pártközi konferencia, amelyen *a felsőházi tagok kijelöléséről* tanácskoztak. Az ellenzéki pártok képviselői sérelmezték a többségi pártok vezetőinek azt a magatartását, amellyel ragaszkodtak eddigi birtokállományukhoz és természetes, hogy a pártközi konferencián történteket, mint *új sérelmet* tálalták a közvélemény elé. Érdekesnek tartottuk, hogy erről a kérdésről nyilatkozatot kérjünk az *Egységes Községi Polgári Párt* vezérétől, aki köztudomás szerint több alkalommal *jogosnak és méltányosnak* minősitette az ellenzék ilyentermészetü kívánságait.

Kozma Jenő dr.

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Azzal az érzéssel mentem el a pártközi konferenciára, hogy sikerül az összes kívánságokat méltányosan honorálni és olyan plattformot találni, amelynek révén a baloldali pártok is beküldhetik képviselőiket az országgyülés felsőházába. Végeredményben a főváros törvényhatósági közgyülésében a többségi pártokon kivül más pártok választottjai is helyet foglalnak és ezért

elképzelhetőnek tartottam, hogy a pártközi konferencia orvosolja az eddigi sérelmet.

Sajnos, a megegyezés nem sikerült, de ki kell jelentenem, hogy *ebben nem hibás az Egységes Községi Polgári Párt,* hanem az a merevség, amellyel bizonyos oldalról hajlithatatlanoknak mutatkoztak.

Szóvátettük *Kozma* Jenő előtt azt a vitát, amely a törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén zajlott le, amikor az egyik tanácstag olyan természetü kijelentést tett, hogy *a főváros pénzügyi helyzete fokozottabb gondoskodást követel.*

— A tanácsülésen nem vettem részt, — hangzott a válasz — de ismerem az ülés anyagát és megállapithatom, hogy *az idézett felszólalás távolról sem festett riasztó képet a főváros pénzügyi helyzetéről,* mint ahogy *Budapest sorsáért senkinek sem kell aggódnia.* Annyi bizonyos, hogy

egyes olyan üzemek, amelyeknél nagyobb előirányzatot képzeltünk el a bevételek rovataiban: alatta maradnak a várakozásnak,

ami azonban nem számit meglepetésnek azok előtt, akik a gazdasági válság következtében elkerülhetetlen következményekkel tisztában vannak. A költségvetés összeállitásakor már megnyilvánultak ezek a jelenségek és ha a bevételek csökkenése tovább folytatódik:

a főváros körültekintő pénzügyi vezetősége bizonyára megtalálja azokat az intézkedéseket,

amelyek a háztartás menetét minden körülmények között biztositják.

A *kelenföldi választás* kilátásairól tettük fel a következő kérdést, amire a következő választ kaptuk:

— Bármilyen hálás is a mai nehéz gazdasági viszonyok között *a jelszavas politikát* hirdetni,

nem hiszem, hogy a lágymányosi új szavazás jelentős eltolódást hozzon az ellenzéki és baloldali pártok javára.

Az *Egységes Községi Polgári Pártnak* minden kevésbbé felelősségteljes szólammal szemben kötelessége, hogy *védelmezze és óvja a polgári egységet,* amely bizonyára ezúttal is maga mögé sorakoztatja azokat a tömegeket, amelyek szavazataikkal eddig is ezt a célkitüzést támogatták. Bennünket az a felfogás vezérel, hogy

a mai nehéz helyzetben is a polgárság töretlen ereje nyujt segitséget a közviszonyok megjavitásához

és bizonyos, hogy ha az összetartás továbbra is megmarad: *diadalmaskodik az az idő, amikor mindenki megtalálja boldogulását ebben a városban.*

Megemlitettük azt a tervet, amelyik *az autobuszforgalom olymódon való kiterjesztését akarja keresztülvinni, hogy a Margithid budai környéke* is közvetlen összeköttetést találjon a Nagykörúttal.

— A közlekedési bizottságban — mondotta *Kozma* Jenő — hangzott el több oldalról az a nagyon is megszivlelendő kívánság, hogy a Nagykörúton oly sikerrel rendszeresitett 12-es járatokat a Pálffy-térig vezessék át. Azt hiszem, hogy

a budai polgárságnak ez a követelése méltánylásra talál

és a Pálffy-térre tervezett végállomással olyan reláció alakul ki a két városrész között, amelyik egy csapásra hallatlanul megjavitja az összekötő közlekedést. Ezt a kérdést *minél előbb meg kell oldani* és azt hiszem, hogy a gyors intézkedésnek nem is lesz akadálya.

*

Elmondotta még *Kozma* Jenő, hogy *legközelebbi tevékenysége a közmunkák megindításának sürgetésére fog vonatkozni,* mert a tavaszi hónapokban feltétlenül kereseti alkalmat kell nyujtani a fővárosi iparosoknak.

Rövidesen a törvényhatósági tanács elé kerül a januári pénzügyi jelentés

Az új rendszer áttekinthetőbbé teszi a városgazdálkodás mindenkori pénzügyi helyzetét

Kiindulva abból az elgondolásból, hogy a főváros pénzügyeinek az állandó áttekinthetősége a mai időkben megkönnyiti az adminisztráció irányitását: a törvényhatósági tanács legutóbbi ülése elhatározta, hogy a főváros pénzügyi helyzetéről havonta külön jelentések készüljenek. Az új rendszer életbeléptetésének időpontjáról és a gyakorlati keresztülvitelről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Minden hónap végén összesitjük a bevételi és kiadási eredményeket és ezek együttes kimutatása fogja tájékoztatni az illetékeseket a pénzügyi helyzetről. Természetes, hogy a bevételi tételek magukba foglalják részletes felsorolásban az összes címeken befutott összegeket: adójövedelmet, az illetékek és díjak összegeit, *az üzemek jövedelmeit* és mindazt, ami bármilyen vonatkozásban érinti a községi háztartást. Ezzel egyidejüleg a kiadások alakulása is kidomborodik majd a jelentésből, ami igy

havonta hűséges beszámolója lesz a főváros anyagi viszonyainak.

Végeredményben mindig rendelkezésre fog állani egy szükebb gazdálkodási időtartam mérlege, ami lehetőséget nyujt ahhoz, hogy *a szükséghez képest módositsuk a költségvetésbe felvett kiadásokat* és a gazdálkodást a tényleges eredményhez igazitsuk.

— Az első kimutatást, a január hónap pénzügyi eredményeiről rövidesen megkapja a törvényhatósági tanács. Sajnos azonban, ezek a havi kimutatások sokszor egymástól meglepően eltérő adatokat fognak tartalmazni és elképzelhető, hogy például az április gyengébb eredményeket fog hozni, mint a február:

általában ugrásszerü emelkedések és visszaesések fogják tarkitani az egymást követő kimutatásokat,

ami abban leli magyyarázatát, hogy az adóbevételek jelentékeny hányadai *negyedévi esedékességre* vannak beállitva.

*

Értesülésünk szerint a pénzügyi osztály nagy precizitással és gondossággal állitja össze már az első jelentést is, hogy a törvényhatósági tanács és az összes illetékes szervek könnyen áttekinthető formában jussanak a nagyfontosságú adatok birtokába. Valószinű, hogy a havonkénti jelentéseket a tanácsülés napirendjére is minden alkalommal felveszik és ezzel rendszeresitik a havonkénti vitát a főváros pénzügyeiről.

Kilencszáz ideiglenes tanerő véglegesítését várja a fővárostól

Jelölés a felsőházi tagsági helyekre az Egységes Községi Polgári Párt hétfőesti értekezletén — Az építkezniakarók a hatóságok vegzaturája ellen

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este 7 órakor *Kozma* Jenő elnökletével pártértekezletet tartott, amelyen a szerdai közgyülés napirendjét beszélték meg. Az értekezleten jelen voltak: *Kozma* Jenő, *Becsey* Antal, *Payr* Hugó, *Scheuer* Róbert, *Németh* Béla, *Bódy* Tivadar, *Bélaváry—Burghardt* Rezső, *Piazza* Győző, *Martin* János, *Héber* Lajos, *Dorner* Gyula, *Papp* József, *Oszoly* Kálmán, *Pintér* Jenő, *Glücksthal* Samu, *Máthé* István, *Dési* Géza, *Lázár* Domokos, vitéz *Barczy—Barczen* Gábor, vitéz *Árávátfalvi Nagy* István, vitéz *Studinka* Béla, *Harrer* Ferenc, *Wellisch* Andor, *Orphanides* János, *Pompéry* Elemér, *Gaár* Vilmos, *Bánó* Dezső, *Orova* Zsigmond, *Nagy* Antal és *Szabó* Sándor.

Kozma Jenő elnöki bejelentése után

mindenekelőtt a felsőházi tagválasztás kérdését vitatták meg

és *Dési* Géza, *Payr* Hugó, *Becsey* Antal, *Héber* Lajos és mások felszólalása után a jelölést titkos szavazással tartották meg, amelynek eredményét azonban csak a közgyülési szavazás megkezdése előtt publikálják.

A napirend letárgyalása után *Oszoly* Kálmán szóvátette, hogy a főváros a tanszemélyzetben megüresedő állásokat, akár elhalálozás és akár nyugdíjazás folytán ürülnek azok meg, hosszú idő óta és rendszeresen nem töltik be. A városházán az ismert kormányrendeletre hivatkoznak, amely tiltja további intézkedésig az új alkalmazásokat. Megjegyzi, hogy a rendelet dacára még az államnál is betöltik a megüresedő tanügyi állásokat. Nem ragaszkodnak a rendelethez még a vidéki közületek sem, csupán a főváros kivétel. Arra kéri a pártot, lépjen sürgősen közbe, hogy

a törvényhatósági tanács a legrövidebb időn belül tűzze napirendre a tanügyi állások betöltését

és lehetőleg még a nyár előtt, kora tavasszal tartsák meg a választásokat és a kinevezéseket. Hangsúlyozza, hogy

még anyagi áldozatába sem kerül a fővárosnak az állások betöltése,

mert 900 ideiglenes tanerő van a fővárosnál, akik csaknem ugyanannyit kapnak, mintha véglegesítve lennének.

Gaár Vilmos teljes mértékben magáévá tette *Oszoly* felszólalását és hangsúlyozta, hogy a közigazgatási bizottságban már hónapokkal ezelőtt hasonló követeléssel állott elő.

A fővárosnál 10—15 éve szolgálnak ideiglenes tanerők és ezt az állapotot állandósítani nem szabad.

Nem új állásokról van szó, hanem a meglévőknek végleges betöltéséről, tehát semmiképpen sem állhat meg az a kifogás, hogy addig nem lehet a megüresedő tanügyi állásokat véglegesen betölteni, amíg nincs a tanügyi status újra megállapítva.

Kozma Jenő válaszában hangsúlyozta, hogy

a párt teljes mértékben magáévá teszi Oszoly és Gaár felszólalásait, amelyek az egész tanszemélyzet egységes és osztatlan kívánságát fejezik ki.

A pártvezetőség legrövidebb időn belül odahat, hogy az ideiglenes állásokat betöltsék és a választások, vagy kinevezések lehetőleg még a tavasszal megtörténjenek.

Becsey Antal a gazdasági pangás és a munkanélküliség kérdésével foglalkozott, hangoztatva, hogy ezeket

a problémákat levesosztással és karitatív akciókkal megoldani nem lehet.

A munkanélküliséget csak munkaalkalom nyujtásával lehet orvosolni. Szerinte kisebb veszedelem az, ha munkaalkalmakat kölcsönpénzből nyujtunk, mint hogyha az események fölött egyszerüen napirendre térünk. Sajnos, a fővárosi budget keretein belül sok eredményt nem várhatunk és az sem vezet komoly eredményre, ha a tervbevett munkákat soronkívül adják ki.

Az építkezés fellendítése érdekében feltétlenül szükségesnek tartja, hogy vessenek véget a hatósági vegzaturáknak,

amelyekben mindenkinek része van, aki építtetni akar. Az építőiparosság értekezletén állapították meg, hogy *nem kevesebb mint 27 hatóságnál kell kilincselnie mindenkinek, aki építkezik.* A párt készítsen konkrét javaslatot, hogyan lehetne olyan megoldást találni, amelynek segítségével az összes építkezési engedéllyel kapcsolatos kérdéseket központilag egy helyen, együtt intéznék el.

A párt magáévá tette *Becsey* javaslatát és felkérte, hogy e kérdést minél előbb tegye szóvá a törvényhatósági tanácsban.

A budapesti építőiparosok monstre küldöttsége is megjelent a pártértekezleten, hogy elpanaszolják sorozatos sérelmeiket, amelyekben *Wossala* Sándor ügyosztályán az utóbbi időben részük volt. Erről *lapunk más helyén* tudósítunk.

*

Az értekezlet befejezése után a párt és a Polgári Egységes Klubjának tagjai, mintegy kétszázan, az Akadémia-utcai helyiség nagy dísztermében vacsorához ültek. A vacsora tartama alatt *Harmatzky Simon* Lóránt, ny. miniszteri tnácsos, a párt főtitkára „*Művészet a fotográfiában*" címen vetített képekkel előadást tartott, amellyel általános tetszést aratott.

Leleplezte a főváros a budai fürdők bérletére vonatkozó ajánlat kártékony hátrányait

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén került napirendre *a fővárosi fürdők bérbeadásának* problémája, amely gyors elintézést nyert azzal a határozattal, hogy a főváros visszautasította a beérkezett ajánlatokat. Ezzel végleg meghiusult annak a magyar—amerikai csoportnak a kísérletezése, amelyik mindenestől el akarta nyelni Budapest legragyogóbb gyógyintézményeit, a látszatajánlatok elfogadtatása révén, amelyek végeredményben semmi előnyt se hoztak volna a községi gazdálkodásnak. A polgármester tizenhétoldalas, mindenre kiterjedő kimutatásban,

valósággal leleplezte az érdekcsoport vállalkozásának hátterét,

ami a jövőben bizonyára értékes tanulsággal szolgál ahhoz, hogy nem szabad komolyan venni az olyan jelentkezőket, akik az első percekben káprázatos ígéretek légvárait építik fel és azok már az első szellőre semmivé omolnak össze. Igy történt a *Gellér* Mihály-féle ajánlatnál, ahol plasztikus módon bizonyosodott be a porhintés mesterfogása abban a pillanatban, mihelyt a főváros megejtette a maga ellenőrző számításait.

Gellér Mihály és bizonyos Haan nevü amerikai társa 40 évre kívánták a budai gyógyfürdőket kezükbe kaparintani és megígérték a Gellért-fürdő felújításán kívül, a Rudas-fürdő modernizálását, a reumaszálloda felépítését, a gyógysétahely kialakítását és végül a Citadella varázslatos átformálását. E csábképek közül azonban

mindent elmellőztek, amikor a kötelező ajánlat konzekvenciái kezdtek fenyegetni.

Megmaradtak egyszerüen a Gellért-fürdő és szálloda, valamint a Rudas-fürdő bérbevétele mellett és kimutatták, hogy *kezelésük alatt ezek az intézmények a mai zárszámadások helyett komoly jövedelmeket juttatnak a községi háztartás pénztárába.* Ezzel szemben a polgármester javaslata kiszámítja, hogy *a deficitek kiküszöbölése tekintetében a bérleti ajánlatok alig nyújtanak kedvezőbb kilátásokat, mint a házi kezelés* 1938-tól kezdődően pedig a helyzet még hátrányosabban alakul. A Gellért-gyógyfürdő és szálló, *belekalkulálva az amortizációt,* most 232.090 pengő hiányt jelent a községi háztartásra, amely fokozatosan növekszik és 1938-ban 283.000 pengőre emelkedik, majd azontúl, amikor az épületek házadómentessége megszünik: 316.000 pengőt jósol. Ezzel szemben

a Gellér—Haan-féle ajánlatnál a következő években 235.000 P hiány fogja károsítani a fővárost, 1938 éven túl pedig 325.000 pengőre emelkedik a deficit,

ami azt jelenti, hogy *az ajánlat elfogadása anyagilag a legrosszabb üzlet a főváros szempontjából.* Nagyon helyesen mutat rá a polgármester arra, hogy a házi kezelésnél van lehetőség az eddig meglehetősen túldimenzionált keretek jelentős csökkentésére, ami a jövőben a házi kezelés eredményességét jelentékenyen meg fogja javítani. Általános helyeslés közepette fejtette ki az előterjesztés, hogy *az ajánlatok pénzügyi szempontból nem felelnek meg annak a várakozásnak, hogy a mainál lényegesen kedvezőbb pénzügyi eredmények elérhetők lesznek.* Nagy hiányossága az ajánlatnak az is, hogy az épületek és berendezések karbantartására és felújítására évente csupán olyan *minimális összegeket* fordít, hogy a mellett

azok színvonalának fenntartása nem lehetséges, és előbb-utóbb az intézmények teljes leromlását fogja eredményezni.

Mindezek után az ajánlatok elfogadását a jövő fejlődés szempontjából *kockázatosnak* minősítette a polgármester és javaslatára bekövetkezett az az elutasítás, amelyet általános megelégedéssel fogad a maga értékeit joggal féltő fővárosi közönség.

A magunk részéről a legnagyobb elégtétellel állapítjuk meg, hogy

a Gellér—Haan-féle ajánlat minősítése teljesen egyezik azzal a felfogással, amelynek a Fővárosi Hirlap az elmúlt hetekben több alkalommal hangot adott.

A legnagyobb óvatosságot ajánlottuk a pályázatokkal szemben, amelyeknek lehetetlen volta mindenkiben azt a meggyőződést kell, hogy megérlelje, hogy *a főváros reprezentatív kincseit nem szabad komolytalan jelentkezőkkel alku tárgyává tenni.*

Magyarország aranykoszorús mestere

Szlezák László

harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám

Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang

Az 1900. évi párizsi világkiállításon diszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vaipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydiszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

MUNKÁCSY GYULA-cég

takaréktűzhely. kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.

Budapest, VII., Rózsa-utca 39.

Telefon: J. 312—80, J 359—16.

SCHMERGEL GÉZA

PARKETTVALLALATA

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 4 — TEL.: AUT. 297—57

Mester és Kiss okl. építész és építőmester

Budapest, VII., Szobránc-utca 29. Telefon: 97-7-72

Legtartalmasabb!

Legolcsóbb!!

Bútorait legjobb minőségben és legolcsóbb árban **Schäffer János** műbútorasztalos lakberendezési üzlete Budapest, II., Török-u. 2. Margithidnál Telefon: 552—98

MAGYAR GYÁRTMÁNY

„SENECO"

FÉKSZALAGGAL

FÉKEZVE ÉLETBIZTONSÁGA TÖKÉLETES

GYÁRTJA: SZENES PÁL TECHNIKAI SZÖVŐÜZEME

VÁROSI IRODA ÉS GYAR: VII., THÖKÖLY-UT 109.

TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

Mikor a kartotéka mesélni kezd...

Bepillantás egy 380.000 pengős közmunka titkaiba — Mit hallgat el a polgármesterhez intézett igazolójelentés? – Egy dédelgetett vállalkozó karriérje a városházán

A fagypont alatt hány foknál kezdődik a zord téli időjárás

Budapest iparos-társadalma nem tud napirendre térni a főváros magasépítési ügyosztályának ama gesztusa felett, amellyel a *Bihari-úti szükséglakások* munkálatait vállalatba adta. A *Fővárosi Hirlap* legutóbb részletesen ismertette ennek a 380.000 pengős közmunkának a megindítását, aminek az előzményeit ismételten fel kell jegyezni, mert csak így derül ki az *a szokatlanul furesa eljárás*, amellyel ezt az iparosság tömegei részéről oly nagy várakozással figyelt közmunkát vállalatba adták.

A mult év *december 28-án Wossala* Sándor tanácsnok ajánlattételre több szakmabeli céget felszólított acélvázas szükséglakások építésére. A vállalatoknak egyuttal rendelkezésére bocsátotta a szükséges tervrajzokat is. Egy nappal később, *december 29-én Scultéty* János főmérnök az ügyosztály megbízásából visszavonta ezt a felhívást azzal, hogy időközben a munka kivitelezése tárgytalanná vált. Egyedül *a Márkus Lajos vasszerkezeti gyár készítette el az ajánlatát*, nyilvánvalóan bizakodva abban, hogy

a többi felhivottak abbahagytak minden tervezgetést és kalkulációt.

Ninesen eldöntve, de bizonyosra vehető, hogy pályázat esetén a többi vállalkozók 20—30%-kal is olcsóbb ajánlatot tettek volna, felkészültségüknél fogva pedig játszva megfelelhettek a pályázat feltételeinek. Acélvázas építkezések elvégzésére például be van rendezkedve a *Ganz-gyár*, ez a világviszonylatban is legelsőrangú vállalat, amelynek szükebbkörű érdekeltségéhez tartozik a *Magyar Építőipar Rt.*, tehát a szükséglakások összes építkezéseit elvégezhette volna. De szakmabeli gyár sokezer munkásával a *Weiss Manfréd Rt* is. Ezeken kívül még számos gyár foglalkozik az acélvázas épületek készítésével, köztük a figyelemreméltóbbak: *Haas és Somogyi, Farkas és Társa*, a *Magyar waggon és gépgyár*, a *Kőbányai gép- és vasszerkezeti gyár* (Bisseliches), *Hutter és Schrantz Rt., Lepter János, Pick Ede utódai, Ledwitzky és Társa* és még többen mások.

Ezek mindnyájan kimaradtak a versengésből, mert *a Márkus Lajos-gyár minden küzdelem nélkül jutott a megbízáshoz*. A magasépítési ügyosztálynak és felelős vezetőjének ez az eljárása nemcsak az iparosság, hanem a törvényhatóság előtt is nagy megütközést keltett, ahol tudomással birnak arról a közgyülési határozatról, amelyik kimondja, hogy

az inségakció keretében végzendő közmunkákat sem lehet versenytárgyalás nélkül vállalatba adni.

Wossala Sándor tanácsnok az autonómiának ezt a törvényszerű utasítását mellőzte és bizalmával a *Márkus Lajos-gyárat* tüntette ki, legnagyobb sérelmére a többi vállalkozóknak, akik előtt a döntés érthetően nagy *vihart* szült.

A kartotéka titkaiból

Régebbi polgármesteri rendelet nagyon helyesen arról intézkedik, hogy a lehetőség szerint *felváltva kell foglalkoztatni a munkára váró iparosságot*. Ennek a rendeletnek a következményeként a magasépítési ügyosztályban is *pontos kartotékát* vezetnek, amelyben feljegyzik az egyes iparosoknak már kiadott munkákat és ezzel azonnali tájékoztatást nyernek arról, hogy melyik vállalkozó részesült a közelmultban fővárosi közmunkákban. Ha már most

a Márkus Lajos cég kartotékáját nézzük,

akkor ott igen érdekes adatokra bukkanunk, amelyek azt mutatják, hogy a közmunkák kiadásában elrendelt változatosság mennyire nem érintette ezt a dédelgetett vállalatot. Ime:

VIII. ü. o. 1931. IV. 7-én: Felülvilágítók . . 52.940.— P
VIII. ü. o. 1931. IV. 7-én: Lakatosmunkák . 40.634.50 P
VIII. ü. o. 1931.. V. 7-én: Portálmunka . . . 65.130.— P

Mindezek a munkák, amelyek *Vajna* Ede ügyosztályának kartotékáján szerepelnek, de tudni kell róla a magasépítési ügyosztálynak is, *a Garai-téri piac építkezéseinél jutottak a szinte monopóliumot élvező vállalkozónak*, amelyik ezt követőleg *ugyancsak minden versenytárgyalás nélkül*,

négy élelmiszerárusító csarnok

építését kapta 80.000 pengő értékkel. *Márkus* Lajos a négy csarnokot a Lehel-téri piacon, a Hungária-úton, a Haller-téri piacon és Bosnyák-téri piacon szerelte föl, egyenkint körülbelül 20.000 pengőért. De itt nem soroljuk fel azokat *az alkalmi munkákat*, amelyeket ez a cég állandóan kap a főváros jóvoltából, csak különösnek tartjuk, hogy a legújabb szükséglakás építkezéseinél élvezett 380.000 pengős megbízással ez az egyetlen cég

10 hónap alatt 600 ezer pengőnél jóval több értékű munka megrendeléséhez jutott

a fővárosnál olyankor, amikor az egész ország iparosai a legnagyobb gondok közepett munka nélkül állanak és évtizedes, elsőrendű vállalatok egymásután válságba jutnak, vagy csak a legnagyobb áldozatok árán tudják magukat felszinen tartani. Bizonyos indokolt kíváncsisággal várja mindenki, hogy ezek után a kivételes kedvező elbírálást élvező *Márkus* cég összes munkateljesítményei szerepelni fognak-e a kartotékán *és az ezentúl következő munkálatok kiadásánál tekintetbe fogják-e venni az utolsó tiz hónapban részére juttatott 600.000 pengőt meghaladó munkákat*.

Vállalkozók és iparosok körében fölötte furcsának tartják, hogy a nyilvánosság ellenőrzése alatt álló városi adminisztrációban, amelyet korábbi felsőbb határozatok is köteleznek: hogyan lehetségesek az ilyen kivételes és kedvező döntések? Ha az illetékes hatóság

a munkálatok elosztása céljából felfektetett kartoték-rendszert komolyan veszi

és összes adózó polgáraira egyforma igazsággal alkalmazza, akkor a fentjelzett munkák jelentékenyebb részének más kezekbe kellett volna jutnia, sőt a jogszabályok és a más cégekkel szemben fennálló gyakorlat értelmében az előbb már nagyobb munkát elnyert céget még csak ajánlattételre sem lett volna szabad felszólítani.

Wossala tanácsnok igazoló jelentése

Sipőcz Jenő polgármester maga is szükségesnek tartotta ennek az ügynek a kivizsgálását és a közelmultban jelentéstételre szólította fel a szóbanforgó ügyosztályt. *Wossala* Sándor tanácsnok aláírásával erre január 30-i kelettel

igazoló jelentés

került a főváros legfőbb vezetője elé, amelyből a következő részleteket közöljük:

„Tekintettel arra, hogy téli időjárás idején létesítendő hasoncélú építkezésnél tapasztalataim szerint egyedül az acélvázas rendszer jöhet tekintetbe, amely bármely időjárás esetén kivitelezhető, javasoltuk a mult év december hó folyamán tett előterjesztésünkben ennek a rendszernek alkalmazását, mint amely már az 1929. évi hasoncélú épületnél bevált, amennyiben 39 nap alatt az épületek használatba vehetők voltak. Javaslatainkat az illetékes minisztérium magáévá tette és leiratában egyenesen az acélvázas rendszert kötötte ki feltétlenül, azzal a hozzáadással, hogy az épületek a lehető legrövidebb idő alatt a használatnak átadhatók legyenek. Miután a legrövidebb szükebbkörű versenytárgyalás is legalább két hetet igényel, ezen időveszteség elkerülése céljából újabb előterjesztést tettünk a minisztériumnak, hogy a Közszállítási Szabályzat idevonatkozó §-ának alkalmazásával a kivételes helyzetre való tekintettel a munkálatok szabadkézből legyenek vállalatba adhatók. A minisztérium újabb leiratában felhatalmazta a székesfővárost, hogy a munkálatokat szabadkézből adja vállalatba. Miután a Márkus-cég fentemlített építkezésnél bebizonyította alkalmazott szerkezetének helyességét és az ilyen gyorsütemű munkára való rátermettségét, mindenképpen indokoltnak láttuk az általunk javasolt 40 munkanap betartásának biztosítására való tekintettel a Márkus Lajos-cég megbízását.“

Wossala Sándor tanácsnok szokatlanul pártoló hangú igazoló jelentése azonban *nem sorolja fel azokat a munkákat, amelyeket a Márkus Lajos cég az utóbbi időkben a fővárostól kapott.*

A jelentés tehát hiányos,

amelyet a fentebbi kimutatással kénytelen volt a *Fővárosi Hirlap* most helyes megvilágításba hozni.

Fenyeget a kötbér — jön a vis major?

Nagyon érdekes az a *feltétel*, amely mellett a Márkus Lajos cég a munka befejezését 40 napra, vagyis *március 10-re* vállalta. A szerződés szerint ugyanis

minden napi késedelemért 3800 pengő kötbért tartozik fizetni a vállalkozó,

amely körül máris *érdekes jelenségek* észlelhetők. Bizonyos befolyások már is tapogatódznak és azt akarják közhitté emelni, hogy *a váratlanul rideggé vált téli időjárás zavarja a munkák menetét*, tehát a vis major esete áll küszöbön. Nem merjük hinni, hogy az eddigi kivételes elbánások és kedvezések sorozatának kiegészítéseként

most majd a kötbér körül következnek bizonyos elnéző gesztusok

és már most, jó előre felhívjuk a törvényhatóság figyelmét arra, hogy *a kilakoltatottak számára épülő szükséglakások beköltözhetőségét semmiféle kimagyarázkodásokkal nem szabad elhalasztani*. Március 10-én a szükséglakásokat beköltözésre készen minden körülmények között annál inkább át kell adni, mert hisz *Wossala* tanácsnok a polgármesterhez intézett igazoló jelentésében éppen

a téli időjárásra hivatkozott,

amely körülmény aztán eldöntötte az acélvázas szükséglakások *sürgős és 40 nap alatt okvetlenül befejezendő* építésének sorsát.

Védelmébe veszi az Egységes Községi Polgári Párt az építőiparosok sérelmeit

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfő esti pártértekezletén megjelent *Grenyó Bertalan*, a Magyar kőművesmesterek országos szövetsége elnökének vezetése alatt a budapesti építőiparosok monstreküldöttsége, hogy előadják a magasépítési ügyosztály részéről szenvedett sorozatos sérelmeiket, amelyeket a *Fővárosi Hirlap* a sajtóban egyedülállóan már több ízben szóvá tett.

A küldöttség vezetője a párt plénuma előtt

tiltakozott az ellen a módszer ellen, amellyel újabban a városházán a vállalkozási munkák kiadását kezelik.

Ugyanakkor, amikor az építőkisiparosok százai vegetálnak, sőt munka hiányában éheznek, *a város egy 380.000 pengős közmunkát versenytárgyalás mellőzésével, sőt szükebbkörű felhivás nélkül adott ki egy vállalkozónak, holott a legtöbb esetben már a párpengős munkákra is pályázatot hirdetnek*. Ebben a kérdésben néhány nappal ezelőtt a polgármesternél jártak küldöttségben, aki igyekezett az eljárást megmagyarázni azzal, hogy *a téli hideg ellen kell a hajléktalanoknak sürgősen fedelet adni, ezért nem volt idő versenytárgyalásra*. A küldöttség megállapította, hogy a munkálatokkal legjobb esetben a késő tavasszal lesznek készen, így a sürgős vállalatbaadásnak semmi értelme sem volt.

Ha a 380.000 pengőből 50.000 pengőt kihasítanak, ebből napok alatt szükséghajlékokat, barakkokat építhettek volna, viszont a még rendelkezésre álló 330.000 pengőből nemcsak 120 szükséglakásra, hanem luxuslakásokra is jutott volna.

A küldöttség ezután elkeseredetten tette szóvá azt a másik újítást is, hogy

az apró kerületi közmunkákat, amiket eddig az elöljáróságok az egyes kerületbeli kisiparosokkal végeztettek, most központilag adják ki,

ami szintén igen sok sérelemre ad okot. Nem a kisiparosok kapják ezeket a bagatellmunkákat, hanem milliós vállalatok. Például hozták fel, hogy ugyanaz az építész, aki mint *Márkus* Lajos alvállalkozója a főváros jóváhagyásával a 120 szükséglakás kőművesmunkáit végzi, megbízást kapott az egymillió pengős Lehel-téri templomépítési munkálatokra, de ugyanakkor nem veti meg a Tisza Kálmán-téri polgári iskola párszázpengős tatarozási munkáját sem.

Kozma Jenő válaszában hangsúlyozta, hogy *maga és pártja a legteljesebb mértékben helyteleníti a kifogásolt dolgokat és a felhozott konkrét eseteket is*. Teljesen megérti az iparosság elkeseredését, felháborodását és azt minden tekintetben indokoltnak tartja. Megnyugtatta az építőiparosság küldöttségét, hogy

a párt 100 százalékig magáévá teszi sérelmeiket és panaszaikat.

Az elnökség a legerélyesebben jár el, hogy hasonló esetek egyrészt többé elő ne fordulhassanak, másrészt, hogy véget vessenek a kerületi munkák mostani kiadási rendszerének és hogy ezeket

az apróbb munkákat kizárólag a kerületbeli kisiparosokkal végeztessék el.

Az építőiparosok küldöttsége nagy megnyugvással és köszönettel vette tudomásul az Egységes Párt elnökének válaszát.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Gazdasági Értesítő

Elkészült a három nagyüzem 1931. évi zárószámadása

Az üzemigazgatóságok héttőn letárgyalták az elektromos-, víz- és gázművek mérlegeit

A polgármester még karácsony előtt elrendelte, hogy az üzemek zárszámadásai legkésőbb február 15-ig elkészítendők és azokat felülvizsgálat céljából be kell terjeszteni. Az üzemek a terminust pontosan betartották és a számadások szombaton beérkeztek a városháza illetékes ügyosztályára. Az üzemek zárszámadásainak elbírálása az idén új rend szerint történt. Az előző években a számvevőség az üzemeknél vizsgálta felül a zárszámadásokat és csak e felülvizsgálat után kerültek azok a polgármester, a tanács, illetve a közgyűlés elé. A mérlegek elbírálásának első fóruma az egyes üzemek igazgatóságai, *hétfőn ültek össze*, hogy a bemutatott zárószámadásokat felülvizsgálják.

Az *Elektromos Művek* igazgatósága *Joanovich* Pál elnöklete alatt hétfőn délelőtt 11 órakor, a *Gázművek* és a *Vízművek* igazgatóságai pedig *Némethy* Károly dr. v. b. t. t., illetve *Kossalka* János elnöklete alatt ugyancsak hétfőn délben 12 órakor üléseztek. A városházán még sohasem várták talán olyan érdeklődéssel az üzemi zárószámadásokat, mint az idén, mert a súlyos gazdasági krízis mélyen szántott a főváros üzemgazdálkodásában is. Általánosságban meg lehet állapítani, hogy az

üzemek gazdálkodása és üzletvitele a mult esztendőben is mintaszerű és viszonylag az üzleti eredmény is megfelelő volt,

bár tagadhatatlan, hogy jövedelmezőség tekintetében mindegyiknél mutatkozik némi visszaesés. Nem kivétel ebben a főváros leggazdaságosabb, legnagyobb és vezetés tekintetében is minden kritikát kiálló *Elektromos Műveinek* zárószámadása sem. Az

Elektromos Müvek zárószámadásáról

a következő információt szerezte be a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

Bár az 1931. évre kimutatott nyereség nagyobb, mint az 1930-ban elért nyereség végösszege, mégis azt kell mondanunk, hogy az Elektromos Müvek is erősen érzik a gazdasági nehézségeket. *A kimutatott nyereség nem a termelés és értékesítés nyeresége, hanem a megtakarításoké, a helyes és óvatos gazdálkodásé.* A fogyasztásnál tűnik ki legjobban a gazdasági helyzet nyomorúsága.

Az üzletek 12 százalékkal, az üzemek 14.5 százalékkal, a vendéglők 16.5 százalékkal, a szállodák 16.5 százalékkal, a klubok, színházak, mozik 7—7 százalékkal kevesebb áramot fogyasztottak 1931-ben, mint az előző évben.

A motorikus áramfogyasztás 13 százalékkal csökkent.

Az eladott áram díjaiból 1931-ben 43,461.000 pengőt vettek be,

ami az 1928. évi eredményhez képest jelentékeny javulást mutat ugyan, de az 1930-as eredménnyel szemben viszont, amikor kereken 44 millió pengőt vettek be áramdíjakból, 3 százalékos a visszaesés. Az előirányzattal szemben természetszerűen eltolódást mutat a zárószámadás tényleges eredménye is.

Az előirányzott 48,498.000 pengővel szemben a tényleges eredmény csak 44,129.00 pengő,

vagyis majdnem 4 millióval kevesebb. Hogy a nagy visszaesés ellenére mégis sikerült az üzem gazdálkodásának egyensúlyát fenntartani és a főváros háztartásának 6,777.000 pengő hozzájárulást befizetni, ez csak úgy volt elérhető, hogy

több beruházást mellőztek, vagy redukáltak és a drágábban termelő telepeket leállították

és kizárólag az új, olcsóüzemű nagy kelenföldi centrálét tartották üzemben.

Nem kevésbbé érdekesek a

Vízművek zárszámadásának adatai

sem. A *Vízművek* bevétele a múlt esztendőben 10,750.000 pengő volt, míg a kiadások főösszege 7,300.000 pengőre rúgott. Ebből dologi kiadás 6,030.310 pengő, igazgatás 971.520 pengő, jutalmak 87.536 pengő, nyugdíjalap dotálása 210.150 pengő. A fennmaradó 3 milliónyi összeget a következőképpen használták fel: Törzsvagyon kamatszolgáltatása 822.000 pengő, beruházási kölcsön annuitása 422.000 pengő, függőkölcsön annuitása 713.000 pengő. A folyó bevételekből beruházásra elköltöttek 1,116.500 pengőt, az újítási tartalékot 350.000 pengővel dotálták, a székesfőváros háztartásához 200.000 pengővel járultak hozzá.

A székesfőváros központi háztartásához való hozzájárulás a feltüntetett számok szerint túlságosan kevésnek látszik és a valóságban tényleg jóval nagyobb is volt a hozzájárulás. A törzsvagyon amortizálása tudvalevően már régen megtörtént és az ily címen szereplő 822.000 pengő kamatszolgáltatás szintén a központi háztartást illette, úgyhogy végeredményben a Vízművek üzemi hozzájárulása a múlt esztendőben 1,022.000 pengő volt.

A

Gázművek zárszámadása

így alakult:

Termeltek a mult évben 97,270.000 köbméter világítógázt, 700.000 köbméterrel többet, mint az előző évben. A gázfogyasztás 97,232.000 köbméter volt.

Bevétel volt 32,802.000 pengő,

ebből az üzemi felesleg 1 millió. *A községi háztartáshoz 6,170.000 pengővel járultak hozzá, különböző címeken, az annuitásokra pedig 3,488.000 pengőt költöttek.*

Éber Antal a Magyar-Olasz Bank elnöke, Halmi Miklós vezérigazgató

Beszámoló a bank tavalyi működéséről

A *Magyar-Olasz Bank Részvénytársaság* igazgatósága megállapította az 1931. évi mérleget, amelynek felállításánál irányadó szempontul az szerepelt, hogy a rendkívüli gazdasági viszonyok által indokolt *belső tartalékolások* eszközöltessenek. Ezen tartalékolások és a követeléseknél kimutatott 322.421.19 pengő összegű leírások után a tiszta nyereség 1,963.922.61 pengőt (1930-ban 2,931.115.63 pengő) tesz ki. A bank mérlegében teljesen kifejezésre jut az évek óta rendszeresen követett az az üzleti politika, amely a *bank mobilitásának emelésére* és arra irányult, hogy a *kihelyezések rugalmassága* az állandó érdekeltségek leépítése és a kihitelezések kellő megosztottsága által fokoztassék. Ennek a politikának eredményeként vált lehetségessé az, hogy a betétállományban — az ország belső tőképződésének elmaradása folytán — mutatkozó csökkenés, valamint a hitelezők között kimutatott *külföldi hitelekre történt igen lényeges visszafizetések a bank hitelének minden igénybevétele nélkül voltak eszközölhetők.*

A mérleg megállapítása után *Éber* Antal dr. bejelentette, hogy közéleti elfoglaltsága a vezérigazgatói tisztséggel járó fokozottabb teendők ellátását már nem teszi lehetővé és ezért kéri, hogy az igazgatóság a most lejáró szerződés megújításától tekintsen el.

Adolfo *Rossi*, a *Banca Commerciale Italiana* központi igazgatója, igazgatósága és saját nevében is őszinte sajnálatának adott kifejezést, hogy *Éber Antal dr., a Banca Commerciale Italiana ismételt felkérése dacára sem volt hajlandó bejelentett elhatározásától elállni* és intézete nevében hálás köszönetének adott kifejezést a több mint egy évtized óta kifejtett kiváló tevékenységéért, amelynek elsősorban volt köszönhető az, hogy a két intézet közötti viszony mindvégig a legbensőségesebb maradt. *Igazgatósága nevében arra kéri, hogy az intézetnél, amelynek alapítása Éber Antal dr. nevéhez fűződik, irányítói és tanácsadói tevékenységét tartsa változatlanul továbbra is fenn.*

Berzeviczy Albert dr. v. b. t. t. javaslatára az igazgatóság *Éber Antal dr.-t az igazgatóság elnökévé*, ezt követőleg Éber Antal dr. javaslatára *Berzeviczy Albertet az igazgatóság tiszteletbeli elnökévé választotta meg.*

Halmi Miklós dr. vezérigazgató-helyettest az igazgatóság *az intézet vezérigazgatójává választotta meg.*

*

A *Magyar-Olasz Bank* vezetőségében történt személyi változások tulajdonképpen nem jelentik azt, hogy a pénzintézet irányítása a jövőben más elvek és más módszerek szerint történnék. Az a pénzvilágban is nagy szerepet játszó tény azonban, hogy *Éber* Antal dr. az aktív vezérigazgatói helyet feleselte az intézet elnöki székével és vezérigazgatóként pedig a jövőben *Halmi* Miklós dr. fog működni, nagy és közbecsülést kivívott tehetségek és energiák megújult munkakörét jelzi.

Éber Antalnak az aktív vezérigazgatástól való visszavonulása kétségkívül azt a magasabbrendű célt szolgálja, hogy ez a kimagasló gazdasági tudású politikusunk és közéleti nagyságunk minél nagyobb erővel vethesse bele magát abba a tevékenységébe, amely Magyarország és Budapest székesfőváros talpraállítását célozza. Éber Antal eddigi közéleti tevékenysége, eredményei és sikerei szinte kötelezővé teszik, hogy csorbítatlan munkaerejét vigye bele mindenkor meggyőződéses és mindig temperamentumos mindnyájunkért való harcaiba.

Halmi Miklós eddigi pozíciójában, a Magyar-Olasz Bank vezérigazgatóhelyettesi munkakörében nagyszerű kvalitásokat mutatott és eredményes, szép bankári működést fejtett ki intézete érdekében. *Halmi* Miklós nemcsak kiváló üzletember, nemcsak képzett szakember, hanem egyben a gazdasági élet ama jelesei közé tartozik, akik széles látkörrel, a jövő biztos mérlegelésével állnak helyükön és vezetik intézetüket. *Halmi* Miklós útját a vezérigazgatói székig eredmények és sikerek szegélyezik, az új pozició pedig csak kvalitásainak újabb fejlődését hozhatják meg, míg intézete csak régi és tiszteletreméltó szolgálatait honorálta, amikor nemcsak vezérigazgatóvá nevezte ki, de — Éber Antal utódává tette meg.

— **Sömjén Zsigmond kitüntetése.** A kormányzó *Sömjén* Zsigmondnak, az Első Magyar Gyapjúmosó és Finomposztógyár aligazgatójának a közgazdasági élet terén kifejtett működése elismeréséül *a magyar királyi kormánytanácsosi* címet adományozta. A kinevezés ténye méltó érdemeket jutalmazott és közgazdasági körökön túl is nagy megelégedést váltott ki a társadalom legszélesebb rétegeiben, ahonnan az üdvözlőiratok tömegét küldötték a kitüntetett aligazgatónak.

Koch Károly építi a Mabi kórházát. A *Mabi* háromemeletes kórházat és mellette gazdasági épületet épít a Péterffy Sándor-utca és Rottenbiller-utca sarkán vásárolt telken. A közel 3 millió pengős építkezésre zártkörű pályázatot hirdetett, amelyre a főváros minden jelentékenyebb építővállalkozója benyujtotta ajánlatát. A legolcsóbbak között szerepeltek sorrendben: a *Plánum Építő Rt., Koch* Károly építési vállalkozó és a *Fejér és Dános* cég. Mielőtt még a *Mabi* autonom hatáskörében döntött volna, megindultak a befolyásos közbenjárások, amelyek főleg a *Fejér és Dános* céget favorizálták. És sikerrel, mert a *Mabi* a munka elvégzésére a *Fejér és Dános* céget választotta ki. A megtörtént döntés után azonban valóságos fotballozás történt. A népjóléti minisztérium, mint felügyeleti hatóság, megsemmisítette a határozatot és döntésre a legolcsóbb vállalkozót ajánlotta. A *Mabi* ezzel szemben, mint autonom hatóság, ragaszkodott döntéséhez és azt újra felterjesztette a minisztériumba. Itt megint elutasították a határozatot és ez a játék még harmadszor is megismétlődött. Most végre aztán nyugvópontra jutott a kínos ügy. A *Mabi* hétfőn igazgatósági ülést tartott, amelyen *végérvényesen a Koch Károly céget bízták meg az építkezés végrehajtásával, amelyhez a népjóléti minisztérium is megadta előzetes jóváhagyását.* A *Plánum* különböző formahibák miatt maradt ki a versengésből. A *Koch-cég* a munkálatokat már a legközelebbi napokban megkezdi. A *Fejér és Dános* cég most azzal igyekszik kárpótolni magát, hogy végre elnyerje koncesszióját a régen tervezett *dunai tánclokálra*, amelyet egy uszályhajón akar berendezni. A közbenjárók már kilineselnek ebben az irányban a városházán.

Az Első Budapesti Gőzmalmi Rt. igazgatósága elhatározta, hogy ezévi rendes közgyűlését február 27-én fogja megtartani. A súlyos viszonyok dacára a vállalat mérlege csekély nyereséggel zárult, melyből azonban az igazgatóság *osztalék fizetését nem javasolhatja.*

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KŐVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

Klassohn Gyula
Budapest
Telefon 53-7-57
a Neményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: Budapest, V., Berlini-tér 2.
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: Nagykovácsi

HIRSCH LÁSZLÓ
UT-, VASUTÉPÍTESI ÉS KÖVEZÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, I., ELEK-UTCA 9/a. TELEFON: 69-5-45

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Gallina tanácsnok, racionalizálási biztos hétfőn megkezdte munkáját

Gallina Frigyes tanácsnok, racionalizálási biztos speciális megbizatása *hétfőn, 15-én reggel életbelépett.* Az elnöki ügyosztály ügyeinek vezetését már szombaton átvette *Felkai* Ferenc dr főjegyző, az ügyosztályvezető eddigi állandó helyettese.

Az elnöki ügyosztály belső életében tulajdonképpen nem történik látható változás *Gallina* tanácsnok kikapcsolódásával, mert minden a helyén marad és mindenki folytatja régi ügykörét. *Gallina* tanácsnok kapcsolata sem szünik meg teljesen az ügyosztállyal, mert régi dolgozószobájában folytatja új munkáját. A közigazgatás racionalizálásának nagyjelentőségü és igen komoly feladatot jelentő munkájában *Gallina* tanácsnok segítőtársa *Flaxmayer* József dr. tanácsjegyző lesz, aki hosszú ideig a szociális ügyosztály akcióinak központi irodáját vezette elismerésreméltó rátermettséggel, majd átmenetileg a főpolgármesteri hivatal titkári teendőit látta el.

Gallina Frigyes tanácsnok, mint racionalizálási biztos, *teljes puvoárt, ügyszólván kitöltetlen fehér lapot kapott,* s a polgármester megbízást tartalmazó dekrétuma csupán a fő irányelveket szögezte le. Teljesen a racionalizálási biztos belátására és elgondolására van bízva, hogyan fog hozzá a sokoldalú, nagy körültekintéssel, alapos megfontolással és nem egy esetben diplomáciai tapintattal járó munkához. A polgármesteri utasítás irányításul csak annyit mond, hogy a racionalizálási biztos részlet-javaslatokat is tehet és azokat mindenkor a csoportvezető alpolgármesterek előzetes approbálása után kell bemutatnia a polgármesternek.

A főváros racionalizálási biztosa ugyan teljesen elzárkózik minden felvilágosítás és programadás elől, de annyi biztos, hogy már kész haditervvel fog hozzá a munkához.

A legelső feladat és *a munka kiindulópontja a mostani állapot pontos és részletes megállapítása,* papírrarögzítése lesz. Azután következik sorra az összes hivatalok helyzetének, munkájának és teljesítményének megvizsgálása. A polgármester felhatalmazta a racionalizálási biztost, hogy az összes hivatalokban joga lesz megjelenni, megfigyeléseket végezni, vizsgálatokat folytatni, adatokat bekérni, minden szükséges felvilágosítást megszerezni és utasította a hivatalfőnököket, hogy minden tekintetben álljanak rendelkezésére, hogy munkáját minél eredményesebben végezhesse.

A *Fővárosi Hirlap* tudósítójának értesülése szerint *a közigazgatás gépezetének vizsgálatát a racionalizlás biztosa a külső hivatalok megvizsgálásával kezdi el és hamarosan hozzáfog a kerületi közigazgatás tanulmányozásához,* az ott szükségesnek mutatkozó változtatások, reformok javaslatának kidolgozásához s ha ezzel elkészült, akkor kerül a sor a központi közigazgatásra.

Gallina tanácsnok megbízása a polgármesteri határozat szerint hat hónapra szól. Előre bizonyos azonban, hogy ezt a hatalmas munkát *augusztusig befejezni nem képes és még legalább további félévre lesz szüksége* ahhoz, hogy a végleges racionalizálási javaslatot elkészíthesse.

A szerdai közgyülés napirendje. A törvényhatósági bizottság szerdai rendes közgyülésén mindössze három ügy szerepel a napirenden: a múlt évről 1932-re fenntartandó költségvetési hitelek engedélyezése, a Horthy Miklós-közkórház ügye és a kéményseprő munkakerületek módosítása, összesen 1,947.704 pengő az a hitel, amit különböző címeken át kell hozni a múlt esztendőről az idei költségvetési évre, hogy a már megkezdett munkákat be lehessen fejezni. Ilyen kiadások a következők: A *központi csatornaszivattyútelep* gépkicserélési munkálatainak befejezésére kell 30.700 pengő, az új *városfelmérés* előmunkálataihoz 50.000 pengő, *városrendezési* célokra, *kisajátításokra* 172.203 pengő, megkezdett *templomépítések* befejezésére, orgonák rendbehozatalára 185.000 pengő, a *helyiérdekü* folytatólagos építésére 16.176 pengő; *különböző iskolai építkezésekre* 606.266 pengő; a *vegyészeti* intézet, *vásárcsarnokok, piacterek, fedettvásárok* fenntartására és rendezésére 106.725 pengő, *szeretetotthonokra* 830.634 pengő. A szerdai közgyülésen választják meg a főváros új felsőházi tagjait, 7 rendes és 7 póttagot és ekkor töltik be a *Buday* Dezső halálával megüresedett törvényhatósági bizottsági örökös tagsági helyet. A közgyülésre 11 interpellációt is bejegyeztek.

Gaár Vilmos ünneplése a Belvárosi Körben. A *Belvárosi Polgári Kör* kedden este ünnepi vacsorát rendezett, amelyen *Gaár Vilmos* dr., ny. kir. kúriai bíró, felsőházi tag, székesfővárosi örökös bizottsági tag, a kör tiszteletbeli elnökének életnagyságú arcképét a megjelent nagyszámú körtagok jelenlétében leleplezték.

Uj tanácstagok a Fővárosi Közmunkatanácsban. A polgármester értesitette a fővárosi közmunkák tanácsát, hogy a tanácsban sor szerint megüresedett és a főváros által betöltendő három tagsági helyre *Wolff* Károly dr.-t és *Plathy* György dr.-t választották meg újra, az elhúnyt *Buday* Dezső helyére pedig *Harrer* Ferenc dr. került rendes tagként.

A főváros a kormány kórházrendeletének végrehajtási utasításán változtatásokat tart szükségesnek. Szombaton délben érkezett le a városházára a kormány ismeretes kórházrendeletének többször megsürgetett végrehajtási utasítása, amely az összes részletkérdésekre kiterjed. A főváros szempontjából ennek a végrehajtási utasításnak a megjelenése azért volt különösen sürgős, mert ennek az alapján készitik el a székesfőváros új kórházi szabályrendeletét és ennek az ismeretében lesz módja a fővárosnak az Országos Társadalombiztosító Intézettel már megkezdett tárgyalásokat perfektuálni. Az OTI-val, — mint annakidején a *Fővárosi Hirlap* megírta, — olyan irányban indultak meg beható tárgyalások, hogy a Pénztár bizonyos átalányösszeget fizet a fővárosnak évente, illetve az előző évek statisztikai adatainak ismeretében bizonyos ágyszámot foglal le magának s az azokért járó ápolási díjat az egész éven át fizeti. *A végrehajtási utasítás nem végleges,* hanem voltaképpen tervezet, amelyet most tulajdonképpen azért küldtek le a városházára, hogy az önkormányzat megtegye rá a véglegesítés előtt a maga észrevételeit. A főváros vezetősége igen sürgősen megadja a választ és véleményadásra szólította fel a közkórházak igazgatóit, azonkívül a közegészségügyi bizottság is behatóan foglalkozott a tervezettel, amelyről *megállapították, hogy azt a székesfőváros speciális viszonyainál fogva a budapesti közegészségügyi intézményekre alkalmazni változatlanul nem lehet, hanem igen lényeges változtatásokat tartanak szükségesnek.* Az errevonatkozó válaszfeliratot még e héten fel is küldik a kormánynak.

— Gundel Károly ünnepe. Az elmúlt napokban megható ünnepség keretében ünnepelte *Gundel* Károly, a fővárosszerte köztiszteletnek és szeretetnek örvendő nagyvendéglős és felesége, házasságuk 25 éves jubileumát. A Hermina-úti kápolnában *Mihalovics* Zsigmond pápai kamarás emelkedett beszéd kíséretében adott újabb áldást az ezüstmennyegzőjét ünneplő házaspárra. *Gundel* Károlyt családi ünnepe alkalmából mindenfelől elhalmozták üdvözlő levelekkel és gratulációkkal.

Százhuszra emelkedett a fővárosi iskolák száma. Nemrégiben adták át rendeltetésének a főváros két új iskoláját, az *I., Németvölgyi-úti* és a *X., Iház-utcai* elemit és ezekkel a fővárosi elemi iskolák száma százhúszra emelkedett. Az iparostanoncok száma az idei ikolaévben 14.781-re apadt le és az egyes iskolák elnéptelenedése folytán *több inasiskolát meg kellett szüntetni,* illetve más iskolával összevonták. A szegénysorsú elemi iskolások részére újból 7300 tankönyvet vásárolt a főváros, úgy hogy ezzel és a korábbi tankönyvkészlettel sikerült *az összes ingyentankönyv igényeket kielégiteni.* A fővárosi iskolákba összesen 105.894 tanuló jár.

A községi egységes párt társasvacsorái. Az *óbudai egységes párt* nagyszabású társasvacsoráján *Andréka* Károly dr. h. főkapitány, elnök, szívélyesen üdvözölte *Petracsek* Lajos orsz. képviselőt és *Szombathy* Kálmánt, a budai egységes párt ügyvezető elnökét, akik nagy tetszéssel kisért beszédben az általános politikai helyzettel és a pártszervezetek kiépítésével foglalkoztak. *Orava* Zsigmond fővárosi bizottsági tag, *Martin* János, *Nagyőszi* Ferenc és *Philipp* Kálmán szólalt még fel a vacsorán, amelyről táviratilag üdvözölték *Kozma* Jenő pártelnököt. — *A ferencvárosi egységes párt* Corvin-kávéházi vacsoráján *Fülöp* Gyula dr. *és Székely* István köszöntette *Usetty* Béla orsz. képviselőt, aki a Tyler-jelentés kapcsán hangsúlyozta, hogy az állami költségvetés redukciójának nem szabad a fogyasztóképesség további csökkentésével és minden közmunka megakadásával járnia, az üzemek lebontásánál pedig ügyelni kell arra, hogy közvagyont ne romboljunk és a munkanélküliséget ne növeljük.

VIGADÓ-KÁVÉHÁZ
V., Deák Ferenc-utca 2.
*
VIGADÓ-KIOSZK
V. kerület, Vigadó-tér.
Tulajdonos: BABÓCSY LŐRINC

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS Rényi Károly
A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 2. szám
Fennáll: 1768 óta Telefon: Aut. 893-24
Szépirodalmi és tudományos művek minden nyelven. — Szakkönyvek
Kényelmes fizetési feltételek

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-utca 2.

Leukoplast
magyar gyártmány

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 436—53

TUNGSRAM
S 410
4 VOLTOS ÁRNY. RÁCSU NAGYFREKVENCIA
LD 410
4 VOLTOS DETEKTOR
PP 610
6 VOLTOS SOKSZOROS VÉGERŐSITŐ
EGYENÁRAMU HÁLÓZATI SZÉRIACSÖVEK RÉGI KÉSZÜLÉKÉNEK UJ ERŐT ADNAK

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Közlekedési jelzőoszlopok szállítását: Kellner és Sándor 8000.

Kórházi vaságyak és egyéb vasbútorok szállítását a Maglódi-úti kórház részére: Vass és Kovács 25.878, Kellner és Sándor 13.360, Palágyi és Társa 1752, Hikker Gyula 1952 pengő vállalati áron.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

LINOLEUM

NEUMAYER LIPÓT UTÓDA

BUDAPEST, VI., ANKERKÖZ 2. ALAPÍTÁS ÉVE: 1895. TELEFON: AUT. 105-46.

RAJZOLÓPAPIROK

rajzeszközök

nagy választékban, legolcsóbban

ENGEL KÁLMAN Budapest, V., Kiotild utca 3. Telefon: 28—1 46.

Hyperol szájvíz-tabletták

ideális száj- és toroköblögető

Kemény Sándor

okl. mérnök, építőmester

Bpest, V., Pannonia-utca 46 Telefon: Automata 926-24

Alapíttatott: 1880.

HELLE ANTAL

Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS

Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.

Rákospalota, Bocskay-utca 124.

Telefon: Aut. 952—89.

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, VI., Lőportár-utca 9—11 sz. Telefon: Automata 923—24

GYÁRTMÁNYAI:

Szikvízgyári berendezések, szénsavfürdőkészülékek. Bor- és sör kimérőkészülékek, jégszekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések; mosó- és vasalógépek. Fémtömegcikkek. Folyékony szénsav

Kútépítési és Mélyfurási vállalat

Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69

Telefon: 57—9—38.

Próbafurások, artézi kutak, szűrőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

Az összes márkás hálózati **Rádiók 5.— P.** havi részletiől fölfelé

Bronzcsillárok már 10.— P.-től

DOKUPIL GYULA gépészmérnök

elektro- és rádiotechnikai vállalat

Budapest, IX., Üllői-út 1. Tel.: Aut. 863—27.

Pichler és Társa

TŰZELŐANYAG NAGYKERESKEDŐK, BUDAPEST

Telep és iroda: III., RUPP IMRE-UTCA 10. Telefon: Aut. 626-28

SZÁLLÍT: Száraz tűzifát, felapritva és hasábban, belföldi és porosz szenet, gázgyári avagy porosz bánya-kokszot nagyban és kicsinyben, háztartási, ipari és mezőgazdasági célokra.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI

KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA

VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

PROCZELLER BÁLINT

kövező, útépítő és burkoló vállalkozó

Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

The Neuchatel Asphalte Company Limited Budapesten

Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 213—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Matheides Dániel teherfuvarozási vállalkozó

Butor- és mindenneműszállítás

Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 19. Tel.: J. 351-50

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.

Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám

Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.

Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép

Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.

Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme

HARMATVIZ

A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize

Kapható mindenütt! ● Telefon: Automata 530—03.

CORDATIC

a tökéletes autópneu

Főelárusítás:

BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

Singer József

Fatermelő, tűzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú

Telefonhívó: József 311—19. szám.

Kiváló üzemanyag készletem legolcsóbb napi árakon Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

Alégzőszervek bántalmainál

Asthma Emphisema esetén

biztos gyógyulást nyújt a

SZT. GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ

legtökéletesebb berendezésű inhalatóriuma és pneumatikus kamrája.

Szigetelő- és Asfaltipar

Fried Miksa okl. mérnök

Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.

Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás. Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

HORVÁT A.

PAPIR ÉS ÍRÓSZER

BUDAPEST, IV., KÁROLY-KÖRÚT 30

TELEFON: AUT. 893-91

BRIXOL MŰVEK BUDAPEST

VILÁGSZABADALMAZOTT FERTŐTLENITŐ-, ILLATOSITÓ- ÉS SZAGTALANITÓ-VEGYICIKKEK GYÁRTÁSA

BUDAPEST, VI., LÁZÁR U. 13 GYÁR: VII., GIZELLA ÚT

Testvértelepek: Wien, Berlin, Prag, Kopenhagen, Amsterdam, Roma, Bielsko, Timisiora, Vrsec. Telefonszám: Aut. 158-23

KISS JENŐ

okleveles mérnök, építési vállalkozó

Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám

Telefon: Aut. 150-81

SCHÄFFER KÁROLY

OKLEVELES MÉRNÖK

Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester

Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

KÚN SÁNDOR

festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára

BUDAPEST, IV., Ferenc József-rakpart 18

Telefonszám: József 361—23

SALY ÁRPÁD

ny. min. osztálytanácsos

tüzifa- és szénnagykereskedő

BUDAPEST

Belső iroda: Horthy Miklós-út 29. szám. Tel.: 690—01 és 680—99. Külső iroda és csúzda: I., Kelenföld, Budaörsi-út 56—58 Tel.: 686—15.

Dunakavicsot és Dunahomokot

szállít kocsifuvarban és vasuton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról és Mohácsról

FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és Gőzhajózási Vállalat

Budapest, VII., Károly-körut 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság

Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913-12

Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállít kavicsot, homokot, követ, teglát, szencsúzdakról szenet, kokszot, fát stb.

MOTTL ÉS SERÉNY

SZOBRÁSZOK

MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK

BUDAPEST, VII., EGRESSY ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

Széchenyi Gyógyfürdő

(a Városligetben)

Thermálfürdők, kálsa szénsavas, lazac, lázfürdők és egyéb gyógyintézetek.

TÖRÖK és JUHÁSZ FESTŐIPARI VÁLLALAT

BUDAPEST, VI., Petneházy-u. 44

Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, bútormázoló és fényező munkát

TELEFON: Aut. 907-03

Közúti gőz- és motorhengerelést vállal

WOLFF ERNŐ

Budapest, I., Kelenföldi-út 1

Sürgönycím: WOLFFEKE

TELEFON: 59—9—68

BAUER ÉS RÁCZ

Uj és használt zsákok

Ponyvák, zsinegáruk

Zsák- és ponyvakölcsönzés

Tel.: Aut. 173-47. Budapest, V., Csáky-utca 16. sz.

KOVÁCS LAJOS

vésnöki műintézete és ruggyanta bélyegző üzeme

Budapest, VII., Károly-körut 7

Telefon: József 362—00. szám.

Butort részletre is

legolcsóbban TOMORYNÁL vásárolhat. Veres Pálné-utca 7.

Köztisztviselőknek kivételes kedvezmény.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen bérkompressort**

LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó.

Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

PÉRY DEZSŐ

OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER

BUDAPEST,

I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51.

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket

Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát

Telefon: J. 415—07 Alapítva 1838-ban

Hauschild Albert

Budapest, VII., Károly-körút 15. szám

382

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 február 24. — 8. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

A gyorsütemü építkezés

Az *Egységes Községi Polgári Pártban* az elmult héten egy igen tekintélyes deputáció járt. Igen tekintélyes, mert a főváros derék, szorgalmas, munkára és adófizetésre mindenkor kész polgáraiból állott. Minden tiszteletet és megbecsülést megérdemlő iparosok, akiknek ősei és ők maguk is felépitették ezt a várost és akik mióta városok, vagy város áll a Duna két partján, legelsők voltak a közterhek viselésében. Az épitőiparosok állapitották meg, — bizonyára komoly és mélyenjáró megfontolás után, — hogy a *magasépités*, helyesebben a magasépitési ügyosztály tevékenysége körül bajok vannak. Az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke szárszázalékos orvoslást igért és mi örömmel állapitjuk meg a tényt, hogy amig más pártok felfujt és hajánál fogva előráncigált ügyek körül botrányokat rendeznek, addig ez a-párt minden igyekezetével a polgárság sérelmeinek eliminálásával, a városi adminisztráció hibáinak — tegyük hozzá *szarvas*-hibáinak — és felháborodást keltő tényeinek jóvátételével foglalkozik.

Mi az épitőiparosoknak azt a megállapitását, hogy a magasépitési ügyosztály tevékenysége körül bajok vannak, elfogadjuk. Annál is inkább, mert éppen a *Fővárosi Hirlap* mutatott rá elsőnek ezekre a feltétlenül rosszvért szülő, egy kis — egész kis — jóakarattal elkerülhető tényekre, amelyek az iparosok nagy tömegeit igen súlyosan érintik, de amelyek a főváros mai ügyvitelébe, sőt talán vezetőségébe vetett bizalmat is megrendítik.

Hiába látunk mi a főváros élén egy, a polgári erények tömegével megáldott főpolgármestert, egy melegszivü, a szociális igazságokért lelkesedő, a lelki tisztaságban excelláló polgármestert, hiába látunk jóakaratot minden vonalon, ha nem tudunk kiállani és nem tudjuk megvédeni az olyan eseteket, mint a bihariúti szükséglakások vállalatbaadásának megvédhetetlen eljárása. Ha a közönség példás rendesinálást nem lát a magasépitési ügyosztály rokonszenvének és különvéleményének megszabályozása körül, akkor az egész városi adminisztráció kerül bele ismét a közvélemény ellenszenvének kellemetlen atmoszférájába.

Mert érdemes ennek a bihariúti esetnek az elemzése.

Mindenekelőtt egy dolgot kell megállapitani. Olyasmit, amihez csak józan ész és egészséges logika kell. Minden szakszerüség nélkül. Igen szimpla matematikával meg lehet ugyanis állapitani, hogy *Wossala* tanácsnok úr kalendáriumi tudása igen rossz lábon áll, ha számos kiváló cég mellőzésével, sundam-bundam kéz alatt a *Márkus* Lajos cégnek juttatta a 380.000 pengős munkát, mert az már bebizonyitotta „az ilyen gyorsütemü munkára való rátermettségét". *Wossala* tanácsnok úrnak tényleg lehetnek tapasztalatai az egyébként bizonyára kifogástalan cég tevékenységéről, hiszen az a mai nyomoruságos időben tiz hónap alatt hatszázezer pengőnél jóval nagyobb megrendeléshez jutott. De más nagy és talán nem kevésbé kifogástalan cég is akadt volna, ha versenytárgyalást hirdetnek és más cég is tudott volna hasonlóan *gyorsütemü* lenni. Ám itt a kalendáriumi kérdés: mi az ördögnek volt szükség erre a szörnyü gyorsütemüségre *(nem a vállalatbaadás,* hanem az épitkezés gyorsütemüségéről beszélünk!), amikor szakemberek szerint a Márkus cég minden gyorsütemüsége mellett is vigan fog már illatozni az ibolya és a gyöngyvirág, mikorra a *szükséglakások* felépülnek. A szükséglakás épitése lehet életbevágóan sürgős ősszel, kora télen, de miért volt szükség a budapesti ipart legázoló és kisemmizö „gyorsütemüség"-re akkor, amikor még a gyertyaszentelői medvelegenda szerint is már vigan tavaszodik, amikor a főváros a Márkus cég odaadó segedelmével *szükség*lakásokat nyujthat a szegényeknek a tél fagya ellen.

Ezt a kalendáriumi játékot nem hajlandó az épitőiparosság tudomásul venni és akceptálni. Most már arra sem kiváncsi senki, hogy a március tizediki dátumra elkészülnek-e a gyorsütemü szükséglakások. Ha nem készülnek el, a polgármester hivatása lesz a vis majorral való kisérletezés kiméletlen visszaverése.

Itt most már sokkal nagyobb dologról van szó! Arról, hogy *a főváros magasépitési ügyosztályának „gyorsütemü" tevékenységét meg kell lassitani. De olyan alapozan és olyan komoly garanciák alkalmazásával, hogy az épitőipar bizalma tökéletesen helyreálljon.*

Keresztes-Fischer Ferenc dr.

belügyminiszter nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

a budapesti ivóvíz elodázhatatlan megtisztításáról, a szabálytalanul működő kártyaklubok és a túltengő lokálok további megrendszabályozásáról

Több, mint három éve, hogy *állandósultak a panaszok a budapesti ivóvíz egyrészének tisztátlansága miatt.* Mindenki tudja, hogy ez a kifogásolt viz az egészségre nem ártalmas, csak visszataszitóan gusztustalan és joggal kiváltja azt a hangos követelést, hogy végre tiszta viz álljon a milliós lakosság rendelkezésére. A fővárosvezetősége már évekkel ezelőtt elhatározta, hogy a viz tisztitására megfelelő készülékeket fog felállitani. A kérdés tanulmányozására annakidején szakbizottságot küldött több külföldi városba, amely a helyszinén szerzett adatokat az ott bevezetett viztisztitó eljárásokra vonatkozólag. A bizottság több vizmüvet külföldi városban forduit meg és ezek között a szennyezett viz megtisztitására legmegfelelőbbnek az *aussigi* eljárást találta. Az ott alkalmazott és szabadalmazott szürőkészülék mintájára Budapesten is felállitottak egy itt gyártott apparátust, amely

a próbákat a legnagyobb sikerrel kiállta.

Közgyülési felhatalmazás alapján a város vezetősége aztán elhatározta, hogy három ilyen készüléket szerez be, amelynek költségeire a Vízmüveknél 800.000 pengőt tartalékba is helyeztek. Budapest közönsége most már örömmel várta, hogy belátható időn belül tiszta viz fog rendelkezésére állni. A viz azonban, sajnos, még mindig szennyezett, a Vízmüvek igazgatóságának ama érthetetlen magatartása miatt, hogy

új eljárással akar egy vizszürőszerkezetet megkonstruálni és ezzel szándékozik azután a kisérleteket megkezdeni.

Ez a tétova eljárás azonban nem vezet ahhoz az óhajtott célhoz, hogy végre a budapesti viz minél előbb megtisztittassék és ezért

viléz Keresztes-Fischer Ferenc dr. belügyminisztert

kérdeztük meg, hogy legmagasabb őrhelyén nem szándékozik-e elhatározóan közbelépni, hogy a főváros közönsége végre elérje kivánatos célját: a tiszta vizet.

A belügyminiszter a következő nyilatkozatot adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az elmúlt hetekben foglalkoztam a budapesti ivóvíz problémáival és arra a kérdésre, hogy mikorra várható a felmerült panaszoknak a kiküszöbölése, a város intéző uraitól azt a választ kaptam, hogy

tavaszra véglegesen tiszta vizet fognak a fővárosi vízmüvek szolgáltatni.

Mindenesetre érdeklődni fogok a dolgok jelenlegi állásáról. Én bizom a főváros vezetőségének abban az elhatározásában, hogy

ezt a nagyfontosságú kérdést tovább elodázni nem engedi.

Hogy a Vízmüvek igazgatósága részéről történtek-e kisérletek más megoldásra, azt nem tudom, de nem tartom kétségesnek, hogy a város vezetői minden körülmények között a leghelyesebb és legmegfelelőbb módszert fogják alkalmazni.

Ez alkalommal szóvátettük a belügyminiszter előtt, hogy újabban ismét szervezkednek a nyomor vámszedői és hangzatos címek alatt klubokat és egyesületeket alakitanak, hogy ott szerencsejátékra adjanak alkalmakat. — Lesz-e folytatása a kártyabarlangok és más, a közerkölcsiséget mélyen sértő *lebujok* megrendszabályozásának, — kérdeztük — és tovább folytatódik-e a szigorú ellenőrzés?

— A kártyaklubok fokozatos ellenőrzésére irányuló intézkedésemet folytatom. *Szigorú rendelkezést adtam ki erre vonatkozólag.*

Az illetékes közegek továbbra is lerazziázzák a gyanús, kétes, vagy panaszra okot szolgáltató klubokat

és ott, ahol üzleti jellegü kártyaüzelmekre bukannak, azokat a helyiségeket *kiméletlenül becsukatom és beszüntetem.*

Ebben a kérdésben — ismétlem — nem ismerek elnézést.

Ha a megszüntetésre az ok fennforog, akkor nem habozok azonnal kiadni a megfelelő rendelkezéseket.

— Ami a sötétben élősködő *lebujok* dolgát illeti, kiadott rendelkezésem ezeknek a lerazziálására is vonatkozik. Nagyon természetes azonban, hogy a kontrollálás munkája nehéz. Éppen ezért

a közönség segitségét kell az ilyen helyiségek kikutatására és megfigyelésére igénybevennem.

Én magam — de minden erre illetékes közeg is — szivesen veszek olyan bejelentést, amelyek a titkos helyiségekre és az ott folyó üzelmekre vonatkoznak.

A nehéz gazdasági viszonyok között a vállalkozási kedv keresi az olyan specialitásokat, amelyek lehetnek érdekesek, de biztonsági szempontból a legnagyobb veszélyt rejtik magukban. Az utóbbi időben különböző érdektársaságok alakultak azzal a groteszk elgondolással, hogy a rakpartok előtt megerősített *dunai pontonokon mulatóhelyeket* rendeznek be és ehhez kérik a főváros tól a szükséges hatósági engedélyt. Megkérdeztük a belügyminisztert, hogy a maga részéről hozzájárulna-e egy ilyen kockázatos terv megvalósitásához, amire a következő választ kaptuk:

— Nem akarok a közbenső hatóságok állásfoglalása elé vágni. Ez nem volna helyénvaló részemről, érdemleges választ tehát nem adhatok. Csak annyit mondok, hogy

mindenesetre feltünően kirivó volna az, hogy a mai válságos nehéz időkben új mulatóhelyeket létesitenének,

akár szárazon, akár pedig a vizen.

*

Amint látható, *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter mindenre kiterjedő figyelemmel foglalkozik a főváros ügyeivel és gondos éberséggel őrködik azon, hogy a nagy és kis problémák helyes mederben kerüljenek megoldásra.

Osztatlan örömmel fogadta Budapest társadalma a belügyminiszternek azt a rendelkezését, amelyiket a *kártyabarlangok* megrendszabályozására léptetett életbe.

Kelenföld állomás helyett: Budapest-Fürdőváros pályaudvar

Ujból előtérbe került a fürdőváros terve, amelybe a lágymányosi keserűvíz-forrásokat is beillesztik

Egy negatívum hozta ismét előtérbe a Budapest-fürdőváros gondolatát, abból az alkalomból, hogy *a fővárosi fürdők bérletére tett ajánlatokat a polgármester és a törvényhatósági tanács egyhangúlag visszautasította.* Az élelmes ajánlattevők kizárólag a maguk *üzleti előnyeit* keresték és természetes, hogy megvilágításukban *Budapest-Fürdőváros* szép eszméje csak másodrendü szempont volt. Kiderült, hogy a főváros vezetőségének kell továbbra is ébrentartania ezt az idegenforgalmi szempontból oly belátbatatlan perspektivájú elképzelést és ezért tartottuk szükségesnek, hogy véleményt kérjünk

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstagtól, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökétől, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nem lehet vita tárgya, hogy a fővárosi fürdőintézmények kifejlesztése és világhirűvé tétele csakis *a budai gyógyforrások környékén* vihető keresztül. *A Gellért-fürdő a maga pompás felkészültségével máris egyik bázisa Budapest gyógyfürdői jellegének,* amihez még csak az szükséges, hogy a Rudas-fürdőt modernizálják és általában gondoskodjanak a források feltárásáról és kihasználásáról, aminek sikerét a Hungária-forrás igazolja a legfényesebben. Mindezeken kívül komolyan számításba kell venni azt a területet, amelyik a kelenföldi pályaudvar mögött fekszik és amely

rendkívüli módon figyelemreméltó, a további tervek kiépítésénél.

Ennek a területnek a gyógyhelykarakterét szolgálja a *híres keserűvízforrás-csoport,* amelyeket gyönyörű dombvidék övez körül és így pompás miliője lehet az olyan fürdőtelepnek, amelyikből idővel *a magyar Marienbad, vagy Karlsbad kiépíthető.* További harmónikus kiképzést nyujt *a botanikus-kerttel* összefüggő megoldás, amely körül még ma sines tisztult helyzet. Köztudomású, hogy a Margitsziget tranzakciója idején a főváros kötelezettséget vállalt arra nézve, hogy az Üllői-út és Orczy-út sarkán fekvő füvészkert megszüntetése után *ezt az értékes parkot a Margitszigeten fogja életrekelteni.* Időközben ez a terv megváltozott és félő, hogy a botanikuskertet a mai Légrády-kert helyén létesítik, ami egyike a legszerencsétlenebb elgondolásoknak. Ezzel a területtel szemben fekszik ugyanis *az országos kikötő* és így idővel a Dunának innenső oldalán most a gyárak és ipartelepek keresnek elhelyezkedést. Önként kínálkozik tehát, hogy

az érdekes és szines botanikus-kertet a fürdőváros területtel összhangzásban kell létrehozni,

mert egy ilyen szép és változatos liget kitünően beilleszkedhetik a fürdőhely panorámájába.

— A lágymányosi forrásvizet ma üvegekben szállítják a világ minden részébe, mindezt azonban tökéletesíteni lehet, ha a kinesek kihasználására megvan a vállalkozási szellem. Hasonló példát kell követni nekünk is és utánozni a külföldi nagy fürdőket abban, hogy

a gyógyulást kereső közönséget a helyszinre kell csábítani és módot nyujtani arra, hogy kurájuk lefolytatására ott hosszabb időt töltsenek el.

Mulhatatlanul szükséges ehhez az is, hogy *a kelenföldi pályudvar mögötti városrészt már a leendő fürdő figyelembevételével szabályozzák* és ez indított arra, amikor erre vonatkozó javaslatomat az illetékes ügyosztálynak benyujtottam. Felfogásom szerint a városszabályozást már úgy kell előkészíteni, hogy *eredményesen alátámassza a majdani fürdővárost.* Idekapcsolódik a *Sós-fürdő* sorsa, amelyiknek szerepét feltétlenül ki kell bővíteni. Ez az intézmény mai helyén *már betöltötte hivatását,* környékét beépítették és az elkerülhetetlenné váló csatornázások a talajt annyira megzavarják, a hidrológiai viszonyokat annyira megváltoztatják, hogy *feltétlenül szükséges a megfelelő áttelepítés.* Ma a fürdő nehéz viszonyok között van és ha átmenetileg fenn is tartják, messzebbláto perspektivákba kell helyezni és a keserűvíz-forrásokkal együtt Budapest fürdővárossá úgy kiépíteni, hogy azok

valóban vonzóerőt gyakoroljanak a külföldi betegekre.

Megvalósítható a kelenföldi vasúti állomás helyett a *Budapest-Fürdőváros pályaudvar,* amelynek közvetlen közelében már szállodaépületek, sétányok sorakoznának, gyönyörű botanikus kerttel és ha mindehhez hozzávesszük azt, hogy a Budai Gazdálkodók Egyesülete gyümölcsfákkal fogja beültetni a környező kopár dombokat:

olyan hangulatos környékké alakul ez a vidék, amely méltán tud beilleszkedni a világhirű gyógyfürdők sorába.

— Mindehhez azonban az szükséges, hogy tervszerűen és a kellő időpontban történjenek meg az előkészületek. Ennek előfeltétele a városszabályozás gondos végrehajtása. Végzetes hiba lenne, — fejezte be nyilatkozatát, — ha minden előrelátás mellőzésével és rendszertelenül raknák le ennek a városrésznek az alapjait.

Előljárósági kirendeltséget állítanak föl a Lágymányoson

Ezt az átmeneti megoldást követi később az új kerületek megszervezése

Nagy feltünést keltett a *Fővárosi Hirlap* multheti számában *Keresztes-Fischer Ferenc dr.* belügyminiszternek az a nyilatkozata, amelyben kijelenti, hogy *feltétlenül ragaszkodik az új fővárosi törvényben megszabott négy új közigazgatási kerület megszervezéséhez.* Hangoztatta a közigazgatás legfőbb irányítója azt a felfogást, hogy a mutatkozó költségekkel szemben figyelembe kell venni a decentralizált közigazgatás előnyeit és azt a körülményt, hogy a különböző hatósági díjak és illetékek lerovása révén a szervezéssel járó kiadások egy része megtérül. A belügyminiszter határozott kijelentései, úgy látszik, nem tévesztették el hatásukat, mert az előljáróságok felállításának menetéről

illetékes helyen

a következő információt kaptuk:

— A fővárosnak teljesen kidolgozott terve volt az új törvény ama rendelkezéseinek végrehajtására, hogy *Lágymányoson, a budai hegyvidéken, Zuglóban és az Angyalföldön új közigazgatási kerületeket kell megszervezni* és a szükséges hivatalokat felállítani. Erre a célra

kétmillió pengőt irányzott elő a költségvetés,

ezt a jelentős összeget azonban a váratlanul fellépett nehéz pénzügyi viszonyok miatt mellőztük. Tökéletesen igaza van a belügyminiszter úrnak abban, hogy *a megnövekedett milliós főváros közigazgatása nehézkes* és az orvosszer valóban nem lehet más, mint a papiron már kicirkalmozott kerületek önállósítása. Ennek a pénzügyi vonatkozásai azonban még ma is olyan súlyosak, hogy csak átmeneti megoldással segíthetünk és ennek megfelelően

egyelőre csak ott állítunk fel hivatalokat, ahol a legsürgősebb segítségre van szükség.

A mai helyzetben vonatkozik ez elsősorban a *Lágymányosra,* ahol *körzeti megoldásra* gondolunk olymódon, ahogy azt az adóhivatalok is keresztülvitték. A közeljövőben elkészülő előterjesztés szerint *a Horthy Miklós körtéren kerületi előljárósági kirendeltség létesül,* amelyik szerény keretek között, néhány hivatalos helyiségben bonyolítja le a közönség ügyes-bajos dolgát. A tisztviselők létszámának szaporítására nincsen szükség, mert

az I. kerületi előljáróság megcsappanó munkaköre lehetővé teszi a felszabadult tisztviselők áthelyezését.

Másodiknak valószínűleg *Zugló* kerül sorra, ahol ugyancsak ilyen kirendeltség fog a közönség rendelkezésére állani.

*

Értesülésünk szerint ebben az évben feltétlenül megvalósul ennek a két kerületnek az átmeneti megsegítése és a jövő évben a további két új kerület közigazgatásának szétosztása következik. Uj előljárósági épületek felállítására most nem gondolnak az illetékes tényezők, ám ha a pénzügyi viszonyokban javulás mutatkozik, úgy *Budapest XI—XIV. kerületei valósággá válnak.*

Hasonlóan az állampénzügyi jelentéshez készítik a főváros kimutatásait

A januári jelentést a jövőheti tanácsülésen fogják tárgyalni

A törvényhatósági tanács egyik legutóbbi ülésén hozta azt a határozatot, hogy a pénzügyi osztály minden hónap eredményeiről készítsen teljes kimutatást és ezzel áttekinthető lehetőséget nyujtson az intézőszerv számára. A polgármester ennek megfelelően felhívta *Lamotte* Károly dr. tanácsnokot, a pénzügyi osztály vezetőjét, hogy intézkedéseit tegye meg és gondoskodjék a határozat végrehajtásáról.

Az új rendszerről

illetékes helyen

a következő felvilágosítást adták a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— A pénzügyi osztály már munkába vette a január havi kimutatás összeállítását és körülbelül

alkalmazkodik ahhoz a rendszerhez, amelyet az állampénzügyek helyzetéről havonta összeállítanak.

A januári jelentés nagyjából már elkészült, de a munkálatok menetét némiképpen az hátráltatta, hogy a *multévi zárószámadás hatalmas munkamennyisége megakadályozza a számvevőségeket e részletjelentés gyors elkészítésében.* Fokozta a nehézségeket az a körülmény is, hogy az üzemek és a részvénytársasági vállalatok most csinálják *az évvégi zárlatokat* és ezért pillanatnyilag nem tudtak megfelelő időt fordítani a januári jelentés feldolgozására. Az elmult napokban sikerült a még hiányzó adatokat összegyüjteni és így

a jövő heti tanácsülés napirendjén már szerepelhet a januári kimutatás

a főváros pénzügyi helyzetéről.

*

Az első jelentés elkészülte után most már nem lesz akadálya az új rendszer kialakításának, amely oly módon fog történni, hogy *minden hónap 15-ike táján a törvényhatósági tanács tárgyalás alá veszi az előző hónap pénzügyi eredményeit.*

VIGADÓ-KÁVÉHÁZ
V., Deák Ferenc-utca 2.
*
VIGADÓ-KIOSZK
V. kerület, Vigadó-tér.
Tulajdonos: BABÓCSY LŐRINC

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: Aut. 150 81

Szabad utazás a Lipcsei Vásárra
Lipcsei Tavaszi Vásár 1932.
Mintavásár március 12-ig.
Közelebbi felvilágosítást nyujt utiköltségre, lakásra, kedvezményes utazásra vonatkozólag a tiszteletbeli képviselő: Guhrauer Ottó igazgató, VI., Teréz körút 46. sz. Telefon: 23 9-81 naponként 15 óráig, szombaton 12 óráig. — Jelentkezés a különvonatra február 27-ig
Nagy Műszaki Vásár és Építészeti Vásár március 13-ig. Sporteikkvásár és Bútorvásár március 10-ig. Textilvásár március 9-ig.

Pesti kirakat

A hajdú és a polgármester

Majd ha egyszer filmen mutogatják azokat a forradalmakat, amelyek az emberi agyvelőben az egyén egy-egy cselekményét megelőzik, sok mindennek nyitjára jövünk. Teszem azt, megmutatja a mozivászon, hogy miként születik meg a parlamenti, vagy a közgyűlési botrány. Mikor és miért rendeznek, már akik rendeznek, botrányt: módfelett érdekelhetné a nagyközönséget.

Különösen, hogy miért?

Példának okáért, miért éppen azt a bizonyos ideiglenes hivatalnoki kinevezést és behelyettesítést tartották az urak a legalkalmasabb botrányfészeknek? Hát nincs ennél komolyabb sérelme Budapest lakosságának?

De általában semminek a *sikeres* elintézéséhez nem segít hozzá a botrány. Hát még, mikor az özönvíz fenyeget bennünket elnyeléssel? Ilyenkor az ember megpróbál kiúszni a partra, de nem csap botrányt a víz közepében. Vagy talán, amikor a családom éhezik, botrányesapással igyekszem őket jóllakatni? Nem, hanem lehajtom a fejemet a tenyerembe és gondolkodom, kétségbeesett, elkeseredett, fájdalmas gonddal, hogyan lehetne a gyerekeknek enni adni.

Sajnos, ők maguk álltak be a pesti kirakatba, ők telepedtek le a szégyenkőre hangjuknak olyan durvaságával, amilyet használni lehetett volna elvetemedett pernahajderekkel, de nem azokkal a kiváló funkcionáriusokkal szemben, akikkel a következő félórában már igen komoly tárgyalásokat folytatnak a zöld asztalnál.

Mert a botrányokat nem a felháborodás, hanem a politikai népszerűség hajhászása szüli. Ez az a csiklandós szerv, amely a pesti kirakatot csúnya, diestelen jelenetekkel tölti meg.

Ugyan lehet-e másnak, mint diestelen jelenetnek nevezni, amikor a kötelességét teljesítő, pártatlan tisztifőügyész felé azt kiáltják:

— *Ki maga nekem*?

Nem, ez nem Budapest népének a hangja, mert Budapest népe tudja, „ki neki" a tisztifőügyész: engedelmes, becsületes, odaadó, jó munkát végző szolgája, aki egy életen át bizonyította be, hogy érdemes tevékenységet fejt ki a főváros lakosságáért. De a hetyke bizottsági tag úr, aki csak „ki magá"-nak aposztrofálja a főügyészt, vajjon ő kicsoda?

Mit cselekedett ezért a városért?

És *a másik kőszívű városatya, aki a polgármestert hajdúval akarta maga elé állíttatni?*

Szörnyűség, hogy milyen kényurak, autokraták ülnek ebben a közgyűlésben, amely pedig *általános, titkos választójog alapján jött létre.*

El sem hinné az ember, hogy ilyen zsarnokok, középkori lovagok csúfítják ezt a demokratikus intézményt. Hajdúval hozatja maga elé a polgármestert és bizonyára lenéző, becsmérlő leszidás után várkastélyának börtönébe vetteti. Kétségbeejtő még csak el is képzelni, hogy a demokrácia kellős közepében fringiás, vaspáncélos lovagok mezitlábas fogolyként hajtsák maguk előtt Budapest székesfőváros polgármesterét.

Beszterce ostroma a főváros közgyűlésén!

Vajjon ki ez a marcona lovag, aki polgármestervért akar inni?

A demokrácia egyik népszerű képviselője, aki — sajnos — ma, mint látható, más húrokat penget, mint pengetett a választók előtt. Akkor még azt mondta, hogy az ő számára mindenki egyforma Istenteremtménye: *még a polgármester is.*

No de azóta nagyot fordult a világ kereke.

Polgár Henrik
fehérlémöntöde és fémkereskedés
Budapest, VIII., Mosonyi-utca 1.
Telefon: József 334—58.
Gyárt és állandóan raktáron tart: forrasztó-ónt, angol-ónt, csapágyfémeket és „Atocar" speciális autó és traktor csapágyfémet

BRIXOL MŰVEK BUDAPEST
VILÁGSZABADALMAZOTT FERTŐTLENITŐ-, ILLATOSITÓ- ÉS SZAGTALANITÓ-VEGYICIKKEK GYÁRTÁSA
BUDAPEST, VI., LÁZÁR U. 13 GYÁR: VII., GIZELLA ÚT
Testvértelepek: Wien, Berlin, Prag, Kopenhagen, Amsterdam, Roma, Bielsko, Timisiora, Vrsec. Telefonszám: Aut. 158-23

ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI. KERÜLET, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.
Sokszorositógépek
Összeadógépek
kézi és villanyhajtásra
Acél irodabutorok
TELEFON: 282—47

Kiállotta a legszigorubb kritikát a főváros költségvetése az országgyűlés hatos bizottsága előtt

Tárgyalások folynak az állami szinházak megsegítéséről — A főváros érdeke, hogy átvegye a bánhidai villamoscentrálét

A városházi adminisztrációt most nagymértékben igénybeveszi az a tárgyalás, amelyet *az országgyülési hatos bizottság* folytat a költségvetés megállapítására. Az elmult napokban ezeket az üléseket a városházán tartották meg azzal a célzattal, hogy a szükségessé váló felvilágositások és adatok könnyen beszerezhetők legyenek. A bizottság munkája nyomán olyan hírek terjedtek el, hogy *lényeges változtatások következnek be az előirányzatok számoszlopaiban* és ezért felmerült a szüksége a teljesen átdolgozott költségvetés előkészitésének. Ezt az eshetőséget tettük szóvá

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke előtt, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A törvényhozás részéről kiküldött bizottság a legnagyobb alapossággal és körültekintéssel vizsgálja a főváros költségvetését és minden vonatkozásban arra törekszik, hogy az a maga nagyvonalu célkitűzéseiben és törekvéseiben a legtávolabbról se haladjon más irányokba, mint azt *az állami érdekek* megkövetelik. Megállapithatom, hogy

a főváros költségvetése kiállotta a legszigorubb kritikát

és ezért azok a hírek, mintha lényegbevágó változások és törlések kerülnének végrehajtásra, *nem felelnek meg a valóságnak.* A munka gyorsan halad és bizonyos, hogy a jövő héten a hatos bizottságnak ez a programja befejezést nyer.

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy miként állanak azok a tárgyalások, amelyek *az állami szinházak és a főváros között óhajtanak méltányossági kapcsolatokat* teremteni. Ennek az előzményeiről már hirt adott a *Fővárosi Hirlap*, amikor közölte, hogy az állam a szinházi intézmények közüzemi tartozásainak elengedését, azok díjtalan szolgáltatását és a vigalmi adó mérséklését kéri.

— Tudomásom szerint — hangzott a válasz, — a tárgyalások *folyamatban vannak* és meggyőződésem, hogy sikerül is a méltányos plattformot megtalálni. Hallatlan érdekek fűződnek ahhoz, hogy

Budapesten a klasszikus és nemzeti müvészet magas kulturális szinvonalán változatlanul árassza a maga nevelő erejét

és ezért, ha megfelelő előterjesztés készül ebben az ügyben, *bizonyára nem lesz ellenvetés a tervezett megoldások miatt.*

Szóbahoztuk, hogy *a bánhidai elektromos teleppel még mindig nem véglegesitették az áramszolgáltatási szerződést*, sőt a tárgyalások elhúzódásával kell számolni.

— A dunántúli villamossági centrálét, — mondotta *Kozma* Jenő — annak idején azért épitették, hogy *a teljesen értéktelen belföldi széntermékekből villamos energiát állitsanak elő.* Magától értetődik, hogy a programba besorozták az egész Dunántúl villamoshálózattal való ellátását és Budapest igényeinek a kielégitését is. Ha most a hegyeshalmi vasútvonal elektrifikálásán kívül a többi elgondolások sem tudtak száz százalékig megvalósulni:

itt van a főváros a maga nagy fogyasztásával, amelyiknek érdemes tehát egy további energia-termelő állomással bőviteni eddigi berendezkedéseit.

Az évről-évre megújitásra váró ideiglenes egyezkedések helyett *sokkal helyesebb tehát, ha a főváros minden felszerelésével együtt átveszi a bánhidai telepet* és saját kezelésében gondoskodik ennek az üzemnek a további hasznositásáról. A főváros környékén számos olyan lehetőség kinálkozik, ami alkalmas az áramfogyasztás növelésére és ha a főváros kezében van az ország másik nagy erőműtelepe is, *úgy játszi könnyedséggel gondoskodhatik a folyton fokozódó igények kielégitéséről.*

*

Kozma Jenő kijelentette végül, hogy a lágymányosi választás eredménye számára nem hozott meglepetést, mert több alkalommal is hangot adott annak a jóslatának, hogy *az eddigi arányokban változás nem fog bekövetkezni.*

A Wolff-párttal való további együttműködés feltételeiről fog dönteni az Egységes Községi Polgári Párt legközelebbi értekezlete

A várospolitikai élet elmultheti krónikájának egyik kimagasló eseménye az a törvényhatósági közgyülés volt, amelyen *Budapest felsőházi tagjait* választották meg. El kell ismerni, hogy ez az aktus meglepetést hozott azzal az eredménnyel, amit *Láng* Lajos váratlan megválasztása jelentett, mint ahogy a várakozás ellenére alakult ki az *Egységes Községi Polgári Párt* sérelme, amikor *az eddigi három helyett kénytelen két felsőházi tagsággal megelégedni.* Ellenzéki oldalon természetesen mint nagy sikert, másik vonatkozásában pedig mint kudarcot tüntetik föl ezt az eredményt, holott *nem történt más, mint hogy az ellenzék nem tudott megegyezni az általa igényelt egy jelölt személyében és a különbözö paktumok, valamint az erők szétforgácsolása hozta azt a váratlan kialakulást, hogy a Keresztény Községi Párt négy, az Egységes Községi Párt kettő és a Demokrata párt egy felsőházi tagsághoz jutott.*

Tudni kell, hogy az ellenzék soraiban felszinen levő taktikátlan ellenszenv változatlanul fennáll és ez okozta, hogy

amig a szabadelvüpárt mindenáron Baracs Marcellt akarta erre a díszes méltóságra felemelni, addig a demokraták Láng Lajos mellett törtek lándzsát.

Pikáns érdekessége ennek a körülménynek, hogy *a Kassay Károly vezetése alatt álló párttöredék a Keresztény Községi Párttal kötött paktumot*, ám hogy a Wolff-párt részéről mennyire állták ezt a megegyezést, azt legjobban bizonyitja az a körülmény, amely *Baracs* Marcel részére összesen *33 szavazatot eredményezett.* A demokraták, Friedrichék és a szociáldemokraták *Láng* Lajos érdekében fogtak össze és sikerült is 86 szavazattal, *Glücksthal* Samu 72 szavazata fölött diadalmaskodni. Hozzájárult az eredmény ilyetén való kialakulásához az is, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* bizottsági tagjai közül *tizen maradtak távol betegség miatt* a mérközéstől és igy

Glücksthal Samu tiszteletreméltó személye lett áldozata a számok szeszélyes játékának.

Egészen más elbirálás alá esik az a magatartás, amelyet a Keresztény Községi Párt tanusitott a vele együtt többséget alkotó Egységes Községi Párttal szemben. Köztudomású, hogy a többségi pártok közül a Wolff-párt volt az, amely *hajlithatatlanul ragaszkodott négy felsőházi tagságához* és

Kozma Jenő minden érvelése ellenére sem volt hajlandó megelégedni a paritásnak megfelelő három helyel, amig a negyedik helyet az Egységes Községi Polgári Párt vezérének elgondolása szerint az ellenzéknek kellett volna juttatni.

Emiatt a merevség miatt végződött *eredménytelenül* a főpolgármesternél annakidején megtartott pártközi konferencia is. Ezen a megbeszélésen *Kozma* Jenő a legélesebben sikra szállott az ellenzék méltányos kivánságának honorálása érdekében, azonban minden kisérlet meddő maradt: *a Wolff-párt semmiképpen sem volt arra rábirható, hogy az ellenzék részére egyetlenegy felsőházi tagsági helyet is átengedjen.*

A szavazás úgy indult, hogy a többségi pártok pontosan az eddigi hét felsőházi tagra adják le szavazataikat, azonban a *Wolff*-párt egy része *Baracs* Marcelra szavazott, de mindannyian mellőzték *Glückstahl* Samu nevét és igy azután a végső összegezés *Láng* Lajost segitette a dicsőséghez. Kétségtelen, hogy a Keresztény Községi Párt nem tartotta be az eredeti megállapodást és furcsa taktikázásával felvetette azt a kérdést, vajjon

szabad-e a jövőben egyrészt a megállapodásokat sérthetetlennek tartani, másrészt, hogy a többségi kormányzás ilyen körülmények között nyugodtan vállalhatja-e az összhangzatos munkát.

Értesülésünk szerint az *Egységes Községi Polgári Párt legközelebbi értekezletén foglalkozik az ő t ért sérelemmel és bizonyos, hogy a további együttműködést a Wolff-párttal nagyfontosságú feltételektől fogja függővé tenni.*

Nem vezetik be az ablaküvegbiztosítást a fővárosnál

Az önbiztosítás rendszere kevesebb kiadással jár

A főváros kiadásai között évente igen számottevő tétel az, amit betörött ablakok *üvegezéséért* kifizetnek. Különösen sok ablak törik a kórházakban, az iskolákban és a különféle intézményeknél, ami nem is csoda, mert hiszen a főváros épületeinek több százezer ablakszárnya van. A mult esztendőben egy *hirtelen támadt jégeső a székesfővárosi közkórházaknak csaknem valamennyi ablakát betörte:* ekkor merült fel az a gondolat, hogy *biztosítás* révén kellene gondoskodni az üvegkárok megelőzéséről.

A kórházak gondnokainak és az egyes intézmények vezetőinek kimutatása alapján a közegészségügyi és városgazdasági ügyosztályok foglalkoztak az üvegbiztosítás ügyével. A kórházi gondnokok adatai alapján

a közegészségügyi osztály az üvegbiztosítás megkötése mellett foglalt állást,

majd végleges elintézés végett a városgazdasági ügyosztályhoz került a dolog, ahol újabb pontos számításokat végeztek, azután pedig *ajánlattételre szólították fel a budapesti biztosító intézeteket.* A pályázaton majdnem valamennyi intézet résztvett és a beérkezett ajánlatok alapján készítette el most a városgazdasági ügyosztály végleges előterjesztését. Az ügyosztály állásfoglalása a *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint elutasító. Kiszámították, hogy az ajánlatok szerint egyedül a kórházak ablakbiztosítása évi 20.000 pengőbe kerülne.

Olyan óriási összeg ez, amelynek kifizetésére még akkor sem kerülhet sor, ha a maximális üvegkárt veszik számítási alapul.

A városgazdasági ügyosztály szerint a biztosítás megvalósítása olyan kiadással járna, mintha minden évben betörne az ablakok legnagyobb része, ami pedig kizárt dolog. A városgazdasági ügyosztály egyébként ebben a vonatkozásban is

az önbiztosítás

álláspontján van és azt proponálja, hogy az intézmények és kórházak évenként tartalékoljanak bizonyos összeget saját budgetjükben ilyen célra és ez lényegesen kevesebb megterheléssel jár, mint a biztosítás.

Fontos változtatásokat kíván a főváros a kórházrendelet végrehajtási utasításában

Az egész országra szóló rendelet nincs tekintettel a főváros különleges viszonyaira

Megírta a *Fővárosi Hirlap*, hogy a kormány a kórházrendelet nemrégiben megjelent végrehajtási utasítását leküldte a fővároshoz, hogy a törvényhatóság tegye meg rá a maga észrevételeit. A végrehajtási utasítást a közegészségügyi bizottság keddi ülése tárgyalta le és megállapította, hogy

a kormányrendelet végrehajtási utasítása nincsen tekintettel a főváros speciális viszonyaira

és ezért feliratban kéri, hogy a rendeletet megfelelően módosítsák, illetve a székesfővárosra vonatkozóan különleges rendelkezésekkel egészítsék ki.

A főváros válasza most készült el és e héten küldi fel a polgármester a népjóléti miniszterhez.

— Általánosságban megállapíthatjuk, — mondja a főváros válasza, — hogy a 4000/1932 szám alatt kiadott rendelettervezet *úgy az új fővárosi törvény rendelkezéseit, mint a népjóléti miniszterrel és a pénzügyminiszterrel a fővárosi kórházi ápolási költségek rendezésére nézve kötött megállapodást figyelmen kívül hagyja* és a székesfőváros kórházait a vidéki, rendszerint kevés úggyal rendelkező kórházakkal egyenlő elbírálásban részesíti. A válaszirat rámutat például *arra az ellentmondásra,* mely abban nyilvánul, hogy a tervezet szerint mindenütt külön kórházi bizottságot kell egy-egy évi mandátummal alapítani. A fővárosi törvény szerint csak annyi szakbizottság lehet, ahány ügyosztály van, így tehát a törvény szerint lehetetlen ennek a kívánt bizottságnak a megalakítása.

A főváros kívánja az igazgatói hatáskör kiszélesítését is.

Speciális intézkedéseket kíván a *kórházi pénzkezelés* tekintetében és ragaszkodik ahhoz, hogy a rendeletet idomítsák *ahhoz a megállapodáshoz, amely a kormánnyal a székesfővárosi kórházakra vonatkozóan 1932 január 1-től számított 12 esztendő tartamára létrejött.* Ennek a megállapodásnak folyományaképpen a fővárosi közkórházak költségvetése 1932 január 1-től a községi háztartás szerves része. Megállapíttatott, hogy az államkincstár a betegápolási adóból mennyit enged át a fővárosnak és leszögezi, hogy a napi ápolási költséget szabadon állapítja meg. Ilyen körülmények között *a költségvetés felterjesztésének kötelezettsége a napi ápolási költség megállapítása szempontjából puszta formalitás, mert a népjóléti miniszter a megegyezés következtében a kiszámított napi ápolási költséget nem szállíthatja le, mivel ellenkező esetben az egész háztartási költségvetés egyensúlyát bontaná meg és megszegné a megállapodást.* Módosítani kívánja a főváros a *fertőző betegek* felvételére vonatkozó rendelkezést, *ápolási díjbehajtás-ügyekben a járásbíróság illetékességének kikötését kívánja,* preczirozza a *betegpénztárakkal* való viszonyt és hangsúlyozza, hogy

nem lehet különbséget tenni a biztosító intézetek betegei és más betegek között,

az egyenlő elbánás elve alapján.

Felsorolja ezenkívül a válaszirat mindazokat az eseteket, ahol a rendeletben a főváros különleges helyzetét félre nem érthetően ki kell domborítani. A főváros válaszirata a legközelebbi napokban valószínüleg *Salamon* Géza közegészségügyi tanácsnok személyesen viszi fel a minisztériumba.

Nehézségek vannak a városi házak bérleszállítása körül

Pénzügyi és szociális szempontok ütköznek össze a kérdés megoldásánál

A városi kislakásos bérházak lakói már az elmult évnegyedben mozgalmat indítottak bizonyos fokú bérmérséklés kieszközlése érdekében. A küldöttségek egész sora kereste fel *Sipőcz* Jenő polgármestert és *Schuler* Dezsőt, az illetékes tanácsnokot, akik nagy megértéssel is fogadták az elhangzott argumentumokat. *A szociálpolitikai ügyosztály már novemberben hozzá is fogott olyan kalkuláció elkészítéséhez, amely szerint eldönthető lenne, hogy a fővárosi büdzsé egyensúlyának veszélyeztetése nélkül mekkora volna az a maximum, amivel a kislakásos bérházak házbéreit mérsékelhetnék.* A szociálpolitikai ügyosztály elgondolása az volt, hogy

a kislakásos házak béreit olyan arányban csökkentik, amilyen arányban felemelik azoknak a régi lakásoknak a béreit, ahol a lakók az 1917-es alapon aránytalanul alacsony lakbért fizetnek.

Ilyenek a régi városi bérpaloták lakói, a Lipót-körúton, az alföldiutcai házesoportban, az üllőiúti régi bérházakban és a főváros egyéb különböző bérházaiban.

A szociálpolitikai ügyosztály a tervezetet bemutatta *Liber* Endre alpolgármesternek, aki úgy intézkedett, hogy elbírálás végett *a pénzügyi osztályhoz tegyék át.*

A pénzügyi osztály már nagyjában elvégezte a bérredukcióra vonatkozó számításokat és a *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint olyan

komoly aggályok merültek fel pénzügyi tekintetben, amelyek kétségessé teszik, vajjon a tervezett lakbér-redukció egyáltalán keresztülvihető lesz-e?

A pontos számszerű adatok még nem állanak rendelkezésre, de a kislakásos bérházak bérének 10—25 percentes redukciója *olyan nagy bevételi hiányt jelent a főváros háztartásában, amit a régi lakások bérének emelésével aligha lehet kiegyensúlyozni.*

A pénzügyi osztály javaslata egyébként még nem alakult ki ebben a kérdésben véglegesen és még mindig keresik a megoldási lehetőséget, hogy a fontos szociális enyhítést életbeléptethessék. A pénzügyi osztály javaslata rövidesen elkészül, azután a szociálpolitikai ügyosztály javaslatával együtt *a legközelebbi tanácsülések egyike elé kerül* s akkor végleg eldől, hogy *lesz-e májusra lakbérredukció?* A fővárosi kislakásos házak bére meglehetősen drága, az egyszobás-konyhás lakásért közel évi 600 pengőt fizetnek, ez az arány a kettőszobásoknál is, holott a lakások puhafapadlósak és fürdőszoba is csak kevésben van.

A lakbérredukció kérdéséről *Liber Endre alpolgármester* a következőket közölte a *Fővárosi Hirlap* tudósítójával:

— A székesfőváros vezetősége a legteljesebb jóindulattal foglalkozik ezzel a problémával és minden tekintetben átérzi, mérlegeli a kérdést. Sajnos,

igen nehéz a szociális és a pénzügyi szempontokat teljesen összeegyeztetni.

A szociálpolitikai ügyosztály tervezete most a pénzügyi osztálynál van, ott dől el, hogy mit és milyen arányban lehet e téren tenni.

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Parkettamunkát az Árpádházi Boldog Margit-plébániatemplomnál: Leseár David 2680,

Üvegesmunkát ugyanott: özv. Mihajlovits Györgyné 3597,

Lakatosmunkát ugyanott: Polgár Ignác 10.934,

Rabitzmunkát ugyanott: Wihart Ferenc 72.850,

Műkőmunkát ugyanott: Melocco Péter 42.801,

Sodronyhálómunkát ugyanott: Vass és Kovács 1565,

Mázolómunkát ugyanott: Szarvas István 1918,

Csatornázási munkát a Balkán-utcai szükséglakásoknál: Csépai Jenő 4953 pengő vállalati áron,

Kazánberendezési munkát a Maglódi-úti kórháznál: Orenstein és Koppel.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A székesfővárosi kislakásos bérházak és telepek karbantartási munkáira pályáztak: Bogyai Gyula, Tábori János, Gubicza Dezső, Sramek Ilona, Vavra Vilmos, Tost és Molnár, Solty László, Jonke Kálmán, Verhovszky Dezső.

25.000 kg. mosópor, padlófényesítő, viasz, stb. szállítására pályáztak: Krayer E., Sidol, Benes Vince, Hungária Műtrágyagyár, Meister, Hangya Ipar, Rajna és társa, Tróna, Kun Sándor, Victoria, Hochsinger, Pető Manó, Lessive Félix, Kéler Andor, Ponger Adolf Rasch, Báljint István, Fried Izsó, Antal Vilmos, Balassa, Grün, Heumann Lajos, Rebus, Nagy Gyula, Rosenbaum Vilmos, Phöbus műszaki, Clarus, Radó Vilmos, Titán és Tryosona.

A marhavágóhíd északi vásáresarnok részére szükséges magaspálya szállítására pályáztak: Bányagépek és mechanikai száll. ber. gyár rt. 8420, Wertheim F. és társa 10.363, Ganz és társa 11.080, Oerl Antal 11.122 Roessemann és Kühnemann 12.764 pengő.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a köztisztasági hivatal 600.000 m² makadámútnak olajjal való portalanításának elvállalására.

A bánatpénz tekintetében a fentebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a hirdetés megjelenésétől kezdve, naponta d. e. 12—2 órák között a köztisztasági hivatal igazgatóságánál (VIII., Kun-utca 8., I. em.) díjtalanul vehetők át.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1932. évi március hó 30-án (szerdán) d. e. 10 óráig** a köztisztasági hivatal igazgatóságánál (VIII., Kun-u. 8.) kell benyujtani.

Az ajánlatokat ugyanott és ugyanazon a napon d. e. 11 órakor bontják fel, amikor is az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1932 február 6.

A székesfőváros polgármestere.

Magyarország aranykoszorús mestere

Szlezák László

harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám

Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang

Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Wossala tanácsnok bűvészeti mutatványai:
a drágából olcsóbbat és a kevésből többet varázsol elő

Alku a versenytárgyaláson résztvevők kárára — A piarista-ház lebontásának kulisszatitkaiból

Jogos felháborodást váltott ki az iparosság és a vállalkozók körében a *Fővárosi Hirlap*-nak múlt héten megjelent az a tudósítása, amelyik minden részletében felderítette a *Bihari-úti szükséglakások* munkálatainak kiadását. Megírtuk, hogy *versenytárgyalás mellőzésével* történt a 380.000 pengős építkezés kiadása és szószerinti szövegével ismertettük azt *az igazoló jelentést* is, amelyet az ügyosztály vezetője, *Wossala* Sándor tanácsnok terjesztett a polgármester elé. Foglalkoztunk a szerződésileg megállapított *napi 3800 pengős kötbér* ügyével is, amelynél *a vismajor lehetősége semmiféle esetben be nem következhet* és már jóelőre felemeltük tiltakozó szavunkat minden olyan kísérlet ellen, *amely az építkezés befejezésének március 10-ére kötelező terminusát* valamilyen kifogással későbbre kitolhassa.

*

Más.

Evvel egyelőre végeztünk, de most egy újabb csokorral szolgálunk, amely ugyancsak a magasépítési ügyosztály virágos kertjéből származik. *A németvölgyi iskola* sodronykerítésére a közelmultban szűkebbkörű versenytárgyalást írtak ki. A magasépítési ügyosztály a mintegy 6000 pengőre rugó munkára 3 céget szólított föl: *Szinai* Istvánt, *Hikker* Gyulát és *Haidekker* Sándort. Ezek megtették ajánlatukat,

a legdrágább közöttük a Haidekker sodronygyáros cég volt.

Logikus elgondolás szerint *szűkebbkörű versenytárgyalásra csak oly céget szokás felszólítani, amely a megpályázott munka kivitelére alkalmasnak tartható*, a közszállítási szabályzat intézkedései szerint tehát a munkát az olcsóbb ajánlattevők egyikének kellett volna odaítélni. De nem így történt. *Wossala* Sándor tanácsnok nem javasolta a polgármesternek a munkának ilymódon való kiadását, *hanem a Haidekker-féle ajánlatra* új és eddig teljesen szokatlan közszállítási műszót írt:

Lealkudni!

Ez a merőben *újszerű* utasítás a referens főmérnöknek szólott, akit a tanácsnok megbízott, hogy *igyekezzen a Haidekker céglől olcsóbb kalkulációt kérni* és ha ez sikerül, akkor a munka kivitelével az eredetileg legdrágább, de a lealkudás következtében olcsóbbá vált ajánlkozót kell megbízni.

Ilyen eljárás

komolytalanná teszi a versenytárgyalási rendszert

és ezt az alapjában véve nem túlságosan nagyjelentőségű ügyet csak azért tesszük szóvá, hogy *felhívjuk a figyelmet a közszállítási szabályzatra*, amelyik hasonló intézkedéseket egyetlen-egy paragrafusában sem ír elő.

A versenytárgyalás igazságos elve végeredményben azért került be a magyar jogszokások sorába, hogy alkalom nyiljék a tisztességes versengésre,

és ha az ajánlatok irreálisnak mutatkoznak, akkor a versenytárgyalás megsemmisíthető. Semmiképpen sem szabad azonban a két másik céget — mint a jelen esetben — *stafázsnak fölhasználni*, hogy aztán *a harmadik legdrágábbal*, de akit tulajdonképpen a munka kivitelére kiszemeltek, alkudozásokat folytassanak.

Wossala Sándor tanácsnok, mint az elmondottakból kitünik, a közszállítási kodex magyarázásában mint reformátor szerepel, de bizonyos, hogy ezzel az eljárásával Werbőczi babérjait nem fogja megtépdesni.

*

Más.

A magasépítési ügyosztály ez év elején meghirdette az eskütéri piarista-ház lebontásának versenytárgyalását. Ennek a lényegbe vágó feltétele az volt, hogy *a lebontásra kerülő épülettömb anyaga a vállalkozó tulajdonában marad* és a munkát a legtöbbet igérőnek adják oda. Az ajánlatok között szerepelt *Fothy* Vilmos 8000 pengős és *Rück* Lajos 10.400 pengős pályázata, tehát a jobb ajánlat az utóbbié volt. Ennek daczára elutasították azzal az indokolással, hogy a benyujtással elkésett. *Rück* igazolni tudja, hogy ajánlatát fél órával a lejárati terminus előtt szabályszerűen átadta és az ajánlatok felbontása tényleg csak félórával később történt meg.

A döntés ennek folytán a fővárosra kedvezőtlenül ütött ki,

mert a munkát a 8000 pengővel ajánlkozó kapta meg.

Rück Lajos igaza tudatában a rajta esett sérelmet nem volt hajlandó egyszerűen tudomásul venni és a döntést megfellebbezte. A fellebbezési fórum természetesen a polgármester, akihez címezve beadványát az iktató hivatalban benyujtotta. Itt azonban új meglepetés érte, mert beadványát nem fogadták el. Azt vitatták, hogy fellebbezését a magasépítési ügyosztályhoz kell intéznie, nem pedig a polgármesterhez. Hiába hangoztatta *Rück*, hogy

jogorvoslatért nem fordulhat ahhoz a fórumhoz, amely ellen panaszt emel.

Az iktató hivatalban érvelését nem vették tudomással és hajthatatlanok maradtak.

A jogaiban megsértett vállalkozó ezek után ajánlott levélben *Sipőcz* Jenő polgármesterhez küldte el fellebbezését, akitől három napon belül megkapta a választ:

a polgármester a fellebbezést birtokon kivül tudomásul vette és a panaszolt ügy kivizsgálását elrendelte.

Az eredmény még ismeretlen, de az esetből leszürt tanuság már megállapítható. Akik a város vagyonával sáfárkodni hivatottak, *azoknak mindig és elsősorban a köz érdekeire kell vigyázniok.*

8,300.000 pengő értékü közmunkát állítottak be a BSzKRt beruházási programjába

Háromszázezer pengő a trolleybuszokért — Megvalósul az Aréna-úti alúljáró rendezése — Átépítik a villamos kocsik lépcsőit

A villamosforgalom állandóan megnyilvánuló visszaesése ellenére is a Beszkártnak változatlanul kell gondoskodnia a szükséges beruházások végrehajtásáról. Az igazgatóság legutóbbi ülésén tárgyalta *az 1932. évi beruházási programot*, amelyik a mai nehéz viszonyok között is jelentős munkaalkalmat hoz magával. A tervezet

8,300.000 pengő értékben sorolja fel a beruházási terveket, amelyeknek megvalósítására feltétlenül sor kerül ebben az évben.

Közöttük szerepel 300 ezer pengős tétellel a Bécsi-úton forgalomba helyezendő két *trolleybusz beszerzése*, amelyeknek első példánya közvetlen befejezés előtt áll a Ganz-gyár telepén.

A mult évről néhány elmaradt kisebb munkálatot is az idén akar megvalósítani a villamosvállalat. Köztudomású, hogy évekkel ezelőtt elrendelte a kereskedelmi miniszter *a villamoslépcsők átépítését*, amelyek eddig egyik főokozói voltak a gyakori baleseteknek. A belső vonalakon közlekedő járműveket már nagyrészt felszerelték az újtípusú hágcsókkal és most már csak az van hátra, hogy

a szentlőrinci vasút, valamint a BUR-vasút kocsijait is megfelelően átépitsék.

Ezt a munkát fokozatos ütemben kívánja elvégeztetni a Beszkárt olymódon, hogy az éjszakai pihenőre beállított kocsikon végzik el az átszerelés munkáját.

Úgy látszik, hogy végre a megvalósulás stádiumába kerül *az arénaúti aluljáró*, amelyet évek óta sürget a törvényhatósági bizottság és a környék utazóközönsége.

A beruházási programm ebben a vonatkozásban alternatív költségeket sorol fel

olymódon, hogy a megoldás majd kialakul. Amennyiben a MÁV a vágányokat felemeli, úgy természetesen a Beszkártnak kevesebbe kerül ennek a vonalszakasznak a biztosítása, ha azonban közvetlen vágányösszeköttetés végrehajtása merül fel, akkor a költségek is lényegesen megnövekednek. A Beszkárt részéről a közeli napokban kezdik meg az Államvasutakkal való tanácskozást, bár ott már eddig is elzárkóztak minden költséges megoldás elől, valószínü, hogy

a Beszkárt kénytelen lesz ezt a munkálatot teljes egészében a saját felelősségére elvégeztetni.

Az idén is több helyen folytatják *a vágányok kicserélését* és a nyári hónapokban most már a mellékutcákban húzódó villamossínek felszedésére kerül sor. A farkasréti temetőhöz vezető második sínpár kiépítését nem vették fel a beruházási programmba és annak megvalósítását a jövő esztendőre halasztották.

STREBEL

Kazánok

Radiatorok

STREBELMŰVEK

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.

TELEFON: 16—5—65.

Gyártelep: MOSON

HIRSCH LÁSZLÓ

UT-, VASUTÉPITESI ÉS KÖVEZÉSI VÁLLALKOZÓ

BUDAPEST, I., ELEK-UTCA 9/a. TELEFON: 69-5-45

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS Rényi Károly

A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 2.

Fennáll: 1768. óta. Telefon: Aut. 893-24

Mindennemü katonai térkép, autótérkép, turistatérkép, Útikalauzok Vasuti menetrendek.

TUNGSRAM

AS 495 — ÁRNY. RÁCSU NAGY-FREKVENCIA

AR 495 — DETEKTOR ÉS ELLENÁLLÁSOS ERÖSITŐ

AG 495 — KIS-FREKVENCIA ERÖSITŐ

PP 430 — KETTŐS VEZÉRLÉSÜ SOKSZOROS VÉGERÖSITŐ

UJ VÁLTÓÁRAMU HÁLÓZATI ERŐCSÖVEK

RÉGI KÉSZÜLÉKÉNEK UJ ERŐT ADNAK

Kedvezményeket ad az Elektromosművek a villamos reklámhirdetőknek

Fokozni kívánja az utcai fényhirdetésekből származó bevételeit

Múltheti számában közölte a *Fővárosi Hírlap* az Elektromosművek zárószámadását, amelyről megállapítható, hogy *az áramfogyasztás mértéke is hanyatlott.* Az idei év első hónapja sem hozott lényeges javulást, sőt hivatalosan megállapították, hogy *januárban 457 ezer pengővel kevesebb volt az üzem bevétele,* mint a múlt év hasonló hónapjában. Ilyen körülmények között

az Elektromosművek továbbfolytatja az újabb áramvásárlók megszervezésére vonatkozó propagandáját

és általában mindent elkövet, hogy a lehetőség szerint bevételeit fokozza.

Ebből a szempontból komoly veszteséget jelent, hogy *a nagy utcai fényreklámok* a rossz gazdasági viszonyok következtében egymás után sötétben maradnak és ezzel komoly bevételi tételeket vonnak el az Elektromosművek pénztárától.

Az utóbbi időben egyre több világvárosi színt veszít el Budapest éjszakája

és az oly nagy lendülettel szaporodó fényreklámok az utóbbi hónapokban sorra elmaradtak a pesti uteákról. Figyelembe kell venni, hogy ezen a címen *közel 300 ezer pengő jövedelme volt az Elektromosműveknek,* amelyiknek lecsökkenése érzékeny károsodást jelent.

Az úgynevezett *tetőhirdetések* leszerelése következtében a Rákóczi-útról és a Nagykörútról eltüntek a nagy szappangyárak vakító fényhirdetései, a sörreklámok, a rádióhirdetések, megszünt az oktogontéri villanyujság, amelyeknek tulajdonosai úgy vélték, hogy ez a legmodernebb reklámozás túlsok költséget igényel. Az Elektromosművek most olyan természetü megállapodást akar létesíteni ezekkel a hirdetőkkel, hogy

magára vállalja a hirdetési díjak bizonyos százalékát, csak azért, hogy a fogyasztókat megtarthassa.

Tárgyalások indultak meg olyan értelemben, hogy a *nagy fényreklámok tulajdonosai a hirdetési díjakat a fogyasztási számlával együtt az Elektromosműveknek fizessék ki,* ahonnan a hirdetővállalatra eső részesedést természetesen nyomban átutalják. Az Elektromos müvek ezzel a kedvezménnyel reméli, hogy a reklámáramfogyasztást az eddiginél sokkal nagyobb mértékre fokozhatja, sőt alkalma nyilik teljesen új hirdetőfelek bekapcsolására is.

Ujabb lépés Budapest nagyszabású légikikötőjének megvalósítására

Sipőcz polgármester a hatóságok képviselőivel és az érdekelt vállalatokkal a legközelebbi napokban ankétet tart

A légiforgalom rohamos fejlődésével egyre inkább érezhetővé válik, hogy *Budapest légiállomása, a Mátyásföldi repülőtér nem tudja kielégiteni a növekvő igényeket.* Budapest szerencsés fekvésénél fogva nemcsak a Duna medencéjének egyik legfontosabb állomása, hanem azzá vált a levegő országutján is.

Nem annyira a kötöttségénél fogva szerénykeretü magyar aero-forgalom lebonyolitásáról, hanem

a nagy nemzetközi relációkról van szó, amelyek közül a legtöbbnek útbaeső fontos stációja Budapest.

A *Cidna* nemzetközi vonalai, több távolkeleti légijárat, köztük az indiai is Budapest érintésével közlekednek. Itt van a gépvizsgálat, üzemanyagot vesznek fel, a pilóták, az utasok rövid pihenőt tartanak, úgy hogy mindehhez a Mátyásföldi állomás keretei már nem kielégitőek. Különösen szembeötlik ez akkor, ha tekintetbe vesszük azt az óriási versenyt, amit Európa minden nagyvárosa folytat a legtökéletesebb, legmodernebb repülőállomások létesitése terén.

A főváros közgyülése is több alkalommal foglalkozott ezzel a kérdéssel, legutóbb *Tabódy* Tibor országgyülési képviselő, törvényhatósági bizottsági tag interpellációja kapcsán. A mátyásföldi repülőtér egyik nagy hátránya, távoli fekvésén kivül az, hogy közigazgatásilag sem tartozik Budapesthez, ezért a vezető gondolat az új repülőtér létesitésénél az lesz, hogy azt minél közelebb hozzák a város szivéhez.

Az új budapesti légikikötő létesitése pillanatnyilag még kialakulatlan stádiumban van ugyan, de az illetékes müszaki ügyosztályokat már foglalkoztatja a feladat és *beavatott helyről* szerzett értesülésünk szerint *az ügy most már meglehetősen gyors tempóban megy előre és*

a legközelebbi napokra Sipőcz Jenő polgármester ankétet hivott össze az új légikikötő előkészitési munkálatainak megbeszélésére.

Az értekezletre *a kereskedelmi minisztérium* delegátusa, a *Légügyi Hivatal* főnöke, az *Aero Szövetség* elnöke, a *Magyar Légiforgalmi* vállalat igazgatója, a főváros illetékes müszaki tisztviselői, továbbá *Tabódy* Tibor, *Usetty* Béla és *Ilovszky* János törvényhatósági bizottsági tagok hivatalosak.

Az értekezleten mindenekelőtt a kérdés elméleti részeit és az elvi problémákat fogják tisztázni. Fontos kérdés lesz a hely kijelölése is és e tekintetben két terület jöhet számitásba, természetesen mind a kettő a főváros tulajdona. Az egyik *Kőbánya határában van,* nem messze az új lóverseny-tértől, illetve attól a helytől, ahová néhány évvel ezelőtt *Folkusházy* Lajos akkori alpolgármester elgondolása szerint a főváros a sportligetet és a Nemzeti Stadiont tervezte, a másik terület *Csepel-szigetén* van, azon a részen, amely most már *közigazgatásilag is szerves része a fővárosnak.* Körülbelül ott van ez, ahol budapesti látogatásakor a Zeppelin kikötött.

A legnehezebb feladat az anyagi feltételek előteremtése,

de azt remélik, hogy az érdekelt légiforgalmi társaságok, az állam és a főváros közösen fogják az anyagi eszközöket előteremteni. Mivel a légikikötő létesitésével kapcsolatban jelentékeny földmunkára is szükség lesz, szó van arról, hogy inségmunka formájában végeztetik ezt el. A vázlatos terveket is hasonló eszközökkel dolgozzák ki és a tervezéshez a szellemi szükségmunka alkalmazott mérnökei közül többet már ki is jelöltek.

Le kell szállítani a régi vásárcsarnokok helypénzeit is

Növekvő aggodalmak az élelmiszernagyvásár áltermelői miatt

A vásárcsarnoki és piaci kereskedők nap-nap után gyüléseznek, küldöttségeket irányitanak az illetékes tényezőkhöz, elkeseredett hangú memorandumokban és beadványokban kérnek a maguk számára méltányosságot a fővárostól: *nem birják a magas helybéreket* és a lecsökkent keresetek mellett képtelenek egzisztenciájukat fenntartani. Teljes joggal kifogásolják a régi vásárcsarnokokban a jó konjunktúra idején megállapitott magas helybérek fenntartását, holott

e csarnokok épitési költsége már régen amortizálódott és a mai viszonyok között a magas bérek nem háríthatók át a fogyasztókra.

Követelik, hogy az új élelmiszernagyvásárral kapcsolatban *a vidéki termelőket erre a telepre helyezzék át* és általában történjen végre valami erélyes rendszabály az álőstermelők garázdálkodásai ellen.

A piaci árúsok helyzetéről

Usetty Béla dr.

országgyülési képviselő, a közélelmezési szakbizottság elnöke, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Sikerült kiharcolni a Garay-téri csarnok helybéreinek ötvenszázalékos leszállitását és csak természetes, hogy a csarnoki kereskedők és árusok érdekeit továbbra is a legmelegebben kivánom képviselni. Nem szabad elfelejteni, hogy a főváros és a fogyasztók kárára volna, ha *a szakértelemmel és gyakorlattal rendelkező árusok tönkremennének és helyüket kontárok foglalnák el,* akik még kevésbbé tudnak a mostani nehézségekkel megbirkózni. A 8.5 milliós költséggel épülő Élelmiszernagyvásár üzembehelyezése előtt minden érdekeltséget, köztük a megbizható polgári elemnek és adóalanynak bizonyult

csarnoki kereskedőket is meg kell hallgatni,

hogy ez a nagyvásár, amelyre az egész vidéki felhozatalt koncentrálni akarják: kitünően szolgálhassa nemcsak a főváros élelmiszerellátását, hanem a nemzetgazdasági szempontból rendkivül fontos magyar export érdekeit is.

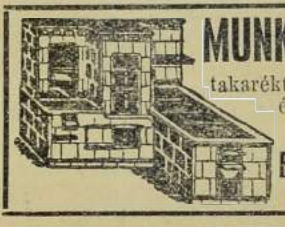
Rendkivül megnyugtatónak tartjuk, hogy a közélelmezési bizottság elnöke a szivén viseli ezeket a százakat oly közvetlenül érintő súlyos ügyeket, akkor, amikor a közélelmezési ügyosztály nehézkessége és a gyakorlati élettel lépést nem tartó bürokratizmusa még mindig nem jutott el odáig, hogy *felvilágositsa az érdekelteket a nagyvásárral kapcsolatos tervekről.*

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

ORIGINAL-ODHNER
svéd számológép

Harisköz 6.
Magyarországi eladási helye: BUDAPEST Telefon: Aut. 893—85. szám

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktüzhely. kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J 359—16.

Matheides Dániel teherfuvarozási vállalkozó

Butor- és mindennemü szállitás
Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 19. Tel.: J 351-50

Közúti gőz- és motorhengerelést vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1
Sürgönycim: WOLFFEKE
TELEFON: 59—9—68

SZÜSZ LAJOS
TÜZIFA-, KŐSZÉN- ÉS KOKSZTELEPE
BUDAPEST-KŐBÁNYA ALSÓPÁLYAUDVAR (MÁZSA-TÉR.)
TELEFON: József 456-85

Ne búsuljon,
mert csökkent jövedelme!
A 8 ÓRAI UJSÁG
ma is annyit ad
6
fillérért
mint régen tizért!!!

Hyperol szájvíztabletták
idéális száj- és toroköblögető

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Az influenza a városházán. A városszerte erősen elterjedt influenza-megbetegedések nem kímélik a városházát sem. A főváros tisztviselői karának igen jelentékeny része átesett a náthalázon és számosan hiányoznak a hivatalukból a betegség miatt. A tanácsnoki karnak is két influenza-betege van: *Lamotte* Károly és *Csármann* Ferenc. Állapotuk már annyira javult, hogy néhány nap mulva újra elfoglalhatják hivatalukat. Ugyancsak a betegek listáján van *Bódy* László tanácsnok, aki már hosszabb idő óta gyengélkedett. Az elmult napokban fájdalmas tünetek jelentkeztek, amelyek az orvosok megállapítása szerint ischiástól származnak. A tanácsnok a jövő héten már elfoglalja hivatalát, de egyidejüleg végigesinálja az előírt gyógymódokat.

Felesleges szervezkedéssel akarják gyengíteni a FANSz egységét. Minden elismerést megérdemel a *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége* azért az évek óta kifejtett, körültekintő munkájáért, amellyel a legnehezebb viszonyok között is mindig megóvta a kötelékébe tartozó fővárosi alkalmazottak érdekeit. Elmondható, hogy ez a testület *hivatása magaslatán áll* és ezért legalább is furcsa az a propaganda, amelyik most *„Fővárosi üzemi alkalmazottak nemzeti szövetsége"* néven az *üzemi alkalmazottakat akarja külön tömörülésben egyesíteni.* Semmi szükség sincs arra, hogy a szervezkedés vezetői *éket verjenek a közigazgatási és az üzemi alkalmazottak közé,* amikor pedig azonos érdekeik vannak, amelyeket nagyszerüen képvisel a FANSz. A külön szervezkedés *csak gyengítheti ennek a már meglévő nagy tömörülésnek az erejét,* ami pedig az alkalmazottak számára éppen a mai viszonyok között nem lehet kívánatos. Ennek a céltalan széthúzásnak nincs semmi értelme és bizonyos, hogy *Sipőcz Jenő polgármester vétót emel a felesleges szervezkedés ellen.*

Márciusra várható a költségvetés jóváhagyása. Az országgyülési hatos bizottság az elmult napokban több ülést tartott és *Tatics* Árkád belügyminiszteri főtanácsos elnöklésével végigment a fővárosi költségvetés összes fejezetein. Az ülésen elhangzott kívánságokról még nem döntöttek és valószínű, hogy csak a 33-as bizottság ülésén készülnek el azok a javaslatok, amelyek a belügyminiszter elé kerülnek. A költségvetés *kormányhatósági jóváhagyása* igy csak március közepére várható.

Páter Bende Szaniszló halála. Hétfőn érkezett a megrendítő hír Amerikából, hogy az egyik ottani ferencrendi kolostorban tűzkatasztrófa folytán tragikusan elhúnyt Páter *Bende* Szaniszló. A páter nemrégiben még a Margit-körúti budai ferencrendi klastrom házfőnöke volt, akit szorosabb kötelékek füztek Budapest várospolitikai életéhez is. A népszerű szerzetes nemcsak hitbuzgalmi téren fejtett ki igen eredményes munkát, hanem a várospolitikába is bekapcsolódott és a legutóbbi községi választásokon az *Egységes Községi Polgári Párt* programjával lépett fel és Kozma Jenő listáján a II. kerületben kapott mandátumot. Városatyai minőségében résztvett a párt életében, gyakran járt az Akadémia-utcai pártkörbe és sürün megjelent a törvényhatósági bizottság közgyülésein is. Munkáját félbeszakította a rendfőnökség hívó szava, amely speciális megbízással Amerikába küldte, ahol most a tragikus sors utólérte. A hétfői közgyülésen *Ripka* Ferenc főpolgármester meleg szavakkal parentálta el, mint a város halottját. Az *Egységes Községi Polgári Párt* különös részvéttel gyászolja Páter *Bende* Szaniszlót, akivel egy igen értékes magyar élet pusztult el.

Budapesti tanulmányútra jön Alexandria polgármestere. Érdekes bejelentés érkezett *Ripka* Ferenc dr. főpolgármesterhez. Az *alexandriai polgármester* közölte vele, hogy májusban Budapestre látogat és hosszabb időt kíván fordítani a községi üzemek tanulmányozására.

Halálozás. *Szemethy* Béla, a Barcsay-utcai főgimnázium volt igazgatója 77 éves korában meghalt. Dr. *Szemethy* Károly, a székesfőváros tiszti főügyésze édesatyját gyászolja az elhúnytban. — *Rosenberg* Hermann, a Nasici ügyvezető-alelnöke elhunytának hirét a gazdasági világban nagy részvéttel vették tudomásul. *Rosenberg* Hermann a magyar faipar nemzetközi terjeszkedésében munkás élete során kiváló érdemeket szerzett. — *Moussong* Géza királyi tanácsos, ny. szé-

Nem hozott meglepetést a lágymányosi választás

Ezuttal is mandátum nélkül maradtak a demokraták

A lágymányosi kerületben vasárnap és hétfőn lefolytatott szavazás eredményét hétfőn későn éjszaka hirdették ki, amely a várakozásnak megfelelően alakult. Leadtak

összesen 11.623 szavazatot,

szemben az 1930-iki választáson jelentkezett 13.703 szavazattal, aminek az a magyarázata, hogy betegség miatt sokan tartózkodtak az úrnák elötti megjelenéstől. A *végeredmény pontosan ugyanazokat a pártokat juttatta mandátumhoz, akik az általános választás során is képviselték ezt a kerületet.*

A szavazatok megoszlása a következő:

Keresztény Községi Párt 4.136, *Szociáldemokraták* 2.169, *Keresztény Ellenzék* 1770, *Frontharcosok* 1152, *Egységes Községi Polgári Párt* 930, *Szabadelvűpárt* 882, *Demokratapárt* 584.

Ilyenformán

mandátumhoz jutottak:

Barla-Szabó József (Egységes Községi Polgári Párt), *Kossalka* János, *Szentgáli* Antalné, *Nemes-Nagy* Mihály, K. *Császár* Ferenc (Keresztény Községi Párt), *Kabakovits* József (Szabadelvü Párt), Vitéz *Martsekényi* Imre (Frontharcosok), *Peyer* Károly, *Millok* Sándor (Szociáldemokraták), *Draskóczy* László (Friedrich-párt).

A demokraták ezúttal sem tudtak maguknak egy mandátumot sem szerezni.

kesfővárosi szakfelügyelő-igazgató, utóbb a székesfővárosi központi tejhivatal vezetője, számos tanitóegyesület díszelnöke, február 19-én, rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogult a magyar tanitói közéletnek évtizedeken át volt vezéralakja, aki úgy is, mint a Budapesti Tanitóegyesület elnöke és különösen, mint a Magyarországi Tanitóegyesületek Országos Szövetségének megszervezője, a tanitóság körében nagy érdemeket szerzett.

A lipcsei vásár magyarországi képviselőjének *Guhrauer* Ottó igazgatónak sikerült elérnie azt, hogy a vásárra utazó közönség az eddig engedélyezett 50 pengő értékü valuta helyett személyenként 100 birodalmi márkát kapjon. A vonatköltség egész Lipcséig és vissza pengőben fizethető. A vásár vezetősége reméli, hogy a rossz gazdasági helyzet dacára is az idei lipcsei vásárt ismét sokan fogják meglátogatni, annál is inkább, mert úgy az ipar, mint a kereskedelem minden ága sok ujdonsággal és kiváló alkotásokkal fog ott szerepelni.

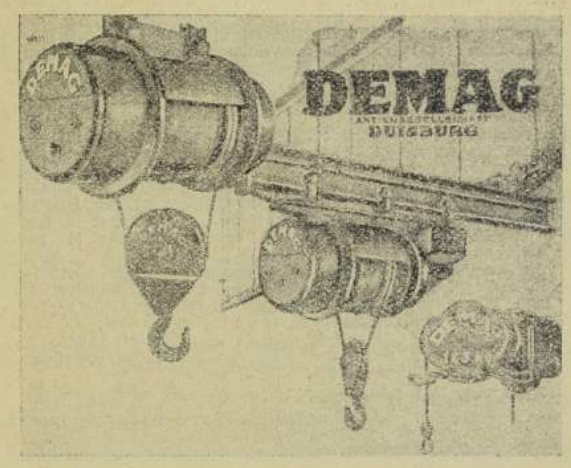
A nyugdíjas fővárosi tisztviselők közgyülése. A „Nyugdíjas Fővárosi Tisztviselők Egyesülete" március 6-án, vasárnap délelőtt 10 órakor az Ujvárosház (IV. ker., Váci-utca 62. sz.) közgyülési társalgótermében tartja rendes évi közgyülését. *Napirend:* Elnöki megnyitó. Két jegyzőkönyvhitelesitő kijelölése. Az igazgatóanács évi jelentése. A pénztárnok jelentése. A számvizsgálóbizottság jelentése. A felmentvény megadása. A költségvetés megállapitása. Igazgatótanácsi előterjesztések. A közgyülést legalább 8 nappal megelőzőleg benyujtott indítványok. Választás.

A Terézvárosi Gazdasági Egyesület panasznapokat tart. A *Terézvárosi Gazdasági Egyesület* választmánya dr. *Farkas* József elnöklete alatt tartott ülésén örömmel állapitja meg, hogy a fővárosi üzemi bizottság, az Egyesületnek évekkel ezelőtt megindított akciójának megfelelően, felülvizsgálja a Községi Élelmiszerüzem működését. *Bakonyi* Pál dr., *Berki* Dezső, *Groák* László dr., *Molnár* Ernő, *László* Béla, *Földes* Miklós dr., *Inselt* Arnold dr. felszólalása után a választmány elhatározta, hogy erőteljesebb akciót indit a polgárság érdekében és ennek a célnak megfelelően minden kedden este 6 órától 8 óráig panasznapot tart (VI., Andrássy-út 25., ½ em., Drechsler-palota), ahol az Egyesület elnöksége az oda panasszal forduló polgároknak díjmentesen rendelkezésére áll.

netet nyilvánitott az igazgatóságnak, a vezérigazgatónak, az ügyvezető-igazgatóknak és a tisztviselői karnak, nehéz időkben kifejtett munkásságukért.

Gazdasági Értesitő

A Pesti Hazai közgyülése. A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület* e hó 16-án *Bíró* Zsigmond udvari tanácsos, intézeti elnök elnöklete alatt tartott 92-ik évi rendes közgyülése az igazgatóság valamennyi javaslatát elfogadta és ennek alapján elhatározta, hogy *a 2.536.190.47 P-t tevő tiszta nyereségből a különböző tartalékokra 450.000 P, a tisztviselők külön jutalmazására 120.000 P fordittassék,* osztalékul pedig részvényenként 8 *pengő fizettessék* azzal, hogy az osztalékszelvények e hó 17-től kezdve kerüljenek beváltásra. A közgyülés elé terjesztett évi jelentés általános részében rámutat arra a kivülről és belülről ható okokra, amelyek az elmult 1931-es évet nemcsak honi, de világviszonylatban is oly kritikussá tették, részleteiben pedig taglalás alá veszi az intézet egyes üzletágait, amelyekre természetesen nem maradhattak hatás nélkül a világszerte uralkodó rendkivül kedvezőtlen viszonyok. Az igazgatóságban az elmult évben megüresedett helyek közül három került betöltésre és ezekre a közgyülés egyhangúlag *Iványi* Béla cs. és kir. kamarás, ny. minisztert, gróf *Klebelsberg* Kunó v. b. t. t., ny. minisztert és dr. *Rudnyánszky* Béla ügyvédet választotta meg. Ezenfelül újra megválasztásra került a régi 35 választmányi tag és uj tagként *Koromzay* Frigyes, az Arad—Csanádi Egyesült Vasutak ny. vezérigazgatója. Végül a közgyülés fajkürti *Kürthy* István javaslatára egyhangú helyesléssel meleg köszö-

DEMAG-emelők ezerszeresen bevált elektroemelőink 1/4-9 t. teherbirásig

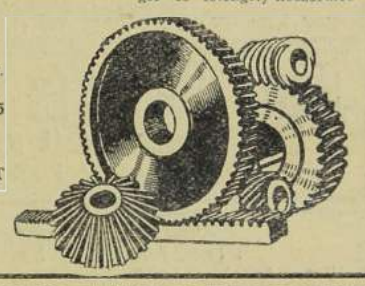
DEMAG-függődaruk szabványrészekből összeállitott pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat ládákat 250 kilogr. sulyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

Krayer
Lakkok
Festékek
Krayer E. és Tsa Bpest, V., Váci-út 34

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KÁLMÁN Budapest, V., Klotild utca 3. Telefon: 28—1—46.

WEISZ A.
fogaskerékgyár
Präciziós fogaskerekek, autó- és traktor-alkatrészek, gépgyártás, henger- és főtengely-köszörülés
Budapest, VIII., Nagytemplom-u. 34.
Tel.: J. 398-05 és 455-85
Távirati cim: MODUL, BUDAPEST
Alapittatott: 1909.

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Leukoplast
magyar gyártmány

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Mester és Kiss okl. épitész és épitőmester
Budapest, VII., Szobránc-utca 29. Telefon: 97-7-72

habo koncentrált borotvaszappan: Kényelem Gyorsaság üde arcbőr

Versenytárgyalási hirdetmény

A székesfőváros „Étkeztetési Akció"-jának konyha- és ebédlőfelszerelési tárgyaira, nevezetesen:

a) edény és konyhafelszerelési tárgyakra,
b) konyha- és ebédlőbútorok felszerelési tárgyakra,
c) vas asztali tűzhelyekre,
d) vas üstházakra,
e) vászosvászon szükségletre,
f) vörösréz főzőüstökre, üstönözésekre nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek.

A szállítási és vállalati feltételek értelmében szabályszerűen kiállított, 2.— P állami, 2.— P fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat 1932. évi március hó 23-án (szerda) d. e. 10 óráig a székesfőváros polgármesteri IX. (Közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályában (IV., Központi Városháza, I. pav. I. em. 45. sz.) közvetlenül, vagy posta útján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjelzett) ajánlattevők ajánlatukat postán nem küldhetik be.

Az *a)* alatt hirdetett edény és konyhafelszerelési tárgyakra vonatkozóan kikötöm, hogy ajánlattevők mintadarabokat kötelesek bemutatni, melyek VIII., Dologház-u. 3. sz. alatt lévő fővárosi Háziipari Foglalkoztató raktárában átvételi elismervény ellenében adandók át.

Az ajánlatok 1932 március hó 23-án (szerdán) d. e. 9½11 órakor a fent megjelölt helyen fognak felbontatni és azon az ajánlattevők, vagy igazolt megbízottaik jelen lehetnek.

A szállítási és szerződési feltételek, valamint az ajánlati űrlapok példányai a polgármesteri IX. ügyosztályban (Központi Városháza, I. pav. I. em. 45. sz. alatt) f. évi március hó 1-től d. e. 12—2 óra között díjmentesen megszerezhetők.

Szállítási ajánlatot kizárólag az ajánlati felhíváshoz csatolt űrlapon lehet tenni és azt szabályszerű cégjelzéssel kell ellátni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. Fenntartom magamnak azt a jogot, hogy az űrlapon felsorolt árúkból kevesebbet, vagy egyáltalában nem rendelek, valamint azt is, hogy az ajánlatok közül — az ajánlott árakra való tekintet nélkül — szabadon választhassak.

Kizárólag hazai eredetű áruval lehet csak pályázni.

Az ajánlati ár olyképen adandó meg, hogy abban mindennemű költség, ú. m. a II. és III. fokozatnak megfelelő bélyegillették, a székesfővárosi alkalmazottak segélyalapját megillető egy ezrelék részesedés és netáni egyéb költségek is bentfoglaltassanak.

Amennyiben valamely ajánlatnyertes szállítási kötelezettségének eleget nem tenne, úgy az árú az illető terhére máshonnan fog beszereztetni és a jövőben megtartandó versenytárgyalásokból egyszersmindenkorra ki fog záratni.

Az elkésetten benyújtott, okmánybélyegekkel kellően fel nem szerelt, vagy nem szabályszerűen kiállított ajánlatokat figyelembe venni nem fogom.

Budapest, 1932 február hó 17-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szivárkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

Az összes márkás hálózati Rádiók 5.— P. havi részletről főtörlő
Bronzcsillárok már 10.— P.-től
DOKUPIL GYULA gépészmérnök
elektro- és rádiotechnikai vállalat
Budapest, IX., Üllői-út 1. Tel.: Aut. 863—27.

JÁRITZ NÁNDOR ÉS TSA TELEFON: Aut. 887-84
vegyészeti gyár
Budapest, IX. kerület, Lónyay-utca 27

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedőlemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, víztelenítés, asfaltozás, Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

Bútort részletre is
legolcsóbban TOMORYNÁL vásárolhat. Veres Pálné-utca 7.
Köztisztviselőknek kivételes kedvezmény.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

The Neuchatel Asphalte Company Limited Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Terézk 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

SALY ÁRPÁD
ny. min. osztálytanácsos
tüzifa- és szénnagykereskedő
BUDAPEST
Belső iroda: Horthy Miklós-út 29. szám.
Tel.: 690—01 és 680—99. Külső iroda és csűzda: I., Kelenföld, Budaörsi-út 56—58 Tel.: 686—15.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 5.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár részvénytársaság
Budapest, VI., Mágiya-utca 75-77
Telefon: Aut. 914—46.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Automata 530—03.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

Alégzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
SZT. GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
legtökéletesebb berendezésű
inhalatórium és pneumatikus kamrája.

Klassohn Gyula
Budapest
Telefon 53—7—57
a Neményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 8. Tel.: Aut. 579-91.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, belónépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti u. 13, III. em. 1. Telefon 844—12

HIRMANN FERENC FÉMÁRÚGYÁR
BUDAPEST, VII. KER. CSÁNYI-U. 7/9. TELEFON J. 460—49
KÉSZIT: gőz, víz, légszesz, központi melegvíz fütési, fürdő és egészségügyi szerelvényeket. — RAKTÁRON TART: fayence-, emaille-árukat és csöveket

TÖRÖK és JUHÁSZ BUDAPEST, VI., Petneházy-u. 44
FESTŐIPARI VÁLLALAT
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, bútormázoló és fényező munkát TELEFON: Aut. 907-03

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállít kavicsot, homokot, követ, téglát, szénesúzdakról szenet, kokszot, fát stb.

Használja munkáinál a világhírű egresi gipszeket
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSÍTÓR.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, kőlős szénsavas, iszap, tényfürdők és egyéb gyógyfürdők.

RESCH JÓZSEF
szerszámfa- és bognárfakereskedő
Budapest, IX., Remete-utca 26 * Telefon: J 329-89

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

MÁRKUS MIKSA
lakatosárúk, vasszerkezetek és speciális kettősen üvegezhető vasablakok gyára.
Telefon: 908—92. Budapest, VI. ker., Mohács-utca 5. sz. Telefon: 908—92.

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhívó: József 311—19. szám.
Kiváló üzemanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen bérkompressort**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit-körut 58. Telefon: Aut. 514-80

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: **Budapest, V., Berlini-tér 2.**
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: Nagykovácsi

Kálvér építési vállalata
I., Szirtes u. 3/b. Tel: A. 53-9-14

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 március 2. — 9. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 filiér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Március

A kalendárium utmutatója, kartotékája, Baedeckerje az életnek. Az ember például most ránéz a kalendáriumra és sejtelmes, titokzatos izgalommal látja a Március szót. A mult, a történelem rengeteg emlékkel díszítette föl ennek a hónapnak a nevét, s ha az emlékek között vannak szépek, fölemelők, de vannak riasztók is. Csak egy bizonyos, hogy a Március a multban, a történelemben is, de magában *az életben* is a természet erejének, az ember akaratának megmozdulását jelenti. A természet ereje és az ember akarata új életre kel és erre soha olyan nagy szükség nem volt, mint ma.

A sorscsapások, az emberi gonoszság szörnyű, végetérni nem akaró hadjárata az egész emberiséget kétségbeejtő letargiába sodorták. Lezüllött, szegénységbe sorvadt minden és ebben a kétségbeejtő állapotban nekünk is — sajnos — szinte vezető szerep jutott. A március életet lehelő, energiákat élesztő hónapjának nagy feladatai lesznek a mai magyar életben. Mert talpra kell állanunk.

A talpraállásban pedig Budapestnek kell vezetnie. Sajnos, nem tapasztaljuk, hogy Budapest fájdalmas letargiájának sírja fölött zöldelni kezdene már az élet tűve. Más esztendőkben ilyenkor már kibújtak a poros akták alól legalább a programmok hóvirágjai. Az idén még a tél fagya dermeszti a termelő gondolatokat.

A programmok ugyan meglehetősen lejárták már magukat, de buzdító, vigasztaló szernek néha mégsem rosszak. A multban a programmokat az adósságcsinálásra való készségnek tekintették, ma meg üres ígéreteknek, amelyeket felborít a valóság kiábrándító szele. Budapest gazdasági világát tehát nem a programmok, hanem a versenytárgyalási hirdetmények vigasztalnák meg és pezsdítenék új életre. Ezek reális eszközök, amelyektől azonban meglehetősen elszoktunk, ha pedig mégis akad amitt-amott munkaalkalom, akkor az suba alatt jut el a dédelgetett cégekhez.

Mi lesz ebből? Meddig birjuk ezt a tétlenséget, hol találjuk meg a kivezető utat, amely az általános tespedés hinárjából kiszabadít bennünket?

Valaminek történnie kell, mert ölbetett kézzel nem tudjuk elképzelni azokat, akik meg akarnának és meg tudnának váltani bennünket. És ha valamit akarnak, akarják sietve, mert egy-kettőre ránkköszönt a munka évszaka, már pedig a fű sem úgy nő, hogy megvárják, amíg kibujik a föld alól és akkor spárgát kötnek rá, úgy huzzák fölfelé. A mai városházi készülődés valami ilyesfélének mutatkozik, pedig a földet kell táplálni, amelybe a fölfelé törekvő fűnek a gyökere megfogódzik.

Valaminek történnie kell. Az a hitünk és meggyőződésünk, — talán senki sines, aki az igazunk mellé bizonyítékokat kívánna, — hogy sürgősen félre kell dobni a politikát, amely pedig az utóbbi időkben megint kezdte már dühödten megrohamozni a városházi békét, nyugalmat és munkát. Már megint tulságosan sok korbács kopik el a Mult hátán, de édeskeveset akarjuk magunk elé varázsolni a Jövendő képét, amelynek végre-valahára ki kell simulnia, fel kell derülnie.

Akik segíteni akarnak ezen a szerencsétlen városon és annak sokat szenvedett minden rendű, rangú és osztályú lakosságán, dobják le kezükről a párt-bilineseket. Álljon össze minden okos és jószándékú ember, aki a lakosság bizalmának letéteményese és készítsék elő útját a munkának, termékenyítsék meg a lehetőségek földjét. Csináljanak valamit, hogy meginduljon végre-valahára a termelő munka, mert valamennyien elpusztulunk.

Meg kell menteni ezt az elfásult várost, amelynek arcára ráfagyott a mosolygás, amely betegágyban sinylődik, örömök és vigasztalás nélkül. Vigyázzanak, akiknek gondjaira biztuk magunkat, mert elpusztul Budapest kultúrája, ami nemcsak ennek a csonka országnak lesz halálos dőfés, hanem szégyene lesz az egész művelt világnak. És ha elpusztul ez a világszerte elismert, századok lelkét tükröző kultúra, akkor hosszú időre le kell mondanunk arról, hogy Budapest minden magyarok Mekkája legyen.

Sipőcz Jenő polgármester:

Remélhető, hogy a víztisztítás kérdésében rövidesen sikerül a nyugvóponthoz eljutni

A polgármester nyilatkozik a Boráros-téri híd folyamatban levő munkálatairól és az agrártermények fővárosi vámjának díjtételéről

A budapesti ivóvíz sürgős rendbehozásának kérdését a *Fővárosi Hirlap* múlt heti számában *Keresztes-Fischer* Ferenc dr. belügyminiszternek nyilatkozata tette ismét időszerűvé, aki bejelentette, hogy *sürgősen gondoskodik a kérdésnek a kivizsgálásáról*, mert elsőrendű követelmény, hogy az eddigi panaszok megszünjenek. Erről a nagyfontosságú problémáról éppen azért intézett kérdést a *Fővárosi Hirlap* a közigazgatás legfőbb irányítójához, hogy végre történjék valami és az évek óta tartó kisérletek után ismét kifogástalan ivóvíz álljon Budapest rendelkezésére. A belügyminiszter állásfoglalása után most

Sipőcz Jenő dr. polgármesterhez

intéztünk kérdést az ivóvíz egykor oly kiváló minőségének helyreállításáról, amelyre a következő választ kaptuk:

— A Székesfőváros Vízművei már az 1930. év folyamán foglalkozott a vízvezetéki víz szűrésének abban a rendszerben való megoldásával, amely egy külföldi tanulmányút alapján az itteni viszonyok között legmegfelelőbbnek látszott. Mikor a kisebb keretekben lefolytatott kísérletek eredményre vezettek, *megrendelték a vízszűrőberendezésnek az első egységét*. A többi egységnek a megrendelése azért nem volt időszerű, mert a víztisztítás ebben az ú. n. „Dabeg" rendszerben ilyen mértékben még kipróbálást nem nyert. *A teljes méretű berendezés első egységével megindult a víztisztítás, azonban nem volt olyan teljes értékű, mint az a kisebb keretekben lefolytatott kísérletek után feltételezhető volt.*

— A rendszernek a nagyban történő víztisztításnál több hibáját kellett megállapítani, amelyek a székesfőváros víztermelésének és az ezzel összefüggő egyéb különleges helyi viszonyoknak az eredőjeként állanak elő. *A Vízművek igazgatósága természetszerűen még arra is törekszik, hogy a legkifogástalanabb eredményt a lehető legkisebb üzemköltséggel, vagyis a leggazdaságosabb megoldásban érje el.*

— A szállított első egységnél a szűrőellenállás volt nagy, ami természetesen nagy energiaszükségletet és nagyobb üzemköltséget jelentett. A készüléknek hosszabb időn át való üzembentartása is lehetővé tett a kémiai folyamatok lebonyolódásában olyan megfigyeléseket, amelyek beigazolták, hogy

a berendezésen részint a kémiai folyamatok egymásutánjában, részint pedig az egyes folyamatoknál bizonyos idő után jelentkező káros hatások eliminálása érdekében módosításokat kell végrehajtani.

— A behatő tanulmányozások és minden irányban lefolytatott kísérletek rávezették a Vízművek szakértőit arra, hogy a megoldásokat a legmegfelelőbb módon miképpen érhetik el. Ezek az alapos kémiai tanulmányok meghozták a minden irányban teljesen kielégítő eredményt, úgy, hogy a *kialakított megoldásokkal sikerült a berendezésnek összes, a fővárosi helyi viszonyok által indokolt hibáit kiküszöbölni.* Az így megfelelően módosított berendezéssel a fővárosi vegyészeti intézet és a bakteriológiai intézet által lefolytatott vizsgálatok beigazolták, hogy

a szűrés teljes eredményre vezet, a szolgáltatot víz úgy kémiai, mint bakteriológiai szempontból kifogástalan.

Az üzemmenet biztonsága és gazdaságossága is a legteljesebb mértékben megoldást nyert.

— Mindezeknek a kísérleteknek és tanulmányoknak *pénzügyi vonatkozásban* is az a kedvező eredményük lett, hogy az eredeti ajánlat szerint egymillió pengőhöz közel járó költségekkel szemben *a módosított, a célnak megfelelőbb, tehát jobb berendezés alig kerül 500.000 pengőnél többe.*

— A Vízművek igazgatósága a szűrésen kívül minden más lehetőséget is számontartva és megvalósítva elérte azt, hogy

a vízvezetéki víz tisztasága az előző évek állapotaival szemben ma már lényegesen megjavítottnak mondható

és *csak szórványosan hangzanak el a város egyes részeiben panaszok a víz meg nem felelő volta miatt.*

— Remélhető, hogy rövidesen az üzem részére rendelkezésére tudjuk bocsátani a felvett függőkölcsönből azt az összeget, amely

az egész víztisztítókészülék megszerzéséhez és üzembehelyezéséhez szükséges

és így *sikerül majd a víztisztítás kérdésében is nyugvóponthoz eljutni.*

A katasztrofális adólevonásokról

Feltártuk a polgármester előtt azt a súlyos helyzetet, amelybe az iparosság, a vállalkozók és a kereskedői társadalom jutott azzal, hogy a *pénzügyminiszterium elrendelte az 1927. évi 6. P. M. számú rendelkezésének végrehajtását:* az adóhátralékoknak a közszállítási díjakból való azonnali levonását. Hangoztattuk, hogy ez a rendelkezés *katasztrofális nehézségeket okoz* és ezért nagy megnyugvást keltene, ha a polgármester állástfoglalna a méltányos eljárás érdekében.

— Még az elmúlt évben *fölterjesztést intéztem a pénzügyminiszter úrhoz*, — hangzott a válasz —

amelyben rámutattam arra, hogy az 1927. évi pénzügyminiszteri rendelet végrehajtása, ami lehetővé teszi, hogy a közhatóságoknak dolgozó és szállító vállalkozók, iparosok és kereskedők követeléseiből a hátralékos adótartozásukat levonjuk,

a mai viszonyok között rendkívül súlyosan érintené az érdekelt iparosokat és kereskedőket, akik a válságos gazdasági helyzetben amúgy is nagy nehézségekkel küzködnek.

De a pénzügyminiszter úr a rendelet végrehajtása mellett döntött, *méltányos esetekben azonban megadta a lehetőséget arra, hogy ha a hátralékos adótartozása nem haladja meg a félévi adóját, akkor kérelmére a pénzügyigazgató felmentést adhat a követelés visszatartása alól.* Ez után még további könnyítések engedélyezése céljából

ismét a pénzügyminisztériumhoz és a pénzügyigazgatósághoz fordultam, amely előterjesztésem fölött illetékes helyen rövidesen dönteni fognak.

A Boráros-téri híd építése

Tájékoztatást kértünk a polgármestertől a *Boráros-téri híd építéséről*, amely elé feszült várakozással tekint nemcsak a vállalkozási szakma, hanem a munkásságon *kívül az érdekelt kerületek lakossága is.* Erről a kérdésről a polgármester a következőket mondotta:

— Ismeretes, hogy a Boráros-téri híd építését az 1930. évi XI. t.-c. rendelte el. Ismeretes továbbá az is, hogy a hídépítés költségeinek kétharmad részét a székesfőváros magára vállalta, a további egyharmad részt pedig a m. kir. kormány fedezi. A költségek biztosítására irányuló tárgyalások a múlt év első felében, tehát oly időben folytak, *amikor még nem lehetett előre látni az azóta bekövetkezett gazdasági válságot.* És minthogy akkoriban megvolt a lehetőség arra, hogy a hídépítés valóban megindulhasson, *a kormány késedelmeskedés nélkül írta ki a versenytárgyalást a hídalapépítmény munkálataira.*

— Mielőtt azonban a versenytárgyalás ügyében a döntés meghozható lett volna, beállott a súlyos gazdasági válság, ami miatt a fedezet kérdése kétségessé vált, úgy, hogy *a versenytárgyalás ügyében a döntést el kellett halasztani.* A gazdasági válság feszültségéből nem engedett és ezért az elmúlt év végén, amikor a Közszállítási Szabályrendelet értelmében a versenytárgyalás sorsát tovább függőben tartani már nem lehetett, a kormánynak ebben a kérdésben végre állást kellett foglalnia. Tekintettel pedig arra, hogy a főváros hozzájárulása nem látszott elegendőnek az alépítményi munkálatok költségeinek biztosítására, a kormány hozzájárulása pedig bizonytalanná vált,

nem maradt más hátra, mint hogy a versenytárgyalást a kormány megsemmisítse és az újabb versenytárgyalást oly időre halassza, amikor a költségek már teljesen biztosítva lesznek.

Értesülésem szerint erre rövid időn belül remény van, mert ha a jövő évi állami költségvetésben erre vonatkozólag fedezet kijelölhető lesz, *az új versenytárgyalást a kormány azonnal meg fogja tartani.*

— De ettől függetlenül megállapítható, hogy *a hídépítési munkálatok nem szünetelnek.* A mult év végén ugyanis közölte a kormány, hogy a hídhoz szükséges nyers vasanyag rendelkezésére áll és hajlandó azt munkába venni abban az esetben, ha a főváros a nyers vasanyag feldolgozásával kapcsolatban felmerülő munkabéreket biztosítja. A törvényhatósági tanács mult év decemberében foglalkozott ezzel a kérdéssel és *1932. évi január hó 1-től kezdve havi 100.000 pengőt szavazott meg erre a célra.* Ez az összeg a felemelt illetékből valóban rendelkezésre áll és kiutalása iránt is már megtörtént az intézkedés.

— A kormány a törvényhatósági tanács említett elhatározása alapján,

a nyers vasanyag feldolgozását máris folyamatba tette és ezidőszerint mintegy 200 munkást foglalkoztat ezzel a munkával és ezt a munkáslétszámot később, a fedezet mérvéhez képest, még fokozni fogja.

— Tekintettel arra, hogy a hídépítésből a túlnyomó és hosszabb ideig tartó munkálat a vasszerkezeti építményre esik, amely előadottak szerint máris munkában van, ennélfogva az a körülmény, hogy az alépítmény kérdése halasztást szenvedett, *a híd elkészítésének időpontja szempontjából lényeges eltérést nem fog okozni.*

Az agrártermények városi vámja

A *mezőgazdasági termények értékesítésével* kapcsolatban az agrárképviselők csoportja kifogást emelt *a budapesti kövezetvám* magas díjtétele ellen, mert az, — szerintük — *megdrágítja az élelmezési cikkek piacra hozását.* Megkérdeztük a polgármestert: van-e alapja ennek a megállapításnak?

— Ebben a kérdésben elsősorban hangsúlyozni kell, hogy a főváros ú. n. *városi vámot* szed, amely teljesen független a közutakról és vámokról szóló 1890. évi I. t.-c.-ben szabályozott kövezetvámtól. Budapest székesfőváros törvényes rendelkezések alapján városi vám szedésére jogosult, minden tárgy és áru után, amelyet a főváros területére hoznak.

— A városi vám szedésének jogát a székesfőváros törvényhatósága többízben, legutóbb a 127/1899. kgy. számú szabályzattal rendezte. E szabályzat értelmében a városi vámok *kétféle díjszabás* után igazodnak. Nevezetesen

külön díjtételek alá tartoznak a vasúton és hajón és külön díjtételek alá a közutakon járműveken behozott szállítmányok és tárgyak.

— Az előbbiek a vámdíjjegyzék első részét alkotják és a díjtételek mázsánként vannak megállapítva, utóbbiak a vámdíjjegyzék második részét, amelyben a díjtételek 10 mázsás súlycsoportonként vannak szabályozva. Az utóbb említett II. részben a szállítmányok, áruk az egyes díjosztályokban ötféle vonatkozásban esnek vámolás alá.

— Ami a vámszedés szempontjából a szóbanforgó kérdésben az egyes agrártermányekre vonatkozólag a díjtételeket illeti,

a városi vám annyira mérsékelt díjtételekkel számol, hogy az lényegesebb befolyást az említett termények árára alig gyakorolhat.

Ennélfogva az agrárképviselők kifogásait a városi vám kérdésében *nem lehet indokoltnak mondani.*

Ezentul laikus elnöke is lehet a közgyűlésnek

Meglepő ujitások az ügyrendtervezetben — Meghosszabbították a beszédidőt és a közgyűlés időtartamát

Az elnöki ügyosztály a mult év vége felé a polgármester utasítására elkészítette a közgyűlés új ügyrendjét, mert a régi ügyrend hatályát vesztette abban a pillanatban, amikor az 1872-es törvény helyett élebelépett a székesfőváros közigazgatásáról alkotott 1930. évi XVIII. törvénycik. Ez a törvény nagy általánosságban megállapítja ugyan a közgyűlés ügyrendjét, de *a részletek kidolgozását* magára a törvényhatóságra bízza. A közgyűlési ügyrend-tervezetet annak idején az elnöki ügyosztály bizottsága letárgyalta és a *Fővárosi Hirlap* ismertette.

A szakbizottság az eredeti tervezeten lényeges módosításokat végzett

és most ebben a formában, illetve a polgármester és a bizottság tervezete együtt kerül *a csütörtöki tanácsülés elé.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt

a módosított tervezetet

megismernie és az abban foglalt *meglepő újításokat* itt ismertetjük:

A régi tervezet szerint rendes közgyűlést a nyári szünet (június 15.—szeptember 15.) kivételével *„rendszerint* minden hónap első szerdáján" kell összehívni. A szakbizottság ennél többet kíván és a 4. paragrafust úgy módosította, hogy ne rendszerint, hanem

a nyári szünet kivételével legalább minden hónap első szerdáján legyen közgyűlés.

Érdekes újítás az is, hogy *a bizottság lényegesen tágította a klotür határait.* Az eredeti tervezet szerint rendkívüli közgyűlésen az összehívás megindokolása *legfeljebb 30 percben volt megszabva.* A módosítás szerint

egyórás lehet az összehívás indokolása,

amit a közgyűlés határozata 15 perccel meghosszabbíthat, vagyis ezentúl *egy és negyed óráig beszélhet a szónok.*

Fontos módosítás történt *a közgyűlés időtartamának megszabásánál is.* Az eredeti szöveg errevonatkozóan úgy hangzott, hogy a közgyűlés addig tart, amíg a kitűzött program tárgyalását be nem fejezték. A bizottság ezt oda módosította, hogy

a közgyűlés ugyanarról a tárgysorozatról naponkint legfeljebb határás ülésben tárgyalhat,

ez az idő szavazással két órával meghosszabbítható, de a *közgyűlés éjfélnél tovább semmiesetre sem tarthat.*

A közgyűlés nyilvánosságáról szóló részben a bizottság külön leszögezte, hogy az elnök a hallgatóságot a rendzavarás és hasztalan figyelmeztetés esetének kivételével *más esetekben el nem távolíthatja.*

A módosítások között *talán legfeltűnőbb mégis az, amely az elnöklés körül történt.* Az eredeti tervezet szerint a közgyűlésben a főpolgármester akadályoztatása esetén, illetve, ha a polgármester és az alpolgármesterek is akadályozva vannak, a rangban legidősebb tanácsnok elnököl a közgyűlésen. A bizottság ezt a pontot törölte és azt az érdekes módosítást alkalmazta, hogy

a főpolgármester, a polgármester és az alpolgármesterek akadályoztatása esetén laikus elnök is választható a közgyűlés tagjaiból.

A választás ideje alatt a törvényhatóság legidősebb tagja, a korelnök vezeti a közgyűlést. Ezzel az újítással

a tanácsnokokat teljesen kizárták a közgyűlés irányításának lehetőségéből.

Ez az újítás annál is inkább figyelemreméltó, mert Magyarországon az önkormányzati testületek, a városok és a vármegyék közgyűléseinek mindig hivatalnok-elnöke volt és *a főváros tört át ezt a jogszokást azzal, ha esetenként laikus elnököt választ a közgyűlés vezetésére.*

Az önálló indítványok benyujtóinak az indítvány megindokolására 10 percnyi megindokolási időt enged az új ügyrend-tervezet. Ujítások vannak a szavazások szabályozásánál is. Az új tervezet kimondja, hogy jövőben,

ha a szavazásnál az eredmény kétséges, ellenpróbát kell tartani.

Ellenpróba esetén a jegyző a javaslat mellett és ellene szavazókat egyenkint számlálja össze. A javaslat ellen szavazók összeszámlálása a javaslat mellett szavazók számának megállapítása és az elnök bejelentése után történik meg.

Változás van a tervezetben a golyókkal történő *titkos szavazásokra.* Az új ügyrend kimondja, hogy ha a szavazást meg kell ismételni, úgy az *egymásután következő szavazáson egyazon golyókat használni nem szabad, nehogy valaki a golyókra megkülönböztetésre alkalmas jeleket tehessen.*

*

Az új közgyűlési ügyrendet hamarosan felterjesztik jóváhagyás végett a kormányhoz és a legközelebbi jövőben a főváros törvényhatóságának közgyűlésén már alkalmazni fogják.

VIGADÓ-KÁVÉHÁZ
V., Deák Ferenc-utca 2.
*
VIGADÓ-KIOSZK
V. kerület, Vigadó-tér.
Tulajdonos: BABÓCSY LŐRINC

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVALLALATA
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 4 — TEL.: AUT. 297—57

MINKOVITS
MODERN CÉGTÁBLAFESTŐ
BUDAPEST, VIG-U. 24. SAJÁT HÁZ
TELEFON: J. 385 52 FŐVÁROSI SZÁLLITÓ

HIRSCH LÁSZLÓ
UT-, VASUTÉPITESI ÉS KÖVEZÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, I., ELEK-UTCA 9/a. TELEFON: 69-5-45

Pesti kirakat

Cserekereskedés a Fészekben

Valahogyan olyan ez a cserekereskedés, amelyet most a művészek a Fészek-klubban üznek, mint a valódi, a hamisítatlan szerelem. Mindegyik fél jól megnézi a másikat és mindegyik önállóan, minden szülői, társadalmi, vagy gazdasági terrortól mentesen mond igent, vagy nemet.

A festőművész úr alkotása, amely a *Csendélet* címet viseli és élethűen ábrázol kitünő üveg- és porcellánedényeket, — mondjuk, — nagyon megtetszik egy üvegkereskedőnek. Hajlandó is lenne érte pompás kávés-, vagy teásszervizt adni, levesestálat, sőt remek dán porcellánokat is feláldozna. Ám a festőművész úrnak ezidőszerint leghőbb vágya lenne, hogy új fogsorral lepje meg kedves nejét, ám a fogorvos úr, aki szintén akadna a venni szándékozók között, csak egy *Fürdőző nimfa* ellenében lenne hajlandó festőművészné őnagysága harapószerszámait rendbehozni. Kétségtelen, hogy *Fürdőző nimfa* is akad a Fészekbeli tárlaton, de annak festőjét és kedves nejét is pompás fogsorokkal áldotta meg a természet és inkább egy művészetbarát textilkereskedő iránt érdeklődnek.

Hiszen nem mondjuk azt, hogy festő és textilkereskedő, szobrász és úriszabó imitt-amott nem akadnak egymásra, de bizony nem könnyü dolog, hogy a Fészekbeli háztüznézőn megtalálja az ember a párját. Nem is szólunk az olyan esetről, amikor Bezegh-Huszágh főkapitány szeretne cserekereskedés útján valami műtárgyhoz jutni? Hát ő, szegény, teljesen kimaradjon a nagy vásárból? Hiába kínálja a nagy rendőri tudományát, hiába mondja, hogy az ő rezsimje alatt fogták el Matuska Szilvesztert, a biatorbágyi rémet; Matuska Szilvesztert itt nem adnak cserébe akkora fürdőző nimfát se, mint a kisujjam.

Ezért bajos a mai világban az ilyen cserekereskedés, amelyet ha kivételes esetekben, amikor a kínálat és a szükséglet véletlenül találkozik, kitünően lehet alkalmazni, de a legtöbbször bizony nehéz összehozni a partit.

A Fészekbeli csereüzletről mégis azt mondják, hogy elég jól virágzik, amit mi szívből kívánunk is, föként a derék művészeknek, mert valószínü, hogy a pénzhiányt legeslegelsősorban ők érzik meg. Ami kis pénz forgalomban van, abból mindenki elsőrendü életszükségleteit fedezi, bizony nem igen jut arra, hogy a szemünket is gyönyörködtessük, a szépérzékünket is kielégítsük.

Ezért tünet és pedig szomorú tünet, amely a pesti kirakatot éppenséggel nem ékesíti, hogy a művészeknek évezredes gazdasági formák után kell loholniok. Hiába mondják nekünk, hogy ez Párisban is, Londonban is, sőt a kitünő *Murger* Bohéméletében is így szokás, a haladó élet riasztó visszaesése ez a jelenség. Ha máskor mindig arról ábrándoztunk, milyen jó lenne, ha pénz nem lenne a világon, most, íme, ránk köszöntött ez az állapot. Most aztán eljutottunk a demokráciának ahhoz a fokához, hogy pénzem se nekem, se neked, se neki nincs. És most megtudjuk, mennyire nem volt igazunk, amikor a pokolba kívántuk a pénzt, amelyről most igazán bebizonyosodott, hogy nem önmagáért való, imádandó valami, de a gazdasági életnek olyan segédeszköze, amelynek hiánya a legnagyobb zavarba hozza az emberiséget.

Addig szidtuk és kergettük a pokolba a pénzt, míg azután most visszasírjuk. Amíg pedig vissza nem tér, csak menjenek, akiknek csereárujuk van, a Fészek-klubba háztüznézőbe és ne szégyelljék ezt az ezerévelőtti módját a kereskedelemnek.

A bankett-párt

„A törvényhatósági bizottság tagjai szóvátették . . .“ — így kezdődik egy polgármesteri rendelet, amely ilyenformán a legteljesebb mértékben kihívta érdeklődésünket.

Vajjon mit tettek szóvá a törvényhatósági bizottság tagjai? Talán azt, hogy ideje volna már a tavaszi munka menetrendjét megismerni? Talán azt, hogy miként lehetne Budapest polgárságát jobb gazdasági viszonyok közé vezetni?

Nem! Nem ezt ették szóvá a törvényhatósági bizottság tagjai, hanem azt, hogy „a főváros által rendezett ünnepségekre nem mindig kapnak meghívót“.

Értjük, igen, mi nagyon értjük ezt a panaszt, amelyet a polgármester a maga finom, előkelő, decens modorában úgy magyaráz, hogy a panaszkodó urak a főváros intézményeit és alkotásait akarják megismerni. Hát igen, ez nagyon fontos is lenne, de nekünk az a szerény nézetünk, hogy a főváros intézményeit és alkotásait a bizottsági tag urak hétköznap is megtekinthetik és csak akkor tanulmányozhatják igazában.

Az elégedetlen urak megfeledkeznek két dologról. Az egyik a kötelező takarékosság, amelynek minden ponton meg kell nyilatkoznia. A másik, hogy zászlódíszben nem lehet intézményeket és frakkban, szmokingban, zsakettben nem lehet az intézmények vezetőit megismerni. A zászlódísz után bankett és kvaterkázás szokott következni. Volt idő, régen, a régi jó időkben, amikor a tehetségek ilyenkor vizsgáztak, mert aki szépen tudott nótázni, annak karrierje előtt megnyíltak az érvényesülés kapui.

Ez azonban régen, nagyon régen volt. Ma takarékoskodni kell, nincs helye a bankettnek, a zsakettnek, a zászlódísznek. Ma dolgozni és nem dalolni kell. Hiába adta ki rendeletét a polgármester, a bankett-párt megbukott.

HOLLÓS FERENC
OKL. MÉRNÖK ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, V., Csanádi-utca 5.
TELEFON: 901-24

Kozma Jenő racionalizálástól komoly eredményeket, gyors és olcsó közigazgatást vár

A víztisztítási műveletet sürgősen be kell fejezni. Százezrek elpocsékolása az utak olajozására

Alapos gondossággal és mindenre kiterjedő figyelemmel dolgozik a parlamenti 6-os bizottság a főváros költségvetésének felülvizsgálatán. A tanácskozásokon minden alkalommal hivatalos minőségében résztvesz

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselő, *az Egységes Polgári Párt* elnöke is, aki a vizsgálat menetéről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ezidáig tíz ülést tartott a Városházán a hatos bizottság és a legprecizebb pontossággal tárgyalta a különböző fejezetek összes tételeit. A költségvetés minden fejezete így a hozzáértők kritikájának keresztüzébe jutott és örömmel kell megállapítani, hogy *úgy a szükségesség, mint a számszerüség tekintetében lényegbevágó kifogások nem hangzottak el.* Történtek bizonyos észrevételek, ezek azonban

nem változtatják meg az eredetileg felsorakoztatott előirányzatokat.

A munkát rövidesen befejezzük és akkor azután a *kormányhatósági jóváhagyás* válik esedékessé.

Felhívtuk *Kozma* Jenő figyelmét *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszternek arra a nyilatkozatára, amely a *Fővárosi Hirlap* multheti számában *a budapesti ivóvíz* gyors megtisztítására vonatkozott.

— Olyan fontos érdekek fűződnek — úgymond — Budapest ivóvizének tökéletesítéséhez, hogy az *minden áldozatot megérdemel.* A Vízművek vezetősége már hosszú hónapok óta keresi a megfelelő megoldási módozatokat és bizonyos vagyok abban, hogy

végül is sikerül az ívóvíz egyrészében most még mindig mutatkozó ártalmatlan tisztátlanságokat véglegesen kiküszöbölni.

Ennél a kérdésnél mindössze csak arról van szó, hogy *gyorsítani kell az eljárást* és hiszem, hogy a nyári nagy vízszükséglet időpontjában az eddigi panaszok már elkerülhetők lesznek.

Gallina Frigyes tanácsnok már megkezdte alapvető munkáját a főváros közigazgatásának racionalizálására, amelyhez *Kozma* Jenő a következő megjegyzést fűzte:

— A főváros tisztviselői kara lelkiismeretes pontossággal tartja be azokat az előírásokat, amelyet a közigazgatás lefolytatása számára előírtak.

A hiba abban van, hogy a közhivatalok az évtizedekkel ezelőtti rendelkezésekhez kénytelenek igazodni

és ez az oka annak is, hogy a gyorsaságot követelő mai időkben, sokszor *akaratlanul* megnehezetik a közönség ügyeinek intézését.

Nagy várakozással tekintek a racionalizálás eredményei felé, amely bizonyára meghozza a gyors intézkedés lehetőségét

és általában *a közigazgatás olcsóbbítását,* ami a közönség szempontjából *elengedhetetlen követelmény.*

Szóvá tettük a tavaszi munkálatok során ismét esedékessé vált eljárást, hogy *az utak portalanítására újra óriási összegeket fordítanak* és hulladék-olajat vásárolnak drága pénzen ennek a követelménynek bizonytalan sikere érdekében.

— Évek óta hangoztatom, — mondotta *Kozma* Jenő, — hogy *a költséges útolajozás helyett rá kell térni a még burkolatlan utak befedésére.*

Az a sok százezer pengő, amely évente valósággal elpocsékolódik az útolajozás címén: kidobott összeg,

amelyet talán fel lehetne használni egy útburkoló kőcsön évi törlesztésére. Mindezeken felül *az olajozott utak nem biztosítják a tökéletes portalanítást* és ezért nagyon időszerünek tartom, hogy az útolajozási rendszert végre megszüntessék.

*

Elmondotta végül *Kozma* Jenő, hogy sürgős döntést kíván az autóbuszjáratoknak olymódon való kifejlesztésére, hogy a nagykörúti forgalomba a budai utazóközönség is közvetlen bekapcsolódást kapjon. Ezt szolgálja a 12-es jelzésü relációnak a Pálffy-térig való meghosszabbítása, amelyik a *közlekedési szakbizottság legközelebbi ülésén már napirendre is kerül.*

A szellemi szükségmunka meghosszabbítását követeli az Egységes Községi Polgári Párt

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este előbb *Kozma* Jenő, majd *Gaár* Vilmos elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen megjelentek: *Kozma* Jenő, *Gaár* Vilmos, *Bódy* Tivadar, *Glückstha*l Samu, *Harrer* Ferenc, *Bárczy-Barczen* Gábor, *Bánó* Dezső, *Petracsek* Lajos, *Dorner* Gyula, *Pompéry* Elemér, *Andrőka* Károly, *Welisch* Andor, *Oszoly* Kálmán, *Martin* János, *Popelka* Béla, *Dalmady* Ödön, *Burghardt-Bélaváry* Rezső, *Máthé* Gyula, *Tóth* Gábor, *Girardi* Tibor, *Héber* Lajos és még sokan mások.

Az értekezlet első része teljesen *zárt és bizalmas jellegü volt,* amelyen a közelmult eseményeivel foglalkoztak. Szóvátették a mult vasárnap és hétfőn tartott *lágymányosi községi pótválasztás* alkalmával leszürt tapasztalatokat és észrevételeket is.

Oszoly Kálmán a munkanélküli szellemi foglalkozásúak egyre fokozódó inségességét tette szóvá és azt javasolta, a párt hasson oda, hogy a főváros a szellemi szükségmunka-akciót hosszabbítsa meg. A párt *Oszoly* Kálmán felszólalását teljes egészében magáévá tette és indítványára az értekezlet egyhangúan

elhatározta, hogy a szellemi szükségmunka-akció további két hónapra való meghosszabbítását kívánja.

Az értekezlet hangsúlyozta, hogy a párt legnagyobb súllyal veti latba erejét ennek az akciónak a sikere érdekében és megbízta az elnökséget, hogy a szellemi szükségmunka-akció meghosszabbítása végett az illetékes tényezőkkel lépjen sürgősen érintkezésbe.

Azután foglalkozott a párt a közpénztárak adóbehajtásának ügyével, amelyről lapunk más helyén tudósítunk.

Az értekezlet után a Polgári Egység Klubjának tagjaival együtt megtartották a szokásos hétfőesti társasvacsorát.

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfőmök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

Távbeszélő: Automata 87-9-65.
LXI. ÁLTALÁNOS AUKCIÓ
KIÁLLITÁS: 1932. március 4-én és 5-én, délelőtt 10 – 1/2 2 és délután 4 – 1/2 8. március 6-án délelőtt 10—1/2 2 órák között.
ÁRVERÉS: 1932. március 7-től 23-ig délután 1/2 4 órától. Vasárnap és a március 15-iki nemzeti ünnepen árverés nincs.
ÁRVERÉSRE KERÜLNEK: Műbecsü festmények, szobrok, rajzok, porcellánok, keleti szőnyegek, művészi és közhasználatra szánt butorok, ékszerek, kézimunkák, keletázsiai tárgyak és könyvek.
Katalógus a helyszinen 150 P-ért kapható.

Néhány nap mulva megkezdik a bánhidai erőműtelep átvételére vonatkozó tanácskozásokat

A főváros felfogása szerint a tranzakció sikeréhez minden lehetőség adva van

A mult év novemberében indultak meg az újabb tárgyalások a főváros és a bánhidai centrálé között az ez évre vonatkozó *áramátvételi szerződés* meghosszabbítására. Nem tudni, hogy mi okozta a tárgyalások késedelmességét, de tény, hogy azóta több alkalommal összeültek az illetékes tényezők, a megegyezés azonban még ma sincsen előkészítve. Decemberben hosszabb szünet következett be, januárban mindössze egy tanácskozás folyt le és immár márciust irunk anélkül, hgy az egymásra utalt főváros és a dunántúli erőműtelep között szerződés szabályozná az áramátvétel feltételeit.

A tárgyalások elhuzódása mögött érdekes események huzódnak meg. Hetekkel ezelőtt jelentette már a *Fővárosi Hirlap*, hogy

a bánhidai centrálé átvételére tárgyalások indulnak meg,

amelyek azt célozzák, hogy *mint legnagyobb fogyasztó*, a főváros szerezze meg a bánhidai telepet és ezzel tökéletesítse a maga áramtermelési berendezéseit. Mindkét részről elvi készség mutatkozott ennek a tranzakciónak a lebonyolítására és mert az ideiglenes szerződés igy feleslegesnek látszott: *a döntő megbeszéléseket arra az időpontra halasztották, amikor a főváros vezetősége a költségvetéssel kapcsolatos munka alól felszabadul.*

Ez az időpont most már elérkezett: a költségvetést a 6-os bizottság a közeli napokban letárgyalja és csak ezután döntenek a bánhidai centráléval kapcsolatos tervekről is. A megbeszéléseken

a fővárost Borvendég Ferenc alpolgármester, Shara Béla és Morvay Endre főjegyzők képviselik, míg a Dunántúli Villamossági Rt. megbizásából Tornay Géza államtitkár, Schimanek Emil müegyetemi tanár és Verebély László műszaki tanácsos ülnek le a zöldasztalhoz.

Bekapcsolódik a tárgyalásokba az Államvasutak képviselője is, aki a MÁV részére fenntartott érdekek védelmében fogja kifejteni a maga álláspontját. A nagyfontosságú eseményről

illetékes helyen

a következőket mondották a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— Évenként óriási mennyiségeket veszünk át a bánhidai centrálétól és ezzel biztosítjuk a BESzKÁRT összes energiaszükségletét. A közelmúltban üzembehelyezett második alállomással *sikerült a világitási és ipari áramot is a budapesti hálózatba bekapcsolni*, ami azt jelenti, hogy a kelenföldi teleppel egyidejűleg a bánhidai centrálé látja el Budapest áramszükségletét. Számolni kell azzal a körülménnyel is, hogy a külső városrészekben megmutatkozó épitkezés további igényeket fog támasztani és ezért

valóban kivánatosnak látszik a bánhidai erőműtelep megszerzése.

Szó lehet arról is, hogy egyes környékbeli községek villanyáramát Budapest szolgáltatja, amely esetben már sor kerülhet a fokozottabb kihasználásra, amelyeknek előfeltétele, hogy a termelés mindenképpen arányban álljon az igénybeveendő árammennyiséggel. Elvi álláspontunk az, hogy

készséget nyilvánítottunk a bánhidai telep átvételére és reméljük, hogy a jövő héten megkezdődő tanácskozásokon sikerül is az érdekeket megfelelően összehangolni.

Az ideiglenes megegyezés egyelőre tehát tárgytalan, amelyre, azt hisszük, nem is fog sor kerülni.

*

A főváros közönsége szempontjából mindenesetre kivánatos, hogy a villanyáram-ellátás a jövőben az eddiginél is tökéletesebbé váljék, amire garancia az Elektromos Müvek gazdaságos üzemvezetése, ahol a kipróbált szakférfiak bizonyára új lehetőségeket nyitnak a bánhidai telep számára is.

Eredményt ígérő tárgyalásokat folytat az Iparkamara a közszállítási adólevonások enyhítése érdekében

Példátlan fejetlenséget okozott a közpénztárak adóbehajtása — A Községi Polgári Párt erélyes állásfoglalása

Hetekkel ezelőtt jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy a pénzügyminisztériumban komolyan foglalkoznak *az 1927. évi 6. számú rendelet* végrehajtásával, amely nem kevesebbet jelent, mint hogy a szállítók és vállalkozók adóhátrálékát abban az esetben, ha valamely közhatóságtól követelésük van: *ebből a járandóságból minden másirányú letiltást megelőzően le kell vonni.* Annakidején hangoztattuk, hogy a mai helyzetben ezt a rendelkezést talán mellőzni fogják a pénzügyi hatóságok, azonban most az államháztartás egyensúlyának további zavartalan biztosítása arra indította az illetékes tényezőket, hogy *ezt a rendelkezést máris érvénybe léptessék.*

Az első értesülés nyomán már kifejezést adtunk annak az aggodalomnak, hogy

ez a pénzügyminiszteri intézkedés a legsúlyosabb helyzetbe hozza mindazokat az iparosokat, kereskedőket, szállítókat és vállalkozókat, akiknek a közhatóságoknál, tehát a fővárosnál is követelésük áll fenn.

Amit megjósoltunk, az be is következett: már az első esetben *a legnagyobb zavar és kapkodás lett úrrá a közpénztárak helyiségeiben*, ahol hiába jelentkeztek a munkájukat és szállításukat becsületesen elvégzett felek a megszolgált pénzükért. A szabályszerüen kiállított nyugtáikra nem kaptak folyósítást és

megindult a kétségbeesett hajsza az előljáróságokon a különböző adóbizonylatokért.

A rendelet lehetetlen helyzetbe hozta nemcsak az érdekelt vállalkozókat, hanem a kerületi adóhivatalokat is, ahol most olyan tolongás és torlódás mutatkozik a munkában, hogy *kénytelenek mindenütt új személyzet beállítását és szaporitását igényelni.*

Súlyos kihatással van a rendelkezés a főváros üzemeire és intézményeire, ahol csak *a legnagyobb nehézségek árán tudják biztositani a mulhatatlanul fontos anyagbeszerzést.* Köztudomású, hogy

a fővárosi üzemek a maguk beszerzéseinél általánosságban kilencvennapos fizetési határidőt kaptak, most azonban a szállítók ragaszkodnak a megrendelés napján történő előzetes fizetéshez,

mert különben nem hajlandók a megrendelt anyagok és árúk szállítására. A legfurcsább komplikációk támadtak sok olyan kisiparosnál, akinek *adótartozása felülmúlja azt az összeget, amelyet a maga kisebb munkájáért a fővárostól vár:* ebben az esetben ugyanis rá kell fizetnie az ügyletre és már nem egy alkalommal bekövetkezett, hogy

az új rendelkezés valósággal felborította a kisiparos vállalatának pénzügyi egyensúlyát.

Az iparosságra és a kereskedelemre katasztrofális jellegü rendelkezésről kérdést intéztünk

a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarához,

ahol a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ez a pénzügyminiszteri intézkedés *alapjaiban rendíti meg az iparosok, vállalkozók és kereskedők egzisztenciáját*, akik a mai viszonyok között képtelenek adózási kötelezettségeiknek egy összegben eleget tenni. Különben is az iparosság a maga adókötelezettségét bizonyos megszabott időpontokra osztja be, *részletfizetési kedvezményeket is élvez* és ha most egy összegben vonják el tőle az adótartozás sokszor jelentékeny összegét, úgy képtelen üzemét folytatni, anyagraktárát kiegészíteni és munkásainak bérét megfizetni.

— A közpénztárak szerepe is megváltozott, mert azok ugyszólván *adóvégrehajtókká váltak*, akik nyomban levonják az adótartozások teljes összegét. A nehéz helyzetbe jutott érdekeltségek mozgalmát megelőzően a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara nyomban felemelte tiltakozó szavát* és máris komoly tárgyalásokat folytat a rendelkezés hatályon kívül helyezése, vagy pedig méltányos enyhítése érdekében.

A Községi Polgári Párt az iparosokért

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőesti pártértekezlete foglalkozott az iparosság panaszaival és különösen azzal a minap megjelent rendelettel, amely szerint a közmunkákat végző iparosok követelését csak abban az esetben fizeti ki a főváros, ha *az illető iparos adóhivatali bizonylattal igazolja, hogy hátraléka nincs.* A párt felfogását ebben a kérdésben *Piazza* Győző törvényhatósági bizottsági tag vázolta és rámutatott a rendelet tarthatatlanságára. Az iparosság ezáltal megszűnik keresőképes lenni és

adóalanyok pusztulnak el, exisztenciák mennek tönkre.

Rámutatott a rendelkezésből származható komoly bonyodalmakra. A párt többek hozzászólása után elhatározta, hogy az iparosság jogos panasza miatt *erélyesen interveniál* és újból leszögezte azt az állásfoglalását, hogy minden lehetőt elkövet a rendkívül súlyos helyzetben lévő iparostársadalom sorsának enyhítése érdekében.

Magyarország aranykoszorús mestere

Szlezák László

harang- és ércöntőda, harangfelszerelés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám

Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang

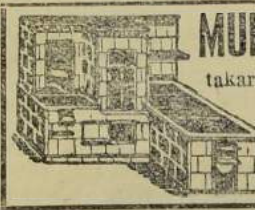
Az 1900. évi párizsi világkiállításon diszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vaszipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi közmüipari tárlaton kormánydiszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

FREIMANN ÉS TÁRSA

vésnöki müintézete, pecsétbélveg, címke és dombormünyomdája

Budapest, VI., kerület, Király-utca 10

Bélyegzők. Telefon: 245—69.

MUNKÁCSY GYULA-cég

takaréktüzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár.

Budapest, VII., Rózsa-utca 39.

Telefon: J. 312—80, J 359—16.

SZÜSZ LAJOS

TÜZIFA-, KÖSZÉN- ÉS KOKSZTELEPE

BUDAPEST-KŐBÁNYA ALSÓPÁLYAUDVAR (MÁZSA-TÉR.)

TELEFON: József 456-85

Közúti gőz- és motorhengerelést

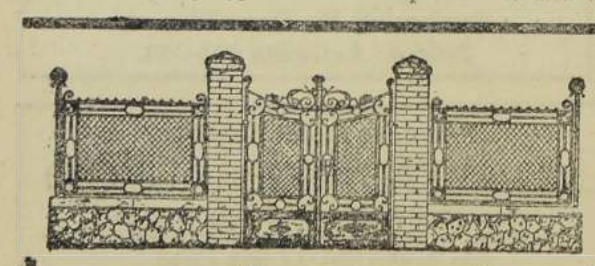
vállal

WOLFF ERNŐ

Budapest, I., Keleníöldi-út 1

Sürgönycím: WOLFFEKE

TELEFON: 59—9—68

VASS ÉS KOVÁCS

SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR

BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48

TELEFON: AUT. 517—87

PÉRY DEZSŐ

OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER

BUDAPEST,

I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51

Tíz és félmillió pengőt irányzott elő a hídépítési bizottság a Boráros-téri híd munkálataira

Négyszáz vagon acélanyag várja a feldolgozást az állami vasgyár telepén — A magánipar is részesül a vasmunkákban — Nincs még döntés az óbudai híd részletterveiről és a Margit-híd kiszélesítéséről

Az elmúlt napokban tartotta első ülését az a hídépítő bizottság, amelyben a kormány és a főváros képviselői is helyet foglalnak. A tanácskozásban résztvett a főváros részéről *Kipka* Ferenc főpolgármester, *Becsey* Antal, *Petrovácz* Gyula, továbbá a pénzügyi osztály képviselője, az állam részéről *Forster* Gyula államtitkár és *Barna-Szogyén* miniszteri tanácsos, a hídépítési osztály főnöke. A bizottság munkája most már permanens jellegűvé válik, mert a kuszöbönálló tavaszi időszak lehetővé teszi a munkálatok gyorsabb ütemben való folytatását. A hídépítkezés meneteről intéztünk kérdést

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaghoz, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Számos nagyfontosságú ügyben foglaltunk állást, amelyek valószínűleg erős kihatást gyakorolnak ennek a nagy horderejű kozmunkának a további folytatására. Az ülésen bejelentettük, hogy *az állami vasgyar megindította a munkálatot annak a nyersanyagnak a felhasználásával, amelyet az állam bocsátott rendelkezésére.* Kozismert az a megállapodás, hogy a *főváros havonta szazezer pengővel járul hozzá a munkaberek fizetesehez,* míg

az állam másfélmillió értékben a szükséges négyszáz vagon acélanyagot juttatja a munkálatok celjaira.

Az összes költségek úgy tagozódnak, hogy a *vasszerkezetek hat és félmillió pengőt, az alapépitmények kétmillió pengőt, a közmunkatanács által végzendő föld- és kozmunkak egymillió pengőt és egyébb munkálatok pedig további egymillió pengőt igényelnek.* A munkaprogramm szerint körülbelül négy év alatt lebonyolítható a Boráros-téri híd felépítése, amelynek révén *nyolcszáz család tud kenyeret kapni négy éven keresztül:* a mai munkanélküliség időszakában ez olyan jelentékeny eredmény, amelyet lekicsinyelni nem lehet.

— Felmerült az a kérdés, hogy az állami vasművek ne egyedül végezze az előállítást, hanem több magánvállalatnak is juttasson munkát. A *Ganz-gyáron kívül, amely az elmúlt hetekben körülbelül ötmillió pengő értékű vasúti kocsikra kapott rendelést,* tulajdonképpen csak néhány magánvállalat jöhet szóba és bizonyos, hogy

az állami vasgyár lehetővé teszi a magánvállalkozás munkaalkalomhoz jutását is.

— Ami a *pénzügyi fedezet* kérdését illeti, a főváros az állam hozzájárulásával felemelte az ingatlanátruházási illetéket hat és fél százalékról hét és háromnegyed százalékra: a differencia 1¼ százalék, amely teljes egészében a hídépítési alapot illeti. Az illeték felemelése csak decemberben kapott miniszteri jóváhagyást, ami azt jelenti, hogy *július óta a behajtás nem történt meg,* azonban most már joga van a hatóságoknak ebben az irányban is tevékenyebben eljárni.

Az ezen a címen várható jövedelem meglehetősen komoly reményekre jogosit, mert az ingatlanforgalom fellendült,

azonban az illetékre is kiterjed a részletfizetés kedvezménye és így *egy-két év is eltelik, amíg ezek az illetékek nagyobb összeget érnek el.* Tudomásom szerint az eredmények már ma is biztatók, mert havonta a kontemplált százezer pengőnél lényegesen több folyik be a főváros pénztárába.

— Nagyon kívánatos volna, hogy a munkálatok folyamatának biztosítása szempontjából *a meder-pillérmunkálatokat még ebben az évben megindítanák.* Erre a célra ötszázezer pengő szükséges és remélhetőleg a kormány gondoskodik ennek az összegnek a biztosításáról. Nem szabad ugyanis szünetnek lenni, mert a vasalkatrészek és a felszerelési munkák nem folytathatók enélkül. Tárgyaltuk azt a kérdést is, hogy

miképpen alakuljon az óbudai híd építkezése:

a pályázat tudvalevőleg eredményes volt, de a *részletes tervezői munka még nem készült el.* Erre legalább egy év szükséges és nincs kizárva, hogy ebben az évben ez a munka is komoly stádiumba jut. Ez annál inkább kívánatosabb, mert a *részletes tervek elkészítése számos munkanélküli mérnöknek juttathat keresetet.* A költségek ebben a vonatkozásban 120—150 ezer pengőt jelentenek.

— Meg kell oldani azt a kérdést is, hogy

alkalmassá tegyük az óbudai hidat a gyorsvasút részére is,

amihez azonban előzetes állásfoglalás szükséges. Ebben az esetben a híd terveit is nagyobb teherbírásra kell előkészíteni, ami viszont *másfélmillió pengő többletkiadást igényel.* Ez a kérdés összefügg a közlekedési problémákkal és mindenekelőtt azt kell tisztázni, hogy *az autóbuszforgalom mai fejlődésképessége mellett egyáltalában felmerült-e a gyorsvasút* megalkotása. A fővárossal kötött területhasználati szerződés értelmében a Beszkártnak be kell mutatni a gyorsvasút terveit és ha olyan lesz az állásfoglalás, hogy a gyorsvasútra nincs szükség: *akkor fölösleges megdrágítani az óbudai híd építkezését.*

— Van még számos technikai, pénzügyi és közlekedéspolitikai kérdés, amelyeket rövid időn belül le kell tárgyalni. Szóbakerült

a betterment ügye is,

amelyről a közmunkatanács kidolgozott egy tervezetet, ez azonban *még nem nyerte el a pénzügyminiszter hozzájárulását.* Ez a pénzügyi bázist jelentő ügy annyira sürgőssé vált, hogy gondoskodni kell ennek megfelelő szorgalmazásáról.

— *A Margithid tervezett kiszélesítése* sem olyan egyszerű probléma, mint amilyennek látszik. Számolni kell ugyanis azzal, hogy

ha a híd dél felé eső vonalát négy méterrel kiszélesítik, akkor a Margit-híd eltolódik a Lipót-körút tengelyétől,

ami közlekedési és esztétikai szempontból jelent akadályokat. Nagy megfontolást igényel ennek a tervnek a végrehajtása, de meggyőződésem szerint nyomban lekerül a napirendről, *ha az óbudai híd hamarosan elkészül és ezzel tehermentesíti a Margithid forgalmát.*

*

Hangoztatta még *Becsey* Antal, hogy a további üléseken gyors ütemben fogják letárgyalni mindezeket a kérdéseket, mert a cél az, hogy *a hídépítések hatalmas munkálatai mielőbb megindulhanak.*

Szigetmonostorra költözik hosszabb tartózkodásra a tiszti ügyészség kirendeltsége

Az uj budai vízművek területkisajátítási ügyeit bonyolítják le a helyszinen

Több alkalommal beszámolt már a *Fővárosi Hirlap* azokról a nehézségekről, amelyek a tervezett új budai vízművek létesítéséhez szükséges területek megszerzése körül támadtak. A geológiai vizsgálatok szerint alkalmas területek többszáz holdon, *Szigetmonostor* község határában terülnek el. A főváros többször megkísérelte és még mindig reméli, *hogy sikerül barátságos megegyezést létrehozni az érdekelt kisbirtokosokkal és nem kell a kisajátítás eszközéhez nyúlni.* Ezért késik, holott a tisztiügyészség már teljesen előkészítette, a kisajátítási kereset benyujtása a kereskedelmi minisztériumhoz.

A főváros vezetősége ebben az ügyben *a jövő héten Borvendég Ferenc alpolgármesternél az érdekeltségek és szakhivatalok bevonásával újabb értekezletet tart* és úgy látszik, sikerül olyan megoldást találni, amely a főváros szempontjából is elfogadható és a gazdákat is kielégíti. Az ingatlantulajdonosok mostanáig túlzott követelésekkel álltak elő, amibe a főváros bele nem mehetett, viszont a területekről sem mondhat le, mert

a próbafurások szerint az új vízmű száznál több kútját a már kiszemelt területen lehet csak megépíteni.

Ezen az értekezleten sok minden tisztázódik és ha tényleg sikerül a békés megegyezés útját megtalálni, abban az esetben a *tisztiügyészség egész különitménye költözik ki néhány hét mulva Szigetmonostorra, ahol*

hónapokon át kell majd tartózkodniok, hogy az érdekeltekkel közvetlenül a helyszínen tárgyalhassanak.

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint *Tóth* Péter dr., *Kubinyi* Imre dr. tisztiügyészek és *Kiss* Károly dr. ügyészségi fogalmazó lesznek ennek a kirendeltségnek tagjai. Az ügyészség már eddig is óriási munkát végzett a tervezet kidolgozásával, mert többszáz telekkönyvi tulajdonról van szó és a telekkönyvek átvizsgálásánál sok bonyodalmat okozott az, hogy előbb a tényleges helyzethez kellett módosítani a telekkönyvi bejegyzéseket. Ha a generális megegyezés létrejön, úgy

minden egyes gazdával ideiglenes szerződést kötnek,

amit azután a végleges eljárás lefolytatása után szankcionálnak, de ezzel elérik azt, hogy a főváros már most birtokbaveheti az ingatlanokat és hozzáláthat a kútfúrási munkák megindításához.

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

Családi házat
o'csón épit, tehermentes telek e, va y saját telkein kényelmes törlesztésre. Minden épitőipar s-munkát utányosan vállal az
Épitőiparosok Szövetkezete
Andr ssy-út 56.

ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI. KERÜLET, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.
Sokszorositógépek
Összeadógépek
TELEFON: 282—47
kézi és villanyhajtásra
Acél irodabutorok

BAUER ÉS RÁCZ
Uj és használt zsákok
Ponyvák, zsinegáruk
Zsák- és ponyvakölcsönzés
Tel.: Aut. 173-47. Budapest, V., Csáky-utca 16. sz.

Hyperol szájvíz-tabletták
ideális száj- és toroköblögető

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Sommelweis-utca 2.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
96 filléres újdonságok! VI., Andrássy-út 39. 96 filléres újdonságok!

Be a Fúanszba!...

Toborzó, amely süket fülekre talál

Amióta a *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége* tömör egységbe hozta össze a fővárosi alkalmazottakat, példás összhang uralkodik a tisztviselői és közigazgatási személyzet összes ügyeiben. A nehéz időket átélt alkalmazottak, a különböző gazdasági periódusok idején is mindenkor méltányos és igazságos elbírálásban részesültek az irányító tényezők részéről és ezen túmenően is sikerült a FANSZ-t olyan hatalmas szervezetté kiépíteni, hogy az

ma már minden tekintetben biztos alapokra épített támasza az alkalmazottak ezreinek.

Megalkották a *Segítő Alapot*, gondoskodtak a beteg és gyógyszerellátás tökeletesítéséről, felépítették az ideális kenesei üdülőtelepet, kifejlesztették a tisztviselők sportéletét és minden téren alátámasztották a *közös együttmunkálkodásban* rejlő képviseleti erőt. Ezt a nagy erkölcsi és anyagi erőforrást akarják most meggyengíteni olyanok, akik a maguk kívül álló pozíciójukban *talán nem is tudják, hogy mennyit ártanak a főváros közigazgatási és üzemi tisztviselőinek.*

Óriási visszatetszést szült a Városházán, hogy bizonyos személyek az üzemi alkalmazottak táborát felelőtlen ígéretekkel arra csábítják, hogy *szemben* a FANSZ-al, alkossák meg az *Üzemi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségét*. Megnyugtató, hogy ez a kísérlet *nagyon gyenge lábakon áll* és örvendetes, hogy nem is támadt a remélt visszhangja az üzemi alkalmazottak között, ahol nagyon jól tudják, hogy

a különálló szervezkedés végeredményben csak a sok ezer alkalmazott érdekeinek gyengítésére, sőt tekintélyének a lejáratására alkalmas.

Az az érzésünk és ez a felfogása a főváros *legilletékesebb* vezetőinek is, hogy a FÜANSz néven kívülről összetákolni kívánt szervezkedés *egyéni aspirációkat akar kielégíteni* olyan oldalról, ahonnan az üzemi alkalmazottakkal eddig semmi néven nevezendő kapcsolat nem volt. Erre vall, hogy legutóbbi számunkban mindössze néhány sorban emlékeztünk meg a tervezett mozgalomról és mégis annyira az elevenére tapintottunk a kényes pontoknak, hogy *máris a féltékenységre valló visszhangja támadt.* Felhívták ugyanis a figyelmünket arra, hogy egy orgánum tiltakozott „illetéktelen" beavatkozásunk ellen. Alkalmunk volt ezt az írást elolvasni, amely szánakozásra késztet bennünket azzal a kioktatásával, hogy a külön szervezkedésre tulajdonképpen miért is van szükség.

A FANSZ már hosszú idők óta működik, — olvassuk a körlevélben — és ez az egyszerű tény is igazolja, hogy igenis *feltétlenül szükséges az önálló FÜANSZ.* Elevenbe vágó sérelmek vannak, amelyeket ez a *nagyszerű* képviselet (a FANSZ!) *nem vállal.* A FANSZ nem képviselheti olyanok érdekeit, akik nem tartoztak a kebelébe. Az üzemi alkalmazottak érdekképviseletére ma nagyobb szükség van, mint volt a FANSZ-ra. A FANSZ alcsoportjaként a számban, súlyban, erőben sokkal reprezentábilisabb üzemiek nem vállalhatnak *alárendelt* szerepet. A FÜANSZ megalakulását célzó közgyülést az előkészítő bizottság teljes erejével szorgalmazza és — mondja végül, — mihamarabb módot akar nyujtani az üzemi alkalmazottaknak arra, hogy *saját* sorsuk irányítására a megfelelő szervezetet, *a megfelelő vezetőket* megválaszthassa. *Üzemi alkalmazottak! Döntsetek sorsotok felől!*

Ez a régen elmult időkre emlékeztető hangja a felhívásnak már egymagában elégséges annak a bizonyítására, hogy

teljesen magára hagyott, esetleg külső erők vezetésére bizott szervezkedésre nem adhat engedélyt a főváros legfőbb vezetősége.

Nem szabad hozzájárulni ahhoz, hogy *már a szervezkedés első perceiben alássák a FANSZ tekintélyét,* amelyiknek élén az a *Liber* Endre alpolgármester vezérkedik, akinek minden tettét és gesztusát az alkalmazottak iránti szeretet diktálja. El kell háritani ezt a törekvést, amelyik *hangosan a széthúzásra tüzeli a főváros alkalmazottait,* amelyik felsőbbrendű szerepet arrogál a másik kategória rovására és minden ténykedésében csak az egyik alkalmazotti réteg érdekeit akarja képviselni. Ami pedig a megfelelő vezetők megválasztását illeti, itt bizonyára

döntő súllyal esik számításba a városházi apparátus legfőbb vezetőjének elhatározása, aki nem járulhat hozzá kívül álló személyeknek vezéri polcra való emeléséhez.

Távol áll tőlünk az a gondolat, hogy az üzemi alkalmazottak szervezkedési szándékát elitéljük, sőt magunk is égetően fontosnak tartjuk, hogy a *fővárosi üzemek alkalmazottainak kiváló gárdája összefogjon érdekeinek hatásos megvédelmezésére.*

A tömörülés kerete adva van: itt áll a FANSz a maga tökéletesen kiépített szervezetével,

amelyben eddig különálló csoportot mondhat magáénak a közigazgatái tisztviselőkön kívül az oktató személyzet és még ezidáig nem hallottunk arról, hogy *szükség esetén bármelyik FANSz kategória ne tudta volna jogos kívánságait biztosítani.* Az *Üzemi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége nem léphet külön utakra,* mert ezzel csak gyengítené azokat az erőket, amelyeknek együttes fellépése hozhatja meg egyedül és mindenkor az igazi sikert.

A széthúzásnak és az egymás ellen szított testvérharcnak mindenki csak a kárát látná.

A főváros vezetői éppen ezért azt a józan és megfontolt tanácsot adják az üzemi alkalmazottaknak, hogy *mielőbb lépjenek be a FANSZ kapuján és hatalmas számarányukkal vegyék át az őket is megillető vezető pozíciót a közös törekvések érdekében.*

A fentidézett írásmű szerzőitől a nekünk címzett kioktatást pedig — bármennyire sajnáljuk is, — nem tudjuk komolyan venni. A fővárosi alkalmazottak szociális és anyagi érdekeiért *több mint húsz év óta küzdünk és fogunk küzdeni a jövőben is.* Ettől a szándékunktól senki kedvéért el nem távolodunk.

Október elsején megkezdi működését a fővárosi benzolgyár

A gépi berendezést a Ganz és a Láng gyárak készítik — Az Autobuszüzem jövő évi szükségletét már az új gyár szállítja

A világítási ügyosztály úgy tervezte, hogy a benzolgyár felállítására vonatkozó előterjesztését már a csütörtöki tanácsülés napirendjére tüzi és a kapott felhatalmazás birtokában azonnal hozzálát az előmunkálatok lefolytatásához. Bizonyos technikai számítások tisztázása érdekében a tervezetet most átdolgozzák és igy csak *a jövőheti tanácsülés foglalkozik ennek az új intézménynek az életrehívásával.* Az előterjesztés lényege az, hogy a benzolgyárat az óbudai gázgyár telepén állitják fel és a szükséges 750.000 pengő költséget a gázgyári nyugdíjalaptól veszik kölcsön négy, esetleg öt évi törlesztésre. Az amortizáció gyors befejezését mindenképpen reményteljesnek látják a Városházán, mert az üzleti kalkulációk szerint a benzolgyár a maga olcsóbb egységáraival beszerzési forrásává válik nemcsak az Autobuszüzemnek, hanem a feleslegből még magánvállalatoknak is jut.

A Gázművek benzolgyárában az eddig végzett kísérletek alapján a *Lurghi-féle szisztéma* szerint óhajtják a benzint előállítani. A Lurghi-rendszer aktiv szénnel dolgozik és e módszer lényege a következő: A világítógázt aktiv szénen szürik át. A szén a gázból kivonja és magához tapasztja a nyers benzolt és a fulnolt. Az ilymódon telített aktiv szénen azután gőzt eresztenek át és *a lecsapódó vízzel együtt válnak ki a benzol és melléktermékei.* Az ilymódon előállított benzolt azután raffinációs eljárásnak vetik alá. A Lurghi-szisztéma licenciáját a Gázművek megszerezték és

a benzolgyártó gépi berendezést a Ganz-gyár és a Láng-gyár közösen fogják elkészíteni.

A Lurghi-rendszer mutatkozott a különböző, alkalmazásban lévő módszerek között a legmegfelelőbbnek és a legpraktikusabbnak. Eleinte szó volt a *mosással* történő benzolgyártásról, amelynél egész toronyrendszereket kellett volna építeni. Ezekben a tornyokban olaj cirkulál; az áramló olajon préselik át a világitógázt. A gázból a benzolanyagok az olajhoz tapadnak és alkalmas módon az olajból választják ki azután a benzolt. Ugyancsak elejtették az *expanziós* eljárást is. Ennek lényege az, hogy a gázt nagy erővel összenyomják, aztán hirtelen, a nyomás megszüntetésével kitágul a gáz és 70 fokon kicsapódik belole a benzol.

Érdekes, hogy bizonyos oldalról olyan törekvések nyilvánultak meg, hogy a gázművek a párolási eljárást honosítsa meg az új üzemben. Tudomásunk szerint a *Danubia olajkereskedelmi vállalat*

olyan kísérleteket tett, hogy szünetelő párológépberendezését a benzolgyárra erőszakolja, ahol azonban elhárították ezt nem kívánatos megoldást.

A *Danubia* berendezése ugyanis csak kisméretű produkciót tesz lehetővé, már pedig a gázművek benzolgyára a rendelkezésre álló teljes gyártási képességét akarja kihasználni és *olyan mennyiségü üzemanyagot előállitani, hogy a mutatkozó igényeket valóban ki tudja elégíteni.* A *Danubia* gépberendezése kizárja a nagyméretü gyártást és ezért a gázgyár elmellőzte az „alkalmi" vételt.

Értesülésünk szerint

a benzolgyár október elsején megkezdi üzemét

és első ténykedéseként már vállalni fogja az Autobuszüzem évi 300 vagónra rúgó szükségletének ellátását.

Mester és Kiss okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Szobránc-utca 29. Telefon: 97-7-72

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPÍR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
BUDAPEST, IV., ARANYKÉZ-UTCA 6. TEL.: AUT. 877—15.
ALAPÍTVA: 1790-BEN

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

KOVÁCS LAJOS
vésnöki műintézete és ruggyanta bélyegző üzeme
Budapest, VII., Károly-körut 7
Telefon: Jözsef 362—00. szám.

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

Bútorait legjobb minőségben és legolcsóbb árban **Schäfer János** műbútorasztalos lakberendezési üzlete Budapest, II., Török-u. 2. Margithidnál Telefon: 552—98.

Padló- és falburkolás
Műkőmunkák
Cementáruk
ANDREA
Cementárugyár
Tel. 298-37. Budapest, V., Vígszinház-u. 5.

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, V., Hungária-körút 71
Telefon: Automata 913—64. szám
Kövező-mester, útépítő-vállalkozó

MÁUAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR

GYÁRTMÁNYOK KITÜNŐ ANYAGBÓL A LEGGONDOSABBAN KÉSZÜLNEK!

Ide tartoznak a különféle **hengerelt** kereskedelmi árukon kivül az **ipari stabilmótorok, lokomobilok,** traktorok, **cséplőgépek** és más mezőgazdasági gépek. **Ütépítő** (úthengerlő- és útgyalu-) gépek, lakókocsik **Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek,** karikás kályhák és kereskedelmi öntvények. — **Ti UDLOFF-DITTRICH**-féle armatúrák, szivattyúk stb — **Teherautomobilok,** autóbuszok a **„MERCEDES-BENZ"** gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. **Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók.** Lajtos öntözőkocsik. – **Jobbágy**-féle szab. **folytonégő kályháink** a háztartásokban és középületekben (iskolákban, hivatalokban stb., **a legjobban használhatók.** ***Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!***

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
BUDAPEST, X. KERÜLET, KŐBÁNYAI-ÚT 21 TELEFON: JÓZSEF 460—29

Gyakorlati bemutatása a vihartálló és gyorsütemű építkezésnek

Felelősségrevonás a szükséglakások kézalatt történt kiadásáért — 70.000 pengő kár a főváros terhére

Megtorlást és elrettentő büntetést követelnek a kőművesek

A budapesti rendőrség félhivatalos kőnyomatosa az elmult napokban a következőket jelentette:

A Ceglédi-úton, a városi szükséglakások építése közben, február 23-án, kedden reggel 8 óra tájban az egyik helyiség mennyezete leszakadt. A leomló tégla és vakolat Sallay Tivadar 27 éves segédmunkást és Teleki Mihály 27 éves kőművest súlyosan megsebesítette. A mentők mindkettőjüket agyrázkódással szállították az uzsokiutcai kórházba.

A szürke napihír mögött érdekes események rejtőznek. A *Fővárosi Hirlap* sorozatos közleményei nyomán most már közismert, hogy a bihari- és a ceglédiuti szükséglakások építkezését minden versenytárgyalás mellőzésével adta ki a magasépítési ügyosztály, azzal az indokolással, hogy az építkezések *sürgős* befejezést igényelnek. *Wossala* Sándor tanácsnok klasszikus rövidséggel „gyorsütemű építkezés"-nek minősítette a munkálatok menetét és ezzel próbálta alátámasztani azt az eljárást, hogy

az építkezési munkálatokat minden pályázat mellőzésével a Márkus Lajos vasszerkezeti üzemnek és Wihart Ferenc építőmesternek juttatta,

ugyanakkor, amikor a közmunkákra áhítozó iparosok és vállalkozók százai hiába várakoznak a legkisebb munkalehetőség után. A versenytárgyalás elmaradt és *Wossala* tanácsnok jóvoltából *a Márkus—Wihart szövetkezés* rávetette magát az építkezésre, elfogadva még azt a súlyos kikötést is, hogy *az építkezésnek március 10-ig be kell fejeződni*, mert ellenesetben

mindennapi késedelemért 3800 pengő pönálé illeti a fővárost.

A „gyorsütemű építkezés" tehát megindult, az állványozott mennyezet beszakadt és két derék munkás most a kórházi ágyon fetrengve elmélkedik a „mérnök" urak expressz munkakedvéről...

Ki a felelős?

A rendőri vizsgálat nyilvánvalóan megindult, kérdés azonban, hogy a főváros magasépítési ügyosztálya is gondoskodik-e *a baleset valódi okainak* felderítéséről. Ez a vizsgálat pedig sok érdekes tanulságot vethetne felszínre éppen a főváros műszaki közegei előtt, akik

még nagyon jól emlékeznek arra, hogy hasonló szerencsétlenség már történt egy izben: 1931 júliusában, amikor a Fővárosi Alkalmazottak Társasház Szövetkezetének négy bérpalotából álló építkezésénél, a Lenke-út sarkán létesített ötemeletes bérház állványzata összeomlott.

A felelős építész a *vihart* okolta a szerencsétlenségért, a szakemberek azonban megállapították, hogy *az állványozást szabálytalanul végezték és az állványokat tartó gerendákat nem építették be a falakba.* Áldott véletlen, hogy az állítólagos szélvihar *a kora reggeli órákban* indult romboló utjára, mert akkor a munkások még nem voltak az állványokon és így a tömegszerencsétlenség nem következett be.

Ezt a házat is Wihart Ferenc építette, akiről még tudni kell, hogy a kőművesmesterek iparostanonc-iskolájában az állványkészítési tanszak tanára,

aki a szakmunkásjelölteket *az állványozás ábécéjére* oktatva, bizonyára elvitte diákjait a Lenke-útra is, hogy *magmutassa nekik az elhibázott és kerülendő tananyagot.* A vihar, úgylátszik, válogatós eleme a természetnek, mert az akkori építkezési lendület idején még többszáz helyen folyt állványos építkezés, azonban *a szelek királya mindezeket az építkezéseket megkímélte a rombadöntéstől.*

Ilyen előzmények után, annyi rossz ómen ellenére, *Wihart* Ferenc mégis sűrű egymásutánban jut fővárosi közmunkákhoz.

Isten mentse meg a vihartól például a Lehel-téren épülő Árpádházi Boldog Margit plébániatemplomot, vagy az átépített bicskei kastélyt, továbbá a Tisza Kálmán-téren bemázolt falakat, amelyek mind ismerősök Wihart Ferenc kezejárásával.

18 pengő helyett 24 pengő légköbméterenként

A gyorsütemű építkezések ilyen műszaki bizonytalansággal ellátott menetén kívül, most már nézzük a legfontosabbat: *a kéz alatt kiadott munkálatok pénzügyi vonatkozásait.* A bihariuti szükséglakásokat blockrendszer szerint, a hordozható épületek elgondolása alapján építik. Köztudomású, hogy *ez az építkezési forma a legolcsóbb* és szakemberek számítása szerint

légköbméterenként 18 pengővel annyira túl van dotálva, hogy emellett a vállalkozó tisztességes polgári hasznot könyvelhet el. Ezzel szemben a versenytárgyalás drótsövényétől mentesített Márkus—Wihart kisentente 24 pengővel kapta a megbízást,

a túlfizetés tehát mintegy 70.000 pengőre rúg, ami *a 380.000 pengős vállalkozási főösszeg mellett példátlanul horribilis károsodást jelent a főváros részére.* A gyorsütemű munkakiadás és a gyorsütemű építkezés tehát a főváros érdekeit is megkárosította, ugyanakkor, amikor *az egész építkezési szakma arculcsapását eredményezte.*

Nem lehet kitérni a felelősségrevonás alól

Minthogy a város vagyona nem *vadászterületen* fekszik, a fővárosi törvény *az egyéni felelősség* szellemét vitte be a Városháza ügymenetének vitelébe és ha ezt a törvényt a megillető tisztelettel értelmezik,

Wossala Sándor tanácsnoknak felelnie kell azért, hogy ennek a közmunkának kéz alatt történt kiadásával 70.000 pengős kárt okozott Budapest közönségének.

Azt a frázist, hogy *gyorsütemű építkezésre van szükség*, senki sem veszi komolyan, nyilvánvalóan *Wossala* tanácsnok sem, aki nagyon jól tudja, hogy gyorsütemű építkezés lefolytatására számos megbízható vállalkozó van még Budapesten, akik bizonyára olcsóbb áron vállalták volna az inségesek számára létesítendő szükséglakások munkálatait.

A Bihari-úton pár év mulva nem lesz egyébb, mint romhalmaz, — mondják a kőművesek.

A *Budapesti Kőműves és Kőfaragó Ipartestület* vasárnap tartotta *Stulcz* Ferenc elnökletével rendes évi közgyűlését.

A közgyűlésen a polgármester megbízásából megjelent *Hügel* Jenő székesfővárosi tanácsjegyző is, aki napirend előtt

közölte a polgármester üzenetét, amely szerint gondoskodni kíván arról, hogy a jövőben a főváros építkezéseinél a közszállítási szabályzat rendelkezéseit betartsák.

A kiküldött tanácsjegyző bejelentésének megtétele után eltávozott, *a közgyűlés azonban részletesen foglalkozott azzal a sérelemmel, amely a kisiparosokat a főváros Bihari-úti szükséglakásainak építése folytán érte.*

Kovacsek Ferenc, a Kőmives Mesterek Országos Szövetségének elnöke tette éles bírálat tárgyává a bejelentést. Megállapította, hogy a legutóbbi eset csak ismétlődése volt több hasonlónak, továbbá, hogy *az Ipartestület már számos izben kényszerült arra, hogy a közmunkák igazságos megosztását kérje.* A kőművesmesterek példátlan inségben élnek, — tűrnek és szenvednek, — s ekkor nem az történik, hogy törvényes jogaikat biztosítanák, hanem ellenkezőleg:

favorizált egyéneket tömnek únos-untalan munkával.

A jövőre vonatkozó igéretekkel az ipartestület nem elégedhetik meg, hanem

megtorlást követel.

A tolvajt elkövetett bűnéért büntetik meg, nem pedig azzal eresztik el: minden rendben van, csak jövőre ne lopj! Hivatkoztak itt fűre-fára, többek közt az építkezés sürgősségére. Holott a főváros kitünően tudta évek óta, hogy odukban lakik 3000 ember, akinek fedélről kell gondoskodni. Büszkén emlegetik azt is, hogy olcsó a favorizált vállalkozó, mert hiszen légköbméterenként 23.60 P-be kerül az építkezés. Ezzel szemben minden kőművesmester tudja, hogy

ilyen árat számítani a mai viszonyok mellett egyenesen lehetetlen,

sőt ezen túlmenően azt is tudja minden szakember, hogy

amit a Bihari-úton építenek, pár év alatt nem lesz egyéb, mint romhalmaz.

Az ipartestület a leghatározottabban követeli, hogy azok ellen, akik a közszállítási szabályzat felrúgásával adnak ki munkát, késedelem nélkül indítsák meg a fegyelmi eljárást és

szigorú megtorlásban részesüljön, példás és elrettentő büntetést kapjon az,

aki így sérti az ipar jogos érdekeit.

Általános és zajos helyeslés fogadta a szónok szavait, aki ezután a pénzügyminiszternek legutóbb kiadott ama rendeletét ismertette, melyben a közpénztárakat az iparosok adóhátralékainak levonására utasította. E rendelet, — mondotta —

kiürtja az iparos adóalanyokat

és nem hogy hasznára lenne az államnak, hanem inkább tönkretételét célozza. Tiltakozni kell ez ellen épúgy, mint a népjóléti miniszter ama rendelete ellen, mellyel *az OTI követelések biztosítására a vállalati összeg negyedét tartatja vissza.*

Vagyoni viszonyaihoz mérten szabják ki a kihágásért elítélt egyén pénzbírságát

Minden ítélet előtt az elöljáróságok beszerzik az errevonatkozó információkat

Érdekes utasítást adott ki az elmúlt napokban *Barkóczy* Sándor dr. államtitkár, a belügyminisztérium kihágási tanácsának elnöke. Felhívta az összes kerületi elöljárókat, hogy *az elöljárósági ítéletek meghozatala előtt vizsgálják ki az elmarasztalt egyén vagyoni viszonyait* és azt jegyzőkönyvbe foglalva csatolják a fellebbezésekhez. Hangoztatja az utasítás, hogy ennek az esetleges hiánya *az ítélet megsemmisítését* vonja maga után. A rendelkezésnek nagyon érdekes háttere van:

mindazokat, akik számbavehető vagyonnal, vagy jelentékenyebb vagyontételekkel rendelkeznek, a jövőben nagyobb birsággal kell sujtani,

hogy érvényesüljön az az elv, amely szerint *a kihágást elkövető vagyonosabb egyén nagyobb birságot fizessen, mint az a kisegzisztencia, aki a szabályrendeletekkel ellentétes magatartást tanusít.*

A rendelkezés természetesen nagyobb feladatot ró az elöljáróságokra, mert most a beidézett felekről be kell szerezni az információkat is és csak azután kerülhet sor a tárgyalás lefolytatására. Az új rendszer alapján

az elöljárónak is jelen kell lenni a tárgyaláson,

ami természetesen elvonja magasabbrendű munkakörétől. Valószínű, hogy a rendelkezés eredményeképpen több kihágási referenst fognak megbízni ezzel az ügykörrel, ami az elöljárósági tisztviselők csekély létszáma mellett újabb személyzet beosztását kívánja.

Leukoplast
magyar gyártmány

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai színre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Gazdasági Értesítő

Tavalyi eredményes sáfárkodásáról beszámol a város bankja

A betétek 10%-kal szaporodtak, a tiszta nyereség 350.536 pengő, az osztalék 2·5 pengő

A *Budapesti Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Részvénytársaság* igazgatósága megállapította az 1931-iki üzleti évre vonatkozó mérlegét és azt az igazgatóság javaslataival együtt a törvényhatósági tanács egyik legközelebbi ülésén fogja tárgyalni.

A *mérleg* a közismerten súlyos gazdasági viszonyok ellenére *az intézet fokozatos fejlődéséről és megerősödéséről számol be.* Ennek a fejlődésnek és a takarékpénztárral szemben állandóan fokozódó bizalomnak legkiemelkedőbb bizonyítéka az, hogy a takarékpénztár *betétállománya csaknem 10 százalékkal növekedett, a mult évi 47.9 millió pengőről 52.4 millió pengőre, a takarékpénztár betevőinek száma pedig mintegy 20 százalékkal emelkedett.* A takarékpénztár betétesei a pénzforgalom korlátozására vonatkozó intézkedések tartama alatt a legmesszebbmenő bizalmat mutatták az intézettel szemben, viszont a takarékpénzár is igyekezett ezen idő alatt a törvényes lehetőség keretein belül ügyfeleinek minden jogos igényét a legmesszebbmenően kielégíteni.

A takarékpénztár hitelezési tevékenységében — *a feltétlen mobilitás elvére mindenkor gondosan ügyelve* — a meglett, hogy a meglévő hiteleket igyekezett fenntartani, még új hitelekkel is rendelkezésére állott a székesfőváros lakosságának. Ennek az üzleti elvnek megfelelően, a *váltótárca* 37.7 *millió pengőről 42 millió pengőre emelkedett.*

A székesfőváros intézményeinek nyujtott hitelek összege, — amelyet az intézet most is külön mutat ki, — a mult évi 17.4 millió pengőről *10 millió pengőre csökkent.* Ebben a tételben szerepel a Budapest Székesfővárosi Vásárpénztár Részvénytársaságnak a főváros betéteiből külön e célra lekötött fedezet mellett nyujtott hitel is, amely a mult évi 14 millió pengőről 6 millió pengőre csökkent.

Értékpapírjai értékelésénél a takarékpénztár a 130/1932. M. E. rendelet rendelkezéseit, amelyek az értékpapíroknak a tényleges forgalmi áraknál magasabb értékelését engedik meg, nem alkalmazta. A záloglevelek biztositéki alapjában lévő angol font névértékű zálogleveleknél az angol font sterling árfolyamának esésében származó veszteséget a takarékpénztár mérlegében elszámolta.

A hosszúlejáratú törlesztéses kölcsönök állománya a mult évi 18.1 millió pengővel szemben 23.9 millió pengős összegben szerepel a mérlegben. Ez az emelkedés az év első felében folytatott tevékenység eredménye; az év második felében a viszonyok útját állták annak, hogy a takarékpénztár ezirányú hitelezési tevékenységét tovább is folytassa. Ugyancsak az év első felében új „C" sorozatú 35 éves 7½ százalékos svájci frank névértékű záloglevelet bocsátott ki a takarékpénztár, amelyeknek nagyobb részét a svájci pénzpiacon sikerült elhelyezni.

A *takarékpénztár biztositási osztálya* szervezetének további kiépitésével eredményesen működött. Ugyancsak jó eredménnyel folytatta tevékenységét a kisebb összegü hiteligények méltányos kielégitésével a takarékpénztár hitelegylete is.

Budapest székesfővárosnak az év folyamán jelentkező egészen rövidlejáratú átmeneti hiteligényeit a takarékpénztár rendelkezésének megfelelően, erőviszonyainak gondos mérlegelésével mindenkor kielégítette.

A takarékpénztár igazgatóságát a válságos viszonyokra való tekintettel, a mérleg megállapításánál főképpen az az elv vezette, hogy *a jövőben netán még bekövetkező nehéz gazdasági viszonyokra felkészülve, megfelelő belső tartalékolásokat eszközöljön.* Az intézet igazgatósága ez okból az idén még a szokottnál is óvatosabb értékeléssel állitotta fel mérlegét s ennek megfelelően úgy határozott, hogy a kimutatott *350.536.50 pengős tiszta nyereségből* az alapszabályszerü levonások után a mult évi 4 pengős osztalék helyett az idén *2.5 pengős osztalék kifizetését* fogja javasolni.

M. E. rendelet rendelkezéseit, amelyek az értékpapíroknak a tényleges forgalmi áraknál magasabb értékelését engedik meg, nem alkalmazta. A záloglevelek biztositéki alapjában lévő angol font névértékű záloglevelek angol font sterling árfolyamának esésében származó veszteséget a takarékpénztár mérlegében elszámolta.

A hosszúlejáratú törlesztéses kölcsönök állománya a mult évi 18.1 millió pengővel szemben 23.9 millió pengős összegben szerepel a mérlegben. Ez az emelkedés az év első felében folytatott tevékenység eredménye; az év második felében a viszonyok útját állták annak, hogy a takarékpénztár ezirányú hitelezési tevékenységét tovább is folytassa. Ugyancsak az év első felében új „C" sorozatú 35 éves 7½ százalékos svájci frank névértékű záloglevelet bocsátott ki a takarékpénztár, amelyeknek nagyobb részét a svájci pénzpiacon sikerült elhelyezni.

A *takarékpénztár biztositási osztálya* szervezetének további kiépitésével eredményesen működött. Ugyancsak jó eredménnyel folytatta tevékenységét a kisebb összegü hiteligények méltányos kielégitésével a takarékpénztár hitelegylete is.

Budapest székesfővárosnak az év folyamán jelentkező egészen rövidlejáratú átmeneti hiteligényeit a takarékpénztár rendelkezésének megfelelően, erőviszonyainak gondos mérlegelésével mindenkor kielégítette.

A takarékpénztár igazgatóságát a válságos viszonyokra való tekintettel, a mérleg megállapításánál főképpen az az elv vezette, hogy *a jövőben netán még bekövetkező nehéz gazdasági viszonyokra felkészülve, megfelelő belső tartalékolásokat eszközöljön.* Az intézet igazgatósága ez okból az idén még a szokottnál is óvatosabb értékeléssel állitotta fel mérlegét s ennek megfelelően úgy határozott, hogy a kimutatott *350.536.50 pengős tiszta nyereségből* az alapszabályszerü levonások után a mult évi 4 pengős osztalék helyett az idén *2.5 pengős osztalék kifizetését* fogja javasolni.

Az Angol-Magyar Bank nyeresége és osztaléka

Az *Angol-Magyar Bank Rt.* igazgatósága február 27-én tartott ülésében megállapította az 1931-iki üzletév zárószámadását. A vagyonmérleg felállításánál az igazgatóságot elsősorban a belső tartalékolások által való erősités szempontjai vezették s a mérlegből kitünik a változatlan mobilitás és belső erő. A leirás és tartalékolás után *a tiszta nyereség 1,750.117.16 pengő* s az igazgatóság azt a javaslatot fogja tenni a *március 14-ére egybehivandó 41-ik évi rendes közgyülésnek, hogy osztalékra 5%, vagyis részvényenként 2.50 pengőt,* összesen 1,150.000 pengőt fizessenek. A *tartalékalap* gyarapitására 150.000 és a *nyug- és segélyalapok* növelésére 250.000 pengőt fordítanak, míg a fennmaradó 200.117.16 pengőt az 1932. üzletév számlájára viszik át.

A mérleg tételei arról tanuskodnak, hogy a sulyos gazdasági válság természetes hatásai a bank üzleteinek évről-évre, sőt még a lefolyt év első felében is tapasztalt erőteljes fejlődését is érintette. A bank *mobilitását a változott viszonyok ellenére is teljes mértékben fenntartotta,* amit legjobban az igazol, hogy a takarék- és folyószámlabetétként kimutatott összeg az eddiginek megfelelő arányban maradt készpénzben, bankári követelésekben és váltóban elhelyezve.

A *betétállomány* az év végén 65.5 millió pengőt tett ki. Emlitést érdemel, hogy a betétet elhelyező közönség bizalma az intézet iránt a lefolyt esztendőben változatlanul megnyilvánult, amit legjobban az a tény bizonyit, hogy az intézet 1931. évben majdnem ugyanannyi új betétkönyvet állitott ki, mint a korábbi években.

A *hitelezők* tétele 46.2 millió pengőről 33.2 millióra apadt. E hitelek túlnyomó részben a bank angol és egyéb külföldi szoros baráti összeköttetéseinél állanak fenn. Az intézet *gabonaüzlete* finanszirozásának céljára korábban külföldön felvett hitelből 8 millió pengőt visszafizetett.

A *váltótárca* 40.4 millió pengővel szerepel a mérlegben. A bank vidéki pénzintézeti és egyéb ügyfeleinek váltóleszámitolási keretét a legnagyobb méltányossággal tartotta fenn és ennek tulajdonitható, hogy a váltóleszámitolási forgalom az 1931. évben 361 millió pengőt tett ki.

Az *adósok* tétele visszafizetések folytán 69.6 millió pengőről 60.9 millió pengőre csökkent.

Az *értékpapirtárca* és az érdekeltségek értékelése a 130/1932. M. E. számú kormányrendelet intézkedésein túlmenő szigorú elvek szerint és egyes értékpapiroknál beállott jelentős áresés tekintetbevételével történt. A *Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt.*-nál birt törzsrészvényérdekeltség árfolyamértékéből 2.3 millió pengő belső leirást eszközöltek, amely leirással a nevezett vállalat 1930/31. évi mérlegelése szerint a bank részesedési arányának megfelelő értékcsökkenés teljes mértékben figyelembe vétetett.

Az *összforgalom* 7.3 milliárd pengő volt a főkönyv egyik oldalán, a *pénztárforgalom* pedig 2.1 milliárd pengő.

Az eredményszámla tanusága szerint a bruttó nyereség 6.3 millió pengő (ez 1930. évi nyolcmillió pengővel szemben). Az eredménycsökkenés főként a kamatjövedelem visszaesésében lelt magyarázatát, amely a kamatmarge-ok szükülésének, az állományok apadásának és a vállalati részvényérdekeltségek osztalékjövedelem-csökkenésének tulajdonitható.

A *személyzeti és dologi költségek* terén 220.000 pengőnyi megtakarítást értek el. Tekintettel arra, hogy a gazdasági viszonyok válsága még mindig tart, az intézet a költségek terén további jelentékeny megtakarítást eredményező intézkedéseket tett folyamatba.

A Belvárosi takarék beolvad a Magyar-Olasz bankba. A *Belvárosi takarékpénztár* multévi zárszámadását a napokban hozta nyilvánosságra. A közgyülést március 5-ére hivták össze, amelynek pénzügyi és tőzsdei körökben elterjedt hirek szerint az lesz az érdekessége, hogy *Székely* Ferenc, agg korára való tekintettel, visszavonul a magánéletbe és *lemond a takarékpénztár elnöki állásáról.* De beavatott forrásból úgy értesülünk, hogy a Belvárosi takarékpénztár portáján rövidesen más események is történnek: *előrehaladott tárgyalások folynak, amely szerint a Belvárosi Takarékpénztár beolvad a Magyar-Olasz Bankba.* Ennek természetesen az lesz a következménye, hogy a takarékpénztár túlméretezett igazgatói gárdája megválik az intézettől.

A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank február 23-án báró dr. *Madarassy-Beck* Marcel elnöklete alatt megtartott rendes közgyülése elfogadta az 1931. üzletévre vonatkozó mérleget és zárszámadásokat és egyhangúlag hozzájárult az igazgatóság által előterjesztett összes javaslatokhoz, amelyek alapján az 1,787.780.43 pengőt kitevő tiszta nyereségből a 62. számú részvényszelvény 4 pengővel (8%) folyó hó 24-től kezdve fog beváltásra kerülni. A felügyelő-bizottság mandátuma lejárván, a közgyülés az uj felügyelő-bizottságot a régi tagokból választotta meg.

A Magyar-Olasz Bank Rt. dr. *Berzeviczy* Albert v. b. t. t., tiszteletbeli elnök elnöklete alatt tartott XII. évi rendes közgyülése az igazgatóság valamennyi javaslatát elfogadta és ennek alapján elhatározta, hogy az 1,963.922.61 pengőt kitevő tiszta nyereségből 1,200.000, vagyis részvényenként 3 pengőt e hónap 27-étől kezdődően osztalék fejében fizettessék ki, 250.000 pengőt a tartalékalap dotációjára, 100.000 pengőt a régi nyugdijasok nyugdijtartalékára fordítanak és az alapszabályszerü levonások után fennmaradó 315.550.25 pengőt uj számlára viszik át.

Az Első Magyar Gyapjumosó és Finomposztógyár Rt. február 29-én tartotta 63-ik rendes évi közgyülését. A közgyülés — amelyen a részvényeseknek több mint 80 százaléka volt képviselve — elhatározta, az 1930. évben kimutatott és áthozott üzleti veszteség teljes kikuszöbölése céljából az alaptőkének felére való leszállitását. Az 1931-es, üzemileg mindenképpen kielégitő üzletév mérlegének megállapitásánál a közgyülés az általánosan sulyos gazdasági viszonyoknál fogva eltekintett attól, hogy nyereséget mutasson ki. Ezzel szemben leirásokra és az értékcsökkenési alap további dotálására 568.889.72 pengőt fordított.

Az Első Budapesti Gőzmalmi Részvénytársaság *Weiss* Fülöp felsőházi tag elnöklete alatt február hó 27-én tartotta meg az idei rendes közgyülését, melyen elfogadtatott az igazgatóságnak az a javaslata, hogy a kimutatott 54,968.52 pengő nyereség az 1210/1932. M. E. rendelet értelmében osztalék fizetésének mellőzésével és 25.000 pengőnek a munkásjóléti alap javára történő átutalása után, a tavalyi nyereségelővitellel együtt uj számlára vezettessék elő. A felügyelőbizottságba uj tagképp *Krassó* Albert, a vállalat nyugalomba vonuló főkönyvelő-igazgatója választtatott meg.

VÁROSI IRODA ÉS GYAR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

Vállalkozás

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

600.000 négyzetméternyi úttest olajjal való portalanitására. Ajánlat tehető március 30-án d. e. 10 óráig. Kun-u. 8.

Bontási, föld-, kőmives- és elhelyezőmunkára a Maglódi-út 8. sz. óvoda kibővitésénél. Ajánlat tehető március 19-én d. e. fél 11 óráig. Városháza III. em. 350.

Lőfogatu fuvarozási munkára a Vizművek részére. Ajánlat tehető március 16-án d. e. 11 óráig. Reáltanoda-u. 1—3. II. em. 23.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállitásokra a következő cégek pályáztak:

A marhavágóhid átalakitásával kapcsolatos föld, kőmives, vasbeton munkákra pályáztak: Belinszky János 11.620, Versetz Márton 15.360, Böhm és Kállay 15.999, Kovácsek Ferenc 16.243, Benedek Dezső 16.372, Méhes Emil 16.509, Bakács és Szabó 16.908, Balogh Gyula 17.249, Szentpályi és Társa 17.249, Szász Albert 17.478, Marton és Szaka 17.790, Vágó Pál 17.916, Kapuszta Gusztáv 18.334, Morbitzer Nándor 18.590, Nagypál Imre 18.600, Müller Rezső 19.184, Boghen György 19.296, Szücs Mihály 23.960, Lovass Sándor 24.704

Utépitési munkára ugyanott: Marik Ernő és Társa 17.025, Szász Albert 17.915, Kiss Jenő 17.963, Ámon Antal és Fiai 17.966, Gattyán Pál 18.609, Kolos Mihály 18.863, Péry Dezső 19.448, Szegedi Béla Jenő 19.743, Eisler és Simon 19.994, Bakács és Szabó 24.140, Bognár Dezső 25.180, Schäffer Károly 25.711.

Hőszigetelőmunkára ugyanott: Parafakőgyár 6.038, Helvey Tivadar 6.171, Wippler és Társa 6.765.

Facementezési munkára ugyanott: Biehn János 1.496, Aszfalt és Kátrányipar 1.768, Magyar Aszfalt r.-t. 1.781.

Bádogosmunkára ugyanott: Lakos Jenő 1.592, Erményi Antal 1.691, Margittay Gyula 1.711, Oláh és Lackenbacher 2.150.

Lakatosmunkára ugyanott: Gerő és György 4.005, 4.420, Lampel Ödön 4.560, 4.185, Faragó és Eszes 4.688, 5.180, Fodor Béla 4.780, 4.126, Österreicher Ármin 5.440, 4.931.

Mázolómunkára ugyanott: Fischer Ernő, Mendli Gyula, Gut Pál, Krikovszky és Prokop.

Burkolómunkára ugyanott: Melocco Péter 4.879, Gerber József 4.931, Ceglédy Jenő 5.111, Kraszner József 5.164, Melocco r.-t. 5.170, Urbach és Tafler 5.211, Stadler István 5.665.

Kőfaragómunkára ugyanott: Müller Rezső 1.997, Krái Gyula 4.869.

Vasgerenda szállitásra ugyanott: Vasgerendákat árusitó r.-t. 3.795 pengőért.

Az Erzsébet leányárvaház kazánkicserélési munkára pályáztak: Ritschel és Heunberg 3.076, Riemer Miksa 3.258, Hoffmann Dénes 3.298, Harsányi Testvérek 3.351, Buchta Károly 3.408, Thiergärtner és Stöhr 3.501, Fekete Ödön 3.835 pengőért.

A vezérutcai csatorna épitésére pályáztak: László András 151.891, Rysavy János 184.577, Halász Hubert 192.502, Hajnal Imre 195.005, Péry Dezső 198.966, Koncz Lajos 204.496, Barta Károly 205.963, Kőnig, Román és Stein 208.928, Obendorfer József és Fia 217.607, Magyar épitőiparosok szövetkezete 219.078, Skutetzky és Boray 224.660, Szécsi Endre 224.747, Ámon Antal és Fiai 226.131, Klauber és Vajda 226.256, Bíró László 233.215, Magyar Lóránt 227.407, Palatinus r.-t. 229.673, Just Kornél 234.701, Versetz Márton 235.393, Kárász Géza 238.461, Melocco r.-t. 242 127. Fáblán, Somogyi és György 247.398 Fazekas László 249.466, Bakács és Szabó 254.226, Hacker Emil 255.614, Fejér és Dános 266.506, László és Blum 270.445 pengőért.

A hivatalok, iskolák, üzemek részére szükséges szeneskannák, lakatok, stb. vasárúk szállitására pályáztak: Schonper J. G., Heinrich A. és Fia, Salgó Imre, Barhó Ferenc, Fekete Dezső Major János, Budafoki zománcgyár, Holzbauer Testvérek, Gaugusch Sándor, Fuchs és Schlichter, Csik Ferenc, Kalmár Henrik.

Ugyanott textilárúk szállitására pályáztak: Budakalászi textilmüvek, Magyar kender-, len- és jutaipar, Linum Taussig, Salzmann-féle textilipari r.-t., Belvárosi vászonárú r.-t., Pető Tivadar, Nagybevásárló és értékesitő r.-t., Kiss Endre és Mahunka Ferenc, Schiller A. és Társa, Kispesti textilgyár, Goldberger Sám. és fiai, Kender-, juta- és textilipar, Magyar fonó- és szövőgyár, Guttmann J. és Társa.

BUDAPESTI HIRLAP
A LEGTARTALMASABB MAGYAR NAPILAP
Energia ELŐKELŐ, hirszolgálata TÖKÉLETES

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

E hó 9-én rendkívüli közgyűlés. Az ellenzéki pártok beadványt adtak át hétfőn *Ripka* Ferenc főpolgármesternek, amelyben rendkívüli közgyűlés összehívását kérik az árammérő díjak tervezett bevezetése és az elektromosáram tarifarevíziója ügyében. A főpolgármester intézkedett, hogy a közgyűlés e hó 9-ére összehivassék.

Buzáth alpolgármester nyugdíjazása, a Községi Takarék mérlege és a közgyűlési ügyrend a tanács előtt. A törvényhatósági tanács csütörtöki ülésének napirendjét legnagyobb részben kisebb jelentőségű telekszabályozási, városrendezési és szabályozási ügyek töltik ki. A fontosabbak közül is csupán a *Községi Takarék* zárszámadása, *Buzáth* alpolgármester nyugdíjazása, az OTI és a főváros között felmerült vitás *kórházi ápolásidíj kérdésének tisztázása* és a közgyűlési *új ügyrend* tervezete számíthatnak nagyobb érdeklődésre.

Lamotte Károly egészséges. *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok, aki a mult hetekben meghült és gyengélkedett, meggyógyult és hétfőn újra átvette hivatala vezetését. Még mindig betegen fekszenek lakásukon a tanácsnoki karból *Csármann* Ferenc, *Szlovák* Pál, *Bódy* László és rajtuk kívül még igen sokan a tisztviselők közül.

Erősdy Sándor ünneplése. *Erősdy* Sándor ny. főispán, a XIV. választókerület egységes párti elnöke most töltötte be 60-ik évét. Ebből az alkalomból üdvözlésére a *Liget Klubban*, amelynek alelnöke, többszáz polgár gyült össze, pártkülönbség nélkül, a többi közt dr. *Kozma* Jenő, *Usetty* Béla, *Payr* Hugó, dr. *Csécsi-Nagy* Miklós, vitéz *Boronkay* István stb. *Márkus* Jenő dr. min. tanácsos, a klub elnöke köszöntötte elsőnek az ünnepeltet és méltatta munkásságát. Utána *Payr* Hugó országgyülési képviselő, majd *Bánó* Dezső törvényhatósági bizottsági tag, Budapest felsőházi póttagja üdvözölték Erősdy Sándort, aki az *Egységes Párt XIV. választókerületi szervezetének elnöke* és ebben a tisztségében is széleskörü népszerüségnek örvend. *Erősdy* Sándor meghatott szavakkal mondott köszönetet, majd nagyobb politikai beszédet tartott, melyben az új nemzeti feladatok jelentőségéről és a megoldás módjairól beszélt.

Jövő héten újból napirendre kerül a kommün után elbocsátott tisztviselők ügye. Az *elnöki ügyosztály szakbizottsága* a jövő héten folytatja sorozatos üléseit, miután befejezte a közgyülési és tanácsi ügyrend letárgyalását. A legközelebbi ülésen az *egyes szakbizottságok ügyrendjének* megállapítására kerül a sor. Ezeknek az ügyrendeknek az elkészítése is nagy munkát jelent, bár lényeges ujításokat produkálni nem lehet, mert a szakbizottságok ügyrendje nagy vonalakban és lényegében azonos lesz a tanács ügyrendjével. Igen érdekes azonban az a beavatott helyről szerzett értesülésünk, hogy az elnöki bizottság *legközelebbi üléseinek egyikén*, alighanem már a jövő héten napirendre tűzi *a kommün után elbocsátott, illetve az úgynevezett tanácsköztársaság alatti magatartásuk miatt fegyelmi úton állásvesztésre ítélt tisztviselők ügyét*. A *Fővárosi Hirlap* tudósítójának értesülése szerint *még 80 olyan tisztviselőt* tartanak számon, akiknek ügyével foglalkoznak, illetve akiknek fegyelmi ítéleteit valamilyen vonatkozásban és valamely okból revizió alá veszik.

Dr. Nagy Lajos: Az óbudai ókeresztény cella trichora a Raktár-utcában. Az aquincumi múzeum 1930. évi ásatásainak eredményéről, amelyek a római város történetének egy reánk nézve különösen érdekes részletét, *a kereszténység elterjedésének első emlékét* tárták fel, nagyérdekességü könyvben számol be a múzeum őre, *Nagy* Lajos dr. egyetemi magántanár. Az illusztrációkkal gazdagon ellátott könyv a római emlékek legújabb és európai vonatkozásban is számottevő gazdagodását jelenti.

Buda közlekedési kérdései. A *Budai Klub* most nyitotta meg vitaest-sorozatát, amelynek egyik főtémája a budai közlekedés. A vitaestet *Harrer* Ferenc ny. alpolgármester vezette be, vázolta a *budai közlekedés megoldásra váró, nagyrészt égető problémáit*, majd *Jakabb* Dezső mű-

Nyolcnapos határidővel be kell jelenteni az előljáróságok tisztviselői létszámát, beosztásukat, munkakörüket

A racionalizálás következményeként nem lesznek elbocsátások

Két hete, hogy *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok megkezdette a racionalizálás előkészítésére irányuló munkálatait és munkásságát kizárólag annak a célnak szenteli, hogy *a közigazgatás egyszerüsítésével komoly eredményeket lehessen érvényesíteni. Gallina* tanácsnok

elsősorban a külső hivatalok adminisztrációjának tanulmányozását kezdte meg,

mert köztudomás szerint az előljáróságok ügykezelésében mutatkoznak meg olyan nagyméretü torlódások, amelyeken sürgősen változtatni kell. Az ügyek vontatott intézése kizárólag a személyzet kicsiny létszámára vezethető vissza és ez a magyarázata annak, hogy

Sipőcz polgármester szombaton rendeletet intézett az összes kerületi előljárókhoz, amelyben jelentést kér az ügyköri beosztásról, a tisztviselők létszámáról, a munkakörök szétosztásáról és végül javaslatot vár a kerületi administráció egyszerüsítésére.

Ezeknek az adatoknak feldolgozását *Gallina* tanácsnok megbizásából *Flaxmayer* József dr. tanácsjegyző fogja végezni és hogy mielőbb tiszta kép tárúljon a további lépések megkönnyítése érdekében: *az adatok beszolgáltatására nyolcnapos határidőt állapitottak meg.*

Felmerültek olyan hírek is, hogy a racionalizálás eredményeképpen elbocsátások is lesznek, amellyel szemben illetékes helyen azt a kijelentést tették a *Fővárosi Hirlap*nak, hogy ebben a vonatkozásban

semmiféle aggodalomra sincs ok,

mert a racionalizálási akciónak nem az a célja, hogy a létszámcsökkentést javasolja, hanem hogy *a közigazgatást és az adminisztrációt az egész vonalon egyszerüsítse és gyorsítsa.*

építész, *Berényi* Sándor ügyvéd, *Nádass* Béla ny. törvényszéki bíró, a Rózsadombi Egyesület főtitkára, *Beke* Manó egyetemi tanár, *Lugmayer* József, *Bicskei* Sándor HÉV műszaki főtanácsos és mások vettek részt a vitában. A felszállalók a *12-es autóbusz vonalának meghosszabbítását kívánták* Budára, a Déli Vasútig, azonkívül *körforgalmi relációt* létesítésének szükségességét hangoztatták, amelylyel az autóbusz radikális vonalait lehetne összekötni. A tartalmas eszmecserét *Harrer* Ferenc zárszava rekesztette be.

A közlekedési ügyosztály hatáskörébe utalták az összes közterületfoglalási ügyeket. A közterületfoglalási ügyeket eddig öt ügyosztály intézte külön-külön és pedig a magasépitési, a közlekedési, közélelmezési, közmüvelődési és közgazdasági ügyosztályok. A hatáskörnek ez a megoszlása állandóan bonyodalmakra és félreértésekre adott alkalmat, ezért *Sipőcz* polgármester most újból rendezte a kérdést és úgy intézkedett, hogy *mindentermészetü közlekedési ügy intézését a közlekedési V. ügyosztályra, Bódy László tanácsnokra bizta.* A közterületfoglalás, — mondja a rendelet — tulajdonképpen nem más, mint a közforgalom lebonyolítására rendelt területeken forgalmi akadályok indokolt megengedése, — szükségesnek tartom tehát, hogy a közterületfoglalási kérelmek elintézésénél a közlekedési szempontokat mindenkor figyelembe vegyék és ezért minden közterületfoglalási engedély kiadását az V. közlekedési ügyosztály hatáskörébe utalom.

Eltünnek a piros taxik. A budapesti géperejü bérkocsi-ipartársulat szerdán *Blaskó* József elnöklésével közgyülést tartott. A tisztújítás során elnökké vitéz *Bertha* Jánost, alelnökökké *Vörös* Józsefet, *Dedik* Jánost és *Löwy* Mórt választották meg. A közgyülés elhatározta, hogy *május 15-éig az összes piros taxikat kékre festetik* és egységes telefonkészülékeket állítanak fel az állomásokon. A piros taxikkal kapcsolatos színváltozás remélhetőleg megszüntéti azokat a panaszokat, amelyeket az utazóközönség a piros taxik ellen eddig joggal hangoztatott.

Pártélet. A Községi Polgári Párt **XIII. kerületi szervezete** Hungária-körúti helyiségében eheti szokásos összejövetelén *Piazza* Győző törvényhatósági bizottsági tag Budapest vízellátásáról tartott előadást. Nagyszámú hallgatóság állandó érdeklődéssel kisérte a tartalmas előadást, amelyet *Mezes* János, a pártszervezet elnöke köszönt meg. Előadás után az angyalföldi Polgári Körben százhúsztertékes pártvacsora volt, amelyen több felszólalás hangzott el. — A **Józsefvárosi Körben** szombaton este *Usetty* Béla és *Payr* Hugó országgyülési képviselők borgazda-estet rendeztek, amelyen az Egységes Községi Polgári Párt józsefvárosi tagjai és a kerület polgárai közül több mint kétszázan vettek részt. Ott volt a vacsorán a főváros több vezető főtisztviselője is, így *Salamon* Géza tanácsnok, báró *Babarczy* István ügyosztályvezető-főjegyző, *Finály* Kálmán müszaki főtanácsos, és még sokan mások. *Gazdy* Jenő, a párt alelnöke üdvözölte a megjelenteket. Utána *Usetty* Béla országgyülési képviselő vázolta az általános helyzetet és az aktuális poli-

tikai és gazdasági kérdésekkel foglalkozott. *Payr* Hugó országgyülési képviselő hatalmas beszédében az országra és a fővárosra nehezedő válság okait boncolgatta és a napi politikától elvonatkoztatva tárgyalta a problémákat. Beszédében oda konkludált, hogy egyetlen politikai irányzat sem tudja magát emancipálni a korszellem hatása alól. S ha történtek kormányzati hibák, úgy ezért valamennyien felelősek vagyunk és a hibák, a bajok forrását a korszellemben kell nagymértékben keresni. *Lukács* Etelka ny. miniszteri tanácsos felszólalása után *Halász* Miklós kerületközi összefogást sürgetett, azt kívánta hogy a kerületi pártszervezetek vezetői üljenek össze és dolgozzanak ki egységes munkaprogrammot.

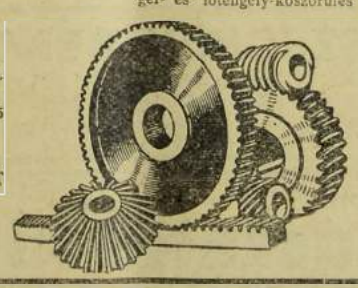
Előadás a központi távfütésről. A főváros központi távfütéséről tartott előadást id *Bánó* László gépészmérnök előkelő közönség előtt. Ismertette, hogy itt már nem csupán egy messzemenő tervezgetésről van szó, hanem, hogy ez az ügy közegészségügyi szempontból is nagyjelentőségü alkotás, amely elő van készítve a megvalósitásra. Az előadáshoz *Becsey* Antal szólott hozzá s a felszólalók kivétel nélkül a magasnyomású gőzvezetés helyessége mellett nyilatkoztak.

Hajléktalanok menhelye lett a Kivándorlók Otthonából. A belügyminisztérium átengedte a fővárosnak a szükségakciók céljára az üresen álló „Kivándorlók Otthonát", amelyet a mai körülmények között semmire sem használnak. A Fiumei-út 4. szám alatti Otthonban *106 ágy áll a fedélnélküliek rendelkezésére.* A közeli napokban nyílik meg a másik újabb kisegítőmenhely az *Albrecht laktanya egyik pavillonjában*, ahol azelőtt a katonai állatorvosi iskola internátusa volt. A Laudon-kaszárnyabelivel együtt *most már három rendkívüli menházat* nyitott a főváros.

Fütik a svábhegyi fogaskerekü vonatait. A Beszkárt most készült el a fogaskerekü vasút kocsijainak fütőberendezésével. A kocsikban elektromos fütőtesteket szereltek fel, s a vonatok azóta állandóan fütve közlekednek.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS **Rényi Károly**
A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 2. szám
Fennáll: 1768 óta — Telefon: Aut. 893-24
Szépirodalmi és tudományos művek minden nyelven. — Szakkönyvek
Kényelmes fizetési feltételek

WEISZ A.
fogaskerékgyár
Präciziós fogaskerekek, autó- és traktor-alkatrészek, gépgyártás, henger- és tőtengely-köszörülés
Budapest, VIII., Nagytemplom-u. 34.
Tel.: J. 398-05 és 455-85
Távirati cim: MODUL, BUDAPEST
Alapittatott: 1909.

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KÁLMAN Budapest, V., Kiotild utca 3. Telefon: 28—1 46.

Zálogjegyeit
megveszi, azokra legmagasabb összegig kölcsönt folyósit, lejártat, meghosszabbit. Semenyegre, hangszerre, mütárgyakra kölcsön.
Tisztviselőknek személyi hitelek.
Áru- és Értékkereskedelmi Vállalat
Budapest, V. ker., Deák Ferenc-tér 1. szám
Telefon: A. 80-2-12. Irodai órák: d. e. 9-6-ig

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

JÁRITZ NÁNDOR ÉS TSA vegyészeti gyár
TELEFON: Aut. 887-84
Budapest, IX. kerület, Lónyay-utca 27

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V, Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150 81

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a X. ker. Maglódi-út 8. sz. alatt levő óvoda toldalék építkezésének **bontás, föld-, kőmives- és elhelyező** munkáira.

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1932. évi február hó 27-től kezdve naponta d. e. 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető az említett osztálynál, a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1932. évi március hó 19-én (szombaton) d. e. ½11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály ülésermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1932. évi február hó 25-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Vízművei a Fővárosi Közlöny „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással, nyilvános versenytárgyalást hirdet a VI., Váci-út 23—25. sz. raktártelepére és az onnan teljesítendő, valamint a részletes ajánlati feltételekben felsorolt egyéb, 1932. évi április hó 1-től 1933. évi április hó 1-ig teljesítendő lófogatú fuvarozási munkálatokra.

Bánatpénz címén 1000 pengő teendő le a Székesfőváros Vízművei pénztáránál. A letétet nyugta és az Országos Társadalombiztosító Intézet igazolványa az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatok a Székesfőváros Vízművei igazgatóságánál, a titkári hivatalban (IV., Reáltanoda-u. 1—3. sz., II. em. 23. ajtó) **1932. évi március hó 16-án délelőtt 11 óráig** adandók be s azok ott ugyanaznap déli 12 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Az ajánlati űrlapok, a részletes ajánlati feltételek és a szükséges felvilágosítás a Székesfőváros Vízművei raktártelepén (IV., Váci-u. 23—25.) kaphatók délelőtt 8—9 óra között.

A fuvarozást szerződés illetéke a vállalkozót terheli.

Budapest, 1932. évi február hó 23-án.

Budapest Székesfőváros Vízművei.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

The Neuchatel Asphalte Company Limited Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Terék 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

SALY ÁRPÁD
ny. min. osztálytanácsos
tüzifa- és szénnagykereskedő
BUDAPEST
Belső iroda: Horthy Miklós-út 29. szám. Tel.: 690—01 és 680—99. Külső iroda és csűzda: I., Kelenföld, Budaörsi-út 56—58 Tel.: 686—15.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Szt.-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! ● Telefon: Automata 530—03.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főcáruraktár:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, kálisós szénsavas, lúgos, lápfürdők és egyéb gyógyfürdők.

ROSTI JAKAB ALAPÍTVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77

Klassohn Gyula
Budapest
Telefon 53-7-57
a Neményi Testvérek Papírgyar Rt Csepel magyarországi vezérképviselője

BRIXOL MÜVEK BUDAPEST
VILÁGSZABADALMAZOTT FERTŐTLENITŐ-, ILLATOSITÓ- ÉS SZAGTALANITÓ-VEGYICIKKEK GYÁRTÁSA
BUDAPEST, VI., LÁZÁR U. 13 GYÁR: VII., GIZELLA ÚT
Testvértelepek: Wien, Berlin, Prag, Kopenhagen, Amsterdam, Roma, Bielsko, Temisiora, Vrsec. Telefonszám: Aut. 158-23

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON AUT. 608—52.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti u. 13, III. em. 1. Telefon 844—12

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
FISCHER ZSIGMOND épületfakereskedő.
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310—89.

TÖRÖK és JUHÁSZ BUDAPEST, VI., Petneházy u. 44
FESTŐIPARI VÁLLALAT
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, bútormázoló és fényező munkát
TELEFON: Aut. 907-03

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállít kavicsot, homokot, követ, teglát, szenesüzdakrol szenet, kokszot, fát stb.

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhivó József 311—19. szám.
Kiváló üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

ALEXY GYÖRGY
okl. gépészmérnök villamossági és műszaki vállalata.
Telefon: A. 209—92 és Aut: 209—98 sz.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

Bútort részletre is
legolcsóbban TOMORYNÁL vásárolhat. Veres Pálné-utca 7.
Köztisztviselőknek kivételes kedvezmény.

Alapíttatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124.
Telefon: Aut. 952—89.

Pichler és Társa
TÜZELŐANYAG NAGYKERESKEDŐK, BUDAPEST
Telep és iroda: III., RUPP IMRE-UTCA 10. Telefon: Aut. 626-28
SZÁLLÍT: Száraz tüzifát, felapritva és hasábban, belföldi és porosz szenet, gázgyári avagy porosz bánya-kokszot nagyban és kicsinyben, háztartási, ipari és mezőgazdasági célokra.

RIEGER OTTÓ
ORGONAGYÁR
Uj orgonákat, valamint homlokzatsípokat szállítunk és orgonajavításokat mérsékelt árban és művészi kivitelben elvállalunk. Gyárainkból negyven éves fennállása óta 2300 uj orgona került szállításra.
BUDAPEST, X. KERÜLET, SZIGLIGETI-UTCA 29. SZÁM.
(RÁKOSFALVA) Telefon: 96—3—45.

Matheides Dániel teherfuvarozási vállalkozó
Bútor- és mindennemű szállítás
Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 19 Tel.: J 351-50

Betón, makadám, asztalt **felvágásához vegyen bérkompressort**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: **Budapest, V., Berlini-tér 2.**
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: Nagykovácsi

viléz Darvas Lajos
okl. mérnök
Nemes épitő vállalat Budapest,
IV., Királyi Pál-utca 20. Telefon: Aut 86—2—96

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, súlyesztőkutak, bányafurások

Az összes márkás hálózati **Rádiók 5.— P.** havi részlettől fölfelé
Bronzcsillárok már 10.— P.-től
DOKUPIL GYULA gépészmérnök
elektro- és rádiotechnikai vállalat
Budapest, IX., Üllői-út 1. Tel.: Aut. 863—27.

Alégzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
SZT. GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
legtökéletesebb berendezésü inhalatóriuma és pneumatikus kamrája.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás. Hidegen kenheto tetőmázok asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

HORVÁT A.
PAPIR ÉS IRÓSZER
BUDAPEST, IV., KÁROLY-KÖRUT 30
TELEFON: AUT. 893-91

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA. VÁGÁNYFEKTETÉS, MESZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 *Alapitva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám

König, Román és Stein
mérnökök, épitési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 436—53

Huszonegyedik évfolyam — *Budapest, 1932 március 9.* — *10. szám*

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

A nagy offenziva

Bizonyára *Kenéz* Béla kereskedelmi miniszter is tökéletesen tisztában volt vele, hogy nyitott ajtókat dönget, amikor hétfőn délután sajtóértekezletet tartott és az idegenforgalmat előmozdító törekvések és — reméljük — cselekedetek számára a sajtó támogatását kérte. Mégis azt kell mondanunk, hogy a sajtóval való megbeszélés nem volt fölösleges munka, mert a most kezdődő *nagy offenziva előtt* nem lehetett elmulasztani az idegenforgalom legfőbb instrumentumának, a sajtónak, meghallgatását.

Legelsőbben is meg kell állapítanunk, hogy a magyar sajtónak az idegenforgalom emelése érdekében tett, vagy teendő szolgálatait a multban kissé félreismerték. A *magyar* sajtó ebbeli szolgálatainak ugyanis nem kifelé, hanem *befelé* kell irányulniok. A magyar sajtónak nem az idegeneket, a külföldieket kell ideharangoznia, amire különben nincsenek is meg az eszközei. A mi hivatásunk egyrészt a magyar földnek, a magyar föld kincseinek a magyar publikummal való megismertetése és megszerettetése, valamint a magyar publikummal a magyar földön való nyaralás megszerettetése. Másik, talán még fontosabb hivatásunk az a lelkes, ha kell, kemény és eltökélt küzdelem, amelyet *a hazai fürdőknek és nyaralóhelyeknek európai nívóra való emeléséért kell folytatnunk.*

Bizonyára akadni fognak, akik kérdő tekintetet szegeznek a mostani készülődés felé: miért éppen *most* kell megindítani *a nagy offenzivát?* Hát ez tipikus magyar kérdés. Régi nagy kudarcaink legfőbb oka mindig a patópálkodás volt: *minden akcióhoz akkor láttunk hozzá, amikor már későn volt, amikor már mások régen megelőztek.* Meg kell kezdenünk a gorombaőszinteséget, meg kell mondanunk, hogy akik azon tűnődnek, miért most, a devizazárlatok idején, amikor idegen amúgy sem jön, látunk neki az idegenforgalmi akciók kiszélesítésének — meg kell mondanunk — hogy e tűnődőknek *fogalmuk sincs a magyar fürdők és nyaralóhelyek ruinált állapotáról,* fogalmunk sincs arról, hogy miért látogat el a külföldi csak *egyetlen-egyszer* Budapestre és Magyarországra. Csak egyetlen-egyszer: akkor kigyönyörködi magát, teleszívja lelkét a magyar szépségekkel, lelkesedik értünk, talán még cikket is ír rólunk, de *másodszor nem lehet idecsalni.*

Itt van a magyar sajtónak végeláthatatlanul nagy feladata, mert a mi kötelességünk, hogy mindenkiben, a szállodástól a kávéházi háziszolgáig, a fürdőtelep tulajdonosától az utolsó virágot áruló gyermekig, a vasúti állomásfőnöktől a hordárig, a rendőrőrszemig, a villamoskalauzig felébresszük a tudatot, hogy a külföldi vendég *a kenyéradója.* A kalauznak fontosabb, mint a vezérigazgató, a rendőrnek, mint a főkapitány. Meg kell érteni, hogy itt többé nem patriárkális magyar vendégszeretetről, divatját mult úri gesztusokról, hanem kenyérről van szó, amelyet köznyelven üzletnek hívnak.

Először is ezt a nagy nevelőmunkát vállaljuk mi, magyar sajtó, magunkra. De éppen ilyen fontosságú, hogy megértse minden magyar: Budapesttel nem ér véget a magyar föld, *a külföldi vendégnek akkor is nyugati kényelemmel kell találkoznia, ha kiteszi a lábát az ország fővárosából.* Ilyenkor jó Lilafüredre hivatkozni, de nem elegendő: az egész országban, idegenforgalomra predesztinált gyönyörű vidéki városainkban, jobb sorsra érdemes fürdőinkben, kies nyaralótelepein mindenütt meg kell valósítani azokat a néha jelentéktelennek látszó, a kultúrához azonban elválaszthatatlanul hozzátartozó korrekciókat, amelyeknek hiánya örökre elriasztja a legjobban lelkesedő külföldi vendéget is.

Csaknem mindenütt *igen komoly beruházásokra van szükség,* amelyeknek megkezdésére éppen most a devizazárlatok idején érkezett el az idő. Gyorsan kell cselekedni, mert az idén itthon fog nyaralni az a magyar közönség, amelyet éppen ezek a hiányok, a magyar fürdők primitiv berendezése és ellátottsága üldözött ki külföldre. Ha az idén más viszonyokat fognak találni a hazai fürdőkön, akkor az ő további itthonmaradásuk révén épp oly hatalmas tőkét biztosítunk a magunk számára, mint az idegenforgalom fokozása révén.

Számolni kell a költségvetés ujabb komoly csökkentésével

A január havi jelentés tanulságai — A parcellázási akció a közterhek csökkentésének szolgálatában — A szellemi szükségmunka meghosszabbítása elkerülhetetlen

A fővárost — mint ezt eddig is minden illetékes fórum megállapította — nem érte meglepetésként a gazdasági válság. A főváros nemcsak az első nagy és mindent megsemmisítéssel fenyegető rohamot állta ki háztartási integritásának tökéletes megőrzésével, de állja ma is az újabb és újabb rohamokat. Ezúttal az üzemeket támadta meg a válság, ami azt jelenti, hogy az emberek gyalog járnak, korábban oltják el a villanyt és a gázt, takarékoskodnak az élelmiszerek bevásárlásánál, egyszóval igen nagy mértékben redukálták a fogyasztásukat. A főváros azonban éberen áll őrt és vigyáz, nehogy hajója léket kapjon: most — a polgármesteri jelentés tanusága szerint — az üzemek számításait húzta keresztül a válságos idő, természetes tehát, hogy a főváros vezetősége ügyelt a megtett mindent az üzemek rentabilitásának védelmében.

Kozma Jenő dr., országgyűlési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, akit a polgármesteri jelentésről megkérdeztünk, még tovább megy a jogos és kötelező óvatosságban. Az ő véleménye szerint az üzemek bevételeiben beállott nagyarányú csökkenés miatt *valószínüleg szükség lesz a költségvetés szigorú revizíójára, sőt komoly redukciójára is.*

Természetes azután, hogy ilyen körülmények között új bevételi forrásokról, új védelmi eszközökről is gondoskodni kell. A közeljövőben ennek a gondolatnak igen hathatós eszközeként a főváros parcellázási politikájának ujraéledéséről igen sok szó fog esni. *Kozma* Jenő alábbi nyilatkozatában részletesen megmagyarázza, hogy miként jut ezen a réven Budapest közönsége számottevő anyagi haszonhoz, sőt talán a közterhek csökkenéséhez is.

Ezekkel és az ezekhez hasonló eszközökkel a főváros bizonyára töretlen gazdasági épségben jut el a jobb idők küszöbéig, amelyek már nem lehetnek nagyon messze, ha Magyarország pénzügyminisztere, akinek tiszteletreméltó felelősségérzete és megfontoltsága közismert, legújabb nyilatkozatában az aratást jelöli meg a magyar sorsfordulás határidejének. Addig azonban ki kell tartani és pedig úgy, hogy Budapestnek háztartása épségben való megőrzése mellett a legmesszebbmenő módon gondoskodnia kell a szükölködőkről. Hatalmasan kiszélesedett szociális tevékenységét folytatnia kell és — amint azt az *Egységes Községi Polgári Párt* követeli — *legelsősorban a szellemi szükségmunkaakciót kell meghosszabbítani,* hogy a jövő számára a szomorú idők történetében is maradjon egy kiemelkedő pont: Budapest székesfőváros nemes áldozatkészsége és elesett polgáraiért való odaadó tevékenysége.

*

A törvényhatósági tanács határozata értelmében a főváros pénzügyi adminisztrációja *havi jelentéseket készít a székesfőváros kiadásainak és bevételeinek alakulásáról.* Ennek célja, hogy a háztartás egyensúlyában évközben semmiféle zavar ne állhasson be. Az első ilyen jelentést a mult héten hozta nyilvánosságra *Sipőcz* Jenő polgármester. A jelentés nem szerepelt ugyan a tanácsülés napirendjén, de *a főváros vezetőit mégis igen élénken foglalkoztatta a beszámoló,* amely kétségkívül igen fontos védelmi eszköznek bizonyult a nehéz időkre.

A jelentésről és azzal kapcsolatban a főváros pénzügyi helyzetéről

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőkben nyilatkozott:

— A jelentéssel külön ülésen fogalkozunk a törvényhatósági tanácsban, ahol annakidején majd részletesen kifejtem észrevételeimet. Ennek nem is kívánok elébe vágni és nem akarok előzetes bírálatot gyakorolni, annyit azonban máris mondhatok, hogy

a jelek szerint még az eddiginél is nagyobb elővigyázatosságra és körültekintésre lesz szükség a főváros pénzügyeinek irányításánál,

s az egész városi adminisztrációban, hogy meglepetések ne érhessenek bennünket. Amíg ugyanis az egyik oldalon örvendetesen konstatálhatjuk, hogy a januári bevételek összege három millióval nagyobb a tavaly januárinál, ugyanakkor meg kell állapítanunk azt is, hogy *az üzemek bevételeiben olyan nagyarányú a visszaesés, amilyenre nem számítottunk.* A helyzetnek ez a rosszabbodása

valószínüen szükségessé teszi a költségvetés ujabb szigorú revizióját, sőt komoly redukcióját is.

A hatos bizottság, amint ezt a *Fővárosi Hirlap* multheti számában hangoztattam, főfeladatának tekinti *a kiadások további csökkentését* és ezzel a stabilitás elősegítését. Amikor ezt cselekszi, egyben *számol a preliminált jövedelmek további visszaesésével is.*

— A főváros vezetősége egyébként, amint a jelentésből is látom, igen helyesen maga is ezen az álláspontou van és a *március havi előirányzatot* úgy a kiadási, mint a bevételi oldalon *lényegesen alacsonyabban állapította meg, mint amily összeg a költségvetés szerint arányosan elosztva egy-egy hónapra esnék.* A hatos bizottság reméli, hogy az üzemeknél sikerül olyan megtakarításokat produkálnia, ami a kívánt stabilitást biztosítani fogja. Hétfőn fogtunk hozzá az üzemi költségvetések áttanulmányozásához és az eddigi jelekből is biztosra veszem, hogy *komoly eredményt fogunk elérni.*

A tanács legutóbbi ülésén felvetődött az a gondolat, nem volna-e helyes a főváros hasznot nem hajtó ingatlanait parcellázni és az így származó jövedelemből újabb hasznos kisajátításokat és beruházásokat eszközölni. *Kozma* Jenő álláspontja ebben a kérdésben a következő:

— A *Községi Takarékpénztár* zárszámadásának és mérlegének bírálatánál mutattam rá arra, hogy a Községi Takarék a főváros közönsége számára nem használja ki azokat az előnyöket, amelyek a parcellázások körül kínálkoznak. Nagy hibának tartom, hogy

a Községi Takarék kommerciális elvek szerint müködő parcellázási osztálya és a városrendezési ügyosztály között nincs meg az állandó és kellő kontaktus,

holott a Községi Takarékpénztár telekpolitikájának és parcellázási üzleteinek teljesen összhangban kellene állani a tervbevett, vagy végrehajtás előtt álló városfejlesztési, szabályozási és tervezési munkálatokkal. Ezen a réven

a főváros közönsége olyan számottevő előnyökhöz és anyagi haszonhoz juthatna, amely még a közterhek csökkentésében is jelentősen éreztetné hatását.

Örülök, hogy ez a kifogásom illetve kívánságom *az egész tanács egyhangú tetszésével találkozott.* Remélem, hogy a jövőben ilyen szempontok fogják irányítani a parcellázási akciót és *legrövidebb időn belül kiépítik e szükséges együttmüködést a müszaki adminisztráció és a Községi Takarék ingatlanosztálya között.*

Emlékeztettük *Kozma* Jenőt a legutóbbi pártértekezlet határozatára, amelyen a párt az ő indítványára egyhangúan kimondotta, hogy a *szellemi szükségmunka-akció*

további két hónappal való meghosszabbítását kívánja. Megkérdeztük, miként gondolja az akció kiterjesztését, hiszen *a városházán kijelentették, hogy az akció folytatására fedezet nincs.*

— A szellemi szükségmunka-akciót — mondotta *Kozma* Jenő —

minden körülmények között meg kell hosszabbítani. Ehhez a párt leghatározottabban ragaszkodik.

Tudom, hogy e pillanatban nincs fedezet, de *teremteni kell bárhonnan is.* A szellemi szükségmunka és általában a szociális és jótékonysági akciók zavartalan lebonyolítását és fenntartását, sőt, *ha kell, a fejlesztését is,* ma a legfontosabb feladatok között is legelsőnek tartom. Ha bárhonnan vonjunk is el az akcióhoz szükséges pénzt, *minden áldozatot meg kell hozni,* mert a köznyugalom megóvása mindenekfelett álló érdek.

Ha máskép nem lehet, átmenetileg még kultúrfeladatokról is le kell mondanunk,

de a humanitárius akciókat biztosítani kell. Ennél a kérdésnél meditációnak, habozásnak nincs helye. Cselekednünk kell, hogy a nélkülözőkön segítsünk.

Hadjáratot viselünk a nyomor ellen s a háborúban mindennél fontosabb a munició.

Ebben a háborúban *a szellemi szükségmunkásoknak juttatott pengő, a munkanélküliek kenyere, a hajléktalanok lakása, a rongyosok felruházása a munició,* amihez a pénzt a legnagyobb áldozat árán is rendelkezésre kell bocsátanunk.

*

Elmondta még *Kozma* Jenő, hogy a parlamenti hatosbizottság hétfőn tartott ülésén, amelyen *Keresztes-Fischer* Ferenc dr. belügyminiszter is megjelent, a nagyüzemek költségvetését kezdték tárgyalni. Elsőnek az *Elektromosművek* került sorra. Beható vizsgálat után a bizottság megállapította, hogy a *kiadások tételénél* bajos törléseket eszközölni, de azért itt is keresni kell a redukció lehetőségét. Más a helyzet a *bevételi előirányzatnál,* ahol a leszállítás parancsoló szükségként jelentkezik. Erre intő például szolgálhat a polgármester által most kiadott január havi kimutatás, amelyből kitűnik, hogy a bevétel lényegesen kisebb az előirányzatnál. A hatos bizottság elkerülhetetlennek tartja azt is, hogy *a főváros sürgősen megállapodást kössön a bánhidai centráléval is.* A két tárgyaló fél, a főváros és a centrálé, haladéktalanul indítsák meg a tárgyalásokat, megbízottaik elsősorban kalkulálják ki pontosan a termelési költségeket és ennek alapján aztán a szállítandó áram egységárát véglegesen meg kell állapítani. A hatos bizottság legközelebbi ülését szerdán tartja, amelyen a belügyminiszter ismét megjelenik. Ez alkalommal a gáz- és vízművek költségvetését tárgyalják.

Mi tagadás benne: még a puskaport is ők találták föl

Zajos vásári lárma támadt a szellemi szükségmunkások továbbfoglalkoztatása körül

Szerencsés város ez a Budapest: nincs Európában még egy város, amely eldicsekedhetne, hogy a demagógia virágai az ő növénykertjükben, az ő pálmaházukban olyan dúsan tenyészne, mint a magyar fővárosban — a szabad ég alatt. Szinte szerencse azonban, hogy a demagógia valóságos délszaki flórájának szinte minden budapesti polgár született botanikusa. Szinte szerencse, hogy a demagógiának a komoly alkotó tevékenységgel való versenyfutásában állandóan komoly és meggyőző bizonyítékokkal lehet a tettenérést rájuk sütni.

A főváros igazgatásában kétségkívül igen komoly szerepe nyílna minden véleménynek, minden segítő ötletnek, minden teremtő gondolatnak. El tudnánk képzelni pártokat, amelyek nem vennének részt a városkormányzásban, de az ellenzéki kritika mellett egészséges ötletekkel járulnának hozzá a város és a polgárság boldogulásához. A hatalmat a kezükben tartó pártoknak lenne a feladata ezeket a gondolatokat honorálni és megvalósítani.

Ezzel szemben Budapest kormányzásában az történik, hogy a dúsan tenyésző ellenzéki polgári párttöredékek megvárják mások munkáját és *az eredményeket a demagógia márványtábláján, mint a saját érdemeiket örökítik meg.* A szegény polgár, ha meg nem lenne edzve ezekkel a durva hamisításokkal szemben, akkor hinnie kellene a harsogó öndicsőítésnek, amellyel minden utcasarkon és minden aktuális kérdésnél találkozik.

Az objektív sajtónak kötelessége, hogy felvilágosítsa a polgárságot, kinek mit köszönhet és ki miért felelős. És ez nem nehéz munka, mert példának okáért egyes akciók keletkezéséről és megszületéséről a szabadalom hitelességével szolgálnak az illetékes pártértekezleti jegyzőkönyvek, sőt *a hirlapokban megjelent kommünikék is.*

Jó rámutatni néha a demagógia ilyetén visszaéléseire. Most például *azon melegében* megtesszük ezt *a szellemi szükségmunka körül üzött legfrissebb demagógiával.* A napokban ugyanis gépfegyvertűzszerű kattogással hangzott fel a baloldali párttöredékek kiabálása, hogy ők követelik a szellemi szükségmunka-akció meghosszabbítását. A jól informált közönség azonban csak furcsa, kissé plágium-ízű visszhangként üdvözli ezt az „ellenzéki" követelést, mert *vagy tíz nap előtt már olvasta,* hogy az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete elhatározta, hogy a szellemi szükségmunka e hó végén lejáró terminusát legalább két hónappal meghosszabbíttatja. Azóta *Kozma* Jenő dr., a párt elnöke úgy a fővárosnál, mint a kormánynál megtette a szükséges lépéseket, hogy *a párthatározat valósággá váljon.*

A dolog tehát már a legjobb úton volt, amikor most a radikális párttöredékek sietve a maguk kalapja mellé akarják tűzni a tetszetős idegen tollakat. *Az Egységes Községi Polgári Párt akciója már egyenes úton halad a csöndes megvalósulás felé,* amikor vásári lárma kezdi hirdetni, hogy az érdem medáliája nekik jár, mert hiradásuk szerint pártjuk akciót *indít* (még csak most kezd indítani!) a szellemi szükségmunkások továbbfoglalkoztatására és ezirányban a tárgyalást a polgármesterrel *már* megkezdték.

Legföljebb idomtalanságnak bélyegeznénk ezt az eljárást, ha egyedül álló eset lenne. De esztendők óta folyik ez a metódus. Esztendők óta hirdetik, hogy a városházán mindent ők csinálnak és *minden kérdésben ők győznek.* Ha piszkos a víz és a többségi párt követelésére megrendelik a vízszűrőket, akkor egyszerre csak felhangzik a baloldali riadó, hogy le kell mosni a gyalázatot, tiszta vizet a pohárba! A vízszűrőket ők találták ki, ők harcolták ki a többség makacs ellenállása dacára is. Ha az egységes párt az ideiglenes tanítók véglegesítését sürgeti (lásd a pártértekezletről megjelent közleményt!), akkor is ők verik a mellüket és ők vindikálják a maguk érdemének. Ha a Községi Polgári Párt kezdeményezésére megszüntetik az iparosokat nyomorító hatósági műhelyeket: a hála babérjait az ő lábuk előtt kell lerakni. Ha megjavítják az utakat, ha új autobuszrelációt állítanak be: minden vívmányért a saját glorifikálásukat követelik. Ha a közpénztáraknál megszüntetik az adólevonásokat, majd ha megszűnik a protekciós vállalkozók dédelgetése, ha bealkonyul a generál-vállalkozóknak, ha majd a kisebb munkákat visszakapják a kerületbeli iparosok, ha nincs villany- és gáz-tarifaemelés, ha az új benzinkútengedélyeket a hadirokkantak fogják megkapni, ha versenytárgyalás nélkül többé nem adnak ki közmunkát, ha megjavul a közlekedés, mindezekért mindegyik pártfrakció-töredék magának követeli a szobrot.

Csak egyszer, egyetlen egyszer nem láthatók, nem találhatók sehol: *amikor a felelősségben osztozni kell.* Akkor ők világéletükben nem tettek mást, csak takarékosságot követeltek!

Százhúszezer pengővel csökkentik az idegenforgalmi propaganda költségét

A parlamenti 6-os bizottság 250.000 helyett csak 100.000 pengőt engedélyezett a Rudas-fürdő rozoga kazánjainak kicserélésére

A kontinens idegenforgalma az elmúlt év nyara óta erősen visszaesett. Minden ország nagy erőfeszítéseket tesz, hogy az általános gazdasági válságnak az idegenforgalomra való bénító hatását ellensúlyozza és ebben a munkában a székesfőváros idegenforgalmi hivatalának is ki kell venni részét. Semmiesetre sem szabad kockáztatni azokat az eredményeket, amelyeket szívós, odaadó munkával éveken át kiharcoltak, s a megnehezedett viszonyok közepette még nagyobb erővel fokozni kellene az idegenforgalmi propagandát. Az idegenforgalmi hivatal eddigi eredményei azonban most erősen veszélyben forognak. Nevezetesen

a parlamenti hatos bizottság az Idegenforgalmi Hivatal költségvetéséből 50.000 pengőt törölt,

ami a hivatal munkájának eredményességét károsan fogja befolyásolni.

Az ezévi költségvetésben 697.187 pengőt irányoztak elő az Idegenforgalmi Hivatal kiadásaira. A polgármester ismeretes rendelete, amellyel a költségvetés kiadási tételeinek 10%-át zárolta, ezt az előirányzatot 70.000 pengővel csökkentette, most pedig a parlamenti 6-os bizottság törölt 50.000 pengőt, úgyhogy

végeredményben 120,000 pengőt faragtak le az Idegenforgalmi Hivatal költségvetéséből.

Közel 700.000 pengő helyett tehát mindössze 580.000 pengőt adhat ki ebben az esztendőben az Idegenforgalmi Hivatal. A kiadásoknak ez az újabb apasztása feltétlenül károsan befolyásolja majd a főváros idegenforgalmi propagandáját. Az Idegenforgalmi Hivatal költségelőirányzatának személyi kiadásait nem lehet csökkenteni, nem marad tehát más hátra, mint hogy a 120.000 pengőt a propagandára szánt előirányzatból töröljék.

*

A parlamenti 6-os bizottság egyébként más területen is mostohán bánt a városgazdasági ügyosztály költségvetésével. A *Rudas-fürdő* kazánházának lebontására, új fűtőberendezés felállítására az ezévi költségvetésbe 250.000 pengőt vettek fel. Ezt

a 250.000 pengőt először teljesen törölték,

majd amikor *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok súlyos érveket sorolt fel, amelyekkel azt bizonyította, hogy a régi kazánház kicserélése el nem maradhat,

100.000 pengőt mégis engedélyeztek a Rudas-fürdő kazánházának rendbehozására.

Értesülésünk szerint a főváros vezetősége most azzal a tervvel foglalkozik, — minthogy a 100.000 pengőből természetszerüleg nem hajthatják végre az eredeti terveket, — hogy

a régi épületben helyeznek el két új kazánt,

s ha még valami pénz fennmarad ezek után, azt fordítják a kazánház lebontására. Ebben a lehetőségben azonban nem nagyon bíznak, valószínű tehát, hogy *a Rudas-fürdő régi kazánháza tovább fog éktelenkedni az Erzsébet-híd budai hídfőjénél.*

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok,
tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI. KERÜLET, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.
Sokszorositógépek
Összeadógépek
kézi és villanyhajtásra
Acél irodabutorok
TELEFON: 282—47

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

a 7050-es Orion-rádió
készülékhez nem kell antenna, sem földvezeték

Leukoplast
magyar gyártmány

Külföldi szakértők vizsgálják meg az Ibuszt és a Margitszigetet

Még e héten Budapestre érkeznek a nemzetközi idegenforgalmi szövetség szakértői — A Dorland pesti megbizottja nyilatkozik az Ibusszal és a Margitszigettel tervezett tranzakcióról

Városházi körökben is általános érdeklődést keltett az a hír, hogy a *Dorland*-nak, a nemzetközi idegenforgalmi szindikátusnak két vezetője: Walter *Seymour Maas* és Fred *Neirath* az elmúlt héten Budapesten jártak és komoly tárgyalásokat folytattak a magyar idegenforgalom intézőivel. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste a világ leghatalmasabb idegenforgalmi vállalatának,

a Dorland budapesti megbizottját,

aki az eddigi történtekről a következőket mondotta:

— Sok fantasztikus hírt röppentettek fel azzal kapcsolatban, hogy Walter *Seymour Maas* és Fred *Neirath* Budapesten jártak. A valóság az, hogy

a Dorland vezetőinek komoly üzleti terveik vannak az Ibusszal és esetleg a Margitszigettel kapcsolatban.

Amennyiben meg tudnak egyezni, *átveszik az Ibusz részvénytöbbségét és kibérlik a Margitszigetet is.*

— *Maas* és *Neirath* urak már elutaztak, most kaptam azonban tőlük az értesítést, hogy szakértőket küldenek Pestre. Ezek

a külföldi szakértők megvizsgálják az Ibusz pontos helyzetét, valamint felbecsülik a vállalatnak értékét és beszerzik a Margitszigetnek és intézményeinek hasznosítására vonatkozó adatokat.

A Dorland szakértői e hét végén érkeznek Budapestre és munkájukról a legrövidebb időn belül beszámolnak megbizóiknak. A szakértők jelentésétől teszi azután függővé a Dorland, hogy milyen konkrét ajánlatot tegyen az Ibusz részvénytöbbségének megvételére és a Margitszigetnek a bérbevételére.

Közműépítő országos hitelszövetkezet létesítését tervezik, amelybe a Nemzeti Bank, a Pénzintézeti Központ és az Országos Középítési Tanács is bekapcsolódnék

A tavasz közeledtével egyre égetőbb kérdéssé válik, mi lesz a munkaalkalmakkal. Az iparosokat, a vállalkozókat és a munkásokat egyre több aggódással tölti el a gazdasági élet zsibbadt tétlensége, amit nagymértékben fokoz a sok takarékossági intézkedés, amelyek folytán a közmunkák legnagyobb része vagy teljesen elmarad, vagy a minimumra redukálódott. Ilyen körülmények között különös figyelmet érdemel az a mozgalom, amely az érdekeltségek kezdeményezésére indult meg és amely komoly sikerrel biztat. Az *Országos Középítési Tanács* maga is szervesen bekapcsolódott az akcióba, amelynek célja minél több munkaalkalom teremtése, az ipar és kereskedelem foglalkoztatása.

Erről a nagyszabású mozgalomról

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstag, az Egységes Községi Polgári Párt alelnöke a következőket mondotta el a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az *Országos Középítési Tanács* a kereskedelmi minisztérium megbízásából az elmult napokban nagyfontosságú értekezletet tartott, amelyen a különböző ipari érdekeltségek prominens képviselői is megjelentek.

Az ankét célja az építőipari munka megindításának előkészítése volt.

Az volt a feladat, hogy a kormány és az érdekeltségek delegátusai megtárgyalják, milyen előfeltételek szerint és milyen módon lehetne és kellene e problémát célszerűen és okosan előkészíteni. *Hültl* Dezső dr. műegyetemi professzor elnökölt az ankéten, amelyen egyenként terjesztették elő az egyes ipari érdekeltségek képviselői javaslataikat olyan munkaalkalmakról, amelyek nemcsak a közérdekű célokat szolgálnák, hanem egyúttal lukratív beruházások is lennének.

Ilyen munkaalkalmak többek között a MÁV felépítményeinek és kocsiparkjának fejlesztése, átépítése, nagyarányú restaurálása; folyam-, folyó- és patakmedrek szabályozása; családiházak építése; városok és községek vízvezetékkel és csatornahálózattal való ellátása; a székesfővárosi közmunkák lendületes lebonyolítása; vármegyei és községi úthálózatok kiépítése, stb.

— Kiderült, hogy annyi tennivaló van, hogy *munkaalkalomhiányra hivatkozni többé nem lehet és nem szabad.* Természetesen minden munkalehetőségnek az alapja, hogy *a szükséges pénzt elő lehet-e teremteni.* Az építőipari érdekeltségeknek errevonatkozólag nagyhorderejű javaslatuk volt, amely a napokban már az illetékes fórumok elé is kerül. Ez a javaslat a következő: Eszközölje ki az Országos Középítési Tanács a kormánynál egy olyan központi szerv létesítését, amely egyrészt a közmunkákat finanszirozza és ezenkívül gondoskodik a biztos fedezetű magánvállalkozások pénzügyi lebonyolításáról is.

Közműépítő Országos Hitelszövetkezetet kell létesíteni.

Ennek a szövetkezetnek meg kell adni mindazokat a kedvezményeket, amelyeket az OKH, az IOKSz és a hasonló egyéb szervek élveznek. A szövetkezetben helyet foglalnának az összes közületek, a hivatalos intézmények és az ipari érdekeltségek. A felügyeletet ellátó bizottságban

a vezető szerepet a Nemzeti Banknak és a Pénzintézeti Központnak kell juttatni.

— Az elgondolás az, hogy *a munkák megindításához szükséges tőkét az állam, a törvényhatóságok, az érdekeltségek és a pénzintézetek közösen adják össze.* Az állam jegyezne 10—12 millió pengőt, további 20—30 milliót pedig az ország törvényhatóságai, az Államvasutak, a nagyobb ipari vállalatok, a pénzintézetek, azonkívül az érdekeltségek jegyeznének. Másik feltétel az, hogy

a Nemzeti Bank az alaptőke erejéig a szövetkezetnek váltóleszámitoló hitelt nyújtana.

A szövetkezet számára *a hitelforrás legelsősorban csak a Nemzeti Bank lehet.* Azért a Nemzeti Banknak szervesen bele kell kapcsolódnia a létesülő szövetkezet munkájába, mert országos és nemzeti érdek, hogy a kora tavasszal komoly és nagyszámú munkaalkalmak létesüljenek. A gondolat egyébként nem is új. 1920-ban a megindított nagy építkezések tőkéjét a LÁB stb. révén hasonló állami kölesönök nyujtásával teremtették elő. Hasonló a *Garancia Bank* szerepe is. Már pedig van annyira országos érdek az ország iparosainak és vállalkozóinak foglalkoztatása, a gazdasági élet folytonosságának biztosítása, mint az egyes bankok szanálása, mobilitásának megóvása.

— Németországban, ahol hasonló bajok vannak, mint nálunk, *szintén létesült egy ilyen szerv,* amely átmeneti hitelek nyujtásával foglalkozik: a *Bau- und Bodenbank.* Ez bonyolít le állami és közületi támogatással minden munkát. Ez a Bau- und Bodenbank a központi szerve az építéseket lebonyolító összes németországi Bausparkasséknak is.

— Annyi bizonyos, — mondotta befejezésül *Becsey* Antal, — hogy valamit cselekedni kell. Nem szabad elfelejteni, hogy minden azon áll vagy bukik, hogy meg lehet-e indítani a szükséges pénzfolyamot. A bankokban 150—160 millió van félretéve az intézetek mobilitásának biztosítására; a transzfermoratórium révén *a Nemzeti Bankban is egyre hatalmasabb pénzkészletek halmozódnak fel* és egyre inkább eldugulnak a gazdasági vérkeringés erei. Már pedig a mostani zsibbadtságot és tétlenséget a lehető legrövidebb időn belül meg kell szüntetni. Életkérdés, hogy minden vonalon meginduljon a termelő munka, mert enélkül nincsen segítség.

Kazánok
Radiatorok
STREBEL
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KÁLMAN Budapest, V., Klotild-utca 3. Telefon: 28—1—46.

Butort részletre is
legolcsóbban TOMORYNÁL vásárolhat. Veres Pálné-utca 7.
Köztisztviselőknek kivételes kedvezmény.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

TUNGSRAM
AS 495 ÁRNY. RÁCSU NAGY-FREKVENCIA
AR 495 DETEKTOR ÉS ELLENÁLLÁSOS ERŐSITŐ
AG 495 KIS-FREKVENCIA ERŐSITŐ
PP 430 KETTŐS VEZÉRLÉSŰ SOKSZOROS VÉGERŐSITŐ
UJ VÁLTÓÁRAMU HÁLÓZATI ERŐCSÖVEK
RÉGI KÉSZÜLÉKÉNEK UJ ERŐT ADNAK

Munkát, kenyeret, gazdasági felfrissülést jelentene a parlagon heverő fővárosi ingatlanok parcellázása

Payr Hugó országgyülési képviselő életrevaló terve

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén *Payr* Hugó országgyülési képviselő, törvényhatósági tanácstag azt indítványozta, hogy a tanács kérje fel a polgármestert, készítsen sürgős előterjesztést arra, miképpen lehetne a főváros felesleges és hasznot nem hajtó telkeit, ingatlanait parcellázni és az ily módon befolyó összegeket egyrészt a közeljövőben szükséges kisajátításokra felhasználni, másrészt hasznos beruházásokra fordítani. *Payr* Hugó indítványa élénk visszhangot keltett és a főváros vezetőségének tekintélyes része minden tekintetben helyesli ezt a praktikus ötletet, amely lehetővé tenné, hogy a főváros mostani szükös pénzügyi helyzetében a költségvetés béklyóin kívül, alkotómunkát is végezhessen és számottevő munkaalkalmakat nyújthasson.

Felkerestük *Payr* Hugó országgyülési képviselőt, az Egységes Községi Polgári Párt ügyvezető igazgatóját és megkérdeztük, hogyan képzeli el a javasolt parcellázást.

Payr Hugó

nézeteit a következőkben fejtette ki a *Fővárosi Hírlap* munkatársa előtt:

— Állandóan síránkozunk, azt hajtogatjuk, hogy nincs pénz beruházásokra. Csak a legtürgőbb kiadásokat tudjuk biztosítani, minden téren csak karbantartásra szorítkozunk, de komoly munkaalkalmat, vállalkozási lehetőséget, gazdasági vérfelfrissülést jelentő hasznos beruházásokra már nincs lehetőség, nincsen fedezet. Abból indulok ki, mit csinál hasonló helyzetben az iparos, a kereskedő, a vállalkozó, a cég, vagy a család. Értékesít valamit abból, amit jobb időkben gyűjtött, tartalékolt és félretett.

— *A fővárosnak rengeteg olyan telke, ingatlana van, ami alig hajt hasznot,* amit belátható időn belül nem használ és nem is használhat fel semmire. Sőt nagyon sok olyan ingatlana van, amire későbbi felhasználási terve sincs, hanem valamikor vagyongyüjtési szándékkal, vagy telekpolitikából vásárolták. Ma már

a régi telekpolitikát folytatni nem lehet,

de az sincs módjában a fővárosnak, hogy vett ingatlanaival a városfejlesztés irányait befolyásolja. Ezek a területek teljesen céltalanul és számottevő anyagi haszon nélkül hevernek, mint említettem, minden közelebbi és sok esetben távolabbi program nélkül.

— Teljesen érthetetlen, hogy a város miért nem hasznosítja ezeknek az ingatlanoknak legalább egy részét, miért nem értékesíti és az értük kapott pénzt arra használja fel, amire szükség van. Nem mondom azt, hogy folyókiadásokra, vagy tisztviselői fizetésekre, bár a magam részéről ez ellen sem emelnék kifogást, mert végeredményben nem történne egyéb, mint a múltban megtakarított és befektetett összegek felhasználása. De elfogadom azt az álláspontot, hogy *a város meglévő vagyonát csökkenteni nem szabad.* A szóbanforgó ingatlanok eladásával

nem csökkenne a vagyon, hanem esetleg emelkednék,

ha az ingatlanok árát hasznos beruházásokra fordítanák és olyan feladatokat valósítanának meg, amelyek révén mozgást kapna a tespedő gazdasági élet, munkát nyerne az iparos, forgalmat a kereskedő, foglalkoztatást a munkás. Akkor is jól járna a főváros, ha az eladott ingatlanok árának egy részéből olyan új ingatlanokat szerezne meg, amelyek felhasználása a már készen váró szabályozási tervekben praeliminálva van. Az ilyen ingatlanok tulajdonosai ugyanis nem kaphatnak építési engedélyt, nem értékesíthetik területüket, viszont adót fizetnek utána, úgy hogy a fentálló állapot, a rájuk kényszerített tehetetlenség nem egyszer anyagi romláshoz is vezet.

— A fővárosnak több mint 270.000 négyszögöl beépítetlen üres telke van, amelyeket kisebb-nagyobb parcellákban, hosszabb-rövidebb időre bérbeadnak.

Ezeknek a telkeknek az értéke 40 millió pengőt reprezentál, az évi bérjövedelem viszont az értéknek alig 1—2 százaléka.

Van a fővárosnak több mint 3000 holdnyi rétje és szántóföldje is, amelyeket nagyrészt szintén beépített városrészek határolnak, úgy hogy külterületnek alig nevezhetők. Ezekből minimális a bérjövedelem.

— Az említett ingatlanok egy részét minden skrupulus nélkül eladhatja a főváros, még pedig a legelőnyösebben úgy, ha

bekapcsolódik a most virágzó parcellázási konjunkturába

és ott parcellázik, ahol ingatlanai közművek közelében feküsznek. Ezekkel a parcellázásokkal azután bizonyos mértékben telekpolitikát is folytathat a főváros, befolyásolhatja a városfejlődés irányát is. Meg vagyok győződve róla, hogy a főváros csak jól jár, ha rászánja magát a propozició végrehajtására. Hangsúlyozom, hogy

ez az egyetlen lehetőség arra, hogy az ipar munkához jusson, hogy csökkenjen a munkanélküliség, hogy megvalósíthasson a város olyan feladatokat, amelyek elhalasztása a valóságban súlyos anyagi károsodást jelent.

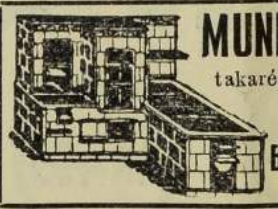
És ismétlem: előnyösebb a főváros számára az eladott telkek árát akár folyó kiadásokra is felhasználni, mint a mai körülmények között esetleg kölcsönt felvenni.

— Véleményem szerint *a főváros vezetőségének nagyon komolyan kell foglalkoznia ezzel a problémával,* amelyből csak haszon származhat. Természetesen minden attól függ, hogy a gyakorlatban hogyan oldják meg a hasznosítást. Lehet, hogy az első pillanatban idegenkednek egyesek a parcellázás gondolatától, de ha mérlegelik a lehetőségeket és a kínálkozó előnyöket, minden objektív bírálónak be kell látnia, hogy a közeljövő legnagyobb kérdése ez, aminek révén módjában lesz a fővárosnak olyan fontos és égető problémákat megoldani, olyan feladatokat véghezvinni, amelyekre másképpen belátható időn belül nem nyílnék lehetőség.

VIGADÓ-KÁVÉHÁZ
V., Deák Ferenc-utca 2.
*
VIGADÓ-KIOSZK
V. kerület, Vigadó-tér.
Tulajdonos: BABÓCSY LŐRINC

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS Rényi Károly
A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 2
Fennáll: 1768 óta. Telefon: Aut. 893-24
Mindennemű katonai térkép, autótérkép, turistatérkép, Utikalauzok Vasuti menetrendek.

ZÁLOGJEGYEIT
megveszi, azokra legmagasabb összegig kölcsönt folyósíttat. Bármely összegű kivaltást, meghosszabbítást eintéz.
Belvárosi Kereskedelmi Vállalat
IV., Képíró utca 6. I. emelet 6. szám.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J 359—16.

Családi házat
olcsón épít, tehermentes telekre, vagy saját telkein kényelmes törlesztésre. Minden építőiparos-munkát jutányosan vállal az
Építőiparosok Szövetkezete
Andrássy-út 56.

Kálcer építési vállalata
I., Szirtes u. 3/b. Tel: A. 53-9-14

Megszűnnek a taxihatárok

Az új kedvezmények lényegesen felülmúlják a 15 filléres emelést

A közlekedési bizottság kedden tárgyalta a taxitarifa felemelésének kérdését. Az érdekeltségek, — mint annakidején a *Fővárosi Hírlap* megírta, — a benzin és a motalkó drágulására való hivatkozással a viteldíj felemelését kérték, amit a főváros vezetősége bizonyos feltételek kikötése mellett teljesített is. Már magában a bizottságban és a közvéleményben is vegyes érzelmekkel fogadták azt a propoziciót, hogy minden egyes fuvarnál 15 fillér pótdíjat szedhessenek az autótaxikon és ezért *illetékes helyre* fordult a *Fővárosi Hírlap* munkatársa, hogy magyarázatot kérjen, mivel indokolható meg a drágítás és mi az, amit a nagyközönség ezzel szemben, mint előnyt élvezni fog.

A főváros szakértői — mondotta informátorunk, — előzetes vizsgálat során megállapították, hogy az autótaxi érdekeltségeknek a motorszesz és olajárak emelkedésére vonatkozó számszerű adatai megfelelnek a valóságnak. *A főváros vezetősége 10 százalékos tarifaemelést nem tart megengedhetőnek,* de méltányosnak találja, hogy fuvaronként 15 fillér pótdíjat szedhessenek. *Ezt az engedményt azonban feltételekhez kötötték.* Egyik ilyen kikötés, hogy a *nagytaxikban,* ahol mostanáig 3 személy fuvarozásánál már a második díjszabás volt kötelező, *ezentúl 3 vagy 4 személy szállításánál is csak az első díjszabás marad érvényben.* A másik fontos újítás az, hogy *megszünnek a sokat kifogásolt és rengeteg nézeteltérésre okot adó taxihatárok.* Mostanáig az volt a helyzet, hogy a taxihatárok miatt a távolabb eső, de lakott területeket és kirándulóhelyeket, amilyen a *Svábhegy,* a *Jánoshegy,* a *Hármashatárhegy,* a *Kemetehegy, Táborhegy, Testvérhegy, Csatárka, Törökvész, Kuruclesi* stb. csak úgy lehetett megközelíteni, hogy a tarifahatárokon kívül eső utat visszafelé üresen is meg kellett fizetni, ami csaknem dupla tarifának felelt meg. Ezentúl nem lesznek taxihatárok, hanem a politikai határig bárhova a rendes tarifát számíthatják, *csupán a hegyvidéken, de mindenkor csak a hegy lábától számítva, váltható át a taxaméró a második díjszabásra.* Magától értetődik azonban, hogy a *Várba, a Gellérthegyre, a Naphegyre, a Rózsadombra ezentúl is az első díjszabás marad érvényben.* A második díjszabással megközelíthető hegyvidék határát az alábbi útvonalakkal jelöltük meg: 1. közigazgatási határ, Bécsi-út, Szépvölgyi-út a Pusztaszeri-útig, Pusztaszeri-út, Gábor Áron-utca, Pasaréti-út, Páfrány-út, közigazgatási határ. 2. Közigazgatási határ, Nagykovácsi-út, Hidegkúti-út, Bognár-utca, a Budenz-útig, Kuruclesi-út, a Budenz-úttól, Virányos-út, Új Szent János-kórház, Városmajor-utca, Kékgolyó-utca, Németvölgyi-út a Németvölgyi árokig, Németvölgyi árok, Budaörsi út, politikai határ. A budai hegyvidék határvonalánál, amikor a taxamérőt második díjszabásra csapja le a sofför, figyelmeztetni tartozik az utast. Politikai határokon túl, úgy mint eddig, visszafelé is meg kell fizetni a viteldíjat abban az esetben is, ha üresen jön vissza a kocsi.

Magyarország aranykoszorús mestere
Szlezák László
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőleveli! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

ORIGINAL-ODHNER
svéd számológép

Harisköz 6.
Magyarországi eladási helye: BUDAPEST Telefon: Aut. 893—85. szám

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V, Zoltán-utca 10. szám
Telefon: Aut. 150 81

habo koncentrált borotvaszappan: Kényelem Gyorsaság üde arcbőr

Pesti kirakat

Az influenza vámszedői

Az influenza az idén túlságos kegyetlenséggel rohanta meg a sok más bajtól elgyötört embereket. Szinte kapkodjuk a fejünket a bacillusoktól, amikor az ujságok nagybetüs címeivel ellátott kimutatásait olvassuk az újabb esetekről, a szövődményekről, járványkórházi ápoltakról és a járvány halálos áldozatairól.

S amint nőnek ezek a címek és számok, megtaláljuk hozzájuk a pandánt is: a figyelmet maguk számára követelő, kövér betükkel olvassuk mindenfelé a csodaszereket, amelyek, mint az emberiség jótevői jelentkeznek az influenza elleni küzdelemhez. Sőt nem is mennek el a küzdelemig, hiszen a bacillus megrettenve fordul vissza a boldog halandótól, aki a titok birtokába jut. S a jótevő gondoskodik róla, hogy a titok mindnyájunk közkincsévé váljék, amikor tudtára adja mindeneknek:

Biztosan megvéd az influenzától a **Kaliment** *gyógycukor.*

Az ember egyszerüen bedobja a szájába és a bacillus szégyenkezve távozik.

Hasonló áldást jelent a másik csodaszer, amelyről a következőket olvassuk:

A **Pilavin***-gőz inhalálása influenzánál nélkülözhetetlen.*

S a jóakaratú figyelmeztetés még tovább is megy egy lépéssel. Ismerve az emberi könnyelműséget, jónak látja ezt a lelkekbe markoló mementót is hozzátenni: *Vigyázzon a családjára! Csak négyszegletes Pilavint fogadjon el!* Hát van-e olyan gonosz polgártársunk, aki *gömbölyü Pilavint* merne ezekután a családjának hazavinni?

Ám lehet valaki jó családapa Pilavin nélkül is, de csak egy esetben, ha ezt a figyelmeztetést követi:

Blokmalt *köhögés és rekedtség ellen!*

Itt azonban rendkívül óvatosan kell eljárnia, mert a hirdetés tudtul adja, hogy: *„Már utánozzák!“* Érezzük, úgy-e, valamennyien, hogy milyen biztos védelmet nyújt influenzás időben egy ilyen *Blokmalt*, ha már utánozzák is.

Van azonban más biztos védelem is az influenza ellen. Mindenki hálával telik el, amikor olvassa:

Tüsszentés, köhögés, krákogás ellen az ilyen influenzás időben természetesen a **Diana sósborszesz** *a biztos szer.*

Lehet azonban kellemesebb módon is megverekedni ezzel a komisz influenzával. Az ember nem áll oda inhalálni, nem nyel patikaszagú cukrokat, hanem — egyesítve a hasznosat a kellemessel — lehörpint egy pár kupica snapszot. No nem akármilyet, hanem **Dreher-brandyt.** Ez azután mindennek a teteje. Tessék csak ide hallgatni, hogy mit mond az erről szóló híradás, amely visszanyúlik a legrégibb időkbe:

„Kétségtelen, — úgymond, — hogy régente is pusztítottak nagy influenza-járványok s bizonyos, hogy őseink, bár nem tudták, hogy miért, de alkohollal, brandyvel védekeztek ellene. Ma már tudják az orvosok és a laikusok is, hogy a brandy megbízható fertőtlenítő szer, amely *már a szájüregben elöli a bacillusokat s igy védi meg az embereket az influenzától.*“

S jön mindjárt a használati utasítás, amelyből kiderül, hogy influenza idején mindenkinek *Dreher-brandyt* kell inni. Ennek az alapigazságnak bizonyítására a használati utasítás *három csoportba* osztja az embereket.

„*Az egyik* már túlvan az influenzán és azért iszik, hogy erősödjön, *a másik* benne van s azért iszik, hogy meggyógyuljon, *a harmadik* pedig még nem kapta meg és azért iszik, hogy megmeneküljön előle. De inni iszik ma mindenki.“

Ezekután csak az van hátra, hogy a hatóságok rendeljék el az általános brandy-kötelezettséget. Okosabb, mint az óvodákat bezárni.

Nem csak a maga, hanem az összes csodatársai nevében kiáltja tehát, megviselt zsebkendőjét eldobva, a vidám tekintetü úriember:

— *Éljen!* **Egger mellpasztilla** *csakhamar meggyógyított.*

Éljen a tréfa, ha nem megy az ember bőrére. Mindez azonban, amit ezek a csodaszerek és velük együtt a többiek hirdetnek, több a tréfánál. Ha mindenki a mulatságos oldaláról nézné ezeket „a biztos óvszereket“, az influenza ellen, nem esnék nagyobb baj. Sokan vannak azonban, akik a merész határozottsággal állított bejelentéseket készpénznek veszik, s ahelyett, hogy orvoshoz fordulnának, csodaszereket vásárolnak, abban a hitben, hogy gyógyszert vettek. Ebben azután súlyos veszedelem rejtőzködik. Egyik prevenciát lát a pasztillában vagy tablettában, a másik azt hiszi, hogy gyógyítja magát vele, s a családjának tartozó gondosságnak is eleget tesz, amikor négyszegletes alakban, vagy eredeti zacskóban hazaviszi. A tiszti főorvosnak volna kötelessége megakadályozni ezt a reklám-hadjáratot, amihez az alapot megadja neki a vonatkozó belügyminiszteri rendelet. Semmiben sem különbözik ezeknek a szereknek felkínálása a kuruzslástól, sőt veszedelmesebbek, mert a közönség legszélesebb rétegeihez hozzá tud férkőzni.

Ezeknek a reklámoknak legtalálóbb fegyvere az a határozottság, amellyel az influenzával szemben az ellenállást, vagy a beteg számára a gyógyulást biztosítják, feleslegesnek tüntetve fel és megcsúfolva hatósági intézkedést, orvostudományt, kórházat és gyógyszert. A legnagyobbfokú lelkiismeretlenséggel állunk szemben, amely a járványt arra használja ki, hogy megduzzassza a csodaszerek gyártóinak zsebét.

Ujabb meglepetések várhatók a Bihari-úti tündérkastély építésénél

Az építőipar gyorsütemű rendcsinálást követel a főváros magasépítési ügyosztályán

Március tizedikétől, amikorra a főváros a Bihari-úton tökéletesen befejezett, egészséges, az emberi igényeknek a legkisebb részletig megfelelő szükséglakásokat rendelt, veszedelmesen közeledik. Miután a magasépítési ügyosztály vezetője, *Wossala* tanácsnok úr, úgy is mint a „gyorsütemü“ építkezés szerencsés és nyilván hamarosan világhírnévre vergődő feltalálója, a versenytárgyalás mellőzésével, hetvenezer pengős nemzeti ajándékkal kitüntetve Budapest építőiparában csak egyetlen céget, illetve konzorciumot talált, fel kell tételeznünk, hogy

a Márkus—Wihart-konzorcium bizonyára csodát tudott művelni, mert egyszerű, becsületes iparosmunkát, az idővel és időjárással dacoló kitünő építkezést bármely a szakmához tartozó budapesti vállalkozó el tudott volna végezni.

Egészen természetes tehát, hogy a budapesti építőipar *izgalmas türelmetlenséggel várja azt az építészeti csodát*, amelyet *Márkus-Wiharték* március 10-ikére a Bihari-útra varázsolnak. Mert ma, amikor egy ablakesináltatásnál, egy villanycsengő felszerelésénél egymásra licitálnak az iparosok, amikor a munka ára és a vállalkozói nyereség napról-napra csökken, egészen bizonyos, hogy

mesebeli palotának, varázslatos tündérkastélynak kell lenni annak az építménynek, amelyet egész Budapesten csak egyetlenegy cég tud megteremteni, de az is csak hetvenezerpengős túlfizetéssel.

Legnagyobb sajnálatunkra már most elő kell készítenünk a közvéleményt és főként a csodaváró építőipart, hogy *igényeit a Bihari-úti tündérkastéllyal szemben némileg szállitsa le.* A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint ugyanis *Márkus* Lajos és *Wihart* Ferenc, a Bihari-úti gyorsütemü vállalkozók igyekeznek megtartani a március 10-iki terminust, amire az is ösztökéli őket, hogy ellenkező esetben minden napi késedelemért 3800 pengő pönálét kell fizetniök. Nem állítjuk, hogy a vállalkozói haszonból jó néhány heti pönálé nem telne ki, de kétségtelen, hogy a vállalkozók ezt a kényelmetlenséget mégis el akarják kerülni. Hir szerint az egyik épület március 10-ikére tényleg *tető alatt lesz.* Sőt azt is valószínünek tartjuk, hogy a szegény, szerencsétlen hajléktalanok be is költözhetnek. Ezeknek a minden szánalmat megérdemlő párjáknak csak egyedül és kizárólagosan *a tető* a fontos.

A gyorsütemű, hetvenezer pengős jutalmat és az egész magyar építőipart mellőző építkezésnek azonban másnak kellene lenni.

Ötvenezer (nem is hetvenezer!) pengőből *sokkal gyorsabb ütemben, tiz nap alatt* lehetett volna fabarakkokat építeni és ennek az 50.000 pengőnek a levonásával még igen komoly, évtizedekre szóló épületeket lehetett volna a nyár folyamán emelni a 380.000 pengőből megmaradó összegből. A fabarakkokban már a tél hidege elől elbujhattak volna a hajléktalanok, akik most *majd kívül vakolatlan, belül a munkálatokat még mindig be nem fejezett épületekben* küködhetnek az influenzával, ha ugyan nem a tuberkulózissal.

Hát ez az a csodapalota, ez az a gyorsütem, amelyet Budapesten csak Márkus-Wiharték tudnak? A dolog azonban nem maradhat ennyiben. Az építőiparosok, de valószínüleg az Egységes Községi Polgári Párt is, amely ügyüket magáévá tette,

kíváncsiak lesznek, hogy mit is jelent hát a gyorsütemü építkezés és mit jelent a március 10-iki terminus.

Minden józan megítélés szerint csak arról lehet szó, hogy *március 10-ikén az épületből egyetlen kanál malternek, egyetlen szögnek nem szabad hiányozni, ott egyetlenegy iparosnak sem akadhat már több tennivalója.* Ha nem így lesz, *akkor Wossala tanácsnok úr is, Márkus-Wiharték is megbuktak a gyorsütemmel*, a nemzeti ajándékkal, sőt

esedékes lesz a pönálé és esedékes lesz a budapesti építőiparnak kijáró elégtétel, amely nem lehet más, mint az ügyosztályvezető rapid „leváltása“.

Ez nem jelenti azt, hogy *Wossala* tanácsnok úr képességeiben bárki is kételkednék, mert mindenki tudja, hogy valamelyik kerületi elöljáróságon igen tiszteletreméltó munkát végezhetne, de jelenti azt, hogy *a suba alatt kiadott munkák ideje lejárt és megdőlt az a babona, hogy az építőiparban a tehetséges, becsületes munkából élők mellett boszorkánymesterek, a tündérekkel állandó és szoros nexusban álló varázslók is találhatók lennének.*

Ha ennek a babonának, ennek a dajkamesének pillanatnyilag mégis hitelt adtak a budapesti városházán, ezért

a felelősség a maga egészében Wossala tanácsnokot terheli

és miután ezt hivatalosan is meg fogják állapitani, eleget kell tenni az építőipar követelésének is: *végre-valahára a főváros magasépítési ügyosztályában is gyorsütemü rendet kell teremteni.*

A törvényhatósági tanács vizsgálatot követel

A legutóbbi tanácsülésen *Payr* Hugó tanácstag azt javasolta, kérje fel a tanács a polgármestert, hogy ismertesse irásban a *Bihari-úti szükséglakások építésének előzményeit és az árlejtés nélkül történt 380.000 pengős vállalatbaadás összes körülményeit.*

— Az *Egységes Községi Polgári Párt* — mondotta *Payr* Hugó — egyik legutóbbi értekezletén foglalkozott ezzel a kirívó üggyel. A felháborodott építőiparosok hatalmas küldöttsége a párt nyilt színe előtt panaszolta el sérelmeit és mutatott rá azokra a furcsaságokra, amelyek ennek a 380.000 pengős munkának a vállalatbaadása körül lejátszódtak. A főváros önkormányzati testületének kötelessége, hogy *szigorú vizsgálat alá vegye ezt az ügyet*, amelyet korántsem lehet megindokolni a dolog sürgős természetével, mert a közszállítási szabályrendelet elveinek megóvása mellett biztositani lehetett volna a sürgős lebonyolítást is. Olyan körülmények játszódnak itt közre, amelyek mellett a tanács nem mehet el szó nélkül és feltétlenül kívánatos, hogy a polgármester a legrészletesebben ismertesse az új szükséglakás-építkezés minden részletkérdését, hogy aztán a tanács bírálatot mondhasson felette.

A Kőművesiparosok elismerése

Mélyen tisztelt Főszerkesztő Úr!

A Magyar Kőművesmesterek Országos Szövetségének Budapesti Csoportja f. évi március 3-án tartott végrehajtóbizottsági gyülésében hálásan emlékezett meg arról az értékes támogatásról, amellyel Főszerkesztő Úr nagybecsü lapjában, a *Fővárosi Hirlap*-ban az építő kisiparosságot részesitette a közelmúltban, *a legutóbbi súlyos közszállítási sérelem kapcsán, amely az építőipart a székesfővárosi Bihari-úti szükséglakások építésével kapcsolatban érte.* Midőn e támogatásért csoportunk végrehajtó bizottsága nevében hálás köszönetünket tolmácsolom, egyben tisztelettel kérem Főszerkesztő Urat, kegyeskedjék az építőiparosság helyzetét továbbra is figyelemmel kisérni és bennünket nagybecsü lapjában jövőben is támogatni, miután az építőiparosság minden munkateremtő törekvése általánosan közérdekü, mert egy sereg kézműves szakmának teremt kereseti lehetőséget, mihelyt az építő munkaalkalmak utáni törekvése, akárcsak részben is sikerrel jár.

Miután *a székesfővárosnál évenként visszatérő és igazság szerint a kisiparos adófizető közönséget illető karbantartási és tatarozási munkák igazságos, minél szélesebb körü megosztása a mai súlyos viszonyok között életkérdés az építő kisiparra,* — tisztelettel kérjük Főszerkesztő Urat hathatós sajtó-támogatását ebben a törekvésünkben is.

Ismételten fogadja Főszerkesztő Úr eddigi támogatásáért is hálás köszönetünket.

Budapest, 1932 március 7.

Mély tisztelettel:

Magyar Kőművesmesterek Országos Szövetségének Budapesti Csoportja
Grenyó Bertalan s. k., csoportelnök

*

Wossala tanácsnoknak, alighogy átvette a magasépítési ügyosztály vezetését, egyik kimagasló ténykedése volt, hogy központosította a kerületi tatarozási, karbantartási és egyébb apró, úgynevezett bagatel-munkákat és evvel elütötte a kerületi kisiparosságot a kínálkozó csekély munkaalkalmaktól is. A kerületi iparosokat ért sérelem ellen a *Fővárosi Hirlap* már több izben fölemelte tiltakozó szavát, de az ebben az irányban elhangzott panaszok sürgős orvoslását magáévá tette az *Egységes Községi Polgári Párt* is. A párt *illetékes helyen* közbelépett és intervenciójának máris hatása mutatkozik: a polgármester kijelentette, hogy *az apró munkák vállalatbaadását ismét a kerületi elöljáróságok hatáskörébe fogja utalni.*

Helyreigazitás, amely megerősit

Multheti számunkban tudósitást közöltünk a *Budapesti Kőművesmesterek és Kőfaragómesterek Ipartestületének* e hó 28-án tartott évi rendes közgyüléséről. Megírtuk, hogy az ülésen *Kovatsek* Ferenc építővállalkozó, a Magyar Kőművesmesterek Országos Szövetségének ügyvezető elnöke élesen kikelt a székesfőváros magasépítési ügyosztályában meghonosult ama rendszer ellen, amely sutba vágja a törvény erejével rendelkező szabályokat és legutóbb is versenytárgyalás mellőzésével adta vállalatba a Bihari-úti szükséglakások 380.000 pengőre rúgó építkezését. A gyülésen megjelent a polgármester kiküldöttje és megbizásból közölte, hogy a jövőben hasonló eset nem fog megismétlődni. *Kovatsek* Ferencet ez a kijelentés nem nyugtatta meg és közlésünk szerint többek között ezt mondta: „A tolvajt elkövetett bünéért büntetik meg, nem pedig ezzel eresztik el: minden rendben van, csak jövőre ne lopj.“ *Kovatseknek* ez a kijelentése a kezeink között levő hivatalos jegyzőkönyv szerint szószerint így hangzott: „Ha egy éhező ember bemegy a péküzletbe és kenyeret lop, hiába hivatkozik arra, hogy végszükségben cselekedett, irgalmatlanul megbüntetik, mert fennálló törvényeket megsértett. Ugyanakkor fennálló törvényeket, szabályokat, Közszállítási Szabályzatot büntetlenül megsértheti egy hatósági közeg.“ Idézett közlésünket tehát ilyen értelemben helyreigazitjuk, ami egyébként nem változtat a mi irásunk lényegén.

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest. VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon · József 436—53

Egyre népszerűbbé válik az árvaszék új panaszirodája

3400 törvénytelen gyermek anyja kiskorú

Az általános gazdasági és szociális helyzet leromlására mutat a székesfővárosi Árvaszék munkájának állandó és egyre inkább feltornyosodó szaporodása. Az Árvaszék munkáját igen nagy mértékben növelte a törvénykezés egyszerűsítéséről szóló törvénynek az az intézkedése, amely a *gyermektartási és elhelyezési ügyek túlnyomó részét a bírói hatáskörből a gyámhatósághoz utalta át*, de nagyban emelkedett a hagyatéki és gondnoksági ügyek száma is.

A gyermekmenhelyi ügyek intézésére vonatkozó kormányrendeletek is bonyolultabbá tették az árvaszéki eljárást és fokozták a hivatalok munkaterhét. A súlyos gazdasági és szociális helyzet következtében

állandóan szaporodnak a gyermekvédelmi ügyek,

a vitás családi ügyek és az elmebeteg-ügyek.

A központi városháza Kammermayer Károly-utcai keresztfolyosóján, ahová az árvaszéki hivatalok ajtajai nyílnak, egyre növekszik az ügyes-bajos felek, a várakozók száma. Olyan nagy a forgalom, hogy az Árvaszéknél nem is tudják a felek fogadására kijelölt és előírt időt betartani. Mivel az Árvaszékhez forduló ügyes-bajos emberek jórésze a szegényebb társadalmi osztályhoz tartozik, akiket a szigoruan megszabott hivatalos órákhoz kötni szociális szempontból sem volna méltányos,

az Árvaszék már a mult esztendőben külön panaszirodát létesített,

ahol állandó szolgálatot tartanak és bármikor rendelkezésére állanak a hozzájuk fordulóknak. E tájékoztató és kérelemfelvevő irodában nemcsak a szükséges felvilágosításokat és tanácsokat adják meg, hanem, ha kell, az előadott panaszokat rögtön jegyzőkönyvbe foglalják és folyamatba teszik az eljárást is és mindenképpen rendelkezésére állanak a jogsegélyt kereső szegény, tapasztalatlan embereknek. Az irodát naponta átlag tizennyolc-húszan keresik fel, de sokszor 40—50 ember is megfordul ott kéréssel, panasszal.

Óriási munkát fejt ki az Árvaszék *gyermekvédelmi osztálya*, ami nem is meglepő, mert

a mult esztendőben közel 3400 gyermek született Budapesten házasságon kívül,

s ezeknek körülbelül 60 százaléka kiskorú anyától, ami annyit jelent, hogy évenkint közel 2000 házasságon kívüli gyermekről kell gondoskodni az Árvaszéknek.

Komoly fordulat az ideiglenes tanerők véglegesítése körül

A fővárosnak nincs szándékában iskolákat megszüntetni

A fővárosi tanerők körében mozgalom indult meg az ideiglenes állások megszüntetésére vonatkozólag. Ezt a mozgalmat hathatósan támogatja az *Egységes Községi Polgári Párt*, amely legutóbbi értekezletén ilyen irányban párthatározatot is hozott. Körülbelül 900 ideiglenes tanerő egzisztenciájáról van szó. A főváros vezetősége már régebben elhatározta az ideiglenes állások megszüntetését, pénzügyi szempontból azonban a tervet eddig még nem tudta végrehajtani. Az aktuálitás terére lépett újabb megmozdulással kapcsolatban, mint értesülünk, komoly megbeszélések folytak *Sipőcz* Jenő polgármesternél és a megbeszélésen *Liber* Endre alpolgármesteren kívül résztvettek a többségi pártok vezetői is.

A polgármesternél tartott bizalmas értekezleten kifejezésre jutott az a szándék, hogy

a főváros vezetősége a maga részéről készséggel honorálná a tanerők kívánságait,

azonban előbb pontos képet kell kapni arról, hogy az ideiglenes tanerők véglegesítése mennyivel terhelné meg a főváros költségvetését.

Az ideiglenes állásokból való átminősítésnek ugyanis pénzügyi konzekvenciái vannak.

Figyelembe kell venni, hogy a véglegesített tanerők lakbért kapnak, míg az ideiglenes állásban lévő tanítók, tanítónők és óvónők sem lakbérben, sem pedig más pótlékban nem részesülnek. Nehéz problémája a fővárosnak az ideiglenes állások megszüntetése azért is, mert a véglegesített tanerők fizetési fokozatába beszámítják az ideiglenes minőségben eltöltött évek számát. Ilyen körülmények között egyszerre két-három fizetési kategóriát ugranak át azok az ideiglenes tanerők, akiket állásukban véglegesítenek.

Mielőtt a főváros vezetősége végleges álláspontját leszögezné, a tanügyi ügyosztálynak kimutatást kell készíteni az ideiglenes tanerők fizetésére vonatkozóan és a kimutatásban szerepelnie kell annak az összegnek, amely az ideiglenes tanerők véglegesítése következtében új helyzet elé állítja a főváros tanügyi büdzséjét. Amikor erről pontos képet kapnak, csak akkor határozhatnak a 900 ideiglenes állás megszüntetéséről.

Az üggyel kapcsolatosan

beavatott helyen

a következőket mondották munkatársunknak:

— A főváros vezetősége átérzi a kérdés nagy horderejét és fontosságát és mindenképpen arra törekszik, hogy az ideiglenes tanügyi állásokat az egész vonalon megszüntesse. Remélhetőleg ennek komoly akadálya nem lesz, mert az a fizetési diferencia, amely az átminősítés után következik, nem lehet olyan jelentős összeg, hogy az ideiglenes tanerők régi kívánságait ne teljesíthessék. A fővárosnak természetesen tekintettel kell lennie a mai gazdasági viszonyokra,

a költségvetés ujabb megterheléseket nem viselhet

és amennyiben az ideiglenes tanerők véglegesítése, várakozáson felül, súlyosabb megterhelést jelentene a fővárosnak pénzügyi szempontból, mint ahogyan azt gondolják, úgy az ideiglenes állások megszüntetéséről egyelőre le kell mondani. *Remélhető azonban, hogy csak kisebb anyagi áldozatról lesz szó és ebben az esetben a közeljövőben meg lehet szüntetni az ideiglenes tanerői állásokat.*

Az utóbbi időben elterjedt a hire, hogy a főváros több iskolát megszüntet. *Illetékes helyen kijelentették munkatársunknak*, hogy erről szó sincs és

a főváros egyáltalán nem foglalkozik azzal a gondolattal, hogy iskolákat megszüntessen,

mert az összes működő iskolákra szükség van és a tanulókat nem tehetik ki az utcára. Ellenben elhatározott dolog, hogy két-három bérházat, amelyet eddig a főváros iskolai célokra vett igénybe, visszaadnak rendeltetésének és a bérházakból kiszoruló tanulókat a szomszédos iskolákban helyezik el.

Erre vonatkozólag

illetékes helyen

a következőket közölték munkatársunkkal:

— Iskolák megszüntetéséről szó sincsen. Ilyen tervvel a főváros sohasem foglalkozott, ellenben szükségesnek mutatkozott, hogy az olyan épületekből, amelyek eddig sem voltak alkalmasak tanítás céljaira és amelyek egyébként sincsenek a főváros tulajdonában,

kiköltöztessük az iskolákat.

A tanárokat, tanítókat és a tanulókat a felmondott épületek környékén lévő iskolákba osztjuk be és szeptember elsejétől kezdve pedig a szomszédos iskolákba beolvadt Vilmos császár-úti polgári leányiskolába, továbbá a Lovag-utcai és a Bajza-utcai elemi iskolákba új tanulókat már nem veszünk fel.

A WOLFNER GYULA ÉS TÁRSA

cég mély fájdalommal jelenti, hogy szeretett társfőnöke,

ujpesti

Wolfner József

úr

folyó évi március hó 4-én elhalálozott.

Egész életét, rendkívüli képességeit, fáradhatatlan munkásságát cégünknek szentelte, szeretettel és önfeláldozó buzgalommal.

Folyó hó 6-án délelőtt fél 12 órakor kísértük utolsó útjára.

Emlékét soha nem szűnő fájdalommal és kegyelettel fogjuk megőrizni.

Budapest, 1932 március 5-én.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztikara mély gyászának fájdalmától lesujtva ad hirt az intézet elnökének

Wolfner József.nek

elhunytáról.

A Megboldogult a magyar társadalom kimagasló alakja volt, mely polcra egyéniségének lelki fényességében tündöklő tulajdonságai emelték.

Intézetünk vezetésében két év híján négy évtizeden át vett részt s munkásságát nagy szívének egész odaadásával állitotta a jó ügy szolgálatába.

Meleg szeretettel ragaszkodott intézetünkhöz. Büszkén hordjuk ennek emlékét szívünkben, mely a Megboldogult iránt el nem halványuló kegyelettel van eltelve.

Budapest, 1932. **március hó 5-én.**

Az Első Magyar Részvény-Serfőzde igazgatósága, fölügyelőbizottsága, valamint tisztviselőkara és munkássága mély megilletődéssel jelenti, hogy a vállalat igazgatóságának hosszú éveken át tagja, majd alelnöke,

ujpesti

Wolfner József úr

m. kir. kereskedelmi főtanácsos, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár igazgatóságának elnöke, nagyiparos, stb., e hó 4-én elhunyt.

A magyar ipar alkotószellemü vezérférfiát, mi pedig fényes tehetségü, a munkát mindenekfölött szerető Mesterünket vesztettük el a megboldogultban.

Egy emberöltőn keresztül társulatunknak szentelte fáradhatatlan munkaerejét és kiváló szaktudását. Egyéniségének közvetlenségével, szívjóságával, a tisztviselők és munkások iránti meleg érzésével mindnyájunk igaz szeretetét és tiszteletét szerezte meg.

Emlékét soha el nem múló kegyelettel és szeretettel fogjuk megőrizni.

Budapest, 1932 március 5.

HIRSCH LASZLÓ

UT-, VASUTÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLLALKOZÓ

BUDAPEST, I., ELEK-UTCA 9/a. TELEFON: 69-5-45

WEISZ A.

fogaskerékgyár

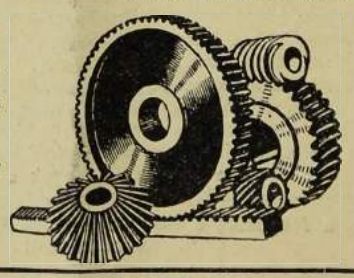
Präciziós fogaskerekek, autó- és traktor-alkatrészek, gépgyártás, henger- és főtengely-köszörülés

Budapest, VIII., Nagytemplom-u. 34.

Tel.: J. 398-05 és 455-85

Távirati cim: MODUL, BUDAPEST

Alapittatott: 1909.

Hyperol szájvíz-tabletták

ideális száj- és toroköblögető

Ifj. Helfenstein Károly

Budapest, V., Hungária-körút 71

Telefon: Automata 913—64. szám

Kövező-mester, útépítő-vállalkozó

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A főkapitány távozott a posztjáról

Így kell mondanunk, mert 1. számú rendőrnek nevezte magát *Bezegh-Huszágh* Miklós dr. főkapitány, aki most nyugalomba vonult. Négy évig volt Budapest főkapitánya s a négy év alatt nemcsak díszes és felelősségteljes pozíciót töltött be, hanem maradandó eredményekkel teljes fejezetét teremtette meg az államrendőrség történetének.

A háború utókövetkezményeit még mindig terhesen hordozó életet az egymásra tóluló bünesetek fertőzték meg, s a rendőrség a felszaporodó nehéz munkában nemcsak mintaszerűen állott a helyén, hanem azzal a bravúrral büszkélkedhetik, hogy egyetlen nagyobb bünesetet sem hagyott kinyomozatlanul. Ennek a működésnek koronája volt *a biatorbágyi merénylet kinyomozása*, amelyyel a külföld rendőrségének elismerését is megszerezte államrendőrségünk.

Bezegh-Huszágh Miklós négy évének keretébe tartozik a közlekedésügy rendezése, amelyet fáradhatatlan tanulmányok és kísérletek eredményeképen, a budapesti nép lélektanához alkalmazkodva oldott meg a főkapitány.

Sok egyéb munkássága mellett *az idegenforgalomnak is szolgálatot tett az idegen nyelvekben és modorban kiképzett rendőr-gárda felállításával.* De mindezeken felül talán a legbecsesebb eredményt azzal érte el, hogy *a rendőrséget közelebb igyekezett hozni a közönséghez.*

Az 1. számú rendőr nemcsak szigorúan állott a posztján, hanem előkelő intelligenciával és szívvel töltötte be feladatát. Most, hogy nyugalomba vonul, egyforma meleg érzéssel búcsúzik markáns, érdekes alakjától a rendőrség és a közönség is.

Tanácsülés. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester csütörtök délutánra ülésre hívta egybe a törvényhatósági tanácsot. Az ülés napirendjén szerepel a főváros területén gyártott borpárlat fogyasztási adópótlékának beszedésére vonatkozó rendelkezések módosítása, a Boráros-téren építendő Dunahíd építéséhez szükséges anyagok vámmentessége, a városi vámok egységesítése, különböző behajthatatlanná vált illetékhátralékok törlési ügye, a főváros kiadásainak és bevételeinek január havi alakulásáról szóló polgármesteri jelentés, a taxiviteldíjszabályzat módosítása, az autótaxi szabályrendelet tárgyalása, a közgyülési ügyrend megállapítása, továbbá nagyobbszámú fellebbezési ügy.

A magyar ipar gyásza. A magyar nagyiparnak egyik legelőkelőbb képviselője, ujpesti *Wolfner* József, a Wolfner Gyula és Társa bőrgyár szénior főnöke 76 éves korában örökre lehúnyta szemét. Távozása nemcsak nagyiparunk vesztesége, mert Wolfner Józseffel egy megmintázni való, értékes egyéniség tünt el, aki a közgazdasági életben, a társadalomban, a humanizmus terén egyformán ürt hagy maga után. Ő nemcsak örökölte a vagyont és a pozíciót, hanem ki is érdemelte. Amint iskoláival végzett, atyja gyárában a legalsó fokon kezdte a munkát. Mindent végigcsinált és mindent megtanult. Igy lett belőle kiváló szakember, s így tanulta megbecsülni munkásaiban az embert. Iparának a legapróbb részletekig menő gyakorlati ismerője volt, amihez nagy kereskedelmi érzéke és szervező tehetsége párosult. Ez volt titka rendkívüli eredményeinek, amelyek — éppen, mert megdolgozott értük — soha nem káprázlatták el. Megmaradt egyszerű, puritán embernek, aki kezével mindig a szegények, a küszködők felé nyúlt. A jótékony intézmények egész sora beszél nemes emberi gondolkozásáról, amely legutóbb, a szomorú esztendők alatt Ujpesten felállított nagyszabású étkeztetési akciójában is megnyilvánult. Nemcsak a hatalmas bőrgyár, a MOKTÁR, a *Részvényserfőző* gyászolja vezérlő alakját, hanem az egész magyar társadalom teszi le koszorúját sírjára.

Rendet teremtenek a városházi blanketta-dzsungelben. A városháza hivatalaiban s a székesfőváros adminisztrációjában több, mint 2600 fajta különféle nyomtatványt és blankettát használnak. A közigazgatás egyszerüsítésével kapcsolatban a polgármester ebben a blanketta-dsungelben is rendet akar teremteni és most, hogy a nyomtatványraktárt a házinyomda vette át, utasította a nyomdaigazgatót, hogy az egyes hivatalvezetők megkérdezése mellett vizsgálja meg, hogy ebből a rengeteg nyomtatványból mi a felesleges és milyen redukciót lehetne végrehajtani. A polgármester evvel nemcsak azt akarja elérni, hogy a nyomtatvány-tömegek megszünjenek, hanem egyéb üdvös reformokra is törekszik. Így javaslatokat készíttet arranézve, hogy milyen módon lehetne alkalmas, *egységes típusokat megszerkeszteni*, ezenkívül egyéb praktikus és takarékos újításokat is kíván, a papír minősége, a nyomtatvány nagysága és formájának megválasztása tekintetében is.

Elkészültek az út- és csatornaépítési ügyosztály új szabályrendeletei. Az új fővárosi törvény elrendelte, hogy a szabályrendeleteket át kell dolgozni. Ez a rendelkezés sok munkát adott az út- és csatornaépítési ügyosztálynak is, melyre négy szabályrendelet átdolgozásának feladata hárult. Az átdolgozott szabályrendeleteket az ügyosztály már megküldötte az illetékes szakhivataloknak, s ezek most tanulmányozzák. Az útburkolási és csatornázási szabályrendelet-tervezetek a tiszti-ügyészségen vannak, a köztisztasági szabályrendelet-tervezetet a rendőrség és a kerületi elöljáróságok vizsgálják felül, az árvízvédelmi szabályrendelet-tervezetet pedig a folyammérnöki hivatalban tanulmányozzák. Úgy értesültünk, hogy a tisztiügyészség pár napon belül elkészül az útburkolási szabályrendelet átvizsgálásával és azt röviden visszaküldik az ügyosztálynak. Azt tervezik, hogy ezt a szabályrendeletet a legközelebbi jövőben már a szakbizottság elé terjesztik, s letárgyalása után sor kerül a többi három szabályrendelettervezet megvitatására is.

A tanszemélyzet értekezlete. Az Egységes Községi Polgári Párt központi tanügyi bizottsága *Ossoly* Kálmán törvényhatósági bizottsági tag vezetésével e hó 1-én a párt akadémiautcai helyiségében elnöki értekezletet tartott, amelyen a kerületi tanügyi vezetők és az elnöki tanács tagjai teljes számban résztvettek. Az értekezlet örömmel vette tudomásul, hogy a párt a tanügyi kinevezések, illetve választások megtartása mellett állást foglalt. A továbbiak során pártszervezeti és egyéb aktuális kérdésekről volt szó.

Kitüntetett iskolaigazgató. A kormányzó ur őfőméltósága megengedte, hogy *Ispánovits* Sándor székesfővárosi iskolai igazgató a finn „Fehér rózsarend I. osztályú lovagkeresztjét" elfogadhassa és viselhesse.

A Kuffler-tápliszt térhódítása. A városházi diétáskonyhán hónapok óta használnak egy tápszert: a Kuffler-lisztet. *Kuffler* Dezsőnek, a tápliszt feltalálójának találmányát megvizsgálta az Országos Közegészségügyi Tanács is és ennek véleménye alapján *a népjóléti miniszter legutóbbi 48.085/1931. számú rendeletében értesítette a törvényhatóságokat, hogy a Kuffler-lisztet a közgyógyszerellátás és az államkincstár terhére megrendelhetik a kórházak, menhelyek, klinikák számára.* Bebizonyult ugyanis, hogy a Kuffler-féle eljárással megnemesített liszt rendkívül könnyen emészthető, a gyomor- és bélbetegek állapotát szinte rohamosan megjavítja és a gyomorsavból eredő zavarokat előnyösen befolyásolja. Főtt tésztát, lisztes ételeket veszély nélkül ehetnek *Kuffler-lisztből* a gyomorbetegek és ezáltal a diétás-konyhák egyhangúsága megszünt.

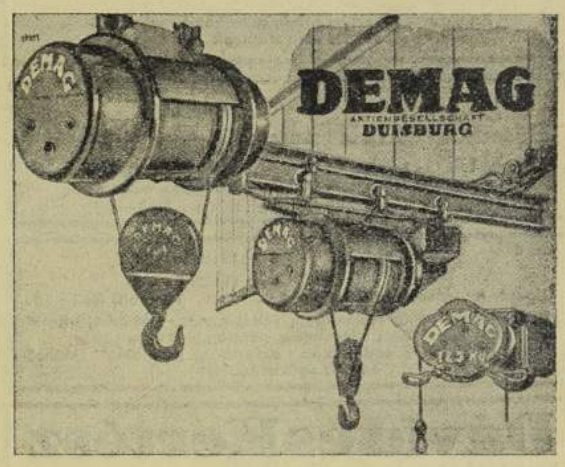
Pártélet. *Az Egységes Községi Polgári Párt I. kerületi szervezete* pénteken a budavári Balta-vendéglőben népes értekezletet tartott, melyen az I. kerület valamennyi törvényhatósági bizottsági tagja megjelent. Az értekezletet *Keömley* Nándor miniszteri tanácsos nyitotta meg, bizalmáról biztosítva az Egységes Községi Polgári Párt jelenlévő bizottsági tagjait. *Szombathy* Kálmán, az I. kerületi szervezet elnöke, hosszabb beszédben fejtegette a polgári pártok jelentőségét s annak szükségét, hogy a polgári közönség minden erővel támogassa az érdekében működő Egységes Községi Polgári Pártot. *Krivoss* Árpád dr., az új városháza egy évére visszatekintve, megállapítja, hogy a polgári pártoknak sikerült a polgári gondolatot épségben megtartani, a főváros pénzügyi stabilitását biztosítani, a nehéz viszonyok dacára is a személyi kívánságokat kielégíteni s így a polgári pártok képviselői emelt fővel állhatnak választóik elé. *Ossoly* Kálmán fölszólalásában további önzetlen munkát ígért a köz érdekében. *Máté* Gyula az iparosok, *Tóth* Gábor a kereskedők helyzetét ismertette. A budavári polgárság nevében *Gyurmán* Jenő dr., *Szuchy* László dr. és *Kovátsay* István mondottak köszönetet a megjelenteknek és biztosították őket további bizalmukról. Az értekezlet a késő éjjeli órákban ért véget. — A *Terézvárosi Gazdasági Egyesület Farkas* József dr. elnöklete alatt most tartotta évi rendes közgyülését, melyen újjáalakították az elnökséget. Elnök ismét *Farkas* József dr. lett, ügyvezető elnöknek *Bakonyi* Pál ügyvédet, alelnököknek *Gerő* Mártont, *Kellner* Albertet, *Jakab* László dr.-t, *Quitt* Lipótot és *Székely* Lipótot választották meg. Az egyesület főtitkára *Groák* László dr. maradt. *Quitt* Lipót felhívta a tagok figyelmét arra, hogy milyen szükség van az egyesületre és arra az önzetlen munkára, melyet a tagok érdekében *Farkas* József dr. kifejt.

Tervezet az építések megindításáról. Érdekes javaslatot juttatott el *Freund* Dezső volt törvényhatósági biz. tag, müépítész *Sipőcz* Jenő polgármesterhez. *Freund* javaslatot tesz az építkezések mikénti megindítására. Tervezete szerint elsősorban a főváros fejlődését gátló építési övezeteket kell megváltoztatni, mert ezáltal oly utcákban, melyekben azelőtt csak 2—3 emeletes házat lehetett építeni, a jövőben 4—6 emeletes ház is építhető lesz. A jobb övezetbe való besorozás következtében a telkek értéke emelkedik, s Freund azt javasolja, hogy ennek az értéktöbbletnek 75%-a a köznek jusson, 25%-a pedig az ingatlantulajdonosnak. A 75%-ot a főváros az ingatlanra bekebelezné, s az esetben, ha az ingatlan tulajdonosa bizonyos időn belül építkezik, a 75%-ból a főváros 50%-ot elenged. A 75% erejéig kibocsátandó záloglevelekből mintegy tízmillió pengő állna a főváros rendelkezésére, amellyel megindíthatja az építkezést.

Gazdasági Értesítő

A „Hangya" Szövetkezet és a Hangya Ipar R.-T. mérlege. A *Hangya* Szövetkezet igazgatósága megállapította az intézet 1931 december 31-én lezárt mérlegét. Az igazgatóság jelentése behatóan foglalkozik a Hangyának a kisgazdaságok termelésének és a terményértékesítésnek megszervezésére irányuló tevékenységével. Ezen, mintegy két évvel ezelőtt megkezdett akciója során a *Hangya* a tojás- és baromfigyüjtést eddig több mint 105 falusi szövetkezetnél szervezte meg és az azok által összegyüjtött terményeket részben a budapesti „Háztartás" szövetkezet útján, részben pedig külföldi piacokon értékesítette. A mult év folyamán a gyümölcs-, szőlő- és egyes főzelékfélék értékesítésének megszervezését is megkezdte és ezirányú tevékenységét szélesebb alapokon szándékozik folytatni. A *Hangya Központ* 1931-ben a kötelékébe tartozó szövetkezeteknek 58,189.104.41 pengő értékű árut szállított, ami az előző évi 63,576.587.06 pengős forgalommal szemben nem egészen 8.5 százalékos visszaesést jelent. Megfelelő tartalékolások után a Hangya mérlege 105.377.24 pengő feleslegge zárult, mely összegre vonatkozólag az igazgatóság a közgyülésnek javasolni fogja, hogy 100.000 pengő a Vállalati Nyugdíjpénztár rendkívüli dotálására fordittassék. Mérlegmegállapító ülést tartott a *Hangya Ipar rt.* igazgatósága is. A vállalat 1931. évi üzleteredménye ismét valamivel kedvezőbb, mint az előző évi eredmény volt és az értékcsökkenési alapoknak további 120.000 pengővel történt gyarapítása után — 137.271.99 pengő tiszta feleslegge zárul, amelyre vonatkozólag az igazgatóság a közgyülésnek javasolni fogja, hogy — az alapszabályszerű jutalék levonása után — osztalékra, mint az elmult esztendőben, részvényenként 1.— pengő, tehát 120.000 drb. részvény után 120.000 pengő fordittassék és a fennmaradó 3793.79 pengő új számlára vitessék át.

A Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likör- és rumgyár rt. március 3-án megtartott rendes évi közgyülése az 1931. évre részvényenként 8 pengő osztalék kifizetését határozta el. A szelvények március 4-étől kezdve kerülnek beváltásra a részvénytársaság központi irodájában (Ipar-utca 17) és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál.

DEMAG-emelők
ezerszeresen bevált elektroemeloink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk
szabványrészekből összeállított pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők
egyidőben két teherhoroggalműködnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

A KUFFLER-tápliszteket orvosok ajánlják
Gyermekeknek erőt, felnőtteknek egészséget ád
Minden gyógyszertárban kapható. Forgalomba hozza és főlerakat: A FÖLD RT., Budapest, II., Hermann Ottó-út 5. Telefon: 52-6-01

Ujjáéled
NOVOPIN
szénsavas fenyőfürdőben
idegesség, fáradtság ellen

A FŐVÁROSI HIRLAP mindent tud és megír

Mester és Kiss okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Szobránc-utca 29. Telefon: 97-7-72

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-utca 9—11 sz. Telefon: Automata 923—24
GYÁRTMÁNYAI:
Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdőkészülékek. Bor- és sör kimérőkészülékek, jégszekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések; mosó- és vasalógépek. Fémtömegcikkek. Folyékony szénsav

RESCH JÓZSEF
autókarosszéria és kocsigyára
Budapest, IX. ker., Remete-utca 26
Telefonszám: József 329—89

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSÍTÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 253—54, 253—55 és 253—56.

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, sülyesztőkutak, bányafurások

Az összes márkás hálózati **Rádiók 5.— P.** havi részletről fölfelé
Bronzcsillárok már 10.— P.-től
DOKUPIL GYULA gépészmérnök
elektro- és rádiotechnikai vállalat
Budapest, IX., Üllői-út 1. Tel.: Aut. 863—27.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, víztelenítés, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár részvénytársaság
Budapest, VI., Máglya-utca 75-77
Telefon: Aut. 914—46.

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit-körut 58. Telefon: Aut. 514-80

Polgár Henrik
fehérfémöntöde és fémkereskedés
Budapest, VIII., Mosonyi-utca 1.
Telefon: József 334—58.
Gyárt és állandóan raktáron tart: forrasztó-ónt, angol-ónt, csapágyfémeket és „Atocar" speciális autó és traktor csapágyfémet

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Barakovits János
müorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKETÉTÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

The Neuchatel Asphalte Company Limited Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

SALY ÁRPÁD
ny. min. osztálytanácsos
tüzifa- és szénnagykereskedő
BUDAPEST
Belső iroda: Horthy Miklós-út 29. szám. Tel.: 690—01 és 680—99. Külső iroda és csúzda: I., Kelenföld, Budaörsi-út 56—58 Tel.: 686—15.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 | KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ
TELEFON: AUTOMATA 624—88

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Automata 530—03.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐRÁNYA, NYERGESÚJFALU

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

Klassohn Gyula
Budapest
Telefon 53—7—57
a Neményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

BRIXOL MÜVEK BUDAPEST
VILÁGSZABADALMAZOTT FERTŐTLENITŐ-, ILLATOSITÓ- ÉS SZAGTALANITÓ-VEGYICIKKEK GYÁRTÁSA
BUDAPEST, VI., LÁZÁR-U. 13 GYÁR: VII., GIZELLA ÚT.
Testvértelepek: Wien, Berlin, Prag, Kopenhagen, Amsterdam, Roma, Bielsko, Timisiora, Vrsec. Telefonszám: Aut. 158-23

Zálogjegyeit
megveszi, azokra legmagasabb összegig kölcsönt folyósít, lejártat, meghosszabbit. Szőnyegre, hangszerre, műtárgyakra kölcsön. Tisztviselőknek személyi hitelek.
Áru- és Értékkereskedelmi Vállalat
Budapest, V. ker., Deák Ferenc-tér 1. szám
Telefon: A. 80-2-12. Irodai órák: d. e. 9-6-ig

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13, III. em. 1. Telefon 844—12

TÖRÖK és JUHÁSZ BUDAPEST, VI., Petneházy-u. 44
FESTŐIPARI VÁLLALAT
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, bútormázoló és fényező munkát
TELEFON: Aut. 907-03

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállit kavicsot, homokot, követ, teglát, szénesüzdakrol szenet, kokszot, fát stb.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY-ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

Matheides Dániel teherfuvarozási vállalkozó
Butor- és mindennemű szállítás
Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 19. Tel.: J. 351-50

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhívó: József 311—19. szám.
Kiválé üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyitések

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hütőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: **Budapest, V., Berlini-tér 2.**
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: Nagykovácsi

Közúti gőz- és motorhengerelést
vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1
Sürgönycím: WOLFFEKE
TELEFON: 59—9—68

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NADOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

Krayer
Lakkok
Festékek
Krayer E. és Tsa Budapest, V., Váci-út 34

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen bérkompressort**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépitő-, kövező- és bitumenépitő vállalata. **Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.**

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 március 16. — 11. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

„A polgármester megbízásából...“

Nem akarjuk mérlegelni a botrányt, nem szándékunk mélyebben kavarni, mint ameddig a törvényhatósági tanács elment, csak a tanulságokat szeretnénk levonni, de azt is úgy, hogy az igazi értékeken csorba ne essék, a tekintélyek tökéletes védelemben részesüljenek. Ezt *a bihari-úti szükséglakás-botrányt* ugyanis meg kell tisztítani a látszatoktól, ki kell kapcsolni minden elfogultságot, de *csirájában kell elfojtani a megismétlődés lehetőségét.*

A tisztító vihart ezúttal a munkára, kenyérre, becsületes keresetre jogosan váró polgárság lesújtó állapota hozta meg. A gazdasági válságban sínylődő iparosok figyeltek fel arra, hogy négyszázezer pengős munka kerül egy cég kezébe, amelyről a városháza egyik hivatalában, — amikor már szorul a kapca — olyan kedvező bizonyítványt állítanak ki, amely miatt jogosan érzi sértve magát minden szakmabeli becsületes iparos. Egy, csak egyetlen cég lenne Budapesten, amely gyorsan és megbízhatóan elvégezne egy éppenséggel nem különös kvalitású munkát? Ennek az egy cégnek kell suba alatt odaadni a munkát, a többieket pedig, akik tovább küzdenek élet-halál-harcukban, vérig sérteni? És ne méltóztassék elfelejteni, hogy ami itt történt, *ma* történt, olyan időben, mint a háború volt.

Ezért nemcsak elégtétel jár, de egyben kegyeletnül elejét kell venni annak, hogy a jövőben *hasonló kísérletek* is történhessenek. Ennek pedig személyi garanciái vannak. Elsősorban garanciának kell tenni a polgármester személyének, akiben való bizalmunkat a bihari-úti eset sem ingatta meg egy pillanatra sem. A tanácsnok urak ugyan „a polgármester megbízásából“ cselekszenek, de végeredményben ez csak formula, amely a polgármesternek munkatársaiba vetett bizalmában gyökerezik. Hogy mennyire így van ez, mi sem bizonyítja tisztábban, mint *Payr* Hugó tanácstagnak a tanácsülésen elhangzott mondata: „A magasépítési ügyosztály vezetője rettentes taktikai hibába vitte bele a polgármestert.“ De nemcsak a polgármesternek nem volt tudomása a versenytárgyalás nélküli, gyorsütemű, az egyedül üdvözítő céget dédelgető elhatározásról, hanem *a tanácsnak sem.* A tanácsban legalább úgy beszéltek csütörtökön, hogy „ha a tanácsnak tudomása lett volna az építkezés részleteiről, talán másként határozott volna...“ Kiderült, hogy a tanácsnak lettek volna gondolatai, amelyek a versenytárgyalási formák megmentését lehetővé tették volna, sőt lettek volna gondolatai, hogy a „gyorsütemű“-ség kétes értékét is kiküszöböljék.

De se a polgármester, se a tanács nem volt beavatva a bihari-úti építkezés titkaiba.

Hát talán a szakbizottság?

Nem, a szakbizottságot nem mellőzte egészen *Wossala* tanácsnok úr. A szakbizottsággal csúfosabb eset történt. Az igazán tekintélyes *Dorner* Gyula tanácstag a tanácsülésen két fontos kijelentést tett. Az egyik, hogy „tagadja, hogy a sürgősség ténye ilyen vonatkozásban fennállott volna.“ A másik így hangzott: *„Úgyszólván az egész szakbizottság ellene volt a versenytárgyalás nélküli építkezésnek,* de *tenni már nem lehetett semmit, mert a vasvázak már álltak.“*

Wossala tanácsnok úr tehát bebizonyította, hogy számára „a polgármester megbízásából“ kifejezés csak üres fikció. A polgármester nem lehet felelős azért, ha tudtán kívül és hozzájárulása nélkül követnek el olyan cselekedeteket, amelyekből a botrány palántája sarjad. A polgármester azonban az ilyen esetekből meg tudja állapítani munkatársainak értékét és megbízhatóságát. A polgármester felelőssége tulajdonképpen most kezdődik: csirájában kell megfojtania az apró basáknak azt a rendszerét, amely elburjánozhatott egy ötven évnél öregebb törvény korában, de amelyet az első pillanatban le kell törni ma, amikor az új törvény erre módot és hatalmat ad.

Vigasztalanul szomorú adatok a Beszkárt tavalyi esztendőjéről

Tavaly 7·62 %-kal esett vissza a vasut személyszállítási bevétele — 5,344.216 pengő a bevételcsökkenés, de azért megőrizték a vállalat pénzügyi egyensúlyát — Eddig egymillió pengőt fizetett rá a Beszkárt a Fogaskerekűre, amelynek 175.105 pengő a tavalyi deficitje

Elkészült a részvénytársulati forma megszüntetéséről a tisztifőügyész jogi szakvéleménye

Az utóbbi napokban a Beszkárt megint az érdeklődés homlokterébe került. Szinte riasztó hírek terjedtek el a vasút nagyarányú jövedelemcsökkenéséről, s ezeket mintegy alátámasztja a polgármesternek a közigazgatási bizottság elé terjesztett havi jelentése, amelyben előadja, hogy

az elmúlt hónapban félmillió pengővel volt kevesebb a Beszkárt bevétele, mint a múlt év februárjában.

Pedig az elmult év se zárult valami kedvezően a Beszkárt számára. Most készültek el a számadások arra vonatkozóan, hogy

milyen pénzügyi eredménnyel végződött a villamosvasút 1931. esztendeje,

s ezek a számok kétségtelenül megfontolásra késztetik majd azokat, akik a Beszkárt sorsát intézik.

Mindenekelőtt megállapítást nyert az a szomorú tény, hogy

1931-ben az utasok száma az 1930. évvel szemben 6.98 százalékkal, a személyszállítási bevétel 7.62 százalékkal esett vissza.

Főleg az év második fele volt nagyon kedvezőtlen: ekkor a személyszállítási bevételek csökkenése elérte a 8.98 százalékot. Az eredmény elszomorító, hiszen tekintetbe kell venni azt is, hogy *már az előző évben is nagymértékű visszaesés mutatkozott a személyszállítási bevételekben,* s 1930-ban az 1929. évhez képest 4.25 százalékkal csökkentek a személyszállítási bevételek.

A Beszkárt vezetősége a nagyarányú bevételcsökkenés okát nemcsak a gazdasági helyzet rosszabbodásában látja, hanem az Autóbuszüzem konkurrenciájában is,

épp ezért mindinkább szaporodik és erősödik azoknak a tábora, akik

a két közlekedési vállalat egyesítését nemcsak közlekedési, hanem pénzügyi szempontból is kívánatosnak tartják.

A Beszkárt elmúlt évi bevételcsökkenése számokban kifejezve 5,344.216 pengőt tett ki. A kedvezőtlen pénzügyi eredmény mellett is

sikerült azonban megőrizni a pénzügyi egyensúlyt.

A személyszállítási bevétel csökkenése 4,437.301 pengő, a teheráruszállítási bevétel 26.575 pengővel csökkent, de a kereskedelem pangása következtében *a hirdetési díjbevétel és az ipar foglalkoztatásának hanyatlása következtében a kispesti áramfejlesztő üzem igénybevétele is visszaesett.*

A kiadásokat természetesen a befolyó bevételekhez kellett irányítani.

5,357.395 pengővel kevesebbet adott ki a Beszkárt az elmúlt évben, mint 1930-ban.

s így sikerült elérniök az aktiv mérleget: *180.918 pengő a Beszkárt 1931. évi tiszta nyeresége.*

Számításokat végzett a Beszkárt arra vonatkozóan is, hogy a *Svábhegyi Fogaskerekűre* mennyit fizetett rá. *A Fogaskerekű bevételei erősen csökkentek, viszont a kiadásoknál nemhogy csökkenés mutatkozott volna, hanem lényegesen több kiadás merült fel, mint a megelőző évben.* 1931-ben a Fogaskerekű bevétele 331.098 pengő volt, 1930-ban pedig 373.655 pengő, tehát

a Svábhegyi fogaskerekű bevételcsökkenése az elmult évben meghaladta a 42.000 pengőt.

Ezzel szemben a kiadások az 1930. évi 474.972 pengőről tavaly 506.204 pengőre emelkedtek,

a többkiadás tehát 31.231 pengő,

amely az értékesökkenési tartalékalap megfelelő javadalmazása folytán állott elő. Végeredményében

a Svábhegyi Fogaskerekű Vasút tavalyi deficitje 175.105 pengő,

melyet a Beszkártnak kell fedeznie.

A Beszkárt számára egyébként sulyos teher a Fogaskerekű. Közel két és félmillió pengőt áldozott a Beszkárt a Fogaskerekű villamosítására, de a vasútra *az átvétel első percétől kezdve ráfizetett.*

Az elmúlt év végéig a beruházott tőke kamatai nélkül 1,089.533 pengőre gyült fel a Fogaskerekű üzleti deficitje.

Ez tehát a valóság a Beszkárt jövedelemcsökkenéséről. *Az utóbbi három évben állandóan csökkentek a vasút bevételei,* s ez a csökkenés az 1928. évvel szemben, amikor a bevételek a legmagasabbra rúgtak, már 11.7 százalékra rúg.

Döntő stádiumba jutott a részvénytársasági forma megszüntetése

Sipőcz Jenő polgármester még a mult év decemberében a törvényhatósági tanács elé terjesztette azt az alapos és minden részletre kiterjedő nagyérdekességű javaslatát, amelyik *a Beszkárt részvénytársasági formájának megszüntetését* kívánta. A tanács akkoriban elvileg hozzájárult az átminősítésnek az elrendeléséhez, azonban szükségesnek tartotta az átszervezéssel kapcsolatos összes pénzügyi, jogi és közlekedési előfeltételeknek tisztázását. Számos aggodalom hangzott el ugyanis, hogy a különböző szerződéseket, valamint az eddigi adózási eljárásokat miképpen lehet majd átformálni a hatósági üzem számára és mert számos törvényes rendelkezés is szabályozza a villamosvasut részvénytársasági alakulatát: *jogi szempontból is messzemenő vizsgálatok váltak szükségessé.*

A tanács megbízásából *Szemethy* Károly dr. tiszti főügyész vállalta ennek az egész kérdéskomplexumnak a jogi feldolgozását és ehhez természetesen arra is szükség volt, hogy a Beszkárt szerződéseit, vállalt kötelezettségeit, megállapításait, a céghivatalnál elfekvő

kötelezvényeit és a különböző állami engedélyokiratokat tüzetesen átvizsgálják. Ezzel magyarázható, hogy a munka hosszabb időt vett igénybe, de ma már

teljesen elkészült a tiszti főügyész szakvéleménye, aki a felhozott argumentumokkal szemben kimutatja, hogy a Beszkártnak hatósági üzemmé való átminősítése semmiféle törvényes akadályba nem ütközhetik.

A szakvéleménnyel tehát *döntő stádiumba jutott a Beszkárt átszervezése*, amit a törvényhatóság egész egyeteme bizonyára a legnagyobb rokonszenvvel fog üdvözölni. Számtalan kifogás hangzott el ugyanis a Beszkárt sokszor *öncélú* magatartása miatt és főleg azt kifogásolták, hogy *mindjobban eltávolodott az autonómiától és meglazított függőségében nem méltányolta a törvényhatóság elvi és gyakorlati utmutatásait.* Rovására írják a Beszkártnak, hogy

az autonómiától való függetlenítési törekvéseinek során nem vette figyelembe a közlekedéspolitikai és tarifális irányelveket,

ami egyik főoka annak, hogy a villamosközlekedés Budapesten ma a legkeményebb kritikára ad jogosultságot. Hozzákapcsolódik a Beszkárt elleni vádakhoz az is, hogy a maga adminisztrációját túlzottan nagy keretekben építette ki és nem mindig szerencsés forgalmi beosztásával *elősegítette a vállalat pénzügyi egyensúlyának meggyengítését.*

A *Fővárosi Hirlapnak* fenti információját kiegészíthetjük még azzal, hogy

a Beszkárt átminősítésére vonatkozó előterjesztéseket a közeljövőben terjesztik a tanács elé

és akkor a közgyűlés abban a helyzetben lesz, hogy még a nyári szünet előtt határozhat a részvénytársaság *megszüntetéséről.*

Ujabb bonyodalmak a kórház-fronton

Késik az állami kórházrendelet végrehajtási utasítása

November elsején jelent meg a kormány nevezetes 6000. számú rendelete, amely a kórházkérdésben igen nagyszabású reformokat teremtett. Ez a rendelet, amely a törvényhatóságok és közületek kórházfenntartási kötelezettségét, szegény betegek ápolását, az elhagyott gyermekek gondozását, ingyen-gyógyszer és számos más kérdés rendezését tartalmazza, természetesen a főváros kórházi adminisztrációjában is gyökeres változtatásokat kíván és maga után vonja a korszerű, új kórházi szabályrendelet mielőbbi megalkotását. A kormány kórházrendeletét

nyomon kellett volna követni a minden részletkérdésre kiterjedő végrehajtási utasításnak, amely azonban érthetetlenül még mindig késik.

A végrehajtási utasítás késedelme miatt húzódik a megállapodás az *Országos Társadalombiztosító Intézettel* is, amellyel — mint annak idején a *Fővárosi Hirlap* jelezte — már jóval karácsony előtt megindultak a tájékoztató tárgyalások és sikerült is olyan plattformot találni, amely úgy a főváros, mint az OTI szempontjából a legelőnyösebbnek mutatkozik. A megbeszélések alapgondolata az volt, hogy az OTI bizonyos átalányt, körülbelül 2 és félmillió pengőt fizetne a fővárosnak, illetve a kórházi ágyak bizonyos részét, mintegy ezerkétszázat a maga számára lekötné és ezekkel rendelkeznék is. A tárgyalások azonban, amelyeket az OTI részéről *Barla-Szabó* József dr. igazgató-főorvos és *Gervay* igazgató, a főváros részéről pedig *Salamon* Géza dr. közegészségügyi tanácsnok vezettek, továbbvinni, illetve befejezni nem tudták, mert

nem akarnak az eddig ismeretlen végrehajtási utasítás rendelkezéseivel esetleg ellenkező megállapodásokat létesíteni.

Ripka Ferenc dr. főpolgármester egyébként magához kérette *Salamon* Géza dr tanácsnokot és részletesen referáltatott a szőnyegen lévő összes kórházi ügyekről, amelyeket a közegészségügyi bizottság már letárgyalt.

Értesülésünk szerint

a főváros vezetői most újabb sürgetést küldenek a népjóléti miniszterhez

a rendelet leküldése érdekében, egyben megsürgetik a törvényhatóságok kórházi hozzájárulására vonatkozó, igen fontos és költségvetési szempontból döntő jelentőségű ügy végleges elintézését is.

Felülvizsgálták az állami pénzen lefolytatott fővárosi inségakciókat

A főpolgármester külön felterjesztésben kéri a kormánytól a szellemi szükségmunka meghosszabbításának költségeit

A főváros nagyarányú ínségakcióját tudvalevőleg az állami támogatás tette elsősorban keresztülvihetővé, mert a kormány a maga ígéreteinek megfelelően, a *szükségadó bevételeiből többmillió pengőt bocsátott a főváros rendelkezésére.* Ugy a szellemi szükségmunka, mint pedig az étkeztetési akció széles keretei sokszáz családnak és többezer személynek tették elviselhetőbbé a nehéz idők legínségesebb évszakát és a további jótékonysági akciók is elsősorban az állam által rendelkezésre adott fedezetből táplálkoztak. Az állami pénzeknek a főváros részéről történt felhasználása természetesen azt a jogot is biztosította, hogy

időnként felülvizsgáltassék az egész jótékonysági szervezet,

amely a főváros részéről már csak azért is kívánatos volt, hogy az állami szervek tiszta képet nyerjenek az összes akciók lebonyolítási módjáról.

Ripka Ferenc dr. főpolgármester éppen ezért *Papanek* Ernő dr. számszéki igazgatót bízta meg ennek a nagyterjedelmű munkálatnak a lefolytatásával, aki hosszú heteken át tanulmányozta ezt a kérdést. Végigjárta az összes elosztóhelyeket, pontosan áttanulmányozta a beszerzési árakat, megállapította a jótékonykodási intézmények kiadásainak helyességét és részletes jelentésben számolt be a kormánynak a vizsgálat eredményéről. Értesülésünk szerint

a számszéki igazgató jelentése pontosan felsorolja, hogy az állam pénzét mire fordították

és végül azzal a megállapítással végzi jelentését, hogy a jótékonysági akciók lebonyolítása kifogástalan és *minden tekintetben a legnagyobb rendet találta.* Egyetlen észrevételt tesz csupán a szellemi szükségmunkaakciónál, ahol elmondja, hogy

187 esetben olyan egyéneket is részeltettek az akcióban, akikről a népjóléti megbizottak azt a véleményt terjesztették be, hogy erre a támogatásra nincsenek rászorulva.

Ezzel szemben azonban könnyű rámutatni arra, hogy *a népjóléti megbizottak új gárdája esetleg tévedhetett a közel tízezer eset kivizsgálásánál* és elbírálásukban a minősítésük nem egyezett a jelentkezők tényleges viszonyaival. Az étkeztetési akciónál semmiféle kifogásolni való nem akadt és így ebben a vonatkozásban is elmondható, hogy *a főváros hűségesen sáfárkodott a reábízott állami pénzekkel.*

Ripka Ferenc dr. főpolgármeter a vizsgálati jelentéssel egyidejűleg külön figyelmébe ajánlotta a kormánynak

a szellemi szükségmunka meghosszabbításának szükségességét.

Hangoztatta a főpolgármester, hogy a társadalom mai helyzetében nem lehet elzárkózni eme általános kívánság elől és ezért

a maga részéről már jóelőre kéri a kormányt, hogy a fővárosnak az erre vonatkozó későbbi felterjesztéséhez feltétlenül adja meg a beleegyezését.

A kormány hozzájárulása természetesen további összegek kiutalását teszi szükségessé. A kéthónapos meghosszabbítás 248 ezer pengő új fedezet előteremtését jelenti, amely elől valószínűleg nem fog elzárkózni az állami hatóság.

Telefonrazzia a városházán

Apasztják a takarítónők létszámát

A parlamenti 6-os bizottság, amely hetek óta folytatja vizsgálatát a városházán, elhatározta, hogy redukálni kell a fővárosi telefónok számát és úgy a városi hivatalokban, mint a fűtésztviselők és üzemi tisztviselők magánlakásaiban a főváros által fenntartott telefónok nagyrészét megszüntetik.

Sipőcz Jenő polgármester most rendeletet adott ki a városi telefónok csökkentésére vonatkozóan. A rendelet szerint

a főváros ezentul csak azokat a telefondíjakat fizeti, amelyek közcélokat szolgálnak

és igen sok városi és üzemi tisztviselőnek a telefónját április 1-től kezdve kikapcsolják. A főváros elnöki ügyosztálya felszólítást küld az üzemekhez is, hogy két héten belül közöljék azoknak a tisztviselőknek a nevét, akiknek lakásán a telefónt az üzem fizeti. Az üzemektől beérkező jelentések után a polgármester nyomban intézkedik az illetékes ügyosztálynál, hogy kiknek engedélyezik továbbra is a hatósági telefónt. Bizonyos, hogy a magánhasználatban lévő telefónoknak körülbelül a hatvan százalékát fogják leépíteni.

Ez az intézkedés mindenesetre súlyosan érinti a tisztviselőket, akiknek a fizetését alaposan megnyirbálták, a különmunkadíjukat beszüntették és most a telefónt is elveszik tőlük. Manapság a telefon szinte nélkülözhetetlen és igen sok tisztviselő nem annyira magánhasználatra, mint inkább a főváros érdekében szerelte fel a telefónt, amelynek használatáról a jövőben le kell mondani, mert annak költségeit a sajátjából nem tudja viselni.

*

A takarékossági áramlat a segédszemélyzetet sem kerüli el. A polgármester rendeletet adott ki

a takarítónők létszámának újból való megállapítására.

A rendelet szerint az összes hivatalokban, üzemekben és iskolákban összeírják a helyiségek számát, azoknak méreteit és a takarítónők látszámát az adatoknak megfelelően fogják megállapítani.

A rendelet szerint feltétlenül csökkenteni kell a takarítónők létszámát, azonban

egyet sem bocsátanak el közülök,

hanem az üres állásokat nem töltik be. A csökkentést tehát természetes apadás útján hajtják végre.

HUTTER ÉS SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis-utca 2.

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 4 — TEL.: AUT. 297—57

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
BUDAPEST, IV., ARANYKÉZ-UTCA 6. TEL.: AUT. 877—15.
ALAPÍTVA: 1790-BEN

HIRSCH LASZLÓ
UT-, VASUTÉPÍTÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, I., ELEK-UTCA 9/a. TELEFON: 69-5-45

3-4 szobás VILLÁKAT
építünk eladásra, a meglévőkhöz hasonló kottage-rendszerben a
Mártonhegyi-út és Németvölgyi-út sarkán
Árak: 25—28.000 pengő
Bővebb felvilágosítás: Kalona, Székely és Molnár építészmérnökök irodájában, V., Személynök-utca 9-11. szám. — Telefon: 29-8-29 és 13-5-41

Pesti kirakat

A pesti galambok és a bécsi mérnök

Hát ez a dunai konfederáció is jól kezdődik. Ha Tardieu miniszterelnök úr tudná, hogy mi minden nyomja a szívünket, abba is hagyná az egészet.

Ezúttal hol vagyunk még attól, hogy Prágáról, Belgrádról, Bukarestről stb. beszéljünk. Még csak Bécsről van szó és máris itt van két affér is.

Az egyik a galambok körül.

A másik a munkás-dalosok miatt.

Elölegnek egy kicsit sok.

*

A galamb-ügy talán jelentéktelen, de igen jellemző. Egy bécsi mérnök kisütötte, hogy a budapesti galambok tulajdonképpen senki madarai, azokat ő nyugodtan összefogdoshatja és elszállíthatja a bécsi galamblövészeknek, hogy azok sportszenvedélyüket kielégíthessék. Azért a bécsi mérnök fejében mégis motoszkált valami jogi aggodalom, mert megkérdezte a fővárost is, a ferencrendi atyákat is, hogy tulajdonképpen kik a gazdái a budapesti utcákon kóborló tubikáknak.

És itt nem a bécsi mérnöknek teszünk szemrehányást, hanem a fővárosnak, amely kijelentette, hogy a galambok nem az övéi.

Drága öreg copf, még mindig nem tudott megrágni téged az idők vasfoga?! Hát nem mondhatták volna a városházán a bécsi mérnök úrnak, hogy bizony azok a nyomorult madarak a székesfőváros tulajdonai és — mint a mérnök úr példája mutatja — az idegenforgalom céljait szolgálják.

Egyszóval Isten galambkáinak a tulajdonjogát senki se vállalta Budapesten. Végeredményben azonban nem történt semmi baj, mert a bécsi mérnök elég óvatos ember, nem mer a galambokhoz hozzányulni.

Talán jó üzlet lenne hazavinni Bécsbe a senki madarait. De — tudja a jó ég miért — nem meri elkezdeni a dolgot.

Jobb is, mert ha nem akad is törvényes gazdája a galamboknak, azok bizony mindnyájunké. És az első járókelő, aki az idegen héját észrevenné a galambok között...

Mondjuk ki no: az első járókelő tulajdonosnak érezné magát és leütné a mérnök úr derekát.

A dalosok

Nagy tisztelői vagyunk a belügyminiszter úrnak, de éppen ezért azt is megmondjuk, amikor nincs igaza. Mert van ő olyan ember, aki belátja a maga tévedését is.

Hisz abba aztán igazán nem mehet bele Budapest, hogy tengődő idegenforgalma mellett Bécsnek engedjen át ötezer munkás-dalost, vagy — ha úgy tetszik — szocialistát. Mert Bécs tárt karokkal fogadja őket, még ha mindegyik csak egy schillinget hagy is ott az osztrák fővárosban. De bizony az az egy-két pengő nekünk is jól esne a mai devizaszűk világban.

A *Magyar Munkásdalegylet* huszonötéves jubileumára jönne az ötezer szocialista dalárdista, de a belügyminiszter éppen a jubileumot nem engedélyezte.

Csak nem az ötezer külföldi szocialista miatt?

Tessék elhinni, nem félünk tőlük. Nem félünk ötezer szocialista dalostól, de ötezer fegyveres kommunistától se. Jól be vagyunk mi oltva az ilyen veszedelemmel szemben.

Bizonyítja a főváros, amely már anyagi támogatást is igért a jubileumhoz. És pedig elárulhatjuk — az intranzigens *Wolff* Károly beleegyezésével. Azaz, hogy *hallgatólagos* hozzájárulásával.

Sőt *Wolff* nem is hallgatott, hanem nyiltan és egyenesen megkérdezte:

— És mi lesz, ha az Internacionálét fogják énekelni?

— Nem fogják énekelni, — volt a határozott válasz.

Olyan ember vállalta a garanciát, akiben *Wolff* Károly is, de a belügyminiszter is megbízhatik. Hiszen a szocialistáknak sokkal több politikai érettségük van, semhogy a vendégjoggal visszaélni akarnának.

És végre is mikor látunk mi megint ötezer külföldit egy csomóban?

Az élelmes Bécs már is körülszaglászta a dalosokat, fölismerte a páratlan idegenforgalmi lehetőséget és fölajánlotta vendégszeretetét: a magyar munkásdalárda rendezze meg Bécsben a jubileumát.

Nem, ennek a szégyennek nem szabad megtörténni.

ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI. KERÜLET, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.
Sokszorositógépek
Összeadógépek
kézi és villanyhajtásra
TELEFON: 282—47
Acél irodabutorok

HOLLÓS FERENC
OKL. MÉRNÖK ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, V., Csanádi-utca 5.
TELEFON: 901-24

Megegyezik a titkos választójog kérdésében az összes községi pártoknak a felfogása

Indokolt felháborodás a magasépítési ügyosztály eljárása miatt — Az ellenzék tette lehetetlenné az üzemi kérdések költségvetési megvitatását — A keretmenetrend bevezetésétől függ a Beszkárt jövője

Úgy látszott, hogy a nagy és általános jellegű problémák mellett a politikum háttérbe szorul. Annál furcsább, hogy a baloldali pártok mégis éppen most tartják időszerűnek olyan politikai kérdéseknek a felvetését, amelyeket *senki sem sürget és senki sem tart elsőrendű életszükségletnek.* Arról van szó, hogy az ellenzéki pártok rendkívüli közgyűlés összehívását kérték a főpolgármestertől: forduljon felirattal a törvényhatóság az országgyűléshez *az általános és titkos választójog sürgős megteremtése érdekében.* Erről az akcióról kértük ki

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselőnek, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökének véleményét, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ugy a parlamenti egységes párt, mint pedig az *Egységes Községi Polgári Párt* a titkos választójog elvi alapján áll és ebben a kérdésben teljesen egyezik a felfogása azoknak a pártoknak a kívánságaival, amelyek most a törvényhatósági közgyűlés porondját akarják felhasználni arra, hogy a titkos választójog mellett tüntetően állást foglaljanak. Ehhez valóban nem szükséges rendkívüli közgyűlést összehívni, ámha az ellenzéki pártok ezt szükségesnek tartják: hívják össze a törvényhatósági bizottságot, ahol véleményem szerint

minden oldalon le fogják szögezni a titkos választójoghoz fűződő nagy érdekeket.

Ezt annál könnyebben megtehetik a jobboldali pártok, mert mandátumaikat úgy a képviselőházban, mint pedig a törvényhatósági bizottságban *titkos választás alapján* kapták és ezért minden okuk és joguk megvan arra, hogy a titkos választójog mellett hitet tehessenek. Az eltérés, ami a jobboldalt a baloldaltól ebben a kérdésben elválasztja,

nyilvánvalóan csak a keresztülvitel tekintetében foroghat fenn,

mert változatlanul azonosítjuk magunkat azokkal a legilletékesebb helyről évek óta hangoztatott államférfiúi nyilatkozatokkal, hogy *ezt a nagyfontosságú alkotmányjogi problémát tervszerűen és gondos körültekintéssel, a nemzet érdekeinek figyelembevételével kell rendezni.*

Megemlítettük *Kozma* Jenő előtt azt az általános érdeklődést, ami mostanában a főváros magasépítési ügyosztályának ténykedései felé irányul és elmondottuk, hogy *az iparosok és vállalkozók ezrei követelik a megtorlást* azokkal az eseményekkel kapcsolatban, amelyek a bihariúti szükséglakások vállalatbaadása körül felmerültek. Az adófizető iparosság egyértelmű kívánsága, hogy ennek az egész komplexumnak a kiderítése után olyan *konzekvenciákat is érvényesíteni kell,* amelyek meggátolják majd a jövőben az egész szakmákat sértő önkényes intézkedéseket.

— A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén — mondotta *Kozma* Jenő — óriási megdöbbenést váltottak ki azok a leleplezések, amelyeket a *Fővárosi Hirlap* cikksorozatából szerzett információk alapján néhány tanácstag tárt elő. Kiderült, hogy a munkálatokat nem szabályszerű úton juttatták a vállalkozóknak és általában olyan körültekintés nélkül készítették elő ezt a szociális alkotást, hogy

valóban indokolt úgy az érdekeltségeknek, mint a tájékozatlanságban hagyott tanácstagoknak a felháborodása.

Annak ellenére, hogy az új törvény értelmében a polgármester nevében történik minden intézkedés: *Sipőcz* Jenő polgármester személye teljesen távol áll ettől a szabálytalanságtól, mert ő a megbízhatóságba vetett hittel bízta meg az illetékes szerveket a szükséges teendők végrehajtásával. Önkéntelenül is

felmerül a fokozottabb ellenőrzés szükségessége

és annak a rendszernek a megszüntetése, hogy *egyes főtisztviselők a fölöttesek mellőzésével, esetleg tudatos félrevezetésével kész helyzetet teremtsenek.* Az akták még ninesenek lezárva és meggyőződésem szerint a példás rendcsinálás nem fog elmaradni.

A beszélgetés során azt a rendkívüli közgyülést említettük meg, ahol *a villanyméródíjak rendszeresítését* kifogásolták és elkésetten akarták a főváros vezetőségére azt a vádat hárítani, hogy *a közgyülés megkerülésével* rendelték el a végrehajtást.

— A legteljesebb nyilvánosság mellett történt az Elektromosművek költségvetésének, majd ezt követőleg az általános költségvetésnek az összeállítása — úgymond — amelyben *világosan fel volt tüntetve az a másfélmillió pengős többletbevétel,* amelyet ezen a címen az Elektromosművek előirányzott. A költségvetést napokon át tárgyalta a közgyűlés is és

ha ezt a tételt nem lehetett akkor megvitatás tárgyává tenni, úgy ezért az ellenzéki pártok csak saját magukat okolhatják.

A költségvetési vitában ugyanis a kisjelentőségű tárgyaknál olyan parázs szóáradat hangzott el a baloldalról, hogy *végül is elkéstünk ennek a komoly üzemi kérdésnek a tárgyalásától.* A szónokok egyrésze az aprócseprő problémák feszegetésével kitöltötte a rendelkezésre szabott tárgyalási időt és ez volt az oka annak, hogy

a nagy problémák objektív megtárgyalása elmaradt.

Most már természetesen idejét mult dolog az Elektromosművek költségvetésének előlről való megvitatása és ez a magyarázata annak, hogy a nagy hűhóval megrendezett rendkívüli közgyűlés végeredményben céltalanul végződött.

A közlekedési kérdések sorából felemlítettük *a taxiviteldíjaknak a napokban engedélyezett pótlékolását,* amelylyel szemben súlyos aggodalmakat hangoztattak.

— Az autótaxi — válaszolta *Kozma* Jenő — mindenesetre egyik tényezője Budapest belső közlekedésének és így kétségtelenül kihatással lehet a forgalom alakulására ez a különben nem lényeges drágítás. Régi megfigyelés, hogy

minden emelés után bizonyos mértékig tartózkodó álláspontra helyezkedik a közönség

és itt majd csak azt kell vizsgálni, hogy a gyakorlatban valóban bekövetkezik-e az autótaxi forgalmának lecsökkenése. Feltételezzük, hogy ha ez a jelenség bekövetkezik, akkor *a taxivállalatok maguk fogják kérni ennek a pótdíj-rendszernek a hatályon kivül való helyezését.*

A BSzKRT-ra terelődött most a szó, amely intézményről *nagy vita* folyt le a hatos bizottság legutóbbi ülésén.

— A hatos bizottság főleg a keretmenetrend kérdésével foglalkozott, amely mindeddig *hiába várja a kereskedelmi miniszter jóváhagyását.*

A reformra ma óriási szükség van, mert erre épül a Beszkárt egész jövője.

Azok az észrevételek, amelyek ezzel kapcsolatban elhangzottak, *nem mindenben állják meg a helyüket,* mert figyelembe kell venni, hogy nem a járatok ritkításáról van szó, hanem csak olyan beosztásról, amely a racionális kihasználást fogja kitermelni. Képtelenség például, hogy *a Kőbányáról a belső városba irányuló közvetlen vonalon a legellentétesebb utasmegoszlás mutatkozik.* A kora reggeli órákban zsúfolt kocsik indulnak Kőbányáról, de a Szabadság-téren már üres kocsik futnak, viszont a délelőtti órákban a belső városok forgalmában jelentkezik túlméretezett utasszám, ugyanakkor pedig Kőbányán megállás nélkül robognak tovább a villamosok a megállóhelyek mellett. Ezeket a rendellenességeket kell különválasztani és a forgalmat úgy átcsoportosítani, hogy a nagyobb kihasználás és az utasok kisebbmérvű jelentkezése egymással arányba jöjjön. Általában

az élethez kell igazítani a villamosközlekedést,

mert enélkül sem a vállalat, sem pedig az utazóközönség nem találja meg igényeinek kielégítését.

*

A parlamenti hatos bizottság különben még csak egy ülést tart, ahol a Vásárpénztáron kívül még néhány kisebb üzem költségvetését tárgyalják meg. Azután kerül majd a főváros gazdálkodásának tükre a belügyminiszter elé, ahol a legnagyobb gondossággal lefolytatandó áttanyulmányozás után küldik le az észrevételekkel és utasításokkal kibővített jóváhagyást.

Szétrepesztette a fagyos időjárás a Kerepesi-út burkolatának egy részét

Szétesett az alapzat és feltöredezett a burkolat — Éjjel-nappal dolgoznak az útszakasz megjavításán

Nap-nap után súlyos gépekkel megrakott teherautók robognak végig a Kerepesi-úton a Tenyészállatkiállítás területére. A teherkocsik, teherautók vezetői az utóbbi időben megrökönyödve tapasztalták, hogy *a Kerepesi-út egyik szakasza szinte teljesen járhatatlan* és a nemrég még meglehetősen jó állapotban levő keramit-út *teljesen tönkrement.* A VII. kerület mérnöki osztálya maga is belátta, hogy az utat nem hagyhatják továbbra is megromlott állapotában és az elmúlt hét végén hozzáláttak az útszakasz sürgös kijavításához.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a hirtelen tönkrement út ügyében

illetékes helyhez

fordult felvilágosításért, ahol a következő érdekes választ adták:

— A Kerepesi útnak a Ferenc József lovassági laktanyától a Magyar Ruggyantaárúgyár r.-t. telepéig terjedő szakaszát valóban *sürgősen meg kell javítanunk.* Negyedszázad előtt kapta ez az útszakasz keramit-burkolatát és az idők folyamán a burkolat hézagaiból *a kátrányos kiöntés sokhelyütt „kilugosodott".* Ennek következtében az út felszíne vízáthatlanságát elvesztette és a csapadék-víz behatolt az alapzatba. Az idei hideg télen ez *az alapzatba hatolt víz megfagyott.* Amikor azután beállott az olvadás, *az alapzat helyenként szétesett, s ennek következtében a keramit-burkolat hullámos lett és helyenként feltöredezett.* Tetézték az út megromlását azok a súlyos terhekkel megrakott járművek, melyek a Tenyészállatkiállításra igyekeztek.

— Az útszakasz kijavításához a VII. kerületi mérnöki hivatal nyomban hozzáfogott és *éjjel-nappali munkával elérjük majd, hogy a Tenyészállatkiállítás megnyitásáig az utat teljesen rendbehozzuk.*

Nem lesz Attila-park, építkezhetnek már a remetehegyi ingatlantulajdonosok

Szabályozatlan területen is lehet építkezni — Nem kell félni a fölépült ház lebontásának veszedelmétől

A *Fővárosi Hirlap* már több alkalommal szóvátette a városszabályozási tervek hiányát és a közigazgatási bizottság ülésein is nem egyszer sürgették meg az adminisztrációt, hogy legalább a fontosabb szabályozási munkákat készítse elő. Az általános szabályozási terv elkészítése ugyanis olyan óriási munka és annyi költséggel járna, hogy arra a fővárosnak ma hiányoznak az anyagi eszközei.

A főváros műszaki adminisztrációja a legégetőbb bajokon úgy próbál segíteni, hogy

lokális szabályozási terveket készíttet

azokon a vidékeken, ahol legélénkebb az építkezési kedv és ahol már megindult városfejlődési folyamatot kell helyes irányba terelni. Igy készült el a *Sashegy* környékének, a *Sasadnak* szabályozási terve, a *Lágymányosé,* a *Kelenföldé* és közelmultban a VI. és VII. kerület perifériájából alakított *XIII. kerületé.*

A februári közgyülésen *Óbuda* szabályozási tervének elkészítését sürgették meg újból és az *Egységes Községi Polgári Párt is állandóan szorgalmazta a rendezést,* mivel a meglevő, bizonytalan állapot és a hatóságok helytelen intézkedése folytán

ennek a nagyjövőjű városrésznek a továbbfejlődése teljesen megakadt.

Mostanában az volt a helyzet, hogy az Óbudán építkezni szándékozóval kötelezvényt irattak alá, hogy

felépített házát bármikor lebontani köteles,

ha az véletlenségből beleesik a majdan elkészülő szabályozási vonalba, sőt a bontási költség biztosítása címén 1000 pengőt az ingatlanra be is kebeleztek. Érthető, hogy az óbudai telektulajdonosokat ez a hatósági intézkedés a legnagyobb mértékben elkeserítette. Legutóbb is az *Egységes Községi Polgári Párt* erélyes intervencióját kérték, hogy vessenek véget ennek a lehetetlen állapotnak. Hisz Óbudán már nem mernek építkezni, teljesen megbénult az ingatlanforgalom és a tűrhetetlen állapot már sok ember anyagi romlását is előidézte.

Érdeklődtünk, hogy mi a főváros álláspontja és mit szándékozik tenni a jogos panaszok megszüntetésére.

Csármann Ferenc tanácsnok

a *Fővárosi Hirlap* munkatársának kérdésére így válaszolt:

— Az építésügyi szabályzat Óbudának a *Duna és a Bécsi-út közé* eső sik területét a zárt sorban beépítendő övezetek közé sorozza, a *Bécsi-út feletti hegyoldalon* pedig kertes, szabadon álló házakkal való építkezést írja elő. A sikterületek szabályozási terve túlnyomó részben már készen van, a szabályszerű építkezéseknek akadálya nincs és itt

nem kívánjuk a bontási kötelezettség vállalását az építtetőktől,

az ide szóló építkezési engedélyeknek ilyen klauzulája nincs. Csak

az óbudai híd tervezett hídfőjének környékére nincsen még készen a szabályozási tervezet,

továbbá tárgyalás alatt van a *Császár-fürdő* és a *Zsigmond-tér* közötti Dunaparti szakasz elrendezésének terve. Ezek közül az előbbi a *Közmunkák Tanácsának* feladata, az utóbbi pedig mindössze nyolc telekre vonatkozik. Ezt az utóbbi rendezést a városrendezési ügyosztály a legrövidebb időn belül el fogja készíteni, az óbudai hídfő környékének rendezése érdekében a Közmunkák tanácsánál sürgetően köbenjártunk.

— A Bécsi-út fölötti hegyoldalak szabályozási terve a *Táborhegytől a solymári határig* terjedő részen nincs megállapítva, de *az ide kiadott építési engedélyekben sem kötünk ki bontási kötelezettséget,* hanem esetenként mérlegeljük a későbbi szabályozási tervbe felveendő új övezet körülményeit és

az épületnek olyan elhelyezését kötjük ki, hogy az véglegesen megmaradhasson.

Ezt lehetővé teszi az, hogy e területen az építésügyi szabályzat szerint csak szabadonálló épületek emelhetők. Az építési engedélyek feltételeinek megállapításánál tehát, amennyiben egyéb okok nem forognak fenn, a szabályozásból kifolyólag az *épületek lebontását most már nem szoktuk előírni.*

— Mostanáig

meg volt kötve a keze a remetehegyi Schmidt-kastély körüli ingatlan-tulajdonosoknak,

ahol a tervezett Attila-park miatt hosszú ideig nem adhattuk ki az építési engedélyt. Nem volt ugyanis eldöntve, hogy a főváros elfogadja-e a Schmidt-féle ajándékot, illetve teljesíti az ajándékozási szerződés feltételeit, mely szerint a park bővítése céljából megszerzi a környező ingatlanokat. Most, hogy a főváros állásfoglalása megtörtént, eldőlt ez a vita is és itt sincs többé akadálya az építési engedélyek kiadásának, a telkek adásvételének.

Juniusig meghosszabbítják az ideiglenes egyezséget a bánhidai villamosteleppel

A bánhidai villamosteleppel kötött ideiglenes megállapodás érvényessége a múlt esztendő december 31-én lejárt és azóta a régi alapon veszi át a főváros a centrálé áramát, amelyet a Kő-téri transzformáló állomás óráival mérnek le és így számolnak el.

A főváros intéző körei *Kozma* Jenő sürgetésére a közeli napokban

újból megkezdik a Dunántuli Villamos Művek vezetőségével a tárgyalásokat a végleges egyezmény megkötésének előkészítésére.

Ezek a tárgyalások hónapokig is elhúzódhatnak. Egyelőre tehát meghosszabbítottnak tekintik a tavaly létrejött és hallgatólagosan most is érvényesnek elismert provizóriumot.

Egyre inkább előtérbe nyomul az a felfogás, hogy a főváros a leghelyesebben tenné, ha saját kezelésébe venné át a bánhidai telepet. Ezt a felfogást tették magukévá az illetékes kormánykörök is és óhajukat néhány nappal ezelőtt a főváros egyik előkelő funkcionáriusa előtt is hangoztatták. A gondolattól az illetékes városházi körök sem idegenkednek. A főváros a centrálé átvételére annál inkább vállalkozhat, mert

a termelt áram túlnyomó részét amúgyis a főváros, illetve a BESZKÁRT használja fel,

a wieni vonal elektrifikálása után pedig főleg csak a MÁV-val lenne elszámolási viszonya a fővárosnak. Az átvétel mellett szól az az argumentum is, hogy a tervbevett szerződés szerint 30 kilométeres körzetben egyedül a főváros adhat el a környékbeli városoknak és községeknek elektromos energiát.

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint a bánhidai centrálé való megegyezés kérdésében *Borvendég Ferenc alpolgármesternél a közeli napokban fontos tanácskozás lesz.*

Magyarország aranykoszorús mestere
Szlezák László
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGÍTÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

FREIMANN ÉS TÁRSA
vésnöki műintézete, pecsétbélyeg, címke és dombornyomdája
Budapest, VI., kerület, Király-utca 10
Bélyegzők. Telefon: 245—69.

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

Hyperol szájvíztabletták
ideális száj- és toroköblögető

SCHMIDT TESTVÉREK
Nyomdafestékgyár R.-T.
Tel.: Aut. 852—85. Távirati: Farbenschmidt Rákospalota.
M. Kir. Postatakarékpénztári csekkszámla szám: **52850
Folyószámla az Angol Magyar Bank központjánál.
Gyárt: Kő-, könyvnyomdai-, valamint offsetfestékeket. Mint különlegességet készít.
olaj-mélynyomó, anilin-guminyomó és bádognyomó festékeket.
Gyár és központi iroda: Rákospalota, Pázmány-utca 41.

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Befejeződtek a kísérletek: a víztisztítás ügye elérkezett a gyors megvalósításhoz

Sikerült az eljárást egyszerűsíteni és most a pénzügyi fedezeten mulik, hogy a nyáron tiszta ivóvíz álljon rendelkezésre

A közelmultban számos alkalommal tette szóvá a *Fővárosi Hirlap* a víztisztítási tervek végrehajtásának késedelmességét és ebben az ügyben megszólaltattuk *Keresztes-Fischer* Ferenc dr. belügyminisztert is, aki azt a kijelentést tette, hogy a maga részéről felhívja a főváros figyelmét a teendők halaszthatatlanságára. Ezt követően *Sipőcz* Jenő polgármester szintén részletesen ismertette lapunkban a kérdés egész komplexumát. A víztisztítási eljárással kapcsolatban most azt az értesülést szereztük, hogy a kísérletek befejezést nyertek és a *közeljövőben már az egész vonalon megindul ennek a régóta panaszolt követelménynek a rendezése.* A budapesti ivóvíz problémáinak megoldásáról intéztünk kérdést

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaghoz, az *Egységes Községi Polgári Párt* társalnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Most érkezett be a vízműigazgatóság jelentése, amelyik azt mutatja, hogy

a víztisztítás ügye végre döntő stádiumba jutott.

Mindenesetre sajnálatos, hogy a kísérletek annyire elhúzódtak, azonban az eredmény sok mindenért kárpótol.

— Két éve, hogy *Borvendég* Ferenc vezetésével a Vízművek igazgatósági tagjaiból kiküldött bizottság Aussigban megállapította a *Dabeg-rendszernek* az összes eljárások fölött álló előnyeit. A Vízműigazgatóság óvatosan járt el, amikor a speciális budapesti víz behatásait is figyelemmel akarta kísérni és ebből a célból hosszas megfigyeléseket folytatott.

A Vízművek részéről rendkívül fontos sajátságokat állapítottak meg, amelyeknek figyelembevételével módosítják most a víztisztítás rendszerét.

A kísérletek különben is azt célozták, hogy a víz kémiai kiválasztásai: *a vas és a mangán*, eltüntethetők-e, de rátértek annak a kifürkészésére is, hogy a bakteriológiai hatás és a készülék tartóssága szempontjából milyen tapasztalatokat lehet szerezni.

— Mindenekelőtt megállapították, hogy

a víznek a bakteriológia szempontjából való tisztítása kifogástalanul lefolytatható,

mert a használt klór elpusztítja a baktériumokat. A vas és a mangán kiválasztása is eredményt hozott, itt csak azt tapasztalták, hogy *a víz kémiai sajátossága megváltozik és hogy a víz savas hatásúvá lesz azzal, hogy a víz a vasesöveket megtámadja és azt feloldva, rozsdát hoz a hálózatba.* Nagyon érdekes, hogy ezt a megfigyelést tették Égerben is, ahol a vízben eredetileg vasnyomokat nem találtak, csak később, a vasesövek lefektetésekor jöttek rá a víz vastartalmára. Fontos volt tehát, hogy a Vízműigazgatóság helyes eljárással lecsökkentette a vízmek ezt az agresszív oldóképességét és megszüntette az itt mutatkozó panaszokat. Jelentős eredményt hoztak azok a megfigyelések, hogy *a klórozás után aktív szénszűrőn keresztül vezessék a vizet, mert itt azt tapasztalták, hogy a szén sokat veszít klórnyelő képességéből,* aminek oka, hogy a vasedény fémfala elektrolikus hatás következtében megváltozott a szén és savas víz befolyása alatt. Ezek az elváltozások az edényeken, valamint a feloldott fémek: bevonták a szenet és a szűrőképességet lerontották.

Most új szűrőanyag használatára tértek át, hogy közömbösítsék ezt a káros hatást.

További fontos szempont, hogy a mangán eltávolítására szükséges kvareszűrő is sűrűn szorult rá a felfrissítésre, illetve a regenerálásra. Ehelyett sikerült megállapítani, hogy ha a klórozást jól vezetik, akkor a kémiai hatás következtében reaktiválódik és megfelelő módon biztosítja a víz tisztaságát.

— Összefoglalva mindezeket a kísérleti eredményeket, meg kell állapítani, hogy

a kísérletek értékes tanulságokat hoztak és most már ott tartunk, hogy a víztisztítási problémát teljesen megoldottnak tekinthetjük.

Sikerült az eljárást egyszerűbbé tenni és most már csak arról van szó, hogy *a pénzfedezet kérdésében diszponáljon a törvényhatóság.* A beruházási programmban az erre szükséges fedezet rendelkezésre áll és így sürgősen szükség van a víz tökéletesítésének azonnali végrehajtására. Ez annál is inkább kívánatos, mert

a szennyezett kutak 15—20 ezer köbméter vizet szolgáltatnak, amely nem nélkülözhető egy esetleges száraz nyári időszakban.

— Időszerű ezt a kérdést azonnal dűlőre vinni — mondotta végül *Becsey* Antal —, *nehogy a meleg nyári hónapokban esetleges vízhiány okozzon súlyos zavarokat.*

Elkeseredett offenzivát indított a benzinkartel a hatósági benzolgyár ellen

A főváros fölszabadul a kartel árdiktatúrája alól és elláthatja összes intézményeit saját termelésű olcsó üzemanyaggal

Amikor évekkel ezelőtt a hatósági benzolgyár létesítésére vonatkozó tervek először napvilágra jutottak: a külföldi benzinvállalatok magyarországi fiókvállalatai abban reménykedtek, hogy *a kivitelre csak hosszú évek mulva, vagy talán sohasem kerül sor.* Eddigi árpolitikájukkal dominálhatják tehát a piacot, közöttük elsősorban a legnagyobb fogyasztót, a fővárost, amelyiknek az évi szükséglete körülbelül ötszáz vagonra rug. Ha mindehhez hozzávesszük az évenkint útolajozáshoz szükséges hulladékolaj beszerzését is, úgy elmondható, hogy *a benzinvállalatok legkihasználhatóbb üzletfelületet a fővárosban találtak meg.*

Azok az események, amelyek az Autobuszüzem versenytárgyalásainál és az utak portalanításához szükséges olaj beszerzésénél előfordultak, arra késztették a főváros vezetőségét, hogy most már a legkomolyabb akarással vigyék keresztül a benzolgyár felállítását. Több alkalommal beszámolt a *Fővárosi Hirlap* az errevonatkozó kísérletekről és közölte, hogy

az előterjesztés készen van és a legközelebbi tanácsülés hozzájárulása után a berendezkedés azonnali megindításának akadályai nincsenek.

A benzolgyár felállítása tehát közvetlen küszöbön van és most már a benzinvállalatok sem nézik olyan egykedvűen a fejleményeket. Tisztában vannak ugyanis azzal, hogy a hatósági benzolgyár egyszersmindenkorra a maga üzletkörébe vonja az Autobuszüzemet, az összes városi intézményeket és nyilvánvalóan gondoskodik arról is, hogy *az eddig oly méregdrágán vásárolt hulladékolaj helyett méltányos feltételek mellett váljék valósággá az utak portalanítása is.* A megrökönyödés és az ijedelem megnyilvánul mindenfelől: különböző orgánumokban

felvonulnak a nagyágyúk és fölényes szakértelemmel fejtegetik, hogy a hatósági benzolgyár milyen rettenetesen spekulatív vállalkozás,

amelyre a főváros csúfosan ráfizet és amellett még a külföldi fizetési mérleg erejét is gyengíti, merthogy a benzolgyártáshoz külföldi kőszén behozatala szükséges. Ez a nyilvánvalóan célzatos beállítás azonban csak a *tájékozatlan* közvélemény megtévesztésére alkalmas, mert hiszen köztudomású, hogy *a külföldi szén behozatalát a gázgyár a benzoltermelés nélkül is intenzíven üzi,* miután a gáz előállítására külföldi szenet kénytelen használni. A külföldi szénimport tehát rossz argumentum a megriasztott benzinvállalatok részéről, mert ezzel szembeállítható nyomban az a helyes ellenérv, hogy

a külföldi szénbehozatal esetleges emelkedése még mindig kevesebb pengőt vándoroltat a külföldre, mint az az összeg, amelyet évenként a benzin behozatalára fordít a magyar ipar és közgazdaság.

Nyomban felismerhető, hogy a benzolgyár ellen indított támadások *azonos forrásból* indultak ki: farizeus képmutatással a székesfőváros vagyonának problematikus beruházásait féltik és a közgyűléstől, valamint a tanácstól várják, hogy vétót emeljen a terv tényleges végrehajtása ellen.

Megnyugtathatjuk a sunyi aggodalmaskodókat, hogy a fővárosi benzolgyár felállítása befejezett tény és annak munkálatait már a legközelebbi hetekben megindítják az óbudai gázgyár telepén. A sugalmazott közlemények hangját és tudatosan félremagyarázott adatait senki sem veszi komolyan, legkevésbbé

a városháza legfőbb intézősége,

ahol a benzolgyár elleni komolytalan frontesinálásról a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A reklámcikkeknek minden állítása koholt és távolról sem fedik a tényleges helyzetet. Mindenekelőtt *nem igaz, hogy a beruházási költségek egymillió pengőt igényelnek, mert ezt a munkát ötszázezer pengőből bőségesen elvégeztethetjük.*. Ezt az összeget a *nyugdíjalaptól* veszi kölcsön a Gázgyár, ez azonban távolról sem kockázatos, merthiszen nem tíz év, hanem

mindössze öt év múlva az egész összeg amortizációját befejezi.

A legaprólékosabb számításokkal mutattuk ki, hogyha *a benzolgyár nem is követi a magánvállalatok horribilis nyereséghajhászását, akkor is öt év alatt letörleszti az egész kölcsönt.* A műszaki természetű szakkérdésekben fitogtatott kifogásokra a következő megállapítást tesszük:

— Magával a benzolmosás kérdésével már évek óta foglalkozunk és a kokszoló művekben általában használt olajmosó-eljáráson kívül kísérleteztünk a benzolnak aktív szén útján való eltávolításával is. Akkori tanulmányaink eredménye az volt, hogy az *aktív szén alkalmazásának technikai nehézségei vannak.*

Az aktív szén ma már nem is került szóba benzoleltávolítás céljaira.

Ezért számításainknál egyelőre a benzolnak *olajmosás* útján való kinyerését vettük alapul és a benzolmosó-berendezés összköltségét napi 320 ezer köbméter maximális gázmennyiség benzolmosására ötszázezer pengőben kell megállapítanunk. A benzolmosó-berendezés rentabilitása tehát a kemenceberendezésnek egy 80.000 köbméter gáz előállítására tervezett egységgel való kibővítése esetére kezdetben emelkedik, azután fokozatosan újra csökken, amíg eléri azt a pontot, amelynél már szükség van ötezer kalóriás kőszéngázra, hogy a napi maximális 457 ezer köbméter gáz előállítható legyen.

Az évi motorbenzol-termelés ebben az esetben 2.340 tonna, a bruttó hozadék pedig 374 ezer pengő.

Ebből a hozadékból a beruházás öt év alatt kényelmesen törleszthető.

— Kétségtelen mindezekből, hogy a benzolgyár megépítése érdekünkben áll, már azért is, mert *a vállalat jövedelmezőségét jelentékenyen fokozza.* További előnye a gázszolgáltatás szempontjából abban jelentkezik, hogy

ennek révén beszüntethetjük a gáz naftalinmentesítését,

amivel évenkint *jelentős összegeket* takarítunk meg. Ezáltal pedig a téli üzemzavarok kiküszöbölhetők és megtakaríthatjuk az ezekkel járó nagy kiadásokat is. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy közgazdasági szempontból milyen jelentős szolgálatot tesz a főváros, mert

évenkint körülbelül 2.000—2.400 tonna külföldi benzint tudunk kiszorítani, ami a külkereskedelmi mérleg szempontjából sem jelentéktelen tétel.

A külkereskedelmi mérleg mintegy évi ötszázezer pengővel javulna és emellett *nagy autóvállalataink a mainál jelentékenyen olcsóbb üzemanyaghoz jutnának.*

*

Az illetékes helyről kapott válasz tehát félre nem érthetően utasítja visszaa benzinkartel reménytelen aknamunkáját. A főváros nem akar tovább kiszolgáltatott adófizetője lenni a benzinvállalatoknak, amelyek eddig is jövedelmeik jelentékeny hányadához a főváros üzemei révén jutottak.

Leukoplast
magyar gyártmány

A Székesfővárosi Alkalmazottak Segítő Alapjának tagjai **díjmentesen**
az Alap terhére igénybe vehetik kórház helyett a
Dr. Mandler Szanatórium
VI., Szobi-utca 3. sz.
(Teréz körut mellett, Telefon 276—50, 256—63.) közös szobáit. Külön szobáknál P 2·50 ráfizetés. Sebészet, nő- és belgyógyászat. Szabad orvosválasztás. Szülészet mérsékelt pausál árban.

Minden sürgős intézkedés folyamatban van a városházán a munkanélküliség problémájának megoldására

A magántőkét különféle kedvezményekkel fogják rávenni az építési tevékenység minél hatályosabb és gyorsabb megindítására

Nem vitatható, hogy a Boráros-téri híd építésének megindítása a munkanélküliség enyhítése szempontjából igen számottevő. A négy évre előirányzott munka az elkészített számítások szerint *25.320 munkáshónapot jelent, vagyis négy esztendőn át állandóan 750 embernek ad kenyeret.* A főváros most készítette el az erre vonatkozó számításokat, amelyek szerint a következőképpen alakulna a munkaerők foglalkoztatása, ahogy azt illetékes helyen a *Fővárosi Hirlap* munkatársával közölték:

I. A vasszerkezeteknél

gyártás	180 munkás	7 hónapig
műhely	250 munkás	30 hónapig
szerelés	200 munkás	30 hónapig

II. Az alapépítményeknél

alapépítmény	220 munkás	24 hónapig
kőbánya, cement, kavics, stb. munka	120 munkás	24 hónapig

III. Feljárók, térrendezés, burkolatok munkálatainál

100 munkás 24 hónapig.

A munkások és hónapok számának szorzata tehát így alakul:

180-szor	8	1260
250-szor	30	7500
200-szor	30	6000
220 „	24	5280
120 „	24	2880
100 „	24	2400
Összesen		25.320 munkás-hónap

Egy naptári évben évi 260 munkanapot számítva, 8.0 munkahónap van. Feltételezve, hogy az építés négy évig tart, a *munka*hónapok száma négyszer 8.6, vagyis 34.4. A foglalkoztatott munkások száma 25.320, ami 34.4-del osztva, 735-öt eredményez. *Vagyis négy éven át kereken 750 ember talál foglalkoztatást a hídépítésnél.*

A felsorolt munkákba nincsenek beleszámítva: a Lágymányosi-tó feltöltése, a hídon átvezető közúti vasutak építése stb., ami még sokezer ember részére néhány évi munkaalkalmat jelent. Ugyancsak nincs felsorolva a vasúti, vízi és közúti szállításnál igénybevett munkaerő, ami négy esztendőn át ugyancsak számottevő.

*

A főváros vezetősége — mint a *Fővárosi Hirlap* munkatársa értesül — a hídépítéstől függetlenül, más irányban is mindent megkísérel, hogy a katasztrofális munkanélküliséget közmunkák kiadásával csökkentse, azonkívül

előkészítő tárgyalások folynak abban az irányban is, hogy a magántőkét társasházak és családi házak építésére serkentsék.

A lépések nem voltak eredménytelenek. Azok a szövetkezetek, amelyek az ilyen nagyobbszabású építési akció végrehajtásánál szóba jöhetnek, az eddigi tárgyalások során hajlandóságot mutattak arra, hogy

a tavaszi hónapokban ezeket az építkezéseket megkezdik,

ha a székesfőváros a szociális szempontokat mérlegelve, az építkezések és a munkaalkalom nyujtásának ezt a módját a maga részéről is támogatja. Hogy ez a támogatás milyen irányú és mértékű legyen, erre vonatkozóan most vannak folyamatban a hivatalos előkészületek.

Előkészületek az autobuszok magyar nyersolajmotorral való felszerelésére

Belföldi szabadalommal oldják meg az égési termékek füstnélküli és szagtalan elemésztését — Évenkint többszázezer pengő megtakarítást várnak az olcsóbb üzemanyagtól

A közlekedési vállalatok költségvetéseinek tárgyalása során a hatos bizottságban különösen sokat foglalkoztak az *Autóbuszüzem* ügyeivel. Nagy általánosságban *a bizottság minden tagja elismerését nyilvánította az üzem céltudatos vezetéséről és a közlekedés jelentékeny megjavulásáért,* ami elsősorban az Autobuszüzem új járatainak a javára irandó. Szó esett egyidejüleg az Autobuszüzem financiális dolgairól és Teleszky János főleg *a deficit eltüntetésének* a módozatai iránt intézett kérdéseket az illetékes tényezőkhöz. A bizottság ülésén ilyenformán az üzemanyagbeszerzés ügyével is foglalkoztak és megállapították, hogy

az esetleges deficit a motalkó megdrágulása, valamint a gumiárak emelkedése miatt látszik elsősorban valószínűnek.

Felvetették a nyersolajra való áttérés gondolatát is, amelyikre az a válasz hangzott el, hogy *a kísérletek folyamatban vannak* és nincs kizárva a budapesti autobuszoknak megfelelő átszerelése éppen az olcsóbb üzemanyag felhasználása érdekében.

Az Autobuszüzem ezzel kapcsolatos terveiről

illetékes helyen

a következő nagyérdekességű nyilatkozatot mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A közlekedési vállalat évi benzin-költsége 1,400.000 pengő, ami egyenesen meggátoja azokat a törekvéseket, hogy a deficit mellőzhető legyen. A hatos bizottság előtt éppen ezért hangot kellett adni annak a felfogásnak, hogy

a legkomolyabb megfontolás tárgyává kell tenni az Autobuszüzem járműveinek nyersolajmotorral való felszerelését.

Ebben az értelemben most folynak a tárgyalások és ha minden tekintetben beválik a magyar találmányok használhatósága, úgy az Autobuszüzem igazgatósága nem fog késlekedni a megfelelő előterjesztések elkészítésével.

*

Értesülésünk szerint az Autobuszüzem szakemberei a közeli napokban veszik vizsgálat alá a *Ganz—Jendrassik*-féle motort, valamint az ehhez kapcsolt füstemésztő berendezéseket és azután elkészítik számításaikat az új rendszer alkalmazása érdekében.

a nyersolajfűtésre való áttérés ennek az összegnek egyharmad résszel való lecsökkentését eredményezhetné,

aminek előfeltétele azonban, hogy a mai benzinmotorokat nyersolaj-motorokkal cseréljük fel. A lehetőség erre most adva van, mert a *három év óta üzemben lévő motorokat majdnem kivétel nélkül át kell cserélni,* ami olyan költséget igényel, hogy megközelítőleg a vadonatúj nyersolaj-motorok beszerzését is lehetővé teszi. Éppen a *Fővárosi Hirlap* adott hírt a közelmultban

a Ganz—Jendrassik-féle magyar nyersolajmotor kitünő eredményeiről,

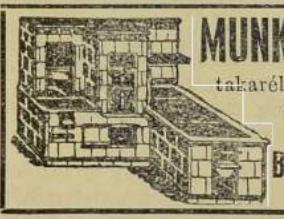
amelyek közül kísérletezés céljából egyet már régebben felszereltünk az Autobuszüzem egyik nagytipusú járművére. Semmiféle kifogás, vagy panasz nem mutatkozik az új rendszerrel szemben, csupán az, hogy *az elégett olaj füstje és szaga sokkal jobban elrontja a kocsik és az utcák levegőjét,* mint a benzin könnyebb égési terméke. Ennek a nehézségnek az elhárítására *a külföldön már régebben alkalmazzák azt a Bosch-féle rendszert, amelyik a kipuffogóból kiözönlő füstöt elemészti* és mentesíti a levegőt a füsttől.

A Jendrassik-motorokat gyártó Ganz-gyár azonban nem akar külföldi szabadalmakat igénybe venni

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

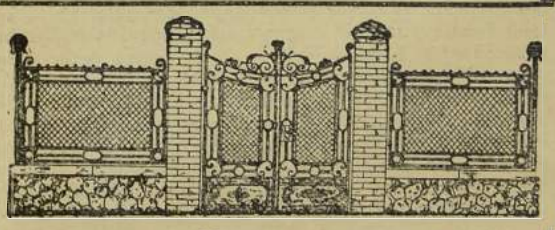
Alapíttatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124.
Telefon: Aut. 952—89.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J 359—16.

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

RIEGER OTTÓ
ORGONAGYÁR
Uj orgonákat, valamint homlokzatsípokat szállítunk és orgonajavításokat mérsékelt árban és művészi kivitelben elvállalunk. Gyárainkból negyven éves fennállása óta 2300 uj orgona került szállításra.
BUDAPEST, X. KERÜLET, SZIGLIGETI-UTCA 29. SZÁM. (RÁKOSFALVA) Telefon: 96—3—45.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942-58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenitès, asfaltozás. Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

MÁUAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR
GYÁRTMÁNYOK KITÜNŐ ANYAGBÓL A LEGGONDOSABBAN KÉSZÜLNEK!
Ide tartoznak a különféle **hengerelt** kereskedelmi árukon kivül az **ipari stabilmótorok, lokomobilok,** traktorok, **cséplőgépek** és más mezőgazdasági gépek. **Útépítő** (úthengerlő- és útgyalu-) gépek, lakókocsik. **Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek,** karikás kályhák és kereskedelmi öntvények. — **TEUDLOFF-DITTRICH**-féle armatúrák, szivattyúk stb — **Teherautomobilok,** autóbuszok a **„MERCEDES-BENZ"** gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. **Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók.** Lajtos öntözőkocsik. — **Jobbágy**-féle szab. **folytonégő kályháink** a háztartásokban és középületekben (iskolákban, hivatalokban stb., **a legjobban használhatók.** ***Kérjen felvilágositást és árajánlatot!***
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
BUDAPEST, X. KERÜLET, KŐBÁNYAI-ÚT 21 TELEFON: JÓZSEF 460—29

Műsorunk következő száma:

BIHARI-UTI KESERGŐ

Előadja Wossala Sándor tanácsnok, kiséri a gyorsütemű vállalkozók kara

Wossala tanácsnok öndicsérete a saját-kezűleg ellenjegyzett sajtóközleményben

A városház magasépítési ügyosztálya adminisztrációjának botránya, a hirhedtté vált szükséglakások építésének állítólagos befejezésével sem tud lekerülni a napirendről. A méltatlanul mellőzött építési vállalkozók és iparosok tömegei változatlan elkeseredéssel tárgyalják mindazt a sok furcsa titokzatosságot, amellyel a munkálatokat *Wossala* Sándor tanácsnok kiadta. A törvényhatósági tanács tagjai az ügyosztály tényked*ését a legnagyobb izgalommal tárgyalják, *a polgármester és az alpolgármesterek pedig joggal méltatlankodnak azon a kínos szituáción, amelyet számukra Wossala tanácsnok szerzett.*

Sorra megcáfolják a tanácsülésen Wossala tanácsnok adatait

A csütörtöki tanácsülés napirendjének legkiemelkedőbb pontja az a bejelentés volt, amelyet *Sipőcz* Jenő polgármester tett a szükséglakások építéséről. A dolgok természetes rendje szerint a polgármesteri beszámoló adatait *Wossala* tanácsnok állította össze. Ez a jelentés előljáróban hivatkozik arra, hogy *a vállalatbaadás körülményeit a szakbizottság előzetesen jóváhagyta.* Tanusítja ezt az erre vonatkozó jegyzőkönyv. A jegyzőkönyvnek erről a pontjáról azonban *Dorner* Gyula miniszteri tanácsos, tanácstag nyomban megállapította, hogy

szándékosan hiányos, mert nem adja vissza az ő felszólalását, amelyben tiltakozott a versenytárgyalás nélkül történt vállalatbaadás ellen.

Dorner elmondta, hogy úgyszólván az egész szakbizottság ellenezte a versenytárgyalás nélküli vállalatbaadást, de tenni ellene már nem lehetett, mert *a vasvázak már álltak. Váratlanul érkezett a belügyminiszternek az építkezésre vonatkozó utasítása és ezért gyorsütemű munkálatra és intézkedésre volt szükség,* — hangzott tovább *Wossala* tanácsnok adatainak a polgármester részéről való ismertetése. Erre a kijelentésre azonnal válaszolt *Payr* Hugó tanácstag, aki nem kisebb pikantériával szolgált, minthogy

a leirat megérkezésekor már készen álltak a Bihari-úton a vasállványok.

Honnan volt a vállalkozónak ez a jó értesülése? Elhangzott olyan kijelentés is, hogy a főváros nem is tudta, hogy *Wihart* Ferenc egyáltalában szóhoz jut ennél a munkálatnál. A tanácsülés résztvevői ezt a legújabb Wossala-adatot *egyszerűen nem hitték el* és hogy helyes ösztönre való érzésüket alátámasszuk,

magával Wossala Sándor tanácsnokkal cáfoltatjuk most meg: ő igenis tudott Wihart Ferencnek a vállalkozásban való részvételéről.

A polgármesterhez intézett és *1932 január 30-ról* kelt igazoló jelentés ugyanis szószerint a következőket is tartalmazza:

„A Márkus Lajos cég a munkák kizárólagosan egyedüli vállalkozója, ajánlatában csupán egy általa megnevezendő, az építőmesteri munkák kiviteléért felelős építőmester bejelentésére köteles, aminek eleget is tett és *Wihart Ferenc építőmestert nevezte meg* felelős szakértőül.“ Aláírva: *Wossala* Sándor tanácsnok.

Az ellentmondásnak, a tények elferdítésének és a valósággal ellenkező állításnak ezt a legújabb bizonyítékát ezennel letesszük a törvényhatósági tanács asztalára.

Példátlan eszközök a felelősségtől való szabadulás érdekében

Tökéletesen megértjük, hogy a szükséglakások építkezésének kellemetlen ódiumát és elkerülhetetlen következményeit *Wossala* tanácsnok el akarja hárítani és a maga kisebb hatáskörében szabadulni szeretne a felelősség alól azzal, hogy *megtörtént tényeket mentegetőző körülmények palástjába burkol.* A legnagyobb megütközés hangján kell azonban megbélyegezni azt a magatartást, amellyel a törvényhatóság legfőbb intéző tényezőjét:

a polgármestert állította oda a tanácsülés felháborodásának középpontjába,

azt a polgármestert, *akinek úri felfogása, puritán tisztasága és jóhiszeműsége, nemesveretű példája minden tisztességesen gondolkozó polgárnak.* A polgármester a tanácsülésben az alpolgármesterekkel együtt olyan argumentumokat sorakoztatott fel, amelyek *nem állják meg a helyüket.* Nem merjük hinni, hogy volt még példa a főváros adminisztrációjában arra, hogy

alantas közegei a polgármestert félrevezessék

és olyan adatok elmondására kényszerítsék, amelyeknek *túlnyomó részét a tanácsülés tagjai nyomban megcáfolták.*

Az új bihari pontok

Azok a tények és vádpontok, amelyeket az arculcsapott iparosság, a közmunkákért tisztességesen versenyezni akaró vállalkozói kar, a törvényhatóság vezető tényezői és a közvélemény a szükséglakásokkal kapcsolatban felsorakoztat, a következők:

1. *December 28-án* körtelefon nyole cégnek, hogy szükebbkörü versenytárgyalásra terveket és ajánlatot készítsenek.

2. *December 29-én Skultéty* főmérnök a tanácsnok megbízásából újabb telefonértesítést ad le, hogy a szükebbkörü versenytárgyalás *tárgytalanná vált.*

3. Honnan tudta a *Márkus* Lajos cég, hogy előkészülhet a munkára, megcsinálhatja kalkulációit, mert részéről az ajánlat benyujtása *nem lesz tárgytalan?*

4. Utasítás a magasépítési szakbizottság összehívására a vállalatbaadás módozatainak megtárgyalására. (Ez *nem történt meg.*)

5. A reális 18 pengős egységár helyett a 25 pengős egységár jogérvényes honorálása *(70.000 pengős túlfizetés!)*

6. A kormány nem tudta és nem is érdekelte, hogy ki a vállalkozó. Megadta hozzájárulását a kézalatti vállalatbaadáshoz, mert a főváros kötelezettséget vállalt, (Wossala felelőssége mellett, aki a gyorsütemü vállalkozót már kiszemelte!) hogy a szükséglakások 40 nap alatt *teljesen* elkészülnek. (Hát elkészültek? Hogy télen kívülről nem lehet vakolni? Ezt Wossala úr nem tudta már előre, vagy azt, hogy a falak nem fognak kiszáradni?)

7. Az utólag összehivott albizottsági ülés jegyzőkönyvének *hézagos elkészítése és a tények elferdítése.*

8. A polgármester *helytelen informálása* és a meg nem felelő adatoknak a tanácsülésen történt előadása.

9. A vállalkozó késése (bevakolatlan falak és egyéb hiányok!) és a *napi 3800 pengős pönálé* elengedése.

10. *Liber* alpolgármester ama határozott utasításának mellőzése, hogy az elkészült épületet egyidejüleg *a sajtó képviselőinek* is be kell mutatni. (Nem tíz nap múlva, amikorra a feltünőbb hiányok már eltüntethetők.)

Még hosszabb ideig eltart a gyorsütemű építkezés befejezése

A szükséglakások építkezése ugyanis befejezést nyert. A vállalkozó a szerződésben március 10-ét jelölte meg az esetleges késés naponkénti 3800 pengős pönáljának vállalása mellett és *március 12-én* a szakbizottság a helyszínen tartott ülést az építkezés átvételére. A bizottság megállapította, — mondja a sajtó részére készített hivatalos közlemény, — hogy az épületek *beköltözhető állapotban vannak.* A különösen hideg idő miatt (de Wossala úr: hisz télen mindig hideg van!)

a külső homlokzatok bevakolása a melegebb napokra maradt,

de ez a lakhatóságot *nem befolyásolja* (a nedves falak sem?) és 123 hajléktalan család azonnal fedél alá juthat. A helyszínére kiszállt bizottságnak ugyan nem volt joga a beköltözhetőséget elrendelni, mert azt csak hétfőn vizsgálta meg a X. kerületi előljáróság.

Nem adott lakhatási engedélyt az előljáróság

Ez a vizsgálat azután vaskos meglepetést hozott,

A hatósági közegek a legnagyobb megdöbbenéssel konstatálták a nyirkos mennyezeteket, a nedvességtől átitatott falakat

és a jelenlévő *tisztiorvos aggályosnak minősítette a szükséglakás kétségbeejtő állapotát.* Hiába állapította meg a bizottság, hogy a lakások beköltözhető állapotban vannak, mert ezt a minősítést az előljáróság nem tette magáévá és a gyorsütemű építkezés meg nagyobb diesőségére

nem adta meg a lakhatási engedélyt:

a szerencsétlen sorsú igénylők tehát egyelőre nem költözhetnek be ebbe a vihart átélt asylumba, ami az egészségileg amúgy is leromlott szervezetük érdekében kimondott jótéteménynek mondható. Az előljáróság a különböző feltételek végrehajtásától tette függővé az engedély megadását és a nagyobb nyomatékosság okából *írásban közli az elengedehetetlen feltételeket.* A Bihari-úti szükséglakások valószinüleg csak április első napjaiban válnak lakhatókká és így nem lehet elég hangosan ismételni a kérdést:

miért kellett a minisztériumnak a legnagyobb sürgősségre előterjesztést tenni, mért volt szükség az építkezést olyan viharos gyorsasággal lefolytatni, amikor a télvíz idején elhelyezni szándékoltak csak a tavaszi hónapokban foglalhatják el hajlékukat.

A beköltözés lehetősége tehát nem áll fenn, hiába szeretnék ezt mindenfelé elhitetni.

Az építési szabályzat szerint a munka *befejezése* csak abban a percben történt meg, amikor már egyetlenegy iparos sem dolgozik az épületen. Közhatóságnak csakis ilyen állapotban szabad egy épületet átvenni. Ezzel szemben a külső homlokzatok bevakolása csak a melegebb napokra marad,

a gyorsütemű építkezés tehát távolról sem nyert befejezést.

Ezt *Wossala* Sándor tanácsnok épp olyan jól tudja, mint a dédelgetett vállalkozók és rajtuk kívül az összes szakemberek.

Wossala tanácsnok legnagyobb elismerését fejezte ki a magasépítési ügyosztály vezetőjének

És most ide iktatjuk azt a *hivatalos kommünikét,* amelyet a szombaton tartott helyszíni bizottsági ülésről adtak ki:

A polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály törvényhatósági szakbizottsága f. hó 12-én megtekintette a székesfőváros X. kerület, Bihari- és Balkán-uteák sarkán felépült szükséglakás-épületeit. A bizottság a helyszíni szemle után tartott ülésén megállapította, hogy *az épületek a megkezdéstől számított 40-ik napra felépültek és beköltözhető állapotban vannak.* A különösen hideg idő miatt *a külső homlokzatok bevakolása a melegebb napokra* maradt, de ez a lakhatóságot nem befolyásolja és 123 hajléktalan család azonnal fedél alá juthat. A bizottság a *legnagyobb elismerését fejezte ki a magasépítési ügyosztály vezetőjének és a vállalkozónak* a különösen *nehéz* körülmények között keresztülvitt *kiváló* munkateljesítményért és annak a kívánságának adott kifejezést, hogy a székesfőváros *folytassa* a szükséglakás-építkezést, mert még igen sok hajléktalan család *vár* elhelyezésre.

A hivatalos közlemény alatt

Wossala Sándor tanácsnok sajátkezü aláírása

olvasható.

Felelősségrevonást!

Végtelenül sajnáljuk, hogy a kommünikének az önelismerés és öndicséret jelzőivel kibővített soraiban kételkednünk kell. Erre azonban minden okunk megvan, a tényeknek ellentétes színezetű beállítása, a szakbizottsági jegyzőkönyvnek már leleplezett hézagossága és elferdítése miatt.

A tanácsnok részéről ellenjegyzett kommüniké minden önáradozása ellenére is, kétségbevonhatatlan, hogy a szükséglakások építkezésének a törvényhatóság és a közvélemény előtt majdnem minden részletében felderített ügye fölött nem lehet egyszerűen napirendre térni.

Aki hibát követett el, az *felelős állásban nem maradhat* a főváros egyik legfontosabb ügyosztályának az élén. Ez a legkevesebb, amit a törvényhatóság egyeteme, a vállalkozók és iparosok jogtalanul kisemmizett tömegei elvárhatnak. A Bihari-úti szükséglakások elkészültek, de az akták nem zárultak le. Ki tudja, meddig fognak állani a Bihari-úti épületek, de amíg épségben a helyükön vannak: bevakolatlan homlokzatukról is hirdetni fogják, hogy *a főváros magasépítési ügyosztályában rendet és tiszta fegyelmet kell teremteni.*

Ujjáéled
NOVOPIN
szénsavas fenyőfürdőben
idegesség, fáradtság ellen

Gazdasági Értesítő

Jövő hónapban tárgyalja a tanács a Községi Takarékpénztár és a Vásárpénztár egybeolvasztását

Amióta a régi vezetőség a Vásárpénztár intézményét a közismerten súlyos helyzetbe hozta, azóta állandóan napirenden van az a kívánság, hogy ez az intézmény a *Községi Takarékpénztár keretében folytassa további működését.* A kapcsolat a főváros két pénzintézete között azóta fűződött szorosabbá, amióta a Községi Takarékpénztár 3.5 millió pengőt bocsátott a Vásárpénztár rendelkezésére, hogy a régi rezsim hibájából elveszett alaptőkét pótolni lehessen. Köztudomású, hogy a Vásárpénztár mai vezérkara, *Ereky* Károllyal az élén,

lépésről-lépésre megszüntette az előző gazdálkodás súlyos tehertételeit

és most már csak az adonyi birtok likvidálása van hátra, hogy a Vásárpénztár ismét kizárólagosan monopolisztikus ügykörét ellátva, rentabilis vállalkozása legyen a fővárosnak.

Az igazgatóság munkássága iránt most a legnagyobb bizalom nyilvánul meg és kizárólag gyakorlati szempontok azok, amelyek

a Vásárpénztárnak a Községi Takarékpénztárba való beolvasztását időszerűvé teszik.

Az errevonatkozó elvi határozatot már régebben meghozta a tanács és ezért tartottuk szükségesnek, hogy az ügy mai állásáról

illetékes helyen

érdeklődjünk.

— A pénzügyi osztály a közélelmezési ügyosztállyal együtt óriási munkát bonyolított le az elmúlt hetekben, — mondotta informátorunk — és sikerült is *teljesen áttekinthető, tiszta képet nyerni a Vásárpénztár üzleti viszonyairól.* Erre azért volt szükség, hogy a beolvasztás keresztülvitelét tökéletesen előkészíthessük, amire a közeljövőben már sor kerül.

Az ilyenirányú előterjesztés elkészült és a törvényhatósági tanács egyik legközelebbi ülésén már tárgyalhatja a két pénzintézet közös igazgatás alá vonását.

Az errevonatkozó tervek azt hangoztatják, hogy a Vásárpénztár, mint a Községi Takarékpénztár egyik osztálya, működjön tovább és természetesen megtartja a vágóhidakon és a vásárcsarnokokban üzemben lévő fiókjait is azzal a különbséggel, hogy ezek, mint a Községi Takarékpénztár cége alatt működő fiókok folytatják munkásságukat.

Az egybeolvasztás révén önmagától megszünik a 3.5 milliós függő-tartozás,

amely összeggel tudvalevőleg a Vásárpénztár a Községi Takaréknak adósa. A tranzakciót valószínűleg már a legközelebbi hetekben végrehajtják.

*

A törvényhatóság vezetőségének elgondolása szerint a vásárpénztári osztály továbbra is *Ereky* Károly kipróbált irányítása alatt marad és a Községi Takarékpénztár égisze alatt továbbra is kezében tarja Budapest húsforgalmának hitelellátását.

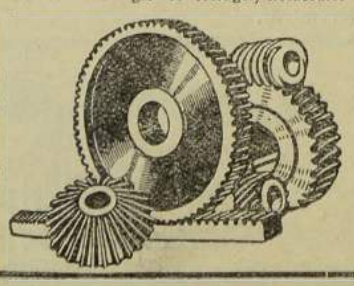
A Hitelbank mérlege

Kimagasló érdeme: a mintaszerű és óvatos gazdálkodás

A *Magyar Általános Hitelbank* mérlege, amely a napokban jelent meg, a legteljesebb őszinteséggel számol be a tavalyi év súlyos megpróbáltatásairól. Ez a nyiltság, amely teljes betekintést nyujt ennek a reprezentációs pénzintézetünknek minden üzleti gesztiójába, a legnagyobb elismerést válthatja ki a gazdasági élet minden számottevő tényezője részéről. Dacára annak, hogy az intézet tekintélyes nyereségről számol be, osztalékot nem fizet, hanem a csaknem 6 millió pengőre rúgó nyereséget leírásokra és tartalékolásra kívánja fordítani. Ez az elővigyázatos gazdálkodás biztosítékul szolgál arra, hogy a *Hitelbank* a jövőre is változatlanul megtartja gazdasági életünkben azt az előkelő pozíciót, amelyre nagy multja is mindenképpen predesztinálja.

A beszámoló szerint az intézet zárszámadása a javasolt leírások foganatosítása előtt *5.8 millió pengő üzleteredményt tüntet fel.* A legmesszebbmenő óvatosság szemmeltartásával egyes vagyontételek értékelésénél 3.2 millió pengő rendkivüli leírások foganatosíttattak, melyek keresztülvitele után 2.6 millió pengő marad a közgyülés rendelkezésére. Ezen összegből 1.6 millió pengő a tartalékalapok javadalmazásának és új számlára történő előrevitelnek céljaira, 1 millió pengő pedig az alkalmazottak nyugdíjalapjának erösbítésére fordíttatik. *Az általános gazdasági helyzet által indokolt óvatossági szempontoktól vezérelve az igazgatóság javasolja, hogy osztalék ne kerüljön kifizetésre, bár az elért nyereség erre módot nyujtana.* Igazgatósági tantiéme folyósítására szintén nem kerül sor.

Az intézet *érdekköréhez tartozó iparvállalatok* túlnyomó része, szilárd megalapozottságánál fogva, a gazdasági válsággal szemben megfelelő ellenállást képes kifejteni és több ágazatban igen örvendetes eredményeket mutat fel. A készárubehozatalnak a devizahiány következtében előállott visszaesése az intézet érdekköréhez tartozó számos vállalat foglalkoztatottságának fokozását teszi lehetővé. A bank *bevételeinek néhány hónap óta megindult emelkedéséről és folyóüzletének megélénküléséről számol be.*

WEISZ A.
fogaskerékgyár
Präciziós fogaskerekek, autó- és traktor-alkatrészek, gépgyártás, henger- és főtengely-köszörülés
Budapest, VIII., Nagytemplom-u. 34.
Tel.: J. 398-05 és 455-85
Távirati cim: MODUL, BUDAPEST
Alapittatott: 1909.

Rendkívül kedvező az Általános Takarék jubiláris mérlege

A *Magyar Általános Takarékpénztár* nyilvánosságra hozott mérlege elismerést követel az intézet vezetősége részére. A számadatok igazolják a vezetés kiváló üzleti politikáját, amely elsősorban a takarékpénztár *mobilitásában* jut kifejezésre. A nagy világválságban az intézet sziklaszilárdan állta meg helyét és ez a legméltóbb dicsérete *Horváth* Lipót elnök-vezérigazgatónak és az ügyvezetésben részes kiváló kartársainak. A takarékpénztár ez évben üli meg alapításának 25-ik évfordulóját. Az intézet igazgatósága a jubiláris esztendőben büszkén tekinthet vissza az elért eredményre.

A mérleg részleteiről az alábbi tudósításban számolunk be:

A *Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársasága* igazgatósága március 9-én tartott ülésében megállapította az 1931. üzletév mérlegét, amely 1,230.005.29 P tiszta nyereséggel zárult, miután az intézet a vállalati nyugdíjpénztárt előzőleg mérlegen belül kb. 180.000 pengővel dotálta és miután 302.000 pengőt veszteségek leírására fordítottak. Az igazgatóság a március 31-re egybehivandó 50-ik rendes közgyülésnek javasolni fogja, hogy osztalék fejében *részvényenként 2.50 pengő = 5%* kerüljön kifizetésre, a tartalékalap növelésére 100.000 P fordittassék, — ami által az 13 millió és 550.000 pengőre emelkedik — és a vállalati nyugdíjpénztár megerősítésére 50.000 P utaltassék át. A javaslatok elfogadása után az intézet saját tőkéi 33,550.000 pengőre fognak rugni.

Az intézet *betétállománya* 50,137.952 pengő. Ennek közel 60%-a betétkönyvecskékre elhelyezett betétekre esik. A betétállomány csökkenése részben annak tulajdonitható, hogy a takarékpénztár jelentékeny külföldi betéteket céltudatos törekvéssel iparkodott visszafizetni, hogy ettől a rizikótól szabaduljon, részben pedig a gazdasági viszonyok okozta szükségszerüség következménye. A takarékpénztár a betéteket mindenkor felmondás megkivánása nélkül, haladéktalanul kifizette. Ennek az előrekény üzletpolitikának az eredménye, hogy *az utolsó hónapokban a betétek mozgalma kedvezően alakult.* A takarékpénztár *mérlegének rugalmasságát* kedvezően bizonyitják a mérlegnek azon tételei, amelyek a kötelezettségek — és ezzel az esetleges rizikók — csökkenését tüntetik fel a tavalyi évvel szemben.

1931-ben a takarékpénztár *392 millió pengő értékü váltót számitolt le.* A váltótárca és az adósok tétele együtt 60,139.009 pengő, amiből 33,203.199 pengő a váltótárca és 26,935.810 pengő az adósok összege.

A takarékpénztárnak jelentékeny, könnyen mobilizálható elhelyezései vannak. *A készpénzállomány és a mindenkor készpénzzé tehető bankári követelések 8,011.505 pengős tétele a váltótárca könnyen mobilizálható tételével együtt 41,215.704 pengőt,* vagyis ezen két tétel egymagában is a betétállomány 82%-át teszi. Ha pedig a mérleg egyéb mobilizálható tételeit figyelembe vesszük, akkor a *mobilitás több, mint 100%-os.*

Az intézetnek *Budapesten 5, vidéken 18, összesen tehát 23 bérház-ingatlana van,* amelyekben központja és vidéki fiókjai vannak elhelyezve és amelyek együttesen 3,731.000 pengővel szerepelnek a mérlegben.

A MOKTÁR mérlege

Nyereség: 1.066.601 pengő Osztalék 2 pengő

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár igazgatósága március 14-én tartott ülésében állapította meg az elmult 1931. üzletév mérlegét és határozott az idei folyó hó 23-án tartandó LX. rendes közgyülése elé terjeszendő javaslatok tárgyában. A zárszámadások *1,066.601.07 aranypengő tiszta jövedelmet mutatnak ki a tavalyi esztendőre.* Ha tekintetbe vesszük az értékpapírtárcáknál is keresztülvezetett tetemes leírásokat, amit az eredményszámla külön tétel alatt ki is mutat, a tiszta jövedelem megfelelőnek mondható. Az igazgatóság a közgyülésnek javasolni fogja, hogy osztalék gyanánt a részvények névértéke, tehát 40 pengő után 5%, azaz *darabonként 2 aranypengő* fizettessék ki, az alapszabályszerü levonások után fennmaradó felesleg 391.574.22 aranypengő pedig a jövő év számlájára vitessék elő.

A takarékpénztárnál könyvecskékre, pénztárjegyekre és folyószámlán elhelyezett betétek összege 57.3 millió pengő. Ezzel szemben az intézet mobil jellegü vagyonrészei és pedig: készpénzvagyona, bankári követelései, váltótárcája, az értékpapir-lombardüzletben kihelyezett pénzei, állami, közhatósági kölcsönökbe és más közforgalmú értékpapirokba fektetett tőkéi 51.9 milliót tesznek ki.

Pénzintézeti és vállalati érdekeltségei 12.5 millióval szerepelnek a mérlegben. A törlesztéses jelzálogkölcsönök állománya 26 millió pengő, melyre 23,436.000 pengő értékü záloglevél van kibocsátva. A főváros legforgalmasabb helyein épült házakba fektetett ingatlanvagyona úgy, mint az előző évben, 2,384.000 pengővel szerepel a mérlegben.

Az igazgatóság a közgyülés elé azzal a javaslattal is fog lépni, hogy az intézet forgalomban lévő részvényeinek száma *a 40 pengő névérték változatlan fenntartása mellett 100.000 darabbal 200.000 darabra csökkentessék,* olyképp, hogy a darabok a Központi Váltóüzlet Részvénytársaságtól megszerezttessenek.

Az igazgatóság a javaslat megtételénél a magyar gazdasági életnek a világgazdasági krizis következtében megszükült keretelvel számolt és azt a törekvését akarja intézményesen érvényre juttatni, hogy a részvénytőke megfelelő jövedelmezőségét, tartalékok gyüjtését s igy a részvények belértékének emelkedését lehetőleg elősegitse. Az igazgatóság meg van győződve, hogy javaslata ennek a célnak elérésére az adó- és költségteher csökkentése, valamint egyéb kihatásai révén alkalmas és megfelel az intézet érdekeinek. 200.000 darab 40 pengő névértékü részvény maradván forgalomban, az intézet 8,000.000 alaptőkén felül 9,321.500 pengő nyilt tartalék felett fog rendelkezni.

A polgármester — a magyar ipar pártolásáért. A *Baross Szövetség* elnöke, *Ilovszky* János és igazgatója, *Purébl* Győző tisztelgett szombaton délben *Sipőcz* Jenő polgármesternél. Arra kérték a polgármestert, hogy a súlyos gazdasági viszonyokra való tekintettel a magyar ipar pártolására vonatkozó nagyszabásu Baross-szövetségi akciót a maga részéről is támogassa. A polgármester a legteljesebb támogatást helyezte kilátásba.

A TÉBE közgyülése. A Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete ezidei közgyülését március 19-én, szombaton délelőtt 11 órakor tartja a TÉBE üléstermében (V., Akadémia-utca 1.) megtartani. A közgyüléssel kapcsolatos adminisztratív kérdéseken kivül az ülés napirendjére a *mezőgazdasági hitel kérdése* van kitüzve. E tárgy fontosságara való tekintettel a közgyülés iránt országos érdeklődés nyilvánul meg.

Beszámol a Hazai Bank. A *Hazai Bank Rt.* most közzétett zárszámadása a többi nagy pénzintézetünk 1931. évi mérlegével összhangban bizonyságot tesz a magyar hitelszervezet ellenállóképességéről és óvatos üzleti politikájáról. Az intézet a mult évről 876 ezer pengő tiszta nyereséget mutat ki és gondos tartalékolás után *részvényenként 2.40 pengő osztalékot* juttat részvényeseinek. A mobilitás elve a súlyos gazdasági viszonyok ellenére is épp úgy érvényesül a *Hazai Bank* vezetőségének üzleti gesztiójában és a vagyonmérlegben, mint az előző években.

Az intézet mérlegmegállapító igazgatósági üléséről a következő jelentést kaptuk:

A *Hazai Bank Részvénytársaság* igazgatósága március 12-én tartott ülésén megállapította 1931. üzletévi mérlegét és zárószámadásait. Az igazgatóság a március 22-én tartandó közgyülés elé olyan javaslatot fog terjeszteni, mely szerint a *876.170.01 pengőben kimutatott tiszta nyereségből részvényenként 2.40 pengő (6%) osztalék fizettessék;* a tartalékalap javadalmazására pedig 125.000 pengő fordittassék, miáltal a nyilt tartalékok 7,725.000 pengőre emelkednek.

Az 1931-ben uralkodott világválságnak természetes folyománya volt az üzlet terjedelmének s ezzel kapcsolatban a tiszta nyereségnek csökkenése, mely utóbbira különösen a bank érdekkörének tartozó vállalatok által fizetett osztalékokból származó jövedelem megcsappanása volt befolyással. A *takarékkönyvekre* és folyószámlán elhelyezett betétek összege az év végén 24,399.980.48 pengőt, az egyéb hitelezőké pedig 2,228.794.32 pengőt tett ki. A *folyószámlabetétek* és egyéb hitelezők összegének csökkenése főleg annak tulajdonitható, hogy a bank a külföldi üzletbarátaitól igénybevett hiteleket a maguk egészében, folyószámlabetételket pedig majdnem teljesen visszafizette, ügyhogy a külföldiek szemben fennálló kötelezettségei legnagyobbrészt azon kezességekből adódnak, amelyeket a konszernjéhez tartozó vállalatoknak nyujtott elfogadványhitelekért vállalt. E kötelezettségek az „egyéb hitelezők" címen fent kimutatott összegben bennfoglaltatnak.

Az Angol-Magyar Bank Rt. hétfőn tartotta *Fleissig* Sándor alelnök-vezérigazgató elnökletével (az elnök, gróf *Károlyi* Imre, szemoperáció folytán akadályozva volt a megjelenésben) 41. évi rendes közgyülését, amely jóváhagyta az 1931. üzletév mérlegét és az igazgatóság összes javaslatait elfogadva, elhatározta, hogy a kimutatott 1,750.117.16 pengő tiszta nyereségből 5%-os *osztalékul* 1,150.000 pengő, vagyis részvényenként 2.50 pengő fizettessék ki március 16-ától kezdve, a *tartalékalap* gyarapítására 150.000 pengő, a *nyug- és kegydijalapok* növelésére 250.000 pengő fordittassék, a fennmaradó 200.117.16 pengő pedig az 1932. üzletév számlájára vitessék át. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság mandátuma lejárván, a közgyülés az összes lelépő igazgatósági és felügyelőbizottsági tagokat egyhangúlag újból megválasztotta.

A Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. igazgatósága megállapította az 1931. évi zárószámadásokat és elhatározta, hogy a március hó 19-ik napjára egybehivandó rendes évi közgyülésnek részvényenkint — az előző évi 3 pengővel szemben — *2.25 pengő* osztalék kifizetését fogja indítványozni.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Kirohanás a sajtó ellen

A kegyelmes fogorvos állandó vesszőparipája

Vajjon kire és miért haragudott meg olyan engesztelhetetlenül a kegyelmes fogorvos, hogy egész városatyai tevékenységét az úgynevezett városházi heti sajtó üldözésében meríti ki? Mi nem beszélhetünk mások nevében, nem is akarunk, de a kommunális heti sajtóba mi is beletartozunk, sőt vagyunk annyira önhittek, hogy két évtizednél nagyobb, munkás, harcos, eredményekkel ékes mult után büszkék is vagyunk tevékenységünkre.

Szóval, ha őexcellenciájának *ezzel* a sajtóval baja van, akkor a *Fővárosi Hirlap*-pal is hadban áll. Ha pedig baja van velünk, akkor szeretnénk tudni, hogy mi a baja. Ha megmondaná, talán lehetne segíteni, sőt amilyen objektívek szoktunk *vele szemben is* lenni, talán még igazat is adnánk neki.

De nem mondja meg, hogy mi a sérelme. Csak folyton azt hánytorgatja, hogy a heti sajtónak ne adjanak információkat, mert a hetisajtó hírszolgálata embrionális állapotban lévő terveket tesz tönkre. És ezt a sajtószabadságért lángoló beszédet pontosan március közepén mondta el a kegyelmes úr, aki — úgy látszik — mint új márciusi ifjú a kommüniké-sajtót akarja megteremteni. A kommüniké-sajtót, amelynek csak dicsérni és hódolni szabad, de bírálni nem.

Mert — ha jól sejtjük — nem a jó hírszolgálat fáj őexcellenciájának. A jó hírszolgálat meggyilkolását csak nemes bosszúként eszelte ki. A *Fővárosi Hirlap*-nak legalább éltetőeleme, ereje, létjogosultsága az a kitünő hírszolgálat, amelynek megszerzésén a legjelesebb ujságírógárda fáradozik és amelyből nemcsak a közönség, hanem a főváros funkcionáriusai is legfrisseb és legmegbízhatóbb értesüléseiket szerzik.

A kegyelmes fogorvos úrnak bizonyára nagy hatalma van, sokat árthat nekünk; de hírszolgálatunkat, értesüléseinket se hatalmában, se módjában nincs tönkretenni, de még csak korlátozni sem. A kegyelmes úrnak, ha a közéletben akar szerepelni, meg kell barátkoznia a nyilvánosság gondolatával, amely nyilvánosságban azonban nincs és nem is lesz módjában *válogatni*. Minden néven nevezendő nyilvánosságot el kell viselnie.

Hogy pedig a magyar ujságírók tehetségéről, a magyar ujságírás nagyszerű fejlettségéről fogalma sincs, azt semmivel sem tudjuk jobban bizonyítani, mint azzal a naiv igyekezetével, hogy a hírforrásokat hivatalos kézzel akarja betömetni. Nem, ez aligha fog menni, s ha ő excellenciája a jövőben is tudni akarja, hogy mi történik a városházán, méltóztassék teljes bizalommal előfizetni a *Fővárosi Hirlapra.*

*

Egyébként, hogy mi a véleménye a *legilletékesebb tényezőnek* a városházi sajtó munkájáról, annak bizonyítékául újra ideiktatjuk *Sipőcz* Jenő nyilatkozatát, amelyet a polgármester a *Fővárosi Hirlap* 1932 február 3-iki számában közölt. Az interjú szószerint így hangzik:

> *„A városházi szaklapok, amelyek nagy hozzáértéssel, tárgyilagossággal és a főváros iránti szeretettel foglalkoznak a városháza aktuális kérdéseivel, igen elismerésre méltó és közérdekű munkát végeznek és e hivatásuk teljesítésében azokat továbbra is támogatni kívánom.“*

Ebből az *egyedül illetékes*, tiszteletreméltó megnyilatkozásból a fogorvos kegyelmes úr, ha nem akar mindenáron az elfogultság hibájába esni, megértheti azokat a magasabb etikai szempontokat, amit eddig nem tudott. Mi, jól végzett munkánk tudatában, nyugodt lelkiismerettel napirendre térünk a dolog felett.

— **Kozma Jenő ünneplése Kelenföldön.** A Kelenföldi Polgári Kör legutóbbi társasvacsoráján *Delecsics* Jenő főtanácsos és *Fehér* János dr. köszöntötte *Kozma* Jenőt, az *Egységes Községi Párt* elnökét, aki azután nagy tetszéssel fogadott beszédben országos és várospolitikai kérdéseket fejtegetett. A társasvacsora közönsége lelkesen ünnepelte *Kozma* Jenőt. A budai egységes polgári párt elnökésével szerdán este hét órakor Szilágyi Dezső-tér 5. alatti helyiségében fontos tárgysorozattal értekezletet tart.

Két jubileum. A városháza két érdemes, régi tisztviselője ünnepelte meg a mult héten hosszú közszolgálati pályájának jubileumát. Az I. kerületi elöljáróság tisztikara az elöljáróhelyettest, dr. *Farkas* Lajost üdvözölte fővárosi szolgálata 30 éves jubileuma alkalmából. *Spannberger* Alajos dr. elöljáró vezetésével a kerületi elöljáróság tisztviselőinek népes deputációja lakásán kereste fel a betegen fekvő főjegyzőt, akit az elöljáró köszöntött meleg szavakkal. *Farkas* főjegyző, aki hosszú időn át a közegészségügyi osztály helyettes vezetője volt, központi szolgálatból került a kerületi közigazgatáshoz. — Ünnepe volt a közjogi ügyosztálynak is, ahol *Tolnai* Jenő segédhivatali főigazgatót ünnepelték abból az alkalomból, hogy negyvenéves közszolgálata után nyugalomba vonult. *Szlovák* Pál dr. tanácsnok méltatta a jubiláló és egyidejűen távozó főigazgató munkásságát, aki mint az újoncozási alosztály vezetője, mindenkor példás szorgalommal végezte munkáját. Végül átadták az ünnepeltnek a kartársak értékes ajándékát.

Május 1-én megkezdik a Városi Színház átépítését. *Némethy* Károly tanácsnok szobájában szombaton délután négy órakor megjelent Bernardo *Labriola*, a Városi Színház új bérlője és aláírta azt a szerződési formulát, amely a törvényhatósági tanács által előírt elvek szerint készült. A színház felelős vezetőigazgatója *Fodor* Tibor kollégánk, a *Magyar Hirlap* fővárosi rovatának szerkesztője, a kiváló és ismertnevű hirlapíró, művészeti igazgatója pedig *Föld* Aurél, bécsi hirlapíró lett. *Fodor* Tibor közölte velünk, hogy Labriola hat évre bérelte ki a színházat. Az első szezon szeptember 1-én kezdődik. A Városi Színház új neve: *„Labriola-színház és varieté“* lesz. Május 1-én elkezdik az átalakítási munkálatokat és ugyanakkor hozzá fognak a magyar társulat megszervezéséhez. A magyar részben *egyfelvonásos operettek és revük* fognak színrekerülni. Labriola különben a napokban elutazik Londonba, Párisba és Berlinbe, hogy lekösse a világhíres külföldi varieté-számokat.

Csütörtökön: tanácsülés. A törvényhatósági tanács csütörtökön tartja legközelebbi ülését, amelynek napirendjén különböző telekkisajátítási ügyeken kívül az ügyrend tervezetének megvitatása szerepel.

Pártvacsora. Az *Egységes Községi Polgári Párt* szokásos hétfői vacsoráján a párt és a klub tagjai közel százan vettek részt. *Kozma* Jenő, *Gaár* Vilmos, *Bódy* Tivadar, *Petracsek* Lajos, *Payr* Hugó, *Bánó* Dezső, *Bucsánszky* Bertalan tanácsnok, X. ker. elöljáró, *Dorner* Gyula, *Pompéry* Elemér, *Girardi* Tibor, *Ladók* Sándor, *Sárkány* Jenő, *Csécsi-Nagy* Miklós, *Erősdy* Sándor ny. főispán, *Bárány* Károly, *Faber* Fülöp, *Dárday* Ede, *Orova* Zsigmond és még sokan mások. A vacsorán több felszólalás hangzott el.

Eljegyzés. *Rosta* János dr. tanácsjegyző, a közélelmezési ügyosztály helyettes vezetője eljegyezte *Magirius* Grétét. Az esküvő májusban lesz.

A községi élelmiszerüzem vezérigazgatójának illetményei. Egyes lapok állítólag a fővárosi számszék igazgatójának egy kiadott jelentése alapján a községi élelmiszerüzem vezérigazgatójáról, *Reich* Samuról olyan hiradást közöltek, mintha a vezérigazgató olyan mellékilletményeket vett volna fel, amelyekhez az önkormányzat nem adta hozzájárulását. Ezekkel a hiresztelésekkel szemben *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester kijelentette, hogy *Reich vezérigazgató egyetlen olyan fillért fel nem vett és semmiféle olyan illetményt nem élvez*, amelyhez az önkormányzat illetékes faktorai előzetes hozzájárulásukat ne adták volna. A fővárosi számszék igazgatójának jelentése egyébként a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg a községi élelmiszerüzem munkásságáról és a vezérigazgató tevékenységéről.

Márkus Jenő: A városi közüzemek racionalizálásának főbb irányelvei. A magyar városok országos kongresszusa emlékiratba foglalta városainknak közigazgatásunk ujjászervezése és racionalizálása tekintetében fennforgó kívánságait, amelynek a közüzemekre vonatkozó részét *Márkus* Jenő dr. ügyvezető-alelnök dolgozta ki. A könyv összefoglaló áttekintést nyujt a feladatkör anyagáról és a racionalizálással kapcsolatban számbaveendő különböző szempontokról az illetékes körök és érdeklődők számára. A szerző szerint a városi közüzemek racionalizálása *három irányú* feladatot jelent: a városi közületek és városi közüzemek között fennálló *jogviszony* helyes szabályozását, az üzemek legmegfelelőbb *formájának* megválasztását és végül a közüzemek *belső igazgatásának* célirányos megszervezését és egyszerüsítését. *Márkus* Jenő dr. művét *Károlyi* Gyula gróf miniszterelnöknek, mint a racionalizálás legfőbb irányítójának ajánlotta. A nagyérdekességü szakkönyv a Pallace kiadásában jelenti meg.

Pártgyülések a déli kerületben. A *Józsefvárosi Kaszinóban Szücs* Ferenc dr. megnyitóbeszéde után *Usetty* Béla orsz. képviselő beszámolót mondott, amelyben hangoztatta, hogy a dunai államok gazdasági szövetségének tervét a magyar nemzet fontolóra veheti, de csak abban az esetben, ha nem kapcsolják össze a nemzeti törekvéseinkről való lemondással. A városi kérdések közül a legfontosabb az ipart éltető közmunkák, a fővárosi objektumok tatarozása, az intézmények berendezéseinek kiegészítése. Végül a polgári front erőteljes kiépítéséről és minden megbontó kísérlet visszaverésének szükségéről beszélt *Usetty*, akinek fejtegetéseiért *Ráskai* Alfonz dr., *Tóth* András dr., *Bukovári* Jenő és mások mondtak köszönetet. A *Ferencvárosi Kaszinóban* is beszámolt *Usetty* képviselő és itt *Pavlik* Ferenc királyi tanácsos fejezte ki a választók bizalmát és ragaszkodását.

Tungsram-hangverseny. A *Tungsram-gyár* sikerült hangversenyt rendezett csütörtök este a Zeneakadémián. Weiner Leó, Erkel Ferenc, Hubay Jenő, Liszt Ferenc, Dohnányi Ernő, Goldmark Károly, Bartók Béla művei kerültek előadásra a magyar előadóművészek legkülönbjeinek közreműködésével. Németh Mária, Hubay Jenő, Kentner Lajos, Gere Lola, Laurisin Lajos szerepeltek az est műsorán és a Budapesti Hangversenyzenekar, melyet kitünő karnagya: Zsolt Nándor vezényelt. A hangversenyt, amelyen Németh Mária mellett különösen Hubay Jenő csodálatosan szép hegedühangja, előkelő, nemes és átszellemült előadása aratott sikert, a budapesti és sok európai rádióállomás is közvetítette. A meghivott diszes közönség zsufolásig megtöltötte a dísztermet.

VIGADÓ-KAVÉHÁZ
V., Deák Ferenc-utca 2.
*
VIGADÓ-KIOSZK
V. kerület, Vigadó-tér.
Tulajdonos: BABÓCSY LŐRINC

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS Rényi Károly
A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 2. szám
Fennáll: 1768 óta Telefon: Aut. 893-24
Szépirodalmi és tudományos müvek minden nyelven. — Szakkönyvek
Kényelmes fizetési feltételek

Zálogjegyeit
megveszi, azokra legmagasabb összegig kölcsönt folyósít, lejártat, meghosszabbit. Könyvegre, hangszerre, mütárgyakra kölcsön. Tisztviselőknek személyi hitelek.
Áru- és Értékkereskedelmi Vállalat
Budapest, V. ker., Deák Ferenc-tér 1. szám
Telefon: A. 80-2-12. Irodai órák: d. e. 9-6-ig

KOVÁCS LAJOS
vésnöki müintézete és ruggyanta bélyegző üzeme
Budapest, VII., Károly-körut 7
Telefon: József 362—00. szám.

MINKOVITS
MODERN CÉGTÁBLAFESTŐ
BUDAPEST, VIG-U. 24. SAJÁT HÁZ
TELEFON: J. 385 52 FŐVÁROSI SZÁLLITÓ

Bútorait legjobb minőségben és legolcsóbb árban Schäffer János mübútorasztalos lakberendezési üzlete Budapest, II., Török-u. 2. Margithidnál Telefon: 552—98.

BAUER ÉS RÁCZ
Uj és használt zsákok
Ponyvák, zsinegáruk
Zsák- és ponyvakölcsönzés
Tel.: Aut. 173-47. Budapest, V., Csáky-utca 16. sz.

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KÁLMAN Budapest, V., Kiotild utca 3. Telefon: 28—1-46.

Családi házat
olcsón épit, tehermentes telekre, vagy saját telkein kényelmes törlesztésre. Minden épitőiparosmunkát jutányosan vállal az
Épitőiparosok Szövetkezete
Andrássy-út 56.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállit hivatalok részére tratkötőhevedert, por- és padlótörlőrahát
Telefon: J. 415—07 Alapitva 1838-ban
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám

VÁLLALKOZÁS

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A budaújlaki vízmű elektromos kapcsolóberendezés munkálataira pályáztak: Hajós és Szánthó 44.087, Erőátviteli és világítási rt. 50.469, Szalkai Béla 51.018, Szabó és Mátéffy 52.160, Farkasvölgyi-féle vill. rt. 57.127, Sigray István 59.090, Siemens Művek 60.919, AEG Unió rt. 61.259, Brown Boveri Művek 61.773, Barta Károly 64.346, Ganz és társa 74.368 pengővel.

A marhavágóhídi vágókamrák átalakítási, kőműves- és vasrácsmunkálataira pályáztak: Lukoy Emil 12.168, Bier Mihály 13.228, Katona Mihály 13.850, Wagner Márton 13.905, Schöntheil Richárd 14.134, Kárász Géza 14.335, Csengery, Pallay és Nagy 14.365, Wellisch Győző 14.568, Kajtár Lajos 7450, Skolkai Mátyás 7800, Fodor Béla 8950, Gerő és Győző 9250, Lednicky és társa 9425, Berényi és Lengyel 11.150, Hutter és Schrantz 11.200, Krempel József 11.500, Stieber-féle építési rt. 11.800.

A marhavágóhíd hűskirakodójának vasszerkezeti munkáira pályáztak: Magyar Vegyipari Gépgyár 5677, Fodor Béla 6168, Oetl Antal 6696, Ajax 7206, Márkus Lajos 8041, Hofherr és Schrantz 8430, Lepter János 9662 pengővel.

A Németvölgyi-úti elemi iskola és óvoda utcai kerítés, rács, kapuk stb. munkáira pályáztak: Hermann János 3990, Nagy Gyula 5527, Langersmann Frigyes 6276, Jany János 6384, Tóth István 6644, Sallay Nándorné 7600 pengővel.

A Nagyvásáresarnok területén idővő lakóház átalakítási munkáira pályáztak: Hungária Magas- és Mélyépítő 1399, Nagy Sándor 1575, Sajgó Alfréd 1925, Kármán Gyula 1954, Vedi Károly 2340 pengővel.

A marhavágóhídi perron különböző munkáira pályáztak:

Kőműves: Gábos Oszkár 19.024, Böhm és Kálay 20.50, Lázár Géza 20.764, Stoble Kálmán 20.776, Sattler Mihály 21.000, Cristofoli Emenegildo 21.567, Ákos Frigyes 22.130, Lovas Sándor 22.201, Kemény Imre 22.378, Jäger Tamás 23.006 pengővel.

Ácsmunkára: Hegedüs Ferenc 4761, Kidel Bertalan 4892, Szivós László 5126, Hellebrandt Ödön 5131, Töke György 6726, Neuschloss Marcel 6213, Kurtán Gyula 9844 pengővel.

Bádogosmunkákra: Tollár Lajos 1635, Czitli Mihály 1639, Erményi Antal 1849, Oláh és Lackenbacher 1939, Horváth Nándor 2054, Szekér Gyula 2338 pengővel.

Lakatosmunkára: Vitál András 1030, Knausz Gyula 1375, Krempl József 1445, Lednicky és társa 1486, Munkácsy Gyula 1870 pengővel.

Műpalafedési munkára: Somogyi Béla 5481, Urbanik Ferenc 5721, Sporik Ferenc 6192 pengővel.

Vasszerkezeti munkákra: Haas és Somogyi 16.108, Pick Ede 16.350, Oetl Antal 17.745, Ganz és társa 18.122, Vegyipari Gépgyár 18.310, Fodor Béla 18.840, Stieber-féle gépgyár rt. 19.175, Kőbányai vasszerkezeti gyár 19.850, Farkas és társa 24.000 pengővel.

Mázolómunkára: Kovács István 2766, Remsey Elemér 3046, Beszédes Ottó 3308, Zuzán Béla 3374, Zimmermann és Lovász 4316, Gacska Ferenc 5352 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Mester és Kiss okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Szobránc-utca 29. Telefon: 97-7-72

Az összes márkás hálózati **Rádiók 5.— P.** havi részlettől föllelé
Bronzcsillárok már 10.— P.-től
DOKUPIL GYULA gépészmérnök
elektro- és rádiotechnikai vállalat
Budapest, IX., Üllői-út 1. Tel.: Aut. 863—27.

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

Alégzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
SZT. GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
legtökéletesebb berendezésű
inhalatórium és pneumatikus kamrája.

vitéz Darvas Lajos
okl. mérnök
Nemes építő vállalat Budapest,
IV., Királyi Pál-utca 20. Telefon: Aut. 86—2—96.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

The Neuchatel Asphalte Company Limited Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falazigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

SALY ÁRPÁD
ny. min. osztálytanácsos
tüzifa- és szénnagykereskedő
BUDAPEST
Belső iroda: Horthy Miklós-út 29. szám. Tel.: 690—01 és 680—99. Külső iroda és csúzda: I., Kelenföld, Budaörsi-út 56—58 Tel.: 686—15.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Automata 530—03.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

BRIXOL MŰVEK BUDAPEST
VILÁGSZABADALMAZOTT FERTŐTLENITŐ-, ILLATOSITÓ- ÉS SZAGTALANITÓ-VEGYICIKKEK GYÁRTÁSA
BUDAPEST, VI., LÁZÁR-U. 13 GYÁR: VII., GIZELLA ÚT
Testvértelepek: Wien, Berlin, Prag, Kopenhagen, Amsterdam, Roma, Bielsko, Timisiora, Vrsec. Telefonszám: Aut. 158-23

Klassohn Gyula
Budapest
Telefon 53—7—57
a Neményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

TÖRÖK és JUHÁSZ BUDAPEST, VI., Petneházy-u. 44
FESTŐIPARI VÁLLALAT
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, bútormázoló és fényező munkát
TELEFON: Aut. 907-03

ZÁLOGJEGYEIT
megveszi, azokra legmagasabb összegig kölcsönt folyósíttat. Bármely összegű kivaltást, meghosszabbítást eszközöl.
Belvárosi Kereskedelmi Vállalat
IV., Képíró utca 6. I. emelet 6. szám.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti u. 13, III. em. 1. Telefon 844—12

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
FISCHER ZSIGMOND épületfakereskedő.
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310—89.

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállít kaviesot, homokot, követ, téglát, szénesúzdakról szenet, kokszot, fát stb.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

Matheides Dániel teherfuvarozási vállalkozó
Butor- és mindennemű szállítás
Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 19. Tel.: J. 351-50

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhivó: József 311—19. szám.
Kiváló üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lúgos, lúgyfürdők és egyéb gyógyfényezők.

Közúti gőz- és motorhengerelést vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1
Sürgönycím: WOLFFEKE
TELEFON: 59—9—68

HORVÁT A.
PAPIR ÉS ÍRÓSZER
BUDAPEST, IV. KÁROLY-KÖRUT 30
TELEFON: AUT. 893-91

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: ***Budapest, V., Berlini-tér 2.***
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: **Nagykovácsi**

ALEXY GYÖRGY
okl. gépészmérnök villamossági és műszaki vállalata.
Telefon: A. 209—92 és Aut: 209—93 sz.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

Butort részletre is
legolcsóbban TOMORYNÁL vásárolhat, Veres Pálné-utca 7.
Köztisztviselőknek kivételes kedvezmény.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen bérkompressort**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 32. sz. Telefonszám: József 335—42

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, V., Hungária-körút 71
Telefon: Automata 913—64. szám
Kövező-mester, útépítő-vállalkozó

Huszonegyedik évfolyam | Budapest, 1932 március 23. | 12—13. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Feltámadás

Irta Ripka Ferenc dr.
főpolgármester

Husvéti álmunk az lenne, hogy mi is elmondhatnánk az angyalnak a szent asszonyokhoz intézet szavait:

— Mit keresitek az élőt a holtak között? Nincs itt, mert feltámadott.

Ebben a rettenetes földomlásban és világégésben, amelynek nem akar, nem tud vége szakadni, mégis szent tűzzel ég mindnyájunk szívében a feltámadás hite és reménye.

Ez a nagy, borongós, de mégis tavaszi ünnep, a husvét, a feltámadás ünnepe és ilyenkor megsokszorozódnak a jóreménységek, kitágulnak a betölthető vágyak, megerősödik mindnyájunkban a hit. És mintha nemcsak a költők, de a természet is szimbolumokkal dolgozna: soha ilyen hosszú, unott, nehéz, fájdalmas telet nem éreztünk. Már a pompás magyar szeptembert is beterelte a maga fagyos rabságába, aztán kínnal, nyomorúsággal, betegséggel, faggyal, gyötrelemmel telt hónapokat zudított ránk. Azután mikor egy-két napra mégis ránk mosolykodott a tavasz, a távozó tél visszafordult és szétszaggatta a feslő bimbókat és a ronggyá tépett szirmokat hópelyhek fagyába keverte.

Ma már a reménység mentőhorgonyán, a husvéti mosolygás biztos talaján elmondhatjuk, hogy irtózatos telet, talán életünk legszigorúbb telét éltük át. Az élet vitézségi érmét vívta ki minden jószándékú magyar polgár, aki ebben a soha nem látott viharos télben nemcsak a maga baját viselte némán, de segítette a még nála is nyomorultabbakat is. Elől járt a jó példával, a páratlan önfeláldozással Budapest polgársága és munkássága, amely emelkedett lelkűségét igazán bebizonyította.

A feltámadás reményét pedig nagy lelkek nemes és áldozatkész munkája tette lehetővé. Legeslegelső sorban a nagy magyar asszonyt, kormányzónk gazdaglelkű feleségét kell említenünk. Amit a főméltóságú asszony Magyarország és Budapest szegényeiért és elesettjeiért tett, az történelmi példa lehet a jövendő magyar asszonyai számára. De kivették a részüket a szervezés és elosztás hatalmas munkájából, amelynek legfőbb dicsérete, hogy komoly panaszt senki sem emelhetett, a kormány és a főváros hatósága is és valósággá válhatott a miniszterelnök óhajtása, hogy ne legyen éhező az országban. A hiszterikus jósokat és a kétségbeesett gyávákat, hála a Gondviselésnek, legyőzte a magyar életerő és élniakarás.

Még van hátra a nehezéből is, de a legsúlyosabbján már tulvagyunk. Ma már az egész országot új életre kelve csípős, de napfényes tavasz borzongatja. Ez a Magyarország, amely a husvéti szellőre ébred, feszülő izmú ifjú, aki már maga mögött hagyta, elfelejtette a tegnap kínzó, gyötrő telét.

De nemcsak vágyak, érzelmek, ünnepi hangulatok szállták meg a szívünket: komoly, az idők viharos járásában is jól orientált vezető egyéniségek egyértelműen vallják, hogy — ha holnap még nem lépünk is be a magyar Eldorádóba — de kifelé megyünk a szörnyű válságból. Annak a nemzetnek, annak a fővárosi polgárságnak, amely ilyen nemesen állotta ki a kemény tél nehéz próbáját, ennyi reménység is elegendő. Ez a tűzben, vízben, jégben, fagyban megszenvedett nemzedék hisz a Feltámadásban.

Sipőcz Jenő polgármester

nyilatkozik a racionalizálásról, a BESzKÁRT-nak az autonómiához való viszonyáról, a Vásárpénztár beolvasztásáról, a benzolgyár felállításáról és a szellemi szükségmunka meghosszabbításáról

Pillanatnyilag elcsendesült minden a városházán: a pár napos ünnepet pihenésre használják föl az autonómia vezetői és a várospolitikai élet reprezentánsai. Ez a rövid szünet azonban nem jelenti azt, hogy a nagy és égetően fontos kérdések intézésében késedelem áll be: az előkészítés megtörtént és a cselekvés gyors egymásutánban soron következik. A gazdasági nehézségek a fővárost sem kímélték és a felmerülő újabb és újabb problémák azonnali elhatározásokat követelnek. A pénzügyi, üzemi és szociális igények napról-napra kiváltják az azonnali intézkedések halaszthatatlanságát és elmondható, hogy a városvezetéshez ma állandó vigyázz-állásra van szükség. Majdnem az a helyzet, hogy a főváros hadiállapotban van: nagyszerű áttekintéssel és késedelemnélküli beavatkozással lehet csak a gazdasági front offenzíváját a főváros feje fölül elhárítani.

A legidőszerűbb kérdésekről folytattunk beszélgetést az autonómia legfőbb vezetőjével, hogy beszámolhassunk a legilletékesebb elhatározásokról és egyes kérdésekben várható állásfoglalásokról.

Sipőcz Jenő dr. polgármester

előtt elsősorban a szellemi szükségmunka meghosszabbítását tettük szóvá, amelyre a *Fővárosi Hirlap* munkatársa a következő választ kapta:

— A szellemi szükségmunka meghosszabbítása, illetve az ehhez szükséges fedezet előteremtése céljából *felterjesztést intéztem a népjóléti miniszter úrhoz.* Ha — amint remélem —

előterjesztésem a kívánt célt el fogja érni,

akkor abban a helyzetben leszünk, hogy *a szellemi szükségmunka-akciót meg tudjuk hosszabbítani.*

Általános várakozás előzi meg a racionalizálás dolgában folytatott kísérleteket, mert ettől mindenki nagy eredményt: a közigazgatás gyorsítását, a feleknek minden nehézségtől mentes hiszolgálását és általában az adminisztráció olcsóbbodását várja. A polgármester erről a következő kijelentést tette:

— A racionalizálásra vonatkozó javaslat elkészítésével — mint ismeretes — *Gallina* tanácsnok urat bíztam meg, aki jelenleg is tanulmányozza a kérdést. Amint idevonatkozó tanulmányait befejezte,

magam is átveszem az anyagot és állást foglalok az egyes kérdésekben.

Ez után fogom csak a *megoldás tervét* az illetékes fórumok elé terjeszteni.

Megkérdeztük a polgármestert: mikorra kerül végrehajtásra a *Községi Takarékpénztár* és a *Vásárpénztár* egyesítése, amely elé úgy a várospolitikai, mint a közgazdasági körökben nagy érdeklődéssel tekintenek.

— A Községi Takarékpénztár és a Vásárpénztár egyesítése ügyében — mondotta a polgármester —

a pénzügyi osztály javaslatot dolgoz ki,

amely előreláthatólag *az ünnepek után az illetékes fórumok elé fog kerülni.*

Sokkal nagyobb fontosságot tulajdonítanak a közlekedési reformoknak, amelyeknek üdvös hatását abban látják, hogy a két közlekedési vállalat: a villamos és az autobusz *közös irányítás* mellett folytatja a maga tevékenységét. A javaslatok errevonatkozólog már elkészültek és a törvényhatósági tanács elvi állásfoglalása után a tiszti ügyészség is elkészítette szakvéleményét. *A döntésnek tehát most már nem lehet akadálya* és a Beszkártnak a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában ismertetett üzleteredményei is azt mutatják, hogy a vállalatnak az autonómiával létesítendő szorosabb kapcsolata esetleg lendítene a pénzügyi helyzeten is. A polgármester erről a következő nyilatkozatot tette:

— A BSzKRT üzleteredményének kedvezőtlenebb alakulását elsősorban a gazdasági válság és különösen a nagy munkanélküliség idézte elő.

Az üzleteredménynek kedvezőbb alakulását nézetem szerint tehát csak az fogja elősegíteni, ha a gazdasági viszonyok jobbrafordulásával a munkanélküliség is enyhülni fog.

Mindenesetre *az autonómia közvetlenebb befolyásának* is megvan az az előnye, hogy újabb gondolatok merülnek fel, amelyek között mindig akad megvalósításra alkalmas eszme is.

Az Autobuszüzemnek a BSzKRT-tal való egyesítése a BSzKRT részvénytársasági formájának megszüntetése utánra marad, az üzemi forma kérdésével pedig a husvét utáni egyik első tanácsülés már foglalkozni fog.

Egyébként a BSZKRT igazgatósága az üzleteredmény kedvezőbbé tétele iránt *több javaslatot tett,* amelyek az ünnepek után fognak az illetékes helyekre előterjesztetni.

Végül a hatósági benzolgyár ügyét említettük föl, amely ellen éles offenzívát indítottak a benzinvállalatok, amelyek legjobban kihasználható üzletfelüknek, a fővárosnak az elvesztését féltik. Az ebből a szemszögből elhangzott támadásokra a polgármester a következő kijelentést tette:

— A benzolgyár létesítése ügyében a főváros illetékes hatóságai

minden befolyástól mentesen, egyedül a főváros érdekeit szem előtt tartva fognak határozni

és döntésüket *az érdekeltségek esetleges állásfoglalása sem fogja befolyásolni.*

*

Sipőcz Jenő polgármester nagyérdekességű nyilatkozata azt mutatja, hogy a husvéti ünnepek után a fontosabbnál fontosabb előterjesztések kerülnek az autonómia intézőszervei elé. A költségvetés jóváhagyásán túl újult erővel indul meg a törvényhatóság munkája és az az óvatos előrelátás, amellyel a polgármester az összes vonatkozásokban eljár, megnyugtató képet rajzol abban az irányban, hogy a *főváros gazdasági ereje és pénzügyi egyensúlya megtartja az eddigi irigylésreméltó biztonságát.*

Budapest ősi emlékeinek föltárása és megóvása

Irta: **Némethy Károly dr.** tanácsnok, a közművelődési és művészeti ügyosztály vezetője

A *Fővárosi Hirlap* a mult esztendő végén figyelemreméltó cikkében foglalkozott az óbudai és aquincumi ásatásokkal, rámutatott ritka jelentőségükre és arra, hogy a fővárosnak fokozottabb gondot kell fordítani ezeknek a világhírességszámba menő müemlékeknek, régiségeknek a feltárására, megóvására. Rámutatott arra is, hogy idegenforgalmi szempontból is milyen nagy vonzóerő lehet, ha a birtokunkban lévő ásatási eredményeket megfelelő formában a világ tudomására hozzuk. Valóban szükség van arra, hogy egy kissé többet foglalkozzunk az óbudai leletekkel és nagyobb gondot fordítsunk a még feltárásra váró területekre, mert alig van — Olaszországot, Dél-Franciaországot leszámítva — hely, ahol a római kor, a Krisztus utáni első századok emlékei ilyen gazdagon és ilyen épségben megmaradtak volna.

Budapest külső arculata igen fiatal. Még azok a részei is, amelyeket történelmi hangulat övez, csak a barokk-kor végéről származnak. Ami ezt megelőzi, azt felemésztette egy rettenetes cenzura: a török hódoltság és a vele járó sok pusztítás. Kétszeresen fontos tehát, hogy

minden emléket, a mi számunkra fennmaradt, megőrizzünk és átmentsünk a jövő generációk számára.

Nemcsak Óbudával, hanem a főváros egész területével akarok tehát ebből a szempontból foglalkozni. Budapest egész területe feltétlenül alkalmasnak látszik arra, hogy még a sok viszontagság után is, amiben a történelmi idők évszázadai alatt kényszerű részünk volt, *a siker reményében folytassuk a kutatásokat az őskortól kezdve a későbbi századokig.*

A római korra vonatkozóan büszkén mondhatjuk, hogy

Aquincum Középeurópa egyik legnagyobb és világszerte ismert ásatási helye,

amelynek gazdagságával szemben középkori emlékeink csak a legnagyobb fáradsággal, lassan és gondos munkával gyüjthetők össze. De mégis sikerült etekintetben is eléggé gazdag anyagot összeállítani és

a Halász-bástya északi tornyában a közeli hetekben megnyíló múzeum

anyaga Buda építéstörténetére kötöredékeiben is fontos és érdekes bizonyítékait fogja produkálni régi kultúránknak.

A Hüvösvölgyben

nemrégiben ástuk ki Mátyás király vadaskertjének falait,

a Pálosok kolostorának romjait és ugyancsak feltárás alatt áll a díszes régi palota, valószínüen Mátyás király vadászkastélyának maradványa.

Az a tervünk, hogy a lebontott piarista-épület helyén, a pesti oldalon is végzünk ásatásokat. Sajnos, a fáradságos kutató munka tudományos eredményeit igen kedvezőtlenül befolyásolja a rossz gazdasági helyzetből következő megkötöttség, az anyagi erő hiánya. A pesti oldalon egyébként nem lehet szisztematikus kutatásokat végezni, hanem csak incidentaliter juthatunk eredményekhez.

Egészen más Óbudán a helyzet. A római kori emlékek egy nagyvonalúan létesített, a közelmultban kibővített és európai színvonalon álló múzeum köré csoportosulnak. Erre a múzeumra igazán büszkék lehetünk. Különösen

sokat várunk az óbudai ásatásoktól,

a jövőt illetően. A laikus közönség általában azt hiszi, hogy a felásott Aquincum és az aquincumi múzeum környéke volt a római település középpontja, holott az összes kutatások azt igazolták, hogy az egykori római város szive a mai Óbuda lakott területével egyezik. Midőn egyrészről azt kell mondanom, hogy óriási előny számunkra a római emlékeknek ez a gazdagsága, másrészről bármennyire paradoxonnak hangzik is, ez a gazdagság sok tekintetben hátrányt jelent. A kőanyag, és pedig a legértékesebb, legkiválóbb minőségü kőanyag, a régebbi időkben egyszerü építőanyagul szolgált az óbudai polgároknak. Igen sok óbudai ház fundamentuma a régi római épület, a sok felesleges kőanyag pedig szétszóródott. Óbudát vizsgálva, bátran mondhatjuk tehát, hogy itt a kutató szeme elé hatalmas album tárul, amelynek lapjai a történelem különböző korszakait vetítik elénk.

Minden rombolás római emlékeket hoz napfényre.

Minden árokásás, csatornázás, parkirozás, újabb építkezés napfényre kerülő leleteivel ugyancsak a római kultúra ragyogására emlékeztet.

Most már óva vigyázunk arra, hogy a legkisebb lelet se menjen veszendőbe. A főváros szigorú rendeletet adott ki, hogy minden jelentéktelennek látszó leletről is azonnal értesíteni kell az aquincumi múzeum igazgatóságát, ahonnan haladéktalanul kimennek a helyszínre és tudományos vizsgálat alá veszik a legkisebb töredéket is. Ami elszállítható, az a múzeum gyüjteményébe kerül, amit pedig elvinni nem lehet, az a helyszínen marad és tekintet nélkül arra, hogy hozzáférhető-e a nagyközönség számára, vagy sem, belerajzolják a múzeum nagy gyüjtőtérképébe. Minden kis földtörmeléket beszállítanak a múzeumba és alaposan átvizsgálnak. Igy találtak nemrégiben egy igen értékes ritka leletet, egy kis bronztáblácskát, ami talán páratlanul álló emlék az egész világon, mert ez

a kis bronzlap egy Pannónia-légionárius római katona elbocsátó levele volt.

Az ugyancsak nemrégiben napvilágra került híres *vízi-orgona* nemcsak a belföldi tudósokat foglalkoztatja, akik a pontos rekonstrukció munkáját végzik, de a külföld tudósainál is igen nagy érdeklődést váltott ki a lelet, amely évszázados elméleteket van hivatva megerősíteni, vagy megdönteni.

Természetesen nem bízhatjuk pusztán a véletlenre a római kor emlékeinek gyarapítását, hanem a múzeum tervszerü ásatásokat végeztet. Igen sok olyan feltáratlan terület van még, ahonnan tudományos szempontból sokat remélhetünk és sajnálattal kell megállapítani, hogy ha mulasztás nem is terhel bennünket, már eddig is sokkal többet érhettünk volna el, ha kellő anyagi erő állott volna rendelkezésre.

Megérdemlik ezek az emlékek, ezek az ásatások, ez a tudományos munka, hogy a főváros közönsége érdeklődjön iránta, szeresse és támogassa, mert amikor letünt korok kultúráját tárja fel, a magyar kultúra hírnevét is öregbíti. A közelmult tudományos eredményeinek megkoronázását jelenti számunkra a már említett vízi-orgonán kívül

a raktárutcai ó-keresztény templomrom, a Cella Trichora, valamint a Flórián-téren kiásott római gőzfürdő.

Az emlékek konzerválásáról, bekerítéséről és környezetének kiképzéséről gondoskodtunk. A Flórián-téri római gőzfürdő konzerválási munkái még folyamatban vannak és rövidesen egyik legértékesebb látványossága lesz ez a hely Budapestnek.

Hálátlanságot követnék el, ha nem tennék említést ez alkalommal dr. *Kuzsinszky* Bálint egyetemi tanárról, akinek a nevéhez füződik Aquincum feltárása, a múzeum létesítése és kibővítése. A professzor oldalán dr. *Nagy* Lajos múzeumi őr működik eredményesen.

A müemlékek oltalmát törvényes intézkedések irják elő. A székesfőváros azonban mindenkor éberen gondoskodott Budapest müemlékeinek hatályos védelméről. A polgármester úr és a főváros vezetőségének célja a magyar kultúrának és annak eszközeivel a történelmi mult maradványainak szakszerü feltárása, megőrzése és megörökítése s ebben az irányban ma is megtörténik minden szükséges intézkedés. A gazdasági helyzet javulásával pedig a törvényhatóság böles belátása és támogatása remélhetőleg lehetővé fogja tenni még az eddiginél nagyobb eredmények elérését is. Konkrét programmot adni természetesen nem lehet. Tevékenységünk semmiesetre sem szünetel, hanem a helyzethez alkalmazkodva, lépésről-lépésre, rendszeresen haladunk előre kitüzött célunk felé: Budapest korai évszázadokba, sőt az előző évezredbe visszanyúló emlékeinek feltárására és megóvására.

Sikerrel vizsgázott a főváros pénzügyi vezetősége: legnagyobb elismerését nyilvánította a 6-os bizottság a főváros gazdálkodása fölött

Ötheti szorgos és alapos munka után befejezte tárgyalásait az országos hatos bizottság és az elmult napokban tartott utolsó ülésén hozzájárult az ezévi költségvetés arányaihoz. A bizottság azzal az érzéssel távozott a városházáról, hogy *a pénzügyi vezetőség a legjobb munkát végezte, amikor a költségvetés egyensúlya érdekében úgy a bevételek, mint pedig a kiadások előirányzatánál fokozott óvatosságot tanusított.* A vizsgálat eredményeképpen 1,260.000 pengő törlést hajtanak végre, ami távolról sem jelenti annak a jóslatnak a beteljesülését, hogy a bizottság a költségvetésen váratlannl nagyarányú változtatásokat visz keresztül.

A költségvetés és általában a pénzügyi irányítás további menetéről

beavatott helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A költségvetésen végrehajtott törlések összege végeredményben *mindössze csak egy és negyedmillió pengőre rúg,* azonban

a változtatások mégis sokkal nagyobb területre vonatkoznak.

A bizottság számos vonatkozásban megmásította a bevételi és a kiadási előirányzatokat, amelyeknek keresztülvezetése alkotja most a pénzügyi osztály legsürgősebb feladatát. A 180 milliós költségvetés egyes kiadási és bevételi tételeinek megváltoztatásából végeredményben csak 1,260.000 pengős törlés alakult ki, ami azt jelenti, hogy *a főváros a maga pénzügyi gazdálkodását az általa megtervezett keretek között folytathatja.*

— Nagy elégtétellel kell megállapitani, hogy

a kitünő szakemberekből, valamint az állami funkcionáriusokból álló bizottság dicsérő elismeréssel bírálta a főváros gazdálkodását.

Nagy helyesléssel vették tudomásul a pénzügyi gazdálkodásnak azt a rendszerét, amelyik *szigorúan ragaszkodik a mindenkori tényleges helyzethez* és az egész vonalon a bevételek mértékéhez igazítja a kiadások terjedelmét. A főváros ezzel azt az egyedüli helyes rendszert folytatja, hogy

a kiadások terén csak addig a határig megy el, ameddig a rendelkezésre álló pénzkészletek ezt lehetővé teszik.

Ilyen körülmények között *nem kell attól tartani, hogy a főváros háztartását bármilyen megrázkódtatás érheti.*

*

A hatos bizottság kritikáját a legnagyobb megnyugvással veheti tudomásul a főváros közönsége, mert ezzel olyan bizonyítványt kapott az autonómia, amely mindennél fényesebben igazolja azt az óvatos pénzügyi politikát, amelyet *Sipőcz* Jenő polgármester, *Liber* Endre, *Borvendég* Ferenc alpolgármesterek és *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok irányítanak.

Ha kamatmentes kölcsönből
akar építeni, vagy ingatlant venni, lépjen be a
Magyar Országos Építkezési Takarékszövetkezetbe
V., Erzsébet-tér 14.
Telefon: 801—21. sz.
Ingyenes felvilágosítás és tájékoztató.

Leukoplast
magyar gyártmány

Ujjáéled NOVOPIN
szénsavas fenyőfürdőben
idegesség, fáradtság el[le]

Kazánok
Radiatorok
STREBEL
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 4 — TEL.: AUT. 297—57

HIRSCH LASZLÓ
UT-, VASUTÉPITESI ÉS KÖVEZÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, I., ELEK-UTCA 9/a. TELEFON: 69-5-45

Pesti kirakat

Praktikus husvéti ajándék

Milyen jó. Az ember husvéti gondjai mindössze a husvéti cikkirásban kulminálnak. A piros tojásra már régen bejelentettem a kislányaimnak:

— Fiaim, jövőre duplán kaptok, de az idén... tudjátok... gazdasági válság... fizetésleszállitás... az álláshalmozás megszüntetése... Hiszen tudjátok...

Hát persze, hogy tudják, hogyne tudnák, csakhogy — lévén jeles matematikusok — azzal is tisztában vannak, hogy az idei semmi, akkor is semmi marad, ha jövőre megduplázzuk. Meg aztán talán jövőre felszállítják a fizetésemet, vagy törvény útján köteleznek egy kis álláshalmozásra, amiből talán ki tudom fizetni a békebelit megszégyenítő, épségben levő házbéremet?

Ezzel az én jólnevelt lányaim be is érnék, de nem éri be a szerkesztőm, aki azon a jogos véleményen van, hogy ha már husvéti ajándék nincsen, de husvéti *kirakatnak* muszáj lennie.

*

Hát, amink van — úgy érzem ebben az órában —, az nem is igen kivánkozik *a pesti kirakatba* ünnepi dísznek.

Valami szép, nemes, nagy dologról álmodunk, valami olyanról, ami nekünk, koldús magyaroknak, elárvult, tönkrement pestieknek nincsen.

Egy régi husvéti ajándék ötlik ebben a pillanatban az eszembe, hátha meg lehetne csinálni annak a pandánját. Persze úgy, ahogy mi azt ábrándos magyar fejünkkel elképzeljük.

Még nagyon a békében történt. Még a nagy Mikszáth is élt. Sőt ő kapta a husvéti ajándékot. Küldte pedig neki a *nagyszalontai* református pap. Hívták pedig *Böszörményi* Lajosnak. Ha még élteti a jó Isten és olvassa ezeket a szerény sorokat, ő biztosan büszke lesz rá.

Böszörményi nagytiszteletü úrnak jutott eszébe a szép husvéti ajándék ötlete, s ő küldte is el Mikszáth Kálmánnak a következő levelet:

> Ma indítottam útnak Horpácsra (Mikszáth birtoka!) egy kis kerek eperfát, melynek alanya magától kelt ki virágos kertemben, s melynek magvát valószínüleg madár hozta oda, s így nem lehetetlen, hogy *leszármazottja, vagy legalább is rokona annak az eperfának, melynek lombja az Arany Jánosék udvarában* „feketén bólingatott".
>
> Én azt hiszem, a költők lelke keresi és meg is találja egymást, azért úgy gondoltam, hogy végtelen tiszteletem jeléül legalkalmasabb lesz ez a kis fa, hogy ennek a látása az ön lelkének gondolatait mindannyiszor Arany Jánoshoz vezesse.

És mi lenne ennek a pandánja? Teszem azt, hogy a *Rotschildék* udvarából egy bankófa-magot a szél *Tardieuék* kertjébe sodorna. Tardieu pedig husvéti ajándéknak elküldené *Korányi* Frigyes bárónak, mondván:

— Én azt hiszem, a pénzemberek lelke keresi és meg is találja egymást.

Soha költőibb gondolatot. És Korányi báró olyan hálás, amilyen csak egy zeneszerző lehet: „ennek a husvéti fácskának látása gondolatait mindannyiszor" a nemes adakozóhoz vezetné.

De azt sem bánnánk, ha Hoover gondolna ránk hasonló ötletes ajándékkal és mi azt is igen nagy tiszteletben részesítenénk, ha Morgan dollárjai *bólingatna feketén* a magyar kirakatban.

*

Amikor különben az ember így beszél és a sötét gondolatokat derüsebb napfény üzi el, akkor már nincs is olyan nagy baj. A szörnyű tél kínszenvedése után pelyhedznek a remények. Hát mikor bíznánk benne, ha most, ennyi megpróbáltatás után sem bíznánk, hogy közel van a jobb jövő. Jönni kell a feltámadásnak, dolgozni fogunk újra, megkezdődik a munka és a pesti utca — legbiztosabb, legláthatóbb kirakatunk az idegen számára! — ismét a dolgos, munka, üzlet, vállalkozás után rohanó emberek tömegével lesz ékes.

3-4 szobás **VILLÁKAT**
építünk **eladásra,** a meglévőkhöz hasonló kottage-rendszerben a
Mártonhegyi-út és Németvölgyi-út sarkán
Árak: 25—28.000 pengő
Bővebb felvilágositás: **Kafona, Székely és Molnár** épitészmérnökök irodájában, **V., Személynök-utca 9-11.** szám. — Telefon: 29-8-29 és 13-5-41

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

Hyperol szájvíz-tabletták
ideális száj- és toroköblögető

Ma nem a politikai kérdések firtatására, hanem eredményes cselekvésre van szükség

Legfontosabb teendők: az árak és közterhek csökkentése és az új generáció elhelyezésének biztosítása

A husvéti ünnepek alatt elcsendesül a várospolitika hangossága és az egymásra tornyosult eseményeket az áhitat csendje váltja föl. Az országos politikában azonban tovább folynak a tervezgetések, kombinációk, a különböző mérlegelések és a jövő héten összeülő képviselőház ismét megkezdi viharosnak ígérkező tanácskozásait a gazdasági és politikai kérdéseknek megvitatásánál. Ebből az alkalomból szólaltattuk meg

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőt, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökét, hogy nyilatkozzon a felmerülő problémákról, amelyek országos vonatkozásúak ugyan, de természetszerüleg elsőrendü kihatást gyakorolnak a fővárosi polgárság helyzetének alakulására. *Kozma* Jenő dr. a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ha körülnézünk az egész világon, azt látjuk, hogy a *gazdasági válság mindenütt súlyos nehézségeket és bénultságot idézett fel.* Meggyőződésem, hogy ennek a katasztrófális következményeit Magyarország sem kerülte volna el, azonban

a kormányzat előrelátó intézkedései elhárították a sokkal nagyobb bajokat.

Természetes, hogy a gazdasági élet leromlása a szociális gondoskodás lehetőségeit is szükebb körre szorította, Budapestről azonban elmondható, hogy a *hosszú és kemény télen át sem volt éhező polgára,* de remélhetőleg nem is lesz. Bármilyen sivár a jelen, mégis

a javulás reményét meríthetjük a Közép-Európa gazdasági szanálását célzó törekvésekből.

Nem a mi hibánkból borult fel a dunai államok gazdasági egyensulya, amit ma már nemcsak olasz barátaink, és az amerikai *mértékadó körök, hanem a franciák is belátnak.*

Szóvátettük *a tisztviselő-kérdést,* ami a közelmúltban végrehajtott illetménycsökkentéseken túl továbbra is nyugtalanságot kelt.

— Bármennyire is sajnálatos — mondotta — *a tisztviselői fizetésleszállítás* mégis helyesebb volt, mint tekintélyes részüknek elbocsátása, amint azt egy ellenzéki agrárképviselő ismételten hangoztatta. Azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy ma minden társadalmi réteg súlyos áldozatokat hoz és

Nagymagyarországon évi 35 millió volt a nyugdíjteher, ma pedig Csonkamagyarországon 115 millió pengőre rúg ez a tétel.

A külföldiek, sajnos, ezt nem tudják átérezni, mert őket nem sujtja Trianon, ami tudvalevőleg előidézte, hogy ezrével *menekültek hozzánk az elüzött tisztviselők.*

Gazdaságpolitikai térre terelődött a beszélgetés és ennek kapcsán felemlítettük *az árak mérséklését, az olcsóbbodást és általában a közterhek címén* mutatkozó nehézségeket.

— A gazdaságpolitika egyik fontos problémája az ipareikkek árcsökkentése. Ebben a vonatkozásban jelentős eredményt várok az egységes párt részéről kiküldött repülő-bizottság munkájától, amely minden fontosabb cikknek:

a szénnek, a vasnak, olajnak, a cementnek, a fának áralakulását alaposan megvizsgálja.

A közterhek lehető mérséklése, az adók méltányos kivetése és beszedése ma olyan kormányzati program, amelynek megtartására a *legnagyobb gonddal* kell ügyelni. Mellőzendőnek tartok azonban minden olyan intézkedést, ami izgalmat kelthet, de tartózkodóbb álláspontot kell elfoglalni azoknál a megnyilatkozásoknál is, amelyek a mai súlyos helyzetben azt célozzák, hogy *rést üssenek a társadalom összefogásán.*

Teljesen komolytalannak tartom politikai szempontból az új választásokra vonatkozó hireszteléseket,

amelyek szintén nem egyebek, mint a közönség félrevezetésére irányuló kisérletek, mert az *új választási törvény előtt a parlament feloszlatásáról beszélni sem lehet.*

Súlyos problémát vetettünk fel: *az ifjú generáció elhelyezkedésének kérdését,* amely mindegyre jobban nyomul a sürgősen megoldandó feladatok előterébe.

— Amíg a költségvetési korlátozások tartanak, — hangzott a válasz, — addig lehetővé kell tenni, hogy

a diplomás ifjúság az államnál és a városoknál legalább íróasztalt kapjon és mint békében volt: fizetéstelen alkalmazáshoz jusson,

hogy azután *egészséges szelekció révén fizetéses állásba jusson.* A tanult fiatalembereknél a keresetnélküliséget is felülmulja az a nagyobb veszedelem, amit a *dologtalanság* jelent, mert ez könnyen a szélsőségek zsákmányává teheti őket, amint azt más országok példája mutatja. Igazgatósági tagságokhoz nem lehet őket juttatni, de

bizonyos létminimum érintetlenül hagyásával meg kell szüntetni az álláshalmozást,

aminthogy a fővárosnál keresztül is viszik az úgynevezett *mammutfizetéseknek* egyharmadára való leszállítását.

*

Ezekben vázolta *Kozma* Jenő a legaktuálisabb feladatokat, amelyeknek megoldására mégis csak sor kerül a közeljövőben. Minden politikai kérdésnek — mondotta végezetül — háttérbe kell szorulnia a gyakorlati követelések és az élet megkönnyítését célzó jogos kívánalmak mögött. Ma nem politikára, személyi kérdések firtatására, hanem *cselekvésre van szükség.*

TUNGSRAM

AS 495 — ÁRNY. RÁCSU NAGY-FREKVENCIA
AR 495 — DETEKTOR ÉS ELLENÁLLÁSOS ERŐSITŐ
AG 495 — KIS-FREKVENCIA ERŐSITŐ
PP 430 — KETTŐS VEZÉRLÉSŰ SOKSZOROS VÉGERŐSITŐ

UJ VÁLTÓÁRAMU HÁLÓZATI ERŐCSÖVEK
RÉGI KÉSZÜLÉKÉNEK UJ ERŐT ADNAK

Budapesti problémák

Irta: DORNER GYULA mérnök, miniszteri tanácsos, törvényhatósági tanácstag

II.

A Tabán

Az az enyhe lejtésű völgyelet, amely a Várhegy, a Naphegy és a Gellérthegy között terül el, s amelyet az ezen a szakaszán már régóta beboltozott Ördögárok szel át, a hozzácsatlakozó domboldalakkal, évszázadok óta viseli a „Tabán" elnevezést, amely elnevezés valószínűleg a törökök uralmának idejéből származik. Nem szándékozunk e városrész történelmi multjával foglalkozni, de kétségtelen, hogy a Tabán a legrégibb városrészek közé tartozik, s különböző neveken szerepel a török hódoltság előtti régi krónikákban.

Ha bebarangoljuk ezt a még mai pusztulásában is hangulatos területet, igen hamar megállapithatjuk azt, — aminek egy-egy megmaradt diszesebb lakóház, egy-egy szép kapuboltozat, faragott kőből készült ajtó és ablakkeret, boltozott pince a tanubizonysága, — hogy ez a városrész valamikor a polgári jólét otthona volt. A jólét már régen porrá és hamuvá lett, s ma ez a tekintélyes nagyságú városterület, amely a főváros centrumától és a királyi vártól alig pár száz lépésnyire fekszik, a vigasztalan elhagyottság képét mutatja; — kecskelegelők és düledező viskók összevisszasága, valóságos szégyenfolt a város testén.

Körülbelül másfél év előtt Flandin, a francia kormány akkori kereskedelemügyi minisztere, (ma pénzügyminiszter) Budapesten jártában kihallgatáson volt a Kormányzó úr ő Főméltóságánál, s a kormányzói váróteremből elbámulva látta a királyi vár alatt elterülő romhalmazt, a viskótömegeket, s a be nem épitett domboldalakat. Magyar kiséröje alig birta megmagyarázni a bámuló francia miniszternek, hogy micsoda fényes tervek várnak megvalósulásra ezen a sivár területen; — azt persze elhallgatta, hogy ezek a tervek már évtizedek óta várják a megvalósulást, sőt, hogy ezeknek a terveknek egy része a nagy várakozásban már jobblétre is szenderült.

Alapvető feladatok

A „Tabán" fogalma igen sok budapesti polgár gondolatkörében egybeforrott a „fürdőváros" gondolatával, s e kettőt egymástól szinte nem is képesek elválasztani. Kétségtelen, hogy ez a két városfejlesztési feladat igen szoros kapcsolatban van egymással, de mégsem azonosak. A fürdőváros létesítése egy sokkal tágabb tevékenységi kört jelent, s a Tabán kiépítése, mint általában mindenféle épitkezés (fürdők, szállók stb), amannak csak egyik etapja. De az is bizonyos, hogy *a Tabán az a városrész, amely legalkalmasabb arra, hogy a valamikor kifejlödö fürdöváros centrumát képezze.* Nemcsak azért, mert itt vannak a Rudasfürdő és Rácfürdő nagyjelentőségü gyógyforrásai, hanem azért is, mert a főváros legelőkelőbb részének közvetlen közelében fekszik, s tekintélyes területe módot és teret nyújt a legkülönbözőbb alkotások létesítésére.

Ez a vitán felüli igazság a város vezetőségének kötelességévé teszi, hogy a Tabán kiépítésének alapelveit már most állapitsa meg, az alapmunkálatokat már most végeztesse el, az eldöntendő kérdéseket már most bocsássa megvitatás alá, mert az épitkezések helyes sorrendje, azok célszerü kivitele, az ezekkel kapcsolatos jövedelmezőségi tervek, olyan alapvető feltételek, amelyeknek hibás megalkotása az elérendő célt is kockáztathatja; ezeket tehát elsietni nem szabad, hanem mindezt a legreálisabb megfontolás tárgyává kell tenni.

Rendezés és sürgős kiépités

De nemcsak a fürdőváros megvalósításának gondolata, hanem a városrendezési törekvések is parancsolóan követelik a Tabán kiépítését. Nincsen a világon olyan — az élő és fejlődő város elnevezésre igényt tartó — nagyváros, amelyik megtürné, hogy a város legbensőbb körzetéhez tartozó ilyen tekintélyes terület olyan állapotban sinylődjék, amilyenben ma a Tabán van. Hiszen a fővárosról nyert legkedvezőbb benyomást is tönkreteheti az a nyomasztó, szomorú hatás, amit a pusztuló városrész látása okoz; — mert az idegen csak a piszkot, a düledező viskókat, a rendetlen összevisszaságot látja, de nem érti annak hangulatát, mert azt csak az érezheti meg, aki szeretettel kutatja, s szemléli a multak még megmaradt emlékeit.

Még sürgősebbnek mutatkozik a Tabán kiépítésének ügye, ha annak anyagi vonatkozásait mérlegeljük. Magántulajdon már alig van ezen a területen, mert a telkek és a még álló épületek túlnyomó része a főváros tulajdonában van, s ezeknek megszerzésébe fektetett hatalmas tőkék úgyszólván gyümölcsözés nélkül hevernek. A rozoga házikók lakbére semmi esetre sem lehet ellenértéke a tabáni telkekben fekvő tőkék kamatainak, s ennélfogva az évenként felépülő kamatveszteség évről évre növekvő mértékben terheli, mint veszteség, a főváros háztartását. Ezt az állandóan szaporodó veszteséget csak úgy elimináihatjuk, ha a ma hasznot nem hajtó telkeket, vagy eladás, vagy hasznos beruházások révén értékesitjük, hasznothajtóvá tesszük.

De magának a fürdőváros létesítésének gondolata is parancsolóan követeli a Tabán rendezésének sürgős megkezdését. Hiszen — amint már előbb is említettük — ez a két akció szoros kapcsolatban van egymással, s a fürdőváros nagyobb arányú kifejlesztése, a Tabán rendezése és kiépítése nélkül alig képzelhető el.

Akármilyen nézőpontból tekintjük is a Tabán rendezését, annak halaszthatatlan sürgőssége szembetünő. Csak a mai súlyos gazdasági helyzet az, amely látszólag gátló és halasztó befolyást gyakorolhat a rendezés megkezdésére, de csak addig, amig bonckés alá nem vesszük a körülményeket és lehetőségeket, mert az ilyen vizsgálódás csakhamar megmutatja, hogy ez sem lehet a munkálatok megkezdésének komoly akadálya.

Sajátságos, hogy a Tabán rendezésével foglalkozók majdnem mind úgy képzelik annak valóraváltását, hogy valamely külföldi vagy más hatalmas tőkeerő, egyszerre, mint egy egységes vállalkozást végezze el a rendezés és épités munkálatait. Már pedig ez az elgondolás éppen nem helytálló, sőt ezt a nagyszabású munkát a maga teljességében, egyszerre nem is lehet, de nem is szabad elvégezni.

A kitelepités nehézségei

Ellentmondanak ennek az elgondolásnak úgy a szociális nézőpontok, mint a befektetendő tőkék gyümölcsöztetési lehetőségei is. A Tabán területén még ma is jelentékeny számú kisjövedelmü polgárság lakik. Ezeket egyszerre, egy tömegben kitelepiteni, s életlehetőségeiknek megfelelő bérü lakásokban elhelyezni majdnem a lehetetlenséggel határos, annál kevésbé, mert közülük sokan, foglalkozásuk s keresetük révén, a Tabánhoz, vagy annak közeli környékéhez vannak kötve. Ezt, — ha magánember megtehetné is, — a főváros nem teheti meg, mert erkölcsi kötelessége az, hogy még nagy célok elérése érdekében se nyúljon be durva kézzel polgárainak életébe.

Fokozatos megvalósitás

De ellene szól az egyszerre való rendezés és kiépítésnek a befektetendő tőkék gyümölcsöztetése is. Hiszen, aki nem álmokat kerget, hanem józanul mérlegeli a lehetőségeket, az igen hamar tisztába jön azzal, hogy semmiféle propaganda sem képes az idegenforgalmat s a városfejlődést ugrásszerüen, máról holnapra annyira felfokozni, hogy egy egész városrésznek egyszerre, pár év alatt kiépített fürdőit, lakóházait, szállóit, üzleteit be lehessen népesiteni, s igy a befektetett tőkét gyümölcsözővé lehessen tenni. Ezt az eredményt az észszerü propaganda mellett csak hosszú évek munkájával, a gyógyitó lehetőségek és az idegenek érdekében létesitett alkotások sorozatos kifejlesztésével lehet elérni.

Csak az az épitési programm lehet tehát indokolt, amely a különböző létesitményeket az *idegenforgalom emelkedésének megfelelően*, olyan tempóban alkotja meg, hogy azokat a fokozódó forgalom be is birja népesiteni, s az azokba fektetett töke ilyenformán jövedelmezővé is válik. A Tabán rendezésének és kiépítésének ilyen fokozatos megvalósítása, amely csak annyit létesit, amennyit a fokozódó idegenforgalom alimentálni is bir, megszünteti azt a veszélyt, amely a józan meggondoláson túl beruházott tőkék nem kellő jövedelmezőségében rejlik, s amely eljárás csak növelné a már eddig is elég tekintélyes kamatveszteségeket.

Az előbb kifejtettek világossá teszik, hogy a Tabán rendezését csak fokozatosan, részletekben lehet és szabad végrehajtani, — s ez a lehetőség, sőt szükségszerüség parancsolja azt, hogy a rendezés munkálatait már most meg kell kezdeni, mert az előkészités is sok időt vesz igénybe. Mivel pedig minden városfejlesztési elgondolásnak, mindenféle épitkezésnek kiinduló pontja a szabályozási terv végleges megállapitása, ezt a tervet kell, — a régi Wargaféle tervek módositásával, vagy átdolgozásával, — de mindenesetre végleges formába önteni, amely munka során érvényre juthatnak mindazok a posztulatumok is, amelyek a fürdőváros gondolatával függenek össze.

A közművek

Ez a feladat semmiesetre sem jelent nagyobb munkát, vagy különösebb elhatározásokat, mert hiszen a Warga-féle tervnéka lényege ma is helytálló s azt csak egy bizonyos értelemben, az újabban felmerült gondolatoknak és szükségleteknek megfelelően, át kell dolgozni, ki kell egészíteni. Mihelyt ez megtörtént, ki kell a közműveket épiteni a szabályozás alá eső területen. Természetesen — a már fennebb kifejtett okoknál fogva ezt a munkát is csak fokozatosan, lépésről lépésre lehet és szabad elvégezni.

A székesfőváros költségvetésében új utak épitésére kerek számokban 3,200.000 pengő, csatornák épitésére pedig 1,470.000 pengő van előirányozva, s nem lehetetlen, hogy a jövő 1933. évben még ezeket a szük költségvetési kereteket is redukálni kell. De akármilyen szükek is ezek a keretek, az ezekben rendelkezésre álló pénzösszegekből még mindig ki lehet hasitani *évenkint* egy bizonyos összeget, — például az utak épitésére 300.000 pengőt, csatornák épitésére pedig például 150.000 pengőt, — amelyek felhasználásával a Tabán közműveit fokozatosan, lassan, évről-évre ki lehet épiteni. Még ezeknek az összegeknek a Tabán kiépítésére való felhasználása mellett is jelentős pénzösszegek maradnak a város többi részein elkerülhetetlenül szükséges út- és csatornaépitések céljaira.

Az utak és csatornák kiépítése során kihasithatók mindazok a telkek és területek, amelyek részben a köztulajdonban maradó különféle épületek, intézmények, szépitési elgondolások létesítésére szükségesek, részben pedig magánosoknak adhatók el. Mindezt természetesen nem lehet pár év alatt keresztülhajtani, mert valószínüleg évtizedek fognak elmúlni, amig a Tabán, — mint a fürdőváros centruma és fejlődésének magva, — a maga teljességében kiépithető lesz. De éppen ezért kell a munkát elindítani, hogy mihelyt a gyorsabb tempójú fejlődésnek ideje elkövetkezik, akkorra készen legyenek azok az *alapvető* munkálatok, amelyek nélkül az élénkebb tevékenységet még csak elkezdeni sem lehet.

Hiányzik az átfogó program

Magától értetődik, hogy a Tabán rendezése, fejlesztése és kiépítése, — mint a városrendezési és fejlesztési elgondolásoknak egyik része, — csak akkor illeszkedhetik be helyesen és céltudatosan a főváros rendezésének kereteibe, ha megvolna az a nagy, átfogó programm, amely az egész főváros fejlődésének volna hivatva irányt szabni.

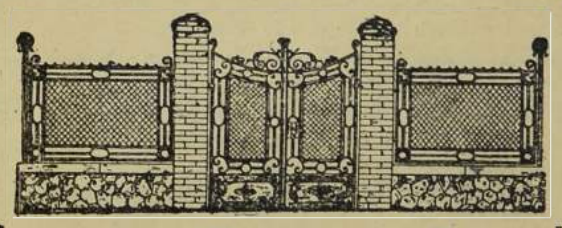
Ilyen programm azonban ezidőszerint nincsen. Nincsenek lerögzitve azok a célok, amelyek felé a főváros fejlődését vezetni kell, nincsenek kikristályosodva azok az elvek, amelyek a cél felé való haladás módjait és eszközeit határozhatnák meg. Magának ennek a hiánynak a tudata lehetne a leghatalmasabb ösztönző erő munka megkezdésére, hogy minél előbb pótolhassuk azt, amit az elmult évtizedek elmulasztottak. A főváros fejlesztésének ilyen nagyarányú részletét, — mint amit a Tabán kiépítése fürdőváros keretében jelent, — okosan, céltudatosan, de legfőképpen, *gazdaságosan* máról holnapra „megteremteni" nem lehet, de jól szervezett, fokozatos szivós munkával „megalkotni" igenis, lehet!

Töltse el ez a gondolat a város vezetőit, termékenyitse meg lelkeiket ez a törekvés, s akkor az elkövetkezendő időkben drágakő gyanánt fog ragyogni a főváros szivében, a ma szomorú, pusztuló — Tabán!

KOVÁCS LAJOS
vésnöki müintézete és ruggyanta bélyegző üzeme
Budapest, VII., Károly-körut 7
Telefon: József 362—00. szám.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépitő-, kövező- és bitumenépitő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

A **KUFFLER**-táplászteket orvosok ajánlják
Gyermekeknek erőt, felnőtteknek egészséget ád
Minden gyógyszertárban kapható. Forgalomba hozza és főlerakat: A FÖLD RT., Budapest, II., Hermann Ottó-út 5. Telefon: 52-6-01

HOLLÓS FERENC
OKL. MÉRNÖK ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, V., Csanádi-utca 5.
TELEFON: 901-24

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Bealkonyul az Autobuszüzemnél a Bosch-diktaturának

Magyar találmányú gyujtógyertyákkal folynak nagysikerű kisérletek — Mellőzik a külföldi motoralkatrészeket — Nem ujítják meg az akkumulátor-töltésre kötött terhes szerződést

Az Autobuszüzem költségvetését nagy mértékben növelte az a körülmény, hogy az üzemanyagok és az alkatrészek jelentékeny hányadát külföldről kellett beszerezni. Az autók szerkezetében olyannyira fontos mágneses gyujtógyertyákat a német *Bosch*-gyár szállította kizárólagos joggal és tekintélyes számlakövetelésel. Most szenzációs fordulatot jelent egy fiatal magyar mérnök találmánya. Gyujtógyertyákat ezideig Magyarországon nem állítottak elő, míg most *egy magyar találmány rövidesen kiszorítja a külföldi alkatrészeket.* A csillámszigetelésű motorgyujtógyertyákat *Razgha* Ernő Erzsébet királyné-úti gyáros állítja elő és a magyar királyi technológiai és anyagvizsgáló intézet tanusítványa szerint az intézet oktatókocsijaiba beszerelt gyertyák *kifogástalannak bizonyultak.* Értesülésünk szerint

az Autobuszüzem is felszerelt próbaképpen 60 kocsiján ilyen motorgyujtó gyertyákat és a kisérleti eredmények a legkitünőbbek.

A magyar gyártmányú motorgyújtó gyertyáknak az árdifferenciától eltekintve, óriási jelentősége abban van, hogy nem kell a beszerzett alkatrészekért *valutával* fizetni. Ezenkívül bebizonyosodott tény az is, hogy a kitünő külföldi készítményekkel egyenrangú magyar gyártmányú motorgyujtó gyertya *olcsóbb a legsilányabb minőségű külföldi árunál is.*

Az Autobuszüzem igazgatósága egyik főfeladatának tekinti az üzemköltségek redukcióját, ezzel az autobuszüzem rentabilitásának növelését, így érthetően nagy figyelemmel kíséri a magyar motorgyujtó gyertyákkal folytatott kísérleteket, amelyek már eddig is oly teljesítményről tesznek tanuságot, hogy rövidesen

összes járműveiről leszereli a Bosch-féle gyártmányokat.

Ennek az új magyar motoralkatrésznek az alkalmazása azért is nagyon figyelemreméltó, mert az Autobuszüzem egyidejűen kísérletezik magyar nyersolajmotorokkal, amelyeket a *Jendrassik-rendszer* alapján a *Ganz-gyár* állít elő. A magyar konstrukciójú és magyar gyártmányú Ganz-Jendrassik-motorok és a Razgha-féle csillámszigetelésű motorgyujtó gyertyák *nagy mértékben függetlenítik a székesfőváros autobuszüzemét a külföldi gyártmányoktól.* A mai viszonyok között ez azért is helyeselhető, mert a Bosch-cég budapesti képviselete, amellyel a főváros Autobuszüzeme ezidő szerint üzleti összeköttetésben van,

nemcsak a szállított készárukért követel valutát, hanem márkában fizetteti meg az akkumulátorok töltési díját is.

Az Autobuszüzem akkumulátorainak töltését — noha erre az új autobuszgarázs is be van rendezkedve — a Bosch-gyár budapesti körzeti képviselője, a *Barta* Károly cég vállalta évi 40.000 pengőért. A gyár azonban a 40.000 pengőnek megfelelő értékű összeget valutában követeli és az *Autobuszüzem igazgatósága igen hosszas utánjárás után tudta csak elérni a Nemzeti Banknál, hogy erre a célra havi 1500 márkát kiutaljanak.* Ezt a rendszert tovább fenntartani nem lehet és maga

az Autobuszüzem is érzi, hogy a világításhoz szükséges töltést túlfizeti ezzel a megállapodással,

amelyik a kedvező szerződéses föltételek daeára sem tanusít annyi előzékenységet, hogy elfogadja a pengőt és *német márkában követeli a végzett teljesítmény kifizetését, bár ehhez az utólagos kikötéshez minden jogalapja hiányzik.* Az igazgatóság éppen ezért nem hajlandó a szerződés meghosszabbítására és annak lejárta után *saját rezsijében fogja elvégezni ezt a minden komplikációtól mentes egyszerű eljárást.*

Többszáz iparos és munkás kenyerét akarják elvenni egy sertésvágóhídi koncesszió révén

A közélelmezési ügyosztály nem veszi figyelembe a béltisztító iparosok tiltakozását és drága külföldi gépek felállításáról tárgyal

Évtizedek óta folytatnak tisztességes és becsületes munkát azok az iparosok, akik Budapesten a hentesipart látják el a feldolgozáshoz szükséges állati bélanyaggal. Ezeknek az iparosoknak a körében most *óriási izgalom uralkodik,* mert a főváros felületes és könnyelmü gondatlanságából ezeknek az iparosoknak és munkásaiknak egzisztenciája kerül fenyegető veszedelembe.

Néhány hónappal ezelőtt feltünt a szakmában egy ügynök, aki a hamburgi August *Jungnickel* gyár megbízásából egy gépet mutatott be a hentesiparosoknak és illusztrálta, hogy *ezzel a géppel a kézi munkánál jóval gyorsabban lehet végezni a béltisztítás műveletét.* A német gyártmányú gép körülbelül háromezer márkába kerül, amelyre természetesen nem talált vevőt, mert a mai viszonyok között ez a nagy összeg valutában nem szerezhető be. A sikertelenség láttára

a Hentes Ipartestület egyik vezető tényezőjének közbenjárására a sertésvágóhídon állították fel a gépet,

ahol szakemberek előtt mutatták be, hogy az állati bél percek alatt tökéletesen tisztított állapotban használható a további célokra. A nagy érdeklődéssel kísért bemutatón azonban aggályok hangzottak el és többen rámutattak arra, hogy *a produkció esetleg némi turpissággal volt előkészítve,* mert a gyár prospektusa is előírja, hogy a tisztítandó beleket negyven fokos vízben épúgy kell napokon át áztatni, mint azokat a béltermékeket, amelyeket kézi eljárással készítenek elő a hentesmesterek részére.

Mindezek ellenére az ipartestület akart venni egy ilyen gépet, de ez a terv a financiális akadályokon megbukott és így most *a sertésvágóhídra szándékoznak öt gépegységet felállítani,* ami azt jelenti, hogy onnan többé tisztítatlan bél nem vihető ki és a

14 béltisztító iparos, valamint a műhelyükben dolgozó száz munkás, a hozzájuk tartozó háromszáz családtaggal kereset és kenyér nélkül marad.

A mai időkben kétségtelenül jogos elkeseredést közölték a vágóhidak igazgatóságával, ahol azonban *a legkönyörtelenebbül elhárították: a kérést és az ügyosztályi utasításra való hivatkozással a béltisztító külföldi gép működésének szükségességét hangoztatták.* Hivatalos közegek is megvizsgálták már az új rendszert, amelynek eredményeképpen nem szakmabeli vállalkozó kerül a sertésvágóhídra és ott *drágább áron fogja a béltisztítást elvégezni.* A magánipar eddig ugyanis *6 fillért* kapott egy bél tisztításáért, míg a gépüzem *10 filléres* árra spekulál. Értesülésünk szerint a legújabb közélelmezési elgondolás azt célozza, hogy

a béltisztításnak külföldi gépberendezéssel való elvégzésére 25 éves koncessziót adnak a vállalkozónak, aki ez idő lejárta után a gépeket a főváros tulajdonába bocsátja.

Persze, akkor máresak mint hasznavehetetlen óeskavasat.

Szakemberek kimutatásai szerint a külföldi gép távolról sem rendelkezik a róla mesélt nagyszerű képességekkel, mert amíg a kézitisztítás az úgynevezett silányabb beleket is használható állapotba hozza, addig *a gép a rossz beleket összetépi, ami tekintélyes káposodást jelent.* Joggal kifogásolható, hogy a mai időkben *valutát* akarnak adni külföldi gépekért és a főváros mindezeken túl *a legnagyobb rideggséggel segít kenyértelenné tenni háromszáz embert, akik tisztességes polgárai és adófizetői Budapestnek.*

További három hónappal meghosszabbítják a kétmillió dolláros függőkölcsönt

A prolongációs váltókat aranyvalutára kell kiállítani A megállapodást a Stillhalte-bizottság elé terjesztik

December végén járt le a főváros három tételből összetevődött kétmillió dolláros függőkölcsöne és akkor *a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Leszámitoló Bank, a Pesti Hazai Takarékpénztár, az Angol-Magyar Bank és a Községi Takarékpénztár* a legnagyobb készséggel honorálták a fővárosnak azt a kívánságát, hogy a függőkölcsön tartamát meghosszabbítsák. A megállapodás annakidején az volt, hogy az eredetileg megállapított kamatlábat *fél százalékkal felemelték* és a kölcsön összegeiről három hónapig érvénnyel bíró váltót helyeztek letétbe. Ez az idő elmult és

most újból gondoskodni kellett a függőkölcsönök meghosszabbításáról,

ami a hétfői közgyülés határozata alapján meg is történt.

Annak ellenére, hogy a főváros minden hitelügyletében úgy a multban, mint a jelenben a legnagyobb gondossággal jár el, felmerült várospolitikai körökben az a kívánság, hogy

a függőkölcsönök három hónaponkint esedékessé váló meghosszabbítása helyett nem volna-e lehetőség a kölcsön tipusának hosszú lejáratúvá való megváltoztatására.

Ezzel kapcsolatban azt az információt kapta a *Fővárosi Hirlap,* hogy a jelenlegi viszonyok között a főváros nem gondol ennek a közel ötvenmilliós tételnek a végleges rendezésére, mert ez bármennyire is kívánatos: *a pénzpiacmai helyzetében ilyen megoldásról egyelőre nem lehet szó.* A hiba ott volt, — mondották, — hogy a függőkölcsönt *beruházási célokra* kellett igénybevenni, holott köztudomású, hogy invesztíciókat csak hosszúlejáratú kölcsönökből lehet végrehajtani. Ezt a felfogást nem egy alkalommal leszögezte a pénzügyi adminisztráció, azonban

fontosabb követelménynek látszott annak idején a közmunkák megindítása és a magyar ipar és vállalkozás foglalkoztatása,

miért is az illetékes szervek hozzájárultak a kölcsöntipus igénybevételéhez. A belföldi pénzintézetek és a mögöttük álló kölcsöntnyujtók természetesen a legnagyobb megnyugvással adják meg a fővárosnak az időnkint szükséges prolongációkat, azonban *nem kétséges, hogy a viszonyok javulásának bekövetkezésekor a főváros elsősorban ennek a függőkölcsönnek a végleges rendezését fogja keresztülvinni.*

Hétfőn délelőtt az érdekelt pénzintézetek vezetői közül *Stein* Emil, *Milos* György, *Ullmann* György báró és *Madarassy-Beck* Marcell báró felkeresték *Sipőcz* Jenő polgármestert, aki *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok, *Szemethy* Károly tiszti főügyész és *Beliczay* Imre tanácsjegyző bevonásával előkészítette a prolongáció biztosítását. A *délutáni* rendkívüli tanácsülésen és a közgyülésen *Lamotte* tanácsnok ismertette a meghosszabbítás feltételeit. Az ajánlat szerint az érdekelt pénzintézetek az eredetiekkel azonos feltételek mellett további három hónapra hosszabbítják meg a kölcsönt, de azzal a kikötéssel, hogy

a prolongációs váltókat aranyvalutára kell kiállítani.

Az ajánlathoz hétfőn tartott ülésében a törvényhatósági tanács és a közgyülés hozzájárult. Leszögezték azonban, hogy a hozzájárulás az úgynevezett Stillhalte-bizottság *utólagos jóváhagyásától* feltételezett. Egyben felhatalmazták a polgármestert arra is, hogy *a főváros közeljövőben lejáró egyéb kölcsöneinek azonos feltételek mellett való meghosszabbítását elfogadhassa.*

TOKAJI BOROK

husvéti vására példátlanul olcsó árakon!

Zimmermann Lipót és Fiai

abaújszántói bornagytermelő-cég budapesti lerakatában

csak Dorottya-utca 12. szám

Telefon: 82—6—98

0·5 kitünö Tokajhegyaljai már ..... 70 fillértől

0·5 Tokaji aszu ..... 2 pengőtől

Telefonmegrendelésre házhoz szállítunk!

Ajándékcsomagok:

I. 3 üveg bor .....P, 4·50

II. 5 „ „ .....P. 9·—

III. 10 „ „ .....P, 18·—

Vidékre utánvéttel!

Zálogjegyeit

megveszi, azokra legmagasabb összegig kölcsönt folyósít, lejártat, meghosszabbit. Szőnyegre, hangszerre, műtárgyakra kölcsön. Tisztviselőknek személyi hitelek.

Áru- és Értékkereskedelmi Vállalat

Budapest, V. ker., Deák Ferenc-tér 1. szám

Telefon: A. 80-2-12. Irodai órák: d. e. 9-6-ig

WEISZ A.

fogaskerékgyár

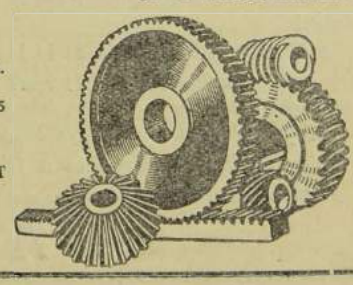
Präciziós fogaskerekek, autó- és traktor-alkatrészek, gépgyártás, henger- és főtengely-köszörülés

Budapest, VIII., Nagytemplom-u. 34.

Tel.: J. 398-05 és 455-85

Távirati cim: MODUL, BUDAPEST

Alapittatott: 1909.

Alaposan meg kell vizsgálni: előnyös-e a fővárosra a Vásárpénztár felszámoltatása

Payr Hugó országgyűlési képviselő, tanácstag, a tulzó takarékosságról és a jelszópolitika kártékonyságáról

Az üzemi bizottság még munkája legelején tart és egyelőre ismeretlen, hogy milyen javaslatokat készít az egyes üzemek megszüntetésére, korlátozására, vagy egybeolvasztására. A beavatottak szerint júniusnál előbb semmiesetre sem lesz kialakult véleménye. De az iparfejlesztési törvény értelmében az üzemek átvizsgálásával addig végezni kell. A javaslatok végrehajtására még azontúl is egy álló esztendő áll rendelkezésre.

Mostanában különösen sokat foglalkoztatja a közvéleményt a *Vásárpénztár* felszámoltatásának a közeljövőben szőnyegre kerülő ügye. Erről és vele kapcsolatban az egész üzemi kérdésről a *Fővárosi Hirlap* munkatársa beszélgetést folytatott

Payr Hugó

országgyűlési képviselő, törvényhatósági tanácstaggal, aki véleményét a következőkben fejtette ki:

— Az államnál és a fővárosi politikában is egyránt az emberek igen hajlamosak arra, hogy beleessenek a jelszópolitika hibájába. Ilyen divatos jelszó mostanában a takarékoskodás. Olyan makacsul hajtogatják, hogy szinte megismétlődik nálunk az a tréfás német kiszólás: *„Takarékoskodunk, ha még olyan sokba kerül is!"* A magam részéről már a költségvetés összeállítása előtt szembeszálltam ezzel a tulzó felfogással. Követeltem és követelem az okszerű takarékosságot és a prédálás ellensége vagyok. Már az egyik augusztusi tanácsülésen kijelentettem, hogy

a túlzott takarékosságot veszedelmesebbnek tartom a kisebb mértékű pazarlásnál.

— Mostanában a demagógia vesszőparipája *az üzemegyesítés és az üzemmegszüntetés követelése.* Helyes-e, okos-e és gazdaságos-e az üzemegyesítés, vagy egyes üzemek megszüntetése? — ezt alaposan, ceruzával a kezében, még senki meg nem vizsgálta. Én például feltétlenül helyesebbnek tartom a kisebb egységek fenntartását, mert könnyebben lehet őket kormányozni, irányítani.

Az eddigi üzemegyesítéssel rossz tapasztalataink vannak.

Példa rá a *Gellért* és a *Rudas* egyesítése, ahol most senki sem tudja megállapítani, hogy melyik intézmény hogyan dolgozik. Külföldön is megpróbálkoztak az üzemegyesítésekkel, de ott sem volt kielégítő az eredmény. Általában azt tapasztalták, hogy az egyesített üzemeknél mindig az az üzem kerekedett felül, amelyiknek élelmes igazgatója az élre került és a beolvasztott, illetve a hozzácsatolt üzem esetleg visszafejlődött. Igen alaposan meg kell tehát nézni, tényleg hasznos-e az egyesítés. Minden esetben sorra kell venni az összes érveket és azokat egyenkint meg kell vizsgálni.

Csak az alapos megfontolás, a kréta és a számok lehetnek döntőek,

nem pedig a politikum.

*

— A közeljövőben kerül a tanács elé a *Vásárpénztár* felszámoltatásának ügye, amelyet ugyancsak nagyon megfontolandónak tartok. Nem tudom, tudok-e perdöntően hozzászólni a kérdéshez, de mindenesetre az a felfogásom, hogy mielőtt döntenénk, minden oldalról meg kell vizsgálni: célszerű-e a Vásárpénztárt felszámoltatni? Lesz-e belőle haszna a fővárosnak?

Az én információm az, hogy a beolvasztás kockázatos.

Amikor a *Vásárpénztár* felszámoltatásáról és beolvasztásáról kell dönteni, az intézet sorsát nem befolyásolhatja az intézmény korábbi vezetőségének hibás működése. A mult hibáiért nem szabad magát az intézetet deresre fektetni. A megtorlás és a retorzió, — ez külön ügy és egészen más elbírálást követel a likvidálás. A probléma eldöntésében feltétlenül megszívlelendők azok az észrevételek, amelyeket a Vásárpénztár igazgatósága most készített jelentésében felsorol. Ezeknek alapos megfontolása, szerintem, azt eredményezi, hogy a mai viszonyok között a Vásárpénztár beolvasztása nem célszerű.

— A főváros és a Vásárpénztár jogi viszonyát az az alapszerződés szabályozza, amely 1908-ban jött létre. Eszerint

a Vásárpénztárnak nincs is joga felszámolni,

mert *a felszámolás 1982 előtt csak kétéves felmondás után történhet meg.*

— A székesfőváros a Vásárpénztár részvénytöbbségének tulajdonosa ugyan és a felszámolást bármikor kimondhatja, el kell azonban döntenie, hogy szükséges-e most a felszámolás, megokolt-e, milyen célt szolgál és hogy megéri-e ez a cél a felszámolás következtében előálló esetleges veszteségeket és károkat? A Vásárpénztár korábbi vezetősége talán rosszul sáfárkodott, de

az új vezetőség és igazgatóság három év alatt rendbehozta az intézet dolgait

és az üzletvitelt normális mederbe terelte. Már amennyire ez a mai gazdasági viszonyok között lehetséges volt. A további veszteségeket részben megakadályozta, részben csökkentette.

— Elfogadhatjuk, hogy a Vásárpénztár ma semmivel sincs nehezebb helyzetben, mint a többi pénzintézet, bár kereseti lehetőségei korlátozottabbak.

Ha a jövedelmezősége nem is kielégítő, erről az igazgatóság nemigen tehet,

hanem a mai válságos gazdasági helyzet. Főként az állatárak és a mezőgazdasági termények árának nagyfokú zuhanása idézték elő a bevételek nagymérvű csökkenését.

— *A felszámolás révén egyáltalán nem mentesül a főváros az intézettel kapcsolatos kötelezettségeitől,* ami annyit jelent, hogy

a főváros a likvidálással anyagilag csak roszszabb helyzetbe kerül.

Be kellene hajtani összes kintlévőségeit, ami évekig is eltarthat, értékesíteni kellene ingatlanait, eleget kellene tenni összes kötelezettségeiért, amelyek közül

a legterhesebb az adonyi bérletért vállalt jótállás.

— Teljesen elfogadható érv az is, hogy a Vásárpénztár megszüntetése

nagy zavarokat és károkat idézne elő a 34 éven át kialakult vágóállat-forgalomban.

A Vásárpénztár hús-, zsír-, szalonnaexport hiteleinél a kihelyezés körül a multban minden bizonnyal nem nyilvánult meg mindenkor a szükséges gondosság, de az ilyen

hitelezésre a Vásárpénztárt szerződése kötelezte

és ha voltak is miatta az intézetnek veszteségei, ez a körülmény nem lehet ok arra, hogy a Vásárpénztárt elejtsük.

— A Vásárpénztár felszómolása

takarékossági szempontból sem látszik indokoltnak,

mert a likvidálás 4—5 évig is elhuzódhat, ha nem akarjuk a sok ingatlant elkótyavetyélni és a tekintélyes követelés gyors behajtásával az adósokat tönkretenni. A likvidálással egyidőben egy másik szervet kellene beállítani a budapesti állatvásár forgalmának lebonyolítására és egy új vásárpénztári intézmény költségeit is fedezni kellene.

A likvidálás végrehajtása a mai rossz gazdasági viszonyok között előre ki nem számítható veszteségeket jelenthet.

Nagy károk érhetik a fővárost az *adonyi bérgazdaság* rapid átadásánál is, mert

2 millió pengős állatállományt és instrukciót alig lehetne veszteség nélkül az új bérlőnek átadni

s ugyanakkor nem mentesülne a Vásárpénztár a még tíz éven át fennálló készfizetői kötelezettség alól.

— A Vásárpénztár saját ingatlanainak, a Budapesten és vidéken lévőknek jelenlegi értéke másfélmillió pengőnél több és két és félmillió pengő azoknak az ingatlanoknak értéke, amelyekre a Vásárpénztár jelzálogkölcsönt nyujtott. Mindezeknek a felszámolás keretében való értékesítése ma nagy kockázatot jelenthet.

— Ismétlem, nem kívánok a dolgoknak elébe vágni és nem tudok határozott véleményt mondani a Vásárpénztár likvidálása dolgában. Annyi azonban biztos, hogy nagyon alapos és bölcs megfontolásra van szükség, mielőtt a főváros önkormányzata ebben a kérdésben határoz.

Május 1-től 5—14 százalékkal csökkentik a városi kislakásos bérházak béreit

A főváros számol a további bércsökkentés körülményeivel is

A főváros háború előtt megkezdett és a világesemények folytán félbeszakított lakáspolitikai tevékenysége 1925-ben indult meg újból, s bár építési programjának tervszerű keresztülvitele akadályokba ütközött, 1930-ig 2235 egyszobás, 1320 kétszobás és 322 háromszobás, vagyis összesen 3877 lakást termelt. A főváros építkezése és a vele egyidejüen megindított magánépítkezések révén sikerült is a lakásszükségen csaknem százszázalékban segiteni. A súlyosbodó gazdasági helyzet következtében a megállapított bérek és a bérlők fizetőképessége között egyre növekedett az aránytalanság és emiatt a főváros vezetősége nem tud kitérni az egyre fokozódó követelés elől, hogy a városi kislakásos bérházak bérét mérsékelje. A főváros szociálpolitikai ügyosztálya mellett működő bizottság a legutóbbi ülésén foglalkozott ezzel a problémával és 30 százalékos bérmérséklést követelt. A főváros vezetősége azonban a szükséges számítások elvégzése után megállapította, hogy ilyen mértékü leszállításra lehetőség nincs, hanem

a redukció május elsejétől kezdve 5—14 százalékos lesz.

Illetékes helyen a *Fővárosi Hirlap* munkatársát így informálták:

— A lakásügyeket intéző szociálpolitikai ügyosztály az egyes házak lakbéreit a házak, illetve a lakások fekvése, beosztása és használhatósága szerint 5—14 százalékkal javasolja csökkenteni. A bércsökkentés mértékének megállapításánál az ügyosztály a házakat és a lakásokat egyenkint bírálta el. Az egyes házcsoportok szerint a bérleszállítás a következő lesz: I., Németvölgy-úti bérház 8.3%, I., Lenke-úti házak 5.6%, III., Bécsi-úti házak 9.7%, III., Hunor—Meder-utcai házak 8.4%, V., Kárpát-utcai házak 5.2%, V., Váci-út 170. szám alatti házak 8.9%, VI., Váci-út 159. szám alatti házak 10.2%, VII., Gyarmat-utca 47—49. szám alatti házak 7.5%, VII., Ujvidék-utca 5. szám alatti házak 11%, VIII., Rozgonyi-utca 2. szám alatti házak 5.6%, VIII., Kisfaludy-utca 40. szám alatti házban 14.9%, a IX., Gróf Haller-utca 8—18. szám alatti házban 7.7%, a X., Üllői-út 120—122. szám alatti házakban 12.4%, a X., Maglódi-út 10. szám alatti házban 7.8%, a X., Kolozsvári-út 39—43. szám alatti házakban 4.8%, a X., Kerepesi-út 118. szám alatti házban 10%. A legkisebb csökkentés eszerint a Kolozsvári-úti házakban és a legnagyobb mérséklés a Kisfaludy-utcai házban mutatkozott méltányosnak.

— A kislakásos bérházak évi 4,449.242 pengő jövedelme a redukció révén összesen 218.542 pengővel, 4.91%-kal csökken. A bérbevétel lényeges csökkenésére különben az esetben is számítani kellene, ha a lakbéreket május elsejétől nem szállítaná le a főváros, mert

valószínű, hogy a lakbérmérséklés elmaradása esetén a lakások nagyrészt kiadhatatlanokká válnának.

A bérmérséklés viszont a hátralékok ijesztő mértékben való növekedését is akadályozni fogja, mert az olcsóbb lakásokban a bérlők igyekeznek pontosabban fizetni.

— Foglalkozik a főváros a Lehel-utca 14. szám alatti

műhelybérház béreinek arányositásával

is. Amennyiben pedig a kislakásos bérházaknál a főváros anyagi érdekeinek megvédése, a kiadatlanság elkerülése érdekében további mérséklés válnék szükségessé, úgy

a főváros vezetősége nem fog elzárkózni a további bérleszállítás elől.

A főváros ezzel példát akar mutatni a magánbérházak tulajdonosainak is.

VÁROSI IRODA ÉS GYAR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

Bútorait legjobb minőségben és legolcsóbb árban **Schiller János** műbútorasztalos lakberendezési üzlete Budapest, II., Török-u. 2. Margithidnál Telefon: 552—98.

A FŐVÁROSI HIRLAP mindent tud és megír

Kézenfekvő megoldás Budapest-fürdőváros megvalósítására: be kell vezetni a gyógyvizeket a dunaparti hotelekbe és a Margitsziget gyógyintézményeibe

A Rudasfürdőnél végzett próbafurások dús kén- és rádiumtartalmú gyógyvizet tártak föl — A Rudas fűtését a Gellért-szálló kazánházából látják el — Kibővitik a Hungária-forrás ivócsarnokát

A székesfővárosi gyógyfürdők és gyógyforrások bérleti ajánlatának elutasítását egyesek vegyes érzelmekkel fogadták. Olyan hangok is hallatszottak, hogy hiba volt az ajánlatokat mellőzni, mert a főváros a maga erejéből belátható időn belül nem lesz abban a helyzetben, hogy a fürdőváros megvalósítása érdekében komoly lépéseket tehessen. Erre a lemondó feltevésre beszédesen rácáfolnak azok az eredmények, amelyeket a Gellért-gyógyfürdő és az ásványvízüzem igazgatósága a maga egészen szerény eszközeivel a legutóbbi hónapokban produkált. Ezekből a jelekből arra lehet következtetni, hogy a legközelebbi jövőben döntő fordulat áll be az eddig csak papiron létező *Budapest Fürdőváros* megvalósítása körül:

a budai gyógyforrások kihasználásával Budapest idegenforgalmában új korszaknak vethetjük meg az alapjait.

A főváros vezetősége a mult esztendőben, mint ismeretes, tervpályázatot hirdetett a Rudasfürdő és a Gellérthegy között tervezett gyógysétány és a Rudasfürdő ideális terveinek elkészítésére. Ez a pályázat igen szép eredménnyel járt. Nagyszerűbbnél nagyszerűbb pályamunkákat mutattak be a Vigadóban rendezett kiállításon. A tervek egyetlen hibája az volt, hogy mindegyik kivitele horribilis áldozatokkal járt volna, amihez a főváros anyagi feltételei hiányoznak. Azt a megoldást tehát, hogy *a Gellért-fürdőt fedett kolonád kösse össze a Rudassal és a körülötte levő forrásokkal, továbbá hogy a villamost ezen a szakaszon földalatti pályán vezessék, elejtették.* Újabb és olcsóbb tervet dolgoztak ki, amely arra szorítkozott, hogy a Rudasfürdőt modernizálják és körülötte gyógyudvart létesítsenek. A villamosproblémát olyképp gondolták megoldhatónak, hogy a sínpárt a Gellérthegy tövéből a külső rakpartra, illetve a Rudas Dunára néző homlokzata előtti úttestre helyezik át és ezzel lehetővé teszik, hogy azokat a forrásokat is használatba vegyék, amelyekhez most hozzáférni nem lehet, mert a villamos pályatest alatt feküsznek. Később, a gazdasági helyzet romlásával, ezt a tervet is mellőzni kellett és végül mindössze csak 250.000 pengőt irányoztak elő az 1932. évi költségvetésben azzal a céllal, hogy ebből a pénzből a Rudasfürdő kazánjait áthelyezik, a Gellérthegy tövében éktelenkedő régi kazánházat és az omladozó igazgatósági épületet, amelyeknek lebontásához a belügyminiszter már tavaly hozzájárult, eltüntetik és végre rendbehozzák a Hungária ivócsarnok környékét. A 6-os bizottság azonban ehhez a tervhez sem járult hozzá és a 250.000 pengőből csupán csak 100.000 pengőt hagyott meg, ennyit is csak azért, mert az iparfelügyelőség megállapitotta, hogy a kiöregedett, ócska kazánokat tovább üzemben tartani nem lehet és ha valamilyen intézkedés nem történik, úgy fütési lehetőség hiányában a fürdőt be kell zárni.

A fütési probléma megoldása érdekében a gyógyfürdő igazgatósága egyébként a földtani intézet és geológus szakértők előzetes meghallgatása után

a fürdő előtti térségen házilag próbafúrásokat végeztetett.

Ezeket a kutató furásokat néhány héttel ezelőtt kezdték el és már az eddigi eredmények is olyan szenzációsak, hogy új fordulatot, új lendületet adtak az egész fürdőváros-ügynek.

Az érdekes próbafurásokról és a fürdőváros megvalósításának újabb programjáról

beavatott helyen

a következő részleteket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A bányakapitányság ideiglenes engedélyével

a Rudas-fürdő előtt eddig két próbafúrást végeztettünk.

Az egyik a lebontásra váró régi kazánház előtt van, ahol 96 méter mélyre ment le a furó és máris

45 fokos vízre találtunk,

még pedig olyan bő mennyiségben, hogy a víz a kutató szondán át közel másfélméterre karvastagságban felszökik. A második kutató furást a Rudasfürdő vendéglőkertjének Duna felőli végében végeztettük. Itt 46 méterig hatoltunk a föld mélyébe, ahol már dolomit-réteget találtunk. A 10 méteres plusz azt eredményezte, hogy 4 fokkal melegebb, vagyis

49 fokos vízre bukkantunk.

Ez a víz is dús és a furónyilástól két méter magasra szökik fel. Mind a két furást egyelőre abbahagytuk és miután megfelelő mennyiségű vizet bocsátottunk ki a vizsgálat céljára, a nyilásokat lezártuk.

A harmadik fúrásra rövidesen sor kerül.

Ez a próbafurás közel a Dunához, a híd lábánál lesz és az eddigi eredmények alapján 70 méter mélységben körülbelül 60 fokos vizet kapunk. A geológiai retegeződés figyelembevételével még nagyobb lenne az eredmény, ha a pesti oldalon a Vigadó-téren, vagy a Piarista-ház helyén a Duna medre alatt áthuzódó dolomit-rétegben egy negyedik furólyukat is lemélyítenénk. Minden valószínűség szerint itt már 80 fokos vízre találnánk.

— Most már mindenki előtt világos, hogy idegenforgalmunkat a budapesti gyógyforrásokra, illetve a gyógyfürdőkre kell alapítani. Budapest néhány esztendő alatt a világegyetem egyedülálló és legfrekventáltabb fürdővárosa lehet, ahol

több mint száz forrásból a legkülönbözőbb összetételű és gyógyhatású vizek várják a gyógyulást keresőket.

A mi forrásaink vize utólérhetetlen hatású nemcsak a reumások és csúzosok számára, hanem biztos gyógyszere a vesebajosoknak, a gyomorbajosoknak és anyagcserezavarban szenvedőknek, valamint az egyéb betegségek különböző válfajainak is. A hozzánk érkező betegek mindazokat a gyógytényezőket megtalálnák, amelyek *Karlsbadot, Marienbadot, Pöstyént, Gasteint, Joachimstalt* világhírhez juttatták.

— Az új próbafurások vizének analizálása most van folyamatban, de már a nyers eredmény is egyenesen meglepő. Az első számú kutató-forrás

45 fokos vize igen nagymennyiségű, literenként 0.00511 gramm kénhidrogént tartalmaz;

ebben az összetételben tehát

Európa egyik legdúsabb kéntartalmú forrásvize.

A vízben tekintélyes mennyiségben van szabad szénsav, azonkivül nátrium, kálium, kalcium, magnézium, vas, aluminium, litium, strundium, hidrokarbonát, jód, brom és kisebb mennyiségben foszforsav. A második számú kutató-forrás vizének összetétele nagyjában egyezik az elsőével és szintén gazdagon kéntartalmú.

A legszenzációsabb azonban a gyógyforrások rendkívül gazdag rádiumtartalma.

— Meglepő és nem várt eredményt értünk el a régi *Török-forrás* újrafoglalási munkáinál is. Ez a Török-forrás a Gellért-szobor alatt a nagyközönség előtt eddig teljesen ismeretlen és kis vasajtóval eltakart barlangban fakadt. Közvetlen mellette másik barlang is volt. Most, amikor a forrás-tisztítást végeztük, a két barlangot folyosóval kötöttük össze. Ennél a munkálatnál néhány méternyire a régi Török-forrástól új, eddig ismeretlen forrás tört elő,

43 fokos erősen kénes, rádiumos vizzel.

A barlangot úgy hoztuk rendbe, hogy ivócsarnok lesz és a mostani kutató-furásokat nem számítva a

tavasszal már öt olyan forrás áll rendelkezésre, ahol a közönség, orvosi rendelet szerint, más és más bajoknál ivókurát végezhet.

Ezek a források a *Hungária*, az *Árpád*, a *Mátyás*, *Török* és a most felfedezett kénesvizű *Musztafa-forrás*. A hatodik forrás a *Beatrice*-forrás, de ennek olyan a fekvése, hogy ivókúrára egyelőre igénybevenni nem lehet.

— Az új furások eredménye az idegenforgalmi érdekeltségeket is meglepte és komoly formában foglalkoznak azzal a tervvel, hogy

a gyógyforrások vizét egyrészt a budai oldalról, másrészt a szóbanforgó Petőfi-téri új forrásból a dunaparti szállodákba bevezetik.

Ha ez a terv valóra válik, akkor régi álmunk testet öltött.

Szállodaépitkezések és minden komolyabb befektetés nélkül megvalósul Budapest-fürdőváros.

A forrásvizeknek a dunaparti hotelekbe való bevezetése aránylag minimális költséggel járna, viszont ezáltal a *Dunapalota*, a *Hungária*, a *Carlton* és a *Bristol* és a közelben levő többi szállodák olyan előnyökhöz jutnának, amelyek révén azoknak látogatottsága beláthatatlan méretekben fokozható volna.

De a gyógyvizes vezeték a Margitsziget gyógyintézményeibe is bevezethető volna.

— Ami a Rudasfürdő környékének rendezését illeti, még a tavasszal ez is megtörténik. Az a terv nyomult ismét előtérbe, amivel évekkel ezelőtt a főváros vezetősége már foglalkozott, hogy

a Rudas helyiségeinek fütését a Gellért-szálló kazánházából látják el.

Alig 600 méter távvezetékre van szükség, ami már kész tervek és az elvégzett számítások szerint alig kerül 100.000 pengőbe és ebből a pénzből *megvalósítható lesz a régi kazánház és igazgatósági épület lebontásán kivül a Hungária-forrás ivócsarnokának bizonyos kibővítése és a térség parkirozása is.* Az egész terv megvalósítása a végzett és végzendő próbafurásokkal együtt minimális, alig pár ezer pengő megterhelésével jár a fővárosnak és az egész kiadást a Gellért-fürdő, illetve az Ásványvízüzem vállalta magára.

*

Szakszerü nyilatkozatok

Az új forráskutatások dolgában kérdést intéztünk

Pávay Vajna Ferenc

főbányatanácsoshoz,

a kiváló geológushoz, aki munkatársunknak a következőket mondotta:

— A főváros altalajának természetes hévvízkincse jóformán minden számottevő gyakorlati kihasználás nélkül eddig parlagon hevert. Ezért csak a legnagyobb örömmel lehet üdvözölni a főváros legújabb forráskutató, illetve mélyfúró kísérleteit. A legújabb eredmények minden bizonnyal eloszlatják azt az ellenszenvet, amely újabban indokolatlanul jelentkezett a mélyfúrási és forráskutató kísérletekkel szemben és amelyektől

a régi források vízhozamát féltették.

De ezen csak mosolyogni lehet. Aki tudja, hogy a budai hegység mészköveiben, dolomitjaiban és azok repedéseiben, üregeiben mennyi hideg karszt és triaszvíz van és a felmelegedett hidratizált kőzetekből mennyi forróvíz és gáz fejlődik és hogy máig mennyi melegvíz folyt el a főváros altalajából, — annak nem lehetnek ilyen aggodalmai.

A magyar főváros alatt olyan thermális kincsek vannak, amelyek elhanyagolása már eddig is nemzetgazdasági bünszámba ment.

Felkerestük még

Wesselszky Gyula dr.

professzort,

az Egyetemi Rádiológiai Intézet igazgatóját, a kiváló hidrológust is, aki a budai források vizét rádiumtartalmuk szempontjából kutatja. *Weszelszky* professzor a következőket mondta:

— A Török-forrás mellett levő barlangban fakadó új forrás, sőt a tisztított Török-forrás vizének radiológiai vizsgálata még nem fejeződött be teljesen, ezzel a munkával rövidesen készen leszünk; az új furatu thermák radiológiai vizsgálatához pedig most fogtunk hozzá, úgyhogy végleges eredményről nyilatkozatot még nem tehetek. Annyit mondhatok csak, hogy a Rudas-forráscsoport vízei

Európa leggazdagabb rádiumos vízeinek tekinthetők

és semmiben sem maradnak mögötte a világhírnek örvendő gasteini víznek. Ha a főváros vezetősége a gyógyforrásokban rejlő értékeket kellően és megfelelően gyümölcsöztetheti, mint ezt már több alkalommal hangoztattam,

Budapest rövidesen a világ egyik legelső és valóban páratlan fürdővárosa lehet.

Erre forrásainknak nagy száma, sokfélesége, szépsége és természeti fekvésénél fogva is különösen hivatott.

a 7050-es Orion-rádió tulajdonosa 100 adóállomás műsorában válogathat

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Városfejlesztési és városrendezési program hiánya okozza a városépítési problémák nehézségeit

Harrer Ferenc dr. törvényhatósági tanácstag nyilatkozata

A *Fővárosi Hirlap* több alkalommal szóvátette azokat a panaszokat, amelyek az egyes építtetők, illetve a nagyközönség köréből hangzanak el az építési engedélyek kiadását kisérő nehézségek miatt. Több alkalommal ismertettük azt a szakemberektől származó felfogást is, hogy a bajok legfőbb forrása az *egységes és általános szabályozási terv hiánya.* Megemlékeztünk arról, hogy a városrendezési ügyosztály úgy próbál a bajokon segíteni és úgy igyekszik az általános szabályozási terv hiányát pótolni, hogy a fontosabb és frekventáltabb területek szabályozására *részletterveket* készít. A városszabályozási és ezzel kapcsolatban az építkezési problémákat legutóbb szóvátették a városrendezési bizottság ülésén is.

Harrer Ferenc dr.

törvényhatósági tanácstag, a városrendezési bizottság elnöke ezekről a közérdekü problémákról a következőképpen nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A városépítési problémák megoldásának a legnagyobb nehézségei két irányban mutatkoznak: egyrészt a telkek meglévő alakjában, másrészt az érthető gazdasági követelésben: *a telekértékek mai nivójának fenntartásában.* Az előbbi megnehezíti a helyes úthálózat, különösen az átlósutak kialakítását, az utóbbi pedig az egészségesebb beépítési mód, a ritkább beépítés és az alacsonyabb házak rendszere felé való haladást. Legtöbben azt hiszik, hogy a főváros városrendezési anomáliáinak kútforrása az általános szabályozási terv hiánya, holott nem ez, hanem

elsősorban a városrendezési és városfejlesztési program hiánya,

ami minden fejlődést megakadályoz.

— Hogy csak a legnagyobb kérdéseket említsem: a városrendezési és városfejlesztési program keretében várnak megoldásra, *Nagy-Budapest egységes kialakításának problémája,* a pályaudvarok végleges elhelyezése, az oda vezető nagyvasúti vonalak kérdése, s ennek fontos részproblémája: *a halálsorompók megszüntetése,* a fürdőváros városépítési problémáinak megállapítása, az egységes közműépítési program (út-, csatorna-, vízvezetéképítés), végül *az egységes közlekedési program* is.

— Sajnos, egyelőre hiányoznak a vázolt városfejlesztési program végrehajtásának szükséges előfeltételei is. Ilyen

az új városépítési törvény,

amely a szabályozás és a telekrendezések pénzügyileg is helyes keresztülvitelének jogi lehetőségét hivatott biztosítani. A városépítési követeléseknek megfelelő *építésügyi szabályzat,* az elkészítésre váró *új szabályrendeletek,* amelyek a közművek költségeit a köz- és a telektulajdonosok között méltányosan megosztják, végül

egy olyan jól elgondolt telekpolitika,

amely a városfejlesztési program végrehajtásának szab helyes irányt, — mindezek sürgős megoldásra várnak.

*

A városrendezési bizottság ezeket a kérdéseket most már állandóan felszínen tartja és rövidesen konkrét formában felhívja az illetékes tényezők figyelmét, hogy a *problémák megoldására a szükséges intézkedéseket tegyék meg.*

Visszautasítja a főváros a gyáripari érdekeltségeknek a kövezetvám megváltoztatása miatt elhangzott támadását

Indokolatlanul károsodott a MÁV az egyoldalú vámtarifa miatt. Lényegtelenül változnak csak a szállított áruk díjtételei

A törvényhatósági tanács egyik legutóbbi ülésén foglalkozott a pénzügyi osztálynak azzal az előterjesztésével, amelyik a *városi kövezetvámok* eddigi tarifáinak megváltoztatására irányul. A tanács hozzájárult ahhoz, hogy a tengelyen szállított áruk Budapesten ezentúl *ugyanannyi kövezetvámot rójjanak le, mint a vasúton és hajón érkező áruk,* ami végeredményben nem céloz mást, mint az eddigi igazságtalan rendszernek a megváltoztatását. Ezzel kapcsolatban a gyáripari érdekeltség részéről *éles támadások hangzottak el a főváros vezetősége ellen,* amellyel szemben

illetékes helyen

a következő nyilatkozatot tették a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Akik élesen és ingerülten támadják most a fővárost a kövezetvám rendszerének megváltoztatása miatt, azok *nem ismerik ennek az ügynek az előzményeit és csak pillanatnyi hangulatok hatása alatt állítják, hogy merénylet történik bizonyos érdekkörök ellen.* Tisztában kell lenni azzal, hogy

a kövezetvám eddigi tarifáját közel négy évtizeddel ezelőtt állapították meg, amikor még nem volt autó és így nem számoltak a közlekedés modern eszközeivel.

Az elavult díjtételek abból indultak ki, hogy *egy-egy lófogatú jármü maximum harminc métermázsa árut tud fuvarozni,* mert azon túlmenő terhelést már csak vasúton lehet szállítani. Ez okozta, hogy a tengelyen és a vasúton érkező árukra *kétféle* vámtételt léptettek életbe.

— Az idők múlásával az automobilforgalom óriási lépésekkel haladt előre és természetesen a teherautófuvarozás is mindinkább tért hódított.

A gyáripari érdekeltségek bizonyára tudják, hogy teherautófuvarozással 70, sőt száz métermázsás tömegeket is el lehet szállítani,

ami azt jelenti, hogy *a teherautó-fuvarozás vámja olcsóbb, mint a vasúton szállított áruké* és ezt a diszparitást csakhamar oly mértékben kezdték kihasználni a környékbeliek, hogy *rövid távolságról, sőt meglehetős távolabbi gócpontokból is a teherautó-fuvarozást vették igénybe.* Ez az egészségtelen helyzet nemcsak a főváros önkéntelen megkárosítását, hanem a MÁV fuvarozási bevételeinek csökkenését is magával hozta és

kialakult a verseny a teherautó és a MÁV között, amelyben a MÁV bizonyult gyöngébbnek.

A vasút alulmaradt, mert a kövezetvám a teherautófuvarozásnak kedvezett és így államérdeknek látszott, hogy *a MÁV-ot ettől az érdemetlen versenytől megóvják.* Ez volt az oka annak, hogy a főváros módosította az elavult kövezetvám-tarifát és a mai élethez alakította ennek az illetéknek a kivetését.

— Az új kövezetvám-tarifa egyébként *távolról sem hoz olyan eltolódásokat, mint amilyeneket a gyáripari érdekeltségek felsorakoztattak.*

A pontosan összeállított kimutatások szerint egyes kategóriák teljesen változatlanok maradnak, más vonatkozásokban kimondott olcsóbbodás nyilvánul meg és mindössze csak néhány árucikknél következik be nem jelentékeny emelkedés.

A hangoztatott kifogások tehát nem állják meg a helyüket és bizonyos, hogy *az egészségesebb alapokra való helyezés elsősorban a MÁV-ot fogja megkímélni a meg nem érdemelt fuvarozási versenytől.*

*

A kövezetvámokra vonatkozó díjtáblázatot egyébként a tanács elfogadta és a közgyülés, valamint a kormányhatóság jóváhagyása után már *a tavaszi hónapokban alkalmazásba lép.*

Újabb turnust hívnak be a szellemi szükségmunkára

Elsőnek jelentette a *Fővárosi Hirlap* mult heti száma, hogy az inségakciók felülvizsgálata után *Ripka* Ferenc főpolgármester külön felterjesztésben kérte a kormányt *a szellemi szükségmunka* meghosszabbításának lehetővé tételére. A főpolgármester jelezte, hogy útban van a polgármester ilyenirányú előterjesztése és minden indok amellett szól, hogy *ezt a nagysikerü támogatást további két hónapra is fenn kell tartani. Sipőcz* Jenő polgármester hétfőn juttatta el a kormányhoz az autonómiának azt a kérését, hogy

a kormány a szükségadó bevételeiből további 283 ezer pengőt juttasson a szellemi szükségmunka akció folytatására,

amelynek esetén 1800 munkanélküli jut havonkénti nyolcvan pengős jövedelemhez.

A kilátásokról

illetékes helyen

a következő információt adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Minden reményünk megvan ahhoz, hogy a kormány nem zárkózik el a kérés teljesítése elől és ebben az esetben *áprilisban és májusban* is folytatjuk a szellemi szükségmunkások foglalkoztatását. Köztudomású, hogy az akció keretében most 1800 személy kap támogatást a fővárostól, ami kétségkívül jelentős mértékben hozzájárult a téli nyomor enyhítéséhez, *annak ellenére, hogy a közel tizezer jelentkező közül mindössze csak 1800 valóban rászorult munkanélkülit tudtunk az akció keretébe bevonni.*

Most felmerült az a kérdés, hogy az esetleges meghosszabbítás után ne hívjunk-e be másik olyan 1800-as csoportot, amelyik a pénzügyi lehetőségek miatt kimaradt a fővárosnak ebből az akciójából.

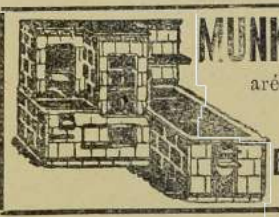
A döntő szót ebben az ügyben a polgármester fogja kimondani, aki bizonyára mérlegelni fogja azt a méltányos körülményt, hogy újabb tömegnek a támogatása bizonyára jótékony hatást gyakorolna.

*

Értesülésünk szerint *a kormány sürgősen foglalkozik a főváros felterjesztésével és még a husvéti ünnepek előtt értesítést küld elhatározásáról, amelyet nagy érdeklődéssel várnak a városházán.*

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

Alapíttatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124.
Telefon: Aut. 952—89.

MUNKÁCSY GYULA-cég
aréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedőlemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Polgár Henrik
fehérfémöntöde és fémkereskedés
Budapest, VIII., Mosonyi-utca 1.
Telefon: József 334—58.
Gyárt és állandóan raktáron tart: forrasztó-ónt, angol-ónt, csapágyfémeket és „Atocar" speciális autó és traktor csapágyfémet

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére tratkötő-hevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 Alapítva 1838-ban
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 35 Telefon: J. 429-430

Gazdasági Értesítő

Gyors cselekvést, új szellemet a termelő munka haladéktalan megindítására

Nemcsak a munkahiány okozza a bajokat, hanem a könyörtelen bürokrácia is — A hitelkérdés rendezését a Nemzeti Banknak kell kezdeményezni

A gazdasági élet tele van panaszokkal: az ujságok hasábjairól a különböző szakmák mozgalmai számolnak be, az iparosok és kereskedők nagygyülések keretében vitatják meg egzisztenciájukba vágó problémákat, a diplomás ifjúság kilátástalanul néz a jövőbe és általában a kérdések egész skálája várja a megnyugtató megoldást. Az egész közvéleményt foglalkoztató súlyos kérdésekről folytattunk beszélgetést

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaggal, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökével, aki a következőkben nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Súlyos gondokkal küszködik a magyar társadalomnak mai élete, sajnos azonban, hogy *az elszomorító tények megállapitásán kivül alig találkozunk gondolattal, amelyik a kibontakozás útját jelezné.* A diplomás ifjúság szempontjából teljesen jogosak az elkeseredő megnyilatkozások, mert az évente 3200 főre rúgó főiskolai végzettek közül csak egy kis töredék tud elhelyezkedést találni.

Mindenütt leépítenek és a túldimenzionált közigazgatás is arra kényszerül, hogy a lehetőségeket elzárja az új egzisztenciák elől.

Ugyanez áll az ügyvédekre, mérnökökre, orvosokra, akiknek a számára szintén nem található elhelyezkedési lehetőség és kereseti alkalom. Hiába gyüléseznek, hiába tárják fel a panaszaikat: ennél tovább nem juthatnak. *Zsúfolva van panaszokkal az ipar, kis- és középiparosok egymásutánban jutnak a tönk szélére és soraikból csak a kétségbeesett jajkiáltás hallatszik.* Ebben a vonatkozásban

nemcsak a munkahiány okozza a bajokat, hanem az a könyörtelenség is, amely az adóhátralékok behajtásánál és a közpénzek kiutalásánál felmerült.

Nincsen munka, csak adóhátralék. Ezt pedig irgalmatlanul behajtják. Ha mégis közpénzek folyósítása válik esedékessé, akkor *sorozatos torturák és bürokratikus ceremóniák állják útját a kielégítő elintézésnek* és itt valóban a legsürgősebb orvoslásra van szükség. Érthetetlen elképzelés, hogy amikor mindenki az élettel verekszik és végre odajut, hogy elvégzett munkája után a közhatóságtól járó pénzét várja: igazolnia kell adóügyeinek tisztaságát, az OTI-járulékok és egyéb illetékek teljes lerovását.

Sajnos, ebben a tarthatatlan eljárásban merül ki a bürokrácia egész cselekvésképessége

és igazán itt a legfőbb ideje, hogy erőskezű politika inaugurálásával egy olyan szellem érvényesüljön, amelyik nem gátolja, hanem megkönnyíti a munkát és a kereseti lehetőségeket.

— A közhatósági munkálatoknál a legfőbb nehézségeket az okozza, hogy *nincs pénz és a munkára komoly előirányzatokat nem állitanak be.* A főváros polgármestere a költségvetési expozéjában azt mondotta, hogy *90 millió pengő* áll rendelkezésre szállítások és közmunkák lefolytatására, ez azonban csak keret, mert

a tényleges végrehajtás a fedezet effektiv rendelkezésreállásától függ.

Ezt a rendszert nem helytelenítem, mert ez még mindig jobb, mintha munkákat végeztetnek és a vállalkozó nem tud hozzájutni megdolgozott keresetéhez. Egyes kormányzati ágaknál súlyos nehézségeket okozott, hogy nagy munkákat végeztettek, amelyeknek azonban a fedezete nem folyt be. A főváros okult mindezeken, azonban mégis figyelembe veendő, hogy *a magántevékenység teljesen megcsappant.* Az építkezés például döbbenetes eredménytelenséget mutat.

Néhány héttel ezelőtt még bizakodók voltunk, most azonban a lendületesnek igérkező építkező kedv teljesen összezsugorodott

és az érdekeltek nem élnek a számukra kiadott építési engedélyekkel: *mindössze csak egy kis töredék fog kivitelre kerülni.* Tisztában kell lenni azzal, hogy ezt a vérkeringési zavart, ami a gazdasági életben oly bénitólag hat, csak a legnagyobb energiával és a közmunkák helyes finánepolitikájával lehet megszüntetni. *Pedig rengeteg a tennivaló és a munkaalkalom!* A középitési tanács legutóbbi ülésén elhangzott felszólalásokból kitűnik, hogy van sürgős közmunka:

az utak javítása és építése, a folyók szabályozása, valamint a városok lukratív közüzemeinek megalkotása.

Magyarország kultur nemzet és például 55 városa közül csak harminenak van vízellátása és olyan városok, mint *Hódmezővásárhely, Zalaegerszeg, Kecskemét és Baja:* nem rendelkeznek vízvezetékkel és csatornahálózattal. Ezek a létesítmények pedig lukratív beruházásoknak számítanak, amelyek elől nem szabad elzárkózni. Közelfekvő példa a főváros területén lelhető fel, ahol számos helyen hiányoznak a közművek, holott annak megépítése úgy a főváros, mint az érdekelt ingatlantulajdonosok számára elsőrendű érdeket jelent.

Ezeket a munkákat okvetlenül elő kellene készíteni és gondoskodni a financiális lebonyolításról is.

Természetesen nem gondolok külföldi kölesön felvételére, viszont az ilyen munkálatok két-három év alatt kifizetődnek: *mindehhez azonban egészségesebb hitelpolitikára van szükség.* Lehetetlenség, hogy amíg mindenütt leszállítják a kamatlábat, addig nálunk a kölesön terhei indokolatlan emelkedést mutatnak.

Ezt a szellemet meg kell szüntetni és a termékeny munkára olcsó pénzt teremteni.

A *Nemzeti Banknak* volna kötelessége, hogy ezekben a nehéz időkben módot találjon a stagnáló gazdasági élet alátámasztására. *Egyedül a Nemzeti Bank szervezheti meg a helyes tőke- és kamatpolitikát,* mert ennek hiányában hiába hangzanak el a jogos panaszok: mindez falrahányt borsó marad, ha cselekvés nélkül magáramarad az ipar, a kereskedelem és a vállalkozói kar.

*

Nagyérdekességü fejtegetéseihez hozzáfüzte még *Becsey* Antal, hogy a pénzintézetek számára annakidején létesített Garanciabank mellett *Termelőbankot is fel lehetne állitani,* amelyiknek hivatása volna gondos körültekintéssel finanszirozni az elvégezendő munkálatokat. Elsősorban közmunkák alátámasztásáról lehet szó, mert azok nélkül eltespednek a gazdasági élet legmunkaképesebb tömegei.

Tanácskozások indulnak meg a Nemzetközi Vásár és a Mezőgazdasági Kiállítás közös megrendezése érdekében

Óriási előkészületekkel indul útjára ez évben is a *Budapesti Nemzetközi Vásár,* amelyre az intézmény vezetőségének nagyszerű propagandája révén európaszerte felfigyelnek. Minden évben a külföldi érdeklődők ezer- és ezer főnyi csoportjai érkeznek Budapestre és *a látogatottság a mai válságos időkben sem igérkezik kisebbnek, mint az elmult években volt.* A *Kereskedelmi és Iparkamarához* érkezett jelentések szerint az utódállamok részéről a legnagyobb előzékenységgel biztositották a vasúti kedvezményeket és az első jelentkező:

Bukarest máris közölte, hogy a magyar-román kereskedelmi kamara keretében számos román kereskedő és gyáros fog megjelenni a városligeti nagy kiállításon.

A nemzetközi vásár várható nagy sikere megerősíti *Éber* Antalnak azt a közelmultban kifejtett elgondolását, hogy *az idei vásárt esetleg ne tartsák meg,* amellyel szemben az összes érdekeltségek optimista álláspontra helyezkedve, az évenkinti nagy felvonulás feltétlen megrendezését szorgalmazták. A folyamatban levő szervezkedés máris megmutatja az idei vásár nagy arányait, amelyen

a kiállítók száma alig marad alatta a mult évi méreteknek.

Értesülésünk szerint a Nemzetközi Vásár lezajlása után *fontos tanácskozások indulnak meg a vásári intézmény esetleges átszervezéséről,* amelyről már évek óta folynak megbeszélések a Kereskedelmi és Iparkamara, a főváros és az állam között. Az illetékes tényezők felfogása szerint *a Nemzetközi Vásárnak részvénytársasággá való átalakitása már túlhaladott álláspont,* mert azt semilyen részről sem tartják szükséges megoldásnak, ellenben szó lehet arról, hogy

a Kamara vezetésével közös tömörülést hoznak létre a gyárak, a főváros és az állam bevonásával.

Szó van arról is, hogy megvalósitják azt a tervet, hogy a *Budapesti Nemzetközi Vásárt egyesitik az Országos Mezőgazdasági Kiállitással,* amelyik most is megmutatta, hogy hatalmas érdeklődő közönséget tud megmozgatni. Ennek az elgondolásnak az eredményeként, bizonyosra veszik, hogy a vidéki termelőket és a városi fogyasztókat egyaránt érdeklő vásár a legnagyobb mozgalmasságot váltaná ki és *olyan arányú felvonulást biztositana, amelyhez hasonló csak a legnagyobb külföldi vásárokon és kiállitásokon tapasztalható.* A terv végrehajtását egyelőre csak az gátolja, hogy az időpontot nem tudják megfelelő módon összeegyeztetni. A mezőgazdasági kiállítás terminusát ugyanis mindenképpen a tavaszi munkálatok megkezdése előtti időpontra kell kitüzni, mert áprilisban a gazdaközönség már a szükséges munkálatok lefolytatásával van elfoglalva. A gyári termékek és az iparcikkek kiállításának előbbrehozatala viszont a hidegebb időjárás miatt nem látszik kívánatosnak és ezért most olyan megoldás felé törekednek, hogy

a közösen megrendezendő országos kiállitás és vásár április első napjaiban kerüljön megrendezésre.

A *Budapesti Nemzetközi Vásár* kapuinak bezárása után a mezőgazdasági és gyári érdekeltségek fogják véglegesen rendezni ezt a kérdést.

A TÉBE közgyülése. A TÉBE évi közgyülését, amelyen a fővárosi és a vidéki pénzintézetek vezetői nagy számban jelentek meg, *Hegedüs* Lóránt elnök nyitotta meg. Az elnök mindenekelőtt visszautasította azokat a támadásokat, amelyek a magyar hitelszervezetet, politikai okokból érik. Beszéde során tiltakozását fejezte ki a társulati adó felemelése ellen. *Vargha* Imre pénzügyi államtitkár, aki a távollevő báró *Korányi* Frigyes pénzügyminisztert helyettesítette, kijelentette, hogy a *pénzügyi kormánynak egyáltalán nem programja a társulati adó fölemelése. Kresz* Károly igazgató bemutatta a TÉBE mult évi jelentését és szárszámadásait. Báró *Madarassy-Beck* Marcell indítványára a TÉBE elnökévé egyhangúlag és közfelkiáltással *újból Hegedüs Lórántot választották meg. Nyulászi* János, a TÉBE igazgatója mélyenjáró előadásban ismertette a mezőgazdasági hitel kérdését, hangsúlyozva, hogy *az egész magyar földbirtoknak alig 5%-a az, melynél túlságos eladósodásról lehet szó.*

*

A TÉBE ízlésesen kiállított füzetben érdekfeszítően és minden részletre kiterjedően számol be: az egyesület belső életéről, a bankpolitikai és hitelezői kérdésekről, a nemzetközi kereskedelmi kamara washingtoni kongresszusáról, a békeszerződési ügyekről, a szociálpolitikai és tisztviselői kérdésekről, a TÉBE jótékonysági akciójáról és minden egyéb kérdésről, amely a magyar hitelélettel kapcsolatban van.

Ganz Közlemények. A magyar iparvállalatok elitjébe tartozó *Ganz-gyár* változatlanul kiadja díszes kiállítású beszámolóját magyar, német és angol nyelven arról a nagystílü teljesítményről, amely további elismerést és dicsőséget hoz a *Ganz-gyár* útján a magyar iparnak. A *Ganz Közlemények* legújabb száma az illusztrációk és tervrajzok tömegével ismerteti ezúttal *a Budapest—Hegyeshalom vasutivonal villamositásával kapcsolatban a Kandó-rendszerü fázisváltós mozdonyt,* a rotációs réznyomósajtót, a semi szivattyútelepet, a nagyméretü fogaskerekeket, a szennyvizátemelők részére gyártott újrendszerü szivattyúkat, a vaslemez kéményeket, a *Ganz-gyár* legújabb produktumait.

A Községi Takarék közgyülése. A *Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Részvénytársaság* folyó hó 18-án megtartott évi rendes közgyülése a már korábban ismertetett igazgatósági jelentés elfogadása után egyhangulag elfogadta az igazgatóság összes javaslatait és elhatározta, hogy a kimutatott tiszta nyereségből folyó hó 19-étől kezdődőleg részvényenkét 2.50 aranypengő osztalékot fizet. A közgyülés azután a választásokat ejtette meg és az igazgatóságba *Ascher* István, *almási Balogh* Loránt, dr. *Buzáth* János, dr. *Csupor* József, *Faber* Fülöp, dr. *Faragó* Andor, dr. *Gündisch* Guidó, dr. *Koós* Zoltán, dr. *Lamotte* Károly, *Mónus* Illés, *vitéz Pesthy-Müller* József Leó, dr. *Pethő* Ernő, *Picker* Frigyes, *Rausch* Ajadár, dr. *Rauscher* Aurél, dr. *Sipőcz* Jenő, *Szakál* Géza és *Szigeti* János urakat, a felügyelőbizottságba pedig *Andrássy* Béla, *Erdős-Zala* László, *Erősdy* Sándor, *Freund* Jenő, *Halász* Lajos, *Markó* Elek, dr. *Neuschlosz-Knüsli* Kornél és *Sebő* Béla urakat választotta meg. A közgyülést követő igazgatósági ülésen az igazgatóság dr. *Sipőcz* Jenő polgármester urat elnökké, dr. *Buzáth* János ny. alpolgármester urat és dr. *Rauscher* Aurél ny. miniszter tanácsos urat alelnökökké választotta meg.

A Magyar Földhitelintézet március hó 16-án tartotta meg ezévi rendes közgyülését, melyben az igazgatóság az elmult 69. üzletévről szóló jelentését és az 1931. évi mérleget terjesztette elő. Az 1931. év folyamán az intézet 8,958.250.52 pengő névértékü törlesztéses kölcsönt, továbbá 2,288.459.24 pengő rövidlejáratú kölcsönt folyósított. Az 1931. év december 31-én fennálló törlesztéses kölcsönök állaga kitett 105.345.011 pengő 01 fillért. A mérleg egyik oldala 187.301.356 pengő 77 fillér végösszeget tüntet fel, az évi összforgalom pedig 1,548.520.573 pengő 08 fillér volt. A közgyülés 3 évi időtartamra elnökké újból *Dessewffy* Emil grófot, a felügyelőbizottság tagjaivá pedig az eddigi tagokat, valamint a megüresedett tagsági helyekre *Csekonics* Iván grófot és *Cziráky* László gróf alapító tagokat választotta meg.

A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat dr. *Chorin* Ferenc felsőházi tag elnöklete alatt ma tartott 64-ik rendes évi közgyülése megállapította az 1931. évi zárszámadásokat és a lefolyt üzletévre *részvényenként P 2.25 osztalék* fizetését határozta el. A szelvény folyó évi március 23-ik napjától kezdve kerül beváltásra. A közgyülés az igazgatóságba új tagul *Weiner* Sándor urat, a Wiener Bank-Verein alelnökét választotta meg.

Vállalkozási Hirlap

Egyelőre nem építik meg a soroksári Dunaág szennyvízvezető csőhálózatát

A 600.000 pengős közmunkára ezidőszerint nincs meg a fedezet

Óriási költséggel és a nagyfontosságú rendeltetésnek tökéletesen megfelelően alakították át néhány évvel ezelőtt *a központi csatorna szivattyú-telepét*, amely a régi, elavult gőzüzemű rendszerről a villamos üzemre tért át. A központi csatornaszivattyú-telep Soroksári-úti berendezése ma már mintaszerű látványossága Budapestnek és elmondható, hogy *hivatását kifogástalanul és az előírásoknak megfelelően látja el.*

Amikor az elektrifikálás munkáját befejezték, kellemetlen meglepetés érte a környék lakóit. Az átemelt ról jövő kifogásokat és hosszas előkészületek után elhatászennyvíz ugyanis nem tud olyan messzire benyomulni a Duna vizébe, hogy a folyam sodra lefelé hajtsa a nem kívánatos összetételű kanális-tartalmat és ezért

a soroksári holt Dunaág lakói állandó panasszal fordultak a fővároshoz.

Elmondották, hogy a környéken a víz szennyezett és egyik főoka annak, hogy *a halászat például majdnem teljesen megbénult.* A fővárosnál honorálták ezt a minden oldalrozták, hogy *külön kompresszoros csővezetéket vezetnek a Dunába, hogy így a szennyvíz valóban a folyam sodrába jutva, elkerülje a felsőbb területeket és gyors iramban továbbvonuljon a Fekete-tenger felé.* Többszáz méter hosszú csővezeték vált szükségessé, amelyre a főváros évekkel ezelőtt elkészítette a szükséges terveket és természetesen a költségelőirányzatot is.

A munkálatokra összesen hatszázezer pengő szükséges, amelynek első részletét, 250.000 pengőt, az idei költségvetésbe fel is vették.

A csatornaépítési ügyosztály a terveket és a szükséges előmunkálati kimutatásokat most összegyűjtötte és azt jóváhagyás, valamint hozzászólás végett a *Közmunkatanácshoz* felterjesztette, ugyanakkor pedig megjelölte a munkálatnak azt a részét, amelyet ebben az évben elvégezni akarnak.

A soroksári Dunaág környékén lakók nagy bánatára azonban a szennyvíz egyelőre továbbra is ott fog éktelenkedni a partmentén. A pénzügyi osztály ugyanis arra az álláspontra volt kénytelen helyezkedni, hogy

a mai nehéz viszonyok között csak azoknak a közmunkáknak az elvégzését biztosíthatja, amelyek elsőrendű fontosságuak

és minden tekintetben halaszthatatlan jelleggel rendelkeznek Éppen ezért a *csővezeték megépítésének negyedmilliós tételét sem engedélyezik, amelyre csak akkor kerül sor, ha az előirányzott bevételek mindenben megfelelnek a várakozásoknak.*

UTÓIRAT a Bihari-uti szükséglakások építéséhez

Egy kemény, igazságos harc után teszünk pontot, azaz hogy tesz pontot az a lakhatási engedély, amelyet a X. kerületi elöljáróság adott meg százhuszonhárom családnak a Bihari-úton épült szükséglakások elfoglalására.

Mi befejeztük a küzdelmet, de befejeztük azzal, hogy elértük célunkat. Kiáltó igazságtalanságoknak adtunk hangot: kifogásoltuk, hogy *Budapest világhíres építőiparosai között csak egy, egyetlenegy akadt, aki ennek a nem is nehéz feladatnak meg tudna felelni, fejlett vasiparunk mellett csak egy, egyetlenegy gyár akadjon, amelyik a vastraverzokat előállíthatja?* Miért kellett tehát *Wassala* tanácsnoknak olyan kitüntető melegséggel éppen csak két vállalkozót ajánlani erre az úgynevezett gyorsütemű munkára és miért kellett elütni a többieket attól, hogy egyáltalán pályázhassanak?

Reméljük, hogy *ezentúl a városházán az ilyen szabálytalanságok, amelyek a vállalkozók, az építőiparosok tömegeit, tehát magát a közérdeket sértik, nem fordulnak elő.* Ebből az összecsapásból, amely a közérdek és — valószínűleg — egy bürokratikus félrefogás között keletkezett, mindnyájan levonjuk a tanulságokat: a vállalkozók, mi magunk, de legelsősorban a bürokrácia képviselete.

A *Fővárosi Hirlap*-ot azért, amit tett, sem dícséret, sem gáncs nem illetheti. Mi a magunk, az újság kötelességét tettük meg csak: hangot adtunk annak az izzó elkeseredésnek, amely a nélkülöző építőipari szakmában méltán és jogosan zúdult fel *a versenytárgyalás mellőzése miatt.* Ma, ebben az utóiratban nem kell századszor is elmondanunk, hogy a versenytárgyalást mellőzni sohasem szabad, de milliószor nem szabad, amikor az egész építőipar munka híján élet-halálharcát vívja. Természetesen bizonyítékokra is szükségünk volt: *a munkábaadás szabálytalan körülményeiről okmányokat közöltünk.*

És a mi igazságunk, az építőiparosok igazsága, nemcsak a *Fővárosi Hirlap*-ban kapott hangot. Az *Egységes Községi Polgári Párt* értekezlete, a főváros törvényhatósági tanácsának ülése ugyanolyan határozottsággal állapított meg igazságokat, mint mi. Tollunkat nem vezette animózitás se a vállalkozó, se az ügyosztály vezetője ellen. Mi vitatkoztunk velük és a vitában mi maradtunk felül, mert elértük a célunkat. *Nem mondtunk kritikát a kivitelezett munkáról sem.* Azt mondják, hogy kifogástalan: elhisszük. De kérdezzük: mások ezt nem tudták volna így végrehajtani? *Miért volt szükség a versenytárgyalás mellőzésére, a szűkebbkörű kiírást egyik napról a másikra hatálytalanítani és az összes szakmabeli iparosok elkeseredését és szégyenérzetét kiprovokálni?*

Akciónkat siker koronázta: az arra illetékesek kijelentették, hogy *hasonló szabálytalanság nem fog történni.* Ezt *és csakis ezt* akartuk a közérdek számára biztosítani.

Van aztán egy másik sikerünk is. Ez pedig az, hogy a vállalkozó — aki természetszerűen nem utasította vissza a hivatalos köröknek vele szemben megnyilatkozott, talán túltengő bizalmát — mindent elkövetett, hogy idejére tető alá hozza építkezését. *A munka ebben a pillanatban nincs teljesen befejezve, hiszen hiányzik a vakolás, a falak is nedvesek, a tisztiorvosnak is aggodalmai voltak.* A fontos azonban az, hogy a X. kerületi elöljáróság megadta a lakhatási engedélyt s így — tíz nappal a terminus után bár, de — százhuszonhárom család beköltözik és ez is eredmény. Ha a vakolatlan falakon egyideig talán még átszivárog is a nedvesség, a nyomorgók mégis csak tető alá jutottak.

Ezek az eredmények, amelyeknek kivívásából mi is kivettük a magunk részét. Többet nem akartunk. Megtettük a közérdek-diktálta kötelességünket, ezentúl is megtesszük mindenkor és mindenkivel szemben.

Magyarország aranykoszorús mestere
Szlezák László
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

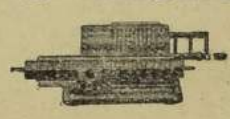
Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi közműipari tárlaton kormánydiszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGÍTÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
BUDAPEST, IV., ARANYKÉZ-UTCA 6. TEL.: AUT. 877—15.
ALAPÍTVA: 1790-BEN

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár részvénytársaság
Budapest, VI., Máglya-utca 75-77
Telefon: Aut. 914—46.

ORIGINAL: ODHNER
svéd számológép

Harisköz 6.
Magyarországi eladási helye: BUDAPEST
Telefon: Aut. 893—85. szám

Krayer
Lakkok
Festékek
Krayer E. és Tsa Bpest, V., Váci-út 34

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit-körut 58. Telefon: Aut. 514-80

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 436—53

Kálvér építési vállalata
I., Szirtes u. 3/b. Tel: A. 53-9-14

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Löportár-utca 9—11 sz. Telefon: Automata 923—24
GYÁRTMÁNYAI:
Szikvízgyári berendezések, szénsavfürdőkészülékek. Bor- és sör kimérőkészülékek, jégszekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések; mosó- és vasalógépek. Fémtömegcikkek. Folyékony szénsav

Padló- és falburkolás Műkőmunkák Cementáruk
ANDREA
Cementárugyár
Tel. 298-37. Budapest, V., Vígszínház-u. 5.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NADOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

habo koncentrált borotvaszappan: Kényelem Gyorsaság üde arcbőr

ESEMÉNYEK

FŐVÁROSI HÍRLAP
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Legközelebbi számunk a közbeeső húsvéti ünnepek miatt április 6-án, szerdán a rendes időben jelenik meg.

A Városháza húsvétja. A nagyhét és a húsvéti ünnepek alatt szünetel a törvényhatósági élet a Városházán. A bizottságok keddtől kezdődően nem tartanak ülést és elmarad a tanács e heti ülése is. A hivatalokban nagypénteken, nagyszombaton csak délig tartanak hivatalos órát, illetve inspekciós szolgálatot. A főváros vezetői közül többen pihenésre használják fel az ünnepi napokat: *Ripka* Ferenc főpolgármester *Balatonfüreden* tölti az ünnepeket, *Sipőcz* Jenő polgármester a Svábhegyen. *Kozma* Jenő fejérmegyei birtokára utazott párnapos üdülésre. *Liber* Endre és *Borvendég* Ferenc alpolgármesterek az ünnepnapokra szintén eltávoznak a fővárosból.

Március 30-án rendkívüli közgyűlés. A baloldali pártok hétfőn délután átadták a főpolgármesternek a *rendkívüli közgyűlés* összehívását kérő beadványukat, amely szerint a rendkívüli közgyűlés egyetlen tárgya: *a választójogi reform* megvitatása és a főváros állásfoglalása. A főpolgármester — értesülésünk szerint — *március 30-ra*, húsvét utáni szerdára hívja össze a rendkívüli közgyűlést.

Kitüntetés. A kormányzó *Stankovits* Szilárd nyugalmazott székesfővárosi tanácsnoknak, a Magyar Atlétikai Szövetség elnökének a magyar királyi *kormányfőtanácsosi* címet adományozta. Stankovits jelenleg a BSzKRT pénzügyi igazgatója. Érdemes kitüntetése városházi és sport-körökben általános szimpátiával találkozott.

Április 29-én lesz a bányakapitányság szemléje a Rudas-fürdőnél. Lapunk más helyén részletesen foglalkozunk a Rudas-gyógyfürdő udvarában megkezdett új forráskutatásokkal. A városházára hétfőn délben érkezett meg a bányakapitányság értesítése, hogy a fúrások folytatása dolgában április 29-én lesz a Rudas-fürdőnél a Földtani Intézet és a főváros, továbbá az érdekeltek bevonásával az a helyszíni szemle, amelyen minden bizonnyal megadják az engedélyt az óriási jelentőségű munkálatokhoz.

Kultúrest. A Zeneakadémia nagytermében vasárnap rendezett *Mult és Jövő* kultúrest gazdag műsorából különösen néhány énekszám emelkedett ki. Ezek között volt *Erdős* Árpád dr. szereplése, akinek nemesszínezetű hangja és átgondolt, muzikális éneke megérdemelt nagy sikert aratott *Goldmark* egy áriájában, valamint *Grecsaninov* és *Rubinstein* egy-egy dalában.

A rakodópartok új bérmegállapítása. A rakodópartok újabb bérmegállapításával a közeli napokban foglalkozik a közgazdasági bizottság, amely a régi egységárakon bizonyos változtatásokat eszközöl. Azok a vállalatok, amelyek az évnek csak igen kis részén át használják a partot s így sokkal kevésbé rongálják, előnyösebb díjszabásban részesülnek, mint azok, amelyek a partokat az egész hajózási idény alatt igénybeveszik. A különböző hatóságok és közintézmények, úgyszintén a vízisport egyesületek a parthasználatért „urijog" elismerése címén évenként mindössze 10, illetve 20 aranypengőt fizetnek. Megemlítésre érdemes, hogy a fővárosnak a dunai rakodópartokból és a rajtuk lévő épületekből származó bérjövedelme lényegesen csökkent az előző évekkel szemben. A csökkenést — ami közel négyszázalékos — több partszakasz értékesítésének elmaradása okozza, amely partszakaszokról az eddigi bérlők részint a gazdasági helyzet rosszabbodása miatt mondtak le.

Zulawsky Andor: Prohászka Ottokár. Az elhunyt nagy püspök friss emléke még ott él minden katolikus hívőnek a szívében és így teljes aktualitása van *Zulawsky* Andor könyvének, amelyik Prohászka Ottokár írásainak lényegéről és a bennük rejlő krisztusi gondolatokról tálal fel finomtollú tanulmányt. A díszes kiállítású könyv áttekinthető formában és nagy stílusérzékkel vetíti elénk Prohászka Ottokár eszméit, a magyar katolicizmusnak azokat a maradandó értékeit, amelyekből még sokáig táplálkozni fognak mindazok, akik a nagyemlékű főpap örökéletű gondolatai előtt tisztelettel hajtják meg a fejüket.

Két önálló tanonciskolát állít fel a főváros. Régi pedagógiai tervét valósítja meg a közeljövőben a főváros. Megnyitja első, önálló tanonciskoláit. Eddig az iparostovábbképzés az elemi iskolák helyiségeiben történt, nem a legkedvezőbb körülmények között. Egyelőre két önálló iparostanonciskola létesül. Az egyik önálló nyomdász- és könyvkötőinas-iskola lesz a Bajnok-utcában, a másik műszerész-iskola lesz a Rökk Szilárd-utcában. A könyvkötő- és nyomdásziskolának tanonc-otthona is lesz. Ezzel a két iskolanyitással kezdődik el a székesfővárosi iparostanoncoktatás korszerű fejlesztése.

Pártélet. A *Kelenföldi Polgári Kör* heti társasvacsoráján *Delcosics* Jenő főtanácsos és *Fehér* János dr. köszöntötték *Kozma* Jenőt, az Egységes Községi Polgári Párt elnökét. *Kozma* Jenő nagy tetszéssel fogadott beszédében országos és várospolitikai kérdéseket fejtegetett.

Aktuális politikai és gazdasági kérdések. *Farkas* József dr. volt törvényhatósági bizottsági tag, aki azonban a várospolitikai életben ma is élénk szerepet játszik, nagy érdekességű könyvet írt a jelenlegi politikai és gazdasági élet aktuális kérdéseiről. A könyvben foglalkozik az elmúlt tíz esztendővel és megállapítja, hogy Európa valamennyi állama egy és ugyanazon kór gyilkos járványában szenved: *a világkrizisben*. Összefogást, közös munkára való felkészülést sürget, mert csak ez vezetheti ki az országot a mai nehéz helyzetéből. A tanulmányt a szerző *Károlyi* Gyula gróf miniszterelnöknek ajánlotta.

Idegenforgalmi Tudósító címen nagyérdekességű időszaki ujság jelent meg az Idegenforgalmi Tanács kiadásában. A nagyérdekességű organum beszámol az összes idegenforgalmi mozgalmakról, amelyek Magyarországot közvetve érdeklik. A magyar, angol, francia és német nyelvű kiadványt *Miklós* Elemér, az Idegenforgalmi tanács főtitkára, ennek a fontos kérdésnek legalaposabb ismerője és *Tábori* Kornél, a kiváló író és ujságíró szerkesztik.

Usetty Béla beszámolója a Józsefvárosban. *Usetty* Béla országgyülési képviselő beszámolót mondott a Józsefvárosi Kaszinóban. Beszédében ismertette a dunai államok gazdasági szövetségének tervét és hangoztatta, hogy a magyar nemzet ezt a tervet fontolóra veheti, de csak abban az esetben, *ha nem kapcsolják össze a nemzeti törekvéseinkről való lemondás követelésével*. A városi kérdések közül legfontosabbnak az ipart éltető közmunkák elrendelését, a fővárosi épületek tatarozását és az intézmények berendezéseinek kiegészítését tartotta. Sajnálatos, mondotta, hogy mindössze hárommillió pengő áll az idén rendelkezésre, ami alig elegendő néhány mulhatatlanul szükséges út- és csatornaépítés elvégzésére. Végül a polgári front erőteljes kiépítéséről és minden megbontó kísérlet visszaverésének szükségességéről beszélt. Utána a megjelent polgárság soraiból *Ráskay* Alfonz, dr. *Tóth* András, *Molnár* Dezső és mások szólaltak fel.

A Goethe-centennárium és a Fővárosi Könyvtár. A német költő-óriás halálának százados fordulóján, az egész müvelt világ ünneplésében a *Fővárosi Könyvtár* is kiveszi részét. *Goethéről* szóló ünnepi bibliográfiai kiadványával. Ebben a kiadványban a Könyvtár egyrészt magyar *Goethe* bibliográfiát nyujt, *Goethe* müvei magyar fordításainak és a *Goethére* vonatkozó magyar irodalomnak fölsorolásával, másrészről *Goethe* müvei eredeti kiadásainak és a Goethére vonatkozó idegen nyelvü müveknek a Fővárosi Könyvtárban meglévő irodalmát ismerteti.

Kamatmentes kölcsön családi ház építésére

A nagy gazdasági válság, amely reá nehezedik az országra, egyaránt sujtja a tisztviselőt, kereskedőt, iparost és egyéb szabad pályán levő embert. Érthető tehát, hogy mindenki keresi a nehéz helyzetből való kibontakozás lehetőségét, amely felé csak a társadalom összefogása és az egyéni elszánt akarat vezet. Ez alatt *a takarékosság társadalmi megszervezését* kell érteni, amelynek célja az általános népgazdagodás és a nemzeti vagyon gyarapítása.

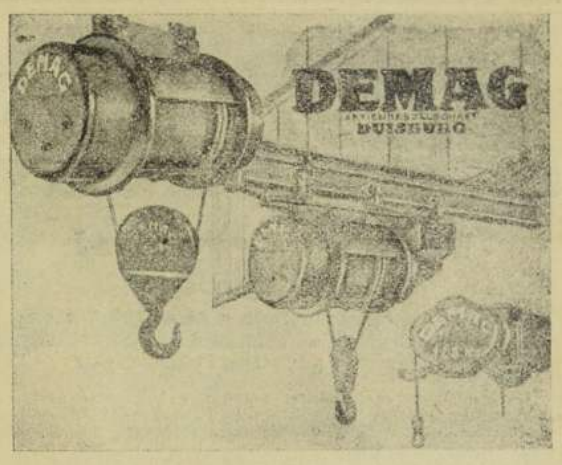
Kétségtelen azonban, hogy az egyénenkénti gazdálkodás csak lassan hozza meg a kivánt eredményt. Mert ha minden hónapban el is teszünk egy bizonyos összeget a takarékba, akkor is 25—30 évre van szükség, amíg az összes betétek kétszeresét kapjuk vissza. Más azonban a helyzet, ha ezt a takarékosságot tömegek együttesen végzik. *Ebben az esetben a félretett tőke alkotó erejét nem a betéteket kezelő harmadik élvezi, hanem a takarékoskodók mindegyike és összessége.*

Ennek a nyugati országokban már mindenütt felismert törekvésnek áll nálunk a szolgálatában a *Magyar Országos Építkezési Takarék-Szövetkezet*, amely szabályszerüen bejegyzett céggel, igazgatósággal és felügyelőbizottsággal indította meg tevékenységét. Az intézmény alapgondolata, hogy *a tagok előre befizetett kisebb összegeiből és a kölcsönben részesült tagok visszafizetéséből összegyűjtött tőkét felosztják a szövetkezet tagjai között teljesen kamatmentesen*. A gazdasági célkitüzés arra irányul, hogy a tagok tehermentes, saját otthonhoz juthassanak, kamatokkal terhelt adósságokat kamatmentes kölcsönre kicserélhessenek és végül, hogy a vagyon- és tőkeszerzés biztosittassék.

A közgazdaságilag is nagyszerü elgondolás, amely a maga altruisztikus tevékenységével bizonyára a tömörülés nagy sokaságát hozza össze: *Magyar Országos Építő Takarék Szövetkezet* cím alatt alakult. Irodája: V., Erzsébet-tér 14., ahol minden közelebbi felvilágositással készséggel szolgálnak. (Telefon: 801—21.)

Szerkesztői üzenet

Kőbányai Hét (újabban Fővárosi Napló). Nincs kifogásunk ellene, ha cikkeinket és riportjainkat átveszik. Ahhoz azonban ragaszkodunk, hogy a forrást minden esetben megnevezzék. Erről a legelemibb kötelességükről eddig megfeledkeztek.

DEMAG-emelők
ezerszeresen bevált elektroemelőink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk
szabványrészekből összeállított pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők
egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

VIGADÓ-KAVÉHÁZ
V., Deák Ferenc-utca 2.
*
VIGADÓ-KIOSZK
V. kerület, Vigadó-tér.
Tulajdonos: BABÓCSY LŐRINC

Családi házat
olcsón épit, tehermentes telekre, vagy saját telkein kényelmes törlesztésre. Minden építőiparos-munkát jutányosan vállal az
Építőiparosok Szövetkezete
Andrássy-út 56.

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS **Rényi Károly**
A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 2.
Fennáll: 1768 óta. Telefon: Aut. 893-24
Mindennemű katonai térkép, autótérkép, turistatérkép, Utikalauzok Vasuti menetrendek.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KÁLMAN Budapest, V., Kiotild utca 3. Telefon: 28—1—46.

ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI. KERÜLET, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.
Sokszorositógépek
Összeadógépek
TELEFON: 282—47
kézi és villanyhajtásra
Acél irodabutorok

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Vízvezeték és csatornázási munkát a kelenföldi áramtermelőtelep kazánházánál: Kolbányi és Pákozdy 20.000.

Kőművesmunkát az Élelmiszernagyvásártelep raktárépületénél Redner Jenő 2841.

Ácsmunkát ugyanott: Ertl József és Fai 979 pengő vállalati árért.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Az összes közigazgatási kerületekben végrehajtandó aszfaltburkolási és javítási, valamint kisebb aszfaltozó munkákra pályáztak: Posnansky és Strelitz, Biehn János, Kőbányai kátrány- és aszfaltipar, Építőipari rt., Korek E., Helvey Tivadar, Hirsch Mihály, The Neutchatel Asphalt, Útépítő és Aszfalt Vállalat, Magyar Asphalt, Danubia.

A vasutcai föv. bérház födémmegerősítési munkáira pályáztak: Szilágyi Imre 2019, Gratzl Lajos 2411, Vámos Imre 2809, Hudetz Béla 2870, Deák Sádor 2992, Hajós József 3566, Nagy Sándor 3682, Kovács József 4317 pengővel.

A fővárosi útfentartás keretébe tartozó kövezetjavítási és kisebb új kövezetmunkálatokra pályáztak: Benedek Marcel, Neumann Ferenc, Zumpft István, Halmos István, Breuer Gyula, Péry Dezső, Ámon Antal, Schäffer Károly, Spányi Ernő, Bognár Dezső, Szendrő Zsigmond, Heverdy Károly, Szegedy Béla, Szántó Ferenc, Holos Ferenc, Schaffer György, Proceller Bálint, Rheinisch és Wohl, Lukács Sándor, Gravieser Albin, Huller és Lukács, Helfstein Károly, Krausz Ferenc, Gáspár Imre, Schaffer Antal, Obendorfer József, Bermann Miksa, Obendorfer Károly, Handl István, Marik Ernő.

6060 négyzetméter bazalt, zuzottkő, 3265 négyzetméter trachitzuzottkő, 1600 négyzetméter mészkő és 1731 négyzetméter trahit zuzalékszállításra pályáztak: Ámon Antal, Szobi Kőbánya, Nógrádjobbágyi Kőbánya, Ritter Antal, Badacsonyi Bazaltbánya, Hubertus kőbánya, Kollmann Árpád, Englhardt Ferenc, Böhm Gyula, Csúcshegy bazaltbánya, Spát János, Sólymosi és Farkasmályi.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

Alégzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
SZT. GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
legtökéletesebb berendezésű
Inhalatóriuma és pneumatikus kamrája.

Használja munkáinál a világhirű egresi gipszeket
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Az összes márkás hálózati Rádiók 5.— P. havi részlettől felelő
Bronzcsillárok már 10.— P.-től
DOKUPIL GYULA gépészmérnök
elektro- és rádiotechnikai vállalat
Budapest, IX., Üllői-út 1. Tel.: Aut. 863—27.

RESCH JÓZSEF
szerszámfa- és bognárfakereskedő
Budapest, IX., Remete-utca 26 * Telefon: J. 329-89

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

The Neuchatel Asphalte Company Limited Budapesten
iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Terez 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falazigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

SALY ÁRPÁD
ny. min. osztálytanácsos
tüzifa- és szénnagykereskedő
BUDAPEST
Belső iroda: Horthy Miklós-út 29. szám. Tel.: 690—01 és 680—99. Külső iroda és csűrda: I., Kelenföld, Budaörsi-út 56—58 Tel.: 686—15.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Szs-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Automata 530—03.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ
TELEFON: AUTOMATA 624—88

BRIXOL MÜVEK BUDAPEST
VILÁGSZABADALMAZOTT FERTŐTLENITŐ-, ILLATOSITÓ- ÉS SZAGTALANITÓ-VEGYICIKKEK GYÁRTÁSA
BUDAPEST, VI., LÁZÁR-U. 13 GYÁR: VII., GIZELLA ÚT
Testvértelepek: Wien, Berlin, Prag, Kopenhagen, Amsterdam, Roma, Bielsko, Timisiora, Vrsec. Telefonszám: Aut. 158-23

Klassohn Gyula
Budapest
Telefon 53—7—57
a Neményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

Bútort részletre is
legolcsóbban TOMORYNÁL vásárolhat. Veres Pálné-utca 7.
Köztisztviselőknek kivételes kedvezmény.

ALEXY GYÖRGY
okl. gépészmérnök villamossági és műszaki vállalata.
Telefon: A. 209—92 és Aut.: 209—93 sz.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, V., Hungária-körút 71
Telefon: Automata 913—64. szám
Kövező-mester, útépítő-vállalkozó

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13, III. em. 1. Telefon 844—12

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
FISCHER ZSIGMOND épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310—89.

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hütőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY-ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Főhi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemü teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállit kavicsot, homokot, követ, téglát, szénesüzdakról szenet, kokszot, fát stb.

Matheides Dániel teherfuvarozási vállalkozó
Butor- és mindennemü szállítás
Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 19. Tel.: J. 351-50

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhivó: József 311—19. szám.
Kiváló üzemanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyitések

JÁRITZ NÁNDOR ÉS TSA TELEFON: Aut. 887-84
vegyészeti gyár
Budapest, IX. kerület, Lónyay-utca 27

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, lányfürdők és egyéb gyógyintézetek.

Közúti gőz- és motorhengerelést vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1
Sürgönycím: WOLFFEKE
TELEFON: 59—9—68

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: Budapest, V., Berlini-tér 2.
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: Nagykovácsi

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐ-MESTER
BUDAPEST,
I., ATTILA KÖRUT 2. TEL.: 562—51

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 április 6. — 14. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Választói jog

Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága egyhangulag leszögezte magát a választói jog reformja mellé, amelyet sürgősnek és fontosnak tart. A főváros közgyűlésének határozata teljesen fedi Budapest népének akaratát is. Senki sem titkolta, hogy a választói jog mai formájában nem lehet örökéletű és a választói jog terén végeredményben az ország minden vidékének el kell egyszer érnie azokat a jogokat, amelyeket a főváros lakossága már régebben élvez. Budapest törvényhatósági bizottsága nem lépett szerdai határozatával új utra, mert a kormány is régen lekötötte magát, a politikai pártok is régen óhajtják a választói jog hibáinak kiküszöbölését.

Vannak, akik azzal példálóznak, hogy a választói jog kérdésének felvetése ismét az 1918-as szomorú emlékeket eleveníti meg és 1917-ben is Budapest városházáról indult ki a választói jog mozgalma. Hát mi és velünk Budapest népe nem vagyunk babonások. De különben is Budapest az ország szellemi vezére, amelynek elől kell járni minden haladás útján, elől kell járni akkor is, amikor a kor szava jelentős reformokat kíván életrehívni. De meg 1917 óta nem először indult meg a választójogi mozgalom. 1917 óta kiállottunk egy olyan reformot is, ameddig talán még ma sem szükséges elmenni, ma sem tanácsos megismételni a Friedrich-féle kísérletet, amely nem a városházáról indult ki és amely a legszélsőségesebb politikai áramlat megindítója volt.

Ami pedig a budapesti egységes pártot illeti, ez a párt igazán kiállotta a multban és ki fogja állani a jövőben is a széleskörű, titkos választói jog próbáját, mert fejlődése a titkos választói jog alapján megejtett választások idején kapott nagyszerű lendületet. De nemcsak ez volt az oka annak, hogy a párt odaállott a választói jog reformját sürgető indítvány támogatóinak sorába, hanem legfőként az, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* nem szavakkal írta csak zászlajára a demokratikus haladás jelszavát, hanem tettekkel is ezt a nagy gondolatot kívánja szolgálni. Az a párt, amely minden városházi akciójában, minden ténykedésében a legszélesebb néprétegek érdekében szokott fellépni, sőt a lakosság kívánságait mindig aszerint sorakoztatja egymás mellé, amint a szükség nagysága azt előírja — mondjuk: ez a párt csak a választói jog reformja mellett foglalt állást. Ennek a pártnak nincs félnivalója sem a titkosságtól, sem egyéb korrekcióktól, mert a legalsóbb néprétegek is ismerik a harcot, amelyet a kenyérért és a jobb megélhetésért, a mindenki kenyeréért és a mindenki megélhetéséért folytat.

Vannak azonban, akik azzal a váddal állihatnak elő — és nem egészen jogosulatlanul —, hogy ez a párt volt az, amely kemény elhatározással jött: *számüzni kell a városházáról a politikát.* A politikát minden formájában és minden megnyilvánulásában, mert csak politikamentes légkörben lehetséges a város ügyeinek objektív, eredményes intézése. A választói jog kérdésének, amely prominensen politikai kérdés, a közgyűlésen való tárgyalása látszólag ennek az igéretnek, sőt ennek a fogadalomnak megszegését jelenti. A valóságban azonban az *Egységes Községi Polgári Párt* nem tett egyebet, mint egy olyan kérdés mérgező hatásától mentette meg a városháza munkás életét, amely kérdést nem lehet másképpen megoldani, csak a megvalósítás révén. Vajjon miért kellett volna egy kérdést elmérgesíteni, amely kérdésben mindenki teljesen egyetért? A főváros leszögezte a maga álláspontját a választójog kérdésében, ennek a témának tehát el kell tűnnie a közgyűlés termében, ahol egy nagy politikai hitvallás megtétele után ismét el kell kezdődnie a *politikamentes* alkotó-munkának.

Aki mást lát a közgyűlés szerdai megnyilatkozásában, az kákán csomót keres és ha a főváros a jövőben is a kiegyenlítő akarat nemes szerepét játszhatja el, akkor el is kell játszania. Ezúttal nemes munkát végzett. A politikai Treuge Dei nyomán reméljük, termékeny munka fog sarjadni.

Megérkezett a belügyminiszter leirata a költségvetés jóváhagyásáról

Elismerését fejezi ki a takarékosság érvényesitése fölött — A bevételek óvatos előirányozásában látja a költségvetés realitását

A múlt hét közepén értesítést kapott a főváros vezetősége arról, hogy a *költségvetés belügyminiszteri jóváhagyása megtörtént* és néhány napon belül megkapják a városházán a kormányhatóság errevonatkozó leiratát. A jóváhagyás megtörténte végeredményben a költségvetés szankcióját jelenti, amely felől nem is volt kétség egy pillanatig sem. Az érdeklődés inkább a jóváhagyást kísérő leirat felé irányult:

mi a véleménye a belügyminiszternek az ezévi gazdálkodás kialakításáról

és hangoztat-e olyan észrevételeket, amelyek évenkint visszatérő kritikákat szoktak jelenteni.

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter leirata

kedden délben Ripka Ferenc dr. főpolgármesterhez érkezett,

aki azt nyomban továbbította *Sipőcz* Jenő dr. polgármesterhez, az adminisztráció legfőbb vezetőjéhez. A leirat tartalma még nem vált ismeretessé, amelynek

részleteiről azonban a következő információkat

sikerült megszereznünk:

— A belügyminiszter kísérő irata rendkívül terjedelmes és részletesen foglalkozik a költségvetésnek majdnem az összes fejezeteivel. Hangoztatja a belügyminiszter, hogy *nagy általánosságban nem talál kifogásolni valót a költségvetésben,* sőt örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy

a takarékosság érvényesítése fölötti elismerését nyilváníthatja.

A költségvetés elkészítése előtt — jelenti ki a belügyminiszter — az összes törvényhatóságokat figyelmeztette a takarékosság legszigorúbb érvényesítésére, amelyet a *fővárosi költségvetésben is felismer,* azonban nem tudja elég nyomatékosan a főváros figyelmébe ajánlani azt a követelményt, hogy

a költségvetés realitása elsősorban a bevételek óvatosan mérlegelt előirányzatától függ.

Ebben a tekintetben *vannak némi aggályai* a főváros költségvetésével szemben is, azonban feltételezi, hogy *a tényleges kiadások összeállításánál mindenkor számolnak a bevételi tételek alakulásával.*

A költségvetésben végrehajtandó változtatások számszerű adatai nem hoznak meglepetést, mert a *belügyminiszter nagyjából ugyanolyan összeg törlését tartja szükségesnek,* mint amelyet az országos hatos bizottság is szükségesnek talált.

Egy és egynegyedmillió pengő átcsoportosításáról van szó, amelyek jobbára kis tételekből tevődnek össze,

de távolról sem teszik szükségessé a költségvetés átdolgozását. A leirat egyenkint rámutat azokra a tételekre, amelyeket teljesen törölhetőknek talált és azokra, ahol megtakarításokat lehet eszközölni. Végül a belügyminiszter

megsürgeti a már régóta vajudó üzemi kérdés megoldását és rámutat a racionalizálás elodázhatatlan szükségességére.

A belügyminiszteri leiratot a törvényhatósági tanács jövő heti ülésén fogja ismertetni a polgármester.

Feltétlenül megtörténik a választási rendszer megreformálása

Az ajánlások körül tarthatatlan állapotok vannak — Dicséretreméltó munkát végzett az autonómia a költségvetés összeállításával — Rövidesen napirendre kerül a gázgyár vezérigazgatói állásának betöltése

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter — mint arról lapunk más helyén beszámolunk — elkészítette a fővárosi költségvetést jóváhagyó leiratát és azt a főpolgármester útján megküldötte a törvényhatóságnak. Hosszas elömunkálatok és a költségvetés szorgos áttanulmányozása után felfokozott várakozással tekintettek a várospolitikai életben a belügyminiszter nagyfontosságú véleménye elé és nem egy alkalommal hangzott el olyan feltevés, hogy az ezévi költségelőirányzat *messzemenő változtatásokon* megy keresztül. Most már közismert, hogy a kormányhatóság az elismerés pecsétjét ütötte a főváros gazdálkodásának erre a tükrére, mert a lényegtelen változtatásokon kívül teljes egészében hozzájárult a háztartás vitelének tervezetéhez. Erről a jelentőségteljes eseményről intéztünk kérdést

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az a tény, hogy a belügyminiszter mindenre kiterjedő vizsgálata során lényegbevágó módosítást nem rendelt el a főváros költségvetésében, *élénk bizonysága annak a gondosságnak, amellyel az autonómia szervei ezt a munkát elvégezték.* Jelentkezik tehát a jótékony hatása annak a munkának, amelyet a tanács kebeléből kiküldött úgynevezett takarékossági bizottság végzett,

amikor a költségvetés összeállítása előtt hosszú heteken keresztül a legaprólékosabb előirányzatokat is kifürkészte.

és a fölöslegesnek látszó, megtakarítható kiadásokat mindenütt elmellőzte. A polgármester tervezetén az első reviziót ez a bizottság végezte és ha akkor bizonyos oldalakról azt mondották, hogy *ez a költségvetés nem is az adminisztrációnak, hanem az autonómia választott szerveinek a műve:* most örömmel kell leszögezni, hogy

a polgárság reprezentánsainak közreműködése hasznos és eredményes volt.

A tanácsülésen is történtek változtatások, a közgyűlés ugyancsak élt a módosítás jogával, míg legutóbb az országos 33-as bizottság szűkebb delegáltjai fejtették ki álláspontjukat, amelynek eredményeként a *költségvetésen újabb, most már nem számottevő változtatások történtek.* A belügyminiszter alapos gondossággal végrehajtott munkája már nem hozott újabb eltolódásokat és így elmondható, hogy a *költségvetés össze-*

állításával az autonómia és az adminisztráció összes szervei dicséretreméltó munkát végeztek.

Felemlítettük a legutóbbi rendkívüli közgyülést, ahol a közgyülés egyhangú állásfoglalása mellett a *titkos választójog* érdekében fogadtak el határozati javaslatot.

— A legnagyobb elégtétellel állapitom meg — mondotta *Kozma* Jenő, — a közgyülésnek azt az egyhangúságát, amelyik ebben az életbevágóan fontos alkotmányügyi kérdésben teljes egyöntetüséggel nyilatkozott meg. Éppen a *Fővárosi Hirlap*-ban fejtettem ki, hogy a közgyülés pártjai között ebben a tekintetben nézeteltérés nem is állhat fenn: az összes bizottsági tagok, úgyis mint országgyülési képviselők, titkos választás útján jutottak mandátumaikhoz és igy

senkinek sincs joga a titkos választásban rejlő nagy erkölcsi értékeket lebecsülni.

A most még érvényben lévő választási rendszernek a hibáira volt alkalmam számtalanszor rámutatni és ezek során *leginkább az ajánlási rendszernél találtam oly visszásságokat, amelyeknek a megreformálását a legsürgősebb feladatnak minősitettem.* Budapest székesfővárosnak az országgyüléshez intézett felirata nyilvánvalóan nagy súllyal esik számításba és bizonyos, hogy *a választói reform nem fog elmaradni.*

Kozma Jenő, a közlekedési bizottság elnöke és igy elsősorban öt kérdeztük meg afelől, hogy a változatlanul súlyos közlekedési viszonyok *mikor indítják az illetékes tényezőket a villamosvasúttal kapcsolatos intézkedésekre.*

— Bizonyos, — hangzott a válasz, — hogy a villamosforgalom leromlása, valamint ezzel összefüggően a vállalat pénzügyi arányainak sülyedése, a *gazdasági körülményekkel is indokolhatók.* Nemcsak Budapesten, hanem a külföldi nagy metropólisokban is egyaránt jelentkezik az utasok számának nagymérvü csökkenése, amelyet nálunk talán fokoz az is, hogy

a járatok beosztása tekintetében rendszertelenség áll fenn.

A bajok orvoslásának egyetlen módja a *keretmenetrend sürgős életbeléptetése,* amelynek érdekében a főváros a közel jövőben az illetékes minisztériumnál fog sürgető lépéseket tenni. A keretmenetrend biztositja egyedül a megfelelő rugalmasságot a járatok időbeosztásához és csak az kivánatos, hogy *a külföldön is jól bevált elgondolás nálunk mielőbb gyakorlati alkalmazást nyerjen.*

*

Elmondotta még *Kozma* Jenő, hogy a gázgyár *vezérigazgatói* állásának betöltése most már a sürgős intézkedések sorába emelkedett és a törvényhatósági tanács egyik legközelebbi ülése bizonyára letárgyalja a polgármester errevonatkozó előterjesztését.

Racionalizálás és tisztviselőkérdés

Irta: GAÁR VILMOS dr. felsőházi tag, nyug. kuriai bíró, törvényhatósági örökös tag

Budapest székesfőváros önkormányzati közigazgatásának egyik súlyos problémája a *tisztviselőkérdés.* Sokfelől lehet hallani: a főváros közigazgatása túlméretezett, nem gazdaságos; ezért azután több a tisztviselő, mint amennyire a valóságban szükség lenne. Mostanában pedig már a kormány, mint felügyeleti hatóság is, olyan hurokat penget, hogy a közigazgatás racionalizálásával a tisztviselői létszámot le kell szállitani. A magam részéről úgy vélem, hogy *a tisztviselői kérdés megoldását nem alulról, különösen nem a létszámcsökkentéssel kell elkezdeni,* mert úgy járhatunk, mint aki épületét modernizálni akarva, az alappilléreket szedte ki és épülete összedőlt.

Mindenekelőtt vzisgálni kell, hogyan és mennyi idő alatt szaporodott a főváros tisztviselői kara a jelenlegi számra? Ez a rendszeres vizsgálat azután kideriti egyrészt, hogy

a tisztviselők létszáma az átvitt állami és az önkormányzati közigazgatási teendők megszaporodásának arányában növekedett meg,

— *másrészt, hogy az egymást ellenőrző közigazgatás eredményezte a szaporodást.*

A közigazgatási teendők szaporodása részint természetes folyamat, részint *az állam mindenbe való beavatkozásának eredménye.* Az anyagi és szellemi kultura fejlődésével az önkormányzati teendők is megnövekednek. A főváros lakosságának szaporodásával, a lakott területek megnagyobbodásával jár a kerületi elöljáróságok teendőinek növekedése; a decentralizáció, vagyis a kerületek szaporitása nem segit ezen, csak könnyebbé teszi a közönségnek a hozzáférhetést. Éppen ezért *a négy új közigazgatási kerületnek felállitása létszámszaporitással fog járni,* mert ha másutt nem, de a vezető állásokban nem lehet a jelenlegi kerületi főtisztviselőket a régi és az új kerületek között megosztva alkalmazni. A kereskedelmi élet fejlődése magával hozta a fővárosi kereskedelmi iskolák és egyéb intézmények felállitását és szaporitását; ugyanez a helyzet adódott az ipar terén is.

Lássunk másik példát. A törvény értelmében a házasságkötést kihirdetés előzi meg; a kihirdetés alól a közigazgatási hatóság felmentést adhat. A házassági törvény életbelépése idejében a kihirdetés volt szokásos és a kihirdetés alóli felmentés csak kivétel volt. Jelenleg azonban a polgármesteri IV. ügyosztályban naponként 10—15 kihirdetés alóli felmentés iránt terjesztenek elő kérelmet, ami természetesen *munkaszaporulatot jelent.* Avagy nézzük *a városi bérházak adminisztrációjának* egy részletét. A város perifériáin létező városi bérházakból elég sürün érkezik a központba jelentés ilyen vagy olyan igazitás, javitás, hiánypótlás végett. Az illető ügyosztály kiküldi egyik mérnökét annak megvizsgálására, szükség van-e a kért javitásra s ha igen, utóbb megvizsgálja, megtörtént-e és jól-e a javitás. Magánháztulajdonos maga végzi ezt a munkát vagy a házgondnokkal végezteti; a város nem bizza a gondnokra ezt a teendőt, hanem túlzottan értelmezett ellenőrzés okából *2—3 mérnöktisztviselőt foglalkoztat ezzel a teendővel.*

A tisztviselői kérdés megoldását nézetem szerint felülről kell kezelni. Mindenekelőtt a kormánynak át kellene vizsgálni azt a *töméntelen jogszabályt,* amellyel a polgárokat mindenféle engedélyhez, bejelentéshez kötötte tevékenységük kifejtésénél,

meg kellene szüntetni a felesleges tilalmakat és a felesleges bejelentéseket,

viszont ott, ahol közigazgatási kihágást statuál, legyen a büntetés olyan, amely eredményt von maga után. Pl. tilos a porrongyot utcai ablakból kirázni, de ha rendőr nincs a közelben, úgy akárhányszor megtörténik a kihágás. Ha mégis rajta vesztenek, a büntetés 1—2 pengő; ez nem tartja vissza a rendetlenkedőket, hogy továbbra is embertársaikra rázzák a port, a piszkot.

Racionálizálni kell a közigazgatást. Legyen egyszerű és gyors. De amig 10 különböző hivatalt kell végigjárni, hogy az iparos megkapja elvégzett munkájának vagy a szállitott árunak az árát s amig ebben a 10 hivatalban 10 egyént kell alkalmazni,

addig nem lehet létszámcsökkentésről beszélni.

De ez csak egy példa. Sokat lehetne még ilyent felsorolni. Ám ennyi ebben az irányban elég. Most áttérek *a tisztviselői kérdés másik részére.*

Aki dolgozik, azt fizetni kell. Aki jobban dolgozik, azt jobban kell fizetni. Az a tisztviselő, akinek hosszabb gyakorlata van, rendszerint többet és jobbat dolgozik, mint a kezdő. Azonfelül a hosszabb gyakorlat révén nagyobb hatáskörü munkát is végez a régibb tisztviselő. Ezt az elvet el is ismeri a mai tisztviselői rendszer, amely a segédfogalmazótól a főjegyzőig négy fokozatot állapit meg; csakhogy a gyakorlatban azt látjuk, hogy

vannak 15 éves szolgálattal segédfogalmazók, 20 éves szolgálattal fogalmazók; viszont 15 meg 20 éves szolgálattal vannak főjegyzők, ennek ellenére 25 és 30 éves szolgálattal vannak tanácsjegyzők.

Teljes mértékben elfogadom a tisztviselői előléptetéseknél a szelekció elvét, aki kiválóbb, emelkedjék korábban magasabbra; de viszont, *aki derekasan végzi munkáját, annak sem szabad alul maradnia.* Az emlitett amonálián segiteni kell, ha nem akarjuk a tisztviselői kar tekintélyes részét elkeseriteni.

Ezen lehet is segiteni. A racionálizálás, az egyszerüsités révén, ha nem is mindjárt, de az egyes tisztviselői állásokban *kisebb számot* kell rendszeresiteni. Ezek az állások választás útján töltessenek be; itt érvényesüljön a szelekció. Ellenben, aki a tisztviselők közül ilyen réven nem jut előbbre,

az szolgálati idejének növekedésével automatikusan jusson előbbre.

Aki fenomén, legyen 10 év alatt főjegyző; aki becsületesen végzi dolgát, aki szolgálati idejének növekedésével tudásban, ügyességben nő és fokozottabb felelősségü ügykört tölt be, az automatikusan érkezzék el pl. 25 év alatt a főjegyzőségig. Persze, ez az elgondolás csak általánosságban mozog; de mint elv, úgy vélem, kifogástalan és alkalmazásba is vehető. Esetleg lehet azzal a korrektivummal is, hogy a fogalmazói státusból is már csak választás útján lehessen bejutni a tanácsjegyzők közé. Ebben az esetben a tanácsjegyzővé meg nem választott fogalmazó bizonyos szolgálati idő után *korpótlékban* volna részesitendő.

Helyesnek tartom, ha

az illetékesek a vegyes előléptetési rendszert méltatás tárgyává teszik;

leegyszerüsített közigazgatás és jól dotált tisztviselői kar a legjobb biztositéka annak, hogy *jó, gyors és pártatlan közigazgatásban legyen része a közönségnek.*

Külföldön tanulmányoztatja a főváros a békebirói intézményt

A járásbiróságok tehermentesítése érdekében felemelik a városbirósági illetékesség értékhatárát

A törvényhozás nemrégiben lényeges változtatásokat eszközölt *a községi bíráskodás eddigi rendjén* és felemelte azt az értékhatárt, ameddig a községi bíráskodás illetékes, azzal a célzattal, hogy *ilymódon tehermentesitse a magasabb bíróságok, legelsősorban a királyi járásbíróság munkáját.* Egyidejüen a fővárosi törvény is új intézkedéseket tartalmaz ebben a vonatkozásban, amikor kimondja, hogy az eddigi laikus városbirók helyett *a városbirói tisztet jogi képesitéshez köti* és ezzel mintegy életre hivja a külföldi államokban divó *békebirói* intézményt. Az új fővárosi törvény 56. paragrafusa kimondja, hogy a községi bíráskodást a kerületi városbiró gyakorolja, aki birói hatáskörében független a kerületi elöljárótól, szolgálati tekintetben azonban alá van rendelve a kerületi elöljárónak, mert a községi bíráskodás ügyvitelének szabályosságáért felelős. Az új törvény szerint

a kerületi városbirót nem választják, hanem a polgármester kinevezi

és városbiró csak az lehet, akinek itélőbirói, vagy ügyvédi képesitése van.

Az új törvénynek ezt a szakaszát eddig nem lehetett százszázalékban életbeléptetni, csupán a hatáskör bővült ki, de a bíráskodást a beosztott fogalmazási személyzet közreműködésével még ma is a laikus városbirók gyakorolják, akiket az általános tisztujitáskor 6 esztendőre választottak meg. Problematikusnak látszik tehát, hogy mi lesz a községi bíráskodás reformjával, maradnak-e a régi, laikus kerületi városbirók, vagy kinevezik a szakképzett, új békebirókat.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyre

fordult felvilágositásért és a következő információt kapta:

— A községi bíráskodás reformjának előkészülete már folyamatban van. A polgármester utasította a kerületi elöljárók értekezletét, hogy készitse el a reformra vonatkozó részletes javaslatot. Ez a javaslat, tudomásunk szerint, hamarosan rendelkezésre áll, mégis ugylátszik, hogy

a községi bíráskodás reformját nem fogják önállóan végrehajtani, hanem majd a kerületi közigazgatás reformjának életbeléptetésével egyidőben.

— Az új fővárosi törvény ugyanis előirja, hogy a kerületi közigazgatás reformjáról *szabályrendeletet* kell készíteni. A reform életbeléptetésére maximálisan három esztendőt engedélyez a törvény. Ilyenformán még több mint egy esztendő áll rendelkezésre, de valószinű, hogy a reform jóval korábban megvalósul.

— A törvényhatósági tanács három kerületi tisztviselőt küldött ki tanulmányútra,

hogy a külföldi nagyvárosok kerületi közigazgatási tapasztalatait használják fel a reformra vonatkozó előterjesztés kidolgozásában. Kerületi elöljáró, kerületi tisztiorvos és müszaki tanácsosi rangban lévő kerületi mérnök utazik ki és elsősorban *a német nagyvárosok,* továbbá *Páris* és *London* kerületi közigazgatását fogja tanulmány tárgyává tenni.

A tanulmányút résztvevőit feladatukban a külügyminisztérium is támogatja és ezért utasitást kapnak, hogy minden városban azonnal jelentkezzenek a magyar követségeken,

illetve konzulátusokon, ahol a továbbiakban azután kezükre járnak.

A kerületi elöljárói karból a *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint, *Spannberger* Alajos tanácsnok, az I. kerületi elöljáróság vezetője van kiszemelve erre a misszióra és valószinüleg ő fogja elkészíteni a kerületi reform-tervezetet is, két munkatársa segitségével.

Dr. Pajor-szanatórium Új osztályt létesitett 7.– és 9.– pengő napi ápolási díjjal, szanatóriumi ellátással
VIII., Vas-u. 17. – A különszobák árai is lényegesen leszállitva. – Vízkúrák, Zander, orthopädia bélfürdő stb. bejáróknak is

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfömök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

Pesti kirakat

A szív találkozik a testtel

A Turi-vonat, — vagy nevezzük mindjárt azon a néven, ahogy a kitünő *Megyery* Ella elkeresztelte: *filléres gyors?* — Budapestnek legkedvesebb ajándéka. Az is kedves benne, hogy visz, az is, hogy hoz. Az is, hogy pestieket röpít a vidékre, az is, hogy Szeged, Miskolc, Pécs, Debrecen, Sopron és még sok más város népét árasztja el a főváros utcáin. Az is, hogy a pesti ember estére kelve vidéki emlékekkel megrakodva jön haza, frissen és felélénkülten a sok pompás benyomás után s az is, hogy a vidék meg-megszívta magát egy vidám pesti nap alatt a főváros számtalan látni és élveznivalójával és hogy ha eddig nem látta is az ország legelső városát, ezután mindig igazi honvágyat fog majd utána érezni. Mert nem olyan város ez a Pest, hogy egy nap alatt meg lehetne telni vele.

A MÁV pompás módon kapta fel az olasz gondolatot és kitünően ültette azt át a hazai talajba. Az olasz *„treni popolari"*, a nép-vonatok, csak a nagy nyár idején száguldanak keresztül-kasul az olasz félszigeten s úgy látszik, hogy ott ennyit is elégnek tartanak belőle. A mi MÁV-unk sokkalta jobban bízik a magyar nép látni-vágyásában és nem riad vissza attól a feladattól, hogy egész éven át programmot termeljen a mi *„filléres gyorsaink"*-nak. Egy esztendő alatt, ha majd belejönnek és ha fokozatosan kialakul a programm, ötvenkét vasárnapon át szüri át a vidék közönségét Pesten és mutatja meg a pesti népnek a vidéket, amelyből, valljuk meg, valóban elég keveset ismerünk. Ha számolni kezdünk s ha jól számolunk, és ha feltesszük, hogy a kezdő siker továbbra is megmarad, sok százezer pesti ember fordul meg a kicsinyre szabdalt, de azért annyi látnivalóban gazdag ország különböző pontjain és feleannyi vidéki vendéget kapunk a főváros falai közé kulturkineseink, vendégszeretetünk méltánylására, élvezésére. Ma, amikor mindjobban értékeljük az idegent és százszorta jobban, ha mellé még nem is az, hanem a magunk vére, nagy dolog ez!

Aki ott volt az első vonaton, el nem felejti soha. A pestieknek egészen új tipusa volt ez. Olyan, amelyet nem is lehetett volna másutt megtalálni, csak éppen itt. A MÁV nem a hegyektől hódította el rajongóit, nem a szöges cipő és nem a hátizsákok népét terelte új irányba, hanem a közönségnek éppen azt a rétegét mozdította meg, amelyik ad arra, hogy a vasárnapját is kultúr-formák között töltse el. A pestiek nem nézték le a vidéki várost, — és jól is tették, mert ugyancsak megjárták volna vele a nagyszerű kultúrájú Szegeden. Ellenkezően, úgy öltözködtek fel és úgy is indultak el, mint aki vendégségbe megy. Nem a természet ölére, hanem barátainak, rokonainak otthonába.

Amellett az sem utolsó szolgálata a MÁV-nak, hogy a *turi-vonaton* az is rendet tanult, aki nem akart. Két vonat állott egymás mellett, két hatalmas szerelvény. Mindegyiken több mint ezer ember. De mindenki fölösleges izgalom és kérdezősködés nélkül azonnal rátalált a maga helyére. S hogy a MÁV nem osztott ki egészen zordonan hely-jegyeket az egyes kocsikon belül, az csak annál jobb volt, mert így minden társaság együtt maradhatott és mégis minden társaság ismerkedhetett is egymással. Öröm volt nézni, milyen hamar kialakult a szakaszok parányi, nyolc tagból álló kicsiny életközössége és hogy igyekezett este mindenki a maga szakaszába vissza, a reggel megszokott és megszeretett társaságába.

Érdemes lett volna valahogy megcsinálni annak a statisztikáját, hogy hány pesti látta ezek közül az első kirándulók közül Szegedet ezelőtt is. Szemmelláthatóan nagyon kevesen lehettek. S éppen ebben van az ötlet érdeme. Abban, hogy olyan elemeket mozgat meg, amely enélkül otthon maradt volna és sohasem jut el ahhoz, hogy a maga hazájában szétnézzen egy kicsit. A szegedi vonat meg éppen ilyen közönségből verődött össze. Emberekből, akik a MÁV gondoskodása és vállalkozó szelleme nélkül igazán sohasem láthatták volna meg a királyi várat, tetején az aranykoronát; a Lánchidat; a Szabadság-téren a nemzeti fájdalom négy szobrát és az országnak félárbocra eresztett, bús zászlaját...

De nem látták volna az itt nyüzsgő életet sem, amelynek nem árt, hogy éppen a húsvéti ünnepség díszében kerültek vele kapcsolatba. Nem élvezték volna végig azt a nagyszerű találkozást, amit egy régi, örök vágynak a beteljesedése jelent: látni az ország fővárosát, annak az életét élni egy napig, részesévé lenni attól kezdve, hogy a reggeli élet kibontakozik, egészen addig, amíg a színházak is ki nem ürülnek.

... Ha meggondolom, talán a legszebb név mégis az lett volna a MÁV ragyogóan új, vadonattiszta, kemény padjaival is barátságos és pihentető meglepetése számára: *a Találkozás Vonata.*

Milyen idegenül is éltek mindeddig egymás mellett ennek az országnak az egyes részei. Ha üzlet, hivatal, idézés, hatóság meg nem mozgatja népeit és rá nem kényszeríti arra, hogy egymás városát meglátogassák, az egész élet eltelik és már a szomszéd község is csak írott szó marad. S mit lát a fővárosból, akit idézés hozott ide? Mit gondol népéről, aki csak az üzletembert látta belőle? Meg a képviselőjelöltet? A *Találkozás Vonata* belülről mutatja meg a várost; harmóniát hoz, visz és teremt; barátságot alapoz meg, az egymáshoz tartozásra ébreszt rá fővárost és vidéket.

Köszönet érte a MÁV-nak!

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

Ügyes telekpolitikával megindíthatja a főváros az építési tevékenységet

Az ingatlanpiacon még más értékesítési lehetőségek is vannak — Az eladási árakból rövidlejáratu hiteleket kaphatnak az építtetők

Nem egy alkalommal került szóba illetékes helyeken a főváros telekpolitikájának reviziója. A legutóbbi tanácsülések egyikén az Egységes Községi Polgári Párt részéről határozottan új irányt követeltek és főleg azt hangoztatták, hogy a meglevő telkek értékesítése révén igyekezzék a főváros új munkaalkalmakat megteremteni. Erről a kérdésről folytattunk beszélgetést

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaggal, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Rendelkezésre állanak a komoly lehetőségek, mert óriási kereslet nyilvánul az ingatlanpiacon: a tőke elhelyezkedést keres. A fővárosnak hatalmas mértékű ingatlanai vannak, amelyek a mai viszonyok között páratlan gazdasági értékeket jelentenek. A költségvetés adatai szerint üres telkek 277 négyszögölben vannak kimutatva, szántók, rétek és nagyobb telekkomplexumok, közöttük a Krausz-Mayer-féle telkek, 5,700.000 négyszögöl területet jelentenek.

A főváros telkeinek a mérete feléri a hatmillió négyszögölet, amelynek a hozadéka azonban a legutóbbi kimutatások szerint sem több, mint hatszázezer pengő.

— Nyilvánvaló, hogy ennek a nagy értéknek a hozadéka reálisnak nem mondható. A hatmillió négyszögöl terület egységárát 5—10 pengő átlagértékben számítva: *olyan erőt képvisel, amelynek megmozgatása a mai viszonyok között elsőrendű közgazdasági érdeket jelent.* Érdemes lenne, ha a főváros pénzügyi osztálya feldolgozná ezt az anyagot. Becslésem szerint

a telkek 50—60 millió pengőt érnek és így nyilvánvaló, hogy végeredményben a hozadék az egy százalékot sem haladja meg.

A realizálás mindenképpen jelentős készpénztőkét produkálna, mert ha ebből a hatmillió négyszögölből csak tíz százalékot értékesítünk, mondjuk 15—20 pengő egységárral, akkor is 9—10 millió készpénz érhető el, amelyet, ha építkezési kölcsönökre adunk ki:

körülbelül 25—30 millió értékű munkát lehetne végeztetni.

Azért ennyit, mert hiszen a magántőke is mozgósítana tőkéket, amelyek együttesen a munkaalkalmak széles területét biztosítanák.

— Felmerült az a gondolat, hogy a telkeket ne értékesítse a főváros, hanem mint Angliában bevezetett rendszer: *örök bérletet* adjon az építtetőknek. Mérsékelt feltételek mellett így is komoly kamatozást jelentene és feltétlenül megindítaná az építkezési tevékenységet. Annak ellenére, hogy ma divatos jelszó az, hogy ne építsünk, mégis feltartóztatni nem lehet a tőkét abban, hogy elhelyezkedést keressen. Egy ügyesen elindított ingatlanpolitika kétségtelenül óriási hatást váltana ki és ebben a vonatkozásban nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy

a főváros annakidején ezeket az ingatlanokat közcélú létesítmények céljaira vásárolta.

Ha tehát a főváros pénzt adott, úgy *minden jogosultsága megvan ahhoz, hogy e forrásból jövedelmet szerezzen.* Utalni kívánok a közúti villamos példájára, ahol a társulat vagyont nem a táskapénzekből, hanem az észszerű telekspekulációból szerezte. Ma, amikor a főváros kezében összpontosulnak az összes közlekedési tényezők és van megfelelően mozgékony pénzintézete is, adva van a lehetőség, hogy jelentős közjövedelmeket szerezzen.

— Sokszor hangzik el az a megállapítás, hogy a város fejlődése költséget okoz és ezért *a külső telkek felparcellázása nem látszik kívánatosnak.* Ezzel szemben nem szabad elfelejteni, hogy a kisexisztenciák a külvárosokba törekednek és ha nem adatik mód számukra telkek vásárlására, úgy a környékbeli községekben keresnek lakást és a Budapesten szerzett jövedelmeiket ott költik el.

Nem szabad tehát mereven elzárkózni a perifériák fejlesztésétől, mert ez az alapja a város nagyarányú fejlődésének.

— Semmi értelme sincs annak, hogy a főváros holt tőkéket rezerváljon és a mai viszonyok között nagyon is kívánatos, hogy telkeit megfelelő időben realizálja a maga és a közgazdaság javára. Vonatkozik ez a bérházakra is, amelyek húszmillió értéket képviselnek. Ezek az ingatlanok már betöltötték hivatásukat, nem jövedelmeznek, tehát itt a legfőbb ideje, hogy a főváros ezeket megfelelő körülmények között eladja.

*

Rendelkezésre állanak a megfelelő tatarozási és modernizálási lehetőségek — mondotta végül — és nagyszerű munkaalkalmakat lehetne megindítani, ha rövidlejáratú hitelek fölött diszponálhatnánk. Sajnos, ilyen hitel nincs és ezért fokozottabb meggondolást igényel egy olyan telekpolitika, amelyik mozgósíthatja a bennerejlő tőkéket és azt az általános gazdasági vérkeringésbe tudja bebocsátani.

Ha kamatmentes kölcsönből
akar építeni, vagy ingatlant venni, lépjen be a
Magyar Országos Építkezési Takarékszövetkezetbe
V., Erzsébet-tér 14.
Telefon: 801—21. sz.
Ingyenes felvilágosítás és tájékoztató.

Leukoplast
magyar gyártmány

TUNGSRAM
AS 495 ÁRNY. RÁCSU NAGY-FREKVENCIA
AR 495 DETEKTOR ÉS ELLENÁLLÁSOS ERŐSITŐ
AG 495 KIS-FREKVENCIA ERŐSITŐ
PP 430 KETTŐS VEZÉRLÉSŰ SOKSZOROS VÉGERŐSITŐ
UJ VÁLTÓÁRAMU HÁLÓZATI ERŐCSÖVEK
RÉGI KÉSZÜLÉKÉNEK UJ ERŐT ADNAK

Southampton híres dalárdája két hangversenyt tart Budapesten a kormányzóné segítő-akciójának javára

Nagy művészi és társadalmi eseménynek igérkezik az angol énekkar bemutatkozása

Nagyérdekességű művészi esemény színhelyévé válik Budapest a nyári hónapokban: ellátogat hozzánk Anglia nagy kikötővárosának, *Southamptonnak* híres dalárdája, hogy viszonozza a *Budai Dalárdának* két év előtt a szigetországban lefolytatott vendégszereplését. A southamptoni énekkar Anglia legkiválóbb együttese és mintahogy a Budai Dalárda Magyarország legkiválóbb énekkara:

a budapesti vendégszereplés reprezentativ megnyilatkozása az angol énekkultúrának,

egyúttal Európának címzett cáfolat arról a tévhitről, *mintha Angliában nem volnának magas színvonalon álló dalosegyesületek.*

Southampton 70 tagú dalárdája a Budai Dalárda hatalmas angliai sikerén felbuzdulva határozta el budapesti vendégszereplését. A tömörülés tagjai gyárosok, tisztviselők, munkások és a társadalom összes rétegeinek tagjai, elnökük a város polgármestere, aki az elmult napokban *Ripka* Ferenc dr. polgármesternek jelentette, hogy meglátogatják a magyar fővárost és itt két hangversenyt rendeznek. Az angol dalosok

Rothermere lorddal is érintkezést kerestek, aki nagy örömmel vette tudomásul honfitársainak szándékát,

buzdította őket a budapesti vendégszereplés föltétlen megvalósítására.

A southamptoni dalárda jelezte, hogy *hangversenyét jótékony célra kívánja rendezni*, mintahogy a Budai Dalárda is ilyen áldozatkész és önzetlen szerepléssel a londoni kórházi intézmények javára ajánlotta föl hangversenyét. Az angolok ez alkalommal

Horthy Miklósné, a kormányzó felesége által vezetett nyomorenyhítő akció javára ajánlották föl a hangversenyek jövedelmét.

Az angol dalosokat a *Magyar Dalosszövetség* hívta meg és készíti elő a hangverseny megrendezését, amelyik nemcsak művészi, hanem az Angliával való társadalmi kapcsolatok kimélyítése szempontjából is jelentős eseménynek igérkezik.

Tiltakozik a főváros az OTI-járulékok levonásának új tervezete ellen

Nem vállal kockázatot az utólagos illetékekért

A súlyos panaszok garmadája hangzott el már hónapok óta a budapesti vállalkozók, iparosok és közszállítók részéről az OTI-járulékoknak a közszállításokkal való kapcsolatbahozatala miatt. Köztudomású, hogy *minden nyilvános versenytárgyalásnál a pályázóknak igazolni kellett az OTI-illetékek lerovását*, mert a bizonylat nélkül ajánlatuk érvénytelenné vált. A rendelkezés úgy szólt, hogy a pályázónak legalább hat hónap óta nem szabad hátralékban lennie az OTI-val szemben, ami azt jelentette, hogy a pályázatok benyujtása előtt a sok nehézséggel küszködő vállalkozóknak tisztázni kellett ilyentermészetű kötelezettségeiket és ez sokszor jelntékeny pénzügyi áldozatot követelt. Több alkalommal felmerült az a kívánság, hogy *az OTI-tartozásokat a közszállításért járó összegekből utólag hozzák levonásba*, megnyugtató megoldást azonban eddig nem találtak.

Az elmúlt héten az Országos Társadalombiztosító Intézet olyan átiratot küldött a fővároshoz, hogy *a népjóléti minisztérium utasítására más formában kívánja rendezni ezt a kérdést.* A megoldás az, hogy

minden vállalkozó benyujtott ajánlatával egyidejüleg a vállalati összeg 25 százalékát engedményezi az OTI számára, amely akkor kerül levonásra, amikor a munka befejezést nyert és a vállalkozó a pénzéhez jut.

Eddig a probléma megoldása nem okozott volna különösebb akadályokat, azonban az OTI kikötésében szerepel az is, hogy *a főváros garantálja a munka során előállott további OTI-illetékek befizetését is*, ami ellen azután a főváros a legélesebben állást foglalt. Megtörténhetik ugyanis, hogy egy nagyobbszabású közmunka folyamán a betegsegélyezési járulékok túlhaladják a vállalati összeg 25 százalékát és akkor az a helyzet áll elő, hogy

a közhatóságoktól kielégített vállalkozótól kell a fővárosnak az esetleg még lerovandó illetéket behajtani, ami munkán kívül kockázatot is jelent a főváros számára.

A főváros nem akar olyan helyzetbe jutni, hogy a kielégített vállalkozót utólag olyan összegek megfizetésére kötelezze, amelyeket a főváros előlegez az OTI részére, mert ez újabb szekaturákat és behajtási költségeket igényel. A főváros éppen ezért most *felterjesztést intéz a kormányhoz, amelyben az OTI-illetékek rendezése során felmerült elgondolás mellőzését kéri* és olyan elintézést javasol, amelyik a főváros szempontjából semmiféle kockázattal nem jár.

Magyarország aranykoszorús mestere
Szlezák László
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
BUDAPEST, IV., ARANYKÉZ-UTCA 6. TEL.: AUT. 877—15.
ALAPÍTVA: 1790-BEN

Barakovits János
müorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

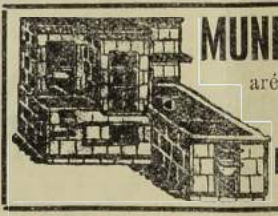
MÁRKUS MIKSA
lakatosáruk, vasszerkezetek és speciálsi kettősen üvegezhető vasablakok gyára.
Telefon: 908—92. Budapest, VI. ker., Mohács-utca 5. sz. Telefon: 908—92.

Krayer
Lakkok
Festékek
Krayer E. és Tsa Budapest, V., Váci-út 34

Miért tanácsos most
osztálysorsjegyet
venni vagy rendelni?
Mert most még lehet számokat választani, sőt több helyen lehet kiválasztott szerencse-számokat rendelni; most még 1/1 és 1/2 sorsjegyek is vannak raktáron. A készlet azonban napról-napra fogy, tehát sürgős a „kívánt" választott sorsjegyek megrendelése, mert a húzáselőtti napokban már nagyon kicsiny a számválaszték.
De legfontosabb ok az, hogy a sorsjegyeknek egy későbbi osztályhoz való vásárlásánál az előbbi lejátszott osztályok árát is meg kell fizetni. Tehát ezért tanácsos a sorsjegyeket már az első osztály húzása előtt megvenni, hogy a nyerési esélyeket teljes mértékben kihasználhassa és hogy egyetlenegy osztály nyereményeire való jogát se veszítse el.
Uj sorsjáték, — Uj reménység!

3-4 szobás **VILLÁKAT**
építünk **eladásra,** a meglévőkhöz hasonló kottage-rendszerben a
Mártonhegyi-út és Németvölgyi-út sarkán
Árak: 25—28.000 pengő
Bővebb felvilágosítás: **Kalona, Székely és Molnár** építészmérnökök irodájában, **V., Személynök-utca 9-11.** szám. — Telefon: 29-8-29 és 13-5-41

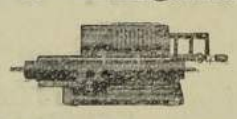
Alapíttatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124.
Telefon: Aut. 952—89.

MUNKÁCSY GYULA-cég
aréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

SZŰTS JENŐ
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 35 Telefon: J. 429-430

ORIGINAL ODHNER
svéd számológép

Harisköz 6.
Magyarországi eladási helye: **BUDAPEST** Telefon: Aut. 893—85. szám

SCHMIDT TESTVÉREK
Nyomdafestékgyár R.-T.
Tel.: Aut. 852—85. Távirati: Farbenschmidt Rákospalota.
M. Kir. Postatakarékpénztári csekkszámla szám: **52850
Folyószámla az Angol Magyar Bank központjánál.
Gyárt: **Kő-, könyvnyomdai-, valamint offsetfestékeket.** Mint különlegességet készít.
olaj-mélynyomó, anilin-guminyomó és bádognyomó festékeket.
Gyár és központi iroda: Rákospalota, Pázmány-utca 41.

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 436—53

Deutsch Lajos

Deutsch Lajos, akit szinte a munkaasztal mellől ragadott el a halál: a főváros közönségének egyik legderekabb, legbuzgóbb szolgája volt, akinek egész életét lefoglalta, betöltötte és felőrölte egyetlen nagy szenvedélye: a munka.

Mindössze 63 évet élt, de ebből a 63 esztendőből nagyon kevés jutott szórakozásra. Egy szakadatlan overworking volt az élete; a munka láza kergette, hajtotta folyton-folyvást és nem engedte, hogy másembermódjára éljen; nem engedte, hogy egyszer-másszor kipihenhesse magát. *Valósággal hazardőrje volt a munkának, amelyet abnormisan szeretett.* A munka mellett nem ért rá semmire. Arra sem, hogy családot alapítson, arra sem, hogy beteg legyen. Szinte csuda, hogy ráért meghalni.

Tizennyolc év óta igazgatta a főváros Elektromos Műveit. Közvetlenül a világháború kitörése előtt lépett a főváros szolgálatába és azóta hare és háború az élete; küzdelem a gondjaira és vezetésére bízott üzemek újjáépítése és felvirágoztatása érdekében. Kitünő vezérnek bizonyult. *Az ő háborújának nem volt „marnei ütközete".* Mindig győzött. Egyik sikere a másikat követte, és ennek az egyenes gondolkodású, szókimondó és végtelenül puritán embernek a kommandójára dolgozott tizenkét évig a főváros leggazdagabb és legjövedelmezőbb üzemének három és félezer főnyi munkás és hivatalnok hadserege.

1919 augusztus 1-én lett *Deutsch* Lajos az Elektromos Művek vezérigazgatója. Az előkelő megbízatást akkor kapta, mikor az új kurzus vette át az impériumot a városházán. Deutsch Lajos lett a vezérigazgató, pedig Deutsch Lajos azok közé tartozott, kiknek rendezetlen volt a felekezetük 1919 előtt, és rendezetlen maradt 1919 után is. Ezzel a súlyos handicappal indult, azonban ez sem ártott Deutsch Lajosnak, de nem ártott a fővárosnak sem. Tehetségével, puritánságával, csudálatos munkakészségével, munkabírásával és sikereivel szemben elnémult minden előítélet. Nem volt párt a városházán, mely megtagadta volna tőle elismerését.

Ez a munkás, tehetséges, szimpatikus ember most félre állott. *Sokat dolgozott és most elment pihenni.*

*

Péntek délután félnégykor nagy gyászpompával, óriási részvét mellett temették el Deutsch Lajost, az Elektromos Művek vezérigazgatóját. A rákoskereszturi izraelita temető halottasháza előtti nagy térségen helyezték el hatalmas katafalkon a koporsót, amelyet a koszorúk tömege borított. Hatalmas babérkoszorút küldött a főváros, az Elektromos Művek igazgatósága, az üzem alkalmazottai, sportegyesülete, dalköre és sok más testület. A gyászszertartás előtt érkezett meg *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, *Liber* Endre és *Borvendég* Ferenc alpolgármesterek, továbbá a főváros tanácsnokai, más tisztviselői, valamint igen sok országgyülési képviselő és fővárosi bizottsági tag. Az Elektromos Művek tisztikarának és alkalmazottainak többszázfőnyi küldöttségét *Plósz* Pál vezérigazgatóhelyettes, a főváros világítási ügyosztályának küldöttségét *Schara* Béla és *Morvay* Endre főjegyző vezette. Számos testület és egyesület, amelynek az elhúnyt tagja volt, ugyancsak képviseltette magát a temetésen. A gyászszertartás színhelyétől a sírig terjedő útvonalon díszruhás rendőrök, tűzoltók, javadalmi őrök és városi altisztek álltak sorfalat. *Abrahamsohn* Manó főkántor zsoltára után *Hevesi* Ferenc dr. rabbi mondott megható gyászbeszédet. *Liber* Endre alpolgármester a főváros közönsége nevében búcsúztatta Deutsch Lajost. Az Elektromos Művek igazgatósága nevében *Joanovich* Pál felsőházi tag, az igazgatóság elnöke mondott mélyen átérzett búcsúztatót, majd *Plósz* Pál vezérigazgatóhelyettes búcsúzott el Deutsch Lajostól az Elektromos Művek alkalmazottai nevében. Az Elektromos Művek Dalkörének tagjai gyászdalokat énekeltek, mialatt a koporsót a sírba engedték. A sírnál *Chatel* Vilmos, az Elektrotechnikai Egyesület és a Magyar Mérnök- és Építészegylet, *Stark* Lipót, a Magyar Villamosművek Országos Egyesülete, *Dembitz* Gyula, a villanyszerelőipartestület, *Kemény* Miklós dr. pedig a Lipótvárosi Kaszinó igazgatósága nevében mondott néhány megható búcsúszót.

Legnagyobb bizalommal fordulhat szakszerüen végzendő
LINOLEUM BURKOLÁSI
munkálataival a 30 éve fennálló szolidságáról elismert
HAAS LIPÓT céghez,
főüzlet: **VII., Rákóczi-út 24. szám.**
Telefon: József 420—44.

Nincs kartel: gyilkos versenyre keltek egymás ellen az olajosok

Tizenegy cég dumping-árakon pályázik az utak portalanítására. — A vállalatbaadás iránt a polgármester rövidesen dönt

Március 30-án járt le az a versenytárgyalás, amelyet a főváros területén levő *makadámos utak olajjal való portalanítására* hirdetett a főváros. Az idén lényegesen kisebb területet szándékoznak olajozni, mint az előző években, de nem azért, mintha a főváros időközben átépítette volna végleges burkolatra a vízes makadámutakat, hanem csupán a pénzügyi helyzet tette szükségessé az olajozással való takarékoskodást. A mult évben 1 millió négyzetméter területre írtak ki versenytárgyalást, tényleg azonban az olajozási terület

1,270.000 négyzetméterre rúgott.

A vállalkozók, akik a Köztisztasági Hivatal megállapítása szerint a munkálatokat végezték, 25½ pengőt kaptak m²-kint, amely összegben bennefoglaltatott már a kincstári illeték is, amely azonban 2½ pengővel alacsonyabb volt az idén megállapításra kerülő kincstárii illetéknél. Az útolajozásra vállalkozó cégek ugyanis, mielőtt ajánlatukat megtették, kérdést intéztek a kincstárhoz, hogy mennyi lesz az illeték, mert kalkulációiknál ezt figyelembe kell venniök. Azt a választ kapták, hogy

a kincstári illeték az idén négyzetméterenkint 6½ pengő lesz, tehát 2½ pengővel több, mint az elmult évben.

A versenytárgyalás feltételei szerint a főváros ajánlatot kért:

1. 600.000 m² úttest olajozására. Pályázni lehet a munka teljes, vagy részben való elvégzésére.
2. Árak adandók tisztán csak útolaj szállítására.
3. Ha a főváros az olajat vásárolná meg és azt vállalkozónak bocsátaná rendelkezésére: mennyiért végeznék azok a felrakást az úttestre?

Ezeknek a kikötéseknek az ismeretében 11 cég az alábbi föltételekkel pályázott:

Cég neve:	Vállalt terület m²-ben	Ár előolajozással m²-kint	Ár előolajozás nélkül m²-kint	Olaj kg-kint	Olaj felrakása m²-kint
Magyar Olaj- és Vegyiipar (Movi)	100·000 500·000	—·—	24·90 25·80	20 fillér	5 fill.
Berg-féle Ásványolajgyár	600·000	25·70	25·70	20 fillér	6 fill.
Magyar Fantomüvek R.-T.	150·000 450·000	25·80 26·—	22·80 26·—	19 fillér	5·50 fill
Kosztelán Miksa	150-200 ezer	50·—	48·—	35 fillér	6 fill.
Aszfalt- és Kátrányipar	200·000	26·80	—·—	25 fillér	4·70 fill
Magyar Petroleumipar R.-T.	600·000	26·—	—·—	18½ fillér	6 fill.
Nyirbogdányi Petroleumipar R.-T.	300·000 100·000 200·000	22·50 23·— 24·—	—·—	18 fillér	5 fill
Schwarz Rudolf és Társa	600·000 100·000 200·000	23·78 22·50 24·50	—·—	22·55 fillér	5 fill.
Hazai Kőolajipar R.-T.	200·000 200·000 200·000	22·80 24·80 27·—	—·—	P 100.000 kg = 15·40 100.000 „ = 16·20 200.000 „ = 18·— 200.000 „ = 19·—	6½ fill.
Hegedüs és Társa	200·000 200·000 200·000	16·08 18·98 19·30	—·—	100 kg. P 12·20	6½ fill.
	Az árakhoz hozzászámitandó P 6½ kincstári illeték és 3·5% nyugtabélyegilleték.				
Shell kőolaj R.-T.	200·000 200·000 200·000	23·08 25·97 26·30	—·—	100 kg. P 17·80	4 fillér
	A kincstári illetéket 5½ pengős alapon számítja és kiköti, ha az illeték magasabb lesz, a többletet az alapárhoz hozzászámítja.				

Első pillantásra megállapítható, hogy a komolyan számításba vehető cégek még a tavalyi áraknál is olcsóbban pályáztak, noha a belekalkulált kincstári illeték magasabb a tavalyinál. Érdemes megemlíteni, hogy néhány év előtt, amikor az olajkartel még fennállott, négyzetméterenkint 78 fillért fizetett a főváros. A szabad verseny azóta lenyomta az árakat, úgy hogy 1930-ban 39 fillérbe került az útolajozás négyzetmétere, ami végül 1931-ben már csak 25½ fillért tett ki. Ezidén aztán már valóságos

dumpingárak jelentkeztek.

A legolcsóbb ajánlatot a tavalyi vállalkozók tették. A *Shell* ugyan látszólag néhány fillérrel olcsóbb, de ezt a látszatot illuzóriussá teszi, hogy a kincstári illetéket csak 5½ pengővel kalkulálta, holott a többi vállalkozók a reális 6½ pengővel számoltak és *ha az 1 pengő különbözetet Shellék is hozzácsapják az olajárhoz,* amely kikötésük szerint jogukban áll, *akkor már lényegesebben drágábbak lesznek a legolcsóbb pályázónál.* A *Hegedüs-ajánlatról* viszont már a felbontásnál megállapították, hogy *irreális és zavaros.* A *Hazai kőolaj* még olajozási munkát nem végzett és az egész 600.000 m² területre számított átlagár drágább a legolcsóbb ajánlatnál. Meg kellett állapitani ezeket a szempontokat is még mielőtt döntésre kerül a dolog.

Illetékes helyen

közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy a vállalatbaadás iránt a polgármester már a legközelebbi napokban határozni fog, mert az olajozás megkezdése már alig tür további halasztást.

A versenytárgyalás megsemmisitéséről szó sem lehet,

mert előállhat az a fura helyzet, hogy *a vállalkozó cégek ismét kartelbe tömörülnek és akkor a jelenlegi áraknál sokkal magasabb díjtételeket állapitanak meg.* Mindenekelőtt és elsősorban

a budai hegyvidéki utakat olajozzák,

azután a perifériák útvonalai, ahol a távolság miatt a legköltségesebb a vízzel való öntözés, kerülnek sorra.

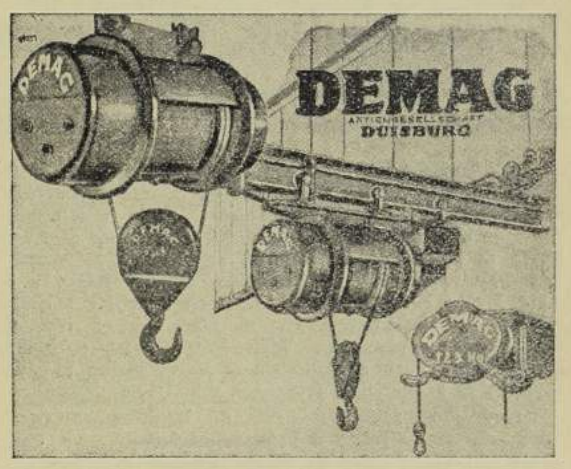
*

Útolajozásra az idei költségvetésben 260.000 pengő szerepel. Ha számításba vesszük, hogy a legolcsóbb ajánlat nem éri el a 24 fillért, akkor

több mint egymillió négyzetméterre van költségfedezet

és akkor az útolajozás területe annyira kiterjeszthető lesz, hogy a támasztott igények minden irányban kielégítést nyerhetnek.

Le kell még újra szegeznünk a *Fővárosi Hirlap* ismert álláspontját: *az útolajozást csak szükséges rossznak tekintjük.* A vizes makadám-utakat a főváros egész területén tartós, hosszú időre szóló burkolattal kellene felcserélni. Ennek a költségfedezete is adva volna, ha *az útolajozásra szánt évi összegeket az útburkolás amortizációs részleteire használnák föl.* Ez a megoldás pedig korántsem kivihetetlen, mert értesülésünk szerint a számbajöhető útépítő vállalkozók hajlandóságot mutatnak egy ilyen természetű pénzügyi tranzakcióra.

DEMAG-emelők
ezerszeresen bevált elektroemelőink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk
szabványrészekből összeállitott pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők
egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
bórkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
96 filléres újdonságok! **VI., Andrássy-út 39.** **96 filléres újdonságok!**

Gazdasági Értesítő

Ötven eredményes esztendő a hitelélet szolgálatában

Magyar-olasz barátkozás a Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság félszázados jubiláris ünnepségén

A magyar gazdasági életnek jelentős eseménye volt az a csendes jubiláris ünnepség, amely a *Magyar Általános Takarékpénztár* ezévi közgyűlésén lezajlott. Ez az intézet félszázada áll a magyar hitelélet szolgálatában. Erre az eredményes működésre *Horváth* Lipót dr. elnöki megnyitó beszédében mutatott rá és szinte kortörténeti tanulmánynak tudható be az a néhány adat, amelylyel rávilágított az intézet fejlődésére és az elért eredményekre. A közgyűlés alkalmával meleg ünneplésben részesítették dr. *Horváth* Lipótot, az intézet elnök-vezérigazgatóját, akinek elismerésreméltó érdeme, hogy kiváló munkatársaival az intézetet mai előkelő poziciójára emelte.

Az ünnepi közgyűlés lefolyásáról egyébként az alábbi tudósításunk számol be:

A *Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság* március 31-én tartotta *50-ik* rendes közgyülését. *Dr. Horváth* Lipót elnök-vezérigazgató kegyeletes szavakkal megemlékezett mindazokról, akik a takarékpénztárt 50 évvel ezelőtt alapitották, azóta erősitették és fejlesztették és megállapitotta, hogy az intézet az 50 év alatt jó és rossz időben megállotta mindig a helyét. A jubiláris közgyűlésen Comm. Emanuele *Ehrentheil*, az Assicurazione Generali (Triesti Általános Biztosító Társulat) magyar származású h. vezérigazgatója, aki a takarékpénztár igazgatóságában intézetét képviseli és aki 50 évvel ezelőtt maga is résztvett a takarékpénztár alapításánál, lendületes magyar beszédben emlékezett meg arról, hogy 50 évvel ezelőtt azért alapitotta a most 100 éves Generali biztosító a takarékpénztárt, hogy a *magyar gazdasági életbe minél jobban bekapcsolódhassék*, mert Magyarországot mindig fontos tényezőnek tartották és mert Magyarország iránt mindig meleg rokonszenvet éreztek. Azóta a takarékpénztár alapitójával harmonikus együttműködéssel jelentős intézetté fejlődött, amely helyesen töltötte be hivatását. Felolvasta a Generali biztositónak és elnökének, Gr. Uff. Edgarde Morpurgónak, lelkes szavakban tartott üdvözlő átiratát. *Hegedüs* Lóránt dr. v. pénzügyminiszter, a T. É. B. E. elnöke, aki 12 évig tagja volt az intézet igazgatóságának és akinek édesatyja, Hegedüs Sándor v. kereskedelmi miniszter, két évtizeden át elnöke volt az intézetnek, szintén lelkes szavakkal fejtette ki azt az érdemes munkásságot, amelyet a takarékpénztár 50 éven át végzett. Végül *dr. Gömöry-Laiml* László min. tan. a részvényesek nevében is méltatta a takarékpénztár működését és a vezetőségnek és tisztikarnak köszönetét fejezte ki.

Ezek után a közgyűlés elhatározta, hogy az 1931. üzletév *1,230.005.29 pengő tiszta nyereségéből osztalék* fejében *április 2-től* kezdve részvényenként *P 2.50* fizettessék, *100.000.— P* a *tartalékalapba* és *50.000P* az *alkalmazottak nyugdijalapjába* helyeztessék.

Végül az igazgatóság új tagjává megválasztották báró *Láng* Boldizsár országgyülési képviselőt, a felügyelőbizottság eddigi tagját.

A takarékpénztár igazgatósága április 1-én ünnepélyes ülést tartott, amelyen Gr. Uff. Edgardo *Morpurgo*, az *Assicurazioni Generali* elnöke, mint a takarékpénztár alelnöke, elnökölt. Sajnálattal említette fel, hogy a közgyűlésre nem jöhetett el, de legalább az igazgatóság jubiláris ülésén akarta felszólalásával dokumentálni azt a rokonszenvet, harmonikus együttérzést, nagyrabecsülést és bíztató reményt, amelyet a Generali biztosító a Magyar Általános Takarékpénztár iránt, de általában az egész olasz gazdasági és pénzügyi élet Magyarország jelene és különösen jövője iránt táplál.

Feliratot intéz a főváros a kereskedők tisztességtelen versenye ellen

Az alkalmi kiárusításoknál nem tartják be a törvényes előírásokat — Külön akciót indít a Kamara is a tisztességes kereskedelem védelmében

A közgazdasági bizottság legutóbbi ülésén több felszólaló élesen kikelt az utóbbi időben mindinkább elfajuló *ál-kiárusítások, ál-üzletfeloszlatások, fiktiv üzletáthelyezések* és egyéb hasonló trükkök ellen, amelyek a maguk kirivó és erőszakolt reklámjával egyrészt megtévesztik a hiszékeny vevőközönséget, másrészt megkárosítják a komoly, legális kereskedőket és általában kimerítik a tisztességtelen verseny kritériumát. A közgazdasági bizottság ugyanakkor egyhangúan kimondotta, hogy a főváros keresse meg ebben a kérdésben a Kereskedelmi és Iparkamarát és amennyiben szükséges,

forduljon felterjesztéssel a kormányhoz és kérje a beavatkozást

annál is inkább, mert az ilyen „alkalmi árusításoknál" dívó kiabáló vászonfeliratok és az egyéb külsőségek idegenforgalmi szempontból is hátrányosak a fővárosra.

A közgazdasági és ipari ügyosztály a napokban készül el a Kamarához intézendő megkeresésével és egyidejüen elküldi a főváros feliratát a kormányhoz is.

Beavatott helyen

érdeklődtünk a főváros állásfoglalásáról, amelyről a *Fővárosi Hirlap* munkatársa a következő információt szerezte:

— A régi, 1884-es ipartörvény és a belőle kialakult joggyakorlat szerint sokkal könnyebben lehetett eljárni a mostaniakhoz hasonló, kirívó esetekben, mert a hatóság, miután megállapította a tisztességtelen verseny esetét, *egyszerüen kihágási eljárást indított a törvénnyel szembeszállók és a kereskedői érdekek megsértői ellen.*

— Az 1923. évi új törvény amely a tisztességtelen versenyek megtorlására készült, *új helyzetet teremtett.*

A döntés jogát az ipari, illetve a közigazgatási hatóságok kezéből a királyi bíróságok hatáskörébe tették át.

Körülményes egy ilyen per megindítása is, mert számottevő előzetes költséggel jár, úgy hogy az új törvény ugyan 20.000 pengős bírságot is kilátásba helyez a tisztességtelen versenyt folytató kereskedő ellen, mégis *nagyon meggondolja valamely kereskedő az ilyen kereset benyujtását* és azok, akik át akarják hágni a törvényes szabályokat, végeredményben talán kényelmesebb helyzetben vannak, mint azelőtt.

— Az új törvény is életbentartotta azonban a régi, 1884-es törvény 52. paragrafusát, amely a végkiárusításokat szabályozza s amely előírja, hogy ilyen esetekben

a kereskedőnek előzetesen engedélyt kell kérni a hatóságtól, be kell mutatni a pontos raktári mérleget és a befolyó összeg tíz százalékát jótékonycélra a székesfőváros pénztárába kell befizetni.

A legtöbb mostanában divatos alkalmi üzlet végkiárusítást hirdet, anélkül azonban, hogy a törvényes előfeltételeknek eleget tett volna. Leginkább itt lehet tehát megfogni a kérdést. Ha a hatóságok majd pontosan ellenőrzik a leltárt és ha a tíz percentet szigorúan betartják, jobban meg fogják gondolni a tisztességtelen versennyel kacérkodók a vele járó kockázatot. Az utóbbi időben nem egyszer előfordult Budapesten, hogy *valamely likvidáló régi, jónevü cég megmaradt árukészletét átvette egy-egy alkalmi árus, s a cég régi neve alatt tovább folytatva az árusitást, különböző selejtes partiáruk tömegét sózta a publikum nyakába, „occasió" gyanánt.*

*

A főváros mindezekre a körülményekre részletesen felhívja a kormánykörök figyelmét és úgy tudjuk, hogy a Kereskedelmi és Iparkamara külön akciót indít a legitim kereskedelem védelmében és a tisztességtelen verseny elharapózásának megakadályozására.

A **Magyar Általános Ingatlanbank** igazgatósága megállapitotta az 1931. évi mérleg- és eredményszámlát. — *A tiszta nyereség 582.457 pengő 82 fillér.* A közgyülésnek javasolni fogja, hogy *osztalékra* fizettessék 450.000 pengő, vagyis az 50 pengo n. é. részvényekre *7 pengő 50 fillér* (tavaly 12 pengő), jövő évre pedig 115.857 pengő 82 fillér nyereség vitessék át. A bank az elmult évben történt ingatlaneladások révén *rövidlejáratu kötelezettségei túlnyomó részét kifizette.* A bank kihelyezési állományában lényeges, több millióra menő visszafizetések történtek, amihez képest a hitelek igénybevételét is megfelelően csökkentette. A bank iparvállalati érdekeltségeit az utóbbi évek során már csaknem teljesen leépitette, üzletköre most lényegileg ingatlanüzleteket, parcellázásokat és jelzálogos kölcsönöket ölel fel.

A Hazai Bank Rt. közgyülése az 1931. üzletévre vonatkozó mérleget, valamint az igazgatóság összes javaslatait elfogadta és elhatározta, hogy a kimutatott 876.170 pengő összegü tiszta nyereségből osztalékra részvényenként *2.50 pengő* (6%), vagyis 600.000 pengő, a tartalékalap javadalmazására 125.000 pengő, az ingatlanok értékcsökkenési tartalékának növelésére pedig 25.000 pengő fordittassék, mig 73.670.24 pengő az 1932. üzletév számlájára vitessék át. Az osztalék a XXXVII. sz. osztalékszelvény beszolgáltatása ellenében a társaság pénztáránál kerül kifizetésre. A közgyülés ezek után az igazgatóság és felügyelőbizottság eddigi tagjait újra megválasztotta. Uj tagként *Milos* Györgyöt, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület vezérigazgató-helyettesét választották be az igazgatóságba.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár dr. *Metzler* Jenő elnökhelyettes-vezérigazgató elnöklete alatt megtartotta közgyülését. Elnök kegyelettel emlékezett meg az intézet halottairól, elsősorban nagyérdemü elnökéről *Wolfner* Józsefről, majd dr. *Bangha* Gyula, *Szilányi* Géza és dr. *Halasz* Frigyes elhunyt igazgatósági tagokról. Ezután a közgyülés elfogadta az igazgatóság összes javaslatait és elhatározta, hogy a kimutatott 1,066.601 pengő nyereségből részvényenként 5%, az *3 pengő osztalék* fizettessék, a megmaradó 391.574 pengő pedig tartalékoltassék. Továbbá elhatároztatott, hogy a társaság alaptőkéje 100.000 darab egyenként 40 pengő névértékü részvények visszavásárlása és megsemmisitése útján 12,000.000 pengőről 8,000.000 pengőre szállittassék le. A megejtett választások folyamán az igazgatóságba dr. *Hodossy* Sándor, báró *Pollack-Parnegg* Félix, *Pucher* István és dr. *Surányi* Miklós eddigi igazgatósági tagok újból megválasztattak.

A Hangya-központ közgyülése: A *Hangya-központ* március 31-én tartotta 33-ik évi rendes közgyülését, amelyen mintegy nyolcszáz szövetkezet képviselői vettek részt. *Zichy* Aladár gróf elnöki megnyitóbeszéde után *Balogh* Elemér dr. vezérigazgató terjesztette elő az igazgatóság jelentését, amely szerint a központ az 1931. évben a kötelékébe tartozó szövetkezeteknek 58,189.104.41 pengő értékü árut szállitott. Az elért üzleteredmény a forgalom értékszerü csökkenése ellenére kedvezőbb volt, mint az előző évben. Ezután ismertette azokat az eseményeket, melyek gazdasági és hiteléletünket az elmult év második felében alapjaiban megrázkódtatták. A súlyos helyzet ellenére is optimizmust hirdet s annak a reményének ad kifejezést, hogy pirkadni kezd. Az élénk tetszéssel fogadott előadás után a közgyülés egyhangúlag tette magáévá úgy az igazgatóság, mint a felügyelőbizottság jelentését. *Dömötör* László dr. ügyvezető igazgató előterjesztésére a közgyülés egyhangúlag hozzájárult az alapszabályok egyes pontjainak módosításához. A mindvégig lelkes hangulatban lefolyt közgyülés *Zichy* Aladár gróf zárószavaival ért véget.

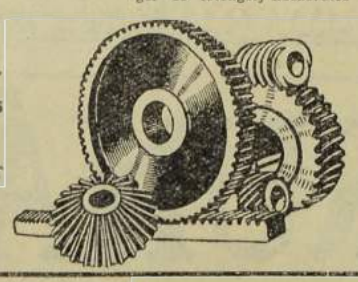
Schuler József r.-t.
Budapest
Irószer gyártmányai közismertek

Szárnyszivattyu

Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapittatott: 1866. Telefon: 21-8-04.
Szivattyuk. Mótorok.
Műszaki és üzemszükségleti cikkek.

Házi villamos vizellátó

WEISZ A.
fogaskerékgyár
Präcziós fogaskerekek, autó- és traktor-alkatrészek, gépgyártás, henger- és főtengely-köszörülés
Budapest, VIII., Nagytemplom-u. 34.
Tel.: J. 398-05 és 455-85
Távirati cim: MODUL, BUDAPEST
Alapittatott: 1909.

ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI. KERÜLET, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.
Sokszorositógépek
Összeadógépek
kézi és villanyhajtásra
Acél irodabutorok
TELEFON: 282—47

A **KUFFLER**-táplisztet orvosok ajánlják
Gyermekeknek erőt, felnőtteknek egészséget ád
Minden gyógyszertárban kapható. Forgalomba hozza és fölerakat: A **FÖLD RT.**, Budapest, II., Hermann Ottó-út 5. Telefon: 52-6-01

A FŐVÁROSI HIRLAP mindent tud és megír

Kenéz Béla dr. miniszter

ragaszkodik a temetkezési iparengedélyek korlátlan kiadásához

Érdekelt körökben máris megindult a kegyeletsértő versengés — Rendkívüli tanácsülésen követelik a temetkezési iparűzés tisztességének megóvását — A főváros a miniszter döntése ellen panasszal fordul a közigazgatási bírósághoz

Nagy meglepetést és megdöbbenést váltott ki a városházán az elmult napokban a kereskedelmi miniszternek az a döntése, amelyik megengedte, hogy *temetési kegyszerek árusitására ismét iparigazolványokat adjanak a kérelmezőknek.* Ez a rendelkezés végeredményben nem jelent mást, mint a *temetkezési ipar szabaddá tételét*, amelyet tiz évvel ezelőtt a főváros közönségének legnagyobb megelégedésére a hatóság monopolisztikus munkakörébe utalt a kormányzat. Az az elégedetlenség tehát, amelyik a rendelkezés kiadásával az autonómiát érte: teljes egészében megnyilvánul a nagyközönség körében is, ahol nagyon jól tudják, hogy

a temetkezésnek a magániparba való visszajuttatása ismét a visszaélések, a sorozatos botrányok és az üzleti mohóság kegyeletben vájkáló felelevenedését hozza magával.

A temetkezési kérdés oly sokat szellőztetett ügyeiben mindenekelőtt a községesített temetkezés történetét kell ismerni. Köztudomású, hogy a kommün alatt az úgynevezett városházi direktórium *szocializálta a temetkezési ipart* és arra utasította az illetékes ügyosztályt, hogy az összes temetkezési vállalkozók iparengedélyeit azonnali hatállyal érvénytelenítse. Ennek megtörténte után a népbiztosok tanácsa rendeletet adott ki, amelyben felhívta a vállalkozókat, hogy az üzemükben rendelkezésre álló koporsókat és kegyszereket szolgáltassák be a hatóság számára. Az akkori viszonyok között ennek a rendelkezésnek a végrehajtását nem lehetett elkerülni és

a szocializált temetkezés irányitását a Temetkezési Intézet volt kénytelen átvenni,

amely minden zökkenő nélkül lebonyolította ezt a feladatot. A legnagyobb zavarok a kommün bukása után kezdődtek, amikor a temetkezési vállalkozók üzemeinek lebontása után nem állott rendelkezésre a a temetés lefolytatásához szükséges árúraktár és igy *a legkomolyabb veszedelmek fenyegettek a temetés tényleges végrehajtása körül.* A polgári kormánynak egyik legégetőbb feladata volt tehát, hogy a Budapesten naponta történt halálesetéknél a végtisztesség ténykedését biztositsa és ezért már az első kormányrendeletek egyike úgy szólott, hogy

a főváros minden átmenet nélkül folytassa a temetések végrehajtását, ugyanakkor pedig gondoskodjék a temetkezési vállalkozók kártalanításáról.

Kétségtelen, hogy az akkori helyzetben a főváros nem tehetett mást, mint hogy a halottak eltemetését minden fennakadás nélkül lebonyolitsa és kormányrendelet alapján vállalja ezt a feladatot. Megindultak a tanácskozások a főváros és a temetkezési vállalkozók között, amelynek eredményeképpen a főváros a mai értékben

körülbelül hárommillió pengő megváltási összeget fizetett és ezzel megszerezte Budapesten a temetés monopóliumát.

Súlyos áldozatokat jelentettek akkoriban ezek az összegek, azonban kényszerhelyzetében a főváros nem térhetett ki a kormányhatóság utasítása elől.

El kell ismerni, hogy Budapest közönsége ezzel felszabadult a halottasházakban folyt kiméletlenül végrehajtott ostromok alól, amelyeket az egymással konkurráló temetkezési vállalkozók indítottak meg és a halottas ágy fölötti alkudozásokkal romboltak le a gyászházban uralkodó kegyeletes érzéseket. A *Községi Temetkezési Intézet* a maga versenynélküli képességeinek birtokában a legnagyobb előzékenységgel és tisztességgel folytatta ezt a nehéz üzletágat és elmondható, hogy

azóta Budapesten megszüntek a szégyenletes temetkezési versengések.

Az *addigi vállalkozók más elhelyezkedéseket kerestek és a fővárostól élvezett horribilis megváltási összegekből új egzisztenciákat teremtettek maguknak.* Éveken át nem is hallatszott hang, amelyik a főváros eljárását kifogásolta volna. Hat évvel ezelőtt egy *fatális véletlen* tűzte ismét napirendre ezt az ügyet: *az egyik előljáróság tévedésből iparengedélyt adott ki temetési kegyszerek árusitására az egyik vállalkozónak*, aki ennek alapján meg akarta bontani a Községi Temetkezési Intézet üzletkörét. Az akkori tanács az iparigazolványt *megsemmisitette*, ezt a határozatot azonban az iparigazolványos vállalkozó megfellebbezte a kereskedelmi miniszterhez. Egészen bizonyos, hogy

a döntés az érvényben lévő szabályrendelet és a kommün után kiadott rendelet szellemében történt volna, ha időközben nem találnak a vérszemet kapott volt temetkezési vállalkozók úgynevezett előkelő támogatókat,

akik *egyéni elfogultságból, vagy rosszul értelmezett kötelezettségből éppen a legkényesebb üzletág felaprózását követelték.* Hozzájárult mindehhez a *Kereskedelmi és Iparkamara* állásfoglalása, ahol kimondották, hogy *a temetkezés szabad ipar és annak gyakorlása mindenki számára közérdeket jelent.* Ebben a légkörben a miniszteriumban most érlelődött meg a döntés, amelyik azt a meglepetést hozta, hogy

a próbaképpen megfelebbezett ügyben a főváros terhére született meg a kedvezőtlen ítélet.

A poraiból megelevenedett ex-temetkezési vállalkozók most már sürü egymásutánban bombázzák a kerületi előljáróságokat a temetkezési kegyszerek árusitására jogosító iparigazolvány kiadásáért. A fellebbezésnél nyertes vállalkozó *máris megnyitotta üzletét a kerepesi-úti köztemető közvetlen közelében, olyan hangzatos felirással, amelyik azt mutatja, hogy a vállalat országos jellegü temetkezési intézmény.* Kezdődik tehát a közönség jóhiszeműségének kijátszása és a legnagyobb aggodalommal kell tekinteni a jövő elé, amikor a temetkezések lebonyolításáért *ismét megindul az áldáz konkurrencia az elhunytak végtisztességének megkaparintásáért.* A helyzet ugyanis úgy alakul, hogy az iparengedélyes vállalkozóknak joguk van temetést vállalni, ami azt jelenti, hogy ők kötik meg az elhunyt hozátartozóival a temetési szerződést: szállítják a koporsót, az ahhoz való kellékeket és kegyszereket, megállapodnak a végtisztesség osztályozása felől és miután az elhunyt hozzátartozóitól a temetés összegét felvették:

megjelennek a Községi Temetkezési Intézetben, amelyet csupán a halott kiszállításával és felravatalozásával biznak meg.

A községi üzem pedig példátlanul nagy összegeket invesztált ennek az üzletágnak a tisztességes ellátására, mert a megváltási illetékeken felül komoly tételeket fektetett be az üzem naggyátételéhez, most pedig *egyszerüen lefokozták halottfuvarozási vállalattá*, amelyiknek kiépített fiókhálózata ezek szerint a sokkal mozgékonyabb és erőszakosabb temetési ügynökök miatt feleslegessé válik.

*

Sipőcz Jenő polgármester a Temetkezési Intézet ügyeivel kapcsolatban nagyérdekességü felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, amelyben több helyen is kimutatja, hogy

a miniszteri döntés az 1907. évi 60. törvénycikk paragrafusait sérti és ezért a rendelkezés visszavonását kéri.

A polgármesternek ezt a feliratát *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester a törvény rendelkezései értelmében a maga észrevételeivel együtt eljuttatta a kereskedelmi miniszterhez, kérve a kiadott rendeletnek a polgármester előterjesztésében hangoztatott érvek alapján való módositását.

Kenéz Béla dr. kereskedelmi miniszter a felirat vétele után szóbeli tárgyalást tartott és annak eredményeképpen közölte a főpolgármesterrel, hogy

legnagyobb sajnálatára nem áll módjában a rendeletet megváltoztatni, amely az ő véleménye szerint nem érinti a főváros temetkezési üzemének kizárólagos üzletkörébe tartozó ipari tevékenységet.

A miniszter erre vonatkozó döntése néhány napon belül frásban is megérkezik a fővároshoz, amelynek alapján a *polgármester rendkivüli közgyülés összehivását fogja kérni*, hogy a közgyülésnek módja legyen a sérelmezett rendelettel szemben panaszjogát gyakorolni a közigazgatási bíróságnál.

A *Községi Temetkezési Intézet* ügyét, a polgármester felterjesztését, valamint az általunk ismertetett miniszteri választ *szerdán* rendkivüli tanácsülésen tárgyalják és azt követőleg a pénteki folytatólagos közgyülésen, minden valószinüség szerint *egyhangú határozat alapján*, panasszal fordulnak *a miniszteri döntéssel szemben a közigazgatási bírósághoz.*

Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek igazgatósága mély szomorúsággal jelenti, hogy

Deutsch Lajos

m. kir. kormányfőtanácsos úr, a Székesfőváros Elektromos Műveinek vezérigazgatója

f. évi március 30-án rövid szenvedés után elhunyt.

A megboldogult előbb mint műszaki igazgató, később mint vezérigazgatóhelyettes, 1919 augusztus 1. óta pedig mint vezérigazgató állott a Székesfőváros Elektromos Műveinek szolgálatában.

Az Elektromos Művek újjáépítése és annak a mai kor színvonalára való fejlesztése az ő hervadhatatlan érdeme.

Tudásánál és szakavatottságánál csak a Székesfőváros iránti odaadó hűsége, továbbá buzgó és önzetlen kötelességtudása volt nagyobb.

Budapest, 1932 márc. 30-án.

Példáját követjük, áldott emlékét híven megőrizzük!

A most, **március 17-én** *befejezett 27. magyar királyi osztálysorsjáték V. osztályú főhúzásain a*

nagy jutalmat

300.000

ar. **pengőt**

az 59538. számu sorsjeggyel ismét

TÖRÖK

szerencsés vevői nyerték.

A legújabb 28. m. kir. osztálysorsjáték húzásai nemsokára megkezdődnek.

Hivatalosan megállapitott I. oszt. belétárak:

Egész sorsjegy	Fél sorsjegy	Negyed sorsjegy
ar. P 24.—	ar. P 12.—	ar. P 6.—

Rendelésre levelezőlap elégséges:

TÖRÖK *A. és Társa Bankház Rt.*

Budapest, IV, Szervita-tér 3

Bútorait legjobb minőségben és legolcsóbb árban **Schäffer János** műbútorasztalos lakberendezési üzlete Budapest, II., Török-u. 2. Margithidnál Telefon: 552—98.

A Magyar Lovaregylet

április 7., 10., 16., 17., 23., 24.-én versenyt tart. Kezdete d. u. 3.30 óra. Helyárak: I. úri P. 6.—, hölgy P. 4.—, II. hely P 2.50, III. hely 80 fillér. Páholyülés: P 8.—, Ring P. 10.—. Totalisateur, vendéglő minden helyen. Villamos I.—II. helyhez a 29, III. helyhez a 24, 38 kocsikkal, HÉV-en az I., II., III. helyhez. Autobusz „A" Vörösmarty-térről 2.10, 3.05, „O" Oktogon-térről 2.15—3.10 óra között. Vissza a versenyek befejezése után. Háromszori átszállójegy P. 1.—.

Újjáéled **NOVOPIN** szénsavas fenyőfürdőben idegesség, fáradtság ellen

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Mégis megvalósul a régóta tervezett reuma-kórház

A pénzügyi fedezet rendelkezésre áll — Megnyílnak az új ivócsarnokok

Egyre inkább valószínűvé válik, hogy a főváros nem halaszthatja tovább a reumakórház és a reumakutató intézet felállítását, mert amíg ez az intézet meg nem valósul, *addig komoly fürdőpolitikáról beszélni nem lehet.* Már pedig éppen a legújabb forráskutatások során elért nagyszerű eredmények szinte kötelezik a fővárost arra, hogy *a legaktuálisabb és legkomolyabb problémájának tekintse a fürdőváros komoly megvalósítását,* mert fontos pénzügyi probléma is ez a kérdés. A főváros gyógyforrásaiból olyan anyagi előnyökre és akkora jövedelmekre tehet szert, amivel pénzügyi nehézségeit lényegesen enyhítheti.

Legújabban az a terv, hogy a Rudas-fürdő épületének megfelelő átalakításával és a helyiségek alkalmasabb kihasználásával,

aránylag jelentéktelen anyagi eszközökkel létesítenek egy kisebb 20—25 szobás intézetet,

hogy legyen kiindulópontja a későbbi nagy és modern reuma-gyógyintézetnek. Ennek megvalósulását, minden túlzás nélkül, európaszerte várják azok az orvosi kapacitások, akik már megismerték a budapesti gyógyforrások egyedülvaló értékeit.

A hatos bizottság törölte az erre szánt 250.000 pengő legnagyobb részét, és úgy Játszott, hogy teljesen lehetetlenné válik nagyon hosszú időre a reuma-gyógyintézet valamilyen formában való megvalósítása. Illetékes tényezők azonban, nagyon helyesen, a gátló körülmények és az adott nehézségek dacára sem mondtak le a nagyfontosságú tervről és úgylátszik, sikerült is olyan megoldási formát találni, amely kézenfekvőnek mutatkozik arra, hogy a reumakórház a közeljövőben mégis valóság legyen.

Illetékes helyen

ezt a tervet a következőkben ismertették a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A pénzügyi nehézségek ellenére is hisszük, hogy hamarosan meglesz a reuma-gyógyintézet. Nem is kérünk reá pénzt. A terv a következő:

A főváros nagy közüzemeinek nyugdíjalapjai ingatlanvásárlási tervvel foglalkoznak. A *Szent Gellért* gyógyfürdőnek a Horthy Miklós-úton van több nagy ingatlana, amely nem jövedelmez semmit, ellenben komoly tehertételt jelent a fürdő és a szálló számára, mert hatalmas kamatot és amortizációs összegeket kell évente fizetni utánuk. Ezeket az ingatlanokat annak idején azzal a célzattal szerezték meg, hogy a fürdő dependence-t, illetve bérházat épít reájuk. Természetesen ilyen építkezésre a közeljövőben gondolni sem lehet. Az elgondolás tehát az, hogy

valamelyik nyugdíjalap ahelyett, hogy idegen tulajdont vásárol, megveszi a Szent Gellért fürdőtől ezt az ingatlant, és ott építi fel intézeti házát.

A vételár bőségesen elegendő lesz a reumakórház költségeire, a nyugdíjintézet is jól jár és mindezeken túl még *a gyógyfürdőnek is marad a hegyoldalban akkora ingatlana, hogy oda felépítheti a későbbi reuma-gyógyintézetet,* vagy dependenceát, ha majd terjeszkedni akar.

A további beszélgetés során megtudtuk, hogy *a Törökforrás és a mellette feltárt új kénesforrás-barlang ivócsarnoka elkészült és a legközelebbi hetekben megnyílik a nagyközönség számára.* Az ivókúrák most már egészen komoly jellegűek lesznek és az összes ivócsarnokokban táblákat függesztettek ki, amelyekkel arra hívják fel a közönséget, hogy a kúrák megkezdése előtt kérjék ki az orvos tanácsát, illetve előírását, mert a vizek gyógyhatása forrásonkint változik. A források érdekében közeljövőben nagyobbszabású propagandába is fog a főváros és azt tervezik, hogy

pályadíjat tűznek ki orvosok számára, akik tudományosan feldolgozzák a budai gyógyforrások értékeit.

Mozgalom indult meg abban az irányban is, hogy mielőtt valakinek orvosi bizonyítványra külföldi gyógykezelés céljából valutát engedélyeznek, mindenkor bírálják el, hogy *hazai gyógyfürdők és gyógyforrások igénybevételével nem érhetik-e el ugyanazt az eredményt.*

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási megbizások

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Burkolomunkát a kelenföldi áramtermelőtelep kazánházánál: Andrea cementárugyár 17.815 pengő vállalati áron.

A szuglóutcai csatorna építését Hajnal Imre 195.000 pengő vállalati áron.

I. Németvölgyi-úti elemi isk. és óvoda lakatos munkáinál új egységár megállapítás. Nagy Gyula, VIII., Kőris-u. 16. 2.109.16 P. I., Szent Imre hg.-u. Erzsébet leányárvaház melegvízfűtési kazánkicserélési munka, Hoffmann Dénes, II., Szász Károly-u. 5. 3.208.72 P. A szőlő-, kegyurasága alá tartozó templomokban levő orgonák és harmóniumok 1932. évi jókarbantartásának vállalatba adása, Rieger Ottó X., Szigligeti-u. 29. 3.039.— P. Angster József és Fia rt., IV., Semmelweis-u. 10. 525.— P. Gerstenengs József, VI., Aradi-u. 66. 480.— P. II., Tölgyfa-u. tüdőbeteggondozó int. lakatos munkáknál többletmunka. Márkus Lajos, VI., Hun-u. 4. 583.70 P. Ugyanott asztalos munkáknál többletmunka, Klekner Lászlóné, X., Bánya-u. 6. 431.38 P.

Aszfaltút karbantartásra: I., II. és III. ker. Útépítő- és Aszfalt-Vállalat 10%, IV. és V. ker. Magyar Aszfalt r.-t. 10%, VI. ker. Hirsch Mihály 10%, VII. ker. Helvey Tivadar 12%, VIII. ker. Korek E. 4%, IX. és X. ker. Építőipari r.-t. 10% engedménnyel.

Útkarbantartásra és kövezetjavításra: I. ker. Schaffer Antal 20%, II. ker. Schaffer György 20%, III. ker. Handl István 25%, IV. ker. Benedikt Marcel 26%, V. ker. Obendorfer József 25%, VI. ker. Helfenstein Károly 25%, VII. ker. Ámon Antal és Fiai 21%, VIII. ker. Krausz Ferenc 20%, IX. ker. Gravieser Albin 23%, X. ker. Neumann Ferenc 31% engedménnyel.

Kőszállítást: Ámon Antal és Fiai 5.925, Badacsonyi bazaltbánya 56.713, Böhm Gyula 4.200, Hubertus kőbánya 13.667, Nógrádjobbágyi kőbánya 20.806, Ifj. Ritter Antal 5.750, Somoskői bazaltbánya 28.638, Solymosi és Farkasmályi kőbánya 13.896, Szobi kőbánya 21.915 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A maglódiúti óvoda toldaléképítkezés és egyéb munkáira pályáztak: Baresay Lajos 16.267, Morbitzer Nándor 17.729, Gabos Oszkár 17.819, Hirsch Mihály 18.075, Breuer Lajos 18.673, Géczi és Társa 18.939, Pruska József 19.135, Kovacsek Ferenc 19.962, Sajgó Róbert 19.323, Böhm és Kállay 19.504, Méhes Emil 20.259, Horenyi József 19.872, Szladovics István 20.892, Vágó Pál 21.658, Gorondy István 22.023, ácsmunkára: Szűcs Mihály 5304, Biró László 5190, Ertl József 5418, Aschenbrenner János 5885, Koch István 5971, Töke György 6105, Szivos László 6529, Horváth Lajos 6749, Erdei Lajos 6953, Czipauer László 7164, Neuschloss Ödön 8678 pengővel.

A farkasréti temetőben végzendő bontási munkákra pályáztak: Méhes Emil 1630, Gavora Zsigmond 1800, Dreiacker Ödön 2600, Grandics Gyula 2980 pengővel.

Az élelmiszer nagyvásártelep részére szállítandó különböző automatikus hídmérleg szállítására pályáztak: Schember C. 100.100, Fuchs G. 105.670 p.

Az étkeztetési akció részére szükséges edények szállítására ajánlatot tettek: Heinrich A., Schopper, I. G., Barhó Ferenc, Geltner és Rausch, Fekete Dezső.

Ugyanott bútorok szállítására pályáztak: Haitsch Jakab, Rázsó Jenő, Szmor Mihály, Bokor Lajos Simkovics Lajos, Schramm József Budapesti bútoriparosok, Palágyi és Társa, Hufnagel Imre, Gyurcsek, Kertész Dezső, Máté és Kontur, Dören Henrik, Rosenfeld Andor, Kubator Ede, Hlatki István.

Ugyanott vasasztalműhelyre pályáztak: Stenbach János, Munkácsy Gyula, Csergő Bálint, Lakos Lajos, Lőrincz Pál, Borcsok Mihály, Göttler Manó, Dencs János.

Ugyanott vasüstházra pályáztak: Stenbach János Munkácsy Gyula, Gaugusch Sándor, Lőrincz Pál, Gerő Bálint, Göttler Manó, Dencs János, Borcsok Mihály, Jancsurák Gusztáv, Magyar Vegyipari Gépgyár.

Ugyanott rézüstre pályáztak: Reichenberger Róbert, Ziegler János, Richter és Társa, Wiesner Vilmos, Vály József, Godra Sándor, Jancsurák Gusztáv, Jónász és Weiner, Magyar Vegyipari rt., Geltner és Rausch.

Ugyanott a viaszosvászonra pályáztak: Haas Lipót, Herz Testvérek, Császár Imre.

Kiírták a pályázatot a fővárosi bélyegzők szállítására. A fővárosi hivatalokban és üzemekben évente nagymennyiségű bélyegzőre van szükség. Újabban ezeket az anyagokat is nyilvános versenytárgyalás útján szerzi be a főváros. A polgármester most írta ki a nyilvános versenytárgyalást az összes hivatalok, iskolák, intézetek és üzemek egészévi ruggyantabélyegző-szükségletének szállítására. Az ajánlatokat *május 2-án, déli tizenkét óráig* lehet benyújtani a városháza központi anyagszertárához, ahol a feltételeket és ajánlati űrlapokat is meg lehet szerezni.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. **Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.**

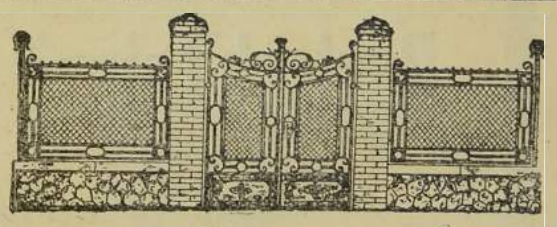
Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

RIEGER OTTÓ
ORGONAGYÁR
Uj orgonákat, valamint homlokzatsípokat szállítunk és orgonajavításokat mérsékelt árban és művészi kivitelben elvállalunk. Gyárainkból negyven éves fennállása óta 2300 új orgona került szállításra.
BUDAPEST, X. KERÜLET, SZIGLIGETI-UTCA 29. SZÁM. (RÁKOSFALVA) **Telefon: 96—3—45.**

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

Padozati munkák
elsőrangú kivitelben
szlavóniai tölgy- és tükkparkét, táblaparkét egyszerű és díszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfűrész Részvénytársaság, Budapest, V., Rudolf-tér 1. sz. Telefon: 212—44.

Polgár Henrik
fehérfémöntőde és fémkereskedés
Budapest, VIII., Mosonyi-utca 1.
Telefon: József 334—58.
Gyárt és állandóan raktáron tart: forrasztó-ónt, angol-ónt, csapágyfémeket és „Atocar" speciális autó és traktor csapágyfémet

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! **Termeli:**
Orsz. MÉK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére trathőtő-hevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 *Alapítva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám

Hyperol szájvíztabletták
ideális száj- és toroköblögető

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Események

Fővárosi Hírlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Szerdán: közgyülés. A törvényhatósági bizottság e héten, szerdán rendes közgyűlést tart, amelyen több fontos ügy kerül tárgyalás alá. Igy ez alkalommal jut a közgyülés elé az *új ügyrend-tervezet*, amely a közgyülés jövőben való rendjét és menetét hivatott szabályozni. Ezt a tervezetet a *Fővárosi Hírlap* annak idején részletesen ismertette. A másik fontos ügy az *autótaxi-ipar gyakorlásáról készülő szabályrendelet* megalkotása, amelynek elkészítését az 1922. XII. t.-c. tette kötelezővé. Fontos ügyek még a *városi vámok egységesítése*, a főváros területén gyártott borpárlat községi fogyasztási adópótlékának beszedésére vonatkozó rendelet módosítása, valamint az állategészségügyi telep igazgatója részére fertőzőpótlék engedélyezése. Végül a szerdai közgyűlésen töltik be *a különböző szakbizottságokban megüresedett tagsági helyeket*. Az út- és csatornaépítési, városrendezési, tanügyi, közegészségi, vízvezetéki és világítási, magasépítési és közművelődési bizottságokban várnak tagsági helyek betöltésre.

Pártértekezlet. Az *Egységes Községi Polgári Párt* kedden este ½7 órakor *Kozma* Jenő elnöklete alatt pártértekezletet tartott, amelyen a párt bizottsági tagjai teljes számban megjelentek. Napirenden a szerdai közgyülés tárgysorozata szerepelt.

Folytatólagosan tárgyalják a tanács ügyrendjét. Az elnöki szakbizottság szerdán ülést tart és folytatólagosan tárgyalja a törvényhatósági tanács ügyrendjére vonatkozó szabályrendelettervezeteket. Különleges változtatások és újítások nem kerülnek előtérbe, mert ez az ügyrend nagyjából alkalmazkodik a már kész közgyülési ügyrend előírásaihoz.

A benzolgyár tervezete a szakbizottság előtt. A világítási és vízvezetéki szakbizottság a jövő héten tartja legközelebbi ülését, ahol tárgyalni fogják a Gázművek előterjesztését az óbudai gázgyár telepén felállítandó benzolgyárról. Ezt követőleg a javaslat a törvényhatósági tanács elé kerül, majd a közgyülés jóváhagyása után megindítják az építkezési és berendezési munkálatokat.

Farkas József: A kibontakozás. Eddigi nagyérdekességű tanulmányának folytatásaként most a kibontakozásról irott könyvével lép a közvélemény elé *Farkas* József dr. Ezúttal a gazdasági kérdések bírálatával foglalkozik és a külső, valamint a belső gazdasági erők komoly mérlegelésével vázolja Magyarország sürgős tennivalóját. A könyvet a szerző *Korányi* Frigyes, *Kenéz* Béla és *Purgly* Emil miniszereknek ajánlotta.

Pártélet. Az angyalföldi Egységes községi párt nagyszabású hazafias ünnepélyt rendezett az angyalföldi *Polgári Körben*. Az ünnepélyt az angyalföldi „Jóbarátság" dalkör nyitotta meg a Nemzeti Hiszekegy-el. Utána *Mézes* János nyug. igazgató, kerületi pártelnök tartott megnyitóbeszédet. A márciusi eszméket ismertette és hangoztatta, hogy minden pártnak kötelessége, hogy helyet biztosítson a fiatalságnak. *Paulik* Ferenc nagyhatású „Talpra magyar"-ja után *Paulik* Elemér „Márciusi emlékek" cimen tartotta meg ünnepi beszédét, amelyben a magyarság évszázados küzdelmeit és a zsarnoksággal való titáni harcait ismertette, amelyeknek betetőzése volt az 1848 március idusán felfakadt hatalmas szabadságmozgalom és az 1848—49-iki dicső szabadságharc. *Gesztesi* Gyula elszavalta Ábrányi Emil „Mi a haza?" című melodrámáját *Gesztesi* Irén zongorakisérete és a „Jóbarátság" énekkisérete mellett. *Kollmann* Dezső v. főv. biz. tag társelnök záróbeszédében reámutatott Kossuth Lajos hármas nagy munkájára; a jobbágyság felszabadítására, a szabadságharc megszervezésére és a dunai konfederációra. A dunai konfederációból most élő valóság lett és Kossuthnak századokra előrelátó tervei fogják megmenteni Közép-Európa sorsát és elpusztítják majd a Trianont. Az ünnepély után háromszáz terítékes bankett volt, amelyen *Piazza* Győző kerületi főv. biz. tag üdvözölte a megjelent *Bayer* Antal kormányfőtanácsost és *Halász* Miklós dr. terézvárosi pártelnököt azzal, hogy segítsenek ők is munkájukkal Angyalföld és dolgozó polgárainak bajain. Ugyancsak meleg ünneplésben részesitették *Sömjén* Zsigmond igazgatót, a XIII. választási kerület törvényhatósági póttagját abból az alkalomból, hogy a kormányzó érdemei jutalmául *kormánytanácsosnak* nevezte ki. Ünnepelték továbbá még *Hofbauer* Gyulát, a kerület érdemes polgárát 50-ik születésnapja alkalmából. Az Egységes Községi Polgári Párt képviseletében: *Gaár* Vilmos felsőházi tag és *Dorner* Gyula törvényhatósági tanácstag jelentek meg.

Korcsmárosok tisztújító közgyülése. A *Budapesti Korcsmárosok Ipartársulata* csütörtökön tartotta évi tisztújító közgyülését, amelyen a nemrégen jóváhagyott új alapszabályok értelmében két évre szóló mandátummal megválasztották az új vezetőséget. Elnökké *Orbán* Zoltán Gézát, társelnökké pedig *Gajai* Istvánt választották meg. Orbán Z. Géza már viselt hasonló tisztséget a korcsmárosságnál, több éven át az Országos Vendéglős Egyesületnek is elnöke volt. Ezenkívül tevékenyen résztvett a városi választási mozgalmakban is. A székesfővárosi korcsmárosság Orbán Z. Géza megválasztásával az ipar érdekeinek fokozottabb védelmét remélli. Az új vezetőség többi tagjai: *Czakó* Menyhért és *Tóth* János alelnökök, *Greschl* István, *Kiss* Dániel, *Schwarzkopf* Ferenc, *Frank* János, *Zeidler* Ferenc számvizsgálók, *Hőss* József pénztárnok, továbbá húsz választmányi és tíz pótválasztmányi tag.

Bizonytalan, kiszámíthatatlan a jövendő, de részünk van abban, hogyan fog alakulni. Aki búzát vet, búzát arat, de aki nem vet, nem is arat. Akinek nincs sorsjegye nem nyerhet, de ha szerez egyet, megvan a reménye, hogy egyszerre gazdag lehet és nyerhet egy nagy összeget, mely egy szebb, boldogabb jövőt biztosít! Tehát feszitsük meg az erőnket és rendeljünk egy osztálysorsjegyet bármelyik főárusítónál, mert minden egyes sorsjegynek egyforma a nyerési esélye! A húzás már április 15-én kezdődik.

Kamatmentes kölcsön családi ház építésére

A főváros környékén a parcellázások egész tömege van folyamatban. Telket tényleg olcsó pénzen kedvező fizetési feltételek mellett a kiskeresetü ember is tudott szerezni. De már türhető hajlékot kevesen tudnak a meglévő telekre épiteni. Megvannak az üres telkek, jobb esetben bekerítve, rajtuk szánalmas vityilló szégyenkezik. Van rajta egy kis ház, de nincs benne nyugalom, mert a házat terhes kamatú kölcsönből építették és a ház gazdája fájdalmasan arra gondol, hogy szabadulhatna meg a háztól, amely vágyainak netovábbja volt. Pedig egy *kis összefogással, kitartással üres telkén mindenki csinos otthont építhet, vagy terhes kamatozású kölcsönétől megszabadulhat.*

A fenti célból tömörülni kell a telektulajdonosoknak, csakhogy nem egy zárt, meghatározott számú társaságban, mert egy ilyen szervezetben egyesek hamarosan megkapják a kölcsönt, míg a többiek kölcsönhöz juthatása igen kitolódik. A zárt szervezetek idejüket multák. Helyüket jól megszervezett *szövetkezetek* foglalták el, melyekben a folytonos tagszaporulat következtében befolyó összegek, valamint a kölcsönben részesült tagok visszafizetéseiből befolyó pénzek élénk ütemben juttatják tagjaikat a szükséges kölcsönhöz, melynek visszafizetése a felmerülő költségekkel együtt évi 6%-ot tesz ki. Ezen kötelezettség a rendes évi lakásbérnek rendszerint alatta marad.

A fenti célból alakult a jól bevált külföldi minták tanulmányozása alapján *a Magyar Országos Építkezési Takarék Szövetkezet, melynek irodája, V., Erzsébet-tér 14. szám alatt van*, s ahol minden további felvilágosítással készséggel szolgálnak. (Telefon: 801—21.)

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

VIGADÓ-KAVÉHÁZ
V., Deák Ferenc-utca 2.
*
VIGADÓ-KIOSZK
V. kerület, Vigadó-tér.
Tulajdonos: BABÓCSY LŐRINC

Családi házat
olcsón épit, tehermentes telekre, vagy saját telkein kényelmes törlesztésre. Minden építőipar. s-munkát jutányosan vállal az
Építőiparosok Szövetkezete
Andrássy-út 56.

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KÁLMAN Budapest, V., Klotild-utca Telefon: 28—1—46.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon; 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS **Rényi Károly**
A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 2. szám
Fennáll: 1768 óta Telefon: Aut. 893-24
Szépirodalmi és tudományos művek minden nyelven. — Szakkönyvek
Kényelmes fizetési feltételek

Zálogjegyeit
megveszi, azokra legmagasabb összegig kölcsönt folyósit, lejárta', meghosszabbit. Szőnyegre, hangszerre, mütárgyakra kölcsön. Tisztviselőknek személyi hitelek.
Áru- és Értékkereskedelmi Vállalat
Budapest, V. ker., Bálvány-utca 2. Irodai órák: d. e. 9-6-ig

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 4 — TEL.: AUT. 297—57

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

BAUER ÉS RÁCZ
Uj és használt zsákok
Ponyvák, zsinegáruk
Zsák- és ponyvakölcsönzés
Tel.: Aut. 173-47. Budapest, V., Csáky-utca 16. sz.

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623 — 34.

Klassohn Gyula
Budapest a Neményi Testvérek Papirgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője
Telefon 53-7-57

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

Butort részletre is
legolcsóbban TOMORYNÁL vásárolhat. Veres Pálné-utca 7.
Köztisztviselőknek kivételes kedvezmény.

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

koncentrált borotvaszappan: **Kényelem Gyorsaság** üde arcbőr

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a X. ker., Kerepesi-temető főbejárata előtti térnek „**Topeka"-rendszerű aszfaltburkolattal való ellátására, valamint petrolszurkos gyalogútburkolatok készítésére és több kisebb útrendezésére.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza II. em. 280. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1932. évi április hó 19-én (kedden) délelőtt ½11 óráig** a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyújtani.

Az ajánlatok felbontása 1932. évi április hó 19-én (kedden) délelőtt 11 órakor lesz a II. em. 281. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1932. évi március hó 19-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Nyilvános versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros Házinyomdája részére szükséges papíráru szállítására.

A teljes kiírási művelet (vállalati feltételek, ajánlati űrlapok, minták) Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV., Központi Városháza, III. udvar) hétköznaponkint 8—2 óra között díjmentesen beszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárában 1932. évi április hó 26-án, d. e. 12 óráig kell benyújtani. Az ajánlatok a polgármesteri XI. ügyosztály helyiségében (Központi Városháza, II. em. 235) ugyanaznap 12 és fél egy órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Budapest, 1932. március 31.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

A székesfőváros hivatalai, iskolái, intézetei és üzemei részére szükséges ruggyantabélyegzők szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek.

A teljes kiírási művelet (vállalati feltételek, ajánlati űrlapok, stb.) Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV., Központi Városháza, III. udvar) hétköznapokon a hivatalos órák alatt díjmentesen megszerezhetők.

Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárában 1932. évi május hó 2-án d. e. 12 óráig kell benyújtani. Az ajánlatok a polgármesteri XI. ügyosztály helyiségében (Központi Városháza, II. em. 235.) ugyanaznap 12 és fél egy órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1932. március hó 26-án.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

Alégzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
SZT. GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája.

Az összes márkás hálózati **Rádiók 5.— P.** havi részlettől
Bronzcsillárok már 10.— P.-től
DOKUPIL GYULA gépészmérnök
elektro- és rádiotechnikai vállalat
Budapest, IX., Üllői-út 1. Tel.: Aut. 863—27.

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

RESCH JÓZSEF
autókarosszéria és kocsigyára
Budapest, IX. ker., Remete-utca 26
Telefonszám: József 329—89

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár részvénytársaság
Budapest, VI., Máglya-utca 75-77
Telefon: Aut. 914—46.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

The Neuchatel Asphalte Company Limited Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Terés 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falezigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

SALY ÁRPÁD
ny. min. osztálytanácsos
tüzifa- és szénnagykereskedő
BUDAPEST
Belső iroda: Horthy Miklós-út 29. szám. Tel.: 690—01 és 680—99. Külső iroda és csűzda: I., Kelenföld, Budaörsi-út 56—58 Tel.: 686—15.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 198—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 39.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Automata 530—03.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

BRIXOL MŰVEK BUDAPEST
VILÁGSZABADALMAZOTT FERTŐTLENITŐ-, ILLATOSITÓ- ÉS SZAGTALANITÓ-VEGYICIKKEK GYÁRTÁSA
BUDAPEST, VI., LÁZÁR-U. 13 GYÁR: VII., GIZELLA ÚT
Testvértelepek: Wien, Berlin, Prag, Kopenhagen, Amsterdam, Roma, Bielsko, Timisiora, Vrsec. Telefonszám: Aut. 158-23

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

ALEXY GYÖRGY
okl. gépészmérnök villamossági és műszaki vállalata.
Telefon: A. 209—92 és Aut.: 209—93 ss.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, V., Hungária-körút 71
Telefon: Automata 913—64. szám
Kövező-mester, útépítő-vállalkozó

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
FISCHER ZSIGMOND épületiakereskedő.
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310—89.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY-ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállit kavicsot, homokot, követ, téglát, széncsúzdákról szenet, kokszot, fát stb.

Matheides Dániel teherfuvarozási vállalkozó
Bútor- és mindennemű szállítás
Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 19. Tel.: J. 351-50

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhivó: József 311—19. szám.
Kiválé üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon Köztisztviselőknek fizetési könnyitések

JÁRITZ NÁNDOR ÉS TSA TELEFON: Aut. 887-84
vegyészeti gyár
Budapest, IX. kerület, Lónyay-utca 27

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, kálőa szénsavas, kénes, lúgyfürdők és egyéb gyógytényezők.

Közúti gőz- és motorhengerelést vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1
Sürgönycím: WOLFFEKE
TELEFON: 59—9—68

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TEL: AUT. 120—07
Gyárkéményépités Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék épitése és tervezése

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: **Budapest, V., Berlini-tér 2.**
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: Nagykovácsi

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐ-MESTER
BUDAPEST,
I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 április 13. — 15. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

A gátak mögött

Mi leszünk a legutolsók, akik azt fogjuk mondani, hogy most már elég, most már igazán nincs tovább. Ennek az országnak, ennek a városnak nem lehet hű fia, lelkiismeretes, becsületes polgára az, aki keserű önmegtartóztatással bár, de alázattal meg ne hajtsa fejét a kényszerű szükségességek előtt. Ennek az országnak, ennek a városnak meg kell menekülnie a pusztulástól, az áradásnak nem szabad áttörnie a gátakat és ha mégis át akarná törni, odarakjuk az utolsó pengőnket és az utolsó ingünket is, hogy ezekkel is igyekezzünk elhárítani a veszedelmet.

De a gátak mögött nem szabad az életet megölni, mert mit érünk el vele, ha holnap, holnapután, egy hónap, félév, egy év mulva elvonul az áradás a dühösen ostromolt, de dacosan álló gátak alól, *de a gátak mögött halott várost, temetőt találnak a felviruló új idők?*

Nem, ennek semmi, de semmi értelme nem lenne. Olyan hősiesség lenne ez, amilyet csak szélmalomlovagok és fantaszták szoktak gyakorolni. *Az áldozatokat nem az áradás megsemmisítésére, hanem az élet megmentése érdekében kell hozni.*

Budapest székesfőváros kormányzatában eddig mindig láttuk is ezeket a komoly, böles és fantazmagóriáktól mentes törekvéseket. Láttuk, hogy a legnagyobb arányú szociális munkát végzi a városháza, a polgárság utolsó filléreit adja a még nála is nyomorultabbaknak. A polgármester legújabb jelentése szerint az egymillió budapesti lélek közül 239.928 szorul hatósági támogatásra. De hogyan támogassa a másik alig nyolcszázezer a több mint kétszázezret, ha maga sem tud megélni, ha a terhek napról-napra jobban növekszenek a feje fölött, ha a kereseti lehetőségek óráról-órára rosszabbak és ha *végül ahhoz sem tud hozzájutni ennek a városnak legfontosabb rétege, az iparos és a vállalkozó, amit már megkeresett.*

Mert most már erről van szó.

Még el lehetett viselni valahogy azt a szigorú pénzügyminiszteri rendelkezést, amely a felektől azt kívánta, hogy mielőtt a közpénztárak bármely összeget kifizettek, előbb igazolják, *nincs-e köztartozásuk.* Ha volt köztartozás, akkor azt a kifizetendő összegből levonták. A legújabb pénzügyminiszteri intézkedés azonban már az úgynevezett *engedményestől* is adóigazolást követel. Ez az intézkedés valószínűleg az egérutakat akarta betömni, a visszaéléseket akarta megakadályozni. Végeredményben azonban a vállalkozásra mért kivédhetetlen csapást. Ez azt jelenti ugyanis, hogy a vállalkozó nem tud anyagot beszerezni, nem tud hitelt kapni akkor sem, amikor valamely közhatóságnak valaha páratlan értékű megrendelése van a kezében. Ma már az engedményes is és a vállalkozó is együttesen köteles igazolni, hogy ninesen egyiküknek se köztartozása.

A pénzügyminiszternek ez a rendelkezése aligha lesz hosszú életű, mert ilyen körülmények között a vállalkozó se pénzt, se anyagot nem tud kapni, ami azt jelenti, hogy *nem fogják érdekelni a vállalkozókat a közmunkák,* amelyek valaha sok okból a legkívánatosabbak voltak. *Máris tömegével látunk eredménytelen versenytárgyalásokat, egyszóval itt van előttünk az a rendelet, amely talán akaratlanul, talán a legjobb szándékkal megöli a vállalkozást,* amelynek mégis csak a közmunka volt az éltető eleme. Különösen ma, amikor a magántőke ridegen elbujik minden tevékenység elől.

A gátak megmenekülhetnek, de a jobb idők ilyen körülmények között az élet helyén temetőt fognak találni. A pénzügyminiszter rendelkezése magasabb erkölcsi szempontból született és egyben az állam érdekeinek igen hathatós védelmét vélte szolgálni. Valószínűleg célját tévesztette azonban, mert ahol a közmunkákra nem akad vállalkozó, ott aligha lehet akár a vállalkozótól, akár az engedményestől a köztartozásokat levonni. Budapest polgármesterének már észre kellett vennie ezt a fenyegető katasztrófát, amelytől meg kell védenie az államkincstárt. Sietve cselekedni kell, mert a gátak ugyan állanak még, de az élet már haldoklik mögöttük.

Keresztes-Fischer Ferenc dr. belügyminiszter: A vízszűrőkészülékekre megszavazott pénzt más célra vették igénybe

„Ha jól emlékszem az összegre, a vízművektől még további 14 millió pengőt is kölcsönvettek" — mondja a belügyminiszter

A belügyminiszter nyilatkozik, hogy a filmcenzúra továbbra is megmarad, de az adminisztrációt olcsóbbítják

Még február hó végén történt, hogy a *Fővárosi Hirlap* hasábjain *Keresztes-Fischer* Ferenc dr. belügyminiszter *megnyugtató nyilatkozatot tett a budapesti ivóvíz elódázhatatlan megtisztításáról.* A belügyminiszternek ez a nyilatkozata három esztendős igen súlyos panaszokra való válasz volt. Amikor a belügyminiszter ezt a nyilatkozatát tette, a főváros már túl volt a külföldi tanulmányút eredményeinek megfontolásán. Ez az eredmény pedig az volt, hogy a budapesti tisztátalan, de nem egészségtelen víz rendbehozatalára *legalkalmasabb az aussigi eljárás.* Az ott alkalmazott és szabadalmazott *Dabeg-rendszerű* szűrőkészülék mintájára Budapesten is felállítottak egy itt gyártott apparátust, amely kitünően kiállta a próbát. Közgyűlési határozat alapján a főváros vezetősége három ilyen készülék beszerzése mellett döntött. Ekkor kelt híre, hogy a vízművek igazgatósága a bevált készülék helyett új eljárással kísérletezik, ami természetszerűen késlelteti a megoldást. A belügyminiszternek a városházán, ennek a kapkodó eljárásnak a leplezésére azt a vigasztaló ígéretet tették, hogy *tavaszra* véglegesen tiszta vizet fognak a fővárosi vízművek szolgáltatni.

A belügyminiszter után *Sipőcz* Jenő dr. polgármester is nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap*-ban az ivóvíz kérdéséről. Ebben a nyilatkozatban szól először a nagyközönség előtt az úgynevezett *Dabeg-rendszerről,* amelyben a polgármester azt mondotta, hogy a kipróbálás alatt álló *Dabeg*-szűrőkészüléken több hibát állapítottak meg, amely a helyi viszonyokban leli magyarázatát. A polgármester felvilágosítása szerint beigazolódott, hogy a berendezésen, részint a kémiai folyamatok egymásutánjában, részint pedig az egyes folyamatoknál bizonyos idő után jelentkező káros hatások eliminálása érdekében módosításokat kell végrehajtani. A megfelelően módosított berendezés — a polgármester szerint — már március *legelején teljes eredményre vezetett,* a szolgáltatott víz úgy kémiai, mint bakteriológiai szempontból kifogástalannak bizonyult.

A polgármester jóhiszemű és bizonyára tényeken nyugvó kijelentése azonban csak bizalmat keltett, de nem hozta meg a tiszta vizet. A panaszok ugyanis nemhogy fogynának, de inkább napról-napra sokasodnak. A polgármester szinte szószerint azonos felvilágosítást adott a belügyminiszternek is és *Keresztes-Fischer* Ferenc dr. belügyminiszter itt következő nyilatkozata be is igazolja, hogy — amint a polgármester jelezte — tényleg nem új rendszerrel való kísérletezésről van szó, hanem csak a Dabeg-rendszerű készülék megjavításáról.

A víz megtisztításának azonban — úgylátszik — sokkal súlyosabb akadályai merültek fel. *A vízszűrőkészülékek beszerzésére ugyanis nem jutott eddig pénz* és így a tavasz is eljött — *tiszta víz nélkül.*

Keresztes-Fischer Ferenc dr belügyminiszter

ebben a kérdésben a *Fővárosi Hirlap* számára tett *rendkivül fontos kijelentése, amely aligha marad következmények nélkül,* a következőképpen hangzik:

— Budapest vizének megtisztításáról folytatott beszélgetésünk után rövidesen érintkezésbe léptem a főváros illetékes tényezőivel, ahol azt a választ kaptam, hogy *nem új szűrőkészülék kipróbálásával foglalkoznak, hanem a már bevált Dabeg-rendszerű készüléken újítást akarnak eszközölni.* Errevonatkozólag folytak csak műszaki próbák. Később azután azt az információt kaptam a város vezetőségétől, hogy

az új vizszűrőkészülék beszerzésére megszavazott pénzhez időközben hozzányultak, illetve azt más célra vették igénybe. Sőt — mint velem az urak közölték — az üzemtől, ha jól emlékszem az összegre, még további 14 millió pengőt is kölcsön vettek. Ez a magyarázata annak, hogy nem szerezték be a közgyűlés által megvásárolni rendelt készülékeket.

Ugyanesak megemlítettük a miniszter előtt, hogy a budapesti filmkereskedők körében az a hír terjedt el, hogy *a filmcenzurát eltörlik,* illetve hatáskörét csökkentik, továbbá, hogy a minisztérium akadályokat gördít a Hűvösvölgyben üresen álló filmműterem berendezkedése elé. Erre a kérdésünkre a belügyminiszter így felelt:

— Arról *nincs szó, hogy a filmcenzurát megszüntessem.* Csak annyi történt, illetve történik, hogy *ebben a hivatalban is leépítést rendeltem el.* Szóval

a létszámot csökkentjük és a cenzura adminisztrációját olcsóbbítjuk.

A Filmalap ügye nem reám tartozik. De azt *határozottan megcáfolhatom, mintha én nem engedném meg, hogy az üresen álló hüvösvölgyi filmműterem berendezkedjék.* Ellenkezőleg

minden befolyásomat érvényesíteni fogom, hogy ez a műterem minél előbb megkezdje üzemét és magyar tárgyú filmeket gyártson.

*

Munkatársunkkal folytatott beszélgetés után a belügyminiszter *Ripka* Ferenc dr. főpolgármesterrel tárgyalt hosszasabban.

Június elsején a HÉV már a főváros tulajdonába kerül

Részletes tudósítás a tranzakció előzményeiről, pénzügyi feltételeiről és az egységesítendő közlekedésről

A mult év végén úgy látszott, hogy pontot tett a főváros a *Helyiérdekü Vasutak* átvételének ügyére. A módosított ajánlatot is visszautasította a törvényhatósági tanács és a HÉV ügyeinek intézésébe új tényezőként kapcsolódott be a „Tröszt", a *R. T. Villamossági és Közlekedési Vállalatok számára.* Mindenki úgy tudta, hogy a HÉV átvétele tényleg lekerült a napirendről és csak kevesen voltak tájékozva afelől, hogy az *utóbbi hetekben a kulisszák mögött bizalmas tanácskozások indultak meg a fővárossal kapcsolatos tranzakció végrehajtására.* A tárgyalások eredménnyel végződtek: a főváros törvényhatósága olyan megállapodások véglegesítése előtt áll, amelyek révén a pestkörnyéki közlekedés is a főváros kezébe jut.

A visszautasított ajánlatok

A HÉV átvételével kapcsolatos események a közelmultban játszódtak le. 1930 januárjában a *Banque Commerciale Société Anonyme* luxemburgi pénzintézet azt az ajánlatot tette a fővárosnak, hogy vegye át a HÉV részvényeinek és élvezeti jegyeinek 75, esetleg 100 százalékát. Ehhez tartozott a *haraszti—rákevei HÉV* részvényeinek átvétele is, amelyekért

30 egyenlő évi részletben mindenkor 2,100.000 aranypengőt kellett volna megfizetni.

Az ajánlattevők biztosították ugyanakkor Budapest székesfővárosnak azt a jogot is, hogy az ajánlatot egy *hozzá közelálló oly társasággal fogadtathassa el, amelyben a főváros legalább háromnegyed majoritással rendelkezik.* A 2,100.000 pengő alapján számított tőkeérték 26,059.000 pengő volt, amely összeget az érdekeltség 1930 októberében 23,500.000 pengőre mérsékelte, majd ugyancsak annak az évnek a decemberében újabb ajánlatot terjesztett elő. Ebben már *további kedvezményeket* helyezett kilátásba úgy a vételár tőkeösszegében, mint a fizetési feltételekben olymódon, hogy

a tőkeösszeget 23 millió pengőre mérsékelte,

az annuitások összegét 1,944.903 pengőben szabta meg és az első négy évre mentesítette a fővárost a tőkeszolgálattól, csupán a kamatok megfizetését kérte.

Ezt az ajánlatot sem tartotta elfogadhatónak a főváros vezetősége és ekkor történt, hogy *a főváros visszalépése után a HÉV fölött való diszpoziciót a „Tröszt" vette a kezébe.*

Megindulnak az új tárgyalások

Mint ismeretes, a luxemburgi bank képviseletében *Friedmann* Ignác dr. ügyvéd tárgyalt a fővárossal. Ő nyujtotta be az első ajánlatot, az opciót kétízben is meghosszabbította, mialatt a főváros az ismételten módosított átvételi föltételeket tanulmányozta. A főváros végre mult év december végén *elfogadhatatlannak jelentette ki a luxemburgi bank ajánlatát és a vételről lemondott.* Ekkor látszólag teljesen megszűntek a Hév. megszerzésére vonatkozó tárgyalások. Ez azonban csak a nyilvánosság előtt történt így, mert közben új tárgyalófelek jelentkeztek a fővárosnál: *Heidelberg* Vilmos bankár és *Munk* Péter, a Nova igazgatósági tagja. Hogy milyen érdekeltség nevében és kiknek a megbízásából vették föl a már elejtett fonalat, az nem került nyilvánosságra. Tény csak az, hogy *eljárásuk eredménytelen volt.*

Három héttel ezelőtt azonban sokkal komolyabb ajánlat érkezett a fővároshoz. A Hév.-nél érdekelt *Hardy et Comp* berlini bankház, valamint a *luxemburgi bank* és a Novánál 40.000 darab részvénnyel érdekelt kismartoni *Wolf Elek és Jenő* nevében

jelentkezett a fővárosnál dr. Lessing Hermann berlini fezőr,

aki a Trösztnek is igazgatósági tagja és megbízói nevében olyan ajánlatot tett, amelyet most már a fővárosnál is a legkomolyabb mérlegelés tárgyává tettek. A tanácskozások vitelére a főváros a *Községi Takarékpénztárt* nevezte meg. *Leissing* dr. tehát érintkezésbe lépett *Reményi-Schneller* Lajossal, a Községi Takarék vezérigazgatójával, akivel közölte, hogy megbízatása szerint

hajlandó a Helyiérdekü Vasutakat és egyúttal a Nova r.-t.-ot is a fővárosnak átadni.

Így indultak meg a tárgyalások a fővárost képviselő *Községi Takarékpénztárral*, ahol most már *minden részletre vonatkozóan meghozták az elvi megállapodást.*

Teher nélkül kerül a HÉV a főváros tulajdonába

A nagy általánosságban tartott megegyezés részleteit egyelőre mélységes titok fedi, annyi azonban már bizonyos, hogy

a fővárost a HÉV átvételével kapcsolatban súlyosabb pénzügyi kötelezettség nem terheli.

Vannak tételek és összegek, amelyek *átmeneti jelleggel* bírnak és amelyekért a főváros természetesen kötelezettséget vállal: ezeket a törvényesen megszabott határidőben kiegyenlíti, de a HÉV átvételével kapcsolatban *nem vállal olyan kötelezettséget, amelyet a községi háztartási alap költségvetésébe kellene beállítani.*

A már írásban lefektetett szerződéstervezet szerint a főváros átveszi a *budapest—szentendrei* 18.251 méter hosszúságú vonalat, a *Budapest—Gödöllő, Rákosszentmihály—Rákospalota* 46.965 méter hosszú vonalát, a *Budapest—Haraszti, Pesterzsébet—Csepel* 31.027 méter hosszú vonalát, a *Budapest—Nagytétény—Budafok—Törökbálint* 26.082 méter hosszú vonalát, összesen 122.325 métert, azonkívül a hozzátartozó iparvágányokat, a *szentendre—visegrádi autobuszvonalat*, valamint átvállalja a *Budapest—Esztergom*, a *Nagytétény—Érd*, a *Ráckeve—Kiskunlacháza*, a *Dunaharaszti—Taksony* közötti útvonalakra kiadott autobuszengedélyeket.

A főváros tulajdonába kerül a budafoki és cinkotai áramfejlesztő telep, az öt transzformátor állomás, a közel hétszáz jármű, valamint a Budafok, Gödöllő és Kistarcsa községek világítási áramellátását szolgáltató erőmütelep.

Magától értetődik, hogy a főváros megterhelése alá kerül az 1932 április 30-án lejáró *6,832.000 pengőre rúgó fontkölcsön*, amelynél azonban a hitelezőkkel a meghosszabbítás kérdésében már előzetes megegyezés jött létre.

A Nova-ingatlanait értékesítik

A főváros pénzügyi vezetőségének számítása szerint a HÉV-nek és a Nová-nak a főváros részére való megszerzése után a két vállalatból *évi négyszázezer pengő tiszta feleslegget lehet számolni*, ami azért várható, mert a fővárosnak a HÉV átvételével kapcsolatban semmiféle pénzügyi áldozatot nem kell hozni. A hitelezőkkel és a részvényesekkel szemben fennálló kötelezettségek fedezetére rendelkezésre áll

a Nova ingatlan vagyona, amelyből kielégíthetők a nagy részvényesek, sőt az ezen a címen fennmaradó fölösleg a Községi Takarékpénztár letétjében a kis részvényesek javára iródik,

úgyhogy semmiféle függő tartozás nem terheli a fővárost. Egyetlen egy kivételt képez a már említett fontkölcsön, amelynek az annuitását azonban a vállalatból származó évi nyereség fedezi.

Beolvasztják a Beszkártba a HÉV-et

A *Fővárosi Hirlap*-nak módja van igen érdekes részleteket közölni a HÉV jövő sorsának alakulásáról. Teljesen befejezett ténynek tekinthető, hogy

a Helyiérdekü Vasutat a Beszkárt szervezetébe sorozzák be, ami azt jelenti, hogy lényegesen leegyszerüsített adminisztrációval fogják ellátni a budapesti és a környéki közlekedést.

A HÉV mint részvénytársaság továbbra is megmarad, azonban ügykezelésében teljesen a Beszkárt irányítása alá jut. Az átvétel időpontja még nincsen tisztázva, de értesülésünk szerint

június elsején már a Beszkárt személyzete fogja ellátni a HÉV vasuti szolgálatát.

A közlekedési szakbizottság már a közeli napokban tárgyalja a HÉV megszerzésére vonatkozó előterjesztést, ami a tanács határozata után a közgyülés elé kerül, ahol végérvényesen jóváhagyják ezt a nagyfontosságú tranzakciót.

A tranzakció pénzügyi megvilágítása

A *Nova* részvénytöbbségének megszerzése financiális szempontból igen kedvező tranzakciónak mutatkozik úgy a főváros, mint a Községi Takarékpénztár számára.

A Nova majoritása az úgynevezett Nova-szindikátus birtokában van, melynek tagjai a tröszt, a Hardy & Co. berlini bankház és a kismartoni Wolf-csoport,

mely szindikátus érdekeltsége mintegy 200.000 darab Nova-részvényt képvisel. Ez a részvénypakett feltétlen majoritást jelent annak ellenére, hogy a Nova részvénytőkéje 448.000 darab részvényből áll. Figyelembe veendő ugyanis, hogy

a Nova tárcájában van a Parkváros r.-t. részvényeinek száz százaléka, amely részvénytársaság viszont tulajdonosa 100.000 darab Nova-részvénynek.

Pontos vételárról e tranzakcióval kapcsolatban tulajdonképpen nem is lehet beszélni, mert a folyamatban levő tárgyalások szerint

a Tröszt vezetése alatt álló csoport a Nova-részvényekért csak részben kapna készpénzt, másik részben pedig különféle, a Nova tulajdonában levő ingatlanokkal, részben pedig a Hév. tulajdonát képező villamosáramtelepekkel lenne kielégítve.

Mindezeket az értékeket figyelembevéve, teljesen megbízható forrásból származó értesülésünk szerint *mintegy tízmillió pengőre tehető a Nova-részvények vételára.* Ennek az összegnek az ellenértékeként a Községi Takarékpénztár — amely a főváros részéről mint kéz szerepel — nemcsak a Nova értékes ingatlan- és telektömbjét kapná meg, hanem a HÉV-részvények többségét is, amely ugyancsak a Nova tulajdonában van. Már e puszta számból is világosan látszik, hogy ez a tranzakció mennyire kedvező a főváros számára, miután — mint már cikkünk elején említettük — az eredeti, már többízben mérsékelt ajánlat szerint *egyedül a HÉV átvétele 23 millió pengős terhet jelentett volna a főváros számára.* Financiális szempontból tehát a legújabb ajánlat minden tekintetben számot tarthat a főváros illetékes tényezőinek figyelmére.

E részvénytranzakciónak az

előnyét azonban nemcsak a főváros, hanem a Községi Takarékpénztár is látná, mert ennek az intézetnek az ellenőrzése alá kerülnének a Nova bérházai és nagykiterjedésü fővárosi telkei.

Ezeknek kezelése és a telkek parcellázása igen jól beleilleszthető a *Községi Takarékpénztár* üzleti tevékenységébe. Köztudomású ugyanis, hogy az intézet már eddig is igen jelentős parcellázásokat hajtott végre. E tekintetben még az a szempont sem hagyható figyelmen kívül, hogy a Nova telkeinek a Községi Takarékpénztár égisze alatt történő parcellázásánál feltétlenül érvényesülnének azok a magasabb, városfejlesztési érdekek, amelyek semmiféle magánparcellázásnál nem jöhetnének figyelembe.

Igen jól járna azonban ennél a tranzakciónál a Nova-szindikátus is, miután

a Nova-pakett eladása a részvények ötven pengő körüli árfolyamon való értékesítését jelenti.

Ha figyelembe vesszük, hogy a szindikátusnak a részvények átlagosan semmiesetre sem kerülhetnek többe, mint 35 pengőbe, akkor ez a részvénytranzakció rendkívül kedvező realizálási alkalmat jelent a szindikátus számára. Arról ugyanis felesleges bővebben beszélni, hogy mit jelent a mai körülmények között ilyen hatalmas részvénypakettet az említett tekintélyes haszonnal realizálni, különös figyelemmel arra, hogy a Nova-részvények legutolsó hivatalos tőzsdei árfolyama csak 20 pengő körül mozgott, amely árfolyam a tőzsdei forgalom funkcionálása esetén aligha lehetne ma is magasabb. Itt mutatkozik egyúttal az egész Nova-tranzakció legnagyobb érdekessége, miután *ennél a részvényeladásnál a vevők és az eladók érdekei egészen ritka, szerencsés módon találkoznak.*

Ha kamatmentes kölcsönből
akar építeni, vagy ingatlant venni, lépjen be a
Magyar Országos Építkezési Takarékszövetkezetbe
V., Erzsébet-tér 14.
Telefon: 801—21. sz.
Ingyenes felvilágosítás és tájékoztató.

LINOLEUM burkolási munkálatainál legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert
Haas Lipót
céghez.
Főüzlet: VII. ker., Rákóczi-út 24.
Telefon: József 42—0—44

ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI. KERÜLET, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.
Sokszorositógépek
Összeadógépek
TELEFON: 282—47
kézi és villanyhajtásra
Acél irodabutorok

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon 386—93. Telefon: 386—93.

Pesti kirakat

Papirmasé-utasok

Méltóztatik emlékezni még a kedves, bolondos, vidám békebeli nótára:

...míg a bécsi hegyeken
villamos nem jár...

Sajnos, a bécsi hegyeken még mindig nem jár a villamos, sőt a bécsi *utcákon* is baj van az elektromos-vasút forgalmával. Csak úgy, mint Pesten, Bécsben is alaposan megapadt a villamos-utasok száma és megszaporodott a per pedes apostolorum közlekedők.

Pesten is elfogyott a pénz, meg Bécsben is. Aki csak teheti, gyalog szalad oda, ahova azelőtt villamoson ment, mert még mindig az a meggyőződése az embereknek, hogy a cipőtalp olcsóbb, mint a villamosjegy. A villamos pedig szegény — ha nem is közlekedik üresen — de leszorítja a lehetőségig a kocsikilométereket. Baj van tehát, de a bécsi villamos már — úgylátszik — megtalálta a talizmánt, amellyel az utasokat pótolni lehet. Ha nincs eleven, húsból és vérből való villamos-utas, akkor jó lesz a papirmasé-utas is — így gondolkozik a bécsi Folkusházy.

Mert végre is, ha a villamosra felszállok, nem kérnek tőlem se keresztlevelet, se illetőségi bizonyítványt, mi több, a nevemre se kíváncsiak. A villamoson akár a gépember is utazhatik, feltéve, hogy nem folyik belőle az olaj, vagy a petroleum. Hát még akkor a papirmasé-utas milyen kedves lehet a bécsi villamosnak, sőt lenne biztosan a BSzKRT-nak is.

Bécsi lapokban olvassuk, hogy a *papirmasé villamos-utas* igen kitünően beválik. A Mariahilferstrasse legpompásabb látványossága. Ennek a tipikusan világvárosi utcának a közönsége napok óta oda se hederít a legremekebb kirakatokra, csak a villamoskocsit nézi, amely föl és alá száguld az utcában. Utasa hat papirmasé-figura, akik — vagy amelyek? — derüsen ülnek a reggelizö asztalnál és boldogan szürcsölik *a remek malátakávét, amelynek reklámot csinálnak.*

Valószínü, hogy egy-egy ilyen papirmasé-figura elég jól fizető utas lehet, az azonban egészen bizonyos, hogy nála *rendesebb* pasasérja se a bécsi villamosnak, se a BSzKRT-nak nem lehet. Ezek nem kiabálnak, nem idegeskednek, nem veszekszenek a kalauzzal, nem próbálják a markukba rejtett cigarettát tovább szívni, nem köpködnek, ezeket nem kell biztatni, hogy „tessék uraim előbbre menni, a kocsi belsejében még van hely''. Ami pedig a legfontosabb, ezek nem bliccelnek, hanem a malátakávégyáros annak rendje és módja szerint kiegyenliti a számlát.

Ám a bécsiek abban is reménykednek, hogy a papirmasé-utasok száma gyarapodni fog, nem fog megállani ez az új utasáramlás a malátakávénál. Így aztán majd csak megjavul valahogy a bécsi villamos mérlege.

Nem ártana, ha ezúttal a pesti villamos is megpróbálkoznék ezzel az utas-pótlékkal. Nem baj az, ha papirmasé is, csak fizessen. Általában az egész gazdasági életnek papirmaséval kellene dolgoznia, ha ennek meg lenne a módja. Az üres pesti kávéházak és vendéglők már nem bánnák, ha akár „elszakíthatatlan'' Guttmann-emberek ülnének a márványasztalok és fehér terítékek mellett. A színházakban és mozikban lemondanának akár az éltető tapsról is, csak a férfiszabók jegyet váltanának remekbekészült frakkjaikat és szmokingjaikat viselő papirmaséurak, a hölgyszalonok a legpazarabb, de el nem adható toalettjeikben pompázó próbababáik számára. Vajjon nem jó lenne-e, ha a gyorsvonat első osztályán papirmasé utasokon elegáns átmeneti kabátokat mutatnának meg a jó vidéknek az áruházak, amelyek ma az ürességtől konganak és amelyeknek kirakata nem csábít, hacsak az ilyen bécsi trükk nem segítene rajtuk.

Sajnos, hogy csak egy hely van Pesten, ahol nincsen szükség papirmasé-emberekre. Ez az egy hely: *az adóhivatal.* Itt vérből és húsból való, fájdalmas szívü emberek járnak-kelnek, igazi bankókat szurkolnak le és igazi keserüséggel igyekszenek lesírni az árverést. Mert a végrehajtó szintén igazi, hamisítatlan ember.

Ha majd egyszer a papirmasé-végrehajtót fogják a Mariahilferstrassén, vagy a Kossuth Lajos-utcán reklámvillamoson sétáltatni, akkor — csak akkor lesz igazán ünnep a világon.

Legjobb tőkebefektetés
a Horthy Miklós-út 75. számú ház Szövetkezet tehermentes
öröklakásai
Délkeleti fekvésü, modern, Ia kivitelü 1-2-4 szobás, hallos és garzónhallos, lakásonkénti központi fütéssel. Felvilágositás és jegyzés: Budapesti Épitő Szövetkezet, V., Nádor-utca 20. szám. Telefon 258—33.

Zálogjegyeit
megveszi, azokra legmagasabb összegig kölcsönt folyósit, lejártat, meghosszabbit. Szőnyegre, hangszerre, mütárgyakra kölcsön. Tisztviselőknek személyi hitelek.
Áru- és Értékkereskedelmi Vállalat
Budapest, V. ker., Bálvány-utca 2. Irodai órák: d. e. 9-6-ig

Erőteljes fejlődést igér az egységes közlekedési politika megteremtése

Súlyosan érinti a fővárost a szabad temetkezési verseny — A nyári hónapokban is támogatják az inségeseket — Meggyorsítják a közmunkák kiadását

Az elmult napok kiemelkedő eseménye az a váratlan fordulat, ami a HÉV átvétele körül játszódott le. A főváros vezetősége *a legnagyobb titokban* folytatta le a nagyszabású közlekedéspolitikai és pénzügyi kérdés megoldásának előkészítését és a közeljövőben az illetékes szervek elé terjeszti a vasútvállalatnak községi kezelésbe való átvételét. Mindenekelőtt erről a kérdésről intéztünk kérdést

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki a következőkben vázolta felfogását a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az egységes közlekedési politika megteremtésének a szükségessége, a székesfőváros külső területeinek nekilendült expanziv fejlődésével és a város egész területén a forgalom megnövekedésével *mindinkább előtérbe nyomul.* A HÉV átvétele mindenesetre jelentékenyen megkönnyítené, hogy

a közlekedésben az egységes szempontok fokozódó mértékben legyenek érvényesíthetők és a nagykiterjedésü vállalat révén a közlekedési elgondolások megvalósítására is lehetőség kinálkozik.

Valószínü, hogy ez a vasút a fejlődő igényeket kielégitő forgalom lebonyolítására is felhasználhatóvá válik és ez esetben *a főváros fejlődésének a legszélesebb perspektivája nyilik meg.* Az átvétel feltételeinek megtárgyalása most van folyamatban és bizonyos, hogy a multban táplált aggodalmakkal ma már nem kell számolni:

a főváros pénzügyi helyzetére semmilyen formában sem gyakorol hátrányos hatást a közlekedés egységesitésének a megvalósitása.

Szóvátettük a *Temetkezési Intézet* ügyét, mely az elmult héten a közgyülést is foglalkoztatta:

— Általánosságban a szabad verseny hive vagyok, — mondotta *Kozma* Jenő — ennél a kérdésnél azonban nem szabad figyelmen kivül hagyni, hogy a *főváros a temetkezés községesitése idején árrési összegeket fixiált ki megváltás cimén* és igen jelentékeny pénzáldozatokat hozott az üzem megalapozására. A kereskedelmi miniszter állásfoglalása abból a tiszteletreméltó elgondolásból fakadt, hogy a szabad versenyt ismét visszaállitsa, ám

ez az elhatározás a fővárost mindenesetre súlyosan érinti.

A közgyülés panasszal fordult a közigazgatási bírósághoz, ahol bizonyára rövid időn belül meghozzák a végső döntést és ezzel *nyugvópontra juttatják ezt a nagyfontosságú problémát.*

Megemlítettük a *szellemi szükségmunka-akció beszüntetését,* amelynek a meghosszabbitását pedig nagy várakozással kisérték az érdekeltek tömegei.

— A főváros ebben az évben is három és fél hónapig juttatott 1800 munkanélkülinek támogatást, — hangzott a válasz — és természetesen mindannyian azon a nézeten voltunk, hogyha az anyagi előfeltételek rendelkezésre állanak: *két hónappal hosszabbitsák meg ezt az akciót.* Az állam és a főváros súlyos pénzügyi helyzete nem engedi meg a támogatás idejének kiterjesztését és ezért lezárult ez a jól elgondolt hatósági támogatás, ami azonban

nem jelenti azt, hogy a munkanélküliek és az inségesek továbbra is ne érezzék a hatóság segitő kezét.

Ha készpénztámogatást nem is juttathat a főváros a rászorulóknak, változatlan kitartással igyekszik fenntartani az ebédeltetési akciókat, a természetbeni segités sok fajtáját, amire a nyári hónapokban is feltétlenül szükség van. Éppen ezért a törvényhatósági tanácsban indítványozni fogom, hogy *szociálpolitikai és közjótékonysági célokra további fedezetet állitsunk be,* hogy a nélkülözők az elkövetkezendő időkben is támogatást kapjanak a fővárostól.

A *közmunkák* megindítása tekintetében még mindig nem nyilvánul meg komoly elhatározás. Jelentékeny összegeket irányoztak elő a költségvetésben közmunkákra és szállitásokra, úgyhogy az érdekelt vállalkozók és iparosok teljes joggal várják a versenytárgyalások gyorsabb kiirását. Errevonatkozólag a következő nyilatkozatot kaptuk:

— A mult években nem volt probléma a közmunkák kiirásának sürítése, mert a költségvetésben előirányzott összegek valóban felhasználhatók voltak. A gazdasági válság természetesen a fővárost sem kimélte és így

a pénzügyi biztonság azt diktálja, hogy a közmunkákat csakis olyan mértékig indithatják el, amilyen mértékig a bevételek ténylegesen rendelkezésre állanak.

Mindenesetre a legkomolyabban kell kivizsgálni a főváros bevételeinek alakulását, amelyhez igazodva aztán az előirányzott közmunkákat feltétlenül ki kell adni. A mai nehéz időkben az érdekeltek elsősorban a közhatóságoktól remélhetnek megbizatásokat és ezért

a fővárosnak elsőrendü hivatása, hogy adófizető polgárait a munkaalkalmak tömegével lássa el.

Ebben az ügyben voltak a közelmultban megbeszélések, ahol az a nézet alakult ki, hogy a *tavaszi évszak beálltával az épitkezési és tatarozási munkálatokat soronkivül fogják vállalatba adni.*

*

Elmondotta még *Kozma* Jenő, hogy a belügyminiszter leirata *általános megnyugvást* váltott ki a városházán. A belügyminiszter indokai és esetleges aggodalmai teljesen egyeznek a főváros vezetőinek nézeteivel, akik egyöntetüen az észszerü takarékoskodás álláspontján vannak.

HUTTER ÉS SCHRANTZ RT
Budapest, X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

VIGADÓ-KAVÉHÁZ
V., Deák Ferenc-utca 2.
*
VIGADÓ-KIOSZK
V. kerület, Vigadó-tér.
Tulajdonos: BABÓCSY LŐRINC

Klassohn Gyula
Budapest
Telefon 53—7—57
a Neményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

Ujjáéled
NOVOPIN
szénsavas fenyőfürdőben
idegesség, fáradtság ellen

Bőséges, tiszta, jó ivóvizet sürget a milliós város lakossága

A napokban 35 új kutat kapcsolnak be a csőhálózatba
A zavartalan vízellátásról a hatóság gondoskodni fog

Keresztes-Fischer Ferenc dr. belügyminiszter a *Fővárosi Hirlap* mai számának más helyén nyilatkozik a főváros vízellátásának már évek előtt tervbevett megjavításának kérdéséről. Ezt a fontos problémát a belügyminiszter állandóan napirenden tartja és most, az 1932. évi költségvetést jóváhagyó leiratában is felhívja a főváros vezetőségének figyelmét arra, hogy mielőbb komolyan foglalkozzék *a Vízművek kibővítésének kérdésével.* Szükségesnek tartja a megfelelő mennyiségű, jóminőségű vizek felkutatását és figyelmébe ajánlja a fővárosnak, hogy ennél a munkánál elsősorban legyen figyelemmel a budai partvonal, így különösen a Római-fürdő mentén fakadó forrásokra és található víztömegekre. Felhívta továbbá a főváros figyelmét arra is, hogy a Vízművek kútjainak megóvása érdekében fokozott bakteriológiai és kémiai vizsgálatok útján foglalkozzék a Duna vizének közvetlen tisztításával is, és általában tegyen meg mindent a Vízművek teljesítőképességének biztosítása és fokozása érdekében.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

beavatott helyre

fordult felvilágosításért és megkérdezte, mi az észrevételük a miniszter figyelmeztető szavaira. A válasz így hangzott:

— A székesfőváros vezetősége eddig is mindent elköveti ett, hogy a székesfőváros vízellátásának zavartalanságát a legteljesebb mértékben és a fokozott elővigyázatosság szemelőtt tartásával biztosítsa. Két évvel ezelőtt elkészítettük a Vízművek fejlesztési terveit és az új budai vízmű terveit. Még ezt megelőzően elkezdtük a megyeri főtelep, a hozzátartozó többi telepek és átemelőállomások moderniználását, gépeinek kicserélését, a szivattyúk elektrifikálását, amely utóbbi munka már befejezés előtt áll.

— A közel 20 milliós bővítési munka egyrészét pénzügyi és egyéb okokból el kellett halasztani,

de ez nem jelenti azt, hogy a főváros e terveknek megvalósítását feladta. A mult év elején hozzáfogtunk két új Duna-alagút építéséhez, amelyeknek rendeltetése az lesz, hogy azokban a Szentendrei-sziget kútcsoportjainak vizét gyüjtő főcsöveket a megyeri telepre átvezessük. Ezzel a vízszolgáltatás biztonsága száz százalékban javulni fog, mert az alagutak járhatóak lesznek, a főcsöveket állandóan ellenőrzés alatt tarthatjuk. A mostani főcsövek mélyen a Duna medrébe vannak ágyazva, hozzáférhetetlenek, s már évtizedek óta senki e csöveket meg nem vizsgálhatta. Most, ha az új alagutak s az új főcsövek elkészülnek, a régi főcsöveket nyomban kikapcsoljuk, kitisztítjuk és, ha kell, átjavítjuk.

— A Duna-alagutak liftes záróaknái közül egy már csaknem teljesen készen van, a másik munkái erősen előrehaladnak, néhány hét mulva pedig hozzáfognak a további két akna építéséhez. A Szentendrei-szigeten közben elkészül az új szivattyúgépház.

— A Vízművek teljesítőképességének fokozása céljából már a mult évben hozzáfogtunk a megyeri parton, a régi kútcsoportok között lévő területen, az új kutak fúrásához. Ezek a fúrások most is állandóan tartanak. A megyeri csárda felett

elkészült a 35 egységből álló új kútcsoport, amelyet a tavasz folyamán kapcsolunk be a vízszolgáltatásba.

Ezek az új kutak az úgynevezett *csőkutak* és új technikai eljárás szerint készültek.

Érdeklődtünk, hogy mi van azzal a 17 kúttal, amelyeket elmangánosodás miatt ki kellett kapcsolni a vízhálózatból.

— A kikapcsolás — hangzott a válasz — csak időleges volt.

Az elmangánosodott, elvasasodott kutakat kitisztítottuk, kiöblítettük, dezinficiáltuk és vizük újból kifogástalan.

Ma már mindössze csak két kút van használaton kívül, de ezeknek a rendbehozása is folyamatban van.

Kérdést intéztünk a vízszűrő problémája iránt is.

— Mint a *Fővárosi Hirlap* már részletesen beszámolt erről, — mondotta informátorunk, — egy szűrőkészülék hónapok óta működik és a további készülékek beszerzése ügyében is rövidesen határozunk. *Arra, hogy a Duna vizét közvetlenül szűrve vegyük használatba, egyelőre nem gondolunk.* Egyrészt azért nem, mert bőségesen van más eredetű vizünk; másrészt pedig azért sem, mert a maximumot jelentő

280.000 köbméter víz szűréséhez olyan hatalmas apparátusra volna szükség, ami csaknem 3 millió pengőbe kerülne.

A főváros napi vízszükséglete átlagban 150.000 köbméter, ez a vízszükséglet máris bőségesen és felesen biztosítva van.

*

— Az új budai vízmű létesítésének előfeltétele, hogy a Szentendrei-szigeten megszerezzük azokat a földterületeket, amelyeket a megejtett földtani kutatások és próbafúrások alapján a legalkalmasabbnak találtunk, úgy a kínálkozó víz minősége, mint bősége tekintetében. Ez a föld szigetmonostori gazdáké, törpebirtokosoké, akikkel már több, mint egy éve alkuban vagyunk és

arra törekszünk, hogy sikerüljön békés megegyezést létrehozni, mert a főváros csak a legvégső esetben akar a kisajátítás fegyveréhez nyulni.

A tárgyalások olyan előrehaladott stádiumban vannak, hogy a szerződést remélhetően még a nyár előtt módjában lesz a fővárosnak aláírnia.

— Ami a belügyminiszter úrnak a budai, illetve Római-fürdői források igénybevételére vonatkozó megjegyzését illeti, annyit mondhatok, hogy

a főváros tavaly 50.000 pengőt irányzott elő arra a célra, hogy ezeken a területeken, illetve a budai hegyekben próbafúrásokat és vízkutatásokat végezzenek.

A főváros felkérésére a munkálatok elvégzésére a *Földtani Intézet* vállalkozott. Hogy ez a tudományos munka, amely hosszú időt kíván, milyen stádiumban van, azt e pillanatban nem tudjuk, de úgy értesülünk, hogy a *Földtani Intézet* ebben az irányban is rövidesen kész propozicióval áll elő. Ha az eredmény kielégítő lesz, úgy az új budai vízmű létesítésénél, illetve Buda vízellátásánál természetesen kihasználjuk a kínálkozó előnyöket.

Magyarország aranykoszorús mestere
Szlezák László
harang- és ércöntőda, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

Szigorú takarékosságra van szükség a kórházaknál

A szomszédos vármegyék nem fizetik a reájuk kiszabott betegápolási és fertőtlenítési díjakat — Megnyílik az új Horthy Miklós-közkórház és a tizedik tüdőbeteg-diszpanzer

Néhány hónappal ezelőtt, amikor a kormány és a főváros között létrejött a kórházi kérdésben a megállapodás, a főváros közönsége azt hitte, hogy az ápolási díjak és a kórházi gazdálkodás kérdése hosszú időre nyugvópontra jutott. A megállapodás tudvalevően 12 esztendőre úgy szólt, hogy az állam a nyilvános betegápolási és gyermekgondozási pótadóból évenként 7 millió pengőt átenged a fővárosnak és ezenkívül a szomszédos vármegyék, amelyeknek nincs kórházuk és ahonnan a lakosság tömegesen veszi igénybe a budapesti kórházakat, 700.000 pengő hozzájárulást, fertőtlenítési költségek megtérítése címén pedig külön 300.000 pengőt fizetnek.

Már az egyesség megkötése után rövidesen rájöttek arra az illetékesek, hogy a főváros nem kötött túlságosan előnyös ügyletet. Különösen lerontotta a kilátásokat az a kormánykörökből származó értesülés, hogy

a vármegyék 700.000 pengős hozzájárulása és az idegen hatóságoktól járó 300.000 pengős fertőtlenítési költségmegtérítés egyáltalán nem, vagy csak igen nehezen fog befolyni.

A kórházi ápolási díjat a folyó évre 6 pengő 20 fillérben állapította meg a közgyülés és ilyen címen 4,900.000 pengő bevételt irányoztak elő, a különszobák után pedig 998.792 pengő bevételre számít a főváros. Ha a vármegyék hozzájárulása tényleg csak nehezen, vagy részben folyna be, attól lehet tartani, hogy újabb komplikációk állnak elő a kórházi gazdálkodásban és

a fővárosnak újból a háztartási alapból kellene fedezni a kórházi gazdálkodás esetleges hiányait.

A polgármester, ezekre a körülményekre való tekintettel, utasította a közegészségügyi osztályt, hogy a kórházak gazdálkodását kísérje éber figyelemmel és úgy az élelmezési, mint más dologi kiadások, így például gyógyszer, műszer, ruházat stb. összegszerűsége tekintetében bizonyos kontingentálást vezessen keresztül. A főváros vezetősége foglalkozik azzal a gondolattal is, hogy a kórházak *élelmezésénél az adonyi bérgazdaság termelvényeit önmaga használja fel,* ami gazdaságosnak is látszik. Minden egyéb beszerzést pedig szigorúan árlejtés és versenytárgyalás útján hajt végre.

*

A kórházi kérdésekről érdeklődve,

illetékes helyen

megtudta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa, hogy *az új Horthy Miklós-közkórház* berendezési és felszerelési munkálatai közvetlen befejezés előtt állanak. A kórtermek és egyéb helyiségek nagyrészt már beköltözhető állapotban vannak és néhány héten belül az egész vonalon átadásra készen lesz az új intézet és

a megnyitás már májusban megtörténik.

Az új kórház fenntartása nem jelent további pénzügyi megterhelést, mert a régi János- és a teleputcai kórházak egyes osztályainak áthelyezéséről van csak szó és a meglévő orvosi, illetve ápolói személyzet alkalmazásáról.

Ugyancsak a közeli hetekben adják át rendeltetésének a Margithíd melletti tölgyfautcai modern, új tüdőbeteg-diszpanzert, a tizedik ilynemű intézetet és

ezzel teljessé válik a főváros diszpanzerhálózata.

Ennek az intézetnek a megnyitása is csak úgy válik lehetővé, hogy nem alkalmaznak új orvosi és ápolószemélyzetet. A tölgyfautcai diszpanzer vezetését dr. *Parassin József* egészségügyi főtanácsos, a tüdőbeteggondozóintézetek igazgatója és a Dévai-utcai központi intézet vezetője veszi át, a többi orvost s az egyéb személyzetet pedig a többi intézet személyzetének arányos szétosztásával fogják előteremteni.

Leukoplast
magyar gyárimány

Olcsó gáz, villany és közlekedés teremtheti csak meg a közüzemek reális termelését és a bevételek emelkedését

Az üzemek állandó és teljes kihasználására kell törekedni — A termelési költségek megoszlása csökkenti a rezsit és az egységárakat

A fővárosi gazdálkodás súlypontja nem mindig támaszkodott csak az üzemekre, amíg azonban a kiegyensúlyozott gazdasági viszonyok a szorosan vett közigazgatási bevételek biztonságát eredményezték, addig a mai helyzet elsősorban az üzemektől várja a központi igazgatás terheinek enyhítését Ezzel magyarázható, hogy az üzemi probléma mindinkább erőteljesebben kívánkozik a legégetőbb feladatok első vonalába: természetes, hogy az összes érdekeket szolgáló megoldásokból és tervezgetésekből csak nehezen alakul ki az összes részletkérdések megnyugtató elintézése. Legújabban a belügyminiszter leirata hívta föl a főváros figyelmét az üzemi politika fontosságára és oly módon való kialakítására, hogy az *számoljon a bevételek visszaesésével.* A kormány állásfoglalásáról kértük ki a törvényhatóság egyik legkiválóbb üzemi szaktekintélyének,

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstagnak, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökének véleményét, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros pénzügyi és gazdasági helyzetéről beszámoló havi jelentések pontosan ábrázolják azt a tényt, hogy *az üzemek bevételei csökkenő tendenciát mutatnak.* Kivételt egyedül a *Gázművek* kimutatásában láthatunk, ez azonban nem tévesztheti meg azokat, akik tudják, hogy a bevételi többlet az üzembe olvasztott *Tüzelőszerraktár* forgalma révén állott elő: ha ezt leszámítjuk, akkor a dekadencia itt is mutatkozik. Ez a tünet azonban nemcsak nálunk jelentkezik, mert

az európai, sőt amerikai nagyvárosok közüzemei mindenütt érzik a bevételek visszaesésének a gazdasági helyzetből fakadó káros következményeit.

— Az a figyelmeztetés, amit a belügyminiszter a költségvetés jóváhagyása kapcsán a fővároshoz intézett, hogy a bevételi előirányzatoknál reális és megfontolt összegekkel kell számolni: *amennyire megszívlelésre méltó, annyira általánosságban tartott intő tanács.* Az üzemek bevételeit ugyanis nem a vezetés, hanem az általános viszonyok szabják meg.

Vannak területek azonban, ahol az üzemek bevételeit új lehetőségek és elgondolások bekapcsolásával lehet tágítani.

Ha ebben a vonatkozásban vizsgáljuk a helyzetet, kénytelen vagyok utalni arra *a két ellentétes felfogásra,* ami a törvényhatóság kebelében felmerült. Az egyik hangoztatta *a bevételek fokozásának szükségességét,* hogy ezzel a községi háztartásra nehezedő terhek súlya enyhüljön, a másik irányzat pedig kívánta *a közszolgáltatások árainak csökkentését,* mondván: ez is közteher, amit a fogyasztók szempontjából kell mérsékelni. Ez a két követelés egymással szemben mintha kizárná a másik érvényesülését, mert ha keresztülvisszük az üzemek bevételeinek fokozását, akkor egyidejűleg a tarifákat nem lehet csökkenteni. Mindazonáltal a mélyreható ellentmondások csak az első tekintetre mutatkoznak,

mert vannak komolyan mérlegelhető áthidalási lehetőségek.

Köztudomású, hogy az üzemek számára állandó terhet jelentenek azok az annuitások, amelyeket a beruházási tőke után tartoznak megfizetni: *a kötelezettség mértéke mindenképpen megvan, akármint alakul vagy változik a fogyasztás mértéke.* A fővárosi közüzemeknek súlyos adottsága, hogy nem napokhoz és órákhoz kötött termelésre vannak méretezve: *vonatkozik ez a közlekedési eszközökre éppúgy, mint a gázgyártásra, a legszembeötlőbben azonban az Elektromosműveknél mutatkozik,* ahol az úgynevezett csúcsterhelés csak a nap néhány órájára szorítkozik. Különös, de a helyzet mégis az, hogy erre a csúcsterhelésre, a téli időszak napjainak 5—6 órájára kellett méretezni a világítási üzem szolgáltatási képességeit, már pedig

a kamatterhek egyforma összegre rugnak, bármiképpen is ingadozik a fogyasztás mértéke.

Az egészséges kiegyenlítődés pedig azt kívánná, hogy minél több az üzemi termelés, minél szélesebb igényeket elégítünk ki, *annál jobban megoszlanak a kiadások a szolgáltatott mennyiségekben.* Minél nagyobb a produkció a villanyban, a gázban és a közlekedési eszközökben, annál kevesebb teher jut egy-egy egységre, annál olcsóbb az üzemek termelvénye. Látnivaló tehát, hogy így mégis *létesíthető kapcsolat az olcsó közszolgáltatási árak és a nagyobb bevételi lehetőségek között.*

Ennek a nagyfontosságú rendszernek a megteremtése megvalósítható az üzemi koncentráció gondolatának a keretében.

Nézetem szerint nem szabad félreérteni az üzemek közös adminisztrációjában rejlő nagyvonalú lehetőségeket: a leolvasás és az inkasszó csak *csekélyebb* része annak a gondolatkomplexumnak, ami az üzemi koncentráció lényegét jelenti. Egy általános és mindent átfogó üzemi koncentráció főtörekvése csak arra irányulhat, hogy

a termékek népszerűsítésével a terjesztésnek nyujtson széles kereteket, mert csak így lehet az árak csökkentését elérni.

*

— A főváros üzemi gazdálkodásának jövő útja — fejezte be nyilatkozatát *Becsey* Antal — a produktumok népszerűsítése, a tömegek részére hozzáférhetővé tétele, a jövedelmezőségnek ily módon való fokozása, amelyek együttesen mind szolgálják azt a célt, hogy a községi háztartás *szilárdabb alapokra* kerüljön.

Sanyaru életviszonyok közepette is örülni a jelennek — mert csakis a jelent éljük át valóban — akkor vagyunk képesek, ha a korszak legértékesebb javát felismerjük, megbecsüljük és élvezzük. Mindennapi nélkülözhetetlen élvezetünk a kávé; az emberiség a kávé korszakát éli.

JÓ KÁVÉ - MEINL KÁVÉ
EGY FOGALOM!

Nemzetgazdasági érdek, hogy a főváros minél több áramot vegyen át a bánhidai erőműteleptől

A belügyminiszter a megkötendő szerződésről és annak feltételeiről április 30-áig jelentést vár a fővárostól

Még mindig nem fejeződtek be azok a tárgyalások, amelyeket a főváros indított a *Dunántúli Villamossági Rt.* áramtermelésének átvételére. Három év óta *ideiglenes megállapodás* füzi egymáshoz a két érdekeltséget és nincsen terminusa a végleges szerződésnek, amely pedig mindkét fél szempontjából megnyugtató helyzetet teremtene. Volt egy időszak, amikor olyan hangok hallatszottak, hogy *a főváros mintegy szivességet tesz a bánhidai erőműtelepnek, ha tőle áramot vásárol.* Ezt a furcsa megállapítást azonban megcáfolta az elmult évek példája, mert azóta bebizonyítást nyert, hogy a BSzKRt áramellátása a bánhidai távvezeték felhasználásával vált tökéletessé. Ma már senki sem tartja felesleges intézménynek a nagy dunántúli erőműtelepet, amelyiknek hivatása messze túlnő azon, hogy csak Budapestet táplálja. Megszünt az az ellenállás is, amelyik a budapesti igények kielégítését kizárólag az Elektromosművekre akarta korlátozni, mert kiderült, hogy *a budapesti energiatermelők egymagukban nem képesek a növekedő igények kielégítésére.*

Ebben a megváltozott szituációban szükségesnek tartottuk

a kereskedelmi minisztérium

véleményét kikérni, ahol a bánhidai telep és a főváros viszonyáról a következő nyilatkozatot mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Semmiképpen sem egyeztethető össze a nemzetgazdasági szempontokkal, de a főváros érdekeivel sem, hogy végleges megállapodás a két fél között még mindig nem jött létre. Hibáztatható az is, hogy *az átvelt árammennyiség növelésére nem történt a főváros részéről megfelelő kezdeményezés,* holott e tekintetben a székesfővárost még az előbbi évekből származó kijelentések kötelezik. Rendelkezésünkre áll

a fővárosnak 193.217/XII. számú felterjesztése, amelyben kijelenti, hogy Bánhidáról évi 130 millió kilovatt átvételére tesznek előterjesztést a törvényhatósági bizottsághoz.

Ennek az előterjesztésnek a végrehajtása még mind a mai napig nem történt meg, holott az erőműtelep jövedelmezőségi számításai nagyrészt erre épültek. A bánhidai telep 1930-ban készült el és a költségek 36 millió pengőbe kerültek. Ahhoz, hogy ez az üzem rentábilis legyen, *évi 3.6 millió pengő bevétel szükséges,* ami azonban csak úgy érhető el, ha az évi kapacitás a 180 millió kilovattot eléri.

Ebből a tételből 130 millió kilovattot a fővárosnak szántak,

az idézett felterjesztés alapján ezzel kalkuláltak, amelylyel szemben a tényleges áramátvétel jóval kevesebb maradt. A jelenlegi termelés legnagyobb részét a BSzKRt veszi át évi 78 millió kilovattal, míg az Elektromosművek igénylése csak 14 millió kilovatt. Ez a helyzet indokolta, hogy

a közelmultban átirtunk a belügyminiszter úrhoz, akivel közöltük, hogy az erőműtelep jövedelmezőségének fokozása azzal lesz áthidalható, hogy a február 23-án megtartott értekezleten a főváros képviselői nem zárkóztak el az eddigi négy filléres egységárnak 4.8 fillérre való elfogadása elől.

Mindezeken túl szükséges az is, hogy az Elektoromosművek fokozza az átveendő árammennyiség nagyságát, mert ebből nemcsak a fővárosnak, hanem a nemzeti értéket jelentő bánhidai erőműtelepnek is komoly előnyei származnak.

*

Keresztes-Fischer Ferenc dr. belügyminiszter a költségvetést jóváhagyó leiratában magáévá tette a kereskedelmi miniszter álláspontját és felhívta a fővárost, hogy *április 30-áig elhatározásáról részletes jelentésben számoljon be.*

Valószínüleg eddig az időpontig befejeződnek az áramvásárlási egységár új megállapítására és a magasabb tételek átvételére vonatkozó tárgyalások, amelyektől függetlenül

folynak a megbeszélések a bánhidai erőműtelepnek a főváros tulajdonába való átadása céljából.

Egyelőre csak elvi deklaráció történt: a főváros átvállalja a centrálét azokkal a terhekkel és szerződésekkel együtt, amelyek az intézmény létesítésével vannak összefüggésben, vételárról, vagy megváltási összegről azonban szó sem lehet. Megegyezés esetén a főváros viszi tovább az üzemet,

megkapja a Budapesttől 30 km-es körzetben fekvő községek és városok monopolisztikus világítását

és eddigi áramtermelő telepeivel összhangzásban fogja kihasználni a bánhidi centrálét. Értesülésünk szerint az állam és a főváros képviselői a jövő hét végén kezdik meg az átadásra vonatkozó döntő tanácskozásaikat.

3-4 szobás VILLÁKAT
építünk **eladásra,** a meglévőkhöz hasonló kottage-rendszerben a
Mártonhegyi-út és Németvölgyi-út sarkán
Árak: 25—28.000 pengő
Bővebb felvilágosítás: **Ka'ona, Székely és Molnár** építészmérnökök irodájában, **V., Személynök-utca 9-11.** szám. — Telefon: 29-8-29 és 13-5-41

Dr. Pajor-szanatórium Új osztályt létesített 7.— és 9.— pengő napi ápolási díjjal, szanatóriumi ellátással
VIII., Vas-u. 17. - A különszobák árai is lényegesen leszállítva - Vízkúrák, Zander, orthopédia bélfürdő stb. bejárónak is

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—40.
Ajánlatok díjmentesen

Budapest pénzügyi adminisztrációja elsőrangú kitüntetéssel, fényesen levizsgázott

Részletes kimutatás az eredeti költségvetésen történt törlésekről és módosításokról

Mint ismeretes, a belügyminiszter a parlamenti hatos bizottság előzetes meghallgatása után 1,556.794 pengőt törölt a főváros költségvetéséből, hogy ezzel a háztartás egyensúlya előreláthatóan biztosítva legyen. A pénzügyi ügyosztály a miniszteri rendelet kézhezvétele után rögtön hozzáfogott *a költségvetés átdolgozásához*, amely munka előreláthatóan 7—8 napig tart és azután a módosított költségvetést újból bemutatják a törvényhatósági tanácsnak. Ezzel egyidejűleg a kormánynak is bejelentik, hogy a felügyeleti hatóság által kívánt módosítás megtörtént.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *a pénzügyi ügyosztályban* érdeklődött, hogy melyek azok a tételek, ahol törlés, vagy módosítás történt. A következő részletes adatokat sikerült megtudnunk. A miniszter törlései a következők:

Az általános igazgatás fejezetében:

Az élelmezési díjaknál	27.920 pengő
Telefonkiadásokból	25.628 „
Nyomtatványköltségből	100.000 „

A pénzügyi fejezetnél:

Az inségadó címénél	400.000 pengő
Idegenforgalmi járulékból	100.000 „

A szociálpolitikai akciók:

Személyi járandóságaiból	58.950 „
Az élelmezési akció előirányzatából	4,500.000 „
Tejakció előirányzatából	435.000 „
Felruházási akció előirányzatából	150.000 „
Tüzelőanyag-akció előirányzatából	10.000 „
Melegedőszobák költségei előirányzatából	20.000 „
Házipari foglalkoztatás előirányzatából	100.924 „
Csecsemőkelengye előirányzatából	20.000 „
Élelmiszercsomag előirányzatából	250.000 „
Szellemi szükségmunka előirányzatából	480.000 „
Szükséglakások építése előirányzatából	400.000 „
A Horthy Miklósné-gyermekotthon és árvaház kiadásaiból	40.399 „

A városgazdaság fejezeténél:

Az idegenforgalmi propaganda 457.000 pengős előirányzatából	100.000 pengő
A Rudas-fürdő igazgatósági- és kazánházának lebontására és az új kazánházra előirányzott 250.000 pengőből	150.000 „
A központi épületek fenntartási költségeiből	10.736 „
A központi épületek berendezési költségeiből	17.500 „
Az Állatkert állományának újítására szánt 46.000 pengőből	23.000 „
Az egyéb költségekre felvett 50.000 pengőből	20.000 „

A közművelődési fejezetnél:

A nemzetközi kiállításokon való részvétel költségeire felvett 15.000 P-ből	7.000 pengő

A Segítőalapnál

járó 2 százalékos hozzájárulások összegéből az illetmények csökkentése következtében	120.000 pengő

A tisztviselők, alkalmazottak és nyugdíjasok

járandóságaiból a fizetéscsökkentés folytán	1,700.000 pengő

A kimutatás első pillantásra azt a benyomást kelti, hogy az összes szociális kiadásokat törölték. Ez a törlés azonban csak látszólagos, mert

a kormány a szükségadó-részesedés címén 4,700.000 pengőt térít meg a fővárosnak, egyéb címeken 475.000 pengőt, a társulati adó utáni 15 százalékos inségjárulékból 1 millió pengőt kap a főváros.

Ez összesen 6,175.000 pengő, vagyis a hiány a felterjesztett költségvetésben kimutatott 304.005 pengő helyett tulajdonképpen csak 54.131 pengő.

Az adatokból kitűnik, hogy azzal a hiánnyal szemben, amely a főváros adóbevételei, közkórházi bevételei és házbérjövedelmei címén előirányzott összegeknek reálisabb megállapításából, valamint az inségakció kiterjesztéséből származik, s amely hiány hozzávetőleg 5·2 millió pengőre rúg, egyelőre csak 1·6 millió pengőben talál fedezetet. Ez azt jelenti, hogy

a főváros új költségvetése már most 3·6 millió pengős deficittel indul.

Ezt 3½ millió pengős hiányt csak úgy lehet kiegyensúlyozni, ha a főváros háztartásának 181 milliós és az önálló vagyonkezelésű intézményeknek 202 millió pengőt meghaladó költségvetésének végrehajtásánál további takarékossági intézkedéseket alkalmaz a főváros vezetősége.

Fedezet nélkül nincs kiadás

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén tárgyalta *a februárihavi pénzügyi jelentést*, amelyből azt a következtetést vonták le, hogy *a főváros pénzügyi helyzeténél semmiféle aggodalomra ok nincsen.* A bevételek kétségtelenül alatta maradnak az előirányzatnak, azonban a kiadások eszközlésénél annyira érvényesül a tartózkodó magatartás, hogy a pénzügyi helyzet váratlan meglepetést nem hozhat. A februári bevételek hatmillió pengős *feleslege* után az áprilisi előirányzat már négymillió pengő *deficittel* fenyeget, amely tényből sokan arra számítanak, hogy hovatovább *a főváros sem tudja majd elkerülni pénzügyi helyzetének nehéz alakulását.* Alkalmunk volt erről a kérdésről

illetékes helyen

informálódni, ahol a következő felvilágosítást kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— Számos alkalommal hangoztattuk, hogy a gazdasági depresszió mai korszakában a költségvetési előirányzat nem más, mint egy irányt mutató *keret*, amelyen belül a helyzet alakulásának mérlegelésével folytatjuk a pénzügyi gazdálkodást. Kétségtelenül mutatkoznak visszaesések a bevételekben, amire a legjobb példát már a mult év tényleges eredménye jelezte.

A községi szolgáltatások címén előirányzott 110,800.000 pengő helyett csak 97 millió folyt be a főváros pénztárába és a 13.8 milliós csökkenés már akkor óvatosságra intett.

Ebben az évben a gazdasági viszonyok leromlottsága miatt *még erre az összegre sem számítunk*, mert már most látjuk, hogy a *kereseti adó, a fogyasztási adó, a forgalmi adó-részesedés és a vigalmi adó jóval alatta marad az előirányzatnak.* Elismerjük, hogy túlzottan szerepel a költségvetésben a *közlekedési adó*, valamint a *házbéradó* is, amely utóbbinak magyarázata a házbérek csökkenésében keresendő. Kétségtelen, hogy várakozáson aluli tételt fog eredményezni a *közkórházi ápolási díjak bevétele* és sok tekintetben túl optimisztikusan jelentkezik az *üzemek költségvetése*, ahol a bevételek ugyancsak jelentősen csökkentek. El vagyunk készülve arra, hogy

például az Autóbuszüzem, valamint a Gellért-szálló deficitjét a főváros háztartási alapjából kell majd pótolni,

amelyek együttesen azt a kötelezettséget írják elő, hogy ez év folyamán a változott viszonyoknak figyelembevételével kell a főváros pénzügyi taktikáját irányítani. A legegészségesebb és a legreálisabb teendő ilyenkor csak az lehet, hogy a *kiadásokat a tényleges bevételekhez irányítjuk és semmiesetre sem bocsátkozunk bele olyan kötelezettségekbe, amelyeknek fedezete nem áll rendelkezésre.*

Ezzel a pénzügyi politikával a főváros gazdasági erejét nem kell félteni

és mindenki megnyugodhat abban a tekintetben, hogy Budapest nem fog azoknak a külföldi városoknak a sorsára jutni, ahol a kevésbé óvatos gazdálkodás a legsúlyosabb válságot idézte elő.

*

A fővárosi pénzügyek erőteljesebb figyelemmel kísérését célozza a törvényhatósági tanácsnak az a rendelkezése, amelyik kimondotta, hogy *a havi jelentésekbe fel kell venni az üzemek részletes kimutatásait is*, hogy így mindent összevéve, teljesen áttekinthető kép álljon az intéző szervek rendelkezésére.

Fokozott tempóban folyik a fővárosi adminisztráció racionalizálásának előkészítése

A kormány is sürgeti a túlzott mértékben kifejlesztett közigazgatási és üzemi adminisztráció leegyszerűsítését

Harmadik hónapja, hogy *Sipőcz* Jenő dr. polgármester megbízta *Gallina* Frigyes dr. tanácsnokot a közigazgatás racionalizálásának előkészítésével, illetve az egyszerűsítési tervezet kidolgozásával. *Gallina* tanácsnok ezóta minden idejét e nehéz és nagy problémának szenteli, miután a polgármester őt az elnöki ügyosztály vezetése alól is felmentette arra az időre, amíg a racionalizálás nagy munkája befejeződik. A megbízatás fél esztendőre szólt, ennek közel a fele letelt, Gallina tanácsnok pedig még csak a munka legelején tart. Így előre látható, hogy a racionalizálás nagy feladatának megoldásához legalább egy esztendőre lesz szükség. A főváros vezetősége most még az eddiginél is fokozottabb lendülettel lát hozzá a közigazgatás reformjához, mert a belügyminiszter a napokban is hangsúlyozottan tette szóvá a városházi adminisztráció túltengését és a túlméretezett bürokráciát, amelynek leegyszerűsítéséhez a kormány a legridegebben ragaszkodik.

A közigazgatás egyszerűsítésének sürgősségéről, a tisztviselői létszám kontingálásáról, valamint az adminisztráció kereteinek okszerű szűkítéséről és az ezekkel kapcsolatos teendőkről

a 6-os bizottság egyik tagjától

a következő fölvilágosítást kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A törvényhatósági tanács egyik legközelebbi ülésén *interpellációt* intézünk a polgármesterhez s megkérdezzük, mennyire haladt a racionalizálás előkészítése, melyek azok a konkrét intézkedések, amiket eddig foganatosítottak és mikorra gondolja a polgármester, hogy javaslattal állhat elő. *Gallina* tanácsnok, a racionalizálási biztos igen alapos és körültekintő munkát végez, amelyet minden tekintetben értékelünk. Ezidő szerint — amint értesültünk — a kerületi előljáróságok és a külső hivatalok tanulmányozásánál tart. Az a szempont vezeti, hogy előbb a közigazgatásnak ezeket az ágait kell szabályozni, s ezekből a reformokból önként adódik, hogy milyen megszűkítésekre, vagy újításokra, esetleg átcsoportosításokra van szükség a központban.

— Már a költségvetést megelőző vizsgálatoknál

megállapítottuk és ezt annakidején jelentésünkben is leszögeztük, hogy a tisztviselői apparátus túl van méretezve,

túlságosan nagyok a személyi kiadások és a munkaerők nincsenek kellő módon kihasználva. Ugyanakkor szociális szempontoktól vezetve rámutattunk azonban arra is, hogy

senki sem gondol ma elbocsájtásra, s határozottan kijelenthetem, hogy ujabb B-lista sem lesz.

De ugyanakkor *ne tápláljon senki reményeket olyan vonatkozásban sem, hogy a főváros a mai viszonyok között új állások kreálására, vagy új alkalmazásokra gondolhat.* A tisztviselői létszám olyan nagy, hogy még az időközben megüresedő állások betöltésére sem szabad gondolni. A véglegesített tiszti személyzet létszáma 2218, az ideiglenes hivatalnokoké 1242, az altiszteké 2231, vagyis összesen 5791 a létszám. Itt azonban kizárólag csak a közigazgatási személyzetről szólunk és nem vettük számításba az üzemeknél alkalmazott tisztviselők és alkalmazottak hatalmas táborát.

— Érthető, hogy ilyen hatalmas létszám mellett úgy a kormány, mint a törvényhatósági bizottság állandóan kifogásolja a szerződéses tisztviselők alkalmazását. Érthetetlen ugyanis, hogy miért kell a költségvetésben szereplő 353.762 pengő költséggel külön embereket alkalmazni, például köztisztasági hivatali üzemvezetőt, más ponton főfelügyelőt, főállatorvost, főpénztárost, irodaigazgatót, vagy irodatisztet, továbbá javadalmi őrségbeli tisztviselőket, amikor a közigazgatási személyzetből bőven jutna könnyen, nélkülözhető munkaerő ezekre a helyekre is. Kétségtelen, hogy a racionalizálási biztos munkájának ezekre a körülményekre is ki kell terjednie.

A fővárosnak a szerződéses alkalmazásokat mielőbb meg kell szüntetnie

és szerződéssel csak olyan rendkivüli esetben szabad munkaerőt lekötni, amikor például valamilyen speciális, tudományos képzettségről van szó. Addig is tehát, amíg gyökeres szervezeti változások lesznek keresztülvihetők, célszerű munkabeosztással és tervszerű intézkedésekkel kell az alkalmazottak munkaerejét jobban kihasználni és ezzel a személyzeti kiadásokat apasztani.

— Az üzemek túltengő adminisztrációjának egyszerűsítését is mielőbb meg kell csinálni.

Az üzemeknél a tisztviselők fizetését rendezni és szabályozni kell. Ma számtalan esetben az illetmények egy része a dologi kiadások között van előirányozva és vannak üzemek, ahol a tisztviselők mellékjárandóságai és kedvezményei többet tesznek ki, mint a törzsfizetés.

MÁVAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR

GYÁRTMÁNYOK KITŰNŐ ANYAGBÓL A LEGGONDOSABBAN KÉSZÜLNEK

Ide tartoznak a különféle **hengerelt** kereskedelmi árukon kívül az **ipari stabilmótorok, lokomobilok,** traktorok, **cséplőgépek** és más mezőgazdasági gépek. **Útépítő** (úthengerlő- és útgyalu-) gépek, lakókocsik. **Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek**, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények. — **TEUDLOFF-DITTRICH**-féle armatúrák, szivattyúk stb. — **Teherautomobilok,** autóbuszok a **„MERCEDES-BENZ"** gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. **Kombinált tűzoltó- és locsoló-autók.** Lajtos öntözőkocsik. — **Jobbágy**-féle szab. **folytonégő kályháink** a háztartásokban és középületekben (iskolákban, hivatalokban stb., **a legjobban használhatók.** **Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!**

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK

BUDAPEST, X. KERÜLET, KŐBÁNYAI-ÚT 21 TELEFON: JÓZSEF 460—29

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Szerdán folytatólagos közgyűlés. A törvényhatósági bizottság szerdán délután folytatja a közgyűlési ügyrend részletes vitáját, amely esetleg a közgyűlés további folytatását teszi szükségessé. Az ügyrend előadója *Usetty* Béla.

Kinevezték az Elektromos- és Gázművek ideiglenes ügyvezető-igazgatóit. Az Elektromos-Művek és Gázművek üresedésben levő vezérigazgatói állását egyelőre nem töltik be véglegesen. A polgármester úgy határozott, hogy *ideiglenesen felelős vezetőket* állít a két nagyüzem élére és hétfőn aláírta a rendeletet, amellyel az Elektromos Művek vezetésével *Plósz* Pál eddigi vezérigazgató-helyettest, a Gázművek vezetésével pedig *Véssey* Ede dr. kereskedelmi igazgatót bízta meg, aki azonban a kereskedelmi teendőket továbbra is ellátja.

Városközi idegenforgalom Wien—Budapest között. Kedden kezdődnek meg Wienben a magyar és osztrák illetékes tényezők részvételével az idegenforgalmi tanácskozások. A tanácskozásokat *Heinlein* osztrák kereskedelmi miniszter vezeti. Az anketen a székesfővárost *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok és *Zilahy* Dezső idegenforgalmi igazgató képviselik. Magyar részről még *Miklós* Elemér dr. min. tanácsos, az Idegenforgalmi Tanács főtitkára, *Szviezsényi* Zoltán, Budapest Fürdőváros Egyesület ügyvezető igazgatója, *Maronchich* Ottó, a budapesti szállodák képviselője, *Tüske* Jenő Máv. főfelügyelő és a kereskedelmi minisztérium részéről *Micse* Károly min. titkár vesznek részt a tanácskozáson. Az anket igen nagyfontosságú, s egyik célja a Budapest—Wien közötti városközi idegenforgalom rendszeresítése, amelyre vonatkozóan *Kovácsházy* Vilmos tanácsnoknak több fontos és életrevaló propozícióit terjesztett elő. Felmerült az a terv is, hogy a két szomszédos főváros között is rendszeresítik a „filléres gyorsvonatokat", amelyek iránt máris olyan nagy az érdeklődés.

Mit látott egy külföldi szakértő Budapesten? Dr. *Kerry* Ottó nyug. őrnagy, a bécsi idegenvezetők testületének elnöke, aki nemrég húszfőnyi csoport élén Budapestet tanulmányozta, érdekes tudósítást küldött az *Idegenforgalmi Tudósító* szerkesztőjének. A magyar fővárosban szerzett benyomásairól többek között így nyilatkozik: „Fővárosuk festői fekvése a Duna mellett, egyik oldalán a palotaszerű szállók, a folyamra való csodás kilátás, a másikon a hatalmas királyi palota, a Gellérthegy és a Citadella, távolabb meg a Rózsadomb és a Svábhegy, a vízben tükröző remek parlament és az a sok nemes látnivaló, amelyben újra meg újra a magyar individualitás látszik, a Kelet- és Nyugat-Európa kultúrájának színdús és életvidám keveréke: körülbelül ezek a legfőbb látnivalók városukban s ezek nagy vonzóerőt is jelentenek. Ha még külön fölemlítem a *Szent Gellért-szállót*, csak azért teszem, mert ez a maga nemében világunikum s már egyedül érdemessé teszi Budapest meglátogatását. Hol van még egy nagyvárosi hotelnek ilyen hatalmas ősrégi hévize a falai közt, ilyen göz-, illetve gyógyfürdője, ilyen csarnokos télikertje és ilyen hullámfürdője a szabad ég alatt, ilyen szép parkban? Meg vagyok róla győződve, hogy ez a világszerte egyedülálló hotel jobb években Budapestre több idegent fog hozni, mint amennyit befogadhat. Hatalmas tényező tehát Budapest idegenforgalmi propagandájában. Ez a szálló is bizonyítja a többi közt, hogy Budapest idegenforgalmi jövőjét gondosan előkészítik."

Április 18-ától az összes nagykörúti autobuszok Budára közlekednek. Jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy a 12/A jelzésű autobuszok megszűnnek és a Pannonia-utcai végállomást a budai Pálffy-térre helyezik át, úgy, hogy a jövőben az összes nagykörtúi autobuszok 12. jelzéssel kivétel nélkül a Boráros-tér—Pálffy-tér között fognak közlekedni. A közlekedési ügyosztály intézkedése alapján az új rend *április 18-tól, hétfőtől* kezdődően lép életbe.

Megjelent Pósta Sándor dr. könyve: A sport és az orvos. A világhírű olimpiai bajnok és a szociálpolitikai és szociálhigiénikus fölszólalásairól emlékezetes orvos ezúttal is kitünő munkát végzett. Meggyőzően ismerteti a sport igazi célját, — a legnagyobb munkateljesítményre rendszeresen előkészített embert, egyúttal rámutat a helyes útra, amelyen ezt a célt elérhetjük. Külön nagy értéke a könyvnek az a világos és közvetlen mód, amellyel súlyos és nagy tanulmányt igénylő mondanivalóit előadja.

Hogyan folyósítja a kamatmentes kölcsönt a Magyar Országos Építkezési Takarék Szövetkezet

A MOÉT mindenki számára lehetővé akarja tenni a kamatmentes kölcsönnek elnyerését, és ezért olyan alacsony befizetéseket kíván meg csak tagjaitól, amelyek még a mai nehéz időben is elviselhetők. *Az igényelt kölcsönösszeg minden ezer pengője után ugyanis csak egy pengő ötven fillér fizetendő havonként* (vagyis például 10.000 P kölcsönigénylés után havi 15 P). Aki ezeket az alacsony havi befizetéseket teljesíti, feltétlenül hozzájut kamatmentes kölcsönéhez. A MOÉT minden egyes tagjának, aki az előírt befizetéseket teljesítette, feltétlen joga van ugyanis a kölcsönhöz és az azonnal kifizetendő, amint a tag a folyósításban sorrakerül. Ilyen módon tehát a tagot a kölcsön elnyeréséig nagyobb fizetés kötelezettsége nem terheli, mert hiszen a havi részletek egy év alatt az igényelt kölcsönösszegnek csak 1.8%-át teszik ki. A rendelkezésre álló adatok szerint pedig a várakozási idő alatt összességesen a kölcsönnek 8—10%-a kerül befizetésre. Aki azonban többet tud fizetni az előírt részleteknél, az természetesen hamarabb nyeri el a kölcsönét.

Mindezek az előzetes befizetések a tag javára szolgálnak, ami azt jelenti, hogy a kölcsön folyósításában való sorrakerüléskor az igényelt összeget teljes egészében kifizetik, a tag tőke-tartozása azonban annyival kevesebb marad, mint amennyi havi részletekben és többletfizetésként előzetesen befizetésre került. De rendkívül kedvező a kölcsön törlesztésének feltétele is. A MOÉT ugyanis a kölcsönt kamatmentesen adja és az után csak csekély kezelési költséget számít fel, amely azonban nem kerül levonásba a folyósított összegből, hanem hozzászámíttatik a tőketartozáshoz. Az így megállapított tartozás 1000 pengőnként havi 5 pengős részletekben törlesztendő. A számításba hozott kezelési költség az igényelt kölcsönösszeg évi 1½%-át sem éri el.

Az egész törlesztés ideje alatt a tag tehát az előírt havi törlesztési részleteken felül sem kamat, sem semmiféle egyéb címen fizetést egyáltalában nem tartozik teljesíteni. Meg van viszont az a rendkívüli előnye a tagnak, hogy a tartozását bármikor, minden előzetes bejelentés nélkül akár teljes egészében visszafizetheti, akár pedig arra nagyobb törlesztést eszközöl. A törlesztés ideje alatt teljesített minden fizetés teljes egészében minden levonás nélkül a tartozás csökkentésére szolgál.

A MOÉT igazgatósága különös gondot fordított a tagok befizetéseinek biztosítására. A befizetések közvetlenül a *Budapesti Székesfővárosi Községi Takarék Részvénytársaságnál* vezetett zárolt számlára történnek és onnan megfelelő biztosíték ellenében, bekebelezés mellett nyernek kihelyezést.

A MOÉT nem hangzatos reklámokkal dolgozik, hanem tagjainak bizalmát komoly, megalapozott munkával akarja megnyerni és azt az elért eredményekkel biztosítani. A bizalmat máris nagy mértékben alátámasztotta az a körülmény, hogy a Szövetkezet rövid fennállása óta két ház építéséhez adott kamatmentes kölcsönt, amelyek közül az egyik Pomáz községben, a Szent István-telepen már fel is épült, a tulajdonosa bent lakik, a másik pedig a Németvölgyi-úton a Farkasréti temető mellett, most áll közvetlenül befejezés előtt.

Ez a rendkívül kedvező eredmény mind nagyobb mértékben növeli a tagok érdeklődését, valamint bizalmát a szövetkezet iránt, s minden remény megvan arra, hogy a jól megalapozott intézet valóra váltja a hozzáfűzött reményeket. Bővebb felvilágosítás a központi irodában: V., *Erzsébet-tér 14. sz.*

Kedvező öröklakásvétel. Ma már mindenki tisztában van azzal, hogy az ingatlanszerzés a legjobb tőkebefektetés. A nehéz pénzügyi viszonyok között az okos belátással megválasztott ingatlan *megőrzi a félretett vagyonnak teljes értékét:* jövedelmet hajt, könnyen mobilizálható, pénzzé tehető és ezenfelül értéke is folyton emelkedik az idők folyamán. Kis tőkével rendelkező emberek részére eddig lehetetlen volt az előbbi feltételeknek megfelelő ingatlan megszerzése. Sokkal könnyebb ma az *öröklakás* biztosítása, itt csak arra kell nagy figyelemmel lenni, hogy az öröklakás jófekvésű, kényelmes, elsőrendű és a kor követelményeinek megfelelően legyen építve. A *Horthy Miklós-út 75.* sz. alatt épülő öröklakásos bérház *szövetkezeti alapon* teszi lehetővé az öröklakás megszerzését: itt a városi lakások minden kényelmét egyesítik a villalakások előnyeivel. Az öröklakás megvétele a Horthy Miklós-házszövetkezet megfelelő számú üzletrészeinek megvásárlásával, lejegyzésével történik. A megvett üzletrészek a kiválasztott lakás *teljes tulajdonjogát biztosítják* a vevő számára. Felvilágosítást nyújt a *Budapesti Építőszövetkezet* irodája (V., Nádor-u. 2). Telefon: 258—33.

Keleti orientációnk. A Lipótvárosi Polgári Kaszinóban kedden este dr. *Medriczky* Andor székesfővárosi tanácsi fogalmazó, aki éveket töltött Törökországban, előadást tartott *„Keleti orientációnk"* címen. Az idegenforgalmi és gazdasági vonatkozású előadást a nagyszámú közönség figyelmesen és érdeklődéssel hallgatta meg.

A Budai Társaskör az elmult napokban tartotta évi közgyülését *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, a Kör elnökének vezetésével. Nagyszabású beszédben foglalkozott az időszerű kérdésekkel és hangoztatta, hogy a polgári társadalomnak kötelessége mindenkinek a maga józan polgári életével és viselkedésével példát mutatni. A közgyülés viharos lelkesedéssel ünnepelte elnökét, majd *Krivoss* Árpád dr. főtitkár olvasta föl évi jelentését.

A m. kir. osztálysorsjáték főárusítói kérik t. üzletfeleiket, hogy a kapott sorsjegyeket vagy visszaküldeni, vagy azok árát kiegyenlíteni szíveskedjenek, mert csak azok vesznek részt az új 28. osztálysorsjátékban akik a sorsjegyekért járó összeget a húzás előtt kifizették.

Gazdasági Értesítő

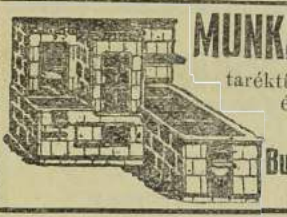
— **Ungarischer Volkswirt** címen most jelent meg *Fialla-Dőri* Ottónak, a *Pester Lloyd* sok éven át volt közgazdasági szerkesztőjének folyóirata. Az összes időszerű kérdéseket tárgyaló folyóirat nagy szerepre hivatott a mai időkben, amikor elsőrendű feladata, hogy a külföld gazdasági közvéleményét tájékoztassa a magyar helyzetről. Az *Ungarischer Volkswirt* első számába a pénzügyi, politikai és gazdasági élet reprezentánsai irtak érdekes cikkeket.

Kinevezés. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Miskolcy* Ignác budapesti nagykereskedőnek a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta. *Miskolcy* Ignác gyáros egyik kimagasló alakja a budapesti kereskedővilágnak, ahol a kitüntetést általános örömmel fogadták.

A Mák mérlege. A *Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat* igazgatósága április 2-án tartott ülésében megállapította az 1931-i üzletév mérlegét, amely a szokásos leírások után 8,289.728.87 pengő (1930-ban 10,868.047.52) tiszta nyereséggel zárul. Az igazgatóság *április 21-ére* hívja egybe a rendes évi közgyülést, amelynek indítványozni fogja, hogy az 1931. üzletévre a tartalékok és alapok megfelelő dotálása után *részvényenként 24 (tavaly 32) pengő osztalék* állapíttassék meg.

A Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok Számára (Trust) 1931. évi mérlege a költségek, adók és leírások levonása után 2,341.535.60 pengő tiszta nyereséggel zárul. Az igazgatóság az április 16-ára egybehívott közgyülésnek javasolja, hogy részvényenként 6 pengő (6 százalék) osztalék fizettessék.

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS **Rényi Károly**
A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 2.
Fennáll: 1768 óta. Telefon: Aut. 893-24
Mindennemű katonai térkép, autótérkép, turistatérkép, Utikalauzok. Vasuti menetrendek.

MUNKÁCSY GYULA-cég
taréktüzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Családi házat
olcsón épít, tehermentes telekre, vagy saját telkein kényelmes törlesztésre. Minden építőiparosmunkát jutányosan vállal az
Építőiparosok Szövetkezete
Andrássy-út 56.

Az uj 28-ik magy. kir.
Osztálysorsjáték
Vasárnap 10 | Hétfő 11 | Kedd 12 | Szerda 13 | Csütörtök 14 | Péntek 15 | Szombat 16
húzása pénteken kezdődik
Saját jól felfogolt érdeke, hogy a kapott sorsjegy árát mindenki e napokban **fizesse meg,** különben **nincs nyereményigénye!**
Ha még nincs sorsjegye, siessen venni bármelyik főárusitónál, mert **mindenkinek és minden egyes sorsjegynek egyforma a nyerési esélye? Nyerni azonban csak az nyerhet, akinek sorsjegye van!**
Hivatalos ára az I. osztályú sorsjegyeknek az Összes főárusitóknál:
1/8 3 P, 1/4 6 P,- 1/2 12 P, 1/1 24 P.
Állandó és kitartó játék által érhető el eredmény!

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KÁLMAN Budapest, V., Klotild-utca 3. Telefon: 25—1 46.

Hyperol szájvíztabletták
ideális száj- és toroköblögető

Obendorfer József
kövezőmester és útépítő vállalkozó
Budapest, VIII., Ludoviceum-utca 18
Telefon: József 384—65.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. MOK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

VÁLLALKOZÁS

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Maglódi-úti óvoda toldaléképítkezés asztalos- és lakatosmunkáira pályáztak: Máriássy József 2433, Madary Gyula 2628, Csoknyai Bertalan 2641, Bozsoky Kálmán 2716, Schramm József 2881, Gaugusch Sándor 1396, Sajó János 1827, Skolkay Mátyás 1955, Fölkel István 2017, Szvoboda János 1820, Gavenda Antal 2080, Surányi István 2151, Gruitz Károly 2470 pengővel.

A rákoskeresztúri temetőben lévő fülkés sírboltok kőműves- és tatarozási munkáira pályáztak: Novák István 4091, Kovácsek Ferenc 3831, Ruzicska Béla 4105, Fábián Testvérek 4194, Gulácsi Béla 4202, Faragó Sándor 4868, Ertl József 5996, Redner Jenő 7552, Dobrovics Ferenc 7350, Lindwurm Nándor 8523 pengővel.

A Szent István-kórház kőműves- és burkolómunkáira pályáztak: Deák építési vállalat 3728, Faragó Rudolf 4310, Kurcsák Gergely 4465, Nagy Sándor 4975, Horváth Lajos 4605, Fábián Testvérek 4899, Hengl Andor 5013, Láng Adolf 5045, Liska Béla 5391, Kraszner József 2352, Refle Miklós 2502, Fekete Mihály 2580, Cristofoli Vince 2604, Barcza Dezső 2645, Schillinger Vilmos 2655, Meloccó rt. 2665, Sós Lajos 2682, Pozsgai Dezső 2907, Nagy István 2945 pengővel.

A községi lőhősüzem elárusítóbódé építési munkáira pályáztak: Dobrovits Ferenc 1976, Belinszky János 2146, Führer Miklós 2474, Agner János 2518, Szabó Mihály 4238 pengővel.

A tűzoltólaktanya facement tetőfedési munkáira pályáztak: Korek E. 980, Biehn János 1155, Posmansky és Strelitz 1102, Helvey Tivadar 1190, Grozit rt. 1232, Gosztonyi és Társa 1365, Kun Sándor 2660 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artéziakutak, szürőkutak, sülyesztőkutak, bányafurások

Az összes márkás hálózati **Rádiók 5.— P.** havi részletről felfelé
Bronzcsillárok már 10.— P.-től
DOKUPIL GYULA gépészmérnök
elektro- és rádiotechnikai vállalat
Budapest, IX., Üllői-út 1. Tel.: Aut. 863—27.

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ K.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Alégzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
bizto gyógyulást nyujt a
SZT. GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
legtökéletesebb berendezésü
inhalatórium és pneumatikus kamrája.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

Beton, makadám, aszfalt **felvágásához vegyes bérkompressort**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

The Neuchatel Asphalte Company Limited Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Terés 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, talajszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

SALY ÁRPÁD
ny. min. osztálytanácsos
tüzifa- és szénnagykereskedő
BUDAPEST
Belső iroda: Horthy Miklós-út 29. szám. Tel.: 690—01 és 680—99. Külső iroda és csúzda: I., Kelenföld, Budaörsi-út 56—58 Tel.: 686—15.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 198—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Automata 530—03.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

BRIXOL MÜVEK BUDAPEST
VILÁGSZABADALMAZOTT FERTŐTLENITŐ-, ILLATOSITÓ- ÉS SZAGTALANITÓ-VEGYICIKKEK GYÁRTÁSA
BUDAPEST, VI., LÁZÁR-U. 13 GYÁR: VII., GIZELLA ÚT
Testvértelepek: Wien, Berlin, Prag, Kopenhagen, Amsterdam, Roma, Bielsko, Timisiora, Vrsec. Telefonszám: Aut. 158-23

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT — TELEFON: 296—60.
GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK — BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

MINKOVITS
MODERN CÉGTÁBLAFESTŐ
BUDAPEST, VIG-U. 24. SAJÁT HÁZ
TELEFON: J. 385 52 FŐVÁROSI SZÁLLITÓ

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, V., Hungária-körút 71
Telefon: Automata 913—64. szám
Kövező-mester, útépítő-vállalkozó

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13, III. em. 1. Telefon 844—12

Matheides Dániel teherfuvarozási vállalkozó
Butor- és mindennemű szállítás
Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 19. Tel.: J. 351-50

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállit kavicsot, homokot, követ, téglát, szénesúzdakról szenet, kokszot, fát stb.

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhivó: József 311—19. szám.
Kiváló üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon Köztisztviselőknek fizetési könnyitések

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, hálón szénsavas, lúgos, lúgyfürdők és egyéb gyógyfürdők.

Közúti gőz- és motorhengerelést vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1
Sürgönycím: WOLFFEKE
TELEFON: 59—9—68

HORVÁT A.
PAPIR ÉS IRÓSZER
BUDAPEST, IV., KÁROLY-KÖRUT 30
TELEFON: AUT. 893-91

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: Budapest, V., Berlini-tér 2.
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: Nagykovácsi

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623—34.

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit-körut 58. Telefon: Aut. 514-80

vitéz Darvas Lajos
okl. mérnök
Nemes épitő vállalat Budapest,
IV., Királyi Pál-utca 20. Telefon: Aut. 86—2—96

Kalaz építési vállalata
I., Szirtes u. 3/b. Tel: A. 53-9-14

HOLLÓS FERENC
OKL. MÉRNÖK ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, V., Csanádi-utca 5.
TELEFON: 901-24

352

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 április 20. — 16. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

A kezdet

Elején vagyunk-e a válságnak, vagy a közepén, esetleg talán már a vége felé járunk? Ki tudna és ki merne erre ma egyenes választ adni és ha felelni próbálna is valaki, a merészsége nem terjedhet addig, hogy hitét és reménységeit komoly értesülés, vagy meggyőződés gyanánt hangoztassa.

A gazdasági lezüllöttségnek ebben a világ-káoszában mindent mozdulatlanságra kényszerítettek és minden erő és minden akarat rabláncon sínylődik. A szörnyű világégésben örülni kell, szívből és lelkesen örülni, ha mégis akad közület, amely cselekedni igyekszik, amely csodatevő energiával megmozdulásra készteti a megmerevedett világot.

Bevalljuk, az első pereben szélmalomharcnak véltük azokat a lelkes és szép felszólalásokat, amelyek a városházán a reménytelen ifjúság érdekében hangzottak el. Láttuk, hogy mindenütt, amerre az ifjúság és a munkájából kiesett lateiner-osztály munkanélkülijei valamelyest reménykedtek, kegyetlen, megmozdíthatatlan sorompók zárták el az utat a munka felé. Hitét vesztette mindenki, mert a reménységnek halvány sugarai sem látszottak. És most egyszerre az élre rugtat megint a főváros, megint Budapest kommunitása az a Noé bárkája, amelyből szárnyra bocsátják az első galambot. Egy pillanatra el ne felejtse senki, hogy amikor a válság átka ránkszakadt, akkor is Budapest állt egyedül, lábát keményen megvetve a realitások partján: egyedül Budapest volt az a száraz terület, amelyet a kétségbeesés és reménytelen válság árvize el nem öntött. Ha pedig most ő veti a fuldoklók felé a mentőkötelet, akkor azt örömmel kell fogadni, mert ez a kommunitás nem tévedt le eddig egyszer sem a realitások földjéről.

Ezen a héten két kivételes, szép és emlékezetes sikerét jegyezheti föl az *Egységes Községi Polgári Párt*, amelynek kezdeményező szerepe ma már el nem vitatható a községi ügyekben. A *Fővárosi Hirlap* hasábjai telve vannak tanuságtételekkel, hogy ez a párt hosszú idő óta teljesen magához ragadta az iniciativát és szerény munkával, de eredményes kezdeményező tevékenységgel hálálja meg a választók bizalmát.

A mi olvasóink tudják, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* már régóta követeli a fiatalság érvényesülési és elhelyezkedési lehetőségét. A héten azután ez a kérdés eljutott abba a stádiumba, ahol már csak a komoly és jelentős intézkedések következhetnek. Ugyancsak az *Egységes Községi Polgári Párt* kezdeményezésére jutottunk el odáig, hogy *Sipőcz* Jenő polgármester április 30-iki határidővel kétszáz *végleges* tanügyi állásra hirdetetett pályázatot. Az *Egységes Községi Polgári Párt* február közepén tartott pártértekezlete már határozottan követelte az ideiglenes tanerők véglegesítését és ha most a kilencszáz ideiglenes közoktatási alkalmazott közül legalább kétszáz eljut a véglegesítéshez, akkor ennek érdeme az *Egységes Községi Polgári Párté*.

Ezek pozitív eredmények. Igaz, hogy a tanerők számára nem új állásokat szerveznek, de aki most, ezekben a szörnyű, kataklizmás napokban jut el a véglegesítéshez, az, ne tagadja, mától kezdve hinni fog a csodákban. Ami pedig az ifjúságot illeti, felejtük, szegények felé most hangzott el az első biztató szó. Sivár negativumok után az első reménysugár. *Nekik* és *ma* — ez is valami. A szörnyű idők elátkozott sorsába most belenyul az első segítő kéz. Sokat nem tud ez a máskor hatalmas, irigyelten jótékony kéz sem cselekedni, de talán majd megkezdi a hitetlenség és tehetetlenség kiirtását. A fővárosnak pedig mindent el kell követnie, hogy legeslegelső sorban az ifjúságot mentse meg, mert a magyar jövendő nemcsak reménységét látja bennük, de egyben a magyar jövendőnek legnagyobb veszedelme is ők lehetnek. Vagy hogyan induljunk neki az újjáépítésnek, az ország visszaszerzésének egy lelkében megrendült, a sors által a szélsőségek felé sodort fiatal generációval. Telve lehetnek ezek ma még a legjobb szándékkal, tele lehetnek tudással, talentummal: mit használ mindez, ha a munkátlanság, a lezárt sorompók átka megmérgezi a lelküket?

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök kilátásba helyezte a főváros jótékonysági akciójának további támogatását

Nagyarányú akció zárult le az elmult napokban a szellemi szükségmunka befejezésével: *1800 szegénysorsú munkanélküli jutott három és fél hónapon keresztül hatósági támogatáshoz* és minden túlzás nélkül elmondható, hogy a fővárosnak ez az akciója ezer és ezer embernek tette elviselhetővé a téli inséges évszakot. A súlyos pénzügyi helyzet nem biztosíthatta az akció további fenntartását, ami távolról sem jelenti azt, hogy a hatóságok most már kevésbé gondoskodnak az önhibájukon kívül nehéz helyzetbe jutott szegényekről. Változatlanul megmarad az ingyen-ebéd kiosztása, az olcsó ebédek árusítása, a természetbeli adományok juttatása és a szegénygondozás számos bevált rendszere. *A közjótékonyság gyakorlásához azonban továbbra is komoly összegekre van szükség, amiknek a költségvetési fedezete az elmult hónapok alatt elfogyott.* A főváros milliókat költött és

közel hatmillió pengőt vett igénybe az állam részéről juttatott szükségadóbevételekből,

amelynek révén nagykiterjedésü és széles rétegeket támogató jótékonysági hadjáratát lefolytatta. A kormány már [illegible] támogatását és ezért az elmult napokban újabb tanácskozások kezdődtek a kormány és a főváros között.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök az elmult napokban hosszabb kihallgatáson fogadta Schuler Dezső tanácsnokot,

aki terjedelmes előterjesztésben mutatott rá az akciók kereteire és számszerinti adatokkal illusztrálta a méreteket, valamint az erre szükséges pénzügyi fedezetet. Minden szükségletet felsorol a főváros felterjesztése, amely egyrészt hűséges képet ad a hatósági támogatás egész szervezetéről, másrészt fillérnyi pontossággal kimutatja a várható összes kiadásokat. Értesülésünk szerint

a miniszterelenök a legnagyobb jóindulattal fogadta a főváros kivánságait és kijelentette, hogy továbbra is gondoskodni kíván Budapest szegényeinek megsegitéséről.

Úgy tudjuk, hogy a miniszterelnök *Sipőcz* Jenő polgármestert is magához kérette, akivel azután minden részletében megbeszéli a kormány további hozzájárulásának gyakorlati lefolytatását. A döntés *a jövő hétre* várható, amikorra véglegesen kialakul az állami hozzájárulás legujabb mérete.

Inségmunkát tervez a főváros

A főváros a szociális téren folymatba tett intézkedései során

tavasztól őszig terjedő különféle inségmunkákat is rendszeresiteni szándékozik,

amelyeknek [illegible] inségét. A munkanélkül lévő férfiakat főként csatornaépítkezéseknél és földmunkáknál foglalkoztatnák, a nőket pedig fehérneművarrási és más háziipari munkák elvégzésére használnák fel. Hatvanötezer családfő szerepel a szegény-nyilvántartóban, közülök a tervek szerint mintegy

harmincezret tudnának foglalkoztatni.

Schuler Dezső tanácsnok, a közjótékonysági ügyosztály vezetője és vitéz *Horváth* László tanácsjegyző ezidőszerint vidéken tanulmányozzák a hasonló természetű inségmunkákat.

Súlyosan érinti a főváros költségvetését a forgalmiadó fázisrendszerének bevezetése

Glücksthal Samu rámutat a sokmillió pengős kiesés orvoslásának a módjára

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén a főváros forgalmiadó-részesedésének csökkenő tendenciájával foglalkoztak. *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok számokkal illusztrálta, hogy a legutóbbi öt esztendőben milyen óriási mértékben csökkent a főváros forgalmiadó-bevétele, ami tudvalevően a legfontosabb jövedelmi források közé tartozik. A tanács elé terjesztett kimutatás szerint a főváros forgalmiadó-részesedése 1927-ben átlag havi 1,200.000 pengő volt, 1928-ban havi 1,160.000, 1929-ben 1,120.000, 1930-ban már csak 1,020.000, 1931-ben havi 840.000, az idén februárban pedig már csak 599.740 pengőre rúgott. Még nagyobb arányú a visszaesés a fényüzési adónál, amiből 1929-ben havonta átlag 53.000 pengő volt a részesedés, ezzel szemben most már csak havi 13.000 pengő.

Ezeket az adatokat a tanács általános megdöbbenéssel vette tudomásul és egyhangúan elhatározták, hogy feliratban fordulnak a kormányhoz és kérik, hogy

a főváros egynegyedes részesedését a 3 százalékra fölemelt forgalmiadó egész összege után engedélyezze.

Tavaly szeptember óta ugyanis, amikor a forgalmiadó kulcsát 2 százalékról 3 százalékra emelték, a járulék továbbra is a régi maradt és a felemelt egyszázalék után a főváros nem részesedik. A kormány úgy intézkedett akkor, hogy a felemelt adó után egynegyed részt külön központi alapba gyüjt és szükség esetén abból támogatást ad az egyes városoknak, vagy községeknek. Ebbe a külön központi alapba a főváros a mai napig összesen 1,042.211 pengőt fizetett be anélkül, hogy belőle bárminemü támogatásban is részesült volna.

A tanácsülésen *Glücksthal* Samu dr. figyelmeztette a főváros vezetőségét, hogy

a forgalmi fázisadó bevezetése után a főváros helyzete még rosszabb lesz,

mert a forgalmiadót a gyárakban róják le és abból alig jut részesedés a fővárosnak, mert a legtöbb gyár a környéken, illetve a vámhatáron kívül van. Glücksthal Samu dr. felszólalása a tanácsra nagy hatást gyakorolt és egyhangúan elfogadták azt az indítványát, amely szerint a kormányt feliratilag kérik, hogy

a főváros forgalmiadó-részesedését ezentúl az egész országban szedett forgalmiadó után állapitsa meg olyan kulcsban, amely az eddigi arányoknak megfelel.

A forgalmiadó további viszaesése miatt a főváros pénzügyi helyzetét fenyegető problémáról kérdést intéztünk

Glücksthal Samu dr. tanácstaghoz,

a székesfőváros törvényhatóságának örökös bizottsági tagjához, aki a következő nyilatkozatot adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A székesfővárosnak 1932. évi költségvetésében az általános forgalmiadóból származó részesedés címén kereken 10,000.000 pengő, a fényűzési forgalmiadóból pedig 200.000 pengő van előirányozva. Már ez az összeg 2,800.000 pengővel kisebb az 1931. évre megállapított költségvetési tételnél.

A tényleges bevételek azonban messze elmaradnak az előirányzott összegek mögött.

Január és február hónapokban a bevétel körülbelül havi 600.000 pengőre, márciusban még ennél is kisebb összegre rúg.

— Ennek az oka elsősorban, hogy a forgalom a vásárlóerő csökkenése következtében napról-napra kisebb, de igen sokban a nagy változásoknak tulajdonítható, amelyek a forgalmiadó beszedése körül léptek életbe. Ezek közül aztán megint a forgalmiadó-váltság, illetve

a fázisadó bevezetése játszik különösen nagy szerepet.

— Az 1921-i törvény értelmében, valahányszor egy ingó dolog eladásra került, az eladó tartozott az eladás helyén az általános forgalmiadót leróni. A fázisadó bevezetését a kereskedők és az iparososztály kívánták és ennek lényege abból áll, hogy

a forgalmiadó csak egyszer rovatik le a termelés helyén,

illetve külföldről való behozatal esetén a vámkezelés során. A kereskedelmi forgalomba került áru után tehát a kereskedő már nem fizet forgalmiadót és az ismétlődő átruházások helyébe egységes váltság lépett. Ez a reform kétségtelenül indokolt volt a kereskedő-osztály érdekében, mert megkímélte őt a forgalmiadó kezelésével járó rendkívül sok munkától, a pénzügyi közegek ismételt vizsgálatától és főleg a bírságoktól és egyéb kellemetlenségektől, amelyek nagy kereskedelmi forgalomnál a legnagyobb óvatosság mellett is elkerülhetetlenek.

— Nagy eltolódást okozott azonban ez a reform a forgalmiadó lerovásának helyi vonatkozásaiban

és ennek eredményeképpen a részesedés tekintetében, amelyet az 1921-i törvény a törvényhatósági joggal felruházott s a rendezett tanácsú városoknak átengedett. Ez a részesedés megillette a városokat a területükön befolyt forgalmiadó után. Budapest székesfőváros a területén befolyt forgalmiadónak egynegyedrészét kapta a 2%-os forgalmiadó után. Amikor a forgalmiadó kulcsa 3%-ra emelkedett,

a főváros a harmadik százalék után nem kapott közvetlenül részesedést,

hanem a harmadik százalék egy alapba került, amelyet a pénzügyi kormány legjobb belátása szerint osztott szét a városok és községek között. A főváros harmadik százalék címén az alapba már több mint 1,000.000 pengőt fizetett be, részt azonban eddig nem kapott.

— Nagy eltolódást fog okozni a fázisos forgalmiadónak mind szélesebb keretekben való kiterjesztése. A napokban tartott minisztertanács állítólag úgy határozott, hogy a váltságot a textilárukra május 15-én kiterjeszti. Ettől a naptól kezdve kétségtelen, hogy

a forgalmiadó-bevétel csökkenése a fővárosra területén igen nagy arányban jelentkezni fog.

— Ha állandósult volna a havi 600.000 pengős részesedés, akkor is csak 7.200.000 pengő bevétel éretnék el az egész év során. Minthogy azonban ez

a bevétel havi 400.000 pengő alá is süllyedhet,

a maximális bevétel az 1932. év során semmiesetre sem fogja az 5 millió pengőt meghaladni. Ez olyan nagy hiányt eredményez most a zárószámadásokban, hogy a tanács legutolsó ülésén szükségesnek tartottam indítványozni, hogy

a főváros a forgalmiadó megosztásának a reformját kérelmezze.

— A megosztás eddigi tapasztalatok szerint nem szorítkozhatik a fővárosban elért bevételekre, mert

a fővárosban megkötött vételi ügyletek után a forgalmiadó a vámhatáron és az ország minden részében szedetik.

A fővárosnak részesedése ennek következtében az államkincstár összes forgalmiadóbevételei alapján állapíttassék meg. Megosztási kulcsnak pedig azt az arányt ajánlottam, amelyben a fővárost megillető részesedés az eddigi megosztás szerint, az összes állami forgalmiadó-bevételhez arányult. Az 1931—32. évre szóló állami költségvetés szerint általános forgalmiadó címén 99 millió pengő, fényvűzési forgalmiadó címén 10 millió pengő, összesen tehát 109 millió pengő van előirányozva. A székesfővárosnál az 1931-iki költségvetés szerint 12,500.000 pengő, az 1932. évre szóló költségvetése szerint pedig 10,000.000 pengő, átlagban tehát 11,250.000 pengő a forgalmiadó-bevétel előirányzata. Ha ezt a két költségvetést vesszük összehasonlítási alapul,

a főváros részesedését abban az arányban kellene megállapítani, amelyben a 11.250.000 pengő áll a 105 millió pengőhöz, vagyis valamivel több, mint 10 százalékban.

Ha az 1921—31-ig terjedő 11 év átlagát vesszük számítás alapjául, a főváros részesedése magasabb arányban volna megállapítandó. A reformmal elérnők, hogy a főváros költségvetése nem mutatna fel a forgalmiadók terén nagy hiányt. Ha nem foganatosítjuk a reformot, a kimaradó 5 millió pengőt pótolni kellene más bevételi forrással. Ez megint a főváros lakosságát indokolatlanul terhelné, mert a forgalmiadót is lerója a váltság címén felemelt vételárban és az újabb adónemet is vállalnia kellene.

•

A nagyfontosságú kérdésben különben a törvényhatósági közgyülésnek is módjában lesz állástfoglalni. *Glücksthal* Samu kérelmére a polgármester napirendre tüzi ezt a tárgyat, hogy így a községi háztartást oly közelről érintő kérdésben egyöntetű megnyilatkozás történjen.

Májusban lejár az üzemi bizottság mandátuma

A bizottság a megalakuláskor elnököt és alelnököt választ

Érdekes eseménnyel szolgált az üzemi bizottság legutóbbi ülése, amelynek napirendjén szerepelt az *elnöki állás* betöltése. A többségi pártok előzetes megbeszélés nélkül és két tagjuk távolmaradása folytán hátrányosabb helyzetbe kerültek, aminek következményeként *Büchler* József szociáldemokrata bizottsági tag került a fontos testület élére. *Büchler* József személye ellen természetesen semmiféle kifogás sem hangzik el, mert köztudomású róla, hogy alapos ismerője úgy az üzemi, mint a közigazgatási problémáknak, csupán *pártállásánál fogva szászszázalékosan a községesítés és a további üzemesítés szükségességét vallja.* Egész bizonyos, hogy a bizottság jövőbeni munkássága továbbra is értékes eredményeket ígér, azonban

olyan rendelkezések állják útját a bizottság fenntartásának, amelyek kötelező erővel írják elő az ujjáalakítást.

A fővárosi törvény a szakbizottságokon kívül felállítandó külön bizottságok élettartamát *egy évben jelölte* meg. Az üzemi bizottság a mult év májusában alakult meg és így a mostani bizottság működésének terminusa néhány hét mulva lejár, ami azt hozza magával, hogy gondoskodni kell az ujjáalakításról. Ezt a feladatot a törvényhatósági bizottság látja el, ahol

május első napjaiban megválasztják az új bizottságot,

amelyik azután a saját kebeléből választja meg a bizottság elnökét. Ilyen körülmények között a mai üzemi bizottságot csakhamar új bizottság váltja fel, amelynek összetételében azonban valószínüleg nem lesz változás.

Már a közigazgatási bíróság előtt fekszik a főváros panaszirata a temetkezési ügyben

Téves adatok alapján hangzottak el a parlamenti támadások a főváros vezetősége ellen — Szigorúan a törvény előirásait követték a panaszirat elhatározásánál

A *Községi Temetkezési Intézet* ügye program szerint alakul: a multheti közgyűlés egyhangúlag hozzájárult a közigazgatási bírósághoz intézendő panaszirat elküldéséhez. *Szemethy* Károly dr. tisztifőügyész már elkészítette a bíróság elé kerülő panaszt, amelyik minden részletében feltárja a temetkezés községesítésének históriáját, előzményeit, a hatósági rendelkezéseket és az ebből folyó jogi helyzetet, amelyik *a fővárost annakidején kényszerítette a magánvállalkozók kártalanítására és a monopólium megteremtésére.*

A főváros panasza szombaton már a közigazgatási bírósághoz érkezett, ahol valószinüleg rövidesen meghozzák a nagy érdeklődéssel várt ítéletet.

A községi üzemekről és általában a temetkezési intézet ügyeiről sok szó hangzott el a képviselőházban is, ahol *Éber* Antal fejtegette annak az álláspontnak a helyességét, amely a szabad kereskedelem és szabad iparűzés mellett hangzott el. *Éber* Antalnak a felszólalása élénk megvitatásra adott alkalmat és nagy általánosságban csodálkozásuknak adtak kifejezést afelett, hogy

a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke éppen olyan területen követeli a kereskedelem és ipar szabaddátételét, amelyik természeténél fogva a legkényesebb feladatok megoldására hivatott.

Meglepő, hogy *Éber* Antal elsőnek *a kegyelettel és a gyásszal kapcsolatos kereskedői tevékenységnek* követel szabad utat, ahol pedig az üzletkötésnek, a kereseti lehetőségek utáni versengésnek nem volna szabad érvényesülnie, mert minden ilyen törekvés csak a gyászházak kegyeletsértését eredményezi. Kétségtelen, hogy vannak a fővárosnak olyan üzemei, amelyek versenyeznek a magántevékenységgel és van is megokoltsága az üzemi túltengés megszüntetésének:

ezeknél sokkal időszerűbb a szabad verseny követelése, mint éppen a temetkezési iparnál, ahol a monopólium minden tekintetben indokolt és kívánatos

Jónak látta *Éber* Antal *Ripka* Ferenc főpolgármester személyét is bekapcsolni lendületes beszédébe: kijelentette, hogy a főpolgármester a szabadkereskedelem ellen foglalt állást és, mint a kormány képviselője, a miniszterrel szemben szorgalmazta a főváros panasziratának elküldését. Ez az állítás a tények félreismeréséből és általában nagyfokú tájékozatlanságból ered, mert

a főpolgármester szerepét szigorúan körvonalozza az 1907. évi 60. t.-c., amely kimondja, hogy egy törvényt érintő rendelet kapcsán a polgármesternek kötelessége jelentést készíteni a főpolgármester számára.

Előírja a törvény, hogy a főpolgármesternek kötelessége minden ilyenirányú jelentést 24 óra alatt továbbítani, a polgármesternek pedig ugyancsak kötelessége a *rendkívüli közgyülés* összehivása iránt intézkedni még akkor is, ha jelentésére a főpolgármestertől válasz nem érkezik.

Felfüggesztő hatálya ugyanis csak ilyen esetben van a panasziratnak, amelyik a jelen esetben is csak így érvényesülhetett.

Éber Antal felfogása tehát olyan utakra téved, ahol nincs igaza és feltehető, hogy állításait megfelelő módon helyesbíteni fogja.

Az elöljáróságok nem adnak ki temetkezési iparengedélyeket

Nagyon érdekes, hogy a *Községi Temetkezési Intézet* és a magánvállalkozók harcában milyen helyzet alakul ki addig is, amig a közigazgatási bíróság a maga ítéletét meghozza. Arra a hírre, hogy a miniszter a rendeletet kibocsátotta,

közel száz kérvényt nyujtottak be a kerületi elöljáróságokhoz iparengedély megszerzése céljából.

Az elöljáróságok a kérvényeket átvették, azonban az iparengedélyek kiadását a törvényben előírt rendelkezéseknek megfelelően *megtagadták.* Az 1907. évi 60. t.-c. ugyanis kimondja, hogy miniszteri rendelet mindaddig nem léptethető életbe, amíg a rendelettel szemben beadott panasz végleges elintézést nem nyer.

A főváros a törvénynek megfelelően 15 nap alatt benyujtotta felebbezését és ezzel a rendelet felfüggesztő hatályát biztosította,

vagyis, a miniszteri rendelet mindaddig nem kerül a gyakorlatba, amíg az ítélet el nem hangzik. A *Községi Temetkezési Intézet* tehát változatlan keretek között folytatja működését és további intézkedésig gyakorolja a budapesti temetkezési monopóliumot.

Legjobb tőkebefektetés
a Horthy Miklós-út 75. számú ház Szövetkezet tehermentes
öröklakásai
Délkeleti fekvésű, modern, Ia kivitelű 1-2-4 szobás, hallos és garzónhallos, lakásonkénti központi fűtéssel. Felvilágosítás és jegyzés: Budapesti Építő Szövetkezet, V., Nádor-utca 20. szám. Telefon 258—33.

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

Dr. Pajor-szanatórium Új osztályt létesített 7.– és 9.– pengő napi ápolási díjjal, szanatóriumi ellátással
VIII., Vas-u. 17. – A különszobák árai is lényegesen leszállítva. – Vízkúrák, Zander, orthopädia, bélfürdő stb. bejáróknak is

Még a nyári hónapok előtt megtörténik a bánhidai telep átvétele

Minden részletében tisztázódik a Nova-ajánlat — Kedvező alkalom a közlekedés egységesítésére — Csökkentik a színházak vigalmi adóját

Nemcsak a városházán, hanem közgazdasági és közlekedési körökben is élénk érdeklődéssel tárgyalják a NOVA és a HÉV értékesítésére megindult tárgyalásokat, amelyekről az az általános felfogás alakult ki, hogy *szerencsés találkozása a kölcsönös érdekeknek.* Az egyik oldalon a NOVA részvényeinek előnyös értékesítése, a másik oldalon az egységes közlekedés megteremtésének lehetősége teszi valószínűvé, hogy ez a nagyarányú tranzakció a közeli napokban teljesen perfektuálódik. Az autonómia még nem foglalkozott a kérdéssel és így egyelőre csak a sajtómegnyilatkozásokban hangzik el a vélemények sokasága, amelyek mind azt hangoztatják, hogy *a NOVA és a HÉV megszerzése a főváros részére nagyvonalú közlekedéspolitikai reformok megvalósítását hozza magával.* A HÉV-ügy jelenlegi állásáról intéztünk kérdést

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Tudomásom szerint a tanácskozások a *Községi Takarékpénztár* és a NOVA-érdekeltség között folyamatban vannak és a legkedvezőbb mederben haladnak a végleges megegyezés felé. Számos nagyfontosságú részletnek a felderítése vált szükségessé és ennek során

sikerült tisztázni az összes olyan függő kérdéseket, amelyek azután kialakítják a főváros állásfoglalását.

Annyi bizonyos, hogy az ajánlat *kedvezőnek látszik* és így nem kétséges, hogy *az egységes közlekedés megteremtésére ilyen kedvező alkalom még nem volt.*

Szóvátettük *Kozma* Jenő előtt *a bánhidai centrálé megszerzésére irányuló tárgyalásokat,* amelynek végleges átvételére minden hajlandóság megvan a főváros vezetőségénél.

— Köztudomású, — mondotta *Kozma* Jenő, — hogy a dunántúli centrálénak egyik legnagyobb vásárlója a főváros, amelyik a BSzKRT és az Elektromos Művek számára körülbelül 130 millió kilowattot fogyaszt, ideiglenes megegyezés alapján. Ez az állapot soká fenn nem tartható és ezért már régebben megindultak olyan kezdeményezések, hogy a főváros vegye saját kezelésébe ezt a modern erőműtelepet és kiegészítve saját hálózataival:

egységes termelési rendszer alapján elégítse ki a folyton fokozódó igényeket.

Ma az a helyzet, hogy *nagy egyenlőtlenség* mutatkozik a saját telepeink kihasználásánál és a lukratív üzemi gazdálkodást csak úgy lehet biztosítani, ha a maximális kapacitást nemcsak a csúcstermelések időpontjában érjük el. Valószínű, hogy a bánhidai telep megszerzésével kiegyensúlyozható a mai állapot és a kifejlesztés lehetőségét elsősorban azzal kell keresni, hogy *mindent elkövessünk a villanyfogyasztás népszerűsítésére.* Újabbi tömegek bekapcsolása révén úgy a bánhidai, mint a kelenföldi állomások a legteljesebb kihasználásra válnak alkalmasakká és így

talán sikerül olyan üzleti politikát is elindítani, amelyek a mai egységárak kedvező változását eredményezi.

Az átvételre irányuló megbeszélések folyamatban vannak és ebben a vonatkozásban a fennakadást a tragikus váratlansággal elhunyt *Deutsch* Lajos halála okozta, aki az átvételi tárgyalásokat a főváros részéről vezette, sőt halála előtt néhány nappal a helyszínen személyesen szerzett tapasztalatokat az erőműtelep működéséről. Most újult erővel indultak meg a tárgyalások és feltevésem szerint

még a nyári hónapok előtt megtörténik a döntés,

amelyik a fővárost nagyteljesítményű áramszolgáltató telepek birtokosává teszi.

Felemlítettük azt az akciót, amelyik a fővárost arra akarja felkérni, hogy *csökkentse a magánszínházak terheit* és méltányos magatartásával járuljon hozzá a budapesti színházi kultúra fenntartásához.

— Az egykor oly virágzó budapesti színházi vállalkozások — úgymond — kétségtelenül súlyos helyzetben vannak és így teljesen érthető, hogy mindent elkövetnek viszonyaik megjavítása érdekében. A magam részéről nem zárkózom el a segítés elől és helyesnek tartom, hogy

a polgármester közvetlen megbeszéléseket folytat a színházi érdekeltségek vezetőivel.

Úgy tudom, hogy a főváros eddig is *messzemenő előzékenységgel* kezelte a színházakat és a különböző címeken felmerült tartozások behajtásánál is elnéző magatartást tanusított. Bizonyára mód nyílik arra, hogy

a közüzemi díjak mérséklésén kívül a vigalmi adó kulcsát is csökkentsék,

amelyek összevéve jelentős könnyebbséget hoznak a színházi vállalkozások továbbvitelében. A döntés a polgármester kezében van, aki jóakarattal foglalkozik a kérdés megnyugtató megoldásával.

*

Kijelentette végül *Kozma* Jenő, hogy a közeljövő feladatait *az üzemi problémák megoldása* fogja alkotni, ahol a kezdeményezéseken túl nem történt meg azoknak a terveknek a végrehajtása, amelyeket számos alkalommal hangoztattak a különböző törvényhatósági fórumokon.

Sanyaru életviszonyok közepette is örülni a jelennek — mert csakis a jelent éljük át valóban — akkor vagyunk képesek, ha a korszak legértékesebb javát felismerjük, megbecsüljük és élvezzük. Mindennapi nélkülözhetetlen élvezetünk a kávé; az emberiség a kávé korszakát éli.

JÓ KÁVÉ - MEINL KÁVÉ
EGY FOGALOM!

Sürgős állásfoglalásra készül az Egységes Községi Polgári Párt az üzemek racionalizálása és egyesítése kérdésében

A hétfőesti pártértekezleten behatóan megvitatták a szerdai közgyűlés napirendjét — Ripka főpolgármester nyilatkozata

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Kozma* Jenő elnöklésével ülést tartott, amelyen a szerdai közgyűlés napirendjét és az aktuális várospolitikai kérdéseket vitatták meg.

Petracsek Lajos dr. napirend előtti felszólalásában *Szilágyi* Lajosnak a parlamentben elhangzott minapi beszédével szemben megállapította, hogy

Ripka Ferenc főpolgármesternek semmi szerepe sem volt abban, hogy az autonómia a községi temetkezési üzem kérdésében állást foglalt a miniszter rendelkezésével szemben és panasszal fordult a közigazgatási bírósághoz.

Utána *Éber* Antal beszélt és újból leszögezte az üzemek kérdésében elfoglalt álláspontját, hangoztatta, hogy a magániparnak és kereskedelemnek versenyt támasztó üzemek lebontása, megszüntetése, illetve korlátozása érdekében továbbra is a legintranzigensebben fog harcolni.

Parlamenti beszédének egyébként semilyen személyi éle nem volt.

Usetty Béla megállapította, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* megalakulása óta programszerűen harcol az üzemek túltengése ellen és ezt a felfogását érvényesítette akkor is, amikor *Éber* Antalt, a kereskedelem és ipar hivatott képviselőjét emelte az üzemi bizottság elnöki székébe. Ennek az elnöki széknek *Éber* részéről történt elhagyását a legszintébben sajnálja.

Vitéz *Barczy-Barczen* Gábor arra mutatott rá, hogy a Baross Szövetség, amelynek kapcsolatai a Keresztény Községi Párttal ismeretesek, szintén intranzigensen foglal állást a községi temetkezési intézet monopóliumával szemben.

Payr Hugó rámutatott arra, hogy az üzemi bizottság elnökválasztó ülésén

a Rassay Párt és Demokrata Párt a bizottságban helyet foglaló tagjai a közüzemeket védő szociáldemokrata bizottsági tagra szavaztak.

Ez politikai hipokrizis, mert a két párt kifelé állandóan az üzemek megszüntetését követeli, szónoklatokban és a sajtóban is, az iparosság és a kereskedelem védőinek tunteti fel magát és ugyanakkor az első komoly *gyakorlati lépésnél ennek éppen az ellenkezőjét dokumentálja.*

Éber Antal újabb felszólalásában bejelentette, hogy a szerdai közgyülésen napirend előtt ismét felszólal a temetkezési üzemek ügyében és megismétli azt, amit a parlamentben elmondott, hogy ezzel dokumentálja, *mennyire nem áll az a feltevés, hogy ő az országgyülési immunitás pajzsa mögül beszél.*

Krivoss Árpád dr. tiltakozott felszólalásában az ellen, hogy rajta keresztül más politikai tényezőket igyekezzenek megtámadni, amint ez az országgyülésen egy szocialista képviselő részéről történt.

Glücksthal Samu bejelentette a pártnak, hogy a legutóbbi tanácsülésen javaslatot terjesztett be arról, hogy a főváros írjon fel a kormányhoz és kérje, hogy *a főváros forgalmiadó-részesedését jövőben az egész országban beszedett forgalmiadó összeg után állapitsák meg* olyan kulcsban, amely az eddigi részesedéssel arányban van.

Kozma Jenő bejelentette, hogy

a polgármester a párt szorgalmazására kiirta a pályázatot a tanítói állásokra.

A párt ezzel az akciójával többszáz régi ideiglenes tanerő sérelmét kívánja orvosolni.

Becsey Antal azt indítványozta, hogy a párt az üzemi racionalizálás és az üzemegyesítés megvalósításának megbeszélésére tartson sürgősen értekezletet és szögezze le a párt álláspontját. A párt ehhez is hozzájárult, majd kisebb ügyek után az értekezlet véget ért.

A pártkonferenciát vacsora követte.

*

Dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester a következő nyilatkozatot adta ki:

A képviselőház hétfői ülésén *Propper* Sándor képviselő úr a hüvösvölgyi Holtzspach-féle üdülőtelep megvételének ügyét olyan beállításban ismertette, amelyet a tényeknek megfelelően kell helyesbítenem. Amidőn *Holtzspach* Nándor, törvényhatósági bizottságunknak sok éven át volt tagja elhúnyt, özvegye felkért arra, hogy a család tulajdonát képező üdülőtelepre hívjam fel a népjóléti miniszter figyelmét, aki az átmeneti leányotthon részére keresett megfelelő ingatlant. Ezt én teljesítettem, mivel a jelzett célra magam is alkalmasnak találtam ezt a telepet s mivel egyébként is indokoltnak találtam, hogy egy régi budai családnak ezt a méltányos kérését teljesítsem. Ezzel az én szerepem meg is szünt ebben az ügyben és semmiféle tudomásom nem volt a vétel további lebonyolításáról.

Dr. *Krivoss* Árpád törvényhatósági bizottsági tag a következő nyilatkozat közlését kéri:

A képviselőház április 18-i ülésén *Propper* Sándor képviselő úr jónak látta a Holtzspach-üdülőtelepnek a népjóléti minisztérium által történt megvétele körüli tevékenységemet szóvátenni. A képviselő úr beszédének személyemre vonatkozó része *nem fedi a tényeket.* A Holtzspach-család baráti kapcsolatok révén már régebben is többször vette igénybe ügyvédi szolgálataimat és a családfő elhúnyta után felkértek arra, hogy üdülőtelepük értékesítésében legyek segítségükre. Ezt a megbízást vállaltam s az 1928. év folyamán mindent megtettem, hogy a család ezt a vagyontárgyat megfelelően értékesíthesse. Én azonban ebben az ügyben nem tudtam eredményt elérni és amikor az üdülőtelep megvétele érdekében az ÉGISz tett lépéseket, a vétel ügyében folyt tárgyalásoknál engem mellőztek, s Holtzspachék az én korábban végzett munkámért felszámított díjaimat sem ismerték el. Midőn peres útra tereltem a dolgot, egyezségileg fizettek nekem háromezer pengőt, mire a peres eljárást megszüntettem. Az erre vonatkozó levelezés, valamint az iratok irodámban bárkinek rendelkezésére állanak.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Vámegységesítés ezerszeres drágítással

Az Egységes Községi Párt tiltakozik a közterhek bármilyen természetű emelése ellen

A főváros legutóbbi közgyülésének napirendjére volt kitüzve *a városi vámok egyesítésének* ügye. A javaslat azonban nem került tárgyalásra, mert az elnökség levette a napirendről. *A tervezet visszavonásának érdekes előzményei voltak.* A *Községi Polgári Párt* előzetes bírálat alá vette a tervezetet, amely a *„vám-egységesítés"* címe alatt tulajdonképpen *vámemelést rejtegetett*, méreteiben olyan nagyarányút, amely kétségtelenül a megélhetés drágulásához vezetett volna.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* állásfoglalásának okairól

Payr Hugó országgyűlési képviselő,

tanácstag, a párt igazgatója a következőket közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A párt kénytelen volt a városi vámok egyesítése néven benyujtott javaslatot visszautasítani, mert

nem járulhatunk hozzá a főváros lakosságának újabb megterheléséhez.

Pártunk nem egy alkalommal leszögezte azt az álláspontját, hogy ellene van minden közteheremelésnek, akármilyen formájú legyen is az. A lakosság elérkezett teherbíróképessége végső határához. Már pedig a szóbanforgó reform nem egyszerű egységesítés, hanem határozott emelés, amely

a békebeli arányokat száztól ezerszeresig emelné.

— Mivel ez a kérdés nemcsak a főváros lakosságát érinti, hanem a környékét is, tanácskozásunkra meghívtuk az OMGE, a GyOSz, a Mezőgazdasági Kamara vezetőségét és Pest vármegyét. A vármegye nevében *Ney* Géza helyettes alispán jelent meg és nagy köszönettel fogadta pártunk kezdeményező állásfoglalását. Pártunk részéről ezzel a gesztussal is igazolni akartuk, hogy a főváros és a vidék között ellentét semilyen kérdésben sem merülhet föl. Minden közös ügy teljes egyetértésben megbeszélhető és elébe kell vágni az olyan kisérleteknek, amely az ország szive és teste közé éket ver.

— Ami a tervezet lényegét illeti, csak néhány adatra mutatok rá, hogy megvilágítsam az elgondolás lehetetlenségét. Az új vámtarifa szerint, amihez a hozzájárulásunkat kérte az adminisztráció,

a tej vámja 50 százalékkal emelkedett volna.

A bútor vámja 10 mázsa után békében 93 fillér volt, ma 6 pengő 80 fillér, az új tervezet ezt 23.10 pengőre emelné. Az üvegpalack békében 93 fillér vámilletéket fizetett, ma ez 13.60 pengő, míg az új tarifa szerint 23 pengő 10 fillérre rúgna. Hasonló az arány a szövetnél, a kerékpárnál, míg a gyógyszernél a békebeli 93 fillérrel szemben a mai vám 3 pengő 30 fillér és az új vám 4 pengő 80 fillér volna.

Igen nagymértékű drágulást terveztek az élelmiszerek vámjánál, a konzerveknél és az építőanyagoknál is.

Mivel pedig az üzemek, a gyártelepek, a termelőhelyek túlnyomórészben a főváros vámvonalain kívül esnek, vagy vidéken vannak, könnyen elképzelhető, hogy ez a vámemelés a budapesti lakosság életkörülményeinek jelentékeny megdrágulását okozta volna, amit meg nem engedhetünk.

— Eltekintve azonban az idézett számoktól, egyébként is tele van hibával a tervezet. Rengeteg

félreértésre, egyoldalú elbirálásra adhatott volna okot a pongyola szövegezés, az elavult, 30—40 éves nomenklatura,

amelyből számos modern fogalom, új technikai cikk teljesen hiányzik. Ezeket a tervezet tömör egyszerűséggel „egyéb"-nek nevezi. Nincs például külön megnevezve a kakaó. Így azután előfordulhat, hogy az egyik vámállomáson a kakaót, mint luxuscikket vámolják el 2 pengő 30 fillérjével, a másiknál kávépótléknak minősítenék és a cikóriával azonos vámtételbe soroznák. De akadhat olyan magyarázat is, ahol a kakaóbabot a közönséges babra kivetett 16 filléres kategóriába soroznák.

— A tervezetet a pénzügyi osztály újra át fogja dolgozni és azután kerül majd ismét az önkormányzat illetékes szervei elé. A párt egyébként változatlanul azon a régi álláspontom van, hogy

a városi vámokat és a fogyasztási adókat teljesen meg kell szüntetni.

Ma már az egész világon csak néhány ország van, ahol városi vámot szednek. Amikor érezzük, hogy hazánk és egész Európa súlyos betegségének főforrása éppen a rengeteg vámhatár, magunkra is kell vonatkoztatnunk ennek a felismerésnek a konzekvenciáit. A párt két évvel ezelőtt a legfontosabb élelmiszerek fogyasztási adójának megszüntetésére mozgalmat indított és közgyűlési határozatot provokált. Nem rajtunk mult, hogy a kormány pénzügyi okokból nem járulhatott hozzá a fogyasztási vámok eltörléséhez. A városi vámok eziőszerint 6,300.000 pengőt jövedelmeznek a fővárosnak, ma tehát gondolni sem lehet arra, hogy ezt a tételt töröljük, mert felborulna a költségvetés egyensúlya. De feltétlenül fel kell készülni arra az időre, amikor a budapesti vámsorompókat megszüntetjük, míg azonban ezt megtehetjük, vigyázni kell arra, hogy legalább a meglévő helyzetet ne engedjük sulyosbítani.

FTC, MTK, BEAC, BBTE

A főváros elengedi a sportpályák tartozásait, de a telekbérleteknél megrövidíti a fölmondási határidőt — Szigorúbb ellenőrzést a sporttelepek elhanyagoltságának megszüntetésére!

A főváros mindig messzemenő jóindulattal támogatta az összes sportegyesületeket és mindent elkövetett, hogy a nemzeti testkultúra érdekében Budapestet vezető pozícióra emelje. Ezzel magyarázható, hogy a békeévekben készséggel hozzájárult a sportegyesületeknek ahhoz a kéréséhez, hogy számukra sporttelep részére alkalmas telkeket engedjenek át díjtalanul, csupán a szükséges építmények méreteit kötötte ki és fenntartotta magának a háramlási jogot, ami a közeljövőben esedékessé válik. *Az elmult napokban négy ilyen szerződés járt le, amelyekről most fogja döntését meghozni a törvényhatósági tanács.*

A legérdekesebb

a Ferencvárosi Tornaklubbal

szemben fennálló szerződés, amelyet 1920-ban *tiz évre és tiz hónapra*, vagyis 1931 április 30-ig terjedő időre meghosszabbitottak. Az Üllői-úton az FTC 7215 és 1872 négyszögöl kiterjedésü ingatlant kapott sportcélok használatára, amelyet tiz évvel ezelőtt azzal a kikötéssel hosszabbitott meg a főváros, hogy *az FTC köteles 250 ezer korona költséggel befektetést végeztetni és 1931 május 1-én tartozik a sporttelép összes épitményeit és berendezéseit a főváros tulajdonába bocsátani.* Kikötötte a főváros a *százalékos részesedést* is, amelyre azonban a sportklub mindössze csak 3106 pengőt fizetett, de 1925 óta beszüntette a százalék folyósitását és így

a ma fennálló hátralék 23 ezer pengőt is meghalad.

A főváros most messzemenő jóindulattal likvidálja az FTC ügyét, amennyiben a pályaszerződést tiz évre meghosszabbitja, évi egy darab *20 koronás arany úrijogdij fizetése ellenében*, elengedi a hátralékos tartozást, azonban fenntartja a *félévi felmondási jogát*, mert esetleg a területre városszabályozási okokból szükség lehet.

A Magyar Testgyakorlók Köre

Hungária-úti sporttelepére *április 30-án* jár le a húszéves szerződés. A bérleti díj itt is 20 koronás arany volt. A meghosszabbitásra a főváros hajlandó a további tiz évet engedélyezni, de fenntartja azt a jogot, hogy

a sportpályát bármikor és bármely okból egyévi felmondás mellett a használatból visszavehesse.

Köteles az MTK 1936. év végéig csatornázási és gyepesitési munkálatokra legalább 50.000 pengőt befektetni. Érdekes az új szerződésnek az utolsó pontja, amely mindkét nagylátogatottságú pályánál kimondja, hogy a sporttelepen kizárólag csak *Harmatvizet* szabad árusitani.

A Budapesti Egyetemi Atlétikai Club

a Fehérvári-úton kapott fővárosi területet. A szerződés érvénye április 30-án lejár és most az egyetemi klub azt kéri, hogy további tiz évre hossszabbitsák meg az engedélyt, amihez a főváros *negyedévi felmondás* kikötésével hozzájárul. A BEAC beadványában kifejezésre juttatta azt a szándékát, hogy a vízvezetéket újraépitteti és a pálya tribünjét tataroztatja.

A Budapesti-Budai Tornaegylet

a Széna-téren kapott hatalmas területet, 40 évig terjedő érvényességgel, 1952 március 31-ig. A főváros itt is százalékos részesedést kötött ki olymódon, hogy fokozatosan emelkedő kulcs szerint a bruttóbevétel 10%-a a fővárosnak fizetendő. A tartozás 3917 pengő. A törvényhatósági tanács elé most olyan javaslat kerül, hogy a bérlet díja itt is egy 20 koronás aranyná változik át. A felmondási időt nem körvonalazták.

Budapest sportélete szempontjából mindenesetre örvendetes a főváros előzékenysége, azonban

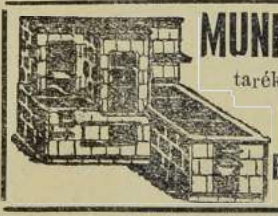
nagyon is kivánatos, hogy komolyabb ellenőrzés történjen a sportpályák és a tribünök tisztasága, valamint a nézőtérre vezető pályautak rendezése szempontjából.

Az FTC-pályán új tribünök vannak és itt csak kisebb kifogások emelhetők, a Hungária-úti pálya azonban annyira elhanyagolt, hogy egy-egy nagy látványosság alkalmával általános és jogos panaszok hangzanak el a közönség köréből. Ha a sportpályák ilyen messzemenő módon igénybeveszik a főváros jóindulatát, akkor elemi kötelességük arról is gondoskodni, hogy *a drága belépőjegyeket vásárló közönség testi épsége a gödrös és hepehupás utak miatt ne legyen állandó veszedelemben.*

VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

3-4 szobás VILLÁKAT
építünk **eladásra**, a meglévőkhöz hasonló kottage-rendszerben a
Mártonhegyi-út és Németvölgyi-út sarkán
Árak: 25—28.000 pengő
Bővebb felvilágositás: **Kaſona, Székely és Molnár** épitészmérnökök irodájában, **V., Személynök-utca 9-11.** szám. — Telefon: 29-8-29 és 13-5-41

MUNKÁCSY GYULA-cég
taréktüzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Szárnyszivattyu
Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapittatott: 1866. Telefon: 21-8-04.
Szivattyuk. Mótorok.
Műszaki és üzemszükségleti cikkek.

Házi villamos vizellátó

Bútorait legjobb minőségben és legolcsóbb árban **Schäffer János** műbútorasztalos lakberendezési üzlete Budapest, II., Török-u. 2. Margithidnál Telefon: 552—98.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
BUDAPEST, IV., ARANYKÉZ-UTCA 6. TEL.: AUT. 877—15.
ALAPÍTVA: 1790-BEN

A **KUFFLER**-táplisztet orvosok ajánlják
Gyermekeknek erőt, felnőtteknek egészséget ád
Minden gyógyszertárban kapható. Forgalomba hozza és fölerakat: A **FÖLD RT.**, Budapest, II., Hermann Ottó-út 5. Telefon: 52-6-01

ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI. KERÜLET, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.
Sokszorositógépek
Összeadógépek
kézi és villanyhajtásra
Acél irodabutorok
TELEFON: 282—47

A FŐVÁROSI HIRLAP mindent tud és megír

Új koncesszióért jelentkezett a BART

A fővárosnak nem szabad kezéből kiadni a környékbeli autóbuszjáratokat

A kereskedelmi minisztérium évekkel ezelőtt kizárólagos koncessziót adott a fővárosnak a *környékbeli autobuszjáratok üzembehelyezésére.* A kicsiny kocsilétszám miatt nem sikerült még a mai napig sem megszervezni ezeket a nagy jövedelmezőséggel biztató járatokat, míg végül a megoldást úgy találták meg, hogy a *Budapesti Autobuszközlekedési Részvénytársaság* név alatt összehozott vállalatnak juttatták a környékbeli autobuszjáratok nagyszerű üzletét. A BART a maga csekélyszámú kocsijával nem tudta mindenütt megszervezni az autobuszközlekedést és ez a magyarázata annak, hogy Budakeszi és Pesthidegkút, valamint a főváros között egymással vetélkedő kis magántársaságok látják el a közlekedési szolgálatot. A koncessziókra adott engedély most annyiban módosul, hogy

három hónapon belül nyilatkozni kell az összes relációk megteremtésének vállalásáról

és ezért a BART jelentkezett, hogy *további szerződés* esetén hajlandó a még hiányzó két relációban is az autobuszforgalmat felvenni, sőt vállalkozik arra is, hogy *Pilisvörösvárig* teljesen új járatokat állít be. Mindezzel szemben azt kéri, hogy

koncesszióját 1936. évig hosszabbítsák meg,

amelynek ellenében azután újabb beruházásokat is végez. A fővároshoz érkezett ajánlata szerint tíz új kocsit rendelt a MÁV gépgyárban körülbelül háromszázezer pengős költséggel, annak a reményében, hogy a fővárostól a további engedélyt megkapja.

Az ajánlatról még nem döntött a főváros vezetősége, azonban a mai viszonyok között nagyon is kétséges, hogy *milyen álláspontot foglal el a környéki közlekedés lebonyolítása tekintetében.* Amig ugyanis az elmult években megindokolható volt a BART-tal kötött szerződés, addig

most teljesen új helyzet állott elő a HÉV befejezettnek mondható átvétele miatt.

Semmi ok sincs arra, hogy a főváros a környékbeli közlekedési hálózatot megfelezze oly magántársasággal, amelyre közlekedésérdekű befolyást nem gyakorolhat, másrészt pedig, amikor a HÉV felhasználásával az egész közlekedést amúgyis lebonyolíthatja. *Hiszen a HÉV tulajdonában lévő autobusz-engedélyokiratok* is indokolttá teszik, hogy a főváros teljesen egyedül és megbízhatóan lássa el ezt a nagyfontosságú szolgálatot. Valószínű, hogy ez a mérlegelés fog diadalmaskodni a BART ajánlatának elbírálásánál és minden bizonnyal

a főváros az egész környékbeli közlekedés birtokbavételét határozza el,

amire a zavartalan közlekedés biztonsága érdekében feltétlenül szükség is mutatkozik.

Közvetlen befejezés előtt áll a Nova, a Hév. és a főváros nagyszabású tranzakciója

A főváros vezetősége minden részletre kiterjedően tökéletes tájékozódást szerzett az átvétel feltételeiről

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi száma minden részletre kiterjedően ismertette *a HÉV átvételére* vonatkozó tárgyalások egész anyagát. Az elmult héten gyorsított ütemben folytatódtak a nagyarányú tranzakció előkészületei és ennek során tiszta kép alakult ki a *Nova* és a HÉV teljes státusáról: megállapították a vasúti üzem pénzügyi és műszaki helyzetét, a szükséges beruházásokat, az engedélyokiratokban kikötött hárámlás feltételeit, mindezeken felül pedig körvonalozták azokat a terheket, amelyeket a fővárosnak az átvétellel kapcsolatban vállalnia kell.

2.5 millió a beruházási tőkeszükséglet

Értesülésünk szerint a HÉV pénzügyi viszonyai a várakozásnak megfelelő képet tárták elő: a vasútvállalat jövedelmezősége is éppúgy visszaesett, mint világszerte az összes közlekedési üzemeknél, azonban

a hatósági irányítás alá kerülő vállalat az új lehetőségek egész sorozatát mondhatja majd magáénak.

A vállalat műszaki felkészültsége és általában üzemi berendezkedése megfelel a vasútbiztonsági előírásoknak és *szó sincsen olyan rekonstrukciók szükségességéről, amelyeket a mult év végén lefolytatott tárgyalások során érdekelt helyről kimutattak.* Akkoriban a BSZKRT szakértői hangoztatták, hogy az egész üzem felfrissítésre szorul, amelyeknek minimális költsége *9 millió* pengőig terjed. Ezzel szemben

a HÉV-érdekeltség most bemutatta a kereskedelmi miniszternek az erre vonatkozó leiratait,

amelyek alapján a társaságot *csak a következő kötelezettségek* terhelik:

Felépítmények részbeni kieserélése .	2,135.000.— P
A járművek fenntartási pótkiadása .	85.300.— „
A vágóhídi kocsiszín bővítése . . .	200.000.— „
Távbeszélő kábel áthelyezés	4.000.— „
Anyagraktárak pótlása	100.000.— „
Nyugdíjalap kiegészítése	62.000.— „
összes tőkeszükséglet:	2,586.300.— P.

A felügyeleti hatóságok a felsoroltakon kívül más beruházási munkálatok végrehajtását nem rendelték el és így *egyéb beruházási kötelezettségek a HÉV-et nem terhelik.*

Tisztázták az állam megváltási és háramlási jogát

Nagyfontosságú részlete volt a tárgyalásokrak a *háramlási jog* időpontjának tisztázása. A vasútvállalatnak az állam részére való átadását az engedélyokirat keltétől számított *90 évre* irták elő, ami után az üzemek minden kárpótlás nélkül az állam tulajdonába jutnak. A HÉV engedélyokiratát 1908. évben, a Budafoki HÉV engedélyokiratát pedig 1898-ban adták ki,

a háramlási jog tehát 1998-ban, illetve 1988. évben válik esedékessé.

A társaság szabad vagyona háramlásnak nem lehet tárgya. Ebből a szempontból tehát tiszta helyzet áll fenn, sokkal inkább kérdésesnek látszott azonban, hogy *az állam nem él-e a megváltásra biztosított jogaival,* amely csak bizonyos feltételek esetén léphet hatályba, vagy csak az engedélyokmány keltétől számított 30 év elteltével érvényesíthető: ez utóbbihoz egyéb feltételre szükség ninesen.

A feltétlen megváltási jog a HÉV-re 1938-ban bekövetkezik,

Kérdés azonban, hogy az állam felhasználja-e a törvényben biztosított jogait. Tekintettel arra, hogy ebben az esetben az államnak sulyos anyagi áldozatokat kellene hozni: bizonyosra vehető, hogy *a megváltás a fővárost egyelőre nem fenyegeti,* ha pedig az állam 1938-ban mégis megváltaná a vasutat, olyan térítést köteles nyujtani, amelyik révén *a főváros a maga befektetését kamatokkal együtt visszakapja.*

A Községi Takarék a BSzKÁRT-nak átadja a HÉV részvényeit

Az ajánlat keretei most már tisztán állanak a főváros vezetői előtt: ezek szerint

a főváros birtokába jut a Nova R.-T. részvényeinek 52%-a és a BHÉV részvényeinek 70%-a, amelyek együttesen 8.5 millió pengő vételárat jelentenek.

Ez a névleges vételár azonban nem teszi szükségessé ennek az összegnek a mozgósítását, mert a Tröszt vezetése alatt álló csoport a Nova részvényekért csak részben jut készpénzhez: *a kielégítés a Nova tulajdonában levő ingatlanokkal és a HÉV-hez tartozó villamosáramtelepekkel történik.* Tulajdonképpen tehát részvénytranzakcióról van szó, amelynek üzleti előnyei a *Községi Takarékpénztár* számára azt jelentik, hogy ellenőrzése alá kerül a Nova bérházcsoportja, továbbá a svábhegyi és rózsadombi telkek tömegei. Az értékesítés és parcellázás kitünően beilleszkedik a *Községi Takarék* feladatkörébe, más kérdés azonban, hogy

mi történik a HÉV részvény többségével,

amelyik szintén a főváros pénzintézetének tárcájába kerül. Erre vonatkozólag a megoldás adva van: *a HÉV a BSZKRT égisze alá kerül* és hogy a főváros két részvénytársasága egymás között miképpen számolja el a vagyonérték átadását, olyan pénzügytechnikai feladat, amelynek a megoldása nem okoz különösebb gondot az illetékes tényezők számára.

Lessing dr. újabb instrukciókért Berlinbe utazott

A tanácskozásokba az elmult héten a főváros felelős vezetői is bekapcsolódtak: *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester, *Borvendég* Ferenc alpolgármeter, *Lamotte* Károly és *Bódy* László tanácsnokok, akik *Reményi-Schneller* Lajos vezérigazgatóval tárgyalták meg a probléma kialakításának útját és nagy megelégedéssel állapították meg, hogy

a Községi Takarékpénztár a leggondosabb mérlegeléssel és kitünő pénzügyi, valamint közgazdasági érzékkel vitte a HÉV-ügyet a döntés stádiumába.

Bekapcsolódott a megbeszélésekbe *Folkusházy* Lajos, a BSZKRT vezérigazgatója is, aki a közlekedési vállalatot érintő tervekre nézve tette meg észrevételeit. A *Hardy & Co.* berlini bankház, a *luxemburgi* bank, a *Trust* és a *Wolf-csoport* képviseletében eljáró

Lessing Hermann dr. szombaton újabb instrukciókért visszautazott Berlinbe,

ahonnan szerdán Budapestre érkezik, valószinűleg azzal a felhatalmazással, hogy *a tranzakció lebonyolítását az ismert feltételek szerint fejezze be.*

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

TUNGSRAM
AS 495 ÁRNY. RÁCSU NAGY-FREKVENCIA
AR 495 DETEKTOR ÉS ELLENÁLLÁSOS ERŐSITŐ
AG 495 KIS-FREKVENCIA ERŐSITŐ
PP 430 KETTŐS VEZÉRLÉSŰ SOKSZOROS VÉGERŐSITŐ
UJ VÁLTÓÁRAMU HÁLÓZATI ERŐCSÖVEK
RÉGI KÉSZÜLÉKÉNEK UJ ERŐT ADNAK

Ha kamatmentes kölcsönből
akar építeni, vagy ingatlant venni, lépjen be a
Magyar Országos Építkezési Takarékszövetkezetbe
V., Erzsébet-tér 14.
Telefon: 801—21. sz.
Ingyenes felvilágosítás és tájékoztató.

Gazdasági Értesítő

Támadás a nagytőke ellen

Ha nem alakulnak uj vagyonok, elproletálizálodunk, — mondja a pénzügyminiszter

A magyar közvéleményt, de talán leginkább magukat *Wolff* Károly leghívebb híveit méltóképen lepte meg az a beszéd, amelyet a *Keresztény Községi Párt* vezére a főváros közigazgatási bizottságában mondott és amelynek során a legszélsőbb szocialista népszónokokat is a sárga irigység borította el. *Wolff* Károly — mi legalább mindig úgy hittük — a legkonstruktívabb párt vezére, kemény, egyes kitételeivel a demagógia egét ostromló beszéddel rontott neki a nagytőkének. Még a szocialisták szájából is csak ritkán hall az ember olyan tájékozatlan „megállapításokat", mint amilyeneket *Wolff* Károly csodálatos bohém könnyedséggel vágott oda: „A nagytőke se a karitász, se az adózás terén nem fejti ki a hozzáfüzött várakozásokat. A szegény emberek megosztották filléreiket a nyomorgókkal, a gazdagokat ellenben sehol sem láttuk az adakozók között".

— A bankokban fekszik a pénz és nem vesz részt a termelő munkában!...

Folytassuk-e? Aligha szükséges, mert akármeddig böngésznénk is a kereszténypárt vezérének beszédében, csak fulmináns kitöréseket találnánk — *bizonyítékok nélkül*. Mert neki csak szuverén megállapításai vannak, amiként hogy mások nem is igen lehetnek. A hang különben ismerős a mi fülünknek! Bocsásson meg érte *Wolff* Károly, de 1918-ban *Szende* Pál is így beszélt és így nem méltó a Keresztény párt elnökéhez, hogy éppen őt utánozza.

Ám, ha *Wolff* Károlynak nem voltak — amint hogy nem is lehettek — argumentumai állításainak bizonyítására, annál inkább fontos volt, hogy igen gyorsan és megsemmisítő erővel megkapta a választ *Korányi* Frigyes báró pénzügyminiszter nagyszabású, országos elismeréssel kisért expozéjában. Ebből a beszédből megtudhatta *Wolff* Károly, hogy az országot nem lehet megmenteni azáltal, ha kiirtja a tőkét. Hiszen éppen az a baj, hogy Magyarországon pusztulnak a nagy-vagyonok, már pedig — amint a pénzügyminiszter megállapította — ezekre szükség van nemzeti strukturánkban. Hétmilliárdnyi ingó tőke pusztult el, — mondotta a miniszter, — *ha pedig új vagyonok nem alakulnak, akkor elproletarizálódik az egész ország.*

Nem hihetjük, hogy *Wolff* Károlynak az ország elproletarizálódása valami különös módon az ideáljai közé tartoznék. Sokkal inkább a polgári társadalom elszánt védőjének ismerjük őt, semhogy a pénzügyminiszter nagyszabású beszéde után revizió alá ne venné elhamarkodott kiszólását. A demagógia igen rozsdás fegyverét választotta, de talán még a demagógiában is van „türelmi időszak", mint a vadászatban: *a magángazdaságnak mai halálos vergődésében nem humánus cselekedet a nagytőkére és a bankokra lövöldözni.* Az egész józan, megfontolt, szélsőségektől mentes magyar társadalommal egyetemben Wolff Károlynak is nagyon jól kell tudnia, hogy milyen gondos és böles előrelátásnak kellett érvényesülnie a magyar gazdasági élet összeomlásának megakadályozása érdekében. Most akarja *Wolff* Károly az elemi katasztrófától megmentett falakat csákánnyal lerombolni? Hiszen nálunk nem volt Creditanstalt-ügy, nálunk nem volt Amstell-bank, Danat-bank és egyéb nagy összeomlás, amelyek alapjában rengették meg az illető országok gazdasági fundamentumát. Vagy talán az a hiba, hogy nem elég rajtunk az Istenverése, még tetézni kell? Földönfutóvá kell tenni, kifosztani azt is, akinek még maradt valamije, ahelyett, hogy segítenénk neki az újjáépítésnél?

Hat százalékra csökkentették a hivatalos bankrátát. A *Magyar Nemzeti Bank* főtanácsa 1932 április 16-án tartott ülésében elhatározta, hogy *április 18-án kezdődő hatállyal* a bank által *váltók, közraktári zálogjegyek és értékpapirok leszámitolásánál alkalmazandó kamatlábat 7 százalékról 6 százalékra*, a népszövetségi kölcsön kötvényeire, valamint az 1931. évi XXVI. törvénycikk 6. §-a alapján kibocsátható állami pénztárjegyekre adott kölcsönöknél alkalmazandó kamatlábat *7½ százalékról 6½ százalékra mérsékli.* A főtanács megállapította, hogy az említett *pénztárjegyek*, ha ezeket a budapesti tőzsdén hivatalosan jegyezni fogják, *a kölcsönüzletben kézizálogul elfogadhatók.* A főtanács ülését követően hétfőn a *Hitelügyi Tanács* elhatározta, hogy a bíróilag érvényesíthető kamatlábat 1.5 százalékkal apasztja. A bankok közötti *visszleszámitolási kamatot* általában *egy százalékkal mérsékelte.* A *betétkamatot viszont a tanács csak fél százalékkal szállította le*, hogy a belföldi tőkeképződés érdekeit szolgálja.

Bikich Lóránt és Wittinger István előléptetése. Az *Iparosok Országos Központi Szövetkezetének* legutóbbi igazgatósági ülése dr. *Bikich* Lóránt és *Wittinger* István aligazgatókat *igazgatókká* nevezte ki. A két érdemes főtisztviselő előléptetése az iparos körök elismerésével találkozik. Hivatásuk teljesítésében hozzáértéssel, rátermettséggel szolgálják az iparosok érdekeit, akik bizalmat és megbecsülést tanusitanak iránt.

A Fabank Részvénytársaság április 15-én tartott közgyűlése az 1931. évre 114 ezer 693.84 pengő tiszta nyereségből részvényenként *P —.75 osztalék kifizetését* határozta el. Az esedékes 6. számú osztalék-szelvények április 18-tól kezdve kerülnek beváltásra

A Ganz 1930 és 1931-es mérlege. A *Ganz és Társa Villamossági, Gép-, Vagón- és Hajógyár Rt.* igazgatósága e hónap 14-én tartott ülésében megállapította az *1930. és 1931. évekre vonatkozó mérlegeket.* Az 1930. évi mérleg késedelemmel kerül közzétételre, miután a folyton súlyosbodó gazdasági válság következtében hasonló természetű üzemek egységesítésére nézve a gépipar terén időközben tárgyalások indultak meg. Az 1931. évi mérleg azonban időközben elkészülvén, a társaság igazgatósága úgy határozott, hogy az *1932 április 30-ára egybehivandó közgyülés* elé fogja terjeszteni mindkét év mérlegét. A közismert rendkivüli gazdasági és pénzügyi válság a beruházásoknak majdnem teljes megszüntetésével járt és szükségszerűen maga után vonta, hogy a vállalat üzleti költségeinek egyrésze a forgalom révén fedezetet nem talált. *Az 1930. üzleti év 6,138.658.87 pengő veszteséggel zárult* és csupán a legerélyesebben keresztülvitt szigorú leépítési és takarékossági rendszabályoknak köszönhető, hogy *az 1931. évben 4,843.868.01 pengőt kitevő kisebb vesztesége* mutatkozik, annak ellenére, hogy a rendelések mennyisége és értéke továbbra is igen jelentékeny mértékben csökkent. Az igazgatóság a közgyűlésnek javasolni fogja, hogy *a veszteségek a tőketartalékból fedeztessenek.* A kereken 17 millió pengő alaptőke mellett mindkét év veszteségének levonása után, kereken 16 millió pengő nyilt tartalék marad és igy *a társaság kereken 33 millió pengő kimutatott saját vagyona az 1929. évi állapottal szemben csökkenést nem mutat.* Megemlítendő még, hogy a keresztülvitt alaptőkeemelés folytán a társaság tartozásai az 1929. évvel szemben szintén majdnem változatlanok.

Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára (Trust). Az április 16-án tartott közgyűlés jóváhagyta az 1931. évi mérleget és elhatározta, hogy a részvények 3. számú osztalékszelvénye *április 18-tól kezdve hat pengővel váltassék be* a Magyar Általános Hitelbanknál.

SZŰTS JENŐ
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 35 Telefon: J. 429-439

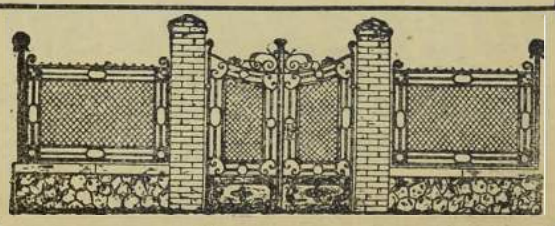
Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

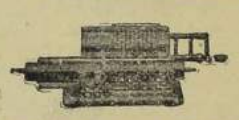
Padozati munkák
elsőrangú kivitelben
szlavóniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és díszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest, V., Rudolf-tér 1. sz. Telefon: 212—44.

Polgár Henrik
fehérfémöntöde és fémkereskedés
Budapest, VIII., Mosonyi-utca 1.
Telefon: József 334—58.
Gyárt és állandóan raktáron tart: forrasztó-ónt, angol-ónt, csapágyfémeket és „Atocar" speciális autó és traktor csapágyfémet

Krayer
Lakkok
Festékek
Krayer E. és Tsa Bpest, V., Váci-út 34

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

ORIGINAL-ODHNER
svéd számológép

Harisköz 6.
Magyarországi eladási helye: BUDAPEST
Telefon: Aut. 893—85. szám

BAUER ÉS RÁCZ
Uj és használt zsákok
Ponyvák, zsinegáruk
Zsák- és ponyvakölcsönzés
Tel.: Aut. 173-47. Budapest, V., Csáky-utca 16. sz.

KÖZPONTI TUDAKOZÓ BETÉTI TÁRSASÁG
NAGY Ö. ÉS TÁRSA
Budapest, V., Váczi-út 34. Telefon: 91—6—24.
Girószámla a Magyar Nemzeti Banknál.
Postatakarékpénztári számla 26.778. sz.
Gyors és megbízható információkat ad, kereskedelmi, hitel, családi és házassági ügyekben, mérsékelt díj mellett. Kívánatra cégnélküli borítékban ajánlott levélben küld, úgy Magyarországról, mint a külföld bármely városából is.

Zálogjegyeit
megveszi, azokra legmagasabb összegig kölcsönt folyósit, lejártát, meghosszabbit. Szőnyegre, hangszerre, műtárgyakra kölcsön. Tisztviselőknek személyi hitelek.
Áru- és Értékkereskedelmi Vállalat
Budapest, V. ker., Bálvány-utca 2. Irodai órák: d. e. 9-6-ig

Butort részletre is
legolcsóbban TOMORYNÁL vásárolhat. Veres Pálné-utca 7.
Köztisztviselőknek kivételes kedvezmény.

Obendorfer József
kövezőmester és útépítő vállalkozó
Budapest, VIII., Ludoviceum-utca 18
Telefon: József 384—65.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: Schütz Testvérek fémöntődéje, motor- és gépgyára Budapest, II. ker., Káplár-utca 3.

Leukoplast
magyar gyártmány

LUX SZOBÁKOK-FESTÉSEK LAKKOK ELSŐRENDŰ ÁRUJOBB MINŐSÉGBEN
KÁLMÁN JÓZSEF 33-10
Lux Ede és társa
LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST VIII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

HUTTER ÉS SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Klassohn Gyula
Budapest
Telefon 53—7—57
a Neményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

haba koncentrált borotvaszappan Kényelem Gyorsaság üde arcbőr

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Szerdán: közgyűlés. A főváros szerdai közgyülésén igen nagyfontosságú ügy kerül napirendre: a főváros felirata a kormányhoz a forgalmi adórészesedés megváltoztatása érdekében, amint erről lapunk más helyén részletesen beszámolunk. Tárgyalják még az autotaxi-szabályrendeletet, a Boráros-téri híd építéséhez érkező anyagok vámmentességét, a Budapest területén gyártott borpárlat fogyasztási adójának beszedésére vonatkozó módosítást, a kerületi elöljáróságokon működő büntető bíróhelyettesek kinevezését. Azonkívül több kisebbjelentőségü folyó ügyeket. A közgyülésen 15 interpelláció vár elmondásra. A napirend előtt *Éber* Antal újra fölszólal a temetkezési kérdésben.

Csütörtökön: tanácsülés. A törvényhatósági tanács csütörtökön délután tartja legközelebbi ülését. Tárgyalásra kerülnek: az FTC, MTK, BTTE, BEAC és a többi fővárosi telkeken lévő sporttelepek szerződésének meghosszabbítása, a járdafoglalási díjak újabb megállapítása, a magasépítési ügyosztály jelentése a tanácsban kifogásolt központifütési és szerelési munkálatokról, továbbá a magasépítési munkák új műszaki szállítási feltételei és különböző szabályozási és városrendezési ügyek.

Ujraválasztják a felsőházi póttagokat. A felsőházi tagválasztás ügyében *Dorner* Gyula törvényhatósági tanácstag és társai tudvalevően panaszirattal fordultak a közigazgatási bírósághoz és kérték úgy a rendes tagok, mint a póttagok választási eljárásának megismétlését. A bíróság a napokban tartott ülésében a választástvédőket, tehát a főváros tiszti főügyészét védőirat beterjesztésére szólította fel. A bíróság határozatát jogászi körökben úgy magyarázzák, hogy *a rendes tagok választását*, ahol nem kell védőiratot beterjeszteni, *megerősíti a közigazgatási bíróság, ellenben elrendelni fogja a póttagok választásának megismétlését.*

Döntés előtt az útolajozás vállalatbaadása. Az út- és csatornaépítési ügyosztály előterjesztésére a polgármester a legközelebbi napokban dönt az idei útolajozási munkák vállalatbaadásáról. A legolcsóbb ajánlatot tudvalevőleg a *Nyírbogdányi Petroleumipar* R.-T. adta be, amelyik után sorrendben következnek a *Hazai Kőolajipar*, a *Schwarz Rudolf és Társa* és végül a *Magyar Fantómüvek R.-T.* Mindenképpen helyeselhető, hogy *a döntés a legolcsóbb ajánlatot szándékozik figyelembe venni*, amelynél azonban nem szabad szem elől téveszteni azt a nagyfontosságú érdeket, hogy ezt a megbízhatóságot igénylő munkát csak úgy lehet megnyugtató módon elvégezni, ha a vállalkozó rendelkezik a megfelelő gyakorlattal. A négy legolcsóbb ajánlattevő közül a *Nyírbogdányi Petroleumipar már évek óta résztvett az utak portalanítási munkájában* és az ellenőrzést lefolytató Köztisztasági Hivatal tanusítványa szerint vállalt kötelezettségeinek mindenben kifogástalanul eleget tett. Mindezeken felül mellette szól az a nagyjelentőségü körülmény is, hogy évekkel ezelőtt az akkor 78 fillérrel jelentkező olajkartel egyeduralmát megtörte és ezen a réven több százezer pengő megtakarítást biztosított a fővárosnak. Az idén benyujtott (22.50 f.) ajánlata is a legolcsóbb és így a vállalatbaadásnál ez a körülmény bizonyára döntő súllyal fog érvényesülni, ami viszont a főváros érdekeit is biztosítja.

Möller István müegyetemi tanár elkészítette az óbudai római Hypocaustrum védőépítményének terveit. Annakidején részletesen beszámoltunk a Budapest területén folytatott őskori ásatások egyik legnagyobb eredményéről, a világhírességszámba menő römaikorbeli központifütéses gőzfürdő feltárásáról, amelyre egy útépítési munka során, a Flórián-tér útteste alatt bukkantak. A rendkívül értékes és ritka lelet megóvása dolgában a főváros a Müemlékek Országos Tanácsával közösen beszélte meg a szükséges teendőket és *Möller* István müegyetemi professzort bízták meg annak a védőépítménynek a megtervezésével, amelyet a kiásott Hypocaustrum fölé emelnek. A tervek most elkészültek és kedden mutatták be a főváros illetékes szerveinek és a Müemlékek Országos Bizottsága tagjainak. A bizottság először az ásatást szemlélte meg, azután az óbudai elöljáróságon tartottak együttes ülést *Kertész* K. Róbert államtitkár elnökletével. Értesülésünk szerint a védőépítmény üvegfalú lesz, hogy azok is megtekinthessék az ásatást, akik a földalatti gőzfürdőbe lemenni nem akarnak. A Hypocaustrum védőépületéből alkalmas lépcső vezet majd le a tulajdonképpeni ásatás helyére és ennek a lépcsőnek az előcsarnokában kisebb múzeumot rendeznek be, amelyben a Hypocaustrum feltárásakor napfényre került ásatási leleteket fogják elhelyezni. Az építkezéshez és a Hypocaustrum restaurálási munkájához most már hamarosan hozzáfognak és még ebben az évben megnyitják a nagyközönség előtt a magyar fővárosnak ezt a legújabb látványosságát, amely iránt nagyban érdeklődnek a külföldi archeologusok és történettudósok is.

Francia cikk Kossuth és Rákóczi emigrációjáról. A *„L'Ame Gauloise"* című párisi lap április 10-iki száma kétoldalas nagy tanulmányt közöl *Rákóczi és Kossuth* franciaországi emigrációjáról és annak a mai időkre levonható tanulságairól. A cikket vitéz *Horváth* Béla dr. írta *„Les emigrations de Rákóczi et de Kossuth et la France"* cím alatt.

Budapesti fonákságok. I. A zugligeti villamos vasúti vonalat túlnyomóan és tömegesen a zöldbe kirándulók használják. Végállomása a Fácán-hegy tövében van. Odamenet a kiszállás elég kényelmes. Annál kellemetlenebb a beszállás, helyesebben az indulási oldalhoz vezető szük, meredek, rosszul csinált, tehát esős időben sáros út. Még odatalálni is nehéz, kellő útbaigazító felírások híján. Ezt a botrányos állapotot sürgősen meg kell szüntetni. — **II.** Budapest utcáin még a helyben lakó is gyakran nehezen tud eligazodni, mert igen sok helyen az utcák nevét és a házszámokat jelző táblák vagy egészen hiányoznak, vagy olvashatatlanok. A szomszédos Pesterzsébet városában ehhez képest mintaszerüek a viszonyok. Nincs erre vonatkozólag szabályrendelet? Ha van: ki tartozik annak végrehajtására ügyelni, hogy minden utcában és minden házon legyen olvasható jelzőtábla. Ha pedig nincs: hát miért nincs? Az is szabálvellenesnek minősíthető, hogy *sok helyen a jelzőtáblák oly magasan, vagy oly elrejtve vannak elhelyezve, hogy ezekből olvashatatlanok.* **(Osgyáni Rónay Károly dr.)**

A Józsefvárosi Kaszinó társasvacsorája. A *Józsefvárosi Kaszinó* társasvacsoráján dr. *Szücs* Ferenc a polgári koncentráció szükségét hangoztatta, majd *Usetty* Béla orsz. képviselő a pénzügyminiszteri expozéval kapcsolatban bizakodásra és a nehéz átmeneti időkben áldozatok meghozatalára hívta fel a magyar társadalom minden rétegét. *Paur* Hugó orsz. képviselő kifejtette, hogy *kétségbe kellene esni a magyar nemzet jelene és jövője felett, ha ezeetlen — gazdasági — csatavesztés kishitűvé tenné. Steuer* György ny. államtitkár a város és a falu nevének megértéséről beszélt, *Gazda* Jenő ny. postafőigazgató és mások szólaltak még fel.

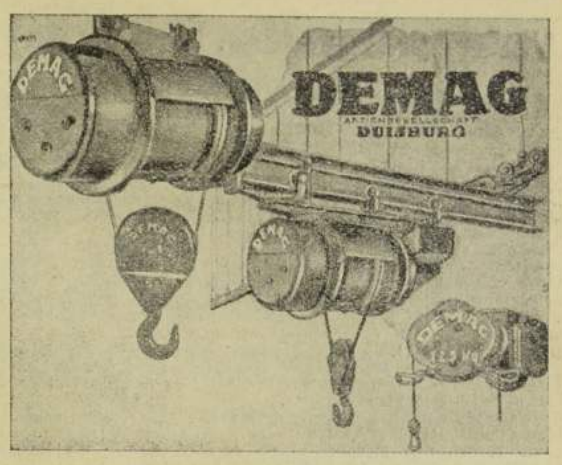
Az I. kerületi választás. Az *Egységes Községi Polgári Párt* tanügyi bizottságának I. kerületi szervezete a *Budai Társaskör* nagytermében nőnes értekezletet tartott, amelyen az I. kerületi tantestület tagjai nagy számban jelentek meg. Az értekezlet több nagyfontosságú és aktuális tanügyi kérdéssel foglalkozott, azonkívül *szóbakerült a küszöbön álló I. kerületi községi választás is.* A megjelentek egyhangú lelkesedéssel elhatározták, hogy a választási küzdelemben *az Egységes Községi Polgári Pártot minden erejükkel támogatják.* Az értekezleten felszólaltak *Szombathy* Kálmán, a Budai Egységes Polgári Párt ügyvezető-elnöke, *Erőss* Kálmán tankerületi főigazgató, *Oszoly* Kálmán, *Frivoss* Árpád dr., *Tóth* Kálmán székesfővárosi bizottsági tagok és *Miklós* Béla polgári iskolai tanár.

Unnepi vacsorán felavattákaFansz Liber-serlegét

A *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének* tisztviselő-osztálya kedden délután tartotta az Ujvárosháza közgyülési termében rendes évi közgyülését *Liber* Endre alpolgármester elnöklete alatt. A tisztviselők közgyülését rendkívüli érdeklődés előzte meg és a hatalmas terem zsúfolásig megtelt a tagokkal és hozzátartozóikkal. *Liber* Endre alpolgármester elnöki megnyitója után dr. *Budó* Jusztin székesfővárosi levéltáros, az egyesület főtitkára terjesztette elő jelentését a szövetség mult évi működéséről. Jelentésében nagy részletességgel foglalkozott a tisztviselők helyzetének romlásával, amelyet a sorozatos fizetés- és illetménycsökkentések idéztek elő.

A főtitkári jelentés után vita indult meg, amelyben résztvettek: *Szokola* Leó dr. árvaszéki ülnök, *Márkus* József dr. főjegyző, vitéz *Horváth* Béla dr. tanácsjegyző, *Édes* Imre főigazgató és mások. A felszólalások hangoztatták, hogy a tisztviselőtársadalom hazafias kötelességteljesítésének tudatában hozza az áldozatokat és hangtalanul belenyugszik a redukciókba, csak azt kívánja, hogy *a további terhek ne veszélyeztessék őket egzisztenciájukban.* Kifogásolták azokat az intézkedéseket, amelyek az olyan házastársakat sujtják, ahol a férj és a feleség egyaránt közalkalmazott. A közgyülés végül határozati javaslatot fogadott el, hogy *a tisztviselői illetmények kérdésének rendezésére a polgármester útján keressenek érintkezést a kormánnyal.* Ezután a multévi számadásokat, az új költségelőirányzatot fogadták el, majd háromtagú számvizsgálóbizottságot választottak.

A közgyülés után a fővárosi alkalmazottak Mária-utcai székházában ünnepi vacsora volt, amelyen felavatták a főtisztviselők által adományozott *Liber-serleget.* Az ünnepi beszédet *Agoston* Géza árvaszéki elnök mondotta, aki átnyujtotta *Liber* Endre alpolgármesternek a díszes kivitelü serleget, amellyel évenkint a közgyülés után a köztisztviselők tekintélyéről tartanak ünnepi beszédet. A serleg felírása a következő: *„Gyenge az egyén, mégis erő az egyének céltudatos összefogása"*. A vacsorán lelkesen ünnepelték a FANSZ elnökét, *Liber* Endre alpolgármestert.

DEMAG-emelők ezerszeresen bevált elektroemelőink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk szabványrészekből összeállított pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

LINOLEUM burkolási munkálataival legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert
Haas Lipót céghez.
Főüzlet: **VII. ker., Rákóczi-út 24.**
Telefon: József 42—0—44

VIGADÓ-KÁVÉHÁZ
V., Deák Ferenc-utca 2.
*
VIGADÓ-KIOSZK
V. kerület, Vigadó-tér.
Tulajdonos: BABÓCSY LŐRINC

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS **Rényi Károly**
A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 2. szám
Fennáll: 1768 óta ⊕ Telefon: Aut. 893-24
Szépirodalmi és tudományos müvek minden nyelven. — Szakkönyvek
Kényelmes fizetési feltételek

Vértes és Dóra reszelőgyár, Rákosszentmihály
Ügyeljünk a védjegyre
Gyári védjegy
Gyártja a kiváló minőségü „Rókás" **füreszreszelőket** és az összes **műhely-reszelőket,** valamint használt reszelők újravágását **a legolcsóbban vállalja**
Városi iroda és raktár: **Budapest, VI., Lázár-u. 13.** — Tel.: 119-11

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KÁLMÁN Budapest, V., Klotild-utca 3. Telefon: 28—1—46.

Hyperol szájvíztabletták
ideális száj- és toroköblögető

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához** vegyen **bérkompressort**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

Ujjáéled NOVOPIN szénsavas fenyőfürdőben idegesség, fáradtság ellen

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros „Gyermekfelruházási, Csecsemőkelengye, Étkeztetési Akció, valamint az Anya- és Csecsemővédő Intézetek" részére szükséges **különféle textilanyagok, gummipelenka és lábbeli szállítására** nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek.

Az áru szállítására vonatkozólag a polgármesteri IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztály által kibocsátandó „Ajánlati és szállítási feltételek", továbbá a székesfővárosi „Házipari Foglalkoztató"-ban (VIII., Dologház-utca 3. szám alatt) megtekinthető mintadarabok az irányadók.

Csak szabályszerűen kiállított, aláírt, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül beadott ajánlatok vétetnek tárgyalás alá. A borítékot „A székesfőváros polgármesterének" kell címezni és „Ajánlat a székesfővárosi Gyermekfelruházási és Csecsemőkelengye, stb. akció részére beszerzendő textil- és egyéb cikkek szállítása tárgyában" feliratnak kell ellátni.

Az ajánlathoz csatolni kell a székesfővárosi Anyagvizsgáló Intézet által előzetesen bevizsgált mintát és a vizsgálati eredményt feltüntető bizonyítványt.

Az ajánlatokat a polgármesteri IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztálynál (IV., Központi Városháza, I. pav., I. em. 36. ajtószám alatt) **f. évi május hó 23-án (hétfőn) délelőtt 10 óráig** kell benyújtani. Az ajánlatok ugyanakkor és ugyanott fel fognak bontatni, amikor az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Szállítási ajánlatot kizárólag az ajánlati felhíváshoz csatolt űrlapon lehet tenni és azt szabályszerű cégjelzéssel kell ellátni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. Fenntartom magamnak azt a jogot, hogy az űrlapon felsorolt árukból kevesebbet, vagy egyáltalában nem rendelek, valamint azt is, hogy az ajánlatok közül — az ajánlott árakra való tekintet nélkül — szabadon választhassak.

Kizárólag hazai eredetű áruval lehet csak pályázni.

Az ajánlati ár olyképpen adandó meg, hogy abban mindennemű költség, úgymint a 3.5% bélyegilleték, a székesfővárosi alkalmazottak segélyalapját megillető egy ezrelék részesedés és netáni egyéb költségek is bentfoglaltassanak.

Amennyiben valamely ajánlatnyertes szállítási kötelezettségének eleget nem tenne, úgy az áru az illető terhére máshonnan fog beszereztetni és a jövőben megtartandó versenytárgyalásokból egyszersmindenkorra ki fog záratni.

Az elkésetten benyújtott, okmánybélyegekkel (2 P-s állami és 2 P-s városi, mellékletek 30+30 fillér) kellően fel nem szerelt, vagy nem szabályszerűen kiállított ajánlatokat figyelembe venni nem fogom.

A szállítási határidő az ajánlat elfogadása tárgyában hozott határozat kézbesítését követő naptól számított 90 nap.

Budapest, 1932 április hó 16-án.

Budapest székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

Schuler József r.-t.
Budapest
Irószer gyártmányai közismertek

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szűrőkutak, sülyesztőkutak, bányafurások

Az összes márkás hálózati Rádiók 5.— P. havi részlettől fölfelé
Bronzcsillárok már 10.— P.-től
DOKUPIL GYULA gépészmérnök
elektro- és rádiotechnikai vállalat
Budapest, IX., Üllői-út 1. Tel.: Aut. 863—27.

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

Családi házat
olcsón épít, tehermentes telekre, vagy saját telkein kényelmes törlesztésre. Minden építőipari munkát jutányosan vállal az
Építőiparosok Szövetkezete
Andrássy-út 56.

The Neuchatel Asphalte Company Limited Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Terez 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és eladó Val de traversi asphaltot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 3.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

BRIXOL MŰVEK BUDAPEST
VILÁGSZABADALMAZOTT FERTŐTLENITŐ-, ILLATOSITÓ- ÉS SZAGTALANITÓ-VEGYICIKKEK GYÁRTÁSA
BUDAPEST, VI., LÁZÁR-U. 13
Testvértelepek: Wien, Berlin, Prag, Kopenhagen, Amsterdam, Roma, Bielsko, Timisiora, Vrsec. Telefonszám: Aut. 158-23

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Alapíttatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tüzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124.
Telefon: Aut. 952—89.

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, V., Hungária-körút 71
Telefon: Automata 913—64. szám
Kövező-mester, útépítő-vállalkozó

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére trathőtőhevederi, por- és padlótörlőkrahát
Telefon: J. 415—07 *Alapítva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY-ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállít kavicsot, homokot, követ, téglát, széncsúzdákról szenet, kokszot, fát stb.

Matheides Dániel teherfuvarozási vállalkozó
Butor- és mindennemű szállítás
Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 19. Tel.: J. 351-50

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhivó: József 311—19. szám.
Kiváló üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

JÁRITZ NÁNDOR ÉS TSA TELEFON: Aut. 887-84
vegyészeti gyár
Budapest, IX. kerület, Lónyay-utca 27

Közúti gőz- és motorhengerelést vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1
Sürgönycím: WOLFFEKE
TELEFON: 59—9—68

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: **Budapest, V., Berlini-tér 2.**
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: Nagykovácsi

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623 — 34.

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK

ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT	GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60.	BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

Huszonegyedik évfolyam | Budapest, 1932 április 27. | 17. szám

Fővárosi Hírlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Lakók és háziurak

A mai élet száz és száz megnyilvánulása, ezer baja, ezer nyomorúsága szinte lépten-nyomon azt mondatja velünk, hogy ez a világ úgy néz ki, mintha nem kifelé, hanem befelé mennénk a világfelfordulásba, a háborúba. Szerencsére akad már igazi, hamisítatlan békejelenség is, mint amilyennek készül példának okáért a május elsejei költözködés. Statisztikusok és a budapesti élet más szorgalmas és szavahihető megfigyelői állítják, hogy soha se volt még Budapesten ennyi lakásváltoztatás, mint most. Elérkezett a bútorszállító-kocsik konjunktúrája, de azt is elmondhatjuk, hogy a kiadó lakást hirdető cédulák sem fognak eltünni nyomtalanul május elsejével a kapukról, ahol már február elsején is sok maradt.

A statisztika szerint több, mint hétezer kiadó lakás van Budapesten, s ezek közül meghaladja a kétezret azoknak a lakásoknak a száma, amelyek már a februári házbérnegyed előtt üresen állottak. Kevésbbé pontos és határozott, de mindenesetre karakterisztikus az a másik szám, amelynek értelmében a május azzal virrad ránk, helyesebben a speditörökre, hogy háromezer lakás cserél gazdát, háromezer hordozkodás lesz.

Mi úgy látjuk, hogy ezt a háromezer hordozkodást meg lehetett volna takarítani a nemzeti vagyon javára. De harc volt, a háromezer költözködés egy kemény, elkeseredett harcnak fölösleges eredménye. A háztulajdonosok és a lakók tengelyt akasztottak. A lakó a világ legtermészetesebb és legbecsületesebb logikájával kijelentette, hogy az ő fizetését megnyirbálták, az ő jövedelmei megcsappantak, az egész világ elszegényedett, minden olcsóbb lett: legyen olcsóbb a lakás is. Igy történt ez mindenütt, ahol a jövedelmeket lefaragták, kivéve talán az egy Bécset, ahol ma is garasokat fizetnek lakbér fejében. A kormány és a főváros — lehet róla vitatkozni, helyesen tették-e? — arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a házbérleszállításnak magától, automatikusan kell bekövetkeznie. A háztulajdonosok azonban makacsul ragaszkodtak azokhoz a bérekhez, amelyek még a konjunktura pénzdobálásának talajában gyökereznek. A lakók a maguk igazának tudatában szintén nem engedtek. A rövidebbet a háziurak húzták, mert legtöbb esetben elengedték régi, becsületesen fizető lakójukat és a lakás árát egy későbbi időpontban mégis csak le kellett szállítaniok, mert nyakukon maradt volna az üres lakás.

A háziurak végeredményben mégis engedni voltak kénytelenek, így is sok üres lakás marad azonban elhullva a háziúr és lakó harcának szomorú csataterén, mert igen sok pesti polgár elkeseredésében a környékre költözködött. De ráfizettek a harcra a lakók is, mert ha ott maradhatnak régi lakásukban, megtakarították volna a költözködés drága kiadását és az ilyenkor esedékes bútorrongálást.

A lakó tehát valami perköltségfélét fizet, de a pert visszavonhatatlanul a háztulajdonos vesztette el. Sőt az igazi vereségük még csak most következik majd el. A lakásbérek határozottan estek, a lakások olcsóbbak lettek, de nem olyan mértékben, mint amilyen mértékben a lakók keresete, megélhetési lehetősége csökkent. A budapesti polgárság életstandardja mélyen a békebeli alá süllyedt, nem lehetséges tehát, hogy a legprimitivebb életszükségleti igények — mint például a lakás — ne legyenek olcsóbbak, mint a háború alatt voltak. Ma már ott tartunk, hogy nem elegendő a konjunkturás lakbéreket leszállítani, hanem hozzá kell nyulni a békebeliekhez is. Most itt tart a lakók és háziurak harca és kétségtelen, hogy a háztulajdonosok újabb veresége el nem maradhat. Az új negyed új rohamot jelent, de a háztulajdonosok frontja máris át van törve akkor, amikor a bútorszállító-kocsik példátlan vándorlása után még mindig a lakások ezrei maradnak üresen. Mindennek pedig az a tanulsága, hogy amikor a társadalom minden osztálya, a nemzet minden rétege megszenvedi a nehéz időket, a legprimitivebb életszükségleteinket igazán nem szabad zsákmányként odadobni.

Első jelentés a városházi ügyvitel racionalizálásáról

Hivatalok átcsoportosítása, új hatáskörök, a mai rendszer átalakítása a racionalizálás programjában

Gallina tanácsnok beszámolója a szerzett tapasztalatokról

Sipőcz Jenő polgármester tudvalevőleg február 15-én megbízta *Gallina* Frigyes tanácsnokot *a székesfőváros közigazgatásának racionalizálására* vonatkozó javaslatok kidolgozásával és előterjesztésével. Két hónap telt el a megbízatás óta és

Gallina tanácsnok most elkészítette eddigi munkájáról szóló jelentését,

amelyet a *Fővárosi Hírlap* a következőkben ismertet:

A hivatalnoki pályát az előljáróságnál kell kezdeni

— Munkám programját — mondja *Gallina* tanácsnok jelentése — a következő három csoportba foglaltam össze: *1. a személyzet, 2. az ügyvitel, 3. a jogszabályokra vonatkozó racionalizálás.*

— Elsősorban megkezdtem a szervezési szabályrendeletet, a státus és fizetésrendelet, valamint a nyugdíj-szabályrendelet előmunkálatinak feldolgozását. Ez a háromtagozású munkálat alkotja a szolgálati pragmatikát. Adatszolgáltatásképpen folyamatba tettem a fővárosi tisztviselők és altisztek számának és fizetésének fejlődésére vonatkozó táblázatok elkészítését a főváros egyesítésétől kezdve. Tervezet kidolgozását kezdtem meg arra vonatkozólag, hogy

az új tisztviselők felvétele a jövőben miképen történjen.

Általános elvként kívánom ezen tervezetben leszögezni, hogy *minden tisztviselő, akit a jövőben a főváros alkalmaz, a legalsóbbfokú hivatali munkánál és csakis külső hivatalokban, mégpedig az előljáróságnál, vagy más szakhivatalban kezdje meg szolgálatát.* Meghatározni kívánom, hogy milyen reszortban és mennyi időt kell az új tisztviselőnek külső szolgálatban eltölteni ahhoz, hogy *központi szolgálatra* berendelhető legyen.

Kötelező tanfolyamok a tisztviselők továbbképzésére

— Nagy súlyt kívánok helyezni a meglévő személyzet *továbbképzésére* is. Feltétlenül szükségesnek tartom

a meglévő személyzetnek kötelező tanfolyamok útján való továbbképzését.

Azért is szükség van erre, mert a racionalizálással kapcsolatban esetleg olyan rendelkezések fognak kiadatni, amelyek *a mai rendszert alapjában megváltoztatják.* Az új rendszernek megismerésére és megtanulására pedig csakis ezek a tanfolyamok az egyedül célravezetők. A tisztviselők, de általánosságban minden ember nagy mértékben hajlamos arra, hogy beleélje magát egy megszokott kerékvágásba és abból csak nehezen mozdítható ki. Eddigi munkám folyamán is

találkoztam olyan tisztviselőkkel, akiket már az sem érdekelt, hogy a mellettük lévő asztalnál mi történik.

Nagy fontossága van az intézkedési munkakört végző fogalmazási kar *továbbképzésének.* Javaslatot fogok tenni, hogy az ugyanazon munkakörben dolgozó szakreferensek eleinte kéthetenkint, később esetleg havonta egy magasabbrangú tisztviselők, esetleg a szakmunkát irányító ügyosztályvezető tanácsnok elnöklete alatt *megbeszélést* tartsanak. Ezeknek a megbeszéléseknek programját az illetékes ügyosztály tartoznék pontosan meghatározni és kidolgozni.

Egyöntetű elintézési mód az ügyvitel egyszerűsítésére

— Javaslatot fogok tenni

a munkaidő újabb meghatározására és ennek pontos betartására

vonatkozólag. Javaslatot kívánok kidolgozni arra nézve, hogy *a tisztviselők miképpen kötelezzessenek szolgálati helyükön való tartózkodásra és munkaerejük teljes kihasználására.* Adatgyűjtés folytatok arravonatkozólag is, hogy a közigazgatási státusba tartozó tisztviselők *milyen üzemeknél teljesítenek szolgálatot* és fordítva, mert ennek a kérdésnek végleges rendezését is javasolni fogom.

— Racionalizálási munkám során elsőrendű fontosságot tulajdonítok

az ügyvitel egyszerűsítésének.

Nagy súlyt kívánok helyezni az ügyvitel *normalizálására,* vagyis arra, hogy egyforma ügyeket minden ügyosztály egyformán intézzen el. Javaslatot dolgoztam ki a fogalmazásnak, a felterjesztésnek, a jelentéseknek, a rövid úton való jelentéseknek, a határozatoknak, a rendeleteknek és eljárásoknak normalizálására, mert megállapítottam, hogy

mindezeket az elintézési formákat mindenütt másképpen értelmezik és használják.

Amíg a villamosjegy eljut odáig

— Vizsgálataim során megállapítottam, hogy vannak ügyek, amelyeket *egy intézkedéssel* el lehet intézni, ma pedig ennek az ügynek elintézéséhez *harminc mozdulat* szükséges. Legjobb példa erre, ha egy tanító kedvezményes Bszkárt villamosvasúti bérletjegyet akar váltani:

1. a tanító kérvényt ír,
2. az igazgatójával záradékoltatja,
3. az igazgató beterjeszti a VII. ügyosztályhoz,
4. ahol azt iktatják,
5. mutatókönyvbe vezetik,
6. szignálásra küldik,
7. utána a segédhivatal kiadja az előadónak,
8. az aktát bevezetik az előadó munkakönyvébe,
9. az előadó rövid úton átteszi az elnöki ügyosztályhoz,
10. munkakönyvvel visszaküldik a segédhivatalnak,
11. a segédhivatal aláírásra küldi,
12. aláírás után a segédhivatal az iktatóból kivezeti,
13. kézbesítő könyvvel átküldik az elnöki ügyosztályba,
14. az elnöki ügyosztály segédhivatala idegen számsorkönyve vezeti,
15. szignálásra küldik,
16. utána előadó munkakönyvébe vezetik,
17. előadó levelet ír a Bszkártnak és határozatot hoz az előadóíven,
18. ezt munkakönyvvel visszaküldi a segédhivatalnak,
19. amely azt aláírásra küldi,
20. aláírás után a segédhivatal kiadja a leírónak munkakönyvvel,
21. leíró letisztázza és munkakönyvvel visszaadja a segédhivatalnak,
22. amely a letisztázott példányt újból aláírásra küldi a hivatal vezetőjéhez,
23. majd a levelet kézbesítik a Bszkártnak,
24. az aktát az iktatókönyvből kivezetik,
25. átadják az irattárosnak alapszámozás végett,
26. másik irattáros irattárba helyezi,
27. a határozatokat kézbesíttetik olyképpen, hogy
28. leküldik a központi kézbesítő hivatalba,
29. ahonnan az iskola igazgatójához kikézbesítik,
30. aki azt a tanítónak átadja.

Ehelyett a harminc kézen keresztül történő elintézés helyett a helyes eljárás az, hogy *a fővárosi alkalmazottak arcképes igazolványára a Bszkárt a villamosbérletet azonnal adja ki.*

Újból meghatározzák az ügyosztályok hatáskörét

— Szükségesnek tartom

az ügyosztályok jelenlegi ügykörbeosztását alaposan áttanulmányozni és azt újból meghatározni.

Van ügyosztály, amelynek kitűnő személyzete *nincsen eléggé kihasználva,* más ügyosztályoknak személyzete azonban a nem odatartozó munkakörökkel van túlhalmozva.

— Külön kívánok foglalkozni

a műszaki osztályok és általában a műszaki adminisztráció átszervezésével.

Meg kell mármost állapítani, hogy a köztudat felfogása szerint *a főváros hivatalai közül a műszaki ügyosztályok vannak a legrosszabbul megszervezve.* Több apró alosztályra oszlik minden egyes ügyosztály, anélkül azonban, hogy az egyes alosztályoknak bármilyen *önálló funkciójuk* lenne. Ez okozza, hogy

egy-egy igen kis ügynek elintézéséhez a mű-

szaki ügyosztályokban 70—80 mozdulat szükséges,

amíg a döntés a félhez kerül. Javasolni fogom, hogy az egyes tisztviselőknek *nagyobb felelősség mellett nagyobb hatáskört* biztosítsunk. Már most le kell szögeznem, hogy úgy az elöljáróságoknál, mint az ügyosztályoknál és más szakhivataloknál is

a munkakörnek legalább ötven százaléka sablónmunka,

amelyeknél szükségtelen és felesleges az iratoknak hosszadalmas kézről-kézre való adása. Minden ügyosztályban és elöljáróságon kisebb csoportokat kívánok alakítani, amelynek vezetője — tanácsjegyző, vagy idős fogalmazó — *a hivatalvezető nevében és megbízásából intézze a sablónos ügyeket.*

Tudakozó irodák, Fővárosi Közlöny

A segédhivatalok mai rendszerének teljes átszervezése szükséges.

Javaslatot kívánok kidolgozni az altiszti kézbesítések helyett *a magyar királyi postahivataloknak igénybevételére.* Feltétlenül szükségesnek tartom a központi városházán éppen úgy, mint az elöljáróságokon

a tudakozó irodák felállítását.

Ma ugyanis a feleknek rendkívül nagy tömege árasztja el a hivatalokat, akiknek ügyét a tudakozó irodák egyrészt véglegesen el tudnák intézni, vagy egyenesen ahhoz az osztályhoz irányítani, ahová ügyeik tartoznak.

— Megfontolás tárgyává kívánom tenni, hogy *a gépírónők az előadók mellett teljesítsenek-e szolgálatot,* vagy pedig a segédhivatalban, és az előadóknál csak meghatározott időben jelentkezzenek a gyors- és gépírási munka elvégzésére.

A Fővárosi Közlönyt a főváros hivatalos lapjává kell átszervezni, amelynek révén nem kell a jövőben a rendeleteket 6—800 példányban kinyomatni és az intézményeknek szétküldeni.

A rendeletek életbeléptetését a Fővárosi Közlönyben való közzététel fogja jelenteni.

Új szerv: a vezérkar

Gallina Frigyes tanácsnok terjedelmes jelentése végül *a jogszabályok összhangba hozására* hívja fel a figyelmet, majd

javaslat előkészítését jelzi egy új szervnek a felállítására.

Hivatkozik a tanácsnok Henry *Fayol* francia tudósra, aki először vetette fel azt az elvet, hogy minden nagy üzemnél, így tehát az államnál és természetesen a fővárosnál is kell egy pár tisztviselőből álló csoportnak lenni, amelyre a nagyüzemek vezetője, az állami életben a miniszterelnök, a fővárosnál pedig a polgármester támaszkodhatik. Henry *Fayol* ezt a csoportot

vezérkarnak

nevezi, mert feladatát abban találja, mint a hadseregnél a vezérkar szerepét. Amerikában, Angliában, Németországban és Franciaországban az állami közigazgatásban ezeket a vezérkarokat a miniszterelnök mellett már felállították. Minden nagy szervezet munkáját a következő szempontok kell, hogy irányítsák: *1. az előrelátás; 2. a szervezés; 3. a parancsolás; 4. az összhangbahozás és 5. az ellenőrzés.* A munkálatoknak mindenre kiterjedő ilyen rendszerben való keresztülvitelét pedig csak a vezérkar biztosíthatja. A szükséges összhang, a felmerült kérdéseknek egyöntetű intézése csakis így biztosítható.

— Tisztelettel jelentem Méltóságodnak, — végzi a jelentés — hogy a fentebb ismertetett munkálatokat eddig csak segéderővel végeztem. Miután azonban most már újabb és újabb szakok vizsgálatát is megkezdtem, szükségesnek tartom a legfőbb szakok egy-egy képviselőjét is bevonni munkámba.

Ezeket már most úgy válogatnám ki, hogy annakidején a vezérkarnak felállításakor annak tagjai legyenek.

*

Gallina Frigyes tanácsnok nagyérdekességű jelentése az első lépés a racionalizálás eredményei felé. Bizonyos, hogy további munkálatai során számos változtatás, újítás és szervezés szükségességére fog rámutatni, amelyek mind együttesen a leegyszerűsített ügyvitelt hozzák meg.

Ha kamatmentes kölcsönből
akar építeni, vagy ingatlant venni, lépjen be a
Magyar Országos Építkezési Takarékszövetkezetbe
V., Erzsébet-tér 14.
Telefon: 801—21. sz.
Ingyenes felvilágosítás és tájékoztató.

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 436—53

Januárban megkezdi termelését a Gázművek benzolgyára

A 470.000 pengős évi nyereség fedezi a kölcsönpénz törlesztését — Az Autobuszüzemen kívül vevőnek jelentkezett a Légügyi Hivatal és a lőporgyár — A berendezés szállítására a Láng-gépgyár kap megbízást

Annak ellenére, hogy a benzolnak, mint motorhajtó anyagnak belföldi előállításához fontos nemzetgazdasági érdekek fűződnek: számos ellenvetés hangzott el, hogy a főváros tekintsen el a hatósági benzolgyártás megindításától. Ezek az argumentumok azonban annyira átlátszó tendenciákkal rendelkeztek, hogy a döntésnél számításba sem jöttek és ma már teljesen kész polgármesteri javaslat kerül a törvényhatósági bizottság elé.

A benzolgyár üzemének megindításáról

illetékes helyen

a következő felvilágosítást adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az óbudai gázgyár telepén létesítendő benzolgyár üzemének megkezdése nagyon is időszerű, mert *az értékesítés már most biztosítva van.* A gázgyár komoly tanulmányok után az aktiv szénnel való eljárást találta a legmegfelelőbbnek és összes számításait ezen az alapon készítette el.

A költségek összesen egymillió pengőre rúgnak,

amelyek közül a készen felszerelt berendezésre egymagában 633.970 pengőt, a licencia, az eljárás használatáért 16 ezer dollárt, vagyis 91.360 pengőt, a forgalmi adóra 21.460 pengőt, a szükséges épületátalakításra 130.000 pengőt, különféle csővezetésekre és elektromos berendezésre 66.700 pengőt, a vágányzat kiépítésére 5000 pengőt, az előre nem látott kiadásokra pedig 51.210 pengőt irányoztunk elő.

— Ezzel a berendezéssel

évente 1900 tonna benzolt és toluolt produkál a gázgyár,

amelyik eredetileg csak motorbenzol termelését tervezte, főképp az *Autobuszüzem* szükségletének ellátására. Időközben a Légügyi Hivatal közölte, hogy úgynevezett *90-es benzolra* is igényt tart, a lőporgyár pedig a benzol előállításával nyerhető *toluolt* veszi meg, amelyet eddig külföldről kellett behoznia. Számításaink szerint ilyen nagyságú termelés mellett

a befektetett egymillió pengő hozadéka évi 470.000 pengő lenne,

amelyik kényelmesen fedezi a gázgyári nyugdíjalaptól kölcsönveendő egymillió pengő törlesztését.

— Az aktiv szenes berendezés szállítására kizárólag csak az eljárás birtokosával, a frankfurti *Lurghi* céggel kooperáló *Láng L. gépgyár* tett ajánlatot, míg a többi ajánlattevő más rendszerrel pályázott. Ajánlkozott még a *Danubia Műszaki Vállalat* is, amelyik a nyers berendezést a Gázműveknek akarta rendelkezésre bocsátani, haszonrészesedési alapon, amit nem fogadhattunk el, mert *a Gázművek kénytelen lett volna várható nyereségének jelentékeny részéről a vállalkozó cég javára lemondani.*

A Láng-gépgyár az egész berendezést Budapesten készíti el, a Lurghi-cég felügyelete és irányítása mellett.

A cég kedvező fizetési feltételeket ajánlott, megfelelő garanciát és biztosítékot nyujtott és vállalkozott arra, hogy a berendezés a megrendeléstől számított *nyolc hónapon* belül üzembe kerül.

— A tervezett benzolgyár felállítását két fontos érdek indokolja: az egyik az ország *közgazdasági* érdeke, amely megkívánja, hogy kereskedelmi mérlegünk javítását minden lehető eszközzel elősegítsük. A másik a főváros *pénzügyi* érdeke: a községi háztartást tápláló üzemei jövedelmezőségének olyan vállalkozásokkal való emelése, amelyek a hazai iparnak versenyt nem támasztanak, viszont az országnak is hasznára vannak.

Szó sincs arról, hogy a berendezés létesítésével a magániparral versenyző újabb hatósági üzem alakulna.

A berendezés teljesítőképessége nem arra szolgál, hogy *korlátlan mennyiségű* benzolt termeljünk, hanem csupán arra, hogy a fogyasztásra szolgáltatott kőszéngáznak egyik alkotórészét a gázból éppúgy kivonja, mint ahogy ezidőszerint is kiválasztja az ammoniákot, a ciánt és a naftalint.

A Gázművek tehát csak annyi benzolt termelhet, amennyit a fogyasztóközönség részére szükséges gázból kitermelni lehet.

Ez a mennyiség az ásványolajérdekeltség számára versenyt nem jelent, viszont *feleslegessé tesz legalább 800 ezer pengő értékű külföldi behozatalt.*

*

Mindehhez még azt is hozzáfűzték, hogy a benzolgyár valószínüleg a jövő év januárban kezdi meg üzemét és már 1933-ban fedezi az Autobuszüzem teljes motoranyagszükségletét.

Nyomban megrendelik a víztisztító berendezést, mihelyt a tanács a fedezetet kijelöli

A világítási szakbizottság legutóbbi ülésén részletes beszámolót adott a Vízművek vezérigazgatója a *víztisztítás problémájáról,* amelyik most már *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszternek a *Fővárosi Hirlap*-ban megjelent nyilatkozata szerint a kormányhatóságot is foglalkoztatja. Sok évi kisérletezés után tehát komoly lépések történnek a budapesti ivóvíz minőségének tökéletesítésére és a magunk szempontjából örvendetesnek tartjuk, hogy *az általunk annyiszor sürgetett kérdés most a gyakorlati megvalósulás terére érkezett.* A víztisztítással kapcsolatos további teendőkről

illetékes helyen

a következőkben informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Mindent elkövetünk, hogy a legközelebbi időszakban megszűnjenek a víz tisztátalansága ellen hangoztatott panaszok. Hozzájárul az eredményre való törekvéshez az is, hogy *a világítási szakbizottság megfelelő javaslatot fogadott el,* amely szoros összefüggésben áll annak a kísérletnek az eredményével amit a Vízművek folytatott a tisztítás mikénti keresztülvitele érdekében. Az már kétségtelen, hogy

a külföldön is legjobban bevált Dabeg-rendszer alapján kerül kivitelre ez a nagyfontosságú feladat,

amelyet a kísérletek is fényesen igazoltak és a Vízművek próbálkozásai távolról sem érintették ennek a gépegységnek a megváltoztatását. A Vízművek *Molnár* Dénes főmérnök kémiai eljárását próbálták ki, amelyet a közeljövőben szabadalmaztatnak és *Budapesten a Dabeg-rendszer közreműködésével használnak fel a víz tisztítására.*

— A költségeket az előterjesztésnek megfelelően *egymillió pengőben* körvonalaztuk, amelybe már beszámítottuk a szükséges gépház építését is. A törvényhatósági tanácsnak lesz a feladata, hogy

a fedezet kérdésében döntsön,

mert köztudomású, hogy a víztisztításra szüksége fedezetet a beruházó kölcsön megtakarításából akartuk biztosítani. Az idő azonban rohan és megtakarítást csak akkor látunk, ha a függőkölcsön terhére folyó munkák befejezést nyernek. Ennek az időpontja pedig még bizonytalan. Ennek ellenére azonban

a tanács fedezet-kijelölése után

semmi akadálya sem lesz a víztisztító eljárás azonnali megvalósításának.

*

Értesülésünk szerint a törvényhatósági tanács soron levő döntése után a Vízművek a leggyorsabban gondoskodik az ivóvíz tisztításának megindításáról.

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

Spányi Ernő
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. **Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.**

Jövő héten a polgármester ankétot tart az ifjuság elhelyezkedésének megtárgyalására

Iróasztalhoz kell juttatni a diplomás fiatalságot — mondja Kozma Jenő — Céladó az állástalan ifjúság dotálására — Komoly megmozdulás a nagy probléma megoldása érdekében

Néhány éve már, hogy a legégetőbb napikérdések homlokterébe jutott *az ifjúság elhelyezkedésének problémája.* Foglalkoztak vele elsősorban az ifjúsági egyesületek, azután az egyetemi vezetők, a különböző szociális szervezetek, a kormány, de a kibontakozás útját mindezideig nem találták meg, aminek magyarázata adva van: a probléma annyira sokrétű, hogy azonnali és hatályos intézkedések hozhatják csak meg a gyors megoldást. Vannak elgondolások és tervek, de mindezek még távol állnak a gyakorlati megvalósítástól és attól az eredménytől, amelyik ténylegesen lehetőséget nyujt az ifjú generáció megélhetésének biztosítására.

Az ifjúság elhelyezésének beláthatatlan jelentőségü ügye az elmult napokban érkezett *döntő fordulatához,* amikor *Kozma* Jenő dr. országgyülési képviselő, a főváros egyik legelőkelőbb testületében, a közigazgatási bizottságban vetette fel és indítványának hatása alatt *Sipőcz* Jenő polgármester készséggel vállalta annak az *ankétnak* az összehívását, amelyik azután az összes érdekeltek bevonásával keresi az eredményes kibontakozást. A nagyjelentőségü kezdeményezésről intéztünk kérdést

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Behatóan tanulmányoztam ezt a kérdést és figyelemmel kisértem hosszú időn keresztül a különböző mozgalmakat, amelyek, elismerem, *közös cél* felé törekedve ugyan, de többféle szervezkedéssel próbálkoztak eredményt elérni. A közigazgatási bizottság ülésén azért vetettem fel ezt a kérdést, hogy

egyesítsük az erőket és koncentráljuk a polgármester kezében a mozgalom további vitelét,

mert az ország egyik legnagyobb közületének bekapcsolásával feltétlenül bekövetkezik a megfelelő prosperitás és a megfelelő eredmény. A közigazgatási bizottságban elmondottak után hívták össze az *Országos Széchenyi Szövetség* ankétját, ahol rámutattam arra, hogy

disztingválni kell a tények és feltevések között.

Nem egyszer elhangzott e probléma tárgyalásánál *a mammutfizetés és az álláshalmozás* kérdése. Hangoztattam, hogy tudomásom szerint *mammutfizetés a városnál és az államnál már nincsen.* A mammutfizetésekről akkor volt szó, amikor a fővárosi törvényről tárgyaltunk és azóta köztudomású, hogy a polgármester igazán drákói rendelkezésével az aránytalanul nagy fizetések megszüntek. Az egyes nagyüzemek vezetőinek dotációja egyharmadára, sőt ennél kevesebbre is csökkent. Ezt a kérdést tehát, mint megoldási eszközt, ki kell kapcsolni.

mert ha volna is mammutfizetés, mint ahogy nincs: tízezer főből álló diplomás ifjúság tömegeinek az alimentálására ez amúgy sem alkalmas.

A kivezető út iránya tehát nem erre vezet, máshol kell megtalálni az olyan plattformot és rendszert, ahol a diplomások tízezerje elhelyezést nyerhet. A Széchenyi Szövetségben az ifjúság iránt érzett aggodalommal és szeretettel kerestem a lehetőséget, hogy miképpen tudjuk intézményesen a fiatalság problémáját megoldásra vinni. Kifejtettem az álláshalmozás ügyét és hangoztattam, hogy

nem tekintem álláshalmozásnak, ha a családos kenyérkeresőnek két állása van és ebből háromszáz-négyszázpengős összjövedelmet tud magának biztosítani.

A mammutfizetés és az álláshalmozás csak frazeológiának jó, de az ifjúság sorsára kiható megoldásnál eredményt nem biztosít.

— Gyakorlati térre kívánom vinni ezt az egész kérdést azzal az indítvánnyal, hogy

a foglalkozást nem találó mai fiatalságot juttassuk íróasztalhoz,

ami valójában csak *szimbólum* és nem azt jelenti végül, hogy mindenkinek íróasztalt kell adni. A *fizetésnélküli gyakornoki állások* visszaállitására gondoltam, ahol idővel kialakul a tehetségek előretörése. Elképzelhető ez azoknál a fiatalembereknél, akik családi ellátásban részesülnek,

de honorárriummal látnám el azokat, akiknek nincsen semmiféle megélhetési forrásuk.

Rámutattam az olyan *céladó* behozatalának szükségességére, amelyet minden intézménynél rendszeresíteni kell, ahol *racionalizálnak a gépek javára és az emberek kárára.* Megállapítottam ugyanis, hogy kétféle racionalizálás van. Az egyik, amelyik kénytelen leépíteni azért, mert nem tud megélni, a másik, amelyik beállítja azt a munkagépet, amelyik az embert kenyértelenné teszi.

Ebben az utóbbi esetben kell alkalmazni a céladót, amelynek jövedelméből azután megteremthető a fiatalság dotálása.

— További indítványom az volna, hogy a gyakornoki állásokon kívül minden lehetőséget aknázzunk ki az ifjúság elhelyezésének keresztülvitelére. A napokban lépett életbe a lisztforgalmi adóról szóló kormányrendelet, amellyel kapcsolatban *1000—1500 ellenőrt fognak alkalmazni.* A diplomás fiatalságot rátermettnek tartom arra, hogy ilyen ellenőrző állást vállaljon, kenyeret kapjon, dolgozzon, eredményeket érjen el.

Nézzünk körül az országban és ahol csak lehet, az ifjúságot helyezzük előtérbe,

hogy megélhetését megtalálja és képzettségének megfelelően értékes tagja legyen a nemzeti társadalomnak.

*

Kozma Jenő nagyérdekességü fejtegetései nem tévesztették el hatásukat és az eredmény szempontjából végtelenül örvendetes, hogy a polgármester máris megbízta *Felkay* Ferenc főjegyzőt a fővárosnál alkalmazandó diplomás fiatalság elhelyezkedési tervének kidolgozásával. Ezt követőleg valószinüleg

a jövő hét végén ankét lesz a városházán,

amelyen résztvesznek a Széchenyi Szövetség előadói, a bajtársi egyesületek, a Turul-szövetség, továbbá *Schandl* Károly, *Kozma* Jenő, *Illés* József, *Magyary* Béla, *Witz* Béla, *Kunz* Ödön, *Balogh* Elemér, *Both* Dezső, *Kaós* Zoltán és még számosan az ifjúság irányitói és a kérdés szakértői közül.

Sanyaru életviszonyok közepette is örülni a jelennek — mert csakis a jelent éljük át valóban — akkor vagyunk képesek, ha a korszak legértékesebb javát felismerjük, megbecsüljük és élvezzük. Mindennapi nélkülözhetetlen élvezetünk a kávé; az emberiség a kávé korszakát éli.

JÓ KÁVÉ - MEINL KÁVÉ
EGY FOGALOM!

Továbbra is állandosul az iparosság panasza a műszaki munkák kiirásának módja miatt

Tévedés folytán mellőzte a tanács a vizsgáló-bizottság kiküldését

A magasépitési bizottság és a törvényhatósági tanács legutóbbi üléseit élénken foglalkoztatták azok a bírálatok, amelyek a törvényhatósági tanácsban bizonyos közszállítási munkák kiirása, illetve végrehajtási módja miatt elhangzottak. Az egyik leutóbbi tanácsülésen *Scheuer* Róbert kifejtette, hogy a *Lehel-téri új templom építésének elektromos szerelési munkái és még egy két központi fütésszerelési munka kiirása a szakemberek megállapítása szerint nem volt reális.* Mikor ez a kritika a tanácsülésen elhangzott, a magasépitési ügyosztály a konkrét ügyekben szakvéleményeket szerzett be egy müegyetemi tanártól, továbbá az Elektromos Müvek igazgatóságától és ezeknek a szakvéleményeknek az alapján készitette el azt a jelentést, amelyet azután a polgármester a legutóbbi tanácsülés elé terjesztett. A magasépitési ügyosztály mellé rendelt szakbizottság is foglalkozott a tanácsülésen kifogásolt kérdésekkel és a törvényhatósági tanácsülésben elhangzott észrevételeket, amelyeknek az volt a célja, hogy a polgármester felvilágositó válaszát kérje ki, *alaptalan támadásnak* minősitette.

Ilyen előzmények után került újra a kérdés a törvényhatósági tanács multheti ülése elé, amelyen az ügyosztály tájékoztatása alapján a polgármester részletes jelentésben számolt be a tanácsnak. A polgármester, illetve az ügyosztály jelentésének ismertetése után *Scheuer* Róbert bejelentette, hogy a választ nem veszi tudomásul, mert

az általa kifogásolt ajánlatokban, illetve ajánlati felhívásokban olyan tételek és részletek szerepeltek, amelyek nem voltak világosak.

Hivatkozott arra, hogy a templomépitésnél egyszerüen villanyvezeték-szerelési munka volt feltüntetve, holott nem közömbös az, hogy a szerelési munkát fenn a toronyban, vagy lenn a földszinten kell-e elvégezni. Gyakori a panasz, hogy a kiirások és a munkák végrehajtása között lényeges eltérések vannak. *Scheuer* Róbert azt indítványozta, hogy a tanács küldjön ki *háromtagú bizottságot* és az másfél évre visszamenően

vizsgálja meg a magasépitési ügyosztálynál történt összes kiirásokat és a tényleg elvégzett munkákat.

Scheuer Róbert indítványa körül a tanácsülésben éles vita fejlődött ki. *Petrovácz* Gyula ellenezte az utólagos felülvizsgálást, arra hivatkozva, hogy az igen nagy munkával járna. Ehelyett azt ajánlotta, hogy a hibák a jövőben való elkerülésére a felülvizsgálatot ne a kiirást végző tisztviselő, hanem egy harmadik személy végezze.

Ebben a vitában résztvett *Payr* Hugó törvényhatósági tanácstag is, aki ugyancsak az évekre visszamenő vizsgálat mellett foglalt állást. A felszólalás kapcsán kérdést intéztünk

Payr Hugó országgyűlési képviselő tanácstaghoz,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Csak a javasolt vizsgálóbizottság alkalmas arra, hogy az iparosokat és vállalkozókat megnyugtassa. A polgármester is csak hálás lehet, ha megállapitást nyer, hogy valóban történtek-e e téren hibák és igazak-e az egyre hangosabb panaszok, melyek szerint

a kiirásoktól eltérő módon hajtottak végre munkálatokat és ily módon előnyhöz juthattak azok a vállalkozók, akik esetleg előre tudták, hogy a kiirt munkák közül mit nem kell elvégezni.

Ha tényleg történtek ilyen hibák, úgy a polgármester tudni fogja, hogy retorzióval élhet, ha pedig kiderül, hogy nem voltak kifogásolnivalók, akkor *legalább el lehet oszlatni a szóbeszédeket, a panaszokat és megnyugszik a közvélemény is.*

— *Petrovácz* Gyula és pártja ennek dacára tiltakozott a vizsgálóbizottság ellen, még akkor is, mikor leszögeztem, hogy ez a felfogás olyan színezetet kelt, mintha a *munka kiadásának eddigi módjával meg lenne elégedve.* Petrováczék ellenérve az volt, hogy az utólagos vizsgálat *rengeteg munkát* ad és a tanácsnak nincsen elég műszaki szakértője.

— Hiába hivatkozott *Scheuer* Róbert arra, hogy ennél a vizsgálatnál nem kell minden műszaki kérdéshez érteni, mert a számszerű differenciát éppen úgy konstatálni tudja minden józaneszü ember, — különösen ha műszaki képzettsége van, — mint ahogy a bírák is közmegnyugvásra döntenek olyan kérdésekben, amelyek szakszerüek. A tanácsülésen *Petrovácz és pártja* a vizsgálóbizottság kiküldése ellen szavazott.

A szavazás eredménye az volt, hogy a bizottság kiküldése ellen 9-en szavaztak, a vizsgálóbizottság kiküldése mellett pedig az Egységes Községi Polgári Párt és az ellenzék szavazott, ugyancsak 9-en.

A szavazatok összeszámlálásánál *tévedés történt.* A javaslat mellett először csak 7 szavazatot számoltak össze s mikor az *Egységes Községi Polgári Párt* kifogással élt és az elnök új szavazást akart elrendelni: *Petrovácz és pártja óvást emelt, azon a címen, hogy nem lehet kétszer szavazni.*

— Ilyen módon aztán tényleg *sikerült Petrováczéknak a vizsgálóbizottság kiküldését mellőzni,* holott

ez azt eredményezi, hogy a főváros iparosságának az az állandó keserves panasza ,amely a kiirások módjára vonatkozik, továbbra is megmarad.

Kár azért a látszatért, mintha a vizsgálóbizottság kiküldésének mellőzésével valaki a felpanaszolt módszert akarná állandósitani, holott *ez egészen biztosan egyik pártnak és a törvényhatósági tanács egyetlen tagjának, magának Petrovácz Gyulának sem a szándéka.*

Hét külföldi ország törvényeinek tanulmányozása után a főváros elkészítette a magyar honossági és állampolgársági törvény reviziójának tervezetét

A főváros önkormányzatában, sőt az egész országban állandóan sürgeti a közvélemény a sok panaszra alkalmat adó régi állampolgársági törvény revizióját. A főváros közigazgatási bizottságában és közgyülésében is számtalan alkalommal tették szóvá a régi honossági törvény hiányait, amelyek különösen azóta váltak érezhetővé, amióta a trianoni békediktátum következtében Magyarország s a magyarság sorsában előre soha nem látott történelmi fordulat következett be. Legutóbb az idei költségvetés tárgyalása során hangzott el konkrét indítvány, hogy a főváros írjon fel a kormányhoz a törvény módosítása érdekében s ezt az indítványt a törvényhatósági bizottság annakidején el is fogadta.

A főváros közjogi ügyosztálya törvénymódosító javaslatát közel félesztendős munkával most elkészítette és annak részleteiről

beavatott helyen

a következőkben tájékoztatták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A magyar állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről alkotott 1879:L. t.-c. igen sok rendelkezése a mostani viszonyokhoz teljesen elavult és úgyszólván egységesen kialakult felfogássá vált, hogy

a honossági törvény módosítása halaszthatatlanul szükséges.

A törvény meghozása óta több, mint ötven esztendő telt el s míg más országok törvényhozásai a régi honosítási törvényeket az azóta megváltozott viszonyok folytán többször is módosították, addig a mi törvényünk figyelmen kívül hagyta az átalakulásokat, változatlan maradt.

Fogadott honfiak

— 1879 előtt az állampolgárság kérdését törvény nem is szabályozta és a régi törvény nem támaszkodhatott kifejlődött joggyakorlatokra. 1848 előtt csak ünnepélyes „honfiúsítással", vagy királyi adományozással lehetett állampolgárságot szerezni és ezeket *„fogadott honfiaknak"* nevezték. A „honfiúsítottak", akik rendszerint valamilyen szolgálat, vagy érdem elismeréseképpen kaptak honpolgárságot, az országgyülésen, vagy a királyi udvari kancellária előtt hűségesküt tettek le, erről okmányt kaptak, viszont 200—2000 darab aranyat fizettek hatósági díj címén. 1848-ban Szalay László készített egy honossági törvénytervezetet, de ebből törvény nem lett soha. A Bach-korszak alatt is meg lehetett szerezni az állampolgárságot, és pedig úgy, hogy az idegen, ha a város polgárai közé már fel volt véve, ipart űzött, a közterhekhez hozzájárult s legalább tíz éve állandóan belföldön tartózkodott, ezzel állampolgárságot szerzett. 1867 után, mikor az önkényuralomnak vége lett, az alkotmányos magyar kormány más honosítási eljárást alkalmazott. A belügyminiszter honosította a folyamodó idegeneket, ha a törvényhatóságok az ilyen kérelmet vagyoni, politikai és erkölcsi tekintetben kifogástalannak találták és javasolták. A honosítottnak hűségesküt kellett letennie. Érvényben volt egy 1814-ből származó udvari rendelet is, amely úgy szólt, hogy a magyar honosságot hallgatólagosan megszerezhette az a külföldi, aki tíz éven keresztül útlevél nélkül, háborítatlanul Magyarországon tartózkodott.

Honosítatlan magyarok

— Az osztrák-magyar monarchia államai között, — mint tudjuk — nem volt útlevélkényszer s így a polgárok szabadon változtathatták lakóhelyüket. A nyolcvanas évek vége utáni gazdasági fellendülés, különösen a főváros és az ipari centrumok erőteljes fejlődése, a vasutak kiépülése olyan munkaalkalmakat teremtett, amelyek a külföldi szakmunkások nagy tömegeit vonzották az országba, illetve a fővárosba. Ezek a külföldiek itt letelepedtek, családot alapítottak, gyermekeik, unokáik születtek, akik régi hazájukkal minden kapcsolatot megszakítottak, régi anyanyelvüket is elfelejtették, csak magyarul tudnak, magyar katonák lettek, részesei a magyar történelemnek, a világháborúban együtt küzdöttek a magyar katonákkal, de a törvényes honosságot de jure mégsem szerezték meg. A jelenlegi állampolgári törvény *ezeket a magukat szívvel-lélekkel magyarnak valló, teljesen meghonosodott, csak magyarul tudó embereket, mivel a törvény teljesen a leszármazási elv alapján áll, a nemrég beköltözött külföldiekkel egyenlő elbánásban részesíti.* A törvény ugyan lehetővé tette eddig is, hogy a letelepedett külföldiek a magyar állampolgárságot hallgatólagosan megszerezhessék, de ehhez az 1875 és 1880 közötti adózás és helybenlakás igazolása szükséges s ezeknek az ötven évnél öregebb okmányoknak a beszerzése leküzdhetetlen nehézségbe ütközik, mert az államrendőrség bejelentőhivatalát csak 1880-ban állították fel, így ennél régebbi időből nem is lehet igazolni a helybenlakást, a régi adólajstromokat pedig kiselejtezték.

Részletek a törvényjavaslatból

— Mielőtt a főváros a honossági és állampolgársági törvény korszerű reformjának kidolgozásához hozzáfogott volna, beszerezték Ausztria, Németbirodalom, Svájc, Anglia, Franciaország, Olaszország és az Egyesült Államok honosítási törvényeit és e hét ország törvényeinek feldolgozásával, ismertetésével készítették el a mai kornak megfelelőbb és a nemzeti irányzatot is szem előtt tartó, új törvényjavaslatot.

— Az új törvénytervezet érdekesebb részei a következők:

— A régi törvény szerint, ha egy magyar nő külföldihez ment feleségül, akkor magyar állampolgárságát elveszítette és honossága férjééhez igazodott. Az új törvénytervezet szerint ez megváltozik és a magyar állampolgárnő a külföldivel kötött házasság után is fenntarthatja magyar állampolgárságát, ha közjegyzőnél, vagy állami anyakönyvvezetőnél *a házasság megkötése előtt* errevonatkozóan szabályszerű nyilatkozatot tesz. A születendő gyermekek állampolgárságára is megegyezhetnek a különböző honosságú házasulandó felek a magyar állam javára, a házasság megkötése előtt. *Megrövidíti az új tervezet a honosság megszerzéséhez előírt helybenlakási időt is.* A régi törvény ötévi, megszakításnélküli belföldön való tartózkodást ír elő, ezzel szemben az új szerint *elegendő három év igazolása.* Viszont a régi törvény szerint *csak a kifogástalan magatartást kellett igazolni, míg most a nemzethűséget is.* A régi törvény hat esztendőt követelt annak igazolására is, hogy az illető az adózók lajstromában szerepel. A tervezet megelégszik három esztendővel. Ujítás az is, hogy *a honosságot kérelmezőnek a kérvény beadásakor igazolnia kell, hogy magyarul kifogástalanul beszél, ír, olvas.* Igen érdekes a tervezetnek az a szakasza, amely úgy szól, hogy kiváló íróknak, festőknek, szobrászoknak, általában kitünő tehetségeknek, avagy olyanoknak, akik az országban hasznos találmányt honosítottak meg, a hadseregben szolgáltak, magyar egyetemen oklevelet szereztek, magyar nőt vettek feleségül, vagy az országban születtek, elegendő egyévi bentlakás igazolása is. Az ilyenek kérvényükben kötelesek ünnepélyesen kijelenteni, hogy lemondanak minden idegen fejedelem s állam iránti hűségről s alattvalói hűséget és ragaszkodást igérnek a magyar állam alkotmányának. A honpolgári eskü szövegére nézve a tervezet úgy intézkedik, hogy egyelőre Magyarország alkotmányára történik az eskütétel, azzal a megjegyzéssel, hogy ez a királyság kérdésének alkotmányos módon való elintézéséig érvényes. Elveszíti az a honosságát, akinél bebizonyosodik, hogy a mostani törvény megsértésével, hamis bizonyítékokkal s a hatóságok félrevezetésével szerezte meg. Ha ez öt éven belül derül ki, akkor nemcsak a magyar honosok jegyzékéből törlik, hanem büntető úton is eljárnak ellene.

Törlik a Kossuth-paragrafust

— A törvényben külön szükségesnek tartja a főváros azt hangsúlyozni, hogy *a tízéves távollét révén nem szünik meg a magyar állampolgárság.* A régi törvény ugyanis az állampolgárságnak ilymódon való elvesztését akkor bizonyos *felsőbb nyomásra* iktatta be paragrafusai közé, és pedig különösen *Kossuth Lajosra való tekintettel,* mert az osztrák udvar szükségét érezte annak, hogy Kossuth Lajos ilymódon elveszítse magyar honosságát és hontalanná váljék. De különben is az ország határán kívül élő ezer és ezer magyar válik tudta nélkül hontalanná ezen intézkedés folytán, ha nem jelenti be magyar állampolgárságának fenntartását. Viszont szükségesnek véli a tervezet annak a hangsúlyozását is, hogy *elvész a magyar állampolgárság valamely idegen állampolgárság megszerzése révén,* hogy ezzel megszűnjék a kettős állampolgárság tarthatatlan állapota.

Magyarország aranykoszorús mestere
Szlezák László
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

RIEGER OTTÓ
ORGONAGYÁR
Uj orgonákat, valamint homlokzatsípokat szállítunk és orgonajavításokat mérsékelt árban és művészi kivitelben elvállalunk. Gyárainkból negyven éves fennállása óta 2300 új orgona került szállításra.
BUDAPEST, X. KERÜLET, SZIGLIGETI-UTCA 29. SZÁM. (RÁKOSFALVA) Telefon: 96—3—45.

MINKOVITS
MODERN CÉGTÁBLAFESTŐ
BUDAPEST, VIG-U. 24. SAJÁT HÁZ
TELEFON: J. 385 52 FŐVÁROSI SZÁLLITÓ

ALEXY GYÖRGY
okl. gépészmérnök villamossági és műszaki vállalata.
Telefon: A. 209—92 és Aut: 209—98 sz.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

Hyperol szájvíztabletták
ideális száj- és toroköblögető

WEINGRUBER
Székesfővárosi Pavillon Kávéháza
VI., Városliget
folyó hó 28-án, csütörtökön
MEGNYILIK

MAUAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR
GYÁRTMÁNYOK KITÜNŐ ANYAGBÓL A LEGGONDOSABBAN KÉSZÜLNEK
Ide tartoznak a különféle **hengerelt** kereskedelmi árukon kívül az **ipari stabilmótorok, lokomobilok,** traktorok, **cséplőgépek** és más mezőgazdasági gépek. **Útépítő** (úthengerlő- és útgyalu-) gépek, lakókocsik. **Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek,** karikás kályhák és kereskedelmi öntvények. — **EUDLOFF-DITTRICH** féle armatúrák, szivattyúk stb. — **Teherautomobilok,** autóbuszok a **„MERCEDES-BENZ"** gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. **Kombinált tűzoltó- és locsoló-autók.** Lajtos öntözőkocsik. – **Jobbágy**-féle szab. **folytonégő kályháink** a háztartásokban és középületekben (iskolákban, hivatalokban stb., **a legjobban használhatók.** ***Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!***
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
BUDAPEST, X. KERÜLET, KŐBÁNYAI-ÚT 21 TELEFON: JÓZSEF 460—29

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen bórkompressort**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

vitéz Darvas Lajos
okl. mérnök
Nemes építő vállalat Budapest,
IV., Királyi Pál-utca 20. Telefon: Aut 86—2—96

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Borvendég alpolgármester:

A HÉV-tranzakciónál száz százalékig biztosítani fogjuk a főváros érdekeit

Kozma Jenő: Az autonómiáé a döntő szó!

Amint előreláthatő volt: a fővárosnak a NOVA és a HÉV átvételére irányuló tranzakciója még mindig a gondos tárgyalások anyagát képezi és bár a döntés stádiuma közel van, *még mindig nincs terminusa annak az időpontnak, amikorra a szerződésekre a pecsétet rátük.* Komplikált kérdések és alapos tanulmányozást igénylő részletek feldolgozása van folyamatban, mindezeken felül a financiális kérdések légiója várja a tisztázást és így az előreláthatő megegyezés pontozatairól még nem kerültek nyilvánosságra az egyébként nagy kíváncsisággal várt részletek. A HÉV-ügy pedig erősen szerepel a nyilvánosság keresztüzében és különösen arról folynak találgatások, hogy *a főváros milyen áldozatot hoz a NOVA és a HÉV ingatlanaiért és üzemeiért.* A nyilvánosság a megvételre kerülő részvénytársaságok mérlegadatait és vagyonkimutatásait sorolja fel, hogy ebből kiinduló támpontot nyerjen a találgatásokra és az előzetes kritikákra, amelyekről

Borvendég Ferene alpolgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Hogy milyen értékben szerepelnek az ingatlanok és telkek *a NOVA, a HÉV és a Parkváros Rt.* mérlegeiben: az a fővárost nem érdekli.

Szakértőkkel megvizsgáltattuk, megbecsültettük az összes ingatlanokat és a városra csupán ez a vélemény a mérvadó.

Tudni kell, hogy a főváros nem ingatlankomplexumot, hanem a *NOVA-szindikátus részvényeit* akarja megszerezni, ennek révén jutna a részvénytársaságok vagyontárgyaihoz és így a részvények átvételi árát olyan mértékre szabjuk, hogy azoknak belértékét a megvizsgált ingatlanok és egyéb vagyontárgyak feltétlenül fedezzék.

— Az a vád, hogy a főváros a mai biztonytalan gazdasági viszonyok között házakat vásárol, nem állja meg a helyét, mert

a főváros nem új házakat akar szerezni, hanem azokat csak addig fogja birtokában tartani, amíg a kellő időben kedvezően értékesíteni tudja.

A főváros csak akkor hajlandó a tranzakciót véglegesíteni, ha *érdekeit százszázalékosan biztosítva látja.* E pillanatban a részvények megszerzéséről úgy tárgyalunk, hogy azoknak átvételi ára mindenképpen fedje az ingatlanok, koncessziók és egyéb vagyontárgyak teljes értékét. *A tárgyalások folyamatban vannak és ha eljön az ideje,* akkor

a teljesen előkészített anyagot tárjuk döntés végett

az illetékes szervek elé.

Olvastunk a sajtóban olyan híreket is, hogy a HÉV megszerzésével a főváros *meg akarja kerülni az autonóm szerveket:* kész helyzetet teremt a *Községi Takarékpénztár* közreműködésével. Erről a kérdésről

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőt kérdeztük meg, aki a *Fővárosi Hirlap*-nak a következő nyilatkozatot tette:

— Tudomásom szerint a tárgyalások már túlhaladtak az informativ részleteken és természetesnek tartom, hogy egy ilyen nagyvonalú ügylet minden részletéről előzetesen nem tájékoztatják a nyilvánosságot.

Amíg minden erre vonatkozó tárgyalás befejezést nem nyer, addig azért sem lehet a részleteket feltárni, mert a következő újabb tárgyalásoknál esetleg megváltozhatik a helyzet.

Kizártnak tartom, hogy a *Községi Takarékpénztár* a maga hatáskörében véglegesítsen egy ilyen nagyarányú ügyletet és bizonyosra veszem, hogy *az előkészítő munkálatok befejezése után az autonómia fogja a döntő szót kimondani a HÉV átvételéről.*

*

Értesülésünk szerint az elmult héten a tranzakció nagy lépésekkel jutott előre a végső megegyezés irányában. A tanácskozásokat *Borvendég* Ferenc alpolgármester az ügy érdemének megfelelő gondossággal és mérlegeléssel irányítja. Személyes részvétele a döntő tárgyalásokon mindenesetre komoly biztosíték ahhoz, hogy *a befejezett tárgyalások alapján kialakult ajánlat a főváros szempontjából feltétlenül kedvező és elfogadható lesz.*

Újabb öt százalékkal apasztják a jövőévi költségvetést

A polgármester már elrendelte az 1933. évi budget munkábavételét

Alig lépett életbe az 1932. évi költségvetés, máris hozzáláttak a városházán az új, 1933. évi budget összeállításának munkájához. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester szombaton adta ki rendeletét, amelyben elrendelte az új költségvetés előkészítő munkálatainak megkezdését és az adatgyüjtésre hat hetet engedélyezett a különböző hivataloknak, üzemeknek és intézményeknek.

Június 15-ig tartoznak az összes hivatalok és intézmények a jövő évi költségvetés részletterveztetét a pénzügyi osztálynak átadni.

A költségvetés összeállításában az idén is aktiv szerepe lesz az önkormányzat képviselőinek.

A tanács ismét kiküldi a hatos, illetve kilences takarékossági bizottságot,

amely a pénzügyi ügyosztállyal és a nagy közüzemek igazgatóságával kooperálva fog dolgozni. A polgármester egyébként szigorú rendelettel utasította a hivatal- és üzemfőnököket, hogy a költségvetés összeállításánál a legmesszebbmenő takarékosság vezesse őket.

A polgármester rendeletében, többek között, ezeket mondja:

— A főváros pénzügyi helyzete és a gazdasági viszonyok a költségvetési keretek további szűkítésére kényszerítenek bennünket.

A gazdasági viszonyok kedvezőtlen alakulása következtében kevesebb a várható bevétel és így csak a kiadások mérséklésével lehet a főváros háztartását egyensúlyban tartani. Ezért az összes kiadásokat csökkenteni kell a takarékosság és a gazdasági elvek legszigorúbb alkalmazásával. Utasítom az összes hivatalokat, hogy

a kiadások jövő évre szóló előirányzásánál a legnagyobb körültekintéssel járjanak el

és minden egyes tételnél szigorúan vizsgálják meg, hogyan lehetne azokat gondos takarékossággal csökkenteni. A kiadások előirányzásánál mindig az 1931. évi zárszámadás adataiból kell kiindulni, de

az összes kiadások sehol sem lehetnek nagyobbak, mint a 10%-os zárolással csökkentett 1932. évi előirányzat.

Az idei költségvetés tárgyalásakor többen szóvá tették, hogy egyes intézmények megfelelő gazdálkodással, kisebb budgettel is megfelelően szolgálhatnák kitűzött céljukat. Ezért az új költségvetés összeállításánál okvetlen mérlegelni kell, miként lehetne esetleg más, alkalmasabb rendszer bevezetésével és alkalmazásával az üzemviteleket olcsóbbá tenni.

*

Illetékes helyről szerzett értesülésünk szerint *legalább öt százalékos* további megtakarítást szeretnének elérni a főváros jövő évi budgetjében, de kérdéses, hogy a fejlődő világváros organizmusa megengedi-e ilyen nagyarányú újabb redukciót.

Deficitmentessé válhat az Autóbuszüzem a környéki járatok átvételével

A főváros és a környék között rendszeresített vonalak jövedelme nem maradhat idegen vállalat kezén

Jelentette a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi száma, hogy a *Budapesti Autóbusz Közlekedési Részvénytársaság* név alatt működő vállalat erősen szorgalmazza a fővárosnál a lejáró szerződés meghosszabbítását és két új koncessziónak: a pesthidegkuti és budakeszi járatnak részére való átengedését. Az ajánlatot a városházán még nem tárgyalták le és így a törvényhatósági tanácsnak csak ezután lesz alkalma az ajánlattal szemben állást foglalni.

Érdekes ennek a kapcsán rámutatni arra, hogy miképpen fejlődött ki a *BART* elnevezésü közlekedési üzem olyan nagyméretüvé, hogy most a fővárossal mint komoly tárgyalófél kerül szembe. Évekkel ezelőtt csak még néhány kocsija szaladgált az Autóbuszüzemnek az Andrássy-út és az Apponyi-tér között, amikor jelentkezett a BART-érdekcsoport és *felajánlotta a fővárosnak kistipusu kölcsönkocsijait.* Hozzátartozik a krónikához, hogy a BART-nak végeredményben egyetlen egy járműve sem volt, de amikor a főváros az ajánlat fölötti tárgyalásra hajlandónak mutatkozott:

gyorsan kölcsönvett a Győri Vagongyártól néhány kocsit és a kölcsönszerződés alapján az elmult évtized egyik legragyogóbb üzletét kötötte a fővárossal.

Hogy ez a vállalkozás milyen jövedelmező lehetett, azt a legjobban jellemzi a közelmultnak az az eseménye, amikor *a BART nem kisebb lépésre tartotta magát képesnek, minthogy ajánlatot tett a Székesfővárosi Autóbuszüzem teljes bérbevételére.*

Időközben a BART a városháza dédelgetett kedvencévé nőtt ki. A taxiengedélyek szétosztásánál *harminc jogositványt* kapott, majd következett a nemzeti ajándékok egyik kimagasló értéke: *a Budapest-csepeli vonal átengedése,* ami a környék legjövedelmezőbb vonalának bizonyult.

A BART-ügy azért került ismét a szőnyegre, mert június 30-án felmondhatóvá válik a többéves szerződés, amelynek a lejárati ideje ez év december 31-e. Már most megindultak a tárgyalások a főváros és a BART között és azt az érdekes meglepetést hozták, hogy

minden további feltétel kikötése nélkül bővíteni kívánják a BART kezében lévő környékbeli járatok hálózatát a pesthidegkuti- és budakeszi járatok odaajándékozásával.

A további szerződés megkötésének szükségességét a hozott „áldozatokkal" indokolja a BART és ezt mérlegadataival kívánja bizonyítani. Köztudomású, hogy a mérlegtechnika sok minden rugalmasságot engedélyez és így bizonyos, hogy *a BART sokkal gazdagabb vállalat, mint amilyennek a tulajdonosok feltüntetik.* A közérdek azt kívánja, hogy

a főváros vegye kezébe a környéki járatokat és semmilyen körülmények között se járuljon hozzá a szerződés meghosszabbításához.

Teljesen furcsa és érthetetlen, hogy a főváros a maga hatalmas autóbuszparkjával ne tudja hatáskörébe vonni a környékbeli forgalom lebonyolítását, amikor pedig *a HÉV átvételét is éppen a környéki közlekedés egységesítésével indokolják.* Az új autóbuszgarázst sokmilliós költséggel éppen az autóbuszpark megnagyobbítása céljából méretezték a mai nagyságára és ha a BART-nak módja van az új koncessziók reményében *hitelbe* új járműveket beállítani, úgy

ezt a főváros könnyebben megteheti, mert az új kocsik amortizációját bőségesen fedezi a környékbeli járatok jövedelme.

Az Autóbuszüzem ma deficites vállalat, amelyből egyetlen egy kiút van: kitünően jövedelmező járatok rendszeresítése. Ezek adva vannak és így *semmi értelme sincs a BART-tal szemben alkalmazandó nemeslelkü gesztusoknak.*

3-4 szobás VILLAKAT
építünk **eladásra,** a meglévőkhöz hasonló kottage-rendszerben a
Mártonhegyi-út és Németvölgyi-út sarkán
Árak: 25—28.000 pengő
Bővebb felvilágositás: **Kafona, Székely és Molnár** épitészmérnökök irodájában, **V., Személynök-utca 9-11.** szám. — Telefon: 29-8-29 és 13-5-41

Bútorait legjobb minőségben és legolcsóbb árban **Schäffer János** mübútorasztalos lakberendezési üzlete Budapest, II., Török-u. 2. Margithidnál Telefon: 552—98.

LINOLEUM burkolási munkálataival
legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert
Haas Lipót
céghez.
Főüzlet: VII. ker., Rákóczi-út 24.
Telefon: József 42—0—44

Ujjáéled
NOVOPIN
szénsavas fenyőfürdőben
idegesség, fáradtságellen

Gyülölködéssel nem szabad az üzemek kérdését kezelni, — mondja Ripka Ferenc

Usetty Béla országgyülési képviselő ünneplése a Ferencvárosban

A *Ferencvárosi Egységes Községi Polgári Párt* és a *Ferencvárosi Kaszinó* a kerület és a szomszédos kerületek polgárságának nagyszabású részvételével csütörtökön este társasvacsora keretében meleg ünneplésben részesítette a déli kerület országgyülési képviselőjét, *Usetty* Bélát. Az ünnepi összejövetelen résztvettek: *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Kozma* Jenő és *Payr* Hugó országgyülési képviselők, *Wellisch* Andor, *Martin* János, *Pompéry* Elemér és mások az Egységes Községi Polgári Párt központja képviseletében, a törvényhatósági bizottság számos tagja, *Ereky* Károly ny. miniszter, *Muzsikó* István és *Hamvassy* István tanácsnokok, kerületi elöljárók, *Günther* Tivadar, a főpolgármesteri hivatal vezetője és még sokan mások.

A megnyitóbeszédet *Pavlik* Ferenc királyi tanácsos, a párt ügyvezető-elnöke mondotta, aki köszöntötte a megjelent főpolgármestert, az országgyülés jelenlévő tagjait és az egybegyülteket. Utána *Razgha* Sándor, a déli választókerület kereskedőinek üdvözletét tolmácsolta, majd

Kozma Jenő országgyülési képviselő,

az Egységes Községi Polgári Párt elnöke méltatta meleg szavakkal *Usetty* Béla lelkes és mindig önzetlen közéleti munkásságát. Hangoztatta, hogy Usetty Béla és a párt, továbbá a polgári gondolat, elválaszthatatlanul összenőttek. A mai súlyos időkben, amikor nemcsak világjelenségek bajaival küszködik az ország, nemcsak külső ellenfelekkel kell szembeállni, hanem belső ellenségekkel is, ez a tábor a polgári gondolat és a nemzeti egység egyik hatalmas erőssége, ahol nemcsak a sorsunkért való aggódás, hanem a jobb jövőbe vetett hit tartja együtt a polgárokat. *A Ferencváros mindig fegyvermühelye volt a polgári öntudatnak, a nemzeti gondolatnak, a haza és a főváros szeretetének,* az a tábor ez, amelyre mindig számítani lehet, ha az ország és a főváros sorsáról van szó és ennek a fegyvermühelynek első és lelkes fegyverkovácsa *Usetty* Béla, akinek további munkásságára Isten áldását kéri.

Kozma Jenő szavai után

Ripka Ferenc főpolgármester

emelkedett szólásra az egybegyült többszáz főnyi közönség lelkes ovációja mellett. Előbb a városok jelentőségét fejtegette a kultúra és a haladás terén, majd a fővárosi közélet egyik legértékesebb vezető egyéniségének, *Usetty* Bélának munkásságát méltatta, aki hűséges, önfeláldozó, becsületes tevékenységével nemcsak a polgárság, hanem a főváros hivatalos vezetőségének legnagyobb elismerését vívta ki. Ezután az üzemi kérdésről beszélt a főpolgármester. Elmondotta, hogy *az elmult öt év alatt a főváros vezető pártjainak elhatározásából már 22 üzemet szüntettek meg.* Ezeknek a részletes felsorolása után hangoztatta, hogy *mindössze 21 üzeme maradt a fővárosnak,* tehát a felét már megszüntették. Még további teendők vannak ezen a téren, ezeket azonban csak megértéssel és jóindulattal lehet elvégezni és sem kisegzisztenciák százait nem szabad kenyértelenné tenni, sem pedig a főváros nagy vagyonértékeit máról-holnapra elkótyavetyélni. *A gyülölködés hangján azonban nem szabad tárgyalni ezt a kérdést,* — amint azt sajnálattal kellett tapasztalnunk, — annál kevésbé, mert sem az ügynek nem teszünk így szolgálatot, sem pedig a megnyugtató megoldást nem tudjuk létrehozni. A fővárosi polgárság önérzetét is sérti, ha intézményeinek a nyilvánosság előtt való ócsárlásával nyúlunk e nehéz problémához.

Hosszantartó éljenzés és taps követte *Ripka* Ferenc szavait, majd

Payr Hugó országgyülési képviselő

Usetty Bélát, a polgárság önzetlen vezérét köszöntötte, akiben nincs semmi hiúság, nincs nagyravágyás, nincs önzés, csak jóság és jószándék. Ő az az ember, az a polgár, aki a mai csúnya időkben visszaadta nekünk az emberbe vetett hitet.

Wellisch Andor

azt fejtegette, hogy Usetty Béla országgyülési képviselő érdeme, hogy e csüggedt időkben a polgári tábor és a ferencvárosi párt egységesebb, mint valaha.

Ereky Károly

hangoztatta, hogy akkor, amikor *Ripka* Ferenc és *Kozma* Jenő ezt a pártot életrehívták, a szeretet és a becsületesség vonult be a várospolitikai életbe. Majd azt fejtegette, hogy a helyes közgazdasági politikának ma csak az lehet a tengelye, hogy az emberek keresetét emelni lehessen, mert amíg ez meg nem lesz, hiába termelnek a gyárak, hiába dolgozik a földmüves. A Községi Polgári Pártban ez a tudat vezeti a politikát és hiszi, hogy a pártnak sikerül is a főváros népét hamarosan derübebb napokhoz vezetni.

Usetty Béla

mindenekelőtt *Ripka* Ferencnek és *Kozma* Jenőnek köszönte meg, hogy a mai seregszemlére eljöttek. Örömmel állapította meg, hogy a pártszervezet fennállása óta egyre csak növekedett és nem szakadt le senki, mert *a polgárság öntudatosan és lelkesen kitart amellett a politika mellett, amelyet annakidején Ripka Ferenc és Kozma Jenő megjelöltek.* A súlyos idők ellenére sincs kétségbeesve és tudja, hogy a javulás közel van. A mai nehéz időkben a párt kénytelen a fizetéscsökkentés és az adóemelés keserü eszközeit elfogadni és vállalja is a felelősséget, bármilyen népszerütlen ez, mert tudja, hogy csak ilyen áldozatokkal lehet az országot ujra talpraállítani. Majd azzal fejezte be, hogy *a polgárság öntudata lehetetlenné tesz egy újabb felfordulást.* A polgárság megvédi a maga jogait, mert tudja, hogy ha a polgári társadalom elpusztul, elpusztul a nemzet is. Ezt akarjuk megértetni, mondotta, azokkal is, akik ma még a tulsó oldalon vannak és nem engedjük mégegyszer a sír szélére juttatni a nemzetet, ahova 1918-ban juttatták és ahonnan sikerült visszarántanunk.

Usetty Bélát, nagy tetszéssel fogadott beszéde után, sokáig ünnepelték választói, majd még több más felszólalás hangzott el a különböző szervezetek és a szomszédos kerületek polgársága részéről.

Törvénymagyarázat és jogi vita arról, hogy kell-e kultuszminiszteri jóváhagyás az ideiglenes tanerők alkalmazásához

Április 30-án jár le a fővárosnál üresedésben lévő 222 tanári, illetve tanítói állásra hirdetett pályázat. A nagyrészt ideiglenes és helyettes tanerőkkel már betöltött állások véglegesítése köztudomás szerint az *Egységes Községi Polgári Párt* és vezére, *Kozma* Jenő szorgalmazására történik. A polgármester honorálta az *Egységes Községi Polgári Párt* állásfoglalását és a mult héten kiírta a pályázatokat.

A pedagógiai pályázat és az új kinevezések alkalmából ujból felvetődik az a probléma, hogy csak a végleges állások betöltésénél van-e szükség a törvény szerint a kultuszminiszter szankciójára, vagy pedig az ideiglenes és helyettesi alkalmazásoknál is? Ennek a kérdésnek a tisztázását célozza *Ripka* Ferenc főpolgármesternek az a felterjesztése, amelyet a napokban intézett *Karafáth* Jenő kultuszminiszterhez.

Ennek a feliratnak előzményeiről

illetékes helyen

a következő felvilágosításokat kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— Az új fővárosi törvény szerint a tanerőket a főpolgármester és a polgármester nevezi ki, de beleszólása van a kultuszminiszternek is, akihez a jelöltek listáját jóváhagyás végett előzetesen be kell mutatni. A törvénynek erre vonatkozó szakaszai azonban nem egészen világosak.

— A kultuszminiszter nemrégiben leiratot intézett a fővároshoz és abban arra hívta fel a főpolgármestert, hogy tegye meg részletes észrevételeit a fővárosi oktató- és nevelőszemélyzet kinevezésének módjáról. A főpolgármester a miniszteri leiratnak eleget tett és arra most válaszolt. Feliratában részletesen foglalkozik az új fővárosi törvénynek a pedagógiai állások betöltésére vonatkozó szakaszaival és

a fővárosi oktatószemélyzet kinevezésének rendjére vonatkozóan bizonyos módosításokat tart szükségesnek

a törvény eredeti szövegezésével szemben.

— Az 1930:XVIII. t.-c. 58. paragrafusa azt mondja, hogy „a székesfőváros összes közoktatási intézeteinek végleges és ideiglenes oktató- és nevelőszemélyzetét, ideértve az árvaházakét és a szeretetházakét is, a polgármester alkalmazza, illetve nevezi ki". Atekintetben, hogy a polgármester kiket és milyen feltételek mellett *„alkalmaz"*, a törvény nem ad bővebb magyarázatot. Arra vonatkozóan azonban, hogy a polgármester kiket és milyen feltételek mellett *„nevez ki"*, már vannak bizonyos irányelvek az említett törvényparagrafus 15., 16. és 17. bekezdésében. Azt mondja a törvény, hogy a polgármester

az oktató- és nevelőszemélyzet létszámába csak azokat nevezheti ki, akiknek alkalmazásához a kultuszminiszter hozzájárul

és kimondja azt is, hogy azoknak a névsorát, akiket kinevezni szándékozik a polgármester, előzetes jóváhagyás végett köteles felterjeszteni a kultuszminiszterhez.

— Ezzel kapcsolatban felmerül az a kérdés, hogy ezek a rendelkezések az összes, úgy az ideiglenes, mint a végleges személyzet kinevezésére vonatkoznak-e? Mivel a törvény az oktató- és nevelőszemélyzeti állások betöltésére általánosságban utal, ebből arra lehetne következtetni, hogy az előzetes jóváhagyásra úgy a véleges, mint az ideiglenes alkalmazásoknál szükség van.

— A törvény megszerkesztésének históríkumát figyelemmel végigkísérve, kiderül azonban, hogy

az ideiglenes alkalmaztatásokhoz nem szükséges a miniszter előzetes hozzájárulása.

Erre az alábbi körülményekből lehet következtetni: A fővárosi törvényjavaslat tárgyalásánál az eredeti szövegben *csak a „kinevezés"* szó szerepel. 1929 december 3-án a képviselőház közigazgatási bizottságának ülésén, mikor ezt a szakaszt tárgyalták,

Wolff Károly felhívta a törvényhozás figyelmét arra, hogy ideiglenes tanszemélyzet alkalmazásánál nem lehet szó kinevezésről, hanem csak alkalmazásról.

Ezért nem lehet szükség a kultuszminiszter előzetes jóváhagyására sem. A törvényjavaslat olyan átszövegezését javasolta ugyanakkor, hogy ezt a passzust változtassák meg úgy, hogy a polgármester az oktató- és nevelőszemélyzet

ideiglenes tagjait „alkalmazza", végleges tagjait pedig „kinevezi".

Ekkor került pótlóan a szövegbe az „alkalmazás" szó és ez a szöveg vált törvénnyé is.

— Az 1930:XVIII. t.-c. megalkotásának ilyen előzményeit ismerve, nyilvánvaló, hogy

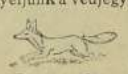
az ideiglenes pedagógiai személyzet alkalmazásához az új fővárosi törvény a kultuszminiszter előzetes hozzájárulását nem kívánja.

Ugyanakkor felhívta a főváros a kultuszminiszter figyelmét a belügyminiszter egyik leiratára, amely ugyancsak ellentétben van a törvénynek előbb vázolt szellemével és amire a főváros annakidején meg is tette az észrevételeit, de *arra választ a mai napig sem kapott.* A belügyminiszter annakidején arról értesítette a polgármestert, „hogy amennyiben ideiglenes tanerők gyanánt olyanokat is kíván alkalmazni, akik 1930 június 21, vagyis az új fővárosi törvény életbelépése előtt a fővárosnál alkalmazva még nem voltak, ezek alkalmazására nézve köteles a polgármester a kultuszminiszter előzetes hozzájárulását a főpolgármester útján kieszközölni". Erre a leiratra a főváros nyomban felelt és felterjesztésében felhívta a belügyminiszter figyelmét arra, hogy

a leiratban kifejezésre juttatott álláspontja nem egyezik az új fővárosi törvény szellemével,

s arra kérte a belügyminisztert, vegye jóváhagyóan tudomásul, hogy a jövőben a főváros az ideiglenes és helyettes tanszemélyzet alkalmazását a kultuszminiszter előzetes approbálása nélkül eszközölhesse. A belügyminiszter erre a felterjesztésre a mai napig sem válaszolt s így a főváros vezetősége érthető kíváncsisággal várja a további fejleményeket, a kultuszminiszter s a belügyminiszter végleges állásfoglalását, hogy *van-e szükség az ideiglenes és helyettes pedagógiai állások betöltésénél a kultuszminiszter előzetes jóváhagyására, vagy pedig a polgármester önállóan intézkedhetik ebben?*

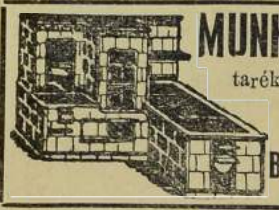
KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

Vértes és Dóra
reszelőgyár, Rákosszentmihály
Ügyeljünk a védjegyre

Gyári védjegy
Gyártja a kiváló minőségü „Rókás" **füreszreszelőket** és az összes **műhely-reszelőket,** valamint használt reszelők újravágását **a legolcsóbban vállalja.**
Városi iroda és raktár: Budapest, VI., Lázár-u 13. — Tel.: 119-11

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

HOLLÓS FERENC
OKL. MÉRNÖK ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, V., Csanádi-utca 5.
TELEFON: 901-24

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST,
I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51.

MUNKÁCSY GYULA-cég
taréktüzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J 359—16.

Munkáját a le nem szabadmenő szavatosságot vállalja, ha a kellő védjegyü anyagot építi be a

Telefon: 53-0-92.

védjegyü
Telefon: 53-0-92.
Phosphorbronzok és könnyüfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyüfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntödéje, motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 3.

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Kálvár építési vállalata
I., Szirtes u. 3/b. Tel: A. 53-9-14

Pesti kirakat

A szégyenlős hekus

Az esetnek nem kell nagy jelentőséget tulajdonítani, de érdemes elmondani, amint Büchler József mondta el a főváros tanácsülésén.

*

Az autobuszra jómegjelenésű úr szállott fel, a kalauz megnézte a jegyét, megköszönte szépen, szalutált és tovább ment a dolgára. A kalauz olyan tisztelettel szalutált, ahogy csak a szabadjegyet szokás üdvözölni.

Közben új utas érkezett. Rosszul öltözött, zavaros tekintetű férfiú. Csetlett-botlott, majd hangoskodni kezdett, mindenbe belekötött, megjegyzéseket tett, káromkodott, a hölgyek felé durva kifejezéseket röpített. A közönség meg volt ütközve, a hölgyek mozogtak, az urak idegesek voltak, de hamarosan kiderült, hogy a kellemetlen útitárs magyarán szólva *tökrészeg*, mert a rázós kocsi mintha kezdte volna elöcsalni belőle a tengeri betegséget.

Ezt mégsem lehet türni. — házadoztak az utasok és felháborodva kezdték követelni, hogy a kalauz szállítsa le a részeg embert.

A kalauz sokkal egyszerűbbnek és eredményesebbnek tartotta, ha nem ő akabólítja ki a rabiátus embert, hanem hatósági ember intézi őt el.

Egyenesen a szabadjegyes úrhoz fordult tehát és felszólította, hogy csináljon rendet.

— Mit akar éntőlem? — háborgott a szabadjegyes.

A kalauz azonban nem tágított:

— De kérem, hogyne volna! Egy *detektivnek* ilyenkor kötelessége közbelépni.

— De ha nem vagyok detektiv! Honnan veszi maga, hogy én detektiv vagyok?

— Hát láttam a jegyét! — mondta a kalauz, de ezt már nem igen lehetett hallani, mert zsongott az egész autobusz, mint a méhraj.

A közönség ugyanis csak annyit tudott, hogy detektiv van a kocsin és nem akar rendet csinálni. Az utasok mindannyian a szabadjegyesre támadtak:

— Mi az, — kiabáltak össze-vissza, — miért nem akarja leszállítani azt a részeg embert?!

— *Mit szégyenli, hogy hekus?*

A szegény szabadjegyes csak dadogott, de a hangja elveszett a lármában és nem volt más módja, mint engedelmeskedni a régi elvnek, hogy szégyen a futás, de hasznos. Leugrott az autobuszról és meg sem állt addig, amíg Büchler Józsefnek el nem panaszolta autobuszkalandját.

A „szégyenlős hekus" ugyanis nem volt detektiv, hanem *Csapó* Sámuel, aki Büchler Józsefnek nemcsak elvtársa, hanem törvényhatósági bizottsági tagtársa is.

*

Az egész kavarodást pedig az idézte elő, hogy a bizottsági tagoknak és a detektiveknek egyazonszínű és egyazonszövegű szabadjegyük — *volt*.

Talán szabad már *volt*-ot mondani, mert a Csapó-eset után vagy a detektivek, vagy a bizottsági tagok jegyének a színe meg fog változni.

Védekezés az árverés ellen

Hegedüs Loránt kezdte, most Korányi báró folytatja: Szép prédikációkat tartanak az *adó*-morálról. Beszélhetnének azonban az *adós*-morálról is, bár aligha hinnénk, hogy a mai nehéz időkben a pénznemüekkel összefüggésben levő erkölcsökön változtatni lehetne.

Csak véletlenül jutott ez az eszünkbe: *Ferenczy* Károlyra, a Városi Színház exdirektorára — akiről itt szó lesz — az ellensége se foghatná rá, hogy nem szeret fizetni.

Ferenczy mindig szeretett fizetni, ha volt miből.

De ha nincs miből, akkor a szerencsés véletlen segédik hozzá segítőtársnak. Igy történt most is. Valami lelketlen hitelező árverést tüzetett ki ellene és a kitűzött napon meg is jelentek Ferenczy lakásán az árverezteto, a végrehajtó és ott lebzseltek már az árverési hiénák is.

És itt jelentkezett Ferenczy hagyományos szerencséje: nem lehetett bemenni hozzá, mert történetesen, véletlenül pont *aznap ciánozták a lakását*.

Sajnos, az ilyen véletlenek nem ismétlődhetnek meg nagyon sokszor, mert a mai világban sokkal több terminust tüz ki a végrehajtó, mint a — ciánozó.

Egy ismert szobrászunknak is volt hasonló esete. A kezdet ugyanaz: nála is árverezni akartak. A poén azonban más: a szobrász villalakása előtt megjelennek a hivatalos emberek, de ebben a pillanatban a kerítés mögül egy hatalmas komondor ugrott elő és olyan barátságtalanul viesorította a fogait, hogy a végrehajtó és társai jobbnak látták dolguk végezetlenül odébbállani.

De egy kutyán azért talán még se fog megbukni se az adómorál, se az adósmorál?

Szegény kutya!

Klassohn Gyula
Budapest a Neményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel
Telefon 53-7-57 magyarországi vezérképviselője

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386-93. Telefon: 386-93.

Reális eredményekkel biztat a munkaalkalmak megszervezésére kiküldött bizottság működése

Becsey Antal szerint a főváros anyagi megterhelése nélkül is széleskörű kereseti lehetőségek kínálkoznak

Elmultak a téli hónapok és az egész vonalon messzemenő várakozással tekintettek a tavaszi évszak felé, hogy megindúljon végre a termelés, a munka, hogy kereséthez jussanak a vállalkozók és iparosok széles rétegei és az annyira áhitozott munkához a dolgozók ezrei. El kell ismerni, hogy most távolról sem állanak rendelkezésre a remélt munkalehetőségek és a helyzet sivársága a legkínosabb bizonytalanságot idézi fel. A nagy és általános érdekek előmozdítására a törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén *Becsey* Antal lépett akcióba és indítványainak reális komolyságával hívta fel a figyelmet a halaszthatatlan teendőkre. A nagyfontosságú kérdésről alkalmunk volt beszélgetést folytatni

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaggal, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Hónapok óta tanácskoznak arról, hogy mi módon lehetne a napról-napra nyomasztóbb munkanélküliség problémáját megoldani. A kereskedelmi minisztériumban, a Kereskedelmi és Iparkamarában, a Mérnökegyletben és a különböző ipari közületekben, nemkülönben a főváros ügyosztályaiban is folynak ilyen tárgyalások.

Időközben beköszöntött a munka évszaka, de a gyakorlati eredmény úgyszólván semmi. Sulyosbítja a helyzetet, hogy

úgy az állam, mint a székesfőváros költségvetése fölött ott lebeg a bizonytalanság Damokles-kardja,

úgy, hogy még a költségvetésben előirányzott munkák sorsa is bizonytalan, mert *senki sem tudja, befolynak-e az előirányzott fedezetek.*

— A főváros szociálpolitikai ügyosztályának adatai szerint *minimum huszonötezer munkanélküli foglalkoztatásáról kellene gondoskodni*, hogy tehermentesítsük a fővárost és az államot a munkanélküli nyár után bekövetkező válságos téli idény szociális terheitől. Ennek a fedezetét előteremteni úgyszólván lehetetlen. Súlyosbítja a helyzetet, hogy a *fizetésre képtelen lakók kilakoltatása egyre nagyobb arányokat ölt* és a lakásbíróság nem győzi a beérkező kilakoltatási perek ezreit. *Munkalehetőségekről és szükséglakásokról kell gondoskodni*, még pedig minden rendelkezésre álló eszköz felhasználásával.

— A rendkívüli körülmények, rendkívüli intézkedéseket parancsolnak:

elég volt a meddő tanácskozásokból.

Intézményesen kell a legsürgősebben gondoskodni arról, hogy a *számbevehető munkaalkalmak ügyét a permanenciában álló szervek gondjaira bízzuk*, amelyeknek kezébe az összes technikai és pénzügyi problémák összefutnak és amelyek a felelős tényezők állandó irányításával és támogatásával az összefüggő intézkedések gyors és gyakorlati végrehajtását lehetővé teszik. Ezidőszerint e problémák előkészítése t műszaki, szociálpolitikai és pénzügyi ügyosztályok kompetenciája között oszlik meg, amely körülmény egymagában kizárja annak a lehetőségét, hogy a kérdéseket tervszerűen és ami a legfontosabb: kellő gyorsasággal intézhessék. A tarthatatlan állapoton gyökeresen úgy kellett segíteni, hogy indítványomra

a törvényhatósági tanács hattagú bizottságot küldött ki azzal a megbízással, hogy a munkaalkalmakra vonatkozó összes kérdéseket állandóan napirenden tartsa,

azok gyors előkészítéséről gondoskodjék és úgy a polgármester, mint a tanács késedelem nélkül biztosítsa a szükséges alapot. E bizottság előtt ki fogom fejteni azokat a *részleteket*, amelyek e nagyfontosságú probléma megoldásánál szükségesek és *rá fogok mutatni a fennálló munkaalkalmak olyan sorozataira, amelyek a főváros anyagi megterhelése nélkül, sőt anyagi erőinek kímélésével teszik lehetővé a széleskörű kereseti lehetőségek haladéktalan megszervezését.* Ugyanesak megtalálhatók azok az eszközök is, amelyek a fenyegető kilakoltatások helyes mederbe való terelését hozzák magukkal. Meggyőződésem, hogy

gyors intézkedés és megfelelő aktivitás esetén e szükebb bizottság munkája reális eredményekre fog vezetni.

*

A hatos bizottság az *Egységes Községi Polgári Párt* két tagjából, a *Keresztény Községi Párt* két tagjából, a *Polgári Ellenzék* egy tagjából és a *Szociáldemokrata Párt* egy tagjából fog állani. A szerdai közgyülésen *Sipőcz* Jenő polgármester teszi meg erre vonatkozó előterjesztését, amely után a *bizottság nyomban megkezdi nagyfontosságú munkáját.*

Aktiv telekpolitikát készit elő a városrendezési ügyosztály:

eladják a régi telkeket és a bevételből megveszik a kisajátításra előjegyzett ingatlanokat

A panaszok hosszú sorozata érkezik állandóan a fővároshoz bizonyos telkek és területek értékesítésének lehetetlensége miatt. A gátló körülményeket a fővárosnak a telekkisajátítási eljárásokkal és a városszabályozási tervekkel összefüggő az a gyakorlata idézte föl, hogy az ilyen címen kijelölt telkekre, természetszerüleg, nem akad vevő és ez *számos esetben súlyos anyagi veszteséget okoz az érdekelt telektulajdonosoknak.* Kérvényekben és előterjesztésekben hívták fel a főváros figyelmét arra, hogy családok öröksége és egyének évek során át összegyüjtött pénze telkekben fekszik, amelyek holt tőkét jelentenek az értékesítés szempontjából. Óbudán, a Lágymányoson, Kőbányán, Zuglóban, sőt a belsőbb városrészekben üresen állnak a telkek, mert egy majdani városszabályozás vonalába esnek:

a főváros előjegyezte ezeket az ingatlanokat, de mai pénzügyi helyzetében nem él a kisajátítás jogával.

A szabályozás alá eső telkekre ugyancsak nem jelentkezik vásárló, mert fél a telek egy nagy részének elvonásától; építkezni nem akar, az értékesítés is a lehetetlenségek sorába tartozik és e kényszerü helyzetben a legnehezebb körülmények közé került.

A telekproblémának erről a vajudásáról intéztünk kérdést

Harrer Ferenc dr.

tanácstaghoz, a városrendezési bizottság elnökéhez, aki a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Kétségtelen, hogy a szabályozási tervek miatt számos telek sorsa ideiglenesen bizonytalanná vált. Sokkal kisebb méretekben lehet szó a *kisajátításra* kijelölt telkekről, amely aránylag csak kevés van, de ezeket sem lehet most a főváros számára átvenni. Teljesen átérzem az ebben a vonatkozásban kifejtett álláspontot, de megnyugvásul szolgálhat az a tény, hogy

az illetékes ügyosztály máris folyamatba tette a rendezés előkészületeit.

Arról van szó, hogy annyi sürgetés után *a főváros végre rátér az aktív telekpolitikára*, amelyiknek célja a régi és szükségtelen telkek értékesítése, valamint az ebből befolyó jövedelemnek olymódon való felhasználása, hogy megvehetőkké váljanak mindazok a telkek, amelyek kisajátítás címén, vagy városszabályozás érdekében előjegyzésbe kerültek. Azt hiszem, hogy *az új telekpolitika inaugurálása révén ezek a panaszok rövidesen megszünnek.*

*

Harrer Ferenc nagyérdekességü nyilatkozata mindenesetre az évek óta stagnáló telekpolitika megelevenedését jelenti, ami egyúttal biztosítja a súlyosan károsodott telektulajdonosokat afelől, hogy hatóságilag megkötött ingatlanaikért megkapják a megfelelő értéket.

Fedezze fel Ön is a Velencei-tó szépségeit!
Budapesttől 1 óranyira, a Velencei-tónál
Magyar-Velencén, GÁRDONYFÜREDEN
egészséges fekvésü magaslati és partmenti **villatelkek** □-ölenként P 4-től
24 havi lefizetésre. Nyári és téli sportok. Jó ivóviz. Villanyvilágitás. Fürdőjog.
BARACSKA-PETTEND telepen
Budapesttől 28 km-re. Vasútvonal két oldalán
balatoni müút mellett, talajvizmentes **házhelyek** □-ölenként P 1.20-tól
havi 10 pengő részletfizetéssel.
Jó ivóviz. Kitünő termőföld, gyümölcstermelésre kiváló.
Ingyen autobusz indul a városi irodától (I., Horthy Miklós-körtér 3/b. I. 6. Telefon 694-33) minden vasárnap, d. e. 3/4 9, d. u. 3 órakor, minden csütörtökön és szombaton 3 órakor. ◆ Kérjen prospektust.

Gazdasági Értesítő

Tízmillió pengő erejéig engedélyezte a Nemzeti Bank magyar áruknak külföldre való eladását a Nemzetközi Vásáron

Május 2-án életbelépnek a vasuti kedvezmények — 60.000 idegenre számítanak a magyar ipar nagy bemutatóján

A gazdasági válság mindent visszavető ereje sem befolyásolja a *május 7-én* megnyíló *Budapesti Nemzetközi Vásár* évről-évre megnyilatkozó nagy fejlődését. Amíg az elmúlt évben 1126 volt a résztvevők száma, addig az idei vásáron már eddig 1200 kiállító jelentkezett, amelyek együttesen több, mint kétszáz szakmával vonulnak fel. Hatalmas méretekkel egészíti ki ezt a bemutatót a magyar kis- és középipar, a háziipari és népművészeti ágak, a magyar iparművészet, a gyógyfürdők és üdülőtelepek, a vidéki városok, a különböző idegenforgalmi iparágak és nem utolsó sorban számos magyar mezőgazdasági termék részvétele. Mindezek az adatok kétségbevonhatatlanul igazolják, hogy

a magyar gazdasági életnek egyetlen hatalmas átütő erejű demonstrációja van: a Budapesti Nemzetközi Vásár,

amely ilymódon az ország egyik legjelentékenyebb gazdasági eseménye.

A *Budapesti Nemzetközi Vásár* elsősorban a magyar gyáripar hatalmas bemutatója. Gyáriparunknak legfőbb célja, hogy a fogyasztók százezrei előtt demonstrálja fejlettségét és termelésének a legutóbbi évben sok új ágazattal bővült skáláját. Törekvése, hogy a magyar belkereskedelemmel a legszorosabb kapcsolatot létesítse, de természetesen célja az export hatalmas fejlesztése is. Ezt a törekvést segíti elő a *Nemzeti Bank* egyik legújabb rendelete, amely engedélyt adott arra, hogy

a Nemzetközi Vásár kiállítói összesen tízmillió pengő keretében legális árupengő, vagyis külföldi cégek árúszállításokból eredő zárolt pengőkövetelése terhére történő fizetések ellenében adhassanak el külföldre magyar árúkat.

A *Nemzeti Bank* ezzel kapcsolatban *jegyzéket* adott ki azokról a magyar árúkról, amelyek ebben a kedvezményben részesülnek. Ugyancsak a vásár exportjelentőségét fokozza az a további engedély, hogy *a vásár kiállítói magyar iparcikkeket, az ipari termeléshez szükséges külföldi nyersanyagok ellenében is eladhatnak a külföldnek.* A két intézkedés folytán biztosítottnak látszik, hogy a vásár kiállítói a fennálló devizanehézségek ellenére is jelentékeny export-üzleteket köthetnek a Nemzetközi Vásáron.

A vásár vezetősége ez évben is minden eszközzel elősegíti az *idegenforgalom* emelését. A vásárigazolványok ezúttal is biztosítják Magyarországon az 50%-os, külföldön pedig 22 állam 56 közlekedési vállalatánál a 25—50%-ig terjedő vasúti jegykedvezményt. A kedvezmény belföldiek részére *május 2-től május 21-éig,* külföldiek részére pedig *május 2-től május 24-éig* terjed. A vizumot a vásár területén három pengőért árusítják. Vásári igazolványok a külügyi hatóságoknál, továbbá a belföldi iparkamaráknál és kereskedelmi egyesületeknél beszerezhetők.

Érdekes, hogy a *Nemzetközi Vásár* mint munkaalkalom is jelentékeny, mert már

március elejétől kezdve közel ezer, a megnyitást megelőző utolsó hetekben pedig gyakran közel ötezer munkásnak biztosít kenyeret.

Idegenforgalmi szempontból óriási jelentősége van *ennek a bemutatónak, mert az elmúlt évek statisztikái szerint a vásár tíz napja alatt negyvenezer vidéki és húszezer külföldi látogató volt Budapesten.*

A biztosítók üzletpolitikája

Néhány hét óta feltűnő gyakran foglalkoztatja a nyilvánosságot a biztosító társaságok üzletpolitikája. A közönség élénken érdeklődik

az életbiztosítások

valorizációja után s úgy látja, hogy ahogyan ez a kérdés rendeződött, egyáltalán nem alkalmas az életbiztosítás iránt a szélesebb rétegek érdeklődésének felkeltésére. A parlament is foglalkozik a héten ezzel az üggyel, mert egyik bejegyzett interpellációnak a tárgya: „a biztosító társaságok által befizetett valorizációs járulékok kifizetése". A másik kérdés

a gyári biztosítások

ügye, amelynél az ipar ütközött meg a biztosítókkal, s amely küzdelemben végül is a biztosítók kénytelenek voltak engedni, bár a megkötött kompromisszum *nem oldotta meg véglegesen ezt a kérdést.* A gazdák főként

a kárbiztosítás

ügyének intézése miatt haragszanak a biztosító intézetekre s különösen *szóvá teszik, hogy a biztosítók jelentős díjemeléseket foganatosítottak,* viszont

a kárlikvidációknál nagyon kihasználják a helyzetet,

azt nevezetesen, hogy a gazda a gyengébb fél, aki *szorult anyagi helyzetében kénytelen kiegyezni, csakhogy pénzt lásson.* Végül szembekerültek a kereskedők is a biztosítókkal a kár — főként betöréses — biztosítási üzletágnál. A kereskedelem részéről azt panaszolják, hogy *több intézet a megállapított kárbiztosításnál olyan nehézségeket támaszt a likvidáció során, ami a legsúlyosabb helyzetbe sodorja a cégeket.* Töke hiányában és hogy üzletvitelük folyamatosságát biztosíthassák, kénytelenek egészen nevetséges percentuális alapon kiegyezni az intézetekkel, csakhogy tőkével alimentálhassák üzletüket.

Rendkívül furcsa, hogy a biztosítók, amelyek végül is a gazdasági életre támaszkodnak, olyan merev magatartást tanusítanak s annyira rideg üzleti szempontoktól irányíttatják magukat. Hiszen saját érdekük volna, hogy rugalmasabb üzletpolitikával megnyerjék a közönség bizalmát és szimpátiáját. Ilyen üzletpolitika csak arra jó, hogy nagy hajtóerőt adjon annak az akciónak, amely

a külföldi biztosítók letelepedésének szabaddátételét

sürgeti, hogy így az egészséges versenyt növelje. De tápot ad az ilyen magatartás azoknak is, akik

a biztosítók fokozottabb ellenőrzését,

különösen pedig azt sürgetik, hogy a biztosítókkal kapcsolatban *nagyobb mértékben érvényesíttessék a mérlegvalódiság elve.* Az a törekvés teljesen megokolt, hiszen a biztosítók valójában a biztosítottak és a kedvezményezettek tőkéjét kezelik. Ez a tőke olyan felhasználást igényel, amely száz százalékosan gondoskodik arról, hogy mindenképpen szolid gyümölcsöztetés mellett konzerválódjék. Csak örvendetes, hogy a nyilvánosság ellenőrzése ráterelődik a biztosítókra is, merthiszen semmi jogcímük sem lehet megkülönböztetett bánásmódra.

A Magyar Általános Kőszénbánya Rt. április 21-én tartotta negyvenedik rendes évi közgyűlését dr. *Berzeviczy* Albert b. t. t. elnöklésével. A közgyűlés, amelyen 133.787 részvény képviseletében 57 részvényes jelent meg, tudomásul vette az igazgatóságnak a közgyűlés elé terjesztett évi jelentését és jóváhagyta a zárószámadásokat, amelyek — a szokásos leírások után — az előző évi nyereségáthozatallal együtt *8,375.004.34 pengő* (1930-ban 11,014.002.12 pengő) *tiszta nyereséget* mutatnak ki. A közgyűlés által elfogadott nyereségfelosztási javaslat értelmében az általános tartalékra 900.000 (1,200.000), tisztviselői nyugdíjintézet dotálására 350.000 (400.000), munkásjóléti célokra 350.000 (400.000), munkásüdülési szabadságalapra 100.000 (100.000), Vida Jenő Jubileumi Alapra 20.000 (20.000), kultúrális célokra 50.000 (50.000) fordíttatik, *osztalékként pedig az 1931. évre részvényenként huszonnégy pengő* (tavaly harminckét pengő) fog kifizettetni, míg a fennmaradó 81,242.31 (85.275.47) új számlára vezettetik elő. Az osztalékszelvények április 25-től kezdődően kerülnek beváltásra. Az igazgatóság tagjává *Bellak* Gyula újból megválasztatott. A felügyelőbizottságba a közgyűlés *Körmendy-Ékes* Lajost és báró *Radvánszky* Albertet választotta meg. A közgyűlést követő igazgatósági ülésben elnökké dr. *Berzeviczy* Albert b. t. t., felsőházi tag, alelnökökké *Bisteghi* Rudolf és *Vida* Jenő felsőházi tag, vezérigazgató újból megválasztattak.

A Magyar Pamutipar Rt. igazgatósága április 22-én tartott ülésén elhatározta, hogy a közgyűlésnek javasolni fogja 740,165.89 pengő nyereségből 428.916.06 pengő értékcsökkenési leírás után *részvényenként 3 pengő* (tavaly 3 P) osztaléknak 1932 május 4-től kezdve való kifizetését. A szelvények a *Magyar Általános Hitelbank* pénztáránál kerülnek beváltásra.

Leukoplast

magyar gyártmány

Legjobb tőkebefektetés

a Horthy Miklós-út 75. számú ház Szövetkezet tehermentes

öröklakásai

Délkeleti fekvésű, modern, Ia kivitelű 1-2-4 szobás, hallos és garzónhallos, lakásonkénti központi fűtéssel. Felvilágosítás és jegyzés: Budapesti Építő Szövetkezet, V., Nádor-utca 20. szám. Telefon 258—33.

Vállalkozás

Nem lehet utólag módosítani a közszállítások egységárait. Az utóbbi időben többször előfordult, hogy beszerzések alkalmával a szállítók és vállalkozók a már megállapított egységárak felemelését kérték és kérelmük indokolásaképpen a forgalmiadó, vagy a vasúti díjszabás tételeinek felemelésére, stb. szoktak hivatkozni. Az ilyen kérelmek tárgyalásánál többször megállapították, hogy a megrendelő hatóságok elmulasztották legtöbb esetben kikötni azt, hogy a szállító, illetve a vállalkozó az egységár utólagos felemelését nem követelheti. A polgármester a belügyminiszternek hasonló értelmű körrendelete alapján most utasította a hivatalok és intézmények vezetőit, hogy a jövőben minden anyagbeszerzésnél és közmunkánál a megkötött szerződésbe ,a kötlevélbe, vagy a megrendelőlevélbe feltétlenül vegyék be azt a kikötést, hogy *a vállalkozók az egységárak utólagos felemelésére, felárra, igényt egyáltalában nem tarthatnak.*

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Bakáts-téri nőgyógyászati fiókkórház hullakamrájának kőművesmunkáira pályáztak: Major Imre 2477, Kis Ede 2691, Müller Rezső 3162, Sajgó Alfréd 3186, Bodnár Albert 3538, Soproni Imre 3637, Hochhauser Ferenc 3667 pengővel.

A Szent László-kórház kőműves aláfalazási munkáira pályáztak: Hinkó Emil 3525, Wersetz Márton 3562, Nekolny Antal 3637, Volentics Lajos 3975, Pfann József 3937, Dittler Ferenc 5287, Vaits Sándor 4687, Kapuvári Gusztáv 5525, Führer Miklós 5550, Hochhauser Ferenc 7800, Sárkány E. Ottó 487 pengővel.

A Kerepesi-temető több kisebb útjának rendezési munkáira pályáztak: Spányi Ernő 19.866, Holós Ferenc 21.122, Péry Dezső 22.494, Halmos István 22.910, Schweiger Rezső 23.100, Obendorfer József 23.671, Székely Kálmán 24.056, Klauber és Vajda 24.081, Eisler és Simon 24.287, Marik E. 24.354, Benedikt Marcel 24.873, Heverdle Károly 25.101, Urbach és Tafler 26.289, Kolos Mihály 26.730, Lukács Sándor 26.825, Magyar Loránt 27.231, Böhm Gyula 27.380 pengővel.

A Kerepesi-temető főbejárata előtti „Topaka"-rendszerű aszfaltburkolattal való ellátására, valamint petrol-szurkos gyalogburkolatok készítésére pályáztak: Bitumen Útépítő Rt., Magyar Asphalt Rt., Hirsch Mihály Rt., Helvey Tivadar.

A sertésközvágóhíd részére szükséges két darab melegvíztartály szállítására és szerelésére pályáztak: Fodor Béla 5586, Dávid és Kertész 6000, Első Dunagőzhajózási 6300, Bulicsek és Társa 6450, Adametz József 7050, Ganz és Társa 6510, Magyar Vegyipari Gépgyár 6570, Röck István 7770, Orenstain és Koppel 8400 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros hivatalai, intézetei és üzemei részére szükséges szesszel kevert 0.736/45. fajsúlyú **benzinnek** szállítására.

A teljes kiírási művelet (vállalati feltételek, ajánlati űrlapok, minták) Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV., Központi városháza, III. udvar) hétköznapokon 8—2 óra között díjmentesen beszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárába **1932. évi május hó 10-én d. e. 12 óráig** kell benyujtani. Az ajánlatok a polgármesteri XI. ügyosztály helyiségében (Központi városháza, II. emelet 235.) ugyanaznap ½1 órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1932. évi április hó 20-án.

A székesfőváros polgármestere.

HUTTER ES SCHRANTZ RT

Budapest, X. ker., Gyömrői-út 80

Városi mintaraktár: VI., Vilmos császár-út 63

Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre

nagy választékban

Telefon: J. 379—36.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme

HARMATVIZ

A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize

Kapható mindenütt! ● Telefon: Automata 530—03.

Vállalkozónak, iparosnak és kereskedőnek nélkülözhetetlen a FŐVÁROSI HIRLAP

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Az Ujságíróegyesület — a zuglapok ellen

Vasárnap délelőtt tartotta rendes évi közgyülését a *Magyar Ujságírók Egyesülete Márkus* Miksa udvari tanácsos elnöklésével. Megnyitóbeszédében rámutatott arra a jelenségre, hogy amikor a napilapok megindítása engedélyhez van kötve, valósággal elburjánoztak azok a kisebb, különösen közgazdasági jellegü, időnként megjelenő lapok, amelyek *működésükkel gyakran veszélyeztetik a magyar ujságirás tekintélyét és jó hírnevét.* A sajtószabadság elvével történő ilyenfajta visszaélések az okai annak, hogy a közvéleményben *időnként helytelen vélemény alakul ki a magyar újságírók egyébként általánosan elismert és tiszteletet megérdemlő erkölcsi színvonaláról.* Éppen ezért a *Magyar Ujságírók Egyesületének* kötelessége a legélesebben állástfoglalni minden olyan jelenséggel szemben, amely veszélyezteti az ujságírók reputációját. *Pakots* József országgyülési képviselő hasonló értelemben mutatott rá azokra az *álhírlapokra,* amelyek az utóbbi időben gombamódra szaporodnak, nem hírlapirók csinálják és már nemcsak a közgazdaság terén kalózkodnak, hanem *csápjaikat kivetették a városházára is.* Ezek ellen az élősdiek ellen az Ujságírók Egyesületének minden rendelkezésére álló eszközzel tiltakoznia kell.

Az egyesület közgyülése az elhangzott megállapításokat általános helyesléssel vette tudomásul.

*

Vasárnap az Otthon Kör helyiségében tartotta meg előbb az *Otthon,* majd utána a *Magyar Ujságírók Egyesülete* rendes évi közgyülését *Márkus* Miksa udvari tanácsos elnöklésével. Az elnök megnyitó beszédében kegyelettel emlékezett meg a Kör halottairól: *Légrády* Imréről, *Halmos* Izorról és *Milkó* Izidorról, akiknek emlékét jegyzőkönyvben örökítették meg. A főtitkári és pénztári jelentés elfogadása után, melyeket *Vidor* Gyula dr. titkár és B. *Virágh* Géza pénztáros ismertettek, a közgyülés véget ért. Az *Ujságíró Egyesület* közgyülésén szintén nagy számmal vettek részt az egyesület tagjai és a szokásos jelentések előterjesztése után a közgyülés bizalmát és köszönetét fejezte ki a vezetőségnek, majd közfelkiáltással kiegészítették a választmányt.

Szerdán rendkivüli közgyülés. A főváros legközelebbi közgyülése szerdán délután öt órakor lesz. A törvényhatósági bizottság rendkivüli ülése a legutóbbi közgyülés napirendjéről lemaradt ügyeket intézi el, így a Boráros-téri Dunahíd szerkezetének és építőanyagainak vámmentességét, a Budapesten gyártott borpárlat fogyasztásiadó-beszedésének módosítását, több iparrajziskolai tanszék átszervezését és az idei gyermeknyaraltatás kérdését. A fővárosnak nincs annyi pénze, hogy a tavalyi esztendőhöz hasonló számban nyaraltassson gyermekeket, mégis szeretné legalább a tavalyi tizenötezres létszámot az idén is biztosítani. Ezt a főváros oly módon akarja elérni, hogy a módosabb szülőktől gyermekeik után vidéki nyaralásnál 20—40 pengős, külföldi nyaralásnál pedig 100 pengős hozzájárulást kiván. Tizenhat interpellációt és több indítványt mondanak még el ezen a közgyülésen.

Házasság. *Bari* Ágost dr., a miniszterelnökségi sajtófőnökség közgazdasági előadója és nejének leánya, *Irén* és *Szabó* Imre dr. budapesti orvos, ideggyógyász, vasárnap házasságot kötöttek.

Május 9-én Budapestre érkezik az alexandriai főpolgármester. A kairói magyar főkonzul még a mult év végén a külügyminisztérium útján közölte a fővárossal, hogy *Achmed Seddif* bej alexandriai főpolgármester a tavasszal Londonba utazik és közben szivesen látogatná meg a magyar fővárost, ha meghivást kapna. Dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester erre a külügyminisztérium útján rögtön elküldte alexandriai kollégájának a meghivót és májusra, *a Nemzetközi Vásár idejére hivta meg Seddif bej főpolgármestert.* Most érkezett Alexandriából az értesítés, hogy a főpolgármester feleségével május 9-én Velencéből Budapestre érkezik és hat napig marad itt. Ez alatt az idő alatt megtekinti azokat a nagyobb üzemeket és gyárakat, amelyek Egyiptomnak szállítani szoktak, köztük a *Ganz-Danubius gyárat* és az *Állami Vas-, Acél- és Gépgyárakat* is. Itteni tartózkodását felhasználja az alexandriai polgármester több vidéki kirándulásra is. Valószinüleg Szegedre, a Mátrába és a Balatonhoz fog ellátogatni. — Ugyancsak a közeli hetekben várják Budapestre *Dobrescu* bukaresti főpolgármestert. A bukaresti főpolgármester szintén a Nemzetközi Vásár ideje alatt érkezik és vele együtt eljön hozzánk a román orvosoknak egy nagyobb csoportja, amelynek tagjai *a budapesti gyógyfürdőket és a gyógyforrásokat akarja megismerni.* A bukaresti főpolgármester látogatásának előkészítésére *Tistitoris,* a Magyar-Román Kereskedelmi Kamara főtitkára hétfőn délben meglátogatta *Ripka* Ferenc főpolgármestert és megbeszélte vele az előkészületek módozatait.

Müncheniek pünkösdje Magyarországon. Az *Idegenforgalmi Tudósító közli:* Május 15-én, pünkösd vasárnapján déli 12 órakor nagyobb utascsoport érkezik Münchenből az ottani magyar idegenforgalmi iroda irányításával. Délután sétát tesznek a városban, este cigányzenét hallgatnak; másnap megnézik a Margitszigetet, ahol fürdenek is, délután a Nemzetközi Árumintavásárt fogják szakszerü vezetéssel megtekinteni, este az Angol Parkba mennek. A következő napon autó-körséta lesz, többi közt az irredenta emlékmüvek, az Országháza és a Koronázótemplom megtekintésével; délután a Svábhegyre rándulnak ki, este pedig színházba mennek. Eddig háromszáz jelentkezés történt. — Itt említjük meg, hogy az *Idegenforgalmi Tudósító* legújabb számának vezércikkét *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester irta; *„Az idegenforgalom a haladás szolgálatában"* cimen.

Május elsején életbelép az új tejrendelet. Az új tejrendelet — amelyről a *Fővárosi Hirlap* már hetekkel ezelőtt megemlékezett — május első napjaiban lép életbe. A rendelet két olyan reformot tartalmaz, amely általános érdeklődésre tarthat számot. Az első az, hogy a nemrég megalakult Országos Tejellenőrző Bizottság 1933 január elsejétől Budapest és környéke területén csak a palackozott tej forgalombahozatalát tartja megengedhetőnek, a másik pedig az, amivel a tejjel való házalást, a milimári rendszert, teljesen beszünteti. A milimárik a rendelet megjelenése után a fővárosba beszállított tejet nem hozhatják többé az egyes házakhoz, hanem csak vasárcsarnokokban, élelmiszerpiacokon, vagy szövetkezetbe tömörülten, közös üzletükben mérhetik ki. A rendelet a fűszerkereskedők tejárusitása kérdésében is hoz bizonyos reformokat és eltiltja azoknak a fűszer- vagy vegyeskereskedőknek a tejárusitást, akik naponta 25 literné kevesebbet adnak el. Bizonyos változások lesznek a tejárusitó igazolványok kiállítása és megszerzése tekintetében is, de a szerzett jogokat az új igazolványok kiállításánál, illetve átírásánál feltétlenül tekintetbe fogják venni.

Két új strandfürdő épül Budapesten. A városrendezési bizottság jövőheti ülésén két strandfürdő ügye kerül szóba. Az egyiket a Ferencvárosban akarják létesiteni, a másik pedig egy dunaparti strand lesz, az újpesti sziget közelében. Szó van arról, hogy a B. S. E. is létesit egy dunai szabadfürdőt.

Kiköltözik a budai kapucinus klastromból a fővárosi óvóda. A II. ker. főutcai székesfővárosi kisdedóvóda évtizedek óta a Kapucinusok budai kolostorának épületében volt elhelyezve. Bár a rend a helyiséget ingyen bocsátja a főváros rendelkezésére, az óvóda mégis kiköltözik a kolostorból, mert az orvosok megállapitották, hogy az 1850 előtt épült ódon kolostor helyiségei higiénikus szempontból nem alkalmasak apró gyermekek állandó tartózkodására. Játszótere, udvara sincs, s ezért az óvódát nyáron mindig szüneteltetni kellett. Az óvóda állandóan közel száz gyermeket gondoz, ezért most új helyiségről gondoskodnak. A főváros a közelben lévő pontyutcai székesfővárosi felső kereskedelmi iskola egy részét alakittatja át óvódának, ahol megfelelő modern berendezést, alkalmas tágas helyiségeket udvart és játszóteret is kapnak a gyermekek.

A FANSz folytatja a társasház-épitést. A *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének* mult évben létesült társasházépitő szövetkezetéhez hasonló *új szövetkezet* megalakulása van készülőben, ami a munkanélküliség enyhítését is szolgálná. A házépitő szövetkezet mult esztendőben köztudomás szerint négy tisztviselői öröklakásos társasházat épitett, amely házakba már be is költöztek. A most alakuló szövetkezet még néhány társasház épitését tervezi. Ezt az épitkezést a főváros telekátengedéssel és erkölcsi támogatással óhajtja segiteni. Az alakuló szövetkezet azt reméli, hogy az épitkezéshez szükséges tőkét az Országos Társadalombiztositó Intézettől kapja kölcsön. Ezekbe a tárgyalásokba a főváros vezetősége is bekapcsolódott és a megbeszélések kedvező mederben folynak és remélhetően röviden olyan előrehaladott stádiumba jutnak, hogy a tisztviselői társasház-épitkezésekhez még a nyár elején hozzá lehet kezdeni. A társasház-épitkezési akciótól függetlenül komoly tárgyalások vannak folyamatban családi házépitkkezések megindítása érdekében is.

A polgármester megsürgeti a gyorsirás-vizsgákat. A polgármester már két évvel ezelőtt kötelezővé tette a fővárosi tisztviselők számára a gyors-, illetve gépirói képesítés megszerzését. Az ideiglenes hivatalnokok között ennek ellenére még igen sokan vannak olyanok, akik a vizsgát mostanáig sem tették le, illetve a tanfolyamot nem fejezték be. A polgármester most utasította a hivatalfőnököket, hogy sürgősen jelentsék be azokat a hozzájuk beosztott hivatalnokokat, akiknek sem főiskolai végzettségük, sem különös szakképzettségük nincs és még az előirt gyors- és gépirói képesitést sem szerezték meg. A jelentéseknek azt is fel kell tüntetni, hogy az érdekelt hivatalnokokat melyik tanfolyamra osszák be.

Vívóverseny lesz Balatonkenesén. A fővárosi tisztviselőket tömörítő Budapest Sport Egyesület vívószakosztálya május 15-én szabadtéri, zárt tőr- és kardversenyt rendez. A vívóversenyt május 15-én és 16-án a székesfőváros balatonkenesei üdülőtelepén rendezik. Május 15-én délelőtt 9 órakor kezdődik a kard-elömérkőzés, délután lesz a döntő. 16-án délelőtt mérkőznek a kardbajnokság döntőjének második részében.

— **Segédházfelügyelők közgyülése.** A *Segédházfelügyelők Egyesülete* az elmult napokban tartotta rendes évi közgyülését *Pollitzer* Arnold elnöklésével. Megnyitóbeszédében vázolta a 2222. számú miniszteri rendelet nagy fontosságát, amely megvalósitotta a segédházfelügyelőknek azt az évtizedes kivánságát, hogy a jövőben nem lesznek kiszolgáltatva a háztulajdonosoknak és hozzájutnak az őket megillető keresethez is. A közgyülés elhatározta, hogy a rendelet kiegészitéseképpen *követelni fogja a főváros lakásbérleti szabályrendeletének mielőbbi életbeléptetését.*

— **Az Erzsébetvárosi Körben** rendezett társasvacsorán *Dési Géza* rendkivül nagyhatású, mindvégig élénk tetszéssel kisért beszámolót mondott, amelyben a törvényhozás feladatainak vázolása mellett a fontosabb politikai és gazdasági kérdéseket fejtegette. A beszámolóért *Ledermann* Mór, a kör társelnöke mondott köszönetet Dési Gézának, akit *Payr* Hugó, *Bánó* Dezső, dr. *Halász* Miklós, *Dárday* Ede, *Nessi* Gyula és mások köszöntöttek, *Ripka* Ferenc és *Kozma* Jenő pedig táviratban üdvözölt.

Az Egységes Községi Polgári Párt gyülése a Tabánban. Az *Egységes Községi Polgári Párt* tabáni szervezete a Brandics-féle vendéglő nagytermében nagyszámú résztvevővel látogatott gyülést tartott. A gyülést *Szombathy* Kálmán I. választókerületi pártelnök nyitotta meg. Hosszabb beszédben ismertette a küszöbön álló községi választásokkal összefüggő eseményeket. Fejtegetései, melyek során dr. *Ripka* Ferenc pártalapitó és dr. *Kozma* Jenő pártvezéri érdemeit méltatta, nagy hatást keltettek. Utána dr. *Krivoss* Árpád tartott nagy tetszéstől kisért beszámolót és adott további programot. Felszólaltak utána *Máthé* Géza és *Tóth* Gábor bizottsági tagok, *Kovács* Károly, a munkásosztály elnöke, *Baum* Károly főtitkár, *Tóth* István az iparosság nevében, dr. *Nagy* Sándor, az ifjúsági csoport vezetője és *Rebenyák* István, a hadirokkantak elnöke, akik mindannyian a párt iránti hűségre és kitartásra hivták fel a lelkes hallgatóság figyelmét.

VIGADÓ-KÁVÉHÁZ
V., Deák Ferenc-utca 2.
*
VIGADÓ-KIOSZK
V. kerület, Vigadó-tér.
Tulajdonos: BABÓCSY LŐRINC

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 4 — TEL.: AUT. 297—57

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KÁLMÁN Budapest, V., Kiotild-utca 3. Telefon: 28—1—46.

Családi házat
olcsón épit, tehermentes telekre, vagy saját telkein kényelmes törlesztésre. Minden épitőiparos-munkát jutányosan vállal az
Épitőiparosok Szövetkezete
Andrássy-út 56.

Zálogjegyeit
megveszi, azokra legmagasabb összegig kölcsönt folyósit, lejárta, meghosszabbit. Szőnyegre, hangszerre, mütárgyakra kölcsön. Tisztviselőknek személyi hitelek.
Áru- és Értékkereskedelmi Vállalat
Budapest, V. ker., Bálvány-utca 2. Irodai órák: d. e. 9-6-ig

Kútépitési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS Rényi Károly
A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 2.
Fennáll: 1768 óta. Telefon: Aut. 893-24
Mindennemü katonai térkép, autótérkép, turistatérkép, Utikalauzok. Vasuti menetrendek.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a szeretetotthonok és árvaházak 1932. évi **ruha- és cipőszükségletének** beszerzése céljából.

A szeretetotthonok szükséglete: 256 drb férfi posztóköpeny, 306 drb posztómellény, 336 drb posztónadrág, 150 drb férfi posztóujjas, 426 drb női posztóujjas, 25 drb női posztószoknya, 660 pár férficipő, 410 pár nőicipő.

Az árvaházak szükséglete: 106 drb téliköpeny (sötétkék színű posztóból), 377 drb téliöltöny (kabát, mellény és nadrág sötétkék színű posztóból), 177 drb nyáriöltöny (kabát és nadrág szürke színű szövetből), 277 drb diáksapka (fekete kamgarnszövetből, fővárosi jelvénnyel), 6 drb orvosi köpeny (fehér pamutvászonból) és 395 pár férficipő.

A szállítandó ruhák, illetve cipők méretelre, anyagának minőségére és kivitelére vonatkozó szükséges felvilágosítások az Erzsébet-szeretetotthon gondnokságánál (VII., Alsó erdősor 7) és a József-főherceg-árvaház igazgatóságánál (VIII., Üllői-út 76) délelőtt 8—10 óra között nyerhetők.

Pályázni csak a polgármesteri IX. ügyosztályban (Központi városháza I. pav. I. emelet 28. ajtósz.) átvehető ajánlati űrlapon lehet.

A szabályszerűen kiállított, valamint lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat és az Anyagvizsgáló Intézet (IX., Soroksári-út 31) által már előzetesen megvizsgált szövetmintákat **1932. évi május hó 14-én délelőtt 9—10 óra között** kell a polgármesteri IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályhoz (V., Központi városháza, I. pav. I. em. 28. ajtósz.) benyujtani.

A versenytárgyalás 1932. évi május hó 14-én d. e. 10 órakor veszi kezdetét a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálynak erre a célra kijelölt helyiségében és azon az ajánlattevők, vagy megbizottaik megjelenhetnek.

Ajánlattevők ajánlatukkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. Fenntartom magamnak azt a jogot, hogy a felsorolt ruhákból, vagy cipőkből kevesebbet, vagy egyáltalában semmit se rendeljek, valamint hogy az ajánlatok közül — az ajánlott árakra való tekintet nélkül — szabadon választhassak.

A szállítandó áru hazai eredetét kívánatra igazolni kell.

Az ajánlati ár olyképpen adandó meg, hogy abban mindennemű költség, ú. m. a II. és III. fokozatnak megfelelő bélyegillették, a székesfővárosi alkalmazottak segélyalapját megillető egy ezrelék részesedés és netáni egyéb költségek is bentfoglaltatnak.

Szállítási határidő az ajánlat elfogadásának tárgyában hozott határozat kézbesítését követő naptól számított 60 nap.

Amennyiben valamely ajánlattyertes cég szállítási kötelezettségének pontosan eleget nem tenne, ugy az áru az illető terhére máshonnan fog beszereztetni és a jövőben megtartandó versenytárgyalásokból egyszersmindenkorra ki fog záratni.

Budapest, 1932. évi április hó 15.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, kálium-nátrium-vas, lúg-, kénfürdők és egyéb gyógyintézet.

MÁRKUS MIKSA
lakatosáruk, vasszerkezetek és speciálsi kettősen üvegezhető vasablakok gyára.
Telefon: 908—92. Budapest, VI. ker., Mohács-utca 5. sz. Telefon: 908—92.

Az összes márkás hálózati Rádiók 5.— P. havi részletről fölfelé
Bronzcsillárok már 10.— P.-től
DOKUPIL GYULA gépészmérnök
elektro- és rádiotechnikai vállalat
Budapest, IX., Üllői-út 1. Tel.: Aut. 863—27.

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSÍTÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

HORVÁT A.
PAPIR ÉS IRÓSZER
BUDAPEST, IV. KÁROLY-KÖRÚT 30
TELEFON: AUT. 893-91

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

The Neuchatel Asphalte Company Limited Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Terék 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falazigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

Alégzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
SZT. GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
legtökéletesebb berendezésű inhalatóriuma és pneumatikus kamrája.

BRIXOL MÜVEK BUDAPEST
VILÁGSZABADALMAZOTT FERTŐTLENITŐ-, ILLATOSITÓ- ÉS SZAGTALANITÓ-VEGYICIKKEK GYÁRTÁSA
BUDAPEST, VI., LÁZÁR-U. 13
Testvértelepek: Wien, Berlin, Prag, Kopenhagen, Amsterdam, Roma, Bielsko, Timisiora, Vrsec. Telefonszám: Aut. 158-23

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás. Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Dávid és Kertész
kazán- és gépgyár részvénytársaság
Budapest, VI., Máglya-utca 75-77
Telefon: Aut. 914—46.

Bútort részletre is
legolcsóbban TOMORYNÁL vásárolhat. Veres Pálné-utca 7.
Köztisztviselőknek kivételes kedvezmény.

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit-körút 58. Telefon: Aut. 514-80

Ifj. Helfestein Károly
Budapest, VI., Hungária-körút 17
Telefon: Automata 913—64. szám
Kövező-mester, útépítő-vállalkozó

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13, III. em. 1. Telefon 844—12

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
FISCHER ZSIGMOND épületfakereskedő.
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310—89.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállít kavicsot, homokot, követ, téglát, széncsúzdakról szenet, kokszot, fát stb.

Matheides Dániel teherfuvarozási vállalkozó
Butor- és mindennemű szállítás
Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 19. Tel.: J. 351-50

Közúti gőz- és motorhengerelést
vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1
Sürgönycím: WOLFFEKE
TELEFON: 59—9—68

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhivó: József 311—19. szám.
Kiváló üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

Bontasra kerülő épületekért legnagyobb arat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623 — 34.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

RESCH JÓZSEF
szerszámfa- és bognárfakereskedő
Budapest, IX., Remete-utca 26 * Telefon: J 329-89

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: **Budapest, V., Berlini-tér 2.**
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: **Nagykovácsi**

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NADOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

Obendorfer József
kövezőmester és útépítő vállalkozó
Budapest, VIII., Ludoviceum-utca 18
Telefon: József 384—65.

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 május 4. — 18. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Tiznapos vásár

Néhány nap választ el bennünket a *Budapesti Nemzetközi Vásár* megnyitásától, ma tehát már teljes mértékben megítélhetjük annak jelentőségét. Két tényt kell konstatálni. Az egyik az, hogy ez a vásár, amely immár a huszonhetedik, méreteiben, elgondolásában, rendszeres fölépítésében igen nagy arányban megnövekedett. A másik döntő tény pedig az, hogy az idei vásárt külön szeretettel kell fogadnunk, mert a súlyos gazdasági válságban csorbíttatlan erejében, tökéletes integritásában mutatja be a magyar ipart, kereskedelmet, iparművészetet és igen tekintélyes részben a magyar mezőgazdaságot. A külföldi, vagy hazai vásárló szemét dörzsölheti, mert a nyugodt, békés, megrázkódásnélküli idők tiszteletreméltó perspektivája tárul eléje, sajnos, nem igazi, őszinte képe a jelennek, de diadalmas hirdetője a jobb jövőnek és a magyar akaraterőnek.

Ezzel szinte egyenlőrangú a vásárnak ama jelentősége, hogy ez a tíz nap lesz az idén a budapesti és magyarországi idegenforgalomnak egyetlen nagy lélegzetvétele; hacsak a Szent István-hétnek nem tudunk olyan propagandát és olyan talajt biztosítani, hogy vetélkedhessen a nemzetközi vásárral. A nemzetközi vásárt — valószínűleg a megküzdhetetlennek látszó viszonyok között kivételes erők és akaratok is jelentkeznek — az idén páratlan energiával, mindent felölelő gondossággal, ötletességgel készítették elő. Mindenki megtette a maga kötelességét. Nemcsak a kiállítók és a rendezőség, de a hatóságok és Budapest egész lakossága is. A vasúti kedvezmények, a vízummentesség, a külföldi mintára tervezett vidéki kirándulások, a színházak, szórakozóhelyek, kultúrintézmények, fürdők és gyógyintézetek kedvezményes látogatása mellett talán legfontosabb a Nemzeti Banknak liberális gondoskodása. A mai nehéz, az egész világot sújtó valutaviszonyok között a budapesti vásár rendkívül sokat remélhet attól az engedélytől, hogy a külföldi vásárlók eddig Magyarországon zárolt, legális pengőkövetelések ellenében vásárolhatják és exportálhatják magyar ipari és mezőgazdasági áruikat anélkül, hogy az eladó ellenérték fejében köteles lenne a Nemzeti Banknak valutát beszolgáltatni. Ezzel és az ehhez hasonló okos intézkedésekkel a vásár számára valósággal a levegőt biztosították.

Az egész magyar közvélemény és gazdasági élet hálás lehet, hogy megtalálták a módját, miként lehet a tíznapos vásár jelentőségét és sikerét igen nehéz időben a normális időknek fölébe emelni. Budapest pedig külön is örömünnepet ülhet, mert a mostoha viszonyok között a nemzetközi vásár hatvanezer vidéki és külföldi látogatót csábít falai közé. Tíz nap alatt a magyar főváros valószínűleg ezidei idegenforgalmának igen nagy részét arathatja le. Tíz nap alatt barátokat lehet szerezni, jövőt lehet megalapozni, tíz nap elegendő arra, hogy sok-sok veszteséget behozzunk. Budapest polgársága sokat tanult a közelmultban, hogy mit kell tenni az idegenforgalom fejlesztése érdekében. Most rajta áll, hogy ezeket a tapasztalatokat hasznosítsa is.

De Budapestre ebből a sikerből igen súlyos kötelesség is hárul, amelyet közmegelégedésre kell megoldani. Ha a magyar gazdasági élet a tíznapos vásáron bebizonyítja, hogy *ma is lehet idegenforgalmat csinálni, akkor Budapestnek is meg kell mutatnia, hogy a magyar kultúra diadalmas fegyvereivel az idegenek ezreit fogja Szent István hetében is ide csábítani.*

Ezt pedig máskor sem lehetett, most pláne nem lehet máról holnapra megcsinálni. Annál inkább nem, mert a kultúra hatalmas nemzetközi versenyében, amikor óriás nemzetek szállnak harcba egymással, nekünk, a kis, magárahagyott, tönkresilányított országnak bizony világrengető ötletekkel, a magyar kultúra friss, legyőzhetetlenül fiatalos erejével, a magyar elkeseredés szülte nagy alkotásokkal kell a küzdelmet felvennünk. Ha soha nem, az idén, amikor a viszonyok porbasújtottak bennünket, *Szent István hetében a világ kultúrájának égboltozatán a magyar géniusznak kell a legfényesebb csillagnak lennie.*

Kenéz Béla dr. miniszter nyilatkozik a bánhidai villamos-erőmű nagy hivatottságáról és a fővárossal folyó tárgyalásokról

Budapesten túldrága az áram előállítása — mondják illetékes helyen — A városházán nem találják mindenben jogosnak az átvétel feltételeit, amelyeknek áthidalásán most fáradoznak

Amióta a főváros áramátvételi szerződést kötött a bánhidai erőműteleppel, azóta állandóan felszínen van az a terv, hogy a főváros átvegye ezt a modern intézményt és kibővíti a maga áramtermelési hálózatát. Az elmult két év alatt a főváros minden alkalommal *ideiglenes megállapodás* alapján vette igénybe a bánhidai áramot, mig most a legkomolyabb formát öltött az a kölcsönös, mindkét érdekelt félre kielégítő elgondolás, hogy

a Dunántúli Villamossági R. T. átadja a fővárosnak a bánhidai telepet.

A tárgyalások folyamatban vannak, azonban még mindig nem jutottak el a megegyezésig, mert *számos vitás kérdés kiküszöbölése van hátra.* A centrálé átvételéről és az ezzel kapcsolatos kérdésekről kértünk felvilágosítást

Kenéz Béla dr. kereskedelemügyi minisztertől,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kérdés *érdemére* ma még nem tudok válaszolni, mert nem ismerem a főváros elgondolásait ebben az ügyben. A döntésnél azonban feltétlenül figyelnet kell fordítani arra, hogy

a bánhidai erőmű hivatott az ország legfontosabb vasuti vonalának vontatásához szükséges villamosenergiát kitermelni.

Viszont figyelembe kell venni azt is, hogy az országos villamosítás keretében ez az erőmű milyen szerepet fog játszani.

— A magam részéről ugyanis azt tartom kívánatosnak, hogy a dunántúli erőmű, mint a neve is jelenti,

fokozatosan kielégítse a Dunántul egyes részeinek áramszükségletét

azzal az olcsó árammal, melyet *ma az országban ez a telep tud a leggazdaságosabban kitermelni.*

Julius 1-ig várják a főváros végső elhatározását

A kereskedelmi miniszter nagyérdekességü nyilatkozatát további részletekkel egészíti ki az alábbi információ, amelyet

a Dunántúli Villamossági Rt.-hoz közelálló informátorunk

mondott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Mi feltétlenül megállapítottuk, hogy a *főváros drágán termeli a villanyt.* Vizsgálatunk szerint a kelenföldi áramtelep előállítási költsége 6.8 fillér, a váciúti erőcentrálé termelési önköltsége 11.2 fillér kilowattonként. A Berzencei-úti erőtelep pedig még ennél is drágábban termel. Ezenfelül

példa nélkül álló anachronizmus, hogy egy világvárosban még mindig kétféle áram legyen, váltóáram és egyenáram, amelyhez különböző villanykörték és különböző alkatrészek kellenek.

Ugyanez áll magára az üzemre nézve is. Hogy egyéb példáti ne említsek, *a fővárosnak kétféle alkatrészeket kell állandóan készenlétben tartani,* aszerint, hogy a pótlás *egyenáramú* vonalakra, vagy pedig *váltóáramú* vezetékre szükséges. Annak a 13 millió pengőre rugó inveszticiónak, amit most legújabban a kelenföldi villanytelepbe befektettek, nézetünk szerint *jobb felhasználása is lehetett volna, mint újabb fejlesztőgépek felállítása és az azzal kapcsolatos berendezések.* Hogy mást ne említsünk, példának okáért

a svábhegyi elektromos vezeték még ma is ugyanolyan állapotban van, mint volt felállítása idején.

Faoszlopokon vezetik a Svábhegyre a villanyt. Hat ez sem modern berendezés, de nem is gazdaságos. A főváros intéző körei a miniszter úrral a bánhidai centrálé ügyében lefolytatott február havi tárgyalásai után megismerhették a Dunántúli R.-T. álláspontját és kívánságukra megtörtént a dunántúli erőmű elszámolásaiba való betekintésük is, mert

az Elektromos Művek könyvszakértői már befejezték szakértői reviziójukat.

Julius 1-e előtt az árammennyiség átvétele és az esetleges megváltás ügyében most már kellő tájékozottság alapján alkalmuk lehet az állammal szemben érdemlegesen nyilatkozni.

Ha sikerül az ellentéteket áthídalni, akkor átvesszük a centrálét — mondják a városházán

A fent kifejtett álláspontal szemben nagyon érdekesen alakul a főváros magatartása, ahol úgy látják, hogy változatlanul fennforognak bizonyos akadályok, amelyek a tranzakciót késleltetik. Erre vonatkozólag

a városháza egyik irányító tényezője

a következő nyilatkozatot adta munkatársunknak:

— Az Elektromos Művek részéről számos vizsgálat történt, amelyek arra vonatkoztak, hogy teljesen feltárják egyrészt a bánhidai telep műszaki képességeit, másrészt, hogy betekintést adjanak a vállalat üzleti eredményeibe. A kellő tájékozottságunk tehát megvan ahhoz, hogy esetleg a főváros égisze alatt működő bánhidai telep erőkifejtésével számolhassunk, azonban

a függő kérdések rendezése olyan akadály, amelyet mindent megelőzőleg kellene elhárítani.

Köztudomású, hogy a főváros a bánhidai telepről vásárolt áramért már évek óta *négy filléres* egységárat fizet, amellyel szemben azonban a centrálé azt kívánja, hogy a *4.8 filléres* egységárat alkalmazzuk, még pedig visszamenőleges érvénnyel. Ez a kívánság végeredményben nem tekinthető méltányosnak, mert bár igaz, hogy a négyfilléres egységár csak mint elszámolási ár volt lerögzítve:

ilyen utólagos visszatérítés végeredményben a fővárostól komoly áldozatot követel.

Felfogásom szerint a négyfilléres egységárat a centrálé úgy kalkulálta, hogy *abban az önköltségi áron felül a*

kölcsöntörlesztés is beleszámítódott és így nem látjuk megokoltnak a díj felemelésére irányuló kívánságot. Reméllhetőleg sikerül az ellentéteket áthidalni, amely esetben

a főváros nem zárkózik el attól, hogy a bánhidai telepet átvegye.

Más kérdés, hogy *milyen formában* történjen a tranzakció végrehajtása: *bérlet* formájában vagy pedig a részvénytársaság *átvételével*, ami viszont egyet jelentene azzal, hogy

a Dunántuli Villamossági Rt., mint olyan,

megszünne és a bánhidai telep az Elektromos Művek tartozéka formájában folytatná működését.

A tanácskozások a jövő héten erősebb lendülettel indulnak meg és akkor *talán sikerül az egész vonalon előkészíteni a végleges döntést.*

*

Értesülésünk szerint a kereskedelmi minisztérium és a főváros között felélénkülő tárgyalások a siker minden kilátásával biztatnak. Kétségtelen, hogy július 1-éig a dunántúli centrálé ügyében az autonómia szervei is kimondhatják a döntő szót.

Készül a polgármester előterjesztése a HÉV megváltásáról

A törvényhatósági tanács május 12-én tárgyalja a nagyszabású tranzakciót — A HÉV mögött álló tőkecsoportok megegyeztek a kisrészvényesek megbizottjaival

Az elmult napokban is változatlan élénkséggel folytak a tanácskozások a fővárosnak a HÉV-vel és a NOVA r.-t.-gal tervezett nagyarányú tranzakciójának véglegesítéséről. Amint előrelátható volt, *a tárgyalások még mindig nem fejeződtek be*, aminek az okait abban kell keresni, hogy mindenekelőtt a HÉV mögött álló különböző tőkecsoportoknak kellett egymás között megegyezést találni, másrészt a fővárosnál számtalan jogi, közlekedéspolitikai és műszaki probléma tisztázásra szorul. Értesülésünk szerint a *NOVA r.-t. a luxemburgi bankkal, a berlini Hardy-csoporttal, a Trösztel, továbbá a kisrészvényesek képviselőivel* közös plattformot próbált teremteni és az erre vonatkozó kísérletek

a kezdeti nehézségek után sikert hoztak.

A tranzakció pénzügyi előnyeit megértették az összes érdekeltek és feltétlenül kedvezőnek tartják azt a lehetőséget, amelyiknek révén *a körülbelül 18 pengős árfolyamú NOVA-részvényekért 40—45 pengős árat lehet biztosítani.*

A *Községi Takarékpénztár*, a BSzKRT és a közlekedési ügyosztály a probléma közlekedéspolitikai területét vizsgálták meg és körvonalazták a jövő terveit, valamint kiszámították az új üzem révén előálló terheket és a hasznosítási lehetőségeket. Az ebből szerzett mérleg

határozottan kedvezőnek minősíthető

és ha a főváros részéről kontemplált feltételek elfogadásra találnak, úgy *a HÉV a közeljövőben a főváros birtokába jut.*

*

A *Fővárosi Hirlap*-nak beavatott forrásból szerzett értesülése szerint

a HÉV átvételére vonatkozó polgármesteri előterjesztést már munkába vették,

amelynek meglepetése, hogy a számtalan részletkérdés ismertetésének mellőzésével *rövidre* szabja közölnivalóját: rámutat a NOVA és a HÉV kapcsolataira, a Községi Takarékpénztár szerepére, valamint a fővárosnak igérkező előnyökre, amelyeknek számszerű összegezése a megváltást indokolttá teszi. Információink szerint

a HÉV-előterjesztést a május 12-iki törvényhatósági tanács már tárgyalja

és azt követőleg gyorsan intézkednek a lebonyolításról is.

Alkalmunk volt a részleteket megismerni a fővárosnak a HÉV megváltása utáni terveiről, amelyek közül bizonyára nagy érdeklődésre tart számot az, hogy

a NOVA részvénytársaságot felszámoltatják

és a HÉV-részvényeket a Községi Takarékpénztár a BSzKRT vagyonállományába helyezi. *Külön kezelés alá kerülnek a NOVA ingatlanai*, amelyeknek értékesítéséről a Községi Takarékpénztár gondoskodik abban az időpontban, mihelyt az ingatlanpiac szilárdsága a legkedvezőbb eredményeket igéri. A HÉV mint részvénytársaság természetesen nem szűnhetik meg, mert a törvénybe iktatott engedélyokiratai a részvénytársaságnak mint jogi alakulatnak adattak ki, azonban

önállóságát alárendelik a BSzKRT-nak.

Példa erre a Budapest—Szentlőrinc-i HÉV és a BUR-vasút működése, amelyek tudvalevőleg szintén a BSzKRT égisze alatt fejtenek ki tevékenységet. Közölték velünk azt is, hogy

a BSzKRT igazgatósága nem csinált kabinetkérdést a HÉV megváltásával kapcsolatban

és szó sincsen arról, mintha *Folkusházy* Lajos vezérigazgató a HÉV-nek a BSzKRT-ba való beolvasztása miatt lemondását ajánlotta volna fel a polgármesternek.

Stux úr verset írt Budapestről és utána 120.000 schillingre beperelte a fővárost

Május 13-án érdekes tárgyalás színhelye lesz a bécsi Országos Törvényszék. A wieni Landesgericht perfelvételi tárgyalásán Budapest székesfőváros az alperes, a felperes pedig Maximálián *Stux*, egy magyar származású ügynök, aki a háború előtt Odesszában élt és az összeomlás óta bécsi lakos. *Stux* perrel támadta meg a fővárost és

120.000 schillinges kártérítést követel, mert nem őt bizták meg a wieni Budapest Iroda megszervezésével és vezetésével,

holott ez az ötlet — mint a kereset mondja — tőle származik.

A furcsa per előzményei a következők: Évekkel ezelőtt, 1926-ban *Stux* Miksa levelet írt a Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatalnak, amelyben előadta, hogy neki rengeteg ötlete van, amit az idegenforgalmi propaganda terén kitűnően érvényesíteni lehetne. *Stux* nem fukarkodott a levelek irásával, egész tömegével ostromolta az Idegenforgalmi Hivatalt, fantasztikus programokat dolgozott ki. Végre is az Idegenforgalmi Hivatal a kötelező nemzetközi udvariassággal válaszolt és azt írta, hogy köszönettel veszik az érdeklődést, de a kérdés egyelőre nem aktuális, mindenesetre evidenciában tartják az előadottakat.

Közben eltelt hat esztendő és egészen más alapon, más elgondolás szerint, hosszas és körülményes tárgyalások után megvalósult a Kärntnerstrassen a *Budapest Iroda*, amellyel annakidején természetesen bőségesen foglalkoztak az osztrák lapok. Ekkor jelentkezett újra Stux úr. Levelében meglepetéssel konstatálja, hogy az iroda nélküle létesült, egyúttal azonban közölte azt is, hogy ő jó fiú s hajlandó megbocsátani, ha az irodában megfelelő fizetéssel alkalmazzák, ha pedig ezt nem teszik, akkor adjanak neki arányos kártalanítást, vagy végkielégítést, mert ő számított erre a pozicióra.

Hogy válaszolt-e a főváros, vagy sem erre a humoros levélre, nem tudjuk, de az tény, hogy a mult év utolsó napjaiban már ügyvédi felszólítás érkezett a fővároshoz, majd pedig idézés a bécsi országos törvényszéktől, ahová Stux úr 120.000 schillinges keresettel fordult. Csak azért kér ilyen keveset, mert — mint mondja —12.000 schilling illetné meg őt évente, mint az iroda vezetőjét és mivel minimum tizéves szerződést kapott volna, ez kereken százhúszezer schillingnek felel meg.

Bármilyen komolytalan és mulatságos is a kereset és annak minden indoka, a főváros mégis kénytelen komolyan venni és

Deutsch Máriusz dr. wieni ügyvédet bízta meg képviseletével.

A május 13-i tárgyaláson a bécsi Budapest Iroda vezetője fogja a fővárost képviselni.

Hogy *Stux* úr milyen komolyan foglalkozott a budapesti propaganda megszervezésével, hivatkozik egyik propaganda-versére, mert *Stux* úr egy személyben költő is. Ez a vers így hangzik:

Nach Budapest — die Stadt der Bäder
Versäume niemand — Fahre jeder
In Leib und Seele wer will gesunden . . .
Von Wien erreichbar in drei Stunden.

Das ist die Stadt von Gottes Gnaden
Wie auserwählt zum Ruhen, Baden
Der Donaustrom, die Wunderquellen,
Die Himmelblaue Donauwellen.

Der auserlesenste Komfort
Und auch der Still idillisch Ort,
Die schönsten Bäder und Palaste,
Musik und Sport und frohe Feste,
Erwarten unsere lieben Gäste.

Dort Zeit, Geld sind nicht verloren.
Verjüngt und frisch wie neugeboren
Ein jeder heiter und gesund
Wie nirgends so auf Erdenrund.

Und jeder sagt: so Gott es will
Erfüll ich ein geliebte Still
Ich bleib dabei und halt es fest
Ich fahre nur nach Budapest.

Tényleg furcsa, hogy ennyi ihletet nem akar honorálni a főváros és nem fizet ki a versért rögtönösen bagatell 120.000 schillinget. Hiába, ez a költő sorsa. Pereskednie kell rongyos százhúszezer schillingért.

HUTTER ES SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. MOK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47 ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfőmök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

Klassohn Gyula
Iroda: Budapest, IV., Eskü-tér 5.
a Neményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

Leukoplast
magyar gyártmány

A KUFFLER-táplisztet orvosok ajánlják
Gyermekeknek erőt, felnőtteknek egészséget ád
Minden gyógyszertárban kapható. Forgalomba hozza és fölerakat: A FÖLD RT., Budapest, II., Hermann Ottó-út 5. Telefon: 52-6-01

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

Károlyi miniszterelnök hozzájárult a fővárosi gyakornoki állások megszervezéséhez

Az üresedésben levő állások illetményeit osztják föl a diplomás fiatalok között — A polgármester május közepén kész tervezetet mutat be az ankét résztvevőinek

Döntő fordulatot hozott a diplomás ifjúság elhelyezkedésének elősegítésére indított törekvéseknél az az indítvány, amelyet *Kozma* Jenő terjesztett a közigazgatási bizottság ülése elé. *Kozma* Jenő kifejtette ennek a belátható jelentőségű problémának a követendő útját és teljes bizalommal kérte *Sipőcz Jenő polgármesternek irányító tevékenységét afelől*, hogy a főváros vegye kezébe ennek a kérdésnek a továbbvitelét.

A társadalom széles rétegeiben nagy megnyugvást keltett a főváros vezetőségének határozott és komoly ígérete,

amelyet csakhamar követett az az elhatározás, hogy széleskörű ankét foglalkozzon a megoldás módozataival. *Kozma* Jenő a Széchenyi Szövetség értekezletén fejtette ki nézeteit és mondotta el a kibontakozási terveit, *Sipőcz* polgármester pedig az illetékes faktorokkal keresett összeköttetést, hogy a siker biztosítékával tehessen javaslatokat.

A főváros elnöki ügyosztálya kapta a megbízást, hogy megfelelő tervezetet készítsen az ifjú generáció elhelyezkedésének előkészítésére és a lefolytatott tanácskozásokon mindinkább elhatározó formában alakult ki a közigazgatási bizottsági ülésen elhangzott az a kívánság, hogy

a főváros rendszeresítse a gyakornoki állásokat.

Ebben a vonatkozásban *bizonyos aggodalmak* merültek fel, amelyek abból állottak elő, hogy a mult év végén *tiltó rendelkezés lépett életbe új állások szaporítása* és a megüresedett állások betöltése ellen. A polgármesternek ezzel kapcsolatban az volt a döntő álláspontja, hogy az új alkalmazások megtiltását tulajdonképpen a törvényhatósági tanács határozta el a takarékossági tárgyalások idején; kormányrendelet errevonatkozólag nem intézkedett és így

semmi akadálya sincs annak, hogy a törvényhatósági tanács a maga előbbi rendelkezését hatályon kívül helyezze.

Ezt az egyszerűnek látszó megoldási tervet azonban komplikálta az a körülmény, hogy a kormány az illetmények leszállításával egyidejűleg *az összes vármegyei törvényhatóságokhoz, valamint az állami hivatalokhoz olyan értelmű körrendeletet intézett, amely kizárja a további alkalmazásokat.* Kétségtelen, hogy a kormánynak a vármegyei törvényhatóságokhoz ilyen elvi jelentőségű ügyekben leküldött állásfoglalása mindenkor a *törvényhatósági városokra* is vonatkozott, tehát felmerült az a kérdés, hogy a rendelet célja vonatkoztatható-e a fővárosra is.

Sipőcz Jenő polgármester az elmult napokban *hosszabb kihallgatáson jelent meg Károlyi Gyula gróf miniszterelnöknél*, aki előtt feltárta az errevonatkozó terveket és megnyugtató magyarázatot kért az ifjúság elhelyezkedésének lehetőségeiről. A *Fővárosi Hirlap*-nak módjában van közölni, hogy

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök megadta elvi hozzájárulását a fővárosi gyakornoki állások megszervezéséhez,

ami azt jelenti, hogy a *fővárosnak joga van a diplomás fiatalság egy tekintélyes hányadát munkaasztalhoz juttatni.*

A nagy probléma további alakulásáról

illetékes helyen

a következő felvilágosítást kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A kormány álláspontjának ismerete után most már *gyors ütemben folynak az előkészítő munkálatok.* A gyakornoki állások megszervezésének minden akadálya elhárult és

csupán arról van szó, hogy a számításba jöhető diplomás ifjúságot a fizetéstelen vagy pedig a fizetéses gyakornoki állásokba helyezzük el.

Az kétségtelen, hogy a szellemi szükségmunkához *nagyarányú tisztviselői tömeget a főváros nem tud alkalmazásba vonni* és ezért inkább csak arról lehet szó, hogy *kevesebbszámú, de fizetett állást* kreáljunk. A havi javadalmazások mérete természetesen még nincsen megállapítva, mert előzőleg a fedezet kérdésére kellett időt szentelni, amely szempontból a megoldás adva van:

az üresedésben lévő állások illetményei felparcellázhatók a gyakornokok között.

Ilyen formában aztán, ha nem is komoly jövedelmet, de fizetésnek nevezhető összeget juttathat a főváros a legfiatalabb tisztviselői gárdának.

*

A főváros által összehívandó ankéten már kész tervet fog ismertetni a polgármester. Az összes érdekeltségek bevonásával megtartandó nagyszabású értekezletet valószínüleg május közepén tartják meg.

Feltárjuk az elvégezhető közmunkákat és kereseti alkalmakat adunk az iparosok ezreinek — mondja Kozma Jenő

A *Fővárosi Hirlap* multheti száma közölte elsőnek *Gallina* Frigyes tanácsnok részletes jelentését a *racionalizálás* menetéről. Ez a jelentés általános feltünést keltett, mert az abban foglalt megállapítások hűségesen tükröztetik vissza, hogy *a fővárosi adminisztráció még mindig sok nehézséggel küzd és hogy a felfrissítésre valóban a legégetőbb szükség mutatkozik.* A racionalizálási törekvések jelenségeiről intéztünk kérdést

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nagy érdeklődéssel olvastam a racionalizálás előkészítésével megbízott tanácsnok úr jelentését. Igazolása ez a nem egyszer kifejtett annak a tapasztalatomnak, hogy

a közigazgatás sok tekintetben lassú és számtalan vonatkozásban jelent a közönség számára indokolatlan megterhelést.

Kétségtelenül szánandó az a polgár, akinek a külső hivatalokban, vagy akár a városházán okiratok vagy engedélyek megszerzésére van szüksége, mert akkor *hivatalról-hivatalig járhat, amíg végre az igényelt íráshoz hozzájut.* A mai rohanó élet gyorsaságot követel és ezért a legsürgősebben gondoskodni kell az adminisztrációnak olyan leegyszerűsítéséről, amelynek révén mindezek a kiáltó visszásságok megszünnek. Mindenképpen helyesnek tartom, hogy a tanácsnok úr már első jelentésében

leplezetlen nyiltsággal mutatott rá a fonákságokra és bizonyos, hogy a továbbiakban más vonatkozásokban is feltárja a lehetetlenségek sorozatait.

A törvényhatóság egyetemének legfontosabb törekvése a közigazgatás egyszerűsítése, amelyet *halogatni tovább valóban nem lehet.*

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt annak a bizottságnak a tevékenységéről, amelyet legutóbb a közgyülés küldött ki *a munkaalkalmak megteremtésére.* A bizottságban helyet foglal *Kozma* Jenő is, aki a legközelebbi teendőkről a következőket mondotta:

— A munkaalkalmak megteremtésére vonatkozó akciót az *Egységes Községi Polgári Párt* indította el és örvendetesnek tartom, hogy a közgyülés egyhangúlag tette magáévá *Becsey* Antalnak erre irányuló előterjesztését. Amint látjuk,

a tavaszi évszak nem hozta meg a remélt munkaalkalmak sokaságát és így feltétlenül gondoskodni kell az iparosok, a vállalkozók és a munkások kereseti lehetőségeiről.

A bizottság máris megkezdte kutató munkáját és ennek során kiderült, hogy például *a vízvezetéki és a csatornázási munkálatok egész tömegét lehetne elvégeztetni anélkül, hogy az a főváros szempontjából anyagi megterhelést hozna magával.* A perifériákon, Budán és a külvárosokban számtalan új uteasor keletkezett, amelyek azonban nélkülözik a vízvezetéket és a csatornázást: közismert, hogy ezeknek a munkálatoknak a lefolytatásához a telektulajdonosokra vetnek ki minden alkalommal fizetési kötelezettséget, amelyek

most is behajthatók és a munkálatok elvégzésére fordíthatók.

Ez egymagában már a kereseti alkalmak egész tömegét jelenti és bizonyos, hogy *célirányos megszervezéssel a leggyorsabb tempóban megindulhatnak az erre vonatkozó munkálatok.* Biztosra veszem, hogy a további kutatások során

újabb munkaalkalmakat fogunk felfedezni,

amelyeknek végrehajtására azután *a leggyorsabb intézkedések kívánatosak.*

Felemlítettük *Kozma* Jenő előtt azt a kifogást, amelyet számos oldalról *a BESzKART térképes jegyeivel* szemben hangoztattak el: az új rendszer a félreértések egész sorozatára fog alkalmat szolgáltatni az utasok és a közegek között.

— A mai jegyrendszeren feltétlenül változtatni kell — mondotta —, mert az *úgy időben, mint teljesítményben sokszor fölöslegesen veszi igénybe a villamosvasúti közegek erejét.*

Szó sincsen arról, hogy a térképes menetjegyek révén az átszállási lehetőségek és általában a közlekedési módozatok a közönség rovására szenvedjenek,

csupán arról van szó, hogy *a jegykezelést gyorsítsuk és a közönség kiszolgálását könnyebbé tegyük.* A határozott formában megjelölt utirány megfelel a mai hálózati rendszernek, amelyek meghozzák a villamos vállalatnak is azt az előnyt, hogy a járatok rendszeresebb beosztásával megjavíthatja a közlekedést.

*

Elmondotta még *Kozma* Jenő, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* továbbra is teljes erővel fog dolgozni az iparosok és vállalkozók munkaalkalmainak megteremtésén. A költségvetésben szereplő összegek felhasználása minden esetre *a bevételek alakulásától* függ, miután azonban ebben a vonatkozásban túlzott aggodalomra semmi ok sincsen: minden kilátás megvan arra, hogy *az elkövetkező hetekben a fővárosi közhatósági kiirások száma szaporodni fog.*

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

GUNDEL

Bár mégis mert Csak

a közterhek és üzemköltségek nem csökkentek, sőt növekedtek,

lényegesen leszállítja árait tekintettel az általános gazdasági viszonyokra,

azt akarja, hogy régi kedves vendégeinek tömege ezidén is derüs és gondtalan órákat töltsön helyiségeiben.

az árak csökkentek — a minőség nem.

Szent Gellért Szálló Éttermei

Park-terrasza — Polgári vendéglője

Debreceni *Kiss Béla*, a délutáni és esti táncnál *Erdélyi Patat Leó* jazze.

Állatkerti vendéglőjében katonazene

Nagy sikere a főváros vezetőségének a multévi zárószámadás

A pénzügyi és gazdasági válságot kiparirozta az óvatos előrelátás
Több mint egymilliárd a tiszta vagyon

A gazdasági viszonyok leromlásának folyamata a mult év derekán indult meg és természetes, hogy főváros a maga gazdálkodásában nyomban érvényesítette a védekező intézkedéseket. Ennek ellenére is elhangzottak aggodalmak, olyan értelemben, hogy *a főváros sem tudja magát kivonni az általános depresszió alól* és bizonyosra vették, hogy a mult évi gazdálkodás tényleges mérlege jelentékeny deficitet fog feltüntetni.

Az *1931. évi zárószámadás* most készült el, amelyből kitűnik, hogy

a főváros pénzügyi vezetőségének messzemenő gondossága sikerrel hárította el a nehézségeket a törvényhatóság fölül.

A *bevételekben* a visszaesés 9,205.719 P volt, az *adóknál* 5.33 millió P-vel csökkent a bevétel, amelyet azonban teljesen kiegyensúlyozott a polgármesternek kellő időben kiadott az a rendelkezése, hogy *a kiadási hiteleket a legmesszebbmenő takarékossággal szabad felhasználni.* A költségvetési előirányzattal szemben 11,460.579 P-vel kevesebbet költöttek, amely megtakarítások *majdnem teljesen fedezték a bevételeknél előállott csökkenést.*

Az üzemek összesen 24.8 millió pengőt juttattak a községi háztartásnak.

Öt üzem: az Autóbuszüzem, a Gellért-fürdő, a Széchenyi-fürdő, a Budai Hegypálya és Városi Színház együttvéve 2.3 milliós veszteségét ebből fedezték, úgy hogy végeredményben *a községi üzemek netto 22.5 milliót szolgáltattak be a központi pénztárba.* Ismerteti a zárószámadást kísérő jelentés az államkincstárral szemben fennálló ápolási díj követelés ügyében a kormánnyal létrejött megállapodást.

A községi háztartás az 1931. évet a pénzmérleg szerint

1,754.212 P hiánnyal zárta,

amelyet a törvény értelmében az ezévi költségvetés terhére hoznak át. A székesfőváros *összes vagyona* egymilliárd 707.396 millió, terhe 684.638 millió és ehhez képest *tiszta vagyona egymilliárd 022.758 millió pengő.*

*

A zárószámadás nagyszerű eredménye

kitűnő bizonyítvány a székesfőváros vezetősége részére

arról, hogy a váratlanul fellépett gazdasági és pénzügyi válság közepette is, kiváló ügyességgel és előrelátással óvták meg a főváros nagy értékeit.

Cégjegyzési jogosultságot kapnak az üzemigazgatóságok tagjai

Tervezet az üzemi adminisztráció átszervezésére — Elkészült a szolgálati szabályzat — Megszünteik az üzemi és közigazgatási fizetések különbözeteit

A közigazgatás racionalizálásával egyidejűleg megkezdődött *az üzemi adminisztráció átszervezésének* előkészítése is. Hatalmas előterjesztés várja az illetékes szervek bírálatát, amely számos, nagyérdekességű reformot léptet életbe. A nagyarányú kodifikációs munka részleteiről

beavatott helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az üzemi szabályzat teljesen új alapokra helyezi az üzemek adminisztrációját. Szemben a régi rendszerrel, amikor az üzemi bizottságok és igazgatóságok csak *véleményadó* testületek voltak és az üzem irányítását a tanács intézte, most

a tényleges igazgatást teljes egészében az üzemi igazgatóságok fogják vinni,

amelyeknek elnöke *külső szakember is lehet.* Az igazgatóságot a tervezet szerint *cégjegyzési joggal* ruházzák fel és az autonóm határozatok végrehajtását a vezérigazgatóra bízzák.

— Elkészült

a szolgálati szabályzat

is, amely egységesen vonatkozik a tisztviselőkre és az altisztekre. Rendkívül érdekes a tervezet *fegyelmi szabályzata,* mert kimondja, hogy kisebb vétségek esetében a vezérigazgató *rendbírsággal sújthatja az alkalmazottat,* súlyosabb minősítésnél pedig az *igazgatóság előterjesztésére a székesfőváros illetékes fegyelmi fórumai hoznak ítéletet.*

— Gondoskodás történik

az üzemi és a közigazgatási alkalmazottak közötti illetménykülönbözetek kiegyenlítéséről.

Az üzemi állások betöltését is szabályozza a tervezet és megszünteti azt a rendszert, hogy *a közigazgatási státusba tartozó tisztviselők az üzemeknél teljesítsenek szolgálatot.*

*

Értesülésünk szerint az üzemeknél működő számvevőségi és műszaki szakon *hosszabb ideig nem vesznek fel új alkalmazottakat.* A terv az, hogy a fővárosi adminisztrációból válogatják ki az üzemeknél szükséges új munkaerőket.

Nyolcmilliós inségmunka-kölcsönt kap a főváros az OTI-tól

Nincs akadálya a nyári munkálatok végrehajtásának

Nem egy alkalommal hangzott el a törvényhatóság közgyűlésén és a *Fővárosi Hirlap* hasábjain az a kívánság, hogy az *Országos Társadalombiztosító Intézet* és a *Magánalkalmazottak Biztosító Intézete* gyümölcsöztesse azokat a hatalmas pénzösszegeket, amelyek az öregségi és rokkantsági alapokban felhalmozódtak. Az eredmény sokáig váratott magára, míg a mult évben az OTI azt az elvi határozatot hozta, hogy *tartalékalapjaiból építési célokra olcsó kamatozású kölcsönöket fog kihelyezni.* Az elmult napokban döntő lépés történt ebben az irányban, mert

az OTI közölte, hogy hétmilliót, a MABI pedig egymilliót hajlandó a fővárosnak kölcsönadni 4%-os kamatozás mellett.

A főváros törvényhatósága nagy örömmel fogadta ezt az időszerű ajánlatot, mert éppen most folynak a kutatások olyan irányban, hogy *a termelés folytonossága és szociális szempontok érvényesítése tekintetében, miképpen lehetne a munkaalkalmak tömegével hasznos beruházásokat létrehozni.* Külföldi kölcsönről nem lehet szó, a belföldi bankkölcsönök kamatlába is meglehetősen magas és ezért

az OTI ajánlata minden tekintetben előnyösnek és elfogadhatónak mutatkozik.

Az OTI kölcsönügyében az elmult napokban beható tanácskozások folytak és *Sipőcz* Jenő polgármester máris érintkezést keresett a két nagy intézménnyel a nyolcmillió pengős kölcsön felvétele érdekében. Az OTI kölcsönnyujtásához belügyminiszteri engedély szükséges, amelyet valószínűleg kézhez is kapnak, úgyhogy

a kölcsön felvétele elől minden akadály elhárul.

A MABI egymilliós kölcsönéből a tervek szerint *500 szükséglakást* építenek.

*

A nagyjelentőségű elhatározás már most bizonyossá teszi, hogy *a legsürgősebb programmpontnak minősített nyári szükségmunka-akció lebonyolítása akadálytalanul megtörténhetik.*

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be
Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntödéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 3.

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

MUNKÁCSY GYULA-cég
taréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: *Kleiner és Bokmayer*
Budapest, VIII., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat. Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

Vértes és Dóra
reszelőgyár, Rákosszentmihály
Ügyeljünk a védjegyre

Gyári védjegy
Gyártja a kiváló minőségü „Rókás" **fűreszreszelőket** és az összes **műhely-reszelőket,** valamint használt reszelők újravágását **a legolcsóbban vállalja**
Városi iroda és raktár: **Budapest, VI., Lázár-u. 13.** — Tel.: 119-11

Legjobb tőkebefektetés
a Horthy Miklós-út 75. számú ház Szövetkezet tehermentes
öröklakásai
Délkeleti fekvésű, modern, Ia kivitelű 1-2-4 szobás, hallos és garzónhallos, lakásonkénti központi fűtéssel. Felvilágosítás és jegyzés: Budapesti Építő Szövetkezet, V., Nádor-utca 20. szám. Telefon 258—33.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
96 filléres újdonságok! **VI., Andrássy-út 39.** **96 filléres újdonságok!**

Pesti kirakat

Nyaraljunk Zalakoppányban

Levelet hozott szerkesztőségünkbe a posta és a levél különös módon fölkeltette az érdeklődésünket. A tréfára hajló elme vidám játékot üzhetne ennek a levélnek minden sorával, de mi úgy érezzük, hogy illik vele komolyan foglalkozni.

A levél írója *Békeffy* László, a zalakoppányi elemi iskola igazgatója, *a szépészeti bizottság elnöke*. A levél konkluziója pedig az a parancsoló felszólítás, hogy nyaraljunk Zalakoppányban. Előre is megmondjuk, hogy *József* nádor zalakoppányi utóda, az ottani szépészeti bizottmány elnöke, nem tudott bennünket meggyőzni a maga igazságairól. Sőt éppen ellenkezően, arra a meggyőződésre jutottunk, hogy Zalakoppány szépészeti bizottmányának elnöke ragyogóan felsorolta, *szinte hiánytalanul azokat az okokat, amiért — sajnos — a magyar közönség nem szívesen nyaral magyar földön.* A zalakoppányi szépészeti bizottmány elnöke rámutat mindarra, amit ki kellene küszöbölni a magyar fürdőkben, hogyha idegenforgalmat nem is tudunk csinálni, de legalább a magunk pénzét tudjuk idehaza tartani és az üdülők ne hordják szerte-széjjel a világba azt a kis pénzt, amit egészéves munkájukkal a nyaralásra megspóroltak.

*

Ám lássuk a levelet.

Egész terjedelmében nehéz volna közölni, mert bizony *Békeffy* iskolaigazgató úr nem takarékoskodik a szóval. Elismerjük, hogy igaza van abban, amikor kitör, hogy a pesti népség divatos fürdőhelyeken pocsékolja a pénzt, ahelyett, hogy fölkarolná a hazai természeti kincseket.

Hogy hogy néznek ki ezek a természeti kincsek Zalakoppányban? Mindenekelőtt megtudjuk, hogy ezernégyszáz tőzsgyökeres magyar lenne a vendéglátó gazdánk a kies Zalakoppányban, ahol a pesti ember mindent megtalál, jó levegőt, tizennégyfilléres tejet, hatvanfilléres bort, sőt fürödni is lehet a Zala folyóban, a malom mellett, ahol a víz a partnál sekély, később mély. Kabinok ugyan nincsenek, de „a parton álló bokrok alkalmas fedezékül szolgálnak". Emeletes szállók sincsenek ugyan, de kiadó szoba bőven akad. A szobáknak nincs deszkapadlójuk, de a legkitünőbb agyaggal vannak lesulykolva, ami nagyon egészséges, mert hiszen itt megszabadulhat a pesti ember attól, amitől odahaza legjobban fél: a féregtől.

Orvos és patika sincs Zalakoppányban, de fölösleges is mind a kettő, mert a faluban két év óta nem volt senki sem beteg, *két év előtt is egy pesti hölgy rontotta el a gyomrát.* A szülő anyáknak pedig a helybeli bába minden időben készséggel áll rendelkezésre. Villanyvilágitás sincs, de a tisztességes ember amúgyis idejében lefekszik. Nincsenek restaurantok, dining roomok, kávéházak, de van két korcsma és két kifőzés. A koszt havonkint harminchat pengőbe kerül és a házhozszállításra bőven akad gyerek, mert Zalakoppányban ismeretlen fogalom az egyke. A szoba ára napi két pengő, ágyneműt azonban a vendég tartozik magával vinni. Békeffy igazgató úr ezekután teljes joggal jelentheti ki, hogy náluk hiányzik a saxofon, a jazz-muzsika és az Ylang-Ylang, de nem is kár értük, mert „ide csak olyanok valók, akik szeretik az egyszerű, falusi életet".

Sajnos, mindez olyan igéret, amely a pihenni vágyó és kultúrigényekkel fölszerelt magyar közönséget nem túlságosan vonzza. Óvjuk azonban a derék zalakoppányiakat attól, hogy könnyelmű igéreteket tegyenek, mint amilyenek a következő mondatukban foglaltatnak:

„A nép derék, becsületes, magyar fajta, pirosarcú leányok és menyecskék, mongolképű magyarok, szeretik a pesti vendégeket. Eleinte nehezen melegednek föl, de *egy-két jó szóért mindenüket odaadják*".

Ennél barátságosabb meghívót *szélhámosok* számára igazán nem lehetne fogalmazni. Csak az a baj, hogy *fürdővendégek* számára nem túlságosan kecsegtetők az igéretek.

Egyszóval: a jó zalakoppányiak sem oldották meg a magyar idegenforgalom kérdését.

Budapesten minden negyedik ember hatósági támogatásra szorul

Segélyek helyett munkaalkalmakat a keresetnélküliek tömegeinek! Gyors intézkedéseket készít elő a kiküldött bizottság

Szokatlanul nagy érdeklődés kísérte a legutóbbi közgyülésnek azt az aktusát, amelyik kijelölte *a munkaalkalmak megszervezésére hivatott bizottság* kiküldését. A gazdasági érdekeltségek és a munkások tömegei a fővárostól várják a segítséget, ahol valóban helyes érzékkel keresik a kibontakozást abból a nehéz helyzetből, amelybe az egész világgal együtt mi is belesodródtunk. A fővárosnak most talán legnagyobb hivatottságú bizottsága már megkezdte munkáját, amelyről az új szerv életrehívója:

Becsey Antal

tanácstag, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Előttem fekszik a szociálpolitikai ügyosztály jelentése *az utolsó öt hónap inségakciónak adataival*. Megállapítható ebből a kimutatásból, hogy

a mult év novemberétől ez év március végéig négymillió háromszázezer pengőt költöttek a munkanélküliek támogatására és megsegítésére.

Ez az impozáns összeg azonban nem biztosíthatta a segítés teljes mértékét, mert a közhatósági jótékonykodás végeredményben csak a *minimális szükségletet* tudta juttatni a reászorulók nagy tömegének. Az ellátottak száma úgy alakul, hogy *januárban* 60.000 egyén, *márciusban* pedig 68.000 család került be az elöljárósági nyilvántartásokba. Ha ezt a számot megszorozzuk a statisztikában szokásos 3½-lel, akkor megállapítható, hogy

¼ millió lélek került abba a helyzetbe, hogy a hatósági támogatást igénybe vegye.

Ha tovább folytatjuk a számtani műveletet, elszomorító adatot kapunk: *Budapesten minden negyedik ember a község segítségére van utalva.*

— A rendelkezésre álló pénzügyi eszközök nem tették megengedhetővé az egyének támogatásának kimélyítését. Ha csak az étkeztetési akciók összegeit állítjuk szembe a jelentkezők számával, akkor kiderül, hogy

egy-egy személynek naponta ebéddel való ellátására 15 fillérnél több nem jutott.

A főváros komoly áldozatokat hozott, amikor sokezres tömegeknek biztosította a téli időszakban a meleg ételt. Természetes, hogy a nehéz gazdasági viszonyok *a munkanélküliek számának az emelkedését hozták magukkal*, súlyosbítja a helyzetet, hogy a középosztály jövedelme is csökkent és a létminimumig száll alá. Ezeket a körülményeket mérlegelve kell figyelembe venni, hogy a főváros inségakciójának fedezetét jelentő 8 millióból 3 millió pengő már elhasználtatott: az igények fokozódnak, tehát

olyan expedienseket kell találni, amelyek lehetővé teszik, hogy a nehézségekkel megbirkózhassunk.

— Ha 3 milliót elköltöttünk, akkor marad az év egész terjedelmére 5 millió pengő és ha a költségek naponta 17—18 ezer pengőt igényelnek, akkor *már csak 7—8 fillér jut egy-egy inséges ellátására.* Figyelembe kell venni, hogy

a munkanélküliek több, mint 80 százaléka munkaképes családfenntartó,

közöttük 8% szellemi munkanélküli, míg a többi a testi munkások soraiba tartozik. Nagy fontossága van annak, hogy a munkaképes, de elfoglaltság nélkül álló tömegek *ne demoralizálódjanak* azzal, hogy folyton könyöradományokra és segítségre vannak kényszerítve. Minden erőnket koncentrálni kell annak az érdekében, amit már évek óta hirdetek minden közgazdasági elmélettel szemben:

munkaalkalmakat teremteni a kenyérkeresés után sóvárgó tömegek számára

és ezzel levenni a fővárosról azokat a súlyos terheket, amelyet a szegények eltartása most rá hárít.

Érdekes adatok tárulnak elő az ügyosztály kimutatásából a külföldi inségakciók szervezetéről és méreteiről. Nagyarányú hatósági tevékenységek ezek, de a mi viszonyaink között *teljesen elérhetetlenek. Berlinben* például a munkanélküliek segélyezésére 1929-ben 36 millió márkát folyósítottak, 1932-re pedig *200 millió* márkát irányoztak elő. Ezek a példátlanul hatalmas összegek súlyos visszahatást gyakorolnak a gazdasági életre és egyik következménye, hogy *a német főváros a tisztviselőit is alig tudja fizetni. München* 1931-ben 17½ millió márkát költött munkanélküli segélyekre, *Angliában* ugyanerre a célra 4 milliárd pengő fogyott el, *Olaszország* kiadása pedig 100 millió lirát is túlhaladta. Mindenütt most az a törekvés, hogy

a segélyezés helyett munkaalkalmakat teremtsenek,

mert a pénzbeli juttatásoknak ezt a tempóját a leggazdagabb államok sem birják tovább.

— A kiút ebből a káotikus helyzetből csak úgy található meg, *ha az inségakciókat hozzáidomítjuk a produktív beruházások lehetőségeihez* a pénzügyi erők okos felhasználásával. Ez a legfontosabb alapja az egész probléma megoldásának. Hosszúlejáratú beruházásokról ma szó sem lehet, ellenben *rövidlejáratú kölcsön* produktív célra még mindig előteremthető. Ezeket a célravezető eszközöket kell elsősorban a közgyűlés részéről kiküldött bizottságnak fontolóra venni és

a hatóságok együttműködésével a szükséges intézkedéseket valóra váltani.

Rövidlejáratú munkálatok megszervezésére kell az erőket koncentrálni, amelyek nem terhelik meg a közt és nem teszik próbára a főváros teherbírását. Permanens működésre van szükség a bizottságban: hat hónap áll rendelkezésre, az évnek oly időszaka, amikor az idő a legalkalmasabb mindenfajta munkálat lefolytatására. Ha okosan és gyors körültekintéssel használjuk föl az időt a tömegmunkaalkalmak megszervezésére, akkor

kenyeret juttatunk a nagy munkanélküli tömegeknek

és ugyanakkor mentesítjük a fővárost az inségakciók gondjaitól és a a közsegélyezés sokmilliós terheitől.

*

A siker szempontjából nagyon megnyugtató, hogy a bizottság hétfői alakuló ülésén *Becsey* Antal felfogásának megfelelően foglaltak állást. A célkitüzés a következő: a munkaalkalmak hatályos megszervezése, azoknak gyors lefolytatása és az eredményesség biztosítása a kenyérkereseti lehetőségek egész frontján.

Ha kamatmentes kölcsönből akar építeni, vagy ingatlant venni, lépjen be a

Magyar Országos Építkezési Takarékszövetkezetbe

V., Erzsébet-tér 14.

Telefon: 801—21. sz.

Ingyenes felvilágosítás és tájékoztató.

TUNGSRAM

AS 495 — ÁRNY. RÁCSU NAGYFRÉKVENCIA

AR 495 — DETEKTOR ÉS ELLENÁLLÁSOS ERÖSITŐ

AG 495 — KISFREKVENCIA ERÖSITŐ

PP 430 — KETTŐS VEZÉRLÉSŰ SOKSZOROS VÉGERÖSITŐ

UJ VÁLTÓÁRAMU HÁLÓZATI ERŐCSÖVEK

RÉGI KÉSZÜLÉKÉNEK UJ ERŐT ADNAK

A Magyar Lovaregylet

május 5, 8, 11, 15, 16, 19, 22, 26-án versenyt tart. Kezdete d. u. 3.30 óra. Helyárak: I. úri 4 P, hölgy 3 P, II. hely 2 P, III. hely 80 fillér. Páholyülés 6 P, ring 10 P. Totalisateur, vendéglő minden helyen. Villamos I., II. helyhez a 29, III. helyhez a 24, 38 kocsikkal. HÉV-en I., II., III. helyhez. Autobusz „A" Vörösmarty-térről 2.10—3.05, „O" Oktogon-térről 2.15—3.10 óra között. Vissza a versenyek befejezése után. Háromszori átszállójegy 1 P.

Vállalkozási Hirlap

Munkaalkalmakat kérünk!

Irta: **Schäffer Károly** okl. mérnök, a Budapesti Kövezőiparosok Ipartestülete elnöke.

Munkahiányos tél soha sem volt még oly hosszú, soha sem várták a munkáskezek annyira a kikeletet, amely a várvavárt munkaalkalmakat is hozza, mint az elmult idei tél után. Hiszen ez nemcsak a meteorológus tele volt, hanem kezdődött már tulajdonképpen a nyár végén, mikor mindenki és mindenütt leépíteni, leállítani és megszüntetni kezdett. Az állam, a főváros és egyéb közületek restringáltak mindent, alig maradt valami közmunka. Igy temérdek munkáskéz, magánalkalmazott maradt kenyér nélkül. Ezekből rekrutálódott a fővárosi karitász-igénylők nagy serege. Visszagondolni is rossz, hogy milyen elijesztő méretben kellett a sok inséges ellátásáról gondoskodni. Aki tehette, az várt a tavaszra, a mindig reményeket keltő és érlelő kikeletre, hogy hasonlóan a természet ébredésével, a gazdasági életben is megújhódást hoz magával.

Azonban mintha kései tél járna még mindig. Mintha zsenge reményeinket valami dér csipte volna meg. Nem láttunk még fellendülést. Már pedig, ha rövidesen meg nem indul a munka, úgy nem sok biztatót várhatunk a jövőt illetőleg! Pedig fővárosunknak nagyon szép munkaprogramja és

körülbelül 10 milliós engedélyezett költségvetési hitele van egyedül csak az út- és csatornaépítés terén.

Ezt a közmunkaprogramot ragadjuk ki, miután e munkák lebonyolításával jóformán nem kell külföldi deviza, hazai anyagokkal, meglevő munkaerőkkel bonyolítható le és ami fő,

a ráfordított kiadások járulékkivetés útján a fővárosi közpénztárba visszajönnek.

Nézzük, mekkora munkaerő talál itt elhelyezést? A hasonló fővárosi munkákra pályázni szokott vállalkozók száma megközelíti a százat. Munkával való ellátás esetén egyenként átlag 60—80 munkást, műszaki felügyelőket, mérnököket és irodaszemélyeket foglalkoztatnak. Tehát

a kenyérhez jutók száma 5—8000 emberre tehető.

A közvetett foglalkozást nyerők, mint kavics- és homoktermelők, fuvarosok, cementgyárosok, kőbányászok, aszfaltgyárosok, fa- és széntermelők, kereskedők, élelem- és ruhakereskedők, vasút stb. legalább annyi munkáskezet foglalkoztatnak, mint a fenti létszám. Mekkora életre, forgalomra van itt kilátás! Ennek eredményeként azután fizetni tudó adóalanyok és következésként az adóbevételek is szaporodnak. Ezek az eredmények is mutatják, hogy az út- és csatorna közmunkák megindítása mennyire kívánatos. A közmunkák megindításával a harmadik eredmény aztán indirekt jelentkezik. Az, hogy annyi ember már nem szorul a köz ingyenes támogatására, ami szintén figyelembe veendő nemcsak anyagi, hanem morális okokból is. A kereset leszoktatja őket az alamizsnaadományokról, megszokják és megszeretik a munkát, nevelődik az önérzetük. Szóval rend és fegyelemhez szoknak és megbékélt polgárai lesznek a társadalomnak.

Azért kérjük a főváros illetékes vezetőit, szívleljék meg a mostani rendkívüli nehéz viszonyokat és segítsenek, amíg a segítség nem késő és amíg annak minden előnye megmarad. A költségvetésnek rendelkezésére álló hitele, az adóbevételhez arányosítva és egyenletesen elosztva a jövő hónapokra elegendő elfoglaltságot biztosít. Ha pedig nem volna elegendő bevétel, a fentjelzett járulékkivetési összegre, amely telekkönyvileg is biztosítható, függő kölcsönt kell felvenni, vagy más bölcs megoldást találni.

A megindítandó közmunkáknál természetesnek fog látszani az az óhaj, hogy

minden munkát más-más vállalkozó nyerje el,

mindenki jusson abba a helyzetbe, hogy állandó személyzetét csak némileg is foglalkoztassa! Ez a rendszer különben a XIII. ügyosztálynál alkalmazva is van. Ezt a versenytárgyalásokkal és a viszonylag legolcsóbb és reális ajánlatok elfogadásával el is lehet érni. Ha a hatóság a munkakiírása alkalmával előírja a minimális napszámosórabért, aminek alkalmazását ellenőrzi is, akkor már nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az irreális árromboló ajánlatok kiküszöbölődjenek.

Igyekezzünk tehát munkaalkalmakat teremteni, hogy a csüggedt és éhező lelkekben életet keltsünk, hogy az országnak megmutassuk életrevalóságunkat és élni tudásunkat.

Beszámoló a Vízművek 30 milliós rekonstrukciós munkálatairól

Teljes precízitással és programszerűen folyik az átalakítás művelete — Egyelőre elmarad az óbudai vízmű építése

Két évvel ezelőtt hatalmas tervezetet dolgoztak ki a Vízművek rekonstruálására. Ez a program két csoportra oszlott: az első *a meglévő telepek modernizálását*, a másik a *bővítéseket* és az új *budai vízmű* megépítését tüzte ki céljául. A nagyszabású munkálatok elvégzésére először 14,400.000, majd további 17,998.500 pengőt engedélyeztek. A program első része teljesen elkészült, a második csoport pedig most áll közvetlen befejezés előtt.

A nagyarányú munkálatok részleteiről

illetékes helyen

érdekes beszámolót adtak a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az első csoportban a szivattyúk elektrifikálását, a budai új medencéket és nyomócsöveket építettük meg, valamint elvégeztük a Hungária-körúti főcsőfektetést. A káposztásmegyeri főtelep régi gőzszivattyúit *Teudloff-Dietrich*-rendszerű centrifugális szivattyúkra cseréltük ki és tartalékul hatszázhatvan lóerős *Láng-féle Diesel-motort* állítottunk be és ötezer voltos *Brown-Bovery*-rendszerű elektromotorokat szereltünk fel. Az új gépek a múlt év november óta üzemben vannak és a *Venturi-mérő egyes alkatrészeinek kivételével, hazai gyárakban készültek.*

A megyeri főteleppel kapcsolatban álló I. számú átemelő-telepen ugyancsak megtörtént a gépek és szivattyúk kicserélése.

Itt egyelőre új Diesel-motorok hajtják a szivattyúkat, mindaddig, míg az elektromotorokhoz szükséges áram rendelkezésre áll. A II. számú átemelő-telep gőzszivattyúi helyébe *elektromos és Diesel-motoros szivattyúkat* állítottunk be, amelyek egyenként ötvenezer köbméter vizet szállítanak naponta. A káposztásmegyeri főtelep összes aknakútjait, derítőkútjait, az ikercsatorna mindkét ágát, a szívó- és szifonscsőcsatornákat alapos tisztításnak és javításnak vetettük alá.

Kikotortattuk az újpesti Duna-ágat, ahonnan 20.983 köbméter iszapot távolítottunk el.

— Elkészült a 23 egységből álló új kútcsoport, sőt már megkezdődött a gépházak *betonozási* munkája is. A kőbányai telep részére további 95 lóerős szivattyúkat szereltünk, hogy a magasabban fekvő területek vízellátása biztosítva legyen. A gépek közül a szifonszivattyúkat a *Teudloff-Dietrich*-gyár, az elektromos berendezést a *Magy. Brown-Boveri művek*, az evakuáló szivattyúkat a *Worthington*-gyár készítette, a világítási berendezést a *Farkasvölgyi Villamossági Vállalat*, a Venturi-mérőt pedig a *Süss Nándor r.-t.* szállította. Teljesen modern gépekkel dolgozik a budaujlaki telep is.

— A mult év folyamán készült el a józsefhegyi, a krisztinavárosi, a sashegyi, lipótmezei és a lórántúti átemelő-telepek gépeinek kicserélése. Számos új őrházat emeltünk és új szakaszokon bővítettük a csőhálózatot.

A 14½ millió pengőnek felhasználását

a következő kimutatás adja:

Káposztásmegyeri főtelep	2,973.735 P
Káposztásmegyeri I. átemelő-telep	481.146 „
Káposztásmegyeri II. átemelő-telep	874.773 „
Budaujlaki építkezés	1,285.561 „
Krisztinavárosi építkezés	1,361.446 „
Kőbányai építkezés	168.935 „
Alsósashegyi medenceépítkezés	301.741 „
Alsósashegyi főnyomócső	292.544 „
Felsősashegyi medence	87.032 „
Felsősashegyi főnyomócső	463.761 „
Csatárkadülői medence	94.222 „
Csatárkadülői főnyomócső	419.743 „
Szép Juhásznémedence	57.196 „
Farkasvölgyi zóna	108.487 „
Hungária-úti csőfektetés	208.380 „
Vizmérő-műhely	592.990 „
300 milliméteres csőfektetés	55.677 „
Sashegyi medence őrháza	38.114 „
Józsefhegyi medence őrháza	35.762 „
Istenhegyi medence őrháza	16.807 „
Thaly Kálmán-utcai telekvásárlás	84.000 „
Összesen	11,479.844 P

— A fejlesztésre előirányzott programból csak a tartalékalagutak építését kezdtük meg, 4,019.000 pengő költséggel, míg

az óbudai új vízmű építését egyelőre el kellett halasztani.

A budai új vízmű leendő kútjai helyének megállapítására a szentendrei sziget nyugati oldalán *ötven próbafúrást* végeztünk és 11 csőkutat süllyesztettünk le a vizsgálat kiterjesztése céljából. Az eredmény az egész vonalon felülmúlja a várakozásokat. A végleges építési munkálatokhoz az előkészületeket megtettük és ha *a szentendrei szigeten a kisajátítási eljárás befejeződik, úgy a munkát azonnal megindítjuk.*

— A tartalékalagutak építési munkái a múlt év augusztusában indultak meg s azóta a *Káldor és Mattyasovszky* vállalat állandóan dolgozik, úgyhogy a tulajdonképpeni alagut fúrására most kerül sor. A víztisztítási kísérleteket a mult év februárjában indítottuk el a napi 1920. teljesítményű *Gans-Dabeg* rendszerű víztisztító próbaegységgel. Az eredeti összeállítású berendezésen a víz neutralitásának biztosítása és a szerkezet üzembiztonságának megóvása céljából házilag több módosítást végeztünk. A készülék azóta állandóan üzemben van és kifogástalanul működik.

— A nagyarányú munkálatokhoz szükséges gépek szállításában és a bővítési munkák végrehajtásában résztvett a *Dávid és Kertész* gyár (olajtartályok), *Ligeti és Biró*, az angol Kent. Comp. Ltd-vel (mérők és műszerek), *Siemens és Halske* (Venturi-mérnök), *Halm S.* (mérők), *Friedrich Siemens rt.*, a *Magy. Állami Gépgyár* (öntöttvas) nyomócsövek), *Nay és Róna* (tutódaruk), *Rökk István gépgyára* (kovácsolt vasművek). Mindegyik vállalat kifogástalan precizitással végezte vállalt feladatát.

Kiadták az útolajozási munkálatokat. Hatszázezer négyzetméter terület olajjal való portalanítására hirdetett pályázatot néhány héttel ezelőtt a polgármester, aki az elmúlt napokban döntött a munkálatok kiadásáról. A *Nyirbátori Petróleum Ipar* 300.000 négyzetméter területre 22.5 fillér egységáron, a *Magyar Fantó Művek* 100.000 négyzetméterre (22.8), a *Hazai Kőolaj* 100.000 négyzetméterre (22.8), a *Schwartz Rudolf és Társa* cég 200.000 négyzetméterre (22.5) kapott megbízást. Az útolajozásra 260.000 pengőt irányzott elő a főváros, de valószínű, hogy a nyár folyamán további vizes makadámos terület portalanítását fogják vállalatba adni.

3-4 szobás **VILLÁKAT**
építünk **eladásra,** a meglévőkhöz hasonló kottage-rendszerben a
Mártonhegyi-út és Németvölgyi-út sarkán
Árak: 25—28.000 pengő
Bővebb felvilágositás: **Kafona, Székely és Molnár** építészmérnökök irodájában, **V., Személynők-utca 9-11.** szám. — Telefon: 29-8-29 és 13-5-41

Kövezőmesterek Út- és Csatornaépítők

Schaffer Antal
II., Bíró-út 21. Tel.: 522-91

Schaffer György
Felvinci-utca 17. Tel.: 523-64

Handl István
Pacsirtamező-utca 7. Tel.: 620—28

Obendorfer József
Ludoviceum-utca 18. Tel.: 384—65

Helfenstein Károly
Hungária-körút 71. Tel.: 913-64

Reinisch és Wohl
Ajtósi Dürer-sor 7. Tel.: 380—62

Neumann Ferenc
Egressy-út 34. Tel.: 966—40

Krausz Ferenc
Hungária-körút 71. 913—64

Obendorfer Károly és Rudolf
Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69—2—99

Nagyszabású vendéglőt szándékoznak berendezni a központi városháza óriási pincehelyiségeiben

Tatarozzák a városházát — Díszesen átalakítják a főlépcsőt, amely kizárólag csak a polgármesteri hivatalhoz vezet

A központi városháza több, mint 200 esztendős épületén egyre több nyomot hagy az idő pusztító foga. A hajdani Invalidus-házból 1900-ban költöztek ki a katonák, hogy a hatalmas épület boltozatos helyiségeiben helyet adjanak a fejlődő Budapest központi adminisztrációjának. Harminc év pergett le azóta, de a lezajlott évtizedek alatt alaposan egyszer sem tatarozták az óriási épületkomplexumot, ami nagyfokú könnyelműség volt, mert a ház ornamentikája és a párkányon elhelyezett szoborcsoportok pusztulása pótolhatatlan veszteséget okozhat. Egy műszaki vizsgálat már két esztendővel ezelőtt megállapította, hogy a tetőt tűzbiztonsági okok miatt is át kell építeni, mert az óriási padlásterület osztatlan, nem határolják tűzfalak, és tüz esetén az egész tetőzet menthetetlenül elhamvadhat. Elővigyázatból azóta néhány tűzfalat beépítettek és a padlásbejáróknál, melyeket vasajtókkal szereltek fel, bizonyos tüzvédelmi berendezéseket is elhelyeztek. Ennél több azonban nem történt.

A közelmultban ismét mérnökök járták be a padlás labirintusait és akkor kiderült, hogy az óriási méretü,

többszáz éves tetőgerendák annyira elkorhadtak, hogy kézzel is szétmorzsolhatók.

A városház-uteai főhomlokzat allegorikus szoborcsoportjai, a hajdani Invalidus-templom tornya és az egyébb ornamensek pedig annyira megrongálódtak, hogy a tatarozásra most már tovább várni nem lehet.

Minthogy pillanatnyilag a torony rendbehozatala a legsürgősebb, ehhez a munkához a szobrászok és kőművesek szombaton hozzáfogtak. Ez alkalomból aztán elhatározta a főváros vezetősége azt is, hogy alaposan rendbehozatja az egész épületet, amely a fővárosnak szinte egyedülálló, impozáns építészeti müemléke, a régi Pest első nagyszabású építkezése.

A restaurálás során elsősorban a tetőt, azután a homlokzatokat javítják ki, az épület belsejében pedig a folyosókat hozzák rendbe. Először az elsőemeleti folyosót, amely a tanácsterem és a polgármesteri hivatal előtt vonul el, igyekeznek házilag és olcsó eszközökkel úgy átalakítani, hogy az *reprezentációs jellegü legyen*. Az az elgondolás, hogy az I. számú lépcsőt a tisztviselők és a felek számára az I. emeletig elzárják és

ez lesz a polgármesteri lépcső, a reprezentációs bejárat.

A felek és a hivatalnokok az épületnek ebben a részében a magasabb emeletekre lifttel közlekedhetnek, a városház-utcai fronton pedig ezenkívül úgyis még két lépcsőháza van az épületnek. A bejáratot és a lépcsőházat a folyosórésszel együtt kicsinosítják, régi városi zászlókkal, címerekkel és délszaki növényzettel díszítik.

A restaurálással kapcsolatban felmerült egy másik, igen érdekes terv is. A városház-utcai főépület alatt véges-végig hatalmas pince húzódik. Ez a többszáz méter hosszú, boltos helyiség most tüzelőanyaggal, papírhulladékkal van tele. Értesülésünk szerint

egy vállalkozó ebben az óriási pincében a bécsi Rathauskeller mintájára vendéglőt, sörözőt, borpincét volna hajlandó berendezni.

A bejárat a megyeház felőli kis térségről nyílna. Az egykori Invalidusok Háza, amely 1724-ben Savoyai Jenő herceg kezdeményezésére, III. Károly császár parancsára, Martinelli Erhardt mester tervei szerint épült, és amelyről Mária Terézia azt mondta, hogy hatalmasabb, mint a bécsi Burg, — a maga számtalan érdekességében ezzel a vállalkozással kétségtelenül gyarapodna. Megvalósítása annál inkább reálisnak látszik, mert *a terv mögött maguk a budapesti sörgyárak állanak.*

Elérte teljesítőképességének határát az Autóbuszüzem

Tíz uj középtipusú járművel szaporítják a kocsiállományt — A jövőheten tartandó műtanrendőri bejárás után a 12-es vonal a Széna-térig közlekedik

Versenytárgyalás 50.000 kilogramm motorolajra

Amióta a közlekedési ügyosztály mélyreható gondossággal vette kezébe az *Autobuszüzem* hatósági irányítását, azóta lépésről-lépésre sikerült ennek a nagyjövőjü közlekedési vállalatnak a működését reálisabb alapokra helyezni. A közlekedés egységesebb beosztása máris komoly pénzügyi eredményeket igér, a 12-es nagykörüti autobuszjáratnak a rendszeresítése, továbbá a budai oldalra való meghosszabbítása pedig egyszeriben *meggyorsította a két testvérváros összeköttetését.* A kiegyensúlyozott közlekedés ügyes alkalmazkodással javítja meg a forgalom intézését mindazokon az útvonalakon,

ahol a BSzKRT képtelen a gyors közlekedést megvalósítani

és amennyire leromló tendenciát mutat a villamosvasút, annyira emeli Budapest belső közlekedését a modern autobusz.

Az autobusz újabb terjeszkedéséről számolhatunk be annak az akciónak a nyomán, amelyet *Kozma* Jenő indított meg a budai és a pesti városrészek összeköttetésének megjavítása érdekében. A kezdeményezés eredményeként a 12-es autobusz, amely most a Boráros-tér és a budai Pálffy-tér között látja el a szolgálatot,

a közeljövőben a budai városrész szívébe, a Széna-térre helyezi át végállomását

és ezzel ideális összekapcsolást létesít a nagykörút természetes folytatásaként húzódó budai Margit-körúton. Az új vonalról

Az Autóbuszüzem igazgatóságától

a következő információt kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A 12-es autobusz valószínűleg már *a jövő hetekben* kiszélesített útvonalon bonyolítja le a közlekedést.

A meghosszabbított reláció természetesen igénybeveszi az Autobuszüzem utolsó tartalékaképen szereplő két járművet,

amire azért van szükség, hogy a Boráros-tér és a Széna-tér között a közlekedés sűrűsége ellen panaszok fel ne merüljenek. *Az Autobuszüzem ezzel teljesítőképességének a határáig megy el* és most úgy alakul majd a helyzet, hogy a többi vonalakra kisegítő kocsikat csak végszükség esetén tudunk beállítani. A mai hálózat szerencsére úgy van megkonstruálva, hogy a járatok menetideje nagyjából kielégíti az igényeket, azonban

a fejlődés azt kívánja, hogy az Autóbuszüzem kocsiparkját megfelelően szaporítsuk.

Erről a törvényhatósági tanács és a közgyülés fog határozni, remélhetőleg olyan értelemben, hogy az megteremti Autobuszüzem újítási alapját. A szénatéri reláció bejárására a napokban sor kerül és akkor a közlekedési szakbizottság döntése után a *járatokat azonnal megindítjuk.*

*

Értesülésünk szerint a városházán is tisztában vannak azzal, hogy az Autobuszüzem fejlesztése olyan elsőrendü közérdek, ami elől továbbra elzárkózni már nem lehet. Éppen ezért komoly megfontolás tárgyává teszik

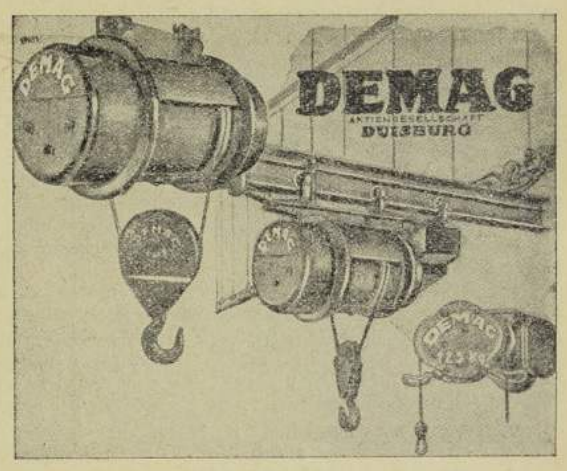
tíz új autobusznak a beszerzését,

anélkül azonban, hogy az Autobuszüzem pénzügyi helyzetére ez kedvezőtlen hatást gyakorolna. A tervek szerint *középtipusú autobuszok megrendelése van küszöbön*, ami a legjobban bevált. Általában az Autobuszüzem a jövőben tartózkodik kistipusú kocsik használatától, mert az utasok akadálytalan elszállítása csakis megfelelő méretü járművekkel történhetik. A rendelkezésre álló kistipusú járműveket a hegyi járatoknál fogják felhasználni.

Versenytárgyalás motorolaj szállitásra

Az Autobuszüzem 50.000 kg motorolaj szállitására április 29-i lejárattal versenytárgyalást hirdetett. Ajánlatot nyujtottak be: *Kun Sándor* 30.000 kg szállitását vállalja métermázsánként 82 pengőért; *Nyirbogdányi Petróleumipar Rt.* 25.000 kg, *a)* minőségben 89.—, *b)* minőségben 94.—; *Székely Gyula* 50.000 kg 80.30; *Magyar Olaj és Vegyiipar Rt.* 10.000 kg 84; *Fantómüvek* 10.000 kg 82; *Berg Ásványolaj Rt.* 10.000 kg *a)* 80, *b)* 96; *Vacuum Oil* 50.000 kg *a)* 234, *b)* 144; *Zilahy Kiss Jenő* 54.000 kg 74.90; *Magyar Petróleumipar Rt.* 50.000 kg 68; *Magyar-Belga Ásványolaj Rt.* 20.000 kg 139.40; *Transatlantic* 50.000 kg 143; *Láng és Lovass* 50.000 kg 120; *Schwartz Rudolf és Társa* 50.000 kg 74.90; *vitéz Antal János* 50.000 kg 81.20; *Hazai Kőolaj* 50.000 kg 82; *Shell, Phöbus Olajkereskedelmi Rt., Finomított Olajok Kereskedelmi Rt., Good Oil és Hegedüs és Társa.* Ez az utóbbi öt cég a Shell-konszernhez tartozik. Mindegyik az egész mennyiség szállitására vállalkozik *a)* minőségben 95.50 pengőért, *b)* minőségben 63 pengőért.

A kiirt olajmennyiség alig 3 hóra fedezi az Autobuszüzem szükségletét, de már ennél az aránylag kis mennyiségnél is feltünik, hogy a felbomlott olajkartel tagjai milyen egymást öldöklő, gyilkos versenygósbe fogtak. Persze az árrombolás még nem jelenti, hogy az egyes cégek altruisztikus alapon hajlandók az olajat szállitani. *A döntő körülmény a szállitandó áru minősége és ezt a vegyelemzés hivatott megállapitani.* Az analizisből tünik ki, hogy *az egyes olajfajtáknak milyen a fajsúlya és mekkora a viszkozitás.* Minthogy a kinestári illeték métermázsánkint 35 pengő, a 63 pengős szállitási ajánlat minden valószinüség szerint csak gyengébb fajsúlyú olajra szól. Az olajnál ugyanis megtörténhetik, hogy az „olcsó húsnak hig a leve" és ezt az Autobuszüzem egyes, feltünő előszeretettel dédelgetett szállitóinál kell különösen figyelembe venni.

DEMAG-emelők
ezerszeresen bevált elektroemelőink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk
szabványrészekből összeállitott pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők
egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

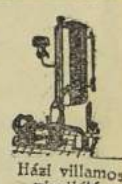
„TURÁN"
a legkiválóbb magyar iron
SCHULER JÓZSEF Rt. Budapest

Fedezze fel Ön is a Velencei-tó szépségeit!
Budapesttől 1 órányira, a Velencei-tónál
Magyar-Velencén, GÁRDONYFÜREDEN
egészséges fekvésü magaslati és partmenti **villatelkek** □-ölenként P 4-től
24 havi lefizetésre. Nyári és téli sportok. Jó ivóvíz. Villanyvilágitás. Fürdőjog.
BARACSKA-PETTEND telepen
Budapesttől 28 km-re. Vasútvonal két oldalán
balatoni müút mellett, talajvizmentes **házhelyek** □-ölenként P 1.20-tól
havi 10 pengő részletfizetéssel.
Jó ivóviz. Kitünő termőföld, gyümölcstermelésre kiváló.
Ingyen autobusz indul a városi irodától (I., Horthy Miklós-körtér 3/b. I. 6. Telefon 694—33) minden vasárnap, d. e. 3/4 9, d. u. 3 órakor, minden csütörtökön és szombaton 3 órakor. ◆ Kérjen prospektust.

Ujjáéled
NOVOPIN szénsavas fenyőfürdőben
idegesség, fáradtságellen

Szárnyszivattyu

Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapittatott: 1866. Telefon: 21-8-04.
Szivattyuk. Mótorok.
Műszaki és üzemszükségleti cikkek.

Házi villamos vizellátó

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Gazdasági Értesítő

Sürgős revizió alá kell venni a hitelügyi rendeleteket

Irta: **Friedländer Andor,** a Budai Általános Takarékpénztár R. T. vezérigazgatója

A főváros területének külső részein, valamint a Nagybudapestet alkotó környéken évtizedek óta *értékes települések* folynak, amelyeknek lendületét a különböző parcellázások adták meg. Az új területeken egész községek létesültek, amelyekben bizonyos jólétnek észlelhető jelenségek mutatkoztak.

El kell ismerni, hogy *a budapesti és a környéki kisebb pénzintézetek működésének volt az eredménye, hogy ezer és ezer családiház épülhetett* és a nincstelen kisemberek tömegei jutottak ingatlan vagyonhoz. Nem vitatható az sem, hogy a nagyváros közvetlen környékének erkölcsi és polgári megbízhatósága emelkedett azzal, hogy a kisemberek a maguk vagyonkájukkal a jogrend és a kapitalista világrend megbízható katonáivá váltak.

Sajnálatos körülmény, hogy

a kisebb pénzintézeteknek ezt a nagyhorderejű tevékenységét a különböző hitelügyi rendeletek most teljesen megbénították.

A legminimálisabb hitel hiánya következtében leromlanak az értékek, a kisemberek ingatlanai elhanyagolt külsőt vesznek fel, az értékesítés lehetetlenné válik, mert *nincs hitel.* Határozottan megállapítható, hogy közvetlenül *a hitelügyi rendeletek* idézik elő a kis ingatlanok árrombolását, holott az eredeti cél csak az lehetett, hogy a kisemberek hitelelt és pénzszerzési lehetőségeit segítsék elő. Kellő körültekintés és az objektív elgondolás hiányában

a kispolgár ma már nem tud hitel segítségével ingatlanhoz jutni,

mert hitelt nem kaphat az elhibázott rendelkezések miatt.

A főváros társadalmi és politikai jövőjének szempontjából rendkívül fontossága van annak, hogy minél több, ma még nincstelen, jusson ingatlanhoz és nem kevésbé nyomós okok szólnak amellett, hogy *a tőkapitalista megtarthassa szerzett ingatlanvagyonát.* A legújabb hitelügyi rendelet érvényben maradása esetén egyformán leromlott a főváros és a vidék helyzete. A vidéken hitel nélkül nem tud a gazdaember boronát vagy ekét venni, nem tudja kocsijának kerekeit megesináltatni, a fővárosban és a környékén pedig az ingatlantulajdonos képtelen megrongált családiházának tetejét renoválni, nem tud házához egy szobát hozzáépíteni, mert nem tudja az okvetlen kielégítendő szükségleteire a hitelt megszerezni. Bizonyos, hogy

ezáltal az értékek lerombolása olyannyira kimélyül,

hogy illuzóriussá válik a kisember szemében oly nagyra becsült és a kapitalista öntudatot jelképező ingatlan megszerzése és megtartása.

Felmerül a kérdés, hogy *miért nem nyujthatnak ilyen célokra további hiteleket azok a kisebb pénzintézetek, amelyek eddig hivatásszerűen szolgálták ki a hiteligényeket?* A magyarázatot a hitelügyi rendelet adja meg: a hitelügyi tanács 9.5 százalékban maximálta a szedhető kamatot, ám ha további leszállítás nem következik be, akkor

végérvényesen megbénul a kishitelek folyósítása.

A harmadik kúriabeli pénzintézetek a *Nemzeti Bank hatszázalékos* kamatlábához és kamatnyereségéhez viszonyítva közvetlen hatszázalékos hitelt csak kismértékben kapnak. A hitelügyi tanács a közbenső en gros pénzkereskedelem részére *másfeltől két százalékig* terjedő kamatnyereséget engedélyezett, ugyanakkor azonban

a harmadik kúriabeli pénzintézeteknek csak 1¾ százalék kamatkülönbözetet biztosított.

Köztudomású, hogy a betétállománynál a kereseti lehetőség 2¾ százalékig terjed és így a két tőkeforrást összevéve, *a harmadik kúriabeli intézetek átlagos kamatkülönbözeti lehetősége évi 2¼ százalék, amelyből az emelkedő közterheket, dologi és személyi kiadásokat kellene fedezni.*

Ezek az adatok kétségtelen bizonyítékai annak, hogy a hitelszervezetek forgalmában az adókat és a fenntartási szükségleteket egy százalékkal kevesebb különbözetből kell fedezni, mint az en gros pénzkereskedelemben, amely intézkedés *évszázados kereskedelmi szokásokkal és magával az élettel kerül ellentkezésbe.* Amíg békében a nyolc százalékos kamatfelsőhatár mellett négy százalék körül minden pénzintézet kielégíthette a jelentkező szükségleteket és 550 bank és takarékpénztár tudott eredményesen működni, most mindez lehetetlenné válik, holott a probléma megoldása egyszerű:

olyan kamat-felsőhatár megállapításra van szükség, amely hozzáértő és objektív elgondolással teszi lehetővé a bevált hitelszervek további munkásságát.

A székesfőváros és Budapest fejlődése szempontjából a legsürgősebb revizióra van tehát szükség, mert különben jóvá nem tehető események következnek be. A főváros a maga nagy tekintélyével és erkölcsi erejével hivatott arra, hogy az illetékes tényezőket a hitelügyi problémák jóirányba való terelésére felhívja.

A Generali jubileuma. A *Trieszti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali)* működésének pályáján ritka szép eseményhez: alapításának századik évfordulójához érkezett el. Hatalmas szervezete ma már úgyszólván mind az öt világrészre kiterjed és minden országban, ahol működik, működését elismerés kíséri. Ez teszi érthetővé azt a meleg érdeklődést, mely a százéves Generali iránt most megnyilvánul. A sikerek elismerése méltóan jut kifejezésre abban, hogy az intézet elnökét, *Morpurgo* Edgardot előbb Olaszország miniszterelnöke, *Mussolini,* majd maga az olasz király is magánkihallgatáson fogadta. *Az olasz hivatalos körök Rómában május 1-én, az intézet palotájában* (Piazza Venezia 11) hivatalos ünnepélyen köszöntötték a jubiláló intézetet, mely ünnepélyen képviseltette magát az olasz királyi ház is egyik tagjával és megjelentek azon a legelőkelőbb közéleti, gazdasági, pénzügyi és biztosításügyi személyiségek a világ minden részéből. A Generali magyar igazgatóságát a római ünnepségeken *Lugos* János képviseli. A centenárium a május 8-án Trieszt-ben tartandó ünnepélyes közgyülésen jut el befejezéséhez. Értesülésünk szerint, itthon Magyarországon, ahol ugyancsak *100 év óta működik a Generali, az illetékes körök külön ünnepség keretében kívánják méltatni a Generalinak a magyar biztosítási intézmény érdekében kifejtett úttörő munkáját és 100 éves működését.*

A Ganz és Társa Villamossági, Gép-, Vagon- és Hajógyár Részvénytársaság április 30-ikán tartotta meg az 1930. és 1931. üzleti évekre vonatkozó közgyüléseit. A közgyülések elfogadták az igazgatóság összes javaslatait és úgy határoztak, hogy az 1930. évi 6,138.658.87 pengő és az 1931. évi 4,843.868.01 pengő veszteség a tőketartalékból fedeztessék. Eme veszteségek leírása után az érintetlenül maradó kereken 17 millió pengő alaptőkén felül még kereken 16 millió pengő kimutatott tartalék marad fenn. Az igazgatóság részletes jelentéseket adott ki, amelyekben ismerteti azokat a körülményeket, amelyek a két üzletév eredményére és a társaság helyzetére befolyással voltak. A közgyülés az igazgatóságba új tagul *Perényi* István dr.-t, a Magyar Általános Hitelbank ügyvezető-igazgatóját választotta meg.

A „Szikra" Magyar Gyujtógyárak Rt. igazgatósága a társaság ezévi rendes közgyülését május 10-re hívta egybe. A mérleg 387.360 P tiszta nyereséggel zárult, mely összegből az „A" sorozatú részvények után, mint az előző évben, 12 P osztalék kerül kifizetésre. Ugyanaznap tartja rendes közgyülését a *Magyar Általános Gyufaipari Rt.* is. E társaság tiszta nyeresége 141.444.11 P, melyből részvényenként — az előző évihez hasonlóan — 10 P osztalék fizettetik.

A „Nagybátony—Ujlaki" Egyesült Iparművek Rt. igazgatósága megállapította az 1931. üzletévre vonatkozó zárószámadásokat, melyek szerint a tiszta nyereség az előző évi áthozatallal együtt 493.531 pengő és 83 fillér. Az 1932 május 19-ére egybehivandó közgyülésnek az igazgatóság azt a javaslatot teszi, hogy a nyereségből az előző évivel azonos osztalék, vagyis *részvényenként 1.50 pengő* kerüljön kifizetésre. Az igazgatóság egyben nagy sajnálattal vette tudomásul dr. ujlaki *Müller* Pál vezérigazgató-helyettes elhatározását, hogy eddig viselt állásáról lemond. A vállalat azonban abból a célból, hogy dr. Müller Pál értékes munkásságát a maga számára jövőre is biztositsa, vele olyértelmű megállapodást létesített, mely szerint mint a vállalat műszaki tanácsadója és egyben az igazgatóságnak és végrehajtóbizottságnak tagja, nagy szaktudását és képességeit ezentúl is a vállalat rendelkezésére bocsátja.

A Magyar Kereskedelmi Hitelbank — Schopper J. G. Részvénytársaság igazgatósága mérlegmegállapító ülésén elhatározta, hogy az 1931. üzletévre *osztalékot nem fizet* és a mérlegben kimutatott 16.386.50 P nyereséget új számlára viszi át.

A Tantestület tagjai melegen ünnepelték Kozma Jenőt, az Egységes Községi Polgári Párt hétfőesti vacsoráján

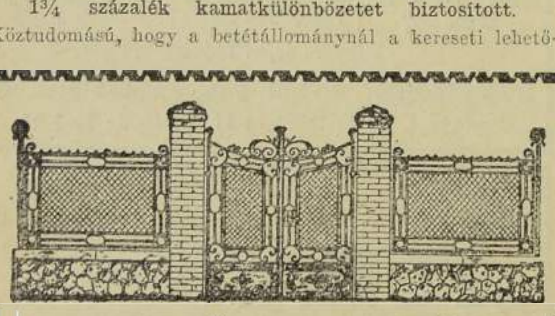
Az Egységes Községi Polgári Párt és a Polgári Egység Klubja szokásos hétfőesti vacsoráján rendkívül nagyszámban vettek részt a fővárosi tantestület tagjai, hogy hálával demonstráljanak a párt vezére, *Kozma* Jenő mellett, akinek erélyes akciója eredményezte a tanügyi pályázat meghirdetését, amelynek következtében nagyszámú régóta szolgáló ideiglenes tanerő véglegesítéshez jut. A vacsorán *Kozma* Jenőn kívül ott voltak: *Tóth* Pál dr. országgyülési képviselő, *Dorner* Gyula, *Csécsi Nagy* Miklós, *Oszoly* Károly, *Bódy* Tivadar, *Piazza* Győző, *Krivoss* Árpád törvényhatósági bizottsági tagok, *Bucsánszky* Bertalan kerületi tanácsnok, *Bárány* Károly községtakarékpénztári igazgató, *Fáber* Fülöp, *Dárday* Ede, *Erősdy* Sándor ny. főispán, *Márkus* Jenő BESzKÁRT h. vezérigazgató, *Kollmann* Dezső dr., *Erődy* Kálmán főigazgató, *Ozoray* Frigyes dr. főigazgató, *Haltenberger* Mihály liceumi igazgató, *Kárpáthy* Jenő dr., *Dus* Ferenc, *Pataky* Ferenc dr., *Háross* Antal, *Andor* Mihály iskolaigazgatók, *Albrecht* István szakfelügyelő, *Hajós* Mihály, *Ajtai Kovács* József, *Martin* Gyula, *Jovicza* Ignác, *Gundy* Károly, *Anda* Géza, *Rádly* Imre, *Halász* Ignác, *Szander* István, *Biró* József, *Kiss* József Imre igazgatók, *Péchy* Albert dr., *Rehák* József, *Tarján* Ferenc tanárok, azonkívül sok tanár, tanító, tanítónő és még sokan mások.

A felszólalók sorát *Erődy* Kálmán főigazgató nyitotta meg és rámutatott arra a sok és nehéz küzdelemre, amely a kinevezéseket megelőzte. A párt kebelében megalakult tanügyi bizottság az első perctől kezdve kettős célt tüzött ki maga elé: *a statusrendezésnek dülőre vitelét és a kinevezések megvalósulását.* Ezeknek az életbevágó kérdéseknek eléréséhez az *Egységes Községi Polgári Párt* és kitünő vezére, *Kozma* Jenő nyújt garanciát. Benne a fővárosi tantestület tagjai sohasem csalódtak és erre a közeljövőben megtörténő kinevezések és választások a legbeszédesebb bizonyítékul fognak szolgálni. A párt és vezére tették lehetővé, hogy ma a racionalizálás, a gazdasági válság idején több mint 200 ideiglenes pedagógus eléri egzisztenciája biztos megalapozását. Az összes tanárok és tanítók nevében kéri *Kozma* Jenőt, hogy továbbra is szeretettel és eréllyel támogassa a csendben dolgozó pedagógusokat, akik ezt párthűségükkel és kitartásukkal meg is érdemlik. Utána *Oszoly* Károly törvényhatósági bizottsági tag szólott és rámutatott arra a nagy értékre, amit a tantestület tagjainak egyesülése a pártnak és a párton keresztül az egész székesfővárosnak jelent.

Kozma Jenő

örömmel üdvözölte az egybegyült pedagógusok sokaságát és hangoztatta, hogy a tanügy iránti szeretetét nem ma vallja először. Tudja jól, hogy milyen erőt és értéket jelent a pedagógusok kitartó és céltudatos munkássága és természetesen most a párton van a sor, hogy elismeréssel honorálja ezeket az érdemeket. A választások és a kinevezések küszöbén kijelenti, hogy minden jogos és méltányos kérést teljes erővel támogatni fog. Az igazi értékeket és a párthűséget kívánja a párt honorálni az igazságnak legmesszebbmenő érvényesítésével. A mai helyzet teszi legjobban próbára a párthűséget, hiszen az ellenzéki demagógia könnyen termelő talajra talál. Az *Egységes Községi Polgári Párt* sohasem dolgozott jelszavakkal, ellene volt és ellene lesz minden jobboldali vagy baloldali kilengésnek és vállalja a felelősséget a mai idők súlyos és sok áldozatot követelő kormányintézkedéseiért. Helytáll a máért a jobb jövő biztos reményében és addig, amíg az bekövetkezik, kéri mindenki kitartását.

Kozma Jenő nagy tetszéssel fogadott szavai után *Dárday* Ede, *Tóth* Pál dr. országgyülési képviselő, *Csécsi Nagy* Miklós és még mások szólaltak fel a lelkes hangulatú vacsorán.

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

Bútort részletre is
legolcsóbban TOMORYNÁL vásárolhat. Veres Pálné-utca 7.
Köztisztviselőknek kivételes kedvezmény.

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

VÁROSI IRODA ÉS GYAR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

haba koncentrált borotvaszappan: Kényelem Gyorsaság üde arcbőr

A FŐVÁROSI HIRLAP mindent tud és megír

Események

Fővárosi Hírlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A polgármester a mikrofon előtt. Az elmúlt hét legnagyobb rádióeseménye kétségkívül *Sipőcz* Jenőnek, Budapest székesfőváros polgármesterének előadása volt a névtelen nyomorgókról. Óriási adathalmazt vonultatott föl annak bizonyítására, hogy milyen *történelmi jelentőségű szociális munkát* végzett ebben az esztendőben a magyar főváros. Ezek az adatok legnagyobb részben ismeretesek a *Fővárosi Hírlap* olvasóközönsége előtt, mert becsületbeli kötelességünknek, igen nemes hivatásunknak tartottuk, hogy Budapest törvényhatóságának és *elsősorban Budapest polgármesterének* ezt a nagyszívű és nagyvonalú tevékenységét állandóan nyilvántartsuk és arról időnként méltó módon beszámoljunk. A polgármester a mikrofon előtt a székesfőváros szívéről beszélt, de az a közönség, amely szavát idehaza és az ország határain túl is hallotta, nagyon jól tudja, hogy a nyomorgókat a nyomorúságtól, a szenvedőket a szenvedésektől szív váltotta meg, elsősorban *a polgármester szíve*. Ezt a szívet pedig ma már nemcsak idehaza, a fővárosban és az országban ismerik, hanem a külföldön is. Különösen, de mégis szépen hangzik és nagyon igaz, hogy *Sipőcz* Jenő szíve ma már *világhírű szív*. Amióta ő a székesfőváros polgármestere, sok-sokezer külföldi járt Budapesten, akik a világ minden tájékán tanúságot tehetnek és tesznek is, hogy mi mondhatjuk magunkénak Európa legnemesebb, legjobb szívű polgármesterét. Igaza van annak a bölcs megállapításnak, hogy minden idő kitermeli azt a férfiút, akire szüksége van. Ezekben a kétségbeejtő, világválságos, nyomoráradásos szürnyű időkben Budapest nem termelhetett ki a maga számára nagyszerűbb polgármestert, mint *Sipőcz* Jenőt. Ezek jutottak eszünkbe, amíg a polgármester hangja csengett a rádió hullámain át a fülünkbe és amíg a maga ezer és ezer érdemét másokra igyekezett áthárítani.

A főiskolai ifjúság választójoga. A kormány takarékossági intézkedése folytán az idén nem lesznek új képviselőválasztási összeírások, hanem az érvényben levő jegyzékeket hivatalból kijavítják. Felveszik a névjegyzékbe azokat a férfiakat és nőket, akik 24 évesek, illetve 30 évesek lettek és törlik azokat, akik elvesztették valamely okból a választójogot. A kiigazításról intézkedő 1932. II. tc. azonban nem veszi fel hivatalból azokat a fiatalokat, akik főiskolai képzettségük birtokában a törvény szerint már 21 éves korukban választópolgárokká váltak. A törvény 3. szakasza csupán úgy rendelkezik, hogy azokat, „akiknek a névjegyzékbe való felvételre a kiigazítás évében bármely más jogcímen nyílik meg a jogúk, kérésükre kell őket a névjegyzékbe felvenni, ha választójogosultságukat igazolják". Ezekre a „más jogcíműekre" *Martin* János törvényhatósági bizottsági tag hívta fel a központi választmány figyelmét az Egységes Községi Polgári Párt nevében. *Martin* János azt kívánta, hogy *a főiskolás ifjúságot is hivatalból vegyék fel a pótnévjegyzékekbe*. Az Egységes Községi Polgári Párt delegátusának javaslatára a főváros most érintkezésbe lép a főiskolákkal és egyetemekkel, hogy közöljék azoknak a hallgatóknak a névsorát, akik elérték azt a korhatárt, amely őket a választói jog elnyerésére jogosítja. A párt gondoskodása az egyetemi ifjúságot igen kellemesen érintette és azt tervezik, hogy küldöttségben mondanak a párt vezetőségének és vezérének, *Kozma* Jenőnek köszönetet.

Bánóczy Béla előadása a fővárosi közmunkákról. *Bánóczy* Béla műszaki tanácsos, a magasépítési ügyosztály gépészeti alosztályának h. vezetője, a Ferencvárosi Kaszinó ipari csoportjának gyülésén másfélórás, nagy érdeklődéssel kísért előadásban ismertette *a városi közmunkák megszületésének, kürásának, kivitelének és leszámolásának a módját*. Tanulságos fejtegetéseiért *Fábián* István elnök, majd *Usetty* Béla és *Payr* Hugó országgyülési képviselők mondtak köszönetet. *Wossala* Sándor tanácsnok, az ügyosztály vezetője is hozzászólt az előadáshoz és az iparosokban munkatársait üdvözölte, akiket a jövőben is a lehető legmesszebbmenő módon igyekszik a főváros munkákhoz juttatni. *Führer* László, *Stulcz* Ferenc, *Grenyó* Bertalan, *Tóth* István, *Csörgey* Gábor és mások szóltak még hozzá az előadáshoz.

Uj választás lesz a Várban

A Közigazgatási Bíróság kedden délben a Frontharcospárt peticiójára megsemmisítette az I. kerületi községi választást és új szavazás megtartását rendelte el. A választást az ítélet kézbesítésétől számított 15 napon belül kell megtartani, így előreláthatóan május 22-én és 23-án lesz az új szavazás.

Budapest közlekedési és települési viszonyai. *Ruisz* Rezső felsőkereskedelmi iskolai tanár *Budapest közlekedési és települési viszonyairól* tartott érdekes és értékes előadást a Lipótvárosi Polgári Kaszinóban a nagy számmal megjelent fővárosi közlekedési szakemberek és a kaszinó publikuma előtt. Az előadó egész új szemszögből vizsgálta a Budapesten kialakult közlekedési helyzetet, amennyiben kezdve a munka- és lakóhely elkülönülés problémáján, legelőször is megfestette a budapesti city kialakulásának pontos képét a lehető legrészletesebb adatok alapján. Az utcák népességszámának változásáig visszamenve ebben a kérdésben, rámutatott, hogy alakult ki Budapest települése és ezt hol hozta létre a közlekedés, hol követte pedig csak azt és hol vannak olyan helyek, ahol egészséges településre alkalmas hely van, de a közlekedési viszonyok az oda való áramlást egyelőre nem engedik meg. Rengeteg térkép és táblázat felvetítésével tette egyre ismertebbé eredményeit, úgyhogy tiszta képet szerezhettek a megjelentek Budapest települési és közlekedési történetéről, annak mai helyzetéről. A periferikus városok kialakulásának jelenségét ugyanilyen módszerekkel fejtette ki az előadó, de részletes, 1883-ig visszamenő menetrend-tanulmánya alapján a nagy vasutak urbanizáló hatását is bizonyította azon a hatalmas területen, amely összefüggően Budapesttel, csak közigazgatásilag önálló attól, a valóságban, az élet által diktált eröknél fogva azonban szerves része Budapestnek és azzal együtt egy hatalmas agglomerációt képez. Rámutatott még előadása végén arra a jelenségre, ami a mai forgalomcsökkenés legnagyobb magyarázója is, a munkanélküliségre. Szinte hihetetlen, hogy ez a két kérdés mennyire összefüggésben van egymással.

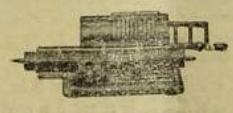
SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 35 Telefon: J. 429-430

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS **Rényi Károly**
A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 2. szám
Fennáll: 1768 óta Telefon: Aut. 893-24
Szépirodalmi és tudományos művek minden nyelven. — Szakkönyvek
Kényelmes fizetési feltételek

Polgár Henrik
fehérfémöntőde és fémkereskedés
Budapest, VIII., Mosonyi-utca 1.
Telefon: József 334—58.
Gyárt és állandóan raktáron tart: forrasztó-ónt, angol-ónt, csapágyfémeket és „Atocar" speciális autó és traktor csapágyfémet

Zálogjegyeit
megveszi, azokra legmagasabb összegig kölcsönt folyósít, lejártát, meghosszabbít. Szőnyegre, hangszerre, műtárgyakra kölcsön. Tisztviselőknek személyi hitelek.
Áru- és Értékkereskedelmi Vállalat
Budapest, V. ker., Bálvány-utca 2. Irodai órák: d. e. 9-6-ig

BAUER ÉS RÁCZ
Uj és használt zsákok
Ponyvák, zsinegáruk
Zsák- és ponyvakölcsönzés
Tel.: Aut. 173-47. Budapest, V., Csáky-utca 16. sz.

ORIGINAL-ODHNER
svéd számológép

Harisköz 6.
Magyarországi eladási helye: BUDAPEST Telefon: Aut. 893—85. szám

Hyperol szájvíztabletták
ideális száj- és toroköblögető

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

A jókedv elixirje: Matte-Vera

Köztudomású, hogy a vad népek a maguk évezredes primitív életszokásukban számos olyan felfedezésre jöttek rá, amelyet azután generációkon keresztül kipróbáltak és használatba vettek. A hegyek, az erdők és a végtelen síkságok lakói szembe kellett, hogy szálljanak a természet félelmetes erőivel, a viharokkal, a dzsungelek ragadozóival és erejüknek, bátorságuknak, idegrendszerüknek a legnagyobb készenlétére volt szükség, hogy ne maradjanak alul a rettenetes veszedelmekkel szemben.

Nem véletlen, hogy a délamerikai bennszülött indiánok a legedzettebb népfajt képviselik. Rettenthetetlen elszántságuk, fizikai felépítésük, fegyelmezett magatartásuk nem véletlen tudomány: őseik régen megtalálták azt a csodaszert, amelyik őket egy egészen kiváltságos magaslatra emelte az emberfajok sokaságában.

Brazília lenyűgözően dús flórájában van egy növényfajta: két-három méter magas pálma, az *Ilex*. Ennek a narancsfára emlékeztető pálmának a leveleit és száracskáit a napon kiszárították, és a tudomány szempontjából sem érdektelen az a megállapítás, hogy a délamerikai, perui, braziliai, uruguayi, csilei és argentíniai indiánok legalább olyan ősi teafogyasztók, mint a kínaiak, akiknek eddig a tea felfedezését tulajdonították. A délamerikai teát *Matte* néven ismerték az indiánok, akiktől azután a teaivás szokását átvették Közép- és Észak-Amerika lakói is. Európában, különösen Angliában, Belgiumban, Franciaországban, Német-, Olasz- és Svédországban, újabban pedig Ausztriában terjedt el a *Matte*-fogyasztás, ahol kínai teák és kávé helyett isszák.

A *Matte* hatását orvosok, botanikusok, gyógyszerészek és tudósok az elmult évtizedben így foglalták össze: *táplál, a testi és szellemi erőt növeli, rugalmasságot ad, izomerősítő.* Csersav- és koffeintartalma alig van, a szívet nem izgatja, tehát bármely mennyiségben fogyasztható, anélkül, hogy a szervezetre bárminő, a kínai teánál jelentkező káros hatást gyakorolná. A kultúrországokban *Matte-Vera* elnevezésü délamerikai tea az egyedüli ital, amely nagy mennyiségben tartalmazza a *Chlorophillt*, amely tudvalevőleg vitaminhordozó ideg- és izomerősítő.

A délamerikaiak a nap minden szakában víz helyett is isszák és ennek tulajdonítják csodálatos szívósságukat. Kétségtelen, hogy igaza van annak a hírneves angol orvosnak, aki a *Matte-Vera* teát a „jókedv elixirjének" nevezte. Hosszú gyakorlatom alatt megfigyeltem, hogy gyenge idegzetü, leromlott testalkatú, lábadozó egyéneken, kisnövésü gyermekeken, akiknek a *Matte-Vera* fogyasztását rendeltem, aránylag rövid idő alatt feltünően előnyös javulást tapasztaltam, amelyet kizárólag azzal magyarázok, hogy *ez a vitamindús folyékony tápszer* szervezetüket átformálta és gyógyulásukat tökéletesítette.

A *Matte-Vera* szüredékét órákon át tarthatjuk melegen vagy hidegen anélkül, hogy az aromáját és tulajdonságait elveszítené. Hideg szénsavas vízzel rendkívül üdítő ital. Elkészítési módja azonos a kínai teákkal: egy-egy csészére kis kávéskanálnyit veszünk.. A *Matte-Vera*-t a forrásnak induló vízzel leöntjük, 6—10 pereig befedve ázni hagyjuk és azután leszűrjük. Cukorral, vagy mézzel is édesíthető, ízlés szerint citromlével, tejjel, rummal vagy konyakkal is fogyasztható. A citromozott *Matte-Vera* rendkívül frissítő ital.

A braziliai teának európaszerte mutatkozó nagyarányú térhódítása fokozott jelentőséggel bír a mai időkben, amidőn a súlyos gazdasági viszonyok a legnagyobb mértékben veszik igénybe a dolgozó társadalom testi és lelki erejét.

A *Matte-Vera* a mai kor szenzációs táplálóka, amelyet mint orvos, a legmelegebben ajánlok embertársaim figyelmébe.

Dr. Zathner Károly gyakorló orvos.

LINOLEUM burkolási munkálataival
legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert
Haas Lipót
céghez.
Főüzlet: VII. ker., Rákóczi-út 24.
Telefon: József 42—0—44

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
BUDAPEST, IV., ARANYKÉZ-UTCA 6. TEL.: AUT. 877—15.
ALAPÍTVA: 1790-BEN

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Az úttestek olajozására megbízást kaptak: Nyírbogdányi petróleumipar 67.500, Magyar Fantómüvek 22.800, Hazai kőolajipar 22.800, Schwartz Rudolf és Társa 22.800 pengő vállalati áron.

X., Maglódi-út S. sz. óvoda toldaléképítkezés, asztalosmunka: Márlássy József, X., Vezér-utca 6. sz. 2433 P.

IV., Gerlóczy-utcai tüzoltólaktanya facement tetőjavítás: Korek E., VIII., József-körút 64. 980 P.

Szent István-kórház C, D és E pavillonok különszobáiban burkolómunka: Refle Miklós, VII., Erzsébet-körút 39. 2492 P 50 fillér.

Ugyanott kőmüvesmunka: Faragó Rudolf Sándor, IX., Ernő-utca 24. 3221 P.

Németvölgyi-úti elemi iskola és óvoda, bádogosmunka: Özv. Saczek Sándorné, VIII., Kálvária-u. 11. sz. 552 P 30 fillér.

X., Rákoskeresztuti temető fülkés sírboltjai, kőmüvesmunka: Kovatsek Ferenc, X., Hédervári-u. 11. sz. 3831 P 59 fillér.

II., Tölgyfa-u. tüdőgondozó, szobafestő-, mázolómunka: Zafourek Ferenc, II., Margit-körút 73 sz. 1656 P.

VI., Ferdinánd-téri Árpádházi Boldog Margit-templom, villanyszerelési munka: Alexy György, V., Falk Miksa-u. 26. sz. 6678 P 65 fillér.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Balkán-utcai anyagvizsgáló raktárépület építési munkáira pályáztak: Beta János 1135, Novák István 1138, Morbitzer Nándor 1239, Pruska József 1243, Ruzicska Béla 1304 pengővel.

A Bihari-úti anyagvizsgáló intézet fafészer építési munkáira pályáztak: Ertl József 3860, Horváth Lajos 3964, Szivós János 4186 pengővel.

A sertésközvágóhidi bélmosóban felállítandó víztartály kőmüves-, vasszerkezeti- és mázolómunkáira pályáztak: Kemény Sándor 1826, Mihályi Lajos 3112, Morbitzer Nándor 3913, Marton és Szalka 3150, Bolemann és Kelemen 3975, Fodor Béla 7118, Berényi és Lengyel 7382, Vegyipari Gépgyár 7489, Kőbányai vasszerkezeti gyár 7795, Stieber-féle Építési Rt. 8208, Oetj Antal 8287, Ganz és Társa 9063, Zoller Ferenc 588, Tomy Lajos 641, Roskai Ernő 819 pengővel.

A Maglódi-úti óvoda toldaléképítkezés különböző munkáira pályáztak: Scheiber Miklós 6820, Lakos Jenő 7379, Rohonczi Hugó 7390, Csépay Jenő 7785, Kovács Oszkár 8567 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Alapittatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tüzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124.
Telefon: Aut. 952—89.

Barakovits János
müorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, ralfinált bitument, talszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.**

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: **LÁBATLAN.** — Mészégető: **LÁBATLAN.**
Téglagyárak: **BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU**

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

Alégzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
SZT. GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája.

BRIXOL MÜVEK BUDAPEST
VILÁGSZABADALMAZOTT FERTŐTLENITŐ-, ILLATOSITÓ- ÉS SZAGTALANITÓ-VEGYICIKKEK GYÁRTÁSA
BUDAPEST, VI., LÁZÁR-U. 13
Testvértelepek: Wien, Berlin, Prag, Kopenhagen, Amsterdam, Roma, Bielsko, Timisiora, Vrsec. Telefonszám: Aut. 158-23

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedőlemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Krayer
Lakkok
Festékek
Krayer E. és Tsa Bpest, V., Váci-út 34

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KALMÁN Budapest, V., Klotild-utca 3. Telefon: 28—1—46.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13, III. em. 1. Telefon: 844—12

Családi házat
olcsón épit, tehermentes telekre, vagy saját telkein kényelmes törlesztésre. Minden épitőiparosmunkát jutányosan vállal az
Épitőiparosok Szövetkezete
Andrássy-út 56.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY-ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemü teherfuvarozást kocsival. Epületekre szállit kavicsot, homokot, követ, téglát, széncsúzdákról szenet, kokszot, fát stb.

Matheides Dániel teherfuvarozási vállalkozó
Butor- és mindennemü szállítás
Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 19. Tel.: J. 351-50

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623—34.

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhivó: József 311—19. szám.
Kiváló üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon Köztisztviselőknek fizetési könnyitések

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval felitett vize
Kapható mindenütt! ● Telefon: Automata 530—03.

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: **Budapest, V., Berlini-tér 2.**
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: Nagykovácsi

Közúti gőz- és motorhengerelést
vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1
Sürgönycím: WOLFFERNŐ
TELEFON: 59—9—68

Kútépitési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, sülyesztőkutak, bányafurások

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 május 11. — 19. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Tanulságok

A vak kanári szebben énekel, mint amelyik lát. Hogy miért van ez így, azt nem a zoológusok, hanem a pszichiáterek, vagy éppen a szív életének kutatói tudnák talán megmagyarázni. Ez az ország is vak kanári lett: megszabdalták, most pedig kétségbeejtő gazdasági válságban jutott. És ennek dacára ez az ország is több életerőt, az elkeseredésig fokozott produktivitást mutat, olyat, amilyent talán soha sem látunk és olyat, amely reményt ad a talpraállásra, a feltámadásra.

Soha jobban nem éreztük ezt, mint most, amikor az idei *Nemzetközi Vásár* tanulságai, eredményei tárulnak elénk a magyar élniakarás és a magyar élnitudás drága kineseiként. Minden esztendőben szépet, becsületeset, nemeset alkotott a magyar gazdasági élet, amikor a fogyasztó és vásárló közönség, valamint a külföld elé vitte új alkotásait, fejlődésének jeles dokumentumait; de az idei vásárról egyhangúlag azt állapítják meg, hogy felülmúl minden várakozást. Nem arról van szó, hogy a gazdasági válság teremtette siralmas időkhöz viszonyítva produkált a vásár jelentőset, hanem arról, hogy ami a vásáron látható, az egy erőslelkű, tettekre [illegible] fölemelő képét mutatja.

A pesti utca képe pedig külön figyelmet érdemel. Valósággal azt kell mondanunk, hogy Budapest vendégei szinte egymás sarkát tapossák, olyan sokan vannak. Igenis, a vásár vezetősége bebizonyította, hogy Budapest idegenforgalmának fejlesztése, nagyraemelése nem tartozik a lehetetlenségek birodalmába. Csak lélekkel, szeretettel, hittel kell irányítani és győzelemre vinni az akciót, amely igen nagy nemzeti ügy szolgálatában áll. Ezt láttuk az idei *Budapesti Nemzetközi Vásár* előkészítésénél és ezt várjuk az idei *Szent István Hét*-nél is, amelynek irányítását olyan ember kezében látjuk, aki dús invencióval, friss akcióképességgel rendelkezik.

Az idei Nemzetközi Vásár a tanulságok egész tömegét tárja elénk. Korlátlan lehetőségekről kell beszélnünk, ha tudjuk azt, hogy Budapest idegenforgalmának fejlesztésénél nem fognak takarékoskodni az eredeti és vonzó ötletekkel és nem fognak takarékoskodni a kétségkívül nem olcsó, de jó és bőlcs propagandával, amelynek minden fillérje megtermi a maga gyümölcseit. Nem szabad azonban szem elől téveszteni azt, hogy amit a külföldi, sőt a hazai vendégeknek nyujtani szándékoznak, annak újnak, eredetinek kell lennie, sőt az eredetiségében soha sehol nem látott, el nem koptatott látványosságok és szórakozások egész sorozatát kell felölelnie.

Hatalmas idegenforgalmi gócpontok váltak az utóbbi időben tárgytalanokká, mert ma már a dúsgazdag amerikai sem kell át az óceánon *csak* azért, hogy múzeumokat és szép tájakat lásson. Ezeket *mellékesen* is megnézheti. A müncheni Pinakotékák, a Königsee, vagy a svájci havasok ma már csak pót-programpontok a salzburgi Festwochek és a wieni kulturünnepségek mellett. Az amerikai, de a világ minden „külföldi"-je ma már nem halott szépségeket, hanem az emberi lélek és emberi kultúra megnyilatkozásait keresi.

Budapest csodálatos természeti szépségei — ezzel tisztában kell lennünk — szintén nem hatnak ma már ellenállhatatlan vonzóerővel. A természeti szépségeket az emberi elme nagyszerű produktumaival kell még szebbekké, minden mástól különbözővé tenni. És itt meg kell mondanunk, hogy az idei Nemzetközi Vásárnál végzetes hiba volt az a tiszteletreméltó, puritán felfogásból keletkezett hiány, hogy *a Halászbástyát és a Gellérthegyet nem világítják ki.* A villanyfényben tündöklő mesevilág ma már olyan specialitása Budapestnek, amely vonz és hírnevet szerez. Nem is beszélünk arról, hogy a *városligeti szökőkút színpompáját szintén illett volna vendégeink tiszteletére működésbe hozni.*

Igenis, mindent, amivel természeti szépségeinkbe életet lehelhetünk, mindent, amit magyar ész és szív produkált, a kultúra, művészet, sőt a technika minden eszközét hareba kell vinnünk, hogy győzhessünk. Eddig csak azt mondtuk, hogy győznünk *kell*, de az idei vásár megmutatta, hogy győznünk *lehet* is.

Sipőcz Jenő polgármester

nyilatkozik a Nemzetközi Vásárról, az ifjúság munkába állításáról, a régi Népszínház feltámasztásáról és az üzemi bizottság újjáalakításáról

A magyar főváros külső képe nagy esemény színhelyét mutatja: tele van a város idegenekkel, külföldiekkel, vidékiekkel, akiket idehozott a *Nemzetközi Vásár* páratlan vonzóereje. A kiállítás a magyar ipar hatalmas felvonulása, amelyik beszédes képet ad arról, hogy *Magyarország gazdasági felkészültségének Budapest a központja,* az a város, amelyik minden gazdasági válság ellenére is, ki tudta termelni mindazt a sok értéket, amelyik a maga gazdagságában a *Nemzetközi Vásáron* csillogtatja bőséges tárházát. A *Nemzetközi Vásár* büszkesége elsősorban a fővárosnak, amelynek vezetősége mindig a legkanak [illegible] *zetközi Vásár* és a főváros együttműködéséről intéztünk kérdést a városházi adminisztráció legfőbb vezetőjéhez,

Sipőcz Jenő dr. polgármesterhez,

aki a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Budapesti Nemzetközi Vásár a főváros egyik *dédelgetett kedvence.* Mióta a főváros polgármestere vagyok, arra törekszem, hogy

Budapest közönsége ne csak pártolja, hanem szeresse is ezt az intézményt.

Ebben a törekvésemben támogatott Budapest törvényhatósági bizottsága, valamint a főváros egész tisztikara, és hogy e törekvésünk, miként *az utóbbi évek árumintavásárainak nagy sikere és népszerűsége bizonyítja,* teljes sikerrel járt, azt jelentékeny részben annak köszönhetjük, hogy a vásárt rendező *Kereskedelmi és Iparkamarával*

mindenkor harmonikus egyetértésben

dolgoztunk a vásár érdekében.

Amióta az *ifjúság elhelyezkedésének kérdése* a főváros egyik plénumában napirendre került, azóta ez a beláthatatlanul nagyhorderejű ügy az eredményes döntésre megérett problémák sorába emelkedett. Az eddigi társadalmi akciók és megmozdulások csak elméleti irányok kikutatására szorítkozik, míg most minden ezzel a kérdéssel foglalkozó faktor érzi, hogy *valami történni fog,* mert a főváros vette kezébe a kibontakozás fonalát. *Sipőcz* polgármester erről a következőket közölte velünk:

— Az ifjúság elhelyezkedésének nehéz problémája állandó gondoskodásom tárgya. Jelenleg megbízásom folytán

az elnöki és a szociálpolitikai osztályok foglalkoznak a kérdés előkészítésével, s idevonatkozó javaslataikat rövid időn belül elém fogják terjeszteni.

Mindenesetre hangsúlyozni kívánom azt, hogy a gyors eredménynél fontosabb az, hogy *olyan alapos és komolyan célravezető megoldást tudjunk találni, amely a diplomás ifjúság elhelyezkedését nagyobb számban és állandóbb jelleggel teszi lehetővé.*

Régi, meghatóan kedves emlékek elevenednek föl annak az indítványnak a kapcsán, amelyik a Népszínházi bizottmány jubiláris közgyűlésén hangzott el néhány nappal ezelőtt. Arról volt szó, hogy van-e valamilyen formában lehetőség a *Népszínház feltámasztására,* annak a kultúrintézménynek újbóli elővarázsolására, amelyik annakidején egyet jelentett a magyar szó és magyar dal diadalmas szárnyalásával. Az érdekes tervről a polgármester a következő kijelentést tette:

— A mult század hatvanas, sőt hetvenes éveiben Budapest egész városrészeinek, társadalmi rétegeinek a társalgási nyelve [illegible] lokületlenítésével; diffamálásával és terjesztését tűzték ki, jelentős tényező volt *a budapesti Népszínház,* amely 1875. évben nyílt meg.

— Ma már — hála Istennek — a főváros társadalma nyelvben is teljesen magyarrá vált, de viszont

az a színpadi műfaj, amelyet a régi Népszínház a legerőteljesebben kultivált, — a népszínmű, — színpadjainkról mindinkább eltűnőben van.

Ebben a vonatkozásban tehát a Népszínház feltámasztásának jelentős szerepe volna. Jelenleg a *Népszínház* épületét az állam bérli és abban a *Nemzeti Színház* működik. A bérleti szerződés a folyó év július végével jár le,

a meghosszabbítás iránti tárgyalások most folynak,

s a jelenlegi gazdasági viszonyokat figyelembe véve, *valószínűnek látszik, hogy az állammal kötött bérleti szerződés újabb 5 évre meg fog hosszabbíttatni.* Ha azonban

az állam a Népszínház épületére még sem tartana igényt, úgy megnyílik a lehetősége annak,

hogy abban *a Népszínház eredeti céljainak szolgálatában álló színtársulat helyezkedjék el.*

A főváros gazdasági egyensúlyának talapzatát az üzemek tartják és így mindegyre erőteljesebb figyelem irányul *az üzemi kérdések miként való alakulása* felé. Fokozza az érdeklődést a magániparnak és kereskedelemnek az a különböző tömörülésektől támogatott akciója, hogy az üzemek működését háttérbe kell szorítani, amellyel szemben áll azoknak a le nem kicsinyelhető tábora, amelyik a közhatósági vállalatok tevékenységéből a társadalom széles rétegei szempontjából kedvező és célirányos hatást vár. Ebben a forrongó légkörben kiemelkedő szerepe van az úgynevezett *üzemi bizottságnak,* amelyiknek újjáalakításáról a következő nyilatkozatot kaptuk:

— A közgyűlés az üzemi bizottságot *ad hoc bizottság* gyanánt a mult évben küldötte ki és a törvény értelmében, — minthogy az adhoc bizottságnak megbízatása *legfeljebb egy évre* terjedhet — megbízatása május 6-án lejárt. Ennélfogva

a legközelebbi közgyűlés elé javaslatot fogok terjeszteni

a bizottságnak újból való kiküldésére.

Liber Endre alpolgármester

nyilatkozik az első magyar erdei iskola egyéves működésének eredményéről

Előkészületek a munkanélküliség leküzdésére és a szükségmunka megindítására

Az általános gyermekvédelem szempontjából rendkívüli nagy jelentősége van a legújabb iskolatípusnak: *a szabadlevegős és erdei iskolának*, amelyek Magyarországon is kezdenek tért hódítani. Az első ilyen iskolát a főváros rendezte be a *Svábhegyen* és már az eddigi eredmények is mutatják, hogy az így folytatott oktatás rendszere lényegesen túlhaladja a többi iskolák oktatási eredményeit. A neveléstudomány művelői és a pedagógusok a legnagyobb érdeklődéssel kísérik az új iskola további munkásságát és külföldi példákon okulva, *máris több vidéki város kezdeményezi az ilyen intézmények megszervezését.* Budapesten *Liber* Endre alpolgármester az apostola az erdei iskoláknak és most, hogy már egyéves működésre tekinthet vissza a svábhegyi iskola: felkerestük

Liber Endre alpolgármestert,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az ilyenfajta különleges iskola gondolata már a békeidőkben is felmerült, azonban a kivitelt egyenesen égető szükséggé *a világháború, a forradalmak következtében teljesen leromlott gazdasági és egészségügyi viszonyok tették.* A tisztifőorvosi hivatalnak az iskolaköteles gyermekekről összeállított egészségügyi adatai erélyes cselekvésre inditották a fővárost és sikerült is a múlt év áprilisában megnyitni az első házagpótló szabadlevegős erdei iskolát.

Ez az iskola az Isten-hegy északkeleti lejtőjén tíz hold bekerített, részben napfényes, részben parkos területen fekszik.

Három épületből áll, mégpedig két egyemeletes villaépületből hálótermekkel és fürdőszobákkal, továbbá egy modern, céirányos új épületből, amelyben elhelyezést nyert négy tanterem, az ebédlő, konyha, orvosi rendelő, betegszoba és napozó terasz. Az iskolában *első évben 420 gyermek nyert gondozást, három-három hónapon át.*

— Felmerül a kérdés, hogy

milyen módon akarja az ilyen tipusú iskola a célját elérni?

— Bentlakással, szabályos életrenddel, kellő pihenéssel, jó levegővel, napfénnyel, bőséges táplálkozással és az iskolai tanulmányok olymódon való folytatásával, hogy abban megszakítás ne keletkezzék, de viszont lerövidített *negyven perces tanórákkal.* Az erdei iskola belső élete a legszigorúbb családiasság jegyében folyik. Minden gyermek a maga kis családi életét éli saját csoportján belül. *A család feje a csoport élén álló tanító vagy tanítónő, akik helyettesítik a szülőket.* Ennek a rendszernek a kihatása rövid időn belül jelentkezett a gyermekeknél.

Állandó jókedv, nagyobb kötelességérzet, minden iránt való érdeklődés, tisztultabb fogalmak, tisztultabb lelki élet a velejárója az új nevelési rendszernek.

— Pedagógiai szempontból az erdei iskola a kellő eredményt mindig eléri. A tantárgyak vagy óraszámok csökkentése felesleges, ezzel szemben az óratartamnak megrövidítése igen fontos, mert *a növendékek éppen gyengeségük folytán a belső iskolában képtelenek együtt haladni társaikkal.* A tanítás általában mindig az erdőben, vagy az árnyas részen történik három főszempont figyelembevételével: a különböző tudás és ismeret egyszintre hozatala, figyelem a lelki és testi megerősödésre és végül a gyermek, ha az erdei iskolát odahagyja, *úgy a minőség, mint a mennyiség szempontjából megfeleljen régi iskolájában,* ahova visszamegy. Az erdei iskola pedagógiai részét kiegészíti

az egészségügyi gondozás,

mert az intézet orvosa naponta megvizsgálja a gyermekeket. Az orvosi kezelésnél is azonban többet tett a jó és bőséges táplálkozás. Az iskola ételei mindenképpen versenyképesek voltak bármely polgári család konyhájának termékeivel. Napjában ötször étkeznek a gyermekek. *Egy gyermek élelmezése átlag kilencven fillérbe kerül,* azonban az összes költség nem terheli egészben a fővárost, mert a jobbmódú szülők gyermekeikért tartásdíjat fizetnek. Az erdei iskola évi szükséglete 45 ezer pengő, amely összegből tartásdíj címén körülbelül negyven százalék térül meg.

— Az első erdei iskola biztató eredményei megérlelték a székesfőváros illetékes tényezőiben azt az elhatározást, hogy *a megkezdett akciót folytassák.* Ennek lehetőségét nyujtja a már meglévő telep a Diana-úton, ahol ezidőszerint is modern elemi iskolát tartunk fenn. Ennek vannak felesleges termei, közvetlen szomszédságában pedig egy kerttől környezett tanítói lakóház, amely ma nincs kihasználva.

A polgármester úr éppen ezért már előterjesztést tett a törvényhatósági tanácsnak, hogy az iskolának négy fölösleges termét, a tanítói házat és a kerteket erdei iskola céljaira jelölje ki.

— Ebben az új helyiségben *ötven fiúnövendéket* fogunk elhelyezni, míg a különálló volt tanítói házba *ötven leánygyermek* kerül. A főváros tehát minimális költséggel fogja fenntartani ezt a második szabadlevegős erdei iskolát, mely úgyszólván *fiókintézete* volna az elsőnek. Az új iskolában évenkint négyszáz elemi iskolai fiú- és leánytanulót gondoznának, három havonként változó négy turnusban. Remélhető, hogy a kellő technikai, pedagógiai és igazgatási előkészületek után *a folyó év szeptemberében kezdődő új iskolaévben ez az intézmény is megkezdheti áldásos működését.*

Nyomorenyhitő akciók és szükségmunka

Beszélgetésünk során szóba hoztuk, hogy a hosszantartó tél után várt enyhülés a Budapesten uralkodó szociális nyomor terén alig-alig érezhető. A munkanélküliség változatlanul nagy és így továbbra is teljes egészében fennállanak azok a körülmények, amelyek a főváros nyomorenyhitő tevékenységét követelik. A székesfőváros eziránytu terveiről, az őszi inségakciók előkészítéséről és a tervbevett nyári szükségmunkák megindításáról *Liber* Endre alpolgármester a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A főváros vezetőségének szilárd meggyőződése, hogy komoly eredményt csakis munkaalkalmak biztosításával érhetünk el. A segényügyi kataszterekben szereplő inségesek 82 százaléka munkaképes, akik önhibájukon kívül maradtak munka nélkül. Ezeket el kell választani a notórius munkakerülőktől. A parlagon heverő munkaerőt értékes termelő munkára használhatnánk, amit rendszeres szükségmunkával oldhatnánk meg. A szükségmunkák megszervezésére és az előkészületekre kiküldött hetes-bizottság megkezdte munkáját. A szociálpolitikai ügyosztály is néhány napon belül készen lesz annak az előterjesztésnek kidolgozásával, amelyben belföldi és külföldi tapasztalatok felhasználásával felsorolja a legmegfelelőbbnek látszó szükségmunkaalkalmakat

és megteszi javaslatait a szükséges pénzügyi fedezet biztosításának módjára is. Szerintem csak olyan szükségmunkákról lehet szó, amelyeknél nagy munkástömegeket lehet foglalkoztatni. Németországban a megszervezett szükségmunkák általában beváltak. Szükségmunkás-brigádokat toboroztak, ahol a legmagasabb napikereset 2 márka. A németek

a szükségmunka-akció keretében talajjavító-, csatorna-, vízvezeték-, építőmunkákat végeztettek, sporttereket, repülőtereket, uszódákat, kiskertes telepeket létesítettek.

— A mi adataink szerint mintegy 25.000 munkanélkülit kellene gyorsan munkába állítani, ebből 23.000-et a fizikai munkások sorából, 2.000-et a szellemi foglalkozásúak közül.

A szükségmunkások napi 6 órát dolgoznának és havi jövedelmük körülbelül 50 pengő lenne.

Hathavi inségmunkához 7 és félmillió pengőre, az anyagköltségekkel együtt 12 millió pengőre lenne szükség. A közeli hetekben eldől, hogy a főváros ebből mennyit és hogyan tud megvalósítani. Reméljük, minél többet.

— Teljes erejével igyekszik a főváros az építkezést is fellendíteni, mert ennél 40 különböző iparág van érdekelve. Ez a cél vezeti a fővárost a különböző társas- és családiház-építkezések előmozdításánál is. Ennek elérése érdekében

a főváros a birtokában lévő telkeknek egyrészét rendelkezésre kívánja bocsátani az építkezni szándékozóknak.

— Az *étkeztetési akció* a nyár folyamán is csaknem teljes kapacitással dolgozik. 100 főzőhelyen folyik a napi ebédosztás és a napi átlagos létszám 61.000. Ebből 22.000 a gyermek és 39.000 a felnőtt. A 61.000-ből alig 4.000 tudja a heti pár filléres megtérítést fizetni, a többi teljesen ingyenes.

— A hivatalos összeírás szerint

Budapesten jelenleg mintegy 250.000 lélek szorul segélyre.

Áprilisig 4 és félmillió pengőt költött a főváros inségakciókra, de ez a hatalmas összeg a segélyre szorulók nagy tömegének úgyszólván még a tengődési létminimumot sem tudta biztosítani. Egy személyre a legutóbbi 5 hónap alatt átlag 16 pengő, egy-egy napra tehát személyenkint 13 fillér értékű segély jutott. A kormánytól várt támogatás és az egyéb, e célra felhasználható összegekből

a hátralévő 7 hónapra mindössze alig 5 millió pengő áll még rendelkezésre,

ami annyit jelent, hogy ha az inségesek száma nem is emelkedik, úgy napi 7 fillér jutna egy-egy segélyre szorulő támogatására. Ebből a néhány fillérből természetesen az inségesek napi élelmezését sem biztosíthatnánk, azért kell, hogy a munkanélküliek közül szükségmunkához segítsük mindazokat, akik dolgozni tudnak és így létfentartásukról maguk gondoskodhatnának.

*

Értesülésünk szerint *a szociálpolitikai ügyosztály máris hozzáfogott a jövő őszi és téli inségakciók előkészítéséhez.* Ezeknek megszervezésénél az elmúlt télen szerzett tapasztalatok alapján módosítani fogják az inségenyhítést szabályozó

Díszes legyezőiket ragyogtatják az állatkert pávái a gellérthegy szikláin

A székesfővárosi Állatkert élénkzöld pázsitjain méltóságteljes tartással korzóznak a sötétkék tollazatú pávák, a madarak szépségkirályai, amelyek mindezeken felül egy különlegesen érdekes tulajdonsággal rendelkeznek: *soha sincsen melegük, soha sem fáznak és épp olyan jól érzik magukat a negyvenfokos napsütésben, mint a harmincfokos dermesztő fagyban.* Az Állatkert tudós felügyelői hiába csalogatták a legkeményebb téli napok idején is a pávákat a kibélelt ketrecekbe: gögösen tovalépdeltek és a sziklák tetejéről éles kurjantással fejezték ki örömüket a szabadság érzete fölött. Családi életüket is a sziklák magasságában folytatják: a páva-mama ott költi ki fiókáit és a legenergikusabban visszautasít minden olyan emberi közeledést, amely őt és neveltjeit biztosabb fedezékbe akarja csábítani.

Az állatkerti műsziklák lakói az utóbbi időben rohamosan elszaporodtak. Évekkel ezelőtt mindössze csak *két pár* tanyázott a budapesti Zoo-ban, utóbb azonban *számuk már az ötvenet is túlhaladta. Kovácsházy* Vilmos tanácsnok, akinek felügyelete alá az Állatkert is tartozik, fedezte fel egyik koratavaszi sétáján ezeknek az állatoknak a nagy számát és felvetette azt a gondolatot, hogy *nem lehetne-e a Gellérthegy valódi sziklái*ra áttelepíteni *nagyrészüket*, ahol valódi vadregényes környezetben élhetnek, boldogulhatnak és szaporodhatnak. A tanácsnok lelki szemei előtt a városkép szépítése is ott lebeghetett, amikor elképzelte, hogy *a pesti korzó sétáló közönsége milyen általános bámulat tárgyává teszi majd a szembenlévő hegy szikláin büszkélkedő madarakat.* Tervét közölte a szakférfiakkal, akik kijelentették, hogy tapasztalataik szerint a pávák minden átmenet nélkül megszeretik a sziklás vidéket és bizonyos, hogy *egészségükre az új környezet csak jótékony hatást gyakorol.*

Az elmult napokban azután *megindult az Állatkertből az első transzport az ősi Gellérthegy irányába.* A hatalmas vasketrecben egyelőre öt páva utazott át az Erzsébet-hídon és fenn a hegytetőn egy kiugró sziklapárkányon nyertek elhelyezést. A pávákat egyelőre ketrecben tartják, hogy szemük megszokja az új környezetet, az alant hömpölygő nagy vizet, a szemközti oldalon tarkálló sokaságot, a temérdek háztetőt és mindazt, amit eddig az Állatkert vaskerítésein belül nem láthattak. Etetésükről az ottani őr gondoskodik, az Állatkert madártani felügyelője pedig naponkint vizsgálja viselkedésüket és magatartásukat. Megállapításai szerint *a pávák nagyszerűen beleilleszkednek az új miliőbe*, úgyhogy a jövő héten már *húsz pávát* engednek szabadon a Gellerthegy szikás oldalán, hogy ékes tollazatukkal új színt vigyenek be a dunaparti panorámába.

Fedezze fel Ön is a Velencei-tó szépségeit!
Budapesttől 1 óránvira, a Velencei-tónál
Magyar-Velencén, GÁRDONYFÜREDEN
egészséges fekvésű magaslati és partmenti villatelkek □-ölenként P 4-től
24 havi lefizetésre. Nyári és téli sportok. Jó ivóvíz. Villanyvilágítás. Fürdőjog.
BARACSKA-PETTEND telepen
Budapesttől 28 km-re. Vasútvonal két oldalán
balatoni müút mellett, talajvízmentes házhelyek □-ölenként P 1.20-tól
havi 10 pengő részletfizetéssel.
Jó ivóvíz. Kitünő termőföld, gyümölcstermelésre kiváló.
Ingyen autobusz indul a városi irodától (I., Horthy Miklós-körtér 3/b. I. 6. Telefon 694—33) minden vasár- és ünnepnap, d. e. 8/4 9, d. u. 3 órakor, minden csütörtökön és szombaton 3 órakor.
Ebéd a strandon P 1.30. ◆ Kérjen prospektust.

Pesti kirakat

A polgármesteri lépcső

Egy ártatlan cikk körül és egy ártatlan terv miatt — amely a *Fővárosi Hirlap* hasábjain jelent meg — sokat vitatkoztak a héten a városházán és a városházán kívül is.

Elöljáróban csak azt állapítjuk meg, hogy a világos szándékkal és világos stilussal megírt cikkecskét igen sokan alaposan félreértették, azt szeretnénk mondani, *félremagyarázták.*

A „polgármesteri lépcső" volt a vita tárgya és az argumentumok immár legunalmasabbikát, a gazdasági válságot ismét bőséges kiadásban tálalták fel arra hivatottak és nem hivatottak.

A *Fővárosi Hirlap* arról írt, hogy a központi városházát, amely egyike a régi Pest legszebb műemlékeinek, végre harminc néhány év után mégis csak renoválni fogják. Ez a szörnyű pazarlás azt jelenti, hogy megmentik az épület pompás ornamentikáját, gyönyörű szoborcsoportjait. És megemlítettük azt is, rendbehozzák az elsőemeleti folyosót, amely a tanácsterem és a polgármesteri hivatal mellet vonul el. Ezt a célt igyekeznek *házilag és olcsó eszközökkel* úgy átalakítani, hogy az „reprezentációs jellegű legyen". Szóltunk arról, hogy a tervek szerint a polgármester külön lépcsőt kapjon, illetve a hatalmas épületkomplexusnak, amelyen van vagy féltucat kapu, *lenne egy reprezentációs bejárat is.*

Azok, akik ettől a jámbor ötlettől puritánsági rohamot kaptak, pár nap alatt lehiggadhattak és beláthatják, hogy nem volt igazuk. Csak azt vagyunk bátrak mindenekelőtt szíves figyelmükbe ajánlani, hogy a városháza, annak elsőemeleti folyosója és lépcsőháza az idegenek számára igazán a szószoros értelemben vett *pesti kirakat.* Ennek a pesti kirakatnak *mai állapotával* pedig sem mi, sem egyetlen *önérzetes* pesti polgár nem lehet megelégedve. A polgármester nemcsak első tisztviselője és — ha kell — rabszolgája a polgárságnak, de egyben a budapesti polgárság *méltóságának* képviselője is. A mi polgármesterünk ne járjon gyalog és villamoson, a mi polgármesterünket üveghintó illette meg mindig és a mi polgármesterünk ne járjon a hivatalába kopasz falak között elkoptatott, hepe-hupás lépcsőket.

A polgármesteri lépcső nem *Sipőcz* Jenőnek kell, aki nemcsak Budapestnek, de a világnak legszerényebb emberе, hanem *nekünk,* budapestieknek. Ha a mi polgármesterünket az ország nagyjai keresik fel, a külföld előkelőségei látogatják meg, igenis legyen egy reprezentációs bejárata a városházának és legyen egy díszlépcső az útnak, amely Budapest polgármesteréhez vezet.

Sokszor kikívánkozik az emberből a budapesti polgár *jogos* gőgje, de most itt az alkalom, hogy megmondjuk: gazdasági válság ide, gazdasági válság oda, Budapestből nem engedünk se temetőt, se libalegelőt, de még csak mezővárost se csináltni. Tudjuk mi, hogy vannak, akik szeretnék, ha kisbíró dobolná ki az Andrássy-úton, hogy meg kell kezdeni a cserebogár-irtást. Vannak, akik dülőúttá szeretnék degradálni a nagykörútat és kaszárnyává alakítanák vissza az Invalidusok egykori házát, a polgármesternek pedig kezébe adnák a falusi bíró somfabotját. Ezek azonban nem tudják, hogy a budapesti ember önérzete megnövekedett és nincs az a világválság, amely bennünket vagy a mi polgármesterünket mucsai nívóra akarná lerántani.

Lehet, hogy a takarékosság hipokritái meghiúsítják a „polgármesteri lépcső" igazán nem nagyzási mániából, hanem a polgármester és a főváros iránt való tiszteletből fakadt gondolatát. Lehet, hogy a szép és *szerény* terv nem valósul meg egyelőre, amint, hogy az is lehet, hogy eredetileg is csak későbbi időpontra kontemplálták a megvalósulást. Ez a *halasztás* azonban nem jelentheti a megsemmisülést. Budapest polgársága már évtizedek óta nem egy szegényes lépcsővel, hanem egy új pompázó, milliós várost megillető városházával akarja megtisztelni polgármesterét és önmagát.

Eötvös Károly híres esetét juttatják eszünkbe a polgármesteri lépcső körül gáncsoskodók. Azt mondják, hogy nincs is ilyen terv. Amikor a Vajda, mint bűnügyi védő, a btk. egyik szakaszára hivatkozott és az ügyész rábizonyította, hogy ilyen szakasz nincs is, felháborodva kiáltott fel:

— Azt mondja a közvád igen tisztelt képviselője, hogy a btk-nek nincs is ilyen szakasza. Jó, elfogadom, ha nincs, akkor már régen meg kellett volna csinálni.

Ez áll a polgármesteri reprezentációs lépcsőre is.

3-4 szobás **VILLÁKAT**
építünk **eladásra,** a meglévőkhöz hasonló kottage-rendszerben a
Mártonhegyi-út és Németvölgyi-út sarkán
Árak: 25—28.000 pengő
Bővebb felvilágosítás: **Kalona, Székely és Molnár** építészmérnökök irodájában, **V., Személynök-utca 9-11.** szám. — Telefon: 29-8-29 és 13-5-41

Klassohn Gyula
Iroda: **Budapest, IV., Eskü-tér 5.**
a Neményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

Pénzügyi szempontból kitünő, a közgazdaság szempontjából hátrányos képet mutat a multévi zárszámadás

A kiadási tételek csökkentése a munkaalkalmak sorozatait szüntette meg — A kevesebb munkaalkalom fokozza a költségvetés szociális terheit

Múlt héten került nyilvánosságra a nagy érdeklődéssel várt fővárosi gazdálkodás multévi zárószámadása, amelyik azonban még nem jutott abba a stádiumba, hogy arról az illetékes faktorok a maguk véleményét elmondhassák. *Hogyan fest a zárószámadás az általános gazdasági helyzet szempontjából:* ezt a kérdést intéztük a várospolitikai élet legkiválóbb szakértőjéhez,

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaghoz, az *Egységes Községi Párt* társelnökéhez, aki a következő nyilatkozatot adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A most tárgyalás elá kerülő zárószámadás igen sok tekintetben nyujt tanulságos megfigyelésekre és következtetésekre alkalmat. Végeredményben *1.7 milliós pénztári hiány* mutatkozik és ha az egyes fejezeteket nézzük, akkor azt látjuk, hogy úgy a kiadási, mint a bevételi oldalon többletbevétellel, vagy túlkiadással alig találkozunk. Egyedül a pénzügyi fejezet, ahol a községi üzemek hozzájárulása címén 63 ezer pengős többletbevétel jelentkezik, míg a többi címeknél ezt a jelenséget nem tapasztaljuk.

— A multévi pénzügyi igazgatás tehát többletkiadással nem operált és ez a körülmény rendkívül megnyugtató a törvényhatóság egyetemére, mert azt látjuk, hogy

a főváros pénzügyi adminisztrációja biztos kezekben van.

A pénzügyi vezetés ezekben a nehéz időkben nem állította meglepetés elé a főváros törvényhatóságát, mert óvatos előrelátással ragaszkodott ahhoz az elvhez, hogy *a kiadások a költségvetési előirányzatok kereteit túl ne lépjék és mindenkor egyensúlyban maradjanak a rendelkezésre álló pénzkészletekkel.* A zárszámadás letagadhatatlan sikere a főváros gazdálkodásának, amelyért minden elismerés indokolt.

— Magától értetődik, hogy a bevételi oldalon is visszatükröződnek a nehéz gazdasági viszonyok. *A bevételek sehol sem játszanak predominálo szerepet,* sőt általában a bevételek csökkenését látjuk, előidézve azt, hogy a fővárosnál a csökkentett bevételekhez kellett alkalmazni a tényleges kiadásokat. Ezeknek a vizsgálata során érdekes megfigyelések tehetők a kiadási kevesbletek kimutatásaiban. Ennek indoka a bevételek elégtelensége és ha végignézünk az egyes fejezetek ilyen kimutatásain, akkor azt látjuk, hogy *a kiadási kevesbletek elsősorban a személyzeti illetménycsökkentések révén állottak elő.*

A kiadások lecsökkentése természetes következménye a dologi kiadások, a munkálatok és beszerzések elhalasztásának,

amelyek sorában *feltűnik az építési programm nagyarányú megszorítása.* Ha ezt a tényt a költségvetés szemszögéből nézem, akkor kétségtelen, hogy *a takarékossági szempontokat a fiskális érdekeknek kellett diktáni,* de ha a közgazdaság érdekében vizsgálom ezt a kérdést, akkor azt látom, hogy

a közgazdaságot érte meglehetősen érzékeny veszteség.

Az *út- és csatornafejezetnél* például 81.400 pengő a kevesebb kiadás, a *közcsatornaépítésnél* 278.000 pengő; ez a két tétel együttesen egyharmadmillió pengőre rug és tagadhatatlanúl hozzájárult a munkalehetőségek lecsökkentéséhez. A *városépítés* fejezetén 76.000 pengő a megtakarítás, ami egyúttal azt jelenti, hogy *halasztást szenved a főváros területének felmérése,* aminek elmaradása pedig már évek óta lehetetlenné teszi a városépítési adminisztráció munkáját. Redukció volt a *tüzoltóság* tételénél is 271.000 pengő értékben. A *közoktatási* dologi kiadásoknál a megtakarítás kereken egymillió pengő, a rendkívüli kiadásoknál 760.000 pengő, amelyek az iskolaépítések és felszerelések programmjának elmaradását eredményezték. A *IX. fejezetnél a szeretetotthonok építése* maradt el 353.000 pengő költséggel és ugyancsak kiesett a *lakásügyi tételnél* 672.000 pengő, amelyek magával hozták az épületek karbantartásának mellőzését. A *X. fejezetnél* jelentékeny redukciók merültek fel a *tatarozási munkák elmaradása* révén. A *XI. fejezetnél* 200.000 pengő a kiadási kevesblet, a dologi szükségletek elhalasztása révén.

— Megállapítható, hogy a munkaalkalmaknál így lényeges takarékossági intézkedések váltak elkerülhetetlenné. Amennyire örvendetes és megnyugtató, hogy a zárszámadás a pénzügyi adminisztráció rátermettségét igazolja, annyira

elszomorító, hogy az amúgy is takarékos előirányzatok restringálása elől nem lehetett kitérni.

Nem tagadható, hogy mindezek sok tekintetben hozzájárultak annak a helyzetnek a megérleléséhez, hogy a *munkanélküliek támogatása és a szociális terhek megnövekedtek.* A főváros kénytelen volt nagy összegeket fordítani a munkanélküliek élelmezésére és eltartására, amelyből az a következtetés vonható le, hogy

kizárólag fiskális alapon tehát helytelen a költségvetési kiadások lefaragása.

Az egyik oldalon a *gondos takarékosság,* a másik oldalon a *szociális terhek megnövekedése* az eredmény.. Nem vitatható, hogy a szegények és munkanélküliek fedél és táplálék nélkül nem maradhatnak, tehát erre a célra feltétlenül pénzt kell előteremteni, ha pedig ez így van, akkor

a kiegyensúlyozott költségvetés feje fölött még mindig ott lebeg az a Damokles-kard, amelyik a szociális terhek révén jelentkezik.

— A főváros egyetemes érdeke szempontjából tehát foglalkozni kell ezekkel a problémákkal. Elérkeztünk a tizenkettedik órához, hogy végre *munkalkalmat juttassunk azoknak, akik a tavaszi hónapokban várták a kereseti lehetőségeket.* Kötelessége a kormánynak is idejében kifejezésre juttatni támogatásának módozatait, ami jelentékenyen megkönnyítené a közgyűlés részéről kiküldött hetes-bizottság munkájának sikerét.

Ez a bizottság már érdemleges javaslatot fog tenni a legközelebbi időben a munkanélküliség leküzdésére,

bár tagadhatatlanul nagy gondokat okoz a pénzügyi fedezet előteremtése, amikor a főváros gazdasági helyzetét súlyos kiadásokkal megterhelni nem lehet. Az eddigi előtanulmányok azt mutatják, hogy *vannak lehetőségek, amelyeknek mindegyike a munkanélküliség megszüntetését szolgálja.*

*

Elmondotta még *Becsey* Antal, hogy a hetes-bizottság a héten *konkrét előterjesztést* tesz úgy a munkalehetőségek, mint a pénzügyi fedezet kérdésében, ugyanakkor pedig felkéri a kormányt, hogy *a tőle függő kooperatív intézkedéseket mielőbb tegye folyamatba.*

58. Magyar Királyi Állami Sorsjáték
17 ezer nyereményt sorsolnak ki 250.000 aranypengő értékben
Főnyeremény
40.000 aranypengő.
Nyeremények
20.000 P., 1.0000 P, 2 szer 5.000 P., 4-szer 25.00 P., 6-szor 2.000 P., 10-szer 1000 P. melyek mind **készpénzben fizettetnek ki.**
Húzás június 7-én
Sorsjegyárak:
Egész 3.— P. **Fél 1.50 P.**
Kapható minden bank sorsjátékelárusitónál és dohánytőzsdében. Postai rendeléseket a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesit a M. kir. Pénzügyigazgatóság Budapest, V., Szalay-u. 10.

Hallgatni = arany . . . .
Rádiót hallgatni, azonfelül szórakozás. Próbálja meg a 7050-es Orion rádióval

Megkezdik a budapestkörnyéki gáz- és forráskutatási munkákat

Ha a dunaparti szállodák hozzájárulnak a költségekhez, a pesti oldalon is föltárják a melegforrásokat — A bányakapitányság 80 pengőre megbirságolta a fővárost

Közel három esztendeje foglalkoztatja a főváros vezetőségét az a probléma, vajjon pozitiv adatokkal lehet-e alátámasztani azt a tudományos feltevést, hogy a főváros közvetlen környékén nemcsak óriási forróvíztömegek rejtőznek a föld mélyében, hanem földgáz is föltárható volna. Annakidején *Becsey* Antal törvényhatósági tanácstag indítványozta ezeket a kutatásokat, amelyek ha eredményre vezetnek, óriási anyagi előnyöket igérnek.

A mult esztendőben a Gázművek és a Vízművek 20—20.000 pengőt ajánlottak fel a kutatások céljaira és a főváros a Földtani Intézetet kérte fel a nagyszabású tudományos munka elvégzésére. A Geológiai Intézet világhírű igazgatójának, *Böck* Hugónak váratlan halála akadályozta meg, hogy a munkát el is kezdjék, bár a program és a munkatervek már közel két éve készen feküsznek a Földtani Intézet laboratóriumaiban. A *Földtani Intézettel* létrehozott megállapodás annakidején úgy szólt, hogy ebből a 40.000 pengőből a szükséges geológiai előtanulmányokat végzik el és ha az eredmények biztatóak lesznek, akkor további összegeket bocsát rendelkezésére. A főváros a kora tavasszal megsürgette a Földtani Intézetnél a kutatások elkezdését és *Emszt* Kálmán dr. főgeológus, a Földtani Intézet igazgatója a napokban közölte, hogy június első napjaiban megkezdődnek a tavalyról elhalasztott kutatási munkák.

Illetékes helyen

a nagyjelentőségű kérdés részleteit a következőkben ismertették a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A budapestkörnyéki

földgáz- és forróvízkutatások a közeljövőben, június havában kezdődnek el.

Az a terv, hogy a vízkutatási tanulmányokat *Rozlozsnik* Pál főgeológus vezeti, a földgázkutatások irányítója pedig *Pávai Vajna* Ferenc főgeológus lesz. A vízkutatásokat a budai hegyvidéken végzik, ahol a feltevés szerint nemcsak nagytömegű karsztvizet várnak, hanem remélik, hogy a kutatások során megtalálják azokat a nagyságú melegvízforrásokat is, amelyek hajdani létezéséről feljegyzések vannak, s amelyeket az idők során részben betömtek, részben egyéb körülmények folytán tüntek el. Nagyon valószínű, hogy a Lipótmezőtől kifelé eső területen nagytömegű karsztvizekre bukkanunk. Máriaremete környékén már voltak is eredményes fúrások. A karsztvizek feltárása azért nagyjelentőségű, mert ha elegendő bőségű forrásokat találnak, úgy

ezekből lehet a budai vízműveket táplálni

és feleslegessé válnak a tervezett, nagy költséggel járó új kútfúrások a Dunaparton és a Szentendrei-szigeten, felesleges lesz a sokmilliós költséget igénylő harmadik Dunaalagút, amelyben a Budára vezető vízesövet helyeznék el.

— A kutatások másik célja a földalatti forróvíztömegek feltárása.

Az elméleti megállapítások szerint Budapest alatt napi 250.000 köbméter, 60—70 fokos melegvíz áll fütési célokra rendelkezésre.

Ezzel a melegvízmennyiséggel 10.000 háromszobás lakást lehetne füteni. A 10.000 lakáshoz szükséges melegvízelosztóberendezések mintegy 5 millió pengőnyi befektetést igényelnének, de ezzel szemben *évenkint 8—10.000 vagón külföldi szén* behozatala volna megtakarítható.

— A földgázkutatásokat Göd, Kishort, Pécél, Veresegyháza környékén végzik.

Az eddigi előtanulmányok szerint ezen a környéken találhatók azok a geológiai redőzetek, amelyek földgázt rejthetnek maguk alatt. Tény, hogy Veresegyháza környékén közönséges kútfúrásoknál is jelentős földgáznyomokra bukkantak. Az eredményes földgázkutatás óriási jelentőségét felesleges külön hangsúlyozni. Gazdaságilag, pénzügyileg és technikailag szinte

beláthatatlan perspektivát igér annak a feltevése, hogy néhány kilométernyire Budapesttől bőséges földgázforrásaink lesznek,

amelyek révén ingyen világításhoz és ingyen energiaforráshoz jutna a főváros és a környék.

Forráskutatások a Rudas-fürdő előtt és a pesti oldalon

A mult héten megtörtént a Rudas-fürdő előtt a Bányakapitányság és a Földtani Intézet együttes helyszini szemléje, amikor az új kénes forrásokat vizsgálták meg. A bizottság felnyittatta a fúrt thermákat, megtekintették a közel három méterre felszökő kénes melegvízsugarat, vizmintát vettek a vizsgálatok céljára, azután újra lezárták a nyílásokat. A szemlén résztvettek a szomszédos Lukács- és Császár-fürdők megbizottai is, akik igazgatóságuk nevében örömmel üdvözölték a forráskutatásokat, mint újabb jelentős lépést a fürdőváros kialakulása felé. Egyedül a Rácfürdő kért a nyilatkozattételre rövid gondolkodási időt.

A bányakapitányság a további kutatáshoz hozzájárult — bár kifogásolta, hogy a nagysikerű két új therma feltárása előzetes bejelentés nélkül történt.

Rövidesen elkezdik a harmadik próbafúrást,

közvetlenül a híd tövében. Itt 100 méterre fúrnak és 60—70 fokos feltörő vizet várnak.

A bányakapitányság nem emelt kifogást a fúrások folytatása ellen és 8—10 napra igérte az írásos engedély kikézbesítését. Annál inkább meglepetést keltett a Városházán a Bányakapitányság minap érkezett határozata, amelyben

kihágás címén 80 pengő bírsággal sújtotta Budapest székesfővárost,

azért, mert — mint a határozat mondja, — szabálytalanul végezték az új fúrásokat. A főváros az ítéletet nem fellebbezi meg, hanem kifizeti a 80 pengős bírságot. A főváros a forráskutatásoknál tulajdonképpen nem követett el mulasztást, de az elavult, régi bányatörvény paragrafusával valóban összeütközésbe jutott. Az érvényes jogszabályok szerint ugyanis *előzetesen be kellett volna a fúrást jelenteni,* a fúrási szándékot azután a Bányakapitányság meghirdette volna, hogy a védterületen fennálló egyéb hasonló intézmények, más forrástulajdonosok nem támasztanak-e kifogást. Azután tárgyalást tartottak volna, ezt követte volna a döntés, úgy hogy

gyorsmenetű intézkedés mellett is hónapokig elhúzódott volna a kérdés elintézése.

A fővárosnak viszont sürgős volt a dolog, mert elodázhatatlan a Rudas-gyógyfürdő és a Hungária-ívócsarnok, ezzel együtt a Rudas-csoport többi, megnyitásra váró gyógyforrását övező környék rendezése, az omladozó kazánház eltávolítása.

A pesti oldalon tervezett negyedik fúrólyukat már 3—400 méterre kellene lemélyíteni, ami körülbelül 20.000 pengő kiadással járna. Ez a pénz most nem áll rendelkezésre, így a fúrást el kell halasztani.

Amennyiben azonban a pesti dunaparti hotelek — akiknek elsősorban állna érdekükben a forró-, kénes-, rádiumosgyógyforrás feltárása — a szükséges pénzt összeadnák, a főváros azonnal hajlandó a pesti Dunaparton is furatni

és pedig vagy a Hangli-kertben, vagy a Petőfi-téren.

Első ízben kerül a pályázó tanszemélyzet névsora a kultuszminiszter elbírálása alá

Még nem döntöttek a választások időpontjáról

A tanügyi osztály megfeszített munkával elkészítette a meghirdetett 216 igazgatói, tanári, tanítói és tanítónői állásra benyujtott 2600 pályázó adatainak és rangsorának feldolgozását. A közoktatási állások betöltéséről

illetékes helyen

a következő információt adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az igazgatói állásokat az új törvény szerint a tanács választás útján tölti be. A többi állásokra a polgármester él a kinevezés jogával, de

a jelöltek névsorát előzetesen bemutatja a főpolgármester útján a kultuszminiszternek.

Feltevésünk szerint a miniszteri felülvizsgálat csak formalitás és így remélhetőleg gyorsan visszakapjuk a jelölési listát.

— Annak ellenére, hogy a törvény már közel két év óta életbelépett,

még mindig tisztázatlan, hogy a kultuszkormány milyen szempontok szerint kívánja elbírálni a pályázókat,

aminek az az oka, hogy a törvénynek ez a szakasza meglehetősen homályos. Valószínű, hogy egyedül *a képesítés és a nemzethűség* lehetnek a bírálók szempontjai, ezen túlmenő beavatkozásról viszont nem lehet szó: amikor a legkisebb falu iskolája is maga választja államsegélyes tanítóit, akkor a főváros is megválaszthatja a maga tanszemélyzetét, akiket egyedül és kizárólag Budapest közönsége javadalmaz.

— Ugyancsak

tisztázatlan az a kérdés, hogy az ideiglenesek alkalmazásához szükséges-e a miniszter előzetes jóváhagyása,

mert a polgármester ezirányú kérdéseire még mindig nem jött érdemleges válasz. Ez a probléma pillanatnyilag nem időszerű, mert a fővárosnak most nincs szándékában új ideiglenes tanerőket alkalmazni, mégis szükséges a rendszer megállapítása, mert *minden egyes esetben a kultuszminiszter véleményének a kikérése céltalannul fölösleges munkát s időveszteséget jelent.*

*

A tanügyi választások időpontjáról még nem döntött a polgármester: amennyiben a csütörtöki tanácsülés nem foglalkozik ezzel a kérdéssel, úgy a jövőheti tanácsülésen feltétlenül megtörténik a tanszemélyzet véglegesítése.

Leukoplast
magyar gyártmány

SCHMIDT TESTVÉREK
Nyomdafestékgyár R.-T.
Tel.: Aut. 852—85. Távirati: Farbenschmidt Rákospalota.
M. Kir. Postatakarékpénztári csekkszámla szám: **52850
Folyószámla az Angol Magyar Bank központjánál.
Gyárt: Kő-, könyvnyomdai-, valamint offsetfestékeket. Mint különlegességet készít.
olaj-mélynyomó, anilin-guminyomó és bádognyomó festékeket.
Gyár és központi iroda: Rákospalota, Pázmány-utca 41.

Magyarország aranykoszorús mestere
Szlezák László
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

Elgáncsolta a fontkölcsön a HÉV-tranzakció végrehajtását

Az eladó-szindikátus nem tudott megnyugtató feltételeket hozni a fontkölcsön visszafizetésére — A HÉV-szerződés megkötése meghiusultnak tekinthető

Amióta a HÉV átvételének ügye újból az aktuálitások előterébe jutott, azóta a *Fővárosi Hirlap* hétről-hétre beszámolt a nagyarányú tranzakció minden körülményéről. Ismertettük a HÉV mögött álló luxemburgi bankcsoport, a berlini Hardy-bankház és a Trösztegyüttes ajánlatát, felsoroltuk a fővárosnak az átvétel utáni terveit és legutóbb már közöltük, hogy az *érdekeltségeknek sikerült a kis részvényesekkel is kielégitő megegyezésre jutni.* Jelentettük, hogy a polgármester már készíti az erre vonatkozó előterjesztését, mert

az volt a törekvés, hogy a HÉV-ügyben a döntést a csütörtökön összeülő törvényhatósági tanácsülés meghozhassa.

A HÉV mögött álló csoportok kedvező feltételei és a székesfővárosnak az a törekvése, hogy a pestkörnyéki közlekedést nagyvonalúvá fejlessze: általános megnyugvást váltottak ki várospolitikai körökben. A tervezett tranzakció pénzügyi részletei iránt a közgazdasági körök is élénk érdeklődést tanusítottak és

kivétel nélkül kifejezték elismerésüket a Községi Takarékpénztárnak, ahol nagyszerű áttekintéssel szabták meg a tranzakció részleteit

és kitünő elgondolással képzelték el a vasútvállalat megszerzését. A mult héten teljesen befejezett ténynek volt mondható a HÉV átvétele és csupán kisebb részletkérdések elintézése volt hátra, hogy azután a végleges szerződés megköthető legyen.

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint

a szerződés megkötése elé most váratlan akadályok tornyosultak.

A kedvező auspiciumok között induló tárgyalások *zsákutcába jutottak,* amelyiknek egyetlen oka az a *fontkölcsön,* amely jelenleg is terheli a helyiérdekü vasutat. Amikor a HÉV ajánlatát ismertettük, jeleztük, hogy a közelmultban végrehajtott rekonstrukciós munkálatok fedezésére a HÉV angol fontkölcsönt vett igénybe, amelyik magyar értékben

hat millió 832 ezer pengőre rug.

Magától értetődik, hogy ennek a kölcsönnek a terheit, törlesztési és kamatszolgáltatásait a főváros vette volna át, azonban nem akarván növelni amugyis jelentékeny külföldi tartozásait: feltételként kötötte ki az ajánlattevőknek,

hogy biztosítsák ennek a kölcsönnek kedvező visszafizetési lehetőségét és egyezzenek meg olyan értelemben a hitelezőkkel, hogy a részlettörlesztési igényeknél számolnak a valutáris nehézségeinkkel.

A berlini *Hardy*-csoport képviselője vállalta ezt a feladatot és több alkalommal tanácskozott a hitelezők londoni tőkecsoportjával. Most már elmondhatjuk, hogy a *gyors lefolytatásának igérkező átvételi tárgyalások az angol fontkölcsön problémája miatt húzódtak ilyen sokáig,* mert a berlini bank *mindig újabb halasztást* kért a kérdés végleges rendezésére. Az elmult napokban azután

megérkezett Hardyék válasza, amelyben közölték, hogy egyelőre nem kaptak megnyugtató garanciákat a fontkölcsön visszafizetésének módozataira,

de jelzik, hogy a közeljövőben inkább kilátásos lesz az erre vonatkozó kisérlet. A helyzet tehát az, hogy az angol fontkölcsön miatt nyitott ajtót kell hagyni és a *tárgyalásokat mindaddig nem lehet befejezni, amíg erre a kétségtelenül súlyos teher átvállalására a főváros megnyugtató garanciákat nem kap. Borvendég* alpolgármester a csütörtöki tanácsülésen ilyen értelemben fogja jelentését megtenni a tranzakció ezidő szerint való meghiusulásáról.

A tárgyalások tehát megszakadtak és ez azt jelenti, hogy

a HÉV-ügy egyelőre ismét lekerül a napirendről.

A vasúttársaság átvételére mindaddig nem gondol a főváros, amíg a külföldi kölcsön ügye nem tisztázódik és mert erre a közeljövőben sok kilátás nincsen: *lezárult a HÉV-ügy legujabb fejezete is.*

Kenéz Béla kereskedelemügyi miniszter

végleg elutasította a taxipótdíjak bevezetését

Interveniál a pénzügyminiszternél a motalkó-kényszer feloldása érdekében, mert a tiszta benzin használata olcsóbb

Emlékezetes, hogy a budapesti taxivállalatok a közelmultban azzal a kéréssel fordultak a főváros vezetőségéhez, hogy engedélyezzen a számukra *15 filléres pótdíjat,* mert a mai viszonyok között képtelenek üzemüket továbbra is fentartani. Előadásuk szerint jelentékenyen megdrágult a motalkó, a gumi és felemelték a forgalmiadó kulcsát is, amelyek együttesen teljesen elveszik az eddigi tarifákból kialakuló ténylege hasznot. Számadásaikat a főváros az Autobuszüzem szakértőjével vizsgáltatta felül és mert megállapította azoknak helyességét,

a polgármester olyan javaslatot terjesztett a törvényhatósági tanács elé, hogy a tarifaemelésnek ehhez a formájához járuljon hozzá.

Az intézőszerv *elfogadta* a polgármester javaslatát és a határozat most már a kereskedelmi minisztérium elé került hozzájárulás céljából.

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint

Kenéz Béla dr. kereskedelmi miniszter visszautasította a taxivállalatok kérését és erről máris értesítette a főváros polgármesterét.

A miniszter leirata nagy megdöbbenést váltott ki főleg a kéktaxisok körében, ahol a szervezetlenségben rejlő hátrányok sok tekintetben aláásták a prosperitást. Egészen másként alakul a helyzet a szürke taxinál, ahol az egységes irányítás és anyagbeszerzés eddig is olcsóbb egységárakon jutott a szükéges nyersanyagokhoz. A tarifakérdés egyforma rendezése azonban az összes taxivállalatok érdekeit szolgálja és ezért újabb intervenció történt a kereskedelmi minisztériumban, hogy *valamilyen formában tegyék lehetővé a taxivállalatok kérésének teljesítését.*

A második kísérlet sem hozta meg a kívánt eredményt, mert a miniszter ragaszkodott eredeti álláspontjához, azonban a multtal szemben annyiban javult a helyzet, hogy a miniszter más vonatkozásban akar könnyíteni a kérelmezők helyzetén.

Kenéz Béla dr. miniszter kijelentette, hogy interveniálni fog Korányi Frigyes pénzügyminiszternél olyan értelemben, hogy mentesítse a közforgalmú autóvállalatokat a kevert szesz, a motalkó használata alól.

Köztudomású, hogy a motalkó néven ismert motorhajtó üzemanyagot azért vezették be, hogy a nagyobb fogyasztás révén segítsenek a *mezőgazdasági szeszteremelőkön,* akik az elmult években a legsúlyosabb nehézségekkel küzdöttek az értékesítés tekintetében. Sajátságos véletlen, hogy a minisztérium jószándéka végeredményben nem sok támogatást hozott a mezőgazdasági szeszfőzdéknek, mert

a motalkó keverését elsősorban a befolyásos ipari szeszgyárak végzik, amelyek a benzinpótló anyagból horribilis hasznokhoz jutottak.

Az államkincstár mindenesetre jól járt a keverés révén, mert a motalkó után jelentékeny kincstári haszonrészesedés illeti meg, míg a benzin után ilyen természetű lerovásra nincsen előírás. A kereskedelmi miniszter azért kéri a motalkó-amnesztiát a közforgalmú vállalatok számára, hogy így *visszatérhessenek az olcsóbb benzinre, amelyik lehetővé teszi az üzemi kiadásaiknak jelentékeny csökkentését.*

A taxivállalatok most nagy izgalommal várják a pénzügyminiszter döntését és bíznak abban, hogy *a szükséges benzinkontingenst keverési kötelezettség nélkül* fogja a pénzügyminiszter engedélyezni.

Kilenctagu bizottság három csoportban vizsgálta át az üzemek zárószámadásait

A fővárosi törvény rendelkezései szerint a székesfőváros közigazgatási és üzemi zárószámadásait minden év *május 15-éig* át kell vizsgálni és azt ugyancsak a hónap végéig jóváhagyás végett a belügyminiszterhez felterjeszteni. Ennek a nagyarányú munkának a lefolytatására a törvényhatósági tanács legutóbbi ülése három csoportból álló bizottságot választott, amelyek az elmult napokban permanens kiszállásokkal vizsgálták meg a zárószámadások helyességét. Az első számú bizottság: *Becsey* Antal, *Petrovácz* Gyula és *Bródy* Ernő,

a Gázmüveket, az Elektromosmüveket és a Vízmüveket

vizsgálta át és megállapította, hogy a *zárószámadásban lefektetett számadatok teljesen egyeznek az üzleti könyvek tételeivel.* A második számú bizottságban *Glücksthal* Samu, *Lázár* Ferenc és *Láng* Lajos

a fürdőintézményeket, az Élelmiszerüzemet, az Ásványvizüzemet, a Kisipari Hitelintézetet és a Vásárpénztárt

vizsgálta meg és hozzájárult a zárószámadás kialakításához. A harmadik bizottságban *Scheuer* Róbert, *Homonnay* Tivadar és *Révész* Mihály foglalnak helyet, akik megvizsgálták

az Autóbuszüzem, a Beszkárt, a Gyógyszerüzem, a Műszerüzem, a Kátrányozó és Bitumenező telep, a Tattersal, a Hirdetővállalat, a Városi Színház és a Temetkezési Intézet

számadásait és mindenben elfogadták a mult évi gazdálkodásról felállított mérleget. A tanács kiküldöttjei terjedelmes jelentésben fognak beszámolni a tapasztaltakról és amint értesülünk: *figyelemreméltó szempontokat ajánlanak a törvényhatóság figyelmébe, amelyek az üzemek prosperitásának a javát kívánják biztosítani.*

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

NOVOPIN
Ingyen kap a tavaszi Árumintavásáron szénsavas fenyőfürdőtablettát
idegesség fáradtság álmatlanság ellen
mindenki, ki e hirdetést felmutatja standunknál

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Válságos helyzetbe kerültek a tisztviselők házépítő szövetkezetei

Memorandumban kérik a pénzügyminisztert a LÁB-kölcsönök törlesztési idejének meghosszabbítására

A közelmultban végrehajtott illetményleszállítás és ezzel egyidejüleg a lakbérek csökkentése komoly nehézséget támasztott *a tisztviselő házépítő szövetkezet* résztvevőinek körében. A fővárosi tisztviselők tekintélyes csoportja a mult évben a Horthy Miklós-úton és a Lenke-út környékén épített öt nagyobb öröklakásos társasházat, amelynek részbeni költségeit az üzletrészek megvásárlásakor készpénzben kifizették, de a jelentősebb tartozás a LÁB-kölcsönök révén továbbra is fentáll. A tartozások törlesztésére a tisztviselők elsősorban a lakbérüket kötötték le, de mert ez csak részben fedezte az esedékességeket: a fizetésük egy részét is erre a célra fordították, sőt ahol a férj és feleség is alkalmazásban van, ott együttesen lekötötték lakbérüket az amortizációra.

Már az első illetményleszállítás után jelentkeztek bizonyos nehézségek, amelyek az idők folyamán fokozódtak,

most pedig a törzsfizetésből kell kiegészíteni a havonkénti részleteket, ami a lecsökkentett fizetésekből nem könnyű feladat.

Sok családnál katasztrófálissá alakult a helyzet azzal, hogy a házastársaknak csak az egyik lakbért hagyták meg. Számosan közülük kötelezettségüket a két helyről élvezett lakbér alapján merték csak vállalni, de fennakadások jelentkeztek az olyan öröklakás-tulajdonos tisztviselőknél is, akik lecsökkentett fizetésükből csak *a legnagyobb áldozatok árán tudják fizetni a reájuk eső törlesztési összeget.*

A tisztviselők most beadvánnyal fordulnak a pénzügyminiszterhez és a *Lakásépítési Állandó Bizottsághoz*, amelyben azt kérik, hogy szállítsák le a kölcsön kamatait, vagy ha ez nem lehetséges, úgy *hosszabbítsák meg az amortációra eredetileg megszabott időtartamot.* A mult évben oly szép kilátások között megindított tisztviselői házépítő szövetkezetek mostani kritikus helyzetükben természetesen

visszariadtak további építkezések megindításától.

A főváros vezetősége aggódó figyelemmel kíséri az ügyek alakulását, mert messzemenő fontosságot tulajdonítanak annak, hogy a tisztviselők jószándékkal megindított vállalkozásai zavartalanul prosperáljanak és kívánatosnak tartja, hogy a tisztviselők exisztenciáját ne rázkódtassa meg a lakásépítésben való részvétel.

A tisztviselők tömegeit oly közelről érintő ügyben

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Körülbelül kétezer tisztviselő kapcsolódott be a családi otthon és öröklakás építkezésekbe, úgy számítva, hogy megtakarított pénzük és a kapott LÁB-kölcsön segítségével nyugodtan vállalhatják az építkezéssel járó kötelezettségeket. A sorozatos fizetésredukciók most olyan helyzetet teremtettek, hogy

ez év augusztus 1-től a fizetendő annuitás már jelentékenyen túl fogja haladni a tisztviselői lakbéreket.

El kell ismerni, hogy a hétszázalékos LÁB-kölcsön látszólag nem magas, de számításba veendő a tíz százalék árfolyamkülönbözet, a bekebelezésre levont fél százalék és az életbiztosítási díj, amelyekkel együtt *az annuitás összege már 10.7 százalékra emelkedik.* A tisztviselők eddig épített társasházaira a LÁBkölcsönök utáni tartozás egymillió pengőre rúg. Ez az adósság *nyolcvan tisztviselő között* oszlik meg, akiket, ha segítség nem érkezik, valósággal megfojt az elviselhetetlen teher. Reméljük, hogy a pénzügyminiszter hozzájárul a tisztviselők kívánságához és engedélyezi a törlesztési időpontnak *harminc évre* való meghosszabbítását.

Kitünően bevált a fővárosi kórházaknál az életbeléptetett takarékossági rendszer

A betegápolás napidíja több mint 20 fillérrel olcsóbbodott

A főváros háztartását hosszú éveken keresztül igen nagy mértékben terhelte a fővárosi közkórházak állandósult deficitje, amely egyre növekedett, mert az államal való elszámolás hosszú időn át késett és a főváros követelése a kincstárral szemben már közel harmincmillió pengőre rugott. Ennek az áldatlan állapotnak kiküszöbölésére az elmult év folyamán indultak meg a tárgyalások a népjóléti kormánnyal és sikerült olyan megállapodást létrehozni, amely szerint a kincstár az országos betegápolási pótadóból évi hétmillió pengőt átenged tizenkét esztendőn keresztül a fővárosnak, ezzel szemben a főváros elengedi a kormánnyal szemben támasztott követelését.

A megállapodás révén a főváros fix összeggel kalkulálhatott és egyidejűen a közegészségügyi osztály *Salamon* Géza tanácsnok irányításával számos olyan reformot honosított meg a kórházak adminisztrációjában, amelyek alkalmasnak mutatkoznak arra, hogy a további deficit elkerülhető legyen. A kórházak háztartásában ez az örvendetes eredmény elérhető volt anélkül, hogy akár élelmezési, akár ápolási, vagy gyógyítási szempontból a betegekre nézve a legparányibb hátrányt is jelentené. A reformok tulnyomórészben gazdasági vonatkozásúak voltak, így például

új alapokra fektették az egyes betegek diétájának előírását.

Mostanáig az volt a rendszer, hogy bizonyos sablon szerint állapították meg a diétát, aminek az lett a következménye, hogy időközönként vagonszámra árverezték el a felgyülemlett ételhulladékot, mert a jóétvágyú beteg ugyanannyi húst, stb. kapott, mint az, aki hétszámra minimálisat, vagy semmit sem tudott fogyasztani. Az új eljárás végetvetett a szinte pazarlásszámba menő gazdálkodásnak, a jobb étvágyú beteg esetleg a normálisnál is többet kaphat, viszont nem adnak nagy tömegű ételt annak, akit orvosi rendeletre csak tejjel szabad táplálni. De az ügyosztály egyéb újításokkal is kísérletezik. Próbaképpen több kórháznál a decentralizációt is bevezette, amivel a kórházgondnokok nagyobb hatáskört, de egyúttal nagyobb felelősséget is viselnek.

A reformok pénzügyi eredménye az év végével szinte meglepő mértékben jelentkezett. Kilenc hónap után, amióta az új rendet bevezették,

1,300.000 pengős megtakarítás mutatkozik,

ami annyit jelent, hogy *minden ápolási napnál közel hetven fillért* takarítottak meg. Ez az 1,300.000 pengős megtakarítás a zárszámadásból nem tűnik ki, mert a főváros a kormánynak ugyan elengedte 25 millióra rugó követelését, viszont azonban a kórházak a háztartási alapnak ezzel az összeggel tovább is tartoznak és a kölcsön után kamatot is fizetnek.

A megtakarított 1,300.000 pengő tehát a zárszámadásban mint kamatmegtakarítás van elszámolva.

De még a zárszámadás szerint is nagymértékben javult a kórházak gazdálkodása, amennyiben a preliminált hat pengő 39 filléres napi ápolásidíjjal szemben *csak hat pengő 18 fillérbe került egy-egy beteg eltartása.*

Lebontják a Hangli-kioszkot és az árnyékos fák alatt sétányt létesítenek

Kiengedik a szerződésből a bérlőt, aki a mai gazdasági viszonyok között képtelen az 50.000 pengős évi bért megfizetni

Másfél éve, hogy a főváros nyilvános versenytárgyalást írt ki a Vigadó-téri Hangli-kioszk és kávéház bérletére. A pályázók között számos neves budapesti vendéglős és kávés szerepelt, a legjobb ajánlatot azonban *Babócsy* Lőrincné adta be, aki *ötvenezer pengő* évi bért ajánlott a főváros tulajdonában lévő helyiségekért. A gazdasági viszonyok leromlása akkor még nem volt ilyen érezhető és bizonyos, hogy a tulajdonos meg is találta volna számításait, azonban *ma már túlhaladott méretet jelképez az ötvenezer pengős bérleti összeg.* Érzi ezt nagyon jól a városgazdasági ügyosztály is, ahol azonban természetesen nem kezdeményezik a bérlet módosítását, bár tudják, hogy ez az összeg most túlhaladja a bérlő teherbirását.

A közelmultban érdekes beadványt intézett a fővároshoz a bérlő. Közölte, hogy különös engedékenység révén

szeretné a bérletet november elsejére a fővárosnak visszaadni.

Annak ellenére, hogy a bérlőnek csak a jövő év májusára volna joga felmondani, a főváros nem zárkózik el a békés likvidálás elől, mert a bérlő a szerződésnek minden pontban eleget tett és önhibáján kívül jutott ebbe a nehéz helyzetbe. A törvényhatósági tanács csütörtöki ülése foglalkozik a Hangli ügyével és az előjelek szerint

hozzájárul a bérleti szerződés megszüntetéséhez.

A Hangli megszünése kapcsán ujból fantasztikus tervek merültek fel a Vigadó-tér mikénti átalakításáról, ismét előtérbe kerül a budapesti „Piazza S. Marco", a tér két oldalának árkádos kiképzése, a villamos szintjének lesüllyesztése és sok más olyan elgondolás, amelyek rengeteg pénzt igényelnek. Kapcsolatban ezekkel az ötletekkel, kérdést intéztünk

illetékes helyre,

ahol a következő felvilágosítást szereztük:

— Egészen bizonyos, hogy a törvényhatósági tanács elfogadja a bérlő ajánlatát, amely esetben november elsejére kiürül a Hangli-kioszk, ez a korhadt és rozzant épület, amelyik

régen megérett arra, hogy eltünjön Budapest legszebb pontjáról.

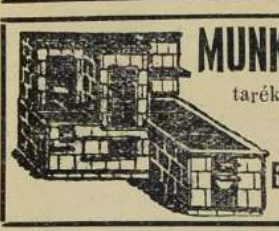
A mai viszonyok között kizárt dolog, hogy a Vigadó-tér átképzése keresztül menjen és ezért nem marad más hátra, mint az épület lebontása. A tér közepén lévő árnyas fákat természetesen helyükön hagyjuk és alattuk padokat állítunk fel, hogy ezzel árnyékot biztosítsunk a sétálóközönség részére.

A főváros határozata alapján tehát *eltünik Budapest egyik legendás és nevezetes szórakozóhelye,* politikusok, bankvezérek, írók, művészek és arisztokraták egykor oly kedvelt kávéháza. Elnyelte a Hanglit is a gazdasági válság.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: Schütz Testvérek fémöntödéje motor- és gépgyára Budapest, II. ker., Káplár-utca 3.

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

MUNKÁCSY GYULA-cég
taréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Vértes és Dóra
reszelőgyár, Rákosszentmihály
Ügyeljünk a védjegyre
Gyári védjegy
Gyártja a kiváló minőségü „Rókás" füreszreszelőket és az összes műhely-reszelőket, valamint használt reszelők újravágását a legolcsóbban vállalja
Városi iroda és raktár: Budapest, VI., Lázár-u. 13. — Tel.: 119-11

Bútorait legjobb minőségben és legolcsóbb árban Schäffer János műbútorasztalos lakberendezési üzlete Budapest, II., Török-u. 2. Margithidnál Telefon: 552—98.

Legjobb tőkebefektetés
a Horthy Miklós-út 75. számú ház Szövetkezet tehermentes
öröklakásai
Délkeleti fekvésű, modern, Ia kivitelű 1-2-4 szobás, hallos és garzónhallos, lakásonkénti központi fűtéssel. Felvilágosítás és jegyzés: Budapesti Építő Szövetkezet, V., Nádor-utca 20. szám. Telefon 258—33.

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit-körut 58. Telefon: Aut. 514-80

Kallar építési vállalata
I., Szirtes u. 3/b. Tel: A. 53-9-14

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Diadalmas és hódító bemutatkozása a Budapesti Nemzetközi Vásárnak

Immár csak három esztendő hiányzik a három évtizedhez, amióta a magyar gazdasági élet valósággal vizsgát tesz az ország és a külföld előtt. Ez a vizsga immár harmadik évtizede évről-évre nagyobb siker jegyében megy végbe, az idén azonban merész szárnyalással messze meghaladta ez a siker az eddigi mértéket.

A vásár mintaszerű elrendezése, az értékek, a specialitások, az ujdonságok előkelő kihangsúlyozása, az előző időknek a propaganda szempontjából való tökéletes kihasználása azok az erények, amelyek a vezetés kritikájánál döntő súllyal esnek latba. Gazdasági szempontból, a vásár sikerének szempontjából, de egészen magasrendű nemzeti szempontból is páratlan jelentőségű a belföldi és a külföldi idegeforgalomnak igazán kivételes mértékben való megnyilvánulása.

Ha pedig sikerült a hazai és külföldi közönség nagy tömegeit megmozgatni, érdeklődésüket felkelteni; megnyugtat bennünket a tudat, hogy jogunk és okunk volt erre. Ezt különben maguk a vásár látogatói kostatálhatják és konstatálják is a legteljesebb illetékességgel. Ők a tanúi annak, hogy érdemes volt eljönniök, mert érdekességek, szépségek, meglepetések fogadták, akik érdeklődésből jöttek, és kiváló alkalmak s lehetőségek állnak azok előtt, akik üzleti célokkal látogattak el hozzánk.

A kormány és a főváros mindent megtettek a siker és a látogatottság emelése érdekében. A hatóságok mellett azonban legelső sorban a vásár vezetőit, megszervezőit illeti a legnagyobb elismerés. *Éber* Antal, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnökének vezetésével *Magyar* Pál és *Vértes* Emil alelnökök és *Hollósy* István, a Vásár igazgatója lelkes munkáját, ötletes, invenciózus tevékenységét dicséri az alkotás.

Szemleúton a Vásár területén

Miniatür dohánygyár a vásáron. Az idei *Budapesti Nemzetközi Vásárnak* a dohányzó- és gazdaközönséget egyaránt érdeklő látványossága a *magyar királyi dohányjövedék kiállítása.* A dohányjövedék ugyanis *a közönség szemeláttára gyártja* a pavillonban felszerelt gépeivel és kirendelt munkásaival az idei kiállítás alkalmából forgalomba hozott *„B. N. V. Hungaria"* nevű új szivarkáját, amíg a vásár ideje alatt úgy a vásár, mint Budapest székesfőváros egész területén *hatfilléres áron* fog árusíttatni. A pavillonban elhelyezett vitrinekben egyúttal bemutatják a jövedék feldolgozása alá kerülő *összes bel- és külföldi nyersdohányleveleket* és az ezekből készült fél- és készgyártmányokat, a falakon pedig hosszú sorozatban fotografiák adnak képet a látogatónak a jövedék üzemeiben folyó munkáról. A másik látványosság a mezőgazdák szempontjából igen nagyfontosságú dohányjövedéki készítmény, a *nyersnikotin.* Ez a készítmény a földmívelésügyi minisztérium kísérletügyi intézményeinek megállapítása szerint *elsőrangú növényvédelmi szer és különösen a dohány-, szőlő- és gyümölcstermelőket, nemkülönben a virág- és konyhakertészeket érdekli,* mert a nyersnikotin kiválóan alkalmas rágószájszerkezettel biró élősdi rovarok irtására. A nyersnikotin árai a belföldi forgalom részére: 10 gr 20 f, 25 gr 50 f, 50 gr 1 P, 100 gr 2 P, 250 gr 5 P, 500 gr 10 P, 1000 gr 20 P. Ugyancsak a dohányjövedéki pavillonban kerülnek bemutatásra a *Nikotex részvénytársaság által forgalomba hozott magyar jövedéki pipa- és szivarkadohányok, szivarok és szivarkák.*

A magyar ipar fejlettségének legfényesebb bizonyítéka kétségtelenül az **Első Magyar Gyapjúmosó** finomposztógyárának kiállítása. Ez a 65 éves előkelő iparvállalat tudvalevőleg 15 évvel ezelőtt állította fel finomposztógyárát, mely kizárólag tiszta gyapjút dolgoz fel. *A kiállított szövetek puhaság, finomság, rugalmasság és tartósság tekintetében felülmúlnak minden eddigi belföldi gyártmányt,* méltó és egyenértékű versenytársai a legjobb angol és egyéb külföldi készítményeknek. A megnyitó előkelő közönsége nagy tetszéssel és megelégedéssel szemlélte a kiállított gyönyörű mintájú szebbnél szebb szöveteket és egyértelmű volt az a vélemény, hogy a magyar posztógyártás ilyen tökéletessége mellett teljesen felesleges mindennemű posztóbehozatal és kívánatos, hogy az intelligens magyar közönség minden osztálya gyakorlatilag is mielőbb ismerkedjen meg a magyar ipar eme gyönyörű termékeivel.

A Budapest—Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Rt. egyike a leghűségesebb kiállítója a Nemzetközi Vásárnak. Ezúttal a budapesti gépgyárának gyártmányait, szerszámgépeket állított ki. A kiállított peremotoros villamos meghajtású *präcisiós gyorseszstergapadok, gyalúgép és körhagyósajtók* megtekintése után megállapítható, hogy a legmodernebb szerkezetben és abszolút precizitással készültek, úgyhogy büszkeséggel tölthet el mindannyiunkat, hogy a magyar gépiparnak ezen méltó reprezentánsa mily magas nívóra emelkedett. A bemutatott gépek teljesen egyenrangúak a külföldi legelsőrangú ily gépekkel, így tehát teljesen fölöslegesnek mutatkozik szerszámgépeknek külföldi beszerzése. E kiállítást az érdeklődőknek és különösen a városi hatóságok és üzemek illetékes szakközegeinek megtekintésre különösen figyelmükbe ajánljuk.

Az építőanyagok csoportjában feltünést keltett az **Egercsehi Kőszénbánya és Portlandcementgyár r.-t.** kiállítás pavillonja, melynek minden része új gyártmánya, az *„Ostökös Fehér"* védjegyű *fehér portlandcement* felhasználásával készült. A bemutatott nemesített vakolatok, padló- és falburkolatok, valamint egyéb mükö- és szobrászmunkák tökéletes művészi hatása élénken kiemeli ennek az új magyar építőanyagnak jelentőségét, mely nemcsak a hazai építészetnek és cementfeldolgozó iparnak nyujt új lehetőségeket, hanem kitünő tulajdonságai révén külföldön is egyre tért hódít.

Takarék-üstház. Az építészeti csoportban kiállítottak egy igen érdekes új dolgot, amely minden közintézményt, tervezőépítészt, de minden háziasszonyt is egyformán érdekel. *„Samotin"* takarék-üstház néven egyszerű tüztérrel összeépített mosóüstök ezek. Főalkatrésze a vasbetétes samotthenger, amelybe gyárilag van beépítve egy öntöttvas keret, olymódon, hogy *a láng kénytelen körüljárni az egész üstöt és hőenergiáját teljesen leadni.* Tüzelőanyagban 50 százalék megtakarítást jelent ez az elrendezés és a legsilányabb tőzeg és barnaszén tüzelése mellett is percek alatt forr benne a víz, a *Samotin takarék-üstház* örök életre szóló darab, egy darab samottból van préselve és azt sohasem kell tapasztani, ragasztani, kenegetni. Több darabra szét lehet szedni és a gyártó cég *(Nagel Jenő, Budapest, VI., Jász-utca 116.* Tel.: 918—69) öt évig írásbeli jótállást vállal minden üstház után.

Az új családi házaknál tág tere nyílik az új üstházak alkalmazásának és különösen ott, ahol sokat főznek, (nagyobb intézményeknél, hentesüzemekben, kórházakban, szanatóriumokban, a városi kislakásoknál, stb.) az ilyen újrendszerű üstház felállítása reparálási költségben és tüzelőanyag fogyasztásban rövid idő alatt amortizálódik.

A kertinövények életmüködése megkívánja, hogy a talajban elegendő nedvesség és víz legyen, ami a tápanyagot feloldja. Az öntözés a növényzet fejlődésének életfeltétele, a legfontosabb, hogy az öntözővizet ne a talajfelületre, hanem a talaj belsejébe vezessük. Ezt a célt szolgálja a *szabadalmazott AHA kertészeti öntöző,* amelynek alkalmazásával az öntözőviz a gyökérzetet magába foglaló alsóbb talajrétegbe jut. Az AHA-öntöző használata jelentékeny viztakarítással is jár, mert a felszíni öntözéssel szemben csak tizedannyi öntözővíz szükséges és az AHA-öntözés azért is előnyös, mert a talajfelszín nem iszaposodik el, hanem porhanyított és megmüvelt állapotban marad. Az AHA használatának kétségtelenül nagy jelentősége van a kertek, a virágágyak, dísznövények és csemetefák öntözésénél. A Nemzetközi Vásáron *Gaár Ödön* (Budapest, VI., Aradi-utca 32) AHA-öntözőgépei a szakemberek osztatlan tetszésével találkozott, szinte szójjelkapkodták a prospektusokat, amelyek beszámolnak a készülék alkalmazásának módjáról és annak előnyeiről.

Fodor József magy. királyi udvari bútorgyár (Kecskeméti-utca 6.) Három gyönyörüen berendezett modern szobával vesz részt a vásáron. A kiállított berendezések úgy ízlés, mint minőség és müvészi kivitel tekintetében szinte utólérhetetlenek. A *Fodor bútorgyár* dandárutcai modern gyártelepe valósággal szenzációszámba megy és a legutóbbi időben produkcióit oly nagy mértékben fejlesztette, hogy ezáltal nemcsak elsőrangú kitünő bútort tud előállítani, hanem azokat a lehető legolcsóbb árban tudja a jó bútort kereső közönség rendelkezésére bocsátani.

Szlezák László, Magyarország aranykoszorús mestere. Mezőkövesdi rk. templom részére készített nagy harang zúgása közepette nyitották meg a vásárt. A két kisebb harang a dunaföldvári Szt. Ferenc-rendi zárda részére készült. A versendi rk. és olaszliszkai rk. egyházak harangjai a gyártelepen leszállításra készen állnak. Megemlítésre méltó, hogy aranykoszorús mesterünk mostanában ünnepelte 50 éves évfordulóját annak, hogy szakmájában dolgozik. Kitüntetései közül megemlíteni kívánjuk az 1900. évi párisi világkiállításon nyert díszoklevelét, valamint a különböző hazai kiállításokon kiérdemelt hat darab nagy aranyérmét s számtalan dísz- és dícsérőokleveleit, amelyeket kiváló munkáinak elismeréseként kapott. *Gyártelep: Budapest, VI., Frangepán-u. 77.* Telefon: Aut. 91—353.

Gombnyomású, egysikú függőleges tolóablak, felső szellőzővel. Izléses modern pavillonban állít ki a *Halaman* János asztalosárugyár. A pavillon mind a négy oldala különféle ötletes üvegezett ablakokból áll. Halaman János modern ablakai, mindmegannyi csemege a szakértő építészek számára. *Halaman oldotta meg a tolóablakok évtizedek óta vajudó kérdését és tolóablak-szabadalmait az összes számottevő külföldi szakfolyóiratok, mint a modern épitőtechnika legújabb vívmányait közlik.* Halaman megoldotta az ablakok bedagadásának és összeszáradásának kérdését olymódon, hogy a görgőket teljesen elburkolta és kiküszöbölte a görgők olajozását, amely a régi rendszerü kerékben futó tolóablakoknál bepiszkította az ablakdeszkákat. Pavillonjában most mutatja be először *az egysikú, függőleges tolóablakot, amely felső szellőzővel van ellátva és gombnyomásra nyílik.* Játékszerüen kezelhető és teljesen feleslegessé teszi a bonyolult szellőztető szerkezetek beépítését, mert ennél csak egy gombot kell megnyomni és a dupla ablak azonnal felnyílik, az alsó ablaktáblák pedig ellensúly segítségével lassan felemelkednek. Kórházakban, szanatóriumokban és a modern lakásokban megbecsülhetetlen szolgálatot tehet ez az új ablaktípus. *Halaman János asztalosárugyára* (Budapest, III., Szőlő-utca 27. Telefon: Aut. 622—25) felemelt munkáslétszámmal dolgozik az új ablaktípusok tömeggyártásán.

Hirmann Ferenc fémöntőde, rézárú és vagonfelszerelési gyára (VII., Csányi-utca 7—9.) a magyar iparnak becsületetet szerez impozáns kiállításával. Fürdőszoba- és egészségügyi berendezések, szőlő- és virágpermetezők, gyeplocsolók, bor- és sőresapok, szivattyúk, a népszerű *Pax tűzoltókészülékek* láthatók ebben a kollekcióban, amely a külföldi vendégek érdeklődését is erősen magára vonta. A gazdaközönség is egész napon át érdeklődve szemlélte a pompás kivitelü cikkeket, amelyeket jóhíre után már ismert, de most módjában volt egész komplexumában együtt látni.

Adler és Glatz cementgyár (Pesterzsébet). A szabadterületen hézagot pótló új magyar gyártmányú építőelemezzel szerepel, amelyet eddig kénytelenek voltunk külföldről behozni. Ez a *„Herkules"* hang- és hőszigetelő könnyü építőelemez, amely tüzbiztos, vízhatlan és fagyálló. Szakkörökben a közismert cementárúgyár nagy sikert aratott kiállításával.

Az Első Magyar Sempernova Nemes Vakolatgyár készítményei már az első pillanatban kellemes meglepetést keltettek. A díszes *„Magyar Ház"* összes homlokzatait ezzel az anyaggal készítették és a külső szépség nyomban lefoglalta a szemlélők figyelmét. A *Sempernova* a legjobb és a legteljesebben kipróbált nemes vakolat és elsőrendüségét mi sem igazolja jobban, mint hogy eddig másfélmillió négyzetméter területen használták. Különös előnye, hogy a legszebb színekben gyártott száraz habarcs, amely belső díszmunkákra és szobrászmunkákra is egyaránt alkalmas, fagymentes, viharálló és térfogatállandó, mert a legnagyobb hidegben sem repedezik. Kétféle formában készül: finom és durva szemcsézésben, amellett elpusztíthatatlanul igazolja a terméskő jellegét. Megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz különösen renoválási munkálatoknál, mert az anyagszükséglet négyzetméterenkint csak 18—22 kilogramm. A kiváló anyagot termelő gyár címe: *Balogh Géza,* VII., Lövölde-tér 2/a. Telefon: 313—60.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépitő-, kővező- és bitumenépitő vállalata. **Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.**

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS Rényi Károly
A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 2.
Fennáll: 1768 óta. Telefon: Aut. 893-24
Mindennemü katonai térkép, autótérkép, turistatérkép, Utikalauzok. Vasuti menetrendek.

Padozati munkák
elsőrangú kivitelben
szlavóniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerü és díszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest, V., Rudolf-tér 1. sz. Telefon: 212—44.

RIEGER OTTÓ
ORGONAGYÁR
Uj orgonákat, valamint homlokzatsípokat szállítunk és orgonajavitásokat mérsékelt árban és müvészi kivitelben elvállalunk. Gyárainkból negyven éves fennállása óta 2300 uj orgona került szállításra.
BUDAPEST, X. KERÜLET, SZIGLIGETI-UTCA 29. SZÁM.
(RÁKOSFALVA) Telefon: 96—3—45.

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

A FŐVÁROSI HIRLAP mindent tud és megír

A Columbia (Förster György és Társa) cég ízléses kiállításán felvonulnak a központi fűtés, a vízvezeték, a csatornázás, a gázvezeték, a szivattyúberendezések, a városi vízművek, a derítőtelepek, a kórházi és egészségügyi berendezések változatos készülékei. Nagy érdeklődéssel fogadták a *„Thermofix"* rendszerű fürdőkályhákat, amelyiknek az a hallatlan előnye, hogy fűti az egész lakást és egyúttal állandó melegvizet szolgáltat. Az érdeklődők serege nagy figyelemmel kisérte az *„Éva"* házi vizellátó szivattyú működését, amely világítási árammal gondoskodik a családi házak tökéletes vízzel való ellátásáról. A cég gyártmányai közül kitünik még a *„Niagara"* elektromos turbinaszivattyú, amelyek több változatban kaphatók a cégnél: *VI., Szív-utca 35. Telefon: 174—50.*

Péti hydrogén műtrágyagyár r.-t. és Nitrokémia Ipartelep r.-t., Budapest (Calvin-tér 7). A két vállalat *Zsilinszky* Gábor vezérigazgató vezetése alatt áll, akinek kipróbált közgazdasági tudása garancia a vállalatok fejlődésének. Izléses kiállításuk a látogató közönség figyelmét magukra vonták. Termékeik nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy a magyar közgazdaságot igen nagy behozatali pénzáldozatoktól mentesitsék.

A Magaziner Albert és Társa redőnygyár régi, jó hírnevéhez méltóan kimagasló szerepet játszik a nemzetközi vásáron. A vállalat néhai *Magaziner* Albert nagystilü szellemében folytatja munkáját és változatlanul birtokolja az épitőiparban eddig is elfoglalt kiváló pozicióját. Legújabban *megállapodott a cég az Oetl Antal vasöntöde és gépgyár részvénytársasággal* az épületlakatos munkák, rácsok, acélredőnyök, rácsos redőnyök, tolórácsok, napellenző szerkezetek, napellenzők közös gyártására. Függetlenül ettől, változatlanul gyárt a cég a *Honvéd-utca 38.* szám alatti saját üzemében fa-, vászon- és egyéb redőnyöket.

A Rózsa Imre cég (VI., Hajós-utca 15) mint minden esztendőben, ebben az évben is szarvasbőr- és szivacsimportjának legszebb termékeit állitja ki. Az országszerte ismert cég kiállitása egyik legérdekesebb pavillonja a Nemzetközi Vásárnak. Hogy azonban a tetszetős kivitel mellett a cég egyéb kivánalomnak is mennyire megfelel, azt az a tekintélyes számú üzletkötés bizonyitja, amelyet már első nap lebonyolitottak. A *Rózsa* Imre cég kiállitásánál a vásárt megnyitó notabilitások egész serege időzött igen hosszú ideig.

Hoffmann Ferenc képkeretgyár és képkereskedés (IV., Gerlóczy-utca 5 és IV., Károly-körút 28) impozáns pavillonban gyönyörü kiállitással szerepel a vásáron. Gyártmányai: a különféle stilusú, most oly divatos függönytartók (karnisok), a legmodernebb, valamint antik utánzatú képkeretek, továbbá eredeti olajfestmények, művészi reprodukciók, rézkarcok, tükrök stb. általános feltünést keltenek. A cég számol a jelenlegi gazdasági helyzettel és ennek megfelelően külön osztályt létesitett, ahol különleges eljárással a költözködés alkalmával megrongált képkereteket újjáalakitják. A Hoffmann-keretek nemcsak a belföldön ismeretesek, de Európa minden államában nagy keletnek örvendenek.

Az automatikus úniverzál sávozó a jelenkor legtökéletesebb rajzeszköze, minden diáknak, rajzolónak, technikusnak és mérnöki irodának nélkülözhetetlen kelléke. Önmagában egyesiti a fejesvonalzót, derékszögü háromszöget, tompa- és hegyesszöget. Kezelése egyszerü, gyors és müködése automatikus. Megrendelhető a kiállitáson a herminaúti főkapu mellett, azonkivül kapható a *IV., Múzeum-körút 21. szám* alatt lévő fölerakatnál (telefon 88—5—76 és 86—0—97).

A Gabonatermelők Országos Egyesülete kiállitásánál *Zalay* Artúr ezredes, elnök és *Pataky* József tanár alelnök fogadták a minisztert. A vállalat 160 földmüves családnak ad kenyeret és a határok lezárása folytán ma kénytelen a belföldi piacot ellátni legizletesebb gombáival. A vállalat ezenkivül szervestrágyát és mütrágyát hoz forgalomba. Valamint dr. Makó és Társa budatétényi laboratóriuma által tenyésztett gombacsirát állit ki, amely árban alacsonyabb, minőségben pedig messze felette áll az ú. n. kertészcsíráknak.

Ujból akcióba lép a takarékossági bizottság a költségvetési tervezet felülvizsgálásánál

A nyers tervezetet legkésőbben június 15-ére elkészitik az összes hivatalok, intézmények és üzemek

Elsőnek ismertette a *Fővárosi Hirlap* azt a polgármesteri rendeletet, amely felhívta az összes ügyosztályokat, üzemeket és intézményeket *a jövőévi költségvetés* elökészitésére. Az elmült héten már az egész vonalon megkezdték az új költségvetés elökészületeit, amely az idén teljesen *egységes irányelvek* szerint történik. A pénzügyi osztály megfelelő utasitásokat tartalmazó azonos nyomtatványokkal és ürlapokkal látta el az összes intézményeket, hogy igy az adatszolgáltatás könnyü és áttekinthető formában kerüljön az intéző szervek elé.

A költségvetés összeállitásának megkezdett munkájáról

illetékes helyen

a következőkben informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Az ügyosztályoknak — a magasépitési ügyosztály kivételével — legkésőbb *június 15-éig* át kell kell adniok a költségvetési előirányzatot a szükséges kisérő jelentéssel együtt, hogy

a végleges költségvetést legkésőbb szeptember 15-én a tanács letárgyalhassa.

Az összes hivatalok utasitást kaptak az előirányzat óvatos összeállitására. Mérlegelni fogják, hogy miképen lehet a takarékoskodás és a szükségletek szigorúbb elbirálásával az üzemvitelt olcsóbbá és gazdaságosabbá tenni.

— Az új költségvetés *bruttó rendszerben* készül, miért is az összes várható kiadásokat és bevételeket feltétlenül be kell állitani az előirányzatba. Az ügyosztályok tartoznak az egyes címek előirányzatait a pénzügyi osztálytól kapott nyomtatványokon összefoglalni. Ha a kiadások vagy bevételek előirányzata az ezévi redukált költségvetéstől eltér, akkor *a megokolásban részletesen fel kell sorolni az új szükségleteket*, általános értelmü indokolást azonban nem lehet a jelentésben szerepeltetni.

Uj kiadási tételt vagy kiadási többletet csak akkor szabad a költségvetési irányzatba beállitani, ha ahhoz a pénzügyi osztály előzetesen hozzájárult.

— Minden egyes ügyosztály költségelőirányzatához mellékelendő jelentésben fel kell sorolni *a megelőző év eseményeit*, ismertetni a jövő évre tervezett munkaprogrammot és be kell számolni arról, hogy a legutóbbi budget-vita során elhangzott indítványokat miképen hajtották végre. Intézkedés történik abban az irányban is, hogy az önálló vagyonkezelésü üzemek és részvénytársaságok hasonló rendszerben és elvek szerint készitsék el költségvetéseiket.

*

A költségvetés összeállitásába természetesen ebben az évben is szervesen bekapcsolódik a törvényhatósági tanács, ahonnan még a nyári szünet előtt *újból kiküldik a takarékossági bizottságot.*

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállitásokat a következő cégek kapták:

Bontási-, föld-, kőmüves-, vasbeton- és szigetelőmunkát a marhaközvágóhidi hűsvizsgálónál: Wersetz Márton 15.363, Lukoy Imre 12.828,
Hőszigetelőmunkát ugyanott: Parafakőgyár 6039,
Tetőfedési munkát ugyanott: Biehn János 1496,
Bádogosmunkát ugyanott: Tollár Lakos 1634, Lakos Jenő 1592, Vitál András 1030,
Lakatosmunkát ugyanott: Gerő és Győry 8425,
Burkolómunkát ugyanott: Melocco Péter 4879,
Kőfaragómunkát ugyanott: Král Gyula 4869,
Vasgerendaszállitást ugyanott: Vasgerendákat árusitó Rt. 3795, Kovács István 2780,
Mázolómunkát ugyanott: Fischer Ernő 926, 240,
Vasrácsmunkát ugyanott: Kajtár Lajos 7450,
Vasszerkezeti munkát ugyanott: Haas és Somogyi 10.760, Oetl Antal 3246, Kőbányai Vasszerkezeti gyár 4920,
Palafedési munkát ugyanott: Somogyi Béla 5481,
Ácsmunkát ugyanott: Riedl Bertalan 4892,
Kőmivesmunkát ugyanott: Böhm és Kállay 15.505,
Villanyszerelési munkát ugyanott: Villányi Béla 9178,
Vizvezetéki munkát ugyanott: Cross Charles 2412,
Út-, vasút- és csatornaépitést ugyanott: Szegedy Jenő 16.733, Szász Albert 5947,
Csatornázási munkát ugyanott: Székely és Mottl 2300,
Kőszállitást ugyanott: Magyar Keramiai gyár 8668 pengő vállalati áron,
Konyhafelszerelési cikkek szállitását az inségakciók részére: Heinrich A. és Fiai,
Üstök szállitását ugyanott: Steinbach János, Vályi József, Czigler János,
Konyhabútorok szállitását ugyanott: Rázsó Jenő,
Tűzhelyek szállitását ugyanott: Lőrincz Pál és Vince, Steinbach János,
Linoleumvászon szállitását: Haas Lipót.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállitásokra a következő cégek pályáztak:

Az élelmiszer-nagyvásártelep fedett vasúti rakodó és egyéb munkáira pályáztak: Gerő László 7004, Szabados Ármin 7774, Fritsch és Társa 7778, Szekér Gyula 7890, Jónás László 8132, Kocser János 8292, Reichenberger Sándor 8324, Egyedi Jenő 8661, Urbanik Ferenc 3862, Kirschenbaum Gusztáv 6142, Fekete János 6180, Eternitmüvek 6952, Sporik Ferenc 6180, Fischer és Hartman 3390, Német Imre 4195, Beszédes Ottó 6290, Zuzán Béla 7960, Sohár József 13.850 pengővel.

A Cserje-u. csatornázási munkákra pályáztak: König, Román és Stein 10.483, Führer Miklós 11.101, Komfort Épitő Rt, 11.750, Obendorfer József 13.760 pengővel.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. MTK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KALMÁN Budapest, V., Klotild-utca 3. Telefon: 28—1—46.

Pártolja a hazai ipart és okvetlenül nézze meg a „MÁVAG" kiállitását a Nemzetközi Vásáron május hó 16-ig
Szakszerű magyarázat, felvilágositás díjtalan
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21

KÖVEZŐMESTEREK ÚT- ÉS CSATORNAÉPITŐK

Schaffer György
II., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

Helfenstein Károly
V., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Reinisch és Wohl
Ajtósi Dürer-sor 7. sz. Telefon: 38-0-62

Neuman Ferenc
VII, Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
VIII., Ludoviceum-u. 18. Tel.: 38-4-65

Krausz Ferenc
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Obendorfer Károly és Rudolf
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Schaffer Antal
II., Biai-út 21. Telefon: 52-2-91

Handl István
III., Pacsirtamező-u. 7. Telefon: 62-0-28

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Egységespárti tanácstagok értekezlete. Az *Egységes Községi Polgári Párt* vezetősége a pártélet élénkítése és az egyöntetű akciók sikerének biztosítása érdekében rendszeresítette a párthoz tartozó tanácstagok értekezleteit. A tanácstagok a szokásos hétfőesti vacsora után tartották meg eheti értekezletüket, amelyen résztvettek: *Kozma* Jenő elnök, *Ugron* Gábor, *Becsey* Antal, *Harrer* Ferenc, *Usetty* Béla, *Dorner* Gyula, *Bódy* Tivadar, *Payr* Hugó, *Glücksthal* Samu, *Scheuer* Róbert és még mások. Az értekezleten hosszas és beható megbeszélés során, a fővárosi adminisztráció összes aktuális kérdéseit megvitatták. A párt és a klub együttes vacsoráján is nagy számban vettek részt a tagok, a kerületi vezetők és ott volt a főváros több főtisztviselője is.

Csütörtökön: tanácsülés. A törvényhatósági tanács legközelebbi ülését csütörtökön délután 5 órára hívta össze *Ripka* Ferenc főpolgármester. A tanács ez alkalommal az előző ülésről lemaradt tárgyakon, így a Vigadó-téri kioszk további sorsának eldöntésén, a sporttelepek szerződésének módosításán és számos városszabályozási kérdésen kívül, foglalkozik a NOVA és HÉV részvénytöbbségének megszerzése iránt folyamatba tett tárgyalások eredményével, az idei felekezeti és társadalmi segélyek szétosztásával. Sor kerülhet esetleg a tanügyi pályázaton meghirdetett igazgatói állások betöltésére is. A tanácsülés minden valószínűség szerint az adófelszólamlási bizottsági tagsági helyek betöltésének kérdésével is foglalkozik.

Lamotte pénzügyi tanácsnok és Szemethy tisztifőügyész Baselből csak a hét végén érkeznek haza. *Lamotte* Károly, a székesfőváros pénzügyi tanácsnoka, *Szemethy* Károly tisztifőügyésszel, mint a *Fővárosi Hirlap* jelentette, a mult hét elején Baselbe utazott, hogy a főváros külföldi kölcsöntartozásai körül felmerült kérdéseket a *Schweizerische Bankierverein* képviselőjével a helyszínen megbeszélje. Eredetileg úgy volt, hogy a főváros képviselői már a mult hét péntekjén vagy szombatján visszaérkeznek. Hétfőn azonban *Lamotte* tanácsnok telefonon közölte, hogy a tárgyalások elhúzódtak és így visszatérésük is késik. *Lamotte* tanácsnok és *Szemethy* tisztifőügyészt ilyenformán csak e hét végére várják haza. A tárgyalások elhúzódása semmiféle komplikációt nem jelent, mindössze az történt, hogy a főváros kiküldöttei különböző országokban lévő hitelezőkkel Baselből távirati uton léptek érintkezésbe és a válaszok beérkezésére várakozni kellett.

Külföldi vendégek a fővárosban Az eredeti program szerint hétfőn délelőt megérkezett Budapestre *Achmed Seddik bey*, Alexandria kormányzó-főpolgármestere, felesége és vámigazgatója kíséretében. A pályaudvaron *Ripka* Ferenc főpolgármester és ifj. *Horthy* Miklós fogadták hivatalosan az előkelő vendéget, aki ittartózkodása alatt a székesfőváros vendége lesz. Az alexandriai főpolgármester és kísérete a Gellért-szállóban szálltak meg. Achmed Seddik beyt kedd délelőttjén hivatalos látogatások foglalták le. Először *Ripka* Ferenc főpolgármesternél vizitelt az új városházán, azután *Sipőcz* Jenő polgármestert a központi városházán és *Walkó* Lajos külügyminisztert hivatalában kereste föl. Délben a kormányzó különkihallgatáson fogadta. Achmed Seddik és kísérete kedden délután hosszabb autósétát tett a városban. Alexandria főpolgármestere megtekintette a várpalotát, a Mátyás-templomot, a Halászbástyát, gyönyörködött a vár történelmi levegővel telített utcáiban, majd a Svábhegyre és a Jánoshegyre kocsizott. A szerdai és csütörtöki program: a vásár és a főváros több iskolájának, több szociális intézményünknek, a gyógyfürdőknek és számos gyárnak a meglátogatása. Pénteken autóturára indul a Balatonra és eközben a Balatonkenesei fővárosi üdülőtelepet, Balatonfüredet, Tihanyt, Balatonföldvárt tekinti meg, azután Siófokon keresztül este visszaérkezik a fővárosba. Elutazás szombaton reggel. — Szerdán délben érkezik *Dobrescu*, Bukarest főpolgármestere is, akit szintén *Ripka* Ferenc főpolgármester fogad a főváros nevében. A bukaresti főpolgármester több napig fogja a főváros vendégszeretetét élvezni és ittartózkodása alatt tanulmányozni kívánja a székesfővárosi kulturális, szociális, közegészségügyi és higiénikus berendezéseit, hogy nálunk szerzett tapasztalatait otthon hasznosítani tudja.

Véssei Ede dr. a Magyarországi Gázgyárak Szövetségének elnöke. A Magyarországi Gázgyárak Országos Szövetsége a napokban tartott közgyülésén *Véssei* Ede dr.-t, a Gázmüvek vezérigazgatóját választotta meg elnökül. *Véssei* Ede dr. hosszabb elnöki megnyitójában vázolta a magyarországi gázgyárak jelenlegi helyzetét és feladatait. Ismertette azokat a nehézségeket, amelyekkel a mai súlyos gazdasági viszonyok között a gázgyáraknak meg kell küzdeniök. *Véssei* Ede dr. indítványára a szövetség tiszteletbeli elnökéül megválasztotta *Ripka* Ferenc dr. főpolgármestert és *Schön* Győző helyettes vezérigazgatót, a szövetség volt elnökeit.

22-én és 23-án lesznek a Várban a pótválasztások. A közigazgatási bíróság, mint ismeretes, az I. kerület 1930 december 21—22-én tartott községi választásának eredményét megsemmisítette és új szavazás tartását rendelte el. Az itélet következtében 10 mandátum semmisült meg. Az Egységes Községi Polgári Párt részéről: *Máthé* Imre, *Krivoss* Árpád dr. és *Tóth* Gábor, a Keresztény Községi Párt részéről: *Lampel* Vilmos, *Pakányi* Ferenc, *Spur* Kálmán, *Bartók* Ferenc és *Temesi* Győző és a szociáldemokraták részéről: *Bánóczi* László dr. és *Németh* János mandátuma. A törvény szerint az új választást a közigazgatási bíróság itéletének kikézbesítésétől számított 15 napon belül ki kell tüzni. A közigazgatási bíróság itélete *szombaton* érkezett le a Városházára, az igazolóválasztmányt néhány napon belül összehívják és az I. kerületi pótválasztást május 22. és 23-ra, vasárnapra és hétfőre tüzik ki.

Berlinben feloldották a zár alól a főváros Londonba átutalt pénzét. A főváros külföldi kölcsöneinek kamatjára a külföldi fizetőhelyeken fontot és francia frankot helyezett el. A Német Birodalmi Bank 31.000 angol fontot és 360.000 francia frankot zárolt s emiatt a kölcsönszelvényeket nem tudják a fizetőhelyek beváltani. Az angol képviselőházban emiatt több izben interpelláltak is. Most a *Német Birodalmi Bank a zárolást feloldotta*, úgyhogy *a január 1-én esedékessé vált szelvények beváltását többé már semmi sem akadályozza.*

Horváth Béla tanácsjegyző rádióelőadása. Vitéz *Horváth* Béla dr. tanácsjegyző, május 18-án, szerdán, este 11 órakor a rádióban francia-nyelvű előadást tart „Les valeurs de la province de la Hongrie" címmel a nagy magyar vidéki városok kulturális értékéről.

Építésügyi szabályzat és adómentesség. A városrendezési és magánépítési szakbizottság az építési kérelmek tárgyalása során sokszor azt tapasztalta, hogy az engedélyezendő épület az építésügyi szabályzat kikötéseinek megfelel ugyan, de az adómentesség előfeltételeinek nem. Felhívta ezért a bizottság a polgármester figyelmét e körülményre és azt javasolta, hogy hívja fel a főváros az építkezések tervezésével és végrehajtásával foglalkozók érdekképviseleteit, figyelmeztessék tagjaikat, hogy csak oly terveket nyújtsanak be jóváhagyásra, amelyek nemcsak az építésügyi szabályzat előírásainak, hanem az adómentesség elnyeréséhez szükséges feltételeknek is megfelelnek, mert csak így tudják megóvni megbízóikat, az építtetőket a kellemetlenségtől és a károsodástól.

A Párisi Nagy Áruház ünnepe. A kereskedelemügyi miniszter harmincévi szolgálat után kitüntetésben részesítette *Kendl* Miksát, a Párisi Nagy Áruház alkalmazottját. A Párisi Nagy Áruház ebből az alkalomból az áruház 150 tagból álló személyzetének részvételével ünnepséget rendezett Kendl Miksa tiszteletére. Az ünnepségen *Goldberger* S. G., az áruház vezérigazgatója szép beszéd keretében üdvözölte az ünnepeltet, akinek gyönyörű ezüst plaketett nyujtott át. Utána *Ungerhäuser* dr. adta át beszéd keretében a kereskedelemügyi miniszter által kiállított oklevelet.

A Nemzeti Takarékpénztár és Bank r.-t. igazgatósága legutóbb tartott ülésében megállapította a folyó évi május 17-én megtartandó közgyülés elé terjesztendő 1931. üzletévi mérleget, amely 70.474.98 pengő nyereséget tüntet fel s egyúttal elhatározta, hogy a közgyülésen a lefolyt üzletévre *részvényenként 1.— pengő osztalék* kifizetését fogja indítványozni. Az igazgatóság elhatározta, hogy a közgyülésnek az alaptőkének 12.000 darab részvény visszavásárlása által 1,200.000 pengőről 900.000 pengőre való leszállítását javasolja. A kimutatott tartalékok összege változatlanul 305.000 pengő marad, úgy, hogy azoknak az alaptőkéhez való aránya 25 százalékról 34 százalékra emelkedik.

A Magyar Asphalt Részvénytársaság folyó hó 7-én megtartott közgyülése az osztalékot 1 pengő 25 fillérben állapította meg.

Októberben másfélszáz lengyel Budapestre jön, hogy a Gellértfürdőben reuma-kúrát használjon

A 3—4 hetes kirándulást a varsói orvosszövetség szervezi

A kulturországok orvos-statisztikai kimutatásai szerint Lengyelország szomorú rekorddal dicsekedhetik: *a legtöbb reumás a lengyel föld területén található.* Gyógyító fürdőik és intézményei vannak ugyan erre a célra, azonban hiányzik mindehhez a *megfelelő gyógyvíz, pedig* anélkül eredményes javulás el nem képzelhető. A közelmultban felhívták figyelmüket a budapesti Gellért-fürdőre és ezt követőleg

valóságos levéláradat indult meg Lengyelország több városából,

amelyeknek írói mindannyian prospektusokat kértek a budapesti intézménytől. A varsói orvosszövetség ugyancsak hivatalos átiratban érdeklődött a gyógyvizek hatásáról és miután errevonatkozólag megnyugtató információt kapott jelezte, hogy

ez év őszén lengyelországi reumások nagy számban fogják felkeresni a Gellért-fürdőt.

A Gellért-fürdő igazgatósága érthető örömmel fogadta a lengyelek jelentkezését és széleskörű propagandára akarja felhasználni itt tartózkodásukat. Mindenekelőtt közölték a varsói orvosszövetséggel, hogy

az októberre tervezett reumakúrára különleges kedvezményes árakat léptetnek életbe,

mert remélik, hogy a vendégjárás révén hatalmas propaganda válik lehetségessé éppen abban az országban, ahol a reumások száma a legnagyobb. A reuma-kúra időpontját azért szabták meg az októberi hónapra, mert akkor a *Gellért-fürdő nemzetközi látogatottság már alábbhagy* és így minden lehetőség meg van arra, hogy a gyógyulást kereső vendégek csendes környezetben végezhessék kúrájukat. A varsói orvosszövetség értesítése szerint

körülbelül másfélszáz főnyi vendégsereg érkezik Budapestre,

akik itt három-négy hetet fognak eltölteni.

Felhívja a Székesfővárosi M. Kir. Pénzügyigazgatóság (Szalay-u. 10.) a t. közönség figyelmét arra, hogy ha beküld 3.— pengőt, úgy az 58. M. Kir. Állami Sorsjátékhoz postafordultával egy egész sorsjegyet kap.

HUTTER ES SCHRANTZ RT
Budapest, X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

LINOLEUM burkolási munkálataival
legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert
Haas Lipót
céghez.
Főüzlet: **VII. ker., Rákóczi-út 24.**
Telefon: József 42—0—44

Zálogjegyeit
megveszi, azokra legmagasabb összegig kölcsönt folyósít, lejárta¹, meghosszabbít. Szőnyegre, hangszerre, műtárgyakra kölcsön. Tisztviselőknek személyi hitelek.
Áru- és Értékkereskedelmi Vállalat
Budapest, V. ker., Bálvány-utca 2. Irodai órák: d. e. 9-6-ig

SCHMERGEL GÉZA PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 4 — TEL.: AUT. 297—57

Automatikus Universal Sávozó
Önmagában egy fejesvonalzót, egy derékszögű háromszöget, egy tompa és hegyesszöget egyesít.
Főlerakat: IV. kerület, Múzeum-körút 21. sz,
Telefon: 88—5—76, 86—0—97

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 436—53

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére tratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 *Alapítva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros hivatalai, intézetei és üzemei részére szükséges 0.720/30 fajsúlyú **benzinnek** szállítására.

A teljes kiírási művelet (vállalati feltételek, ajánlati űrlapok, minták) Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV., Központi városháza, III. udvar) hétköznapokon 8—2 óra között díjmentesen beszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárába **1932. évi május hó 24-én délelőtt 12 óráig** kell benyujtani. Az ajánlatok a polgármesteri XI. ügyosztály helyiségében (Központi városháza, II. emelet 235.) ugyanazonnap fél 1 órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1932. évi május hó 2-án.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Nyilvános versenytárgyalást hirdetek a székesfővárosi községi közoktatási intézetek **kőműves-,** illetve **meszelési munkálataira.**

A bánatpénz tekintetében a hivatalos rendelkezések az irányadók. Tekintettel arra, hogy a munkák lehetőleg megosztva adatnak vállalatba, ajánlatok tehetők egyes épületekre, vagy épületcsoportokra is. (Lehetőleg az ajánlattevő vállalkozó lakásának kerületében, illetve szomszéd kerületében fekvő épületekre.) A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 50 fillérért kaphatók 1932 május 9-től kezdve naponta d. e. 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály, IV., Központi Városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A szükséges felvilágositás megszerezhető az előadónál, a Központi Városháza, III. em. 316. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatokat **1932 május 23-án, hétfőn d. e. fél 11. óráig** a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatokat ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében, III. em. 354. sz. 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1932 április 30.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KŐVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

Barakovits János
műorgona építő törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77

RESCH JÓZSEF
autókarosszéria és kocsigyára
Budapest, IX. ker., Remete-utca 26
Telefonszám: József 329—89

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógyitényezők.

ALEXY GYÖRGY
okl. gépészmérnök villamossági és műszaki vállalata.
Telefon: A. 209—92 és Aut: 209—93 sz.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MESZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
FISCHER ZSIGMOND épületfakereskedő.
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310—89.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készit: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

Alégzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
SZT. GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

BRIXOL MÜVEK BUDAPEST
VILÁGSZABADALMAZOTT FERTŐTLENITŐ-, ILLATOSITÓ- ÉS SZAGTALANITÓ-VEGYICIKKEK GYÁRTÁSA
BUDAPEST, VI., LÁZÁR-U. 13
Testvértelepek: Wien, Berlin, Prag, Kopenhagen, Amsterdam, Roma, Bielsko, Timisiora, Vrsec. Telefonszám: Aut. 158-23

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás. Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Kútépitési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, sülyesztőkutak, bányafurások

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon: 844—12

Családi házat
olcsón épit, tehermentes telekre, vagy saját telkein kényelmes törlesztésre. Minden épitőiparosmunkát jutányosan vállal az
Épitőiparosok Szövetkezete
Andrássy-út 56.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY-ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállit kavicsot, homokot, követ, téglát, széncsúzdákról szenet, kokszot, fát stb.

Matheides Dániel teherfuvarozási vállalkozó
Butor- és mindennemű szállitás
Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 19. Tel.: J. 351-50

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623—34.

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhivó: József 311—19. szám.
Kiváló üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon Köztisztviselőknek fizetési könnyitések

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize
Kapható mindenütt! ● Telefon: Automata 530—03.

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: **Budapest, V., Berlini-tér 2.**
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: Nagykovácsi

Közúti gőz- és motorhengerelést vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1
Sürgönycim: WOLFFEKE
TELEFON: 59—9—68

Használja munkáinál a világhirű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycim: GIPSZ, Budapest.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NADOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépités Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék épitése és tervezése

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

vitéz Darvas Lajos
okl. mérnök
Nemes épitő vállalat Budapest,
IV., Királyi Pál-ulca 20. Telefon: Aut. 86—2—96.

Huszonegyedik évfolyam | Budapest, 1932 május 18. | 20. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

A TOLL URAI

A kultúra számára nincsenek országhatárok és mégis vannak. Most, hogy a Pen Clubok kongresszusa Budapesten ülésezik, százszorosan érezzünk kell ezt. A nagy magyar szellemek alkotásai nem állanak meg a haza határainál, a Jókaikat, Petőfiket, Adykat, Munkácsykat, Liszt Ferenceket az egész világ ismeri és magasztalja. De nem tagadja senki, hogy egy nemzet kultúrája igazi színeiben, igazi pompájában, igazi életerejében csak a haza anyaföldjében virul. És azt sem lehet mondani, hogy egy nemzet kultúrája kimerül a legnagyobbakkal. Nemcsak az egyedülálló, égbetörő hegyóriások előtt állunk meg szépség-lenyűgözte csodálkozással, hanem a kisebb csúcsok bájos csoportja is őszintén gyönyörködtet. Nemcsak az országhatáron átvilágító szépségek teszik egy nemzet kultúráját, hanem a lelki, érzelmi, művészi alkotásoknak akár porszemeiből összeállított egység is, amely a maga konglomerátumos egészében adja az ország alkotóerejének, legrejtettebb érzésvilágának őszinte képét.

A magyar kultúrát a maga egészében és a maga igazában szintén nem lehet megismerni a világnyelvekre lefordított költői remekekből, vagy a világ minden táján felhangzó örökéletű melódiákból. A magyar kultúrát igazán csak itt közöttünk, Budapesten, Szegeden, Debrecenben, a magyar rivaldával szemben, a magyar dirigensi szék mögött, a magyar múzeumokban, a magyar vezető-elmékkel való személyes érintkezésben és a magyar levegő belélegzése közben lehet igazán megismerni. És mindehhez kettős, feledhetetlen keretet adnak a magyar föld csodálatos természeti szépségei és ezeknek a szépségeknek a magyar kéz és a magyar technikai tudás által való kiművelése. Aki a magyar kultúra csodálatos hagyományait már régebben megismerte, annak igazi, tökéletes, felejthetetlen gyönyörűsége csak akkor lesz, ha a dombokat és völgyeket, az apró virágokat és a csak itthon kitáruló magyar lelket is megismeri.

Ezért van rendkívüli jelentősége, hogy a Pen Clubok kongresszusa Budapesten ülésezik és a magyar földön ismerkedik a magyar kultúrával. Nekünk nagyon szívesen látott vendégünk mindenki; mi olyan elhagyottak vagyunk, hogy nekünk a legkisebb, a legjelentéktelenebb, jószándékú külföldi látogató is csak használhat.

Most azonban minden nemzetek legkimagaslóbb szellemei jöttek el körünkbe. A toll urai, az irodalom előkelőségei, akiket nemcsak hazájukban, de az egész világon tisztelnek és akik meggyőződésüket varázslatos gyorsasággal és csodálatos mélyen tudják átplántálni az emberiség szívébe. Bizalommal és hittel nézünk az itt töltött napok eredménye elé és azzal a meggyőződéssel látjuk a világ kultúrájának a magyar firmamentum alatt való ölelkezését, hogy az emberiség mellett ez a szegény magyar föld is igen nagy hasznát látja majd annak.

Nem lehetnek kétségeink. Hiszen valamennyien vakon bízunk a magyar kultúra lenyűgöző erejében, amely a világ legfogékonyabb lelkeire nem lehet hatás nélkül. Tudatában vagyunk annak, hogy természeti szépségeink, Budapest környékének álombeli gyönyörűsége feledhetetlen lesz mindazok előtt, akik rajongói, magasztalói, költői az Isten csodálatos alkotásának. De meg vagyunk arról is győződve, hogy a toll urai ritka elragadtatást visznek magukkal, amely elragadtatást a magyar világváros szépsége, intézményeinek a Nyugatot megszégyenítő tökéletessége kelt bennük. A kommunális élet olyan kiváló szakértői, mint Alexandria és Bukarest főpolgármesterei, csak a napokban látogattak meg bennünket és elragadtatással szemlélték Budapest intézményeit. Nem lehet hatástalan tehát ez a fiatal, friss világváros az irodalom előkelőségeire sem, akik annyi nemes, felejthetetlen impressziót gyüjthettek itt, mint ritkán máskor és máshol életükben.

Végül pedig lehetetlen, hogy a Magyarországgal, a magyar nemzettel történt rettenetes, a történelemben is példátlanul álló igazságtalanság örök sikoltása el ne jutott volna fülükbe. Most már tudják, miért kell Magyarországnak igazságot szolgáltatni és ha tudják, szentnek kell annyira tartaniok a saját tollukat, hogy követeljék is ezt az igazságot.

Passzívát eredményezett a városháza márciusi gazdálkodása, többletbevételt az idei év első negyedének a mérlege

A törvényhatósági tanács nagy elismeréssel vette tudomásul a pénzügyi vezetés előrelátó munkásságát

A törvényhatósági tanács a mult év végén azt a nagyérdekességű határozatot hozta, hogy *minden hónap gazdálkodásáról* pontos kimutatásban számoljon be az adminisztráció. Ez a rendelkezés azt a kétségtelenül fontos érdeket tartotta szem előtt, hogy a legfőbb intézőszervnek mindenkor módjában legyen bepillantást nyerni a háztartás menetébe és a szükséges intézkedéseket azonnal megtenni, mihelyt azokat a változott körülmények megindokolják. A *januári* jelentés némi passzívát eredményezett, a *februári* jelentés azonban már közel hétmillió pengő többletbevételt mutatott ki. Ennek a kedvező eredménynek a kialakításához elsősorban a házbérnegyed járult hozzá, amikor is a házbéradón kívül az ingatlanokkal kapcsolatos további adónemek is esedékessé váltak. A februári kimutatás kisérő jelentése hangoztatta, hogy a jelentékeny többletbevétel megszokott eseménye a februári hónapnak és ebből *a további hónapok pénzügyi eredményeinek alakulására következtetéseket levonni nem lehet.*

A márciusi jelentés az elmult héten került a törvényhatósági tanács elé, amelyik a várakozásoknak megfelelően körülbelül 300 ezer pengős passzívát eredményezett.

Ezt az átmeneti deficitet azonban már előre fedezték a februári többletbevételből és így a főváros háztartásának normális menetében természetszerüleg semmiféle meglepetés sem következett be. Ugyancsak a tanácsülés foglalkozott

az első évnegyed pénzügyi eredményeinek felülvizsgálatával,

amelyik minden vonatkozásban kiprovokálta a legnagyobb elismerést. Az évnegyed pénzügyi helyzetének alakulása *jelentékeny aktivákat* tárt elő, aminek hátteréről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Minden évben az első hónapok sokszor jelentékeny többleteket produkálnak, aminek az a magyarázata, hogy *a kiadási oldalon csak mérsékelten történnek az utalványozások.* A költségvetés érvénye január 1-től számitódik és természetes, hogy például a közmunkákra felvett összegek felhasználása a téli hónapokban szünetel, tehát ezek az összegek még, mint *meglévő fedezetek* jutnak kifejezésre. Az első évnegyed költségvetési pozitivuma megváltozik a második évnegyed folyamán, amikor

a munkálatok elvégzésének évadja veszi kezdetét és a fedezeteket megfelelő beosztással az előirányzott munkálatok lefolytatására fordítjuk.

A második évnegyedben jelentkező nagyobb terheket azonban ismét paralizálja a *májusi lakbéres negyed,* amikor újból esedékesek a különféle adók címén befolyó összegek. A legmesszebbmenő gondosság uralja a költségvetésnek a főváros háztartási egyensúlyához simuló alkalmazását és ezért bizonyos, hogy *a zárószámadás annakidején a pénzügyi egyensúly megnyugtató képét fogja föltárni.*

*

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint az április hónapról szóló jelentés is elkészült, amelyik azonban már *passzív tétellel zárult.* A jelentést a legközelebbi tanácsülés fogja tárgyalni.

Az elmaradt fizetésekért tízmillió pengőnél jóval többet követel a főváros az államtól

A hetes bizottság feladata a követelés jogosságáról a kincstárt meggyőzni

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén *Kozma* Jenő, *Wolff* Károly, *Ugron* Gábor, *Homonnay* Tivadar, *Friedrich* István, *Peyer* Károly és *Rassay* Károly személyében *hetes bizottságot* delegált azzal a megbízatással, hogy az állam és a főváros között fennforgó összes függő kérdéseket tisztázza, illetve letárgyalja. Tulnyomó részben pénzügyi természetűek ezek, amelyeknek rendezése a mostani súlyos viszonyok között elemi érdeke a fővárosnak.

Érdeklődésünkre, hogy melyek azok a fontos függő kérdések, amelyeket a hetes bizottságnak az állammal tisztázni kell,

beavatott helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A tavaly likvidált kórházi problémához hasonlóan még számos függő ügy vár rendezésre az állam és a főváros között. Csaknem valamennyi anyagi természetű.

Tízmillió pengőt jóval meghaladó összegről van szó,

amely különböző kisebb-nagyobb tételből tevődik össze. Nehéz volna minden egyes tételt most pontosan és adatszerűen felsorolni, ezért csak a szembeötlőbbekről teszünk említést. Számottevő összegre rúg *az ingatlantulajdonos kincstár burkolási- és csatornázási járulékából származó tartozás. Megvitatás tárgya, hogy a Fővárosi Vegyészeti Intézetnek járó vizsgálati díjak évek során több, mint egymillió pengőre szaporodtak fel.* A törvény értelmében ugyanis az élelmiszerellenőrzés vegyvizsgálati díjai minden esetben az államkincstárt terhelik és a vegyvizsgálati díjakat a terheltek csak akkor kötelesek megfizetni, ha hamisítás történt. *Félmillió pengőnél többre rúg a kontalanná nyilvánított szegényházi gondozottak ápolási díja. Másfélmillió pengő körül mozog az állam és az állami intézmények víz- gáz- és villanytartozása. Félmollió pengő a főváros követelése a kincstáron az országgyülési képviselőválasztások költségei címén, amit a főváros előlegezett. Hatalmas összeget képvisel azoknak az iskolálnak és kulturális intézményeknek fenntartási-költségeihez való hozzájárulás, amelyeket a főváros tart fenn az állam helyett. Hosszú idő óta elszámolatlan a Fertőtlenitő Intézet fenntartási költségeiből törvényesen az államot terhelő felerész, nagy összegre rugnak az évek óta elmaradt szinházbérek, az állam helyett fenntartott betorkoló irszágutak karbantatási díja* és még sok más egyéb fizetési kötelezettségnek az elmaradása.

— De mindezeknél is fontosabb

a forgalmiadó-részesedés kérdésének a tisztázása,

ami a textil-fázisadó bevezetésével vált aktuálissá. Az *Egységes Községi Polgári Párt* részéről *Glücksthal* Samu dr. hívta fel a főváros törvényhatóságának figyelmét arra a veszedelemre, ami erről az oldalról fenyegeti a fővárost. A textil-forgalmi fázisadót ugyanis az új rend szerint a gyártelepen fizetik. Minthogy ezek a gyártelepek legnagyobbrészt a főváros politikai határán kívül esnek, a főváros elesik a forgalmiadó beszedése után őt megillető negyedrész jutaléktól.

Ez többmillió pengőre rúg,

amely hiány jelentkezni fog a költségvetésben. *Glücksthal* Samu indítványára a törvényhatósági bizottságnak az a kívánsága, hogy

a főváros forgalmiadó részesedését a jövőben az egész országban kirótt forgalmiadó után állapítsák meg

és pedig a legutóbbi tíz év forgalmiadó-részesedésének középarányosaként, de *legalábbis tízmillió pengőben.*

— A tanácsi hetes bizottság egyik legfontosabb feladata lesz, hogy a kormányt a forgalmiadó-részesedés megállapítása terén méltányos belátásra bírja és így a főváros pénzügyi stabilitását és háztartási egyensúlyát fenyegető veszélyt elhárítsa. A hetes bizottság közvetlenül a pünkösdi ünnepek után azonnal érintkezést keres az illetékes kormányténvezőkkel és megindéuló tárgyalásaihoz a legjobb reménységeket fűzi.

*

— Egészen különálló, de mégis szorosan összefüggő probléma

a főváros hídvám-váltságának kérdése.

1864-ben Buda és Pest városa, valamint az akkori kormány között helytartósági rendelettel jóváhagyott egyezség jött létre a hajóhídvám megváltásáról. Addig ugyanis a két testvérváros a hajóhídon vámot szedett. 1864-től kezdve azonban az államot illette meg a vámszedés joga, de ennek ellenében Buda, illetve Pest városának egyösszegben való váltságpénzt állapítottak meg.

Az egyesség szerint Pest városát 1931 január elsején 400.000 osztrák értékű forint váltságdíj illeti, Buda városát pedig 1936. november 20-án ugyancsak 400.000 o. é. forint.

Ezeket a szerződéseket törvény is becikkelyezte, de a törvény és a szerződés esedékességi ideje nem egyezik s ezért a mai napig vitás és nyílt kérdés maradt a hajóhídváltság ügye.

Mai értékre átszámítva kétszer 846.262 pengő az ily címen jelentkező követelés.

A kamatokról 1885-ben lemondott ugyan a közgyűlés, de az 1931 január elsején esedékessé vált 400.000 forintnak megfelelő összeg után újból 4 százalékos kamatot számít a főváros. A hetes bizottság tárgyalásai során akarják ezt a régi multba visszanyuló vitát is közös megelégedésre megoldani.

Nagy lendülettel racionalizálják a Beszkárt üzemi- és üzletvitelét

Beszámoló a beruházásokról — Harminc millió beruházási kölcsön a nyugdíjalaptól — A napi leszámolás megkönnyitésére a kalauzok részére a Beszkárt külön pénzt veretett

A Beszkárt most nyilvánosságra hozott zárószámadása — amelyet a *Fővárosi Hírlap* néhány héttel ezelőtt a sajtóban elsőnek már részletesen ismertetett — megerősíti azt a pesszimizmust, amely e nagy közlekedési vállalat üzletmenetével szemben a beavatottak előtt már régebben kialakult. *Az utolsó két esztendőben közel 17%-kal csökkent az utasforgalom. Egyedül 1931. második felében 8.98% volt a visszaesés.* Az 1931-iki bevétel az 1930. évivel szemben 5,344.216 pengővel csökkent, de minden nehézségek ellenére is sikerült a vasútvállalat pénzügyi egyensúlyát megtartani, sőt számottevő beruházásokat és fejlesztéseket is végrehajtani.

A Beszkárt multévi munkásságáról és a megkezdett racionalizálási program végrehajtásáról

illetékes helyen

a következő érdekes adatokat közölték a *Fővárosi Hírlap* munkatársával:

— A vasútvállalat a rosszabbodó pénzügyi helyzet folytán a tervezett beruházások közül csak a legszükségesebbre szorítkozott, de így is igen jelentékeny eredményt produkált. A múlt év derekán helyezte üzembe az 1930-ban megrendelt *69 új középbejáratú kocsit,* több mint egy kilométeres új vonalat épített az új élelmiszervásárhoz, a Rákóczi-úton középre helyezte át a vágányokat, 18-cal szaporította a járdaszigeteket, közel 5 kilométer régi vágányt újjal cserélt ki, 5 modern új várócsarnokot és számos üzemi helyiséget épített, továbbá a bánhidai áram rendszeres átvétele folytán megfelelő módosításokat eszközölt áramátalakító és elosztó berendezéseiben. A régi kocsimotorok közül 672-őt átjavított, 100 új kocsimotort rendelt, beszerzett 30 távkapcsolású motorkocsit, 15 távkapcsolású pótkocsit és 12 ikerkocsit. Az egyik új pótkocsin kísérlet céljából hármas ajtónyílást létesített és egy másik új kocsin ugyancsak próbaképen párnázott üléseket készíttetett, 934 kocsit új peronajtókkal szerelt fel és

a közeljövőben meg akarja valósítani a modern új, központi főmühelyt,

ami a mostani két főműhely helyett létesülne és jelentékeny megtakarítással járna. Legrövidebb időn belül megkezdi a Beszkárt a próbajáratokat a sínhez nem kötött, elektromosárammal hajtott társaskocsikkal, az úgynevezett

trolleybuszokkal,

e külföldön bevált modern és a közúti közlekedésben nagy fejlődésre hivatott rendszerrel. A földalatti vasút kocsijait is modernizálták, kicserélték a motorokat és a villamos felszerelést és most van folyamatban a kocsik ajtónyílásának kiszélesítése, hogy ezzel gyorsabb legyen a ki- és beszállás, ami viszont megrövidíti a menetidőt és fokozza a vasút teljesítőképességét.

— A Révész-utcai telepet csaknem teljesen leállította a vállalat és csupán két kisebb kazánt fűt azért, hogy a telep berendezését konzerválja. Viszont ez is megterheli a vasutat és ezért az kívánatos, hogy

a Révész-utcai telepet teljesen vegyék át az Elektromosművek és egyidejűen a vasút energiatartalékának biztosítása más megfelelő módon történjen.

Kívánatos, hogy a bánhidai erőmű vel a kelenföldi elektromos centrálével való hármas kooperálás minél előbb végleges formát nyerjen.

— Érdekes, hogy a Beszkárt új beruházásait csaknem 100 százalékban

a saját nyugdíjalapjától vette kölcsön, amelynek 29,480.911 pengővel tartozik,

vagyis a nyugdíjalap egész 57,919.200 pengős *vagyonának felével.*

Az elszámolás egyszerűsítése

— A megkezdett *racionalizálási program* most van megvalósítás alatt. Ezek közül igen érdekes az az új elszámolási rendszer, amelyet *Márkus* Jenő vezérigazgató-helyettes intenciói szerint *Patz* Sándor forgalmi igazgató dolgozott ki. Az elszámolás eddig is számológéppel történt, de még így is hosszadalmas volt. Márpedig takarékossági szempontok követelik, hogy az elszámolást méginkább leegyszerűsítsék és az elszámolási időt megrövidítsék. Az új elszámolási rendszert a *Baross-utcai* pályaudvaron most próbálják ki, amely az előjelek szerint nagyszerűen beválik. A Baross-pályaudvaron naponta többszáz kalauz meglepő gyorsasággal számol el: egy-egy kalauz alig 3 perc alatt végez.

Az elszámolási rendszernek lebonyolítására a Beszkárt az állami pénzverdében saját használatra külön pénzt veretett.

A pénzt helyettesítő bárcák, *az új „Beszkárt-pénzek"* 1, 5, 10 pengős címletekben készültek. Az új elszámolási rendszer csak egyik lánceszeme azoknak az organizációs újításoknak, amelyeket a forgalmi igazgatóság a Beszkárt pénzügyi egyensúlyának biztosítása érdekében kidolgozott.

Ujitások a forgalom egyszerűbb lebonyolítása érdekében

— Most folyik a Baross-pályaudvaron a *térképes villamosjegyek használatának* tanítása is. A társaság reméli, hogy az új jegytipus révén *megszünnek a visszaélésnek számított körbeutazások* és a Beszkárt így jelentékeny bevételi többlethez jut.

— Nagyjelentőségű újítás lesz a *jegyelőreváltási rendszer bevezetése.* Rövid idő mulva a jegyek elővételben, eredeti áron lesznek vásárolhatók, míg a kocsin váltott jegyek árát felemelik. Igen fontos és jelentős újítások készülnek

a forgalom tökéletesítése érdekében,

ezeket a terveket legközelebb terjesztik az illetékes fórum elé.

*

Előrehaladott stádiumban van a Beszkárt *üzemviteli formájának módosítására* vonatkozó javaslat előkészítése. Az előterjesztés kiterjed az Autobuszüzem és a Beszkárt egyesítésének problémájára is. A főváros törvényhatósága *még a nyári szünet előtt* dönt ebben a fontos kérdésben.

Várják a szinigazgatókat:

a városházán engedményt és visszatérítést akarnak juttatni a vigalmi adóból, a hirdetési és üzemi számlákból

A gazdasági válság nem kímélte a budapesti színházakat sem, amelyek már hosszabb idő óta kérnek segítő támogatást elsősorban a fővárostól. Tudni kell, hogy a színházak a fővárossal szemben súlyos kötelezettségekben vannak, mert úgy az elektromos áramdíjakat, mint a vigalmi adót képtelenek rendszeresen megfizetni. *A magánszínházaknak a fővárossal szemben fennálló tartozásai közel 450 ezer pengőre emelkedtek* és a főváros méltányos állásfoglalásán múlik, hogy mellőzve jogainak érvényesítését, ne kényszerítse a színházi vállalkozásokat üzemeik beszüntetésére.

A közelmultban *Liber* Endre alpolgármester széleskörű ankétot hívott össze, amelyen a színészek, a szinigazgatók és a színpadi szerzők ismertették a színházak megsegítésére irányuló javaslataikat. A megbeszélés eredménye az volt, hogy

a főváros hajlandónak mutatkozott a vigalmi adó visszatérítésére abban az esetben, ha a szezonvégi üzleti eredmények a színházak deficitjét tüntetik fel.

A továbbiakban kilátásba helyezték azt is, hogy *a hirdetési plakátdíjakra olymódon adnak mérséklést, hogy a szezon utolsó hónapjának hirdetési díjait teljesen elengedik.* Magától értetődik, hogy ez a méltányosság csak abban az esetben áll fenn, ha a színházak úgy a vigalmi adó, mint a hirdetési díjak fizetésével nincsenek hátralékban. A világítási díjak mérséklésére konkrét megállapodás nem jött létre: a színházi érdekeltségek a fővárostól várják az erre vonatkozó ajánlatot.

A színházaknak ebben az irányban felmerülő támogatási lehetőségeiről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Most várjuk a színházak jelentéseit az évad mérlegeiről, amelyeket természetesen kiküldendő tisztviselőink útján fogunk felülvizsgáltatni. A szezon vége közeledik, sőt egynéhány vállalkozás már megkezdette nyári szünetjét és így *semmi akadálya sincs annak, hogy igéretünkhöz híven a vigalmi adó tekintetében méltányos eljárást tanusítsunk.* Amelyik színház veszteséggel zárta az elmult szezont és vigalmi adóját megfizette: úgy ezt az összeget a főváros nyomban visszautalja. A hirdetési vállalat is rendelkezésre áll a színházaknak és *csak rajtuk múlik, hogy a felajánlott kedvezményt igénybevegyék.* Sajnos, tisztázatlan az elektromos világítási díjak mikénti elszámolása, mert ebben a vonatkozásban még nem alakult ki a végleges elhatározás.

Az Elektromos Művek két irányban hajlandó a színházak támogatását elősegíteni: bizonyos idő után a nagyobb fogyasztás mértékéhez képest kedvezményt engedélyez és mindezeken túl vállalkozik a fennálló tartozások törlesztésének méltányos beosztására is.

E pillanatban még a tárgyalások nem indultak meg ezen a területen, azonban nagyon tetszetősnek látszik *a hirdetési díjaknál is alkalmazott eljárás,* ami a színházak szempontjából jelentékeny könnyítést hozhat magával.

*

Értesülésünk szerint a *Szinigazgatók Szövetsége* a közeli napokban felkeresi *Liber* Endre alpolgármestert és közölni fogja azokat a kívánságokat, amelyeket az ankéten elhangzottak értelmében a főváros is teljesíthetőnek minősített.

1000—30.000 pengőig
folyósítunk hosszulejáratu
kamatmentes BIB kölcsönt
Családiház épitésre, házhelyvásárlásra, konvertálásra. A könnyü előfeltételeket személyesen megtudhatja délelőtt 9—től délután 6-ig.
Budapesti Ingatlanbank Részvénytársaság
VII., Rákóczi-út 10. Tel.: 34—6—05. Alap.: 1906

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

Pesti kirakat

Ember-kereskedés

A sebeket elrejti, a nyomorúsággal nem dicsekszik az ember. Mindegyik elég baj, ha van, nem arra valók, hogy a világ elé tárjuk. Kell valami jóindulattal lenni embertársaink iránt, hogy megkíméljük őket a kellemetlen látványoktól, hiszen nekik is elegendő, ha a maguk bajával foglalkoznak.

Ha pedig ez így van, miért kell a város sebeit, a város nyomorúságát a kirakatban látunk mindennap? Az Andrássy-út igazán világvárosi kirakat, éppen ezért vigyázni kellene, hogy ott a legszebbet, a legkívánatosabbat, a legesalogatóbbat tárjuk a külföldi elé, aki itt nem a szomorúságot, hanem a szépséget keresi. És mégis nap-nap után az Andrássy-út egyik igen forgalmas pontján kell látnunk egy magával tehetetlen, betegségében rángatódzó asszonyt, aki előtt lassan gyülnek a szánalom garasai. Vajjon kinek a kötelessége lenne észrevenni, hogy ez a szerencsétlen, beteg asszony nem a kirakatba való látványosság és kinek a kötelessége lenne észrevenni, hogy az utcai koldulás, a betegség mutogatása nem méltó az emberhez, akiről, ha így elhullott, a társadalomnak gondoskodnia kellene.

Vajjon kinek a kötelessége lenne észrevenni és ki az, aki ezt a kötelességét tartósan elmulasztja?

A szerencsétlen asszonnyal vonatkozásban különben igen szomorú gyanunk van. Ez az asszony — mint említettük — magával teljesen tehetetlen. Maga nem tud az Andrássy-útra kijutni. Ezt a borzalmas emberroncsot valaki naponta felpakkolja és kiszállítja Budapest kirakatába: az Andrássy-útra. Valaki otthagyja egész napra, hadd keressen. Vajjon kinek? Önmagának? Aligha. Valószínüleg annak kell keresnie, aki kiviszi az Andrássy-útra. Szörnyű, borzalmas kihasználása, kizsarolása, kiuzsorázása az emberi szerencsétlenségnek. Rizikó nincs. Amivel az életét tengeti, azt a pár garast mindenesetre megkeresi. A többi a „vállalkozó" haszna. Erkölcstelenebb, becstelenebb, mint a leánykereskedés.

Az asszony ott fekszik tehetetlenül, talán öntudatlanul egész nap. A legmegbízhatóbb kenyérkereső, mert ő maga egyetlen fillért el nem tud venni, még kevésbbé tud elkölteni. Hogy akadna valaki, aki elrabolná tőle az alamizsna-garasokat? Nem, ilyen szörnyeteg csak egy lehet, aki minden nap kidobja ezt az ember-roncsot Budapest legszebb utcájára.

Véget kell vetni ennek a gyalázatos üzletnek. Budapest erkölcsi érzése nem tűrheti ezt a rettenetességet. Ki kell venni ezt a szánalmas, pislogó, kis életet az uzsorás, az emberélet megrablója kezéből. Budapest szíve rengeteget áldoz az elesettekért, a szerencsétlenekért, a betegekért, az élet elhullottjaiért. Ki van zárva, hogy ennek az egynek, minden szerencsétlenek között a legszerencsétlenebbnek, ne jutna hely négy fal között, ahol nem látják és ahol ahelyett hogy kirabolnák, szamaritánus lélekkel ápolnák és éltetnék.

Valakinek azonban az ilyesmivel törődni kellene, mert hogy ilyen fájdalmasan szörnyű dolgok kerülhetnek bele a pesti kirakatba, annak csak az lehet az oka, hogy nincs egy szerv, amely kinyitott szemmel járna az utcán. Valahogy úgy érezzük, nemcselkű nőknek kellene azt a nyomorúságot számontartani, kikutatni, amely nyomorúság nem jelentkezik önkéntesen. Az ilyen nyomorúság vagy elpusztítja, aki beleesett, vagy pedig kiszolgáltatja azoknak, akiknek van elég, állatiasnál is alacsonyabb lelkük, hogy kihasználják, üzletnek tekintsék. Nem hinnénk, hogy nem akadnának olyan önfeláldozó nők, akik vállalkoznának erre a szép, életmentő munkára. Ezt nem lehet se rendőrre, se bürokratára bízni. Ehhez nemes és tiszta női lélek, szamaritánus szív kell, amely öntudatlanul, telepátikus vonzással megtalálja a legszomorúbb, a legborzalmasabb helyeket, ahol legnagyobb szükség van a segedelemre.

Szigeti üzemünket megnyitottuk

Ebédmenü 3 fogásos . . . . P 2·50
Vacsoramenü 3 fogásos . . . P 3·—
(szombat kivételével)

Este a

Broadway Boys

zenekar játszik!

New-York r.-t.

Butort részletre is
legolcsóbban TOMORYNÁL vásárolhat. Veres Pálné-utca 7.
Köztisztviselőknek kivételes kedvezmény.

Kozma Jenő dr.

nyilatkozik a baseli tárgyalásokról, a HÉV-ügyről, a villamosközlekedés megjavításáról és az ifjúsági ankétről

Nagy érdeklődés kisérte *Lamotte* Károly dr. tanácsnok és *Szemethy* Károly dr. tisztifőügyész külföldi útját, akik azért keresték fel Baselben a főváros külföldi hitelezőinek megbízottjait, hogy velük bizonyos *függő kérdéseket* tisztázzanak. A főváros szempontjából oly nagyfontosságú tárgyalások eredményéről

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros megbízottjainak missziója a várakozásnak megfelelő sikerrel járt és ezzel a rendezés útján lényeges előhaladást tettünk.

A függő kérdések elintézésével most már megnyugtató állapot alakult ki

és a külföldi kölcsönök törlesztése úgy, mint eddig, az előírt ütemben folytatódik.

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy a HÉV átvételével kapcsolatos tárgyalások valóban meghiúsultnak tekinthetők-e és hogy a főváros tényleg visszalép a közlekedéspolitikai szempontból oly fontos környéki közlekedés fölötti impériumtól.

— Ma már köztudomású, — úgymond — hogy a HÉV átvételére megindított tárgyalások a fennálló *fontkölcsön* miatt maradtak abba, azonban

ez nem jelenti azt, hogy a főváros nem tekinti elsőrendű feladatának a pestkörnyéki közlekedés kézbevételét.

Tudomásom szerint a tárgyaló felek egyelőre azzal búcsúztak el egymástól, hogy *a közeljövőben ismét összeülnek* és a szóbanforgó külföldi kölcsön rendezési lehetőségének biztosítása után összeegyeztetik feltételeiket.

Szóvátettük ezzel kapcsolatban *Budapest közlekedésének még mindig kirívó hibáit*, amelyek a közönség köréből származó panaszok szerint elsősorban a BSzKRT rendszertelen közlekedéséből fakadnak.

— Mindannyian tudjuk, — hangzott a válasz — hogy a *villamosközlekedés újabb reformra szorul* és ezt akarta szolgálni a már régebben elkészített keretmenetrend, amelynek az életbeléptetése azonban még mindig késik. Enélkül a villamosforgalmat képtelenség kiegyensúlyozott közlekedésre megalapozni és

a közeljövőben nem is lehet fontosabb feladat, minthogy a keretmenetrend jóváhagyását kisürgessük.

A most tapasztalható anomáliák azért nem tudnak megszünni, mert a lerögzített menetrend bizonyos menetsűrűség betartására *kötelezi* a vállalatot és nincs rá mód, hogy alkalmazkodással igyekezzék a ténylegesen jelentkező igényeket kielégíteni. *A miniszteri jóváhagyás megérkezte után a Beszkárt nyomban áttér a keretmenetrend alkalmazására* és akkor bizonyosan megjavul Budapest belső villamosközlekedése.

A *diplomás ifjúság elhelyezkedésének* biztosítására megindított akció annyiban haladt előre, hogy az elnöki ügyosztály terjedelmes előterjesztést készített és abban felsorolta az alkalmaztatás módozatait.

— A kérdés megoldása nem könnyű — mondotta *Kozma* Jenő — és ez a magyarázata annak, hogy alapos előtanulmányozásokra volt szükség. A kenyérkereset után vágyódó fiatalság munkához juttatása a reális lehetőségek sorába tartozik és ezért

nem fogok késlekedni ebben az ügyben továbbra is a sürgető szerepét vállalni.

Tudomásom szerint *a polgármester úr e héten hívja össze azt a nagyszabású ankétet, amelyen már a részletes tervek megvitatása fog bekövetkezni.*

*

Kozma Jenő dr. a pünkösdi ünnepeket távol töltötte a fővárostól, de a hét elején ismét visszaérkezett és bekapcsolódott a várospolitikai élet irányításába.

Fojtogató számum borul a városra és még mindig késik az útolajozás

Március 30-án járt le az útolajozási versenytárgyalás, amelyet a főváros 600.000 négyzetméter útfelület portalanitására irt ki. A munkálat elvállalására felvonultak a nagy olajipari vállalatok, ezuttal azonban előzetes kartellmegállapodás nélkül, aminthogy a mult esztendőben sem lehetett a fővárosra árdiktaturát kényszeriteni, mert a *Nyirbogdányi Petróleumipar Rt.* elhárítva minden kartelszerű megállapodást: *olyan olcsó árakat szabott, hogy sikerült a fővárosnak a méltányos ajánlat révén többszázezer pengőre rúgó megtakarítást elérni.*

A közelmultban lefolytatott versenytárgyaláson tizenegy cég nyujtott be ajánlatot, amelyet a Köztisztasági Hivatal előzetes jogi elbirálás végett a tiszti ügyészségnek bemutatott. Alapos áttanulmányozás után

kialakult a jogi vélemény, amely az ajánlatokat az alakiság szempontjából is szabályszerünek minősítette

és ennek alapján *Borvendég* Ferenc alpolgármester kiadta az utasítást, hogy a Köztisztasági Hivatal a legolcsóbb ajánlattevőket bízza meg a munkálatok végrehajtásával. Ilyen előzmények után megbízást kapott a *Nyirbogdányi Petróleumipar* 22.50 egységáron 300.000 négyzetméterre, a *Magyar Fantómüvek* 22.80 egységáron 100.000 négyzetméterre, a *Hazai Kőolaj* 22.80 egységáron 100.000 négyzetméterre és a *Schwarz Rudolf és Társa* 22.50 egységáron 100.000 négyzetméterre. A négy kiválasztott cég ugyanis csak a megjelölt mennyiségre pályázott az olcsóbb áron. A rendelést a cégek megkapták, az olajozás azonban még nem vette kezdetét.

Közvetlenül a munkálatok szabályszerű megindítása előtt szokatlan és feltünően erőltetett lépésre határozta el magát az a cég, amelyik — nem tudni milyen alapon — a versenytárgyalási döntés megsemmisítéséért lépett heves offenzivába.

A Schwarz Rudolf és Társa megfellebbezte a belügyminiszternél a döntést.

Fellebbezésében azt vitatja, hogy a *Nyirbogdányi* pályázata alaki szempontból kifogás alá esik. Ez a reménytelen kisérlet természetesen nem célozz mást, minthogy *a legkedvezőbb ajánlatot megsemmisítsék és a felszabaduló 300.000 négyzetméter a drágább Schwarz-féle ajánlatnak jusson*, amire persze a legkisebb reménye sem lehet a próbálkozóknak és protektorainak.

Az ajánlatot az ügyészség kifogástalannak minősítette, a megbízást a főváros kiadta, a szerződést megkötötték és aláírták:

a versenytárgyalást tehát szabályszerüen eldöntötték, amelynek sorsát nem lehet megváltoztatni elkeseredett üzleti versengéssel. *Ennek sokkal elfogadhatóbb formája az lett volna, ha a Schwarz-cég méltányosabb egységárat ajánl akkor, amikor a versenytárgyalás határnapján ajánlatának egységárait az ürlapba beírta.*

Ez az erőszakos lépés a Nyirbogdányinak nem ártott, Schwarz Rudolféknak nem használt:

hátránya ebből csak a főváros közönségének lehet a porba fullasztott utcák és útvonalak miatt,

amelyeknek olajozására a dolgok természete szerint *mindaddig nem kerülhet sor, amíg ez az átlátszó tendenciájú fellebbezés a belügyminiszter részéről meg nem kapja a megérdemelt elutasítást.*

De az erőszakolt fellebbezésből a főváros más tanulságot is levonhat: megszívlelésére szolgálhat, hogy a jövőben mely cégekkel álljon üzleti összeköttetésbe.

Fedezze fel Ön is a Velencei-tó szépségeit!
Budapesttől 1 órányira, a Velencei-tó
Magyar-Velencén, GÁRDONYFÜREDEN
egészséges fekvésű magaslati és partmenti **villatelkek** □-ölenként **P 4-től** 24 havi lefizetésre. Nyári és téli sportok. Jó ivóviz. Villanyvilágitás. Fürdőjog. **Örökkabin vehető** a strandon, villatelek vételkényszer nélkül is. 140 P vételárért, részletfizetésre, telekkönyvi szolgalmi joggal biztositva
Strandvendéglőkben menü **P 1.20.** Május 22-től **menettérti weekend-jegyek P 1.20,** május 22-én MAGYAR-VELENCÉN **majálissal egybekötött strandnyitás,** zenét **Délivasút zenekara** szolgáltatja.
BARACSKA-PETTEND telepen
Budapesttől 28 km-re. Vasútvonal két oldalán balatoni müút mellett, talajvízmentes **házhelyek** □-ölenként **P 1.20-tól**
havi 10 pengő részletfizetéssel.
Jó ivóviz. Kitünő termőföld, gyümölcstermelésre kiváló.
Ingyen autobusz indul a városi irodától (I., Horthy Miklós-körtér 3/b. I. 6. Telefon 694—33) minden vasár- és ünnepnap, d. e. 3/4 9 és d. u. 3 órakor, minden kedden, csütörtökön és szombaton 3 órakor. ◆ Kérjen prospektust.

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

Lemondott bizottsági tagságáról, de nem vették tudomásul

Máthé István fenntartja elhatározását, utódául Gyurmán Jenőt hivják be — Lázas szervezkedés az első kerületi választásra

A közigazgatási bíróság részéről megsemmisített I. közigazgatási kerületi választás újbóli lefolytatására lázasan készülődnek az ott érdekelt községi pártok. Az elmult hetekben és a következő napokon is majdnem minden nap népgyülések és szervezkedések tömege zajlik le a Várban és a Krisztinavárosban és megállapithatólag

az összes pártok odatörekednek, hogy eddigi birtokállományukat megtarthassák.

Zombory Emil nyugalmazott főispán, a választási bizottságnak az igazoló választmány által kinevezett elnöke, péntekre hivta össze a választási bizottságot, hogy a további teendők előkészitését lefolytassák. A választási bizottság megalakulása után megválasztotta a hat szavazatszedő küldöttség elnökeit, tagjait és póttagjait, majd ezt követőleg megtörtént az eskütétel. *A választás május 22-én és 23-án zajlik le,* amelynek előjeleként a budai öreg házak falain kivirultak a plakátok tömegei.

Az új szavazáson a következő pártok vesznek részt:

Egységes Községi Polgári Párt *(Krivoss* Árpád dr., *Máthé* István, *Tóth* Gábor), Keresztény Községi Párt *(Lampel* Vilmos, *Pakányi* Ferenc dr., *Spur* Kálmán dr., *Bartók* Ferenc, *Temesváry* Győző dr., Szociáldemokrata Párt *(Bánóczi* László dr., *Németh* János) és végül a Frontharcosok Pártja, amelynek kezdeményezésére történt meg tudvalevően a szavazás megsemmisitése. A Frontharcosok listájának élén gróf *Takách-Tolvay* József neve olvasható. Külön érdekessége az I. kerületi választásnak egy lemondás.

Máthé István egységespárti bizottsági tag közvetlenül a peticiós itélet kimondása után lemondólevelet intézett Ripka Ferenc dr. főpolgármesterhez, aki azonban a lemondást nem fogadhatta el,

mert az már a bírósági itélet elhangzása után érkezett. Értesülésünk szerint *Máthé* István lemondását feltétlenül fenntartja és a szavazás megejtése után távozik a törvényhatósági bizottság tagjainak sorából. Ebben az esetben utóda *Gyurmán* Jenő dr. pénzügyi főtanácsos lesz, akit mint első póttagot a választás után meghivnak a közgyülésbe.

Nem tudja a főváros megszerezni a Mátyás-kastélyásatásainak területét

Megkezdték az Erzsébet-szobor alapozási munkáit

Általános érdeklődés kisérte azokat a híradásokat, amelyek arról számoltak be, hogy a hüvösvölgyi Hideg-kúti úton az egyik villa parkjában rábukkantak *Mátyás király híres vadászkastélyának* romjaira. A főváros vette kezébe az ásatások további irányitását, amelyek meglepő eredménnyel jártak és a feltárt maradványokból pontosan mgállapitották, hogy nagykiterjedésü, emeletes kastély maradványaira bukkantak. Az ásatások során talált cimeres márványkövekből állapitották meg azt is, hogy az épület tulajdonképpen a *Jagellók korából származik* és *Mátyás* király csak kibővitette azzal, hogy emeletes épitett reá. *Bonfini,* aki krónikájában pontosan leirta a vadászkastély nagyszerüségét, úgy jelöli meg a helyét, hogy a Vártól három mérföldnyire fekszik. Érdekes, hogy ez az adat pontosan egyezik. A Hidegkúti-úti ásatások helye előtt áll ugyanis a 3-as kilométerkő.

Illetékes helyen

érdeklődtünk, hogy a főváros milyen lépéseket tett a müemlék megszerzése érdekében, mire a következő választ kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— Egyelőre valószinütlen, hogy a főváros meg tudja szerezni az ásatásokat körülvevő ingatlant, mert túlzottan magasra tartja az árát a telek tulajdonosa. 80 pengőt kér négyszögölenként, ami azon a vidéken aránytalanul drága.

Közel 50.000 pengő lenne ilyenformán a vételár, amire a fővárosnak fedezete nincs.

Megkérdeztük, hogy miképpen alakulna az ásatások sorsa, ha a főváros a tulajdonossal nem tudna megegyezni.

— Ha nem is jön létre a megegyezés, — hangzott a válasz — az *ásatások eredményét azért müemléknek lehet nyilvánitani.* A fővárosnak mindenesetre záros határidőn belül nyilatkoznia kell, reflektál-e a leletre, vagy sem. Ha tagadó lesz a válasz, úgy a főváros elesik a müemlék birtoklásától, s ez esetben

vagy az állam intézkedik a megvétel iránt,
vagy a tulajdonost kérik fel a megőrzésre,

bár ez a köz szempontjából nem sok előnyt ígér. Vitás az is, köteles-e a telektulajdonos minden ellenszolgáltatás nélkül, időtlen-időkre beépitetlenül hagyni a szóbanforgó területet? Egyelőre az a helyzet, hogy változatlanul folynak az ásatások a főváros szakembereinek vezetésével és most a pince feltárásán dolgoznak, amely teljesen épségben van, csak földdel betömődött. Az ásatásokat már több külföldi tudós is megtekintette.

Érdeklődtünk a Petőfi-téri ásatások további eredményei iránt is.

— A hatalmas és gazdag leletü Árpád-kori temetőn kivül és a Galamb-utca folytatásában megtalált hajdani római erőd alapfalain, Aquincum egyik előretolt őrállomásának maradványain kivül vannak újabb leletek is. Igy kiásták egy eddig ismeretlen eredetü alagút száját, találtak egy kitünően épitett kutat is, czeknek a hovátartozása és keletkezése azonban egyelőre még nincs tisztázva. Az ásatásokat most már egy-két héten belül befejezik, s mielőtt a kutatóárkokat betemetik, *pontos térképeket készitenek az ásatások eredményeiről.*

E héten megkezdték a tér közepén az Erzsébet királyné-emlékmü alapozási munkáit. Ez a fehérmárványkupolás oszlopcsarnok 14 méter magas, tehát igen alapos fundamentumra van szükség. Kétméteres betonalapzatot készitenek. Ugy látszik, mégsem lesz tehát ideiglenes az elhelyezés, holott sok argumentum szól amellett, hogy nem volt valami szerencsés a hely kiválasztása. A bontások után kiderült, hogy az új térség képe nem kifogástalan, amin nem is lehet csodálkozni, mert a Piarista-palotának ez a szárnya nem készült frontálisnak. Igyekeznek ugyan a legkirivóbb hibákat: a Piarista-palota tövében húzódó felemelt gyalogjárókat, a nivódifferenciákat eltüntetni, de például nincs szó a Piarista-utca sarkán levő új, hatemeletes bérpalota ferdén haladó, otromba, bástyaszerü rámpájának eltüntetéséről, mert senki sem akarja a költségeket vállalni, már pedig a lebontásért, illetve

a ház megfelelő átalakitásáért 40.000 pengőt kér a tulajdonos.

Ott maradt félig földbesüllyedten a XVII. századból való kis barokkpalota, a Galamb-utca sarkán, ottmaradnak a különböző magasságú házak felett oromló tüzfalak, amelyek nem lesznek méltó és stilusos kulisszái az emlékmünek.

A felállitás mindezek dacára befejezett tény, s amint az ásatást vezető archeológusok elvonulnak, átveszik szerepüket a kertészet mérnökei, hogy nyomban elkezdjék a parkirozást, *össze pedig megtörténik Erzsébet királyné szobrának ünnepies leleplezése.*

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be
Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyüfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyüfém dugattyukból. Gyártja: Schütz Testvérek fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II. ker., Káplár-utca 3.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktüzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Vértes és Dóra
reszelőgyár, Rákosszentmihály
Ügyeljünk a védjegyre
Gyári védjegy
Gyártja a kiváló minőségü „Rókás" fürészreszelőket és az összes műhely-reszelőket, valamint használt reszelők újravágását a legolcsóbban vállalja
Városi iroda és raktár: Budapest, VI., Lázár-u. 13. — Tel.: 119-11

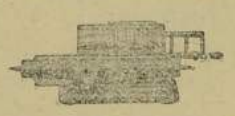

Szárnyszivattyu
Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61. Alapittatott: 1866. Telefon: 21-9-04.
Szivattyuk. Mótorok. Müszaki és üzemszükségleti cikkek.

Házi villamos vizellátó

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1895.

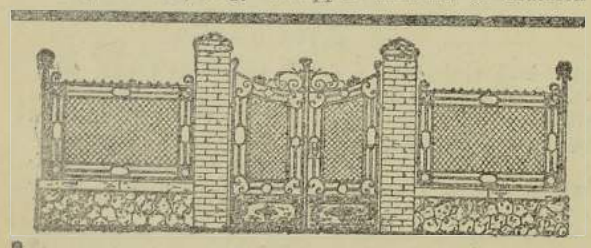
Kútépitési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

„TURÁN"
a legkiválóbb magyar iron
SCHULER JÓZSEF Rt. Budapest

ORIGINAL: ODHNER
svéd számológép

Harisköz 6.
Magyarországi eladási helye: BUDAPEST Telefon: Aut. 893—85. szám

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS Rényi Károly
A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 2. szám
Fennáll: 1768 óta Telefon: Aut. 893-24
Szépirodalmi és tudományos müvek minden nyelven. — Szakkönyvek
Kényelmes fizetési feltételek

A KUFFLER-táplisztet orvosok ajánlják
Gyermekeknek erőt, felnőtteknek egészséget ád
Minden gyógyszertárban kapható. Forgalomba hozza és főlerakat: A FÖLD RT., Budapest, II., Hermann Ottó-út 5. Telefon: 52-6-01

A fontkölcsön rendezése után újra napirendre kerül a HÉV átvétele

A külföldi hitelezőkkel szakadatlan tárgyalások folynak a kölcsön típusának megváltoztatásáról

Multheti számában elsőnek hozott részletes tudósítást a *Fővárosi Hirlap* a HÉV-tranzakció meghiusulásának valódi okairól. Ellentétben az egyidőben megjelent híradásokkal, amelyek a HÉV átvételének megfeneklését egészen más természetű okokra vezették vissza: hitelesen ismertettük azt a nehézséget, amelyik *a 6,800.000 pengőre rugó fontkölcsön miatt hárult a már befejezettnek látszó megegyezés elé.* A főváros ugyanis messzemenő gondossággal kívánta ennek az ügyletnek minden részletét tisztázni és a kötelezettségek vállalásánál azt az elvet tartotta szem előtt, hogy

utólagos meglepetések és nehezen elsimítható pénzügyi problémák ne tegyék komplikálttá a vasútvállalat és a főváros helyzetét.

A homályban tapogatódzó különféle értesülések után a legilletékesebb tényezők: *Borvendég* Ferenc alpolgármester és *Reményi-Schneller* Alajos vezérigazgató mindenben megerősítették a *Fővárosi Hirlap* értesülését és hangoztatták, hogy *a HÉV átvételét kizárólag a fontkölcsön körüli események hiusították meg.*

Értesüléseinket most kiegészíthetjük azzal a további érdekes eseménnyel, hogy

a HÉV átvétele nem is távoli időpontban

újból foglalkoztatni fogja a városháza vezető tényezőit.

Arról van ugyanis szó, hogy ennek a függőkölcsönnek a konvertálására minden lehetőséget felhasználnak a *Nova* és a HÉV mögött álló részvénytulajdonos tőkések, akik változatlan kitartással folytatják külföldi tárgyalásaikat a nehézségek kiküszöbölése érdekében. A törekvés most arra irányul, hogy

a fontkölcsönt hosszúlejáratú kölcsönné alakítsák át, amely esetben semmi akadálya sincs a főváros részéről a tranzakció véglegesítésének.

A többi feltételek ugyanis mindenben közös nevezőre hozták a tárgyaló feleket és az egyetlen megoldandó kérdés csupán a fontkölcsön kontrahálása, ami ha nem is most, de *az év folyamán* előreláthatóan bekövetkezik.

Amint látható, a főváros és a HÉV közötti tárgyalások nem futottak zátonyra.

Az átvételre vonatkozó tanácskozásokat csupán felfüggesztették

arra az időpontra, amikor a kölcsöntétel kikapcsolásával az átvételi szerződés aláírásra kerülhet.

Agyonnyomorítják gyógyfürdőinket a külföldi kölcsönök kamatterhei

Pénteken végezte be a tanácsból delegált revíziós bizottság *Glückstahl Samu* vezetésével a gyógyfürdők zárószámadásának felülvizsgálását. A bizottság a számadások átvizsgálása során azt a sajnálatos tényt állapította meg, hogy a *két nagy gyógyfürdőre nehezedő kamatterhek és annuitások olyan nagymértékűek hogy mind a két intézetnél meghaladják a fürdőkből származó tényleges bevételeket* és éppen ezért belátható időn belül nincsen semmi kilátás arra, hogy radikális beavatkozás nélkül a deficitet el lehessen tüntetni. A fürdők jövedelmezőségének kilátását természetesen rontja a látogatottság állandó csökkenése és ezzel szorosan összefüggően a bevételek visszaesése is. A bizottság nem dolgozott ki konkrét javaslatot arravonatkozóan, hogy milyen módon kellene megkísérelni a deficit csökkentését vagy megszüntetését, de

komoly figyelmeztetést intézett a főváros vezetőségéhez, hogy keressen valamilyen megoldást.

A legkézenfekvőbb a lehetőségek közül az, hogy vagy hosszabb időre kell kitolni az amortizációt, vagy pedig meg kell hozni azt az áldozatot, hogy a *főváros legalább részben feloldja a fürdőket a törlesztések kötelezettsége alól.*

A fürdők súlyos anyagi helyzetéről

beavatott helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A *Szent Gellért* gyógyfürdő egész vagyona 11,364.172 pengő, ebből az építési kölcsönök, illetve a beépített tőkék összege 10,110.941 pengő; a külföldi hitelezők kamatkövetelése viszont évi 714.629 pengő. Ezt az óriási kamatterhet a fürdő nem győzi, mert hiszen a gyógyfürdő *egész bevétele* a mult évben mindössze 603.099 pengő volt, vagyis közel 200.000 pengővel *kevesebb,* mint a fizetendő kamatteher. A fürdő és a szálló együttes bevétele 1,973.436 pengő volt. *A jelentkező deficit 381.040 pengő.*

— Örömmel kell megállapítani, hogy

a szállodát és a gyógyfürdőt az utóbbi időben egyre növekedő mértékben látogatják a túristákon és átutazó idegenekén kívül a gyógyulást kereső külföldiek.

Sok év céltudatos és kitartó munkája kell ahhoz, hogy a Szent Gellért gyógyfürdőnek, mint téli és nyári gyógyhelynek elismerését a világ köztudatába átplántáljuk. Ha azonban ezt a célt el tudjuk érni, akkor az intézmény prosperitása fokozódni fog.

— Nem jobb a helyzet a *Széchenyi-fürdőnél* sem, ahol a befektetett 10,389.794 pengő tőkével szemben 8,275.023 pengő a külföldi kölcsöntartozás, aminek az amortizációja és kamata évi 459.769 pengő, holott a fürdő egész bevétele csak 734.649 pengő, vagyis 20.000 pengővel kevesebb, mint a kamatteher. A közönség érdeklődése természetesen a Széchenyi-fürdőnél is lényegesen visszaesett és bizonyos kalkulációkban egyenesen *döbbenetesen csalódott* az igazgatóság. Igy például

az újonnan megnyitott ivócsarnokból 20.000 pengő bevételre számítottak, ezzel szemben tényleg csak 750 pengő folyt be,

úgyhogy ennél az egyetlen tételnél 19.250 pengő a deficit. *A fürdőüzem 1931. évi veszteségének összege 421.419 pengő,* ami óriási, ha tekintetbe vesszük, hogy az eredményszámla főösszege 1,195.915 pengő.

— A *Rudasfürdő* volt az egyetlen fürdőüzem a gyógyfürdők közül, amelynek számadása *fölösleggel* záródott.

A felesleg 3.353 pengő,

de ugyanakkor az igazgatóság modernizálta a termálfürdőket, a fedett uszodát és az uszoda felett napozótetőzetet is épített, ami a fürdő népszerűségét minden bizonnyal nagy mértékben fogja növelni.

*

Ha a Rudas-gyógyfürdő teljes kiépítését ezidőszerint pénzügyi szempontok nem teszik lehetővé, már most szükséges volna, hogy a fürdő fejlesztési programját és tervét *véglegesen megállapítsák,* hogy az fokozatos kivitelre megfelelően előkészíttessék.

STREBEL

Kazánok

Radiatorok

STREBELMŰVEK

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.

TELEFON: 16—5—65.

Gyártelep: MOSON

LINOLEUM burkolási munkálataival legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert

Haas Lipót

céghez.

Főüzlet: VII. ker., Rákóczi-út 24.

Telefon: József 42—0—44

FAVORIT FÉKBETÉT

Hungária tömítőanyag. Hazai gyártmány.

Grosz és Társa

BUDAPEST, V., CSANÁDY-UTCA 7. TELEFON: 912—64

Zálogjegyeit

megveszi, azokra legmagasabb összegig kölcsönt folyósit, lejárta, meghosszabbit. Szőnyegre, hangszerre, műtárgyakra kölcsön. Tisztviselőknek személyi hitelek.

Áru- és Értékkereskedelmi Vállalat

Budapest, V. ker., Bálvány-utca 2. Irodai órák: d. e. 9-6-ig

Klassohn Gyula

Iroda: Budapest, IV., Eskü-tér 5.

a Reményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

MULTIGRAPH

házinyomda és sokszorositógépen

minden nyomtatvány házilag készithető el.

Vezérképviselet:

TELEFON: 28—2—47

ROSINGER L. B.

BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

3-4 szobás VILLÁKAT

építünk **eladásra,** a meglévőkhöz hasonlo kottage-rendszerben a

Mártonhegyi-út és Németvölgyi-út sarkán

Árak: 25—28.000 pengő

Bővebb felvilágositás: **Kalona, Székely és Molnár** épitészmérnökök irodájában, **V., Személynök-utca 9-11.** szám. — Telefon: 29-8-29 és 13-5-41

Felfrissülés

a napi munka után a rádió.

De a régi rádiócső már kiadta erejét és a nyár is közeledik: gyengül a vétel.

Készüléke tehát csak akkor működik igazán örömére, ha kimerült rádiócsöveit a nagyteljesitményü

TUNGSRAM RADIO

UJ, MODERN TUNGSRAM BÁRIUMCSÖVEKRE

cseréli ki.

Kérjen ismertetőt kereskedőjétől vagy a gyártól:

EGYESÜLT IZZÓLÁMPA ÉS VILLAMOSSÁGI R. T., UJPEST 4.

Gazdasági Értesítő

A 100 éves Generali

A centenárium alkalmából világszerte ünneplik a nagymultú biztosítót

Most ünnepli alapításának századik évfordulóját a *Triesti Általános Biztosító Társulat*, az *Assicurazioni Generali* és ez a jubileum mindenütt, ahol a *Generali* működik, a gazdasági élet jelentős eseményének számít. Nálunk, Magyarországon, szintén fokozott érdeklődésre tarthat számot a százéves jubileum, mert hiszen a magyar biztosítási ügy alapját száz évvel ezelőtt a *Generali* vetette meg, amikor mindjárt, megalapításakor, megkezdte nálunk is a működését.

A *Generali* százéves története érdekes bepillantást nyujt a régi Pest és Magyarország száz év előtti viszonyaira. A biztosítás fogalma még úgyszólván teljesen ismeretlen volt nálunk, amikor a *Generali* megkezdte nálunk működését. Történtek ugyan eredménytelen kísérletek, de az úttörés munkáját 1832 óta eröteljes és céltudatos keretben a *Triesti Általános Biztosító Társulat* folytatta. 1831 december 26-án néhány lelkes kereskedő és közgazda alapította meg Triesztben a Triesti Általános Biztosító Társulatot, amelynek első elnöke záhonyi *Ritter* Kristóf János magyar nemes, pozsonyi polgár volt. Legelőször Pesten helyezte el az intézet főügyvivőségét *Malvieux* Keresztély Józsefnél, az akkori idők legnagyobb pénzüzletének tulajdonosánál.

Amikor 1841-ben Malvieux a képviseletről lemond, a Generali központi igazgatósága a pesti főügyvivőséget a *Kunewalder Testvérekre* bízza és az elért eredményekre való tekintettel a főügyvivőséget vezérügyrőkséggé alakítja át, majd a Kunewalder Testvérek cég visszavonulása után 1859-ben saját kezelésébe veszi és átteszi irodahelyiségeit abba a józseftéri házba, melynek helyén később a József-tér 14 szám (most Gróf Tisza István-utca 8—10.) alatt hatalmas palota épül és hirdeti a *Generali* szervező- és teremtőerejének egyik nagy alkotását, a *Magyar Általános Takarékpénztárt*. Az új vezetők mellett mind tágabb működési kör nyilik meg az intézet egyik fiatal, de nagytehetségü tisztviselője, *Rott* József előtt. *Rott* József négyévtizedes működés után, mely alatt a Generali magyar üzletét reorganizálta és naggyá tette, 1906-ban elhúnyt. Örökét *Steinhardt* Emil és *Poór* Jakab foglalták el. Poór Jakab páratlan szaktudásával, szervező- és teremtőerejével tovább építi elődei nagy munkáját és teszi még erősebbé, még nagyobbá a *Generali magyar üzletállományát*. Alatta az intézet trieszti központja *1908-ban a magyarországi vezérügynökséget igazgatósággá alakítja át*. A fejlődő üzletkör folytán a Dorottya-utca 10. számú székházhoz *évről-évre új palotáksorakoznak*. Amikor Poór Jakab 1919-ben elhúnyt, Steinhardt Emil pedig 1920-ban nyugalomba vonult, emberfeletti feladat várt az intézetre, melynek élére a központi igazgatóság új vezetőséget állít. Az új igazgatóság híven ápolja a multak hagyományos szellemét, de ügyesen egyesíti azt a modern kor követelményeivel.

A Dorottya-utcai irodából indultak el a *Generali* első szervezői és üzletszerzői, hogy nagy fáradsággal, az ország legtávolabb eső falvaiban is hirdessék a biztosítási intézmény szükségességét, hogy a *Generali* működésével biztosabbá tegyék a magyar kereskedő, iparos és gazda verejtékes munkájának gyümölcsét. Egymásután állítja fel a társaság a különböző ügyvivőségeket, vezérügynökségeket és terjeszti ki üzletkörét újabb és újabb ágakra. Ma már az intézet igazgatóságai, mint egy hatalmas világintézet egymástól független, de egy cél felé törekvő szervei mindenütt az élen állanak és megtalálhatók a világ majdnem minden államában. *A társulat biztosítéki alapjai 1.471,000.000 lirát, az életbiztosítási tőke több mint hat milliárd lirát, kárfizetései pedig alapításától kezdve tíz milliárd lira körüli összeget tesznek ki.*

A százéves jubileum alkalmából az intézet elnökét, *Morpurgo* Edgardot kihallgatáson fogadta *az olasz király és Mussolini miniszterelnök*. Mussolini személyes megjelenésével is emelte annak az ünnepségnek a fényét, amelyet az olasz hivatalos körök Rómában május elsején tartottak a jubileum alkalmából. A magyarországi igazgatóság részéről *Lugos* János igazgató, a Magyar Általános Takarékpénztár részéről *Horváth* Lipót dr. elnök-vezérigazgató vettek részt az ünnepélyen, melyet május 8-án a Triesztben tartott ünnepies közgyülés követett.

E jubileum nemcsak a *Generalinak*, de az egész közgazdasági életnek fontos eseménye, melynek nagyszerüségét még jobban emeli, hogy olyan időben következett be, amikor válságok rázzák a világ minden gazdasági piacát. E válságok megtépdestek, rombadöntöttek sok virágzónak hitt kis és nagy vállalatot, de minden vihar megtört a Generali sziklaszilárd falán. Megtört, mert egészséges volt az alapítók által 100 év előtt elvetett mag és 100 éven át hozzáértő kertészek ápolták azt.

A Magyar-Cseh Iparbank Rt. igazgatósága elhatározta, hogy az 1931. év üzleti eredményeképpen mutatkozó 64,700.95 pengőből 40.000 pengőt tartalékok dotálására fordít, míg 24,700.95 pengőt új számlára visz elő.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete szerdán tartott közgyülésén gróf *Hadik* János elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy a gazdatáreadalom hiteligényeinek altruista szolgálata terén az intézet működését a hitelélethen előállott világválság és az állam súlyos financiális helyzete megbénította. Az adott körülmények között az intézet főfeladatának azt tartja, hogy a gazdakisegzisztenciákat átsegítse a mai súlyos gazdasági válságon. Az igazgatósági jelentés szerint a kihelyezések 11,336.740.18 pengővel emelkedtek. Az igazgatóságban megüresedett helyekre beválasztatott újból dr. *Plathy* György alelnök, dr. *Mutschenbacher* Emil, dr. *Pesthy* Pál és dr. *Paky* Endre igazgatósági tagok, továbbá új tagként *Erdélyi* Ferenc debreceni kisbirtokos.

A Magyar Vasúti Forgalmi Részvénytársaság o hó 12-én bessenyei *Bcöthy* László ny. kereskedelemügyi miniszter elnöklete alatt megtartott közgyülésében az 1931. évre szóló osztalékot 7½%-ban, azaz részvényenként 2.25 pengőben állapította meg.

A Hungária Mütrágya, Kénsav és Vegyipar Rt. legutóbb tartott igazgatósági ülésén megállapította az 1931. év mérlegét. A mérleg szerinti *nyereség 61.203.86 pengőt tesz ki*. A május 19-ére egybehivott közgyülésnek az igazgatóság azon javaslatot teszi, hogy a nyereségből 45.000 P az értékcsökkenési alapra fordittassék, 15.000 P pedig a tisztviselői nyugdijpénztárba utaltassék; a fennmaradó összeg új számlára vitetik át.

VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

Vállalkozás

A magasépitési munkák jótállási határidejét megrövidítették. A polgármester megváltoztatta a kömüves-, vasbeton- stb. építőmunkák vállalati feltételeinek a jótállási határidőre vonatkozó részét. Intézkedett, hogy a városnak végzett új- és toldaléképítkezéseknél, tekintet nélkül azok terjedelmére, az eddigi 3 esztendő helyett 2 évben állapitassék meg a jótállási határidő. Tatarozási és átalakitási munkáknál változatlanul 1 év marad a kötelezettség. A módosításnak megfelelően változik a letétbe helyezett biztosítékok visszautalásának módja is.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállitásokra a következő cégek pályáztak:

A Szentendrei-uti csatornázási munkákra pályáztak: Halász Hubert 31.925 Helfenstein Károly 35.997, Schaffer Antal 36.244, Krausz Ferenc 36.313, Obendorfer József 36.567, Szántó Ferenc 38.988, Reinisch és Wohl 36.623, Gravieser Albin 39.468, König, Román és Stein 39.489, Szász Albert 41.750, Zsigmondy Béla 40.055, Szegedy Béla 44.157, Báthori és Klenovics 41.820, Klauber és Vajda 44.073, Bajza Sándor 49.027, Heverdle Károly 50.349, Hacker Emil 50.922, Magyar Gazdasági és Kisvasuti rt. 53.901 pengővel.

Az élelmiszer nagyvásártelepen emelendő részü épitési munkákra pályáztak: Katona János 7592, Schmidt Márton 8091, Olchváry Jenő 8691, Faragó Rudolf 8724, Castelli Cont 9304, Kármán Gyula 9336, Rajcsányi János 1942, Ledniczky és Társa 2060, Krempl József 2350, Stieberféle épitési rt. 253, Jungfer Gyula 4181, Steinhäuse és Kölber 75, Toml Lajos 79, Psenicska Testvérek 121, Kurtán Gyula 468, Wellisch Tibor 480, Szivós László 504 pengővel.

Ugyanitt a beton- és földmunkákra pályáztak: Szász Albert 9953, Hasenauer Ágoston 10.818, Sólyom Ernő 10.971, Steibesz Ágoston 11.668, Kemény László 11.926, Magyar Gazdasági Kisvasut Rt. 12.124, Marton és Szalka 13.559, Kelemen és Bollmann 13.952, Pfann József 14.169 pengővel.

A dereglyekikötő elektromos világitási berendezési- és földmunkáira pályáztak: Szmatana József 6422, Nemes Gyula 6963, Essö és Társa 7509, Hoffer Mihály 7817, Strobl Vilmos 7828, Szommer Miklós 7956, Kaffka és Wagner 8121 pengővel.

A Gyáli-úti Szt. István-kórház útburkolómunkáira pályáztak: Halmos István 4152, Schäffer Károly 4389, Spányi Ernő 4442, Hirsch László 4842, Obendorfer József 5609, Schafer Antal 5680, Reinisch és Wohl 5774, Proceller Bálint 5793, Ámon Antal 6597, Helfenstein Károly 7451 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek az Uj Szent János-kórház fülészeti pavillonjában szükséges **szobafestő- és mázolómunkákra.**

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1932. évi május hó 9-től kezdve naponta d. e. 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Nyiredy Andor okl. épitész előadónál, a Központi városháza III. em. 369. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1932. évi június hó 11-én, szombat d. e. ½11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1932. évi május hó 6-án.

A székesfőváros polgármestere.

KÖVEZŐMESTEREK
ÚT- ÉS CSATORNAÉPÍTŐK

Schaffer György
II., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

Helfenstein Károly
V., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Reinisch és Wohl
Ajtósi Dürer-sor 7. sz. Telefon: 38-0-62

Neuman Ferenc
VII, Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
VIII., Ludoviceum-u. 18. Tel.: 138-4-65

Krausz Ferenc
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Obendorfer Károly és Rudolf
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Schaffer Antal
II., Biai-út 21. Telefon: 52-2-91

Handl István
III., Pacsirtamező-u. 7. Telefon: 62-0-28

Leukoplast
magyar gyártmány

Hanbo koncentrált borotvaszappan: Kényelem Gyorsaság ide arcbőr

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Csütörtökön tanácsülés. A törvényhatósági tanács legközelebbi ülése csütörtökön lesz. A napirenden túlnyomórészben kisebb jelentőségű ügyek szerepelnek: telekszabályozás az V. és VI. kerület külső részének új szabályozási és beépítési terve, valamint az övezeti beosztásos, fölmondják a Vilmos császár-úti és az Aréna-úti bérházakban elhelyezett polgári iskolák helyiségeit, felemelik a fővárosi felső zeneiskola tanári karának ösztöndíjalapítványát. A legfontosabb tárgy a zárszámadások elbírálása lesz, amennyiben addig el tudnak készülni a küldött tagok az üzemi zárszámadások felülvizsgálatával.

Jövő szerdán tárgyalja a közgyűlés a zárszámadást. A törvényhatósági bizottság legközelebbi közgyűlése jövő szerdán lesz. Napirendjén túlnyomórészben az 1931. évi zárószámadás és a fővárosi üzemek zárószámadásainak tárgyalása szerepel. Több interpellációt is bejegyeztek.

Farkas Ákos főjegyző képviseli Budapestet az európai városok nemzetközi kongresszusán. Minden évben jelentős esemény az európai városok nemzetközi kongresszusa, amelyen Budapest is mindenkor képviselteti magát, hogy ezzel is alátámassza a magyar főváros természeti és kulturális felépíttetségét és azt a tényt, hogy Budapest az európai metropolisok első vonalába tartozik. Az idei kongresszust *Londonban* tartják, amelyen a főváros részéről doroghi *Farkas* Ákos dr. főjegyző vesz részt. *Farkas* Ákos a közigazgatási szakvizsgáról tart angol nyelvű előadást, amely bizonyára kimagasló eseménye lesz az elökelő testület tanácskozásainak.

Jóváhagyta a kormány az új kéményseprő-szabályrendeletet. A főváros az év elején készítette el az új kéményseprő-szabályrendeletet, amely a város fejlődésének megfelelően új, arányos kéményseprő-kerületi beosztást készített és a kerületek számát is növelte. A kormány most leiratban értesítette a fővárost, hogy a bemutatott szabályrendelet-tervezetet változatlanul jóváhagyja. Eszerint a budapesti kéményseprő-kerületek száma hússzal szaporodik, az eddigi 59 helyett 79 lesz. Az új kéményseprőmesteri helyek betöltése iránt rövidesen intézkedik a főváros.

Uj erők a racionalizálás munkájában. A racionalizálás nagyarányú elömunkálatait erőteljes ütemben folytatja *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok. A polgármester legutóbb *Medriczky* Andor dr. fogalmazót is kirendelte *Gallina* tanácsnok mellé, akit *Flaxmayer* József tanácsjegyzővel együtt mentesített egyéb feladataik ellátása alól.

A főváros nem fizeti a MABI 79.000 pengős követelését. Megírta annakidején a *Fővárosi Hirlap*, hogy a MABI a fővárosnál alkalmazott szellemi szükségmunkások után biztosítási díjat követel, holott a főváros már a hasonló, korábbi kísérleteket is visszautasította, sőt a kormány is úgy rendelkezett az előző évi követelések tekintetében, hogy a szellemi szükségmunkások után járulékot fizetni nem kell, mert nem alkalmazásról, hanem segélyezési akcióról volt szó. A MABI követelésével a legutóbbi tanácsülés foglalkozott és a kormány ismeretes állásfoglalása alapján úgy határozott, hogy a díjfizetést elutasítja.

Késik a zárszámadás felterjesztése. A fővárosi törvény szerint a közgyülés az előző évi zárószámadását minden év május 15-ig letárgyalni köteles és az elfogadott zárszámadást legkésőbb május végéig a kormányhoz jóváhagyás végett felterjeszteni tartozik. A számvevőség két héttel ezelőtt nyilvánosságra hozta ugyan az összeállított zárószámadást, *Papanek* Ernő, a számszék igazgatója is elkészítette kísérőjelentését, de a pénzügyi osztály jelentése még csak most van munkában, az üzemek zárószámadásainak felülvizsgálására kiküldött bizottság pedig még csak alighogy elkezdette a munkát. A legtöbb üzem számadásainak felülvizsgálásához a jövő héten fognak hozzá, úgyhogy a tanács és a közgyülés legkorábban csak a hó végén foglalkozhat a zárószámadások egész komplexumával.

Budapest a magyar költészetben. Izléses kiállítású nagyon érdekes könyv jelent meg ezen a címen: *Pál* István tehetségesen és ötletesen kikutatta a Budapestre vonatkozó költeményeket és ügyes összeállítás tárja elő *Anyos* Pál, *Gvadányi* József, *Virág* Benedek, *Petőfi*, *Arany* és *Ady* Endre líráit Pestről és Budáról. A végig érdekes olvasmányhoz *Sipőcz* Jenő polgármester írt előszót.

Fővárosi Évkönyv. Most hagyta el a sajtót Budapest székesfőváros hivatalos címtára, a *Fővárosi Évkönyv*, amely tökéletes áttekinthetőséggel sorolja fel a törvényhatósági bizottság tagjainak, a tanácsnak, a szakbizottságoknak és a közigazgatási, valamint üzemi személyzetnek teljes névsorát. A *Pásztor* Mihály szerkesztésében megjelent könyv nélkülözhetetlen mindazoknak, akiknek a székesfőváros hatóságaival dolguk van.

Templomot építenek a régi Lóversenytéren. A Baross-téri református egyházközség azzal a kéréssel fordult a fővároshoz, engedjen át a régi Lóversenytérből 600 négyszögöles területet az Aréna-út mentén, ahol templomot fognak építeni. A kérést kedvezően fogadták a városházán és rövidesen meghozzák a döntést.

A Fansz tisztújító választmányi ülést tartott. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége Liber Endre alpolgármester elnöklete alatt kedden délután a szövetség Mária-uteai székházában tisztújító választmányi ülést tartott. A tisztújítás során csaknem változatlanul a régi vezetőséget választották újra.

A Magyar Munkások Szövetsége május 22-én, vasárnap d. u. 4 órakor a pesti Vigadóban *zászlóavatási ünnepélyt* tart *Horthy* Miklós kormányzó legmagasabb védnöksége alatt. A zászlóanyai tisztet *Anna* királyi hercegnő vállalta.

A Favorit-gyártmányok általános feltünést keltettek a hétfőn zárult Nemzetközi Vásáron. A fékszalagok, a fékpofák, a kapcsoló tárcsák, a rézbetétes táblák bármilyen méretekben megrendelhetők. A cég másik gyártmánya a Hungária tömítőszer, helyettesíti a Hermaticot. Vezérképviselet: *Grosz és társa*, autófelszerelési cikkek gyára, V., Csanádi-utca 7. Telefon 912—64.

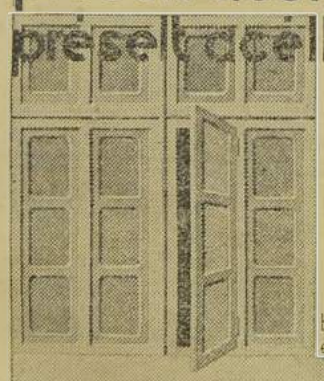
Iskolai sportünnepély. Nagyszabású iskolai sportünnepélyt rendez a székesfőváros közoktatási ügyosztálya május hó 22-én az F. T. C. üllői-úti sporttelepén. Az ünnepségen a főváros harminc polgári iskolájának mintegy 3000 tanulója vonul fel, hogy a modern testnevelés testet-lelket gyönyörködtető eredményeiről beszámoljon. Az ünnepségre már hosszú hetek óta készülnek a tanulók tanárnőik vezetése mellett, a közoktatási ügyosztály pedig a központi irányításban végez gondos, nagy, szervező munkát, hogy az ünnepség az idén is olyan teljes sikert arasson, mint az előző években. A nagyszabású ünnepség jegyei már elővételben kaphatók a közoktatási ügyosztályban és a legnagyobb sportáru-kereskedésekben.

Egységespárti vasutasok gyülése. Budapest északi kerületének egységespárti vasutasai *Heeger* Árpád máv. főmérnök elnöklete alatt összejövetelt tartottak, amelyen a társkerületek vasutasai is nagy számban jelentek meg. Heeger főmérnök elnöki megnyitójában először a vasutasság gazdasági helyzetéről számolt be. Megállapította, hogy az egységespárti vasutasoknak az elmult év augusztus havában *Dési* Géza dr. országgyülési képviselő vezetésével *Kenéz* Béla dr. kereskedelemügyi miniszternél előterjesztett kéréseit teljesitették, amennyiben a fizetési előlegek és a pénzintézeti központ részéről engedélyezett kölcsönök visszafizetésére moratóriumban részesültek. Bejelentette továbbá, hogy *Kállay* Miklós dr. ny. kereskedelemügyi államtitkár megbizást kapott az egységespárt vidéki propagandabeszámolóinak megszervezésére, mely akciójának támogatására azzal hivta fel a vasutasságot, hogy ezeken a gyülléseken minél számosabban jelenjenek meg. Többek hozzászólása után határozatilag kimondották, hogy *Kenéz* Béla dr. kereskedelemügyi miniszter, mint a vasutasság panaszainak ismerője és a vasutasság igaz barátja iránt őszinte bizalommal viseltetnek és remélik, hogy sikerülni fog a vasutasságról az újabb illetményredukció veszélyét elhárítani.

Első hajójegyek és különleges menetjegyek a Dunán. A MFTR a hajóménetdijak nagyszabású mérséklését határozta el és különleges menetjegykedvezményeket léptetett életbe. A budapest—bécsi vonalon a hajózás megnyitásától kezdve az elő- és utóidényben (junius 15-éig és szeptember 16-ától) a Budapestről Bécsbe és a Bécsből Budapestre érvényes menetdijakat mindhárom osztályban kb. 17%-kal, a hajófülkedijakat körülbelül 20%-kal mérsékelte, amely utóbbi mérséklés a földényre is kiterjed. A mérséklés következtében például: Budapestről Bécsbe a menetjegy az elő- és utószezónban az I. o. 10 P, a II. o. 6.60 P, a III. o. 6 P, a főszezónban az I. o. 12 P, a II. o. 8 P, a III. o. 7.20 pengő. A Budapest—mohácsi hajóvonalon a Kalocsa és Mohács között fekvő állomások egymásközti forgalmában rendkivül kedvezményes áru menettérti jegyeket rendszeresitett. Ugyane vonalon Budapest—Ercsi, Budapest—Dunapentele, Budapest—Rácalmás Kulcs nyaralótelep viszonylatokban 25%-os kedvezménnyel I. és II. osztályú weekendjegyeket léptetett életbe. A Budapest—Dömös—Esztergom közötti hajóvonalon a jegyek árát a Budapesttel való forgalomban 20%-ig mérsékelte. A Budapestről minden vasár- és ünnepnap reggel 6 órakor induló ügynevezett „turista-hajó"-ra szóló egységes menettérti jegyek ára 1.80 pengő.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

préselt acélajtók
préselt acélkapuk

tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.

haas és Somogyi

HUTTER ES SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KALMÁN Budapest, V., Kiotild-utca 3. Telefon: 28—1—46.

FAVORIT ASZFALT ÉS FEDÉLLEMEZ IPAR
Budapest, X., Gyömrői-út 40. Tel.: 389-17.
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. II. 4.
Kartellen kívüli fedéllemez-gyár

STERN RICHARD
Autókilométerjelzők és mérőműszerek képviselete és speciális üzeme
Budapest, VI., Lehel-utca 10/a. Telefonszám: 92—1—35.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

LUX szőnyegek • festékek LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON JÓZSEF 93-40
Lux Ede és társa
LAKK ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST VII., ÖREGY-UTCA 4. (SZAM.)

Mindenről lehet mondani
csak a rádióról nem. Ezt mondja a 7050-es Orion rádió tulajdonosa

Ujjáéled
NOVOPIN
szénsavas fenyőfürdőben
idegesség, fáradtságellen

Versenytárgyalási hirdetmény

Nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek az árvaházak, szeretetotthonok és menhelyek 1932. évi **textilanyag szükségletének** beszerzése céljából.

A szabályszerűen kiállított, valamint lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1932. évi május hó 31-én d. e. 9—10 óra között** kell a polgármesteri IX. (közjátékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályhoz (IV., Központi városháza I. sz. pavillon, I. emelet 28. ajtószám) benyújtani.

A szállítás mennyiségére és minőségére vonatkozó feltételek az említett helyen hétköznaponkint délelőtt 9—10 óra között kaphatók.

Pályázni csak a polgármesteri IX. ügyosztályban (Központi városháza I. pavillon, I. emelet 28. ajtószám) átvehető ajánlati űrlapon lehet.

A versenytárgyalás 1932. évi május hó 31-én délelőtt 10 órakor veszi kezdetét a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálynak erre a célra kijelölt helyiségében és azon az ajánlattevők vagy megbízottaik megjelenhetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. Fenntartom magamnak azt a jogot, hogy a kimutatásban felsorolt árukból kevesebbet vagy egyáltalán nem rendelek, valamint hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhassak.

A szállítandó áruk hazai eredetét kívánságra igazolni kell.

Az ajánlati árat olyképpen kell megadni, hogy abban mindennemű költség, ú. m. a II. és III. fokozatnak megfelelő bélyegilleték, a székesfővárosi alkalmazottak segélyalapját megillető egy ezrelék részesedés és netáni egyéb költségek is bennfoglaltassanak.

Amennyiben valamely pályázatnyertes cég szállítási kötelezettségének eleget nem tenne, úgy az áru az illető terhére máshonnan fog beszereztetni és a jövőben megtartandó versenytárgyalásokból egyszersmindenkorra ki fog záratni.

A szállítási határidő az ajánlat elfogadása tárgyában hozott határozat kézbesítését követő naptól számított 90 nap.

Budapest, 1932. május hó 4.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a Németvölgyi-úti elemi iskola és óvoda **udvarrendezési** munkálataira.

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1932. évi május hó 14-től kezdve naponta d. e. 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. emelet 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető az előadónál, a Központi városháza, III. emelet 337. számú ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1932. évi június hó 4-én (szombaton) d. e. 11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépítési ügyosztály III. emelet 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály ülésteremében (III. emelet 354. szám) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1932. évi május hó 4-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Bökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Polgár Henrik
fehérfémöntőde és fémkereskedés
Budapest, VIII., Mosonyi-utca 1.
Telefon: József 334—58.
Gyárt és állandóan raktáron tart: forrasztó-ónt, angol-ónt, csapágyfémeket és „Atocar" speciális autó és traktor csapágyfémet

Krayer
Lakkok
Festékek
Krayer E. és Tsa Bpest, V., Váci-út 34

Kőhányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Alapíttatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124.
Telefon: Aut. 952—89.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő asztaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.**

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

Közúti gőz- és motorhengerelést
vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1
Sürgönycím: WOLFFEKE
TELEFON: 59—9—68

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon; 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenítés, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

BRIXOL MŰVEK BUDAPEST
VILÁGSZABADALMAZOTT FERTŐTLENITŐ-, ILLATOSITÓ- ÉS SZAGTALANITÓ-VEGYICIKKEK GYÁRTÁSA
BUDAPEST, VI., LÁZÁR-U. 13
Testvértelepek: Wien, Berlin, Prag, Kopenhagen, Amsterdam, Roma, Bielsko, Timisiora, Vrsec. Telefonszám: Aut. 158-23

Parafakógyár R-t.
ezelőtt: *Kleiner és Bokmayer*
Budapest, VIII., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat. Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON, HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfúrási és vízműépítési vállalat.
Akna-kútépítések. Mélyfúrások. Viztelenítések. Automatikus szivattyúberendezések. Alapozások. Búvározási munkák. Forrás foglalások.
Telefon: 93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körut 32

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon: 844—12

Családi házat
olcsón épít, tehermentes telekre, vagy saját telkein kényelmes törlesztésre. Minden építőiparos-munkát jutányosan vállal az
Építőiparosok Szövetkezete
Andrássy-út 56.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY-ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Főthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállít kavicsot, homokot, követ, téglát, szénczúzdákról szenet, kokszot, fát stb.

Matheides Dániel teherfuvarozási vállalkozó
Butor- és mindennemű szállítás
Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 19. Tel.: J. 351-50

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623 — 34.

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhívó: József 311—19. szám.
Kiváló üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: **Budapest, V., Berlini-tér 2.**
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: **Nagykovácsi**

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
BUDAPEST, IV., ARANYKÉZ-UTCA 6. TEL.: AUT. 877—15.
ALAPÍTVA: 1790-BEN

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

SZŰTS JENŐ
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 35 Telefon: J. 429-430

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 május 25. — 21. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

A főváros és a belügyminiszter

A költségvetés tárgyalásánál a belügyi tárca vitájában az idén is — mint minden esztendőben — bőven szerepelt a székesfőváros. Ezúttal két örvendetes jelenséget találunk följegyzésre érdemesnek.

Az egyik *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter szereplése, megnyilatkozása, amelynek pártkülönbség nélkül mindenkit ki kellett elégítenie, aki Budapestet szereti. Amióta *Keresztes-Fischer* elfoglalta a belügyminiszteri széket, számtalanszor tapasztalnunk kellett, hogy nemcsak a köteles objektivitást gyakorolja száz százalékig a fővárossal szemben, hanem azt is, hogy őszinte érdeklődéssel, rokonszenvvel és szeretettel foglalkozik ennek a nagyszerű világvárosnak minden ügyével. A magyar belügyminiszter európai látókörű ember, aki ismeri kötelességeit Magyarország büszkeségével, Budapesttel szemben. *Keresztes-Fischer* Ferenc azonkívül tisztán és világosan lát, nem befolyásolták egy pillanatra sem azok az alantas gondolkodásra valló, jelszavakon nyargaló lázítások, amelyek hosszabb ideig megülték a magyar politikai légkört. Ő nem ül föl rágalmaknak és demagóg áskálódásoknak: előtte tények sorakoznak, ezek a tények pedig azt mutatják, hogy az egész országban, az állam, a törvényhatóságok, a városok és falvak között egyedül csak Budapest székesfőváros őrizte meg gazdasági integritását.

És a parlamenti vitának ez az a pontja, amelybe a másik, följegyzésre érdemes örvendetes jelenség bekapcsolódik. Budapest ugyanis olyan fölényesen, olyan a történelemben is maradandó módon őrizte meg pénzügyi és gazdasági felsőségét, hogy a belügyi vitában el kellett némulnia azoknak a parlagi és felelőtlen, a tényeknek ellentmondó, rosszindulatú vádaskodásoknak, amelyek a multban — sajnos — olyan oldalról is özönével zúdultak Budapestre, ahol ennek a világvárosnak minden oka meg lett volna, hogy tökéletes védelmet várjon. Vajjon hova lettek a demagógok, akik a kormánypárt padjairól oktalan panamavádakat emlegettek? Akik valósággal a saját belügyminiszterük ellen emeltek vádat, hiszen ő a felügyeleti hatóság, akinek minden szabálytalanságot meg kell akadályozni, vagy legalább is meg kell torolni. Ma már világos, hogy a városházi „tolvajok" és „panamisták" *nemcsak hogy becsületesen sáfárkodtak, de egyenesen ők voltak az egyetlenek ebben a szerencsétlen országban, akik előrelátóan gazdálkodtak, akik a szörnyű világégésben úgy megmentették a fővárost, hogy még csak a ház teteje sem pörkölődött meg.*

Tessék csak föllapozni az egy év előtti belügyi vitát: tajtékzottak az indulatok, röpködtek a felelőtlen vádak és Budapest képviselőinek elkeseredett küzdelemmel kellett kivédenie a demagógok offenziváját. Az idén ezeknek az uraknak bizony illett felállaniok és egész férfiakhoz illő módon elégtételt kellett volna szolgáltatniok. Szerencsére, sokkal nagyobb súlya van annak, hogy maga az ország kiváló belügyminisztere, *Keresztes-Fischer* Ferenc mondott elismerő szavakat a főváros gazdálkodásáról.

De a belügyminiszter annak is tudatában van, hogy az az autonómia, amely szembe tudott szállni a világválsággal, az meg tud állni a lábán, az méltó arra, hogy önállóan intézze a főváros ügyeit. És a belügyminiszter felszólalásában kétségtelen jelét adta annak, hogy tökéletes tiszteletben kívánja tartani Budapest autonóm jogkörét. Különösen hangsúlyozta ezt, amikor a főváros üzemeiről beszélt. Viszont a főváros is tökéletesen megbízhatik abban a belügyminiszterben, aki legutóbbi beszédében is kijelentette, hogy „nem lehet a nagy értékeket, amelyek a közüzemekben fekszenek, egyenesen a szemétdombra hajítani". Nagy szükség volt a belügyminiszternek ezekre az erélyes szavaira, mert az utóbbi időben a főváros üzemeivel szemben nemcsak jogos magánérdek, hanem egyenesen a rombolás szelleme is jelentkezni szokott. Pedig *lehet szó arról, hogy a fölösleges és a nem rentábilis üzemeket megszüntessék;* de azok, akik az üzemellenes jelszavaktól megkótyagosodtak és legdrágább kincseinket akarják ebek harmincadjára dobni, azok a közvélemény élén Magyarország belügyminiszterét is ott fogják találni.

„Csak a pedagógiai szempontok lesznek mérvadók"

Petri Pál kultuszállamtitkár

nyilatkozik a fővárosi tanszemélyzet véglegesítésének felülbírálati szempontjairól

Megkönnyítik az állami státuszba való átlépés lehetőségét

Legutóbbi számában jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy a tanügyi választások közvetlen küszöbön vannak, amelyeknek kimenetele felé ezúttal nemcsak az érdekelt tanszemélyzet tekint felfokozott érdeklődéssel, hanem az egész várospolitikai élet. A nagy várakozást az magyarázza, hogy most nyer elsőizben alkalmazást az új fővárosi törvénynek az a rendelkezése, amelyik kimondja, hogy *a tanács részéről megválasztottak névsorát a kultuszminiszterhez kell felterjeszteni megerősítés céljából.* Ennek a kapcsán általános érdeklődésre számíthat, hogy a kultuszminiszter elbírálása milyen szempontok szerint fog igazodni és hogy e réven nem alakulnak-e olyan esetek, amelyek a tanítóságra és az autonómiára esetleg sérelmet hoznak.

Erről a kérdésről folytattunk beszélgetést

Petri Pál dr.
kultuszminiszteri államtitkárral,

aki *Karaffiáth* Jenő dr. kultuszminiszter felhatalmazására a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Előre kell bocsátanom, hogy tudomásom szerint a fővárosi törvénynek a tanügyi választásokra vonatkozó rendelkezései tekintetében *mindmáig nem jött még ki a végrehajtási utasítás.* Hozzá kell ehhez a kijelentésemhez tennem még azt is, hogy ez nem a közoktatásügyi minisztérium dolga, hanem a belügyminisztériumé.

A belügyminisztérium fogja tehát a törvény értelmezésére szolgáló rendelkezéseket kiadni

és a közoktatásügyi minisztérium a kiadásra kerülő rendelkezéseknek megfelelően fogja a reá háramló felülbírálatát a tanügyi kinevezések kapcsán megtenni.

— A törvény szellemét és intencióját természetesen ismerjük. *A mi eljárásunk alapja tehát tisztázva van.* Mi elsősorban azt fogjuk vizsgálni az elébünk terjesztendő kinevezések kapcsán, hogy

a főváros miképpen kezelte és bírálta el a kinevezések dolgát.

Ha aggályunk van, élni fogunk vétójogunkkal. Azt fogjuk tehát nézni, hogy *a kinevezésre ajánlottak milyen pedagógiai eredményeket értek el.* Nem érvényesül-e arra érdemes és kinevezésre jogosan számot tartó tanítóval szemben valamilyen sérelem, vagy mellőzés. Régi, érdemes tanszemély kinevezéséről van-e szó, vagy pedig

olyan személyt akarnak álláshoz juttatni, akinek pedagógiai pályafutása még nem teszi indokolttá a véglegesítést.

Ezenfelül a városi és az állami oktatás együttműködését is lehetővé akarjuk tenni. Nevezetesen azt, hogy ha annak szüksége felmerül vagy pedig a lehetősége fennáll, *az átlépést az egyik státusból a másikba elősegítjük és megteremtsük.*

*

Amint látható, az illetékes kormányzati szervek jóindulattal és megértéssel kívánják mérlegelni az elébük terjesztendő névsort. A kultuszállamtitkárnak az a kijelentése, hogy kizárólag csak a pedagógiai szempontok jöhetnek figyelembe, megnyugtathat mindenkit afelől, hogy *politikum* nem avatkozik be a tanszemélyzet életbevágó fontosságú ügyeibe.

Fenntartja igényeit a főváros az államkincstártól járó követeléseire

Az inségmunkákat enélkül nem lehet megindítani — Rendezni kell a kincstár és a főváros adórészesedését

Az a bizottság, amelyet a törvényhatósági közgyűlés küldött ki a nyári inségmunkák megindításának előkészítésére, nagy szorgalommal dolgozik a lehetőségek biztosításán, azonban munkájának konkrét eredményeit még mindig nem tárta az illetékes szervek elé. Amint előreláthető volt, a gátló akadályt a *pénzügyi fedezet hiánya* idézte fel. A szükséges összegek biztosításáról az elmult napokban is mélyreható tanácskozások folytak a kormány és a főváros képviselői között és ennek során szóbakerült az a *11.7 millió pengő*, amellyel az államkincstár tartozik a fővárosnak különböző címeken. A bizottság tárgyalásairól és a főváros álláspontjáról nagyérdekességű nyilatkozatot tett

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kiküldött bizottság a törvényhatóság megbízásából sűrűn tárgyal az állam képviselőivel, hogy biztosítsa a nagyarányú inségmunkára szükséges összegeket. Tagadhatatlan, hogy

a parlamentben is ismertetett 11.7 milliós tartozás fennáll a főváros javára

és ha a főváros érdekeit valóban szívünkön viseljük, nem foglalhatunk el más álláspontot, mint hogy *ezt az összeget a fővárosnak feltétlenül meg kell kapnia.* A lehetőséget erre abban látjuk, hogy a kormány az elmult év őszén kivetette és behajtotta a szükségadót, amelyről el kell ismerni, hogy

háromnegyed részben a főváros adózó polgárainak pénzéből tevődött össze.

Ha már most a főváros ínségmunkát akar indítani, hogy ezzel a kenyérnélküli tömegeken segítsen: *nem fordulhat újra polgárainak adófizető készségéhez,* amikor ezen a címen az adót már egyszer lerótták.

Általában szükséges új megállapodást létesíteni az állammal az adókérdések mikénti megosztására vonatkozólag,

mert most került napirendre a *borfogyasztási adónak* a megváltoztatása, ami Budapest adóbevételeit érzékenyen érintheti. Ugyancsak küszöbön van *a forgalmi adó fázisrendszerének általános bevezetése,* ami azt jelenti, hogy ipartelepeknek a termékei utáni forgalmi adót a gyártelepen kell leróni, azon a gyártelepen, amelyek túlnyomórészt a főváros területén kívül fekszenek.

Nagy eltolódások következhetnek be,

miért is itt a legfőbb ideje, hogy Budapest *pénzügyi érdekeit ebben a vonatkozásban is alátámassza.*

Megemlitettük *Kozma Jenő* előtt azt a régóta húzódó tervet, hogy a budapesti *autobuszforgalom kiterjesztésére* további járművek beszerzése vált halaszthatatlanná.

— Ez a kérdés — mondotta — állandóan időszerű és az elgondolás végrehajtása csak a fedezet hiányán múlik. Minden jel arra mutat, hogy a fővárosban megkedvelték a modern és gyors autobuszközlekedést, tehát

nem lehet elzárkózni tovább olyan új vonalak nyitásától, amelyek biztos alapokra helyezik a főváros összes kerületeinek kényelmes közlekedését.

Meggyőződésem szerint rövidesen helyreáll a gazdasági viszonyok stabilitása és akkor *első teendőnk lesz legalább ötven autobusznak a beszerzése,* hogy azok révén új járatokat vezethessünk Budapestnek közlekedésileg elhanyagolt területeire.

*

Elmondotta még *Kozma Jenő,* hogy a főváros nyári szüneteinek kezdőpontját még nem állapitották meg, annyi azonban bizonyos, hogy *az idei vakáció nem tart hosszabb ideig,* mert a nehéz viszonyok között a törvényhatóság testületeinek állandóan készenlétben kell lenniök.

3-4 szobás VILLÁKAT
építünk **eladásra,** a meglévőkhöz hasonló kottage-rendszerben a
Mártonhegyi-út és Németvölgyi-út sarkán
Árak: 25—28.000 pengő
Bővebb felvilágositás: Kalona, Székely és Molnár építészmérnökök irodájában, V., Személynök-utca 9-11. szám. — Telefon: 29-8-29 és 13-5-41

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS Rényi Károly
A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 2.
Fennáll: 1768 óta. Telefon: Aut. 893-24
Mindennemű katonai térkép, autótérkép, turistatérkép, Utikalauzok Vasuti menetrendek.

Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállit: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket legjobb minőségben
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-ut 40. Tel.: J. 38—9—17.

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KALMÁN Budapest, V., Klotild-utca 3. Telefon: 28—1—46.

FISCHER MIHLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

Vértes és Dóra
reszelőgyár, Rákosszentmihály
Ügyeljünk a védjegyre
Gyári védjegy
Gyártja a kiváló minőségü „Rókás" fűreszreszelőket és az összes műhely-reszelőket, valamint használt reszelők újravágását a legolcsóbban vállalja
Városi iroda és raktár: Budapest, VI., Lázár-u. 13. — Tel.: 119-11

Automatikus Universal Sávozó
Önmagában egy fejesvonalzót, egy derékszögü háromszöget, egy tompa és hegyesszöget egyesit.
Főlerakat: IV. kerület, Múzeum-körút 21. sz,
Telefon: 88—5—76, 86—0—97

Kútépitési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

Klassohn Gyula
Iroda: Budapest, IV., Eskü-tér 5.
a Neményi Testvérek Papirgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

Fennmaradnak az összes korlátozó rendelkezések a városi gazdálkodás vitelében

Sipőcz Jenő dr. polgármester nagyérdekességű megállapitásai a költségvetés egyensúlyáról

A mult évi zárószámadást már tárgyalta a törvényhatósági tanács és ezzel egyidejüleg nyilvánosságra jutott a főszámvevő és a számszéki igazgató jelentése is, amelyek bizonyos vonatkozásokban bírálatot is gyakorolnak a gazdálkodás elmult évéről. A kisérő jelentések sok vonatkozásban kommentálják a zárószámadás egyes tételeit, amelyek természetesen nem maradhatnak válasz nélkül. Az ellenőrző szervek véleményeinek elhangzása után a legilletékesebb faktor:

Sipőcz Jenő dr. polgármester

is elmondja megállapitásait a községi háztartás irányelveiről. A polgármester a maga nézeteit a következőkben foglalja össze:

— Az 1931-ik évi zárószámadás válságos esztendő gazdálkodásáról ad képet. Azelőtt a feladat előtt állottunk, hogy a főváros gazdálkodását a hirtelenül változott gazdasági viszonyokhoz kellett alkalmazni. A válság nyomán a bevételek visszaestek és mindjárt látható volt, hogy *a bevételek nem fognak a költségvetésben előirányzott mértékben befolyni.* A gyorsan életbeléptetett rendkívüli intézkedések azt célozták, hogy függetlenül a költségvetési előirányzattól, a kiadásokat csak a rendelkezésre álló bevételek erejéig szabad engedélyezni. A költségvetés tiz százalékát tehát zároltuk, amely összeg biztositékul szolgált arra az esetre, ha a bevételek az év végéig még jobban visszaesnének. A rendkívüli intézkedések szükségességét a bevételek alakulása igazolta. Az év végén 9,205.719 pengővel kevesebb volt a bevétel, mint az előirányzatban, ami azt mutatja, hogy

az évközben életbeléptetett megszorítások nélkül a kiadások meghaladták volna a bevételeket.

Ezek a rendelkezések még most is érvényben vannak és előreláthatólag *érvényben maradnak mindaddig, amig a gazdasági helyzet stabilitását be nem következik.*

Feltétlen szükség van a fölöslegek tartalékolására

— Rá kell mutatnom számadási rendszerünk két szembetűnő fogyatékosságára: az egyik a *tartalék,* a másik a *forgótőke* hiánya. Aj új fővárosi törvény rendelkezése szerint a községi háztartásnál az év végén előálló pénztári maradványt a következő költségvetési évben bevételként kell előirányozni, *tehát tartalékolni nem szabad.* Ennek a rendelkezésnek nyilván az volt a célja, hogy a fölösleg a következő év költségvetési terhein könnyitsen és ezáltal a közigási terhek leszállításához vezessen. Ez azonban a gyakorlatban nem igy következik be, mert *a fölösleg legtöbbször csak konjunkturális természetű bevételekből származik.*

Ha egy év gazdálkodása fölösleggel zárul, még nem lehet a közszolgáltatásokat leszállitani.

Minden számadásra kötelezett vállalatnak tartalékának kell lenni, a nagy kommunitásoknak pedig, amelyek ma már nemcsak szigorúan vett közigazgatási feladatokat látnak el: nincsenek tartalékaik. A városoknak tehát szükségük van tartalékra, amellyel a konjunktura-változások esetén segithetnek magukon, éppen úgy, mint a nagy gazdasági vállalatok.

— A probléma megoldása nem könnyű feladat, de talán lehetőség nyilna arra, hogy legalább azokban az években, mikor fölöslegek mutatkoznak, *a zárószámadási fölöslegek legyenek tartalékolhatók gazdasági válság esetére.*

— Számadási rendszerünk másik fogyatékossága a forgótőke hiánya. Normális viszonyok között ez a hiány nem érezhető, mert akkor a gazdálkodás rendszerint az előző évről áthozott pénztári maradvánnyal indul, de kinosan hat akkor, ha az előző év zárószámadása hiánnyal zárult. Amint látható,

a főváros számadási rendszere reformra szorul,

amelynek során olyan megoldást kellene keresni, hogy a gazdálkodás zavartalan menetének biztositása céljából forgótőke és tartalék álljon mindig rendelkezésre.

Mit hoz a jövő?

— Az 1933. évi költségvetésben *nem lesz könnyű a kiadásokat és bevételeket egyensúlyba hozni.* A költségvetési keretet a gazdasági válság következtében tovább is szükiteni kell, mert a csökkenő nemzeti jövedelem mellett csak kevesebb bevételre lehet számitani.

Ezek a körülmények a főváros gazdálkodásában a legnagyobb óvatosságra intenek.

Az eddig életbeléptetett és jól bevált megszorító intézkedéseket tovább is érvényben kell tartani és bármenynyire is nehezünkre esik a főváros jövő fejlődése szempontjából: *a szükségleteket továbbra is vissza fogjuk szoritani.* A bekövetkezett rendkívüli viszonyok között csakis ilyen módon lehet a főváros háztartásának egyensúlyát és realitását a jövőben is fenntartani.

Nem szabad eltúlozni az üzemi adminisztrációt

— A székesfővárosi üzemi gazdálkodására a keretek megszabása folyamatban van. A megmaradó üzemek közül a rokontermészetűek ügyvitelének a lehetőségig keresztülvitt egybekapcsolásával fennmaradnának a közélelmezési üzemek csoportja, a gyógyfürdők csoportja, a közlekedési vállalatok, a temetkezési intézet és a hirdetővállalat, továbbá az Elektromosművek, a Gázművek és a Vizművek. Ezeknél a belső ügyvitelnek csak olyan mértékben való összevonását tartom indokoltnak, amelynek révén *a fogyasztóközönség kiszolgálása eredményesebben és minél kevesebb zaklatással bonyolitható le.*

Nem tartanám azonban helyesnek az ügyviteleknek túlhajszolt egybekapcsolásával, az erőltetett, úgyszólván mammut-adminisztráció kiépitését,

mert azokat a megtakarításokat, amelyeket az előzetes számitások kiadnának, semmivé teheti, sőt túlszárnyalhatja az a hátránysorozat, amely az ilyen mégsem teljesen homogén tevékenységeket egybekapcsoló nagy igazgatás nehézkességében jelentkezne. Az ilyen üzemek vitelében pedig a könnyedség és a gyorsaság jelenti a megtakarítást, illetve a jövedelmezőséget.

*

A polgármester végül foglalkozik azzal a kifogással, hogy *a részvénytársaságok eredménykimutatásait és mérlegeit nem illesztették be a községi háztartás számadataiba.* Hangoztatja a polgármester, hogy ez nem elvi akadályokon, hanem csupán bizonyos technikai nehézségeken múlik. Ha ugyanis a községi háztartás zárószámadásába a részvénytársaságok közgyülése által véglegesen megállapitott mérleget is beiktatják, akkor a részvénytársasági közgyülések megtartásának esetleges eltolódása megakaszthatja a községi háztartás zárószámadásának a közrebocsátását.

HUTTER ES SCHRANTZ RT
Budapest, X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár: VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 4 — TEL.: AUT. 297—57

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

König, Román és Stein
mérnökök, épitési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 436—53

Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc dr.

belügyminiszter nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

Budapest anyagi erejéről, a függő kölcsönök rendezéséről és a városi közüzemekről

Az elmult héten tárgyalta az országgyülés képviselőháza *a belügyi tárca költségvetését,* amelynek keretében bőségesen szerepelt a szónokok beszédeiben a székesfőváros ügyvitelének számos problémája. Az ország első törvényhatóságának ügyeit fokozott figyelem kisérte a parlamenti tárgyalások során és az elmondott kritikák minden különbözőségük ellenére is megegyeztek abban, hogy Budapest kimagasló erejü tényezője az országnak. Az elhangzott követelésekről, birálatokról és megállapitásokról kértünk véleményt

Keresztes-Fischer Ferenc dr. belügyminisztertől

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Kétségtelenül el kell ismernem, hogy az autonómiáknak és elsősorban a városoknak ugyanolyan szomorú, — *talán az egy Budapest kivételével, mely még megfelelő anyagi erővel rendelkezik* — mint az állam helyzete. A városoknak szempontjából tehát ugyanazokat a következtetéseket kell levonnom, mint az állam szempontjából. Meg kell állapitanom, hogy a magyar városok a mult évtizednek a fejlődés, a remény, a felvirágzás jegyében folytatott gesztiói során *bizonyos fokig túlméreteztek adminisztrációjukat,* bizonyos fokig túlmentek a beruházások terén és bizonyos fokig nem kellő gondossággal és alapossággal néztek meg azt, hogy a rendelkezésükre álló — nagyobbrészt kölcsönvett — pénzeket mibe ruházzák be. Nem akarok rekriminálni, merthiszen, ha a városokat vádolnám, igazságtalanul járnék el. A helyzet adva van, a helyzet súlyos. Ipartodni kell megkeresni azokat az eszközöket, amelyekkel ezen a helyzeten segíteni tudunk, illetve amelyekkel a városokat is átsegítjük mai súlyos állapotukból. Az első lehetőség, amelyre e tekintetben rámutatni kívánok az, hogy

a városok egész adminisztrációját, egész szervezetét hozzá kell illeszteni a mai súlyos viszonyokhoz és a takarékossággal el kell menni a legmesszebbmenő mértékig,

még ha az bizonyosfokú visszafejlesztést jelent is. Nem kezdhettük ezt előbb, mert a közvélemény tiltakozott volna a legélesebben az ellen, ha előbb kezdtük volna.

— Ami a *városok adósságainak* kérdését illeti, sajnos, a városok fundált adósságának kérdése összeesik az államhitel kérdésével és csak ezzel egyidejűleg és ugyanolyan módon lesz rendezhető, mint ahogyan az állami adósságok kérdése rendeztetni fog. A kormány erejének teljes megfeszítésével fáradozik azon, hogy ezt a kérdést az egész vonalon egyszer rendbehozza és megfelelő megoldáshoz juttassa. De ez a kérdés nem hozzám tartozik, nem az én tárcám feladata, hogy a közhiteli kérdésekkel foglalkozzam. A városok függő adósságainak kérdésével azonban foglalkozni kívánok. A kormány mindent elkövet atekintetben, hogy ezeknek a függőadósságoknak a kérdését valahogy olyan módon juttassa nyugvópontra, hogy

a városok folytonos vegzaturáknak, pereknek s károsodásnak kitéve ne legyenek.

— A városi üzemek és általában a *közüzemek kérdésében,* hogy úgymondjam, két végletes álláspont küzd egymással. Az egyik *elvi és politikai* okokból az üzemek minél nagyobb mértékű kifejlesztése és fenntartása mellett, a másik pedig az üzemek teljes megszüntetése és *leépitése* mellett küzd. Objektiven nézve ezt a kérdést, azt hiszem, az igazság középen van. A kormánynak ebben a kérdésben az az álláspontja, hogy

nem lehet tagadni, hogy a közüzemekre szükség van, azonban a közüzemek fennállásának korlátja abban található és keresendő, hogy először is vannak-e olyan kényszerítő súlyos közérdekek, amelyek az illető közüzem fenntartását indokolják,

másodszor az a közüzem nem jár-e a közületre nézve áldozatokkal s tud-e *rentábilisan* működni. Minden, ami ezen felül van, *feltétlenül leépitendő,* mert a mai súlyos viszonyok között, igenis, súlyosan esik latba az, hogy a magánvállalkozás, az ipar és a kereskedelem mentől kevesebb konkurrenciának legyen kitéve. *Közüzemre tehát ott van szükség, ahol azt a köznek lényeges érdekei megkövetelik* és lehetőleg csak olyan mértékben, hogy a közüzem a magánvállalkozásnak konkurrenciát ne csináljon. Ami a fővárost illeti, tiszteletben akarom tartani az autonómiának azt a határozottan megnyilvánuló törekvését, hogy *az autonómia maga jogkörében akar rendet csinálni a közüzemek terén.* Tudomásom van arról, hogy a főváros ebben a tekintetben megfelelő intézkedéseket tett. Ha a főváros belátható időn belül azokat az intézkedéseket végre fogja hajtani és ha azok megfelelő eredményre fognak vezetni: akkor nem tartom szükségesnek és kívánatosnak, hogy a kormány ebbe a kérdésbe beleavatkozzék. Ha azonban azt látom, hogy

a főváros autonóm ereje ezeknek a kérdéseknek megoldására nem elégséges, akkor igenis, kötelességemnek érzem, hogy a kérdésbe magam is belenyuljak.

Folyamatban van s amennyiben még nincs folyamatban, a legrövidebb időn belül folyamatba fog tétetni az egész ország területén az *összes autonóm üzemek vizsgálata,* abból a szempontból, hogy azok fenntartandók-e, vagy nem. Természetes dolog, hogy ezt a kérdést rövid napok alatt elintézni nem lehet. Nem mondok éveket, *de legalább egy év szükséges ahhoz, hogy ez a vizsgálat megtörténjék* és hogy belső konzekvenciák levonassanak, még további idő szükséges a leépítéshez.

Nem lehet a városoknak a nagy értékeit, amelyek ezekben a közüzemekben fekszenek, egyenesen a szemétdombra hajítani.

A kormánynak nemcsak komolyan elhatározott szándéka, de már iniciált cselekvése is az, amit a közüzemek revíziója és szükséges leépítése terén folyamatba kíván tenni.

*

A belügyminiszter nyilatkozata rendkívül igazságos és megnyugtató a főváros részére: az üzemek kérdésében elsietett intézkedések nem fognak történni és így nem következhetik be, hogy a fővárosnak ezek a hatalmas vagyontárgyai áldozatul essenek bizonyos „elvi és politikai" küzdelmeknek.

Teljes erővel újból megindult a HÉV-tranzakció véglegesítése

Az eladók garantálják a város összes kikötéseinek teljesítését

Néhány héttel ezelőtt olyan légkörben kezdődtek el a HÉV és a főváros közötti tanácskozások, hogy a gyors perfektuálásnak semmi akadálya sincs. A *NOVA, a Tröst és a berlini Hardy-csoport* mindenben honorálta a *Községi Takarékpénztár* részéről megszabott feltételeket és teljes megegyezés jött létre a vételár tekintetében is. Egyetlen pontban hagytak nyitott ajtót: ez a HÉV *6,800.000 pengőre rugó fontkölcsöne* volt, amelynek megnyugtató rendezését a főváros képviselői a legerőteljesebben követelték. A *Fővárosi Hirlap* annakidején beszámolt arról, hogy ezt a függőkölcsönt jelenlegi terhes formájában a főváros nem vállalhatja magára. A főváros kikötése ebben a tekintetben odairányult, hogy természetesen vállalja a kölcsönből eredő terheket, de

nem vállalkozik amugy is körülményes függő-kölcsöneinek szaporítására,

mert azoknak rövid terminusra szóló esedékességei mindenkor Damokles-kardként jelentkezhetnek, ha pedig a hitelezők nem is ragaszkodnak a teljes kiegyenlítéshez: *a prolongáció tekintetében mindenkor jóindulatot, vagy méltányosságot kell igénybevenni.* A feltétel tehát, hogy az eladók gondoskodjanak a kölcsön típusának *hosszúlejáratuvá* való átalakításához olyan konvertálás útján, amelyik lehetővé teszi az annuitások hosszú évekre beosztható teljesítését.

Értesülésünk szerint a berlini Hardy-bankház megbízottja, *Lessing* dr. az elmult napokban beható tanácskozásokat folytatott Londonban a hitelezők képviselőivel, ahol feltárta Budapest székesfőváros és a HÉV mögött álló tőkecsoportok között megindult tárgyalások minden részletét és

figyelmükbe ajánlott olyan tényköriilményeket, amelyek a hitelezői érdek szempontjából is komoly megfontolásra érdemesek.

Az első időkben merev álláspontot sikerült így megváltoztatni és most már az a kedvező megértés alakult ki, amelyik lehetővé teszi a függő kölcsön kontrahálását.

A fordulatról természetesen értesítették a fővárost, ahol megnyugtatónak látják ennek a súlyos problémának oly módon való megoldását, hogy ez az adósság nem fog zavart okozni a HÉV átvállalásánál. *Borvendég* Ferenc alpolgármester, *Lamotte* Károly, *Bódy* László tanácsnokok, *Szemethy* Károly tiszti-főügyész és *Reményi-Schneller* Alajos vezérigazgató *az elmult napokban ismét megkezdték a tárgyalásokat a HÉV megbizottaival,* most már a legkedvezőbb kilátások mellett.

A fontkölcsön okozta gátló körülmények így elsimultnak tekinthetők és a HÉV minden valószínüség szerint még a nyári hónapok előtt a főváros birtokába kerül.

A törvényhatósági tanács és a közgyűlés június folyamán abba a helyzetbe kerül, hogy dönthet a pestkörnyéki közlekedés átvételéről, ami beláthatatlan perspektivát nyujt Nagy-Budapest évtizedek óta tervezett megvalósításához.

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

Ujjáéled
NOVOPIN
szénsavas fenyőfürdőben
idegesség, fáradtságellen

BRASIL-MATE-VERA
REAL-HERVA-MATE
ÓVJA MEG AZ IDEGEIT!
KÁVÉ ÉS TEA HELYETT IGYON INDIAN VÉDJEGYŰ
BRASIL-MATTE-VERA-T
A MATTE-VERA NEM IDEGESIT ÁLMATLANSAGOT NEM OKOZ, MEGNYUGTAT ÉS TÁPLÁL.
HASZNÁJLÁK: KÓRHÁZAK, ISKOLÁK, NAPKÖZI-OTTHONOK
ÁRUSITJÁK AZ ÖSSZES SZAKÜZLETEK.
BRASIL-MATTE-VERA BEHOZATALI VÁLLALAT BUDAPEST

Ön is megszerezheti
a hosszulejáratu, kamatmentes
BIB. kölcsönt
Házépitésre,
Telekvásárlásra,
Terhes kölcsön kicserélésére.
Eddigi kiutalások jegyzékét bemutatjuk. Jöjjön személyes felvilágositásért d. e. 9— d. u. 6-ig.
Budapesti Ingatlanbank Reszv.-társaság
VII, Rákóczi út 10. Telefon: 34—6—05. Alapitva: 1906

Fővárosi Hirlap az EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT hivatalos lapja

Megkezdődnek a tárgyalások az államkincstár városi adósságának rendezéséről

A Fővárosi Hirlap kezdeményezésére Petrovácz Gyula a Képviselőházban sürgetően követelte a 11 milliós államkincstári tartozás rendezését

A képviselőház a belügyi tárca költségvetési vitájának tárgyalásánál sürün foglalkozott a székesfővárossal kapcsolatos ügyekkel, amelyek a plénumban és a közvéleményben egyaránt nagy érdeklődést váltottak ki. Nem kisebb meglepetésről volt szó, minthogy

az államkincstár óriási tételekkel tartozik a fővárosnak,

közöttük olyan címeken is, amelyek *tényleges tárgyi szolgáltatások nemfizetéséből erednek.* A vitának ez a legérdekesebb részlete, a maga tagadhatatlanul sok pikantériájával együtt már előrevetette árnyékát akkor, amikor a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi száma az egész sajtót megelőzve, részletes tudósításban számolt be arról, hogy a főváros az állam helyett vállalt különböző kiadásokért és közüzemi szolgáltatásokért 11 millió pengőt meghaladó összeget követel az államkincstártól, amelynek igénylése és rendezése a mai súlyos viszonyok között elsőrendű érdeke a fővárosnak. A *Fővárosi Hirlap* közleménye páratlan feltűnést keltett és várospolitikai, valamint parlamenti körökben abban a megítélésben részesült, hogy

tulajdonképpen megindítója volt annak a nagyarányú kampánynak,

amelynek az a végső célja, hogy *megnyugtató helyzetet teremtsen olyan kérdéselkben,* amelyek eddig nem mindig kívánatos formák között állandó surlódásokat okoztak a két hatósági tényező között.

A nagyérdekességű felsorolást *Petrovácz* Gyula tárta a képviselőház plénuma elé, aki előljáróban nem minden önérzet nélkül mutatott rá arra, hogy minden oldalról meg kell győződni arról, hogy *az adófillérekkel való tárgyilagos, tisztakezű és puritán gazdálkodás folyik a székesfővárosban.* A belügyminiszter, — mondotta — valóban atyai gondossággal vizsgálta át Budapest költségvetésének minden tételét és bizonyára észrevette azt az óriási munkát, amely a főváros zárószámadásaiban annak következtében jön létre, hogy az államháztartás a fővárossal szemben való legelemibb tartozását sem fizeti meg.

Ezután került ismertetésre a Fővárosi Hirlapban már közölt felsorolás a következő összeállításban:

Belügyminisztérium:

	Pengő
Országgyűlési névjegyzék	785.987
Képviselőválasztás költségei	203.741
Államrendőrség vízdíja	2.562
Belügyminisztériumi gáztartozás	2.870
Belügyminisztérium kokszért	32
Rendőrség villanyszámlája	35.971
Összesen	*1,131.170*

Földmüvelésügyi minisztérium:

	Pengő
Mezőgazdasági termények vizsgálata	896.110
Kertészeti iskola kokszért	1.227
Összesen	*897.337*

Honvédelmi minisztérium:

	Pengő
Gyakorlóterek bérlete	287.787
Laktanyák háborús kárai	575.575
Katonai kórház bére	14.464
Iskolák helyreállítása	43.831
Katonai épületek vízdíja	41.920
Gázszámla	748
Kokszámla	2.700
Villanyszámla	4.384
Összesen	*970.389*

Igazságügyminisztérium:

	Pengő
Pestvidéki ügyészség vízdíja	2.555
Gázszámla	99
Villanyszámla	10.565
Összesen	*25.376*

Kereskedelmi minisztérium:

	Pengő
Ferencvárosi kikötő főútjáért	16.294
Állami utak karbantartása	422.856
Közlekedési adókárpótlás	646.307
Hajóhidjavadalom megváltás	464.000
Állami vasgyár telekbére	14.20
MÁV kőbányai telekbére	20.239
Dunaparti p. u. bére	1.160
Kerepesiúti területek bére	320
Vízmű úrijog	23
Kábelszekrények bére	193
MÁV ingatlan illeték	502
Állami Gépgyár keresetiadó	672.596
Állami Gépgyár vízdíj	24.331
MÁV betegsegélyző vízdíja	1.604
Miniszteri épületek gázdíja	5.836
Állami Gépgyár kokszért	138.231
Villanyszámlák	458.873
Összesen	*2.887.940*

Külügyminisztérium:

	Pengő
Gázdíjtartozás	66
Összesen	*66*

Kultuszminisztérium:

	Pengő
Horthy Kollégium bére	17.404
Szépművészeti Múzeumi telekbér	6.960
Szépművészeti Múzeum parkterület	120
Állami színházak vigalmiadó	10.172
Népszínház épület bére	180.131
Nemzeti Múzeum	682
Iskolák fenntartási hozzájárulása	2,820.000
Múzeumi épület vízdíja	203
Gázszámlahátralék	21.943
Koksztartozás	30.392
Villanyszámla	356.976
Összesen	*3,444.943*

Népjóléti minisztérium:

	Pengő
Átvállalt ellátásért	6.041
Telekbér	4.222
Közegészség. vizsg. díja	18.686
Szeretetotthoni ápoltak	596.206
Hadiárvák tartásdija	7.161
Költségtérítés	208.940
Népbetegségek elleni védekezés	40.000
Fertőtlenítőszerekért	19.592
Bakteorológiai vizsgálatokért	9.850
Átengedett kórházi osztályok	249.735
Fertőtlenítésért	3.078
Szikvízszolgálatok díja	1.573
Szeretetotthon költségei	30.000
Iskolák helyreállítása	368.162
Lakótelepek vízdija	76.140
Gázdíjhátralék	9.317
Kokszhátralék	8.037
Villanyszámlahátralék	26.898
Összesen	*1,689.638*

Pénzügyminisztérium:

	Pengő
Csatornajárulékok	216.455
Vízdíjhátralék	596
Gázszámlahátralék	3.593
Kokszhátralék	7.380
Alagút villanyszámla	1.128
Összesen	*229.153*

Az államkincstár 11,170.000 pengős tartozásai nem foglalják magukban a kórházi elszámolások tételeit, mert azokra kielégítő megegyezés jött létre és annak a törlesztése a megállapított havonkénti tételekben rendben történik. Kétségtelen, hogy ezekért az adósságokért, legalábbis ilyen nagyarányú felduzzadásáért

bizonyos mértékig a főváros is hibáztatható,

mert nem szorgalmazta annakidején a kiegyenlítést és igényeivel akkor jelentkezik, amikor az általános gazdasági válság miatt az állam is súlyos helyzetbe jutott. A főváros képviselői és az államkincstár megbízottai a közeli napokban megindítják a kiegyenlítő eredményre irányuló megbeszéléseket és nem kétséges, hogy mindkét irányban kielégítő megoldást sikerül megtalálni.

Ujra napirendre kerül az elektromosáram tarifarevíziója

A főváros vezetősége a mult év végén új elektromosáram-tarifát készített és úgy volt, hogy az már január elsejével életbelép, de a tervezet végrehajtása a törvényhatósági bizottság és a közvélemény ellenállásán megbukott. A kifogás szociális szempontból történt, mert a tervbevett reform a kis háztartásokat, a törvényhatósági bizottság nagy részének állásfoglalása szerint, súlyosan megterhelné, amely az alapdíjat 60 fillér s 5 pengő között váltakozóan állapította meg, a lakások nagysága s a felszerelt lámpák szerint, akár használják az áramot, akár nem.

A világítási ügyosztály most új tervezetet készített, amely igyekszik a különféle szempontokat összeegyeztetni és a közönség jogos kívánságait a főváros érdekeivel összhangba hozni. A régi rendszer ellen főként a nagyfogyasztók tiltakoztak és minden kereskedelmi elvvel szemben ellentétesnek találták, hogy a főváros tulajdonképpen megbünteti azt, aki sokat fogyaszt, mert 240 kilowattórán túl drágábban adja az áramot, ahelyett, hogy annak árát mérsékelné.

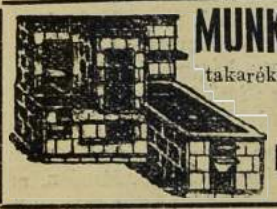
Az új tervezet ezt a furcsaságot megszünteti és ugyanakkor a régi tarifa szociális jellegét is megtartani igyekszik. Eddig a fogyasztók szabadon választhattak a régi, „két-egységes" tarifa és az „alapdíjas" tarifa között. A régi tarifa egységára kilowattóránként 54 fillér volt, de a háztartások évi 240 kw. óráig csak 35 fillért fizettek, amivel a kisfogyasztók érdekeit védték. Az új alapdíjas tarifa a kisfogyasztó számára ugyancsak lényeges kedvezményt nyujt. Ugyanis az önműködő kapcsolónál 0.40 kw. nagyságig alapdíjat nem számít, 0.60 kilowattos önműködő kikapcsolónál havi 90 fillér, azaz kilowattonként 1 pengő 50 fillér, azonfelül pedig kilowattonként 3 pengő az alapdíj.

Az alapdíjas tarifa mellett az áramdíj egységára az eddigi 54 fillér helyett általánosan 35 fillér lesz, bizonyos quantumon túl pedig ennél is olcsóbb az egységár: 20 fillér. *Az elektromos vízmelegítők számára 8 filléres éjjeli áramot, az elektromos főzőkészülékek számára pedig 12 filléres kilowattóránkénti áramot adnak* és ezt külön árammérővel mérik.

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be

Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: Schütz Testvérek fémöntödéje mótor- és gépgyára Budapest, II. ker., Káplár-utca 3,

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

ALEXY GYÖRGY
okl. gépészmérnök villamossági és műszaki vállalata.
Telefon: A. 209—92 és Aut: 209—93 ss,
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

Magyarország aranykoszorús mestere
Szlezák László
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

Butort részletre is
legolcsóbban TOMORYNÁL vásárolhat. Veres Pálné-utca 7.
Köztisztviselőknek kivételes kedvezmény.

Leukoplast
magyar gyártmány

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Pesti kirakat

Álhírlapok és álhírlapírók

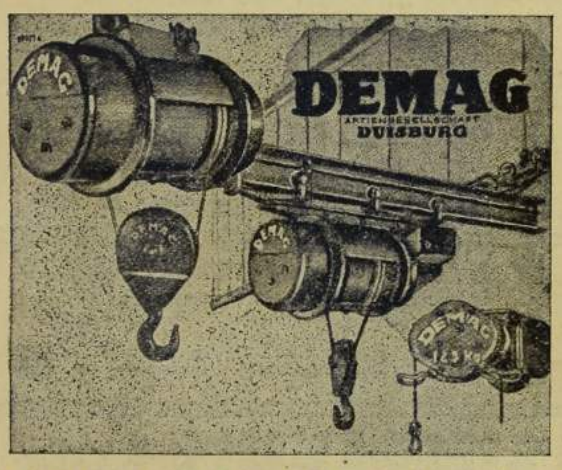
Egy zsarolási esettel kapcsolatban a héten újra napirendre kerültek az álhirlapok és az álhirlapírók. Nyilatkozott legutóbb róluk *Márkus* Miksa, a Magyarországi Ujságírók Egyesületének nagytekintélyü elnöke és szóba hozta valósággal a közbiztonságot veszélyeztető tevékenységüket a parlamentben *Lázár* Miklós, a legkiválóbb magyar szerkesztő és ujságírók egyike.

Amikor aztán ezek a figyelemreméltó felszólalások elhangzottak, hirtelenében furcsa, groteszk kórus keletkezett. Tajtékzó, dühös agyarcsattogtatás hangzott fel az álhirlapok berkeiből. Maguk a tolvajok kezdtek el legdühösebben kiabálni, hogy fogják el a gazembereket. Nem is csodálkozunk, mert tudjuk, hogy ez mindig így szokott lenni.

De éppen eléggé elérkezett a pillanat, amikor végre meg kell már mondani, hogy mi az álhirlap, mert különben nem lehet ellenük megkezdeni az irtóhadjáratot. A feladat nem is nehéz, mert az ujságírói közvélemény nagyon jól tudja ki az újságíró, ki nem ujságíró, ki az álhirlapíró. Ha pedig ezt tudjuk, akkor igen könnyü az álhirlap fogalmát meghatározni: *álhirlap ugyanis az, amelyet nem ujságíró szerkeszt és amelyet nem ujságírók írnak.*

A sajtóval szemben úgy a belügyminiszter, mint *Hlatky* Endre sajtófőnök igen nagy megértéssel szoktak foglalkozni. Ez a megértés pedig arra kötelez, hogy a sajtót a vadhajtásoktól is megszabadítsák, segítséget nyujtsanak a tisztességes sajtónak ahhoz, hogy a maga portáján végrehajthassa a purifikáló munkát. Ez pedig nem történhetik meg, ha igaz az, amit az egyesület elnöke és *Lázár* Miklós mondanak: „Minden sehonnai notórius zsarolónak módja van arra, — mondotta Lázár Miklós — hogy a kormány tudtával és beleegyezésével hetilapot indíthasson, amely aztán veszélyezteti a közgazdasági életet és a magyar sajtó tisztességét".

Bizonyos, hogy az álhirlapok az utóbbi időben nagyon elharapóztak és ezen a téren nagyon alaposan kell a tisztogatást elvégezni. Ez a tisztogatás azonban ismét nem jelentheti azt, amit mi Lázár Miklós beszédéből kiérzünk. *Nekünk nem az fáj, hogy pártnélküli politikai vezérek nem alapíthatnak lapot,* mert a sajtónak nem egyedüli feladata a politizálás. Ha azt mondta volna Lázár Miklós, hogy nem egyeztethető össze a sajtószabadság fogalmával, hogy erkölcsi és nemzeti szempontból megbízható, makulátlan ujságíró ne kapjon az első szóra lapalapítási engedélyt, akkor mi tapsoltunk volna neki legjobban. Az álhirlapokat és álhirlapírókat azonban soha, de soha nem lehet majd kiirtani, ha a sajtó vezetőegyéniségei, mint Lázár Miklós, *nem ujságíróknak, hanem politikusoknak* követelnek sajtószabadságot. Ilyen principiumok érvényesülése alapján alapíthatna lapot *Kuna* P. András, vagy *Rothenstein* Mór bátyánk, de *Lázár* Miklós, esetleg *Márkus* Miksa pedig egészen bizonyosan csak fizetett íródiákjuk volna. Az álhirlapoktól és az álhirlapíróktól tehát a magyar közvélemény csak akkor menekülhet meg, ha *minden orgánumot, amelyet nem ujságírók szerkesztenek és nem ujságírók írnak, álhirlapnak minősítenek.* Az ujságírás szentélyéből ki kell irtani a gyanús exisztenciákat, akik mint a skorpió rávetik magukat áldozataikra és őket sokszor halálosan megmarják. Senkinek sem lehet az ellen kifogása, ha politikai pártok és tőkések állanak egy-egy lap mögött, de a sajtó sem a tőkét, sem a politikát nem képviselheti . A sajtó csak az ujságírást jelentheti, az ujságírást pedig csak az ujságírók gyakorolhatják.

DEMAG-emelők
ezerszeresen bevált elektroemeloink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk
szabványrészekből összeállított pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők
egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

Nincs aktuálisabb feladat a nagy közüzemek egységes vezetés alá vonásának és centralizációjának megvalósításánál

Összhangba kell hozni a takarékosság rideg elveit az alkalmazottak és fogyasztók szociális követelményeivel

A törvényhatósági tanácsülés behatóan tárgyalta az üzemi zárószámadásokat, mert önként érthetően elsőrendű fontosságot tulajdonit annak, hogy az üzemek jövedelmezőségét a jövőre is biztonságossá és egyenletessé tegye. Az üzemekben fekvő vagyonértékekből származnak ugyanis a községi háztartás legnagyobb jövedelmei, amelyeknek konzerválása elsőrendű feladatot jelent az autonómia szempontjából. A zárószámadásból levont tanulságokról nagyérdekességű szempontokat mondott el

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstag, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A törvényhatósági tanács — mondja *Becsey* Antal — messzemenő gondossággal vizsgálta az üzemek zárószámadásait, amelyet megelőzött a tanács kiküldöttjeinek helyszíni szemléje. Én és társaim a három nagyüzem: a *Gáz-, Víz- és Elektromosművek* multévi üzletvitelének felülbírálásával foglalkoztunk és a napokon át tartó tanulmányozás eredményeiből tanulságos tapasztalatokat vonhattunk le, főleg ha nemcsak a jelen, hanem a *jövő* szempontjából is beleboesátkozunk a bírálatba.

— Általában meg kell állapítani, hogy nagy közüzemeink a mult esztendőben nem fejlődtek, de mert visszaesés sem következett be: *ezt komoly és minden elismerést megérdemlő eredménynek minősítjük.* A viszonyok rosszabbodása ugyanis a fogyasztás összes területein éreztette hátrányos hatását és amikor ez megnyilvánult elsősorban a Gázműveknél és az Elektromosműveknél,

ügyes ellensúlyozással redukálták az önköltségi és termelési kiadásokat.

A Vízművek üzletmenetének általában nincsen konjunktúrális jellege és így a gazdasági viszonyok változása a bevételeket kevésbé érintette.

— A zárószámadások adatait a jövő szempontjából vizsgálva, nem érdektelen az a tapasztalat, amit a Gázművek és az Elektromosművek üzleti élelmességéről a *Nemzetközi Vásáron* megfigyelhettünk. A magyar ipar e nagy demonstrációján egymás mellett állott a két üzem pavillonja, bemutatva a technika legújabb alkotásait, a modern háztartás tetszetős, tiszta eszközeit azzal a céllal, hogy fogyasztókat hódítsanak a maguk számára. Láttuk a kiállításon, hogy az Elektromosművek sorozatosan tárta elő azokat a készülékeit, gépeit és berendezéseit, amelyek

alkalmasak arra, hogy száműzzék a háztartásból azokat a gázberendezéseket, amelyek eddig egyeduralkodók voltak.

A villamosberendezések és eszközök ma még elég drágák, de ha szembenézünk az igazsággal, megállapíthatjuk, hogy *a jövő kétségtelenül a villamossági cikkeknek igér nagyobb perspektivát.* Mindkét üzem a szemléltető propaganda felbecsülhetetlen erejével vonult fel és nagyon helyesen a *háztartások beszervezésével* akarja biztosítani a maga fejlődését. A kalkuláció mindenképpen helyeselhető, mert Budapesten még mindig rengeteg beszervezésre váró fogyasztó található. Mindkét üzem nagy erőt fejt ki fogyasztásának fokozásáért és ekkor akarva vagy nem akarva, szemben találja magát a másik testvérüzemmel. Ma már tagadhatatlan, hogy

a fővárosnak ez a két nagyüzeme egymással szembekerült és érdekeik annyira keresztezik egymást, hogy mint komoly konkurrensek állanak a fogyasztótömegek elé.

A községi háztartás szempontjából ez a helyzet természetesen aggodalomra ad okot. A két nagyüzemnek feltétlen érdeke a fejlődés, de a gyilkos versenynek sok értelmét nem látjuk. Ennek a tanulságait tehát le kell vonnunk a jövőre nézve és olyan megoldást keresünk, amely kielégíti a két üzemet és mindenképpen megfelel a köz érdekeinek is. A két üzem feladata a jövőben nem lehet más, *mint hogy egymást kiegészítsék és amellett megtalálják a fejlődés útját a közös érdekek veszélyeztetése nélkül.*

— Az elektromos háztartási-, főző-, fűtő-, mosó- és fürdőszoba-berendezések ma még meglehetősen magas áron szerezhetők be és ezért talán nem is számíthatnak egyhamar széles népszerűségre. Ha azonban *tömegcikké* válnak, úgy

a háztartás elektrifikálásával

olyan nagytömegű fogyasztót kapnak, hogy *gondolni lehet az áram olcsóbbítására.* Erre teljes joggal számíthatunk azért, mert a csúcsterhelésekre méretezett elektromostelepeket most a nap legnagyobb részében kevésbé használják ki. Az ipari és háztartási áram nagyobb fogyasztásával lehetőség nyílik a gazdaságos energiakihasználásra, ami maga után vonja az áramtermelés olcsóbbodását is. Ha pedig ez bekövetkezik, akkor

a villany feltétlenül kiszorítja a gázt a háztartásból.

— Mi következik ebből? A Gázműveknek olyan területeket kell felkutatniok, ahol a villany nem csinál számára ádáz versenyt. Nem akarok most konkrét részletekbe bocsátkozni, de *a lehetőségek fennállanak arra, hogy a Gázművek szélesméretü tevékenységet fejtsenek ki anélkül, hogy a másik üzemmel élet-halálharcot folytassanak.* A fejlődés lehetőségét biztosítja egyelőre az, hogy Budapest 18.900 lakóháza közül 27 százalékban még mindig nincs gázvezeték, a 254.000 lakásból pedig ötven százalékban nem használják a Gázművek termékét. A fejlődésre tehát nagy terület mutatkozik és a Gázművek vezetőségében meg is van az okos előrelátás a további térhódításra. Ám erre a területre kell a testvér-üzemnek is pályáznia.

— A Gázművek és az Elektromosművek mindinkább élesebben jelentkező versenyét azonban nem elég a főváros vezetőségének tudomásul venni.

A komoly jelenségek arra köteleznek, hogy az üzemi koncentráció kérdését mielőbb napirendre hozzuk

A törvényhatósági tanács nemrégiben foglalkozott ezzel a problémával, ahol azonban az ügy elintézését nem minősítették *a legsürgősebb* teendők közé. Ezzel az állásponttal szemben kénytelen vagyok megállapítani, hogy *nincs aktuálisabb feladat, mint a nagy közüzemek egységes vezetés alá vonásának és centralizációjának megvalósítása.* Revizió alá kell venni tehát a tanácsnak ebben a tekintetben elfoglalt álláspontját, mert az üzemek sorsa megnyugtató módon csakis így biztosítható.

— A koncentráció feladata nem merül ki abban, hogy közös személyzetre bízzák az utcai gáz- és villanylámpák meggyujtását, az árammérők leolvasását, a könyvelést, a inkasszót és a számlázást, ami végeredményben jelentős megtakarításokat hozhat, de

kenyértelenné teszi a feleslegessé váló alkalmazottak százait.

Ez nem racionizálás. A centralizált üzemvezetés feladata oly átfogó üzemi politika inaugurálása, amely egyensúlyban tudja tartani az üzemek üzleti érdekeit egymással és a közzel szemben; *összhangba tudja hozni a takarékosság rideg elveit az alkalmazottak és fogyasztók szociális követelményeivel, éber figyelemmel kíséri a fejlődés technikai, gazdasági és propagatív lehetőségeit és belekapcsolódik azokba a feladatokba, amelyek a nagy, országos közgazdasági érdekeket szolgálják.* Ne felejtsük el, hogy ezek a követelmények sokszor éles ellentétben állanak egymással. Azt a centrifugális erőt, amelyet ezek az ellentétek, valamint az egyes üzemek — bizonyos határig jogosult — öncélúsága képvisel, átfogó, messzetekintő üzemi politika vasabroncsaival összefogni és egy vezető gondolat irányába kényszeríteni — erre gondolok én akkor, amikor üzemek koncentrációjáról szólok.

Széchenyi strandfürdő
MEGNYILT

Fedezze fel Ön is a Velencei-tó szépségeit!
Budapesttől 1 órányira, a Velencei-tó
Magyar-Velencén, GÁRDONYFÜREDEN
egészséges fekvésű magaslati és partmenti **villatelkek** □-ölenként P 4-től 24 havi lefizetésre. Nyári és téli sportok. Jó ivóvíz. Villanyvilágítás. Fürdőjog. **Őrökkabin vehető** a strandon, villatelek vételkényszer nélkül is. 140 P vételárért részletfizetésre, telekkönyv szolgalmi joggal biztosítva
Strandvendéglőkben menü **P 1.20**.
Menettérti weekend-jegyek P 1·20.
BARACSKA-PETTEND telepen
Budapesttől 28 km-re, vasútvonal két oldalán balatoni műút mellett, talajvízmentes **házhelyek** □ **ölenként P 1.20-tól**
havi 10 pengő részletfizetéssel.
Jó ivóvíz. Kitünő termőföld, gyümölcstermelésre kiváló.
Ingyen autobusz indul a városi irodától (I., Horthy Miklós-körtér 3/b. I. 6. Telefon 694—33) minden vasár- és ünnepnap, d. e. 8/4 9 és d. u. 3 órakor, minden kedden, csütörtökön és szombaton 3 órakor. ◆ Kérjen prospektust

Kalzer építési vállalata
I., Szirtes u. 3/b. Tel: A. 53-9-14

Bevezetik a Rómában bevált „orario“ jegytipust a budapesti közlekedési vállalatoknál

Az őszre rendszeresítik a közlekedés korlátlan kihasználásának lehetőségét

A főváros közlekedési ügyosztálya állandó tanulmányozásokat folytat olyan irányban, hogy *Budapest belső közlekedését valóban nyugateurópai színvonalra emelje.* Az ügyosztály érdeme a nagykörúti autóbusz megvalósítása, amelyik egy csapásra elsőrendű összeköttetést teremtett a két testvérváros között és a legforgalmasabb útvonalon ideális alapra fektette a közlekedés lebonyolítását. Számos más természetű reformot is végrehajtottak és további kezdeményezések vannak előtérben, úgyhogy, ha a pénzügyi lehetőségek is rendelkezésre állanak: *a közlekedés ellen ma még jogos panaszok rövidesen lekerülnek a napirendről.*

Nagyon érdekes az a kezdeményezés, amelyet Budapest forgalmába, most külföldi mintára akarnak bevezetni. Az ügyosztály a maga tanulmányozásai során nagy figyelemmel vizsgálta azt a Rómában életbeléptetett jegytípust, amelyet ott *„orario“* néven ismernek. Amint a jegyrendszer elnevezése is mutatja, olyan jegy alkalmazásáról van szó, amelyik *egy órán belül érvényes az összes közlekedési eszközök igénybevételére.*

Budapesti vonatkozásban ez azt jelenti, hogy olyan jegyrendszert vezetnének be, amelyik egy órai érvénnyel jogot ad az utasnak az autóbuszok és villamosok bármelyikének használatára.

Ha figyelembe vesszük, hogy a mai villamos- és autóbuszjegyek mindig kötött irányhoz kényszerítik az utasközönséget, akkor beláthatatlan előnyt kell tulajdonítani annak a lehetőségnek, amelyik *bizonyos időtartamon belül feljogosít az összes irányok és közlekedési eszközök legteljesebb kihasználására.*

A tanulmányok most vannak folyamatban és ebben egyformán résztvesz a Beszkárt és az Autóbuszüzem, ahol

elvileg nem zárkóznak el a jegytípus alkalmazása elől.

Amennyiben a pénzügyi számítások és a statisztikai összehasonlítások kedvező anyagi eredményt helyeznek kilátásba, akkor már *az őszi hónapokban Budapesten is érvényesül a közlekedési lehetőségnek ez a korlátlan kihasználása.*

Forradalmi újítás a motoros járművek vezetésében

Az Autobuszüzemnél is bevált az önműködő Maybach sebességváltó

A technika szédületes arányokban fejlesztette ki az automobilizmust és minden téren megoldotta ennek a nagyszerű közlekedési eszköznek a beláthatatlan képességeit, csupán egy vonatkozásban akadnak kifogások. Minden kényelmesség és biztonság ellenére állandó kifogás tárgya *a sebességváltás komplikáltsága* és a vele járó elkerülhetetlen rázkódás, előre és hátra irányuló zökkenés, amely mindig bekövetkezik, amikor az autó vezetője a sebességet változtatja. Évek óta kísérleteznek olyan automatikus sebességváltó előállításával, amelyik minden emelkedéshez és sebességhez automatikusan alkalmazkodik. Ezek az automaták két főcsoportra oszthatók. Az egyik csoport igyekszik az emelkedéshez és sebességhez azáltal alkalmazkodni, hogy *az áttételezést állandóan változtatja,* ez a megoldás azonban a szerkezet komplikáltsága és a bekövetkező üzembiztonság csökkenése miatt nem sikerült. A másik csoport oly módon igyekszik a problémát megoldani, hogy az ismert három, vagy több fokozatú sebességváltók egyes sebességfokozatát a vezetőtől függetlenül *önműködően* kapcsolja. Ez az utóbbi megoldás már azért sem célszerű, mert nem előnyös, hogy például hegymenetben, kellemes tempóban való haladás közben, egyszerre az önműködő és elméletileg megfelelő áttétel kapcsoltassék be, amikor az a legkevésbbé sem kívánatos és szükséges. A külföldön történt kísérletezések sorában forradalmi sikert ért el az *új Maybach-féle sebességváltómű,* amely azon az elven alapszik, hogy a kapcsolással járó munka kiküszöböltessék és az egész kezelés csak arra szorítkozzék, hogy a járművezető egyszerű akaratán muljon a sebességfokozatok váltása. A megoldást az ismert *Maybach-féle* sebességnövelő biztosítja, amelyet oly módon sikerült tökéletesíteni, hogy most már nemcsak két menet, hanem négy menet kapcsolása válik lehetségessé a kormánykeréken elhelyezett kis kéziemeltyü beállításával, tehát *a sebesség gyorsításához, vagy csökkentásához nem kell más, mint egy gyenge ujjnyomás.*

A sebességváltás a következőképpen történik: a kormánykeréken beállítjuk az emeltyűt a kívánt helyzetbe, egy pillanatra leemeljük lábunkat a gázpedálról, majd ismét megnyomjuk a gázpedált. E pillanat közben *megtörtént már az átkapcsolás a kívánt sebességfokozatra* anélkül, hogy a tengelykapcsolót használni kellett volna. Eltekintve az egyszerűségtől és a kényelemtől, fontos körülmény az is, hogy *a járművezető kezei a döntő pillanatban is a kormánykeréken maradhatnak.* A kapcsolást a motor vakuumja végzi, amely módszer rendkívül üzembiztos, amit az a körülmény is bizonyít, hogy egynémely kocsitípusnál az életbevágóan fontos féket is a motorvakuum működteti.

A sebességváltás tehát nem igényel többé manuális ügyességet és gyakorlatot, mert a kívánt sebességfokozat előre beállítható és a *jármű addig halad a régebbi menetben, míg a gázpedál szabályozásával a motor fordulatszáma meg nem változik.* Hogy a sebességváltás automatizálása mennyire fontos, ezt az a körülmény jellemzi legjobban, hogy például a nagyvárosi autóbuszforgalomban a sebességváltások, illetőleg kapcsolások száma *kocsinként és naponta 3—4 ezer között váltakozik.* Autóbuszoknál különösen nagy jelentőséggel bír az a körülmény, hogy a vezető a menetek kapcsolásánál a kezeit a kormánykeréken tarthatja és hogy a négy normális menetben a zajtalanság az utazóközönség kényelmét fokozza. A gyakorlatban kiválóan bevált *Maybach-világszabadalom* iránt természetesen a Székesfővárosi Autobuszüzem is melegen érdeklődik és módot nyujtott arra, hogy a *Maybach-rendszerű* kapcsolót a járműveken kipróbálják. Ezidőszerint egy kistipusú és egy háromtengelyes nagy autobuszon működik a Maybach-féle sebességváltó kifogástalan precizitással. Az Autobuszüzem járművezetői mintegy fényeremény után sóvárognak a beosztások idején azért, hogy az ilyen Maybach-sebességváltóval ellátot járműre kerüljenek, mert ez számukra hallatlan könnyedséget, biztonságérzetet, idegeik pihentetését és a vezetés tökéletes ellátását jelenti.

A *Maybach-világszabadalom* magyarországi engedményese: *Weisz Á. Fogaskerékgyár,* Budapest, VIII., Nagytemplom-utca 34.

VÁLLALKOZÁS

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

I. ker. Ingyenes Dunaszoda felállítási munka, Marinka Imre 3.823.75.

VI., Lipótváros Löportáldülői Boldog Margit templom vízvezeték-, csatornamunka, özv. Csizly Mihályné 3.541.45.

Ugyanott burkolómunka, Urbach és Taffler 13.512.—.

Ugyanott asztalosmunka, Oberbauer A. utóda 11.773.—.

IX., Szent Gellért-kórház főépülete és I., II. sz. pavillonokban alápfalazási munka, Ninkó Fivérek 3.525.—.

IX., Bakáts-téri szülészeti kórház hullakamra kőművesmunka, Major Imre 2.477.—.

Horthy Miklós-kórház hullahűtőberendezés, Wiesel Adolf 5.050.—.

X., Maglódi-u. 8. óvóda-toldaléképület vízvezeték-, csatorna-, házherendezési munka, Csépay Jenő 6.785.35.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Mexikói-út és a környező utcák csatornázási munkáira pályáztak: König, Román és Stein 30.327, Obendorfer József 32.010, Helfenstein Károly 32.096, Neumann Ferenc 32.286, Bajza Sándor 32.600, Báthory és Klenovics 32.835, Szász Albert 33.403, Tompe Károly 34.641, Lőrinczi Mihály 34.228, Halász Hubert 34.675, Kiss Jenő 35.702, Péry Dezső 35.875, Klauber és Vajda 37.118, Ámon Antal 38.537, Hacker Emil 39.103 pengővel.

A Szentendrei-út és az Aranyhegyi árok között lévő szakaszának útrendezési munkáira pályáztak: Benedickt Marcel 58.215, Gravieser Albin 59.451, Dalos István 64.374, Obendorfer József 66.190, Reinisch és Wohl 66.215, Péry Dezső 66.830, Schäffer Antal 67.012, Krausz Ferenc 67.442, Szegedy Béla 68.255, Helfenstein Károly 68.696, Fábián, Somogyi és György 68.957, Neumann Ferenc 69.084, Hollós Ferenc 69.855, Szász Albert 71.479, Ámon Antal 71.925, Márik Ernő 72.523, Heverdle István 74.698, Klauber és Vajda, Urbach és Tafler 77.012, König, Román és Stein 77.860, Roheim Alfréd 78.295, Hacker Emil 80.478, Schäffer Károly 87.663 pengővel.

A szeretetotthonok és árvaházak részére szükséges ruha és cipő szállítására pályáztak: Storer Viktor, Textilipar Szövetkezet, Petrán Szilveszter, Schrammel János, Freudiger Mózes, Gutmann J.

A főváros közkórházai részére szükséges mosógép, facsarógép és gőzmángorló szállítására pályáztak: Magyar Mosó és Fertőtlenítő Gépgyár rt. 22.350, Egyesült Gép- és Fémárugyár 24.950, Knuth Károly 24.600, Magyar Radiatorgyár 26.110, Hofherr és Schrantz rt. 26.925 pengővel.

120 tonna sulyu öntöttvas csatornázási vasszerelvények szállítására pályáztak: Petz Testvérek 18.757, Sophiana gépgyár 20.880, Budapesti, Salgótarjáni gépgyár 21.638, Állami Vas, Acél és Gépgyár 22.122, Ulrich J. 22.667, Donáth József 22.999, Magyar Vaggon és Gépgyár 23.073, Első Dunagőzhajózási Társaság 23.298, Siemens Művek 23.520, Hofherr és Schrantz 24.400, Oetl Antal 25.868, Hasenörl Ede 27.888 pengővel.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST,
I., ATTILA-KÖRÚT 2. TEL.: 562—51.

LUX TÖMLŐKÖK-FESTÉSEK LAKKOK FILMEKET ÁRGIÓBB MINŐSÉGBEN
TELEFON JÓZSEF 93-46
Lux Ede és társa
LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST VIII. NAGY-UTCA 4. SZÁM

KŐVEZŐMESTEREK
ÚT- ÉS CSATORNAÉPÍTŐK

Schaffer György
II., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

Helfenstein Károly
V., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Reinisch és Wohl
Ajtósi Dürer-sor 7. sz. Telefon: 38-0-62

Neuman Ferenc
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
VIII., Ludoviceum-u. 18. Tel.: 38-4-65

Krausz Ferenc
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Obendorfer Károly és Rudolf
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Schaffer Antal
II., Biai-út 21. Telefon: 52-2-91

Handl István
III., Pacsirtamező-u. 7. Telefon: 62-0-28

RIEGER OTTÓ
ORGONAGYÁR
Uj orgonákat, valamint homlokzatsipokat szállítunk és orgonajavításokat mérsékelt árban és művészi kivitelben elvállalunk. Gyáraink ból negyven éves fennállása óta 2300 uj orgona került szállításra.
BUDAPEST, X. KERÜLET, SZIGLIGETI-UTCA 29. SZÁM.
(RÁKOSFALVA) Telefon: 96—3—45.

MÁRKUS MIKSA
lakatosárúk, vasszerkezetek és speciálsi kettősen üvegezhető vasablakok gyára.
Telefon: 908—92. Budapest, VI. ker., Mohács-utca 5. sz. Telefon: 908—92.

Padozati munkák
elsőrangú kivitelben
szlavóniai tölgy- és bükkparkót, táblaparkét egyszerű és díszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest,
V., Rudolf-tér 1. sz. Telefon: 212—44.

LINOLEUM burkolási munkálataival
legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert
Haas Lipót
céghez.
Főüzlet: VII. ker., Rákóczi-út 24.
Telefon: József 42—0—44

vitéz Darvas Lajos
okl. mérnök
Nemes építő vállalat Budapest,
IV., Királyi Pál-utca 20. Telefon: Aut. 86—2—96.

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

— **Weiss Fülöp kitüntetése.** A kormányzó *Weiss* Fülöp felsőházi tagnak, a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* elnökének, közgazdasági és pénzügyi téren szerzett kiváló érdemei elismeréséül az I. osztályú Magyar Érdemkeresztet adományozta. *Weiss Fülöp* legmagasabb kitüntetése osztatlan örömet kelt mindenütt. A kitüntetés nemzetközi viszonylatban is nemes csengésű névvel rendelkező és igen nagy tekintélynek örvendő férfiút díszít. *Weiss* Fülöp munkás és eredményes életet töltött a közgazdaság szolgálatában. Mint a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöke, intézetét a legelső vonalban is a legelsők közé emelte. Hervadhatatlan érdemeket szerzett a magyar földhitel megszervezése körül és rendkívül értékes szolgálatokat végzett a magyar iparfejlesztés terén. Az utolsó évtizedben bámulatos lendületű fejlődést elért magyar textilipar szorosan összekapcsolódik nevével és közérdekű munkájával. Olyan férfi, aki sohasem kereste a nyilvánosság előtti szereplést, vagy munkájának külső elismerését. De mindenütt ott volt és ott van, ahol közérdekű munkával lehet szolgálni az országot. A munkában felolvad és az eredményes munka számára a legnagyobb öröm és elismerés. Természetes azonban, hogy hatalmas teljesítményű munkássága előtt, amely nem szorítkozott csupán szűkebb hivatáskörére, hanem kiterjedt az egész közgazdaságra és az államhitel területére is, a közönség részéről nem maradhatott elismerés nélkül. A kormányzói kegy az egész magyar társadalom elismerését is kifejezésre juttatja, amely őszinte örömmel vett tudomást a kitüntetéséről.

Beteg a polgármester. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester néhány nappal ezelőtt meghűlt és mandulagyulladása támadt, miért is orvosi tanácsra *néhány napig otthon tartózkodik*. A polgármester betegsége könnyű természetű s így *rövidesen újból elfoglalja hivatalát*.

Gyászol a szerdai közgyűlés. A törvényhatósági bizottság szerdai közgyülésének napirendjén a legfontosabb pont a tavalyi zárószámadás és a polgármester kísérő jelentése. Az összes pártok fel akarják használni ezt az alkalmat a főváros pénzügyi gazdálkodásának bírálatára, az aktuális financiális kérdések megvitatására, így nem is valószínű, hogy szerdán elkészüljenek a napirendre felvett tárgyakkal, hanem folytatólagos közgyülés lesz. Szerdán választja meg a közgyülés az adófelszólamlási bizottságok, valamint a központi választmányban és a szakbizottságokban megüresedett helyek új tagjait. *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnoknak az idei költségvetés módosításáról szóló jelentése, továbbá több kereskedelmi iskolai és polgári iskolai tanszék átszervezése egészítik ki a közgyülés napirendjét. Napirend előtt *Ripka* Ferenc főpolgármester a hős repülőket: *Endresz* Györgyöt és *Bittay* Gyulát elparentálja és tolmácsolni fogja a székesfőváros részvétét a magyar nemzetet ért súlyos veszteség fölött.

Az alexandriai főpolgármester köszönete. *Achmed Seddig* bej, Alexandria főpolgármestere Budapest vendége volt és most levélben köszönte meg *Ripka* főpolgármesternek a város vendégszeretetét. „Nagyon sokat tanultam Budapesten, — írta, — nemcsak a főváros rendje és tisztasága kapott meg, hanem megismerhettem nagy üzemeit, kitünő jóléti intézményeit, a nyomorenyhítés és a gyermekvédelem érdekében kifejtett igyekezetet. Mindig emlékezetemben marad Budapest nagysága és szépsége.“

Tárgyalás az inségmunka megindításáról. A szükségmunkák előkészítésére és megszervezésére a törvényhatóság tagjaiból kiküldött ad hoc bizottság, amelynek tagjai *Kozma* Jenő, *Wolff* Károly, *Becsey* Antal, *Petrovácz* Gyula, *Hahn* Arnold, *Peyer* Károly és *Rassay* Károly, hétfőn délután alakuló ülést tartott, amely alkalommal *Wolff* Károlyt elnökké és *Kozma* Jenőt helyettes elnökké egyhangulag megválasztották. A *Fővárosi Hirlap* már ismertette azt a tervezetet, amelyet *Schuler* Dezső tanácsnok, a szociálpolitikai ügyosztály vezetője a munkanélküliek munkához juttatásáról kidolgozott. Ebben azokról a lehetőségekről van szó, amelynek keretében a főváros minél sürgősebben inségmunkákat indítson meg, hogy a fizikai és szellemi munkanélküliek keresethez juthassanak. Többek felszólalása után a bizottság tárgyalás alá vette a szükségmunkák megindításának kérdését. Gyakorlatilag megvalósíthatónak egyelőre a csatornaépítés és az útépítés bizonyos részének a megoldását jelölték ki. Tárgyalásra alkalmasnak találták továbbá a Magánalkalmazottak Biztosító Intézetének kölcsönajánlatát, hogy a felveendő kölcsönből inségmunka keretében szükséglakásokat és társasházakat építsenek. A szükségmunkák megindításához szükséges tőke előteremtéséhez a bizottság a kormány támogatását is kérni fogja. A bizottság rövidesen újra tanácskozik, amikor már a megvalósítható inségmunkákat konkrét formában is javaslatba hozzák.

Gábor Móric festőművész sikere Hollandiában. *Gábor* Móric amszterdami sikere után *Hágában* állította ki festményeit. A megnyitáson résztvett *Török* Béla hágai magyar követ. A hollandi sajtó elismerő cikkekben foglalkozik *Gábor* Móric művészetével, Hollandia legelterjedtebb lapja, a *Haagsche Post* Gábor Móricot mint a szépasszonyok festőjét méltatja. Idegen művészt ritkán fogadott a hollandi közvélemény olyan egyhangú elismeréssel, mint a magyar festőt.

Stux úr Budapesten kívül Svájcot, Olaszországot és Szovjetoroszországot is perli. A *Fővárosi Hirlap*-ban két hét előtt megírtuk, hogy egy *Stux* nevü magyar származású, volt odesszai ügynök a wieni országos törvényszék előtt 120.000 schillinges pert indított Budapest ellen, mert a főváros nem értékelte fantasztikus idegenforgalmi propagandaötleteit és nem honorálta Budapestet dicsőítő költői munkásságát. A bécsi Landesgerichten a napokban volt a perfelvétel, amelyre *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok is felutazott. A tárgyalás során igen érdekes dolgok derültek ki. Stux úr nemcsak Budapesttel keveredett hadiállapotba, hanem hadat üzent Svájc, Olaszország, sőt a Szovjet bécsi idegenforgalmi képviseleteinek is. Igen érdekes például az a jogcím, amelynek alapján hatalmas összegre Svájcot perli. A svájci államszövetség idegenforgalmi propagandairodája a wieni Schwarzenbergtéren állott, amelyről mindenki tudta, de legelsősorban a svájciak, hogy nem a legalkalmasabb hely egy utazási iroda számára. Ezt Stux úr is felfedezte és nagy bőbeszédüséggel megszerkesztett levelekkel árasztotta el a svájciakat, hogy költözzenek a Kärnthnerstrassera. A svájciak, nyilván Stux úr döntő erejű argumentumai nélkül, megvásároltak egy bérpalotát a Kärthnerstrassen és a saját házukban nyitották meg az irodájukat. Stux úr igen felháborodott, mert az ő bekapcsolása nélkül történt a házvétel és most provizió fejében a vételár 3 százalékát követeli Ez a kereset nem kevésbbé derüs, mint a budapesti. Azzal argumentál, hogy ő ajánlotta a Kärnthnerstrasset és mivel a svájciak tényleg ott vásároltak házat, ezért őt megilleti a szokásos 3 százalékos provizió. Hasonló alapja van az olasz és a Bécsben működő szovjet-orosz idegenforgalmi expozitura ellen indított pereknek is. Budapest jogi képviselői a kereset alaptalanságának bizonyítása mellett mindenekelőtt a per értékének leszállítását kérték, mert a budapesti iroda jelenlegi vezetője egy évre van szerződtetve, 3 hónapos felmondással. Stux úr tehát a legszerencsésebb esetben is csak 3 havi végkielégítésre tarthatna igényt. Persze, ennyit sem fog kapni. Semmit. Merész pereinek logikája bizonyára abban rejlik, hogy az alperesek, akik természetesen nem szegényjogon pereskednek, mint ő, megunják a pereskedés tekintélyes bélyegköltségeit és néhány schillingben inkább kiegyeznek vele.

Az országos közlekedésrendészeti bizottság fővárosi tagjai. A belügyminiszter értesítette a polgármestert, hogy az országos közlekedésrendészeti bizottságba a főváros képviseletében *Bódy* László dr. tanácsnokot rendes taggá, *Gallner* Ferenc dr. főjegyzőt pedig a bizottság póttagjává kinevezte.

Elnökválasztás a Külügyi Társaságban. A *Külügyi Társaság* idegenforgalmi szakosztálya a napokban *Oettevényi* Olivér dr. elnöklete alatt tisztújító választmányi ülést tartott, amelyen elnökké: *Drasche-Lázár* Alfréd dr.-t, alelnökké: *Lobmayer* Jenő dr. nyug. tanácsnokot választották meg.

Házasság. Dr. *Szathmáry* Sándor és neje, id. *Melegh* Gyula és neje gyermekei, *Hedda* és *Géza* május 22-én házasságot kötöttek.

A Fővárosi Pavillon és az állatkerti vendéglő bérletének meghosszabbítása. A városgazdasági bizottság a jövő héten ülést tart és napirendjén két bérlet-meghosszabbítás ügye szerepel. *Weingruber* Ignác, a *Fővárosi Pavillon* bérlője azt kéri, hogy 1933 októberében lejáró bérleti szerződését már most további hat évre hosszabbítsa meg a főváros. Weingruber eddig évi 4000 pengő bért fizetett és a nyers jövedelem négy százalékát mint részesedést juttatta a fővárosnak. A polgármester azt javasolta, hogy a bérlő kérését teljesítsék és *a bérletet további hat évre változatlan feltételekkel hosszabbítsák meg*. Ugyanekkor tárgyalják az állatkerti belső vendéglő ügyét is, mivel a régi bérlő nem teljesítette fizetési kötelezettségét és ezért a főváros még a mult évben felbontotta a szerződést. A főváros úgy határozott, hogy a belső vendéglőt egyesíti a külső vendéglővel, melynek *Gundel* Károly a bérlője. Gundel hajlandó a belső vendéglő átvételére, de kéri, hogy a belső vendéglő és kávéház használatára *a főváros tizéves szerződést biztosítson részére, a külső vendéglő bérleti idejét pedig, amely csak 1936 végén járna le, további öt évre, 1941 végéig hosszabbítsa meg*. Gundel eddig 18.560 pengő bért fizetett kétszázalékos részesedéssel, a külső vendéglőért. Most a bér eltörlését kéri, de viszont ennek ellenében 500.000 pengő bruttó bevétel esetén három százalékot, nagyobb bevétel esetén 4—6 százalékos részesedést ajánl fel a fővárosnak. Gundel kérésénél is javasolják, az illetékes ügyosztály számításai alapján, a két vendéglő egyesítését és a bérlő feltételeinek teljesítését.

A bányakapitányság engedélye alapján a Rudas-fürdő környékén folytatják a forráskutatást. Úgy, ahogy a *Fővárosi Hirlap* már jelezte, szombatra megérkezett a fővároshoz a bányakapitányság engedélye a Rudas-fürdő környékén megkezdett forráskutatások folytatására. A bányakapitányság feljogosítja a fővárost, hogy a Rudas-gyógyfürdő környékén folytassa, illetve befejezze a már megkezdett és eddig is nagy sikert eredményezett forráskutatásokat. Az engedélyokirat a szokásos kikötéseken kivül semmi más megszorítást nem tartalmaz és a harmadik fúrás helyéül a Döbrentei-téri parkot jelöli ki. A harmadik fúrás maximális mélységét az előzetes geológiai számítások és tanulmányok mérlegelésével 100 méterben állapitották meg. A főváros szakembereinek és a geológusoknak az az egybehangzó véleménye, hogy ebben a mélységben 60—70 hőfokú vizet fognak föltárni. A Döbrentei-téri parkban már szombaton megkezdték a fúrótorony felállítását és a munka megindítása a legközelebbi órákra várható.

Tisztújítás a FANSz-ban. A FANSz tisztviselőosztályának új választmánya *Liber* Endre alpolgármester elnöklésével alakulóülést tartott. Az elnök beszámolt a szövetségnek a fizetéscsökkentésekkel kapcsolatban tett lépéseiről és kérte a választmányt, hogy a legnagyobb összetartással támogassa a vezetőséget a jövőben felmerülő kérdések megoldásában. Ezután megválasztották a tisztviselőket és az igazgatótanács tagjait. Ügyvezető-alelnök: *Spannberger* Alajos, alelnökök: *Szente* Miklós és *Wossala* tanácsnokok, *Szécsi* Ernő tisztifőorvoshelyettes, *Dingha* Árpád pénztárigazgató és *Honffy* Lajos adóhivatali igazgató, főtitkár: *Budó* Jusztin levéltáros, főpénztáros: *Erhardt* Sándor, főellenőr: *Rajkhathy* Győző, háznagy: *Axmann* Gyula lettek. A megválasztottakat *Liber* Endre elnök üdvözölte, az ő nevükben pedig *Spannberger* Alajos mondott köszönetet.

A Nemzeti Takarékpénztár és Bank Rt. május 17-én tartotta XXXVIII. rendes közgyülését, mely az igazgatóság összes javaslatait egyhangúlag elfogadta és elhatározta, hogy *részvényenként 1 pengő osztalék* fizettessék. A 38. számú osztalékszelvény beváltása ez év május 18-tól kezdve az intézet, valamint a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank pénztáránál, illetve annak fiókjainál történik. Az intézet igazgatóságába *Frankl* Kornél urat, a Wertheimer és Frankl cég főnökét új tagul megválasztották.

A Nova május 31-én tartja közgyülését. A *Nova Közlekedési és Ipari R.-T* május 31-én, déli 12 órára hívta össze rendes évi közgyülését, amelynek napirendjén az igazgatóságnak az az indítványa is szerepel, hogy a társasági részvénytőkének *98.000 darab 25 pengő névértékü visszavásárolt részvényét semmisitsék meg s ezuton az alaptőkét 11,200.000 pengőről 8,750.000 pengőre szállitsák le*. A Nova egyben publikálja 1931. évi mérlegét, amelyben *795.458 pengő veszteséget mutat ki*. A veszteség onnan keletkezett, hogy az eredményszámlán a kiadások között szerepel az alaptőke leszállítása céljából visszavásárolt részvényeknek a névértéket meghaladó vételár különbözete 882.000 pengővel, továbbá leírás az értékpapir számláról 766.518 pengővel. A két tétel meghaladja az 1.6 milliő pengőt, aminek csupán mintegy felét fedezte a vállalat tiszta hozama

Csehszlovákiában valorizálták a rokkantegyesület hadikölcsönkötvényeit. A *Magyar Rokkantsegélyző- és Nyugdíj-Egyesület* szombaton délelőtt tartotta meg évi külött-nagygyülését, amelyen a vléki fiókok részéről 150-en jelentek meg, azonkivül az elcsatolt területekről, Pozsonyból és Temesvárról is képviseltették magukat a testvéregyesületek. Csehszlovákiából *Zimák* Ferenc szenátor jött el, akinek nevében felolvasták, hogy a csehszlovák kormány a felvidéki Rokkantegyesület birtokában lévő *hadikölcsönkötvényeket valorizálta*, ami egyébként a csonka-magyarországi rokkantegyesületnél is fölöttébb kívánatos lenne, mert békebeli vagyona, több, mint húszmillió aranykorona, a hadikölcsönökön ügyszólván teljesen elértéktelenedett. Majd *Bárdos* Ferenc igazgató terjesztette elő az évi jelentést, amit tudomásul vettek és a küldött nagygyülés az indítványok tárgyalásával ért véget.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X.. Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

ZEISS PUNKTAL szemüvegek KLEIN DEZSŐ látszerész
BUDAPEST, IV., Kecskeméti-u. 14. Telefon: Aut. 85—2—13
SZOLNOK, Baross-utca 2. sz. (Kindlovits-ház)

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Az elsőkerületi pótválasztás

Vasárnap és hétfőn zajlott le a megismételt szavazás az első kerületben. A végeredmény a következőképpen alakult: *Egységes Községi Polgári Párt* 1005, *Keresztény Községi Párt* 2704, *Egyesült Nemzeti Párt* 1737, *Szocialista Párt* 1597 szavazat.

A szavazás eredményéhez képest törvényhatósági bizottsági taggá választották *Krivoss* Árpádot (Egységes Községi Polgári Párt), *Lampel* Vilmost, *Pakányi* Ferencet, *Spur* Kálmánt és *Bartók* Ferencet (Keresztény Községi Párt), *Takách-Tolvay* József grófot, *Bornemissza* Gézát és *Pályi Gyulát* (Egyesült Nemzeti Párt), *Bánóczi* Lászlót és *Németh* Jánost (Szociáldemokrata Párt).

Az igazoló választmány kedden délután már megkapta a választási bizottság hivatalos értesítését és nyomban intézkedett az újonnan megválasztott bizottsági tagok behivásáról.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a VI. ker., Szent László-u. 59. sz. alatt levő elemi iskola emeletráépítésénél szükséges **kőműves-, elh. és tetőemelési** munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1932. évi május hó 20-tól kezdve naponta délelőtt 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. emelet 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Kotál Henrik (VIII., Baross-utca 44.), a tervező műépítésznél vagy az előadónál a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1932. évi június hó 18-án (szombaton) délelőtt ½11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1932. évi május hó 13-án.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KŐVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
FISCHER ZSIGMOND épületfakereskedő.
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310—89.

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77

Bútorait legjobb minőségben és legolcsóbb árban **Schäffer János** műbútorasztalos lakberendezési üzlete Budapest, II., Török-u. 2. Margithidnál Telefon: 552—98.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! ● Telefon: Automata 530—03.

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON, HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfúrási és vízműépítési vállalat.
Akna-kútépítések. Mélyfúrások. Víztelenítések. Automatikus szivattyúberendezések. Alapozások. Búvározási munkák. Forrás foglalások.
Telefon: 93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körut 32

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit-körut 58. Telefon: Aut. 514-80

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MESZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—81. Budapest, X., Korponai-u. 11.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46 Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talajszigetelő aszfaltot. Készít: Traverzi természetes tömörített asztalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620-25

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

Közúti gőz- és motorhengerelést
vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1
Sürgönycím: WOLFFEKE
TELEFON: 59—9—68

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok; Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés; Tetőfedés, szigetelés, víztelenítés, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Alégzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
SZT. GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
legtökéletesebb berendezésű
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája.

BRIXOL MŰVEK BUDAPEST
VILÁGSZABADALMAZOTT FERTŐTLENITŐ-, ILLATOSITÓ- ÉS SZAGTALANITÓ-VEGYICIKKEK GYÁRTÁSA
BUDAPEST, VI., LÁZÁR-U. 13
Testvértelepek: Wien, Berlin, Prag, Kopenhagen, Amsterdam, Roma, Bielsko, Timisiora, Vrsec. Telefonszám: Aut. 158-23

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhívó: József 311—19. szám.
Kiváló üzemanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. **Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.**

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére trathétőhevedert, por- és padlótörlőrahát
Telefon: J. 415—07 *Alapítva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon: 844—12

Családi házat
olcsón épít, tehermentes telekre, vagy saját telkein kényelmes törlesztésre. Minden építőipari munkát jutányosan vállal az
Építőiparosok Szövetkezete
Andrássy-út 56.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY-ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

RESCH JÓZSEF
szerszámfa- és bognárfakereskedő
Budapest, IX., Remete-utca 26 * Telefon: J. 329-89

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913 12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállít kavicsot, homokot, követ, téglát, széncsúzdákról szenet, kokszot, fát stb.

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623—34.

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógyfényezők.

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: ***Budapest, V., Berlini-tér 2.***
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: **Nagykovácsi**

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NADOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT
GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60.
BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 június 1. — 22. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

A lakástermelés ellenzői

Budapesten ma — ez vitán felül áll — lakás-krach van. A háziurak rendje tehát nem tartozik az irigyeltek közé; de sietve meg kell azt is mondanunk, hogy Budapest társadalmának minden rétege legalább úgy megszenvedi a nehéz időket, mint a háztulajdonosok. Minden rokonszenvünk velük van, hasznos, becsületes, szükséges embereknek tartjuk őket, de — bocsánatot kérünk — ők sem lehetnek martírabbak, mint bárki más, mert a mai gazdasági ítéletidő egyformán elpusztít mindent.

Visszafelé sül el ilyen körülmények között minden olyan törekvés, amely a társadalomnak egy-egy csoportját akár szenvedéseinek különleges méltányolásával, akár kivételes megsegítés követelésével akarja az érdeklődés középpontjába állítani. Ez történt a héten a háztulajdonosokkal, akiknek sorsát ma senki sem irigyli, akiknek panaszait mindenki jogosnak ismeri el, de akik súlyos *taktikai* hibát követtek el. Közgyűlést tartottak, amelyen demagóg javaslatokat fogadtak el. Ezek szerint a háztulajdonosok nem kívánnak kevesebbet, mint hogy a háztulajdon számára nyújtandó jelentős adó- és illetékengedmények mellett akadályozza meg a kormány az építkezéseket, vonja meg a lakástermelés számára kilátásba helyezett kedvezéseket, tegye lehetetlenné a bérlők számára, hogy felmondási jogukkal éljenek, vessen véget „a házbérek csökkentésére irányuló lázításnak" és tegye teljesen szabaddá a lakásforgalmat.

Olyan időket élünk, amikor panaszoktól áporodott a levegő és könnyek sűrű köde úszik az égboltozaton. Harsogó követelések ostromolják a megélhetés egét, de nincs ebben az országban senki, aki elzárkózna az áldozatok hozásától, mindenki csak a rettentően megcsonkított kenyérkéjét védi a megsemmisüléstől. De ilyen panaszokat, ilyen követeléseket, mint amilyenekkel a háztulajdonosok álltak elő, még igazán nem is hallottunk. Mint új Józsue meg akarják állítani a napot és a lezüllött, elszegényedett társadalmi csoportok között egyedül maguknak követelnek gazdasági integritást.

Mi az, hát már megint kitört a háború, amikor — elég szerencsétlenül — a kormányzat megállított minden építkezést? A fejlődésnek, a haladásnak, amelynek legtökéletesebb szimbóluma az építkezés, egy pillanatra sem szabad megállani. Aki a polgári életbe ilyen beavatkozást kíván, az a maga kapitalista érdekeinek védelmében *bolsevizmust hirdet.* Ne méltóztassék félreérteni bennünket: a háztulajdon egyik legértékesebb része a nemzeti vagyonnak, de nincs a nemzeti vagyonnak olyan féltett kincse, amely a mai kétségbeejtő viszonyok között veszteségeket, károkat ne szenvedett volna. A háztulajdon sem lehet olyan szentség, amelynek integritását más társadalmi osztályok holttesteiből felépített barrikádokon kellene a kormánynak megvédenie.

De hogy is lehetnek a háztulajdonosok olyan elkeseredett, veszedelmes ellenségei önmaguknak, hogy ma, amikor az egész világ attól reszket, hogy a munkanélküliség szülte elkeseredés mérge behatol a világ testébe és elpusztítja azt; ma hirdetik és követelik az építkezésnek a kormányhatóság által való megállítását? Nem tudjuk megérteni ezt a rövidlátást, de azt a másikat sem, amikor az olcsóság követelését „lázításnak" minősítik. Ahhoz, hogy a mezőgazdasági termények elértéktelenedjenek, nem kellett lázítás, abban a lázításban pedig, hogy a fehérneműnket, a felsőruhánkat, a bútorunkat meg a többit olcsóbban kapjuk, a háziurak is szívesen vesznek részt.

Van azonban ebben a közgyűlési határozatban még egy-két iskolapéldája a logika nélkül való gondolkodásnak. Vagy, hogy képzelik az urak a lakásforgalom teljes visszaállítását akkor, amikor az építkezés szünetel? Hasonlóképpen arra sem gondoltak az urak, hogy a gyéren folyó építkezés megszüntetése azt az eredményt hozná, hogy *megszaporodnának a munkanélküliek, a háziuraknak azok a lakói, akik nem tudnak házbért fizetni.*

Borvendég alpolgármester
nyilatkozik a közüzemi kérdés megoldásáról
Nincs szükség hatalmi beavatkozásra, mert az autonómia a kiegyenlítő rendezést már folyamatba tette

A székesfőváros üzemi politikájával kapcsolatos mozgalmak és törekvések a parlament belügyi tárcájának vitája során kulmináltak, ahol a szónokok igen tekintélyes csoportja a magániparral versenyt folytató hatósági vállalkozások leépítésére hívták fel a kormányzatot. A belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy meg fogja vizsgálni mindezeket a kérdéseket és megtalálja az alkalmat, hogy rövid időn belül rendeződjenek az üzemek működési területei.

A főváros állásfoglalásáról intéztünk kérdést az üzemek legfőbb irányítójához,

Borvendég Ferenc alpolgármesterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Óriási vagyonértékek fekszenek a főváros üzemeiben és ezzel magyarázható, hogy *a probléma megoldása a legnagyobb gondosságot és óvatosságot követeli.* Nem vagyunk hajlandók semmilyen vonatkozásban túlzásokba belemenni és minden törekvésünk arra irányul, hogy az üzemek olyan keretekben folytassák munkásságukat, amelyek egyrészről biztosítják a legfontosabb közszükségleti cikkek forgalmazását, másrészt azonban megkímélik a magántevékenységet a hatósági versenytől. Nem lehet más feladatunk, minthogy

a megfelelő határvonalat meghúzzuk

és kettéválasszuk az üzemek csoportjait: olyanokra, amelyekre feltétlenül szükség van, illetve olyanokra, amelyek nélkül mindenben kielégíthetők a fogyasztás részéről mutatkozó kívánalmak.

— Ezt a megoldási tervet célozza az *üzemi gazdálkodás kereteinek megszabása,* amelyik

már folyamatban van.

A keretből kikapcsolható a *Műszerüzem,* a *Gyógyszerüzem,* valamint a *Kátrányozó-* és a *Bitumező-telep.* Az előbbiek mint kizárólag *központi anyagbeszerzést ellátó szervek,* a kórházi igazgatásba lennének beilleszthetők, az utóbbi pedig kizárólag *útépítési kísérletek* céljaira szerveztetnék át. A megmaradó üzemek közül a rokontermészetűek ügyvitelének a lehetőségig keresztülvitt egybekapcsolásával fennmaradna

a közélelmezési üzemek csoportja,

ahová besoroztatnának *az Élelmiszerüzem, a Kenyérgyár és a Lóhúsüzem,*

a gyógyfürdők csoportja,

az ásványvízüzemmel, *a közlekedési vállalatok, a Temetkezési Intézet* és a *Hirdetővállalat,* továbbá

a három nagyüzem:

az *Elektromosművek,* a *Gázművek* és a *Vízművek.* Ez utóbbiaknál a belső ügyvitel összevonása indokolt és azt a célt szolgálja, hogy a fogyasztóközönség kiszolgálása eredményesebben és a fogyasztóhelyeken szükséges eljárások minél kevesebb zaklatással bonyolíttassanak le.

— Fennmarad még a kisebb iparosmunkákat végző műhelyekkel és a nagyobb üzemek egyes kifogásolt mellékágazataival kapcsolatos függő kérdéseknek megfelelő rendezése. Ezekben a kérdésekben azonban már

nem lesz nehéz olyan megoldást találni, amely a szembeütköző érdekeket megnyugtatóan kiegyenlíti

és ilymódon sikerül a közüzemi kérdést hosszabb időre nyugvópontra juttatni.

*

Borvendég Ferenc alpolgármester fenti nyilatkozata azt mutatja, hogy az üzemi kérdés rendezése máris folyamatban van, tehát semmi szükség sincs arra, hogy a kormányzati szervek a felülről való beavatkozás eszközéhez nyuljanak.

Julius 1-én az Autobuszüzemet beolvasztják a Beszkártba

Végérvényesen megbukott a Beszkárt üzemesítési terve

Vitathatlanok a részvénytársasági alakulat előnyei

A törvényhatósági tanács ez év január 7-én tartott ülésén foglalkozott a polgármester előterjesztésével, amely azt javasolta, hogy elvileg döntsön a tanács a Beszkárt részvénytársasági formájának megszüntetése kérdésében és azt a többi nagy közüzemhez hasonlóan saját kezelésű, egyéni céggé alakítsa át. A tanács úgy határozott, hogy mielőtt a polgármester javaslatáról véglegesen dönt, szükségesnek tartja, hogy az átalakulással kapcsolatos illetékjogi kérdéseket előbb tisztázzák. Világíttassék meg, mi lenne a helyzet az adózás szempontjából az üzemi forma megváltoztatása esetén, különös tekintettel arra, hogy *a területhasználati díj,* amit a Beszkárt eddig magánjogi szerződése alapján a székesfővárosnak fizetett, a társulati adó alól mentesül-e, vagy sem? A tanács kívánsága szerint a polgármester a tisztifőügyészt bízta meg, hogy az összes felmerült kérdésekre adjon részletes, véleményes jelentést.

Szemethy Károly tiszti főügyész az összes pontokra megfelelt és véleménye szerint *a részvénytársasági forma megváltoztatása előnyt alig jelentene, sőt anyagi tekintetben súlyos teherrel járna.*

Sipőcz Jenő dr. polgármester ilyen előzmények után a részvénytársasági forma megszüntetéséről szóló előterjesztését visszavonta, mert a főváros nagy közlekedési vállalatának átszervezése olyan súlyos terheket hárítana a fővárosra, ami ezidőszerint nem volna kívánatos.

A Beszkárt részvénytársasági formájának megszüntetésére vonatkozó összes kombinációk a polgármester legújabb állásfoglalásával tehát elesnek, mert a tanács is egész bizonyosan azonosítja magát a polgármesterrel. A villamosvasutaknál ilyenformán minden marad a régiben, legfeljebb annyi változás lesz, hogy *kibővül a hatásköre az Autóbuszüzemre is.* A polgármester ugyanis intézkedett az Autobuszüzem önálló üzemvitelének megszüntetése iránt és a csütörtöki tanácsülésen be fogja jelenteni, hogy

a Székesfővárosi Autobuszüzemet július 1-évela Beszkárt üzemkezelése alá bocsátja.

A két közlekedési vállalat egyesítésének jogi konstrukciójára vonatkozó előterjesztését csak később, akkor fogja bemutatni a polgármester, ha az új üzemkezelés alatt szerzett tapasztalati adatok már rendelkezésére állanak.

Az érdekes fordulatról

illetékes helyen

a következőkben tájékoztatták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Amikor a polgármester úr a Beszkárt részvénytársasági formájának megszüntetését javasolta, erre az elhatározására főleg az indította, hogy

a vállalatnál, ha nem is mindenben és mindenkor, de mégis sokszor bizonyos öncélúság nyilvánult meg

és az egyébként teljesen kifogástalan üzletvitel sok esetben nem azonosítja magát a székesfőváros akaratával. Ezek a tapasztalati jelenségek kételyt támasztottak a főváros vezetőiben, hogy a részvénytársasági forma fenntartása mellett megtalálják-e azt a támogatást a vállalat igazgatósága részéről, amelyre a székesfőváros közönségének egyetemes érdekében múlhatatlanul szükség van. Minthogy azonban minden remény megvan arra, hogy

a Beszkárt újonnan megalakítandó igazgatósága a közérdekű feladatok megvalósítására irányuló törekvéseket a jövőben teljes mértékben támogatni fogja és öncélúságtól mentvégrehajtója lesz az autonómia elhatározásainak,

az a feltevésünk, hogy a részvénytársasági forma mellett is biztosítható lesz az a cél, amit a formaváltozással akartunk elérni. Abban a nem várt esetben azonban, *ha ez a remény mégsem válna valóra, a polgármester kellő időben megfelelő előterjesztéssel fog a tanács elé jönni.*

— A tanács a részvénytásasági forma kérdésének első megvitatása alkalmával, ez év januárjában

felhatalmazta a polgármestert, hogy az Autobuszüzemet olvassza be a villamostársaságba.

E szándéknak a megvalósítása mostanáig azért húzódott, mert a Beszkárt részvénytársasági formájának kérdése is függőben volt. A vállalatok egyesítése ugyanis vagyonjogi vonatkozásokban másként alakul a részvénytársasági és az önálló vagyonkezelésű forma mellett. Az utóbbi esetben az üzemesített Beszkárt birtokosa, sőt tulajdonosa lett volna az autóbuszüzemben fekvő fővárosi vagyonnak,

a részvénytársaság azonban csak kezelője lesz,

aminthogy a vasúti vagyonnak is csak kezelője.

*

A tanács már csütörtöki ülésében dönt a részvénytársasági forma kérdésében, azután nyomban megkezdik a két üzem egyesítését. *Ez azonban csak az igazgatásra vonatkozik,* mert forgalmi-technikai vonatkozásban továbbra is önálló egység marad az Autóbuszüzem, épúgy, mint a Fogaskerekűvasút, vagy a Sikló.

Liber Endre alpolgármester

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

a szociális segítés problémáiról, a gyermeknyaraltatásról és az új lakbér-szabályrendeletről

Az idén nagyrészt elmaradtak a tavaszi munkaalkalmak és a helyzet azáltal is súlyosbodott, hogy az előző években még sokmilliós városi közmunkák most a minimumra csökkentek. Ez az áldatlan állapot azt eredményezte, hogy a főváros közigazgatásának legnagyobb problémája a szegénysegélyezés, a szociális tevékenység lett. Sajnos, a segítési lehetőség is redukálódott, mert a fővárosnak nincs ahhoz elegendő pénze. Előző években inségadót vetett ki a főváros, ebből fedezte a kiadásokat. Az idén országos szükségadót szed az állam és megtiltotta, hogy a főváros ilyen célú adót vessen ki, viszont azonban megígérte, hogy a szükségadóból gondoskodik a szükségletekről. A helyzet pillanatnyilag az, hogy a kormány eddig hónapról hónapra, esetről esetre kiutalta a szükséges összegeket. Előre kalkulálni azonban a főváros vezetősége ezzel a segítéssel nem tud, mert sohasem tudja, hogy adandó alkalommal kérését a kormány milyen mértékben honorálja.

Az aktuális szociális problémák és a vele szorosan összefüggő új lakbérszabályzat dolgában kérdést intéztünk

Liber Endre alpolgármesterhez,

aki a *Fővárosi Hirlap* számára a következőkben nyilatkozott:

— A főváros vezetősége a nyári hónapok alatt is minden tőle telhető gondoskodással igyekszik a társadalmilag leginkább támogatásra szorulókat, a leggyengébbeket a maga szerény eszközeivel megsegíteni. Éppen ezért az idén nyáron, más esztendőktől eltérően,

csak minimális mértékben csökkentjük az étkeztetést és az egyéb szociális akciókat.

— A főzőhelyeken ezidőszerint is 57.000-en étkeznek és június elsejétől mindössze csak 10 százalékos csökkentést tervezünk. A májusi és júniusi inségakciók költségeire 500.000—500.000 pengőt kértünk a kormánytól, amit minden bizonnyal megkapunk, akcióink zavartalan folytatásának tehát akadálya nem lesz.

— Már most készülünk a téli inségakciók előkészítésére, de ennél is

sokkal sürgősebb az inségmunkaprogram nyélbeütése.

A főváros vezetősége és minden más felelős tényező megegyeznek abban, hogy munkaalkalmakra van szükség, mert ez a segítés egyetlen megfelelő módja. A szociálpolitikai ügyosztály kidolgozott egy tervezetet, amely a külföldön bevált. Az az elgondolás, hogy

a segélyért jelentkező munkanélküliek ebédjegy, egyéb természetbeni vagy pénzbeli segítés helyett munkajegyeket kapnak,

ezzel jelentkeznek a kijelölt munkahelyen, ahol a majd megállapítandó bérért dolgozhatnak. A hetes bizottság Wolff Károly elnöklete alatt már megkezdte munkáját és érintkezésbe lépett az összes tényezőkkel az akció mielőbbi megindítása érdekében.

Gyermeknyaraltatás

— Ami a gyermeknyaraltatást illeti, a főváros szerette volna legalább a tavalyi 15.000-es létszámot az idén is megtartani. *Ripka* főpolgármester úrral együtt személyesen tárgyaltunk a gyermeknyaraltatás biztosításáról a kormánnyal és rámutattunk arra, hogy

a mai nehéz gazdasági viszonyok súlyos következményeit leginkább az ártatlan gyermekek érzik.

A fővárosnak a tavalyi 640.000 pengője helyett 260.000 pengője van gyermeknyaraltatásra, ami annyit jelent, hogy a tavalyi létszámot a felére kellene redukálnunk. Megnehezíti a helyzetet, hogy a vidék sem tud a fővárosnak oly mértékben segítségére lenni, mint eddig. Azt kérjük, hogy

a kormány legalább 200.000 pengővel járuljon hozzá a nyaraltatás költségeihez

és ha ezt megkapjuk, — amire bizton számítunk — akkor megközelítően elérjük a tavalyi számot.

— A vidéki üdültetés helyett az idén túlnyomó részben

a már eddig is sikerrel alkalmazott napközi nyaraltatást fogjuk rendszeresíteni.

A gyenge gyerekeket a reggeli órákban tanítók és tanítónők felügyeletével, külön villamosokon kivisszük a Hüvösvölgybe, a budai hegyekbe, ott lesznek napon, levegőn estig, kint kapnak ebédet, uzsonnát bőségesen. Ilymódon, reméljük, sikerül legalább 10—15.000 gyereket megerősíteni, beleértve a négyhetes turnusokban üdülésre vitt leggyengébbeket is.

Jön az új lakbérszabályzat

— A lakbérszabályzat, — mondotta kérdezősködésünkre az alpolgármester — mint köztudomású, közel két esztendeje készen van. Annakidején már a közgyűlés napirendjére is ki volt tűzve a tervezet, de a választások és a tisztujítások miatt nem került sor a letárgyalásra, mert e fontos, évtizedekre kiható szabályzat megvitatására a választási idő nem volt alkalmas atmoszféra. Most azonban a szociálpolitikai ügyosztály megküldötte a törvényhatósági tanács tagjainak tanulmányozás végett a lakbérszabályzat kinyomtatott szövegét és a polgármester úr rövidesen javaslattal fog előállni, hogy a tanács tűzze ki napirendjére.

— Az új lakbérszabályzatra egyre inkább szükség van, különösen azóta, amióta újra megélénkült a lakásforgalom, gyakoribb lett a költözködés és egyre kevesebb a kötött lakások száma.

A kormány rendeletei ugyanis nagyobbrészt a kötött lakásokra vonatkoznak, míg a szabadforgalmú lakásokra a régi, elavult lakásrendelet ma is a mérvadó.

Az új lakbérszabályzat pontosan rendelkezik a háziurak, a lakók jogviszonyáról, az összes ezzel összefüggő kérdésekről, rendezi a házfelügyelő és a vicekérdést.

Minden fél érdeke az új szabályzat életbeléptetése,

amellyel egyébként — mondotta tréfásan az alpolgármester — egyik érdekeltség sincs teljesen megelégedve, ami azt bizonyítja, hogy a szabályrendelettervezet jó és a célnak megfelelő. A lakbérszabályrendelet remélhetőleg az augusztusi lakbérnegyedre már életbeléptethető lesz.

A „SAJÁT OTTHON"

jelenti, hogy alig nyolchónapos működése után az alább felsorolt 27 tag részesült kamatmentes építési kölcsönben:

Virágh György, Budapest	3000.— P
Munkácsy Mihályné, Gyoma	1000.— „
Korna János, Tatabánya	3000.— „
Schwartz Brunó, Budapest	8000.— „
Ilcsik József, Veszprém	4000.— „
Balogh Béla, Nagymaros	5000.— „
Dicső Árpád, Basal	4000.— „
Ercsi ref. Egyházközség	5000.— „
Beremányi Ambrus, Győr	10000.— „
Máthé Péter, Kerkaszentmihályfa	1000.— „
Bende István, Budapest	12000.— „
Ozsváth János, Csepel	4500.— „
Lekrintzky András, Kispest	5750.— „
Nagy József, Miskolc	5500.— „
Simay Antal, Győr	7500.— „
Bihámy László, Győr	6000.— „
Mocsay Lajos, Szeged	5000.— „
Kovarik Vince, Hédervár	2000.— „
Sztahó Pál, Nyíregyháza	800.— „
réfalvi Szalay János, Felsőgalla	2350.— „
Prokes János, Kispest	600.— „
Pásztor István, Szolnok	3000.— „
Manya András, Debrecen	3000.— „
Sándor József, Szombathely	3500.— „
Hegedüs József, Budapest	8500.— „
Andor Béla, Budapest	6000.— „
Harasta János, Bánhida	4000.— „
	129.950.— P

Az intézetnek 1400 tagja van, akik 520.000 pengő kölcsönt igényeltek.

„Saját Otthon" Építő-Takarék-Szövetkezet
Budapest, VI., Vilmos császár-út 45.
Telefon: 24—6—72.

LINOLEUM burkolási munkálataival
legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert
Haas Lipót
céghez.
Főüzlet: **VII. ker., Rákóczi-út 24.**
Telefon: József 42—0—44

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47 **ROSINGER L. B.**
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

HUTTER
ES
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KALMÁN Budapest, V., Klotild-utca 3. Telefon: 28—1—46.

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás

Butort részletre is
legolcsóbban TOMORYNÁL vásárolhat. Veres Pálné-utca 7.
Köztisztviselőknek kivételes kedvezmény.

habo koncentrált borotvaszappan: Kényelem Gyorsaság üde arcbőr

Pesti kirakat

A pomázi járás jegyzői és a gyermeknyaraltatás

A gyermeknyaraltatási akció közül minden esztendőben sok lélekemelő és sok elszomorító dolgot tudna felfedezni a krónika. Az idén azonban olyasmi történt, ami mellett nem lehet szó nélkül elmenni.

A pomázi járás jegyzői — tehát akik a legközelebbről láthatják a budapesti nyomort, de legjobban ismerhetik is Budapest kulturális jelentőségét — megrohamozták a szegény, sápadt, ványadt fővárosi emberpalántákat, akiknek az *életét* kell megmenteni. A halálra ítélt gyermek életét pedig akkor is meg kell menteni, ha az ellenség házában született.

Szóval a pomázi járás tiszteletreméltó jegyző urai, a nagykovácsi főjegyző, a pócsmegyer-leányfalusi főjegyző és a pilisszentiványi főjegyző a szegény pesti gyermekek ügyét összekeverték az östermelőknek *Vajna* tanácsnok úrral való harcával. Mielőtt arról beszélnénk, hogy mennyire nem lehet ezt a két ügyet egy kalap alá vonni, már azt is meg kell mondanunk, hogy a budapesti piaci rendelkezések tulajdonképpen az *igazi* östermelők javát szolgálják, érdekeit védik az *ál*-östermelők ellen. Azt megazután igazán nem tudjuk, hogy jön a csizma az asztalra: mi köze a gyermeknyaraltatás ügyének ahhoz, hogy Nagykovácsiban háromszor annyi pótadót fizetnek, mint Budapesten. Budapest polgársága büszke arra, hogy a főváros vezetősége nem kénytelen minden héten pótadót emelni. Hogy viszont milyen arányban veszi ki részét Budapest polgársága *az ország* terheinek viseléséből, azt legyenek szívesek a dunabogdányi, nagykovácsi és pilisszentiványi főjegyző urak *Korányi* Frigyes báró pénzügyminisztertől megkérdezni. Az az érzésünk, hogy a válasz hallatára pillanatok alatt be fogják szüntetni a tüzelést.

Vagy mit gondol a leányfalusi főjegyző úr, nem volna-e méltó válasz a fővárosi gyermeknyaraltatás elől való elzárkózásra az, hogy Budapest egyszerűen, a reciprocitás jogán bezárná kórházainak kapuját a pomázi járás betegei előtt?

Az urak megkérték *Scheuer* Róbert tanácstagot, jelenjen meg szerény körükben a közélelmezési tanácsnok társaságában. Mi is kérjük őt, menjen el és adja meg a választ tiszta lelkiismerete szerint. Nem árt, ha magával viszi a közegészségügyi tanácsnok urat is, aki kórházi ügyekben bővebb felvilágosítást tud adni.

Vizikávéház

A vizikávéház egymagában nem is rossz ötlet. Végre is a nyár perzselő nappali forróságát legjobban a vizen lehet kipihenni, helyesebben kilihegni. A *Zsófia hercegnő* példának okáért vacsorázó vendégeket fog a Dunán sétahajókázni, miért ne lehetne része a vizi lehűlésben annak is, akinek csak egy feketényi ideje van az élet nagy rohanásában.

A *vizikávéházról* azonban hamarosan kiderült, hogy közönséges *levegő*-üzlet. A vakmerő gründoló, úgy látszik, a régi közmondás modernizált formájára alapította terveit. Valaha azt mondták, hogy akinek az Isten hivatalt ad, észt is ad hozzá. Ma ez így hangzanék vizikávéházi értelemben: akinek a tanács engedélyt ad, majd csak fel lehet hajtani hozzá a pénzt is. A vizikávéház ötletének anyagiakban szegény kitermelője is így gondolkozott, annál nagyobb eréllyel feküdt bele azonban a tanács kedvező döntésének kihajszolásába.

Sikerült is. A törvényhatósági tanács belement a vizikávéházba és elég szerény ötezer pengős évi bért kötött ki, aminek fejében a vizikávéház vendégei akár a jégzajlást is végigélvezhették volna. *Ekkor* derült ki azonban, hogy Budapesten még vizikávéházra sincs pénz.

Ez nem is volna baj. Megelégszünk, ha ma a legszükségesebbre akad pénz, a vizikávéház nélkül majd csak megélünk valahogy. A baj ott van, hogy ez a gazdasági negativum akkor derült ki, amikor a pénztelen terv már minden fórumot, magát a nagytekintélyű tanácsot is megjárta. Vagy talán olyan igen sok ideje van a tanácsnak, hogy ráér levegőüzletekkel is bíbelődni? Mi éppen az ellenkezőről vagyunk meggyőződve. Mi rengeteg bajt, hibát, hiányosságot látunk, amelynek elegyengetésére a tanács lenne hivatott. Olyan súlyos válságban vagyunk, az emberi élet, Budapest polgárságának élete olyan küzdelmet vív a léttel, hogy az sem lenne elég, ha a napnak negyvennyolc órája lenne és a napnak mind a negyvennyolc órájában intenzív erővel törné a fejét a törvényhatósági tanács a segítés módjairól.

De levegőüzletekre szót, időt és papirost pazarolni. Ugyan kérem, aki a fővárossal ma üzletet akar kötni, lobogtassa magasan a pénzt, mert köszönjük szépen, de levegőből nem lehet megélni!

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

Egy éven belül az általános érdekeknek megfelelően rendezik az összes üzemi problémákat

Nem zárkózik el a kormány az inségmunkák támogatása elől. Készül a végrehajtási utasítás a tanszemélyzet véglegesítéséről

Várospolitikai körökben még mindig élénk megvitatás tárgya *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszternek az a nyilatkozata, amelyet *a főváros üzemi politikájáról* mondott a képviselőházban. Kijelentette a belügyminiszter, hogy egyelőre az autonómiára bízza az üzemi kérdés rendezését, főleg abból a szempontból, hogy az üzemek ne nehezítsék meg a magánipar tevékenységét, ám ha ebben a vonatkozásban elmarad a főváros intézkedése, úgy saját maga nyúl bele a kérdésbe. A belügyminiszternek erről a kijelentéséről intéztünk kérdést

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A belügyminiszter beszédében hangoztatott álláspont teljesen fedi azt az irányelvet, amelyet az *Egységes Községi Polgári Párt* már hosszú évek óta hirdet, hogy tudniillik

azok az üzemek, amelyek hasznot nem hoznak és azonkívül ártanak a magántevékenységnek: értékesíttessenek, vagy pedig szüntessék be működésüket.

Azt nem lehet kívánni a fővárostól, hogy meglévő vagyontárgyait és értékeit elkótyavetyélje, de bizonyos, hogy akad olyan érdekeltség, amelyik szívesen átvenné a nagyszerűen felszerelt kisebb üzemeket. Természetesen csak azokról az üzemekről lehet szó, amelyek *a köz szempontjából nem kívánatosak* és a főváros háztartására előnyt nem jelentenek. A kérdés rendezése folyamatban van, mert hiszen az üzemi bizottságon kívül a tanács is mindegyre fokozottabb figyelmet szentel az üzemi probléma rendezésére. A belügyminiszter körülbelül **egy évet** említett, mint amennyi idő alatt ebben a komplikált kérdésben döntésnek kell történnie: azt hiszem

jóval a határidő lejárta előtt likvidálják ezt az ügyet

olymódon, amely az általános kívánalmaknak megfelelően honorálja az összes szempontokat.

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy az inségmunkák megindítására kiküldött hetes bizottság *milyen eredményeket* ért el eddigi működése során?

— A bizottság sikeres működését — hangzott a válasz — erősen megnehezítette az a körülmény, hogy *a pénzügyi kérdések tekintetében nem alakult ki tiszta kép.* Ha arról tárgyalunk, hogy úgy a fizikai, mint a szellemi munkásoknak a nyári hónapokra kereseti lehetőséget juttatunk, akkor elsősorban

a pénzügyi fedezet kérdését kellett tisztázni

és ebben a vonatkozásban a döntés joga az államhatalom számára van fenntartva. A fővárosnak csak minimális összeg áll erre a célra rendelkezésére és ha a tervezett közmunkák révén mutatkozó terhek egy részét az érdekelt telek- és ingatlantulajdonosok vállalják is: mindez nem elégséges nagy néptömegek foglalkoztatásához.

A helyzet kulcsa tehát az állam kezében van, ahol valószínűleg nem zárkóznak el olyan összegek folyósítása elől, amelyek megalapozzák az akció egész felépítését.

Az eddig lefolytatott tárgyalások azt mutatják, hogy *a kormány hajlandó az inségadó bevételeiből további összegeket juttatni a fővárosnak* és így már csak a technikai elintézés van hátra ahhoz, hogy az inségmunka valóban megindulhjon.

Felemlítettük azt az izgalmat, amit *a tanügyi választások esetleges elhalasztásáról* szóló hírek keltettek fel az érdekeltek körében.

— Sajnálatos körülmények okozták — mondotta *Kozma* Jenő, — hogy a tanszemélyzet véglegesítése még mindig csak *terv* van előtérben. Hosszú évtizedes munkára visszatekintő tanárok, tanítók és tanítónők várják a polgármesteri kinevezést, illetve a tanácsi választást, amelyet

hónapok óta el kellett halasztani bizonyos formai hiányosságok miatt.

Az új fővárosi törvény például kimondja, hogy a tanerők megerősítését a kultuszkormány fogja elvégezni, de arról nincsen szó, hogy *ez az eljárás milyen végrehajtási utasítás szellemében történjen.* Úgy tudom, hogy

a belügyminiszterium néhány napon belül gondoskodik ennek a rendelkezésnek a kiadásáról

és akkor elhárul minden akadály a tanszemélyzet előmenetelének útjából.

*

Kozma Jenő elmondotta még, hogy a fővárosi inségmunkák ügyében közvetlen megbeszélést folytatott *Károlyi* Gyula gróf miniszterelnökkel, aki a legnagyobb megértéssel fogadta fejtegetéseit és kijelentette, hogy a legközelebbi minisztertanácson már tárgyalás alá veszik a fővárosnak ezzel kapcsolatos pénzügyi kívánalmait.

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfömök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

MEGNYILT
BUDAPEST UJ LÁTVÁNYOSSÁGA
A bucsinszky
café kávéház
Erzsébet-körut és Wesselényi-utca sarok. Autobusz- és villamosmegálló
Pompás, modern helyiség, kitünő konyha, jó kiszolgálás, polgári árak

Budapest világvárossá fejlődése lépten-nyomon nélkülözi a városszabályozás uj térképét

A hetvenes évek üvegszelvényeiről egész sora a városrészeknek és az időközben kiépült számos uj főútvonal is hiányoznak

Dorner Gyula miniszteri tanácsos, tanácstag megsürgeti a városfelmérés előmunkálatait

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén *Dorner* Gyula tanácstag megsürgette a főváros vezetőségénél a városfelmérés évtizedek óta halogatott munkáját és rámutatott azokra a műszaki, gazdasági s e pillanatban szociális szempontokra is, amelyek a városfelmérési munka végrehajtását indokolják és sürgetik. A polgármester válaszában kijelentette, hogy gondoskodni kíván a régen érzett hiány sürgős pótlásáról.

Felkerestük

Dorner Gyula miniszteri tanácsos, törvényhatósági bizottsági tagot,

aki kérésünkre a városfelmérés problémájának fontosságáról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Lényegében nem is a munka megindítását, hanem a városfelmérés előkészületeit sürgettem meg. Olyan nagy feladat ez, amelynél az előkészület is számottevő munka és a program kidolgozása is nagy alaposságot és körültekintést kíván.

Nem is lehet ehhez házilag hozzákezdeni, hanem, véleményem szerint, az ország legkiválóbb szakértőit is bele kell vonni az előkészítésbe, a végleges program kidolgozását célzó tanácskozásokba.

Igy elsősorban *Oltay* Károly műegyetemi professzorra és *Szilágyi* Béla miniszteri tanácsosra, az országos felmérési munkálatok vezetőjére gondolok, akiknek jótanácsait feltétlenül ki kell kérni. A bevezető tárgyalások haladéktalan megindítása tehát a legközelebbi feladat. Olyan hatalmas munka ez, amihez évek kellenek, azért a közeljövőben nem is kerülhet másra a sor, mint az alappontok meghatározására úgy horizontális, mint vertikális irányban. Ezeknek a mérnöki pontoknak ismeretében lehet azután majd hozzáfogni a részletes felmérésekhez.

— Az új városfelmérés fontosságával foglalkozott szombati ülésén a Mérnöki Kamara is, sőt a Kamara terjedelmes átiratot is intézett a polgármesterhez, amelyben szakszerűen rámutatott a munkálatok rendkívüli jelentőségére és sürgősségére. A Mérnöki Kamara beadványában hangsulyozza, hogy

az utóbbi időben egyre több a panasz a főváros műszaki adminisztrációja ellen.

Különösen az adminisztrációnak azon része ellen, amely a telekrendezésekkel, parcellázásokkal, szabályozásokkal és az építkezési engedélyekkel foglalkozik. A publikum panaszainak oka részben a lassú, késedelmes elintézés, amiért

a közönség a műszaki személyzetet okolja, holott az nem hibás,

hanem az a baj, hogy munkáját hátráltatja, nehezíti, sőt sokszor lehetetlenné teszi a modern, új városi térkép hiánya. Minden ilyen kérdés elintézéséhez ugyanis feltétlenül szükséges a városi térkép, a régi pedig már annyira elavult, hogy arról telekrendezéseket, szabályozásokat kitüzni alig lehet, vagy pedig csak nagy bizonytalansággal, sok felesleges munka árán. A telkeknek helyét, alakját, nagyságát, méreteit mind tartalmaznia kellene a városi térképeknek és a térképeknek egyezniök kellene a telekkönyvekkel, ami persze most mind hiányzik.

— Mindez nem is csoda, mert Budapest területét utóljára 1867—1875. között mérték fel, még pedig három részben, külön-külön Pestet, Budát és Óbudát. Ez a városfelmérés így régesrégen elavult. Az akkor készült térképeket

az úgynevezett „üvegszelvényeket" alig lehet már felhasználni, mert hiszen azokról számos főútvonal is hiányzik.

Tessék elképzelni, hogy most egy telekrendezési, vagy parcellázási munkához milyen lehetetlenséggel határos a szükséges adatok megszerzése ezekről az üveglapokról! Már pedig egy modern város felmérésének nem szabad elavulnia. A térképeket a fejlődő, s változó élettel összhangban tartani és minden változást rendszeresen fel kell tüntetni, még pedig kellő szakértelemmel és pontossággal.

A jó felmérés alapján készült térképeknek mindig a mai állapotot kell feltüntetniök.

A főváros régi térképei a hetvenes évek műszaki tudása szerint elég jók voltak, de azóta óriási fejlődésen estünk át. A régi szelvényekre sok új útvonal s több városrész nincsen rárajzolva. Pedig

Budának egykori szőllőhegyei és a régi Pest veteményeskertjei, amelyek a térképeken még így szerepelnek, azóta előkelő, belső városrészekké váltak.

Elavult városmérés nem lehet alapja hatalmasan fejlődő fővárosunk műszaki munkálatainak s a helyzet ma már oda fajult, hogy csak sürgős és alapos beavatkozás segíthet. Ez pedig a modern városfelmérés.

— Ennek a felmérésnek és a felmérés alapján készülő térképeknek nemcsak a telekkönyvezéshez és a földadó kivetéséhez kell megfelelő adatokat produkálni, hanem

ezeknek a térképeknek kell úgy helyszinrajzi, mint magassági szempontból szolgáltatniok a műszaki alapot mindennemű földfeletti és földalatti építkezéshez, csatornázáshoz, közművek vezetéséhez, útak, vasutak építéséhez, vizi építkezésekhez, stb.

— A városfelmérés legelső feladata a háromszöghálózat kijelölése. A felmérési munkák elvégzése 5—10 esztendeig tart legalább és többmillió pengő kiadással jár, úgy, hogy egyelőre csak az alapmunkálatokat kellene elvégezni. Erre a célra van is 100.000 pengője a fővárosnak. Megjegyzem, hogy a bevezető tanácskozások, a szakértők meghallgatása semmiféle külön költséget nem okoz a fővárosnak, így misem indokolja azt, hogy halogassák. Az új felmérés után egységes, pontos városszabályozási tervet lehet majd készíteni, s akkor az építkezések kitüzése, telekszabályozás s minden hasonló dolog könnyen, gyorsan és bizonytalanság nélkül történhet, *növekedik a telkek értéke, megszilárdul a telekkönyvbe vetett hit és megjavul a műszaki adminisztráció.*

Utolsó Hét!

58. Magyar Királyi Állami Sorsjáték

17 ezer nyereményt sorsolnak ki 250.000 aranypengő értékben

Főnyeremény 40.000 aranypengő.

Nyeremények

20.000 P., 10.000 P, 2 szer 5.000 P, 4 szer 2.500 P., 6-szor 2.000 P., 10-szer 1000 P. melyek mind **készpénzben fizettetnek ki.**

Húzás június 7-én

Sorsjegyárak:

Egész 3.— P. Fél 1.50 P.

Kapható minden bank, sorsjátékelárusitónál és dohánytőzsdében. Postai rendeléseket a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesit a M. kir. Pénzügyigazgatóság Budapest, V., Szalay-u. 10.

Székesfővárosi Pavillon

Weingruber Városliget

Naponta katonazene

Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.

védjegyu

Phosphorbronzok és könnyüfém-dugattyúk

minőségileg elismerten a legjobbak

Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyüfém dugattyukból. Gyártja: Schütz Testvérek fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II. ker., Káplár-utca 3,

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be

MUNKÁCSY GYULA-cég

takaréktüzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár.

Budapest, VII., Rózsa-utca 39.

Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Kútépítési és Mélyfurási vállalat

Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69

Telefon: 57—9—38.

Próbafurások, artézi kutak, szivókutak, súlyesztőkutak, bányafurások

Wohanka és Társa utóda

Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.

Alapittatott: 1866. Telefon: 21-8-04

Szivattyuk. Mótorok. Műszaki és üzemszükségleti cikkek.

Szárnyszivattyu

Házi villamos vizellátó

Fedezze fel Ön is a Velencei-to szépségeit!

Budapesttől 1 órányira, a Velencei-tó

Magyar-Velencén, GÁRDONYFÜREDEN

egészséges fekvésü magaslati és partmenti villatelkek □-ölenként P 4-től 24 havi lefizetésre. Nyári és téli sportok. Jó ivóvíz. Villanyvilágitás. Fürdőjog.

Örökkabin vehető a strandon, villatelek vételkényszer nélkül is. 140 P vételárért részletfizetésre, telekkönyvi szolgalmi joggal biztositva

Strandvendéglőkben menü P 1.20 Május 22-től menetlérti weekend-jegyek P 1·20.

BARACSKA-PETTEND telepen

Budapestől 28 km-re, vasútvonal két oldalán balatoni müut mellett, talajvizmentes házhelyek □-ölenként P 1.20-tól

havi 10 pengő részletfizetéssel.

Jó ivóvíz. Kitünő termőföld, gyümölcstermelésre kiváló.

Ingyen autobusz indul a városi irodától (I., Horthy Miklós-körtér 3/b. I. 6. Telefon 694—33) minden vasár- és ünnepnap, d. e. 8/4 9 és d. u. 3 órakor, minden kedden, csütörtökön és szombaton 3 órakor. ◆ Kérjen prospektust.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen bérkompressort

LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ

Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. MÉK Magy.

TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak

Budapest, X., Kőbányai-út 21

Készletből vagy rövid határidőre szállítjuk az általunk gyártott TEUDLOFF-DITTRICH-féle

armaturákat, gépészeti-, öntöző-, víztelenitő, valamint házi vízellátó berendezéseket, közegészségügyi- és tüzoltósági szereket, köztisztasági eszközöket, kutakat és a különböző célokra szolgáló szivattyúkat. □□ Arajánlattal szolgál a képviselet:

Magyar királyi állami vasgyárak kereskedelmi képviselete r. t. Budapest, V. kerület, Vilmos császár-út 28

Leukoplast

magyar gyártmány

Kezdeményezze a főváros a törvény megváltoztatását a pénzügyi tartalékolás és a forgótőke intézményes biztosítása érdekében

Az üzemek előrelátó pénzügyi politikája nélkül a költségvetési deficitet és a tarifák megdrágítását nem lehetett volna elkerülni

Figyelemreméltó nyomatékkal fejtette ki a polgármester a zárszámadással kapcsolatos jelentésében, hogy a főváros számadási rendszere sürgős reformra szorul, mert *tartalék- és forgótőke nélkül képtelenség nagy kommunitás ügyeit megnyugtató módon irányítani.* Ez a kérdés, úgylátszik, most erőteljesen foglalkoztatja majd a városvezetés tényezőit és így szükségesnek tartottuk, hogy kikérjük

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstagnak, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökének véleményét, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros üzemi politikájának parlamenti bírálatánál ismételten hangzottak el olyan észrevételek, hogy nem helyes az a pénzügyi politika, amelyik a tartalékok és fölöslegek gyüjtésére irányul. Nem helyeselték például, hogy az Elektromos Művek a folyó bevételekből csinál investíciókat, mert az volna kívánatos, ha ilyen célokra kölcsönt vennének igénybe. El kell ismerni, hogy normális körülmények között ez a felfogás helytálló, de

most az események mindenben igazolják a kifogásolt üzleti politikát,

mert ha a beruházásokra kölcsönt vettek volna igénybe, akkor azok most súlyos teherként nehezednének a törvényhatóságra és minden körülmények között *meggátolnák azt a törekvést, hogy leszállítsuk a közszolgáltatások árát.* Az Elektromos Művek pénzügyi politikája tette lehetővé, hogy az alapdíjas tarifa révén 3 és fél fillérre csökkent az egységár, sőt az új reform további leszállítást tesz lehetővé.

— Elhangzott az a kifogás is, hogy *sok a tartalékolás*, amelyet az üzemek évről-évre végrehajtanak. Most látszik csak, hogy a tartalékolás milyen előnyöket biztosított az üzemek pénzügyi megalapozásához, mert

így vált lehetővé a közigazgatási háztartás deficitjének elhárítása: nem kellett nyulni a tarifadrágítás eszközéhez,

amelyet pedig a költségvetés összeállításakor hivatalos helyről is indítványoztak. Az üzem tartalékai révén megkíméltük a polgárságot a tarifadrágítástól és elimináltuk azt a veszedelmet, amelyet a költségvetésben az előirányzott hiány jelentett volna. A tartalékolás politikája tehát előrelátó intézkedésnek bizonyult az üzemeknél és ha ez így van, akkor *fokozottabb mértékben áll ennek a szükségessége a főváros gazdálkodására.* Igaza van a polgármesternek, amikor reklamálja, hogy miért nem történt törvényes és intézményes gondoskodás a költségvetés tartalékjáról és arról, hogy mindenkor forgótőke álljon rendelkezésre. A főváros igazgatása már évek óta letért arról az útról, ami a szorosan vett közigazgatási teendők ellátásából áll. A nagyvárosok és így a főváros közigazgatásának alapját a gazdasági erőforrások képezik.

A főváros tehát csak úgy töltheti be hivatását, ha gondoskodik a tömegellátás szociális szempontjai mellett olyan eszközökről, amelyek a közigazgatási háztartásra is könnyítéseket jelentenek.

A községi háztartásnak rendezéséről szóló törvény nagy fogyatékossága, hogy nem rendeli el az ilyen tartalékok gyűjtését, hogy alátámassza a háztartás biztonságát, hanem formálisan megtiltja a tartalékok gyűjtését. Ez a hiányosság vonatkozik minden közület háztartására. Ismerem a vidéki városok viszonyait: *mindenütt érzik annak az intézkedésnek hiányát, ami erőtartalékok gyüjtésére kötelezné őket.*

— A főváros valamivel könnyebb helyzetben van, mint a vidéki városok. Amióta a *Községi Takarékpénztár* érdekkörébe került, azóta ez az intézmény

a közgazdasági puffer

szerepét játssza és nehéz időkben, amikor a jövedelmek nem folynak be a remélt méretekben, *átmeneti erőforrása* a közigazgatás háztartásának. Nem vitás, hogy a Községi Takarék létesítésénél gondolt erre is a törvényhatóság, de mégis *helyesebb lenne, ha törvény kötelezné a községeket tartalékok gyüjtésére.* Meggyőződésem szerint

az élet parancsszava rá fogja kényszeríteni a kormányzatot, hogy a törvény említett fogyatékosságait pótolja.

Minden modern városnál a fejlődés iránya a községesítés felé halad, de akkor számolni kell azokkal a gazdasági törvényekkel, amelyekből következik a tartalék és a forgótőke problémája.

— Mert a forgótőke tekintetében is analóg a helyzet: enélkül modern városgazdálkodást elképzelni alig lehet. Fontosnak tartanám, hogy a *tartalékolás és a forgótőke törvényes biztosítása érdekében az iniciativa a fővárostól induljon ki,* ahol megfelelő tapasztalat, tanulság és anyag áll rendelkezésre ahhoz, hogy mint az ország első törvényhatósága a kezdeményezés jogával lépjen fel. Az *Egységes Községi Polgári Párt* átérezve e végtelen problémák fontosságát, a legsürgősebben foglalkozik ezekkel az ügyekkel és már most bejelenthetem, hogy a *polgármester részéről felvetett gondolatot feltétlenül támogatni fogjuk.*

*

Értesülésünk szerint a főváros vezetősége már is előkészíti az errevonatkozó tanácskozásokat és rövidesen összeállítja e kérdés körül felmerült egész anyagot, hogy szemléltetően illusztrálhassa azt a súlyos megkötöttséget, amelyet a törvény gyakorlatiatlan rendelkezése idéz fel,

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

Öt viszonylatban kettébontják a villamosjáratok eddigi útvonalát

Megszűnik a rögzített menetrend — Az új rendszert június hó közepén életbeléptetik

Azok a jelenségek, amelyek úgy a villamosközlekedés külső méreteiben, mint pedig a BSzKRT pénzügyi eredményeiben mutakoznak, már régebben arra indították a közlekedési ügyosztályt, hogy *komoly reformokkal oldja meg a villamosközlekedés és a vállalat nehéz helyzetét.* Az elmult hónapokban történtek is bizonyos tervezgetések, amelyek azt célozták, hogy a közönség igényeihez mérten, *keretmenetrend* életbeléptetésével átalakítják a forgalmat és ezzel egyidejüleg csökkentik az üzemi kiadásokat, amelyek a mai lerögzített menetrend mellett állandóan deficitet jelentenek a BSZKRT számára. Köztudomású, hogy a keretmenetrend tervezetét a kereskedelmi miniszter még mindig nem hagyta jóvá és bár hivatalos értesítés a visszautasításról nem érkezett: a városházán úgy tudják, hogy *a jóváhagyást ehhez nem kapják meg.*

Pontos statisztikai kimutatásokkal és utasszámlálással próbálta a BSzKRT az áthidalási lehetőségeket megtalálni és ezek alapján olyan menetrendkeretet készíteni, amelyik a nem rögzített menetrendhez hasonlóan módot nyújt a járatok szaporítására vagy csökkentésére. A sügős intézkedés szükségességét most még jobban fokozza a BSzKRT-nak a közelmultban közzétett multévi mérlege, amelyik már

súlyos deficit árnyékát veti előre és a mai rendszer fenntartása mellett még lényegesebb bevételi apadások fenyegető rémét jósolja.

Az igazgatóság több alkalommal foglalkozott az aggasztó tünetekkel és megállapította, hogy a mai kocsikilométer teljesítmények és az ezzel szemben jelentkező utasszám semmiképpen sem maradhat fenn, tehát olyan reformra van szükség, amelyik *ennek a két tényezőnek okos összehangolásával gondoskodik az üzemfenntartás biztonságáról.*

A közlekedési ügyosztály irányítása mellett

A BSzKRT adminisztrációja elkészítette az új menetrendet, amelyiknek életbeléptetését június végére tervezi.

Ez a menetrend hivatalosan nem viseli a keretmenetrend elnevezést, azonban szerkezeténél fogva lényegében alkalmazkodik az eredeti elgondoláshoz, mert *felhatalmazást ad ahhoz, hogy a járatokat sűrítsék, vagy ritkítsák,* aszerint, ahogy azt az utasok jelentkezése megköveteli. A kiindulási pont arra támaskodik, hogy

az annakidején évi 320 millió utasra felépített menetrendet képtelenség tovább is fenntartani, amikor az utasszám most már csak 250 millióra tehető.

Ennek a figyelembevételével alkották meg az új menetrendet, amelyiknek tervezetét most elsőnek ismerteti a *Fővárosi Hirlap.*

— Az új menetrend számos relációt kettébont, hogy ezzel lehetőséget nyujtson az annyira bevált rövid reláció megteremtésére.

Az 5-ös vonal

két részletben fog közlekedni: az egyik a Szent István-kórháztól az óbudai Flórián-térig, a másik mint 5A-jelzésű járat a *Szent István-kórház és a Zsigmond-tér között.* Ezzel az újítással sikerül az eddigi 49 perces menetidőt a betétjáratban 38 perere csökkenteni. Új beosztást kap

a 11-es reláció,

amelyiknek egyik része megtartja az eddigi Közvágóhíd Ujpest menetet, míg a 11A-kocsi a Közvágóhídtól csak a *Kálvin-térig* fog járni. Ugyanesak betét-viszonylatot kap

a 23-as reláció,

amelyik a Közvágóhíd—Aréna-úti aluljáró mellett 23A-jelzéssel, a Közvágóhídtól csak a *Városligetig* fog járni. Betétjáratot kap

a 27-es vonal

is azzal, hogy a 27A-jelzésű kocsikat a Hadnagy-uteától csak a Délivasútig járatják. A leghosszbb utat

a 49-es jelzésű kocsi

teszi meg, amelyik a kelenföldi pályaudvarról indul át a pesti oldalra és a Margithídon keresztül jut el a Délivasútig. A 49A-járat ezután *a Horthy Miklós-körtérnél fordul vissza és az eddigi útvonalán a Török-utcáig közlekedik.* A 4-es relációban és a 19-es relációban, valamint a 44-es járatokban a betéteket már életrehívták, úgyhogy itt újításra nem kerül sor.

*

Az új menetrend most van a rendőrség közlekedési osztályának elbírálása alatt, ahonnan e héten érkezik vissza a városházára. A közlekedési bizottság a jövő héten tartandó ülésén foglalkozik az új menetrenddel és *gondoskodik annak mielőbbi alkalmazásáról.*

Klassohn Gyula
Iroda: Budapest, IV., Eskü-tér 5.
a Neményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
96 filléres újdonságok! VI., Andrássy-út 39. 96 filléres újdonságok!

Nem ujítja meg az Autobuszüzem a Bosch-gyártmányok szerződését

Kitünően bevált az új magyar találmány — A főváros összes üzemei áttérnek a magyar mágnes használatára

Nemrégiben jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy a magyar automobilizmus és a nemzetgazdaság szempontjából is nagyjelentőségü kisérletek folynak az Autobuszüzemnél, ahol a leggondosabb műszaki kivizsgálás alá vették a magyar találmányú motorkellékeket: az indításhoz szükséges *mágnesgyujtókat, a motorgyertyákat, a lámpa- és kürtberendezéseket*. Ezekért a cikkekért ugyanis

évente számolatlan milliókat küld külföldre a magyar automobilipar,

mert mindezek a kényes technikai alkatrészek eddig csak Németországban kerültek előállításra, olyan szabadalom révén, amelynek egyeduralmát megbontani mindezidáig nem sikerült. A németországi *Bosch-gyár* szabadalmairól van szó, amelyek úgyszólván az egész világon monopoliumot élveznek és eddig hiába próbálkoztak a francia, angol és amerikai autógyárak önálló készítmények produkálására: a komplikált összetételü kellékeket más elgondolás szerint, mint ahogy azt a Bosch-gyár készíti, nem tudták elővarázsolni.

Magyarországon a *Razgha-féle autószerelő gyár* kezdte meg a szinte lehetetlennek látszó cél elérését és

sikerült is aránylag rövid idő alatt olyan tökéletes berendezéseket megkonstruálni, amelyek mindenben helyettesitik a Bosch-gyár termékeit.

Természetes, hogy mindezeknek az új készítményeknek a világrahozását bizonyos elfogult bizalmatlansággal kisérték az autóipari vállalatok és igy a fővárosi Autobuszüzemé az érdem, hogy *ellenőrző vizsgálataival megállapitotta a Razgha-féle gyártmányok elsőrendü kvalitásait*. Az Autobuszüzem műszaki vezetői kipróbálták a gyártmányokat a motorokon és hosszú hetekig számos kocsit láttak el a magyar találmánnyal, amelyikről most a leghízelgőbb bizonyitványt állitották ki. A nagyjelentőségü fordulatról

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Minden dicséretet megérdemelnek azok a magyar mérnökök, akik a Bosch-féle szerelvények ellensúlyozására életrehivták az autózáshoz nélkülözhetetlen műszereket, mert ezzel *óriási mértékben lehetővé teszik külkereskedelmi mérlegünk feljavitását*. Az autóbuszüzem vizsgálata minden tekintetben hízelgő, mert a gyakorlatban beváltak a Razgha-féle gyártmányok. Magától értetődik, hogy

a fővárosnak, mint erkölcsi testületnek, elsőrendü érdeke, hogy a magyar iparpártolást a legmelegebben felkarolja

és ezzel magyarázható, hogy máris megindultak a tanulmányozások olyan irányban, hogy *miképen lehetne megszabadulni a Bosch-diktatúrától*, amelyiknek monopóliumos helyzete óriási tételekkel sujtja nemcsak ezt a vállalatot, hanem az egész belföldi autóstársadalmat. Az Autobuszüzem most sürgősen meg fogja állapitani, hogy

a Boschékkal kötött szerződése mikor jár le,

mert ha az bekövetkezik, úgy semmi körülmények között sem köt újabb megállapodást, hanem gondoskodik a magyar gyártmányok széleskörü igénybevételéről. A műszaki vizsgálat annyira kifogástalannak minősitette a magyar gyártmányokat, hogy az *Autóbuszüzem máris átirattal fordult mindazokhoz az üzemekhez, ahol autókat tartanak, hogy vegyék figyelembe a Razgha-féle készülékeket és gépeiken alkalmazzák a magyar termékeket.*

*

A magyar mérnökök nagyszerü teljesitménye, úgylátszik, mégis végetvet az évek óta kisértő Bosch-monopoliumnak. A Bosch-gyár és annak magyarországi képviselője, a *Barta Károly* cég elkövette azt a méltánytalanságot, hogy

a közelmultban kizárólag német márkában követelte a műszerekért való ellenértéket,

ami olyan kihivása nemzeti tekintélyünknek, hogy arra a méltó válasz *csak a Bosch-gyártmányok bojkottja lehet*. Erre a lehetőség már útban van. A magyar találmány remélhetőleg egyszersmindenkorra száműzi az országból a gőgös Bosch-gyártmányokat és helyet ad olyan készítményeknek, amelyeknek ellenértéke *pengőben* is fizethető és amellett boldoguláshoz juttatja a belföldi vállalkozók és munkások tömegeit.

Versenytárgyalási hirdetmény

A Budapest Székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet (Budapest, IV., Kigyó-u. 5.) a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos Hirdetések rovatának" élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással nyilvános versenytárgyalást hirdet 200 drb különféle méretű keményfa, 250 drb különféle méretű III. osztályú, 350 drb különféle méretű IV. osztályú, 400 drb különféle méretű V. osztályú, 400 drb különféle méretű VI. osztályú, 400 drb különféle méretű VII. osztályú **fenyőfakoporsó,** valamint 500 drb **normál fenyőfa** és 1500 drb különböző méretű **tölgyfa sirkeresztre.**

A munkafeltételek teljes szövege, a koporsók műszaki leirása, valamint az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok intézetünk főpénztáránál (IV., Kigyó-u. 5.) kaphatók s a bánatpénz is, az általános ajánlati feltételektől eltérően ott teendő le.

A cégnélküli borítékba zárt és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **f. évi június hó 10-én déli 3/4 12 óráig** IV., Kigyó-u. 5. sz. alatt, intézetünk főpénztáránál kell benyujtani. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanott déli 12 órakor fognak hivatalosan felbontatni.

Schaffer György
útépitési vállalkozó
II., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

Helfenstein Károly
kövezőmester, útépitési vállalkozó
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Reinisch és Wohl
okl. mérnökök, épitési vállalkozók
VII., Ajtósi Dürer-sor 7. sz. Telefon: 38-0-62

Neumann Ferenc
okl. mérnök kövezőmester, útépitési vállalkozó
VII, Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
kövezőmester
VIII., Ludoviceum-u. 18. Tel.: 38-4-65

Krausz Ferenc
kövezőmester
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Obendorfer Károly és Rudolf
okl. mérnök, kövezőmesterek
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Schaffer Antal
út- és csatornaépitési vállalkozó
II., Biai-út 21. Telefon: 52-2-91

Handl István
kövezőmester
III., Pacsirtamező-u. 7. Telefon: 62-0-28

VÁLLALKOZÁS

Megindulnak a nagyszabásu útépitkezések

A Döbrentei-térből kiinduló, a Tabán felső részét átszelő és a Belvárost a budai hegyvidékkel közvetlenül összekötő nagyszabásu Átlós út épitését két hét mulva megkezdik. A pályázatot már kiirták és a munkálatok elvégzésére junius 15-ig kell az ajánlatokat benyujtani. Sürgősen meghozzák a döntést az odaitélés tekintetében is, mert egyik legelső inségmunka alkalomnak szánják ezt a 200.000 pengős épitkezést. Az Erzsébet-híd budai hídfőjétől kiinduló nagyszabásu útvonal autóbuszközlekedésre is alkalmas lesz, ezért kerülik a hirtelen emelkedéseket. Az úttest 8 méter széles lesz, két oldalán pedig 3—3 méteres gyalogjáróval. Az idén a Tigris-utcáig épül ki az útvonal.

Ugyancsak a közeli hetekben folytatják a Németvölgyi út kiépitését is. Ez a fontos útvonal bazaltkiskő burkolatot kap és vele ismét számottevő mértékben szorul ki a poros, sáros és drága vizes makadám. Ezidén a Királyhágó-utcától felfelé haladó szakaszt épitik ki, mintegy 600 méter hosszuságban.

Beboltozzák a nyáron a Szépvölgyi árkot is, a régi Üröm-úti kápolnától kezdődő 140 méteres darabon. A beboltozás révén a Hármashatárhegyre vezető müút alsó szakasza is lényegesen megjavul.

VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállitásokat a következő cégek kapták:

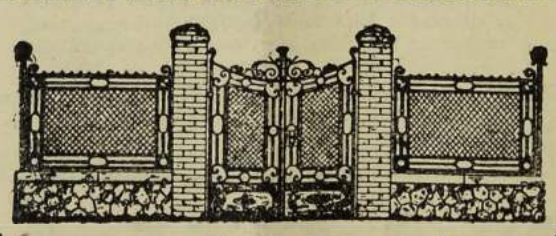
Az uj Élelmiszernagyvásártelepen szükséges útburkolási munkákat és az azzal kapcsolatos kőanyagszállitást a következő cégek végzik: Magyar kerámiai gyár 252.093, The Neuchatel r.-t. 105.216, Magyar Aszfalt r.-t. 101.248, Szendrő Zsigmond 79.550, Péry Dezső 77.050, Marik Ernő és Társa 76.620, Helvey Tivadar 11.444, Binlt Jenő és Társa 9320, Frank István 5900 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállitásokra a következő cégek pályáztak:

A főváros Gyermekfelruházási, Csecsemőkelengye' Étkeztetési akció' valamint az Anya- és csecsemővédő-intézet részére szükséges különféle textilanyagok és lábbeli szállitására pályáztak: Magyar Pamutipar, Budakalászi Textilmüvek, Gutmann J. Kispesti Textilgyár, Freidiger Mózes, Reinfeld Márkus, Schneider Richárd, Storer Viktor, Linum Taussig, Kiss Endre, Kender-, Juta- és Textilipar r.-t., Kovácsevics Milenkó, Goldberger Sám., Soproni Szőnyeg, Magyar Kender-, Len- és Jutaipar, Győri Textilmüvek, Pesterzsébeti Lenárugyár, Magyar Szövő- és Fonóipar, Freudiger Károly, Hungária Gummiárugyár, Gichner János, Budapesti Pamutárugyár, Első Magyar Nemez- és Posztógyár, Első Rákospalotai kötő- és kötszövőgyár, Columbia Textilipar r.-t., Hermann Ottó, Nyomorék Gyermekek Országos Szövetsége, Testvérszövetség.

A főváros hivatalai, intézetei, üzemei részére szükséges benzin szállitására pályáztak: Aszfalt- és kátrányipar r.-t. Shell kőolaj, Vacuum Oil. Co., Hazai Kőolaj, Nyirbogdányi, Steaua, Budapesti Ásványolaj, Kiss Jenő, Magyar Petróleumipar.

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

Sulkó és Winternitz

Első magyar fujtató-, szerszám- és gazdasági gépgyár Budapest, VI. kerület, Jász-utca 3. szám
Alapitva 1894 Telefon: 91-5-49
Fujtatók. Kovácsmühely berendezések. Épitési felvonók. Csigák. Emelőgépek. Szállitó eszközök. Javitások

STREBEL
Kazánok
Radiatorok
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Csütörtökön tanácsülés. A törvényhatóság tanácsa csütörtökön nagyfontosságú ülést tart. A napirend kiemelkedő pontja a Beszkárt részvénytársasági formájának kérdése, valamint az autóbusz- és a villamosvasút üzemének egyesítése. A fővárosi segélyek szétosztása, a Fővárosi Pavillon bérletének meghosszabbítása, az Állatkerti vendéglő és a Gundel-féle városligeti étterem egyesítése. Az autóbusz koncesszió meghosszabbítása, a Központi Városháza épületében lévő üzlethelyiségek bérének leszállítása, a benzolgyár létesítése, a hadirokkant-törvény megsürgetése szerepelnek még a tanácsülés napirendjén.

Bednárz Róbert — pápai prelátus. XI. Pius pápa *Serédi* Jusztinián hercegprimás előterjesztésére *Bednárz* Róbert dr. belvárosi apátplébánosnak, a hitélet kimélyítése terén szerzett érdemei elismeréséül a *pápai prelátusi* címet adományozta. *Bednárz* Róbert magas kitüntetése osztatlan örömet keltett városszerte, ahol ismerik, értékelik és becsülik *Bednárz* Róbertnek nemes törekvéseit és azt a fáradhatatlan munkát, amelyet mint a várospolitikai élet egyik legtekintélyesebb tényezője fejt ki több mint egy évtized óta.

Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete. Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este értekezletet tartott. *Kozma* Jenő elnöki megnyitójában a Várban lefolyt választásokkal összefüggő kérdésekről tájékoztatta az értekezletet, majd *Németh* Béla a háztulajdonosok közelmultban tartott üléséről elterjedt téves híreket tette szóvá. *Scheuer* Róbert rámutatott arra, hogy az Egységespárthoz tartozó képviselők erélyesen tiltakoznak a tisztviselői lakbérleszállítások ellen. A felsőházi tagválasztás elleni petícióval, illetve a közigazgatási bíróság ez ügyben hozott minapi döntésével foglalkozott ezután a pártértekezlet. Végül a zárszámadásokról indult meg behatóan és hosszú eszmecsere, amelynek során többek között *Glücksthal* Samu, *Harrer* Ferenc és *Martin* János szólaltak fel. Az értekezlet után pártvacsora volt. — Az Egységes Községi Polgári Párt és a Polgári Egység Klubja szokásos hétfői vacsoráit a nyári hónapokban nem az Akadémia-utcai központi helyiségében, hanem felváltva, a Liget-Klubban, a Ferencvárosi Egységes Párt Üllői-út 115. szám alatti kertjében és a Lipótvárosi Polgári Kaszinó margitszigeti nyári helyiségében tartják meg. A vacsorák este fél 9 órakor kezdődnek.

Döntés előtt a HÉV átvétele. A HÉV átvételére irányuló tárgyalások az elmult napokban is teljes erővel folytak a városházán. A tanácskozásokba belekapcsolódott a BSzKRT is, amelynek részéről *Folkusházy* Lajos vezérigazgató fejtette ki a villamosvasút álláspontját. A tranzakció sikerét nagy lépésekkel előbbre viszi a *Trösztlegújabb bejelentése, amely szerint ez a nagyipari vállalat nem reflektál a szentlőrinci áramfejlesztőre, hanem azt mint a HÉV tartozékát a főváros rendelkezésére bocsátja.* Ezzel a gesztussal a főváros számára még komolyabb előnyöket biztosít a HÉV átvétele, amelyhez a döntést a törvényhatósági tanács egyik legközelebbi ülése fogja meghozni.

Román orvosok Budapesten. Vasárnap este százhúsz román orvos érkezett Budapestre *Vicol* tábornok egészségügyi főnök és több egyetemi tanár vezetésével. A küldöttséggel érkezett az öt legnagyobb román ujság szerkesztője is. A vendégek hat napig maradnak Budapesten, hogy megfelelő módon tanulmányozzák Budapest gyógyfürdőit, gyógyforrásait és gyógyintézményeit. A román orvosok látogatása az első komoly lépés ahhoz, hogy a közvetlen szomszédok megismerjék a budapesti gyógyfürdőket és forrásokat.

Vázsonyi Vilmos emlékezete. *Vázsonyi* Vilmos emlékére a központi Demokratakör vasárnap este ünnepi vacsorát rendezett, amelyen nagy számmal vettek részt az elhunyt politikus tisztelői és rajongói. Az ünnepi beszédet *Brüll* Alfréd mondotta, aki kegyeletes szavakkal méltatta Budapest kimagasló polgárának érdemeit.

Megalakul az üzemi bizottság. A közgyűlés az elmult napokban választotta meg az új üzemi bizottságot a következő tagokból: *Barczen* Gábor, *Becsey* Antal, *Bednárz* Róbert, *Büchler* József, *Éber* Antal, *Hochenburger* Antal, *Hüvös* Iván, *Joanovics* Pál, *Pásztor* Imre, *Sármezey* Endre, *Spur* Kálmán, *Szegő* Béla, *Szepessy* Albert, *Szőke* Gyula és *Usetty* Béla. A bizottság legközelebb tartja alakuló ülését és elnökévé *Becsey* Antalt fogja megválasztani.

Tíz évvel meghosszabbítják a közterületek illemhelyeinek szerződését. Az út- és csatornaépítési bizottság pénteki ülésn tárgyalja az utcai illemhelyek koncessziójára vonatkozó szerződések módosítását és meghosszabbítását. Az 1952-ben lejáró régi szerződést 10 évvel meghosszabbítják, ezzel szemben a vállalkozók a belvárosban több földalatti W. C.-t tartoznak záros határidő alatt felépíteni. Az új szerződés kiküszöböli a vállalkozók és a főváros között felmerült különböző vitás kérdéseket.

Weingruber szerződésmeghosszabbítást kér. *Weingruber Ignác*, a ligeti Fővárosi Pavillon bérlője szerződése meghosszabbítását kéri a fővárostól. Az a kívánsága, hogy a jövőre lejáró szerződésének tartamát 1939-ig kitolják. A főváros vezetősége 35 éves, pontos bérlője kérését pártolja.

Nagymagyarország térképe virágokból. Kedves, artisztikus és hazafias gondolatot valósított meg a főváros kertészete, amikor a Szabadság-téren lévő Országzászló előtt elkészíttette tarka virágokból Nagymagyarország térképét. A fővárosi kertészet művészi produkcióját állandóan az érdeklődők tömegei szemlélik, de nagy figyelemmel vizsgálják a téren naponta áthaladó idegenforgalmi autocarok utasai is. A gyönyörü és lenyügöző kertészeti alkotást *Morbitzer* Dezső kertészeti igazgató készítette.

Tisztújítás az Erzsébetvárosi Körben. A VII. ker. Erzsébetvárosi Kör, *Ugron* Gábor elnökletével, hétfőn este közgyűlést tartott, amelyen *Erdély* Dezső dr. főtitkári, *Goldfinger* Gábor pénztárosi és a számvizsgálóbizottság jelentésének letárgyalása után az alábbi tisztikart választották: elnök: *Ugron* Gábor, társelnökök: *Dési* Géza dr., *Déri* Ferenc, *Gerlei* Lajos, *Ledermann* Mór és *Nessi* Gyula, alelnökök: *Gaiduschek* Marcell, *Grünfeld* Miksa, *Hönig* Antal, *Elek* Hugó dr., *Molnár* Gyula, *Patai* Samu dr., *Schwarz* Jenő, *Vita* Emil dr., ügyvezető-igazgató: *Klopfer* Jaques, főtitkár: *Erdély* Dezső dr., pénztáros: *Goldfinger* Gábor, háznagyok: *Dinner* A. Emil, *Knöpfler* Oszkár és *Schlesinger* Lipót.

— **Megnyílt a Bucsinszky-kávéház.** Hétfőn reggel 5 órakor megnyílt a *Bucsinszky-kávéház*, az Erzsébet-körút és Wesselényi-utca sarkán. Nemcsak új kávéházzal, hanem gyönyörü látványossággal is gazdagodott a város, mert a Bucsinszky-kávéház pompás berendezése valóban látványosság számba megy. A modern ízlés minden csinját-binját magán viseli ez a szép helyiség. Kitünő konyha, jó kiszolgálás, szolid polgári árak is népszerüvé teszik majd a Bucsinszky-kávéházat.

Három pengőért 40,000 pengőt nyerhet, ha részt vesz az 58. jótékonycélú m. kir. államsorsjátékon. Kapható minden dohánytőzsdében, vagy közvetlenül a Székesfővárosi Pénzügyigazgatóságnál Budapest, V., Szalay-utca 10. Húzás június 7-én.

A Wiener Bank-Verein tőketranzakciója. Mint más bankok, a *Wiener Bank-Verein* is kénytelen volt a tőzsdék helyzetéből kifolyólag saját részvényeinek forgalmára szabályozólag hatni és ezen a réven a bel- és külföldön szukcesszive az intézet 550.000 darab 20 schilling névértékü részvényt vásárolt. Minthogy most a tárcában lévő részvények bevonásának megkönnyítésére — úgy mint Németország és Csehszlovákia — Ausztria is törvényhozási úton rendelkezik, a Wiener Bank-Verein a megszerzett saját részvényeket az alaptőkéből levonásba fogja hozni és azt 55,000.000 schillingről 44,000.000 schillingre csökkenti. Az intézet továbbá 1931 december 31-iki mérlegének felállításánál teljes értékpapirállományának új értékelését eszközölte és a beállott árfolyamcsökkenéseket olykép vette számításba, hogy az összes értékpapirok és az összes átmeneti és állandó részesedések a mérlegnapon érvényben volt hivatalos árfolyamokon és nem magasabban leltároztattak. A nem jegyzett papiroknál pedig megfelelő értékleszállítás történt. Ugyszintén az 1931 december 31-iki mérlegben az adósoknál addig szenvedett összes veszteségek leirattak, továbbá az azóta kétségessé vált követelések és egyéb az adósoknál feltételezhető kockázatok fedezésére tartalékolások eszközöltetnek. Erre való tekintettel ajánltatni fog a tartalékok megfelelő felhasználásával fenti 44,000.000 schilling alaptőkének a felére való leszállítása. 5.000.000 schilling új tartalék képzése mellett. Egyidejüleg az alaptőkének erősbítésére egy külföldi csoport és pedig a Société Generale de Belgique, a Banque Belge Pour L'etranger brüsszeli intézetek és a Deutsche Bank und Disconto Gesellschaft berlini intézet 13,000.000 schilling névértékü és egy az Osztrák Nemzeti Bank vezetése alatt álló belföldi csoport 10,000.000 schilling névértékü új részvényt vesz át névértéken. A *Wiener Bank-Verein* ilykép fenti tranzakciók lebonyolítása után 55,000.000 schilling alaptőke és 5,000.000 schilling általános tartalékalap felett fog rendelkezni. Az igazgatótanácsa mérlegmegállapító ülését folyó évi julius hó 4-ére hivták egybe.

× **Magyar Általános Takarékpénztár Rt. és a Magyar Jég- és Viszontbiztositó Rt.** igazgatóságai anyaintézetüknek, az *Assicurazioni Generali* 100 éves évfordulójára a következő adományokat határozták el: Horthy Miklósné-akcionak 3000, a Hirlapirók Nyugdijintézetének 2000, az Ujságirók kórházegyesületének 1000, a Mentőegyesületnek 1000, a Kereskedők Menházának 1000, a Színészegyesület Nyugdijintézetének 1000, az Apponyi Poliklinikának 1000, a Gyermekvédő Egyesületnek 1000, az Ingyentejnek 1000, az Ingyenkenyérnek 1000, a Klotild-szeretetháznak 1000, a Nyomorék gyermekek otthonának 1000 P.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépitő-, kövező- és bitumenépitő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon: 844—12

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS **Rényi Károly**
A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 2. szám
Fennáll: 1768 óta Telefon: Aut. 893-24
Szépirodalmi és tudományos művek minden nyelven. — Szakkönyvek
Kényelmes fizetési feltételek

Kertes új házban
napsütötte két és háromszobás modern lakások villamos és autóbusztól két percnyire, rendkivül olcsón kiadók. Tábornok-utca 20 szám.

ORIGINAL-ODHNER
svéd számológép

Harisköz 6.
Magyarországi eladási helye: BUDAPEST Telefon: Aut. 893—85. szám

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

3-4 szobás **VILLÁKAT**
építünk **eladásra,** a meglévőkhöz hasonlo kottage-rendszerben a
Mártonhegyi-út és Németvölgyi-út sarkán
Árak: 25—28.000 pengő
Bővebb felvilágositás: **Kalona, Székely és Molnár** épitészmérnökök irodájában, **V., Személynök-utca 9-11.** szám. — Telefon: 29-8-29 és 13-5-41

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Ujjáéled **NOVOPIN** szénsavas fenyőfürdőben
idegesség, fáradtság ellen

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Versenytárgyalási hirdetmény

A Budapest Székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet (Budapest, IV., Kigyó-u. 5.) a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos Hirdetések rovatának" élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással nyilvános versenytárgyalást hirdet 400 drb V. osztályú kivert organtin, egyszerű nyomással, 350 drb IV. osztályú sima lustrin arany vagy ezüst nyomott, 250 drb III. osztályú kétfodros lustrin arany vagy ezüst nyomással, 150 drb II. osztályú kétfodros Ia Jókai-brokát, 150 drb I. osztályú kétfodros Ia selyem-mouselin különféle méretű **szemfedelekre.**

A munkafeltételek teljes szövege, a szemfedelek méreti és minőségbeli leírása, valamint az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok intézetünk főpénztáránál (IV., Kigyó-u. 5.) kaphatók s a bánatpénz is, az általános ajánlati feltételektől eltérően ott teendő le.

A cégnélküli borítékba zárt és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **f. évi június hó 10-én déli 3/412 óráig** IV., Kigyó-u. 5. sz. alatt, intézetünk főpénztáránál kell benyujtani. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanott déli 12 órakor fognak hivatalosan felbontatni.

Budapest, 1932. évi május hó 21-én.

Budapest Székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet.

Versenytárgyalási hirdetmény

A Budapest Székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet (Budapest, IV., Kigyó-u. 5.) a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos Hirdetések rovatának" élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással nyilvános versenytárgyalást hirdet 25 drb III. osztályú egyszerű, csak gyöngystab disszel, fogantyú nélkül, úgynevezett A. 55., 40 drb I. osztályú magasállású, babérlevéldisszel, 6 fogantyúval, úgynevezett V. 36., 20 drb I. osztályú zsidó, koszorús, „Mogendoveddal" 6 fogantyúval, úgynevezett C. 7-es., 15 drb oroszlánfejes, íves, úgynevezett O. B. 60. különféle méretű **érckoporsó,** valamint 50 drb hozzávaló **fejüveges ércbetétre.**

A munkafeltételek teljes szövege, a koporsók műszaki leírása, valamint az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok intézetünk főpénztáránál (IV., Kigyó-u. 5.) kaphatók s a bánatpénz is, az általános ajánlati feltételektől eltérően ott teendő le.

A cégnélküli borítékba zárt és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **f. évi június hó 10-én déli 3/412 óráig** IV., Kigyó-u. 5. sz. alatt, intézetünk főpénztáránál kell benyujtani. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanott déli 12 órakor fognak hivatalosan felbontatni.

Budapest, 1932. évi május hó 21-én.

Budapest Székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 35 Telefon: J. 429-430

„TURÁN"
a legkiválóbb magyar iron
SCHULER JÓZSEF Rt. Budapest

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
BUDAPEST, IV., ARANYKÉZ-UTCA 6. TEL.: AUT. 877—15.
ALAPÍTVA: 1790-BEN

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-t.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

FAVORIT FÉKBETÉT
Hungária tömítőanyag. Hazai gyártmány.
Grosz és Társa
BUDAPEST, V., CSANÁDY-UTCA 7 TELEFON: 912—64

Polgár Henrik
lehérléműntőde és fémkereskedés
Budapest, VIII., Mosonyi-utca 1.
Telefon: József 334—58.
Gyárt és állandóan raktáron tart: forrasztó-ónt, angol-ónt csapágyfémeket és „Atocar" speciális autó és traktor csapágyfémet

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46 Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő asztaltot. Készít: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: **LÁBATLAN.** — Mészégető: **LÁBATLAN.**
Téglagyárak: **BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU**

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

Közúti gőz- és motorhengerelést
vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1
Sürgönycím: WOLFFEKE
TELEFON: 59—9—68

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok; Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás. Hidegen kenhető tetőmázok asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhivó: József 311—19. szám.
Kiváló üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállít: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket **legjobb minőségben**
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2 Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-út 40. Tel.: J. 34—9—17.

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1895.

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: ***Kleiner és Bokmayer***
Budapest, VIII., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat. Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

Vértes és Dóra
reszelőgyár, Rákosszentmihály
Ügyeljünk a védjegyre
Gyári védjegy
Gyártja a kiváló minőségű „Rókás" **fűrészreszelőket** és az összes **műhely-reszelőket,** valamint használt reszelők újravágását **a legolcsóbban vállalja**
Városi iroda és raktár: **Budapest, VI., Lázár-u. 13.** — Tel.: 119-11

Családi házat
olcsón épít, tehermentes telekre, vagy saját telkein kényelmes törlesztésre. Minden építőipari munkát jutányosan vállal az
Építőiparosok Szövetkezete
Andrássy-út 56.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY-ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 **Budapest, VI., Főhi-út 25.** Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállit kavicsot, homokot, követ, teglát, szencsüzdakrol szenet, kokszot, fát stb.

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

Bontasra kerülő épületekért legnagyobb arat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623 — 34.

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: ***Budapest, V., Berlini-tér 2.***
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: **Nagykovácsi**

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Alapíttatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124.
Telefon: Aut. 952—89.

Krayer
Lakkok
Festékek
Krayer E. és Tsa Bpest, V., Váci-út 34

STERN RICHARD
Autókilométerjelzők és mérőműszerek képviselete és speciális üzeme
Budapest, VI., Lehel-utca 10/a. Telefonszám: 92—1—35.

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON, HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfúrási és vízműépítési vállalat.
Akna-kútépitések. Mélyfúrások. Viztelenitések. Automatikus szivattyúberendezések. Alapozások. Búvározási munkák. Forrás foglalások.
Telefon: 93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körut 32

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

382

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 június 8. — 23. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Kétmillió magyar

Lélekemelő, szép és emlékezetes volt *Kenéz* Béla kereskedelmi miniszternek a képviselőház költségvetési vitájában mondott beszédének főként az a része, amelyben a magyar iparról és a magyar ipar gyönyörű teljesítményeiről beszélt. Megkapóan érdekes és fontos adatokat kaptunk, — nem a politikustól, hanem a tudóstól — amely adatok azt bizonyítják, hogy a magyar ipar a háború után olyan nagyszerű lendületnek indult, hogy még két éve is csaknem hárommilliárd pengő értéket produkált és ma is eltart még kétmillió embert. De volt a miniszter beszédének még egy része, amely szintén a magyar ipar nagy dicsérete volt, vagy nem ennek a hatalmas fejlődésnek indult termelési ágnak az érdeme-e az idei Nemzetközi Vásár valósággal klasszikus sikere? Hatvanötezer vendég, köztük húszezer külföldi látogatta meg a vásárt és körülbelül tizenöt-húszmillió pengő értékű üzletet bonyolítottak le, ezenfelül, mintegy ötmillió pengőt hagytak nálunk az idegenek.

Amikor a miniszter ezekről a kérdésekről beszélt, nem terjedhetett ki minden részletre. Általában a magyar ipart méltatta, nekünk azonban kötelességünk és jogunk megállapítani, hogy amikor magyar iparról van szó, Budapest székesfőváros lakossága a legnagyobb mértékben aposztrofáltnak érzi magát. Annak a kétmillió magyarnak, akik az iparban dolgoznak és akiket az ipar tart el, oroszlánrésze budapesti polgár, budapesti munkás. Két esztendő háromnegyedmilliárdos produktuma ennek a városnak falai közül került ki, a mi erőnk és a mi verejtékünk termelte ezt a kincset és a mi mestereink, mérnökeink, munkásaink zsenialitása vonzotta ide tíz nap alatt a húszezer külföldit.

A kétmillió iparból élő magyar hatalmas hányada a mi testünktől és a mi vérünkből való. Büszkék vagyunk rájuk és a mai rettenetes világégésben — bevalljuk — még mindig féltjük őket. Nem hánytorgatjuk ma a dolog fájdalmas részét, hogy hányan maradtak munka nélkül azok közül, akik két esztendő előtt még serényen dolgoztak. Nem beszélünk arról, hány gyárnak nem füstöl a kéménye és hány műhelynek a kapuja van zárva. A szomorú helyzetben is büszkén állítjuk, hogy Budapest a fájdalmas időkben is páratlanul sokat cselekedett, teremtett munkaalkalmakat is, de szociális gondolkodás terén csakugyan keresztülvitte a magyar miniszterelnök őszi kívánságát: a télen nem éhezett senki Budapesten.

De vajjon elegendő-e az, ha a huszadik század gyermeke legfeljebb csak *nem hal éhen?* Ez a nemzedék már annyira kultúrára termett, hogy fölöslegesnek találja az életet, ha az a szimpla táplálkozásra, a táplálkozási ösztön kielégítésére zsugorodik össze. Nem, ez nem elegendő és a jövőnek többet kell hoznia. Éppen azért a jószándékú, tevékeny kereskedelmi miniszterrel együtt a fővárosnak is minél nagyobb mértékben kell törekednie a munkaalkalmak teremtésére. A mai embert, különösen az iparos-embert, aki itt a világvárosban belekóstolt a kultúrába, nem elégíthetik ki szamaritánus gesztusok, az az ember dolgozni akar és munkája gyümölcséből akarja kultúrigényeit kielégíteni. Száz esztendő előtt a szociális gondolkodás *mai* hatalmas eszközei talán boldog Budapestet teremthettek volna, ma csak *maga a munka* teheti boldoggá ennek a városnak a lakosságát.

Hogy a hínárból kikerüljünk és hogy ne csak éljünk, de a munkánk gyümölcseit is élvezhessük, ezen a téren sokat cselekedett Budapest székesfőváros, amely azonban ugyanakkor egy pillanatra sem feledkezett meg a kulturáról sem. Csak a legutóbbi napokban tökélte el a főváros, hogy a Népszínház épületét ingyen bocsátja a Nemzeti Színház rendelkezésére és megérett az a gondolat is, hogy a Városi Színház 200.000 pengős szubvencióját az Operaháznak szavazzák meg. Ilyen időkben ilyen *új* áldozatokat hozni a kultúráért, csak az egyetlen Budapest engedheti meg, amely — ha Isten segít — most már tényleg száraz lábbal fog átkelni a világválság tengerén.

„Figyelembe kell venni a közlekedéspolitikai előnyöket is"

DÖNTÉS ELŐTT A HÉV.-TRANZAKCIÓ

Részletes beszámoló az ajánlatról, Sipőcz Jenő polgármester és a Beszkárt előterjesztéséről

Az ujabb ajánlat szerint a Hév. 16,100.000 pengő helyett csak 8,773.775 pengőbe fog kerülni. — 448.350 négyszögöl telekhez jut a főváros

A főváros törvényhatósági tanácsa e héten dönt a *Parkváros Rt.* részvényeinek megvételéről és ezzel kapcsolatban a HÉV megváltásáról. Amikor a mult év november 30-án a törvényhatósági tanács a *Banque Commerciale S. A.* luxemburgi bank ajánlatát elutasította, mindenki meg volt győződve arról, hogy a HÉV megvételének rövidesen ismét napirendre kell kerülni, mert

a nagy, közlekedéspolitikai elgondolásokat csak akkor valósíthatják meg, ha a HÉV-et megszerezhetik a főváros részére.

A polgármestert a tanács meg is bízta, hogy újabb, kedvezőbb ajánlat esetén folytasson tárgyalásokat a HÉV megszerzésére vonatkozóan.

A mult év novemberi ajánlat szerint a Helyiérdekű részvényeinek csupán 70%-a lett volna megszerezhető és ennek a részvénymennyiségnek megfelelő vételár 16,100.000 pengőnyi tőkeösszege után 1,361.432 pengő évi annuitás terhelte volna a fővárost.

A mostani, újabb ajánlat szerint — a polgármester megállapítása szerint — 16,100.000 pengő helyett csak 8,773.775 pengőbe fog kerülni a HÉV a fővárosnak.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

érdeklődött a HÉV-részvények, illetve a *Parkváros Rt.* részvényeinek megvásárlására vonatkozó ajánlatról. A válasz, amelyet kaptunk, teljes mértékben tisztázza a nagyszabású tranzakció minden, eddig még csak egyes, hiányosan ismert, részletét.

— A város vezetőségének megítélése szerint — közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával —

a főváros egyetemes érdekeinek szempontjából a szóbanlévő ajánlat, illetőleg a tervezett megoldási mód elfogadható.

A polgármester a törvényhatósági tanács elé terjesztendő előterjesztésében hangsúlyozni fogja, hogy nem *vállalhatta a felelősséget azért, hogy ezt az ajánlatot a törvényhatóság illetékes szerveinek eldöntése alá ne bocsássa,* ha mindjárt a közeli években terhet is fog jelenteni a BSzKRT-nak a HÉV átvétele.

— Bízunk azonban egyrészt abban, hogy a jelenlegi nyomasztó gazdasági válságot gazdasági fellendülés fogja követni, amikor a *HÉV ismét jól jövedelmező vállalkozás lesz,* másrészt

nem hagyhatjuk figyelmen kívül azokat a közlekedéspolitikai előnyöket, amik a HÉV megszerzéséből a BSzKRT-tal való közös igazgatásból a főváros közönségére fognak háramlani.

Végül, mert a polgármester eleget kíván tenni a törvényhatósági tanács ama állásfoglalásának, amely szerint újabb ajánlat esetén folytasson tárgyalásokat a HÉV megszerzésére vonatkozóan s ezért

azt az előterjesztést fogja tenni a polgármester a törvényhatósági tanácsnak, hogy hatalmazza fel úgy a Községi Takarékpénztár rt., mint a BSzKRT, illetőleg a Budapest-Szentlőrinci HÉV igazgatóságát, hogy a szóbanlévő tranzakciót egymás között lebonyolíthassák.

Az ajánlat részletei

Illetékes informátorunk ezután mindenre kiterjedően feltárta a HÉV ajánlat összes részleteit. Eszerint *a Községi Takarékpénztár megszerzi a Parkváros Rt. összes részvényeit.* A Parkváros Rt. birtokában van a HÉV-részvények 70%-a, továbbá 396.650 négyszögöl svábhegyi, 29.700 négyszögöl gellérthegyi telek, 14.000 négyszögöl, Nova Rt.-tól átvett svábhegyi és 8000 négyszögöl váciúti telek is, valamint 39 kataszteri holdnyi földbirtok is. Mindezek a főváros birtokába jutnak.

— A Községi Takarékpénztár — mondották munkatársunknak illetékes helyen, — egyidejűleg 448.350 négyszögöl olyan telekhez jut a fővárosban, aminek megszerzése telekpolitikai okokból még a HÉV megvételétől függetlenül is kívánatos volna és anélkül történik ez, hogy ez ingatlanszerzések a Takarékpénztár mobilitását a legkevésbé is befolyásolnák.

E vagyontömegért, a Parkváros rt. telkeiért és a HÉV-ért *a Községi Takarékpénztár öt félévi részletben 2,800.000 pengőt fizet készpénzben, átad négymillió pengőt a lőrinci HÉV által kibocsátandó pengőértékű kölcsönkötvényekben és végül szállítja a Budapest—Szentlőrinci HÉV-től megszerzendő Kispest-Szentlőrinci világítási üzletet.* A szóbanlévő telkeknek a Parkváros részvényeivel való megszerzése *beleillik úgy a főváros, mint a Községi Takarékpénztár telekpolitikájába,* azonban a vasútüzlet a Községi Takarékpénztár alapszabályaival ellentétes feladat. Ennélfogva a Takarékpénztár csak akkor fogadhatja el az ajánlatot, ha biztosítéka van arra, hogy a megszerzett HÉV részvényeket a BSzKRT-nak, illetőleg a Budapest—Szentlőrici Helyiérdekű Vasutaknak átadhatja. *A tranzakció lebonyolítása révén a Községi Takarékpénztár 245.000 HÉV részvénynek, 9700 élvezeti jegynek, továbbá 6543 darab Hæraszti—Ráckevei HÉV részvénynek és 725 élvezeti jegynek jut birtokába,* melyeket módjában lesz a BSzKRT-nak, helyesebben a szentlőrinci HÉV-nek átadni.

A kispesti elektromostelepet a TRUST kapja

— A HÉV-részvények akként jutnak a *BSzKRT* birtokába, hogy a 100%-ig tulajdonában lévő Budapest—Szentlőrinci HÉV megszerezné azokat és pedig olymódon, hogy *átadná egyfelől a Községi Takarékpénztárnak, illetve a takarék megbízásából és helyett a TRUST-nek a kispesti elektromostelepet,* illetve miután

a primer áramot továbbra is a szentlőrinci HÉV adná a koncesszió lejártáig a TRUST-nak,

csupán az árameloszlást és a fogyasztók részére az árameladást,

fizetne másfelől 4,000.000 pengőt, ezt az összeget azonban a Községi Takarékpénztár 7%-os amortizációs kölcsön formájában hitelezné a szentlőrinci HÉV-nek

és *e követelését engedményezné a Nova Rt.-ra,* ami által kiegyenlíttetnek a fentiek szerint a HÉV-részvények azon részének vételára, amiket a Parkváros Rt. előzetesen megszerzett.

Elmondotta ezután informátorunk, hogy *az átadandó világítási üzlet valóságos értéke 4,773.775 pengő.*

A fontkölcsön rendezése

Még egy fontos körülmény van, ami a HÉV megvételénél latba esik és ez

a HÉV fennálló 246.000 angol fontos függő-kölcsöne.

Erre vonatkozóan — mondották munkatársunknak — a következő a helyzet:

— A külföldi hitelezők feloldják a zálog alól és sza-

had rendelkezésül bocsátják úgy a HÉV részvényeket, mint a Parkváros rt. részvényeit és teljes egészében kibocsátják az obligó alól a Parkváros rt.-ot. *A hitelből részben már kifizetésre került, részben a közeljövőben visszafizettetik pengőben,* a Magyar Nemzeti Bank hivatalos jegyzése alapján a Magyar-Olasz Banknál lévő részből *60.000 angol font. További 20.000 font ugyanezen banknál valószínűleg még ez év folyamán ugyanilyen módon szintén visszafizethető lesz.*

A további, mintegy 160.000 font tartozása a HÉV-nek külföldi hitelezők kezében van és az angol Stillhalte alá esik, vagyis olyan szabályok szerint lesz fizetendő, amiként azt az angol és a magyar kormány között kötendő egyezmény majd megállapítja.

Megjegyzendő, hogy a székesfőváros által az 1930. év folyamán felvett 250.000 font függőkölcsönre nézve is ugyanez a helyzet.

A BSzKRT állásfoglalása

A HÉV megvételére vonatkozó ez újabb ajánlatot mindenütt elfogadhatónak tartják, egyedül a BSzKRT-nál merültek fel némi aggodalmak. *Borvendég* alpolgármester személyesen informálta a BSzKRT igazgatóságát a tranzakcióról, kérve, hogy arra vonatkozóan *írásbelileg tegyenek nyilatkozatot.*

A BSzKRT mindenekelőtt azt jelenti ki, hogy *a kispesti világítási üzlet értékét* többre értékeli, mint a főváros vezetősége, mert számít a világítási üzlet fejlődéséből várható hozamemelkedésre is. A HÉV fontkölcsönének visszafizetésével kapcsolatban pontosan felsorolják, hogy

milyen terhekkel kell számolni a szentlőrinci HÉV-nek, illetve a BSzKRT-nak a HÉV folyó rendes szükségletein kívül.

Ezek *a közeli esedékes terhek* az alábbiak: *június végén 215.00 pengő esedékes, augusztus 1-én 903.000 pengő.*

Ezenkívül május elsején már esedékessé vált 246.000 font hátralékos kamata: 127.100 pengő. Felvettek 300.000 pengő függőkölcsönt is, melyet július 1-én kell visszafizetni és a Nova 700.000 pengőt követel.

összesen tehát 2,245.100 pengő az az összeg, mely a közel jövőben esedékes.

1932 augusztus elsején 164.000 angol font tartozás is esedékes lesz, erre azonban *ki fogják eszközölni a meghosszabbítást,* ellenkező esetben ugyanis 5,771.000 pengőre volna szüksége a BSzKRT-nak.

A BSzKRT rámutat azokra a terhekre is, melyek a következő években merülnének fel.

530.719 pengő a BSzKRT szerint a várható évi teher a HÉV várható üzleti hiányán kívül.

Mindezek előadása után

a BSzKRT nem ellenzi a HÉV megvételét, erről a kérdésről nem is nyilatkozik,

csak felhívja a polgármester figyelmét arra: *csak akkor szabad megkötni az ügyletet, ha a felügyeleti hatóságok előzetes jóváhagyását birják* és a világítási üzlettel kapcsolatban érdekelt községek hozzájárultak a változtatáshoz.

Kívánják a HÉV állami megváltása kérdésének előzetes tisztázását,

továbbá a HÉV nyugdíj- és béralapok kérdésének rendezését.

Végül *felhatalmazást kérnek olyan értelemben, hogy a HÉV részvénytöbbségét a BSzKRT és a szentlőrinci HÉV együttesen szerezhessék meg.*

A telekkomplexum nagy értéke

Olyan férfiú, aki a főváros ügyeinek intézésében döntő tényező, a következőket mondotta a HÉV-tranzakcióról a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— A HÉV-tranzakció a Keresztény Községi Párt hétfői döntése után kedden pártközi konferencia elé kerül, majd csütörtökön a pénzügyi bizottság tárgyalja, míg *pénteken összeül a rendkívüli tanácsülés, amely a végső szót kimondja.* Ennek a sietségnek az oka az, hogy termiusra kell dolgoznunk, ami erkölcsi kötelességünk akkor, amikor a rideg számszerű adatokat véve alapul, az ajánlatot rendkívül kedvezőnek kell mondanunk. A főváros a HÉV-et a szó szoros értelmében ajándékba kapja, hiszen hetvenmillió pengő vagyonról van itt szó. *A Parkváros 450.000 négyszögöl telkéhez a főváros hétpengős áron jut hozzá, amikor a telkek ára itt 70—80 pengő.*

— Ami még a BSzKRT aggodalmait illeti, azokkal igen könnyű végezni. A BSzKRT kimutatja, hogy a HÉV-nél évi 200.000 pengős deficitje lesz a fővárosnak. Ezzel szemben előzőleg a főváros kapott a BSzKRT-tól egy másik kimutatást, amely szerint a két adminisztráció összevonása stb. *1,200.000 pengős megtakarítást jelent.* Nem kell tehát mást tenni, mint a 200.000 pengő deficitet levonni az 1,200.000 pengős megtakarítás összegéből, máris kiderül, hogy ezek az aggodalmak nem jelentősek.

A községi pártok határozata

A községi pártok hétfőn foglaltak állást a tranzakció ügyében, amelyet túlnyomórészt kívánatosnak és a főváros fejlődése szempontjából nagyjelentőségűnek minősítettek. Az *Egységes Községi Polgári Párt* egyhangulag az átvétel mellett nyilatkozott, a *Keresztény Községi Párt* pedig egyes adatok kiegészítését és kivizsgálását tartja szükségesnek azzal, hogy az ügyben a közgyűlés véleményét és döntését is kell kérni. A *Szociáldemokrata Párt* hasonló értelemben nyilatkozott, míg a kisebb pártok: a szabadelvűek és a demokraták az átvétel gondolatának elejtését kívánják.

Kétszázezer pengő támogatást juttat a főváros az Operaháznak

A várospolitikai életben nem lesz nyári szünet, permanenciában maradnak az autonómia szervei — Nem szabad elsorvasztani a BSzKRT-ba olvasztott Autobuszüzemet

Mindjobban közeledünk a nyári idényhez, a várospolitikai életben is a nagy szünetet jelentő vakációs időszakhoz, amelyre hivatkozás történik az új fővárosi törvényben. Az intézményes nyári szünet ugyanis kiterjed a közgyűlés és a törvényhatósági tanács testületeire is, ami azt jelenti, hogy minden olyan természetű kezdeményezés és elhatározás, amelyik produkálja ez autonom szervek döntését: arra az időre halasztandó, amikor a törvényhatóság újból megkezdi a tevékenységét. Ma mindenki érzi, hogy *a nyári szünet,* a folyton előtérbe nyomuló váratlan események lehetősége miatt, teljes egészében nem kerülhet kihasználásra és állandó permanenciára van szükség. A törvényhatóságnak erről a felkészüléséről folytattunk beszélgetést

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselővel, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— A nehéz gazdasági viszonyok, amelyeknek alakulását állandóan a legéberebb figyelemmel kell kísérni, hogy a főváros roppant nagy érdekeltségeit mindenütt megóvhassuk: arra int és kötelez minden felelősségérzettel bíró városházi funkcionáriust és az autonómia képviselőit, hogy *helyükön maradjanak és adott esetekben irányító befolyásukkal tereljék eredményes megoldáshoz a jelentkező összes problémákat.* Ebből a szükségszerű helyzetből következik, hogy

a várospolitikai életben nyári szünetet nem tarthatunk

olyan értelemben, hogy az autonómia működését akár hetekre is felfüggesszük. Éppen ezért teljes erővel oda kívánok hatni, hogy a székesfőváros törvényhatósági tanácsa a nyári hónapok alatt is a felmerülő események megvitatása és a szükséges intézkedések elrendelése végett

mindannyiszor ülésre jöjjön össze,

ahányszor azt a főváros érdekében elkerülhetetlennek minősítjük. Meggyőződésem szerint a főváros irányításában szerepet vivő tényezők is osztják ezt a felfogást és így megjósolható, hogy a nyári hónapok alatt is fennakadás nélkül visszük tovább a főváros hajóját.

A *Népszínházi Bizottmány* legutóbbi ülésén véglegesen megállapodtak a népszínházi épület további bérebadásáról olymódon, hogy a Nemzeti Színház *teljesen díjmentesen* jut az épület használatához, csupán a ruhatár és a buffet, — mintegy 50 ezer pengős bevételét engedi át a fővárosnak a népszínházi nyugdíjasok illetményeinek biztosítására. Ez a gesztus mindenütt nagy megelégedést keltett és úgy látszik, a fővárosnak méltányos magatartása az állami műintézetekkel szemben továbbfolytatódik. Erre enged következtetést *Kozma* Jenő alábbi kijelentése:

— A főváros méltányos állásfoglalása a Nemzeti Színház további hajlékhoz juttatása ügyében, nem más, mint elismerése annak a magas színvonalú művészi munkának, amelyet az ország első színháza folytat Budapesten a főváros kulturájának kimélyítése érdekében. Nincs nézeteltérés minden komolyan gondolkodó ember között abban, hogy

a Nemzeti Színház: nemzeti szükséglet, amelyet minden eszközzel támogatnunk kell,

hogy hivatását a súlyos gondoktól mentesítve, zavartalanul tovább folytathassa. Hasonló a felfogás az Operaházzal is, egyetlen klasszikus dalműszínházunkkal, amelyik az államkincstár mostoha helyzete miatt szintén nehéz sorba jutott. A támogatásnak a lehetősége adva van: *felszabadult az az összeg, körülbelül 200.000 pengő, amelyet eddig a Városi Színház operaelőadásainak támogatására fordítottak.* Nem habozom kijelenteni, hogy

a főváros részéről merült fel a gondolat az Operaház támogatására olymódon, hogy ezt a 200.000 pengőt az Operaháznak juttassuk,

— mintegy elismerését azért, hogy a dalműszínház reprezentáns intézménye a főváros fejlett zenekultúrájának.

Szóvátettük *Kozma* Jenő előtt az Autobuszüzemnek a BSzKRT-ba történő beolvadását, ami után új keretek közé jut a hatósági üzem további működése.

— Szükségszerű intézkedés volt a beolvasztás, amelylyel szemben, nem tagadom,

vannak bizonyos aggodalmaink.

Attól tartok, hogy a villamosvasút más természetű műszaki és közlekedéspolitikai adottsága esetleg háttérbe szorítja az Autobuszüzem terjeszkedési törekvéseit és így

nem vagyok abban a helyzetben, hogy egyelőre bizakodással várjam az Autobuszüzem fejlődését.

Remélem azonban, hogy a Beszkártnál belátják az autobuszközlekedés nagy hivatottságát és *megadják a módozatokat a további terjeszkedésre,* mert abba nem tudnék belenyugodni, hogy a főváros legmodernebb közlekedési berendezése a *lassú elsorvadás, vagy stagnálás útjára sodortassék.*

*

Elmondotta még *Kozma* Jenő, hogy a HÉV átvételére vonatkozó tárgyalások befejezést nyertek és a törvényhatósági tanács döntése után a szerződés megkötése is megtörténik.

Megrendszabályozzák a vágóhídi munkás-szövetkezeteket

Más célra költötték a betegpénztári illetékeket

A közvágóhidakon működő vágószövetkezetek közül az egyiknél, amely a keresztényszocialista szakszervezethez tartozó munkások csoportjából alakult, bizonyos szabálytalanságokat állapított meg egy hatósági vizsgálat, aminek következményeként, a polgármester a vágószövetkezetet feloszlatta, működési engedélyét bevonta, illetve a vágóhíd területéről kitiltotta.

A feloszlatásra és a kitiltásra az adott okot, hogy

többezer pengő betegpénztári illetéket szedtek a tagoktól,

több tagdíjat szedtek, mint amennyi engedélyezve volt és

a befolyt pénzt szabálytalan célokra használták fel.

A feloszlatást *Borvendég* Ferenc alpolgármester eszközölte, ő intézkedett a munkahely megvonása és az árusítóhely bezárása iránt is. A szövetkezet feloszlatása révén sok ártatlan munkás veszítette volna egzisztenciáját, tehát

a polgármester megengedte, hogy egyidejűen új vágószövetkezetet létesítsenek.

A közvágóhídon dolgozó keresztényszocialista húsipari munkások két húsvágószövetkezetet akarnak megszervezni, a főváros azonban ehhez nem adott hozzájárulást, hanem kikötötte, hogy egy munkaszövetkezetbe tömörülve működjenek, mert a mult tapasztalatai szerint *a bérvágó munkaszövetkezetek túlzott elaprózódása a közvágóhíd rendje és nyugalma szempontjából nem kívánatos.*

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok,
tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 4 — TEL.: AUT. 297—57

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

Klassohn Gyula
Iroda: Budapest, IV., Eskü-tér 5.
a Neményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

Ripka Ferenc főpolgármester:

A gazdasági válság sem akadályozhat meg bennünket abban, hogy a Szent István-hét ünnepségeinek fejlesztése terén az idén is tovább menjünk

Elkészült az ünnepségek programja

Júniusban vagyunk és elérkezettnek véljük az időt, amikor a Szent István-hét előkészületeit meg kell indítani és minden lehetőséget meg kell ragadni arra, hogy az augusztusi nemzeti ünnepi hét legalább az eddigiekhez hasonló sikerű lehessen. Gazdasági válságban élünk nemcsak mi, hanem az egész világ, aminek azonban nem szabad nyomokat hagyni *Szent István-hetének* ünnepi gazdagságán.

Amikor *Ripka* Ferenc főpolgármester hivatalba lépett, a Szent István-napnak nagy nemzeti ünneppé, az *egész* magyar nemzetet egyesítő hatalmas összefogó erővé való kifejlesztésének tervével aratta egyik legszebb és legmaradandóbb sikerét. A Szent István-héten esztendők óta összesereglenek a világ minden tájáról a szerteszóródott magyarok, nincsenek országhatárok, nincsenek távolságok, mindenünnen megjönnek ezekre a fényességes napokra magyar véreink, akik az anyaország fejlődő kultúrájában felüdülve, nemzeti érzéseikben megerősödve térnek haza, ahol tőlünk elszakítva keresik kenyerüket.

Az idei *Szent István-hétre* nem tudunk annyit áldozni, amennyit szeretnénk, de a fejlődés emelkedő vonalának megállania nem szabad az idén sem. Vonzót, újat, magyart kell adnunk azoknak, akik idesereglenek és hogy a mai mostoha viszonyok között sem fáradozunk hiába, annak tanusága a nemzetközi vásár, amely ma is tudott igazi nagy eredményeket felmutatni.

A *Szent István-hét* nagy gondolatának megvalósítójához.

Ripka Ferenc főpolgármesterhez

fordultunk, aki a következőket mondta a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— A nagy nemzeti gondolat, amelyet *Szent István hetének* megünneplése kifejez, esztendőkön át őszinte és nagy visszhangot keltett a világon, ahol elszórva magyarok laknak, egyben pedig felhívta a külföld figyelmét arra a nemzeti erőre, amelyet a magyarság ezen az ünnepen ki tud fejteni és azokra a kultúrértékekre, amelyek ezeken a napokon megnyilatkoznak. Természetesen

a gazdasági válság sem akadályozhat meg bennünket abban, hogy a Szent István-hét ünnepségeinek fejlesztése terén az idén is tovább menjünk.

Azoknak, akik kritikus szemmel fogják nézni az idei ünnepségeket, bizonyára módjukban lesz konstatálni, hogy néhány szép, fölemelő és gyakorlati gondolat is meg fog valósulni. Legelsősorban *az idén is megismételjük a tavalyi Szent István-hét legnagyobb sikerét, azokat a magyar nép költői lelkét bemutató jeleneteket, amelyeket Paulini Béla oly páratlan odaadással, művészi érzékkel és lelkesedéssel állitott össze.*

A Városi Színház és a Kamara Színház voltak tanui ezeknek a meleg sikert aratott népművészeti estéknek, amelyek, azt hiszem, az idén még szeretetteljesebb fogadtatásban részesülnek.

— *Zsembery* István, a Katolikus Népszövetség elnöke készített egy másik, magasztosan szép tervet, amelynek eredményeként

Budapestre fog zarándokolni az ország számos vidékének népe, festőien szép, színgazdag népviseletében résztvesz itt a Szent Jobb-körmenetben.

Erről a tervről ma már a kultuszminisztérium illetékes ügyosztálya tárgyal és így minden remény megvan arra, hogy az amúgy is díszes körmenetnek a népviseletben megjelenő asszonyok és lányok új színt és új pompát kölcsönöznek. Ezek a különböző vidékekről érkező csoportok

elhozzák dalárdáikat is, amelyek régi egyházi kórusokat énekelnek,

hogy a körmenetet ezzel is impozánsabbá tegyék.

— Minden reményünk megvan arra is, hogy magyar véreink *az elszakított területekről* az idén is nagy számban jönnek el és a tőlünk idegen külföld is mind nagyobb mértékben vesz tudomást arról, hogy a budapesti *Szent István-hét* ünnepségei olyan kultúrértékeket nyujtanak, amelyeket érdemes meglátogatni. Idegenforgalmunk az utóbbi időben különben is igen jelentékeny módon emelkedett és azt mondhatnánk, hogy *meglepően szépen* alakult. Ha a szomszédos államok idegenforgalmát összehasonlítjuk a miénkkel, azt kell tapasztalnunk, hogy az utóbbi időben mi erőteljesen előrehaladtunk velük szemben. A nyári programunk is olyan vonzó, hogy a legszebb reményekkel nézhetünk idegenforgalmunk fejlődése elé. Ebben a tekintetben természetesen *Szent István-hetétől* várjuk a legtöbbet.

*

A nagyszabású programon kívül, amelyet a fentiekben *Ripka* Ferenc főpolgármester vázolt, különös sikert ígér a MÁV-nak a filléres gyorsvonatok révén már rendszeresített az a kedvezménye, hogy

a Szent István-hétben naponta indít vonatokat a szélrózsa minden irányából az ország szíve felé,

hogy ezzel is serkentse a vidékiek feljövetelét.

A Dunán hatalmas méretü *hajó- és csónakfelvonulást* is rendeznek, amelyhez a részvételüket máris jelezték nemcsak a hajózási vállalatok, hanem az összes sport- és csónakázó tömörülések. Még nincsen ugyan döntés a Nemzeti Színház kapunyitásáról, azonban az előjelek szerint az ország első müintézete Szent István hetében színrehozza az elmult szezon legnagyobb sikerü darabjait.

A főváros idegenforgalmi hivatala is sorompóba lépett és

a külföld érdeklődésének fokozása céljából idegennyelvü plakátok és nyomtatványok százezreit küldötte szét.

A bécsi idegenforgalmi iroda nagy erőpróbájának igérkezik az augusztusi Szent István-hét, ahol óriási lendülettel készítik elö a bécsiek és az osztrák fővárosban tartózkodó külföldiek Budapestre való irányítását.

LINOLEUM burkolási munkálataival
legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert
Haas Lipót
céghez.
Főüzlet: **VII. ker., Rákóczi-út 24.**
Telefon: József 42 0—44

JUBILÁL A PESTI ZOO

Irta: Márkus Jenő dr.

Május 23-án volt húsz éve, hogy a főváros európai hírü állatkertjét átadtuk a rendeltetésének. Ebből az alkalomból az állatkert igazgatósága emlékeztető sétát rendezett és erre a városháza jelenlegi vezetőivel együtt kedves figyelmességgel meghívott többünket, akik ott állottunk az intézmény bölcsőjénél. A hazatérő ember derüs örömével léptünk be a kertbe, s miközben végigmentünk a tavasz üde szépségében pompázó park kanyargó utain, gyönyörködve a kies tópart, a művésziesen megoldott sziklacsoportok, a rácsos házikók festői képhatásában, felújult képzeletünkben a mult feltörő boldog békevilága, amikor *Bárczy* István polgármestersége idején a kislakások, a müvésztelepek, a fürdők, a népszálló, a jánoshegyi kilátó, a modern iskolák és az állatkert: Budapest mindmegannyi maradandó, világvárosias alkotásai megépültek.

*

Bizonyára sokan emlékeznek még a régi, elhanyagolt, düledező állatkertre. Az üres ketrecekben néhány tüdővészes majmon és kivénhedt, fogatlan medvén és oroszlánon kívül látnivaló alig akadt s a korhadt fák és a felburjánzott gaz között a pusztulás szele csapta meg a gyér látogatókat. A kertet fenntartó „Állat- és Növényhonosító Társaság" állandó anyagi gondokkal küzdött. Hogy mégis valami bevételre tegyen szert, télen a tavon korcsolyapályát csináltatott, ahol a nagyszakállú *Peczke* bácsi — aki a kánikulában a híres *Beitscher*-féle dunauszodának volt közismert úszómestere — tanította irringálni a fiatalságot. Akkoriban ugyanis az volt a szokás, hogy a szülők először az állatkerti jégpályára küldték a gyerekeket, mert a „Korcsolyázó Egylet" városligeti nagy jégpályájára csak akkor engedték őket, amikor már felnőttek és jól megtanulták a korcsolyázás minden fortélyát. Nyáron át a társaság különböző mutatványok rendezéséhez folyamodott. Egyszer indiánusokat, másszor beduinokat mutatott be, majd kötéltáncosokat szerződtetett, felléptette *Carvert*, a híres céllövőt, a búrharcosok Európát járt csoportját, nemkülönben az idetévedt amerikai cow-boyokat, arab és hindu derviseket és kígyóbüvölöket. Szóval valóságos artista cirkusz lett az állatkertből, de a bajon ez sem segített, mert ezek az egzótikus mutatványok csakhamar unottakká váltak és elvesztették vonzóerejüket különösen attól kezdve, hogy a ligeti hintások az egyik fránya szingalézban, aki előadás közben egyszer véletlenül magyarul szólalt meg, határozottan felismerték és nyomban nyakoncsípték hütlen társukat.

*

Uj attrakcióról kellett tehát gondoskodni és a tervezgetések során felmerült a hírhedt budapesti bikaviadalok ötlete. A tavat lecsapolták s a part körül hatalmas arénát építettek. A tőfenék volt a porond, körös-körül magas védő fapalánkkal, az emelvényen elhelyezett zenekarral, szemben a bikaistállóhoz vezető széles kapuval s fölötte ezzel a rejtelmes felirással: *„Il Toro."* Kiragasztották az öles plakátokat, nap-nap után hasábos reklámcikkek jelentek meg, de a közönség várt lázas érdeklődését már előre lehütötte a rendőrség, mert — nagyon okosan — nem engedélyezte a bika leszúrását. Igy hát alig féligtelt aréna tapsolt a megnyitó viadalon a torreador-induló hangjai mellett délcegen bevonuló szolgaseregnek, fekete bársonyruhás lovagoknak és *Pulinak*, a híres eszpadának és amikor hosszas előkészületek és ceremóniák után végre feltárult a kapu és a küszöbön megjelent a bika: megbukott a bikaviadal! ... Mert a spanyol bika bizony alig tehénnyi kezes jószág volt, lekunkorodó szarvacskákkal, kecses lábacskákkal. Nem prüszkölt, nem fújt, nem túrta a földet s nagyon kellett noszogatni, hogy kimenjen a porondra. Ott aztán únottan megállott s bizony sok fáradságba került, hogy valamennyire is felizgassák. Mikor végre a *Puli* képletesen leszúrta, mint aki a dolgát elvégezte, a vérző testéből kilógó nyilacskákkal szépen visszakocogott a kapun az istállójába. Hiába döfte bele véletlenül a szarvát másnap Puli lábszárába, hiába hozattak hamarosan *Széll* Kálmán rátóti híres magyar bikáiból is egyet, a bikaviadal csúnyán megbukott és a vállalkozás csödöt mondott.

*

Bár a társaság régi, érdemes igazgatói: *Serák* Károly, majd utána *Lónyay* Elemér elismerésre méltó igyekezettel mindent elkövettek az intézmény megmentése érdekében, az anyagi bajokon már nem lehetett segíteni, miért is a belügyminiszter a társaságot 1907-ben feloszlatta és az állatkertet átadta a fővárosnak, mint különben is a terület tulajdonosának. Ezzel együtt ráhárult az a feladat, hogy a romokat újjáépítse. A tervnek lelkes kezdeményezője és pártfogója *Vázsonyi* Vilmos volt. Akkoriban *Kozma* Jenő és *Neuschlosz* Kornél külföldi tanulmányútjukon megtekintették *Haggenbecknek* nemrég megnyílt *stellingeni* állatkertjét s felhívták rá a városházi körök figyelmét. Történetesen azidőben érkezett vissza ázsiai kutatásáról *Lendl* Adolf, a kitünő természettudós, aki hajlandó volt a munkában résztvenni és utóbb vállalta az igazgatói tisztet. A vázlatos tervek a nemrég elhunyt *Haggenbeck* Károly szabadtéri rendszere szerint és az ő tanácsadásával hamarosan elkészültek s megalakult az építési bizottság, melynek tagjai voltak: *Bódy* Tivadar, *Vázsonyi* Vilmos, *Lendl* Adolf, *Neuschlosz* Kornél, *Kovács* Aladár, *Végh* Gyula, *Behyna* Akos és e sorok írója. *Lendl* Adolf dolgozta ki a zoológiai feladatot, *Zrumeczky* Dezső, *Neuschlosz* Kornél és *Végh* Gyula voltak a tervező müépitészek, *Ilsemann* Károly a tájkertész, a többiek pedig az organizációt végeztük. Az építkezést 1908-ban kezdtük meg. Öt éven át, napról-napra szakadatlanul folyt a nagy munka, amelyben hasznos segítségünkre voltak: *Garády* Viktor, a fiumei biológiai intézet igazgatója, a nemrég elhunyt neves magyar iró és tudós, *Ráthonyi* Zoltán főállatorvos és az állatkert akkor alkalmazott felügyelői: *Auer* Károly biológus, *Czerva* Frigyes ornitológus, *Király* Lajos főkertész, *Bánó* Dezső gazdasági intéző és az olasz *Gardona* Vilmos állatszelidítő.

*

Nyaranta végigtanulmányoztuk a nevezetesebb külföldi állatkerteket. Ismételten kinnjártunk *Stellingenben*, majd *Rómában*, ahol szintén akkor épült *Haggenbeck* rendszere szerint az új, de a miénknél kisebbméretü állatkert. Eszméket, ötleteket hoztunk haza és iparkodtunk minden látott hasznos, szép dolgot megvalósitani. Közben elkészültek az épületek és kialakult a kert képe. Megkezdődött a megvásárolt gazdag állatállomány vasúti szállítása és elhelyezése. Mennyi gond, mennyi baj volt ezzel is! Keményfából készült, alacsony kerekeken guruló, vasrácsos, nagy alkotmányokat készittettünk, amelyek odaillettek a vasúti kocsik ajtajához. Ezekben hozattuk haza a szük faketrecekbe zárt fenevadakat, rendőri fedezet mellett, az ápolók seregétől kísérve. Otthon a kertben aztán az okos *Bébi* elefánt volt segítségünkre. Nekitámasztotta óriás homlokát a kerekes alkotmányoknak és kedvteléssel odalökdöste újonnan érkezett jegesmedve és oroszlán-társait pesti hajlékukba. *Gardona* mester felnyitotta a ketrecek rácsát, mi pedig az oroszlánbarlang széles, ároktól védett tulsó partja felől izgatottan lestük, hogy mi is fog történni? Készenlétbe helyeztük a gumitömlővel felszerelt vízi-hydránsokat, *Kovács* Aladár, a nagy vadász, felhúzta éles golyóra töltött mannlicherének ravaszát és így vártuk a pillanatot, amikor a hátsó oldalról a tizenkilenc oroszlán fülhasogató, bősz üvöltéssel berohant a barlangba! Egy percre megtorpantak a meglepetéstől, majd rá egy pillanatra az egyik hatalmas sörényü hím nekiugrott ...! Széles ívben röpült az árok fölé, de a partról megközelíteni nem tudta s belezuhant a mélységbe, ahonnan *Gardona* vasvillákkal zavarta vissza a feljáró lépcsőn át a barlangba. Utána egy másik balul végződött ugrás következett, mire megeresztettük rájuk a vízsugarakat és a fenevadak megnyugodtak. A családott *Kovács* Aladárt pedig megkértük, hogy löjje agyon az egyik öreg, dühöngő jegesmedvét. Ezt ő nagy örömmel meg is tette és mindig büszke volt erre a ritka fegyvertényére.

*

Sok ilyen kedves epizód közben 1912. tavaszán készen állott a 4.5 millió aranykorona költséggel épült állatkert. A közönség nagy örömmel és szeretettel fogadta az új intézményt. Első nap 80.000 látogatója volt és sürü tömegek keresték fel a kertet este is, gyönyörködve a berlini mintára rendszeresített filharmónikus hangversenyekben és a tóparti kivilágított vízesésben. A világháborút és az azóta bekövetkezett súlyos viszonyokat természetesen az állatkert is erősen sínyli. De a jelenlegi lelkes igazgatónak: *Nadler* Herbertnek hozzáértése és az állatkert kipróbált tisztakarának a multban gyökerező ügyszeretete biztosítják arra, hogy a főváros mai vezetőségének mindenkor áldozatkész támogatásával ez a hírneves magyar kultúrintézmény meg fog küzdeni a mostani nehézségekkel s meg fogja őrizni régi színvonalát és népszerűségét.

Horogkereszt és vörös lobogó helyett a polgári öntudat legyen úrrá az országban

Az Egységes Községi Polgári Párt politikai vacsorája

Az *Egységes Községi Polgári Párt* a nyári hónapok alatt nem az Akadémia-utcai központi klubhelyiségben rendezi szokásos heti vacsoráit, hanem a kerületi szervezetekben. A multheti vacsora, a Stefánia-úti Liget-klubban volt, a hétfőesti összejövetelt pedig a *Ferencvárosi Egységes Párt* Üllői-út 115. számú helyiségében tartották meg. Ott voltak többek között *Gaár* Vilmos, *Becsey* Antal, *Dornor* Gyula, *Harrer* Ferenc, *Pompéry* Elemér, *Popelka* Ignác, *Morvay* Zsigmond, *Erősdy* Sándor ny. főispánok, *Piazza* Győző, *Szabó* Sándor, v. országgyülési képviselő, *Wellisch* Andor, *Dósa* Ottó, *Girardi* Tibor, *Gündisch* Guidó, *Ledermann* Mór, *Bucsánszky* Bertalan és *Király* Kálmán tanácsnokok, *Thorday* Lajos elöljáró-helyettes és még sok fővárosi vezetőtisztviselő, azonkívül a párt tagjai és a kerület polgárai többszázan.

Usetty Béla

országgyülési képviselő, a Ferencvárosi Egységes Párt elnöke, mint házigazda üdvözölte az egybegyülteket, elsősorban a pártközpont megjelent vezérkarát, majd azt hangoztatta, hogy *ennek a kerületnek a pártélete mintául szolgálhat az összes többi városrészek számára.* Ezután azzal foglalkozott, hogy mostanában szeretik hangoztatni különböző oldalról, hogy ennek a pártnak, a polgári politikának lejárt az ideje és újra kezdenek jobbról is balról is előtünedezni a szélsőséges elemek.

A Kecskeméti-utca egyik bérpalotájának második emeletén megjelent a horogkeresztes zászló, tehát már nálunk is szerepet akar magának a horogkereszt.

Nem áll azonban, hogy a párt ideje lejárt, mert a polgárosodás mindig alapja lesz a nemzet és az ország életének. Voltak itt már nálunk szélsőséges pártok, amelyeknek nyomait sem látjuk, de *a polgári egység pártja megőrizte a maga intaktságát* és áll a többi polgári párt is, mert csak a polgári politika, a polgári összefogás az az erő, amely biztosíthatja a nemzet életének zavartalanságát, a fejlődés nyugodt menetét.

Azért fog élni ez a párt, mert nem emberekhez, hanem eszmékhez van kötve az élete.

Az igazság pedig, amely a párt politikáját irányítja, örökéletü. Ha a mai országos politikában vannak is kisiklások és ha ezek fölött elkeseredtek is az emberek, nem szabad elfelejteni, hogy

a feladat ezeknek a kisiklásoknak az orvoslása és nem a mindent veszélyeztető szélsőségek felé való orientálódás.

A párt szerepe mindig az erők egyesítése, az egység biztosítása és ezért nagyobb hivatás vár rá, mint valaha. A párt feladata az egyensúly biztosítása, a jobboldali és baloldali szélsőséges, az ország nyugalmát és harmóniáját veszélyeztető kísérletezések visszaszorítása. Nem erről a pártról, hanem a polgárság és a nemzet sorsáról van szó, hogy *ne a horogkereszt, ne a vörös lobogó, hanem a polgári öntudat maradjon úr ebben az országban,* ebben a városban. Minden polgárembernek az az érdeke, hogy a párt soraihoz csatlakozzon és amikor a párt erejét gyarapítja, a maga sorsának biztosítását segíti elő.

Usetty Béla nagy tetszéssel fogadott beszéde után

Gaár Vilmos

kúriai bíró, az *Egységes Községi Párt* társelnöke szólott. A polgár fogalmát fejtegette és azt hangoztatta, hogy a polgár fogalma egyenlő az egyenlőség fogalmával. Egyenlő jog, egyenlő kötelesség, ezt jelenti a polgári gondolat. Az *Egységes Községi Polgári Párt,* amely ma itt összeült, a nemes értelemben vett egyenlőség és a nemes értelemben vett demokrácia pártja. A demokráciát nem szabad összetéveszteni a demokratasággal. A demokrácia olyan eszme, amely örökké él és fejlődik az emberiség életében, míg a demokratasság egy pártirányzatot jelent. Majd azt hangoztatta, hogy

jobb polgár ma az a kisember, aki minden erejét összegyüjtve teljesítette polgári kötelességét,

mint a legnagyobb úr, aki nem teljesíti. A polgárság az egység, a szeretet, az összefogás és a közös kötelességteljesítés fogalmával azonos. A mai nehéz idők fokozott áldozatokat várnak tőlünk, de ne felejtsük el, hogy az áldozatteljesítés önfentartásunk ereje. A kétségbeesés épp oly veszedelmes, mint a csüggedés, egyik se lepje el a lelkünket, egyik se fogja le a karunkat.

Utána

Becsey Antal

beszélt. Bármennyire is függvénye Magyarország a világgazdaságnak, — mondotta — mégsem szabad ölbe tett kézzel a dolgok jobbrafordulására várni. Minden gazdaságpolitikai elmélet csődbejutott ugyan, de mégis a magyar nemzetnek minden kilátása megvan a súlyos viszonyokból való kilábalásra, ha az összes energiákat a termelés szolgálatába állítja és elvégzi azt a nagy munkát, amely a magyar városokra és különösen a falvakra vár. Szégyenletes, hogy Magyarországnak tengerit Romániából, takarmányt pedig Svájcból kell behoznia, 55 megyei városnak nincsen vízellátása, nem is szólva a falvak gazdasági, közlekedési és kultúrális elmaradottságáról.

Munkanélküliséget csak munkával lehet orvosolni.

A főváros egy bizottságot küldött ki, nem azért, hogy egy bizottsággal több legyen, hanem azért, hogy sürgős terveket dolgozzon ki és valósítsanak meg múlhatatlanul szükséges és hasznos munkálatokat.

Szabó Sándor a különböző társadalmi osztályok szolidaritásáról beszélt és példaadásképpen rámutatott a Ferencvárosban tapasztalt egységre. *Pavlik* Ferenc királyi tanácsos és sokan mások beszéltek még a nagyszabású politikai vacsorán.

Idegenforgalmi propagandára kéri fel a főváros a külföldre utazó magyarokat

A főváros vezetősége évek óta nagy áldozatokat hoz idegenforgalmunk fejlesztése érdekében és most, a nagy gazdasági válság idején is állandóan azon fáradozik, hogy *az idegenforgalom fejlesztése révén valami kis fellendülést hozzon az ország és Budapest gazdasági életébe.* A mostoha pénzügyi viszonyok miatt az idegenforgalmi propaganda költségeire előirányzott összegeket is csökkentették s így a főváros külföldön nem tudja azt az agitációt kifejteni, amit szeretne és szükségesnek tartana.

Az idegenforgalmi ügyek városházi intézői ezért most ügyes ötlettel

költségmentes propagandával

igyekeznek az idegeneket Budapestre s általában Magyarországra invitálni.

*

— Ugy tervezzük, — mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, — hogy a külföldre utazó magyarokat felkérjük: ismertessék meg azokkal az emberekkel, akikkel üzleti vagy egyéb ügyekben, de bármilyen más körülmények között is érintkeznek, *hazánk és fővárosunk látnivalóit és vegyék rá a külföldieket, hogy látogassanak el hozzánk.*

— A menetjegyirodákban és a vasúti pénztáraknál

minden külföldre utazó magyarnak egy borítékot csatolnak a jegyéhez, különböző idegenforgalmi prospektusokkal, albumokkal és egyéb ilyen propagandanyomtatványokkal.

A propaganda-akcióba bekapcsolódik a Máv. igazgatósága is, úgy, hogy a kalauzok minden utasnak, akinél külföldre szóló jegyet találnak, udvarias formában átadnak egy ilyen propaganda-nyomtatvány csomagot, amelyen nyomtatott szöveggel külön *felhívás szól a magyar állampolgárokhoz, hogy igyekezzenek külföldi barátaikat, ismerőseiket magyarországi utazásra rábirni és osszák szét közöttük a csomagban lévő idegenforgalmi nyomtatványokat.*

*

Az Országos Idegenforgalmi Tanács, az Államvasutak, az idegenforgalmi vállalatok és a főváros között kedvező irányban folynak az ötletes és olcsó propaganda megvalósítását célzó tárgyalások, úgyhogy *rövidesen minden külföldre utazó magyar aktiv módon belekapcsolódhat az idegenforgalom fontos propagandamunkájába.*

Magyarország aranykoszorús mestere
Szlezák László
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

Megjelent a
Kallós János-féle
„Gazdasági, pénzügyi és tőzsdei kompasz"
1932/1933. évi évfolyamának első része két kötetben.
TARTALMAZZA: az összes budapesti, vidéki bankok és bankházak, budapesti és vidéki szövetkezetek, minisztériumok, a TÉBE, a Budapesti Áru- és Értéktőzsde, Budapest székesfőváros és a vidéki városok stb. legújabb adatait. A közeljövőben megjelenő két kötettel együtt — amely az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi biztosító stb. vállalatok legújabb adatait fogja tartalmazni — **négy kötetből fog állani a nagymérvben kibővített kompleit kompasz.**
Mind a négy kötet ára együtt 60 P
Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, Budapest, IV., Városház-utca 6. Tel.: Aut. 896—96 és 89—1—86

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

RIEGER OTTÓ
ORGONAGYÁR
Uj orgonákat, valamint homlokzatsípokat szállítunk és orgonajavításokat mérsékelt árban és művészi kivitelben elvállalunk. Gyárainkból negyven éves fennállása óta 2300 uj orgona került szállításra.
BUDAPEST, X. KERÜLET, SZIGLIGETI-UTCA 29. SZÁM. (RÁKOSFALVA) Telefon: 96—3—45.

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

Leukoplast
magyar gyártmány

SCHMIDT TESTVÉREK
Nyomdafestékgyár R.-T.
Tel.: Aut. 852—85. Távirati: Farbenschmidt Rákospalota.
M. Kir. Postatakarékpénztári csekkszámla szám: **52850
Folyószámla az Angol Magyar Bank központjánál.
Gyárt: Kő-, könyvnyomdai-, valamint offsetfestékeket. Mint különlegességet készit.
olaj-mélynyomó, anilin-guminyomó és bádognyomó festékeket
Gyár és központi iroda: Rákospalota, Pázmány-utca 41.

Pesti kirakat

Nyomorékok napja

Nem, ennek a kirakatnak a rendezője ne jelentkezzék. Kérjük szépen, tartsa meg az inkognitóját, mert ha kiderülne, hogy kinek az agyából pattant ki a nyomoréknapnak *ilyetén módon való* megrendezése: *mi* szégyelnénk magunkat.

Csak azt csodáljuk, hogy nem volt senki, aki ez ellen a barbárság ellen *hivatalosan* tiltakozott volna. Budapest csodálatosan finomlelkű polgármestere bizonyára nem látta, mi történt ezen a napon az utcasarkokon *szánalomkeltés* címén; de engedje meg, hogy felhívjuk rá szíves figyelmét.

Láthatatlan kezek a nyomorékok százait kommandirozták ki az utcára, ahol nem szánalmas, hanem rémületes látványt nyujtottak. Az emberi test kétségbeejtő eltorzulásának minden fajtája felvonult előttünk: *nem egy tolószékben, vagy az aszfalton csúszva-mászva.* Az emberi roncsok megrendítő látványai döbbentek elénk minden utcasarkon és akinek idegeit a világváros életének malma már összemorzsolta (és kiét nem?): az tízperces séta után mehetett haza, hogy vizesborogatást rakjon a fejére és a szívére.

De mi nemcsak az „egészségesek" érdekében szólalunk fel, hanem megszégyenítőnek, emberhez nem méltónak találjuk azt, hogy a szerencsétlen nyomorékokat, akiket már úgy is eleget sujtott a sors, kitelepítsék a legnyitottabb pesti kirakatba, a pesti utca kövezetére, a legforgalmasabb utcasarkokra.

Aki szánalmat érez a sors ilyen súlyos csapásai iránt, annak van elég fantáziája, hogy elképzelje, kik számára adja oda filléreit. Tegyünk meg mindent, de igazán mindent, ezekért a szerencsétlenekért, hogy valamit pótoljunk, amit a sors testiekben mostohán megtagadott tőlük.

Budapest nemeslelkű polgármesterét kérjük, ne engedje többé az emberi szerencsétlenséget kiteregetni Budapest kirakatába!

Margarin a suba alatt

A margarin nem szégyen — csak nem mindenki bírja megenni. Ha pedig nem szégyen, akkor tessék nyiltan és becsületesen nevén nevezni a gyermeket és nem suba alá rejteni a — margarint.

Ezt annál inkább jogosan követelhetjük, mert egy, az 1900-ik esztendőből származó földmüvelésügyi miniszteri rendelet kereken kimondja, hogy *feltünő helyen táblával kell megjelölni,* hogy ez vagy az a készitmény margarint tartalmaz.

Ezúttal a gyomrát féltő emberiségen kívül a legnagyobb és igazán jogos panaszuk a vendéglősöknek és kávésoknak van, akik nagyrészt becsületesen olyan anyagból állitják elő ételeiket, amely anyagot táblán és feltünő helyen nem kell megjelölni. Ezeknek a vendéglőknek és kávéházaknak gyilkos konkurrenciát támasztott sok olyan kifőzés, amelyek margarinnal főzvén, olcsó, de *kétesértékü étellel árasztják el* a gazdasági talapzatán megingott lakosságot. A vendéglősök és kávésok azonban vállalják a számukra lehetetlen olcsó árakkal dolgozó konkurrenciát, de csak akkor, ha a hatóságok kiméletlenül végrehajtják a harminckétéves, de egészséges földmüvelési rendeletet.

A margarin hátrányaira egyébként az *Országos Tejpropaganda Bizottság* is figyelmeztet. Ezt újabban a bizottság azoknak a megállapításoknak alapján teszi, amelyeket *Tüdős* Endre dr. egyetemi tanár a budapesti Klára-gyermekotthonban rendezett *táplálási kisérleteknél* szerzett. Ezek a kisérletek kimutatták, hogy *a vaj nemcsak egészségesebb, de sokkal táplálóbb is a margarinnál.* Mindezek után tehát követelhetjük, hogy tegyék kirakatba a figyelmeztető táblát:

Itt margarinnal sütnek!

Ezt a rendelet is előirja és gyomra jogán a gyanútlan fogyasztó is elvárja.

Fedezze fel Ön is a Velencei-tó szépségeit!
Budapesttől 1 órányira, a Velencei-tó
Magyar-Velencén, GÁRDONYFÜREDEN
egészséges fekvésü magaslati és partmenti **villatelkek** □-ölenként P 4-től 24 havi lefizetésre. Nyári és téli sportok. Jó ivóvíz. Villanyvilágitás. Fürdőjog
Örökkabin vehető a strandon, villatelek vételkényszer nélkül is. 140 P vételárért részletfizetésre, telekkönyvi szolgalmi joggal biztositva.
Strandvendéglőkben menü **P 1·20.**
Menettérti weekend-jegyek P 1·20.
BARACSKA-PETTEND telepen
Budapesttől 28 km-re. vasútvonal két oldalán
balatoni müút mellett, talajvízmentes **házhelyek** □-ölenként **P 1·20-tól**
havi 10 pengő részletfizetéssel.
Jó ivóvíz. Kitünő termőföld, gyümölcstermelésre kiváló.
Ingyen autobusz indul a városi irodától (I., Horthy Miklós körtér 3/b. I. 6. Telefon 694—33) minden vasár- és ünnepnap, d. e. 8/4 9 és d. u. 3 órakor, minden kedden, csütörtökön és szombaton 3 órakor. ◆ Kérjen prospektust.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. MOK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Interveniál a polgármester a belügyminiszternél az üzemi koncentráció határidejének meghosszabbításáról

Az új üzemi bizottság munkarendje rövidesen konkrét eredményeket ígér

Az elmult héten megalakult az üzemi bizottság, hogy az elkövetkező hónapok folyamán közmegnyugvást keltő helyzetet teremtsen azon a fronton, ahol még ma is ádáz küzdelem folyik az üzemek fenntartása vagy leépítése érdekében. Megválasztotta a bizottság a maga vezetőségét is, melyik sok tekintetben meglepetést keltett. A bizottság munkarendjéről intéztünk kérdést az elnökségben helyetfoglaló legtekintélyesebb szakemberhez

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaghoz, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Eddigi munkássága során a bizottság csak a *Kenyérgyár* ügyében foglalt állást azzal az elhatározással, hogy ennek az üzemnek a fenntartását a mai keretek között kívánatosnak tartja. Legközelebb kerül a plénum elé az *Élelmiszerüzemről* készített szakértői jelentés, amely sok tekintetben új megvilágításba helyezi ennek az üzemnek annyit kifogásolt működését. Ezt követi a *Müszerüzem, a Gyógyszerüzem és a Bitumenező Telep vizsgálata,* amelyekről szó esett a zárszámadással kapcsolatos jelentésben, amikor a polgármester leszögezte azt az álláspontját, hogy a két előbbi üzemet megszünteti és közös anyagbeszerző intézménnyé minősíti, míg a Bitumenező telep sorsa akként alakul, hogy ez az üzem beszünteti eddigi tevékenységét és hivatását

az útépítés evolúciójának mai korszakában a vizsgálatokra, a tanulmányozásokra és a tudományos kisérletekre helyezi.

Ebben az értelemben nyilatkozott az üzemi bizottság ülésén *Borvendég* Ferenc alpolgármester is és amint a tervek mutatják: ezt az üzemet hozzácsatoljuk a *kisérleti állomáshoz,* amellyel amúgyis szoros kapcsolatai vannak.

— A bizottság ezután fel fogja használni hatáskörét arra, hogy a többi üzemeket is tanulmány tárgyává tegye. A sorrend adva van és annak megfelelően *nyolc üzem vizsgálata következik:* az Élelmiszerüzem, a Kenyérgyár, a Müszerüzem, a Gyógyszerüzem és a Bitumenező Telepen kívül a *Tanszerkészítő műhely, valamint a Gyöngyösi Kőszénbánya Részvénytársaság.* E vizsgálatok menete alatt marad idő arra, hogy

a nagyüzemekkel is foglalkozzunk olyan irányban, hogy a keretükben működő és a legitim iparnak esetleg versenyt támasztó fióküzemeket háttérbe szorítsuk.

A bizottság működése nem merülhet ki a fenntartás szükségességének felülvizsgálatában, hanem feladata az is, hogy vajjon nem kell-e egyes üzemeknél összevonást végrehajtani, amire kimondott utasítást tartalmaz a fővárosi törvény is, amikor kimondja a *rokontermészetü üzemek összevonását.* Ennek a módozatai szintén a vizsgálóbizottság hatáskörébe tartoznak.

— A bizottság úgy határozott, hogy igyekszik rövidesen befejezni munkáját, de sajnos

a nyári szünet a folytonosságot megszakitással fenyegeti.

Éppen ezért felmerült az a kívánság, hogy a nyári szünetet is használjuk fel arra, hogy bizonyos problémákkal foglalkozzunk és előkészítő munkálatokkal siettessük az őszi gyors és eredményeket ígérő kampányt. A belügyminiszter ismeretes leiratában háromhónapi határidőt hagyott ennek a munkának a végrehajtására, ám mert a nyári szünet közvetlen küszöbön van: a polgármesternek kell olyan értelemben eljárni a maga jogkörében, hogy a minisztert figyelmeztesse a nyári szünetre, *nehogy a felülvizsgálati szerv legyen kénytelen intézkedni, ami az autonómia szempontjából feltétlenül hátrányt hozna magával.*

*

Becsey Antal valószínünek tartja, hogy a belügyminiszter méltányos belátással fogja elbirálni a rövid határidő tarthatatlanságát és módot nyujt a fővárosnak arra, hogy a megkezdett munkát az őszi hónapokban fejezze be.

Békülékenység és szolidaritás jegyében folyt le a törvényhatóságok nemzetközi kongresszusa

Doroghi Farkas Ákos dr. főjegyző nyilatkozik a londoni tanácskozásokról

Május utolsó hetében tartották Londonban *a törvényhatóságok és városok nemzetközi kongresszusát,* amelyen 44 állam önkormányzati szerveinek delegátusai vettek részt 200 kiküldöttel. Budapest székesfőváros és a magyar városok országos kongresszusát

doroghi Farkas Ákos dr. főjegyző,

a polgármesteri hivatal széleslátókörü vezetője képviselte, aki a napokban érkezett vissza Londonból és a nagyjelentőségü nemzetközi tanácskozásokról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kongresszuson a legnagyobb számmal az angol és amerikai, a francia és a német városok, illetve önkormányzati szövetségek voltak képviselve. A kongresszusnak az idén két feladata volt: *az egyes országok közigazgatási szervezetének ismertetése, a helyhatósági tisztviselők kiképzése és alkalmazásának módja.* Az ezekre vonatkozó jelentések a Városok Nemzetközi Szövetségének brüsszeli központi irodájához már jóelőre beérkeztek, úgy hogy a kongresszus tagjai az egész anyagot az ülések megkezdésekor már irásban kézhez kapták.

— Érdekes és nagyszabásu technikai berendezést használtak a kongresszuson elhangzott felszólalásoknak a különböző nyelveken való tolmácsolására. A westminsteri *Central-Buildings* nagy üléstermében a hallgatóság számára fenntartott ülőhelyek mindegyikéhez külön fejhallgatót szereltek, amelyen keresztül

olyan nyelvü tolmácsot lehetett bekapcsolni, amilyent az egyes kiküldöttek akartak,

vagyis tetszés szerint mindenki az angol, francia, vagy németnyelvű felszólalásokat, illetve a delegátus által értett nyelven való tolmácsolást hallgathatta.

— A kongresszus megnyitó ülésén Lord *Derby* elnökölt, a következő üléseken pedig *Wibaut* hollandi szenátor. Az ünnepélyes megnyitáson az angol kormány nevében Sir *Hilton Young* közegészségügyi miniszter üdvözölte a megjelenteket. Ismertette azt a nagy haladást, amit az angol önkormányzati testületek szociális, kulturális és közegészségügyi téren az utolsó évtizedekben elértek. Az önkormányzati szervezetek céltudatos munkájának tulajdonítja, hogy

az angol városokban és községekben az utolsó negyedszázad alatt a halálozás arányszáma 19-ről 11 ezrelékre, a csecsemőhalandóság pedig ezer élveszülött után 130-ról 66-ra csökkent.

Utána von *Leyden* dr., a porosz belügyminisztérium osztályfőnöke szólott nagy elismeréssel az angol helyhatósági igazgatás működéséről.

— Én, — mondotta *Farkas* főjegyző, — a második ülésnapon ismertettem a *gyakorlati közigazgatási vizsgára vonatkozó törvényes intézkedéseket,* amelyeket Magyarországon és Budapesten újonnan életbeléptettek. A kongresszust a *yorki herceg* záróbeszéde rekesztette be, aki örömmel konstatálta, hogy a kongresszus állandóan fejlődik, munkássága iránt egyre növekszik az érdeklődés és remélhető, hogy azok az államok, amelyek még nem csatlakoztak a szövetséghez, rövidesen szintén belépnek. A yorki herceg beszédét Lord *Derby* köszönte meg és ő mondott köszönetet a kongresszus tagjainak is, azt a reménységét hangoztatva, hogy

ezek a tanácskozások is erőteljes mértékben járultak hozzá a nemzetek békés együttműködésének és szolidaritásának nagy gondolatához és a világbéke fenntartásához.

A kongresszus után a résztvevők különböző tanulmányi kirándulásokon vettek részt, amelyen sok érdekes újitást mutattak be.

*

Farkas Antal dr. főjegyző előadását a megjelent külföldi hallgatóság nagy érdeklődéssel hallgatta végig. Érdekes, hogy *Farkas* főjegyző egyetlen külföldi résztvevője volt a kongresszusnak, aki előadását *angol nyelven* tartotta meg.

Ujjáéled
NOVOPIN
szénsavas fenyőfürdőben
idegesség, fáradtság ellen

Nyolc hónap múlva megindul a benzol-gyártás

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén hozzájárult a Gázgyár óbudai telepén létesítendő *benzol-gyár* felállításához és engedélyt adott az üzemnek arra, hogy *a berendezéshez szükséges 1 millió pengőt a Gázgyár nyugdíjalapjától kölcsön vegye.* A *Fővárosi Hirlapban* már ismertetett tervek szerint naponta 250.000 köbméter gázból kivonják a benzolt és évente 1900 tonna benzolt és egyéb benzoltermékét állítanak elő. A nagyjövőjű új hatósági üzemről

illetékes helyen

a következő felvilágosítást kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— Végérvényes döntés történt abban az irányban, hogy a benzolgyártást az úgynevezett *aktiv-szenes* rendszerrel kezdjük meg. Az eljárás meglehetősen komplikált és úgy történik, hogy a gázt aktiv-szénnel töltött edényeken vezetik át, amelyik a benzolt magába szívja és azután gőzzel kipárolják a motorikus üzemanyagot. Ennek a berendezésnek szállítására

kizárólag a frankfurti Lurhgi-céggel kooperáló Láng L. gépgyár tett ajánlatot,

amelyikről köztudomású, hogy a külföldön is mindenütt alkalmazásban van. Érkeztek más ajánlatok is, közöttük a *Danubia műszaki vállalaté,* amelynél azonban egyrészt a rendszer nem volt megfelelő, másrészt olyan részesedési szerződésre gondolt, amelyik a Gázgyárat kedvezőtlen helyzetbe hozná. A *Láng L. gépgyár*

az egész berendezést Budapesten készíti és csupán néhány speciális alkatrészt hozat Frankfurtból.

Mindezeken túlmenően olyan kedvező fizetési feltételeket is ajánlott, hogy elfogadhatónak egyedül csak ezt az ajánlatot lehetett minősíteni, amellett garantálja, hogy az egész benzolgyárat a megrendeléstől számított nyolc hónapon belül üzembe helyezhetjük.

*

A törvényhatósági tanács a benzolgyár felállításához azzal a feltétellel adta meg hozzájárulását, hogy *a főváros vezetősége biztosítsa a gyártott benzolnak kincstári haszonrészesedés, vagy egyéb illeték alóli mentesítését.* A közérdekű szempontokra való tekintettel ezt a kedvezményt feltétlenül megadja a kormány, ahol nagyon jól tudják, hogy a benzol-gyár a magánkereskedelemnek és iparnak nem kíván versenyt támasztani.

Befejezték a külső szakértők a Élelmiszerüzem vizsgálatát: jelentésük a legnagyobb elégtétel a sokat támadott üzem számára

Kifogástalan módon történik a kórházak ellátása és a külföldi export lebonyolítása

Emlékezetes ülést tartott néhány héttel ezelőtt az üzemi bizottság: arról volt szó, hogy *Éber* Antal indítványának megfelelően külső szakértőkkel vizsgáltassák meg a *Községi Élelmiszerüzemek* bizonyos oldalról oly előszeretettel kifogásolt üzleti gesztióit, elsősorban a kórházi szállításoka és a külforgalmi exportüzleteket. *Éber* Antal erre a feladatra a *Pénzintézeti Központ* megbizottait javasolta, a bizottság többsége azonban [illegible] hogy a szakértők kijelöléséről gondoskodjon. A szavazás eredménye után *Éber* Antal tudvalevőleg lemondott a bizottság elnöki állásáról és azóta a parlament ülésein fejt ki élénk tevékenységet a főváros üzemei és üzemi politikája ellen.

Sipőcz Jenő polgármester, az üzemi bizottság kívánságának megfelelően, két szakembert:

Soós Aladár egyetemi tanárt, a klinikák élelmezési ügyeinek vezetőjét és Urbanovich Zoltánt, a Fuvarhitelintézet Rt. vezérigazgatóját kérte meg a vizsgálat megejtésére.

Soós egyetemi tanár szerepe arra szorítkozott, hogy az Élelmiszerüzem *kórházi szállításait* bírálja el és ebben a munkájában különös figyelmet szenteljen az anyniszor kifogásolt árak bírálatára, *Urbanovich* Zoltán pedig *az exportüzletek tételeit* vette tüzetes vizsgálat alá. Nemcsak várospolitikai, hanem közgazdasági körökben is nagy érdeklődéssel várták a vizsgálat eredményét, amelytől tisztázni remélték, hogy igazat ad-e az üzemellenes front vádjainak, vagy pedig igazolja azoknak a rétegeknek felfogását, amelyek minden szólammal szemben feltétlenül szükségesnek tartják a nagy hatósági üzem további változatlan tevékenységét.

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint

az Élelmiszerüzem vizsgálata teljes befejezést nyert és a terjedelmes írásbeli jelentés már a polgármester előtt fekszik.

A jelentés a legalaposabb vizsgálat adatait tárja elő és a szakeszerű megállapítások után távolról sem támasztja alá azokat a vádakat, amelyeket a Községi Élelmiszerüzem ellen annyiszor és annyi fórumon hangoztattak. A könyvek és hiteles üzleti írások átvizsgálása, az árukontroll, a külföldi szállítások elbírálása és a kórházi ellátás minőségi és mennyiségi ellenőrzése után

a szakértői jelentés azt a véleményét kénytelen leszögezni, hogy a Községi Élelmiszerüzem vezetése kifogástalan üzleti alapon történik

és mindenben fedi azokat a kötelezettségeket, amelyeket közhatósági üzemtől üzleterkölcsi szempontból is meglehet követelni. A jelentés végeredményben *nagy dicséret* az üzem számára és akaratlanul is visszautasító válasz mindazoknak, akik a fővárosnak ezt a jól irányított és megorganizált nagy vállalkozását elfogultságból, vagy rosszul értelmezett hivatásból állandóan támadják.

Budapest ékes virágos kertjévé varázsolják a Baross-teret

Sajnálatos körülmények miatt késik a Duna-korzó folytatásának kiképzése

A fővárosi kertészet üzeme állandó és nagyarányú munkát folytat, hogy Budapest külső képét díszessé varázsolja és a virágok, valamint dísznövények sokaságával ékítse azt a pompázó kirakatot, amelyet a főváros reprezentáns utcái és terei jelentenek. Az elmult napokban kezdték meg a közlekedési szigetekre nemrégiben átformált

Baross-tér kertészeti kiképzését.

A parkirozás következtében a keleti pályaudvar előtti díszkert terjedelme ötszörösére nőtt és a Rákóczi-út torkolatáig terjed, *impozáns látványt nyújtva a pályaudvar csarnokából kilépő idegenek számára.*

Sajnos, hogy ezzel a munkálattal kimerült az idei kertészeti alkotások sora, pedig a költségvetésben egész sor feladatot engedélyezett a törvényhatósági bizottság.

153.000 pengőt irányoztak elő

például a Gellért-hegy további parkirozására, a Nap-hegy rendezésére, a hűvösvölgyi Drasche-telkek parkirozására, az óbudai régi temető kiképzésére, a Kossuth Lajos-tér déli felén tavaly elkezdett új parkirozás befejezésére és bekerítésére, a Rudolf-rakpart rendezésére és a kőbányai Rezső tér parkirozására.

A mellőzött munkákat, értesülésünk szerint, *takarékossági okokból* nem végezteti el a II. ügyosztály, holott csupa olyan munkaalkalomról van szó, ahol a kifizetendő pénz tulnyomó része munkabér, mert a növényzet tenyésztése alig kerül pénzébe a kertészetnek. Nem szabadna azért sem ezen a téren takarékoskodni, mert a fővárosi parkok és sétányok gondozottsága és szépsége az, ami Budapestet a világ *legszebb és legüdébb városai közé emelte* ami minden idegent csodálattal tölt el. De más okokból is értelmetlen túlzás a kertészettel takarékoskodni. Tavaly többszázezer pengős költséggel rendeztette a főváros a Rudolf-rakpartot a parlament és a Margit-híd között, hogy itt alakuljon ki

a Duna korzó folytatása.

A burkolási, világítási és egyéb rendezési munkák már az összel elkészültek, csak a fasort kellene elültetni, a parksávokat füvesíteni, felvirágozni, mert e nélkül a gyönyörű új útvonal kopár és kietlen. Mindössze 15.000 pengőbe kerülne az egész és nehány tucat munkásnak pár hónapig kenyeret adna.

Még mindig nem kezdték el

a Piarista-tér parkirozásának előkészületeit sem,

holott az Erzsébet királyné-emlékmű felállítását néhány héten belül megkezdik, az alapozás már kész és szeptemberben tartják a felavató ünnepséget. De ettől függetlenül is legfőbb ideje, hogy ez a sivár poros-sáros, hepe-hupás grund sürgősen eltünjön a város legdiszesebb pontjáról.

Schaffer György
útépítési vállalkozó
II., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

Helfenstein Károly
kövezőmester, útépítési vállalkozó
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Reinisch és Wohl
okl. mérnökök, építési vállalkozók
VII., Ajtósi Dürer-sor 7. sz. Telefon: 38-0-62

Neumann Ferenc
okl. mérnök kövezőmester, útépítési vállalkozó
VII, Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
kövezőmester
VIII., Ludoviceum-u. 18. Tel.: 38-4-65

Krausz Ferenc
kövezőmester
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Obendorfer Károly és Rudolf
okl. mérnök, kövezőmesterek
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Schaffer Antal
út- és csatornaépítési vállalkozó
II., Biai-út 21. Telefon: 52-2-91

Handl István
kövezőmester
III., Pacsirtamező-u. 7. Telefon: 62-0-28

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

3-4 szobás **VILLÁKAT**
építünk **eladásra,** a meglévőkhöz hasonló kottage-rendszerben a
Mártonhegyi-út és Németvölgyi-út sarkán
Árak: 25—28.000 pengő
Bővebb felvilágosítás: **Kalona, Székely és Molnár** építészmérnökök irodájában, **V., Személynök-utca 9-11.** szám. — Telefon: 29-8-29 és 13-5-41

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére trathőtőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 *Alapítva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám

Mozgalmat indítanak a községi pártok a helyi kikötő elsorvasztása ellen

Ismét erélyesen foglalkoznak a kikötő hasznosításával

Amióta a ferencvárosi helyi kikötő ügyeinek intézését a közlekedési és közgazdasági ügyosztályokból a közélelmezési ügyosztályba helyezték át, azóta állandóan tartanak a panaszok ama hihetetlen *passzivitás* miatt, amellyel ennek a nagyfontosságú kereskedelmi intézménynek a sorsát irányítják. A legszebb reményekre jogosító kilátások mellett alkotta meg a főváros évekkel ezelőtt az állami kikötő szomszédságában fekvő helyi kikötőt, hogy ezzel a maga részéről is

kimélyítse a dunai hajózás kihasználásához fűzött reményeket.

A kikötő elkészült, a legmodernebb tárházak, műszaki és közlekedési berendezések várják a pezsdülő életet, azonban a nagyszabású intézmény széles területét felveri a gyom és még a legtávolabbi reménység sem csillan fel olyan értelemben, hogy *a ferencvárosi helyi kikötő a forgalom zajától hangos, életet mutató színhellyé váljék.*

A budapesti kereskedelmi és iparkamara kikötőbizottsága számos alkalommal foglalkozott a helyi kikötő kérdésével és részletes tervekben fektette le azokat a kívánalmakat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy

a fővárosnak ez a külön kikötője összekötő kapocs legyen a nemzetközi víziút és Budapest között.

A szállítási, fuvarozási és hajózási érdekeltségek, karöltve a gyáriparosok és a tranzitó kereskedelmi vállalkozások tényezőivel, hiába sürgetik a kikötő forgalmának életrehívását: *a közélelmezési ügyosztály bürokráciája mindent eltemetett és a sürgető kívánságok süket fülekre találnak a párnázott ajtók mögé zárkózott vezető személyiségeknél.*

Olyan helyen, ahol állandó figyelemmel kísérik a kikötő körül megnyilvánuló semmittevést, érdekes adatokat mondottak el a közélelmezési ügyosztálynak a kikötővel kapcsolatos buzgalmáról. Évekkel ezelőtt megépítette a főváros *a ferencvárosi helyi kikötőt elzáró hatalmas vaskerítést,* amelyiknek természetes hivatása, hogy az oda nem tartozó személyektől megóvja a kikötő belső területét és főleg, hogy biztonságossá tegye az áruraktárban felhalmozandó értékeket. A kerítés felállítási költsége *negyvenezer pengőbe* került és ha ezt a hatalmas summát tekintjük, akkor bizonyossá válik, hogy ott egy nagyarányú elzáró létesítményről van szó, amelynek a célszerűsége és hasznossága vitán felül áll.

A közélelmezési ügyosztály mellőzve minden szempontot és nem törődve a nagy célkitűzésekkel, ezzel az aprólékos kérdéssel hónapokig bibelődött,

míg végre sikerült aktivitásának hallatlan tanujelét adni azzal, hogy a *nagy költséggel felszerelt kerítést eltávolíttatta* és most a helyi kikötő mindenki által megközelítően tátong a Duna partján. Az ügyosztály vélekedése szerint a kerítés eltávolítására azért volt szükség, mert annak helyére újabb vágányt kell építeni és a kérdés most már csak az lehet, hogy miért tartja sürgősnek az ügyosztály az új sínpár lefektetését, amikor a kikötőben, éppen a nemtörődömsége folytán amúgy sincsen forgalom.

Szerencse, hogy a kikötő sorsa rövidesen kikerül az ügyosztály hatásköréből. Amint illetékes forrásból értesülünk,

a közgyűlési pártok összesége megelégelte a kikötő ügyének teljes elsorvasztását

és ezért a legközelebbi időben hatásos kampányt indít olyan intézkedések érvényesítésére, amelyek ennek a nagykihatású közlekedéspolitikai alkotásnak jövőjét eredményesen intézkedő kezekbe kívánja helyezni.

Dolgozik a fúrógép a Duna medre alatt: építik az alagutakat a vízművek részére

Nem tudnak megegyezni a szigetmonostori földtulajdonosokkal. — A főváros megindítja a kisajátítási eljárást

Magyarország ezidőszerinti legnagyobb méretű műszaki munkáját indították meg az elmult napokban: *építik a Szentendrei-sziget és a káposztásmegyeri vízműtelep közötti alagutat, a Duna medre alatt,* hogy ezzel hosszú évtizedekre biztosítsák Budapest vízellátásának tökéletes szolgáltatását.

Teljesen újszerű technikai előkészületek, speciális gépek és berendezések szükségesek ahhoz, hogy a hatalmas folyam ágya alatt a munkások százai dolgozhassanak és olyan nagykiterjedésű vízalatti alagutat építsenek, amely nemcsak a 70 centiméter vastag csővezetékek elhelyezését teszi lehetővé, hanem azt is, hogy ellenőrző szakemberek bármikor akadály nélkül mehessenek át az ujpesti partról a szemben fekvő szigetre, hogy ott a kútcsoportok működését és az alagút csőhálózatát megvizsgálják. Kedden reggel a káposztásmegyeri oldalon, a már előzőleg lemélyített, 17 méteres liftaknában nyomult előre

a hatalmas gépkolosszus fúrócsavarja a Duna alatti földrétegbe,

hogy 600 munkanapon keresztül, szünet nélkül utat nyisson a túlsó oldalra. A nagyérdekességű műszaki feladatról

illetékes helyen

a következő információt adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Kevesen tudják, hogy a megyeri alagutat készítő fúrógép konstrukciójában és előállításában is kizárólag magyar gyártmány: a *Matyasovszky és Kállay* cég szerezte meg a gép szabadalmát, amely a maga nemében tökéletesnek mondható. A gép munkája úgy történik, hogy az elektromos árammal és sűrített levegővel működő készüléknek propellerhez hasonló karjai vannak, melyek a kikotort földet maguk mögé szórják. A földanyagot egy mozgó szalag szállítja a felvonókészülékhez. *A fúrógép egy páncélburkot tol maga előtt és ugyanakkor a kitisztított üregben építi az alagút betonboltozatát.* Ha a fúrógép olyan rétegbe jut, amely átereszti a fölötte hömpölygő víztömeget:

hidraulikus erővel nyomban elzárja maga előtt a víz további benyomulását.

— Az alagút hosszúsága 560 méter, belső átmérője 3.5 méter magas, betonboltozatának vastagsága fél méter, az alagút mélysége 17 méter.

Az építkezés 771.092 pengőbe kerül.

Természetesen fokozott figyelmet követel a fúrás, hogy az alagút vonala pontosan egybeessék a bel- és jobbparton épített aknákkal és ezért állandóan iránytűkkel ellenőrzik a föld mélyében a fúrást, *nehogy az eredeti vonaltól bármely irányban eltérjenek.*

Kisajátítási háborúskodás a szigetmonostori gazdákkal

Itt említjük meg azt a fontos körülményt is, hogy a budai vízmütelep ügyi is *döntő fordulathoz* érkezett. Az érdekelt környékbeli községek, Pest vármegye, a folyammérnöki hivatal, a kultúrmérnöki hivatal, a korona uradalmak és a főváros képviselőinek részvételével a szentendrei városházán lefolytatták a vízjogi engedély kiadását megelőző helyszíni eljárást, amelynek eredményeképpen a *polgármester az ideiglenes vízjogi engedélyt kiadta.* Az új vízműépítés meglehetősen zavaros jogi részlete tehát megoldást nyert, de a terület megszerzése körül még mindig nehézségek vannak.

A fővárosi tiszti ügyészség kénytelen a kisajátítási eljárás megindítását folyamatba tenni,

hogy a Vízművek új termelő kútcsoportjait a szigetmonostori környéken üzembe helyezhesse.

Erdélyi Lóránt, Pest vármegye alispánja, a mult héten átiratban értesítette a fővárost, hogy a Vízműveket illető vízjogi engedélyezés hatásköréről lemond és ezt a székesfőváros polgármesterére ruházza át, hivatkozással a vízjogi törvényre, amelyik megengedi, hogy *az egyik törvényhatóság a másik törvényhatóság első tisztviselőjére engedményezze az illetékességet* akkor, ha ez célszerű és kívánatos. A szentendrei vízjogi tárgyalást, amelyen kétszázan vettek részt, már *Szente* Miklós tanácsnok, a III. ker. elöljáróság vezetője irányította, a polgármester megbízásából. Miután a szigetmonostori gazdákkal megegyezni nem sikerült, a kisajátítási eljárás megindítását nem lehet elkerülni és most az előkészítés arra irányul, hogy

a bonyodalmas telekkönyvi helyzetet tisztázzák és a kataszteri telekjegyzőkönyvek feljegyzéseit a tényleges helyzettel összeegyeztessék.

Külön érdekessége ennek az aktusnak, hogy az érdekelt koronauradalmak semmi körülmények között sem akarnak ingatlanaikból a fővárosnak területet átengedni, viszont a szigetmonostori gazdák csak akkor adnak el földet a fővárosnak, ha a koronauradalomtól kártalanítást nyernek. *Mindezeken túlmenően annyira túlértékelik földjüket, hogy azt a főváros nem fogadhatja el.*

A felmerült súlyos nehézségek még mindig a legnagyobb zavarba hozzák a fővárost, amelyik

képtelen menyugtató állapotot teremteni az új budai vízmütelep létesítéséhez.

Ujból felmerült tehát az a megoldás, hogy fel kell tárni a budai hegyvidék mélyében rejlő bőséges karsztvizeket és felhasználni a római-fürdő forrásait, amely esetben nincs szükség idegen területek megvásárlására.

Készparkot kap

a veszprémi káptalan BALATONALMADI

Káptalantelepén

A TELEP TÖLGYES ÉS FENYVES ERDŐ

Árak □°-ként 4 P—10 P

A fa ára a telekárban.

Előnyös részletfizetés!

Felvilágositást nyujt, telek-előjegyzést elfogad a káptalan megbizottja:

PETHE JÁNOS
Budapest, VI., Aradi-u. 11
Telefon: 231—38

Kertes új házban

napsütötte két és háromszobás modern lakások villamos és autóbusztól két percnyire, rendkivül olcsón kiadók. Tábornok-utca 20 szam.

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS **Rényi Károly**

A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 2.
Fennáll: 1768 óta. Telefon: Aut. 893-24

Mindennemü katonai térkép, autótérkép, turistatérkép, Utikalauzok Vasuti menetrendek.

BRASIL-MATE-VERA REAL-HERVA-MATE

ÓVJA MEG AZ IDEGEIT!

KÁVÉ ÉS TEA HELYETT IGYON INDIÁN VÉDJEGYÜ

BRASIL-MATTE-VERA-T

A MATTE-VERA NEM IDEGESIT ÁLMATLANSAGOT NEM OKOZ, MEGNYUGTAT ÉS TÁPLÁL.

HASZNÁJLÁK:
KÓRHÁZAK, ISKOLÁK, NAPKÖZI-OTTHONOK

ÁRUSITJÁK
AZ ÖSSZES SZAKÜZLETEK.

BRASIL-MATTE-VERA BEHOZATALI VÁLLALAT BUDAPEST

ZEISS PUNKTAL **szemüvegek** KLEIN DEZSŐ látszerész
BUDAPEST, IV., Kecskeméti-u. 14. Telefon: Aut. 85-2—13
SZOLNOK, Baross-utca 2. sz. (Kindlovits-ház)

Automatikus Universal Sávozó

Önmagában egy fejesvonalzót, egy derékszögü háromszöget, egy tompa és hegyesszöget egyesit.
Főlerakat: IV. kerület, Múzeum-körút 21. sz,
Telefon: 83—5—76, 86—0—97

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Gazdasági Értesítő

Leépítették az ügyvezetőséget a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezeténél

Új háromtagú végrehajtóbizottság a Szövetkezet élén — A tagok nem helyeslik a legújabb P. K.-kölcsönt, a folytonos személyi változásokat és a közgyűlés összehivását sürgetik — A pénzügyminiszternek kell végre erélyesen rendet teremteni a személyi kérdések ügyében

Más években ilyenkor már lezajlott a *Magyar Köztisztviselők Értékesítő- és Fogyasztási Szövetkezetének* közgyülése, az idei évben azonban még mindig várat magára. Ennek a késedelemnek az oka természetesen nem érinti kedvezően a tagokat, akik a közgyülés alkalmával visszatérítést szoktak kapni, de nem érinti kedvezően a szövetkezet barátait és a gazdasági világot sem, mert a *kiszivárgott hírek szerint megint személyi kérdések és belső villongások nyugtalanítják a szövetkezet életét.* Pedig a szövetkezetnek nagy szüksége volna nyugalomra és nem szolgálja sem a szövetkezet érdekeit az, hogy

az igazgatóságban pártok, a vezetőségben torzsalkodások vannak,

hogy folytonos vezérigazgatói változás van a szövetkezetnél. Még nem is olyan régen történt, hogy *Schnetzer* Ferenc tábornok eltávozott a szövetkezet életéből, nemsokára követte őt *Miklauzics* vezérigazgató és a nagy áldozatokkal beolvasztott Koksz vezetőjének, dr. *Fazekas* vezérigazgatónak a távozása. Tudvalevően a Koksz fúziója alkalmával lett *Perényi* Zsigmond báró a szövetkezet elnöke, ezt követőleg *Tarján* Vilmos vezette vezérigazgatói minőségben a szövetkezet ügyeit. Ekkor tulajdonképpen egy háromtagú ügyvezetőség irányította a szövetkezeti ügyeket, báró *Perényi* elnök, *Tarján* Vilmos vezérigazgató és dr. *Borbás* Gáspár ügyész közreműködésével. Most, mint hírlik, *Tarján* vezérigazgató nyugdíjba vonul, de megszünik az ügyvezetőség és dr. Borbás eltávozásáról is terjedtek el hírek. Dr. Borbás még az elmult év őszén akart kivonulni a szövetkezetből és igy ezek a hírek is hitelre találtak.

Rendkívül sajnálatos ez a folytonos személyi változás egy ilyen nagymultú szövetkezetnél

és igen fontos volna, hogy a pénzügyminiszter, aki elé a legvégső fokon tartoznak a szövetkezet ügyei, végre *hatalmi szóval nyugalmat teremtene a szövetkezetnél.* Bizonyos jelek arra mutatnak, hogy ez meg is fog történni, mert megszüntették az ügyvezetőséget és a szövetkezet ügyeit most egy új háromtagú végrehajtóbizottság irányítja, amelynek vezetői *Séthy* Antal államtitkár, *Kerntler* Károly h. államtitkár és báró *Perényi* Zsigmond mint elnök.

A Köztisztviselők Szövetkezete most

a Pénzintézeti Központnál leszámitolni óhajtja a tisztviselők tartozásait,

azonban a tisztviselőknek ezen tartozás eszkomptálása után még külön kamatot kellene fizetni. Ez a tranzakció, amelyet sem szövetkezeti körökben, sem pedig a tagok körében nem helyeselnek, még szükségesebbé teszi a közgyülés gyors összehivását, amelyen majd *a tagok fogják felelősségre vonni az elnökséget az utóbbi időkben történt meddő belső személyi harcokért.*

Uj átdolgozásban újra napirendre tűzik a városi vámok revizióját

Előkészitő ankét volt a kereskedelmi minisztériumban

Hetekkel ezelőtt heves vitatkozások között került napirendre a városi vámok revizió-tervezete, amelyet akkor az *Egységes Községi Polgári Párt* állásfoglalása után visszavontak és levették a közgyülés napirendjéről. Az *Egységes Községi Polgári Párt* értekezletén kimutatták, hogy a vámarányosítás vámemelést hoz magával és azért is vissza kellett utasítani a tervezetet, mert sok tekintetben hiányos volt, ami állandó bonyodalmakra és félreértésekre adott volna alkalmat.

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint most rövidesen

ujra napirendre kerül a városi vámok revizió-jának kérdése.

A tervezetet átdolgozták és a napokban fontos tanácskozás volt erről az ügyről a kereskedelmi minisztériumban, ahol a fővárost *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok képviselte. A Kereskedelmi Kamara részéről azt a kívánságot hangoztatták, hogy *a vámtételeket az egész vonalon le kell szállitani a békebeli nivóra,* sőt előterjesztették a környékbeli városok érdekeltségeinek azt a kívánságát is, amely bizonyos vonatkozásokban

a vámok teljes eltörlése

mellett nyilatkozott.

A főváros képviselője rámutatott arra, hogy a városi vámjövedelem a főváros egyik legfontosabb bevételi forrása, amelyről le nem mondhat, mert háztartásának egyensúlya felborulna.

A költségvetésben 6 millió pengőben irányozták elő a főváros vámbevételeit, amelyhez a költségvetés jóváhagyásával a kormány is hozzájárult,

ezen tehát változtatni nem lehet. A hatmillió pengős keret épségben hagyásával azonban *hozzájárul a főváros a vámtervezet újabb átdolgozásához* és igyekszik az egyes tételeket lehetőleg a békenivóra lemérsékelni.

A Wiener Bank-Verein, Wien igazgatótanácsának junius 4-én megtartott ülésén előterjesztetett az 1931. üzletév mérlege, melyben a legutóbb nyilvánosságra hozott tőketranzakció már keresztülvezettetett. Az alaptőke 45,000.000 schillinggel szerepel, az általános tartalékalap 5,000.000 schillinggel. A folyó üzlet, a mult évi 193,559.33 schilling nyereségelővezetést is beleszámitva, 1,209.925.78 schilling nyereséget eredményezett. A nyereség- és veszteségszámla, a leirásokat és tartalékolásokat figyelembevéve, 129.014 schilling fölösleggel zárul, amely összegnek az általános tartalékalap javára való átvitelezése fog javasoltatni.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság junius hó 4-én tartotta 1931. évi rendes közgyülését, amely az 1931. évi nyereséget 182,517.41 pengőben, az osztalékot pedig 10 pengőben állapította meg.

A Magyar Csch Iparbank közgyülése elhatározta, hogy az elmult év üzleti eredményeként mutatkozó 64,700.95 pengőből 40.000 pengőt a tartalékok dotálására fordit, mig 24,700.95 pengőt uj számlára visz át.

A Goldberger Sam. F. és Fiai Rt. junius 4-én dr. *Buday-Goldberger* Leó elnöklete alatt tartott rendes évi közgyülése az 1931. évre részvényenként 2.50 pengő osztalék kifizetését határozta el és az igazgatóság uj tagjává *Vágó* István György igazgatót választotta meg. Az esedékes szelvény folyó hó 6-tól a vállalat főpénztáránál (V., Arany János-utca 32.) és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál váltatik be.

A Beocsini Cementgyári Unio Rt. legutóbb tartott közgyülésén jóváhagyta az igazgatóság előterjesztését és a kimutatott 1,144.153 pengő tiszta nyereségből 12 pengő osztalék kifizetését határozták el.

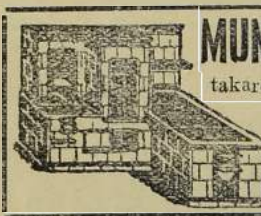
A Magyar Cukoripar Részvénytársaság az osztalékot 6 pengőben állapította meg, mely junius 1-étől kerül kifizetésre. Az igazgatóságba uj tagként *Scitovszky* Tibor dr. ny. minisztert, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatóját választották meg.

Megjelent a Kallós-Kompasz 1932—33. évfolyamának első része. A *Pesti Tőzsde* kiadásában és *Kallós* János szerkesztésében most jelent meg nyolcadik évfolyamában a Kallós-féle *„Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz"* első része. Tartalmazza a kompasz a kormányzóság, az országgyülés, a minisztériumok, a legfőbb állami számvevőszék, Budapest székesfőváros, az állami, községi és magánkölcsönkibocsátások, a TÉBÉ, a Budapesti Áru- és Értéktőzsde, a Magyar Bankárok és Értékpapirkereskedők Országos Egyesülete, az Értéktözleti Egyezmény, a budapesti bankok és takarékpénztárak, a magánbankházak, a kamarák, a szakegyesületek és testületek, az Országos Társadalombiztositó Intézet és Magánalkalmazottak Biztositó Intézete, a budapesti szövetkezetek, a vidéki városok és vidéki pénzintézetek, a vidéki hitelszövetkezetek legújabb adatait az 1930. és 1931. évi mérlegekkel és az utolsó békeév aranymérlegével. Rövidesen sajtó alá kerül a kompasz második része is, amely az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági, közlekedési részvénytársaságok és biztositó intézetek stb. legújabb és legpontosabb személyi és mérlegadatait fogja tartalmazni. *A kompasz mind a négy kötetének ára csak 60 pengő és igy a legolcsóbb magyar kompasz. Megrendelhető a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, Budapest, IV., Városház-utca 6.* Az uj kompasz praktikus összeállitása és áttekinthetősége biztositja a *Kallós-féle kompasz* döntő sikerét és megmagyarázza, hogy évről-évre miért népszerűbb ez a kompasz.

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be.
Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyüfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyüfém dugattyukból. Gyártja: Schütz Testvérek fémöntödéje motor- és gépgyára Budapest, II. ker., Káplár-utca 3,

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623 — 34.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktüzhely, kályha, kéményoldó és lakatosárugyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Bútorait
legjobb minőségben és legolcsóbb árban Schäffer János mübútorasztalos lakberendezési üzlete Budapest, II., Török-u. 2. Margithidnál Telefon: 552—98

Padozati munkák
elsőrangú kivitelben
szlavóniai tölgy- és tükkparkét, táblaparkét egyszerü és díszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest, V., Rudolf-tér 1. sz. Telefon: 212—44.

Roszmusz Bálint
fuvaros és vállalkozó; kerlikavicsok szállitása
Budapest, VII. ker., Thököly-út 125
Telefonszám: Automata 961—81.

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fütés, vízvezeték, csatornázás

Kamatmentes kölcsönt
házépítésre, drága kamatú kölcsön leváltására
mindenki igényelhet
„Saját Otthon"-tól
Budapest, VI., Vilmos császár út 45. Telefon: 24—8—72 sz.

Vállalkozónak, iparosnak és kereskedőnek nélkülözhetetlen a FŐVÁROSI HIRLAP

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Csendet kérünk!

Szódásüvegekkel bombáznak a Szegfű-utcában — Van-e csendrendelet, vagy nincs?

Kaptuk a következő, a nyilvánosság elé kívánkozó levelet:

Méltóságos Főkapitány úr,

teljességgel tudatában vagyok annak, hogy a mai súlyos viszonyok között sürgősebb gondjai is vannak Méltóságodnak, mint az, amit itt elpanaszolandó vagyok. Méltóságod azonban a csendrendelet óta — (vajjon él-e még szegény és ha él, melyik dohos irattárban tartják talpig vasban?) — nemcsak a *rend*-nek, hanem a *csend*-nek is őre Budapesten.

És végre is én nem kérek egyebet, minthogy a csendügyek osztályvezetőjének, referensének, vagy diktátorának (*itt* tényleg elkelne egy kis diktatúra!) ennyit méltóztassék mondani.

— Légy szíves, kérlek, intézd el sürgősen ezt a panaszt!

Sürgősen kérjük, mert a mai idegsorvasztó világban még ráadásul *fölösleges, megokolatlan* lármával, amit könnyen ki lehet küszöbölni, nem szabad tönkretenni bennünket.

Százezer példát tudnánk itt felsorolni arra, hogy *Budapesten egyetlen hatósági intézkedést sem tekintettek még nemlétezőbbnek, mint a csendrendeletet.* Ahogy az ujságért kinyujtom a kezemet, máris panaszos levélre nyitok rá. Szerkesztő úr, az égre! — sírják a Hollán-, a Katona József-, a Pozsonyi-út lakói, — van itt egy üres telek, ahol ócskavashordókat javító munkások idegtépő lármát csapnak!

Vajjon hallott-e már Méltóságos uram hajnaltól késő estig ócskavashordókat agyusztálni. Én nem hallottam, de kérem a jó Istent, hogy ne is halljam!

Mert nekem aztán igazán elég, amit én hallok. Ugyan kérem, kedves szenvedő társam a Pannónia-utcában, már az ócskavashordó is valami? Jöjjön el és hallgassa meg a Szegfű-utca és a Szív-utca külön mennydörgését, *a szódásüvegekkel való bombardírozást.* Hallgassa meg hajnalfényben és hallgassa meg alkonyattal!

Ugy-e, nem méltóztatik még csak érteni sem, hogy miről van szó tulajdonképpen?

Hát elmondom.

A Szív-utca és a Szegfű-utca sarkán egy pincében van a *szódavízkartél elosztóhelye.* Az *egész* kartelé, ne méltóztassék hát azt gondolni, hogy egy kis szódás-é, aki naponta elad száz üveggel! *Itt mindennap megfordulnak Budapest összes szódásüvegei és Budapest minden szódásüvegét a mennydörgést felülmúló zajjal vágják bele a faládába.* Itt gyüjtik ugyanis össze az üres szódásüvegeket és a szódavizgyárak itt raktározzák el a téli szódáspalackokat. Innen szállitják aztán a város minden részébe az üdítő italt, amely a nyári vendéglők fehér asztala helyett rövidúton a pokolba jutna, ha a Szegfű-utca lakóinak kívánsága teljesülne. Naponta száz és száz kocsiról dobálják le az üres palackokkal telt ládákat és a frissen töltött üvegeket itt rakják fel újra a kocsikra. Mindez velőkigható robbajjal történik, amit télen még zárt ablakok mellett kibír az ember, de nyáron a nyitott ablakok mellett hetek alatt idegszanatóriumba kell menekülnünk. Vajjon megfizeti-e a körülfekvő utcák lakósságának szanatóriumi kezelését a szódakartel, amelyben nincs annyi belátás, hogy ezt a bombázásszerű zajjal egybekötött munkát a Hajcsár-úton túl és nem a város szívében kell végezni. Ott biztosan olcsóbbak a pincék is.

Ne felejtse el azonban a méltóságos főkapitány úr azt se, hogy a Szegfű-utcában külföldi követségek is vannak és ha már a szegény magyar halandókat nem kímélik, kíméljék a külföldieket. Még utóbb rossz hírünket keltik odakint, pláne a csehek, akik a szódavizes bombardírozást bizonyosan háborús készülődésnek minősítik.

De félre a tréfával. A komoly valóság az, hogy a csendrendeletnek érvényt kell szerezni. Az ilyen pokoli lármát csapó üzemeknek nincs helye a város közepében. Az ilyeneket kíméletlenül ki kell telepíteni.

Méltóságos főkapitány úr, *csendet kérünk!*

Mély tisztelettel:

Szegfűutcai.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Meggyógyult a polgármester. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, mint jelentettük, néhány napon át gyengélkedett és nem is járt be hivatalába. A polgármester szerdán délelőtt újból megjelent a városházán, átvette hivatala vezetését és délután már résztvett a közgyülésen.

A csütörtöki tanácsülés. A tanács legközelebbi ülését csütörtökön tartja. A napirend legfontosabb pontja az új elemi iskolai, polgári, ipariskolai, főreáliskolai és kereskedelmi iskolai igazgatók megválasztása lesz. Tárgyalásra kerül még a főváros pénzügyi helyzetéről beszámoló *májusi* jelentés és sok apró folyó ügy. A *HÉV-tranzakció elmaradt a csütörtöki ülésről* és ezzel a fontos kérdéssel külön ülésen foglalkozik a tanács.

— Orvosi áthelyezések a Horthy Miklós kórházban. A főpolgármester a Horthy Miklós közkórházba szolgálattételre áthelyezte *Mező* Béla dr. vezető főorvost, *Thorday* Árpád dr., *Kern* Tibor dr., *Keusz* Frigyes dr. osztályfőorvosokat. A tüdőbeteg osztály élére *Karczag* László dr. került. Az öt főorvoson kívül öt alorvos, hét segédorvos, egy röntgen-orvos, egy laboratórium-orvos látja el a gyógyítás irányítását. Az 550 ágyas új intézetet május 10-én adják át a rendeltetésének.

E hó 20-án életbeléptetik a térképes villamosjegyeket. Az új térképes jegyek kezelésének elsajátítására a BESzKART minden pályaudvarán többhetes tanfolyamokat tartott. A kalaúzok elég gyorsan begyakorolták magukat az újtipusú jegyek kezelésébe, amelyek e hó 20-án kerülnek a közhasználatba. Az új rendszer szerint egyirányban nem lehet az utazást megszakítani, hanem minden átszállás csak az előzőleg használt vonaltól elágazó vagy azt keresztező viszonylatokra történhetik.

— Az Állatkert jubileumi esztendeje. 1912. május 20-án nyitották meg a főváros mostani Állatkertjét. Az idén tehát az Állatkert *húszéves jubileumához érkezett el.* A jubileum alkalmából szerdán délelőtt az Állatkertben a főváros vezetősége részéről megjelent *Liber* Endre alpolgármester és *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok, hogy a főváros nevében megemlékezzenek a jubileumról és kifejezzék köszönetüket az Állatkert vezetőségének, amely *Nádler* Herbert igazgatóval az élén, közmegelégedésre vezeti ezt a páratlanul szép intézményt. Nádler Herbert igazgató és az Állatkert vezető tisztviselői végigkalauzolták a főváros képviselőit és a megjelent vendégeket az Állatkertben és magyarázatok kíséretében *végigmutatták az Állatkert sok értékét és ritkaságait.* Amint már jelentettük, az Állatkert a jubileumi esztendőben különféle attrakciókkal fogja a közönség figyelmét az Állatkert látogatására felhivni.

Uj kereskedelmi tanácsos. *Mósch* Bélát, a Schmidt Viktor és Fiai cukorkagyár igazgatóját, kereskedelmi tanácsossá való kinevezése alkalmából társasvacsorán meleg ünneplésben részesítették. Barátai és tisztelői nevében *Usetty* Béla orsz. képviselő, a gyár személyzete részéről *Maurer* Gyula üzemvezető köszöntötte Mósch Bélát, aki meghatottan mondott köszönetet a szívélyes üdvözlésekért.

Az óbudai római gőzfürdő fölé üvegpavillont építenek. Az óbudai Flórián-tér alatt feltárt római gőzfürdő rövidesen Budapest, sőt az egész világ egyik legérdekesebb látványossága lesz. A rendkívüli becsü ásatás fölé üvegpavillont építenek és lépcsőt vezetnek le, hogy a közönség zavartalanul megtekinthesse ezt a 2000 éves, ritka látnivalót. A védőpavillon tervei elkészültek és hétfőn délután *Németh* Károly tanácsnok, valamint *Messik* műszaki főtanácsos vezetésével szemle volt a Flórián-téren, ahol a részletkérdéseket beszélték meg. Az építkezést is rövidesen elkezdik.

Ajánlat a Rudas kazánházának lebontására. A főváros, mint ismeretes, augusztus 1-én kiüríti a Rudas régi igazgatósági épületét és a kazánházzal együtt lebontatja, a Hungária-ivócsarnok környékét pedig parkíroztatja. A rendezés tervei elkészültek, egyúttal ajánlat érkezett a bontás elvégzésére is. A vállalkozó az építési anyag ellenében hajlandó az épületeket ingyen lebontani és a Hungária-forrás környékét planirozni. A napokban eldől, hogy az ajánlatot elfogadják-e, vagy pályázatot írnak ki a lebontás munkálataira.

A Generali százéves fennállásának emlékére 50.000 pengőt jótékonyságra fordított. A *Triesztі Általános Biztositó Társulat (Assicurazioni Generali)*, mint köztudomású, most töltötte be fennállásának századik esztendejét. Az intézet a súlyos viszonyokra való tekintettel minden jubiláris ünnepélyt mellőzött és ünnepének azzal ad kifejezést, hogy a nyomor enyhítése céljából a társadalom különböző jótékonysági intézményei között *50.000 pengőt osztott ki.* Ebből az összegből 10.000 pengőt juttatott a „Horthy Miklósné országos nyomorenyhítő akció"-nak, 4000 pengőt a Magyar Hirlapkiadók Országos Nyugdijintézetének, 3000 pengőt az Ujságirók Szanatóriumegyesületének, 2000 pengőt a Szent Erzsébet karitászközpontnak, 1800 pengőt az Egyházközségek nyaraltatási akciójának. Továbbá egyenként 1000—1000 pengőt az Apponyi Albert gróf Poliklinikának, a Budai Izr. Kórháznak, a Budai Izr. Nőegyletnek, a Budapesti Kereskedők Menházának, a Budapesti Önkéntes Mentőegyesületnek, az Ingyenkenyér-Egyletnek, az Ingyentej-Egyesületnek, a József Kir. Herceg Szanatórium-Egyesületnek, a Keresztény Szeretet Országos Gyermekvédő Művének, a Klotild Szeretetház Egyesületnek, a Magyar Izr. Kézmű- és Földmivelési Egyesületnek, a Nyomorék Gyermekek Otthona Egyesületnek, az Országos Gyermekvédő Ligának, az Országos Stefánia Szövetségnek, a Pesti Izr. Hitközség Fiúárvaházának, a Pesti Izr. Nőegyletnek, a Pesti Izr. Nőegylet Leányárvaházának, a Philadelphia Diakonima Egyesület Bethesda kórházának, a Református Lelkészárváknak, a Vakokat Gyámolító Országos Egyesületnek, 800 pengőt az Országos Katolikus Legényegyletnek, 800 pengőt a Szalézi müveknek, 700 pengőt az Evangélikus Luther Árvaháznak, 700 pengőt az Evangélikus Szeretetháznak, 600 pengőt a Luther Szövetség Gyámolító Szakosztályának, 600 pengőt a Nagypénteki Társaság Árvaházának. Továbbá egyenként 500—500 pengőt: az Országos Magyar Izr. Közmüvelődési Egyesületnek, az Orth. izr. hitközség „Bíró Dániel" kórházának, a Rendőrök budapesti m. kir. állami nyugdijpótló, temetkezési és önsegélyző egyesületének, a Szent József Árvaháznak, a Szent József és Szűz Mária gyermekotthonnak, a Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesületnek, 400 pengőt a Ref. Lelkésznék gyorssegély-alapjának, 300 pengőt a Katolikus Tanonc Otthonnak, 300 pengőt a Pro Juventute Catholicanak. Végül a fennmaradó 1000 pengőt egyéb jótékonysági célokra fordította az intézet.

Ünnepélyesen felavatták a Kelenföldi Polgári Kör új helyiségét. Az *Erzsébet-sósfürdőben* lévő új helyiségét a *Kelenföldi Polgári Kör* műsoros estéllyel avatta fel, amelyen *Fejér* János dr., a kör ügyvezető-elnöke, üdvözölte *Barla-Szabó* József dr., *Dorner* Gyula, *Krivoss* Árpád dr. bizottsági tagokat és *Szombathy* Kálmánt, a budai polgári párt ügyvezető-elnökét. Az estélyen Komáromy Ferenc, Reiter Béla, Áts Tivadar, Bondy László, Forray Magda, Berger Erzsike, Lantos Edit és Feuereisen László szerepelt.

Parcellázás Balatonalmádi mellett. A veszprémi székeskáptalan tulajdonát képező „Káptalan erdeje" néven ismert erdőterület parcellázása folyamatban van. A *Káptalan-telep*-nek elnevezett fürdő- és üdülőhely közvetlen a Balaton partján *Balatonalmádihoz* csatlakozik. A telep 100 hold erdőtől övezve fekszik, nyári és téli üdülésre egyaránt kiválóan alkalmas. A parcellázás már megindult, egy négyszögöl ára 3—12 pengő, kétévi részletfizetésre. Felvilágositást ad a helyszinen: *Konszety* József mérnök Balatonalmádi, Potzy-villa, Óváry-út és Budapesten: *Pethe* János, VI., Aradi-utca 11.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MESZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

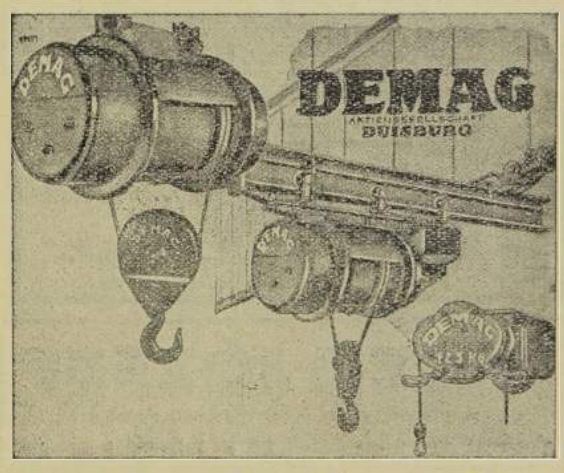
PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐ-MESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépitő-, kövező- és bitumenépitő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti u. 13, III. em. 1. Telefon: 844—12

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KALMÁN Budapest, V., Klotild-utca 3. Telefon: 28—1—46.

DEMAG-emelők
ezerszeresen bevált elektroemelőink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk
szabványrészekből összeállitott pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők
egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Csatornázási munkát az Orló-utcában: Klauber és Vajda 6639, a *Szentendrei-úton*: Halász Hubert 32.225, a *Cserje-utcában*: Szécsim Endre 7936.

Útburkolási munkát a Kerepesi-úti temetőben: Helvey Tivadar 4200, Halmos István és Társa 22.930, Magyar Aszfalt 9375 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A pesti Vigadóban szükséges festő- és mázolómunkára pályáztak: Remsey Elemér 1767, Jóföldy Tibor 2183, Steiner és Szamper 2585, Hartman József 2799 Hantos Testvérek 2675 Kölber Jakab 3454, Lieszkovszky György 3945, Reitzer és fia 4942 pengővel.

A Garai-téri piac napellenző mázolási munkáira pályáztak: Mendli Gyula 1050, Markreiter József 1680, Szegő József 1680, Hantos Testvérek 2100, Molnár Gábor 3906 pengővel.

A Budafoki-uti áramfejlesztőtelep különböző munkáira pályáztak: Halász Hubert 43.006, Neuschloss Ödön 45.868, König, Román és Stein 46.368, Szász Albert 47.800, Csányi Pál 47.939, Hajnal Imre 48.606, Marik Ernő 49.323, Skuteczky és Boray 49.985, Fejér és Dános 50,550, Hacker Emil 50.773, Lőrinczi Mihály 51.175, László és Blum 51.629, Palatinus építő rt. 51.996, Fábián, Somogyi és György 52.907, Barta Károly 53.436, Dávid János 53.469, Rozsnyai és Enőki 55.002, Bakács és Szabó 55.606, Prokihs János 55.800, Biró László 55.956, Szőllősi Imre 56.216, Hollós Ferenc 58.948, Pittel és Brausewetter 60.924, Greiner Andor 71.757, Wittinger Ferenc 73.501 pengővel.

A Felka-utcai burkolási munkákra pályáztak: Útépítő és Burkolóanyag gyárak rt. 17.370.

Ugyanitt öntöttaszfaltra pályáztak: Magyar Asphalt, Posnanszky és Strelitz Építőipari rt., Hirsch Mihály, Helvey Tivadar, Biehn János, The Neuchatel rt.

Árvaházak, szeretetotthonok, és menhelyek részére szükséges textilanyagok szállítására pályáztak: Schneider és Társa, Kispesti Textil, Pesterzsébeti lenárugyár, Budakalászi Textilművek, Magyar Kender és Jutaipar, Magyar posztógyár, Győri Textilművek, Gutmann J., Linum Taussig, Kovácsevics Milenkó, Soproni Szőnyeg, Freudiger Mózes, Salzmann-féle, Goldberger Sámuel, Kiss Endre.

A sertésközvágóhíd részére szükséges forreső szállítására pályáztak: Ulrich B. J. 4800, Hasenörj Ede 4805, Schlésinger Alajos 4842,, Hubert és Társa 4900 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Kálner építési vállalata
I., Szirtes u. 3/b. Tel: A. 53-9-14

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
FISCHER ZSIGMOND épületfakereskedő.
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310—89.

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize
Kapható mindenütt! Telefon: Automata 530—03.

RESCH JÓZSEF
szerszámfa- és bognárfakereskedő
Budapest, IX., Remete-utca 26 * Telefon: J. 329-89

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 436—53

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készit: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

Közúti gőz- és motorhengerelést vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1
Sürgönycím: WOLFFEKE
TELEFON: 59—9—68

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógyfényezők.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon; 942—58.
Gyártmányok; Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés; Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhivó: József 311—19. szám.
Kiváló üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállit: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket legjobb minőségben
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—8—58.
Gyár: X., Gyömrői-ut 40. Tel.: J. 83—9—17.

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit-körut 58. Telefon: Aut. 514-80

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY-ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállit kavicsot, homokot, követ, téglát, széncsúzdákról szenet, kokszot, fát stb.

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: **Budapest, V., Berlini-tér 2.**
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: Nagykovácsi

Alégzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
SZT. GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐ
legtökéletesebb berendezésű
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája.

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON, HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfúrási és vízműépitési vállalat.
Akna-kútépitések. Mélyfúrások. Viztelenitések. Automatikus szivattyúberendezések. Alapozások. Búvározási munkák. Forrás foglalások.
Telefon: 93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körut 32

MÁRKUS MIKSA
lakatosárúk, vasszerkezetek és speciálsi kettősen üvegezhető vasablakok gyára.
Telefon: 908—92. Budapest, VI. ker., Mohács-utca 5. sz. Telefon: 908—92.

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NADOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék épitése és tervezése

ALEXY GYÖRGY
okl. gépészmérnök villamossági és műszaki vállalata.
Telefon: A. 209—92 és Aut: 209—93 sz.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

Vértes és Dóra
reszelőgyár, Rákosszentmihály
Ügyeljünk a védjegyre
Gyári védjegy
Gyártja a kiváló minőségű „Rókás" **fűrészreszelőket** és az összes **műhely-reszelőket,** valamint használt reszelők újravágását **a legolcsóbban vállalja**
Városi iroda és raktár: **Budapest, VI., Lázár-u. 13.** — Tel.: 119-11

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 június 15. — 24. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Szivattyú és kultúrfölény

Nem lehet eléggé dicsérni, valósággal nem lehet szavakat találni annak a nemes, nagyrahivatott munkának a jellemzésére, amelyet *Klebelsberg* Kunó gróf, ez a nagyszerű elme és páratlanul alkotó szellem az Alföld érdekében kifejt. Amíg a miniszteri székben ült, cselekedett, de mi azt állítjuk, hogy fölér a cselekedettel az a hatalmas agitáció, amelyet most szinte nap-nap után kifejt az Alföld érdekében. *Klebelsberg* gróf miniszteri munkájának örök emléke lesz Szeged klasszikus fejlődése, de nem lenne igazi teremtő zseni ez a kiváló államférfi, ha nem gondolna arra, hogy ennek az ujdonsült metropolisnak Hinterlandra is van szüksége: Szeged a maga pompázó nagyságában is szárazra dobott hal lenne, ha nagynevű pártfogója nem gondoskodna az Alföld fejlesztéséről is.

Nem vitatkozunk *Klebelsberg* gróf kiinduló pontjával, hogy az Alföld a multban inferiorisabb helyzetben lett volna, mint a Dunántúl. Bizonyára vannak erre a tételre bizonyítékai, mert sokkal alaposabb, gondosabb embernek ismerjük őt, semhogy könnyelmű állításokra ragadtatná magát. Helyeseljük tehát, hogy az Alföld számára követeli, amit a mult elfelejtett, vagy nem tudott számára megadni.

Mi — ismételjük — nem vitatkozunk *Klebelsberg* gróffal, mi csak irígyeljük az Alföldet és főként Szegedet, hogy a maguk fejlődési útjának egyengetése számára ilyen lelkes apostolt tudtak találni és egész mellel harcba állítani. Mi irígykedve, vágyakozva gondolunk arra, hogy *Klebelsberg* grófot a magyar főváros, Budapest tudta volna a maga nagy ügyének propagatórává avatni, hallatlan energiáját, ritka lelkesedését kisajátítani.

Ehelyett megdöbbenve, fájdalommal, sőt némi félelemmel kell konstatálnunk, hogy *Klebelsberg* gróf mindig közömbösebb lesz Budapesttel szemben. Az az érzésünk, hogy valami hiba történt, valaki, vagy valakik hibát követtek el vele szemben, mert *Klebelsberg* gróf minden magasrendű objektivitása, Budapest iránt való jószándéka ellenére sem tud Budapest ügyéért olyan mértékben felmelegedni, mint azt mi szeretnénk.

Vagy nem erre valle az a nagystílű beszéd, amelyet legutóbb Kecskeméten mondott? „A kiegyezés politikája — mondotta — Budapestet fejlesztette. Ez *akkor* helyes volt, *most ellenben a vidéket kell megvédeni.* A vidéki életet nem szabad többé *kiszivattyúzni* a főváros javára. Budapestre nem a *vidékieket* kell csábítani, hanem *Budapest fürdővárost* kell létesíteni, amely *a külföldieket* vonzza.“

Fájdalommal állapitjuk meg, hogy amilyen meleg és barátságos ez a hang a vidékkel szemben, olyan kemény és érdes Budapesttel szemben.

Klebelsberg gróf miután megállapitja, hogy mindenki számára egyforma mértékkel kell mérni, Budapesttel szemben mérhetetlen szükkeblüséget mutat. Fájdalommal kell tudomásul vennünk, hogy már ő is arról beszél, hogy „a vidéki életet nem szabad többé kiszivattyúzni a főváros javára“. Nem a megsértett panaszos hangján felelünk erre, hanem tényekre mutatunk rá, amelyek bizonyítékai, hogy Budapest nem „szivattyúzza“ ki a vidéket, ellenkezően, *méltóztassék megtekinteni azt a számlát, amelyet a magyar államnak kellene kiegészitenie a fővárossal szemben.* Ahhoz a kultúrfölényhez pedig, amelyet *Klebelsberg* gróf valóban hatalmasan emelt, a fundamentumot itt Budapesten találta. Azt a hatalmas fejlődést, amelyet az ő kultuszminisztersége reprezentál, *Budapest ősi és dicsőséges kultúrája nélkül* még ő sem tudta volna felmutatni. Ez a város nem szivattyúzott, hanem kétkézzel, bőségesen, mérhetetlen szeretettel adott mindenkor.

Ami pedig azt illeti, hogy Budapestből *fürdővárost* kell csinálni; ezt a nézetet mi is osztjuk, de nem abban az értelemben, hogy fürdővárossá süllyesszük, hanem abban, hogy *Budapest-világváros* egyszersmint fürdővárossá is emelkedjék. Mi, igenis, világváros vagyunk, az is maradunk és a magyar vidék érdekében is becsülettel képviseljük és fejlesztjük azt a kultúrfölényt, amelynek egyik legkiválóbb művelőjét, *Klebelsberg* Kunó grófot szeretnénk megnyerni Budapest barátjának.

Kenéz Béla miniszter

a bánhidai erőműtelep jelentőségéről, szerepéről és jövő kihatásáról

Várospolitikusok, országgyűlési képviselők helyszíni szemléje Bánhidán, ahol elragadtatással nyilatkoztak a látottak felett

Tormay Géza, Verebély László, Hoór-Tempis Mór és Becsey Antal eloszlatják a tájékozatlanságból származó téves fogalmakat

A napokban mutatták be a főváros üzemi bizottságának és az illetékes szakembereknek a *Dunántúli Villamossági R.-T.* bánhidai erőműtelepét. Ezt követte az országgyülési képviselők bánhidai látogatása, amelyre meghivták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát is. A nagyjelentőségü látogatást *Görgey* István országgyülési képviselő rendezte abból a célból, hogy a sokat vitatott centrálét végre megismerjék azok a politikusok, akik a jövőben a legteljesebb tárgyilagosság alapján kivánnak hozzászólni a centráléval kapcsolatos kérdésekhez.

A látogatásnak külön jelentőséget adott *Kenéz* Béla kereskedelmi miniszter, aki *Dorner* Aurél miniszteri tanácsos kíséretében szintén elutazott az üzemben levő telep megtekintésére. Eljött, természetesen titkárjával, *Kossuth* Lajossal *Tormay* Géza államtitkár is, a Dunántúli vezérigazgatója és ott volt a kereskedelmi minisztériumból *Fejér* Gyula helyettes államutitkár. Az ünnepélyes bemutatón megjelent a MÁV elnöke, *Samarjay* Lajos, valamint az elnökhelyettes: *Senn* Ottó. *Miklós* Elemér az idegenforgalmi tanácsot képviselte, a Dunántúli épitőigazgatóságát pedig *Verebély* László és *Hoór-Tempis* Mór müegyetemi tanár. A mintegy negyven képviselő közt az egységes pártból ott láttuk *Görgey* Istvánt, aki rendezte a kirándulást, *Takách* Gézát, *Szilágyi* Lajost, *Zsindely* Ferencet, *Gáspárdy* Elemért, *Andreety* Károlyt, a keresztény pártból *Hódossy* Gedeont, *Müller* Antalt, az ellenzéki képviselők közül *Magyar* Pált és *Erdélyi* Aladárt, továábá a szociáldemokrata *Esztergályos* Jánost és *Farkas* Istvánt.

Az üzem bemutatása közben *Verebély* László müegyetemi tanár ismertette a centráló keletkezésének, jelentőségének és várható fejlődésének részleteit. Miközben a képviselők a legőszintébb bámulattal adóztak a gépkoloszusoknak, a világviszonylatban is elsőrangú műszaki berendezésnek, általában az egész csodálatraméltó erőmütelepnek, a *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma nyilt azokkal a vezető személyiségekkel beszélgetni, akik megvilágithatták a telep jelentőségét, különös tekintettel a főváros elektromos ellátásával kapcsolatban. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa elsősorban

Kenéz Béla dr. kereskedelemügyi miniszterhez

fordult, aki a következőket mondotta:

— Verebély professzor úr nemcsak bemutatta ezt a mintaszerű telepet, hanem számadatokkal és összehasonlításokkal kétségtelenné tette, — és azt hiszem, erről mindenkit meg is győzött, — hogy *a bánhidai elektromos erőmütelep által a fővárosnak rendelkezésére bocsátható áram átvétele a közönségnek feltétlen érdeke.* Ha a budapesti termelési árakat összehasonlítjuk a bánhidai centrálé eladási árával, akkor ennek

a kérdéses árammennyiségnek végre valahára való átvétele a főváros publikuma részére évenkint cca három millió pengő megtakarítást jelent.

Ez az egyetlen számadat mindennél jobban megvilágítja ennek a kérdésnek pénzügyi jelentőségét.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezután kérdést intézett

Tormay Géza államtitkárhoz,

aki a következőket mondotta:

— Erre a mai bemutatóra már régen szükség volt. A centrálé és a vele kapcsolatos dolgok ismeretének hiányában *a közvélemény előtt téves adatok seregét vonultatták fel,* amelyek mindentől eltekintve, főleg a költségeket illetően voltak helyt nem állók. Remélem, hogy ezzel a bemutatóval

sikerült helyesbiteni azokat az adatokat, amelyek bármi tekintetben is kedvezőtlen színben tüntették fel akár a centrálé keletkezését, akár annak jelenét és jövőjét.

Aki figyelmesen meghallgatta az itt előadottakat, az tisztába jöhetett azzal, hogy *ennek a telepnek milyen jelentősége van Magyarország energia-gazdálkodásának szempontjából.* A fővárossal való kapcsolatot illetően pedig nem kell egyébre utalnom, mint arra, hogy

Magyarországon ma a bánhidai centrálé termeli a legkisebb kaloriával az elektromos áramot.

Ennek a műszaki természetű megállapításnak pénzügyi konzekvenciái pedig nyilván kézenfekvők.

A fővárossal való kooperáció jelentőségét rendkívül érdekesen világította meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt

Verebély László müegyetemi tanár

a termelési költségek összehasonlítása által:

— Feleslegesnek tartom, hogy összehasonlításokat tegyek a főváros modern kelenföldi telepének és a bánhidai centrálénak termelési költségei között. Kétségtelen azonban, hogyha a befektetett tőke amortizációját is számításba vesszük, akkor

a Kelenföldön termelt áram előállítási ára kilowattóránként 5.8 fillér, míg a bánhidai centrálé Budapesten, a Kő-téri al-állomáson 4.8 fillérért adja le az áram kilowatt-óráját.

Ha itt van is különbség, az nem jöhet számításba, mert a kelenföldi telepre szükség van számos és közismert okból.

— Ellenben a Váci-úton termelt évi 18 millió kilowatt-órát és a Berzencei-utcában termelt évi 16 millió kilowatt-órát 14.5 filléres, illetve 14.1 filléres egységáron állítják elő, nem is beszélve arról, hogy a *régi telepeknél feltételezzük, hogy a tőke-amortizációra nem kell már semmit számítanunk.*

— Mi következik ebből? A bánhidai centrálé két esztendeje van üzemben, ha tehát a főváros leállította volna ezt a két üzemét, akkor az *ott termelt két évi teljesítményt, kerek 80 millió kilowattot 14 fillér helyett 4 fillérért vásárolhatta volna tőlünk.*

Ez a differencia a két esztendő alatt mintegy nyolcmillió pengős megtakarítást jelentett volna a fővárosnak.

A két régi, elavult telep leállítása ellen fel szokták hozni azt az érvet, hogy az ott feleslegessé váló üzemi alkalmazottak elbocsátása manapság nem vihető keresztül, mert újra csak emelné a munkanélküliséget. Amennyiben a Székesfővárosi Elektromos Művek valóban nem tudná egyebütt alkalmazni a feleslegessé vált

személyzetet, hogy abszurdumot mondjak, még *az is célszerű lenne, ha teljes fizetéssel sétálni engedné őket.* Sokat mondok, ha a két év alatt négy millióba számítom ezeknek a fizetését; a megtakarítást tehát még ennél a képtelen elbánásnál is négy millió pengő lenne.

— Szerintem teljesen meddők a viták és az összehasonlítások, mert a bánhidai telep olcsóbb termelési lehetőségét a modern ökonomiából, a telep helyzetéből és egyéb tényezőkből kialakult szénárak döntik el.

Amíg ugyanis Kelenföldön tízezer kalóriát 4.54 fillér áru szénből lehet előállítani, addig minálunk tízezer kalóriához 2.74 fillérbe kerülő szenet használunk fel.

— Végül nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a jelentős tételt sem, hogy a főváros 1.6 millió pengőt ölt bele a Kő-téri átvevőállomás építkezésébe, miután pedig ez az invesztició ott áll a budapesti Kő-téren anélkül, hogy igénybe vennék, nem amortizálja önmagát, *holt tőkének* számít, ami a mai gazdasági viszonyok közt kétszeresen súlyos kár.

Hoór-Tempis Mór műegyetemi tanár

a következőkben világította meg a centrálé jelentőségét:

— Magyarországon az évi fejkvóta 105 kilowatt-óra. Elszomorító kicsiny szám ez, ha tekintetbe vesszük, hogy *Svájcban* 1100 kilowatt-óra, *Kanadában* 1800 kilowatt-óra, *Norvégiában* pedig 2800 kilowatt-óra a lakosság fejenkénti évi fogyasztása. Nem szabad azonban azt gondolni, hogy a magyarországi rossz arányszámnak az az oka, hogy nálunk kicsiny a szükséglet.

Ha például elektromosítanák a rendkívül rossz hatásfokkal dolgozó különböző üzemi erőgépeket, motorokat, gőzgépeket, valamint a vasutakat, nyomban 350 kilowatt-órára emelkednék a fejkvóta,

ez pedig már megegyezne az olasz, az osztrák és az angol fejkvótákkal. Figyelembe kell venni azt is, hogy a munkagépek és üzemek fogyasztása állandóan emelkedik, tehát az elektromos fejkvóta ezáltal is növekednék.

— Ne felejtsük el végül, hogyha nem is beszélünk a vidéki 70—80 filléres, sőt 2 pengős kilowatt-óra egységárról, *nálunk Budapesten is kilowatt-óránként átlagban 23.6 fillér volt az elmult esztendőben az eladási ár,* Ezzel szemben *Kanadában* 11 fillérért, *Svájcban* 7.5 fillérért, *Norvégiában* pedig 5.5 fillérért árusították a villamosáram kilowatt-óráját. Ha most a híres *Marshall-törvényre* gondolunk, amely szerint

a fogyasztási ár csökkenése emeli a fogyasztást,

akkor rögtön világossá válik, hogy nemcsak a főváros, hanem az egész ország szempontjából *milyen óriási jelentősége van a bánhidai centrálénak, amely példátlanul olcsó termelési költségeivel világnivóra tudta leszorítani az áram eladási árát.*

„Szégyene a magyar közgazdaságnak a bánhidai telep kihasználatlansága"

A bánhidai szemléről és a *Fővárosi Hirlap* útján nyilvánított szakvéleményekről intéztünk kérdést az energiagazdálkodás egyik legalaposabb ismerőjéhez:

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaghoz, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökéhez, akitől a következő nyilatkozatot kaptuk:

— Ezek az összehasonlító adatok a bánhidai és kelenföldi telepek rentabilitásáról, valamint a Váci-úti és Berzenceei-úti fejlesztők gazdaságosságáról: régi keletű vitatkozások anyagát tárgyalják. Végeredményben nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy *mindezek a számítások rendkívüli módon elasztikusak,* mert sok minden függ a telepek kihasználási tényezőitől. Az önköltségi árak annál kevésbé terhelik az egységárakat, minél nagyobb a fogyasztás és fordítva: olyan kérdések ezek, amelyek a szakemberek megvitatása alá tartoznak és így nem is kívánok ezekkel foglalkozni.

Egy kijelentés elől azonban nem zárkozhatom el:

ami a bánhidai telep hasznosítása körül történik, az nem az objektiv kritika.

Amikor a bánhidai telepet elgondolták és a kivitelezést, megkezdették, bizonyos oldalakról *politikai hátteret* adtak a kérdésnek és erősen befolyásolták az elfogulatlan vélemények kialakulását. Tény, hogy annakidején e szükségszerű intézmény létesítésénél

a politikai jellegű kritikák átcsaptak a technikai bírálat terére is

és sokszor minden hozzáértés nélkül hangzottak el olyan könnyelmű kijelentések, hogy például *Bánhidán nincs elegendő hütővíz* és sokáig tartotta magát az a laikus beállítás is, hogy *kifogyóban van a szén* abban a hinterlandban, ahonnan az erőműtelepet táplálni akarják. Hallatszottak argumentumok, hogy a *vasút nem lesz rentabilis,* a fogyasztás alatta marad a várakozásoknak és sok más egyéb látszat-vélemény igyekezett zavart kelteni a kérdés körül. Most már levonható az a tanulság, hogy egyáltalában nem volt hasznos a politikai tusakodás és nem mozdította elő sem az ország, sem a főváros gazdasági érdekeit.

— A bánhidai erőműtelep ügyét és helyzetének kialakítását *nem szabad pártok szempontjából elbírálni.* Adva van egy nagyszabású technikai alkotás: a kérdés csak az lehet, hogy megfelel e hivatásának, szolgálja az ország energia-gazdálkodásának és a köznek egyetemes érdekeit. Ha mindezeket vizsgáljuk, akkor meg kell állapítani, hogy

a bánhidai erőműtelep elbirja a legszigorubb kritikát úgy a létesítmény tökéletessége, mint hivatásának szükségszerűsége szempontjából.

Köztudomású, hogy szénszegény ország vagyunk, ezzel a páratlanul fontos természeti kincsel takarékoskodásra vagyunk utalva, nehogy a készlet idő előtt kimerüljön. A tatai szénmedencében van jó és rossz minőségű szén: vannak szénhidrogénnel átitatott képződmények, meddő rétegek és *égő palák,* amelyek mindössze csak 3500 kaloria meleggel rendelkeznek. Ezeket a fajtákat *bányászni nem érdemes, mert alkalmatlanok a szállításra.* Elveszett energiák ezek, amelyeket csak a helyszínen lehet felhasználni, hogy értéket és erőt adjanak az országnak. Ezt a célkitűzést vállalta a bánhidai telep, amelyről a főváros bizottsága megállapíthatta, hogy

közgazdasági és műszaki szempontból elsőrendű felkészültséggel folytatja tevékenységét.

Meggyőződhettünk arról, hogy a feljavított szénpalaberendezés a legnagyobb dicséretet érdemli és *az üzem éppen olyan mintaszerű, mint a főváros legmodernebb kelenföldi telepe:* a minősítés egyenrangú. A helyzet tehát az, hogy adva van egy technikailag és közgazdaságilag megalapozott mű, amellyel kapcsolatban

egyenesen szégyenteljes, hogy kapacitásának mindössze csak 50%-ig nyer kihasználást.

Annyit kénytelen termelni, amennyit a piac felvesz. Annak ellenére, hogy a legnagyobb fogyasztója a BSzKRT, kapacitásának csak a felét adjat és ismétlem: *szégyene a magyar közgazdaságnak, hogy egy ilyen technikai alkotás kénytelen redukált verőkfejtéssel dolgozni,* holott a kultúrának, a fejlődésnek, az általános és egyéni boldogulásnak fokozása ma nem választható el az áramfogyasztás fejkvótájának növelésétől.

Egytized filléres egységár differenciákon merülnek ki a vitatkozások, ahelyett, hogy okosan gyümölcsöztetnék a rendelkezésre álló energiákat

olcsó egységárral és a termelés növelésével.

— A kintjárt bizottság tagjai valóban pártkülönbség nélkül alakították ki azt a nézetet, hogy *fel kell emelkedni az egyetemes érdekek magaslatára* és ezt az alkotást a közérdek szolgálatába állítani. Semmi értelme sincs a probléma elhúzódásának: mielőbb biztosítani kell Budapest és Bánhida kooperálásának módozatait, hogy a főváros és a környék minden polgára mind erőteljesebben igénybevehesse a kultúrának ezt a páratlan ajándékát.

*

A *főváros* kiküldötteinek helyszíni szemléjén résztvett a bánhidai centrálé vezetősége *Tormay* Géza államtitkárral az élén, míg Budapest képviselőit *Becsey* Antal vezette. Rajta kívül ott volt *Barczen* Gábor, *Héber* Lajos, *Joannovich* Pál, *Miklós* Ferenc, *Pásztthy* János, *Pfeiffer* Ignác, *Segő* Béla, *Horovitz* Gábor, *Szepessi* Albert, *Pásztor* Béla, továbbá az üzemek részéről *Paulovics* Viktor, *Plausz* Pál és *Schön* Győző vezérigazgatóhelyettesek, valamint az üzemek műszaki igazgatói, akik mindannyian a legnagyobb elismerésüket tolmácsolták a látottak fölött.

Január 1-én megkezdi működését a lágymányosi és zuglói elöljáróságikirendeltség

Főjegyzőket állít a polgármester az új hivatalok élére

Amióta az új fővárosi törvény tizennégy közigazgatási kerületet konstruált, azóta állandóan napirenden van *a kerületi adminisztráció szaporításának* keresztülvitele. A mult évben kétmillió pengőt irányoztak elő a négy új kerület hivatalos épületeinek megszerzésére és berendezésére, azonban ezt az összeget az időközben beálló nehéz gazdasági viszonyok miatt más célra használták fel. A közigazgatás decentralizálásának sürgetése pedig nem akar elnémulni és különösen azok a kerületek kívánják a a mielőbbi intézkedést, amelyek széles földrajzi fekvésüknél fogva a legkínosabb nehézségek árán tudnak kapcsolatot találni a kerületi elöljárósággal.

Az érdekelt kerületek között első helyen szerepel *Lágymányos* és *Zugló,* a XI. és a XIV. közigazgatási kerületek. A Lágymányos és Kelenföld külső közigazgatását ma is a Várban székelő elöljáróság bonyolítja le, míg a zuglói városrész hatósági igazgatása a Csengery-utcai elöljáróságon történik. A két kerület bizottsági tagjai szünet nélkül szorgalmazzák a megoldás gyorsítását, amelyről

illetékes helyen

a következő információt mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A legnagyobb nehézségekbe ütközik az új elöljáróságok megszervezése, mert erre a célra nem áll rendelkezésre megfelelő fedezet. Teljesen tisztában vagyunk azzal, hogy

a lágymányosi és a zuglói kerületek polgárságának a kívánsága minden tekintetben jogosult,

azonban türelmet kell kérnünk a végleges rendezésig. Nem kívánjuk azonban, hogy a mai tarthatatlan állapotok továbbra is kínos helyzetet teremtsenek és ezért

a már megindult költségvetési számítások csoportjában szerény tételt állítottunk be a lágymányosi és zuglói kerületi expozitúrák felállítására.

A tervek szerint mindkét új kerület szivében egy-egy helyiséget bérelünk és az ott kirendelt tisztviselőket megbizzuk a körzeti városrészek polgárságának kiszolgálásával. Szó sem lehet arról, hogy elöljáróságiépületet építsünk, vagy béreljünk és ezért a *kerületi expozitúrák a legegyszerűbb keretek között január 1-én már meg is kezdik munkásságukat.*

*

Értesülésünk szerint a lágymányosi és a zuglói expozitúrák élére *főjegyzői* rangban levő tisztviselőket nevez ki a polgármester, akiknek irányításával minden esetre lényegesen tehermentesül a külső közigazgatás mai nehézkessége.

Fedezze fel Ön is a Velencei-to szépségeit!
Budapesttől 1 órányira, a Velencei-tó
Magyar-Velencén, GÁRDONYFÜREDEN
egészséges fekvésű magánlaki és partmenti villatelkek □-ölenként P 4-től 24 havi lefizetésre. Nyári és téli sportok. Jó ivóvíz. Villanyvilágítás. Fürdőjog Örökkabin vehető a strandon, villatelek vételkényszer nélkül is. 140 P vételárért részletfizetésre, telekkönyvi szolgalmi joggal biztositva.
Strandvendéglőkben menü P 1.20. Május 22-től menettérti weekend-jegyek P 1.20.
BARACSKA-PETTEND telepen
Budapesttől 28 km-re, vasútvonal két oldalán balatoni műút mellett, talajvizmentes házhelyek □-ölenként P 1.20-tól
havi 10 pengő részletfizetéssel.
Jó ivóvíz. Kitünő termőföld, gyümölcstermelésre kiváló.
Ingyen autobusz indul a városi irodától (I., Horthy Miklós-körtér 3/b. I. 6. Telefon 694—33) minden vasár- és ünnepnap, d. e. 8/4 9 és d. u. 3 órakor, minden kedden, csütörtökön és szombaton 3 órakor. ◆ Kérjen prospektust.

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

Pesti kirakat

Számtanóra az igazolóválasztmányban

Hogy is történt csak?

Vegyük elő a tíz ujjunkat és próbáljunk számolni.

Az esemény színhelye a székesfőváros igazoló választmányának ülése volt. Peyer Károly tanácstagnak bizonyos „iskolakerülési“ ügyéről volt szó. *Abszenciáról,* ahogy még Bukovai Abszencius úrék korszakában mondották. Magyarán *Peyer* Károly tanácstag a tanács három üléséről hiányzott és emiatt kellett az igazoló választmányban számtanórát (ne tessék összetéveszteni a matematikával, mert csak egyszerű számtanóráról volt szó!) rögtönözni.

A tényállás: *Peyer* Károly három tanácsülésen nem volt jelen. Az új fővárosi törvény ezt nem türi. Aki három tanácsülésről elmarad anélkül, hogy tizenöt napon belül igazolni tudná az elmaradás okát, akkor elveszíti tanácstagságát.

Peyer Károly május hó 9-ikén, 16-ikán és 23-ikán nem jelent meg a tanácsülésen. Az elmaradást azonban május hó *28-án* igazolta. Mind a hármat.

Viczián István fővárosi bizottsági tag úr ezzel szemben igen helyesen úgy tudta, hogy kilenc meg tizenöt az huszonnégy. Szerinte tehát az *első* elmaradást, az első abszenciát már május hó *huszonnegyedikén* és nem *huszonnyolcadikán* igazolnia kellett volna. Ezt azonban Peyer Károly a *megszabott határidőre* nem tette meg, tehát megszünik tanácstagsága.

Ezzel szemben — különös véletlen — az igazoló választmány többi tagjai valamennyien azon a véleményen voltak, hogy *Viczián* István téved. Téved pedig azért, mert Peyer Károly, ha nem igazolta is *tizenöt nap alatt* május 9-iki elmaradását, de igazolta *a törvényes határidőn belül* a másik kettőt. Ha három igazolatlan abszenciája közül kettőt igazolt, akkor csak egy az igazolatlan; *egy* záros határidőn belül igazolatlanul maradt elmaradás miatt azonban a törvény nem kíván retorziót és így *Peyer* Károly tanácstagságának a megszüntetésére nincs ok.

Ezt mondták az igazoló választmány többi tagjai, *Viczián* István azonban az egész kollégiummal szemben fenntartotta a maga véleményét. Ragaszkodott, tántorithatatlanul ragaszkodott a maga álláspontjához. Bizonyítani is igyekezett bőven, hogy neki van igaza: de bizony sikertelenül. Magára maradt az aggodalmaival.

Mindez szép és tiszteletreméltó. A szomorú azonban az egészben az, hogy ez a meddő, de elkeseredett vita, ez a különös számtani művelet órák hosszat tatott. Budapest polgársága — tudomásunk szerint — nem azért küldte a városházára az urakat, hogy a kilenc meg tizenötről vitatkozzanak: a drága időt igazán másra is fel lehetne használni.

Bár az ilyen ügyekhez nekünk is lenne némi megjegyzésünk... De ez már tényleg lényegbe vágó.

Peyer Károly tanácstag úr azzal igazolta magát, hogy nem lehetett jelen a tanácsüléseken, mert ugyanakkor a parlamentben volt igen fontos dolga. Mi a városházán annyira nagyra tartjuk *Peyer* Károly urat, hogy nem mehetünk bele abba, hogy a főváros ügyeit alacsonyabbrendűnek tartsa törvényhozói működésénél. Ha olyan sok a dolga az országházban, akkor talán mégis inkompátibilis, hogy ugyanakkor a városházát elhanyagolja. Akik a főváros tanácsába beküldötték, azt kívánják, hogy állandóan és eredményesen képviselje ott őket. De még egyet: a tanácstagság a városházán ugyanaz, mint országos vonatkozásban a miniszterség. Látott-e azonban *Peyer* tanácstag úr aktív minisztert a főváros közgyülési termében szónokolni, amikor a minisztertanácsban temérdek munkát kellene végeznie! Mi még nem láttunk.

Különben pedig a hosszú számtanórákat is rövid úton ki lehetne küszöbölni az igazoló választmányból, ha *Peyer* tanácstag úr eljárna az ülésekre.

Nem zárkózik el a kormány a választójog reformja elől

A Hév ügyében újabb pártközi megbeszélés lesz — A fővárosnak érdeke a bánhidai centrálé átvétele

A képviselőház költségvetési vitájában nemcsak ellenzéki, hanem a kormánypárti oldalról is sokat foglalkoztak *a titkos választójog* kérdésével és ennek kapcsán arra hívták fel a kormányt, hogy mielőbb gondoskodjon az elodázhatatlan reformok előkészítéséről. Erről a nagyjelentőségü alkotmányjogi problémáról intéztünk kérdést

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Híve vagyok a minden túlzástól mentes alkotmányjogi kiterjesztésnek és ezidáig sem titkoltam azt a meggyőződésemet, hogy

a mai választási rendszerben sok hiba van.

Vonatkozik ez elsősorban az *ajánlási eljárásra,* amelyiknek zavart okozó hatásait alkalmunk volt megfigyelni a legutóbbi választások során. Úgy tudom, hogy

a kormány nem zárkózik el bizonyos reformok végrehajtása elől

és ezt a törekvését teljes egészében támogatjuk, amit annál inkább megtehetünk, mert mint városi képviselők, *a titkos választás alapján nyertük mandátumainkat.*

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy a *HÉV átvétele* miért szenvedett fennakadást és hogy mikorra várható ennek a nagyszabású tranzakciónak a tető alá hozása.

— A pártközi konferencián — mondotta — a legtüzetesebb felvilágosításokat kérték és főleg olyan részletek tisztázását kívánták, amelyek nélkül nem lehet pontosan felismerni ennek a sokoldalú ügynek minden részletét. Mindenesetre helyes, hogy a törvényhatóság a legkisebb jelentőségűnek látszó pontokra is kíváncsi, mert

így legalább előtűnik azoknak a hangoztatott előnyöknek a sorozata, amelyek a HÉV ajánlatában feltétlenül felismerhetők.

Úgy tudom, hogy a közeli napokban *újabb pártközi megbeszélésen* kerül napirendre a HÉV ügye, amelynek lezajlása után a tanács és a *közgyülés is dönthet ebben a kérdésben.*

Felemlitettük a törvényhatóság kiküldöttjeinek és az országgyülés tagjainak *bánhidai látogatását,* amely nyilvánvalóan összefüggésben áll azokkal a tárgyalásokkal, amelyet a centrálé sorsáról folytat az állam és a főváros.

— A szemle mindenkit meggyőzött arról, — hangzott a válasz — hogy a *bánhidai erőmütelep az ország egyik legkiválóbban megkonstruált technikai intézménye,* amelynek a jövőbeni széles kihatású tevékenysége elsőrendű nemzetgazdasági érdek. Az kétségtelen, hogy az erőmütelep azzal a hivatással, hogy a Dunántúl községeit az áramellátásba bevonja: egyedül nem rentabilis és ezért

szükség van arra, hogy a fővárossal kooperálva, gondoskodjon nagy fogyasztótétegek megszervezéséről.

Az egységárra vonatkozó kalkulációs számítások mutatják, hogy a bánhidai telep termelése olcsóbb, mint a városi erőmütelepeké és ha ez így van, akkor *minden érdek mellett szól, hogy ezt a nagy gonddal épitett intézményt kedvező feltételekkel a főváros vegye át.*

Végül *az ifjúság elhelyezkedésének* ügyét tettük szóvá:

— Sajnos, a nagy lendülettel megindított akció nem sokat haladt előre, aminek az a magyarázata, hogy a *feladat túlságosan nehéz.* Hangsúlyozni kívánom, hogy

a nehézségek nem gátolnak meg abban, hogy továbbra is teljes erővel követeljem ennek a problémának a legsürgősebb megoldását

és hiszem, hogy az őszi hónapokban sikerül a főváros jóvoltából jelentékeny számú diplomás fiatalembernek foglalkozást adni.

*

Kozma Jenő felfogása szerint az amúgy is szükre tervezett nyári szünet alatt az illetékes ügyosztály feladata az ifjúság problémájának megoldására olyan *gyakorlati tervezetet* előkészíteni, amely biztosítja az annyira kívánatos sikert.

Lesújtó kritika az adminisztráció kezelési rendszeréről a legújabb racionalizálási jelentésben

Pénteken ankétet tartanak a reformok megvitatására

Gallina Frigyes dr. tanácsnok, a főváros ügyvitelének és közigazgatásának racionalizáló biztosa, elkészült második nagy javaslatával, amelyben *a segédhivatalokkal és a segédhivatali kezelés* mai rendszerével foglalkozik. Hónapokig tartó alapos tanulmány után készült el a mostani elaborátum, amely azt a nagyjelentőségü tapasztalatot vonja le, hogy

a közigazgatás lassúságának egyik főokát a mai segédhivatali kezelési rendszerben kell keresni,

amelyik teljesen elavult, felesleges huzavonának és munkaszaporításának az okozója. A második racionalizáló jelentés a legközelebbi napokban kerül az illetékes tényezők elé.

Gallina tanácsnok péntekre racionalizálási ankétet hivott össze,

amelyen kizárólag szakemberek vesznek részt. A különböző hivatalokból és az egyes szakokról hivatalfőnökök, csoportvezetők, a kezelési szak minden ágazatának képviselője megjelenik az ankéten, úgy a központból, mint a kerületi elöljáróságokról, hogy kifejthessék észrevételeiket azok, akik ez ügyekkel közvetlenül foglalkoznak.

A második racionalizásási jelentés egyik legérdekesebb megállapitása, hogy ma

a Városházán egy olyan aktának a kezelése, amely normálisan halad a maga útján, 18 napig tart, míg megfelelő egyszerüsités és okszerü reformok révén ezt a terminust öt napra lehet csökkenteni.

Meg kell jegyezni, hogy a 18 nap csak átlagidő, mert rendszerint ennél tovább is elhúzódik egy-egy akta kezelése, míg az új elgondolás szerint 5 nap is bőségesen elegendő az elintézéshez. A racionalizálási javaslat fenntarthatatlannak minősíti az *iktatás és kiadás* mostani rendjét. A központi segédhivatalt, a központi iktatót is teljesen feleslegesnek találja és minden téren a *legszigorúbb decentralizációt* kívánja keresztülvinni.

Iktatásra tulajdonképpen egyáltalában nincs szükség,

hanem helyette pontosan vezetett és munkakörök, ügycsoportok szerint megszervezett *kartoték*-rendszert kell alkalmazni.

Az ügyosztályokon belül az *egyes, ügycsoportokat* kell fixírozni, ami azt jelenti, hogy ugyanolyan természetű ügyeket mindig ugyanazok az emberek, ugyanabban a helyiségben végezzék, úgyhogy ha az emberek változnak is, az ügycsoportok mindig állandóak maradjanak. Ilymódon, amilyen különben a német rendszer is, ahol ismeretlen az iktatás, elérhető, hogy aktagyártás és papirtömeghalmozás nélkül, kerülő utak kikapcsolásával intézzék el az ügyeket.

*

Gallina Frigyes tanácsnok igen alapos és értékes munkát végzett. 1873-ig visszamenőleg vizsgálta a főváros kezelési rendszereit, pontos grafikonokat készített a multról, a mostani módszerről és a tervezett kezelésről, amely teljesen kiküszöböli ugyanannak az ügydarabnak sokszoros iktatását és az úgynevezett „aktaszerelés“ rendkívül bonyolult, fölösleges módszerét. A kezelési szak megreformálása természetesen nem irányul a személyzet ellen, nem akarnak ezáltal embereket elbocsájtani, nem akarnak állásokat megszüntetni, hanem a cél az, hogy a *főváros a meglévő személyzetét jobban kihasználja és velük gyorsabb, egyszerübb, tökéletesebb és jobb közigazgatást produkáljon.*

Kazánok
Radiatorok
STREBEL
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

Ujjáéled
NOVOPIN
szénsavas fenyőfürdőben
idegesség, fáradtság ellen

Távfűtő berendezéssel indul útjára a budai gyógyfürdőváros kiépítése

Pogány Móric elkészítette a Rudas átépítésének terveit. — Pályázat a budapesti források keletkezésének és hatásának megírására

Régi kívánság, hogy a főváros legszebb részét, a Gellért-rakpartot elcsúfító ormótlan kazánházat lebontsák és a Rudas-gyógyfürdő udvarát megfelelően átépítsék. Először az volt a terv, hogy az új kazánházat a régi népfürdő helyén, az alagsorban csinálják meg, de ennek a megváltozott viszonyok miatt akadályai támadtak. Ekkor állott elő a Szent Gellért gyógyfürdő igazgatósága azzal a praktikus javaslattal, hogy a Rudasnak ne legyen külön kazánháza, hanem

a Gellértből vezessék át távfűtő-vezetéken a szükséges gőzt, úgy a fürdő fűtése, mint a gőzfürdő céljára.

A Gellért kazánháza ugyanis olyan nagy kapacitású, hogy még akkor is elegendő mindkét intézmény számára, ha a Rudast kibővítik és szállodával kiegészítik. A Gellért gyógyfürdő mérnökei elkészítették a távfűtés részletes terveit és azokat felülbírálta a főváros középítési ügyosztálya is. A középítési ügyosztály gépészeti szakcsoportjának bírálata a városgazdasági bizottság legközelebbi ülése elé kerül és ott dől el elsőfokon, hogy a középítési ügyosztály, vagy a Gellért-fürdő mérnöki hivatalának szakvéleménye győzedelmeskedik-e.

A középítési ügyosztály szakvéleménye

a következő érdekes részleteket tartalmazza:

— A távvezeték sokkal drágább, mint az új kazánház létesítése. A népfürdő helyén 95.000 pengőből lehet az új kazánházat megépíteni, a távfűtés pedig 150.000 pengőbe kerül, vagyis 55.000 pengővel drágább. Nehézségek mutatkoznak a távvezeték megvalósításánál azért is, mert

közműveket kellene megbolygatni a föld alatt,

ha pedig a sziklafal tövében helyezik el a fűtővezetéket, úgy vízfeltöréstől lehet tartani, ami költségtöbbletet és komplikációt jelent.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

a Gellért-fürdő igazgatóságánál

is érdeklődött, ahol megkérdezte, hogy mi az észrevétele a középítési ügyosztály aggályaival szemben:

— Úgy balneológiai, mint higiéniai, sőt gazdaságossági okokból is a látszólag drágább távvezeték mellett kell kitartanunk. Az a kazánház, amit 95.000 pengőért a középítési ügyosztály tervez, nem tudná a Rudas kalóriaszükségletét kielégíteni és még egy új kazánt kellene beépíteni az Ásványvízüzem palackmosó berendezésének táplálására, ez 30.000 pengőbe kerülne, vagyis

végeredményben nem 95, hanem 125.000 pengőre rúgna a költség.

Ugyanakkor nem érnénk el a kívánt célt, a kazánház eltüntetését. Attól, hogy víz tör fel a talajból a távvezeték fektetésénél, nem kell tartani, mert azt a hegy tövében levő parksávban akarjuk vezetni, ez pedig sokkal magasabban van, mint a források feltörési nívója.

*

A Rudas-fürdő távvezetékének megvalósításán kívül rövidesen a törvényhatóság elé kerül a gyógyfürdő igazgatóságának az a javaslata is, hogy a rossz gazdasági viszonyok dacára foglalkozzon a főváros a páratlan gyógyhatású s rövidesen kizárólag kénesvizű gyógyfürdő, az összes források középpontjában levő és ivókúrákra is legalkalmasabb intézmény korszerű modernizálásával és kibővítésével. Ezekről a tervekről

Szamek Emil dr.

a Rudas-gyógyfürdő igazgatóságának elnöke a következőket mondotta munkatársunknak:

— A fővárosnak számolnia kell azzal, hogy ez a legrégibb gyógyfürdő egyben talán a leghatásosabb és mindezeken felül *az egyetlen nyereséget produkáló fürdőüzem.* Feltétlenül komolyan kell foglalkozni a mai látszólag alkalmatlan időben is a főváros illetékes tényezőinek *a gyógyfürdő modernizálásával és kibővítésével.* Az igazgatóság ezt a kérdést már a legalaposabban átgondolta, a terveket is elkészíttette *Pogány* Móric műépítésszel. *Kiszámítottuk, hogy*

200 ágyas szálló létesítése, a fürdő bővítése és modernizálása mintegy másfél millió pengőbe kerülne, de ez a kiadás 5—10 év alatt feltétlen amortizálná önmagát,

mert a Rudas lenne nemcsak Magyarország, nemcsak Budapest, hanem egész *Közép-Európa egyetlen reumakórháza,* amely a középosztály számára is elérhető, amellett minden tekintetben tökéletes intézmény lenne.

*

A főváros vezetősége egyébként *fürdőorvosok és balneológusok számára* pályázatot hirdetett

oly 40 oldalas mű megírására, amely felöleli a Gellért- és a Széchenyi-gyógyfürdők körül feltárt gyógyforrások keletkezését, a víz elemzését és a gyógyjavallatot.

A pályamunkát tudományosan, szakszerűen kell megírni, mégis úgy, hogy a laikusok is megértsék, a nagyközönség is olvashassa, és hogy propagandacélokra alkalmas legyen. Három díjat tűzött ki a főváros: a legjobb művet 1000 pengővel, a másodikat 600-zal, a harmadikat 400-zal fogja jutalmazni. A pályamunkákat október elsejéig kell benyujtani az *Országos Orvosszövetséghez,* amelynek zsürije fog dönteni.

Kibővítik a Beszkárt igazgatóságát az Autobuszüzem igazgatóságának tagjaival

Megszűnik a harc a két közlekedési vállalat között — Alaptalanok az aggodalmak az autobuszközlekedés elsorvasztása miatt

Közeledik az idő, amikor végre pont kerül annak a sokszor áldáz harcnak a végére, amelyet éveken át folytatott egymással a Beszkárt és az Autobuszüzem. A Beszkárt a maga biztonságának védelmében a leghevesebben ellenezte az autobuszpark szaporítását, az új vonalak kiépítését, a konkurrenciát felidéző parallel vonalak létesítését és *a vállalatában rejlő nagy vagyontértékekre való hivatkozással kívánta a villamosközlekedés érintetlenségét körülbástyázni.* Az Autobuszüzem a modern közlekedési eszköz további fejlesztését szorgalmazta és mert féltette önállóságát: *állandó tiltakozással élt a villamos vasútba való bekebelezése ellen.* A döntő szót ebben az ügyben a törvényhatósági tanács mondotta ki, amikor a polgármester előterjesztésére elhatározta, hogy az Autobuszüzemet beolvasztja a Beszkártba és ezzel a megoldással

hormónikus együttműködésre szorítja a két testvérvállalatot.

A határozat értelmében *július elsején* megszünik az Autobuszüzem önállósága és mint a *Budapesti Székesfővárosi Közlekedési Rt. Autobuszüzeme* folytatja további tevékenységét. A beolvasztással kapcsolatban súlyos aggodalmak hangzottak el és igen mértékadó tényezők fejtették ki, hogy

a BESzKRT a maga nagyobb súlyával elnyomja az Autobuszüzemet

és most már saját hatáskörében folytatja a háborúságot a villamosközlekedés kereteinek további fenntartásáért. Az Autobuszüzem jövő sorsáról

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nem kell félteni az Autobuszüzemet és az autobuszközlekedést attól, hogy ezután kisebb térre szorul a gyors közlekedési járműveknek a tevékenysége. A dolog természetéből folyik, hogy

az Autobuszüzem önállóságának megszüntetése után a Beszkárt feladja eddigi merev álláspontját és gondoskodik az autobuszpark méreteinek növeléséről,

aminthogy azt számos elfogadott közgyülési indítvány is követelte. A Beszkártra feltétlenül előnyös helyzetet teremt az autobusszal való kooperálás, mert *felszabadul olyan súlyos kötelezettségek alól, amelyek évente igen jelentékeny összegekkel terhelték a költségvetését.* Utalni kívánunk itt például a Villányi-úti villamosvágányok kiépítésére, amely sok százezer pengőbe került a vasútvállalatnak. Ha a jövőben sürgős szükség merül fel eddig elhanyagolt városrészek közlekedésének megszervezésére, akkor

a Beszkártnak nem az lesz a teendője, hogy óriási befektetéssel vágányokat építsen, hanem hogy kisebb kiadással új autobuszjárműveket állítson be

és ezzel tegye lehetővé a közlekedési igények kielégítését. A fejlődés irányát a Beszkárt is tudja és tisztában van azzal, hogy a *jövő nem a villamosé, hanem az autobuszé* és bizonyos, hogy az idők folyamán az autóbusz veszi át a belső városrészek forgalmának ellátását, ami azért nem idézhet fel fölösleges féltékenységet ezután, mert az autobuszok a Beszkárt igazgatása alá tartoznak.

*

Értesülésünk szerint az Autobuszüzem igazgatósága a közeli napokban ülésre jön össze, amelyen tisztázzák az átadás összes részleteit. Ezt követőleg *az igazgatóság mandátuma megszünik,* de a tagok közül

az eddigi pártarányokban többen helyet kapnak a BESzKRT igazgatóságában.

A törvényhatóság részéről *Bódy* László tanácsnok, a közlekedési ügyosztály vezetőjét delegálják a Beszkárt igazgatóságába, amely a legközelebbi közgyülésén *Bárczy* István fogja elnökévé megválasztani.

A Magyar Lovaregylet június hó 18, 19, 25, 26 és 29-én és július 3, 9, 10-én versenyt tart. Kezdete szombatokon d. u. 4 óra, vasár- és ünnepnapokon 3 óra 30 perc. Helyárak: I. úri 4 P. (VI. 19-én 6 P.), hölgyeknek 3 P. VI. 19-én 4 P.), II. hely 2 P., III. hely 80 fill. Páholyülés 6 P. (VI. 19-én 10 P.), ring 10 P. Totalisateur, vendéglő minden helyen. Villamos I., II. helyhez a 29, a III. helyhez 24, 38 kocsikkal. HÉV-en I., II., III. helyhez. Autóbuszon „A" Vörösmarty-térről 2.10—3.35, „O" Oktogon-térről 2.15—3.40 óra között. Vissza a versenyek befejezése után. Háromszori átszállójegy 1 P.

Kertes új házban

napsütötte két és háromszobás modern lakások villamos és autobusztól két percnyire, rendkivül olcsón kiadók. Tabornok-utca 20 szám.

VÁROSI IRODA ÉS GYAR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623 — 34.

Miért lakik Ön bérben?
Miért fizeti Ön a drága jelzálogtartozásokat?
Kamatmentes kölcsönt folyósítunk: **Házépítésre. Ingatlant terhelő,** drága kamatozású kölcsön leváltásra.
Felvilágosítás díjtalan
„Saját Otthon"
Építő-Takarék-Szövetkezet
Budapest, VI., Vilmos császár-út 45. sz., I. 2.
Telefon: 24—8—72

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás

Szombaton lejár a meghosszabbított opció: rendkívüli tanácsülés után a közgyűlés dönt a HÉV átvételéről

Már rendelkezésre állanak mindazok az adatok, amelyeknek beszerzését a pártközi konferencia követelte

A mult héten tartott pártközi konferencia bizonyos részletkérdések tisztázását kívánta, hogy az autonómia döntésre hivatott szervei teljes áttekintést kapjanak a HÉV összes aktáiról. Az elmult napokban a közlekedési ügyosztály beszerezte a kívánt adatokat és abban a helyzetben van, hogy *minden tekintetben kielégítheti az érdeklődést a tervezett tranzakció valamennyi feltételeiről,* amelyről különben a *Fővárosi Hirlap* multheti számában már a legapróbb részletességgel beszámolt.

A HÉV mögött álló érdekeltségek annyira komolynak tartják a főváros vételi szándékát, hogy önként jelentkeztek az opció meghosszabbítására. *Borvendég* Ferenc alpolgármesternél az elmult napokban tartott tárgyalások eredményeképpen

a HÉV eladására vonatkozó opció érvénye június 18-áig, szombatig van érvényben.

Az eladói érdekeltségek azért szabták ilyen rövidre az újabb elővásárlási jogot, mert *a külföldi tőkéseik sürgetikai döntést.* Egészen bizonyos, hogy ilyen körülmények között a fővárosnak is sürgősen kell foglalkozni a kérdéssel.

A *Fővárosi Hírlap* értesülése szerint

Sipőcz Jenő dr. polgármester még e héten pártközi konferenciára hívja össze a várospolitikai élet vezetőit,

akik most már a teljes tájékozottság birtokában alaposan áttanulmányozhatják a tranzakcióval kapcsolatos részleteket és kinyilváníthatják elvi felfogásukat: *kívánják-e a HÉV átvételét, mikor és milyen feltételek mellett?* Tekintettel arra, hogy az átvételre vonatkozólag az összes tervek már rendelkezésre állanak és az előterjesztés is készen várja az illetékesek bírálatát,

semmi akadálya sincs annak, hogy a törvényhatósági tanács csütörtökön, vagy rendkívüli ülésen, pénteken letárgyalja az ügyet,

ami után már csak arra van szükség, hogy a *közgyűlés* is hallassa a maga szavát és meghozza döntését. Értesülésünk szerint úgy a tanács, mint a közgyűlés többsége a HÉV átvételét szükségesnek tartja és így megvalósulhat az a törekvés, hogy a pestkörnyéki közlekedés

júliusban

már a főváros égisze alatt nyer lebonyolítást.

Tíz év óta várják a tisztviselők a háborús élelmezési akció felszámolásának munkadíjait

Mindössze csak egy aláírás késlelteti a szerény járandóságok folyósítását

A legifjabb generáció már csak a történelemkönyvekből, az apák és a nagyapák elbeszéléséből tudja, hogy 1914—1918 között véres és öldöklő háboru folyt az európai kontinensen. A háborúskodó hatalmak azóta valahogyan megbékéltek egymással és a különböző nemzetközi konferenciákon mindinkább felhangzik a békülékenység szava: a háborús intézmények eltüntek, a háborús elnevezések elhalkultak, a hadiállapotban megszervezett hivatalok feledésbe merültek.

Budapest székesfőváros talán az egyetlen, ahol még ma is az akták és iratok mázsányi kötegeivel foglalkoznak olyan írásokkal, amelyek az elmult rettenetes vérzivataros idők emlékeit őrzik. A *háborús élelmezési akcióról* van szó, amelyet annakidején *Folkusházy* Lajos tanácsnok szervezett meg, hogy mint központi beszerző szervezet gondoskodjon a kórházak ellátásáról és a népélelmezési akciók nyersanyagának beszerzéséről.

A háborús élelmezési akció még mindig aktuális ügye a városházának

és a jelek szerint még sokáig foglalkoztatja a tisztviselők százait.

1919 őszén, a forradalmak megszünte után, határozta el a törvényhatóság, hogy likvidálja ezt a nagyarányú szervezetet. A likvidációs intézőség élére *Vajna* Ede tanácsnok került, aki irányította a felszámolást és a sokrétű lebonyolítás elvégzésére a *tisztviselők százat állította be.* A munkát a számvevőség szorgalmas hivatalnokai végezték, akik éjjel-nappali munkával igyekeztek nyugvópontra juttatni a szervezet belső ügyeit. Akkoriban még létezett a *külön-munkadíj* rendszere, mert senki sem kívánhatta a tisztviselők tömegeitől, hogy adminisztrációs beosztásuk után a hajnali órákig nyúló olyan munkat végezzenek, amelyre végeredményben nem voltak kötelezve. A tisztviselők számára napidíjat állapított meg a tanács és amikor a likvidáció másféléves hatalmas munkája befejezést nyert:

sóvárogva várták a tisztviselők a jól megérdemelt külön munkadíj kiutalását.

Az ügy többizben foglalkoztatta a Tekintetes Tanácsot is, ahol tudomásulvették a likvidálásból eredő költségeket és *felhatalmazást adtak Vajna Ede tanácsnoknak a kiutalásra.*

Nyolc-tíz év mult el azóta. A városházán a vezető tényezők nyugodt lelkiismerettel hitték ,hogy a tisztviselők megkapták munkadíjaikat, sőt azt már el is költötték. Mindenki így tudta, csak az érdekelt tisztviselők nem:

vártak, vártak, türelmesen,

míg végre egyikük megsürgette az elintézést az illetékes alpolgármesternél, aki a legnagyobb csodálkozással és meglepetéssel konstatálta,

hogy a munkadíjak folyósítása az elmult hosszú évek során sem nyert elintézést.

Kiderült, hogy a tisztviselőnek és tisztviselőtársainak van igazuk. A háborús élelmezési akció pontos elszámolásának iratait már régen befödte a por a városháza padlásán, csak egyetlenegy akta várt még elintézésre: a tisztviselők különmunkadíjának kiutalásáról szóló határozat, amelyre azonban

egy aláírás szükséges: Vajna Ede tanácsnoké,

aki, — úgy látszik — mindmáig nem jutott időhöz, hogy ezt a nem is komplikált müveletet elvégezze. Megtörténhetett, hogy ő is elfelejtkezett az egészről, de ezt pótolni fogja és e sorok megjelenése után bizonyára lehetőséget nyújt a tisztviselők szerény, de megszolgált járandóságainak kiutalására.

Szeptember közepéig tart a közgyűlés nyári szünete

A szünetben még 40 tag indítványára sem kötelező a rendkívüli közgyűlések összehívása

Közeledik a nyári időszak, amikor a törvényben is biztosított szünet áll be a törvényhatóság munkásságában. Valószínű, hogy a HÉV átvételére vonatkozó döntést *rendkívüli közgyűlésen* fogja meghozni a törvényhatósági bizottság, függetlenül azonban ettől a terminustól:

a nyári szünet előtt, június 22-én tartja utolsó közgyülését a törvényhatóság.

A napirend nagyjából már össze van állítva, amelyen szerepel a rokkantak ügyében való felterjesztés megvitatása, az V. és VI. kerületek szabályozási terve és az I. kerületben lefolyt községi pótválasztás eredményeinek megfelelően egyes szakbizottsági helyeknek a betöltése.

Az idén kerül először gyakorlati alkalmazásba az új fővárosi törvénynek az a szakasza, amelyik kimondja, hogy

a nyári szünet június 15-től szeptember 15-ig tart.

Ez idő alatt rendkívüli közgyülést még negyven közgyülési tag kívánságára sem lehet összehívni, mert a nyári szünet alatt ez a jog a főpolgármester számára van fenntartva. Emlékezetes, hogy néhány évvel ezelőtt rendkívüli közgyülések összehívásával operáltak az ellenzéki pártok, ami bármilyen tiszteletreméltó indokolással történt is:

mégsem célzott mást, minthogy politikai fegyverül szolgáljon

és könnyen előidézhette volna, hogy a nyári hónapokban szabadságát töltő bizottsági tagok távolléte miatt sérelem esik a többségi elven. Ezt a kockázatos lehetőséget szüntette meg az új törvény, amelyiknek értelmében az idei közgyülési szünet szeptember 15-én ér véget.

Készparkot kap

a veszprémi káptalan BALATONALMÁDI Káptalantelepén

A TELEP TÖLGYES ÉS FENYVES ERDŐ

Árak □°-ként 4 P—10 P

A fa ára a telekárban.

Előnyös részletfizetés!

Felvilágositást nyujt, telek-előjegyzést elfogad a káptalan megbizottja:

PETHE JÁNOS

Budapest, VI., Aradi-u. 11

Telefon: 231—38

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS Rényi Károly

A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa

Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 2. szám

Fennáll: 1768 óta Telefon: Aut. 893-24

Szépirodalmi és tudományos művek minden nyelven. — Szakkönyvek

Kényelmes fizetési feltételek

Wohanka és Társa utóda

Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61. Alapittatott: 1866. Telefon: 21-8-04.

Szivattyuk. Mótorok. Műszaki és üzemszükségleti cikkek.

Szárnyszivattyu

Házi villamos vizelláló

Kútépitési és Mélyfurási vállalat

Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69

Telefon: 57—9—38.

Próbafurások, artézi kutak, szürőlutak, sülyesztőkutak, bányafurások

LINOLEUM burkolási munkálataival

legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert

Haas Lipót

céghez.

Főüzlet: VII. ker., Rákóczi-út 24.

Telefon: József 42—0—44

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

Gazdasági Értesítő

A Saborsky-monopólium születése, fénykora és alkonya

A Vásárpénztár beolvad a Községi Takarékba — Ereky Károly és Karch Kristóf megválnak az intézettől

Nagyjelentőségű lépésre határozta el magát a főváros vezetősége: éveken át tartó újabb kisérletezések után kiselejtezi a tulajdonában álló üzleti vállalkozások sorából a *Budapesti Vásárpénztár R. T.*-ot, ezt az egykor oly nagymultú intézményt, amelyről a közelmultban annyi szó és megítélés hangzott el közgazdasági körökben és amelynek megnyugtató átformálása annyi gondot okozott a várospolitikai élet irányítóinak.

A *Vásárpénztár* pályafutása: tündöklése és nyomorúsága úgyszólván a nyilvánosság reflektorfényében játszódott le. A vállalatot a budapesti állatforgalom hitelellátására évtizedekkel ezelőtt alapította a Kereskedelmi Bank érdekeltségéhez tartozó *Saborsky és Fiai* állatkereskedelmi és bizományos cég, amelytől a főváros a tulajdonjogot átvette és monopoliumos hatáskörében megerősítette. Később bankszerű üzletágat is meghonosítottak az intézmény működésében és

a Budapesti Takarék- és Vásárpénztár Rt. jelentős szerepet játszott nemcsak a szorosan vett vágóhídi állatkereskedelemben, hanem a közgazdasági és tőzsdei üzletágakban is.

Tevékenységét kiterjesztette különböző alapításokra, érdekkörébe vont különböző vállalkozásokat, többek között a *Budapesti Húskereskedelmi R. T.*-ot is, majd bérbevette a Zichy grófi család adonyi gazdaságát és

lassanként másodrendű feladatnak tekintette alapszabályszerű hivatottságát.

Igyekezett kihasználni az inflációs idők tőzsdei konjunktúráját, spekulációs üzletekbe bocsátkozott, nyert, vesztett, azután vesztett, mindegyre csak vesztett... Évekig sikerült a *Melly—Domkó* rezsimnek palástolni a horribilis veszteségeket, a mérlegekben elbujtatni a kifelé kívánkozó passzív tételeket, amíg azután egyszer suttogni kezdtek arról, hogy a Vásárpénztárnál baj van.

A suttogást csakhamar felváltotta a valóság, a vizsgálat, amely a felületes gazdálkodás sorozatos hibáit kiderítette,

amelynek aktái még mindig nincsenek lezárva és *esetleg bűnvádi eljárás következményeit is jósolják.* Azután jött a rideg valóság: *az intézmény alaptőkéje teljesen elveszett* és két évvel ezelőtt a 4 milliós hiányt a főváros háztartási alapjából kellett megtéríteni. Energikus, hozzáértő, gazdasági szakembert állítottak a Vásárpénztár élére:

Ereky Károlyt, aki szolid üzleti politikával igyekezett az intézetet a mult hibáiból és bűneiből kiemelni.

Úgy látszik, ez a sziszifuszi munka nem járt a megérdemelt sikerrel.

A *Vásárpénztár* likvidálását még a nyári szünet előtt be akarja fejezni a főváros vezetősége. A csütörtöki tanácsülésen

Lamotte Károly pénzügyi tanácsnok előterjeszti a polgármester likvidációs javaslatát.

A javaslat kifejti azokat az okokat, amelyek e nagymúltú intézmény felszámoltatását szükségessé, sőt elkerülhetetlenné teszik. Hivatkozik a nagy nehézségeke, az adonyi bérgazdaság súlyos terheire, majd azt javasolja, hogy

a Községi Takarékpénztárt bízzák meg a felszámoltatási munka végrehajtásával

és e föladat elvégzésére *külön bizottságot* alakítsanak az intézetek igazgatóságából. A felszámoltatás után

a Községi Takarékpénztárra ruházná a főváros a vásártartási jogokkal kapcsolatos monopóliumokat,

a vásárdíjak és az egyéb hatósági illetékek szedését, ami kockázatmentes és jövedelmet jelent a fővárosnak.

Amennyiben a likvidáció során beigazolódnék, hogy az 1926 előtti vásárpénztári igazgatóság és felügyelőbizottság vétkes a vállalatot ért veszteségekért, úgy a főváros már most leszögezi, hogy

az igazgatósági- és felügyelőbizottsági tagokkal szemben kártérítési igénnyel lép fel.

Ugyanilyen kártérítési igényt formál a korábbi üzemvezetőségben résztvett főtisztviselőkkel szemben, amennyiben megállapítható lesz, hogy a könnyelmű kihitelezések és a vétkes gazdálkodás az ő terhükre róható.

Az előterjesztés részletesen megállapítja, miként fogják foganatosítani a Vásárpénztár likvidálását, milyen arányban cserélik át a részvényeket Községi Takarékpénztári részvényekre. Miután ez év júliusában lejár *Ereky* Károly, az intézet elnökének és *Karch* Kristóf, az intézet alelnökének szerződése, a vezetőség tekintetében is állást kell foglalnia a fővárosnak. Minthogy a Községi Takarékpénztár nem tart igényt a vásárpénztári üzemvezetőség átvételére, a polgármester javasolja, hogy a szerződési idő lejárta után *Ereky Károlyt és Karch Kristófot értékes szolgálataik legteljesebb elismerése mellett, mentsék fel a további szolgálat alól.*

Rendcsinálás a Köztisztviselők Szövetkezeténél

Administrateur délégue a Szövetkezetnél — Perényi Zsigmond báró töprengése — Összehívják a közgyülést — Alláshalmozás szövetkezeti alapon

A *Fővárosi Hírlap* multheti számában részletesen beszámolt a *Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezeténél történt eseményekről.* A szövetkezet belső életében dúló állapotokat tarthatatlannak minősítettük és joggal, mert a történtek viharos gyorsasággal nekünk adtak igazat. A pénzügyminiszter máris megkezdte a rendcsinálást:

administrateur délégue-ét nevezett ki Mauthner István kormányfőtanácsos személyében,

akinek ismert erélye, szakavatottsága remélhetőleg rendet fog teremteni a szövetkezetnél, ahol *állandóan személyi torzsalkodások vannak napirenden.* Legújabb hírek szerint *Miklauzics,* volt vezérigazgató, reaktiváltatni akarja magát, visszatérni óhajt a szövetkezethez és valószínű, hogy a személyi változások során dr. *Borbás* Gáspár jogügyi tanácsos, az intézet kebeléből mégis kiválik. Természetesen minden attól függ, hogy

báró Perényi Zsigmond elnöki tisztét továbbra is megtartja-e,

vagy megúnja a személyi harcokat és egy szép napon, miként elődje, *Schnetzer,* ő is nyugdíjba vonul. Mindez rövidesen elválik, mert ugyan még nem tüzték ki a szövetkezet közgyülésének határidejét, mégis annyi beadvány és javaslat érkezett be az év elejétől kezdve a szövetkezet jogügyi osztályához, hogy a közgyülést sokáig eltolni már nem lehet.

Természetesen a szövetkezeti életben sokat beszélnek a legjobban dolgozó és a legnagyobb forgalmat elért Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének áldatlan személyi harcairól és ennek során azokról az alláshalmozásokról is, amelyeket elsősorban a szövetkezeti életben szoktak kifogásolni.

Ugyanaz a személy például, aki a szövetkezetnél sajtóreferens, készíti a szövetkezet által kiadott Értesítőt, ugyanaz szerkeszti a Szövetkezeti Szemlét, sajtótitkára a Szövetkezetek Szövetségének és végül kiadja a Szövetkezetek Évkönyvét.

Ha a szövetkezeti élet elbírja ezeket az alláshalmozásokat, akkor nagyobb teherbíróképessége van, mint akár a kereskedelemnek, vagy az iparnak. Éppen ezért nagyon helyes, ha báró *Perényi* Zsigmond és *Balogh* Elemér is rendet csinálnak a szövetkezetek portáján. Ebben a törekvésükben örömmel támogatni fogjuk őket, de viszont nekik sem szabad eltürni az állás- és jövedelemhalmozást, mert ettől mi sem áll távolabb, mint Fáy András szövetkezeti gondolata.

Új sajtóintéző az Ingatlanbanknál. A *Fővárosi Hírlap* beavatott forrásból arról értesül, hogy dr. *Szende* Péter Pál, aki eddig az Ingatlanbank jogtanácsosi irodáját vezette, átvette az Ingatlanbank sajtóügyeinek intézését, amit nagy hozzáértéssel és tapintatosan *Szikra* Károly igazgató látott el mindezideig. Természetesen *Szende* Péter Pál igazgató a sajtóügyek intézésén kívül változatlanul megtartja eddigi hatáskörét.

Ötvenéves a Phönix Biztosító. Középeurópa egyik legnagyobb és legnépszerűbb biztosító intézete: a *Phönix* félszázados jubileumát ünnepli. Bécsben 1882. évben alakult a *Phönix Biztosító* és az összeomlás utáni időkben nőtte ki magát az első intézmények sorába. Legjobban jellemzi erejét, hogy 1930. évi mérlegében 1.5 milliárd a biztosított tőkeérték, az alapok összege pedig 223.1 millióra emelkedett. A biztosított felek száma túlhaladta a 800.000-et. Ezek az impozáns számadatok azt mutatják, hogy a *Phönix* jogos önérzettel jubilálhat, amelyen őszinte nagyrabecsüléssel vett részt a magyar gazdasági élet is.

A Pénzintézeti Központ közgyülése. A *Pénzintézeti Központ* szombaton tartotta *Elischer* Viktor elnöklete alatt a XV. rendes évi közgyülését. Az igazgatóság jelentését, — mely hű tükre az elmult év nemzetközi és a hazai gazdasági élet eseményeinek, — *Pásztor* Miksa vezérigazgató terjesztette elő. A vidéki pénzintézetek nevében *Nánássy* Andor dr. országgyülési képviselő szólalt fel, s hangsúlyozta azokat a nagy szolgálatokat, melyeket a Pénzintézeti Központ a vidéki pénzintézetek energikus támogatásával a nemzeti vagyon konzerválása érdekében végzett, majd pedig meleg elismeréssel méltatta *Korányi* Frigyes báró és *Pásztor* Miksa céltudatos működését. A közgyülés ezután megállapította az 1931 december 31-iki mérleget, amely 1,548.031.93 pengő tiszta nyereséggel zárult. A közgyülés a pénzintézeti üzletrészek után az alapszabályszerű maximális 6%-os osztalékot, a kincstári üzletrészek után pedig 4%-os osztalékot állapított meg. A közgyülés a megüresedett *igazgatósági* tagsági helyekre a pénzintézetek jelölése alapján *Greinacr* Bélát (új), *Kocs* Zoltán dr.-t (új), *Meskó* Eleket, *Nyári* Pál dr.-t és *Visnya* Ernőt, a pénzügyminiszter jelölése alapján pedig *Demény* Károly ny. államtitkárt, *Elischer* Viktort, *Gerlóczy* Gyula dr. ny. államtitkárt és *Nyulászi* János dr.-t választotta meg. Pénteken a *Pénzintézeti Központ* választmánya is ülést tartott, amelyen a revizionak az 1931. év folyamán kifejtett tevékenységéről és a vidéki piacok gazdasági helyzetének alakulásáról számoltak be.

Az Ungarischer Volkswirt *Fialla-Dóri* Ottó magas színvonalú közgazdasági szemléjének legújabb száma változatos és gazdag tartalommal jelent meg. Cikkeket irtak *Kállay* Tibor, *Eber* Antal *Heacdüs* Loránt, *Darányi* Béla, *Miklós* Ármánd, *Lamotte* Károly és mások.

A Magyar-Francia Biztosító Részvénytársaság június 11-én tartotta 1931. évi rendes közgyülését, amely az 1931. évi nyereséget 66.796.55 pengőben, az osztalékot pedig 1.50 pengőben állapította meg.

A sajt- és vajkereskedők közgyülése. A *Budapesti sajt- és vajkereskedők egyesülete* vasárnap délelőtt tartotta évi rendes közgyülését. *Rotermann* Leó elnöki megnyitója után elkeseredett panaszok hangzottak el a házalókereskedelem elharapódzása és a magas közterhek miatt, majd az üzletbéregyeztető bíróságok felállítását követelték. Végül megejtették a tisztujítást. Elnök *Rottermann* Leó kereskedelmi tanácsos, alelnökök: *Somogyi* Mihály és *Lukács* Lajos. Jegyző *Bartók* Sándor, ügyész dr. *Bálint* Artur lett.

Schaffer György
útépítési vállalkozó
II., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

Helfenstein Károly
kövezőmester, útépítési vállalkozó
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Reinisch és Wohl
okl. mérnökök, építési vállalkozók
VII., Ajtósi Dürer-sor 7. sz. Telefon: 38-0-62

Neumann Ferenc
okl. mérnök kövezőmester, útépítési vállalkozó
VII, Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
kövezőmester
VIII., Ludoviceum-u. 18. Tel.: 38-4-65

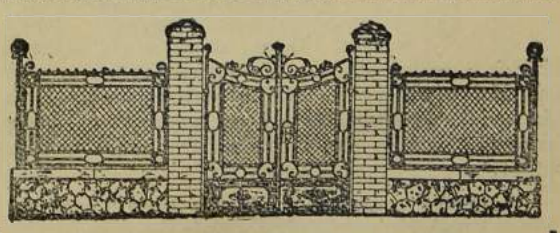
Krausz Ferenc
kövezőmester
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Obendorfer Károly és Rudolf
okl. mérnök, kövezőmesterek
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Schaffer Antal
út- és csatornaépítési vállalkozó
II., Biai-út 21. Telefon: 52-2-91

Handl István
kövezőmester
III., Pacsirtamező-u. 7. Telefon: 62-0-28

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KALMÁN Budapest, V., Klotild utca 3. Telefon: 28—1—46.

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.
Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Csütörtökön: tanácsülés. Legközelebbi ülését csütörtökön tartja a törvényhatósági tanács, amelyen sok kisebb jelentőségű folyó ügy mellett tárgyalni fogják a *BSzKRT* és a *Kisipari Hitelintézet* zárószámadását, a *Rudasfürdő fűtőberendezésének* kérdését, *Gundel* Károly kérelmét a Gellért-vendéglői bérének mérsékléséről és a tisztviselők és alkalmazottak július 1-én esedékes *illetményredukcióját*. Ezeken kívül a napirendnek igen fontos tárgya a *Vásárpénztár likvidációjának* a kérdése lesz.

Csárman tanácsnok szolgálati jubileuma. A mária-utcai fővárosi tisztviselőkaszinóban meleg ünneplésben részesítették *Csármann* Ferenc műszaki tanácsnokot, a városrendezési és magánépítési ügyosztály vezetőjét, harmincöteszendős szolgálati jubileuma alkalmából. *Szécsi* Dezső műszaki főtanácsos üdvözölte a jubilánst, aki közhivatali pályáján soha semmi más kitüntetésre nem vágyott, mint arra, hogy a főváros közönségének, valamint a kartársainak megelégedését kiérdemelje.

Kurfürst István a Házinyomda új vezérigazgatója. *Jauernik* Nándor, a fővárosi Házinyomda eddigi vezérigazgatója hosszú és érdemes szolgálat után nyugalomba ment. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester most *Kurfürst* Istvánt, a nyomda igazgatóját bízta meg a vezérigazgatói teendők ellátásával. *Kurfürst* István egyike a legkiválóbb, legképzettebb szakembereknek, akinek előlépése általános és osztatlan megelégedéssel találkozott városházi körökben.

A pomázi járás jegyzői és a gyermeknyaraltatás. A *Fővárosi Hirlap* egy tudósítás alapján objektív kritikát mondott arról az — enyhén szólva — lanyha fogadtatásról, amelyben a pomázi járás jegyzői a fővárosnak a gyermeknyaraltatásról szóló kérését részesítették. Mindenekelőtt és igen pregnánsan le kell szögeznünk, hogy a tiszteletreméltó és nagyrabecsült jegyzői kart, amelynek nagyszerű munkáját senki nálunk jobban nem értékelheti, meg nem támadtuk. Végezhet azonban valaki tökéletes és eléggé meg nem becsülhető munkát, az nem zárja ki, hogy egyszer véletlenül — ne legyen igaza. Mindössze az történt ezúttal is, annál nagyobb örömmel fogadtuk *Kovács* Gyula nagykovácsi főjegyző úrnak a *Fővárosi Hirlap*-hoz intézett levelét, amelynek hangja és mondanivalója meggyőzött bennünket arról, hogy — amint írja — a pomázi járás jegyzői „nem ellenségei az ártatlan, nap és levegő után vágyakozó fővárosi gyermekeknek''. Segítették is a multban a főváros gyermeknyaraltatási akcióját, de — írja tovább — „amit megtehettünk a multban örömmel és könnyen, szenvedést, nélkülözést megértő jó szívvel, azt sajnos — ma, midőn falvaink népe szintén nyomorog és nélkülöz, midőn mi, jegyzők, kénytelenek vagyunk népünket adó és más végrehajtásokkal csaknem napról-napra zaklatni, s midőn magát a községet is bírói végrehajtásokkal fenyegetik hitelezőik, — nem tehetjük meg a jelenben''. A segítséget az idén nem tudják megadni, mert „ezt egyrészt nem engedi községi háztartásunk mizerábilis állapota, másrészt pedig azt ma túlnyomólag földmíves termelőkből álló képviselőtestületünkkel megszavaztatni sem sikerülne, mert sajnos, az utóbbi években mind nagyobb és nagyobb ellentétet vált ki kisbirtokos termelő népünkből a székesfőváros vezetőségének a piaci árusítás rendje, tej és tejtermékek értékesítésének módja, erdei termékek (gomba, virág, csipke, som, mohák stb.) árusításának megnehezítése, mezőgazdasági termelvényeknek megrendelőkhöz való beszállítása, munkásaink a fővárosi munkákból való kizárása stb. tekintetében hozott rendelkezései és foganatosított intézkedései''. Teljes egyetértésben vagyunk a főjegyző úr levelének végső konkluziójával: „Mai nehéz helyzetünkben, hirdessünk megértést és szeretetet. Ne élezzünk, hanem simítsunk, ne nehezítsünk, hanem könnyítsünk, ne távolítsuk el a falut a várostól, hanem hozzuk azt egymáshoz közelebb, mert egyik a másikra nagyon rá van utalva.''

Uj szegényházakat nyitnak a keresetképtelen öregek számára. Az Erzsébet-leányárvaház a mult esztendőben Budára költözött, abba az épületbe, amit a főváros erre a célra a „Notre Dame''-apácáktól vásárolt, a Rottenbiller-utcai régi épület pedig azóta üresen áll. A tanács úgy intézkedett, hogy a szeretetotthonokban jelentkező nagyarányú helyszüke megszüntetésére a volt árvaház épületét *szegényházak* rendezzék be. Az épületet tatarozták és kisebb átalakítási munkák után a napokban át is adták a rendeltetésének. Azóta ez az új szegényház mint az Erzsébet szeretetotthon 3. számú fiókja működik. *Az új intézetben 180 férőhely van, ezek közül hetvenet már el is foglaltak az öregek.* A többi ápolt felvételére akkor kerül a sor, ha a megszűnőben lévő Telepi-utcai fiókkórház berendezését átadják az új szegényháznak. Még az idén további férőhelyekkel is bővül a szeretetotthon befogadóképessége, amennyiben a Horthy Miklós-kórház megnyitása után a *régi János-kórházat is szeretetotthonnak rendezik be.*

Tábori Kornél előadása. A Népegészségügyi Múzeumban május 12-én megnyílt Szociális Egészségvédelmi Kiállítással kapcsolatban rendezett előadás-sorozatban *Tábori* Kornél június 15-én délután 6.30-kor a Népegészségügyi Múzeum földszinti előadótermében *„Pornográfia az irodalomban és művészetben"* címen előadást tart. Vendégeket szívesen látnak.

A BSE évi jelentése. Vaskos kötetben számol be a *Budapest Sport Egyesület* az elmult év működéséről, amely egyaránt a sikerek sorozatát hozta úgy a főváros színeinek, mint az egyetemes magyar sportkultúrának. Az egyesület eredményes működése *Lamotta* Károly és *Kovácsházy* Vilmos elnökök irányítása mellett ebben az évben is kimagasló szerepet vindikál magának a sport minden ágazatában.

A félszázados Beiersdorf-gyár sikere. *Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszter meglátogatta a világhírű *Beiersdorf és Társa rt*-nak a magyar Orvosi Nagyhét-en belül való kiállítását. Európának ez a legnagyobb ragtapasz-gyára 1882-ben alapíttatott és most ünnepelte 50 éves jubileumát. A világon 65 kultúrállam használja a gyár készítményeit, mint például a *„Leukoplast"* kaucsuk ragtapaszt, a *„Hansaplast"* gyorskötést a rugalmas *„Elastoplast"*-ot, valamint az annyira kedvelt *Nivea*-olaj, hintőpor, kréme- és szappangyártmányokat, amelyeket nálunk Magyarországon a vállalat saját modern gyártelepén állít elő. A belügyminiszter legteljesebb megelégedését fejezte ki a vállalat vezetőjének a látottak felett.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13, III. em. 1. Telefon: 844—12

Klassohn Gyula
Iroda: Budapest, IV., Eskü-tér 5.
a Neményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

3-4szobás VILLÁKAT
építünk **eladásra**, a meglévőkhöz hasonló kottage-rendszerben a
Mártonhegyi-út és Németvölgyi-út sarkán
Árak: 25—28.000 pengő
Bővebb felvilágosítás: **Kafona, Székely és Molnár** építészmérnökök irodájában, **V., Személynök-utca 9-11.** szám. — Telefon: 29-8-29 és 13-5-41

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Párt és Klub

Becsey Antal ünneplése a Kelenföldi Társaskörben

A Kelenföldi Társaskör Becsey Antal kormányfőtanácsos elnöklésével évi közgyülést tartott, amelyen *Györffy* Lajos előterjesztette a kör társadalmi, szociális és kulturális működéséről beszámoló részletes jelentést és a zárszámadások letárgyalása után közfelkiáltással megválasztották a tisztikart. Elnökké *Becsey* Antalt, ügyvezető-elnökké dr. *Sümeghi* Lászlót, társelnökké dr. *Barla-Szabó* Józsefet, *Dorner* Gyulát, *Gömöry* Győzőt, *Schwarz* Samut és *Szántó* Jenőt, alelnökké dr. *Ulmer* Agostont, dr. *Pécsi* Albertet, dr. *Bodócsy* Antalt, *Farkas* Adolfot, *Márz* Károlyt és *Zilahy-Balogh* Gyulát, igazgatóvá *Györffy* Lajost és főtitkárrá *Szécsén* Ferencet választották.

A közgyülést társasvacsora követte, amelyen elsőnek *Sümeghi* László lendületes szavakban köszöntötte *Becsey* Antalt névnapja alkalmából. Politikai machinációk elütötték ugyan Becseyt attól, hogy tehetségének, jellemének és rátermettségének megfelelő helyen, a törvényhozásban érvényesüljön, de *Kelenföld—Lágymányos mégis őt tartja vezérének*, akit soha nem szünő ragaszkodással, szeretettel és nagyrabecsüléssel követnek közéleti küzdelmeiben.

Gömöry Győző a megjelenésben akadályozott *Kállay* Tibor meleg üdvözletét tolmácsolta Becsey Antalnak és a Kelenföldi Társaskörnek, *Dorner* Gyula pedig kifejezte a lendületes fejlődésnek indult *Szent Imre-város* polgárságának hűségét és meleg elismerését a polgári egység gondolatát igaz meggyőződéssel és gyakorlatiassággal szolgáló Becseynek.

Király Kálmán h. tanácsnok a fővárosi tisztikar nevében köszöntötte Becseyt, aki után *Schön* Ernő tábornok szólalt föl, majd *Barla-Szabó* József *Becsey* Antalnét éltette, aki hűséges osztályosa férje közéleti küzdelmeinek.

A társasvacsora közönségének lelkes éjenzése közben most szólásra emelkedett *Becsey* Antal, hogy megköszönje a szívélyes üdvözléseket. A mostani súlyos idők nem kedveznek ugyan a fehérasztal melletti baráti összejöveteleknek, mégsem térhetett ki, mint már korábban fogva pater familias-a e kerületnek, az elől, hogy leghűségesebb munkatársaival e társaskörben, azon a talajon, amelyből, mint üdítő forrásból, erőt merít küzdelmeihez, eszmét cseréljen a fővárosi közélet különböző kérdéseiről. Minden cselekvésében az emberszeretet, a jóhiszeműség, a köz érdeke irányította, ezért *nem tapad fölt a zászlóhoz, amelyet polgártársai kezébe adtak.* Politikai ambíciók sohasem vezették: az élet sodorta a közszereplés terére. Tanítómestere, *Szebeny* Antal, mondotta, hogy elveszíti a kritikához, a panaszkodáshoz való jogot, aki maga is nem próbál cselekedettel segíteni és lendíteni a közállapotokon. Alkotmányos érzésű ember, de ki kell jelentenie, hogy *a régi, orthodox elvek követésével ma a káotikus viszonyok között eredményeket elérni nem lehet.* A magyar nemzet vágyva várja azt az erős, kimagasló egyéniséget, aki az ország javát fölébe helyezi minden jelszónak, uralkodó politikai divatáramlatnak és elviselhető életet teremt minden társadalmi réteg és foglalkozási ág számára. Ebben segítő társa lesz minden jó magyar polgár, akármelyik szélsőséges oldalhoz tartozzék is még ma.

A jelenvoltak hosszasan, lelkesen ünnepelték Becseyt, akit még *Viraágh* Béla köszöntött föl, *Sümeghi* László pedig fölolvasta *Ripka* Ferenc főpolgármester rendkívül meleghangú táviratí üdvözlését.

Az Egységes Községi Polgári Párt szokásos hétfőesti társasvacsoráját ezúttal a *Gellért-szálló* vendéglőjében tartotta a tagok élénk részvétele mellett. *Június 20-án a Lipótvárosi Polgári Kaszinó* margitszigeti nyári helyiségében, *június 27-én* pedig az *Angyalföldi Polgári Körben* rendezik a társasvacsorát, amelyen megjelenik a párt és a Polgári Egység Klubjának elnöksége, az országgyülési képviselők és a törvényhatósági bizottság tagjai.

Usetty Béla és Payr Hugó beszámolója a Liget-Klubban. A budapest-déli kerület zuglói választóinak a Liget-Klubban *Erőssy* Sándor ny. főispán elnöklésével megtartott nagygyülésén beszámolót mondtak *Usetty* Béla és *Payr* Hugó országgyülési képviselők. A gazdasági válsáz, a nemzetek elzárkózási és önellátási törekvéseinek fejtegetése után Usetty kijelentette, hogy csak addig támogatja a Károlyi-kormányt, amíg az a polgári eszmények megvalósítására és a nemzetnek a mai súlyos helyzetből a lehető legkisebb áldozatokkal való kivezetésére törekszik. *Payr* Hugó beszámolójában hangoztatta, hogy ma csak két feladatunk van: a főhadszintéren, bent az országban megnyerni a csatát és *egy pillanatra sem számítani sem a külföldre*, sem pedig különös figyelemmel lenni az ott történendőkre. *Erőssy* Sándor köszönte meg a képviselőknek a beszámolót, majd a nagygyülés hizalmáról és ragaszkodásáról biztosította *Usetty* Bélát és *Payr* Hugót. *Bánó* Dezső kormányfőtanácsos, *Kerekes* Ödön dr. egészségügyi főtanácsos, dr. *Wilhelm* József és mások szólaltak még fel a nagygyülésen.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Leukoplast
magyar gyártmány

„TURÁN“
a legkiválóbb magyar iron
SCHULER JÓZSEF Rt. Budapest

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Roszmusz Bálint
fuvaros és vállalkozó; kertikavicsok szállítása
Budapest, VII. ker., Thököly-út 125
Telefonszám: Automata 961—81.

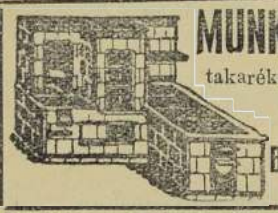
Alapíttatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124.
Telefon: Aut. 952—89.

FAVORIT FÉKBETÉT
Hungária tömítőanyag. Hazai gyártmány.
Grosz és Társa
BUDAPEST, V., CSANÁDY-UTCA 7. TELEFON: 912—64

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhívó: József 311—19. szám.
Kiváló üzemanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSÍTÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Polgár Henrik
fehérfémöntőde és fémkereskedés
Budapest, VIII., Mosonyi-utca 1.
Telefon: József 334—58.
Gyárt és állandóan raktáron tart: forrasztó-ónt, angol-ónt csapágyfémeket és „Atocar“ speciális autó és traktor csapágyfémet

STERN RICHARD
Autókilométerjelzők és mérőműszerek képviselete és speciális üzeme
Budapest, VI., Lehel-utca 10/a. Telefonszám: 92—1—35.

Krayer
Lakkok
Festékek
Krayer E. és Tsa Bpest, V., Váci-út 34

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 431—44

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készít: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 3.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: **LÁBATLAN.** — Mészégető: **LÁBATLAN.**
Téglagyárak: **BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU**

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI. KERÜLET, MOZSÁR-UTCA 9. SZ.

Közúti gőz- és motorhengerelést
vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1
Sürgönycím: WOLFFEKE
TELEFON: 59—9—68

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942-58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, víztelenítés, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállít: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket **legjobb minőségben**
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-út 40. Tel.: J. 33—9—17.

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: ***Kleiner és Bokmayer***
Budapest, VIII., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat. Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 35 Telefon: J. 429-430

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY-ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Főthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállít kavicsot, homokot, követ, téglát, széncsúzdákról szenet, kokszot, fát stb.

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: **Budapest, V., Berlini-tér 2.**
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: **Nagykovácsi**

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be

Telefon: 53-0-92. **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntödéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 3.

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON, HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfúrási és vízműépítési vállalat.
Akna-kútépítések. Mélyfúrások. Víztelenítések. Automatikus szivattyúberendezések. Alapozások. Búvározási munkák. Forrás foglalások.
Telefon: 93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körut 32

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

Bútorait legjobb minőségben és legolcsóbb árban **Schäffer János** műbútorasztalos lakberendezési üzlete Budapest, II., Török-u. 2. Margithidnál Telefon: 552—98.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM“-hoz
BUDAPEST, IV., ARANYKÉZ-UTCA 6. TEL.: AUT. 877—15.
ALAPÍTVA: 1790-BEN

Vértes és Dóra
reszelőgyár, Rákosszentmihály
Ügyeljünk a védjegyre
Gyári védjegy
Gyártja a kiváló minőségű „Rókás“ **fűrészreszelőket** és az összes **műhely-reszelőket,** valamint használt reszelők újravágását **a legolcsóbban vállalja**
Városi iroda és raktár: **Budapest, VI., Lázár-u. 13.** — Tel.: 119-11

haba koncentrált borotvaszappan: **Kényelem Gyorsaság üde arcbőr**

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 június 22. — 25. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Az utolsó két hét

Még két hét van hátra a nyári szünetig a törvényhatóság életéből. Ez az a két hét, amelyet úgy kell kihasználni, hogy Budapest életéből ki ne essék az a két, vagy harmadfél hónap, amelyet az önkormányzati szervek működése nélkül fog eltölteni. Tulajdonképpen olyan időket élünk, amikor kormányosnak, evezősnek, kapitánynak, hajóslegénynek, mindenkinek állandóan munkában kellene állani, amikor minden épkézláb embert a fedélzetre hajtott a veszedelem. De a katasztrófa még nem mult el a fejünk fölül, a bajok még állandóan fenyegetnek és — bár mindnyájan tele vagyunk hittel és reménységgel — állig fegyverben kell maradnunk a jövőben is. A gazdasági válság ellen megvívott hősi küzdelemben a magyar földön Budapest székesfőváros az igazi győztes. Bebizonyosodott, hogy *a városházán minden úgy jó, amint van:* győzött az új fővárosi törvény és tisztán áll előttünk, hogy személyi tekintetben is megérdemli a bizalmat mindenki, a főpolgármestertől a legszerényebb városatyáig és a legkisebb tisztviselőig.

Akik azonban ilyen éber munkát végeztek és ilyen elkeseredett, az elemekkel küzdő harcot vívtak meg, azoknak pihenésre is szükségük van, hogy az összel újult erővel folytassák a mentő és — reméljük — az *alkotó* munkát. Akkorra, amikor megszünik a városházán az élet, nem szabad megoldatlan problémáknak maradniok, a nyárnak simán, zajtalanul, munkában kell elmulnia Budapest feje fölött. Mert ebben a pillanatban még számos feladat mered a lelkiismeretes városkormányzók elé. Számos és súlyos feladat. Igaz, hogy a problémák útját a végső megoldás felé már kiegyengették. És itt nem szabad megfeledkezni legelsősorban *Ripka* Ferenc főpolgármester mulhatatlan és igen jelentős érdemeiről. A mai életben — ha nem mindig kényelmes is ez — minden kérdés megoldása a kormányhatalom jóindulatán át vezet. Ha a kormány jóindulatát és segedelmét a mai gondterhes időkben, amikor az államhatalom még a fővárosnál is keményebb küzdelmet folytat a gazdasági életet felduló elemekkel, szinte minden esetben biztosítani lehetett, ez nemcsak azt jelenti, hogy *Ripka* főpolgármester a legteljesebb mértékben birja a kormány bizalmát, hanem azt is, hogy a főváros közönségét eredményes tevékenységével hálára kötelezte maga iránt.

Nem terjeszkedhetünk rá ki és módunkban sincs felsorolni azokat a feladatokat, amelyek sürgős megoldásra várnak és amelyeket a nyári szünet előtt a megvalósulás vágányára kell beállítani. De napok választhatnak csak el bennünket attól, hogy az *inségakciók* kérdése ne legyen többé kérdés. Mindenki tudja, hogy a kormány segítőkeze nélkül itt teljes megoldást nem lehet teremteni, de a törvényhatósági szünet előtt százszázalékosan biztosítani kell azt, hogy az agrár Magyarország fővárosában a termékeny nyár derűjében ne legyenek boldogtalan éhezők. Ez a legelső, ami nélkül egyetlen főtisztviselőnek, egyetlen városatyának nem lenne joga a nyugodt pihenésre. Munkát, minél több embert foglalkoztató munkát kell teremteni, annál is inkább, mert ma már az egész magyar közvélemény meg van győződve, hogy az egyetlen, igazi inségenyhítő szer, *az egyedüli jogosult munkanélküli segély maga a munka.*

Ezzel szinte egyvonalban áll a másik sürgető, becsületbeli kötelesség: *a tanult ifjúságról való gondoskodás.* Csodákat nem várunk, de talán nem vár maga az ifjúság sem. Az ifjúsággal együtt azonban a közvélemény is türelmetlenül kíváncsi arra, vajjon történik-e legalább valami, ha nem is az ifjúság egészének, de számottevő részének tudunk-e mentőövet dobni a reménytelenség tengerébe? Ez annál fontosabb, mert amióta a főváros urai igéretet tettek, azóta a reménytelenek serege egy esztendő új generációjával növekedett meg.

De nincs megállás a sorban, a fővárosnak nemcsak az a hivatása, hogy apró falatka kenyérrel tömje be polgárainak és munkásainak száját. A jövőt is szolgálni kell. *Meg kell oldani tehát a közlekedési problémákat, amelyek közül a BESzKART és az Autobuszüzem egyesítése szinte órák kérdése, de nem lehet a törvényhatóság pihenése utánra halasztani a HÉV-ügyet sem,* amely lehet jó, vagy kevésbé jó üzlet a főváros számára, az idők során Budapestté lett környék számára azonban életfeltétel.

Vagy *halasztható-e tovább a tiszta víz problémájának a megoldása?* Vizet mindenkinek kapnia kell a nyáron és pedig tiszta, gusztusos vizet.

A problémák tömegét kellene még felsorolnunk — hogy csak mást, mint a *bánhidai centrálé* ügyét ne említsük, — ha képét akarnánk adni az utolsó két hét feladatainak. Mindenkinek tudnia és éreznie kell, hogy csak ha ezeknek a napoknak a munka igazi lendületével adjuk meg az értékét, akkor felel meg a törvényhatóság nemes feladatának.

Kooperáció készül a bánhidai centrálé és a kelenföldi villamostelep között

A megvalósítás érdekében a kereskedelmi minisztérium és a főváros szakértői a napokban értekezletet tartanak

Emlékezetes az a jelentéktelen tűzi baleset, amely az elmult héten történt a bánhidai centrálé budapesti kőtéri transzformátor-alállomásán, amely a bánhidai százezer voltos áramot alakítja és adja át a BESzKÁRT-forgalom céljaira. A transzformátorból kifröcsenő olaj a szabadtéri állomás kavicsos földjén meggyulladt és addig a negyed óráig, amíg a tűzoltók ott dolgoztak, a tűzoltókra való tekintettel le kellett kapcsolni a feszültséget. Ennek következtében Budapest uteáin negyedóráig szünetelt a villamoskocsi-forgalom.

Ez az apró és jelentéktelen incidens rövidesen mélyreható változást fog előidézni Budapest közvilágításában és közúti forgalmában. Ez a változás pedig abban fog állni, hogy a kereskedelemügyi minisztérium elhatározása értelmében a jövőben ki kell küszöbölni a milliós nagyváros életéből az olyan lehetőségeket, hogy megbénuljon, bármi okból is, akár közúti forgalma, akár pedig világítása.

A kőtéri incidenst követő napon *Tormay* Géza kereskedelmi államtitkár fontos megbeszélést folytatott *Szikszay* Gerő helyettes államtitkárral és ennek a megbeszélésnek eredménye az, hogy még a héten

Szikszay helyettes államtitkár a kereskedelemügyi minisztérium és a főváros szakértőit értekezletre hívja össze.

Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint ezen az értekezleten a kereskedelemügyi minisztérium rá fog mutatni arra a visszás állapotra, amely abból származik, hogy a főváros elektromos szükségleteiről gondoskodó két hatalmas centrálé, a kelenföldi és a bánhidai, nem dolgozik párhuzamosan. Különálló életet él ez a két óriási kapacitású alkotás, ennek aztán az a következménye, hogyha valamelyikben üzemzavar fordul elő, azt nyomban megérzi a főváros közönsége.

Ha Kelenföldön van baj, akkor elsötétül Budapest, ha Bánhidával van baj, megáll a villamosforgalom.

Ennek pedig egyedül az az oka, hogy a két állomás nem siet, vagy nem sietheti egymás segítségére. A multheti incidensnél például a tűzoltás negyedórájára egész könnyen rákapcsolhatták volna a budapesti villamosvezetékre a kelenföldi áramot és ha Kelenföldön van üzemzavar, a kőtéri alállomás rákapcsolásával az üzemzavar idejére Bánhida minden különösebb nehézség nélkül szolgáltathatja az áramot. Figyelemreméltó, hogy ennek

a nagyfontosságú gondolatnak keresztülviteléhez semmiféle befektetésre, technikai berendezésre szükség nincs,

miután mindezek már régen megvannak. Mindössze az elvi megállapodás hiányzik és a kereskedelmi minisztériumban *Szikszay* Gerő helyettes államtitkár elnöklésével összeülő konferenciának éppen az a célja, hogy a főváros vezetőségét meggyőzze ennek az előnyös kooperációnak a fontosságáról.

Lamotte tanácsnok sikerrel tárgyalt Berlinben

Tisztázták a függőkölcsönnél felmerült vitás kérdéseket

Két és fél évvel ezelőtt azzal a szándékkal vette fel a főváros a dollárkölcsönt, hogy azt a beruházások gyors lefolytatása után évi részletekben visszafizeti a hitelezőknek. Ez az összeg *kétmillió dollárra és 280 ezer angol fontra rugott,* amelynek egy részét a *Mendelssohn* berlini bankház közvetítette. Időközben a kölcsön felhasználása annyiban módosult, hogy ebből a pénzből forgótőkét kapott a Vásárpénztár is, azonban a visszafizetés mindmáig nem történt meg. Előre kell bocsátani, hogy a törlesztés elmaradása, illetve

a kölcsön meghosszabbítása kizárólag a mai komplikált valutáris viszonyokkal áll összefüggésben,

mert a főváros háztartása ezt a terhet is kibirja és bizonyos, hogy normális körülmények között a lezárt kölcsön aktái már régen az irattárban volnának.

Amióta ez a függőkölcsön a főváros birtokában van, azóta állandóan felmerül a szüksége a prolongációnak és háromhavonként visszatérő időközökben olyan tárgyalásokra van szükség, amelyek *a hitelezők méltányos állásfoglalását kívánják.* A kölcsönt nyujtó budapesti pénzintézetekkel a megegyezés mindig simán keresztülmegy, most azonban bizonyos tisztázandó kérdések megvitatása vált szükségessé, amelynek lefolytatására *Lamotte Károly dr. pénzügyi tanácsnok Berlinbe utazott.* A pénzügyi tanácsnok az egész hetet a német fővárosban töltötte és

a polgármesterhez írott jelentésében közölte, hogy sikerült a német bankházzal az egész kölcsönanyagot megnyugtató módon elintézni.

Lamotte tanácsnok kedden érkezett vissza a fővárosba és útjának eredményéről tájékoztatta a városháza vezető tényezőit.

Még e héten rendkívüli tanácsülés tárgyalja a HÉV átvételére vonatkozó polgármesteri jelentést

Két héttel ezelőtt olyan formában került napirendre a Helyiérdekű újabb megváltási ügye, hogy a döntés az akkor megtartott pártközi konferencia előzetes jóváhagyásával rövidesen megtörténik. A pártközi konferencián azonban számos körülmény tisztázását kívánták és ez okozta, hogy a *kedvezőnek minősített HÉV-ajánlat fölött még mindig nem mondták ki a végső szót.*

Borvendég Ferenc alpolgármester a pénzügyi és közlekedési osztályok bevonásával, valamint a *Községi Takarékpénztár* közreműködésével továbbfolytatta a kívánt kérdések felderítését és ennek során különösen

arra volt figyelemmel, hogy *megnyugtató képet állítson össze a HÉV nyugdíjterheiről, a valutatartozásokról és általában azokról az illetményszerű tételekről, amelyek esetleg komoly teherként nehezedhetnek a főváros tulajdonában működő vasútvállalatra.* Az ilymódon teljesen tisztán álló HÉV-ajánlat most már *gyors ütemben* halad a megvitatás felé, mert, amint a *Fővárosi Hirlap* értesült:

a polgármester előterjesztése a HÉV átvételére teljesen készen áll.

Az előterjesztés részletesen ismerteti a HÉV ajánlatát és a *Fővárosi Hirlap* által már közölt összeállításban sorolja fel mindazokat a tételeket és lehetőségeket, amelyeknek egybevetésével a HÉV átvétele a főváros számára figyelemreméltó előnyöket hoz magával. Érdekes újabb részlete a polgármester előterjesztésének az a különben természetes következmény, hogy

a HÉV mai igazgatósága a tranzakció lebonyolítása után lemond mandátumáról

és átadja helyét azoknak, akiket a főváros ezzel a megbízatással felruház. A javaslat változatlanul hangoztatja, hogy a megoldás lehetősége a legelőnyösebben csak úgy mutatkozik, ha a HÉV a *Pestszentlőrinci HÉV útján kerül a főváros birtokába,* függetlenül a vagyonleltárba sorozott telektömböktől, amelyek a Községi Takarékpénztár tulajdonába jutnak. A HÉV átvételének ez az elkülönített lebonyolítása nem okoz különösebb nehézséget, mert a *szerződéstervezetek gondoskodtak az ilyetén való elintézésről.*

Értesülésünk szerint

a törvényhatósági tanács szerdán, vagy pénteken rendkívüli tanácsülésre jön össze, amelynek egyetlen tárgya a HÉV átvétele fölötti állásfoglalás.

Miután a polgármester előterjesztése az eddig még fennállott kételyeket is a legteljesebb mértékben eloszlatja: *nem kétséges, hogy a HÉV átvételéhez a törvényhatósági tanács hozzájárul.* Ebben az esetben a HÉV még *július folyamán* a főváros irányítása mellett folytatja a pestkörnyéki közlekedés lebonyolítását.

Júniusban a főváros félmilliópengős útépítési munkákba fogott

Épül a hegyvidéki tranzverzális út — A szentlőrinci szeméttelep sorsa — Ötmillió pengőért a főváros átadja a szemétbánya területét — Egyelőre nem terjesztik ki a portalan szemétgyüjtést

Az összes fővárosi közmunkák között jelenleg az *útépítés* a legszámottevőbb. A szűkreszabott pénzügyi üeretek között is félmillió pengőnél többre rúgnak azok a munkák, amelyeket az útépítési ügyosztály június hónapban megindított.

Illetékes helyen

érdeklődtünk a munkálatok iránt és a következő felvilágosítást kaptuk:

— Az Erzsébet-híd budai hídfőjétől kiinduló, *a Tabánon át a budai hegyvidékig vezető nagy tranverzális útvonal* versenytárgyalását kedden tartották meg, az odaítélés néhány napon belül megtörténik és

még e hónap folyamán elindítjuk ezt a 250.000 pengős munkát.

Megkezdtük továbbá a *Szentendrei-út* kiépítését is: a Római-fürdőig halad ez a fontos útvonal, bazaltburkolattal, az útvonal mentén új csatornát is építtettünk. A *Szentendrei-út átépítése 200.000 pengőbe kerül.* Az V. kerületben nagyobbszabású útépítési munka

a Visegrádi-utca külső szakasza.

Ez eddig teljesen rendezetlen volt és nagyobb esők alkalmával víz alá került. Most teljesen rendbehozzuk a Dagály-utca és a Csáky-utca közötti szakaszon.

— A hegyvidéken folyó munkák közül

a Szépvölgyi-árok további boltozását

említjük meg. Ezúttal 140 méter hosszú szakaszt beboltozunk, úgyhogy a Pusztaszeri-úttól lefelé a Szépvölgyi-út mentén árok többé nem marad és a beboltozás révén az útrendezés is előnyösebb helyzetbe jut. A *Hármashatárhegyre* vezető műút utolsó szerpentinjét, a menedékházig vezető szakaszt, a kátrányburkolattal láttuk el.

Most már egészen végig készen áll ez a gyönyörű, fontos autóút.

— A *város belterületén* városrendezési szempontból is fontos munka kezdődik el. A kiszélesített *Dob-utcát rendezzük* az új Diana-palota körül, a Károly-körúti torkolattal együtt.

A Dob-utcában három méteresjárda és aszfaltkocsiút készül,

A Károly-körúti torkolatot olyformán rendezzük, hogy a benyúló járdanyelvet eltüntetjük és így a közlekedést szabaddá tesszük.

A szentlőrinci szeméttelep

Érdeklődtünk az ügyosztályban az aktuális *köztisztasági problémák,* elsősorban aziránt, hogy milyen stádiumban van az a tárgyalás, amely Pestvármegye és a főváros között indult meg *a pestszentlőrinci szeméttelep érdekében,* amelynek a megszüntetését tudvalevően a község lakosságának egyrésze erősen szorgalmazza.

— A főváros vezetősége, — hangzott a válasz, — hosszú évek óta foglalkozik a budapesti szemétégetés problémájának megoldásával, ami tudvalevően egyértelmű *a szeméttelep megszüntetésével* is. A próbaégetések céljára szolgáló kísérleti kemencék terveit elkészítettük és már az építés is megtörtént volna az idén, ha váratlanul ránk nem szakad az általános pénzügyi krízis, ami a legszigorúbb takarékosságot követeli és sok terv kivitelét odázza el. A vármegye és a főváros képviselői közösen megbeszélték a szeméttelep problémáit, írásos választ is küldtünk az alispánnak, amelyben rámutattunk a főváros szándékaira.

— A Pestszentlőrinciek főkifogása az, hogy meggátolja a község fejlődését a szeméttelep, amely valaha 3 kilométer távolságra volt a lakott területtől, ma alig egy kilométernyire. Azt is panaszolják, hogy az örökké égő szeméthegyek füstje, gőze megrontja a község levegőjét. A főváros a vármegyéhez küldött átiratában megígérte, hogy a szeméthegyeket — az öngyulladás és a porképződés megakadályozására — *állandóan öntözetni fogja* és

a telepet bekeríttetti,

nehogy a „guberálók"-nak nevezett környékbeli szegények az egészségre ártalmas és veszélyes élelmiszerhulladékokat a telepről elcipelhessék. A főváros a telep munkásainak fürdőkről, egyéb higiénikus és szociális létesítményekről gondoskodik.

Végül felajánlja a főváros Szentlőrincnek, hogy a szemétbányák területét vegye meg, amely esetben másutt fog szemétlerakodóhelyet létesíteni.

A főváros 5—6 millió pengőben jelöli meg azt az összeget, amennyiért a szemétbánya hatalmas területét Pestszentlőrincnek átengedné.

A portalan szemétgyűjtés

Folytatólagos kérdésünk az volt, milyen stádiumban van a *portalan szemétgyüjtés* ügye, miért akadt el a tervezett fejlesztés?

— A portalan szemétgyűjtés kísérleteit bizonyos városrészekben már második éve folytatjuk. Ennek az eredményeit a gyakorlatban megismertük, sajnos, azzal a tapasztalattal, hogy

az autóval való szemétfuvarozás drágább, mint a lófogatú, ezért a továbbfejlesztésről egyelőre le kellett mondanunk,

pedig a két próbakocsin kívül már további öt portalan szemétgyüjtő-autót is beszereztünk. Az autók üzembehelyezése, a házi gyüjtőtartályok megrendelése olyan nagyösszegű kiadásokat okozna, amelyekre a fővárosnak most pénze nincs és így a közeljövőben alig lehet szó a portalan gyüjtés kiterjesztéséről. A próbaüzemet két autóval természetesen változatlanul fenntartjuk, *az öt új gyüjtőkocsi alvázát pedig öntözőkocsikká alakíttatjuk át.* Természetesen, amint a viszonyok megjavulnak, az alvázakról nyomban leszedjük a víztartályokat, újra rászereljük a portalan gyüjtőberendezést, mert véglegesen nem ejtettük el a portalan szemétgyüjtés tervét, csak elhalasztottuk.

Kész parkot kap

a veszprémi káptalan
BALATONALMÁDI
Káptalantelepén
A TELEP TÖLGYES ÉS FENYVES ERDŐ

Árak □°-ként 4 P—10 P

A fa ára a telekárban.

Előnyös részletfizetés!

Felvilágositást nyujt, telek-előjegyzést elfogad a káptalan megbizottja:

PETHE JÁNOS
Budapest, VI., Aradi-u. 11
Telefon: 231—38

Klassohn Gyula
Iroda: Budapest, IV., Eskü-tér 5.
a Neményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 4 — TEL.: AUT. 297—57

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: J. 412-43

LINOLEUM burkolási munkálataival
legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert
Haas Lipót
céghez.
Főüzlet: VII. ker., Rákóczi-út 24.
Telefon: József 42—0—44

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

HUTTER
ES
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusítja: **Bürgermeister Ferenc Utóda,**
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

VITÉZ **MÁTYÁSI BRUNÓ**
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG TELEFON: J. 434—78.
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZÁM.

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KALMÁN Budapest, V., Klotild utca 3. Telefon: 28—1—46.

Leukoplast
magyar gyártmány

Pesti kirakat

A régi nyár

Ezelőtt pár esztendővel *Sebestyén* Géza játszotta *A régi nyár* című operettet a Budai Színkörben. Ma már csak a címe él memoriámban és az a szent fellángolás, az az egetverdeső nosztalgia a mult után, amelyet — nem a darab —, hanem magának a gyönyörű régi nyaraknak az emlékezete idézett fel bennünk. És érdekes, hogy ez a nosztalgia a mult után nemcsak a deresedő fejekben fogant meg, hanem a fiatalok is valami csodálatos vágyakozással tekintettek és tekintenek ma még jobban a mult után.

Mert lehet, hogy ma egészségesebbek a nyarak, de akkor szebbek voltak. Ma a strand, a szelíd- és vad evezés, a sport száz fajtája, a túristaság, a balatoni vitorlázás százszor egészségesebb, mint amit mi akkor csináltunk. De romantikája, költői bája csak a régi nyárnak volt. Vajjon miért? Pénzünk volt több? Fiatalabbak voltunk? A szívünk volt tisztább, az álmaink voltak nemesebbek? Valószínűleg valamennyi igaz. Mindez így volt.

Erről a romantikus, költői bájjal és jómóddal telt nyárról kell emlékeznünk ma, amikor azt olvassuk, hogy a Kolegerszky-féle kioszk helyén *népkonyha* nyílik...

Kolegerszky! Régi nyár! Ezek is elválaszthatatlan fogalmak lettek. Az öreg Kolegerszky, mint a Városi Színház — amely azóta szintén kimult — gondnoka pár év előtt halt meg. A pompás, minden régi nyárnak álomszép kioszkja már jóval előbb. Szép nyári hétköznapokon százával, vasárnap — azt hiszem — ezrével lepte el a közönség. A pályánkat ott kezdtük, hogy a Kolegerszky előtt sétáltunk, a kispénzű filozóptereknek akkor sem jutott ki a „régi nyár"-ból. De boldogok voltunk, mert tudtuk, hogy egyszer lesz annyi pénzünk, hogy mi is nyári törzsvendégek lehetünk. A mai ifjúságnak — sajnos — nincsenek ilyen álmai és ha lennének, akkor sem lenne benne bizonyos, hogy fog még ülni a Kolegerszky márványasztala mellett.

Ne tessék azonban azt gondolni, hogy valami főuraknak, vagy sikkasztóknak való káprázat volt a Kolegerszky. Ahogy visszatekintek rá, azt érzem, hogy a demokrácia tanyája volt. A főurak, a bankárok, a dandyk és sikkasztók a Stefánián kucsiroztak a maguk fogatján, avagy valamely fényesre pucolt gumirádlison, aminél még a kocsis személye is sarzsit jelenthetett. Aki pedig lóháton feszenghetett és onnan mosolyoghatott az öblös hintókban éldegélő dámákra, azt bizonyára még halálosabban írigyelte a köznép. A köznép, amely ellepte a Kolegerszky márványasztalait és megelégedett azzal, hogy a delnők a kioszk előtt kucsiroztak és a dendyk ott lovagoltak. Azzal, hogy a Kolegerszky kerítése mögül bíztató, dicsérő, gáncsoló, vagy írigykedő pillantásokat vetettünk a Stefánia-út nagyszerű díszfelvonulásának főszereplőire, mi magunk is a régi nyár részeinek, szereplőinek éreztük magunkat.

Egyszóval sokkal, de sokkal szerényebbek voltunk akkor, mint ma és egy-egy aranykorona árán, amit az ilyen szórakoztatások magának vindikáló élvezeteink vámszedője, Kolegerszky szedte, jogot váltattunk arra, hogy ma visszasírjuk a régi nyarat. Pedig soha aktív résztvevői nem voltunk a Stefánia kocsikorzójának és mégis boldogok voltunk, tartozékai, fontos szereplői: *statisztái* a feledhetetlen kornak.

És ma, amikor azt olvassuk, hogy a Kolegerszky-ből népkonyhát csinálnak, a mi statiszta szívünk jobban fáj, mint az egykor kucsirozó delnőké és lovagló dandyké. Nekünk drágább volt a mult, mint nekik, akiknek — ha a különböző válságok, világégések és korszakok idején el nem vérzettek — ma is szép a világ. Mi azonban megsiratjuk a régi nyarat és a Kolegerszkyt, amelynek most talán nemesebb hivatása lesz, mint a multban volt. Mert a multban csak szép volt, amit a Kolegerszkyben átéltünk, most ami ott fog történni, áldás lesz.

Az Iparegyesület szépségversenyt rendez

A színházi ujság szépségkirálynő-választásának irigye akadt: az Országos Iparegyesület. Ezt az intézményt Kossuth Lajos aligha úgy képzelte el, amint az most működik. Mert ez a szépségkirálynő-választásszerű verseny, amelyet elkeseredett élet jelenségként hirdetnek, nem a magyar iparosság összességének mérkőzése. Nem is lehet az, hiszen a mai súlyos gazdasági viszonyok között, amikor az iparos lélekzethez is alig tud jutni, nincsen pénze arra, hogy az Iparegyesület parádéi számára súlyos áldozatokat hozzon a kiállításon való részvétellel. Hol van erre ma pénze az iparosnak és ha az ambíciói mégis arra sarkallnák, hogy a versenyben le ne maradjon, akkor a dicsőséget, vagy a sikertelenséget bizony *keservesen kell megkoplalnia.*

De meg — mint a szépségkirálynő versenyeknek általában — ennek az aranykoszorús mesteri mérkőzésnek is az a kivédhetetlen hibája, hogy nem lehet általános. Ha Szabó Péter, vagy Csizmadia Pál, vagy Asztalos Imre anyagi okokból, vagy egyszerüen az Iparegyesület iránt való ellenszenvből nem vesz részt az aranykoszorús mesterversenyen, minden joga megvan arra, hogy azt mondja: én lennék *az összes magyar iparosság* aranykoszorús mestere és nem az, akit az Iparegyesület az iparosság igen kis csoportjából kiválasztott.

Az Iparegyesületnek igenis nagy szüksége van arra, hogy komoly bizonyítékokat szolgáltasson élni akarása és főként létjogosultsága mellett, mert a mai viszonyok között erre *nem a mult,* csak a jelen adhat jogot. De szépségkirálynőverseny nem lehet az a bizonyíték, melyet méltán és joggal vár az iparosság és az ország.

Visszafizetni a függőkölcsönöket: ez a legsürgősebb feladat

A Vásárpénztárt meg kellett szüntetni, mert a fővárosnak nincs szüksége két pénzintézetre — Kibővül a Beszkárt igazgatósága

Nagy feltünést keltett a törvényhatósági tanácsnak legutóbbi ülésen hozott az a határozata, amelyik kimondotta a *Vásárpénztár felszámolását és a Községi Takarékpénztár kereteibe való beilesztését.* Annak ellenére, hogy a Vásárpénztár likvidációja már régóta napirenden volt, az elhatározás mégis meglepetést keltett, mert úgy látszott, hogy az intézmény előző rezsimjének leváltása után a kiegyensúlyozott fejlődés útjára tér a fővárosnak ez a vállalkozása. A Vásárpénztár dolgáról intéztünk kérdést

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt elnökéhez,* aki a következőkben nyilatkozott a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— Tagadhatatlanul váratlanul jött a Vásárpénztár beolvasztása, azonban az autonómia jól felfogott érdeke diktálta, hogy ezt a kérdést is nyugvópontra juttassuk.

Ezt a virágzó vállalatot tönkretette az előző rezsim könnyelmű gazdálkodása,

amelyik elkalandozott a monopólium gyakorlásától és ezen túlmenőleg olyan üzletágakat is magához vett, amelyek számos vonatkozásban kockázatot jelentettek. Azóta csak a legnagyobb nehézségek árán sikerült a Vásárpénztárt szanálni és mert lényegében pénzhitelműveletek lebonyolításával foglalkozik: *nincsen értelme annak, hogy a fővárós két pénzintézetet alimentáljon.*

A legnagyobb elismerés hangján kell azonban megemlékezni Ereky Károly tevékenységéről,

aki két éves munkássága alatt hallatlan erőfeszítést tett az intézmény megmentésére. Azt hiszem, hogy *Ereky* Károly munkásságát a jövőben sem nélkülözheti a városnak a pénzintézete és valószínűleg sikerül olyan megoldást találni, amely számára a további működést lehetővé teszi.

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy milyen megoldás készül az Autobuszüzem igazgatóságának a BSzKRT-tal való egyesítés után. Köztudomású, hogy *az Autobuszüzem igazgatóságának mandátuma az egyesítés pillanatában megszünik* és most az a kérdés, hogy az autonómiának ezek a megbizottai milyen formában működhetnek tovább az Autobuszüzem irányításában.

— Feltétlenül módot kell adni arra — mondotta —, hogy *az Autobuszüzem kipróbált igazgatósági testülete továbbra is beleszólást gyakoroljon a közlekedési vállalat ügyeinek vitelébe.* Az természetesen lehetetlenség, hogy az igazgatóság teljes egészében a Beszkárt igazgatóságába is bevonuljon, azonban valószínű, hogy

az Autobuszüzem igazgatósági tagjai közül többen helyet kapnak a Beszkárt, illetve a villamos afiliált vállalatainak vezetőségében.

Az Autobuszüzem érdekeinek védelmét egyébként a közhatóságnak kell ellátni és úgy tudom, hogy erre a szerepre a *polgármester Bódy László közlekedési tanácsnokot jelöli ki,* aki az egyesítés után tagja lesz a Beszkárt igazgatóságának és végrehajtóbizottságának.

Felemlítettük *Kozma* Jenő előtt a *külföldi kölcsönök ügyét,* amelynél különösen a függőkölcsönök adnak állandóan visszatérő problémát a fővárosnak. Erről a kérdésről a következő választ kaptuk:

— A mai viszonyok között a függőkölcsönök végleges rendezésére kerülhet sor és ezért kénytelen a főváros állandóan *a prolongáció* eszközeivel operálni. Ez az állapot remélhetőleg nem tart sokáig, mert

a gazdasági viszonyok várható stabilitása esetén első teendőnk lesz ezeknek a nem is olcsó tipusú kölcsönöknek a végleges rendezése.

Tapasztalataink szerint a kölcsönnyujtásban érdekelt nagybankok a legnagyobb megértéssel és előzékenységgel kezelik a fővárossal kapcsolatos hitelügyletet és így komplikációktól ebben a vonatkozásban nem kell tartani.

*

Közölte még *Kozma* Jenő, hogy *a HÉV ügyében döntő fordulat várható,* mert ezt a problémát még a nyári szünet előtt meg fogják oldani.

Fedezze fel Ön is a Velencei-to szépségeit!
Budapesttől 1 órányira, a Velencei-tó
Magyar-Velencén, GÁRDONYFÜREDEN
egészséges fekvésű magasleti és partmenti villatelkek □-ölenként P 4-től 24 hav lefizetésre. Nyári és téli sportok. Jó ivóvíz. Villanyvilágitás. Fürdőjog
Örökkabin vehető a strandon, villatelek vételkényszer nélkül is. 140 P vételárért részletfizetésre, telekkönyvi szolgalmi joggal biztositva.
Strandvendéglőkben menü P 1.20.
Menettérti weekend-jegyek P 1·20.
BARACSKA-PETTEND telepen
Budapesttől 28 km-re, vasútvonal két oldalán
balatoni müut mellett, talajvízmentes házhelyek □-ölenként P 1.20-tól
havi 10 pengő részletfizetéssel.
Jó ivóvíz. Kitünő termőföld, gyümölcstermelésre kiváló.
Ingyen autobusz indul a városi irodától (I., Horthy Miklós-körtér 3/b. I. 6. Telefon 694—33) minden vasár- és ünnepnap, d. e. 3/4 9 és d. u. 3 órakor, minden kedden, csütörtökön és szombaton 3 órakor. ◆ Kérjen prospektust.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
BUDAPEST, IV., ARANYKÉZ-UTCA 6. TEL.: AUT. 877—15.
ALAPÍTVA: 1790-BEN

London kikötője

Irta: FARKAS ÁKOS dr.

Londonnak, mint Anglia egyik legfőbb tengeri kikötőjének multja, még a római hódítás előtti időkre nyúlik vissza. Ennek a körülménynek magyarázata szerencsés helyzete: A Thames torkolatától felfelé haladva, itt lehet a folyón először hidat verni, vagy könnyűszerrel átkelni rajta.

A fokozatosan növekedő forgalom s a tengerjáró hajók nagyságának növekedése a XVIII. század végén már olyan torlódást és forgalmi fennakadást okozott a még ki nem épített londoni kikötőben, hogy emiatt *a szigetország kereskedelme és ipara egyre érzékenyebb károsodást szenvedett.* Ez vezette az angol törvényhozást, amikor elhatározta a folyó egyik kanyarulatában fekvő „Kutyasziget"-nek nevezett földnyelvben levő nyugatindiai dokk megépítését, amely 1802-ben fejeződött be. Ezt gyors tempóban követte több más dokknak magánérdekeltségek által való megépítése.

Ezek az érdekeltségek azonban egészségtelen versenyük, másrészt a folyton növekedő igényeket kielégíteni nem tudó, fogyatékos berendezéseik miatt *csakhamar válságos helyzetbe kerültek,* úgy, hogy a parlament volt kénytelen az üggyel foglalkozni és bizottságot kiküldeni, amelynek javaslatára 1908-ban a parlament a londoni kikötőről *törvényt* alkotott. Ez a törvény egy új hatóságot: a *Londoni Kikötői Hatóságot* hívott életre (Port of London Authority.) Ez a hatóság vette kezelésébe az összes dokkokat és a folyónak az egész tengerjárás által érintett „tidal" partvidékét.

A londoni kikötő tehát ma jogilag magában foglalja a folyónak London város belterületére eső részeit s ezenkívül mindkét partot egészen a torkolatig.

A kikötői hatóság szervezete — az angol önkormányzati rendszer sajátságos felfogásának megfelelően — *önkormányzati alapon megszervezett kollegiális hatóság.* 28 tagja van, ezek közül 10 kinevezett és 18 választott. E tagok választásában részt vesznek: a kikötő vámok és illetékek fizetői, a raktár- és hajótulajdonosok. Az összes tagok, — akik részint kereskedők, részint mérnökök — 3 évre neveztetnek ki, illetve választatnak; fizetésben, díjazásban nem részesülnek. A hatóság összes kiadásait *saját bevételeiből fedezi;* sem az államtól, sem a helyi hatóságoktól hozzájárulást, támogatást nem kap. Bevételei a kikötői illetékekből, a kikötői berendezések és raktárak használati díjaiból s a nyujtott szolgálatokért teljesített fizetésekből állanak. Költségvetését úgy állítja össze, hogy bevételei éppen csak a kiadások fedezésére szolgáljanak. Részvényesek a szó rendszerinti értelmében nincsenek; *a kikötői részjegyek tulajdonosai állandó, meghatározott kamatokat kapnak.*

A kikötő a mi fogalmaink szerint hihetetlen forgalmat bonyolit le, amit több körülmény tesz érthetővé. A kikötő középpontjából vont 50 kilométer körzetben kb. *10 millió állandó lakos* él, tehát hatalmas mennyiségű élelmiszer és más fogyasztási anyag kerül itt kirakásra. De még nagyobb forgalmat okoz London elsőrangú kereskedelmi- és áruelosztó jelentősége, amely *nemcsak Anglia, hanem egész Eszak-Európa legelső piacává és sok tekintetben az egész világ középpontjává tette.*

A kikötő 5 nagy dokkból, helyesebben dokk-rendszerből áll, amelyeknek vízfelülete 722 hold s a kiépített partok hossza kb. 45 mértföld (több, mint 80 kilométer.) Csaknem mindenütt vasúti vágányok vonulnak végig a partokon, amelyek bőségesen felvannak szerelve raktárakkal, gőz- és elektromos darúkkal — szám szerint 1345 — és szállítóberendezésekkel. Az egyik úszódaru, a „London Mamooth", emelőképessége 150 tonna.

Megemlítést érdemel, — bár e tekintetben a londoni kikötő nagyobb jelentőséggel nem bír —, hogy személyforgalma is kitesz évente több, mint 300,000 embert s ezek nagyrésze a London alatti parton épült *Tilbury* nagyszerű, új hajóállomásán szállt partra, ahonnan hatalmas vasúti forgalom viszi őket Londonba.

A hajók javítására szolgáló 10 száraz dokk, valamint

Megnyílt Középeurópa legmodernebb közegészségügyi intézménye: a Horthy Miklós közkórház

A magyar építkezés és ipar büszkeséges alkotása

A *Horthy Miklós közkórház* megnyitásával olyan közegészségügyi intézménnyel gazdagodott a magyar főváros, amelyre joggal lehetünk büszkék. A székesfőváros közönsége az új intézmény létesítésével ismét messzemenő áldozatkészségéről, a szociális problémákkal szemben való megértéséről tett tanubizonyságot.

Mint ismeretes, eredetileg az új szegényház betegeinek befogadására szánták a Maglódi-úti két pavillont és csak akkor határozta el a főváros közgyűlése, hogy ezeket az épületeket az életük teljében lévő és munkaértéket jelentő betegek gyógyítására használja fel, amikor a nyers építkezés már befejezés előtt állott. A főváros vezetőségét erre az elhatározásra az indította, mert *a kórházi betegek jelentékeny része olyan régi és ideiglenes jellegű épületekben volt elhelyezve, amelyek a helyes betegellátást teljes eredménnyel már nem szolgálhatták.* Hogy a szegényháznak szánt épületeket ennyi találékonysággal, ilyen szerencsésen és ekkora célszerűséggel közkórházzá tudták berendezni és mintaintézménnyé átalakítani, az elsősorban a közegészségügyi osztály és annak vezetője,

Salamon Géza dr. tanácsnoknak, valamint a központi kórházigazgató, Borszéky Károly dr. egyetemi tanárnak és az általuk munkábaállított szakértőknek az érdeme.

Az új kórház egyelőre *két pavillonból* áll. Amint a fővárosnak erre a célra pénze lesz, folytatják az építkezést és még három pavillont építenek, úgyhogy a most 550 ágyas intézetet *1600 ágyas kórházzá fogják idővel fejleszteni.* Az új kórház főépületében egy sebészeti és három belgyógyászati osztályt láttunk, mindegyik 100 ágyas. Ebben az épületben összesen 400 betegnek van helye. Itt vannak még az irodák, az orvosi szobák és a konyhák. Az udvar másik végében van a második pavillon, *150 tüdőbeteg* számára.

Csupa levegő és napfény mindegyik kórterem.

A széles folyosókat nappali és társalgóhelyiségeknek rendezték be, sőt a tüdőbetegek pavillonjában még külön ebédlőszobák is vannak. A hatalmas kerten kívül loggiák és tetőterraszok kínálkoznak a szabadban való fekvésre és napozásra. A főváros ebben az új kórházban nagy áldozatkészséggel s a szenvedő emberek iránt mindenkor tanusított meleg szeretettel felhalmozott mindent, ami a beteg javát, egészségét szolgálja. A legmodernebb műtők, a legmesszebbmenő orvosi követelményeket is kielégítő *röntgen- és egyéb orvosi laboratóriumok,* gyógyászati felszerelések sorakoznak a betegek tökéletes gyógykezelése érdekében. A betegszobák ablakai vaskeretesek, amerikai rendszerűek, a padlózatok könnyen és olcsón tisztántarthatók. Emegéburkolattal, a falak csempével és műkővel vannak burkolva. Az ajtó-tokokat szintén acélből készítették, hogy féregmentesek legyenek, az ajtószárnyak mindkét oldalukon teljesen síma, rétegelt lemezből készültek.

Minden helyiségben központi fűtés, hideg és meleg víz.

A központi fűtés s a melegvíztermelés központi kazánházban történik, ahol 4 darab, egyenkint 160 négyzetméter fűtőfelületű vízcsöves kazán működik. Szerkezetük olyan, hogy egy csődarab átszerelésével könnyen átalakíthatók gőzkazánról melegvízkazánná. Ennek az ötletes megoldásnak az az előnye, hogy így elegendő egy tartalékkazán, amelyet szükség esetén akár melegvíz, akár gőzszállításra üzembe helyezhetnek.

Jólesik a szemnek a fehéren csillogó konyha. Itt három darab 300 literes és három 200 literes nikkel főzőüst áll. Van ezenkívül egy négysütős és két kétsütős cukrászkemence, továbbá egy nagy és egy kis asztali tűzhely. A konyhában gázzal fűtenek.

A világításnál gondoskodás történt arról, hogy ne legyen zavar a világításban akkor sem, ha az Elektromos Művek áramszolgáltatásának valami akadálya lenne.

Külön akkumulátortelepe van a kórháznak: ha az Elektromos Művek kábeljeiben valami zavar áll be, vagy bármi okból elmarad az áram, akkor a műtőszobák lámpái és emeletenkint a folyosók lámpái automatikusan bekapcsolódnak

a szükségvilágítást biztosító akkumulátortelepbe.

Az összes kórtermek *fényjelzővel* vannak felszerelve. Ha a beteg csenget, akkor a folyosón a hívószoba ajtaja felett egy-egy színes lámpa gyullad ki, az ápoló szobájában pedig csengő szól mindaddig, amíg az ápoló a kórterembe érve a jelzést kikapcsolja. A kapusépületben van a házi telefonközpont, automota-felszereléssel, 70 alállomás bekapcsolására alkalmas készülékkel. 12 alállomás külső beszélgetések lebonyolítására is alkalmas. Gondoskodtak arról is, hogy az ágyhoz kötött, súlyos betegek gyógyulásuk mellett szórakozást is találjanak.

Minden ágyhoz bekapcsolták a Telefon Hírmondót.

Minden pavillonban *ételfelvonók, személy- és betegszállítóliftek* működnek.

A tüdőbetegpavillonban a tetősétányon kívül emeletenkint fektető és napozóterraszok vannak.

A pavillonokat *földalatti folyosó* köti össze. Az építkezésre 4,240.000 pengőt irányoztak elő, de igen számottevő megtakarítást értek el az építkezés gondos előkészítése, pontos ellenőrzése és végrehajtása révén. A belső berendezés alig került félmillióba, ami azért volt ily kis összeggel elérhető, mert az átköltöző kórházi osztályok orvosi felszereléséből minden használhatót magukkal vittek.

Az ünnepélyes megnyitás

Nagyszámú meghívott közönség jelenlétében nyitották meg kedden délben az új intézményt. A főváros részéről megjelent *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester, *Liber* Endre alpolgármester, *Barla-Szabó* József az OTI igazgató főorvosa, *Dávid* Mihály miniszteri tanácsos, *Csilléry* András központi kórházi igazgató, *Scheuer* Róbert országgyűlési képviselő, *Welisch* Andor, *Hatolkai* Kázmér, *Dörfler* Lajos, *Krivoss* Árpád, *Károlyi* Károly és *Kriss* Árpád plébánosok, *Rostagni* Achilles főjegyző és sokan mások. *Salamon* Géza tanácsnok ismertette a kórház keletkezését, majd *Sipőcz* Jenő polgármester magasszárnyalású beszédben megnyitotta a kórházat. A megnyitás napján már 70 beteget átszállítottak a Telepi-utcai kórházból, míg a korábbi betegeket az elavult Kún-utcai és a régi János-kórházakból hozzák át. A megnyitó ünnepségen részt vett szakértők a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a kórház tökéletességéről.

A siker osztályrészesei

A Horthy Miklós közkórház a legnemesebb emberi hivatást tölti be. És mintha a nemes fölbuzdulás irányította volna mindazoknak a közreműködését, akik bármi tekintetben is hozzájárultak a nagy mű megvalósításához. Elismerés illeti az összes iparosokat, akik legkiválóbb teljesítményeikkel rászolgáltak a dicséretre. A súlyos gazdasági viszonyok elsősorban derék iparosainkat sujtják, akik azonban e válságos időkben sem csüggedtek el: ha módjuk kínálkozik rája, büszkén tesznek tanuságot élnitudásuk és élniakarásukról. A Horthy Miklós közkórház építkezésénél és berendezési tárgyainak szállításánál közreműködtek a többek között:

Teleki, Katona és Varjas építészek nevéhez fűződik a tulajdonképpeni építőmunka. Az imponálóan nagy és izléses, masszív épület minden darabja a gondos kivitelezést dicséri és a szakemberek megállapítása szerint kiváló teljesítményt jelent. A vállalatot nagyarányú produkciójáért a főváros részéről a legnagyobb elismeréssel tüntették ki és az átvételnél hangoztatták, hogy a végzett munkával minden műszaki elgondolásuk pontosan valóra vált.

A Magyar Ruggyantagyár Rt. az egész kórházépületet gummipadlóval látta el, a megszokott elsőrendű kivitelben. Izléses, könnyen tisztitható padlózat elsőrendű követelménye egy egészségügyi intézménynek és csak természetes, hogy a Ruggyantagyár ezúttal is hírnevéhez méltó munkát végzett.

A Haas és Somogyi Rt. különleges ablakai látványosságszámba mennek, mert sikerült megoldani a szellőztetésnek új és különösen a kórházakban eddig nélkülözött módszerét.

A Melocco Rt. a műkőmunkálatokkal ezúttal is elsőrendűt produkált. A nagyhírű vállalat remek kivitelben helyezte el az előírt helyiségekben a maga gyártmányait, amelyek nemcsak közismert tartósságukkal, hanem ízléses csoportosításban is feltűnést keltettek.

A Melocco-Marboitgyár a műkőfalburkolattal remekelt, amelyik a kórház belsejének impozáns képet kölcsönöz, de a remekbe készült munka biztosítja az intézmény higiénikus szempontjait is. A vállalat olyan kiválót produkált, amelyre mindenkor önérzetes büszkeséggel hivatkozhatik.

Láng L. Gépgyár Rt. a kazánokat szállította. Mint minden más alkalommal, ezúttal is elsőrangú kivitel jellemzi a gyár teljesítményét, amelyre a magyar ipar mindig büszkeséggel mutathat rá.

Hutter és Schrantz Rt. drótfonatkerítésével remekelt. Dicséret illeti a vállalatot, hogy tekinttel a nemes célra, munkáját úgyszólván önköltségi áron szolgáltatta.

A Parafakőgyár a hőszigetelő falakat és válaszfalakat emelte, ismét bebizonyítva, hogy megbízhatósága és teljesítőképessége egyedül áll a placon.

A Vass és Kovács vasbútorvállalat (II., Fő-utca 48.) a vasbútorok egy részét szállította, amelyekre a betegek szabadtéren való tartózkodása miatt van szükség. Izlésesek, tartósak és remek kiállításuk ellenére is olcsók.

Czigler János (VIII., Koszorú-utca 12.) a kórházi és konyhai edényeket szállította. Figyelembe kellett venni az edények különleges rendeltetéseit és ezért ez a felszerelés a cég teljesítőképességét a legnagyobb mértékben és sikerrel vette igénybe.

A Magaziner Albert és Társa redőnygyár, ez a régi, nagyhírű vállalata, az ablakfelszereléseket és a redőnyöket szállította. Az ablakfelszerelés és berendezés itt kivételes szakszerűséget igényelt, mert biztositani kellett a jó világitást, a szellőzést és általában a higiénikus és kényes szempontokat. A gyár néhai alapitójának szellemében ezúttal is a legtökéletesebbet produkálta és munkája ezúttal is a legnagyobb elismerést váltotta ki.

Vitéz Mátyássy Bruno műbutorasztalos lakberendezési vállalata (VIII., Bem-utca 11.) tetszetős külsejű és finom kivitelű munkákkal vett részt ennek a lenyűgözően modern közegészségügyi intézménynek a felszerelésében. A gyár kiváló teljesítményét hirdeti a főorvosi szobának berendezése, a két alirvosi szobának tölgyfabútorokkal való feldiszitése, az ápolónővérek szekrényeinek és a raktári állványoknak szállitása.

Urbach és Taffler padlóburkoló munkái elsőrendű anyagból, a higiénia tökéletes kihasználását biztosítják.

Hutscher Károly okl. gépészmérnök (IX., Üllői-út 25.) saját gyátmányú Röntgen- és elektrotechnikai készülékeivel hívta fel a szakértők figyelmét. A cég szállította a teljesen fémből készült Budey-asztalt, trochoskop-szerkezettel, a Röntgen-átvilágitószerkezetet karosrendszerrel, a tüdőfelvételi állványt védőberendezéssel és a sötét-kamrát a hozzávaló száraz asztallal. Mindennél többet mond a cég teljesítményéről az a hivatalos megállapitás, hogy a Horthy Miklós-közkórház rendelkezik Magyarország legmodernebb Röntgen-laboratóriumával.

Dékány Gyula műasztalos és műesztergályos (IX., Üllői-út 121 és Haller-utca 88.) szállította a kombinált asztalokat, amelyek a belgyógyászati és a tbc. osztályon nyertek elhelyezést. A praktikus útitás teljesen egyedülálló a kórházi berendezésekben. Az orvos- és ápolószemélyzet ruhaszekrényei is egyesitik a diszes kiállitást és az ügyes kihasználhatóságot.

Andrea Rt. a tüdőbeteg pavillon terrasszának burkoló munkáit készitette, gondos és csinos összeállitásban. A vállalat a főváros részéről meleg elismerésben részesült.

Bukova Lajos az üveges munkákat végezte kiváló precizitással. Ürrendszerű kivitelezés és a legjobb anyag jellemzi az épület üveges berendezését.

Kiváló teljesítményeikkel a fent emlitetteken kívül a megemlékezésre még kiválóan rászolgáltak: *Magyar Fémlemezipari rt.* (edényeket szállított), *Siga rt. aluminiumgyár* (edények), *Krausz S.* jégszekrénygyár. *Ecclesia rt.* (kegyszerek), *Neuschloss—Lichtig repülőgépgyár rt.* (bútorok), *Lingel Károly és fiai* (bútorok), *Sol rt.* (Röntgen-cikkek), *Magyar Siemens—Reimiger—Veifa rt.* (Röntgen-cikkek), *Kodak Ltd.* budapesti fiókja (Röntgen-cikkek), *Szék- és Faárugyár rt.* (fabútor), *Hajlított bútorüzem* (fabútor), *Helvey Tivadar* (tetőszigetelő munka), *Müller Rezső* (asztalos munka), *Schuller József* (vízvezetéki szerelési munkák), *Kolbányi és Pákozdy* (központi fütés).

---

a város belsejében fekvő hatalmas áruraktárak — összesen 14 hold terjedelemmel — egészitik ki azt a csodálatos alkotást, tmely London kikötője néven ismeretes.

A kikötőben kirakásra kerülő áruk főleg a következők:

Gyapjú, főként Ausztráliából, Dél-Amerikából, Dél-Afrikából és Kisázsiából, évi 1,000,000 bál körül.

Elefántcsont, amelynek London a legfőbb világpiaca. Emellett rinócerosz-, narval- és víziló agyarak, sőt Szibériában ásott mammut-agyarak is nagy mennyiségben kerülnek itt piacra.

Tea, amelynek évi forgalma 500 millió font, — az Angliába behozott összes mennyiségnek 90%-a.

Dohány, — főként Ázsia különböző országaiból és Nyugat-Indiából. A raktárakban levő készlet körülbelül 50.000 tonna, 60 millió font értékben.

Hús, évi 650.000 tonna, az Angliába importált mennyiségnek kb. 70%-a. Külön vonatok szállítják innen az ország nagyobb városaiba s a kikötő hütőházakkal is fel van szerelve.

Fűszer. Az országnak csaknem egész fűszerszükséglete Londonban kerül kirakásra.

Szőnyegek, főként Perzsiából, Indiából, Törökországból és Kinából.

Gabona. Az ország gabonaszükségletének kb. ¼-e, évi 3,000.000 tonna a londoni kikötőbe érkezik.

Gyümölcs, évi 700.000 tonna.

Bár már Anglia ipara és kereskedelme is érzi a világválságot, ma is felejthetetlen benyomást tesz a szemlélőre a hatalmas kikötő és annak óriási forgalma, amelynek pénzben kifejezett értéke *700 millió font évenként.* Az érkező és indított áruk mennyisége 58 millió tonna volt az utolsó év folyamán.

Ezek a számok mindennél beszédesebben illusztrálják azt a forgalmat, melyet a kikötő lebonyolit, de azt a gazdagságot is, amelyet a boldog szigetország szorgalmas és becsületes népe évszázadok hatalmas munkájával felhalmozott.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

ÓVJA MEG AZ IDEGEIT!
KÁVÉ ÉS TEA HELYETT IGYON INDIÁN VÉDJEGYŰ
BRASIL-MATTE-VERA-T
A MATTE-VERA NEM IDEGESIT, ÁLMATLANSAGOT NEM OKOZ, MEGNYUGTAT ÉS TÁPLÁL.
HASZNÁJLÁK: KÓRHÁZAK, ISKOLÁK, NAPKÖZI-OTTHONOK
ÁRUSITJÁK AZ ÖSSZES SZAKÜZLETEK.
BRASIL-MATTE-VERA BEHOZATALI VÁLLALAT BUDAPEST

Padozati munkák
elsőrangú kivitelben
szlavóniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és díszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest, V., Rudolf-tér 1. sz. Telefon: 212—44.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

Munkát és kereseti lehetőséget a mérnöki karnak!

Érdekes javaslatok a mérnökök összességének nagygyűlésén Átmeneti hidvám a hidépítkezések finanszirozására — Útépítési-alap nyereménykötvényekből — Új szerv a magánépitkezések ellenőrzésére

Nagyarányú esemény színhelye lesz szerdán a Vigadó nagyterme: összegyülnek a *mérnökök*, a gazdasági életnek ezek az elsőrendü oszlopai, hogy megvitassák szomorú helyzetüket és megkeressék azt az útat, amelyik számukra eredményes pozicióhoz vezet. A magyar technikusok összességének felvonulásáról és az ott is mutatkozó szomorú tünetek hátteréről folytattunk beszélgetést

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaggal, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A munkanélküliség szeizmográfjait nemcsak a különböző ipari és gazdasági érdekeltségek mutatják, hanem nap-nap után jelentkeznek újabb rétegek, hogy *az aggasztó tünetekkel* szemben megoldást találjanak. Budapest után a vidéki városok gazdasági képviseletei sürgetik az egzisztenciális és fontos kérdések tárgyalását, mindannyian ama cél felé törekedve, hogy keresetet és munkát találjanak.

— Újabb nagyarányú mozgalom volt a pestkörnyéki kereskedők és iparosok monstre demonstrációja, amelynek keretében körülbelül 15 ezer iparos és kereskedő vett részt. Nyomonkövetni ezt a mozgalmat

a magyar mérnökök nagygyűlése,

amelyen 14 mérnöki érdekképviselet: a budapesti mérnöki kamarától az állástalan mérnökök intézőbizottságáig vonul fel, hogy *vészjelet* adjon le, látva a közgazdasági élet hajójának süllyedését. Minden körülmény amellett szól, hogy szükség van a bizakodás fenntartására, mert *az erkölcsi elmerülés sulyosabb, mint a gazdasági tömkremenés.* Nem lehet azonban csak biztatással fenntartani a hitet.

Pozitiv cselekedetekre van szükség, hogy munkát biztosítsunk mindenkinek, aki dolgozni akar.

A mérnökök gyüléséről, azt hiszem, még sok szó fog esni, mert nemcsak panaszaik feltárására jönnek össze, hanem termelő gondolatokat is elővetítenek, hogy azután az illetékesek mérlegeljék az eredményt biztosító elhetőségeket. Ilyen gondolat és azt hiszem megszívlelésre méltó gondolat nem egy akad a mérnökök tervezetében, amelyeknek komolysága abban is visszatükröződik, hogy *minden vonatkozásban számolnak az ország gazdasági helyzetével és a sulyos pénzügyi viszonyokkal.*

— Kivételes időkben kivételes módszereknek van helye. Csak jelezni kivánok néhány elgondolást, amelyek között igen figyelemreméltó az, amelyik *a hidak épitésével kapcsolatban kivánt biztató eredményeket* elérni. A mérnökök felfogása szerint

a hídépítés finanszírozását nem ajánlatos kizárólag adójellegü bevételekből összehozni és ezért felvetik az átmeneti hídvám bevezetésének kérdését.

Tény az, hogy Budapesten 30—40 ezer jármü közlekedik a hidakon, amelyikből jelentős bevételeket lehetne biztosítani mindaddig, amíg a hidak megalkotására szükséges alap összejön. Ebben az esetben nem kellene a költségeket az ingatlanátírási illeték felemeléséből előteremteni, mert az komplikációkat okoz az ingatlanpiacon: *aki forgalmi eszközt használ, annál nem játszik szerepet egy lényegtelen illeték lerovása.* Sokan vagyunk, akik annakidején a hídvámok eltörléséért harcoltunk, azonban nem tudjuk lebecsülni ennek a gondolatnak a jelentőségét, különösen, ha utalnak arra, hogy például Newyorkban a holland tunellen és a Brooklyn-hidon közeledő járművek után *még mindig érvényben van a vámszedés rendszere.* Ha már a hídépitést nem lehetett megoldani az eddigi tervek szerint, akkor megfontolásra sürget, hogy a különböző bevételi lehetőségekből melyiket válasszuk olymódon, hogy

néhány év alatt a hidak építése teljesen finanszírozható legyen.

— Felvetődik az a gondolat, hogy *az útépitési munkálatokat kamatozó nyereménykötvények révén indítsák meg.* Ebben az esetben egy-kétmillió összeg gyülne össze évenként és a javaslattevők hivatkoznak arra, hogy ilyen fedezetek más országokban is kedvező eredménnyel jártak. Bizonyos, hogy *a kötvények eladási és visszaváltási árfolyama* miatti kedvezmények vonzóerőt gyakorolhatnak ennek az összegnek az előteremtésére. A javaslatok sorában szerepel a különböző elhelyezkedések és keresti lehetőségek biztosítása azon a címen is, hogy

a magánépítkezések kötelező ellenőrzését magánmérnökökkel bonyolítsák le.

Ez a műszaki reviziós intézmény igen sikeresen fejt ki tevékenységet Angliában és bizonyos, hogy nálunk is komoly elhelyezkedési lehetőséget nyujtana.

— A panaszoknak az alapgondolata, jöjjön az kereskedőtől, mérnöktől, iparostól vagy bármely foglalkozási ágtól, attól van átitatva, hogy nem bírják tovább ezt a gazdasági tespedést. Vonatkozik ez a fővárosra is, ahol *nagy elánnal indítottuk meg a munkanélküliség enyhítésére vonatkozó célkitüzések megvalósítását.* Sohasem szabad elfelejteni, hogy sokkal többe kerül a munkanélküliek ellátása, mint a produktív munkának a megszervezése, mert az előbbi csak negatív kiadás, minden ellenszolgáltatás nélkül. A közgyülés kiküldötte a 7-es bizottságot, a szociálpolitikai ügyosztály sorozatos javaslatokat dolgozott ki, de

a komoly megmozdulásnak még mindig nyomát sem látjuk.

El kell ismerni, hogy a passzivitás főoka az, hogy a *bizottság nem látja a pénzügyi lehetőségeket* és minden kapcsolat nélkül áll a pénzügyi kormányzattal szemben: terveket hiába csinálunk, ha nem tudjuk, hogy a kijelölt utak járhatók-e. Amíg ez a tétel nincsen tisztázva, addig eredmény nem is várható. *A pénzügyi kormánynak módot kell keresnie ahhoz, hogy direktivákat adjon a fővárosnak pénzügyi téren,* hogy tudhassuk, melyek azok a lehetőségek, amelyek a visszatérő beruházó költségek céljaira a pénzügyi fedezetet biztosítani tudják.

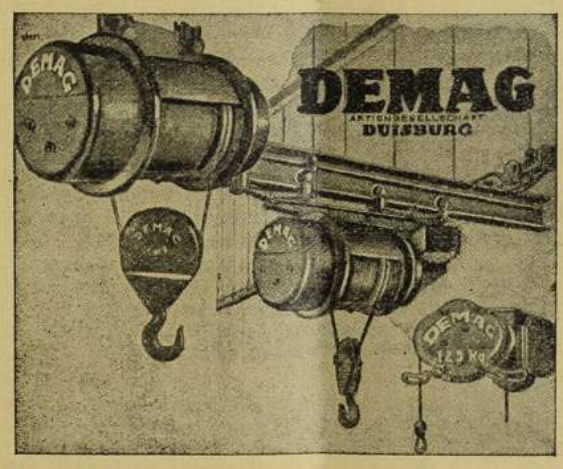
— Eddig csak tapogatódzások voltak, most azonban erélyes kézzel kell hozzálátni az eredmények eléréséhez. Végeredményben csak annyit sikerült megállapitani, hogy melyek azok a munkák, amelyek elvégezhetők volnának:

közcsatornák és útak építéséről lehet szó, amelyek elsősorban alkalmasak a munkanélküliség lecsapolására.

Erre öt-tízmillió pengő lenne szükséges, olyan összeg azonban, mely az érdekelt ingatlantulajdonosoktól feltétlenül visszatérül, tehát mintegy *előleg,* amely rövid idő mulva ismét a pénzügyi kormány birtokába jut. Eddig eljutottunk, azonban a gyakorlat stádiumától messze vagyunk, pedig, felfogásom szerint, *ez az egyetlen helyes megoldás, amely megkímélheti a kudarctól ezt a felbecsülhetetlen fontos akciót.*

*

A mérnöki kar nagyarányú megmozdulása bizonyára gyors intézkedésre serkenti az illetékes köröket. Nem lehet és nem szabad a helyzetet annyira elmérgesedni hagyni, hogy *a termelő osztályoknak ez a legfontosabbika ne tudjon munkát találni abban az országban, ahol a technikai alkotásoknak végtelen sorozatára van még szükség.*

DEMAG-emelők ezerszeresen bevált elektroemelőink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk szabványrészekből összeállított pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.

Magyarországi képviselő:

Königsberger Gyula okl. gépészmérnök

Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

KÖVEZŐMESTEREK
ÚT- ÉS CSATORNAÉPITŐK

Schaffer Antal
II., Biai-út 21. Telefon: 522—91

Schaffer György
Felvinci-utca 17. Telefon: 523-64

Handl István
Pacsirtamező-utca 7. Tel.: 620-28

Obendorfer József
Ludoviceum-utca 18. Tel.: 384-65

Helfenstein Károly
Hungária-körút 71. Tel.: 913—64

Reinisch és Wohl
Ajtósi Dürer-sor 7. Tel.: 380—62

Neumann Ferenc
Egressy-út 34. Telefon: 966—40

Krausz Ferenc
Hungária-körút 71. Tel.: 91 3-64

Obendorfer Károly és Rudolf
Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Dékány Gyula műasztalos és műesztergályos
Faipari üzeme
Budapest, IX., Üllői-út 119 és 121
Telefon: József 320—90

Hatscher Károly
okl. gépészmérnök
Saját gyártmányú Röntgen — Medikai — és Elektrotechnikai készülékek
Budapest, IX., Üllői-út 25. Telefon: 86—7—74.

ORIGINAL-ODHNER
svéd számológép

Harisköz 6.
Magyarországi eladási helye: BUDAPEST
Telefon: Aut. 893—85. szám

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

Automatikus Universal Sávozó
Önmagában egy fejesvonalzót, egy derékszögű háromszöget, egy tompa és hegyesszöget egyesit.
Főlerakat: IV. kerület, Múzeum-körút 21. sz,
Telefon: 83—5—76, 86—0—97

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fütés, vízvezeték, csatornázás

Gazdasági Értesítő

Ereky Károly, mint szerződtetett szakértő irányítja a Vásárpénztár felszámolását

Illetékes nyilatkozat arról, hogy miért vált szükségessé a Vásárpénztár likvidálása

Még mindig sok szó esik a halálraitélt *Vásárpénztárról* és főleg arról, hogy mi tette indokolttá a sürgős intézkedést. A *Vásárpénztár* részéről azt hangoztatják, hogy a főváros vezetőségének elhatározása meglepetésként hatott rájuk, mert a közelmultban lefolytatott tárgyalások során az *a kijelentés is elhangzott, hogy a veszteséges adonyi bérlet kikapcsolása után minden oldalon a legnagyobb bizakodással tekintenek a Vásárpénztár deficitmentes működése elé.* Kifejtették előttünk azt az álláspontot is, hogy a *Vásárpénztár* a maga több évtizedes munkásságával intenzív kapcsolatot hozott létre a fővárosi húsellátásban tevékenykedő intézményekkel és személyekkel, kezében tartotta az állatforgalom és az állatkereskedelem hitelműveleteinek lebonyolítását és ebben a minőségében olyan érdemeket szerzett, amelyeket lekicsinyelni nem lehet. Különösen érzékenyen érinti a főváros elhatározása a *Vásárpénztár* mai vezetőségét, amelynek tagjai személy szerint kiváló hozzáértéssel és messzemenő óvatossággal vezették az intézményt és nem érdemelték meg, hogy a *gyorsan elrendelt megszüntetés esetleg félremagyarázható legyen.*

A *Vásárpénztár* likvidálásának hátteréből a következő érdekes felvilágosítást adták

illetékes helyen

a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— Hangsúlyozni kívánjuk, hogy a *Vásárpénztár* megszüntetése nem azért történik, mintha a vezetőség nem bírná a legteljesebb mértékben a főváros legfőbb tényezőinek korlátlan bizalmát. A megszüntetés kizárólag financiális okokra vezethető vissza és azzal a törekvéssel magyarázható, hogy

fölöslegesnek találjuk kettéosztott működése két olyan szervnek, mint a Községi Takarékpénztár és a Vásárpénztár, amelyek lényegében azonos feladatot látnak el.

Kétségtelen, hogy a megszüntetésnél közrejátszott az a körülmény is, hogy *a Vásárpénztár megszünt jövedelmező intézmény lenni,* aminek oka egyrészt az örökségképpen ittmaradt adonyi bérlet és a húsforgalom csökkenése, amelyek végeredményben azt hozták, hogy

a Vásárpénztár csak teher a főváros gazdálkodásában.

Elég utalni arra, hogy a *Vásárpénztár,* miután az előző rezsim gazdálkodása miatt négymilliót vont el a fővárostól a szanálás céljaira: *1930 óta egyetlenegy fillért sem juttatott a községi alapnak.* Abban az évben tizenötezer pengő volt az osztalék, amit a főváros kapott, ez az összeg pedig csak kis töredéke annak a hatalmas összegnek, amelyet a főváros invesztált és amely után még a legminimálisabb kamatot sem tudja visszakapni. Meggyőződésünk, hogy *a Községi Takarékpénztár égisze alatt a Vásárpénztár működése rentabilissá válik.*

*

Értesülésünk szerint *Ereky* Károly, a *Vásárpénztár* elnök-vezérigazgatója, továbbra is a Vásárpénztárnál marad olyanformán, hogy

a felszámolást, mint szerződtetett szakértő fogja irányítani.

Befejezett tény azonban, hogy *Karch Kristóf egyetemi tanár, az intézet alelnöke távozik a Vásárpénztár, illetve a Községi Takarékpénztár kötelékéből.*

Ilovszky Jánosnak választania kell a Kisipari Hitelintézet alelnöksége és törvényhatósági tanácsi tagsága között

Egyhangú elismeréssel adózott a tanács a Hitelintézet munkásságáért és altruisztikus működéséért

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülése tárgyalta a *budapesti Kisipari Hitelintézet* multévi mérlegét, amelyről minden oldalon a legnagyobb elismerés hangján emlékeztek meg. A gazdasági helyzet még sohasem tette olyan súlyos próbára a kisiparosságot és a kiskereskedőket, mint az elmult esztendő és ezért *a Kisipari Hitelintézet feladata sem volt még sohasem olyan súlyos, mint fennállásának tizennegyedik évében.* A munkaalkalmak és a kereseti lehetőségek csökkenése nemcsak az intézet ügyfeleinek megélhetési nívóját csökkentette, hanem állandóan gyengítette azokat a fedezeteket is, amelyekkel rendelkeznek. A rendkívül súlyosodott viszonyok ellenére azonban mégis 4 millió 219.000 pengő újabb kisipari és 1,535.000 pengő újabb kiskereskedelmi hiteleket folyósított. Az új folyósítás a törlesztéseket másfélmillió pengő összeggel haladja meg, ami egyben a váltókihelyezések emelkedésének felel meg.

A kistételű hitelellátás munkamennyiségére jellemző, hogy a váltók forgalma a mult évben 49.855 darabot tett ki.

A legnagyobb dicsérettel kell rámutatni arra, hogy noha az intézmény munkája a kihelyezések emelkedése és a viszonyok romlása következtében megsokszorozódott, a *személyi és üzleti kiadások mindössze csak 34.136 pengő összeggel növekedtek.* Ez azzal magyarázható, hogy az üzem racionalizálása folytán sikerült a köz megterhelése nélkül az altruisztikus munkát végezni, sőt 34.393 pengő adót és illetéket is fizettek, nem szólva arról, hogy *a főváros a ténylegesen befizetett összegek után két és fél százalék osztalékot kapott.*

A *Kisipari Hitelintézet* multévi működése is igazolta, hogy ennek az intézménynek az életrehívása páratlan segítséget jelent a kisiparos és kiskereskedői osztályoknak.

A Kisipari Hitelintézet eredményes irányítása elsősorban Szél Jenő vezérigazgató érdeme,

aki amellett, hogy elsőrendű szakembere a magyar gazdasági életnek, lelkes odaadással és szeretettel támogatja a kisiparosságot és kiskereskedelmet a mai nehéz létfenntartási törekvéseiben.

A törvényhatósági tanácsülésen egyébként *érdekes intermezzó zavarta meg a Kisipari Hitelintézet ügyének tárgyalását. Büchler* József szociáldemokrata tanácstag felvetette azt a kérdést, hogy

Ilovszky János milyen minőségben alelnöke a Hitelintézetnek, amikor pártközi megállapodás érvénye áll fenn arra nézve, hogy törvényhatósági tanácstag üzemeknél és külső intézményeknél tisztséget nem vállalhat.

Ilovszky János bejelentette, hogy *a tanács legközelebbi ülésén fog nyilatkozni arról, vajjon a tanácstagságot, vagy pedig az alelnöki állást tartja-e meg. Ilovszky* elhatározása azért nem könnyű, mert mint a kereskedelem és ipar egyik vezető tényezője, a Hitelintézet kebelében is szolgálni kívánja ezeket az érdekeket, mint tanácstag pedig az egyetlen kereskedő, aki a főváros legfőbb vezetőségében helyet foglal. Valószínű, hogy megtalálják a kiegyenlítő megoldást, mert az kétségtelen, hogy *Ilovszky János munkásságára úgy a Kisipari Hitelintézetben, mint a törvényhatósági tanácsban nagy szükség van.*

A budapest—komáromi vasútszakaszon megindul a villamos vontatás. Mint ismeretes, a mult héten indította el *Verebély* László műegyetemi tanár az első Kandó-rendszerű villamos lokomotívot az elektrifikált budapest—komáromi szakaszon. Az első próba fényesen sikerült: *a hatalmas lokomotív a normálisnál jóval hosszabb kocsisort minden előfeszítés nélkül röpítette 75 kilométeres sebességgel a vonalon.* Egyelőre két személyszállító villamos lokomotív van készen, július folyamán pedig elkészül két teherlokomotív is. A próbák természetesen napról-napra, úgyszólván éjjel-nappal folynak, mert hiszen a mozdonyvezetők és a mérnökök e próbajáratokon tapasztalják ki a teljesen újrendszerű lokomotívok használhatóságát, sajátságait és esetleg módosítást kívánó hibáit. A mozdonyok állandóan óriási terhelésnek vannak kitéve; a szerelvények húsz-ötven százalékkal nagyobbszámú kocsisorból állnak, mint a normális üzemben lévők és ugyancsak túlrakodott teherszállítmányokat fognak vontatni a júliusban elkészülő próba-teherlokomotívok. A próbameneten elektromos méréseket eszközölnek, részint a lokomotívokon, részint a bánhidai erőmütelepen és e mérések eredményei mutatják majd meg a terhelés és indítás változásainál követendő üzemi fogásokat. Az máris kétségtelennek látszik, hogy a menetrend rendkívül előnyösen fog megváltozni: *a budapest—bécsi vonal például egy órával rövidül meg.* Ennek pedig nem is az a magyarázata, hogy az elektromos lokomotívok jelentékenyen gyorsabban haladnának, mint a gőzmozdonyok, hanem az óriási, úgynevezett akcelerációban. Ez azt jelenti, hogy a villamos lokomotív indítása és fékezése nem olyan nehézkes, mint a gőzvasúté. A villamos mozdony nyomban az indítás után eléri a 70—80 kilométeres sebességet, úgyhogy a pályaudvarról kinduló kocsisor utolsó vagónja az indóház csarnokát már a teljes menetsebességgel hagyja el. Gyorsítja a közlekedést az is, hogy útközben a mozdonynak *vízvétel céljából nem kell vesztegelni.* Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint körülbelül ennek az évnek végén adják át az elektromos vasutat a közforgalomnak.

Magyar Ruggyantaárugyár Rt. Az igazgatóság elhatározta, hogy a július 2-án megtartandó közgyűlésnek az elmult üzletévre 1.— P osztalék kifizetését fogja javasolni.

Magyarország aranykoszorús mestere
Szlezák László
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

Székesfővárosi Pavilon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623 — 34.

EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS **Rényi Károly**
A Magyar Kir. Állami Térképészet főbizományosa
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 2.
Fennáll: 1768 óta. Telefon: Aut. 893-24
Mindennemű katonai térkép, autótérkép, turistatérkép, Utikalauzok. Vasuti menetrendek.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 35 Telefon: J. 429-430

Kertes új házban
napsütötte két és háromszobás modern lakások villamos és autóbusztól két percnyire, rendkívül olcsón kiadók. Tábornok-utca 20 szám.

RIEGER OTTÓ
ORGONAGYÁR
Uj orgonákat, valamint homlokzatsípokat szállítunk és orgonajavításokat mérsékelt árban és művészi kivitelben elvállalunk. Gyáraink-ból negyven éves fennállása óta 2300 új orgona került szállításra.
BUDAPEST, X. KERÜLET, SZIGLIGETI-UTCA 29. SZÁM.
(RÁKOSFALVA) Telefon: 96—3—45.

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

TORMAY GÉZA

A fővárosi bizottsági tagoknak és az országgyülési képviselőknek minap történt bánhidai látogatásán ismét a nagy nyilvánosság érdeklődésének homlokterébe került az ország kereskedelmi irányításának egyik kivételesen nagyvonalú alkotótehetsége: *Tormay* Géza államtitkár. A centráló és a villamosított hegyeshalmi fővonal készen, a nagy munka utáni befejezettség tökéletességében most tárult először a laikusok elé és az előkelő vendégek e bűvészmutatványszámba menő premier bámulatában érezték át igazán, hogy az újabb magyar történelembe milyen alkotással írta be nevét a nagy munka vezére: *Tormay* Géza.

Ez a vezérség, az eredményeket nem is tekintve, egyike az önfeláldozó önzetlenség leginkább követésre méltó példáinak. Köztudomású, hogy *Tormay* Géza vezérigazgatói állása a Dunántúli Villamossági Részvénytársaságnál gyakorlatilag azt jelenti, hogy az állam költségmentesen, szívességből vállalta ennek az óriási üzemnek adminisztrációját, vezetését. És amit az állam vállalt, azért állt helyt *Tormay* Géza.

Egész emberként állta meg helyét akkor, amikor a kereskedelmi államtitkári székben mutatkozott meg igazában egész embersége, az utóbbi kétségbeejtő esztendőkben. Ha munkásságának sokoldalúságát tekintjük: Tormay Géza a legnagyobb álláshalmozó. *Rengeteg fizetésnélküli, missziós jelentőségű és célú állása van.* Elnöke a Balatoni Intézőbizottságnak és csak a minap jelentette be rádióelőadásában, hogy közművek létesítésével európai színvonalra emeli a magyar tengert. Vezeti az Idegenforgalmi Tanácsot és *a devizakorlátozásokkal, gazdasági válsággal, háborússá nyomorított esztendőben felfedezte a magyar idegenforgalom.* Emelkedett akkor, amikor a nemzetek gazdálkodásának ez a rendkívül fontos tényezője világszerte megbénult, főleg legerősebb versenytársainknál: az osztrákoknál és a csehekné̊l. Logaritmustáblával sem lehet kiszámítani, mit jelent ez a munka normális évre átszámítva.

Megteremtette a *Fülléres Gyorsvonatot*, amely olyan tempót adott egyik napról a másikra a trombózisos magyar vérkeringésnek, amilyenre a háború előtti esztendőkben sem volt példa.

A nemzetközi pénzügyi kolátozások pillanatában már kész tervekkel jelent meg a külföldi tárgyalásokon, hogy az új viszonyokhoz simuló szerződésekkel biztosítsa az ország expanzivitását. Kultúrája, elokvenciája, munkabírása és széleskörű nyelvtudása lehetővé tették, hogy személyesen vezesse ezeket a tárgyalásokat. Az ügyek nem húzódtak el kezében, futárok nem hordozták referensek jelentéseit: *magu tárgyalt és szerződött a külfölddel.*

Kereskedelmi és ipari vállalatok igazgatói sora várakozik rá naponta előszobájában, hogy egyetlen aláírással teljesítsen fontos behozatali, kiviteli és tarifamérséklési kérelmeket, amelyek villámgyors elintézésén múlik, hogy a mai viszonyok között megragadhasson egy pillanatnyi alkalmat, lehetőséget a magyar gazdasági élet. Tormay Géza titkárja, miközben egy súlyosabb üggyel jelentkezőt bejelent, három könnyebbet lereferál és már hozza is ki az elintézett aktákat, amelyek még a színét sem látták az adminisztráció hosszadalmas gépezetének.

Elkeseredetten azt sem távozik, akinek kérése teljesíthetetlen. *Tormay* Géza nemcsak mindent átlátó szakember, hanem kivételes charmeur is, aki még soha senkit nem hűtött, nem tört le, senkinek nem mondta, hogy „elzárkózom a magam részéről".

Mindezenfelül van ráérő ideje, hogy személyesen ellenőrizze az általa irányított munkát: ma Berlinben, vagy Bécsben kérdezi ki az idegenforgalmi irodában az őt nem is ismerő kishivatalnokot a magyar propaganda sikeréről, holnap a Balaton partján inkognitóban tanulmányozza a rábízott feladatot, a következő délelőtt pedig a minisztériumban veszi észre egy tisztviselő, hogy a háta mögött áll és a referálásra kiadott akta sorsa iránt érdeklődik valaki: az államtitkár személyesen.

Elég is talán ez a néhány ecsetvonás, amely, ha nem is kimerítő, de mindenesetre karakterisztikus portréját adja *Tormay* Gézának.

Szerdán közgyűlés. A szerdai közgyűlés legfontosabb tárgya a *Vásárpénztár* likvidálása lesz, amelynek tárgyalásánál nagyobb vitára van kilátás. Napirenden vannak még az új XIII. kerület szabályozásának tervei, a benzolgyár és a vízszűrő berendezések megrendelésének engedélyezése. Ugyancsak szerdán választanak új tagokat a szakbizottságokban megüresedett tagsági helyekre is. Öt interpellációt és több indítványt is bejegyeztek.

A csütörtöki tanácsülés. A csütörtöki tanácsülés főleg a multheti ülésről lemaradt ügyeket tárgyalja. A napirendnek 70 pontja van, nagyrészt kisebb jelentőségű dolgok: városrendezési és telekszabályozási előterjesztések, a ligeti vendéglő bérbeadása, a júliusi illetménycsökkentés, kegydíjazások, a kőbányai Kápolnatér szabályozása és egyebek. Fontosabb tárgyak: a szociális akciók folytatásának problémája, új kormányhozzájárulás kieszközlése, a BESzKRT igazgatóságának és felügyelőbizottságának kiegészítése, a Kisipari Hitelintézet új igazgatósági tagjainak kijelölése, az iskolai filmoktatás bevezetése, a víztisztító berendezések megrendelése és a plébánosok nyugdíjellátása. Az e heti ülésen kívül a nyári szünet előtt még egyszer, legfeljebb kétszer ül össze a tanács.

A Városháza nyári szünete. A fővárosnál annyi nagyjelentőségű kérdés vár megoldásra, hogy az idén aligha lesz megszokott méretű szünet. Valószínüen csak a közgyülés szünetének tartamára fog szorítkozni. Az e heti közgyülésen kívül még csak egy rendes ülést tart a törvényhatósági bizottság, azután jön a szünet szeptember közepéig. Természetesen a tisztviselők szabadságolását nem befolyásolják a városházi események és *Sipőcz* Jenő polgármester már be is osztotta a szabadságolások rendjét. A tanácsnokok három csoportban veszik ki pihenőidejüket. Június 23-án az első csoportban: *Schuler* Dezső szociálpolitikai, *Kovácsházy* Vilmos városgazdasági, *Szlovák* Pál közjogi, *Salamon* Géza közegészségügyi, *Wossala* János középítési, *Bódy* László közlekedési, *Schara* Béla vízvezetéki és világítási, báró *Babarczy* István közgazdasági, *Király* Kálmán út- és csatornaépítési és *Felkai* Ferenc elnöki ügyosztályvezető tanácsnokok, illetve főjegyzők kezdik meg szabadságukat, amely augusztus 3-án végződik. *Szendy* Károly tanügyi tanácsnok a kinevezések lezajlása után, július 10-től megy szabadságra augusztus 1-ig, majd augusztus 5-től augusztus 26-ig. A harmadik csoport szabadsága augusztus 4-én kezdődik és szeptember 14-ig tart. Ebbe a csoportba *Lamotte* Károly pénzügyi, *Vajna* Ede közélelmezési, *Csármann* Ferenc városrendezési, *Gallina* Frigyes racionalizálási és *Némethy* Károly közművelődési tanácsnokok tartoznak. A polgármester úgy osztotta be a tanácsnokok nyári szabadságát, hogy az *adminisztráció vitelében zökkenő be ne állhasson.* Az alpolgármesterek közül előbb *Liber* Endre utazik szabadságra, majd *Borvendég* Ferenc, aki a nyár második felében kezdi meg pihenését. *Ripka* Ferenc főpolgármester úgy, mint más esztendőben, július hó folyamán néhányhetes kúrára Reichenhallba megy, de a Szent István-hétre visszajön és az ünnepi napok lezajlása után újra elutazik a fővárosból. *Sipőcz* Jenő polgármester a nyár legnagyobb részét Budapesten fogja tölteni.

Emlekedik a főváros idegenforgalma. Talán az *egyetlen európai nagyváros Budapest, amelynek külföldi idegenforgalma most állandó emelkedést mutat.* Budapest egyre inkább keresett turisztikai góponttá válik, egyre többen és egyre sürübben jönnek a látogatók. Ebben nem kis szerepe van a *wieni propaganda-irodának*, amelyről legutóbb a Tanácsban s a Közigazgatási Bizottságban hangzottak el dícsérő szavak. A berlini magyar idegenforgalmi iroda, német főiskolai körökben széleskörü mozgalmat indított. Csoportosan jönnek az egyetemi hallgatók, így a szász és thüringiai főiskolások nagyobb csoportja augusztus 1. és 9. között érkezik. *Az olasz egyetemi hallgatók 100 tagú csoportját július vagy augusztus hónapban várjuk.* Az olasz kormány 200.000 lírával támogatja ezt az utazást. A fasiszta avantgardisták és ballillák *1000 tagú* csoportos utazása is tervbe van véve. A római *Gruppi Giovanili Amici del Ungheria* 40 napos bécs—budapesti utazást hirdet Szentistvánra. *A Viaggi Exprinter iroda már budapesti szállókkal tárgyal Szent István-napi társasutazásról.* Ugyancsak Szent István-napi budapesti társasutat rendeznek az „Ameritalia", a „Waggoni Letto" és a „Roesler Franz" utazási irodák is. A *Hapag berlini irodája* a Magyar Idegenforgalmi Irodával együtt hajóútat rendez Budapestre. A résztvevők 19-én indulnak Németországból, a napokban érkeznek és június 30-ig maradnak Budapesten. *Nagyobb számban várhatók amerikai turisták is.* A *Berengáriával* indul július 23-án egy nagy társaság. Északamerikai írók érkezését is jelzik: Sinclair *Lewis* és rajta kívül még három neves amerikai író iktatta útiprogramjába Budapestet. Július elején *tokiói tanulmányi csoport* érkezik Budapestre. Körülbelül 25 japán mérnök, építész és műszaki ember. Elsősorban a budapesti hidakat, a Duna-kikötőt és a budapest—bécsi új villamos vasútvonalat tanulmányozzák.

Eljegyzés. *Softics* Arankát, *Softics* Nándor székesfővárosi számvevőségi főszámtancsos leányát eljegyezte *Karkos* Károly, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület tisztviselője.

Házasság. *Magirius* Margit és *Rosta* János dr. székesfővárosi tanácsjegyző, a közélelmezési ügyosztály h. vezetője a napokban tartották esküvőjüket a Ferenc-rendiek plébánia templomban a Margit-körúton.

26 plébános nyugellátásáról fog gondoskodni a főros. A római katolikus és a görög katolikus pébániák minden dologi és személyi kiadásáról kegyúri minőségben a főváros gondoskodik, de az elaggott, vagy beteg papok nyugellátása azonban eddig rendezetlen volt. Most akarják pótolni ezt a hiányt és 26 plébános nygdíjellátását tervezik. A nyugdíjat a többi tisztviselőkéhez hasonlóan kezelik és a papok fizetéséből ezentúl 6 százalékos nyugdíjjárulékot vonnak le. A 100 százalékos nyugdíj lakbérrel együtt évi 7.364 pengő lesz. A plébánosok nyugellátása évi 152.912 pengő új kiadást okoz, de az új papi nyugdíjalap mintegy évi 37.000 pengő hiánnyal fedezni fogja a nyugdíjakat. A szerzetes-plébánosok nyugdíjra nem tarthatnak igényt.

Árpádházi Erzsébet szobra a Rózsák-terén. Hétfőn délben mutatta be *Damkó* József szobrászművész *Liber* Endre alpolgármesternek és a vezetésével megjelent bizottságnak *Árpádházi Szent Erzsébet szobrát*, amely felállításra készen áll a müteremben. A legendás királykisasszony szobra, amely rózsákkal az ölében ábrázolja Szent Erzsébetet, a Rózsák-terének elnevezett régi Szegényháztérre kerül, a plébánia templom előtti parkba, amit a főváros kertészei rózsaligetté alakítanak át. A leleplező ünnepség Szent Istvánkor lesz.

Szeptembertől rendszeres filmoktatás lesz a fővárosi iskolákban. A székesfőváros iskoláiban a jövő tanévtől kezdve érdekes reformot vezetnek be: a törvényesített tanítóeszközök sorába bevonul a *film.* Eddig is voltak iskolai filmek, ezeket azonban vagy mozikban, vagy tornatermekben mutatják be a növendékeknek és inkább szórakoztatók, mint tanulságosak voltak. Az oktatás ezentúl a tanidő alatt az osztályokban lesz és a tanerők a filmet megfelelő magyarázatokkal kisérik. E célra fokozatosan, kellő számú tűzbiztos, filmvetítő gépeket vásárol a főváros. A filmek scenáriumait hozzáértő pedagógusok írják és az írók a filmfelvételeknél is közreműködnek. A scenáriumokat tíztagú iskolai filmbizottság vizsgálja felül, amelynek tagjai: *Erődy* Kálmán dr., *Végh* Mihály, *Albrecht* István, *Tas* József, *Ölveczky* Pál, *Horváth* Károly dr., *Pécsi* Albert dr., *Dulovics* Jenő, *Stéger* Ferenc és *Kétly* Géza igazgatók és tanárok. A cenzurabizottság elnöke *Szendy* Károly közoktatási tanácsnok.

Pártvacsora. Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfői társasvacsoráját a Lipótvárosi Polgári Kaszinó margitszigeti nyári helyiségében tartotta a tagok élénk részvétele mellett. A vacsorán megjelentek *Bérczy* István, *Harrer* Ferenc, *Dési* Géza, *Schauer* Róbert, a kaszinó elnöke és *Héjj* Imre orsz. képviselők, *Dorner* Gyula, *Orova* Zsigmond, *Piazza* Győző, *Wellisch* Andor, *Krivoss* Árpád törvényhatósági bizottsági tagok, báró *Babarczy* István, *Günther* Tivadar, *Erősdy* Sándor, *Gündisch* Guidó, *Körmendy* Jenő, *Erdélyi* Mór, *Hubert* Vilmos, *Erdélyi* Jenő és mások.

Előadás az Angyalföldi Polgári Körben. Az Angyalföldi Polgári Kör csütörtök esti értekezletén *Kollmann* Dezső dr. v. főv. biz. tag, a Kézműiparosok és Kereskedők Országos Szövetségének ügyésze a *„Kereskedő és iparos helyzete a gazdasági válságban"* címmel előadást tartott. Ismertette a magyar kereskedő- és iparostársadalom végzetes és tarthatatlan helyzetét, kimutatva az ország belső helyzetéből eredő súlyos hibákat, majd részletesen megjelölte az iparos és kereskedők megmentésének módozatait. Az előadást vita követte.

Kövezőmesterek
Ut- és Csatornaépítők

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84.
Budapest, X., Korponai-u. 11.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, belónépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon: 844—12

Ujjáéled
NOVOPIN
szénsavas fenyőfürdőben
idegesség, fáradtságellen

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

X., Horthy Miklós közkórház, hús- és tésztafeldolgozó konyhagépek: Magyar Radiátorgyár Rt., X., Gyömrői-u. 75. 7811 P.

X., Maglódi-u. óvoda, lakatosmunka: Gaugusch Sándor, X., Zsivora-u. 5. 1396.40 P.

Szent István-kórházban útburkolómunka: Halmos János és Fia, X., Halom-u. 25. 4154 P.

Szent Rókus-kórházban betegszállító felvonó szerelési munka: Haverland Antal, VIII., Nap-u. 22. 9450 P.

Állatkertben vízilómedenceépítés, föld-, beton-, vasbetonmunka: Nekolny Antal, IX., Vágóhíd-utca 11/b. 8265 P.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Névtelen-u., Tátra-u. és Pannonia-u. közötti szakasz csatornázási munkáira pályáztak: Ámon Antal 1832, Bajza és Chra 1965, Heverdle István 2356, König, Román és Stein 2968 pengővel.

A Teve-u. tűzőrség részére szükséges benzintároló berendezési munkákra pályáztak: Telefongyár rt. 4150, Dávid és Kertész 4385, Magyar Vegyipari 4600, Rosenthál és Társa 4975, Láng Gépgyár 5900, Halm Sándor 8959 pengővel.

Az új élelmiszernagyvásárteleppel kapcsolatos kocka és fejkő szállítására pályáztak: Román János 72.577, Badacsonyi Bazaltbánya 85.802, Hubertus Kőbánya 96.972, Frank István 13.725, Északmagyarországi kőbánya 13.725, Zsilvölgyi 28.800, Selypi Kőbánya 69.939 pengővel.

Útburkoláshoz szükséges kövek szállítására ajánlatot tettek: Badacsonyi és Somoskői bazaltbánya, Zinner Manó, Fáblán és Katanics Csúcshegyi bazaltbánya.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Krayer
Lakkok
Festékek
Krayer E. és Tsa Bpest, V., Váci-út 34

MÁRKUS MIKSA
lakatosárúk, vasszerkezetek és speciálsi kettősen üvegezhető vasablakok gyára.
Telefon: 908—92. Budapest, VI. ker., Mohács-utca 5. sz. Telefon: 908—92.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhivó: József 311—19. szám.
Kiváló üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, vízteleníté, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen bérkompressort**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
FISCHER ZSIGMOND épületfakereskedő.
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310—89.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és eladó Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készit: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hütőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

Közúti gőz- és motorhengerelést vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1
Sürgönycím: WOLFFEKE
TELEFON: 59—9—68

Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállít: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket **legjobb minőségben**
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-út 40. Tel.: J. 38—9—17.

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1895.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 253—54, 253—55 és 253—56.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NADOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

ALEXY GYÖRGY
okl. gépészmérnök villamossági és műszaki vállalata.
Telefon: A. 209—92 és Aut: 209—93 sz.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit-körut 58. Telefon: Aut. 514-80

Kálvár építési vállalata
I., Szirtes u. 3/b. Tel: A. 53-9-14

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY-ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Epületekre szállit kavicsot, homokot, követ, téglát, szénesúzdákról szenet, kokszot, fát stb.

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: **Budapest, V., Berlini-tér 2.**
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: Nagykovácsi

Munkáiért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be.
Telefon: 53-0-92. **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntődéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 3.

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON, HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfúrási és vízműépítési vállalat.
Akna-kútépítések. Mélyfúrások. Viztelenítések. Automatikus szivattyúberendezések. Alapozások. Búvározási munkák. Forrás foglalások.
Telefon: 93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körut 32

Bútorait legjobb minőségben és legolcsóbb árban **Schäffer János** műbútorasztalos lakberendezési üzlete Budapest, II., Török-u. 2. Margithídnál Telefon: 552—98.

RESCH JÓZSEF
autókarosszéria és kocsigyára
Budapest, IX. ker., Remete-utca 26
Telefonszám: József 329—89

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

Vértes és Dóra
reszelőgyár, Rákosszentmihály
Ügyeljünk a védjegyre
Gyári védjegy
Gyártja a kiváló minőségü „Rókás" **fürészreszelőket** és az összes **műhely-reszelőket,** valamint használt reszelők újravágását **a legolcsóbban vállalja**
Városi iroda és raktár: **Budapest, VI., Lázár-u. 13.** — Tel.: 119-11

352

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 június 29. — 26. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

A Palatinus unokája

A Palatinus unokája hű maradt nagyapja tradicióihoz, sőt ma már hasonlóképpen emelkedett érzéssel emlékezhetünk meg a Palatinus dédunokájáról is, aki szintén napnap után élénkebben és nagyobb szeretettel kezd résztvenni a küzdelmes magyar élet irányításában.

Az egész ország felfigyelt *József királyi herceg* minapi felsőházi beszédére, amely nemcsak az aggódó, de a gondolkodó és alkotó magyar elme nagyszerű megnyilatkozása is volt. Mi, budapestiek, sokszorosan figyelemmel kísérjük a Palatinus-család valahány sarjának minden tényét, mert a magyar fővárosnak nem volt nemcsak olyan hatalmas, de olyan lelkes barátja sem, mint maga, József nádor. És *József királyi herceg* minapi beszéde után, amely a mi szeretett és nagyrahivatott Budapestünket egyenesen *a világ közepének* akarja megtenni, nem ok nélkül emlékezünk a nagyapáról, a Palatinusról, aki nélkül Pest is, Buda is talán még ma is ormótlan, elhanyagolt mezőváros lenne.

Ha a három város nászát megérni nem is tudta, ennek a menyegzőnek ő volt az igazi násznagya, mert ő volt tulajdonképpen az, aki a nagyszerű Hild János segedelmével *Budapest lelkét kiformálta.* Életírói elmondják, hogy a nádort Bécs nem szívesen látta — mert tulságosan magyar volt — a politika körül forgolódni. Szenvedélyes alkotásvágyát azonban ki kellett élnie, alkotásokban kellett kifejeznie, hogy magyar. Ez a bécsi gát és ez a belső vágy sodorta bele öt Budapest lángoló szeretetébe, a Budapest naggyátételéért való küzdelembe. A *Szépészeti Bizottság* megalakításától az alkotások légiója teszi Budapest történetében örökemlékezetüvé a nevét.

Indulásának Pestért való küzdelmében legelső stációja az a történelmi memorandum volt, amelyet 1805 június elsején nyujtott át a császár-királynak. Súlyos kritikával indult ez a memorandum: „Pest városának elöljárósága — írja — részben egymásra halmozott tennivalói következtében, részben egyes tagjainak tehetetlensége, tudatlansága és önzése következtében nemcsak nem járul hozzá a város szépítéséhez és szabályozásához, de még akadályozza is a megkísérlett javításokat, vagy pedig jelentékeny pénzösszegeket haszon nélkül pazarol el.“ Ezért nem ajánlotta a városi elöljáróságot a később tényleg elkövetkezett nagy munkák végrehajtására, hanem kívánságára létrejött a Szépészeti Bizottság, a Közmunkatanács nagyszerű öse.

Itt nyult bele először a Palatinus-család Budapest életébe, mígnem a minap a Palatinus unokája hatalmas gondolatot vetett fel, amely ha megvalósul, *Budapest a legklasszikusabb világvárosok közé emelkedhetik, a dunaparti Páris lehet az országnak igazi kenyérkereső, áldott gyermeke.* Nem költői alakzat volt, amikor föntebb a világ közepéről beszéltünk. Hiszen igen komoly tárgyalások folynak arról az autóútról, amely Londonból kiindulva Brüsszelen, Kölnön, Bécsen, Budapesten, Belgrádon és Szófián át Konstantinápolyba vinne; Sztambulból az út Afrikába vezet, Damaszkuszból pedig egy elágazás Indiába juttatja el az embert. Természetesen már dúl a harc ellenünk, megindult a kegyetlen verseny a központért, de ha *a tizenkétmilliós budapest—szegedi szakaszt hamarosan kiépítjük,* aminek megvalósítását *Kenéz* Béla kereskedelmi miniszter kilátásba helyezte, akkor miénk a győzelem. Kegyetlen példaként kell az illetékesek figyelmébe ajánlani azt a másik harcot, sajnos bukott harcot, amelynek főhadiszállása itt volt a *Fővárosi Hirlap* hasábjain és amely a dunai központért folyt. Akkor mondta ennek a harcnak egyik szellemi vezére, hogy ha a budapesti kereskedelmi kikötőt sürgősen és nagyszabásúan meg nem építik, akkor nekünk csak *fütyülni fognak a hajók.* Mindenki tudja, hogy a kereskedelmi kikötő a minisztériumoknak részben egymás között, részben a fővárossal való versengése miatt kerek egy évtizeddel elkésett. Most a szegedi műúton múlik, hogy csak túlkölnek-e Budapestnek a világkörúton járó autók, vagy tényleg a világ közepe leszünk-e?

Kell-e még, szabad-e még bizonyítékokat keresni és felsorakoztatni *József királyi herceg* igaza mellett? Mi úgy véljük, hogy a királyi herceg gondolkodása új korszakot nyithatna meg Budapest életében és a mi törpére zsugorított hazánk, amely megélhetésének alapjait vesztette el, új kenyérkeresőt találhatna Budapestben. Az idegenforgalom, a fürdőváros pedig olyan termékeny gondolat földjébe kerültek, hogy megvalósulásukhoz sohasem lehetett olyan komoly reményeket fűzni, mint ma, a Palatinus unokájának nagyszerű terve után.

Sipőcz Jenő polgármester

nyilatkozik a városi képviselők egységes tömörülésének szükségéről, a dunaparti villamosok megszüntetéséről, a tejellátás rendezéséről, az egyetemi klinikák további támogatásának a nehézségeiről és a racionalizálás menetéről

Néhány nappal ezelőtt érdekes és új csoportosulás történt a képviselőház tagjai között: megalakult a *városi képviselők blokkja* azzal a célkitűzéssel, hogy minden napirendre kerülő városi vonatkozású kérdésnél egyöntetű fellépéssel foglaljanak állást a városok érdekeinek támogatásában. A szervezkedést a városi politikusok tömörülésére

Sipőcz Jenő dr.,

polgármester, mint a Városok Kongresszusának elnöke kezdeményezte, aki a mozgalom hátteréről és a követendő eljárásról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Parlamentünk mai összetétele különösen agrár- és megyei jellegű és így emellett úgy szükség van a városi képviselők összefogására és támogató készségére is. Szeretném, ha a városok országgyűlési képviselőit megnyerhetnők arra, hogy

szolidaritást tanusítanak a városok egyetemes érdekeinek a felkarolásában.

Ezt pedig akként gondoltuk megvalósítani, ha a városok polgársága és vezetősége, valamint kongresszusunk is, mint a városok érdekképviselete, *gyakoribb érintkezést keres az országgyűlési képviselőkkel és igyekeznek megnyerni őket a városok egyetemes érdekeinek az istápolására.* Ennek a célnak az elérésére elsősorban szükségesnek tartjuk, hogy a városok országgyűlési képviselői a városok vezetői útján

megismerjék a városok bajait, továbbá az akadályokat, amelyek a városi élet fejlődését hátráltatják,

nemkülönben megállapítsák *a városok és országgyűlési képviselőik együttműködésének a módját,* hogy az együttműködésben rejlő hatalmas erőket a városfejlesztés, illetve a városok *válságos helyzetéből* való kibontakozása érdekében felhasználhassák. Természetes, hogy

ez a szervezkedés nem irányul más szervezet ellen,

hanem tisztán önvédelmet szolgál magasabb nemzeti érdekből.

A további beszélgetés során szóvátettük a *Közmunkatanács* legutóbbi ülésén elfogadott azt az indítványt, hogy *a pesti Dunaparton szüntessék meg a villamosforgalmat* és helyette autobuszokat járassanak. A polgármester erről a következő nyilatkozatot tette:

— A villamosközlekedésnek a pesti Dunaparton való megszüntetése tárgyában hozott közmunkatanácsi határozatról tudomásom van és azt elvileg — *városszépítési szempontból* — magas is helyeslem. Magától értetődik azonban, hogy

a mostani gazdasági viszonyaink között egy ilyen rendkívül nagy anyagi megterheléssel járó feladat elvégzésére a Bszkrt nem vállalkozhat,

s így ennek az esztétikai szempontból fontos kérdésnek a megoldása arra az időre marad, amikor gazdasági viszonyaink javulása ezt lehetővé fogja tenni.

Figyelmébe ajánlottuk a polgármesternek azt a körülményt, hogy *Budapesten még mindig nagyszámban fordulnak elő tejhamisítási esetek:* legutóbb a tisztifőorvos jelentette be, hogy az ellenőrző vizsgálatok magas százalékot mutatnak. Megkérdeztük a polgármestert: mit szándékozik tenni Budapest fogyasztóinak megvédelmezésére:

— Az e tárgyban legutóbb kiadott kormányrendeletek, meggyőződésem szerint, *jelentékeny javulást* fognak eredményezni. A fővárosba beszállított tejet állandóan és a lehető legintenzívebben kívánom ellenőriztetni, de, sajnos,

ezen a téren a szükségessé vált takarékossági intézkedések folytán haladásról nem lehet egyelőre szó.

Mindenesetre a rendelkezésemre álló eszközökhöz képest *a legnagyobb gonddal akarok őrködni a székesfőváros fogyasztóközönsége egészsége és érdeke fölött.*

A mult héten ankét volt a kultuszminisztériumban, amelyen a klinikák nehéz helyzetét tárgyalták. Hangoztatták, hogy a klinikák nemcsak az egyetemi oktatás, hanem Budapest közegészségügyét is szolgálják a fővárosi betegek százezreinek ápolásával és ezért a főváros fokozza a klinikák támogatását. Elképzelhető-e a további támogatás? — kérdeztük a polgármestert, aki a következőket mondotta:

— Tudomásom van az egyetemi klinikák nehéz helyzetéről és őszintén óhajtom, hogy azok a nehézségek, amelyekkel ma meg kell küzdeniök, *a főváros egészségügye és a tudomány érdekében mielőbb megszűnjenek.* Ami azonban a főváros részéről nyujtandó támogatást illeti,

meg kell állapitanom, hogy a főváros már eddig is oly nagymértékű áldozatokat hozott és hoz a jelenben is a közegészségügy érdekében,

hogy ezeknek az áldozatoknak *további fokozása már alig képzelhető el.*

A racionalizálási tevékenység teljes erővel folyik a nyári szünetben is, mert az a törekvés, hogy *a felhasználható tanulmányok mielőbb éreztessék hatásukat* a főváros adminisztrációjában. Erről a kérdésről a *polgármester* így nyilatkozott:

— *Gallina* tanácsnok úr megbízásom értelmében teljes erővel foiytatja a közigazgatás egyszerűsítésére irányuló munkáját. Az elgondolás az, hogy

az adminisztrációs funkciót az élethez igazítsuk,

mert a régi rendszer sok tekintetben nehézségeket idéz föl. A főtörekvés odairányul, hogy *gyorsítsuk az eljárásokat* anélkül, hogy az a hatósági ellenőrzést és hatósági feladatot bármiben is befolyásolná. A munka természetesen óriási területekre terjed, mert

nemcsak a központi igazgatás, hanem a kerületi szervek tevékenységét is új alapokra kivánja helyezni.

A racionalizálástól igen jelentős eredményeket várok úgy a közigazgatás, mint a közönség érdekeinek szempontjából.

*

Sipőcz Jenő dr. polgármester a következő napokban nagyfontosságú tárgyalásokat folytat *a téli szociális akciók* megszervezéséről. Felfogása szerint Budapesten az elkövetkező téli időszakban sem szabad éhező, nélkülöző embernek lenni és ezért *már most megindítja az előmunkálatokat a hatósági támogatás megalapozása érdekében.*

Ujból napirendre kerül a halálsorompók és a pályaudvarok kihelyezése

Az általános városfelmérés előtt rendezik az évtizedes problémát

A főváros műszaki adminisztrációja egyik legközelebbi feladatának az *általános városrendezési tervek* munkálatainak előkészítését tekinti, mert minden oldalról élénken sürgetik ennek a hiánynak sürgős pótlását. Az általános városrendezés terveinek előkészítése során eldöntésre vár, hogy

milyen végleges álláspontot foglal el a kormány és a főváros a nagy pályaudvarok kérdésében.

Évtizedes probléma ez és az idők folyamán Budapest belterületén rohamos fellendülés következett be. Egymásután nőttek ki a földből az új városrészek és hamarosan belső területeket szeltek ketté a röviddel azelőtt még a távoli perifériákon áthaladó vasútvonalak és nem egy városrészben a halálsorompók a további fejlődés gátló akadályaivá váltak.

Ripka Ferenc főpolgármester hivatalbalépésének első esztendejében a Fővárosi Hirlap karácsonyi számában közzétett, szenzációsan ható cikkében ráterelte a közfigyelmet a pályaudvarok kihelyezésének és ezzel együtt egyes vasútvonalak felhagyásának megoldást váró kérdésére, nemkülönben a halálsorompók eltávolításának szükségességére.

Ezt követően aztán komoly tárgyalások indultak meg az állam, a MAV és a főváros között, folytak a tervezgetések, amelyek azonban a fölmerült pénzügyi nehézségek miatt abbamaradtak. A főváros vezetői ugyanis tisztában vannak azzal, hogy

a mai idők nem alkalmasak ilyen problémáknak a megoldására.

Senkisem gondol tehát arra, hogy mostanában az új pályaudvarok építését, vagy a régiek kihelyezését keresztülvigyék, de mégis elő kellett venni a kérdést, mert ezeknek eldöntése s a pályaudvarok végleges helyének kijelölése nélkül szó sem lehet az általános városrendezési tervekről és az egyes városrészek részletterveinek elkészítéséről.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

érdeklődött a városrendezési problémának a nagyvasutakkal és a pályaudvarokkal összefüggő kérdéseiről és a következő felvilágosításokat szerezte:

— Amikor a legkevésbé van pénz és alkalmas atmoszféra olyan feladatok megoldására, mint új pályaudvarok építése, vagy áthelyezése, most mégis újból felszínre bukkant ez a kérdés, amelynek hármas magyaráta van. Az egyik az, hogy

a fővárosnak nem lehet tovább halogatni az általános városfelmérési munkák elkezdését,

s ezzel párhuzamosan az új városi térképezést, az új városrendezési tervek elkészítését. A másik ok az, hogy az főváros egyaránt olyan munkaalkalmakon töri a fejét, amik leginkább beleillenének az *inségmunkaakciók* keretébe. Már pedig vasútvonalak áthelyezése, töltések építése, vagy elhordása: mind ilyen munka. A harmadik ok a *Boráros-téri híd építésének* közeli aktualitása, nemkülönben a Délivasút beolvasztása a Máv. keretébe.

A Boráros-téri híd építésével egyidőben el kell dönteni, hogyan rendezi a főváros a pesti hídfő környékét.

Most a dunaparti teherpályaudvar foglalja el ezt a területet. Előbb-utóbb azonban el kell innen távolítani a teherpályaudvart és fel kell szabadítani a Dunapartnak ezt az exponált és nagyjövőjű szakaszát a vasúti forgalom alól és át kell adni a természetes városfejlődésnek. Ugyanakkor el kell dönteni azt is, hogy hová helyezzék át a pályaudvart.

— A Délivasút megszüntetésével az is problématikussá vált: *meymaradjon-e a budai pályaudvar és mi legyen a rendeltetése a kelenföldi pályaudvarnak?* De el kell dönteni a keleti és a nyugati pályaudvaroknak a sorsát is. Ha az lesz a döntés, hogy megmaradnak a mai helyükön, akkor is gondoskodni kell mind a két pályaudvar korszerű átépítéséről: nagyobbítani kell őket.

A keleti pályaudvarnál a pályaudvar megnagyobbításához új területek szükségesek,

aminthogy erre a célra a régi lóversenyteret már ki is szemelték, míg

a nyugati pályaudvarnál a modernizálás ellenére is hatalmas területek szabadulhatnak fel városrendezési és építkezési célokra.

Az ugyanis elképzelhetetlen, hogy a nyugati pályaudvar mozdonyházai, raktárai, teherpályaudvara a mostani helyén maradjanak, mert a Ferdinánd-hídon kívül egészen a Hungária-körútig nincs a város két része között kapcsolat, szinte hermetikusan vágja ketté a főváros testét a vasútvonal. Itt arról lehet csupán szó, hogy a személyszállító vonatok vágányai befutnak a mai pályaudvarra, míg a többi vasúti berendezéseket kihelyezik és ugyanakkor *a pályatest alatt, vagy felett létesítenek kapcsolatot a kettészelt városrész utcái között.* Ha pedig az lenne a döntés, hogy valamikor új pályaudvarokat építenek és pedig

a mai fej-pályaudvarok helyett a külföldi modern pályaudvarok mintájára úgynevezett átmenő-pályaudvarokat,

akkor a későbbi városrendezési tervek számára *ugyancsak ki kell jelölni ezeknek az új pályaudvaroknak a helyét.*

— Szorosan összefügg ezekkel a kérdésekkel a ceglédi vasútvonal sorsa, az úgynevezett „halálsorompók" ügye, aminek a megoldása elsőrendű inségmunkaalkalom lenne. Végül

a különböző teherpályaudvarok, a ferencvárosi, a kőbányai és a többi külvárosi pályaudvarok is átépítésre várnak,

a körvasút fokozottabb kihasználása, a szárazföldi pályaudvarok és a dunai kikötők közötti szerves kapcsolatok megteremtése, a gyorsvasút problémája: mind olyan feladatok, amelyekkel már most foglalkozni kell, hogy kellő időben, amikor szükség lesz ezekre a tervekre, már rendelkezésre álljanak.

*

Nagyon alapos megfontolást és providenciális körültekintést kívánó feladatok ezek, mert hiszen hosszú évtizedekre kihatnak a város fejlődése és kialakulása tekintetében.

Gazdasági lehetetlenülés címén

bírói úton érvénytelenítik az adonyi bérlet szerződését

Június 30-án tartja utolsó igazgatósági ülését a Vásárpénztár

A pénteki folytatólagos közgyülésen került tárgyalásra a *Vásárpénztár* likvidálásának kérdése, amelyhez a közgyülés túlnyomó többsége hozzájárult. Ezzel az aktussal a törvényhatóság pontot tett a *Vásárpénztár* működésének végére és most már csak bizonyos *formai intézkedések* vannak hátra ahhoz, hogy ez az egykor oly virágzó intézmény a *Községi Takarékpénztár* keretében folytassa munkásságát. A *Vásárpénztár* likvidálásának további menetéről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A *Vásárpénztár* igazgatósága június 30-án ülésre jön össze, hogy a megszüntetést tudomásul vegye és a szükséges intézkedéseket foganatosítsa. *Ereky* Károly és *Karch* Kristóf szerződése június végén lejár és így nem tudni, hogy ebben a funkcióban milyen szerepet vállalnak magukra:

amennyiben távolmaradnak az üléstől, úgy ott Vajna Ede tanácsnok fogja betölteni az elnöki tisztséget.

— A legnagyobb probléma a likvidálás után *az adonyi bérlet megszüntetése*, amelyre feltétlenül szükség van, *nehogy ennek a vállalkozásnak a deficitje károsan befolyásolja a Községi Takarékpénztár mindenkor egészséges üzleti eredményeit.* Tudni kell, hogy a Zichy-grófok adonyi mintagazdasága évi 400—500.000 pengő hiányt okoz a fővárosnak, amelynek a likvidálásáért tehát mindent el kell követni. Éppen a *Fővárosi Hirlap* jelezte néhány hónappal ezelőtt, hogy a gazdaság bérletének megszüntetésére komoly tárgyalások indultak meg, azonban

ezek a megbeszélések a teljes sikertelenség jegyében végződtek.

Felfogásunk szerint pedig nem szabad visszariadni az esetleges áldozatoktól sem, mert az évi félmilliós deficit nem foglalhat helyet a Községi Takarékpénztár mérlegében. Tudomásunk van arról, hogy

a Zichy-grófi család körülbelül 500 ezer pengő kártalanítást kíván a szerződés felbontásáért,

vagyis éppen olyan összeget, amennyi veszteséget produkál a bérlet egy évi fenntartása. A pénzügyi bizottság és a polgármester úr hivatottak állástfoglalni ebben a kérdésben, amely különben legközelebb az autonómia szerveit is foglalkoztatja.

*

Értesülésünk szerint a főváros vezetősége nem zárkózik el a békés megegyezés elől és hajlandó bizonyos áldozatokra, azonban

túlzott feltételekkel nem vetheti magát alá olyan követeléseknek, amelyeket a grófi család részéről az utóbbi időben támasztottak.

Amennyiben a méltányos egyesség nem sikerül, úgy a főváros el van határozva arra, hogy *gazdasági lehetetlenülés* címén megtámadja a szerződés érvényességét és bírói beavatkozással provokálja ki a szerződés feltételeinek enyhítését. Erre a lépésre azonban csak akkor kerül sor, ha a Zichy grófi család részéről ezután is túlzott igényeket, vagy merev elzárkózást tanusítanak.

Szigorúan a zárszámadás eredményeihez kell igazítani a jövőévi költségvetés előirányzatait

Elkészült az ügyosztályok költségvetéseinek nyers tervezete — Ujból működésbe lép a takarékossági bizottság

Közvetlenül a nyári szünet előtt indulnak meg a pénzügyi osztály műhelyeiben a költségvetési munkálatok. A komplikált számadatok különválasztása, az ügyosztályi igények mérlegelése és a nyers tervezetek felülbírálása súlyos feladatot hárítanak az illetékes tisztviselőkre, akik a nyári hónapok politikai szünetjét használják fel a roppant figyelmet és áttekintést kívánó munkálat elvégzésére.

Az idei költségvetési teendők alakulásáról

beavatott helyen

a következő információt kaptuk:

— A polgármester úr rendelete alapján *június 15-ig* elkészítették az ügyosztályok a maguk nyers tervezetét, amelyekbe, mint minden évben: *a lebonyolításra kerülő tervek és elgondolások hosszú sorozatát iktatták be.* Ez a munkaprogram természetesen sok tekintetben változás alá kerül, mert figyelembe kell majd venni a főváros pénzügyi helyzetét, amelyiknél a *legkomolyabban kell számolni a bevételek visszaesésével.* Bármilyen fájdalmas is

a tárgyi és dologi kiadásoknál ezuttal is mérsékletet kell tanusítani,

mert csak így biztosítható annak a nagy törekvésnek a sikere, hogy a *jövő évi költségvetés egyensúlyban maradjon.*

— Bármennyire is kívánatos a közmunkák fokozatosabb megindítása: a *jövő évben sem számolhatunk nagyobb lendülettel, mert a takarékosságot most már ezen a területen kell tovább folytatni.* A tisztviselői illetmények csökkentésére további sor nem kerülhet, a takarékoskodás tehát csakis a dologi kiadásokból állhat elő. A költségvetés összeállításánál természetesen figyelembe kell venni a polgármester részéről elrendelt szempontokat és ezért

az ügyosztályi költségvetésnek véglegesítése csak a kora őszi hónapokban fog megtörténni.

Általában a reális költségvetés felé való törekvést szolgálja az az elv, hogy az ügyosztályi előirányzatok a legutolsó év zárszámadási eredményeihez igazodnak: vagyis

a bevételek és főleg a kiadások olyan mértékre állíthatók be, mint amilyen tételek ezeken a címeken a zárszámadásban helyet foglalnak.

*

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint augusztus végén készül el a költségvetés összeállítása amely után csak az következhetik, hogy a főösszegek kialakuljanak. Annyi már bizonyos, hogy

a törvényhatósági tanács ebben az esztendőben is delegálni fogja az albizottságot,

amelyik a mult évben sikerrel működött közre a reális költségvetés kialakításában. A takarékossági bizottság csoportokra osztva az első őszi tanácsülés felhatalmazásából kezdi meg munkáját.

Leukoplast
magyar gyártmány

Senki sem befolyásolta a Beszkárt új igazgatóságának megválasztását

A közgyűlés határozata után megkötik a HÉV-szerződést — A fővárosnak kell kezdeményezni a mérnöki munkaalkalmak megteremtését

Az elmult héten újból a pártközi konferencia elé került a *HÉV megváltásának* kérdése, amelyiknek további sorsa most már a törvényhatósági tanács és a közgyűlés állásfoglalásától függ. A pénzügyi bizottság hétfői határozatáról és az e héten tartandó tanácsülés előrelátható döntéséről intéztünk kérdést

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselőhöz az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A bizottság ülésén elhangzott felszólalások ellenére az ügyosztály részéről kifejtett felvilágosítások most már a nyilvánosság előtt is kétségtelenné teszik, hogy *a HÉV megváltása és az ezzel kapcsolatos ingatlanok megszerzése a főváros számára előnyöket biztosítanak.* A felhozott aggodalmak jórészt a vasútvállalat várható deficitjét mutatták ki, amellyel szemben nem szabad elfelejteni, hogy

a Beszkárt keretében működő helyiérdekű vasut adminisztrálása és igazgatása megtakarításokat eredményezhet.

Egészen bizonyos, hogy a pestkörnyéki közlekedés fölötti impérium átvételével a főváros számos fejlesztési tervet tud megvalósítani, olyanokat, amelyek évtizedek óta megvalósításra váró komoly célkitüzések biztosítását teszik lehetővé. Tudomásom szerint

a közgyűlés állásfoglalása után a Községi Takarékpénztár és a Szentlőrinci HÉV megkötik a szerződést

az érdekeltségekkel és azután rövidesen a főváros égisze alatt folytatja tevékenységét a főváros és a közvetlen környék összeköttetését szolgáló vasútintézmény.

Szóvátettük *Kozma* Jenő előtt a BSzKRT igazgatóságának újjáalakítását, amelyik azt a meglepetést hozta, hogy ezúttal nem vesz részt a vállalat irányításában *Vázsonyi* Jenő, a MÁV volt elnöke.

— A törvényhatósági tanács multheti ülésén — hangzott a válasz — titkos szavazással folyt le a választás, amelyre ingerenciát tehát senkinek sem volt módjában gyakorolni. Úgy látom, hogy sérelem csak személyeket ért, anélkül, hogy az elvi kérdésen csorbát ütött volna a választás eredménye, mert

az ellenzéki igazgatósági tagok számát a választásnak eredménye egyáltalában nem befolyásolta.

Meggyőződésem, hogy a BSzKRT igazgatósága az új tagok közreműködésével felfrissült ütemben fogja vezetni azt a vállalatot, amelynek az utasforgalom nagyarányú csökkenése miatt mostanában igen sok *súlyos problémája van.*

Rámutattunk *Kozma* Jenő előtt *a mérnöki kar feljajdulására,* amelynek méltó keretet adott a Vigadóban tartott multheti nagygyülés.

— Teljesen igazuk van a munkanélküli mérnököknek, — úgymond, — akik hiába sóvárognak azért, hogy alkothassanak: *a nemtörődömség rajtuk is érezteti a káros hatásokat.* Szeretném valamilyen formában a fővárost beállítani a kezdeményezés első vonalába és úgy tudom, hogy

az arra illetékes szakembereknek vannak is elgondolásaik, amelyek révén a mérnökök jelentős foglalkozáshoz juthatnak.

A nagygyűlésen felvetett gondolatok között számos megszívlelésre méltó akad és ha a mérnöki kar reprezentánsai tanácskozásra jönnek össze a székefőváros tényezőivel, bizonyára megtalálják azt a plattformot, amelyen a probléma rendezése lehetővé válik.

*

Elmondotta még *Kozma* Jenő, hogy nagy elégtétellel tölti el a kormány jóindulatának kifejezésre juttatása azzal, hogy újabb 600 ezer pengőt bocsátott a fővárosi inségakciók támogatására. Ez az összeg lehetővé teszi, hogy a főváros továbbra is megfeleljen a szociálpolitikai hivatásának.

Végleges elintézést nyer a HÉV. megváltásának ügye

A pénzügyi bizottság véleménye után a tanács és a közgyűlés dönt az ajánlat elfogadásáról

A pénzügyi bizottság hétfői ülésén foglalkozott a HÉV megváltásával és azt az álláspontját fejtette ki, hogy amikor *a közlekedés egységesítésére irányuló törekvéseket a legnagyobb mértékben helyesli, ugyanakkor olyan pénzügyi feltételeket kíván, amelyek az ügyletet a főváros számára kedvezőbbé alakítják.* A bizottság határozatát sok helyen *félremagyarázták,* holott köztudomású, hogy a pénzügyi bizottságnak *csak véleményező* joga van és így állásfoglalása aligha érinti a polgármester előterjesztésének további útját.

A HÉV-akták további sorsáról intéztünk kérdést

Borvendég Ferenc alpolgármesterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Kifejtettem a pénzügyi bizottság ülésén is, hogy *az előterjesztésben foglalt pénzügyi számadatok helyességét a magam teljes felelősségével továbbra is fenntartom.*

Az előterjesztést nem változtatjuk meg és továbbra is javasoljuk, hogy a főváros szerezze meg a HÉV-részvények 70%-át

A polgármester úr kötelességét teljesítette, amikor a javaslatot a különböző fórumok elé hozta, mert *nem járt volna el okszerüen, ha ezt az új ajánlatot a maga egyéni elhatározásából visszautasítja.*

— Elismerem, hogy a pénzügyi viszonyok a multévi HÉV-ajánlat óta *rosszabbodtak,* de meggyőződésem szerint

éppen ez a körülmény idézte fel az ajánlat kedvezőbb alakulását.

Szükséges volt az opció időpontján belül a kérdéssel foglalkozni, mert a felelősséget ennek az elmulasztásáért senki sem vállalhatja. Ez az anyag már teljesen ki van tárgyalva és így *nem lehet más teendő, minthogy az ajánlatot az opció lejárta előtt a törvényhatóság döntésére bizzuk.*

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, az Egységes Községi Polgári Párt elnökét, hogy miképpen vélekedik a HÉV-ajánlat további sorsáról.

Kozma Jenő

a következőket mondotta munkatársunknak:

— Felfogásom szerint a kérdés annyira ki van merítve, hogy *végleges elintézésre van szükség. A pénzügyi bizottság csak véleményező szerv* és így a fórumoknak:

a törvényhatósági tanácsnak és a közgyülésnek kell a döntést meghozni.

— Az az aggodalom, hogy a *háramlás* kérdésében tisztázatlan a helyzet, nem állja meg a helyét, mert *a kereskedelmi kormány máris megnyugtató nyilatkozatot tett* és így kétségek ebből a szempontból nincsenek A pénzügyi bizottság a kérdést csak abból a nézőszögből birálta, hogy ez az ügy *financiális* szempontból miképpen oldható meg. Az a feltevés, amely a HÉV mérlegéből kitünik, hogy tudniillik ez a kimutatás pesszimista számításokkal készült:

csak azért meglepő, mert a bevételek alakulása sokkal kedvezőbbnek látszik.

A polgármester úr most már a javaslatot *a törvényhatósági tanács és a közgyülés elé terjeszti: e két autonomikus szervnek az állásfoglalása utján meghozza a döntést.*

*

Értesülésünk szerint a törvényhatósági tanács *csütörtökön,* a közgyülés pedig *hétfőn* rendkívüli gyülésen tárgyalja a HÉV ügyét, amelyik így néhány napon belül már véglegesen elintézést nyer.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

préselt acélajtók
préselt acélkapuk

haas és Somogyi

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47 ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, sülyesztőkutak, bányafurások

STREBEL
Kazánok
Radiatorok
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 36. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

Hajlandó a főváros január 1-én a bánhidai erőműtelep átvételére

A polgármester a Dunántuli Villamossági R.-T. igazgatóságával a napokban megkezdi a részletes tárgyalásokat

Amióta a bánhidai centrálé a főváros áramellátásába is bekapcsolódott, azóta a *Fővárosi Hirlap* szünet nélkül kifejezte azt az álláspontját, hogy a legnagyobb termeléssel rendelkező főváros vegye át kezelésbe és tulajdonába a dunántúli erőmütelepet. Most nagy elégtétellel regisztrálhatjuk, hogy *Sipőcz* Jenő polgármester alapos pénzügyi, gazdasági és technikai megfontolás után azzal a javaslattal áll a esütörtöki tanácsülés elé, hogy *a főváros vegye át saját tulajdonába és kezelésébe a bánhidai centrálét* A polgármester abból a minden tekintetben helyes és logikus elgondolásból indul ki, hogy

a bánhidai telepnek a főváros áramszolgáltatásába való beállítása teljesen megérett a végleges rendezésre.

Ez a végleges rendezés annál inkább fontos, mert a mostani ideiglenes állapot a telep pénzügyi helyzetét és üzemi politikájának kialakítását károsan befolyásolja és a jövő tekintetében bizonytalanságban tartja.

Azért is szükséges a főváros állásfoglalása, mert a főváros a telep átvételének jogával az ideiglenes megállapodás szerint 1933 január 1-től, 1933 december 1-ig élhet, de csak akkor, ha ez iránt *az átvétel időpontját 6 hónappal megelőzően írásban kötelezően nyilatkozik.* A fővárosnak tehát ezt az *elvi nyilatkozatot most már késedelem nélkül meg kell tenni.* A főváros elektromos telepei a jelentkező szükségletet ezidő szerint bőven kielégítik ugyan, de

a főváros áramellátását nem lehet pillanatnyi helyzettől függővé tenni,

hanem fokozott gondossággal kell mérlegelni *a távolabbi jövő esetőségeit* is, ezért fokozottabb teljesítmények gazdaságos ellátására is fel kell készülnie.

A polgármester előterjesztése

a következő érdekes részleteket tartalmazza:

— A székesfőváros szempontjából a telepnek és tartozékainak tulajdonként való megszerzése látszik a legmegfelelőbb és legmegnyugtatóbb megoldásnak. Eszerint

a székesfőváros megvásárolná a Magyar Dunántúli Villamossági R. T. bánhidai telepét a hozzátartozó nagyfeszültségű távvezetékkel és egyéb, az áramszolgáltatással kapcsolatos berendezéssel együtt,

azoknak a kötelezettségeknek a teljesítése ellenében, amelyek az angol fontkölcsönből épített üzem után mint *évi törlesztés és kamatszolgáltatás* a részvénytársaságot terhelik.

— *A vasútüzemi beruházások* továbbra is a részvénytársaság tulajdonában maradnának és az ezekkel összefüggő terhek szintén a részvénytársaságot terhelnék. Ilyen megoldás mellett *a székesfőváros a bánhidai telep használata tekintetében teljesen szabadkezet nyerne.* A főváros jelenlegi elektromosművei és a bánhidai telep között *a legmegfelelőbb kooperációt* létesíthetne a főváros, s mint az ország legnagyobb áramtermelője,

egységes elgondolásban és terv szerint állapíthatná meg az ipar és kereskedelem, általában az ország gazdasági életének szolgálatába

azokat a hatalmas erőtényezőket, amit ezek az áramfejlesztőtelepek jelentenek.

— Ilyen nagy gazdasági tényezők, mint a bánhidai centrálé egy közület tulajdonában, amilyen a főváros, sokkal inkább megfelelhetnek *közérdekű rendeltetésüknek*, továbbá az általános, nagy átfogó szempontból mérlegelt gazdasági célok tisztán közérdekű megvalósítása is eredményesebben volna keresztülvihető. A székesfőváros, mint az ország egyik legfontosabb és területben is legnagyobb kapacitású áramszolgáltatója,

gazdasági életünkben olyan közvetlenül kiható és irányító szerephez jut a telep átvételével,

amelyet helyes elgondolásban a székesfővárosnak és környékének jövő fejlődése érdekében is igen eredményesen értékesíthet.

Az 1931 december 31. mérleg szerint az erőműbe fektetett tőke 43.052.672 P 38 fillér, amely a következőképpen oszlik meg:

1. Erőmű és távvezeték, alállomások	41,454.495 P
2. Telek	227.861 P
3. Üzemi berendezés és fölszerelés . . .	111.761 P
4. Tisztviselő- és munkáslakótelep . .	1,036.322 P
5. Üzemanyag és tartalékalkatrészek . . .	222.232 P
Összesen . . .	43,052.672 P

— A *Dunántúli Villamossági R. T.*-t két angol fontkölcsön terheli. Az egyik összege *egymillió font*, évi 4.5%-os kamattal, 25 évre szól, az annuitás fizetésének időtartama pedig 22 év. E kölcsön kibocsátója a *Bank of England.* A másik kölcsönt *Whitehall Trust Limited*-től kapta a részvénytársaság. Ez a kölcsön *2,300.000 fontos*, 6.5% évi kamat mellett. Időtartama 33 év, az annuitás fizetésének ideje 30 esztendő. A kölcsönkötvényekből a mérleg szerint 985.000 font 4.5%-os 2,200.431 font 6.5%-os kölcsön terheli még a részvénytársaságot, amelynek pengőértékre átszámított árfolyamértéke a mérlegkészítés idején

62,593.043 pengő

A kölcsönökből a mindenkori eredeti, átlagban kb. 27.8 árfolyammal számítva 43,052.672 pengő az erőműre és tartozékaira esik, a többi pedig a vasúti berendezésekre. *A centráléra eső annuitás 27.8 árfolyammal számítva a fontot,*

3,519.115 pengő, ez volna megközelítően az az összeg, ami a székesfővárost évente terhelné, ha átveszi a bánhidai centrálét és tartozékait.

A polgármester javasolja, hogy

a főváros ilyen feltételek mellett mondja ki elvileg, hogy 1933 január 1-től tulajdonosként saját kezelésébe átveszi a bánhidai centrálét,

az erőműbe fektetett kölcsönök amortizációjának és kamatainak fizetése ellenében.

Az előterjesztés végén a polgármester megállapítja, hogy a bánhidai centráléval *az ideiglenes elszámolás kilowattonkint 4 fillérrel történik,* ami az önköltséget sem fedezi s ezért a kormány kéri az egységár mielőbbi végleges rendezését is. A rövidesen meginduló tárgyalásokra való tekintettel

a polgármester nem zárkózik el az egységár revíziója alól

és szerinte szó lehet egy visszamenően történő revízióról is. Esetleg elfogadhat a főváros a jelenleginél *magasabb egységárat is*, ha ennek ellenében a telep tulajdonban való átvételével sikerül az egész ügyet a székesfőváros számára legkielégítőbb és legmegnyugtatóbb módon megoldani.

*

Amennyiben a főváros törvényhatóságának tanácsa a polgármester javaslatát helyesnek találja és a polgármesternek a felhatalmazást megadja, *nyomban megkezdődnek a bánhidai centrálé átvételére vonatkozó döntő tárgyalások* és még az ősszel megtörténhetik a tényleges birtokbavétel is.

A Tattersallban minden csendes, megakadt az építőtevékenység

Az Ügetőverseny Egyesület nem tud megfelelni a fővárossal szemben vállalt szerződéses kötelezettségének

Még nincs egy esztendeje, hogy a főváros szerződést kötött a *Budapesti Ügetőverseny Egyesülettel* a Tattersall átengedésére és használatára. A megállapodás lényege az volt, hogy a főváros a Keleti pályaudvarral szemben fekvő nagy területet átengedi az ügetőversenyek számára, az egyesület megépíti a modern tribünökkel felszerelt versenypályát, a lovardát, a szükséges istállókat és épületeket, minden bérfizetés vállalása nélkül, amellyel szemben azonban *15 év lejárta után az összes létesítmények és tartozékok a főváros tulajdonába háramlanak.*

A munkálatokat nagy lendülettel indították útnak és csak kevesen voltak azok, akik *a legnagyobb aggodalommal látták ennek az ügyletnek a megkötését.* A *Fővárosi Hirlap* nyomban a szerződés megkötése után kifejtette aggodalmait és hangoztatta, hogy

ez a megállapodás mindenre alkalmas, csak arra nem, hogy bízni lehessen a mutatós és nagyszabású tervek megvalósításában,

pedig a fővárost elsősorban az indította a jövedelmező Tattersall átengedésére, mert az ügetőegyesület többmilliós beruházásra kötelezte magát és ezzel enyhít a munkanélküliségen. Az Ügetőverseny Egyesület szerződést kötött a *Dávid János és Fia* építővállalkozó céggel arra, hogy felépíti az összes épületeket, kiképezi a versenypályát és megállapított határidőre, amely azonban már a mult év végén lejárt, elkészíti a fedett lovardát oly módon, hogy előlegezi a vállalati összegeket, amelyet azután az Ügetőverseny Egyesület a totalizatőr bevételéből 10 év alatt kamatostul együtt letörleszt. A nagy hangossággal körülreklámozott akció első etapja az volt, hogy

szerződtettek bizonyos személyiségeket nagy fizetésekkel,

kiterjesztették a főváros jóváhagyásával az ottani közegek hatáskörét és amikor ez mind megvolt: megjelentek a munkások a helyszínen, hogy hosszú hónapokon keresztül építsenek és új látványossággal gazdagítsák Budapestet.

A túltengő önérzettel és fölötte nagy nekibuzdulással övezett akció tehát megindult és valóban olyan gőzerővel dolgoztak, mintha a munkát tényleg az előírt időpontig be akarták volna fejezni. Csakhamar azonban igazuk lett a pesszimistáknak, mert alig mult el néhány hónap, máris kiderült, hogy

a vállalkozó cég képtelen a vállalt összegeket a nagyarányú építkezésekbe befektetni.

Először a főváros totalizatőr-részesedésének elengedését vitték keresztül és ezt az építési alap javára fordították, majd különböző kölcsönügyletekkel próbálkoztak több-kevesebb sikerrel és ennyi buzgalom után mutatkozott is az első látható eredmény: *felépült a fedett lovarda* 750 ezer pengő költséggel, ám ezzel minden kimerült. Magához a versenypályának az építéséhez már nincsen fedezet és amit megjósoltunk, az bekövetkezett:

a Tattersall nagy mezején már nincsenek munkások, csak a szerződtetett közegek, akik a nagy fizetéseket megkapják ugyan, de a munkaalkalom megfeneklett.

A főváros kissé könnyelmű szerződéskötése megbosszulja magát és máris előreveti árnyékát a megállapodásnak az a pontja, amelyiknek be nem tartása az *Ügetőverseny Egyesületet terheli.*

Hogy miképpen találják meg a kiutat ebből a szerencsétlen vállalkozásból, azt ma még nem lehet tudni. Annyi bizonyos, hogy

a fővárosnak foglalkoznia kell a kérdéssel

és olyan megoldást keresni, amelyik *érvényteleníti a be nem tartott szerződést* és szabad kezet enged a fővárosnak a további lépésekhez.

LINOLEUM burkolási munkálataival
legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert
Haas Lipót
céghez.
Főüzlet: VII. ker., Rákóczi-út 24.
Telefon: József 42—0—44

Kész parkot kap
a veszprémi káptalan
BALATONALMÁDI
Káptalantelepén
A TELEP TÖLGYES ÉS FENYVES ERDŐ
Árak □°-ként 4 P—10 P
A fa ára a telekárban.
Előnyös részletfizetés!
Felvilágositást nyujt, telek-előjegyzést elfogad a káptalan megbizottja:
PETHE JÁNOS
Budapest, VI., Aradi-u. 11
Telefon: 231—38

Ujjáéled
NOVOPIN
szénsavas fenyőfürdőben
idegesség, fáradtság ellen

Ősszel működésbe kerülnek már a víztisztító berendezések

Megszünnek az ivóvíz tisztátalansága miatt elhangzó panaszok

További tanulmányok a víztermelés növelésére

A törvényhatósági bizottság közgyülése felhatalmazást adott a polgármesternek arra, hogy a víztisztító berendezések beszerzését elrendelje és sürgösen gondoskodjon az oly régóta sürgetett eljárás megindításáról. Ezzel az aktussal megérlelödött az az akció, amelyet a *Fővárosi Hírlap* éveken keresztül folytatott és amelyet lapunk hasábjain, mint elsőrendü teendőt állandóan sürgettünk. A nagyjelentőségü elhatározás gyakorlati következményeiről intéztünk kérdést ennek a problémának legelismertebb szakértőjéhez:

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaghoz, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— Emlékezetes, hogy ezt az egész kérdést az a kellemetlen felfedezés tette aktuálissá, hogy a *budapesti ivóvíz váratlanul megromlott.* Kétségtelen, hogy a régebbi években is tartalmazott az ivóvíz bizonyos lerakódásokat, de

a három év előtti felfedezés mégis ijesztőnek mutatkozott,

amikor a sárga vasas-rozsda és a fekete mangániszap, valamint a különböző algák alsórendü növényzetei burjánzottak fel. Ezekről a gusztustalan lerakódásokról azonban a legkiválóbb vegyészek és az állandó vizsgálat megállapította, hogy *teljesen veszélytelenek és ártalmatlanok.*

— A vizsgálat csakhamar kiderítette, hogy a bajok okát az ujpesti Dunaágnak folyamhajózási okokból történt gátelzárása idézte fel, amelynek következtében pangásnak indult a víz és *jelentékeny iszaplerakódások tömörültek a Duna medrében.* A víz oxigénszegénnyé vált, ez pedig oldó hatást gyakorolt a kavieson lévő vas- és mangánvegyületekre. A víz tehát feloldotta a talajban a vasat, a mangánt és a kutakban mindenütt a vastartalom nyomult előtérbe, főleg azokon a termelő helyeken, amelyek a védőgát mögött fekszenek. Ez a megrontott víz literenként 8—10 miligramm vasat és mangánt mutatott ki, amelynek a jelentősége akkor válik érthetővé, ha tudjuk, hogy

már egy tizedmiliméter lerakódás jelentkezése esetén is szükséges a tisztítás.

A lerakódások bejutottak a hálózatba és az ismert jelenségeket idézték elő, különösen ott, ahol a víznek nincs elég sebessége. tehát elsősorban a leágazásokban és a holt ágakban. Időnként változik a csővezetékben a víz sebessége és ez magával hordta a tisztátlanságokat a város különböző irányába.

— A minden oldalról elhangzott panaszok nyomán a Vízművek *két irányban* kereste a megoldást. Először is a kutakat tisztította meg, amely jelentős buvármunkát és gépberendezések felhasználását vette igénybe. *Ez a törekvés hozott ugyan némi sikert, azonban a lerakódásokat eltüntetni nem sikerült.* A másik megoldás arra irányult, hogy a földmivelésügyi minisztériummal folytatott tárgyalások után *újból megindultak a kutrások,* azonban látható volt, hogy

csak radikális intézkedés segíthet: a víz alapos tisztítása.

Miután Európaszerte problémája ez a nagyvárosoknak, három évvel ezelőtt tanulmányi bizottság ment a külföldre és *Borvendég* Ferenc, akkori tanácsnok vezetésével *Aussigban* és *Prágában* vették megfigyelés alá a víz tisztításának különböző módozatait. A bizottság konkrét javaslatot tett a külföldön tapasztaltak alapján és

elfogadásra ajánlotta a dr. Adler-féle eljárás alapján tökéletesen bevált Dabeg-féle rendszert.

A Vízművek megindította a kisérleteket, amire azért volt szükség, mert *minden víz más és más összetételü és a készüléket a budapesti ivóvízhez kellett alkalmazni.* Egyelőre napi 1800 m³ víz tisztítása került végrehajtásra és a megfigyelések során sikerült olyan megoldást találni, hogy *ma már ez a probléma Budapesten teljesen megoldottnak tekinthető.* Ilyen előzmények után merült fel a szüksége annak, hogy az *eljárást az összes kutakra alkalmazzuk.* Erre vonatkozott a legutóbbi közgyülési határozat, amelynek a révén

lehetségessé válik napi 15—20 ezer m³ tisztítása.

— A pénzügyi kérdés megoldása is adva van: amikor a Vízművek beruházásaira 18 milliót engedélyezett a törvényhatóság, akkor kimondotta, hogy *a megtakarításból fogja a másfélmillióra becsült víztisztító berendezést megcsinálni.* Ma már ez az összeg is lecsökkent, mert

a kisérletek után sikerült tiz készüléket egymillió pengőből az egész létesítményt a szükséges építményekkel együtt megtervezni.

A fedezet tehát megvan és mert megtakarítások is vannak, bizonyos, hogy az egy millió rendelkezésre is áll. Fölös óvatosság a polgármester részéről, hogy az esetleges hiány esetére felhatalmazást kért, mert bizonyos, hogy *ujabb összeg igénylésére nem fog sor kerülni.*

— A lényeg most már az, hogy

mielőbb megrendelje a főváros a berendezést, mert már így is elkéstünk a tisztítás tényleges rendszeresítésével.

A nyári hónapokban különösen szükséges a vízfogyasztás teljes rendbehozatala, de ha már erre nem számíthatunk, akkor reméljük, hogy *ősszel a teljes berendezés üzembe kerül.*

*

Elmondotta még *Becsey* Antal, hogy a legutóbbi tanácsülésen felhívta a polgármester figyelmét a *vízszolgáltatás kiterjesztésének és biztositásának új módozataira.* Feltétlenül tanulmányoztatni kívánja azt a kérdést, hogy

miképpen lehetne a Duna vizéből a vízhozamot szaporítani,

mert a fejlődéssel állandóan lépést kell tartani. Nehezen megoldható és komplikált feladat ugyanis a víztermelést fokozni, amikor a mai rendszer mellett *Budapesttől 15—20 kilométerre kell keresni az újabb termelőkutakat,* ami ellen a földterületeken érdekelt gazdák érthetően éles tiltakozást fejtenek ki. Kétségtelen, hogy a vízmű fejlesztését a többi európai nagyvárosok mintájára új megoldások felé kell irányítani: *a folyóvíz mesterséges tisztítása útján, amely máshol is sikerrel bevált.* Ezeken a helyeken a folyóvizet előzetes tisztítás után *negatív* kutakba vezették és dússá téve a vízhordó rétegeket, megőrízték a víz kívánatos zamatját. A Vízművek igazgatóságának erre vonatkozó tanulmányait mielőbb be kell mutatni, *hogy a főváros elsőrendü fontosságú vízellátása nyugvópontra kerüljön.*

Bárczy István és Platthy György évenkint felváltva látják el a Beszkárt elnöki teendőit

Ötven kocsival kibővítik az autobuszparkot Megkezdte működését az új igazgatóság

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén megválasztotta a BSzKRT új igazgatósági tagjait és ugyanakkor betöltötte a főváros legnagyobb üzemének elnöki és helyettes elnöki tisztségét. A BSzKRT elnöke tudvalevőleg mindezideig a polgármester volt, az új fővárosi törvény azonban úgy rendelkezik, hogy *a törvényhatósági tanács tagjai üzemigazgatósági tagok nem lehetnek.* Minthogy pedig a polgármester a tanácsnak nemcsak tagja, hanem helyettes elnöke is, természetes, hogy a BSzKRT igazgatóságának sem tagja, sem pedig elnöke nem lehet. Az új törvény életbelépése óta *Sipőcz Jenő polgármester elnöki hatáskörét nem is gyakorolta,* hanem az ezzel járó teendőket *Folkusházy* Lajos vezérigazgató látta el.

A mostani választás meglepetést szült, mert előzően *Bárczy* István elnökségét már mint befejezett tényt emlegették, ezzel szemben a tanács őt a vasúttársaság helyettes elnökévé választotta, míg az elnöki tisztet *Platthy* Györgynek juttatta. A hatáskör dolgában azonban az elnök és a helyettes elnök működési köre úgyszólván teljesen azonos, amit pártközileg is megerősített az a megállapodás, hogy

a két elnök évenként felváltva fogja vezetni az intézményt.

A paktum értelmében az idén *Platthy* György kezdi meg az elnöklést és 1933-ban *Bárczy* István cserél vele helyet.

A valóságban azonban máris *Bárczy* István veszi át a BSzKRT irányítását, mert *Platthy* György már huzamosabb ideje betegeskedik és egyelőre teljesen visszavonult úgy az országos, mint a fővárosi politikától. Ujítás a BSzKRT igazgatóságának összeállításában az is, hogy

helyet kapott benne Bódy László, a székesfőváros közlekedési tanácsnoka,

akinek főként az lesz a feladata, hogy

az igazgatóság kebelében érvényt szerezzen a főváros akaratának,

természetesen mindenkor csak az igazgatóság törvényes jogkörének áthágása nélkül.

Az új igazgatóságba a már említetteken kívül *Verebély* Jenőt, *Szabó* Józsefet, *Erney* Károlyt, *Miklós* Ferencet, az Egységes Községi Polgári Párt részéről *Hoór-Tempis* Mórt, *Horváth* Károlyt, *Orova* Zsigmondot és *Temple* Rezsőt, a szociáldemokrata pártból *Sávolt* Jánost és *Pásztor* Imrét, szabadelvű pártból *Pakots* Józsefet és *Hajdu* Marcelt és a keresztény ellenzékből *Sármezey* Endrét választották meg. A felügyelőbizottságban megüresedett helyre *Hochenburger* Antalt delegálta a tanács.

Az új igazgatóság hétfőn már ülést tartott és egyik első ténykedése az autobuszüzem átvétele lesz.

A Beszkárt az autobuszforgalmat fejleszteni fogja

A törvényhatósági bizottság tagjainak egy tekintélyes része az autobuszüzem beolvasztását a BSzKRT-ba azért ellenezte, mert az volt az aggodalmuk, hogy az egyesítés következtében az autobuszüzem elsorvad. Értesülésünk szerint ez az aggodalom teljesen indokolatlan. A beolvasztás július elsején megtörténik, egyelőre csak formailag, mert további intézkedésig az autobuszüzem különálló szervezet marad a BSzKRT kebelében, csupán az igazgatás és az üzletvezetés válik közössé. Mint ismeretes, az autobuszüzem igazgatóságából csak *Orova* Zsigmond, az üzem alelnöke került be a BSzKRT igazgatóságába.

A BSzKRT igazgatósága, mint a *Fővárosi Hirlap* munkatársa értesült, a legkomolyabban foglalkozik a vállalat új üzletágának nagyarányú fejlesztésével. A BSzKRT máris tervbevette

ötven új autobusz beszerzését,

hogy a forgalmi igényeket kielégíthesse, mert az autobuszközlekedést néhány rohamosan fejlődő városrészre kiterjeszteni és a meglevő relációkat javítani szándékozik.

Az ötven új autobusz forgalombaállításával olyan jelentékeny mértékben fokozódik az autobuszüzem kapacitása, hogy az átszállási lehetőség a két közlekedési vállalat között megvalósulhat és

gondolni lehet az autobusz bérletjegyek, vagy kombinált autobusz-villamos bérletek rendszeresítésére.

Szóval meghonosíthatók olyan kedvezmények, amelyek alkalmasak lesznek az utasszám nagyarányú fokozására, a forgalom és a jövedelmezőség kívánatos emelésére. Az ötven új autobusz beszerzésének pénzügyi akadályai nem lesznek, mert a megvásárlással, illetve megrendeléssel járó tranzakciót a BSzKRT könnyüszerrel le tudja bonyolítani.

A Salgó-Tarjáni Kőszénbánya Részvény-Társulat igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselői kara mély gyásszal jelenti, hogy az igazgatóságnak tagja,

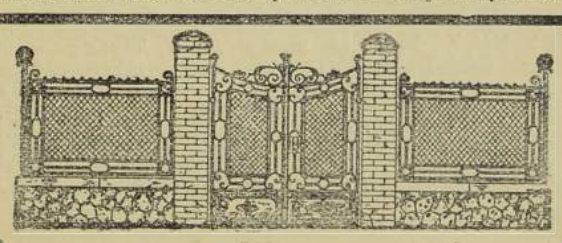
Méltóságos

FELLNER HENRIK ur

a Magyar országgyülés Felsőházának tagja, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének elnöke,

folyó hó 23-án 73-ik életévében elhunyt. Több mint három évtized munkája és közös küzdelme forrasztotta össze társulatunkat az elhunyttal. Ezen idő alatt bölcsességével, a gazdasági élet problémáinak összességét áttekintő nagy tudásával, szociális gondolkodásával nagy érdemeket szerzett a társulat, a tisztviselői kar és a munkásság érdekeinek védelmében.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

VASS ÉS KOVÁCS

SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR

BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

Gazdasági Értesítő

Bojkottálni akarják a budapesti úthálózatot a környékbeli városok

A Máv, a Gyosz és a Kereskedelmi Kamara tárgyal a fővárossal a városi vámok reformjáról

Jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy a pénzügyi osztály hetek óta a városi vámok új tervezetének elkészítésén dolgozik. A mult év második felében már a közgyülés napirendjére volt tüzve egy tervezet, amely tényleges tárgyalás alá nem került, mert a törvényhatósági pártok és az érdekeltségek egyöntetüen azt állapították meg, hogy a tervezet nem annyira vámegyesítést, mint inkább *vámdrágítást* jelentett volna.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* kezdeményezésére a pénzügyi osztály vissza is vonta ezt a javaslatot és *Sipőcz* Jenő polgármester utasítására *új tervezet* kidolgozásához fogott hozzá. A pénzügyi osztály hetek óta dolgozik az új rendelettervezeten, amelyet most már a legnagyobb körültekintéssel és az összes kifogások figyelembevételével készitenek el.

Csütörtökön a városházán fontos megbeszélést tartottak az új városi vámszabályzatról, amelyen

a fővároson kívül az Államvasutak, a Gyáriparosok Országos Szövetsége és a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara megbizottai vettek részt.

A megbeszéléseket rövidesen folytatják és amint az új tervezet kialakul, meghívják a környékbeli városok és Pest vármegye megbizottait is, hogy megtehessék észrevételeiket. A közvetlen környék még mindig erélyesen állást foglal a fővárosi vámokkal szemben és *nem akar engedni abból a lehetetlen követelésből, hogy a főváros a minimumra redukálja vagy teljesen szüntesse be a vámszedést.*

Legújabban mozgalom indult meg, amely nem kevesebbet céloz, mint azt, hogy a környékbeli városok az egymás közötti közlekedésben teljesen bojkottálják a budapesti úthálózatot.

Azt a tervüket szeretnék keresztülvinni, hogy

Ujpest, Rákospalota, Kispest, Pesterzsébet érintésével, a főváros határán kívül nagy körútat építsenek,

hogy Budapest kikerülésével ezen közelithessék meg egymást és igy szabaduljanak a fővárosi vámok alól. Különösen a környékbeli nagy gyáraknak volna ez érdeke, amelyek ilymódon mentesülnének a Budapesten átvonuló szállitmányok vámtételeitől.

A főváros természetesen nem mondhat le a vámszedési jogáról, amely nemcsak ősi privilégiuma, hanem egyik legjelentősebb jövedelmi forrása, de

igyekszik az ellentétes érdekeket összeegyeztetni

s erre vonatkozóan különböző alternativákat dolgoznak ki. Ezekben a tervezetekben különös figyelemmel lesznek azokra a szempontokra, amelyek az *Egységes Községi Polgári Pártnak* azon az értekezletén hangzottak el, amelyet a városi vámok ügyében a közelmultban tartott Pest vármegye, a GyOSz, a Mezőgazdasági Kamara s a többi érdekeltségek meghivott kiküldötteinek részvételével.

A gyorsütemű miniszter

A *Fővárosi Hirlap* mai számában vezércikkben foglalkozik azzal a nagy gondolattal, amelyet *József királyi* herceg vetett fel a felsőházban a transzkontinentális útnak Budapest és Magyarország számára való hasznositásáról. Külön meg kell azonban emlékezni arról a ritka készségről, amellyel ezt a gondolatot *Kenéz* Béla kereskedelmi miniszter fogadta. Sajnos, a magyar közéletben, de főként a hivatalos körökben nem igen kényeztettek el bennünket a gyors elhatározásokkal. A forradalmakat követő, immár konszolidáltabb viszonyok között dolgozott kormányférfiakban már nagyobb rugalmasságot láttunk; de sietünk kiemelni azt a tényt, hogy *Kenéz* Béla a transzkontinentális út magyar szakaszának kiépítéséről *azonnal és igen határozottan, fenntartások és nyitott ajtók biztositása nélkül* kész volt nyilatkozni.

Kijelentette, hogy a transzkontinentális út magyar szakaszát megépitteti és ha máskép nem lehetséges, szükségmunkák keretében gondoskodik az út megépitéséről.

A miniszter nem kéretett aktákat, referenseket, nem lendült neki a kérdés tanulmányozásának, hanem megadta az egyetlen lehető választ, mert megérezte, hogy itt a magyar jövő olyan hatalmas tényezőjéről van szó, amelyet se kiküszöbölni, se halogatni felelős államférfiúnak nincsen joga. Különben is *Kenéz* Béla olyan miniszternek bizonyult, aki az élettel való kapcsolatát egy pillanatra sem veszti el. Megszoktuk, hogy a hivatali szobákban, legyenek abban bár bársonyszékek, csak akkor vesznek tudomást az eseményekről, ha azok akták formájában, élettelenül feküsznek az iróasztalon. *Kenéz* Béla szeme elől a hivatalszoba falai nem fedik el az életet, amelyet egyszerre lát a tudós és a gyakorlati ember szemével. A gyakorlati ember szeme meglátja a szükségességeket, a tudósé meglátja a lehetőségeket.

Felsőházi beszédének további során is tevékenységének ezt a szerencsés összetételü kettősségét láttuk, amelyet — legnagyobb örömünkre — nem zavar meg egy pillanatra sem a politikus vagy pártember elfogultsága. Ahogy a szónokokról beszélt,

ahogy a kartelekről szólott, ahogy az üzemek kérdését megvilágította, csupa megnyugtatás volt számunkra,

mert láttuk, hogy az ország és a lakosság egyetemes érdekei lebegnek csak szeme előtt. Elfogulatlan, tiszta ítéletei, kristályos megállapitásai, a kérdéseknek célirányos beállítása és megfogása, a tevékenység gyors jelentkezése olyan erélyek egy mai államférfi kezében, amelyek megnyugvást és reményt kelthetnek a lakosság minden rétegében.

Gyászol a gazdasági élet

Fellner Henrik halála

A magyar gazdasági életet, a kultúra és a szociális megsegités ügyét mélységesen megrendítette és gyászba boritja *Fellner* Henrik halála. Egy eredményekben, alkotásokban gazdag élet fejeződött be, de szellemének, vezető egyéniségének nyomai megmaradnak a gazdasági élet fejlődésén, amelynek útját hatalmas erővel, imponáló tehetséggel irányította. Fellner Henrik pályája, mint annyi más pompás magyar karrieré, a demokrácia diadala: a szegény újvidéki zsidó családból származott ifjú az élet küzdelmes munkájának minden lépcsőfokát megjárta, amíg a Kereskedelmi Bank egyik vezére, majd a Gyosz elnöki székébe került. Csak a színtiszta, számtalanszor kétségbevont magyar demokrácia fejleszthette ki ezt a ragyogó szellemet, amely tökéletesen tisztán látta és ennek a tisztánlátásnak a segedelmével eredményesen munkálta a magyar gazdasági életet. Fellner Henrik elgondolása, amely szinte egész élete munkáján át érvényesült, mamár általános gazdasági program. A legelsők közé tartozott ugyanis, akik a magyar gazdasági élet különböző ágai között nemcsak harmoniát, de szoros együttműködést akartak létrehozni. A mezőgazdaság, az ipar és pénzvilág közös frontja ma már mindenki vágya, de Fellner Henrik még olyan időkben kezdett dolgozni, amikor ezek az összetartozó tényezők valósággal szemben álltak egymással. Már mint bankár felismerte az eszközöket, amelyek a magyar boldogulást szolgálják és számtalan tényével igyekezett a harmóniát megteremteni. Valósággal szimbólikus jelentőségü,hogy a mezőgazdasági iparban jutott vezető pozicióhoz. Mint a Gyosz elnöke azután nagykoncepciójú gondolatok, tervek, elképzelések alapján igen súlyos időkben teremtett új korszakot és új reményeket a haldokló magyar iparban és általában a katasztrófális helyzetbe jutott magyar gazdasági életben.

*

A Salgó-Tarjáni Kőszénbánya Részvény-Társulat igazgatósága elhúnyt tagtársának, *Fellner* Henriknek emlékére, f. hó 24-én gyászülést tartott, amelyen a társulat elnöke, *Chorin* Ferenc dr. meleg szavakkal emlékezett meg az elhúnyt nagy érdemeiről, amelyeket három évtizedes munkássága során a társulatnál szerzett.

20.600 pengő részesedést kapott a főváros a közraktáraktól. A dunaparti közraktárakat az Elevátorral együtt tudvalevően a *Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank* bérli a fővárostól. A *Leszámitoló Bank* és a főváros között létrejött szerződés szerint a főváros csak akkor részesül a közraktárak jövedelméből, ha a tiszta nyereség a befektetett tőke 5 százalékát meghaladja. Aszerint, hogy a nyereség milyen összegü, progresszív kulcs állapitja meg a főváros részesedését. Érdekes, hogy a háború-előtti, nyugodtabb időkben is csak nagyon ritkán értek el a közraktárak olyan üzleti eredményt, hogy a főváros a haszonból részesedhetett volna. Az *utóbbi 42 esztendő alatt mindössze tizszer fodult elő* és legutóbb 1924-ben kapott részesedést a főváros. A mult esztendőben szokatlanul élénk volt a közraktárak forgalma. Egész éven át állandóan 7.000 vagón gabona volt beraktározva, ami olyan hatalmas üzleti teljesitménynek felel meg, amely meghaladja a legélénkebb békeévek nivóját is. Igy történt, hogy a közraktárak nemrégiben megküldött elszámolásában arról értesitette a főváros vezetőségét, hogy *20.600 pengős részesedést irtak a székesfőváros számlája javára.* A főváros vezetőségét mindenesetre kellemesen lepte meg, hogy a többnyire passzív eredménnyel dolgozó elevátor, váratlanul jövedelmező üzemmé lépett elő.

Egy százalékkal csökkentették a bankkamatot. A *Magyar Nemzeti Bank* főtanácsa 1932 június 27-én tartott ülésében elhatározta, hogy *július 1-étől kezdődő hatállyal* a bank által váltók, közraktári zálogjegyek és értékpapirok leszámitolásánál alkalmazandó kamatlábat *6 százalékról 5 százalékra*, a *népszövetségi kölcsön kötvényeire* és az 1932. évi kibocsátású 6 százalékkal kamatozó m. kir. állami pénztárjegyekre adott kölcsönöknél alkalmazandó kamatlábat pedig *6½ százalékról 5½ százalékra mérsékli.*

Az osztendei kölcsönök szelvényeinek beváltása. Az osztendei egyezmény alá tartozó fővárosi kölcsönök (1910. évi 4%-os, 1911. évi 4%-os és 1914. évi 4½%-os) legközelebbi szelvényei 1932. évi július hó 1-én válnak esedékessé. *A székesfőváros az emlitett kölcsönök kamatszolgálatára szükséges összegeket a multévi december havában hirdetett transzfermoratórium következtében a Magyar Nemzeti Banknál a külföldi hitelezők alapjába pengőben fizette be* és nem volt módja a kölcsönkötvényeken megállapitott idegen valutákat megszerezni. Ennek folytán a július hó 1-én esedékes szelvényekre a kölcsönök külföldi fizetőhelyei ellátmányokat nem kaphatnak, a Magyar Nemzeti Bank azonban a külföldi hitelezők alapjába befizetett összegek terhére a Magyarországon bemutatott szelvényeket pengőben fogja beváltani. A szelvényekért kapott pengőösszegek felett a magyar állampolgárok szabadon rendelkezhetnek, a külföldiek azonban csakis a fennálló korlátozások keretén belül.

A Textilgyárosok Egyesületének új vezetősége. A *Magyar Textilgyárosok Országos Egyesülete Szurday* Róbert elnöklete alatt a napokban tartotta meg ezévi rendes közgyülését, amelyen a távozó *Weiss* Fülöp elnököt egyhangú lelkesedéssel az *egyesület díszelnökévé* választották meg. Két elnöki állást és elnöki tanácsot rendszeritettek, mégpedig úgy, hogy elnökké egyhangúlag megválasztották *Szurday* Róbertet és dr. *Buday-Goldberger* Leót, alelnökké pedig *Wimmer* Fülöpöt. Az elnöki tanács tagjai lettek: *Agoston* Manó, dr. *Drucker* Géza, *Hagenmacher* Ottó, *Hajdu* Dezső, *Kammer* Hugó, *Kammer* Szigfrid és *Pető* Félix. Az igazgatóságba egyhangúan beválasztották új tagokként *Fái* Gézát, *Fekete* Jenőt, dr. *Heinrich* Antalt, *John* Rezsőt, *Langer* Ferencet, *Schober* Józsefet és *Vikár* Gézát.

Az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Részvénytársaság igazgatósága elhatározta, hogy a július hó 15-én tartandó évi rendes közgyülés elé azon javaslatot fogja terjeszteni, hogy az *1,288.617.79 pengőt kitevő mult évi nyereségből 131.148.72 pengő a rendes tartalékalap gyarapitására* fordittassék, mig a fennmaradó 1.097.469.07 pengő osztalék fizetésének mellőzésével, új számlára vitessék elő. Az igazgatóság ezen javaslat megtételénél tekintettel van azon körülményre, hogy a vállalat érdekkörének súlypontja Romániában van. A jelenlegi viszonyok mellett bizonytalan, hogy onnan, mely időpontban lehet nagyobb összegek befolytára számitani és az igazgatóság nem tartja helyénvalónak osztalékfizetés céljából hitelt igénybe venni.

A Fegyver- és Gépgyár Rt. igazgatósága elhatározta, hogy a június 30-án megtartandó közgyülésnek *8 pengő osztalékot* fog javasolni az 1931. üzletévre.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Hungária-körút 17
Telefon: Automata 913—64. szám
Kövező - mester, útépítő - vállalkozó

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—5$_2$.

Obendorfer József
kövezőmester és útépítő vállalkozó
Budapest, VIII., Ludoviceum-utca 18
Telefon: József 384—65.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépitő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon: 844—12

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

A főváros külföldi kölcsönei a közgyűlés előtt. A főváros törvényhatóságának legközelebbi közgyűlése hétfőn, július 4-én lesz. Ekkor választják meg az elhúnyt *Bozóky* Ádám helyébe a főváros új örökös tagját. Tárgyalják a főváros kegyurasága alá tartozó plébánosok nyugellátását, az alkalmazottak, tisztviselők és a tanszemélyzet újabb fizetésecsökkentését a kormányrendelet szellemében és még sok kisebb folyó ügyet. Nagyjelentőségű problémája ennek a közgyűlésnek a *HÉV*-ügy, amelyben a pénzügyi bizottság és a tanács után most a közgyűlés mondja ki a döntő szót. Végül ez alkalommal kerül szőnyegre a főváros 2,800.000 dolláros és 250.000 angol fontos függő kölcsöneinek meghosszabbítására vonatkozó előterjesztése. Lesz tizenkét interpelláció és több indítvány is.

A csütörtöki tanácsülés. A tanács csütörtöki ülésén a *HÉV megváltásának* kérdésén kívül csupa kisebb ügyet tárgyalnak. A Ferencrendiek pasaréti templomuk céljára telket kérnek a fővárostól; a Budapesti Korcsolyázó Egylet szerződését a városligeti tó használatáról módosítják, úgyhogy leszállítják a kikötött bruttó részesedést és megengedik, hogy a műjégpálya hűtőgépeit ne villanyárammal hajtsák, hanem egy kisebb Diesel-motort állíthassanak fel, végül a műjégpálya egész terjedelemben való kiépítésére 1934-ig haladékot adnak; tárgyalják *Gundel* Károly Gellért-szálló vendéglősének bérleszállítási kérelmét, amit a polgármester méltányolt is és 10% engedményt javasol a megszabott évi minimumból. A plébánosi nyugdíjakat, sok szabályozási ügyet és az új iskolai sporttelep építését tárgyalják még a tanácsülésben.

Gaár Vilmos nagy beszéde a felsőházban. A felsőház költségvetési vitájában feltűnést keltő beszédet mondott *Gaár* Vilmos, a szkcsfőváros választott felsőházi tagja, aki közel egyórás fejtegetései során mutatott rá a köztisztviselők helyzetére és a bajok orvoslására. Rámutatott továbbá arra, hogy amikor lehetővé válik az állam költségvetésében megtakarítások mellett újabb megterhelések nélkül az illetmények szabályozása, elsősorban a lakbéreknél történt levonásokat kell megszüntetni. Foglalkozott a bürokrácia eltévelyedéseivel és az állami szerveknek a fővárost is érintő, sokszor nem célirányos rendelkezéseivel. Számos, a fővárossal kapcsolatos kérdést is felemlített *Gaár* Vilmos, amelynek részleteire legközelebbi számunkban visszatérünk.

A Magyar Városok Kongresszusa Kőszegen. A magyar városok érdekképviselete *július 3-án* Kőszegen tartja értekezletét a főváros és a vidéki városok képviselőinek részvételével. Az értekezlet tárgyalni fogja az inségesek problémájának megoldását, a nyilvántartást, a segélyezést, az inségmunkák ügyét, a társadalmi akciók egyesítését és a fedezet biztosítását. A kongresszuson *Sipőcz* Jenő dr. polgármester fog elnökölni.

Halálozás. Özv. *Ranschburg* Viktorné, szül. Woititz Jeanette e hó 24-én 66 éves korában elhúnyt. A jótékonyságáról ismert úriasszonyt, akiben *Ranschburg* Pál igazgató édesanyját gyászolja, általános részvét mellett vasárnap délelőtt a rákoskeresztúri temetőben örök nyugalomra helyezték. Özv. *Róna* Sámuelné 73 éves korában, hosszas szenvedés után elhúnyt. A köztiszteletben álló úriasszonyt nagy részvét mellett kísérték utolsó útjára Szegeden. Az elhúnytban *Róna* Lajos, a *Pénzvilág* főszerkesztője édesanyját gyászolja.

Dési Géza beszámolója. Az *Egységes Községi Polgári Pártnak* az angyalföldi pártszervezet kerthelyiségében rendezett társasvacsoráján *Piazza* Győző fővárosi bizottsági tag, *Mézes* János és *Babicz* Gyula üdvözlő beszédei után *Dési* Géza orsz. képviselő nagy tetszéssel kísért beszámolót mondott. Magyarországnak ma még nagyobb erőfeszítéssel kell folytatnia a létéért és régi nagyságáért való heorikus küzdelmét, mint az elmult másfél évtized bármely időszakában. A nehéz sorban levő polgárságot pártkülönbség nélkül kell megsegíteni, de ugyanannyira tartózkodni kell az aranyhegyeket igérő felelőtlen demagógiától. *Kozma* Jenővel az élén nem a népszerűség, hanem a nép politikáját folytatják és ennek további hűséges támogatására hívta fel *Dési* Géza a megjelent többszáz főnyi angyalföldi választót. *Kozma* Jenő orsz. képviselő beszédében párhuzamot vont a magyar és a külföldi, nemzeti lobogóik alatt felvonuló szociáldemokraták között és óva intette a polgárságot, hogy a szélsőségek táborába csábíttassa magát. *Payr* Hugó orsz. képviselő, *Császár* Gyula és mások szólaltak még fel.

Rothermere lord Trianon-szobra a Szabadság-térre kerül. A magyarság lelkes, nagy barátja, *Lord Rothermere* — mint annakidején megírtuk, — a mult év elején levélben közölte *Ripka* Ferenc főpolgármesterrel, hogy Budapestnek egy allegorikus művet, a *„Magyar Fájdalom szobrát"* ajándékozza, amely a kegyetlen Trianoni sorsot és a magyar nép szenvedésének megtestesítését lesz hivatva ábrázolni. A szobor elkészítésével a lord *Guilleaume* francia szobrászművészt bízta meg, aki a feladat tanulmányozására eljött Budapestre. A párisi szobrász heteket töltött nálunk és még Budapesten hozzáfogott a szobor megmintázásához, amelyet azután Párisban fejezett be. A mult hetekben érkezett meg Budapestre a kész szobor, amely a mélységes fájdalmat sugárzó női aktot ábrázol. A főváros művészeti bizottsága már ki is jelölte a szobor helyét. A Magyar Fájdalom szobrát még az idén, valószínüen az ősz folyamán, esetleg október 6-án, a magyar gyásznapon leplezik le. Az őszre egy másik nagyszabású szoborleleplezési ünnepre is készül a főváros. A Kossuth Lajos-téren, a parlament főrendiházi szárnyának kapuja előtt *már dolgoznak a kőfaragók Tisza István hatalmas emlékművének felállításán.* A közeljövőben több más sikerült emlékművel is gyarapszik és szépül a főváros. A Margithíd budai oldalán levő kis parkba kerül a *prsemisli-emlék*, a Mária Terézia-térre *a 32-ik ezred emlékoszlopa*, a Várbástya egyik rondelláján *a 2-es huszárok* lovasszobrát állítják fel, a Horthy Miklós körtérre kerül *Gárdonyi Géza szobra* és most keresnek helyet a szabadságharc legendás hőse, *Bem tábornok szobrának* is. Nürnberg város nagyértékü ajándékát, a gyönyörü női aktot a Gellérthegyi parkban helyezik el.

Budapesti mintára megreformálják a román főváros közélelmezését. Május végén, mint ismeretes, egy hétig Budapesten tartózkodott *F. Dobrescu*, Bucarest főpolgármestere. A román főváros vezetője *Ripka* Ferenc főpolgármester meghivása folytán tulajdonképpen a Nemzetközi Vásárra érkezett hozzánk, de ittartózkodását a főváros intézményeinek tanulmányozására is felhasználta. A bukaresti főpolgármester különösen közélelmezési berendezéseink, a vágóhidak, az állatvásári intézmény, az Élelmiszer Üzem és a Vásárcsarnokok iránt érdeklődött, mert mint mondotta, ezek azok az intézmények, amelyek Bukarestben a közeljövőben megvalósításra várnak. Arról, amit látott, már ittlétében a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott, most pedig levelekben mondott köszönetet a kalauzolásért és felvilágosításokért az intézmények vezetőinek. Ugyanezekben a levelekben a bukaresti főpolgármester részletes adatokat, ismertetéseket és lehetőleg rajzokat is kér az új sertésvásárról, a Községi Élelmiszer-Üzem berendezéséről, mert ezek alapján akarja a bukaresti közélelmezési berendezéseket elkészíttetni.

Bonyodalmak a kerületi választmányok ügyrendtervezete körül. Az elnöki szakbizottság már hetek óta tárgyalja a kerületi választmányok megalakításáról és működéséről szóló szabályrendelet-tervezetet, aminek kodifikálása annál sürgősebb, mert az autonómia e fontos testületeinek már régen meg kellett volna kezdeni munkásságukat. Már majdnem elkészült az új szabályrendelet-tervezet, amikor a bizottság legutóbbi ülésén olyan momentumok merültek fel, amelyek nemcsak a további tárgyalást akasztották meg, hanem a tervezet alapos áldolgozását teszik szükségessé. Az új fővárosi törvény, ugyanis *megszüntette az iskolaszékeket* és ezt a hatáskört a kerületi előljáróságokra bízta. A szabályrendelet tárgyalása során most olyan indítvány merült fel, hogy a választmány hatáskörét terjesszék ki az iskolaügyekre is. Az elnöki ügyosztály az illetékes tényezők meghallgatása után most dolgozik a szabályrendelet módosításán és emiatt már csak a nyári szünet után kerülhet sor a szabályrendelet végleges letárgyalására. Ilyenformán az év végénél előbb aligha alakulhatnak meg a kerületi választmányok.

Díszkutat kap a Belváros. A régi Pest elpusztult, hajdani díszének, a híres Nereidák kútjának motivumait felhasználva *Sidló* Ferenc szobrászművész gyönyörü városkutat alkotott, amelyet a főváros már korábban megvásárolt, de a helyét mostanáig nem jelölték ki. A polgármester művészi tanácsadó testülete a napokban foglalkozott ezzel a kérdéssel és úgy döntött, hogy a kutat a Kammermayer-, Sütő- és Hajó-utcák között levő csendes kis belvárosi térre helyezzék.

HUTTER ÉS SCHRANTZ RT
Budapest, X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár: VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai sz.
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusítja: Bürgermeister Ferenc Utóda,
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KALMÁN Budapest, V., Klotild-utca 3. Telefon: 28—1—46.

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: J. 412-43

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623 — 34.

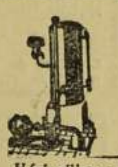
Parafakógyár R-t.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat. Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

Klassohn Gyula
Iroda: Budapest, IV., Eskü-tér 5.
a Neményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 431—44

Fedezze fel Ön is a Velencei-to szépségeit!
Budapesttől 1 órányira, a Velencei-tó
Magyar-Velencén, GÁRDONYFÜREDEN
egészséges fekvésű magaslati és partmenti villatelkek □-ölenként P 4-től 24 havi lefizetésre. Nyári és téli sportok. Jó ivóvíz. Villanyvilágítás. Fürdőjog
Örökkabin vehető a strandon, villatelek vételkényszer nélkül is. 140 P vételárért részletfizetésre, telekkönyvi szolgalmi joggal biztosítva.
Strandvendéglőkben menü P 1.20 Május 22-től menetérti weekend-jegyek 1.20.
BARACSKA-PETTEND telepen
Budapesttől 28 km-re, vasútvonal két oldalán balatoni műút mellett, talajvízmentes házhelyek □-ölenként P 1.20-tól
havi 10 pengő részletfizetéssel.
Jó ivóvíz. Kitünő termőföld, gyümölcstermelésre kiváló.
Ingyen autobusz indul a városi irodától (I., Horthy Miklós-körtér 3/b. I. 6. Telefon 694—33) minden vasár- és ünnepnap, d. e. 8/4 9 és d. u. 3 órakor, minden kedden, csütörtökön és szombaton 3 órakor. ◆ Kérjen prospektust.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Szárnyszivattyu
Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapittatott: 1866. Telefon: 21-8-04.
Szivattyuk. Mótorok.
Műszaki és üzemszükségleti cikkek.

Házi villamos vízellátó

habo koncentrált borotvaszappan: Kényelem Gyorsaság üde arcbőr

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Csatornaépítési munkát a Szentendrei-úton: Halász Hubert 32.255, a **Mexikói-úton:** Garvieser Albin 31.114.

Útépítési munkát a Szentendrei-úton: Obendorfer Károly és Rudolf 66.199.

Mosdó- és fürdőberendezési munkát a csatornaszivattyútelepen: Marton és Tóth 3919.

Csatornázási vasszerelvények szállítását: Budapest-Salgótarjáni Rt. 21.638 pengő vállalati áron.

Kőműves- és meszelési munkák kiírása. A székesfővárosi iskolák és intézetek kőműves- és meszelési munkáira megbízást kaptak:

Az I. kerületben:

Dobrovits József 449.74, Grandits Gyula 680.70, Schöntheil Richárd 551.20, Katona János 740, Ehrlich Mihály 964.03, ifj. Máthé István 295, Benedek Dezső 439.70, Weisz József 788.60, Vaits Sándor 721, Gavora Zsigmond 727, ifj. Dobrovits Ferenc 620, Urisinszky Lajos 268.49.

A II. kerületben:

Grenyó Bertalan 845, Baráth Lajos 1,190.99, Szegő József 1.238.60.

A III. kerületben:

Nemec József 3,676.90, Török és Juhász 285.20, Hegedüs István 829.39, Máder Károly és Ferenc 506.68, Schaffer Ferenc 960.43.

A IV. és V. kerületben:

Vajay Ferenc 1.810.10, vitéz Kamocsay Nándor 1.063.02, Nagy Sándor 786.67, ifj. Führer Miklós 1.166.

A VI. kerületben:

Hellebrand Ödön 1.101.46, Grossmann Lajos 289.08, Buzadits Ignác 1.385.20, Wágner Géza 527, Horváth Mátyás 165.96, Török és Juhász 574.80, Seif Gyula 976.01, Cserépi István 662.84, Forgács I. Gergely 569.29, Ilia Ferenc 355, Szabó Ferenc 764.66, Katona Imre 869.61.

A VII. kerületben:

Tobler János 2080, Rehling Alajos 2286, Breuer Lajos 1287, Marton és Szalka 899, Hlavay György 894, Kocsis Károly 334, Jóföldy Tibor 504, Belinszky János 502, Zolnay István 1119, Szvetics József 682, Lázár Gyula 657.

A VIII. kerületben:

Roskay Ernő 613, Szesző József 752, Pfann József 1522, Sajgó Alfréd 413, Stulcz Ferenc 441, Heverdle István 871, Balczo Sándor 832, Buzadits Ignác 1473, Viola Miklós 457, Hungária magas- és mélyépítő vállalat 104, Kálócsy György 193, Jurecska Mihály 241.

A IX. kerületben:

Fritz József 1512, Horváth Lajos 832, Szeili János 438, Kovács István 815, Deák építőipari váll. 729, Szeili Ilina 642.

A X. kerületben:

Herkules magas- és mélyépítő vállalat 2963, Kovács András 831, Gratz Dániel 686, vitéz Mihály Ferenc 537, Pink Béla és Rácz Márton 1365, Rácz Márton 1291 pengő vállalati áron.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L.914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Kartelen kívüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállít: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket **legjobb minőségben**
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-ut 40. Tel.: J. 38—9—17.

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

FAVORIT FÉKBETÉT
Hungária tömítőanyag. Hazai gyártmány.
Grosz és Társa
BUDAPEST, V, CSANÁDY-UTCA 7. TELEFON: 912—64

Közúti gőz- és motorhengerelést vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1
Sürgönycím: WOLFFEKE
TELEFON: 59—9—68

STERN RICHARD
Autókilométerjelzők és mérőműszerek képviselete és speciális üzeme
Budapest, VI., Lehel-utca 10/a. Telefonszám: 92—1—35.

Polgár Henrik
fehéríémöntőde és fémkereskedés
Budapest, VIII., Mosonyi-utca 1.
Telefon: József 334—58.
Gyárt és állandóan raktáron tart: forrasztó-ónt, angol-ónt csapágyfémeket és „Atocar" speciális autó és traktor csapágyfémet

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Alapíttatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124.
Telefon: Aut. 952—89.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY-ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállít kavicsot, homokot, követ, téglát, szénesüzdákról szenet, kokszot, fát stb.

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: **Budapest, V., Berlini-tér 2.**
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: **Nagykovácsi**

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be
Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntödéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 3,

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON, HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfúrási és vízműépítési vállalat.
Akna-kútépítések. Mélyfúrások. Viztelenítések. Automatikus szivattyúberendezések. Alapozások. Búvározási munkák. Forrás foglalások.
Telefon: 93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körut 32

Bútorait legjobb minőségben és legolcsóbb árban **Schäffer János** műbútorasztalos lakberendezési üzlete Budapest, II., Török-u. 2. Margithidnál Telefon: 552—98.

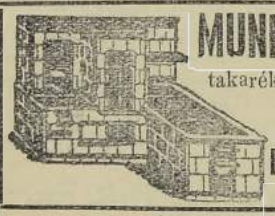
SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

RESCH JÓZSEF
autókarosszéria és kocsigyára
Budapest, IX. ker., Remete-utca 26
Telefonszám: József 329—89

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

Vértes és Dóra
reszelőgyár, Rákosszentmihály
Ügyeljünk a védjegyre
Gyári védjegy
Gyártja a kiváló minőségű „Rókás" **fűrészreszelőket** és az összes **műhely-reszelőket,** valamint használt reszelők újravágását **a legolcsóbban vállalja**
Városi iroda és raktár: **Budapest, VI., Lázár-u. 13.** — Tel.: 119-11

„TURÁN"
a leghiválóbb magyar iron
SCHULER JÓZSEF Rt. Budapest

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Epest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhívó: József 311—19. szám.
Kiváló üzemanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

Barakovits János
müorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenítés, asfaltozás. Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére iratkötő-hevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 *Alapítva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15

Huszonegyedik évfolyam 352 Budapest, 1932 július 6. 27. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

A tisztviselők felelőssége

A tisztviselők felelősségéről szeretnénk itt néhány szót elmondani, de itt azonnal, amikor az első szót kimondjuk, hangsúlyozzuk, hogy a tisztviselők *becsületéről* is szó van.

Hétfőn este a főváros közgyűlése harmincegy szótöbbséggel megszavazta a HÉV megváltását.

Dönthetett volna másként is a közgyűlés, de dönthetett volna bármiképpen a tanács is, ahol pedig a szavazó három főtisztviselőnek sokkal inkább sorsdöntő szerepe volt. Sőt a lehető leghatározottabban leszögezhetjük, hogy maga az sem fontos, hogy a HÉV-ről volt szó, a főváros főtisztviselőinek ténykedése megnyilatkozhatott volna egy sokkal kisebb, vagy sokkal nagyobb ügyben is.

Nem hagyhatjuk azonban szó nélkül azokat a jelenségeket, amelyek a HÉV-ügy *tanácsi* tárgyalása után következtek be. Nem fontos, hogy a három főtisztviselő a megváltás mellett, vagy ellene szavazott-e, a megdöbbentő és rettentően szomorú jelenség az, hogy akadtak urak, akik arról beszéltek, hogy a HÉV-ügyet a tisztviselők szavazata döntötte el. Az ő felelősségüket emlegették olyan formában, hogy minden épérzékű és a törvényeket tisztelő ember méltán felháborodhatott emiatt.

Mit szóljunk azonban annak a lapnak a viselkedéséhez, amely lap, miután igen aláhúzottan és többszörösen hangoztatta, hogy „esztendők óta kísért a roppant üzlet", kijelenti, hogy „csak a tisztviselőszavazatokkal tudták keresztülhajszolni a tanács határozatát, — a polgárság képviselőinek többsége ellene szavazott". A tanulság pedig, a lap szerint, hogy „a főváros roskadozó polgárságának joga van akaratát kifejezésre juttatni, mikor tisztviselőszavazatokkal akarnak dönteni szinte felmérhetetlen anyagi kérdésekben".

Budapest polgársága visszautasítja ezt a hangot, amely igenis nemcsak méltóságában, de becsületében is érinti a főváros három főtisztviselőjét. Hogy csak mást ne említsünk, *Sipőcz* Jenő dr.-nak, Budapest székesfőváros mindenki által tisztelt polgármesterének nemcsak a törvény értelmében, de Budapest népének bizalma alapján is legalább olyan joga van kivenni részét a város nagy, eminens érdekeiről való döntésben, mint például annak a tanácstagnak, aki egy, vagy két esztendő óta kezdi tanulmányozni ennek a mérhetetlenül hatalmas gépezetnek, amelyet Budapestnek nevezünk, szerkezetét.

A polgármester és az alpolgármesterek a törvényben kaptak jogot, hogy a tanácsban szavazhassanak és szégyelnie kell magát annak, aki azt állítja, hogy ezeknek az uraknak a szavazata alsóbbrendű, mint más tanácstagoké. A polgárság képviselőit pedig maga a polgárság nem engedheti szembeállítani a főváros vezető főtisztviselőivel, mert ezek éppen a polgárság képviselőinek impozáns módon megnyilatkozott bizalmából ülnek a helyükön és tevékenykednek a város üdvéért. Nem tudjuk, hogy ha a polgárságot megkérdeznénk, ugyanazon a véleményen lenne-e, mint azok, akik most a főváros minden tiszteletet és minden megbecsülést megérdemlő polgármesterét és alpolgármestereit a macska-asztal mellé akarják ültetni, valósággal alkalmazottként — hogy ne mondjuk cselédként — szeretnék kezelni. Csak menjenek ki azok az urak, akik ma fitymálva beszélnek a „tisztviselőszavazatok"-ról, a nép közé, majd meglátjuk, hogy egy *Ripka* Ferenc, egy *Sipőcz* Jenő, egy *Liber* Endre és egy *Borvendég* Ferenc népszerűbbek-e és tiszteltebbek-e, vagy ők? Mi azt hisszük, hogy a bizalom mindenhol azok felé fog fordulni, akik Budapest vagyonát és gazdasági integritását mentették meg a világégés közepette. A „tisztviselő-szavazatok" e birtokosai emellett gondoskodtak a nép szociális szükségleteiről és alkottak is elég tevékenyen. *Amikor a fővárost megmentették, akkor az urak nem diffikultáltak a „tisztviselő-szavazatok"-at.*

Nem is merünk feltételezni olyan vakmerőséget, amely a „roppant üzlet" emlegetésével ezeknek a puritánságukról millió tanúságot tett urakat a leghalványabban is gyanúsítani merné; de méltatlannak és lealázónak találjuk, hogy a szavazatuk értékét meg merik kísérelni degradálni, amikor a főváros megmentőiről és a szőnyegen forgott ügynek is legjobb ismerőiről, meggyőződéses védelmezőiről van szó.

Mondjuk ki nyíltan, hogy amíg ezeket a lefitymált „tisztviselő-szavazatok"-at egy *Ripka* Ferenc, egy *Sipőcz* Jenő, egy *Liber* Endre és egy *Borvendég* Ferenc fogja gyakorolni, mi, Budapest egyszerű polgárai nyugodtan fogunk aludni és boldogan vállaljuk az ő felelősségüknek ránk eső részét.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök

legmesszebbmenő jóindulattal támogat minden közérdekű fővárosi akciót

Az inségmunkálatok során megvalósítják az Erzsébet-sugárutat is — Külföldi mintára negyven órára korlátozzák a heti munkaidőt — Budapest nagyarányu fejlődésének biztos alapját képezi a HÉV. megváltása

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök nagyarányú elfoglaltsága mellett is időt szakított az elmult napokban arra, hogy *részletesen tájékozódjon a fővárossal kapcsolatos kérdésekről.* Magához kérette *Kozma* Jenő dr. országgyülési képviselőt, akivel behatóan megtárgyalta az utóbbi időpontban felmerült aktuális ügyeket és információt kért a főváros pénzügyi és gazdasági helyzetéről. A tanácskozás híre természetesen gyorsan elterjedt nemcsak az országos, hanem a várospolitikai életben is, ahol mindenütt nagy megnyugvással fogadták a kormányelnök érdeklődését. A miniszterelnökkel lefolytatott tárgyalásokról intéztünk kérdést

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki a következőképpen nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Magától értetődik, hogy a miniszterelnök urat bizalmas jellegű megbeszélés során tájékoztattam Budapest ügyeiről és

elébetártam mindazokat a problémákat, amelyek a főváros vezetőségét foglalkoztatják.

Szó került a gazdasági természetű problémákra is, amelyeknek során vázoltam a főváros pénzügyi helyzetét, amelyeknek részletei iránt nagy érdeklődést tanusított. Vannak elgondolások és tervek, amelyek most érlelődnek a városházán azzal a rendeltetéssel, hogy *a budapesti illetőségű vállalkozók és iparosok munkát kapjanak és kenyérkeresethez jussanak.* Ezek a tervek ma még csak nyers vázlatokban tanulmányozhatók, de

a kivitelükhöz feltétlenül szükséges a kormány megértő támogatása, amely elől a miniszterelnök úr nem zárkózott el.

Visszanéztünk a multba és számos dolognak a rugóit mutattam meg, olyanokat, amelyekről a közvéleménynek sokszor téves felfogása volt. A beható eszmecserére szükség volt és nagyon örvendetes a főváros szempontjából, hogy *az ország első funkcionáriusa a legmesszebbmenő jóindulatot helyezte kilátásba minden közérdekű fővárosi mozgalom támogatására.*

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy milyen eredményeket vár a 7-es bizottság részéről folyamatba tett *inségmunkák* megindításától.

— A pénteki bizottsági ülés és a hétfőn tartott tanácsülés után most már köztudomású az az elgondolás, — mondotta, — hogy *tízmillió pengőt fordítunk a nyári inségmunkák költségeire,* amelytől komoly segítséget várunk a munkanélküliség enyhítése terén. Nem lehet ugyanis félintézkedésekkel ilyen nagyarányú segítőakciót megszervezni és ezért

a bizottság a legteljesebb hatáskörrel kíván rendelkezni, hogy a polgármesterrel egyetértve, komoly munkákkal támassza alá a sínylődő gazdasági életet.

A bizottság az egész nyári szezón alatt *permanenciában* marad, hogy végrehajtsa a felmerült különböző terveket, amelyek között első helyen említem meg a csatorna- és szükséglakás-építéseket, továbbá azt a konkrét tervet, amelyik

az Erzsébet-sugárút életrehívását tűzte ki céljának.

Ehhez az utóbbihoz aránylag *csekély forgótőke* szükséges és *így minden remény megvan arra, hogy ez a városrendezési kívánalom végre beteljesüljön.*

— Másik elgondolásunk odairányul, hogy a munkaórák lecsökkentésével juttassunk kenyérkereseti lehetőséget a munkások nagyobb tömegeinek. Külföldi államokban is megcsinálták azt az ujítást, hogy

az egy-egy munkahéten teljesítendő elfoglaltságot negyven órában korlátozzák, ami azt jelenti, hogy lényegesen nagyobbszámú munkást kell igénybevenni a rendelkezésre álló munkabérek elosztása érdekében.

Vannak további célkitűzések, amelyek könnyen megvalósíthatók és mert a pénzügyi fedezet is biztosítva van: *nem kétséges, hogy a fővárosnak ez az akciója a legnagyobb siker reményében indul útjára.*

A hétfői rendkivüli közgyülésen döntöttek a HÉV sorsáról. A közgyülés rendkivül izgatott hangulatban indult és azzal végződött, hogy 98 szóval 67 ellenében kimondotta a közlekedés egységesítésének gyakorlati keresztülvitelét, a HÉV vasúti vonalainak és üzemének átvétele révén. Budapest jövő fejlődésének egyik zálogát jelentő aktusról *Kozma* Jenő a következőket mondotta:

— Örvendetesnek tartom, hogy a törvényhatósági bizottság többsége is, éppen úgy, mint a törvényhatósági tanács: hozzájárult a HÉV átvételéhez, mert

tisztán látja mindazokat az előnyöket, amelyek a környékbeli közlekedés bekapcsolása révén a fővárosnak jelentenek.

Nem egyszer hangoztattam pártközi konferenciákon, a szakbizottságban és a főváros más fórumain, hogy Budapest fejlődését és méreteinek várható növekedését *kicsinyesség és rövidlátás a jelen sivár helyzete után megítélni,* mert bármilyen rosszak is a mai gazdasági viszonyok: az élet az elmaradhatatlan evolúciót hozza magával és

a milliós metropólis számára helyes telekpolitikával és a közlekedés egységesítésének megalapozásával kell olyan bázist teremteni,

amelyikben kijelölhető a terjeszkedés útja. Elő kell készíteni a jövő nemzedék számára Budapest naggyátételét, mert különben jogos minden szemrehányás, hogy nem használtuk ki a kedvező lehetőségeket.

— Különösen örvendetesnek tartom, hogy *a főváros vezetőségének az utolsó pillanatokban sikerült még további olyan kedvezményeket elérni, amelyeket a főváros számára kétéves moratóriumot és további ingatlanok birtokbavevését biztosítják,* amelyek összegszerint is jelentős értékeket hoznak. Meggyőződésem, hogy

a HÉV átvételével fordulópontot teremtettünk Budapest történetében

és bízom abban, hogy a roppant vagyonértékek kezelése és értékesítése nem az aggodalmaskodóknak, hanem a bizakodóknak fognak mielőbb igazságot szolgáltatni.

*

A közgyülés állásfoglalása után most már csak a kormányhatósági jóváhagyás van hátra, hogy azután a szerződés megkötésével a főváros átvegye új vasúthálózatának irányítását.

Nagy-Budapest megvalósításának szilárd alapjait rakták le a HÉV megvételével

Az Egységes Községi Párt óriási sikere a környéki közlekedés átvétele. — Ujabb engedmények tették kedvezőbbé a tranzakciót, amely beláthatatlan fejlődést indit meg

Közel három évig foglalkoztatta a főváros törvényhatóságát a HÉV átvételének tervezete, amely annyi vitatkozás és polémia után *hétfőn* került a közgyűlés döntése alá. Ezt megelőzőleg a törvényhatósági tanácsülés foglalkozott az ajánlat megvitatásával, ahol 13 szóval 12 ellenében hozzájárultak a tranzakció lebonyolításához.

Akkor, amikor a legújabb és kétségtelenül igen kedvező ajánlat a polgármesterhez befutott és annak részletei nyilvánosságra kerültek: *a helyzettel ismerősök nyugodtan hitték, hogy ez az ügy nem fog politikai kavarodást is felidézni a városházi pártok között.* Sajnálatos, hogy már a törvényhatósági tanács ülésén szembekerült egymással a két többségi párt: a *Keresztény Községi Párt* és az *Egységes Községi Polgári Párt.* Ma már elmondható, hogy

a Keresztény Községi Párt nemcsak túlzott aggodalomból, hanem bizonyos mértékig politikai féltékenységből is élesen ellenezte a HÉV átvételét,

ám velük szemben az *Egységes Községi Polgári Párt* a javaslat elfogadását tűzte ki céljául, mert felfogása és hozzáértése szerint, *az egységes közlekedés megteremtése soha kedvezőbb körülmények között meg nem valósítható.* Alátámasztotta a párt állásfoglalását az az eléggé fel nem becsülhető körülmény is, hogy a javaslatot elsőrendűen kedvezőnek minősítette *Sipőcz* Jenő polgármester és *Borvendég* Ferenc alpolgármester, akik valóban a leghivatottabb őrei a főváros érdekeinek. Teljesen érthetetlen, hogy

a Keresztény Községi Párt frontot csinált a bizalmából főtisztviselői pozicióba került városvezetők ellen is

és valami érthetetlen makacskodással *irtó hadjáratot* indított a HÉV-tranzakció elgáncsolására.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Fővárosi Hirlap* nem csinált titkot abból, hogy a *HÉV-ajánlat elfogadása a főváros számára a legkedvezőbb lehetőségek útját nyitja meg.* Ezt az álláspontot honorálta a közgyűlés többsége, amelyik szemben a Keresztény Községi Párt, a Szabadelvű Párt és a Demokrata Párt állásfoglalásával,

győzelemre vitte Nagy-Budapest gondolatát.

Külön érdekessége és sikere ennek az akciónak, hogy az utolsó pillanatban *sikerült az ajánlaton további lényeges kedvezéseket elérni,* amelyekkel elmondható, hogy a főváros kitűnő érzékkel valósította meg évtizedes célkitűzésének egyik legfontosabb tételét: a környékbeli közlekedés birtokbavételét.

A hétfőesti közgyűlés páratlan izgalmakban bővelkedett. A szembenálló pártok erőviszonyai nyílt küzdelmet jósoltak és a döntés a szociáldemokratapárt kezébe volt letéve. Amikor *Body* László dr. tanácsnok bejelentette, hogy

az eladói érdekeltség hajlandó még a HÉV-et terhelő külföldi kölcsönök első háromévi annuitására halasztást biztosítani, továbbá a HÉV—Nova-tartozások három részletére egyenkint félévi halasztást adni és végül megszerezni a BESzKRT-nak mindazokat az ingatlanokat, amelyekben a HÉV alkalmazottai laknak:

érezhető volt, hogy ez az *1,800.000 pengőt* kitévő újabb árleszállítás döntő érv azok előtt, akik elvileg az átvétel mellett nyilatkoztak, de kedvezőbb ajánlatot vártak. A közgyűlés tagjai végül 98 szavazattal 67 ellenében kimondották a közlekedés egységesítéséhez elmaradhatatlanul szükséges HÉV-vasútak megvételét és ezzel *olyan alapját rakták le Budapest naggyátételének, amely beláthatatlan perspektívákat jósol a főváros fejlődéséhez.*

Nem mond le a főváros a benzolgyár felállításáról

Közvetlen tárgyalások folynak a kormánnyal a kincstári haszonrészesedés mentesítéséről

A főváros törvényhatósági bizottsága néhány héttel ezelőtt határozta el, hogy a fővárosi Gázművek óbudai telepét *benzolgyártó berendezéssel* egészíti ki, mert nemzetgazdasági szempontból fecsérlésszámba megy, hogy a gázgyártás értékes melléktermékeit megfelelő módon nem használják ki. A főváros törvényhatósága, határozatában kimondotta, hogy a Gázművek benzolgyártó berendezésének kapacitása évi 1900 tonna, vagyis olyan méretű, ami *az ország benzinszükségletének csak kis töredékét* tudja kielégíteni, így tehát nem jelent veszedelmes konkurrenciát az olajkereskedelemnek, viszont

súlyos nemzetgazdasági érdekek fűződnek ahhoz, hogy bizonyos mértékben függetleníteni tudjuk magunkat a külföldi importtól

és ne legyünk 100 százalékig kiszolgáltatva a behozatal eshetőségeinek.

Az elfogadott tervek szerint a benzolgyártás berendezéséhez *egymillióra* van szüksége a Gázműveknek, amit a saját nyugdíjalapjától venne kölcsön és a jövedelmezőségi számítások szerint öt év alatt vissza is tudna fizetni. A főváros közgyülése a benzolgyár létesítését csupán egyetlen feltételtől tette függővé: *mentesül-e a gyártandó benzol a kincstári haszonrészesedés alól?*

A főváros határozatát jóváhagyás végett felterjesztették a belügyminiszterhez, még híre sincs a kormány döntésének, de ismeretlen, vagy inkább jólismert forrásból

olyan hírek láttak napvilágot, hogy a kormány a kincstári haszonrészesedés mellett döntött

és ennek következményeképpen a Gázművek vezetősége *lemondott a benzolgyár létesítésének tervéről.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyre

fordult felvilágosításért és megkérdezte, mi ennek a híresztelésnek az alapja:

— Teljesen érthetetlen, — mondották nekünk, — hogy miért láthatott napvilágot ez a hír, amely ebben a formában *teljesen alaptalan.* A közgyűlés határozatát jóváhagyás végett felterjesztettük a belügyminiszterhez, aki a pénzügyminiszterrel együtt dönt ebben a kérdésben.

Hogy ez a döntés milyen lesz, azt még ma senki sem tudhatja, mert az ügy még nem érkezett el a döntés stádiumába.

— *A főváros tervét kormánykörökben helyesléssel és szimpátiával fogadták,* sőt számos szakminisztérium határozottan helyesnek és kívánatosnak tartja a főváros tervének megvalósítását. Ami a kincstári haszonrészesedést illeti, errevonatkozóan az a helyzet, hogy a fennálló rendelkezések szerint *kincstári haszonrészesedést csak a nyersolajok után szednek, de a benzol illetékmentes.* A főváros kikötése tehát csupán előrelátó óvatosságból történt bizonyos eshetőségekre. Tény azonban az, hogy a pénzügyi kormányzatnál felmerült az a gondolat, hogy

a kincstári haszonrészesedést esetleg kiterjesztik a benzolra is,

hogy azonban a székesfőváros közérdekű benzolgyártó berendezését ez alól az esetleg később bevezetendő illeték alól mentesítik-e vagy sem, erről konkrét formában beszélni csak feltevés, puszta kombináció. *A főváros vezetősége egyébként a benzolgyártás kérdésében már közvetlen, informativ jellegü tárgyalásokat kezdett a kormánnyal,* amelyek azonban még távol állnak a befejezéstől.

— Ami

a tervezett benzolgyár jövedelmezőségét

illeti, ez a megejtett számítások szerint minden kétségen felül áll. A számítások arra az eredményre vezettek, hogy a gyártás abban az esetben a legjövedelmezőbb, ha *a főváros Gázművei a 90-es benzol- és tolluol-gyártásra rendezkednek be.* Évi 1900 tonnával kalkulálva, óvatos számítások szerint 925.500 pengő bevétel várható, ebből a termelési költség 398.376 pengő lenne, tehát a bruttó hozadék évi 527.124 pengő. A tiszta hozadék

tízéves törlesztés esetén, évi nyolcszázalék kamat mellett 378.124 pengő, ötévi törlesztés esetén pedig 280.124 pengő

A benzolgyártás megindítása tekintélyes exportdevizát tenne feleslegessé, a Gázművek jövedelmezőségét pedig jelentékenyen fokozná.

*

Amint ebből a nyilatkozatból kitűnik, a megjelent híradás nem egyéb, mint bizonyos érdekeltségek jámbor óhajtása és *szó sincs arról, hogy a főváros lemondana a benzolgyár megépítéséről.*

HUTTER ES SCHRANTZ RT
Budapest, X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Roszmusz Bálint
fuvaros és vállalkozó; kertikavicsok szállítása
Budapest, VII. ker., Thököly-út 125
Telefonszám: Automata 961—81.

SCHMERGEL GÉZA PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 4 — TEL.: AUT. 297—57

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusítja: Bürgermeister Ferenc Utóda,
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

ECKMAYER ISTVÁN
lakatosáru, vasszerkezet, napellenző és redőnygyár
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
Andrássy-út mellett. Telefon: Aut. 220—54

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, sülyesztőkutak, bányafurások

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt: Orsz. MTK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Fedezze fel Ön is a Velencei-tó szépségeit!
Budapesttől 1 órányira, a Velencei-tó
Magyar-Velencén, GÁRDONYFÜREDEN
egészséges fekvésű magaslati és partmenti villatelkek □-ölenként P 4-től 24 havi lefizetésre. Nyári és téli sportok. Jó ivóvíz. Villanyvilágítás. Fürdőjog
Örökkabin vehető a strandon, villatelek vételkényszer nélkül is. 140 P vételárért részletfizetésre, telekkönyvi szolgalmi joggal biztosítva.
Strandvendéglőkben menü P 1.20.
Menettérti weekend-jegyek P 1·20.
BARACSKA-PETTEND telepen
Budapesttől 28 km-re, vasútvonal két oldalán balatoni műút mellett, talajvízmentes házhelyek □-ölenként P 1.20-tól
havi 10 pengő részletfizetéssel.
Jó ivóvíz. Kitűnő termőföld, gyümölcstermelésre kiváló.
Ingyen autobusz indul a városi irodától (I., Horthy Miklós-körtér 3/b. I. 6. Telefon 694—33) minden vasár- és ünnepnap, d. e. 8/4 9 és d. u. 3 órakor, minden kedden, csütörtökön és szombaton 3 órakor. ◆ Kérjen prospektust.

Ujjáéled NOVOPIN szénsavas fenyőfürdőben idegesség, fáradtság ellen

Pesti kirakat

Nácik Pesten

Neveletlen vendég és neveletlen vendéglős éppen elegendő van Budapesten, de amikor a margitszigeti botrányt olvastuk, bizony elhűlt bennünk a vér és a szegény, nyomorult, árva, elhagyott, csenevész idegenforgalmunkra kellett gondolnunk.

Hát hogyan nőjön meg a szegény, kicsi féreg, ha így bánnak Pesten nem is az idegennel, hanem a bennszülöttek egymással?

Csak egy nappal előbb olvastuk a bécsi nácik otromba támadását a lainzi Golfklub ellen. Hát — úgy gondoltuk — nem is megyünk mi oda hamarosan golfozni. De mit szóljunk a pesti nácikhoz, akik meglesik a vendéget — ebben a pillanatban mindegy, hogy passzív vagy agresszív módon viselkedett-e — a kijáratnál és elagyabugyálják? Hát így csináljunk mi idegenforgalmat? Hát ezért törjük magunkat, *Ripka* Ferenccel az élünkön, mi, minden rendű és rangú, de jóindulatú polgárai ennek a városnak? Ezért?

Mi hiszünk a Spolarich-mulatóbeli botrány mindkét főszereplőjének. A vendéget is halálra lehet bosszantani, de az üzletvezetőnek, kiszogáló személyzetnek, mindenkinek kell, hogy önérzete legyen. De verekedni — kárkitette — nem szabad Budapesten, itt nem lehet náciskodni, itt úgy kell vigyázni — főként a Margitszigethez hasonló előkelő, idegenek számára való helyeken — a rendre, *a világvárosi* nívóra, mint a hímes tojásra.

Bennünket nem érdekel, ki kezdte, ki volt a gorombább, sőt az sem, hogy kinek volt igaza. *Itt az a fontos, hogy kinek lett volna hivatásszerű kötelessége a Margitsziget világvárosi nívójára vigyázni?* Ez pedig nem kérdés. És mindaddig, amíg a vendéglős, szállodás, kávés urak, üzletvezetők, pincérek és parkettáncosok nem tudnak felemelkedni arra a magaslatra, ahol már az ember már nem érzi a saját kis érdekeit, nem fájnak a sértések sem, ha a városnak, a mi drága Budapestünknek az érdekeit kell megmentenünk. Mert ne felejtsék el soha az üzletvezető és parkettáncos urak, hogy — akármennyire viszket is a boxerük — idegenforgalom nélkül hovaovább valamennyien éhenpusztulunk. Nem szentimentáliskodunk, nem akarunk mi üzletemberekből Rómeókat nevelni: ellenkezően, a temperamentumos, felfortyanó, kaszinói érzékenységű üzletvezetőket szeretnénk igazi, vérbeli üzletemberekként üdvözölni. Mert úgy kell annak lenni, hogy ez a város egy hatalmas, kolosszális, gigantikus üzlet legyen, amelynek egy-egy kis elárusító fülkéje az Operaház, a Gellért-szálló, a Ritz, a Hungária, meg a többi ezer hely, közte a Spolarich is. A kis üzleteknek, az elárusító fülkéknek élniök-halniok kell a nagy üzletért: Budapestért. Különben a nagy üzletekkel együtt pusztulnak el a kis üzletek is. És velük mindaz a töménytelen egzisztencia, amelyeknek ma kenyeret adnak és amelyeknek lelkesedése, türelme, üzleti érzéke megcsinálhatja, de meg is buktathatja mindörökre Budapest fürdővárost.

Természetesen, ne legyen náci a vendég se. Ebben a nagy üzletben ő is részes, mert ő is itt akar élni Budapest fürdő- és világvárosban. A vendégnek nem mondhatjuk, hogy legyen jól nevelt, mert bizonyára az, de mondhatjuk és mondjuk is, hogy fékezze magát a végletekig, mert tőlünk, a mi városunkból az idegent nemcsak azok riaszthatják el, akik kiszolgálják, vagy megérkezése alkalmával köszöntik is, hanem azok is, akik a szomszéd asztalnál ülnek.

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfömök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

Klassohn Gyula
Iroda: Budapest, IV., Eskü-tér 5.
a Neményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

ZEISS PUNKTAL szemüvegek KLEIN DEZSŐ látszerész
BUDAPEST, IV., Kecskeméti-u. 14. Telefon: Aut. 85—2—13
SZOLNOK, Baross-utca 2. sz. (Kindlovits-ház)

LINOLEUM burkolási munkálataival
legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert
Haas Lipót céghez.
Főüzlet: VII. ker., Rákóczi-út 24.
Telefon: József 42—0—44

Nem életkérdés a bánhidai centrálé szempontjából, hogy a főváros birtokába kerüljön

Téves hiresztelések arról, hogy erőltetik az adásvételi ügyletet — A nagy erőmütelep számára több évre biztosítani kell kapacitásának kihasználását

Gazdasági és várospolitikai körökben egyformán nagy érdeklődést keltett *Sipőcz* Jenő polgármesternek a *bánhidai centráléra* vonatkozó előterjesztése, amelyben kifejtette, hogy a székesfőváros szempontjából a telepnek *tulajdonként* való megszerzése látszik a legmegfelelőbb megoldásnak. A polgármester azt javasolta, hogy a székesfőváros vásárolja meg a *Magyar Dunántúli Villamossági Rt.* bánhidai telepét a hozzátartozó nagyfeszültségű távvezetékkel és az áramszolgáltatással kapcsolatos berendezéssel együtt.

Az előterjesztés komoly feltünést keltett mindenütt és ezzel kapcsolatban *olyan téves beállítású hirasztelések is elhangzottak, hogy a kormány mindenképpen szabadulni akar ettől az üzemtől.* Bizonyos körökben még mindig kisértenek a bánhidai centrálé építését oly sokszor megkritizált argumentumok, amelyek minden szakértelem nélkül, tisztán csak politikai elfogultságból a legképtelenebb offenzívát indították az erőmütelep létesítése ellen. Azóta százszor és százszor bebizonyosodott, hogy *a bánhidai centrálé nemcsak az ország, hanem Európa legmodernebb energiatermelő állomása,* amelyet elragadtatással szemléltek a hazai és külföldi szakemberek és legnagyobb elismerésüket fejezték ki a berendezések tökéletes volta és működése fölött.

A főváros részéről tervezett tranzakció kapcsán nagyon érdekesen világították meg a helyzetet

beavatott helyen

a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Amióta a bánhidai erőmütelep működik, azóta a legnagyobb rendben és pontossággal történik az áramszolgáltatás ellátása. Magától értetődik, hogy a *dunántúli centrálé többek között a fővárosra is bazirozta a maga munkáját,* mert kötelessége bekapcsolódni Budapest áramellátásába akkor, amikor az ott termelt energiák nem fedezik a szükségleteket. Kiderült, hogy Bánhidán olcsóbban termelnek, mint Budapesten, még akkor is, ha leállítják a Váczi-utcai és Berzenczey-utcai elavult telepeket. Meg kell állapítani, hogy

a Magyar Dunántúli Villamossági Rt. részéről senkisem erőlteti a fővárossal való adásvételi ügyletet, mert hiszen a bánhidai telep nem azért épült, hogy néhány éven belül gazdát cseréljen.

Egyébként is a bánhidai centrálénak a főváros árammal való kisegítésén kívül az a legfontosabb törekvése, hogy *a Dunántúl elhanyagolt területeit lássa el villamos árammal* és gondoskodjék a vasúti vonalak tervezett elektrifikálásáról.

— Tennészetesen *nincsen merev elzárkózás* a fővárossal szemben, ha komoly vételi ajánlat kerül napirendre, azonban a bánhidai centrálé számára *távolról sem életkérdés, hogy a főváros tulajdonában folytassa működését.* Tagadhatatlan, hogy

vannak törekvések a fővárossal kapcsolatban, azonban ezek inkább arra szorítkoznak, hogy végre megnyugtató megállapodás létesüljön az átveendő áram mennyiségére és egységárára.

A dunántúli centrálé a maga jövője és rentabilitása érdekében nagyon üdvösnek tartaná, *ha a fővárossal szerződést köthetne esetleg öt évi árammennyiség mikénti átvételére,* mert ebben az esetben biztonsággal készíthetné elő a legközelebbi évek teljesítési és terjeszkedési terveit.

*

Az érdekes nyilatkozathoz nincsen sok hozzáfűznivaló. Bizonyos, hogy az érdekeltek megtalálják a mindenképpen kiegyenlítő megoldást, amelynek előkészítésére a közel jövőben indulnak meg a döntő tárgyalások.

Bejelentette a Dorland-csoport, hogy az Ibusz megvétele céljából angol revizorok megkezdik munkájukat

Az új idegenforgalmi szervezet jövő évre 5000 amerikai turistát hoz Európába, akiknek első stációjuk Budapest lesz — A megváltási összeget a revizió után ajánlják fel — A pénzügyi kérdésekben megvan a megegyezés

A Dorland-csoport megbizottainak az IBUSz megváltásával kapcsolatos tárgyalásai az elmult hét péntekjén *döntő stádiumba jutottak. Kenéz* Béla dr. kereskedelmi miniszter intézkedésére *Tormay* Géza dr. államtitkár magához kérette az IBUSz vezetőit, *Tasnády-Szücs* András elnököt, *Bársony* Oszkár, valamint *Guthardt* Tódor vezérigazgatókat, akikkel közölte a tárgyalások állását, bemutatta a megjelenteket a csoport Magyarországon tartózkodó igazgatójának, Fred *Neurathnak* és a kíséretében lévő magyar uraknak, majd utasította őket, hogy a Dorland-csoport vezetőinek minden adatot, felvilágosítást adjanak meg.

Tormay Géza államtitkárnál lefolytatott tárgyalásokon Fred *Neurath* bejelentette, hogy a revizori és becslési munkálatokat a *Price-Waterhouse* londoni revizori cég *(Chartered accounted)* fogja elvégezni. Ugyanaz a vállalat, amely legutóbb az angol, amerikai, holland és más érdekeltségek megbízásából a *Kreuger-konszern státusát állapította meg.* A revizori cég megbízottai a napokban érkeznek Budapestre és

munkájuk befejeztével teszi meg a Dorland-csoport a megváltásra vonatkozó összegszerű ajánlatát.

Az eddigi tárgyalásokon a csoport képviselői azt hangoztatták, hogy *azt az árat fogják vételösszegül felajánlani, amit a revizorok becslése a vállalat értékéül megállapit.* Ma még korai volna azt mondani, hogy öt millió pengő lenne a vételár, esetleg több vagy kevesebb. Csak egy a tény.

A vállalat hajlandó a vételár egy részét nemes valutában, másik részét pedig pengőben kifizetni.

A pengő és valuta percentuális kulcsára vonatkozólag, értesülésünk szerint, megvan a megegyezés.

Sok szó esik arra vonatkozólag is, vajjon a Dorland-csoport milyen pénzügyi erősségű vállalat és mik a céljai. A legellentétesebb hírek láttak ebben az irányban napvilágot. A tényállás az, hogy a Dorland-csoport nem csak az IBUSz, hanem más középeurópai idegenforgalmi intézmények megvételére is

angol, francia, amerikai pénzügyi szindikátust alakított, mely Central Européen Syndicat név alatt alakult Párisban és amelynek tőkeerejét 40 millió fontra becsülik.

Erről, tudomásunk szerint, a magyar kormány meggyőződött és amelynek tényleges volta nem hagy kétséget maga után.

Ami pedig a csoport munkaprogramját illeti, ezt is egész világosan feltárták az illetékes tényezők előtt és egészen meddő dolog azt a feltevést imputálni, mintha idegenforgalom helyett kivándorlási üzletet óhajtanak folytatni.

A mi tudomásunk szerint erősen propagálni akarja a középeurópai túristaforgalmat. Az amerikaiak utazását Budapestre szándékozik központosítani.

Amerikában már most megkezdték *Central Européen Tour* címen propagandatevékenységüket, amelynek ezidőszerinti állásából meg lehet állapítani, hogy

1933-ban öt hajón körülbelül 5000 amerikait szándékoznak Közép-Európába hozni, még pedig eltérően az eddigi szokástól, nem Hamburgon, vagy Brémán, hanem Trieszten át.

A túra első állomása Trieszt után *Budapest* volna, innen mennének tovább Prágába, Bécsbe, majd vissza Olaszországba, ahol Genuában vagy Nápolyban behajózva térnének vissza hazájukba. Ez a körülmény beszédes bizonyítéka annak, hogy *az új IBUSz-vállalat új útakon akarja a magyar idegenforgalom ügyét szolgálni.*

A főváros idegenforgalmi szervezeteivel Dorlandék még nem tárgyaltak. Ez akkorra marad, amikor a vétel már véglegesen perfektuálódik, és ami

októberre várható.

A vállalat megbízottai mindössze *Ripka* Ferenc dr. főpolgármesternél jártak az elmult időkben, akivel nagyjában ismertették szándékaikat és terveiket és amely momentum annak a jele, hogy a főváros értékes idegenforgalmi tevékenységét maguk is igénybe akarják venni, illetve azzal kooperálni szándékoznak.

Nem kezdhetik meg működésüket a megválasztott kerületi választmányok

Az új kerületek megalakulásáig súlyos bonyodalmak fenyegetnek

A *Fővárosi Hirlap* multheti számában megemlékeztünk arról, hogy a kerületi választmányok munka- és hatáskörének szabályozásáról szóló rendelet-tervezet kodifikálása körül bizonyos zavarok támadtak, mert az elnöki szakbizottság számos tagja azt kivánta, hogy a tervezetet dolgozzák át olyanformán, hogy az új fővárosi törvényben megszüntetett *kerületi iskolaszékek hatásköre* a kerületi választmányokra száll át. Ez a kivánság nem mehetett teljesedésbe és időközben a tanács is elfogadta a szabályrendelet-tervezetet, de a *kerületi választmányok ennek ellenére sem kezdhetik meg munkájukat, mert annak igen súlyos gyakorlati és törvényes akadályai vannak.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

Szemethy Károly dr. tiszti főügyésznél

érdeklődött ezeknek az akadályoknak az okai felől és a következő felvilágositást kapta:

— Az új fővárosi törvény szerint az I. közigazgatási kerületet három, az V., VI., VII. és X. kerületek külső részét pedig két új közigazgatási kerületre kell osztani. Eszerint a főváros közigazgatási kerületeinek száma tizennégyre növekszik. A kerületi beosztást a földrajzi határok tekintetében a belügyminiszter rendelete állapította meg és a községi választásokat már az új kerületek szerint is hajtották végre, de a kerületi előljáróságok megszervezése és az új közigazgatási kerületek tényleges felállítása még nem történt meg: *erről új kormányintézkedés fog dönteni.* Minthogy ez a kormányrendelet még nem jelent meg,

felvetődik a kérdés, hogy az új közigazgatási kerületek megválasztott kerületi választmányi tagjai gyakorolhatják-e jogaikat.

— Nem vitás, hogy azokban a kerületekben, ahol területi változás nem történt az új törvény szerint, így *II., III., IV., VIII. és IX. kerületben nincs semmi akadálya a kerületi választmányok megalakulásának* és működésük megkezdésének. Az I., V., VI., VII. és X. kerületekben azonban a választmányok működésüket a küszöbön álló változásokra való tekintettel ezidő szerint *aligha kezdhetik meg.*

— A törvény 55. paragrafusa szerint ugyanis minden közigazgatási kerületben csak egy választmány működhet. Ezzel szemben például az I. kerületben, amely több kerületre fog szétszakadni és ahol választójogi szempontból már érvényes is a hármas tagozódás, most *három kerületi választmány* van megválasztva.

Mindegyik választmánynak a megbizatása azonban csak a későbbi új kerületre terjed ki,

nem terjed ki tehát a megbizatása egyiknek sem a mai közigazgatási kerületre. Igy tehát ma a három kerületi választmány egyikének sincs joga a régi közigazgatási kerületet érintő és a kerületi választmányok hatáskörébe tartozó kérdésekben állást foglalni.

— Azt is lehetne mondani, hogy a három kerületi választmány *együttesen* intézkedjék, de ennek más akadályai vannak. Például teljesen lehetetlen volna a kerületi választmányok együttes működése az V., VI., VII. és X. kerületekben, mert visszás helyzetet teremtene. A most említett négy kerület ugyanis már hat kerület, úgyhogy a két új kerületet a négy régi kerület testéből alakitották.

A két új kerület választmányának megbizatása tehát a négy régi kerületnek azokra a részeire terjed ki, amelyekből az új kerületet kihasitották.

Ennek pedig az a folyamánya, hogy a két új közigazgatási kerület választmánya illetékes volna a régi közigazgatási kerületek választmányainak hatáskörébe tartozó ügyek intézésében is, amennyiben bizonyos ügyek az új közigazgatási kerületekkel függnek össze. Ebből viszont az következik, hogy

az új XIII. és XIV. kerület választmányait meg kellene hívni az V., VI., VII. és X. kerület választmányainak üléseire,

bizonyos ügyek tárgyalásánál. Ez pedig igen zavaros helyzetet teremtene, a törvény sem engedi meg egy kerületben több választmány működését. Mindaddig tehát, amíg az új közigazgatási kerületeket ténylegesen nem állítják fel, aligha lehet szó a kerületi választmányok működésének megkezdéséről.

*

Nem képzelhető el, hogy egyes kerületekben összeüljön és működjön a választmány, másokban pedig nem. A döntés előreláthatóan az lesz, hogy elhalasztják a választmányok megalakulását az új kerületi beosztás végrehajtásáig.

Néhány napon belül megrendelik a víztisztító berendezéseket

A Vízművek igazgatósága végleg a Dabeg-rendszer mellett döntött

A főváros vezetőségének a vízszűrő berendezések felállítására vonatkozó előterjesztéséhez tudvalevőleg hozzájárult a közgyűlés és megszavazta a berendezéshez szükséges 1 millió pengőt is. A káposztásmegyeri főtelepen három kútcsoport vizét fogják szűrni, összesen tíz szűrővel, amelyek kapacitása a napi 15.000 köbmétert meghaladja.

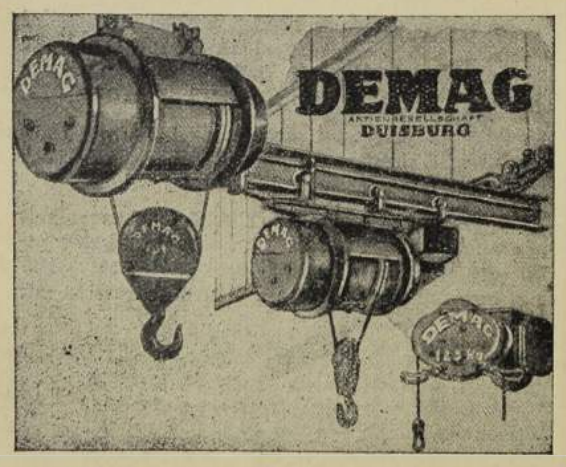
A közeli napokban intézkednek a *vízszűrő berendezések megrendelése* iránt. A kérdéssel még e héten foglalkozik a Vízművek igazgatósága, amely valószinűleg *pénteken* határozza el, hogy néhány speciális céget felszólít ajánlattételre,

elsősorban a Ganz-gyárat, amely a kipróbált készüléket gyártotta és a működésben lévő tökéletesített apparátus alapját képező Dabeg-féle rendszer szabadalmának birtokosa.

— Az már befejezett tény, — mondotta informátorunk — hogy *más újabb rendszerekkel nem kísérletezik tovább a Vízművek igazgatósága,* hanem a több mint egy év óta üzemben lévő Dabeg-féle eljárás mellett foglal állást, illetve annak azt a javított formáját használja fel, amelyet a Vízművek mérnökei konstruáltak.

*

A megrendeléshez és a szállítás lebonyolításához előreláthatólag néhány hónapra lesz szükség, úgy, hogy *a vízszűrést már valószinűleg az őszi hónapok folyamán megkezdik.*

DEMAG-emelők
ezerszeresen bevált elektroemelőink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk
szabványrészekből összeállított pályán futnak. Teherbirás 1/4-3t.

DEMAG-kettősemelők
egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

Leukoplast
magyar gyártmány

KÖNYVEKRŐL

La Hongrie dans la crise mondiale

Dr. *Dános* Árpád egyetemi magántanárnak *La Hongrie dans la crise mondiale* címmel pompás és a szerző nemes, nagy céljait száz százalékig szolgáló tanulmánya jelent meg. A szerző, aki a magyar közgazdasági élet egyik legkiválóbb munkása, az ország határain túl is olyan ismert és tisztelt névvel rendelkezik, hogy a francianyelvű könyv mindenütt, ahol a magyar élet létjogosultságát akarja bizonyitani, szives fogadtatásra talál.

Dános Árpád a világ elé olyan argumentációval áll, amelynek gondolkodóba kell mindenkit ejteni. A tanulmány ugyanis kiváló tudományos felkészültséggel bizonyítja be, hogy a *magyar válságot nem Magyarország, hanem egész Közép-Európa érdekében kell megoldani.* Magyarországot meg kell menteni, mert amíg a mi válságunkat lényegesen nem enyhítik, addig Közép-Európa sem állhat talpra, már pedig egy akkora beteg terület, mint Közép-Európa, Európát és az egész világot beteggé teszi.

A magyar válság és a középeurópai válság — ezt bizonyítja Dános Árpád, — sokkal súlyosabb, semhogy a magunk erejéből kimenekülhetnénk belőle. Nem mi kérünk pénzt, hanem *csak az a kívánságunk, hogy Európa mentse meg önmagát.*

Sok figyelemreméltó dolgot mond a tanulmány a magyar válság megoldásáról is. Csak néhány kiszakított okos megjegyzése álljon itt. Elmondja például, hogy Magyarország lakosságának nagyobb része, az agrárlakosság, nem bírja az új közterheket, amelyeket ilyenformán a kisebbségre, a városi lakosságra kell rárakni. Viszont ennek a városi lakosságnak a gazdasági ereje a mezőgazdasági válság folytán amúgy is meggyengült, tehát az állam hiába emeli folyton magasabbra és magasabbra az adókat, ezeket a terheket a városi lakosság nem bírja el és *mind nagyobb lesz a behajthatatlan adók nyilvántartási összege.*

— A demagógiának, — mondja tovább, — könnyű tere nyílik, de a tanult közgazda ceruzával a kezében kiszámíthatja, hogy az *iparra egyáltalában nem előnyösek a magas ipari árak, amelyek mellett alig van fogyasztás.* Az ipar azt szeretné, ha a világpiaci áresést ő is átvehetné és olcsón adhatná el a kenyeret, a cipőt, a ruhát, de persze ezt nem teheti akkor, ha a nyersanyagok áresését teljesen ellensúlyozza a közterheknek emelkedése.

Rendkívül érdekes, új és igaz, amit a „leépítési" lázról mond: „Lehetséges, hogy Magyarországon több a köztisztviselő, mint amennyi okvetlenül kell, de ezen hirtelen segíteni nem lehet, mert ezek a tisztviselők Nagy-Magyarország idejéből vannak itt és *az állam nem teheti őket az utcára anélkül, hogy megmondaná nekik, ezentúl hol keressák meg kenyerüket. Az állam nem háríthatja el magától azt a feladatot, hogy polgárai megélhetési lehetőségéről gondoskodjék. Azért alkotnak az emberek államot, hogy az állami keretben megfelelő munkamegosztással mindenki munkát és kenyeret találjon.* Az állam a köztisztviselőket csak akkor építheti le, *ha más* (bármilyen nehéz) *munkalehetőséget tud számukra biztosítani.* Ez azonban ma nem lehetséges, épp *ezért az államnak további tisztviselőelbocsátásoktól tartózkodnia kell. De a fizetéscsökkentések terén sincs sok lehetőség,* hiszen a közalkalmazottak 90 százaléka még a létminimumot sem keresi meg."

Végül igen figyelemreméltó, amit Budapest székesfővárosról mond:

„Erős alapon nyugszik az ország fővárosának, Budapestnek gazdasági helyzete. Persze, ha az ország beteg, nem lehet egészséges a városi élet sem. Budapest helyzete különösen nehéz, hiszen ideköltöztek az elszakított területek hivatalnokai és a magyar fővárost kulturmultja és az országban elfoglalt magasabb jelentősége *kötelezik arra, hogy szociális téren ne maradjon hátra, sőt ellenkezőleg, minnél nagyobb a válság, a nyomor, annál inkább segítségére legyen a szegényebb lakosságnak és az iparnak,* amelynek foglalkoztatása egyelőre csakis közmunkákkal lehetséges.

Dános Árpád tanulmánya felvonultatja mindazokat a számadatokat, amelyek Budapest gazdasági megítélése szempontjából fontosak, kimutatja a város vagyonát, adósságát és a számok eleven logikájával bizonyítja, hogy *amikor Lamotte Károly tanácsnok, a főváros pénzügyi vezetője, külföldön megnyugtatja a város hitelezőit, akkor nem a szokásos szólásmódról van szó, mindazt, amit Lamotte Budapest gazdasági megalapozottságáról mond, a fővárosra vonatkozó számadatok fölényesen igazolják.* Budapest székesfőváros nem egy *megszorult adós,* aki kamatelengedést vagy halasztást kér, Budapest városa életerős organizmusával minden megértést és az ország gazdasági viszonyainak figyelembevételét kéri.

Ezek a részletek mutatják, hogy a könyv nemcsak idehaza kelthet megnyugvást, de a külföldön is megragadóan kiváló meggyőző ereje lesz. Nagyban segíti célja elérésében az a művészi szépségű és kellemes kiállítás, amely főként a kiadónak, a *Magyar Közgazdaságnak* az érdeme.

Események

Fővárosi Hírlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A szerkesztőségből. Dacsó Emil, a Fővárosi Hírlap felelős szerkesztője néhány hétre elutazott a fővárosból. Távollétében a szerkesztésért Pogány Béla szerkesztő a felelős.

További három hónapra régi feltételekkel meghosszabbították a főváros kétmilliós dollár és negyedmilliós font kölcsönét. A főváros 1930-ban a Székesfőváros Községi Takarékpénztár útján beruházási célokra 2,800.000 dolláros és 250.000 angol fontos függőkölcsönt vett fel. A hitelt a főváros az Elektromos Művek, Gázművek és Vízművek váltói ellenében vették igénybe. Ez a két függőkölcsön június 30-án lejárt, s mivel a fővárosnak nincs módjában a kölcsönt visszafizetni, a polgármester felhívta a Községi Takarékpénztárt, hogy a kölcsön meghosszabbítására vonatkozó ajánlatát nyújtsa be. A Községi Takarék hajlandó a régi feltételek mellett a kölcsönöket további három hónapra meghosszabbítani, amit a főváros el is fogadott. A 2,800.000 U. S. A. dollár összegű váltókölcsönt változatlan feltétellel bocsájtják a székesfőváros rendelkezésére. A váltók leszámítolása tehát 3%-kal a Federal Reserve Banknál, Newyorkban, a prolongációs váltók átadásakor érvényben levő hivatalos leszámítolási kamatlába felett fog megtörténni és ezenkívül 3 hónapra ¼% folyósítási jutalékot számítanak. Az egyéb feltételek ugyancsak változatlanul érvényben maradnak, azzal a különbséggel, hogy a *váltók 1932. évi szeptember hó 30-án váltandók be készpénzben.* A váltókölcsön ezen időponton túli esetleges rendezése vagy meghosszabbítása tekintetében *újabb megállapodás* lesz létesítendő. A 250.000 angol fontsterling kölcsön váltóinak nak lejárata a megállapodástól eltérően részben július 28-a, részben augusztus 2-a. E váltókölcsönt az említett időpontokig ugyancsak változatlan feltételek mellett meghosszabbítják. Az említett időpontokon túli esetleges rendezés vagy meghosszabbítás tekintetében újabb megállapodást kell létesíteni.

Az Egységes Párt és Polgári Egység Klubja heti vacsorái. Az Egységes Községi Polgári Párt és a Polgári Egység Klubja e heti vacsoráját a városligeti *Gundel vendéglőben* rendezték. Jövő hétfőn Kelenföldön lesz a vacsora, 18-án a *Liget-klubban*, 25-én pedig *Andréka* Ká-Károly és *Orova* Zsigmond kerületében Óbudán, a III. Lajos-utcai Sipos-vendéglőben jönnek össze a párt és a klub tagjai. A vacsorák iránt állandóan élénk érdeklődés nyilvánul meg.

A tízmillió pengős inségmunka lebonyolítását teljesen a polgármesterre bízta a törvényhatóság. A törvényhatóság a munkanélküliség enyhítésére még ebben az évben *10 millió pengős* inségmunkát akar lebonyolítani. A megszervezést és lebonyolítást a polgármesterre bízta a közgyűlés, azzal, hogy intézkedéseiről az összel, utólag számoljon majd be a törvényhatósági bizottságnak. A polgármester nagyszabású rendkívüli felhatalmazása birtokában a *legközelebbi órákban megkezdi az előkészületeket*, amelyek egy része a pénzügyi fedezet előteremtésére, esetleg árú- vagy tőke-kölcsön szerzésére, másrészt a részleges program kidolgozására vonatkozna. A polgármestert nagy és felelősségteljes munkájában a közgyűlésből delegált 7—8 bizottság támogatja, amely az egész nyáron át permanenciában marad.

Kegyúri gondoskodást kérnek a fővárostól a budapesti református egyházak

Öt templom építésére kell a támogatás

Alig néhány nappal azután, hogy a főváros közgyűlése hozzájárult a kegyurasága alá tartozó plébánosok *nyugellátásának rendezéséhez*, továbbá három új plébánia és két helyi lelkészség felállításához: rendkívüli közgyűlést tartott a *budapesti református egyházmegye*, amelyen különböző belső ügyek mellett a reformátusság és a főváros jogviszonyáról folyt nagyfontosságú tanácskozás.

Az egyházmegye gyülése a megnövekedett lélekszámra való tekintettel

öt új református parókia és templom építésére kért támogatást a fővárostól.

A továbbiakban azt kéri, hogy a rendes évi segélyt 100.000 pengőről 120.000 pengőre emelje fel a főváros és ezenkívül az egyházi ének- és zenekarok fenntartására pedig, — amint ez a katolikus egyházi zenekaroknál is történik, — külön évi 20.000 pengőt adjon. *Az öt új templom felépítésére öt éven át évi 250.000 pengőt, vagyis összesen 1,250.000 pengőt kérnek.*

A budapesti református egyházmegye kívánságait a legközelebbi napokban öttagú küldöttség adja át *Sipőcz* Jenő polgármesternek, amelynek tagjai *Némethy* Károly főgondnok, *Csilléry* András, *Lázár* Ferenc, *Darányi* Kálmán és *Szabó* Imre esperes lesznek.

A polgármesterhez intézett memorandum többek között a következőket mondja:

— Amikor a kegyúri jogokat nemcsak a meglévő, hanem az elmult tíz évben létesített és a jövőben még létesítendő új római katolikus plébániák támogatására, fenntartására is kész kiterjeszteni a székesfőváros vezetősége, — keresztényi nyíltsággal és egyenességgel kérjük, hogy a törvényesen bevett keresztény vallásfelekezeteknek törvényeinkben teljes világossággal kifejezésre juttatott egyenjogúságból és viszonosságából folyólag a keresztény egyháznak nyujtott juttatásokat a fővárosi reformátusság rohamos és *rendkívüli arányokban megnövekedett lélekszámára tekintettel kiszélesíteni, a tervezett öt új református parókiára és templomra is igazságosan kiterjeszteni méltóztassék.*

*

A budapesti református egyházmegye kívánságaival a közeljövőben foglalkoznak a székesfőváros illetékes fórumai.

Megszüntetik a műszer- és gyógyszerüzem mai formáját. Az üzemi-bizottság hétfőn délben tartott ülésén döntött a községi gyógyszer- és műszerüzem sorsa fölött. A bizottság javaslata az, hogy a *két üzemet mai formájában szüntessék meg*, s helyükbe kórházi műszerbeszerző és javító műhelyt, illetve központi gyógyszer-raktárt létesítsen a főváros. A határozat lényege tehát az, hogy a két intézmény az üzemi jelleg megszüntetése mellett, átszervezet formában dolgozik.

A ferencvárosi egységes párt üllői úti helyiségében többszázfőnyi közönség előtt csütörtök este tartotta beszámolóját *Usetty* Béla, a kerület országgyülési képviselője. Vázolta azt a nagy regeneráló munkát, amit a párt az ország helyreállítása érdekében az elmult tíz év alatt kifejtett. A nagy tetszéssel fogadott beszámoló után, — melyért az elnöklő *Pavlik* Ferenc mondott köszönetet Usetty Bélának, — Wellisch Andor a városi munka megindítását sürgette, hogy az ipar és kereskedelem megélhessen. Utána *Payr* Hugó országgyülési képviselő beszélt, azt hangoztatva, hogy bármily súlyos idők jöjjenek, bármilyen nagy küzdelem következzen, mindig ott lesz és a polgárságnak is ott a helye *Usetty* Béla mögött. Végül állást foglalt az állami és városi túltengő adminisztráció ellen és azt hangoztatta, hogy Magyarország becsületesen fizette nemcsak külföldi adósságait, hanem saját fiait is. A nagygyülésről táviratilag üdvözölték *Károlyi* Gyula gróf miniszterelnököt, *Bethlen* István grófot, *Ripka* Ferenc főpolgármestert és *Kozma* Jenőt.

Magyar Ruggyantaárugyár Rt. az 1931. üzletévre 1 pengő osztalék kifizetését határozta el. A 6. sz. részvényszelvények *július hó 4-től* kezdve a vállalat pénztáránál, valamint a *Wiener Bank-Verein* budapesti főpénztáránál válthatók be.

Központi fütés olcsó magyar szénnel. Az elmult télen sok nehézséget okozott a központi fütési berendezésekneknek külföldi kokszszal való ellátása. A Ganz-gyár most olyan vándorrostélyt hozott forgalomba, amely mindennemü központi fütés kazánjához könnyen szerelhető. Főelőnye ennek a rostélynak, hogy *olcsó hazai darabszénnel* fütthető. Ez a magyar szénminőség mindenkor könnyen beszerezhető és igy minden központi fütésesüzem függetlenitheti magát a drága és nehezen kapható koksztól.

BRASIL-MATE-VERA
REAL-HERVA-MATE

ÓVJA MEG AZ IDEGEIT!
KÁVÉ ÉS TEA HELYETT IGYON
INDIÁN VÉDJEGYŰ
BRASIL-MATTE-VERA-T
A MATTE-VERA NEM IDEGESIT
ÁLMATLANSÁGOT NEM OKOZ,
MEGNYUGTAT ÉS TÁPLÁL.
HASZNÁJLÁK:
KÓRHÁZAK, ISKOLÁK, NAPKÖZI-OTTHONOK
ÁRUSITJÁK
AZ ÖSSZES SZAKÜZLETEK,
BRASIL-MATTE-VERA BEHOZATALI VÁLLALAT BUDAPEST

Székesfővárosi Pavilon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Hungária-körút 17
Telefon: Automata 913—64. szám
Kövező - mester, útépítő - vállalkozó

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

Obendorfer József
kövezőmester és útépítő vállalkozó
Budapest, VIII., Ludoviceum-utca 18
Telefon: József 384—65.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84.
Budapest, X., Korponai-u. 11.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépitő-, kövező- és bitumenépitő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon: 844—12

Kész parkot kap
a veszprémi káptalan
BALATONALMÁDI
Káptalantelepén
A TELEP TÖLGYES ÉS FENYVES ERDŐ
Árak □°-ként 4 P—10 P
A fa ára a telekárban.
Előnyös részletfizetés!
Felvilágositást nyujt, telek-előjegyzést elfogad a káptalan megbizottja:
PETHE JÁNOS
Budapest, VI., Aradi-u. 11
Telefon: 231—38

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Szobafestői munkát az Új Szent Jánoskórháznál Schuller János 3062.

Udvarrendezési munkát a németvölgyúti iskolánál: Kalmár Károly 12.080 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A gyáliúti Szent István kórház különböző munkáira pályáztak: Dittker Ferenc 4734, Hengl Andor 5297, Sattler Mihály 5327, Deák Sándor 5351, Katona János 5570, Sajgó Alfréd 5839, Vágó Pál 5872, Kapuváry Gusztáv 5999, Gregersen Hugó 6779, Müller Rezső 6865, Gergő Sándor 3298, Tomi Lajos 4019, Szabady János 4294, Lendvay Ferenc 4484, Koler Jakab 4165, Hajgató Ferenc 4484, Rácz Márton 5283, Kollár József 5427, Vámos Bernát 5934, Steiner és Szimpert 7202, Cristofoli Vince 3096, Fekete Mihály 3209, Nagy István 3239, Melocco Péter 3348, Sebestyén Gyula 3425, Schillinger József 3729 pengővel.

A Vak Bottyán-utca útrendezési munkáira pályáztak: Dallos János 3013, Breyer Gyula 3536, Ámon Antal 3465, Böhm Gyula 2966, Kolos Mihály 2589, Gattyán Pál 3464, Klauber és Vajda 3083, Helvey Tivadar 18.820, Magyar Asphalt 19.070, Hirsch Mihály 19.667, Bitumen Útépítő Rt. 19.560, Blehn János 21.516 pengővel.

5 drb. Mávag alváz locsoló felszerelési munkákra pályáztak: Dávid és Kertész 29.500, Állami Gépgyár 32.000, Roessemann és Kühnemann 42.000 pengővel.

Az I—II. kerületben több iskola és óvoda linoleum javítási munkáira pályáztak: Bihari Pál 6549, Plökl Nándor 3138, Rácz József 9400, Dénes József 10.227, Haas Lipót 9233, Császár Imre 8572, Herz Testvérek 9312, Moskovitz Emil 8160 pengővel.

A Szépvölgyi árok beboltozási munkáira pályáztak: Báthory és Klenovits 13.786, Skuteczky és Boray 14.384, Kárász Géza 14.995, Melczer Károly 14.970, Heverdle István 14.661 pengővel.

A Telep-u. vasbeton közúti híd és vasbeton csatornabujtató építésére pályáztak: Halász Hubert 18.145, Hochhauser Ferenc 19.353, Klauber és Vajda 22.491, König, Román és Stein 22.995, Barta Károly 24.216, Ámon Antal 24.842, Kárász Géza 25.037, László és Blum 25.358, Wittinger Ferenc 27.687 pengővel.

A Vas-u. keresk. isk. linoleumjavítási munkákra pályáztak: Császár Imre 3586, Péter József 3500, Herz Testv. 3385, Haas Lipót 3822, Dénes József 4198, Rácz József 3645, Elsinger M. J. rt. 3425 pengővel.

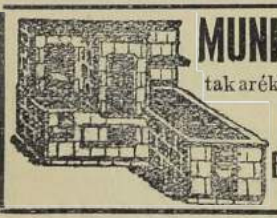
Az élelmiszernagyvásártelep részére szükséges különböző súlyú hídmérleg szállítására pályáztak: Pallási és Farkas 5772, Fuchs G. 6580, Zwarg József 7440, Zsiska József 6300, Oelsläger Mihály 9120, Schember C. és társa 11.000 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 431—44

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

MUNKÁCSY GYULA-cég
tak aréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhivó: József 311—19. szám.
Kiváló tüzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

MÁRKUS MIKSA
lakatosárúk, vasszerkezetek és speciálsi kettősen üvegezhető vasablakok gyára.
Telefon: 908—92. Budapest, VI. ker., Mohács-utca 5. sz. Telefon: 908—92.

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raifinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: **LÁBATLAN.** — Mészégető: **LÁBATLAN.**
Téglagyárak: **BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU**

Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és **Fedéllemezipar**
Szállít: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket **legjobb minőségben**
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-ut 40. Tel.: J. 38—9—17.

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: **Budapest, V., Berlini-tér 2.**
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: Nagykovácsi

ALEXY GYÖRGY
okl. gépészmérnök villamossági és műszaki vállalata.
Telefon: A. 209—92 és Aut.: 209—93 ss.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 1.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen bérkompressort**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

SZŰTS JENŐ
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 35 Telefon: J. 429-439

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY-ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállít kavicsot, homokot, követ, téglát, széncsúzdákról szenet, kokszot, fát stb.

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

Munkáiért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntődéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 3.

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON, HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfúrási és vízműépítési vállalat.
Akna-kútépítések. Mélyfúrások. Viztelenítések. Automatikus szivattyúberendezések. Alapozások. Búvározási munkák. Forrás foglalások.
Telefon: 93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körut 32

Dékány Gyula műasztalos és müesztergályos
Faipari üzeme
Budapest, IX., Üllői-út 119 és 121
Telefon: József 320—90

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenítés, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623 — 34.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
BUDAPEST, IV., ARANYKÉZ-UTCA 6. TEL.: AUT. 877—15.
ALAPÍTVA: 1790-BEN

Vértes és Dóra
reszelőgyár, Rákosszentmihály
Ügyeljünk a védjegyre
Gyári védjegy
Gyártja a kiváló minőségű „Rókás" **fűrészreszelőket** és az összes **műhely-reszelőket,** valamint használt reszelők újravágását **a legolcsóbban vállalja**
Városi iroda és raktár: **Budapest, VI., Lázár-u. 13.** — Tel.: 119-11

Huszonegyedik évfolyam 352 Budapest, 1932 július 13. 28. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Mérföldkőnél

Amikor a főpolgármester kellemes pihenést kíván a törvényhatósági bizottság tagjainak, mindig azt szoktuk érezni, hogy a Budapest jólétéért, jelenéért és jövendőjéért folyó küzdelmünk során újabb mérföldkőhöz érkeztünk el. Vajjon, jogunk van-e erre az idén is?

Teljes meggyőződéssel állítjuk, hogy a közgyűlés és az egész városháza megérdemli a pihenőt, mert a munka, amelyet egész éven át végeztek, nemcsak súlyos és eredményes volt, de egyben olyan izgalmas is, mint talán még soha a multban. A főváros intézőkörei, vezetőegyéniségei, kezdeményezésre hivatott felelős tényezői az idén *nem dolgoztak, hanem harcoltak.* Keserves, vérizzadásos küzdelem volt az, amely itt folyott a városháza méltóságos falai között. Egy elátkozott korszak minden lidércével, bestiájával, rossz szellemével, minden fúriájával, minden poklával meg kellett vívni a harcot. Dulakodás volt ez a mindenki kenyeréért, kézitusa a főváros vagyonának megmentéséért, ökölharc a mindenki kasszájának védelmében. Hiszen játék lett volna az egész, ha csak takarékoskodni kellett volna. A polgármester bezárta volna a Wertheimszekrényeket és a feje alá téve a kulcsokat, nyugodtan aludhatott volna. De a nyomorúság; a kenyértelenség jajszava minden Wertheim-kulcsnál biztosabban nyitja Budapest pénzes-trezorjait, mert ez a város nem türhette, hogy munka nélkül maradt polgárai és munkásai éhezzenek. De egész jövőjét is megtagadta volna Budapest, ha régi, nagy multjának megcsúfolásaképen elfeledkezett volna örökre vállalt kulturális feladatairól és megszüntette volna a világváros felé való törtetés nemes iramát.

A kasszákra tehát nem bezárt, hanem nyitott állapotban kellett vigyázni. Böles bőkezűséggel és okos fukarsággal kellett kormányozni és a főpolgármester, a polgármester, a főtisztviselők, a pártvezérek olyanok voltak, mint az orvos, aki úgy tartja életben a nagybeteget, hogy a saját lelkének energiáját, a maga élniakarását sugározza át annak vergődő testébe.

Nemcsak arról van szó, hogy a főváros nem hágta át a maga által megszabott kereteket, nemcsak arról, hogy a főváros háztartása egyensúlyban van és hogy fizetési kötelezettségeinek minden vonalon pontosan eleget tud tenni; hanem arról, hogy ha az élet kereteit összébb kellett is vonni, de nem kellett magát az életet megölni. Az élet lángjait lejjebb csavartuk, de nem oltottuk el a lámpákat. Nincs helye és nincs szüksége a dicsekvésnek, *Budapest a gazdasági válságban világraszóló példát nyujtott*, olyan erősnek bizonyult, hogy ha minden összeomlott volna, akkor is, egyedül tovább élhetett volna.

Keserves esztendő volt azért mégis. Most egy esztendeje szakadt rá a világra az a kataklizma, amely mindent elpusztítással fenyegetett. Egy esztendő telt el gátépítéssel, tüzoltással. Ma a vonatunk egy új keskenyvágányra van beállítva, amelyen most már ha lassan is, ha szegényesen is, tovább döcöghetünk. Új gátszakadás, új tüziveszedelem nem fenyegethet.

És hála a Gondviselésnek, a legsúlyosabb veszedelem mintha múlófélben lenne, mintha elmúlna a vihar, amely elől ablakainkat becsuktuk. Egyévi elkeseredett küzdelem után mintha derülni kezdene az égbolt. Azok, akik a fővárost megmentették az összeomlástól, örömmel állapíthatják meg a felhők oszlását. A főpolgármester búcsúszavainál még nem süthetett be a közgyülési terem ablakán az újra éledő káprázatos napsugár; de a főváros munkában kifáradt vezetői, zavartalan, reményteljes pihenéssel tölthetik el szabadságidejüket, mert messze, nyugat felől derülni kezd az égboltozat.

A világmindenség egyetlen sötét sarkából szakadt ránk minden veszedelem, természetes tehát, hogy a megváltó cselekedet is a világnak egyetlen sarkából indul ki mindnyájunk megmentésére. A mennyboltozaton klasszikus fényjelként ragyog felénk Lausanne aranybetüs neve. Ne mosolyogjon senki, ha Lausanne nevének említésekor a pesti polgár arra gondol, hogy most már tiszta lesz a viz, lesz utas a villamoson, megszünnek a csödök, égni fognak a körúti ívlámpák, megszünik az adók pergőtüze, megépül a Rókus-kórház... Meddig folytassuk, mi mindent remél a pesti polgár a hétszükesztendőnek megfelelő egyszükesztendő után? És mi nem tiltakozunk, mi nem hervasztunk el reménység-bimbókat, mert Lausanne-nal tényleg meg kell kezdődnie a dolgok felfelé való ívelésének. Lausanne tényleg a pontot kell, hogy jelentse a szenvedések után. Hogy sokat álmodunk és túlszépeket álmodunk az első langyos szellőre? Nem baj, fölve, reszketve, sarokban kuporogva még soha sem jöttek létre alkotások. A reménységek napfényén érik a vetés és — hisszük — hogy mire összeül újra a közgyülés, már derüs béke uralkodik a világon.

Sipőcz Jenő polgármester nyilatkozik az ipar és kereskedelem megsegítéséről, a kartellek magatartásáról, a forgalmi adóról és a közüzemek szerepéről

Az elmult napokban értekezletet tartottak a törvényhatósági bizottság iparos- és kereskedő tagjai, hogy megbeszéljék a főváros legkiterjedtebb társadalmi rétegének, az iparosságnak és a kereskedelemnek egyre inkább tornyosodó bajait és panaszait. A tanácskozás anyagát

Sipőcz Jenő dr. polgármester

elé terjesztették, aki a további teendőkről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nehéz helyzetünkben arra kell törekednünk a segítés módozatainak megállapításánál, hogy a *gazdasági válság súlya ne nehezedjék aránytalanul csak egyes termelő rétegekre.* Segíteni elsősorban azokon a társadalmi osztályokon kell, amelyek leginkább érzik a válság pusztító hatását.

A fővárosban kétségen kívül a kisipar, a középipar, a kiskereskedelem és a középkereskedelem az, amelyet a gazdasági válság leginkább sujt

és amelyet a válságon átsegíteni annyit jelent, mint a társadalom egyik legértékesebb rétegét megmenteni.

— A segítés módozatainak megállapítása azonban nem könnyű feladat. Mindamellett jól megválogatott és céltudatosan végrehajtott intézkedésekkel lehet enyhíteni a kereskedőkre és iparosokra nehezedő gazdasági válság lefolyásán. Elsősorban a rájuk nehezedő terheket kell könnyíteni. E terhek alatt nemcsak a közterheket értem, hanem a *termelési nehézségeket*, különösen a nyersanyagok, félgyártmányok beszerzési lehetőségeinek nehézségeit.

A kis- és középipart, valamint a kereskedelmet például a kartellek magatartása éppen olyan károsan érinti, mint a fogyasztókat.

A kartellek megfelelő ellenőrzése, a terheknek a kartellekre a mostaninál igazságosabb mértékben való áthárítása az kisipart és kereskedelmet éppen úgy segíti mint a fogyasztókat. Nem szabad elnézni, hogy akkor, midőn a kis- és középiparos, a kereskedő sokszor a létminimumot sem tudja megkeresni, akkor a kartellizált vállalatok sokkal előnyösebb helyzetben legyenek.

— Adózás terén különösen *a forgalmiadó átalányok újabb revideálásával, az egyfázisú forgalmiadózás általános bevezetésével lehetne segíteni*, ugyszintén enyhíteni kellene azokat a terheket is, amelyek *az OTI-val kapcsolatban* nehezednek az iparos- és kereskedőtársadalomra. Itt különösen a hátralékos tartozások kamatterheinek csökkentése lebeg a szemem előtt.

— Méltányos kívánságuk a kereskedőknek és az iparosoknak, a több esztendő szorgos és kitartó munkájával szerzett vevőkört értékelése, respektálása, illetve

a műhely és az üzlethelyiséghez fűződő érdekeknek a megvédése úgy a felmondás, mint a bérek aránytalan felemelése eseteiben.

Ezen a téren a háztulajdonosoknak kell közérdekből belátást mutatni.

— Ami a *közüzemeket* illeti, rá kell mutatni arra a felfogásra, amely az iparos- és kereskedőtársadalom bajainak egyik jelentékeny forrását a közüzemek működésében és versenyében, részben pedig abban találja, hogy a közüzemek sok munkát vonnak el a magánipartól. A közüzemek leépítése évek óta tart, máris több üzemet megszüntettünk és több üzem tevékenységi körét megszűkítettük. Megszüntette a törvényhatóság az *Első Magyar Szállítási Rt.*-ot, *a Főváros Faárugyár Rt.*-ot, *a Ruha- és Cipőüzemet, a Községi Konyhakertgazdaságot és Zöldségárusító üzemet, a Pedagógiai Filmgyárat, több üzemnek pedig mellékágazatait korlátozta.*

— Az üzemek jelenleg ujabb revizió alatt vannak.

A törvényhatósági bizottság delegálta a közgyűlésnek több tagját, hogy egy ad hoc bizottság kebelében vizsgálják át a közüzemi gazdálkodás kérdését és hogy hozzák azt az összes érdekeket kiegyenlítő megoldásban nyugvópontra. Ennek a vizsgálóbizottságnak az adatai alapján a tanács és a közgyűlés az ősszel foglalkozik az üzemeket érintő összes kérdésekkel és remélem, hogy *sikerül olyan rendezést találni, amely a nagyközönségnek, az érdekelt iparos- és kereskedőtársadalomnak, nemkülönben a községi háztartás és az egyes intézmények működésének érdekeit harmonikusan összeegyezteti.* A fővárosnak egyébként is ma már igen kevés olyan üzeme van, amelynél fel lehetne vetni a megszüntetés kérdését.

Senkisem kívánhatja az Elektromos Művek, a Gázművek, a Vízművek megszüntetését, vagy magánkézbe adását, de ugyanezt mondhatjuk közlekedési vállalatainkról is.

A gyógyfürdőket és a gyógyforrásokat nem lehet olyan intézményeknek tekinteni, amelyek működésükben az iparos- és kereskedőtársadalom érdekeit hátrányosan érintenék. A *Műszerüzem, a Gyógyszerüzem, a Kátrányozó és bitumenczőtelep* megszüntetés alatt van. A *Hirdetővállalat* a főváros egyik monopóliumát érvényesíti. A *közélelmezési intézmények* szociális hivatásának fontossága a mai nehéz időkben különösen előtérbe nyomult és ezekben a mostani inséges viszonyokban igen kockázatos volna ezen üzemek megszüntetésével kísérletezni. A *Temetkezési Intézettel* a közgyűlés nemrégben foglalkozott egy sérelmes kormányrendelet kapcsán.

— Pénzintézeteink közül a *Vásárpénztár* felszámolás alatt van, a *Kisipari Hitelintézet* közhasznú működését, azt hiszem, senkisem vitatja, a *Községi Takarékpénztár* is igen hasznosan kapcsolódik be úgy a székesfőváros pénzügyi politikájába, mint a közgazdasági élet egyéb megnyilvánulásaiba.

Jelentős kérdésnek tartom az egyes üzemek mellékágazatainak rendezését.

Ez a kérdés a kiküldött üzemi bizottság tárgyalásainak egyik legfontosabb anyaga és véleményem szerint *e téren jelentékenyebb leépítésekhez lehet majd eljutni.* Műhelyeket is csak ott és csak abban a keretben tart majd fent a főváros, ahol és amilyen keretben nélkülözhetetlen, sürgős és halaszthatatlan valami kisebb javítási munkák elvégzéséhez.

— A székesfőváros vezetősége mindig meleg szeretettel foglalkozik a kereskedők és iparosok ügyes-bajos dolgaival és igyekezete mindig arra irányul, hogy e *társadalmi osztályok jogos és méltányos érdekeit megvédje, őket a gazdasági válságon átsegítse.*

— A feltárt bajokat és sérelmeket a legtüzetesebben meg fogom vizsgálni és az előterjesztett javaslatokat *az egyes ügyosztályokkal kidolgoztatom és döntésre hivatott fórumok elé terjesztem.*

*

A polgármester nyilatkozatához hozzáfüzhetjük, hogy *a bajokon egyedül a főváros segíteni nem tud.* Nem szabad azt sem szemelől téveszteni, hogy, amikor iparosok és kereskedők súlyos helyzetével foglalkozunk: figyelembe kell venni a főváros egyetemes érdekeit. Remélhetőleg a főváros talál olyan eszközöket, amelyek megvalósításával Budapest iparos- és kereskedőosztályainak súlyos helyzetén könnyíteni lehet.

Újból szabályozta a polgármester az üzemi alkalmazottak évi jutalmazását

Redukció az egész vonalon — Külön jutalmat is rendszeresítenek

A törvényhatósági bizottság egyik legutóbbi közgyűlésén tárgyalta le és fogadta el *az üzemi zárószámadásokat*, úgy, hogy most ismét aktuálissá vált az üzemeknél bevezetett jutalmak kérdése. A remunerációt tudvalevőleg évről-évre engedélyezni kell. Az elmúlt év eredményei magukon viselik a gazdasági életben egyre nagyobb területekre kiható és mindinkább elmélyülő válság nyomait és az alkalmazottak mindent elkövetnek, hogy a mostani nehéz viszonyokat, munkájuk révén, tőlük telhetően, ellensúlyozzák és hogy az üzemek vitelében a fennakadás elkerülhető legyen.

A polgármester az idén is méltányosnak tartotta a remuneráció engedélyezését, de éppen a viszonyok tartós romlása elkerülhetetlenné tette a *remuneráció mértékének korlátozását is. Sipőcz* Jenő polgármester most készülő rendelete a remunerációk mértékét az egyes üzemeknél és intézményeknél a következőképen szabta meg:

— Tisztviselők, havidíjasok, altisztek, általában azok, akik *havonta* kapják fizetésüket,

egyhavi összilletményük 75 százalékát

kapják jutalom címén. A *munkások*, általában a bérfizetéses alkalmazottak *kötheti* keresetüknek megfelelő összeget kapnak jutalomképen.

Új intézkedés, hogy ebben az évben

az Ásványvízüzem, a Gellért-, a Rudas- és a Széchenyi-gyógyfürdők bérfizetéses alkalmazottai is kapnak remunerációt.

Ennek a három intézménynek a munkásai azonban egyelőre csak *egyheti bérnek* megfelelő remunerációt kapnak.

— A remuneráció alapjául az 1931 szeptember 1-re előtti, tehát a nem csökkentett teljes fizetést kell tekinteni. Munkásoknál egy hétre 50 munkaórát, a napibéreknél egy hétre hat napot kell alapul venni. Azok, akik a múlt évben jutottak alkalmazáshoz, csak annyi hónapnak megfelelő töredéket kapnak, ahány hónap óta szolgálnak. *Akik a múlt esztendő július elseje után kerültek az üzemekhez, egyáltalában nem részesülnek még most remunerációban.*

— Azokat, akik fokozottabb felelősséggel járó munkakört láttak el, akik az intézmények és üzemek zavartalan menetének a biztosításában hathatósan közreműködtek, akik különleges munkákat végeztek, akik rendkívüli szorgalomról és rátermettségről adtak tanúságot, — a polgármester

külön további jutalomban is kívánja részesíteni,

ha a remuneráció céljára még rendelkezésre álló összegen belül erre lehetőség nyílik.

— A polgármester utasította az üzemigazgatókat, hogy azoknak a névsorát, akiket ilyen *külön jutalomra* érdemesnek tartanak, amennyiben erre pénz van, sürgősen terjesszék be, azzal a javaslattal, hogy milyen összegű külön remunerációt kapjanak.

*

Az *állatkerti* tisztviselők csak egyhavi fizetésüknek 65 százalékát, az altisztek pedig 50 százalékát kapják remunerációképen.

A *Házinyomdában* csak azok a szakmunkások kaphatnak jutalmat, *akik nem kollektív szerződés* alapján vannak alkalmazásban.

Eredményesnek igérkezik a budai karsztvízkutatás, amely egyszerre megszünteti a bajokat

A Földtani Intézet szakvéleménye szerint nemcsak Budapest, hanem a környék vízellátása is biztosítható

A Vízművek szolgáltatásában a mult héten ismét zavarok állottak be. A főváros lakosságának egy része napokon át alig jutott élvezhető ivóvízhez és a város egyes részein, így például a Terézvárosban, a Lágymányoson, a Ferencvárosban olyan nagyfokú volt a víz zavarosodása, hogy feketekávéhoz hasonló üledékes folyadék jött a csapokból.

A Városháza vízvezetéki ügyosztályának asztalain nem egy üveg „víz" áll,

a Vízművek igazgatósága is számos helyen mintát vétetett és minden lehetőt elkövet, hogy a hibákat kiküszöbölje és a panaszokat enyhítse.

Akármit csinál azonban a Vízműigazgatóság, az csak *tüneti javulást* eredményezhet, de a lényegen változtatni nem tud. Nemcsak az erősen fertőzött kutak vaslerakódásáról és elmangánosodásáról van szó, hanem ezek

a fenyegető jelek mutatkoznak a többi kutaknál is,

amelyek a főváros vízellátására nézve olyan szomorú nevezetességre szert tett, *Trianoni-gáton belül vannak.* El kell ismerni, hogy egyetlen orvosság van a Vízművek bajainak eltüntetéséhez: nem csak a kétségtelenül kitünő és közeljövőben felszerelésre kerülő szűrőberendezések felállítása, hanem

a trianoninak nevezett sarkantyugát eltávolítása,

amely nemcsak a Vízművek kútjait és a mellette lévő Duna-ágat iszaposította el, hanem a víz hordásának megváltoztatásával kikezdi a szentendrei Duna-ág déli torkolatát is. Ez az oka annak, hogy az egyébként alkalmas területet *a Vízművek fejlesztési politikájánál figyelmen kívül kellett hagyni* s távolabb, a szigetmonostori kisgazdák földjének megszerzésére történtek lépések.

Mindezek a körülmények újból és fokozottan terelik a figyelmet arra a másik megoldási lehetőségre, amely a budai hegyekben lévő *rejtett források*, nagytömegű karsztvizek felkutatásával kínálkozik. A *m. kir. Földtani Intézet* a főváros felkérésére már a tavasszal megkezdte ilyenirányú munkálatait és mint a *Fővárosi Hírlap* munkatársa *illetékes helyen* értesül, az eddigi eredmények a legszebb reménységgel biztatnak. A Buda-hegyvidéki geológiai vizsgálatokat, a vízkutatás nagy tudományos munkálatait *Vigh Gyula dr. főgeológus vezeti*, a Földtani Intézet megbízásából *Entz* László dr., a Földtani Intézet igazgatójának irányítása mellett. *Paulovits* Viktor kormányfőtanácsos, a Vízművek vezérigazgatója, a közeli napokban beható megbeszélést folytatott a *Földtani Intézet* illetékes tényezőivel a budai karsztvízkutatásokról és egyidejüen tájékozódott a munkálatok eddigi eredményeiről.

A *Fővárosi Hírlap* munkatársa érdeklődött a hegyi vízkutatások munkálatainak állása s a főváros vízellátása szempontjából várható kilátások iránt és

a Földtani Intézetnél

a következő tájékoztatást szerezte:

— A Földtani Intézet a *kutatás első fázisát tulajdonképpen befejezte.* A budai hegyvidéken a földtani alakulás szerint legalkalmasabb helyeken felderítette, több helyen kutatóaknákat is ásott és kijelölte azokat a területeket, *ahol a legnagyobb reménységgel lehet fúrásokat végezni.* Több liyen hely van már fixirozva, ahol a Vízművek hamarosan megkezdik a mélyfúrást. A Földtani Intézet geológusait a kutatómunkában az a szempont is irányította, hogy

olyan vízlelő helyeket állapítsanak meg, amelyek a fővárosi vízhálózathoz való csatlakozás és a víz szállításának lehetősége szempontjából is legalkalmasabb.

— Ami a kilátásokat illeti, — mondotta informátorunk, — azt felelhetem, hogy az a nagy karsztvízmedence, amely az egész középhegységen végigvonul, *valószínüen bekapcsolható lesz a főváros vízszolgáltatásába.* Hogy ilyen karsztvíztömeg a budai hegység mélyén jelen van, igazolják azok a bányaáradások, amelyek nem is olyan régen *Dorogon* és *Vörösváron* előfordultak, amikor a földalatti víztömegek olyan rohamosan és oly nagy mennyiségben lepték el az egyes aknákat, hogy azok kiszivattyúzása nem sikerült.

— Belföldön Veszprém vízvezetékét táplálja évtizedek óta ilyen karsztvíz. Ahhoz nem fér kétség, hogy

a budai hegyekben jogos remény van arra, hogy annyi vizet találunk, amennyire a fővárosnak szüksége van,

mert ha ez nem így lenne, akkor a Földtani Intézet nem is vállalkozott volna a kutatások elkezdésére. A karsztvizek feltárásával azonban *egy másik probléma* nyomul előtérbe: megfelelő berendezésekről kell gondoskodni, *ami meglágyítja a hegyi források vizét*, mert a budai hegyekben rejlő karsztvizek igen *kemény* természetüek.

— Technikailag nem probléma a karsztvizek felhasználása és a vízszolgáltatásba való bekapcsolása, hiszen Bécs, amelynek vízvezetékét lényegében szintén karsztvízzel táplálják, *200 kilométer távolságról kapja az ivóvizet*, sőt most még távolabbi hegyi források bekapcsolása van folyamatban.

— Budapesten *lényegében nem a víz mennyiségének, hanem minőségben problémája van előtérben*, azonban

a karsztvízkutatás nemcsak a fővárost, hanem a környéket is érdekli,

amely a fővárostól szeretne vizet kapni. Ilyen például *Budaörs*, amelynek egyáltalában nincs ivóvize. A község számára a Földtani Intézet már évekkel ezelőtt elkészítette a szakvéleményt, de a kivitelre a szükséges pénz hiánya miatt nem volt módja a községnek. Ha a budai hegyivizek bekapcsolásával a Vízművek a jobbparton is fölös mennyiségekkel rendelkeznek, úgy meg lesz oldva Budaörs és vele együtt több más környező község vízellátásának problémája is.

HUTTER ES SCHRANTZ RT
Budapest, X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár: VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusítja: Bürgermeister Ferenc Utóda,
Budapest, VIII., Népszínház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

STEINER ÉS SZIMPER DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: József 306-29

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: J. 412-43

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. MTK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Fedezze fel Ön is a Velencei-tó szépségeit!
Budapesttől 1 órányira, a Velencei-tó
Magyar-Velencén, GÁRDONYFÜREDEN
egészséges fekvésü magaslati és partmenti villatelkek □-ölenként P 4-től 24 hav lefizetésre. Nyári és téli sportok. Jó ivóvíz. Villanyvilágítás. Fürdőjog
Örökkabin vehető a strandon, villatelek vételkényszer nélkül is. 140 P vételárért részletfizetésre, telekkönyvi szolgalmi joggal biztositva.
Strandvendéglőkben menü P 1.20 Május 22-től menetérti weekend-jegyek 1.20.
BARACSKA-PETTEND telepen
Budapestől 28 km-re. vasútvonal két oldalán balatoni müút mellett, talajvízmentes házhelyek □-ölenként P 1.20-tól
havi 10 pengő részletfizetéssel.
Jó ivóvíz. Kitünő termőföld, gyümölcstermelésre kiváló.
Ingyen autobusz indul a városi irodától (I., Horthy Miklós-körtér 3/b. I. 6. Telefon 694—33) minden vasár- és ünnepnap, d. e. 8/4 9 és d. u. 3 órakor, minden kedden, csütörtökön és szombaton 3 órakor. ◆ Kérjen prospektust.

Kazánok
Radiatorok
STREBEL
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

Kemény válasz a pestkörnyéki városoknak:

a fővárossal kapcsolatban ne csak követelő határozatokat, hanem áldozatokat is hozzanak

Egyelőre még tart a nagy handabandázás a közelmúltban lebonyolított *HÉV-tranzakció* ellen, azonban nem kétséges, hogy a harci zaj csakhamar elül. A HÉV-ellenzék, látva a hiábavaló küzdelmet, bizonyára leszerel és nem folytatja szélmalom-harcát a főváros törvényhatóságának ama határozta ellen, amelyik *Nagy-Budapest megvalósítása érdekében* szükségesnek mondotta a közvetlen környék vasúthálózatának megszerzését. A legújabb híradások azt hangoztatják, hogy a HÉV-ellenzék közgyűlési frontja:

Wolff Károly—Láng Lajos—Rassay Károly közös fellebbezésben kérik a belügyminisztertől a határozat megsemmisítését

és annak a kormányhatósági rendelkezésnek a kiadását, amelyik a székesfővárost a közgyűlési határozat hatálytalanítására utasítja. Ez a jámbor óhajtás aligha válik valósággá, mert elképzelhetetlennek tartjuk, hogy a főváros vezetősége előrelátó módon ne tájékoztatta volna az illetékes kormányhatósági tényezőket a HÉV-ügy anyagáról és ne biztosította volna magát az előzetes elvi felhatalmazás megszerzéséről. A fellebbezés tehát nem más, mint felesleges munka és már előre megjósolható a nagy akció vége:

a fellebbezés elutasítása, amelyik végeredményben a főváros vezetősége számára fog újabb erkölcsi igazolást hozni.

A HÉV-ügy kapcsán annyira erőltetett gáncsolási akció megtévesztett számos pestkörnyéki várost és ezzel magyarázható, hogy *Pestmegye legutóbbi közgyűlésén éles tiltakozások hangzottak el a HÉV tarifaemelési tervezete ellen.* Magától értetődik, hogy ennek a rémlátásnak semmi alapja sincs és tisztára csak

a mesterségesen szított közhangulatból ered

a HÉV megvétele ellen. A pestkörnyéki városok testületei holmi ötvenfilléres távolsági jegyektől riadoznak és nem átalják tiltakozásukat határozatban is kifejezésre juttatni anélkül, hogy előbb meggyőződést szereznének a tarifaemelés valódiságáról. A környéki városok mozgalmáról fölötte érdekes véleményt fejtettek ki a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Teljesen komolytalan, nagyhangú határozatokban tiltakozik a HÉV tarifaemelése ellen, mert erről semmiféle formában nincsen szó. Csak utalni kívánunk *Borvendég* Ferenc alpolgármesternek és *Sipőcz* Jenő polgármesternek nyilatkozatára, amelyben kijelentették, hogy

a főváros területéig a HÉV-tarifát leszállítják, a Budapesten túlmenő relációkban pedig drágításról szó sem lehet.

Ez lényegében azt jelenti, hogy a HÉV budapesti végállomásairól Budapest határáig közlekedő vonatok a *BSzKRT tarifájához mérséklődnek,* azon túlmenőleg pedig a távolsági jegyek megtartják eddigi menetdíjaikat. A tarifadrágítás réme tehát nem igaz és így erre sok szót pazarolni nem is érdemes.

— Ezzel kapcsolatban azonban nem szabad elhallgatni a véleményt bizonyos olyan tünetekről, amelyek mindenre alkalmasak, csak arra nem, hogy ápolják a főváros és a környéki városok annyira kívánatos harmónikus együttműködését. Nem értjük, hogy

milyen jogcímen lépnek fel követelésekkel a környékbeli városok, amelyek a maguk kultúráját és fejlődését elsősorban Budapestnek köszönhetik?

Köztudomású, hogy a környéki városok lakossága a maga megélhetését és egzisztenciáját a fővárosban találja meg, anélkül azonban, hogy adóját és közterheit itt róná le. Az ilyen tények előtt nem szabad szemet hunyni és ha a pestkörnyéki városok és községek fölényes követelésekkel állanak elő, akkor azt kell kérdezni: *mit adnak ők a fővárosnak és mennyivel járulnak hozzá a főváros fejlesztéséhez?*

— Bármilyen ridegnek és keménynek is hangzanak ezek a kérdések: megvan a jogosultsága annak, hogy Budapest önérzete ilyenformában megnyilatkozzék. A közelmultban például nem kisebb követelés hangzott felénk, minthogy

töröljük el a kövezetvámot, tehát mondjunk le olyan jogról, amelyik Budapestet a szabadkirályi városok mintájára már ősidőktől kezdve megilleti.

Ezt a követelést természetesen nem is vettük tudomásul és még csak figyelemre sem méltattuk, amire most olyan hangok hallatszanak, hogy a pestkörnyéki városok Budapestet körülvevő út építésére kérik a kereskedelmi minisztert és nem átalják hangoztatni, hogy mindezt azért, hogy *így a főváros tranzitó útjait bojkottálhassák.* Ilyen hangulat mellett nem sok remény nyílik az összhangzatos együttműködésre, holott arra elsősorban a környéknek és nem Budapestnek van szüksége. Ha olyan nagy igényeik vannak a környéki közületeknek, akkor a maguk részéről szorgalmazzák talán Nagy-Budapest megalapítását, amely esetben

részt kell vállalniok a közteherben és természetesen részeseivé válnak mindazoknak az előnyöknek, amelyeket a tökéletes kultúrával felszerelt főváros nyújtani tud.

Ha azonban ragaszkodnak a maguk különállásukhoz és csak követeléseket hangoztatnak: *a válasz nem lehet más, mint elutasító.*

— Budapest nem egy alkalommal mutatta meg, hogy az erő és a kezdeményezés birtokában *jólétet és kultúrát* sugároz a környéken fekvő városokra is.

Ne féljen a közvetlen vidék a Beszkárt kezelésében működő HÉV-től,

amely számukra nem a felemelt tarifát, hanem a jobb közlekedést fogja biztosítani.

*

Értesülésünk szerint a HÉV-tranzakció végrehajtása program szerint megy a maga útján. Az eladói érdekeltségek, valamint a Községi Takarékpénztár és a Beszkárt máris megkezdették a közvetlen tanácskozásokat, amelyek alapján rövidesen megkötik a részvények átvételére vonatkozó szerződést.

Növeli házbérjövedelmét
és a
kokszbeszerzés gondjaitól szabadul,
ha szabadalmazott
„LILIPUT" vándorrostélyt
szeretlet központi fütésének kazánjába.
Hazai olcsó, könnyen beszerezhető daraszénnel üzembiztosan működik.
Rendkívül olcsó.
A berendezés költsége a nagy megtakarításból 1—2 év alatt megtérül.
Készletről szállítható.
Üzemben (bérházakban) bármikor megtekinthető
Ajánlat, szaktanács és mérnöki látogatás teljesen díjtalan.
GANZ ÉS TÁRSA VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
X., KŐBÁNYAI-UT 31. SZÁM.
Telefon: Aut. 902-84 és Aut. 908-69.

Országos vonatkozásban is mintának fogadják el a főváros racionalizálási reformjait

Megalakult az országos közigazgatási vizsgálóbizottság — Ankét vitatta meg Gallina tanácsnok javaslatait

Gallina Frigyes tanácsnok második racionalizálási jelentése, amelyből a *Fővárosi Hirlap* már ismertetett néhány rendkívül érdekes szemelvényt, — *teljesen elkészült.* A közel 300 oldalos munka már *a nyomdában van* és néhány napon belül *könyvalakban* megjelenik. Ez a racionalizálási javaslat, mint már megírtuk, az *adminisztráció kezelési ágával foglalkozik, ezt követi az ősszel a harmadik jelentés,* illetve javaslat, amely a státusra, a személyzeti látszámra vonatkozó észrevételeket és szükséges intézkedéseket fogja tartalmazni, a *negyedik jelentés* és javaslat pedig *a fizetések szabályozásáról* fog szólani.

A második racionalizálási jelentést *Gallina* tanácsnok csütörtökön ankét formájában megvitatta a városháza illetékes szakembereivel, a központi hivatalokból és a kerületi elöljáróságok személyzetéből kiszemelt tisztviselőkkel, akik az előterjesztést nagy alapossággal megvitatták és annak javaslatait magukévá tették. Néhány egészen jelentéktelen ellenvetés hangzott csak el, de a szakemberek zöme örömmel üdvözölte a készülő reformokat.

— A most sajtó alatt lévő javaslat, — mondották nekünk, — nemcsak a fővárosi közigazgatás életében jelent korszakos újítást, hanem valószínűen

az egész ország közigazgatási reformjában zsinórmértékké válik.

— A javaslat behatóan foglalkozik a székesfővárosnál elhatározott *kezelői tanfolyamok és szakvizsgák* tekintetében is. A főváros már az *ősszel* megrendezi az első kezelői tanfolyamokat, kötelezővé teszi a szakvizsgákat, amelyek abszolválása nélkül ezentúl bizonyos állásokat már nem lehet elnyerni.

Az országos közigazgatási vizsgálóbizottság megalakítása iránt egyébként a napokban a belügyminiszter is intézkedett,

kinevezte a bizottság elnökeit és tagjait. A főváros részéről *Harrer* Ferenc ny. alpolgármester a vizsgálóbizottság helyettes elnöke, *Lamotte* Károly és *Bódy* László tanácsnokok pedig vizsgálóbizottsági tagok lettek. A főváros elnöki osztálya a kezelési tanfolyam és a szakvizsgák rendezéséhez szükséges előkészületeket megtette és a belügyminisztériumban is bemutatott egy tervezetet. Ezt a tervezetet még nem bírálták el véglegesen, s valószínűen az lesz a döntés, hogy

a belügyi kormányzat és a főváros együttesen állapítják meg a szaktanfolyamok tanrendjét és a közigazgatási vizsgák megszervezésének feltételeit.

— Terveznek olyan tanfolyamokat és szakvizsgákat, amelyek letétele alól senkit sem mentesítenek, aki előmenetelt akar, de viszont lesznek a tanfolyamoknak olyan részei is, amelyeket csak a fiatalabbaknak írnak elő, míg mentesítik azokat, akik bizonyos szolgálati időt már eltöltöttek a fővárosnál és tudásuknak gyakorlati bizonyítékát adták.

*

Természetesen a szakvizsga kötelező mindazoknál is, akik valamelyik közigazgatási ágazatból a másik szakra akarnak átlépni.

VIZVEZETÉKEKNÉL
főcsőnek használja az Eternit-nyomócsövet. — Időt és pénzt takarít meg vele. — Nem rozsdásodik, könnyű, tartós, gyorsan szerelhető. — Kérjen prospektust és árjegyzéket.
ETERNIT-MŰVEK,
Bpest, VI., Andrássy-út 33.

Leukoplast
magyar gyártmány

Ujjáéled
NOVOPIN
szénsavas fenyőfürdőben
idegesség, fáradtság ellen

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Beszédes adatok Budapest életéről és a fejlődés hatalmas méreteiről

Az építkezések és közművek mind szélesebb területei Nagybudapestet készítik elő — Kedvezőbbek a lakásviszonyok mint a háború előtt

A Székesfővárosi Statisztikai Hivatalnak a napokban megjelent zsebkönyve „Budapest Székesfőváros napjainkban és a Világháború előtt'' címen új megvilágításban teszi szemlélhetővé ezévi anyagát. Közel húsz esztendő nehéz, küzdelmes történetéből épültek fel azok a számadatok, melyek *a mai Budapestet mutatják be a régi, boldog Budapesttel szemben.* Húsz esztendő szenvedésein és nehéz, válságos időszakán visszatekintve, elhomályosulnak az elszenvedett gondok és bajok és a mai nehéz idők sötét szemüvegén keresztül látva sem hallgathatók el azok az örvendetes jelenségek, melyek a magyar főváros állandó fejlődésére és népének szívós életerejére mutatnak rá.

A városok fejlődésének egyik legjellegzetesebb fokmérője a lakosok számának gyarapodása. Budapest e tekintetben már a világháborút megelőző félszázadban is egyik legrohamosabban fejlődő városa volt Európának. Az 1910. évi népszámlálás a város területén 880.371 lakost mutatott ki. Dacára az országra zúdult rengeteg csapásnak, a főváros lélekszáma azóta is állandóan emelkedett és *az 1930. évi népszámlálás eredményei szerint 1,006.393 lélekkel, belépett a milliós városok sorába.*

Budapest egyes kerületeinek népszámában az utolsó évtizedek alatt lényeges eltolódások történtek.

A város belső területén fekvő kerületek lélekszáma apadt, vagy csak alig növekedett, viszont a nagy kültelekkel bíró kerületek lélekszáma nagyra nőtt.

Még feltünőbb ez a jelenség a város bel- és külterületére egyaránt kiterjedő kerületek városrészek szerint való megoszlásában. A körúton belül eső városrészek legtöbbjén, de még a körúton kivül eső városrészek között is 0.3%—12.2% volt az apadás, viszont a kültelki városrészekben 43.2%—133.3% volt a növekedés. A legnagyobb növekedés *a budai egészséges, jólevegőjü külterületekre esik.*

A főváros belsejéből a lakosságnak a külterületek felé való húzódása a City-képződés útját egyengette, de a kültelkeken tovább menve, hatalmasan felduzzasztotta a határos városok és községek, sőt még a távolabbfekvő községek lakosságát is. A szomszédos városok és községek lélekszáma 1910—1920-ig 70.663 (32.5%)-kal. 1920—1930-ig 126.112 (43.7%)kal, a távolabbfekvő községek lélekszáma pedig 1910—1920ig 24.399 (13.5%)-kal és 1920—1930-ig 45.752 (22.3%)-kal emelkedett.

A környező városok és községek népességének rohamos növekedése tulajdonképpen foglalkozásban Budapesthez tartozó népességre esik. Ez a gyarapodás, szembe állítva a főváros területének aránylag mérsékeltebb népszaporulatával, nem Budapest mult században megindult amerikaias fejlődésének csökkentését, hanem

Nagy-Budapest egészséges kialakulását

jelenti.

Nem kerülheti el a figyelmet a népesség gyarapodása mellett *az építkezés lendületes fejlődése* sem. 1910—1914-ig 2.674, 1925—1930-ig 3.158 épület épült a fővárosban. A háború alatti és a háború utáni 5—5 esztendőben visszamaradt építkezés után a normális állapotokra való visszatérést mutatják a közelmult évek adatai. Az építkezés terjeszkedése, a lakosság településével azonos irányú. A lakóházak száma, mely 1910-ben 16.431, 1930-ban pedig 23.142 volt, a nagy külterületű kerületekben növekedett meg legjobban, míg a már kiépült kerületekben természetszerüleg alig emelkedett, vagy apadt. Az I. kerületben 2.183, a III. kerületben 1.011, a VI. kerületben 1.346, a VII. kerületben 1.357, a X. kerületben 980 lakóház épült 20 év alatt.

Az új építkezésekből aránylag kevesebb esik a nagy, emeletes épületekre, inkább a földszintes családi házak építkezése folyik nagymértékben.

Az 1910—1914-ig épült épületek 39.5%-a volt II. emeleten felüli és 60.5%-a egyemeletes vagy földszintes, az 1930-ban épült épületeknek 13.9%-a esett a II. emeleten felüli házakra és 86.1%-a az I. emeletes és földszintes házakra. A fejlődésnek ez az aránya, a központ körül nagy kiterjedésü és egészséges levegőjü kertvárosok és otthontelepek kialakulását vonja maga után.

A folyó építkezések mérvére érdekes fényt vet a *kiadott építési engedélyek száma.* 1912-ben 3.875, 1931-ben pedig 2983 építési engedélyt adtak ki a főváros területére. Míg azonban 1912-ben csupán 546 engedély esett lakóházakra, addig 1930-ban 1.182 engedély. A befejezett építkezések száma 1912-ben 1.325, 1930-ban pedig 2.186 volt. Az építkezéseket előmozdította az építkezési költségek kedvező alakulása. A modern építkezési rendszer *lényegesen olcsóbbá tette az építkezést* és ezzel az 1912. évi 169.2 milliós költséggel szemben 1930-ban csupán 72.7 millió pengő építési költség merült fel.

Nem csupán az építkezések nyomán, hanem a város belsejében is nagyban kiépültek a *közművek.* 1912-ben 700.7 km, 1931-ben 898.8 km volt a gázellátás főcsőhálózata; a termelt gáz mennyisége 78.8 millió m³-ről 97.3 millió m³-re, a használatban lévő gázfelszerelési tárgyak száma pedig 70.239-ről 119.066-ra emelkedett 1912-től 1931-ig. Az *Elektromos Müveknél* 1914-ben 464 km, 1931-ben 2.685 km kábel és légvezetéke volt; az áramtermelés 21.7 kilowattról 239.6 kilowattra, a fogyasztók száma pedig 33 ezerről 231 ezerre emelkedett 1912-től 1931-ig. A *vízmüvek* által ellátott házak száma 1912-ben 16.571, 1931-ben 25.996 volt. A *csatornák* hossza az 1912. évi 412.312 m. szemben 615.695 méterre, a fenntartásukra forditott költség pedig 301.372 pengővel szemben 2,138.982 pengőre emelkedett. A *burkolt úttestek* területe 5.1 millió m²-ről 6.8 millió m²-re, a gyalogjárók területe pedig 1.9 m²-ről 2.3 m²-re emelkedett a jelzett időszak alatt.

A város erőteljes kiépülése folytán

a lakásviszonyok kedvezőbbeknek mondhatók ma, mint a háború előtt.

Az 1910. évi és 1930. évi népszámlálás adatainak egybevetéséből kitünik, hogy míg a lakosság száma 20 év alatt 13.9%kal, addig *a lakások száma 40.1%-kal növekedett.* A sok új lakás keletkezése folytán érthető, hogy a szobánkénti laksürüség az egyszobás lakásokban 4·33-ról 3·48-ra, a kétszobásokban 2·50-ről 1·95-re, a háromszobásokban 1·74-ről 1·45-re, a négyszobás lakásokban 1·42-ről 1·19-re csökkent. A legnagyobb a szobánkénti laksürüség ma is mint régen a X. és III. kerületben, a legkisebb a IV. kerületben. A laksürüség kedvező alakulásával szorosan összefügg az albérlőtartás kérdése. Nagyrészben a lakásbőség eredményének mondható, hogy az albérlős lakások száma, dacára a lakósszám nagy emelkedésének, 1910 és 1930 között 51.741-ről 47.016-ra csökkent.

Az új lakások tömeges keletkezése és az egyes kerületek lélekszámának apadása folytán 1931 IV. bérnegyedében 2.605 lakás állott üresen. Az üres lakások nagy száma annál inkább figyelemre méltó, mert a háború után a sok menekült beözönlése az 1920-as évek elején nagy lakáshiányt okozott, 1922 IV. bérnegyedében csupán két üres lakás volt. Tíz év, mily nagy változást hozott a lakásviszonyok terén. Legnagyobb mértékben 2—3 szobás lakások keletkeztek.

Ez a típus felel meg legjobban a háború után a polgárság életszínvonalának.

A kétszobás lakások száma 1910 óta 52.1%-kal, a háromszobás lakások száma 54.7%-kal nőtt. A lakók száma is, ezekben a típusokban emelkedett legerősebben, míg a hatszobás és hatszobán felüli lakásokban fogyott.

A főbérlők foglalkozási adatai érdekes eltolódásokat mutatnak az 1906. évi adatokkal való egybevetésből. Ezek szerint *nagyon előtérbe lépett a tisztviselő osztály,* a kereskedelmi és ipari segédszemélyzet és a vagyonukból élők száma a főbérlők között. A köz- és magántisztviselők aránya 13·6%-ról 19·6%-ra, a kereskedelmi és ipari segédszemélyzet aránya 32.4%-ról 37.0%-ra, a vagyonukból élők aránya pedig 9·4%-ról 16·1%-ra emelkedett. Az 1910. évi 14.839 szemben 1930-ban 39.403 vagyonából élő főbérlő volt, ebből 26.851 nyugdíjas.

Nagy lépések történtek 1912 óta

az alkotmányos jogok kifejlesztése terén.

A titkos választójognak széleskörü kiterjesztése révén 1930-ban a főváros sokkal több polgárának volt joga a város sorsának irányításához, mint a háború előtt. 1912-ben 45.207 községi és 81.798 országgyülési, — 1930-ban 292.580 községi és 321.476 országgyülési választó volt felvéve a választói névjegyzékbe. A választójog kiterjesztésének és ezzel a közügyek irányításában való részvételnek annál is inkább be kellett következnie, mert *a főváros közönsége a közterhek viseléséből fokozottan nagy mértékben vette ki a részét.* 1912-ben 59.6 millió volt a kivetett állami egyenesadó és 26.1 millió a községi adópótlék, 1930-ban 132.4 millió az állami egyenesadó és 69.9 millió pengő a községi adópótlék.

A munkanélküliség terén

sem voltak sokkal jobb viszonyok a háború előtt, mint a közelmultban. A munkanélküliség nem új keletü jelenség, — hiszen a világháború egyik előjele volt. A nyilvántartott munkanélküliek száma Budapesten 1912-ben 19.285 volt, 1930-ben pedig 18.899. E téren talán még kedvezőbbek lettek volna a viszonyok a háború után, *ha a női munkaerők előtérbenyomulása nem növelte volna oly nagyra a munkakeresők számát.*

A Székesfővárosi Statisztikai Hivatal idei zsebkönyvének figyelemreméltó adatai, — melyekből néhány érdekes részt itt kiragadtunk — a régi jó idők távlatán keresztül *a közelmult állapotainak tárgyilagos megitélését teszi lehetővé.* Az eredmény, mely a közölt adatokból előtünik, azt a meggyőződést kelti, hogy a mai nehéz viszonyok és az elmult idők küzdelmes évei *nem adnak okot a csüggedésre.* A milliós város népében rejlő hivatottság és energia áttör a válságok és megpróbáltatások időszakán és mint az elmult 20 év példája mutatja, észrevétlenül pótolva a szenvedett veszteségeket, hatalmas lépésekkel viszi előre a magyar fővárost a maga természetes fejlődésének útján.

Saldasági Értesítő

További sorozatos ankéteken vitatják meg a budapesti iparosok és kereskedők problémáit

A törvényhatósági bizottság kereskedő és iparos tagjai értekezletet tartottak, amelyen a gazdasági kérdéseket vitatták meg.

Ilovszky János a bolt- és üzletbérekre vonatkozó régi szerződések revidiálását kivánta, mert sok *tekintélyes cégnek szerződésileg kikötött*

magas boltbérek okozták a vesztét.

Meg kell oldani a kereskedők és iparosok *hiteligényeit.* Reámutatott a tisztviselői fizetések csökkentésével járó következményekre, melyeket elsősorban az *iparosok és kereskedők szenvedték meg.* A magyar ipari termékek fokozottabb pártolását kivánja. Végül kivánta, hogy a közszállításoknál a kisiparosok nagyobb részeltetést kapjanak.

Éber Antal dr. hosszabb beszédben reámutatott a *kisipar pusztulására.* A segités legfőbb eszközéül a közterhek enyhitését jelöli meg. Szükségesnek tartja a túlméretezett adminisztráció leépitését. Felhívta a polgármester figyelmét a *kontár-kérdésre,* úgyszintén kérte, hogy az új élelmiszercsarnokban szedendő helypénzekről már most tájékoztassák az érdekelteket.

Szükségesnek tartja, hogy a Községi Takarékpénztár útján a Kisipari Hitelintézet nagyobb támogatást kapjon.

Az általános moratórium bevezetését ellenzi, mert ez az ország halálát jelenti.

Az üzemi kérdésben az egyenlő elbánás elvét kérte alkalmazni. Az ifjúság elhelyezkedését nem lehet a bürokrácia további kiépítésével megoldani. Telepítési politikát kell folytatni és az ifjúságot a *kertgazdaságra nevelni.*

Nagy Antal a kisiparosoknak adókérdéseiről, társadalombiztositási járulékokról tett említést. A *tatarozási munkálatok* megindítását kivánta.

Szilágyi Antal a kisiparosoknak a közmunkákban való nagyobb részeltetését kérte, úgyszintén a magas műhelybérekre hivta fel az értekezlet figyelmét.

Németh János a gazdasági válság okául

a technika fejlődését

jelölte meg, amely a gépek alkalmazása folytán a munkanélküliek számát emelte. Szükségesnek tartja, hogy az állam a termelésbe beleavatkozzék, még pedig a munkaidő korlátozása útján.

Segő Béla véleménye szerint nem az ipar és a kereskedelem beteg, hanem beteg az egész magyar közgazdaság. *Nemcsak a kisiparon kell segiteni, mert ez nem oldja meg a gazdasági válságot.*

Bánó Dezső az idegenforgalom fellendítésének szükségességét hangsúlyozta. A rossz viszonyokét, amelyben a kereskedelem és ipar sínylődik, elsősorban

a helytelen lakásrendeletet

teszi felelőssé, amely megengedte az üzlet és boltbérek korlátlan felemelését.

*

Az ankétet legközelebb folytatják.

— **A Magyar Tégla- és Agyagárugyárosok Országos Egyesülete** június hó 27-én tartotta meg idei közgyülését, *Szécsi* Illés, a Magyar Kerámiai Gyár Rt. vezérigazgatója elnöklete alatt. Elnöklő napirend előtt kegyeletesen emlékezett meg *ujlaki Müller Józsefről,* az egyesület elhúnyt elnökéről és *Ehrlich* Emilről. Az igazgatósági és pénztári jelentést *Nervetti* Viktor vezérigazgató terjesztette elő, melyeknek tudomásulvétele után a közgyülés három évi időtartamra elnökké dr. techn. ujlaki *Müller* Pál kereskedelmi tanácsost közfelkiáltással, egyhangúlag megválasztotta. Ujlaki *Müller* Pál székfoglalójában elsősorban méltatta az agyagipar ágainak nagy jelentőségét. Legtöbb munkáskezet foglalkoztató ipar, nyersanyag behozatalra nincs rászorulva, kiváló termékei kvalitásban vetekednek a külföldiekkel és ezen árúban való exportunk javítja külkereskedelmi mérlegünket. Az egyesületnek kell odahatnia, hogy úgy *az állami kormányzat, mint városi hatóságok, valamint a közgazdaság minden tényezője ezen fontos iparágakat támogassa.* Igazgatósági tagok lettek: (Fővárosi) *Eisler* Béla, *Füllenz* Illés, *Gáldi* Marcel, *Havas* Károly, *Lantos* Ernő, *Lukács* Emil, *Nervetti* Viktor, *Rajk* Imre, dr. *Reimann* Ernő, dr. *Sasváry* Géza, *Szappanos* Imre, *Szécsi* Illés, *Székely* Zsigmond, *Szendrői* Ede, *Trautman* Ferenc, *Weisz* Győző.

Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21
Készletből vagy rövid határidőre szállítjuk az általunk gyártott **TEUDLOFF-DITTRICH-féle**
armaturákat, gépészeti-, öntöző-, víztelenítő, valamint **házi vízellátó** berendezéseket, közegészségügyi- és tűzoltósági szereket, köztisztasági eszközöket, **kutakat** és a különböző célokra szolgáló **szivattyúkat.** □□ Árajánlattal szolgál a képviselet:
Magyar királyi állami vasgyárak kereskedelmi képviselete r. t. Budapest, V. kerület, Vilmos császár-út 28

Események

Fővárosi Hírlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A szerkesztőségből. Dacsó Emil, a Fővárosi Hírlap felelős szerkesztője néhány hétre elutazott a fővárosból. Távollétében a szerkesztésért Pogány Béla szerkesztő a felelős.

— **A polgármesterek nyári pihenője.** *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester szokásos nyári kúrájának abszolválására szombaton külföldre utazott. Augusztus elején érkezik vissza, s szabadságát félbeszakítva, a Szent István-hetet hivatalában tölti. Nyári pihenőjének második felét a Balaton mellett tölti a főpolgármester bélatelepi nyaralójában, majd szeptember elején újra átveszi hivatala vezetését. — Elutazott *Borvendég* Ferenc alpolgármester is, aki Ausztriában piheni ki fáradalmait. Július végén érkezik vissza, hogy felváltsa *Liber* Endre alpolgármestert, aki az idei nyaralat a Balaton mellett tölti el, Világoson. — *Sipőcz* Jenő polgármester a Dunamentét választotta nyári pihenésre. Zebegényben bérelt villát, ide látogat ki már most is a hivatalos órák után. A polgármester a jövő hét végén kezdi meg szabadságát, s a főváros ügyeinek vezetését *Liber* Endre h. polgármester veszi át.

— **Pártvacsora a Kelenföldön.** Az Egységes Községi Polgári Párt és a Polgári Egység Klubja e heti vacsoráját Kelenföldön rendezte meg, a Horthy Miklós-úti Ketter-féle vendéglőben igen nagy érdeklődés mellett. A vacsorán a kerületi szervezet vezére *Becsey* Antal, *Payr* Hugó és mások szólaltak fel. Jövő hétfőn a VII. kerületben a *Liget-klubban*, a rákövetkező héten pedig a III. kerületben a *Lajos-utcai Sipos vendéglőben* rendezik meg az összejöveteleket.

— **Halálozás.** *Wilheim* Adolf dr., az ismert ügyvéd, a főváros törvényhatóságának évtizedeken át volt tagja, hosszú betegség után, vasárnap éjjel elhúnyt. 75 éves volt. *Wilhelm* Adolf élénk szerepet vitt a főváros politikai életében, ahol Vázsonyi Vilmos közvetlen környezetéhez tartozott. Kedden délután temették széleskörű részvét mellett.

— **Elhatározták a vízszűrők megrendelését.** A Vízművek igazgatósága hétfőn letárgyalta a vízszűrő berendezések szállítására és beszerzésére vonatkozó előterjesztést és elhatározta, hogy a vízszűrő berendezést speciális voltánál és sürgősségénél fogva *ajánlati felhívás* utján szerzi be, illetve rendeli meg. A polgármester már előzőleg felhívta az igazgatóságot a konkrét javaslat megtételére, ez most meg is történt. A kipróbált készülékekből rendelik meg a tíz egységből álló garnitúrát. Az igazgatóság konkrét javaslata a legközelebbi napokban a polgármester elé kerül és az approbálás után azonnal kiadják a gyárnak a megrendelést. A gépeket még ez évben felszerelik, de a szűrőberendezés előreláthatóan csak a jövő év elején lesz üzembe helyezhető.

— **A polgármester a költségvetési vita során terjeszti be javaslatát az új előljáróságok felállításáról.** A főváros tizennégy kerülete egyelőre csak papiron létezik, az új fővárosi törvény paragrafusai között. A legutóbbi törvényhatósági választást ugyan az új kerületi beosztás szerint hajtották végre, az új névjegyzékek is így készültek, de más vonatkozásban maradt minden a régiben. Az új kerületek tényleges felállítását minden oldalról sürgetik, így legutóbb a közigazgatási bizottság hétfői ülésén tették szóvá, s rámutattak e felemás helyzet bonyodalmaira. A megválasztott kerületi választmányok is e miatt nem kezdhetik meg működésüket. Az új előljáróságok dolgában a közeljövőben *döntő fontosságú lépések készülnek*. A polgármester kijelentette, hogy az 1932. évi budget-vita során, már az ősszel konkrét javaslattal járul a törvényhatósági bizottság elé *az új előljáróságok felállításáról*. Ha a pénzügyi nehézségek miatt nem is állítják fel mind a négy új előljáróságot, legalább előljárósági kirendeltségeket létesítenek, s ezek már a jövő év elején megkezdik működésüket.

Módosították a villamos menetrendet: nem ritkítják a járatokat

A polgármester intézkedik a menetrend életbeléptetéséről

A közlekedési bizottság a közelmultban foglalkozott a BSzKRT részéről előterjesztett menetrenddel, amelyik ugyan nem viseli a keretmenetrend elnevezést, lényegében azonban hűséges másolata ennek a külföldön is bevált rendszernek. A törekvés odairányul, hogy

a vonalakon csak annyi villamost járassanak, mint amennyit a jelentkező utasok száma megkövetel.

A jövőben nem kívánják lerögzíteni a járatok menetidejének beosztását és a különböző napszakokban jelentkező utasmennyiséghez mérten indítják a kocsit a végállomásokról. Ezzel az elhatározással a BSzKRT évenkint igen nagy méretekre rúgó kocsikilométert takarít meg és reméli, hogy az így megtakarított üzemköltség hozzájárul a terhek enyhítéséhez.

A közlekedési bizottságban nem fogadta általános rokonszenv a menetrend tervezetét és még a térképes jegyek ellenszenves hangulatának hatása alatt *éles felszólalások hangzottak el*. Kifejtették, hogy a keretmenetrend újabb zaklatást és kényelmetlenséget okoz az utazó publikumnak, mert

a járatok elégtelensége csak fokozza a forgalom amúgyis nehézkes lebonyolítását.

A közlekedési ügyosztály már akkoriban jelezte, hogy nem ragaszkodik a menetrend eredeti konstrukcióihoz és ezért hajlandó bizonyos olyan korrektívumokra, amelyek a forgalom épségét szolgálják.

Illetékes helyen

erről az elhatározásról a következőket mondották a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— A BSzKRT igazgatósága áttanulmányozta a közlekedési bizottságban kifejtett indítványokat és azok közül számosnak a honorálását készítette elő.

A villamosvasút mindenképpen arra törekszik, hogy a forgalmat a közönség kényelméhez igazítsa, amellett megóvja magát a közlekedés rendszertelenségeiből származó veszteségektől.

Az igazgatóság legközelebbi ülése már pontról-pontra végigmegy a változtatásokon és azt a polgármester elé terjesztik, aki *határozatban* intézkedik a menetrend életbeléptetéséről.

Értesülésünk szerint a BSzKRT új menetrendjét a legközelebbi napokban nyilvánosságra hozzák és azt augusztus elején életbeléptetik.

— **Energikus intézkedések a fertőzött tej ellen.** A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén éles kifakadások hangzottak el a fővárosban forgalomba kerülő tej minősége ellen. Az elnöklő polgármester bejelentette, hogy rendkívüli intézkedéseket készít elő és ennek során nem riad vissza attól sem, hogy néhány tejvállalat megszüntetésére tegyen előterjesztést. Nem a nagy és évtizedek óta bevált legális intézményekre vonatkozik a polgármester bejelentése, hanem azokra az obskurus kis elosztó-vállalatokra, amelyek minden hatósági előírás mellőzésével *valósággal pancsolják ezt a fontos népélelmezési cikket*. A polgármester erélyes rendcsinálása elé jogos várakozással tekint Budapest közönsége.

Árleszállítás a Margitszigeten. A felsőmargitszigeti gyógyfürdő árai jelentékenyen leszállíttattak: *kénes kádfürdő* 1.30 P, 10 drb. 11.— P; *szénsavas fürdő* 2.50 P (3.60 P helyett), 10 drb. 22.— P. Hasonló arányban csökkent a tükörfürdő-, fehérneműjegyek, stb. ára is. Aki hétköznapokon reggel 7 és 10 óra között megy fürödni és strand- vagy gyógyfürdőjegyét a *hídvámnál* váltja meg, az további 30 filléres kedvezményben részesül.

— **Új sporttelepeket kérnek a fővárostól.** Az elmúlt napokban három sportegyesület adott be írásbeli kérvényt a városházán, amelyben *megfelelő telkek kijelölését várják* a fővárostól, sporttelepek céljaira. A városgazdasági ügyosztály a beadványokat áttette a városrendezési ügyosztályba, ahol elbírálják a kívánság teljesülésének lehetőségét.

Meglepő újdonság foglalkoztatja a szakköröket az utóbbi időben a piacon most megjelenő „Samotin" üstházzal kapcsolatosan. Az eddig falazott vagy pléhből készült üstházakat teljesen háttérbe szorítja, mert azok rövid élettartama állandó javítási költséget és rengeteg tüzelőanyagot igényelt, addig a „Samotin" üstházat teljesen készen *a helyszínére szállítva lehet vásárolni*, mely a fémalkatrészeken kívül tiszta sámott-masszából készül, mely anyag már eleve biztosítja, hogy élettartama úgyszólván örökös és javítási költséget sohasem igényel. Tüzelőanyag-megtakarítása az eddig használt üstházakkal szemben 60%-os, mely tüzelőanyag-megtakarítás *rövid idő alatt teljesen amortizálja* a „Samotint". Komolyságát jellemzi, hogy gyártója 5 évi jótállást vállal a leszállított „Samotin" üstházakra. Bővebb felvilágosítást nyújt, vagy kívánságra kicsinyített másban bemutatja a kizárólagos gyártó: *Nágel* Jenő, Budapest, VI., Jász-utca 116. sz. (telefon 918-69).

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BÉTON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

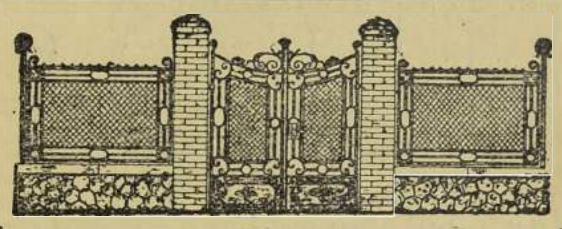
SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon: 844—12

Hatscher Károly
okl. gépészmérnök
Saját gyártmányú Röntgen — Medikai — és Elektrotechnikai készülékek
Budapest, IX., Üllői-út 25. Telefon: 86—7—74.

LINOLEUM burkolási munkálataival
legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert
Haas Lipót céghez.
Főüzlet: VII. ker., Rákóczi-út 24.
Telefon: József 42—0—44

RAJZOLÓPAPIROK
rajzeszközök
nagy választékban, legolcsóbban
ENGEL KALMÁN Budapest, V., Klotild-utca 3. Telefon: 28—1—46.

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

VÁROSI IRODA ÉS GYAR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

Klassohn Gyula
Iroda: Budapest, IV., Eskü-tér 5.
a Neményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

A Döbrentei-tér Hegyalja-út közötti Névtelen-utca útépítési munkálataira tartott június 13-án versenytárgyalást a székesfőváros polgármestere. **Megbízást kapott: König, Román és Stein** 11.194 P-vel.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Szent István-kórház „H" pavillonjának kőművesmunkáira ajánlatot adtak be: *Székely* Béla 2668+3% felár, *Ruzicska* Béla 2747, ifj. *Führer* Miklós 3367, *Scheuer* János 3764, *Pruscha* József 3945, *Wittmann* Ferenc 1204, *Schöndorfer* István 4265, *Dittler* Ferenc 4460, *Szirtes* Béla 4716, dr. *Soproni* Géza és Ferenc 6044 P-vel.

A X. ker., újköztemető II. sz. baloldali átlósútjának és a munkáslaktanyához vezető útnak rendezésére ajánlatot adtak be: *Spányi* Ernő 10.099, *Heverdle* Károly 10.491, *Szegedi* Béla Jenő 12.578, *Mikácsy* Ágoston 12.914, *Breuer* Gyula 13.521, *Heisler és Simon* 13.651, *Ámon Antal és Fiai* 13.885, *Halmos István és Fia* 13.908, *Kolos* Mihály 14.413.50, *Klauber és Vajda* 15.412 P-vel.

A Szent István-kórház „H" pavillonjának mázolómunkáira ajánlatot adtak be: *Szakolczy* Sándor 4127, *Fenk* Sándor 4844, *Fischer és Hartmann* 5043.50, *Kloska* Károly 5152.14, *Kiszel* Géza 5189.40, *v. Mihály* Ferenc 5422.30, 5% eng., *Lampert* András 6064.70, *Krausz* Gyula és *Molnár* Ferenc 6604.26, *Hantos Testvérek* 7047 P-vel.

A Szent László-kórház VIII. sz. pavillonjának mázoló- és festőmunkáira ajánlatot adtak be: *Gara és Társa* 3442, *Buday* Gyula 3925.94, *Fock* Géza 4500, *Kovács Testvérek* 4684, *Lampert* András 4852.34, *Grünwald és Várhelyi* 5221.50, *Schuller* József 5250, *Gaál* Antal 5582, *Diera* Ignác 5757, *Steiner és Szimper* 6597 P-vel.

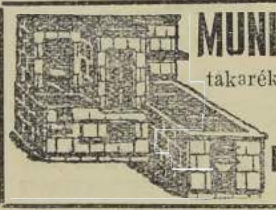
A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

„TURÁN"
a legkiválóbb magyar iron
SCHULER JÓZSEF Rt. Budapest

FAVORIT FÉKBETÉT
Hungária tömítőanyag. Hazai gyártmány.
Grosz és Társa
BUDAPEST, V, CSANÁDY-UTCA 7. TELEFON: 912—64

Használja munkáinál a világhírű egresi gipszeket
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: GIPSZET ÁRUSÍTÓ R.-T.
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J 359—16.

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhívó: József 311—19. szám.
Kiváló üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fűtés, víz- vezeték, csatornázás

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

Volt Wellisch Náthán Utóda
FISCHER ZSIGMOND épületfakereskedő.
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310—89.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88.
Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készít: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállít: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket
legjobb minőségben
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-ut 40. Tel.: J. 38—9—17.

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: Budapest, V., Berlini-tér 2.
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: Nagykovácsi

Alapíttatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124.
Telefon: Aut. 952—89.

Polgár Henrik
fehérfémöntöde és fémkereskedés
Budapest, VIII., Mosonyi-utca 1.
Telefon: József 334—58.
Gyárt és állandóan raktáron tart: forrasztó-ónt, angol-ónt csapágyfémeket és „Atocar" speciális autó és traktor csapágyfémet

Bútorait legjobb minőségben és legolcsóbb árban Schäffer János műbútoraszta los lakberendezési üzlete Budapest, II., Török-u. 2. Margithidnál Telefon: 552—98.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY-ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállít kavicsot, homokot, követ, téglát, széncsúzdákról szenet, kokszot, fát stb.

Munkáját a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: Schütz Testvérek fémöntödéje motor- és gépgyára Budapest, II. ker., Káplár-utca 3.

BENGYEL
LEFÉBER ÁGOSTON, HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfúrási és vízműépítési vállalat.
Akna-kútépítések. Mélyfúrások. Víztelenítések. Automatikus szivattyúberendezések. Alapozások. Búvározási munkák. Forrás foglalások.
Telefon: 93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körut 32

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, víztelenítés, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623 — 34.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

STERN RICHARD
Autókilométerjelzők és mérőműszerek képviselete és speciális üzeme
Budapest, VI., Lehel-utca 10/a. Telefonszám: 92—1—35.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
BUDAPEST, IV., ARANYKÉZ-UTCA 6. TEL.: AUT. 877—15.
ALAPÍTVA: 1790-BEN

Vértes és Dóra
reszelőgyár, Rákosszentmihály
Ügyeljünk a védjegyre!
Gyári védjegy
Gyártja a kiváló minőségű „Rókás" fűrészreszelőket és az összes műhely-reszelőket, valamint használt reszelők újravágását a legolcsóbban vállalja
Városi iroda és raktár: Budapest, VI., Lázár-u. 13. — Tel.: 119-11

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére iratkötő-hevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 Alapítva 1838-ban
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 július 20. — 29. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 187—15.

A jövő szállászcsinálója

Hiába vágják százszor is a fejünkhöz a mondást, amely állítólag magától Bismarcktól származik, hogy csak az ökrök következetesek. Nem így van ez, mert az ember is rettenetesen konzervatív lélek és az ember miatt talán nem történne a világ rendjén semmi, ha az élet, az események, a történések, a fölöttünk levő erők nem sürgetnének. Gallina Frigyes tanácsnok például, aki most régészeti kutatásokat, rendszeres ásatásokat végez a főváros adminisztrációjában, megállapítja, hogy a városházi ügyiratkezelés körül, amely „nagyon bonyolult", 1873-tól 1921-ig úgyszólván semmi sem történt. Budapest polgársága ugyan azt sem vette észre, hogy ezen a téren 1921-től 1932-ig történt volna valami, aminthogy nem is történt. Ha holnap elkezdem egy aktának az üldözését a városháza hivatalaiban, ez — amint Gallina tanácsnok is megállapítja — éppen úgy harminckét napba és nyolcvan mozdulatba kerül, mint 1873-ban került volna. Csak akkor a nyolcvan mozdulatot *kevesebben* végezték volna, mint ma.

A lényeg azonban az, hogy ebben az egész racionalizálatlanságban sem az 1921 előtti, sem az 1921 utáni mult nem egészen bünös. Egyszerüen az volt az oka, hogy más volt az élet, mint ma. Most mult el éppen egy esztendeje, hogy ránkszakadt az a végveszedelem, az a katasztrófa, amely egyedül képes legyürni az ember konzervativizmusát és amely egyedül tudja parancsoló szükségességgé tenni a racionalizálást, vagy takarékoskodást. Tavalyelőttig nem volt baj, ha a főváros több embernek adott kenyeret, mint amennyire feltétlenül szüksége volt, mert volt pénze. A mult évig a szellemi munkanélkülick sem döngették a mai erővel a város kapuját, sőt akinek ügyes-bajos dolga volt a városházán, káromkodott ugyan egyet-kettőt, de aztán várt nyugodtan harminckét napig, amíg a Gallina-féle nyolcvan mozdulat lezajlott.

Most nincs pénzünk, nincs időnk, ellenben a nyomorúság örtornyából ezrek sóvár szeme mered a fővárosi hivatalszobákra, hogy talán az ő számára is jutna néhány „mozdulat." Egyszóval megváltoztak az idők és nem is baj, hogy új idők következnek, amelyeknek Gallina tanácsnok nemcsak harsonása, hanem *szállászcsinálója* is. Ezek a jelenségek, amelyek egy világosfejű, kitünő adminisztrátor és egyben egy jövőbelátó, de a multat is szerető író tollából születtek meg, halotti beszédei egy lezajlott korszaknak, amely nem volt gáncsolni való annakidején és amely után most is kegyelettel szabad csak a göröngyöt dobni. A halotti beszéd után azonban meg kell fújni az élet trombitáját is.

Most következik Gallina tanácsnok új munkaköre: most lép elő a jövő szállászcsinálójává. Erre a szerepkörre — bevalljuk — mi még kíváncsiabbak vagyunk és reméljük, hisszük, hogy hatalmas előtanulmányait elvégezvén, az új idők adminisztrációját mintaszerüen fogja megszervezni. Gallina Frigyesnek nem lesz könnyü dolga, mert nemcsak a feladat nehézségeivel kell megküzdenie, de meg kell küzdenie saját nevének presztizsével, a beléje vetett hit és bizalom valóraváltásának hatalmas munkájával. Nem véletlenül esett Gallina Frigyesre a polgármester választása és akkor is ő rá esett volna, ha történetesen nem az elnöki ügyosztály élén áll. A benne rejlő alkotó erő, a számtalanszor bebizonyított önállóság, rátermettség és az új idők szellemével való rokonság voltak azok a tényezők, amelyek a jövő szállászcsinálójának tették meg Gallina Frigyest.

Most munkájának legfontosabb mérföldkövéhez érkezett el. Eddig kritizálnia kellett, most alkotnia kell. Mi hiszünk benne, hogy Budapest számára olyan új adminisztrációt csinál, amely mintájául szolgál majd Európa nagyvárosainak, amelyek szintén megúnták már a nyolcvan-mozdulatos aktákat.

Ötmilliós áruhitel igénybevételével indul meg a főváros inségmunkája

Tőkeerős vállalatok hajlandók ötéves hitelt nyújtani — Egyelőre az út- és csatornaépítési program jelentékeny részét fogják megvalósítani

A főváros közgyülése nemrégiben kiküldötte az úgynevezett 7-es bizottságot, hogy az összes lehetőségek figyelembevételével gondoskodjon *az inségmunkák* megindításáról. A terv arrairányult, hogy a munkanélkül álló iparosság és a kereset híján súlyos helyzetben lévő munkásság foglalkoztatáshoz jusson, lehetőleg olyan munkák elvégzésével, amelyek egyrészről közszükségleteket elégítenek ki, másrészről pedig komoly keresetet jelentenek a munka után sóvárgók számára. Az elgondolás szerint az akció keretében munkához jutnak úgy a szellemi, mint a fizikai munkások és ügyesen beosztott munkaprogramm alapján komoly létesítményekkel gazdagítják Budapest közmüveit.

A tervek sorában első helyet foglalja el az út- és csatornaépítések lefolytatása, a várostelepítések és parcellázások elvégzése, valamint az Erzsébet-sugárút megépítése,

amelyre a közmunkatanácsnak ujonnan átdolgozott pénzügyi és müszaki tervek állanak rendelkezésre. A törvényhatósági tanács és a közgyülés részletesen tárgyalta a polgármester errevonatkozó előterjesztését és úgy határozott, hogy *széleskörü felhatalmazást ad a nyári hónapokban megindítandó munkálatok mikénti beosztására.*

Az inségmunkák menetéről és az akció jelenlegi állásáról

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A 7-es bizottság ülésein nagyjából körvonalazták azt az összeget, amelyet az inségmunkák céljaira igénybe kell venni. A tervezetet tízmillió pengővel látták megvalósíthatónak, amelynek biztosítására *már hetek óta folynak a különböző tárgyalások.* A mai hitelviszonyok között

nem lehet szó arról, hogy a főváros pénzintézetektől kölcsönt vegyen igénybe és ezért kézenfekvőnek látszik az a terv, hogy az út- és csatornaépítéseket áruhitel formájában bonyolítsuk le.

A tárgyalások során megbeszélések folytak olyan vállalatokkal, amelyek mögött *pénzintézetek állanak* és így módjuk van körülbelül ötmillió pengő értékben hitelezni a fővárosnak és az ellenértéket évekre úgy beosztani, hogy az a fővárosra elviselhetetlen terhet ne hárítson. A pénzügyi osztály ilyenirányú javaslata már készen van és ha a továbbiakban sem merülnek fel nehézségek, *úgy semmi akadálya sincs annak, hogy a munkálatokat néhány héten belül elindítsuk.*

*

A 7-es bizottság pénteken tartja legközelebbi ülését, amelyen már tárgyalja a fent ismertetett javaslatot és valószínüleg megadja a felhatalmazást a polgármesternek a szükségmunkáknak áruhitel-fedezettel való megindítására.

Hétfőn meghosszabbították a főváros egyik függőkölcsönét

Szeptember 21-én újabb 2 millió dollár visszafizetése esedékes — Az Elektromosművek és Vízművek csaknem teljesen igénybevették beruházásokra a dollárkölcsönöket

A főváros közgyülése nemrégiben általános felhatalmazást adott a polgármesternek a függőkölcsönök meghosszabbítására. Legutóbb most

július 14-én vált esedékessé a főváros egyik kétmilliódolláros függőkölcsöne,

az, amelyet az Angol-Magyar Bank folyósított. A mai helyzetben persze szó sem lehet a függőkölcsön visszafizetéséről és *a kölcsöntnyujtó bank se támasztott semmiféle nehézséget a prolongációra irányuló tárgyalások során.*

Sipőcz polgármester *hétfőn írta alá* a prolongációra vonatkozó előterjesztést.

Változatlan feltételek mellett, 7 és fél %-os kamatozással három hónapra meghosszabbították a 2 millió dolláros függőkölcsönt.

Eredetileg 7¼%-os volt ez a függőkölcsön, de már az első prolongációkor 7½%-ra emelkedett a kölcsön kamatlába.

Szeptember 21-én újabb 2 millió dolláros függőkölcsön visszafizetése válik esedékessé. Ez utóbbi kölcsönt együttesen a Hitelbank, Kereskedelmi bank, Leszámítolóbank és Pesti Hazai Takarékpénztár folyósították. Az eredeti 7 százalékos kamat itt is 7½%-ra emelkedett.

A főváros a dollárkölcsönök felvételekor *abban bízott, hogy rövidesen 150 millió pengő értékü hosszulejáratu beruházó kölcsönt vesz fel s abból fizeti majd vissza a függőkölcsönöket.* A nemzetközi pénzpiac mai helyzete nem teszi lehetővé, hogy megfelelő feltételek mellett hosszulejáratú kölcsönhöz jusson a főváros s ezért kénytelen időről-időre prolongálni a függőkölcsönöket.

A rövidlejáratú dollárkölcsön legnagyobb részét már jövedelmező, rentabilis beruházásokra fordították.

Ebből a kölcsönből kapott az Elektromosművek és a Vízművek. | Az Elektromosművek az előirányzott összeget már teljesen felhasználta s

fizeti a 7½%-os kamatot a beruházott tőke után,

míg *a Vízműveknek még 2½—3 millió pengő jár a dollárkölcsönből.* A főváros pénzügyi vezetősége úgy intézkedett, hogy ezt az összeget, addig, míg a Vízműveknek nem lesz szüksége rá, a *folyó kiadások fedezésére használják fel.* Abban a pillanatban azonban, mihelyt a Vízműveknél a beruházási munkálatok során szüksége lesz a hátralevő követelésére, azt *nyomban a felhasználás mértékéhez képest, fokozatosan átutalják.*

Városrendezési törvény sürgős megalkotása nélkül Budapest fejlesztése nem igér komoly eredményeket

Ez az első követelése az ujonnan megválasztott városfejlesztési bizottságnak — A közműépitési program egységesítése és az utak burkolatnemeinek meghatározása állanak a feladatok első vonalában

A városrendezési, az út-, csatornaépítési bizottságok, az érdekeltségek és az egész közvélemény már régóta sürgetik egy mindent átfogó és a kérdések egész komplexumára kiterjedő nagy városrendezési program kidolgozását. A polgármester ezeket a sürgetéseket honorálta, mikor a július 4-i közgyülésen külön bizottság alakitását javasolta a városfejlesztési program kidolgozására.

A bizottságot meg is választották: elnöke *Harrer* Ferenc, tagjai pedig *Dorner* Gyula, *Martin* János, K. *Császár* Elemér, *Lampel* Vilmos, *Martsekényi* Imre, *Petrovácz* Gyula, *Nagy* Andor, *Paulheim* Ferenc, *Sármezey* Endre, *Büchler* József, *Bresztovszky* Ede, *Pintér* János, *Schodits* Lajos, *Zala* Zsigmond.

A *Fővárosi Hirlap* tudósítója a bizottság egyik elökelő tagjánál érdeklödött az alakuló üiés után a legközelebbi teendők sorrendje, a bizottság munkaprogramja iránt és megkérdezte, melyek azok a szempontok, amik az egész nyáron permanenciában maradó bizottságot vezetik a nagy cél gyors elérése érdekében.

Az

illetékes helyről

származó válasz igy hangzott:

— Mindenekelőtt fel kell állitani a székesfőváros városfejlesztési szükségleteinek sürgősségi sorrendjét és egyidejüen meg kell ismerni a környező városok, községek fejlődési elgondolásait is. Eddig egymástól függetlenül és ötletszerüen irányított fejlesztési törekvéseket a jövőben össze fogjuk egyeztetni. Amint a mondottakból látható, az e komplexumba tartozó feladatok a Nagy-Budapest problémáját ölelik fel. A bizottságnak foglalkoznia kell az *egységes közlekedési programmal* és ennek alapján a centrális irányú és a körbefutó főközlekedési utak hálózati hibáinak kiküszöbölésével, — a városból kivezető utaknak szaporításával, — a környező községek főközlekedési útereinek a *városközpontba futó főútvonalakba* való bekapcsolásával.

— A közgazdasági élet szolgálatában tanulmányozni kell a személy-, teher- és rendező pályaudvarok és az ezekhez vezető fővasuti vonalak kérdését, meg kell végre oldani a *hálósorompók* megszüntetését. A közeljövőben eldöntésre vár a ferencvárosi dunaparti teherpályaudvar elhelyezése, az *állandó kiállitási terület*, valamint új piac és vásárterek kijelölése. Különleges nagy probléma a gyári övezetkérdés rendezése és *Budapest fürdőváros épitési követelményeinek megoldása.*

— A telekalakzatok, teleknagyságok kérdése, a beépitési módozatok megállapitása, — mivel át vannak szőve gazdasági, higiéniai, szociális és esztétikai vonatkozások egész sorával, — a bizottságnak talán legnehezebb feladata lesz. E feladatkörben kell majd kielégiteni a közegészségügyi követelmények közül

a napfény és levegőbőség, a zöld területek, terek, ligetek, erdők, sport- és játszóterületek

létesitése tekintetében támasztott igényeket.

— A szociális szempontokat *munkástelepek, kistelkü családi házhelyek*, városszéli telepitések helyének célirányos kijelölésével kell szolgálni.

— A bizottság további fontos feladatát

a közműépitési program egységesítése

is kell hogy képezze, hogy a jövőben ne történjék annyi súlyos hiba az út-, csatorna-, vízvezetéképitési és világitási hálózat fejlesztési munkálatok végrehajtásának egymástól való teljes függetlensége miatt.

— A közművek kiépitési sorrendjének, kiépitésük mérvének helyes megállapitása különösen pénzügyi kihatásaiban rendkivül fontosságú. Ezért például az utak épitésénél a legnagyobb figyelemmel kell lennünk

a burkolatnemnek a várható igénybevételhez való megszabására.

Éles különbséget kell tenni a járműközlekedéssel erősen igénybevett utak és az úgynevezett lakó utcák között. E feladatkörben oldandó meg a közművek költségeinek viselésére vonatkozó járulékszabályrendeletek ügye.

— A fenti feladatok programjának végrehajtása céljából még két fontos feladatot kell a bizottságnak vállalni:

— *Aktiv telekpolitikát* kell inaugurálnia és le kell rögzitenie ezen telekpolitika legfontosabb elveit, egyben revizió alá kell vennie a telekszerzés és eladás, a magántelekrendezési, parcellázási és beépitési engedélyek megadása körül követett eljárás módozatait.

— Legvégül pedig minden fenti feladat akadálytalan és gyors végrehajthatásához szükséges jogi előfeltételek megteremtését kell szorgalmazni.

— Közre kell működnie a bizottságnak a Corpus Jurisunkból annyira hiányzó

városépitési törvény előkészitésében

és esetleg ki kell dolgoznia egy ilyen törvénytervezetnek legalább a vázát.

*

A jogi lehetőségek biztositása nélkül a városrendezési és városfejlesztési törekvések ugyanis mindig megtörnek a magánérdekek acélfalán és a tervezetek pénzügyi keresztülvitele a legtöbbször lehetetlenné válik. Hogy a városrendezési törvény hiánya mennyire megnehezíti a nagyobb szabályozási tervek végrehajtását, azt legjobban mutatja az Erzsébet-sugárút ügye. Ez a szép városrendezési feladat már régen megoldást nyert volna, ha a főváros, illetve a közmunkatanács egy városrendezési törvény jogi fegyverének birtokában nyulhatott volna a kérdés megoldásához.

Elkészült a tisztviselők és alkalmazottak új nyugdíjszabályrendelete

Az elnöki ügyosztály mellett működő szakbizottság a legközelebbi hetekben lát hozzá a főváros új nyugdíjszabályrendeletének letárgyalásához.

A főváros közigazgatási alkalmazottainak nyugdíjellátása mostanáig meglehetősen komplikált volt és az egyes kategóriák nyugellátásánál más és más eljárást alkalmaztak. Éppen a kialakulatlan helyzet volt az oka annak, hogy igen sok esetben kegydíjazások és egyéb megoldások váltak szükségessé. A fővárosnak volt ugyan nyugdíjszabályzata, amely 1919-ben készült, de ez a szabályrendelet csak 1924-re nyerte el a kormány jóváhagyását és mire életbe lépett volna, már annyira megváltoztak a körülmények, hogy gyakorlati alkalmazása lehetetlenné vált. A most megszerkesztett új nyugdíjszabályrendelet minden kategóriára kiterjed, összhangban van az új fővárosi törvénnyel és az egyéb, azóta életbeléptetett törvényes intézkedésekkel. Az új szabályrendelet azonban

csak a közigazgatási alkalmazottak nyugellátására terjed ki,

a tanszemélyzet nyugdíját két külön szabályrendelet irja elő és ezek már az 1931-ben hozott közgyülési határozattal életbe léptek.

Az új nyugdíj-szabályrendelet a szolgálati időt 35, illetve 40 évben és a korhatárt 60 évben állapitja meg. Beszámitják az elszakitott területen eltöltött szolgálati időt, továbbá a haretéren és a hadifogságban eltöltött időt is, de csak akkor, ha az illető már annakidején a főváros alkalmazásában volt. A hadiévek hozzászámitásának csak abban az esetben van helye, ha az alkalmazott beszámitható szolgálati ideje a 9 évet és 6 hónapot meghaladja.

Életfogytiglani nyugdíjra csak azok tarthatnak igényt, akiknek legalább tizévi beszámitható szolgálati idejük van.

Tiz évnél a javadalom 40 százaléka a nyugdíj, tiz év után, bezárólag 40 évig pedig minden újabb év után a javadalmazás további két százalékával emelkedik. Azok az alkalmazottak, akiket 15 évnél kevesebb szolgálati idővel helyeztek nyugalomba és 60 évesek még nem múltak el, az egyébként járó nyugdijnak csak 60 százalékát kapják.

A szabályrendelet részletesen

előirja az özvegyek és árvák nyugellátását is,

majd a végkielégitésekről intézkedik és kimondja, hogy végkielégitést csak azok az alkalmazottak kapnak, akiknek szolgálati ideje 5 évnél több, de 10 évnél kevesebb. A szabályrendelet megengedi, hogy a nyugdíjasok, vagy özvegyek nyugdíjukat egy összegben megválthassák. Ebben a kérdésben a polgármester határoz. Méltányos esetekben a szolgálat közben ért

munkaképtelenség esetére kivételes elbánást ir elő.

Majd a *kegydíjakról* intézkedik.

A szabályrendelet előirja, hogy

nyugdíjat csak magyar állampolgárok és azok kaphatnak, akik Magyarországon élnek állandóan.

Az állandó ellátásnak Magyarországon kivül való élvezéséhez azonban a polgármesternek a külügyminiszter előzetes hozzájárulása alapján megadott külön engedélye szükséges, amely legfeljebb 3 évre szólhat. Az ilyen engedélyt azonban a polgármester minden indokolási kötelezettség nélkül megtagadhatja és a megtagadó határozat ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Rövidesen felállítják a tudakozóirodát és megszervezik a városházi mozgóposta-szolgálatot

A racionalizálási javaslatok számos újitását azonnal alkalmazzák a közigazgatás gyorsítása érdekében

Megírta a *Fővárosi Hirlap*, hogy *Gallina* Frigyes tanácsnok második racionalizáló jelentése és javaslata elkészült és egész sereg szenzációs megállapitást, ugyanannyi nagyszerű, okos újitást tartalmaz. Csak néhányat ragadunk ki azok közül az okos újitások közül, amelyeket a székesfőváros adminisztrációjában a racionalizáló tanácsnok javaslatára már a közeljövőben életbeléptetnek.

— A segédhivatalok központi igazgatóságát a központi városháza földszintjén helyezik el, valamelyik főkapú közelében, hogy a publikum könnyen hozzáférhessen. A központi segédhivatal mostani hatalmas elsőemeleti helyiségei ilyenformán felszabadulnak. Az árvaszék helyiségeinek egy része kerül ide, mig a segédhivatalok központi igazgatósága a számvevőség IX. mai irodáinak helyére kerül.

A központi igazgatóság mellett állitják fel az újonnan szervezett Tudakozó Irodát,

ahol a közönség minden ügyes-bajos dolgában tájékozódást, felvilágositást szerezhet. Ugyanide kerül a *Városházi Közigazgatási Könyvtár*, — ami szintén új intézménye lesz az adminisztrációnak. A Tudakozó Irodában székeket, asztalokat, padokat, tintát, tollat bocsátanak a várakozó közönség rendelkezésére.

— A városháza egyes hivatalai, intézményei és ügyosztályai között eddig igen lassú és körülményes volt az érintkezés, ami természetesen meglassitotta az ügyek intézését is.

A Városházán belül szükséges kézbesítések elvégzésére most

megszervezik a városházi mozgópostaszolgálatot.

Ezt a szolgálatot a központi kézbesitő osztály megbizható és kiképzett altisztek útján látja el. Ezeknek a városházi mozgópostásoknak az lesz a kötelességük, hogy minden ügyosztályban a hivatalos idő alatt naponta jelentkezik a mozgóposta altisztje, hogy átadja a magával hozott postát és átvegye a máshova kézbesitendő postaanyagot. A postások kötelesek pontosan, előre meghatározott útvonalukat betartani. A postásaltiszt kiválogatja az átvett anyagot és azt, ami az útjába eső más hivatalokhoz és ügyosztályokhoz van címezve, azonnal kézbesiti. A többit további kézbesitésre a központi kézbesitő osztálynak adja le. A postásaltisztek útján való kézbesitéshez az ügyosztályi segédhivatalok kézbesitőkönyvet, vagy kézbesitőlapot használnak, amit a *következő órában jelentkező postásaltiszt már a kézbesitést igazoló aláirással ellátva hoz vissza.* Ez az új módszer az ügyvitelt hasonlithatlanul meggyorsitja és az egész városházi mozgópostaszolgálatot 4—6 altiszt könnyen elláthatja, igy semmiféle új kiadást nem jelent a főváros számára.

A „Fővárosi Hirlap" hirdetései eredményesek

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok,
tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Roszmusz Bálint
fuvaros és vállalkozó; kertikavicsok szállitása
Budapest, VII. ker., Thököly-út 125
Telefonszám: Automata 961—81.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. MOK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Pesti kirakat

Kampec

A szerkesztői utasítás tulajdonképen úgy szólt, hogy mégis ki kellene már egyszer figurázni a Friedrich István által alapított, de „publicisztikailag“ lovaggá ütött jassznyelvet. Hát ez — szembeszállok tisztelettel a szerkesztői utasítással — nem humor és nem humortéma. Mi meglettkorú magyar ujságírók olyan nevelésben részesültünk, hogy nemcsak választékosságra igyekszünk törekedni az irásainkban, nemcsak a jassz-kifejezéseket tüntöljük ki a mondatainkból, de ahol módja kinálkozik, félve kerüljük még az idegen szót is. A mi iskolánk — mindnyájunk-é, akármilyen politikai párton vagyunk is — még szentségtörésnek tekintette volna, ha azt irtuk volna a kormányról, vagy az ellenzékről, hogy „kampec“, mert „nagy a sóherség“ és hogy „prominclicukorral akarják a tüdőbajt gyógyitani.“ Tessék elhinni, hogy mi — no nem is olyan nagyon öregek — sirni szeretnénk, amikor nagy, előkelő, vezető sajtóorgánumban ilyeneket olvasunk. Húsz esztendő előtt is mondtak ilyeneket a pesti hordó tetején (a vidéki hordóén másokat mondtak), de még a hordó tetejéről szóló tudósításban sem volt szabad *sóhernek* lenni. Tessék elhinni, hogy a főváros közgyülésén is felszólaltak volna egy-egy ilyen kifejezés miatt, mert akkor még tisztelték a publicisztikát, de volt is rá ok, mert a *Barta* Miklósok, *Rákosi* Jenők, *Vészi* Józsefek, *Kaas* Ivorok publicisztikája nem becstelenitette meg önmagát hasonló alantas kifejezésekkel. *Annak* a publicisztikának ma is élnek még tisztelői a főváros közgyülésében. Ott ül még Barta Miklós barátja, Sümegi Vilmos bátyánk is. Talán ő szóvá tehetné a kampecet, meg a sóhert. Nagy sikere lenne vele még ma is.

Pizsamás rendőrök

Hol is hagytuk csak el?

A közigazgatási bizottságban, a sajtóban, a közgyülésen, vagy hol is *szavaltunk* csak róla legutoljára? Mert csak szavalunk róla, az az érzésem, hogy soha, de soha nem lesz a dologból semmi. A strandokon már régen kimegy a divatból a fügefalevél is, egyébként pedig arról vitatkozunk, hogy a körúton muszáj-e pálmalevelet viselni, vagy elegendő-e az akáclevél is, a szegény rendőr még mindig kegyetlen, gyilkosan vastag posztóban fog állani a poszton. (Jaj, csak nem ez az ostoba szójáték az oka az egésznek?)

Belügyminiszterek jönnek, belügyminiszterek mennek, főkapitányok jönnek, főkapitányok mennek, városatyák mandátumai járnak le, mindenki igéri, mindenki programba veszi, de senki sem valósitja meg a rendőrség nyári ruháját. Pedig az egész história annyira nem pénzkérdés, helyesebben annyira kis pénzkérdés, hogy éppen gazdasági válságban kellene megcsinálni, amikor semmire se telik, az ilyesmivel csak úgy, hogy tessék-lássék, kilehet tolni az emberek szemét: nohát mégis csak csinálnak valamit, mégis csak adnak egy kis munkát a tengődő iparnak.

Általában Pesten az a hiedelem járja már, hogy agrárország lévén, eső-áhitónak, eső-könyörgőnek tették meg a rendőrt. A bankigazgató kánikulában ventillátort szereltet fel az iróasztalára, az operaénekesnek még leszállitott fizetéséből is jut arra, hogy a Gellért hüs hullámaiban hütse le hevülő testét. De a szegény k. rendőr? Az áll az utca sarkán, el nem mozdulhat, legyen ő az agrárországban a jó lélek, aki rettentő helyzetében a legszivbőljövőbb imádságot intézi a Mennyek Urához egy kis nyári zivatar irányában.

De a pesti ember annyit köszönhet a rend derék őreinek, hogy városunk nagyjai igazán akcióba léphetnének újból nyári viseletük érdekében. A pesti ember úgy véli, hogy Isten szolgái majd elvégzik az esőért való könyörgést, a szegény rendőr csak kapja meg a nyári zubbonyt. Városunk nagyjai azonban ezidén elmentek nyaralni anélkül, hogy egyetlen szót emeltek volna, anélkül, hogy elmondták volna a sablonos tiltakozást az emberkínzás ellen. Máskor ilyenkor már régen hallottuk az elvi deklarációt, az idén megfeledkeztek a szegény rendőrökről azok is, akik máskor legalább egy apró kis babérral szokták szónoki sikereiket növelni az ő izzadó bőrükön.

Nem tudjuk, mi történt, de a rendőrökről az idén mindenki megfeledkezett. Inkább széplelkü hölgyeinkre gondolunk, akiknek pedig — sok szomorú tapasztalatunk bizonyitja, — mindig volt magukhoz való eszük. A lausannei tárgyalások, a genfi leszerelés, a bécsi kártyabotrány, Littkéné és az osztrák vámháború együttvéve nem kelthetnek olyan szenzációt, mint amilyennel most tárgyalják a problémát, hogy a pizsama számára polgárjogot adjanak a körúton is. Istenem, szegény naiv lelkek, akik diktálni akarják a hölgyeknek, hogy hol és hogyan vetkezzenek!? Fantasztikusnak tetszik a dolog: a hölgyeket vetkeztetik, a rendőröket pedig öltöztetik. Ha a dolog igy megy tovább, akkor a fügefalevélre vetkezett közönség fölött télibundás rendőrök fognak örködni és szobrot állani az egykori való, tiszteletreméltó, de kétségbeejtően divatjátmult közerkölcsiségnek.

Bocsánatot kérünk, de igazán lehetne valamit csinálni. A rettenetes, minden földfeletti és földalatti erőt megmozgató pizsamahadjáratban részeltetni kellene a szegény rendőröket is. Nem, mi nagyon szerények vagyunk, nem pizsamás, csak nyári zubbonyos rendőröket akarunk! A főkapitány, aki emberséges érzésü ember, örüljön, hogy az idén senki se szaval a nyári rendőrzubbonyokért, csinálják meg csöndben és egyedül.

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

Első teendők az őszi kampányban:

az inségmunkák megindítása, a bánhidai centrálé ügyének tisztázása, és a nagyüzemek egyesítésének gyors előkészítése

A nyári szünet csak látszólag teremtett csendet a városháza ügyosztályaiban. Azok a tervek, amelyek az elmult hetekben készittettek elő szociális és gazdasági szempontok érvényesitésére, most vannak kidolgozás alatt és ezeknek sorában a legnagyobb figyelem az *inségmunka megindítása* felé irányul. A munkaszervező bizottság pénteken tart ülést, hogy tárgyalja a legutóbbi ülésen hozott határozatok végrehajtásáról szóló jelentéseket. Az inségmunkaakció kilátásairól intéztünk kérdést

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaghoz, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A közvélemény nagy érdeklődéssel várja a komoly eseményeket igérő további teendőket, mert a nyár derekán vagyunk és igy elérkezett az utolsó terminus arra, hogy konkrét javaslatok kerüljenek a bizottság elé. A nyár enyhitően hat ugyan a munkanélküliek életviszonyaira, ám *ha ősszel már komoly munkát akarunk megszervezni, akkor az előkészítéshez feltétlenül hozzá kell fogni.* Kétségtelen, hogy a mai viszonyok között nehéz feladat a gazdasági élet számos frontján munkákat megindítani, azonban azok a tapogatózó tárgyalások, amelyeket a hitelezések tekintetében lefolytattak, annyira bíztatók, hogy

sikerülni fog a polgármesternek és a bizottságnak a közgyülés által adott felhatalmazással élni: a munkálatokat tízmilliós keretben úgy elindítani,

hogy azok valóban segítsenek a munkanélkülieken. Az előzetes tárgyalások sok kombinációra nyujtanak alapot és bizonyos, hogy vannak olyan felkínálkozások, amelyek a legszebb kilátásokkal bíztatnak. A fontos csak az, hogy *mielőbb eredményt lássunk, mert*

a munkálatokat legkésőbb szeptember közepén meg kell indítani,

hogy a várt jótékony hatás már az ősz folyamán jelentkezzék.

— Nincs kétségem aziránt, hogy mihelyt meglesznek a konkrét megállapodások, a gazdasági élet dinamikus törvényeinél fogva ezt követni fogják újabb olyan jelentkezések, amelyek *kimélyitik a munkaalkalmak tömegét.* Nem egyszer láttuk, hogy ha nagyarányú munka indul meg valahol, nyomon következik a magántőke és a banktevékenység sorozata.

A gazdasági élet egyéb megmozdulásai is várhatók

és ebben látom az inségakció nagy jelentőségét. A legfontosabb követelmény, hogy eredményt mutathassunk, amely esetben bízni lehet az őszi munkaalkalmak jelentkezésében.

Megkérdeztük *Becsey Antalt,* hogy miképpen vélekedik a *bánhidai centrálével* kapcsolatos tárgyalásokról.

— Az őszi kampány egyik legfontosabb problémája — mondotta — a dunántúli villamos centráléval való végleges állapot megteremtése. Az idő rövidsége miatt a legutóbbi tanácsülés napirendjéről levették ezt az ügyet és további előkészítés végett visszaadták a polgármesternek. Meggyőződésem szerint ez a probléma még nagy vitákat fog fölidézni, aminthogy már a polgármester előterjesztése is különböző megítélésekre adott alkalmat egyes pártok megnyilatkozásaiban. Ma már valahogyan mégis lehiggadtak a túlzások, mert mindenki érzi, hogy *bizonyos adottságokból* kell kiindulni. Ez a számottevő közgazdasági mű megvan és körülbelül másfél esztendeje szolgálja a főváros áramellátását, hiszen a BESzKRT tökéletesen Bánhidáról nyeri az áramszükségletet. Ez a modern intézmény azonban csak ötven százalékban van kihasználva és ezért

érdeke a fővárosnak is, hogy a kapacitás minél nagyobb mértékben vétessék igénybe.

— A főváros álláspontja közismert: *csak annyit akar fizetni az egységárért, mint amennyibe a kelenföldi erőmütelep termelési ára kerül.* Ma még mindig divergál a főváros és a kormány álláspontja és nincs tisztázva az sem, hogy

milyen formában rendeztessék a két tényező viszonya:

csupán áramellátásra szorítkozzék-e a kapcsolat, alakuljon ki egy bérleti összeköttetés, vagy pedig végleges átvétellel vegye magához a főváros a dunántúli telepet. E három alternatíva között kell majd választania és mert az intézkedés nem várhat sokáig: az első őszi tanácsülésen újból megvitatjuk a bánhidai centrálé problémáját.

Figyelmébe ajánlottuk *Becsey* Antalnak azt a körülményt, hogy *a nagyüzemek* kérdésében még mindig nem alakult ki megnyugtató rendezés. A nagyüzemek egyesítéséről van szó, amelyről bizonyos mértékig eltérnek a vélemények, holott elsőrendü érdeke a fővárosnak, hogy az üzemeknél egységes elgondolások kerüljenek alkalmazásra.

— Kétségtelenül a tanács és a közgyülés elhatározását kell majd provokálni ebben az ügyben — hangzott a válasz, — hogy komoly lépések történjenek a nagyüzemek egységes irányitására és centralizálására. Két vélemény került itt egymással szembe: az *egyik a polgármesteré,* akinek az az álláspontja, hogy bár elvileg szükséges a víz-, gáz- és elektoromosmüvek bizonyos mértékü összevonása, ez most pénzügyi szempontból kivihetetlen. Ezzel szemben a *zárszámadási bizottság* arra az egyhangú megállapodásra jutott, hogy függetlenül a polgármester véleményétől, hogy indokolt-e vagy sem ezidőszerint az egyesítés:

elkerülhetetlennek tartja a kérdés alapos megvitatását.

Foglalkozni kell ezzel a problémával, hogy egyszerüsitést és megtakarítást vihessünk be az adminisztrációba, főleg azonban azért, hogy az üzemek egymáshoz való viszonya a közgadasági szempontok érvényesitésével rendeződjék. Nem lehet szemet hunyni ama előnyök fölött, hogy

az egységes keretben kifejtett működés számos vonatkozásban mozditaná elő a helyesebb irányú üzemi politikát.

A bizottság tagjainak véleménye szerint *ez a kérdés nem tekinthető eldöntöttnek a polgármester álláspontja révén* és igenis minden okunk megvan arra, hogy ezzel szembe nézzünk. A fővárosi törvény félreérthetetlen rendelkezései és a gyakorlati szempontok egész sorozata követeli, hogy ebben az ügyben végérvényes elhatározás történjen.

A *fürdő-problémák* kapcsán érdeklődtünk az utóbbi hetekben lefolytatott vízkutatási eredményekről, amelyeknek tudvalevőleg *Becsey* Antal volt a legkomolyabb kezdeményezője. Errevonatkozólag a következő választ kaptuk:

— A legnagyobb érdeklődés a Rudas-fürdő környékén megindult fúrások felé irányul. Már régóta hangoztatom azt a törekvést, hogy a főváros a termális vizeket ne csak a maguk eredeti előfordulási helyén, hanem újabb források útján is tanulmányoztassa. Már eddig is fényes bizonyitékok állanak rendelkezésre és értékes adatok mutatják, hogy érdemes ezzel a beláthatatlan jelentőségü kísérlettel komolyan foglalkozni. Javaslatomra most a főváros egy harmadik fúrást végeztet a Döbrentey-téren, ahol

száz méteres mélységben igen magas hőfokú forrás feltárása van folyamatban.

Ez az új forrás a maga összetételével és hőfokával *egyedülálló lehet Buda gazdag forrásvizei között.* A bányakapitányság eddig csak százméteres fúrásra adott engedélyt, a munkát azonban tovább folytatjuk, mert az eddigi feltárások rendkívüli viszonyokra engednek következtetést. A szakvélemények szerint további ötvenméteres fúrás után elérhető a vízhordó réteg, amelyből

olyan meleg vizet kaphatunk, hogy azzal megoldható a Rudas-fürdő fütése,

amely esetben nincsen szükség a város külső képét oly élesen csufitó kazánházra és a költséges széntüzelésre.

— Általában sok érdekességet ígér az az akció, amely a *budai hegyvidék karsztvizeinek* feltárását szorgalmazza. Nagy jelentősége van annak a munkálatnak is, amelyet Pesterzsébet környékén folytat *Pávai-Vajna* Ferenc főgeológus, ahol ugyancsak

értékes eredményekre van kilátás.

A budai karsztvizek döntő hatást gyakorolhatnak Budapest egész vízellátására, a pesterzsébeti vizsgálatok pedig Budapest geológiai redőzetének megállapítása szempontjából korszakos jelentőségüek. Rendkívül érdekes, hogy itt harminc-negyven méter mélységben sóban magaskoncentrációjú vizet találtak, amelyek eddig fontos támpontúl szolgálnak a további kutatásokra. Ha a feltevések valónak bizonyulnak, és itt tényleg gazdag földgáztömeget tárnak fel, akkor *a főváros számára a széles perspektívák hatalmas tere nyilik meg.*

„UNITAS“
VILLAMOS GÉP- ÉS MŰSZERÜZEM
DERMAFORINE LABORATORIUM
Budapest, IV., Városház-utca 14. — Telefon: 89—3—57
(Az Országos Orvosszövetség székházában)

MŰKŐ
szobrász- és stuccomunkák
KELEMEN KÁROLY
Budapest, VII., Kövér Lajos-u. 20
TELEFON: 97—4—14

Többezer olasz látogató érkezik Budapestre és részt vesz a Szent István-napi ünnepi körmenetben

Amerikából zarándoklat, Bécsből 20 társasutazás tagjait várják — Augusztus 13-án életbelépnek a vasúti kedvezmények

Teljes erővel folynak a szentistvánheti ünnepségek előkészítő munkálatai, amelyek ezidén is káprázatos pompát és fényt varázsolnak a magyar fővárosba. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester irányításával szervezik a nagy nemzeti ünnepi hetet és minden intézkedés megtörtént a nevezetes dátum nagystilü kereteinek megvalósítására. A külföldre 30.000 négynyelvü, díszes kiállítású képes prospektust küldöttek, amelynek hatására máris

mindenfelől érkeznek az érdeklődések az európai utazási irodákból.

A belső forgalom növelése érdekében *Karafiáth* Jenő kultuszminiszter rendeletet intézett az ország összes népművelési bizottságaihoz, amelyben utasítást adott arra, hogy *mindenütt szervezzenek meg eredeti népviseleti csoportokat*, amelyek azután beilleszkednek a mult év óta oly híressé vált „gyöngyös bokréta" előadássorozatába. A jelentkezések már is azt mutatják, hogy a népies felvonulás az idén minden eddigi méretet túl fog haladni.

A szentistvánnapi ünnepségek várható méreteiről

illetékes helyen

a következő információt adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az államvasutak igazgatósága máris kiadta rendeletét, amely szerint 50%-os kedvezmény lép életbe *augusztus 13-tól* kezdődően az összes magyarországi vasuti vonalakon. A külföldiek is igénybe vehetik ezt a kedvezményt, akiknek további előnyt jelent, hogy a *66%-kal lemérsékelt vizumot* utólag Budapesten is megválthatják.

— Az ünnepségek teljes programja már készen áll, amelyek között a legnevezetesebb a gellérthegyi tüzijáték azzal az újítással, hogy

az idén a budai alsó Dunaparton is rendeznek látványosságszámba menő tüzijátékokat.

Az esti fényjátéknak ebben a csoportjában hatalmas vizesések, Niagarák, malmok és forgócsillagok kerülnek bemutatásra.

— A külföld érdeklődése a legszebb reményekre jogosit. *Amerikából magyar zarándokok* tömege érkezik Budapestre, *Olaszországból* pedig 2—3000 főnyi csoportok jövetelét jelezték. Külön érdekessége az olaszok jelentkezésének, hogy

részt akarnak venni a szentistvánnapi ünnepi körmenetben, mert demonstrálni kivánják azt a ragaszkodást, amely az olaszokat a magyarokkal az első apostoli király emlékezetében is egybefüzi.

A bécsi idegenforgalmi iroda *15—20 társasesoport* utazását bonyolítja le és így elmondható, hogy az idegenjárás Szent István hetében jóval felülmúlja az elmult évek statisztikáját.

*

Az ünnepi hét ezidén is bővelkedik különböző látványosságokban: a főváros minden alkalmas helyiségében kiállítások, művészeti előadások, sportesemények kerülnek bemutatásra, amelyeknek sokoldalúsága és érdekessége ezuttal is változatossá teszik a Szentistván-hét ünnepnapjait.

Szigorúan megrendszabályozzák a közveszélyes „irtóvállalatokat"

A veszedelmes műveletet csak vizsgázott szakemberek végezhetik

Az utóbbi években egyre sürübben történtek kisebb-nagyobb, sőt nem egyszer tragikusvégü szerencsétlenségek a lakásciánozásoknál. Egyes lakástisztitóvállalatok, még inkább a zúgvállalkozók, ugyanis számos esetben a kellő óvatosság elmulasztásával, túlságosan könnyedén végezték ezt a veszedelmes müveletet és így nemcsak a férgek pusztultak el, hanem a szomszédok is kellemetlen kaland részeseivé váltak.

A gázokkal történő féregirtást két évvel ezelőtt egy kétszakaszos rövid rendelettel nagy körvonalakban szabályozta a kereskedelmi miniszter. A rendelet azonban nem volt elég részletes és ezért a kormány új rendeletet készített arról, hogyan történjék a mérges gázzal, vagy gőzzel való féregirtás.

Ez a rendelet a közeli napokban lép érvénybe, megelőzően azonban meghallgatták a szakemberek és az érdekeltségek véleményét is azon az ankéton, melyet a kereskedelmi minisztériumban tartottak. A megbeszélésen résztvett a belügyminiszter és a székesfőváros képviselője is.

A most életbelépő új rendről

a következőkben informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Az új rend szerint ciánozásra csak azok kaphatnak iparengedélyt, akik *megfelelő képesitéssel* rendelkeznek, vagy a féregirtást megfelelő képzettségü szakember felügyelete alatt végeztetik. Az ilyen jogosult iparosokon, a hatóságokon és közintézeteken kivül más mérges gázzal féregirtást nem végezhet. Ciánvegyületes, vagy szénkéneges féregirtást *csak a József müegyetemen szerzett, vagy honositott vegyészmérnöki oklevéllel, bánya-, kohómérnöki oklevéllel, főtárgyként vegytant tartalmazó bölcsészdoktori oklevéllel, vagy gyógyszerészi, illetve gyógyszerészdoktori oklevéllel rendelkező szakemberek, illetve középiskolai vegyészlanárok, technológián végzett vegyészek felügyelete alatt szabad végezni.* A munkát vezető mérnök, vagy vegyész *hatósági arcképes igazolványt kap.* Felügyelő csak az lehet, aki a féregirtási rendelet megszegéséért 2 éven belül büntetve nem volt.

— A vállalkozó kellőszámú, ciánhidrogén elnyelésére is alkalmas *gázálarcot* is köteles kifogástalan állapotban készenlétben tartani, megfelelő számú tartalékbetéttel. Minden munkást gázálarccal és gumikesztyüvel kell felszerelni. A ciánozást előző napon déli 12 óráig be kell jelenteni a kerületi elöljáróságnál és a kerületi rendőrkapitányságnál.

A hatóság helyszíni vizsgálattal meggyőződik arról, hogy a vállalkozó az előírásokat pontosan betartja-e és veszélyes esetben a munkálatokat betilthatja.

A felügyelő vegyész a ciánnal telített helyiség lezárása után és a felnyitás után félóráig a helyszínen köteles tartózkodni. A felügyelőn kívül legalább még egy munkásnak kell jelen lennie. Ciánozási munkás csak 18 évesnél idősebb, szakképzett és védekezésben jártas ember lehet.

— Nem lakás céljára szolgáló épületet, hajót, raktárt, malmot csak akkor szabad mérges gázzal telíteni, ha a munka megkezdése előtt minden ember elhagyja. Lakást csak olyan ciánvegyülettel szabad telíteni, amelyhez könnyen érzékelhető, könnyeztető, köhögtető, vagy szagos anyag van keverve,

ami figyelmezteti az embereket arra, hogy addig ne tartózkodjanak a lakásban, amíg a mérgezés veszélye fennforog.

A ciángáz jelzésére benzol, bróm, klór, hangyasav, mustár, foszgén, valeriná, stb. gázokat szabad alkalmazni.

— Bérházakban a ciánozás megkezdése előtt legalább 12 órával irásban kell értesíteni a helyiség mellett, felett és alatt lakókat, irásban kell őket kioktatni az óvórendszabályokról is. Központi fütéses, melegvízvezetékkel és központi szellőzéssel ellátott épületekben minden lakót értesíteni kell.

A ciánozott lakásból minden élelmiszert s minden belső használatra szánt egyéb tárgyat, gyógyszert, dohányt, stb. el kell vinni.

Frissen vakolt, vagy festett és nedves padlózatú helyiséget ciánozni nem szabad. A ciánozott helyiséggel szomszédos, alatta és felette lévő helyiségek levegőjét megfelelő vegyszerbe mártott szürőpapircsíkkal kell megvizsgálni, hogy nem tartalmaz-e ciángázt. Ha a papiros 10 másodpercen belül megkékül, a levegőben lévő ciángáz még életveszélyes.

— Bérházakban reggel 6 óránál előbb ciánozást megkezdeni nem szabad. Az ablakok és ajtók kinyitása előtt a házaknak azon az oldalán, ahová a ciánozott helyiségek ablakai, ajtói nyilnak, az összes ajtókat be kell zárni. Világítóudvarra ciángázt kibocsátani tilos. Lépcsőházban, szük udvarban néző helyiségben csak akkor szabad ciánozni, ha megvan a mód az összes óvóintézkedésekre.

Földszintes ablakon a ciángázt csak úgy szabad kiengedni, hogy legalább a szellőztetés első órájára az utcára őrt állitanak,

aki a járókelőket figyelmezteti azoknak az ajtóknak és ablakoknak elkerülésére, ahonnan a ciángázt kibocsátják. A szellőztetést esti 10 óra előtt kell megkezdeni és legalább 20 órán át folytatni.

*

A miniszteri rendelet súlyos pénzbirságot és elzárást helyez kilátásba azoknak a vállalkozóknak, akik az előírásokat megszegik.

Magyarország aranykoszorús mestere

Szlezák László

harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám

Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang

Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)

árusítja: **Bürgermeister Ferenc Utóda,**

Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

VITÉZ **MÁTYÁSI BRUNÓ**

MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA

TÖRV. BEJEGYZETT CÉG TELEFON: J. 434—78.

BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZÁM.

Automatikus Universal Sávozó

Önmagában egy fejesvonalzót, egy derékszögü háromszöget, egy tompa és hegyesszöget egyesit.

Főlerakat: IV. kerület, Múzeum-körút 21. sz, Telefon: 88—5—76, 86—0—97

Hatscher Károly

okl. gépészmérnök

Saját gyártmányú Röntgen — Medikai — és Elektrotechnikai készülékek

Budapest, IX., Üllői-út 25. Telefon: 86—7—74.

KRONEMER DÁVID

márványipari üzeme

Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák

Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: J. 412-43

ZEISS PUNKTAL **szemüvegek** KLEIN DEZSŐ látszerész

BUDAPEST, IV., Kecskeméti-u. 14. Telefon: Aut. 85—2—13

SZOLNOK, Baross-utca 2. sz. (Kindlovits-ház)

RAJZOLÓPAPIROK

rajzeszközök

nagy választékban, legolcsóbban

ENGEL KALMÁN Budapest, V., Klotild-utca 3. Telefon: 28—1—46.

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA

okl. gépészmérnökök

Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.

Telefon: Aut: 271-47.

Központi fütés, vízvezeték, csatornázás

Székesfővárosi Pavillon

Weingruber

Városliget

Naponta katonazene

Leukoplast

magyar gyártmány

Nélkülözik a tárgyi alapot a HÉV megvétele ellen benyujtott fellebbezések

Ellentétes argumentumok a Wolff-párt panasziratában — A tanács és közgyűlés illetékességét az egészvonalon betartották. — A belügyminiszter rövidesen foglalkozik a HÉV-tranzakció elbírálásával

Az a vihar, amelyet a HÉV átvétele váltott ki a törvényhatóság közgyűlésében, csak lassan tud nyugvópontra kerülni. A főváros nagysikerű tranzakciója az eredeti programnak megfelelően halad a lebonyolítás útján, de még mindig hallatszanak hangok, amelyek *a környékbeli vasútvállalat átvételét aggodalmas megítélésben részesítik.* Az objektív és tárgyilagos alapokon felépített ellenvéleményeket már sikerült leszerelni az illetékes tényezők megnyugtató nyilatkozatainak, amikor kimutatták, hogy

a HÉV átvételével a főváros fel nem becsülhető közlekedéspolitikai és anyagi előnyökhöz jut.

A körülbelül 6.5 milliós és hosszú esztendőkre elosztott vételárral szemben a főváros tulajdonába kerülő vasúthálózati berendezkedések és ingatlanok túlhaladják a hozott áldozatokat. Ezt az igazságot most már a tulsó oldalon is kénytelen-kelletlen elfogadják és most csak azzal argumentálnak, hogy a *kispesti világítási üzem túlzottan nagy ajándék* és hogy kár ezt a meglévő vállalkozást a BESzKÁRT keretéből kivonni. Ezzel szemben minden kétséget kizáróan kimutatható, hogy a kispesti világítási vállalkozást nem kell túlbecsülni, mert

a főváros csak az elosztótelep építményeit adja oda vételár fejében, míg az áramszolgáltatást továbbra is ellátja.

Tudni kell ugyanis, hogy a kispesti telep a fővárosi Elektromos Művektől veszi az áramot, tehát mint központi fogyasztó tekintélyes tételeket fog fizetni az Elektromos Műveknek és így hivatása csak arra szorítkozik, hogy *a kapott áramot a kisfogyasztók között szétossza és használtassa azt a különbözetet, amelyik az Elektromos Műveknek fizetendő egységár és a fogyasztóknak számlázott egységár között mutatkozik.* Nem kapott tehát ajándékot a HÉV-érdekeltség és így nyugodt lelkiismerettel köthető meg az a szerződés, amelyik annyi más értékkel együtt a HÉV-vasútvonalakat is a főváros tulajdonába adja.

A HÉV-ügy hátterében tehát kizárólag *politikai féltékenység* húzódik meg, amelyet sajnálatos módon a *Keresztény Községi Párt* idézett fel azzal az indokolatlan magatartásával, amellyel szembefordult a főváros vezetőségének komoly javaslatával. Az *Egységes Községi Polgári Párt* és ebben a kérdésben hozzácsatlakozott *Szociáldemokrata Párt*, valamint a *Keresztény Ellenzék* nyugodt lelkiismerettel szavazhatta meg a polgármester előterjesztését, amelyik

mindenben igazolni fogja a Nagy-Budapest megteremtésére irányuló tervszerű előrelátást.

A politika azonban továbbra is kavarja a hullámokat és tisztára ezzel magyarázható, hogy a *Wolff-párt benyujtotta a beigért fellebbezést.* A Keresztény Községi Párt a belügyminisztert kéri a kormányhatósági jóváhagyás megtagadására, miután azonban az ügylet financiális feltételeivel szemben *egyetlenegy argumentumot sem tud felhozni,* jogszabálysértési eseteket konstruál és opponálását arra alapítja, hogy *a törvényhatósági tanácsnak minesen joga döntést hozni, mert az érdemben való tárgyalás a közgyűlés plénuma számára van fenntartva.* A másik argumentálás még gyengébb: kifogásolja, hogy az utolsó pillanatban érkezett pótajánlatot *előzetesen nem tárgyalta a törvényhatósági tanács* és így az meglepetésszerűen csak szóbeli bejelentés formájában került a közgyűlés elé.

A feltünően gyenge konstrukciójú fellebbezéssel szemben könnyű az ellenérveket úgy felsorakoztatni, hogy

e politikai akció sikertelensége nem lehet kétséges.

Nem áll meg az a kijelentés, hogy a közgyűlés elől elvonták az ügy érdemi részét, mert hiszen az összes szónokok, *Párkány* Frigyes, *Fábián* Béla, *Wolff* Károly, *Payr* Hugó és *Millok* Sándor bő részletességgel kiterjeszkedtek az összes feltételekre és a számok beszédes adataival támasztották alá elvi álláspontjukat. A fellebbezés fogyatékosságát mi sem jellemzi jobban, mint hogy

első részében a tanács illetékességét kifogásolja, a másik vonatkozásban pedig éppen azt hibáztatja, hogy ez a testület nem tárgyalta és nem vitatta meg a pótajánlat újabb feltételeit.

Mindezek a jelenségek hangsúlyozottan kifejezésre juttatják azt a véleményt, hogy *a HÉV elleni frontcsinálás nem más, mint politikum és így komoly elbírálásra nem számíthat.*

Növeli házbérjövedelmét

és a

kokszbeszerzés gondjaitól szabadul,

ha szabadalmazott

„LILIPUT" vándorrostélyt

szeretlet központi fütésének kazánjába.

Hazai olcsó, könnyen beszerezhető daraszénnel üzembiztosan működik.

Rendkívül olcsó.

A berendezés költsége a nagy megtakaritásból 1—2 év alatt megtérül.

Készletről szállítható.

Üzemben (bérházakban) bármikor megtekinthető.

Ajánlat, szaktanács és mérnöki látogatás teljesen díjtalan.

GANZ ÉS TÁRSA VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

X., KŐBÁNYAI-UT 31. SZÁM.

Telefon: Aut. 902-84 és Aut. 908-69.

Visszautasítja a főváros a Rudas-fürdő bérbevételére irányuló legújabb próbálkozást is

Teljesen kisméretű építkezéseket és a mai bevételekhez igazodó összegeket kínálnak a nagyhírű fürdőért — Az irreális ajánlatot nem is tárgyalják az illetékes szervek

Még élénk emlékezetben van az az ajánlat, amelyet *Gellér* Mihály és a mögötte álló úgynevezett tőkecsoport nyujtott be a Gellért-szálloda, a fürdő és a Rudas-fürdő bérbevételére. Az ajánlat akkoriban nagy meglepetésként érte a városháza illetékes köreit és ezt követőleg *Gundel* Károly és a *Bristol-szálló* tulajdonosai is jelentkeztek a fürdőobjektumok átvételére. A legnagyobb hangossággal és reklámmal *Gellér* Mihály dolgozott, aki ajánlatában *a fantasztikus tervek egész tömegét halmozta fel* és nem kevesebbet igért, mint hogy átépíti a gellérthegyi öreg Citadellát is, ahol látványos és műsoros előadást akart rendezni.

A bérbevételi tárgyalások komolyságát azonban aláásta *Gellér* Mihálynak állandó ingadozása, aki *hétről-hétre változtatta ajánlati feltételeit* és az eredeti bérleti összegeket fokozatosan lemérsékelte. A városgazdasági ügyosztály az ajánlattal szemben ellenőrző számításokat végzett és a nagy hűhóval kezdeményezett bérleti ajánlatnak az lett a vége, hogy

az egész kérdést levették a napirendről, mert kiderült, hogy a főváros kevesebbet kapna, mint amennyit a fürdők ezidőszerint is jövedelmeznek.

Abbamaradtak a tárgyalások a többi ajánlattevőkkel is és úgy volt, hogy a főváros nagyhírű fürdőivel további tervek nem kerülnek napirendre.

Úgylátszik, *Gellér* Mihály mindenáron fővárosi fürdő bérletét akarja megszerezni és szivósan ragaszkodik ahhoz, hogy a fővárossal *üzleti összeköttetésbe* jusson. Alig mult el fél év, máris újból jelentkezik *Gellér* Mihály csoportja, most már azonban szolidabb és szükebbre szabott elgondolásokkal:

ki akarja bérelni a Rudas-fürdőt, amelyhez építene egy emeletes szállodát és ivócsarnokot.

Át akarja alakítani magát a fürdőt is és hasznosítani a legutóbb feltárt második forrás vizét. A bérlet tartama *40 évre* szólna és a bérösszeg fejében felajánlja a Rudas-fürdő legutolsó 10 évi *átlagos használt.* A hatodik évtől a főváros bármikor felbonthatja a bérletet és ez időtől évenként csökkenne annak az összegnek a visszafizetése, amelyet *Gellér* Mihály az építkezésekbe invesztált. A negyvenedik év végén az építkezések díjmentesen a főváros tulajdonába kerülnek.

A legújabb kisérletezésről

illetékes helyen

a következő felvilágositást adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Voltak bizonyos szóbeli tárgyalások a Rudas-fürdő bérbevételéről, azonban meg kell állapitani, hogy *a kezdeményezés nem a főváros részéről indult meg.* Csak nagyjából alakultak ki a tervek, amelyek természetesen még hosszadalmas számításokat igényelnek, mert

a fővárosnak nem lehet a célja, hogy kitünően bevált intézményeit vitatható, esetleg csak látszólagos előnyökért kiadja a kezéből.

Mindaddig, amig irásbeli ajánlat nem érkezik az összes részletek feltüntetésével, addig *érdemben nem foglalkozunk az üggyel* és természetesen semmiféle igéretet sem teszünk a tranzakció végrehajtására. Egyébként is az ügyosztály mérlegelésén túlmenőleg a törvényhatósági tanács és a közgyűlés illetékes az érdemleges döntésre, *amely szervek azonban nem hajlanak a fürdőintézmények magánkézbe való juttatásának keresztülvitelére.*

*

Úgylátszik, most már félévenként foglalkoztatja a fővárost *Gellér* Mihály ajánlatainak sorozata, amelyek ezúttal is nélkülözik a reális alapot. *Kizártnak tartjuk, hogy a főváros beleegyezését adná a Rudas-fürdő patinás épületének átépítésére,* amelyik, mindentől eltekintve, az eredetiség szempontjából is értékes müemléknek számit.

A tervezett kisebbszerü építkezések sem érnek fel négy évtizedre szóló bérlet ellenszolgáltatásával, amelyek a legutolsó évek átlagos bevételeiben jutnának kifejezésre.

Negyven évre előre nem kötheti le magát a főváros teljesen kétes értékü juttatásokért és így nem vitás, hogy *a legújabb Gellér-féle próbálkozás is a megérdemelt visszautasításban fog részesülni.*

BRASIL-MATTE-VERA
REAL-HERVA-MATE

ÓVJA MEG AZ IDEGEIT!

KÁVÉ ÉS TEA HELYETT IGYON INDIÁN VÉDJEGYŰ

BRASIL-MATTE-VERA-T

A MATTE-VERA NEM IDEGESIT ÁLMATLANSAGOT NEM OKOZ, MEGNYUGTAT ÉS TÁPLÁL.

HASZNÁJLÁK: KÓRHÁZAK, ISKOLÁK, NAPKÖZI-OTTHONOK

ÁRUSITJÁK AZ ÖSSZES SZAKÜZLETEK.

BRASIL-MATTE-VERA BEHOZATALI VÁLLALAT BUDAPEST

LINOLEUM burkolási munkálataival legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert

Haas Lipót céghez.

Főüzlet: **VII. ker., Rákóczi-út 24.**

Telefon: József 42—0—44

Ujjáéled

NOVOPIN szénsavas fenyőfürdőben idegesség, fáradtság ellen

Szenzációs látványosságnak ígérkezik a római emlékek földalatti múzeuma

Állami hozzájárulással folytatják a gazdag archeológiai kutatásokat

A tudományos világ érdeklődését európaszerte felkeltették azok az ásatási eredmények, amiket a lebontott Piarista-klastrom helyén produkáltak az *Aquincumi Múzeum* tudós vezetői: *Kuzsinszky* Bálint egyetemi tanár és *Nagy* Lajos egyetemi magántanár. Az ásatások tudvalevőleg Aquincum Duna-balparti erődítményének rendkívül érdekes maradványait tárták fel, annak bizonyságául, hogy Pest korántsem olyan fiatal város, mint általában hinni szokták, hanem az első települések ideje megelőzi a római kort is. Az Erzsébet-hídnál napvilágra került maradványok között legemlítésreméltóbb az a három és félméter széles, betonkeménységű *öntött várfal és az a négyszögletes bástyatorony*, amelyek a pesti oldalon régtölfogva sejtett *római castrum* maradványai.

A főváros vezetői és az egész magyar tudományos élet az ásatások folytatását kívánta, amikor az Erzsébet királyné-szobor közeli felállítása és leleplező ünnepsége súlyos helyzetet teremtett. Ekkor történt, hogy *Karafiáth* Jenő kultuszminiszter *Szily* Kálmán és *Kertész* K. Róbert államtitkárok kíséretében személyesen megtekintette az ásatásokat és az ásatások folytatása mellett foglalt állást. Úgy nyilatkozott, hogy minden körülmények között módot kell találni az ásatások megőrzésére és olymódon való konzerválására, hogy a publikum számára mindig hozzáférhető legyen. Erre egyetlen mód kínálkozik:

földalatti múzeum építése, illetve a római leletek olyan arányú lesüllyesztése, hogy ott olyan és akkora földalatti építményt lehessen létesíteni, amely a feltárt romokat magában foglalhatja.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának *illetékes helyről* szerzett értesülése szerint *a Műemlékek Országos Bizottsága és a kultuszminisztérium együttesen sietnek* a főváros segítségére és már készítik is ennek a földalatti múzeumnak a terveit. A kultuszminiszter azt is kijelentette, hogy az ásatások megfelelő módon való megőrzésének és konzerválásának *költségeihez is hozzájárul*, hogy ezzel is elősegítse a főváros törekvéseit.

— Összesen mintegy 30—40.000 pengő költségről van szó, — mondotta informátorunk, — amelynek egyrészét a főváros, másik részét pedig a kultuszkormány vállalja. Egyszerű betonépítményt terveznek, amelynek *lapos üvegteteje egyszintben lesz a park magasságával*, úgy, hogy a pázsitágyak között alig észrevehető és hasonlóan rejtett a levezető lépcső is.

Az ásatásokat egyébként most már egész biztosan folytatják. Egyelőre még két kutatóárkot vonnak s ezt a munkát összekapcsolják a tér planirozási munkájával, hogy lehetőleg ne járjon sok külön költséggel.

Az ásatások folytatásától a szakemberek további nagy eredményeket várnak

és azt hiszik, hogy még sikerül a római erőd nagyrészét megtalálni.

*

A Piarista-téren kezdett ásatásokon kívül egy másik nagyjelentőségű archeológiai munka foglalkoztatja a *Némethy* Károly tanácsnok vezetése alatt álló közművelődési ügyosztályt. A Németvölgyi-úton kezdett ásatásokról van szó, amelyek során Mátyás király legendás vadászkastélyának gazdag és beszédes maradványait találták meg. Ez az ásatás magánterületen történt, így a fővárosnak, vagy az államnak sürgősen intézkednie kell, hogy a lelet *közkincs* maradjon. A hidegkúti ingatlan tulajdonosával indultak is informatív tárgyalások, ezek azonban nem biztatnak eredménnyel, mert

a Mátyás-kori emlékeket rejtő ingatlan négyszögöléért 60—70 pengőt kérnek, ami indokolatlanul magas vételár lenne.

A közművelődési bizottság legutóbbi ülésén foglalkoztak ezzel a kérdéssel és egyhangúan az a felfogás alakult ki, hogy a főváros vezetősége a legsürgősebben tegye meg a szükséges lépéseket oly irányban, hogy vagy nyilvánítsák műemléknek és *sajátítsák ki* a területet, vagy pedig vegyék meg, illetve *más telket adjanak érte cserébe.*

Mindkét irányban megtörténnek a szükséges lépések és valószínűleg az utóbbi megoldást választják, mert a telekcsere a legegyszerűbb lehetőség.

Akármelyik megoldás valósul meg, az elhatározással sietni kell, mert az archeológusok véleménye szerint *az egykori vadaskert és a hajdani királyi vadászkastély környékén még további gazdag maradványok várnak feltárásra.*

Egyoldalú üzleti érdekek érvényesítéséért folyik a szívós harc a jégrendelet körül

A magukat műjéggyárosoknak nevező vállalkozók ki akarják szorítani a termelő kisiparosokat a főváros jégellátásából

Évek óta folyik egy csunya és kíméletlen harc bizonyos nagyvállalatok és kisiparosok között, azzal a le nem tagadható célkitűzéssel, hogy egzisztenciák megszűnjenek és virágzó kis vállalkozások elodortatása növelje Budapest tönkrement gazdasági egyedeinek szomorú statisztikáját. A harcot a jéggyártó üzemek indították a természetes jégtermelők ellen, hogy *megfojtsák a kisiparosok tömegeit*, akik tisztességes munkával sorakoznak a milliós főváros jégellátásának szolgálatába. A jelszó a műjég és a természetes jég közötti különbségek kiélezésén alapszik, amelynek hangoztatásával azonban

a jéggyárak nem tudják bizonyítani, hogy a természetes jég a bacillusok millióit tartalmazza és így a főváros lakosságára veszedelmet jelent.

A jéggyárosok csodálatos szívóssággal, de *a bizonyítékok feltárása nélkül* hirdetik ezt az egyoldalú véleményüket és nem riadnak vissza attól sem, hogy konkurrenseik meggyengítésével egyidejűleg pánikot keltsenek a fogyasztóközönség széles rétegeiben.

Szakemberek és hozzáértő tekintélyek kimutatásai szerint *a kétféle módon előállított jég összetétele alig különbözik egymástól* és mint ahogy nem tételezhető fel, hogy a műjég veszedelmeket zúdíthat a közönség egészségére, éppúgy nem állja meg helyét az a gyanúsítás sem, hogy a természetes jég káros visszahatást gyakorol. A harcnak kizárólag üzleti háttere van, mert az úgynevezett jéggyárak, — négy-öt vállalkozó —

képtelenek leküzdeni a jégtermelő kisiparosok konkurrenciáját, akik olcsóbb áron hozzák forgalomba a nyári hónapoknak ezt a nélkülözhetetlen szezóncikkét.

A közönség megtévesztésére irányuló akció során azt mondják, hogy a természetes jég első sorban a *húsnemüeket* fertőzi meg, holott köztudomású, hogy úgy a henteseknél, mint a magánháztartásokban *semmiféle származású jég nem talál érintkezést a hússal*, mert a hűtés, illetve a fagyasztás csak közvetett úton történik. Hasonló a helyzet a többi élelmezési cikkeknél is és így a fertőzés veszedelméről oly ékesen kifejtett tendenciózus hiresztelések csak a kis jégkereskedők tönkretételére irányulnak.

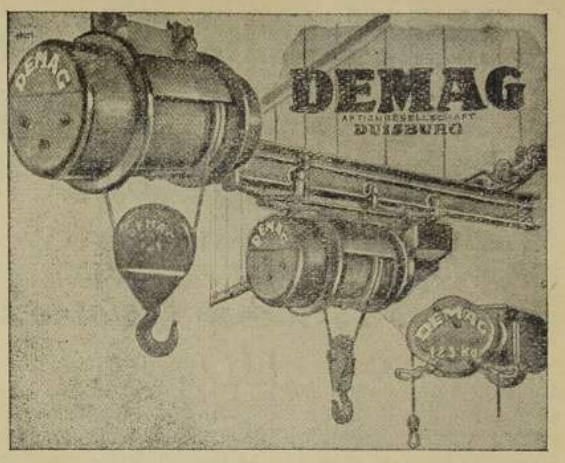
Ez okból történik nagy vehemenciával

a jégrendelet forszirozása,

amelyikbe feltétlenül fel akarják vétetni azt az intézkedést, hogy *Budapesten kizárólag csak műjeget szabad használni.* Erőltetik tehát azt a terméket, amelyet gyárilag állítanak elő, olyan üzemekben, amelyeket az érdekeltek *nagyarányúnak* neveznek, de végeredményben csak *kis műhelyek*, ahol a termelés a maga gyors tempójában nem mindig rendelkezik a higienikus feltételekkel. Az kétségtelen, hogy a jégrendelet mielőbbi kiadását a közérdek szempontjából kívánatosnak kell tartani, azonban

a közegészségügyi előírásokat egyformán lehet érvényesíteni úgy a mesterséges, mint a természetes jég forgalombahozásánál.

A döntésre hivatott körök nem számíthatnak értékes exisztenciákat csak azért, hogy néhány vállalkozó még gazdagabb aratáshoz jusson és ezért a jégrendelet csakis olyan feltételeket szabhat, amelyek *egyformán* biztosítják a gyárak és a jégtermelők boldogulását a közönség érdekeinek egyidejű megvédelmezése mellett.

DEMAG-emelők ezerszeresen bevált elektroemelőink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk szabványrészekből összeállított pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon: 844—12

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 4 — TEL.: AUT. 297—57

Fedezze fel Ön is a Velencei-tó szépségeit!
Budapesttől 1 órányira, a Velencei-tó
Magyar-Velencén, GÁRDONYFÜREDEN
egészséges fekvésű magaslati és partmenti **villatelkek** □-ölenként P 4-től 24 havi lefizetésre. Nyári és téli sportok. Jó ivóvíz. Villanyvilágítás. Fürdőjog.
Örökkabin vehető a strandon, villatelek vételkényszer nélkül is. 140 P vételárért részletfizetésre, telekkönyvi szolgalmi joggal biztosítva.
Strandvendéglőkbenmenü **P 1.20.**
Menettérti weekend-jegyek P 1·20.
BARACSKA-PETTEND telepen
Budapesttől 28 km-re, vasútvonal két oldalán balatoni műút mellett, talajvízmentes **házhelyek** □-ölenként **P 1.20-tól**
havi 10 pengő részletfizetéssel.
Jó ivóvíz. Kitűnő termőföld, gyümölcstermelésre kiváló.
Ingyen autobusz indul a városi irodától (I., Horthy Miklós-körtér 3/b. I. 6. Telefon 694—33) minden vasár- és ünnepnap, d. e. 8/49 és d. u. 3 órakor, minden kedden, csütörtökön és szombaton 3 órakor. ◆ Kérjen prospektust.

Események

Fővárosi Hírlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A szerkesztőségből. Dacsó Emil, a Fővárosi Hírlap felelős szerkesztője néhány hétre elutazott a fővárosból. Távollétében a szerkesztésért Pogány Béla szerkesztő a felelős.

A városházi igazolt ujságírók a hírszolgálat megkönnyítését kérik

A polgármester nemrégiben rendeletet adott ki, amelyben a sajtó informálásának jogát egyrészt önmaga, másrészt pedig az alpolgármesterek részére tartotta fenn. A városházi ujságírók annakidején nagy örömmel üdvözölték ezt a rendelkezést, az abban foglalt helyes és célirányos indokok miatt. Amilyen helyes volt azonban a rendelet kiindulási pontja, annyira *lehetetlen helyzet alakult ki a gyakorlatban.*

A rendelet ugyanis azt eredményezte, hogy annak megjelenése óta *egyetlen napilap, vagy városházi hetilap munkatársa sem kap illetékes helyen, a tanácsnokoknál, vagy az üzemvezetőségnél információt anélkül, hogy ehhez*

előzetesen a polgármester, vagy az alpolgármesterek engedélyét

meg nem szerezné. Eltekintve attól, hogy az engedélyek kiadása milyen nagy terheket ró a városháza amúgyis nagyon elfoglalt vezetőire, az engedélyezéssel járó időtöltés nemcsak meglassítja, hanem itt-ott

teljesen megbénítja a sajtó hírszolgáltatását,

aminek lényege pedig éppen a gyorsaság volna.

A rendelet félremagyarázása, vagy meg nem értése már olyan kómikus eseteket is produkált, hogy amikor egy-egy hírlapíró például a vásárcsarnoki árak, vagy az iskolákba beiratkozott gyermekek száma iránt érdeklődött, felvilágosítás előtt engedélyért a polgármesterhez utasították.

A lapok városházi tudósítói most memorandumot adták át *Sipőcz* Jenő dr. polgármesternek, amelyben

a félremagyarázott rendelet helyes alkalmazását

és a hírszolgálat megkönnyítését kérik.

Az ujságírók emlékirata többek között a következőket mondja:

— Mindebből kétségtelenül látszik, hogy Méltóságodnak sem ez volt az intenciója a rendelet kiadása alkalmával. Azt talán nem is kell hangsúlyoznunk, hogy a *Fővárosi Rovatvezetők Szindikátusában* tömörült hírlapíróknak célja nem egyéb, minthogy lapjukat, illetve *közönségüket megfelelően kiszolgálják és hivatásukat a város érdekeinek is megfelelően teljesítsék.* Hosszú évtizedeken keresztül egyetlen alkalommal sem fordult elő, hogy napilapokat, illetve kifejezetten városházi hetilapokat és a könyomatos ujságokat képviselő hírlapírók egyetlenegyszer is az informátor intenciói ellenére használták volna fel a fővárost érintő híranyagot és ezáltal a beléjük helyezett bizalommal visszaéltek volna. Éppen ezért tehát

teljesen indokolatlan, hogy a nem ellenük szánt tiltó rendelkezések éppen őket érintsék

a legsúlyosabban, nem pedig azokat, akik ellen ez a fegyver irányult.

A fentiek alapján mély tisztelettel arra kérjük Méltóságodat, legyen kegyes az említett rendelet kiegészítéseképpen olyan új rendelkezést kiadni, amely lehetővé teszi, hogy a *Fővárosi Rovatvezetők Szindikátusának igazolt tagjai a közönséget közelről érintő közérdekű ügyekben, külön polgármesteri engedély nélkül,* közvetlenül információt kaphassanak, úgy az ügyosztályokat vezető tanácsnok uraktól, mint az üzemek igazgatóitól.

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT. HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

A vízszűrőkészülékek legsürgősebb szállítására kapott megbízatást a Ganz-gyár

A szerződés szerint hat hónap mulva üzembehelyezik a komoly eredményeket igérő tisztítóberendezéseket és gépeket

A kánikulai nyár ismét időszerűvé tette a vízszolgáltatásban mutatkozó zavarok kiküszöbölésének fontosságát és ezzel magyarázható, hogy úgy a főváros bizottságaiban, mint a közvéleményben állandóan sürgetik az egykor oly kifogástalan budapesti ivóvíz rendbehozását. Bizonyos nehézségek már évekkel ezelőtt megjósolták a fenyegető zavarok bekövetkezését és így minden öndicséret nélkül rámutathatunk arra, hogy a *Fővárosi Hirlap* volt az, amelyik *hosszú hónapokon keresztül sürgette a víztisztítás megindítását,* nehogy a nyári időszak idején Budapest közönsége kényelmetlen szituációba kerüljön.

Amit megjósoltunk, az, sajnos, bekövetkezett: az első forró nyári napon, amikor a víz igénybevétele óriási méretekre emelkedett, a csapokból piszkos és sárgás tömegek zúdultak alá,

amelyek nem szolgálták sem a fogyasztás, sem pedig a tisztálkodás lehetőségeit.

A budapesti ivóvíz rendbehozására irányuló tevékenységről

illetékes helyen

a következő felvilágosítást adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Tagadhatatlan, hogy az elmult napokban jogos panaszok hangzottak el a főváros minden részéből, azonban a bajokon ideiglenesen nem állot módunkban másként segíteni, mint *a helyi öblítések* sűrű alkalmazásával.

A kifogásolt összetételű vizet az hozta ki a csövekből, hogy

a megnövekedett fogyasztás erősebb áramlást okozott a hálózatban

és így az ott leülepedett vas és mangán a csapokba is betört. Az utóbbi napokban valamivel csökkent a vízfogyasztás és ez a körülmény, valamint a lefolytatott öblítések a panaszok egy részét megszüntette.

— A további kifogások remélhetőleg megszünnek abban a pillanatban, *mihelyt a vízszűrő készülékek megkezdik eredményesnek igérkező munkájukat.* A vízművek igazgatósága az elmult napokban ülést tartott és ellentétben a régebbi felfogással, a sürgősség érdekében,

mellőzte a versenytárgyalás kiírását és megrendelést adott a Ganz-gyárnak tíz darab Dabeg-féle szűrőkészülék előállítására.

Az errevonatkozó szerződést már alá is írták, amely úgy szól, hogy *a Ganz-gyár hat hónap leforgása alatt rendelkezésünkre bocsátja a berendezéseket, amelyek ilyenformán a jövő év elején már működésbe kerülnek.*

*

A *Fővárosi Hirlap* részéről megindított akció tehát sikerrel zárult és ezzel remélhetőleg Budapest vízellátása ismét visszanyeri azt a jó minőséget, amellyel az elmult évek során jogos büszkeséggel dicsekedhettünk.

— **Sipőcz polgármester a frontharcosokért.** A frontharcosok szövetsége beadványt intézett a polgármesterhez, amelyben azt kérik, hogy a frontharcosokra és a hősi halált halt hátramaradottakra nézve *hatálytalanítsák az alkalmazotatási tilalmat,* szüntessék meg azt a rendszert, hogy *35 évnél idősebb egyének* nem alkalmazhatók, továbbá, hogy a frontharcosok és hadiözvegyek, hadiárvák elhelyezése céljából *független intézményt* szervezzenek, valamint hívják fel a munkaadókat arra, hogy frontharcosokat és hadikárosultakat alkalmazzanak. *Sipőcz* Jenő polgármester megígérte, hogy minden erejével munkálkodik a rokkantak és frontharcosok elhelyezésén.

— **Tanulmányozzák az új villamos menetrend eredményeit.** Hétfőn életbelépett az új nyári menetrend, amely sok vonatkozásban megváltoztatta a relációk számát és módosította az eddigi vonalbeosztásokat. A BSzKRT most *naponta tanulmányozza a menetrendnek a forgalom lebonyolítására gyakorolt hatását* és rövidesen módosító javaslatot terjeszt a polgármester elé a szükséges változtatások életbeléptetése érdekében.

— **Átmenetileg nem folyósítanak gyámpénztári kölcsönöket.** A főváros árvaszéke már hosszú évek óta élt a belügyminiszternek azzal a felhatalmazásával, hogy a *gyámpénztárban rendelkezésére álló készpénztömeget jelzálogkölcsönök céljaira fordította* és így az ingatlantulajdonosok számára lehetővé tette az olcsó hitel igénybevételét. Ezek a kölcsönök *két százalékkal* multák felül a Nemzeti Bank részéről megállapított mindenkori kamatlábat és ezzel magyarázható, hogy az igénylők tömege ostromolta állandóan az árvaszék vezetőségét. Az elmult napokban ülést tartott az árvaszék, ahol megállapították, hogy a *gyámpénztári készpénztőke kimerült és ezért további intézkedésig gyámpénztári kölcsönöket nem adnak ki.* Az árvaszéknél nagytömegü kérvények fekszenek további igénylésekért, amelyek így természetesen elintézetlenek maradnak. Információink szerint a gyámpénztári kölcsönök kihelyezése ismét megkezdődik, mihelyt a *törlesztésekből megfelelő mennyiségű tőke áll rendelkezésre.*

— **A kávések a bridge megadóztatását kérik.** A *Kávések és Vendéglősök Ipartestülete* érdekes beadványt intézett a főváros polgármesteréhez. A beadványban elmondják, hogy a kávéházakban és vendéglőkben megszünik a kártyajáték, mert a szórakozást kereső közönség sokallja a kártya után felszámított *fényűzési és vigalmi adó* tételeket. A kávéházi alsós- és römipartik megszünését azzal indokolják a kávések, hogy az utóbbi időben feltünően elszaporodtak az úgynevezett *bridge-szalónok,* oly módon, hogy a nyilvános éttermek egy-egy szobáját magánosok veszik bérbe, ahol azután bridge-versenyeket rendeznek. Az ilyen minősítésü helyiségek nem esnek adózás alá és ezért arra kérik a polgármestert, hogy az egyenlő elbánás alapján intézkedjék a bridge-szalónok megadóztatásáról is.

— **A kéményseprők tiltakoznak a kéményégetés megszüntetése ellen.** A budapesti kéményseprő ipartestület vasárnap értekezletet hívott össze a kéményégetés dolgában kiadott rendelet megvitatására. Devecis Gyula, az ipartestület elnöke vezette az értekezletet, amelyen képviseltette magát a belügyminisztérium és az Országos Tüzoltószövetség is. *Dózsa* László főtitkár kifejtette, hogy a rendelet sérelmes, tüzbiztonsági szempontból hátrányos és keresztülvihetetlen. A kéményseprőket minden ellenszolgáltatás nélkül olyan munkára kötelezi, amelynek elvégzése tetemes üzemi kiadást jelent. *Marinovich* Imre h. államtitkár elismerte a rendelet sérelmes rendelkezéseit és annak a nézetének adott kifejezést, hogy a sérelmeket orvosolni fogják. A keresztényszocialista kéményseprősegédek szakegyesülete részéről *Riesz* Lajos fejtette ki, hogy a rendelet mellékkereseti lehetőségektől fosztja meg a munkásságot. Végül határozati javaslatot fogadtak el, amely szerint az összes érdekeltek közös beadványban fordulnak a belügyminiszterhez, kérve a rendelet felfüggesztését és a kérdésnek az érdekelt szervezetek bevonásával közös szakértekezleten való letárgyalását.

— **Tisztességtelen verseny miatt eljárás indult az Egger-gyógyszerárugyár ellen.** Nagyérdekességü ügygyel foglalkozott az elmult napokban a debreceni büntetőbíróság: a *Baiersdorf* és a *Darmol* gyógyszergyárak tisztességtelen verseny miatt pert indítottak az *Egger Leó dr. és Egger J. cég* ellen, amely a Chinin, Chinidin, Codein és Papaverin elnevezésü gyógyszertablettákban az *előírt hatóanyagoknál jóval kisebb mennyiségeket adtak.* A felperes cégek feljelentésére a debreceni egyetemen megvizsgálták ezeket a készítményeket és megállapították, hogy abban *15—30 százalékkal kevesebb a hatóanyagnak nevezett gyógyszertartalom.* A bíróság előtt megjelent az alperes gyár egyik megbizottja, aki kijelentette, hogy *saját hibájából* került kevesebb hatóanyag a gyógyszerekbe. A megvizsgált gyógyszerekről hasonló véleményt mondott az *Országos Közegészségügyi Intézet,* amely hivatalból jelentést tett a népjóléti minisztériumnak és a fővárost utasította a további eljárás lefolytatására. Igy került az ügy újból a törvényszék elé, ahol az a meglepetés történt, hogy az *előljárósági iratok nem voltak feltalálhatók.* Kiderült, hogy egy fegyelmileg ebocsátott előljárósági tisztviselő tüntette el az iratokat és így az ügyben a folytatólagos tárgyalást szeptemberre kellett halasztani. Az érdekes peres ügy fejleményei elé városszerte nagy érdeklődéssel tekintenek.

— **Megnyitották a fővárosi altisztek balatonszabadi üdülőtelepét.** A székesfővárosi alkalmazottak segítőalapja egy új 18 szobás épülettel kibővített altiszti üdülőtelepet vasárnap nyitották meg. Most 30 szoba áll az üdülőtelepen a főváros altiszti személyzet és családtagjai üdülésének biztosítására. Az ünnepségen *Bednárz* Róbert prelátus misét mondott, majd felszentelte az épületet és méltatta az üdülőtelep jelentőségét. Az altiszti alkalmazottak nevében *Viasz* Gyula, a FANSz altiszti osztályának elnöke köszönte meg a segítőalap gondoskodását. A segítőalap intézőbizottságának nevében *Liber* Endre helyettespolgármester ismertette az altiszti üdülőtelep létesítésének történetét és a segítőalap nevében átadta azt rendeltetésének.

— **A „Gyümölcstermelők Országos Egyesülete" az** elmult héten tartotta *Kállay Miklós* orsz. gyül. képviselő elnöklete alatt nagyszabású ankétjét, amelyen *Gyömörey* György főispán, az Egyesület alelnöke, beszámolt arról a fő- és alispáni értekezletről, amely a megalakulást megelőzte, közölvén, hogy a „Gyümölcstermelők Országos Egyesületé"-nek ügyét úgy a földmívelésügyi miniszter, mint a belügyminiszter és a közigazgatási hatóságok is magukévá tették.

A tüs a szondás levegőjű Siesta fürdői és virágos kezelései díjtalanok!!

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Versenytárgyalási megbizások

A múlt héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Uj Szent János-kórház gyermekgyógyászati pavillon szobafestő-, mázolómunkálataira: *Schuller János* 3082 P.

I., Németvölgyi-úti elemi iskola és óvoda udvarrendezési munkálataira: *Kalmár Károly* 12.080 P.

Uj Szent János-kórház elmebetegosztály mázolómunkálataira: *Környei Lajos* 3438 P.

Uj Szent János-kórház fülgyógyászati pavillon szobafestő-, mázolómunkáira: *Tomi Lajos* 5388.40 P.

X., Dunabalparti temetőkben vízmedencék müködésére: *Kelemen Károly* 2070 P.

Szent László-kórház XIV. pavillon kőmüvesmunkáira: *Mészáros Sándor* 8065 P.

VI., Tatai-u. elemi iskola ács- és kőmüvesmunkáira: *Hellenbrandt Ödön* 2681 P.

V., Árpádházi Boldog Margit-templom homlokzat burkolóköveinek parafinozási munkáira: *Liska Jenő* 15.000 P.

Szent László-kórház mosókonyhai gép szállítására: *Magyar Radiátorgyár Rt.* 14.560 P.

X., Horthy M.-kórház mosókonyhai gép szállítására: *Magyar Mosó- és Fertőtlenitő Gépgyár Rt.* 9260 P.

VI., Teve-u. tüzőrség benzintároló létesitésére: *Telefongyár Rt.* 4160 P.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Szent László-úti iskola emeletráépités vasgerendamunkáira szükebbkörü versenytárgyalást tartott a székesfőváros polgármestere. Ajánlatot adott be: *Vasgerendákat Árusitó Rt.* 8078.20 P-vel.

Az I. ker. Uj Szent János-kórház széntárolójának kibővitésével kapcsolatos föld-, kőmüves- és elhelyező-munkákra versenytárgyalást tartott a székesfőváros polgármestere. Ajánlatot adtak be: *Herkules magas- és mélyépitő* 11.666.93, *Szentpályi és Társa* 12.014.89, *Hoffer Gyula* 12.660.40, *Vaczora és Dvoracsek* 12.714.50, *Hengl Andor* 12.783.25, *Liebhard Béla* 12.943.10, *Eisler és Simon* 13.034.20, *Poros István* 13.037.42, *Volentics Lajos* 13.146.90, *Gabos Oszkár* 13.350, *Szabó Ferenc* 13.478.57, *Wittinger Ferenc* 13.648.83, *Grenyó Bertalan* 13.853.50, *Szilágyi Imre* 14.322, *Perényi Ignác* 14.481 (le 3% eng.), ifj. *Hajós József* 14.533.60, *Gregersen Hugó* 14.572.87, *Darvas* Lajos 14.622.37, *Tőke György* 14.745.10, *Enyedi Emil* 15.324.60 pengővel.

A rákoskereszturi Hősök Temetőjének Fürj-utcai oldalán drótkerítésmunkálatokra szükebbkörü versenytárgyalást tartott a székesfőváros polgármestere. Ajánlatot adtak be: *Stadler Mihály* 2448, *Haidekker Sándor* 2607.80, *Kollerich Pál és Fiai* 2822, *Jalcs Dezső* 3060, *Halmi Elemér* 3400 P-vel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, épitési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 431—44

Használja munkáinál a világhirü **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycim: GIPSZ, Budapest.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktüzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhivó: József 311—19. szám.
Kiváló üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyitések

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

Kalmár épitési vállalata
I., Szirtes u. 3/b. Tel.: A. 53-9-14

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő asztaltot. Készit: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállit: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket **legjobb minőségben**
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-ut 40. Tel.: J. 38—9—17.

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hütőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
A LAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NADOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépités Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék épitése és tervezése

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: **Budapest, V., Berlini-tér 2.**
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: Nagykovácsi

ALEXY GYÖRGY
okl. gépészmérnök villamossági és műszaki vállalata.
Telefon: A. 209—92 és Aut.: 209—93 sz.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen bérkompressort**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 35 Telefon: J. 428-430

ECKMAYER ISTVÁN
lakatosáru, vasszerkezet, napellenző és **redőnygyár**
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
Andrássy-út mellett. Telefon: Aut. 220—54

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

MOTTL ÉS SERÉNY
SZOBRÁSZOK
MŰKŐ-, GIPSZ- ÉS MENNYEZET-MUNKÁK
BUDAPEST, VII., EGRESSY-ÚT 23 TELEFON: 96-1-37

AUTOMOTOR Teherfuvarozó Részvénytársaság
Telefon 934—49 Budapest, VI., Fóthi-út 25. Telefon 913—12
Vállal mindennemű teherfuvarozást kocsival. Épületekre szállit kavicsot, homokot, követ, téglát, széncsúzdákról szenet, kokszot, fát stb.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a védjegyü anyagot építi be.
Telefon: 53-0-92. **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyüfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyüfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntödéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 3.

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON, HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfúrási és vízmüépitési vállalat.
Akna-kútépitések. Mélyfúrások. Viztelenitések. Automatikus szivattyúberendezések. Alapozások. Búvározási munkák. Forrás foglalások.
Telefon: 93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körut 32

Dékány Gyula müasztalos és müesztergályos
Faipari üzeme
Budapest, IX., Üllői-út 119 és 121
Telefon: József 320—90

Bútorait legjobb minőségben és legolcsóbb árban **Schäffer János** mübútorasztalos lakberendezési üzlete Budapest, II., Török-u. 2. Margithidnál Telefon: 552—98.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon; 942—58.
Gyártmányok; Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés; Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623 — 34.

MÁRKUS MIKSA
lakatosárúk, vasszerkezetek és speciálisi kettősen üvegezhető vasablakok gyára.
Telefon: 908—92. Budapest, VI. ker., Mohács-utca 5. sz. Telefon: 908—92.

Barakovits János
müorgona épitő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Klassohn Gyula
Iroda: Budapest, IV., Eskü-tér 5.
a Neményi Testvérek Papirgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

3521

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 július 27. — 30. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Dolgozunk

Kész tervek, kész felhatalmazások állanak rendelkezésre, amihez mindhez pénzt adni ugyan nem tud a főváros, de rendelkezésre áll az áruhitel, úgy, hogy ha talán ebben a pillanatban még nem is kezdődött el a munka, a következőben már javában folyhat. Tízmillió pengő, amiből azonban momentán csak másfél mozdulhat meg, nem sok, de valljuk be, nem is kevés. Mert láttunk a hetes inséghizottság munkájának pillanatában is fitymáló gesztust és hallottuk, hogy mindez nem a betegség gyógyítása, hanem csak a láz csökkentése.

Hát persze, hogy csak aszpirinről, vagy kininről van szó: a főváros hivatása ebben az esetben nem lehet az oki kezelés, hanem csak a *tüneti* kezelés. De maga *a főváros szervezete nem beteg* (tessék ezt végre valahára megjegyezni!), a főváros az egyetlen teljesen, százszázalékig egészséges darab földje az országnak. A főváros nem lázas, csak védekezik a láz ellen, amely a szomszédos területeket — fájdalom — hatalmába kerítette. A beteg részek gyógyításán pedig gondolkodik a kormány, reméljük az ellenzékkel egyetemben *(lévén az ország megmentése nem politikai kérdés)*; de gondolkodik és gondoskodik az egész világ, amelytől a csonka ország is kapta a fertőzést. Nem hallunk mást, csak folytonosan azt, hogy a kormánynak, meg a fővárosnak „átfogó gazdasági politikát" kell teremtenie. Beszéljünk végre nyiltan és mondjuk meg, hogy ez az átfogó gazdasági politika is egyedül és kizárólag a frázisok birodalmába tartozik. A világon minden ellenzék *átfogó gazdasági politikát* követel és minden kormány — az ellenzék is, ha kormányra jut — kijelenti, hogy neki van átfogó gazdasági politikája, sőt már meg is valósította; de ezt a jó Isten csodáját szemtől-szembe még soha senki sem látta. De hogy is lehet átfogó gazdasági politikát csinálni akár a minisztériumokban, akár a városházán, amikor minden lélekzetvételünk lehetősége, vagy lehetetlensége európai, sőt világtényezőktől függ. Ha majd rendbehozták a világgazdaság szénáját, akkor lehet arról beszélni, hogy mi is ötéves, tízéves, vagy akár csak egyéves terveket is csinálhassunk.

Addig azonban, amig az egész világ küzködik, amíg bujkál a pénz, amíg a detronizált arany álmainkban járt kisérteni, addig a főváros is csak foltozó munkát végezhet. Ezen a téren pedig — nem illik ugyan ide a humor, de tényleg ez a helyzet: — Budapest valóságos müstopolónak bizonyult. Önmaguknak és önmagunknak nem tesznek jó szolgálatot azok, akik lekicsinylik a tízmilliós út- és csatornaépítési munkálatokat. Bizony aszpirin ez és hála a jó Istennek, hogy nekünk, amikor másoknak már erre se jut, nekünk még akad a ház körül egy kis lázcsillapító aszpirinünk.

Akad a ház körül... Tényleg ez a helyzet. A bugyellárisba, vagy trezorba, vagy ládafiába mi sem igen nyulkálhatunk, abból kell élnünk, ami a ház körül akad. Ma a piktor fogplombálásért adja oda a festményét, pénz hijján cserekereskedelem fejlödött ki, eszünk abból, ami a ház körül akad. Igy kellett rájönnie a fővárosnak is az áruhitel és a vállalkozói hitel intézményére. Az egész világválságnak ez a fordulópontja: hiszen minden van a világon, sokkal nagyobb böségben, mint kellene lenni, csak pénz nincs. Van ennivaló, van munkáskéz, van luxustárgy, van fogyasztó, van termelő, van... minden, minden van, csak pénz nincs. Az is van valahol. Idővel elő is fog bujni, most csalogatják elő Lausanneban, Ottawában, meg a többi konferenciázó helyeken. De amíg előjön, addig sem halhatunk éhen, amikor annyit ehetnénk, hogy túltápláltságról kellene kezelni az utolsó napszámost is. A főváros rájött a módszerre: ki kell kapesolni, ami nincs, azzal kell dolgozni, ami van. Ha pénz nincs, van hitel. Ha hitel van, majd lesz egyszer pénz is. De dolgozni akarunk és fogunk is, mert meg akarjuk érdemelni a kenyeret, amelyet egyelőre hitelbe kapunk.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter tanácskozásra hívja a főváros vezetőit a téli inségakciók előkészítése érdekében

A belügyminiszter nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a nyomorenyhítő tevékenység megindításáról

A téli ínségakciók előkészítése ügyében pénteken beható tanácskozás folyt le *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszternél, amelyen résztvettek a megyei és vidéki városok törvényhatóságainak vezetői. A nyári hónapok lezajlása után ugyanis *az egész országra kiterjedő inségakció* megindítását tervezik, hogy a nehéz gazdasági viszonyok között munkátlanná vált társadalmi rétegek megsegítése lehetővé váljék. Az ankét eredményéről intéztünk kérdést

Keresztes-Fischer Ferenc dr. belügyminiszterhez

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az ankéten részletkérdésekről egyelőre még nem volt szó és így csak arra szorítkozhattam, hogy a törvényhatóságok vezetői részéről közvetlenül ismertetett terveket tudomásulvegyem.

Sikerült ennek során részletesen megismerni az összes közigazgatási területek szociális helyzetét

és a most rendelkezésre álló írásbeli jelentések segítségével próbáljuk megtalálni a megoldást mindenkor a helyi viszonyok lehetőségeinek felhasználásával. A jelentések áttanulmányozása és azoknak megfelelő csoportosítása természetesen időt vesz igénybe, amelynek megtörténte után a részletekre is megteszem a magam intézkedéseit.

Feltűnt, hogy a megbeszélésre *nem kapott meghívást a székesfőváros vezetősége*, amelynek okáról a belügyminiszter a következő kijelentést tette:

— Egyelőre a vidéki törvényhatóságok helyzetének megvizsgálását tűztem ki célomul, mert ott

a szociális intézmények még nem állották ki annyira a tűzpróbát, mint a fővárosban,

ahol évtizedek óta működnek a hivatalos apparátuson kívül is jól megalapozott jótékonysági szervezetek. A vidéki törvényhatóságok ügyeinek tisztázása után

külön megbeszélést tartok a főváros vezetőivel

és megállapítjuk azokat a tervezeteket, amelyeket az ínségesek támogatására a téli évszakban Budapesten érvényesíteni fogunk.

*

A belügyminiszter felfogása szerint *egységesen kidolgozott terv alapján kell az ínségakciókat megindítani*, elsősorban annak az érdekében, hogy *fölösleges adminisztratív intézkedések* ne késleltessék a hathatós segítségnyujtást.

Még e héten megérkezik a kormányhatósági jóváhagyás a HÉV átvételére

Részletes beszámoló a belügyminiszternél tartott értekezletről — Sorozatos tárgyalások a Beszkárt és a Községi Takarékpénztár közötti függő ügyek rendezése érdekében

Minden részletében kidolgozottan halad a végleges elintézés irányába a HÉV ügye. *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter az elmult héten értekezletre hívta össze az összes érdekelteket, a pénzügyminisztérium és a kereskedelmi minisztérium képviselőit, a főváros kiküldötteit, a *Beszkárt* megbizottait és a *Községi Takarékpénztár* vezetőségét, hogy velük együttesen beszélje meg a főváros közgyűlési határozatának a helyiérdekű vasutak megvételére vonatkozó részét és a beadott fellebbezéseket. Három fellebbezés futott be az előírt terminusig a belügyminiszterhez: a *Keresztény Községi Párté*, a *Szabadelvű Párté* és a *Demokrata Párté*, amelyekben nem titkolt aggodalommal bírálják a HÉV-tranzakciót.

A belügyminiszternél tartott megbeszélés kiterjeszkedett mindenre és természetesen

elsősorban a HÉV és a főváros között tervezett tranzakció pénzügyi feltételeit vették tüzetes bírálat alá.

A belügyminiszter előtt *Bódy* László dr. közlekedési tanácsnok ismertette az ügy egész anyagát, majd ezt követőleg a kereskedelmi minisztérium megbizottja vasutügyi, a pénzügyminisztériumé pedig financiális szempontból mondotta el a megfelelő minősítést. *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter meghallgatta az összes észrevételeket, majd sor került

a fellebbezések elbirálására,

amelyek tudvalevőleg nem a tranzakció gazdasági természetű részleteire, hanem inkább különböző, vélt jogszabálysértésekre mutatnak rá. A megbeszélés a késő esti órákig elhúzódott, amelynek végén a belügyminiszter kijelentette, hogy *az összes adatok ismeretében fog dönteni a jóváhagyásról.*

Amint illetékes forrásból értesülünk, a belügyminiszter nem zárkózik el a jóváhagyás megadásától és erre nézve olyan kijelentést tett, hogy még a függőben tartott ügyek tisztázása után írásban értesíti a fővárost a kormányhatóság döntéséről. Információink szerint

bizonyos függő ügyek tisztázása vált szükségessé a Beszkárt és a Községi Takarékpénztár között,

amelyek azonban nem olyan természetűek, hogy azok bármiképpen is hátráltassák a nagyszabású ügylet véglegesítését. *Folkusházy* Lajos, a Beszkárt vezérigazgatója és *Bárczy* István alelnök a belügyminisztéri értekezlet után közvetlen tanácskozásra ültek össze

Reményi-Schneller Lajossal, a Községi Takarékpénztár vezérigazgatójával és e tárgyalások folyamán

elvileg már is tisztázódtak azok a kizárólag pénzügyi problémák, amelyek szükségesek a szerződések megkötéséhez.

Forrendég Ferenc alpolgármester ugyancsak sűrű megbeszélést folytatott az érdekelt intézmények vezetőivel, amelyekről nyomban megteszi a maga jelentését a belügymini-zternek. A városházán még

e hét valamelyik napjára várják a belügyminiszter döntését,

amelynek megérkezte után a HÉV mögött álló érdekeltségek és a Községi Takarékpénztár kölcsönösen aláírják a szerződéseket.

Folyik a vizsgálat az „álláshalmozások" megszüntetése érdekében

A mult év derekán indult meg az az áramlat, amelyik az úgynevezett *álláshalmozások* megszüntetését tűzte ki céljául. Foglalkozott ezzel a kérdéssel a törvényhatósági tanács, amelyik az akkor alapított úgynevezett *státusrendező bizottságnak* adott mandátumot a fővárosnál alkalmazott kettős javadalmazások kivizsgálására. *Bódy* Tivadar, a bizottság elnöke, megbízást adott az elnöki ügyosztálynak, hogy ebben az értelemben készítsen el jelentést, amely néhány hónappal azután a tanács plénuma elé került. A vizsgálat eredménye sok tekintetben meglepetést hozott, mert

közel háromszáz olyan tisztviselői alkalmazott nevét sorolta fel, akik vagy mint nyugdíjasok, vagy mint állami ellátottak, a fővárostól is húznak fizetéseket.

A névsorban túlnyomórészt az altiszti státusban levők domináltak és már akkor elhangzott az a kívánság, hogy a kettős állások megszüntetésénél ne csak a kis kategóriákat, hanem a nagyfizetésű állásokat is vegyék figyelembe.

Azóta a legnagyobb homály fedi ennek a bizottságnak ilyenirányú tevékenységét, amelyről sokan azt a véleményt formálták, hogy az egész ügyet a feledés homályába vezették. A *Fővárosi Hirlap* információi szerint

az elnöki ügyosztály változatlanul folytatja az ezirányú vizsgálatot és egyénenként bírálja felül mindazoknak a helyzetét, akik a fővárostól vagy az államtól együttesen élvezik a kettős keresetet.

Az egyéni elbírálásra azért van szükség, mert a döntés előtt alaposan fel kell tárni mindenkinek a sajátos viszonyait, családjának terjedelmét és azt, hogy a most élvezett jövedelmek valóban túlhaladják-e a polgári megélhetés méreteit. A vizsgálat befejezése után az elnöki ügyosztály részletes javaslatot készít a további teendőkről,

amit most az a körülmény is sürget, hogy minél inkább erőteljesebben nyomul előtérbe a diplomás ifjúság elhelyezésének biztosítása,

amelynek egyik legfontosabb előfeltétele az álláshalmozások likvidálása. Valószínű, hogy a kettős állások ügyét nyomban a nyári szünet után végérvényesen letárgyalja a törvényhatósági tanács.

Hygienikus falvédelem

nagy Eternit-lemezekkel, elpusztithatatlan, féregmentes, nem kell vakolni, mosható, tűzbiztos

Kérjen díjtalan prospektust

ETERNIT MŰVEK

Budapest, VI. ker. Andrássy-út 33. sz.

STEINER ÉS SZIMPER **DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK**

Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: József 306-29

MULTIGRAPH

házinyomda és sokszorosítógépen

minden nyomtatvány házilag készíthető el.

Vezérképviselet:

TELEFON: 28—2—47 **ROSINGER L. B.** BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

Újabb iratok bemutatását kérte a közigazgatási bíróság a Temetkezési Intézet ügyében

Szeptemberben hoznak döntést a főváros panaszáról

Még mindig nincs döntés a *Községi Temetkezési Intézet* működésének rendezése és a magánvállalkozók igényeinek elbírálásában, mert a közigazgatási bíróság a főváros panaszát csak *szeptemberben* fogja tárgyalni. A döntés elé úgy a városházán, mint az érdekeltek körében felfokozott várakozással tekintenek:

a városházán bizonyosra veszik, hogy a magas bírói fórum a főváros jogszabályokban biztosított eljárását fogja igazolni,

míg a magánvállalkozók hada a konjunktúra újabb kihasználásában reménykedik.

A helyzet a temetkezés és a kegyszerkereskedés frontján változatlan. Amióta a kereskedelmi kormány ismeretes elvi határozatát meghozta és amikor a főváros élt törvényadta jogával;

a startra kész vállalkozók megrohamozták az elöljáróságokat, hogy kegyszerkereskedési iparigazolványukat kiváltsák.

Az elöljáróságok a törvény alapján nem adták meg az engedélyeket és azt válaszolták a kérvényzőknek, hogy a közigazgatási bíróság döntéséig elzárkóznak az iparigazolványok kiállításától. A közegészségügyi és közgazdasági ügyosztályokhoz érkezett jelentések szerint a kerületi elöljáróságokon kereken

száz iparigazolványt kértek

és amikor ezt a hatalmas számot látjuk, akkor illusztrálódik a maga teljes egészében a magánvállalkozók rajtaütésszerű szándéka, amellyel a kegyeletből kívánnak búsás hasznokat kisajtolni.

A temetkezési iparág mai helyzetéről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A temetkezés lebonyolítását változatlanul a Községi Temetkezési Intézet tartja a kezében, amelyik az eddigi szolid eszközeivel igyekszik összhangzást találni a gyászolóközönség érzülete és a végtisztesség financiális tényezői között.

Az a körülmény, hogy a magánvállalkozók tömegei várják a kegyeletet sértő aktivitásuk megindítását, mindennél jobban igazolja azt az elgondolást, amely annakidején a temetkezés községesítését életrehívta.

E pillanatban csak egyetlen egy magánvállalkozó él iparengedélyének jogaival, de vele szemben is olyan panaszok hallatszottak, amelyek a legsivárabb kilátásokat jósolják arra az esetre, ha várakozásuk ellenére a közigazgatási bíróság a magánipar tevékenységére adna lehetőséget.

*

Értesülésünk szerint a közigazgatási bíróságtól az elmult napokban további ügyiratok és akták becsatolását kívánták, amelyeknek áttanulmányozása a temetkezési jog kivizsgálása miatt vált szükségessé. A kért iratokat a főváros a tiszti ügyészség útján már eljuttatta a közigazgatási bírósághoz.

Sulyos közgazdasági és egészségvédelmi érdekek kötelezik a fővárost a szikvízkartel megrendszabályozására

A tankrendelet módosítása érdekében erélyes állásfoglalás készül

Nemcsak az érdekeltek, hanem Budapest közönsége is a legnagyobb megdöbbenéssel fogadta azt a rendelkezést, amelyik a főváros és az ország fogyasztóközönségét *teljesen kiszolgáltatja a kartelbe tömörült szikvízgyárak árdiktaturájának.* Meg kell állapítani, hogy

a fogyasztók és a kartelek harcában a szikvízkartel képviseli a legszívósabb és legmohóbb tömörülést

és a legpéldátlanabb eszközökkel dolgozik uralmának minél szélesebb kiterjesztése érdekében. Nem az első eset, hogy a szikvízkartel ténykedései óriási felháborodást váltanak ki, mert még élénk emlékezetben van az a lépésük, amikor a *békebeli háromfilléres egységárat húszfillérre tornászták fel* abban az időpontban, amikor pedig az Árvizsgáló Bizottság teljes vehemenciával üldözte a különböző élelmicikkek árdrágítását.

A szikvízgyárak letörésére irányuló kísérlet csak akkor mutatott fel némi sikert, amikor körülbelül két évvel ezelőtt rendelet engedélyezte *a tankok* felhasználásával előállítható házi szódavízgyártást. Ezek az aránylag olcsó készülékek lehetővé tették úgy a vendéglősöknek, mint a magánháztartásoknak, hogy

kis költséggel állítsanak elő korlátolt mennyiségű szódavizet

és ekkor úgy látszott, hogy sikerül megtörni a kartel egyeduralmát. Jellemző ennek a tömörülésnek az élelmességére, hogy nyomban a rendelkezés megjelenése után tankgyárat állított fel és *az eredetileg vele szemben megindított offenziva előnyeit a saját javára tudta bizonyos mértékig kihasználni.* Úgy látszik, ez a kétirányú taktikázás nem változtatta be a hozzáfűzött reményeket és ezért történt az az intézkedés, hogy *a szódavíz házi előállítását, illetve új tankok beszerzését rendeletileg eltiltották.* A helyzet tehát úgy alakult, hogy amíg a házi szódavízkészítés engedélyezve volt, addig a kartel a tanküzlet révén résztvett ebben a konjunktúrában, most azonban, hogy újból korlátozások léptek életbe,

a kartel fokozottabb mértékben megtalálja számításait a szódavízgyártás monopolizálása következtében.

A kartel változatlan vehemenciával és kitartással folytatja politikáját a fogyasztótömegek minél inkább való kizsákmányolása érdekében. Hiába próbálkoztak kartelenkívüli gyárak *nyolcfilléres* egységárakkal, a kartel kizárta őket az üvegcsere-akcióból, ami azt jelenteni, hogy rajtuk kívülálló vállalkozók *képtelenek üzemüket két-három hétnél tovább folytatni, mert üvegállományuk ismeretlen mélységekben tűnik el.* Történtek bizonyos lépések a *szénsav* árának szabályozására is, azonban az illetékesek megfeledkeztek arról, hogy

a szénsavkartel tulajdonképpen a szikvízkartelnak egy alvállalkozása

és így semmilyen módon sem lehet hozzákezdeni ennek a jólmegszervezett üzleti együttesnek a háttérbeszorításához. A tankrendelet következtében példátlan előretörésre tett szert a szikvízkartel, amelyiknek megrendszabályozása elsőrendű hatósági feladatot jelent.

A fővárosnak mindenesetre meg kell tennie a szükséges lépéseket, hogy érvényt szerezzen annak a több alkalommal lefektetett hivatalos állásfoglalásának, amely

tűrhetetlennek és károsnak minősítette a kartelek túltengését.

De van másik oldala is ennek a kérdésnek: *a főváros közegészségügye,* amelynek védelmében az élelmiszervizsgáló intézményeknek ki kell terjeszkedniök a szikvíz állandó ellenőrzésére, mert az utóbbi időben számos esetben *súlyos panaszok hangzottak el a vízvezetéki víz és a szénsav termékeiről.* A szikvízgyárakkal szemben nemcsak gazdasági, hanem közegészségügyi címen is eljárhat a főváros és a legfőbb ideje, hogy ezt a kötelezettségét minél előbb teljesítse.

HUTTER ÉS SCHRANTZ RT

Budapest, X. ker., Gyömrői-út 80

Városi mintaraktár:

VI., Vilmos császár-út 63

Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai színre

nagy választékban

Telefon: J. 379—36.

KRONEMER DÁVID

márványipari üzeme

Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák

Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: J. 412-43

Pesti kirakat

Paulini

Ez a furcsa, pipásember (most divatban vannak a a pipások!) különös dolgokat művel. Mert tessék megjegyezni, hogy ez a Paulini — vulgo: Béla bácsi — nem makrapipát szív, hanem komisz angolpipát és angol pipaszó mellett ülvén a kávéházak márványasztalánál, magyar parasztnak tolja fel magát. Béla bácsi bebizonyította, hogy az urát nem az az asszony gyászolja igazán, aki sürű, fekete fátyolt visel és nem az ismeri igazán a magyar népet, aki istállószagú ködmenben, sáros csizmában, kostökacskóval kevélykedik az aszfalton. Paulini Béla, miközben televan a lelke gyönyörű európai kultúrával, miközben imádja a világzseniket, ha elkezdi, versenyre kel Mark Twain-nel, Tristan Bernalddal, jobban ír, mint Roda-Roda; ugyanakkor zsolozsmás áhítattal, rajongó hittel csiholta ki a magyar néplélekből a Gyöngyös bokrétát.

És ezt is hogyan csinálta! Eleinte senki sem akart neki hinni, mert azt hitték, hogy Béla bácsi megint bolondozik. Egyszer aztán csak leesett az álluk, amikor meglátták Béla bácsi csákvári parasztjait „a világot jelentő deszkákon", ahol egy-kettőre olyan otthonosan mozogtak, mintha mindegyik legalább egy Rózsahegyi lett volna. Pedig igazi parasztok voltak. Még rettentőbb elámulás volt a Háry János az Operában. Hát ezt is lehet? Hát hiszen eddig senki, de senki a magyar néplelket, a magyar népköltészetet, a magyar népmesét nem ismerte! És végül tavaly jött a *Gyöngyös bokréta*. A milleniumi díszbandériumnak nem volt annyi száz színe, mint a Paulini Béla parasztjainak, akiket tömegesen zúdított föl a főváros ámuló utcáira a csonkaország minden sarkából. De hogy kutatta ki, hogy szaladgált, szaglászott, mint egy kultúrkopó a festői viseletek, selyemkendők, rokolyák,ráncos szoknyák, rámás csizmák, meg mi minden után!

És az idén bevonul Béla bácsi a Gyöngyös bokréta paraszt-áradatával az ország első színházába, a Nemzeti Színházba. Évtizedek óta csorog az izzadság a „népies" íróinkról, mert mindenáron népszínműveket akarak írni. Írnak is, de a kutyának se kell. A Nemzeti Színház, az Akadémia, a hivatalos irodalom selyemágyba fektetné, aranymagon etetné az írót, aki fel tudná támasztani azt az örökre és feltámaszthatatlanul elhunyt — hála Istennek elhunyt — irodalmi műfajt. Frázisok zúgnak, jutalmak csillognak, minden hiába. Közben pedig Paulini Béla a maga bölcs, bunfordi nagy fejével rájött a legegyszerűbb igazságra, hogy *a népet nem utánozni kell, hanem a népet magát kell adni*. Ez az egész.

Paulini Béla kegyelméből Szent Istvánkor a Nemzeti Színház betöltheti azt a hivatását, amit annyiszor ráparancsoltak, de amit soha sem tudott megközelíteni sem. Ez a furcsa, darabos, goromba, nagyszívű, rajongó, ez az *igazi* kávéházi böles, az irodalomnak ez a kivert kutyája most a Nemzeti Színház színpadáról fogja megmutatni Budapestnek az igazi magyar parasztot.

Hogy Paulini Béla milyen nagy dolgot csinált, arra jellemző, hogy kikiáltott és ünnepelt zsenik kiakarták csavarni a kezéből az elért nagyszerű eredményeket. Igenis, már jelentkeztek a magyar Reinhardtok, hogy szép, szép, ez a Paulini nagyon jó speditőr, pompásan szállítja Pestre a parasztokat, de mihelyt azok a színpadra teszik a lábukat, az már az ő reszortjuk.

Azt hiszem, Béla bácsi győzött, nem adta oda senkinek a parasztjait. Ne is adja! Azok az övéi, azokkal csak ő tud bánni, a parasztlélek hegedűjén csak ő tud játszani. *Ripka* Ferenc főpolgármester szemében tavaly a Városi Színház páholyában könny csillogott, amikor Paulini parasztjainak sikerét, csillogását látta. Ripka Ferenc kötelessége, hogy megvédje mindenkorra a Paulini Béla patentjét az összes magyar Reinhardtokkal szemben.

Kazánok

Radiatorok

STREBEL

STREBELMŰVEK

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.

TELEFON: 16—5—65.

Gyártelep: MOSON

Műkövet,

műkőhöz minden színben zúzalékot olcsón szállít a

BUDAPESTI KŐGYÁR (Hämmerle Adolf utóda)

Budapest V., Visegrádi-u. 65. Telefon: 906—37.

Nem ígér komoly eredményeket a racionalizálás, amíg a szakembereket háttérbe szorítja a minősítési törvény

A városfejlesztés egyik legfontosabb előfeltétele az aktív telekpolitika megteremtése — Elsőrendű érdeke a fővárosnak, hogy bekapcsolódjon a Balaton-kultúra megszervezésébe

Nagy feltűnést keltett az elmult napokban *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok jelentése, aki minden részletre kiterjedően foglalkozott a közigazgatás hiányosságaival. Sok érdekes ilyen visszásságokra mutatott rá, amelyek új irányokba kell hogy terelj̈ék a főváros adminisztrációját. A racionalizálással kapcsolatos további követelményekről folytattunk beszélgetést

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaggal, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros közigazgatását és a közönséget egyformán érdeklő probléma került napirendre *a közigazgatás egyszerűsítése* révén, amelyre *Gallina* Frigyes megbízott tanácsnok úr érdekes tanulmánya tereli a figyelmet. Jelentése csak első része annak, amit tőle várunk, mert bizonyos, hogy munkáját további ágazatokra is ki fogja terjeszteni. Érdekes képet kapunk úgy a statisztikai adatokból, mint a szemléltető grafikonokból, amelyek meggyőznek mindenkit arról, hogy *a mai ügykezelés sok kívánnivalót hagy maga után*, mert a kezelés 28—30 napot vesz igénybe és nem kevesebb, mint 50—80 mozdulatot igényel a további eljárás is.

Ahol csak a szorosan vett ügyiratkezelés ilyen hosszadalmas, ott nem lehet csodálkozni azon, hogy az intézkedések is kibírhatatlanul késedelmesek.

Megtudjuk mindebből, hogy a közigazgatás abszolute *nem modern*, sűrítve van *zaklató* eljárásokkal és mindezeken felül hallatlanul *költséges*. Nézetem szerint a szorosan vett adminisztrációs teendők egyszerűsítése nem elég, *ha nem terjeszkedünk ki a szervezeti változtatásokra*. A közigazgatás egyszerűsítése nélkül csak félmunkát végez a racionalizálás, amelynek feltétele az érintkezés a felekkel, az igazgatás közvetlen kapcsolata az érdekeltségekkel és a *szakszerűségnek a mainál lényegesen erőteljesebb érvényesülése*. A helyzet ma az, hogy a formák elnyomják a lényeget.

— Rá kell mutatnom arra az anomáliára, amit *a minősítési törvény* teremtett meg, bár elismerem, hogy igyekeznek a gyakorlatban annak érdekében, hogy a régi törvény szelleme tompuljon.

Nem lehet a közigazgatás egyszerűsítéséről beszélni addig, amíg a jelenlegi rendszer abban a formájában áll fönn, hogy a szakemberek szerepét a közigazgatás háttérbe szorítja.

Lehetetlenség arra gondolni, hogy a racionalizálás nagysikerű eredményeket hoz, amíg a *közoktatási* ügyosztály élén nem állhat szakember, amíg a *közlekedési* ügyeket nem irányítja közlekedési szakférfiú, amíg a *pénzügyi* osztály élére nem kerülhet például kiváló bankszakember és amíg a *közegészségügyi* ügyeket nem elsőrendű orvos vezeti. Ilyen egyoldalú felfogás közepett nem lehet komoly racionalizálásról szó. Ki kell terjeszkedni tehát mindezeknek a problémáknak helyes irányba terelésére és ebből a szempontból *felfokozott érdeklődéssel várjuk Gallina tanácsnok úr további eredményeket ígérő munkáját.*

Szóvátettük a városszabályozások menetének gyorsítását, amely most úgylátszik komoly vágányokra került. A különbizottság működésével kapcsolatban *Becsey* Antal a következő kívánalmakat szögezte le:

— A városszabályozási és a telepítések kérdése szorosan összefügg a telekpolitika alakulásával. A közgyűlés nemrégiben kiküldött *Harrer* Ferenc elnökletével egy külön bizottságot, amelyiknek feladata a városszabályozások fontos problémájának a tárgyalása, olyan gyors javaslatok kidolgozása révén, amelyek

a városépítés programját

állítják össze. Ebbe a hézagpótló munkába nemcsak városszabályozási kérdések, hanem közlekedési, szociális és gazdasági szempontok is belekapcsolódnak és meggyőződésem, hogy *ez a bizottság nem fogja szem elől téveszteni a telekpolitika programjának kidolgozását sem.*

— Tovább ugyanis nem tartható fenn az az apátia, ami telekpolitikánkban észlelhető.

Tudni kell, hogy a főváros vagyonának jelentékeny részét *telkek* alkotják, amelyek aktiválhatók lennének. Szükség van tehát új telekpolitika inaugurálására, ami nemcsak pénzt jelent, hanem *a gazdasági élet bizonyos mozgolódását is magával hozza*. A hetes ínségbizottság legutóbbi ülésén is merültek fel bizonyos tervek, amelyeknek az a lényege, hogy

a körülbelül 5—6 millió négyszögölre rúgó telkeket bizonyos programszerűséggel engedjük át a gazdasági élet és a szociális intézmények javára.

Ebben a tekintetben hasznos munkát végezne a Harrer-féle bizottság, ha *konkrét programot* dolgoz ki az aktív telekpolitika megalapozása számára.

A külföldi üdülések korlátozott volta fokozottabb mértékben tereli a figyelmet egyetlen tömegellátást biztosító vidékünkre: a *Balatonra*, amelynek a fejlesztése messzekiható érdekeket képvisel. Erről a kérdésről *Becsey* Antal az alábbi kijelentéseket tette:

— Érdekes könyv hagyta el a napokban a sajtót a *Balaton problémájáról*, amelyik a Mérnökegylet kiadásában és a kultuszminiszter támogatásával terjedelmesen foglalkozik a Balatonra vonatkozó azokkal az előadásokkal, amelyeket a legutóbbi ankéten tartottak. Százharmincnégy ábrával és 28 képpel tarkított szép kiállításban tárja föl a könyv a magyar tenger ügyeit és a közlemények szerzői között úgy az építészet, a művészet, valamint a közlekedés, az útépítés, a közegészségügy és a balneológia legkiválóbb képviselői szerepelnek. Nagyon érdekes tanulmányozni ezt a könyvet azoknak, akik a Balaton gazdasági és balneológiai tényezői iránt érzékkel viseltetnek. *A székesfőváros a balatonkenesei üdülőtelepe, valamint a fonyódi és zamárdi gyermeknyaraltatóintézményei révén ugyancsak érdekelve van a Balaton jövő sorsának kialakításánál.*

— A könyvből minden kétséget kizáróan kitünik, hogy

a Balaton körül az eddigi politikában súlyos hibák történtek.

Hiányzott a programszerűség és minden, ami történt, csak *ötletszerűen* jött létre, a telepítések pedig szinte gazdátlan elgondolás alapján létesültek. *A magyar tengernek nem volt alkalma a komoly fejlődés útjára lépni, mert hiányzott az egyöntetű elgondolások tervszerű végrehajtása.*

— Pedig el kell ismerni, hogy a Balaton gyönyörű természeti adottságai impozáns keretet adhatnak az építési elgondolásoknak. És mégis mi a helyzet? Építettek házakat, sokszor a tó árterületeire, esztétikai és a természet környezeti harmóniájának háttérbeszorításával, ugyanakkor pedig *a közlekedési szempontok elhanyagolt képet mutatnak*. El kell ismerni, hogy az útépítések terén történtek bizonyos lépések, de

a szárazföldi közlekedés és a vízi hajózás még mindig szervezetlen szituációban van.

Az egészségügyi berendezések primitívek és szinte csodálatot keltő, hogy az annyira frekventált üdülőhelyeken *nincs ivóvíz és csatornázás*. A kérdések sorozatai megkövetelik, hogy programszerűen kezeltessenek a Balaton ügyei és ebben a tekintetben örvendetesnek tartom az intéző bizottság akcióbalépését, amelyik *Tormay* Géza államtitkár vezetésével a legnagyobb hivatottsággal indítja meg a Balaton kulturájának kifejlesztését.

*

Az a körülmény, hogy a főváros sok tekintetben érdekelt a Balaton partjain, lehetővé teszi számára, hogy hallassa szavát és megfelelő intézményei révén bekapcsolódjon a Balaton felvirágoztatásába.

Fedezze fel Ön is a Velencei-tó szépségeit!

Budapesttől 1 órányira, a Velencei-tó

Magyar-Velencén, GÁRDONYFÜREDEN

egészséges fekvésű magaslati és partmenti **villatelkek** □-ölenként P 3-tól 24 havi lefizetésre. Nyári és téli sportok. Jó ivóvíz. Villanyvilágitás. Fürdőjog.

Őrökkabin vehető a strandon, villatelek vételkényszer nélkül is. 140 P vételárért részletfizetésre, telekkönyvi szolgalmi joggal biztositva.

Strandvendéglőkben menü **P 1.20.**

Menettérti weekend-jegyek P 2·20.

BARACSKA-PETTEND telepen

Budapesttől 28 km-re, vasútvonal két oldalán balatoni műút mellett, talajvízmentes **házhelyek** □-ölenként P 1.20-tól

havi 10 pengő részletfizetéssel.

Jó ivóvíz. Kitünő termőföld, gyümölcstermelésre kiváló.

Ingyen autobusz indul a városi irodától (I., Horthy Miklós-körtér 3/b. I. 6. Telefon 694—33) minden vasár- és ünnepnap, d. e. 3/4 9 és d. u. 3 órakor, minden kedden, csütörtökön és szombaton 3 órakor. ◆ Kérjen prospektust.

KISS JENŐ

okleveles mérnök, épitési vállalkozó

Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám

Telefon: Aut. 150-81

Milyen ajánlatok érkeztek a fővárosi inségmunkák áruhitel formájában való haladéktalan lebonyolítására?

Felvonultak az összes csatorna- és útépítő vállalatok — Eltérő feltételek az ajánlatok tömegeiben

A szükségmunka keretében elvégzik négy milliós költséggel a lipótvárosi rakodópart megépítését

A gazdasági leromlás mai állapotában óriási érdeklődés kiséri mindazokat a terveket, amelyeket a munkanélküliség enyhítésének érdekében készítenek elő. Ez magyarázza, hogy a főváros vállalkozói, iparosai és munkásai a legmesszebbmenő kíváncsisággal várják az inségmunka megindítását, amelytől jogosan remélik a kereseti lehetőségek széles skálájának megnyitását. A közgyülés részéről kiküldött külön bizottság az elmult hét péntekjén hosszasan tárgyalta az összes lehetőségeket és végigment úgyszólván minden olyan tervezeten, amelyik alkalmasnak látszik a mielőbbi megvalósításra.

A bizottság határozata egyelőre csak *2.6 millió értékü közmunka megindítására szorítkozhatott*, ahová odatartozik

a csatornaépítések 600 ezer pengős tétele, az útépítések egymilliós összege és a MABI részéről felajánlott egymillió pengős hitelkeretből szükséglakások építése.

Ez az eredmény természetesen csak látszólagosan mutatkozik kisméretünek, mert *a bizottság szigorúan ragaszkodik annak a tiz milliónak felhasználásához, amelyet a közgyülés erre a célra engedélyezett.* A terveknek a csatornaépítésekre és az útépítésekre vonatkozó elgondolása nem céloz rendkívüli munkaprogrammot, csupán megvalósítja azt a tervezetet, amelyet az ezévi költségvetésben engedélyeztek, azonban fedezet hiányában még nem kerülhettek kivitelre. Ha ebből a nézőszögből bíráljuk az inségmunka bizottság müködését, akkor azt kell mondanunk, hogy tulajdonképpen örvendetes többletmunka ezzel nem kerül végrehajtásra, ha azonban figyelembe vesszük a további elgondolásokat: akkor el kell ismerni, hogy

a munkálatok inségmunka jellege a közeljövőben fog komoly méretekre emelkedni.

A tervezett munkálatok első vonalába tartozott az *Erzsébet-Sugárút megnyitása*, amelyre körülbelül másfél évvel ezelőtt történt megegyezés a főváros és a Közmunkatanács között. Abban az időpontban a főváros felajánlotta a Károly-körút 15. számú 1.7 milliőra becsült ingatlanát a Közmunkatanács tulajdonában lévő tabáni telkekért, azzal az elgondolással, hogy a *Károly-körútnak ezen a részén kezdik meg az Erzsébet-Sugárút megalkotását.* A bizottság felfogása szerint

az Erzsébet Sugárút, mint szükségmunka messzemenő lehetőséget nyujt nagy tömegek foglalkoztatására és ezért sürgős szükség mutatkozik ennek a bérháznak mielőbbi lebontására.

Alátámasztja ennek a grandiózus tervnek a végrehajtását az a körülmény is, hogy a Közmunkatanácsnál ez az ügy teljesen elő van készítve és a szükséges pénzügyi számítások is rendelkezésre állanak. *Az összes telkek kisajátításához 15 millió pengő az igénylés*, amely összegnek a fele a telekértékemelkedési adó révén megtérül. Természetesen az egész összeg felhasználása csak fokozatosan válik időszerűvé és egyelőre csak *3 millió pengő forgótőke kellene a megnyitáshoz szükséges telkek megvásárlásához.* Ezt az összeget a Közmunkatanács az államtól már kérelmezte, a döntés azonban nem kedvező.

A Közmunkatanács részéről felvetették azt a gondolatot, hogy

a szükségmunkák keretében végezzék el a lipótvárosi Dunapartnak rakodóparttá való kiépítését.

Ehhez a munkálathoz *4 millióra van szükség* és a tömegmunkások foglalkoztatását az teszi indokolttá, hogy a földmennyiségek kitermelése és fuvarozása rengeteg munkásnak ad kenyeret. Szóba került a Boráros-téri híd budai oldalán fekvő

a lágymányosi tó feltöltése

is, ami *5 millió pengőt tesz szükségessé.* A döntés ez utóbbi elgondolásoknál a közeljövőben fog megtörténni.

Mindezeken túlmenően a komoly lehetőségek útját jelzik azok az ajánlatok, amelyeket *áruhitel formájában nyujtottak be bizonyos vállalatok.* Az ajánlatok csatornaépítésekre és útépítésekre kalkulálnak, azzal, hogy a főváros ezt az összeget bizonyos meghatározott idő alatt letörleszti.

Csatornaépítkezésre tett ajánlatot

a Magyar Építőipari Szövetkezet,

amely hajlandó *5 millió pengőt* áruhitelként előlegezni. Az ajánlat szerint a munkákat a főváros adja ki, tervezési, művezetési és leszámitolási tevékenységéért azonban a Szövetkezet *10 százalék vállalkozói összeget igényel.* A hátralékos összeg után a főváros a közadó hátralékok kamatának 2 százalékkal magasabb kamatát fizetné.

Ugyancsak csatornaépítkezésekre adtak be együttes ajánlatot:

a Palatinus R.-T., Erdélyi és Vajda, Fábián, Somogyi és György, Fehér és Dános, László és Blum, Liptai Ervin, Polacsek, Epstein és és Sigmondi Béla részvénytársaság.

A munkálatokat azonnal megkezdenék és az 1934. év végéig fejezik be. A hatmilliós hitel tartama 5 éves, úgy, hogy a főváros november elsejétől 20 negyedévi egyenlő részletben fizetné a törlesztést, a Nemzeti Banknál két százalékkal magasabb kamatláb mellett.

Az útépítési ajánlattevők sorában jelentkezett az

Építőipari részvénytársaság,

amely aszfaltépítésre vállalkozik három évi hitelezés mellett. Ugyancsak ezt az útnemet vállalná

a Hirsch Mihály cég,

amelyik eleinte kis munkarészletet kíván, míg a többit megfelelően elosztva fizetné vissza a főváros.

A Magyar Asphalt Részvénytársaság

komoly megbízásra való kilátás esetén hajlandó részletes árúhitelajánlattal szolgálni.

A Magyar Kerámiai gyár részvénytársaság

útburkolómunkára vállalkozik és *300.000 pengő* áruhitelt ad, egy évi időtartamra, a Nemzeti Banknál két százalékkal magasabb kamat ellenében. Együttes ajánlatot nyujtott be

a Palatinus r.-t. és a Magyar Útépítő r.-t.,

amelyek betonútépítéseket vállalnának *kétmillió pengő* értékben. A munkálatok befejezésének az időpontját 1933 végén jelölték meg. Elgondolásuk szerint a főváros november 1-től kezdődőleg 12 negyedévben egyenlő részletekben kezdené meg a törlesztést. Aszfalt- és betonmunkára vállalkozik

a Péry Dezső cég,

amelyik 500.000 pengőt hitelezne 6 félévi egyenlő részletben való visszafizetés ellenében. A kamatláb itt csak egy százalékkal mulná felül a hivatalos bankrátát. Útburkoló munkát akar vállalni

a Somoskői Bazaltbánya

olymódon, hogy öt évi részletvisszafizetésre egymillió pengő áruhitelt nyujt.

*

Ezek azok az ajánlatok, amelyek a főváros vezetőségét és az inségmunka bizottságot egyaránt foglalkoztatják. *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok a következő napokon tovább tárgyal az ajánlattevőkkel és a lehető legkedvezőbb feltételek érvényesítésére keres lehetőséget.

NYILATKOZAT

A *Fővárosi Hirlap* 1932. évi március hó 2-án megjelent számában ismertettem a Ceglédi-úti szükséglakásépület és a Lenke-úti társasház építkezésénél történt baleseteket és ennek kapcsán kritikával illettem *Wihart* Ferenc építőmester úr tevékenységét. Azóta meggyőződtem arról, hogy a cikkek adatai tévedésen alapultak és így természetesen meg kell állapítanom azt is, hogy mindazok a következtetések, amelyeket *Wihart* Ferenc úr magára sértőeknek talált, nem vonatkoznak őreá, akit személyében megbántani egyébként sem akartam. Kötelességemnek tartom mindezek után, hogy a cikkek kifogásolt állításai fölött sajnálkozásomat fejezzem ki.

Budapest, 1932 július hó 22.

Illés László s. k.

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Alagútépítési munkát az Elektromosmüveknél: König, Román és Stein 45.460 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Szent István-kórház egyik pavillonjának mázolómunkáira pályáztak: Szakolczai Sándor 4127, Fenk Sándor 4844, Fischer és Hartmann 5043, Kloska Károly 5152, Kiszel Géza 5189, Mihály Ferenc 5422, Lampert Géza 6064, Krausz Gyula 6604, Hantos Testvérek 7047 pengővel.

A kelenföldi áramfejlesztőtelep csőpinceföldm föld- és vasbetonmunkáira pályáztak: Barta Károly 52.588, Teleki, Katona és Varjas 56.897, König, Román és Stein 58.250, Neuschloss Ödön 58.530, Zsigmondy Béla 59.187, Hajnal Imre 59.695, Marik Ernő 59.732, Szász Albert 61.233, Szepesy János 63.968, Kis Jenő 67.303, Gregersen Hugó 71.040, Mód Lajos 75.654 pengővel

A Szent István-kórház pavillonjának kőművesmunkáira pályáztak: Székely Béla 2668, Ruzicska Béla 2747, Führer Miklós 3367, Scheuer Ferenc 3764, Pruschka József 3945, Wittmann Ferenc 4204, Schöndorfer István 4265, Dittler Ferenc 4460, Szirtes Béla 4716, Soproni Géza 6044 pengővel.

Az új köztemető baloldali átlósútjának és a munkáslaktanyához vezető útnak rendezésére pályáztak: Heverdle Károly 10.491, Spányi Ernő 10.099, Mikácsy Ágoston 12.914, Szegedy Béla 12.578, Breyer Gyula 13.521, Heisler és Simon 13.651, Ámon Antal 13.885, Halmos István 13.906, Kolos Mihály 14.413, Klauber és Vajda 15.412 pengővel.

A Szent László-kórház pavillonjának mázolómunkáira pályáztak: Gara és Társa 3442, Buday Gyula 3925, Fock Géza 4500, Kovács Testvérek 4684, Lampert Géza 4852, Grünwald és Várhelyi 5221, Schuller József 5250, Gaál Antal 5582, Diera Ignác 5757, Steiner és Szimlper 6597 pengővel.

A Szent László-úti iskola emeletráépítés vasgerendamunkáira pályáztak: Vasgerendákat Árusító Rt. 8078 pengővel.

A Szent János-kórház szentárolójának kibővítésével kapcsolatos különböző munkákra pályáztak: Herkules magas- és mélyépitő rt. 11.666, Szentpályi és társa 12.014, Hoffer Gyula 12.660, Vacsora és Dvoracsek 12.714, Hengl Andor 12.783, Liebhárdt Béla 12.943, Eisler és Simon 13.034, Poros István 13.037, Volentics Lajos 13.648, Gabos Oszkár 13.350, Szabó Ferenc 13.478, Wittinger Ferenc 12.648, Grenyó Bertalan 13.853, Szilágyi Imre 14.322, Perényi Ignác 14.481, Hajós József 14.533, Gregersen Hugó 14.572, Darvas Lajos 14.622, Tőke György 14.745, Enyedi Emil 15.324 pengővel.

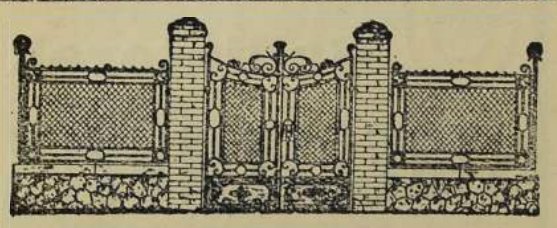
A rákoskereszturi Hösök Temetőjének fürjutcai oldalán drótkerítésmunkáira pályáztak: Stadler Mihály 2448, Haidecker Sándor 2607, Kollerich Pál 2822, Jales Dezső 3060, Halmi Emil 3400 pengővel.

A Dugonics-utcai elemi iskola linóleumpadló javítási munkáira pályáztak: Kraszner Rezső 1869, Haas Lipót 2015, Plöckl Nándorné 2074, Elsinger M. 2173, Neumayer Lipót 2174, Dénes József 2204, Bihari Pál 2259 pengővel.

A Szent László-úti elemi iskola emeletráépítési mük- és szobrászmunkáira pályáztak: Schmidt József 2281, Budapesti Kőgyár 2346, Melocco Péter 2367, Szönyi Dezső 2420, Kelemen Károly 2425, Mottl és Serény 2466, Kiss J. 2515, Podránszky Kálmán 2534, Barber Károly 3110 pengővel.

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

Leukoplast
magyar gyártmány

Ujjáéled
NOVOPIN
szénsavas fenyőfürdőben
idegesség, fáradtságellen

„Budavári Múzeum" a régi budai városházán
„Régi Pest Múzeuma" a Kriszt-házban

Kertész K. Róbert államtitkár nyilatkozata műemlékvédelmi terveiről. — A lebontott Tabánban nem pusztult el nagy érték

Paradoxonnak tünik, de igaz az a tétel, hogy *a nagyvárosok, fejlődő, terjeszkedő metropolisok életében egyre fokozott jelentőséggel jelentkezik a műemlékvédelem fontossága.* Minél többet és minél gyorsabban változik egy város képe, *annál nagyobb és felelősségteljesebb a műemlékvédelem feladata,* hogy értékeket felismerve, meg is óvja azokat a bontócsákányok „modernizáló" átalakításos pusztításaitól.

Budapesten sok bünözés történt ezen a téren. Pótolhatatlan értékek estek áldozatul ad hoc-elhatározásoknak a multban. Ma azonban szerencsére már két szerv: *a Műemlékek Országos Bizottsága és a Fővárosi Közmunkák Tanácsa gondos figyelemmel óvják még meglevő fővárosi műemlékeinket.*

Szorgalmas kutatómunka és a kegyes véletlen éppen a közelmultban számos értékes leletet tárt fel: napfényre került *Mátyás király vadászkastélya, az óbudai római hypocaustum, — a Piarista-telken árpádkori temető és római emlékek tárultak elénk, freskókat találtak egy kis budai ház falán,* — felmerült a gondolat: milyen tervek foglalkoztatják müemlékvédelmünk vezetőit az elébb felsorolt aktualitásokon túlmenőleg?

S amikor alkalmunk volt a Műemlékbizottság vezetőségénél tájékozódni, első kérdésünk volt, hogy

a halálraitélt Tabán nem visz-e magával sírjába müemlékeket?

— *A Tabánban semilyen műemlék nem volt* — hangzott a negatív válasz. — Ennek a városrésznek nyolctized részét amúgy is lebontották már, értéket és jelentőséget azonban legfeljebb csak *a pest-budai romantikusok tulajdonítanak a „régi jó Tabánnak".* Bizonyos, hogy ezek a lebontott s részben még ma is meglévő viskók, kunyhók *a városépítészet fejlődéstörténete* szempontjából érdekesek, de e téren nem is történt mulasztás:

a Fővárosi Múzeumban rengeteg adat, fénykép, műszaki felvétel és rajz őrzi a Tabán emlékét.

Külön nagy érdemei vannak *Erdélyi* Sándor kormányfőtanácsosnak, az ismertnevű udvari fényképésznek, aki kora ifjúsága óta, a hetvenes-nyolcvanas évekre visszamenően, *többezer felvételből álló fényképgyűjteményt készített a Tabánról.* Úgy az Erdélyi-gyűjtemény, mint a festők, rajzolók, grafikusok utóbbi években rendkívül elszaporodott tabáni témái minden tekintetben kielégítő és művészi kútforrásai lehetnek a Tabán történetének a későbbi kor számára.

— Sokkal fontosabb ennél

a Várban található műemlékek problémája.

Vegyük csak az új építkezések kérdését. Itt azelőtt nagy bűnöket követtek el, különösen a Várhegynek a Vérmező felé eső oldalának *szertelen, kíméletlen, esztétika nélkül való, városképromboló beépítésével.* A másik oldalon, szerencsére sokat lehet segíteni s a főváros itt meg is tett ma már mindent, amit csak tehet. Így például ismert kirívó szépséghibája a Halászbástyának *a kétemeletes Münzberger-féle bérház, amely megszakítja, lerontja, megtöri a Halászbástya vonalvezetését, artisztikus látványát.* Ez a ház már ki van sajátítva, bármikor lebontható,

a Közmunkatanács pedig az egész telekblokkra magassági tervet dolgozott ki

s új építkezés már csak ennek a tervnek alapján történhet itt.

— Magában a Várban *1925 óta semmit sem szabad építeni a Műemlékbizottság előzetes engedélye nélkül:* egy ajtót törni a falba, egy ablakot befalazni, egy festőmunkát elrendelni nem szabad addig, amíg ezt a MOB nem engedélyezi. Ennek a gondosságnak köszönhető például a Bécsikapu-téren a 6., 7., 8. és 9. számú házak kifogástalan helyreállítása. Kisebb kifogásokat lehet emelni a gróf *Esterházy* Mórie-féle sarokház új háztető-ablakai ellen, — ilyeneket Budavárában sosem ismertek! Szigorúan véve a dolgot, a köralakú sarokerkély sem megfelelő, — de a festői városkép szempontjából mindezt el lehet nézni.

A budai müemlékek kérdésével kapcsolatban megkérdeztük

Kertész K. Róbert h. államtitkárt,

a *Műemlékek Országos Bizottságának vezetőjét is,* aki a következőkben informálta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Bizonyos, hogy a budai Vár a főváros műemlékeinek egyik legdúsabb s egyúttal legtisztábban megőrzött gyűjteménye. Itt van például

a Fortuna-utca, a Vár legintaktabb műemlék utcája,

amely a maga nemében a XVIII. század utolsó évtizedétől számítva e kor hű kifejezője. Kár, hogy a luteránus iskolaépület rontja a képet, idővel azonban bizonyára lehet majd segíteni ezen a részleten is. Szaktudósok, külföldi szakemberek egyhangúlag vetették fel azonban azt a már könnyebben megvalósítható ötletet, hogy érdemes volna a Fortuna-utca stilszerűtlen keramitburkolatát

a régi kiskockaköves burkolattal felcserélni

s a régi, felesleges, ugyancsak bántóhatású gázlámpaoszlopokat eltávolítani.

Érdeklődtünk ezután az üresen álló *Várszínház* sorsa felől. Ez az épület valamikor Karmelita-templom volt, II. József a régi, szép barokktemplom bezárása után színházzá alakította át *Kempelen Farkas* tervei szerint, de a színpadon és a tetőürben még ma is látszik az akkori templom szentélyboltozata.

— A Várszínház hosszú ideje üresen áll — válaszolta Kertész államtitkár, — az épülettel a főváros rendelkezik s legutóbb felmerült a gondolat, hogy *várbeli múzeumnak alakítsák át.* Ezzel az elgondolással szemben határozottan más álláspont on vagyok. *Az egykori templom- s volt színházépület nem alkalmas múzeális célokra.*

Ellenben, ha valamikor Budán sor kerülhet egy „Budavári Múzeum"

létesítésére, akkor véleményem szerint erre a legalkalmasabb hely az egykori *budai városháza, amelynek épületében jelenleg az I. kerületi elöljáróság működik.* Régi Buda egykori városháza, amely bájos, barokk formáival 1692-ben épült *Ceresola Venerio* császári építész tervei szerint s amely a 18. századbeli tűzvész után újraépült, amikor is megkapta finom rokokólépcsőházát, a leghivatottabb hely arra, hogy

Budavár középkori és későbbi emlékeit magába fogadja, mint múzeum.

— Ezzel kapcsolatban megemlítem egy másik, régi, kedves tervemet, hogy a Piarista-utca és Galamb-utca sarkán álló *Kriszt*-házat, a volt *Grabovszky*-kúriát, Budapest egyik legértékesebb műemlékét viszont

a régi pesti Belváros múzeumának lehetne berendezni.

Ez az épület a városi kastélyok utolsó ép és gyönyörű példája Budapesten s technikailag könnyen keresztülvihető az a gondolat, hogy a házat, amely ma lesüllyedt a járda színvonalához képest,

felemeljék és hátrább tolják.

A munka s a költségei sem oly nagyok, hogy ezt a műtörténetileg jellegzetes, értékes és kedves palotát meg ne lehetne menteni, hogy ebben a tradiciókat lehelő, legalkalmasabb keretben gyűjtsük össze *a régi pesti Belváros kulturális emlékeit nagyszerű enteriőröket nyújtó sorozatban.*

*

A Müemlékbizottságnak s vezetőjének, *Kertész K.* Róbert államtitkárnak nyilatkozataiból kitünik, hogy fővárosunk müemlékvédelmének vezetői nemcsak féltő gonddal és erélyes kézzel őrködnek meglévő értékeink megóvása felett, hanem *művészi elgondolásaikban gazdag tervekkel is foglalkoznak,* amelyeket az ezen a téren megértő főváros bizonyára meg is valósít a jövőben az adott gazdasági lehetőségek keretei között.

Növeli házbérjövedelmét
és a
kokszbeszerzés gondjaitól szabadul,
ha szabadalmazott
„LILIPUT" vándorrostélyt
szereltet központi fütésének kazánjába.
Hazai olcsó, könnyen beszerezhető daraszénnel üzembiztosan működik.
Rendkívül olcsó.
A berendezés költsége a nagy megtakaritásból 1—2 év alatt megtérül.
Készletről szállítható.
Üzemben (bérházakban) bármikor megtekinthető.
Ajánlat, szaktanács és mérnöki látogatás teljesen díjtalan.
GANZ ÉS TÁRSA VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
X., KŐBÁNYAI-ÚT 31. SZÁM.
Telefon: Aut. 902-84 és Aut. 908-69

A tűz ellen ozonos levegőjű
Siester
fürdői és vízgyógyintézetei
díjtalanok!!

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk

haas és Somogyi

Nyolcszáz hold kisajátítására kapott felhatalmazást a főváros a földmívelésügyi kormánytól

A főváros győzelmével végződött a szigetmonostori földtulajdonosok és a Vízművek háborúsága — A bírósági ármegállapítás előtt is jogosult a főváros a szükséges ingatlanokat birtokba venni — A megváltási ár fedezete rendelkezésre áll

Közel másfél esztendő óta folyik a háborúság a főváros és a szigetmonostori ingatlantulajdonosok között, akik a legélesebben szembefordultak annak a kívánságnak, hogy *területeiket a székesfővárosi Vízművek számára átengedjék.* A magánegyességekre való törekvések hajótörést szenvedtek az érdekeiket elkeseredetten védelmező gazdák magatartása miatt és így

a főváros kénytelen volt a kisajátítási jog iránti kérelmét a kormány elé terjeszteni.

A közelmult napokban megtartott megbeszélésen a *földmívelésügyi minisztérium ezt a jogot a főváros részére engedélyezte* és így most már megindult a sokkal ridegebb kisajátítási eljárás.

A Vízművek terjeszkedésének és Budapest vízellátásának nagyhorderejü eseményéről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A földmívelésügyi miniszter a legnagyobb megértéssel honorálta a főváros kérését és máris megkaptuk a felhatalmazást arra, hogy

a körülbelül 800 katasztrális hold nagyságú terület kisajátítására a szükséges lépéseket megtegyük.

Most van folyamatban *a vízjogi engedély kiadása is,* amely esetben tárgyalásokat indítunk a gazdákkal *a vételár* tekintetében. *Békés megegyezésre nem igen van kilátás,* mert az eddigi előzmények azt mutatják, hogy a szigetmonostoriak csak a legvégsőbb esetben hajlandók telkeiket átadni és ezért az ideiglenes vízjog, valamint a kisajátítási jog birtokában

használatba vesszük a kijelölt területeket.

Ezt követeli a bírói eljárás, amelyiknek ármegállapításait mindkét fél magára nézve kötelezőnek kell, hogy elismerje. *A telkek átvétele jelentős összegeket igényel, ezek a tételek azonban a Vízművek függőkölcsönében már rendelkezésre állanak.*

*

A pestvidéki járásbíróságon lefolytatandó tárgyalásokon a fővárost *Tóth* Péter dr. tisztiügyész fogja képviselni, aki eddig is rengeteget dolgozott a szóbanforgó telkek megszerzése érdekében.

Új útépítő eljárást honosít meg a Shell-csoport

Az elmult években az útépítő mérnökök arra törekedtek, hogy egy olyan útburkoló anyagot állítsanak elő, amelylyel sokkal jobb utak építhetők, mint a felületi kezeléssel, átitató eljárással készült olyan útburkolatok, amelyek nem olyan költségesek, mint a magasabbrendü hengerelt utak. A kátrányipar előállított egy ilyen anyagot, amelyet *kátránymakadamnak* neveznek és amelyet az útépítő mérnökök alkalmaztak is néhány éven keresztül, nem sikerült azonban ezen építési módnak, a nagyobb költségekkel épített útrendszerekkel szemben nagyobb mértékben elterjedni.

Annak ellenére, hogy a kátránymakadamot sok országban nagy terjedelemben alkalmazták, azt tapasztalták, hogy ennek az anyagnak igen sok hátránya van, amit főképpen az okoz, hogy *a kátrány is könnyen megváltozik az időjárás hatására*, továbbá az, hogy a kátrányt alkotó kémiai anyagok is gyakran veszélyesek.

Hogy az anyagot feljavítsák, a kátránygyárosok különböző összetételü anyagokat állítottak elő, amelyekben

bitument mint stabilizáló és megerősítő anyagot alkalmaztak,

úgy, hogy manapság a legtöbb országban, beleszámítva Angliát, Német- és Franciaországot is, a kátrányhoz bitument adagolnak, hogy az útépítési anyagot feljavítsák.

Azok az útépítő mérnökök, akiknek nem volt tökéjük arra, hogy meleg eljárással készült aszfaltos anyag előállítására szolgáló berendezéseket vásároljanak, azt találták, hogy a kátrányos makadam a legjobban ott felel meg, ahol az *hidegen alkalmazható*, tehát oly esetben, amikor azt el lehet raktározni és a gyáros részéről kisebb vagy nagyobb mennyiségben szállítható.

Fentmondottakat tekintetbe véve, a *Shell-csoport* müszaki közegei számos kisérletet hajtottak végre abból a célból, hogy egy olyan anyagot állítsanak elő, amely

egy erősebben kötő és állandóbb kötőanyagot tartalmaz,

mint a kátrány és így a kátrányos makadam összes hátrányait kiküszöbölni. Sikerült is a kisérletek alapján egy oly anyagot, a *„Shelmac"*-ot előállítani, amelynek megvannak a kátrányos makadam előnyei, hozzátéve még azt, hogy ez egy tisztán *bitumenes keverék*, amely sokkal jobb, mint a tiszta kátrány, vagy pedig más kátrányos keverékek. Ezen *Shelmac-bitumen* az ásványi anyaggal összekeverhető és hidegen szállítható, használat előtt hosszú időn át tárolható és a meglévő felületre hidegen fektethető a vízzel kötött makadam építésénél használt rendes berendezések és szerszámok segítségével.

A *Shelmac-bitumen* minden olyan tört ásványi anyaggal keverhető, amelynek szilárdsága legalább 2300 kg. per cm², pld. granit, bazalt, trachit, andesit, vagy porphyr. Feltétlenül kielégítő munkát végeztek tört bányakaviccsal, vagy folyamkaviccsal is. Kézenfekvő, hogy

Shelmac-bitumen használatával nagy megtakarítás érhető el,

miután az helyi ásványi anyagokkal használható. A *Shelmacot* egy vagy két rétegben lehet fektetni, ami az úton lebonyolítandó forgalom minőségétől és súlyától függ. Egyrétegü 8 cm. vastag *Shelmac* alkalmas napi 3—4000 tonna forgalom lebonyolítására, kétrétegü (8—10 cm. tömörített vastagságú) *Shelmac* pedig 5—10.000 tonna napi forgalomra.

Az első *Shelmac-útakat* Angliában 1926-ban építették és

az utolsó öt év olyan kitünő tapasztalatokat eredményezett,

hogy minden országban, beleértve Németországot is, ahol ezelőtt ezen fajtájú úttípus építésére igen nagy mértékben kátránymakadamot használtak — mindinkább növekvő mennyiségben fektetik a *Shelmacot*.

A *Shelmac-bitumen* használatának nagy előnye, hogy a bevont kövek keverés után *jelentékeny ideig tárolhatók*, míg arra használatbavétel céljából szükség van. A *Shelmackal* kevert anyag szállítása olcsóbb, miután a normális várakozási idők — a meleg anyag keverése alatt — ki vannak küszöbölve és a munka folytatólagosan bonyolítható le. A kevert anyag rakásokban a kezelendő út szélén helyezhető el a fektetés megkezdése előtt, úgy, hogy a *fektetés folytatólagosan keresztülvihető*. Igen nagy megtakarítás érhető el

a meglévő felületek javítási és fenntartási költségeinél

Shelmac-bitumennel kevert anyag használatának. A javítások rendes munkával és a normálisan használt szerszámokkal vihetők keresztül. Minden fajtájú burkolat — makadam, hengerelt aszfalt, coulée aszfalt, vagy aszfalt comprimée — ezen igen *gazdaságos módszerrel javítható*.

A *Shelmac-bitumen* dobokban, vagy hordókban, továbbá folyékony állapotban, vasuti kocsikban, vagy autótankokban kerül eladásra, a vevő kívánságához, valamint a keverő egységek kapacitásához képest, tekintetbe véve az elosztás gazdaságosságát. Tekintettel ezen anyag kezelésének és tárolásának könnyü voltára, a legtöbb vevő előnyben részesíti a *folyékony állapotban* való szállítást és ezért a *Shell Kőolaj Részvénytársaság* ilyen irányú elosztási rendszert szervezett, amely képessé teszi, hogy a vevőknek meleg, folyékony anyagot szállítson, amely közvetlenül az üstökbe vagy kazánokba szállítható.

A *Shell Kőolaj Részvénytársaság* nem vállal sem útépítést, sem közszállítást, csupán a szükséges *Shelmac-bitumen* szállítására vállalkozik. A társaság müszaki személyzete azonban minden tekintetben az összes érdekeltek rendelkezésére áll.

Az útépítési szempontból oly érdekes újítást szombaton mutatta be a Shell Rt. az állami és fővárosi hatóságok szakembereinek és a sajtó képviselőinek. A csepeli mintaszakaszok a megjelentek legnagyobb elismerését váltották ki, mert felhasználásukkal számos, addig még meg nem oldott technikai és gazdasági kérdést látnak sikeresen elintézhetőeknek.

Hetvenkilenc ingatlant ajánlottak az utóbbi hetekben megvételre a székesfővárosi Segítőalapnak

A Karátsonyi-palota, a Schopper ház, az Andrássy- és Széchenyi-ingatlanok a kínálatok jegyzékében — Ingatlanügynökök rohama a Segítőalap ellen — Az irreális ajánlatok miatt eltekintenek a vételtől

A *Székesfővárosi Segítőalap* a maga célirányos és előrelátó gazdálkodásával az elmult évek alatt tekintélyes készpénztőkét halmozott össze és nem egyszer gondolt arra, hogy tisztviselők vagyonát gyümölcsöztetni fogja. Különböző tervek és elgondolások merültek fel, amelyek közül azonban csak egynéhány vált valóra. A hatalmas szervezet nagyszerüen felépítette a tagok orvosi kezelését, az egészségügyi szolgálatot és a gyógyszerellátást és imponáló módon kifejlesztette a balatonkenesei üdülőtelepet is, amelyik valóban méltó büszkesége nemcsak a székesfővárosnak, hanem a Balaton kultúrájának is.

A Segítőalap a maga tevékenységét a legnyilvánosabb ellenőrzés mellett folytatja és azoknak a beszédes számoknak a láttára, melyek az évvégi zárszámadásokban jutottak kifejezésre:

az ingatlantulajdonosok és ingatlanügynökök légiója támadta meg az intézményt, hogy legkülönfélébb rendeltetésü épületek megvételét vigye keresztül.

A Segítőalap igazgatóságának alig van ülése, amelyen ne referálnának az ingatlanajánlatok tömegeiről, amelyek mögött sokszor érdekes és ismert személyiségek húzódnak meg.

A *Fővárosi Hirlap*-nak alkalma van most részletesen ismertetni

a Segítőalaphoz benyújtott ingatlanoknak a jegyzékét,

amelyeket mint előnyös tőkebefektetést, ajánlottak megvételre. A listát minden kommentár nélkül az alábbiakban közöljük:

I., Hidegkuti-út 74—76—78. (Hüvösvölgyi Parkszanatórium). 2.1 millió.
I. Krisztina-körút 119. Karátsonyi-palota. *(Krumpholtz* Oszkár.)
I., Hieronymi-út 9943. hrsz. *(Krausz* Zsigmond és József.)
I., Istenhegyi-út 9748. hrsz. *(Kánitz* Vilmos.)
I., Budakeszi-út 95. *(Együd* János.) 250.000.
I., Szent Imre herceg-útja 78. *(Titánia Cipőgyár.)* 1.5 millió.
II., Apostol-utca 9. (Dr. *Nádas* Béla.)
III., Zsigmond-utca 38—40. *(Esplanade.)*
IV., Múzeum-körút 5. *(Hajós* Béla.) 360.000.
IV., Kossuth Lajos-utca 13. *(Hajós* Béla.) 900.000.
IV., Károly-körút 12. *(Hajós* Béla.) 750.000.
IV., Veres Pálné-utca 4—6. *(Hajós* Béla.) 730.000.
IV., Kecskeméti-utca 9. *(Hajós* Béla.) 800.000.
IV., Kálvin-tér 5. *(Szőllősi* Jenő.) 450.000.
IV., Kecskeméti-utca 14. *(Szőllősi* Jenő.) 1.5 millió.
IV., Váci-utca 75. *(Szőllősi* Jenő.) 550.000.
IV., Királyi Pál-utca 10. *(Szőllősi* Jenő.) 480.000.
IV., Kecskeméti-utca 8. *(Fekete* Sándor.) 420.000.
IV., Múzeum-körút 41. *(Hrabovszky* György.) 1 millió.
IV., Egyetem-utca 1. *(O. M. Államvasút.)* 1 millió.
IV., Királyi Pál-utca 10. *(Kemény* Lajos István.)
IV., Múzeum-körút 41. *(Kemény* Lajos István.)
IV., Veres Pálné-utca 9. *(Toldy Szabó* Lászlóné.) 1.1 millió.
V., Hold-utca 1. *(Mocsáry* Kálmán.) 1 millió.
V., Erzsébet-tér 4. (özv. *Lucenbacher* Pálné.) 550.000.
V., Gróf Tisza István-utca 16. *(Szőllősi* Jenő.) 800.000.
V., Gróf Tisza István-utca 1. *(Szőllősi* Jenő.) 1 millió
V., Erzsébet-tér 5. *(Szőllősi* Jenő.) 675.000.
V., Falk Miksa-utca 10. *(Szőllősi* Jenő.) 680.000.
V., Gróf Tisza István-utca és Wekerle Sándor-utca sarok. *(Kemény* Lajos István.)
V., Hold-utca 19. *(Németh* Jenő.) 400.000.
VI., Vilma királynő-út 34—36. (Gróf *Andrássy* Sándor.) 750.000.
VI., Andrássy-út 23. *(Ingatlanbank.)*
VI., Vilmos császár-út 8. *(Kálmán* Jenőné.) 750.000.
VI., Lövölde-tér 2/a. *(Kemény* Lajos István.)
VI., Jókai-utca 37. 350.000.
VII., Rottenbiller-utca 50. *(Erzsébet leányárvaház).*
VIII., Múzeum-utca 3. *(Freystädtler* Jenő.) 978.4000.
VIII., Főherceg Sándor-utca 6. (Dr. *Gombár* Tivadar.) 550.000.
VIII., Baross-utca 6. *(Hajós* Béla.) 285.000.
VIII., Reviczky-utca 4—6. (Gróf *Széchenyi* Antalné.) 550.000.
VIII., Főherceg Sándor-utca 9. *(Hajós* Béla.) 400.000.
VIII., Eszterházy-utca 17. *(Hajós* Béla.) 350.000.
VIII., Trefort-utca 3. *(Gyermekvédőliga.)* 712.568.
VIII., Múzeum-utca 15. *(Sennyey* Pál gróf.) 800.000.
VIII., József-körút 64. *(Zukor* László.)
VIII., Múzeum-utca 3. *(Kemény* Lajos István.)
VIII., József-körút 60. *(Kemény* Lajos István.) 500.000.
IX., Üllői-út 9. *(Hajós* Béla.) 340.000.
IX., Üllői-út 11—13. *(Hajós* Béla.) 1,250.000.
IX., Lónyay-utca 15. *(Hajós* Béla.) 520.000.
II., Pasaréti-út 69. *(Hüvösvölgyi Ingatlaniroda.)* 150.000.
II., Retek-utca 79—81. *(Általános Házforgalmi Rt.)* 3 millió.
I., Szent Imre herceg-útja 78—80. *(Titánia Cipőgyár.)* 250.000.
I., Verpeléti-út 3. *(Lenkey* Györgyné.) 712.000.
IV., Kossuth Lajos-utca 10. *(Neruda* Nándor.) 610.000.
IV., Múzeum-körút 5. *(Hajós* Béla.) 380.000.
IV., Múzeum-körút 23—25. *(Hajós* Béla.) 370.000.
IV., Piarista-utca 12. *(Hajós* Béla.) 420.000.
IV., Váci-utca 52. *(Hajós* Béla.) 420.000.
IV., Múzeum-körút 27. *(Hajós* Béla.) 570.000.
IV., Múzeum-körút 19. *(Hajós* Béla.) 600.000.
IV., Deák Ferenc-utca 15. *(Hajós* Béla.) 310.000.
V., Honvéd-utca 19. *(Hajós* Béla.) 650.000.
VI., Aradi-utca 59. *(Bessenyey* Zénó dr.) 560.000.
IV., Deák Ferenc-utca 19. *(Hajós* Béla.) 600.000.
IV., Kálvin-tér 2. *(Havaszti* Tivadarné.) 520.000.
IV., Semmelweis-utca 17. (Dr. *Magyar* László.) 525.000.
V., Szent István-tér 4—5. *(Zala* Lajos.) 510.000.
IV., Piarista-utca, Vass-udvar. *(Schopper I. G.)* 600.000.
III., Zsigmond-utca 25. 300.000.
I., Lenke-úti bérház. 550.000.
IV., Zrinyi- és Wekerle-utca sarok. 510.000.
IV., Vármegyeház-utca 6. 560.000.
VIII., Baross-utca 28. 450.000.
IV., Ferenc József-rakpart 16. 600.000.
VIII., József-körút 60. 420.000.
IV., Irányi-utca 27. 340.000.
VIII., József-utca 9. 400.000.

Ez utóbbi hat ingatlant *Szemere* Ignác és *Kohn* Lajos együttesen ajánlották fel a Segítőalapnak. Általában megfigyelhető, hogy

sürün szerepelnek azonos hangzású nevek, akiknek viselői azonban hivatásos ingatlanügynökségek képviselői.

Amint látható, a közelmultban 79 ingatlant ajánlottak a fővárosi tisztviselők szervezetének, ahol azonban a gondos utánajárás és a mérlegelés mindenkor megállapította, hogy *a bérházak hozadéka nem áll arányban a vételárral*. Megnehezíti a reális üzletek megkötését az is, hogy

az ügynökök serege a maga busás jutalékát is beszámította a vételárba

és így a főváros Segítőalapja nyugodt lelkiismerettel nem bocsátkozhatik bele kétes kimenetelü tranzakciókba.

VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

Háztulajdonosok figyelmébe!

KOKSZ NÉLKÜL

hazai szénnel füstmentesen, a leggazdaságosabban, nagy megtakarítással fűtheti központi fűtésre berendezett házát, ha kazánjába K U N-féle szabadalmazott

„SIMPLEX"
ROSTÉLYBETÉTET

szereltet be. A „Simplex" rostélybetét ára kazántipus és méret szerint P 250—450. A költség tehát már a legkisebb üzemnél is 1—2 vagón szén használatánál megtérül, mivel az elsőrendü hazai daraszénből sem fogyaszt többet, mint eddig a kokszból.

Kazánátalakítás nem szükséges.

Üzemben megtekinthető.

Érdeklődőknek díjmentesen küldjük szakmérnökünket.

„SIMPLEX" rostélybetét,
I., Zuhatag-utca 9/a. Tel.: 640-52

Klassohn Gyula
Iroda: Budapest, IV., Eskü-tér 5.
a Neményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A szerkesztőségből. Dacsó Emil, a Fővárosi Hírlap felelős szerkesztője néhány hétre elutazott a fővárosból. Távollétében a szerkesztésért Pogány Béla szerkesztő a felelős.

Nagy felkészültséggel indul az őszi kampánynak az Egységes Községi Polgári Párt

Az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Polgári Egység Klubja* hétfői társasvacsoráját az óbudai pártszervezetben ünnepiessé avatták a megjelentek nagy számán kívül azok a nagyjelentőségű várospolitikai megnyilatkozások, amelyek a párt vezető férfiai részéről elhangzottak. *Andréka* Károly h. főkapitány, a székesfőváros törvényhatósági bizottságának örökös tagja, mint az óbudai pártszervezet elnöke üdvözölte a megjelent országgyülési képviselőket, törvényhatósági tanácstagokat, bizottsági tagokat és kerületi vezetőket és lendületes szavakkal köszöntötte a pártelnökség képviseletében megjelent *Becsey* Antal társelnököt. *Usetty* Béla és *Payr* Hugó országgyülési képviselők a déli választókerület, *Bayer* Antal, *Scheuer* Róbert, *Piazza* Győző, *Kovács* József ny. tábornok a többi kerület üdvözletét tolmácsolta az óbudaiaknak, *Martin* Gyula a III. kerületi jótékonysági mozgalmaiban vezető szerepet játszó *Andréka* Károlynét köszöntötte, *Magasházy* Mihály pedig az óbudai lakosság különböző kívánságaira hívta föl a pártvezetőség figyelmét.

Becsey Antal nagyhatású beszédében mindenekelőtt *Andréka* Károlyt és vezérkari főnökét, *Orova* Zsigmondot köszöntötte, majd kifejtette, hogy a hivatalokra boruló nyári csendben is ébren kell tartani a polgárság érdeklődését a város ügyei iránt és a polgári erők szoliditásáról, a közeljövő súlyos küzdelmeire való felkészültségről tesznek tanuságot ezeken az összejöveteleken, amelyeken tájékoztatják a párthiveket a városházán történő vagy készülő eseményekről. Ezek közül a legfontosabb az éppen a párt kezdeményezésére kiküldött hetes bizottság tevékenysége, amely máris *10—15 milliós közmunkák kiadását készítette elő. Becsey* végül arra a benső harmoniára ürítette poharát, amely óbudán egyfelől a hagyományok tisztelete és az ősi természeti szépségek konzerválása, másfelől pedig a modern haladás szelleme között van és amelynek jellegzetes képviselői a kerületnek méltán általános rokonszenvnek és nagyrabecsülésnek örvendő két vezetője.

— **Megkezdette szabadságát a polgármester.** *Sipőcz* Jenő dr. polgármester nyári szabadságát július 25-én, hétfőn megkezdette. A polgármester szabadságidejének javarészét *Zebegényben* tölti el. Távollétében helyettespolgármesteri minőségben a főváros ügyeinek vezetését *Borvendég* Ferenc alpolgármester látja el.

— **Gallina tanácsnok beosztása.** Tudvalevő, hogy a polgármester *Gallina* Frigyes dr. tanácsnokot, a racionalizálás előkészítésének tartamára felmentette az elnöki ügyosztály vezetése alól. *Felkay* Ferenc dr. főjegyző most szabadságra utazott és távollétének idejére újból *Gallina* tanácsnok vette át az ügyosztály vezetését.

— **Közszemlére kerül a választói névjegyzék.** A központi választmány most állította össze a jövő képviselői választói névjegyzék ellen beadott panaszokat. Összesen 3500 kifogást adtak be az előirt határidőig, amelyeket legközelebbi ülésén vesz tárgyalás alá a központi választmány. A névjegyzéket augusztus 1—15-ig közszemlére állítják ki.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Világraszóló művészi eseménynek ígérkezik a budapesti nemzetközi Liszt-hangverseny

A nagy zenei attrakciót a Nemzetközi Vásárral kapcsolatban rendezik

Nagyszabású és az egész világ kultúrköreit érdeklő zenei esemény központja lesz jövőre Budapest, ahol megrendezik a *Nemzetközi Liszt Ferenc Zongoraversenyt.* A művészi esemény előkészítését illetékes köreinkben már megkezdték és *Karafiáth* Jenő kultuszminiszter most kinevezte

a 35 tagú előkészítőbizottságot

Dohnányi Ernő, *Liber* Endre alpolgármester és *Kertész* K. Róbert h. államtitkár vezetésével.

A bizottság megtartotta első ülését, amikor is a védnökök névsorára tettek előterjesztéseket. A verseny zenei feltételeinek és a külföldi zsürorok megállapítására

zenei bizottság alakult,

amelyben *Bartók* Béla, *Dohnányi* Ernő, *Keéri-Szántó* Imre, *Stefániai* Imre és *Thomann* István foglalnak helyet, míg a végrehajtóbizottságban ezenkívül gróf *Apponyi* Mária, *Kertész* K. Róbert, *Kovácsházy* Vilmos, *Liber* Endre, *Magyar* Pál, *Meszlényi* Róbert, *Némethy* Károly, *Radnai* Miklós és *Takács* Menyhért foglalnak helyet.

Eddig az állam és a főváros 3000, a TÉBE 1000 pengős, az Államvasutak később megállapítandó nagyságú díjakat tűztek ki s számos egyéb értékes díjra van kilátás. A főváros *emlékérmeket és díszokleveleket ad a verseny résztvevőinek.*

A zongoraversenyt a jövő évi Nemzetközi Vásárral kapcsolatban rendezik május 15—30 között.

A résztvevők vasúti kedvezményben részesülnek, támogatja a verseny propagandáját a Nemzetközi Vásár adminisztrációja. A hivatalos irodát a *Zeneakadémián* állítják föl.

Stílszerű bevezetésül az Operaház díszelőadásban bemutatja Liszt Ferenc *Szent Erzsébet legendáját* s felkérik

Apponyi Albert grófot,

hogy mint Liszt Ferenc személyes barátja, a díszelőadás előtt *Liszt-emlékbeszédet* mondjon. Az előkészítőbizottság legközelebbi ülésén megszövegezik az ötnyelvű propaganda-prospektusokat.

— **Dr. Friedmann Ernő, a Magyar Hirlap főszerkesztője.** A Magyar Hirlap kiadói, *Roóz* Rezső és *Hegedüs* Gyula felkérték *Friedmann* Ernő dr. műegyetemi tanárt, hogy vállalja el a *Magyar Hirlap* főszerkesztői pozicióját. *Friedmann* Ernő már átvette az ujság vezetését és megkezdte működését a főszerkesztői pozicióban. *Friedmann* Ernő, aki a kassai jogakadémián, a kultuszminisztériumban, az ügyészségen, a közélelmezési minisztériumban működött, a háború alatt elnöke volt az Országos Árvizsgáló Bizottságnak s jelenleg a műegyetem közgazdasági fakultásán a jogi enciklopédia és közigazgatási jog professzora. *Friedmann* Ernő évtizedes széleskörű tudományos és publicisztikai tevékenységet fejt ki s nevét külföldi szakkörökben is ismerik és értékelik. Most a napisajtó munkájába kapcsolódik be és bizonyára érdemes munkása lesz az ujságirásnak.

— **Eljegyzés.** *Maier* Picyt, Maier Ottónak az Első Budapesti Gőzmalom Rt igazgatójának leányát eljegyezte *Flaxmayer* József dr. fővárosi tanácsjegyző.

— **Megnyitják a Budapest—Komárom közötti villamosvasuti forgalmat.** Egyhónapi késedelemmel, augusztus közepén sor kerül az elektrifikált *Budapest—Komárom* közötti vasúti szakaszon a villamosvonatok elindítására. A két gyorsmozdony és két tehermozdony már hetekkel ezelőtt elkészült, végleges átvételük, kipróbálásuk megtörtént már s most valószínüleg *augusztus közepétáján megindul a villamosvonat Komáromig.* A gyorsmozdonyok 100 kilométeres sebességre képesek óránkint s *Bécsig 3 és fél óráig tart az út,* ha a Komárom és Hegyeshalom közötti szakasz villamosítása is befejezést nyer.

— **Kolostort akarnak épiteni a Gellérthegyen.** A gellérthegyi *Szikla-templom Egyesület* a fővárosnál engedélyt kért arra, hogy a szikla-templom mellett egy kolostort építhessen. Ide telepítenék a *pálosrendi* szerzeteseket. A Közmunkatanács mérnöki tanácsa, most foglalkozott e kéréssel és az ülésen élénk vita keletkezett, mert többen ellenezték és többen pártolták a kérelem teljesítését. Döntés természetesen nem keletkezhetett, mert a törvényhatósági tanács joga ez ügyben dönteni.

— **A Bauxit Trust A.-G. Zürich** igazgatósága elhatározta, hogy e hónap 29-én Zürichben megtartandó közgyülésnek indítványozni fogja, miszerint az elmúlt üzletévben elért 267.241.12 svájci frank összegü *tiszta nyereség* — tekintettel az általános gazdasági helyzetre — uj számlára vitessék elő.

— **Az Elektromos Művek felhivása a költözködőkhöz!** Az augusztusi lakbérnegyed miatt könnyen bekövetkező torlódások elkerülése érdekében az Elektromos Művek kéri a közönséget, hogy az árammérők átírására vonatkozó kívánságokat a költözködés előtt nyolc nappal jelentsék be, mert ellenkező esetben az üzem az átírással kapcsolatban szükséges munkát idejére elvégezni nem tudja.

— **Magyarország kereskedelme és ipara 1931-ben.** A *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara,* miután magyarnyelvü évi jelentése már megjelent, most német nyelvü kötetében számol be az ország 1931. évi *ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági viszonyairól.* A statisztikai anyaggal gazdagon felszerelt munka tárgyilagosan igyekszik az ország ipari, kereskedelmi, pénzügyi és mezőgazdasági viszonyait ismertetni.

— **Minden rajzolónak, technikusnak, mérnöknek,** műszaki irodának nélkülözhetetlen kelléke az automatikus „Universal sávozó" a jelenkor legtökéletesebb rajzeszköze. Ez a nagyszerü találmány önmagában egyesit fejesvonalzót, egy derékszögü háromszöget, egy tompa- és egy hegyesszöget, amellett kezelése egyszerü és gyors. Sokoldalúságával csak olcsósága vetekedhet. Kapható: IV., Múzeum-körút 21. Telefon: 885—76 és 860—97.

Koksz és külföldi szén pótlása magyar szénnel, központi fütésnél. Nagy feladatot oldott meg *Kun* mérnök a *„Simplex"-féle rostélybetéttel,* amely lehetővé teszi a központi fütésre berendezett kazánoknál a nehezen beszerezhető külföldi szén és koksz teljes mellőzését. Ezzel a rendszerrel mindenfajta hazai szén füst- és korommentesen és a leggazdaságosabban ég el. Beszerzése olcsó, úgyhogy minden háztulajdonosnak ajánlatos a „Simplex" rostélybetét mielőbbi beszerzése.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST,
I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84.
Budapest, X., Korponai-u. 11.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépitő-, kövező- és bitumenépitő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

LINOLEUM burkolási munkálataival
legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert
Haas Lipót
céghez.
Főüzlet: **VII. ker., Rákóczi-út 24.**
Telefon: József 42—0—44

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre nyilvános versenytárgyalást hirdetek a IX. ker., Gyáli-út 1. szám alatti Szent István-kórházban és az I. ker., Hieronymi-út 1. szám alatti Új Szent János-kórházban szükséges **hullahűtő szállítási és szerelési** munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1932. évi július hó 22-től kezdve naponta d. e. 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető a Központi városháza, III. em. 329. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1932. évi augusztus hó 23-án (kedden) d. e. ½11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1932. évi július hó 18-án.

A székesfőváros polgármestere.

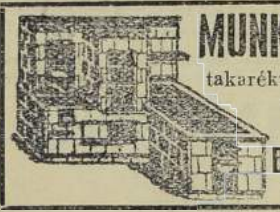
A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

„TURÁN"
a legkiválóbb magyar iron
SCHULER JÓZSEF Rt. Budapest

FAVORIT FÉKBETÉT
Hungária tömítőanyag. Hazai gyártmány.
Grosz és Társa
BUDAPEST, V., CSANÁDY-UTCA 7. TELEFON: 912—64

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSÍTÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhívó: József 311—19. szám.
Kiváló üzemanyag készletem legolcsóbb napi áraken
Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: ***Kleiner és Bokmayer***
Budapest, VIII., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat. Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-út 16.
Telefon: 69-5-59.

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Fatk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut. 271-47.
Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69-5-04

Volt Wellisch Náthán Utóda
FISCHER ZSIGMOND épületfakereskedő.
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310—89.

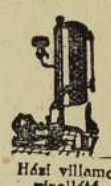
The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 90.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: **LÁBATLAN.** — Mészégető: **LÁBATLAN.**
Téglagyárak: **BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU**

Kartelen kívüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállít: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket **legjobb minőségben**
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-út 40. Tel.: J. 38—9—17.

FISCHER MIHLOS és FIA
TEHERSZÁLLÍTÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPÍTÁSI ÉV: 1895.

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FENYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

Szárnyszivattyu
Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapíttatott: 1866. Telefon: 21-8-04.
Szivattyuk. Mótorok. Műszaki és üzemszükségleti cikkek.

Házi villamos vízelláló

Bútorait legjobb minőségben és legolcsóbb árban **Schäffer János** műbútorasztalos lakberendezési üzlete Budapest, II., Török-u. 2. Margithidnál Telefon: 552—98.

Alapíttatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124.
Telefon: Aut. 952—89.

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusítja: **Bürgermeister Ferenc Utóda,**
Budapest, VIII., Népszínház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 32. sz. Telefonszám: József 335—42

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 *Alapítva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: LIPÓT 914—46

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGÍTÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja; ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntődéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 3.

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON, HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfúrási és vízműépítési vállalat.
Akna-kútépítések. Mélyfúrások. Víztelenítések. Automatikus szivattyúberendezések. Alapozások. Búvározási munkák. Forrás foglalások.
Telefon: 93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körut 32

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon; 942—58.
Gyártmányok; Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés; Tetőfedés, szigetelés, víztelenítés, asfaltozás, Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623—34.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

STERN RICHARD
Autókilométerjelzők és mérőműszerek képviselete és speciális üzeme
Budapest, VI., Lehel-utca 10/a. Telefonszám: 92—1—35.

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: ***Budapest, V., Berlini-tér 2.***
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: **Nagykovácsi**

Polgár Henrik
fehérfémöntőde és fémkereskedés
Budapest, VIII., Mosonyi-utca 1.
Telefon: József 334—58.
Gyárt és állandóan raktáron tart: forrasztó-ónt, angol-ónt csapágyfémeket és „Atocar" speciális autó és traktor csapágyfémet.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPÍR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
BUDAPEST, IV., ARANYKÉZ-UTCA 6. TEL.: AUT. 877—15.
ALAPÍTVA: 1790-BEN

352

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 augusztus 3. — 31. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Kár volt

Már a legeslegelső pillanatban is azzal kezdjük, hogy nem tulajdonítunk valami nagy fontosságot az esetnek, amit itt szóvá teszünk. Csak egy rossz szokásra akarjuk felhívni a jószándékú emberek figyelmét.

Ez a rossz szokás pedig az, hogy ha Magyarországon két ember összeszólalkozik, mondjuk a japán császári ház örökösödési rendje körül, akkor a végén legalább az egyik, de lehetőleg mind a kettő *Budapestre húzza rá a vizes lepedőt*. Eszünkbe jut az a hetyke, harcias, minden kákán csomót kereső ujság, amely egyidőben eleveneket és holtakat kipécézett, valóságos rómuralmat gyakorolt Magyarország fölött. Aztán lassan meg is öregedett, de meg lassan mindenkivel *ki is békült*. Multak az évek és az egykor kíméletlen, véresszájú orgánum kezdett fogatlan oroszlánná vedleni. De megtorpant a gazda: elhagy a mi szenzációéhes közönségünk, ha nem koncolunk föl neki mindennap valakit. De kit? Megállapodtak tehát abban, hogy a — Feld-színház mindenesetre támadható. Azzal szemben nincsenek elkötelezve. Nos a magyar életnek, főként pedig a magyar *politikai* életnek ez a mai Feld-színháza — a főváros. Abba mindenki beletörölheti a sáros csizmáját, de csak addig, amíg mi, budapesti polgárok, öntudatra nem ébredünk és nem csinálunk olyan kemény falankszot, amelybe a könnyelmüen támadók majd betörik a fejüket.

Ezt el kellett mondani Eckhardt Tibor kiszólása alkalmából, amely eszünkbe juttatja azokat, akik Prügelknabenak tekintik Budapestet. Nem vonatkozik azonban a mondanivalónk magára Eckhardt Tiborra, akit kiváló elmének és jószándékú embernek tartunk, aki nem ellensége Budapestnek. Őt is kérni kell azonban, hogy ha heve elragadja, ne Budapestet használja haragja céltáblájának. Ha baja van Wolff Károllyal, vagy a Wolff Károly politikájával, intézze el a kereszténypárt vezérével, aki — Eckhardt is elismeri — elég erős legény, de Budapest sokkal nagyobb és szentebb érdeke ennek a nemzetnek, minthogy a politikai akrobaták labdázzanak vele.

— Már most megüzenem, — mondja *Eckhardt* Tibor, — a politikai élet megindulásakor, *sürgős kötelességünknek fogjuk tartani a fővárosban is leszámolni ezzel a rendszerrel*, mely Budapest keresztény nemzeti társadalmának annyi csalódást, pusztulást és szolgaságot jelentett.

Miért mondja ezt Eckhardt Tibor? Mert szerinte „Wolff Károly, mint a székesfőváros, tehát a legnagyobb fogyasztóérdekeltség politikai vezére, a keresztény politikát hangoztatta ugyan, de *türte, hogy egy évtizeden át a kartel- és nagybankhatalom kihasználja és fosztogassa a nagytőke oltárán az ő vezetésére bizott fővárost.*“

Mi sokszor állottunk szemben Wolff Károllyal, de hogy a „kartel- és nagybankhatalom“ számára fosztogatási lehetőséget és időt engedett volna a városházán — ezt igazán nem mertük volna róla soha leírni. Ez azonban — ismételjük — kettejük dolga. Mi azt szeretnénk megállapítani, hogy a városházán nem volt és nincs egyetlen párt se, egyetlen városatya, vagy tisztviselő se, aki ennek a fosztogatásnak ajtót nyitott volna, vagy csak elnézte volna is. Ebben az országban aztán demokratikusabb, szociális érzékűbb közület, mint Budapest székesfőváros, igazán nincsen. A budapesti városházán a demokrácia, a kapitalizmus kinövéseinek megfékezésére, a szociális gondoskodás, az egyenlő elbánás igazán nem jelszavak, hanem élő valóságok. És a kartelek! Eckhardt Tibor éles elméje nem sokat foglalkozhatott a főváros ügyeivel, mert akkor tudnia kellene, hogy a főváros nem küld a kormányhoz feliratot, amelynek ceterum censeoja nem a kartelek leépítése lenne.

Mi azt hisszük, hogy Budapest a legjobb úton jár, mert amíg Eckhardt Tibor a kartel- és bankhatalom által való kifosztottság vádját emeli ellene, addig a „kartel- és bankhatalom“ bizony nem egyszer olyanformán aggódik, mintha a főváros gyakran radikális túlzásokba tévedne. Ez a legjobb út, ha a két szélső oldal nincs megelégedve, mert akkor Budapest székesfőváros bizonyára polgárai számára a legjobbat cselekszi. Ez régi tapasztalat és ha hibának tartjuk is Eckhardt Tibor vádaskodását, de megnyugtat bennünket abban a tekintetben, hogy Budapest vezetői helyes úton járnak.

Van azonban még valami, amit igazán kár volt megcselekednie Eckhardt Tibornak. Nem vesszük rossz néven, ha majd a „politikai élet megindulásakor“ előáll a kritikával és — amint ez tőle másként nem is várható — *a konkrét adatokkal*. Kár azonban a nyár hevében olyan mondatokat elpuffantani, amelyek gyanút, talán éppen alaptalan gyanút kelthetnek, amelyek a főváros ellenségeinek tesznek szolgálatot. Ez a harci taktika nem illik ő hozzá, akik ezt eddig gyakorolták, azok — hitünk szerint — nem lehetnek Eckhardt Tibor tanítómesterei.

Aláírta a belügyminiszter a HÉV-tranzakció végrehajtására vonatkozó jóváhagyást

A Községi Takarékpénztár kárpótolja a BSzKÁRT a jelentkező deficitért és a kispesti áramfejlesztő elmaradó hasznáért — Reméli a miniszter, hogy a HÉV átvételével lehetővé válik Budapest nagyarányú terjeszkedése

Várospolitikai körökben nagy érdeklődéssel várják *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter leiratát, amely végérvényesen jóváhagyja a főváros közgyűlésének határozatát és a pestkörnyéki közlekedést a BSzKRT irányítása alá adjon. Nem titok, hogy a belügyminiszteri döntést minden részletre kiterjedő *beható tanácskozások* előzték meg azzal a célkitűzéssel, hogy a tranzakció pénzügyi és közlekedési vonatkozásai tisztán álljanak a kormányhatósági szervek előtt.

A belügyminiszternél tartott ankét anyagáról már beszámolt a *Fővárosi Hirlap* és így most már csak arról kell hírt adnunk, hogy *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter több olyan pontról kért tüzetesebb felvilágosítást, amelyek

szükségesek voltak ahhoz, hogy a HÉV átvételével kapcsolatban felmerült túlzott aggodalmak kiküszöbölhetőkké váljanak.

A legfontosabb kérdés az esetleg fenyegető *deficit* elhárítása az amúgy is nehézségekkel küzdő BSzKRT fölül, amelynek érdekében több megbeszélés folyt le az illetékes tényezők bevonásával. Másik tisztázásra váró részlet

a kispesti világítási üzem átadásának körülményei

voltak, amelynél elsősorban arra kell törekedni, hogy a BSzKRT terhére mutatkozó bevételi hiány kellő eszközökkel ellensúlyozható legyen. A harmadik probléma

a svábhegyi és gellérthegyi telkek parcellázásának üzleti lehetőségei

felé irányult, amelynél ugyancsak pontos képet kellett nyerni arról, hogy a parcellázás valóban beváltja-e a hozzáfűzött várakozásokat. A megbeszéléseken résztvett *Borvendég* Ferenc alpolgármester irányításával *Lamotte* Károly tanácsnok, *Reményi-Schneller* Lajos, a Községi Takarékpénztár és *Folkusházy* Lajos a BSzKRT vezérigazgatója, míg a belügyminisztérium részéről maga *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter és *Tatits* Árkád miniszteri főtanácsos hallgatták meg a különböző előterjesztéseket.

Ilyen előzmények után

hétfőn délelőtt elkészült a belügyminisztériumban a jóváhagyó leirat,

amely számos oldalról vizsgálja a tervezett tranzakciót és véleményét nyilvánítja az átvétellel együttjáró összes kérdésekről. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter hétfőn aláírta a jóváhagyásról szóló kormányhatósági leiratot.

A jóváhagyás indokolása többek között *bizonyos aggodalmakat* táplál a HÉV deficitje miatt és ennek során nem hallgatja el azt sem, hogy az utasszám nagymérvű csökkenése miatt nehéz pénzügyi helyzetben lévő BSzKRT miként fogja tudni vállalni a terheket.

A belügyminiszter éppen ezért arra hívja fel a Községi Takarékpénztárt, hogy a parcellázásokból származó üzleti haszon arányos részét a BSzKRT-nak adja át,

amelyik nemcsak, hogy a HÉV deficitjét veszi magára, hanem elesik a kispesti világítási üzem eddig élvezett jövedelmétől is. Felhívja a miniszter a figyelmet *az adminisztráció egyszerüsítésére* és arra, hogy a HÉV-nél a legmesszebbmenő takarékosságot érvényesítsék, mert a kereskedelmi miniszter közlése szerint

előbb-utóbb mégis esedékessé válik a HÉV-vonalak rekonstrukciója, ami komoly tőkebefektetést fog igényelni.

A miniszter abban a reményben engedélyezi a tranzakció végrehajtását, hogy *az a közlekedés egységesítése révén megszokható fejlődést biztosít Budapest terjeszkedése számára.*

*

Információnkat kiegészíthetjük azzal, hogy az eladói érdekeltség megbizottai *csütörtökön* ülnek össze *Reményi-Schneller* Lajos és *Folkusházy* Lajos vezérigazgatókkal a szerződések megkötésének előkészítésére, amit megkönnyít az a körülmény, hogy a tervezetek *már teljesen készen várják a jogérvényes aláírásokat.*

Maguknak követelik a pestkörnyéki városok a villamosjegyek után lerótt közlekedési adó egy részét

Beadvánnyal fordulnak a közigazgatási bírósághoz — Pártközi jogászbizottság szövegezi a beadványt — Ujpest vezeti az akciót, melyhez csatlakozásra hívták fel Pestszenterzsébetet, Kispestet és Rákospalotát

Furesa beadvánnyal akar *Ujpest* városa a közigazgatási bírósághoz fordulni, s ha a bíróság e beadványban foglalt kívánságnak eleget tenne, az súlyos anyagi károsodásával járna a *Beszkárt* számára. Nincs egyébről szó, minthogy

Ujpest magának követeli a villamosjegyek után lerótt közlekedési adó egy részét.

A különös követelés először Ujpest város közgyülésén hangzott el. Azt indítványozták, hogy a város követelje maga számára

Ujpest területén eladott villamosjegyek után

a közlekedési adót, mely minden villamosjegy árának $^1/_{11}$-ed része. A közgyülés többsége elfogadta az indítványt, arra az álláspontra helyezkedtek ugyanis, hogy *a fővárosnak nincs adószedési joga Ujpest területén.*

Ujpesti közgyülésének határozata felkerült a vármegyéhez.

Pest vármegye törvényhatósági bizottsága az őszi első közgyülésen fogja tárgyalni a határozatot.

Függetlenül azonban Ujpest közgyűlésének döntésétől, *a vármegye legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésén szőbakerült az ügy,* de most már azzal bővült a követelés, hogy *az összes érdekelt pestkörnyéki városok kérjék a közlekedési adóból szerintük őket megillető részek átengedését. Preszly* Elemér főispán vállalta, hogy a közigazgatási bizottság kívánságát

a kereskedelmi miniszter elé terjeszti a vármegye pártoló javaslatával együtt.

Amikor Ujpesten tudomást szereztek a főispán kijelentéséről, összeültek a pártok vezetői, hogy megbeszéljék, mi legyen a teendő. A pártközi értekezleten az a nézet alakult ki, hogy

a kereskedelemügyi miniszter döntése a pestkörnyéki városokra nézve előreláthatóan nem lesz kedvező,

hiszen a miniszter, mint a Beszkárt legfőbb felügyeleti hatósága, nem fog a vállalat érdekei ellen dönteni. Megállapodtak ekkor abban, hogy *a közigazgatási bírósághoz* fordulnak s azt kérik fel a követelés eldöntésére.

A határozat végrehajtásához nyomban hozzáfogtak.

Pártközi jogászbizottságot alakítottak, mely már fogalmazza is azt a beadványt, melyet a közigazgatási bírósághoz fognak eljuttatni.

A beadvány már a közeli napokban elkészül s azt a legrövidebb időn belül eljuttatják a közigazgatási bírósághoz.

Az újpestiek, hogy beadványuknak nagyobb súlyt adhassanak,

csatlakozásra akarják birni a többi érdekelt pestkörnyéki várost.

Már érintkezésbe léptek Pestszenterzsébet, Kispest és Rákospalota vezetőségével, akiket arra akarnak rábirni, hogy a közigazgatási bírósághoz intézendő beadvány szövegével *ők is azonosítsák magukat.* Lehetséges, hogy a három pestkörnyéki város csatlakozik Ujpest panaszához, *annak sikere azonban még így is nagyon kétséges.* A városházán és a Beszkártnál bíznak abban, hogy *a pestkörnyéki városok követelését a közigazgatási bíróság el fogja utasítani,* ellenkező esetben ugyanis a Beszkárt a legsulyosabb anyagi helyzetbe kerülne.

Addig is, amíg a bánhidai centráléval végérvényes megállapodásra jutnak, megtesznek minden előkészületet a bánhidai nagyfeszültségű áram befogadására és elosztására. A Beszkárt és az Elektromosművek számára juttatott áram feszültségének lemérséklésére épült meg a közelmultban a Kőtéri alállomás, amelyik *kifogástalan precizitással látja el ezt a komplikált műszaki szolgálatot.* Ez az alállomás azonban egymagában nem elégséges a nagyfeszültségű áram áttételének biztonságos lebonyolítására és ezért

fokozatosan megtervezett program szerint átépítik a meglévő telepeket

arra, hogy a bánhidai áram bekapcsolásával fejthessék ki további tevékenységüket. A feladat arra irányul, hogy a *háromfázisú áramot* a szükséges gépberendezések átvehessék és továbbíthassák, amire nemcsak kimondottan Bánhida miatt van szükség, hanem a kelenföldi telep miatt is, amelyik szintén ezzel a magas minőségű árammal dolgozik. A már megtörtént átépítések után

most kezdik meg a régi Kazinczy-utcai telep átalakítását, amelynek a költsége több mint egymillió pengőbe kerül.

A munkálatok első része már folyamatban van, legújabban pedig a szükséges gépegységeket rendelték meg a *Ganz-gyárban,* ahol nagy apparátussal dolgoznak a fővárostól kapott megbízás gyors kimunkálásán.

*

A tervek szerint a modernizált Kazinczy-utcai telep már az őszi hónapok folyamán megkezdi működését.

Nagystílű mozgalmasságot hozott a nyári Budapest életébe az élénk idegenforgalom

Feltünően sokan jöttek Hollandiából — Kitünően bevált a külföldre utazó magyarok propagandatevékenysége — Napról-napra emelkedik a Szent István-ünnepre jelentkezők száma

Annyi pesszimista jóslat és gáncsoskodó előzetes kritika ellenére is komoly eredményeket tüntet fel a főváros idegenforgalmi tevékenysége, amelyért az elismerést *Kovácsházy* Vilmos tanácsnoktól és *Zilahy* Dezső igazgatótól nem lehet megvonni. Mindketten a legnagyobb energiával kezdték meg az idegenforgalom újjászervezését és az európai válság bénító hatásának ellenére is

figyelemreméltó tömegeket vonzottak a magyar fővárosba.

Hozzákapcsolódott a nagystílű munkássághoz a bécsi idegenforgalmi iroda sikeres közreműködése, ahonnan az osztrák főváros nagyméretű idegenforgalmából szemelték ki azokat a tömegeket, amelyek a maguk utazási programjába *Budapestet* is beillesztették.

Az idegenforgalom eddigi eredményeiről

illetékes helyen

érdeklődtünk és a következő felvilágosítást kaptuk:

— Ha visszatekintünk az elmult hetekre, akkor nem kell szégyenkezni a budapesti idegenforgalom alakulása miatt. Csak utalni kívánunk a bécsi élelmiszerkereskedők, a bajor kirándulók, a Prágában lakó és tanuló magyar egyetemi hallgatók, a német birodalmi vasutak igazgatótanácsa, *Garibaldi* tábornok és kísérete, a bécsi keresztényszocialista közuti vasutasok, a madridi közegészségügyi professzorok látogatására, amelyek

Budapest életébe nagystílű mozgalmasságot vittek be.

Az elmult napokban zajlott le az olasz balillák 800 főnyi csoportjának budapesti tartózkodása, amelyik magyar szempontból felbecsülhetetlen propagandát jelent. A bécsi irodából irányított kirándulók is állandóan érkeznek hozzánk és így elmondható, hogy

Budapest az idegenforgalom terén nem maradt el a multévi méretektől.

— A propaganda érdekében újításnak számít, hogy a vasúti közegekkel minden külföldre utazó magyar honpolgárnak idegenforgalmi nyomtatványokból álló gyüjteményt adunk át és amint észleleteink bizonyítják, *ez a költségmentes reklámozás már eddig is kitünően bevált.* Az elmult napokban küldöttünk 300 osztrák és német turistaegyesületnek propagandairatokat,

a németországi szállodákban pedig a plakátok ezreit helyeztük el.

A kisebbméretű reklámozást szolgálja a 400.000 új levélzáró bélyeg szétosztása és az *a töröknyelvü prospektus,* amelyik a közelkeleti testvérnéppel ismerteti meg Magyarországot és Budapestet. A holland fővárosban nagyméretű *propaganda-vitrin* tárja elő Budapest szépségeit és talán ennek köszönhető, hogy

az elmult napokban feltünően nagy számmal érkeztek hozzánk hágai és amsterdami illetőségű utazók.

Az osztrák szövetségi vasutak a legnagyobb állomásokon 100 budapesti plakátot függesztettek ki és ezekben is lehetőséget nyujtottak a Budapest iránti érdeklődés felkeltésére.

*

A legnagyobb feladatot most a *Szent István-heti ünnepségek előkészítése* igényli, amelyik úgy a külsőségek, mint a méretek tekintetében felül fogja multni a közelmult hasonló eseményeit. A külföldről és a belföldről naponta érkeznek a megkeresések százai, amelyek mind újabb és újabb kirándulócsoportok érkezését jelzik.

Egymillió pengő költséggel átépítik a Kazinczy-utcai régi villanytelepet

A modernizált telep a bánhidai és kelenföldi háromfázisú árammal fog dolgozni

Az Elektromosművek vezetősége teljes erővel dolgozik azon, hogy Budapest áramellátását a legteljesebb terjeszkedésre készítse elő és messzemenő gondossággal ügyel arra, hogy *a villanyellátásból még kívül eső területek számára ezt a nélkülözhetetlen cikket hozzáférhetővé tegye.* Program szerint folyik a kábelhálózat lefektetése, a vezetékek kiépítése és az új elosztó állomások életrehívása, amelyeknek iránya mindinkább az elhanyagolt külső területek felé mutat. Az Elektromosművek nagyarányú propagandát folytat

az üzemek kapacitásának legnagyobbfokú kihasználása

érdekében és az új fogyasztók jelentkezését megkönnyíti azzal az újítással, hogy *eltekintenek a villanyórák megvételi díjának igénylésétől,* mert, amint a tapasztalatok mutatták: a szegényebb néposztályok azért húzódoztak a villanyvilágítás bevezetésétől, mert a 27 pengős díjfizetés súlyos megterhelést jelentett számukra.

Teljesen új üzleti politikát fog kezdeményezni az Elektromosművek abban a pillanatban,

mihelyt dűlőre jut a bánhidai centrálé áramszolgáltatásának ügye.

Köztudomású, hogy Magyarországnak ezt a legújabb energiatermelő telepét a főváros három változatban kívánja érdekkörébe vonni: az egységárak végleges *rendezése,* a telep *bérlete,* vagy pedig *birtokbavétel* formája révén. Az alternatív elgondolások természetesen még további tárgyalások lefolytatását teszik szükségessé és még ma sem lehet tudni, hogy a végleges megoldás milyen alapokon épül fel. Tagadhatatlan, hogy

a főváros a megvétel mellett mutat legtöbb hajlandóságot, amellyel szemben azonban a Dunántuli Villamossági r. t. öt éves szerződést kíván,

amelyik ilyen hosszú időre lerögzíti az egységárakra vonatkozó ideiglenes mai állapotot.

Változatlan folyamatossággal fizeti a főváros havonta a hídépítéshez szükséges 100.000 pengőket

Az ingatlanpiac egyenlőtlensége nem befolyásolja a vállalt kötelezettségek teljesítését

Ez év februárjában indult útjára Magyarország utolsó évtizedének legnagyobbat igérő technikai alkotása: a *borárostéri Dunahíd,* amelyik óriási munkalehetőségeket biztosít a belföldi iparnak. A munkálatok megindítását elsősorban az biztosította, hogy *a főváros havonta 100.000 pengőt juttat a munkálatok költségeire,* amelyeknek összege a külön erre a célra felemelt ingatlan átírási illetékek bevételeiből tevődik össze. Az elmult napokban olyan hirek terjedtek el, hogy *az ingatlanpiac átmenetileg meggyengült és ezért a főváros nem számolhat az ezen a címen eddig jelentkezett nagy tételekre.*

Erről a kérdésről

illetékes helyen

a következő információt kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A hídépítési alapot teljesen különállóan kezeli a főváros és az erre a célra befolyó összegeket a *Községi Takarékpénztár* folyószámláján helyezte el. Ha figyelembe vesszük a 2.5%-os illetékkülönbözet bevételeinek alakulását, akkor azt a megnyugtató képet kapjuk, hogy

ezen a címen származó jövedelem nem egyenletes, hanem az ingatlanpiac forgalma szerint felfelé, vagy lefelé irányuló vonalat mutat.

Előfordult például, hogy a havi bevételek összege *túlhaladta a szükséges 100.000 pengőt,* de megtörtént az is, hogy az előirányzatnál jóval *kevesebb* gyült össze.

— Függetlenül a jövedelmek alakulásától, a főváros szigorúan ragaszkodott ahhoz, hogy *havonta 100.000 pengőnél többet ne kapjon a hídépítési alap,* mert számolt azzal, hogy az ingatlanforgalom visszaesése bizonyos hónapokban feltétlenül be fog következni. Amit vártunk, valóra vált és *e pillanatban a bevétel tényleg nem fedezi a havi szükségletet.* Ez a körülmény azonban a legtávolabbról sem akadálya a hídmunkálatok folytatásának, mert

az elmult hónapok többletjövedelmeit akként tartalékoltuk, hogy szükség esetén kipótoljuk a 100.000 pengőnél alatta maradó bevételeket.

A főváros épp úgy, mint eddig, az óramű pontosságával fizeti a 100.000 pengőket és már most megállapithatjuk, hogy *fennakadástól ebben a tekintetben a jövőben sem kell tartani.*

*

A megállapodás értelmében a fővárostól kapott összegeket a kereskedelmi minisztérium hídépitési osztálya az *Állami Gépgyárba* utalja át, ahol ezeket a tételeket a *munkabérek fedezetére* használják fel. A szükséges nyersanyagot tudvalevőleg az állami gyárak szállították, amelyeknek telepein még mindig bőséges mennyiségek állanak rendelkezésre ahhoz, hogy a szerkezeti munkák az előirt terminusra teljesen készen álljanak.

ZEISS PUNKTAL szemüvegek KLEIN DEZSŐ látszerész
BUDAPEST, IV., Kecskeméti-u. 14. Telefon: Aut. 85—2—13
SZOLNOK, Baross-utca 2. sz. (Kindlovits-ház)

Pesti kirakat

Harc a BSzKRT. ellen

Nem öröm az nekünk sem, meg másoknak sem, hogy a BSzKRT kénytelen a forgalmat korlátozni és nem engedheti meg az utazóközönségnek, hogy egy tízfilléres jeggyel a *hónap* bármely *órájában* háromszor szállhasson át. Még az is egészen szép lett volna, ha a rettenetes világégésben minden tönkrement volna, — aminthogy tönkre is ment — csak a villamosvasút maradt volna meg csodálatos békebeli ragyogásában, gazdasági gondatlanságában. Én azonban — bár nem vagyok elbizakodott ember — azt sem hiszem el, hogy a tízfilléres *havijegy* ellen nem tudnék összetoborozni két-háromszáz főből álló ligát, amely *nagygyűlésen* tiltakoznék az elektromosvasút elviselhetetlen drágasága ellen. Mert tessék elhinni, hogy nemcsak a szegény, a nagyon szegény emberek között, akiknek nincs, de a gazdagok, sőt föként a dúsgazdagok között, akiknek nagyon sok van, lehet olyanokat találni, akiknek *minden* drága.

Vagy miért ne lehetne más ligákat csinálni? Ligát, amely elégedetlen, akármivel, valamivel, ami éppen eszembe jut. Ligát, amely nagygyűlést tart, ligát, amelyet szervezni lehet, ligát, amelynek indulatait tajtékzó szónoklatokkal lehet felajzani.

Ligát, amely jelvényt visel.
Darabja csak tíz fillér.

*

Megalapítom például a *Kofák Gorombaságait Ellenző Ligát*. Biztos a siker. Kedves, csinos menyecskék lennének a ligatagok, akik pirulva súgnák meg, hogy mit üzent a kofa a cseléddel, neki, a nagyságának.

Kézenfekvő a *Házmesterek Diktatúrája Ellen Küzdő Liga*. Ebbe magam is beiratkozom, még ha az eredmény kilátástalan is. Már csak az elv kedvéért is. Egy kis flottatüntetés soha se árt. És végre is, hadd tudják a háziurak, hogy mi is a világon vagyunk.

Garantálom a szükséges taglétszámot annak az egyesületnek, amely ezzel a címmel alakul meg: *A Nemzetközi Vasúti Étkező Kocsik Négynegyvenes Menüje Ellen A Végletekig Küzdő Liga.*

— Hölgyeim és Uraim! — fogom mondani a nagygyűlésen, — önöket egy nagy, közös cél hozta össze. Önök meg akarják akadályozni, hogy a vasúton, amely ma már a repülőgép korszakában nem számítható a luxushelyek közé, drágábban legyenek kénytelenek elfogyasztani a vacsorájukat, mint a Hungáriában. Önöktől egy levesért, egy kis rántottáért, egy-két szeletke száraz, unalmas borjúhúsért, egy almácskáért és egy darab sajtért négynegyvenet követelnek és *kifőzési tempóban zabáltatják meg önökkel* ezt az éppenséggel nem kiváló vacsorát. Hölgyeim és uraim, egyesüljetek.

A jelvény ára mindössze tíz fillér.

*

Mindezt az juttatja eszünkbe, hogy valami igen általános című „polgári blokk" *utasvédelmi* nagygyűléseket rendez.

Tisztázzuk csak, mi az a polgári blokk? Az *Egységes Községi Polgári Párt* semmiesetre sincs benne. A keresztény párt se, a demokraták se, a Friedrichék se, a szabadelvűek se, a szocialisták eo ipso nem, mert azok nem polgáriak. Hát kik? Ezek az említett pártok a villamosvasút ügyeivel többet foglalkoztak és többet töprengtek, mint amennyit az utasvédelmi urak — a jelvénnyel! — egész életükön át töprenghetnek. És mégsem tudtak jobb megoldást csinálni, mint amelyhez most szerencsénk van.

Ám az utasvédelmi urak — akár jelvénnyel, akár jelvény nélkül! — legyenek szívesek komoly, kézzelfogható propozíciókkal előállani, amelyeket meg is lehet valósítani. Boldoggá tesznek bennünket is, a *polgári* blokkból hiányzó, fentemlített polgári és nem polgári pártokat is. De a propozíció nem érhet ám ott véget, hogy le kell szállítani a viteldíjakat, sűríteni kell a járatokat, a térképes jegyrendszert meg kell szüntetni. Mindbe belemegyünk, ha az urak megmondják a helyettük alkalmazandó eljárásokat és megmondják, miből kell, vagy lehet pótolni a ráfizetést.

De eggyel ne jöjjenek! Ne jöjjenek Folkusházyval. Bár azzal is jöhetnek, ha mutatnak egy világvárost, amelynek a villamosvezérigazgatója gyalog jár. Vagy akár villamoson. Én megkövetelem az én villamosvezérigazgatómtól, hogy ne legyen ideje gyalog járni, az én villamosvezérigazgatóm legyen úgy elfoglalva, hogy autón kelljen rohannia.

De mutathatnak olyan világvárosi villamosvezérigazgatót is, aki *az alpolgármesteri nyugdíjáért* vezérigazgató.

Jelvény nélkül.

*

Az utasvédelmet hagyják a BSzKRT-nak. Olyan időket élünk, amikor *minden utasra szükség van*. És ezt a BSzKRT is tudja legalább úgy, mint a jelvényes urak.

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 4 — TEL.: AUT. 297—57

Megkezdi működését a budapesti Kurkommissió, amelyik egységes irányítás alá vonja az összes fürdőügyi problémákat

Külön végrehajtási utasítás gondoskodik a Budapest-Fürdőváros megszervezéséről

A főváros legközelebb álló fejlődése csakis azon az alapon képzelhető el, amelyet a gyógyfürdői és gyógyforrásai biztosítanak számára. Ebből a szempontból eredményesnek látszó tevékenységet folytat a Budapest-Fürdőváros Egyesület, amelynek célkitüzései a különböző balneológiai és idegenforgalmi tömörülésekkel együtt azonban csak akkor válhatnak eredményessé, *ha az állami és közhatósági szervek a legmesszebbmenő összefogással segítik Budapestnek világviszonylatban is számottevő üdülőhellyé való kimunkálását.* Ezt a problémát vetettük fel a fürdőváros-akció egyik súlyosszavú kezdeményezője

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstag, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke előtt, aki a következőképpen nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros fürdőügye terén újabb figyelemreméltó előrehaladást jelent *az országos forrás- és fürdőügyi bizottság alakulóülése*, amely az elmult szombaton folyt le a belügyminiszter képviselőinek, *Choltz* Kornél államtitkárnak elnöklete alatt. Ez a bizottság az 1929. évi XVI. törvénycikk alapján az úgynevezett fürdőügyi törvény rendelkezései szerint statuáltatott, amelynek 41. §-a kimondja, hogy a gyógyfürdők, az éghajlati gyógy- és üdülőhelyekről és az ásvány, valamint a gyógyvízforrásokra vonatkozó kérdések szakszerű tárgyalására külön *véleményező- és indítványozótestületet kell megszervezni.* Ennek a bizottságnak az elnöke a mindenkori népjóléti miniszter, illetve a megszüntetés és beolvasztás következtében a belügyminiszteri tárca vezetője.

A bizottságban a törvény értelmében képviselettel rendelkeznek az összes hivatalos tényezők, a főváros törvényhatósága, OTI igazgatóságának, a Közmunkatanácsnak a kiküldöttei és mindazoknak az intézményeknek a képviselői, amelyek foglalkoznak a fürdő- és gyógyforrások problémáival.

Ennek a törvénynek kiegészítéseül megjelent az 500/931. N. M. M. számú *rendelet*. A végrehajtási utasítása tartalmazza az összes teendőket. A végrehajtási utasítás azonban még csonka, mert foglalkozik ugyan az összes törvényben felsorolt éghajlati gyógyhelyekkel az ásvány- és gyógyforrások ügyeivel, *azonban nem terjeszkedik ki a székesfővárosra vonatkozó intézkedésre.* A helyzet most az, hogy e tekintetben

külön végrehajtási utasítás készül, amelyik kiemeli Budapestet az országos intézmények sorából.

Ez Budapest szempontjából messzemenő rendelkezéseket fog tartalmazni, amelynek elkészítése előtt természetesen meghallgatják a főváros véleményét és annak érvényesítését mindenképpen beillesztik a rendelkezésekbe.

— Megállapítást nyert az értekezlet során, hogy ennek a végrehajtási utasításnak *döntő szerepe van a főváros fürdőproblémáinak kialakítása tekintetében* és amint hivatalosan közölték, ez az elsőrendű fontosságú rendelkezés szeptember—október folyamán érvénybe is lép. Nyomon követi a végrehajtási utasítás kiadását

a budapesti fürdőbizottság megalakulása,

amely a külföldi *Kurkommissiók* mintájára hivatva lesz, hogy összetételénél fogva gazdája legyen az összes fürdőügyi problémáknak. A bizottságnak adnak bizonyos végrehajtó jogot is, de súlyt számára *a kezdeményező szerep* fog adni, hogy tevékenységével hatalmas lépésekkel támogassa az idegenforgalom előmozdítását. Nem győzöm eléggé hangoztatni, hogy *ennek a bizottságnak a megalakulása rendkívül sürgős*, mert ez a fórum hivatott, hogy közbevegye az összes kérdéseket, amelyek most a közigazgatásban felaprózva nem tudnak nagyobb eredményeket produkálni.

— Az alakuló ülésen megnyugvással vettük tudomásul, hogy ennek a fürdőügyi bizottságnak a budapesti fürdőügyek intézésében

beláthatatlan jelentőségű feladatot

szánnak. Hogy a főváros szempontjából milyen messzemenő kérdések várnak megoldásra, arra most nem akarok kitérni, mert hiszen a *Fővárosi Hirlap* sokszor fejtegette mindezeknek a részleteit, de felfogásom szerint a fürdőügyi bizottság ezúttal nemcsak a szorosan vett balneológiai kérdésekre, hanem a városrendezési és közlekedési tervek alakulására is döntő befolyással fog rendelkezni. Utalni kívánok csak *a Tabán rendezésére*, amelynek remek elgondolásai azért akadtak meg, mert nem juthattak kifejezésre a vállalható feladatok jellegei. Tudjuk, hogy a Rudasfürdő, a Gellértfürdő és a Rácfürdő környékén lévő források képezik *a gócpontját* fürdővárosunknak. A Tabánnak számolni kell azzal, hogy

ezen a területen nagystilű fürdővárost akarunk

és gondoskodni kell arról, hogy ebben a centrumban ne csak modern és drága szállodák, hanem a szerényebbigényű közönség részére első magánházak is rendelkezésre álljanak. A Tabán kies lejtője egyenesen predesztinált ilyen magánlakások és penziók létesítésére. A régi szabályozási terv erre nem volt figyelemmel és így revizió alá kell venni az eddigi terveket, hogy azok elsősorban a fürdőváros gondolatát szolgálják.

— További fontos feladat, hogy egységes koncepcióval igyekezzünk a főváros fürdőproblémáit megoldani. A Közmunkatanácsnak és a magánosoknak, valamint a közhatóságoknak tulajdonában lévő fürdők gazdasági ereje például

nem elegendő ahhoz, hogy egy átfogó és a legszélesebb területekre kiható egységes propagandát lehessen finanszirozni.

Ennek az érdekében is nagy feladatok kerülnek a felállítandó fürdőügyi bizottság elé, ahol bizonyára megtalálják e kérdés megoldását. Arra is törekedni kell, hogy e fürdők versenye ne abban merüljön ki, hogy *egymás egzisztenciáját befolyásolják*, hanem hogy bizonyos megosztással biztosítsák és alátámasszák egymás működését. Súlyos hiánya például a budapesti gyógyvárosnak, hogy *nincs reumagyógyhelye*, pedig ebben a keretben feltétlenül szükséges egy ilyen intézmény, amelyik úgy árpolitikájával, mint berendezkedésével kihasználja a rendelkezésre álló gyógyítóvizeket. Meggyőződésem, hogy mindezek a szerteágazó és csakis közös érdekeket szolgáló kérdéseknek egységes kezelése *rendkívüli előnyöket és nagystilű fejlődést hozhat a fürdőváros kialakításában.*

*

Ez a nagyérdekességü nyilatkozat az első komoly lépést jelenti a budapesti fürdőváros megszervezéséhez. Az intézkedésre hivatott szerveknek feltétlenül azonosítani kell magukat *Becsey* Antal elgondolásaival, mert eredmény csakis úgy biztosítható, ha a fürdő- és gyógyvízproblémák irányítása a mai széttagoltság helyett jól megszervezett központi hatáskörbe kerül.

A Magyar Lovaregylet

augusztus hó 6, 7, 10, 14, 15, 20, 21, 27, 28-án versenyt tart. Kezdete köznapokon d. u. 4 óra, vasár- és ünnepnapokon 3.30 óra. Helyárak: I. hely: úri 4 P, hölgy 3 P. II. hely: 2 P, III. hely: 80 fillér. Páholyülés: 6 P, Ring: 10 P. Totalisateur, vendéglő, minden helyen. Villamos I. és II. helyhez a 29, a III. helyhez 24, 38 kocsikkal. HÉV-en I., II., III. helyhez. Autóbuszon „A" Vörösmarty-térről 2.10—3.35, „O" Oktogon-térről 2.15—3.40 óra között Vissza a versenyek befejezése után. Háromszori átszállójegy 1 P.

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfőmök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

Klassohn Gyula
Iroda: Budapest, IV., Eskü-tér 5.
a Neményi Testvérek Papírgyár Rt. Csepel magyarországi vezérképviselője

Automatikus Universal Sávozó
Önmagában egy fejesvonalzót, egy derékszögű háromszöget, egy tompa és hegyesszöget egyesít.
Félerakat: IV. kerület, Múzeum-körút 21. sz,
Telefon: 83—5—76, 86—0—97

Hatscher Károly
okl. gépészmérnök
Saját gyártmányú Röntgen — Medikai — és Elektrotechnikai készülékek
Budapest, IX., Üllői-út 25. Telefon: 86—7—74.

Ujjáéled
NOVOPIN
szénsavas fenyőfürdőben
idegesség, fáradtság ellen

Néhány napon belül véget ér a szódavíz-kartel pünkösdi királysága: módosítják a házi gyártás korlátozó intézkedéseit

A szódavízkartel tovább folytatja a fogyasztóközönség kizsákmányolására indított offenzíváját és változatlan hevességgel törekszik arra, hogy a tankrendelet működését végleg megbénítsa. Az elhibázott rendelkezés alapján abban a meggyőződésben élnek, hogy már szabad a vásár és hogy termékeik kizárólag az eddigi, vagy még magasabb horribilis árakon kerülnek majd a piacra. Nagy „taktikai" sikerükön felbuzdulva, újabban a humor terére csaptak át és a minden oldalról feléjük zúduló támadásokra egy olyan nyilatkozattal válaszoltak, amelyben a következő passzus is olvasható: „a szódavízgyárak *ezidőszerint* áremelésre *nem* gondolnak".

A főváros közönsége könnyekig való meghatottsággal szerzett hírt a szódavízkartel tagjainak nemeslelkűségéről és nagy megnyugvással veszi tudomásul, hogy *a szódavíz egyelőre nem fog többe kerülni*. Ha figyelembe vesszük, hogy

a szódavíz békében 2—3 fillér volt, ma pedig a közönséges ivóvíz és a szénsav összevegyítéséből származó, alig egy liternyi folyadék 20 fillérbe kerül,

akkor valóban mosolyogni kell ezen a nemeskeblűségen. Mást ugyanis nem érdemel ez az ügyetlen megnyilatkozás, amelyik a drágítás Damokles-kardját hárítja el a spriccer-kedvelő közönség feje fölül. Az a kitétel pedig, hogy ezidőszerint nem lesz emelés, már a vakmerőséggel határos, mert ez nem jelent kevesebbet, minthogy az üzleti mohóság fokozódása esetén igenis *drágítás következik*, ami ellen azonban bizonyára egységesen foglal állást nemcsak a közvélemény, hanem a hatóságok szigora is.

A vendéglősök, a kávéházak és a magánháztartások természetesen tovább folytatják a szódavíz házi előállítását és károsodás legfeljebb csak azokat éri, akik *mostanában gondoltak a tankok beszerzésére*. Megbízható forrásból úgy értesülünk, hogy

a tankrendelet érvényét néhány napon belül hatályon kívül helyezik és ezzel véget ér a szódavízkartel pünkösdi királysága,

amelyik azt hitte, hogy huszáros rohamával lábaihoz hajtja Budapest fogyasztótömegeit. A kereskedelmi minisztérium máris napirendre tűzte annak az új rendeletnek kiadását, amelyik *ismét jogot ad a házi termelésre* és ezzel megakadályozza a kartel káros működését, amelyiknek legpregnánsabb tünete megnyilatkozott a győzelmi mámor első órájában, amikor *burkolt fenyegetéssel a drágítás tervét adta hírül*.

Kifogástalan vízellátást jósol a Vízművek a jövő év tavaszára

A kánikula elmultával megszüntek a panaszok — Munkába vették a vízszűrőberendezések gyártását

Túl a nyári hónapok derekán, elhalkulnak azok a panaszok, amelyeket néhány héttel ezelőtt teljes megokoltsággal hangoztattak *a vízellátás fogyatékosságai* miatt. Alig hogy beütött az első kánikulai forróság, kiderült, hogy

a Vízművek csak akadozva tudják kielégíteni a milliós város szükségleteit,

mert ha a *mennyiségek* elleni panaszok nem is voltak: annál nagyobb volt a felzudulás a víz *minősége* ellen. A *Fővárosi Hirlap* sorozatos sürgetései hozták meg azt az örvendetes eredményt, hogy a Vízművek végre eleget tehetett a közgyűlés felhatalmazásának és megrendelhette azt a tíz egységből álló *víztisztító berendezést*, amelyiknek jótékony hatása már a közeli hónapokban meg fog nyilvánulni.

A vízmizériák idején nem titkos aggodalommal gondoltak arra az illetékes tényezők, hogy a termelőkutak elégtelensége és a hálózatba kerülő víz tisztátlansága miatt lecsökken az a mennyiség, amely Budapest vízzel való ellátásában mulhatatlanul szükséges.

Ezek az aggodalmak akkoriban nem mertek nyilvánosságra kerülni, mert az összes felelősségérzettel bíró faktorok óvakodtak attól, hogy ezt a problémát bármilyen formában felvessék.

Most, hogy a nagy kánikula véget ért és a kellemes nyári évszak köszöntött be: nem zárkóznak el a kérdés megvilágítása elől, amelyről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A víz tisztátlansága és mennyisége között csak annyiban volt összefüggés, hogy a nagy igénybevétel erősebb áramlást okozott a hálózati csövekben, amelyekből megindult a vas- és mangánlerakódások sorozata is. Nem volt kétségünk afelől, hogy *a nagyarányú vízfogyasztás megszűnése után a piszkos víz elleni panaszok is alábbhagynak* és amint az események mutatják, ez a feltevés tökéletesen bevált. Most már elmondható, hogy a víz tisztátlansága elleni panaszok hatása alatt

már-már arra is gondoltunk, hogy bizonyos mértékig csökkentjük a vízszolgáltatást,

azonban erre nem került sor, mert a kánikulai napok elmulása a vízigénylést is leszállította. A legnagyobb fogyasztás ebben az évben

július 8-án volt,

amikor a Vízművek *257.000 köbméter vizet bocsátottak a hálózatba*. Ez volt a bizonyos *fekete nap*, amikor a panaszok szünet nélkül futottak a Vízművek igazgatóságához. A mai vízfogyasztás átlagban nem haladja túl a 200.000 köbmétert, és mert a helyi öblítések is sokat segítettek: a piszkos víz megszűnt és örömmel jelentjük, hogy

naponta most legfeljebb egy-két panasz érkezik,

amelyeknek orvoslására azonnal intézkedünk.

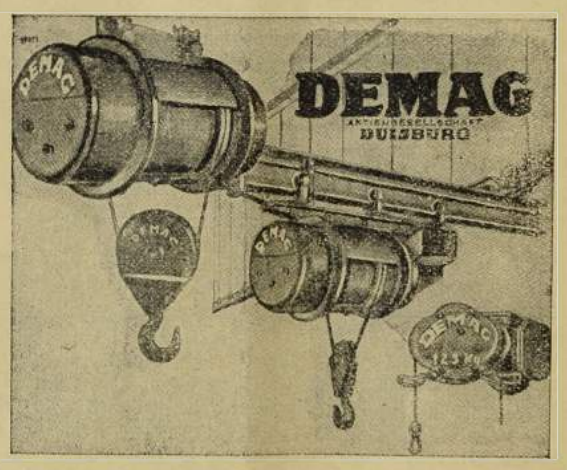
— A szigetmonostori telkek kisajátítására adott miniszteri felhatalmazás és ennek kapcsán az új kutak építése, valamint a vízszűrőkészülék üzembehelyezése a jövő esztendőre

a hibátlan vízellátást jósolják.

Remélhetőleg ez a nyár volt az utolsó, amikor a főváros lakossága a vízellátást kifogásolta. A gyökeres rendesinálást teljesen biztosítják ezek az intézkedések, amelyek révén a budapesti ivóvíz ismét visszanyeri régi jó hírnevét.

*

A vízszűrő készülékek a Ganz-gyárban készülnek, ahonnan megállapodásnak megfelelően, ez év végén szállítják Káposztásmegyerre a rakoncátlan budapesti ivóvíz orvosszerét.

DEMAG-emelők ezerszeresen bevált elektroemelőink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk szabványrészekből összeállított pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

LINOLEUM burkolási munkálataival
legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert
Haas Lipót
céghez.
Főüzlet: **VII. ker., Rákóczi-út 24.**
Telefon: József 42—0—44

Magyarország aranykoszorús mestere
Szlezák László
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber Városliget
Naponta katonazene

Műkövet,
műkőhöz minden színben zúzalékot olcsón szállít a
BUDAPESTI KŐGYÁR (Hämmerle Adolf utóda)
Budapest V., Visegrádi-u. 65. *Telefon: 906—37.*

Roszmusz Bálint
fuvaros és vállalkozó; kertikavicsok szállítása
Budapest, VII. ker., Thököly-út 125
Telefonszám: Automata 961—81.

VITÉZ **MÁTYÁSI BRUNÓ**
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG TELEFON: J. 434—78.
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZÁM.

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

ECKMAYER ISTVÁN
lakatosáru, vasszerkezet, napellenző és redőnygyár
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
Andrássy-út mellett. Telefon: Aut. 220—54

Fedezze fel Ön is a Velencei-tó szépségeit!
Budapesttől 1 órányira, a Velencei-tó
Magyar-Velencén, GÁRDONYFÜREDEN
egészséges fekvésű magaslati és partmenti **villatelkek** □-ölenként P 3-tól 24 havi lefizetésre. Nyári és téli sportok. Jó ivóvíz. Villanyvilágítás. Fürdőjog.
Örökkabin vehető a strandon, villatelek vételkényszer nélkül is. 140 P vételárért részletfizetésre, telekkönyvi szolgalmi joggal biztosítva.
Strandvendéglőkben menü **P 1.20.**
Menettérti weekend-jegyek P 2·20.
BARACSKA-PETTEND telepen
Budapesttől 28 km-re, vasútvonal két oldalán balatoni műút mellett, talajvízmentes **házhelyek** □-ölenként P 1.20-tól
havi 10 pengő részletfizetéssel.
Jó ivóvíz. Kitűnő termőföld, gyümölcstermelésre kiváló.
Ingyen autobusz indul a városi irodától (I., Horthy Miklós-körtér 3/b. I. 6. Telefon 694—33) minden vasár- és ünnepnap, d. e. 3/4 9 és d. u. 3 órakor, minden kedden, csütörtökön és szombaton 3 órakor. ◆ Kérjen prospektust.

Százötven új kórházi ágyat jelent a főváros számára, ha kiköltöztetik a Rókusból a három állami klinikát

Rendelkezésre áll az évek óta üresen álló üllőiúti klinika-épület Borszéky Károly professzor, a közkórházak központi igazgatója, nyilatkozik a fontos fővárosi közegészségügyi problémáról

Ötvenhat évvel ezelőtt, a Közmunkatanács 1876. évi jelentésében szerepelnek az alábbi sorok: „Mióta a Kerepesi-út az eszközölt boulevardirozás folytán oly végtelenül emelkedett, a főváros egyik legszebb útjává lett, a közfigyelem fokozódott mértékben irányul az út mentében fekvő s annak szabályosságát megtörő *Rókus-kórházra* s mind általánosabbá vált azon meggyőződés, hogy e kórház, amely orvosi és egészségi szempontból sem felel meg a mai kor igényeinek, innen *eltávolítandó*, illetőleg, hogy új, célszerű kórházak erre alkalmas helyeken építendők lesznek."

Pontosan *nyolcvanesztendős* volt akkor a Rókus. Azóta eltelt *két emberöltő*, de a kórház ott áll ős-i helyén ma is. Bírálták és kifogásolták a vén épületet, szanitárius és higienikus szempontból helytálló kritikák hangzottak el vele kapcsolatban s éppen most, amikor még pár éve is a leghevesebb ostrom indult meg a lebontás iránt, — *éppen most született újjá a kórház.*

Négy esztendővel ezelőtt került a fővárosi közkórházak élére dr. *Borszéky* Károly egyetemi rk. tanár, aki a központi igazgató felelősségteljes pozíciójában olyan munkát végzett, amelyről

a legnagyobb elismerés hangján emlékeznek meg nemcsak a magyar orvoskapacitások és kórházi szakemberek, hanem külföldi egészségügyi szaktekintélyek is.

A helyzet ma az, hogy a közel másfélévszázados épületben *teljesen modern, tiszta, világos, higienikus, tökéletesen felszerelt kórház működik, mostanában készültek el az ország legnagyobb Röntgen-laboratóriumának szerelési munkálatai*, a betegek tízezrei pedig, tavaly *tizenhatezer* fekvő és *harmincötezer* ambuláns beteget kezeltek — a legszintébb *megelégedéssel és hálával beszélnek a megváltozott viszonyokról.*

Mindez annál is örvendetesebb, mert belátható időn belül

szó sem lehet a Rókus lebontásáról,

sőt: a kórház az új maglódiúti Horthy Miklós közkórház üzembehelyezésével *fokozottabb jelentőséghez jutott.* Megszűnt ugyanis a *Telepy-utcai* kórház, amelyből iskola lett, a *régi Szent János-kórház* pedig szegényház céljait szolgálja, úgyhogy az egyes osztályok áthelyezésével *ma a Rókus, a fővárosnak egyetlen centrálisan fekvő kórháza, fokozott betegellátási feladatok elvégzésére kénytelen vállalkozni.*

És itt merült fel a kérdés, miért kell a főváros kórházának ilyen körülmények között is *hajlékot adnia három állami klinikának, amelyek a 700 ágyférőhely több mint egyötödrészét elfoglalják?*

A mindenkori Rókus-igazgatóságok állandóan megismételt előterjesztéseire

a főváros nem egyszer tett már lépéseket a kultuszkormánynál,

hogy kíséreljen az állam olyan megoldást találni, hogy a három kérdéses klinika kiköltözzön a Rókusból s önálló épületben folytassa működését. Fokozottan aktuális ez a kérdés ma, amikor egyrészt a modernizált kórházra az eddiginél lényegesen megnövekedett feladatok várnak, másrészt pedig, amikor *önkéntelenül is kínálkozik alkalom legalább is az egyik nagy klinika elhelyezésére.*

Az Üllői-úton ugyanis, az úgynevezet belső klinikatelepen, a Szentkirályi-utca sarkán, *évek óta üresen áll egy teljes klinikaépület*, ahol valamikor néhai Bálint professzor belgyógyászata volt. *Bálint* Rezső halálakor már *Herzog* Ferenc belgyógyász-tanár volt itt a klinika-igazgató s a Herzog-klinika azóta kiköltözött az Üllői-út 78/b. alá.

Az épület pedig elhagyatva, üresen, kihasználatlanul áll esztendők sora óta.

A Rókusban pedig ott szorong a Pázmány Péter Tudomány egyetem három klinikája is: *a szülészet, az urológia és az orr-gégészeti klinika.*

Kérdést intéztünk tehát

Borszéky Károly dr. egyetemi professzorhoz, a székesfővárosi közkórházak igazgatójához,

aki a következőkben informálta a helyzetről a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A helyzet az, hogy három egyetemi klinikának nyujt hajlékot a Rókus-kórház. Hétszáz ágy helyünk közül dr. *Illyés* Géza tanár urológiai klinikája *105*, *Krepuska* professzor fülészete és *Lénárt* professzor gégészete pedig egyenként *25—25 ágyhelyet* foglal el. Az állami klinikák tehát *155 ágyhellyel rendelkeznek.* A fülészet mintegy 25 éve, a gégészet 7—8 esztendeje, az urológiai pedig 1917 óta talál hajlékot a Rókus-kórházban.

— Hosszú esztendők óta felmerül állandóan a terv, hogy a klinikákat önálló épületekben elhelyezzék

A legutóbbi elgondolás az volt, hogy az urológiai klinika átköltözve a Pasteur-intézet rákosutcai épületébe, a gégészet és fülészet pedig az üllőiúti volt Herzog klinikában találnának hajlékot.

A kérdéses klinikaépület valóban évek óta üresen áll.

— *Meg kell jegyeznem, hogy a főváros a klinikákkal kötött szerződését 1932 szeptember elsejére felmondta, de eddig még nem történt döntés semilyen irányban . . .*

*

Borszéky professzor nyilatkozata határozottan megerősíti azt az előbbi állításunkat, hogy évek óta önként kínálkozik az elintézési módozat: *a nagy és nyomasztó kórházinség, az állandóan és szápercentesen indokoltan hangoztatott kórházi férőhelyhiány idejében is évek során keresztül parlagon hevertetett klinikaépület az Üllői-út elején befogadhatna egy vagy akár két klinikát, amelyek eddig a főváros kórházának épületében működnek.*

S ezzel a Rókus igen jelentős felélekzéshez jutna:

százötven új ágyat jelentene ez a főváros számára, százötvennel több beteg kaphatna kezelést fővárosi kórházban.

Nemcsak orvosképzési, oktatási, tudományos probléma tehát a klinikák elhelyezése, hanem egy olyan kérdés, amelynek kedvező megoldása *nagy lépéssel viszi majd előre a székesfőváros egészségügyét.*

Növeli házbérjövedelmét

és a

kokszbeszerzés gondjaitól szabadul,

ha szabadalmazott

„LILIPUT" vándorrostélyt

szereltet központi fűtésének kazánjába.

Hazai olcsó, könnyen beszerezhető daraszénnel üzembiztosan működik.

Rendkívül olcsó.

A berendezés költsége a nagy megtakarításból 1—2 év alatt megtérül.

Készletről szállítható.

Üzemben (bérházakban) bármikor megtekinthető.

Ajánlat, szaktanács és mérnöki látogatás teljesen díjtalan.

GANZ ÉS TÁRSA VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

X., KŐBÁNYAI-ÚT 31. SZÁM.

Telefon: Aut. 902-84 és Aut. 908-69

Rövidesen kiírják a versenytárgyalásokat az inségmunka első részletére, a költségvetésileg fedezett út- és csatornaépítésekre

Az 1·6 milliós munkaprogram készen várja a kivitelt — A szükséglakások építésénél az összes iparágak foglalkoztatáshoz jutnak

A főváros nagyarányú inségmunka akciójáról multheti számunkban közölt érdekes részleteket a *Fővárosi Hirlap*, amikor is felsoroltuk mindazokat a feltételeket, amelyekkel különböző vállalatok út- és csatornaépítési munkálatok áruhitel formájában való lebonyolítására tettek ajánlatot. *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok az elmult napokban közelebbi részleteket kért az ajánlattevő cégektől és közölte velük, hogy ajánlatuk további sorsáról a hetesbizottság fog döntést hozni.

Az inségmunka akció további alakulásáról érdeklődtünk

illetékes helyen,

ahol a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A legutóbbi ülésen történt határozatoknak megfelelően az út- és csatornaépítési ügyosztály véglegesen kidolgozta az 1.6 millió pengőre megszabott út- és csatornaépítések lebonyolításának programját és ezzel egyidejűleg a pénzügyi osztály *a fedezet biztosítására* tett megfelelő lépéseket. A MABI részéről felajánlott egymillió pengő igénybevételére is azonnal sor kerül, mihelyt a belügyminiszter a jóváhagyást megadja, ami a közeli napokban megtörténik.

A legközelebbi teendő, hogy az ügyosztály kiírja a versenytárgyalásokat a tervezett munkálatokra, még pedig olyan csoportosításban, hogy a munkák egész terjedelemben megindíthatók legyenek.

Részletmunkák ugyanis csak kis munkástömegek foglalkoztatását teszik lehetővé és ezért a törekvés csak az lehet, hogy ez a nagyarányú közmunka egyszerre vegye kezdetét.

— Komoly munkasorozatot jelent az építőipari ágazatoknak

az egymillió pengőben körvonalazott szükséglakások építése,

amelynél megbízást kapnak az építkezéssel foglalkozó összes iparágak. A szükséges telkek rendelkezésre állanak és *így nincs akadálya annak, hogy a munkálatokat mielőbb elindítsák* olymódon, hogy a szegényebb néposztályok számára ezek a lakások *még a télvíz ideje előtt beköltözhetőkké váljanak.*

*

Értesülésünk szerint a hetesbizottság *a jövő hét elején* tartja legközelebbi ülését, amelynek eredményeként megkezdik a szervezést annak az érdekében, hogy a munkálatokat már szeptember első napjaiban elindíthassák.

HUTTER ÉS SCHRANTZ RT

Budapest, X. ker., Gyömrői-út 80

Városi mintaraktár:

VI., Vilmos császár-út 63

Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre

nagy választékban

Telefon: J. 379—36.

Leukoplast

magyar gyártmány

ÓVJA MEG AZ IDEGEIT!

KÁVÉ ÉS TEA HELYETT IGYON INDIÁN VÉDJEGYŰ

BRASIL-MATTE-VERA-T

A MATTE-VERA NEM IDEGESIT ÁLMATLANSAGOT NEM OKOZ, MEGNYUGTAT ÉS TÁPLÁL.

HASZNÁJLÁK: KÓRHÁZAK, ISKOLÁK, NAPKÖZI-OTTHONOK

ÁRUSITJÁK AZ ÖSSZES SZAKÜZLETEK.

BRASIL-MATTE-VERA BEHOZATALI VÁLLALAT BUDAPEST

Közvetlen tanácskozásokon tisztázza a pénzügyminisztérium és a főváros a benzol kincstári adóztatásának ügyét

Áthidaló megoldással keresik a kielégítő megegyezést — Megkezdik szeptemberben a benzolgyár berendezéseinek gyártását

A főváros vezetőségének az a terve, hogy a gázgyár keretében benzolgyárat létesít, *vegyes érzelmeket váltott ki a gazdasági életben.* A nemzetgazdasági érdekek védelmezői nagy örömmel fogadták a terv megvalósítását, mert azt remélték, hogy az itthon előállított motorhajtó üzemanyag *évente többmillió pengő erejéig megjavítja amúgy is vérszegény külkereskedelmi mérlegünket.* Velük szemben az olajvállalatok és a külföldi nagy gyárak képviseletei éles ellenállást fejtettek ki a benzolgyár felállítása ellen és a front erősítése érdekében felvonultattak *tekintélyes szakembereket* is annak a bizonyítására, hogy a gázgyári benzol egyrészt nem versenyképes a benzinnel, másrészt pedig ennek a terméknek a technikai előállítása káros visszahatást gyakorol a gáz hőfokára.

A főváros álláspontja ebben a kérdésben az volt, hogy nem kíván konkurrenciát támasztani az itteni olajvállalatoknak, mert

termelésének teljes mértékét a fővárosi szükségletek kielégítésére kívánja fordítani.

Ennek az argumentációnak a során utaltak arra, ami például az Autobuszüzem benzin-versenytárgyalásainál már esztendők óta megismétlődik, hogy az ajánlattevők azonos árakat követelnek és kartelszerű egyezményük alapján olyan árakat szándékoznak erre az üzemre erőszakolni, amelyik

nem áll arányban a világparitási árak alakulásával.

Az előzetes összebeszélés tényét minden alkalommal felismerte az ajánlatok átvizsgálását végző bizottság, amelynek előterjesztésére a polgármester több alkalommal semmisnek nyilvánította a kiírásokat.

A benzolgyár felállítását ilyen körülmények között nagy örömmel szavazta meg a törvényhatóság minden fóruma és a keresztülvitelt ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a gázgyári benzol ne kerüljön a kincstári haszonrészesedés illeték-lerovása alá. Az olajipari faktorok figyelmét erre a ténykörülményre felhívták és hangoztatták, hogy

az érvényben levő rendelkezések minden kétséget kizáróan illetékekkel terhelik a benzolt is,

amelyik így természetesen *nem volna versenyképes* a benzinnel és a motalkóval szemben. A pénzügyminisztérium nagy körültekintéssel indította meg az ügy kivizsgálását és az első időben arra az elhatározásra jutott, hogy *a benzol valóban nem vonható ki a haszonrészesedés alól,* tehát a főváros legújabb üzeme is kénytelen ezt az adónemet megfizetni. Ez a hivatalos közlés óriási örömet váltott ki a magánérdekeltségek körében, ahol *siettek elparentálni az egész tervet* és a sajtóban is elhelyezték azt a hirt, hogy a fővárosi benzolgyár terve véglegesen megbukott.

Ez a hiradás — amint a *Fővárosi Hirlap* értesül — nem fedi a tényeket, mert a benzolgyár ügyéről

illetékes helyen

a következőket mondották munkatársunknak:

— Megfelel a tényeknek, hogy a pénzügyminisztérium a közelmultban valóban gondolt a kincstári haszonrészesedés érvényesítésére, azonban a közelmultban lefolytatott megbeszélések meggyőztek arról, hogy

a gázgyári benzolnak ez a megadóztatása nem áll szilárd alapokon.

A rendelet ugyanis csak az olajokra és a szeszre vonatkozik, míg a benzolról a főváros által tervezett összetételben nem intézkedik. Megnyugtathatjuk az érdekelteket afelől, hogy ebben a nagyfontosságú kérdésben

döntés még nem történt,

ám ha az állásfoglalás kialakul, az méltányosan fogja elbírálni a benzolgyár felállításához fűződő nemzeti és nemzetgazdasági érdekeket.

— A pénzügyminisztérium az elmult napokban azt a készségét nyilvánította, hogy

hajlandó a fővárossal tüzetesen megtárgyalni a benzolgyár ügyét és ennek során messzemenő jóindulattal kezelni a kincstári haszonrészesedés kérdését.

Az előzmények után minden kilátásunk megvan ahhoz, hogy *a benzolgyár felállítását magasabb helyről nem fogják megnehezíteni.*

Ujabb 10-15 százalékkal mérséklik a kislakásos bérházakban a lakbéreket

Egyidejűleg 20—30 százalékkal felemelik a régi városi házakban felszabaduló lakások bérét — Leszorítják a házak kezelési költségeit

A főváros kislakásos bérházaiban májusban leszállították a lakbéreket, ez a bérleszállítás azonban a lakók nagyrészét nem elégítette ki. Egymásután keresték fel a küldöttségek *Schuler* Dezső tanácsnokot, a szociálpolitikai ügyosztály vezetőjét, akitől *a bérek további mérséklését kérték. Egész házak közös kérvényeket nyujtottak be* s a sok instanciázás azzal az eredménnyel járt, hogy

a polgármester utasította a szociálpolitikai ügyosztályt: készítsen javaslatot újabb lakbérmérséklésre.

Schuler tanácsnok az utasítás után jelentette a polgármesternek, hogy a megüresedő lakásokat régi bér mellett nem tudják kiadni, tehát szociális szempontból feltétlenül indokolt egy újabb lakbérleszállítás, konkrét javaslatot azonban nem tehetnek a bérmérsékléshez fűződő fontos pénzügyi szempontok áttanulmányozása nélkül.

A nagyjelentőségű ügybe ekkor bekapcsolták a főváros pénzügyi osztályát és a számvevőséget is. Heteken át tanulmányozták a városi házak lakbérproblémáját s végül is olyan előterjesztést tettek a polgármesternek, hogy *az általános lakbérleszállítást pénzügyi okokból mellőzni kell.*

A lakbérmérséklés kérdése azonban ezzel még nem került le a napirendről, hiszen a városi házak lakói tovább deputációztak, tovább irták bérmérséklés iránti kérvényeiket. Polgármesteri utasítás alapján

az összes városi házban levő lakásról egy kimutatást készítettek, amely kimutatásban feltüntették a ma fizetett lakbéreket és azt a lakbért, melyre végső szükség esetén le lehet szállni.

Ez a mérséklés általában *10—15 százalék lehet.* Abban az esetben tehát, ha valamely városi lakás bérlője nem birja fizetni a lakbért, *alkú indulhat meg* s a szociálpolitikai ügyosztály fel van hatalmazva az alkú tárgyát képező lakásbért a kimutatásban feltüntetett összegig *leszállítani.*

A bérleszállítás természetesen jövedelemkiesést jelent a főváros számára. Ezt a bevételcsökkenést részben azzal igyekeznek ellensúlyozni, hogy

a házak kezelési költségeit leszorították,

így a városi házak udvarán elterülő kertek parkirozási költségeit legnagyobbrészt törölték. Az új bérmérséklés gyakorlati alkalmazására augusztusban már sor került, mert

augusztus elsején az új városi házakban közel ötven lakás bérét leszállitották.

Tömegesen érkeznek azonban az újabb leszállítást igénylő kérvények, melyek legtöbbje *feltételes felmondást* is tartalmaz.

A főváros vezetősége az újabb bérleszállítást nemcsak a házak kezelési költségeinek redukálásával, de azzal is ellensúlyozni próbálja, hogy

a régi, háború előtt épült városi bérházakban a lakbéreket fölemelik.

Több ízben szóvátették már a főváros közgyülésén, hogy a régi városi bérházakban a magánházakhoz viszonyítva *aránytalanul alacsonyak a lakbérek.* Ezekben a házakban *kötött lakások* vannak s ezért a béreket csak akkor van módjában a fővárosnak felemelni, ha a lakások megüresednek és új bérlő akad.

A szociálpolitikai ügyosztály megkapta az utasitást, hogy az ilyen, régi városi bérházban felszabaduló lakás bérét 20—30 százalékkal emelje fel.

Az utóbbi három hónapban *számos ilyen lakás üresedett meg,* s ezeket már a magasabb béren adták ki.

VÁLLALKOZÁS

Nagy méretekben kérnek építési engedélyeket a városházán

Többemeletes bérházak építése is szerepel a tervek sokaságában

Bármennyire is panaszkodunk az építkezési tevékenység pangásáról, nem lehet elvitatni, hogy *a közelmultban mégis megindultak bizonyos munkálatok.* A nagytőke ugyanis változatlanul a bérházban látja a jó elhelyezkedési lehetőségeket és annak ellenére, hogy a lakbérviszonyok a multhoz képest megváltoztak: *az adómentesség komoly vonzócrőt gyakorol a munkálatok megindítására.*

Az építkezési ügyosztályhoz az elmult napokban érkeztek be

a kerületi előljáróságok jelentései a folyamatban lévő nagyobbarányú munkákról.

A jelentések szerint az *I. kerületben* 4 kétemeletes, 2 háromemeletes és egy ötemeletes, a *II. kerületben* 9 kétemeletes és egy négyemeletes, a *III. kerületben* egy kétemeletes és 3 háromemeletes, az *V. kerületben* egy kétemeletes, egy négyemeletes és 2 ötemeletes, a *VI. kerületben* egy kétemeletes és 2 háromemeletes, a *VII. kerületben* 2 kétemeletes és 3 háromemeletes, a *VIII. kerületben* 2 háromemeletes bérház építése, végül a *IX. kerületben* egy emeletráépítés munkálatait végzik.

A magánépítési ügyosztályhoz az elmult hetekben

több mint kétszáz építési engedély iránti kérvényt nyujtottak be,

amelyek között számos 3—4 emeletes bérház építése is szerepel. Különösen feltünő a külvárosokban és a budai oldalon *a családiházak számának emelkedése,* amelyeket elősegit az a körülmény is, hogy *megkezdették a Sashegyre vezető és a Döbrentey-térről kinduló uj út építését.* Sok kérvényező a zuglói rétekre, a Gellérthegy kelenföldi lejtőjére és az óbudai városrészekre kért építési engedélyt.

Versenytárgyalási megbizások

A múlt héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállitásokat a következő cégek kapták:

Burkolómunkát több iskolánál: Weisz László 1010, Nagy István 466, Gerber József 480,

Bontási munkát a Szilasi-úti iskolánál: Morbitzer Nándor 5000,

Linoleumjavitási munkát több iskolánál: Haas Lipót 2429, Császár Imre 2411, Herz Testvérek 2131, Rácz József 685, Bihari Pál 1149,

Kőműves-, burkoló- és mázolómunkát a Szent István-kórháznál: Dittler Ferenc 4734, Cristofoli Vince 3086, Gergő Sándor 3298, Ruzicska Béla 2747, Szakolczay Sándor 4127,

Padozati munkát a Maglódi-úti óvodánál: Urbán Ferenc 2272, Rácz József 1710, Hézagmentes Padlófektetési Vállalat 1184 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállitásokra a következő cégek pályáztak:

Az Új Szent János-kórház útburkolómunkáira pályáztak: Spányi Ernő 1766, Proceller Bálint 1923, Ámon Antal 2225, Hirsch László 2244, Gattyán Pál 2452, Obendorfer József 3873, Schafer Károly 3999, Schafer Antal 4112 pengővel.

A Farkastoroki-út makadámburkoló munkáira pályáztak: Klauber és Vajda 27.805, Halmos István 35.365, Gravieser Albin 35.395, Zumpft István 35.700, Ámon Antal 35.972, Just Kornél 36.948, Pásztor és Társa 36.846, Szegedy Béla 38.580, Vadas Mihály 39.831, Benedikt Marcel 38.946, Elsler és Simon 40.160, Boros Sándor 40.419, Obendorfer József 50.701, Neumann Ferenc 56.207, Reinisch és Wohl 59.087, Schaffer György 60.143 pengővel.

A X. ker. Új Köztemető átlósút javitási munkáira pályáztak: Spányi Sándor 7800, Péry Dezső 8125, Halmos István 8450, Magyar Aszfalt Rt. 9750, Hollos Ferenc 10.140, Gravieser Albin 10.400, Heverdle István 10.400, Danubia műszaki váll. 10.595, Helvey Tivadar 11.700, Proceller Bálint 11.050, Ámon Antal 11.050, Neumann Ferenc 12.025, Schäfer Károly 12.935, Építőipari Rt. 15.275, Biehn János 18.525, Murt Magyar Útépitési Rt. 19.500, Hirsch Mihály 20.150, Grozit Rt. 20.800, Korek E. 22.100 pengővel.

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: J. 412-43

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
96 filléres újdonságok! **VI., Andrássy-út 39.** **96 filléres újdonságok!**

Események

Fővárosi Hírlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A szerkesztőségből. Dacsó Emil, a Fővárosi Hírlap felelős szerkesztője néhány hétre elutazott a fővárosból. Távollétében a szerkesztésért Pogány Béla szerkesztő a felelős.

— **Örvendetesen javul a polgármester állapota.** *Sipőcz* Jenő polgármester, aki a mult héten kezdte meg nyári szabadságát, mandulaoperációnak vetette alá magát. A műtétet *Lénárt* Zoltán egyetemi tanár és *Bajkay* Tibor főorvos végezték. A műtét kitünően sikerült és a polgármester állapota már annyira javult, hogy még e héten valószinüleg elhagyja a szanatóriumot. A polgármester, — akinek hogyléte iránt állandóan nagy és rokonszenves érdeklődés nyilvánul meg, — Zebegényben tölti el szabadságának még hátralévő idejét.

— **Vizsgálatot rendelt el a helyettes polgármester a szikvízkartel állitólagos tisztviselő-megvesztegetési ügyében.** *Borvendég* Ferenc alpolgármester, aki helyettes polgármesteri minőségben most a főváros ügyeit vezeti, a következő hivatalos nyilatkozatot tette: „Egyes napilapokból arról szereztem tudomást, hogy a kereskedelemügyi miniszter a szikvíz-tankok használatáról szóló rendeletével kapcsolatban a szikvízkartelt ért támadások során *néhány fővárosi tisztviselőt is megvádoltak azzal, hogy a hivatalos minőségükben kifejtett ténykedésükkel a szikvízkartel érdekeit szolgálnák, a kartelen kivül álló gyárosok rovására.* Ebben az ügyben *egy konkrét följelentés* is érkezett, melynek alapján az ügy jelenleg vizsgálat alatt áll. A vizsgálat befejezése előtt természetszerüleg nem áll módomban érdemben nyilatkozatot tenni, de annyit már most is kijelenthetek, hogy amennyiben a folyamatban lévő vizsgálatból az derülne ki, hogy ebben az ügyben hivatalos megbízás alapján eljárt fővárosi tisztviselők oly tevékenységet is kifejtettek volna, mely csak a legkisebb mértékben is hibáztatható vagy illegitim anyagi előnyhöz jutottak volna, az *illetőkkel szemben a legszigorúbb megtorló eljárást fogom alkalmazni.*“

— **Az avanguardisták a fasiszta aranyérmet nyujtották át a főváros közönségének.** Orseo *Santi*, az olasz avanguardisták parancsnoka, hétfőn délben *Marsik* Jenő tábornok kíséretében felkereste *Némethy* Károly tanácsnokot és vele együtt *Borvendég* Ferenc helyettes polgármestert, hogy az avanguardisták legőszintébb hálaját tolmácsolja a polgármester előtt, azért a testvéri szeretettől áthatott kitüntető fogadtatásért, amelyben a főváros közönsége az avanguardistákat részesítette. *Santi* hangoztatta, hogy a Budapesten eltöltött, felejthetetlenül szép napok minden olasz szivében a legmelegebb érzéseket keltették és kijelentette, hogy bármikor hajlandók tettekkel is bizonyítani hálájukat és szeretetüket. Végül felkérte a helyettes polgármestert, hogy *köszönetüket tolmácsolja Sipőcz Jenő polgármesternek.* Egyben átnyujtott egy művészi kivitelü nagy *fasisztaérmet* a főváros közönsége részére.

— **Zászlódísz a Szent István-héten.** A Szent István-hét rendező-bizottsága azzal a kéréssel fordul a főváros közönségéhez, elsősorban a háztulajdonosokhoz, hogy a Szent István-hét ünnepségeinek tartamára *házaikat lobogózzák fel*, hogy ezzel is emeljék a Szent István-hét ünnepségeinek külső fényét.

— **Előadás az angyalföldi pártszervezetben.** Az *Egységes Párt* angyalfödi szervezete csütörtökön tartotta nagyszámú érdeklődő közönség előtt a pártélet fokozására rendszeresített előadássorozatának záróülését. Az előadó, *Heiszler* István dr., a szociális kérdés és politika problémáját fejtette ki élénk helyeslések mellett. Utána *Piazza* Győző főv. biz. tag hívta fel ismételten a helyiséget zsufolásig megtöltő lelkes párttagokat a polgári gondolat melletti kitartás eredményre vezető politikájára. *Kollmann* Dezső dr. Kozma Jenő pártvezér mult hetekben itt tartott beszédéből idézte, hogy nem a vörös, hanem a mai helyzetben csak piros-fehér-zöld zászlóval tudja elképzelni az öntudatos budapesti polgárt.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

63.321 segélyre szoruló család jelentette be igényét hatósági támogatásra

Folynak a szervezési munkák a téli inségakciók lefolytatására Nem zárkózik el a kormány újabb összegek folyósítása elől

Még messze van a tél, de a hatósági gondoskodás máris megkezdette szervezési munkáját, hogy a legnehezebb időszakokban hathatós segítséget tudjon nyujtani az önhibáján kívül keresetképtelenné vált tömegeknek.

Az elmult napokban a kerületi elöljáróságok népjóléti osztályaihoz beosztott vöröskeresztes munkaerők, a székesfővárosi iskolanővérek és 200 kerületi népjóléti megbízott

átvizsgálta a kerületi elöljáróságok szegényügyi nyilvántartásába felvett inségesek anyagi helyzetét.

A helyszíni vizsgálatokból kitünt, hogy a tavasz folyamán *a munkanélküli családfők száma mindössze 5161-gyel csökkent*, tehát a kerületi elöljáróságokon nyilvántartott segélyreszoruló családok száma 68.482 helyett jelenleg 63.321. De ez nem jelent tényleges javulást, mert a kerületi elöljáróságok szegényügyi nyilvántartásában, tehát a fenti számban,

még nem szerepelnek azok, akik a gyárak és üzemek állandóan megismétlődő munkáslétszámcsökkentéséből kifolyólag a közelmultban váltak munkanélkülivé.

A helyzet tehát nem sok reményt nyujt a segélykérők számának csökkenésére és ezért az ügyosztály tovább folytatja a vizsgálatokat, hogy azután *tökéletes kimutatások birtokában gondoskodjon a juttatásokról.* Az anyagi fedezet kérdésében tovább folynak a tanácskozások az állam és a főváros között olyan értelemben, hogy

az ínségadó bevételeiből újabb hatmillió pengő jusson szociálpolitikai célokra.

A kormány részéről messzemenő jóindulattal minősítik ezt a kérdést és így remélhető, hogy a téli inségakciók komoly támogatást hoznak a rászorulók számára.

— **Közszemlére tették a választói névjegyzéket.** Az országgyülési képviselőválasztók 1933. évre szóló névjegyzékét hétfőn közszemlére tették. A névjegyzék ellen *augusztus 23-áig* panasszal lehet élni a közigazgatási bírósághoz.

A Phönix Életbiztosító Társaság július 26-án tartotta 49-ik rendes közgyülését, melyen az igazgatóság beszámolt a mult üzletév eredményéről. A jelentés, örvendetesen bizonyítja e hatalmas életbiztosítási intézmény erejét és újabb nagy fejlődését. A Phönix az elmult évben 152,561.000 pengőre szóló tőkebiztosítással és 664.192 pengő évi járadékbiztosítással növelte *állományát*, amely jelenleg 2.236,489.124 pengőre és *2,374.824 pengő évi járadékra rúg.* Az érvényben lévő biztosítási kötvények száma 795.707. Az 1931. évi díjbevétel kb. 22 millió pengővel 127,344.960 pengőre emelkedett. A társaság tőkebefektetéseinek tiszta hozama kereken 20 millió pengőt tett ki. A társaságnak 85 ingatlana van, amelyek összesen 60.5 millió pengővel szerepelnek a mérlegben. Az értékpapírállomány 174 millió pengőre rúg, amelyből 162 millió fix kamatozású papirokra esik, a többi jegybankok és egyéb vállalatok részvényeire és más biztosító intézetekben vállalt érdekeltségekre. A társaság által nyujtott jelzálogkölcsönök összege 18,630.000 pengőt, míg a saját kötvényekre nyujtott kölcsönöké 34,020.000 pengőt tesz ki. A Phönix valamennyi garanciális alapjának díjtartalékok, díjátvitelek, árfolyamingadozási és tőketartalékok, nyereményrészesedések és függő károk tartaléka stb.) összege 382,320.000 pengőre rúg. A halálesetek, lejáratok stb. címén kifizetett biztosítási tőkék és járadékok összege *35,033.310 pengő volt;* a biztosítottak elhalálozása folytán 8112 kötvény összegét folyósította a társaság az elmult évben. A jelentés rámutat arra, hogy a halálesetek okai között az eddigieknél is nagyobb számmal szerepelnek az öngyilkosságok. Az ú. n. *csoportbiztosítási* ágazatban, amelyet a Phönix a newyorki *Metropolitan Life Insurance Co.*-val közös számlára művel, eddig összesen 40.957 munkásnak és egyéb alkalmazottnak nyujtott életbiztosítási védelmet összesen kereken 41 millió pengő erejéig. A több mint két és egynegyed milliárd pengőre rúgó biztosítási állományra és a saját tőkék jelentős megnövekedésére tekintettel a társaság az egyes kockázatokban való saját részesedést kismértékben felemelte, ezzel párhuzamosan azonban tovább építette viszontbiztosítási hálózatát, úgy, hogy a viszontbiztosítások most kb. egyenlő arányban főleg a következő intézetek között oszlanak meg: Münchener Rückversicherungs-Gesellschaft; Prudential Assurance Co. Ltd. London; Legal and General Assurance Society Ltd. London; Comp. d'Assurances Generales Paris. A közgyülés elhatározta, hogy az *Universale Általános Biztosító Társaság* egész állományát fúzió útján *átveszi*, úgyszintén a *Fortuna Biztosító Rt.* ausztriai állományát is, amely már hosszabb idő óta üzemközösségben volt az Universalval. A biztosítottaknak kifizetett nyereményrészesedések levonása után a társaság az üzletévet 627.694.27 pengő (tavaly 614.391.48 pengő) tiszta nyereséggel zárta. Ebből az összegből 5%, azaz 162.000 pengő (tavaly 8½%) osztalék jut a részvényeseknek, míg a többletet a tőketartalékokhoz csatolják, illetve részben új számlára viszik át.

A Magyar Földhitelintézet ez évi július hónap 27-én tartott közgyülésén gróf *Dessewffy* Emil elnök, hivatkozással megrongált egészségi állapotára, lemondását bejelentette, amit a közgyülés mély sajnálattal tudomásul vett és egyúttal elhatározta, hogy a távozó elnök arcképét az intézet részére megfesteti. A közgyülésen az intézet elnökévé gróf *Zichy* János választatott meg, aki mint az intézet felügyelőbizottságának 1905. óta alelnöke, az intézet vezetésében már ezideig is igen tevékeny részt vett.

— **Központi fütés olcsó magyar szénnel.** Az elmult télen sok nehézséget okozott a központi fütési berendezéseknek külföldi koksszal való ellátása. A Ganz-gyár most olyan vándorrostélyt hozott forgalomba, amely mindennemü központi fütés kazánjához könnyen szerelhető. Főelőnye ennek a rostélynak, hogy olcsó hazai daraszénnel fütheto. Ez a magyar szénminőség mindenkor könnyen beszerezhető és így minden központi fütés-üzem függetlenítheti magát a drága és nehezen kapható koksztól.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MESZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST,
I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84.
Budapest, X., Korponai-u. 11.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 379-91.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon: 844—12

MŰKŐ
szobrász- és stuccomunkák
KELEMEN KÁROLY
Budapest, VII., Kövér Lajos-u. 20
TELEFON: 97—4—14

„UNITAS“
VILLAMOS GÉP- ÉS MŰSZERÜZEM
DERMAFORINE LABORATORIUM
vezérképviselete, összes orvosi gépek, műszerek és berendezési tárgyak gyártása, javítása. Budapest, IV., Városház-utca 14. (Országos Orvosszövetség székháza)

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fütés, vízvezeték, csatornázás

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei Igazgatósága nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet

a VII. ker. Kazinczy-utca 19—21. szám alatti állomásán építendő új akkumulátorépület létesítésénél szükséges bontási-, föld-, kőműves-, vasbeton- és elhelyező munkákra.

Az alábbi megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A szabályszerűen aláírt aranypengő értékű, tanúkkal láttamozott ajánlatok feliratával ellátott, lepecsételt borítékban nyujtandók be.

Az ajánlathoz vállalkozó csatolni tartozik a társadalombiztositási köztartozásairól szóló kimutatást.

A bántpénzre nézve az „Ajánlat" nyomtatványban foglaltak mérvadók. A bánatpénz az Elektromos Művek főpénztáránál teendő le; az átvételt elismerő eredeti levél az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatokat 1932. évi augusztus hó 9-én d. e. 9 óráig kell az Elektromos Művek igazgatósági épületében Bárdi Lajos főtitkár úr kezéhez (V., Váci-út 74. I. em. 101.) **benyújtani,** vagy oly módon és időpontban postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig beérkezzék.

A fentnevezett határidőre beérkezett ajánlatokat a beadási határidő napján, délelőtt 10 órakor fognak az Elektromos Művek étkezdéjének helyiségében (V., Dráva-utca 3. szám) nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok képviselői is lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlatalkkal végleges döntésig, de legkésőbb 60 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag oly ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek a kiírásban foglaltaknak szigorúan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati űrlapot, az ajánlati feltételeket, a költségvetést, az általános megjegyzésekkel, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló űrlapot, a megrendelési feltételeket, az igazoló-ívet, a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Művek igazgatósági épületében (V., Váci-út 74. I. em. 147.) folyó hó 27-től kezdődőleg hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között, cégszerűen aláírt elismervény ellenében megszerezhetik.

A tervek Gerstenberger és Arvé műépitészek irodájában (IX., Lónyay-utca 17.) tekinthetők meg hétköznapokon délelőtt 11 órától 1 óráig, ahol a szükséges műszaki felvilágositások is megadatnak.

Az Elektromos Művek Igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül — tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson, hogy a munkát, vagy szállitást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégitőnek nem találná, úgy újabb nyilvános, vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A munka csak oly pályázó cégnek fog odaitéltetni, amely kimeritően és hiteltérdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegű munkát már mint önálló cég sikerrel végzett.

Az Elektromos Művek Igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaitélése iránt hozott határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kivül vehető igénybe.

Budapest, 1932 július hó 21.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei Igazgatósága.

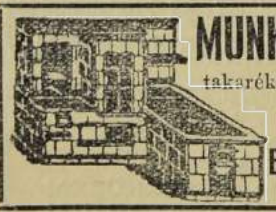
A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt:
Orsz. TEJSZ Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 431—44

Használja munkáinál a világhirű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycim: GIPSZ, Budapest.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéményfeltoldó és lakatosárugyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusítja: **Bürgermeister Ferenc Utóda,**
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 35 Telefon: J. 429-430

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő asztalt. Készit: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: **LÁBATLAN.** — Mészégető: **LÁBATLAN.**
Téglagyárak: **BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU**

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FENYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállit: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket **legjobb minőségben**
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-út 40. Tel.: J. 38—9—17.

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1895.

Barakovits János
műorgona épitő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénanagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhivó: József 311—19. szám.
Kiválé üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyitések

Parafakőgyár R.-t.
ezelőtt: ***Kleiner és Bokmayer***
Budapest, VIII., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József 301-16
Készit sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat. Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló.

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 1.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: LIPÓT 914—46

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatossságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be

Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntődéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Kaplár-utca 3.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: ***Budapest, V., Berlini-tér 2.***
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: **Nagykovácsi**

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Récsi-út 193. sz.
Telefon: 623—34.

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON, HAUSS ÉS TÁRSA
kút- mélyfúrási és vízműépitési vállalat.
Akna kútépitések. Mélyfúrások. Viztelenitések. Automatikus szivattyúberendezések. Alapozások. Búvározási munkák. Forrás foglalások.
Telefon: 93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körut 32

Dékány Gyula műasztalos és müesztergályos
Faipari üzeme
Budapest, IX., Üllői-út 119 és 121
Telefon: József 320—90

STERN RICHARD
Autókilométerjelzők és mérőműszerek képviselete és speciális üzeme
Budapest, VI., Lehel-utca 10/a. Telefonszám: 92—1—35.

Polgár Henrik
fehéréműntőde és fémkereskedés
Budapest, VIII., Mosonyi-utca 1.
Telefon: József 334—58.
Gyárt és állandóan raktáron tart: forrasztó-ónt, angol-ónt csapágyfémeket és „Atocar" speciális autó és traktor csapágyfémet.

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 augusztus 10. — 32. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Hatvan év

A fiatalság mozgalmának hallattán, amely talán minden negyven esztendőnél idősebb embert el akar sodorni a köztevékenység porondjáról, sokszor megdöbbentünk már, de talán soha olyan erősen, mint ma, amikor József királyi herceg hatvanadik születésnapja alkalmával ennek a követelésnek a szomorú perspektivája tárul elénk. József királyi herceg, tábornagy, ünneplése sohasem semmivel sem lehet az ő gondolkozása szerint sem méltóbb, mintha ebből az alkalomból a magyarság valamely nagy ügyét beszéljük meg. Az ő hatvan esztendeje pedig kínálja, követeli, hogy a fiatalok és öregek fölösen naggyá nőtt problémájának szenteljünk néhány sort.

Mi kimagasló példát, megdönthetetlen argumentumot találunk a királyi herceg hatvan esztendejében. Kimagasló példa, amely azt mutatja, hogy itt sem, aminthogy *sehol sem* szabad áthághatatlan normákat felállítani. József királyi herceg és még a nála sokkal kisebb egyéniségek és teremtő erők sem nélkülözhetők a mai fájdalmasan szegény magyar közéletben, amikor — sajnos — az ifjúság mutat ugyan becsületes, szép tennivágyást, de nem mutat gigantikus építő, alkotóerőket, időjelző, korszakalkotó talentumokat. Ez a születésnapi ünnep csak alkalom, szép és méltó alkalom arra, hogy megmondjuk a mindenáron tért hódítani kívánó ifjúságnak azt, hogy nekünk is meg kellett küzdeni az élettel, a mi számunkra sem röpködtek a sült galambok és az ifjúságnak, ha az öregek helyét követeli, *szent fogadalmat kell tennie arra, hogy ha a munkaerős, tevékeny férfiakat kilendítik a cselekvés tengelyéből, akkor azok számára nemcsak szánaz kenyeret, hanem megérdemlett jóllétet, szép, szelíd, nyugodt, boldog öregséget kell biztosítania.*

Ezt megérdemli az a generáció, amelynek élén olyan nagyszerű vezéregyéniségek haladtak és dolgoztak, mint József királyi herceg, tábornagy. Ez a generáció erőteljes fundamentumát vetette meg a békeidők alkotó munkájával annak az épületnek, amelyet befejezni majd utódaink kötelessége lesz. Ezt a generációt szeretik úgy beállítani, mint amely felidézte és elvesztette a háborút: ezzel szemben az igazság az, hogy erre a generációra rákényszerítették a háborút, amelyet ez a generáció a József királyi hercegek bölcs és atyai vezérségével hősiesen, áldozatosan küzdött végig, megmentette a menthetőt és dicsőséget, tiszteletet szerzett a magyar névnek. Az a korszak pedig, amely a háború befejezése óta máig telt el, örök dicsősége marad a magyar erőnek. Hatalmas és feledhetetlenül nagyszerű volt József királyi herceg szerepe a békebeli Magyarország történetében, felemelő és történelmi jelentőségű a háborús hadvezéri szereplése, de a mi szemünkben alkotótevékenységet, vezéri egyénisége az újjáépítés munkájában emelkedett a tökéletességig. A legelőkelőbb szellemi nagyságok, a leglelkesebb és legnagyobb magyarok — sajnos — rövid sorában foglal helyet József királyi herceg és az ő lelketadó, nagyszerű példája teremtette meg azt az atmoszférát, amelyben a pusztulás napjaiban is teremteni tudtunk.

Amióta a végzet ránkcsapott és amióta ezt az országot megölte a világ igazságtalansága, azóta József királyi herceg és egész fenséges családja olyan csodálatos, ámulatbaejtő tevékenységet fejt ki az ország talpraállítása érdekében, amilyennel sehol, senki részéről nem találkoztunk. A királyi herceg és családja magyarabb ma minden magyarnál és a magyar fájdalom éppúgy megeste az ő szívét, mint a miénket. Ez ad neki acélos, fiatalos erőt az ezerágú tevékenységre, amelyet mindnyájan megcsodálunk és amelyet szünet nélkül érettünk folytat.

Hatvanadik születésnapján csak azt kívánjuk, hogy ezt az acélos erejét, magyar testvéreink szeretetét, érettünk való buzgólkodását őrizze meg még sok évtizeden át az Egek Ura.

Ripka Ferenc dr. főpolgármester nyilatkozik a főváros elleni méltatlan támadásokról és a minden alap nélküli vádaskodásokról

Az a tervszerű izgatás, ami a közvetlen környéken hosszabb idő óta folyik a főváros ellen, a közelmult napokban egy hivatalos fórum előtt is kirobbant. Pest vármegye közigazgatási bizottságában élesen támadták a fővárost abból az alaptalan vádaskodásból kiindulva, hogy *a HÉV átvétele ürügy a környékbeli közlekedési tarifák megdrágítására.* Képtelen jelzők, a szitkolódzással határos durva kirohanások színhelye volt az ódon megyeháza, ahonnan a megszokott nemes tónus helyett gyülölködő frazeológia röppent Budapest felé.

Az otromba támadás a legnagyobb felháborodást keltette nemcsak a főváros vezetőségében, ahová a támadás éle irányult, hanem az önérzetes budapesti polgárok körében is, akik sürgetve várták az első alkalmat, hogy a támadásra méltó válasz adassék. A főváros közigazgatási bizottságának hétfői ülésén az összes szónokok foglalkoztak ezzel a bántó üggyel, amelynek politikai hátterét mindannyian jól ismerik. A törvényhatóság álláspontjáról intéztünk kérdést a törvényhatóság legfőbb irányítójához,

Ripka Ferenc dr. főpolgármesterhez,

aki a következőképpen nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A székesfőváros egyik jelentős fóruma: a közigazgatási bizottság már állást foglalt azokkal a méltatlan *támadásokkal szemben, amelyekkel a környékbeli városok a főváros autonóm szervét részesítették.* Az indokolatlan megnyilatkozások láttára elhangzottak a tiltakozások, mert azt állítani, hogy a fővárosnak e súlyos időkben tett anyagi és erkölcsi védelmet célzó intézkedései: *hazafiatlanok,*

olyan állítás, amely a legerélyesebb visszautasítást érdemli meg.

— Kénytelen vagyok megismételni a bizottság véleményét, amely a vádat megfordította és *hazafiatlanságnak bélyegezte éppen ezeket a támadásokat.* Nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy

a mai válságos időkben Budapest egy olyan érintetlen közület, amelyre büszke lehet mindenki

a fővárosban éppenúgy, mint túl a főváros határain. Ez a főváros a kötelességeit messze túlmenően teljesíti a közvetlen vidékkel szemben is, olyan vállalásokkal, amelyek végeredményben nem az ő érdekeit szolgálják. A környék itt él Budapesten, itt dolgozik, itt keresi kenyerét, itt találja meg kulturális igényeit:

a főváros kórháza, nevelőintézete a köréje telepedett lakosságnak

és semmiképpen sem érdemli meg, hogy ilyen és ehhez hasonló támadásokat kapjon. Éppen ezért a tárgyilagos tényezőkhöz csak azt a kérést intézhetem magam is, hogy *a főváros működését mindenkor elfogulatlan és komoly kritikával kísérjék.*

*

A főpolgármester nyilatkozatához nincsen sok hozzátennivalónk. A főváros kipróbált vezetőségét nem érinthetik azok a támadások, amelyek a szenvedélyek oktalan felkavarodását szolgálják. Budapest székesfőváros, függetlenül ezektől a mérgezett nyilaktól, változatlanul ápolja a harmónikus együttműködést a környéken fekvő városokkal és nem hagyja magát befolyásoltatni az ilyen és ehhez hasonló inzultusoktól. A felelőtlen helyről jött támadás fölött azonban azzal szeretnénk napirendre térni, hogy a környéki városok közületeinek vezetői, akik tökéletesen tisztában vannak a felbecsülhetetlen előnnyel, amelyet számukra Budapest közelsége és minden irányban megnyilvánuló előzékenysége jelent: *keresni fogják az alkalmat, hogy a székesfőváros törvényhatóságának teljes elégtételt juttassanak.*

Már eddig is jelentős többletbevételt eredményezett a térképes villamosjegy

2·3 százalékkal emelkedett a villamosvasút bevétele. Évi ötmillió jövedelmet várnak az új jegyrendszertől

Július 18-án léptette életbe a BSzKRT *a térképes villamosjegyeket,* amelyekkel szemben súlyos panaszok hangzottak el a közönség széles rétegeiből. Az átszállási lehetőségek megszorítása és általában az utazás kötöttsége, megváltoztatta az eddigi rendszert, amelyet az utazóközönség annyira kihasználhatott, hogy akadálytalanul bonyolíthatta le az egymástól legmesszebb fekvő távolságok elérését is. A térképes jegyek tulajdonképpen azt célozták, hogy korlátozzák ezeket a lehetőségeket és a többszöri jegyváltásra késztető utazásokkal fokozzák a BSzKRT jelentősen visszaesett bevételeit. Az új rendhez fűzött várakozások, úgy látszik, teljesen beválnak, mert

az életbeléptetéstől számított időponttól kezdődően a napi elszámolások lényeges emelkedést mutatnak.

A BSzKRT júliushavi személyszállítási bevételei 3,864.860 pengőre rúgtak, a mult év hasonló időszakának 4,442.853 pengővel szemben. A bevételi visszaesés pontosan 13%, ami természetes következménye az azóta kimélyült gazdasági válságnak, amikor is az utasforgalom visszaesése állandó jelenséggé alakult. Ez a számszerű összehasonlítás azonban nem ad tiszta képet a térképes jegy következtében előállott változásról és az összehasonlítás csak akkor illusztrálja az új jegyrendszer hatását, ha a júniushavi bevételi visszaesést tartjuk szem előtt. A százalékos szám itt 15.3 volt,

a javulás tehát 2.3%, ami kizárólag a térképes jegy hatására vezethető vissza.

Figyelembe kell venni azt is, hogy ez a 2.3%-os javulás *július 18—31. közötti időre esik,* vagyis a térképes jegy 13 napos rendszere már ilyen arányokban növelte meg a BSzKRT bevételeit.

*

Úgy látszik, hogy azok a számítások, amelyeket a térképes jegyhez fűzött a BSzKRT, *nem fognak csalódást hozni.* A kalkulációk szerint a térképes jegy ötmillió pengővel növeli a villamosvasút évi bevételeinek tételeit és lényegesen enyhíti a BSzKRT pénzügyi helyzetét.

Szeptemberben perfektuálják a HÉV átvételére vonatkozó végleges szerződéseket

A HÉV igazgatóság helyébe a tanács delegál új tagokat. — A telekkomplexumot mielőbb értékesíti a Községi Takarékpénztár

Az annyi vihart kiváltott HÉV-ügy aktái lezárultak azzal a belügyminiszteri jóváhagyással, amelynek érdekes indokolását a *Fővárosi Hirlap* elsőnek ismertette múlt heti számában. *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter szerdán délben küldötte le *Borvendég* Ferenc helyettes polgármesternek a kormányhatósági jóváhagyást és indokolásában különböző olyan kikötések végrehajtására utasította a törvényhatóságot, amelyek elsősorban *a BESzKÁRT pénzügyi viszonyaira* vonatkoznak. Amint jelentettük, a belügyminiszter a teleküzletből várható tiszta jövedelemből kontemplált 1.5 millió pengőt a BESzKÁRT számára kívánja biztosítani és ugyancsak a villamosvasút deficitjének enyhítésére szolgál a *Kunszentmiklós—Dunapataj* vonalból évenként várható 100.000 pengő jövedelem is. Rámutatott a miniszter a takarékosság és a racionalizálás elsőrendű követelményeire, majd hangoztatta, hogy

a községesített HÉV, a maga tarifapolitikájában nem érvényesíthet olyan módosításokat, amelyek Budapest közönségét hátrányos helyzetbe hozzák.

A belügyminiszter döntése után most már adva van a további menetrend, amelynek lefolytatását nem zavarhatják meg különböző olyan kísérletezések, amellyel *bármilyen jogorvoslat címén* a tranzakció megakadályozására törekszenek. A nagyjából elkészített szerződési tervezetek révén a HÉV részvénytöbbsége és a Parkváros r. t. telkei a *Községi Takarékpénztár*, illetve a *BESZKÁRT* tulajdonába kerülnek.

A szerződések aláírását bizonyos részletkérdések tisztázása fogja megelőzni,

amelyeknek irányításában vezetőszerepet visz *Reményi-Schneller* Lajos, a Községi Takarékpénztár vezérigazgatója, aki elismerésreméltó pénzügyi és jogászi magaslatról irányította a nagyarányú tranzakció egész komplexumát. Az alapszerződést tulajdonképen a Budapest—Szentlőrinc-i HÉV köti meg a Parkváros r. t.-al, amelynek keretében osztják ki a szerepeket a Községi Takarékpénztár, a BESzKÁRT, a NOVA, a berlini Hardy-csoport és a Trust között.

Az már kétségtelen, hogy a Parkváros és a HÉV összehívandó rendkívüli közgyülésén

a régi igazgatóság átadja helyét azoknak, akiket a törvényhatósági tanács küld a főváros tulajdonában lévő részvénytársaságok igazgatóságaiba.

Nincs kizárva, hogy a *Parkváros beolvad a Községi Takarékba*, az azonban máris eldöntött kérdés, hogy a HÉV megtartja önálló részvénytársasági formáját. Erre azért van szükség, mert a HÉV, mint jogi személy, a különböző hatósági engedmények sorozatának van a birtokában és ezek a vasúti jogok teszik szükségessé, hogy a vállalat továbbra is eddigi kereteiben működjön. A HÉV üzemkezelését a BESzKÁRT veszi át, amelynél elsősorban arra törekednek, hogy *az egyesített igazgatás olcsón és gyorsan bonyolítsa le a vasúti üzemek adminisztrációját.*

Alkalmunk volt a HÉV-ügy további fejleményeiről beszélgetést folytatni

Reményi-Schneller Lajossal,
a Községi Takarékpénztár vezérigazgatójával,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az opció, majd ezt követőleg a további engedményekről szóló írásos okmányok birtokában készítjük elő a *végleges szerződést.*

A pénzügyi feltételek immár teljesen tisztázva vannak és így csak arról van szó, hogy a tranzakció jogi részét hozzuk tető alá.

Ez a munka valószínűleg igénybe veszi az egész augusztusi hónapot, tehát csak *szeptemberben kerül a sor végleges szerződések perfektuálására.*

*

Értesülésünk szerint a Községi Takarékpénztár ingatlanosztálya messzemenő előkészületekkel kívánja lebonyolítani a svábhegyi és gellérthegyi telkek parcellázását. A főtörekvés odairányul, hogy *a HÉV-tranzakciónak ez az ingatlanüzlete mielőbb konkrét eredményeket hozzon* és ezért nincs kizárva, hogy az inségmunkák keretében a szóbanforgó területek közműveinek a kiépítését is elvégzik.

Az alapépítményi munkálat fedezet hiányában egyelőre késik,

de a vasszerkezeti anyag elkészültével meg lesz a lehetősége annak, hogy az alépítmény is hamarosan megvalósulásra kerüljön.

*

Az építési bizottságban helyetfoglaló fővárosi képviselők súlyt helyeztek arra, hogy a Boráostéri-hídon kívül az *óbudai híd megvalósításának kérdésében is történjenek intézkedések.* Kívánságukra a kormány hajlandónak mutatkozott erre és máris elrendelte e híd részletes terveinek elkészítését. Ezzel a munkával a mult hónaptól kezdve 60 munkanélküli mérnököt foglalkoztat.

Eddig 868.000 pengőt fizetett a főváros a hídépítési alapba

A kormány 180 vagón nyersanyagot bocsátott a munkálatok rendelkezésére Készítik az óbudai híd részletes terveit

A főváros fejlődése szempontjából oly nagyjelentőségű Dunahíd-építkezések közül a Boráostéri-híd munkálatai lendületes ütemben folynak az állami vasgyárak telepein. A nagyarányú technikai alkotás keresztülvitelét *a főváros messzemenő áldozatkészsége* segíti elő, mert a költségek kétharmad részét magára vállalta és a felemelt ingatlan vagyonátruházási illeték többletbevételeit a hídépítési alapnak juttatja.

A munkálatok megszervezéséről és azoknak menetéről

beavatott forrásból

a következő felvilágosítást kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— Az eredeti elgondolásoknak megfelelően az állam azzal teljesíti kötelezettségét, hogy rendelkezésre bocsátotta a híd építéséhez szükséges nyers vasanyagot. Ez az állapot természetesen csak átmeneti, mert

a pénzügyi viszonyok javulása után a kormány is készpénz juttatásokkal biztosítja az építés munkálatait.

A főváros tudvalevőleg a nyers vasanyag feldolgozásához szükséges *munkabérköltségeket* szolgáltatja és erre a célra januártól kezdve *havi 100.000 pengőt*, a folyó évi május hó 1-től kezdve pedig *további 17.000 pengőt* folyósít a Dunahíd alapra.

A felemelt illetékből június végéig összesen 1,043.744 pengő folyt be,

úgy, hogy a havi 100.000, illetve 117.000 pengő befizetésekre eddig a kellő fedezet rendelkezésre áll.

— A Dunahíd alapba befizetett összegek felhasználásáról az építési bizottság ülésein, mely bizottságban a főváros képviselői is résztvesznek, állandóan számot ad a kormány. Eszerint

eddig összesen 180 vagón nyers vasanyagot bocsátott a Boráros-téri híd céljaira.

E vasanyag hengerlése *Diósgyőrben*, feldolgozása pedig *Budapesten* történik. Előbbi munkálat állandóan mintegy 100, az utóbbi pedig mintegy 200 munkaerőt foglalkoztat. *A mai napig összesen 24 vagón vasszerkezet készült el teljesen és beraktározva várja beépíttetését*, mihelyt az alépítményi munkálat megindítható lesz.

A Szent István-heti ünnepségek nagy eseménye:

A

LABRIOLA SZINHÁZ-VARIETÉ

amely augusztus 20-án, este 8 órakor nyílik meg, káprázatos világvárosi varieté műsorral.

A LEGNAGYOBB VARIETÉ A LEGKISEBB HELYÁRAKKAL

Jegyek elővételi díj nélkül augusztus 15-től kezdve kaphatók a szinház pénztáránál d. e. 9—1, d. u. 3—5.

HUTTER ÉS SCHRANTZ RT
Budapest, X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár: VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
BUDAPEST, IV., ARANYKÉZ-UTCA 6. TEL.: AUT. 877—15.
ALAPÍTVA: 1790-BEN

LISZAUER PÉTER
Mész, cement, tégla, cserép
Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 3.
TELEFON: J. 389-72

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: J. 412-43

STEINER ÉS SZIMPER **DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK**
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: József 306-29

Fedezze fel Ön is a Velencei-tó szépségeit!
Budapesttől 1 órányira, a Velencei-tó
Magyar-Velencén, GÁRDONYFÜREDEN
egészséges fekvésű magaslati és partmenti **villatelkek** □-ölenként P 3-tól 24 havi lefizetésre. Nyári és téli sportok. Jó ivóvíz. Villanyvilágítás. Fürdőjog.
Örökkabin vehető a strandon, villatelek vételkényszer nélkül is. 140 P vételárért részletfizetésre, telekkönyvi szolgalmi joggal biztosítva.
Strandvendéglőkben menü **P 1.20.**
Menettérti weekend-jegyek P 2·20.
BARACSKA-PETTEND telepen
Budapesttől 28 km-re, vasútvonal két oldalán balatoni műút mellett, talajvízmentes **házhelyek** □-ölenként P 1.20-tól
havi 10 pengő részletfizetéssel.
Jó ivóvíz. Kitünő termőföld, gyümölcstermelésre kiváló.
Ingyen autobusz indul a városi irodától (I., Horthy Miklós-körút 3/b, I. 6. Telefon 694—33) minden vasár- és ünnepnap, d. e. 8/4 9 és d. u. 3 órakor, minden kedden, csütörtökön és szombaton 3 órakor. ◆ Kérjen prospektust.

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorositógépen
minden nyomtatvány házilag készithető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

Pesti kirakat

Félmillió ember nyomora

Ez tulajdonképpen nem is pesti, hanem pestkörnyéki kirakat lesz. Szomorú, fájdalmas pestkörnyéki kirakat, amelyet izgató szavak lángjaival akarnak egyesek elborítani.

Félmillió ember nyomorban vergődik Pestkörnyékén — ez volt az örök refrén. És Pest vármegye kisgyülésén megvédték ugyan jóakaratú emberek Budapest székesfővárost, de azt is megmondhatták volna, hogy *Budapesten pedig igen kis kivétellel egymillió ember vergődik nyomorban.* Ha a nyomor mértékét vesszük, ezt a szomorú pálmát Budapest fogja elvinni és ha vannak is, akiknek van még ennivalójuk, de nincs egyetlen szál ember sem, akinek az igényeit le nem kellett szállítani.

Nem is szólunk arról, hogy Magyarországon nyolcmillió ember nyomorog, széles e világon pedig ... nos hát — nem kell számokat mondani — széles e világ is nyomorban tengődik.

Ezt kevés szóból is megértheti azok, akik Pest vármegye kisgyülésén Budapestet támadták; de le kell már számolni végre azzal a járvánnyal, amely ezen a téren Pest vármegye kisgyülésén messze túl is gyökeret vert és burjánzik. Igenis járvány ütötte föl a fejét, amely Budapestet prügelknabenak tekinti és amely politikai és közéleti népszerűséget vél szerezni azáltal, hogy Budapestet teszi meg bűnbaknak, amelyet mindenkor, mindenért büntetlenül lehet támadni és ócsárolni.

Nem így van egészen, mert Budapest türelme is fogytán van, csak Budapest népe sokkal testvéribb viszonyban él ama félmillió pestkörnyékivel, semhogy ezt a félmilliót akarná büntetni néhány meggondolatlan, vagy ambiciótúltengésben szenvedő néptribun kiszólásaiért. Mi abban reménykedünk, hogy a környék józan és okos népe fogja megadni a feleletet ezeknek az uraknak, akiknek tevékenysége csak kárt és veszedelmet hozhat a számukra.

Ne feledjék az urak, hogy jegelt húst még Amerikából is lehet hozni, hogy paradicsom az ország más részében is terem, nemcsak Vecsésen, de Pilisszentlászló a betegeit nem szállíthatja a berlini közkórházba. Ne feledjék el, hogy a főváros kultúrát nyujt a környéknek, rendelkezésükre bocsátja világhírű közegészségügyi intézményeit és iskoláit. És végül pedig Pestkörnyékről félmillió ember keresi Budapesten a kenyerét, hogy a környékbeli községeknek fizessen adót.

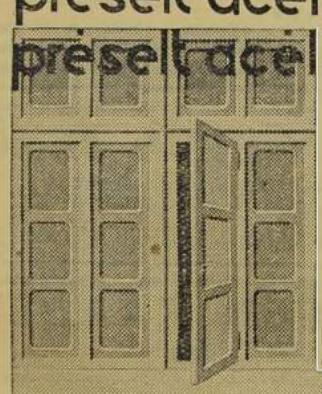
Nem értjük például a HÉV megváltása miatt való felzúdulást sem. Mi azt hittük, hogy a környék boldogabb lesz ezzel, mint Budapest, pláne miután a tarifák dolgában belügyminiszteri és polgármesteri igéreteket kaptak. Hiszen itt Budapesten a HÉV-tranzakciót ellenző részeken folytonosan azzal az argumentummal találkoztunk, hogy *Budapest elveszti az adófizető polgárait, akik ki fognak költözni a környékre.* Nem akarunk most még a háziurakra is hivatkozni, akik még szomorúbbnak látják a helyzetet.

Hát hol itt a győző és a legyőzött? Tessék megkérdezni a budapesti háztulajdonosoktól. Mert Pest megye kisgyülésén azt hallottuk, hogy mi *félmillió emberrel úgy bánunk, mint győző a legyőzöttel.*

Bocsánatot kérünk, de ennek a hangnak, ha békességben akarunk egymás mellett élni, *meg kell szünni.* Pedig egymásra vagyunk utalva módfelett: *ők jobban, mint mi.* De ha harcot akarnak, mi azt is álljuk; bár éppen Pest megye kisgyülésén láttuk, hogy a józan álláspont kezd úrrá lenni. Pestkörnyéknek önmaga iránt való kötelessége, hogy ne hallgasson azokra, akik Budapest bőrén akarnak népszerűséghez jutni. Pestkörnyéknek csak a maga fejével kell gondolkoznia és akkor megvan a béke, amelyet szerintünk tulajdonképpen eddig sem sikerült a szavak bombájával felrobbantani.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

préselt acélajtók
préselt acélkapuk

tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.

haas és Somogyi

A „Fővárosi Hirlap" hirdetései eredményesek

Borvendég Ferenc helyettes polgármester

nyilatkozik a jövő évi költségvetés alapelveiről, a BESzKÁRT pénzügyi egyensúlyáról és az ínségmunkák megindításáról

A Gázgyár részére szükséges külföldi szénszállítások ujbóli megindítására és a gázellátás biztosítására megindultak a tárgyalások

Néhány nappal ezelőtt érkezett vissza szabadságáról *Borvendég* Ferenc alpolgármester, aki *Sipőcz* Jenő polgármester és *Liber* Endre alpolgármester távolléte alatt átvette a főváros összes ügyeinek legfőbb irányítását. A helyettes polgármester alaposan el van halmozva a gondok sokaságával, mert a feltornyosult problémák sürgős megoldása mind az ő vállaira hárul. Az aktuális kérdésekről folytattunk beszélgetést

Borvendég Ferenc helyettes polgármesterrel,

aki a következőképpen nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A hivatalos adminisztráció legfőbb teendője most *a költségvetés összeállítása,* amelynek alapgondolata az, hogy a dologi kiadásokból továbbra is zároljuk a tíz százalékot. Ez a rendszer a folyó évben is jótékonyan érezteti hatását és így minden okunk megvan arra, hogy ezt a rendszert a jövő évre is fenntartsuk. Ez az intézkedés természetesen

nem azt jelenti, hogy a közmunkák és beszerzések méreteit akarjuk még kisebbre zsugorítani,

de a szükséges és óvatos takarékoskodást elsősorban itt kell végrehajtanunk. *Nagyobb közmunkák és a tervek sorozatának végrehajtása tehát nem lesz kísérője a főváros jövő évi gazdálkodásának,* azonban mindent elkövetünk, hogy az iparosok, vállalkozók és munkások tömegei továbbra is Budapestben lássák a legnagyobb munkaadójukat.

Szóvátettük *a villamosvasút forgalma* ellen felhozott panaszokat, amelyek, ha elhaltak is, azért továbbra is megnyilvánulnak.

— A térképes jegyrendszerre és az új menetrendre azért volt szükség, — hangzott a válasz — hogy *a vasút pénzügyi egyensúlyát helyreállítsuk.* Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy

a Beszkártnak a fővárossal szemben kötelezettségei vannak, amelyeket csak úgy teljesíthet, ha sikerül a saját háztartását is rendben tartani.

Természetes, hogy az új forgalmi rendszerre való átmenet nem könnyű és ezért a folyamatban lévő tanulmányozások alapján fogunk *bizonyos változtatásokat* eszközölni.

— Ami azt a kifogást illeti, hogy *a viteldíj drága,* ezzel szemben rámutatok arra, hogy *Bécsben,* ahol pedig a politikai rendszer a lakosság teherbírásának könnyítését tűzte ki céljának: *a villamosjegy elővételben harminc garasba kerül, ami 24 fillérnek felel meg.* Amint látható tehát,

az osztrák főváros sem képes olcsóbb tarifa mellett boldogulni.

Nemcsak Bécs, hanem más nagyvárosok is ragaszkodnak az ilyen méretű tarifához és ha ez így van, akkor nem lehet tőlünk kívánni, hogy valamilyen bűvészeti mutatvánnyal szabjunk eltérő tarifákat. A Beszkárt költségeit egyébként is redukáltuk és hiszem, hogy ezzel a rendszerrel, valamint a jegyelővétel bevezetésével sikerül jótékony eredményeket elérni. A jegyelővételt egyébként rövidesen megkezdi a villamosvasút, amelynek a lebonyolítására *négyszáz fölösleges forgalmi alkalmazottját fogja beállítani.*

A következő kérdésünk *az ínségmunkák megindítására* vonatkozott, ahol az érdekeltségek kifogásolják, hogy a munkák megkezdése csak a késő őszi hónapokra várható.

— Az ínségmunka megszervezésénél — mondotta a helyettes polgármester — nem vártuk meg az összes tervek elkészülését, hogy ezzel is gyorsíthassuk a tempót.

Az ötmilliós csatornaépítkezések révén egy évig akarjuk foglalkoztatni az ipart és a munkásságot.

A tervek időleges hiánya nem akadály, mert enélkül is lehetővé válik, hogy az ajánlattevő megkapja a megbízást. Számításaink szerint

kétszer négyezres turnusban fog dolgozni a munkások tömege

olymódon, hogy egy-egy csoport csak minden második héten jut foglalkozáshoz.

— Ami a pénzügyi hátterét illeti ennek az akciónak, minden reményem megvan arra, hogy *a bankok rendelkezésre állanak azoknak, akik komoly ajánlatokat akarnak tenni.* A döntést a versenytárgyalási hirdetmény november 30-ára körvonalazta, ez azonban nem azt jelenti; hogy a munkák kiadása előbb ne történhessék meg.

Megemlítettük azt a riasztó híresztelést, hogy *a Gázműveknek külföldi szénnel való ellátása körül nehézségek vannak* és hogy emiatt úgy a gázszolgáltatást, mint a téli kokszárusitást veszedelem fenyegeti. Errevonatkozólag a következő választ kaptuk:

— A Gázművek részére évi 16 ezer vagon külföldi szén szükséges, amely mennyiségnek magyar szénnel való helyettesítésére már évek óta folynak komoly kísérletek, anélkül azonban, hogy eredményt hoztak volna.

Minden reményünk a pécsi szénmedence termékei felé irányult, azonban ez a megoldás sem járt sikerrel.

A Gázgyár külföldi szénszükségletét *a Guttmann-cég* szállítja, amelyiknek követelését a transzfermoratórium értelmében a Nemzeti Banknál helyeztük letétbe. Ez a megoldás úgy látszik nem felelt meg a szállítónak és ez okozza, hogy *két hét óta beszüntette a szénkészletek szállítását.* Máris megindultak a rekompenzációs tárgyalások, azonban ennek eredményét nem fogjuk bevárni, mert

rendkívül fontos érdekek fűződnek ahhoz, hogy a Gázgyár és az onnan táplálkozó százezer háztartás ne jöjjön zavarba.

Magyar szénnel, sajnos, nem tudunk mit kezdeni, mert ennek a használata az összes órákat és berendezési tárgyakat tönkreteszi. Megnyugtatásul ki kell jelentenem, hogy *feltétlenül megtaláljuk a módot arra, hogy a Gázgyárt baj ne érje és a gázszolgáltatás menetét a legkisebb fennakadás sem fenyegesse.*

*

Borvendég Ferenc helyettes polgármester nyilatkozata meggyőzhet mindenkit arról, hogy a feltornyosult súlyos problémák megoldása jó úton halad és hogy a főváros a legnehezebb helyzetekben is megtalálja a polgárság érdekeihez simuló intézkedéseket.

A fele idő alatt

készíthet lefolyóvezetéket karmantyus Eternit-csövekből. — Az Eternit-cső könnyen dolgozható meg, súlya csekély és gyorsan fektethető. — Nem rozsdásodik, elsőrendű védelmet nyújt fagy ellen és — olcsó.

Hazai gyártmány!

A mi jótállásunk egy az Ön biztonságával. — Kérjen árjegyzéket

ETERNIT MŰVEK
Budapest, VI. ker. Andrássy-út 33. sz.

LINOLEUM burkolási munkálataival legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert

Haas Lipót
céghez.

Főüzlet: VII. ker., Rákóczi-út 24.
Telefon: József 42—0—44

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

Párizsi szemüveg

Irta: BALASSA EMIL

Barátom, a párizsi fiú, amikor megérkezett a Keleti pályaudvarra, nem azért jött Budapestre, hogy fokoscht reggelizzen és délibábot vacsorázzék. Ő pontosan tudta, hogy hová jön. Egy hétig mászkált velem az esti Dunaparton, üldögélt a Margitszigeten, ődöngött a Tabánban, feljött a Svábhegyre, az Andrássy-úton úgy érezte magát, mintha egy kis Champs Elysée aszfaltját barangolná és a pesti kávéházban éppen úgy könyökölt az asztalra, mint otthon, a Boulevard mentén. Egy éjszaka megállt a Margithíd közepén, a lámpák végtelenje a víz tükrén reszketett, elkábultan nézte a Gellérthegy sziluettjét, halkan ilyen szavakat mormogott, hogy Canale Grande, Boszporusz, aztán hirtelen hozzám fordult:

— Gyerünk gondolázni!

Megmagyaráztam neki, hogy az nálunk nincsen.

— Hát akkor valami virágos csónakba üljünk. Nézd, milyen szép volna ott összevissza barangolni, ahol a strandról odasugárzik a vízre az a nagy világosság és muzsika száll a víz fölött.

Röviden strandnak nevezte a dunaparti korzót. Kénytelen voltam kiábrándítani abból a hitéből, mintha nálunk holmi virágos csónakok mászkálnának a Dunán, mire azt indítványozta, hogy legalább olyan kicsi hajóra üljünk, amelyik ide-oda szaladgál a két part között és viszi az utasokat. Gondoltam, hogy legjobb lesz, ha rögtön elvégzem rajta a nagy harakirit. És ötperces előadásban felkértem arra, hogy itt tegyen le a romantikáról és ne várjon olyan rekvizitumokat, mindenféle andalító fogdmeg-dolgokat, amelyekkel Velencében, Salzburgban, Stambulban és egyéb helyeken bűvölik az idegent. Szomorúan csóválta a fejét:

— Hát akkor mit csináltok ti ezzel a gyönyörű nagy vízzel?

*

Hamarosan rájöttem arra, hogy barátomat a pénzügyi, politikai és hasonló problémák nem érdeklik. Ő párizsi polgár és itt is megpróbált polgár lenni. És miközben próbálta, a pesti ember életének néhány apró, kis momentuma fúródott az oldalába.

— Mondd, kérlek, — kérdezte egyszer hirtelen, — itt Pesten, valahányszor az ember felmegy egy lakásba, belépődíjat kell fizetnie?

— Hogy, hogy?

— Hát a liften! Ha naponta négyszer hazamész, mind a négyszer belépődíjat fizetsz?

— Nem belépődíj az kérlek, hanem liftpénz.

— És valahányszor megfürdesz a fürdőszobádban, azért is külön díjat fizetsz?

— Nem, — mondtam. — A fürdőszoba benne van a házbérben.

— Csodálom, — felelte. — Mert nálunk is benne van. Az egész világon benne van. A vízvezeték használata is benne van. A vízcsapot annyiszor nyitom ki, ahányszor akarom és nem kell minden vízcsapnyitásnál külön díjat fizetnem. Se óra, se taxaméter nincs rászerelve. De nálunk a házbérben az a jog is bennfoglaltatik, hogy az ember a legegyszerűbb módon jusson be a lakásába. A legegyszerűbb, legrövidebb és legkényelmesebb módon. Ha kifizettem a lakbért, akkor nemcsak a lakást béreltem ki, hanem a lakáshoz vezető legrövidebb útvonal használatát is. Tehát nem a kéményen keresztül kell bemásznom a lakásomba, sem kötélhágcsón az ablakon át, nem is négyemeletnyi lépcsőn kell felkapaszkodnom, amíg szívbajos leszek, hanem beülök a liftbe. A lakáshoz a hozzávezető lift éppen úgy hozzátartozik, mint a villanyvezeték, a vízvezeték, a gázcsap, vagy az ajtókilincs. Egyikért se fizetek külön. Miért éppen a liftért? A lift nem kedvezmény és nem esemény. Nem kivételes, megvásárlandó szenzáció. A lift a legrövidebb út. Ami húsz évvel ezelőtt a lépcső volt. A lépcsőért se kellett külön fizetnem.

*

Párizsi barátom meglehetősen elcsodálkozott azon is, amikor éjjel kapupénzt kellett adni a házmesternek.

— Mért nincs itt mindenkinek saját kapukulcsa? — kérdezte. — Hát hányféle borravalót kell itt fizetni, amíg az embert beengedik a saját lakásába?

Sértődötten világosítottam fel arról, hogy ez nem borravaló, hanem a házfelügyelő jogos illetménye. De voltak párizsi barátommal egyéb apró nézeteltéréseim is. A vendéglőben, kávéházban az első napon elfelejtett pénzt hagyni az asztalon. A pincér furcsán bámult utána. Nagyon félénken és tapintatosan kellett neki megmagyaráznom, hogy itt a számla összegéhez nem csapnak hozzá felszolgálási díj címén tíz százalékot, mint másutt, hanem azt külön kell adni. Legközelebb aztán, amikor egy feketét ivott és hatvan fillért fizetett, letett az asztalra hat fillért. Ez tipikus, született párizsi dolog volt. Egy fillérrel se többet. Akkor elmagyaráztam neki, hogy ez kevés. Itt két úrnak kell felszolgálási díjat adni. Az egyiknek, aki hozza a feketét, és a másiknak, aki rendet tart, mindent elintéz neked és végül átadja a számlát. Tíz-tíz fillért, legalább. Most megint egy született párizsi dolog következett, amire pesti ember sohase lenne képes. Egy pillanat alatt kiszámította, hogy hiszen akkor nem tíz százalék, hanem harminchárom százalék az úgynevezett felszolgálási díj. Csak nehezen sikerült megértetnem vele, hogy ezek az emberek mindössze ezeket a tíz filléreket kapják fárasztó munkájukért. Ebből élnek. És hogy a magyar pincérnél jobb, udvariasabb, szolgálatkészebb nincsen a világon. Ők igazán nem tehetnek arról, hogy a kávés a közönségre hárítja az alkalmazottak eltartását.

*

A városligetben beültem vele a földalattiba.

— Odáig menjünk — mondta, — ahol a hegyek vannak. A Duna másik oldalára. Ahol valami finom, elegáns villaváros kezdődik.

És nagyon bámult, amikor körülbelül tíz perc után azt mondtam, hogy itt ki kell szállni, mert ez a végállomás. És hogy nem vagyunk a Duna tulsó oldalán, a város szélén, hanem még mindig csak itt a közepén.

— Hát hogyan lehet az, hogy tízperces útért építettek ilyen gyönyörű földalatti vasutat. És mért nem építik tovább? Mért nem megy Budára is? Mért nem ágazik el?

És mert jó szeme van, észrevette azt is, hogy a Vörösmarty-téren eldobtam az elhasznált földalatti-jegyet és az autóbuszon, amellyel Budára folytattuk az utat, új jegyet váltottam. Azt hitte, hogy valami nagy felfedezést árul el nekem:

— Tudod kérlek, hogy feltalálták már az úgynevezett átszállójegyet is. Az egy olyan jegy, amelylyel egyik járműről a másikra át lehet szállni és képzeld, érvényes még akkor is, ha ezek a járművek különböző vállalatok kezében vannak.

*

A Margitszigeten megrészegedett a rózsák illatától és azt mondta, hogy egész életén át ezen a szigeten szeretne lakni. Aztán kereste a part hosszában végig azt a tíz-tizenöt luxus-szállodát, hatemeleteset, és minden egyebet, amit az ő párizsi fantáziájával ráépítene, ha ez a sziget a Szajnán, Párizs közepében volna. Mondtam neki, hogy ez most lehetetlen. Szegények vagyunk. A dunaparti korzón ültünk, amikor éppen erről esett a szó. Párizsi barátom hátrahajtotta a fejét. Az eget nézte. Jószagú szél szállt Visegrád felől. A párizsi fiú szeme megakadt valahol egy csillogó ponton, beledűlt, belefeküdt ennek a városnak a szépségébe, talán ébren se volt egészen, talán részeg is volt egy kicsit, amikor váratlanul egy idősebb nő toppant eléje.

— Húsz fillér, — mondta szárazon.

Barátom fölriadt az álmodozásból. Átvette a jegyet. Átadta a húsz fillérjét. Már nem csodálkozott egyáltalában. Már meg se kérdezte tőlem, hogy miért kell ebben a nagyon szegény városban fizetni azért, ha valaki leül egy székre, hogy megbámulja a Duna fölött a csillagos eget.

Módosítják az ötmilliós csatornainségmunka pályázati feltételeit

Százötven utcát látnak el közművekkel Zuglóban, Lágymányoson és a budai hegyvidéken

A főváros polgármestere csütörtökön írta ki a pályázatot az inségmunkák keretében lebonyolítandó *csatornaépítési* munkákra. Az *augusztus 26-án* lejáró pályázat ötmillió pengőre irányozta elő az elvégzendő munkákat, amely sok tekintetben újszerű elveket érvényesít a fővárosi közmunkák krónikájában. A pályázati hirdetmény szerint a főváros e munkálatok elvégzéséhez előleget nem ad és időközi keresetekre részösszegeket sem folyósít, hanem *a munkák végösszegét 36 hónap alatt egyenlő részletekben fizeti ki.* Az első részlet a kiadott munkacsoport teljes befejezését követő hónap elsején esedékes és ettől kezdve a fennmaradó tőke után a Nemzeti Bank váltóleszámítolási kamatlábánál egy százalékkal magasabb kamatot fizet. A munkákat csak akkor adják vállalatba, ha a pályázók igazolják hitelnyujtási képességüket és ha a *hitel igénybevételéhez az illetékes szervek hozzájárultak.* A kisebb felkészültségű vállalatok részvétele érdekében a versenytárgyalási feltételek 100.000 pengős részletekre bontották az ötmilliós keresetet, ami természetesen nem zárja ki azt, hogy egyes pályázók több ilyen százezerpengős részletekre ajánlatot tegyenek.

A munkálatok terveiről és a lebonyolítás részleteiről

illetékes helyen,

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap*-nak:

— Az ötmillió pengős csatornaépítkezés révén a főváros mintegy

százötven utcát fog csatornáztatni és pedig az alsórákosi réteken, egész Zuglóban, a Lágymányoson és az óbudai hegyvidéken,

mert ezek a vidékek csatornázási szempontból eddig nagyon el voltak maradva. Tekintve, hogy egy folyóméter csatorna építési költsége átlag 70 pengő, az ötmillió pengő felhasználásával legalább

hetven kilométer hosszúságú új csatorna létesülhet,

ami rendkívül nagy teljesítmény, tekintve, hogy Budapest mai eléggé fejlett csatornahálózatának hossza összesen hatszáz kilométer.

— A munka kiadását azért kellett november 30-ra kijelölni, hogy az ajánlatok átvizsgálása és azoknak műszaki, valamint technikai szempontból való felülbírálata *a leggondosabb munkát igényli.*

A döntés után a vállalkozók nyomban megindítják tevékenységüket

és így már az ősszel megindul ez a nagyarányú közmunka, amelynél természetesen csakis budapesti illetőségüek nyerhetnek alkalmazást.

*

A vállalkozók és a nagy építési cégek örömmel fogadták a fővárosnak ezt a nagyterjedelmű foglalkoztatási tervét, azonban máris hallatszanak olyan aggodalmak, amelyeket a főváros vezetőségének feltétlenül mérlegelni kell.

Súlyos nehézséget jelent ugyanis az ajánlattevők számára az a kikötés, hogy az ajánlatokat a csatornaépítés helyének, idejének, valamint a csatorna méretének és minőségének figyelembevétele nélkül kell megtenni.

Köztudomású ugyanis, hogy a csatornák átmérői a különböző városrészekben váltakoznak és így súlyos nehézséget okoz a kalkuláció, amely nem tudja, hogy milyen mérethez igazítsa a maga pénzügyi terveit. A hitelnyújtás kérdése is nehézségeket jelent, mert a *kisebb vállalkozóknak 100.000 pengő sem áll rendelkezésükre,* tehát kénytelenek bankkölcsönökkel operálni, amelyek pedig a mai kamat mellett a remélhető haszon egy jelentékeny hányadát foglalják le. Értesülésünk szerint ebben a vonatkozásban *módosító rendelkezések* történnek, amelyek tisztázzák a félreértésre alkalmat szolgáltató összes körülményeket.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84.
Budapest, X., Korponai-u. 11.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. MOK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Súlyos mulasztásokat kell sürgősen pótolni a városszéli telepítések azonnali megszervezésével

A főváros anyagi érdekeit és a szociális célokat szolgálja az inségmunkák keretében tervezett parcellázás — Halasztathatatlan feladat a Gellért-tér és a Calvin-tér átrendezése

A közeljövőben megindúló inségmunkák keretében olyan indítvány is elfogadásra talált, amelyik *a telepítési akció* megszervezésére hívja fel a főváros tevékenységét. Az elgondolás kapcsán számos téves értelmezés látott napvilágot, miértis szükségesnek tartottuk, hogy felvilágosításért forduljunk a hetes bizottság egyik vezető tagjához,

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaghoz, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— A szociálpolitikai ügyosztály szükségesnek tartotta, hogy erre a kérdésre is kiterjeszkedjen és a maga javaslatában szintén célirányosnak szögezte le az ilyen akció megindítását. Ezt megelőzőleg tanulmányokat folytatott olyan értelemben, hogy az összes körülményeket tisztázza, majd ezt követőleg kijelölte az akció célkitűzéseit: először is *otthont adni a munkanélküli családoknak*, amelyikkel pótolni lehet a szükséglakások építését is, másodszor biztosítani ezeknek a családoknak a megélhetéshez szükséges termelvények egy részét.

Körülbelül 300—350 négyszögöles területeket kellene bérbeadni, természetesen a főváros határai mentén, olyan alkalmas helyeken, hogy egy-egy családiház felépítése 2500—3000 pengő költséggel volna elvégezhető.

Ebben az összegben bennfoglaltatik a házépítés költségén kívül a kerítések, a kutak, sőt az állatállomány is, amelyeket együttvéve a telepítésben résztvevők 20—25 év mulva fizetnének vissza.

— A teendő most már csak az, hogy *megfelelő helyeket* válogassuk ki a telepesek részére, akiket szintén olymódon kell megszervezni, hogy a közelben működő gyárakban munkaalkalmakat találjanak. Későbbi terv, hogy ezeket a telepeseket *szövetkezetbe* tömörítsék és ezzel boldogulásukat elősegítsék. A lehetőségek tág tere nyílik ezzel kapcsolatban, mert figyelembe kell venni, hogy

a fővárosnak az erdőkön kívül közel hatmillió négyszögöle áll rendelkezésre, amelyből 275 ezer négyszögöl kimondottan alkalmas az ilyen kis parcellák létesítésére.

Az ötezer holdnyi kiterjedésű földterület többi része szántó és rét, amelyek nélkülözik az utakat és a közműveket, tehát nem megfelelőek a telepítések céljaira.

— A fentemlített nagy területen minden lehetőség megvan a perifériális telepítési akció lefolytatására. Meg kell említenem, hogy a telkek ilyen felhasználására és ennek az immobil vagyonnak a mozgósítására többször tett sürgető javaslatot az *Egységes Községi Polgári Párt*, azonban érdemleges lépéseket a hivatalos adminisztráció nem tett. Pedig kitűnő példa mutatja, hogy a párt elképzelése helyes utakon jár, mert csak körül kell nézni Budapest határában, ahol

évtizedek óta nem tapasztalt hatalmas telepítések indultak meg nagy sikerrel.

Rákoskeresztúron a Vigyázó-uradalom földjén, Gyálligeten, Érden, a nagykovácsi határban és körösközül a főváros határai mellett, nagy települési akciók folynak, amelyek kettős célt hoztak: jó üzleti alapon értékesítik az uradalmak földjeit és csábítóan hatnak Budapest lakosaira azzal, hogy olcsó házhelyhez és kerthez juttatják őket. Ennek a parcellázásnak a fővárosra is megvan a maga káros hatása, mert *évenkint jelentős tömegek vonulnak ki a főváros területéről*, ami nemcsak a lélekszám apadását jelenti, hanem az adózó alanyok kisiklását is a közterhek vállalásából, mert ezek a környéklakosok, ha itt is találnak munkát: *fogyasztópiacukat az olcsóbb vidéken találják meg.*

— Ez a nemkívánatos eredmény a főváros rovására irandó, amelyik hibáztatható módon *éveken keresztül nem fogadta meg a mi sürgető követelésünket.* Meggyőződésem,

ha előbb kezdünk hozzá a települési parcellázásokhoz, akkor az nemcsak kitűnő üzletet hoz, hanem szolgálta volna a szociális érdekeket is.

El kell ismerni, hogy elhangzottak bizonyos ellenvetések, amelyek azt mutatták ki, hogy az ilyen parcellázások *a lakásfölösleg szaporítását* hozzák magukkal, amelyiknek közvetve a kinestár is vesztese, a lakbérek után járó házadók csökkenése révén. Ezek az aggodalmak azt a kívánságot is kitermelték, hogy a főváros akadályozza meg az ilyen települési akciókat, — amelyre természetesen azonban a fővárosnak nem volt és nem is lehet befolyása.

— A közömbösségnek és a háztulajdonosok aggodalmainak a következménye, hogy a környékbeli település folyik, amelynek révén

kisiklik a főváros kezéből az ilyen akciók közvetett és közvetlen haszna.

A nagy erővel végrehajtott településeknek csak a hátrányait érezzük és ha már oly sokat mulasztottunk, akkor most kell mindent elkövetni a település olyan célirányos lefolytatására, hogy *az egyaránt szolgálja úgy a főváros anyagi érdekeit, mint az elsőrendű fontosságú szociális szempontokat.*

Évek óta sürgetik a Gellért-tér és a Calvin-tér közlekedési rendezését, amelyek egyformán életveszedelmet jelentenek úgy a gyalogosan közlekedő, mint pedig a járművek vezetői számára. Figyelmébe ajánlottuk *Becsey* Antalnak, hogy ezek a teendők már nem türnek halasztást és talán az inségmunkák keretében lehetne itt valami eredményt produkálni.

— Mint a Gellért-tér környékén lakó polgára a fővárosnak, mondhatom, hogy ha pályázatot irtak volna ki arra, hogy *miképpen lehet a rossz és elhibázott közlekedési területet létesíteni:* az első díjat a *Gellért-tér* nyerte volna el. Tudni kell ugyanis, hogy a Ferenc József-híd forgalma most már vetekedik a Margithíd túlzsúfolt forgalmával, ahol egymás hátán torlódnak a különböző járművek és autóbuszok.

Vannak napszakok, amikor az utca egyik oldaláról a másik oldalra való átkelés kimondottan életveszedelmet jelent.

Az autóbusz megállója a pesti oldalról jövet a tér közepére van állítva, ahonnan átvergődni a Gellért-szálló oldalára a legsúlyosabb feladatok egyike és *csodálatos, hogy naponkint nem történnek komoly szerencsétlenségek.* Elismerem, hogy a tér olyan kiképzése, amelyik a villamosforgalmat helyes irányba tudná osztani, nagy feladat, de az állapot mégis tarthatatlan.

— A Calvin-tér szintén súlyosan kifogásolható, bár ott a villamosok csak az egyik oldalon közlekednek, míg a másik a járművek számára van fenntartva. Ez az elemi szabályozottság a Gellért-térről hiányzik, tehát ott a rendezés talán még sürgősebb. Mindentől eltekintve

a Calvin-tér a maga külsejével elrontott városképet is nyujt Budapest szívében,

ahonnan nyolc utca ágazik széjjel. Hogy eddig nem történt semmi, az nagy szegénységi bizonyítvány, mert ez nem jelent mást, minthogy *ebben a vonatkozásban nem tudtunk lépést tartani a város fejlődésével.* A két tér rendezése tehát az elsőrendű szükségletek sorába tartozik.

— Fokozza a Gellért-tér elleni panaszok jogosságát az is, hogy *a Horthy Miklós-út tulajdonképpen a Kelenföld boulevárdja*, amelyik azonban olyan poros, hogy az tűrhetetlen. Az autóbuszforgalom következtében a kockakövek hézagaiból óriási porfelhők törnek föl, amit növel az is, hogy *a gyalogjáróknak csak egy keskenyebb része van kátránnyal fedve.* Ilyen körülmények között nem csoda, ha

az ittlakók hétről-hétre sürgetik ennek a nagyvároshoz nem méltó állapotnak a megszüntetését.

Az illetékes ügyosztály azzal akar segíteni a bajokon, hogy a hézagokat kitölti, de ezt a munkát csak a Gellért-téren folytatták le, míg maga az útvonal továbbra is ontja a port. Érthető ilyformán a háztulajdonosoknak az az akciója, hogy a gyalogjárókra aszfaltburkolatot követelnek, amelynek *a reájukeső költségét is szívesen vállalják*, csakhogy ebben a városrészben normális állapotok legyenek. Nem szabad elfelejteni, hogy a Gellért-fürdő révén a Kelenföldnek ez a része az idegenforgalom gócpontja, tehát mindenképpen megérdemli a főváros gondoskodását.

*

Hozzáfűzte mindehhez még azt is, hogy a kelenföldi pályaudvarról sok idegen iparkodik be a főváros felé, ám már a kiszállásnál oly sivár képet mutat a primitív pályaudvar és ez a környék, hogy az a rossz utak, a por és piszok révén a legrosszabb benyomást kelti.

Legközelebbi ülésén a fővárosi fürdők egyesítéséről dönt az üzemi bizottság

Bánlaky Géza kap megbízást a központi vezetés irányítására

Július közepe táján tartott legutoljára ülést az üzemi bizottság, amelyet a közgyülés azzal a nagyfontosságú feladattal bizott meg, hogy teremtsen kielégítő helyzetet a hatósági üzemek frontján. A bizottság a maga tevékenysége során foglalkozott az *Élelmiszerüzemmel, a Kenyérgyárral, a Kátrányozó és bitumenező teleppel*, amelyeknek bírálatában az a követelés hangzott el, hogy mindezek az üzemek szigorúan ragaszkodjanak a szorosan vett feladatkör ellátásához. A Kátrányozó és bitumenező telep mint kísérleti intézmény fejt ki további működést, a Gyógyszerüzem megszünik beszerző szerv lenni, a Műszerüzem pedig kizárólag a nem műhelymunkát igénylő javításokat fogja végezni. Ezzel a munkával természetesen csak egy részlete került elintézésre az előtérben levő problémáknak és ezért az elkövetkező hetekben újból megindul a döntést megelőző üzemi vizsgálat.

A bizottság legközelebbi feladatairól

illetékes helyen

a következőkben informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Nehány heti szünet után, *augusztus végén* tartja legközelebbi ülését ez a szerv, hogy foglalkozzon az általános üzemi kérdésekkel. Ezeknek sorában első helyen áll a három fürdőnek:

a Gellért-, a Rudas- és a Széchenyi-fürdőnek közös igazgatás alá helyezése,

amelynek a tervei teljesen készen állanak a városgazdasági ügyosztályban. Nagyjából csak a Széchenyi-fürdő összevonása teremthet új helyzetet, mert a Rudas-fürdő már évek óta a Gellért-fürdő felsőbb irányítása alatt áll.

Bekapcsolódik a közös fürdőadminisztrációba az Ásványvízüzem is,

amely mindinkább tért hódít a piac kereskedelmi forgalmában.

*

Az már eldöntött kérdés, hogy ezeket az intézményeket a Gellértfürdőben összpontosítják és *a központi igazgató hatáskörét Bánlaky Géza fogja ellátni.* Az adminisztráció szempontjából komoly előnyök várhatók az egyesítésből, mert az azonos hivatású fürdők adminisztrálása lényegesen olcsóbba fog kerülni.

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

Ujjáéled
NOVOPIN
szénsavas fenyőfürdőben
idegesség, fáradtság ellen

LUX
FORMÁKON-FESTÉSEK
LAKKOK
TELEFON JÓZSEF 101-40
Lux Ede és társa
LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST, VIII. ÖRMEZŐ-UTCA 4-12. SZ.

Vetített mű-katasztrófák közben

vizsgázik a villamosvezetőjelölt a BSzKRT pszichotechnikai laboratóriumában

Megrostálják a régi vezetőket is. — A tökéletes rátermettség tudományos kiválogatása egy év alatt felére csökkentette a villamos-balesetek számát

A napokban megjelent statisztika szerint *Budapesten az elmult esztendőben kereken 50 százalékkal csökkent a villamos-balesetek száma.* Ez az örvendetes javulás korántsem a közönség nagyobb fegyelmezettségének tulajdonítható, hanem az új villamosvezetői gárdának, amely viszont azért kiváló, mert a BSzKRT szinte a világon egyedülálló módszerrel és eszközökkel válogatja ki az erre a felelősségteljes foglalkozásra legalkalmasabb egyéneket. Ennek a különleges válogatásnak titokzatos színhelye egy kis, amolyan elvarázsolt kastély-féle, a *BSzKRT* angyalföldi telepének pszichotechnikai laboratóriuma, amely *Patz* Sándor dr. forgalmi igazgató hatalmas működési terénumának egyik kicsiny, laikusok előtt úgyszólván teljesen ismeretlen szigete.

Pszichotechnikai laboratórium sok és sokféle van a világon és ezekben a képesség-vizsgálat a legkülönbözőbb, többnyire elmés módszerekkel történik. Figyelemreméltó azonban, hogy a legtöbb pszichotechnikai laboratórium végeredményben *csak megközelítő képet nyujt* a megvizsgálandó egyén képességeiről, mert ha a laboratóriumban sikerül is jó pontszámmal végrehajtani a sok elméleti jellegü próbát, nagy kérdés, hogy ezek a képességek a gyakorlatban is beválnak-e. Lényeges különbség van ugyanis aközött, hogy van-e valakinek lélekjelenléte a laboratóriumban előidézett meglepetéseket számontartani, *vagy pedig az utca forgatagában lefékezni a kocsit, ha meggondolatlan kisgyerek szalad át hirtelen a sineken.*

Éppen erre való tekintettel a *BSzKRT*-nál nagyjában szakítottak az elméleti módszerekkel és

az utcai forgalom szellemes laboratóriumi leutánzásával igyekeznek megállapítani a villanyos-vezetői képességeket.

Ezt a bravúros próbát természetesen itt is megelőzi az orvosi vizsgálat, továbbá a koncentráló képességnek, a gépies munkakészségnek, a lélekjelenlétnek, az intelligenciának és egyéb testi és lelki kellékeknek a más pszichotechnikai laboratóriumokban is szokásos megállapítása.

Ha a vizsgázó mindezeken szerencsésen átesett, akkor kerül abba a terembe, ahol

vetitettképes bonyodalmak közepette bizonyithatja be, mennyire ért a villamosvezetéshez.

A vizsgázót egy fülkébe állítják, amely *méreteiben, kivitelében és minden részletében teljesen azonos a motoros villamosok első perronjával.* Odaáll a kapcsoló elé, csönget, majd kapcsol és ebben a pillanatban elsötétül a terem, a vizsgázóval szemközt levő tejüvegen pedig megjelenik két végtelenbe futó vetített vörös vonal: *a villamos-sinek.*

Fut a villamos, illetőleg húzódnak a vetített sinek, majd egyszerre *autó fordul be az utcasarkon:* a tejüveg jobb felső sarkán. A vezetőnek ki kell kapcsolni az áramot, csengetnie kell, amikor pedig az autó eltünik, újra rákapcsolhatja az áramot. A következő pillanatban szórakozott figura kerül a sinekre, *veszélyben forog vetített élete.* A vezetőnek

csengetnie kell, ki kell kapcsolni az áramot, sőt a legerélyesebben le kell fékeznie

a kocsit. Végre ez az akadály is eltünik, amikor *egyszerre csak felbukkan a közlekedési rendőr, aki integet.* Később *piros* jelzés gyullad ki: Tilos-t mutat *a villanyrendőr.* Igy változnak gyors egymásutánban az utcai forgalom összes elképzelhető akadályai, zavarai. Még

katasztrófa is történik,

amit úgy érzékeltetnek, hogy *a vizsgázó lába alatt megnyílik egy csapóajtó,*

a vezető vagy félmétert esik lefelé,

ugyanekkor *robaj, pokoli zaj hallatszik,* mint amikor kisiklik, vagy felfordul a villamoskocsi. A vezetőnek azonban ebben a kritikus helyzetében sem szabad elveszteni a fejét: ki kell kapcsolni az áramot és *légfékkel, elektromos fékkel egyszerre kell fékeznie.*

Amíg az elsötétített teremben folyik a próba, a szomszéd szobában *precíziós műszerek futó papírszalagon jelzik,* hogy a vizsgázó az egyes jelenségek felbukkanása után a másodperc hányadrésze alatt végezte el a szükséges elhárító intézkedést. Nemcsak a szórakozottság, vagy az ijedtség számít hibapontnak, hanem *a túlzott óvatosság is.* Vannak ugyanis esetek, amikor elegendő kikapcsolni az áramot és csengetni, de felesleges egyúttal fékezni is!

az oknélkül fékező jelölt hibapontot kap.

A következő vizsgálat alkalmával a vizsgázót megint csak kapcsoló szerkezet elé állítják, amely azonos a villamoskocsiéval. A kapcsoló-szekrény előtt levő

asztalon, bonyolult hurokvágányokon három miniatür villamos lokomotiv fut őrületes összevisszaságban: a három közül az egyiket a jelölt kapcsolása és fékezése irányítja.

Arra kell törekednie, hogy *az általa vezetett kis villamoskocsi össze ne ütközzék a hurkokon minduntalan nekifutó másik kettővel.* Ez a legnehezebb feladat és tapasztalat szerint *a legkitünőbb vizsgázók sem kerülnek ki egy-két karambolt* a vizsgálat tartama alatt, amíg a kocsik *harmincszor* futják körül a nekik kiszabott pályát.

Nincs az a protekció, amely valakit a villamosvezetői állásba segíthetne, ha ezeken a szellemes próbákon nem bizonyul teljesen rátermettnek erre a kétségkívül kiváló idegzetet feltételező munkára. De

nemcsak az új jelentkezőket vizsgáztatják le, hanem a régi vezetőket is megrostálják a pszichotechnikai laboratóriumban.

Igy a többi közt megállapították egy régi vezetőről, aki *éppen a villanyrendőr alatt okozott karambolt,* hogy az illetőnek minden képessége megvan a villamosvezetésre, csak egy baja van: *színvak, összetéveszti a zöldet a pirossal.* Ennek tulajdonítható, hogy addig semmi baj nem volt vele, amíg a pesti utcákon meg nem jelent a villanyrendőr, amelynek alkalmazása azonban lehetetlenné tette, hogy a színvak vezető továbbra is ott álljon a kapcsoló mellett.

Egy esztendő alatt *ötven százalékkal* csökkent Budapesten a villamosvezetők által okozott közlekedési balesetek száma.

Közel 7 és fél millió értékű új közmunkát adott ki a főváros az elmult július hónapban

A nehéz pénzügyi helyzetben is állandóan foglalkoztatják a különböző szakmákat

Minden pénzügyi nehézség ellenére is nagy erőkifejtést végez a főváros, hogy a közmunkák vállalatbaadásával nyujtson a vállalkozóknak, iparosoknak és munkásoknak kereseti alkalmakat. Annak ellenére, hogy polgármesteri rendelkezések értelmében csak olyan mértékben szabad közmunkákat kiadni, mint amilyen arányokban a készpénzbevételek rendelkezésre állanak: *a munkák egész sorozata vált kivihetővé, mert a pénzügyi osztály előrelátó beosztása a munkanemek összes területeire tud juttatni megfelelő mozgalmasságot.*

A július folyamán elvégzett és folyamatba tett közmunkákról a következő

hivatalos jelentés

ad beszámolót:

A *magasépitési ügyosztály* július folyamán 312.390 P 73 fillér értékü újabb közmunkát adott vállalatba. A vállalatba adott munkálatok legnagyobb része

a fővárosi épületek és intézmények tatarozásával és karbantartásával

kapcsolatosak. E munkálatoknál a vállalkozók 253 munkást foglalkoztattak. A polgármesteri II. ügyosztály, valamint az alája rendelt üzemek és intézményeknél a mult hó folyamán összesen 1,068.964 pengő 93 fillér értékü közmunka és közszállítás volt folyamatban. Az említett munkálatokkal kapcsolatban *5360 munkás nyert alkalmazást,* kiknek 688.708 pengő 40 fillér munkabér fizettetett ki.

A Budapest Székesfővárosi Közlekedési R. T.

mult hó folyamán 125.763 pengő 34 fillér értékü munkamegrendelést adott ki.

Az *Autóbuszüzem* mult hó folyamán 152.621 P 79 fillér értékü újabb közmunkát és közszállítást adott vállalatba.

A *Vizművek* mult hó folyamán közszállításokra közmunkákra összesen 351.558 pengő 66 fillért fizetett ki. Az üzem július hó folyamán 478 munkást foglalkoztatott és részükre 56.612 pengő 85 fillért fizetett ki.

Az épülő alagútnál

foglalkoztatott vállalkozó 52 munkással dolgozott és részükre 6032 pengő munkabért fizetett ki.

A *Gázművek* a mult hó folyamán közszállításokra és közmunkálatokra összesen 963.462 pengő 47 fillért fizetett ki. Az üzem július hónapban 1552 munkást foglalkoztatott. Ezek munkabére 300.250 pengőt tett ki. *Az üzem vállalkozói 991 munkással dolgoztak és részükre 119.114 pengő 77 fillér munkabért fizettek ki.*

Az Elektromos Művek

július folyamán 1,773.891 pengő értékü közszállításra és közmunkálatra adtak megrendelést. Az üzem átlagban 1938 munkást foglalkoztatott. A munkásoknak 295.082 P 29 fillér munkabért fizetett ki.

A közélelmezési ügyosztály ügykörében kiadott munkák és közszállítások értéke 3,313.471 pengő. Az említett munkálatoknál 299 munkást foglalkoztattak.

A közegészségügyi ügyosztály ügykörében kiadott közszállítás értéke 80.814 pengő volt.

A városgazdasági ügyosztály ügykörében kiadott közmunkák és közszállítások értéke 241.916 pengő 54 fillér volt. *A foglalkoztatott munkások száma 297.*

*

A törvényhatósági életnek a közeljövőben való megindítása után, újabb munkaalkalmak rendszeresítésére kerül sor, elsősorban új építkezések, valamint nagyarányú tatarozások révén.

VÁLLALKOZÁS

Új versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

120.000 kg. motalkó szállitására. Pályázni lehet szeptember 2-án d. e. 10 óráig a Köztisztasági Hivatal igazgatóságánál, Kun-u. 8.

Takarmánynemüek és szalma szállitására az állatvásárok és közvágóhidak részére. Pályázni lehet augusztus 30-án d. e. 12 óráig a közélelmezési ügyosztálynál.

Koporsók, sirkeresztek és szemfedők szállitására. Pályázni lehet augusztus 19-én d. e. 3/412 óráig a Községi Temetkezési Intézet igazgatóságánál, Kígyó-utca 5.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállitásokra a következő cégek pályáztak:

20.000 kg. benzin szállitására pályáztak: Magyar Petróleumipar 63, Shell 63.40, Szőregi Petróleumgyár Rt. 62.75, Nyirbogdányi 63.40, Hazai Kőolaj Rt. 63.40, Budapesti Ásványolaj Rt. 63.40, Hegedüs és Társa 63.40, Phobus olajkereskedelmi rt. 63.40 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

A Budapest székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet (Budapest, IV., Kígyó-u. 5.) a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással, nyilvános versenytárgyalást hirdet 200 drb különféleméretü keményfa, 250 drb különféleméretü III. osztályú, 350 drb különféleméretü IV. osztályú, 400 drb különféleméretü V. osztályú, 400 drb különféleméretü VI. osztályú, 400 drb különféleméretü VII. osztályú **fenyőfakoporsó,** valamint 500 drb normál fenyőfa és 1500 drb különböző méretü tölgyfa **sirkeresztre.**

A munkafeltételek teljes szövege, a koporsók müszaki leirása, valamint az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok intézetünk főpénztáránál (IV., Kígyó-u. 5.) kaphatók s a bánatpénz is, az általános ajánlati feltételektől eltérően, ott teendő le.

A cégnélküli borítékba zárt és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **folyó évi augusztus hó 19-én déli 3/412 óráig** IV., Kígyó-u. 5. sz. alatt, intézetünk főpénztáránál kell benyujtani. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott déli 12 órakor fognak hivatalosan felbontatni.

Budapest, 1932. évi augusztus hó 3-án.

Budapest székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet.

STREBEL

Kazánok

Radiatorok

STREBELMŰVEK

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.

TELEFON: 16—5—65.

Gyártelep: MOSON

Leukoplast

magyar gyártmány

Események

Fővárosi Hírlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A szerkesztőségből. Dacsó Emil, a Fővárosi Hírlap felelős szerkesztője néhány hétre elutazott a fővárosból. Távollétében a szerkesztésért Pogány Béla szerkesztő a felelős.

Beleszólási jogot kér a főváros az utcai gyűjtőnapok további engedélyezéséhe

Érdekes felterjesztést intézett a polgármester a belügyminiszteriumhoz a Budapesten lefolytatott utcai gyűjtések méreteinek csökkentése érdekében. Budapesten mindenki ismeri a rikító vörös ernyők alatt felállított urnákat, amelyek előtt a jótékony cél érdekében fáradozó úrhölgyek és urak fejtenek ki áldozatos tevékenységet és a járókelő közönség nemeslelkűségére apellálva hoznak össze több kevésbbé jelentékeny pénzalapokat. Alig hogy kisarjadzik a zöld szín a főváros utcáin: elsőnek a Gyermekvédő Liga számára indul meg az úgynevezett *perselyes gyűjtőnap*, majd ezt követi a hadiárvák, a tüdőbetegek, a vakok, a nyomorék gyermekek és a különböző jóléti intézmények felvonulása és különösen május az a hónap, amikor Budapest közönsége majdnem naponként áldozatot ró le a jótékonykodás oltárán.

A humanitárius tevékenység utcai megnyilatkozásának túltengését kifogásolták a közelmultban a főváros közigazgatási bizottságában és tiltakoztak az ellen, hogy az utcai gyűjtések túlzottan elszaporodjanak. Ennek megfelelően a polgármester felterjesztéssel fordult az illetékes kormányhatósághoz, amelyben azt kéri, hogy *vegyék újabb revízió alá az utcai gyűjtések engedélyezését*. Rámutat a felterjesztés arra, hogy

1932. évre csak kilenc utcai gyűjtés volt kontemplálva, eziáig mégis tizenkét esetben jelentek meg Budapest közterületein az adományt váró urnák.

A társadalom a maga áldozatkészségében amúgy is erőteljesen van igénybe véve és mert bekövetkezhetik olyan eset, amikor valamilyen váratlan elemi csapás a legmesszebbmenő erőkifejtést kívánja: *nem szabad a főváros közönségétől utcai gyűjtések révén az áldozatkészség maximumát kivenni*. A főváros kéri, hogy a jövő évre kiadandó engedélyek elbírálásánál

a főváros véleményét is hallgassák meg,

mert ennek a tényezőnek nemcsak joga, hanem a szakismerete is megvan ahhoz, hogy *az utcai gyűjtésekkel kapcsolatban a maga nézeteit kifejthesse*.

A városházán bizonyosra veszik, hogy a jövő évi kontingens megállapításánál *tíz* utcai gyűjtésnél több engedélyt nem fognak kiadni.

— **A főpolgármester elutazott a fővárosból.** *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, a mult hét végén szabadságát megszakította, hogy a közigazgatási bizottság hétfői ülését vezesse. A főpolgármester kedden bélatelepi nyaralójába utazott, ahonnan a Szent István ünnepségekre újból Budapestre utazik.

— **Sipőcz polgármester elhagyta a szanatóriumot.** A két héttel ezelőtt végrehajtott műtét után *Sipőcz* Jenő polgármester további orvosi kezelés alatt maradt és ezért még nehány napot a szanatórium betegszobájában töltött el. Hétfőn orvosai megállapították, hogy az operáció nyomai teljesen elmúltak és így a polgármester Zebegénybe utazott, ahol nyári szabadságának még hátralévő idejét fogja eltölteni.

— **Októberben megnyitják az élelmiszer-nagyvásártelepet.** A főváros 8,300.000 pengős költséggel új élelmiszernagyvásártelepet építtet a soroksári Dunaág mentén. A munkálatok több mint két éve folynak s valószínű, hogy októberben az új vásártelepet át tudják adni rendeltetésének.

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT. HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Amerikaiak és olaszok ezres csoportjai vesznek részt a Szent István-hét káprázatos ünnepségein

Befejeződtek az előkészületek a főváros mozgalmas napjaira. — Augusztus 17-én már életbelépnek az utazási kedvezmények.

A székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala most adta ki díszes füzetben a Szent István ünnepi hét részletes programját. Az utazási kedvezmények *augusztus 17-től* kezdődően lépnek életbe és egyaránt érvényesek úgy a vasúti, mint a hajózási vonalakra. A vízumkedvezményeket a külföldiek *augusztus 13-tól* vehetik igénybe.

Az ünnepségek fénypontját ezúttal is a *Szent Jobbkörmenet* vallásos és a nemzet hagyományaitól megszentelt díszes felvonulása alkotja, amelyet

Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás személyesen vezet.

A körmenet napján korán reggel *zenés ébresztők* járják be a fővárost a különböző útvonalakon. Szent István napján este ezúttal is elkápráztató eseménynek igérkezik *a gellérthegyi tűzijáték*. A színpompás hatások fokozására tündéries fényt áraszt a Dunára a Koronázó templom, a Halászbástya, a Citadella, a Szent Anna-templom, a helyőrségi templom, a Gellért-szobor és a jánoshegyi kilátótorony díszvilágítása, amelyet az Elektromos Művek technikusgárdája készít elő nagy gonddal.

A Szent István-hét nemzeti és egyházi ragyogása mellé új sugarak illeszkednek az idén is: a népies és nemzeti művészet megnyilatkozásai. A népies művészetet, zenét és táncot a *Gyöngyös Bokréta* című képsorozat tárja elő, amelyiknek közel 500 résztvevője a Nemzeti Színházban augusztus 18—21-ig lép a színpadra. Ezt megelőzőleg

a falusi szereplők tömegei ünnepi menetben vonulnak a Városházára, hogy megköszönjék a főváros vezetőségének, amiért alkalmat adott a népies művészet újabb megnyilatkozására.

A sportesemények sorából kiemelkedik a *Hősök Nemzetközi Emlékversenye* a Margitszigeten, a dunai *evezősverseny*, a BSE nemzetközi *kerékpárversenye* és a hagyományos *Szent István-díj* a lóversenypályán.

A zenei események között szerepel a Halászbástyán tartandó *tárogatós zenekar* hangversenye, a zenés őrségváltás és térzene a szabadságtéri országzászlónál, valamint a *székesfővárosi zenekar* városligeti hangversenyei.

A Szent István-hét keretében több *kiállítást* rendeznek: az *Országos Gyümölcskiállítást* a Kertészeti Tanintézet helyiségeiben, a *Magyar Áru-bemutatót* a Vigadó nagytermében, *népművészeti kiállítást* a Műcsarnokban, *iparművészeti kiállítást* a Technológián és *régi brokát-kiállítást* az Iparművészeti Múzeumban.

A kereskedelmi érdekképviseletek kezdeményezésére a kirakati árakból a Szent István-hét tartama alatt bármely vevő jelentős árengedményt fog kapni, azonkívül

az üzletek záróraméghosszabbítást nyernek.

Ugyanígy a főváros kávéházaiban is életbelép az éjfélutáni záróra meghosszabbítása.

A külföldi résztvevők közül 1000 amerikai vendég augusztus 18-án érkezik Budapestre és Olaszországból 2000 fönyi kirándulócsoport vesz részt nemzeti ünnepünkön.

— **Kitüntetések.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére megengedte, hogy egyfelől a székesfőváros inségenyhítő munkájában, másfelől a társadalmi, illetve felekezeti jótékonyság megszervezésében kifejtett eredményes és értékes tevékenységükért *Liber* Endre kormánytanácsos, Budapest székesfőváros alpolgármesterének, *Schuler* Dezső székesfővárosi tanácsnoknak. *Mihalovics* Zsigmond római katolikus plébánosnak, *Hatolkay* Kázmér református lelkésznek, *Raffay* Sándor dr. evangélikus püspöknek és *Stern* Samu udvari tanácsosnak, a pesti izraelita hitközség elnökének elismerését tudtul adják, továbbá *Bärtl* Tivadar dr., *Ruffy* Kálmán és vitéz *Horváth* László dr. székesfővárosi tanácsjegyzőknek a Magyar Vöröskereszt érdemkeresztjét, végül *Rózay* Jenő székesfővárosi számvevőségi főtisztnek, dr. *Kósa* Ferencné született *Horeczky* Emiliának, az iskolanővéri intézmény vezetőjének, *Kurucz* Károly polgári iskolai igazgatónak és *Fekete* Jenő elemi iskolai igazgatónak a Magyar Vöröskereszt érdemérmét adományozta.

— **Az Egységes Községi Polgári Párt zuglói nagygyűlése.** Zugló polgársága a Kovács-féle vendéglő különtermében hétfőn nagygyűlést tartott Zuglót különböző közérdekű követeléseinek megvitatása és a most meginduló közmunkákkal kapcsolatban való megvalósításáról. *Erősdy* Sándor, ny. főispán vezette a nagygyűlést, üdvözölte a megjelent országgyűlési képviselőket és törvényhatósági tanácstagokat és kérte a polgárságot, hogy teljes szolidaritásban álljon a követeléseiért sorompóba szálló *Egységes Községi Polgári Párt* vezetői mellé. *Tömpe* Károly építész terjesztette elő a zuglói polgárság létérdekeit érintő kívánságokat. *Becsey* Antal, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke a központi pártvezetőség részéről, az elhangzott követelések lehető sürgős megvalósítását helyezte kilátásba. *Scheuer* Róbert orsz. képviselő kifejtette, hogy *a közmunkákat igazságosan el kell osztani az egyes kerületek között* és a mostani közmunkákkal kapcsolatban meg lehet oldani a *halálsorompók* évtizedes kérdését is. *Payr* Hugó orsz. képviselő felszólalásában ismertette a sorompókérdésnek csak alig egymillió pengőbe kerülő megoldását, amelyet a városi adminisztráció is helyesnek tart. *Ereky* Károly Zugló képviseletét köszöntötte, majd több felszólalás után a gyűlés végetért.

— **Csütörtökön kezdte meg szabadságát a tanácsnokok második csoportja.** A főváros tanácsnoki karának nyolc tagja augusztus 3-án fejezte be szokásos nyári szabadságát. Csütörtökön hét tanácsnok ment szabadságra, és pedig *Lamotte* Károly, *Gallina* Frigyes, *Király* Kálmán ügyosztályvezető, *Csármann* Ferenc, *Vajna* Ede, *Némethy* Károly és *Babarczy* István báró. A tanácsnokok e csoportjának szabadságideje hat hétig, tehát *szeptember közepéig* tart. Távollétükben ügyosztályaik vezetését állandó helyetteseik intézik.

— **Már megkezdték a vízszűrők gyártását.** Néhány nappal ezelőtt adták ki a megrendelést a Ganzgyárnak a víztisztító berendezések szállítására és máris megindult a munka a kőbányaiúti gyártelepen. A munkálatokat a gyár műszaki vezetői irányítják. A gépegységeket a *Dávid és Kertész kazán- és gépgyár rt.* által képviselt „Dabeg" rendszer szerint építik és előreláthatólag december közepén adják át a Vízműveknek.

— **A Gleich-cirkusz két oroszlánt ajánlott fel a fővárosnak.** Augusztus 19-én kezdi meg vendégjátékát Budapesten a *Gleich-cirkusz*. A cirkusz igazgatója, *Gleich* Gyula, hálából a magyar hatóságok előzékenységéért, Budapest városának *két oroszlánkölyköt* ajánlott fel. Ez a nemes gesztus is mutatja azt a nagystílűséget, amelyik a *Gleich*-cirkusz világhírét jelzi. A cirkusz állatállományában körülbelül *100 oroszlán foglal helyet* az északafrikai és délafrikai fajtákból, amelyek mind az idomítási művészet csodái. Budapest közönsége érthetően nagy várakozással tekint az augusztus 19-én kezdődő vendégszereplés csodálatos attrakciói felé.

— **A fővárosi munkanélküli hadigondozottak névjegyzéke.** *Sipőcz* Jenő polgármester fölszólította a *HONSZ* vezetőségét, hogy a küszöbönálló fizikai inségmunkára való tekintettel, terjesszék be *a munkanélküli hadigondozottak* névjegyzékét. A HONSZ vezetősége a többezer nevet tartalmazó névjegyzéket már föl is terjesztette a polgármesterhez.

— **Csehszlovák szenátorok és gyarmati francia tanítók érkeznek Budapestre.** A nemzetek elzárkózása és a valutáris nehézségek ellenére nem csökkent a külföldiek érdeklődése Budapest iránt. Érdekes vendégek érkeznek e héten szombaton, illetve vasárnap a magyar fővárosba. Augusztus 13-ára várjuk a cseh felsőház nyolcvan német szenátorát, akik *Szentiványi* József csehszlovák képviselő vezetésével jönnek Budapestre és itt *négy napig* tartózkodnak. Rákövetkező nap a *francia gyarmati tanítók* nagy csoportja látogatja meg háromnapos tartózkodásra Budapestet. Színesek is lesznek közöttük, akiket a magyar tanítóság fog felvilágosítani Magyarország mai helyzetéről.

GLEICH óriáscirkusz

Csak rövid ideig!

Pénteken, augusztus 19.-én este pontosan 8 órakor BUDAPESTEN MEGNYITÓ ELŐADÁS 66 szenzációs szám

Első előadás augusztus 19.-én, pénteken este 8 órakor. Szombaton, aug. 20-tól (Szent István napja) **naponta két előadás,** délután 3 és este 8 órakor. Délután ugyanaz a teljes műsor, mint este. Munkanélküliek, hadirokkantak és nyugdíjasok **délután** minden helyen **félárat** fizetnek. Gyermekek mindig félárat. **Népszerű árak. Csak ülőhelyek.** A cirkusz pénztárai reggel 9 órától szüntelenül nyitva. Jegyelővétel a Színházi Élet boltjában, VII., Erzsébet-körút 7. Tel.: 42-1-72 és 36-2-81. Állatok megtekinthetők reggel 9-től este 18 óráig. Cirkusztelefon: 37-8-98. Ingyenes térzene a cirkusz előtt 11—12, (vasárnap 10—12), délután 2—3 és este 7—8 óra között.

GLEICH a legnagyobb és legjobb cirkusz

Csak néhány napig! Csak néhány napig!

Versenytárgyalási hirdetmény

A Budapest székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet (Budapest, IV., Kígyó-u. 5.) a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással, nyilvános versenytárgyalást hirdet 25 drb III. osztályú egyszerű, csak gyöngystab disszel, fogantyú nélkül, úgynevezett A 55, 40 drb I. osztályú magasállású, babérlevél disszel, 6 fogantyúval, úgynevezett V. 26., 20 drb I. osztályú zsidó, koszorús, „Mogendoveddal", 6 fogantyúval, úgynevezett C. 7-es, 15 drb oroszlánfejes, íves, úgynevezett 0. B. 60 különféleméretű **érckoporsóra,** valamint 50 drb hozzávaló **fejüveges érchetétre.**

A munkafeltételek teljes szövege, a koporsók műszaki leírása, valamint az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok intézetünk főpénztáránál (IV., Kígyó-u. 5.) kaphatók s a bánatpénz is az általános ajánlati feltételektől eltérően, ott teendő le.

A cégnélküli borítékba zárt és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **folyó évi augusztus hó 19-én déli 3/412 óráig** IV., Kígyó-u. 5. sz. alatt, intézetünk főpénztáránál kell benyujtani. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 12 órakor fognak hivatalosan felbontatni.

Budapest, 1932. évi augusztus hó 3-án.

Budapest székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet.

Versenytárgyalási hirdetmény

A Budapest székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet (Budapest, IV., Kígyó-u. 5.) a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással, nyilvános versenytárgyalást hirdet 400 drb V. osztályú kivert organtin, egyszerű nyomással, 350 drb IV. osztályú sima lustrin arany, vagy ezüst nyomott, 250 drb III. osztályú kétfodros lustrin arany, vagy ezüst nyomással, 150 drb II. osztályú kétfodros I. a. Jókai-brocat, 150 drb I. osztályú kétfodros I. a. selyem mouslin különféleméretű **szemfedelekre.**

A munkafeltételek teljes szövege, a szemfedelek méreti és minőségbeli leírása, valamint az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok intézetünk főpénztáránál (IV., Kígyó-u. 5.) kaphatók s a bánatpénz is, az általános ajánlati feltételektől eltérően, ott teendő le.

A cégnélküli borítékba zárt és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **folyó évi augusztus hó 19-én déli 3/412 óráig** IV., Kígyó-u. 5. sz. alatt, intézetünk főpénztáránál kell benyujtani. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott 12 órakor fognak hivatalosan felbontatni.

Budapest, 1932. évi augusztus hó 3-án.

Budapest székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet.

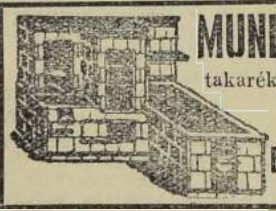
A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

„TURÁN"
a legkiválóbb magyar iron
SCHULER JÓZSEF Rt. Budapest

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycim: GIPSZ, Budapest.

FAVORIT FÉKBETÉT
Hungária tömítőanyag. Hazai gyártmány.
Grosz és Társa
BUDAPEST, V, CSANÁDY-UTCA 7. TELEFON: 912—64.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhivó: József 311—19. szám.
Kiváló üzemanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás

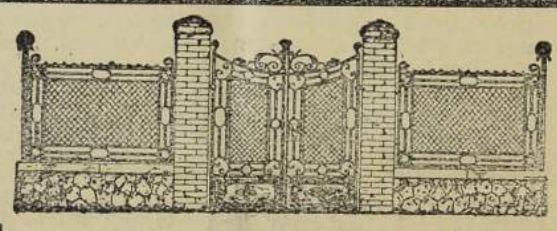
MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
FISCHER ZSIGMOND épületfakereskedő.
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310—89.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készit: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 103—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállit: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket **legjobb minőségben**
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-ut 40. Tel.: J. 33—9—17.

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

Szárnyszivattyu
Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapittatott: 1866. Telefon: 21-8-04.
Szivattyuk. Motorok.
Műszaki és üzemszükségleti cikkek.

Házi villamos vizellátó

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON, HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfúrási és vízműépítési vállalat.
Akna-kútépítések. Mélyfúrások. Víztelenítések. Automatikus szivattyúberendezések. Alapozások. Búvározási munkák. Forrás foglalások.
Telefon: 93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körút 32

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusitja: **Bürgermeister Ferenc Utóda,**
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: LIPÓT 914—46

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, és a kellő helyen a védjegyű építi be
Telefon: 53-0-92.
SCHÜTZ
Telefon: 53-0-92.
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntődéje műtor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 3.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok; Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés; Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Bontasra kerülő épületekért legnagyobb arat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623 — 34.

Kőhányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Alapittatott: 1880.
HELLE ANTAL
Céglulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tüzoltó- és mentőkötelek.
RÁKOSPALOTA, BOCSKAY-UTCA 124. SZ.
TELEFON: AUTOMATA 952—89

BUDAVIDÉKI KŐSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
Városi iroda: **Budapest, V., Berlini-tér 2.**
Telefon: 11-6-42. Bányatelep: **Nagykovácsi**

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzemo
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

ALEXY GYÖRGY
okl. gépészmérnök villamossági és műszaki vállalata. *Telefon: A. 209—92 és Aut: 209—93 sz.*
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 *Alapitva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 76—21.

Huszonegyedik évfolyam | Budapest, 1932 augusztus 17. | 33. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Országmentés

Ne mondja senki, hogy egyetlen ügyről sokszor és sokat beszélünk. Ne mondja senki, hogy a főváros inségmunka-akciójáról már eleget hallott, mert erről a példátlanul nagy áldozatkészségről, a szociális gondoskodásnak erről a gyönyörű rekordjáról nem lehet eleget írni és eleget olvasni. Nem lehet egy akkora kommunitásnak, mint Budapest székesfőváros, egyetlen akciója, egyetlen gesztusa sem, amelyet ne lehetne és ne kellene megkritizálni. Mindig és mindenben adódhatnak és adódnak is ellenargumentumok; itt azonban el kell némulnia minden kritikának. Nem lehet eleven lélek, aki kifogást emelhetne az ellen, hogy Budapest székesfőváros, ha erőinek végsőig való megfeszítésével is, mindenáron meg akarja óvni — nem Budapestet — *az országot* — a megrázkódtatásoktól.

A főváros tízmilliós inségmunkája, amelyből jórészt már ki is adtak, és amelynek nagyobbik része most kezdődik, gépi pontossággal vág elébe a veszedelmeknek. Lehetnek vakmerően optimista lelkek, amelyek a ránkszakadt válság sötét felhői mögül máris látják előbukkanni a mosolygó napot, de ezek sem kárhoztathatják azt, hogy *a főváros áldozatkészségének maximumát viszi harcba az országmentés érdekében.* Lehet, hogy máris virrad valamerről; de ha virrad, annál inkább segíteni kell az éjszakát eloszlatni. És ha tényleg már a közeljövőben jobb idők virradnának ránk, akkor annál könnyebben heverjük ki az áldozatokat, amelyeket most hozunk.

De régi dolog, hogy jobb félni, mint megijedni. Olyan időket élünk, amikor onnan is villámok cikázhatnak, ahonnan senki sem várja, de meg amíg az árvizet lecsapolja az ember, sok-sok idő múlik el és sok-sok szomorúságot kell addig is az útból eltávolítani.

Mindenkép helyes tehát, ha a főváros védekezik és a gátakat, amelyeket gondosan megépített, mindaddig le nem rombolja, amíg a vizek rendes medrükbe meg nem térnek. Ettől pedig még nagyon messze vagyunk.

Ugyanakkor azonban, amikor a főváros mindent elkövet az országmentés érdekében, joggal követelhetjük meg, hogy mindenki megtegye a magáét, senki gáncsot ne vessen, senki a más nyomorúságán aratni ne próbáljon. *Nagyon helyesen és tökéletes joggal teszi tehát a főváros, ha árgus szemekkel vigyáz a közgazdasági életre és arra, hogy a falat kenyeret, amelyet ő ad a szükölködők kezébe, senki emberfia ki ne csavarhassa onnan.* Itt az egész polgárság filléreiről van szó, amelyek nem fölösleges, hanem a szájuktól elvont, kulturigényeik kielégítésére szánt fillérek. Mindenki szívesen adja, mindenki verejtékezve dolgozik ma azokért, akik munka után vágyakoznak. De a felügyelet, amelyet a szájunktól elvont fillérek fölött gyakorolunk, nem szűnhetik meg akkor, amikor az inségmunka szegény robotosai megkapják azt. Mi vigyázni akarunk arra is, hogy a tegnap még munkanélküli inségmunka betevő falatján, életszükségletének kielégítésén senki ne keressen többet, mint amennyit a jóerkölcs, a tökéletesség, a becsület megenged. Vigyáznia kell a fővárosnak arra, hogy a kenyértől kezdve fölfelé semmi, de semmiféle életszükségleti cikken senkinek ne lehessen jogosulatlan haszna.

De minden más illetéktelen aspirációt is le kell törni, lehetetlenné kell tenni. Az a pénz, amelyen most az inségmunka megindul, *Budapest szegénységének* megsegítésére szolgál. A főváros itt nem lehet szentimentális és nem lehet gavallér. Ennek az összegnek a *budapesti* munkásséghoz kell eljutnia. Hányszor, de hányszor mondták el, hogy Budapest a forradalmak fészke, hogy mi rontjuk meg a vidéket. Nos, ha ez így lenne, aminthogy nincs így, akkor sokszorosan fontos lenne, hogy Budapesten kell kezdeni az országmentést. Ez a város legyen nyugodt, ez a város elég áldozatot hoz, hogy itt ne legyenek éhezők: mi elintézzük a magunk dolgát, lokalizálunk minden veszedelmet, de a tűzoltófecskendőket nem adjuk ki a kezünkből.

Rakovszky Iván dr.:
„Az Andrássy-út meghosszabbításának pénzügyi nehézségeit valószínűleg el lehet hárítani"

A csonka Nagykörút folytatása, az új tabáni sugárút és egyéb aktuális kérdések a megvalósulás előtt

Az amerikai tempóban terjeszkedő Budapest fejlődésének lendületét megakasztotta ugyan a gazdasági válság, de nem bénította meg. Az élniakarás ereje legyűri a gazdasági válságot és valóban, napról-napra szemünk előtt zajlik le a város fejlődésének egy-egy újabb eseménye. Ennek a fejlődésnek részben az irányítása, részben pedig az adminisztrációja tudvalevően a *Közmunkatanács* kezében van, éppen ezért ide fordultunk felvilágosításért: melyek azok a folyamatban levő, vagy tervbevett munkák, amelyek a *Közmunkatanács* programjában jelenleg szerepelnek? *Rakovszky Iván*, a *Közmunkatanács* elnöke jelenleg szabadságát tölti geszti birtokán, ahonnan mindössze egy napra jött fel Budapestre, hogy sürgős hivatali ügyeket elintézzen. Ittartózkodása napján nyúlutcai villa-lakásában fogadta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát

Rakovszky Iván dr.,

aki a folyamatban levő munkálatokat a következőkben ismertette.

— A Közmunkatanács jelenlegi munkái közül *befejezéshez közeledik a Lágymányosi-tó ama részének feltöltése, amely az építendő Horthy Miklós-híd budai feje körül terül el.* Annakidején abban a tudatban fogtunk hozzá a terület beépítésre alkalmassá való tételéhez, hogy a híd hamarosan felépül és az építkezések meg is indulnak. A közbejött események azonban *felborították ezt az elgondolást.* Még hosszú időre lesz szükség, amíg a híd elkészül és itt új városrész fejlődhetik. Budapest jövendője szempontjából *igen jelentős pedig az itt alakuló új városrész:*

a Nagykörút egyenes folytatása lesz az az útvonal, amely a hídon át a Villányi-út felé vezet.

De nem kevésbbé fontosak lesznek azok az utak is, amelyek a Nagykörút felől jövő forgalmat *Budafok irányába lesznek hivatva elvezetni.* A szabályozási tervek éppen ezért megkülönböztetett gonddal készülnek. A híd megépítésével kapcsolatban pedig úgy kell beállítani a munkálatokat, hogy *ezek a nagyértékű telkek mielőbb beépüljenek. Nagyszabású,* de

nem kivihetetlen terveket kell készíteni, hogy a jelenleg csonka Nagykörút életének ez a természetes folytatása és egyúttal Buda és Pest sík részeinek összekapcsolódása mennél gyorsabban kialakuljon.

Azokkal a hírekkel kapcsolatban, amelyek az új *Lipótvárosi Park* magyar katonai emlékművekkel való benépesítésével forgalomba kerültek, *Rakovszky* Iván a következőket mondotta munkatársunknak:

— Folytatjuk a Lipótvárosi Park ültetését. A parkírozás egy része *már készen van.* A szorosan vett kertészeti munka a jövő év tavaszán *teljesen befejezést nyer.* Minthogy az egész kert a francia architektonikus kertek stílusában van elgondolva, némi

szobrászati díszítésre is lesz szükség, amelynek megvalósítására az első lépéseket megtettük.

A kertben létesítendő futórózsa-füzérek találkozási pontjaira *olcsó, de művészi hatású műkővázákat tervezünk.* Művészileg megtervezett padokat állítunk föl. Mindezt jelenleg szerényebb keretek közt óhajtjuk megvalósítani és csak későbbi időre,

jobb anyagi körülmények korszakára tervezzük, hogy a teret a magyar katona évezredes életéből vett szobrokkal is díszítsük.

Az összhang kedvéért azonban *már most, a vázákra kiírt versenytárgyalásoknál is ugyanebből a gondolatkörből vett motívumokkal díszített vázákat írunk elő.* Egyébként a téren tervezett két gyermekjátszótér munkálatai is folyamatban vannak. Az egyikben *homok-*, a másikban pedig *vízmedence* áll az ott játszadozó gyermekek rendelkezésére. Végül bejelenthetem, hogy

a parknak a Pozsonyi-úttól kelet felé eső részét már a napokban ideiglenesen át is adjuk a közönségnek.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezután kérdést intézett *Rakovszky* Ivánhoz: mi igaz az Andrássy-út meghosszabbításának a közeljövőben meginduló munkálatairól elterjedt hirekből.

— Ennek a tervezett nagyarányú munkának — válaszolta — *pénzügyi lebonyolítását most készítjük elő.* Kétségtelen, hogy

itt még mutatkoznak némi nehézségek, amelyek azonban valószínűleg elháríthatók lesznek.

Az új útvonal végleges megnyitásához technikai szempontból *elsősorban szükséges lesz egy átjáró létesítése a MÁV ceglédi vonalán.* Az úttestet magát, kifelé haladva,

fokozatosan építenénk meg, hogy így a mutatkozó építkezési kedv lendületéhez alkalmazkodva, valóban be is épüljenek

és ne teremtsünk olyan útvonalat, amely rendelkezésre áll ugyan, de *azt az élet igénybe nem veszi.*

Az Erzsébet-sugárút megnyitásának elhúzódásával kapcsolatban *Rakovszky* Iván a következőket jelentette ki:

— Ezzel a kérdéssel is *állandóan foglalkozunk.* Ami azonban pár évvel ezelőtt könnyen megvalósíthatónak látszott, nagyon is nehezen megy a mostani súlyos viszonyok közt. Tőke kellene ide:

közpénz a megnyitáshoz és vállalkozó szellemű magántőke a beépítéshez.

Már pedig egyik sincs. Nem kell mondanom, hogy annál szívesebben vinnénk dülőre ezt a kérdést, mert annak

megvalósítása nagyszabású munkaalkalmakat jelentene.

Az egyéb aktuális problémákat a következőkben ismertette a *Közmunkatanács* elnöke:

— A Tabán szabályozási tervei is most vannak revizió alatt. *Olcsóbbat akarunk készíteni, mint a régi tervek,* de számolni kell azokkal a követelményekkel is, amelyek *a budapesti fürdőnegyed* gondolatával merülnek föl. Máris

megvan állapítva annak az útnak végleges vonalvezetése, amely az Erzsébet-hídtól kiindulva, a tabáni temető érintésével a budai hegyvidék felé vezet.

Ennek az útnak építését a főváros már megkezdte és ez rövid időn belül a közönség rendelkezésére fog állni.

— További konkrét kérdés, amellyel intenzíven fog-

lalkozunk, *az eskütéri templom környékének rendezése.* Az Erzsébet-híd melletti megoldás, amely az úttest és a templom között levő gödör *átboltozásával* szélesíti meg a járdát, most van részletes kidolgozás alatt és *a munka az ősz folyamán már meg is indulhat.* A piaristatelek helyén alakuló új tér szintén rövidesen rendezve lesz, hogy így a felállítás alatt álló *Erzsébet királyné-szobor* megfelelő környezethez jusson. Budapest építészeti történetének szempontjából

fontos ünnepet ül a Közmunkatanács szeptember végén, Szent Mihály napján.

A kormányzó tízéves kormányzati jubileumának emlékére határoztuk el a margitszigeti *Szent Mihály-kápolna* restaurálását. Ez a kis templom a legrégibb a székesfőváros olyan építészeti emlékei közül, amely a megmaradt falrészek és faldísztöredékek alapján *korhűen restaurálható volt.* Az építési munka befejeződött, a belső berendezés megtervezése most folyik legkiválóbb építéstörténeti szakértőink közreműködésével. A román stílusu budai építőművészet egyik gyöngye támad új életre ebben a kápolnában, amelyet, mint a magyar kultúra helyreállított ősi emlékét, büszkén mutathatunk meg a külföldieknek.

Rakovszky Iván a következőkkel fejezte be nyilatkozatát:

— A Közmunkatanács, régi szokásához híven, csendben dolgozik tovább: *a nyilvánosság elé csak kész eredményekkel szeretünk lépni.* Reméljük, hogy a gazdasági viszonyok javulásával ilyenek formájában is minél gyakrabban fogunk tudni a közvélemény elé lépni.

Borvendég Ferenc helyettes polgármester:

Késedelem nélkül megkezdjük az ínségmunkák lebonyolítását

A fővárosi ínségmunkák megindítása a legnagyobb lendülettel megy előre a maga útján. *Borvendég* Ferenc helyettes polgármester már kiírta az ötmilliós csatornaépítési pályázatot, az egymillió értékű várostelepítési építkezéseket és a jövő héten teszi közzé a 2½ millió pengős útépítési kiírást is. Ilyenformán 8½ millió pengőre rúg az az összeg, amit a tízmilliós hitelkeretből eddig előkészítettek.

A nagysikerű akcióról és fontos részletkérdésekről intéztünk kérdést

Borvendég Ferenc helyettes polgármesterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Augusztus 26-án jár le a csatornaépítési ajánlat versenytárgyalásának határideje és bár a döntésre november 30-ig tartott fenn magának szabad kezet a főváros:

meggyőződésem, hogy a munkálatok kiadása már szeptember folyamán valósággá válik.

Ennek megtörténte után a vállalkozók megindíthatják a munkálatokat a kijelölt úvonalakon és a *megszabott keretek között foglalkoztatáshoz juttathatnak rengeteg mérnököt és többezer munkást.*

— Nem áll meg az az aggodalom, hogy a munkák esetleges késői megkezdése *kényszerszünetet* ír elő a téli hónapokban. A csatornamunkák ugyanis azért előnyösek, mert azok télen is folytathatók és csak váratlanul szigorú tél esetén kell négy-hathetes szünetet tartani. Nem szabad ugyanis elfelejteni, hogy

a csatornaépítések egész terjedelme a föld mélyében folytatható, ahol a fagy nem befolyásolja a munkát.

Általában a csatornaépítés az a fajtája a munkálatoknak, amelyek úgy ősszel, mint télen és tavasszal minden zavar nélkül lebonyolíthatók.

— Az ajánlatok benyujtása előtt természetesen nem áll tájékoztatás rendelkezésre afelől, hogy az egységárakat a vállalkozók milyen kalkulációk alapján teszik meg. Az előkészítések során azonban alkalmam volt bizonyos értesüléseket szerezni és olyan jelenségeket tapasztalni, amelyekből

örvendetesen állapítható meg, hogy a vállalkozók teljesen átérzik a főváros kezdeményezésének szociális jellegét.

Ha ez így van, akkor azt hiszem, az ajánlatok fölötti döntés hamarosan megtörténik és *késedelem nélkül elkezdjük a munkálatok lefolytatását.*

*

Borvendég Ferenc helyettes polgármester szerdán folytatja félbeszakított szabadságát, de a jövő hó végén újra visszatér és átveszi a hatáskörébe tartozó gazdasági ügyek irányítását.

Vállalhatja-e a tanács a törvényben előírt felelősséget, amikor huzamosabb idő óta szünetel a működése?

Erősen közeledik az az időpont, amikor a fővárosi törvényhatóság legfőbb intéző szerve: a *tanács,* megkezdi munkásságát. Az elmult napokban várospolitikai körökben sok szó esett arról, hogy a törvényhatósági tanács munkájának szünete *nem befolyásolja-e a folyamatban lévő problémák elintézését.* A vélemények ilyetén való megoszlása indított arra, hogy felvessük ezt a kérdést a törvényhatósági tanács egyik legtevékenyebb tagja,

Scheuer Róbert

országgyülési képviselő előtt, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Örömmel állapítottam meg az egyik nyáreleji tanácsülésen, hogy hivatalos részről a tanácstagok szabadságidejének beosztásáról kértek pontos tájékoztatást. Ebből joggal következtettem arra, hogy a szándék nem más, minthogy e válságos időkben, amikor napról-napra szükség mutatkozik bizonyos intézkedésekre:

azt akarják biztosítani, hogy a tanács tagjai határozatképes számban maradjanak együtt a fővárosban.

Azt hittem, hogy eredményesen érvényesül a *Fővárosi Hirlapban* többször kifejtett az az álláspontom, hogy *a törvényhatósági tanács szünet nélkül együttmaradjon és folytassa eredményes tevékenységét.*

— Sajnálattal kellett megállapítanom, hogy az egész nyári időszakban a tanácsot egyetlen egyszer sem hívták össze és így a legtöbb tanácstag

csak az ujságok hiradásaiból értesül arról, ami a városházán történik.

Olvastam például, hogy mennyire halad, vagy nem halad előre a *szükségmunka,* az ujságokból értesültem *a küldöttségek* felvonulásairól, amelyeknek rendbeigazítására a rendőrséget kellett igénybevenni, a lapokból informálódtam arról, hogy a Beszkárt a közlekedési bizottság és a tanács állásfoglalásaival szemben milyen változtatásokat hajt végre. Fontos és kevésbé jelentőségteljes eseményekről szereztem így tájékoztatást.

— Mindezek után le kell szögezni, hogy

az a szerep, amit az új fővárosi törvény a tanácsnak szánt, egyáltalában nem jut kifejezésre

s így gondolni kell arra is, vajjon ez *a tanács vállalhatja-e a törvényben előírt felelősséget akkor, amikor hivatalosan semmiről sem informálják.*

— Pártok és egyének részéről különböző gondolatok, egészséges tervek és ötletek látnak napvilágot, olyanok, amelyek alkalmasaknak látszanak a megvalósításra. Mind érdemesek arra, hogy a törvényhatósági tanács velük foglalkozzék,

azonban a tanács nem tart ülést.

Ne felejtsük el, hogy amikor az őszi kampány megindul, akkor a tanács az 1933. évi költségvetés feldolgozásába merül és így *nem jut abba a helyzetbe, hogy folyó ügyekkel is foglalkozzék,* olyan ügyekkel, amelyek aktualitásuknál fogva kézzelfogható eredményekkel biztathatnak. A helyzet most tehát úgy alakul, hogy

július elejétől a költségvetés letárgyalásáig hatásban megnyilvánuló munkát a tanács nem végez,

amelynek láttán fel kell sóhajtani: „Nem ezt akartuk uram, nem ezt".

*

Scheuer Róbert nagyérdekességű nyilatkozata fontos tanulságok leszűrésére nyujt alkalmat. Felfogását bizonyára illetékes helyen is hangoztatni fogja a legelső alkalommal és véleményét kifejti mindazon tényezők előtt, akiknek a törvényhatósági tanács foglalkoztatása a feladata.

Idegenforgalmi optimizmus

Irta: Miklós Elemér dr. min. tanácsos, az Idegenforgalmi Tanács tőtitkára

Nemcsak a főváros, de az egész magyar nemzet hagyományos ünnepe néhai való Szent István király nevenapja, mely hosszú évek óta tetőpontja a magyar belföldi idegenforgalomnak. Budapest ünnepi körmenettel, tűzijátékkal, kivilágítással fogadja az idezarándokoló vendégek tízezreit és külön érdekessége az istvánnapi ünnepségeknek az a *Gyöngyösbokréta,* melyet a magyar nép ősi táncaiból kötött csokorba *Paulini* Béla zsenialitása.

Ezt a történelmi távlatú és légkörű, ragyogó nyári ünnepet szeretnénk arra felhasználni, hogy

idegenforgalmi optimizmust hirdessünk mindazok számára, akik ettől a fontos nemzeti, gazdasági és kultúrtényezőtől várják a magyar sors és egyéni érdekük jobbrafordulását.

Egyrészt a külföldi nagyobb gócpontokban nyert közvetlen tapasztalatok, másrészt a magyar főváros iránt állandóan mutatkozó intenzív érdeklődés garantálják, hogy *tál vagyunk a mélyponton* és bizó hittel mondhatjuk, hirdethetjük, hogy új fellendülés és

soha nem remélt felvirágzás előtt áll a magyar idegenforgalom.

Ehhez az optimizmushoz mérten kell résztvenni az előkészítés nagy munkájában mindazoknak a tényezőknek, hivatalosaknak és magánosoknak, melyek összeműködése biztosíthatja egyedül számunkra azt, hogy az eljövendő konjunkturában mutatkozó eredményeket biztosíthassuk.

Első feladatunk, hogy a hét szűk esztendő utolsó hónapjaiban sínylődő idegenforgalmi iparunk, szállodáink, fürdőink és üdülőhelyeink segítségére siessünk,

s minden telhető támogatással megóvjuk az összeomlástól azokat az intézményeket, melyek nélkül nem vagyunk képesek idegenforgalmat lebonyolítani. Nem szabad lankadnunk a *propagandatevékenység* továbbfejlesztése terén sem, mert az elért eredmény legjobban igazolja, hogy Budapest nemcsak megéri, de busásan vissza is fizeti az ismertetésére fordított költséget és fáradságot. A fokozott propagandával kapcsolatban azonban

hozzá kell fogni, még pedig gyorsabb tempóban, energikusabb akarással a főváros fürdőinek oly mértékű kiépítéséhez,

hogy a mostani egy-kétnapos átutazó idegenek helyett hosszabb tartózkodású fürdővendégek ezreit láthassuk vendégül Budapesten. Akkor nemcsak piros Pünkösd napján és Szent Istvánkor fog a magyar idegenforgalom felvirágozni, hanem egész éven át állandó, bőséges forrása lesz ez a külföldi áramlás a magyar gazdasági életnek.

Az *idegenforgalmi optimizmus* jegyében köszöntjük, biztatjuk mindazokat, akik munkával, hittel, áldozatkészséggel, szakértelemmel és önzetlen hazafisággal készítik elő a mi ezirányú, ragyogó terveink megvalósítását.

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok,
tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Leukoplast
magyar gyártmány

Pesti kirakat

Megint egy liga

Könnyű szívvel le tudnánk mondani arról, hogy a budapesti, vagy a magyar ligák számát szaporitsuk. De ha szaporodnak, az sem baj, végre is megtanulhattuk a német példából, hogy az egyesülésben van az erő. Akad ugyan fölösleges liga is, de az sem veszedelmes, mert ami fölösleges, az még nem föltétlenül ártalmas. Valahogy igy vagyunk azzal a zaj-ellenes ligával is, amelynek alakulása most van útban. Nem nagyon hisszük, hogy lehetne olyan hathatós és hatalmas ligát szervezni, amely meg tudná szüntetni, vagy csak fékezni is a budapesti zajt; de ha csak egy embert meg tudnak győzni arról, hogy ne kiabáljon és zajongjon, amikor nem éppen muszáj, akkor máris valamivel jobb helyzetben leszünk, mint voltunk, amikor még nem volt zajellenes ligánk.

Az sem baj, sőt helyes, hogy ugyanakkor, amikor a zaj ellen küzdenek, hadat üzennek a füstnek, a koromnak, férgeknek és „más olyan ártalmaknak, amelyek a nagyvárosban a lakás többféle előnyét egyre jobban lecsökkentik". Támogatjuk és tapsoljuk, sőt örömmel tapsoljuk a ligát, ha valami komoly eredményt fog elérni, mi azonban olyan nagynak, olyan elviselhetetlennek tartjuk a budapesti lármát, hogy társadalmi egyesülés és vállvetett munka árán nem lehet ellene sikeresen fellépni. Itt csak a hatóság segithet és még valami, amiről alább még szó lészen. A hatóságnak azonban kegyetlen elszántsággal kell belefeküdnie a lárma leküzdésébe, mert munkája egyébként egyértelmű és egyértékű marad a ligáéval, vagyis a hatóság és a liga rendesináló munkája, amely természetszerűen nem lehet egészen hangtalan, végeredményben csak növelni fogja a zajt.

A zaj alapokai azonban olyan mélyen rejtőznek, hogy azt igazán nehéz kikapcsolni, kikutatni. Hiszen olyan dolgok történnek hangos, szilaj, sőt vad lármával, amiknek tulajdonképpen a legtökéletesebb csendben kellene végbemenniök. Budapesten kiabálva mondják azt, aminek természeti törvénye, hogy suttogva kellene kifejezésre jutnia. Itt hangosabb az autótülkölés, itt vadabb a prakker, itt tébolyodottabb a ládába dobált szódásüveg, mint bárhol másutt Európában. Budapesten a villamos csengője élesebb, a gramofon, a rádió sikoltóbb, mint másutt és a budapesti aszfalton olyan zajok tudnak keletkezni és teremni, amilyeneknek létezéséről talán az egész világon nincs fogalmuk az embereknek.

És ezen — ismételjük — a ligák nem tudnak segiteni. De nem tud segiteni száz százalékig a hatóság sem, mert sem börtönnel, sem pénzbirsággal nem lehet szordinót tenni annak a hangjára, aki kiabálva tanult meg beszélni.

Egyszóval a zajelleni küzdelem nem ligák és nem hatóságok feladata, hanem a szülőké, a tanitóké és tanároké. A halkság, a csendes viselkedés, a zajtalanság — *nevelés* kérdése. Nevelés kérdése annál az úrnál, aki a rádiójának üvöltése számára kitárja az ablakát, annál, aki az ismerősével az utcán szóváltásba keveredik és annál a villamoskocsivezetőnél, aki ok nélkül is tébolyultan veri a csengőt és nem számol azzal, hogy ezt nemcsak a járókelők dobhártyája, de a saját egészsége is megkeserüli.

A csendre nevelni kell az embereket és ez beletartozik a maga egészében a kultúra birodalmába. Akkor leszünk majd biztosabbak, — nem mi, csak az utódaink, — hogy csend lesz a pesti utcán, ha a halkság szent ügyét a kultuszminiszter veszi a kezébe. A kultuszminiszter, vagy még inkább, akik az iskolában a viaszosan hajlékony gyermeki lelkeket nevelik. Mert azokat még lehet, minket már nem.

Valódi magyar vendéglő Londonban

Vienna Cafe & Restaurant

178—180. Wardour Street LONDON W. 1.

A város szivében, az Oxford Street mellett.

Magyar vezetés, magyar főszakács, magyar cukrász, magyar ételek, magyar borok, magyar nóták és magyar hangulat

Polgári árak!

A vezetőség útbaigazitást és felvilágositást bármely ügyben szivesen ad.

óriáscirkusz megnyitó előadás pénteken, augusztus 19-én a Tattersallban

este 8 órakor

66 szenzációs szám

Jegyelővétel a Színházi Élet halljában Erzsébet-körút 7.

Felhatalmazást kér a főváros az ínségmunkák kiadásának gyorsítása érdekében a Közszállítási Szabályzat rendelkezéseitől való eltérésre

Megfelelő ajánlatok esetén rögtön kiadják a megbízásokat — Kedvezményeket kapnak az ingatlantulajdonosok a hozzájárulások fizetésére

A gazdasági élet nagy sivárságában az eleven élet megmozdulását jelenti a fővárosnak az ínségmunka megindítására irányuló komoly tevékenysége. A közgyűlés és a tanács felhatalmazása alapján a polgármester, a 7-es bizottsággal karöltve, minden bürokratikus időveszteség mellőzésével érvényesíti a tízmilliőig terjedő munkaprogram kiaknázását és ennek első jeleként máris kiírták a versenytárgyalásokat a csatornaépítési és a családiházépítési munkákra. A főváros nagysikerű kezdeményezéséről és annak hatásáról folytattunk beszélgetést

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaggal, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökével, aki a következőkben nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Egyre sürgősebb hangok hallatszanak a társadalom különböző osztályaiból, hogy a szükségmunkákat mielőbb kezdje meg a főváros. Ismerjük a hadirokkantak akcióját, az iparosok demonstrációs gyűléseinek állásfoglalásait és a vállalkozók készülődéseit a nagy munkálatokra és dicséretet érdemel a törvényhatóság, hogy *saját kezdeményezésében is mindent elkövet a munkák mielőbbi valóraváltására.* A csatornázási hitelműveleti pályázat augusztus 26-án jár le, amelynek eredménye elé úgy a főváros vezetősége, mint az érdekeltek egyformán feszült várakozással tekintenek.

— Az ínségmunkákkal kapcsolatosan új mozgalom etappját értük el, ami abban nyilvánul meg, hogy

egymásután jelentkeznek a vállalkozók és a bányák képviselői a városházán, jeléül annak, hogy körükben nagy visszhangra talált ez a munkalehetőség.

Ez a visszhang százszázalékosan igazolja azt a gazdasági tételt, hogy *aránylag nem is nagy munkaalkalmak megteremtése mindig dinamikus hatást vált ki a gazdasági életben.* Érdekes, hogy *Borvendég* Ferenc helyettes polgármesterhez, a tanács és a bizottság tagjaihoz sűrű egymásutánban érkeznek vállalatok érdeklődései azzal a nem titkolt kívánsággal, hogy *ebből a munkából nem akarnak kimaradni.* A gyárak és a nagyvállalatok élénk érdeklődést mutatnak a munkák iránt, ami kedvező tünetnek számit, bár nem titkolom, hogy

bizonyos pesszimizmussal tekintek abba az irányba, hogy a hitelfeltételek megfelelő módon alakulnak-e.

A vállalkozók ugyanis aggályukat fejezik ki ama kockázat fölött, amelyik a munka megindításától annak befejezéséig úgy az árak eltolódásában, mint az anyagértékben esetleg jelentkezik. Ez az aggodalom tagadhatatlanul indokolt, mert megnehezíti a kalkulációt és így nincs kizárva, hogy az ajánlatok, számolva ezekkel az ismeretlen tényezőkkel, *esetleg kedvezőtlen feltételeket fognak feltüntetni.*

— Félreértésekre adott okot a versenytárgyalási hirdetménynek az a tétele, amelyik hírül adta, hogy az ajánlatok fölött *november 30-áig* dönt a polgármester. Ennek a határidőnek a megszabása nem azt jelenti, hogy a munkálatok kiadása is az őszi hónapokra marad, hanem csak a jogfenntartást biztosítja a város részére, amelyik így az összes ajánlattevőket kötelezni tudja a fenti időpontig. Meggyőződésem,

hogy ha elfogadható ajánlatok érkeznek, úgy a vállalatbaadás azonnal megtörténik.

— Hallatszottak bizonyos kifogások, hogy *az intézkedések vontatott ütemben* történnek. Ezek a megállapítások csak részben jogosultak, mert a polgármesternek alkalmazkodnia kell a fennálló rendelkezésekhez, amelyek az alakiságok miatt bizonyos megkötöttséggel járnak. A főváros mindenesetre kérni fogja a belügyminisztert, hogy

a kivételes viszonyok között tekintsen el a Közszállítási Szabályzat rendelkezéseitől és adjon felhatalmazást a polgármesternek arra, hogy az előírt rendelkezésektől esetleg eltérően gondoskodjon a gyors lebonyolításról.

— Azok az ingatlantulajdonosok, akik a csatornaés útépítések révén bizonyos terheket vállalnak, *különbözőképpen ítélik meg a főváros akcióját.* Tagadhatatlan, hogy akad egy kisebb töredék, amelyik nem kíván bekapcsolódni az akcióba, a túlnyomó többség azonban sürgeti a munkálatok vállalatba adását, mert tisztában van azzal, hogy a közművektől szegélyezett ingatlana fel nem becsülhető értékkel lesz gazdagabb. Teljesen jogosnak tartom azt a kívánságukat, hogy *a csatornázási szabályrendelet 20-ik §-ában körvonalazott fizetési halasztás és részletfizetés tekintetében további könnyítések történjenek.* A szabályrendelet ezidőszerint *kétévi* részletfizetést engedélyez, aminek a három évre való meghosszabbítása mindenképpen ösztönző hatást gyakorolna az ingatlantulajdonosokra. Ez a kedvezménykiszélesítés nem ütközik akadályokba, mert kivételes intézkedésekkel a háromévi részletfizetés engedélyezhető ma is, ha a csatornázási járulék bekebelezéssel kellően fedezve van. Ilyenformán nem látom be, hogy

miért ne lehetne a kétéves terminust bekebelezési megkötöttség nélkül is három évre meghosszabbitani

és a különböző eljárásokat igénylő telekkönyvi bejegyzéseket. A másik fontos kívánsága az ingatlantulajdonosoknak, hogy a fenti paragrafus felhasználásával a *kamatkérdésben* is enyhítések történjenek. Ma az a helyzet, hogy az esedékesség napjától járó törvényes késedelmi kamat az adókamattal egyenlő: *12 százalék,* ami az adózásnál megállja a helyét, mert ott büntető jelleggel rendelkezik, azonban a csatornázási járulékrészlet betartása nem azonos az adózási büntető szankciókkal. Felfogásom szerint

a kamatot le kell szállitani arra a minimális nívóra, amit majd a főváros fog fizetni a hitelműveletekért.

— Amint látható, mélyenszántó érdekellentétek nincsenek a főváros és az érdekelt ingatlantulajdonosok között és így *a legrövidebb időn belül honorálni fogjuk a hangoztatott kívánságokat, mert ezzel is gyorsítjuk és kiszélesítjük az ínségmunkák területét.*

*

Értesülésünk szerint a műszaki ügyosztályok teljes erővel készítik elő a különböző út- és csatornaépítési programokat, mert ha a versenytárgyalások fölött a döntés megtörténik, nyomban megindul a munkálatok hosszú sorozata.

Szeptember elején lépnek életbe a BSzKRT forgalmi újításai

Nem akarják megnehezíteni az ünnepi idegenforgalom lebonyolítását

A térképes villamosjegy és az átszállások korlátozása miatt felmerült panaszok orvoslására *Borvendég* Ferenc helyettes polgármester közmegnyugvást keltő intézkedéseket tett az elmult napokban. Az új intézkedések alapján az utazás végpontjának elérése céljából *bármely reláció igénybevehető* azzal a kikötéssel, hogy a felszállás helyétől az utas állandóan távolodik. Hozzájárult a helyettes polgármester ahhoz is, hogy *új típusú heti bérletjegyeket* rendszeresítsenek, amelyeket az utasok naponként kétszer egy órán belül vagy pedig egyszer két órán belül az összes útvonalakon, minden korlátozástól mentesen használhatnak. Ez az új típusú bérletjegy 3.50 pengőbe fog kerülni.

Érdeklődtünk a reformról

a BSzKRT igazgatóságánál

ahol a következő információt kaptuk:

— Eleinte úgy terveztük, hogy a polgármester úr összes rendelkezéseit már az elmult hétfőn végrehajtjuk, azonban egyes relációk megváltoztatása a személyzet betanitását és az utazóközönség tájékoztatását teszi szükségessé. Egyelőre tehát még az eddigi rendszer alapján bonyolítjuk le a villamosforgalmat, mert

nem akarjuk, hogy a Szent István-napokra ideözönlő idegenek tájékozatlanul álljanak az újításokkal szemben.

Az átszállások megkönnyítését hétfőn, 22-én életbeléptetjük, az új bérletjegyek árusítását és a relációk átcsoportosítását pedig az ünnepnapok után hajtjuk végre.

*

Értesülésünk szerint, a BSzKRT a tervezett változtatásokról a kereskedelmi miniszternek tett jelentést, aki mint a vasúti kérdések legfőbb ellenőrzője, dönt a reformok engedélyezéséről. Miután a miniszter maga is tisztában van a villamosforgalom fonákságával, teljesen indokolt a BSzKRT-nak az a várakozása, hogy *a legújabb intézkedéseket szeptember elsején léptetheti csak életbe.*

A függöny felszalad

Nemcsak a derék római polgárnak volt életszükséglete a cirkusz, amely nélkül nehezen tudta mindennapi kenyerét elképzelni. A mai nagyvárosi polgár talán nem is tudja, hogy milyen meglepően hasonlít római elődjéhez. Legfeljebb, hogy a római kenyeret ma létminimumnak és a római cirkuszt ma szórakozásnak hívják. De a kettő együtt még mindig a mai városi ember elválaszthatatlan szükséglete, ha nem is meri olyan nyíltan magának bevallani, mint kétezer esztendő előtti öse, hanem inkább csak tudata alatt érzi, hogy gyomrának, házbérének, villanyszámlájának egyensúlya mellé odakívánkozik a kedély egyensúlya is, az a kis narkózis, amely a színpadi reflektorok fényéből árad.

Rosszul teszik azok, akik fölényesen lefricskázzák a színházat, a mozit, a varietét, akik azt mondják, hogy ez is csak üzlet, amelyben pénzért árulják a romantikát, meg a mosolyt, az izgalmat, meg az ámulatot. Persze, hogy üzlet. De próbáljon valaki elképzelni ma egy várost a világon színházak, mozik nélkül. Ha léteznék ilyen város, azt szörnyű példaképpen tanítanák az iskolákban, mint a savanyúság és kedélytelenség városát. A színház és mozi a város életének a muzsikája. A kedélye, a lüktetése, a ritmusa dobban meg egy városnak abban, hogy mennyi mulatságot fogyaszt el a kenyere mellé.

*

Budapest a mosolyból mindig sokat fogyasztott. És ennek nagyon kell örülni. A pesti ember nem a fanyar polgárság közül való. A pesti ember egy magasabbrendű okos polgártípus. Szereti az illúziókat és nem sajnálja a pénzét, ha egy estére való kacagást, vagy hangulatot vásárolhat a vacsorájához. A pesti ember szereti a színházat és a színház is szereti a pesti embert.

Hol van hát a hiba, hogy néha mégis feltűnően elkerülik egymást? Hogy a szerelmesek nem mindig találkoznak?

*

Most nemsokára megint felszaladnak a függönyök a színházakban és a mozik vetítőkamrájában kigyullad a fénysugár, amelynek forró kévéjében a Greta Garbók és valamennyi egyéb illúziók kergetődznek. Beleértve az összes pesti színpadokat, az állami színházaktól, az Operaháztól egészen a kis kabarékig, az eddigi terv szerint *összesen tizenhét színpadról* fogják az új szezónban esténként narkotizálni a pesti polgárt. Drámával és bohósággal, operával és Gassenhauerrel, viccel és bukfencekkel. *A mozik száma* pedig e pillanatban Budapesten *nyolcvanöt*. Közöttük körülbelül tizenöt olyan, amelyet már sértés is volna mozinak nevezni, mert jogosan megilleti őket a filmszínház elnevezés. Kényelmes, pompás filmpaloták, fürge, tehetséges, új versenytársai a színházaknak. És a többi hatvan mozi is talán csak a berendezésével jelzi a maga városrészének szerényebb nivóját. De a film, amit benne játszanak, ugyanaz, amelyet egy hónappal előbb a nagy filmszínház mutatott be.

A pesti ember tehát esténként *száznál több színlapot* gusztálhat végig, ha felsóhajt benne a vágy a mesevilág után. A körút transzparenseitől a perifériák útvonaláig száznál több csillogó kapu, amelyen belül megvásárolható két órára a mindenről megfeledkezés áfiuma. Nem csekélység. A legutóbb kiadott statisztika szerint *a színházak egy esztendőben majdnem kétszázezer pengő vigalmi adót fizettek. A mozik vigalmi adója pedig majdnem félmillió pengőt tett ki.* Ebből mindenki kiszámíthatja, hogy a pesti polgárnak mennyi pénze maradt egy év alatt a színházak és mozik kasszájában. A pesti embernek kell a színház. És a színház mégis azt mondja, hogy rosszul megy neki. Már mint a színházak A pesti ember habzsolja a mozit. És a mozik mégis azt állítják, hogy rossz az üzlet.

Valahol mégis valami hibának kell lennie. De hol?

*

Most a szezón kezdetén meg szabad kockáztatni néhány feltevést, hogy a pesti ember színházéhsége mellett is *miért bukdácsol mégis a színházak és mozik egy része évente egyik kézből a másikba?* Miért keletkeztek az utóbbi években mindig a szezón közepén *színházi válságok, csődök, konzorciumok* és miért kerülnek bizonyos mozik *évente más-más vezetés alá?* De ennél a kérdésnél a színházat nem szabad összekeverni a mozival. Ha végeredményben ugyanazt a célt is szolgálják, eszközeiben és kivitelében, tehát üzleti strukturájában mindegyik más-más műfaj. A színház *élő személyeket*, színészt, írót, zeneszerzőt fizet meg és ezeket szervírozza esténként a színpadára. A moziknak nincs színésze, írója, zeneszerzője, akikkel személy szerint felépíti esténként a maga szórakoztatási apparátusát. A mozi egy *kész képet* vásárol és nincsen dolga senki mással. Csak azzal az egyvalakivel, akitől a filmet megvette. De csak akkor vette meg, miután már előzően megnézte. Kockázata tehát ebből a szempontból jóval kisebb, mint a színházé, amely, amikor megkezdi egy új darab próbáit, még nem tudhatja, hogy a darabból és a szerződtetett együttesből milyen előadás fog kikerekedni. Ha tehát egyformán üres is a nézőtér, az okok mindenütt máshol bujkálnak, legfeljebb csak az okozat nyilvánul meg egyformán: a gyér széksorokban.

*

A pesti polgár azt mondja:

— Minden reggel öt pengőt adok a feleségemnek és abból kész a reggeli, az ebéd, a vacsora. Viszont egy valamireváló színházjegy darabja (közepesfajta) három pengő, az *két személyre hat pengő*. A villamos két személyre oda és vissza *egy pengő*. A ruhatár két személyre *egy pengő*. Színlapot már nem is veszek, ellenben van még kapupénz és liftpénz, ami összesen *hatvan fillér*. A hat pengő helyett tehát kifizetek *nyolc pengő és hatvan fillért*, de akkor a színházból rohannom kell egyenesen haza, pedig milyen jó is volna utána még leülni egy kávéházba. Hiszen a két feketekávé borravalóval együtt mindössze csak egy pengő és negyven fillér. Mennyivel olcsóbb, mint a színház. És ezért van az, hogy sokkal többen nevezték ki Pesten szórakozóhelyüknek a kávéházat, mint a színházat. És még azt is elárulom, hogy a színházi kirándulás költségei közül melyik tétel fáj a legjobban. A *ruhatár*. Tudok nagyon sok embert, aki a jegyért nem sajnálja a három pengőt. De felháborodik azon, hogy egy kabátért harminc fillért és egy kalapért húsz fillért mernek elkérni.

— A mozinál más a helyzet. Jóval olcsóbb. Ruhatár nincs. Itt ellenben sokkal több hiba volt abban, amit a pénzemért mutogattak. *Eddig a filmek nagy része sablón volt.* Ha valamely filmnek sikere volt, akkor ugyanabban az esztendőben egymásután számos utánzat készült belőle. Aki egyet megnézett, annak a többi utánzatot fölösleges volt megnéznie. Örülni kellett, ha *egy esztendőben nyolcvan olyan film akadt, amelyik nem hasonlított semelyik elődjéhez.* Valahányszor még egy mozi valami olyant mutatott be, ami új és eredeti volt, annak a nézőtere tele is volt. De ne kívánják, hogy lelkesedjem az olyan filmekért, amelyek úgy hasonlítanak egymáshoz, mint egyik tojás a másikhoz. Tudom, hogy a mozinál ez is csak pénzkérdés. A tőkeerős mozi meg tudja magának szerezni a legdrágább, legeredetibb filmet is. De akinek kevés a tőkéje, annak, sajnos, a harmadrangú filmet kell bemutatnia, olcsón, de üres nézőtér előtt.

*

A többi, kérem, mind lényegtelen. A pesti polgár szerelmese a színháznak, mozinak. A pesti polgár a szegénység napjaiban legalább szépeket akar álmodni. De olcsón. És nem mindig ugyanazt. A pesti polgár a legnagyobb fogyasztója a mosolynak, illúziónak. De ha ők ketten, a pesti ember és az illúzió, nem mindig tartják be pontosan a randevút és a pesti ember néha otthon marad, annak rendszerint nem ő az oka.

Balassa Emil

Budapest adózása országos viszonylatban

A földadó kivételével az összes adónemekből a főváros rója le a legnagyobb kvótát

Korányi Frigyes báró dr. pénzügyminiszter az elmult hét péntekjén mutatta be a képviselőházban az 1929—1931. évi adóstatisztikát. Ez a mindenképpen értékes összeállítás, különösen abból a szempontból bir ránk nézve jelentőséggel, mert módot nyújt arra, hogy a főváros közönségének adózását országos viszonylatban tárja fel és ezzel válaszoljon azokra az igen gyakran felelős politikusok részéről elhangzó nyilatkozatokra, mintha a főváros polgársága az ország adóteherviselésében nem venné ki úgy részét, mint ahogy az számaránya, ipara, kereskedelme és pénzügye alapján megilletné.

Az adatok megitéléséhez tudni kell a következő tényeket. Az ország lakosainak száma 1929. évben 8,667.445 főnyi volt. Ez a szám 1930-ban 8,683.740 és 1931-ben 8,734.206 főre emelkedett. Ugyanezen években Budapest lakosságának száma igy alakult: 1919-ben 928.096, 1930-ban 1,004.699 és 1931-ben 1,011.997 lakosa volt a fővárosnak.

Lássuk már most,

hogy történt az adózás,

a szóban levő években a különböző állami adónemekben.

A földadó előirása

1929. évre . . . . 41,074.000 pengő
1930. „ . . . . 32,601.000 „
1931. „ . . . . 32,106.000 „

is ez volt.

Ebből Budapest székesfőváros fizetett:
1929. évben . . . . 32,106.000 pengőt

(egy adózóra esett 7.31 pengő). Budapesten a földadókötelesek száma 16.815. A lakosság 1.8%. Ez a percentszám a vármegyékben 35.6, a törvényhatóságokban pedig 14.6. 1930. évben csökkent az országos földadó összege, ennek megfelelően a fővárosban is 110.000 pengő volt a bevétel, 1931-ben pedig mindössze 98.000 pengő.

A házadó előirányzata

1929. évben . . . . 73,900.000 pengő
1930. „ . . . . 76,513.000 „
1931. „ . . . . 76,070.000 „

Ebből Budapest fizetett:
1929. évben . . . . 38,603.000 pengőt
1930. „ . . . . 40,762.000 „ és
1931. „ . . . . 40,775.000 „

Budapest székesfővárcs közönsége tehát a házadónak több mint felét fizeti,

vagyis 1929-ben 52.23%-át és 1931-ben 53.7%. A házkvóta is ilyen arányban magas, mert míg a vármegyékben egy házra 20.67, 20.08 és 19.37 pengő esik, a törvényhatósági városokban pedig 99.81, 101.32 és 97.49, addig ugyanez a kvóta a fővárosban 1,640.65, 1,650.94 és 1,620.63 pengő az említett három évben.

Érdemesnek tartjuk ennek kapcsán felemliteni, hogy a lakosok szaporodása 1924—31. évben hozott a vármegyékben 3.87%; a megyei városokban 8.44, törvényhatósági városokban 10.16, Budapesten pedig 9.34, ugyanakkor az épületek számának szaporodása, megyékben 24.11%, megyés városokban 27.17, a törvényhatósági városokban 28.95, Budapesten pedig 29.36.

Az általános kereseti adó

igy alakul:

A kivetés volt 1929-ben 27,944.000 pengő
1930-ban 25,859.000 „
1931 ben 24,205.000 „

Ebből Budapest lakossága fizetett:
1929. évben . . . . 8,931.000 pengőt
1930. „ . . . . 8,382.000 „
1931. „ . . . . 7,994.000 „

A százalékos kules a főváros polgárságára nem kedvező, mert míg 1929. évben ennek az adónemnek 32.04% fizette, 1930-ban a százalék 32.59-re, 1931-ben pedig 34%-ra emelkedett. Érdekes, hogy a főváros közönségének 7.2%, 1930-ban 6.7, 1931-ben pedig 6.8% fizeti az adót, a vidéken ez az arányszám kisebb.

A társulati adó

kivetése a következő volt:

1929. évben . . . . 23,627.000 pengő
1930. „ . . . . 22,230.000 „
1931. „ . . . . 17,519.000 „

A Budapestre eső fizetési kötelezettség igy alakult:
1929. évben . . . . 14,112.000 pengő
1930. „ . . . . 12,917.000 „
1931. „ . . . . 10,072.000 „

Ez adó csökkent, az arányszám is csökkenő, Budapest adózása azonban éppen nagy, 1929-ben 59.9%-ot fizet a főváros polgársága, 1930-ban 58.11, 1931-ben pedig 57.62% volt.

A jövedelemadó

kivetés volt:

1929-ben . . . . 48,641.000 pengő
1930-ban . . . . 43,902.000 „
1931-ben . . . . 39,817.000 „

A budapesti kivetés ez volt:
1929-ben . . . . . 24,544.000 pengő
1930-ban . . . . . 23,875.000 „
1931-ben . . . . . 22,726.000 „

Míg az országos kivetés a vármegyégben és vidéken erősen csökkent, addig

Budapesten nem redukálódott

abban az arányban. Budapest ennek az adónak is több mint ötven százalékát viseli, sőt 1931-ben közel hatvan százalékát.

A vagyonadónál

már más a helyzet, itt a vidék a nagyobb arányszámú adózó. Az összkivetés volt

1929-ben . . . . . 13,113.000 pengő
1930-ban . . . . . 12,717.000 „
1931-ben . . . . . 12,002.000 „

a budapesti kvóta ez:
1929-ben . . . . . 4,001.000 pengő
1930-ban . . . . . 3,933.000 „
1931-ben . . . . . 3,874.000 „

Az adózási részvétel arányszáma Budapesten 30 százaléknál nagyobb, a percentuális kulcs azonban növekvő, 1931-ben elérte a 32%-ot

A betegápolási adó

nagyrészét Budapest fizeti.

Az 1929. évi előirás volt 27,125.000 pengő
Az 1930. évben . . . . . 25,075.000 „
Az 1931. évben . . . . . 23,799.000 „

Ebből Budapestre esett:
1929-ben . . . . . 10,540.000 pengő
1930-ban . . . . . 10,131.000 „
1931-ben . . . . . 9,519.000 „

A percentuális részvétel Budapest számára növekvő. Az 1929. évi arányszám 38.86-ról 1931-re 40.16%ra emelkedett.

A rokkantellátási adónál

hasonló a helyzet.

A gépjárművek

közúti adójából Budapest többet fizet, mint a vármegyék és vidéki városok együttvéve. Ez az adókivetés volt

1929-ben . . . . . 4,628.000 pengő
1930-ban . . . . . 4,873.000 „
1931-ben . . . . . 4,779.000 „

Ebből Budapestre esett:
1929-ben . . . . . 2,702.000 pengő
1930-ban . . . . . 2,842.000 „
1931-ben . . . . . 2,729.000 „

A percentuális arányszám itt is növekvő, 58.4%-ról 60%-ra emelkedett.

Szükségadót

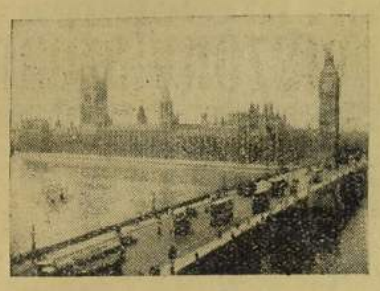
csak 1931-ben vetettek ki elsőizben, még pedig 26,146.000 pengő összegben. Budapestre szóló kivetés 16,020.000 pengő volt, vagyis az egész összegnek 61.28 százaléka.

*

Az adóstatisztikának ezek a nyers számai mutatják, hogy Budapest bőségesen és teljességgel kiveszi részét az ország adózásában.

Kiss József dr.

Ujjáéled
NOVOPIN
szénsavas fenyőfürdőben
idegesség, fáradtság ellen

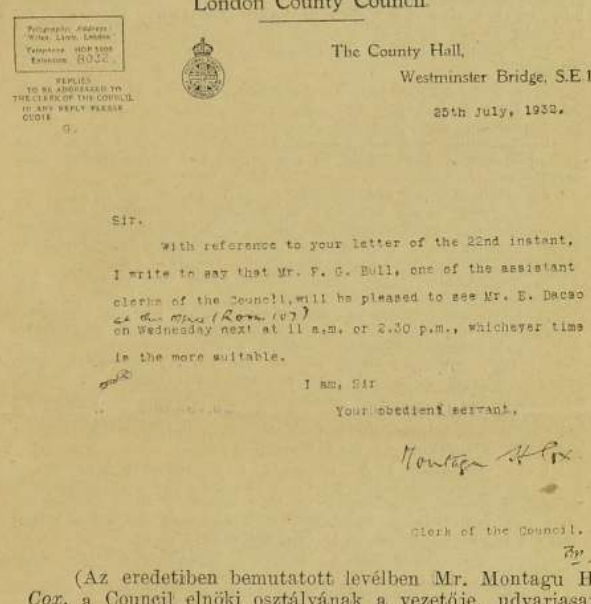
LONDON

I.

Látogatás a londoni városházán

A londoni központi városháza, amelynek *The Counthy Hall* a neve, ott fekszik a Themse jobbpartján, szemben a parlamenttel és a Westminster székesegyházzal. Érdekesnek tartottam meglátogatni azt az épületet, ahol a világ legnagyobb városát kormányozzák. Ez a terv hazai fogalmak szerint nagyon egyszerűnek látszott, amikor azonban elhatározásomat keresztül akartam vinni, kiderült, hogy a londoni városházára bejutni nem olyan könnyű dolog. Éppen ezért megfelelő utakon összeköttetést kerestem a városházával és Mr. *Cox* alpolgármester, az elnöki osztály vezetője, rövidesen levélben értesített, hogy helyettese, Mr. *Bull* kapitány fogja megadni azokat a felvilágosításokat, amelyekre szükségem lesz. Ennek a levélnek az eredetijét itt közlöm:

London County Council

The County Hall,
Westminster Bridge, S.E.1.

25th July, 1932.

Sir,

With reference to your letter of the 22nd instant, I write to say that Mr. F. G. Bull, one of the assistant clerks of the Council, will be pleased to see Mr. E. Dacso at the Office (Room 107) on Wednesday next at 11 a.m. or 2.30 p.m., whichever time is the more suitable.

I am, Sir
Your obedient servant,

Montagu H. Cox

Clerk of the Council.

(Az eredetiben bemutatott levélben Mr. Montagu H. *Cox*, a Council elnöki osztályának a vezetője, udvariasan meghívja *Dacsó* Emil urat a városháza megtekintésére, és közli, hogy a Council egyik tanácsnoka, Mr. F. G. *Bull* a kívánt fölvilágosításokkal készségesen áll rendelkezésére.)

Amikor a Counthy Hall hatalmas páncélajtói előtt megjelentem, mindjárt nagy csalódás ért. Hol vannak a tömegek? Az a sürgés, forgás, majdnem izgatott lárma, ami annyira jellemzi a budapesti városháza napi életét? Mindebből semmit sem láttam. Amikor a kapun keresztül a kupolás előcsarnokba léptem, egy ellentengernagyi uniformisba öltözött portás megkérdezte tőlem, hogy hova igyekszem és van-e engedélyem a belépésre? Megmutattam neki a polgármester levelét, elolvasta és így szólt:

— Igen, tudom. Legyen szíves egy pillanatig várni, majd egy altisztet adok kísérőnek: *Bull* kapitány már várja.

Ettől a perctől kezdve soha egy pillanatig sem éreztem, hogy „városházán" vagyok. Templomi csendben vezetett végig az altiszt a hangfogó szőnyegekkel beborított nesztelen folyosókon. Abban az épületkolosszusban, ahol sokezer tisztviselő dolgozik, sehol egy lélek. Csak néha, majdnem észrevétlenül suhant el mellettem egy-egy tisztviselő, aktacsomagokkal a hóna alatt. Eszembejutottak a budapesti városháza visszásságai, a rengeteg küldöttségjárás, amikor szinte tömegekben szállják meg a deputációk a városháza folyosóit, hivatali helyiségeit és hangos, lármás viselkedésükkel egyebet nem érnek el, mint azt, hogy megakadályozzák a hivatalokat és az illetékeseket a napi munkájuk elvégzésében. Amikor én itt Londonban ezt a valóságos ünnepi hangulatot éreztem, bizony furesa volt arra gondolni, hogy *Borvendég* Ferenc alpolgármester pár ezer kilométerre innen, talán éppen most fordul megint a rendőrséghez segítségért, hogy távolítsák el a városházáról azokat a felesleges és hangos deputációkat, amelyeknek a dolgát és panaszát egy-két megfelelő ember éppen úgy elmondhatja, mint a lármás küldöttség és akiknek sérelmeire talán jobban és gyorsabban találnak orvosságot az arra hivatottak, ha azt európai modorban és formák között adják nekik elő.

A londoni központi városházát nem lehet csak úgy egyszerűen megszállni és okkupálni. A külföldi turisták tömeges látogatását csak akkor engedélyezik, ha a vezető előre bejelenti a résztvevők számát. Ezenkívül pedig meg kell nevezni egy ismert személyt, aki felelősséget vállal a látogatásért.

Az ügyes-bajos emberek dolgát a kerületeken intézik. London kerületi beosztása a következő: a *City*, amelyet a City Corporation kormányoz. Ennek élén a *Lord Mayor of London* áll. A második kerület a *City of Westminster*. Ez a két kerület tulajdonképpen belterülete a városnak. A Cityben vannak az óriási áruházak, a hatalmas bankpaloták, az ezrekre rúgó kereskedelmi vállalatok irodái, a színházak, a mozik, a világlapok és a nagy biztosító társulatok palotái, a Hyde-park és még néhány óriási park, a nagyszállodák, a Lord Mayor lakosztálya és hivatala: a *Mansion House* stb. Szóval, itt van a kereskedelem, az ipar és a világ pénzpiacának központja, továbbá az angol világbirodalom művészi, irodalmi és szellemi gócpontja. A Westminster kerület viszont az előkelőségek negyede, ahol a Buckingham palotán kívül a minisztériumok, a múzeumok, az arisztokraták magánpalotái vannak.

E két reprezentációs kerületen kívül, Londonnak még 27 belső kerülete (Boroughs) és nagyszámú kültelki telepe van, amelyek együttesen *Nagy-Londont alkotják, csaknem 11 millió összlakossal*. Ezt a rengeteg nagy várost, a *London Counthy Council* kormányozza, amelynek hatásköre azonban kiterjed Middlesex, Surrey, Essex és Kent grófságokra is.

*

Bull kapitány hivatali helyiségében fogadott. Személyében igen szeretetreméltó és előzékeny angol urat volt szerencsém megismerni, aki a legnagyobb készséggel és, amint később láttam, felkészültséggel állott rendelkezésemre. Ő kezdte a beszélgetést és melegen érdeklődött Budapest iránt:

— Természetesen, — mondotta — mi élénk figyelemmel kísérjük a világ minden fővárosának az életét. Budapestről mindent tudunk és higyje el, a legnagyobb mértékben csodáljuk és értékeljük azt a munkát, amelylyel a mai viszonyok között nemcsak, hogy fenntartják, de fejlesztik is azt a világszép várost.

Amikor megkérdezte, hogy miben állhat rendelkezésemre, közöltem vele, hogy nem akarom felfedezni Londont, csak szeretnék belepillantani egy kissé a város életébe és abba, hogyan kormányozzák a világ legnagyobb városát?

— London adminisztrációja — felelte Mr. *Bull* — és politikai beosztása nagyon komplikált és nem is ujdonság azok számára, akik várospolitikai kérdésekkel foglalkoznak, de arra, hogy mik a problémáink és hogyan élünk napról-napra, szívesen megadok minden felvilágosítást és azt hiszem, ezek az adatok érdekesek lesznek.

— Engem, — folytattam — London szociális problémái érdekelnek elsősorban, miután a világítás, a közlekedés és általában azok a dolgok, amelyeknek a budapesti viszonyokkal való összehasonlítása érdekes lenne, itt mind magánkézben vannak.

— Azt szeretném, — felelte Mr. *Bull* — hogy minden kérdésre a legpontosabb választ kapja, ezért majd intézkedem, hogy a szóbanforgó ügyosztályok vezetői megadják a szükséges adatokat.

Azonnal telefonált, vagy öt ügyosztállyal beszélt és közölte velük, hogy a legszélesebb irányban és részletesen informáljanak mindenről, amire szükségem lesz.

— Különösen figyelmébe ajánlom, — folytatta — *a londoni városi házakat*. A Counthy Hall ugyanis London legnagyobb háztulajdonosa. Nem messze a fővárostól van egy modern lakótelepünk, amely jelenleg 22.000 házból áll. Ezt feltétlenül érdemes megnézni. Ezenkívül a kórházi és szegényellátási problémákat ajánlom figyelmébe.

Elmondta még, hogy miután felkészült látogatásomra, kiválogatott számomra néhány könyvet, amelyekből teljes képet alkothatok magamnak London életéről és fejlődéséről az utolsó tíz évben. Ezekben a könyvekben csakugyan benne van minden: statisztikai adatok a város fejlődéséről, amelyekből szinte fantasztikus arányokban bontakozik ki a mai London virágzása és lüktető iramú élete. Szinte megdöbbent az ember, hogy milyen számokkal, tömegekkel és eseményekkel foglalkoznak a londoni városházán. Nem szabad csak úgy részleteket kiragadni ezekből a nyomtatványokból, az egészet együtt kell áttanulmányozni, hogy megfelelő képet kaphassunk Londonról és adminisztrációjáról.

Beszélgetésünk végén még valamire megkért *Bull* kapitány:

— Bizonyára, — szólt — vannak angolnyelvű ismertetések Budapestről is, éppen ezért nagy hálára kötelezne, ha ezeket elküldené nekünk. Szeretnénk áttanulmányozni, hogy még jobban megismerhessük Budapestet.

Kijelentettem, hogy természetesen a lehetőségek szerint teljesíteni fogom kívánságát. Azzal búcsúztunk, hogy a továbbiakról értesíteni fog és közli velem, mikor és hogyan látogassam meg a városi házakat. Most menjek át a közelben levő *Public Assistant Departmenthez*, ahol London szociális ügyeiről fognak informálni. Ezenkívül megbízta egyik tisztviselőjét, hogy kalauzoljon végig a városházán és mutassa meg az épület nevezetességeit.

És így láttam a londoni városháza közgyűlési termét, amelynek impozáns oszlopai és történelmi karaktere szinte stilusosan illeszkedik bele a városháza templomi hangulatába. Tanácstermeket láttam és hivatalokat. Mindenütt nyugalom és csend és lenyügöző konzervativizmus. A városháza hősi halottainak márványtáblájánál eltöltött néhány áhitatos perc után kiléptem a hatalmas vasajtón keresztül az utcára. Itt láttam meg azt, ami egészen új és modern a londoni városházán. A Counthy Hall északi szárnyához ugyanis most építenek egy hatalmas új épülettömböt. Száz meg száz munkás dolgozik rajta serényen. Odabenn csend és templomi hangulat. Itt csikorog a gőzdaru és már a hatodik emeletnél tartanak a munkában.

Ez a londoni városháza.

Dacsó Emil.

Növeli házbérjövedelmét
és a
kokszbeszerzés gondjaitól szabadul,
ha szabadalmazott
„LILIPUT" vándorrostélyt
szeretlet központi fűtésének kazánjába.
Hazai olcsó, könnyen beszerezhető daraszénnel üzembiztosan működik.
Rendkívül olcsó.
A berendezés költsége a nagy megtakarításból 1—2 év alatt megtérül.
Készletről szállítható.
Üzemben (bérházakban) bármikor megtekinthető.
Ajánlat, szaktanács és mérnöki látogatás teljesen díjtalan.
Ganz és Társa Részvénytársaság
X., KŐBÁNYAI-ÚT 31. Telefon: Aut. 902—84 és Aut. 908—69.

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: J. 412-43

Fedezze fel Ön is a Velencei-tó szépségeit!
Budapesttől 1 órányira, a Velencei-tó
Magyar-Velencén, GÁRDONYFÜREDEN
egészséges fekvésű magaslati és partmenti **villatelkek** □-ölenként P 3-tól 24 havi lefizetésre. Nyári és téli sportok. Jó ivóvíz. Villanyvilágítás. Fürdőjog.
Örökkabin vehető a strandon, villatelek vételkényszer nélkül is. 140 P vételárért részletfizetésre, telekkönyvi szolgalmi joggal biztosítva.
Strandvendéglőkben menü **P 1.20.**
Menettérti weekend-jegyek P 2·20.
BARACSKA-PETTEND telepen
Budapestől 28 km-re, vasútvonal két oldalán balatoni műút mellett, talajvízmentes **házhelyek** □-ölenként P 1.20-tól
havi 10 pengő részletfizetéssel.
Jó ivóvíz. Kitűnő termőföld, gyümölcstermelésre kiváló.
Ingyen autobusz indul a városi irodától (I., Horthy Miklós-körtér 3/b. I. 6. Telefon 694—33) minden vasár- és ünnepnap, d. e. 8/4 9 és d. u. 3 órakor, minden kedden, csütörtökön és szombaton 3 órakor. ◆ Kérjen prospektust.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termell:
Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Báró Guttmannék a főváros gáz- és kokszellátásának teljes megbénítására törekednek

A Gázművek ötvenéves szállítója beszüntette a további küldeményeket és üres kifogásokkal palástolják rideg állásfoglalásukat

Mindössze négyheti tartalékja van a Gázgyárnak

A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén szóba került a Gázgyár szénellátásának ügye, amelyik miatt most a legnagyobb nehézségek állottak elő Budapest gáz- és kokszellátásában. *Borvendég* Ferenc helyettes polgármester bejelentette, hogy a kielégítő megoldás érdekében folynak a tárgyalások és így remélhető, hogy a Gázgyár elkerülheti a fenyegető bajokat. A *Fővárosi Hírlap* munkatársa utánajárt ennek a nagyfontosságú kérdésnek és annak hátteréről a következőket állapította meg:

— A Gázművek hatalmas külföldi szénszükségletét a *Guttmann Testvérek* cég szállította hosszú éveken keresztül és az összeköttetés ellen eddig egyik oldalról sem merült föl különösebb kifogás. A nálunk is jólismert bárói család tulajdonában van *a kattowitzi szénmedence* több jelentős tárnája, ahonnan a megrendelt és lekötött szénmennyiségek hibátlanul érkeztek meg a Gázgyár telepeire.

A vállalat szolid üzleti politikája az utóbbi hónapokban váratlanul megváltozott,

aminek oka állítólag az a körülmény, hogy a *Guttmann Testvérek is beléptek a Szénkartelbe*, amelynek eladási irodája most állandó nehézségeket csinál a Gázműveknek. Annak ellenére, hogy a Gázgyár az utolsó fillérig eleget tett fizetési kötelezettségeinek, a szállító cég

egyre-másra küldötte először a fenyegető leveleket, majd amikor a Gázművek a transzfermoratóriumra hivatkoztak: minden átmenet nélkül beszüntették a szénszállítást,

kitéve a milliós főváros lakosságát annak, hogy a mindennapi életlehetőségeit szolgáló gázellátás egyszerűen megbénul.

— Ez a minősíthetlen eljárás most a legsúlyosabb zavarokat idézi elő, mert *a Gázgyár bizonytalan szénbeszerzési lehetőségekre van utalva* és állandóan kitéve annak a veszedelemnek, hogy szénkészleteinek elfogyása után képtelen a gázszolgáltatást és a koksz-eladást tovább folytatni.

Guttmann bárók természetesen mossák kezeiket és átlátszó tendenciával a kartelre hárítják a felelősséget,

holott mindenki tudja, hogy *ez a nagy vállalat a maga évtizedes ügyfeleivel könnyen megegyezést létesíthet*, ha ehhez a megfelelő jóindulat is megvan. Úgylátszik, hogy a fővárosnak ez a közel öt évtizedes szállítója a vele kötött szerződés sáncain belül *tökéletes biztonságban* érzi magát, holott bizonyára vannak a szerződésnek olyan pontjai, amelyek ilyen esetben az érvénytelenséget vonják maguk után.

— A Gázgyárnál egyelőre az a helyzet, hogy

még körülbelül négyheti külföldi széntartalék áll rendelkezésre.

Az elmult hetekben teljesen szünetelt a gázgyártáshoz szükséges külföldi szén behozatala és ez okozta, hogy *a négyheti tartalék tényegesen lecsökkent*. Ha a szénbárók hajlíthatatlansága tovább tart, úgy a Gázgyár kénytelen áttérni más külföldi eredetű szén használatára, függetlenül azonban ettől bizonyos rekompenzációs tárgyalások folynak a földmívelésügyi minisztérium szakközegei részéről, hogy az egyezményben szereplő áruk sorában a gázgyári szén is helyet kapjon. Ma még teljesen kétséges, hogy

ezek a tárgyalások meghozzák-e a kivánt eredményt,

mert ha nem, úgy *a Gázgyár végleg megszakítja az összeköttetést eddigi szállítójával.*

*

A főváros közönsége a legnagyobb megdöbbenéssel veszi tudomásul azt az erőszakos fellépést, amelyet ez a vállalat Budapest közönsége ellen folytat. Évenként milliókat és milliókat kapott a cég a főváros egyik nagy üzemétől és most, hogy a transzfermoratórium következtében a valutaátutalások csak korlátozott mértékben folytathatók,

felhasználja az alkalmat, a legridegebb üzleti gesztiók gyakorlására.

Ilyen körülmények között a Gázgyárnak a leggerincesebb álláspontra kell helyezkednie és a szénszállítási szerződést olyan vállalatokkal megkötnie, *amelyek nem kergetik a legsúlyosabb bizonytalanságba az ország fővárosának fogyasztó tömegeit.*

Magyarország aranykoszorús mestere

Szlezák László

harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám

Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang

Az 1900. évi párizsi világkiállításon dicsoklevéllel, 1921. és 1923. évi vaszipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

BRASIL-MATE-VERA REAL-HERVA-MATE

ÓVJA MEG AZ IDEGEIT!

KÁVÉ ÉS TEA HELYETT IGYON INDIÁN VÉDJEGYŰ

BRASIL-MATTE-VERA-T

A MATTE-VERA NEM IDEGESIT ÁLMATLANSAGOT NEM OKOZ, MEGNYUGTAT ÉS TÁPLÁL.

HASZNÁJLÁK: KÓRHÁZAK, ISKOLÁK, NAPKÖZI-OTTHONOK

ÁRUSITJÁK AZ ÖSSZES SZAKÜZLETEK.

BRASIL-MATTE-VERA BEHOZATALI VÁLLALAT BUDAPEST

Székesfővárosi Pavillon

Weingruber Városliget

Naponta katonazene

LINOLEUM burkolási munkálataival

legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert

Haas Lipót

céghez.

Főüzlet: **VII. ker., Rákóczi-út 24.**

Telefon: József 42—0—44

Roszmusz Bálint

fuvaros és vállalkozó; kertikavicsok szállítása

Budapest, VII. ker., Thököly-út 125

Telefonszám: Automata 961—81.

KISS JENŐ

okleveles mérnök, épitési vállalkozó

Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám

Telefon: Aut. 150 81

Pályázati hirdetmény

1. Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános, teljes tervpályázatot hirdet városszéli telepítés keretében felépítendő egyszoba-konyhás **munkáslakóházakra.**

2. A tervpályázaton résztvehet minden magyar honos építészmérnök.

3. A pályázatra vonatkozó tervezési program és helyszinrajz 1932. évi augusztus hó 12-től (péntek) kezdve a polgármesteri XIII. (magasépitési) ügyosztály házi tervtárában (IV., Központi városháza, III. em. 322. sz.) délelőtt 11—1-ig névaláírás ellenében díjtalanul átvehető.

4. A telepítés céljára szolgáló telket 300 négyszögöles telekrészekre osztva és minden telekrészen egy lakóházat építve, a székesfőváros a telepeseknek olyan életkörülményeket ónajt biztositani, hogy egy-egy család a részére bérbeadott telekrész megmüvelésével az életfenntartáshoz szükséges anyagiak tekintélyes részét termelés útján előállithassa. A telket a mellékelt helyszinrajz alapján, a kiépített Külső Jászberényi-út felől útvonalakkal ellátva, a legcélszerűbb módon kell felosztani, 6 m széles utakkal és 1 m széles gyalogjárókkal; a szomszédos telkek házait kettős, vagy négyes ikerházak alakjában összeépitve, olymódon kell elhelyezni, hogy azok a Külső Jászberényi-útról és a mellékutakról a legrövidebben legyenek megközelíthetők. A telekrészek az utak felől egyszerű drótkerítéssel bekerítve, 3 m-es előkerttel látandók el. Az ikerházak (mivel a padlástérre szükség van) nyeregtetővel lefedve, egyszerű, de tetszetős külső megjelenésükkel lehetőleg egységes képet adjanak. Alaprajzi és szerkezeti beosztásuk a leggazdaságosabb és a kis telepesek életkörülményeihez alkalmazkodó legyen; különös gondot kell fordítani az olcsó és a kitűzött célnak megfelelő épitőanyagok megválasztására. A lakóhelyiségek a födélszékkel egybeépitett borított gerendafödémmel legyenek lefedve, egyszerű ajtókkal és külső-belső ablakokkal, hajópadlóval és cementlapburkolattal ellátva. A házak szerkezeti magassága a járdatótól a párkány felső széléig, nem lehet több 3 m-nél, beleszámitva a padlónak két lépcsőfokkal való magasabbra helyezését is. Mivel a telek közművekkel nem lesz ellátva, a telepesnek pedig a trágyára szükség van, az illemhelyet és az ólat egymás mellé helyezve, betonnal burkolt, könnyen tisztitható pócegödörrel kell megoldani. A külső falak egy téglavastagságban téglából, vagy ezzel egyenértékü hőszigetelő anyagból készüljenek. A szépészeti igények kielégitésére csak a rendelkezésre álló szerény anyagi eszközökkel lehet törekedni, például az épület formai megjelenésével, az alkalmazandó vakolási modorral és színezésével, vagy nyerstégla kiképzésével. A lábazat 30—40 cm magasságban betonból, vagy hasonló egyszerű anyagból készüljön. Általában az olcsóság és egyszerüség és a falu jellege tartandó szem előtt.

Egy család részére tervezendő ház a következő részekből álljon:

a) egy lakószoba 4×5 m méretben, konyha 10 m² (esetleg lakókonyha és egy-két hálófülke), kamra 2 m², pince 8—10 m² és előtér, vagy tornác;

b) illemhely 1·5 m², disznóól 4 m², kecskeól 2 m² (az utóbbiak fölött baromfiól) és egy 8—10 m² alapterületü nyitott fészer,

összesen 150 m³ beépitéssel.

A *b)* pont alatti felsorolt épitményeket, melyek a lehető legolcsóbb anyagból készitve, esetleg az épület hátsó részéhez illesztve, vagy egészen külön is elhelyezhetők, a m³ számitásban fél értékkel lehet tekintetbe venni.

5. Készitendő: 1:2500 léptékben a telek felosztását és beépitését feltüntető helyszinrajz.

A telep központjában helyezendő el a később épitendő iskola, kápolna, az üzletek és iparosok sorházai, ugyancsak 300 négyszögöles telkeken, továbbá a gyermekjátszótér és az ártézi kút, mely az egész telepet ivóvízzel látja el, a telep minden útján egy darab, az ártézi kútból táplált nyilvános kút segitségével. Minden négy telek találkozási pontján mosás és öntözés céljára egy darab ásott kutat kell létesiteni. A házak elhelyezése kelet-nyugati irányú legyen; déli házsorok lehetségesek, de északi nem.

1 : 50 léptékben 1 db alaprajz a felszerelési tárgyak és bútorok berajzolásával 1 db pince alaprajz, annyi homlokzat és annyi metszet, amennyi a terv megértéséhez szükséges;

rövid müleirás a felhasználandó anyagok és azok alkalmazási modorának részletes felsorolásával;

köbtartalomkimutatás a számitás módját feltüntető vázlatokkal.

Távlati kép bemutatása nem kötelező. Az egész telepről távlati kép készitését mindenképp mellőzni kell.

6. A pályamunkák a legegyszerűbb módon állitandók ki, keretezés, üvegezés, kartonra-ragasztás stb. mellőzésével; azok minden lapja, illetve darabja jeligével látandó el és a nevet, valamint a lakáscimet tartalmazó lezárt boritók kiséretében összecsomagolva és lepecsételve, „Tervpályázat a székesfőváros által létesitendő városszéli telepitésre" feliratal legkésőbb **1932. évi augusztus hó 29-én (hétfőn) déli 12 óráig** elismervény ellenében a polgármesteri XIII. ügyosztály házi tervtárában (Központi városháza III. em. 322. sz.) személyesen vagy megbizott útján adandó be.

7. Postán beküldött terveknél a postai bélyegzőre vonatkozik a határidő.

8. Az elkésett vagy hiányos pályaművek a bírálatból kizáratnak.

9. A bírálóbizottság elnöke a székesfőváros polgármestere, illetőleg helyettese; tagjai: a polgármesteri III., IX. és XIII. ügyosztályok tanácsnokai, illetőleg helyetteseik, a polgármesteri XIII. ügyosztály állandó szakbizottságának három tagja, a Budapesti Mérnöki Kamara és a Magyar Mérnök és Épitész Egylet egy-egy épitész tagja.

10. A pályatervek közül a székesfőváros 25 darabot egyenkint 300 pengőért megvásárol, amennyiben a bizottság erre érdemes terveket javaslatba hoz.

11. A bírálóbizottság, melynek határozata végérvényes, a beérkezett pályaművek megbirálását azonnal elkezdi és három nap alatt befejezi, az eredményt a döntés után azonnal kihirdeti és a megvételi összeget 8 nap alatt jelentkezésre kifizeti.

12. A beérkezett pályaművek a bírálat befejezése után a bírálati jegyzőkönyv másolatával együtt két hétig nyilvánosan a polgármesteri XIII. ügyosztály üléstermében kiállittatnak.

13. A megvásárolt pályatervek a székesfőváros tulajdonába mennek át, de csakis az első alkalommal létesitett városszéli telepités céljára használhatók fel.

14. A meg nem vásárolt pályaművek a kiállitás után 30 napon belül a polgármesteri XIII. ügyosztály tervtárában a bírálati jegyzőkönyv egy példányával együtt átveendők. Ezen időn túl a székesfőváros a tervekért felelősséget nem vállal és azokat megsemmisitteti.

15. A jelen pályázattal járó kötelezettségeken túl a székesfőváros a pályázókkal szemben semmiféle kötelezettséget nem vállal, sőt fenntartja magának a jogot, hogy a kivitelre nézve ezen pályázattól teljesen függetlenül is intézkedhessék.

16. Pályatervének beadásával a pályázó ezen hirdetésének pontjait magára nézve kötelezőnek elismeri.

17. Egyéb fel nem sorolt vonatkozásban ezen pályázatra nézve a m. kir. kereskedelemügyi miniszter 79.049/1908. sz. alatt kiadott tervpályázati szabályzata érvényes.

Budapest, 1932 évi augusztus hó 6-án.

A székesfőváros polgármestere.

MULTIGRAPH

házinyomda és sokszorositógépen

minden nyomtatvány házilag készithető el.

Vezérképviselet:

TELEFON: 28—2—47

ROSINGER L. B.

BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

— **Meggyógyult a polgármester.** *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, súlyos operációja után, teljesen gyógyultan hagyta el néhány nappal ezelőtt a Pajor-szanatóriumot. *Lénárt* Zoltán dr. egyetemi tanár továbbra is orvosi felügyeletet tart és messzemenő óvatossággal vigyáz arra, hogy a műtétnek utókövetkezményei ne legyenek. Naponta meglátogatja a polgármestert Bakács-téri lakásán és felügyel a gyógyulás menetének teljes sikerére. A polgármester még néhány napig Budapesten marad és azután Gasteinba utazik, ahonnan teljes frisseségben szeptemberben jön vissza és átveszi a városháza ügyeinek legfőbb irányítását.

— **Tormay Géza olasz kitüntetése.** *Arlotta* olasz követ szombaton fölkereste *Tormay* Géza kereskedelmi államtitkárt és a magyar—olasz idegenforgalmi kapcsolatok kimélyítése érdekében kifejtett munkájáért átnyujtotta neki az olasz király kitüntetését, *az olasz koronarend középkeresztjét* a csillaggal, amely Olaszországban kegyelmes címmel jár. *Tormay* Géza kitüntetése a magyar közvéleményben osztatlan örömet keltett. Ugyancsak értékes kitüntetést: a *koronarend középkeresztjét* kapta *Dorner* Aurél miniszteri tanácsos is, amely kitüntetéssel a „commendatore" cím jár. *Arlotta* követ a kitüntetések átadásakor legószintébb szerencsekívánatait is kifejezésre juttatta.

— **Az alpolgármesterek szabadsága.** *Liber* Endre alpolgármester e héten befejezi szabadságát, amelyet Balatonvilágoson töltött el és átveszi a városháza vezetését *Borvendég* Ferenc alpolgármestertől. *Liber* alpolgármester szerdán érkezik haza és ezt követőleg *Borvendég* alpolgármester utazik el, hogy félbeszakított szabadságát továbbfolytassa.

— **A Szent István-nap programja.** Az idén is ünnepi külsőségek között fog lefolyni Budapesten a Szent István-hét. A Szent István napján tartandó *Szent Jobb-körmenet* alkalmával az egyházi szertartás augusztus 20-án, szombaton reggel ½9 órakor kezdődik a Szent Jobbról elnevezett Várplébánia-templomban. A körmenet *a hercegprimás vezetésével* ½9 órakor ugyanonnan indul a budavári koronázó főtemplomba, ahol a hercegprimás ünnepi szentmisét pontifikál, *Csiszárik* János címzetes püspök pedig szentbeszédet mond. A körmenet ezután visszamegy a Szent Jobb őrzési helyére, ahol a hercegprimás áldást oszt. A felsőház házi nagyi hivatala közli a felsőház tagjaival, hogy az egyházi szertartáson, illetve a körmeneten díszmagyarban, a honvédség tagjai pedig díszöltözetben jelenjenek meg és viseljék a nagykeresztek szalagjait. Az ünneprendező nagybizottság felhívta az illetékes hatóságok, háziurak, iparvállalatok és bankok figyelmét arra, hogy a nagy nemzeti ünnep alkalmából *a házakat díszítsék és lobogózzák fel.* Ugyancsak zászlódíszben fognak pompázni a Dunán járó hajók, a dunai hidak, továbbá a főváros utcáin közlekedő villamosok és automobilok is. A nagy nemzeti ünnepre máris megkezdődött az idegenek érkezése. Az előjelek szerint a mostani Szent István-ünnepségek méretei nem maradnak alatta a két év előtti nagy mozgalmasságnak és az ünnepi hét legfőbb szervezőjéhez, *Ripka* Ferenc dr. főpolgármesterhez érkezett jelentések szerint *úgy a külföldről, mint a belföldről óriási tömegek jönnek Budapestre. Kovácsházy* Vilmos tanácsnok már befejezte az összes előmunkálatokat a Szent István-hét nagyszabású eseményeinek megrendezésére és Zilahy Dezső, az Idegenforgalmi Hivatal igazgatója pedig gondoskodott róla, hogy a tömegesen érkező idegenek megfelelő elszállásolásban részesüljenek.

— **Sarlós Lajos jubileuma.** A fővárosi Házinyomda kitűnő igazgatója, *Sarlós* Lajos 50 éve működik a nyomdászpályán. A ritka jubileum alkalmával meleg ünneplésben részesítették kartársai és a Házinyomda munkásszemélyzete, akik értékes ajándékkal leptek meg a közszeretetben álló nyomdaigazgatót.

— **A Zsófia sétahajó.** A *Zsófia* sétahajó esti sétaútja, amelyet a MFTR nemrég rendszeresített, most mutatták be a sajtó képviselőinek, akiket a hajón *Domony* Móric miniszteri tanácsos, vezérigazgató fogadott. A MFTR vezetősége a sétahajózás bevezetésével a főváros közönségének alkalmat akart nyujtani arra, hogy a meleg nyári napok után a friss levegőn felüdülhessen, a fővárosban tartózkodó idegenek számára pedig lehetővé akarta tenni, hogy a Dunapart esti panorámájában gyönyörködhessenek. *A fényesen kivilágított luxushajó este ½9 órakor indul a vigadótéri hajóállomásról.* A hátsó fedélzeten terített asztalok várják a vendégeket, szórakoztatásról jazz-zenekar gondoskodik. Mérsékelt sebességgel indul meg a hajó és megkezdődik az étkezés, amelynek ellátását a *Nemzetközi Hálókocsi Társaságra* bízta a MFTR. A fényözönben úszó partok páratlan panorámája nyilik meg a vendégek szemei előtt. A Pálffy-téri kikötő érintésével a sétahajó egész az újpesti hídig viszi utasait, ott megfordul, megkezdi útját visszafelé. Közben a zenekar és a vendégek egy része átvonul az első fedélzetre, ahol a csillagos nyári éjszakában megkezdődik a tánc. Visszafelé jövet, a hajó újból kiköt a Pálffy-téren, majd a Vigadó-téren, ahol új vendégek érkeznek. Minden dicséretet megérdemel a MFTR ezért a pompás újításért, amely újabb világvárosi attrakciót hozott Budapestnek.

— **Ünnepélyes külsőségek között nyílik meg a Labriola Színház-Varieté.** Nagyszabású átalakítási munkálatok után, világvárosi programmal *augusztus 20-án,* szombaton este 8 órakor nyílik meg a *Labriola Színház-Varieté.* Pénteken a színház nyilvános főpróbát tart meghivott közönség előtt és a *theatre parée*-re külföldről is többen érkeznek Budapestre. A megnyitó-műsor kiemelkedő száma *Anday* Ernő pompás vígjátéka, *Az artistakirály,* amelynek főszerepében *Kabos* Gyula, a vígjátéki humor utólérhetetlen művésze egy artista szerepében új oldalról fog bemutatkozni. A *Weintraubs syncopators* zenei produkciójukkal, *Carter* 100.000 kártyájával, *Mary és Erik* görkorcsolyaművészek, *Pallos* ladies, *Schichtl* amerikai bábrevü, *Fritschie* excentrikus, *Matthé,* a kiváló zsonglőr, *Karin Zoska* és *Tessa* Lehner táncosnők teszik teljessé a megnyitó-műsort, amely minden tekintetben a most megindúló színházi szezón eseménye lesz.

— **A csepeli Shell-út.** Néhány héttel ezelőtt mutatta be a *Shell Rt.* a csepeli mintaszakaszon a *Shelmac* és a *Schelbit* nevü bitumenes keveréket, amely a meghivott szakemberek legmesszebbmenő elismerését váltotta ki. Az új anyagból készült útvonalat *Péry* Dezső okl. mérnök, kövezőmester építette.

— **Mit nyujt a Gleich-cirkusz a budapesti közönségnek?** A Gleich-cirkusz küszöbön álló vendégjátéka nagy eseménye lesz a fővárosnak. A Tattersall hatalmas területét teljesen igénybe veszi az óriás cirkusz, amely 12.000 néző befogadására alkalmas. A magyar és nemzetközi artisták százai gondoskodnak a közönség szórakoztatásáról. Ötszáz állat, köztük az egzotikus állatvilág óriásai, elefántok, oroszlánok, tigrisek, fókák, vizilovak mutatnak be csodálatos produkciókat. Nagyszerűek a bohócok, de a szenzációs program minden száma külön élmény. A négy órán át tartó műsor felejthetetlen szórakozást nyujt a közönségnek.

— **A Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt.** igazgatósága augusztus 10-én tartott ülésén foglalkozott a vállalat 1930—31. évi zárószámadásaival. A gazdasági válság világkrizis jellegét öltve, a lefolyt üzletévben átterjedt a vállalat mindazon exportterületeire is, amelyek eddig a viszonyok nyomásának ellenállani tudtak. Ilyen helyzetben a társaság üzleti forgalma az 1929—30. üzletévinek csak 55 százalékát (illetve az 1928—29 üzletévinek csupán 30 százalékát) érte el. Megnyugvással állapította meg az igazgatóság, hogy — az inkasszótevékenységet bénító különféle állami intézkedések ellenére — a társaságnak (összes affiliációival együtt) sikerült a lefolyt üzletévben 18 millió pengőt készpénzben inkasszálnia. A fentvázolt viszonyok folytán s a fokozott gondossággal keresztülvitt leirások és tartalékolások miatt az elmult üzletév mérlege — 24½ millió pengő befizetett saját tőke mellett — 3,678.637.22 pengőnyi veszteséget tüntet fe. Az igazgatóság elhatározta, hogy a folyó évi augusztus 25-ére egybehivandó közgyülésnek javasolni fogja, hogy e veszteség részbeni fedezésére a mérlegben szereplő 500.000 pengő összegü tartalékalap használtassék fel míg a fennmaradó 3,178.637.22 pengő veszteség a jövő üzletév számlájára vitessék át.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MESZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST,
I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

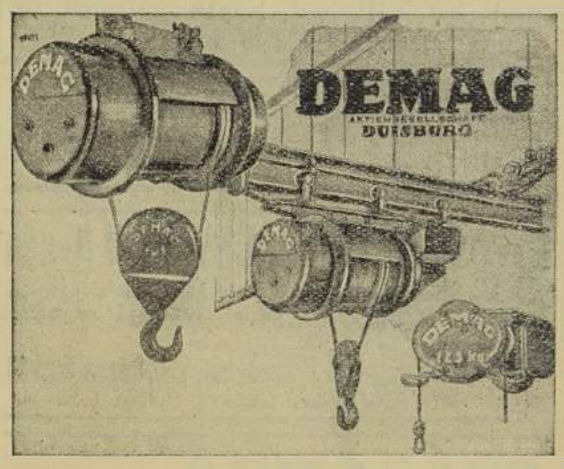
SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, belőnépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

„UNITAS"
VILLAMOS GÉP- ÉS MŰSZERÜZEM
DERMAFORINE LABORATORIUM
vezérképviselete, összes orvosi gépek, műszerek és berendezési tárgyak gyártása, javitása. Budapest, IV., Városház-utca 14. (Országos Orvosszövetség székháza)

Automatikus Universal Sávozó
Önmagában egy fejesvonalzót, egy derékszögű háromszöget, egy tompa és hegyesszöget egyesit.
Főlerakat: IV. kerület, Múzeum-körút 21. sz,
Telefon: 88—5—76, 86—0—97

Petrász László
orvosi műszerész, orthopéd gpés műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Göz- és vizszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszíjak. Mindenféle műszaki cikkek

DEMAG-emelők
ezerszeresen bevált elektroemelőink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk
szabványrészekből összeállitott pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők
egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 4 — TEL.: AUT. 297—57

Műkövet,
műkőhöz minden színben zúzalékot olcsón szállit a
BUDAPESTI KŐGYÁR (Hämmerle Adolf utóda)
Budapest V., Visegrádi-u. 65. Telefon: 906—37.

ZEISS PUNKTAL szemüvegek KLEIN DEZSŐ látszerész
BUDAPEST, IV., Kecskeméti-u. 14. Telefon: Aut. 85—2—13
SZOLNOK, Baross-utca 2. sz. (Kindlovits-ház)

A Szent István-heti ünnepségek nagy eseménye:
A
LABRIOLA SZINHÁZ-VARIETÉ
amely augusztus 20-án, este 8 órakor nyilik meg, káprázatos világvárosi varietéműsorral
A LEGNAGYOBB VARIETÉ A LEGKISEBB HELYÁRAKKAL
Jegyek elővételi díj nélkül 60 fillértől 4.— pengőig válthatók a szinház jegyelővételi pénztáránál délelőtt 9—1, délután 2—5 Telefon: József 322-92

LUX FÜRDŐKÁDAK LAKKOK RUPERT ÁRUJOBB MINŐSÉGBEN
Lux Ede és társa
BUDAPEST-VIII. ÖRNAGY UTCA 6. SZÁM.

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Kőművesmunkát a Rókus-kórháznál: Major Imre 1691, az Uj Szt. János-kórháznál: Hercules építővállalat 11.666.

Linoleumjavítási munkát a Vas-utcai iskolánál: Ehinger M. J. és Fia 2135, Péter József 1113.

Festő- és mázolómunkát a Szt. László-kórháznál: Garaj és Társa 3442.

Drótkerítésmunkát a rákoskereszturi temetőnél: Stadler Mihály 2448.

Bontási- és kőművesmunkát a Szt. László-téri iskolánál: Redner Jenő 58.060.

Vasgerendaszállítást ugyanott: Vasgerendákat Árusító Rt. 8078 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Baross-utcai iskola homlokzatának tatarozási munkáira pályáztak: Lukoy Emil 4350, Hudetz Béla 3920, Paulheim és Weninger 6670, Vaits Sándor 5075, Morbitzer Nándor 6960 pengővel.

A Németvölgyi-úti óvoda bútorberendezési munkáira pályáztak: Hegedüs és Nagy 4869, Rázsó Lajos 6369, Farkas Antal 5210, Halaman János 6710, Döreu Henrik 6798, Fodor József 7959 pengővel.

A Sashegyi-út és Zólyomi-út, valamint a Névtelen- és Somorjai-út közti szakasz csatornaépítkezési munkáira pályáztak: Boros Sándor 59.963, Magyar Gazdasági és Kisvasuti Rt. 65.477, Kis Jenő 65.988, Hacker Emil 67.928, Halász Hubert 68.880, Klauber és Vajda 70.392, Magyar Építőiparosok Szövetkezete 70.482, Báthory és Klenovits 72.470, Obendorfer József 72.948, Helfenstein Károly 73.094, Zsigmondy Béla 74.980, Hajnal Zsigmond 76.259, König, Román és Stein 76.877, Ámon Antal 77.054, Lőrincz Mihály 77.573, Obendorfer Károly 77.725, Hoffer és Preisich 87.015, Schäffer Károly 87.971, Kompfort Építő Rt. 91.955, Ast Ede és Társa 100.749 pengővel.

A Bajnok-u. iparostanonciskola villamosberendezési munkáira pályáztak: Huszár Nándor 5870, Molnár István 4617, Waktor S. 4874, Göts Károly 4573, Bálint Imre 5219, Ujj Béla 5156, Tamula György 5918, Praksz Ferenc 4752 pengővel.

A Kazinczy-u. alállomás akkumulátorépület létesítésénél szükséges különböző munkákra pályáztak: Fejér és Dános 76.823, Kovács József 77.937, Benedek Dezső 79.387, Koch Károly 81.632, Gorondy Károly 87.848, Szász Albert 89.490, Teleki, Katona és Varjas 89.999, Neuschloss Ödön 90.493, Hubert Richárd 90.833, Dávid János 91.643, Biró László 93.000, Báthory és Klenovits 94.347, Nagy-pál Imre 94.821, Prokits János 96.495, Juhász István 98.950, Kapuszta Gusztáv 99.730, Fábián, Somogyi és György 99.987, Szüts Jenő 101.298, Nagy Testvérek 106.270, Redner Jenő 107.375, Havel Lipót 112.331, Feldmann József 14.775, Bruckner József 6500 pengőt térit meg.

Az Alsóerdősor-u. lévő Erzsébet-szeretetotthon Perkins-fűtőberendezés javítási munkákra pályáztak: Cross Charles 27.622, Kovács A. 29.046, Thiergärtner és Stöhr 29.514, Rohonczi Hugó 30.575, Knuth Károly 31.416, Körting B. 31.856, Törs és Ormai 32.109, Tóth Imre 32.924, Bründl János 33.085 pengővel.

A Szépvölgyi-ároknak és az ürömutcai áteresz feletti 140 folyóméter hosszú szakaszának beboltozási munkáira pályáztak: Kiss Jenő 11.358, Grenyó Bertalan 11.572, Klauber és Vajda 12.063, Sármezey Antal 12.473, Kiss Jenő 12.643, Eisler és Simon 12.952, Báthori és Klenovits 13.200, László András 13.510, Halász Hubert 14.364, Ilia Ferenc 14.601, Wittinger Ferenc 15.493, Schäffer Károly 16.917, Juhász István 18.834 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 431—44

Használja munkáinál a világhirű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycim: GIPSZ, Budapest.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

Parafakőgyár R.-t.
ezelőtt: *Kleiner és Bokmayer*
Budapest, VIII., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József 301-16
Készit sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat. Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88.
Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készit: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: **LÁBATLAN.** — Mészégető: **LÁBATLAN.**
Téglagyárak: **BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU**

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77

Kartelen kivüll
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállit: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket **legjobb minőségben**
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-út 40. Tel.: J. 33—9—17.

HŰTŐGÉPKOMPRESSZOROK
Jéggyárak, hullaházak, vásárcsarnokok valamint az élelmiszeripar részére
SURÁNY PÁL
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
BUDAPEST, III. KER., FÉNYES ELEK-U. 4.
Telefonszám: Automata 620—25

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhivó: József 311—19. szám.
Kiváló üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyitések

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

MŰKŐ
szobrász- és stuccomunkák
KELEMEN KÁROLY
Budapest, VII., Kövér Lajos-u. 20
TELEFON: 97—4—14

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ—0,0345)
árusitja: **Bürgermeister Ferenc Utóda,**
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fütés, vízvezeték, csatornázás

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 76—21.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: LIPÓT 914—46

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be.
Telefon: 53-0-92. **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyüfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyüfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntödéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 3.

Dékány Gyula műasztalos és műesztergályos
Falipari üzeme
Budapest, IX., Üllői-út 119 és 121
Telefon: József 320—90

STERN RICHARD
Autókilométerjelzők és mérőműszerek képviselete és speciális üzeme
Budapest, VI., Lehel-utca 10/a. Telefonszám: 92—1—35.

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623 — 34.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok; Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés; Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NADOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépités Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

VITÉZ **MÁTYÁSI BRUNÓ**
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG TELEFON: J. 434—78.
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZÁM.

ECKMAYER ISTVÁN
lakatosáru, vasszerkezet, napellenző és **redőnygyár**
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
Andrássy-út mellett. Telefon: Aut. 220—54

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

Hatscher Károly
okl. gépészmérnök
Saját gyártmányú Röntgen — Medikai — és Elektrotechnikai készülékek
Budapest, IX., Üllői-út 25. Telefon: 86—7—74.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 augusztus 24. — 34. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

István király hete

A hervadó magyar élet ragyogó reneszanszát álmodtuk át az elmult héten. Jó lenne, nagyon jó lenne hinni, hogy *éltük* és nem csupán *álmodtuk* ezt a párnapos tündérjátékot, amelynek legendás szépségű való-meséje a nemzet történelmének legfényesebb fejezete. Díszleteit Budapest csodálatos panorámái szolgáltatták, nézőközönsége pedig egymillió jómagunkon kívül sokezer idegen az ország és a művelt világ minden tájékáról.

A legendás történelem és a panorámás díszletek azelőtt is megvoltak, de hol volt a felemelő és egyben lenyügöző tündérjáték, amelynek elragadtatott publikuma világrészekből sereglett össze? Megvolt, megvolt, de hiába volt meg a legendás történelem, hiába a díszletek és hiába a tömegek, amelyeket világrészeken át kalauzol a szépség után érzett olthatatlan vágyuk, ha nem akad poéta, aki költői egységbe álmodja, zseniális rendező, aki életre elevenítse mindezt, végül pedig direktor, akinek, a szó legnemesebb értelmében vett, játékszíne egy ország, publikuma pedig az egész világ.

Szent Istvánheti-ünnepségek: ez az összefoglaló címe ennek az új magyar Divina Comoedianak, amelynek pokla Trianon, purgatoriuma jelenünk, de mennyországa az a lelkes áhítat, amelyet ősi történetünk szent miszteriuma vált ki az egész művelt emberiségből, elsősorban pedig a világba szerteszórodott véreinkből. És ennek a mi idehaza világsikert aratott isteni Színjátékunknak poétája, rendezője, direktora: *Ripka* Ferenc.

Az ő elméjében fogant meg a nagyszerű gondolat, hogy, valamint első szent királyunk életében a nyugati népek testvéri közelségébe és kötelékébe hozta árva, magunkramaradt nemzetünket, azonmód az évezredes távlatból, emléke szentséges erejével segítse vissza véreit ebbe a testvériségbe, amelyből, jaj, de messze sodort a világon átszáguldott vihar.

Az idegenforgalom a súlyos gazdasági viszonyok következtében a világ legcsábítóbb helyein is mértéktelenül lecsökkent, Budapest idegenforgalma ezzel szemben rekordot ért el: így hangzik a hivatalos megállapítás. *Ripka* Ferenc életet teremtő poétikus gondolata legyőzte azt a kedvetlenséget, azt a bénulást, amelyet világszerte vált ki az úgynevezett válság és szerencsés kézzel nyulva különlegesen nemzeti létünk, de a nyugati kultúrával ugyanesak különlegesen közös multunk kimeríthetetlen kincsesházába, egyszeriben olyan pazar csodát mutatott fel, amelynek bámulatára szívesen jönnek el messzeföldről, át a gazdasági válság országhatárokkal nem tarkított, egységes, fásult világbirodalmán.

Ez pedig már lényegesen több, mint amit a sztereotip „idegenforgalom" fogalmával el lehet intézni. *Ripka* Ferencnek sikerült felráznia ország-világ érdeklődését és olyan rokonszenvet kelteni nemzeti fényes hagyományaink és meglevő szépségeink iránt, amelyért az idegenek komoly áldozatra hajlandók: nehéz pénzeket adnak ebben a nehéz, pénztelen világban.

Hipokrizis lenne a nagy erkölcsi siker elismerése mellett nem kihangsúlyozni ennek a Szent István-heti idegenforgalomnak gazdasági jelentőségét. Ezekben a napokban Budapesten nem látszott meg a szegénység szomorúsága. Pompás mozgalmasság fűtötte az életet, az emberek vidámak voltak, vásároltak, szórakoztak: *maguk éltek.*

Az életünk újjászületését álmodtuk. Jó lenne, nagyon jó lenne hinni, hogy éltük és nem csupán álmodtuk. De az élethez életkedv kell. Termékenyítő gondolatok kellenek, amelyek felrázzák a fásult, dermedt kedélyeket. Szent István hete: a legtökéletesebb elgondolások egyike, amely az utóbbi esztendőkben mozgalmasságot hozott a magyar életbe. Jó lenne, ha azok, akik *Ripka* Ferenc gondolatát ennyi szeretettel, lelkesedéssel és odaadással valósították meg, maguk is felvetnének újabb és újabb gondolatokat, hogy páratlan kincseink a világ-érdeklődés pergőtüzében tündökölve, végre fényesre világítanák a magyar éjszakát.

Liber Endre alpolgármester átfogó programot ad a városházi adminisztráció folyamatos munkájáról és a közel jövő teendőiről

Előtérben a szociális intézkedések állnak, amelyek az elkövetkező tél előreláthatóan inségén lesznek hivatva enyhíteni

A mult hét keddjétől ismét *Liber* Endre alpolgármester vezeti helyettes polgármesteri minőségben a főváros ügyeit. A helyettes polgármester nyári pihenőjét Balatonvilágoson töltötte, kipihenten, friss erővel érkezett vissza. Felkerestük hivatalában

Liber Endre
helyettes polgármestert,

aki a főváros őszi munkaprogramjáról a következő nyilatkozatot adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Szabadságomról visszatérve mindenekelőtt a szabadságára induló *Borvendég* Ferenc alpolgármesterrel tárgyaltam meg a főváros aktuális ügyeit, ezek között természetesen *elsősorban a szükségmunka kérdését.* Kiírtuk a versenytárgyalásokat az inségmunka során tervezett útépítésekre és csatornaépítésekre, a szükséglakásépítésre, illetve a városszéli kiskertes telepítésekre pedig tervpályázatot hirdetett a főváros. A programba vett út- és csatornaépítési munkák költségei *9—9½ millió pengő kiadást jelentenek.* Amennyiben a városszéli telepítés gondolata a tervpályázatok beérkezése után valamilyen okból

nem volna megvalósítható, akkor a régebben bevált rendszer szerinti szükséglakásépítésre gondolunk.

A kertes városszéli telepítések rendszere külföldön több helyen *jól bevált.* Mindenesetre nagyon örülnék, ha nálunk is sikeresen lehetne ezeket a telepítéseket rendszeresíteni, amely esetben

az első 300 lakásos telepítést továbbiak is követnék.

— A téli inségakciók folytatására nézve a szociálpolitikai és közjótékonysági ügyosztály most dolgozik az új terven és

az az elgondolás, hogy úgy az étkeztetési, mint az egyéb jótékonysági akciókat legalább a tavalyi mértékben fenntartsa a főváros.

Az akciók előkészítésénél *a tavalyi állapotokat vesszük alapul.* Ezeket a tervezeteket a legközelebbi, a legelső törvényhatósági tanácsülés elé terjesztjük. Ami az inségakciók fedezetének kérdését illeti, természetes, hogy

a fővárosnak az idei télen sem áll módjában az előreláthatóan szükséges keretek költségeit a maga erejéből fedezni és amint azt már korábban jeleztük, a kormánynál újból megfelelő támogatást fogunk kérni

és pedig úgy, mint az idén akár a szükségadó megfelelő részének, akár valamely más adónemnek *a főváros részére való átengedése révén.* Amennyiben a kormány az idén nem vetne ki általános szükségadót, úgy a főváros arra kér felhatalmazást, hogy

az előző évekhez hasonlóan újból inségadót szedhessen.

Erre vonatkozóan még az 1933. évi költségvetés összeállítása előtt kell a helyzetet tisztáznunk, illetve a kormány álláspontját megismernünk. Sajnos, a szociális helyzet még mindig meglehetősen rossz. A segélyre szorultak száma ma is nagy és ahelyett, hogy csökkent volna, *növekedett.* A főváros közigazgatásának

mindent meg kell tenni, hogy legalább a mult évi méretekben álljon akcióival a segélyre szoruló lakosság mellé.

A helyettes polgármester ezután elmondotta, hogy *a főváros tanácsa a kora ősszel letárgyalja az új lakbérszabályzatot, amelyre égető szükség van.* A szabályrendelettervezet teljesen kész, nyomtatásban szétküldték a tanács tagjainak is, hogy idejük legyen tanulmányozni. Mivel a kormány jóváhagyása sem késhet sokáig, bizonyos, hogy

a november 1-i lakbérnegyednél már az új rend lesz mérvadó.

— A főváros igen fontos reformra készül *a szükséglakások kérdésében is.* Azt kéri a kormánytól, hogy a szükséglakásokra vonatkozó rendelkezés jogát a kormány *vonja ki az általános lakbérleti szabályok hatálya alól* és a rendelkezés jogát *kizárólag a fővárosra bízza.* Ebben a kérdésben a napokban küldte fel a főváros felterjesztését a kormányhoz. Jelenleg ugyanis

a főváros régi szükséglakásaiban nagyon sok olyan lakó él, akinek rendes keresete, sőt nem egynek nyugdíjas állása van,

úgyhogy módjában lenne a rendes lakások normális lakbérét is kifizetni. Ezeket az embereket azonban nem lehet a teljesen szegényeknek és keresetnélkülieknek szánt szükséglakásokból kitenni a kötött lakásgazdálkodás miatt, a maguk jószántából pedig nem akarnak az úgyszólván teljesen ingyenes lakásokból kiköltözni. Ha a kormány a fővárosnak ezt az imént említett javaslatát és kérését teljesíti,

úgy a szükséglakások jelentékeny része felszabadul eredeti céljára.

— Ami a fővárosi adminisztráció egyéb ágazatainak eseményeit illeti, megemlíthetem, hogy az elnöki ügyosztály vezetője szeptemberben mutatja be a státusrendezési javaslatot, amely pontosan meg fogja állapítani a székesfőváros tisztviselőinek létszámát. Ha ez az előterjesztés beérkezett,

akkor lehet majd szó arról, hogy gyakornoki, vagy egyéb új állások megszervezése révén miképpen lehetne a főváros az elhelyezkedni nem tudó diplomás ifjúság segítségére.

— Igen nagy jelentőségű munkán dolgozik a közjogi ügyosztály is, ahol most szövegezik *a régi honosítási törvény módosítását célzó javaslatot.* E kérdés helyes megoldása

kihatással lesz az illetőségi probléma megoldására

és a mostani panaszok eliminálására is.

— A pénzügyi osztály a költségvetés összeállításával van elfoglalva. A munka már annyira haladt, hogy

a törvényes időpontra, szeptember 15-re az 1933-i budgettervezetet feltétlenül benyujtjuk.

— Az új nagyvásárcsarnok építésének befejezése és közeli megnyitása nemcsak a székesfőváros közélelmezése szempontjából fontos, hanem

beláthatatlan jelentőségű lesz a magyar élelmiszerexport terén is.

— Ezekből a rapszódikusan kiragadott mozaikokból is látszik, hogy *a városházán az idén valójában nem volt nyári szünet.* Az adminisztráció ezekben a nehéz időkben a helyén áll és dolgozik, hogy segítsen nehéz helyzetben lévő polgárainak állapotán. Az adminisztráció munkájának súlypontja magától értetően *a tervezett inségmunkák végrehajtásán van.* A közgyülés elé

október első napjaiban érnek ezek az ügyek, addig azonban, remélem, már az egész vonalon meg is indulnak a munkálatok.

Az inségmunkák révén másfél éven át körülbelül *8—10.000 embernek adunk munkát.* Gondoskodtunk arról, hogy *minél több embert lehessen foglalkoztatni.* Ujra

gondoskodni akarunk a munkanélküli intellektuelekről is

és ezért *ebben az évben is meg akarjuk szervezni a szellemi szükségmunkát* mintegy 1000 résztvevővel. Az akció megszervezésénél az idén az lesz az ujítás, hogy

a szellemi szükségmunkásokat bizonyos kitűzött céllal és rendeltetéssel fogjuk alkalmazni,

ennek a programmnak a kidolgozása szintén most van folyamatban.

Kormányhatósági döntést várnak

a Városházán a benzolgyártás kincstári haszonrészesedésének elengedéséről és a MABI-kölcsön engedélyezéséről

E hét végére két rendkívüli fontos kormánydöntést várnak a Városházán: az egyik a fővárosi *benzol-gyár* létesítésére, a másik pedig a külső jászberényiúti *kertes telepítésre* vonatkozik. A *Fővárosi Hirlapban* már megemlékeztünk azokról az átmeneti nehézségekről, amelyek mindkét probléma megoldását késleltették. A napokban aztán mindkét ügyben *ankétot tartottak a belügyminisztériumban,* ahol a megbeszélések eredményeként kilátásba helyezték a sürgős és kedvező elintézést.

Beavatott helyen

a következőkben ismertették a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt az ankétokon lefolyt tárgyalásokat:

— Mint ismeretes, a főváros közgyülése a *benzolgyár* létesítését attól tette függővé, hogy *a kincstár engedje el a haszonrészesedést.* Miután a pénzügyi kormányzat országos szempontok miatt nem honorálhatta teljes mértékben ezt a kívánságot, *az ankéton átmeneti propozicióval álltunk elő.* Eszerint

mindössze arra az öt esztendőre kéri a főváros a kincstári haszonrészesedés elengedését, ameddig a tervek szerint vissza tudjuk fizetni az üzem létesítésének költségeit,

amelyet *a Gázgyár nyugdíjalapja folyósítana kölcsönképpen.* Az ankéton kialakult helyzetkép után a pénzügyi kormányzat minden bizonnyal *hozzájárul* ehhez a kérelmünkhöz.

— A másik fontos tanácskozás során a főváros vezetői rámutattak annak az egymillió pengőnek sürgősségére, amelyet a *MABI* kölcsönöz a külső jászberényiúti kertestelepítések létesítésére. Tekintve, hogy a napokban meghirdetett tervpályázat augusztus 29-én jár le, ezután pedig rögtön kiírjuk az építkezési versenytárgyalást.

a pénzre sürgősen szükségünk van, ha terv szerint még az ősz folyamán be akarjuk fejezni a munkálatokat.

Tény az, hogy a *MABI*-kölcsön ügyében *mindössze néhány adminisztrativ kérdés tisztázása van hátra,* így tehát ez a pénzügyminiszteri engedély is előreláthatóan *a hét végén megérkezik a városházára.*

Sokszáz vállalkozó és kisiparos jut munkához a városszéli kerttelep építésénél

A kertes telepítési szükségmunka keretén belül létesítendő kislakás-építkezések programját, tervezését és vállalatbaadását egyébként pénteken tárgyalta a középítési bizottság, amelynek elnöke,

vágvecsei Wellisch Andor

müépítész, bizottsági tag a következőkben ismertette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt ennek az akciónak jelentőségét:

— A szükségmunkák során magasépítkezésekre biztosított egymillió pengő nemcsak azért nagyjelentőségű, hogy újabb kislakásokat produkálhatunk, hanem főként azért, mert

tudvalevően a magasépítkezések révén foglalkoztatható leginkább az ipar legtöbb ága.

Az elgondolás az, hogy a régi rendszerrel ellentétben *nem bérkaszárnyát épít a főváros,* hanem a periférián, egészséges vidéken *minta-telepet létesít kis házakkal* olymódon, hogy mindegyikhez kis kert is tartozzék. A polgármester a Jászberényi-úton szemelte ki a mintegy kilenvenezer négyszögöl nagyságú telket, amely *kiépített útvonal mentén a vasúti állomás közvetlen közelében terül el.* A telepen háromszáz lakást szándékozik a főváros létesíteni, mégpedig *ikerház*-rendszerben. A házakhoz kis melléképület tartozik disznóóllal és keeske-istállóval. A házakat kürülvevő háromszáz-háromszázötven négyszögöl nagyságú telken

a lakóknak módjukban lesz kis gazdaságot létesíteni, amelyből nemcsak sajátmagukat láthatják el, hanem a családok összefogva közös gazdálkodást is folytathatnak,

amelynek terményeit *közösen értékesíthetik,* úgy, hogy ezáltal valami kis jövedelemhez is jutnak. Egy-egy lakásért *havi 20 pengő bért* kell majd fizetni és tekintve, hogy egy ikerház 6000 pengőbe, tehát egy lakás 3000 pengőbe kerül,

az építkezések könnyen amortizálhatók.

Külön telket tart fenn a főváros a későbben létesítendő középületek, iskolák, játszóterek és üzletház részére. Valószínűnek tartom azonban, hogy *az üzletházat nem kell a fővárosnak építenie,* mert bizonyára akadnak élelmes kereskedők, akik önmaguk megépítik ezt a házat, tekintve, hogy *háromszáz család ellátása egész jó vállalkozásnak igérkezik.*

— Nagy objektummal szemben az az előnye is megvan az ilyen kis egységekben való építkezésnek, hogy ilymódon

minden munkát külön-külön adhatunk vállalatba, ami által mintegy százötven kis vállalkozó juthat munkához, nem is beszélve arról a sok kisiparosról, akik a különböző munkanemeket és iparosmunkát fogják végezni.

Végre is ez volt az egyik főcél, hogy a mai válságos helyzetben *elsősorban a kisemberek jussanak munka-alkalomhoz és keresethez.* Figyelemreméltó, hogy

a főváros a beérkezendő pályatervek közül huszonötöt vásárol meg 300 pengőjével, ami, ha nem is nevezhető a tervező építészek számára nagyszabású munka-alkalomnak, mégis lehetővé teszi, hogy néhány fiatal építész valami kis keresethez jusson.

— Ezekután természetesen az a legfontosabb, hogy mielőbb tényleg hozzáfogjunk a munkához, amelyet még az ősszel meg kell kezdeni, hogy *a házak a téli időjárás beállta előtt lakhatóvá legyenek.* Nagy érdeme van ebben az akcióban *Schuler* Dezső és *Wossala* Sándor tanácsnokoknak, akik *nagy erővel karolták fel a kérdést és rövid idő alatt igen helyesen dolgozták ki a részleteket.*

Ujra revizió alá veszik a kommün után fegyelmileg elbocsátott tisztviselők ügyét

Szeptember 12-én tartja legközelebbi ülését a főváros közigazgatási bizottsága és annak egyik albizottsága, *a fegyelmi választmány ekkor egy fontos ügyet tárgyal:*

A kommün alatti magatartásukért fegyelmi úton elbocsátott tisztviselők ügyének revíziója kerül ekkor tárgyalásra.

A kommün utáni időkben a közigazgatástól *több mint 70 tisztviselőt és egyéb alkalmazottat bocsátottak el* azonnali hatállyal és az illetők elvesztették nyugdíjjogosultságukat is. Már amikor a hasonló okból elbocsátott *tanügyi* alkalmazottak megindították akciójukat ügyük revíziója érdekében, megmozdultak a közigazgatási állásokból elbocsátott tisztviselők és alkalmazottak is rehabilitációjuk érdekében. A tanügyieknél — bár ott is sokáig tartott az ügy elintézése, — mégis hamarabb ért véget az eljárás és *mint ismeretes, sok utólag rehabilitált tanerő nyugdíjat, illetve kegydíjat kapott a fővárostól.*

A kommün alatti magatartásukért elbocsátott tisztviselők és alkalmazottak közül előbb csak 36-an kérték ügyükben az újrafelvételt. A polgármester az elnöki ügyosztályt bízta meg a kérelmek mérlegelésével és az elnöki ügyosztályon nagy jóakarattal vették tárgyalás alá a beadványokat. Néhány hónappal ezelőtt az elnöki szakbizottság már foglalkozott a kérdéssel, *döntést azonban nem hozott,* hanem megbízta az elnöki ügyosztályt, hogy

előzetesen tájékozódjék a kérvényezők erkölcsi és anyagi helyzete felől.

Azóta a rendőrség, a kerületi elöljáróságok pontos vizsgálatokat hajtottak végre, megállapították a revíziót kérő volt tisztviselők politikai magatartását, anyagi állapotát, a tiszti főorvosi hivatal egészségügyi állapotukat is kivizsgálta és az ezekről szóló jelentések visszakerültek az elnöki ügyosztályhoz. Időközben

47-re szaporodott a kérvényezők száma,

akik valamennyien igaztalan elbocsátásukra, ártatlanságukra és mai nehéz anyagi helyzetükre való hivatkozással kérik a fővárost, hogy súlyos következményü elbocsájtásukat helyezze hatályon kívül:

vagy vegye őket vissza az aktiv szolgálatba, vagy pedig nyugdíjat folyósítson részükre.

Meghallgatták a kérdésben a tiszti ügyészség jogi szakvéleményét is, amely oda konkludál, hogy *a főváros méltányossági szempontok figyelembevételével kegydíjat szavazhat meg a revíziót kérő volt alkalmazottaknak.* Most tehát az a helyzet, hogy az elnöki ügyosztály a revizióval kapcsolatban beszerezte az összes elbocsátott tisztviselőkre vonatkozó adatokat és

az illetékes fórumoktól kéri a döntést.

A főiskolát végzett volt tisztviselők ügyében *a közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya mondja ki az utolsó szót* és határoz arról, vajjon engedélyezi-e a kegydíj folyósítását. Értesülésünk szerint

kilenc főiskolát végzett elbocsátott tisztviselő ügye kerül szeptember 12-én a fegyelmi választmány elé.

Az elnöki ügyosztály előzetesen még összehívja a szakbizottságot is és annak javaslatát terjeszti a fegyelmi választmány elé. *Valószínű, hogy valamennyi esetben pártolólag terjesztik elő a kegydíj megszavazását,* mert az összes hatósági vizsgálatok kedvező eredménnyel végződtek a volt tisztviselőkre nézve és anyagi helyzetüket is olyannak találták, mely a legnagyobb méltányosságra adokot. *A többi 38 kisebbrangú tisztviselő és egyéb alkalmazott revíziós kérvénye a törvényhatósági tanács döntését várja,* amennyiben a végső határozathozatal a törvényhatósági tanács jogkörébe tartozik. Csekély kivétellel

ezekben az esetekben a kegydíj megszavazását fogják javasolni.

Tekintettel arra, hogy csupán méltányossági eljárásról van szó, *a kegydíjat nem visszamenőleg fogják folyósítani,* hanem csakis attól az időtől, amikor a belügyminiszter — akinek szintén beleszólása van a határozathozatalba — a főváros döntését *jóváhagyta.* A főváros számára évente *néhány ezer pengő kiadást fog jelenteni a kommün alatti magatartásukért elbocsátott tisztviselők rehabilitációja.*

HUTTER
ES
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

A világhírü
WEINTRAUB'S
jazz-zenekar
egyenesen Amerikából jövet
augusztus 31-ig
esténként hangversenyezik
a szigeti
NEW-YORKBAN

Mentesíteni kell a fővárosi gázműveket a külföldi szénszállítók rosszindulatú eljárása alól

Nem szabad egyetlen lapra feltenni a Gázgyár szénellátását — Megoldás: az anatóliai szén importja és a hazai szenek elgázosítása

Nemcsak a főváros vezetőségében, hanem Budapest fogyasztóközönsége előtt is *komoly nyugtalanságra* ad okot az a kínos helyzet, amelybe önhibáján kívül jutott a Gázgyár. A külföldi bányatulajdonos cég úgyszólván minden átmenet nélkül beszüntette a gázgyártáshoz és a koksztermeléshez szükséges szénmennyiségek szállítását *és az a veszély fenyeget, hogy a gázellátás körül komplikációk állanak be.* A Gázgyár szénellátásának körülményeiről és a váratlanul beállott súlyos helyzetről intéztünk kérdést

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaghoz, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Okos előrelátással a Gázgyárnak mindig az volt a gyakorlata, hogy *a nyári hónapok folyamán tartalékot gyűjtött és 6—7 heti készlettel indult neki a télnek.* Ennek az óvatosságnak minden jogosultsága megvolt, mert a téli hónapokban számolni kell a szállítási zavarokkal és az esetleges bányászsztrájkokkal, amelyek miatt a gázellátást intéző üzemnek zavarba jönnie nem szabad.

— A legutóbbi időkben a devizanehézségek miatt *bizonyos differenciák* keletkeztek a főváros szállítója és a Gázművek között, amelynek egyoldalú következményeként

a külföldi szénszállítás megakadt.

Megindultak ugyan a tárgyalások annak az érdekében, hogy lehet-e kompenzációs alapon: a magyar gyümölcs, élőállat és zsír ellenében külföldi szenet behozni, azonban ezek a tárgyalások elsőízben nem végződtek eredménnyel. A *Guttmann*-cég, amely eddig vállalta a szerződésből folyó kötelezettségeit, kényszerhelyzetre való hivatkozással, két hét óta eltekintett a szén szállításától. Ennek a lépésnek az a következménye most, hogy

a Gázgyár készlete megapadt és félő, hogy a továbbiakban veszélybe jut a téli ellátása.

Kétségtelen, hogy a szállítók eljárása kínos meglepetést keltett, mert *elhatárzását nem exponálta az illetékes tényezők előtt és majdnem minden átmenet nélkül hagyta sorsára a főváros gázműveit.*

— Ilyen események után ismét felvetődik az a gondolat, amely 7—8 évvel ezelőtt is jelentkezett:

nem szabad egyetlen lapra feltenni a Gázgyár szénnel való ellátását.

Tudni kell azonban, hogy *a budapesti gáz előállítására az ostrau-karwini szén a legalkalmasabb,* mert a retorták és az összes berendezések ehhez készültek. Mindamellett az ilyen mementók arra késztetnek, hogy *más oldalról is fedezzük magunkat.* A megoldás kétféle irányba mutat: megújítani azokat a tárgyalásokat, amelyeket annakidején a törökökkel folytattunk

a herakleai bányák szenének átvételére,

amelyek most is ellátják Bukaresttől Alexandriáig az összes balkáni és északafrikai gáztermelő telepeket. *Ez a szénfajta teljesen kielégítő* és csak annyiban mutat eltérést, hogy a gáz kihozatala valamivel kisebb és hogy kevés benne a darabos szén. Ennek az utóbbi ténynek az a magyarázata, hogy a régi fogyasztók lefoglalták maguknak a darabos készleteket és így nekünk csak a porosabb fajta jutna. Meggyőződésem szerint mindezek áthidalhatók, ha komoly tárgyalások indulnak meg.

Ripka Ferenc főpolgármester gázgyári vezérigazgatói működése idején komoly megbeszéléseket folytatott a bánya francia érdekeltségével,

akik szívesen vették volna fel a kapcsolatot a budapesti Gázművekkel. A sikertelenség egyik magyarázata, hogy a *komphajózás* dolga akkor vetődött fel és bár annak rendkívüli nagy előnyeivel mindenki tisztában volt: a költségek miatt le kellett mondani az anatóliai bánya termékeinek felhasználásáról. Ha megvolna a komphajó, akkor most gond nélkül állanánk, mert a Fekete-tenger partján elterülő bányavidékről minden átrakodás, tehát a szén további porladása nélkül lehetne a készleteket Budapestig eljuttatni. Enélkül a szállítás meglehetősen nehéz, mert a Fekete-tenger sekély partján kisebb hajókra kell a készleteket felrakni, ahonnan már nagyobb szénszállítóhajók veszik át és a Duna torkolatánál újabb átrakodás szükséges. Ez a művelet a szén porlódását hozza magával és jelentős költséggel is jár.

A komphajó megvalósítása esetén azonban az anatóliai szén minden különösebb nehézség és költség nélkül érkezhetne a fővárosba.

— Az ár tekintetében is versenyképes ez a szénfajta, csak az a nehézség van a szállításnál, hogy *a téli hónapokban a befagyott Dunán nem lehet a vízifuvarozást lebonyolítani.* Ennek ellensulyozására szolgálhat azonban *egy nagy tároló berendezés,* amelynek megvalósítása nem ütközik leküzdhetetlen akadályokba. *Ezeket a tárgyalásokat újból fel kell venni,* mert nem tehetjük ki magunkat az ilyen súlyos veszedelmeknek, amit a gázellátás megbénítása hozhat magával. A másik megoldás, hogy

fokozottabb mértékben kell foglalkoznunk a hazai szenek elgázosításával,

amely törekvéseknek régi harcosa vagyok. Belföldi szeneink ilyen célra való felhasználását nem desztilláció útján kell végezni, hanem teljes elgázosítással, amely irányban a külföldön komoly vizsgálatok és komoly eredmények állanak már rendelkezésre. El kell ismerni, hogy a magyar szénnek hibája a *magas kéntartalom,* aminek kitisztítása azért fontos, mert ellenkező esetben tönkremennek a hálózatok és a berendezési tárgyak. Ma már azonban ezen a téren is komoly haladásokkal számolhatunk és

ha a megoldás sikerre vezet, úgy a magyar közgazdaság nagy erőforrásokkal gazdagodik.

Ha sikerül a kéntartalom teljes eltávolítása, akkor fölöslegessé tehetjük *kénkovand behozatalunkat,* ami szintén komoly összegeket visz tőlünk a külföldre. Feltétlenül rá kell térni a gáz előállításának problémájára, amelyet összhangba kell hozni a nagy nemzetgazdasági érdekekkel. Ez minden energiát megérdemel, mert

megszabadítjuk magunkat attól a gazdasági függőségtől, amelyet számunkra a külföldi szénszükséglet jelent.

Ugy a török problémát, mint a hazai szén felhasználását napirendre kell tűzni és alapos gondoskodással arra törekedni, hogy *Budapestnek ez a gazdasági és szociális ügye mentesíttessék egyes külföldi vállalkozók jó vagy rosszindulatától.*

— Nem tűrjük tovább, — mondotta végül *Becsey* Antal, — hogy a milliós főváros biztonsága felett Damokles-kardként lebegjen a gázszolgáltatás esője.

*

Ebből a legilletékesebb nyilatkozatból kitünik, hogy a gázgyár nincs derüre-borúra kiszolgáltatva a szénkartel hősi bajnokának, a *Guttmann Testvérek* cégnek. Ha a szénbárók etikailag, felül rideg üzleti érdekeiken, nem éreznek kötelezettséget sok évtizedes legnagyobb üzletfeleikkel szemben, akkor a gázgyár meg fogja a módját találni annak, hogy a kíméletlen eljárás alól függetlenítse magát.

Növeli házbérjövedelmét

és a

kokszbeszerzés gondjaitól szabadul,

ha szabadalmazott

„LILIPUT" vándorrostélyt

szereltet központi fütésének kazánjába.

Hazai olcsó, könnyen beszerezhető daraszénnel üzembiztosan működik.

Rendkívül olcsó.

A berendezés költsége a nagy megtakarításból 1—2 év alatt megtérül.

Készletről szállítható.

Üzemben (bérházakban) bármikor megtekinthető.

Ajánlat, szaktanács és mérnöki látogatás teljesen díjtalan.

Ganz és Társa Részvénytársaság

X., KŐBÁNYAI-ÚT 31. Telefon: Aut. 902—84 és Aut. 908—69.

Ideiglenesen újból megkezdték a szénszállításokat

beavatott helyen

A Gázművek szénellátása érdekében folyó szakadatlan tárgyalások során a legutolsó órákban némileg enyhült a helyzet, bár

végleges, teljesen megnyugtató megoldásról még mindig nincsen szó.

Hétfőn délben az üzemek vezetőivel beható tanácskozások folytak *Schara* Béla ügyosztályvezető-főjegyző hivatalában, a világítási- és vízvezetéki ügyosztályban, amelyeknek befejezése után a gázgyári szénellátások ügyében a *Fővárosi Hirlap* tudósítója a következő újabb fordulatról szerzett tudomást:

— Körülbelül két hétig szüneteltek a Gázművek külföldi szénszállítmányai és emiatt hozzá kellett nyúlni a széntartalékokhoz. Ez a tartalék régebben háromhavi szükségletre volt elég, ezidőszerint azonban csak egyhavi szükségletnek megfelelő mennyiség, körülbelül 1300 vagón szén van tárolva. Két héten át ebből a tartalékból fedezték a Gázművek a világításhoz szükséges mennyiséget, ami most nyáron lényegesen kevesebb, mint a téli hónapokban.

Ez idő szerint naponta 10—15 tíztonnás vagón karwini szén érkezik Budapestre,

Körülbelül ennyi a mostani szükséglet is, viszont kevés ahhoz, hogy a tartalékból elhasznált mennyiséget is pótolhassa.

A mostani szénszállítás ideiglenes jellegű,

amennyiben a főváros és a szerződéses szállítók, a *Guttmann Testvérek* között csupán olyan megállapodás jött létre, hogy a vállalkozó olyan mennyiségben gondoskodik a szén szállításáról, amilyen mennyiségben a főváros a Nemzeti Bank útján a devizakiutalást biztosítani tudja. A szénszállításokat ugyanis a bánya bizalmatlanságból szüntette be, mert attól tartott, hogy nem tud azonnal a pénzéhez jutni. Amikor

a főváros most ígéretet kapott arra, hogy a nélkülözhetetlen szénszükséglet beszerzéséhez elegendő valutát bocsátanak rendelkezésre,

provizórikusan megindultak a szállítmányok.

— A mai állapotot azonban semmiesetre sem lehet véglegesnek tekinteni, a tárgyalások tovább folynak, hogy a főváros gázellátását meglepetések ne érhessék és hogy a tartalékokat is újra kiegészíthessék.

„Nézd meg az izzólámpát, úgy vedd a csillárt!"

CSAK A TÖKÉLETES

TUNGSRAM IZZÓLÁMPÁVAL

ELLÁTOTT CSILLÁRT VEGYÜK MEG.

A TUNGSRAM-MÜVEK FELELŐSSÉGET VÁLLALNAK AZ IZZÓLÁMPA MINŐSÉGÉÉRT.

Petráss László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat

Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09

Gőz- és vízszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszíjak. Mindenféle műszaki cikkek

Király Kálmán ügyosztályvezető főtanácsos a Fővárosi Hirlap útján intéz felhívást az útépítő vállalkozókhoz

A jövő évben befejezik a szükségmunkát, amelynél sokezer fővárosi munkás jut állandó kenyérkeresethez

A főváros vezetősége szombaton hirdette ki a versenytárgyalást a tervezett ínségmunkák legnagyobb csoportjára, az ötmillió pengőt meghaladó útépítésekre. Húsz útvonalat építenek ki végleges burkolattal és ezzel a másfél esztendőre szánt építkezéssel *el akarják tüntetni a makadámos utak tekintélyes részét is a főváros belső területéről*, hogy véget vessenek az állandó és jogos panaszoknak. Az útépítésnek a nagyszabású szociális cél elérésén kívül tehát igen számottevő közlekedési előnyei is lesznek. Az útépítési program részleteiről

Király Kálmán

műszaki főtanácsos,

az útépítési ügyosztály vezetője a következőket közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— Az első szempont az utak kiválasztásánál az volt, hogy a városból kivezető, makadámmal burkolt főutvonalak közül *a legnagyobb forgalmúakat lássuk el jóminőségű, tartós, hézagmentes burkolattal.* Azonkívül ide soroltuk azokat az útvonalakat is, amelyeknek kiépítését már régebben tervbe vettük, de a költségvetés keretein belül és a költségvetési hitel terhére sem a mult esztendőben, sem ebben az évben nem tudtuk megvalósítani. Természetesen itt csak azok a munkák jöhettek szóba, amelyeknél eredetileg is végleges burkolat volt előirányozva. A mostani útépítkezéseknél ugyanis magától értetődőn,

csak végleges, hosszú időtartamu burkolómódokról lehet szó, mert hitelművelettel történik az építkezés

és így a dolog természetéből következik, hogy olyan burkolat, amely már egy-két év mulva gyökeres javításra szorulhat, amilyen például a vizes makadám, vagy a kátrányos makadám, *ennét az akciónál számításba nem jöhet. A burkolatok megválasztásánál* elsősorban a helyi viszonyokra, a forgalom várható, vagy ismert nagyságára és az útvonal legmagasabb emelkedéseire voltunk tekintettel. A mostani útépítkezéseknél

először alkalmazzuk nagyobb mértékben a betont, mint útépítő anyagot.

A főváros egyideig tartózkodóan viselkedett a betonutakkal szemben, most már azonban *rendelkezünk kellő tapasztalattal.* Azt láttuk, hogy például a Szent László-úton készített portlandi cement-burkolat több mint háromeves és teljesen kifogástalan, a táti betonút is kitűnően bevált, nemkülönben az Államépítészeti Hivatal által az utóbbi években készített betonutak is *mind a legkielégítőbb eredményeket mutatták.* A város belső területén levő útvonalakat részben keramittal, részben hengerelt aszfalttal, az úgynevezett topekával, finom aszfaltbetonnal burkoljuk, mert ezek a módszerek váltak be legjobban. Az Ellenér-utcára például alternativ burkolási lehetőséget írtunk ki a pályázatba, itt és *még néhány utcában vagy bitumenes tégla-, vagy pedig topekaburkolatot fogunk alkalmazni.*

— A szóbanforgó útépítési program végrehajtása révén a főváros közlekedési viszonyai *lényegesen javulni fognak.* Jobbak lesznek a főutak,

eltünnek a város belsejéből a nyáron poros, egyébként pedig sáros makadámok, sok, ezidőszerint rossz kövezettel borított utca végleges, hézagmentes burkolatot kap.

Ahol nagy teherforgalomra lehet számítani, oda a főváros *háromnegyedes bazaltburkolatot szánt.* Ilyen például a Gubacsi-út. Azokon a kivezető főútvonalakon pedig, ahol nagyobb az emelkedés s így ott a betont közlekedésbiztonsági okokból alkalmazni nem tanácsos, *bazalt kisköburkolatot fogunk készíteni.* A munkákra a kiírás szombaton megtörténik. *Az ajánlatok felbontása szeptember 9-én lesz.* Figyelemmel a várható ajánlatok nagy számára,

az ügyosztály a felbontásokat már reggel kilenc órakor meg fogja kezdeni.

— A vállalkozók a saját érdekükben járnának el, ha ajánlataikat *már szeptember 7-én beadnák,* tekintettel arra, hogy a következő nap, szeptember 8-a, ünnep lesz. Tanácsos tehát, hogy az ajánlatokat ilyenformán *legalább két nappal előbb beadják és ha lehet,* a bánatpénzt a központi pénztárnál letétbe helyezzék, *nehogy a torlódás miatt lemaradjanak.* Éppen ezért

szükségesnek tartottam, hogy a Fővárosi Hirlap nyilvánosságán keresztül erre a körülményre felhívjam és figyelmeztessem a pályázni szándékozó vállalkozókat és iparosmestereket.

— A versenytárgyalási hirdetmény szerint a főváros *a munkákról legkésőbb november 30-ig* dönt, de a nagy munkanélküliség enyhítése érdekében minden igyekezetünk arra irányul, hogy a munkákat ennél a terminusnál *jóval korábban* vállalatba adhassuk. A tervbe vett útépítési munkákat a főváros a jövő évben fejezteti be, hacsak ennek valami különleges akadálya nem lesz. A vállalkozók

ebben az esetben is tartoznak a munkát 1934-ben is folytatni és befejezni, anélkül azonban, hogy egységáraiknak felemelését, vagy másnemű kárpótlást kérhetnének

esetleg a fővárostól. Az útépítési programban szereplő munkák, számításaink szerint, *meghaladják a négymillió pengőt.* Mivel csupán fővárosi lakosokat szabad alkalmazni az építkezéseknél munkásoknak, ezért a szóbanforgó útépítési program

megvalósítása a főváros többezer lakosának biztosít hosszú időn át állandó munkát, kenyérkeresetet.

Gondoskodtunk arról is, hogy minél nagyobbszámú munkás juthasson az útépítés révén kenyérhez és ezért előírtuk, hogy *a munkásokat felváltva, turnusokban kell foglalkoztatni a vállalkozóknak.*

Érdeklődtünk a *már megkezdett* munkálatok iránt is, erre vonatkozóan a következő választ kaptuk:

— Gyönyörűen kiépítettük a Szentendrei-utat, ennek a Római-fürdőig terjedő szakasza már kész is van, a napokban nyílt meg, *a további szakasz kiépítése pedig a most kivitelre kerülő programban szerepel.* Megkezdtük az Erzsébet-híd budai hídfőjétől kiinduló és a Tabánt átszelő nagy Átlós-út építését, amely a Belváros és a budai hegyvidék között teremt közvetlen kapcsolatot. Ennek az útnak építésével az őszre, előreláthatóan novemberre leszünk teljesen készen. Folyamatban van a Németvölgyi-út további kiépítése is.

— Az ugyancsak ötmilliós *csatornázási munkaprogram szintén teljesen készen van és*

a csatornázásra kerülő útvonalak listája a közeljövőben kerül nyilvánosságra.

A Horthy Miklós-kertváros csatornázáshoz már hozzáláttunk és készül a vezérutcai főgyűjtő is. Ez a két munka egyedül egymillió pengőt képvisel és mind a kettővel körülbelül öt hét mulva leszünk készen.

— Mint ismeretes, az útépítési és csatornaépítési ínségmunkaprogramot a főváros *áruhitel formájában* végezteti el, miután ilyen nagy összegekkel, ami ehhez a nagy építéshez kell, nem rendelkezik. A munkálatok iránt a vállalkozók körében, ennek ellenére, *igen nagy az érdeklődés* és hogy igen nagyszámú ajánlatot várhatunk, ezt abból következtetjük, hogy tömegesen vitték el az ügyosztályból a versenytárgyalás megpályázásához szükséges ismertetéseket és nyomtatványokat. A főváros

három év alatt fizeti vissza részletekben a vállalkozóknak a végzett munka ellenértékét

a munka befejezésétől, illetve az átvételtől számítva.

Kazánok
Radiatorok
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

Boby és Daisy
a közönség kedvencei
a Székesfővárosi Állatkertben
Pálmaház ✻ Akvárium
Nyitva egész nap!

Fedezze fel Ön is a Velencei-tó szépségeit!
Budapesttől 1 órányira, a Velencei-tó
Magyar · Velencén, GÁRDONYFÜREDEN
egészséges fekvésű magaslati és partmenti villatelkek □-ölenként P 3-tól 24 havi lefizetésre. Nyári és téli sportok. Jó ivóvíz. Villanyvilágítás. Fürdőjog.
Örökkabin vehető a strandon, villatelek vételkényszer nélkül is. 140 P vételárért részletfizetésre, telekkönyvi szolgalmi joggal biztosítva.
Strandvendéglőkben menü P 1.20.
Menettérti weekend-jegyek P 2·20.
BARACSKA-PETTEND telepen
Budapesttől 28 km-re. vasútvonal két oldalán balatoni műút mellett, talajvízmentes házhelyek □-ölenként P 1.20-tól
havi 10 pengő részletfizetéssel.
Jó ivóvíz. Kitünő termőföld, gyümölcstermelésre kiváló.
Ingyen autobusz indul a városi irodától (I., Horthy Miklós-körtér 3/b. I. 6. Telefon 694—33) minden vasár- és ünnepnap, d. e. 3/4 9 és d. u. 3 órakor, minden kedden, csütörtökön és szombaton 3 órakor. ◆ Kérjen prospektust.

Igyunk „HARMAT"-vizet!
Megrendelhető: székesfővárosi ásványvíz-üzemnél
(I., GELLÉRT-RAKPART 1. TELEFON: 530-03)

VÁROSI IRODA ÉS GYAR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

SCHMIDT TESTVÉREK
Nyomdafestékgyár R-T.
Tel.: Aut. 852—85. Távirati: Farbenschmidt Rákospalota.
M. Kir. Postatakarékpénztári csekkszámla szám: **52850
Folyószámla az Angol Magyar Bank központjánál.
Gyárt: Kő-, könyvnyomdai-, valamint offsetfestékeket. Mint különlegességet készit.
olaj-mélynyomó, anilin-guminyomó és bádognyomó festékeket.
Gyár és központi iroda: Rákospalota, Pázmány-utca 41.

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorositógépen
minden nyomtatvány házilag készithető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

London

II.

London szociális berendezkedése és működése

Amikor a Viktoria Embankmenten levő szociális és népjóléti ügyosztály palotájába beléptem, a hivatal vezetője már tudott jövetelemről. Mr. E. J. B. *King* főtanácsos lekötelező szívességgel és udvariassággal fogadott. Kérdéseimet és Mr. *King* válaszait, amelyekből teljesen meg lehet ismerni London szociális és egészségügyi viszonyait, minden kommentár nélkül közlöm. Beszélgetésünk a kérdésekből és feleletekből így alakult:

— Hány kórház van a város kezelésében?

— *A közkórházak száma összesen 77.* Ebből 29 központi és általános jellegű, mindennemű és fajtájú betegek számára. Tíz kórházban csakis tbc-és betegeket helyezünk el. A tüdővészesek rendszeres gyógykezelése az egészségügyi főtanácsos irányítása mellett tervszerűen történik. Van továbbá 26 járványkórházunk, négy kimondottan gyermekkórház, 15 elmegyógyintézet és három üdülőotthon férfiak, nők és gyermekek számára.

— Mennyi a magánkórházak száma?

— London város területén önkéntes adakozásból 100 kórház működik. Ezek közül negyvenkettőnél az ágyak száma meghaladja a százat. Van ezenkívül öt olyan magánkórház, amelyek egyenként ötszáz ágynál is többel rendelkeznek.

— Ha van kórházi ápolási díj, hogyan juthat be a kórházba a szegény ember?

— Orvosi rendelet alapján. A város kórházaiba mindenki bejuthat, ha akár a kerületi tisztiorvos, akár pedig egy magánorvos bizonyítványt állít ki arról, hogy az illetőnek kórházi ápolásra van szüksége. Felelős azonban mindenki érte, a törvényben felsorolt hozzátartozók is, hogy felgyógyulása után, vagyoni viszonyainak megfelelően, megfizeti az ápolási díjat részletekben, vagy egy összegben. Hogy ki és mennyit tud fizetni, ezt a város egyéb hatóságai révén könnyen megállapítja és ellenőrizheti. Már most, ha azt állapítják meg hivatalosan, hogy valaki teljesen szegény, akkor természetesen nem kell fizetnie semmit. Általában *a kórházba történő felvételkor senkit sem kérdezünk meg, hogy tud-e fizetni, vagy sem.*

— Vannak-e ingyenes orvosi rendelők és ingyenes gyógyszerellátás?

— Ugyanaz a helyzet, mint a kórházaknál. A kerületi orvos mindenkit megvizsgál, mindenkinek kiutal gyógyszert teljesen ingyen és csak azután ellenőrizzük, hogy az illető tud-e fizetni, vagy sem.

— Vannak-e üdülőházak szegény betegek számára?

— Mint már említettem, három ilyen üdülő-otthonunk van. Azonban, ha ez nem bizonyul elégségesnek, akkor a város egyéb közegészségügyi intézményeiben helyezi el az üdülésre szorulókat, de nem egy esetben igénybevettük már a magán üdülő-otthonokat is.

— Ha egy családfenntartó beteg, azalatt az idő alatt, amíg a betegség tart, segélyezik-e a családját?

— *Igen.* Vagy pénzbeli segélyt kap a rászoruló család, vagy gondoskodunk élelmezéséről és ellátásáról. Ennek a segélyezésnek a megfelelő lebonyolítása hetenkint történik. De az az eset is előállhat, hogy a támasz nélkül maradt család egyes tagjait, például a gyermekeket, erre a célra szolgáló intézményeinkben elhelyezzük.

— Hány beteget ápolnak és milyen költségvetéssel dolgoznak a kórházak?

— Erre nézve nincs módomban pontosan nyilatkozni. Valamit azonban elmondhatok. Az 1930-ban hozott rendelkezés szerint az összes szegényügyeket a County Council fennhatósága alá rendelték. Ennek az ügykörnek a város hatáskörébe történt utalásával egyidejűleg a város körülbelül *11,500.000 font szegényalaphoz és szegénygondozási intézményeink további 60.000 ágyra rúgó férőhelyhez jutottak.*

— Utcai szerencsétlenségeknél hogy jut el a beteg a kórházba?

— Mentőállomásainkról néhány pillanat alatt a helyszínen van az első segítség. A kórházi ápolás körülményeit már az előbb elmondtam.

— Ki gondoskodik a város szegényeiről?

— London szegényeinek felelős hatósága a County Council.

— Ha valaki segélyért folyamodik, hogyan és miképpen kap támogatást a várostól?

— A kerületi hatóság véleményezése alapján a központi segélyezési tanács eldönti, hogy a folyamodó kaphat-e segélyt. Ha igen, akkor hetenként vagy pénzt, vagy természetbeni ellátást kap az illetékes kerületben.

— Hogyan gondoskodik a város a rokkantakról és az elaggottakról?

— Erre a célra megfelelő intézményeink és aggápoldáink vannak.

— Vannak-e városi intézmények és megfelelő intézkedések a hadirokkantak és a munkanélküliek támogatására?

— A város állandó foglalkoztató otthonokat tart fenn, ahol a rokkantak és a munkanélküliek foglalkozást, vagy speciális oktatást nyernek. Egyébként a hadirokkantak és munkanélküliek ügye a kormány hatásköre alá tartozik.

— Mennyi pénzbe kerülnek a foglalkoztató otthonok?

— A város 170.000 fontot költ rá évenként. Hogy az államnak mibe kerülnek a hadirokkantak és a munkanélküliek és hogy milyen összegű segélyezésben részesülnek, arról nincs információm.

— Milyen intézményeik vannak az árvák ellátására?

— Erre a célra 22 intézetünk van és esetleg kiadjuk az árvákat magánosokhoz is, ahol megfelelő nevelést kapnak a mi ellenőrzésünk mellett.

— Hány éves korukig gondozza a város az árvákat és hogyan gondoskodik elhelyezésükről?

— Tizennégyéves korukig feltétlenül a város gondozza őket. Akkor a nevelésügyi tiszt intézkedik, hogy a felügyeletére bízott árva tehetségének és képességeinek megfelelő elhelyezést nyerjen. Vagy tovább iskoláztatjuk, vagy pedig kenyérkereseti pályákra juttatjuk őket. Arról, hogy az árva valóban és jól elhelyezkedhessék, a népjóléti bizottságok gondoskodnak.

— Vannak-e a városnak szülőotthonai, ahol a szegény anyákat ápolják?

— Kimondottan erre a célra nincsenek külön intézményeink. Kórházaink szülészeti osztályain kapják a szegény anyák a legtökéletesebb ápolást.

— A jóléti ügyeket központilag kezelik-e, vagy pedig a kerületek önállóan?

— Minden városi intézményt központilag kormányzunk. Ez a központ csak látogató bizottságot küld ki az intézmények felülvizsgálatára és ellenőrzésére. Minden kórháznak és jóléti intézménynek meg van a maga állandó látogató-bizottsága.

— Hány jóléti és szociális intézménye van a városnak?

— *Összesen 163.* Ebben szerepelnek a már említett (aggok házai, vakok és némák intézetei és egyebek), két intézet epileptikusok részére, továbbá 3 városi és 14 környékbeli munkahivatal, 11 balesetkórház, 8 gyermekotthon, 22 árvaház és egy munkahajó.

*

Szárazon és minden magyarázat nélkül közlöm ezt a beszélgetést. Az adatok önmaguk helyett beszélnek. Mr. *King* elmondta még, hogy a nyomor és a nélkülözés igen nagy és egyre fokozódik, de a város felkészülve minden eshetőségre, gondoskodik és gondoskodni fog minden szegény londoni polgárról, munkásról és elhagyott gyermekről.

(D. E.)

Jövő csütörtökre összehívták a törvényhatósági tanácsot

Scheuer Róbert törvényhatósági tanácstag akciójának sikere

A *Fővárosi Hírlap* multheti számában *Scheuer* Róbert fővárosi törvényhatósági tanácstag nyomatékosan rámutatott arra a visszás helyzetre, amely a tanácsülések közel két hónapos szünetelése folytán állt elő. Tekintve, hogy a tanács döntése nélkül az adminisztráció egyetlen fontos lépést sem tehet, ez a kényszer „*Stillhalte*“ valósággal megbénította a városháza gépezetét. Éppen ezért

Scheuer Róbert a Fővárosi Hírlapban megsürgette a tanács összehívását,

mert e nélkül a tanácstagok nem vállalhatják a felelősséget a munka megakadásáért. A cikk városházi körökben

széles visszhangot keltett és a legilletékesebb helyről szerzett információnk szerint a törvényhatósági tanácsot már a jövő csütörtökön ülésre hívják össze.

Minden valószínűség szerint *Ripka* Ferenc főpolgármester is felutazik erre az egy napra és személyesen elnök, vagy pedig *Liber* Endre helyettes polgármester fogja vezetni a fontos ülést, amelynek napirendje meglehetősen gazdag lesz, mert *sok olyan folyó ügy halmozódott össze, amelynek elintézésével az őszi kampányig várni nem lehet.*

— Az ügyosztályoktól, — mondotta informátorunk, — most futnak be a polgármesteri hivatalba a jelentések, hogy mely ügyek kerülnek a tanács elé. Kétségtelenül rengeteg folyó ügy vár elintézésre, amelyeken kívül természetesen a többi nagyfontosságú problémát is meg fogja vitatni a tanács és

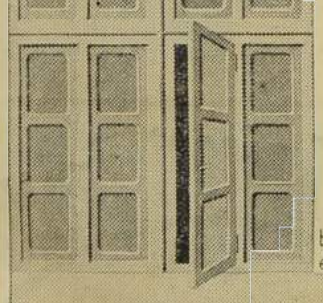
valószínű, hogy már a szociálpolitikai ügyosztály is konkrét bejelentéseket tehet az inségakciók előkészületeiről.

— A tanácsülés elé kerül az a jelentés is, amely a *szükségmunkának szánt és előkészítés alatt lévő útépítés, csatornaépítés és városszéli telepítés ügyének állásáról számol be.*

A tanács tagjai nagy érdeklődéssel várják a tanács összehívását, annál is inkább, mert *több napirendelőtti felszólalás elmondására is készülnek.*

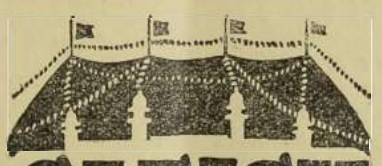
Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

préselt acélajtók
préselt acélkapuk

tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.

haas és Somogyi

GLEICH
ÓRIÁSCIRKUSZ
csak rövid ideig Budapesten, a Tattersallban (Keleti p. u. mellett)
Naponta két előadás, délután 3 és este 8 órakor
66 szenzációs szám!
Mérsékelt helyárak, csak ülőhelyek.
A cirkusz pénztárai reggel 9 órától szüntelenül nyitva. Jegyelővétel a Színházi Élet boltjában, VII., Erzsébet körút 7. Tel.: 42-1-72 és 36-2-84. Cirkusztelefon: 37-8-98.
Gleich a legnagyobb és legjobb cirkusz!

Valódi magyar vendéglő Londonban
Vienna Cafe & Restaurant
178—180. Wardour Street LONDON W. 1.
A város szívében, az Oxford Street mellett.
Magyar vezetés, magyar főszakács, magyar cukrász, magyar ételek, magyar borok, magyar nóták és magyar hangulat
Polgáriárak!
A vezetőség útbaigazítást és felvilágosítást bármely ügyben szívesen ad.

Ősszel már megkezdi működését a racionalizált közigazgatás

Szeptemberben megjelenik Gallina Frigyes tanácsnok harmadik jelentése, amely a szociális szempontok figyelembevételével a tisztviselők státuszrendezésével foglalkozik

Gallina Frigyes tanácsnok második racionalizálási javaslatát rövidesen, már szeptemberben követi *a harmadik*, amely *a státusrendezéssel foglalkozik*. A tanácsnok és munkatársa, *Flaxmayer* József dr. tanácsjegyző, a nyári hónapok alatt dolgozza ki a tervezetet, amely bizonyára éppoly tetszéssel találkozik, mint az előzők. Figyelemreméltó egyébként, hogy a közigazgatás kezelési részének reformja a legrövidebb időn belül teóriából valósággá lesz: *már az ősz folyamán megkezdik a nagy átalakulás előkészületeit.* Az átmenet technikai kivitelét

Gallina Frigyes dr. tanácsnok

a következőkben ismertette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Javaslataimból megállapítható, — mondotta a tanácsnok, — hogy az új ügykezelés racionalizálásánál *nem kerestem jogcímet újabb tisztviselőelbocsátásokra.* Nemcsak szociális szempontok vezettek, hanem főként az a meggyőződésem, hogy

a millióssá növekedett Budapest közigazgatási feladatai annyira megszaporodtak, hogy azoknak elvégzése a tisztviselőlétszám csökkentése esetén aligha volna biztosítható.

— Remélem, elsősorban a polgárság fogja megérezni, hogy az adminisztráció *nem az idők szellemétől elzárkózó, öncélú, bürokratikus, hanem a polgárságért dolgozó, vele szervesen összefüggő közigazgatás.* Ugyanakkor azonban *a tisztviselői kar érdekeit is szem előtt tartottam,* mert javaslataimon

végigvonul az az elv, hogy a kezelőtisztviselők önállóságát, hatáskörét, egyéni ambícióját már az ügykezelési munkateljesítmény minőségének javítása érdekében is emeljem.

A nagyobb hatáskör nagyobb felelősséggel is jár.

— A reform életbeléptetése *nem okoz nehézséget.* A mai monstruózus központi segédhivatal munkáját nagyrészben átvevő ügyosztályi segédhivataloknak nincsen szükségük több helyiségre, mint a mai ügyosztályirodáknak, *csak az egyes ügyosztályi irattáraknak kell helyet szorítani.*

— A reformok végrehajtására azonnal meg kell szervezni a segédhivatalok központi igazgatásának feltételeit.

Rövidesen ki kell jelölni a vezetőjét és melléje két elsőrangúan képzett kezelési tisztviselőt.

Ezek hárman hozzálátnak a reformhoz szükséges szabályzatok és rendeletek keresztülviteléhez, amelyek közül legelső az, hogy

az ügyosztályok és segédhivatalok az 1933. évre szükséges régi rendszerű könyvek és nyomtatványok helyett a reformoknak megfelelő új könyveket és nyomtatványokat megrendeljék.

Már a kora ősz folyamán el kell készíteni a legrészletesebb kezelési utasításokat, amelyekben minden munkakör feladatait pontról-pontra leszögezik. Elkészítjük a személyzeti beosztás tervezetét, gondoskodni fogunk a megfelelő helyiségekről, stb.

— A *Tudakozó Iroda már szeptemberben megkezdi működését három tisztviselővel. Október, november és decemberben akarjuk létesíteni azokat a tanfolyamokat,* amelyeken

a kezelőszemélyzet részletes kioktatásban részesül az új ügykezelési rendszerről.

Ezeknek a tanfolyamoknak szervezésére külön részletes előterjesztést nyujtok be a polgármesterhez.

— Decemberben a már megalakított új kezelési csoportok délutánonként megbeszélést tartanak, megismerkednek az új anyaggal és az új rendszernek megfelelően berendezik a helyiségeket, felfektetik az új könyveket.

Ezután a kezelőszemélyzet december 15-én jelentkezik új beosztási helyein és a délutáni órákban azzal foglalkozik, hogy az ügyosztályok munkakörét megismerje,

a hátralékos munkát elvégezze, a régi iktatószámú, még el nem intézett ügyiratokat már az új rendszer szerint beiktassa. 1933 január 1-től kezdve, amikor már mindenki elfoglalta új, végleges beosztási helyét, az egységes kezelési rend lehetővététele céljából az ügyiratokat kizárólag az új, 1933. évi iktatási számok alatt kell elintézni. A segédhivatalok központi igazgatósága már *december 1-én* megkezdi tényleges működését.

Ujra rendezik a kéményseprő-kerületeket és csökkentik a díjakat

Kötelezik a mestereket megfelelő számú segéd tartására Szeptemberben döntenek a kéményseprő-pályázatok felett

Az újonnan létesített húsz kéményseprőkerület betöltésére a jövő hét keddjén, *augusztus 30-án jár le a pályázati terminus.* A kéményseprősegédek nagy izgalommal tekintenek a pályázati döntés elé, mert aki most nem jut mesteri joghoz, az hosszú ideig nem is remélheti önállósítását. A polgármester, mint ismeretes, *Szente* Miklós III. kerületi tanácsnokot bízta meg az új kéményseprői iparengedélyek szétosztásával és az egész kéményseprő-ipari kérdés megoldásával. *Szente* Miklós kerületi tanácsnok az új kéményseprőkerületek betöltése előtt már ideiglenes minőségben mestereket állított a kerületek élére és ezek meg is kezdték működésüket.

Az ideiglenes megbízatás alapján az I/3. munkakerületben *Fanda Pirbos* Károly, a II/4. kerületben *Gregor* Ferenc, az V/5. kerületben *Penyigei* Sándor, a VI/7. kerületben *Végh J.* Gusztáv, a VII/3. kerületben *Martinovits* Vendel, a VII/6. kerületben *Barchma* Pál, a VII/7. kerületben *Tamás* József, a VIII/2. kerületben *Berlász* Jenő, a VIII/5. kerületben *Nagy Szakál* József, a VIII/8. kerületben *Rathmann* Imre, a IX/3. kerületben *Jámbor Nagy* Ignác, a IX/4. kerületben *Kintzler* Gyula, a X/2. kerületben *Láng* Géza, a XI/4. kerületben *Kulcsár* László, a XII/3. kerületben *Gazda* László, a XIII/1. kerületben *Lafrancó* József, a XIII/3. kerületben *Paul* Péter, a XIII/4. kerületben *Barts* Vince, a XIV/1. kerületben *Slezák* Endre, a XIV/4. kerületben *Völgyi* Károly kéményseprősegéd gyakorolja ideiglenesen a mesteri jogokat. Ezek

az ideiglenes jogadományozások semmiképpen sem befolyásolják a kerületek végleges odaítélését,

mert akkor nem lett volna értelme a pályázat meghirdetésének. Augusztus 30-ra rengeteg kérvény fog beérkezni a III. kerületi elöljárósághoz és nemcsak budapestiek, hanem vidékiek is nagy számban pályáznak, mert

a kéményseprőmesteri jogot nemcsak budapesti lakos, hanem bárhol állandó lakhellyel bíró magyar állampolgár megpályázhatja,

ha kéményseprői képesítését igazolja és az egyéb feltételeknek is megfelel. *Szente* Miklós kerületi tanácsnok a pályázatok beérkezése után azonnal felülvizsgáltatja a kérvényeket és

szeptember első napjaiban a húsz új kéményseprőmesteri jogot ki is adja.

Egyesek szerint *vidéki pályázók is fognak budapesti kéményseprőmesteri iparengedélyt kapni.* A főváros által megállapított névsort jóváhagyás végett fel kell küldeni a kereskedelmi miniszterhez, mert

végső fokon a kereskedelmi miniszter adományozza a kéményseprőmesteri iparengedélyeket.

Amint a jogadományozások ügyét elintézték, újra napirendre kerül *a kerületi beosztás dolga.* A legutóbb végrehajtott kéményseprőkerületi beosztás ugyanis *nem felel meg az általános érdekeknek,* mert

a húsz újonnan létesített munkakerület ellenére még mindig nagy aránytalanságok vannak.

Egyes kerületekben kétszer-háromszor annyi kémény van, mint a másikban, úgy hogy egyik-másik kéményseprőmester összehasonlithatatlanul jobb anyagi helyzetbe került iparostársainál. A kereskedelmi miniszter a fővároshoz intézett leiratában rámutatott ezekre az aránytalanságokra és felszólította a polgármestert, vegye revizió alá a munkakerületi beosztást és úgy állapítsa meg a kéményseprőkerületek határait, hogy *minden mester egyforma jövedelemhez jusson.* Ellenőrizni fogja a főváros azt is, hogy a mesterek *megfelelő számú segédet alkalmaznak-e* és a kémények számához viszonyítva fogják kötelezni a mestereket elegendő segéd tartására. Szó van arról is, hogy

a főváros revizió alá veszi a kéményseprődíjszabást, mert a legutóbbi megállapítás óta a viszonyok nagyot változtak.

A munkabérek, az anyagárak *olcsóbbodtak,* úgy hogy az évekkel ezelőtt megállapított díjszabás *ma már nagyon drága.* A háztulajdonosok is sürgetik ezt a revíziót. *Vidéken már mindenütt leszállították a kéményseprési díjakat.*

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386-93. Telefon: 386—93.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

SZEGEDY BELA JENO
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

LINOLEUM burkolási munkálataival
legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert
Haas Lipót
céghez.
Főüzlet: VII. ker., Rákóczi-út 24.
Telefon: József 42—0—44

Leukoplast
magyar gyártmány

Ujjáéled NOVOPIN szénsavas fenyőfürdőben idegesség, fáradtságellen

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

— **Gasteinbe utazott a polgármester.** *Sipőcz* Jenő dr. polgármester meglehetősen súlyos gégeoperációja után meglepően gyorsan multak el a műtétet követő átmeneti tünetek. A szanatóriumból való távozása után Zebegénybe költözött: villájában tartózkodott az utókezelés ideje alatt. Pénteken beutazott a fővárosba s ekkor *Lénárd* professzor ujra megvizsgálta. A vizsgálat után a professzor örömmel konstatálta, hogy a sebek teljesen begyógyultak, a polgármester nyugodtan utazhat ki külföldi gyógyüdülésre. A polgármester a szombat estét Borárostéri lakásán töltötte és csupán *Liber* Endre h. polgármester látogatását fogadta, majd vasárnap reggel titkára, *Csanády* Gusztáv tanácsjegyző kíséretében a keleti pályaudvarra hajtatott, ahonnan a bécsi gyorssal elutazott. A polgármestert a bécsi pályaudvaron *Lux* Vilmos, a székesfőváros wieni idegenforgalmi irodájának vezetője várta. A pályaudvarról egyenesen a Kärntnerstrassera hajtatott, hosszasan gyönyörködött a *Budapest-iroda* látványos portáljában, diapozitivjainak gazdagságában, majd a forgalom és az ügymenet iránt érdeklődött. Közel egy órát töltött a polgármester a propagandairodában, majd teljes megelégedésének hangoztatása után vett búcsút. Bécsből a polgármester orvosai rendeletére Gastein gyógyfürdőn tölt néhány hetet.

A főpolgármester adta át a kormányzói kitüntetéseket. Pénteken délben nyujtotta át *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester ünnepélyes formák között azokat a kitüntetéseket, amelyekben a kormányzó a főváros jótékonysági és szociális akcióinak vezérkarát, élén *Liber* Endre helyettes polgármestert, *Schuler* Dezső szociálpolitikai tanácsnokot és munkatársait részesítette. *Liber* Endre helyettes polgármester, *Schuler* Dezső tanácsnok *legfelsőbb elismerésben* részesültek és megkapták *a koronás bronzérmet*. A Magyar Vöröskereszt *érdemkeresztjét* nyerték el *Bártl* Tivadar, *Kuffy* Pál és *Horváth* László tanácsjegyzők, míg *Kózay* Jenő számvevőségi főtiszt és dr. *Kósa* Ferencné, az iskolanővéri intézmény vezetője, a Magyar Vöröskereszt *érdemérmét* kapta. Rajtuk kívül ugyancsak kitüntetést kapott az inség-enyhítő munkásság és jótékonyság megszervezése körül szerzett érdemei elismeréséül *Michalovits* Zsigmond kanonok, *Hatolkay* Kázmér lelkész bizottsági tag és *Stern* Samu, a Pesti Izraelita Hitközség elnöke. Ők ugyancsak *a kormányzó legfelsőbb elismerésében* részesültek és a *koronás bronz-érmet* kapták meg. A Vöröskereszt *érdem-érmét* kapta még *Kurucz* Károly polgári iskolai és *Fekete* Jenő elemi iskolai igazgató. A főpolgármester különösképp kiemelte *Liber* Endre és *Schuler* Dezső érdemeit és kérte őket, valamint munkatársaikat, hogy éveken át végzett kiváló szolgálataiknak megfelelően *továbbra is a régi energiával és munkakedvvel végezzék a szociális segítés nehéz munkáját*. A kitüntetett fővárosi tisztviselők nevében *Liber* Endre helyettes polgármester mondott köszönetet.

Szigorú polgármesteri rendelet a hanyag hivatalnokok ellen. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester a minap nagyfontosságú rendeletet adott ki a főváros hivatalainál, intézményeinél és üzemeinél való alkalmazások újabb szabályozására. A rendelet *a mostani gyakorlatot akarja összhangba hozni az új törvény intencióival* addig is, amíg az üzemi szabályzat a törvény rendelkezéseinek megfelelően életbeléptethető lesz. A főnökök kötelesek minden hónapban a felvett és elbocsátott munkásokról jelentést tenni a polgármesternek, aki a napi-, vagy hetibéres alkalmazottak *kivételével*, az összes többi alkalmazottnál *személyesen tartja fenn magának az alkalmazás, vagy elbocsátás jogát*. A polgármester szigorúan elrendeli, hogy ezután senkit sem szabad munkás címen óra-, napi-, vagy hetibéres minőségben alkalmazni tisztviselői, hivatalnoki, általában havi, vagy évi fizetéssel díjazott munkakörökben. Végül *a polgármester figyelmezteti a hivatalnokokat és alkalmazottakat, hogy mindazokat haladéktalanul elbocsátja a szolgálatból, akiknek működése hanyagnak, vagy nem megfelelőnek bizonyul.*

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Nyilatkozat

Békésen elintézett sajtópör

A *Fővárosi Hirlap* 1932. évi február 24, március 2, március 9, március 16 és március 23-iki számaiban foglalkoztam a Bihari-úti szükséglakások építkezéseivel, valamint a németvölgyi barak rendezésével és ennek kapcsán birálatot gyakoroltam *Wossala* Sándor székesfővárosi tanácsnok úrnak az építkezéssel kapcsolatos ténykedései, illetve a munka kiadásának módja felett.

Utóbb megállapítottam, hogy a cikkekben foglalt tényállítások tekintetében téves információkat kaptam.

Annak előrebocsátása után, hogy cikkeim megírásával a közérdeket véltem szolgálni és hogy *Wossala* Sándor úr személyének integritásában kételkedni okom nem volt és most sincs és hogy őt sérteni szándékomban nem volt: szükségesnek tartom kijelenteni, hogy a cikkekben foglalt téves információkra alapított tényállításokból levont következtetések, illetve bírálatok nem helytállók és így ezen cikkek megjelenéséért bocsánatot kérek.

Budapest, 1932 augusztus hó 19-én.

Illés László

— **Az Egységes Községi Polgári Párt vacsorái.** Az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Polgári Egység Klubja* hétfő esti vacsoráját e héten a Jánoshegyi vendéglőben tartotta meg élénk részvétel mellett. A tagok az Akadémia-utcai klubhelyiségben gyülekeztek és onnan együttesen autóbuszokon mentek fel a Jánoshegyre. *A kirándulás jellegű vacsora* nagyszámú résztvevője a késő éjjeli órákig maradt együtt meghitt hangulatban és hosszasan gyönyörködött a főváros esti panorámájában. A jövő hétfői, augusztus 29-iki vacsora a Belvárosban lesz, a *Bástya-utcai Gyöngytyúk-vendéglő kerthelyiségében*. A belvárosi vacsorát *Girardi* Tibor rendezi.

A csikágói polgármester látogatása. D. J. *Cermak* csikágói polgármester elutazása után az amerikai konzulátus útján levelet intézett *Liber* Endre h. polgármesterhez, amelyben örömét fejezte ki afelett, hogy megismerhette Budapestet, annak világhíres szépségeit, Európa egyik legimpozánsabb városát. Ebben a levélben újból azt az óhajtását hangoztatta, hogy Budapest feltétlenül vegyen részt a jövőévi csikágói világkiállításon. A látogatás emlékére aranyplakettet küldött *Liber* Endre h. polgármesternek, amely egyúttal meghívó a csikágói világkiállításra is.

Ilovszky János édesanyjának temetése. Pénteken helyezték örök nyugalomra a kerepesiúti temetőben *Ilovszky* János kormányfőtanácsos, törvényhatósági tanácstag, a Baross-Szövetség elnökének elhunyt édesanyját, özvegy *Ilovszky* Jánosnét. A patrícius nagyasszony temetésén a legnagyobb részvét nyilatkozott meg és megjelent azon *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Liber* Endre helyettes polgármester, *Csiszárik* János címzetes püspök, valamint a gazdasági és a közélet számos kiválósága. A gyászszertartást *Varja* Tivadar plébános végezte.

Feleky Hugó dr. halála. Hétfőn délután temették el a magyar orvostársadalom osztatlan részvéte mellett *Feleky* Hugó dr. egyetemi magántanárt, a Poliklinika urologus-főorvosát. A 72 éves tudós a magyar orvostudomány egyik kiválósága volt, aki tudományos és gyakorlati működésével nemcsupán idehaza tette ismertté nevét, hanem *külföldön is nagyrabecsülték*. Az elhúnyt professzorban *Feleky* Géza dr., a kiváló publicista édesatyját gyászolja.

Labriola színház-varieté. A világváros szimfóniája, ez az ezer hangszerből összeverődő színes, szárnyaló, csilingelő muzsika, ez a szédültritmusú aszfaltzenekar nem is lehet meg egy olyan fülbemászó hangszer nélkül, mint a varieté. Hozzátartozik a varieté az estéhez. Ott kell lennie minden világvárosban valahol azoknak a transzparenseknek, amelyek a mindenféle csodákat hirdetik méteres betűkkel és a transzparensek mögött ott kell lennie a kavargó színpadnak és annak az ámuló nézőtérnek, amely egy estére átadja magát a bűvészek, muzsikusok, színészek, táncosok kénye-kedvére: itt vagyunk, eljöttünk, most mulattassatok, ahogyan csak tudtok. Budapest, a békeévek legmulatósabb városa, sok esztendő után kapott most vissza újból egy csillogó, szép színfoltot a béke éjszakájából: a világvárosi, igazi varietét. A Tisza Kálmán-téri volt Városi Szinház új ruhába öltözött és a péntekesti főpróba megkezdésekor először csillogtatták bele az éjszakába a homlokzat nagy lángbetűi az új nevet: *Labriola Színház-Varieté*. És ezen az estén látszott meg, hogy mennyire hiányzott az utóbbi időben Budapest muzsikájából a nagy varieté hangszere. Meg lehet lenni nélküle is. De akik tudják, hogy a szórakozás éppen úgy hozzátartozik egy város életszükségleteihez, mint sok minden egyéb, azok nagyon örültek annak a kavargó tömegnek, amely a megnyitó estéjén és azóta minden estén ellepte a Tisza Kálmán-tér környékét, mert ismét beigazolódott, hogy ez a város szeret szórakozni, szeret mulatni, nevetni, ámulni, tapsolni, ez a város hálás minden mondatért, ebben a városban zenél az életkedv, mint minden nagyvárosban este, munka után, amikor mindenki a háta mögé hajítja a nappal verejtékes gondjait és megfürészti fejét a kacagásban. Színpompás, szép varietét telepített Budapestre Bernardo *Labriola*, aki sok év tapasztalatait hozta magával. *Frankfurtban, Wiesbadenben, Bécsben és Bochumban állnak Labriola varieté-színházai*, de saját kijelentései szerint egyik sem ilyen fényes, egyik sem ilyen impozáns, mint a budapesti. Természetes, hogy a volt Városi Szinházat az új célnak megfelelően, át is kellett alakítani és elismerésre méltó az a törekvés, amelylyel ügyeltek arra, hogy a színházon semmit se rontsanak, sőt, hogy szebbé, modernebbé, tökéletesebbé tegyék. Magyar művészek és magyar vállalatok vettek részt *Labriola* budapesti színházának építészeti, berendezési és technikai átalakításában. Csupa magyar munka és csupa magyar munkás. Az átalakított színház pedig valóban látványosság lett. Európa egyik legnagyobb és legszebb varieté-épülete áll a Tisza Kálmán-téren.

A „Gazeta Polska" varsói lap egyik legutóbbi száma „Listy z Węgier" című cikkében hosszasan emlékezik meg vitéz *Horváth* Béla dr. tanácsjegyzőnek, „Lengyelország fejlődéséről a háború után" (Polska po wojnie swiatowej) cím alatt a nyáron a magyar „Külügyi Szemle"-ben megjelent részletes tanulmányáról. Fővárosunknak díszére válik, ha alkalmazottainak nevét külföldön előnyösen megismerik.

Magyar ember ne vigye pénzét külföldre! A gyönyörű fekvésű, 25 négyzetkilométer kiterjedésű *Velencei*-tó partján terül el *Magyar Velence* és *Gárdonyfüred*, melynek villatelkei a tópart mentén feksznek. Kedvező természeti fekvésénél, kitünő fürdési, valamint sokoldalú téli és nyári sport lehetőségeivel egészséges, kellemes otthont nyujt, olcsó és jó közlekedéssel.

A Gleich-cirkusz nagy sikere. Külsőségeiben, produkcióiban egyaránt *nagyarányú volt a Gleich-cirkusz bemutatkozása a Tattersalban*. A publikumot már a belépés pillanatában meglepte az amerikai rendszerrel felépített hatalmas aréna, amely az emberek ezreinek befogadására alkalmas. Az igazi meglepetés azonban a szinte végtelen műsor volt, amelyben találkoznak egymással *a világ minden tájának bravuros artistái és minden népfajnak tarkánál tarkább képviselői*. A műsoron egymásután peregnek le az idegizgató produkciók, továbbá a humoros jelenetek, percnyi pontossággal és kifogástalan alapossággal. Nehéz lenne részletesen beszámolni a sok látnivalóról, kétségtelen azonban, hogy amit cirkuszi művészet név alatt ismerünk: *minden együtt látható Gleich óriáscirkuszában*. Külön látványosság a cirkusz impozáns állatsereglete és kétségtelen, hogy *a Budapestre felrándult vidékiek éppen olyan pompásan szórakoztak, mint a pestiek*.

— **A Generali díszmunkával ünnepli fennállása 100 éves jubileumát.** Nemrégiben jutott el a Trieszti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali) fennállásának százéves fordulójához. Ebből az alkalomból Rómában nagy ünnepséget rendeztek, amelyen *Mussolinival* az élén az olasz kormány tagjai is résztvettek és amelyről annak idején részletesen beszámoltunk a *Fővárosi Hirlap* hasábjain is. A *Generali* most újabb emlékkel örökíti meg a ritka jubileumot: hatalmas, díszes kötetet adott ki, amelyből nemcsupán a *Generali*, hanem az egész magyar biztosítási intézmény százesztendős történetét megismerhetjük és ennek keretén belül egész sereg olyan adalékot, amelyek eddig ismeretlenek voltak. A *Generali* magyarországi igazgatójának, *Lugos* Jánosnak irányitása mellett a magyarországi központi igazgatóság cégvezetője, *Vaktor* Ferenc állította össze az értékes munkát, amely közérdeket szolgál kútforrásszámba menő adataival.

A Wiener Bankverein közgyülése. Bécsből jelentik: A Wiener Bankverein ma tartotta 62. rendes közgyülését. A napirenden szerepelt a részvénytőke leszállításának és felemelésének ügye is. A vitában Pendel és Löbl részvényesek szólaltak fel s az utóbbi élesen bírálta a mérleget. A mérlegre, a tőkeleszállításra és az új kibocsátásokra vonatkozó indítványokat elfogadták. Hasonlóképpen elfogadták az ügyvezető tanács átszervezésével és az alapszabályokkal kapcsolatos indítványokat.

Üzemében a tűzveszély
elhárítható, ha a veszélyeztetett helyiségeket Éternit-lemezzel borítja. Az Eternit-lemez asbestből és cementből készül, tehát nem ég, a nedvességet nem engedi át, könnyen tartható tisztán és mindig tetszetős. Megtakaritja a vakolatot és a mázolást. — Kérjen díjtalan prospektust és költségvetést
ETERNIT MŰVEK
BUDAPEST,
VI., Andrássy-út 33. szám

Állandóan zsúfolt ház tapsolja végig a
Labriola Szinház-Varieté
(Tisza Kalman tér)
döntő sikert aratott megnyitó műsorát!
Minden este 8 órakor a káprázatos augusztusi program
Szerdán és szombaton d. u. 4 órakor délutáni előadás,
a helyre jegyek 40 fillértől 2 P 50 fillérig kaphatók d. e. 9-től 1-ig és d. u. 2-től 6-ig elővétel díj nélkül a színház pénztáránál. Tel.: J. 32-92

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros vízművei a „Fővárosi Közlöny"-ben a „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, továbbá a fővárosi általános, részletes építési feltételekre való utalással, nyilvános versenytárgyalást hirdet, a káposztásmegyeri telepén, Újpest, Váci-út 102. szám alatt létesítendő víztisztítóberendezés elhelyezésére szolgáló épület **föld, kőműves, műkő, ács, szobrász, tetőfedő, bádogos, asztalos, lakatos, mázoló, üveges, vasszerkezeti** és **padozati** munkálataira.

Kiírási művelet nyomtatványai, úgymint az ajánlati költségvetések, ajánlati szöveg mintája és az ajánlattevő által végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló űrlap, ezenkívül az építmény tervrajzai 1932. évi augusztus hó 19-től kezdődően kaphatók 10 pengőért a székesfővárosi vízművei üzemvezetőségének hivatalos helyiségében (IV., Egyetem-utca 2. sz. II. em. 24.) hétköznapokon 11—13 óra között. Ugyanitt a szükséges felvilágosítást is megadják.

Pályázni csakis valamennyi munkára együtt lehet.

Budapest székesfőváros vízműveinek üzemvezetősége fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatokra való tekintet nélkül szabadon választhasson, illetőleg tetszése szerint egyik ajánlatot sem fogadja el és új versenytárgyalást tartson anélkül, hogy az ajánlattevők emiatt a székesfőváros vízművei ellen kártérítési vagy bárminemű igényt támaszthatnának.

Bánatpénzül 250.000 P-ig az ajánlati összeg 2%-ka, a 250.000 P-ön felüli ajánlati összeg után annak 1%-a teendő le a vízművek üzemvezetőségének pénztáránál. (IV. Reáltanoda-utca 1—3. sz., I. emelet 15.)

Az ajánlatokat **1932. évi szeptember hó 3. napján délelőtt 11 óráig** kell a vízművek üzemvezetőségének titkári hivatalában (IV., Egyetem-utca 2. sz., II. emelet 23. sz.) lepecsételt borítékban leadni.

A beérkezett ajánlatok 1932. évi szeptember hó 3-án dél 12 órakor lesznek a székesfőváros vízművei fent jelzett hivatalos helyiségében nyilvánosan felbontva.

Budapest, 1932. évi augusztus hó 13-án.

Budapest székesfőváros vízműveinek igazgatósága.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

„TURÁN"
a legkiválóbb magyar iron
SCHULER JÓZSEF Rt. Budapest

FAVORIT FÉKBETÉT
Hungária tömítőanyag. Hazai gyártmány.
Grosz és Társa
BUDAPEST, V., CSANÁDY-UTCA 7. TELEFON: 912—64.

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhívó: József 311—19. szám.
Kiváló tüzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyítések

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: J. 412-43

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

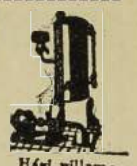
Volt **Wellisch Náthán Utóda**
FISCHER ZSIGMOND épületfakereskedő.
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. **Telefon: J. 310—89.**

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88.
Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

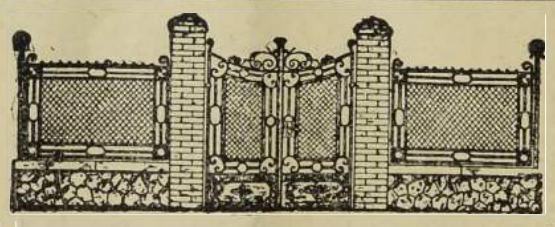
Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagóna cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: **LÁBATLAN.** — Mészégető: **LÁBATLAN.**
Téglagyárak: **BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU**

Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállít: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket **legjobb minőségben**
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-út 40. Tel.: J. 88—9—17.

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

Szárnyszivattyu
Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapíttatott: 1866. Telefon: 21-8-04.
Szivattyuk. Mótorok.
Műszaki és üzemszükségleti cikkek.

Házi villamos vízellátó

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusítja: **Bürgermeister Ferenc Utóda,**
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

STEINER ÉS SZIMPER **DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK**
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: József 306-29

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 *Alapítva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: LIPÓT 914—46

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntödéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 3.

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, víztelenítés, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623 — 34.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

Alapíttatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tüzoltó- és mentőkötelek.
RÁKOSPALOTA, BOCSKAY-UTCA 124. SZ.
TELEFON: AUTOMATA 952—89

MÁRKUS MIKSA
lakatosárúk, vasszerkezetek és speciálsi kettősen üvegezhető vasablakok gyára.
Telefon: 908—92. **Budapest, VI. ker., Mohács-utca 5. sz.** Telefon: 908—92.

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

ALEXY GYÖRGY
okl. gépészmérnök villamossági és műszaki vállalata.
Telefon: A. 209—93 és Aut: 209—93 sz.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon: Kőbánya 76—21.

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 augusztus 31. — 35. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Kontrát mond az élet

Az idők jobbrafordulásáról hallunk biztató szavakat, ugyanakkor azonban nekünk az a véleményünk, hogy a jelen bajairól nem szabad egy pillanatra sem levenni a tekintetünket. A miniszterelnök szemének szélesebb horizontot kell befognia, mint amilyet mi, szerény halandók látunk. Az ő szavai tehát keltsenek bizalmat a szívünkben a jövendő iránt, de ugyanakkor ne szünjünk meg egy pillanatra sem küzdeni a ma bajaival.

Ezek a bajok ugyanis a maguk teljességében megvannak. Mert csak nem lehet boldog állapotnak nevezni azt a helyzetet, amikor sajtóban és a közélet egyéb fórumain nap-nap után krajcáros gondok miatt kell hadakozni, amikor a drágaság-ellenes küzdelem még mindig nem hagyhat alább? Eldorádó-e az, amelyben a lecsökkent jövedelmeket még több, mint egy esztendő után sem követték az árak és így a megélhetésért való harc még ma is elkeseredetten folyik?

De nem lehet Eldorádó az a főváros sem, amely bölcs előrelátással küzd a saját létéért, takarékoskodik, de ellátja szükölködőit, kuporgat, de nem temeti el az életét és mégis: *titáni küzdelmeket kell folytatnia, hogy rendelkezésre álljon a garas, amellyel ezt a nehéz harcot megvívhatja.* Nem arról beszélünk, papiroson rendben van itt minden. Sehol egy filléres hiba nem csúszott be a számításokba, de a legszebben, a legtökéletesebben összeállított kártyának is *kontrát mond az élet.* Nem tudunk — mi, akik gáncsolni és kritizálni szoktunk — olyan szuperlativuszokat, amelyeket a főváros mai vezetősége meg ne érdemelne. A gép tökéletes, a precíziós mérleg ragyogóan működik, mindenki mindent megtett. A főváros pénzügyi helyzetét baj nem érheti, bármilyen viharok jönnének még, pedig minden prognózis ellene mond annak, hogy az idők nehezén ne lennénk már túl. A főváros pénzügyi helyzetét baj nem érheti, pedig kultúrális és szociális kötelezettségeit csodálatosan teljesíti, de ...

De ... kontrát mond az élet. Csak két jelenséget említünk meg. Az egyik, hogy negyvenhét pályázat érkezett az ötmillió pengős csatornázási szükségmunkára, ami rendkívül örvendetes jelenség lenne, ha a legtöbben a fővárossal szemben nyujtandó hitelműveletet nem tekintették volna alkalomnak a főváros megnyúzására. Rendkívül örvendetes, hogy a kis- és középiparosok is szép számmal jelentkeztek, de fájdalmas, hogy *a hitelezési ajánlatoknál* a készpénzfizetésre vonatkozókkal szemben *száz, sőt kétszázszázalékos árdifferenciák is mutatkoznak.* Reménykednünk kell a vállalatbaadás sikerében, de egyszer és mindenkorra meg kell állapítani, hogy megszüntek az idők, amikor a főváros mindenki fejőstehene volt és a mai súlyos viszonyok között örülniök kell a hiteltnyujtó cégeknek, hogy olyan biztos fizetőre, olyan jó adósra bízhatják a pénzüket, mint a főváros. A főváros ezekkel a szükségmunkákkal rengeteg áldozatot hoz. De kontrát mond az élet: nem produkál emelkedettlelkü tőkéseket, akik a maguk vagyonának védelmét is abban keresné, hogy a fővárosnak a mai társadalmi rendet védő nagy akciójába lelkesen és áldozatkészen kapcsolódnának bele.

És kontrát mond az élet a másik oldalon is. A főváros számszéki igazgatójának most megjelent multévi jelentése szerint a főváros bevételi hátraléka negyvennégymillió pengő. Hogyan teljesítse a főváros előre beígért, jóhiszeműen megállapított kötelezettségeit, ha nem folynak be azok a jövedelmek, amelyekre teljes joggal számíthatott a főváros vezetősége? Negyvennégymillió pengő biztosnak vélt jövedelem elmaradása egy világváros életében is katasztrófát jelentene, ha nem lehetne és nem kellene azzal számolni, hogy ezek a követelések nem leírandók, javarészt még csak nem is dubiozusak. A főváros mindenesetre előre gondoskodott arról, hogy költségvetése kellőképpen elasztikus legyen, nem rejlenek tehát veszedelmek a most nyilvánosságra került súlyos szám mögött. De figyelmeztető jelnek mindenesetre igen jó az ilyesmi, bár a főváros vezetősége a legteljesebb pesszimizmussal áll az idők örtornyában. A nehéz napok végét jósolja mindenki, annál fontosabb, hogy ha száraz lábbal keltünk át eddig a nagy válság tengerén, most a partraszállás idejének elkövetkezésekor össze ne csapjanak fejünk fölött a hullámok.

Szeptemberben 150 gyakornoki állásra hirdet pályázatot a főváros

Túlnyomóan fizetéses állásokat szerveznek — A fogalmazási szakon kívül mérnök, orvos, adóhivatali, számvevőségi, könyvtári és kezelőgyakornokokat is alkalmaznak

Ezer résztvevővel a télen ismét megszervezik a szellemi szükségmunkát

A multhéten került nyilvánosságra a belügyminiszternek a törvényhatóságokhoz intézett az a rendelete, amelyben a kormány felhívja a vármegyéket, a városokat és külön a székesfővárost, hogy *mielőbb intézkedjenek a gyakornoki állások megszervezése iránt* és hogy erről a lehető legrövidebb idő alatt tegyenek hozzá jelentést. Ez

a miniszteri rendelet csak alátámasztja a főváros ilyenirányú elhatározását,

amely először a közigazgatási bizottság márciusi ülésén merült fel. De közvetlenül betegsége előtt *Sipőcz* Jenő dr. polgármester utasítást adott az elnöki ügyosztály vezetőjének, hogy a státusrendezési javaslat most folyó összeállításánál legyen gondja olyan alkalmaztatási lehetőségekre is, amelyek a diplomás ifjúság elhelyezkedésénél számbajöhetnek. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Liber Endre
helyettes polgármestert,

aki a következőket mondotta a gyakornoki állások megszervezéséről:

— A főváros álláspontja az, hogy

a gyakornokok lehetőleg fizetést kapjanak, mert komoly munkát ellenszolgáltatás nélkül nem várhatunk.

— A most érkezett miniszteri leirat *teljesen egybehangzó a főváros álláspontjával,* mindent elkövetünk tehát, hogy a mielőbb elkészülő státusjavaslat pontosan megállapítsa: hány gyakornokot lehet alkalmazni az egyes közigazgatási ágazatokban. Valószinűnek tartom, hogy *valamennyi gyakornoki állás fizetéses lesz,* a díjazás azonban arányban áll majd a fiatalemberek tudományos képzettségével. Azt akarjuk, hogy

ne csupán a jogászok nyerjenek elhelyezést,

éppen ezért a fogalmazási szakon kívül *lesznek számvevőségi, mérnöki, orvosi, adóhivatali, könyvtári, levéltári és kezelési gyakornokok is.* Összesen

mintegy százötven alkalmazási lehetőség nyílik ilyenformán a fiatalság számára.

A terv az, hogy szeptemberben nyilvános pályázatot hirdetünk, az elbírálásnál pedig a tudományos képzettséget, a rátermettséget és *a rászorultságot fogjuk elsősorban figyelembe venni.* Miután kormányjóváhagyásra nincs szükség,

novemberre megtörténhetnek már a kinevezések is.

Természetesen csupa ideiglenes jellegű alkalmazásról van szó, amelyet *a főváros bármikor felbonthat, ha a gyakornok nem válik be.* Véglegesítés után azonban az ideiglenes szolgálati időt is beszámítjuk a nyugdíjba. A gyakornoki állások megszervezése persze

nem keresztezi a tervbevett szellemi szükségmunkaakciót, amelynek során az idén is körülbelül ezer embert alkalmazunk

valamilyen speciális munkakörben. Legkézenfekvőbb megoldásnak látszik a szellemi szükségmunkások bekapcsolása *a szegénygondozásba és a téli inségakciók lebonyolításába.*

*

A szellemi szükségmunkások foglalkoztatására nézve — mint a *Fővárosi Hirlap* munkatársa beavatott helyről értesült — az az elgondolás merült fel, hogy az akció keretében alkalmazottakat a szociális gondozás és a szegénynyellátás munkájának sokszáz különféle ágazatában fogják felhasználni és

velük a kerületi elöljáróságok szociálpolitikai tevékenységénél beosztott kisszámú személyzetet egészítik ki.

Az akció megindításának időpontja még nincs megállapítva, annyi azonban valószínű, hogy *még az idén, a tél beállta előtt dönt a polgármester az újjászervezés, a munkaprogram és a felvételek dolgában.*

Uj terv a gázgyár szénellátásának megoldására

Előrehaladott tárgyalások vannak folyamatban a szénkormánybiztossal és a kereskedelmi minisztériummal a gázszén árucsere alapon történő beszerzése iránt

A budapesti Gázgyár szénbeszerzése körül felmerült nehézségek újból aktuálissá tették a problémát: hogyan lehetne a Gázgyárat a *karwin-ostrau* bányáknak a főváros érdekeivel esetleg ellentétes elhatározásaitól függetleníteni. Ezzel kapcsolatban *Becsey* Antal, aki legalaposabb ismerője a kérdésnek, a *Fővárosi Hirlap* multheti számában ismét felvetette az ideát, hogy a *Gázgyár szénszükséglete anatoliai szénnel is fedezhető volna.* Ez a megoldás, amelyet *Becsey* Antal már évek előtt is szóbahozott a *Fővárosi Hirlap* hasábjain, természetesen csak a jövő biztosítására szolgálhatna, merthiszen *máról-holnapra ezt a kérdést megoldani nem lehet.* Figyelembe kell venni ugyanis, hogy a Gázgyár fűtőszerkezetét a karwini szén használatára rendezték be, másrészt

az anatoliai szén gazdaságos szállítása csak a komphajó megvalósításával válna lehetségessé.

Ez pedig ugyanesak hosszabb tanulmányozást, nagyarányú előkészületi munkálatokat és *elsősorban jelentős pénzáldozatot igényelne.* Most tehát csak arról lehet szó, hogy egyelőre biztosítsuk a karwini szénszállítást és csak később gondolhatunk arra, hogy az anatoliai szén szállításának megszervezésével *függetlenítsük magunkat a csak szén használatától.* Ugyanekkor dülőre kell vinni azokat az évek óta folyó tanulmányokat is, amelyek a hazai szenek gázosítására vonatkoznak, mert végre is

a legideálisabb megoldás az lenne, ha a Gázgyár hazai szeneket használhatna.

Ebben a pillanatban *közvetlen veszedelemtől azonban nem kell tartani,* mert, amint a *Fővárosi Hirlap* multheti számában jelentettük, a provizórikus megállapodás értelmében *naponta 100—150 tonna szén érkezik a Gázművek telepeire,* úgy, hogy

nem csupán a napi szükségletet sikerült fedezni, hanem kismértékben mindinkább kiegészítik a megbontott tartalékot is.

A karwin-ostraui szénbánya-érdekeltség *Central Verkaufs Büroja* egyébként közölte a Gázművekkel, hogy amennyiben a főváros a folyamatban levő szállításokra szükséges devizát rendelkezésre tudja bocsátani, *egyelőre eltekintenek a valutáris nehézségek miatt elmaradt esedékes részletek kiegyenlítésétől.* A gázszénprobléma kielégítő megoldása állandóan intenzíven foglalkoztatja az összes illetékes tényezőket és *szünet nélkül folynak a tárgyalások a főváros, a szénkormánybiztos, a kereskedelmi minisztérium, továbbá a szénbánya-érdekeltség között.* A *Fővárosi Hírlap* munkatársa

a kereskedelmi miniszter közvetlen környezetéből

nyerte azt az információt, amely szerint a tárgyalások során figyelemreméltó új megoldási terv: *árúcsere*-alapon történő egyezség terve merült fel a külföldi gázszénszükséglet fedezésére. A főváros

a gázszén-szállítmányok árát olyan termények egyenlítené ki, amelyek a Csehországgal kötött ideiglenes egyezmény szerint Magyarországból exportálhatók a csehszlovák köztársaságba.

Elsősorban *sertéshús-, szalonna- és zsírszállításról lenne szó,* amelyet a főváros igen könnyen bonyolíthatna le akár a *Községi Élelmiszerüzem,* akár a *Községi Takarékpénztár* útján. Ilyen megoldás esetén nagyszabású tranzakcióról lenne szó, merthiszen

mintegy 16—18.000 vagón a Gázgyár évi szénszükséglete.

A városháza illetékes ügyosztályán azt a felvilágosítást kaptuk, hogy

a tárgyalások barátságos atmoszférában és kedvező irányban haladnak

a mindkét félre előnyös terv megvalósítása felé.

Szeptemberben dönt a közigazgatási bíróság a belvárosi választás peticiójáról

Egyeztetik a tanúvallomásokat a választási iratok adataival

Meglepően sokáig húzódik az a peticiós eljárás, amelyet az érdekelt pártok *a belvárosi községi választással* kapcsolatban indítottak meg. A késést semmiféle bürokratikus intézkedés nem hátráltatja és magyarázatául az szolgál, hogy az eljárás folyamán közel nyolcszáz tanút kellett kihallgatni arra vonatkozóan, hogy az ajánlási íveken szereplő aláírások hitelesek-e. Ezt az óriási munkát *a közjogi ügyosztály* bonyolította le, ahol

hónapokon keresztül foglalkoztak a jegyzőkönyvek megszerkesztésével,

míg végül a mult hónapban felterjesztették ezt a nagykiterjedésű aktatömeget az illetékes fórumokhoz.

A belvárosi peticiós eljárás további menetéről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Amilyen nagy munka volt a tanúkihallgatások lefolytatása, éppen olyan, sőt talán fokozottabb figyelmet igényel *a jegyzőkönyvek áttanulmányozása és a benne foglalt kijelentések komoly mérlegelése.*

A közigazgatási bíróságnak nemcsak az összes tanúvallomásokat kell elbírálni, hanem az ott elmondottakat a választási iratokkal is úgy egyeztetni, hogy azokból az ítélethozatalhoz kész anyag alakuljon ki.

Tudni kell, hogy a közigazgatási bíróságnál is *nyári szünet* van, amelyik lehetetlenné teszi a munkának a gyorsított lefolytatását és a véleményeknek olyan csoportosítását, amelyek az ítélethozatalt teszik lehetővé. Tudomásunk szerint azonban augusztus havában új erővel vették fel az iratok tanulmányozását és most már *szeptemberben a bíróság abba a helyzetbe jut, hogy a belvárosi peticióról végleges ítéletét meghozza.*

*

Várospolitikai körökben felfokozott érdeklődéssel tekintenek a bírósági döntés elé, mert attól sok tekintetben az ajánlási rendszer mai formájának megváltoztatását is remélik.

A főváros leszállítja kórházaiban az ápolási díjat

A főváros közönségének évenkint 400.000 pengőt takarít meg a közkórházaknál bevezetett takarékossági rendszer

Az új fővárosi törvény értelmében nem kell külön költségvetést és zárószámadást készíteni a közkórházi alapról, mert az általános budget keretébe illesztik be ezeket a számadatokat is. Most készül el a közkórházak 1933. évi költségvetése, amelynek néhány meglepő új adata között

legörvendetesebb az az eredmény, hogy a főváros a jövő esztendőben már leszállíthatja a kórházi ápolási díjat.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ebből az alkalomból felkereste a közegészségügyi osztály vezetőjét,

Salamon Géza tanácsnokot,

aki a következőket mondotta:

— A székesfővárosi közkórházak jövő évi költségvetésének legnagyobb vívmánya *a napi ápolási díj mérséklése lesz.* A mult esztendőben életbeléptetett takarékossági intézkedések már az év elején is éreztették kedvező hatásukat, azóta a rendszer előnyei még inkább kikristályosodtak és kiderült, hogy az ápolás, betegellátás és a gyógykezelés *nívójának legkisebb sérelme nélkül, sőt bizonyos tekintetben ezek feljavításával,*

sikerült olyan megtakarításokat produkálnunk, amelyek lehetővé teszik, hogy 1933 január elsejétől az ápolási díjakat leszállíthassuk.

— Az idén 6 pengő 20 fillér volt a közkórházakban a napi ápolási díj, ezzel szemben *a jövő évben a költségvetési tervezet javaslata szerint 6 pengő 4 fillérre szállítjuk le,* tehát 16 fillérrel lesz olcsóbb, mint eddig. Ez

látszólag igen kicsiny összeg, ha azonban meggondoljuk, hogy a fővárosi közkórházaknak évente minimum 2,150.000 ápolási napjuk van, 400.000 pengő az az összeg, amit a redukció révén a nagyközönség számára megtakarítunk.

— A jövő évi közkórházi budget egész vonalán sikerült számottevő megtakarítást eszközölnünk. Az idén 13 millió pengőn felül volt a közkórházi költségvetés végösszege, *a jövő évi pedig 12 és félmillió pengőn alul marad.*

Érdeklődtünk a tanácsnoknál az ügyosztály egyéb aktuális kérdései iránt is, mire a következő választ kaptuk:

— A maglódi-úti Horthy Miklós-közkórház megnyitásával a többi kórházban aktuálissá vált egyéb különböző átalakításokat, átcsoportosításokat *befejeztük.* A kun-utcai kórházat teljesen átalakítottuk, ide koncentráltuk a kórházak bőr-, nemi- és vérbeteg-osztályait, ide kerültek a Szent István-kórházból a rendőri felügyelet alatt álló, prostituált betegek és így a kun-utcai kórház bizonyos vonatkozásban zárt intézetté alakult át. Az István-kórházban *az így felszabadult helyet a nőgyógyászati és a szülészeti osztályok foglalják el.* A régi János-kórházat és a Telepy-utcai kórházat

teljesen likvidáltuk és átadtuk a szociálpolitikai ügyosztálynak szeretetotthonok céljára.

— A minap jártam kint a maglódi-úti kórházban, amely most már *teljesen megtelt.* Megnyílt a kórház tüdőbeteg-pavillonja is és ezáltal

feleslegessé vált a Szent László-kórház provizórikus és barakokban elhelyezett tüdőbeteg-osztálya, ahová mostmár nem is vesznek fel új beteget.

— A kun-utcai kórház specifikus jellegénél fogva alkalom nyílt a régóta tervebevett venereás és nemibeteg diszpanzer felállítására. Miután a zárt jellegű kórházba külső betegek be nem járhatnak, be kellett szüntetni a szegénysorsú nemibetegek ingyenes ambulanciáját, úgy, hogy a pesti oldalon, *a város legsűrűbben lakott részében most nincs ingyenes rendelés és kezelőhelyiség a számukra.* Az új kórházi rendelet viszont nagyon megnehezíti az ilyen szegénysorsú betegek kórházi felvételét, mert tisztiorvosi bizonyítványhoz köti a kórházi ápolásra való jelentkezés jogosultságát. Minthogy a közgyűlés már évekkel ezelőtt elvben hozzájárult ahhoz, hogy a pesti oldalon egy nemibeteg-diszpanzert állítsunk fel, most

az a tervünk, hogy ezt a diszpanzert a kun-utcai kórházzal szerves kapcsolatban, de attól mégis teljesen elkülönítve valósítjuk meg.

A nemibeteg diszpanzer teljesen elkülönített intézmény lesz, *külön utcai bejárattal,* mégpedig nem a Kun-utcáról, ahonnan a kórház nyílik, hanem az Alföldi-utcáról. A megejtett számítások szerint a diszpanzer felszerelése és a helyiségek átalakítása mindössze *12.000 pengőbe kerül, maga a fenntartás pedig futja évi 1000 pengőből,* mert a nyilvános rendelést és az ambuláns kezelést a kórház orvosai látják el. Ha ez nem is elégíti ki a teljes szükségletet, *mégis lényegesen javítana a mostani helyzeten.*

Valódi magyar vendéglő Londonban

Vienna Cafe & Restaurant

178—180. Wardour Street LONDON W. 1.

A város szívében, az Oxford Street mellett.

Magyar vezetés, magyar főszakács, magyar cukrász, magyar ételek, magyar borok, magyar nóták és magyar hangulat

Polgáriárak!

A vezetőség útbaigazítást és felvilágosítást bármely ügyben szívesen ad.

HUTTER ES SCHRANTZ RT

Budapest, X. ker., Gyömrői-út 80

Városi mintaraktár: VI., Vilmos császár-út 63

Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre

nagy választékban

Telefon: J. 379—36.

Automatikus Universal Sávozó

Önmagában egy fejesvonalzót, egy derékszögű háromszöget, egy tompa és hegyesszöget egyesít.

Főlerakat: IV. kerület, Múzeum-körút 21. sz, Telefon 88—5—76, 86—0—97

KRONEMER DÁVID

márványipari üzeme

Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák

Budapest, X., Szállás-u ca 44. Telefon J. 412 43

„UNITAS"

VILLAMOS GÉP- ÉS MŰSZERÜZEM DERMAFORINE LABORATORIUM

vezérképviselete, összes orvosi gépek, műszerek és berendezési tárgyak gyártása, javítása. Budapest, IV. Városház-utca 14. (Országos Orvosszövetség székháza)

Fedezze fel Ön is a Velencei-to szépségeit!

Budapesttől 1 órányira, a Velencei-tó

Magyar-Velencén, GÁRDONYFÜREDEN

egészséges tekvésű magaslati és partmenti **villatelkek** □-ölenként P 3-tól 24 havi lefizetésre. Nyári és téli sportok. Jó ivóvíz Villanyvilágítás. Fürdőjog.

Örökkabin vehető a strandon, villatelek vétel nélkül is. 140 P vételárért részletfizetésre, telekkönyv szolgalmi joggal biztosítva.

Strandvendéglőkben menü P 1.20.

Menettérti weekend-jegyek P 2·20.

BARACSKA-PETTEND telepen

Budapesttől 28 km-re. vasútvonal két oldalán balatoni műút mellett, talajvízmentes **házhelyek** □-ölenként P 1.20-tól

havi 10 pengő részletfizetéssel.

Jó ivóvíz. Kitűnő termőföld, gyümölcstermelésre kiváló.

Ingyen autobusz indul a városi irodától (I., Horthy Miklós-körtér 3/b. I. 6. Telefon 694—33) minden vasár- és ünnepnap, d. e. 8/4 9 és d. u. 3 órakor, minden kedden, csütörtökön és szombaton 3 órakor. ◆ Kérjen prospektust.

Ujjáéled **NOVOPIN** szénsavas fenyőfürdőben idegesség, fáradtság ellen

LONDON

III.

25.000 VÁROSI HÁZ LONDON HATÁRÁBAN

A városszéli telep 110.000 lakosával ötször akkora, mint Vác

Ahogy megbeszéltük, *Bull* kapitánytól, a County Council elnöki osztályának vezetőjétől már másnap a következő levél érkezett hozzám:

London County Council.

The County Hall.
Westminster Bridge, S.E.1.

29th July, 1932.

13946

Sir,

With reference to your call at this office on the 27th instant, I have to inform you that the Council will be pleased for you to visit its housing estate at Becontree on Wednesday next, the 3rd proximo. The Valuer to the Council, who is responsible for the management of the dwellings, will communicate with you as to the arrangements for the visit.

I am, Sir,
Your obedient servant,

Assistant Clerk of the Council.

(A levél azt mondja, hogy a város vezetősége szerdán, augusztus 3-án szívesen látja látogatásomat a *Becontree Estate* megtekintése céljából. A városi házak gondnoka majd külön értesítést küld, hogy miként történjék a látogatás és hogyan jutok el a telepre.)

A jelzett levél a „Valeur"-től, a telep gondnokától még aznap megérkezett. Az állt benne, hogy Mr. Frank *Hunt* szívesen lát a Becontree Estate megtekintésére. Levelét, amelyben közölte velem a látogatás dátumát és azt, hogy milyen úton juthatok ki a londoni városi házakhoz, itt mutatom be:

London County Council.

Valuation, Estates and Housing Department,
The Old County Hall,
Spring Gardens,
Charing Cross, S.W.1.

Letters relating to Housing Estates to be addressed to THE VALUER (HOUSING)

In your reply please quote— M/AJC

29th July, 1932.

Dear Sir,

Becontree Estate.

I understand that you are desirous of visiting this estate on Wednesday next, and I have pleasure in informing you that I have made arrangements for my representative of the estate to meet you on that day and he will arrange to take you over the estate and give you such information regarding it as he is able.

The depot can be reached by a short walk from the Chadwell Heath Station on the London and North Eastern Railway from Liverpool Street Station, or, if you travel by road, it is reached via Barking Station, Longbridge Road and Becontree Avenue. This route is the one followed by bus No. 126 from Charing Cross.

Yours faithfully,

VALUER.

A Liverpool Street Station-ről tíz percenkint helyiérdekű vonatok indulnak London déli környékére. A vonat kirobog a város belterületéről, gyárak és ipartelepek között halad, majd lassan-lassan kertekbe és parkokba épült villasorok közé ér. Negyedórai utazás után elhagytuk Strattfordot, Ilfordot és *Chadwell Heath* következett. *Ez az a városszéli telep, ahol kizárólag London város a házúr.*

Megvallom őszintén, hogy az első pillanatban azt hittem, hogy nem jól értettem *Bull* kapitány szavait. *22.000 városi ház*... Ez olyan fantasztikus számnak tetszett, hogy nem restelem bevallani: meg voltam róla győződve, hogy *Bull* kapitány 2200-at mondott és én rosszul fordítottam le magamnak. Amikor azonban a pályaudvarról kiléptem, rögtön megállapítottam, hogy itt semmi tévedés nem történt. Itt csakugyan monumentális háztömeggel állok szemben.

Dombtalan, sík területen, messze, ameddig a szem ellát, egyenes utcasorok, pirostetejű, kisebb-nagyobb, angol stílusban épített villák. A házak előtt kis kert. A kertekben virágok. Az ablakokban virág, rengeteg játszadozó gyermek, remek aszfaltozott utcák, minden modern és tiszta és szinte kiabálja az egészséget és a munkásjólét nyugalmát. Semmi kétség. Ez itt nem csak egyszerű telep. Ez nagyarányú önálló város, ötször akkora, mint például Vác, ahogy az első pillanatban úgy hirtelen kiszámítottam.

*

Pár perc mulva a Becontree Estate központi hivatalának előszobájában vagyok. A helyiség zsufolva, nyilván lakókkal. Ma szerda van, az utolsó terminus a heti lakbér befizetéséhez. Az egyik asztalon ott látom Mr. Frank *Hunt* levelét, amelyet egy notórius későnfizetőhöz írt. Körülbelül az van a levélben: Mr. Frank *Hunt* mélységesen sajnálja, hogy figyelmeztetni kell a tisztelt lakót arra, hogy elfelejtett házbért fizetni. Mr. *Hunt* reméli, hogy a legmélyebben tisztelt lakó a levél vétele után nem fog megfeledkezni arról, hogy bizonyos lakbérhátralékkal még mindig tartozik. Semmi fenyegetőzés. Hogy majd így lesz és úgy lesz.

Hogy milyen hatása van az ilyen levélnek, azt rögtön alkalmam is van megállapítani. Az egyik későnfizető éppen most kér bocsánatot a tisztviselőtől:

— Weekenden voltunk és nagyon jól mulattunk. Egészen megfeledkeztem a házbérről. Ne haragudjék érte . . .

— All right, — mondja a hivatalnok és mindketten jóizűen nevetnek.

Ugyanez a tisztviselő megkérdezi tőlem, hogy van-e valami levelem, vagy pár ajánló sor, hogy a városi házakat megtekinthessem? Átadom neki Mr. *Hunt* meghívását.

*

Egy pillanat és egy mosolygó hivatalnok szobájában ülök. Ez Mr. W. W. *Harrington*, a város helyettes gondnoka, aki közli velem, hogy Mr. Frank *Hunt* szabadságra ment, de utasítás szerint, majd ő fogja megadni a szükséges felvilágosításokat. Még egyszer elolvassa Mr. *Hunt* levelét, azután biztonság okáért *Bull* kapitány sorait is és miután látja, hogy csakugyan az vagyok, akit várt, szinte megnyugodva kijelenti, hogy mindent el fog mondani, amire kíváncsi leszek.

Rögtön nagy térképet hozat a szobába és mutogatni kezdi a Becontree Estate nevezetességeit. Különböző irányú magyarázatai után én is kérdezek tőle néhány dolgot. Első kérdésem:

— Hány házból áll ez a telep?

— *Ebben a pillanatban 22.000,* — feleli Mr. Harrington.

— Nem 2200?

— Dehogy kérem. Pontosan 22.000, de még az idén 25.000-re emelkedik ez a szám, mert most is állandóan építkezünk és ezt mindaddig folytatjuk, amíg a házak számát huszonötezerre növeljük.

— Hány lakósa van a telepnek?

— Körülbelül 110.000 embert számláltunk össze legutóbb.

— Milyen foglalkozásuak?

— Tisztviselők és munkások vegyesen. A legtöbbje Londonban dolgozik, ahonnan három különböző vasútvonal bonyolítja le a közlekedést. Ezenkívül van még három autobuszjáratunk is, úgy hogy a Becontree Estate legfeljebb egy órányira van a londoni Citytől.

*

A térképen különböző színfoltok jelzik a városban levő iskolákat, templomokat, parkokat. Mr. *Harrington* ceruzával mutogat és magyaráz:

— Ezek a vörös foltok az iskolák. Huszonöt különböző tipusú alsó- és középiskola van a városban. Ezenkívül van 20 templom, mindenféle felekezet számára, továbbá sportpályák, gyermekjátszóterek, fürdők és két nagy mozi. Színházunk nincs. A zöld foltok jelzik a parkjainkat. A város közepén most képezünk ki egy óriási parkot, amely eddig még azért nem készülhetett el teljesen, mert *a Becontree Estate mindössze csak tízéves.* Tíz évvel ezelőtt ezen a helyen még alig néhány ház volt.

— Milyenek a lakások — kérdeztem tovább Mr. Harringtontól.

— Különböző tipusúak és nagyságúak. A legkisebb lakás kétszobás, a legnagyobb ötszobás. Természetesen mindannyija a legmodernebb berendezésű. Mindegyik lakásnak, még a legkisebbnek is van fürdőszobája és minden egyéb mellékhelyisége.

— Mennyi a házbér?

— A legkisebb, tehát kétszobás lakás heti bére 10 és fél shilling (a font mai állása szerint körülbelül ugyanannyi pengőnek felel meg), a legnagyobbé 25 shilling hetenkint. A házbért hetenkint kell fizetni éspedig hétfőn, kedden, vagy legkésőbb szerdán.

— Pontosan fizetnek a lakók?

— Nincs jelentékeny fennakadás. Kisebb zavarok előfordulhatnak itt is, mint bárhol másutt, általában azonban házbérfizetési zavarokról nálunk nem igen lehet beszélni, mert a város csak kellő információk beszerzése után adja bérbe a lakásokat, úgyhogy, aki ide kerül, az rendszerint pontosan fizet.

*

Ezekután a szakszerű magyarázatok után Mr. *Harrington* meginvitált, hogy mindazokat, amiket elmondott, megmutatja a valóságban is. London város rendelkezésünkre bocsátott egy autót, miután a Becontree Estate kerületének a rádiusza tíz kilométer, úgy hogy ezt a hatalmas háztengert még autóval is csak hosszabb idő alatt lehet bejárni, ha az ember mindent látni akar.

A városi autó végigrobog velünk az utcákon. A téglából épült házak között láttam faépületeket is. Mr. *Harrington* rögtön magyarázattal szolgált:

— Ezeket a faházakat kezdetben építettük, amikor gyorsan és sok lakásra volt szükség. Ilyenekben vannak a legolcsóbb lakások. Meg kell azonban jegyeznem, hogy ezek a faépületek kényelem, tartósság és lakhatóság szempontjából éppen olyanok, mint a téglából épült házak.

Amint az autó robogott az uteán, egymásután váltakoztak a képek. Utcák, villasorok. Egy-egy utcán végig csupa üzlethelyiséget lehet csak látni.

— Ezek a kereskedők és iparosok utcái, — mondja Mr. *Harrington.* — Minden üzlet magánkézben van.

— A város nem tart itt közüzemeket?

— *Nem.* A város élelmezése és minden egyéb szükségletének ellátása, a vizen kívül, magánkézben van. London városa csupán csak háztulajdonos. Beszedi a házbéreket, vigyáz a rendre, tisztaságra, egyébbel nem törődik.

Mr. *Harrington* megmutatott egy lakást, amely éppen most készült el és várja a lakó beköltözését. Kis előszobából egy hálószobának megfelelő helyiségbe lépünk. A másik oldalon van a konyha gázkályhával és mosókatlannal. Az első emeleten van még egy lakószoba, fürdőszoba és az egyéb mellékhelyiségek. Ezért a lakásért tíz és fél shillinget kell fizetni hetenkint. Tökéletes modern szobákat kap a bérlő, tágas, világos ablakokkal, a ház előtt kis kert, a ház mögött park és mindez tíz és fél shillingért, ami a Nemzeti Bank mai értékelése szerint körülbelül 11 pengő hetenkint. Ezért a pénzért az angol munkás „egyedül" lakik az egészséges, tiszta kis házban, amely a legnagyobb és legmodernebb kényelmet nyujtja neki és családjának.

Láttam az iskolákat. Mind modern stílusban épült, csupa ablak és világosság. Elől virágoskert, mögötte megint csak park és zöldfüves játszótér. Levegő, fa, virág és zöld fű mindenütt — heti tíz shillingért.

*

Amikor másfélórás út után visszakanyarodott az autónk, Mr. *Harrington* bocsánatot kért és a Westminster Bank egyik fiókja előtt megállíttatta a kocsit. Bement a bankba és kihozott 16 darab postazsákot. És magyarázatképpen így szólt:

— A hetenkint összegyüjtött házbéreket ezekbe a zsákokba tesszük, lepecsételjük és minden szerdán behozzuk ide a bankba, ahol felnyitják a zsákokat, átveszik a pénzt és továbbítják rendeltetési helyére. Az e heti házbér már Londonban van . . .

Ezzel a kis intermezzóval ért véget látogatásom Londonnál, mint háziúrnál, akinek valóban — zsákszámra hordják a pénzt hetenkint.

Érdekes megfigyelni, hogy a város példája milyen hatást gyakorolt a magántőke tevékenységére. Nagy-London periferiáján, köröskörül a város határában, gombamódra szaporodtak a városszéli lakótelepek. Az utóbbi tíz évben száz és százezer kertes, villaszerű ház épült és a belterületről milliószámra vándoroltak ki az emberek az Estate-okba, ahol saját házaikban zavartalan otthont teremtettek. Persze az ilyen telepítéseknek az első föltétele, hogy az építésvállalkozó a beépítendő telket szabályozza, parcellákra osztja, közművekkel, csatornázással, világítással látja el. Már a puszta telep centrumában aztán megjelenik az Underground, (a földalatti vasút) vagy más közlekedési eszköz (hév. vasút, esetleg autóbusz-vonal.) Mikor a telep így lakhatásra alkalmassá válik, akkor a vállalkozó fölépíti az első shouhouse-t, a mintaházat. Minthogy pedig a nagy biztosító társaságok életbiztosítási alapon 10—30 évi részlettörlesztésre folyósítják a házvétel árát, a vállalkozó egy-kettőre eladja a házakat, amelyek boszorkányos gyorsasággal fölépülnek és az új telep néhány hónap alatt benépesül. Így terpeszkedik hihetetlen arányokban Nagy-London és valóra válik minden angol ember álma: Az én házam, az én váram. . .

(D. E.)

Túlszárnyalta az idei Szent István Hét a Szent Imre-esztendő idegenforgalmát

Nyolc nap alatt közel 400 ezer utas érkezett a pályaudvarokra. — Több, mint hatezer külföldi és legalább 20 ezer belföldi látogató volt a fővárosban

A magyarság és a székesfőváros évről-évre pompázóbb ünnepi nagyhete: a Szent István-hét véget ért. A legboldogabb milleniumi idők illuziójában éltünk néhány napig, de hogy nem ringatództunk illuziókban, hanem nagyon is kézzelfogható valóságot éltünk át, azt

legbeszédesebben támasztja alá a főváros Idegenforgalmi Hivatalának szombatra elkészült statisztikája.

A rendőrség bejelentő hivatalának hivatalos közlése szerint a Szent István-hét alatt a budapesti szállodákban és penziókban 3431 külföldi és 2208 belföldi vendég szállt meg. Ugyanezen idő alatt magánlakásokból 2719 külföldi és 18.388 vidéki vendég megszállását jelentették be. Ez a szám azonban nem teljes, mert hiszen

az egy-két napra felrándult vendégek legnagyobb részét nem jelentették be a vendéglátók, úgyhogy a legpesszimisztikusabb számítások szerint is 20.000-re kell becsülni a be nem jelentett idegenek számát.

A belügyminisztérium útlevél-kirendeltsége vizumszelvény alapján 2075 utólagos vizumot adott ki, *de ez a szám sem teljes.* Most folyik a vendégek nemzetiség szerint való csoportosítása, de az eddigiekből is meg lehet állapitani, hogy legnagyobbrészt elcsatolt területről érkeztek látogatók, akik közt *a romániaiak vezetnek 1300 vendéggel.* De figyelembe kell venni azt is, hogy

a vizum-statisztika a külföldi látogatók egész kis töredékét tünteti fel csupán, tekintve, hogy a vizumkényszer éppen azokkal az államokkal szemben szünt meg, ahonnan a legtöbb látogató érkezik hozzánk:

Ausztriából, Svájcból, Német- és Olaszországból. A Szent István-hét tényleges forgalmát legragyogóbban a pályaudvarok és hajóállomások életének élénksége tükrözi vissza: nyolc nap alatt a Keleti-, a Nyugati- és a Déli-pályaudvarra, továbbá a hajóállomásokra,

összesen 395.413 utas érkezett.

Ebben nincs benne a repülőtér, valamint a kisebb pályaudvarok statisztikája, sem a *HÉV* pályaudvaroké, ahol a környékbelieik érkeztek. Nem szabad elfelejteni, hogy a budapest-wieni országúton egész héten át *valósággal városias autóforgalom volt:* egyedül a bécsi-úti vámnál 127 külföldi autót bocsátottak be és valami 30 idegen autobusz és autócart. Állandóan zsúfoltan közlekedtek a budapest-bécsi autobuszok is. Most, hogy ezek a részleges eredmények nyilvánosságra jutottak, a *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Kovácsházy Vilmos tanácsnokot

a székesfővárosi idegenforgalmi propaganda irányitóját, aki az örvendetes eredményről a következőket mondotta:

— Végleges képet csak később lehet alkotni az idei Szent István-hét idegenforgalmáról, de

a város külső képén nagyon is jól meglátszott, hogy mit produkált a budapesti idegenforgalmi propaganda az idén.

Már a laikusok is észrevehették, hogy idegenforgalmunk nagyobb volt, mint az előző években, holott a gazdasági világválság nálunk is megokolttá tehette volna a külföldi vendégforgalom csökkenését. De hiszen

már az év elején kijelentettem a Fővárosi Hirlapban, hogy minden pesszimista nyilatkozattal szemben a legoptimisztikusabb várakozással nézek a főváros 1932. évi idegenforgalma elé.

Álláspontomat azzal okoltam meg, hogy különösképp nagy eredményeket várok *nagyszerűen bevendezett és megszervezett bécsi idegenforgalmi propagandairodánk munkájától.* A tények engem igazoltak. Már az árumintavásár minden várakozáson felül való nagy idegenforgalma meglepte a vásár rendezőségét, most pedig a főváros tele volt külföldiekkel, holott az előző esztendőkben ilyenkor inkább hazai, vidéki vendégeink voltak.

— Páris és a Riviera haldokló idegenforgalmával, az erősen legyengült olaszországi, németországi, sőt osztrák idegenforgalmi eredményekkel szemben a magyar, helyesebben a budapesti idegenforgalom eredményei propagandánk kiválóságát bizonyítják, amit

le kell szögeznünk, már csak azért is, mert akadt olyan magyar sajtóorgánum is, amely ezeket az eredményeket egyszerüen „véletlen", „kicsúszott" jelenségeknek minősítette.

Megengedem, hogy a véletlennek nagy szerepe van az egyén életében, *de hogy külföldről tömegesen jöjjenek „véletlenül" Budapestre pünkösdre, Szent Istvánra, azt senkivel komolyan elhitetni nem lehet.*

— Az idei Szent István-hét eseményeinek lezajlása után a jövőre vonatkozólag a magam részéről, mint tanulságokat, a következőket vontam le: A tűzijátékot, mint a nagy tömegeket vonzó és az idegeneket is érdeklő mutatványt *továbbra is meg kell rendezni, azonban csak fenn a Gellérthegy tetején.* Az a kísérletem, hogy a Dunaparton is legyen tűzijáték, *nem vált be,* mert

az égő tűzijátékszerek füstje elterül a Dunán és a sétahajókon szórakozóknak ez a nagy füst kellemetlen.

A székesfőváros által most már másodízben sikeresen programba vett *Gyöngyös bokréta* előadásokat *véglegesen be kell állítani a Szent István-hét műsorába.* Eltekintve ugyanis attól, hogy a szereplők gyönyörű népies viselete színt, érdekességet ad a budapesti utcának, meg kell most már azt is állapítani, hogy

a „Gyöngyös bokréta" előadásai a külföldieket nagyon is érdekelték.

A *Gyöngyös bokréta* utolsó vasárnapi előadásán, a *Nemzeti Színház* karzatán *angolok, franciák, amerikaiak szorongtak, akik jegyüket a jegyüzérektől vásárolták meg drága pénzen,* mert a jegyeket már pénztárnyitáskor, reggel elkapkodták. A külföldiek egyrésze pedig, miután táblás ház volt és így jegyhez nem juthattak, százszámra állottak a színház előtt, nagyrészük az előadás egész tartama alatt és

ha már az előadást nem láthatták, az utcán gyönyörködtek a színház épületébe érkező s onnan ki-bejáró szereplők színes ruhájában.

Az a hitem, hogy ezeknek az előadásoknak Szent István-hetében való állandósításával és megfelelő külföldi propagandával, erőteljesen növelni tudnánk a külföldi idegenforgalmat.

— Természetesen a Szent István-hét megrendezéséhez már kora tavasszal, *legkésőbb márciusban, hozzá kell kezdeni,*

nem úgy, mint az idén, amikor költségvetési okok miatt csak június közepén kaphattuk meg a felhatalmazást a rendezés munkálatainak megkezdésére és a külföld számára az idén első izben készített Szent István-heti propagandanyomtatványok szétküldésére.

— Szeretném a Szent István-hét propagandáját úgy intézni, ahogy az ilyen propagandát intézni kell. A nizzai 1933. évi karnevál gyönyörű, színes prospektusa már kezemben van, a rendező-ség már az egész világon szétküldötte ezt, pedig több mint félév van még a karneváli. Igy akarom a propagandát kellő időben én is megcsinálni. A Szent István-heti rendezések ízléses, színes programját az utazási- és vizumkedvezményeket tartalmazó ismertetésekkel már február hónapban szeretném szétküldeni. Különösen Angol- és Németországba, a rendelkezésemre álló elsőrangú, jó egyéni címekre, azután külföldi egyesületeknek és az összes utazási irodáknak. Ha ezt megtehetem, akkor már most garantálni merem, hogy a jövő évi Szent Istvánkor *tízezernél* jóval több *külföldi* érkezik Budapestre.

Tovább is ragaszkodik a főváros a klinikai osztályoknak a közkórházakból való kitelepítéséhez

A kultuszminiszter a minap leiratot intézett a fővároshoz, amelyben utalva a tanács határozatára, hangoztatja, hogy mind a főváros, mind a klinikák szempontjából kétségtelenül *előnyösebb* volna, ha a székesfőváros vendégszeretetét élvező klinikai osztályok önállóan fejthetnék ki működésüket. A mai viszonyok közt azonban kivihetetlennek tartja ezt a megoldást a miniszter, éppen ezért

arra hivja fel a fővárost, hogy továbbra is engedje át a Tudományegyetemnek a szükséges osztályokat és az ország súlyos pénzügyi helyzetét szemelőtt tartva, tekintsen el a multból származó és a jövőre nézve esedékes összegektől,

amelyek abból adódnak, hogy a klinikai közkórházakban működő osztályok fenntartási költsége évenkint összesen *60.000 pengővel nagyobb, mint a többi osztályé*

Illetékes helyen

ebben a kérdésben a következőkben ismertették a főváros álláspontját a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

A kultuszminiszter leirata után újra megvizsgáltuk a kérdést és *a polgármester a közkórházak központi igazgatóját újabb javaslattételre hívta fel.* A központi kórházigazgató véleménye változatlanul most is az, hogy

a klinikai osztályoknak a közkórházak keretében való fenntartása minden jóakaratú igyekezet és előrelátás mellett is összeütközésekre vezethet,

ami feltétlenül a megkívánt kórházi fegyelem és rend rovására megy. A Szent István kórházban ezenkívül fennáll az a visszás helyzet is, hogy a fertőző sebészeti klinikán nincs hely fertőzősebészeti esetek elhelyezésére és

ezeket a betegeket a többi sebészeti osztályon kell elhelyezni, ami állandó kockázatot jelent.

— A főváros álláspontját a klinikai kérdésben a törvényhatósági tanács fogja leszögezni. A közegészségügyi osztály és a központi kórházigazgató, illetve az igazgató-orvosok értekezlete ennélfogva *alternatív javaslatot készített.* Egyrészt fenntartja azt a korábbi álláspontját, hogy a klinikai osztályokat ki kell telepíteni, másrészt azt proponálja:

ha a főváros törvényhatósága mégis úgy dönt, hogy továbbra is gondoskodik a klinikák fenntartásáról, létesítsen új megállapodást,

amely kiküszöböli a jelenlegi visszás állapotokat.

— Elsősorban tisztázni kell a klinikai osztályokon lévő különszobák, illetve az osztályokon ápolt és oda bejáró betegektől szedhető díjak kérdését. Ma

a fennálló rendelkezéseket a klinikai osztályok vezetői magukra nézve nem tartják kötelezőnek, amiből eddig sok kellemetlen incidens származott.

A fővárosi kórházi osztályokon a szegény bejáró betegektől *semmiféle díjat nem szednek,* ezzel szemben a klinikai osztályokon könyvtáralap és más hasonló címeken *különféle díjakat* követelnek, ami miatt már több panasz is érkezett, mert

a betegek nem tudják megérteni, hogy ugyanannak a kórháznak egyik osztályán fizetni kell, a másikon pedig nem.

— A klinikai osztályok kitelepítésével a fővárosi közkórházakban 295 hely szabadulna fel, ami a mostani nagy ágyhiány mellett nagyjelentőségű segítség volna. A főváros fel fogja kérni a kultuszminisztert, gondoskodjék sürgősen a klinikai osztályok másutt való elhelyezéséről, ami

nem is ütköznék nehézségekbe, mert a klinikai telepeken van elegendő üres helyiség.

A főváros ragaszkodik ezenkívül 309.735 pengős követeléséhez is, ami az állammal kötött szerződés alapján a klinikai osztályok többköltsége miatt jár *és amit vállalt is a vallás- és közoktatásügyi minisztérium, ahogyan ez több leiratból kitünik.*

MÁVAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR

GYÁRTMÁNYOK KITÜNŐ ANYAGBÓL A LEGGONDOSABBAN KÉSZÜLNEK

Ide tartoznak a különféle **hengerelt** kereskedelmi árukon kivül az **ipari stabilmótorok, lokomobilok,** traktorok, **cséplőgépek** és más mezőgazdasági gépek. **Útépítő** (úthengerlő- és útgyalu-) gépek, lakókocsik. **Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek,** karikás kályhák és kereskedelmi öntvények. — **TEUDLOFF-DITTRICH**-féle armatúrák, szivattyúk stb. — **Teherautomobilok,** autóbuszok a **„MERCEDES-BENZ"** gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. **Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók.** Lajtos öntözőkocsik. – **Jobbágy**-féle szab. **folytonégő kályháink** a háztartásokban és középületekben (iskolákban, hivatalokban stb., **a legjobban használhatók.** ***Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!***

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GEPGYÁRAK

BUDAPEST, X. KERÜLET, KŐBÁNYAI-ÚT 21 TELEFON: JÓZSEF 460—29

Pesti kirakat

Vita a köztisztaságról

A főkapitány — hiába, új seprő, jól akar seperni — vitába keveredett a köztisztaságról a fővárossal. Nagyon lekritizálta azt, ami pedig nekünk úgy általánosságban igazi büszkeségünk. Az a rész tudniillik, amely a fővárostól függ. A másik rész, amely tulajdonképpen a közönségre tartozik, a mi megelégedésünket sem vívta ki soha sem. Ez a rész azonban — bocsánat a szerény megjegyzésért — *a főkapitány úr reszortjába tartozik.*

Az a köztisztaság, amely a *köz* által való tisztogatást jelenti, mintavárosnak teszi meg Budapestet. Külföldi szakemberek igen nagy elismerését vívtuk ki nem is egyszer. Ezen a téren a költségvetésben az idén huszonötszázalékos csökkentést találunk. Ennek a huszonötszázaléknak joga lenne meglátszania Budapest utcáin is, ha nem látszik meg, — aminthogy tényleg nem látszik meg, — az *a főváros és a köztisztasági hivatal vezetőinek külön nagy érdeme.*

De köztisztasági bajok tényleg vannak. Nehéz lenne valamennyit felsorolni, ha az ember a londoni példát tartaná szem előtt. Mert ott az emberek nemcsak a papirost nem dobják az utcára, hanem a szemeteskosárba: ott *az elhasznált gyújtószálat is visszateszik a skatulyába.* Hogy mi történik ezzel szemben a pesti utcán? Ezt mindnyájan tudjuk. Összegyürt papirlapok, tépett staniclik, kiolvasott ujságok, lábbeli-maradványok, szivarcsutkák holttestei lepik el a járdákat. A szobacicák minden rendőri tilalom ellenére az utcára rázzák a rongyot, az erkélyeken való virágöntözés pedig olyan elánnal történik, mintha árvízzel akarnák elborítani a belvárosok területét. Hogy ne is beszéljünk a csarnokok és piacok környékéről... A dinnyehéjakból, rothadt almákból, zöldséghulladékból álló zsardinettők valósággal rémei a budapesti életnek.

De mindezt megszüntetni nem tudja a főváros, ha a főkapitány mégoly kemény kritikában részesíti is. A főváros elhordathatja a szemetet minden reggel, vagy — ha pénzt adnak rá — minden órában, de a *szemetelést* megakadályozni csak egyetlen embernek, a főkapitánynak, van joga és módja. A notórius szemetelőket erről a kedvtelésükről a posztoló rendőrnek kell leszoktatni. És mi tisztelettel kérjük is erre a főkapitányt annak az érdekében, hogy a legközelebbi főkapitányi jelentés sokkal kedvezőbb lehessen a — *fővárosra nézve.*

A kilakoltatottak

Bolsevisták lennénk, ha amellett kardoskodnánk, hogy nem kell házbért fizetni és azt hirdetnénk, hogy azt sem szabad kilakoltatni, aki fizetni tudna, de nem fizet. Ennek a kilakoltatásnak azonban, amely — sajnos — túlsok áldozatot szed ma Budapesten, vannak olyan igen kellemetlen következményei, amelyeket mi szenvedünk el, akik rendesen fizetjük a lakbérünket és így jogunk van ahhoz, hogy háborítatlanul, ugyanazon körülmények között éljünk, mint akkor, amikor a lakásunkat kibéreltük.

A kilakoltatások ügye — ismételjük — más lapra tartozik. A szegényember megvédéséért eleget verekszünk mi is, mások is, de mi nem mehetünk el odáig, ahol már a társadalmi rend felborítása kezdődik. Tehát, szerintünk, igenis, vannak jogos kilakoltatások. Ezt azonban —, ha már muszáj — szenvedjék el azok, akik rászolgáltak, de ne mi, többi — hála Istennek — olyan körülmények között élők, hogy kötelezettségeinknek eleget tudunk tenni és teszünk is. Mert azok a bútorraktárak, amelyek a pesti bérházak kapualjaiban mind sürübben kezdenek megjelenni, *nekünk útunkban vannak.* Amikor a lakásunkat kibéreltük,, ezek a kapualjak és folyosók nem voltak poloskás és fertőző bútorokkal eltorlaszolva. Ujabban az történik ugyanis, hogy a kilakoltatás megakad azon a ponton, hogy a bútort kihordják a lakásból és oda új lakó költözik be. A bútorokat nem lehet elárverezni, uram Isten, ki venne annyi rengeteg félig, vagy kilencvenszázalékban tönkrement holmit? A szerencsétlen ember, akié a bútor, vagy akié volt, kétségbeesve látja élete munkájának összeomlását. A kilakoltatásnak ebből a fajtájából aztán nincs haszna a háziúrnak se. De nekünk, a ház fizető lakóinak sem, akik kénytelen-kelletlen kerülgetjük az idegen holmit, behordjuk a lakásunkba esetleg a szennyet és az egészségünket veszélyeztető férgeket. Nem, ez nem volt benne az alkuban, amikor a lakásunkat bérbevettük. Ha a háziuraknak kedvük van a kilakoltatásra, akkor méltóztassék gondoskodni a kihordott bútoroknak az útból való eltakarításáról is. Példának okáért, ha eladni nem tudják, tessék beraktároztatni. Hogy kinek a költségére? Semmiesetre sem a mienkre, fizető lakókéra.

Eredményes inségmunka csak az állam, a főváros és a vidéki városok kooperatív közreműködésével lesz megoldható

Becsey Antal nyilatkozik a főváros fürdőproblémájáról és az üdülők kulturális és higiénikus igényeinek kielégítéséről

Mint lapunk más helyén részletesen beszámolunk, pénteken délben járt le a csatornázásra hirdetett ötmillió pengős versenytárgyalás, ezt nyomon követte hétfőn a városszéli kiskertes telepítések tervpályázatának benyujtása, míg az ugyanesak ötmillió pengős útépítés versenytárgyalási ajánlatának terminusa szeptember 5-ike lesz. Az út- és csatorna-építési ügyosztály és a főváros egész műszaki adminisztrációja lázasan dolgozik a beérkezett ajánlatok és tervpályázatok felülbírálásán, a költségvetések átszámításán, úgyhogy a közgazdasági és szociális szempontból egyaránt nagyfontosságú szükségmunkaprogram tulajdonképeni végrehajtása már megkezdődött.

A szükségmunkaprogramról és a főváros egyéb aktuális kérdéseiről beszélgettünk

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaggal, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökével, aki mindenekelőtt az inségmunkákkal kapcsolatban a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az inségmunkaprogram első részének szánt ötmillió pengős csatornázási munkák elvégzésére beérkezett ajánlatok meglehetősen nagyszámúak és így látszólag igen eredményes a versenytárgyalás. Első tekintetre, úgy látszik, hogy a célt elértük, amit a főváros evvel a munkával elérni óhajtott. Amint azonban az adminisztráció hétfőn reggel hozzálátott az ajánlatok alaposabb átnézéséhez, rögtön kiderült, hogy

számbavehető ajánlat bizony kevés akadt.

A benyujtott ajánlatok legnagyobb részével komolyan még csak foglalkozni sem lehet és így a rostálás után a versenytárgyalás eredménye tulajdonképpen nem is kielégítő. Az ajánlatok jelentékeny része sem alakilag, sem lényegileg nem megfelelő, azokat figyelembe venni nem lehet. Úgy látom, hogy az elképzelt módszer szerint

áruhitel formájában a probléma százszázalékosan meg sem oldható.

Nézetem szerint a régi pénzügyi koncepcióval, ahogyan eddig a közmunkákat lebonyolítani szoktuk, tovább operálni nem lehet. A főváros legutóbbi függőkölcsönének egyik fontos kikötése újabb kölcsön felvételét teljesen lehetetlenné teszi, másrészt az áruhitelezés módját sem lehet minden vonatkozásban alkalmazni. Már pedig a mostani válság megoldásának csak egyetlen orvossága van: a munkaalkalom, minél több munkaalkalom nyujtása.

Munkaalkalmakat viszont pénz nélkül, illetve kellő fedezet hiányában, nem lehet.

A pénzügyi fedezet problémája nemcsak a fővárosnál nehéz, hanem így van ez az államnál és a vidéki városoknál egyaránt. Már most az a kérdés, hogy milyen megoldást lehet keresni. Szerintem

nincs más mód, mint az állam, a főváros és a vidéki városok pénzügyi kooperációja.

Ez a megoldás egyetlen útja. Úgy

az államnak, mint a székesfővárosnak, nemkülönben a vidéki városoknak van elegendő vagyona, csak mobil tőkéje nincs.

A probléma az, miképpen lehetne azt az óriási vagyont, amit az állam, a főváros és a vidéki törvényhatóságok jelentenek, mobil tőkeforrássá átváltoztatni és a mobil pénzzel a lukratív alkotások egész sorát megvalósítani. A kooperáció lehetősége adva van, s az illetékesek szerint meg van a mód arra is, hogy alkalmas eszközökkel az állam, a székesfőváros és a vidéki városok immobil vagyonának egy részét mobil tőkévé lehessen átváltoztatni.

— **Az ősszel meginduló országos és várospolitikai kampány egyik legfontosabb feladatának tartom ennek a kooperációnak sürgős létrehozását,**

mert amíg ez nem lesz meg, addig az inségmunkák lebonyolítása minduntalan nehézségekbe ütközik.

— Örömmel hallom, hogy a kormány az egymillió pengős MABI-kölcsön felvételét engedélyezte a fővárosnak, s így

a városszéli kislakásépítkezés igen hamarosan megindul.

Véleményem szerint ezzel a háromszáz házzal nem szabad beérni, hanem folytatni kell az akciót, amely a kisegzisztenciák ezreinek fordíthatja jobbra a sorsát, amint erre a többi világvárosok sikeres és virágzó perifériális telepítéseiben láthatjuk a példát.

— Jövő héten jár le az inségmunkaprogram második részének, az útépítéseknek a versenytárgyalása, ahol

több eredményt várok, mint a csatornázási versenytárgyalásnál,

mert ott szélesebbkörű érdekeltségek részvételére lehet számítani.

Becsey Antal ezután a főváros másik nagy problémáját, a fürdőváros kérdését hozta szóba a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A *Fővárosi Hirlap* vetette fel első ízben — mondotta — a fürdő és forrásügyi bizottság megalakításának szükségességét, amely tulajdonképpen az illetékes ügyosztálynak kiegészítő szerve lenne, segítőtársa volna a hivatalos apparátusnak és közreműködésével annak a munkáját megosztaná. A fürdőtörvény 14. szakasza egyébként is kifejezetten kötelezővé teszi a gyógyhelyeken az ilyen bizottságok megalakítását.

— A főváros gyógyfürdő problémáját nemcsak a meleg forrásokra és a már meglévő gyógyintézményekre kell kiterjeszteni,

hanem más területek is vannak, amelyekről nem szabad megfeledkezni. Ilyen például a gyönyörű, üdülésre kiválóan alkalmas budai hegyvidék, amely óriási erdős sétányaival, parkjaival, subalpin klimájával predesztinálva van arra, hogy Európa egyik legkedveltebb üdülővidéke legyen. Hosszas sürgetés után végre

megvalósult a Jánoshegyi vízvezeték, amelyet néhány nappal ezelőtt adtak át a használatnak.

Rengeteg panasz volt mostanáig ezen a téren, mert a budai hegyvidék forráshiánya, vízszegénysége nagyon megnehezítette a kirándulók ottartózkodását és a vendéglők, üdülőházak létesítését. Most azonban, hogy a vízvezeték elkészült, még korántsem oldódott meg a probléma, ellenkezőleg, most

a tennivalók egész új korszaka nyilt meg.

A hozzánk látogató külföldiek sokszor érthetetlenül hallották, ha a jánoshegyi vendéglőben, vagy a hármashatárhegyi túristaházban megfordultak, hogy

ezeken a gyönyörű helyeken nincs szálloda,

sőt egyetlenegy szobát sem lehet bérbevenni. A főváros vezetőségének, esetleg a létesítendő fürdőbizottságnak kell majd arra gondolni, hogy a budai hegyvidéken minél nagyobb számban modern, higiénikus, de mindamellett olcsó szállodák vagy üdülőházak létesüljenek. Meggyőződésem, hogy ilyeneknek a létesítése még üzleti vállalkozásnak is kitűnően beválna. Nagyon sokan szívesen mondanának le külföldi, vagy távolabbi utazásról, ha a közelben alkalmas helyet találnának.

— Nem tudom megérteni, miért ne lehetne nálunk is 6—8 pengős penziókat létesíteni, üzleti alapon, ahogy azt nagyszámban találni Ausztriában, Bécs környékén, Tirolban és Grác környékén, vagy Németországban.

Növeli házbérjövedelmét
és a
kokszbeszerzés gondjaitól szabadul,
ha szabadalmazott
„LILIPUT" vándorrostélyt
szeretlet központi fütésének kazánjába.
Hazai olcsó, könnyen beszerezhető daraszénnel üzembiztosan működik.
Rendkívül olcsó.
A berendezés költsége a nagy megtakaritásból 1—2 év alatt megtérül.
Készletről szállítható.
Üzemben (bérházakban) bármikor megtekinthető.
Ajánlat, szaktanács és mérnöki látogatás teljesen díjtalan.
Ganz és Társa Részvénytársaság
X., KŐBÁNYAI-ÚT 31. Telefon: Aut. 902—84 és Aut. 908—69.

Szenzációs eredménnyel járt a Rudas-környéki források radiológiai vizsgálata

A leghatásosabb gasteini vizekkel is vetekszik az új források rádiumtartalma

A Török-forrás ivócsarnokát a közeli napokban átadják rendeltetésének

A főváros vezetősége *Weszelsky* Gyula dr. egyetemi tanárt, a tudományegyetemi radiológiai intézet igazgatóját felkérte a Rudas-fürdő környékén fakadó újonnan foglalt gyógyforrások vizének elemzésére és rádiumtartalmának megállapítására. *Weszelsky* professzor többhónapos tudományos vizsgálat után most készült el részletes jelentésével, amelyből kitűnik, hogy

a budai forrásvizek rádiumos gyógyhatása olyan magasfokú, hogy a legvérmesebb reményeket is felülmúlja.

A vizsgálat kimutatja, hogy a legnagyobb a *Rákóczi-forrás* rádiumemanációja, viszont a vízben oldott rádiumvegyületek mennyisége a *Mátyás-forrás* vizét helyezi az első helyre.

Szakemberek minden bizonnyal figyelemreméltó tanulságokat vonhatnak le a szenzációszámba menő eredményekből, amelyek egy liter víz vizsgálatára vonatkoztatva a következők:

Mátyás-forrás: 66·6 eman. (18·3 Mache-egység).
Beatrix-forrás: 70·1 eman. (19·4 Mache-egység).
Kinizsy-forrás: 66·4 eman. (18·2 Mache-egység).
Török-forrás: 67·1 eman. (18·4 Mache-egység).
Kara Musztafa-forrás: 48·1 eman. (13·2 Mache-egység).
Rákóczi-forrás: 108·5 eman. (29·8 Mache-egység).
Az igazgatósági épületben fúrt I. forrás: 69·4 eman. (19·1 Mache-egység).
A fürdőelőtti II. forrás: 88·2 eman. (24·3 Mache-egység).
Rudaselőtti III. forrás: 56·6 eman. (16·1 Mache-egység).

Az emanációs eredményeken túlmenően a vízben oldott rádiumvegyületek mennyisége az egyes források vízében, literenként színrádiumra átszámítva a következő:

a *Mátyás-forrás* vizében 0.089 x 10:6 mg. r.
a *Beatrix-forrás* vizében 0.083,
a *Kinizsy-forrás* vizében 0.085,
a *Kara Musztafa-forrás* vizében 0.056,
a *Rákóczi-forrás* vizében 0.073,
az *igazgatóságelőtti* I. forrásban 0.062,
az *igazgatóságelőtti* II. forrásban 0.079,
a *Török-forrás* vizében 0.050,
a *Dunánál fúrt új forrás* vizében 0.245.

Rádiumsókban tehát a *Dunánál fúrt legújabb forrás vize a leggazdagabb.*

Az újonnan feltárt források közül az I. egyúttal erősen kéntartalmú is. Ennek a vizét a Hungária-forrás ivócsarnokába fogják bevezetni és *ivókúrákra* használják. A másik két forrás vizével pedig a Rudas-fürdő egyes medencéit fogják tölteni, úgyhogy

a Rudas-gyógyfürdő kifejezetten rádiumos gyógyfürdő lesz.

A negyedik fúrás munkálatai a Döbrentei-téren most vannak folyamatban és ezidőszerint 120 méter mélységig jutottak. A víz hőfoka 45 fok körül van. A székesfőváros a szakértők meghallgatása után a bányakapitányságtól engedélyt kért arra, hogy a fúrást 200 méter mélységig folytathassák, mert remélik, hogy

ebben a mélységben megtalálják azt a forróvíz-réteget, amely alkalmas lesz a gyógyfürdő fűtésére is.

Amint a fúrási munkálatokkal végeztek, — miután ezek próbafúrásoknak számítanak, — engedélyt kell kérni a bányakapitányságtól a végleges fúrásra, illetve ebben az esetben az ideiglenes csöveknek végleges csövekkel való kicserélésére, majd kérni kell a kormánytól a források gyógyvíz jellegének engedélyezését.

Az ivócsarnokká átalakított *Török-forrás-barlang* teljesen elkészült, ezidőszerint már csak a villamos világítás szerelésén dolgoznak és

a jövő héten az új ivócsarnokot, amelyből két gyógyforrás fakad, átadják rendeltetésének.

Ugyancsak rövidesen megnyitják az *Árpád-forrás* erdélyi székelyház stílusában fából épített ivócsarnokát is. *A Mátyás- és a Beatrix-forrás vizét a Harmat-víz előállítására használják fel.* A gyógyfürdők igazgatósága reméli, hogy

a most megnyíló két új ivócsarnok is hamarosan népszerű kúrázó helye lesz a gyógyulást keresőknek.

*

Rövidesen előnyösen megváltozik a gyógyforrások környéke is. A régi igazgatósági épületet az ősz folyamán *visszavonhatatlanul lebontják.* A hetipiacot a Dunapartról odábbtelepítik, még az idén sor kerül a Döbrentei-téri állandó piac bódéinak stílusos újjáépítésére és rendezésére is.

A Döbrentei-téri parkban a kúrázók számára diétás reggeliző-pavillont akarnak felállítani,

úgyhogy a Rudas kertje és a Döbrentei-téri park már ebben a mai formájában is gyógysétány jellegű lesz, addig is, amíg a további szép nagyszabású tervek a pénzügyi helyzet javulásával megvalósíthatók lesznek.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Útépítési munkát a Németvölgyi-úton: Hollós Ferenc 48.414.

Aszfaltozási munkát a Felka-utcában: Magyar Aszfalt rt. 10.980.

Csatornázási munkát a Gellérthegy alatt elvonuló Névtelen-utcában: Szántó Ferenc 106.595.

Vasbetonmunkát a Miskolci-úti autobuszgaráz kerítésénél: Andrea rt. 2910.

Kőművesmunkát az újlaki templomnál: Schramek István 2270 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Kerületi vásárcsarnokok tatarozási munkáira pályáztak: Deák építőipari vállalat 3332, Faragó Sándor 3828, Führer Miklós 4612, Mihályi Lajos 4841, Self Gyula 5578, Weiner László 6204, Máder Károly 7422, Herceg Ernő 8313, Olchváry Jenő 10.527, Wersetz Márton 20.824, Reinisch és Wohl 10.994, Wellisch Győző 11.251, Kirschenbaum Gusztáv 6430, Erdei Lajos 11.620, Krisch Fekete János 6950, Krumpholz Ferenc 6995, Rau József 7395, Háber Sámuel 7550, Adler Ernő 7960, Csincsur János 8215, Helvey Tivadar 2082, Posnansky és Strelitz 2205, Blehn János 2303, Magyar Asphalt rt. 2303, Aszfalt és kátrányipar rt. 2352, Dobos Ferenc 5113, Zuzák Béla 5079, Molnár és Faragó 6823, Hantos Testvérek 7152, Galbavi Gyula 8643 pengővel.

A Corvin-téri Budai Vigadó különböző munkáira pályáztak: Boghen György 2516, Lovas Sándor 2797, Olchváry Jenő 2819, Baráth Lajos 3252, Szakál Lukács 3287, Berényi Ignác 3441, Derlacker Ödön 3720, Markó Elek 4299, Báthory és Klenovits 5516, Bálint Sándor 1630, Obermayer István 1807, Fischer és Hartman 1853, Petrik István 2445, Csupor Zsigmond 3373, Hurm József 3524, Kramer Adolf 3836, Czeizler és Ellscher 4270 pengővel.

A marhaközvágóhíd tatarozási munkáira pályáztak: Marinka Imre 3737, Ertl József 4630, Töke György 4841, Kurtán Gyula 5335, Czipauer László 5747, Szivós László 6123, Horváth Lajos 6515, Aschenbrenner János 7354, Urbancsek János 6203, Tóth Lajos 6486, Miskolczi és Társa 6654, Kirschenbaum Gusztáv 6742, Nagybátonyi Ujlaki rt. 7003, Somogyi Béla 7569, Eternit Művek 6305, Bukovár Jenő 7207, Szattler Mihály 717, Dobrovits Ferenc 799, Nekolny Antal 850, Szilágyi Imre 980, Müller Rezső 429, Altiery M. 1050, Zoller Ferenc 575, Rocskai Ernő 1304, Kun Sándor 1312, Molnár Gábor 1875, Helvey Tivadar 3000, Csizli Mihály 1099, Hutterer és Kósa 1166, Tollár Lajos 1359, Lackenbacher Ferenc 1470, Lakos Jenő 1568, Böhm Géza 1764, Balassa András 3525, Beke Lajos 190, Knausz Gyula 250 pengővel.

Szent László-úti elemi iskola vízvezetéki és csatornázási munkáira pályáztak: Csépay Jenő 3479, Egri és fia 3580, Gabler J. 3546, Marton és Tóth 3588, Bründl János 3635, Hrauda Károly 3700, Sommer és Fein 3878 pengővel.

A Raktár-u. óvoda kőműves javítási munkáira pályáztak: Schönthell Richárd 1642, Méhes Emil 1753, Kosály Ödön 1938, Szalai Gyula, 1973, Wellisch Győző 2083, Hajnal Imre 2213, Gavora Zsigmond 2237 pengővel.

A Központi vásárcsarnok bádogos tatarozási munkáira pályáztak: Kulcsár Kálmán 7082, Kátser Lajos 7608, Ábrahám és Gürtler 7796, Szekér Gyula 7958, Fritsch Emil 8107, Weinberger László 8696, Egyedi László 8716, Gönczy István 9033 pengővel.

A Hold-u. csarnok bádogos tatarozási munkáira pályáztak: Reichberger S. 4954, Gerő László 5560, Szabados Á. 5653, Sóber Ferenc 5826, Fridrich Boldizsár 6101, Bosányi J. 6219, Jónás László 6618, Egyedi Jenő 7029 pengővel.

A Klauzál-téri csarnok bádogos tatarozási munkáira pályáztak: Farkas Izor 2460, Hutter és Kósa 2631, Lakos Jenő 2976, Böhm József 2995, Lackenbauer György 3043, Predmerszky Géza 3124, Balassa András 3391, Kovács Oszkár 3743 pengővel.

A Telepi-u. fiókkórház kőműves munkáira pályáztak: Kapuváry Gusztáv 7900, Wihardt Ferenc 8210, Szűts Jenő 9096, Wersetz Márton 9584, Deák építőipari rt. 9855, Gregersen Hugó 10.157, Horváth Lajos 12.511, Sturm Károly 12.546, Morbitzer Nándor 12.783, Pucher István 14.114 pengővel.

A Szent István és Szent László kórházak hullaautóberendezési munkáira pályáztak: Linde Hűtőgépgyár 19.855, Hennefeld Ignác 21.447, Wiesel Adolf 24.640, Schäfer A. 24.880, Hahn Artur 26.880, Kelvinátor 26.930 pengővel.

Az élelmiszernagyvásárcsarnok elvakolási munkákra pályáztak: Egri Bálint 1078, Hoffer Gyula 1847, Bursch Miklós 665, Scheumann Gyula 724, Zuzán Béla 1580, Tomi Lajos 2428 pengővel.

Fakoporsók, érckoporsók és szemfedelek szállítására pályáztak: Frisch Zsigmond és Doktor Guidó, Mai József, Benisch József, Czéh Nándor, Marx és Grossmann, Schreil János, Kovács Oszkár, Lengyel és Társa, Lusztig Zoltán, Markó Béla és Társa, Schnabel András.

KŐVEZŐMESTEREK
ÚT- ÉS CSATORNAÉPÍTŐK

Schaffer György
II., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

Helfenstein Károly
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Reinisch és Wohl
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

Neuman Ferenc
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
VIII., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

KRAUSZ FERENC
VI., Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Obendorfer Károly és Rudolf
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Schaffer Antal
II., Biai-út 21. Telefon: 52-2-91

Handl István
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Igyunk „HARMAT"-vizet!
Megrendelhető: székesfővárosi ásványvíz-üzemnél
(I., GELLÉRT-RAKPART 1. TELEFON: 530-03)

A Magyar Lovaregylet

szeptember 3, 4, 8, 11, 17, 18, 24, 25-én versenyt tart. Kezdete köznapokon d. u. 3.30, vasár- és ünnepnapokon 3 óra. Helyárak I. úri 4 P, hölgy 3 P, II. hely 2 P, III. hely 80 fill, Páholyülés 6 P, ring 10 P. Totalisateur, vendéglő minden helyen. Villamos I., II. helyhez a 29, III. helyhez 24, 38 kocsikkal. HÉV-en I., II., III. helyhez. Autóbuszon „A" Vörösmarty-térről 140—3.05 „O" Oktogon-térről 1.45—3.10 óra között. Vissza a versenyek befejezése után. Háromszori átszállójegy 1 P.

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

Kultuszminiszteri jóváhagyás kell az ideiglenes és helyettes tanerők beosztásához is

Petri Pál dr. államtitkár: „A döntés rövidesen és a kellő időre megtörténik"

Az új fővárosi törvény a tanügyi állások betöltéséről úgy intézkedik, hogy „az oktató és nevelő személyzet létszámába a polgármester csak azt nevezheti ki, akinek alkalmazásához a vallás- és közoktatásügyi miniszter előzetesen hozzájárult." Miután a törvény szövege nem tesz említést az ideiglenes és végleges alkalmazásokról,

a főváros vezetősége sokáig tájékozatlan volt abban a tekintetben, hogy az ideiglenes alkalmazásoknál és a helyettesítéseknél is szükséges-e a kultuszminiszter előzetes jóváhagyása.

Ezt a kételyt *maga a miniszter oszlatta el,* amikor a minap felhívta a főváros vezetőségét, terjessze fel az ideiglenes tanügyi alkalmazások névjegyzékét is, előzetes hozzájárulás céljából. *Szendy* Károly dr. tanácsnok a hír vétele után nyomban megszakította nyári pihenőjét, összeállította a listát, amelyet sürgősen felterjesztett a minisztériumba. Tekintve, hogy az új iskolai év megnyitása küszöbön van és más esztendőkben ilyenkor már rég ismeretes volt az ideiglenes és helyettes tanerők beosztása, a *Fővárosi Hirlap* munkatársa érdeklődött a kultuszminisztériumban, ahol

Petri Pál dr. államtitkár

a kormány álláspontjára vonatkozóan a következő nyilatkozatot adta a *Fővárosi Hirlap* számára:

— Az ideiglenes fővárosi tanerők megbízásáról *még nincs végleges intézkedés.* A minisztérium közoktatásügyi főosztálya az egész anyagot áttette javaslattétel céljából az illetékes alosztálynak, amely viszont szükségesnek tartotta további előkészítés végett az egész névsort továbbadni a budapesti királyi tankerületi főigazgatónak és a székesfővárosi tanfelügyelőnek. Csak ezeknek a hozzászólásoknak és jelentéseknek ismeretében dönthet a minisztérium a főváros felterjesztéséről. Közölhetem azonban, hogy

a döntés rövidesen és a kellő időre megtörténik.

Más

beavatott helyen

a kultuszminiszter felülvizsgálati szempontjaira vonatkozóan a következő felvilágosítást kaptuk:

— Kétségtelen, hogy a kultuszminisztérium, akárcsak a végleges kinevezéseknél, *itt sem kíván mélyebben beleavatkozni a főváros intézkedésébe:* biztosra vehető, hogy

a névsort ez alkalommal is úgyszólván kizárólag nemzethűség szempontjából fogja elbírálni.

Hogy a kultuszminiszter mennyire nem kíván ebben a kérdésben magának cenzori jogokat fenntartani, kitűnik abból is, hogy

a közelmultban a több, mint kétszáz végleges tanerő kinevezésénél csupán egyetlen esetben mondott vétót.

*

Hétfőn foglalta el hivatalát *Szendy* Károly dr. tanácsnok, aki azt a megnyugtató értesítést kapta a kultuszminisztériumból, hogy a kormányhatósági döntés *már a legközelebbi napokban leérkezik a városházára* és így a tanév zavartalan megkezdésének *semmiféle akadálya nem lesz.*

Fontos értekezlet lesz a belügyminisztériumban a fővárosi inségakciókról

A kormány hozzájárult az egymilliós MABI-kölcsön felvételéhez

Ma, *szerdán járt le* az a felhatalmazás, amelyet a nyári szünet előtt adott a közgyűlés a polgármesternek arra, hogy a megszabott keretek közt saját hatáskörében gondoskodjék az inségakciók zavartalan lebonyolításáról. Most tehát újabb fölhatalmazást kell adni a polgármesternek.

A legközelebbi tanácsülés napirendjére tehát pótlólag fölveszik az őszi és téli inségakciók programjáról szóló jelentést, valamint a további lebonyolításra vonatkozó javaslatot is.

Értesülésünk szerint a szociálpolitikai ügyosztály lázasan dolgozik a jelentés megszerkesztésén, főleg pedig az újabb javaslat kidolgozásán, merthiszen elsősorban a *pénzügyi fedezetről kell gondoskodni.* Erre a célra a fővárosnak most sincs meg a kellő fedezete, éppen ezért

újra kérni fogja a kormányt, hogy engedjen át megfelelő részesedést az inségadójövedelemből,

ha pedig a kormány, — mint annak híre jár, — nem vetne ki újabb inségadót, úgy

felhatalmazást kér a főváros külön inségadó szedésére, amint ez már a multban is történt.

A fővárosi inségakció további lebonyolításáról egyébként *e hét végén fontos tanácskozás lesz a belügyminisztériumban,* aminek az a célja, hogy *a jövő heti tanácsülés már a minisztérium állásfoglalásának ismeretében hozhassa meg a szükséges döntést.*

Ugyancsak pótlólag kerül a tanácsülés napirendjére *a városszéli kertes telepítések* ügye is, amelynek tervpályázata *hétfőn járt le.* A 300 családi ház építéséhez szükséges egymillió pengőt — mint ismeretes — a *MABI*-tól veszi fel kölcsönképpen a főváros. A *Fővárosi Hirlap* multheti számában jelentettük, hogy e kölcsön felvétele ellen a pénzügyminisztérium részéről bizonyos aggályok merültek fel, de jeleztük, hogy *a fővárosnak bizonyára sikerül elhárítani az akadályokat.* A városházára

már meg is érkezett az értesítés, amely szerint a MABI kölcsön a keddi minisztertanácson simán keresztülment: a kormány hozzájárult az egymillió pengő felvételéhez.

Ilymódon tehát, amint leérkezik a hivatalos értesítés, nyomban megteszik az előkészületeket az építkezés tényleges lebonyolítására, a versenytárgyalások kiírására, amelyek keresztülvitelére *ugyancsak a jövőheti tanácsülésen kér külön felhatalmazást a polgármester.*

Két új útburkolási eljárást dolgozott ki a Kátrányozó és Bitumenező Telep

A sokat kifogásolt üzem kizárólag útburkoló kísérletekkel foglalkozik

A mai súlyos viszonyok közt a főváros egyik égető problémája *olcsó és megbízható útburkoló eljárások kidolgozása.* Ezt a célt szolgálja a nemrégiben oly sokat kifogásolt *Kátrányozó és Bitumenező Üzem,* amely

felhagyva a magánipart jogosan sértő hatósági konkurrenciával, tevékenységét kizárólag a kísérletekre korlátozta.

Az intézmény idén tavasszal kísérleteket folytatott a makadámutak úgynevezett *pneumatikus kátrányozására,* miután köztudomású, hogy *a főváros szakítani akar az olajozási rendszerrel.* 76.000 négyzetméter úttestet kátrányoztak a Hármas határhegyen, a Tündérhegyi-úton, a Juranich-utcában és a Dugonits-utcában. A pneumatikus útkátrányozás

drága: négyzetméterenként 48 fillérbe kerül, állítólag azonban a kátrány húzamosabb ideig köti a port, mint az olaj.

Kísérleteket folytattak a talajra fektethető sétányburkolatokkal is, amely *petróleum-szurokkal készíthető* és előnye, hogy *nem szükséges betonalapzat,* hanem

közvetlenül a simított földre önthető a petróleum-szurok.

Az útépítési eljárás négyzetméterenként 3.70 pengőbe kerül, nagyon olcsó tehát, úgyhogy

amennyiben tartóssága is megfelelő lesz, a jövőben a sétautakat petróleum-szurokkal építik ki.

A *Kátrányozó és Bitumenező Üzem* legközelebbi programjába a következő feladatok megoldását vette fel:

1. A kátrányozásnál a zúzottkő hézagainak petróleumszurkos masztixal való kitöltése révén az átitató eljárást igyekszik tökéletesíteni.

2. A bitumenes burkolatoknál az üzem *a mexikói bitumennek petróleumszurokkal még nagyobb mértékben való helyettesítésére törekszik.*

3. A burkolatok és kátyuk helyreállításánál az a célkitűzés, hogy a gazdasági szempontból igen fontos *hidegjavítási eljárást az üzem kialakítsa.*

4. A zúzalékos és tömörített aszfaltburkolatok felületének érdessé tételére a külföldön alkalmazott eljárások alapján fog az üzem kísérleteket végezni.

5. A hézagkiöntő anyagok normalizálása céljából és a hazai gyártású kötőanyagoknak ezen a téren is minél nagyobb alkalmazása céljából a Kátrányozó és Bitumenezőtelep *hézagkiöntési próbákat fog eszközölni.*

Az üzem ez új burkolattal ellátott valamennyi úttestet úgy forgalmi szempontból, mint a burkolatok állapota szempontjából

állandó ellenőrzés alatt tartja

és bizonyos idő alatt állapítja meg, hogy az *adott forgalom mellett milyen burkolat alkalmazása a leggazdaságosabb és legmegfelelőbb.*

Állandóan zsúfolt ház tapsolja végig a
Labriola Szinház-Varieté
(Tisza Kálmán tér)
döntő sikert aratott megnyitó műsorát!
Minden este 8 órakor a káprázatos augusztusi program
Szerdán és szombaton d. u. 4 órakor délutáni előadás,
a melyre jegyek 40 fillértől 2 P 50 fillérig kaphatók d. e. 9-től 1-ig és d. u. 2-től 5 ig elővételi díj nélkül a színház pénztáránál. Tel.: J. 322-92

Boby és Daisy
a közönség kedvencei
a Székesfővárosi Állatkertben
Pálmaház ✲ Akvárium
Nyitva egész nap!

LINOLEUM burkolási munkálataival
legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert
Haas Lipót
céghez.
Főüzlet: VII. ker., Rákóczi-út 24.
Telefon: József 42—0—44

BRASIL-MATE-VERA REAL-HERVA-MATE

ÓVJA MEG AZ IDEGEIT!
KÁVÉ ÉS TEA HELYETT IGYON
INDIÁN VÉDJEGYŰ
BRASIL-MATTE-VERA-T
A MATTE-VERA NEM IDEGESIT
ÁLMATLANSAGOT NEM OKOZ,
MEGNYUGTAT ÉS TÁPLÁL.
HASZNÁJLÁK:
KÓRHÁZAK, ISKOLÁK, NAPKÖZI-OTTHONOK
ÁRUSITJÁK
AZ ÖSSZES SZAKÜZLETEK.
BRASIL-MATTE-VERA BEHOZATALI VÁLLALAT BUDAPEST

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Leukoplast
magyar gyártmány

Szigorúan megrostálják az ötmilliós csatornaépítési szükségmunkára beküldött ajánlatokat

Általában túlságosan drágák a pályázatok — Sok vállalkozó, a feltételekkel ellentétben, csak készpénzfizetésre adott be ajánlatot

Pénteken járt le a főváros ötmilió pengős csatornázási munkáira hirdetett versenytárgyalás, amelynek, az egész szükségmunka programjának megfelelően, az volt a főfeltétele, hogy *a vállalkozók saját tőkéjük felhasználásával*, harminchat havi hitelezésre tartoznak a munkákat elvégezni. Rendkívüli érdeklődés előzte meg a versenytárgyalást, amelyre

47 vállalkozó adott be konkrét ajánlatot.

A vállalkozók a munka terjedelmére és kivitelére a következő feltételek mellett vállalkoznak:

Szász Albert ajánlatot tett 100.000 pengő értékű csatornaépítkezésre, hitelezési alapon. Amennyiben a főváros a teljes összeget készpénzben fizeti, úgy tíz százalékot, ha csupán az építkezési költség harmincöt százalékát fizeti készpénzben, úgy hét százalékot enged a felajánlott egységárakból.

Marton és Szalka 200.000 pengő értékű csatornaépítkezésre vállalkozik. Készpénzfizetés esetén 9.8 százalékot enged az árakból.

Krausz Ferenc 150.000 pengős csatornaépítkezésre tett ajánlatot, de csupán készpénzfizetés mellett és ajánlatát csak egy évig tartja fenn.

Helfenstein Károly 100.000 pengő értékű csatornát építene, készpénzfizetés mellett.

Fejér és Dános 200.000 pengő értékű csatornaépítkezésre vállalkozik. Amennyiben a főváros ajánlatát elfogadja és kedvező területen bízza meg a csatornaépítkezéssel, úgy árajánlataiból hajlandó mérséklést nyujtani.

Schauer János 100.000 pengő értékű építkezésre vállalkozik. Készpénzfizetés ellenében 9.5 százalékot enged az egységárakból.

Reinisch és Wohl 300.000 pengő értékű csatornaépítésre tett ajánlatot, kizárólag készpénzfizetés mellett és ajánlatát egy évig tartja fenn.

Kovács Nándor ajánlatot tett 300.000 pengő értékű csatornaépítkezésre. Készpénzfizetés esetén árait 8 százalékkal mérsékli.

A *Magyar Vasbeton Építő Vállalat, Keményi és Tisza* 500.000 pengő értékű csatornaépítkezésre tesz ajánlatot. Készpénzfizetés mellett árait 9 százalékkal csökkenti.

Visnovszky Sándor 100.000 pengőért építene csatornát, készpénzfizetés esetére 8 százalék engedményt tesz.

Nagy István és társa 100.000 pengő értékű csatornaépítkezésre vállalkozik. Készpénzfizetés esetén egységárait 10 százalékkal mérsékli.

Világítási és Vízmű Rt. csupán egy levelet küldött, amelyben közli, hogy nincs módjában áruhitelezési alapon a versenytárgyaláson résztvenni, ellenben, ha a főváros készpénzzel történő meg az építkezések költségeit, úgy hajlandó árajánlatot tenni. Ez természetesen nem is számít ajánlatnak.

Solymosi és Farkasmálvi Kőbánya Rt. 100.000 pengő értékű csatornaépítkezésre vállalkozik és a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank garancialevelét mutatja be.

Lőrinczy Mihály és társa 200.000 pengős ajánlatot tett.

Kőnig, Román és Stein 200.000 pengős csatornaépítkezésre vállalkozik, 100.000 pengő erejéig a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank nyujt garanciát, a másik 100.000 pengős költséget a cég saját tőkéjéből fedezi.

Wersetz Márton 100.000 pengő értékű csatornázásra tett ajánlatot, készpénzfizetés esetén egységárait 9 százalékkal mérsékli.

Halász Hubert 300.000 pengős csatornázásra vállalkozik. A költségeket saját vagyonából fedezi és kimutatja, hogy 527.000 pengő vagyona van. Egységárait a budai kerületekre vonatkoztatja, amennyiben pesti kerületekben bíznák meg csatornaépítkezéssel, úgy a IX. és X. kerületben húsz százalékkal, a többi kerületekben huszonöt százalékkal mérsékli egységárait.

Stern Imre 200.000 pengő értékű csatornázásra tesz ajánlatot, készpénzfizetés esetén 10 százalékkal mérsékli az egységárakat.

Ifjabb Halász Hubert 200.000 pengős építkezési ajánlatot tesz és a munkálatokat a Magyar Építőiparosok Szövetségével együttesen hajtaná végre.

Neumann Ferenc 200.000 pengős csatornaépítésre vállalkozik, kizárólag készpénzfizetés mellett, ajánlatát egy évig tartja fenn.

Obendorfer Károly és Rudolf szintén 200.000 pengős csatornaépítésre tesz ajánlatot, ugyancsak kizárólagosan készpénzfizetési alapon.

A *Pollatschek és Epstein és az Erdélyi és Vajda cégek* együttesen 300.000 pengős csatornaépítésre vállalkoznak. Ajánlatukat csak az esetben tartják fenn, ha a főváros a költségek fedezésére vagy saját maga, vagy pedig üzemei által aláírt és háromhavonta megujítható váltókat ad.

Kapuszta Gusztáv 500.000 pengős csatornaépítésre vállalkozik, készpénzfizetés esetén árait 8 százalékkal csökkenti.

A *Danubia műszaki vállalat* 200.000 pengős építkezésre tesz ajánlatot és hajlandó egységárát egy százalékkal mérsékelni, ha ilyen összeg erejéig kap megbízást.

Szánthó Ferenc 100.000 pengős építkezési ajánlatot tesz, kizárólag készpénzfizetés mellett.

Hirsch Mihály Rt. 400.000 pengős csatornaépítésre tesz ajánlatot. Ha a főváros a törlesztéseket nem a munkák befejezése után, hanem már most, november elején megkezdi, úgy egységárait 3 százalékkal csökkenti és ha a költségek 30 százalékát előre kapja meg, úgy 5 százalék árengedményt tesz.

Juhász István Pál 100.000 pengő értékű csatornaépítésre tesz ajánlatot, készpénzfizetés esetén 10 százalékkal mérsékli ajánlatát.

Palatinus Rt. 500.000 pengő értékű csatornaépítésre vállalkozik, amelyre fedezetet nyujt a vállalat alaptőkéje. Az ajánlathoz csatolt hosszú levelében hangsúlyozza, hogy a költségek megtérítését londoni aranyparitásos alapon követeli.

Bíró László 100.000 pengő értékű csatornát építene.

Zsigmondy Béla Rt. 300.000 pengő értékű csatornaépítésre tett ajánlatot.

Klauber és Vajda 100.000 pengő értékű csatornát építene abban az esetben, ha a főváros az ellenértéket váltóval fedezi.

Berényi Ignác 200.000 pengő értékű csatornaépítésre tesz ajánlatot az Angol-Magyar Bank garanciájával. Készpénzfizetés esetén 8.5 százalékkal mérsékli árait.

Építőipari Rt. 400.000 pengő értékű csatornaépítésre tesz ajánlatot. Amennyiben a vállalati összeg egyharmadrészét a főváros előre kifizeti, úgy 5 százalékos árengedményt tesz. Ez a vállalat is csatolta a MÁK levelét, amelyben közli, hogy hitelt nem nyújt.

Hacker Emil 200.000 pengő értékű csatornaépítésre tesz ajánlatot, amelynek felét a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank garantálja.

Amon Antal és Fiai 100.000 pengő értékű csatornaépítésre tesz ajánlatot.

László és Blum 200.000 pengős csatornaépítésre vállalkozik.

Kolbach Emil 100.000 pengő értékű csatornát építene készpénzfizetés mellett.

Fazekas László 200.000 pengő csatornaépítkezésre tesz ajánlatot, készpénzfizetés mellett.

Magyar Asphalt r. t. 100.0000 pengős ajánlatot tesz a Wiener Bankverein garanciájával.

Magyar Építőiparosok Szövetkezete 1 millió pengő értékű csatornaépítkezésre tett ajánlatot az OKH garanciájával.

Bajza Sándor és Czrha Gyula és társa 500.000 pengő értékű csatornaépítésre vállalkoznak.

Darva Lajos 200.000 pengős ajánlatott tett.

Szendrő Zsigmond 100.000 pengő értékű csatornát épít, készpénzfizetés esetén egységárait 10 százalékkal mérsékli.

Lukov Emil 100.000 pengő értékű csatornaépítésre tett ajánlatot készpénzfizetés esetén 8 százalékkal mérsékli egységárait.

Herkules Magas- és Mélyépítő r. t. 100.000 pengő értékű csatornaépítésre tett ajánlatot, készpénzfizetés esetén 8—10 százalékkal mérsékli árait.

Jankovich és társa 100.000 pengő értékű csatornaépítésre tett ajánlatot, készpénzfizetés esetén 10 százalékos árengedményt tesz.

Hajnal Imre ugyancsak 100.000 pengős csatornaépítésre vállalkozik, kincstári kötelező jegyek ellenében.

Az ajánlatok felbontása meglehetősen sokáig tartott, mert minden ajánlatnál 141 különböző egységárat, vagyis, *több, mint 7000 szám-adatot kellett felolvasni.* Végeredményben a 47 ajánlattevő *hitelezési alapon* nyolcmillióháromszázezer pengő, *készpénzfizetés* ellenében pedig *egymillió háromszázezer pengő* értékű csatorna-építésre tett ajánlatot. Az ügyosztály szombat délelőtt nyomban hozzáfogott az ajánlatok felülbírálásához, de a hatalmas munkára való tekintettel előreláthatóan

csak a jövő hónap végén alakul ki tiszta kép, ami után dönteni lehet a munkálatok odaítéléséről.

*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Király Kálmán
műszaki főtanácsost,

az út- és csatornaépítési ügyosztály vezetőjét, aki a következőkben ismertette az ajánlatokból nyert első impresszióit:

— A versenytárgyalás iránt örvendetesen nagyarányú érdeklődés nyilvánult meg, úgy, ahogy azt a *Fővárosi Hirlap* multheti számában már előre jeleztem. A beérkezett ajánlatok közül azonban már a bontásnál kiderült, hogy

sok a szabálytalan, illetve az olyan ajánlat, amely nem tartotta be a főváros leglényegesebb feltételét:

nevezetesen *nem hitelezési alapon vállalkozott* a csatornaépítési szükségmunka elvégzésére, hanem *ajánlatát ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a főváros a munkadíjat azonnal, készpénzben megfizeti.* Volt több olyan ajánlattevő is, aki legalább leszámítolásra alkalmas váltót kivánt a fővárostól. Ezek

az ajánlatok természetesen nem jöhetnek számításba, mert a főváros se készpénzzel nem fizet, sem váltót, sem kötelezvényt nem ad,

hanem csak a munkák befejezése után törleszti *36 havi részletben a munkálatok költségeit.* Több pályázó nem igazolta, hogy rendelkezik a szükséges tőkével, vagy bankgaranciával, ezek természetesen *szintén kiesnek.* Az ajánlatok átvizsgálásánál főként arra helyezzük a fősulyt, hogy *milyen nagyok a differenciák a reális, készpénzes egységárak és a hitelezéssel kalkulált egységárak között.* A főváros út- és csatornaépítési ügyosztálya csak abban az esetben tesz majd konkrét javaslatot a munka odaítélésére, *ha ez a különbség nem lesz túlságosan nagy.* Az eddigiek között ugyanis

van néhány kirívó eset, amikor a hitelezési ajánlatok összehasonlíthatatlanul drágábbak a készpénzes egységáraknál.

Vannak tételek, ahol *100—200 százalékos árdifferencia jelentkezik* és

a cement mázsáját például a normális árak helyett 80—100%-os emeléssel kalkulálják,

ami természetesen *elfogadhatatlan.* A munkák odaítélése szeptember közepétől fokozatosan történik és *arra törekszünk, hogy abban minél több vállalkozó részesüljön.*

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Magántőke a közművek kiépítésére

A polgármester nemrégiben felszólította a városrendezési ügyosztályt, hogy dolgozzon ki komoly városfejlesztési terveket. A munka megkezdődött és az ügyosztály a polgármesternek jelentést küldött, amelyben mindenekelőtt rámutat arra, hogy az új városrészekben *a közművek építését meg kell előzni a szabályozási tervben megállapított útterületek megszerzésének.* Az ügyosztály jelenleg azt a kérdést tanulmányozza,

miként lehetne a legolcsóbban megszerezni a közművek elhelyezéséhez szükséges területeket.

Precizirozni kívánja ezenkívül azt, hogy az út- és közműépítési munkákat a város fejlődése szempontjából melyik különösen kívánatos területekre kellene összpontosítani. Egyelőre

a közművek kiépítését a magántőke minél nagyobbmértékű bekapcsolásával igyekeznek elősegíteni.

Ennek érdekében lehetővé teszik, hogy *a parcellázó telektulajdonos a fővárosnak előzetesen bemutatott tervek alapján hatósági ellenőrzés mellett saját költségén megépíthesse* a csatornákat és utakat, a költségeket pedig a fölparcellázott telkek tulajdonosaira kivetett hozzájárulásból fedezik.

Fácános erdő
a vízvezetéki földekért

A napokban *Tóth* Péter székesfővárosi tiszti ügyész irányításával mellett újabb tárgyalások indultak meg *a szigetmonostori gazdák, a főváros és a koronauradalom ügyésze között* az új vízvezetéki kutak fúrásához szükséges földterület kisajátítása ügyében. A szigetmonostori kisbirtokosok, tekintve, hogy igen kevés földjük van, a legerélyesebben ragaszkodnak földjükhöz, a főváros viszont a végzett földtani vizsgálatok és próbafúrások eredményei alapján megállapította, hogy

egyedül a kérdéses partmenti terület alkalmas a még szükséges százötven új vízvezetéki kút fúrására.

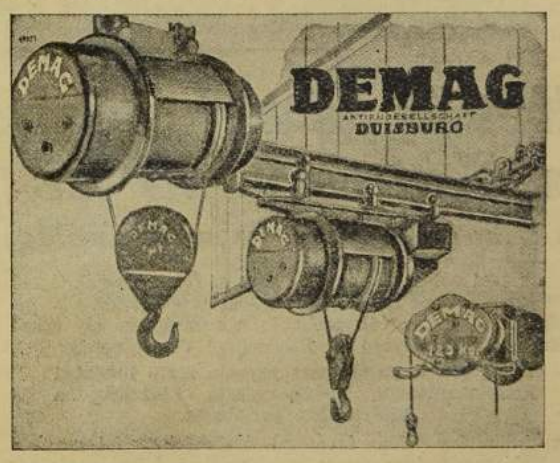
A milliós főváros eminens érdekei vitán felül állnak, mindazáltal *a főváros a legmesszebbmenő jóindulattal kezeli a kérdést.* Most újra felvetették azt a gondolatot, hogy

a korona-uradalom erdejéből kisajátított földdarabbal kárpótolják a partmenti gazdákat.

Itt azonban komoly bajok vannak, mert a szóbanforgó erdőterületet vadászat céljára bérli nemeskéri *Kiss* Géza földbirtokos. Az erdőben körülbelül *ötven öz és több, mint kétezer fácán tanyázik,* már pedig ezt az állományt a kisgazdák számára való parcellázás után *aligha lehetne fenntartani.* A főváros most arra törekszik, hogy

a korona-uradalom számára másutt próbáljon vásárolni ugyanilyen és ugyanekkora erdőterületet,

mert ez esetben minden bizonnyal sikerülne a megállapodás a kincstár és a főváros között, de könnyebben lehetne megállapodni a szigetmonostori gazdákkal is.

DEMAG-emelők
ezerszeresen bevált elektroemelőink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk
szabványrészekből összeállított pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők
egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

Vállalkozónak, iparosnak és kereskedőnek nélkülözhetetlen a FŐVÁROSI HIRLAP

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Hazaérkezés a nyári szabadságról. *Günther* Tivadar főjegyző, a főpolgármesteri hivatal vezetője és doroghi *Farkas* Ákos dr., a polgármesteri hivatal vezetője a napokban visszaérkeztek nyári szabadságukról és újból átvették hivatalaik vezetését.

Tanácsülés, bizottsági ülések. Közel kéthónapi szünetelés után ezen a héten újra megindul a törvényhatósági élet. A jövő kedden, *szeptember 6-án ül össze a tanács, amelynek napirendjén 59 ügy szerepel.* Nagyobbrészt kisebb jelentőségű városrendezési, szabályozási, korengedély-, kegydíj- és nyugdíjügyek, de van néhány nagyobb jelentőségű tárgy is. Így a közgyülési ügyrend módosítása, a belügyminiszter már ismertetett leirata szerint, a kórházakban lévő állami klinikák ügye, a pénzügyi helyzetről szóló félévi jelentés, a gellérthegyi Pálos-kolostor épitése, az Eskü-téri földalatti római múzeum, stb. A tanácsülést megelőzően, e héten több szakbizottság is ülésezett. Hétfőn délután volt a városrendezési bizottság ülése, kedden délután a közegészségügyi bizottság tartott ülést, pénteken délután pedig az elnöki bizottság ülésezik.

— **Ujságíró kormányfőtanácsosok.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Hacsak* Géza kereskedelemügyi miniszteri megbízott, volt bécsi gazdasági szaktudósítónak, közhasznú, érdemes tevékenysége elismeréséül *a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.* Ez a magas kitüntetés igen nagy örömet keltett magyar ujságíró-körökben, merthiszen ezúttal *kiváló ujságírót ért a kormányzói elismerés. Hacsak* Géza, annakidején, mint *A Nap*, majd később, mint az *Egyetértés* szerkesztője, a legkiválóbb újságírói kvalitásokkal irta be nevét a magyar zsurnalisztika történetébe. Az utóbbi esztendőkben, mint bécsi gazdasági szaktudósító, nagy elfoglaltsága mellett is időt tudott magának szakítani arra, hogy *részt vegyen a főváros bécsi idegenforgalmi irodájának megszervezésében.* Etekintetben *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok egyik legkiválóbb munkatársa volt és a nagy eredményeket felmutatott bécsi idegenforgalmi iroda kitünő megszervezése körül *értékes szolgálatokat tett a fővárosnak.* — Ugyancsak a kormányfőtanácsosi címet adományozta a kormányzó *Nagy* Albert dr. budapesti orvosnak, Pest vármegye tiszteletbeli főorvosának. *Nagy Albert* dr. éveken keresztül volt a *Budapesti Ujságírók Egyesületének* főorvosa, két évtizeden keresztül pedig a *Jó Egészség* című népszerü egészségügyi újságot szerkesztette, amikoris, nem csupán kitünő orvosnak, de *elsőrangú ujságírónak is bizonyult.* Az utóbbi esztendőkben a magyar fürdő-ügy, különösen pedig a Balatonvidék fellendítésének problémájával foglalkozik.

Esküvő. Dr. *Gál* Dénes gyermekorvos és *Fényes* Ily, *Fényes* Artur, az Angol-Magyar Bank igazgatójának leánya, szeptember 4-én, vasárnap déli 1 órakor tartják esküvőjüket a budai öntőházutcai templomban.

Hallósy István kitüntetése. *Horthy* Miklós kormányzó a *Signum Laudist* adományozta *Hallósy* Istvánnak, a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* titkárának és a *Nemzetközi Vásár* igazgatójának, a *Vásár* fejlesztése körül szerzett érdemeiért. A magyar gazdasági élet nagyon sokat köszönhet *Hallósy* Istvánnak, aki fáradhatatlan munkával rendkívüli eredményes tevékenységet fejtett ki a *Budapesti Nemzetközi Vásár* fejlesztése érdekében, *a kormányzói elismerésre tehát mindenképpen rászolgált.*

Házasság. *Kulinyi* Ernő, a *Budapesti Hirlap* segédszerkesztője és *Wébor* Teréz, a *Budapesti Hirlap* munkatársa házasságot kötöttek. A házasságkötésnél tanuk voltak *Nadányi* Emil dr. főszerkesztő és *Törs* Tibor, a *8 Órai Ujság* felelős szerkesztője.

Az Egységes Községi Polgári Párt utolsó nyári vacsorája. A nyári hónapokban az *Egységes Községi Polgári Párt* meghonosította azt a helyes szokást, hogy hétfői társasvacsorait az egyes kerületi pártszervezetek nyári helyiségeiben tartotta meg és ezzel szorosabb kapcsolatot teremtett a párt központi vezetősége és a kerületek polgársága között. Tegnap a *Belvárosi Polgári Kör* látogatásaképpen a Gyöngytyúk-étteremben volt a pártvacsora, amelyen többek között megjelentek *Becsey* Antal és *Gaár* Vilmos társelnökök, *Bayer* Antal, *Dorner* Gyula, *Ponpéry* Elemér, *Héber* Lajos bizottsági tagok, *Erősdy* Sándor, *Girardi* Tibor kormányfőtanácsos és sokan mások. A társasvacsorán különböző aktuális várospolitikai kérdéseket vitattak meg.

GLEICH
ÓRIÁSCIRKUSZ
50% **ármérséklést** kapnak ezen utalvány felmutatói a cirkusz pénztáránál az összes előadásokra a még szabad helyeken.
A cirkusz csak szeptember 5-ig marad Budapesten a Tattersallban (Keleti p. u. mellett)
Naponta két előadás: délután **3** és este **8** órakor
66 szenzációs szám!
Mérsékelt helyárak, csak ülőhelyek!
A cirkusz pénztárai reggel 9 órától szünetelenül nyitva. Jegyelővétel a Színházi Élet boltjában, VII., Erzsébet-körút 7, Telefon 42-1-72 és 30-2-84 Cirkusztelefon 37-88-93
Gleich a legnagyobb és legjobb cirkusz!
Állatok megtekinthetők reggel 9-től este 18 óráig

Sürgősen tiz kisegitő tisztiorvost kér a tisztifőorvos

A főváros közegészségügyét veszélyezteti a sok ellátatlan beteg

A munkanélküliség miatt egyre többen veszítik el pénztári tagságukat és napról-napra szaporodik az ingyenes hatósági kezelésre szoruló szegény betegek száma. A kerületi elöljáróságokon levő orvosi szobákban naponta 200—250-en fordulnak meg, rengetegen keresik fel a tisztiorvosok rendelőit, de a 27 hatósági orvos sehogy sem győzi a munkát s ezért

Csordás Elemér dr. tisztifőorvos sürgős előterjesztésében arra kéri a polgármestert, hogy legalább 10 ideiglenes, kisegitő tisztiorvos alkalmazásáról és néhány ingyenes rendelőszoba felállításáról még az ősszel gondoskodjék,

mert ha a télen még több lesz a szegény beteg, *teljesen megbénul a hatósági orvosok gyógyító, védekező munkája.*

Ezzel kapcsolatban felkerestük

Csordás Elemér dr.

tisztifőorvost, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ma már több százezer az ingyenes szegény betegek száma, úgyhogy ezek orvosi ellátását is alig győzik már a tisztiorvosok, az ősszel és a télen pedig a mai eszközök mellett teljesen lehetetlenné válik ez a munka. Miután a szegény betegek között nagyon sok a lázas, hurutos, influenzás, tuberkulótikus, sőt járványos beteg is, ezek

az egész főváros közegészségét veszélyeztetik,

ha nem kerülnek rendes orvosi felügyelet alá. *Legalább 10 kisegítő tisztiorvos kell* az október 1-től május végéig terjedő időre. Gondoskodni kell a tisztiorvosok számára megfelelő rendelőszobákról, mert *lakásukon nem győzik a munkát.* Gondoskodni kell a szegény betegek szakorvosi kezeléséről is, mert

ambulancia híján feleslegesen sok kórházi ágyat foglalnak el.

Legalább hat kültelki ingyenes *ambulanciát kell sürgősen felállítani.* A főváros közegészségügye kívánja a gyors intézkedést, mert *a mai eszközök az elkövetkező télre már nem lesznek elégségesek.*

Útépítési megbízás. A Zólyomi-út, a Budaörsi-út és a Vasgereben-út közötti szakasz épitési munkáinak kivitelével a polgármester az *Oberndorfer* Károly mérnök vezetése alatt érdekszövetségbe tömörült útépítő vállalkozókat bízta meg. A vállalkozók a 177 ezer pengőre rúgó munkához már hozzáfogtak.

A III. ker. Polgári Társaskör szeptember 7-én este 7 órakor a kör helyiségében választmányi ülést tart. Utána ugyanott társasvacsora lesz.

A polgármester nyilvános versenytárgyalást hirdet az inségakció élelmiszerszükségletére. A fővárosi inségakció élelmiszerszükségletét eddig rendszerint a *Községi Elelmiszerüzem* és a többi városi intézmények szállították. Most úgy döntöttek, hogy nyilvános versenytárgyalás útján, kedvező ajánlat esetén esetleg a magánkereskedelemnél szerzik be az inségakciók élelmiszerszükségletének nagyrészét. A polgármester nyilvános pályázatot irt ki *1,600.000 pengő értékben fűszer-, terményáru-, liszt-, burgonya-, hagyma-, konzerv-, zsir- és kalácsszükséglet szállítására.* Az ajánlatokat szeptember 26-án délelőtt 10 óráig kell kell benyujtani a városháza szociálpolitikai ügyosztályánál. A versenytárgyalási hirdetményt lapunk mai számában közöljük.

A polgármester öt nappal meghosszabbította a Gleich cirkusz vendégjátékát. A Budapesten vendégszereplő *Gleich* cirkusz vendégjátékának 14 napos meghosszabbítását kérte a polgármestertől, aki azonban a kérelmet ebben a formában *nem teljesítette.* De meggyőződést szerzett arról, hogy a cirkusz számos magyar artistát, tisztviselőt és munkást foglalkoztat, sok kisebb iparosnak és árusnak nyujt kereseti lehetőséget, továbbá, hogy *eddigi bevételeit itt, Budapesten költötte el* és pedig területbérletre, a cirkusz állatseregletének élelmezésére, hatósági díjakra, reklámra, adókra, illetékekre. Ezenkívül kártalanította a két fővárosi cirkuszt és egyesületük útján a magyar artistákat. Mindezek mérlegelésével *kivételesen hozzájárult ahhoz, hogy a Gleich cirkusz öt nappal meghosszabbítva vendégjátékát, szeptember 6-ig tarthasson előadásokat.* Határozatában kimondta azonban a polgármester, hogy a cirkusz vendégszereplésének további meghosszabbításához *semilyen körülmények között sem járul hozzá.*

Beiratás a fővárosi Iparrajziskolába. A székesfővárosi Iparrajziskolában a beiratásokat szeptember 1—7-ig tartják az iskola IX., Török Pál-u. 1. sz. a. épületében. Az iskola szakosztályai és szakiskolái a következők: Díszítőszobrászati-, nőiruhatervező-, textilipari (szőnyeg- és gobelinszövő-, csipke-, batik- stb. készítő és tervező) szakosztály. Agyagipari (kerámiai), díszítőfestő-ipari, faipari (asztalos és fafaragó), könyvkötő- és bőrdíszmüipari, ötvösipari, sokszorosító (grafikai) ipari szakiskola.

összpontosítják az élelmiszerhamisítások bíráskodását. Mint ismeretes, eddig a kerületi elöljáróságokon hozták meg a rendőrbírói ítéleteket az élelmiszerhamisítások ügyében. Ez a módszer lehetővé tette, hogy *az egyik kerületből másikba átment élelmiszerhamisító kibujjon deliktumának következményei alól.* Az új fővárosi törvény egyik szerencsés reformja lehetővé teszi, hogy a polgármester véget vessen ennek a visszás helyzetnek. A törvény ugyanis megengedi, hogy olyan esetekben, olyan reszortokban, ahol a központosítás kívánatos, *a polgármester egyes kerületi elöljáróságokat az egész főváros területére szóló hatáskörrel ruházhat fel.* Igy például a III. kerületi elöljáróságon koncentrálta a polgármester az összes kéményseprési ügyeket, most pedig *az összes élelmiszerhamisítási ügy rendőri büntető-bírósági jogát a IV. kerületi elöljáróságra ruházta.* Az intézkedés október 1-én lép életbe.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 4 — TEL.: AUT. 297—57

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" című rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet a székesfővárosi „Étkeztetési Akció" részére szükséges **fűszer- és terményáruk, liszt, konzervek, burgonya, hagyma, zsír és kalács** szállítására.

A szükséges évi mennyiség hozzávetőlegesen a következő:

Fűszer- és terményáruk: Bors (egész) 350 kg, bors (törött) 650 kg, köménymag 1700 kg, majoranna 120 kg, paprika (szegedi édes nemes) 5000 kg, fahéj (törött) 350 kg, babérlevél 200 kg, só 130.000 kg, cukor (kristály) 75.000 kg, mák (francia kék) 35.000 kg, ecet (6 hydr.) 14.000 kg, szilvaíz 28.000 kg, árpagyöngy (0) 14.000 kg, búzadara 80.000 kg, bab (fehér, idei terméső) 72.000 kg, bab (fürj, idei terméső) 88.000 kg, borsó (feles sárga közép) 135.000 kg, lencse (Ia. idei) 160.000 275.000 kg,

kg. rizs (fényezett törmelékmentes) 110.000 kg, búzaliszt 5-ös

Konzervek: Savanyú káposzta 275.000 kg, paradicsom 60.000 kg (5, 2, 1 kg-os dobozokban),

Burgonya: Étkezési Krüger 20.000 q,

Hagyma (makói): 600 q.

Zsír: Ia. helybeli 250.000 kg.

Töltött kalács: 60.000 darab (hetenként).

Az ajánlatot a székesfőváros által rendelkezésre bocsátott ajánlati űrlapon, lezárt és lepecsételt „Ajánlat az „Étkeztetési Akció" élelmiszerek szállítására" jelzéssel ellátott borítékban f. évi szeptember hó 26. napján d. e. 10 óráig kell a polgármesteri IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályhoz (IV. Központi Városháza, I. pav. I. em. 38. sz.) benyújtani.

Az ajánlati űrlapok és a részletes szállítási feltételek a főzőhelyek jegyzékével együtt ugyanott kaphatók díjmentesen.

Az ajánlatok ugyanott és ugyanezen a napon délelőtt 11 órakor nyilvánosan bontatnak fel, amikor is az ajánlattevők vagy megbízottaik megjelenhetnek.

Budapest, 1932. augusztus hó 25-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

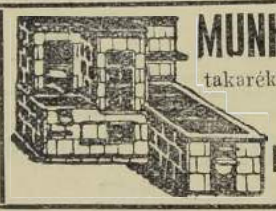
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 431—44

Roszmusz Bálint
uvaros és vállalkozó; kertikavicsok szállítása
Budapest, VII. ker., Thököly-út 125
Telefonszám: Automata 961—81.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon; 942-58.
Gyártmányok; Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés; Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás.
Hidegen kenheto tetómázok asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: *Kleiner és Bokmayer*
Budapest, VIII., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat. Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás

Műkövet,
műkőhöz minden színben zúzalékot olcsón szállit a
BUDAPESTI KŐGYÁR (Hämmerle Adolf utóda)
Budapest V., Visegrádi-u. 65. Telefon: 906—37.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46 Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: **LÁBATLAN.** — Mészégető: **LÁBATLAN.**
Téglagyárak: **BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU**

Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállit: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket **legjobb minőségben**
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-ut 40. Tel.: J. 38—9—17.

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VALLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

MŰKŐ
szobrász- és stuccomunkák
KELEMEN KÁROLY
Budapest, VII., Kövér Lajos-u. 20
TELEFON: 97—4—14

Singer József
Fatermelő, tüzifa- és szénnagykereskedő, Bpest, Józsefvárosi pályaudvar X. kapú
Telefonhivó: József 311—19. szám.
Kiváló üzelőanyag készletem legolcsóbb napi árakon
Köztisztviselőknek fizetési könnyitések

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

Barakovits János
műorgona épitő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 253—54, 253—55 és 253—56.

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ—0,0345)
árusitja: **Bürgermeister Ferenc Utóda,**
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

Hatscher Károly
okl. gépészmérnök
Saját gyártmányú Röntgen — Medikai — és Elektrotechnikai készülékek
Budapest, IX., Üllői-út 25. Telefon: 86—7—74.

STEINER ÉS SZIMPER **DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK**
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: József 306-29

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen bérkompressort**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 76—21.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: LIPÓT 914—46

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, a kellő helyen a SCHÜTZ védőegyű anyagot épiti be

Telefon: 53-0-92. **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92.
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntődéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 3.

Dékány Gyula műasztalos és műesztergályos
Faipari üzeme
Budapest, IX., Üllői-út 119 és 121
Telefon József 320—90

STERN RICHARD
Autókilométerjelzők és mérőműszerek képviselete és speciális üzeme
Budapest, VI., Lehel-utca 10/a. Telefonszám: 92—1—35.

Bontasra kerülő épületekért legnagyobb arat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Bécsi-út 193. sz.
Telefon: 623 — 34.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NADOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépités Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

VITÉZ **MÁTYÁSI BRUNÓ**
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG TELEFON: J. 434—78.
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZÁM.

ECKMAYER ISTVÁN
lakatosáru, vasszerkezet, napellenző és **redőnygyár**
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
Andrássy-út mellett. Telefon: Aut. 220—54

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

Petrass László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Göz- és vizszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszíjak. Mindenféle műszaki cikkek

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150 81

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 szeptember 7. — 36. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Munkakezdés

Nyári álmából kezd ébredezni a törvényhatósági élet. Természetes, hogy az első életmegnyilvánulásnak a törvényhatósági tanácstól kell származnia. Ez is egyik bizonyítéka annak, amit annyiszor tapasztalni kellett már az új fővárosi törvény életbelépése óta, hogy az új kommunális életben nincsenek dekórumok, parádés szerepek; de annál több a munka és a felelősség. Ez a gondolat hat át most ismét bennünket, amikor az jár az eszünkben, hogy amikor ezek a sorok megjelennek, ismét együtt ül már a törvényhatósági tanács. A munka megindulása bizalommal tölt el bennünket és örülünk, hogy még a szeptember napja fényesen, melegen, biztatón ragyog, amikor a tanács zöld asztalán máris „terítékre kerülnek" a téli gondok. *A pihenés után megkezdett munka ezúttal példátlan fontosságú.*

Mögöttünk áll egy esztendő, amelynek elkeseredett, kemény harcát szilárdan, biztosan álltuk és amely esztendő előrevetett fekete árnyékának láttán *Károlyi* Gyula gróf miniszterelnök kijelentette, hogy nem szabad éhező embernek lennie. Budapest székesfőváros vezetett abban, hogy a nehéz viszonyok között erején felül teljesítette szociális kötelességét. Budapest megúszta, dicséretreméltó módon úszta meg a nyomor esztendejét és ma itt áll az új küzdelem megalapozása, a folytatódó nyomorúság ellen való küzdelem fegyvereinek beszerzése előtt. Itt elsősorban *a szükségmunkák minden bürokratikus gátlástól ment rapid megindítására, főleg pedig a szociális akciók költségvetési fedezetének haladéktalan előteremtésére gondolunk.*

Mert a nyomorúság nem változott, a fegyverek sem változhatnak. Nem lehet benne kétség, hogy az élet bizonyos vonatkozásaiban inkább nehezebb lett a mult esztendő óta, mint könnyebb. Távolból a reménységek bethlehemi csillagait mutatják: mi hívők vagyunk, de nem vagyunk könnyelműek és nem küldjük a zálogba a meleg kabátunkat addig, amíg végérvényesen, komolyan ki nem tavaszodott. A jobb időkben csak akkor lehet komolyan hinni, ha azoknak fényessége beragyogja az eget. De amíg a régi bajok sarában gázolunk, amíg a régi felhők nem oszlanak, hanem gyülekeznek, addig nem szabad Budapest székesfővárosnak feladni a védelmet. Ostromlott várban vagyunk, most állnak rendelkezésünkre azok az órák, amelyekben nehéz utakon, küzdelmek árán bár, de gondoskodni lehet és kell a télről. A második tél pedig mindig nehezebb, mint az első, hiszen az első már nagyjában felemésztette minden áldozatkészségünk gyümölcsét. Most újabb áldozatok kellenek, újabb kétségbeesett erőfeszítések, újabb megerőltetések annak a polgárságnak, amely a maga javainak védelmében minden áldozatra kész.

A törvényhatósági tanács, ha derűs szeptemberi napon is ül össze, látnia kell a tél sötét fellegeit és tudnia kell, hogy minden erejének megfeszítésével *már ma* elő kell készítenie az új hadjáratot. Az új hadjáratot, amelyben — szent meggyőződésünk szerint — le kell küzdenünk minden rémet, inkább tegnap, mint ma kell megkezdeni. Ha a vakmerő reményeket, amelyek lassan — hála Istennek — az egész világot kezdik megszállani, nem is valljuk száz százalékig a magunkénak; de el sem tudjuk képzelni, hogy a nyomor esztendeinek sora végtelen legyen. Az *utolsó* nehéz esztendőre akarunk felkészülni, de alaposan, mert minél keményebb lesz ez a küzdelem, annál nagyobb a reménység a tiszta, boldog, jobb időkre.

Kész a jövőévi költségvetés: a fázisrendszer következtében állandóan katasztrofálisan csökken a forgalmiadó-bevétel

Fokozódó pénzügyi nehézségek ellen hadakozik az adminisztráció — A költségvetést ismét megcenzurázza a takarékossági hetes bizottság

A fővárosi törvény szeptember 15-ében jelöli meg a költségvetés elkészítésének végső terminusát, hogy két hónappal később, november 15-én már a kormányhoz fel lehessen terjeszteni a közgyülés által is elfogadott *kész költségvetést.* Az idén

jóval a törvényes terminus előtt, már szombatra elkészült a költségvetés összeállítása,

amelyet nyomdába adtak, úgy, hogy a jövő héten az arra illetékesek már kézhez is kapják. A pénzügyi osztály a költségvetés összeállításáról

terjedelmes jelentésben számolt be a külföldön üdülő polgármesternek, aki a távolból is állandóan figyelemmel kiséri a főváros ügyeit,

amelyekről úgyszólván naponta írásbeli jelentést kap.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a következő felvilágosítást kapta a költségvetés letárgyalásának rendjéről:

— A törvényhatósági tanács budget-vitája előtt az autonómia

az idén is egész bizonyosan kiküldi a takarékossági hetes bizottságot,

amely tavalyi alapos és érdemes munkájával *nyolcmillió pengőt meghalladó megtakarítást ért el a budgettervezetben.* Az idén természetesen *ilyen nagyarányú törlésekről szó sem lehet,* de a közvéleményre feltétlenül megnyugtatóan hat, ha látja, hogy az önkormányzat szervei maguk ügyelnek a legkörültekintőbben a takarékosságra. A hetes bizottság három-négy hét alatt végezhet munkájával, úgy, hogy *október közepén megkezdheti a tanács sorozatos ülésein a költségvetési vitát.* November első napjaiban kerül közgyülés elé a budgettervezet, amely tíz-tizenkét ülésen, *november 15-ére feltétlenül végezhet a vitával.* Az idei költségvetés tárgyalása egyébként már az új ügyrend szerint történik.

az egyes felszólalások tehát nem tarthatnak egy óránál tovább és legfeljebb félórás meghosszabbításról lehet szó.

Ismét láthatáron az inségadó

A költségvetés részletei még nem kerültek nyilvánosságra, annál kevésbbé, mert a *polgármester szigorúan megtiltotta, hogy akár a törvényhatósági bizottság tagjainak is tudomására hozzanak bármilyen részletkérdést az előkészítés ideje alatt.* Kétségtelen azonban, hogy fokozódó pénzügyi nehézségek ellen hadakozik az adminisztráció. A budget összeállításának legnagyobb akadályát *két* tétel okozza. Az egyik, az egyre nagyobb arányokat öltő szociális nyomor levezetése a *kiadási oldalon,* a másik a forgalmi adóbevételekben jelentkező *óriási visszaesés.* Öt esztendővel ezelőtt még havi 1,200.000 pengő volt a főváros forgalmiadó részesedése. Ez fokozatosan csökkent, tavaly már csak havi 840.000 pengő volt az átlag, de

még katasztrofálisabb volt a zuhanás ezidén, amikor alig 600.000 pengőre zsugorodott a havi átlag.

De ez is csak az év első hónapjaira vonatkozik, mert július óta a különböző fázisadók, elsősorban azonban a textil-fázisadó életbeléptetése *újabb rendkívüli károsodással sujtotta a fővárost.* Eddig ugyanis Budapesten létrejött üzletkötések után itt fizették a forgalmiadót, most azonban a gyártelepen róják le a fázisadót, ami által

az adórészesedés Kispesté, Ujpesté, Budakalászé, vagy akár Győré, de egyetlen fillér sem jut belőle a fővárosnak.

A jelek szerint az eddigi 10,000.000 pengős bevétellel szemben

legalább két-hárommilliós csökkenésre lehet számítani a forgalmiadóbevételeknél.

Mint emlékezetes, az *Egységes Községi Polgári Párt* egyik tavaszi értekezletén *Glücksthal* Samu dr. törvényhatósági tanácstag hívta fel erre a veszedelemre a figyelmet és az ő indítványára fordult a közgyülés felirattal a kormány elé. *Máig sem jött meg azonban a válasz,* így a költségvetést ennek a hiányzó tételnek hendikepjével kellett összeállítani.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

az egész komplexumra vonatkozóan a következő információt kapta:

— Miután a főváros költségvetésének egyensúlyát a legsúlyosabban érinti az előreláthatóan 2—3,000.000 pengős adóbevételi hiány, azt kértük a kormánytól, hogy

a főváros forgalmiadórészesedését az államnak az ország egész területéről nyert összbevételéből szabja meg,

százalékszerűen, *olyan mértékben, amilyen arány az állami bevétel és a főváros részesedése között az eddigi évek átlageredménye alapján jelentkezik.* Ez az átlagösszeg körülbelül 10 millió pengő. Ha a kormány a fővárosnak ezt a propozicióját elfogadja, akkor a főváros háztartását egyidőre, a mostani bizonytalan körülmények között

függetleníteni lehetne forgalmiadó rendszerében a gazdasági élet magasabb kényszerűségei folytán beálló folytonos változásoktól és egyszerűbb, áttekinthetőbb lenne ilymódon az állammal való elszámolás módszere is.

— A másik nagyjelentőségű tétel *a szociális segítőakciók pénzügyi fedezetének biztosítása.* A főváros a multban, éveken át céladóval, *inségadó kivetésével fedezte az akciók költségeit.* A mult évben a kormány az inségadó kivetéséhez *nem járult hozzá,* hanem az egész országra szükségadót vetett ki és ebből a szükségadóból juttatott kisebb-nagyobb összegeket a fővárosnak. Ez körülbelül fedezte az összes szükségleteket, de már *az őszi és téli akciók folytatásához nincs pénze a fővárosnak.* A jövő évre vonatkozóan pedig máris megjelent a kormánynak a törvényhatóságokhoz intézett leirata, amelyben közölte, hogy

a szükségadóból ezentúl nem részesítheti az önkormányzatokat, illetve a városokat, hanem esetleg a forgalmiadóbevételből juttat nagyobb részt, amennyiben erre mód kínálkozik.

— A főváros vezetőit most igen élénken foglalkoztatja: mi lesz az a megoldás, amely biztosítja a segítőakciók régi keretek között való fenntartását, vagy ha lehet, fokozását. A legkézenfekvőbb megoldásnak látszik az, hogy

a főváros újra kivesse a régi, ismert kulcs szerint való inségadót, amihez a kormány valószínűen hozzá is járulna, ellenkező esetben azonban kénytelen lesz a pótadó felemelésére gondolni,

miután egyéb lehetőségre egyelőre nincs kilátás.

Turista-szálló és üdülőház épül a Jánoshegyen

A már elkészített tervekre az ősszel kiírják a versenytárgyalást

Becsey Antal multheti felhívásának visszhangja

A *Fővárosi Hirlap* multheti számában, a jánoshegyi vízvezeték elkészültével kapcsolatban, *Becsey* Antal törvényhatósági tanácstag felhívta a figyelmet a Jánoshegy *subalpin jellegére* és rámutatott arra, hogy egész bizonyosan lukratív vállalkozás lenne olyan kisebb szállók, vagy szanatóriumok építése, amelyekben a középosztály, a hasonló osztrák szállók és penziók áraival azonos lehetőségek mellett, *6—8 pengős napiárért szállást és ellátást kapna.*

A Fővárosi Hirlapban megjelent nyilatkozat széles körökben keltett visszhangot

és máris többen érdeklődtek a városházán: vannak-e ilyen irányú tervei a főváros vezetőségének?

Minthogy ilyen tervek és elgondolások tényleg vannak, azokat

beavatott helyen

így ismertették a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Az 1929. évi költségvetés tárgyalásai során *Becsey* Antal indítványozta, hogy a pénzügyi bizottság hívja fel a tanácsot, tegyen előterjesztést: milyen módon, mekkora költséggel lehetne a Jánoshegyen, vagy annak környékén

szanatóriumot létesíteni, amely a kevésbbé teherbíró középosztály számára is elérhető volna.

A munka megindult, *Fekete* Ignác erdőfőtanácsos, az *Erdészeti Hivatal* vezetője, részletes elaborátumot készített, a középítési ügyosztály pedig megcsinálta a létesítendő szállóterv vázlatait. A szálló építésére annál inkább szükség van, mert

a mostani vendéglő szúette faépületét néhány éven belül feltétlenül le kell bontani.

Az új szálló elhelyezésére legmegfelelőbb lenne az Erzsébet kilátótoronyhoz és a Tündérhegyi-útra vezető sétautak között elterülő *hegyoldal*. Az ügyosztályban készen fekvő tervek szerint *az épület kétemeletes lenne.* Az alternatív megoldás egyike *31 szobás épületet tervez, ebben 13 vendég- és fürdőszobás appartement lenne.* Földmunkával együtt 730.000 pengőbe kerülne. A másik terv megvalósulása 625.000 pengőbe kerülne 67 egyszerű szobával. A főváros a mai viszonyok közt nem építheti meg maga ezt a szállót, hanem

rövidesen nyilvános pályázatot ír ki annak létesítésére a vállalkozóknak.

A szükséges telket, esetleg az építőanyag egy részét is *ingyen* bocsátaná rendelkezésre, *a szálló viszont bizonyos, megállapítandó idő multva a főváros tulajdonába menne át.*

Jánoshegyi kirándulók panasza

Multheti számunkban adtunk hírt arról, hogy a kirándulók és a hegyvidék lakóinak nagy örömére átadták a használatnak a jánoshegyi vízvezetéket. Bármennyire örülnek is azonban ennek a kirándulók, nyaralók és a Jánoshegy vidékének állandó lakói, már panaszok is vannak az új vízvezetékre. Egy hozzánk intézett panaszos levél arra hívja fel a figyelmünket, hogy nem gondoskodtak az új vízcső mentén elegendő számú közkutakról. Csak a vámnál és fenn a kilátótorony lábánál vannak nyilvános kutak, de a háromkilométeres útvonal mentén, ahol naponta sok százan, ünnepnapokon pedig ezrekre menő tömegekben fordulnak meg,

egyetlen vízcsapot sem lehet találni.

A másik panasz az, hogy

a víz kátrányízű.

Minthogy egyik panasz orvoslása sem ütközik nehézségekbe, a vízművek bizonyára hamarosan eleget tesznek a közóhajnak. Néhány közkút felállítása nem jár különösebb kiadással, a víz kátrányíze pedig az új csövektől és gépektől van, amit párnapos öblítéssel el lehet majd tüntetni.

egy pengő bedobása ellenében három percre kigyulladnak a Citadella, a Gellért-szobor és a Halászbástya reflektorai.

Háromfajta tikettet készítenének, amelyek közül *az egypengős tikett három percre, a kétpengős tikett hat percre, a hárompengős tikett pedig tíz percre borítaná fényárba ezeket az épületeket.* A számítások szerint ilyen tarifák mellett

nem csupán a világítás költségeit fedeznék és az automaták előállítási költségét amortizálnák, hanem olyan jelentős bevételekhez is jutna a főváros, hogy azokból újabb idegenforgalmi látványosságokra is futná.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint az automaták gyártását *már a legközelebbi jövőben megkezdik* és

a jövő szezonban már fel is állítják ezeket a készülékeket a Parlamenttől az Erzsébet-hídig terjedő pesti Dunaparton és természetesen nem hiányoznak majd ezek az automaták a dunaparti nagy szállodák kávéházaiból sem.

Mondani sem kell talán, hogy az automatákat *nemcsak az idegenek fogják igénybe venni, hanem elsősorban maguk a pestiek.* Végre is nem utolsó szórakozás, hogy ül az ember a dunaparti kávéházban, kiolvasta az esti lapokat, megfejtette a keresztrejtvényeket, megúnta az összes színésznők strandfotografiáját, kegyetlenül unatkozik, de még csak éjfélre jár az idő, a kánikulában nincs szíve hazamenni, lefeküdni. Mit csináljon ilyenkor a szegény unatkozó pesti ember? Vált egy pengős zsetont, bedobja az automatába, a kapcsolószerkezet fogaskerekei csikorognak,

a következő pillanatban pedig szemben vele, a Duna másik partján fehér fényáradat önti el az éjszakát

és a hegyek ormán lenge-könnyedén, kacsalábon forgó, süvegenkorból épült tündérkastély módjára a sötét firmamentumon lebegni kezdenek a Halászbástya könnyed tornyai és a Citadella súlyos bástyái.

FEJEZET A JÖVŐ SZÁZAD REGÉNYÉBŐL

Egy pengőért három percig mindenki kivilágíthatja a Citadellát s a Halászbástyát

Automatákat állítanak fel a pesti Dunaparton, különösen pedig a nagy hotelok terraszán és kávéházaiban — Páratlan attrakció a főváros jövő évi idegenforgalmában

A meglepő ötletek, a frappáns fordulatok hazája Amerika, de nagyon lekicsinyelnénk a szóbanforgó ragyogóan szellemes tervet, ha amerikai stílü ötletnek neveznénk csupán. Sokkal több ez annál: pompás fejezet, vagy legalább is álmélkodtató epizód *a jövő század regényéből.* Miről is van hát szó tulajdonképpen?

Alig két hete, hogy a Szent István-heti ünnepségek sikerével kapcsolatban a *Fővárosi Hirlap* hasábjain felvetettük a gondolatot: a főváros illetékes tényezőinek újabb vonzó ötletekkel kellene előállni, hogy a magyar főváros szépségei, érdekességei minél kihangsúlyozottabban táruljanak a bámuló idegen szeme elé. *Magunk sem hittük, hogy kívánságunk ily hamar teljesül.* Tény az, hogy két héttel a Szent István-heti ünnepségek lezajlása után *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok, a főváros idegenforgalmi propagandájának irányítója

olyan tervet kíván megvalósítani, amely kétségtelenül élénk csodálkozást fog kiváltani egész Budapest közönségéből, főleg pedig a hozzánk jövő idegenekből.

Bizonyos az is, hogy ennek a szellemes pesti ötletnek híre hamarosan bejárja a világot és ahol megvan a módja, *utánzásra is talál.*

Kovácsházy Vilmos ötletének kiinduló pontja a főváros sanyarú pénzügyi helyzete volt. Tudvalevő, hogy a nyári Budapest idegeneit leginkább elbájoló attrakciója *a budai hegyvidék festői épületcsoportjainak esti díszkivilágítása.* A fehér fényárban úszó Citadella, a Gellért-szobor és a Halászbástya olyan tündéri látványosságok, amelyeket az évek hosszú során sem tudott megszokni, vagy megunni a közönség. Sajnos azonban, különösen az idén, már meglehetősen gyéren jutottunk ehhez a látványossághoz, mert

a főváros pénzügyi helyzete nem engedte meg, hogy napról-napra kivilágítsák a budai hegyeknek ezeket a koronáit.

Így aztán csak egész ritkán, hetenként egyszer-kétszer, de maximum háromszor volt részünk ebben a mindig frappáns látványosságban. Még nagyobb baj, hogy nemcsak mi, budapestiek vesztettük el a nyári éjszakák e vonzó szépségét, *hanem elsősorban a külföldiek,* akik közül

az idén már nagyon sokan egyáltalán nem is jutottak hozzá ehhez a látványossághoz.

Gyakran megtörtént, hogy *szombaton, vasárnap és csütörtökön* volt kivilágítás, így aztán azok a külföldiek, akik véletlenül hétfőn, kedden, vagy szerdán fordultak meg a magyar fővárosban, *még csak rövid izelítőt sem kaptak ebből a csodálatos attrakcióból.* A főváros *Idegenforgalmi Hivatala,* amely számontartja a külföldi csoportok érkezését, ugyancsak nem nagyon tudott segíteni a bajon, mert a takarékossági megszorítások során odáig jutottak az állapotok, hogy

minden egyes esti díszkivilágításhoz külön polgármesteri engedélyre van szükség.

Ez pedig a legjobb akarat mellett is bizonyos bürokratikus hosszadalmassággal jár, ami lehetetlenné teszi a szükségletekhez mért gyors intézkedést.

Ezekből a nehézségekből indult ki *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok, amikor olyan szerencsés megoldást sikerült találnia, amilyenre a világon nem volt még példa. Arra gondolt, hogy *a hatásvilágítást a közönséggel kellene megfizettetni, ezáltal a főváros mentesülne tekintélyes kiadásoktól.* Ezt a költség-áthárítást azonban olyan szellemes, mulatságos formában kell véghezvinni, hogy *a publikum örömmel vállalja.* Így keletkezett aztán az az ötlet, amely szerint

automatákat kellene a pesti Dunaparton felállítani, és az automatákba dobott pénz ellenében bizonyos rövid időre fényár öntené el a budai hegyvidéket.

A tanácsnok nyomban megkezdte a tárgyalásokat *a postavezérigazgatósággal,* amely hajlandónak mutatkozott az automaták elkészítésére. Kalkulációt is készítettek, amely szerint a terv megvalósítása már akkor gyümölcsöző, ha

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfőmök királya
PARFUMS D'ORSAY
PAR 7 RUE DE LA PAIX

A Gschwindt-féle Szesz-, Élesztő-, Likőr- és Rumgyár Rt. igazgatósága, felügyelőbizottsága, tisztviselőkara és összes alkalmazottai mélységes megrendüléssel jelentik, hogy a vállalat elnök-vezérigazgatója

méltóságos győri

Gschwindt Ernő úr,

m. kir. kormányfőtanácsos,

v. országgyűlési képviselő, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Gyáriparosok Országos Szövetsége, az Országos Szeszértékesítő r.t és a Magyar Vegyészeti Gyárosok Országos Szövetségének igazgatósági tagja, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara szesz-szakosztályának elnöke, tőzsdetanácsos stb. stb.

életének 51. évében, alkotóerejének teljében, rövid szenvedés után váratlanul elhúnyt. Vállalatunk súlyosan érzi a mérhetetlen veszteség nagyságát, mert az elköltözött kora ifjúságától nemes, puritán, munkás életét fáradhatatlan buzgósággal és nagyvonalú céltudatossággal a vállalat felvirágoztatásának szentelte és elhúnytával mélységes gyászt borítva vállalatunkra, betölthetetlen űrt hagyott maga után.

Emlékét mindenkor tiszteletteljes kegyelettel fogjuk megőrizni.

✝

Budapest székesfőváros VI. kerületi elöljáróságának tisztikara mélységes fájdalommal jelenti, hogy hosszú esztendőkön át szeretett kartársuk, majd szeretve tisztelt és közbecsülésben álló vezetőjük

nyilhegyi

Rupp László

m. kir. kormányfőtanácsos, nyug. székesfővárosi kerületi elöljáró

folyó évi szeptember hó 1-én, délelőtt 9 órakor, munkás és áldásos életének 66-ik évében elhúnyt.

Huszonnyolc esztendőn keresztül munkálkodott fáradhatatlan szorgalommal, kitűnő hozzáértéssel, önzetlen buzgalommal, példás tisztességgel, mindenki által hálásan elismert eredménnyel Budapest székesfőváros VI. kerülete polgárságának értékes szolgálatában, jeles emberi és tisztviselői erényeivel úgy a kerület polgársága előtt, mint a főváros egész társadalmában közbecsülésben állott, az a tizenhét esztendő pedig, amelyet a kerület elöljáróságának vezetésében töltött el, felejthetetlen korszaka lesz a kerület igazgatásának.

Kitűnő munkássága mindenkor példaképünk marad, áldott emlékét hűséges szeretettel fogjuk megőrizni.

Budapest, 1932. évi szeptember hó 1.

LONDON

IV.

Mr. E. J. B. KING,
Nagy-London közjótékonysági hivatalának főnöke, a Fővárosi Hirlap meghívására szeptember végén néhány napra ellátogat Budapestre

Londoni tartózkodásom idején meglátogattam Mr. E. J. B. *Kinget*, Nagy-London közjótékonysági hivatalának főnökét munkahelyén, amely a *Victoria Embakment*-en levő szociális és népjóléti hivatal palotájában van. A *Fővárosi Hirlap* két héttel ezelőtt megjelent számában közöltem a köztünk lefolyt beszélgetést, amelynek során kérdésekből és feleletekből alakult ki London egész grandiózus szociális berendezkedése és működése. Minden kommentár nélkül írtam le a kérdéseket és feleleteket, de nem tettem cikkemben említést egy fontos körülményről. Nevezetesen, amikor Mr. *King* előadása alapján bepillantást nyerhettem London kommunális életének páratlan arányaiba, úgy éreztem, *nem lenne céltalan megismertetni Mr. King-el a magyar fővárost*, amely ugyan összehasonlíthatatlanul szegényebb és kisebb a világ fővárosánál, Londonnál, de kétségkívül vannak olyan szépségei, amelyek bámulatraméltók és vannak olyan intézményei, amelyeket esetleg utánzásra érdemes példának tekinthet akár London városának vezetősége is.

Röviden: beszélgetésünk végén meghívtam Budapestre Mr. *King*-et, aki ezt a meghívást azzal a lekötelező szívélyességgel fogadta el, amellyel nagy elfoglaltsága mellett is rendelkezésemre állt felvilágosításaival. Mr. *King* megígérte, hogy amint ideje engedi, ellátogat Budapestre, amely iránt sikerült felkeltenem érdeklődését.

Hogy egész őszinte legyek, nem nagyon bíztam Mr. *King* közeli látogatásának lehetőségében, meg voltam róla győződve, hogy jó időbe telik, amíg Nagy-London közjótékonysági hivatalának főnöke időt szakíthat magának a budapesti látogatásra. Ebben a hitben küldtem el neki cikkemet, amelyben vele folytatott beszélgetésemet írtam le.

Annál nagyobb volt tehát meglepetésem, amikor küldeményemre postafordultával megjött Mr. *King* levele, amelyben nem csupán az udvariassági formának tesz eleget, hanem reflektálva személyes meghívásomra, bejelenti, hogy rövidesen eljön Budapestre, sőt látogatásának időpontját is precizírozza. Szívélyes hangú levelének faksimiléjét itt közlöm:

London County Council,
Public Assistance Department,
Victoria Embankment, E.C.4.

26363

26th August, 1932.

Dear Mr. Dacsó,

I am exceedingly obliged to you for your kindness in sending me a copy of the "Fővárosi Hirlap" of 24th August containing the article on page 5 with reference to our work.

I shall be pleased at any time to let you have any information you may desire, if you will write to me.

I hope to visit Budapest for a day or two towards the end of September. If I may, I will call and have a chat with you.

Yours sincerely,

E. J. B. King

Dacsó, Emil, Esq.,
Editor "Fővárosi Hirlap",
Budapest VI,
Szív-utca 18,
Hungary.

A levél fordítása ez:

Kedves *Dacsó* úr, — rendkívül hálás vagyok, hogy szíves volt megküldeni nekem a *Fővárosi Hirlap* egy példányát, amely 5-ik oldalán a mi munkánkra vonatkozó cikket tartalmazza. Bármikor a legnagyobb örömmel adok meg minden kívánt felvilágosítást, ha ír nekem. Remélem, hogy szeptember vége felé egy-két napra ellátogathatok Budapestre. Ez esetben fel fogom keresni és elbeszélgetünk majd egymással. Őszinte híve: *E. J. B. King.*

Mr. *King* levelére nyomban válaszoltam és természetesen örömmel vettem tudomásul látogatására vonatkozó ígéretét. Remélhetőleg ez a látogatás újabb erős pillérje lesz a budapesti idegenforgalmi propaganda egyre nagyobb arányokban kibontakozó épületének. Mr. *Kinget* bizonyára szintén megkapják Budapest páratlan szépségei, amelyeket annyira megcsodál minden nálunk megforduló külföldi. De kétségkívül nagy érdeklődéssel igyekszik majd megismerni a kommunitás életét, elsősorban pedig azt, ami az ő resszortjába vág: szociális és közjóléti intézményeinket.

E tekintetben pedig ugyancsak van mutogatnivalónk. A főváros szociális akciói, intézményei, árvaházai, szeretetotthonai egytől-egyig kiállják a legszigorúbb bírálatot, ezeknek az intézményeknek arányai pedig messze kimagaslanak szegénységünk és kicsinységünk szükségszerűen kis méreteiből.

Megismerhet ezenkívül Mr. *King* Budapesten olyan szociális intézményt is, amely helyzeténél és nagyvonalúságánál fogva Londonra fog emlékeztetni, amelynek azonban Londonban sines párja. Itt elsősorban a bicskei átmeneti leányotthonra gondolok, amely a londoni méretekhez képest is, a város kőrengetegétől egész tekintélyes távolságban végzi áldásos hivatását, mégpedig olyan hivatást, amelynek betöltésére bizonyára Londonban is szükség lehet.

Ugyanilyen megkülönböztetett érdeklődésre tarthat számot a főváros tisztviselőinek nagyszerű üdülőtelepe a Balaton partján és még egész sor szociális intézmény, amelyet feltétlenül meg kell ismertetni Mr. *King*-el. Ha pedig mindehhez hozzávesszük a magyar főváros természetadta lenyügöző szépségét, akkor, azt hiszem, Mr. *King* látogatásával újabb barátot sikerül szereznünk. Tekintélyes barátot. Mr. Kinget és rajta keresztül az egész londoni városi tanácsot.

ORION RADIO

Fölösleges ingatlanait eladja a főváros
A befolyó pénzekből városrendezési terveket valósít meg

Szeptember második felében megkezdi működését a városháza egyik új szakbizottsága, *a városfejlesztési bizottság*. Közvetlenül a nyári szünet előtt alakult meg ez az új testület *Harrer* Ferenc elnöklésével. Tagjai: *Bresztovszky* Ede, *Büchler* József, *K. Császár* Ferenc, *Dorner* Gyula, *Lampel* Vilmos, *Martin* János, vitéz *Martsekényi* Imre, *Nagy* Andor, *Paulheim* Ferenc, *Petrováz* Gyula, *Pintér* János, *Sármezey* Endre, *Schoditsch* Lajos és *Zala* Zsigmond. Ez a bizottság nagy feladatokat tűzött maga elé. Tervbevette, hogy előre kidolgozott nagyvonalú program alapján fogja irányítani a főváros telekpolitikáját és ezzel kapcsolatban hatalmas városfejlesztési elgondolásokat segít a megvalósuláshoz. Mindenféle városfejlesztési terv kivitelhez elsősorban pénzre van szükség. A főváros gondos előrelátással meg is teremti a kellő anyagi fedezetet. Összeírták a főváros tulajdonában levő és különösebb célokat nem szolgáló telkeket, kisebb épületeket, amelyek eladásra alkalmasak. Közel

200 különböző helyen fekvő ingatlant, sőt nagyobb városi telekkomplexumokat is felsorol az eladható ingatlanok jegyzéke.

Körülbelül ötmillió pengő ezeknek az ingatlanoknak a főváros vagyonleltárában kimutatott becsértéke, de a forgalmi érték ennél lényegesen több, úgyhogy

minimálisan hétmillió pengőre tehető az eladásra előkészített ingatlantömeg értéke.

Vannak közöttük kisebb házak, amelyek lebontásra alkalmasak, *ezeket csak telekértékben jegyezték fel a listán.* A városrendezési ügyosztály az értékesítésre szánt ingatlanokat csak

kisebb csoportokban adja el, nehogy nagyobbtömegű ingatlaneladással lerontsa az ingatlanpiac árait.

A telkek és házak értékesítése *nyilvános árveréseken történik. Az előterjesztés szerint ősszel kezdik el meghirdetni 8—10 ingatlanonként az árveréseket.* A javaslat az ügyosztály jegyzékével együtt most a pénzügyi ügyosztály előtt fekszik, ahol

Lamotte Károly pénzügyi tanácsnok szabadságáról való hazaérkezése után pénzügyi szempontból azt fogja átvizsgálni.

A főváros akciója minden bizonnyal nagy élénkséget kelt az őszi ingatlanpiacon és már csak ezért sem kell tartani attól, hogy a városi telekeladások lerontják az árakat, mert hiszen *ugyanakkor ugyanolyan értékben a főváros is vásárol újabb ingatlanokat.*

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
96 filléres újdonságok! VI., Andrássy-út 39. 96 filléres újdonságok!

Ötvenhat magyar város haditerve a fenyegető téli inség leküzdésére

A városok után kerül sor a vidék megszervezésére

Vasárnaptól szerdáig zajlott le a pécsi városházán a *Magyar Városok Országos Kongresszusának* értekezlete, amelyen a polgármestereken kivül résztvettek az egyes városok szociálpolitikai előadói is. A nagyszabású kongresszuson, amelyen megjelentek a belügyminiszter, a székesfőváros, a Vöröskereszt, a Szociális Misszió Társulat, a Stefánia Szövetség, a Patronázs és az egyházak képviselői is. *Sipőcz* Jenő polgármester, a *Városok Kongresszusának országos elnöke* személyesen óhajtott elnököln, ebben azonban a súlyos mütétjét követő gyógykúra *megakadályozta.* Ilymódon *Márkus* Jenő dr. miniszteri tanácsos, a BSzKRT helyettes vezérigazgatója, a kongresszus ügyvezető *alelnöke* elnökölt. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Márkus Jenő dr.-t,

aki a kongresszus összehívásának céljáról és munkaanyagáról a következőket mondotta:

— A nyugati országokban a hatóságilag megszervezett szociális gondoskodásnak valósággal történeti multja van, nálunk azonban úgyszólván *máról-holnapra kellett a mulasztottakat pótolni.* Megcsonkításunk és gazdasági leromlásunk következtében sürgősen kellett hozzálátnunk a nagy munkához, amelyhez *gyakorlati támasztékunk alig volt.* Így

az eddig megnyilvánult törekvések és intézkedések nem is lehettek egyöntetűek, amellett fölötte hézagosak voltak.

Három esztendeje folyik a küzdelem a munkanélküliség és a nyomor ellen és a pécsi értekezlet célja elsősorban az volt, hogy

egybefoglaljuk az eddigi munka értékes megismeréseit és eredményeit, ugyanakkor pedig kijelöljük a gyakorlati szociálpolitika jövőbeli egységes irányát.

Miután az inség súlya elsősorban a városi lakosságra nehezedik, a szakértekezlet *egyelőre csak a városok szociális feladataival foglalkozott.* Reméljük azonban, hogy a kongresszussal karöltve

a megyei törvényhatóságok is megteszik a mezőgazdasági lakosság szociális szükségleteinek kielégítését célzó intézkedéseket.

A kongresszus a megbeszélések alapján bízik abban, hogy a kormány, a Vöröskereszt, a karitatív egyesületek és az egyházak segítségével *sikerül a küszöbön álló tél fenyegető inségét közmegnyugvásra országosan legyőzni.*

Megnyitásra készen áll a ferencvárosi élelmiszer-nagyvásártelep

Az idénypiac torlódására való tekintettel a megnyitást október közepére halasztották

Szeptember első napjaiban kellett volna megnyilnia a ferencvárosi kikötő mellett épített új élelmiszer-nagyvásártelepnek, amely *a kitüzött terminusra teljesen el is készült.* Az érdekeltségek azonban az idénypiac kulminálására hivatkozva,

a megnyitás elhalasztását kérték,

nehogy a legnagyobb forgalom, a legélénkebb vásárlások és szállítások idején kelljen *a nagyvásár nyugodt menetét költözködéssel megzavarni.* Ilymódon tehát

október első napjaira tolódott el a tényleges megnyitás,

de a vásárigazgatóságban és a közélelmezési ügyosztályban már nagyrészt kidolgozták az átköltözés részleteit: *megkezdték a helyek kijelölését és az összes kérdések tisztázását.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Vajna Ede

tanácsnokot, a közélelmezési ügyosztály vezetőjét, aki a hozzáintézett kérdésekre a következőkben válaszolt:

— A főváros vezetősége több rendkívül jelentős akciót indított meg, amelyek célja, hogy az élelmiszernagyvásárnak *nemcsak fővárosi, hanem országos vonatkozásban is sikere legyen.* Az első ilyen akció

a vasúti fuvardíjpolitika lényeges megváltoztatása érdekében történik.

Egyrészt meg kell szüntetni azokat a vegzatorikus jellegű *mellékköltségeket,* amelyek jelenleg a vasúton érkező árukat terhelik, másrészt

a nagy vásártelepre irányított élelmiszereknek ugyanolyan fuvardíjkedvezményben kell részesülniök, mint a Bécsbe, vagy más külföldi városba küldött áruknak.

Feltétlenül szükséges továbbá, hogy a nagyvásártelepre érkező árukra is kiterjesszék az ugynevezett *reexpediciós* kedvezmény', ami azt jelenti, hogy a kereskedő az itt értékesíthetetlen portékát *ugyanolyan kedvezménnyei továbbíthassa külföldi piacra, mintha közvetlen vidékről történnék a szállítás.* A fuvardíjpolitikának ilyen természetű módosítását annál inkább végre kell hajtani, mert

enélkül aligha tudunk bekapcsolódni az exportba, a magyar kereskedelmi mérleg javítását célzó akcióba.

— A siker másik fontos követelménye az, hogy ne legyenek többé különböző *„zugnagyvásárok"*, hanem a *főváros nagybani élelmiszerkereskedelmének ez legyen az egyetlen gócpontja.* A kerületi piacok hajnali zugnagyvásárait *meg kell szüntetni,* mert a kereskedőknek és fogyasztóknak egyaránt

érdeke a centralizálás, ami nélkül nem alakulhatnak ki egységes irányadó árak.

Ennek érdekében gondoskodtunk az új nagyvásártelepen helyről a kocsikon, vagy autókon portékájukat hozó vidéki termelők számára, akik a nagyvásártelepen *semmiesetre sem lesznek kitéve annak, hogy kereslet hiánya miatt potom pénzen kelljen túladni élelmiszereiken.*

— Tekintve, hogy a nagykereskedők, a detailisták, öt-hat négyzetméternyi helyével szemben 30—50 négyzetméternyi területet is elfoglalnak, továbbá jóval kisebb százalékos haszonra dolgoznak,

méltányos, hogy a helypénzeket a hatóság minél alacsonyabban állapitsa meg.

Ezzel a törekvéssel *egyetért a közélelmezési bizottság is.*

— Figyelemreméltó, hogy az építési költség a preliminált 8,300.000 pengő helyett *alig éri el a 8,000.000-t.* Az új nagyvásártelepen a földszinti fedettrakodó terület nagysága 16.000 négyzetméter, míg a szuterrénben 12.000 négyzetméter áll rendelkezésre. A földalatti rész *ugyanolyan jól megközelíthető és kihasználható,* mint a földfeletti, mert

a pincékbe is kocsikkal, autókkal lehet behajtani.

A nyitott rakodóterület 7000 négyzetméter. A vasúti berendezések is a legtökéletesebbek. *Több mint másfélkilométer hosszú rakodórampa áll rendelkezésre, ahol*

egyszerre 140—160 vagónt, vagyis egész tehervonatokat lehet ki- vagy bevagonirozni.

— Az átköltözésnek, — folytatta a tanácsnok, — mondhatnám stratégiai pontossággal, a legaprólékosabban előkészítve, *egyetlen nap alatt kell megtörténnie.* Mikor már mindenkinek ki lesz jelölve a helye és minden ember, minden csavar a helyén lesz, jóelőre kitűzzük az átköltözés napját. Ugyanazon a napon, amikor az új nagyvásártelep megnyitotta kapuit,

a régi Központi Csarnokban és a hozzátartozó Dunapartokon megszünik a nagybani vásár.

A nagycsarnok azért nem marad néptelen, mert a nagykereskedők helyére beköltöznek a Fővám-tér és a környező utcák standos, bódés kiskereskedői.

— Végül, — fejezte be nyilatkozatát a tanácsnok, — sikerült biztosítani a közlekedési lehetőségeket is. Elkészült a *BSzKÁRT* vonala, ami által *közvetlen villamosösszeköttetés létesült a főváros minden részével.* A *BSzKÁRT* egyébként

a hajnali órákban tágas csomagszállítókocsikat állít be a forgalomba,

amelyek a nagyvásártelepről *a kerületi csarnokokba és piacokra szállítják majd az élelmiszereket.*

KÖVEZŐMESTEREK
ÚT- ÉS CSATORNAÉPÍTŐK

Schaffer György
II., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

Handl István
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

Helfenstein Károly
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Reinisch és Wohl
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

Neuman Ferenc
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
VIII., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

KRAUSZ FERENC
VI., Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Obendorfer Károly és Rudolf
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Schaffer Antal
II., Biai-út 21. Telefon: 52-2-91

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Kazánok
Radiatorok
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

HACKER EMIL
okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 29-95

VÁROSI IRODA ÉS GYAR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

Pesti kirakat

Dancing és templom

Szemben a dohányutcai zsidó templommal, szombaton megnyilt egy mulatóhely. Nem is kellene tovább menni ennél a ténynél, hogy felekezeti különbség nélkül rosszalásunkat fejeztük ki emiatt a figyelmetlenség, gondatlanság, vagy nem is tudjuk, mi miatt. Mert nem akarunk célzatosságot, szándékosságot ebben a koncesszióban látni. Nem hihetjük, hogy *ma* még lenne Magyarországon hatóság, amely ne védené meg teljes hatalmával és teljes energiájával bármely templom híveinek vallásos érzületét. Lehet, hogy nem gondoltak erre, egészen bizonyos, hogy akik a mulatóhely, a dancing, a bar, a varieté — vagy nevezzék bárminek ezt a tipikus, *kimondott mulatóhelyet* — engedélyét, megfeledkeztek a templom közelségéről. Ha azonban megfeledkeztek volna, akkor annál gyorsabban, annál radikálisabban helyre kell hozni a hibát.

A mulatóhelyet, amely a dohányutcai zsidó templommal szemben nyílik, *Trokadero*-nak hívják. Záróra — mondja a csábító felhívás — reggel öt órakor. Egyszóval a dancing, a varieté, a bar reggel ötig fogja szórakoztatni a mulatni vágyó közönséget az ájtatos zsidó polgárok templomának tőszomszédságában. Ismételjük, hogy nem kételkedünk senkinek a jóhiszeműségében; de kénytelenkelletlen eszünkbe jut, hogy ugyanez a helyiség nem most ad hajlékot először mulatóhelynek. Tavaly ugyanebben a helyiségben *Apacstanya* névvel már működött egy éjszakai vendéglő. Ez sem volt épületes dolog, ez sem felelt meg annak az erkölcsi felfogásnak, amelyet Budapest polgárságának kétségkívül nagyobbik fele vall.

A szomorú a dologban, hogy a zsidó hitközségnek már az *Apacstanya* című koresma ellen is hiába való módon kellett tiltakoznia. A zsidó hitközség már a vendéglő ellen protestált és hivatkozott a rendeletre, amelynek értelmében imaház közelében lokált fenntartani, vagy nyitni nem szabad.

Pedig az csak kocsma volt, most *kifejezetten mulatóhely* nyilt meg a zsidó templom szomszédságában. Aztán le se lehet tagadni, hogy erre ne vonatkoznék a rendelet. Nem tudjuk, hogy a zsidó hitközség ebben a pillanatban milyen lépésekre készül a merénylettel szemben, Budapest kegyeletet érző közönsége azonban tiltakozik az ellen, hogy a lokál részeg közönsége akkor kerüljön ki a hajnali fényben az uteára, amikor a templomba már a hívők sereglenek. Ennek a botránynak, amelybe még majd a ledér nők viháncolása is belesivíthat, nem szabad megtörténnie. Ezt a botrányt annál inkább el kell hárítani, mert nem szabad a provokálásnak még csak a látszatát sem kelteni azzal a felekezettel szemben, amely még a közelmult időkben is olyan sokat szenvedett. Főként részeg emberek, lokál-töltelékek durvaságai révén.

Végre meg kell oldani az ipart és kereskedelmet egyaránt nyugtalanító üzemi kérdést

Becsey Antal nyilatkozata a késedelem okáról és a bizottság eddig teljesített munkájáról

A belügyminiszternek az üzemvizsgáló-bizottság jelentését megsürgető leirata élénken foglalkoztatja a főváros vezető köreit és az üzemi kérdés napirendutáni felszólalás keretében szóba került a keddi tanácsülésen is. Az üzemi bizottság összehívása minden órában várható.

Az üzemi bizottság hátralevő munkájáról és várható állásfoglalásáról *Becsey* Antal tanácstagnál, a bizottság h. elnökénél, érdeklődtünk és megkérdeztük azt is, mi idézte elő a bekövetkezett késedelmet.

Becsey Antal

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A közüzemek megvizsgálására az iparfejlesztési törvényben megszabott egyévi határidő július 7-én járt le, tehát tagadhatatlan, hogy a vizsgálattal és a javaslattal bizony megkéstünk. Az is igaz, hogy

a bizottság a mult ciklusban alig produkált valamit,

ebben azonban nem hibás, mert az 1931 március 6-án megválasztott üzemi bizottságot csak nyolc hónappal később, 1932. január 28-án hívták össze alakuló ülésre. A bizottság *Éber* Antal elnöklésével nagy elánnal fogott hozzá a munkához, de

az elnök és a bizottság többsége között hamarosan olyan differenciák támadtak, ami Éber Antal lemondását vonta maga után.

Az ezt követő átmeneti idő, valamint az új elnökválasztás aztán hosszabb időre megakasztották a munkát, amelyhez alighogy hozzáfogtak,

az első bizottság mandátuma lejárt.

Közvetlen a nyári szünet előtt küldte ki a közgyűlés a bizottság új tagjait. A nyári szünetig három ülést tartottunk, azóta azonban szünetelt a munka. Ez ugyan hiba volt, de a tagok és a referens hivatalnokok közül többen nem voltak itthon. Ilyen körülmények között nem volt ajánlatos, hogy

fontos döntéseknél esetleg a bizottság egyetemét terheljék a csonka üléseken hozott határozatok.

— A belügyminiszter által megszabott hátralevő két hónap alatt nagy munka vár a bizottságra és igen intenziven kell dolgozni, ha feladatának meg akar felelni. A feldolgozásra váró anyag rendkívül nagy és hetenkint legalább 1—2 ülést kell tartani. Hét üzemre nézve már meghozta javaslatait a bizottság, de a munka javarésze úgyszólván még hátra van. Ezután kerül csak sorra

a nagyüzemek kérdésében való végleges állásfoglalás,

a racionalizálás végrehajtásának megoldása és megvizsgálására várnak *az üzemek mellett működő úgynevezett háziműhelyek*.

Ezidőszerint 206 ilyen műhely működik 1898 munkással,

úgyhogy ezek sorsának eldöntése egyáltalán nem lesz könnyű feladat. Hátra vannak még a gyógyfürdők dolga és napirendre kell tűzni a közlekedési vállalatok egyesítését, valamint racionalizálásuk problémáját.

Komoly kérdés az anyagbeszerzés és elosztás átszervezése.

Ma öt különböző szerv végzi ezt a munkát: az anyagszertár, a gazdasági hivatal, a gyógyszerüzem, a műszerüzem és a tanszerüzem. Az anyagbeszerzésnek ezt a módját komoly és alapos revizió alá kell vonni, az eddigi szerveket összpontosítani és az egész anyagbeszerzést centralizálni, illetve rendszerbe foglalni kell. Átvizsgálásra és döntésre várnak az ügyosztályok körébe tartozó különböző kisebb üzemek is. Mindez igen sok és alapos munkát kíván, így éppen elég dolga lesz a bizottságnak, hogy feladatának a minisztertől megszabott rövid idő alatt, október végéig, eleget tehessen. De tulajdonképpen ennyi idő sem áll rendelkezésre, mert

október végére már a kész javaslatot is fel kell terjeszteni.

— Az üzemi kérdés lezárásának egyébként elérkezett a legtöbb ideje és halaszthatatlanul fontos, hogy ezt a régóta húzódó, az ipart és kereskedelmet egyaránt nyugtalanító kérdést végre nyugvópontra hozzuk, ha százszázalékosan nem is oldhatjuk meg.

*

Becsey Antal még megemlítette, hogy az üzemi kérdés eldöntésénél magában a vizsgálóbizottságban is két szempont uralkodik. Egyik oldalon vannak az üzemesítés megalkuvást nem ismerő hívei, felfogásuk, hogy minden lehetőt a kommunitás szolgáltasson. Szembenáll ezzel a másik álláspont, amely az összes üzemeket megszüntetni akarja és feladataikat kizárólag a magániparra és kereskedelemre bízná. *A két szélsőséges fefogás között a középen van az igazság.* A bizottság mérsékeltebb felfogású tagjainak válik feladatává, hogy a két álláspontot közmegnyugvásra s a kellő diplomáciai érzéssel összeboronálja.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

préselt acélajtók
préselt acélkapuk

tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.

haas és Somogyi

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

HIBÁS TETŐK.
még annyi védelmet sem nyujtanak, mint a lyukas esernyő. Az egyedüli orvoslás átfedni, mielőtt új károk származnak!
Csináltasson Eternit-tetőt!
Végleges megoldást jelent, emellett oly könnyű, hogy gyenge tetőszék is elbírja.
Előnye: az Eternit-tető megbízhatóan viharálló és a nedvességet nem engedi át. A mi jótállásunk egy az Ön biztonságával. Prospektussal és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.
ETERNIT MŰVEK, Budapest,
VI., Andrássy-út 33. szám.

Fabriola SZÍNHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMAN TER)
Minden este 8 órakor
Weintraub's syncopators és Pallos ladies
és a nagysikerű megnyitomüsor
Szombaton d. u. 4 órakor mérsékelt helyárakkal és vasárnap d. u. 4 órakor délutáni előadás.
Jegyek elővételi díj nélkül 60 fillértől 4.— pengőig kaphatók a pénz árnál. Telefon: J. 32-2-92

Boby és Daisy
a közönség kedvencei
a Székesfővárosi Állatkertben
Pálmaház ✻ Akvárium
Nyitva egész nap!

ORION RADIO

Gosztonyi és Társa
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: József 358—04
„Flintkote“ specialisták

Meghosszabbítják a földalatti vasutat és autobusz-gyorsjáratokat létesítenek

Nyugati mintára a pestkörnyéki városok és községek rapid-összeköttetést kapnak a fővárossal

A *BSzKRT* igazgatósága szeptember 1-re helyezte kilátásba az új menetrendet, továbbá azokat a reformokat és könnyítéseket, amelyekkel *ki akarják küszöbölni a publikum legtöbb esetben jogos panaszát.* Most járt le az a terminus is, amelyet a *BSzKRT* vezetősége azért kötött ki, hogy néhányheti ideje legyen a nemrégiben bevezetett újításoknál szerzett tapasztalatainak tanulmányozására. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

a *BSzKRT* igazgatóságának egyik vezetőjétől a következő nyilatkozatot kapta:

— Téves az a feltevés, hogy az akácfautcai palotában nem dolgoznak kellő eréllyel és szeretettel Budapest közlekedési problémáinak megoldásán. A *BSzKRT* vezetősége, élén *Bárczy* Istvánnal, tudatában van felelősségének, kétségtelen azonban, hogy

a HÉV átvétele, továbbá az Autobusz-üzem beolvasztása olyan új feladatok elé állította az igazgatóságot, hogy csak gondos előkészítő tanulmányok után készíthet terveket.

Ezidőszerint a költségvetést állítottuk össze és sikerült elérni azt a célunkat, hogy *kielégítsük a forgalmi igényeket és elkerüljük a deficitet.* Nagy szó ez ma, amikor a bécsi villamos már évek óta deficites és deficittel küzd a hamburgi, meg a berlini is. Nem szabad azonkívül elfelejteni, hogy a *BSzKRT* évenként milyen hatalmas összegeket tartozik befizetni a főváros központi pénztárába. Elhangzott nemrégiben az a vád is, hogy amióta átvettük az autobusz-üzemet, rosszabb az autobuszközlekedés: kevesebb a kocsi. Ez is tévedés, mert

azóta két új vonalat létesítettünk és bővítettük a kocsiparkot is.

A már hosszabb idő óta aktuális *ötven új autobusz beszerzésére is gondolunk, de ez sem olyan kérdés, amit egy-kettőre el lehet intézni.*

— Most készült el a *BSzKRT* a sikló alsó állomásának restaurálásával és a napokban kerül sorra a *kocsik újjáépítése.* A hegyi pályának

van egy tartalék-vagonja is, amely a BSzKRT főműhelyében kijavítva, újjászerelve, átfényezve, kicsinosítva várja,

hogy *kicseréljék az egyik régivel, amelyet aztán ugyanígy rendbehoznak.* Elkészült a felső állomás újjáépítésének terve is, amelyet a *BSzKRT* megbízásából *Hikisch* Rezső műépítész, a miniszterelnökségi palota restaurálója készített a Vár miliőjébe illő stílusos, mégis egészen modern elgondolással.

— Állandóan foglalkozik a *BSzKRT* a továbbfejlesztés kérdéseivel is. Ezek közül

legérdekesebb feladat a földalatti villamosvasut meghosszabbításának terve.

Uj gyorsvasut építésére Budapesten a közeljövőben gondolni sem lehet. Véglegesen kialakult nemzetközi tapasztalat, hogy akár földalatti, akár magasvasut formájában épített gyorsvasut *csak hárommilliós lélekszám mellett kezd lukratív vállalkozássá lenni.* Már pedig Budapestnek a környékkel együtt sem több a lakossága másfél milliónál.

Budapesten legalább 80 kilométer pályahosszúságú gyorsvasutat kellene építeni és egy kilométer építési költsége 12 millió.

Ebből látszik, hogy *a közeljövőben nem épülhet nálunk gyorsvasut.* Ellenben gondolunk a földalatti vasút *meghosszabbítására, hogy szervesen belekapcsoljuk valamilyen formában a földfeletti közlekedésbe.* A városligeti végállomástól, ahol már föld felett fut a pálya,

tovább vezetjük a vonalat Pestujhely, Rákospalota, stb. felé, hogy ennek a vidéknek a lakosságát ezen a legrövidebb, közvetlen vonalon hozzuk be a város szívébe.

A megoldásnak két módja van. Vagy új kocsikat kell építeni, amelyek a föld felett és föld alatt egyaránt használhatók, vagy pedig a pályameghosszabbítást kell úgy konstruálni, hogy *a megállóhelyeknél megfelelő rampák épüljenek a ki- és beszállás céljára.* A földalatti villamoskocsik ajtói ugyanis meglehetősen magasan vannak. A *BSzKRT* már elkészítette az idevonatkozó terveket, úgy hogy

a megvalósításra hamarosan sor kerülhet.

A gyorsvasut pótlásának van egy másik módja is: ez az *Autobus-Schnellverkehr* megvalósítása úgy, ahogy már sok külföldi nagyvárosban bevált. Ezt úgy képzeljük el, hogy

a perifériákról kistipusú autobuszok hozzák be az utasokat, megállás nélkül, vagy legfeljebb egy-két megállóval, a város központjába.

Ezeken az autobuszokon nem kell külön kalauz sem, a sofför kezeli a jegyeket.

Véget ért a volt temetkezési vállalkozók harca a fővárossal

A bíróság előtt elvesztették pöreiket, de a főváros méltányosságból fejenként kétezerpengős segélyt folyósított részükre

Végnélkülinek látszó pereskedések után végre befejezéshez közeledik a *Községi Temetkezési Intézet harca az egykori temetkezési vállalkozókkal.* Köztudomású, hogy amióta a főváros monopolizálta a temetkezési ipart és megváltotta a régi vállalkozók iparjogát, ezek a vállalkozók mindent elkövettek, hogy régi üzletüket visszaszerezzék és tevékenységüket újból megnyithassák. Sorozatos támadásokat indítottak a temetkezési monopólium ellen,

a rendeletek kijátszásával, lépten-nyomon kegyszerárusító üzleteket nyitottak és koporsókereskedés ürügye alatt próbálkoztak a temetkezési ipar gyakorlásával.

Amikor ezek a kisérletek nem sikerültek, egymásután indítottak hatalmas összegü kártérítési pereket a főváros ellen és azon a címen, hogy iparuk megváltásakor kényszerhelyzetben voltak és a főváros csak csekély kártalanítást fizetett nekik, *újabb százezreket követeltek a Községi Temetkezési Intézettől.* Több, mint tucatnyi per folyt az utóbbi időben a bíróságok előtt. Volt ezek között olyan, amelyben a felperes temetkezési vállalkozó

800.000 pengős kártérítésre tartott igényt.

A perek az egyes bírósági fórumok előtt váltakozó szerencsével folytak. Az első fokon a vállalkozó nyert, a felső fórumon azonban a *főváros álláspontját erősítették meg és a kártérítési igényeket elutasították.* A sok pereskedés rengeteg kellemetlenséggel és költséggel járt a fővárosra nézve. A bíróságok előtt szakértői jelentéseket kellett produkálni, a szakértők működése sokezer pengős kiadást jelentett és súlyos ezrekre rúgtak a periratok bélyegilletékei. Miután az első perek a vállalkozók jogerős elutasításával végződtek, a többiek, akiknek még nem volt jogerős ítéletük, *egyezkedő tárgyalásokba kezdtek a fővárossal.* Eleinte

százezrek körül jártak a vállalkozók egyezkedési igényei, de aztán hétről-hétre lejjebb szálltak.

A főváros nem zárkózott el méltányos egyezségtől, kijelentette azonban, hogy

kártérítés címén egyetlen fillért sem hajlandó adni.

A tárgyalásokat a főváros részéről *Szelle* József tiszti ügyész vezette és részt vett abban a *Községi Temetkezési Intézet* igazgatósága is. A napokban azután

létre is jött a teljes megegyezés a vállalkozók és a főváros között.

Ennek alapján a főváros kötelezettséget vállalt arra, hogy az összes perek végérvényes visszavonása esetén

a volt temetkezési vállalkozóknak fejenként 2000 pengő segélyt ad

annak figyelembe vételével, hogy az annakidején koronaértékben kártalanított vállalkozók *a pénz elértéktelenedése következtében a kapott végkielégítést nem tudták konzerválni és legtöbbjük teljesen tönkre ment.* A főváros tehát csupán a méltányossági szempontok figyelembevételével folyósítja részükre a fejenkénti 2000 pengő segélyt. Összesen hat vállalkozóról van szó,

a főváros tehát 12.000 pengő kiutalásával egyszersmindenkorra befejezi az évek óta húzódó temetkezési pereskedéseket.

Ehhez a megállapodáshoz a Községi Temetkezési Intézet igazgatósága is *hozzájárult* és amint a bíróságtól megérkezik az értesítés a perek végérvényes beszüntetéséről, úgy a Községi Temetkezési Intézet saját számlájára kifizeti a volt vállalkozóknak a 2000 pengőket.

VÁLLALKOZÁS

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

A marhavásártéri vendéglő, a lóvásártéri kantin és a borjúvásárcsarnoki buffet bérletére. Pályázni lehet szeptember 21-én déli 12 óráig a közélelmezési ügyosztályon.

Papíráruk szállítására. Pályázni lehet szeptember 20-án déli 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Az étkeztetési akció részére szükséges fűszer, termény, liszt, konzerv, burgonya, zsir és kalács szállítására. Pályázni lehet szeptember 26-án d. e. 10 óráig a szociálpolitikai ügyosztályon.

A Simor-utca 7—13. sz. bérház kőműves tatarozási munkálataira. Pályázni lehet szeptember 24-én d. e. fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Légtartály szállítását a Duna-uszodáknál: Ajax acélművek 2360,

Villanyszerelési munkát a mesteruteai iskolánál: Novák Samu 4473,

Bútorszállítást a Németvölgyi-úti óvódánál: Hegedüs és Nagy 4869,

Tatarozási munkát a Baross-utca 62. sz. iskolánál: Hudetz Béla 3920,

Bontási munkát a gr. Károlyi-palota üvegházánál: Kovács Artur 2100,

Vízvezeték-, gáz- és csatornaberendezési munkát a maglódiúti óvódánál: Csépai Jenő 1200 pengő vállalati áron.

HUTTER ES SCHRANTZ RT
Budapest, X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Igyunk „HARMAT"-vizet!
Megrendelhető: székesfővárosi ásványvíz-üzemnél
(I., GELLÉRT-RAKPART 1. TELEFON: 530-03)

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906-02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

Leukoplast
magyar gyártmány

Petrass László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375-09
Gőz- és vízszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszijak. Mindenféle műszaki cikkek

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Melegen ünnepelték bélatelepi nyaralójában Ripka Ferenc főpolgármestert 61-ik születésnapján. *Ripka* Ferenc főpolgármester szombaton ünnepelte 61-ik születésnapját. Hagyományos szokás szerint ebben az évben is felkereste őt bélatelepi nyaralójában az *Egységes Községi Polgári Párt* vezetősége, hogy tolmácsolja a polgárság és a párt ragaszkodását, szeretetét és jókívánságait. Az üdvözlők sorában a párt vezetőin kívül ott volt a közélet számos más előkelősége is, többek között *Gaál* Gaszton országgyülési képviselő, *Buzáth* János ny. alpolgármester és *Sümegi* Vilmos. A párt részéről megjelentek: *Glücksthal* Samu, *Gaár* Vilmos, *Petracsek* Lajos, *Payr* Hugó országgyülési képviselők, *Girardi* Tibor, *Dósa* Ottó, *Szombathy* Kálmán, *Dorner* Gyula, *Martin* János, *Bánó* Dezső, *Krivoss* Árpád, *Horváth* Károly, *Bernauer* Zsigmond, *Wéber* Sándor, a Községi Takarékpénztár igazgatója, *Günther* Tivadar főjegyző, *Gábor* Móric festőművész és még sokan mások. Az üdvözléseket követő ebéden *Gaár* Vilmos köszöntötte föl a főpolgármestert a párt és a Polgári Egység Klubja nevében. Vázolta azt az áldásos hatalmas munkát, amit *Ripka* Ferenc főpolgármestersége alatt végzett a főváros felvirágoztatása, a polgárság nyugalma és békés boldogulása érdekében. Azt kívánta, hogy abban a testi és lelki frisseségben és erőben, amellyel az Isten megáldotta, továbbra is lankadatlan szeretettel gondoskodjék Budapest sorsáról. *Sümegi* Vilmos a Balaton felvirágzása körül szerzett érdemeit méltatta: az egész Balatonvidék háláját fejezte ki *Ripka* Ferencnek. Majd *Szombathy* Kálmán szólalt fel, aki a nagyasszonyt, *Ripka* Ferenc feleségét köszöntötte és különösen azt az áldásos, jótékony munkát méltatta, amellyel az egyre fokozódó szegénység enyhítése körül fáradozik. Utána még *Bánó* Dezső és mások szólaltak fel, majd a késő esti órákig maradt együtt legjobb hangulatban az üdvözlők, tisztelők, jóbarátok és rokonok társasága. Külön csoporttal képviseltette magát az üdvözlésen a *Budai Társaskör*.

Végetért a tanácsnokok szabadsága. A városházán napról-napra élénkebb az élet. A tanácsnokok egyrésze már szeptember elején hazaérkezett, a többi érkezése pedig a legközelebbi napokban esedékes. Itthon van már *Szendy, Bódy, Schuler, Kovácsházy, Salamon, Wossala, Némethy, Szlovák* tanácsnok, *Király* Kálmán főtanácsos, az útépítési ügyosztály vezetője, *Babarczy* báró főjegyző, a közgazdasági ügyosztály vezetője, *Schara* főjegyző, az üzemi ügyosztály vezetője, míg *Vajna, Lamotte, Gallina* és *Csármann* tanácsnokok érkezését a napokban várják. *Borvendég* Ferenc alpolgármester szintén a napokban foglalja el hivatalát. *Sipőcz* Jenő polgármester a hó végére fejezi be gasteini kúráját.

Ujra aktuális a fővárosi függőkölcsönök meghosszabbitása. A főváros június végén tárgyalt utoljára azokkal a pénzintézetekkel, amelyektől az utóbbi esztendők *dollár- és fontkölcsönéit felvette.* A fővárosi tanács annakidején *egészen rövidlejáratú prolongáció mellett döntött, ezért ebben a hónapban ismét aktuális lesz a kölcsönök meghosszabbítása.* A nagybankoktól felvett *kétmillió dollár váltói* szeptember 21-én lesznek esedékesek és ugyancsak szeptember végén járnak le a Községi Takarékpénztártól kölcsönvett *kétmilliónyolcszázezer dollár* váltói. Az Angol-Magyar Banktól *2,000.000 fontot* vett kölcsön a főváros, ennek október 4. a lejárati terminusa. A Községi Takarékpénztárnál lévő *250.000 fontos* függőkölcsön lejárata október végén lesz esedékes. Értesülésünk szerint, *a függőkölcsönök ügye a közeljövőben a tanács elé kerül.*

Rupp László halála. A főváros vezető köreinek egyik legkiválóbb, legérdemesebb tagja ment el az élők soraból: 66 esztendős korában meghalt *Rupp* László, a VI. kerületi elöljáróság nyugalmazott vezetője. 1866-ban született Budapesten, egyetemi tanulmányainak elvégzése után *államtudományi államvizsgát tett,* négy évig közjegyző-jelölt volt, majd a fővároshoz került. Néhai *Gerlóczy* Károly alpolgármester 1892-ben alkalmazta *díjtalan fogalmazógyakornoknak* és 1894 júniusában választották meg III. osztályú tanácsi tollnoknak. Tulajdonképpen ekkor kezdődött fővárosi szolgálata. A második ügyosztályban eltöltött nyolc esztendeje alatt résztvett a vasúti, világítási és vízvezetéküqyi körök, tehát a legfontosabb ügyek irányításában. 1912-ben a polgármester megbízta a VI. kerületi elöljáróság vezetésével és *ezt a tisztséget egyfolytában töltötte be 1929 november végéig, amikor nyugdíjazták.* Harminchét évi közszolgálata alatt mindenkor egyike volt a legpéldásabb tisztviselőknek és az elöljárói állást is az egész kerület megelégedésével, osztatlan bizalmával, mintaszerüen töltötte be. *Mintaképe volt a puritán és fáradhatatlan tisztviselőnek.* Végtisztességéről a főváros gondoskodott és tanácsnokait megillető pompával temette el.

Megoldották a tökéletes épület-szigetelést

A családi házak építkezésénél, a hely jobb kihasználása és egyéb szempontok miatt is, rendkívül fontos *a lapos tető alkalmazása.* Mindezideig azonban ennek lényeges akadálya volt az, hogy *nem tudtak tökéletesen szigetelni nedvesség ellen.* Amerikában és a kontinensen azonban már túl vannak ezen a problémán, amennyiben a *Shell Kőolaj Rt.* egy újabb gyártmányával, az úgynevezett *Shell-Flintkote*-val sikerült tökéletesen megoldani az épületszigetelés kérdését. Ez a gyártmány valójában *mechanikai úton emulgált ásványi aszfalt-kolloid,* amely megszáradása után vízben teljesen *oldhatatlanná válik.* A mikroszkópikus kicsinységü aszfaltszemcsék beivódnak a felkent felületen, kitöltik a pórusokat és ilymódon *a legtökéletesebb szigetelő réteget alkotják.* Legújabban nálunk az új vásáresarnok egyes épülettömbjeit, a Siemens—Schuckert Müvek új gyártelepét, a Parlament épületét és egész sereg magánépület tetejét szigetelték *Shell-Flintkote* emulzióval. Az új szigetelő anyagnak hatalmas perspektivái vannak, mert *nemcsak tetőket, hanem nedves falakat is lehet vele szigetelni,* újabban pedig nagyobb gyárüzemekben *üzemi padlókat is burkoltak vele.* A technológiai anyagvizsgáló intézet megállapítása szerint a szigetelő anyag *egy milliméter vastagságú rétege teljesen vízáthatatlan félméter magas vízoszloppal szemben.* Ilymódon nincs olyan víztelenítési és szigetelési probléma, amely a *Shell-Flintkote*-val ne lenne megoldható. A *Shell-Flintkote* szigetelési anyagokkal való munkákban specializálta magát a *Gosztonyi és Társa* általános szigetelő vállalat (Budapest, IX., Soroksári-út 34), amely, többi közt, raktáron tartja a *Shell-Flintkote-Tex* speciális fedőlemezeket is, amelyekkel *esőben is el lehet végezni a tetőszigetelést.*

Kéményrazziákat akarnak rendszeresiteni Budapesten. A kéményseprősegédek a napokban küldöttségileg hívták fel a főváros figyelmét a mostani helyzet hibáira. Budapesten 533.000 kémény van, amelyek tisztogatását 79 mesterre bízták. Minden mester átlag két segédet foglalkoztat, vagyis összesen 158-at. Ez azt jelenti, hogy *minden segédnek naponta 3—400 kéményt kellene kikotornia, annyit, amennyit a kéményseprőmesterek számláznak is a háztulajdonosoknak.* A valóság azonban az, hogy egy segéd naponta *legfeljebb nyolcvan kéményt tud rendesen kezelni.* A kéményseprősegédek állitásuk igazolására azt javasolják, hogy *a főváros rendeljen el kéményrazziákat, végeztessen próbasepréseket.* Meggyőződésük, hogy a hatóság az eredmények után nem fog elzárkózni az anomáliák kiküszöbölésétől, amelynek feltétele az, hogy *az eddigieken kivül még legalább 160—180 kéményseprősegédet foglalkoztassanak a mesterek.*

Strandfürdő épül a Kamaraerdőben. A Kamaraerdő lakói és a környező villák tulajdonosai elhatározták, hogy érdekközösségbe lépnek és a szép Kamaraerdőt *kimondottan nyaralóhellyé építik ki.* Ennek a célnak elérésére mindenekelőtt *strandfürdőt építenek* és a fővárostól kérnek kétholdas rétet a helyiérdekü vasútállomás közelében. Itt épül meg a nagy, kellemes szabadfürdő, amelynek *nemcsak homokstrandja, hanem pázsitja is lesz.* A főváros vezetősége szíveseu fogadta a kamaraerdei strandfürdő szándékát és felhivta az érdekelteket, hogy sürgősen mutassák be a terveket, mert csak azután lehet dönteni a szükséges terület átengedéséről.

Meghalt az Élelmiszerüzem főintézője. *Gruber* Ede, a Községi Élelmiszerüzem főintézője, szombaton délután, 57 éves korában, meghalt. Gruber főintéző már hosszabb idő óta betegeskedik és megrongált egészségi állapota legutóbb arra késztette, hogy gyógykezeltetési szabadságot kérjen. Szabadságát rokonainál, Győrben, töltötte, ott érte utól a halál. Kedden délután temették el, nagy részvét mellett, a Kerepesi-úti temetőben. Gruber Ede évtizedek óta állott a főváros szolgálatában, megalakulásától fogva tagja volt az üzem vezetőségének s az üzem naggyáfejlesztésében, felvirágoztatásában gazdag érdemeket szerzett ez a buzgó, páratlan szaktudású, kiváló tisztviselő.

Csalók a villanyfogyasztóknál. Budapest Székesfőváros Elektromos Müveihez a közönség köréből több panasz érkezett, hogy hamis igazolvánnyal és nyomtatványokkal rendelkező egyének magukat az Elektromos Müvek alkalmazottainak adják ki és erőszakos fellépésükkel az Elektromos Müvek nevében a fogyasztóközönséget azonnali készpénzfizetés mellett közönséges izzólámpák megvásárlására kényszerítik. Felhívjuk a fogyasztóközönség figyelmét arra, hogy az Elektromos Müvek minden egyes alkalmazottja havonként felülbélyegzett arcképes igazolvánnyal van ellátva, amelyet kívánatra mindenkor felmutatni tartozik. Aki tehát az Elektromos Müvek alkalmazottjaként jelentkezik és ilyen igazolványt felmutatni nem tud, mint csalót a legközelebbi rendőrőrszemnek kell átadni.

Utóidényárak a Margitszigeti Palatinus strandfürdőben. Szeptember 1-től kezdődőleg a strandfürdőjegyek ára egész napra úgy hétköznapokon, mint vasár- és ünnepnapokon egy pengő.

Olcsóbb lett Gáspárnál a tűzifa, fuvarban és zsákban. T.: 92—2—09. (20-as autobusz megállónál.) Ugyanott szén és brikett is.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐ-MESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

LINOLEUM burkolási munkálataival
legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert
Haas Lipót
céghez.
Főüzlet: VII. ker., Rákóczi-út 24.
Telefon: József 42—0—44

Valódi magyar vendéglő Londonban
Vienna Cafe & Restaurant
178—180. Wardour Street LONDON W. 1.
A város szivében, az Oxford Street mellett.
Magyar vezetés, magyar főszakács, magyar cukrász, magyar ételek, magyar borok, magyar nóták és magyar hangulat
Polgáriárak!
A vezetőség útbaigazitást és felvilágositást bármely ügyben szivesen ad.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Budapest Székesfőváros Községi Élelmiszerárusító Üzeme igazgatósága, tisztviselőkara és munkásszemélyzete mély megrendüléssel tudatják, hogy nagyrabecsült főintézője

Gruber Ede úr

folyó hó 3-án elhúnyt.

Az elhúnyt az üzem fennállása óta több, mint két évtizeden át az üzem érdekében a legnagyobb buzgóságot fejtette ki, mindenkor a szorgalom mintaképe volt, puritán, tiszta jellemével mindnyájunk szeretetét kiérdemelte, szakmájában legkiválóbb munkatársat vesztettük el és elhúnytával mélységes gyászt hagyott maga után.

EMLÉKÉT MINDENKOR KEGYELETTEL FOGJUK MEGŐRIZNI!

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a X. ker., Simor-utca 7—13. sz. alatti székesfővárosi bérháznál szükséges **kőműves tatarozási** munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fentebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1932. évi szeptember hó 3-tól kezdve naponta d. e. 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály, IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető az előadónál, a Központi városháza, III. em. 336. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1932. évi szeptember hó 24-én (szombaton) d. e. ½11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1932. évi szeptember hó 1-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

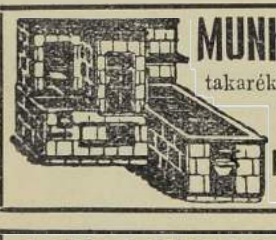
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

„TURÁN"
a legkiválóbb magyar iron
SCHULER JÓZSEF Rt. Budapest

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

FAVORIT FÉKBETÉT
Hungária tömítőanyag. Hazai gyártmány.
Grosz és Társa
BUDAPEST, V., CSANÁDY-UTCA 7. TELEFON: 912—64

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSÍTÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: J. 412-43

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NADOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
FISCHER ZSIGMOND épületfakereskedő.
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310—89.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, ralfinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készít: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1895.

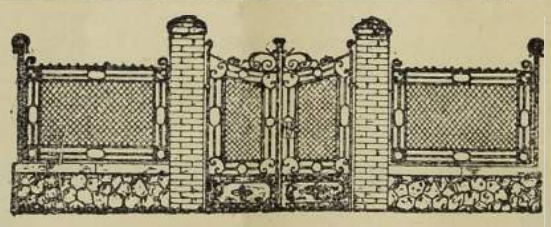
Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállít: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket **legjobb minőségben**
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-ut 40. Tel.: J. 38—9—17.

Szárnyszivattyu
Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapittatott: 1866. Telefon: 21-8-04.
Szivattyuk. Mótorok. Műszaki és üzemszükségleti cikkek.

Házi villamos vízellátó

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

STEINER ÉS SZIMPER **DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK**
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: József 306-29

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusítja: **Bürgermeister Ferenc Utóda,**
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150 81

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: LIPOT 914—46

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, na a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be

Telefon: 53-0-92. **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntődéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9.

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Bontasra kerülő épületekért legnagyobb arat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás. Hidegen kenhető tetőmázok asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 TELEFON: AUTOMATA 624—88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

MÁRKUS MIKSA
lakatosárúk, vasszerkezetek és speciálsi kettősen üvegezhető vasablakok gyára.
Telefon: 908—92. **Budapest, VI. ker., Mohács-utca 5. sz.** Telefon: 908—92.

Alapittatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
RÁKOSPALOTA, BOCSKAY-UTCA 124. SZ.
TELEFON: AUTOMATA 952—89

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

ALEXY GYÖRGY
okl. gépészmérnök villamossági és műszaki vállalata.
Telefon: A. 209—92 és Aut: 209—93 sz.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 *Alapítva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest. VII., Károly-körút 15

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 76—21.

352

Tizenegyedik évfolyam — Budapest, 1932 szeptember 14. — 37. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Bizalom

Pénzünk még nincs, a viszonyok még szinte teljesen változatlanok, de mintha már mégis csak derengene, mintha a bizalmatlanság felhői, amelyek elborították a horizontot, oszladoznának. Nem szabad lekicsinyleni ezt a jelenséget, mert a bizalom helyreállításának kell az első lépésnek lennie a jobb jövő felé. A bizalom pedig kezd visszatérni a szívekbe, kezdi visszaszerezni uralmát a sivárrá, ridegekké, elzárkózottakká lett lelkeken. Az általános letargiából felocsudik a világ: a reménytelenséget optimizmus váltja fel. A világlapok eddig sötét betűsoraiból eleven fény derül felénk és minden ujságcikk, amely az utolsó héten megjelent: a jobb jövő hajnalhasadását hirdeti.

Melyik világhatalom, melyik világváros az, amely vezet az optimista hullám magasbaemelésén? Erre a kérdésre nem lehet felelni, a világsajtó életkedvet, jobb jövőt hirdető kórusa olyan egységes, olyan biztos érzésü, hogy szinte gátat vet minden kételkedésnek. *Amerika* újra dolgozni kezd szinte soha nem látott elánnal, *Berlin* egy széleskörü, gazdag termelő-program hatása alatt teljes energiával vág neki az új élet megmunkálásának. *London* pedig? Nos, London a bizalom fokusza. Ebből a ridegnek, számítónak, kalmárnak hirdetett világ-centrumból sugárzik szerte a világba az a jólesö, éltető melegség, amely a kiszikkadt, bizalmukat vesztett, vértelen szíveket új életfluidummal látja el. Angliában már megkezdődött az új, fölfelé törő gazdasági hullám és az angol nép megokolt optimizmusa hamarosan hatalmába keríti az egész világot. Maholnap a világ minden zugában tudni fogják, hogy a válsághullám végleg megtörött és az emberiség történetének új, reményteljes, sőt boldog korszaka nyílik meg.

Ebben a nagyszerü fellendülésben, áldott lelki felszabadulásban tétlennek maradni egy pillanatig sem szabad. A magyar élet irányítói, közgazdasági életünk vezérei tudni fogják kötelességüket és nem fogják elmulasztani a pillanatot, amikor a ma még munkátlan kis magyar életkereket bele kell akasztani a világ már mozgásban levő gazdasági óriás-kerekébe. De résen kell lennünk nekünk budapestieknek is. Úgy beleszoktunk már a szomorú korszakba, a nyomorhullám szörnyüségeibe, hogy szinte automatikusan készülünk fel az új veszedelmekre. De ma *nemcsak* ez a kötelességünk, hanem az is, hogy a remény tüzét meggyújtsuk a szívekben, az ébredező bizalom lángját magasra lobogtassuk. Reménységünk fénylő sugarainak el kell oszlatniok a közelgő tél sötét árnyait.

Ma az egész világgal együtt nekünk is bíznunk kell. Ha London és Newyork hisz, miért ne higyjen Budapest is, ha Berlint és Rómát fokozott munkára serkenti a bizalom, miért ne bizakodjék és főként miért ne ragadja meg a munka minden lehetőségét a magyar főváros is? Igenis, *bíznunk kell benne, hogy Budapest kialudt gyárkéményei hamarosan ismét füstöljenek, felgördülnek újra a sokszor tragikus körülmények között leházött boltredőnyök, benépesednek jókedvü, dolgozó emberekkel az üres lakások, vidám tülköléssel élénkítik az utcát az eddig „leállított" autók, a ma ürességtől kongó villamoskocsik újra benépesednek és inkább fürtökben lógjanak az emberek, mint otthon üljenek; a megkopott, elöregedett házak a tatarozásban megfiatalodnak és az emberek* — ha talán drágábban is, mint ma, — *vásárolni, enni, fogyasztani fognak, mert lesz nemcsak az, amit, de amiből fogyasztani lehet.*

Ezt a régi jólétet szeretnénk — és reméljük, hamarosan fogjuk is — mi már újra látni, mert ennek láttán elnémul a városházi demagógia, amely minden fillér keresetet és jövedelmet — persze a saját jövedelmein kívülesőt — zsugori módon körülszaglász és minden fillér jövedelmet lázító tálalásban rak a nélkülözők elé. Jöjjön el végre az idő, amikor mindenki keres és eleget keres és amikor egy-egy demagóg kirohanással nem lehet veszedelembe sodorni munkás életeknek szerény eredményeit is. *Keresni és költeni* — ez a jövő zenéje — nem pedig: nélkülözni és elszedni a mását.

Az új világ már dereng és mindenki örömmel üdvözli azt a korszakot, amely kiirtja végre a nyomort és a nyomor ölén felburjánzott sötét indulatok tömegét.

Lamotte Károly tanácsnok:
Nem lesz deficites a jövőévi költségvetés

A nyers tervezetbe a bevételi és kiadási tételeket az elmult félév pénzügyi eredményei alapján állították be

A *Fővárosi Hirlap* múltheti számában jelentettük, hogy a pénzügyi osztály elkészült a jövőévi költségvetés nyers tervezetével, amelyet rövidesen rivizió alá vesz a legközelebbi tanácsülésen megválasztandó takarékossági hetes bizottság. A budgettervezet irányadó szempontjai eddig nem kerültek nyilvánosságra. Ennek tulajdonítható, hogy a napilapokban különböző riasztó kombinációk jelentek meg, amelyek tudni vélték, hogy a főváros költségvetése *deficitesnek igérkezik.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért felkereste

Lamotte Károly dr.

pénzügyi tanácsnokot, aki a következő nyilatkozatot adta ezeknek a feltevéseknek alaptalanságáról:

— Az új fővárosi törvény értelmében a költségvetési tervezetnek szeptember 15-éig el kell készülnie. A pénzügyi osztály *el is készült annak munkájával a törvényes terminusra.* A tervezet összeállításánál irányadó szempontok azonban

eleve kizárták azt a lehetőséget, hogy a jövőévi költségvetés végrehajtása során deficit mutatkozhassék.

Tudni kell ugyanis, hogy a bevételi és kiadási tételeket *a most elmult félév pénzügyi eredményei alapján állították be az új költségvetésbe,* amelynek realitását ilymódon *nem borithatják fel váratlan meglepetések.* Természetesen számítunk arra, hogy a pénzügyi kormányzat részéről *nem éri olyan meglepetés a fővárost,* amilyen

a textilfázisadó bevezetése volt, amely a fővárost többmilliós adóbevételrészesedéstől ütötte el.

Ezen az alapon készült tehát el a realitásokhoz képest *redukált* költségvetés, amely azonban *aktiv mérleget mutat.*

*

Ebből a nyilatkozatból nyilvánvaló, hogy *a költségvetés deficitjéről nyilvánosságra került kombinációknak semmi alapjuk nincs,* annál kevésbbé, mert hiszen a tényleges számadatokat eddig még senki nem is ismeri. *Minden tárgyi alapot nélkülöz ennélfogva az a híresztelés is, hogy a bevételi hiányokat a főváros a közszolgáltatások árának emelésével szándékozik pótolni.* Hétfőn délelőtt egyébként

Borvendég Ferenc alpolgármester és Lamotte Károly pénzügyi tanácsnok mégegyszer átrevideálta a budget-tervezetet,

amelynek *tételeit sorra átvizsgálták a realitás szempontjából.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint a tervezet a legközelebbi napokban *nyomdába kerül,* hogy idejében megkaphassák azt a tanácstagok. A kinyomatás után kerül az autonómia szervei elé a tervezet, amelyet

először végigcenzuráz a takarékossági hetes bizottság, azután letárgyal a törvényhatósági tanács, majd a közgyülés foglalkozik vele,

úgyhogy *a törvényes terminusra, november 15-re a kormány előtt lesz a kész, letárgyalt és elfogadott költségvetés.*

Váratlan nehézségek támadtak az egymilliós MABI-kölcsön felvétele körül

Csak ingatlanfedezetre folyósíthat hitelt a MABI — Az egész kérdés sürgősen a 33-as bizottság elé kerül

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számaiban részletesen jelentettük a városszéli kertes telepítések ügyének előrehaladását. Legutóbb, a minisztertanács hozzájárulása után úgylátszott, hogy minden akadály elhárult és ennek megfelelően a főváros vezetősége meg is kezdte a tárgyalásokat a *MABI*-kölcsön -felvételének technikai lebonyolítására vonatkozóan. *Liber* Endre helyettes polgármester vezette ezeket a tárgyalásokat, amelyeken a *MABI* részéről jelen volt *Kresz* Károly dr. igazgató, míg a kereskedelmi minisztériumot *Barcza* Miklós dr. miniszteri tanácsos képviselte. A tárgyalások a legkedvezőbb irányban haladtak, amikor

egyszerre csak váratlan nehézségek támadtak.

A kölcsön felvételének precizirozásánál ugyanis *Kresz* Károly dr. *MABI*-igazgató közölte, hogy

a MABI-statutumok értelmében a Magánalkalmazottak Biztosító Intézetének csakis ingatlan bekebelezés ellenében van joga kölcsönt folyósítani.

Ennek megfelelően tehát kérte, hogy *a főváros jelölje ki azokat az ingatlanokat, amelyekre a MABI az egymilliós kölcsön folyósítása ellenében bekebelezési jogot nyerhet.* Ez a bejelentés teljesen illuzóriussá tette a megoldást, miután a főváros *a multban sem adott egyetlen esetben sem ingatlanfedezetet kölcsöneire,* de a jelenlegi speciális helyzetben erre még az esetben sem lenne módja, ha szakítana szokásos gyakorlatával és hajlandóságot mutatna erre. Mint ismeretes,

a főváros jelenleg is meglevő 20,000.000 dolláros függőkölcsönének szintén nincs ingatlanfedezete,

ilyent kérni a hitelező pénzintézeteknek annál kevésbbé jutott eszébe, mert *hiszen a fővárosnak olyan kitünő a bonitása,* hogy bármikor és bárhol a legnagyobb könnyedséggel tudta elhelyezni váltóit. Ezekért a függőkölcsönökért azonban a kölcsön-szerződések értelmében *a főváros teljes és osztatlan vagyonával felelős,* ami tehát azt jelenti, hogy *a függőkölcsön hitelezőinek érdekén csorba esnék,* ha a főváros ezt az osztatlan vagyonát akárcsak egy ilyen, egyébként jelentéktelen összeg fedezetéül szolgáló ingatlan kihasításával is megbontaná. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

jól értesült helyről

nyert információja szerint *Liber* Endre helyettes polgármester *a függőkölcsön hitelezőinek érdekét védte meg elsősorban akkor,* amikor a *MABI*-tárgyalások során kijelentette hogy

az egymillió pengőt fedező ingatlan-bekebelezésről szó sem lehet.

Érdekes megemlíteni egyébként, hogy ennek a feltételnek teljesítése *milyen furcsa konzekvenciákkal járna.* Mint említettük, a függőkölcsön-szerződések alapja a főváros teljes vagyoni felelőssége. Ha tehát a főváros

most bármilyen kis kölcsönt bekebelezés mellett venne fül, *akkor a 20,000.000 dolláros függőkölcsönt nyujtó intézeteknek is jogukban állana ingatlanfedezetet követelni.* Ez esetben azonban

csupán a bekebelezési illetékek több mint egymillió pengőt tennének ki,

úgy hogy *ez a puszta formalitás többe kerülne, mint amennyi az egész MABI-kölcsön.* A *MABI* természetesen a maga elhatározásából *nem segíthet a bajon,* mert hiszen törvényben szabályozott statutumai e tekintetben *a legszorosabban megkötik a vezetőség szabad lehetőségeit.* Az ellentétet azonban feltétlenül át kell hidalni, éppen ezért *kedden délelőtt Liber Endre helyettes polgármester fontos tárgyalásokat folytatott az illetékes kormánytényezőkkel,* hogy

az egész kérdést sürgősen — lehetőleg már szerdán — a parlamenti 33-as bizottság elé terjeszthessék, amely a MABI-ra vonatkozó új rendelet kiadásával kiküszöbölheti ezt az akadályt.

Tekintve azonban, hogy a 300 kertes kislakást még a tél beállta előtt tető alá akarják hozni, *a 33-as bizottságnak haladéktalanul döntenie kell,* hogy a *MABI* minél előbb folyósíthassa a munka megkezdéséhez és lebonyolításához szükséges egymillió pengőt.

A városszéli telepítésre hirdetett jeligés tervpályázat 185 pályatervének bírálatát a zsüri szombaton fejezte be és a 25, egyenkint 300 pengővel jutalmazott terven kivül *17 ugyancsak kitünő tervet ajánlott, egyenkint 150 pengőért, megvételre a fővárosnak.*

Egyetemi tanszéket kap a szociálpolitika

Egyelőre hat-hét hónapos szociálpolitikai tanfolyamot szerveznek
A vidéki városok is elküldik tisztviselőiket a tanfolyamra

A főváros rendkívül érdekes terv megvalósításán dolgozik. Valamennyi müvelt nyugati államban, de még a kisebb keleti államokban is a szociálpolitikai feladatok elsajátítása érdekében *főiskolákat állítottak fel. Romániában két szociálpolitikai főiskola is működik már, Bulgáriában is felállítottak ilyen iskolát,* csak nálunk érzik még annak hiányát. Kétségtelen, hogy *talán sehol sincs annyira szükség arra, hogy a szociális feladatokra minél szélesebb rétegeket tanítsanak ki, mint éppen Magyarországon,* ahol a munkanélküliek száma az utóbbi években óriási módon növekedett.

A főváros vezetősége pótolni akarja ezt a hiányt és elhatározta, hogy a legrövidebb időn belül megvalósítja a szociálpolitikai iskolát, illetve egyelőre még csak szociálpolitikai tanfolyamot állítanak fel.

Illetékes helyen

az érdekes tervre vonatkozóan a következőket mondották a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— Remélhetően rövid időn belül fel tudja állítani a főváros a szociálpolitikai tanfolyamot.

A tanfolyam hat-hét hónapos lesz, amelyen majd a legkiválóbb szakemberek tartanak előadást.

Nemcsak budapestiek vesznek részt a tanfolyamon, hanem a vidéki városok kiküldöttei is, *a szociálpolitikai tanfolyam tehát országos jellegű lesz.* Szociális teendőkkel foglalkozó városi és vármegyei tisztviselők, karitatív intézményeknél működő egyének lesznek majd az új iskola tanulói. *Schuler* Dezső tanácsnok a városok szociálpolitikai előadóinak pécsi szakértekezletén már szóba is hozta az érdekes tervet és

felszólította a vidéki városokat, hogy szociális téren működő tisztviselőiket küldjék el a tanfolyamra.

— *Hetenkint három délután lesznek majd az előadások.* A szociálpolitikai tanfolyam jelentősége nemcsak az, hogy valóságos gárdát fog felnevelni, mely a szociális kérdések és teendők minden ágát tudni fogja, hanem *ez a tanfolyam a meglevő statisztikákat gyakorlati és elméleti módon feldolgozza.*

A szociálpolitikai tanfolyam a főváros elgondolása szerint később egyetemi fakultássá alakulhat át

és reméljük, nincs már messze az idő, hogy a szociálpolitikának Magyarországon is lesz *egyetemi tanszéke.*

A főváros vezetősége a szociálpolitikai iskola működésének sikerét azzal is biztositani kívánja, hogy

a tanfolyam vidéki hallgatói számára kedvezményes ellátást biztosít.

Ezzel lehetővé teszik, hogy minél több vidéki város tisztviselője iratkozhasson be a 6—7 hónapos tanfolyamra.

Gyárkéményt akar épiteni a fürdőváros centrumába a középitési ügyosztály

Két városházi ügyosztály differenciája a Rudas kazánháza körül — Háromtagú zsüri dönt a városszépítési háborúságban

Közel három esztendeje, hogy a főváros elhatározta a gyógysétánynak szánt budai Dunaparton a Rudas-fürdő roskadt kazánházának eltávolítását. Hosszas huzavona után most döntő argumentum sürgeti a terv megvalósítását:

az iparfelügyelőség betiltotta a két kazán működését, mert olyan rossz állapotban vannak, hogy üzemük életveszélyes.

Igy most már csak *a harmadik,* tartalékkazán dolgozik, ami annyit jelent, hogy *ha ez elromlik, akkor a fürdő fütés és gőz nélkül marad.* A kazánház lebontásával együtt aktuális a városgazdasági ügyosztály és a Gellért-fürdő mérnökeinek kitűnő terve:

távfűtőberendezéssel átvezetni a gőzt a Gellértből a Rudasba.

Egyelőre azonban *kényelmetlen akadály késlelteti az azonnali megvalósítást.* A középitési ügyosztály ugyanis annak ellenére, hogy ismeri mindazokat az argumentumokat, amelyek a régi kazánház megszüntetését követelik városrendezési és fürdőváros-politikai okokból, *szakvéleményében mégis a kazánház újjáépítéséhez ragaszkodik,* úgy, hogy

a Rudas-fürdő környékét újabb gyárkémény egészségellenes éktelenkedése veszélyezteti.

A főváros két hivatala között támadt differencia *érthetően kinos helyzetbe hozta a városgazdasági ügyosztályt,* amely természetesen

a legerélyesebben ellenzi a gyárkéményes megoldást,

amellyel teljesen meghiúsulna mindez a szép városrendezési terv, amellyel a Rudas környékét a fürdőváros centrumává akarják fokozatosan fejleszteni. A probléma megoldását most háromtagú zsürire kívánják bízni, amelynek tagjai *Becsey* Antal, *Scheuer* Róbert és *Petrovácz* Gyula, a tanácsnak ez a három kitűnő mérnöktagja. Ez a zsüri a legközelebbi napokban ül össze és dönt ése.

beavatott helyről

származó értesülésünk szerint, *nem is kétséges.* Vagy *a távfütést valósítják meg,* ami egyébként alig kerül többe, mint új kazánház épitése, vagy a fürdőhelyiségek *részbeni feláldozásával* alacsony nyomású kokszfütésü kazánokat kell elhelyezni a Rudas szuterrénjében. Ennek a megoldásnak számos hátránya van, arról nem is beszélve, hogy *a Gellért kazánjainak kapacitása bőven kielégíti a Rudas szükségletét is.*

A gyógyfürdők igazgatósága mindezideig abban reménykedett, hogy *semmiféle fütőberendezésre nem lesz szükség,* mert a megkezdett próbafúrások révén *bizonyára akadnak a fütés ellátására is alkalmas melegvizre.* Az első három próbafúrás, amint arról a *Fővárosi Hirlapban* már beszámoltunk, világviszonylatban is elsőrangú kénhidrogénes és rádiumos vizeket szolgáltatott, de *ezek 45—46 foknál nem voltak melegebbek.* Kísérleteztek a Döbrentei-téren negyedik próbafúrással is, amely azonban *szintén nem volt melegebb, sőt amikor lejjebb mentek a fúrással, a viz hülni kezdett.* Igy tehát az újonnan feltárt kiváló gyógyhatású vizeket kizárólag fürdésre és ivókúrákra használják fel, *a fütőberendezés megoldásáról pedig a zsüri fog dönteni.*

Áttelepitik a Teleki-tér őslakóit, a kubikosokat

Városházi ankéten döntenek sorsukról

Szerdán délután ül össze a belügyminisztérium, a kereskedelmi minisztérium, a kereskedelmi kamara, a rendőrség, a főváros és az érdekeltségek delegátusainak részvételével az az ankét, amelyet a polgármester

a Teleki-tér problémájának megoldására

hivott egybe a városházára. Az utóbbi időben ugyanis egyre inkább elszaporodtak az alkalmi árusok, a zugkereskedők és a különböző kétes elemek, amelyek ismeretlen úton szerzett portékáik eladogatásával

nemcsak a legitim kereskedők egzisztenciáját veszélyeztetik, hanem a közbiztonságot is.

Nemrégiben miniszteriális bizottság ellenőrizte a *Telekitéren* a panaszok alaposságát, amelyek orvoslását a szerdai ankéten határozzák meg. Külön programpont lesz

a kubikos-kérdés,

amely az utóbbi hónapok kedvezőtlen épitési viszonyai folytán különös fontosságot kapott. Ezek a földmunkások *a munkátlanság ellenére sem utaznak haza,* várják a jószerencsét, százával tanyáznak a Teleki-téren, ott főznek, tisztálkodnak és alusznak a bódék tövében, taligáik mellett a szabad ég alatt. A Teleki-téri kereskedők és a rendőrség megállapitása szerint *ezek a szerencsétlen nomádok is hozzájárulnak a Teleki-téri viszonyok és a közbiztonsági állapotok leromlásához.* A szerdai értekezleten *Steuer* György nyugalmazott államtitkár, az *OKH* földmunkás csoportjában tömörült szövetkezet vezetője fogja előadni a megoldásra vonatkozó javaslatát.

Illetékes helyen

a főváros elgondolását abban körvonalazták, hogy miután sem foglalkoztatni nem tudják a kubikosokat, de haza sem akarják zavarni,

a kőbányai, vagy a ferencvárosi pályaudvar közelébe telepitik át őket, ahol a főváros nagyobb fabarakkot épittet számukra.

A Teleki-téren a szabadban tovább nem tanyázhatnak, mert *ezek a primitiv emberek nem alkalmazkodnak a főváros legelemibb köztisztasági és higiénikus szabályaihoz sem.* Az áttelepités nem veszélyeztetné érdekeiket, mert, mint speciális munkavállalókat, *az új helyen éppúgy felkeresik őket, mint a Teleki-téren:* eddigi tanyájukon. Érdekes egyébként, hogy a kubikosok mennyire ragaszkodnak évtizedek óta a Teleki-térhez. Erről az érthetetlen konzervativizmusról *a városházi élet egyik régi ismerője* a következő felvilágositást adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Abban az időben, amikor még Nagystáció-utca volt a Baross-utca neve, rákosi rét terült el a Keleti pályaudvar helyén és a mai Józsefvárosi pályaudvar volt a Szolnok—Alföldi vasút végállomása. E körül zajlott az élet,

itt szálltak ki a vonatból a Duna—Tisza közéről érkező kubikosok, akik a pályaudvar közvetlen közelében, a mai Fiumei-út mentén, a Teleki-tér környékén ütöttek tanyát.

A kubikosok tehát joggal mondhatják magukról, hogy *ők a Teleki-tér őslakói, mert sokkal régebben ott vannak, mint a mai vásár- és az őszerescsarnok.* Egyébként is megérdemlik a kubikosok, hogy valami kis romantikus érzéssel kíméletesek legyünk hozzájuk és ne felejtsük el, hogy

ezeknek az apja, nagyapja talicskázta a sugárutat, hordta a földet, mikor a Nagykörutat szabták

s a világ legszebb sétányának, a két Dunapartnak töltéseit szabták meg a mérnökök.

A Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság és a Magyar Általános Bank R.-T. igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztikara mélységes fájdalommal jelentik, hogy

Halom Imre

ügyvezető igazgató úr

életének 54. évében rövid szenvedés után váratlanul elhúnyt.

Több mint másfél évtizeden keresztül hűséggel és odaadással dolgozó munkatársunkat gyászoljuk. Sokoldalú képességeivel, lankadatlan szorgalmával és munkabírásával elévülhetetlen érdemeket szerzett és alig pótolható űrt hagyott maga után. Puritán egyénisége és szivjósága mindenkiből csak szeretetet váltott ki.

Emlékét igaz kegyelettel és hálával fogjuk megőrizni.

LINOLEUM burkolási munkálataival legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert

Haas Lipót céghez.

Főüzlet: **VII. ker., Rákóczi-út 24.**

Telefon: József 42—0—44

Gosztonyi és Társa Általános Szigetelési Vállalat IX., Soroksári-út 34. Telefon: József 358—04

„Flintkote" specialisták

Pesti kirakat

Az álkoldusok

A városoknak Pécsett tartott kongresszusán sok bölcs dolog mellett szót emeltek az *álkoldusok* ellen. Tekintettel arra, hogy a felszólaló Istennek bölcsességben és tekintélyben gazdag szolgája volt, még csak azt a vádat sem lehet emelni, hogy az emberi elesettség és nyomor valamely fitymálása lett volna ez az akció. Sőt az akciónak sürgős folytatásának kell lenni, mert Budapesten, mint egykor Konstantinápolyban a kóbor ebek, úgy elszaporodtak a kéregetők, akik közül egyszerű rátekintéssel nem tudjuk megkülönböztetni az igazi szegényeket, az álkoldusokat és *a koldusgúnyába bújt bűnözőket.*

Szegénység, nyomor — fájdalmunkra — bőségesen van. Igyekszünk rajta segíteni, egy egész ország népe gondolkodik azon és áldoz azért, hogy megmeneküljünk ettől az átoktól. Az álkoldusokkal szemben azonban nem szabad elnézésnek, nem szabad irgalomnak lenni. Az álkoldusokat ki kell írtani. Vannak vidéki magyar városok, amelyek már lehetetlenné tették a koldulást. Éhezőknek nem szabad lenni az országban, de koldusoknak sem. Aki rászoruL el kell látni minden elemi szükséglettel, eleget áldoz erre a célra az ország, de főként a főváros közönsége. Szánalmat sem kell érezni az álkoldusokkal szemben, mert amily szívhezszóló az igazi szegénység, olyan jól élnek az álkoldusok.

Mi magánemberek azonban nem tudunk gátat vetni a garázdálkodásuknak. Sokkal nagyobb színészek, semhogy felismerjük őket. A hatóságok feladata a felkutatásuk és kiírtásuk. Csak nemrég tette szóvá a főkapitány, hogy tele van az utca papírossal és más szeméttel: most mi kérjük őt, tüntesse el a budapesti utca legszörnyűbb forgalmi akadályait, az álkoldusokat. Amellett a szociális gondoskodás mellett, amelyet Budapest kifejt, merő képtelenség, hogy reggeltől estig szóljon az előszobánk csengője, amelyet egyik koldus a másiknak ad át. De az utca is hemzseg az undortkeltő koldusoktól. Lehetetlen, hogy Budapest szociális gondoskodásában ezek ne részesüljenek; de üzik a legszörnyűbb „álláshalmozást" és miután a jótékonyságot kihasználták, még az emberek idegeit is egyenként ostromolják meg.

A legrémesebb azonban az éjszaka. A körutakon és az Andrássy-úton hemzsegnek a koldusok, akik talán éppen kapuzárás után vonulnak be a külvárosokból, hogy megostromolják a járókelőket. Vagy pedig künn maradnak a perifériákon, főként a villanegyedben és ott *veszélyeztetik a közbiztonságot.*

Aki ezeket ki nem írtja, az álhumanizmusnak a rabja. És szerintünk a főkapitány úrnak, aki jószándékú, erélyes ember, kötelessége Budapest arculatjáról ezt a szégyenfoltot letörölni. Hogy pedig megvan ez a szándéka, azt bejelentette a közigazgatási bizottság hétfői ülésén. Ha ígéretét röviden most már a tett követi, Budapest népe hálás lesz az erélyes intézkedésért.

Labriola
SZÍNHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN-TÉR)
A nagysikerű megnyitó-műsor
utolsó hete.
Weintraub's Syncopators,
Pallos-ladyes stb.
September 16-án, pénteken premier!
Jegyek 60 fillértől 4 pengőig

Valódi magyar vendéglő Londonban
Vienna Cafe & Restaurant
178—180. Wardour Street LONDON W. 1.
A város szívében, az Oxford Street mellett.
Magyar vezetés, magyar főszakács, magyar cukrász, magyar ételek, magyar borok, magyar nóták és magyar hangulat
Polgári árak!
A vezetőség útbaigazítást és felvilágosítást bármely ügyben szívesen ad.

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

Szívélyes vendégszeretettel várja a főváros vezetősége Mr. King látogatását

Nagy-London közjótékonysági hivatalának főnökével szemben kívánja Budapest viszonozni a főváros vezetőinek londoni vendéglátását

A *Fővárosi Hirlap* multheti számában jelentettük, hogy Mr. E. J. B. *King*, Nagy-London közjótékonysági hivatalának főnöke levélben közölte szeptembervégi budapesti látogatását, amelyet a *Fővárosi Hirlap* meghívására határozott el. Az idegenforgalmi szempontból minden bizonnyal nagyjelentőségű látogatás híre

élénk visszhangot keltett városházi körökben,

ahol nagy elismeréssel adóznak azokért a cikkekért és személyes információkért, amelyekkel a *Fővárosi Hirlapnak* sikerült felkeltenie Mr. *King* érdeklődését Budapest iránt. A főváros vezetőségében meg is van a legteljesebb hajlandóság arra, hogy

Nagy-London egyik vezető személyiségének, Mr. King-nek budapesti látogatását a lehető legkellemesebbé tegye és olyan impressziókat keltsen benne, hogy azokra mindig szeretettel gondoljon vissza.

A főváros vezetőségének álláspontját egyébként

Liber Endre

helyettes polgármester a következőkben fejtette ki a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Hetek óta nagy érdeklődéssel olvasom a *Fővárosi Hirlap* rendkívül érdekes londoni cikksorozatát és ebből értesültem Mr. *King* tervezett budapesti útjáról. Mindenki igen természetesnek fogja találni, hogy

Nagy-London szociálpolitikai főnökét meleg szeretettel, a legőszintébb barátsággal és az elökelő vendégnek kijáró megkülönböztetett előzékenységgel várjuk.

Mint emlékezetes, az amerikai zarándok-útról hazajövet, *Sipőcz* Jenő dr. polgármester *több napon át időzött velem együtt Londonban* és ez alkalommal tisztelgő látogatást tett a Lord Mayornál, aki ünnepélyesen fogadta a magyar főváros vezetőjét, tiszteletünkre teát adott és *elhalmozott bennünket az őszinte barátság, a nobilis vendéglátás minden jelével.* Látogatásunk alkalmával a polgármester hivatalosan is meghívta a Lord Mayort, valamint a brit főváros többi vezető személyiségeit Budapestre. Különös

örömömre szolgál, hogy ezt a meghívást londoni tartózkodása idején megismételte a Fővárosi Hirlap főszerkesztője,

úgyhogy Mr. *King* budapesti útja alkalmat nyujthat nekünk *a nagyon szívélyes londoni látogatás részbeni viszonzására.* Ha majd hivatalosan is közlik velem a londoni polgármester érkezésének időpontját, megtesszük a szükséges intézkedéseket, hogy Mr. *King* minél kellemesebben érezze magát Budapesten és *minél gazdagabb impressziókat vigyen tőlünk London városába.*

Sérelmezett kisvasuti tantiémek, amelyeket a kifogást emelő pártok delegátusai is megszavaztak és felvettek

A törvényhatósági tanács keddi ülésén a *Rassay-párt* egyik tagja, *Láng* Lajos meginterpellálta a polgármestert, a *BSzKRT* kezelésében levő úgynevezett kisvasútak: a *BUE*, a *Földalatti* és a *Szentlőrinci Helyiérdekű Villamos* igazgatósági tagjainak kifizetett tantiémekre vonatkozóan. *Láng* Lajos ugyanakkor kifogásolta az affiliált vasútvállalatok igazgatósági tagjainak létszámát is. Végül az interpelláló megkérdezte a polgármestertől, hajlandó-e előterjesztést tenni *a kisvasútak részvénytársasági formájának megszüntetésére? Liber* Endre helyettes polgármester kiadta az interpellációt jelentéstétel véget a *BSzKRT* igazgatóságának, hogy megállapíthassák: lehet-e az igazgatósági tagok számát apasztani? Ugyanecsak a *BSzKRT* igazgatósága készít javaslatot: hogyan lehetne megszüntetni e kisvállalatok részvénytársasági formáját. Már most meg lehet azonban állapítani, hogy

a Szentlőrinci Helyiérdekű Villamos önállóságát nem lehet csak úgy egyszerűen megszüntetni, tekintve, hogy ez a vállalat az engedélyezési idő lejártával az állam tulajdonába megy át.

Láng Lajos interpellációja laikus körökben élénk feltünést keltett. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért felkereste

Payr Hugó

országgyülési képviselőt, a törvényhatósági tanács tagját, aki a következőkben világította meg ennek az ügynek valóságos hátterét.

— Megértem a közönség meglepődését, de őszintén szólva, *egyáltalán nem értem a fővárosi pártok vezéreinek* felzúdulását. Ugy tüntetik fel *Láng* Lajos bizottsági tagtársam „leleplezését", mintha arról még soha nem hallottak volna. *Ez a beállítás kissé téves és egyáltalán nem felel meg a tényeknek.* Tudni kell ugyanis, hogy *Láng* Lajos ugyanezeket a dolgokat egyszer már elmondta a törvényhatósági tanács ülésén *napirendelőtti felszólalás formájában.* Ez még a nyár elején történt, *mégpedig egy igen látogatott ülésen.* Az ügyrendi szabályok szerint napirendelőtti felszólalásra nem kötelez a polgármester választ adni, *Láng* Lajos nem is kapott hivatalos választ, mindössze *Borvendég* Ferenc alpolgármester nyujtott a felszólalásra érdemi magyarázatot. Ilyen előzmények után

ismételte meg felszólalását Láng Lajos interpelláció formájában,

amire majd hivatalos választ fog kapni. Hogy mi lesz ez a hivatalos felelet, nem tudom. Tény az, hogy a törvény értelmében *a tanács küldi ki az üzemekbe és részvénytársaságokba, ez utóbbiakba a közgyülés által megválasztandó igazgatósági tagokat.* A sérelmezett vállalatoknál azonban, nem tudom, *alkalmazható-e ilyen formában a törvény, tekintve, hogy e vállalatok tulajdonosa a BSzKRT.* Nekünk semmi kifogá unk nincs az ellen, ha a megtörtént választásokat megsemmisítik és a jelölést a tanács végzi el. Ebben az esetben

azonban meg kell változtatni az eddigi gyakorlatot.

Az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok díjazását az érdekelt vállalatok alapszabályai szerint, tehát a törvény alapján és szellemében eszközölték. A törvény *kifejezetten előírja, milyen összeg fordítandó honorálásukra, mégpedig aranykoronában.* Ebből

az aranykoronás meghatározásból származnak egyébként azok a bizonyos érthetetlennek tetsző, törtszámú pengős összegek.

Ha ezt az eljárást most kifogásolják, akkor

meg kell változtatni a kereskedelmi törvény szerint jelenleg érvényes alapszabályokat.

Mindezen túlmenően van ennek a kérdésnek *egy igen érdekes részlete.* A kérdéses vállalatok felülvizsgálata és irányítása a *BSzKRT* igazgatóságán keresztül történik. Ott beszélik meg e vállalatok összes ügyeit, ott állapítják meg a mérlegeket és a tantiémeket is. Ezeken az üléseken pedig

résztvesznek a pártok delegátusai, akik a BSzKRT igazgatóságában szavazták meg azt, amit most sérelmeznek.

Végül ne felejtsük el, hogy a *Szentlőrinci* kivételével az igazgatóságokat *újra választották,* tehát

nem azok az urak kaptak honoráriumot, akiket a napilapok megemlítettek, hanem a volt igazgatósági tagok, akiknek soraiban viszont helyet foglaltak ellenzékiek is.

Ez sem elfelejteni való momentum.

ORION RADIO
„UNITAS"
VILLAMOS GÉP- ÉS MŰSZERÜZEM
DERMAFORINE LABORATORIUM
vezérképviselete, összes orvosi gépek, műszerek és berendezési tárgyak gyártása, javítása. Budapest, IV., Városház-utca 14.
(Országos Orvosszövetség székháza)

Leukoplast
magyar gyártmány

Szász Albert okl. mérnök építő- és faipari vállalata
Budapest, II., Tölgyfa-utca 14.
Fatelep: (Depot) VI., Mágiva-utca 76.
Budapest-Dunapart teherpályaudvar Sziget vágány. Telefon: A. 514-06

Októberben életbelép a fővárosi öregségi és rokkantsági ellátás

Közel tizenötezer munkás, üzemi alkalmazott és hozzátartozóinak sorsáról történik gondoskodás

Rendkívül fontosságú szociális reform közeli életbeléptetésén dolgozik *Borvendég* Ferenc alpolgármester irányításával az üzemi alosztály:

október első napjaiban lép életbe a főváros üzemeinél és intézményeinél az öregségi és rokkantsági ellátás, amely közel tizenötezer munkás és egyéb alkalmazott sorsában jelent életbevágó fordulatot.

Ebben a számban nincsenek benn a BSzKRT alkalmazottai. A főváros üzemeinél tudvalevően mostanáig nem volt egységesen kialakult gyakorlat az alkalmazottak és munkások öregségi és rokkantsági ellátására, hanem az illetékesek *minden esetet külön-külön bíráltak el.* A Gázgyár és az Elektromos Művek korábban létesítettek ugyan nyugdíjalapot, s az utóbbi években követte példájukat a többi üzem is, de általában organizálatlan maradt *az egész kérdés és a munkások, alkalmazottak ezrei néztek a bizonytalan öregség elé.* Októbertől kezdve minden megváltozik, sőt felmerült

az a terv, hogy az öregségi és rokkantsági ellátást 1929. június 1-től, tehát visszaható erővel léptetik életbe.

A főváros törvényhatósága évek óta készül a nyugellátás általános kiterjesztésére, s már 1929. novemberében letárgyalta az erről szóló szabályrendelet-tervezeteket, de az életbeléptetéssel mégis várni kellett, mert addig nem lehetett véglegesen dönteni, amíg a főváros meg nem ismerhette a kormánynak a nyugellátás országos reformjában szándékolt újabb intézkedéseit. Most végre dűlőre jutott a kérdés. A fővárosi öregségi és rokkantsági ellátás ügyében

hétfőn délelőtt döntő sulyú megbeszélés volt a belügyminisztériumban, ahol a főváros küldöttei élőszóval is bejelentették, hogy a főváros a fontos reformot már október első napjaiban életbelépteti.

Az öregségi és rokkantsági ellátás életbeléptetéséről, a nagyfontosságú, ezreket érintő reform részleteiről

beavatott helyen

a következőket közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— Az önálló vagyonkezelésű intézményeknél alkalmazásban levő tisztviselők, havidíjasok és altisztek, a székesfőváros szolgálatában levő különféle munkások és egyéb bérfizetéses alkalmazottak és mindazok ellátásáról van szó, akik a fővárosnak bármilyen ágazatában működő alkalmazottai, de nincsenek olyan szolgálati viszonyban, amiből maguknak és hozzátartozóiknak öregség, rokkantság, özvegység, vagy árvaság esetére, más jogszabály alapján, állandó ellátásra vagy végkielégítésre lenne jogúk. Az 1928. évi. 40. t.-c.

a „Lex VASS II." rendelte el az öregség és rokkantság esetére szóló általános biztosítást, ennek alapján készült el a most életbelépő fővárosi szabályozás is.

A törvényt követő végrehajtási utasítás kimondja, hogy *a törvényhatóságok, városok hivatalaiban, intézményeiben, üzemeiben, intézeteiben, az alapoknál, alapítványoknál szolgáló tisztviselőknek és egyéb alkalmazottaknak öregség és rokkantság esetére szóló ellátásáról szabályrendeleteket kell alkotni.* A főváros ennek a rendelkezésnek eleget is tett és

gondoskodott arról, hogy minden alkalmazottja hozzátartozóival együtt a nyugellátási szabályzat hatálya alá kerüljön.

— Az általános irányelv az, hogy *a nyugellátási korhatár 65 év, illetve tíz év, 400 munkahét a kötelező szolgálati idő.* Azok, akik szolgálati idejük alatt lakáspénzt is kaptak, *15 évi szolgálat után 60%, hosszabb szolgálatnál pedig 100% lakáspénzben is részesülnek a nyugdíjon kívül.* A nyugdíjra az alkalmazottaktól és munkásoktól a fizetés, illetve a bér 2—2½ százalékát vonják le és a főváros, mint munkaadó, *ugyanakkora összeget fizet be minden alkalmazottja után a nyugdíjalapba.*

— A közös egységes nyugdíjalapot és a nyugellátást *egészen külön szerv fogja kezelni és intézni a számvevőség kebelében.* Ennek az új osztálynak megszervezése iránt is a legközelebbi napokban intézkedik a polgármester. Az ellátás életbeléptetéséhez az egész szükséges járuléktartalék 29,648.063 pengő, *amelyből a mostani adatok szerint 27,616.788 pengő a tiszta hiány.* A közigazgatási és a közoktatási alkalmazottak nyugellátásánál is jelentkezik ilyen hiány, ott ez kereken 21,400.000 pengő.

— Az általános öregségi és rokkantsági ellátás megszervezésénél jelentkező hiány törlesztési tervét, a szükséges biztosítástechnikai számítások alapján, *ugyancsak a közeli napokban fogják megállapítani.* Az öregségi és rokkantsági ellátás

nem lép az egész vonalon egyszerre életbe, hanem először a községi alaphoz tartozó üzemeknél és intézményeknél.

Az itt kialakuló gyakorlat tapasztalatait fogják felhasználni a reform további kiterjesztése során, az önálló vagyonkezelésű intézmények, üzemek stb. alkalmazottainak ellátásánál is.

Feliratban kéri a főváros a kormánytól az adóhátralékok 12%-os kamatlábának megfelelő mérséklését

Scheuer Róbert indítványa a döntés előtt — Évi két és félmillió pengőre rúg az adóhátralék kamata

A legutóbbi tanácsülésen *Scheuer* Róbert országgyűlési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* egyik vezető tagja, nagyjelentőségű indítványt terjesztett elő. Szóvátette azt a lehetetlen helyzetet, hogy

a köztartozási hátralékok után még mindig 12 százalékos kamatot kell fizetni.

abban az esetben is, *ha az illető részletfizetési kedvezményt kapott. Scheuer* Róbert azt javasolta: *tegyen a főváros lépéseket a kormánynál a késedelmi kamatok mérséklése iránt* és azt kívánta, hogy a mai időknek megfelelően

ez a kamatláb ne haladja meg a 6—7%-ot.

Liber Endre helyettes polgármester a tanácsülésen nyomban bejelentette, hogy sürgősen intézkedik: *a főváros felirattal fordul a kormányhoz.* A tanács ehhez hozzájárult,

négy nappal később már el is készült a fontos felirat, amely ma már a pénzügyminisztériumban van.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

beavatott helyen

a következő információt kapta a nagyjelentőségű felterjesztés részleteiről:

— Régi keletű, 1927-ben kiadott, majd 1929-ben módosított rendelet szabályozza a késedelmi kamat kulcsát. A főváros tudatában van azoknak az indító okoknak, amelyek a kormányhatóságot *annakidején* ilyen magas kamatláb megállapítására késztették. Ma már azonban kétségtelenül megállapítható, hogy

az adózó polgárok nem azért vannak hátralékban, mert az adótartozás célját szolgáló összegeket a 12%-os kamatnál jobb hitelezési viszonyok mellett is tudják gyümölcsöztetni,

hanem azért nem fizetnek, mert *nincs pénzük, nem tudják azt megkeresni.* Figyelemreméltó az a körülmény is, hogy manapság *az adózó soha nem tudja kiegyenlíteni hátralékát,* mert a befizetett összegek jelentékeny részét mindig a késedelmi kamatok emésztik fel, így aztán *örökké hátralékban maradnak.* Tekintetbe kell venni azt is, hogy a világviszonylatban is tapasztalható kedvezőbb kamatviszonyok folytán a *Nemzeti Bank* is leszállította a közelmultban a kamatlábat, nem szabad tehát továbbra is fenntartani ezt az egész gazdasági életet korlátozó helyzetet. A felirat nem szabott ugyan pontos mértéket a leszállítás nagyságára, de

a főváros vezetőségének felfogása megegyezik Scheuer Róbert indítványával,

amely 5—6%-os mérséklést javasol.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának

Scheuer Róbert

tanácstag

a következőket mondotta indítványa fontosságának alátámasztására:

— A magam részéről nagyon örülök s azt hiszem, *általános megnyugvást kell, hogy a főváros vezetősége ilyen gyorsan megvalósította a tanács elhatározását.* Azt hiszem, nemcsak hozzám, hanem *a tanács minden tagjához* tömegével érkeznek kisemberek kétségbeesett panaszai, hogy a súlyos kamatterhek folytán *soha nem készülnek el adósságukkal,* mert

a törlesztés ellenére egyre növekszik kamathátralékuk, amely nem egy esetben eléri a 30—40, sőt 50%-ot is.

A pénzügyminiszter *minden bizonnyal megértéssel fogadja a főváros kérését.* Hogy ennek a kamatamnesztiának milyen jelentősége van, azt legjobban demonstrálja egyetlen számadat:

a különböző adóhátralék 22,000.000 pengő, így tehát közel két és félmillió pengő kamatkövetelésről van szó,

amelynek mérséklése nagy mértékben megjavítaná a kisegzisztenciák mozgási lehetőségét, de előmozdítaná az adózók kamatfizetési kötelezettségének teljesítését is.

Boby és Daisy
a közönség kedvencei
a Székesfővárosi Állatkertben
Pálmaház ✻ Akvárium
Nyitva egész nap!

PICK LÁSZLÓ
Teherautó-fuvarozó
VI., Kertész-utca 25. Telefon: 91—5-20.

KŐVEZŐMESTEREK
ÚT- ÉS CSATORNAÉPÍTŐK
Schaffer György
II., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

Handl István
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

Helfenstein Károly
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Reinisch és Wohl
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

Neuman Ferenc
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
VIII., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

KRAUSZ FERENC
VI, Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Obendorfer Károly és Rudolf
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Schaffer Antal
II., Biai-út 21. Telefon: 52-2-91

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Herrmann nyugalmazott miniszter nyilatkozata a villamosított bécsi gyorsvonat és a bánhidai centrálé jelentőségéről

Verebély László műegyetemi tanár: Célszerű kooperálás mellett döntő befolyást gyakorol az ország energiagazdálkodására a bánhidai centrálé

Hétfőn délután négy óra 50 perekor indult a Keleti pályaudvarról *az első bécsi gyorsvonat, amelyet elektromos mozdony vontatott.* Az ünnepélyes premiérre meghívást kapott a *Fővárosi Hirlap* munkatársa is, akinek alkalma volt az elektromosított hegyeshalmi vonal jelentőségéről beszélni az első úton résztvett előkelőségekkel.

Herrmann Miksa

nyugalmazott kereskedelmi miniszter, műegyetemi tanár a következőket mondotta:

— Évek hosszú munkája után készült el ennek a vonalnak villamosítása és *Kandó* Kálmánnak, a zseniális magyar konstruktőrnek mozdonya, amely most indul első forgalmi útjára Magyarországon. *Kimondhatatlanul örülök, hogy ezt megérhettem, mert ez a nap fordulópontot jelent Magyarország vasúti közlekedésének és energiagazdálkodásának történetében.* Ez a rendszer már a próbák alatt oly kitűnően bevált, hogy meg vagyok róla győződve:

az egész ország vasúti villamosításánál ezt a rendszert fogják használni.

Nagy jelentősége, hogy *a mozdonyok ugyanazt az áramot használják, amit világítási és ipari célokra használnak, tehát a bánhidai centrálé áramát.* Ez lehetővé teszi a telep gazdaságos kihasználását, mert hiszen

a két nagy fogyasztót: a fővárost és a villamosított vasútat úgy lehet összehangolni, hogy a hatalmas erőmű mindig kapacitásának megfelelően dolgozhassék.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt felszállni a próbamozdonyra, ahol *az első út mozdonyvezetője,*

Verebély László

műegyetemi tanár adta meg a szükséges felvilágosításokat:

— Egyelőre csak két mozdony készült el és a vonal is csak Komáromig van villamosítva. Ennek megfelelően *a két mozdony Budapest és Komárom között naponta két személyvonatpárt és két gyorsvonatpárt vontat oda és vissza.* Ilymódon tehát a vasút még nem veszi át azt a harmincmillió kilowattórát, amennyire felvevőképességét kontempláltuk akkor, amikor a bánhidai centrálét terveztük. Amikor azonban a vasút teljes kapacitása bekövetkezik, akkor

ez a harmincmillió kilowatt, továbbá a dunántúli városok által felveendő tízmillió kilowatt és a főváros által szerződésileg biztosított százharmincmillió kilowatt együttvéve kiadja azt az árammennyiséget, amelyet teljes üzem mellett szolgáltat a bánhidai centrálé.

Látnivaló mindebből, hogy *célszerű kooperálás mellett a bánhidai centrálé milyen döntő befolyást gyakorol az ország energiagazdálkodására.* Ennek tulajdonítható a kormány elhatározása, amely tudvalévően odakonkludál, hogy épp ezekre

a nemzetgazdasági érdekekre való tekintettel az állam nem adja ki kezéből a bánhidai centrálét,

hanem, mint tulajdonos, *ő maga adja el az áramot az igénylőnek.*

*

A nyilatkozatból kitűnik, hogy *a főváros a bánhidai centrálénál csak mint áramátvevő szerződő fél fog szerepelni.* Megdőlnek tehát azok a kombinációk, hogy a főváros összes terheivel és kötelezettségeivel tulajdonába veszi a centrálét. Az áramátvételre vonatkozó tárgyalások az állam és a főváros között folyamatban vannak.

ORION RADIO

Meg kell védeni a fővárosi tisztviselőket az illetéktelen elemek terrorja ellen

A VIII. kerületi elöljáróság terrorizált tisztviselői már nem mernek hozzányulni a szikvíz-kartellel kapcsolatos ügyekhez

Mint ismeretes, az elmult héten nagy port vert fel az a támadás-sorozat, amelyet a VIII. kerületi elöljáróság tisztviselői ellen indítottak a szikvízkartellel kapcsolatban. Nem érdektelen bepillantani ezeknek a támadásoknak előzményeibe és hátterébe. A VIII. kerületi elöljáróság egyik iparügyi referense hivatalos eljárása során *megbírságolt egy kartelenkívüli szikvízgyárost.* Ezért a megbírságolt vállalat ügyvédje, *egy Wolff-párti bizottsági póttag,* panasszal ment a városházára. Nem az illetékes II. fokú iparhatósághoz, ebben az esetben a közgazdasági ügyosztályhoz, hanem *egészen csodálatos módon a közegészségügyi ügyosztályhoz fordult.* Ennek az ügyosztálynak utasítására *az elöljáró megsemmisítette az elsőfokú határozatot és felmentő ítéletet hozott.* Ezúttal nem kívánunk azzal foglalkozni:

helyes volt-e ez az eljárás és az ilyen visszavont határozatok növelik-e a közigazgatási hatóságok tekintélyét.

Az ügy érdemi részével ebben a pillanatban nem foglalkozunk.

De tudni kell, hogy *a kartelenkívüli szikvízgyárak* megvédése érdekében a kereskedelmi miniszter felállította az úgynevezett *csere-csarnokot,* azt a

hatósági szervet, amely vigyáz arra, hogy a kisebb gyárak üvegjeit a kartel el ne tüntethesse.

Miniszteri rendelet alapján két törvényhatósági tisztviselő végzi a hatósági ellenőrzést: ezek, polgármesteri engedéllyel, karácsonykor *500—500 pengő jutalmat kaptak.* A csere-csarnok titkári teendőit ugyancsak fővárosi tisztviselő végzi, — véletlenül a VIII. kerületi elöljáróság embere, — aki, polgármesteri engedéllyel, *havi 200 pengő fizetést kapott munkájáért.* Ilyen mellékfoglalkozást több fővárosi tisztviselőnek engedélyeztek, ipartestületeknél és egyéb intézményeknél.

Figyelemreméltó, hogy a cserecsarnok hatósági tisztviselői a szikvízgyárosok hivatali ellenőrzésével *nem foglalkoznak,* így tehát

a nagy port felvert kihágás elintézésére sem gyakorolhattak semmiféle befolyást.

Ennek ellenére a *Wolff-párt* néhány VIII. kerületi exponense, köztük *nem egy illetéktelen exponens,* a kihágási üggyel kapcsolatban heves támadást intéztek azok ellen a tisztviselők ellen is, akik a cserecsarnoktól *honoráriumot nem kapnak,* és akiket *azzal vádoltak meg, hogy a szikvízkartel megfizetett, megvesztegetett alkalmazottai.* A polgármesteri vizsgálat fogja pártatlanul megállapítani, hogy hibáztak-e a tisztviselők, vagy sem. A *Wolff-párt* fentebb érintett *nem hivatalos* exponensei azonban, úgylátszik,

a polgármester vizsgálatának és döntésének pártatlanságában sem bíznak,

mert sajtójukban és a nyilvánosság előtt hetek óta folytatják vádaskodó támadásaikat a VIII. kerületi elöljáróság tisztviselői kara ellen. Az események lényegét nem kutató közönség előtt *ma már úgy tűnik, mintha ott a tisztviselők nagyrészét megvesztegették volna, mintha azokat a kartel fizetné és határozataikat ennek megfelelően fogalmaznák meg.* Mindezenfelül nem riadnak vissza a tisztviselők fenyegetésétől, ijesztgetésétől sem. Különösen figyelemreméltó működést fejt ki ezen a téren az egyik, VIII. kerületi, választmányi póttag. A terrorizálások terén annyira mentek, hogy

a VIII. kerületi tisztviselők már valósággal nem mernek hozzányulni a szikvízkartellel kapcsolatos ügyekhez,

mert azt tapasztalják, hogy *egyenként pécézik ki őket.* Így például megtörtént, hogy amikor belügyminiszteri leiratra az egyik tisztviselő kiszállt egy szikvízgyár megvizsgálására,

a közbenjárók nem akarták beengedni a gyárba, illetéktelen egyének megfenyegették, az egész elöljáróság tisztviselőkarára sértő és becsmérlő megjegyzéseket tettek, majd a vizsgálat tartama alatt hirtelen beszaladtak az egyik alpolgármesterhez, akinél bepanaszolták az éppen vizsgálatot végző tisztviselőt is.

Ilyen előzmények után szólalt fel a törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén *Payr* Hugó, aki arra kérte az elnöklő alpolgármestert, hogy *védje meg a fővárosi tisztviselőket a külső és illetéktelen egyének terrorja ellen.*

— Ha egy tisztviselő hibázott, — mondotta beszédében *Payr* Hugó, — úgy azt a legszigorúbban meg kell büntetni. A mai súlyos időkben *a főváros minden hivatalnokának fokozott előzékenységgel, fokozott munkakészséggel és százszorosan fokozott becsületérzéssel kell a közönséget kiszolgálnia.* Ha azonban valamely tisztviselő ellen eljárás indul, annak lefolytatását és befejezését *az illetékes tényezőkre kell bízni.* Nem szabad türni, hogy a tisztviselőket illetéktelen egyének terrorja, vagy sajtótámadása lelkiismeretük szerint való munkájukban megzavarja,

meg kell védeni a tisztviselőt mindenféle terror ellen.

Nekem is volt már kifogásom az adminisztráció egyik-másik tényezője ellen. Az ilyen eseteket azonban *mindig a polgármester, vagy a törvényhatósági tanács elbírálására bíztam.* Nem szabad megengedni, hogy a tisztviselőkben az az érzés kerekedjen felül, hogy *ők kénytelenek külső befolyásoknak engedni* és munkásságuknál ilyen szempontokra is figyelemmel kell lenniök. Éppen ezért

kérem a polgármestert, hogy a legenergikusabban védje meg a tisztviselőket a terrorral szemben

és adja meg a felhatalmazást a bűnügyi eljárás megindítására.

Bár a napirendelőtti felszólalásoknál nincs helye vitának, *Wolff* Károly az üggyel kapcsolatban személyes kérdésben felszólalt, követelte a vizsgálat pártatlan lefolytatását, egyben sajnálkozását fejezte ki, hogy *a vizsgálat alatt levő ügyet nyilvánosan pertraktálják. Payr* Hugó ugyancsak személyes kérdésben felszólalt és a következő kijelentést tette:

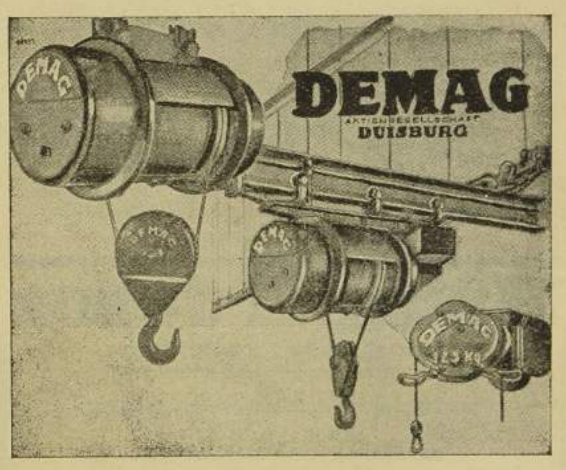
— Ami *Wolff* Károly tanácstag úrnak azt a megjegyzését illeti, hogy kár egy vizsgálat alatt álló ügyet pertraktálni, arra megjegyezhetem:

helyesebb lett volna, ha ezeket a szavakat kerületi exponenseihez intézte volna.

Payr Hugó felszólalása a fővárosi tisztviselők körében osztatlan örömöt okozott, nagy köszönettel vették tudomásul, hogy akadt valaki, aki megvédte őket, de erre annál inkább szükség volt, mert *egyre sűrűbben találkozunk olyan tendenciákkal, hogy az előléptetésüket féltő tisztviselőket közéleti tényezők igyekeznek befolyásolni.*

HUTTER ES SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

AZ ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNYSERFŐZŐDE
őszi sör
csapolása megkezdődött. Palackokban is mindenütt kapható!

DEMAG-emelők
ezerszeresen bevált elektroemelőink 1/4-9 t. teherbírásig
DEMAG-függődaruk
szabványrészekből összeállított pályán futnak. Teherbírás 1/4-3 t.
DEMAG-kettősemelők
egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.
Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Hatmilliós csökkentés után az idén újabb 3 millióval redukálták a tanügyi költségvetést

Az állandó költségapasztás ellenére is örvendetesen fejlődik Budapest közoktatásának színvonala

Pénteken reggel kezdődött meg a főváros iskoláiban a tanítás. Ebből az alkalomból felkerestük

Szendy Károly dr.

tanácsnokot, a főváros közoktatási ügyosztályának vezetőjét, aki az iskolaigazgatókkal tartott konferenciája után a következőkben ismertette az új tanévre vonatkozó terveit a *Fővárosi Hirlap* nyilvánossága előtt:

— A beiratkozott iskolásgyermekek számát illetően *nincs különösebb eltolódás:* az idén 77.488, tavaly 76.376 volt a létszám. Az elemi iskolákban *úgyszólván számszerűen egyezik az idei és a tavalyi létszám*, a polgári iskolákban azonban növekedett a tanulók száma. A felsőbb iskolákban, a főreálokban, leánygimnáziumokban, felsőkereskedelmi iskolákban és a szaktanfolyamokon *általában visszaesett a létszám*, ami egyrészt a középosztály súlyos helyzetére vezethető vissza, másrészt

az úgynevezett lateiner pályákon való nehéz elhelyezkedési lehetőségek elvették a szülők kedvét az iskoláztatástól.

A középiskolában való taníttatás *ma számottevő kiadást jelent a szülőknek*, arra viszont

nincs módja a fővárosnak, hogy a középiskolásokat is mentesítse a tandíjfizetés kötelezettsége alól.

— A főváros különben minden vonalon *maradék nélkül igyekszik eleget tenni oktatási kötelezettségének.* Készséggel vállalta annakidején az úttörő szerepét az elemi iskolai oktatás reformjánál is, és Pécsel egyidőben *elsőnek rendszeresítette az elemi iskola hetedik és nyolcadik osztályát.* Ott, ahol elegendő tanuló jelentkezik, minden késedelem és huzavona nélkül megszervezzük a szükséges osztályokat, kétségtelen azonban, hogy

nem lévén törvényes rendelkezés a nyolcéves tanításra, nincs is nagyobbszámú jelentkező.

— Örömmel állapíthatom meg — folytatta a tanácsnok —, hogy a főváros a mai nehéz viszonyok ellenére is nemcsak fenn tudja tartani elismerten kitűnő és mintául szolgáló iskolai nivóját, hanem *még tovább is fejleszti azt.* Elkészült és az idén már megnyílt a modern, gyönyörű Németvölgyiúti elemi iskola és kisdedóvó, a sokévi használat után tönkrement Szilasiúti óvódát áttelepítettük a zugligetúti elemi iskola épületébe,

a bérházakban elhelyezett iskolák legnagyobb részét pedig sikerült úgy elhelyeznünk, hogy egyedül e címen lakbérben 130.000 pengőt takarít meg évente a főváros.

Megszünt a VI. bajnokuteai elemi, amelynek tanulóit részben a Szinyey Merse-uteai, részben az Izabella-uteai iskolákban helyeztük el. A felszabadult bajnokuteai iskolaépületben az iparosképzés fokozása é dekében önálló iparostanonciskolát nyitunk. Megszünt a VI. kerületben a lovaguteai elemi iskola, ennek a tanulói ugyancsak az Izabella-uteába, részben pedig az Érsekuteába mentek át. A lovaguteai épületbe költöztettük át az eddig bérházban elhelyezett Vilmos császár-úti polgári leányiskolát. Felmondtuk az arénaúti elemi iskola bérletét is és ezt a hernáduteai iskolaépületbe helyeztük át. A Rökk Szilárd-uteai polgári leányiskolát szintén megszüntettük, ennek tanulói a Tisza Kálmán-téri és a dohányuteai polgári leányiskolába kerültek.

A Rökk Szilárd-uteai polgári helyére költözik a Szentkirályi-uteai elemi iskola, ennek helyén pedig *ugyancsak önálló iparostanonciskola nyílik.* A Práter-utca 31. számú házat, amelyet mostanáig iskola céljára béreltünk, előnyösen megvásároltuk polgári iskolának. A váliúti fővárosi iskolaépületből kiköltözött a Szent Margit leánygimnázium, és *most oda is községi iskolák kerültek.* Visszakaptuk a IX. tüzoltóuteai épületet, amely eddig kórház volt. Ide költöztetjük az Üllői-út 54. szám alatt lévő és eddig bérházban elhelyezett polgári fiúiskolát. A II. Jurány-uteai

barakképületből is kiköltözött az állami reálgimnázium, így a tűzveszélyes barakkot most lebontottuk és az épület anyagának jórészét a VI. kerületi Szönyi-úton épülő elemi iskolánál használjuk fel.

A rákosfalvai gyógypedagógiai intézetet, — ez szintén barakképület, — megszüntettük, illetve összevontuk a III. Miklós-téri gyógypedagógiai intézettel, *anélkül, hogy a létszámot csökkentettük volna.* Az I. virányosiúti

gazdasági iskola elnéptelenedett, ezért megszüntettük, helyén új elemi iskola nyilott.

A VII. Egressy-úton új gazdasági ismétlő iskola kezdi meg működését. Az ősszel nyilik meg a Diana-úti elemi iskola épületében

a második erdei iskola.

— A Telepi-uteai iskolaépületet néhány héttel ezelőtt kaptuk vissza a Szent István-kórháztól, miután a betegeket az új maglódiúti kórházba telepítették át. *Hat hét alatt elkészültünk* a gyökeres tatarozással és átalakítással úgy, hogy október 1-én már megnyilik benne a polgári iskola. A Szent László-úti iskolára *emeletet építünk*, a VII. Szőnyi-úton és a Paskál-malomnál, az Alsórákosi réteken két *hat-hat* termes barakkiskolát létesítünk. Bár

az építkezéshez még hozzá sem fogtak, mind a kettőnek a kitüzött időre készen kell lennie:

november 1-én okvetlen megkezdjük a tanítást.

— Távolabbi terv, tavaszra feltétlen meg akarjuk építeni a Szilágyi Erzsébet leánygimnázium új épületét, amely most a Várban van, szűk, sokat kifogásolt régi épületben. Az *új leánygimnázium a Krisztina-téren* lesz, a tervek már készen várnak a kivitelre. A régi gimnázium épületébe beköltözik az elemi iskola és ugyanott kap helyet a plébánia és az egyházközség is. Ezzel a megoldással elérjük azt is, hogy

a koronázó templom tőszomszédságában éktelenkedő barakkiskolát azonnal lebonthatjuk és a teret a főváros parkíroztathatja.

— A jövőévi költségvetésbe az építés költségeit beleilleszthettük és reméljük, hogy *a cenzura során elkerülhető az az összeg a törlést.* Amint látjuk, a főváros tanügyi téren ebben az évben is nagyon sokat végez, annak ellenére, hogy

az idei tanügyi budgetben sikerült 6 milliós, a fizetésredukcióval együtt 11 milliós megtakarítást elérni.

— Készen van a jövőévi közoktatási költségvetés is, ahol *ismét igyekeztünk nagyobb arányú megtakarításokat keresztülvinni* és az teljes mértékben sikerült is, amennyiben az idei esztendei közoktatási kiadásokkal szemben a *jövőévi költségvetés 3 millió pengővel csökken.*

Utépítkezésekkel kezdi meg a főváros tízmilliópengős szükségmunkáit

Negyvenhét vállalkozó száznyolcvannégy, nagyrészt reális ajánlattal pályázott a három és félmillió pengős útépítési program végrehajtására — A csatornázási munkálatok egyrészét is meg lehet kezdeni a közel jövőben

A főváros 10,000.000 pengős szükségmunkájának *előkészületeit nagyrészt befejezték.* Pénteken járt le a 3 és félmilliós útépítési programra hirdetett versenytárgyalás pályázati terminusa:

47 vállalkozó nyujtott be 184 nagyrészt reális ajánlatot.

Az útépítési osztály már szombaton reggel hozzáfogott az ajánlatok átszámításához és felülvizsgálatához, úgyhogy az odaítélés kérdésében a legrövidebb időn belül megtehet az ügyosztály a javaslatot a szakbizottság, illetve a tanács részére. Az ajánlattévő cégek a következők: Marik Ernő és Társa, Schäffer Károly, Halmos J. és Fia, Zsigmondi Béla, Magyar Gazdasági Kisvasúti rt., Kochbach Emil, Benedikt Marcel, Danubia rt., Magyar Asphalt rt., Útburkoló és Építő rt., Helvey Tivadar, Soliditit betonépítő rt., Magyar Aszfalt Rt. Wiener Béla, Magyar Vays és Freitag rt., Magyar Kerámiai gyár rt., Fábián, Somogyi és György, László és Blum, Mikecz Miklós, Építőipari rt., Somlyó József, Eisler és Simon, Neumann Ferenc, Urbach és Tafler, Somoskői bazaltbánya rt., Magyar Útépítő rt., Komfort építő rt., Bien János, Hajnal Imre, Palatinus útépítő rt., Lőrinczy Mihály, Péry Dezső és Reich, Hacker Emil, The Neuchatel Asphalt Co., Ámon Antal és Fia, Farkasmályi Kőbánya rt. és Solymossy, Szász Albert, Strasser Vilmos, Magyar Általános Útépítő, Korek E., Biró László, Hirsch Mihály, Bitumen Útépítő, Burkoló és Építőanyagkereskedelmi rt.

Az inségmunka-program megkezdéséről és várható lebonyolításáról

Liber Endre

helyettes polgármester a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A rossz gazdasági viszonyok következtében a költségvetésbe felvett út- és csatornaépítéseket tavaly és az idén csak kis részben tudtuk végrehajtani. Már pedig

a Lágymányos, az Uj Lipótváros és még néhány kerület oly rohamosan fejlődött az utóbbi időben, hogy azokon a közművek kiépítése úgyszólván halaszthatatlan.

Ettől függetlenül azonban *az egyre fokozódó munkanélküliség enyhítése érdekében is szükségessé vált a közműépítkezések megindítása.* Ilyen körülmények közt készült el a most megvalósításra kerülő szükségmunkaprogram, amelynek az útépítésre vonatkozó versenytárgyalása *már az első áttekintés után is eredményesebbnek látszik, mint a csatornaépítési versenytárgyalás.* Ezekre a munkákra *kevesebb ajánlat érkezett ugyan*, ezzel szemben

az ajánlatok úgyszólván kivétel nélkül reálisak és számbavehetők.

Tény az, hogy itt, kevesebb munkáról lévén szó, *jutott némi idő az előkészítésre*, a versenytárgyalást tehát részletes tervek és költségvetések alapján hirdettük meg. Október végére feltétlenül megtörténik a vállalatbaadás, úgy, hogy

kissé kedvező idő esetén még a tél beállta előtt hozzáfoghatnak a tényleges építéshez.

Különösen a betonutak és a bazaltkő burkolatok építése aktuális, mert *hiszen ezeknél a burkolási eljárásnál nem jelent akadályt az esőzés, vagy a nedves időjárás.*

— A csatornaépítési munkákra egységárjegyzék alapján hirdettünk versenytárgyalást, mert nem volt idő a technikai előkészítésre, a szükséges talajkutatásra és az igen nagyszámú csatornázási terv elkészítésére. Mindazonáltal az eddigiekből

remélni lehet, hogy a tervbevett munkálatok egy részét már a közeljövőben megkezdhetjük,

míg azokra a munkálatokra, amelyeket megfelelő ajánlat hiányában most nem tudunk vállalatba adni, elsősorban részletes terveket és költségvetéseket készíttetünk, majd ezek alapján *kiírjuk az újabb versenytárgyalást.* Mindent összevetve bizonyosra vehető, hogy

valamennyi munkát be tudjuk fejezni a jövő őszig.

A főváros a fizetést *az átadás után kezdi meg 36 havi egyenlő részletben.* A törlesztési napon kezdődik a kamatfizetés, amelynél *a kamatláb a Nemzeti Bank mindenkori kamatkulcsánál egyszázalékkal lesz nagyobb.*

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

SCHMIDT TESTVÉREK
Nyomdafestékgyár R-T.
Tel.: Aut. 852—85. Távirati: Farbenschmidt Rákospalota.
M. Kir. Postatakarékpénztári csekkszámla szám: 52850
Folyószámla az Angol Magyar Bank központjánál.
Gyárt: Kő-, könyvnyomdai-, valamint offsetfestékeket. Mint különlegességet készít.
olaj-mélynyomó, anilin-guminyomó és bádognyomó festékeket.
Gyár és központi iroda: Rákospalota, Pázmány-utca 41.

„CALORIA" GÉPTÖMITŐANYAG ÜZEM
SZEICZ FERENC
Telefon: 925—58 Budapest, V., Pannonia-u. 58

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Ripka Ferenc főpolgármester átvette hivatala vezetését. *Ripka* Ferenc főpolgármester befejezte nyári pihenőjét és vasárnap este hazaérkezett Budapestre. A főpolgármester hétfőn reggel vette át hivatala vezetését, a főváros ügyeinek irányítását és személyesen elnökölt a közigazgatási bizottság szeptemberi ülésén is. *Sipőcz* Jenő polgármester egyelőre Bad-Gasteinban tartózkodik. A hét végén érkezik haza. *Borvendég* Ferenc alpolgármester már Budapesten van, többször benn is járt hivatalában, *de hivatalosan csak szeptember 15. után jár le szabadsága.* A főváros tanácsnokai már *kivétel nélkül mind helyükön vannak.*

Kozma Jenő Erdélybe utazott. *Kozma* Jenő országgyűlési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* vezére, nyári szabadságát az Északi-Tengeren, *Sylt* szigetén töltötte. A mult hét elején érkezett vissza üdüléséről, de csak éppen átutazott Budapesten, s alig párórai tartózkodás után *rokoni látogatásra Erdélybe utazott. Kozma Jenő e hét végén érkezik haza.*

Schuler tanácsnok érdekes előadásban foglalt állást a telepítések mellett. A városok szociálpolitikai előadóinak pécsi szakértekezletén *Schuler* Dezső dr. tanácsnok tanulságos előadást tartott a munkahiány és az inséget előidéző okokról. Az első oknak a mechanizálódást tartja, amely megindította a kispolgári társadalom jelentékeny részének proletarizálódását. Rámutatott arra, hogy például egy amerikai nagy borotvapengegyárban 1913-ban egy munkás naponta 500 darab pengét készített, most ugyanennyi idő alatt egy munkás 32.000 darabot gyárt. Egy izzólámpagyárban 1918-ban egy munkás naponta 40 lámpát tudott előállítani, jelenleg az önműködő gépekkel egy munkás egyetlenegy gépen egy nap alatt 13.000 izzólámpát tud gyártani. Egy fonógyárban egyetlenegy munkásnő kezeli azt a gépet, melyen 8 órai munka alatt annyi fonalat tud fonni, amennyit 150 év alatt 45.000 asszony napi 16 munkaóra alatt tudott rokkán elkészíteni. Az önellátást, autarkiát jelölte meg *Schuler* tanácsnok következő ok gyanánt, majd az orosz dumpingot is súlyos károkozónak minősítette. A munkanélküliség okainak feltárása után a feladatokat sorolta fel a szociálpolitikai tanácsnok. A termelés és fogyasztás megszervezését sürgette és a munkanélkülieknek a fogyasztók közé való kapcsolását, amit pedig csak munkaalkalmak megteremtésével lehet elérni. A felesleges munkaerők elhelyezésére csak egy út van: visszatérni a földhöz. Részletesen kifejtette ezután, hogy milyen nagyjelentőségű a telepítés és hangoztatta, hogy az egész országnak megfontolás tárgyává kell tenni a település kérdését.

Girardi Tibort elnökké választotta a Nőiruhakészítők Szövetsége. A Nőiruhakészítők Országos Szövetsége most tartott rendkívüli közgyülésén *Girardi* Tibort *választotta meg elnökének.* A beiktató vacsorát a politikai és közgazdasági élet számos kitünőségének jelenlétében szeptember 18-án, vasárnap este rendezik a *Belvárosi Polgári Kör* eskütéri helyiségében. A vacsorán a Polgári Egység Klubja is küldöttségileg képviselteti magát.

Kitüntetett bankigazgató. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Fischl* Ignácnak, a Wiener Bankverein magyarországi fióktelepe ügyvezető-igazgatójának a hazai közgazdaság terén szerzett érdemei elismeréséül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.

Éber Antal kritikája a devizagazdálkodásról. *Éber* Antal minap a *Közgazdasági Társaságban* mélyenszántó tanulmányt olvasott fel a devizagazdálkodásról. Megállapította, hogy a szabad devizaforgalom fenntartása esetén *kétségkívül megindult volna a tőke bizonyos mértékű menekülése a külföldre,* ami azonban — szerinte — nem idézett volna elő pánikhangulatot. A magyar kormány által választott másik mód: a kötött devizaforgalom mélyreható hatásokat váltott ki a magyar gazdasági életből. *Éber* nem osztja ezt az álláspontot és *szabadabb mozgást* kíván biztosítani a gazdasági életnek. Nem kívánja a korlátozások teljes megszüntetését, csupán *a külkereskedelemben szeretné felszabadítani a mai kötött rendszert.* Erre vonatkozólag részletes javaslatokat dolgozott ki, amely a *Közgazdasági Szemle* kiadásában most külön füzetben jelent meg.

Ujabb késedelem a ferencvárosi új élelmiszernagyvásártelep megnyitásánál. A *Fővárosi Hirlap* multheti számában jelentettük, hogy az érdekeltségek kérésére a vásárigazgatóság és a közélelmezési ügyosztály október elejére halasztotta az új élelmiszernagyvásártelep megnyitását. *Ezt az októberi terminust illetékes helyen véglegesnek mondták.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint azonban legfeljebb november közepére lesz a telep olyan állapotban, hogy átadhassák rendeltetésének. Érthetetlen módon, *közvetlen a megnyitás előtt derült ki,* hogy korántsem fejezték be a szerelési munkákat, az útépítéseket és a világítási berendezéseket, sőt most is egész munkáshadsereg dolgozik a telepen, amely *olyan zürzavar képét mutatja, mintha most indultak volna meg az építkezések.* Független ettől, figyelemreméltó, hogy *több nagy külföldi cég és vidéki exportőr is jelentkezett már irodahelyiségért.* Ebből arra lehet következtetni, hogy a nagyvásártelep *valóban a magyar élelmiszerexport központja lesz.* Ezen a héten járt le a nagyvásártelep vendéglőjének bérletére hirdetett versenytárgyalás terminusa. Mindössze kilenc ajánlat érkezett, *de egyik sem tett eleget* annak a követelménynek, hogy fix bérösszeget kell fizetni: *valamennyi ajánlattevő a bruttóbevétel 5—10%-át ajánlotta fel.*

Halom Imre temetése. A Magyar Általános Takarékpénztár váratlanul elhúnyt ügyvezető-igazgatóját, Halom Imrét nagy és előkelő közönség részvéte mellett vasárnap délelőtt ½11 órakor temették el a farkasréti izraelita temető halottasházából. A gyászszertartást dr. *Kis* Arnold budai főrabbi végezte, megható búcsúbeszéd kíséretében, utána pedig *Halász* Manó kormányfőtanácsos, a Magyar Általános Takarékpénztár ügyvezető-igazgatója búcsúztatta az elhúnytat.

A vízművek aknaomlása. A minap a fővárosban riasztó hír terjedt el, amely szerint a *vízművek egyik most épülő alagútja beomlott,* víz árasztotta el a munkahelyet. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a vízművek helyettes vezérigazgatójánál, *Mihalovits* Miklósnál érdeklődött, aki kijelentette, hogy az alagút fúrásnál történt zavarról elterjedt hírek *tévesek és túlzottak.* Alagútomlás annál kevésbbé történhetett, mert *még meg sem kezdték a fúrást.* Mindössze az újszerű és komplikált szerkezetű fúrógép *egyik alkatrésze törött el szerelés közben.* A vállalkozó *Káldor és Matyasovszky* cég nyomban elkövetett mindent, hogy a hibát kijavíttassa és a *Radiator-gyár,* amely a fúrógépet német szabadalom alapján szerkesztette meg, azonnal hozzálátott a megsérült alkatrész *kijavításához.* Ez az incidens legfeljebb két héttel késlelteti a munka megkezdését. *Jólértesült helyen* egyébként ezzel az információval szemben *fenntartják azt az állítást, hogy a fúró akna beomlott.* Hogy komoly jelentőségű zavar történt, azt bizonyítja az a körülmény is, hogy a *vállalkozó cég és a fúrógépet előállító gyár között éles ellentét keletkezett, amelynek valószínüleg a bíróság előtt lesz folytatása.*

Különleges csatornákon vezetik le az „agressziv" budai vizeket. Az út- és csatornaépítési ügyosztály egész sereg útépítési és csatornázási munkát készített elő, amelyek azonban *részben* függetlenek az inségmunkaprogramba illesztett építkezésektől. A szerda délutáni szakbizottsági ülésen mutatták be az új építések terveit, amelyek közt *egész szokatlanok is szerepelnek.* Egész sor utcát *speciálisan kell csatornázni,* különösen a Kelenföldön, ahol sok a földalatti *keserüvízforrás* és a II. kerületben, ahol a föld alatt meleg vizek fakadnak. Ezeket az úgynevezett *„agressziv"* vizeket nem lehet közönséges csatornákon levezetni, mert *sav- és egyéb maróanyagtartalmuk folytán megtámadják és kimarják a csövek falát.* Éppen ezért egyes uteák alatt rendkivül erős, kétszer égetett *Klinger-téglával* falazzák a csatornákat, másutt viszont kőagyagcsöveket fektetnek vagy pedig szigetelt bauxitbetonhálózatot készítenek.

A Labriola Színház szeptember 15-iki szenzációja. Az első premiermüsor megmutatta azt, hogyha jót adnak a közönségnek, azt azzal honorálja, hogy szétében mindenütt, minden ismerősének, a legjobb propagandát terjeszti. De amivel most *Labriola vezérigazgató a szeptember 15-iki új műsorral fog a közönség elé jönni,* az felülmúlja az eddig Budapesten látott attrakciókat. Csak egyet emelünk ki a legközelebbi műsorból. Ez a szenzáció *„Thea Alba"*, egy világattrakció, *28 nyelven beszél, orvosok sokáig figyelték, nem tudtak rájönni a rejtély nyitjára.* Csak egyet említünk meg: Egyszerre, egyidőben jobbkezével olaszul ír, balkezével franciául és a szájával magyarul elmondja, amit a táblára felírt, de ugyanabban a percben. A részletes műsorról legközelebb.

Olcsóbb lett Gáspárnál a tüzifa, fuvarban és zsákban. Telefon: 92—2—09. (20-as autobusz megállónál.) Ugyanott szén és brikett is.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13, III. em. 1. Telefon 844—12

BRASIL-MATE-VERA
REAL-HERVA-MATE

ÓVJA MEG AZ IDEGEIT!
KÁVÉ ÉS TEA HELYETT IGYON INDIÁN VÉDJEGYŰ
BRASIL-MATTE-VERA-T
A MATTE-VERA NEM IDEGESIT ÁLMATLANSÁGOT NEM OKOZ, MEGNYUGTAT ÉS TÁPLÁL.
HASZNÁJLÁK:
KÓRHÁZAK, ISKOLÁK, NAPKÖZI-OTTHONOK
ÁRUSITJÁK
AZ ÖSSZES SZAKÜZLETEK.
BRASIL-MATTE-VERA BEHOZATALI VÁLLALAT BUDAPEST

Igyunk „HARMAT"-vizet!
Megrendelhető: székesfővárosi ásványvíz-üzemnél
(I., GELLÉRT-RAKPART 1. TELEFON: 530-03)

Jó lámpát
a rossztól külseje után nehéz megkülönböztetni. A fogyasztó csak használat közben jön rá, hogy míg a tökéletes lámpa kis áramköltséggel egyenletes, erős fényt ad, addig a silány lámpa nagy áramfogyasztás mellett folytonosan csökkenő fénnyel ég.
Az izzólámpa vásárlás tehát bizalom dolga.
Bizalmat csak ismert név kelthet.
A TUNGSRAM NÉV
50 év óta bizalmat nyert.

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Bontási-, föld-, elhelyező- és vasbetonmunkát az Elektomosművek akkumulátorházánál: Fejér és Dános 76.787 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Kökörcsin-u., Horthy Miklós-út és Vincellér-u. között lévő szakaszának kátrányos, makadámszerű, rendezési munkáira pályáztak: Ámon Antal 12.702, Gravieser Albin 12.905, Neumann Ferenc 13.186, Halmos István 13.485, Holos Ferenc 13.543, Szegedy Béla 13.597, Klauber és Vajda 13.759, Obendorfer József 13.842, Heverdle Károly 14.118, Székely Kálmán 14.334 Helfenstein Károly 14.401, Brayer Gyula 14.811, Spányi Ernő 15.479 pengővel.

A sertésközvágóhídi kocsitárolóhely csatornázási munkáira pályáztak: Székely és Mottl 1285, Bründl János 1307, Szegedy Béla 1540, Biró László 1638, Halmos István 14.547, Reinisch és Wohl 14.566, Helfenstein Károly 15.770 pengővel.

A Gömb-utcai elemi iskola linoleumburkoló munkáira pályáztak: Ungár Fülöp 3820, Rácz József 3982, Dénes József 4088, Péter József 4412, Bihari Pál 4588 pengővel.

A káposztásmegyeri telep létesítendő víztisztítóberendezések különböző munkáira pályáztak: Juhász István 217.924, Fejér és Dános 226.967, Stilus építő rt. 229.172, Kelermann László 233.862, Teleki, Katona és Varjas 237.951, Kovács József 237.962, Szüts Jenő 238.085, Méhes Emil 239.520 Szász Albert 245.639, Skuteczky és Boray 246.244, Katona, Székely és Molnár 251.928, König, Román és Stein 255.968, Polacsek és Epstein 256.485 Biró László 259.415, Berényi Ignác 267.240, Pittel és Brauschwetter 288.760, Paulheim és Weninger 293.860, Lukoy Emil 293.986, Lőrincz Mihály 302.410, Rédner Jenő 318.493, Koch Károly 319.135, Neuschloss Ödön 325.591, Márkus Lajos 25.497 részleges ajánlata.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

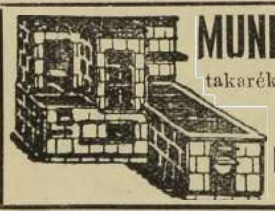
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 431—44

Roszmusz Bálint
fuvaros és vállalkozó; kertikavicsok szállítása
Budapest, VII. ker., Thököly-út 125
Telefonszám: Automata 961—81

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás, Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Használja munkáinál a világhirü **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-t.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycim: GIPSZ, Budapest.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Parafakőgyár R.-t.
ezelőtt: *Kleiner és Bokmayer*
Budapest, VIII., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József 301-16
Készit sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat. Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló.

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fütés, víz vezeték, csatornázás

Műkövet,
műkőhöz minden színben zúzalékot olcsón szállit a
BUDAPESTI KŐGYÁR (Hämmerle Adolf utóda)
Budapest V., Visegrádi-u. 65. Telefon: 906—37.

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, ralfinált bitument, falszigetelő asztaltot. Készit: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VALLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Asztalit és Fedéllemezipar
Szállit: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket
legjobb minőségben
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-ut 40. Tel.: J. 38—9—17.

MŰKŐ
szobrász- és stuccomunkák
KELEMEN KÁROLY
Budapest, VII., Kövér Lajos-u. 20
TELEFON: 97—4—14

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusitja: **Bürgermeister Ferenc Utóda,**
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: J. 412-43

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906-02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

Hatscher Károly
okl. gépészmérnök
Saját gyártmányú Röntgen — Medikai — és Elektrotechnikai készülékek
Budapest, IX., Üllői-út 25. Telefon: 86—7—74.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 76—21.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: LIPÓT 914—46

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatossagot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be

Telefon: 53-0-92. **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntödéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9.

STERN RICHARD
Autókilométerjelzők és mérőműszerek képviselete és speciális üzeme
Budapest, VI., Lehel-utca 10/a. Telefonszám: 92—1—35.

Dékány Gyula műasztalos és müesztergályos
Faipari üzeme
Budapest, IX., Üllői-út 119 és 121
Telefon: József 320—90

VITÉZ **MÁTYÁSI BRUNÓ**
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG TELEFON: J. 434—78.
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZÁM.

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

ECKMAYER ISTVÁN
lakatosáru, vasszerkezet, napellenző és **redőnygyár**
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
Andrássy-út mellett. Telefon: Aut. 220—54

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

Automatikus Universal Sávozó
Önmagában egy fejesvonalzót, egy derékszögű háromszöget, egy tompa és hegyesszöget egyesit.
Főlerakat: IV. kerület, Múzeum-körút 21. sz.
Telefon: 88—5—76, 86—0—97

Petrass László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Göz- és vizszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszijak. Mindenféle műszaki cikkek

LUTZ TÖRÖKÖK PESTEN LAKKOK FUJMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST VIII. ÖRNAGY-UTCA 4-12 SZ.

HACKER EMIL
okl. mérnök, épitési vállalkozó út- és csatornaépitési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 290-95

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 szeptember 21. — 38. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Budapest őszi munkarendje

Irta dr. RIPKA FERENC főpolgármester

A törvényhatósági élet munkája minden fokon és egész terjedelmében rövid időn belül megindul. A nyári szünet alatt pihentek az emberek és érlelődtek az új feladatok tervei. Most céltudatos készültséggel foghat hozzá mindenki közéleti munkájához.

A főváros vezetésében a nyár sem telt el tétlenül és eredménytelenül. Főleg a *sürgős gazdasági és szociális kérdések előkészítésén dolgoztak.* A szükségmunkák és nyomorenyhítő akciók kész programmja várja a döntésre hivatott fórumokat.

Nagy munkát végzett a hivatalos apparátus *a jövő évi költségvetés* összeállításával. Ez a munkálat készen várja a tanácsi tárgyalásokat. A közeljövő legfontosabb munkája ez. Remélem, hogy tanácsi tárgyalása október első felében megkezdődhetik és november elejére a közgyűlés elé kerülhet, hogy a törvény rendelkezése szerint, november közepén fel lehessen terjeszteni. Letárgyalása úgy a tanács, mint a közgyűlés részéről 8—8 tárgyalási napot vesz igénybe. Ha azonban a törvényhatósági tanács új ügyrendje a jóváhagyást időközben megnyeri, akkor a tanács 12 napig tárgyalhatja a költségvetés előirányzatát.

A legközelebb tárgyalás alá kerülő ügyek között kell megemlítenem azt a belügyminiszteri leiratot, mely a *közgyűlési ügyrenden kíván néhány lényegtelen változást.* A szakbizottság ezt az ügyet már letárgyalta, így a legközelebbi közgyűlésen elintézhető lesz. Valószínűnek tartom, hogy *a törvényhatósági tanácsnak és a kerületi választmányoknak ügyrendje,* legközelebb leérkezik a belügyminisztériumból.

Sürgősen elintézendő ügyek közé sorolom *az üzemi kérdéssel kapcsolatos teendőket.* A gazdasági kényszerűség teremtette meg annakidején ezeknek az üzemeknek nagy részét, melyek aztán belekapcsolódtak a főváros szervezetébe. Elősegítették a főváros ellátását és sokszáz embernek adtak kenyeret. A belügyminiszter úr ismételten halasztást adott a különféle érdekeltségek által a közérdek szempontjából vitatható üzemek ügyében való állásfoglalásra. Azonban, dacára a halasztásnak, a főváros még nem tudott dönteni. A bizottságok még nem végezték el munkájukat. Legutóbb kéthavi halasztást kapott a főváros és nem hiszem, hogy a miniszter úr további halasztás megadására hajlandó lenne. De a közvélemény is igen erősen sürgeti ennek a kérdésnek elintézését. A miniszter úrnak elejétől fogva az volt a véleménye, hogy ebben az ügyben maga az autonómia végezze el a rendezést és ő csak akkor avatkoznék bele hatalmi szóval, ha az autonómia, a saját keretei között nem képes ennek a feladatnak megoldására. Azért Budapestnek ebben a kérdésben a kibontakozás tervezetével minél előbb készen kell lenni.

Elintézésre vár *a lakbérleti szabályrendelet* is. A szakbizottságok már előkészítették és kívánatos, hogy a közgyűlés minél előbb letárgyalja.

Elő van készítve továbbá az új törvény által előírt és az üzemek szervezését, az *üzemi alkalmazottak szolgálati viszonyát és illetményeit szabályozó rendelet-tervezet* is, melynek közgyűlési elintézése szintén esedékes.

Azt hiszem, hogy rövidesen *foglalkozni kell a Vásárpénztár megszüntetését kimondó közgyűlési határozat végrehajtásával,* mert a határozat miniszteri elintézése legközelebb meglesz.

A teendők nagy száma és jelentősége az őszi munka megindulásával erősen igénybe veszi a főváros autonómiájának különböző szerveit és a bizottsági tagoknak teret nyujt arra, hogy tapasztalataiknak és meggyőződésüknek alapján elősegítsék Budapest érdekeit.

A legközelebbi közgyűlés e hó 28-án lesz. Itt kell megválasztani *Budapest felsőházi póttagjait. Be kell tölteni a különböző szakbizottságokban megürült helyeket,* ezenkívül letárgyalandók a már előkészített és a közgyűlés hatáskörébe tartozó egyéb ügyek is.

Ezekben látom a főváros közgyűlésének legközelebbi munkaprogrammját. A végleges sorrendet természetesen maga a fejlődő élet állapítja meg. Meg vagyok győződve, hogy úgy a körülmények által kívánt intézkedésekben, mint a jövőt előkészítő határozatokban a székesfőváros tovább halad a megértésnek, a békés alkotó munkának útján.

Évi 230.000 pengős megtakarítást jelent a fővárosnak a nagybankok megértő magatartása

Félszázalékkal mérsékelték a dollárkölcsön kamatait — Szó sincs tömeges kényszernyugdíjazásról — Szigorúan ragaszkodnak a törvényhez, hogy helyet kapjon a diplomás ifjúság

Az utóbbi időben bizonyos oldalról divatba jött *a támadó hadjárat a bankok ellen.* A nyilvánosság előtt, a különböző fórumokon, közéleti tényezők minduntalan szemére vetik a magyar bankoknak, hogy öncélúságuk érzésétől áthatva *nem tesznek eleget a közérdek követelményeinek, szükmarkúak és szükkeblű politikájukkal lehetetlenné teszik a közületekkel való hasznothajtó kooperálást.* Ezekre a támadásokra most aztán figyelemreméltó gesztussal válaszoltak a nagybankok:

saját jószántukból félszázalékkal csökkentették a főváros dolláros függőkölcsönének kamatát: hét és félszázalékról hétszázalékra mérsékelték a kamatot,

holott három hónappal ezelőtt a júniusi prolongációnál még a kamatláb-emelés mellett kardoskodtak. Egyelőre még csak négy nagybank nyilatkozott, mert azoknál a pénzintézeteknél, amelyek az angol fontkölcsönt folyósították, *csak később lesz esedékes a meghosszabbítás.* Kétségtelen azonban, hogy

a négy vezető nagybank megértő magatartása jó hatással lesz a többi bank kamatpolitikájára is.

Szombaton délben volt ez a nagyjelentőségű tanácskozás

Liber Endre

helyettes polgármesternél, aki nyomban a tárgyalások után fogadta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát, akinek a következőket mondotta:

— A *Hitelbank,* a *Leszámitoló Bank,* a *Kereskedelmi Bank* és a *Pesti Hazai* képviselőivel tárgyaltunk, szóval azokkal az intézetekkel, amelyektől a főváros 1930 nyarán *a kétmillió dolláros függőkölcsönt felvette.* A kölcsön eredetileg egy évre szólt, a mult esztendő végén járt le és *azóta háromhónaponkint prolongáltuk.* Őszinte örömmel konstatálhatom, hogy

a pénzintézetek képviselői a legnagyobb megértéssel fogadták a főváros kérését,

amelyet egyébként *a pénzügyminisztérium is a legmelegebben támogatott.* Eleinte csak *negyedszázalékos* mérséklést akartak adni, később azonban *egyhangúan megegyeztünk abban, hogy a mérséklés félszázalékos lesz, vagyis a kamatlábat hét és fél százalékról hét százalékra szállították le.* Ez a csökkentés mintegy

évi 230.000 pengő megtakarítást jelent a fővárosnak.

Az a tény, hogy a pénzintézetek ennek a többször prolongált hitelnek kamatát csökkentették, *szerintem igen jó kihatással lesz az egész közvéleményre.* A bankoknak ez a gesztusa kétségtelenül jó jel, a gazdasági élet javulása felé mutat, az egész hitelélet megszilárdulásának jele és azé a megértésé, amely *a hitelezők és az adósok egymáshoz való közeledését segíti elő.* A bankok előzékeny, konciliáns magatartása minden bizonnyal nagymértékben *enyhíti a gazdasági életben tapasztalható feszültséget.*

További beszélgetésünk során *Liber* Endre helyettes polgármester a következőket mondotta *a kényszernyugdíjazásról elterjedt hírekről:*

— A főváros nyugdíjszabályzata szerint főiskolai képesítés esetén hivatalból kell nyugdíjazni azt, aki *harmincötödik* szolgálati esztendejét és *hatvanadik* életévét betöltötte. Tehát nem *vagy* harmincötévi szolgálati idő, *vagy* hatvanéves életkor a feltétel, hanem

mind a két kellék szükséges, mert enélkül csak betegség, vagy munkaképtelenség esetén van helye a nyugdíjazásnak.

A nem főiskolai képzettségű fővárosi alkalmazottaknál *negyvenévi* szolgálati idő és *hatvanéves* korhatár a nyugdíjazás feltétele. Végül: szolgálati időre való tekintet nélkül *nyugdíjazni kell mindenkit, aki elmult hatvanöt esztendős.* A főváros ezeket az elveket mindenkor betartotta és végrehajtotta, csak *kivételes* esetekben hosszabbította meg arra érdemes tisztviselők szolgálatát egy-két esztendőre. Az elnöki ügyosztály nyilvántartása szerint

jelenleg 15 tisztviselő nyugdíjazása esedékes, ilymódon tehát a tömeges nyugdíjazásokról elterjedt és nevekkel kolportált híresztelések minden komoly alapot nélkülöző kombinációk.

— A főváros vezetősége azonban annál inkább végrehajtja ezeket az előírt nyugdíjazásokat, mert *a legszélesebb körben helyet kíván biztositani a tetterős, képzett magyar diplomás ifjúságnak.* Már pedig az ifjúság elhelyezése érdekében kiadott kormányrendelet előírja, hogy az *újonnan tervezett gyakornoki állások a költségvetést nem terhelhetik.* Ennélfogva

csak a megüresedett helyeket szervezhetjük át gyakornoki állásokká.

Az elnöki ügyosztály éppen ezért utasítást kapott, hogy *a státusrendezési tervezetet minél előbb dolgozza át, hogy lehetőség adódjék a gyakornoki alkalmazásra.* Biztosra veszem, hogy

már október folyamán a tanács és a közgyűlés elé kerül az erre vonatkozó javaslat, azután pedig nyomban kiírják a pályázatot,

amelynek *terminusáig kieszközöljük a kormányjóváhagyást.* A fővárosnak az a törekvése, hogy kizárólag

jólképzett, jóminősítésű és *több nyelvet beszélő* fiatalembereket alkalmazzon, mégpedig *nem ingyen*, mert komoly, odaadó kötelességteljesítést kívánunk meg. *A főiskolai végzettségüek természetesen többet kapnak, mint a kisebb végzettségüek.* Pest vármegye egyébként a napokban már döntött: *tíz gyakornoki állást szervezett havi ötven pengős díjazással.* Remélem, hogy

a fővárosnál is sikerül legalább ennyit biztosítani, de valószínűleg többet is.

*

Eddig szól a nyilatkozat, amelyet kiegészíthetünk azzal az érdekes információnkkal, hogy *a főváros a napokban figyelemreméltó feliratot terjeszt a kormány elé.* Azt kéri, hogy

az állam hasson oda tekintélyével, hogy ne csak a hatóságok és közületek, hanem a nagybankok, nagyvállalatok és egyéb magánintézmények is rendszeresítsék a fizetéses gyakornoki alkalmazásokat,

ami által *nagy mértékben lehetne csökkenteni a diplomás ifjúság munkanélküli tagjainak számát.*

Ujra aktuális Nagy-Budapest megszervezésének problémája

Harrer Ferenc városfejlesztési programja

Uj Dunahíd a parlament előtt, Pantheon a Gellérthegyen és egyéb ragyogó fantáziák

Számos részletében ismeretes már az az érdekes és szinte regényes városfejlesztési program, amelyet *Harrer* Ferenc szombaton hozott nyilvánosságra. Emlékezetes, hogy a törvényhatósági bizottság ez év június 27-én tartott közgyűlésén

városfejlesztési program készítésére külön bizottságot küldött ki.

Ennek a bizottságnak lett elnöke *Harrer* Ferenc, alelnöke *Schodits* Lajos, tagjai pedig: *Dorner* Gyula, *Martsekényi* Imre, *Nagy* Andor, *Petrovácz* Gyula, *Bresztovszky* Ede, *Lampel* Vilmos, *Martin* János, *Sármezey* Endre, *Zala* Zsigmond, K. *Császár* Ferenc, *Paulheim* Ferenc és *Pintér* János. A bizottság július 4-én tartotta alakuló ülését és az azóta eltelt közel három hónap alatt készítette el *Harrer* Ferenc ezt a programot, amelyet a bizottság most következő ülésein pontról-pontra le fog tárgyalni.

Ha nézzük *Harrer* programját, amely a jelen szegénységében valósággal úgy hat, mint *a jövő század regénye*, akkor örömmel konstatálhatjuk, hogy a napi gondok ellenére is vannak még lelkes emberek, akik a jövővel is foglalkoznak, más szóval:

a rossz viszonyok ellenére sincs megállás, a fejlődés iránya megköveteli a maga jussát.

Sajnos, nálunk csak tervezgetésekről lehet egyelőre szó, mert nem vagyunk abban a helyzetben, amiben egyéb szerencsés városok, ahol már napjainkban hozzáfoghattak a tényleges munkához: *már most építik a jövőt.* Mi, egyelőre, túlságosan el vagyunk foglalva a napi gondokkal és így a jövő tényleges megvalósulása helyett be kell érnünk, sőt örülnünk kell annak, hogy *van ennek a fővárosnak egy rajongó szerelmese, akinek ihletett fantáziája már látja a jövőt.* Még pedig a távoli jövőt.

Hogy ez mennyire igaz, azt *Harrer* Ferenc programjának bármelyik, ötletszerűen kiragadott fejezete világosan bizonyítja. Tudjuk jól, hogy mióta húzódik például az óbudai és a Boráros-téri híd megépítése és amikor végre napirendre kerültek ezek a munkák, *az első konkrét ténykedés az volt,* nyomoruságos viszonyaink miatt az egyiknek, az óbudainak megvalósítását — *le kellett venni a napirendről.* Egyelőre csak a Boráros-téri hidat építik, de ennek a munkának is fáradt a tempója, mert hiányzik a vérkeringés gyors lüktetéséhez szükséges pénz. Ezekkel a szomorú tényekkel szemben *Harrer* Ferenc városfejlesztő fantáziája

a két hídon kívül kiszélesíti a mai Margithidat, sőt új híddal íveli át a Dunát a Lánchíd és a Margithíd között.

Amilyen szeretetteljes vonásokkal festi a jövő képét, olyan méltatlankodás fogja el, amikor arról beszél, hogy *ez a város eddig tisztán a véletlennek, vagy a spekulációnak köszönhette rendszertelen, szeszélyes és oktalan fejlődését. József* nádor és *Széll* Kálmán félbenmaradt kísérletén kívül még csak nyoma sincs a város történetében olyan törekvésnek, hogy céltudatosan szabják meg a fejlődés irányát. *Harrer* Ferenc is hangsulyozottan megállapítja azt, amire mi, itt a *Fővárosi Hirlap* hasábjain már annyiszor rámutattunk:

ennek a városnak még csak térképei sincsenek, a fejlődésnek még ezek az alapvető fontosságú hiteles okmányai is hiányoznak.

De rendszertelenség mutatkozik minden életbevágó kérdésben. Olykor-olykor hallunk lelkes kijelentéseket *Nagy-Budapestről,* ellenben ha mélyére nézünk a kérdésnek, azt látjuk, hogy e körül nincs egyéb konkrétum, mint az, hogy

a törvényhatóság irtózik Nagy-Budapest megvalósításától.

Mielőtt tehát bármiféle programot csinálunk, meg kell állapítani azt az elvi álláspontot:

akarja-e a főváros Nagy-Budapestet, vagy sem.

Ha nem akarja, akkor viszont tisztázni kell: hajlandó-e valamilyen formában a környékkel való kooperációra, *vagy pedig tétlenül kívánja szemlélni, mi történik határán kívül, a közvetlen környezetében.*

Harrer Ferenc képzeletét azonban nem törik le ezek a kétségbeejtő nehézségek: ragyogó színekben látja Budapest dísz-viziútját, a két Dunapartot, ahonnan eltüntek a villamossinek, ahol az esztétikai követelményeknek megfelelően képezték ki a partmenti parkokat és a műemlékszámba menő épülethomlokzatokat. Teremtő fantáziája

Pantheonnal ékesíti a Gellérthegyet

és annyira világosan él benne a tabáni világhírű fürdőváros, hogy *már el is helyezte a Kúrszalonokat, sőt irányt szabott a fürdőváros modern, gyönyörű, élénkforgalmú üzleti utcájának is.*

A város belsejéből kitelepíti a villamosokat, hogy *helyet adjon a rapid autobuszforgalomnak,* a közlekedést tökéletesen kiépíti a környékre, úgyhogy ezáltal mentesíti a nagy vasutakat, amelyek a jelen pillanatban *még rengeteg helyet foglalnak el Budapest beépítésre alkalmas részeiből.* A tehermentesített nagyvasút nyomán eltünik a sokat kifogásolt ceglédi vonal, amely valósággal kínai falként zárja el a várost a fejlődés útjától.

Figyelemreméltó, hogy ez a teremtő és szeretettel teljes fantázia egy dologban nem számol a jövő lehetőségeivel: megállapítja, hogy *Budapest forgalmi viszonyait tekintve, nincs szükség azokra a rendkívül széles utakra,* amelyek megnyitása az Erzsébet királyné sugárúttal, a budai körúttal és egyéb útépítő tervekkel kapcsolatban már többször felmerült. Itt alighanem hiba csúszott tervezgetésébe, mert végre is, ha meggondoljuk, hogy *ötven esztendővel ezelőtt szamarak vontatta kordék, ökrösfogatok és csézák gördültek a pesti utcákon,* akkor a mai állapotokat figyelembevéve

nem igen mondhatjuk ki ilyen határozottan, hogy Budapest forgalmi viszonyainak nincs szüksége a jövőben sem széles utakra.

Harrer Ferencnek szép az az elgondolása is, amely szerint kertes villákkal kívánja övezni a körengeteget. De nem lenne helyes az általa vallott szigorú áttörhetetlenséggel kimondani, hogy *a perifériákon a jövőben ne lehessen magas házakat építeni.* Bármilyen kívánatos is a kertesvilla-övezet, ebben a pillanatban

nem tudhatjuk, mit hoz a jövendő, nem lesz-e szükség a jövőben arra, hogy a perifériákon igenis, épüljenek felhőkarcolók,

amelyek lehetőségeit és esetleges rendeltetését ma még nem is látjuk.

Ami pedig már a közel jövő legsürgősebb feladatai közé tartozik, az *Harrer* Ferenc programjában is *az utak és a közművek mihamarábbi kiépítése,* mert enélkül aztán hiába van városfejlesztési program, hiába indulhat meg a vállalkozási kedv, enélkül nincs fejlődés. A ki nem épített utak és a meg nem épített közművek *manapság határt szabnak a modern életnek.*

Problematikus a városszéli telepítés, mert nincsenek közművek

Nem lehet közegészségügyileg veszélyes falut telepíteni a fővárosba

A *Fővárosi Hirlapban* már jelentettük, hogy csak a szükségmunka-program lebonyolítására delegált hetes bizottság véleményének meghallgatása *után* adják ki a munkákat. Értesülésünk szerint a hetes bizottságot, amelynek tagjai: *Kozma* Jenő, *Wolff* Károly, *Becsey* Antal, *Petrovácz* Gyula, *Hahn* Arnold, *Rassay* Károly és *Peyer* Károly,

szerdára hívták össze és valószínűleg már a csütörtöki tanácsülés is foglalkozik a munkák vállalatbaadásával.

A bizottság várható állásfoglalásáról azt az információt kaptuk, hogy minden bizonnyal hozzájárul *a teljes útépítési program végrehajtásához* és nem lesz akadálya annak *a másfélmillió pengő értékű csatornaépítési munkának sem, amelyet egyelőre vállalatba lehet adni.* Tudvalevően a csatornaépítési program többi munkálatára a kellő előkészítés után *újabb versenytárgyalást szándékoznak kiírni.* A városszéli telepítések kérdésével kapcsolatban a *Fővárosi Hirlap* munkatársa

beavatott helyen

a következő meglepő információt kapta:

— Bár a harminchármas bizottság az egymilliós *MABI*-kölcsön felvétele elé gördült akadályokat nagy megértéssel elhárította, *a telepítés megvalósítása még mindig problematikus.* A főváros egyes vezetőinek részéről ugyanis

aggály merült fel olyan telep létesítésével szemben, amely nem rendelkezik közművekkel: vízvezetékkel és csatornázással.

Közegészségügyi okokból — *és pedig nagyon helyesen* — aggodalmasnak tartják a szennyemésztő gödör-rendszert és a kutakból való vízellátást is, annál inkább, mert

a próbafúrásoknál talált víz nem mutatkozott egészen megnyugtatónak.

Amennyiben azonban a telepítésnek *ezt a vidékies és a fővárosban alig megengedhető formáját elejtenék,* azért nem marad el az építkezés, mert a városszéli telepítés helyett *a legrövidebb időn belül szükséglakásokat létesítenek.*

Október végén üzembehelyezik az új élelmiszernagyvásárt

Vajna Ede tanácsnok elnöklésével hétfőn este több órán át tartó szaktanácskozás volt az új élelmiszernagyvásártelep üzembehelyezéséről. Az ankéton résztvett *Usetty* Béla dr. országgyülési képviselő, a fővárosi közélelmezési bizottság elnöke, *Burg* Nándor, a vásárcsarnok igazgatója, továbbá az élelmiszernagykereskedők érdekeltségének képviselői.

A tanácskozás során megvitatták a nagykereskedelem átköltöztetésével összefüggő kérdéseket és *Vajna* tanácsnok közölte a megjelentekkel, hogy

az új vásártelep üzembehelyezésének végső terminusát október végére állapították meg,

tehát november 1-ére már teljesen befejeződik a nagykereskedelem áthelyezése a régi központi vásárcsarnokból.

A helybér a nagyvásártelepen, havi bérlet esetén, naponként és négyzetméterenként 14 fillér lesz

az eddigi 10 fillérrel szemben.

Az érdekeltségek képviselői felkérték az elnöklő tanácsnokot és *Usetty* Bélát, hogy a kormánynál tegyenek sürgős lépéseket a telepre érkező *élelmiszerek vasúti szállításának kedvezménye, valamint a kocsirakományoknak kizárólag a nagyvásáron való árusítása, a házalás és batyúzás eltiltása érdekében.*

A szállítási és fuvarozási kérdések letárgyalása végett a közélelmezési ügyosztály a jövő hét folyamán újabb szaktanácskozást tart.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

LINOLEUM burkolási munkálataival
legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert
Haas Lipót
céghez.
Főüzlet: **VII. ker., Rákóczi-út 24.**
Telefon: József 42—0—44

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906-02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna- és magasépítési vállalkozó
Telefon: 514—06 Budapest, II., Margit-körút 43

Gosztonyi és Társa „Flintkote"
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: József 358—04
specialisták

Pesti kirakat

Az afrikai légy

A tehetségtelen, a jelentéktelen embert senki sem irígyli. Az senkinek sincs az útjában. Hála Istennek, mi, magyarok, az idegenforgalom szempontjából ott kezdünk tartani, hogy már irigyeink is akadnak. Bizony, nem volt könnyű a küzdelem, amíg idáig eljutottunk. Nagyon nehéz eset volt.

Mert a magyar idegenforgalmat alig néhány esztendő alatt a semmiből csináltuk meg. Mindenki emlékezik még arra, hogy milyen hősiesen primitív eszközökkel kezdtük. És pedig olyan ellenfelekkel szemben, akik nemcsak hareedzettek voltak, de akiknek sok évtizedes multjuk is volt az idegenek csábítása terén. Ma pedig — hála Istennek — ott kezdünk tartani, hogy irígyeink is akadnak, akik azonban nem éppen válogatósak az eszközeikben. Ma nincs itt az ideje, hogy neveket emlegessünk, akiknek különösen nagy érdemük van ebben, de meg amúgy is tudja mindenki, ki volt az, aki az idegenforgalomért magas poziciójában is úgy lelkesedett, mint egy nyolcadikos diákgyerek.

De be is bizonyosodott, hogy idegenforgalmat semmiből csak ilyen diákos, szent lelkesedéssel lehet csinálni. Most mi vagyunk tele örömmel és lelkesedéssel, amikor utcán, kávéházban, étteremben, mulatókban mindenütt idegen szót hallunk. Olaszok, franciák, angolok bolgárok, románok seregestül, azt meg már szinte nem is érdemes említeni, hogy ma Budapesten annyi német szó hangzik el, igazi németek ajkáról, mint amennyit — mondjuk — száz esztendő előtt a bennszülött pestbudaiak elhasználtak. És ahány idegen, annyi önkéntes, lelkes, odaadó propagálója a magyar ügynek és Budapest szépségeinek. Nem puszta reménység többé, hogy ahány idegen idejön közénk, az nemcsak mint barátunk, hanem mint lelkes agitátorunk távozik el innen. De van is mit dícsérniök ezeknek a mi lelkes barátainknak és ma már bízvást elmondhatjuk, hogy nem vallanak szégyent, ha jót mondanak rólunk.

Nem csodálkozhatunk azután ilyen körülmények között azon sem, ha idegenforgalmunk növekedésével egyenes arányban növekszik irígyeink, ellenségeink száma, akik a megcsonkított ország kezéből ezt a falatka, reménybeli kenyeret is szeretnék kicsavarni. Mit tudnak ellenünk tenni? Szebbet mutatni, jobbat adni, nemes versenyben legyőzni bennünket, ez túlságosan elökelő fegyver lenne a számukra. Hamis híreket terjesztenek hát rólunk, rágalmakat fognak ránk és nem lehet számukra egyetlen eszköz sem elég ocsmány ahhoz, hogy fel ne használják ellenünk.

Az ember elképed, mire mindenre képesek.

Tudomásunkra jutott például, hogy egy nagy olasz, túrista társaság, feleúton visszafordult, mert útközben azzal ijesztettek rájuk, hogy *Budapestet egy afrikai légyfajta lepte el, amelynek halálos a csípése.* Nem is csodálkozunk, hogy az ilyen rágalmaktól megriadnak az emberek, végtére is, senki sem azért megy kéjutazásra, hogy belerohanjon a biztos halálba.

Arról is hitelesen értesültünk, hogy *Karlsbadban azzal riasztottak el a Budapesti úttól egy nagy angol társaságot, hogy kár a fáradságért, mert a magyar főváros egy kultur-sivatag,* itt nincs semmi, irtózatos, bosszantó, szívszakajtó szegénység uralkodik, a koldusok az utcán a járókelő lába elé vetik magukat, egyszóval itt rettentő lelkigyötrelmekben van része annak, aki felüdülni jön közénk.

Ha meg tudtuk csinálni fejlődő idegenforgalmunkat, akkor kell erönknek és eszközeinknek ahhoz is lenni, hogy ezt az aljas, eszközeikben nem válogató ellenpropagandát elnémítsuk. Európa színe elé kell vinni, ha más mód nincs, ezeket a kútmérgező banditákat, akik azonosak azokkal, akik a háborúban dumdum-lövegeket használnak és akik vöröskeresztes kórházakra dobnak bombát. Az afrikai légy csípésébe csak az ő becstelen rágalmaiknak szabad belepusztulniok.

ORION RADIO

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok,
tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Húsz milliárd a nemzeti vagyon, egy milliárdja van a fővárosnak, 600 milliója a vidéki városoknak

Miért nem mobilizálják ezt a hatalmas vagyont a termelő munka céljaira, — kérdi Becsey Antal — Közérdekü és lukratív befektetések egész sora kínálkozik országszerte

A munkalehetőségek egyre csökkennek, az úgynevezett takarékosság nevében *már a lukratív munkákat sem végzik el,* sőt a főváros életének új fordulata, hogy *még a tervezett szükségmunkákat sem tudják teljes egészében vállalatba adni,* holott csupa olyan befektetésről van szó, amely igen rövid időn belül visszatérül a befizetett járulékokból. Ez a bénító tanácstalanság nem is lassú sorvadással, hanem hirtelen halállal fenyegeti az egész magyar társadalmat. Ez ellen hadakozik már évek óta *Becsey* Antal, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, a kiváló mérnök és közgazdász, aki a legutóbbi időkben számos figyelemreméltó tervet hozott nyilvánosságra a kibontakozás érdekében. A szükségmunkák megakadásával járó veszedelem aktuálissá tette, hogy felkeressük

Becsey Antalt,

aki a következőkben vázolta a magyar gazdasági élet megbénulásának okait és a kibontakozás lehetőségeit a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Ennek az évnek elején Kőszegen kongresszust tartott a magyar vidéki városok vezetősége. E kongresszus eredményei és a főváros által elhatározott szükségmunkák körülményei élesen rávilágítanak azokra a nehézségekre, amelyek a főváros és a vidéki városok gazdasági erejét és aktivitását megbénítják. Szeretjük ezeket a bajokat *a világválság, az általános európai depresszió terhszámlájára írni, ahelyett, hogy keresnénk a megoldást.* Ma már vitán felül áll, hogy

a régi doktrinák nem alkalmazhatók a mai viszonyokra.

A tőkeszegénység állandó hangoztatása, a folytonos rémlátás, a kereseti lehetőségek mellőzése, másrészt a közterhek állandó emelése, a fizetések és jövedelmek állandó csökkentése szükségszerűen meggyöngíti az amúgy is rossz vérkeringést és *növeli az általános elszegényedést.* Mondhatnám:

összezsugorodási folyamatban élünk, amely annál jobban aláköt minden gazdasági életet, minél tovább tart.

Ezt a folyamatot meg kell állítani, szabadulni kell belőle. Szeretjük magunkat azzal is biztatni, hogy más országokkal szemben megvan az a nagy előnyünk, hogy agrárnép vagyunk, szóval *itt nem lehet éhenhalni.* De hiába vannak készleteink, *ha a megbomlott jövedelemelosztás folytán nem válnak hozzáférhetővé a termelési javak.* Ezekhez hozzájutni csak kereset, vagyis munkalehetőségek révén lehet. Egyfelől tehát ott látjuk a kereset és munka után szaladó tömeget, másfelől megvannak a mi agrár-termelésünk életfenntartó javai, ennek ellenére *mai beredezkedésünk mellett nem találnak egymásra.* Meg kell tehát találni azokat a gazdasági módszereket, amelyek lehetővé teszik a kibontakozást.

— Az első ellenvetés a szokott refrén, hogy *tőkeszegények vagyunk.* Ez igaz, de igaz az is, hogy minden leromlottságunk mellett még van nagyon jelentős vagyonunk:

a nemzeti vagyon nettó értéke még ma is meghaladja a 20 milliárd pengőt, magának a fővárosnak a vagyona több, mint egymilliárd pengőt tesz ki, a magyar városok kőszegi kongresszusán pedig kimutattam, hogy 55 vidéki város vagyona mintegy 600 millió pengőre rúg.

— Kétségtelen, hogy a *vagyon* és a *tőke* nem identikus, bár a közgazdaságtan megállapításai szerint igen sok viszonylatban érintkező gazdasági fogalmak, éppúgy, mint az *érték* és az *ár.* Mindkettő jövedelemelosztást és gazdasági szervező erőt képvisel. Csakhogy a tőkében a szervező erő, a termelést szervező gazdasági képesség *predominál.* Ne azon panaszkodjunk tehát, hogy tőkeszegények vagyunk, hanem

lássuk meg, hogy annyi vagyonunk mégis csak van, hogy megfelelő szervezéssel és aktivitással megmozgathatnók az életet.

Hogy ez miképpen történhetnék: *az mégis a probléma.* De, hogy minden adott helyzetben megvan rá a lehetőség, azt mesteri módon illusztrálja *Sombart,* aki kifejtette, hogy a pénzgazdaságtól távol állott középkori földesuraknál felhalmozódott lomha jószágkészletek *miként váltak aktiv tőkékké a hozzáértő üzletemberek kezében.* Fizikai példával megvilágítva a két gazdasági erő egymáshoz való viszonyát, azt mondhatnám, hogy *a vagyon: helyzeti energiát jelent,* jelenti a munkára való készséget és lehetőséget, *a tőke pedig a cselekvő dinamikai energiát képviseli.* Emeltyűkre van csak szükség, amelyek *a helyzeti energiát képviselő tömeget cselekvő energiává alakítják át,* kimozdítják passzivitásukból. Ezeket az emeltyűket keresi a külföldi országok közgazdasága is. A legutóbbi német szükségrendelet a közgazdaság talpraállítására, szintén e körül mozog. Nekünk is ebben az irányban kellene kereskednünk, és *bizonyára megtalálnánk a módokat, hogy nem cselekvő helyzeti energiáinkat megmozgassuk.* A legnagyobb helytelenség azonban folytonosan közgazdasági negativumokkal operálni, ahelyett, hogy az aktivitás útjait keresnők. Nem fantasztikus képtelenség-e, hogy például

a főváros egymilliárd pengős vagyona mellett képtelenség volt a szükségmunkákra 10,000.000 pengőt előkeríteni, mégpedig olyan munkákra, amelyek gyorsan és biztosan visszatérülnek, kenyeret adnak a munkanélküli tömegeknek és ugyanekkor még növelik is a főváros vagyonának értékét.

De végeredményben mégis csak előkerült ez a pénz *áruhitelezés formájában.* Meg lehet tehát mindent oldani és tudnivaló, hogy *ennél nagyobb pénzügyi problémákat is megoldott már a gazdasági kényszerüség.* Ismeretes, hogy az utóbbi időkben hatalmas összegre duzzadt az államháztartás deficitje: most sikerült ezt is kiparírozni, legalább átmenetileg. Nem vitatom, hogy ez a kiparírozás helyesen történt-e vagy sem, csak tényeket állapítok meg és ezek nyomán azt kérdem:

hogyha ebben az országban mégis csak van tőke, akkor miért nem áll ez a tőke a termelő munka, az aktív gazdasági tevékenység szolgálatára.

Erre a kérdésre pedig az a felelet, *hogy nincs gazdaságilag megszervezve a tőke,* és sajnos

nálunk a napi politika mellett háttérbe szorulnak ennek a megszervezésnek problémái.

Pedig végre meg kellene látnunk, hogy a főváros és a vidéki városok, az ország intelligenciájának ezek az emporiumai egytől-egyig vergődnek és annak ellenére, hogy az alkotó produktiv munka széles lehetőségei állnak előttük, annak ellenére, hogy számottevő gazdasági erőt képviselnek, *nem birnak alkotni, nem birnak munkanélküli polgáraiknak kereseti lehetőséget biztosítani, és eközben egyre jobban összezsugorodnak természetesen az ő jövedelmeik is.* Megállapíthatom tehát, hogy a munka és a kereseti lehetőségek biztosítása az egész vonalon *égetően sürgős.* Megállapíthatom, hogy

a fővárosban és a vidéki városokban a lukratív beruházások egész sora kínálkozik, a befektetések abszolut biztosak és aránylag rövid idő alatt visszatérülnek.

Megállapíthatom végül, hogy *van vagyoni erönk is,* már pedig a közgazdaság tételei szerint *a tőke mobilizálásának ismert lehetőségei vannak.* Ezeket a lehetőségeket kell megkeresnünk és a legnagyobb energiával arra törekednünk, hogy *necsak a nyomorúságot enyhítsük, hanem törődjünk az ország jövőjével is: dolgozzunk.*

*

Ennek a nyilatkozatnak számbeli és ténybeli adatai világosan mutatják, hogy megvan a pénz is, megvan a munkalehetőség is, *nem ezekben van a hiány, hanem a tettrekész aktivitásban.* A vállalkozási kedv, a munkakészség, a befektetések lukrativitásába vetett bizalom hiányzik, más szóval *nem az anyagiakban, hanem a lelkiekben van hiány.* Ami végeredményben azt jelenti, hogy a magyar gazdasági élet talpraállítása tulajdonképpen nem is közgazdasági, hanem pszichológiai kérdés: *a lelkek fásultságát kell felrázni az álmos, letargiás tétlenségből.*

Labriola Színház-Varieté

Uj műsorát minden este zsufolt ház tapsolja végig. Különösen tetszik „Éjfeli vendég“ kacagtató bohózat, Scarlett a csimpánzokkal, Dunio & Partner utcai zenészek, Miss Zelias légtornásznő, 2 Heltanos villám-akrobaták és elsősorban Alba Thea fenomén.

Jegyek elővételi díj nélkül kaphatók délelőtt 9—1 óráig és délután 2—5 óráig

Befejező tárgyalások folynak a külföldi gázszén árucsere formájában történő beszerzéséről

Értekezlet lesz a pénzügyminisztériumban a benzolgyár ügyéről

A *Fővárosi Hirlap* pár héttel ezelőtt, amikor kezdtek megakadni a gázgyárba érkező külföldi szénszállítmányok, jelentettük, hogy a főváros, a kereskedelmi minisztérium és az összes érdekeltségek bevonásával figyelemreméltó tárgyalások indultak meg azirányban, hogy *a cseh szén behozatalát rekompenzációs alapon biztosítsák.* Ezek a tárgyalások *kedvező mederben haladnak,* amit megerősít az az információ is, amelyet

illetékes helyen

kapott a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A gáztermeléshez szükséges külföldi szén szállításának nehézségeit szeretik úgy feltüntetni, mintha azok *akut* jelenségek lennének, holott *olyan régi keletűek, mint a devizakorlátozás.* Ennek ellenére

sikerült biztosítani minden zökkenő, a legkisebb zavar nélkül az üzem szolgáltatását és minden reményünk megvan arra, hogy ez a jövőben is sikerülni fog.

Ha csökkent mértékben is, de *a Gázművek számára szükséges szénszállítások állandóan folynak,* ugyanekkor pedig szakadatlan tárgyalásokkal készítik elő az erre illetékes tényezők a sikeres megegyezést. A főváros és az érdekelt cseh bányavállalat közt

lényegében már létre is jött a megfelelő kompenzációs megállapodás és remélhető, hogy néhány napon belül a végleges megoldást is perfektuálják.

A gázgyár egyébként minden erővel azon van, hogy a lehetőség szerint *függetlenítse magát a külföldi szénbehozataltól.* Ezt a célt szolgálják a gázgyár laboratóriumában állandóan folytatott gázosítási kísérletek, amelyek *a hazai szenek feldolgozását hivatottak lehetővé tenni.* Ezek a kísérletek már annyira előrehaladott stádiumban vannak, hogy *kinőttek a laboratóriumi gyerekcipőből* és

most már a Gázművek elavult ferencvárosi telepét hoztuk üzembe, hogy ott, a hatalmas gázosító retortákban próbáljuk ki a silányabb minőségű hazai szeneket.

Két nagy nehézséggel kellett megküzdeni. Az egyik a hazai szénfajták nagy *kéntartalmának abszorbeálása,* ami körülbelül *sikerült is.* Kellemetlenebb ennél a másik nehézség:

a tökéletesen elgázosított hazai szenek szétmálló, omlatag kokszot adnak,

így tehát itt valószínűleg kénytelenek leszünk beérni úgynevezett *fél-kokszterméekekkel,* amelyek azonban

esetleg brikett-gyártásra lesznek felhasználhatók.

Ezek a kísérletek előbb-utóbb eredményre vezetnek, eléggé kitaposott, járható úton próbálkozunk, mert hiszen *hasonló kísérleteket folytatnak az összes külföldi államokban is.* Mindenütt szeretnék a nem elsőrangú szeneket is felhasználni gázosításra.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa érdeklődött a *benzolgyár* ügye iránt is, amelyről a következő felvilágosítást kapta:

— A *Fővárosi Hirlap* is jelentette, hogy a benzolgyártásra a főváros *illetékmentességet* kér, legalább is arra az időre, amíg a beruházásokat amortizálni lehet. A belügyminiszter a napokban küldte át a főváros közgyűlési határozatát *megértő ajánlás kíséretében a pénzügyminiszternek,* akitől függ a végleges döntés. A pénzügyi kormányzat a benzol-gyár létesítésének jelentőségére való tekintettel

alighanem honorálni fogja ezt a kompromisszumos kérést.

Értesülésünk szerint a benzol-gyár ügyében a közeljövőben *a főváros bevonásával értekezlet lesz a pénzügyminisztériumban* és az ott kialakult felfogások szerint kell majd *előreláthatóan módosítani a közgyűlés eredeti határozatát.*

Leszállítják a szellemi szükségmunkások díjazását, de háromezerre emelik a számukat

Az egyedülállók csak havi 50 pengőt kapnak, minden gyermek után újabb 10 pengő jár — Öt hónapra akarják kiterjeszteni az akciót

Esztendők óta a főváros egyik legnépszerűbb akciója *a szellemi szükségmunkások foglalkoztatása,* amely, ha nem is teljes mértékben, de mégis hozzájárul a nyomorúság enyhítéséhez. Épp a legkeservesebb hónapokban van erre szükség, érthető tehát a főváros vezetőségének az a törekvése, hogy

a szellemi szükségmunka kereteit minél inkább kibővítse.

Figyelemreméltó és nagyon is életrevaló terv merült most fel, amely *ezt a keretbővítést a legnagyobb mértékben lehetővé fogja tenni.*

Illetékes helyen

a terv részleteire vonatkozóan a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A tavalyi szellemi szükségmunka-akcióra mintegy 10.000-en jelentkeztek, *ezzel szemben mindössze 1830 munkanélküli intellektuel kapott alkalmazást* és mint ismeretes,

az akció nagyon rövid ideig tartott, későn kezdődött és korán ért véget.

Most azonban *október 15-én akarják megkezdeni a szellemi szükségmunkát* és annak keretében

körülbelül 2500—3000 munkanélkülinek akarnak szerény kenyeret biztosítani.

Ha azután az anyagi lehetőségek megengedik, *úgy az akció kereteit tovább bővítik.* Egyrészt a szellemi szükségmunkások számának szaporítása érdekében, másrészt arra való tekintettel, hogy a megélhetési körülmények az árak csökkenése folytán *javultak,*

a szellemi szükségmunkások díjazását idén leszállítják.

A tavalyi 80 pengős fizetéssel szemben, idén

az egyedülálló szellemi szükségmunkások csak 50 pengő díjazást fognak kapni

és csak a családos, többgyermekes szükségmunkások fizetése fog maximálisan 80 pengőig emelkedni. Minden egyes gyermek után *tíz pengővel magasabb fizetést kap* majd a szükségmunkás, az egygyermekes tehát 60 pengőt, a kétgyermekes 70 pengőt, a három- vagy többgyermekes *maximálisan 80 pengőt.* Az idei szükségmunka-akciónál

erősen korlátozni fogják a női alkalmazottak felvételét, mert e körül a multban is sok panasz hangzott el.

Elsősorban a többgyermekes családapákat, azután a hadirokkantakat részesítik előnyben. A főváros a szellemi szükségmunka-akcióra *havi 200.000 pengő költséget irányoz elő* olyanformán, hogy 3000 szükségmunkás felvételét tervezi, fejenkint 70 pengős átlagdíjazással. Miután lesznek 50 pengős és 80 pengős szellemi szükségmunkások is és az alkalmazottak száma esetleg nem lesz pontosan 3000, *a havi 200.000 pengős hitelkeretből az akció lebonyolítása ilyen arányban biztosítható.* Legalább

öt hónapra tervezik a szükségmunka-akció tartamát, úgy, hogy kereken egymillió pengőre van a fővárosnak szüksége.

Ezt az összeget *havi részletekben kérik a kormánytól, a többi inségakció állami támogatásának terhére.*

— Még egy érdekes szükségmunka-akciót fog a főváros az idén lebonyolítani. Nagyszabású

ipari foglalkoztató műhelyt létesít, melyben javítási munkákat fognak végeztetni.

Főleg nőket alkalmaznak itt a keresetnélküli munkásnők közül és ezeket *fehérnemű és ruhajavításra, varrásra, harisnya- és szvetterkötésre és egyéb ilyen női munkára használják majd fel.* A háziipari foglalkoztató műhelyben készült ruházati cikkeket *az inségakciók céljaira használják, azokat az inségesek között osztják majd ki.*

KÖVEZŐMESTEREK
ÚT- ÉS CSATORNAÉPÍTŐK

Schaffer György
II., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

Handl István
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

Helfenstein Károly
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Reinisch és Wohl
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

Neuman Ferenc
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
VIII., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

KRAUSZ FERENC
VI, Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Obendorfer Károly és Rudolf
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Schaffer Antal
II., Biai-út 21. Telefon: 52-2-91

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

VÁROSI IRODA ÉS GYAR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

STREBEL
Kazánok
Radiatorok
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

Nem tarthat többet nyári szünetet az adminisztráció

Az egész esztendőre arányosítva kell szabadságolni a tisztviselőket — Becsey Antal fontos indítványa az Egységes Községi Polgári Párt évadnyitó értekezletén

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este tartotta a nyári szünet után első értekezletét, amelyen *Becsey* Antal elnökölt. Az évadnyitó értekezlet iránt igen nagy érdeklődés mutatkozott: a bizottsági tagok és a párttagok teljes számban jelentek meg. Jelen volt többi között: *Becsey* Antal, *Ugron* Gábor, *Dési* Géza, *Scheuer* Róbert, *Glücksthal* Samu, *Gaár* Vilmos, *Pompéry* Elemér, *Dorner* Gyula, *Németh* Béla, *Bánó* Dezső, *Bayer* Antal, *Orova* Zsigmond, *Orfanidesz* Jenő, *Piazza* Győző, *Burghardt-Bélaváry* Dezső, *Pintér* Jenő, vitéz *Lázár* Domonkos, *Popelka* Jakab, *Lédermann* Mór, *Dósa* Ottó, *Csorna* Kálmán, *Schmidt* Richárd, *Wellisch* Andor, *Héber* Lajos, *Martin* János és még sokan mások.

Becsey Antal üdvözölte néhány szóval a megjelenteket, majd *Payr* Hugó számolt be a mult esztendő eredményeiről. Megállapította, hogy a párt aktivitása ellen elhangzott panaszok *nem voltak teljesen alaptalanok*, de azt is el kell ismerni, hogy az elmult esztendőben aligha lehetett volna az elért eredményeknél többet produkálni. Most lesz esztendeje, hogy az országra szakadt politikai és gazdasági válság megbénította az egész közéletet. Igen nagy feladatot rótt a pártra annak az akciónak keresztülvitele, amely végeredményben *a takarékossági bizottság költségvetési redukcióját eredményezte.* Mint

a párt sikerét könyvelhetjük el azt, hogy a közterheket nem emelték 20 százalékkal,

ahogyan azt a főváros vezetősége tervezte. Ugyancsak

a párt érdeme, hogy a városházán érvényre jutott a takarékosság szelleme.

— Az új évad, — fejezte be *Payr* Hugó fejtegetéseit, — rendkívüli nagy feladatok elé állítja a pártot, amely azonban teljesen felkészülten várja e feladatok megoldását. Közvetlen

kapcsolatot kell teremtenünk a kerületi szervezeteken át magukkal a választókkal,

hogy a panaszokat és kívánságokat egyénileg és gyorsan intézhessük el.

A pártértekezlet *Payr* Hugó indítványára elhatározta, hogy ezután

minden hétfőn este külön konferenciát tartanak, amelyen kizárólag a választópolgárok panaszaival foglalkoznak.

Becsey Antal a gazdasági élet *egyre romló folyamatára* hívta fel a figyelmet. *Ennek feltartóztatása*, — mondotta, — *kell, hogy a párt főfeladata legyen.* Sajnálattal állapította meg, hogy a hetes bizottság szerdai ülésén az inségmunkáknak *csak egy részével foglalkozik*, mert azok jelentős hányadát, az ismert okok miatt, *egyelőre nem lehet vállalatba adni.* Helytelenitette, hogy

az égetően sürgős problémák megoldását a nyári szünet késleltette

és — mondotta — *a jövőben nem szabad megengedni, hogy az adminisztráció teljes egészében szüneteljen:*

arányosan, az egész évre osszák el a szabadságolásokat.

Közölte, hogy a hét folyamán küldik szét *a budget-tervezetet*, hogy a bizottsági tagoknak elegendő idejük legyen az áttanulmányozáshoz. Az üzemi bizottság permanenciában van, de még *így sem tudja a rá váró hatalmas munkát október végéig befejezni.* Még

ebben az esztendőben rendezni kell a bánhidai centrálé kérdését,

a függőkölcsönök ügyét, sürgős megoldásra várnak a fürdőváros és az idegenforgalom nagy problémái, kéri tehát a párt tagjait, hogy *mindenki tehetsége legjavát bocsássa e nagy munka szolgálatába.*

Dorner Gyula felszólalására *Payr* Hugó közölte, hogy

az üzemigazgatóságok újjáalakítása valószínűleg még az ősz folyamán megtörténik.

Bánó Dezső különösen *a Keletről felénk irányuló idegenforgalom nagy jelentőségét ajánlotta a párt figyelmébe.* A párt háromtagú bizottságot delegált az idegenforgalmi problémák állandó napirenden való tartására. E bizottság tagjai: *Bánó* Dezső, *Pompéry* Elemér és *Németh* Béla.

Bánó Dezső ezután indítványozta, hogy

az ősszel szabadságra menő tisztviselők hosszabb vakációt kapjanak:

ez nagy hasznára lenne a balatoni őszi szezón *meghosszabbításának.*

Martin János az út- és csatornázási illeték hátralékosai számára kért *kedvezményt.*

Németh Béla a súlyos *szénkérdést* ajánlotta a párt figyelmébe. Megállapította, hogy a budai új tranzverzális út *megakasztotta a Tabán kiépülését.* Az adóamnesztiarendelet megváltoztatását *szorgalmazza.*

Végül *Becsey* Antal a szénproblémára reflektálva, megállapította, hogy legsürgősebb feladat: *a Gázművek függetlenítése a sziléziai szén használatától.*

Önálló vagyontest marad továbbra is az Autobuszüzem

A HÉV megtartja önálló részvénytársasági formáját — A közlekedés minden vonatkozásában orvosolni fogják a felmerült panaszokat — Trolleybuszkísérletek ingyen kocsikkal

A most megindúló törvényhatósági élet egyik legsürgősebben megoldandó feladata *a közlekedési kérdések megoldása.* A nyári szünet előtt az autobuszüzem beolvasztásával és a *HÉV* tranzakcióval mélyreható változás állt be a főváros közlekedési politikájában, amelynek új és egységes irányelveit épp a most megindúló kampányban kell megszabni. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért felkereste a szabadságáról visszatért

Bódy László dr.

tanácsnokot, a közlekedési ügyosztály vezetőjét, aki a következő figyelemreméltó szempontokból világította meg a közlekedési problémák megoldásának célkitüzéseit:

— Az Autobuszüzem átvétele óta eltelt hónapokat *próbaidőnek szántuk*, most alakultak ki a tapasztalatok, amelyek nyomán rögtön a budget letárgyalása után megköti a főváros a *BSzKRT*-tal az Autobuszüzem átvételére vonatkozó *üzemviteli szerződést*, amely nem fix időre, hanem a *BSzKRT* fennállásának *egész tartamára szól.* Tekintve, hogy az új gépjármű-törvény szerint az autobuszvállalatokat bizonyos vonatkozásban mindig önállóan kell kezelni,

az Autobuszüzem továbbra is különálló vagyontárgya lesz a fővárosnak, ezt csak formailag a HÉV is önálló részvénytársaság marad.

— Most készül a *BSzKRT a generális tarifarevizióra.* A legnagyobb panaszt, hogy a közönség tartozik bizonyos megjelölt legrövidebb utakat betartani, már *megszüntettük.* Az utazás megszakítására vonatkozó kívánság is foglalkoztatja a vezetőséget és mindazt, ami a közlekedés sűrűsége, gyorsasága, a jegyelőreváltás, stb. kérdésében megoldásra vár. Az általános tarifareviziót

drágítás nélkül akarja a főváros végrehajtani, mert az a célja, hogy a perifériákról a fővárosba és a fővárosból a környékre minél olcsóbban lehessen utazni.

— Ugyancsak a közeljövőben, a *HÉV* átvétele után gondoskodunk a *HÉV*-vel kapcsolatos panaszok orvosláséról. Ekkor kerülhet sor a közúti közlekedésnek azokra az útvonalakra való kiterjesztésére is, amelyeken *most csak helyiérdekű vonatok közlekednek:* a Fehérvári-útra, a Kerepesi-útra, a Soroksári-útra, a budai Dunaparton át Óbudára, Aquincumba, stb. Azért nem lehet egyik napról a másikra a reformot végrehajtani, mert annak *technikai feltételei vannak.* A *HÉV*- és a *BSzKRT*-kocsik ugyanis más-más feszültségű árammal haladnak, *a motorokat tehát úgy kell átalakítani, hogy ez a differencia ne okozzon bonyodalmat.*

Kisérletek ingyenes trolleybuszokkal

A *BSzKRT* igazgatósága már hosszabb idő óta tervezi, hogy próbaképpen egy-két vonalon *trolleybuszokat* helyez üzembe. A külföld több nagyvárosában jól bevált ez az újszerű közlekedési eszköz, amely *egyesíti magában a villamos és az autobusz előnyeit.* Pályatestre nincs szüksége, elég fürge és olcsó villamos energiát használ. A *trolleybuszok* előállítása azonban meglehetősen költséges és ezért egyre késett az új járművek megrendelése. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint

a BSzKRT pénzügyi nehézségei ellenére, a közeljövőben mégis lesz Budapesten trolleybuszközlekedés.

Az *Állami gépgyárak* és a *Ganz-gyár* ugyanis három trolleybuszt készítenek saját költségükön és

azokat díjtalanul rendelkezésére bocsájtják a BSzKRT-nak, kipróbálás végett.

Amennyiben a használatban a trolleybuszok beválnak, úgy a villamostársaság *a kocsik jövedelméből fogja amortizálni a trolleybuszok árát.*

A trolleybuszokon kívül egy másik új *BSzKRT*-vonal építéséről is szó van. A közeljövőben meghosszabbítja a *BSzKRT* a volt 19-es, ezidőszerint 69-es jelzésü zuglói relációt a Bosnyák-térről Pestújhely határáig. Mivel kettősvágányú vonal építése több, mint 300.000 pengőbe kerülne, a vasút *olcsóbb megoldás* terveit dolgoztatta ki. Arról van szó, hogy

a 69-es relációt egyvágányú vonallal hosszabbítják meg, úgy, hogy kellő számú kitérőt iktatnak közbe.

Ilymódon a fontos vasútvonalat *120—150.000 pengővel meg lehet építeni.* A műszaki előkészítés már megtörtént és úgy hírlik, hogy az új vonal elkészítéséhez már ebben az évben hozzáfognak.

kezelésre adja át a villamostársaságnak.

A novemberben perfektuálandó üzemviteli szerződésben

gondoskodunk arról, hogy az autobusz-közlekedést a BSzKRT valamilyen szempontból ne fejleszthesse vissza,

ne stagnáltathassa azt, hanem *a forgalmi szükségnek megfelelően fejlessze.* Az üzemviteli-szerződés preciziozni fogja *az 50 új autobusz beszerzését is.* Ami az Autobuszüzem üzleti eredményeit illeti: *relative meg vagyunk elégedve.* Egyre népszerűbb lesz ez a fürge közlekedési eszköz, jól beváltak a környékre vivő hajnali és éjszakai járatok, a pályaudvarok közt éjszaka közlekedő autobuszok mindig zsufoltak és *érdemes újra rendszeresíteni az éjszakai színházi relációkat is.*

— December végére, vagy pontosan

január elsejére várható a HÉV tényleges átvétele, amikor is az új igazgatóság tagjait kijelöli a tanács.

A *BSzKRT* a közeljövőben perfektuálandó szerződéstervezet értelmében *átveszi a Községi Takarékpénztártól a részvények 70%-át,* a fennmaradó 30% továbbra is magánkézben marad. Itt is üzemviteli szerződést készítenek, mert

Még a tél beállta előtt

szereltessen központi fűtésének kazánjába **GANZ**-gyártmányú szabadalmazott **LILIPUT** vándorrostélyt, melynek páratlan előnyeit és gazdaságosságát az egész országból beérkezett nagyszámú megrendelés igazolja. **Nem kell hozzá sem koksz, sem más drága fűtőanyag,** mert olcsó magyar daraszénnel üzembiztosan működik

Olcsó. — Gyorsan törleszthető.

Díjtalan szaktanács és mérnöklátogatás

Ganz és Társa Részvénytársaság

X., Kőbányai-út 31. Telefon: Aut. 90-2-84 és 90-8-69.

Ezüst és nemesbronz sport és jubileumi tárgyak. **Schönwald ékszerész,** Váci-utca 25, a Piarista-utca sarkán.

ORION RADIO

Leukoplast magyar gyártmány

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Vállalkozási Hírlap

A szükségmunka legyen mindenkié

Irta: Obendorfer Károly mérnök

A régen várt szükségmunkáknak úgy a csatorna, mint az útépítési versenytárgyalása már meg volt, s a jelek szerint a munkálatoknak egyrésze hamarosan megindul, enyhítve a nagy munkanélküliségen. Sajnos azonban, hogy ebből nagyon kevés jut az iparosnak, mert bár a főváros az iparosok bekapcsolása érdekében is kereste a megoldást, — ez több szempontból nem sikerült. Nem sikerülhetett, mert a főváros ezidőszerint nem rendelkezik a tervbevett munkálatokhoz szükséges tőkével, tehát a munkásság mielőbbi elhelyezkedésének szempontjából el kell fogadnia a megoldási lehetőségeknél a sok rossz közül a kínálkozó legjobbat. Ez természetes is. Ezt parancsolja a kényszerű helyzet, amelyet azonban nem szabad háromévi program gyanánt beállítani, hanem csak arra az időre, amíg a főváros módot talál a kedvezőbb megoldásra. Olyanra, amely gazdaságosabb is és amellett az iparosnak is szükségmunkát nyújt, mert ezeknek talán nagyobb szükségük van erre, mint a főváros gondolná.

A jövő bizonytalan. Ha a fővárosnak most nincs pénze iparosainak támogatására, ez a sanyarú helyzet a legközelebbi jövőben sem igen fog megváltozni és beállhat az a katasztrofális helyzet, hogy a szükségmunkák vállalatbaadásának mai rendszere mellett a főváros régi út- és csatornaépítő iparosai évekig sem fognak munkaalkalomhoz jutni és fennforog az a veszély, hogy ez a tisztességes keresetéről tisztességesen megélni tudó iparososztály végképpen el fog tűnni. Ezt a szomorú esetet és annak következményeit tehát minden módon meg kell akadályozni.

A szükségmunkáknak hitelezési alapon történő vállalatbaadása megoldásnak nem tekinthető. Honnan tud ma egy iparos, mégha a bonitása meg is van hozzá, 100.000 pengő erejéig hitelezni, illetve ilyen összegű kölcsönt szerezni? A súlyos feltételek miatt komoly iparos bankkölcsönt nem vehet igénybe. Még a főváros sem hajlandó váltóval fedezni a hitelösszeget, annál kevésbé mehet ilyen tranzakcióba az iparos, akinek a váltótartozás esetleg a teljes tönkremenetelét is előidézheti. Ki fogja az iparost esedékes fizetési kötelezettségével szemben megvédeni, ha a fővároshoz a kivetett út és csatornadíjak nem fognak pontosan befolyni és ekkor az iparos nem kaphat munkája után terminusra pénzt, viszont vele szemben a kölcsöntadó ragaszkodik a fizetési lejárat betartásához? Komoly iparosnak az ilyen feltételekhez kötött szükségmunka csak rosszat, bizonytalanságot hozhat. De ugyanez a helyzet az anyagszállítóknál is. Készséggel adnak árúhitelt oly iparosnak, akinek vagyoni fedezete van, de azt aztán úgy lekötik, hogy abból csak baj származhatik.

Az elmondottakból világosan látszik, hogy a szükségmunkákban miért nem vehet részt a kis- és középiparos. Hisz minden rizikót a munkát teljesítő iparosra akarnak hárítani, aki pedig előre nem láthatja, hogy vállalt kötelezettségének majd megtud-e felelni? Oly megoldást kell tehát keresni, amelynél a komoly és némi tőkével rendelkező iparos is pályázhat, sőt lehetőséget kell nyujtani azok számára is, akik tőkével nem rendelkeznek, csak a munka kiviteléhez szükséges felszereléssel. A megoldás csak az lehet, hogy *a főváros már a versenytárgyalási feltételekben kettéosztja a munka munkabér részét az anyag szállítási részétől.* Hisz a főváros már eddig is úgy végeztette a legtöbb útépítési munkát, hogy a szükséges köanyagot külön versenytárgyaláson biztosította és azt a munkát végző iparosnak kötereiről utalványok ellenében kiadatta. Ez a megoldás anyagilag is kedvező a fővárosra, mert a munkát ily értelemben iparos végezheti, aki kis haszonnal dolgozik, kevés rezsivel és jobb beosztással, másrészt a nagytőke kezéből ki van véve a munkabér, amelyre annak nincs módja külön hasznot felszámítani.

Összegezve az elmondottakat, a szükségmunka kivitelezést három csoportba kellene osztani: 1. teljes hitelezés mellett (együtt a munkabérrel és anyaggal). Ez odaítélendő volna a most beérkezett ajánlatok közül *a nagyiparosoknak;* 2. külön munkabér és anyaghitelre, *a középiparosoknak;* 3. külön munkákat kellene kiírni *csak munkabérre, készpénzfizetés mellett* és alternative *hitelezésre,* a hozzávaló anyagoknak külön versenytárgyaláson való biztosításával, ugyancsak hitelre.

Azt hiszem, evvel az elgondolással a szükségmunka tényleg azzá válik, amivé lenni kell: mielőbbi munkaalkalommá mindenki számára.

Zavartalanul folyik a megyeri Duna-alagút fúrása

Megkezdik a Dabeg-vízszűrők gépházának építését

A *Fővárosi Hirlap* multheti számában jelentettük, hogy túlzott és riasztó hírek terjedtek el arról az üzemzavarról, amely a vízművek megyeri új Duna-alagútjának fúrásánál történt. Ebben az ügyben az illetékes vízvezetéki és világítási ügyosztály is nyomban vizsgálatot indított és *Schara* Béla főjegyző, az ügyosztály vezetője *személyesen szállt ki a helyszínre, hogy megállapítsa a való tényállást.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a káposztásmegyeri vizsgálat lefolytatása után felkereste

Schara Béla

főjegyzőt, aki a következőket mondotta:

— Több alkalommal kint voltam az elmúlt héten a megyeri vízmű-építkezésnél, így hát nyugodt lelkiismerettel és mindenki megnyugtatására megállapíthatom, hogy az alagút-beomlásokról és ehhez hasonló súlyos zavarokról elterjedt hírek *feltétlenül tévedésen alapulnak.* Annál kevésbbé történhetett alagútomlás, miután *annak fúrását még el sem kezdték.* Tény azonban, hogy az akna mélyén szerelés alatt álló

újrendszerű fúrógépen a fúrás megkezdése előtt szerkezeti hibát észleltek,

és megállapították, hogy azt *lent a föld mélyében nem lehet kijavítani,* szét kellett tehát szedni a szerkezetet. Hogy azonban a javítási idő alatt se késsenek, mind a két aknában már kipróbált és a gyakorlatban bevált *Jansen-rendszerű* fúrókat szereltek fel s *ezekkel folytatják most a munkát.* Meg kell állapítanom, hogy

a fúrógép hibájáért az építést végző Káldor és Matyasovszky cég nem felelős, ellenkezőleg: elismerésre méltó buzgalommal és nagy igyekezettel dolgozik,

hogy a kitűzött időre *a legjobb és legpontosabb munkát mutathassa fel.* Egyébként is *a szerződésben megszabott 600 munkanapnak még több, mintha fele áll a vállalkozók rendelkezésére,* bizonyosra vehető tehát, hogy

a kitűzött időre, a jövő év őszére elkészül a két alagút.

Amint ezekkel végeztek, *sor kerül a Budára vezető harmadik Duna-alagút megépítésére.*

Ez a *legilletékesebb* nyilatkozat minden bizonnyal mindenkit megnyugtat, tekintve, hogy ezekután nyilvánvaló, hogy a súlyosabb üzemzavarokról elterjedt hírek *túlzottak voltak és legalábbis tévedésen alapultak.*

Vállalatba adták a megyeri vízszűrőcsarnok építését

Hétfőn délelőtt egyébként a *Vízművek* igazgatósága *Kossalka* János elnöklete alatt ülést tartott. A napirend legfontosabb pontja volt a *Dabeg*-féle vízszűrők gépházának építésére hirdetett versenypályázati ajánlatok fölött való döntés. Az igazgatóság kellő mérlegelés után

a Fehér és Dános építési vállalkozó cégnek adta ki a 234.000 pengős munkát,

amelyet már a legközelebbi napokban megkezd a vállalkozó cég. A munka megindítása annál sürgősebb, mert

az épületnek decemberre tető alatt kell lennie,

tekintve, hogy decemberben már megkezdik a kilenc *Dabeg*-féle vízszűrő szerelését.

Megszüntetik, korlátozzák, esetleg egyesítik a főváros műhelyeit

A *Fővárosi Hirlapban* már jelentettük, hogy az üzemvizsgáló bizottság most tanulmányozza a *Kátrányozó és Bitumenező Telep,* továbbá a *Házinyomda* egész szervezeti komplexumát. A bizottság pénteki ülésén döntenek a két üzem további sorsáról, a következő héten jön aztán a bizottság munkájának legsúlyosabb része:

ekkor kerül sorra az egyes intézmények, üzemek, hivatalok és részvénytársaságok kezelésében működő műhelyek elbírálása.

Már beérkezett az óriási tanulmányi anyag, valamennyi műhely főnökének jelentése, kimutatása és adatlistája. Ezekből a jelentésekből kitűnik, hogy

összesen 206 műhely van, amelyekben 1898 munkás dolgozik.

A háziműhelyek sorsának eldöntése ilymódon tehát *nem lesz könnyű feladat,* bár első pillanatban nyilvánvaló, hogy

bizonyos műhelyeket feltétlenül meg kell szüntetni,

mások megszüntetését viszont *tiltja a közérdek és speciális rendeltetésük,* az üzembiztonsági szempont. Így például teljesen, vagy részben megszüntetik a központi garázst, a tanszerbeszerző intézet, a házinyomda, a szeretetotthonok és a fürdők *műhelyét,* sokmás intézmény műhelyét pedig *csak a legszükségesebb munkák elvégzésére korlátozzák.*

A műhelyek közül

feltétlenül megszüntetésre várnak a különböző szabó-, cipész-, egyenruházati-, stb. műhelyek, viszont lehetetlenség megszüntetni a tűzoltóság, a csatornaszivattyútelepek, a Köztisztasági Hivatal, a vágóhidak, a temetők, a fertőtlenítő intézet, az Állatkert, a Gondnoki Hivatal, a Gáz-, Víz-, Elektromos Művek, a fürdők, a Beszkárt, az Autóbuszüzem műhelyeit, amelyeknek üzembiztonsági okokból mindig készenlétben kell állniok.

Az üzemvizsgáló bizottság ezen a héten kezdi meg a műhelyvizsgálatokat. Sorra meglátogat és megvizsgál minden egyes műhelyt és azután teszi meg javaslatát a végleges megszüntetésre, a munkakorlátozásra, egyesítésre és összevonásra.

VAKOLAT NÉLKÜL
és minden várakozási idő elkerülésével készíthet száraz, tűzbiztos falakat Eternit-burkolással. Mindenütt gyorsan elhelyezhető, könnyen tartható tisztán, határtalanul tartós.
Kérjen díjmentes prospektust és költségvetést.
ETERNIT MŰVEK
Budapest, VI. ker., Andrássy-út 33. sz.

Igyunk „HARMAT"-vizet!
Megrendelhető: székesfővárosi ásványvíz-üzemnél
(I., GELLÉRT-RAKPART 1. TELEFON: 530-03)

Boby és Daisy
a közönség kedvencei
a Székesfővárosi Állatkertben
Pálmaház ✻ Akvárium
Nyitva egész nap!

KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., Dráva-utca 5. Telefon: 91—7—65.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Sipőcz Jenő polgármester születésnapja. *Sipőcz* Jenő polgármester külföldi üdüléséről teljesen kipihenten hazaérkezett és hétfőn reggel átvette hivatala vezetését. A polgármester történetesen éppen most töltötte be 54-ik életévét és születésnapján *Liber* Endre alpolgármester üdvözölte a székesfőváros vezetősége, a tanácsnokok és az összes tisztviselők nevében. A polgármesteri hivatal jókívánságait, küldöttség élén, dorogi *Farkas* Ákos dr. főjegyző, a hivatal vezetője tolmácsolta.

A jövő szerdai közgyülés napirendje. A törvényhatósági bizottság *legközelebbi közgyülését szeptember hó 28-án, szerdán délután 5 órára hívta össze Ripka Ferenc főpolgármester.* Ezen a közgyülésen megismétlik az *Egységes Községi Polgári Párt* petíciója folytán megsemmisített *felsőházi póttagválasztást*, ekkor töltik be titkos szavazással a városgazdasági bizottságban, továbbá a II. kerületi és a VII/c. kerületi adófelszólamlási bizottságokban megüresedett tagsági helyeket. Napirenden szerepel még *az ínségmunka-program során tervezett csatorna- és útépítések vállalatbaadása, a közgyülési ügyrend módosítása a belügyminiszter leirata szerint, a sportügyi szakbizottság újjáalakítása, az iparrajziskolához két tanári állás szervezése, továbbá három új-plébánia és két új helyi lelkészség alapítása.* A közgyülésre több interpellációt és indítványt is bejegyeztek.

A csütörtöki tanácsülés. A törvényhatósági tanács csütörtöki ülése túlnyomóan kisebb jelentőségü folyóügyekkel foglalkozik. Igen sok városrendezési és szabályozási ügy, több korengedély, néhány orvosi és tanári állás szervezése, a tisztviselői kölcsönök visszafizetésének enyhítése, a fonyódi árvaházi üdülőtelep restaurálása, stb. szerepelnek a napirenden. Legfontosabb ügy az út- és csatornaépítési munkák vállalatbaadásának megbeszélése lesz.

Évadnyitó vacsora az Egységes Községi Pártban. *Az Egységes Községi Polgári Párt* és a *Polgári Egység Klubja* jövő hétfőn, szeptember 26-án rendezi a nyári szünet után első vacsoráját. Az összejövetelen megjelenik a szabadságáról hazatért *Kozma* Jenő pártelnök és résztvesz a párt egész vezetősége, a közélet és az országgyülés mindkét házának igen sok tagja. A vacsorán beszámol *Kozma* Jenő a közelmult eseményeiről és programot ad a törvényhatósági élet új ciklusa számára.

Szerdára összehívták a 7-es ínség-bizottságot. Dr. *Sipőcz* Jenő polgármester hétfőn este intézkedett a 7-es ínség-bizottság összehívása iránt. A 7-es bizottság szerdán ülést tart és megteszi javaslatát az ínségmunka-program során megvalósításra váró út- és csatornaépítési munkák vállalatbaadásáról.

Nagyszabású előkészületek folynak a Tokaji Szüreti Hétre. A *„Tokaji Szüreti Hét"*-re, amely október 16-tól 23-ig lesz, lázasan készülődnek a rendezőbizottságok Tokajon, Mádon, Tarcalon, Tállyán. Az előkészületeket országos érdeklődés kíséri s a tokaji szőlővidék idei szüretére, amely párját ritkító érdekesség lesz, tízezrek készülnek, nemcsak a belföldről, hanem a külföldről is. *A világhírű bortermő vidéken néhány napra életre kel egy elsüllyedt tündérvilág, meg fognak ismétlődni a régi boldog, ujjongó festői szüretek.* Eddig Bécsből, Berlinből, Münchenből, Frankfurtból, Milánóból és Varsóból jelentkeztek vendégek a magyar szőlő- és bortermelésnek erre a szerencsés ötletü propagandájára. Az ország négy részéből viszik a vendégeket „filléres vonatok" a Hegyaljára. A rendezőbizottság élén *Lázár* Miklós, a tokaji kerület képviselője, „A Reggel" főszerkesztője áll.

Legyen kurszalon a Vigadóból. A főváros jövő szerdai közgyülésére *Magyar* Miklós törvényhatósági bizottsági tag indítványt nyujtott be, amely többek között arról szól, hogy a főváros állítsa a Vigadó épületét az idegenforgalom szolgálatába és alakítsa át külföldi mintára úgy, hogy ott helyezze el az idegenforgalmi központi irodákat és magát a Vigadót „Kursaal" gyanánt használja fel. A Vigadóban koncentrálják a budapesti idegenforgalmat, itt találjon társalgót, olvasótermet, stb. az idegen.

Ismeretlen úton. Most jelent meg *Walleshausen* Rolla ifjúsági regénye, amelynek címe: *Ismeretlen úton.* A fordulatos eseményekben gazdag mese mindvégig leköti a figyelmet, a kitünő irónő finom megfigyelései és meleg, szívvel teli meglátásai pedig minden bizonnyal hozzáférköznek az ifjúság tiszta lelkivilágához. Az elegáns könnyedséggel megírt regény a *Százszorszép* könyvek sorozatában jelent meg és *annak egyik legértékesebb műve.*

Magyar orvos francia kitüntetése. Ritka kitüntetés ért egy fiatal magyar tudóst: ifjabb *Bónis* Ferenc dr. budapesti fogorvost, akit Franciaország legelőkelőbb és legnagyobb fogorvosi és szájsebészeti testülete, a *Syndicat des Chiurgiens Dentistes de France* most tartott díszközgyülésen tiszteletbeli tagjává választott. Egyben felkérte a fiatal tudóst, hogy vállalja az egyesület hivatalos lapja, a *La Presse Dentaire* levelező-szerkesztői tisztségét Kelet-Európa területére. A nagy francia tudományos testület vezetősége *részben párisi tudományos előadásait,* részben a francia-magyar tudományos összeköttetések háború utáni kiépítése körül szerzett *érdemeit óhajtotta ezzel honorálni.*

Halálozás. *Hódy* Lajos dr., a m. kir. postatakarékpénztár nyug. helyettes igazgatója, miniszteri osztálytanácsos, a II. oszt. polgári hadiérdemkereszt tulajdonosa, hétfőn délután, hosszas szenvedés után, 66 éves korában meghalt. A régi pesti élet kedves és közkedvelt szereplőjének halálát elökelő rokonság és igen sok tisztelő barátja gyászolja. Az elhunyt érdemes tevékenységet fejtett ki az irodalom terén is. Belső munkatársa volt a közben megszünt *Egyetértés* című napilapnak, több színdarabjával és novellás köteteivel pedig jelentős sikert aratott.

Budapest legkisebb színháza. Párisi ötlet: valaha a *Montmartre*-on akadtak efajta finom kis kabarék, amilyen *Tarján* Vilmosé, aki most a *Newyork* bárjában csinált egy ici-pici színházacskát, ahová alig száz néző fér be. Van helyes kis színpad, széjjelmenő függönnyel, az egész helyiség meleg, intim hangulatot kelt vörös bársonyaival, kis asztalaival, összesen hat páholyával és nem utolsó sorban azzal, hogy *még csak belépődíjat sem kell fizetni.* A kávéházi vendégek éjféltájban bevonulnak a kis kabaréba, ahol elsőrangú művészek, *élükön magával a gazdával, Tarján* Vilmossal adják elő a tehetséges *Kellér* Dezső revüjét, amely havonta felöleli az aktualitásokat. Két remek komponista: *Adler* és *Goldman* ül a „zenekarban", maguk játsszák el szerzeményeiket. Ott van a színészek közt a mulatságos *Silber* Bandi, aki *tavaly rukkolt elő egy csapásra üzletvezetőből elsőrangú kabarészínésszé.* Végül: *Tarján* Vilmosnak volt bátorsága Budapest leghozzáértőbb közönségének bemutatni két fiatal hölgyet, *Major* Katót és *Czíczvarek* Borbálát, akik közül az első egy cukrászdából indult a biztató művészi pályára, a másik pedig manequin volt, úgy került a színpadra. Akik tudják, hogy a párisi *Primtemps* áruház pultja mögül lépett egykor a deszkákra *Yvette Guilbert,* azok érzik igazán *Tarján* Vilmos ötletének sokatmondó kedvességét.

A Labriola színház-varieté új műsora. *Labriola* második műsora ragyogó színes miliőben három órán keresztül nyujt pompás szórakozást a hatalmas nézőtér közönségének. A gazdag műsor kiemelkedő művészi száma *Sólyom* Janka, az ismert kitünő dizőz, aki *Buday* Dénes zeneszerző zongorakíséretével énekel bravurosan pompás sanzonokat, zajos tapsokra ragadva a közönséget. *László Éjféli vendégek* című bohózatában *Molnár* Aranka, *Szilágyi* Marcsa, *Sarkadi* Aladár, *Z. Molnár* László és *Fodor* Artur arat esténkint jólmegérdemelt sikert. Az artista-számok között rendkívüli hatást kelt *Alba Thea,* a két kézzel, két lábbal és szájjal egyszerre különböző nyelveken író szőke fenomén. Bámulatos akrobata-mutatványokkal szolgál a *két Heltanos,* viharos derültséget kelt Mr. *Kleber,* a hangimitátor, rendkívül mulatságos *Scarlet* négy idomított csimpánza, *Dunio* és partnere romantikus hangulatot varázsol a színpadra és most is hódít *Lehner* Tessa magyar táncosnő, *az egyetlen, akit az első műsorból prolongáltak.* Ezúttal is döntő sikerük van a *Labriola-görlök* látványosan szép seregének. A varieté kitünő zenekara teszi teljessé az új műsor nagy sikerét.

A régi békeidők országszerte legjobb hírnévnek örvendő, a szolidságáról és olcsó árairól közismert *Schönwald ékszerész cég* új helyiségbe: *Váci-utca 25. szám* alá költözött.

Új bejelentési osztály az Elektromos Müveknél. *Budapest Székesfőváros Elektromos Művei* a villanyfogyasztóközönség régi kívánságának tesz eleget avval, hogy a Markó- és Honvéd-utcák sarkán épült új intézeti bérpalotájában helyezi át a közönséggel legtöbbet érintkező *„Bejelentési osztályát".* Ezen osztálynak a főváros belterületére való helyezésével a fogyasztónak inkább módjában áll bejelentéseit személyesen intézni, ami a könnyebb és gyorsabb elintézés biztosításán kívül arra is alkalmat nyujt, hogy egyúttal megtekintheti az Elektromos Művek közel-jövőben ugyanott megnyiló állandó kiállítását is. Folyó hó 19-én nyilnak meg az új épületben a „Bejelentési osztály" helyiségei, ahol az Elektromos Művek a fogyasztóközönség rendelkezésére állanak: az árammérők fel- é leszerelése, átírása, alapdíjas megállapodások megbeszélése, önműködő kikapcsolók rendelése és általában a háztartások áramellátása ügyében. Minden más ügyben továbbra is az V., Váci-út 74. sz. alatti igazgatósági épületben adnak felvilágositást. Az *Elektromos Művek* felkéri fogyasztóit, hogy ilyen ügyekben folyó hó 19-étől kezdve a levélbeli és telefoni megkereséseket is közvetlenül a *Honvéd-utca 22. szám alatt lévő „Bejelentési osztály"-hoz továbbitsák. Telefonszám: 932—50, 904—00.* Az új „Bejelentési osztály" a 2, 16, 48 jelzésü villamosokon és a 15 jelzésü autobuszon közelithető meg.

A Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likör- és rumgyár r.-t. f. hó 19-én *Kein* Sándor vezérigazgató-helyettes elnöklete alatt rendkívüli közgyülést tartott, melynek tárgya a vállalat elnök-vezérigazgatójának, győri *Gschwindt Ernőnek* elhalálozása folytán megüresedett igazgatósági tagság betöltése volt. A közgyülés igazgatósági taggá egyhangú határozattal özv. győri *Gschwindt Ernőné* őméltóságát választotta meg. Az ezt követő igazgatósági ülésen özv. győri Gschwindt Ernőné őméltósága az igazgatóság elnökévé választatott.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk

haas és Somogyi
HACKER EMIL
okl. mérnök, épitési vállalkozó út- és csatornaépitési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 290-95

Szezónnyitás a
NEW YORK -BAN!
Délben 3-fogásos menü ..... P 2.—
3-fogásos menü házhoz szállítva P 2.20
Délután uzsonnahangverseny.
Kávé, tea, vagy csokoládé .... P —.90
Este színházi vacsora, 3-fogásos ... P 2.50
Délután és este a
MÁNDITS
zenekar muzsikál.
A BÁRBAN
esténként színrekerül
PYJAMA OH!
Irta: Keller Dezső Rendező: Tarján Vilmos
Szereplők:
Major Kató, Cziczvarek Borbála, Herczeg, Pethes, Radó, Silber, Tarján
Zene: Adler — Goldmann
Márkus Buda Gabor chansonnier
A női pyjamákat Grete -szalón, a férfi pyjamákat Deutsch Imre tervezte.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐ-MESTER
BUDAPEST,
I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84.
Budapest, X., Korponai-u. 11.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépitő-, kövező- és bitumenépitő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon: 844—12

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Fayanceburkoló munkát az élelmiszernagyvásártelep gépházában: Urbach és Taffer 825.

Betonalapozási munkát a marhaközvágóhídi húsvizsgálóban: Böhm és Kállay 5100 pengő vállalati áron.

Szent László-u. 59. sz. elemi iskola emeletráépítésnél lakatos munka, Kajtár Lajos (IX., Liliom-utca 26.) 4.113.06. — VI., Bajnok-u. 18. iparostanonc iskola villanyszerelési munka, Gots Károly (V., Visegrádi-u. 13/a.) 4.583.80. — X., Rákoskeresztúri temető kiürített sírtáblában visszamaradt sírköveket megvette Somogyi Soma és Fia VIII., Fiumei-út 9. sz. 1.455. — IX., Telepi-u. kórház iskolává való átalakításánál villanyszerelési munka, özv. Jankovich Győzőné, IX., Lónyai-u. 7. 3.965.30. — IX., Mester-u. polgári iskola vízvezeték, csatornázás és gázberendezés, Kovács Oszkár, IX., Telepi-u. 14. 5.354.95. — IX., Telepi-u. fiókkórház iskolává átalakításánál vízvezeték, csatorna és gázberendezés, Izsák Árpád, IX., Soroksári-út 24. 3187. — VIII., Rottenbiller-u. 50. sz. Erzsébet szeretetotthon III. sz. fiókintézetben vízvezeték és csatornázási munka, Farkas Izor, VIII., Nap-u. 10. 2.493. — I., Diana-úti elemi iskola vízvezeték és csatornázási munka, Friedmann József I., Sashegy-u. 2—4. 1.866.70 — VII., Alsóerdősor-u. 7—9. Erzsébet szeretetotthon Perkins-fűtés javítási munka, Janisch János és Fia, VII., Jósika-u. 12. 19.325.80. — VII., Kertész-u. felsőkeresk. isk. linoleum munka, Császár Imre, IX., Lónyay-utca 36. 3.607.60. — II., Corvin-téri Budai Vigadó kőművesjavítás, Boghen György, II., Nyul-u. 8. 2.516. — VII., Szent László-út 59—61. elemi iskola emeletráépítésnél vízvezeték és csatornázás, Cépai Jenő, IV., Kossuth Lajos-u. 8. 3.509. — III., Raktár-u. 1. sz. óvoda átalakításánál kőműves munka, Schöntheil Richard, I., Szt. Imre hg.-u. 10. 1.642.40. — VI., Szent László-úti elemi iskola emeletráépítésnél mázoló munka, Hartmann Nándor, VI., Podmaniczky-u. 39. 807.98. — VII., Alsóerdősor-u. 7. Erzsébet szeretetotthon meszelési munka, Tömpe Károly, VII., Telep-u. 2. 4.260.94. — I., Új Szent János-kórház hullahűtő-berendezés szállítása és szerelése, Linde A.-G., IX., Ferenc-krt. 19/21. 10.760. — Szent István-kórház hullahűtő-berendezés szállítása és szerelése, Hennefeld Ignác, VI., Ó-u. 6. 9.814.

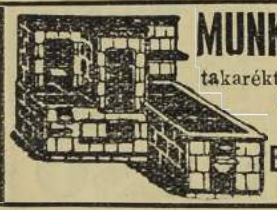
A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

„TURÁN"
a legkiválóbb magyar iron
SCHULER JÓZSEF Rt. Budapest

FAVORIT FÉKBETÉT
Hungária tömítőanyag. Hazai gyártmány.
Grosz és Társa
BUDAPEST, V., CSANÁDY-UTCA 7. TELEFON: 912—64

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Használja munkáinál a világhírű egresi gipszeket
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: GIPSZET ÁRUSÍTÓ R.-T.
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: J. 412-43

Petráss László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Gőz- és vízszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszíjak. Mindenféle műszaki cikkek

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69-5—04

Volt Wellisch Náthán Utóda
FISCHER ZSIGMOND épületlakereskedő.
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványra és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310—89.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

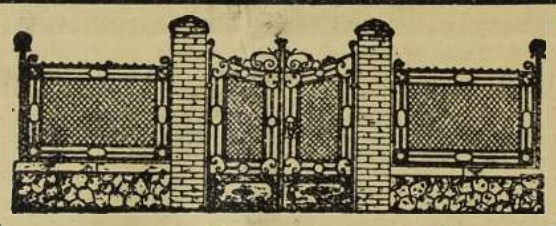
FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

Szárnyszivattyu

Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapittatott: 1866. Telefon: 21-8-04.
Szivattyuk. Mótorok.
Műszaki és üzemszükségleti cikkek.

Házi villamos vízellátó

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusitja: Bürgermeister Ferenc Utóda,
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

STEINER ÉS SZIMPER DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: József 306-29

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 Alapítva 1838-ban
Hauschild Albert
Budapest. VII., Károly-körút 15

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: LIPÓT 914—46

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be
Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: Schütz Testvérek fémöntödéje motor- és gépgyára Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok; Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés; Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Alapittatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tüzoltó- és mentőkötelek.
RÁKOSPALOTA, BOCSKAY-UTCA 124. SZ.
TELEFON: AUTOMATA 952—89

Köbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb arat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT
TELEFON: 296—60.
GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

LISZAUER PÉTER
Mész, cement, tégla, cserép
Budapest, VIII., Őrömvölgy-utca 3.
TELEFON: J. 389-72

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

ALEXY GYÖRGY
okl. gépészmérnök villamossági és műszaki vállalata.
Telefon: A. 209—92 és Aut: 209—92 ss.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 76—21.

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 szeptember 28. — 39. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Kormányválság

Károlyi Gyula gróf kormányának lemondása meglepetésként érte az országot és az ország fővárosát. Nines a magyar földön senki, aki — pártkülönbség nélkül — ne gondolna szeretettel, tisztelettel arra az időszakra, amíg ez a nemes férfiú és munkatársai hősi küzdelmüket vívták a történelmi időkkel. Több, mint egy esztendeig tartott a küzdelem és valljuk be, ez alatt az idő alatt állandóan vállalniok és viselniök kellett még a népszerűtlenség hullámverését is, amely természetszerűen körülveszi és ostromolja az olyan államférfiakat, akik az ország életének megmentését súlyos operációkkal kívánják biztosítani. *Károlyi* Gyula gróf és munkatársai azért jöttek, hogy felemeljék az adóinkat, leszállítsák a fizetésünket, rettentően szűkre szabják az ország budgetjét és csak annyi szabadlevegőt hagyjanak átmenetileg mindannyiunknak, hogy meg ne fulladjunk. Ez volt az ára annak, hogy most levegőhöz kezdünk jutni. És még sem lehet teljesen és tökéletesen megérteni, hogy távoznak a helyükről, mert ennek a népszerűtlen feladatokat elintéző kormánynak a népszerűsége most kezdett volna igazán kivirágzani. Most kezdtük volna áldani az operálókést, amelynek láttán eddig csak káromkodtunk.

Ma, amikor a politika legfőbb irányítói a válság csomójának kibogozásával vannak elfoglalva, megállapíthatjuk, hogy a legjobb szándékú magyar kormánytól veszünk búcsút. Megállapítjuk pedig ezt speciálisan úgy is, mint Budapest székesfőváros polgárai, mert mint ilyenek azután a kormány, főként a belügyminiszter minden cselekedetében Budapest szeretetét és megbecsülését láttuk és tapasztaltuk. Annyi szeretettel és jóindulattal, mint *Károlyi* Gyula kormánya és *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter kezelték a főváros ügyeit, régen nem találkoztunk. Nem mondunk vele titkot, mindenki tudja, aki Budapest ügyeit ismeri, hogy úgy a politika berkeiben, mint a minisztériumok környékén, hosszú évtizedek óta bizonyos animozitással, hol enyhe, hol kiadósabb elfogultsággal, legtöbbször megmagyarázhatatlan bizalmatlansággal nézték, ami a budapesti városházán történik. *Károlyi* Gyula kormánya és *Keresztes-Fischer* belügyminiszterssége idején ezen a téren is tökéletes elfogulatlanság, sőt szeretet és jóindulat uralkodott. Ékes bizonysága volt ennek a megértő politikának az a nyilatkozatsorozat, amellyel *Keresztes-Fischer* Ferenc a *Fővárosi Hirlap* hasábjain véleményét, terveit és szándékait kifejezésre juttatta. Minden ügyben — az üzemi kérdésektől a szociálpolitikáig — a felügyeletet gyakorló belügyminiszter jószándékú bírálója és támogatója volt a fővárosnak és minisztériumának hagyományos komor szigorát tólta sokszor félre, amikor éreztette, hogy ő félti, óvja és segíti a főváros közérdekű tevékenységét. Budapest polgársága csak hálásan gondolhat vissza ennek a kormánynak és belügyminiszterének a működésére.

Reméljük, bízunk benne, hogy a főváros ügyeinek kezelése terén most már maradandó lesz a politikusok és a miniszteriális tényezők között is az az objektív atmoszféra, amelyet ők teremtettek meg. Az új kormány, amely jönni fog, bizonyára magáévá teszi ezt a tisztánlátást, amelynek a főváros dolgainak megítélésében végre el kell jönnie. Ebben a pillanatban még távolról sem láthatók a kibontakozás körvonalai, de ha *Károlyi* gróf visszavonul is a politikától, élénken áll szemünk előtt *Keresztes-Fischer* posszibilitása. Sok szó esik az ő miniszterelnökségéről, mint a belügyi tárca további birtokosát pedig általánosan emlegetik. Nem tudjuk, hogyan lesz, mint lesz, de mi, Budapest polgársága hiszünk benne, hogy az a Budapest-barát szellem, amelyet ő teremtett meg és amivel beírta nevét a főváros történetébe, többé meg nem szűnhetik. A kormányzó bölcsessége meg fogja oldani a mostani válságot, rövidesen új kormánya lesz Magyarországnak, s mi hiszünk abban hogy a súlyos időket enyhíteni fogja az új emberek friss munkakedve. Bárki jön azonban, Budapestről megfeledkezni, vagy — ami nem egy esetben szintén sokszor megtörtént — Budapest ellen cselekedni senkinek sem szabad. Nem szabad, mert ez a város legnagyobb kincse ennek az országnak.

Sipőcz Jenő polgármester:

Nagy feladat összeegyeztetni a fővárossal szemben támasztott jogosult igényeket a lecsökkentett költségvetési keretekkel

Nyilatkozik a polgármester a deficitmentes költségvetésről, a bánhidai centráléról és a szükségmunkák kiadásáról

Még a mult hét elején átvette hivatalának vezetését *Sipőcz* Jenő polgármester, akinél a nyári szabadságot nyomban a feltorlódott súlyos problémák tömege váltotta fel. *Liber* Endre és *Borvendég* Ferenc alpolgármesterek helyettesítették a polgármestert, aki azonban számos vonatkozásban fenntartotta magának a személyes döntést és így az előkészített tervezetek egész tömege várta a polgármester végérvényes intézkedését.

Amióta *Sipőcz* Jenő polgármester nyári szabadsága után újra átvette hivatalának vezetését, azóta megnépesült a városháza és a *polgármesteri előszoba ismét a régi megszokott képet mutatja:* főtisztviselők, tanácstagok, városatyák, közéleti előkelőségek keresik fel a polgármestert. Intern tárgyalások követik egymást, ankétek és tanácskozások következnek és a polgármester irányító felelősségén keresztül keresik a megfelelő megoldásokat. *Teljes gőzerővel dolgozik a polgármesteri apparátus* és már most bizonyosra vehető, hogy a törvényhatóság őszi munkarendje a fontosabbnál-fontosabb teendőket fogja tartalmazni.

Óriási elfoglaltsága mellett is szakított magának időt a polgármester arra, hogy fogadja a *Fővárosi Hirlap* munkatársát, aki mindenekelőtt azt kérdezte, hogy *milyen reményeket fűz a készülő költségvetéshez.*

Sipőcz Jenő dr. polgármester

a következőképpen válaszolt:

— A székesfőváros jövő évi költségvetésének tervezete ezuttal is deficitmentes, jóllehet *a mai súlyos gazdasági viszonyok között*

nagy feladat összeegyeztetni a főváros adminisztrációjával szemben támasztott jogos igényeket a kényszerűségből lecsökkentett költségvetési keretekkel.

Amint mondottam, a deficitmentesség a tervezetben megnyilvánul, azonban ez attól is függ, hogy *a kormányhatóság rendelkezésünkre tudja-e bocsátani azokat az anyagi eszközöket, amelyek a megnövekedett szociális terhek fedezésére szükségesek.* Remélhetőleg

sikerül ebben a vonatkozásban is kiegyenlítő megoldást találni,

amely esetben a feltétlenül előirányzandó kiadások nem fogják túlhaladni a bevételi várakozásokat.

A polgármestert erősen foglalkoztatják a *Dunántúli Villamossági Rt.*-vel megindított tárgyalások, amelyek azt célozzák, hogy a bánhidai erőműtelep a fővárossal *szorosabb kontaktusba* kerüljön. Megkérdeztük a polgármestert, hogy miképpen áll ezeknek a tárgyalásoknak a menete és hogy *milyen eredményekre* van kilátás:

— Még a nyári szünet előtt — hangzott a válasz — indultak meg biztató tanácskozások a dunántúli erőműtelep dolgában, a döntést azonban a törvényhatósági tanács *az őszi hónapokra halasztotta.* Annakidején olyan előterjesztést készítettem, hogy

a főváros az eddigi áramvásárló szerepe helyett bérlet, vagy vétel útján jusson a bánhidai centrálé birtokába,

végleges megegyezés azonban mindezidáig nem jöhetett létre. E pillanatban az a helyzet, hogy a dunántúli elektromos centrálé vezetőségével *folynak a tárgyalások,* az áram egységárának megállapítása, de másrészt az erőműtelep átvétele tárgyában is és ha sikerül bármely vonatkozásban megfelelő megállapodást létrehozni, úgy *annak eredményét a törvényhatósági tanács elé fogom terjeszteni.*

Olyan hírek hallatszottak, hogy a főváros új intézmény létesítését tervezi: áttér *az önbiztosítás megalkotására,* amelyik különben már évek óta foglalkoztatja az illetékes köröket. Erről a kérdésről a következő választ kaptuk:

— A községi biztosítóintézet létesítése ezidőszerint nines tervbevéve, mert az

óriási költségekkel terhelné meg a főváros háztartását.

Tagadhatatlan, hogy bizonyos előnyei mutatkoznak ennek a rendszernek, azonban *a megvalósítást nézetem szerint későbbi időre kell halasztani.*

Végül a *szükségmunkák állásáról* intéztünk kérdést a polgármesterhez, amelyek eddig is a legnagyobb reményekre jogosítják fel az érdekelt vállalkozókat és iparosokat.

— A megindítandó szükségmunkákra vonatkozó előterjesztés a törvényhatósági tanács után most *a törvényhatósági bizottság elé kerül* — válaszolta a polgármester.

Felvetettük a kérdést, hogy a nyári szünet előtt a polgármesternek adott széleskörű felhatalmazás után *miért van szükség újabb közgyűlési jóváhagyásra?*

— A generális felhatalmazás érvényben van, — úgymond, — mégis meg kell kapni a közgyűlés jóváhagyását ahhoz, hogy ez a vagyonjogi ténykedés, *a többmilliós hitelművelet* végrehajtható legyen. A törvényhatósági bizottság hozzászólása *nem hátráltatja és késlelteti a munkák kiadását,* amelyre most már gyors egymásutánban sor is kerül.

A többi szükségmunka is rövidesen a végrehajtás stádiumába jut.

és meggyőződésem szerint *komoly segítséget nyújt mindazoknak a rétegeknek, amelyek most munka és foglalkoztatás nélkül vannak.*

*

Sipőcz Jenő dr. polgármester nyilatkozata a városháza vezetőségének felfokozott aktivitásáról számol be. Akik a közeljövő újabb terveit és elgondolásait ismerik, azok nagyon jól tudják, hogy a közérdek szolgálatában további lépések történnek a polgármester részéről, hogy az általános gazdasági tespedés között is *hatóságilag megszervezett munkaalkalmak* legyenek végrehajthatók.

Évadnyitó pártértekezletén

az Egységes Községi Polgári Párt az ínségmunkák haladéktalan megindítását sürgette

A vacsora szónokai a párt aktivitásának széleskörű kiterjesztését helyezték kilátásba

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfő esti értekezletén a szerdai közgyülés napirendjét vitatták meg *Becsey* Antal elnökletével. *Payr Hugó* ismertette a közgyülés napirendjét, ezután először az ínségmunkák kiadásának kérdésével foglalkoztak. *Payr* Hugó bejelentette, hogy a tanács legutóbbi ülésén azt indítványozta, hogy *a főváros csak az esetben építtessen betonutakat, ha az érdekelt cementgyárak minden métermázsa beton után legalább egy pengőt befizetnek a főváros pénztárába,* amint erre már precedens is volt az állami útépítéseknél. A polgármester megígérte, hogy magánúton igyekszik majd a vállalatokat arra rávenni, hogy szociális akciók javára egy bizonyos összeget ajánljanak fel a fővárosnak.

Wellisch Andor a kisvállalkozók érdekében szólalt fel és megsürgette a városszéli kisházas, kertes telepítés munkálatait.

Becsey Antal ismertette az ínségmunka-programot. Három kategóriája van a tervezett ínségmunkáknak: az útépítés, a csatornaépítés és a szükséglakásépítés, illetve a városszéli telepítés. Az útépítési munkából 3 és félmillió pengő értékü a jövő héten kerül kiadásra. Az erre beszerzett ajánlatok általában kielégítők voltak. Nem lehet ezt mondani a csatornaépítésre beérkezett ajánlatokról, amelyek között több van olyan, amely azon a címen, hogy hitelezési alapon bonyolítja le a főváros, az előirásnál *60 százalékkal drágább egységárakkal kalkulált.* Egymillió pengő értékü csatornázási munka kiadásáról volt szó, de nincs kizárva, hogy csak annak a felét, 500.000 pengő értékűt sikerül a közeljövőben elindítani, mert a vállalkozóknak hitelező bankok egy része még mindig nem nyilatkozott. A telepítés kérdése még *nincs kellően előkészítve.* Van olyan felfogás is, amely a városszéli telepítés elgondolása ellen foglal állást és a régi szükséglakások építésének folytatását helyesebbnek tartja. Becseynek az a véleménye, hogy meg kell próbálni ezt a külföldön népszerüvé vált új formát. De azt sem hallgathatja el, hogy a tervpályázat nem volt kielégítő, mert egy-egy szobakonyhás ház építését átlag 5000 pengőben kalkulálták és egy-egy 300 öles telek instrukciója 10.000 pengőbe került volna, ami túldrága. Egy-egy kis házat legfeljebb 2000 pengőből meg kell építeni. A további ínségmunka programjába be lehetne illeszteni *a Tabán rendezését,* közművekkel való ellátását. Ehhez mintegy 10 millió pengő kell. Ennek a munkának nagy előnye, hogy jó áron eladható értékes telkeket lehetne produkálni.

Németh Béla után, aki azt fejtegette, hogy a Tabán parcellázása nem időszerü, *Martin* János és *Piazza* Győző az út- és csatornaépítési járulékok terheinek mérséklését ajánlották a pártvezetőség figyelmébe.

Dorner Gyula arra mutatott rá, hogy vannak esetek, amikor a közmüépítés többe kerül a tulajdonosnak, mint az ingatlan. *Pompéry* Elemér felhívta a pártvezetőséget, hogyha — szerinte helytelenül — a Hangli kioszkot le is bontják, semmiesetre se irtsák ki a régi szép fákat.

Oszoly Károly pedig az ifjúság elhelyezésének kérdéséről szólott és megkérdezte, hogy mikor kerül sorra a gyakornoki állások megszervezése, amelyből még 150 sem elég, hanem oda kell hatni, hogy minél több elhelyezkedési alkalom nyiljon. *Payr* Hugó hangoztatta, hogy a párt teljes egészében átérzi az ifjúság nehéz helyzetét és pártfogolja törekvéseiket, de a kérdés nem olyan egyszerü, mint amilyennek látszik. Az elnöki ügyosztály kimutatása szerint a fővárosnak 2000 felesleges tisztviselője van. Az új gyakornoki állásokat az általános státus-rendezés során lehet megszervezni és pedig úgy, hogy a nyugdíjazások megtörténte után, az egyébként megüresedett és megüresedő állásokat gyakornoki állásokra szervezik át. A párt ezután *Payr* Hugó indítványára elhatározta, hogy a státus-tervezet kézhezvétele után külön értekezletet szentel az ifjúság problémájának.

Bánó Dezső idegenforgalmi kérdéseket tett szóvá és újra hangoztatta, hogy a pártnak minden erejét latba kell vetni a gazdasági élet szempontjából annyira fontos mozgalom sikere érdekében. *A Vigadó épületét vissza kell adni eredeti rendeltetésének és elsősorban az idegenforgalmi propaganda szolgálatába kell állítani.* Ott bőségesen áll rendelkezésre helyiség, hogy ezekben összpontosítsák a fővárosi és az ország idegenforgalmi propagandájának összes szerveit, ide fussanak össze a szálak, innen történjen az irányitás és az idegenek itt találják meg a részükre fontos kényelmi és praktikus berendezéseket. A Vigadó-téren kímélni kell a növényzetet, de ez nem zárja ki azt, hogy *Becsey* Antal tervét, a Vigadó-téri mélyfúrást megvalósitsák, mert Európaszerte egyedülállóan nagyszerü látványosság és gyógytényező lenne, ha a tér közepén forróvizü gyógyforrás szökne fel és ott ivócsarnok állna.

Kisebb ügyekkel foglalkozott még az értekezlet, majd ünnepélyes évadnyitó vacsorához ültek le a párt és a klub tagjai, köztük számos országgyülési képviselő, az országos és várospolitikai élet reprezentánsai és sok fővárosi vezető-tisztviselő.

Az évadnyitó pártvacsora

A pártértekezletet követő nagyszabású politikai vacsorán jelenvoltak: *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Kozma* Jenő, *Kállay* Miklós, *Dési* Géza, *Létay* Ernő, *Payr* Hugó, *Fabinyi* Tihamér, *Petracsek* Lajos, *Váry* Albert, *Éber* Antal, *Tóth* Pál, *Holitscher* Károly, *Temple* Rezső országgyülési képviselők, *Becsey* Antal, *Glückstha*l Samu, *Harrer* Ferenc, *Bódy* Tivadar, *Ereky* Károly, *Pompéry* Elemér, *Dorner* Gyula, *Héber* Lajos, *Oszoly* Kálmán, *Popelka* Jakab, *Krivoss* Árpád, *Martin* János, *Piazza* Győző, *Orova* Zsigmond, *Bánó* Dezső, *Bayer* Antal, *Németh* Béla, *Wellisch* Andor, *Petzrik* Jenő, *Szemethy* Károly tiszti-főügyész, *Pintér* Jenő kir. főigazgató, vitéz *Lázár* Domokos tábornok, vitéz *Pálfy* Gyula, *Nagy* Antal, *Burghardt-Bélaváry* Rezső, *Szlávik* Ferenc, *Günther* Ferenc, *Dósa* Ottó, *Batitz* Gyula, *Mézes* János, *Kollmann* Dezső, *Hubert* Vilmos, *Véssey* Ede gázgyári h. vezérigazgató, *Halász* Miklós, *Sümeghy* László, *Farkas* József, *Harmatzy* Simon Lóránt, *Körmendy* Jenő autóbuszüzemi igazgató, *Kelemen* Aurél, *Erdély* Jenő, *Rogátsy* Kálmán, *Gazdy* Jenő, *Róna* Sándor, *Békeffy* Elemér, a BART igazgatója, *Morvay* Zsigmond, *Erősdy* Sándor ny. főispánok, *Tattay* István tábornok, *Bucsánszky* Bertalan elöljáró, *Günther* Tivadar tanácsi főjegyző, *Fáber* Fülöp, *Király* Kálmán müszaki főtanácsos, vitéz *Tóth* Aladár, *Dormándy* Géza ny. tábornok, a D. G. T. vezérigazgatója, *Márkus* Jenő, a BSzKRT h. vezérigazgatója, *Halász* Ignác isk. igazgató, báró *Babarczy* István főjegyző, *Baitz* Géza, *Thorday* Lajos h. elöljáró és még sokan mások, közel háromszázan.

Elsőnek

Payr Hugó

országgyülési képviselő köszöntötte a megjelenteket.

— Ma van itt a negyedik alkalom — mondotta — arra, hogy a parlamentben egy hatalmas többségi párt áll, amely teljes értékü harci eszköz annak a vezérnek a kezében, aki azt a fegyvert használni is tudja. *Payr* ezután az ellenzéki blokk kérdésével foglalkozott és megemlítette, hogy a legnagyobb polgári ellenzéki párt, tudni sem akar a többi ellenzéki frakcióval való együttmüködésről. *A cselekvés áradatát, új korszellemet akarnak az egész országban* és különös, hogy erre zúdult fel egyszerre az egész ellenzék. Payr lendületes beszédét az ovációk és a helyeslések áradata kisérte.

Ezután

Kozma Jenő

azzal kezdte, hogy ez a válság nem valami aggodalomra okot szolgáltató politikai fordulat, hanem olyan válság, amelyben most *minden életrevaló, az ország és a nemzet érdekeit szolgáló gondolat megvalósulhat.* A kormányzópárt és az ellenzéki pártok között *a cél elérésében nincs különbség,* a szándék ugyanaz, csak a program hirdetésében van különbség. Mi — mondotta — felelősek vagyunk és ezért *óvatosabbak az igéretekben,* mint az ellenzék, amely könnyen ígér, mert azt nem kell beváltania. Ezután azt fejtegette, hogy az egységes párt nem rekeszt ki senkit a soraiból, hanem mindenki belehelyezkedhetik, aki az ország sorsán segiteni akar. Beszéde után percekig zúgott a taps.

Ezután

Kállay Miklós

országgyülési képviselő azt fejtegette, hogy nem baj a válság, amig csak a kormánynál van és nem a polgárság lelkében, megélhetésében. Tagadja, hogy a kormánypárt nem dolgozott eleget az ország érdekében. Ha volt hiba, ez az volt, hogy a nagy, országos, egyetemes kérdések mellett az egyénekkel, a dolgozó magyar ember sorsával nem foglalkozott annyit a kormány, amennyit kellett volna. A fővárosban óriási volt az ellenzéki agitáció és a titkos választás mellett *mégis megerősödött az egységes párt tábora.*

Ripka Ferenc főpolgármester

azt hangoztatta, hogy Budapest polgársága büszke lehet arra, hogy *megcsonkitottságunkban, megpróbáltatásainkban is fejlesztette, növelte városát.* Örömmel hallja és köszöni az országos politikusok szájából Budapest dicséretét és kéri őket, kéri a leendő minisztereket is, hogy ezt az elismerést és szeretetet őrizzék meg akkorra, amikor majd Budapest kérdéseiről lesz szó az országgyülés, vagy a kormány előtt.

A főpolgármester beszédére is hosszantartó éljenzés volt a válasz, majd számos más felszólalás után véget ért a *Községi Polgári Párt* nagyszabású első őszi összejövetele.

Lekerül a napirendről a villamostantiémek ügye

A törvényhatósági tanács az igazgatósági tagok díjazásához évről-évre hozzájárult — Nem folytatják az ellenzéki oldalról megindított akciót

Nagy feltünést keltett a törvényhatósági tanács egyik közelmult ülésén *Láng* Lajosnak az a bejelentése, hogy a Beszkárt kezelésében lévő kisebb vasútvállalatok honorálják az igazgatósági tagok munkáját és ezért évenkint bizonyos összegeket fizetnek tantiém címén. Annak ellenére, hogy *Láng* Lajos tulajdonképpen újat nem mondott és mindenki által tudott tényeket tárt elő: a tanácstagok egy része és a napisajtó foglalkozott ezzel a kérdéssel és olyan beállításban tüntette fel az ügyet, mintha valami *meglepő leleplezésről* volna szó.

Annakidején rámutattunk arra, hogy *Láng* Lajos ellenzéki akciója tulajdonképpen semmi lényeges eseményt nem jelent, mert hiszen

a törvényhatósági tanács tudomással bírt a villamosvállalatoknál fennálló rendszerről,

amelyhez hasonló mindenütt a részvénytársaságok keretében napirenden van. A legutóbbi tanácsülésen ismét felelevenítésre várt a villamosvasúti-tantiémek kérdése, ami azonban *váratlanul* elmaradt. *Láng* Lajos első bejelentésekor a polgármester megígérte, hogy részletes kimutatást fog kérni, ugyanakkor *Láng* Lajos rendkívüli közgyüléssel is fenyegetődzött, ha érdemleges intézkedés nem történik. Meg kell állapitani, hogy a legutóbbi tanácsülésen

a polgármester bejelentése nem történt meg,

ennek ellenére *Láng* Lajos az ügyet még sem hozta ismét felszinre és a jelek szerint nem is kívánja ezzel a törvényhatóságot újból foglalkoztatni.

Az annakidején nagy lendülettel megindított akció abbamaradásáról

a főváros egyik vezető tényezője

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A törvényhatósági tanácsülésen az említett felszólalás *vegyes megitélésben* részesült, mert nyilvánvaló lett, hogy új dolgokról tulajdonképpen nincsen szó. Köztudomású, hogy a BSzKRT a maga költségvetését minden alkalommal bemutatta a törvényhatósági tanácsnak, amelyik letárgyalta az ismertetett adatokat.

A költségvetésben fel volt tüntetve az igazgatósági tagoknak fizetendő honorárium is,

— az igazgatósági és végrehajtóbizottsági tagok *pártállására* való tekintet nélkül. Ez azt jelenti, hogy honoráriumot, illetve tantiémet kaptak és kapnak azok a végrehajtóbizottsági és igazgatósági tagok is, akik *nem tartoznak a többségi pártokhoz,* hanem történetesen ellenzéki oldalon ülnek, — mint ahogy

igen jelentékeny honoráriumot élvezett az a tekintélyes végrehajtó-bizottsági tag is, aki értékes munkájával nagyban hozzájárult a Beszkárt pénzügyi egyensulyának biztosításához.

Véletlen, hogy a szóbanforgó úr *Láng Lajos pártjához tartozott,* mint ahogy véletlen az is, hogy sajnálatos tévedések miatt az új összetételü igazgatóság most nélkülözi ezt a kiváló szakembert. Azzal tehát Láng Lajos is tisztában volt, hogy *a BSzKRT a kebelében kifejtett igazgatósági tagsági működését díjazta* és ha ez igy volt, akkor

semmi kifogást sem lehet emelni az ellen, hogy a villamosvasut alvállalatai is honorálják a vezetőség munkakészségét.

Hasonló a helyzet a *Községi Takarékpénztárnál,* ahol az összes igazgatósági tagok — ezuttal is pártállásra való tekintet nélkül — megkapják és felveszik a számukra megállapított honoráriumokat.

*

Ilyen körülmények között a törvényhatósági tanács valószinüleg tudomásul fogja venni a polgármester válaszát és még az ellenzéki felfogású tanácstagok sem fogják támogatni azt az akciót, amelyet *Láng* Lajos megindított, de a jelek szerint végleg befejezett.

„UNITAS"
VILLAMOS GÉP- ÉS MŰSZERÜZEM
DERMAFORINE LABORATORIUM
vezérképviselete, összes orvosi gépek, műszerek és berendezési tárgyak gyártása, javitása. Budapest, IV,. Városház-utca 14.
(Országos Orvosszövetség székháza)

Úthengerlést vállal Wolff Ernő
Budapest—Kelenföld
I., Kelenföldi-út 1. sz. Telefon: 59-9-68

LISZAUER PÉTER
Mész, cement, tégla, cserép
Budapest, VIII., Őrömvölgy-utca 3.
TELEFON: J. 389-72

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

Gosztonyi és Társa
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: József 358—04
„Flintkote"
specialisták

MEGKEZDŐDÖTT A VÁROSPOLITIKA MOZGALMASSÁGA

Kozma Jenő nyilatkozik az őszi kampány legelső feladatairól

A törvényhatósági tanács dönt a takarékossági bizottságok kiküldéséről

Teljes erővel kezd kibontakozni a törvényhatósági élet és az őszi munka komoly nyitányát jelentik a sorozatos tanácsülések, valamint a szerdai közgyűlés, amelyeken nagyjelentőségü ügyeket készítenek elő. A törvényhatóság vezetői már itthon vannak és *Sipőcz* Jenő polgármesterrel az élén a legnagyobb gondossággal készítik elő a megoldásra váró feladatokat. Visszaérkezett szabadságáról *Kozma Jenő* dr., az *Egységes Községi Polgári Párt* vezére is és elfoglalta irányító pozícióját a törvényhatósági életben. Megérkezése után nyomban felkereste a polgármestert, akivel hosszas tanácskozást folytatott az összes aktuális kérdésekről.

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy milyen természetü ügyek foglalkoztatják elsősorban a törvényhatóságot és milyen kilátások mutatkoznak a főváros háztartási egyensúlyának megóvásában.

Kozma Jenő dr.

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A gazdálkodásnak alapja a költségvetés, amelyhez igazodni kell a jövő év minden ténykedésénél és ezért nincsen fontosabb teendő, mint a költségvetés olymódon való megalkotása, amelyik

szilárd bázist teremt az egész vonalon.

Két törekvés dominálja az erre irányuló munkát: *a takarékosság és a költségvetés egyensúlya*, amely tekintetben ezuttal is a törvényhatósági tanács diktálja a tempót. Évek óta csökkentjük fokozatosan a kiadási tételeket és *ha most a tízszázalékos mérséklést teljes egészében nem is tudjuk végrehajtani*, ez nem jelenti a takarékossági elvnek a háttérbe szorítását, mert figyelembe kell venni, hogy

a három év előtti költségvetés óta több, mint 25 százalékos mérséklés érvényesült.

Vannak ugyanis követelmények, ahol a csökkentést keresztülvinni nem szabad és nem lehet: elsősorban *a szociálpolitikai kiadásokra* gondolok, ahol

a mult évi keretet kétmillió pengővel fogjuk növelni.

Más vonatkozásokban mindenütt a szigorú takarékosság álláspontjára helyezkedünk és a tételek lefaragását olyan vonatkozásokban érvényesítjük, amelyek nem bénítják meg a törvényhatóság sokirányú tevékenységét. Sajnos, a dologi kiadásoknál kerül sor ezuttal is a kiadások visszaszorítására és ha ennek következtében a különböző létesítmények és beszerzések mellőzése az iparosokat és kereskedőket érintik:

vigaszul szolgál az inségmunka nagyterjedelmű programja, amelynek révén mégis csak kárpótlást nyujtunk a rendes költségvetés keretéből elmaradó munkalehetőségért.

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy miképpen látja megoldhatónak *az inségakciók fedezetét*, mert az ecélra előirányzott összeg túlnyomórészt már felemésztődött. A téli inségakció folytatása elsőrendű érdek és a törvényhatóság sem akar elzárkózni a közsegítés mértékének kiterjesztése elől.

— A főváros vezetősége — mondotta, — a törvényhatósági tanács kívánsága alapján fenntartotta az inségakciók egyrészét az elmult nyári hónapok alatt is és úgy gazdálkodott a rendelkezésére bocsátott költségvetési összeggel, hogy abból *ma még egy töredék rendelkezésre áll*. Ez az összeg azonban távolról sem elégséges ahhoz, hogy a nagyarányúra tervezett téli akciókat lebonyolíthassuk és ezért

nincs más hátra, mint a pénzügyi kormány készségét igénybevenni.

A jogcímet erre az adja meg, hogy a mult évben és az ez évben is várható *inségadók túlnyomó nagy hányadát a székesfőváros adózó közönsége fizette be*, amelyiknek képviselőtestülete tehát igényelheti ennek az összegnek az eredeti célokra való visszatérítését. A tárgyalások ebben az értelemben megindulnak a pénzügyi kormánnyal, mihelyt az országos politikai kérdések nyugvópontra kerülnek.

Nagy érdeklődéssel várják *a takarékossági bizottságok* munkábaállítását, amelyről azonban még nem történt végleges elhatározás. Ezirányban föltett kérdésünkre, a válasz így szólt:

— Láthattuk a mult évben, — mondotta *Kozma* Jenő, — hogy a takarékossági bizottságok alapos és eredményes munkát fejtettek ki, nagyrészben az ő érdemük, hogy *az üzemeknél és hivataloknál sikerült számos fölöslegesnek látszó tételt mellőzni.*

Meggyőződésem szerint a törvényhatósági tanács delegátusainak fellépése tette lehetővé a közüzemi díjak emelésének mellőzését

és ezzel a főváros közönségének megkímélését olyan terhektől, amelyek bizonyára súlyosan estek volna számításba. A takarékossági bizottságok kiküldéséről a törvényhatósági tanács fog dönteni, ha annak szükségét fennforogni látja.

Végül aziránt érdeklődtünk, hogy *nem fenyegeti-e deficit a készülő költségvetést*, amit egyes várospolitikusok a maguk megnyilatkozásaiban megjósoltak?

— Egyelőre még csak nyers költségvetési tervezettel állunk szemben, — hangzott a válasz, — de már most kijelenthetem, hogy

a főváros költségvetése továbbra is elmellőzi a hiányt és tiszta egyenleggel indul neki a jövő évnek.

Ennek bizonyítására szolgál a pénzügyi osztálynak az az elgondolása, hogy *a bevételi tételeknél az elmult félév tényleges adataihoz igazodik* és nem kalkulál olyan jövedelmekkel, amelyeknek a birtoklása bizonytalannak látszik. A deficitmentes kötségvetés tehát ezúttal is *fényes igazolást* hoz arról a munkáról, amelyet Budapest háztartásának biztonságos megvédelmezése érdekében fejtett ki a törvényhatóság minden tényezője.

*

Elmondotta még *Kozma* Jenő, hogy a most meginduló közgyülési kampány teljes felkészültségben találja az *Egységes Községi Polgári Pártot*, amelynek tagjai a legnagyobb erőllyel fogják sürgetni a köz érdekében álló összes tennivalókat.

ORION RADIO

LINOLEUM burkolási munkálataival legnagyobb bizalommal fordulhat a 32 év óta fennálló, szolidságáról elismert

Haas Lipót céghez.

Főüzlet: VII. ker., Rákóczi-út 24.

Telefon: József 42—0—44

Valódi magyar vendéglő Londonban

Vienna Cafe & Restaurant

178—180. Wardour Street LONDON W. 1.

A város szívében, az Oxford Street mellett.

Magyar vezetés, magyar főszakács, magyar cukrász, magyar ételek, magyar borok, magyar nóták és magyar hangulat

Polgári árak!

A vezetőség útbaigazítást és felvilágosítást bármely ügyben szívesen ad.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen bérkompressort

LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

Bonyodalmak az Elektromos művek költségvetése körül

A túlzott takarékosság veszélyezteti az üzem további fejlődését és virágzását

Az *Elektromosművek* költségvetését az üzem igazgatósága a polgármester rendelete szerint már a nyár elején összeállította és benyújtotta a pénzügyi osztálynak. A tervezet az egyeztetés és a szokásos korrektúrák után csak a mult héten került az üzem igazgatóságának ülése elé. Az igazgatóság megdöbbenéssel konstatálta, hogy

a rettegett piros ceruza lényeges változtatást eszközölt a budget-terv tételeiben.

Csaknem százszázalékosan *törölték belőle a rendszeresített remunerációkat, a segélyeket, jutalmakat és a propaganda-költséget.*

Az igazgatóság ennek az utóbbi tételnek a törlését felette aggályosnak tartja, mert *veszélyeztetve látja annak az akciónak a sikerét, amelyet az elektromos háztartási felszerelések népszerüsítése érdekében indított.* Az Elektromosművek propaganda-pavillonja már a Nemzetközi Vásáron is nagy feltünést keltett és tekintélyes sikere volt a most lezajlott Kézműipari- és lakásberendezési kiállításon is. Az üzemi nyugdíjintézet Honvéd-utcai palotájában pedig csak a napokban nyilt meg a nagyszabású *bemutató osztály:* a villamos fürdőszobák, konyhák, fütő, főző, sütő stb. berendezések állandó kiállítása. *Most ezt a megkezdett propagandát fenyegeti a revizori ceruza.*

— A legszerencsétlenebb és legelhibázottabb gondolat — mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának az igazgatóság egyik tagja — a propaganda-összeg törlése, ma, amikor minden vonalon azon fáradoznak, hogy az elektromos-áramot népszerüsítsük a háztartásokban. Nagy szükség van erre a propagandára, mert

a fővárosi telepen termelt és a Dunántúli Villamosságitól átvett áramból olyan óriási mennyiség áll rendelkezésre, amit csak a fogyasztás növelésével tudunk értékesíteni.

A virágzó mintaüzem prosperitását veszélyezteti az ilyen egyoldalú takarékosság.

— Törölték az új *kölcsön-hőtárolók* előállítására felvett összeget is, holott ez is nagyjelentőségű akció. Az Elektromosműveknek éjjel áramfeleslege van, aminek termelése természetesen pénzbe kerül és amit ezideig hasznosítani nem tudtunk. A kölcsön-hőtárolók számára

a háztartásoknak 8 filléres éjjeli áramot adunk.

A háztartások jól járnak, mert az olcsó éjjeli árammal előállíthatják egész napra való melegvíz-szükségletüket, de ez hasznos az üzemre is, mert a gépeket éjjel is járatni kell, akár eladjuk az áramot, akár nem.

*

Rövidesen a megvalósulás stádiumába jut a kereskedőknek az a régi óhaja is, hogy este és

az éjjeli órákban leszállított tarifájú reklám- és kirakatvilágító-áramot kapjanak.

Az üzemnek ez a szándéka valószinüleg már az ősz folyamán keresztülvihető lesz.

Még a tél beállta előtt

szereltessen központi fűtésének kazánjába **GANZ**-gyártmányú szabadalmazott **LILIPUT** vándorrostélyt, melynek páratlan előnyeit és gazdaságosságát az egész országból beérkezett nagyszámú megrendelés igazolja. **Nem kell hozzá sem koksz, sem más drága fűtőanyag,** mert olcsó magyar daraszénnel üzembiztosan működik

Olcsó. — Gyorsan törleszthető.

Díjtalan szaktanács és mérnöklátogatás

Ganz és Társa Részvénytársaság

X., Kőbányai-út 31. Telefon: Aut. 90-2-84 és 90-8-69.

Uj közlekedési szabályozásra van szükség Budapest forgalmi hibáinak kiküszöbölése érdekében

A főváros és a rendőrség együttesen tanulmányozza a legfontosabb reformok alkalmazásának lehetőségét

Budapest közlekedésének intéző hatóságai úgy a főváros, mint az államrendőrség a legnagyobb körültekintéssel szervezik meg az utcai közlekedés rendjét, hogy a forgalom lebonyolítását a többi világvárosokéhoz hasonló nívóra emeljék. Legújabban osztályozás alá kerültek az útvonalak és ennek során új jelzőtáblák adják tudtára a járművek vezetőinek a főútvonalak és a mellékútvonalak minősítését. Tagadhatatlan, hogy a főváros igyekszik lépést tartani a közlekedés fenntartásának és gyorsabbá tételének minden újításával, azonban *még ma is vannak olyan kirívó visszásságok, amelyek a közlekedési rendészet további reformját sürgetik.* Aki megfigyeli Budapest autóforgalmát, az lépten-nyomon tapasztalhatja, hogy *az összhangzás a járművek irányításában még mindig nem egységes* és ha balesetek sűrűn előfordulnak: ebben egyformán hibáztatható úgy a gyalogosan járó közönség, mint az autók kormányánál ülő vezetők. Sűrűn előfordul, hogy a mellékutcákból a főútvonalakra törekvő járművek nem számolnak az útirányukkal derékszögben mutatkozó és a főútvonalon megengedett nagyobb gyorsasággal száguldó közlekedési eszközökkel és mellőzik azt az elemi feltételt, hogy a keresztezéseknél és a kanyarodóknál megfelelő óvatosságot tanusítsanak. *Változatlanul fennállanak a kifogások a gyalogjárók nemtörődömségével szemben is,* akik sokszor figyelmen kívül hagyják a közlekedési rendőrök jelzéseit és okozójává válnak a kisebb-nagyobb baleseteknek.

A közlekedési rendészet tehát még Budapesten nem forrott ki a maga teljességében és ezzel magyarázható, hogy *az illetékes fórumok még mindig a szükséges újítások alkalmazását készítik elő.* A közlekedés bajairól és a fennforgó nehézségekről folytattunk beszélgetést ezeknek az ügyeknek egyik legalaposabb ismerőjével,

Scheuer Róbert

országgyülési képviselő, törvényhatósági tanácstaggal, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Aki behatóan foglalkozik a budapesti közlekedés ügyeivel, az nem hunyhat szemet ama igazság előtt, hogy

a főváros közlekedésének tökéletesítése még sok kivánnivalót követel.

Éppen ezért a törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén szóvátettem néhány anomáliát, amelyek a közlekedési rend és főleg a közlekedési rendészet szempontjából kifogásolhatók. Abból indultam ki, hogy az elmult héten több súlyos közlekedési baleset történt, amelyek közül az egyiket egy fuvaroskocsi, a másikat pedig motorbicikli okozta. Utaltam arra, hogy különösen a fuvaroskocsik közlekedésének ügye érdemel nagyobb és különösebb figyelmet, úgy a főváros hatóságai, mint a rendőrség részéről. A közlekedési szabályrendelet előírja, hogy minden fuvaroskocsit kivilágított hátulsó vörös prizmával kell felszerelni.

Megállapítható, hogy a lóval vontatott közlekedési eszközök alig öt százalékának van ilyen prizmája

és sajnos, hogy *a rendőrség az errevonatkozó szabályrendelet betartását nem ellenőrzi a kellő szigorral.* Még az esti kötelező lámpavilágítás sincs úgy megoldva, ahogy azt a rendelet előírja. Egyiken papírzacskóba beállított gyertya igyekszik pótolni a kötelező lámpát, a másikon gyéren pislákol valami lámpa-féle, de az is olyan eldugott helyen, mintha ott sem volna. *A közlekedési szabályzatnak azt a rendelkezését, hogy a lófogatú kocsik csak az úttest szélén maradhatnak, szinte semmibe sem veszik.*

— Komoly kifogás, hogy a biciklistáknak nincsen rendszámuk és így az általuk okozott közlekedési baleset elől nyomtalanul eltűnnek és eltűnhetnek. Fokozza a nehézségeket az is, hogy

a rendőrség részéről eszközölt közlekedési szabályozás helyenként önkényes és helytelen.

Ilyen és ehhez hasonló anomáliák sűrűn tarkállanak a közlekedési rendészetben, — tehát *sürgős reformokra van szükség.*

Igaz ugyan, hogy az erre vonatkozó rendelkezés a közlekedési kódex alapján a rendőrséget illeti, de viszont fennáll az is, hogy *a fővárosnak e kérdésekbe mégis be kell avatkozni.* Maga *Ferenczy* Tibor főkapitány úr is elismerte, hogy a szabályozás reformjára sürgős szükség mutatkozik.

— Felhívtam a figyelmet arra a tarthatatlan intézkedésre is, hogy az utcai bódék helyfoglalásának ügye a polgármesteri II. ügyosztályba tartozik. Az engedély kiadása előtt az ügyosztálynak ki kell kérni kifejezetten közlekedési szempontból *az illetékes kerületi kapitányság véleményét,* a rendőrségnek tehát szigorúan csak közlekedési szempontból kell az engedély ügyéhez hozzászólni. Ezzel szemben egy konkrét ügyben megtörtént, hogy az ügyosztály kiküld egy ilyen bódéállítási kérést a főkapitányságnak, ahonnan a következő válasz érkezik: *a kérelem elutasítandó elsősorban azért, mert a felállítandó bódé az utca oldalán lévő szép portálokra való kilátást megakadályozza és mert az új bódé a közelben lévő más bódétulajdonosok üzleti forgalmát csökkenti.*

Közlekedési szempontról szó sem volt a válaszirat ban.

*

Scheuer Róbert felszólalására *Bódy* László tanácsnok válaszolt és kijelentette, hogy a főváros a felhozott indokolt panaszok alapján a rendőrséggel együtt fogja megalkotni a közlekedési rend új szabályozását.

Készítik az üzemviteli szerződést a Beszkárt és a HÉV között

Alaptalan hiresztelések a polgármester elnöki pozíciójáról és az igazgatóság megválasztásáról

Az elmult napokban olyan hirek járták be a sajtót, hogy a közeli időben rendkívüli közgyülést tart a HÉV, hogy az új részvénytulajdonosok intencióinak megfelelően *kicserélje az eddigi igazgatóságot.* Ezzel kapcsolatban már azt is kolportálták, hogy *Sipőcz Jenő polgármestert választják az igazgatóság elnökévé* és hogy a főváros törvényhatósága nyolc igazgatósági tagot delegál a HÉV-hez, míg a további négy helyet a kisebbségi részvényesek kapják.

Alkalmunk volt erről a kérdésről

illetékes helyen

információt szerezni, ahol a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Beszkárt, illetve a szentlőrinci HÉV és a BHÉV között még mindig folynak az átvétellel kapcsolatos tárgyalások és a végleges lebonyolítás csak akkorra várható, ha az összes jogi és műszaki kérdések tisztázódtak. Ilyen körülmények közöt t

még nincsen terminusa a HÉV rendkívüli közgyülésének sem,

mert a kicserélés csak akkor válik szükségessé, ha a főváros ténylegesen birtokába is veszi az egész üzemet. Nem felel meg a valóságnak az a hír, hogy *Sipőcz* Jenő dr. polgármester kerül elnöki minőségben a HÉV legfőbb méltóságába, mert hiszen ez egyrészt ellenkezik a polgármester felfogásával, másrészt nem fedi az új fővárosi törvény intencióit sem. Emlékezetes, hogy

a polgármester saját elhatározásából mondott le a Beszkárt, valamint a Községi Takarékpénztár elnöki állásáról, mert nem kivánta egyszemélyben egy-egy fővárosi tulajdonban lévő részvénytársaság elnöki és a törvényhatóság vezetői szerepét betölteni.

Mindezek a hírek tehát semmi alappal sem birnak és pozitivum csak annyi van, hogy az új igazgatóság megválasztása csak akkor következik be, *ha a Beszkárt és a HÉV között szükséges üzemviteli szerződés megkötése időszerűvé válik.*

*

Értesülésünk szerint a Községi Takarékpénztár irányitása mellett előrehaladott stádiumban folynak az érdekelt részvénytársaságok közötti tárgyalások, amelyeknek befejezte után újból a tanács elé kerül a HÉV megvételének perfektuálásáról szóló jelentés.

Bizalmi válság van

az egész világon, mely megdermeszti a gazdasági életet és a szociális és politikai helyzetet is erősen befolyásolja. Ezen bajok leküzdésére össze kell fogni, fel kell lendíteni mindent. Ésszerű célokat kell kitűzni és el kell indulni azokon az utakon, melyek bizalomhoz vezetnek, reménységet fakasztanak. **Nem csüggedni, hanem alkalmat, szerencsét kell keresni minden egyes embernek.** Viszonyaihoz képest kipróbálhatja a **„szerencséjét"** mindenki a m. kir. osztálysorsjátékon. 3—6—12, vagy 24 pengőért okos és célszerű sorsjegyet venni. Lehetséges, hogy ezáltal egyszerre gazdag és gondtalan lesz. Nem biztos, . . . de megvan az ELŐFELTÉTEL:

A **jó érzés,** meg a **remény** pedig feltétlenül **biztos!**

Próba — szerencse!

SCHMIDT TESTVÉREK

Nyomdafestékgyár R-T.

Tel.: Aut. 852—85. Távirati: Farbenschmidt Rákospalota. M. Kir. Postatakarékpénztári csekkszámla szám: **52850 Folyószámla az Angol Magyar Bank központjánál.

Gyárt: **Kő-, könyvnyomdai-, valamint offsetfestékeket.** Mint különlegességet készit. **olaj-mélynyomó, anilin-guminyomó és bádognyomó festékeket.**

Gyár és központi iroda: Rákospalota, Pázmány-utca 41.

KÖVEZŐMESTEREK ÚT- ÉS CSATORNAÉPÍTŐK

Schaffer György
II., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

Handl István
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

Helfenstein Károly
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Reinisch és Wohl
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

Neuman Ferenc
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
VIII., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

KRAUSZ FERENC
VI, Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Obendorfer Károly és Rudolf
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Schaffer Antal
II., Biai-út 21. Telefon: 52-2-91

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Keveslik a kerületi elöljárók a segélyezési alap 690.000 pengős dotációját

A polgármestertől a zárolt tíz százalék feloldását kérik

A városházi adminisztráció egyik legégetőbb problémája *a szegénygondozás kereteinek bővítése,* amelyet mindenképpen megindokol a közelgő tél sivársága. A központi igazgatás már teljesen elkészítette az általános közjótékonykodás téli programját, amelyeknek keretében elsőrendű feladat vár *a kerületi elöljáróságokra,* ahol a szegénykatasztert nyilvántartják és a kerületenként felosztott szegénysegélyezést tulajdonképpen lebonyolítják. A téli jótékonykodási apparátus azonban *súlyos helyzetbe jutott az anyagi fedezet hiánya miatt* és ezért vált szükségessé, hogy a kerületi elöljárók a mult csütörtökön tartott értekezlete széleskörű megbeszélést tartson a hatósági támogatás lefolytatásának biztosításáról. Az értekezleten résztvett *Schuler* Dezső szociálpolitikai tanácsnok is, aki részletes tájékoztatást adott az összes lehetőségekről, de meghallgatta az elöljárói kar súlyos érvekkel alátámasztott kívánságait is.

A kerületi elöljárók állásfoglalása

a következőkben foglalható össze:

— A decentralizált közjótékonykodás tudvalevőleg elsősorban *kisebb pénzsegélyek* folyósításából áll, amelyhez szükséges, hogy az utalványozással megbízott elöljárók a megfelelő fedezettel rendelkezzenek. Az ezévi költségvetés

összesen 690 ezer pengőt irányzott elő az összes elöljáróságok segélypénztárainak dotálására,

amelyből azonban szabályszerűen levonásba hozták azt *a tízszázalékos zárolást,* amely a polgármester rendelete értelmében minden kiadási tételre kötelező. Az elöljárók értekezlete azt a kívánságot szögezte le, hogy

a központi adminisztráció szabadítsa fel a tíz százaléknak megfelelő 69 ezer pengőt,

sőt ezenfelül engedélyezzen további tízszázalékos többletet, hogy ezzel a költséggel a gyors segélyezésnek a feltételei adva legyenek.

A kerületi elöljáróknak a helyzettel számoló kívánságai bizonyára visszhangra találnak a városháza pénzügyi osztályán és így minden kilátás megvan ahhoz, hogy az elöljáróságokhoz forduló inségesek pénzsegélyezésben részesülhetnek.

Külföldi szenet pótló karburitot állítanak elő a főváros gyöngyösi bányájában

Állandóan emelkedik a bánya kapacitása Megszüntetés helyett kibővítik az üzemet

Az üzemvizsgáló bizottság legközelebbi ülésén döntésre kerül a *Budapest—Gyöngyösi Szénbánya sorsa.* A szénbehozatali nehézségek révén a bánya jelentősége nagymértékben megnövekedett:

a hazai lignittermelés fejlesztése ma már országos érdekűvé vált

és ezért a gyöngyösi szénbánya ügye többé nem egyoldalú fővárosi probléma, hanem azt országos gazdasági vonatkozásokban is tekintetbe kell venni.

A gyöngyösi szénbánya dolgával a közelmultban *Ripka* Ferenc főpolgármester megbizásából *Papanek* Ernő miniszteri tanácsos, a számszék igazgatója is foglalkozott, a helyszínen vizsgálatot tartott és tapasztalatairól terjedelmes jelentésben számolt be. Az üzemi bizottság tagjai a napokban kapják kézhez ezt a jelentést az összes többi adatokkal együtt, de még ezeknek az áttanulmányozásával sem elégesznek meg, hanem a *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint, határozathozatal előtt leutaznak Gyöngyösre és

a helyszínen vizsgálják meg a bányát és a vele összefüggő összes kérdéseket.

Az üzemvizsgáló bizottság kiküldöttei a hét végén, vagy a jövő hét elején utaznak le Gyöngyösre, ahol a bánya fokozott hasznosításának lehetőségeiről beható tárgyalásokat kezdenek *Puky* Árpáddal, Gyöngyös város polgármesterével.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a gyöngyösi szénbánya *további sorsáról*

illetékes helyen

a következő felvilágosítást kapta:

— A bánya üzembehelyezése óta a mult év végéig 4,290.506 métermázsa lignitet termelt. Az üzem napi 60 vagón termelésre van berendezve, ami évi 1,800.000 métermázsa termelésnek felel meg. Amint látjuk, az évi termelés tehát a megnyitástól, 1921-től kezdve, mindig jóval alatta maradt a bánya kapacitásának és 1930-ban alig aknázta ki a kapacitásának 25 százalékát. A termelés fokozása természetesen az önköltségi árat lényegesen leszállítaná, ami viszont az eladási ár csökkenését és a versenyképesség javulását eredményezné.

A teljes kapacitás kihasználása esetén az önköltségi ár 30—35 százalékkal csökkenne.

Az önköltségi ár a kilenc év átlagában 85 fillér és az eladási ár 89 fillér volt, kivéve a legutóbbi évet, amikor már az önköltségi ár 77 fillérre csökkent, ami a megindult nagyobb termelés következménye volt.

— A részvénytársaság a termelés fokozása érdekében most egy

új bányaterület kiaknázását tervezi.

Ennek a szénterületnek az előreláthatő készlete 6,750.000 tonna, ami napi 50 vagón termelés mellett 35 évi élettartamnak felel meg. A vállalat jövedelmezőségének fokozása érdekében

elhatározták egy lignitszárító készülék berendezését is.

A lignit kiszárítására az áramfejlesztőtelep gőzkazánjának fűtésénél keletkező füstöt használják fel, úgyhogy az üzembentartás külön költséggel nem jár. Az egész berendezés körülbelül 4000 pengőbe kerül, ami azonban már 200 vagón eladásánál megtérül.

— A termelés és a jövedelmezőség fokozásának további módja

a lignitnemesítés.

volna. Ebben az irányban is készen kidolgozott program áll rendelkezésre, ennek a megvalósításához azonban 300.000 pengő befektetésre volna szükség. Nézetem szerint ezzel a kérdéssel érdemes tovább foglalkozni, mert a külföldön ilyen irányú törekvések eredményei már bebizonyították a Gyöngyösön tervezett eljárás célszerűségét és gazdaságilag előnyös voltát. Szükséges a lignitnemesítéssel való foglalkozás azért is, mert még az eredményesen szárított lignittel sem lehet a bánya akciórádiuszát olyan mértékben fokozni, ahogy az kívánatos. Az eddigi kísérletek tapasztalatai szerint a gyöngyösi lignitből *6—7000 kalóriás,*

könnyen gyúló és füstmentesen elégő karburitot lehet előállítani, ami a házi tüzelésnél nemcsak a kokszot, hanem a külföldi kőszenet is pótolhatja.

— Addig is azonban, amíg a lignitnemesítés terve megvalósítható lesz, meg kell fontolni a lignitnek a fatüzelés pótlására szolgáló felhasználási lehetőségét. Szakértők véleménye szerint a lignit *kiválóan alkalmas a tűzifa pótlására.* A lignitnek tűzelőfa pótlására történő széleskörű felhasználása nemcsak kereskedelmi mérlegünk aktivitását növelné, hanem hazai erdeinket is védené a túlzott kitermelés ellen.

— A gyöngyösi bánya üzemének beszüntetése káros és antiszociális volna.

Gyöngyös lakosságának 3.5 százaléka, 700 ember veszítené el a kenyerét.

De nem kívánatos a bányavállalat ezidőszerinti likvidálása a székesfőváros szempontjából sem, mert fölszámolás esetén befektetett tőkéjének csak csekély hányadát menthetné meg.

Ezzel szemben a főváros a lignitet jól fel tudja használni. A kazánokat erre a célra már régebben átalakították. Ezidőszerint a Szent István-kórház, hét nagy iskola köztük a Mária Terézia-téri mintaiskola is, a Vízművek káposztásmegyeri telepe használnak lignitet és a közeljövőben ezzel fűtik majd a Népszállót, a Népházat és az éjjeli menhelyek épületeit is.

*

A főváros ezekután számol azzal a körülménnyel, hogy a gyöngyösi bányászatot továbbra is kénytelen lesz fenntartani, de gondoskodni kíván róla, hogy a termelt lignitet minél gazdaságosabban értékesítse. Ezt szolgálják a folyamatban levő különféle kísérletezések. Addig is azonban, míg itt megfelelő eredményre jutnak, a kibányászott lignitet a főváros intézményei fogják fölhasználni.

ORION RADIO

Jégkár ellen biztosítja házát

ha tetőzetét „ETERNIT“ asbestcementpalával fedi.

Messzemenő jótállást vállalunk jégkár ellen.

Kérjen díjmentes árajánlatot

ETERNIT MŰVEK

Budapest, VI., Andrássy-út 33. szám.

TUNGSRAM

Ez a jelzés az izzólámpán

tökéletes minőséget,
kis áramköltséget,
nagy fényerősséget,
gazdaságos világitást

tehát:

pénzéért teljes ellenértéket

jelent.

TUNGSRAM

tökéletes, fényerős, gazdaságos.

MULTIGRAPH

házinyomda és sokszorosítógépen

minden nyomtatvány házilag készíthető el.

Vezérképviselet:

TELEFON: 28—2—47

ROSINGER L. B.

BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Megérkezett az első anatóliai antracitszállítmány a Gázművek számára

Budapesten vannak a törökországi kőszénbányák képviselői — Egyelőre kétszáz vagón anatóliai gázszenet rendelt a főváros Ruhrvidéki szénről is folynak a tárgyalások

A *Fővárosi Hirlap* adott hirt elsőnek a sajtóban azokról a tárgyalásokról, amelyeket a főváros zavartalan gázellátásának biztosítása érdekében hónapok óta folytat a főváros a csehországi szénbányaérdekeltségekkel. Ismertettük a valutáris korlátozások miatt fellépett szállítási nehézségeket és a rekompenzációs megoldásra tett fővárosi ajánlatot. Ezek a tárgyalások kedvező eredménnyel biztatnak és olyan előrehaladott stádiumban vannak, hogy

a közeljövőben már várják a cseh kormány kielégítő válaszát.

A bányaérdekeltségek és a főváros között ugyanis már perfektuálódott a rekompenzációs megállapodás, csupán *a cseh kormány szankciója* van még hátra. A szénszállítások a legutóbbi hetekben zavartalanul folytak, de csak olyan arányban, ahogy a Nemzeti Bank devizát tudott rendelkezésre bocsátani. Az akut nehézségeket tehát úgyszólván teljes egészében sikerült elhárítani, de ezen túlmenően

nagyarányú fordulat történt a főváros gázszénellátása ügyében

és minden remény jogosult arra, hogy a Gázművek mostani megkötöttségét sikerül rövidesen felszabadítani.

Pár nappal ezelőtt ugyanis *kikötött az óbudai Gázművek rakodópartján az első kisázsiai szénnel megrakott uszály.*

Megérkezett az első anatóliai antracitszállítmány.

Beasey Antal törvényhatósági tanácstag már évekkel ezelőtt felhívta a főváros figyelmét a törökországi szénbányák kombinációjával járó beláthatatlan előnyökre, de a városháza illetékes körei mindmáig elsiklottak a figyelmeztetés mellett, míg aztán végre *a mostani rendkívüli körülmények újra ráterelték a figyelmet a török bányák kínálkozó lehetőségeire.* Felvették a tárgyalások fonalát, aminek kézzelfogható eredménye az első szénszállítmány megérkezése.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

a következő érdekes részleteket tudta meg a Gázművek szénellátásának erről a nagyjelentőségű fázisáról:

— *A Gázművek igazgatósága már hetekkel ezelőtt megkezdte a tárgyalásokat az anatóliai szénbányákat kezelő török-francia érdekeltséggel.* A főváros megkeresését örömmel fogadták és ennek legkonkrétebb bizonysága az, hogy

a török kőszénbánya-vállalat képviselői a napokban már megérkeztek Budapestre

és itt folytatják a tárgyalásokat. *A főváros egyelőre 200 vagon szenet rendelt, ebből már 50 vagon Budapestre érkezett, a többi pedig útban van.*

— Az anatóliai szén a helyszínén *összehasonlíthatatlanul olcsóbb,* mint a karwin-vidéki, vagy sziléziai szén, végeredményben azonban mégis alig van az árban differencia, mert

a szállítás még vizen is elég drága.

Ha megfelelő hajók állnának rendelkezésre, vagy már megvolna a komphajó, akkor viszont a szállítási költség is egynegyedére csökkenne. A mostani szállítást ugyanis az átrakodás drágítja meg. A másik nehézség az, hogy

a Duna az esztendő egy részében nem hajózható

és így csak bizonyos hónapok alatt lehet lebonyolítani a szállítást.

— A főváros tárgyalásai során olyan irányban is folyik tapogatódzás, hogy nem volna-e keresztülvihető az olyan megoldás, amelynél

a főváros maga gondoskodnék a szén kitermeléséről is.

Ennek az elgondolásnak óriási nemzetgazdasági előnye az volna, hogy nagyobbszámú magyar mérnök és bányász találna a török bányákban elhelyezést.

*

A törökországi megoldás annál könnyebbnek igérkezik, mert a rekompenzációs lebonyolítás előfeltételei inkább és nagyobb arányban vannak adva, mint a másik oldalon. A *Fővárosi Hirlap* más oldalról szerzett értesülése szerint a főváros *egyidőben másirányú tárgyalást is folytat,* amelynek célja az, hogy ha sem csehországi, sem a törökországi megoldás nem sikerülne, *ruhrvidéki szénnel fedezhessék a főváros szükségletét.* Ugy tudjuk, hogy ezek a tárgyalások is biztató irányban haladnak előre.

Felhatalmazást adott a belügyminiszter a szükséglakások egyes bérlőinek kilakoltatására

Csak azok kapnak szükséglakást, akik valóban rászorulnak

A főváros vezetősége néhány héttel ezelőtt, — mint annakidején a *Fővárosi Hirlap* megírta, — feliratban arra kérte a kormányt, hogy a szükséglakások feletti rendelkezés jogát ruházza át a fővárosra és vonja ki az általános lakásbérleti rendeletek hatásköre alól. A fővárost erre a felterjesztésre rendkívül fontos szociális szempontok késztették. A szociálpolitikai ügyosztály és a kerületi elüljáróságok ugyanis megállapították, hogy *Budapest közel ötezerre rúgó szükséglakásában igen nagyszámban olyanok laknak, akik arra nincsennek rászorulva.* A hivatalos statisztika szerint száznál több olyan család foglalja el a szükséglakásokat, ahol a családfőnek, vagy a családtagoknak rendes keresetük és akkora jövedelmük van, amiből a rendes lakások bérére is telne, sőt nagyszámban akadnak köztük olyanok is, akik fixfizetést, lakbért és családi pótlékot élveznek.

A főváros vezetősége ezeket a reá nem szoruló elemeket már többször felszólította, hogy adják át helyüket a valóban inségeseknek,

de eredménytelenül, mert kilakoltatási eljárást a lakásrendelet alapján nem lehetett ellenük eredményesen indítani.

A belügyminiszter méltányolta a főváros indokait és leiratban közölte a polgármesterrel

a 4780-as számú rendeletet,

amely a következőket mondja:

— Hajléktalannak azt kell tekinteni, aki körülményeinél fogva *képtelen arra,* hogy magának és családjának lakást biztosítson. A szükséglakás jellegét nem érinti az, ha a felette rendelkező hatóság a lakás használatáért pénzbeli, vagy más ellenszolgáltatást köt ki.

— A szükséglakást a közület *közsegélyezésképpen* nyújtja az arra szorulóknak.

A közületek és a szükséglakásban részesülők között lakbérleti viszony nem áll fenn,

ennélfogva a szükséglakás elvonása felől is az illető közület *közigazgatási úton* maga intézkedik. A rendelet azokra a szükséglakásokra is kiterjed, amelyeket a közület a rendelet életbeléptetése előtt, *bérbeadás útján* juttatott a bennlakóknak.

— Az intézkedésre illetékes hatóság a szükséglakás kiürítésére belátása szerint *méltányos határidőt* szab meg, de ez az idő azoknál a lakóknál, akiknek bérhátralékuk nincs, három hónapnál rövidebb nem lehet.

A rendelet végrehajtása, illetve a szükséglakások lakóinak elkerülhetetlen *megrostálása* iránt

illetékes helyen

érdeklődtünk, ahol a következőket mondták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az illetékes szociálpolitikai ügyosztály már hozzáfogott a lakók névsorának és életkörülményeinek átvizsgálásához. Ennél a munkánál *a legmesszebbmenő szociális szempont vezet bennünket.* Lehetetlen azonban szemet hunyni afelett, hogy aránylag gondtalanul élő, rendesen kereső, lakbérrel, sőt ingatlantulajdonnal rendelkező emberek elfoglalják tehetetlen emberek helyét és

megakadályozzák, hogy a nyomortanyák páriáit, a kapualjakban, vagy a szabad ég alatt sinylődő hajléktalanokat emberi lakáshoz juttassuk.

Ezeknek a száma egyre nagyobb, a főváros hatóságainak tehát kötelessége, hogy minden befolyástól mentesen, egyedül a való tények mérlegelésével hajtsa végre ezt a talán népszerűtlen, de éppen emberi szempontokból elkerülhetetlen feladatot.

*

Értesülésünk szerint tömeges kilakoltatásról nincsen szó, hanem külön-külön, egyénileg bírálják el az eseteket. A rendeletet az egész vonalon a legkíméletesebben hajtják végre, de még így is *többszáz felmondólevél* megy ki a közeljövőben.

BRASIL-MATE-VERA
REAL-HERVA-MATE
ÓVJA MEG AZ IDEGEIT!
KÁVÉ ÉS TEA HELYETT IGYON INDIÁN VÉDJEGYŰ
BRASIL-MATTE-VERA-T
A MATTE-VERA NEM IDEGESIT ÁLMATLANSAGOT NEM OKOZ, MEGNYUGTAT ÉS TÁPLÁL.
HASZNÁJLÁK: KÓRHÁZAK, ISKOLÁK, NAPKÖZI-OTTHONOK
ÁRUSITJÁK AZ ÖSSZES SZAKÜZLETEK.
BRASIL-MATTE-VERA BEHOZATALI VÁLLALAT BUDAPEST

Műkövet,
műkőhöz minden színben zúzalékot olcsón szállít a
BUDAPESTI KŐGYÁR (Hämmerle Adolf utóda)
Budapest V., Visegrádi-u. 65. Telefon: 906—37.

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna- és magasépítési vállalkozó
Telefon: 514—06 Budapest, II., Margit-körút 43

Igyunk „HARMAT"-vizet!
Megrendelhető: székesfővárosi ásványvíz-üzemnél
(I., GELLÉRT-RAKPART 1. TELEFON: 530-03)

MÁUAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR
GYÁRTMÁNYOK KITŰNŐ ANYAGBÓL A LEGGONDOSABBAN KÉSZÜLNEK
Ide tartoznak a különféle **hengerelt** kereskedelmi árukon kívül az **ipari stabilmótorok, lokomobilok,** traktorok, **cséplőgépek** és más me őgazdasági gépek. **Útépítő** (uthengerlő- és útgyalu-) gépek, lakókocsik. **Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek,** karikás kályhák és kereskedelmi öntvények, — **TEUDLOFF-DITTRICH**-féle armatúrák, szivattyúk stb. — **Teherautomobilok,** autóbuszok a **„MERCEDES-BENZ"** gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. **Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók.** Lajtos öntözőkocsik. — **Jobbágy**-féle szab. **folytonégő kályháink** a háztartásokban és középületekben (iskolákban, hivatalokban stb., **a legjobban használhatók.** **Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!**
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
BUDAPEST, X. KERÜLET, KŐBÁNYAI-ÚT 21 TELEFON: JÓZSEF 460—29

PICK LÁSZLÓ
Teherautó-fuvarozó
VI., Kartács-utca 25. Telefon: 91—5—20.

Leukoplast
magyar gyártmány

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A szerdai közgyülés. A főváros első őszi közgyülése szerdán délután öt órakor ül össze *Ripka* Ferenc főpolgármester elnöklésével. Ezen a közgyülésen választják meg a főváros *felsőházi póttagjait*, mert az egységes párt petíciója folytán a Közigazgatási bíróság a február 17-én tartott választást megsemmisítette és a szavazás megismétlését rendelte el. Ugyancsak szerdán töltik be titkos szavazással a *városgazdasági szakbizottságban*, valamint a VII/C és a II. kerületi *adófelszólamlási bizottságokban* megüresedett tagsági helyeket. A napirend legfontosabb pontja a *4 millió pengős út- és csatornaépítési inségmunka engedélyezése* és a polgármesternek a vállalatbaadásra vonatkozó felhatalmazása lesz. Tárgyalják még a *közgyülési ügyrend* módosítását, 3 helyi lelkészség plébániává való átszervezését és 2 új helyi lelkészség alapítását, a tisztviselői fizetéselőlegek törlesztésének meghosszabbítását, a sportügyi bizottság újjáalakítását, egy orvosi és két tanári állás szervezését. A közgyülésen több interpelláció és indítvány is lesz.

Bárczy István a Vázsonyi-szoborbizottság elnöke. A társadalom széles rétegeiben talált nagy visszhangra az az akció, hogy *Vázsonyi* Vilmos emlékét szoborral örökítsék meg. Megalakult a szoborbizottság, amelynek elnöki tisztét *Bárczy* István ny. igazságügyminiszter, a székesfőváros volt polgármestere vállalta, tagjaivá pedig *Apponyi* Albert grófot, *Balthazár* Dezső püspököt, *Brüll* Alfrédet, *Chorin* Ferencet, *Eszterházy* Móric grófot, *Éber* Antalt, *Gratz* Gusztávot, *Hegedüs* Lóránthot, *Hevesi* Simont, *Mezőssy* Bélát, *Molnár* Ferencet, *Papp* Józsefet, *Ripka* Ferenc főpolgármestert, *Sipőcz* Jenő polgármestert és *Ugron* Gábort választották meg. Rövidesen megalakul az országos nagybizottság is.

Kőművesmesterek küldöttsége az Egységes Községi Polgári Pártban. A *Magyar Kőművesmesterek Országos Szövetségének* budapesti helyi csoportja nagyszámú küldöttséggel kereste fel hétfőn este *Kozma* Jenőt, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökét az Akadémia-utcai párthelyiségben. A küldöttség vezetői: *Grenyó* Bertalan elnök, *Sulner*, a Magyar Építőiparosok Szövetségének igazgatója és *Győrbíró* István főtitkár, azt a kívánságot terjesztették elő, hogy a főváros még a téli időszak beállta előtt adja ki a városszéli telepítéssel kapcsolatos építőmunkákat, hogy így a munkanélküli iparosság foglalkoztatáshoz juthasson. *Kozma* Jenő meleg érdeklődéssel vette tudomásul a küldöttség okfejtéseit, majd válaszában kijelentette, hogy a *kivitel egyelőre azért késik, mert a benyujtott költségvetések túlzottan magasaknak látszanak.* A sikeres megvalósítás érdekében azt ajánlotta a kőművesmestereknek, hogy *közös ajánlatokat készítsenek* és így tegyék lehetővé a munkálatok megkezdését. Kilátásba helyezte azt is, hogy ilyen értelemben fog közreműködni a főváros vezetőségénél, ahol amúgy is a kőművesmesterek munkaalkalommal való ellátását tartják méltányosnak. A küldöttség hálás köszönettel vette tudomásul *Kozma* Jenő válaszát.

A BSzKRT vezetőségének éjféli látogatása az Autóbuszüzem telepén. Június elsejétől a BSzKRT felügyelete alá került az Autóbuszüzem. A végrehajtóbizottság egyik legutóbbi ülésén az a kívánság hangzott el, hogy a villamosvállalat vezetői tanulmányozzák az Autóbuszüzem működését. Az elmult napokban *Bárczy* István alelnök és *Folkusházy* Lajos vezérigazgató vezetésével a BSzKRT igazgatósági tagjai meglátogatták a Szent Domonkos-utcai modern garázstelepet és az éjszakai órákban befutó autóbuszok fogadtatását és kezelését szemlélték meg. A BSzKRT vezetői a közeli napokban az Autóbuszüzem javítóműhelyét fogják felkeresni.

Márkus József főjegyző új beosztása. A polgármester *Márkus* József főjegyzőt, aki hosszú időn át a pénzügyi osztály helyettes vezetője volt, majd a VIII. kerületben, mint elöljáró-helyettes működött, a X. kerületi elöljárósághoz *anyakönyvvezetővé* nevezte ki. A polgármester a VIII. kerület helyettes elöljárói teendőinek ellátásával *Komáromi-Hiller* Rezső főjegyzőt, a középítési ügyosztály jogi alosztályának eddigi vezetőjét bízta meg. *Komáromi-Hiller* ügykörének ellátásával a polgármester, értesülésünk szerint, dr. *Abonyi* Tibor jegyzőt fogja megbízni.

Az angyalföldi ingatlantulajdonosok mozgalma. Az angyalföldi ház- és telektulajdonosok monstreküldöttsége *Piazza* Győző törvényhatósági bizottsági tag, *Kollmann* Dezső dr. és *Babitz* Gyula vezetésével kereste fel az elmult napokban *Ripka* Ferenc dr. főpolgármestert, *Sipőcz* Jenő dr. polgármestert, *Borvendég* Ferenc alpolgármestert és *Király* Kálmánt, az útépítési ügyosztály vezetőjét, ahol az Angyalföld lakosságának egyik legégetőbb ügyét tárták elő. A Jász-utcában és a Szent László-úton a mult évben végrehajtott csatornázás és útburkolás utáni járulékok megfizetéséről volt szó, amelyet harminc nap alatt oly összegekben kell lerőni, ami az érdekelt telektulajdonosok legsúlyosabb helyzetének előidézését jelentené. A küldöttség vezetői elmondották, hogy *az érvényben lévő szabályrendeletek szerint a csatorna- és útburkolási költségeket részben a főváros, részben az ingatlantulajdonosok viselik.* Ezek a költségek azonban most kizárólag a telektulajdonosokra hárulnának, miértis a küldöttség azt kérte, hogy a főváros engedélyezze az öt évre szóló részletfizetési kedvezményt. A törlesztéseket az érdekeltek a *jövő év január hónapban* kívánják megkezdeni olymódon, hogy az indokolatlan 12 százalékos kamat helyett évi *öt százalék* kamatot fizetnek. Angyalföld küldöttségét a városháza vezetői a legnagyobb jóindulattal fogadták és biztató ígéretet tettek a méltányos kérések teljesítésére.

Egyelőre nem hagyta jóvá a belügyminiszter a kerületi választmányokról szóló szabályrendeletet. A törvényhatósági bizottság még a tavaszi hónapok folyamán megsürgette a kerületi választmányok működésének megkezdését és az errevonatkozó szabályrendeletet jóváhagyás végett a belügyminiszterhez terjesztette fel. A kormányhatóság most visszajuttatta a szabályrendeletet *Ripka* Ferenc dr. főpolgármesterhez, akit felhívott arra, hogy egyes pontozatokra a maga észrevételét megtegye. Valószínű, hogy a komplikált kérdések tömegében sikerült megfelelő megoldást találni és így a kerületi intézőszervek a jövőévben megindíthatják munkásságukat.

Akinek az új 29. m. kir. Osztálysorsjátékhoz még nincs sorsjegye, **siessen** venni, mert a készlet gyorsan elfogy. Húzás már október 20-án kezdődik. Sorsjegyárak: egész 24 P, fél 12 P, negyed 6 P, nyolcad 3 P, az összes budapesti és vidéki főárusítóknál.

Az új kormánynak enyhíteni kell minden társadalmi réteg terhein. A ferencvárosi egységes községi párt heti társasvacsoráján *Pavlik Ferenc* királyi tanácsos felkérésére *Usetty* Béla dr. orsz. képviselő tájékoztatta a rendkívül nagy számban megjelenteket a kormányválságról és az új kormány legsürgősebb feladatául a köz- és magánterhek enyhítését jelölte meg, foglalkozási ágra való különbség nélkül, addig a mértékig, amíg azt az államháztartás egyensúlya és a kapitalisztikus termelési rend biztonsága megengedi. A polgárságnak meg kell őriznie higgadtságát és reményét a jobb jövő elkövetkezésében, bármennyire is kiábrándítóan hatnak a még csak féleredményeket sem hozó nemzetközi konferenciák. Az egységes párt éppen a mostani súlyos időkben imponáló módon tanuságot tett egységéről, amellyel *Bethlen* István gróf irányítása alá sorakozik, hogy a nemzet nagy többségétől kapott felhatalmazással élve, felelősségérzettel, áldozatkészséggel és a nehézségektől vissza nem riadó munkavállalással kivezesse az országot súlyos helyzetéből. Végül hálásan emlékezett meg *Károlyi* Gyula gróf önzetlen, hazafias vállalkozásáról, amelyért elismerés illeti a nemzet részéről.

Legszebb iparművészeti tárgyak
Schönwald iparművészeti üzlete
Váci-utca 25. Piarista-utca sarkán.

Új bejelentési osztály az Elektromosműveknél. *Budapest Székesfőváros Elektromosművei* a villanyfogyasztóközönség régi kívánságának tesz eleget avval, hogy a Markó- és Honvéd-utcák sarkán épült új intézeti bérpalotájába helyezi át a közönséggel legtöbbet érintkező *„Bejelentési osztályát"*. Ezen osztálynak a főváros belterületére való helyezésével a fogyasztónak inkább módjában áll bejelentéseit személyesen intézni, ami a könnyebb és gyorsabb elintézés biztosításán kívül arra is alkalmat nyujt, hogy egyúttal megtekintheti az Elektromosművek közel-jövőben ugyanott megnyíló állandó kiállítását is. Folyó hó 19-én nyíltak meg az új épületben a „Bejelentési osztály" helyiségei, ahol az Elektromosművek a fogyasztóközönség rendelkezésére állanak: az árammérők fel- és leszerelése, átírása, alapdijas megállapodások megbeszélése, önműködő kikapcsolók rendelése és általában a háztartások áramellátása ügyeiben. Minden más ügyben továbbra is az V., Váci-út 74. sz. alatti igazgatósági épületben adnak felvilágositást. Az *Elektromosművek* felkéri fogyasztóit hogy ilyen ügyekben folyó hó 19-étől kezdve a levélbeli és telefoni megkereséseket is közvetlenül a *Honvéd-utca 22. szám alatt lévő „Bejelentési osztály"-hoz továbbitsák. Telefonszám: 922—50. 904—00.* Az új „Bejelentési osztály" a 2, 16, 48 jelzésü villamosokon és a 15-ös jelzésü autóbuszon közelithető meg.

Fabriola SZINHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek szinháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTOL 4 PENGŐIG

„CALORIA" GÉPTÖMITŐANYAG ÜZEM
SZEICZ FERENC
Telefon: 925—58 *Budapest, V., Pannonia-u. 58*

Boby és **Daisy**
a közönség kedvencei
a Székesfővárosi Állatkertben
Pálmaház ✻ Akvárium
Nyitva egész nap!

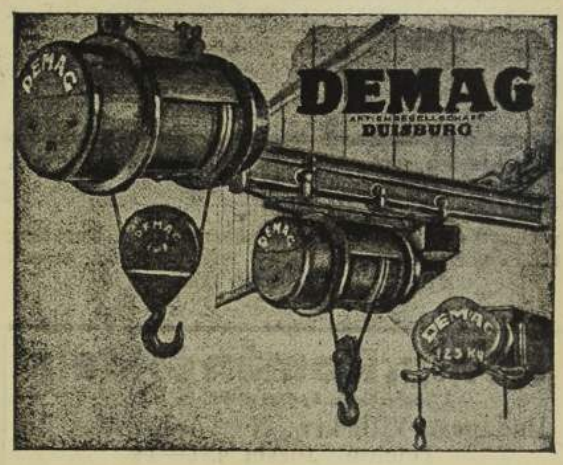
Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT. HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon: 844—12

DEMAG-emelők ezerszeresen bevált elektroemelőink 1/4-9 t. teherbirásig
DEMAG-függődaruk szabványrészekből összeállított pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.
DEMAG-kettősemelők egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.
Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

Petrass László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Gőz- és vizszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszijak. Mindenféle műszaki cikkek

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Árokboltozási munkát a *Szépvölgyi-ároknál:* Kiss Jenő 11.358, a *Németvölgyi-ároknál:* Skuteczky és Boray 9984,

Útrendezési munkát a *Zólyomi-úton:* Oppendorfer Károly és Rudolf 177.618, az *Orló-utcánál:* Szegedy Béla Jenő 10.273, az *új temető átlósútjánál:* Spányi Ernő 7800, a *Farkastoroki-útnál:* Klauber és Vajda 27.805,

Csatornaépítési munkát a *Sirály-utcánál:* Ámon Antal és Fia 5325, a *Sashegyi-úton:* Zsigmondy Béla Rt. 69.980.

Lokomobil javítási munkát: Röck István Első Brünni Gépgyár Rt. 7589 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Az Ürömi-utcai lóhús- és élelmiszerárusító fióküzlet építésével kapcsolatos **kőművesmunkákra pályáztak:** Faragó Rezső 995, Mader Károly 1200, Szeletzky István 1270, Hajnal Henrik 1753 pengővel.

Ugyanott: a **burkolómunkára pályáztak:** Strasser Vilmos 2046, Schillinger Zsigmond 2079, Cristofoli Vince 2156, Neuhauser Miksa és Társa 2228 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a II. ker. Jurányi-utcában lévő barakkiskola **lebontásának, más helyre való átszállításának és újra felállításának összes munkáira.**

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1932. évi szeptember hó 26-tól kezdve naponta d. e. 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály IV., Központi városház, III. em. 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítási megszerezhető az előadónál, a Központi városház, III. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1932. évi október hó 17-én** (hétfő) **délelőtt ½11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály ülésteremében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1932. évi szeptember hó 13-án.

A polgármester megbízásából:
Wossala, s. k.,
tanácsnok.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

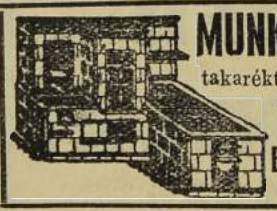
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 431—44

Használja munkáinál a világhirű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon; 942—58.
Gyártmányok; Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

MÁRKUS MIKSA
lakatosárák, vasszerkezetek és speciálisi kettősen üvegezhető vasablakok gyára.
Telefon: 908—92. Budapest, VI. ker., Mohács-utca 5. sz. Telefon: 908—92.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

ECKMAYER ISTVÁN
lakatosáru, vasszerkezet, napellenző és redőnygyár
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
Andrássy-út mellett. Telefon: Aut. 220—54

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, ralfinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készit: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

MŰKŐ szobrász- és stuccomunkák
KELEMEN KÁROLY
Budapest, VII., Kövér Lajos-u. 20
TELEFON: 97—4—14

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906—02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 1.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 253—54, 253—55 és 253—56.

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusítja: **Bürgermeister Ferenc Utóda,**
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: J. 412-43

Roszmusz Bálint
fuvaros és vállalkozó; kertikavicsok szállítása
Budapest, VII. ker., Thököly-út 125
Telefonszám: Automata 961—81.

Hatscher Károly
okl. gépészmérnök
Saját gyártmányú Röntgen — Medikai — és Elektrotechnikai készülékek
Budapest, IX., Üllői-út 25. Telefon: 86—7—74.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 76—21.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER.,
MÁGLYA-UCA 75—77
TELEFON: LIPÓT 914—46

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be

Telefon: 53-0-92. **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek féműntődéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9.

STERN RICHARD
Autókilométerjelzők és mérőműszerek képviselete és speciális üzeme
Budapest, VI., Lehel-utca 10/a. Telefonszám: 92—1—35.

VITÉZ **MÁTYÁSI BRUNÓ**
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG TELEFON: J. 434—78.
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZÁM.

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Dékány Gyula műasztalos és műesztergályos
Faipari üzeme
Budapest, IX., Üllői-út 119 és 121
Telefon: József 320—90

Automatikus Universal Sávozó
Önmagában egy fejesvonalzót, egy derékszögű háromszöget, egy tompa és hegyesszöget egyesít.
Főlerakat: IV. kerület, Múzeum-körút 21. sz,
Telefon: 88—5—76, 86—0—97

Parafakőgyár R.-t.
ezelőtt: *Kleiner és Bokmayer*
Budapest, VIII., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat. Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

HACKER EMIL
okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 290-95

352.

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 október 5. — 40. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Az új kormány

Irta: PAYR HUGÓ országgyűlési képviselő, törvényhatósági tanácstag

Nemrégiben egy népes választói gyűlésen azt a gondolatot érintettem, hogy Magyarországon a háború befejezése óta három honalapítás mehetett volna végbe: először a forradalom után, másodszor az ellenforradalom után, végül pedig tavaly a gazdasági összeomlás idején. Mind a három alkalommal szakíthattunk volna a hibás tradiciókkal és a nagy változásokra való tekintettel egészen újjá lehetett volna építeni az országnak gazdasági, társadalmi, politikai és pénzügyi berendezését. Sajnos, azok az államférfiak, akikre mind a három alkalommal az ország sorsának intézése hárult, nem értették meg kellőképen a történelem hívó szavát.

Most van itt a negyedik alkalom. Az ország és a főváros egyaránt azt várják az új kormánytól, hogy új életet teremt. Hogy megindítja a vérkeringést és főképen, hogy bátor tézzel és mellék-szempontokra való tekintet nélkül nyul hozzá azokhoz a problémákhoz, amelyeknek a megoldása életkérdés.

Hisszük és reméljük, hogy *Gömbös* Gyula és kormánya alkalmas erre a feladatra. *Gömbös* Gyulától egy új irányzat megteremtését várjuk. *Gömbös* Gyulára és kormányára talán legelsősorban az a feladat háramlik, hogy a polgári osztálynak értékes kvalitásait szóhoz juttatja az ország sorsának intézésében.

Gömbös Gyula kemény, energikus ember. Emellett van bátorsága hogy ne törődjék azzal: intézkedései szimpatikusak-e, vagy sem? Egyéni képességei messze túlszárnyalják azt a nívót, amelyhez a magyar politikai fórumon általában hozzászoktunk. Expetiv, gyors, a bürokrácia által nem befolyásolt ember. Eddig való tevékenysége ismeretes. Mint vezérkari tiszt pedig nemcsak hogy célkitűzésekre képes, de nagy organizációkat is át tud tekinteni. És van motorikus ereje ilyeneket mozgásba hozni.

Azt hisszük, hogy nem tévedünk, ha az új miniszterelnök első lépését : munkatársainak megválasztását szerencsés lépésnek tartjuk. A fővárost elsősorban a közigazgatás legfőbb őre: a *belügyminiszter* személye, továbbá *a kultusztárca* és a *gazdasági miniszterek* érdeklik. *Keresztes-Fischer* Ferenc a belügyminiszter, nem új ember. Törhetetlen energiája, hideg megfontoltsága, alkotóereje éppen oly közismert, mint világos judiciuma és éleslátása. A fővárossal szemben idáig sok jóakaratot és megértést tanusított és valószínű, hogy azoknak a problémáknak a megoldásánál, amelyek előtt a főváros most áll és amelyek a fővárosra nézve éppen olyan életbevágóak, mint az országos politikai kérdések reorganizációja: *Keresztes-Fischer* Ferenc Budapest polgárságának és a polgári érdekek védelmének őszinte jóbarátja és hű őre marad.

A gazdasági miniszterek közül a pénzügyminiszterről, még az örök ellenzéki *Éber* Antal is azt mondotta: — *Imrédy* Béla, Magyarország legkülönb pénzügyi emberei közé tartozik, akinél jobbat ő sem tudott volna ajánlani. Ha ez így van — amiben nincs okom kétkedni —, akkor bizonyos, hogy *Imrédy* Béla meg fogja érteni és méltányolni fogja a főváros pénzügyi vezetésének érdemeit. Mert a főváros ma a világnak talán egyetlen nagy városa, mely deficitmentesen tud adminisztrálni és amelynek nem kell attól félni hogy pénzügyi egyensúlya máról holnapra összeomlik. Ha a pénzügyminiszter ezt felismeri, aminthogy fel kell ismernie, akkor az ő megértő segítségére és támogatására bizton számíthatunk.

A földmívelésügyi miniszter: *Kállay* Miklós, nem idegen Budapesten. Nemcsak egy választási hadjáratot küzdött végig, nemcsak sok száz okos beszédet mondot el a főváros kerületeiben, de mindenhol közvetlenül iparkodott megismerni a kispolgárok ezreinek ügyes-bajos dolgát. Lehetetlen, hogy *Kállay* Miklós elfelejtette volna azokat az időket, hogy ne emlékeznék azokra a tapasztalatokra, amelyeket a kereskedelemügyi minisztériumban szerzett. Ezért sokat várhatunk tőle azoknak a kérdéseknek megoldásánál, amelyek főként a városi lakosság olcsóbb élelmezésére vonatkoznak.

A legfiatalabb miniszter *Fabinyi* Tihamér. Bizottsági tagja ma is a főváros törvényhatóságának: *Kozma Jenő listájával lett városatya.* Fabinyi egész életében tanult és dolgozott és kvalitásait a politikában szokatlan szerénysége ellenére mindenki elismeri. Bizonyos tehát, hogy Budapest problémáit is megismerte és szemelőtt fogja tartani, akkor, amidőn a kereskedelemügyi minisztérium legsürgősebb feladatai: a kartelkérdést, a szénkérdést az üzemi kérdést és minisztériumának újjászervezését veszi kezébe.

Igen nagy reménységgel kell Budapestnek az új kultuszminiszternek, *Hóman* Bálintnak, működése elé tekinteni. Eddig főként a tudomány legmagasabb ormait járta; de ezen a téren kifejtett nagyszerű alkotótevékenysége mellett tanúságot tett, mint a Nemzeti Múzeum főigazgatója, adminisztratív tehetségéről is. Az a magas kultúra, amelyet neve és tevékenysége képvisel, előre is büszkesége lehet az országnak és a fővárosnak.

Őszintén szólva, tele vagyunk reménnyel. Hisszük, hogy az esztendős tespedést új vérkeringés, mozgás, új élet fogja felváltani. Hisszük, hogy érdemes volt kimozdítani a kátyuból az elakadt szekeret.

De reményünk csak akkor válhatik valóra, ha *Gömbös* Gyula kormánya végre megérti a történelem hívó szavát és a józan polgári korszellemet hozza. Ezt várjuk tőle, ezt reméljük, ezt hisszük és mindaddig meggyőződéssel és hittel támogatjuk áldozatok árán is, amíg ezen az úton haladnak.

KOZMA JENŐ
nyilatkozik az új kormány és a főváros együttműködéséről és a főpolgármester lemondásáról

A feszült várakozások légkörében alakult meg a *Gömbös-kormány*, hogy a jelenlegi súlyos viszonyok között jobb útra terelje az ország ügyeit. Az új miniszterelnök eddig nem sok kapcsolatban volt a főváros vezetőségével, de ha adódott is olyan alkalom, hogy hivatásából folyólag a városháza vezető tényezőivel került érintkezésbe, úgy mindig tanujelét adta *Budapest iránti szeretetének és ragaszkodásának.* Személye felé messzemenő várakozással tekint nemcsak Magyarország, hanem a nemzet szíve is és azt reméli, hogy tetterős munkásságától a jobb napok beköszöntője virrad ránk.

Mit vár a főváros vezetősége az új kormánytól, — ezt a kérdést intéztük

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki nagyfontosságú szerepet vitt a kibontakozás létrehozásában. Az új kormány és a főváros várható kapcsolatáról a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Az új kormánynak számos olyan tagja van, akik ezidáig nem voltak hivatalos összeköttetésben a főváros vezetőségével és így azt várjuk tőlük, hogy

megismerjék Budapest székesfőváros egész szervezetét, munkásságának és feladatkörének minden vonatkozását.

Az új miniszterek bizonyára megtalálják hivatali hatáskörükből kifolyólag a kapcsolatot a fővárossal és meggyőződésem, hogy *a fővárosnak és a kormánynak egymáshoz való viszonya a köz érdekében álló eredmények sorozatát fogja kitermelni.* Minden reményünk megvan ahhoz, hogy a kormány ugyanolyan jóindulattal fogja elbírálni a főváros ügyeit, mint ahogy azt az előző kormány tette és

különösen örvendetesnek tartom, hogy a főváros fölöttes hatóságának a feje személyszerint ugyanaz a belügyminiszter, aki eddig is a legnagyobb megértéssel és szeretettel bírálta el a döntése alá tartozó összes kérdéseket.

A kormány és a főváros megértő harmóniája nélkül Budapest nem is tudná maradéktalanul teljesíteni messzemenően fontos szociális, kulturális és gazdasági hivatását, de mert tárgyalásaink során az új kormány tagjaitól a legmesszebbmenő megértéssel találkoztam: *meggyőződésem, hogy Gömbös Gyula kormánya és a főváros egymással karöltve fognak együtt dolgozni a jelenlegi súlyos helyzet jobbrafordítása érdekében.*

Városszerte nagy feltünést keltett az a hír, hogy *Ripka* Ferenc főpolgármester állását az új kormány rendelkezésére bocsátotta. Erről a szenzációs fordulatról intéztünk kérdést *Kozma* Jenőhöz, akitől a következő felvilágosítást kaptuk:

— *Ripka* Ferenc főpolgármestert a törvényhatóság a kormányzó úr kijelölése alapján hat évre választotta meg.

Állása alól a mindenkori kormány felmentheti, a jelen esetben természetesen ez nem történt meg.

Egészen más a helyzet a főispánokkal, akiket bizalmi állásukba a kormány *kinevez,* állásukat tehát az új kormánynak *rendelkezésére kell bocsátani.*

— *Ripka* Ferenc túlfinomult alkotmányos érzéstől áthatva, annakidején

állását a Károlyi-kormánynak felajánlotta.

Ezt a Károlyi-kormány ugyan nem fogadta el, de ezzel a ténykedésével *Ripka* Ferenc a saját személyére

úgyszólván precedenst alkotott.

Ez az oka, hogy most *a Gömbös-kormánynak is felajánlotta lemondását.*

— Természetes, hogy a törvényhatóság vezetői és a közgyűlés szívesen látná,

ha Ripka Ferenc továbbra is megtartaná pozícióját,

amelyet eddigi működése alatt *minden tekintetben oly kiválóan betöltött.*

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy *milyennek látja az új költségvetést,* amelynek adatai már nyilvánosságra kerültek?

— A jövő évi költségvetés összeállítását — válaszolta — mindenre kiterjedő gondos munkálatok előzték meg. Amint látható, *sikerült csökkenteni a kiadások tételeit, anélkül, hogy a fontos feladatkörök bármelyike megcsonkítást szenvedett volna.* Magától értetődik, hogy a költségvetés gerincét a közjótékonysági kiadások alkotják, mint ahogy ma a hatósági gondoskodásnak elsősorban itt kell nagy eredményeket elérnie. Sok tekintetben

a közsegítést szolgálja az a 120 milliós közmunka és beszerzési tétel is, amelyiknek célja, hogy munkalehetőséget és keresetet juttasson a nehéz helyzetben lévő iparnak és kereskedelemnek.

Tájékozatlan emberek úgy a társadalmi, mint a politikai életben sokszor kritizálják a főváros működését, amelyre *csattanó válasz ez a költségvetés, amelyik a legnagyobb gondossággal alapozza meg az összes feladatok hiánytalan ellátását.*

*

Elmondotta végül *Kozma* Jenő, hogy a költségvetés törvényhatósági tanácsi tárgyalását *október 15-én* kezdik és gondoskodnak arról, hogy a budgetvita a közgyűlésen ezt követőleg rövidesen napirendre kerüljön.

Meleg szeretettel ünnepelte az Egységes Községi Polgári Párt Ripka Ferenc főpolgármestert

Az *Egységes Községi Polgári Párt* akadémiautcai helyiségében hétfőn este a főváros polgárságának nagyszámban egybegyült reprezentánsai rendkívül meleg ünneplésben részesítették *Ripka* Ferenc dr. főpolgármestert névnapja alkalmából. A szűkkörű baráti vacsorának szánt összejövetelre, amelyre meghívót sem küldtek szét, tömegesen gyűltek össze az *Egységes Községi Polgári Párt*, a *Polgári Egység Klubja*, valamint a különböző kerületi szervezetek, egyesületek és testületek képviselői. A vacsorán ott voltak az ünnepelt *Ripka* Ferencen kívül: *Kozma* Jenő, *Ugron* Gábor, *Bárczy* István, *Dési* Géza, *Usetty* Béla, *Payr* Hugó, *Scheuer* Róbert, *Gáspárdy* Elemér, *Bessenyei* Zénó országgyűlési képviselők, *Liber* Endre, alpolgármester, *Ferenczy* Tibor főkapitány, *Becsey* Antal és *Glücksthal* Samu tanácstagok, *Bódy* Tivadar, *Papp* József és *Gaár* Vilmos felsőházi tagok, *Andréka* Károly h. főkapitány, *Ereky* Károly v. miniszter, *Bayer* Antal, *Csécsi-Nagy* Imre tábornok, *Csécsi-Nagy* Miklós, *Bánó* Dezső, *Orphanides* János törvényhatósági bizottsági tagok, *Hoór-Tempis* Mór műegyetemi tanár, *Dorner* Gyula, *Pompéry* Elemér miniszteri tanácsosok, *Wellisch* Andor, *Gerlóczy* Endre, *Németh* Béla, *Krivoss* Árpád, *Piazza* Győző, *Erősdy* Sándor, *Morvay* Zsigmond, *Szabó* Sándor ny. főispánok, *Orova* Zsigmond, *Nagy* Antal, *Héber* Lajos, *Martin* János, *Lédermann* Mór bizottsági tagok, *Rissányi* Antal pt. főigazgató, *Fejér* Ottó államtitkár, *Gazdy* Jenő főigazgató, *Papanek* Ernő, a fővárosi számszék igazgatója, *Szécsi* Ernő tisztifőorvos-helyettes, *Girardi* Tibor kormányfőtanácsos, *Halász* Miklós igazgató, *Bucsánszky* Bertalan tanácsnok, báró *Burghard-Bélaváry* Rezső, *Spett* Ferenc, *Szombathy* Kálmán, báró *Babarczy* István főjegyző, *Csorna* Kálmán árvaszéki elnökhelyettes, *Günther* Tivadar, *Thorday* Lajos, *Vigyázó* Gyula főjegyzők, *Dárdai* Ede kormányfőtanácsos, *Márkus* Jenő a BSzKRT h. vezérigazgatója, *Lengyel* Endre a BSzKRT igazgatója, *Békeffy* Elemér, a BART igazgatója, *Hubert* Vilmos és még sokan mások, mintegy háromszázan.

Kozma Jenő dr.

mondotta az első felköszöntőt. Azzal kezdte, hogy olyan férfit ünnepelnek ma, akit mindannyian szeretünk.

Ripka Ferenc nevének említésekor az egybegyültek felálltak és szünni nem akaró éljenzéssel és tapssal köszöntötték a főpolgármestert.

Kozma Jenő ezután, állandó helyesléstől kísérve, méltatta azokat a soha el nem halványuló és feledhetetlen érdemeket, amelyeket *Ripka* Ferenc nyolcéves főpolgármestersége alatt szerzett. Nehéz út volt, rengeteg nehézség és akadály között, amelyen nem egyszer zátonyra került volna a főváros hajója, ha nem olyan kormányosa van, mint *Ripka Ferenc*. Munkásságának rendkívüli eredményei vannak. Olyan időkben vette át és vezette biztosabb révbe a főváros hajóját, amely a legválságosabb, legsúlyosabb korszakok egyike volt. De *Ripka* Ferenc jól dolgozott és annak legbiztosabb jele az, hogy

az emberek széles tömegeinek szeretetét szerezte meg a maga számára.

Nálánál alig van ma Budapestnek pártkülönbség nélkül becsültebb, nagyobb szeretetnek örvendő polgára. Ezt azzal érte el, hogy *átérezte minden ügyes-bajos ember dolgát* és mindenkin segíteni akart. *Ripka* Ferencet nagyon sokan szeretik és mert így van, ezért vannak irígyei is. Az irígységet, a gáncsot azonban messze felülmúlja a feléje áradó sok szeretet, ragaszkodás, amelynek virágait most letesszük elébe. Kívánjuk, hogy régi szeretetét őrizze meg továbbra is számunkra, akik vele együtt küzdünk ennek a városnak boldogabb jövendőjéért, zárt sorokban és rendületlenül.

Kozma Jenő nagy tetszéssel fogadott szavai után újból hosszasan ünnepelték a főpolgármestert, majd

Liber Endre

a székesfőváros alpolgármestere köszöntötte és meleg szavakkal tolmácsolta a székesfőváros tisztviselőinek, alkalmazottainak őszinte szeretetét, nagyrabecsülését és ragaszkodását. Mint legközelebbi munkatársainak egyike, örömmel állapítja meg, hogy a főváros polgárságának legszélesebb rétegei igaz szeretettel és megbecsüléssel viseltetnek *Ripka* Ferenc iránt, aki

példaadó kötelességtudással, emberszeretettel és a súlyos viszonyok iránt való teljes megértéssel végzi a reá nehezedő feladatokat.

Ha nemes szándékai csak kis lépéssel is előbbre viszik a főváros polgárságának mindnyájunk által szolgált ügyét, akkor is bátran nézhetünk a szebb jövő elé és nyugodt lelkiismerettel kívánhatjuk a főpolgármesternek, hogy érje meg a szebb és jobb napoknak a virradatát.

A budai polgárság és *Ripka* Ferenc szűkebb baráti köre nevében *Hoór-Tempis* Mór köszöntötte lelkes szavakban a főpolgármestert, akinek még gyöngyöshalászi *Takáts* Gyuláné, a női tábor nevében tolmácsolt jókívánságokat.

Percekig tartó éljenzés és taps üdvözölte

Ripka Ferencet,

amikor szólásra emelkedett és mindenekelőtt köszönetet mondott a szívélyeshangú, igaz érzéstől áthatott üdvözlésekért. Ezeknél szebb és értékesebb ajándékot senkitől sem kaphatott volna. Feltétlenül kitérni óhajtott még e baráti ünneplés elől is, ha nem spontán nyilatkozott volna meg az iránta való szeretet és ha egyetlen lépést is tettek volna valamiféle ünnepség megrendezésére.

— Az est szónokai megemlékeztek arról, a munkásságomról, — folytatta, — amelyet én a várospolitikának exponált helyén végeztem. Valóban, az akadályok egész sorát találtam utamban, amikor erre a küldetésre vállalkoztam.

Sokan hiú ábrándnak tekintették azt a törekvést, hogy a gyűlölködés akkori légkörében meg lehessen teremteni az alkotó munka feltételeit,

a békét, kiengesztelődést és egymás megértését. Barátaim azon is aggódtak, hogy veszendőbe megy az erkölcsi tőke, amelyet egy becsületes közéleti multtal, évtizedes munkával meg tudtam magamnak szerezni. Ez az erkölcsi tőke azonban nem mehetett veszendőbe, mert az mindennél értékállóbb fedezet volt és az még ma is. Ez a lelkiség vezetett egész közéleti pályámon. Ez szerzett nekem olyan barátokat, akik a nyolc keserves esztendőben megosztották velem a gondot, a lelki szenvedéseket. E barátok között elsősorban meg kell említenem *Kozma* Jenőről, akivel teljes megértésben dolgoztam és dolgozom és ez a lelki közösség meghiusított minden ékverési kísérletet. Büszkén állapítom meg, hogy barátaim tábora — amelynek ma hálás szívvel mondok köszönetet támogatásáért — e nyolc év alatt mindig csak növekedett. A ragaszkodás és szeretet egyébként nem annyira a személyemnek, hanem annak a gondolatnak szól, amelyet én, a szerény budai polgár, a főváros élén is képviselek.

— A mi várospolitikánkban a program csak eszköz egy magasabb cél,

a főváros közönsége jobb sorsának elérése érdekében. —

A közéletben annyit ér az ember, amennyit a köznek használ. Ezt a mércét alkalmaztam mindig a legszigorúbban magammal szemben is. Ma egyébként is minden programon felülálló általános kötelességünk, hogy átsegítsük a főváros népét a mostani nehéz, válságos időszakon. A polgárság lelkiségétől függ, hogy miképen tudja ezeket a válságos időket átélni. Ebben a vonatkozásban rendkívül súlyos kötelezettség hárul azokra, akik vezetőhelyen állanak, hogy e lelkiség helyes kialakulására befolyást gyakoroljanak. (Zajos éljenzés és taps.)

— Rá kell mutatnom arra a szózatra, amely három nappal ezelőtt, Magyarország miniszterelnökének ajkairól elhangzott és amely

a polgárságot közös, egyetértő, válvetett munkára hívta fel,

mondván, hogy minden magyar ember az ő munkatársa, aki ki akarja venni részét abból a nemzeti munkaprogramból, amelyet maga elé tűzött. *Ez a szózat mélyen belemarkolt minden jóérzésű magyar ember szívébe és lelkébe.* Nekünk polgári kötelességünk, hogy e szózatot megszívleljük, az együttműködést, a vállvetett munkát a polgárság körében propagáljuk és annak híveket szerezzünk. (Percekig tartó éljenzés és taps.)

Ripka Ferenc ezután felkérte *Liber* alpolgármestert, mondja meg tisztviselőtársainak, hogy ugyanolyan lelkesedéssel és munkakészséggel végezzék felelősségteljes munkájukat, mint a multban és ne kedvetlenítse el őket az a körülmény, hogy

a város vezetősége kénytelen volt nehéz szívvel illetményeiket csökkenteni.

Meggyőződése, hogy a hazafias érzéstől áthatott, lelkes és kötelességét példaadóan teljesítő tisztikar az anyagi szempontokat figyelmen kívül hagyva, a magasztosabb cél, a főváros közönsége érdekében megadással viseli a nehéz körülmények által vállukra rakott keresztet. A város vezetőségének a legboldogabb napja lesz, amikor e keresztet leveheti vállukról.

Végül ismételten megköszönte a szeretet és ragaszkodás szívélyes megnyilatkozását és további megértésre egymás megbecsülésére hívta fel a megjelenteket és a főváros lakosságának széles rétegeit, amelyeknek képviseletében az ő üdvözlésére egybesereglettek.

*

Vacsora után a kisiparosok küldöttsége tisztelgett *Ripka Ferencnél* *Győrbíró* István főtitkár, *Sulner* Márton igazgató és *Grenyó* Bertalan, a kőművesmesterek csoportelnöke vezetésével.

A küldöttség vezetői keresetlen szavakkal *köszönték meg azt a jóindulatú támogatást, nagy megértést, amelylyel a főpolgármester a kisemberek sorsát mindig a szívén viselte.* Tolmácsolták az iparosság jókívánságait és Isten áldását kérték további munkásságára.

Városigazgatási szakkönyvtár létesül a Városházán a tisztviselők számára

A közeli hetekben egymásután sorozatosan jelennek majd meg azok a polgármesteri rendeletek, amelyek *Gallina* Frigyes tanácsnok racionalizálási javaslatainak gyakorlati megvalósítását célozzák. A rendeletek között a legfontosabbak közé tartozik az, amely *a tisztviselők továbbképző tanfolyamainak* megszervezéséről szól. Az elnöki osztály elkészítette ennek a tanfolyamnak a részletes tantervét, amely nemcsak kizárólagosan a közigazgatási ismeretek gazdagítására szorítkozik, hanem a székesfővárossal szorosan összefüggő históriai, jogi, kulturális és egyéb ismeretekre is kiterjed. Az előadók személye is kombinációba került és a továbbképző tanfolyam katedráin a legkitünőbb városházi nevekkel találkozunk.

A tisztviselő-továbbképzés és a tökéletesített közigazgatás szolgálatába kívánja állítani a reform azt a külön könyvtárt is, amely az összes szakkönyveknek gazdag tárháza lesz. Ez a *Városigazgatási Kézikönyvtár* a Központi Városházán nyílik meg, ahol a tisztviselők megtalálják nemcsak a szükséges kézi- és segédkönyveket, szakfolyóiratokat, hanem az intézmény cserevisszonyba lép a külfölddel is és ilymódon a közigazgatási biográfia legújabb termései állandóan rendelkezésre fognak állani.

A tervezett *Városigazgatási Kézikönyvtárról* és annak szükségességéről beszélgetést folytattunk

Gallina Frigyes tanácsnokkal,

a székesfőváros racionalizáló biztosával, aki az érdekes új reformról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A racionalizálással kapcsolatosan tartott hivatallátogatások során megállapítottam, hogy az ügyosztályokban, a hivatalokban és a kerületi elöljáróságokon igen nagymennyiségü könyv és folyóirat található, amelyek egy része ugyan az egyes hivatalokban és ügyosztályokban össze van gyüjtve, javarésze azonban sem könyvtári állományban, sem jegyzékben nem szerepel. A hivatalok könyvtárainak túlnyomó része törvénykönyv, rendelettár, közigazgatási kézikönyv-sorozat és akad néhány különleges szakmunka, amely csak az illető ügyosztályt, vagy hivatalt érdekli. Egyes hivataloknak a törvény- és rendeletsorozatok köteteiből és a szakmunkák közül csupán bizonyos kötetekre van állandóan szükségük, amelyek a munkakörükhöz tartozó törvényeket, rendeleteket és szakirodalmat tartalmazzák.

A racionalizálással kapcsolatban feltétlenül szükségesnek látszik, hogy

az ügyosztályokban és a többi hivatalokban eddig szokásos könyvtárrendszert módosítsuk.

A Központi Városházán városigazgatási kézikönyvtár volna létesítendő, amelynek anyagát túlnyomóan törvénykönyvekből, rendelettárakból, közigazgatási kézikönyvekből, szakkönyvekből, szakfolyóiratokból lehetne összeállítani. Ezt az anyagot a Fővárosi Könyvtár szaktanácsai szerint a könyvtárban található kettős példányokkal, esetleg újabb beszerzésekkel kiegészíthetjük. A Vegyészet, a Levéltár és más, speciális feladatokat végző hivatal könyvanyagát is át kell nézni olyan szempontból, *nincsenek-e ott olyan könyvek, amelyeknek helye inkább az említett központi könyvtárban volna.* Az ilyen könyveket is bele fogják venni a központi katalógusba, magukat a műveket azonban továbbra is az egyes, speciális hivatalok és intézmények kezelik.

— Az a terv, hogy a könyvtár vezetésére a *Fővárosi Nyilvános Könyvtárból* rendeli be a főváros vezetősége a legkiválóbb, legértékesebb és a közigazgatási jog minden ágában jártas szaktisztviselőt. Ennek a tisztviselőnek feladata volna nemcsak a nyilvántartás, a kölcsönzés, hanem

az összes közigazgatási, elméleti és gyakorlati kérdések bibliográfiai feldolgozása és nyilvántartása is.

Az egyes ügyosztályvezetők és a szakkérdésekkel foglalkozó előadók az előterjesztéseikhez szükséges irodalmi anyagot is kapnának, a felmerülő terveket és intézkedéseket össze tudnák hasonlítani a többi városok közigazgatásában előforduló hasonló intézkedésekkel, míg az egyes nagyobb kérdések szakirodalmát kellő és szakszerü összeállításban kaphatják kézhez. Esetleg nem is kell ezeket a könyveket keresgélniök, hanem az egyes nagyobb kérdések szakirodalmát a kellő szakszerű összeállításban, vagy a szükséges statisztikai és egyéb adatokat, törvény- vagy rendeletszakaszokat másolatban vagy kivonatban, már készen is kézhez kaphatják. Ilyen módon a tervezett városházi városigazgatási kézikönyvtár felbecsülhetetlen szolgálatokat tehet az egész városi közigazgatásnak.

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfőmök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

Leukoplast
magyar gyártmány

Budapest és a kormány

A kormányválságot, amelynek megoldásaként *Gömbös* Gyula és kiváló munkatársai vették át az ország gyeplőjét, legelsősorban az úgynevezett „gazdakövetelések" idézték föl. Egészen természetesnek tartjuk tehát, ha az új kormány, amelynek fiatalos tetterejétől, a nemzeti munka iránt való fogékonyságától oly sokat vár az ország, tekintetével legelsősorban a földbirtok, a gazdaosztály súlyos helyzete felé fordul. Ennek az országnak létalapja a föld, de a föld értékeit csak igazi kultúrnép tudja napfényre hozni és hasznosítani. A magyar föld eddig is meghozta a maga áldását, a magyar gazda eddig is elkeseredett küzdelemmel dolgozott: aminek azonban most kell következnie, az verseny, gyilkos, véres verseny az egész világgal. Ha tehát eddig szerepe volt a főváros kultúrájának az ország vezetésében és fejlődésében, akkor ez a szerep az egész világgal való versengés és mérkőzés idején ezerszeresére fog emelkedni.

Ha tehát a nemzeti regenerálódás kormányának legfőbb gondja a magyar föld megsegítése, akkor munkája megindításának legelső pillanatában teljes erővel ki kell használni azokat a rendkívüli, felmérhetetlen eszközöket, amelyeket a magyar főváros, mindnyájunk szeretett Budapestje nyujtani tud.

Budapestre igen nagy gondjának kell lennie a kormánynak, mert ez a város nevelője, gyámolítója az országnak, kenyérkeresője önmagának és kifelé ragyogó reprezentálója mindazoknak a hatalmas kultúrértékeknek, amelyek odakint becsületünket, hitelünket, életlehetőségünket megadják és növelik.

De, amikor *Gömbös* Gyulának és kormányának tekintete erre a városra esik, azzal is tisztában kell lennie, hogy Budapest *az ország érdekében* olyan terheket és feladatokat teljesít, amelyek meghaladják anyagi erejét. Tisztában kell lennie azzal, hogy Budapest vállalt terheinek igen jelentős része nem is őt illeti. Vitathatatlan bizonyítékokat szolgáltat erre a fővárosnak most megjelent költségvetése, amelynek bizonyító erejű számadatai élesen tünnek szemünkbe. Legelsősorban ott van a *közegészségügy*, amelyről mindenki tudja, hogy e téren az ország gondjai igen nagy részben Budapest nyakába szakadtak. Budapest székesfőváros közkórházai szinte országos jellegűek és évtizedek óta a kötelességtudás legteljesebb fokán szolgálták nem Budapest, hanem az ország egészségügyét. Vagy szóljunk-e a *közoktatásügyről*, amelynek csak személyzeti kiadásait évi huszonnégy millió pengőre kontemplálta a legszükségesebbekre szoritkozó költségvetés is. Az a kultúra, amely a főváros lakosságának ebből a klasszikus áldozatkészségéből sugárzik, elárasztja fényével az országot, amelynek fiai itt vetik meg jövőjük alapjait.

Tessék egy tekintetet vetni azokra az áldozatokra is, amelyeket Budapest *szociális* téren tesz. Amit itt cselekszik, igazán messze meghaladja anyagi erőit. Budapest gondoskodik minden falai közé szakadt szegényről, szükölködőről, nyomorgóról. De amit e hivatásában nemcsak önmagáért, hanem az országért is tesz, az nem abban rejlik, hogy válogatás nélkül minden nélkülözőről gondoskodik, hanem abban, hogy az elégedetlenség lecsapolásával elejét veszi minden kirobbanás veszedelmének. Budapest tehát őre az állam rendjének és nyugalmának, amiről legfőként munkaalkalmak nyujtásával gondoskodik. Közmunkákat teremt, támogatja a létével küzdő ipart és kereskedelmet, s ráadásul még a *rendészet* érdekeinek védelméhez is évi három millióval járul hozzá.

Annak a *Gömbös-kormánynak*, amely az ország nyugalmának, rendjének megszilárdítását, jólétének növelését tűzte ki programjául, látnia kell, hogy Budapest székesfőváros fogja e tekintetben neki a legerősebb támaszt nyújtani. Tudjuk, hogy a kormány tagjai el vannak telve Budapest szeretetével, de a kormányban Budapest érdekeinek szószólója — úgy véljük — *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter lesz. Egy évnél hosszabb belügyminisztersége alatt annyi jóindulatot és szeretetet tapasztalt részéről Budapest székesfőváros, hogy most, amikor a régi kabinetből a miniszterelnökön kívül egyedül maradt őrhelyén, csak még több jót, még nagyobb megértést remélhetünk. Egy nagyszerű kultúrember szemével látta meg Budapest hatalmas erejét és szerepét, tiszta látással őrizte meg a fővárossal szemben azt a tökéletes objektivitást, amelyet politikai okokból annyiszor és olyan nagyon szerettek eddig elhomályositani. Budapest kiváló, nagyhatalmú, megértő, lelkes barátot szerzett *Keresztes-Fischer* Ferencben, akit új minisztersége kezdetén ez a város hálásan a multért, reménykedve a jövőben, melegen üdvözöl.

Őszinte kritika a költségvetésről, amelynek bevételi előirányzatában fokozott óvatosságra van szükség

Néhány nappal ezelőtt küldték szét a költségvetés tervezetét, amelynek legfontosabb számadata a kereken 170 millióra rúgó kiadási tétel. A költségvetés megvitatása csak október 15-én veszi kezdetét a törvényhatósági tanácsban és igy addig várni kell arra, hogy a főváros felelős testületében kifejtsék a költségvetés bírálatát. Addig is, amig a költségvetésről a megfelelő hozzászólások elhangzanak, kérdést intéztünk

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaghoz, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökéhez, aki a gazdálkodás jövő évi tükréről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Kétségtelen, sogy a költségvetés tervezetének elkészítése hatalmas és nagyarányú munka volt, amelyet nagy körültekintéssel és a különböző eshetőségekkel számolva kellett összehozni. Ebből a szempontból nézve már most meg lehet jósolni, hogy *úgy a tanácsnak, mint a közgyülésnek meglehetősen bonyolult feladata lesz a költségvetést a legreálisabban megállapitani.*

— Nem szabad elfelejtkezni arról, hogy a kiadásoknak mindenütt a bevételekhez kell igazodni és hogy

valóban lehet-e arra a jövedelmezőségre számitani, amelyet a költségvetés adatai előtárnak.

Ha figyelembe vesszük az elmult év nyolc hónapjának adatait, akkor érdekes megfigyelésre nyilik alkalom, amelyekből nyomban megállapitható, hogy bizonyos törvényszerű jelenségek mutatkoznak éppen úgy a fővárost, mint az államot érintő adóbevételekben. Augusztus végéig például az adók cimén befolyt összegek

bizonyos deprimáló következtetésekre

adnak alkalmat. A főváros ebben az évben augusztus végéig közli az adókimutatásokat, amelyek ez időpontig *18.5 millióval magasabban állnak, mint az elmult év hasonló időszakában.* Bármennyire is emelkedett tehát az adójövedelem, ennek nem szabad megtéveszteni senkit sem, mert például az állami együttesen kezelt adókban tízmillió pengővel kevesebb folyt be, és csökkent a kereseti adó is, ami

előreveti árnyékát annak a lehetőségnek, hogy további visszaeséssel kell számolni.

Mindezek ellenére mégis többlet mutatkozik, aminek a megfejtése azonban nagyon is kézenfekvő ha figyelembe vesszük, hogy új adónemek sorakoztak fel, mint például a *szükségadó*, amely cimen 24.5 millió folyt be és ez az adónem az előbbi év kimutatásaiban természetszerűleg *még nem szerepel.* Ez a lényeges bevétel adja meg a többletet az eredményben, de több folyt be négymillióval az *alkalmazottak külön illetményei* után is, amelyik nemrég rendszeresített adóforrás és igy a mult évben figyelembe vehető nem volt. Ez a két tétel együttesen 28 millió új adótöbbletet hozott, ám velük szemben ott áll a tízmilliós kiesés az állami egyenes adóknál. Ha ezt leszámítjuk akkor pontosan megkapjuk a 18.5 milliós többletet, amely — ismétlem — az új adók következménye.

— *A helyzetet a maga rideg valóságában a régi adóknál látjuk.* A visszaesés itt szembeötlő és mint fentebb kimutattam, ha az állami adók bevételeinél többlet is van, a főváros a maga adóinál és illetékeinél a sajnálatos csökkenést kénytelen kimutatni. A fővárosi adók visszaesési méreteire jellemző, hogy

az év első nyolc hónapjában községi adókból 4,780.000, a kereseti adóknál, 1,700.000, a forgalmi adó-részesedésnél 1,150.000 pengő a kiesés

és igy tovább kivétel nélkül minden adónem alatta maradt a várakozásoknak. Az adóknál mutatkozó hiány 11,234.000 pengő, amellyel szemben jelentkezett egy új adónem, *az ingatlan vagyonátirási illeték* felemelt kulcsából eredő jövedelem. 1,830.000 pengő folyt be a különbözetből, de ez csak papiroson látható, mert tudjuk, hogy ezt az összeget az állammal kötött megállapodás alapján a hidépités céljaira fogjuk átengedni.

— Ilyen körülmények között, amikor a tavalyi hetvenmilliós adóbevételből a folyó évben csak 60.700.000 pengő folyt be és tizmilliós hiány jelentkezett,

a legóvatosabb előirányzati mérlegelésre

van szükség. A visszaesés 14—15 százalék és minden ok megvan arra, hogy a még hátralevő négy hónap adójövedelmeit pesszimisztikus elgondolással itéljük meg. Meggyőződésem, hogy a jelzett időpontban *még nagyobb deficit fog kialakulni*, különösen az egyenes adóknál, ahol a kivetéseket is mérsékeltebb alapon ejtették meg. A legnagyobb óvatosságra volt szükség tehát a költségvetés összeállításához. Az előirányzatok a mult évvel szemben 11.5 millióval 1931-hez viszonyítva pedig 33.7 millióval voltak csökkenthetők.

Baj az, hogy főleg a dologi kiadásoknál kellett csökkentéshez nyúlni, amelyekből tulajdonképpen a kereskedelem és ipar alimentálódik.

Tagadhatatalan, hogy némi rekompenzációt nyujt a *szükségmunka*, amelynek egyes részei most vannak vállalatbaadás előtt, azonban ez a kárpótlás sem ér fel a kiadások csökkentése következtében előálló munkaalkalom-hiánnyal.

— A törvényhatósági tanács és a közgyülés illetékessége alá kerülnek tehát a költségvetési számok, amelyeknek bizonyára erős ostrommal kell megküzdeniök, mert máris nyugtalan mozgalmak észlelhetők az iparosokat és kereskedőket érintő kiadási tételek visszaszorítása miatt. Bármennyire is jogosak és érthetőek ezek a kívánságok:

a csekély jövedelmi források úgylátszik mégis mellőzni kénytelenek a nem elsősorban fontos kiadási tételeket.

Ez természetesen visszahatást gyakorol az adóbevételekre is és igy az általános deprimáltságból nincs más kiút, mint a gazdasági viszonyoknak a normális útra való terelése.

Olcsó vidéki munkásokat foglalkoztatnak a főváros vállalkozói

Munkás-razziák rendszeresitésével a visszaéléseket meg kell akadályozzni

Az utóbbi időben egyre-másra érkeznek a főváros illetékes ügyosztályaihoz és a polgármesterhez panaszok, amelyek szerint a vállalkozók nagyrésze nem tartja be minden fővárosi munka vállalatba adásának első feltételét, azt, hogy fővárosi közmunkánál csak állandó budapesti lakosokat foglalkoztathatnak.

Illetékes helyen

e panaszok kiküszöbölésére vonatkozóan a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros tilalmának megszegése a vállalkozók nehéz anyagi helyzetére vezethető vissza. A versenytárgyalásokon annyira leszorítják az árakat, hogy minden úton-módon kénytelenek takarékoskodni. Ennek

egyik módja a vidéki munkások alkalmazása, mert hiszen ezeket nem órabérre fizetik, hanem napszámba fogadják őket.

Tekintve azonban, hogy a környékbeli, általában a vidéki városok *a legszigorúbban ellenőrzik, nehogy budapesti munkás dolgozzék közmunkájukon, mi is kénytelenek vagyunk ragaszkodni ehhez a feltételhez.* Akciónk *nem irányul a vidék ellen*, szivesen foglalkoztatnánk az ország minden munkanélkülijét, sajnos azonban, még a helybelieket sem tudjuk ellátni, igy tehát

kénytelenek vagyunk elsősorban a mi embereink sorsával törődni.

A hozzánk érkezett panaszok után nyomban *figyelmeztettük* a vállalkozókat a konzekvenciákra, ha azonban újabb panaszokat hallunk,

munkásrazziák rendszeresitésével fogunk érvényt szerezni a főváros akaratának.

Gondunk lesz arra, hogy a vállalkozók ne kerülhessék meg a rendeletet oly módon, hogy vidéki alkalmi munkásaikat *telepük cimén jelentsék be*, mint budapesti lakosokat. Evégből már a közel jövőben

bizonyos helybenlakási minimumot fogunk kikötni.

A főváros erélyes intézkedése *minden bizonnyal véget vet ezeknek az anomáliáknak.*

Távbeszelő: 87—9—65.

LXIII. ÁLTALÁNOS AUKCIÓ

KIÁLLITÁS: 1932 október 9-én és 12-én d. e. 10—fél 2-ig október 10-én és 11-én d. e. 10—fél 2 és d. u. 4—fél 8 órák között.

ÁRVERÉS: 1932. október 13-tól 28-ig d. u. negyed 4 órától — Vasárnapokon nincs árverés.

ÁRVERÉSRE KERÜLNEK: Mübecsü festmények, szobrok, rajzok, porcellánok, keleti szőnyegek, müvészi és közhasználatra szánt bútorok, ékszerek, kézimunkák, keletázsiai tárgyak és könyvek. Katalógus a helyszinen 1.50 P-ért kapható.

Nagyarányú műszaki problémák megoldását vette munkába a városrendezési ügyosztály

Beszélgetés Kempelen főtanácsossal, a városrendezési ügyosztály új vezetőjével

A polgármester a mult héten szabadságolta a nyugdíjazás küszöbén álló *Csármann* Ferenc tanácsnokot és a városrendezési és magánépítési ügyosztály vezetésével

Kempelen Ágoston
műszaki főtanácsost

bízta meg, aki programjáról és törekvéseiről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Most vettem át az ügyosztály vezetését és ezekben az órákban programot, vagy részletes munkatervet adni úgyszólván lehetetlen dolog. De egyébként sem adhatnék, mert legelső feladatomnak az ügyek és munkatársaim alapos megismerését tekintem.

— Nem vagyok új ember a városrendezési ügyosztályban és nemcsak azóta az egy év óta dolgozom itt, amióta a polgármester úr a közlekedési osztályból áthelyezett, hanem tulajdonképpen *itt kezdtem el három évtizeddel ezelőtt pályámat és közszolgálatom első tíz esztendejét ebben az ügyosztályban, illetve az akkori mérnöki hivatal városrendezési osztályán töltöttem el.* Harminc évvel ezelőtt *Devecis* Ferenc mellett dolgoztam a városrendezési osztályban. Ebben a minőségemben nemcsak a főváros mérnökeinek összes személyi ügyeit én intéztem, hanem tovább dolgoztam régi munkakörömben. Később a *közlekedési ügyosztályban* a közúti vasúti ügyek is a reszortomba tartoztak és én voltam az, aki szinte kierőszakoltam, hogy a teljesen tönkrement és állandóan zavarokat előidéző alsóvezetéket a villamosvasutak kellő időben, nagyobb bajokat megelőzve, felsővezetékkel cseréljék ki.

— A mérnöki közigazgatásnak alig van előttem teljesen ismeretlen ága és a polgármester úr bizalmából most elfoglalt új tisztemben arra fogok törekedni, hogy

a mai nehéz időkben is megvalósíthassa a városrendezési ügyosztály a reá váró nagy feladatok közül azokat, amiket halasztani későbbi komplikációk veszélye nélkül nem lehet.

Másik vezető szempontom az, hogy a városrendezési ügyosztály programjának irányát úgy szabjam meg, hogy a mostani nagy munkanélküliségben *minél több munkaalkalmat nyujthasson.*

— Részletes programot adni, mint említettem, egyelőre nem tudok, de nem is adhatok, azonban nem hallgathatom el, hogy az ügyosztály programját tulajdonképpen bőségesen felöleli az a nagyszabású *városfejlesztési előterjesztés*, amelyet a napokban *Harner* Ferenc, a városfejlesztési bizottság elnöke dolgozott ki. Ez a bizottság, amely már megkezdte munkáját, igen értékes és nagy segítője, támogatója lesz a városrendezési ügyosztálynak, tervei és szándékai végrehajtásában.

— Remélem, hogy a mostani szűkös pénzügyi viszonyok közt is

sikerül formát és módot találni arra, hogy a városfelmérés évtizedes nagy műszaki munkáját elkezdhessük,

hogy aktív telekpolitikát indíthassunk és a legfőbb gondjaim közé fog tartozni az is, hogy *a műszaki adminisztráció az ügyek gyors és sima lebonyolításával* az építési tevékenységet, az építési kedvet elősegíthesse.

— Szabályozási terveink, ha készítőik a város fejlődésének valamilyen elgondolását szemelőtt is tartották, csak részlettervek, mert nem nyugszanak hivatalosan elfogadott, egységes városfejlesztési programon, de egyébként is sok tekintetben kiegészítésre és revízióra szorulnak. Városfejlesztési program hiányában természetesen

nincs a fővárosnak szerves közműépítési programmja sem.

A városrendezési ügyosztálynak etekintetben segítségére kell jönnie a többi műszaki ügyosztálynak. A legsürgősebb feladatok közé tartozik *az új építési szabályrendelet kidolgozása*, etekintetben azonban meg kell várni az építésügyi szabályzat kidolgozását, amely most van munkában a Közmunkák Tanácsánál.

— *Aktív telekpolitikára azért van szükség*, mert a városépítés megfelelő jogi és pénzügyi előfeltételeinek hiányában a telekpolitikai tevékenység a városfejlesztés leghatékonyabb módja.

*

Az ügyosztály új vezetője olyan megoldás előkészítését is tervbevette, amely a főváros és a környékbeli városok városrendezési és műszaki kooperációjára vonatkozik. A főváros ebben a kérdésben a Közmunkatanács és a kormány támogatását fogja kérni.

— Az új építési szabályzat egyik problémája:

a felhőkarcolók kérdése.

A felhőkarcolók, amelyek természetesen külön tűzvédelmi berendezést kívánnak, nálunk szükségletet sohasem fognak okozni, legfeljebb csak városépítési érdekességet. Lipcsében például megengedik ugyan a felhőkarcolók építését, de a hatodik emelettől felfelé minden további emeletsor után az alapterület minden négyzetméterére 6 márka külön járulékot kell fizetni. Budapest beépítetlen területe olyan óriási és a város fejlődése olyan irányu, hogy aligha kerül sor tömeges felhőkarcolóépítésre. De a 6—7 emeletes házak építése már megengedhető lesz. A tűzoltóság felszerelései ezidőszerint 30 méteres házmagasságra vannak berendezkedve.

Külön szabályozzák az építésügyi szabályzatban a Vár és a Várlejtő beépítését.

A jövőben a Várban csak olyan építkezés történhetik, ami a hely történeti jellegének megfelel. A Várhegy oldalai pedig csak úgy építhetők be, hogy a Várhegyre való kilátást és a Várból való panorámát messzemenően lehetővé, a városlalak képét pedig szebbé tegye.

*

Amint látjuk, az új építkezési szabályzat nem csupán rideg szabályrendelet lesz, hanem a városkép szépségét is szolgálja. Azonkívül a lakosság higiénája érdekében apró részletkérdésekről is intézkedni fog.

Budapesten nincs szükség felhőkarcolókra

A Közmunkatanács rövidesen elkészül az új építési szabályzattal

A főváros műszaki adminisztrációja évről-évre jobban nélkülözi *az új építési szabályrendelet hiányát*, mert a régi szabályzat teljesen elavult és nem egyeztethető össze a modern építési technika, a higiénikus lakásépítés és a módszeres modern városfejlesztés elveivel. A főváros azonban az új építési szabályzatot csak akkor alkothatja meg, ha a Közmunkatanács az új építésügyi szabályzat összeállításával elkészült. Ez a szabályzat már közel egy éve munkában van és azt *Zubriczky* József miniszteri tanácsos készíti.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

beavatott helyen

érdeklődött az új építési szabályzat előkészületei iránt és a következő részleteket tudta meg:

— Az új építési szabályzat összeállítása nem könnyű feladat. A megszerkesztésénél ügyelni kell arra, miképpen lehet összeegyeztetni a mostani súlyos viszonyok figyelembevételével a városépítés követelményeit és a magánépítkezés jogos igényeit. Két véglet között kell a városépítő szabályokat alkotó hatóságnak megkeresnie azt a mértéket, amely egyfelől a lakót megvédi a hideg és a meleg, a külső és a belső zaj ellen és

megteremti számára a biztonságos és egészséges lakás elemi feltételeit,

másfelől megadja az építkezésnek azt a formáját, amit a mai kulturált ízlés megkíván.

— Az új építési szabályzatnak foglalkoznia kell az építési telkek nagyságának és alakjának, horizontális kialakításának, az épületek magasságának, térfogatának, valamint ezen elemek kombinációjából előálló építési módnak a kérdéseivel. Az új szabályrendeletnek egyik fontos célja, hogy megszüntesse a sötét, levegőtlen udvarokat, az ugyanilyen udvari lakásokat és ezek helyett sok levegőt és világosságot biztosítson az építési tömbök számára. A modern építkezés követelményeinek megfelelően kell módosítani az épületmagasságok mértékét is. A régi szabályzat szerint a szobák magassága 3 méter 40 centiméterben, a házak maximális magassága pedig 25 méterben volt megállapítva.

Ezek a méretek az európai nagyvárosokhoz viszonyítva nagyok,

úgyhogy most már a lakóhelyiségek összmagasságát 2 méter 80-ról 2 méter 40-re lehet leszállítani, ami lehetővé teszi az épületek megszabott magasságában további emeletsorok ráépítését és így a terület fokozottabb kihasználásának lehetőségét. Módosításokra van szükség *az építési övezet beosztásában* és az építési engedélyek kiadásánál pontosan mérlegelni kell a különbséget a beltelki és a perifériális építések közt.

Kazánok
Radiatorok
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

Igyunk „HARMAT"-vizet!
Megrendelhető: székesfővárosi ásványvíz-üzemnél
(I., GELLÉRT-RAKPART 1. TELEFON: 530-03)

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

Petrass László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Gőz- és vizszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszíjak. Mindenféle műszaki cikkek

Lux Ede és társa
Lakk- és festékgyár Rt.
Budapest VII., Dohány-utca 4. szám

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 76—21.

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906—02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., Dráva-utca 5. Telefon: 91—7—65.

Városszéli mezőgazdasági telepítés csak Nagy-Budapest határán kivül létesithető

A főváros azonban mégis fölveszi az egymillió pengős Mabi-kölcsönt és abból szükséglakásokat épít

A *Fővárosi Hirlap* már két héttel ezelőtt közölte, hogy a tervezett városszéli kiskertes telepítésnek a megvalósítása elé olyan természetű nehézségek gördültek, amelyek annak életrehívását alapjában megrendítették. Azok a szempontok, amelyeket annakidején a *Fővárosi Hirlap* szóvátett, illetékes helyeken is megértésre talált és most már végérvényesen kialakult az a vélemény, hogy a városszéli telepítés eredeti elgondolása megoldhatatlan. Mértékadó körök belátták, hogy

nem szabad a főváros határában falut épiteni

közművek nélkül, pöcegödrökkel, ásott kutakkal, mert ezek a főváros fejlődésére, sőt kultúrnivójára, közegészségügyi viszonyaira egyaránt veszedelmet jelentenek.

A városszéli telepítésnek ezt a falusias formáját tehát nem valósítják meg, de ez nem jelenti a tervezett egymillió pengős építkezés elmaradását, csak a kivitel formájában lesz változás. A főváros a MABI-kölcsönből folytatja a már korábban megkezdett városias jellegű szükséglakásépítést. Hogy ez az új szükséglakástelep a régi Bihari-úti házcsoport kiegészítéseképpen létesül-e, vagy másutt, az e pillanatban még nincs eldöntve.

A városszéli telepítés elmaradásáról és a szükséglakásépítés tervéről

Liber Endre alpolgármester

a következőket közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A városszéli-telepítés kiskertes, falusias formája ellen a városfejlesztési bizottság már eredetileg aggályokat táplált. A bizottság véleménye teljesen fedi a főváros vezetőségének álláspontját. Helyesebbnek látszik a falusias, városszéli-telepítés tervének elejtése és helyette olyan

városias jellegű szükséglakások építése,

amelyek munkahelyek közelében létesülnek. Az is elfogadható indok, hogy szükségmunkának jobban megfelel a városszéli-telepítésnél a szükséglakások építési formája, mert az több munkaalkalmat jelent.

— A londoni és berlini városszéli telepítések nem azonosak a nálunk tervezettel. A német Siedlungok és az angol Estate-ok teljesen modern, közművekkel felszerelt telepek.

Nálunk ellenben mezőgazdasági jellegű telepítésről van szó és ez csak Nagy-Budapest határában volna létesíthető.

A főváros mai területe, különösen annak a telepítés céljára tervbevett pesti része úgyszólván teljesen összeépült a környékbeli városokkal, úgyszólván tehát városépítési területté alakult át. Ezért városfejlesztési szempontból aggályos, hogy a kiszemelt fővárosi területen mezőgazdasági vagy kertgazdasági célra évtizedekre területeket kössünk le. De általános gazdasági szempontok is ellene szólnak annak, hogy városszéli-telepítést, külföldi példát követve, megcsináljuk. Németország mezőgazdaságilag importra szorul, ott a mezőgazdasági termelést jutalmazni érdemes.

A mi értékesítési nehézségekkel küzdő mezőgazdasági túltermelésünk mellett nagyon meg kell fontolni, hogy az ilyen telepítés a letelepített embereknek és közvetve a fővárosnak hasznára volnának-e?

Ebben a telepítési kérdésben egyébként a hetes bizottságé a döntő elhatározás.

Takarékossági bizottságokat nem küld ki a tanács

Az esetleges módosításokat a tanácsülésen fogjak elvégezni

Elkészült a jövő évi gazdálkodás alapja: *a költségvetés*, amely ezúttal is kiváló teljesítménye a főváros vezetőségének és a pénzügyi osztálynak. Várospolitikai körökben, az ügyosztályokban, valamint az üzemekben, nagy érdeklődéssel tekintenek a törvényhatósági tanács állásfoglalása elé, amelyik arra vonatkozik, hogy *működésbe lépnek-e az idén is a takarékossági bizottságok* és hogy e réven várható-e lényeges eltolódás a költségvetési tervezetben. A takarékossági bizottságok esetleges munkábaállásáról intéztünk kérdést

Payr Hugó

országgyülési képviselő, törvényhatósági tanácstaghoz, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A polgármester úr szuverén joga a költségvetést megcsinálni. A tervezet el is készült és *formailag deficitmentes* azzal a ténykedéssel, hogy a kiadások tételeiből körülbelül 12 millió pengőt lefaragtak. Amint látható tehát, a jövő évi gazdálkodás pénzügyi keretei már rendelkezésre állanak, amelyet a közeli napokban vesz tárgyalás alá a törvényhatósági tanács.

— Nézetem szerint

most nem forog fenn szüksége annak, hogy külön a tanács kebeléből kiküldött bizottságok parcellázzák fel egymás között az ügyosztályok és üzemek költségvetéseit,

úgy, mint a mult évben, amikor a polgármester első tervezetében 20—25 millió pengő deficit vetette előre árnyékát. Közismert, hogy ezt a súlyos hiányt az adminisztráció a közszolgáltatási tarifák emelésével akarta pótolni, amelyet követett azután az *Egységes Községi Polgári Párt* tanácstagjainak az az egyöntetű fellépése, amelyik *a költségvetés csökkentésének a lehetőségei révén* kivánta elmellőzni a polgárság újabb megterhelését. Indítványuk akkoriban teljes eredményt hozott és

sikerült is a költségvetést úgy átformálni, hogy ezek a súlyos terhek elvonultak a lakosság feje fölül.

— Más lapra tartozik, hogy a törvényhatósági tanács akar-e foglalkozni olymódon a költségvetéssel, amint azt a mult évben megtette? Valószínű, hogy a tanácsban alapos és részletes vita fog kialakulni, ami azzal magyarázható, hogy

az adminisztráció költségvetése az autonómia szempontjából gyakorlatilag még nincsen átdolgozva és felmérve.

Ahogy én látom, *a tanács kebeléből kiküldendő takarékossági bizottságokra szükség nem mutatkozik*, mert az egyes tételek esetleges átdolgozására a tanácsnak megvan a maga lehetősége, — ha erre komoly okok mutatkoznak.

*

Payr Hugó nyilatkozatából kitünik, hogy a törvényhatósági tanács esetleg módosit nehány tételt, azonban *a takarékossági bizottságok kiküldését nem tartják múlhatatlanul szükségesnek*. Valószínű, hogy a testület az összes tételeket átvizsgálja, azonban lényegbevágó módosításokra aligha kerül sor. Az adminisztráció maga gondoskodott már a költségvetés egyensúlyának biztosításáról, elismerésre méltó munkát végzett, további lefaragásnak szüksége tehát nem mutatkozik.

Hadipótlék helyett magasabb nyugdíjkategóriába sorozzák a főváros igényjogosult alkalmazottait

Készül az érdekes reform az elnöki ügyosztályban — Az újitást már január elsején akarják életbeléptetni

Még a közigazgatás megszervezéséről szóló törvényjavaslat vitte bele az illetménymegállapítási rendelkezésekbe, hogy *a hadiszolgálatban résztvett közalkalmazottak számára hadipótlékot kell rendszeresiteni*. A fővárosnak nagyszámú olyan alkalmazottja van, akik ezen a címen külön honorálásban részesülnek és a fizetésükkel egyidejüleg megkapják a *hadipótlék* címen járó, egyébként nem túlmagas külön díjazást.

Az elnöki ügyosztály kimutatása szerint

évente 98 ezer pengő kerül ilyen címen szétosztásra olymódon, hogy a tisztviselők havonta 7.20 P, az altisztek pedig 3.60 P hadipótlékot élveznek.

A törvényes rendelkezéseknek ilymódon való alkalmazását a főváros *külön szabályrendeletben* állapította meg, de e rendszer ellen újabban mindsűrűbb kifogások hangzottak el, elsősorban az ellátmány adminisztrálásának könnyítése érdekében. Ugy látszik, hogy ezeknek a felszólalásoknak most komoly következményei lesznek, mert *az elnöki ügyosztály olyan reformon dolgozik, amelyik új alapokra helyezi a háborúban résztvett alkalmazottak külön díjazását.*

A közeli időben készül el azt az ujitást tartalmazó rendelkezés, amelyik bizonyára a hadipótlékos alkalmazottak körében osztatlan örömet és megelégedést fog kelteni. Arról van szó, hogy a *havonkénti külön díjazásokat megszüntetik* és helyette azt a rendszert alkalmazzák, hogy

a hadipótlékra jogosan igényt tartók a háboruban kifejtett nagyszerű kötelességteljesítésüket a nyugdíjazásnál látják honorálva, amikor szolgálati idejük betöltése után automatikusan egy fizetési osztállyal magasabb kategóriába kerülnek.

Ez a megoldás fölöslegessé teszi a javadalmazások kiutalásánál most elkerülhetetlen külön számítási munkákat és mert lényegében jelentős többletet nem nyujtanak a hadviselt alkalmazottaknak: *a magasabb nyugdíjfizetési osztály sokkal inkább felel meg az elismerés kifejezésének.* A nagyérdekességű újitást valószínűleg *január 1-től* léptetik életbe a Városházán és az összes községi intézményeknél.

Még a tél beállta előtt

szereltessen központi fűtésének kazánjába **GANZ**-gyártmányú szabadalmazott **LILIPUT** vándorrostélyt, melynek páratlan előnyeit és gazdaságosságát az egész országból beérkezett nagyszámú megrendelés igazolja. **Nem kell hozzá sem koksz, sem más drága fűtőanyag,** mert olcsó magyar daraszénnel üzembiztosan működik

Olcsó. — Gyorsan törleszthető.

Díjtalan szaktanács és mérnöklatogatás

Ganz és Társa Részvénytársaság

X., Kőbányai-út 31. Telefon: Aut. 90-2-84 és 90-8-69.

ORION RADIO

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

„UNITAS"
VILLAMOS GÉP- ÉS MŰSZERÜZEM
DERMAFORINE LABORATORIUM
vezérképviselete, összes orvosi gépek, műszerek és berendezési tárgyak gyártása, javítása. Budapest, IV., Városház-utca 14. (Országos Orvosszövetség székháza)

HACKER EMIL
okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 290-95

Ezer tonna anatoliai szén megrendelését indítványozza a gázgyár vezérigazgatója

Szakadatlan tárgyalások folynak a külföldi gázszén beszerzésének módjáról

A *Fővárosi Hirlap* multheti számában feltűnést keltő híradásban számoltunk be a Gázművek zavartalan szénellátását célzó tárgyalások új fordulatáról: a kisázsiai török szénbányák termékének esetleges bekapcsolásáról, amely megoldás fontosságára *Becsey* Antal törvényhatósági tanácstag már évekkel ezelőtt felhívta a figyelmet. Megírtuk, hogy a Gázművek igazgatósága Budapesten tárgyalásokat folytatott a bányák termelését irányító *török-francia érdekeltség* megbízottaival és hogy ennek eredményeként nagyobb mennyiségű anatoliai antracitet megrendeltek. Az első szállítmány már meg is érkezett Budapestre.

A nagyjelentőségű kérdéssel pénteki ülésén behatóan foglalkozott a Gázművek igazgatósága, amely ülésen

Véssey Ede h. vezérigazgató beszámolt a külföldi szénbeszerzésre vonatkozó tárgyalásokról, ennek során a török szén behozatalának lehetőségeiről és a török bányaérdekeltség képviselőivel folytatott tanácskozásokról.

A Gázművek igazgatósága helyeslően vette tudomásul a helyettes vezérigazgatónak a polgármesterhez intézett írásos javaslatát, amely arra vonatkozik, hogy a főváros rendeljen egyelőre *1000 tonna törökországi gázszenet, amelyből 700 tonna darabosszén, 300 tonna pedig mosott apró kőszén.*

Ezt az 1000 tonna szenet próbaszállítmánynak tekinti a főváros, amíg a törökországi kőszénbányaérdekeltséggel, a Société D'Hénelie Stamboul-lal végleges megállapodást nem köt.

A Gázművek előterjesztése megállapítja, hogy a *törökországi darabos kőszén 3 és félpengővel, az apró szén pedig 1 pengővel olcsóbb a karvini szénnél.*

A Gázművek igazgatóságának egyik tagjától

a törökországi szénszállítás lehetőségeiről a következő információt szereztük:

— A főváros gázműveinek a törökországi, illetve kisázsiai szénszállításra vonatkozó tárgyalásai meglehetős jó irányban indultak meg. A *Société d'Hénelie Stamboul* céggel jobban adva van a célszerű megoldás lehetősége, mint a másik oldalon. Rá kell mutatnom arra is, hogy a törökországi kombináció nem újkeletű. A Gázművek már a mult ősszel tárgyalni kezdtek a kisázsiai bányák érdekeltségével, de eredményre nem juthattak, mert a bányának nem volt elég darabos szene, amit nekünk szállíthatott volna.

A törökországi szénvásárlás lehetősége reánk nézve azért kedvezőbb, mert itt inkább adva van a rekompenzációs megoldás lehetősége.

Sőt arra is hajlandóság mutatkozik török részről, hogy pengő ellenében is szállítanak. A törökországi megoldás tehát mindenképpen előnyösebbnek látszik, mint akár a csehországi, akár a német, vagy lengyelországi.

— Ennek dacára a törökországi kapcsolatot végleges megoldásnak tekinteni egyelőre nem lehet, mert a megszervezés időbe tart. Rekompenzációs megoldás esetén például meg kell organizálni, hogy *a szénnel hozzánk érkező uszályok visszafelé se tegyék meg üresen az utat,* hanem a rekompenzációs árút elszállítsák Törökországba. A másik probléma az, hogy a Duna, mint az olcsó víziút, télen vagy alacsony vízállás esetén nem áll rendelkezésre. Ezért

a megoldás perfektuálása esetén a Gázműveknek gondoskodni kellene nagyobb szénkészletek fölhalmozásáról.

— A Gázművek igazgatóságának tudomása szerint a *Ruhr-vidéki* tárgyalások is kedvező mederben haladnak. Mindenesetre azt akarjuk, hogy a szénkérdés minél hamarabb közmegnyugvásra megoldást nyerjen. Ebben a törekvésben úgy

a főváros, mint a kormány,

sőt a főváros szerződéses szénszállítója is, együttesen és külön-külön azon fáradoznak, hogy a Gázművek külföldi szénnel való ellátása mielőbb nyugvópontra jusson.

*

Itt említjük meg, hogy a fővárosnak, a *Guttmann-Testvérek* céggel a csehországi szén szállítására kötött szerződése még két évig érvényes.

Uj felirat megy a kormányhoz az Erzsébet-sugárút érdekében

Csak külön törvény oldhatja meg a jogi és pénzügyi előfeltételeket

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén és az *Egységes Községi Polgári Párt* értekezletén ismét szóbakerült az *Erzsébet-sugárút* kérdése. *Harrer* Ferenc hívta fel a főváros vezetőinek figyelmét arra, hogy a belügyminiszternek az Erzsébet-sugárút megnyitása kérdésében küldött elodázó leiratába nem szabad belenyugodni, hanem fel kell írni a belügyminiszterhez, hogy az Erzsébet-sugárút megnyitásáról, illetve ezzel kapcsolatban a főváros és az állam közötti telekcseréről hozott közgyülési határozatot változatlanul hagyja jóvá. A felirat, illetve a miniszter állásfoglalásának kívánt revíziója dolgában

Harrer Ferenc dr. tanácstaghoz

fordultunk, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Amidőn a főváros jövőjével programszerűen foglalkozni akarunk, az Erzsébet-sugárútnak legalább is a belső torkolati részére vissza kell térnünk és meg kell vizsgálnunk, hogy a távolabbi jövőt mérlegelve, szabad-e az elfogadott térkialakításban megnyugodnunk. Az is megfontolást igényel, nem kellene-e az utat valamivel kiszélesíteni? Mindezt annál inkább megtehetjük, mert az út megnyitásának jogi és pénzügyi előfeltételei még nincsenek megoldva. Ilyen körülmények között

az sem lenne helyes, ha az út torkolatába eső fővárosi házat, amely csere útján az Erzsébet-út megnyitását vállaló Közmunkatanács tulajdonába menne át már most lebontanánk,

mert ez semmivel sem vinné előbbre a probléma megoldását, ellenben esetleg hosszú időre kitárná a szomszédos házak hátsó részét, udvarait, ami, tekintve a városrész elhanyagolt, ódon voltát, nem volna valami csábító látvány.

— *Az Erzsébet-út kérdésében a következők a teendők:* A terv reviziója, a véglegesített terv alapján a közművek terveinek elkészítése és letárgyalása; továbbá a végrehajtás jogi és pénzügyi feltételeinek megteremtése. A pénzügyi lebonyolítás nem történhet sem a mai törvényes rendelkezések alapján, sem a Közmunkatanács meglévő anyagi erejével.

A jogi és pénzügyi előfeltételeket csak külön törvény adhatja meg,

amint ez a főváros régi, nagy útvonalainak megnyitása előtt, az Andrássy-útnál, a Nagykörútnál, a Kossuth Lajos-utcánál is történt.

— Ennek a külön törvénynek tartalmaznia kell a kisajátítási rendelkezéseket, az értékemelkedési járulék szedésének jogát, az adó- és illetékmentességet és végül a forgótőkének és esetleg állami pénzbeli támogatásnak engedélyezésére vonatkozó intézkedéseket is. A törvényjavaslatot azonban meg kell előznie

a végrehajtási programmnak,

mert ez a program mutatja meg, hogy miféle részletes törvényes rendelkezésekre van szükség. A végrehajtási programnak kell meghatároznia az útnyitási műveletek körzetét és pedig úgy, hogy az útnyitás a legkedvezőbb pénzügyi eredménnyel legyen végrehajtható.

— Meg kell állapítania azokat a kisajátítási, telekrendezési és közműköltségviselési rendelkezéseket, amelyekkel *az ingatlantulajdonosok érdekeinek igazságos védelmezésével* a legkedvezőbb pénzügyi eredmény érhető el.

*

Az *Erzsébet-sugárút* kérdése olyan nagyjelentőségű, hogy azt, úgylátszik, a napirendről levenni nem lehet. A főváros tehát feliratot intéz a belügyminiszterhez az Erzsébet-sugárút ügyével kapcsolatban hozott és a Közmunkatanáccsal való telekcserére vonatkozó közgyülési határozat jóváhagyása érdekében. Amíg ez meg nem történik, addig a kérdés megoldása nem jut előbbre.

KÖVEZŐMESTEREK
ÚT- ÉS CSATORNAÉPÍTŐK

Schaffer György
II., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

Handl István
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

Helfenstein Károly
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Reinisch és Wohl
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

Neuman Ferenc
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
VIII., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

KRAUSZ FERENC
VI, Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Obendorfer Károly és Rudolf
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Schaffer Antal
II., Biai-út 21. Telefon: 52-2-91

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386-93. Telefon: 386-93.

VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON AUTOMATA 97—1—57.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
96 filléres újdonságok! VI., Andrássy-út 39. 96 filléres újdonságok!

Borvendég Ferenc alpolgármester

nyilatkozik a költségvetésről, amely a legnehezebb körülmények között sem nyult a közterhek és közszolgáltatások megdrágításához

Néhány nappal ezelőtt hozták nyilvánosságra a jövő évi költségvetést, amely a maga preciz összeállításával és mindenre kiterjedő mérlegelésével *megnyerte nemcsak a nagyközönség, hanem a pénzügyi szakemberek legkényesebb elismerését is.* A költségvetés megtervezése *Sipőcz* Jenő polgármester irányításával történt, aki *Liber* Endre és *Borvendég* Ferenc alpolgármesterekkel együtt a legbehatóbban vizsgálta meg a kiadások és bevételek egybevetését. A technikai munkálatokat *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok vezetésével a pénzügyi osztály folytatta le és így elmondható, hogy *az új költségvetés a legbeszédesebb bizonyítéka a főváros egészséges fejlődésének, amely a mai súlyos időkben is a folyamatos előhaladás útján van.*

A költségvetésről és az abban kifejezésre jutott szempontokról folytattunk beszélgetést

Borvendég Ferenc

alpolgármesterrel,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Aki belemélyed a költségvetés számoszlopaiba és összehasonlításokat végez az elmult évek költségvetéseivel, az nyomban láthatja, hogy ezt az előirányzatot a rendkívüli gazdasági viszonyok között kötelező *szigorú takarékosság* és a dologi kiadások kényszerű megszorítása jellemzi. A szükségletek lemérséklését a viszonyok kedvezőtlen alakulása indokolja. Köztudomású, hogy a helyzet a multévi költségvetés összeállítása óta nem enyhült, sőt gondos figyelemmel az idén befolyt bevételekre,

a jövő évben nem lehet annyi bevételre számitani, mint amennyit a folyó évre előirányoztunk.

Ez a magyarázata annak, hogy a bevételek hozamát csökkenteni kellett. Nagyon jól látjuk ugyanis, hogy a gazdasági depresszió nyomán *a bevételek az egész vonalon visszaesnek,* kevesebb az adóbevétel, amelynek magyarázata a forgalom visszaesése, a kereseti viszonyok leromlása, az adóalapok csökkenése. Kevesebb az üzemek fölöslege, éppen a fogyasztás összezsugorodása miatt és végül csökkent a bevétel a különböző *díjak és haszonbérek* címén is, amelyeket méltányosan le kellett szállítanunk.

— Nemcsak nálunk, hanem európaszerte az összes kommunitásokban az a tendencia érvényesül ma, hogy *a bevételek csökkenése a költségvetési keretek szűkítéséhez vezet.* Főtörekvésünk odairányult, hogy

a költségvetést a lakosság és a főváros csökkenő jövedelmével hozzuk arányba.

Az irányadó szempont az volt, hogy a főváros lakosságának újabb megterhelése nélkül az egyensúlyt fenntartani, ami természetesen csak a *kiadások jelentős csökkentésével válik lehetségessé.* Ezt hangsúlyozta a polgármester úr is, amikor a költségelőirányzat összeállítása iránt intézkedett és felhívta az összes ügyosztályokat és intézményeket, hogy

a kiadások előirányzásánál a legnagyobb körültekintéssel járjanak el.

A kiadások előirányzásánál *két korlátot* állítottunk, amelyek egyikét sem szabad túllépni. Az egyik az 1931. évi zárószámadás eredménye, a másik a zárolással csökkentett 1932. évi költségelőirányzat. A költségvetési keret szűkítése mellett természetes, hogy jóformán csak azokat a kiadásokat lehetett a jövő évi költségvetésben előirányozni, amelyek a *szigorúan vett közigazgatási feladatok ellátásához* és jogszerűen vállalt kötelezettségeink teljesítéséhez szükségesek.

Csakis így lehetett a költségvetési keretet a várható bevételekhez arányosan szűkíteni

és a költségvetés végösszegét *169 millió* pengőre leszállítani. Ez a leszállítás számottevő, ha figyelembe vesszük, hogy 1929-ben 208 millió pengő volt a községi háztartás költségvetése, 1931-ben 190 millió, 1932-ben 180 millió, most pedig 169 millió pengő. Ezek a számok azt mutatják, hogy bármennyire is nehezünkre esett,

mindig igyekeztünk költségvetésünkkel a változó gazdasági helyzethez igazodni,

ami a legfontosabb, de egyúttal a legnehezebb feladatot jelenti.

— Az ilyen módon összeállított költségelőirányzat a lakosság újabb megterhelése nélkül *egyensúlyban* van. Nem változik az adó- és közszolgáltatások mértéke és a bevételeket a tényleges bevételek mérlegelésével a legreálisabban igyekeztünk előirányozni.

A gazdasági helyzet azonban még nem jutott nyugvópontra.

A jövő gazdasági és pénzügyi eseményeket előre látni nem lehet, ennélfogva bármennyire is reális legyen a bevételek előirányzata, erre teljes biztonsággal számitani nem lehet. Ez az oka annak, hogy ez a költségvetés is csak egy keret, ami azt jelenti, hogy a költségvetés a felhasználható *kiadási keretet* adja meg és az előirányzott kiadás tényleges felhasználhatóságát a bevételek alakulása szabja meg. Ezt az eljárást követjük a jövőben is, ami azonban a kiadások szigorú megszorítása folytán ez most már sokkal nehezebb.

Minél szűkebbre szabjuk a kiadásokat, annál nehezebb a bevételek elmaradása esetében a kiadásokat elhagyni.

A jövő évi költségvetésünknél már ez a helyzet beállott, mert a kiadásokat jobban megszorítani alig lehet. Mindent egybevetve, ez a költségvetés *a teljes realitás* alapján áll és bizonyos, hogy a tényleges zárószámadási adatok *lényeges eltérést* nem fognak magukkal hozni.

Borvendég Ferenc alpolgármester fenti nyilatkozata rámutatott a költségvetés összeállításának rugóira, amelyek elárulják, hogy a gazdálkodás megalapozása csakis a legóvatosabb mérlegelésnél járhat eredménnyel. El kell ismernünk, hogy *a költségvetésnek a nagyközönség szempontjából az a legnagyobb jelentősége,* hogy teljesen mellőzi a közszolgáltatások megdrágítását és így a háztartási egyensúly kizárólag a városvezetés körültekintő módszereinek a sikere.

A költségvetés számadatai

Az 1933. évi költségvetés főösszege az üzemekkel együtt 349,220.860 pengő. Ebből a *községi háztartás* kiadása 169,353.134 pengő, *az üzemeké,* közműveké, intézeteké, — ideértve a részvénytársasági keretekben működő üzemeket is, — 179,867.726 pengő. A költségvetés főösszeg *a tavalyi előirányzatnál 23,801.804 pengővel kisebb.* A községi háztartás kiadásait 10,456.724 pengővel, az üzemek és önálló vagyonkezelésű intézmények kiadási tételeit pedig 13,345.080 pengővel apasztották. *A költségvetés egyensúlyát sikerült adó- és közüzemi díj emelés nélkül biztosítani,* sőt

jelentkezett egy kis felesleg is: 1154 pengő.

A *bevételek* nagyobb tételei a következők: Adóbevétel 86.7 millió, házbérjövedelmek, haszonbérek és egyéb községi bevételek 54.5 millió, az üzemek hozzájárulása 28.1 millió pengő. Az adóbevételek az 1932. évi előirányzattal szemben 8.4 millió pengővel csökkentek. Lényegesen kisebb a községi pótadó, a kereseti adó és a forgalmi adórészesedés várható jövedelme. Csökkent az italmérési illeték, a vigalmiadó és az ebadó előirányzata is. Forgalmi adórészesedés címén 2 millió pengővel kevesebbet vár a főváros. Az adóbevételeket az idei tényleges bevételi eredmény alapján, változatlan adókulcsok szerint irányozták elő.

Az üzemek hozzájárulása 3.8 millió pengővel kevesebb,

mint az idén. Minden üzem üzleti feleslege visszaesik. Az autobuszüzem deficitje 1 millió, a Széchenyi-fürdőé 350.000 pengő. A Beszkárt rendkívüli területhasználat címén jövőre 200.000 pengővel kevesebbet fizet.

A *kiadásokat* az egész vonalon átlag 10%-al csökkentették.

Egyedül az inségakciók költsége emelkedik 4.5 millió pengővel.

Jövőre 11 millió pengőt költ ínségenyhítésre a főváros. *E kiadások egy részének fedezésére 9.3 millió állami hozzájárulásra számít a főváros,* a többit pedig a társulati adó után kivetett 15%-os pótlékból fedezi.

A kiadások túlnyomó része közmunka és közszállitás.

A községi háztartásban 50 millió pengőnyi közmunka van számításba véve, az üzemekében pedig 70 millió pengő.

Közszállításra tehát összesen mintegy 120 millió pengő áll rendelkezésre, nem számítva ide a 10 millió pengős ínségmunkát, amelynek végrehajtása jórészt szintén a jövő évre marad.

A kiadások nagyobb tételei:

Közigazgatási alkalmazottak	14.8 millió
Közigazgatási nyugdijak	6.9 „
Közoktatási alkalmazottak	22.9 „
Közoktatási nyugdijak	4.5 „
Utak épitése és karbantartása	5.9 „
Csatornák épitése és fenntartása	3.0 „
Sétányok és ültetvények	1.8 „
Közvilágitás	3.1 „
Tűzoltóság	2.5 „
Államrendőrségi hozzájárulás	3.0 „
Közjótékonyság, szociálpolitika	8.8 „
Inségakciók	11.0 „
Közművelődés	2.8 „
Kölcsönök törlesztése	19.9 „
Forgótőkekölcsön kamata	2.0 „
Köztisztaság	8.1 „
Vágóhidak és vásárcsarnokok	4.2 „

A rendes kiadásokon felül *9 millió pengő rendkívüli kiadást* irányoz elő a költségvetés. Igy új iskolaépületek épitésére 400.000 P, a népligeti iskolai sporttelep létesítésére II. részletként 60.000 P, *a dunai hidak épitésére* 2 millió pengő, különböző telekszerzésekre 1 millió pengő, *szellemi szükségmunkára* 480.000 P, a fedett uszoda épitési költségeihez való hozzájárulásra 220.000 P, a *Kisipari Hitelintézet alaptőkeemelésére* 260.000 P, a községi háztartás 1931. évi hiányának fedezésére 1.7 millió pengő, a közkórházi régebbi deficit fedezésére 2 millió pengő, a Döbrentei piac rendezésére 40.000, az új északi csatornaszivattyútelepre, mint második részlet 220.000, kisebb épitkezésekre és átalakitásokra 600.000 pengő a rendkívüli előirányzat.

A háztartás egyensúlyának biztosítása érdekében a tisztviselőknek és alkalmazottaknak a többszörös illetménycsökkentésen felül még újabb áldozatokat kell hozni.

Törölték a költségvetésből a hagyományos karácsonyi jutalmakat és az üzemi alkalmazottak remunerációját is.

Az idén karácsonyi jutalom és remuneráció csak akkor lesz, ha a főváros pénzügyi helyzete addigra számottevően megjavulna.

A Magyar Lovaregylet

október hó 8, 9, 15, 16-án versenyt tart. Kezdete köznapokon 2.45, vasár- és ünnepnapokon 2.15. Helyárak: I. úri 4.— P, hölgy 3.— P, II. hely 2.— P, III. hely 80 fillér. Páholyülés 6.— P, ring 10.— P. Totalisateur, vendéglő minden helyen. Villamos I., II. helyhez a 29-es, III. helyhez a 24, 38-as kocsikkal. HÉV-en I., II., III. helyhez. Autobuszon „A" Vörösmarty-térről 12.55—2.20, „O" Oktogon-térről 1—2.25 óra között. Vissza a versenyek befejezése után. Háromszori átszállójegy 1 pengő.

TÖRÖK A. és TÁRSA
BANKHÁZ R.-T.
BUDAPEST, IV., SZERVITA-TÉR 3,
a m. kir. osztálysorsjáték főárusitói.
Elérhető legnagyobb nyeremény
500.000 PENGŐ
NYERESÉGYHUZÁS
október hó 20-án és 22-én.
Az I. oszt. sorsjegy árai:
Egész sorsjegy P 24.— | Fél sorsjegy P 12.— | Negyed sorsjegy P 6.—

Boby és Daisy
a közönség kedvencei
a Székesfővárosi Állatkertben
Pálmaház ✻ Akvárium
Nyitva egész nap!

Epitőipar részvénytársaság
Budapest, VIII., Baross-utca 15. szám
Aszfaltgyár és anyagtelep
IX., Gubacsi-út 37. szám.
Telefon: 411—49.

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Egyelőre nem folytatják a státusrendezés előkészítő munkálatait

Nem kívánnak elébevágni az átszervezési és racionalizálási elgondolásoknak

Az új fővárosi törvény életbeléptetése óta úgyszólván permanens jellegű munkásságot folytatott *a státusrendezési bizottság*, amelyik az adminisztráció egyik legkiválóbb ismerőjének, *Bódy* Tivadar ny. polgármesternek vezetésével sorra vette a megoldásra váró összes feladatokat. Az utóbbi hónapokban *meglassult ennek a nagyfontosságú szervnek a tempója*, amiből számosan teljesen téves következtetéseket vontak le a közigazgatási szervezet problémáinak megoldása tekintetében.

A státusrendezés és az ezzel kapcsolatos ügyek további sorsáról intéztünk kérdést

az elnöki ügyosztályhoz,

ahol a következő felvilágosítást kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A nagyfontosságú feladattal megbízott szerv előkészítette a szükséges tanulmányozásokat és tiszta képet szerzett a követendő irányelvekről. El kell ismerni, hogy ezidőszerint meglassult a bizottság működése, aminek az a magyarázata, hogy

a mai viszonyok között nem célszerű a későbbi végleges állapotot kötelezően lerögzíteni.

Nem szabad ugyanis figyelmen kívül hagyni, hogy *évekre kiterjedő rendezésről van szó*, amelyet összhangzásba kell hozni az egész adminisztráció gyökeres átszervezésével. Tudni kell azt is, hogy *Gallina* Frigyes tanácsnok teljes munkaerejével *a racionalizálás végrehajtásának előkészítésén dolgozik*, ami sok tekintetben *esetleg a szervezési elgondolásokkal ellentétes gyakorlatot érvényesít*. A létszám megállapítása és a hivatali ügykörök szétválasztása ugyancsak napirenden van és ha mindehhez még hozzávesszük, hogy az állástalan diplomások érdekében is közvetlen küszöbön állanak az annyira várt intézkedések: elképzelhetjük, hogy maga

a mindent felölelő státusrendezés nem vághat elébe a legsürgősebb tennivalóknak.

— A bizottság tehát letompította a maga munkájának ütemét és hivatásában most arra törekszik, hogy *a kirívó hibák orvoslására megtegye a szükséges előterjesztéseket*. Függetlenül azonban a státusrendezési megoldásoktól,

folynak a tárgyalások a diplomás ifjúság elhelyezkedése körül.

Nincs még döntés afelől, hogy a gyakornoki állásokra állítsuk-e be őket, vagy pedig átszervezve az ideiglenes hivatalnoki állásokat, ebben a megoldásban jussanak alkalmazásba.

*

Értesülésünk szerint a státusrendezési bizottság a közeljövőben megkezdi *a központi igazgatásról szóló szabályrendelet átdolgozását*, amelyik számos lényeges újítást fog rendszeresíteni.

Új csatornaszivattyú-telepet épít a főváros a Rákospatak torkolatánál

A főváros már évekkel ezelőtt megkezdte a Rákosvölgy csatornázását, amelynek rendeltetése egyrészt a főváros egyre jobban népesedő északi perifériájának közművekkel való ellátása, másrészt a főváros túlontúl megterhelt régi főcsatornáinak tehermentesítése volt. A rákosmenti főgyüjtő és a hozzá csatlakozó hálózat kiépítésével egyidőben hajtották végre a zuglói csatornázást is. A megkezdett csatornázási munkák szükségszerű követelményeképpen az Angyalföldön már eddig is üzembe helyeztek egy ideiglenes átemelőállomást, amely az északi csatornák szennyvizét a Dunába viszi. Ez az építkezés most részben már befejeződött, részben pedig a befejezéshez közeledik, ezért *halaszthatatlanul aktuálissá vált a végleges szivattyútelep megépítése.*

A fővárosnak erről az új, nagyobbszabású műszaki alkotásáról

beavatott helyen

a következőket mondták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az új északi csatornaszivattyútelep a mostani angyalföldi ideiglenes szivattyúház helyébe épül és nemcsak a rákosvölgyi főgyűjtó szennyvizét emeli át a Dunába, hanem átveszi majd a Soroksári-úti déli, központi szivattyútelep terhelésének egy részét is.

— Az egész építkezés költségei körülbelül négymillió pengőre tehetők

és az összeg részben való fedezésére az 1932. és 1933. évi költségvetésekben két részletben 440.000 pengőt már előirányoztak. Az új szivattyútelep építését már az idén meg kellett volna kezdeni, de a rendelkezésre álló összeg még vajmi kevés ahhoz, hogy a munkához hozzáfogni lehetne. *Az 1933. évi költségvetési részlettel azonban már közel félmillió pengő áll rendelkezésre* és most már az építkezést el is indítjuk. A szivattyútelep építését a főváros vezetősége több évre elosztva tervezi. Az építéshez szükséges összegeket a következő évek költségvetéseiben olyan összegű részletekben állítják be, amilyet majd a főváros pénzügyi viszonyai megengednek.

— Az új csatornaszivattyútelep méreteinek megszabásánál nemcsak a mostani szükségletre voltunk tekintettel, hiszen ezt most primitíven ellátja az ideiglenes telep is négy darab 36 lóerős benzinmotoros szivattyújával, hanem

a város további fejlődését is tekintetbe vettük.

Az új északi szivattyútelep körülbelül ugyanolyan kapacitású, mint a régi központi szivattyútelep, vagyis másodpercenkint 27.000 liter víz átemelését fogja végezni. Természetesen átlagban nincs szükség ilyen teljesítményre, csak a nagy záporok idején.

Megkérdezte a *Fővárosi Hirlap* munkatársa, hogy a a főváros szívén átfolyó Dunavíz szennyeződése szempontjából nem lesz-e aggályos az északi szivattyútelep létesítése?

— A legújabb modern szűrőberendezésekkel a szennyvizet kémiailag és bakteriológiailag teljesen meg lehet tisztítani és az *a Dunavíz nagy tömegével való keveredés és higítás után teljesen ártalmatlanná válik.* Már a főcsatorna betorkolása közelében is megtörténik ez a neutralizálás, nagyobb távolságokban pedig teljesen elenyészik. Ez irányban tehát fölösleges minden aggodalom. A központi csatornaszivattyútelep betorkolásánál a Dunameder későbbi alakulása, a vasuti összekötőhíd és a soroksári Dunaág zsilipes szabályozása következtében

jelentkeztek tényleg kisebb zavarok,

mivel a Dunavíz áramlásával való keveredés nem volt elég gyors. Ezen a főcső betorkolásának meghosszabbításával fogunk segíteni. A tervek készen vannak és már az idén meg akartuk kezdeni ezt az építkezést, amely teljesen a víz alatt történik és hasonló lesz a megyeri vízművek dunamederalatti alagutjainak építéséhez. Pénzügyi okokból az építkezést egyelőre elhalasztottuk.

Tervezik az Andor-utcai budai déli szivattyútelep építését is, ott azonban most még kielégíti a szükségletet a már üzemben levő *ideiglenes* szivattyútelep. A nagyszabású *végleges* szivattyú elhelyezése csak a nagy budai, dunaparti főgyüjtőcsatorna megépítése után válik aktuálissá. Ez még hiányzik a közeljövő programjából, miután az inségmunka-program keretébe illesztett csatornázási munkák során egyéb munkákat terveznek.

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Gosztonyi és Társa
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: József 358—04.
„Flintkote"
specialisták

VÁLLALKOZÁS

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Uj kiírások: A polgármester versenytárgyalást hirdet: A fonyód-bélatelepi gr. Zichy Béla árvaházi üdülőtelep átalakításával kapcsolatos bontási, föld, kőmíves, elhelyező, tetőfedő, ács, bádogos, beton, lapburkoló és regie munkára. Pályázni lehet október 15-én d. e. fél 11 óráig a középitési ügyosztályban.

A VI. ker. tüzőrség közp. gőzfütőberendezési munkáira. Pályázni lehet október 22-én délelőtt fél 11 óráig a középitési ügyosztályban.

1300 drb 80 literes horganyzott háziszeméttartány szállitására. Pályázni lehet október 28-án d. e. 10 óráig a Köztisztasági Hivatal igazgatóságánál Kun-u. 8.

170.000 kg. nyirfavesző szállitására. Pályázni lehet október 21-én d. e. 10 óráig a Köztisztasági Hivatal igazgatóságánál, Kun-u. 8.

A Jurányi-utcában levő barakiskola bontási, elszállitási és más helyen való újra felállitási munkálataira. Pályázni lehet október 17-én d. e. fél 11 óráig a középitési ügyosztályban.

Benzin szállitására. Pályázni lehet október 10-én d. e. 12 óráig a városgazdasági ügyosztályban.

A Köztisztasági Hivatal alkalmazottai ruháinak szabó munkálataira és sapkakészitésére. Pályázni lehet október 13-án d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályban.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállitásokra a következő cégek pályáztak:

A Simor-utcai bérház kőművesmunkáira pályáztak: Robelly Aladár 6493, Dittler Ferenc 7196, Szatmári Ferenc 7710, Hengl Andor 7937, Gulácsy Béla 7975, Major Imre 8092, Ehrlich Mihály 8117, Vaits Sándor 8470, Wusinszky Lajos 8290, Meitner és Csepreghy 8800, Nagy Sándor 8675, Szentpályi és Társa 8954, Deák Épitő rt. 8905 Schubert János 9026, Majnik Antal 8954, Géczy és Társa 9313, Sajgó Róbert 9380, Führer Miklós 9614, Volenits Lajos 9657, Hinkó Fivérek 9917, Hajós József 10.035, Katona János 10.400, Pink és Rácz 10.596, Cserépy István 11.000, Boros István 11.320, Self Gyula 11.497, Tömpe Gyula 11.527, Hlavay Kálmán 11.765, Szladovits István 11.770, Barczai Lajos 12.317, Szabó Ferenc 12.389, Székely Kálmán 12.727, Lantos Mihály 13.083, Gál Sándor 13.365, Streitz Gusztáv 13.514, Gál Ödön 13.865, Nemec József 14.355, Makovszky László 14.960 pengővel.

A Budafoki-úti áramfejlesztőtelepen létesítendő szénszállitó függőpálya alapozási és széntartó medencék különböző munkáira pályáztak: Koch Károly 75.571, Margalit Ödön és Andor 75.786, Fratricsevits Ernő 77.797, König Román és Stein 78.830, Hajnal Imre 80.330, Teleki, Katona és Varjas 83.656, Kiss Jenő 83.708, Szücs Jenő 84.080, Neuschloss Marcel 84.706, Biró László 85.136, Szász Albert 86.057, Marik Ernő 86.689, Skutecky és Boray 86.006, Polacsek és Epstein 87.243, Redner Jenő 87.466, Zsigmondy Béla 88.132, Kellermann László 99.190, Erdélyi Pál 89.062, Benedikt Marcel 91.958, Juhász István 89.062, László és Blum 90.726, Magyar Wayss és Freytag 91.249, Rozsnyai és Enoki 91.519, Lőrinczi Mihály 91.249, Kapuszta Gusztáv 92.487, Gorondy István 92.716, Sorg Antal 94.265, Klauber és Vajda 98.292, Fábián, Somogyi és György 99.528, Palatinus rt. 101.792, Herkules 102.987 Magyar gazdasági és kisvasuti rt. 108.618, Nagy Testv. 110.098 pengővel.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST,
I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84.
Budapest, X., Korponai-u. 11.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon: 844—12

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Antal István dr. az új sajtófőnök

Hlatky Endre dr. távozása

Az új kormány kinevezésével egyidejűleg új személyiség került a miniszterelnökség sajtóosztályának élére: Antal István dr., az OKH ügyésze, aki mint *Gömbös* Gyula miniszterelnök bizalmas munkatársa fogja irányítani a magyar sajtó munkásságát. *Antal* István dr. neve a közelmult évtizedben vált ismertté, amikor a frontot megjárt fiatal magyarságnak egyik vezető egyéniségévé emelkedett. Nagy gyakorlati érzékkel állandóan küzdött az új generáció politikai és gazdasági érdekeiért és akcióját mint publicista, a magyar sajtóban is ismertté és népszerűvé tette. *Az új sajtófőnököt a magyar sajtó munkásai kitüntető szeretettel fogadták.* Elődje, *Hlatky* Endre dr. távozása ugyanakkor nagy veszteséget jelent mindenkinek, akinek köze van a sajtóhoz. Szívvel-lélekkel barátja volt a sajtónak és nagy tudásával mindenkinek segítségére igyekezett lenni. *Hlatky* Endrében olyan sajtófőnököt ismert meg a magyar lapkiadók és ujságírók társadalma, aki egész ember volt a maga helyén. Éppen ezért nagy örömmel tölti el a sajtót, hogy *Hlatky* Endre továbbra is a miniszterelnökség kebelében folytatja működését.

Meggyógyult a polgármester. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester néhány napi muló betegség után meggyógyult és szerdán reggel újból átvette hivatala vezetését.

Darányi Kálmán kitüntetése. A kormányzó dr. *Darányi* Kálmán miniszterelnökségi államtitkárnak a második fizetési osztály jellegét adományozta. A kitüntetés, amely *Darányi* Kálmánnak sok éven át kifejtett eredményes és közhasznú munkásságát jutalmazta, olyan felelős állásban levő férfiút ért, aki nehéz munkakörében mindig csak az ország érdekeit tartotta szem előtt. A kormányzói kitüntetés úgy társadalmi, mint politikai körökben osztatlan örömet keltett.

Csármann tanácsnok nyugdíjba vonulása. *Csármann* Ferenc műszaki tanácsnok, a városrendezési ügyosztály vezetője, *október hónapban nyugalomba vonul.* A kitünő főtisztviselő távozásával a régi gárda egyik utolsó tagja mond búcsút a városháza ősi épületének. *Csármann* Ferenc már májusban betöltötte harmincötéves közszolgálatát és az ősszel mult el 64 éves, úgyhogy ő maga kérte, ejtsék el szolgálatban való visszatartására irányuló mozgalmat. Csármann Ferenc közel négy évtizeddel ezelőtt kezdte meg városházi szolgálatát a régi Pest kiváló műszaki vezetői, *Devecis* Ferenc és *Hofbauer* Nepomuk mellett. Hosszú közszolgálata alatt állandóan városrendezési ügyekkel foglalkozott és a mai modern Budapest úgyszólván az ő szemeláttára épült fel. Csármann Ferencet a főváros vezetőségének, törvényhatóságának és az egész közéletnek osztatlan elismerése, szeretete és igaz nagyrabecsülése kíséri a megérdemelt penzióba.

Liber Endre ezüstlakodalma. *Liber* Endre, a főváros közszeretetben álló alpolgármestere, szerdán üli meg feleségével, született *Aranyossy* Erzsébettel, házasságuk 25-ik évfordulóját. Az ezüstlakodalmas házaspárt a Szent István Bazilikában *Mészáros* János érseki helynök áldja meg a szép évfordulón. Ugyanezen a napon egy másik örvendetes családi esemény színhelye is lesz az alpolgármester otthona: leánya, *Bözsike* tartja eljegyzési ünnepét *Gerzanits* László tüzérhadnaggyal.

Korányi Frigyes báró — a Pénzintézeti Központ elnöke. A kormányzó *Korányi* Frigyes báró volt pénzügyminisztert a *Pénzintézeti Központ* elnökévé nevezte ki és ezzel egyidejüleg *Elischer* Viktort a P. K. elnöki teendőinek ideiglenes ellátása alól felmentette. *Korányi* Frigyes báró kinevezését *az egész magyar gazdasági élet nagy rokonszenvvel és örömmel fogadja,* mert még mielőtt a pénzügyminiszteri széket elfoglalta, éveket töltött ennek a nagyfontosságú intézménynek legfőbb pozíciójában. A P. K. elnöke egyébként nagyérdekességű nyilatkozatot tett a gazdasági helyzetről és kifejtette, hogy *nem tarthat sokáig a pangás,* ami egész Európában van, mert bizonyos jelek arra mutatnak, hogy nem hosszú időn belül *a gazdasági életben örvendetes fordulatra van kilátás. Korányi* Frigyes báró már átvette a P. K. vezetését és elfoglalta hivatalát.

Pénteken tanácsülés. A tanács heti ülése kivételesen *pénteken* lesz, a csütörtöki, október 6-iki nemzeti gyászünnep miatt. A tanács kisebb folyóügyekkel foglalkozik.

Kállay Miklós és Fabinyi Tihamér miniszterek a Belvárosi Polgári Körben. Kedden este a *Belvárosi Polgári Kör* esküúti helyiségében évadnyitó vacsorát rendezett, amelyen többek között résztvett *Kállay* Miklós földmívelésügyi miniszter, a Kör elnöke, *Fabinyi* Tihamér kereskedelemügyi miniszter, *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Kozma* Jenő és több más közéleti előkelőség. A vacsora vendégeit *Girardi* Tibor kormányfőtanácsos, a kör ügyvezető-elnöke köszöntötte. *Kállay* és *Fabinyi* miniszterekt a többszáz főnyi közönség lelkesen ünnepelte.

Budapest Fürdőváros Egyesület jubiláris közgyülése. A *Budapest Fürdőváros Egyesület* kedden délután hat órakor vitéz *József Ferenc* dr. főherceg elnöksége mellett, a Szent Gellért Szálló hangversenytermében, *ünnepi közgyülést tartott* abból az alkalomból, hogy az egyesület elérkezett *fennállásának tizéves fordulójához.* Az ünnepi közgyülésen az elnöki megnyitóbeszéd után, *az idegenforgalmi szervezetek és intézmények képviselői üdvözölték az egyesületet,* majd a vezetőség *beszámolt tizéves munkásságáról,* az ülés végén pedig megválasztották az egyesület új tisztikarát és választmányát. Budapest Fürdőváros Egyesület az első tíz esztendei munkásság során *nagyon sokat tett és kezdeményezett abban az irányban, hogy Budapest páratlan hatású gyógyfürdői céltudatosan és összhangban működjenek a budapesti idegenforgalomért* és általában az idegenforgalom fejlesztéséért.

Nem fenyegeti közvetlen veszedelem a vigadótéri facsoportokat

A Dunapart szerelmesei, a pesti panoráma gyönyörűségének hűséges lovagjai a legnagyobb megdöbbenéssel szereztek tudomást arról a rémhírről, hogy a vigadótéri Hangli-kioszk lebontása után az üde zöldet jelentő facsoportok is veszendőbe mennek. Ez a „probléma" annyira izgatja a Dunapart híveit, hogy komoly megbeszéléseken, sőt pártértekezleteken is aggódó hangon intéztek kérdést a tájékozottakhoz és már jóelőre tiltakozásukat fejezték a „merénylet" ellen, amelyik szerintük a legszebb ékességtől akarja megfosztani a dunaparti korzót.

A Hangli sorsáról intéztünk kérdést

a városgazdasági ügyosztályhoz,

ahol fölötte *megnyugtató* információkat kaptunk:

— Valószínűleg a jövő hetekben kerül a törvényhatósági tanács napirendjére a Hangli-kioszk sorsa, amelyikben csak egyetlenegy pozitivum van: *az öreg és ócska épületet eltávolítjuk.* A Vigadó-teret beárnyékoló fák kipusztítása nincsen tervbe véve, sőt az az elgondolás, hogy

az árnyas fák alatt sétányszékeket állítunk fel, hogy így alkalmat adjunk a közönségnek a nyári izzó napsütés elől enyhülést találni.

Nem kell tehát aggódni a fák sorsáért, amelyek egyelőre *a helyükön maradnak* és csak abban az esetben kerülnek fejsze alá, ha a térrendezési okok és a már ismert kiképzési tervek ezt szükségessé teszik. E fölött azonban a különböző szakbizottságok és a törvényhatósági tanács fognak dönteni, tehát még mindig megvan minden alkalom ahhoz, hogy a fák épségben való megtartására *a szükséges offenziva* megindulhasson.

*

Amint látható, *közvetlen veszély nem fenyegeti a vigadótéri kis ligetet* és amint a főváros pénzügyi helyzetét ismerjük: nem is valószínű, hogy a tér nagyarányú rendezésére vagy kiképzésére belátható időn belül komolyan sor kerüljön.

Október 10-ig lehet bejelenteni a helyfoglalási igényeket az új nagyvásártelepre. Az új élelmiszer-nagyvásártelep megnyitását november 3-ára tervezik. A polgármester már intézkedett, hogy a megnyitás és a régi csarnokból való áttelepülés simán történhessék meg. A nagykereskedőknek és vállalkozóknak a helyfoglalási igényeiket október 10-ig kell bejelenteni a vásárcsarnokok igazgatóságánál. Ugyancsak október 10-ig kell jelentkezni a hivatásos fuvarozóknak, mert a nagyvásártelepen iparszerű fuvarozással foglalkozni csak külön engedéllyel lehet.

Usetty Ferenc emlékezete. A Ferencvárosi Kaszinó és a Ferencvárosi Egységes Párt kegyeletes ünnepséggel áldozott alapítója és vezére, *Usetty* Ferenc dr., volt nemzetgyülési képviselő, a Ferenc József intézet kormányzója emlékének Ferenc napja alkalmából. Sírjára a kerepesiúti temetőben babérkoszorút helyeztek el és *Szentessy* József megható beszédben méltatta az elhúnyt vezér közéleti érdemeit. A kaszinó dalárdájának gyászénekével ért véget a kegyeletes ünnepség.

A tokaji szüreti hét legfontosabb napja: október 16, vasárnap. Ezen a napon a rendezőség számítása szerint 25—30.000 látogatója lesz a világhírű borvidéknek Tokaj, Tarcal, Tállya, Mád és Sárospatak területén. *Lázár* Miklós országgyülési képviselő vezetése alatt igazán vonzó programmot dolgoztak ki és a hamisítatlan tokajhegyaljai borok vásárain kívül népies mulatságok, hegyaljai tánevigalmak, kedves és ötletes szüreti meglepetések várják a bel- és külföldi közönséget. A tokaji szüreti hétről készséggel ad kimerítő felvilágosítást az IBUSz igazgatósága (V., Mária Valéria-utca 7. Tel.: 82—8—88).

Nyugdíjazások. A polgármester *Zboray* János műszaki főtanácsost és *Fekete* Béla erdőfőtanácsost, szolgálati idejük kitöltése folytán, *nyugdíjazta.* Nyugalomba került négy iskolaigazgató is és pedig *Hittig* Lajos polgáriiskolai igazgató, *Asztalos* Gyula, *Csapó* Rezső és *Hittig* Gyula elemiiskolai igazgatók.

A Tisztviselőtelepi Polgári Egység Társaskörének évadnyitó vacsorája. A Tisztviselőtelepi Polgári Egység Társasköre október hó 8-án, szobaton este 8 órakor, a népligeti nagyvendéglőben rendezi első, évadnyitó társasvacsoráját. A vacsorán több képviselő és bizottsági tag is megjelenik. A vacsora keretében átadják a kör díszelnökének, *Payr* Hugónak azt a plakettet, illetve mellszobrot, amelyet *Berán* Lajos és *Rápolthy* Lajos szobrászművészek készítettek.

Uj műsor a Labriola Színházban. Immár a harmadik műsort hozza a *Labriola Színház* Budapest kényes igényü közönségének és ez a műsor a további sikerek útját jelzi. A magyar részben a *Lohengrin mosoly országában* cimü operaparódiának volt óriási sikere, amelynek ötletes zenéje *Stefanidesz* Károly, a szöveg pedig *Komor* Gyula munkája. *Kökény* Ilona, *Sarkadi* Aladár és *Fodor* Artúr játéka szünet nélkül megnevettették a közönséget. A zenés produkciók élén a *Kotányi Nővérek* háromzongorás játéka arat sikert. Az artisták közül Jackie *Collier* mulatságos mutatványai a sodronykötélen, meglepően újszerü kínai akrobatacsoport és még sok más érdekes varietészám adja a háromórás műsornak mindvégig a szórakoztató és látványos teljességét. A műsor gazdagságát a *Toros* spanyol revü teszi lebilincselően változatossá.

Felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy amennyiben kályháiknak átrakása vagy kicserélése válik szükségessé, azokat hazai szén- és brikettfütésre alakítsák át. Nyomatékosan rá kell mutatnunk arra, hogy a régi kályháknak fütésre való berendezése nem célravezető, mert azokat előbb-utóbb hazai szén- és brikettüzelésre kellene ismét átalakítani. Nevezetesen hazai fatermelésünk a fogyasztást nem tudja kielégíteni és eddig is nagymennyiségü külföldi tüzifa importjára voltunk szorulva. Ezen import a devizanehézségek folytán ugyanolyan akadályokba ütközik, mint a külföldi szén behozatala. Amíg ezért a tüzifa beszerzése bizonytalanná válhat, a hidegebb télben is minden háztartási szükségletet nemcsak fedezni tud, de teljesen és olcsóbban pótolja az eddig használatban volt porosz szenet a tatai, dorogi és Salgó-bányászat magas hőértékü szene és brikettje. A kályháknak átalakítására vagy kicserélésére bárkinek készséggel adnak felvilágosítást a *Szénforgalmi Iroda,* Budapest, V., Nádor-utca 19., telefon: 235—35, vagy az ismert fővárosi szénnagykereskedő cégek.

Ezüst és nemesbronz sport és jubileumi tárgyak. **Schönwald ékszerész,**
Váci-utca 25, a Piarista-utca sarkán.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Labriola SZINHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek színháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTOL 4 PENGŐIG

Valódi magyar vendéglő Londonban
Vienna Cafe & Restaurant
178—180. Wardour Street LONDON W. 1.
A város szivében, az Oxford Street mellett.
Magyar vezetés, magyar főszakács, magyar cukrász, magyar ételek, magyar borok, magyar nóták és magyar hangulat
Polgáriárak!
A vezetőség útbaigazítást és felvilágosítást bármely ügyben szivesen ad.

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna- és magasépítési vállalkozó
Telefon: 514—06 Budapest, II., Margit-körút 43

Vállalkozónak, iparosnak és kereskedőnek nélkülözhetetlen a FŐVÁROSI HIRLAP

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a szőv. fiúárvaházak Fonyód-Bélatelepen lévő „gr. Zichy Béla" üdülőtelepén végzendő átépítési munkákkal kapcsolatos a) bontó, b) föld, c) kőműves, d) elhelyező, e) ács, f) tetőfedő, g) bádogos, h) beton, i) laphurkolati, j) regie munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1932. évi október hó 1-től kezdve naponta délelőtt 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető naponként 12—2-ig Palásthy Béla főmérnök előadónál a Központi városháza, III. em. 334. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1932. évi október hó 15.-én (szombat) délelőtt ½11 óráig a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1932. évi szeptember hó 27-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a VI. kerületi tűzőrség (VI., Próféta-utca 6. sz.) épületében létesítendő központi gőzfűtőberendezési munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1932. évi október hó 1-től kezdve naponta délelőtt 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály IV., Központi városhza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Frischfeld Ede műszaki tanácsos előadónál, a Központi városháza, III. em. 219. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1932. évi október hó 22-én (szombat) délelőtt ½11 óráig a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1932. évi szeptember hó 20-án.

A székesfőváros polgármestere.

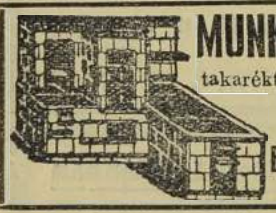
A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

„TURÁN"
a legkiválóbb magyar iron
SCHULER JÓZSEF Rt. Budapest

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: J. 412-43

FAVORIT FÉKBETÉT
Hungária tömítőanyag. Hazai gyártmány.
Grosz és Társa
BUDAPEST, V, CSANÁDY-UTCA 7. TELEFON: 912—64.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSÍTÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

ALEXY GYÖRGY
okl. gépészmérnök villamossági és műszaki vállalata.
Telefon: A. 209—93 és Aut: 209—93 ss,
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 *Alapítva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest. VII., Károly-körút 15

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
FISCHER ZSIGMOND épületfakereskedő.
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. **Telefon: J. 310—89.**

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

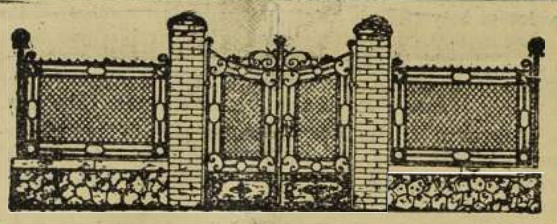
FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapíttatott: 1866. Telefon: 21-8-04.

Szárnyszivattyu
Szivattyuk. Mótorok. Műszaki és üzemszükségleti cikkek.

Házi villamos vízellátó

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusítja: **Bürgermeister Ferenc Utóda,**
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

STEINER ÉS SZIMPER **DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK**
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: József 306-29

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

Beton, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: LIPÓT 914—46

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, és a kellő helyen a legmesszebbmenő szabadalmi védjegyű anyagot építi be

Telefon: 53-0-92. **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92.
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntődéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon; 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Alapíttatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124
Telefon: Aut. 952—89.

BENGYEL.
LEFÉBER ÁGOSTON, HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfúrási és vízműépítési vállalat.
Akna-kútépítések. Mélyfúrások. Víztelenítések. Automatikus szivattyúberendezések. Alapozások. Búvározási munkák. Forrás foglalások.
Telefon: 93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körút 32

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT — TELEFON: 296—60.
GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK — BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

LISZAUER PÉTER
Mész, cement, tégla, cserép
Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 3.
TELEFON: J. 389-72

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fütés, vízvezeték, csatornázás

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 október 12. — 41. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Bizalom

Legalább másfél esztendő óta mondogatja már a jelszót a tehetetlen világ, hogy minden bajnak oka a bizalmi válság. A bizalom hiánya az oka az élet ellanyhulásának, a nincstelenségnek, a nyomornak, az elkeseredésnek. Ma már mindenfelől halljuk, hogy a bizalmi válság vége felé közeledik, jobb idők derengését vélik felfedezni a láthatáron. A bizalmatlanság, a hitevesztettség és reménytelenség — valljuk be őszintén — talán sehol sem volt olyan áthatható és megingathatatlannak tetsző, mint nálunk. És ma váratlanul olyan erővel robbant ki a nemzet egészséges, friss ütemverésü szívéből a bizalom, aminek példáját az elvénhedt, petyhüdt világban eddig nem is láttuk. Történelmi sorsfordulatot jelent az, ami ma Magyarországon történik, folyamatban van. Friss, diadalmas akarat lett urrá a szíveken, új, markáns arcélü vezér tünt fel a lagymatag politizálás poshadt vizei fölött és a bizalom árasztotta el a szíveket egészséges, meleg, éltető fluidummal.

Ezek a gondolatok értek meg bennünk, amikor a főváros tanácsának pénteki ülése örömmel üdvözölte *Gömbös* Gyula kormányát és felajánlotta készségét programmja támogatására. Ez a tanácsülés próbaköve volt annak, hogy a főváros miként tud belehelyezkedni abba a nagyszerű iramu nemzeti építőmunkába, amelyet az új vezér ellenállhatatlan erővel, magával ragadó tennivágyással diktál. Ami ezen a tanácsülésen történt, bizonysága annak, hogy azok a friss és felfrissítő hullámok, amelyek *Gömbös* Gyula miniszterelnök lenyűgöző akaratából, munkaképességéből, teremtőerejéből áradnak, célt értek a városháza falai között is. A bizalom kihunyt csarátnoka újra izzásban van, akik a főváros ügyeit intézik, megérezték, hogy itt tettek következnek, amelyek a nemzeti öncélúság jegyében születnek meg, tettek, amelyek megteremtik a lelkek koncentrációját.

Ahogy *Kozma* Jenő pompásan megértő szavaiban hangoztatta, az új kormány programja a megbénulástól fenyegetett magyar életet végzetes szerencsétlenségtől mentette meg. Az új fejlődésnek, amely a megtermékenyítésre alkalmas programból fakad, Budapest székesfőváros is részese akar lenni. Ez nem egyszerű frázis, ez nem csak udvariassági gesztus a főváros tanácsa részéről. Tanusíthatjuk ezt azzal a felszólalás-sorozattal, amely a tanácsülésen elhangzott. A döntő fontosságú határozatot a tanács tagjainak nagy többsége hozta meg, de azok az ellenzéki felszólalók is, akik politikai okokból tartózkodtak a bizalmi votumhoz való hozzájárulástól, szinte egytől-egyig más hangon, más modorban, más színezettel beszéltek, mint szoktak más kormányváltozások idején. Az akaratot, a munka, az alkotás vágyát, a fiatalos erő megnyilatkozását a program áttogó erejét és a nemzeti összetartás diadalát mindenki tisztelettel szemlélte és mi bizonyosak vagyunk abban, hogy a végig elavult pártkeretek hamarosan feloldódnak a teremtő munka ellenállhatatlan tüzében.

A városháza határozott lépést tett, szilárd hitet vallott amellett, hogy fiatal, friss erővel indul a küzdelembe a nemzet és a főváros jövőjéért. A nemzetnek új vezére van és Budapest székesfőváros volt az első magyar törvényhatóság, amely a vezér hívó szavára kemény lendülettel vetette bele magát az új időket építő új munkába. A főváros visszanyerte önmagába és az életbe vetett bizalmát. Csak bizalommal lehet a mai borzalmas időket leküzdeni, csak bizalommal lehet új élet új alapjait megvetni. A kormány elnökének minden szaváből, minden gondolatából az a vágy sugárzik, hogy a régi, boldog Magyarországhoz vezesse vissza nemzetét, egy olyan korszakhoz, amelyben jólét, boldogság, becsület voltak a vezetőcsillagok. Eljuthatunk és el kell jutnunk ehhez a célhoz, ehhez a boldog állapothoz. De a vezérnek tudnia kell, hogy a győzelem legfőbb tényezője ennek a nagyszerű világvárosnak a kultúra fegyverével vívott harca, amely csorbíttatlan, színtiszta nemzeti erőkből táplálkozik.

MINDENKOR MEGVÉDI A FŐVÁROS A LEGÁLIS IPAR ÉRDEKEIT

Sipőcz Jenő dr. polgármester nyilatkozik a téli évszak felfokozott szociális terveiről

Nem tekintheti komolynak a főváros a környékbeli városok vámháborús mozgalmát

Közvetlenül a költségvetési tárgyalások előtt a megsokasodott problémák tömegei foglalkoztatják a városházát és annak legfőbb irányitóját, a polgármestert. Fokozza a nagy munkatöbbletet a tél közelsége is, mert a főváros ezidén a multnál még talán szélesebb keretekben kiván gondoskodni a szegényekről és inségesekről. *Szakadatlan tanácskozások és tárgyalások töltik be a polgármester napi programját*, amelyből most már közismertté vált az a célkitüzés, hogy a polgármester *még a költségvetés tárgyalása során befejezi az inségmunkákra, a szociális támogatásra és az ipar és a munkások foglalkoztatására irányuló akciók előkészületeit.* A nagy várakozással megindult közérdekü tervekről és egyéb, a különböző foglalkozási ágakat közelről érintő kérdésekről intéztünk kérdést

Sipőcz Jenő dr. polgármesterhez,

akinél elsősorban a téli nyomorenyhítés megindítása felől érdeklődtünk. A polgármester erről a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az elkövetkező hideg időszakban, sajnos, még mindig *a nyomorúság fokozódásával* kell számolnunk. Ennek enyhítésére az illetékes ügyosztályok bevonásával tervezetek készültek *a természetbeni segélyeknek* a mult évi *legnagyobb arányú* támogatás mértékére való fokozatos felemelése érdekében, azonkívül *egyes szükségmunkák* folyamatbatétele iránt is.

Ezidőszerint a hatósági inségenyhítés fedezetének kérdése még mindig nem tisztázódott.

A legsürgősebb feladatomnak tekintem tehát, hogy *az erre vonatkozó tárgyalások most már a legközelebbi napokban befejeztessenek* és ha a kormánytámogatás és a fővárosnak erre a célra igénybevehető áldozata is összegszerűen megállapítást nyer, abban az esetben, mint a mult évben is történt,

november hónap folyamán megkezdhetjük a téli segítési módok szervezésére és kiterjesztésére vonatkozó munkálatokat.

Ezek során *a szegénygondozás* belterjesebbé tétele, — a hatósági *ingyenes ebédek* tápláló értékének megtartása mellett az ételsorok leegyszerűsítése és az adagszámok szaporítása, — sőt

az éjjeli menedékhelyszerű intézmények férőhelyeinek olyan szaporítása is megtörténhetik,

hogy *ez a mult évi, túlkicsiny létszámot jelentékenyen meghaladja.*

Az iparostársadalom szerdai nagygyülésére, amelyet a Kamarában tartanak, hivtuk fel ezután a polgármester figyelmét. Elmondottuk, hogy a különböző szakmák iparosai ezen a demonstráción foglalkoznak azzal a számukra káros jelenségekkel is, hogy a fővárosnál munkát kapnak olyanok, akiket ők *kontároknak* tartanak, mert nem rendelkeznek a szükséges szakképesítéssel. Ugyancsak panaszok hangzanak az úgynevezett *generálvállalkozók* ellen is, akik a kisipar rovására jutnak hatósági munkákhoz. A városi közmunkák vállalatbaadásánál *előfordulhattak-e ilyen esetek?* — kérdeztük a polgármestert.

— Ilyen panaszok nem jogosultak, — mondotta a polgármester — mert a munkák vállalatbaadásánál, szükebbkörü versenytárgyalás esetén, *kizárólag iparengedéllyel, illetőleg képesítéssel bíró vállalkozók nyernek felszólítást,* és a nyilvános versenytárgyalásoknál is a munka odaítélése ennek a szempontnak a legszigorúbb szemelőtt tartásával történik.

A XIII. ügyosztály kartotékrendszerű vállalkozói nyilvántartásába más, mint iparengedéllyel bíró vállalkozó fel sem vehető

és a felhívandók viszont csakis ezek közül választhatók. Iparengedély nélküli *kontárok,* vagy képesítéssel nem rendelkezők munkát a székesfővárosnál nem kapnak és nem kaphatnak.

— *Generálvállalkozókat* általában nem foglalkoztat a főváros a munkák kivitelénél, csak egyes speciális esetekben, amidőn a munka természete, vagy kivitelének módja azt előnyösebbé teszi. Igy például a tervezett városszéli építkezéseknél, amely egyes, kisméretű házakból létesül, *a munka lebonyolításának gyorsasága és egyszerüsítése céljából van tervbe véve generálvállalkozók alkalmazása,* de olymódon, hogy

az egyes munkanemeket végző szakiparosok neve és munkahelye az ajánlattal együtt bejelentendő

és a főváros fenntartja a jogot, hogy az ajánlatot a bejelentett vállalkozók elfogadhatóságának szempontjából is *felülbirálja.* Sőt több épület iparosmunkáinak egy közös vállalkozó által leendő végeztetésének kérdésében is *beleszólást tart fönn magának a székesfőváros.* Ily módon

a kisipar legszélesebb körben történő foglalkoztatása lehetőségig biztosítottnak tekinthető,

mert elgondolásuk szerint *módunkban fog állani az egyes épületek kőművesmunkáit, valamint födémeit, fedélszékét és fedélhéjalását külön-külön vállalatba adni.*

Lapunk más helyén közöljük, hogy az inségmunkák első részletéhez a belügyminiszter hozzájárult. Azt kérdeztük a polgármestertől, hogy mikor kerül sor az *inségmunkák további részleteinek* kiadására.

— Az inségmunkáknak következő része a Mabi által nyujtott 1,000.000 pengős összegből építendő

városszéli-telepítés, esetleg szükséglakásépítés lesz.

Ebben a kérdésben az elvi döntés a hetes-bizottság határozatától függ, amely az ügyet e héten tartandó ülésében veszi tárgyalás alá. Ennek megtörténtével fogja az illetékes ügyosztály

a további kiirási és vállalatbaadási munkákat megindítani,

amely munkákra a legmesszebbmenő előkészületek már megtörténtek, úgyhogy *a kiirás a legrövidebb időn belül végrehajtható lesz.*

Ujsághirek számoltak be arról, hogy a pestkörnyéki városok a *kövezetvám* elleni harcukban most annak a retorzionak a gondolatával foglalkoznak, hogy ők is *vámsorompókat* állitanak föl és vámmal sújtják a fővárosból érkező árukat.

— Nincs tudomásom arról, — válaszolt a polgármester, — hogy a pestkörnyéki városoknak ilyen retorziós szándékuk volna, sőt

nem is hiszem, hogy mértékadó helyen komolyan gondolnának erre a lehetőségre.

Ennélfogva a székesfővárosnál *semmiféle ellenintézkedés tervbevéve nincsen.*

Döntő tárgyalások kezdődnek a főváros és a bánhidai centrálé között

Az érdekeltség áramvásárlási szerződést kíván kötni

Annyi hosszú tanácskozás után még mindig nem történt végleges megegyezés a bánhidai centrálé és a főváros között. Nemrégiben még olyan hírek cirkuláltak, hogy a kereskedelmi minisztérium fenhatósága alatt működő *Dunántúli Villamossági Rt.* legszívesebben az erőműtelep átadására vállalkoznék, amire azonban a főváros akkoriban nem mutatott hajlandóságot. Azóta a fővárosnál is belátták, hogy

a bánhidai centrálé üzleti szempontból óriási perspektivákat rejt magában

és így most már arra irányul a törekvés, hogy az országnak ezt a legmodernebb áramtermelőjét valamilyen formában a főváros vegye birtokba. Ugyanakkor, amikor a főváros, mint vevő: szeretne tárgyalni az érdekcsoporttal, a *Dunántúli Villamossági Rt.* elzárkózik a tulajdonjog átadása elől és célkitüzéseit kizárólag az vezeti, hogy *a fővárossal hosszabb lejáratú áramvételi szerződést köthessen.* Amint látható tehát,

a szerepek felcserélődtek: most a főváros akar venni, azonban az érdekeltség ragaszkodik a tulajdon megtartásához.

A közelmult hónapokban csak tájékoztató tárgyalások folytak *Borvendég* Ferenc alpolgármester és a centrálé vezetősége között, a végleges megegyezés azonban elmaradt. A centrálé változatlanul ragaszkodik ahhoz, hogy

a főváros ötéves áramvételi szerződést kössön

és ezzel teremtsen biztonságos üzleti számítást a centrálé számára. Most már a fővárosnál is látják, hogy *a megvételre irányuló jó alkalmakat elszalasztották* és így belenyugszanak abba, hogy a centrálével csak mint vásárló lépjenek üzleti viszonyba.

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter a jövő hétre helyezte kilátásba a centrálé ügyének döntő stádiumba juttatását és ezért még a fővárosi költségvetés tárgyalása alatt elöl a nagy probléma: *tulajdonosa lesz-e a főváros a centrálénak, vagy pedig csak áramot fog tőle vásárolni?*

Bizakodik a gázgyár a benzolüzem mielőbbi felállításában

Imrédy pénzügyminiszter kilátásba helyezte az ügy sürgős megvizsgálását

Néhány hónappal ezelőtt készítette el a részletes terveket a Gázgyár vezetősége az óbudai telepen létesitendő benzolgyár berendezésére. A Gázgyár a kész terveket és az üzemi számításokat teljes egészükben felterjesztette a belügyminiszterhez, ahol a döntést azzal halasztották el, hogy *előbb a pénzügyminisztérium állásfoglalását kell kikérni.* A pénzügyminisztérium magatartása azért döntő jelentőségü ebben az ügyben, mert

a benzol is kincstári részesedés alá vonható,

amely esetben azonban a rentabilitási számítások megdőlnek. *A főváros csak abban az esetben építi meg a benzolgyárat, ha a kincstári részesedés alól mentesül* és így alkalma van néhány éven belül a közel egymillió pengő befektetést teljesen amortizálni.

Amíg az előző kormány a döntést állandóan halasztotta, addig

most, úgylátszik, gyorsabb ütemben halad a végkifejlődés felé a benzolgyár ügye.

A főváros utasította a Gázgyár igazgatóságát, hogy közvetlen tárgyalásokon sürgesse meg az engedély kiadását, amire *a mai konstelláció között sokkal több remény is van.* A pénzügyminisztérium közlése szerint

Imrédy Béla pénzügyminiszter Szitányi pénzügyi titkár referátuma alapján rövidesen tanulmányozza a kérdést

és ha az állampénzügyi szempontokat érintve nem találja, úgy nem gördít akadályt az üzem felállítása elé.

A Gázgyártól szerzett értesülésünk szerint a tervek teljesen elkészítve állanak és ha a miniszteri jóváhagyás megérkezik, úgy *nyomban intézkednek a szükséges gépek beszerzéséről. Ebben az esetben a benzolgyár a jövő év elején megkezdheti működését.*

Nem szabad a jövőben visszatartani a szolgálatban a nyugdíjjogosultsággal bíró alkalmazottakat

A belügyminiszter jóváhagyta a főváros nyugdíjszabályrendeletét

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter az elmúlt napokban hagyta jóvá a főváros *nyugdíj-szabályrendeletét* és azt olyan indokolással küldötte vissza a polgármesternek, hogy sürgősen gondoskodjék az abban foglalt rendelkezések végrehajtásáról. Városházi körökben, különösen pedig a tisztviselők között *bizonyos nyugtalanságot váltott ki* a belügyminiszter energikus utasítása, mert az a hír került szárnyra, hogy *a belügyminiszter rendelkezését tömeges nyugdíjazások fogják követni.* A belügyminiszteri intézkedésről

illetékes helyen

a következő felvilágositásokat adták a *Fővárosi Hírlap* munkatársának.

— Semmi újat sem tartalmaz az immár életbelépett nyugdíj-szabályrendelet, mert azt a belügyminiszter úr *változtatás nélkül* hagyta jóvá. A rendelkezések nem hoznak meglepetéseket, mert hiszen mindannyian tudjuk, hogy *a 35 szolgálati évüket és a 60 éves életkorukat betöltött alkalmazottak nyugdíjazás alá kerülnek.* Annyiban szigorúbb a jövőbeli rendelkezéseknek a hatálya, hogy

ezután semmiféle címen sem lehet a szolgálatban való visszatartást eszközölni, mert aki a fenti terminusokat túlhaladta: az mindenképpen nyugdíjba megy.

— Vonatkozik az új rendelkezés *egyformán a közigazgatási és üzemi alkalmazottakra,* valamint azokra is akik szerződéssel állanak valamilyen üzem szolgálatában. A tényleges következménye ezeknek a rendelkezéseknek abban nyilvánul meg, hogy *Csármann* Ferenc tanácsnok és *Barsy* Jenő tisztiorvos nyugdíjazása után megtörténik az eljárás a most szabadságolt állományban levő *Berczel* Jenő alpolgármester, *Lobmayer, Purébl* és *Édes* tanácsnokok nyugdíjazása iránt is. Rajtuk kívül

befejezik aktív szolgálatukat azok is, akik a fakultatív feltételeknek megfelelnek.

Tömeges nyugdíjazásokról természetesen nincsen szó, azonban az esedékes nyugdíjazásokat sürgősen végrehajtjuk, hogy ezzel is elősegítsük a fiatalabb generáció álláshozjuttatását.

*

Sipőcz Jenő polgármester a közeli napokban rendeletet intéz az összes intézményekhez, amelyben a belügyminiszter rendelkezésére való utalással előterjesztést kér a hivatalfőnököktől a vezetésük alatt álló személyzet esetleges nyugdíj-jogosultságáról.

MIÉRT KELL, HOGY ÖN A MIRA VIZEKET HASZNÁLJA?

MERT a MIRA keserüvíz 55 perc alatt teljesen görcsmentesen hat, íze kellemes, szine fehér, ára a legolcsóbb

A **MIRA** glaubersós gyógyviz **ötszörösen nagyobb gyógyerejü, mint a karlsbadi víz,** nem kell külön sót hozzáadni. — Kaphatók: gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben

Payr Hugó ünneplése a Tisztviselőtelepen

A *Tisztviselőtelepi Egységes Polgári Pártkör* ünnepies óvadnyitó társasvacsorát rendezett, amelyen *Gellért* Jenő elnök és *Dus* Ferenc igazgató köszöntötte *Rikpa* Ferenc főpolgármestert, majd díszes bronzplakettet nyujtottak át *Payr* Hugónak, a kör díszelnökének születésnapja alkalmából. *Ripka* Ferenc lelkes éljenzéssel kisért beszédében köszönetet mondott a Tisztviselőtelep polgárságának, amelynek köréből *Payr* közéleti pályája elindult, e harcos, önzetlen, a kispolgári érdekekért lelkesen síkraszálló fegyvertárs hüséges követéséért és megbecsüléséért. A polgárság hittel és bizalommal tekinthet a jövő elé, mert minden jel szerint túl vagyunk a válság mélypontján és most már csak enyhülés következhetik az ország nyomasztó helyzetében.

Becsey Antal, az Egységes Községi Párt és a Polgári Egység Klubjának üdvözletét tolmácsolta a körnek és *Payr* Hugónak, akit mint a párt és a polgári gondolat egyik legmarkánsabb reprezentánsát köszöntött. A nemzet szunnyadó erőinek fölkeltésében, az egyhelyben való topogás megszünésében része van e kör díszelnökének is, amiért nemcsak a saját kerülete tartozik neki hálával.

Usetty Béla országgyülési képviselő *Ripka* Ferencet, a jó és nemeslelkü embert éltette, aki díszes állásában mindig csak arra törekedett, hogy embertársain segítsen és minél több könnyet szárítson. Büszkeség tölti el, hogy társa a déli kerület listáján, *Payr* Hugó országos politikai szereplésével éppen úgy beváltotta a hozzáfüzött várakozásokat, mint a főváros törvényhatóságában és tanácsában, de müködésének sikerességéhez szüksége van továbbra is a ma megnyilatkozott szeretetre.

Payr Hugó megköszönte az elismerést, amelyre igyekszik érdemessé lenni az élet nehézségei által legjobban sujtott néprétegek érdekeinek szolgálatával, úgy amint azt *Ripka* Ferenctől, az embertől és politikustól tanulta. Ma, amikor az ország egész pénzügyi, gazdasági és politikai strukturájában mélyreható változás készül, sokkal inkább, mint valaha, a polgárság legszélesebb rétegeit kell erősíteni és ellentállóképessé tenni, hogy a nemzet eredményesen vívhassa meg heroikus küzdelmét a jobb jelenért és a sziklaszilárd jövőért.

Németh Ferenc, *Kollmann* Dezső dr., *Benedek* Márton és mások szólaltak még fel a vacsorán, amelyen többek között megjelent *Gaár* Vilmos felsőházi tag, *Scheuer* Róbert országgyülési képviselő, *Pompéry* Elemér, *Krivoss* Árpád, *Salamon* Géza, *Schuler* Dezső, *Babarczy* István báró és sokan mások.

HUTTER ÉS SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

BRASIL-MATE-VERA
REAL-HERVA-MATE
ÓVJA MEG AZ IDEGEIT!
KÁVÉ ÉS TEA HELYETT IGYON INDIAN VÉDJEGYŰ
BRASIL-MATTE-VERA-T
A MATTE-VERA NEM IDEGESIT ÁLMATLANSAGOT NEM OKOZ, MEGNYUGTAT ÉS TÁPLÁL.
HASZNÁJLÁK:
KÓRHÁZAK, ISKOLÁK, NAPKÖZI-OTTHONOK
ÁRUSITJÁK
AZ ÖSSZES SZAKÜZLETEK.
BRASIL-MATTE-VERA BEHOZATALI VÁLLALAT BUDAPEST

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

PICK LÁSZLÓ
Teherautó-fuvarozó
VI., Kartács-utca 25. Telefon: 91—5-20.

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906—02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

Pesti kirakat

Kéntartalom

Azt szokták mondani, hogy az ember nem tudja, mitől hízik. Most már ezt is tudja. A pesti ember legalább tudja: a finom, kövér, vastag levegőtől, amelyről most *Csordás* Elemér tisztifőorvos állapítja meg, hogy Budapest elérte a londoni és manchesteri levegő kéntartalmát. *Az egymillió* lakosú Budapest lakói télen ugyanannyi kénsavat lélegzenek be, mint az 1890-es években a *négy és félmilliós* lakosságú London.

Végre van valami, amiben a szegény Budapest éppúgy, sőt aránylag még jobban dúskálódhatik, mint a gazdag London: kéntartalomban. Sajnos, ez a kéntartalom nem azt jelenti, hogy ez kiválván a levegőből, most már dúsgazdagok lehetünk; hanem inkább azt, hogy meg kell találni a módját, miképpen lehet az idegenforgalom érdekében minél olcsóbban megtisztítani a levegőnket. Mert mi tisztában vagyunk vele, hogy ez a kéntartalom nem a legkellemesebb, hogy ez a kéngáz kikezdte a múzeum, a parlament, meg a Mátyás-templom kőanyagát; de azt is tudjuk, hogy komoly ártalom nem fakad belőle. Mihelyt azonban Prágában is megtudják, hogy Budapest levegőjében kén van, akkor az bizonyára olyan hírre vergődik, mint az afrikai légy, amelylyel az elmult nyáron igyekeztek elriasztani a magyar fővárostól a jószándékú látogatókat.

De különben is, nyugodjanak meg ellenségeink, ez az egész kénhistória nem fog nekik se hasznot, se szerencsét hozni. Nemcsak azért, mert ezzel a szomorú dicsőséggel London is dicsekedhetik, meg mert az egész nem olyan tragikus dolog, hanem legfőként azért, mert az idegenforgalmi főszezónban nyoma sincs kénes levegőnek. Télről, csak a télről van szó, akkor is megvannak a fűtés szabályozásában a szükséges garanciák arra, hogy a kén-veszedelmet el tudjuk hárítani.

Nem is érdemes tehát a dolgot ebből a szempontból sokat tárgyalni. Inkább arról beszéljünk, hogy nekünk budapesti polgároknak megint csak újabb átok szakadt a nyakunkba. Megromlott a levegőnk és úgy közegészségi, mint idegenforgalmi szempontból sürgősen intézkedni kell, hogy megjavuljon. Már pedig amióta világ a világ, minden reparatúra pénzbe kerül. Ez meg pláne sokba fog kerülni, de túl kell esnünk ezen a bajon is, nemcsak az idegenek miatt, hanem azért is, mert Budapestnek a saját polgárait is meg kell védelmeznie minden bajjal szemben.

Küzdelem a víz piszkossága ellen, a zaj ellen, a megromlott levegő ellen... Küzdelem... küzdelem és mindig csak küzdelem... Hiába ez a modern élet és még sem tudunk igazat adni azoknak, akik visszasírják a delizsánszot, a lóvasutat, a faggyúgyertyát; mert ha a modern élet zaja rontja is az idegeinket, piszka megtámadja is az egészségünket, százszorta több olyan eszközt ad kezünkbe, amelyekkel védekezhetünk. Hiába rohamoznak a bacillusok, a piszok és minden; ezer eszközünk van, amelyekkel védekezhetünk. Talán éppen a modern higiéna megteremtése közben fejlődnek új gázok, amelyek más oldalról akarnak megtámadni bennünket. Ez is és minden lehetséges; az az egy azonban bizonyos, hogy a modern tudomány minden erőtlen és eredménytelen támadást vértezetten fogad és véres fejjel ver vissza. Budapest a közegészség érdekében annyit tett és tesz, hogy még a statisztika szomorú adataitól sem szabad megijedni, mert a statisztika csak arra való, hogy figyelmeztessen a veszedelemre, amelyet ki kell védenünk. Ha kivédtük, a statisztika is derűsebb arcot ölt azonnal.

Még a tél beállta előtt

szereltessen központi fűtésének kazánjába **GANZ**-gyártmányú szabadalmazott **LILIPUT** vándorrostélyt, melynek páratlan előnyeit és gazdaságosságát az egész országból beérkezett nagyszámú megrendelés igazolja. **Nem kell hozzá sem koksz, sem más drága fűtőanyag,** mert olcsó magyar daraszénnel üzembiztosan működik

Olcsó. — Gyorsan törleszthető.

Díjtalan szaktanács és mérnöklátogatás

Ganz és Társa Részvénytársaság

X., Kőbányai-út 31. Telefon: Aut. 90-2-84 és 90-8-69.

Műkövet,
műkőhöz minden színben zúzalékot olcsón szállít a
BUDAPESTI KŐGYÁR (Hämmerle Adolf utóda)
Budapest V., Visegrádi-u. 65. Telefon: 906—37.

Nem volt politikai tendenciája az új kormány üdvözlésére vonatkozó tanácsi indítványnak

Pártokon felülemelkedő követelmény a gazdasági talpraállítás támogatása — A legszélesebb területekre bővül a főváros inségenyhítő tevékenysége — Nem érheti megrázkódtatás a főváros háztartását

A törvényhatósági tanácsülés pénteki ülésén „úgynevezett'' szenzáció robbant ki. Az ellenzéki pártok minősítették ennek *Kozma* Jenőnek azt az indítványát, hogy a *főváros hivatalbalépése alkalmából üdvözölje az új kormányt.* Az ülés után az ellenzéki pártok körében az a vélemény alakult ki, hogy ez az indítvány *politikumot* vitt a testület munkájába és pillanatnyilag megzavarta az együttműködéshez szükséges harmóniát.

Megkérdeztük

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselőt, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökét, hogy miképpen vélekedik ezekről a megnyilatkozásokról, amelyek az ő indítványát kísérték.

— Távol állott tőlem, — mondotta, — hogy a törvényhatóság eme előkelő testületébe *a politikumot erőszakosan bevigyem* és indítványom nem célzott mást, minthogy hivatalbalépése alkalmából üdvözöljük a kormányt. Ki kell jelentenem, hogy

ezt a formalitást a törvényhatóság a multban is minden alkalommal megtette és így semmi ok sincsen arra, hogy a mostani üdvözlés bármiképpen is politikai szinezetet kapjon.

Nem történt más, minthogy *a törvényhatósági tanács az új kormány hivatalbalépését tudomásulvette* és így nagyon tévednek azok, akik valamilyen vonatkozásban tendenciát láttak indítványomban.

— A kormányelnök úr tudvalevőleg a nemzet minden rétegét, osztályát, felekezetét, minden polgárt és minden munkást harmónikus összefogásra hívott fel és kijelentette, hogy *minden magyar embernek, minden pártnak egyformán miniszterelnöke kíván lenni.* Kijelentette továbbá, hogy kedves neki mindenki, — pártokra való tekintet nélkül, — aki az ország sorsán gondolattal, vagy tettel lendíteni tud és akar. Ezzel az elhatározással, ha az elhatározást tettek és intézkedések is követik,

el lehet érni a lelkek koncentrációját, ami minden magyar embernek legfőbb óhajtása.

A program kiemelkedő pontjai egyébként mind olyan megvalósítani kívánt intézkedések, amelyek *alkalmasak arra, hogy Budapest székesfőváros lakossága megnyugvással tekintsen a közeli jövő felé.* Ezeket a szempontokat tettem mérlegelésem tárgyává, ezért tettem meg indítványomat és kértem annak elfogadását. Nézetem szerint tehát *a kormány programjának támogatása nem tekinthető politikai állásfoglalásnak, aminthogy*

a kormányelnök szózata is került minden politikumot a szociális és gazdasági kérdések megoldási tervezetében.

A törvényhatósági tanács állásfoglalása így nem terjedt ki más területekre, mint ennek a mindenki által elfogadható programnak a támogatására.

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy most a tél küszöbén számíthat-e a főváros szegénysorsú lakossága olyan támogatásra, mint amilyenre a mult évben. Hangsúlyoztuk, hogy a nyomor ma sokkal nagyobb áldozatokat követel és ezért a *fővárosnak nem lesz könnyű feladata* a közsegítést eredményesen megszervezni.

— Aki figyelemmel kíséri — hangzott a válasz — a főváros szociálpolitikai tevékenységét, az láthatja, hogy *ez a munka évről-évre mind nagyobb területekre terjed ki.* Szorosan összefügg a megnagyobbodott munkakör a gazdasági viszonyok fokozatos romlásával és én azt hiszem,

a most elkövetkező tél az, amelyik a legnagyobb erőfeszítést kívánja a fővárostól.

Teljes erővel dolgoznak máris a különböző segítési akciók: az iskolásgyermekek élelmiszerrel, ebéddel és ruhával való ellátásán kívül közel *nyolcvanezer ingyenebédet* oszt ki naponta a főváros a felnőttek számára is, amellett gondoskodik arról, hogy a valóban rászorultak természetbeni segítségben is részesüljenek. Nemsokára megindul *a szellemi szükségmunka* akció, ahol ugyancsak másfélezer intelligens munkanélküli jut szerény havi jövedelemhez. Meggyőződésem szerint az előirányzott keretek a téli hónapok folyamán növekedni fognak és ezért nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy

Budapest szegényeinek megsegítése csakis a kormány pénzügyi támogatásával válhat eredményessé.

A megoldás kézenfekvő, mert *a szükségadók legjelentősebb hányadát a fővárosban fizették be* és így minden jogcím megvan ahhoz, hogy *a kormánytól ennek az adónak részbeni átengedését kérjük.* Tudomásom szerint

Imrédy Béla pénzügyminiszter máris foglalkozik ezzel a kérdéssel

és a legközelebbi minisztertanácsok egyikének döntése után tanácskozásra kéreti a főváros vezetőit.

A költségvetési tárgyalások küszöbén máris hangzanak el bizonyos olyan aggodalmak, hogy a főváros háztartása a jövő évben *a legnagyobb nehézségek elé* kerül. Egyes pesszimisztikus felfogások szerint ugyanis az adóbevételek és más jövedelmek további visszaesésével kell számolni, tehát a főváros gazdálkodása esetleg megrázkódtatásoknak néz elébe. Erről a kérdésről *Kozma* Jenő a következő megnyugtató kijelentést tette:

— Nem kell félteni a főváros háztartását, mert ha végignézzük a jövő évi költségvetéselőirányzatot, akkor azt látjuk, hogy ott

erőteljesen érvényesül a legóvatosabb bevételi kalkuláció.

Lényegesen leredukálták a várható jövedelmeket az egész vonalon, éppen úgy az adóknál, mint az üzemeknél és így, emberi számítás szerint, meglepetés semmiképpen sem történhetik. Mindentől eltekintve

az adminisztráció és az autonómia képviselői a legnagyobb összhangzásban vigyáznak a pénzügyi egyensúlya

és így már most kétségtelen, hogy a főváros a maga gazdasági erejéből nem fog veszíteni.

*

Elmondotta még *Kozma* Jenő, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* tagjai teljes erővel felkészülnek a közgyűlési vitára és minden szakasznál kifejtik nézeteiket, véleményüket és a végrehajtásra megérett kívánságokat.

Lebontják a Halászbástya panorámáját zavaró házat

A Halászbástya az onnan levezető *Schulek-lépcsővel* ma nem érvényesülhet teljes pompájában, mert a Dunakorzóról és a Lánchidról, de az egész pesti Dunapartról elzárja a nézők elől a Hunyadi János-szobor fordulójánál lévő kéteméletes ház. Ezt a házat a főváros még a háború előtt megszerezte és elhatározta, hogy egészben, vagy részben lebontatja és

szabaddá teszi Budapest legszebb építészeti alkotásának perspektiváját.

Szándékát azonban kitolta arra az időre, amikor a kisajátítási költségek a befolyó házbérekből már amortizálódtak.

Ez az időpont most elkövetkezett és a városfejlesztési bizottság azt a javaslatot terjeszti a törvényhatóság legközelebbi ülése elé, hogy

az útban álló házat már a tavasszal ürítse ki és bontassa le.

A tanács a bizottság propozíciójához minden bizonnyal hozzájárul és Budapest a tavaszi pompázás idejére tüneményes városképpel lesz gazdagabb.

Elkészült a Halászbástya aljának városrendezési terve is.

Ezt a tervet *Wälder* Gyula műegyetemi professzor készítette el és a Közmunkatanács is elfogadta. A lebontott ház helyét parkirozzák és a Wälder-féle tervben gondoskodás történt arról is, hogy a környéken még várható építkezések többé ne zavarhassák a Várhegynek a pesti oldalról látható panorámáját. A most épülő házak már lapostetejűek és magasságukat is úgy szabták meg, hogy a Várhegy oldalának harmonikus képébe zavartalanul beleilleszkedjenek.

Auto és motorkerékpár akkumulátorok
cseréje
javítása
töltése és karbantartása
legolcsóbban
BOSCH akkumulátor üzem
Budapest, V., Váci-út 22-24. Telefonszám: 9-23-37

Csütörtökön megkezdik a költségvetés tanácsi tárgyalását

A főpolgármester dönt a vita tartamáról

A törvényhatósági élet mindenkori legkiemelkedőbb eseménye, *a költségvetés tárgyalása*, most már e héten megkezdődik. *Ripka* Ferenc főpolgármester a legutóbbi tanácsülésen bejelentette, hogy a költségvetést napirendre tűzi és annak

első tárgyalási napjául a csütörtöki tanácsülést jelölte meg.

A végleges elhatározások szerint *a törvényhatósági tanács nap-nap után ülést tart és szombat, valamint hétfő kivételével sorraveszi a költségvetés összes tételeit.*

Nagyon érdekesen alakul a törvényhatósági budgetvita, mert az időtartamra vonatkozólag *két egymással ellentétes jogszabály van érvényben.* A régi ügyrend szerint a költségvetés tanácsi tárgyalása

nyolc ülésnapnál tovább nem tarthat,

míg a közgyűlés által nemrégiben elfogadott új ügyrend szerint a budget-vita

12 napot vehet igénybe,

Az új ügyrendet még a belügyminiszter nem hagyta jóvá és így *a főpolgármester mérlegelésétől függ, hogy a költségvetés tárgyalását mely napon kívánja folytatni.*

Valószínű, hogy *nyolc nap alatt* végeznek a költségvetés feldolgozásával, mert hiszen a költségvetési keret meglepetéseket nem tartalmaz és nagyjából igazodik a mult évi előirányzatokhoz.

A szélesebbkörű vita a közgyülésen fog lezajlani, ahová addig előkészítik a tanácsban hozott határozatokat

és azt a közgyűlés döntése alá bocsátják. Általánosságban *az idei költségvetési vita nem igérkezik különösen mozgalmasnak* és így bizonyosra vehető, hogy az egész anyag november 15-ig a belügyminiszterhez kerül.

Olcsóbb gázt követel a Svábhegy lakossága

Ujra háromheti széntartaléka van a gázműveknek

A Svábhegy lakossága, mint ismeretes, csak néhány évvel ezelőtt kapott gázvilágítást. A hegyvidék gázberendezését a főváros azzal a feltétellel készíttette el, hogy az érdekelt villatulajdonosok vállalják az installálás költségeit, s azt a gáz felemelt egységárával amortizálják. Ez meg is történt. A Svábhegyen 35 fillér a gáz köbméterenkénti egységára, míg a város egyéb részein 18 fillér.

A hegyvidék lakossága most mozgalmat indított a gáz árának mérséklése érdekében

és kérelmével a főváros vezetőségéhez fordult.

A gázművek igazgatósága szombati ülésén foglalkozott a kérelemmel és úgy határozott, hogy csak akkor hajlandó a rendkívüli egységár leszállítására, ha a jelenleginél több fogyasztó jelentkezik és így megtalálja a számításait az olcsóbb egységár mellett is. A svábhegyi villatulajdonosok, vendéglősök és szállodások most új gázfogyasztókat igyekeznek toborozni és biztosra veszik, hogy az engedmény megadása esetén többszörösére szaporodik a jelentkezők száma és jelentékenyen megnövekszik a gázfogyasztás.

Az igazgatóságnak ezt az ülését is főképpen a gázművek szénellátásának biztosítása foglalkoztatta. *Véssey* vezérigazgató-helyettes beszámolt az igazgatóságnak a tárgyalások legújabb fázisáról. Jelentette azt is, hogy

az üzemnek három hétre elegendő tartaléka van

és ezenkívül kis mennyiségben ugyan, de állandóan futnak be szállítmányok olyan arányban, amilyenben a Nemzeti Bank devizát tud rendelkezésre bocsátani. A Karwin-ostrau bányaérdekeltséggel folytatott tárgyalások egyébként igen előrehaladott stádiumban vannak és

a kilátások erősen megjavultak a megnyugtató és kielégítő megoldás tekintetében.

A gázművek igazgatósága reméli, hogy a tervezett megegyezés a legközelebbi napokban minden tekintetben perfektuálva lesz és a szerződéses *Guttmann Testvérek* cég újra megkezdi a normális szállításokat.

*

A külföldi szén beszerzésére vonatkozó tárgyalásokról írt multheti cikkünkbe sajtóhiba folytán tévesen jelent meg a törökországi bányaérdekeltség neve. A cikkben említett vállalat címe helyesen: *Société D'Héraklea Stamboul.*

VÉDELMET KÉR A FŐVÁROS a Nemzetközi Dunabizottságtól az idegen hajók füstokádó kéményei ellen

Alkalmazzanak füstemésztő-készülékeket a befutó mozdonyokon, a vasúti fűtőházaknál és a gyárkéményeken

A közigazgatási bizottság hétfői ülésén terjesztették elő a közegészségügyi és bakteriológiai intézetnek azt a sajnálatos megállapítását, hogy a székesfőváros levegője az utóbbi években nagymértékben megromlott és e téren szinte versenyre kelhet az angolok füstös gyárvárosával, *Manchesterrel*, vagy a nyolcmillió lakósú *Londonnal*. A székesfőváros bakteriológiai intézete kiszámította, hogy a *főváros levegőjét naponta 20—30 vagón mennyiségű szén és koromtartalom szennyezi be* és hogy a budapesti ember tüdeje veszedelmesen szenved a tömegesen belélegzett kénsavtartalom miatt. Az évi szénfogyasztásból egy napra átlag 685 vagón szén jut, ebből 2—4 százalék lesz a korom, szállóhamu és pernye, úgyhogy lekerekítve

20 vagón korom, hamu és szénpor jut naponta a budapesti levegőbe,

nem szólva a különböző fémes, lugos sókról, illó olajokról és kátrányokról.

1927-ben az *Országos Közegészségügyi Intézet* igazgatója, *Johann* Béla dr. professzor javaslatára néhai *Vass* József miniszter szakemberek, állami, fővárosi és más hatósági férfiak részvételével ankétot tartott a füst elleni küzdelem megvitatására és a teendők megbeszélésére. A helyzet azóta még rosszabbodott, mert a gazdasági viszonyok a magas kéntartalmú hazai szenek használatára kényszerítettek bennünket, amelyeknek égési termékei sok veszedelmet zúdítanak Budapest millió lakosának egészségére.

A polgármester a közigazgatási bizottság ülésén megígérte, hogy a lehetőséghez képest fokozottan ügyel arra, hogy *a központi fűtéses házaknál és a gyárakban a már régen előírt füstemésztőket felszereljék.* A magánháztartások kéményeire vonatkozólag nincs hasonló rendelet, úgyhogy e téren egyelőre nem tud segíteni a főváros.

Régi panasz az is, hogy a hajózás füstveszedelme ellen sincs védekezés, holott a dunai hajók,

különösen a külföldi gőzösök füstokádó kéményeikkel úgyszólván állandóan felhőbe és ködbe burkolják a Dunapartot,

megrontva a budai hegyek és a Margitsziget levegőjét. Megfigyelték, hogy az áthaladó külföldi gőzösök éppen Budapest alatt kezdik túlfüteni a kazánokat és ontják a kormos füstöt. A főváros már 1914-ben foglalkozott ezzel a kérdéssel és egy szabályrendeletet is készített, ezt azonban a kereskedelmi miniszter *a Duna nemzetközi forgalmára való tekintettel nem hagyta jóvá.* A *Nemzetközi Dunabizottságot* ugyan kötelezték, hogy a parti államok javaslatainak szellemében hajózási és rendőri szabályzatot dolgozzon ki, ez azonban még nem történt meg.

A polgármester indítványára a közigazgatási bizottság elhatározta, hogy

felterjesztést intéz a kormányhoz, hogy az említett hajózási és rendőri szabályzatra vonatkozó javaslatát minél előbb mutassa be a Nemzetközi Dunabizottságnak

és így védelmezze meg Budapestet a dunai hajók füsttengerétől. A főváros lépéseket tesz azirányt is, hogy a hazai és a velünk szerződéses viszonyban lévő osztrák hajózási társaságok füstemésztő készülékek felszerelésére kötelezzessenek. Ezen túlmenően hasonló lépéseket tesz a főváros az államvasutaknál is, hogy

a befutó vasúti mozdonyokat lássák el füstemésztővel

és a budapesti fűtőházak felszerelését is lehetőleg egészítsék ki hasonló berendezésekkel.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen bérkompressort**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

„UNITAS"
VILLAMOS GÉP- ÉS MŰSZERÜZEM
DERMAFORINE LABORATORIUM
vezérképviselete, összes orvosi gépek, műszerek és berendezési tárgyak gyártása, javítása. Budapest, IV., Városház-utca 14.
(Országos Orvosszövetség székháza)

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

LISZAUER PÉTER
Mész, cement, tégla, cserép
Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 3.
TELEFON: J. 389-72

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON, HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfúrási és vízműépítési vállalat.
Akna-kútépítések. Mélyfúrások. Víztelenítések. Automatikus szivattyúberendezések. Alapozások. Búvározási munkák. Forrás foglalások.
Telefon: 93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körút 32

Boby és Daisy
a közönség kedvencei
a Székesfővárosi Állatkertben
Pálmaház ✻ Akvárium
Nyitva egész nap!

Magyar Királyi Osztálysorsjáték
84.000 sorsjegy 42.000 nyeremény
Minden második sorsjegy nyer
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben
500.000
azaz egy félmillió aranypengő
Jutalom és nyeremények készpénzben:
300.000 200.000 100.000 | 50.000 40.000 30.000 | 25.000 20.000 15.000
s. b. összesen közel 8 millió aranypengő
Húzás október 20-án kezdődik!
Az I. osztályu sorsjegyek hivatalos ára:
Nyolcad 3 pengő | Fél . . . 12 pengő
Negyed 6 pengő | Egész . 24 pengő
Sorsjegyek az összes főárusítóknál!

SCHMIDT TESTVÉREK
Nyomdafestékgyár R-T.
Tel.: Aut. 852—85. Távirati: Farbenschmidt Rákospalota.
M. Kir. Postatakarékpénztári csekkszámla szám: **5285O
Folyószámla az Angol Magyar Bank központjánál.
Gyárt: **Kő-, könyvnyomdai-, valamint offsetfestékeket.** Mint különlegességet készit.
olaj-mélynyomó, anilin-guminyomó és bádognyomó festékeket.
Gyár és központi iroda: Rákospalota, Pázmány-utca 41.

Orvendetes fejlődést mutat a dunai állami kikötő forgalma

A gazdasági válság ellenére is biztatóak az elért eredmények — Összhangzatos munkára kell kényszeríteni a helyi kikötőt az állami kikötővel

Most került nyilvánosságra a *budapesti állami kikötő beszámolója az elmult év eredményeiről.* A kikötő jelentése messze túlemelkedik egy-egy közintézmény szokásos beszámolóján, mert a budapesti kikötők a magyar gazdasági élet bizonyos vonatkozásainak hőmérői, ama forgalom révén, amelyet a nemzetközi viziút tranzitó mozgalmasságában betöltenek. A kikötő eredményeiről és a Duna további kihasználásáról folytattunk beszélgetést ennek a kérdésnek elsőrangú szakértőjével:

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaggal, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— A legutóbbi időkben a közraktárak jelentéséből bizonyos melankóliával lehet megállapítani, hogy *a forgalom lecsökkent és visszaesett.* Amennyire indokolható a mai gazdasági viszonyokkal, hogy a forgalom összezsugorodott, annyira bántó, hogy ezek a jelenségek a nemzetközi viziút eredményes kihasználására és a tranzitóforgalommal kapcsolatos aspirációinkra vonatkoznak.

— *Gömbös* Gyula miniszterelnök nagyon helyesen mutatott rá arra az igazságra, hogy

Magyarország közgazdaságára sorsdöntő, hogy miképpen tud a tranzitóforgalomba bekapcsolódni.

Ezzel szemben a fentemlített tényállás szomorú kontrasztot jelentene, *ha nem mutatkoznának közeli vonatkozásban biztató és reményteljes tünetek.*

— Helytelen lenne tehát, ha a közraktárak jelentéséből igazságtalan ítéletet alkotnánk, amikor a másik oldalon biztató szempontokat látunk. Itt van előttünk *a budapesti királyi vámmentes kikötő 1931—32. költségvetési évről szóló jelentése,* amely sok tekintetben rendkívüli érdekes és a közraktárakkal szemben örvendetes tényről számol be. Természetes, hogy a vámmentes kikötő is megérezte a konjunktúra hanyatlását, de megállapítható, hogy

az elmult évi eredmény az előző évhez képest csak alig esett vissza.

A jelentés és ahhoz kapcsolt eredménykimutatások fényesen igazolják, hogy *Magyarországnak erre az intézményre nagy szüksége van* és hogy helyes irányítás mellett hivatásának nagyszerűen meg tud felelni. Az 1931—32. évi jelentés ugyan nem mutat olyan fejlődést, mint az előző években, amikor a forgalom megkétszereződött, de a visszaesés olyan csekély, hogy abból hátrányos következtetéseket hiba volna levonni.

— A jelentéshez csatolt táblázat eredményeiből megállapítható, hogy amíg a közraktárak forgalma *hanyatlik:* 1929—30-ban 2,568.000 métermázsa, 1930—31-ben 2,451.000, 1931—32-ben 2,000.000, addig a vámmentes kikötő forgalma *emelkedik:* 1929—30-ban 3,352.000 métermázsa, 1930—31-ben 6,700.000, 1931—32-ben 6,530.000. Az utolsó év visszasése itt nem jelentékeny, míg a közraktáraknál a forgalom komoly méretekben hanyatlik. Az összehasonlítás abban keresendő, hogy amíg

a Közraktárak elavult intézmény és nélkülözi a modern felszereléseket, addig a vámmentes kikötő zsufolva van kiváló berendezésekkel,

gépekkel, az áruk nemesítését végző szerkezetekkel és mindazzal, ami a forgalom lebonyolításában mutatkozó mai igényeknek tökéletesen megfelel. Érthető, ha a kereskedelem előszeretettel fordul a modern intézményhez és mellőzi a régi, raktári kezelést, ahol hiányoznak a tárolás korszerű eszközei.

— A vámmentes kikötő összbefogadóképességét százszázalékig kihasználták, annyira, hogy *a tároló fejlesztése is szükségessé vált.* Nagy pénzáldozattal gondoskodtak a kikötőhöz vezető közutak helyreállításáról, új szolgálati épületet emeltek és átszervezték az egész kikötői adminisztrációt. Az eredmények természetesen pénzügyi téren is mutatkoztak. A kiadások kereken egymillió pengőre rúgtak, a bevétel pedig 1,300.000 pengő volt,

a zárszámadás tehát közel 300.000 pengő bevételi többlettel zárult.

Az üzem saját erejére támaszkodva működik, tehát a vámmentes kikötő most már *közvetlenül jelentős anyagi eredményeket hoz az államkincstárnak.* Dicséret illeti a kikötő vezetőségét, hogy a nagy gazdasági válságban is kitűnően megállotta a helyét és amellett helyes üzleti érzékkel csinált eredményes propagandát magának úgy a budapesti, mint a milánói nemzetközi vásárokon. A kikötő népszerűsége ma már vitán felül áll és bizonyos, hogy nagyon ügyes kihasználással szerez mind nagyobb és nagyobb lendületet a forgalmának.

— Mindezek a tények szemléltetően igazolják, a *Fővárosi Hírlap* által annyiszor hangoztatott figyelmeztetéseket, hogy

a dunai viziút és a vele kapcsolatos kikötői kérdések ügyét nem szabad elhanyagolni

és hogy döntő jelentőségének megérdemelten kell foglalkozni a tranzitókereskedelem összes ügyeivel. A dunai kikötőink *messzemenő gazdasági hivatást töltenek be,* ha kellő körültekintéssel és ambicióval irányítják az idetartozó összes ügyeket. Most a jövő hetekben nyílik meg az *Élelmiszer-Nagyvásár,* — első döntő tényezője a főváros helyi kikötőjének és bázisa a gazdasági életbe való bekapcsolódásnak. Ha voltak is hibák a ferencvárosi kikötő építése körül: *foglalkozni kell most már a tanulságok levonásával* és az országos érdekek figyelembevételével helyet biztosítani ennek az intézménynek is a prosperitás és a fejlődés útján.

— A Kereskedelmi és Iparkamara nem egyszer mutatott rá arra, hogy

az állami és a fővárosi kikötő viszonya tarthatatlan.

Nem öncélúság kell, hanem az országos érdekek szolgálata és a nagy lehetőségek olyan kihasználása, ami tekintélyben és forgalomban emeli a budapesti dunakikötők jelentőségét.

— A két kikötőt — mondotta végül — egymással szerves kapcsolatba kell hozni és egységes elgondolás alapján úgy oldani meg a függő problémákat, hogy azok *duzzadó életet, folyton növekvő forgalmat és a centrális fekvésnek megfelelő élénkséget biztosítsanak a budapesti kikötőintézményeknek.*

Néhány napon belül megnyílik az új húsvásár-nagycsarnok

Bortőzsde a központi vásárcsarnokban — Kedvezőek a vasuti tarifakedvezményekre vonatkozó tárgyalások

A közvetlenül megnyitása előtt álló új Élelmiszernagyvásárteleppel egyidőben elkészült a főváros másik modern közélelmezési intézménye: az új *hús-nagyvásárcsarnok* is. A fővárosnak a közvágóhiddal kapcsolatban eddig is volt húsvásárcsarnoka, de a nagybani húsvásár ott csak részben bonyolódott le, mert a húsvásárt a különböző vásárcsarnokokban, főként a központi vásárcsarnokban tartották.

Az új húsvásárcsarnokot — amely Középeurópa legtökéletesebb ilynemű intézménye — a jövő hét elején nyitják meg és ide koncentrálják a főváros húsnagykereskedelmét. Az új Élelmiszernagyvásártelepen nem lesz húsárusítás, megszűnik a nagybani vásár a régi központi csarnokban és a többi helyeken is.

Az új húsnagyvásárról

Vajna Ede

közélelmezési tanácsnok a következőket közölte a *Főváros Hirlap* munkatársával:

— A központi húsnagyvásár megnyitásának napját pontosan még nem tudjuk, de a hó közepe táján lesz. A megnyitással azért kell sietni, mert

az új húsnagyvásár és az új élelmiszernagyvásár megnyitása között bizonyos junktim van.

Az a helyzet ugyanis, hogy a régi Központi Vásárcsarnokban ilymódon felszabaduló helyekre betelepítjük a vámháztéri és dunaparti bódéárusokat. A húsnagykereskedők a régi központi csarnokból a legközelebbi napon megkezdik az átköltözést és utána nyomban hozzáfogunk a vámházkörúti csarnok átalakításához. A húsnagyvásár helyére a dunaparti detailkereskedők kerülnek. Szó sincs tehát a régi központi vásárcsarnok elnéptelenítéséről, ellenkezően, új árusítási ágak odatelepítését tervezzük, így például a csarnokban

borvásár létesítését is tervezzük.

— Az új húsvásárcsarnok megnyitását nyomon követi a ferencvárosi élelmiszernagyvásár üzembehelyezése. Az előkészületek itt is teljes erővel folynak, a helyek kijelölése nagyrészt megtörtént.

Az új intézményekkel szemben eleinte táplált ellenszenv az érdekeltségek részéről már nagyrészt eloszlott.

Belátták ugyanis, hogy hátrányok helyett, amitől féltek, minden tekintetben előnyösebb helyzetbe jutnak. A koncentráció révén attól nem kell félniök, hogy a vevőik elmaradnak, a technikai berendezések tökéletessége, a nagyobb hely, a jobb közlekedés, a gyorsabb vasuti és hajózási kirakodási lehetőség és ezer más újítás olyan előnyök, amelyek úgy időben, mint pénzben nagy megtakarítást jelentenek.

Megtörtént a döntés az új élelmiszernagyvásár helypénzeinek megállapítása dolgában is.

Egy négyzetméter *helyfoglalási díja a nagycsarnokban 14 fillér lesz,* az alagsorban 10—12 fillér, a raktárakban még ennél is olcsóbb.

— A főváros vezetőségének meggyőződése, hogy az új intézmények megnyitása nemcsak a fogyasztóközönségnek és a kereskedőknek lesz javára, hanem a termelőknek és így az egész gazdasági életnek.

Az államvasutak vezetősége nagy megértést tanusít az új intézmény iránt

és a tarifakedvezményekre, a reexpediciós tarifákra vonatkozó tárgyalások a legjobb úton haladnak előre.

Ön is tud számolni!

A világítási költségek túlnyomó részét az áramszámla teszi, ehhez képest az izzólámpa ára elenyésző. A silány minőségű lámpa csak a beszerzésnél olcsóbb; az áramfogyasztásban azonban annál drágább! Vegye tehát csak a bevált, gazdaságos

TUNGSRAM LÁMPÁT!

ORION RADIO

Vállalkozónak, iparosnak és kereskedőnek nélkülözhetetlen a FŐVÁROSI HIRLAP

Döntés előtt a főváros panasza a kórház-rendelet ellen

Megsürgeti a főváros a szomszéd vármegyék 700.000 pengős kórházi hozzájárulását

Közel egy esztendeje, hogy a népjóléti minisztérium kiadta a kórház-rendeletet, amely a fővárosra nézve több sérelmes intézkedést tartalmaz és nem respektálja a fővárosi törvény rendelkezéseit sem. A sérelmes kormányrendelet nem tett különbséget a kis vidéki kórházak és a főváros hatalmas egészségügyi intézményei között, az OTI-díjakra, valamint a szegényellátásra nézve pedig olyan utasításokat adott, amelyek a fővárosra szinte elviselhetetlen terheket rónak.

A közgyülés annakidején úgy határozott, hogy

a kórház-rendelet sérelmes intézkedései ellen a közigazgatási bírósághoz fordul panaszával.

A főváros fellebbezésében részletesen kifejtette mindazokat a sérelmeket és tévedéseket, amelyeket a rendelet a főváros rovására tartalmazott. A közigazgatási bíróság a panaszt mostanáig nem tárgyalta, de *beavatott helyről* származó értesülésünk szerint most már rövidesen meglesz a döntés. Ez azért is fontos, mert

a mostani bizonytalanság sok tekintetben érezteti hatását a fővárosi kórházak adminisztrációjában is

és amíg a kórház-rendelet jogerőre nem emelkedik, nem készítheti el a főváros új kórházi szabályrendeletét sem. Erre pedig az elavult, régi helyett nagy szükség volna. Egyébként a fővárosi törvény is kötelezően előírja az új szabályrendeletek alkotását és a törvényben kikötött határidő hamarosan lejár.

A főváros a közeli napokban meg fogja sürgetni a kormánynál a népjóléti minisztérium és a főváros között létrejött kórházi egyesség egyik még végre nem hajtott másik fontos részének életbeléptetését is. A kórház-rendelet kimondja, hogy oly közületek és törvényhatóságok, amelyek közkórházat nem tartanak fenn, s idegen közkórházakat vesznek igénybe betegeik ellátására, a kórházfenntartó között vagy törvényhatóság javára hozzájárulást tartoznak fizetni, illetve erre kötelezhetők. Ez az intézkedés még mindig nem történt meg, holott a minisztérium megígérte, hogy ilyen címen

Pest és Esztergom vármegyéktől évi 700.000 pengő hozzájárulást vet ki a fővárosi közkórházak javára.

A főváros már *négyizben megsürgette* az intézkedést, de eddig eredménytelenül. Most újabb sürgető lépésekre készül a főváros vezetősége és reméli, hogy nem eredmény nélkül. A főváros annál inkább számít a kormány belátására, mert

ha a beigért támogatások elmaradnak, a kórházi budget hamarosan ismét deficitessé válik,

ami viszont nagyon hátrányosan érintené a székesfőváros sok erőfeszítéssel fenntartott háztartásának egyensúlyát is.

Hozzájárult a kormány a 4 millió pengős inségmunka megindításához

Még e héten megtörténik a vállalatbaadás — Az inségbizottság a MABI-kölcsönből rövidesen újabb munkákat engedélyez

A főváros közgyülése két héttel ezelőtt tárgyalta le az 1 millió pengős csatornaépítési és 3 millió pengős útépítési munka megindításáról szóló javaslatot és ahhoz változtatás nélkül hozzájárult. A polgármester nyomban továbbította a közgyülési határozatot a kormányhoz és azt *Király* Kálmán műszaki főtanácsos személyesen vitte fel a belügyminisztériumba. A közbeeső két hét alatt 4 millió pengős inségmunka ügye bejárta a kereskedelmi és pénzügyminisztériumokat, ahol a legnagyobb megértéssel intézték ezt a szociális szempontból különösen nagyjelentőségű és sürgős akciót. Szombaton délelőtt a belügyminisztériumból

szóbelileg közölték a főváros vezetőségével, hogy a kormány hozzájárult a főváros határozatához

és annak irásbeli jóváhagyását egy-két napon belül leküldik a városházára.

Amennyiben a kormány írásos döntése leérkezik, — mondotta informátorunk, — *még a héten megtörténik a vállalatbaadás is*, amely teljesen elő van készítve, csupán a polgármester aláírása hiányzik. A vállalatbaadási megbízásokban ki van kötve az a rövid terminus, amennyi idő alatt a vállalkozónak a munkát meg kell kezdenie.

Az út- és csatornaépítési ügyosztály *Király* Kálmán műszaki főtanácsos irányításával előkészítette

az inségmunka-program második részét is.

A 9 és félmilliós hitelkeretben tervezett út- és csatornaépítési programból, a most döntés alatt lévő 4 millió pengőn felül, még 5 és félmillió pengő értékü hátra van, mert a csatornaépítésre beérkezett pályázatok igen tekintélyes része tudvalevőleg irreális és szabálytalan, tehát elfogadhatatlan volt. A vállalkozók azzal védekeztek, hogy a pályázat nem volt eléggé előkészítve, nem ismerték az elvégzendő feladatot elég részletesen és

ezért jelentkezett a túlságosan nagy eltérés az egységárakban.

Az ügyosztály most mindent pontosan kidolgozott, úgyszólván szelvényenként megszabta a munkálat lebonyolitását, elvégezte a zsinórmértékül szolgáló költségszámításokat s most *ennek az alapján fogják majd kiirni a második versenytárgyalást.*

E hét folyamán *Wolff* Károly elnöklete alatt összeül a hetes inségbizottság is, hogy letárgyalja az összes függő kérdéseket.

Ezen az ülésen döntenek a MABI által rendelkezésre bocsátott egymilliós kölcsönből tervezett szükséglakásépítésről is.

Annyi tény, hogy akár a városszéli telepítés mellett, akár a vasvázas, emeletes szükséglakások építése mellett dönt a hetes bizottság, *ezt az építkezést minden körülmények között még október hónap folyamán elkezdik.*

A szociálpolitikai ügyosztály a nyilvántartott sokezer munkanélküli közül már összeállította és a műszaki ügyosztályokkal közölte azt a listát, amelynek alapján a munkásokat behívják. *A munkáscsoportok felváltása kéthetenként történik.* A főváros vezetősége állandóan ellenőrzi a munkabérek alakulását és valószínüleg az út- és csatornaépítési bizottságot, illetve a középítési bizottságot bízza meg az ellenőrzéssel. De az sem lehetetlen, hogy *külön bizottságot* delegálnak, amelyben az út- és csatornaépítési, magasépítési, a közgazdasági és ipari, a pénzügyi és a szociálpolitikai bizottságok tagjai foglalnának helyet.

KÖVEZŐMESTEREK
ÚT- ÉS CSATORNAÉPÍTŐK

Schaffer György
II., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

Handl István
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

Helfenstein Károly
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Reinisch és Wohl
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

Neuman Ferenc
VII., Egressy-út 34. Telefon; 96-6-40

Obendorfer József
VIII., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

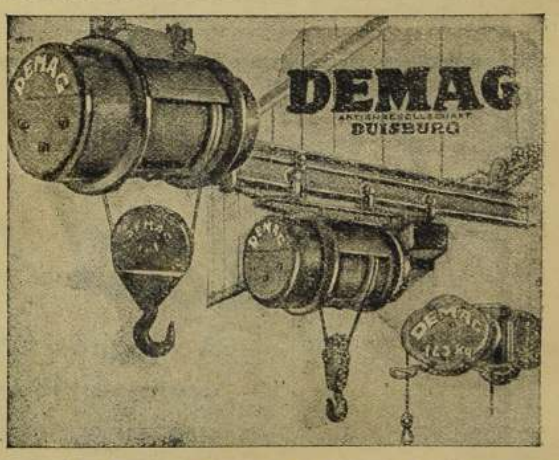
KRAUSZ FERENC
VI, Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Obendorfer Károly és Rudolf
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Schaffer Antal
II., Biai-út 21. Telefon: 52-2-91

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Valódi magyar vendéglő Londonban
Vienna Cafe & Restaurant
178—180. Wardour Street LONDON W. 1.
A város szivében, az Oxford Street mellett.
Magyar vezetés, magyar főszakács, magyar cukrász, magyar ételek, magyar borok, magyar nóták és magyar hangulat
Polgári árak!
A vezetőség útbaigazítást és felvilágosítást bármely ügyben szívesen ad.

DEMAG-emelők
ezerszeresen bevált elektroemelőink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk
szabványrészekből összeállitott pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők
egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be
Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyüfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyüfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntődéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

Igyunk „HARMAT"-vizet!
Megrendelhető: székesfővárosi ásványvíz-üzemnél
(I., GELLÉRT-RAKPART 1. TELEFON: 530-03)

Gosztonyi és Társa
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: József 358—04.
„Flintkote"
specialisták

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon: 514—06 Budapest, I., Margit-körút 43

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Minden magyar programja

— *Az én programom minden magyar programja, az én nemzeti munkatervem minden magyar munkaterve kell, hogy legyen.*

Ezekkel a szavakkal szinte tökéletesen meghatározta *Gömbös* Gyula miniszterelnök az általa inaugurálandó korszakot azon az ünnepen, amelyen a *Társadalmi Egyesületek Szövetségébe* tömörült tömegek tisztelegtek előtte. Ahogy a miniszterelnök ezen a forró lelkesedéssel fütött órában szembenézett a tömeggel, érezni kellett, hogy az üvegházi demokráciák, a demokratikus szólamok helyett az igazi demokráciát akarja hozni az elpetyhüdt magyar politikai, társadalmi és gazdasági életbe.

Örömmel kell megállapítani, hogy a TESz szerepe rendkívüli fontosságú, mert a szervezetlen, széthulló magyar életben a nemzeti gondolat épségbentartását, a nemzeti célok érdekében való tömörülést becsülettel és sikerrel szolgálja. Ma, amikor a magyar kormányelnök új programmal új életért indul harcba, nagyon fontos, hogy van a nemzeti gondolattól soha el nem távolodott, de szervezetlenségében tehetetlen tömegeknek egy adott kerete, amely nemcsak tágítható, de amely alkalmas arra is, hogy magát az egész nemzetet alkotó egységbe tömörítse. A szervezettségnek a jövőben nem szabad megállania sem társadalmi rétegeknél, sem politikai alakulásoknál. A jövő szervezettsége az egész nemzet szervezettségét jelenti, hiszen *Gömbös* Gyula a parlament előtt elmondott beszédében is a magyar testvériséget hirdette. Azt hirdette, hogy nincsenek válaszfalak és nem is szabad, hogy legyenek a társadalmi osztályok között, mert le kell azokat rombolni. Ez az a „romboló" munka, amelyet az egész nemzet tapssal fogad és amelyet az egész nemzet régóta vár.

Gömbös Gyula végeláthatatlan tömeg lelkesedése közepette hirdette a „minden magyar programját", amely — úgylátszik — az igazi demokrácia programja is, mert voltak benne mondatok, amelyek magukkal ragadó erővel csendültek a fülünkbe:

— *Nemzeti államban nem engedhetjük meg azt a luxust, hogy kiskirályok és rabszolgák legyenek.*

Ezt a nagy elvet pedig nem forradalmi eszközökkel fogjuk elérni, hanem a béke, a társadalmi egyetértés, a természetes fejlődés útjain haladva. Hallottuk és fogadalomszerű kinyilatkoztatásnak veszi Budapest polgársága azt a veretesen szép mondatát, amely szerint „*gazdasági, kulturális és minden téren harmonikus munkára van szükség.*" Ez szerintünk, de a miniszterelnök szerint is csak azt jelentheti, hogy itt mindenkire, minden épkézláb emberre szükség van, mert a nagy nemzeti építőmunka nem válogat és nem válogathat. Az igazi demokrácia hajnalhasadását látjuk és hisszük, hogy hamarosan elérkezünk a napfelkeltéig is.

Tormay Géza államtitkár kitüntetése. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Tormay* Géza kereskedelmi államtitkárnak kiváló szolgálatainak elismeréséül a másodosztályú Magyar Érdemkeresztet a csillaggal adományozta. A legmagasabb kitüntetés méltó honorálása azoknak az érdemeknek, amelyeket *Tormay* Géza, mint a kereskedelmi minisztérium legfontosabb ágazatának irányítója szerzett, fáradhatatlan és önzetlen munkájával. *Tormay* államtitkár nevéhez fűződik többek között az Államvasutak reorganizációja, a közlekedésügyek mintaszerű átformálása és az ország elektrifikálásának megszervezése, az idegenforgalom nagyvonalú megszervezése, amelyek mind együttvéve gazdagították az ország közgazdasági erejét. *Tormay* Géza kormányzói kitüntetése mindenütt osztatlan örömet keltett.

Liber Endre alpolgármester ezüstlakodalma. *Liber* Endre alpolgármester és felesége, *Aranyossy* Erzsébet szerdán ünnepelte ezüstmenyegzőjét. A nagy népszerűségnek örvendő alpolgármestert elsőnek *Sipőcz* Jenő dr. polgármester kereste fel, majd kifejezte jókívánságait *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Spannberger* Alajos tanácsnok vezetésével tisztelgett előtte a FANSz elnöksége, a FANSz altiszti szakosztálya nevében pedig *Viasz* Gyula elnök köszöntötte az ünnepeltet. A délelőtt folyamán számos tisztelgő küldöttség kereste föl hivatalában. Megjelentek teljes számban a *Fővárosi Kovatvezetők Testületének* tagjai, akiknek nevében *Pásztor* Mihály üdvözölte *Liber* Endrét és átadta neki a hirlapírók ajándékát, egy művészi kivitelű ezüst-tollat. Este 6 órakor a Szent István Bazilikában *Mészáros* János érseki helynök áldotta meg a jubiláns házaspárt és gyermekeit. A templomban a kegyúri helyeken *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Borvendég* Ferenc alpolgármester, *Gallina* Frigyes, *Schuler* Dezső, *Salamon* Géza, *Szente* Miklós, *Spannberger* Alajos, *Hamvassy* István és *Muzsikó* István tanácsnokok, továbbá *Kozma* Jenő, *Becsey* Antal, *Bednárz* Róbert és *Ilovszky* János tanácstagok helyezkedtek el. Nagy számban jöttek el a törvényhatósági bizottság tagjai és a főváros tisztviselői karának sokszáz tagja. Az ezüstlakodalmas házaspárt a templom ajtajánál *Ortvay* Rezső dr., a Bazilika plébánosa fogadta. A templomból való kivonulásnál sokszáz budapesti polgár köszöntötte a jubiláló alpolgármestert.

Beszámoló a Zuglóban. Az *Egységes Községi Polgári Párt* beszámoló-gyülést tartott a külsőzuglói Paskál-féle vendéglő kerthelyiségében. A gyülést *Erősdy* Sándor üdvözlő beszéddel nyitotta meg, majd *Gaár* Vilmos a központi pártvezetőség üdvözletét tolmácsolta. Bejelentette, hogy a párt teljes készséggel áll minden szempontból ennek az elhanyagolt környéknek rendelkezésére. Dicsérő hangon emlékezett meg *Payr* Hugó, a kerület képviselőjének sikerekben gazdag munkásságáról s végül kiemeli *Bérczy* Imrénének, a zuglói női csoport elnökének agilitását. *Payr* Hugó mindvégig helyesléssel és viharos éljenzésekkel kísért nagyhatású beszédében ismertette az általános politikai helyzetet, az Egységes Párt törekvéseit és magatartását, továbbá a pártnak Zugló fejlesztése körül elért fontos eredményeit. Ez év tavaszán tette azt az ígéretet, — mondotta, — hogy a mostoha viszonyokkal küzdő környéken a lehetőséghez képest segíteni fog. Azóta sok tekintetben megváltoztak a viszonyok és új helyzet állott elő. A gazdasági élet nem javult, sőt katasztrófális pangás és különféle újabb csapások nehezednek az országra. Mindennek ellenére *sikerült gátat vetni a pusztulásnak, fenntartani a pengő értékét s biztosítani az állam és a főváros költségvetésének egyensúlyát.* Nem kis feladatot jelentett a közüzemek drágításának megakadályozása. Megvan győződve, hogy *az új kormány a néptömegek akaratát fogja képviselni és a nemzeti élet megujhodását készíti elő.* A helyi ügyekről szólva kijelenti, hogy ennek a környéknek három legfontosabb kívánságát máris teljesítette. Kieszközölte a Thököly-úti villamosvonalnak egyelőre a Hajtsár-úton és Egressy-úton keresztül a Vezér-utcáig történő meghosszabbítását és a Telep-utcában trolleybusz járatását. Végül eredménnyel támogatta azt a közkívánságot, hogy a Paskál-malom mellett új iskola állíttassék föl. Ez az iskola már az ősz folyamán megkezdi működését. — *Kákosi* ödön meleg szavakban méltatta *Payr* Hugó működését. Utána fölszólaltak *Martin* János, *Bánó* Dezső és *Horváth* Károly, majd a gyülés a Himnusz elénekléssével végződött.

Jelentés a közegészségügyi és bakteriológiai intézet működéséről. *Ströszner* ödön dr. egyetemi magántanár, a Székesfővárosi Közegészségügyi és Bakteriológiai Intézet igazgatója, most tette közzé jelentését az intézménynek az elmult esztendőben kifejtett munkásságáról. Az izléses kiállítású könyv mindenekelőtt ismerteti az új épületben nemrég elhelyezett intézmény berendezéseit, majd felsorolja mindazt a tevékenységet, amit az intézet a maga ügykörében elvégzett. A Bakteriológiai Intézet munkássága úgy a tudományos, mint a gyakorlati élet szempontjából a legnagyobb elismerést érdemli meg.

Halmay Zoltán a törvényhatósági bizottság új tagja. A Friedrich-párt lágymányosi listáján a legutóbbi községi választásokon Draskóczy M. László került be a székesfőváros törvényhatósági bizottságába. Draskóczy most lemondott mandátumáról és így a listán utána következő *Halmay* Zoltánt, a világhíres úszóbajnokot, aki egyébként a Friedrich-párt titkára, hívják be a törvényhatósági bizottságba.

Halálozás. *Faragó* Aladárné, született *Krausz* Júlia hosszas betegség után 49 éves korában, pénteken meghalt. Az elhunytban *Faragó* Aladár, a *8 Órai Ujság* kiadóhivatalának igazgatója feleségét gyászolja. Az elhunyt úriasszony halálát férjén kívül két gyermeke: *Panny* és *Erzsébet*, veje *Richter* Imre és két unokája: *Judith* és *Marika*, valamint kiterjedt rokonság gyászolja.

A Hangli lebontása nélkül alakítják át egyelőre a Vigadó-teret. A városfejlesztési bizottság legutóbbi ülésén foglalkozott a Vigadó-tér kérdésével is. A bizottság azt javasolja a tanácsnak, hogy *a Vigadó-téri kioszk környezetével együtt maradjon meg* addig az időpontig, amíg a pesti Dunapartot a Lánchíd és az Erzsébet-híd között úgy alakítják, ahogy azt a Közmunkatanács tervezi: vagyis eltávolítják, illetve *föld alá süllyesztik a villamos vasútnak ezt a szakaszát*, a korzót kiszélesítik és a viaduktot parkírozzák.

Rosszul értelmezett takarékosság a fővárosi közkórházakban

Az orvostudomány legkiválóbb művelői már régebben megállapították, hogy *a mesterségesen előállított gyógyszerek sohasem pótolják a természetes gyógyvizeket.* Különösen érdekes ez a megállapítás Németországban, ahonnan pedig a vegyi úton előállított különböző gyógyszerek az egész világot elárasztják és mégis neves orvosprofesszorok fejtették ki különböző orvostudományi folyóiratokban, hogy *a magyar keserűvizek és gyógyvizek tökéletesen pótolhatatlanok.* A tapasztalatok azt mutatják, hogy a mesterséges sók és gyógyszerek csak pillanatnyilag hatnak, hosszas használat után azonban kárára vannak a szervezetnek. Éppen úgy, mint az állatgyógyászatban használt keserűsó, a többi ilyen gyári úton előállított mesterséges szer is *elvonja a belek nedvtartalmát*, úgyhogy mindig nagyobb mennyiségű és erősségű ilyen mesterséges hashajtóra van szüksége a szervezetnek és a beteg sokszor a legsúlyosabb kóros elváltozásoknak lehet a szenvedő hőse.

A magyar közönség annál könnyebben nélkülözheti ezeket a mesterséges szereket, mert *Magyarország nagyon gazdag gyógyvizforrásokban.* Ennek az örvendetes ténynek a tudatában a legnagyobb sajnálattal kell rámutatni arra, hogy a székesfővárosi közkórházak, rosszul értelmezett takarékossági szempontokból, nem adagolják a betegeknek a természetes keserűvizet, hanem helyette keserűsót oldanak fel vízben és azt rendelik. Előfordult nem egyszer, hogy a mesterséges szereknek a hatásaként *görcsös fájdalmak* léptek fel ékes bizonyítékául annak, hogy *a mesterséges gyógyszer gyógyitóereje alattamarad a természetes keserűviznek.* Eltekintve ettől a körülménytől, káros példát mutatnak a fővárosi gyógyító intézmények akkor, amikor a rendelkezésre álló természetes keserűvizet mellőzik és ezzel *rontják ennek a nemzeti kincsünknek a külföldön becsült jóhirét.* Csehországból visszatértek mesélik, hogy az ottani kórházakban számos alkalommal azzal utasítják vissza a magyar termékü keserüviz használatát, hogy a budapesti közkórházak is *mellőzik* ezt a gyógyszert: számos esetben pedig olyan levelek érkeznek a külföldi vásárlóktól, hogy a budapesti közkórházakra való utalással tekintenek el a további rendelésektől.

Kereskedelmi mérlegünk szempontjából, valamint a valutabeszerzési lehetőségek nézőszögéből is *káros eljárás az, amit a főváros kórházaiban meghonosítottak.* Nemcsak *közegészségügyi*, hanem *közgazdasági* okok is amellett szólnak tehát, hogy a főváros kórházai sürgősen térjenek át a keserűvizek használatára és káros példaadásukkal ne rontsák le a külföldön is közbecsülésben álló természetes gyógyvizeinknek a hírnevét.

A Nasici mérlege. Az *Union des Usines et des Exploitations Forrestiéres de Nasice S. A.* április végével lezárt mérlege 627.755 svájci frank bruttó és 461.290 svájci frank nettó nyereséggel zárult. Az alaptőke 22,800.000 svájci frank.

A M. Kir. Osztálysorsjátékban résztvevők egyrészének az a szokása, hogy a sorsjegyeket az utolsó pillanatban veszik meg, egyáltalán nem célszerű, mert könnyen megtörténhetik, hogy közvetlen a húzás előtt egyik hivatalos elárusítóhelytől a másikhoz futkoshatnak, hogy a játékban való részvételt maguknak biztosíthassák.

Legszebb iparművészeti tárgyak
Schönwald iparművészeti üzlete
Váci-utca 25. Piarista-utca sarkán.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Fabriola SZÍNHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek színháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTOL 4 PENGŐIG

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KŐVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Leukoplast
magyar gyártmány

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző tömunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Rókus-kórház kőművesmunkáira pályáztak: Nekolny Antal 3992, Sajgó Alfréd 4439, Szilágyi Imre 4588, Vágó Pál 5394, Makovszky László 5434, Cser József 5590, Zimmermann Lajos 5917, Herczeg Ernő 6590, Scheuer János 6712.

A Gömb-utcai iskola központi fűtési, átalakítási munkáira pályáztak: Septey Lajos 2306, Scheiber Miklós 2450, Harsányi Testvérek 2494, Gabler J. 2523, Keszler Jenő 2536, Rohonczi Hugó 2545, Hrauda Károly 2662 Ilkovits J. 2817, Schwamm Testvérek 3118 pengővel.

A Próféta-u. tűzőrségi laktanya kőművestatarozási munkáira pályáztak: Satler Mihály 4744, Kovács József 4847, Nekolny Antal 5088, Dengler Lajos 5171, Paulhelm Lenárt 5490, Böhm és Kállay 5752, Kovács Nándor 5077, Delmár Béla 6206, Rehling Alajos 6242, Führer Miklós 6281 pengővel.

A Miklós-téri bérház kőművesmunkáira pályáztak: Kosály Ödön 6116, Balogh Gyula 6320, Prokisch János 6083, Katona Imre 6847, Szikla Nándor 7502, Vincka Lajos 7509 Szenes Géza 8161, Udvardy Géza 9928 pengővel.

Az élelmiszernagyvásártelep vasúti vágány munkáira pályáztak: Kiss Jenő 16.810, Mayrovits Mór 17.218, Magyar Gazdasági és kisvasúti rt. 19.932, Lányi Nándor 31.466 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a X. ker., népliget iskolai sporttelep **tereprendezési** munkáira.

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai kaphatók 1392. évi október hó 11-től kezdve naponta d. e. 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető az előadónál, a Központi városháza, III. emelet 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1932. évi november hó 4-én (péntek) d. e. ½11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály ülésteremében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1932. évi október hó 4-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

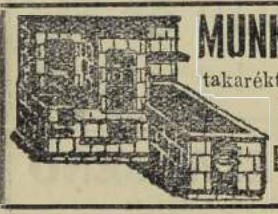
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 431—44

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, víztelenítés, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

ECKMAYER ISTVÁN
lakatosáru, vasszerkezet, napellenző és **redőnygyár**
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
Andrássy-út mellett. Telefon: Aut. 220—54

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

MÁRKUS MIKSA
lakatosárúk, vasszerkezetek és speciálisi kettősen üvegezhető vasablakok gyára.
Telefon: 908—92. Budapest, VI. ker., Mohács-utca 5. sz. Telefon: 908—92.

STERN RICHARD
Autókilométerjelzők és mérőműszerek képviselete és speciális üzeme
Budapest, VI., Lehel-utca 10/a. Telefonszám: 92—1—35.

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1895.

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

MŰKŐ
szobrász- és stuccomunkák
KELEMEN KÁROLY
Budapest, VII., Kövér Lajos-u. 20
TELEFON: 97—4—14

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Roszmusz Bálint
fuvaros és vállalkozó; kertikavicsok szállitása
Budapest, VII. ker., Thököly-út 125
Telefonszám: Automata 961—81.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 1.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

„CALORIA" GÉPTÖMITŐANYAG ÜZEM
SZEICZ FERENC
Telefon: 925—58 *Budapest, V., Pannonia-u. 58*

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusitja: **Bürgermeister Ferenc Utóda,**
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: J. 412-43

Hatscher Károly
okl. gépészmérnök
Saját gyártmányú Röntgen — Medikai — és Elektrotechnikai készülékek
Budapest, IX., Üllői-út 25. Telefon: 86—7—74.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 76—21.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER.,
MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: LIPÓT 914—46

VITÉZ **MÁTYÁSI BRUNÓ**
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG TELEFON: J. 434—78.
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZÁM.

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállit: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket legjobb minőségben
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-ut 40. Tel.: J. 38—9—17.

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézikutak, szürőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

Automatikus Universal Sávozó
Önmagában egy fejesvonalzót, egy derékszögű háromszöget, egy tompa és hegyesszöget egyesit.
Főlerakat: IV. kerület, Múzeum-körút 21. sz,
Telefon: 83—5—76, 86—0—97

Dékány Gyula műasztalos és műesztergályos
Faipari üzeme
Budapest, IX., Üllői-út 119 és 121
Telefon: József 320—90

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

Parafakőgyár R.-t.
ezelőtt: *Kleiner és Bokmayer*
Budapest, VIII., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József 301-16
Készit sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat. Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló.

Petrász László orvosi műszerész, orthopéd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Gőz- és vizszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszijak. Mindenféle műszaki cikkek

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

HACKER EMIL
okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 290-95

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 október 19. — 42. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Föld és műhely

Kicsit álmélkodva tekintünk körül, mert kissé szokatlan jelenség a mi számunkra, hogy amikor az iparosok bajaik elpanaszolására nagygyűlésre jönnek össze, egyszerre két miniszter, *maga a miniszterelnök és a kereskedelmi miniszter is megjelennek.* Föl is szólalnak és szavaik az üde, friss akarás tüzében izzanak, mondataikból a remény sugárzik a már hitevesztett lett tömeg felé. Azt a belátást éreztük ezen a két beszéden át, hogy az ipar panaszai sem találhatnak süket fülekre, hiszen maga a miniszterelnök mondta, hogy a magyar iparosság „kis műhelyeiben állandóan halmozta azokat az erőtényezőket erkölcsiekben és anyagiakban egyaránt, amelyek nemzetfenntartó voltuknál fogva jelentős szerepet játszanak a magyar közéletben és a gazdasági életben is."

Az a kormány, amelynek elnöke ilyen melegséggel, szeretettel tud beszélni a magyar iparról, kétségkívül tenni is szándékozik és cselekedni is fog érte. Ahol a legmagasabb helyen ilyen szívvel foglalkoznak az ipar problémáival, ott azok hatalmas erkölcsi és gazdasági értékek, amelyeket a nemzetgazdaságnak ez az ága képvisel, érvényesülni is fognak. Mi a kormányelnök és a kereskedelmi miniszter szavaiból arra következtetünk, hogy a *föld* és a *műhely* egyenlőrangú tényezői lesznek a kibontakozó nagy nemzeti harmóniának. Mindenki jól tudja, senki sem vonja kétségbe, hogy a mezőgazdaság talpraállítása a legnagyobb segítsége az iparnak; de az iparososztály a maga nemesen konzervatív gondolkodásával, veretes tradicióival éppen olyan nemzetfenntartó elem, mint maga a magyar földművestársadalom. A magyar nemzetet ékesítő erények közül igen sokat éppen ez az osztály képvisel és a magyar kultúrának, a magyar haladásnak, a magyar feltörekvésnek igen kimagasló pontjai a magyar városok, amelyeknek gerincét, cselekvő erejét éppen az iparosság adja.

Ez a szegény ország a maga megcsonkítottságában, elárvultságában csak egyenlő értékű osztályokat ismerhet, amelyek csak a maguk teljesjogúságukban és méltányoltságukban produkálhatják tudásuk és munkájuk legjavát. Budapest az ország legnagyobb ékessége, innen árad a kultúra és itt sarjadzik a magyar fejlődés gyönyörű vetése. És ez a Budapest az ipar városa, a mi sorainkban az ipar képviselői adják a magyar életért küzdő hadsereg elitcsapatát. Az iparos adót fizet, munkát produkál, kultúrát istápol, a gazdasági élet vérkeringésében állandóan aktiv részt vesz. *Amikor az ország legfőbb gondja a mezőgazdaság megsegítése, nem szabad megfeledkezni az iparról sem, amely önfeláldozó odaadással küzdött mindig az ország érdekeiért.*

Jól estek a miniszterelnök lelkes és őszinte magyar szavai, jól estek a kereskedelmi miniszter biztató igéretei, mert azt láttuk belőlük, hogy az ipar nemcsak a szivükben foglal el méltó helyet, de a megélhetés, a boldogulás útjai is meg fognak nyilni a számára. Ha pedig a magyar ipar él és virágzik, ez azt jelenti, hogy Budapest létét és boldogulását is sikerült biztosítani.

A nemzeti tradiciókhoz ragaszkodó, de modern haladás ütemében dolgozó nemzeti reformkorszaknak igen nagy szüksége van Budapestre, amely a magyar kultúra világítótornya kifelé és befelé egyaránt. Ennek a világítótoronynak fényét az ipar adja meg és ez az oka annak, hogy a föld mellett a műhely is elsőrendű gondjaiba tartozik a kormánynak. A miniszterelnök szerint a magyar Géniusz szállja meg a magyar iparost, amikor termelő munkát végez. Mi pedig azt mondjuk, hogy az a kormány, amely a magyar iparnak éltető erőt nyújt, a magyar Géniuszt emeli olyan magasságba, hogy az az egész világot tisztelettel tölti el, a nagyvilágban elszórt magyarságot pedig egy vezérlő sugár mögé sorakoztatja.

Gömbös Gyula miniszterelnök állandó és jóindulatú figyelemmel kívánja kísérni a törvényhatóság tevékenységét

Országos és várospolitikai körökben egyformán nagy érdeklődés nyilvánult meg ama tanácskozások felé, amelyeket *Gömbös* Gyula miniszterelnök indított meg a fővárosi ügyekkel kapcsolatos *bizonyos függő kérdések* tisztázása érdekében. A miniszterelnök a városházi helyzet és a főváros aktuális ügyeinek megbeszélésére *Kozma* Jenő dr. országgyülési képviselőt, az *Egységes Községi Polgári Párt* vezérét kérette magához, akivel szombaton beható eszmecserét folytatott. A közel másfélórás tanácskozáson, — értesülésünk szerint — szóbakerültek az összes napirenden lévő ügyek és ennek során a miniszterelnök *mindenben helyeselte azt a szellemet, ami a törvényhatóság irányításában az Egységes Községi Polgári Párt részéről már közel egy évtized óta megnyilvánul.* Elismerte a miniszterelnök, hogy a főváros ezekben a válságos időkben is *minden megrázkódtatás nélkül* látja el sokoldalú tevékenységét és alkotó munkájával még ma is lépésről-lépésre szolgálja Budapest fejlesztését.

A kormányelnökkel folytatott nagyfontosságú megbeszélésről *Kozma* Jenő természetszerűleg *nem nyilatkozott* és így egyes napilapokban megjelent állitólagos kijelentései nem történtek meg. *Gömbös* Gyula miniszterelnök és *Kozma* Jenő között folytatott tárgyalások a dolgok természete szerint nem is kerülhettek nyilvánosságra és így

Kozma Jenő dr.

a *Fővárosi Hirlap* munkatársának is csak *általános jellegü* nyilatkozatot adott:

— Alkalmam volt a miniszterelnök úr előtt *az összes aktuális fővárosi ügyeket* ismertetni és mindenről *a legbehatóbban és a legapróbb részletekre kiterjedően informálni.* Nagy elégtétellel és örömmel állapítottam meg, hogy

a kormányelnök bizalommal néz a törvényhatóság további munkássága elé, amelyet a maga részéről eddig is céltudatosnak és eredményesnek minősített.

Összhangzatos együttműködést kíván a miniszterelnök Budapest és a többi törvényhatóságok között és kilátásba helyezte, hogy ennek érdekében

állandó és jóakaratú figyelmet fog szentelni

a főváros ügyei iránt.

Meglepő gyorsasággal halad *a költségvetés vitája* a törvényhatósági tanácsban. A mult hét csütörtökén terjesztette elő a költségvetést a polgármester és már *az első napon befejeződött az általános vita,* majd a következő napon a részletes vitának is jelentős részén túljutottak. Kedden újult erővel vette a kritika bonckése alá a további szakaszokat és így mindenben bekövetkeznek azok a várakozások, hogy *a törvényhatósági tanács a költségvetést 5—6 ülésen letárgyalja.* Szemben a multtal, az idei tárgyalás rohamos ütemben végez a feladatokkal, aminek magyarázatát *Kozma* Jenő a következőkben világította meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A költségvetés tárgyalásának gyorsított tempója *a legnagyobb dicséret az adminisztráció számára,* mert olyan költségvetést hozott, amelyikkel szemben érdemben jelentős kritikát felsorakoztatni nem is lehet.

Az összes kiadási és bevételi előirányzatok a realitás jegyében tevődtek össze és szigorúan alkalmazkodnak az előző év költségvetési tételeihez,

amelyet tudvalevőleg *messzemenő vizsgálatok és tanulmányok előztek meg.* Ebből a szempontból a törvényhatósági tanács is dicséretet érdemel, amelynek kiküldöttei a mult évben tételről-tételre mentek és pontonként fürkészték ki az egyes előirányzatok szükségességét, vagy fölöslegességét.

Az idei költségvetés szelleme tehát folytatása a multévinek és így ugyanazok az elgondolások érvényesültek, mint mikor a takarékossági delegációk a maguk feladatukat elvégezték.

A költségvetés szigorúan számol az adott helyzettel és ez indokolja, hogy a tanács tagjai messzemenő változtatásokat nem is követelnek.

Felvetettük *a státusrendezés szükségességét,* amely elé felfokozott várakozással tekintenek a főváros összes alkalmazottai. Ez az alapvető munkálat már folyamatban van, a végleges kialakulásról azonban részletek még nem kerültek nyilvánosságra.

— Szilárdan elhatározott szándéka a főváros vezető-tényezőinek, — mondotta *Kozma* Jenő — hogy a sok tekintetben még hiányos tisztviselői beosztást más alapokra helyezi. A státusrendező bizottság már hónapok óta folytatja munkáját,

de értékes tapasztalatait mindaddig nem rögzitheti le, amíg a racionalizálás munkája véglegesen befejezést nem nyer.

A két párhuzamosan haladó rendezési tervnek ugyanis *egymáshoz kell simulnia* és az új státust úgy formálni, hogy *az minden tekintetben a szükségszerűség és a méltányosság, valamint a szerzett jogok betudását foglalja magába.* Érzésem szerint a státusrendezési javaslat a *jövő év közepe előtt aligha kerül megvitatásra.*

A közlekedési kérdések ismét nagymértékben uralják a közvéleményt, valamint a törvényhatóság irányitóit. A kérdést most ismét napirendre tüzte az, hogy *Sipőcz Jenő polgármester személyesen gyüjt tapasztalatokat, különösen a villamosközlekedés hiányosságairól* és ennek nyomán új intézkedéseket készit elő. A várható reformokról és azoknak kiindulási pontjáról a közlekedési bizottság elnöki tisztét is ellátó *Kozma* Jenő a következő kijelentést tette:

— Azok a panaszok, amelyek napról-napra megnyilatkoznak a villamosközlekedés rendszere ellen, ha némileg túlzottak is, de *túlnyomórészt megállják a helyüket.*

Kétségtelen, hogy gyökeres intézkedésekre van szükség, mert anélkül a villamosközlekedés megjavulását nem remélheti a főváros közönsége.

Már a közigazgatási bizottság ülésén is hangoztattam, hogy a *panaszok kivizsgálására a legalkalmasabb szerv a közlekedési bizottság,* ahol alaposan ismerik a Beszkárttal összefüggő összes közlekedési és pénzügyi problémákat, tehát a leginkább tudják megítélni azt is,

milyen reformok érvényesíthetők az azonnali segítés érdekében.

A nehézségekkel mindannyian tisztában vagyunk, azonban már most le kell szögeznem, hogy *a Beszkárt forgalmának leromlása a keretmenetrend hiányára vezethető vissza.* Remélhetőleg módunkban lesz az *illetékes minisztérium olyan irányú jóváhagyását megszerezni,* amellyel ezt a menetrend-újítást alkalmazhatjuk és

ebben az esetben a forgalom megjavítására is minden bizonnyal számíthatunk.

A közlekedési bizottság a legközelebbi napokban ülésre jön össze és azon már napirendre is tűzi a *villamosforgalom kiegyensúlyozására* vonatkozó terveket.

*

Értesülésünk szerint a *főpolgármester lemondása következtében előállott helyzet tisztázása még a hét közepén, előreláthatóan szerdán, megtörténik.* A döntés előtt a miniszterelnök újabb megbeszélést folytat *Kozma* Jenővel.

Minden kerületben kisegítő éjjeli menedékhelyeket rendez be a főváros

Erről és a folyamatban levő egyéb szociális intézkedésekről nyilatkozik Liber Endre alpolgármester

A gazdasági válság állandósulása és az ezzel szorosan együttjáró munkanélküliség annyira megnövelte a főváros szociális és közjótékonysági feladatait, hogy az adminisztrációnak ez a tevékenysége a legfontosabb közfeladattá lépett elő. A szociális szükségletek megnövekedését a meglévő régi apparátussal nem is lehet többé lebonyolítani. Ezért történt, hogy annakidején *önálló ügyosztállyá szervezte át a polgármester a szociálpolitikai és közjótékonysági ügyköröket* és ezért vált szükségessé minden kerületi elöljáróságon a külön szociális és népjóléti osztályok szervezése is.

De még ezek a nagyszabású intézkedések sem bizonyultak elegendőnek, azért a főváros vezetősége a megszaporodott munkára és az eddigi tapasztalatokra való tekintettel elhatározta, hogy

szociális és szegénygondozási tevékenységét teljesen átszervezi és új alapokra fekteti.

Ezekről a kérdésekről és az előkészületekről

Liber Endre alpolgármester

a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— El kell rá készülnünk, hogy az idei tél a szociális segítés és a közjótékonyság terén *minden eddiginél fokozottabb terheket ró a fővárosra.* Ma már minden felelős tényező tisztában van azzal, milyen fontos társadalmi és nemzeti érdekek fűződnek ahhoz, hogy ez az akciónk ismét sikeres és amennyiben mód van rá, az eddiginél is kiterjedtebb és tökéletesebb legyen. Még szeptemberben megindítottuk az inségakciók átszervezésével és továbbfejlesztésével kapcsolatos előmunkálatokat.

Tárgyalásokat folytattunk a különböző vallásfelekezetek egyházi vezetőivel, hogy milyen módon volnának képesek a legintenzivebben belekapcsolódni a hatóság munkájába,

hogy ezzel a harmónikus együttműködéssel tökéletesítsük a székesfőváros inségeseinek megsegítését.

— Elgondolásunk az, hogy *az összes eddigi akciókat fenntartjuk és a lehetőségig bővítjük.* Azonkívül

a legfontosabb teendőink közé soroztuk a hajléktalanok elhelyezését.

Ennek a megvalósítása érdekében beható megbeszélést folytattunk *Ferenczy* Tibor főkapitánnyal is, mert itt nemcsak szociális, hanem egyúttal közbiztonsági szempontokról is szó van. Az a tervünk, hogy

minden kerületben kisegítő éjjeli menedékhelyeket rendezünk be,

ahol minden hajléktalan részesülhet a meleg szoba enyhülésében.

— Egyébként a segélyezés terén nagyobb körültekintéssel kell eljárni, mert *sok a visszaélés.* Az is megállapítást nyert, hogy egyre többen szivárognak be a környékről és vidékről, mert arra számítanak, hogy a fővárosban ingyen ellátást, egy-két pengő segélyt és lakást is kaphatnak a hatóságoktól. *A ferencvárosi kisemdő kunyhólakói között például akadtak olyanok, akiknek vidéken háza, ingatlana volt, azt eladta, azután felköltözött Budapestre, itt jelentkezett, mint közellátásra szoruló inséges.* Magam is meggyőződtem arról, hogy

az utcán kéregetők és a padokon, villamosvárócsarnokokban éjszakázók jelentékeny hányada környékbeli, vagy vidéki.

Az inség és a nyomor legteljesebb átérzése mellett és annak a tudatában, hogy a nyomorúság nem ismer közigazgatási határokat, mégis kénytelenek vagyunk ezen a téren *bizonyos korlátozásokat felállítani* és rendszeres segítésben csak azokat részesíteni, akik legalább három hónap óta *állandó* budapesti lakosok.

— Általában mindent elkövetünk, hogy radikális intézkedésekkel visszaszorítsuk a fokozódó nyomort.

Az inségakciókat a tavalyi mértékben minden körülmények között fenntartjuk,

de a kiterjesztést talán el lehet kerülni azáltal, hogy közben megindul *a többmillió pengős inségmunka,* amelynél elsősorban a nyilvántartott munkanélkülieket helyezzük el. Az inségmunkánál elhelyezkedők természetesen további segélyezésben nem részesülnek.

— *A főváros teljesen újjászervezi a szociális és inségenyhítő munkát végző adminisztrációját* és az ezzel foglalkozó hivatalnokokat, önkéntes jelentkezőket és egyéb alkalmazottakat

speciális tanfolyamon

képezi ki. Az a terv, hogy *a főváros szociális tanfolyama már november elsején megnyílik és 7 hónapig tart.* Készen van a tanfolyam tanterve is. Ilyen tanfolyamok a külföldön már csaknem mindenütt működnek, míg nálunk, Magyarországon, csak egy szociális főiskolai jellegű intézet van, az Egyetemi Szociálpolitikai Intézet, amely Ujpesten működik, *Erődi-Harrach* professzor vezetésével. A szegényügy, az inségakciók, az egészségügy, az anya- és csecsemővédelem és *a magyar szociálpolitikai törvények* azok a tárgykörök, amelyekre a tanfolyam studiuma kiterjed.

— *Az inségakció költségei* október közepéig fedezve voltak,

a kormánytól azonban igéretünk van, hogy szükségadórészesedés címén rövidesen újabb 400.000 pengőt kapunk.

A főváros a kormánytól hatmillió körüli támogatásban részesült, míg az idei szükségakciók kiadásai megközelítik a kilencmilliót. A főváros szociálpolitikai kiadásai az elmult ciklusban 14,633.091 pengőre rúgtak, a jövő esztendőre pedig 18,975.152 pengőt irányoztunk elő.

*

A közjótékonysági program függő ügyeit a szociálpolitikai bizottság kedden tartott ülése tárgyalta. Legfontosabb feladat a szükséges fedezet biztosítása, amelynek érdekében a szakbizottság többirányú javaslatot terjeszt a polgármester és a törvényhatósági tanács elé.

ARANY is csak akkor érték, ha van hozzá jó EGÉSZSÉG

Hasznos tudni,

hogy a derűs hangulat, a jó **közérzés** mindig a gyomor és belek kifogástalan működésétol függ. **Szorulásban** szenvedőknél, **emésztési** hiányoknal pedig

Schmidthauer természetes **Igmándi** keserűvize

legjobban bevalik.

Az Igmándi víz használati utasitással mindenütt kapható!

Budapest története képekben

Gallina Frigyes dr. művészi értékű képes albuma Budapest multjáról, — régkorok legendás városától a mai világvárosig

Mi valamennyien, Budapest szerelmesei, most megsimogatunk egy képeskönyvet, végigsimogatjuk a szemünkkel, a szivünkkel, mint a gyermek a szép születésnapi ajándékot. Mi valamennyien, Budapest gyermekei, most különös meghatódással lapozgatunk ebben a képeskönyvben és megállunk elmélázva a régi metszetek előtt, amelyekből multak illata száll, multak szépsége zenél.

Budapest szépséges multjának arcát tükrözik vissza ezek a képek. A mi városunk megszületésének emlékei ragyognak ki belőlük.

Évezredek történelmi útján, vérrel és örömmel, könnyel és vigalommal kövezett útján száll vissza az emlékezet messzi időkbe, amikor a hatalmas folyam partján elterülő világváros helyén még kelta lovasok ütöttek tanyát és Akink-nek nevezték el ezt a vizektől buggyanó, gyönyörű partot. Aztán a római légiók Aquincuma lett belőle, majd Attila hun seregeinek Pestje és Budája, míg néhány évszázaddal később már felépülnek az első magyar tornyok Buda dombjain és évszázadokon által, a megpróbáltatások ezeréves viharával dacolva nő ki a földből a magyarok fővárosa, a Duna királynője: Budapest.

Történelem ez. Egy metropolis története képekben. Szépséges albuma a multnak és jelennek, a régi és mai Budapestről. Csakis olyan tudósa, rajongója, szerelmese ennek a mi városunknak, mint *Gallina* Frigyes dr. tudta ezeket a képeket így egymás mellé csoportosítani, ezzel a művészi hozzáértéssel, ezzel a féltékeny szeretettel, ezzel a lobogó lelkesedéssel, amellyel múzeumokból, képtárakból, könyvtárakból, magángyüjteményekből remegő gondossággal válogatta ki a legszebbet, fába, rézbe metszett, pergamenre rajzolt, vásznakra festett ereklyéit Budapest multjának. Minden kép egy-egy dokumentum. Évszázadok beszélnek ezekről a beporozott metszetekről, évszázadok küzdelme, munkája és dicsősége, amíg Budából, Pestből, Ofenpestből — Budapest lett.

Ajándék ez az album, amelyet *Gallina* Frigyes dr. adott. Ajándék Budapest minden rajongójának. Ajándék mindenkinek, aki a mai világváros aszfaltján sétálva szeret elmélázni azon, hogy vajjon milyen házak álltak is itt valamikor? Mi volt a Kossuth Lajos-utca helyén száz évvel ezelőtt? A Duna-korzón két évszázad előtt vajjon milyen házak álltak? Milyen emberek sétáltak a Vár utcáin, amikor török hódoltság idején minaretek tornyán a müezzin énekelt? És Corvin Mátyás ragyogó reneszánsz udvara körül miképpen csillogott a gótikus város, a dicső birodalom fővárosa, Európa félve tisztelt, irigyelt és megesodált fókusza. És mert *Gallina* Frigyesnek a képekhez írott tökéletes és költői magyarázó szövegei német, angol, francia és olasz nyelven is megjelentek, ajándékká válik ez az album minden külföldi számára is, aki a tudás szeretetével akar visszalapozni a mai Budapest történetében és megláthatja ezekről a képekről, megtudhatja ezekből a pompás magyarázó sorokból, hogy évszázadok mit műveltek itt, mialatt Európa minden szélvésze végigsöpört a városon.

Felmérhetetlen idegenforgalmi érték sugárzik ebből az albumból, amelynek címlapján csak ennyi áll: *„Budapest székesfőváros története képekben. Összeállította, szöveggel ellátta dr. Gallina Frigyes, székesfővárosi tanácsnok.“* A szerény címfelirat mögött pedig a legnagyszerűbb album tárul fel, a maga minden történelmi érdekességével.

Az első igazi kép, amely városunkról ránk maradt, Buda híres várának legrégibb ábrázolása: a Zsigmond építtette, Mátyás díszíttette palota. És körülötte a reneszánsz város. Aztán sorra következnek a metszetek, egykori mesterek művei. A félhold Buda és Pest tornyain. A török uralom elmúlása, Pest, az új kereskedőváros feltámadása. Majd barokk házak nőnek a vén Duna partjain. A Várhegyen újra királyi lak épül. Házsorok támadnak a pesti oldalon és terjednek messze a hajdani homokpuszta felé. Aztán empire-biedermeier ruhába öltözik a város. Az ifjú Pest versenytársa lesz az ősi Budának. A Belvárosban batárok és négyesfogatok járnak. Copfos polgárok sétálnak a keskeny utcákon a Hatvani-kapu tájékán. És mikor a rettenetes árvíz rombadönt mindent, a város csodálatos energiával éled újjá, hogy a mai világvárossá nőjjön. A hajóhídtól a Lánchídig, a tülkölő delizsánsztól az autók ezréig! Minden egyes kép Budapest egy-egy korszakát mutatja, minden kép dicső multjának és nagy jövőre termettségének történetét mondja el *Gallina* Frigyes dr. könyvében, régi mesterek rézkarcoló tüjének, újkori művészek ecsetjének tökéletesen reprodukált alkotásaiban.

Római légiók, hun vitézek, az Árpádháziak seregei, a Hunyadiak fegyveresei, janicsárok hadai, Mária Terézia bécsi vértesei, honvédek zászlóaljai, a világháború menetszázadai vonultak már végig dübörögve ezeken a köveken. És itt sétáltak Corvin Mátyás olasz tudósai, itt lángoltak fel Széchenyi István gyönyörű álmai, itt lobogott Petőfi Sándor tüze, itt dolgoztak és lelkesedtek tudósok és művészek, városépítők és rajongók ezek között a házsorok között, amíg Budapest — Budapest lett. Megsimogatjuk szeretettel ezeket a képeket, amelyek egymillió magyar ember városának, a magyarság szemefényének, Budapestnek emlékeit idézik fel, a multak levendulás illatával és a jövendő minden csillogó reménységével.

HUTTER

ÉS

SCHRANTZ RT

Budapest,

X. ker., Gyömrői-út 80

Városi mintaraktár:

VI., Vilmos császár-út 63

Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre

nagy választékban

Telefon: J. 379—36.

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára

Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906-02

Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

Keresztes-Fischer Ferenc dr.
belügyminiszter nyilatkozik
a költségvetés jóváhagyását igénylő szempontokról és az üzemi kérdés elodázhatatlan rendezéséről

A főváros költségvetését most tárgyalja a törvényhatósági tanács és ha ezt követően a törvényhatóság közgyűlése is felülbírálta, azokkal az esetleges változtatásokkal és módosításokkal együtt, amelyhez az autonómia szervei hozzájárultak, az új költségvetés jóváhagyás végett a legfőbb felügyeleti hatósághoz, a belügyminiszterhez kerül.

Gömbös Gyula kormányának politikai és gazdasági elgondolásai és az a stílus, amelyet a kormányzásban meghonosítani kívánnak, természetesen nem maradnak hatástalanul azokra a szempontokra sem, amelyeknek alapján a legfőbb felügyeleti jogot a fővárossal szemben gyakorolni kívánják. *Az új kormány belügyminisztere a fővárossal szemben előtérbe kerülő elgondolásairól még nem nyilatkozott. Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter azonban a mult kormányban folytatott tevékenységével már tanujelét adta nemcsak kiváló szakavatottságának és hozzáértésének, hanem annak is, hogy a főváros költségvetését és általában a törvényhatóság vezetésének megítélését elsősorban abból a szempontból nézi, hogy a főváros polgárságának a lehetőség szerint minden téren könnyítéseket tudjon biztosítani.

A jövő évi fővárosi költségvetésről és az ipart és kereskedelmet érdeklő fővárosi üzemek kérdéséről kértünk felvilágosítást

Keresztes-Fischer Ferenc
belügyminisztertől,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— A csökkent bevételi lehetőségekhez képest érvényesíteni kívánom a főváros új költségvetésének felülvizsgálásánál azt az elvet, hogy minden vonalon a költségvetés leszorítására kell törekedni. Fokozott figyelemmel kívánom felülvizsgálni a főváros költségvetését abból a szempontból is, hogy a jövő évi előirányzatokban semmiféle felesleges kiadás ne szerepeljen.

— A főváros költségvetésének felülbírálásával kapcsolatban az üzemek kérdése is előtérbe kerül és azt a tervemet minden körülmények között keresztülvinni akarom, hogy az üzemek körül végre rend teremtessék. Várom is erre vonatkozóan a főváros előterjesztését. Olyan üzemet, amely a főváros közönségének kárára van, illetőleg ez a közönséget terheli, nem fogok meghagyni. Amennyire fontosnak ítélem, hogy a költségvetésben felesleges kiadások ne legyenek, ezzel összefüggően éppen olyan fontosnak tartom azt is, hogy ne legyenek ráfizetéses üzemei a fővárosnak, amelyek növelik a kiadásokat és nagyobbítják azokat a terheket, amelyeket a főváros polgárságának hozzájárulásával kell fedezni. A fővárosnak is a leggondosabban kell ügyelnie arra, hogy a mostani nehéz viszonyok között olyan költségvetést állítson össze, amely a realitásával kiküszöböli azokat a ráfizetéseket, amelyek a felesleges üzemek fenntartásánál esetleg jelentkezhetnek.

— A racionális gazdálkodást a főváros költségvetésének egész területén szükségesnek tartom és ez a legfontosabb szempont, amelynek alapján a főváros költségvetését elbírálom, illetve jóváhagyom.

A belügyminiszter természetszerűleg még nem foglalkozott a költségvetés számadatainak a felülbírálásával, de abból a tényből, hogy a törvényhatósági tanács alig eszközölt változtatásokat, joggal lehet arra következtetni, hogy a belügyminiszter jóváhagyása is hozzájárul a költségvetés tervezetének kereteihez.

Borvendég Ferenc alpolgármester
nyilatkozik az üzemek prosperitásáról és a valótlan tarifadrágítási hírekről

Sok szó esik majd a főváros közüzemeiről a közeli napokban, amikor a törvényhatósági tanács az üzemek költségvetését fogja tárgyalni. Ezzel kapcsolatban olyan aggodalmak hangzottak el, hogy *a főváros drágításra készül* és hogy a közüzemi tarifák mai díjtételeit felemelik. Szükségesnek tartottuk, hogy minderről hiteles felvilágosítást kapjunk és ezért

Borvendég Ferenc
alpolgármesterhez,

a főváros üzemeinek legfőbb irányítójához fordultunk, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— A gazdasági nehézségek, amelyek világszerte a fogyasztóképesség visszaesését hozták magukkal, természetszerűleg a főváros nagy üzemeit sem hagyták érintetlenül. Annak ellenére, hogy a magánháztartások és az ipari üzemek funkciójuk lebonyolításánál most már mindinkább az elektromosság és gáz használatára rendezkednek be,

a fejlődés a villanyáram és a gáz terjeszkedésében nem következett be a remélt nagy méretekben.

A budapesti elektromos- és gázművek pedig elismerten mintaüzemek, úgy a modern berendezések, mint a közönség igényeinek kielégítésében és mégis *kénytelenek bizonyos lefékezett kapacitással dolgozni,* holott felkészültségükkel sokkal nagyobb feladatok megoldására is alkalmasak.

— Azok a hírek, mintha a közüzemi szolgáltatások áraiban változás állana be: nem felelnek meg a valóságnak.

A tarifarevizió szüksége azonban mégis fennáll, ha nem is olyan értelemben, hogy az árakat felemeljük. Az egészséges tarifapolitika ugyanis azt kívánja, hogy a nagyfogyasztók

bizonyos degresszív kalkulációt

kapjanak, ami különösen az Elektromosművek számára jelentene kedvezőbb üzemi tevékenységet, *amellett serkentő hatást gyakorolna azokra a fogyasztókra, akik a nagyobb igénybevétel esetén kedvezőbb tarifát élveznek.*

— Arra a kérdésre, hogy a megnehezedett gazdasági viszonyok nem befolyásolják-e a közszolgáltatási üzemek megalapozottságát,

határozott nemmel kell válaszolnom.

Üzemeink, ezek a nagyipari vállalkozások, *állandóan lépést tartanak a kor igényeivel,* legfeljebb újabb fejlesztési terveik megvalósítását teszik el jobb időkre. Ezt annál is inkább megtehetik, mert csak nemrégiben fejeződött be a több évre elosztott rekonstrukciós munka, amelyek a fővárosnak *ezeket az intézményeit európai viszonylatban is az első helyre juttatták.*

*

Borvendég Ferenc alpolgármester érdekes nyilatkozata minden tekintetben megnyugtató. A kifogástalan precizitással működő nagy üzemek példás pontossággal látják el a milliós főváros fontos életszükségleteit és bizonyos, hogy az az üzleti politika, amit *Borvendég* Ferenc diktál: úgy az üzemek prosperitása, mint a nagyközönség számára egyformán a legkitünőbb eredményeket fogja meghozni.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

„UNITAS"
VILLAMOS GÉP- ÉS MŰSZERÜZEM
DERMAFORINE LABORATORIUM
vezérképviselete, összes orvosi gépek, műszerek és berendezési tárgyak gyártása, javítása. Budapest, IV., Városház-utca 14.
(Országos Orvosszövetség székháza)

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON
HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfúrási és vízműépítési vállalat.
Akna-kútépítések. — Alapozások. — Búvározási munkák. — Forrás foglalások.
Telefon: 93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körút 32

Labriola
SZÍNHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek színháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna- és magasépítési vállalkozó
Telefon: 514—06 Budapest, II., Margit-körút 43

STREBEL
Kazánok
Radiatorok
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

Decemberben megkezdik az első budapesti távfűtővezeték építését

Földalatt vezetik a Gellértfürdő forróvízét a Rudasfürdőbe

Régen elhatározott szándéka a főváros vezetőségének, hogy a Rudas-fürdő Erzsébet-hídi homlokzatára néző kazánházat lebontatja és eltünteti azt az otromba tüzfalat, amelyik a városkép szempontjából is már türhetetlen. A kazánház eltávolításával természetesen gondoskodni kell a Rudas-fürdő fütéséről, amelyre az a megoldás nyomult előtérbe, hogy *a Gellért-fürdő termális vizét földalatti csöveken átvezetik a Rudas-fürdőbe.* Ezt a megoldást *Becsey* Antal már évek előtt fölvetette és azóta is állandóan szorgalmazza. A munkálatok gyors megindításáról

illetékes helyen

a következő felvilágositást kaptuk:

— A költségvetés letárgyalása után nyomban a tanács elé terjesztjük a Gellért-Rudas-fürdő távfütésének egész tervezetét és ugyanakkor javaslatot teszünk a kazánház lebontására is. Felfogásunk és mérlegelésünk szerint

a munkálatokat december elején megindíthatjuk és valószinűleg néhány hét alatt be is fejezzük.

Mindenképpen sürgős és kivánatos ennek a gondolatnak a megvalósítása, mert lényeges összegeket takaríthatunk meg és amellett a Rudas-fürdőnek is idillikusabb környezetet adunk. A távfütés megépítésével

nagyobb munkaalkalom jut az iparosoknak és munkásoknak,

tehát amellett, hogy a főváros hasznos létesítést végez, még a munkások tömegeinek is juttat keresetet.

*

A távfütés költségelőirányzata már rendben van és a fedezet is rendelkezésre áll, úgyhogy ennek az érdekes munkálatnak megindítása nem ütközik akadályokba.

Januárban életbelép az összes hivatalokban az ügyiratkezelés reformja

Minden körülmények között elkerülik a létszámcsökkentést

A költségvetés tárgyalása során számos oldalról szóvá tették a *közigazgatás egyszerüsítését*, amelynek keresztülvitelét *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok változatlan erővel szorgalmazza. Az eddigi javaslatok után most újabb jelentés készül a szükségessé válható reformokról, amelyek kivétel nélkül *az adminisztráció munkájának megkönnyitését és a közigazgatósági hatóságokhoz forduló közönség ügyeinek simább elintézését célozzák.* A racionalizálás legújabb etappjáról

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A közigazgatás egyszerűsítése óriási munkát hárit a racionalizálással megbízott *Gallina* tanácsnokra és az irányitása alatt működő referensekre. A legújabban végzett tanulmányozások alapján most kerül a polgármester elé

az ügyiratkezelés reformja, amelynek alaposan kidolgozott rendelkezései már az új költségvetésben is megnyilatkoznak.

Ez az új rendszer biztositja az ügyek gyors és olcsó elintézését és amint a költségvetés tételei mutatják: *eddig is 80.000 pengő megtakarítás jelentkezik. Az új rend már január elsején életbelép.*

— Rendes körülmények között a racionalizálás létszámcsökkentést is jelentene, mert hiszen köztudomású, hogy

a fővárosi alkalmazottak némely beosztásában ma már bizonyos fölöslegek mutatkoznak.

Ebből a szempontból megnehezíti a racionalizálást az a határozott állásfoglalás, hogy *létszámcsökkentésről szó sem lehet, mert a mai helyzetben a főváros semmi körülmények között sem akar új B. listákkal a tisztviselők sorában ritkitást végrehajtani.* Túlmenőleg ezen a szemponton,

halaszthatatlan szükség mutatkozik az állásnélküli diplomások elhelyezkedésének biztositására

olyan megoldás alapján, amely a székesfőváros költségvetését nem terheli. Ebben a vonatkozásban a közeli napokban elkészül a megfelelő javaslat és bizonyára jelentékenyen hozzájárul az állásnélküli diplomások elhelyezkedésének megkönnyítéséhez.

*

Értesülésünk szerint a diplomások álláshoz juttatására vonatkozó javaslat már elkészült és az most a tisztiügyészség jogi hozzászólását várja. *Szemethy* Károly dr. tiszti főügyész a referensek bevonásával máris tanulmányozza az előterjesztést és véleményét néhány napon belül a polgármesterhez juttatja.

Budapest vámszedési jogának elkobzását követelik az ellenzéki agrárképviselők

A komolytalan kívánságra nem is reflektálnak a kormányzati tényezők
Ismét Budapest a célpontja egynéhány képviselő hadakozásának

A képviselőház viharos atmoszférájában sürün kerül szóba Budapest székesfőváros és nem egyszer hallatszanak olyan hangok, amelyek a fővárossal szemben az ellenséges érzületet fejezik ki. Azon a nagyfontosságú ülésen, amikor *Gömbös* Gyula miniszterelnök az új kormány mindenre kiterjedő nagyhatású programját ismertette, felállott *Gaal* Gaszton és kritikája során a *belső vámhatárok* lebontására hívta fel a kormányelnök figyelmét.

— *Budapest, Budapest!* — hallatszott az ülésterem egyes padsoraiból és utána nyomban köztudomásra jutott, hogy az ellenzéki politikus *a székesfőváros vámszedési jogának az elkobzására* gondolt és azt célozta, hogy *a főváros régi pátenseken alapuló közjövedelméről lemondjon.*

A városházán nagyon érdekesen világitották meg ezt a teljesen elhibázott törekvést és

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Évszázadok előtti időkből áll fenn a fővárosnak az a joga, hogy különböző díjtételek alapján az úgynevezett *városi vámokból* szerezzen magának jövedelmet. A többféle királyi szabadalmi iratokon szereplő jogositványokat azután később összevonták és *egységes szabályrendelettel* rendezték a városi vámok szedését.

Minden nagyvárosban vannak különböző címen rendszeresitett vámok.

A vidéki városok például kövezetvámot szednek az átvonuló járművek után, a főváros azonban eltörölte a példának ezt a formáját és *az önálló városi vámokat* rendszeresitette, amelyeknek bevételeiből természetesen

karbantartja azokat az útvonalakat is, amelyeken a minden irányból idesereglő járművek a forgalmat lebonyolitják.

— A legújabb költségvetés kimutatásai szerint *hatmillió pengő várható ezen a címen,* amely olyan jelentékeny összeg a főváros alaposan visszaesett bevételeinek a sorában, hogy

arról semmiképpen sem mondhatunk le.

Általában nem tartjuk komolynak az ilyen irányú kisérleteket, mint ahogy *esetleges vámmegszüntetés aligha hozná meg az orvosszert az általános mezőgazdasági bajok enyhitésére.* A kétségtelenül sulyos helyzetben lévő agrártársadalom

bizonyára más irányban fogja keresni az eredményes megsegitést,

anélkül, hogy Budapestnek ez a közjövedelme a legkisebb mértékben érintve volna.

*

A képviselőházban helyet foglaló fővárosi képviselők bizonyára megtalálják az alkalmat, hogy *Gaal* Gaszton értethetetlen kivánságát annak kellő értékére leszállitsák, elmellőzzék, de bizonyára alkalmat találnak majd arra is, hogy *a törvényhozás üléstermében elhangzó ellenséges kifakadásokat az egész országra fejlődést és kultúrát sugárzó Budapest védelmében, visszautasitsák.*

KÖVEZŐMESTEREK
ÚT- ÉS CSATORNAÉPÍTŐK

Schaffer György
II., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

Handl István
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

Helfenstein Károly
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Reinisch és Wohl
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

Neuman Ferenc
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
VIII., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

KRAUSZ FERENC
VI, Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Obendorfer Károly és Rudolf
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Schaffer Antal
II., Biai-út 21. Telefon: 52-2-91

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Igyunk „HARMAT"-vizet!
Megrendelhető: székesfővárosi ásványvíz-üzemnél
(I., GELLÉRT-RAKPART 1. TELEFON: 530-03)

KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., Dráva-utca 5. Telefon: 91—7—65.

Veszedelmesen csökken a főváros adórészesedése

Glücksthal Samu dr. tanácstag javaslata

A költségvetés általános vitája során *Glücksthal* Samu dr. tanácstag nagyfontosságú indítványt terjesztett a tanács elé, amelyben azt javasolta, hogy a főváros polgármestere a városi adóztatás megfelelő reformja érdekében sürgős javaslatot terjesszen elő. A közszolgáltatások megosztásának az a rendszere ugyanis, amely egyes adók pótlékán és a forgalmi adóban való részesedésen alapszik, az új szükségadónak, illetve az új állami rendkívüli adópótlékoknak, továbbá az egyfázisú forgalmi adónak megalkotása folytán, tarthatatlanná vált. *Tarthatatlanná vált azért, mert a pótlékolás és részesedés alól rendszeresen és fokozatosan egyre több olyan adóbevételt vonnak ki, amely eddig a fővárosi adózás gerincét alkotta.*

A nagyfontosságú adóreformról kérdést intéztünk

Glücksthal Samu dr.
törvényhatósági tanácstaghoz,

aki a következőkben fejtette ki álláspontját a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A fővárosi adózás gerince a pótadó és a forgalmiadó-részesedés. Ezeken kivül jelentőséggel birnak még a kereseti adók, körülbelül 15 millió pengő, a városi vám 6 millió pengő bevétellel, a községi fogyasztási adó 12 millióval, a közlekedési adó 5 millióval. A többi közszolgáltatások jelentősége ezek mellett eltörpül. A pótadót a földadó, a házadó, a társulati adó és a tantiém-adó után vetik ki olymódon, hogy az állami adók után külön 50 százalékot kell fizetni a fővárosi háztartás javára.

— *Pótadók címén* 1931-ben még 28 millió pengő folyt be, *az idei évre már csak 25 millió pengő* lett előirányozva, mig

1933. évre csupán 21 millió pengő az előirányzat,

vagyis *4 millió pengővel kevesebb*, mint 1932-re, mert az idei tényleges bevételnél nagyobb bevételre nem számíthatunk. Sőt félő, hogy ez az előirányzott 21 millió pengő sem fog befolyni, mert 1932-ben a házbérek lényegesen, 20—30 perccenttel csökkentek és 1933-ban már csak a csökkentett házbér alapján kell a házadót fizetni. Ezen a címen *5—6 millió pengős csökkenésre számíthatunk.*

— A kincstár a saját hiányát ellensúlyozta azzal, hogy szükségadóval, majd július elseje óta rendkivüli adópótlékokkal terheli a házbirtokot, amely új közteher a bruttó **házbérbevétel 5 százalékára rúg. Ez az új pótlék valójában** nem más, mint a házadó 17 százalékos kulcsának további 5 százalékkal való felemelése. A főváros háztartására nézve a házadó kulcsának emelése annyiban jelent károsodást, hogy a

rendkivüli pótlékot községi pótadóval nem lehet terhelni,

mígha a házadó kulcsát emelték volna fel, a főváros ebből is részesednék.

Ugyanez a helyzet a társulati adónál.

Ennek az adónak rendkivüli pótléka a tényleges adó 30 százaléka, ami annyit jelent, hogy az adókulcs ennél egyharmadával emelkedett. E rendkivüli pótlék után sem jár pótadó és a főváros ennél a tételnél is lényegesen károsodik.

— Az idei, 1932-es év első kilenc hónapjában az államkincstár javára 58 millió pengő folyt be állami adókban Budapesten, mig pótlékokban és különadók címén 35 millió pengő, vagyis több, mint az állami adóbevétel 60 százaléka. Ha a pótlék címén befolyt összeg pótadó alá kerülne, a főváros ezen a címen 17 és félmillió pengő bevételhez jutna. Előreláthatóan ez lesz az adóbevétel további folyamata is, úgyhogy

a pótadózás mai rendszere a főváros szempontjából tarthatatlan,

mert végeredményben ebből az következnék, hogy a hiány ellensúlyozására a pótadókulcsot kellene felemelni, ami ellen azonban az adózó polgárság érdekében teljes erővel tiltakozni kell.

Hasonlóan járt a főváros háztartása a forgalmi adózásnál is.

Amikor a forgalmiadót életbeléptették, a Budapest területén elért bevétel egynegyed része illette meg a fővárost és ennek ellenében viselni kellett az összes adminisztrációs költségeket. Ez az arány megmaradt mindaddig, amíg az adó kulcsát 2 százalékról 3-ra nem emelték. Ebből a pluszból azonban a fővárost közvetlenül már semmi részesedés sem illeti. Minthogy pedig a forgalmiadóbevétel általánosságban is csökken, így a főváros részesedése is napról-napra kisebb lesz.

— Lényegesen

ártott a főváros érdekeinek az egyszeres fázisadó bevezetése is.

Ez a rendszer közgazdaságilag teljesen indokolt, de a fővárost károsítja. Míg azelőtt ugyanis a forgalmi adót minden egyes Budapesten megkötött ügylet után helyben fizették le, addig a fázisadót abban a gyárban fizetik, ahol az árut előállítják, — legtöbbnyire a fővárosi vámhatárokon kivül — és a kereskedőnél forgalmiadó azután az áru után már többé nincs, amely fázisadó alá került. Minthogy pedig folytatólagosan egyre több árut vonnak a fázisadó kereteibe és a végcél is az, hogy csak fázisadózás legyen,

a főváros forgalmiadó részesedése egészen minimális összegre fog összezsugorodni.

Tekintve, hogy a részesedés a költségvetésben 8 millió pengővel szerepel,

a süllyedés a háztartási egyensuly felborulásának veszélyét jelenti.

— A községi fogyasztási adónál is lényeges bevételi csökkenés fenyegeti a fővárost, mert

tervben van a borfogyasztási adó 50 százalékos leszállítása.

Itt újabb 3 millió pengő bevételtől esnék el a főváros.

— Mindebből kitünik, hogy a főváros háztartását egyik oldalon az a csökkenés fenyegeti, ami a gazdasági forgalom visszaesésével jár, a másik oldalon pedig az a deficit, amely az újabb törvényhozási rendelkezésekből következik. *Ezért feltétlenül szükségesnek látszik, hogy a törvényhozási rendelkezések sürgősen olyképpen módosittassanak, hogy a változott adózási rendszerek mellett is legalább a régi mederben mozogjanak továbbra is a főváros bevételei.*

— A módosítások természetszerüen törvényhozási rendelkezéseket igényelnek és ezért egyelőre csak azt javasoltam, hogy a tanács kérje fel a polgármestert olyan javaslatok előterjesztésére, amelyek alkalmasak arra, hogy az adóbevételeknek a kincstár és a főváros közötti megosztását a status quo ant alapján helyreállítsa. Remélem, hogy a kormány, a fővárosnak ilyirányú kérését honorálni fogja.

Városközi bizottságot alakítanak a főváros és a környék közös problémáinak megoldására

Tájékoztató tárgyalások folynak Nagy-Budapest előkészitéséről

A városfejlesztési bizottság munkásságához fűzött várakozások jogosságát minden tekintetben alátámasztják azok az eredmények, amelyeket az autonómiának ez a legfiatalabb testülete *Harrer* Ferenc ny. alpolgármester irányításával már eddigi ülései alatt produkált. A Harrer-féle tervezet a főváros vezetőségének és a törvényhatósági élet legszélesebb köreinek elismerését nyerte el, sőt felfigyeltek rá a Közmunkák Tanácsa, a kormánykörök, a környező városok is.

A Nagy-Budapestre vonatkozóan megkezdett nagyjelentőségü tanácskozásokról és a városközi bizottság delegálásáról

Dorner Gyula
miniszteri tanácsos,

törvényhatósági tanácstag a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A városfejlesztési bizottságban felvetettük azt a kérdést, hogy Budapest amerikai tempójú és mesterséges eszközökkel elősegített fejlődésének további szorgalmazása kivánatos-e? Valljuk be ugyanis, hogy Budapest fejlődése *nem természetes folyamat,* hanem a tudatos centralizáció eredménye volt. Véleményem szerint ennek a mesterséges fejlesztésnek ma már semmi célja nincs, mert *a főváros túlnépesedése a mai nehéz gazdasági viszonyok között szinte legyőzhetetlen terhet és gondot jelent a várost fenntartó polgárságnak.* A külföldi várospolitikusok is belátták, hogy

mammutvárosok létesítése nem indokolt.

Igaz, hogy Budapest a külföldi metropolisok mellett még nem mammutváros, de Csonka-Magyarországban, a mai gazdasági és népsűrűségi viszonyok mellett igen nagy város, sőt nagyvárosnak számit a régi Magyarország határainak alapulvétele mellett is. Ennek a nagyvárosnak olyan problémái vannak, amelyeket mesterséges további fejlesztéssel növelni nem volna logikus.

— Szükségesnek tartom *a mai túlzott perifériális fejlődés* helyes irányba terelését és bizonyos fokú korlátok közé szorítását is. Itt az ideje, hogy

hozzáfogjunk Budapest belső városrészeinek kiépítéséhez

és hogy ezt szorgalmazzuk a külterjes fejlődés helyett. Igaz, hogy ez nem könnyű kérdés, mert a belső városrészek építése nagy pénzügyi megoldásokat kíván, míg a perifériális fejlődést főként a szegénynedés, a magas lakbérektől való menekülés idézi elő. Még sem lehet szó nélkül elmenni a belső építkezés szükségessége mellett, mert végeredményben pazarlásszámba megy a munkahelyektől, a város központjától, a jó közlekedéstől nagy távolságokban építkezni, sok-sok kilométernyire új közműveket építeni, akkor, amikor *a város szívében nagy területek állanak beépitetlenül* és amikor még kiépítésre vár a *Tabán*, a *Viziváros*, *a Józsefváros* nagyrésze. Utcasorok vannak, egész városrészek földszintes viskókkal, amelyek között

a sugárutak és a körutak Potemkin-falvak gyanánt hatnak,

hiszen mögöttük alig pár lépésnyire roskadozó, földszintes házikók sora húzódik meg.

— Ami Nagy-Budapest kérdését illeti,

feltétlenül szükségesnek tartom, hogy a környékbeli városokkal történjék valamilyen megállapodás,

megegyezés létesittessék a harmonikus együttműködésre. Hogy ez hogyan történjék, arra vonatkozóan már kitermelődött az elgondolás a városfejlesztési bizottságban és rövidesen kialakul a tanácskozások során, hogy miként tartjuk azt leghelyesebben megoldhatónak. Felvetődött az a gondolat, hogy *Budapest küldjön ki egy bizottságot,* amely a környékbeli városokkal közös kérdéseket lesz hivatva megvitatni és intézni.

Ennek a bizottságnak a feladatairól és Nagy-Budapest megvalósításának előkészületeiről

illetékes helyen

a következőkben tájékoztatták munkatársunkat:

— Ma már napról-napra erőteljesebben látszik, hogy Nagy-Budapest problémájában *elodázhatatlan* az állásfoglalás. Mindenesetre számolni kell a probléma nehézségeivel, mert hogy nehézségek vannak, az tagadhatatlan.

A problémák három irányúak: politikaiak, gazdaságiak és közigazgatásiak.

Addig is, amíg ezeket az akadályokat elgördíthetjük, valamit cselekedni kell, mert *tétlenül várakozni nem lehet.* A legsürgősebben közös plattformot kell találni például *az egységes úthálózat kialakítására,* a közművek egységes kiépítésének rendezetlen volta pedig már most is a legképtelenebb szituációkat szüli. A főváros és az egyes környékbeli városok egymásra való tekintet nélkül intézkednek, úgyhogy a kirívó példák egész halmazát lehetne e téren felsorolni. Elsőrendűen kiépített budapesti főútvonalak a város határán zsákutcában végződnek, mert a környékbeli városokban nincsen folytatásuk.

— Pillanatnyilag *a legalkalmasabbnak látszik*

a városközi bizottság kiküldése,

amelyben azonban ne az adminisztráció emberei, hanem az autonómia delegáltjai foglaljanak helyet, mert egy ilyen önkormányzati testület minden megkötöttség nélkül sokkal szabadabban és sokkal gyorsabban tárgyalhat. Meg vagyok róla győződve, hogy ha ez a bizottság összeül, nagyon rövid idő alatt megértik egymást a főváros és a környékbeli városok, amelyek között most látszólag igen mélyreható ellentétek, szinte ellenségeskedésszámba menő kötekedések, rivalizálások tapasztalhatók.

— Egyébként megállapítható, hogy

a környék városainak lakossága maga is sürgeti Nagy-Budapest problémájának dülőre jutását,

mert érzi a közös problémának életbevágó voltát. Az az elgondolás, amely a városfejlesztési bizottságban felmerült, minden tekintetben megnyugtatónak látszik és minden valószinűség szerint meghozza a kivánt eredményeket.

MIERT KELL, HOGY ÖN A
MIRA
VIZEKET HASZNÁLJA?

MERT a MIRA keserüvíz 55 perc alatt teljesen görcsmentesen hat, íze kellemes, szine fehér, ára a legolcsóbb

A **MIRA** glaubersós gyógyvíz **ötszörösen nagyobb gyógyerejű, mint a karlsbadi víz,** nem kell külön sót hozzáadni. — Kaphatók: gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben

Leukoplast
magyar gyártmány

Városszéli telepítés és a Budapesti Helyiérdekű Vasutak

Irta BICSKEI JENŐ műszaki főtanácsos

I.

Amióta a városszéli telepítés eszméje fölmerült és a terv olyan formában, amint azt a napilapok és a fővárosi sajtó közölték, napvilágot látott, mindazoknak a szakembereknek tudatában, akik a telepítésekkel és az ezzel összefüggő közlekedési kérdésekkel foglalkoznak, ott élt a gondolat, hogy ez a megoldás nem vihető keresztül.

A *Fővárosi Hirlap* emelte fel először szavát október 5-én megjelent számában és adott hangot még elég jókor annak a gondolatnak, hogy *„nem szabad a főváros határában falut építeni."*

Már régen foglalkozom a fővároskörnyéki településekkel és ezeknek a településeknek a fővárossal összefüggő közlekedési kérdésével és ha megállja helyét, — aminthogy tökéletesen megállja, — a *Fővárosi Hirlap*-nak fent leszögezett megállapítása, azért a telepítés gondolatát még nem kell egészen sutba dobni, mert a telepítésre szükség van, közgazdasági, egészségügyi, közlekedéspolitikai és főleg a munkanélküliség csökkentése miatt. Mint hasznos beruházás pedig kétségtelenül helyénvaló.

A *Városi Szemlé*-nek 1931. évi első számában rámutattam már, hogy a főváros környékén keletkezett telepek megépítéséhez milyen mértékben járultak hozzá a mult század végén és az 1900-as évek első évtizedében a *Budapesti Helyiérdekű Vasutak*. Rámutattam továbbá arra a nagyméretű fejlődésre, amellyel előretörtek ezek a telepek, a Helyiérdekű Vasutak villamosítása nyomán azáltal, hogy a helyi igényekhez alkalmazkodó, gyors, sűrűjáratú, aránylag olcsó közlekedési eszköz állott a telepesek rendelkezésére. Ma, amikor a Budapesti Helyiérdekű Vasutak menetrendje, tarifamegállapítása, egész közlekedés-politikája, a BESzKÁRT-tal való szerves kapcsolatainak kiépítése, a főváros közönségének kezében van, milyen új perspektíva nyílik, mennyi új lehetőség kínálkozik, hogy ezeket, a fővároson kívül létesítendő telepeket, a megfelelő forgalmi összeköttetés révén, a lakás- és egészségügyi viszonyok, a főváros élelmezése, a kereskedelmi kapcsolatok kiépítése tekintetében a székesfőváros a maga szolgálatába állítsa. *Csak ilyen telepítések révén tudja majd a főváros közönsége a Budapesti Helyiérdekű Vasutak forgalmát növelni és a befektetett tőkéket kamatoztatni.* A BHÉV sugárszerűen elhelyezkedő vonalai olyan beépítetlen területeket kapcsolnak a fővároshoz, amelyek lakások építésére alkalmasak. Hiszen a gyors és sűrű vasútforgalomnak köszönheti *Rákosszentmihály, Ó- és Új-Mátyásföld, Ilonatelep, Árpádtelep*, sőt legújabban *Gödöllő* is nagyfokú fejlődését, lakosszámának szaporodását. A pesterzsébeti és csepeli vonalak mentén, ahol a villamosvasutak építése előtt terméketlen „homokbuckák" terültek el, ma népes, sűrűnlakott, ipari és kereskedelmi tekintetben fejlett községek virágzanak. És hogy ezek a telepek és községek a fővárosi kereskedelemnek és iparnak javára mennyit alimentálnak, azt külön tanulmány volna hivatva felderíteni.

Ha annakidején sok gáncsot vetettek is neki, nem ok nélkül választotta a magyar kir. népjóléti minisztérium új tisztviselő-településének helyéül a BHÉV mentén fekvő *Albertfalvát*. A vonal mentén fekvő *Budafok*, a hegy és a Duna közé szorítva, régi határai között már nem tudott fejlődni és jamikor közlekedést kapott a HÉV új törökbálinti vonalában, amerikai méretű építkezés kezdődött a fővárossal szomszédos *Rózsavölgy*-ben. Mennyi egészséges levegőjű lankás hegyoldal van még itt a vonal mentén (Kamaraerdő!), amely beépítésre vár és a főváros szívétől 20—25 perc alatt elérhető.

A másik budai vonal mentén, a Duna völgyének a fővárostól északra fekvő jobbparti részein, *Rómaifürdőn, Csillaghegyen*, de egészen *Szentendréig* egymásután a közelmultban keletkeztek új lakótelepek *(Istvántelep, Pannóniatelep)*. Ezek a lakótelepek most, hogy közlekedésük még szervesebb összefüggésbe kerül a fővárosi vasúthálózattal, kétségtelenül fejlődni fognak. A fejlődés pedig vagy a meglévő telepek terjedésében, vagy új telepek keletkezésében nyilvánul meg.

Ez a telepítési folyamat minden európai nagyvárosban bekövetkezett, mert a lakóhely a nagyvárosok fejlődésével mindinkább eltávolodik a munkahelytől. A munkahely ugyanis minden metropolisban az a belső rész, ahol az üzletek, hivatalok, műhelyek vannak és ez az oka, hogy a munkahely közelében az elsőrendű életszükségletek, — ezek között a lakás is — sokkal magasabb áron szerezhetők be, mint a perifériákon. Ezért kénytelenek úgy a szellemi, mint a kétkézi munkások a központtól távolabb lakást keresni, kifelé áramlani. Ez a kiáramlási határ azonban nem több, mint a főváros középpontjából vont 25—30 kilométer sugarú kör, éppen az a körzet, melyen a BHÉV vonalai feküsznek. *(Folytatjuk a jövő számban.)*

Tapétázást

szolid és **művészi kivitelben** vállal

Hantos Testvérek Rt.

Budapest, VI., Horn Ede-u. 5

Telefon: **194-51**
185-23

Nem lesz szellemi szükségmunka január elseje előtt

A jövőévi költségvetés fedezetéből indítják meg a 6 hónapos akciót

A főváros téli jótékonykodási tevékenységének egyik legsikerültebb alkotása *a szellemi szükségmunka-akció*, amely iránt évről-évre folyton fokozódó érdeklődés nyilvánul meg. A szellemi szükségmunka előkészítésének ideje megérlelődött és ez a magyarázata annak, hogy *az előljáróságokon máris nagy tömegekben jelentkeznek azok az intelligens munkanélküliek, akik néhány hónapig nyolcvanpengős jövedelmet akarnak maguknak biztosítani*. Eredetileg úgy volt, hogy a szellemi szükségmunkát *november elsején* megindítják, azonban a pénzügyi nehézségek miatt az akció megindítása késedelmet szenved. A szellemi szükségmunka idei programjáról

illetékes helyen

a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A szociálpolitikai ügyosztály ez évben is elkészítette a szellemi szükségmunka tervezetét és *a pénzügyi fedezet megjelölésére megindította a szükséges tanácskozásokat*. Ebben a vonatkozásban azután olyan akadály merült fel, hogy az ezévi költségvetés nélkülözi az erre a célra található fedezetet és így

nincs lehetősége az akció tervezett időpontban való megkezdésének.

A most tárgyalás alatt álló költségvetésben azonban *480 ezer pengő van felvéve* erre a célra és így bekövetkezik az a helyzet, hogy a *szellemi szükségmunkát csak január elsején indíthatjuk meg*. A közel félmilliós összeg lehetővé teszi, hogy ezer munkanélkülinek *hat hónapig* juttassunk nyolcvan pengő fizetést, vagy ha a jelentkezők száma növekedik, úgy ezerötszáz-kétezer szellemi szükségmunkást alkalmazhatunk rövidebb időtartamra, esetleg leszállított díjazással. Ezt a körülményt különben a polgármester úr tudomására hoztuk, aki

a fővárosi pártok képviselőivel már közölte a kényszerű fordulatot.

Amennyiben sikerülne a pénzügyi kormánytól az ínségadó bevételeiből megfelelő juttatást kapni, úgy *természetesen az akció megindítása a legrövidebb idő alatt megtörténhetik.*

*

Értesülésünk szerint a főváros vezetői a közeli napokban tanácskoznak a pénzügyi kormány megbízottaival és mindent elkövetnek, hogy az akció megindítása mielőbb lehetővé váljék.

NYILTTÉR

E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Az Est című napilap 1932 október 16-i keltű számában **„Csalásért elítélték egy gazdag háztulajdonos fiát"** című közleményre ezúton kijelentem, hogy **Obendorfer Károly okl. mérnök, útépítési vállalkozó**, a Baross Szövetség út-csatornaszakosztályának alelnöke, ügyfelemről közölt híradás elejétől végig valótlan. Ügyfelem ellen sem csalás, sem semminemű más bűncselekmény miatt eljárás folyamatban nincs és nem is volt, annál kevésbé hozhatták ellene a cikkben közölt ítéletet.

A valótlan hírt közzétevő napilap ellen a bűnvádi feljelentést egyidejüleg megtettem.

Dr. Dietz István ügyvéd.

Epitőipar részvénytársaság

Budapest, VIII., Baross-utca 15. szám
Asztaltgyár és anyagtelep
IX., Gubacsi-út 37. szam.
Telefon: 411—49.

VÁROSI IRODA ÉS GYAR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A Nemzeti Bank ötről négy és fél százalékra csökkentette a bankkamatot

A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa hétfőn délután tartott ülésén elhatározta, hogy október 18-ától kezdődő hatállyal *a bank által váltó-, közraktári zálogjegyek és értékpapírok leszámítolásánál alkalmazandó kamatlábat 5 százalékról 4 és fél százalékra*, a népszövetségi kölcsön kötvényeire és az 1932. évi kibocsátású 5 százalékkal kamatozó magyar királyi állami pénztárjegyekre adott kölcsönöknél alkalmazandó kamatlábat pedig 6 és fél százalékról 5 százalékra mérsékli. A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa ennél az intézkedésnél figyelembe vette a hazai pénzforgalom alakulását és a kamatteleknek Európában észlelhető alakulását.

Rimamurány—Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság. A *Rimamurány—Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság* igazgatósága hétfőn megtartott ülésén megvizsgálta és jóváhagyta az 1931/32. üzletév mérlegét. A rendkívüli viszonyok bénítólag hatottak a vállalat működésére s az eredményt kedvezőtlenül befolyásolták. Az üzemi hozam, mely 1,568.400.94 pengőre rugott a múltévi 2,272.744.60 pengővel szemben, az értékcsökkenési leírásokat is csak elégtelen mérvben tette lehetővé. Tiszta nyereség hiányában a társaság erre az évre osztalékot nem fizethet. A július 1-én kezdődött új üzletévben a belföldi fogyasztás további csökkenése és a kivitel eddigi mértékben való fenntartásának leküzdhetetlen akadályai a munkalehetőségeket összesugorították. A társulati üzemek jelenleg termelőképességüknek csak mintegy 20 százalékával dolgoznak. Ennek ellenére a vállalat a múltban elért legnagyobb munkáslétszámának 68 százalékát, habár csökkent munkaidő mellett, foglalkoztatja. Bár a rezsi lehető apasztására megfelelő intézkedések történtek, a termelési költségek ily viszonyok mellett az előző évvel szemben lényegesen megdrágultak. *A társaság rendes közgyűlését október 29-ére fogja összehívni.*

A Futura október 22-én tartja rendes közgyülését. A közzétett mérleg adatai szerint a vállalat az elmult üzletévet *290.512.19 pengő tiszta nyereséggel* zárta. Árukészlete 264,708.091.72 pengőt reprezentál, az adósoktól 23,708.091.72 pengőt követel, míg a hitelezők tétele 5,663.659.71 pengővel szerepel. Bruttó nyeresége árukon 1,292.149.72 pengő volt. A *Futura* igazgatósága mérlegmegállapító ülésén *Térffy* Béla vezérigazgatót *ügyvezető alelnökké*, dr. *Darányi* Béla helyettes vezérigazgatót pedig *vezérigazgatóvá* nevezte ki.

Megkezdődött az inségmunka. Az inségmunka első részletének szánt négymillió pengős út- és csatornaépítkezést a belügyminiszter jóváhagyta és most fokozottabb tempóban kerül sor a további inségmunkák megindítására. Az inségmunkákat hétfőn már megkezdették, amelyeket a következő beosztásban adtak vállalatba: *Magyar Asphalt r.-t.* (Budafoki-út), *Magyar Általános Útépítő r.-t.* (Budaörsi-út), *Palatinus r.-t.* (Hidegkúti-út), *Danubia Műszaki Vállalat* (Hidegkúti-út), *Helvey Tivadar dr.* (Horthy Miklós-út), *Szász Albert* (Németvölgyi-út), *Benedict Marcell* (Szaboleska Mihály-utca), *Palatinus r.-t.* (Szentendrei-út), *Bitumen Útépítő r.-t.* (Korall-utca), *Útburkoló és Építő Anyaggyárak r.-t.* (Elemér-utca), *Magyar Kerámiai gyár* (Telep-u.), *Hirsch Mihály r.-t.* (Esterházy-u.), *Építőipar r.-t.* (Kálvária-utca), *Építőipar r.-t.* (Losonczi-utca), *Magyar Útépítési r.-t.* (Tömő-utca), *Somoskői Bazaltbánya r.-t.* (Gubacsi-út), *Útépítő és Asphaltvállalat r.-t.* (Kinizsi-utca), *Eisler és Simon* (Páva-utca), *Péry Dezső* (Cserkész-utca), *Magyar Általános Útépítő r.-t.* (Hungária-körút). Az út- és csatornaépítési ügyosztály előkészítette a további munkálatokat és a kétmillió pengő értékü csatornaépítési munkálatok kiadására vonatkozó hirdetmény még e héten megjelenik.

PALATINUS

Építő- és Ingatlanforgalmi Részvénytársaság

Telefon: 121—45, 123—85

Budapest, V., Rudolf-tér 6.

WEBER HENRIK

egészségügyi és műszaki berendezések vállalata

Budapest, IX., Ráday-utca 58.

Telefon: 870—61.

Herkules

Magas és Mélyépítő Vállalat

Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 76—21.

Gosztonyi és Társa „Flintkote"
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: József 358—04
specialisták

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Antal István dr. sajtófőnök — miniszteri tanácsos. *Gömbös* Gyula miniszterelnök a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetésével — amit multheti számunkban már közöltünk — *Antal* István dr.-t bízta meg, akinek a kormányzó a miniszteri tanácsosi címet adományozta. Az új sajtófőnökben a fiatalabb nemzedék szellemi kiválóságainak egyikét állította a miniszterelnök igen fontos pozícióba. Ugyanakkor azonban *Antal* István dr. mögött mégis tartalmas és eredményekben gazdag múlt áll, hiszen mint jogász, mint gazdaságpolitikus és publicista igen tisztelt nevet vívott ki magának. Sajtófőnöki működéséhez mindenki dús reményeket fűz, mert hozzáértése, friss életereje, lelkessége, tudása igen nagy szolgálatokat tesz majd abban az irányban, hogy a kormány nagyszabású nemzeti munkaprogramja minél sikeresebben legyen megvalósítható.

E héten befejezik a költségvetés tanácsi tárgyalását. A törvényhatósági tanács kedden délután újból folytatta a költségvetés megvitatását és valószínűleg a hét végére be is fejezi a budget-tárgyalást. A tanácsban elhangzott határozatokat és indítványokat külön fogják tárgyalni, majd ezt követőleg a tervezetet a közgyűlés elé terjesztik. A módosítások feldolgozása néhány napot vesz igénybe, úgyhogy *a közgyűlés csak a jövő héten kerül abba a helyzetbe, hogy a költségvetési vitát megkezdhesse.*

Közgyűlés elé kerül az üzemi szolgálati szabályzat. Az új fővárosi törvény szerint elrendelt szabályrendelet-revíziók közül a legfontosabbak közé tartozik a főváros üzemeinek új szabályzata, valamint *az üzemek illetmény-, nyugdíj- és szolgálati szabályzata*, amelyeket legnagyobbrészt teljesen újonnan kellett megszerkeszteni. A nyugdíjszabályzatot a kormányhatóság már jóváhagyta, míg az üzemi szolgálati szabályzatot a költségvetési vita bezárása után a közgyűlés elé terjesztik.

Szentmiklóssy Márton halála. Súlyos veszteség érte a magyar tudományos életet: meghalt *Szentmiklóssy* Márton dr. egyetemi tanár, a klasszikus jog tanára, akinek keze alatt nőtt fel a modern magyar jogászgeneráció. Halálát mélységesen gyászolja a jogtudomány és a Pázmány Péter Tudományegyetem, amelynek Szentmiklóssy professzor évtizedeken keresztül tanára volt. Az elhunytban *Szentmiklóssy* József dr. tanácsjegyző, a törvényhatósági tanács adminisztrációjának vezetője édesapját gyászolja.

Francia orvosok tanulmányozzák Budapest fürdőit. *Molinéry* dr. főorvos, a francia orvosi akadémia tagja és *Lacat* dr. párisi egyetemi tanár társaságában több francia orvos érkezett Budapestre, hogy tanulmányozza a főváros fürdőit és gyógytényezőit. A francia orvosok tiszteletére a *Budapest Fürdőváros Egyesület* szerdán este fél 7 órakor, a Szent Gellért-fürdő dohányzótermében ülést tart, amelyen *Dalmady* Zoltán dr. egyetemi tanár, Budapest fürdőit és gyógytényezőit ismerteti francia nyelven.

A szállodások segítséget kérnek a fővárostól. A budapesti szállodások küldöttsége hétfőn *Liber* Endre alpolgármesternél tisztelgett, aki előtt feltárták a fővárosi szállodásipar súlyos helyzetét és rámutattak arra, hogy a gazdasági válság következtében más országok szállodás ipara is válságba jutott, így Svájcban is, de ott a kormány és a városok siettek az ipar megmentésére. A szállodások a *Községi Takarékpénztár* utján hitelt kérnek a fővárostól és pedig lehetőleg ingó jelzáloghitel formájában, majd a szállodaadó mérséklését vagy eltörlését, végül a kedvezményes villamosáram engedélyezését kérték a maguk számára. Az alpolgármester válaszában hangoztatta, hogy a főváros vezetősége tisztában van a szállodásipar nagy idegenforgalmi jelentőségével és biztosította őket a székesfőváros jóindulatú támogatásáról.

Házasság. *Gömöri* Kató, *Gömöri* Győző, a Hazai Általános Biztosító Részvénytársaság igazgatójának és feleségének leánya és *Süle* Gábor m. kir. honvéd állatorvos házasságot kötöttek.

Felülvizsgálják az óbudai téglagyárak bányászási engedélyeit. A városfejlesztési bizottság legutóbbi ülésén foglalkozott *az óbudai téglagyárak* ismert ügyeivel és megállapították, hogy ennek a kérdésnek elbírálásánál a legszigorúbb szempontokat kell érvényesítenie a fővárosnak. A bizottság a legközelebbi napokban javaslatot terjeszt a tanács elé, amelyben azt kéri, hogy *a polgármester sürgősen vizsgálja át a téglagyárak agyagbányászási engedélyeit.* A bizottság egyúttal sürgősnek minősítette a városfelmérés munkáinak megindítását. A háromtagú előkészítő bizottság tagjaiul *Oltay* Károly müegyetemi tanárt, *Szilágyi* Béla pénzügyminiszteri tanácsost és *Kempelen* Ágoston müszaki főtanácsost kérik fel. Ez a bizottság fogja kidolgozni a munkálatok tervezetét, olymódon, hogy azokat *a jövő év elején* megindíthassák. A munka révén a főváros számos állástalan diplomás mérnököt juttat foglalkozáshoz.

Obendorfer Károly nem azonos — Obendorfer Károllyal. *Az Est* e hó 16-iki számában szószerint a következő *helyreigazítás* jelent meg: „*Az Est* október 16-iki számában kispesti tudósítónk jelentése alapján megírtuk, hogy a kispesti járásbíróság a *Schusdek és Vajda* cég feljelentésére hitelezési csalásért egyhónapi fogházra ítélte *Obendorfer* Károly építési vállalkozót, aki a céget két évvel ezelőtt 3000 pengővel megkárosította. Véletlen *névazonosság, de a tárgyaláson elhangzott kijelentések is* azt a látszatot keltették, mintha a kispesti járásbíróság elé került *Obendorfer* Károly építési vállalkozó azonos volna *Obendorfer* Károly okleveles mérnökkel, az *Obendorfer Károly és Rudolf*, valamint az *Obendorfer József és Fiai* cégek beltagjával.

Annál is inkább előállott ez a látszat, mivel az elitélt *Obendorfer* Károly atyja is *gazdag háztulajdonos* és *Obendorfer* azzal próbált védekezni, hogy gazdag apja nem segíti egy fillérrel sem. Így állott elő az a helyzet, hogy *Obendorfer* Károly okleveles mérnök, útépítési vállalkozó úgy tünhetett fel, mintha ő állott volna vádlottként a kispesti járásbíróság előtt. Természetesen készséggel ismerjük el, hogy *az elitélt Obendorfer Károly nem azonos Obendorfer Károly okleveles mérnök, útépítési vállalkozóval*, aki a székesfőváros állandó szállítója és aki köztiszteletben álló, feddhetetlen életü egyén, teljesen rendezett vagyoni viszonyok között él, önálló vagyonnal rendelkezik és ez okból nem is merülhetett fel annak szükségessége, hogy édesatyja támogatását igénybe vegye.“

Szorulásban szenvedőknél az „Igmándi“ víz válik be legjobban.

A Batthyány-utcai polgári leányiskola jubileuma. Buda legrégibb középfokú leányiskolája 1872 november havában nyitotta meg kapuit a tanulnivágyó budai leányok előtt. A hatvanéves évfordulót az iskola volt és jelenlegi növendékei november hó 6-án (vasárnap) délelőtt a Budai Vigadóban fogják megünnepelni. A Volt Iskolatársnők Szövetsége kéri az iskola volt tanárnit és növendékeit, akik meghívóra igényt tartanak, sürgösen közöljék címeiket az iskola igazgatóságával.

Operett-bemutató Labriola új műsorában. A *Labriola Színház Varieté* félhavi új műsorának keretében a „Fekete leány“ című operettet mutatta be, amelynek zenéjét ifj. *Békeffy* István szövegére *Lajtai* Lajos írta. A látványos operettet rendkívüli fénnyel és gazdagon állította ki Labriola színháza. *Rökk* Marika és *Hubay* Elzi, a két boszorkányosan ügyes táncosnő mellett a kitünő humorú *Sarkadi* Aladár, *Békássy* István és *Fodor* Artúr játszották a főszerepeket a szép zenéjü, egzotikusan tarka operettben, amelynek számait zajosan megtapsolta a színházat zsúfolásig megtöltő közönség. Rendkívüli sikere volt a kilenc *Macarinak*, a nápolyi zenészeknek, akik félórán keresztül a legváltozatosabb programmal szórakoztatták a közönséget, s ragadták el virtuózitásukkal. *Dan és Dolly* excentrikus táncosok, *Nic és Ric* groteszk táncosok, *The Juvelys* zsonglőrök, *Trio Daresco* akrobatikus táncosok, a 3 *Athos* akrobaták mutatványai, egytől-egyig kitünőek voltak. Nagy sikerük volt ezuttal is a szép és pompásan összetanult *Labriola-görlöknek.*

Ezüst és nemesbronz sport és jubileumi tárgyak. **Schönwald ékszerész,**
Váci-utca 25, a Piarista-utca sarkán.

Higiénikus falvédelemmel
láthatja el helyiségeit, ha falait Eternit-lemezekkel burkolja.
Az Eternit-lemez kemény, akár a kő, nem ég, érzéketlen a nedvességgel és hővel szemben, könnyen tartható tisztán és mindig tetszetős és — gazdaságos. Megtakaritja a vakolatot és a mázolást. — Kérjen díjtalan prospektust és költségvetést
ETERNIT MÜVEK
BUDAPEST,
VI., Andrássy-út 33. szám

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST,
I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84.
Budapest, X., Korponai-u. 11.

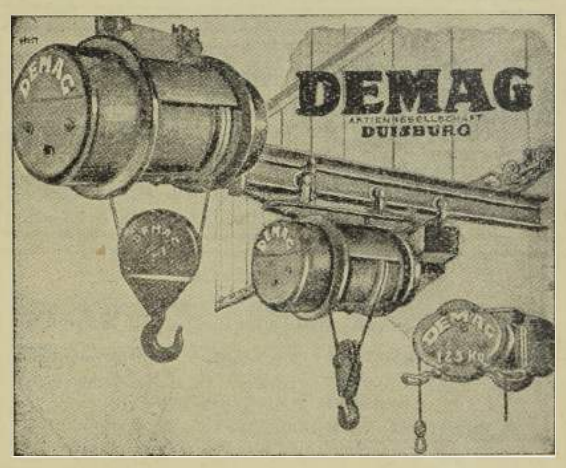
SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13, III. em. 1. Telefon 844—12

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

HACKER EMIL
okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 290-95

DEMAG-emelők
ezerszeresen bevált elektroemelőink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk
szabványrészekből összeállított pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők
egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Próféta-u. tűzőrségi laktanya ácsmunkálataira pályáztak: Kurtán Gyula 3690, Hegedüs Ferenc 3712, Srámo Lajos 3847, Czipauer László 3926, Töke György 3978, Neuschloss Ödön 4151, Fridrich Jakab 4275, Horváth Lajos 4387, Aschenbrenner János 4490 pengővel.

A rákoskeresztúri temetőben felállítandó eskü-szobor bronzbaöntési munkálataira ajánlatot tettek: Ficzek Károly 2100, Szili István 2200, Krausz Ferenc 2500, Vignali Rafael 2700 pengővel.

Ugyanott kőfaragó alapozási munkára pályáztak: Mülpert János 2360, Müller Rezső 2460, Reisinger György 2550, Pütz János 2849 pengővel.

Benzinszállításra ajánlatot tettek: Szőregi petróleumgyár, Shell kőolaj, Vacuum vállalat, Nyírbogdányi petróleumipar, Hazai Kőolajgyár, Steaua ásványolajgyár, Budapesti ásványolaj, Magyar—Belga Ásványolaj, Phöbus, Hegedüs és Társa, Antal János, Magyar Petróleumipar.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre nyilvános versenytárgyalást hirdetek a Szent Rókus-kórház részére szállítandó 1 darab **gőzfertőtlenítő gép** és a hozzátartozó 99 literes engedélymentes **gőzkazán** szállítási munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1932. évi október hó 15-től kezdve naponta délelőtt 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Székely Ádám és Musztács Ferenc mérnököknél a Központi városháza, III. em. 329. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1932. évi november hó 2-án** (szerda) **délelőtt ½11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1932. évi október hó 12-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

„TURÁN"
a legkiválóbb magyar iron
SCHULER JÓZSEF Rt. Budapest

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: J. 412-43

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállít: kátrányfedőllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket **legjobb minőségben**
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-út 40. Tel.: J. 38—9—17.

FAVORIT FÉKBETÉT
Hungária tömítőanyag. Hazai gyártmány.
Grosz és Társa
BUDAPEST, V., CSANÁDY-UTCA 7. TELEFON: 912—64.

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSÍTÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

ALEXY GYÖRGY
okl. gépészmérnök villamossági és műszaki vállalata.
Telefon: A. 209—92 és Aut: 209—93 sz.
BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
FISCHER ZSIGMOND épületfakereskedő.
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. **Telefon: J. 310—89.**

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Szárnyszivattyu
Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapittatott: 1866. Telefon: 21-8-04.
Szivattyuk. Mótorok.
Műszaki és üzemszükségleti cikkek.

Házi villamos vizellátó

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement; 5,000 „ mész; 80.000,000 darab tégla; 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — **Mészégető: LÁBATLAN.**
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

STEINER ÉS SZIMPER **DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK**
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: József 306-29

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusítja: **Bürgermeister Ferenc Utóda,**
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Orczy-út 22. sz. Telefonszám: József 335—42

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 *Alapítva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest. VII., Károly-körút 15

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: LIPÓT 914—46

DR. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS-UTCA 21. TELEFON: AUT. 272—75

Munkájáért a legmagasabb szavatosságot vállalja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be
Telefon: 53-0-92. **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntődéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT — TELEFON: 296—60.
GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK — BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Alapittatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődara-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124
Telefon: Aut. 952—89.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok; Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, víztelenítés, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

LISZAUER PÉTER
Mész, cement, tégla, cserép
Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 3.
TELEFON: J. 389-72

BUKOVA LAJOS
épületfővegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

Petráss László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Gőz- és vízszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszíjak. Mindenféle műszaki cikkek

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fütés, vízvezeték, csatornázás

Huszonegyedik évfolyam | Budapest, 1932 október 26. | 43. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szív-utca 18.
Telefonszám: Aut. 137—15.

Bölcs áldozatkészség

Budapest polgársága tengernyi áldozatot hozott már, amióta a gazdasági válság tart. Hányszor sírt föl a panasz, hogy nem bírjuk tovább, hogy vállainkat porba húzzák a terhek, hogy minden erőnket és minden tehetségünket odaadtuk már. És mégis mindig bírtuk, most pedig, amikor a tél közeledtével újabb súlyos áldozatokat kíván tőlünk a bölcs kormányzat, amely mélyen kutató szemmel nézett bele a jövendőbe, panaszos szó nélkül állunk oda újból a haza oltára elé. Itt nem kellenek szavak, itt fölösleges minden buzdítás, mert mindenki tisztában van vele, hogy azoknak, akiknek csak valamijök van is, ezt a szerény életlehetőséget is meg kell osztaniok azokkal, akiknek semmijük sincs.

Gömbös Gyula kormányzati tevékenységének egyik legfőbb erénye: nagyszerű aktualitásérzete. Erre mutat az is, hogy teljes erővel, egész odaadásával állott be a küzdelembe, amelynek hivatása zavartalanná, nyomormentessé tenni a fenyegető telet mindenki számára. Hatalmas államférfiúi cselekedete a miniszterelnöknek, hogy gonddal, szeretettel, ha kell népszerűségének rovására is, de gyors ütemben, jóelőre levezeti a szociális feszültséget, amelyet a sanyarú idők zúdítottak a fejünkre. *Gömbös* Gyula vezéri elhivatottságára vall, hogy akkor sem riadna vissza ezeknek a problémáknak gyors és radikális megoldásától, ha akadnának, akik megtorpannának az újabb áldozatok hírére. De amily egységes az ország — itt nem pártokról és politikusokról, hanem magáról az országról beszélünk — a miniszterelnökbe vetett bizalomban, époly egységes abban is, hogy semmi áldozattól sem riad vissza akkor, amikor a nagyobb veszedelem elhárításáról, a saját nyugalmának megvédéséről van szó.

Az áldozatok elsősorban a városok, legfőként Budapest lakosságát érintik. Budapest polgársága azonban ma már sokkal tapasztaltabb, sokkal bölcsebb, semhogy ne tudná: ezek a súlyos áldozatok meghozzák a maguk kamatát. Életbiztosítás, mindnyájunk életbiztosítása az, amit *Gömbös* Gyula és kormánya ma tőlünk kíván. Örömmel kell adni, mert aki ma opponálna, mindent kockára vetne. Társadalmi béke, nyugalom, ha kisebb falat kenyér mellett is, igazán a létalapja ma annak, hogy ebben az országban élni és boldogulni lehessen a jövőben. Ha volt valaha adó, amelyet örömmel s hálával kellett fogadni, akkor ezt most kérik tőlünk. Hálával kell fogadnunk, mert ebből az adóból megbízható őröket állítanak a kapuink elé, vészcsengőt szerelnek fel a lakásunkban és békét, nyugalmat, bizalmat, hitet öntenek a lelkünkbe.

Ez a pénz, amely a polgárság új adófilléreiből kerül ki, arra kell, hogy munkát lehessen biztosítani a dolgozni akaró munkásságnak. Aki pedig munkát ad, az életet teremt,— ezt mondja Gömbös Gyula miniszterelnök is a munkaadókhoz intézett megrázó erejű szózatában. Életet teremtenek tehát, akik fillérekkel hozzájárulnak a munkaalkalmak létesítéséhez, már pedig ennek a városnak számtalanszor jutott eddig is kifejezésre az az akarata, hogy a temetőt, amelyet fájdalmas és szomorú idők, körülmények ástak, ismét eleven élet népesítse be.

A kormányrendeletet, amely a városokat felhatalmazza az inségadók kivetésére, egyébként külön is örömmel kell fogadnia Budapestnek. Ez a rendelet ugyanis az autonómia megerősödését jelenti, Budapestnek önállóságot kölcsönöz, szabad kezet biztosít. Itt többé nem arról van szó, hogy a fővárosnak az államtól kell a nyomorenyhítés céljaira minden garast kikönyörögni, hanem arról, hogy *a főváros jogot kapott polgáraitól beszedni azt az összeget, amellyel inségeseit ellátnatja.*

Örömmel vesszük az önállóságnak ezt a biztosítását, de még nagyobb megnyugvással tölt el mindnyájunkat az a tény, hogy ha a tél mogorván, zordonan, kíméletlenül is kezd kopogtatni a város kapuján, *senki éhezni, megfázni, emberi mivoltában megalázóan szenvedni nem fog.* Erről gondoskodik egy erősakaratú, melegszívű államférfiú és egy áldozatkész, saját érdekeit okosan védő polgárság.

Dr. Huszár Aladárt
jelölik a főpolgármesteri állásra

Gömbös Gyula miniszterelnök kedden délben ismételten nagyfontosságú megbeszélést folytatott Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszterrel, Kozma Jenővel és Wolf Károllyal, a városházi többség vezéreivel.

A Fővárosi Hirlap illetékes helyről származó értesülése szerint a tanácskozás eredményeképpen Gömbös Gyula miniszterelnök a kormányzónak Huszár Aladár dr., győrmegyei főispán első helyen való jelölésére fog előterjesztést tenni.

A főpolgármesteri állással kapcsolatos törvényes lépések és intézkedések megtételére a csütörtöki minisztertanács után sor kerül.

Baráti *Huszár* Aladár dr. 1885 május 10-én született a hontmegyei Ipolybalogon. Középiskoláinak elvégzése után a budapesti és genfi egyetemeken tanulta a jogot. 1908-ban *Nógrád megye* szolgálatába állott. A háború kitörésekor az 1. honvédhuszárezredben szolgált és hosszú időt töltött a fronton. Vitézségéért ismételten kitüntetésben részesült. A háború után újra Nógrád megye szolgálatában működött *és tevékeny részt vett a nemzeti érzésű polgári társadalom megszervezésében.* Nagy szerepe volt a eseheknek Balassagyarmatról való eltávolításában. A kommün alatt menekülnie kellett, de később elfogták és börtönbe vetették. A diktatúra bukása után Nógrád- és Hont megyék *kormánybiztosává* nevezték ki, majd ugyanezen törvényhatóságok *főispánja* lett. 1925-ben Esztergom- és Komárom megyék főispánjává, majd három évvel ezelőtt *Győr megye főispánjává* nevezték ki. Elsőrendű közigazgatási szakember, energikus és határozott egyéniség. Kitünő szolgálataiért a kormányzó nemrégiben *a II. osztályú Magyar Érdemkeresztet a csillaggal* adományozta a számára.

*

Az *Egységes Községi Polgári Párt* intézőbizottsága foglalkozott a főpolgármesterség ügyével és leszögezte azt az álláspontját, hogy *Huszár* Aladár dr. *első helyen* való jelölését szívesen látja. *Huszár* Aladár dr. kétségtelenül nagy nyeresége lesz a székesfővárosnak. Kiváló közigazgatási képességeiről már eddig is tanúságot tett és objektív irányításával hosszú éveken át megszerezte az alája tartozó törvényhatóságok szeretetét és bizalmát.

Sipőcz Jenő polgármester
nyilatkozik a fővárosnak azokról az aktuális kérdéseiről, amelyek a közeljövőben napirendre kerülnek

A főváros kormányzásának nagyjelentőségű állomása zárult le azzal a ténnyel, hogy a *törvényhatósági tanács a költségvetést letárgyalta és elfogadta.* Az az gyors tárgyalási módszer, amely a budget-vitát a tanácsban jellemezte, minden valószínűség szerint a közgyűlésen is alkalmazásba kerül és így bizonyosra vehető, hogy a törvényhatósági bizottság is lényegbevágó változtatások nélkül fogadja el a jövő évi gazdálkodás alapjait. A tanácsban lefolyt vitáról és általában az időszerű kérdésekről intéztünk kérdést

Sipőcz Jenő dr. polgármesterhez,

aki a következőkben válaszolt a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Örömmel láttam az általános vita magas színvonalát és azt, hogy *a felszólalók majdnem kivétel nélkül elismerték a költségvetés tárgyalását bevezető beszédemben foglalt szempontokat.*

A költségvetést minden oldalról reálisnak minősítették,

ami figyelemreméltó bizonyítéka annak, hogy az adminisztráció a leggondosabb mérlegeléssel állította be az összes előirányzatokat.

Sokszor szóbakerült a tanács tárgyalása során *Nagy-Budapest* kérdése, amelyről a polgármester a következőket mondotta:

— A nyugodt békeidőkben elképzelt Nagy-Budapest megszervezéséről az a véleményem, hogy *a mai viszonyok között ezt a gondolatot pénzügyi okokból sem valósíthatjuk meg,* de

talán nem is volna célirányos a mai Magyarország fővárosát ilyen hatalmas méretűvé duzzasztani.

A városfejlesztési bizottság különben számos vonatkozásban tett a főváros fejlesztését célzó javaslatokat, amelyek közül elsősorban a *Tabán-kérdés* emelkedik ki. Ebben a vonatkozásban

bizonyos elgondolások az előkészítés stádiumába jutottak és komoly tervek készülnek a legmegfelelőbb megoldásra.

Szorosan összefügg ezzel az *Erzsébet-sugárút* megnyitásának ügye is és itt *a kezdeményezést a Közmunkatanácstól várjuk,* ahol a pénzügyi akadályokat a főváros a maga részéről is kiküszöbölni igyekszik.

Sűrűn hangzottak el panaszok a törvényhatósági tanács ülésén *a villamosforgalom* leromlottsága miatt:

— A villamosforgalom dolgaival — mondotta a polgármester — *személyesen foglalkozom* és utasításomra a Beszkárt igazgatósága több ülésen foglalkozott a felmerült panaszok orvoslásával.

Az igazgatóság jelentése és a konkrét kérdésekben hozott határozata a törvényhatósági tanács elé kerül,

hogy ott a különböző észrevételeket újból megvitathassuk.

Sokan érdeklődtek a főváros állítólagos *deficites üzemeiről* és közöttük említették *a gyöngyösi szénbányát*

és a *tétényi sertéshizlaldát*. Ezekről az üzemekről a polgármester a következő kijelentést tette:

— *A tétényi sertéshizlaló telep nem veszteséges érdekeltsége a fővárosnak*, mert ez az intézmény már ma is fenn tudja magát tartani és

az export növekedésével remélhetőleg komolyabb fejlődést ér el.

A gyöngyösvárosi szénbánya felszámolásának kérdése a tanács elé kerül, ahol majd döntünk ennek az üzemnek a további sorsáról.

Az évek óta sürgetett *új elöljáróságok létesítésére* a költségvetésben nem történt intézkedés. A megnövekedett adminisztrációt oly nehézkesen ellátó elöljáróságok tehermentesítéséről a következő választ kaptuk:

— Az új elöljáróságok felállítása halasztást szenved, mert nem sikerült erre a célra a költségvetésben fedezetet biztosítani. Más megoldás hiányában

expoziturák útján oldjuk meg a kérdést azokban a kerületekben,

ahol a segítésre leginkább szükség mutatkozik. Elsősorban a XIV-ik és a XI-ik új kerületek jönnek tekintetbe.

Elhangzott olyan indítvány, hogy *a főváros bizonyos ingatlanokat értékesítsen* és a befolyó jövedelemből szükségmunkákat indítson meg. A polgármester álláspontja ebben a kérdésben a következő:

— A nem feltétlenül szükséges ingatlanok eladásával már régebben foglalkozunk és folynak is körültekintő számítások a várható bevételekről. Sajnos

a kilátások nem a legrózsásabbak, mert itt állnak előttünk, óvatosságra intve, azok a tapasztalatok, amelyeket a vidéki városok szereztek

a maguk ingatlanaiknak értékesítése kapcsán. Kellő időben megfelelő javaslatot készítünk és az összes kalkulációkat a törvényhatósági tanács elé visszük.

Nagy feltűnést keltett Pest vármegye alispánjának az a döntése, hogy a pestszentlőrinci hatóság feljelentésére *a fővárost kihágásért pénzbírságra ítélte*, illetve az errevonatkozó elsőfokú ítéletet jóváhagyta. Az ügy előzménye közismert: Pestszentlőrinc község tiltakozott az ellen, hogy a főváros háziszemétjét a község területén helyezzék el és ezért eljárást indított a *Köztisztasági Hivatal* ellen és azt pénzbírságra ítélte. Fellebbezés folytán a másodfokú hatóság az ítéletet helybenhagyta és egyidejűleg megtiltotta a szemét további lerakását, ami most súlyos probléma elé állítja a fővárost.

— A tiszti ügyészséggel áttanulmányoztattam az összes errevonatkozó aktákat és

a jogorvoslat érdekében 15 nap alatt fellebbezést nyujtunk be a belügyminiszterhez.

Szerintem, — folytatta a polgármester — *a megoldásnak a módozatai adva vannak* és ezt közös tárgyalások alapján meg is fogjuk találni. Amíg a főváros fellebbezését a belügyminiszter elintézi, addig

igyekszünk olyan plattformot találni,

ami úgy a főváros, mint Szentlőrinc község érdekeit a legteljesebb mértékben kielégíti.

*

Ezekben foglalta össze a polgármester a felmerült *aktuális kérdésekkel szemben elfoglalt álláspontját*. Amint látható, a különböző területeken mozgó problémák mindegyike *gondos előkészítés alatt áll*, amelyeknek szakszerű megoldása a főváros érdekeit fogja szolgálni.

Izgalmak, titokzatosságok, kombinációk, jelölések

Gömbös Gyula miniszterelnök tárgyalásai — A rejtélyes autózás A „jól informáltak" főpolgármester-jelöltjei

A közvélemény szokatlan érdeklődéssel és feszült várakozással tekint a főpolgármesteri állás betöltésének kibontakozása elé. A városházán másról sem beszélnek, mint a *Ripka* Ferenc főpolgármester lemondásával kialakult helyzetről, de az országos politika berkeiben is nagy találgatás folyik: ki lesz a kormány kiválasztottja az ország fővárosának legfőbb pozíciójában? A napilapok hasábokon keresztül folytatják a kombinációkat: ki jön?

*

A kibontakozás tengelyében azok a tanácskozások állanak, amelyeket *Gömbös* Gyula miniszterelnök folytatott *Kozma* Jenővel, az egységes községi párt vezérével. Különösen nagy figyelem fordult a szerdai megbeszélés felé, amelytől döntő eredményt vártak. A tanácskozás után a miniszterelnöki palota előtt várakozó ujságírók kérdésekkel ostromolták az együttesen távozó *Gömbös* miniszterelnököt, *Darányi* Kálmán államtitkárt és *Kozma* Jenőt. Hiába lesték a szót a miniszterelnök ajkáról, *Gömbös* mosolyogva szállott be autójába és amikor az ujságírók azt kérdezték, hogy most a városházára mennek-e, a miniszterelnök nevetve nemet intett. Néhány perccel később mégis futótüzként terjedt el a városházán az a hír, hogy minden pillanatban megérkezik a miniszterelnök és kísérete, — ám az érdekes látogatás elmaradt.

*

Hol volt a miniszterelnök? Titokzatos látogatásról beszélt a fantázia: magánlakásán keresték föl az egyik előkelő személyiséget és felkinálták számára a főpolgármesteri állást. Megindult az újabb kombinációk áradata. Hol, kinél volt a kormányelnök, mit tárgyalt, ki lesz a főpolgármester?

Nagysokára kiderült, hogy *Gömbös* Gyula, *Darányi* államtitkár és *Kozma* Jenő az Akadémia-utcába hajtattak az *Egységes Községi Polgári Párt* helyiségébe, ahol *Payr* Hugó országgyülési képviselő, pártigazgató bevonásával újabb megbeszélés folyt. Hogy miről, azt a jelenvoltak nem árulták el. Még ma is titok, csak egynéhány beavatott tudja. Annyit elárulhatunk: nemcsak a szorosan vett fővárosi ügyekről volt szó.

*

Az izgalom nem csendesedett le. A főváros törvényhatósági tanácsülései alatt a városszobákban percenként újabb és újabb nevek hangzottak el. Csupa posszibilis, előkelő név, politikusok, aktív és nyugdíjas főtisztviselők, adminisztrációs szakemberek, gazdasági és társadalmi tényezők — soha ilyen tág tere a kombinációknak. Senki sem tud pozitivumot és mégis már a jelölés sorrendjét is szájról szájra adták egyesek.

Bent az ülésteremben pedig tovább folyt a költségvetés vitája. Az elnöki székben *Ripka* Ferenc főpolgármester a megszokott higgadt tárgyilagossággal vezette a tanácskozást. Minden találgatás és kombináció az ő személyére és esetleges utódjára koncentrálódott, mindenkiben ott vibrált a nagy kérdőjel, mindenki egy kicsit izgatott volt: csak *Ripka* Ferenc irányította nyugodtan a költségvetés nehéz anyaga fölött folyó tárgyalást. Változatlan gondossággal figyelt a referensek felvilágosításaira, az elhangzott indítványokra és nyugalommal enunciálta az elfogadott fejezeteket. Ezekben a nyugtalan órákban talán csak egyetlen ember volt a teremben, aki semmitől sem zavartatva, a veleszületett kötelességteljesítéssel végezte munkáját.

*

A nagy érdeklődést mi sem jellemzi jobban, minthogy óráról-órára változtak a „legmegbízhatóbb forrásból" érkezett újabb és legújabb értesülések. Váltakozva hallatszottak ismert és közbecsülésben álló személyiségek nevei, akiknek mindegyike egészen bizonyos, hogy kiválóan töltené be a főpolgármesteri hatáskört. Ime egy csokor a találgatások virágaiból: *Bessenyey* Zenó, *Sztranyavszky* Sándor, *Rakovszky* Iván, *Bárczy* István, *Borbély-Maczky* Emil, *Ugron* Gábor, *Sipőcz* Jenő, *Liber* Endre, *Borvendég* Ferenc, *Lamotte* Károly, *Lázár* Ferenc, *Márkus* Jenő, *Endre* László, *Somogyi* Béla, *Petrik* Jenő, *Pressly* Elemér, *Huszár* Aladár, — abban a sorrendben, ahogy az elmult héten a fáma suttogta.

*

Csupa találgatás és bizonytalanság. Ki jön? Ez ma a legfogasabb kérdés, a legnagyobb rejtély és a legsötétebb titok. Ki jön? Türelem. Nem kell már sokáig várni és a főpolgármesterség problémája közmegnyugvásra megoldást nyer.

Számos tartalmi és alaki kifogása van a kormánynak a tanácsi ügyrend ellen

A módosítások miatt újból összehívják az elnöki bizottságot

Az új közgyülési ügyrend módosításával nemrégiben ismét foglalkozott a főváros törvényhatósági bizottsága, miután a kormány az eredeti ügyrenden több változtatást kívánt. A közgyülés a kormányleiratnak eleget tett és a módosított ügyrendet a közelmultban újból felterjesztette a kormányhoz. Alig ment el ez a felterjesztés, szombaton leérkezett a fővároshoz a belügyminiszter 71.571/1932. B. M. számú leirata, amely a bemutatott *tanácsi ügyrendről* szól. Ez a leirat, amelyet a miniszter nevében *Blaha* Sándor államtitkár irt alá,

a tanácsi ügyrendben is számos kifogásolnivalót talál

és az erről szóló közgyülési határozatot azzal küldi vissza, hogy a *tanácsi ügyrendet a szükségesnek tartott módosítások után*, a jóváhagyási záradék rávezetése céljából, újra küldjék vissza a belügyminisztériumba.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának

a belügyminisztériumból

származó értesülése szerint a leirat a tanácsi ügyrenden különösen az alábbiakat kifogásolja:

— A szabályrendelet különbséget tesz *rendes és rendkívüli tanácsülések* között. A rendes ülések fogalma bizonyos állandóságot feltételez, ez azonban az ügyrendből nem tűnik ki.

Határozza meg tehát a szabályrendelet a rendes ülések számát, vagy megtartásuk időközeit,

mert különben nincs értelme a megkülönböztetésnek. A leirat kifogásolja azt is, hogy

az általános vita menetének szabályozására nincs az ügyrendben intézkedés,

ezt is pótolni kell. *A glyóval való szavazás kérdését úgy kell rendezni*, hogy a fővárosi törvény 60. paragrafusában megkívánt *viszonylagos többséget* minden félreértés tisztázásával lehessen biztosítani.

— Alakilag az ügyrend ellen még az a kifogása a miniszternek, hogy

a törvényre és a szabályrendeletek egyes szakaszaira való hivatkozás sokszor téves,

de ezenkívül is sok értelemzavaró hiba maradt a bemutatott ügyrendben. Az ügyrendnek észrevételekkel nem érintett részeit a belügyminiszter jóváhagyja és felhívja a főváros közönségét, hogy a megfelelően átdolgozott ügyrendszabályzatot jóváhagyásra újból mutassa be.

*

A miniszteri leirat folytán, most *újból összehívják a jogszabályszerkesztéssel megbizott elnöki szakbizottságot*, azután az ügyosztály elvégzi a szükséges korrekciót, majd újra a tanács és a közgyülés elé kerül az ügy, úgyhogy a végleges kormányjóváhagyás a jövő év eleje előtt alig történhetik meg.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS ELEKTROMOS MŰVEI

felkéri azokat a fogyasztóit, akik a novemberi lakbérnegyedben lakást változtatnak, hogy

az árammérők

ki- és bekapcsolása, **átírása,** alapdíjas megállapodások megbeszélése, önműködő kikapcsolók megrendelése és általában a háztartások áramellátásához tartozó ügyekben közvetlenül az

V. ker. Honvéd-utca 22

sz. alatt a művek intézeti bérpalotájában lévő

„Bejelentési osztály"-

hoz forduljanak.

TELEFON: 90-4-00 és 92-2-50

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára

Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906-02

Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

Leukoplast

magyar gyártmány

Néhány napon belül megoldást nyer a főpolgármester-válság

A miniszterelnök a békés alkotómunka szellemének további fenntartását kívánja — Az inségadó messzemenő közjótékonykodásra ad lehetőséget

Várospolitikai körökben szünet nélkül az a kérdés áll előtérben, hogy miképpen nyer megoldást a helyzet, amelyet *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester lemondása idézett fel. *Gömbös* Gyula miniszterelnök az elmult héten is hosszas megbeszélést folytatott *Kozma* Jenővel, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökével és e tárgyalások sorsától minden oldalon döntő következményeket vártak. A főpolgármesterkérdés megoldásáról intéztünk kérdést

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselőhöz, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A miniszterelnök úrral lefolytatott tanácskozások után

néhány napon belül várom a végleges elhatározást.

A miniszterelnök úr a kérdés megoldásánál *a főváros érdekeit és szempontjait kívánja figyelembe venni* és nem egyszer hangoztatta, hogy

a békés alkotómunka szellemének további fenntartását akarja.

A főpolgármester-válság most már nem húzódik el és a *döntés a legközelebbi jövőben megtörténik.*

A törvényhatósági tanács immár befejezte *a költségvetés vitáját.* Általános feltünést keltett, hogy a budget tárgyalása ezúttal *rövid ideig tartott* és a különböző fejezeteket gyors egymásutánban hagyta jóvá az intézőszerv kollégiuma.

— Gyorsan és a várakozásnak megfelelően ért véget a törvényhatósági tanács munkája — mondotta *Kozma* Jenő — és amint azt a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában már jeleztem, a vita nem húzódott el.

Az összes előirányzatok ugyanis a legmesszebbmenő takarékosság jegyében sorakoznak fel, amelyekhez hozzátenni, vagy azokból elvenni szinte alig volt lehetőség.

Meggyőződésem, hogy *a közgyülési vita sem tart sokáig* és a költségvetés az idén sokkal hamarabb válik véglegessé, mint az elmult években.

A belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg szombaton adta ki rendeletét *az inségadók kivetéséről.* Az inségadók kulcsa a jövedelem- és keresetiadó bizonyos pótlékolása és *ennek teljes összege a megnevezett célra fog felhasználódni.* Erről az intézkedésről a következő nyilatkozatot kaptuk:

— Az inségakciók költségemek ilymódon való előteremtését *a szükséghez képest megfelelő megoldásnak tartom,* bár sajnálatos, hogy az inségesek támogatása csak adóemeléssel vihető keresztül.

Ez a megoldás azonban mégis jobb, mint a mult évi szükségadó, mert annak bevétele megoszlott az ország összes közhatósági, jótékonykodási szervezetei között, annak ellenére, hogy céladónak a jövedelme legnagyobbrészt a fővárosból gyült össze.

Most ez az új autonóm adó *kizárólag Budapest céljait szolgálja* és ha figyelembe vesszük, hogy a mult évben körülbelül 27 millió folyt be szükségadó címén Budapesten: bizonyos, hogy *a főváros mindenre kiterjedő gondoskodással támogathatja a rászorultak összes rétegeit.*

*

A költségvetési vitát november első napjaiban kezdi meg a törvényhatósági bizottság és mert szélesebb vita nem várható, bizonyos, hogy az idén nem lesz szükség délelőtti és délutáni folytatólagos ülések összehivására.

— Ez a megállapitás az új problémák egész sorát veti fel. Ilyenek: *új fogyasztóterületek bekapcsolása, az üzemek keretébe tartozó közgazdasági problémák megszervezése és új energia-gazdasági lehetőségek kihasználása.*

— Szemléltető példákkal kívánom megvilágitani a problémát. Az *Elektromos Müvek* pillanatonkénti szénfogyasztása évekkel ezelőtt 3 kg körül mozgott, a kelenföldi telepnél ez a fogyasztás 0.9 alá került. Ez annyit jelent, hogy *a kelenföldi energia előállitása egyharmadrész annyi szénbe se kerül ma, mint került volna a régi berendezésekkel.*

Több, mint 30 ezer vagónnal kevesebb ilymódon a telep szénfogyasztása,

ami annyit jelent, hogy a bányászattól kezdve a vasúti szállításon és fuvarozáson át a kiszolgáló személyzetig a munkások ezrei váltak feleslegessé. Ez pedig nem lehet célja a racionalizálásnak, mert a gépek és a technika fejlődése kell, hogy kenyeret teremtsen és nem kenyértől fosszon meg embereket. *Az önellátást mellőző közüzem kötelessége tehát olyan termelő megoldásokról gondoskodni, amelyek kárpótolják a munkanélkülieket.*

— Ennek lehetősége abban jelentkezhetik, hogy

az áramtermelést olyan arányban kell fokozni, ami arányban áll a szénszükséglet csökkentésével.

Erre széleskörü közgazdasági programot kell idejében előkészíteni. A propaganda részére leghatásosabb eszközök *a tarifák* gondos reviziója, a fogyasztás *népszerüsítése* és kiterjesztése, amire a bánhidai centrálával létesitendő kooperáció messzemenő lehetőséget biztosit. Ilyen üzemi politikával tehát *nemcsak a bányaüzemek felszabaduló munkaerejét lehet felfokozni, hanem új kereseti lehetőségeket, esetleg exportlehetőségeket is biztositani.*

A Vízművek elektrifikálása ugyancsak az emberek százait tette feleslegessé, holott a Vízművekben is hatalmas fejlődési perspektivája van. Ilyen lehetőséget jelent

a környező városok és községek vízellátása,

sőt a budai hegyvidéknek a vízellátása is. Foglalkozni kell a folyammenti nagyvárosok módszereivel, ahol az előzetes talajvízszürést a folyóvizek mesterséges felhasználásával kombinálják. *Törődni kell a szomszédvárosok bekapcsolásával,* amelyeknek egészségügyi viszonyai nem közömbösek a székesfőváros szempontjából sem.

Lehetetlen az az állapot, amely például Ujpest önálló vízművének tekintetében fennáll

és súlyos hiba volt ezt a Nagybudapest körébe tartozó városi önálló vízmű létesítésére kényszeriteni, amikor Ujpest fővezetéke a megyeri vízmű tőszomszédságában van.

— Hovatovább türhetetlen az Elektromos- és a Gázüzem versenye a háztartások ellátása körül és e tekintetben *közös megállapodással* kell ezt a területet megosztani. Itt áll előttünk *a városfütés problémája,* amelyet a külföldi minta szerint nálunk is sürgősen rendszeresithetnénk, ha széleskörü elgondolások valóra váltására törekednénk.

*

Hangoztatta végül *Becsey* Antal, hogy mindezek a széleskörü ipari és gazdasági célkitüzések az üzemek egységes magasabbrendü igazgatása mellett szólnak. De kivánatossá teszi *ezt a munkáskérdések egységes irányitása, a kisiparral való kooperáció kimélyitése, az energiatárolás és hőgazdálkodás széleskörü technikai lehetőségei, a viz- és földgázkutatások irányitása és az egységes tarifapolitika,* amelyek mind csak akkor hozhatnak eredményt, ha a nagyüzemek megszüntetik a különirányú működésüket.

Sürgősen napirendre kell tűzni a nagyüzemek igazgatásának egyesítését

Az üzemek fejlesztése és a széleskörű terjeszkedési tervek másképpen nem is valósulhatnak meg

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén, amikor *a nagyüzemek költségvetéseit* tárgyalták, ismételten szóbakerült az a zaklató eljárás, amelynek a közönség van kitéve az üzemi közegek sürü jelentkezése miatt. Állandóan sok reklamáció hangzik el amiatt, hogy miért kell a lakásokban lévő mérőket külön leolvasni, külön számlázni és ezen túlmenőleg az üzemekben külön elszámolóosztályokat foglalkoztatni, amelyek pedig észszerű reformmal teljesen megszüntethetők volnának. Ez a probléma *az üzemek egyesitésével* van összefüggésben, amelyről

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstag, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, a következőképpen nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Annak ellenére, hogy az új fővárosi törvény előirja a rokoncélú és hasonló természetű üzemek *közös igazgatás* alá vonását, két főakadályt látunk a megvalósitás útjában. Az egyik, hogy a három nagyüzem igazgatóságának helyileg is központositva kell lennie, a másik, hogy a racionalizálás tömeges személyzet elbocsátását eredményezné, ami ma egyáltalában nem lehet időszerű. Vannak azonban az adminisztrativ jellegű szempontokon felül

messzemenő városgazdasági, sőt közgazdasági szempontok is, amelyek e nagyüzemek egységes központi igazgatását szükségessé tennék.

Ma valamennyi nagyüzem *önálló vagyonkezelésü* üzem, teljesen elhatárolt munkaterületeken működő igazgatósággal és ebben a széttagoltságban egyetlen centralizáló jelleg van: *a közös XII. ügyosztály adminisztrációs rétortája,* mint közvetítő szerv az üzemek és polgármester, illetve tanács és törvényhatóság között. Az egyes üzemek túl vannak terhelve a napi adminisztrációval, alig marad idejük *szélesebbkörü koncepció* előkészitésére és messzelátó közgazdasági tervek végrehajtására. Ez az oka annak, hogy

egyes racionalizálási megoldások szociális szempontokból balul ütöttek ki;

a vízművek elektrifikálása közel 300 embert tett feleslegessé, a kelenföldi elektromos telep kiépitése pedig 650 embert fosztott volna meg kenyérkeresetétől, ha a racionalizálást szigorúan végrehajtják.

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készithető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

Legyen takarékos!
A jó lámpa az olcsó!
A silány lámpa csak a beszerzésnél olcsó, az áramfogyasztásnál azonban annál drágább!
Ne vegyen tehát mást, csak a fényerős, gazdaságos
TUNGSRAM
IZZÓLÁMPÁT!

Füst és korom

Irta: MAGYAR MIKLÓS

törvényhatósági bizottsági tag

A *Fővárosi Hirlap* évek óta foglalkozik Budapest *levegőjének* kérdésével. Többízben megírta, hogy nincs az a külföldi gyárváros, amelynek levegője rosszabb volna, mint Budapesté. Szakemberek megállapításait közölte, amelyben azok kimutatják, hogy hányféle mérgező és egészségtelen anyag van a magyar főváros levegőjében. Eredmény azonban a legnagyobb erőkifejtés dacára sem mutatkozik, mert a levegő ma is époly szennyezett, bacillusokkal épannyira telített, mint évek előtt volt, amikor a rendkivül fontos mozgalom Budapest levegőjének egészségesebbé tételére megindult.

Mintegy másfél évvel ezelőtt interpellációt mondtam el a székesfőváros közgyűlésén, amelyben a polgármester figyelmét felhívtam *a füstemésztő készülékek kötelező alkalmazására* kiadott, de végre nem hajtott rendeletekre és szabályzatokra. Elmondottam, hogy Budapesten és Budapest közvetlen környékén évenként 2½ millió tonna szén fogy el. Rámutattam arra, hogy *Kapus* László tüzelőtechnikus megállapításai szerint ebből a szénből 250.000 tonnára rúg az a korom-, szénpor- és pernyemennyiség, amely a levegőbe jut és amelyből Budapest egymilliónyi lakosának minden egyes tagjára 250 kilogramm belélegezhető rész esik. Igaz, hogy optimisták is vannak, mint például *Lázár* Jenő, aki azt állítja, hogy nem 2½, hanem *csak* 1½ métermázsa korom és pernye jut Budapesten évenként egy-egy ember tüdejére.

Sajnálattal kell rámutatnom, hogy ezek a szomorú viszonyok azóta nem változtak meg. Ujból felhívom tehát a polgármester úr figyelmét arra, hogy sürgősen intézkedjék *a füstemésztő készülékek* kötelező fölszerelése tárgyában kiadott rendeletek végrehajtása iránt. A székesfőváros páratlanul gazdag hőforrásaival predesztinálva van arra, hogy világszerte elismert fürdővárossá fejlődjék, amely irányban, igen helyesen, Budapest vezetősége is minden lehetőt elkövet. Az azonban egy fürdőváros szempontjából mégsem ideális állapot, hogy levegőjében ilyen tömegű egészséget veszélyeztető hamu és szénoxyd kavarog.

Éveken át folytattunk hasonló küzdelmet *a tiszta ivóvíz* biztosítása érdekében is. Ennek a kitartó akarásnak végre eljön az eredménye, mert egy fél év mulva már abba a helyzetbe jut Budapest lakossága, hogy vízvezetékéből szűrött, tiszta vizet vehet. Pedig a technikai berendezés jelentős áldozatot követelt a fővárostól.

Hinni szeretnők, hogy most már a füstemésztőkészülékek felszereltetése sem fog sokáig elhúzódni. Ez a feltevésünk azért is remélhető, mert a felszerelés költsége nem a székesfővárost, hanem az egyes vállalatokat terheli. Viszont nyomatékosan hangsúlyozom, hogy a füstemésztőkészülékek alkalmazása *a vállalatok szempontjából nem tehertétel, hanem egyenesen takarékossági intézkedés.* Kétségtelen adatok bizonyítják ugyanis, hogy a füstemésztőkészülékekkel működő kazánokban a tüzelőanyag elégése tökéletesebb és gazdaságosabb, mint azokban a tűzszekrényekben, amelyek füstemésztőkészülékekkel feszerelve nincsenek.

A füstemésztőkészülékek alkalmazásának gazdasági jelentőségét megítélhetjük, ha meggondoljuk, hogy a Budapesten és Budapest környékén működő ipartelepek *1928-ban fütésre és tüzelésre 44½ millió pengő értékü szenet és fát használtak el,* amelynek legalább *10 százalékát* lehetett volna megtakarítani, ami 4½ millió pengőt jelent. Ennek megvilágítására konkrét példára utalhatok. Az egyik fővárosi élelmiszerüzemben 1927-ig kézi adagolású, síkrostélyos gőzkazán volt alkalmazásban, amelylyel *135.000 pengőbe* került az évi tüzelés. Az üzem automatikus fűtőberendezésre tért át, amelynek felszerelési költsége, a füstemésztőkészülékkel együtt százezer pengő volt. A következő évben a termelés 10 százalékkal növekedett, a tüzelőanyag költsége ennek dacára is 85 ezer pengőre szállott alá. *Igy az átalakítási kiadások 50 százaléka már az első esztendőben megtérült.* A számítások kimutatták, hogy a megtakarításból 40 százalék az automatikus fűtőberendezés, 10 százalék pedig a füstemésztőkészülék javára irandó.

Tehát magángazdasági, közgazdasági és közegészségügyi szempontból egyaránt fontos, hogy a polgármester úr ezt a kérdést a legsürgősebben rendezze.

Befejezte működését az üzemi bizottság

Végzett munkájáról szóló jelentését a közgyűlés elé terjesztik — Nincs változás az üzemek mai összetételében

Ez év februárjában alakitotta meg a törvényhatósági közgyülés *az üzemi bizottságot* azzal a rendeltetéssel, hogy alapos vizsgálat után javaslatot készítsen a közüzemek szükségességéről. A bizottság kiküldetését az indokolta, hogy az ipar és a kereskedelem részéről már évek óta követelik mindazoknak az üzemeknek a leállitását, amelyek számukra indokolatlan és káros versenyt támasztanak. Emlékezetes, hogy

ez a bizottság nem tudott összhangzatos munkát kifejteni,

aminek külső megnyilvánulását többször láttuk. Először *Éber* Antal mondott le a bizottság elnöki tisztségéről, aki után *Büchler* Józsefet választották a bizottság élére. Az utóbbi napokban azután számos bizottsági tag küldötte el lemondását, közöttük *Becsey* Antal és *Usetty* Béla is, akik közölték, hogy *a bizottság felfogásával nem értenek egyet és igy nem hajlandók az ott történtekért felelősséget vállalni.*

Az üzemi bizottság most befejezte működését

és az elmult pénteken tartott ülésében deklarálta, hogy megbizatása végetért.

Kilenc hónapi müködése során helyszini vizsgálatokkal állapitotta meg az egyes üzemek munkáját és az adatgyüjtések sokaságával hozta meg végső döntését. A bizottság előterjesztését még e héten elkészitik, amelyikről már most megállapitható, hogy *lényegbevágó változtatásokat nem eszközöl az üzemek mai összetételében.* A bizottság jelentése mérlegeli az összes vagyoni és elvi szempontokat és túlnyomórészt

lényegtelen változtatásokkal hagyja meg az üzemek mai kereteit.

A bizottság előterjesztését a polgármester kapja meg, aki csatolja ahhoz a maga véleményét is és a törvényhatósági tanácsra, illetve a közgyülésre bízza annak elfogadását. Miután az üzemek fenntartásának kérdésében úgy a *Keresztény Községi Párt,* mint a *Szociáldemokrata Párt* azonos elveket vall, nem kétséges, hogy *a közgyülés az ipar és a kereskedelem kivánságait teljes egészükben nem honorálja.* A végső szót a belügyminiszter fogja kimondani, aki a közgyülés határozatát felülbirálás végett megkapja.

Telekcsere áll útjában az Erzsébet-sugárút megnyitásának

Uj felirat ment a kormányhoz, hogy járuljon hozzá a közmunkatanács tabáni telkeinek és a székesfőváros Károly körúti házának cseréjéhez

Az Erzsébet-sugárút megnyitásának ügye újból napirendre került. A törvényhatósági tanács egyik legutolsó ülésén és azt megelőzően az *Egységes Községi Polgári Párt* értekezletén szóba került az Erzsébet-sugárút problémája. *Harrer* Ferenc hívta fel a főváros vezetőinek a figyelmét arra, hogy *a belügyminiszternek az Erzsébet-sugárút megnyitása kérdésében küldött elodázó döntésébe nem lehet belenyugodni,* hanem új felterjesztésben kérni kell, hogy az Erzsébet-sugárút kérdésében elfoglalt álláspontját vegye revizió alá.

A tervezett Erzsébet-sugárút torkolatát, — mint ismeretes — oda tervezik, ahol most a Károly-körút 15. számú bérház áll, óriási udvarokkal, raktárépületekkel. Ez az épület a főváros tulajdona, ennek a helyére jön az az árkádos tér, ahonnét az új főútvonal majdan a Károly-körútba torkollik. A közgyülési határozat annakidején úgy szólt, hogy *ezt az épületkomplexzumot a főváros elcseréli a Közmunkák Tanácsának tulajdonában lévő tabáni ingatlanokkal.* Ez a csere azért szükséges, mert az Erzsébet-sugárút megnyitásával járó feladatok a Közmunkatanács hatáskörébe tartoznak.

Harrer Ferenc álláspontját a tanács magáévá tette és hétfőn felment a kormányhoz *az újabb felirat,* amely a csere jóváhagyását kéri és sürgeti. A felirat indokolásában a főváros rámutat azokra az egyéb szempontokra is, amelyek megfontolandók volnának. Igy például *a külön sugárút-törvényre,* amely tartalmazná a kisajátitási rendelkezéseket, az értékemelkedési járulék szedésének jogát, az új épittetőket megillető adó- és illetékmentességeket, vagy egyéb kedvezményeket, továbbá az állam esetleges pénzbeli támogatására vonatkozó intézkedéseket. Hangsúlyozta a felirat, hogy *a probléma megindulásának kiindulópontja az ingatlancsere jóváhagyása.* A főváros elismeri a kormánynak azt az álláspontját, hogy az Erzsébet-sugárút megnyitása pillanatnyilag talán nem aktuális, mégis le kell rögzíteni ezt a cserét, hogy az előkészületeket meg lehessen indítani és ha elérkezik a végrehajtás ideje, az ingatlan tulajdonjoga a munkát ne késleltesse.

A felterjesztéssel kapcsolatban kérdést intéztünk

Harrer Ferenchez,

aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— Rendkívül fontosnak tartom az Erzsébet-sugárút kérdésében ennek a telekcserének az eldöntését, mert nem csupán az Erzsébet-sugárútról van vele összefüggésben szó, hanem a Tabánról is. Akármelyik oldalról tekintjük, akár az Erzsébet-sugárút, akár a Tabán problémáját, előbb

minden körülmények közt tisztázni kell az ingatlanok tulajdonjogát,

meg kell oldani annak a területnek hovátartozását, amellyel operálni akarunk. A tabáni telkek nagyrésze a városé, neki a feladata a Tabán rendezése, indokolt tehát, hogy a főváros kezébe menjenek át azok az ingatlanok, amelyek most ott a Közmunkatanács tulajdonai.

Az Erzsébet-sugárút megnyitásával összefüggő feladatokra viszont a Közmunkák Tanácsa vállalkozott,

így a Károly-körúti telkek felett annak kell rendelkeznie.

— Pénzügyi nehézségei az ingatlancserének nincsenek,

mert a Károly-körúti ingatlan körülbelül ugyanannyit ér, mint a Közmunkatanács tulajdonában lévő összes tabáni telkek.

*

Harrer Ferenc végül annak a reményének adott kifejezést, hogy a kormány ennek az újabb felterjesztésnek az indokait elismeri és jóváhagyja a telekcserét.

Hirsch Mihály
út- és vasútépítési vállalat és aszfaltgyár r. t.
Budapest, V., Mérleg-utca 2
Telefon: 81—0—24
Útépítés, vasútépítés, mélyépítés, aszfaltgyártás, vasbetonaljgyártás

Boby és Daisy
a közönség kedvencei
a Székesfővárosi Állatkertben
Pálmaház ✻ Akvárium
Nyitva egész nap!

MÁUAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR
GYÁRTMÁNYOK KITÜNŐ ANYAGBÓL A LEGGONDOSABBAN KÉSZÜLNEK
Ide tartoznak a különféle **hengerelt** kereskedelmi árukon kivül az **ipari stabilmótorok, lokomobilok,** traktorok, **cséplőgépek** és más me őgazdasági gépek, **Útépítő** (úthengerlő- és útgyalu-) gépek, lakókocsik. **Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek,** karikás kályhák és kereskedelmi öntvények. — **TEUDLOFF-DITTRICH**-féle armatúrák, szivattyúk stb. — **Teherautomobilok,** autóbuszok a **„MERCEDES-BENZ"** gyártási szab. szerint a hazai különleges uti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. **Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók.** Lajtos öntözőkocsik. — **Jobbágy**-féle szab. **folytonégő kályháink** a háztartásokban és középületekben (iskolákban, hivatalokban stb., **a legjobban használhatók.** **Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!**
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
BUDAPEST, X. KERÜLET, KŐBÁNYAI-ÚT 21 TELEFON: JÓZSEF 460—29

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be
Telefon: 53-0-92.
SCHÜTZ
Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntödéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

Ötvenezer főnyi kisgazda-vendég jön Budapestre Nagyatádi Szabó István szobrának leleplezésére

Folynak a tárgyalások az elszállásolás biztosításáról

Országos ünnepségek keretében leplezik le november 20-án a magyar gazdatársadalom megszervezőjének, *Nagyatádi Szabó* Istvánnak életnagyságú bronzszobrát a földmívelésügyi minisztérium palotája előtt. Az állami és társadalmi szervezetek és a vidéki mezőgazdasági tömörülések vezetői máris nagyarányú propagandát fejtenek ki olyan értelemben, hogy

a szoborleleplezés országos ünnepség keretében történjen Budapesten.

A Nagyatádi Szabó István-ünnepség előkészítése során érdekes terv van kialakulóban. A mezőgazdasági érdekképviseletek akciójaként az ország összes főszolgabírái felhívást tettek közzé, amelyben utalnak az ünnepség jelentőségére és arra hívják fel a vidéki kisgazdákat, hogy óriási tömegekben demonstráljanak az ünnepségen Nagyatádi Szabó István eszméi és elvei mellett. Az akciónak máris nagy sikere mutatkozik, mert az eddigi jelentések szerint

közel ötvenezer főnyi kisgazda keresi fel a fővárost és vesz részt a leleplezési aktuson.

A Szent István Héthez hasonlóan, tehát újabb nagy idegenjárás lesz a fővárosban és ezért az Idegenforgalmi Hivatal érintkezést keresett a földmívelésügyi kormánnyal, hogy együttesen beszéljék meg a hatalmas méretű kirándulócsoport elhelyezését. Bizonyos nehézségek fenyegetnek abban a tekintetben, hogy az iskolák jelenleg már a tanítás céljait szolgálják és ezért most felmerült az a gondolat, hogy

kaszárnyákba szállásolják el a vidéki küldöttségek tagjait.

Az ünnepség sikere és az ezzel kapcsolatos belföldi idegenforgalom máris biztosítva van. Az ötvenezer főnyi küldöttség *színpompás népviseletben vesz részt a kisgazdavezér szobrának leleplezésén.*

Megindult a vidéki betegek özönlése a főváros kórházaiba

A várható deficit miatt elmarad az ápolási díjak tervezett leszállítása

A *Fővárosi Hirlap* írta meg elsőnek néhány héttel ezelőtt, hogy a közkórházak adminisztrációjában életbeléptetett racionalizáló és takarékossági intézkedések eredményessége folytán a főváros vezetősége *az ápolási díjak leszállítására* gondol. Megírtuk, hogy a kórházak vezetésének reformjai igen jelentős eredménnyel jártak és nemcsak a deficitet sikerült kiküszöbölni, hanem a jelentkező megtakarítások arra is alkalmasnak mutatkoznak, hogy az ápolási díj leszállítására is gondoljanak. A kórházi költségvetés összeállításakor fixirozták az ápolási díjmérséklést is. Arról volt szó, hogy a mostani 6 pengő 20 fillér ápolási díj helyett, *január elsejétől kezdve csak 6 pengő 8 fillér lesz a közkórházak tarifája.*

A kórházi költségvetéstervezet összeállítása és az 1933. évi fővárosi budget tanácsi letárgyalása között eltelt néhány hét óta azonban lényeges változások álltak be és ezek miatt az *ápolási díj leszállítására vonatkozó javaslatot vissza kellett vonni.* Ma az a helyzet, hogy *nem lesz ápolási díjmérséklés, marad a 6 pengő 20 filléres díjszabás.*

A tervezett mérséklés visszavonásának oka iránt kérdést intéztünk

Salamon Géza tanácsnokhoz,

a közegészségügyi osztály vezetőjéhez, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A kórházi ápolásidíj tervezett mérséklése elmarad, annak ellenére, hogy a közkórházakban életbeléptetett takarékossági intézkedésekhez fűzött reményeink beváltak. Komoly megtakarításokat sikerült elérnünk anélkül, hogy a gyógykezelés, az orvosi ellátás, vagy a betegek élelmezése a legkisebb sérelmet is szenvedte volna. Ezt a megtakarítást azonban nagymértékben ellensúlyozzák, sőt meghaladják azok a nem várt kiadások, amelyek

a vidéki betegek inváziója folytán érték a kórházakat.

— Az őszi hónapok alatt, a nyári meleg idő távozásával egyre nagyobbtömegű vidéki beteg árasztja el a fővárosi kórházakat, úgyhogy *az ágyszám igen tekintélyes részét máris elfoglalták.* Ellene semmit sem tehetünk, mert a törvény szerint a közkórházak minden beteget kötelesek felvenni addig, amíg van üres hely.

— A felözönlésnek az lehet a magyarázata, hogy

a vidéki kórházak az állami átalány leszállítása miatt kénytelenek voltak az ágyak számát csökkenteni.

Tudunk olyan kisebb vidéki kórházakról is, amelyek egyszerűen *becsuktak.* Már most ezek a kórház nélkül maradt betegek *mind a fővárosba özönlenek.* Igaz, hogy fizetniök kellene, de a mai viszonyok között túlnyomó részben csupa szegény, vagyontalan beteg jelentkezik, akik képtelenek az ápolási díjat megtéríteni.

— Az ingyenbetegek elszaporodása ma már olyan arányú és a behajthatatlan ápolási díjak összege oly magasra rúg, hogy

jelentékeny ráfizetéstől kell tartani.

Ezért nem lehet leszállítani a kórházi ápolási díjat. Ha a mérséklést végrehajtottuk volna, a főváros 100.000 pengőnél több bevételtől elesnék.

Teljes erővel halad a budai tranzverzális út építése

Néhány héttel ezelőtt adta ki a polgármester a megbízást, a gellérthegyi *tranzverzális út* építésére, amely óriási jelentőséget gyakorol Buda e részének további fejlődésére. A tranzverzális út építésének célja, hogy a jobbpart leginkább fejlődő részét: *a Sashegy alját rövid úttal összekösse Budapest legbelsőbb területeivel.* Úgy a tranzverzális út, mint a Zólyomi-út ennek az elgondolásnak csak első állomása, mert a végleges összeköttetést a még megvalósításra váró Sashegyi-út megépítése fogja jelenteni. Szociális szempontból is nagy súlya van ennek a két útépítésnek, mert

a mai munkanélküliség idején háromszáz inségmunkás dolgozik az útépítési teendők körül.

Az alkalmazott munkások nyolcvan százaléka akkordban dolgozik és keresetük 32—40 fillér órabérnek felel meg. Az épülő utak Makadám-utak és később, mint a legmodernebb utak alapjai, *minden különösebb költség nélkül modern utakká képezhetők ki.*

A nagyarányú építkezést a budai ingatlantulajdonosok érthető örömmel fogadták, mert ezzel egyidejűleg a tulajdonukban lévő telkek értéke jelentősen emelkedik. El kell ismerni, hogy *ez az építkezés nagy sikere a II. ügyosztálynak és vezetőjének, Király Kálmán műszaki főtanácsosnak.* Amellett, hogy Buda fejlesztését viszik nagy lépésekkel előre és hogy a munkálatok is sokszáz családnak juttatnak megélhetést, a vállalkozók megválasztása is szerencsésen sikerült.

A csatornázást Zsigmondi Béla, az útépítést pedig az Obendorfer cég végzi.

Mindkét cég elismerten kiváló a szakmában, akik vállalták ezt a munkát csak azért, hogy *önköltségi áraikat megkereshessék és munkásaikat foglalkoztathassák.* Ritka elv ez manapság, de legalább kivívták a főváros vezetőinek megbecsülését és elismerését.

Az út- és csatornaépítési bizottság *Dorner* Gyula elnök vezetésével kedden délután a helyszínére kiszállt, megszemlélte a munkálatok menetét és a tapasztaltak után úgy *Király* Kálmán műszaki főtanácsosnak, mint a vállalkozóknak elismerésüket nyilvánították.

MIÉRT KELL, HOGY ÖN A MIRA VIZEKET HASZNÁLJA?

MERT a MIRA keserűvíz 55 perc alatt teljesen görcsmentesen hat, íze kellemes, szine fehér, ára a legolcsóbb

A **MIRA** glaubersós gyógyvíz **ötszörösen nagyobb gyógyerejű, mint a karlsbadi víz,** nem kell külön sót hozzáadni. — Kaphatók: gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

Obendorfer Károly és Rudolf
okl. mérnök, kövezőmesterek
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Handl István
kövezőmester
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

Helfenstein Károly
kövezőmester, útépítési vállalkozó
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Reinisch és Wohl
okl. mérnökök, építési vállalkozók
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

Neumann Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester, útépítési vállalkozó
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
kövezőmester
VIII., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

KRAUSZ FERENC
kövezőmester
VI., Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Schaffer György
útépítési vállalkozó
II., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

Schaffer Antal
út- és csatornaépítési vállalkozó
II., Biai-út 21. Telefon: 52-2-91

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, belónépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon: 844—12

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

HACKER EMIL
okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 290-95

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna- és magasépítési vállalkozó
Telefon: 514—06 Budapest, II., Margit-körút 43

Gazdasági Értesítő

Tíz félév alatt 100.000 pengős részletekben törleszti a főváros az egymilliópengős MABI-kölcsönt

A városszéli telepítés céljaira szánt egymilliópengős MABI-kölcsön felvételének módozatait a főváros vezetősége már letárgyalta a Magánalkalmazottak Biztosító Intézetének illetékes tényezőivel. A MABI a kölcsönt egyszerű kötelezvényre folyósítja.

A kötelezvény feltételeit

illetékes helyen

a következőkben ismertették a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A főváros az egymillió aranypengőt 1933 július elsejétől kezdve tíz félév alatt, 100.000 pengős egyenlő részletekben fizeti, ötszázalékos kamattal.

A MABI a kölcsönt azonnal felmondottnak tekinti, ha a főváros nem arra a beruházásra használná fel, amilyen célra felvette,

vagy ha a főváros a részletek fizetését elmulasztaná és vállalt kötelezettségét egyébként nem tartaná be.

— A főváros az egymilliópengős kölcsönért, — korábbi hitelezőinek jogsérelme nélkül, — *minden ingó és ingatlan vagyonával és összes jövedelmeivel együtt szavatol.* A főváros köteles az esedékes részleteket költségvetésébe minden esztendőben külön cím alatt felvenni.

*

A főváros, — mint látjuk, — igen előnyös feltételek mellett jut az egymillió pengőhöz, amelyből az inségmunkaakció egyik különösen nagyjelentőségű részletét fogja lebonyolítani, minden nagyobb megterhelés nélkül.

Útban a kétmilliópengős csatorna-építkezés

Mint a *Fővárosi Hirlap* multheti számában jelezte, újabb kétmillió pengő értékű csatornázási munkára hirdetett versenytárgyalást a főváros vezetősége. A kiírásnál a polgármester honorálta a tanácsban elhangzott indítványt, hogy a kiírást lehetőleg *megosztva* eszközöljék: *anyagszállításra és külön a munka végrehajtására.* A szombaton megjelent versenytárgyalási hirdetmény szerint a kőanyag-szállítási munkákra külön lehet pályázni és külön a munkák elvégzésére. A feltételek között szerepel, hogy a munkások 70 százalékát oly munkanélküliek közül kell alkalmazni, akiknek a névsorát már összeállította a szociálpolitikai ügyosztály. A munkásokat hetenként váltott csoportban foglalkoztatják. A munkabérek nem lehetnek alacsonyabbak a szakmában szokásos munkabéreknél és a munkaidő sem lehet hosszabb. A polgármester kijelenti, hogy szigorúan ellenőrizteti a feltételek betartását és akik azt megszegnék, bíróilag sem mérsékelhető *500 pengőig terjedhető kötbérrel fogja sújtani.*

A kiadásra kerülő csatornázási munkákat a következő utcákban végeztetik: Budaörsi-út, Lomnici-utca, Tétényi-út, Csorbai-út, Csurgói-út, Ercsi-út, Gébics-utca, Kovács-utca, Kováes-lépcső, Cimbalom-utca, Föld-utca, Manduia-utca, Major-utca, Mohai-út, Zólyomi-út, Fenyves-utca, Orsó-utca, Lepke-utca, Rimaszombati út, Sasadi-út, Vöröskő-utca, Kapi-utca, Törökvész-út, Béke-utca, Reiter Ferenc-utca, Futár-utca, Máglya-utca, Agyag-utca, Babér-utca, Tahi-utca, Ungvár-utca, Királyhida-utca, Pándorfalu-utca, Balázs-utca, Gyanafalva-utca, Fürész-utca, Savanyúkut-utca, Nezsider-utca, Telep-utca, Öv-utca, Miskolci-utca, Istvánffy-utca, Szentes-utca, Szugló-utca, Komócsy-utca, Pósa Lajos-utca, Benkő-utca és Beczkó-utca egy-egy szakaszán fog új csatorna épülni.

Sokáig eltart a Vásárpénztár likvidálása

Az összes szerződések érvénytelenítése óriási munkát igényel
Legnehezebb feladat az adonyi bérlet megszüntetése

A *Vásárpénztár* hónapok óta elhatározott felszámolása ügyében döntő jelentőségű esemény történt, amennyiben a belügyminiszter az erre vonatkozó közgyűlési határozatot *jóváhagyta.* A felszámolás lefolytatására a főváros *Beliczay* Imre dr. tanácsjegyző vezetésével háromtagú bizottságot küldött ki, akik a közeli napokban megkezdik munkájukat.

Értesülésünk szerint a *Községi Takarékpénztár* teszi folyamatba a további lépéseket, amelyek sorában

első helyet foglal el a Vásárpénztár és harmadik személyek között létrejött szerződések likvidálása.

Ez a feladat azért komplikált, mert a szerződések érvénytelenítésénél figyelembe kell venni a megjelölt időpontokat, amelyeknek lejártáig a szerződések szólnak. Nehéz tárgyalások és talán *túlzott követelések* lefaragásáról van szó, amelynek a körültekintő elvégzése hosszabb időt igényel.

Szükséges, hogy a felszámolók elkészítsék a *Vásárpénztár* teljes státusát és megcsinálják a leltárt, amelyik olyan nagyarányú munka, hogy az több hónapig is eltart. Mindaddig, amíg ezek a munkálatok be nem fejeződnek,

a Vásárpénztár mai összetételében folytatja működését

és csak akkor adja át ügykörének folytatását a Községi Takarékpénztárnak, ha a likvidációs munka az egész vonalon befejeződik.

A felszámolók legnehezebb feladata *az adonyi bérlet likvidálása,* mert ott a Zichy-grófi család túlzott igényekkel lép fel. Már nem először tárgyaltak a bérleti szerződés felbontásáról, azonban a tulajdonosok olyan messzemenő kártalanítást kívántak, amelyek a megegyezést mindenkor meghiusították. Most, hogy a Vásárpénztár likvidál,

talán sikerül az eddigi merev magatartást is megváltoztatni

és ezt a szerencsétlen alvállalkozást úgy megszüntetni, hogy az további nagy károsodásokat ne jelentsen a községi háztartásra.

Halom Dezső válasza a Harrer-féle városfejlesztő tervekre

Néhány héttel ezelőtt került nyilvánosságra *Harrer* Ferenc dr. ismeretes előterjesztése a városfejlesztés legsürgősebb feladatairól. Az elaborátumot annakidején a *Fővárosi Hirlap* is nagy részletességgel ismertette és most *Halom* Dezső dr., a *Magyar Ingatlanbank* vezérigazgatója érdekes tanulmánnyal válaszol *Harrer* fejtegetéseire.

Halom Dezső válaszirata kizárólag a *telekértékadó és a betterment* kérdésével foglalkozik és a magántulajdon szempontjából vizsgálva, rámutat arra, hogy

ennek a rendszernek bevezetésével a jelenlegi telektulajdonosok vagyonának nagy része semmisülne meg.

Megszünne teljesen a telekkereskedelemnek minden alapja is, mert a legális telekkereskedelem alapelve az, hogy a vevő *tőkéjét befekteti a telekbe* és arra számít, hogy a telekértékfejlődésnek kockázatát magára vállalja. Ha végignézzük akár Budapest, akár bármely más város fejlődését, azt látjuk, hogy

a telekkereskedő rendszerint valamely még rendetlen vidék telkeinek megszerzésével foglalkozik

és csak azután szorgalmazza az illető vidék rendezését, parcellázza a telkeket. A magánvállalkozónak leleményessége, bátorsága, tőkéje és kockázatvállalása szükséges ahhoz, hogy a fejletlen telekből értékesebb telek fejlődjék. Ha tehát — mutat rá Halom Dezső dr. tanulmányában — a telekértékadó és a betterment bevezetésével ezt a fontos feladatot kivennők a magángazdaság kezéből, akkor

parlagon maradnának nemcsak a fejletlen, úgynevezett nyers telkek, hanem még a város szívében fekvő építésre érett telkek is erre a sorsra jutnának.

Halom Dezső tanulmányában az építőipar, valamint az adóztatás szempontjából is vizsgálja a kérdést és végül arra a következtetésre jut, hogy bármennyire fontos is a városépítési programnak minél rendszeresebb és szervesebb kidolgozása, *a telekértékadó és betterment bevezetésével a magángazdasági rendnek megbolygatása most időszerűtlen* és merész kísérletnek látszik. Városfejlesztési programot ma csak annyiban helyes kidolgozni, amennyiben ez a magántulajdont felforgató *pénzügyi megoldás* nélkül valósítható meg.

A Futura, a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvénytársasága október 22-én tartotta XIII. rendes évi közgyűlését. Ipolyi *Keller* Gyula elnöki megnyitójában rámutatott arra a nagyarányú és tartós fejlődésre, amely a *Futura* utolsó évi működését jellemzi és amelynek következtében az intézet a magyar mezőgazdasági exportban vezető helyet foglal el. A *Futura* külföldi forgalmát 61%-kal, a belföldi forgalmát 39%-kal növelte. Az intézet gyapjuosztálya a hagyományos magyar gyapjúárverés kifogástalan lebonyolítása mellett az egész ország gyapjútermelésének kb. 28%-át forgalmazta. A közgyűlés örömmel vette tudomásul, hogy az intézet igazgatósága 1932 október 5-én tartott ülésén a Futura érdekében kifejtett és az intézet anyagi megerősödését szolgáló eredményes és kiváló munkásságuknak elismeréseképpen *Terfi* Béla vezérigazgatót ügyvezető-alelnökké, *Darányi* Béla dr. helyettes vezérigazgatót pedig vezérigazgatóvá választotta meg. A közgyűlés a napirenden szereplő egyéb pontokat is letárgyalta és egyhangúlag elfogadta az igazgatóság többi javaslatait. A zárszámadás szerinti tiszta nyereség 290.512 pengő 19 fillér amelyből a részvények 3%-os osztalékára fordított 240.000 pengő és a alapszabályszerű dotálások, valamint az intézeti nyugdíjalap részesítésének figyelembevételével jelentkező maradvány az 1932/33. üzletévre vitetik át.

Az Union Nasic e hó 18-án tartotta Genfben évi rendes közgyűlését. A közgyűlés elhatározta, hogy a kimutatott 127.450.34 svájci frankot kitevő tiszta nyereséget a mult évi nyereségáthozattal együtt új számlára viszi át. *Szécsi* Pált, a Hazai Bank alelnök-vezérigazgatóját a társaság *alelnökévé*, *Sohr* Sándor vezérigazgatót pedig az igazgatóság új tagjává választották meg.

ÓVJA MEG AZ IDEGEIT!
KÁVÉ ÉS TEA HELYETT IGYON INDIÁN VÉDJEGYŰ
BRASIL-MATTE-VERA-T
A MATTE-VERA NEM IDEGESIT ÁLMATLANSAGOT NEM OKOZ, MEGNYUGTAT ÉS TÁPLÁL.
HASZNÁJLÁK: KÓRHÁZAK, ISKOLÁK, NAPKÖZI-OTTHONOK
ÁRUSITJÁK AZ ÖSSZES SZAKÜZLETEK.
BRASIL-MATTE-VERA BEHOZATALI VÁLLALAT BUDAPEST

Igyunk „HARMAT"-vizet!
Megrendelhető: székesfővárosi ásványvíz-üzemnél
(I., GELLÉRT-RAKPART 1. TELEFON: 530-03)

SCHMIDT TESTVÉREK
Nyomdafestékgyár R-T.
Tel.: Aut. 852—85. Távirati: Farbenschmidt Rákospalota.
M. Kir. Postatakarékpénztári csekkszámla szám: **52850
Folyószámla az Angol Magyar Bank központjánál.
Gyárt: **Kő-, könyvnyomdai-, valamint offsetfestékeket.** Mint különlegességet készit.
olaj-mélynyomó, anilin-guminyomó és bádognyomó festékeket.
Gyár és központi iroda: Rákospalota, Pázmány-utca 41.

Tapétázást
szolid és művészi kivitelben vállal
Hantos Testvérek Rt.
Budapest, VI., Horn Ede-u. 5
Telefon: 194-51
185-23

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Gömbös Gyula miniszterelnök válasza a főváros üdvözlésére

A fővárosi tanács október 7-én tartott ülésében elhatározta, hogy *Gömbös* Gyulát, az új kormány elnökét üdvözli és biztositja a főváros odaadó támogatásáról. A tanácsnak ezt a határozatát feliratban közölték, amelyre most megérkezett a miniszterelnök válasza, amely így hangzik:

Méltóságos

Ripka Ferenc főpolgármester úrnak

Budapest.

Méltóságos Főpolgármester Úr!

Budapest székesfőváros törvényhatóságának tanácsa folyó évi október 7-én tartott üléséből hozzám juttatott 753/1932. törvényhatósági tanácsi számú felterjesztésében szíves volt engem m. kir. miniszterelnökké történt kinevezetésem alkalmából szívből üdvözölni és hazafias támogatásáról biztositani.

Amidön ezért a székesfőváros törvényhatósági tanácsának hálás köszönetet mondok, egyúttal *erős hitből fakadó ama meggyőződésemnek is kifejezést adok, hogy a magyar erők céltudatos együttmunkálkodásából új élet hajnala fog hasadni megpróbáltatásokkal küzdő szeretett hazánkra.*

Budapest, 1932 október 19.

Hazafias üdvözlettel:

Gömbös s. k.
miniszterelnök.

Bukarestbe utazik a főváros küldöttsége. *Dobrescu* bukaresti főpolgármester még a nyáreleji hónapokban hivatalos minőségében Budapesten volt és ennek során meglátogatta a főváros vezető személyiségeit, majd napokon át tanulmányozta a különböző üzemeket és intézményeket. *Dobrescu* főpolgármester meghivásának eleget téve, most a székesfőváros küldöttsége utazik Bukarestbe, hogy a látogatást viszonozza. Budapest küldöttségét *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok fogja vezetni.

Kisorsolták a főváros felsőházi tagjait. Az országgyülés felsőházának tagjai közül a mult héten a törvény szerint nyolcevanat kisorsoltak, s ezeknek a mandátuma az év végével lejár. A fővárosnak a felsőházban helyetfoglaló hét tagja közül négyet ért ez a sors: *Joanovich* Pált, *Bódy* Tivadart, *Gaar* Vilmost és *Szigeti* Jánost. Az új felsőházi tagválasztás időpontját a kormány állapitja meg és leiratban fogja közölni a főváros vezetőségével.

Szerdán közgyülés, csütörtökön tanácsülés. A törvényhatósági bizottságnak ismét mozgalmas hete van. Hétfőn két fontos szakbizottság ülésezett, a *közgazdasági bizottság*, amely a kartelltörvény végrehajtásáról és az üzletbérek leszállításának kérdéséről tárgyalt, továbbá a *tanügyi bizottság*, amely egész sereg nagyjelentőségü ügy között az új helyi tantervet, a budai új leánygimnázium épitését, az ifjúsági stadion létesitését, a Paskál-malom melletti új kültelki barakiskola és a községi iskolákban tervezett új tandijszabályzatot tárgyalta. Szerdán délután ült össze a törvényhatósági bizottság közgyülése, hogy megválassza a központi választmány új tagjait, betöltse az elnöki, az út-, csatornaépitési, közjogi, közlekedési, pénzügyi, közoktatásügyi és közmüvelődési bizottságokban és az I./A. kerületi adófelszólamlási bizottságban megüresedett tagsági helyeket. A szerdai közgyülés határoz az *egymilliópengős MABI kölcsön* felvétele felett is. Másnap, *csütörtökön* már a törvényhatósági tanács folytatja a munkát, igen gazdag napirenddel. Nyomban letárgyalják a városszéli telepités kész terveit, amit a szerdán elhatározott egymilliós kölcsönből valósitanak meg, tárgyalják a 40 órás munkahét rendszeresítése érdekében készülő feliratot. Nagyfontosságú kérdés a kerületi népjóléti osztályok személyzetének kiegészítése *1000 rendkivüli szellemi szükségmunkás* alkalmazásával, ugyanilyen jelentőségü a szociális tanfolyamok rendszeresítése, nemkülönben a főváros újabb lépése a kormányhoz, a *totalizatör-adó* átengedése érdekében. Tárgyalja még a tanácsülés a *Községi Takarékpénztár* Dorozsmai-úti ingatlanának felosztását, sok kisebb jelentőségü városrendezési és telekszabályozási ügyet.

Sorozatos üléseken tárgyalja a költségvetést az egységes párt

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Kozma* Jenő, majd *Becsey* Antal elnöklésével értekezletet tartott. Az értekezleten megjelentek: *Andréka* Károly, *v. Barczy* Barcen Gábor, *Bánó* Dezső, *Bárczy* István dr., *Bornemissza* Géza, *Burghardt Bélaváry* Rezső, *Bódy* Tivadar, *Dési* Géza dr., *Dorner* Gyula, *Gaár* Vilmos, *Gerlóczy* Endre dr., *Glücksthal* Samu dr., *Harrer* Ferenc dr., *Hatolkay* Kázmér, *Héber* Lajos dr., *v. Lázár* Domokos, *Ledermann* Mór, *Martin* János, *Martsekényi* Imre, *Nagy* Antal, *v. Arvátfalvy Nagy* István, *Németh* Béla dr., *Orova* Zsigmond dr., *Orphanides* János, *Oszoly* Kálmán, *Pályi* Gyula dr., *Payr* Hugó, *Petracsek* Lajos dr., *Petzrik* Jenő dr., *Piazza* Győző, *Pintér* Jenő dr., *Pompéry* Elemér, *Popelka* Ignác, *Rakovszky* Iván, *Staub* Elemér, *Studinka* Béla dr., *Scheuer* Róbert, *Schmidt* Richárd, *Szabó* Sándor dr., *Szlávik* Ferenc dr., *Ugron* Gábor dr., *Usetty* Béla dr., *Wellisch* Andor, *Nagy* Zsigmond.

Becsey Antal beszámolt a költségvetés törvényhatósági-tanácsi tárgyalásának lefolyásáról és bejelentette, hogy

a párt sorozatos értekezleteken fogja megbeszélni a közgyülési vita megnyitása előtt a költségvetés részleteit.

Becsey beszámolt még az üzemi bizottság munkájának befejezéséről és az inségmunkákról is, majd eszmecsere indult meg, amelynek során többen szólaltak fel. Értekezlet után népes pártvacsora volt.

Budapest jogszabályai és gyüjteményeik. *Wildner* Ödön dr. ny. tanácsnok, a *Budapesti Jogszabályok* szerkesztője, nagyérdekességü könyvben ismerteti a fővárosra vonatkozó helyhatósági jogszabályalkotás fejlődését. Felsorolja a jogszabályalkotást a két testvérváros egyesitéséig, 1872-ig, majd ezt követőleg a kialakult hatósági szervezetek ezirányú tevékenységét az 1930. évi törvény életbeléptetéséig. Történelmi munka és élvezetes olvasmány *Wildner* Ödön legujabb könyve.

November 4-én kezdődik a költségvetés közgyülési vitája. Az 1933. évi fővárosi költségvetés közgyülési tárgyalásának kezdete néhány napot késik. A tanácsülés befejezése után nem foghatott hozzá nyomban a közgyülés plénuma a vitához, mert a pénzügyi osztálynak is szüksége van rövid időre, hogy *a tervezeten eszközölt tanácsi változtatásokat keresztülvezesse*. Eredetileg úgy volt, hogy szerdán, november 2-án kezdődik a költségvetés közgyülési tárgyalása, de erre a napra esik halottak ünnepe, igy két nappal később, *pénteken nyitják meg a törvényhatósági bizottság budget vitáját.*

A Tokaji Szüreti Hét köszönete. Vettük az alábbi levelet: *Mélyen tisztelt Főszerkesztő úr!* Engedje meg, hogy elmulhatatlan hálával köszönjük meg nagybecsü lapjának lelkes, önzetlen, felbecsülhetetlen értékü támogatását, amelyben a Tokajhegyalja sorsdöntő ünnepségeit, a „Tokaji Szüreti Hetet'' részesiteni kegyes volt. Nagyon jól tudja a Tokajhegyalja minden rendü és rangú társadalma, hogy a közérdekü sajtó támogatása nélkül a rendezőbizottság minden testet-lelketölő munkája meddő és hiábavaló lett volna, a „Tokaji Szüreti Hét'' legrózsaszinűbb reményeinket meghaladó erkölcsi és anyagi sikere sohasem következhetett volna be. A magyar sajtó azonban felismerte a „Tokaji Szüreti Hét'' nemzeti, gazdasági, szociális és idegenforgalmi célkitüzéseinek helyességét és igazságát, látérezte a mi szerény eszközeinkkel indított tokajhegyaljai propagandánknak országos és nemzetközi viszonylatokban való jelentőségét és igy biztositotta a döntő győzelmünket. Kiváló, népszerü, nagypublicitású lapjának a „Tokaji Szüreti Hét''-ről irott minden híre, közleménye és cikke nemcsak a Tokajhegyalja, hanem a mai irgalmatlan idők balsorsában velünk részes egész Felvidék népének elérzékenyült szivében keltett visszhangot. A hegyaljai nép jó- és balsorsában évszázadokon keresztül hüséges és hálás maradt azokhoz, akik vele együttéreztek és iránta érdeklődést, barátságot és szeretetet mutattak, ezt a nemes, magyar karaktervonást az elmult évtized kegyetlen megpróbáltatásai sem tudták elhomályositani a mi népünk gondolat- és érzelemvilágából. Az 1932-es „Tokaji Szüreti Hét'' rendezésének tapasztalataiból okulva, sikeréből uj erőt merítve, évről-évre megismételjük ezt a nagy magyar látványossá-got abban a hitben, hogy úgy az országos, mint az idegenforgalomnak mindig érdekesebb és értékesebb atrakciójává válik. Mindenki azt adja, amit tud. Mi nem viszonozhatjuk mással felejthetetlen támogatásukat, mint elmulhatatlan hálánknak keresetlen szavakkal való kifejezésével. A legőszintébb nagyrabecsüléssel, mindig kész hivei, a „Tokaji Szüreti Hét'' rendezőbizottsága nevében: *Lázár* Miklós országgyülési képviselő, *Fejér* Andor főszolgabiró, *Ziffer* Jenő elnök.

Itt említjük meg, hogy *Tokaj* község képviselőtestülete szombaton tartott ülésében nagy lelkesedéssel *diszpolgárává választotta* a kerület országgyülési képviselőjét, *Lázár* Miklóst, aki lankadatlan és sikeres agitációt fejt ki évek óta a tokaji borvidék érdekében.

Helyszüke miatt *Bieskei* Jenő müszaki főtanácsos *„Városszéli telepités és a Budapesti Helyiérdekü Vasutak''* cimü cikkének folytatását a következő számunkban közöljük.

Legszebb iparművészeti tárgyak
Schönwald iparművészeti üzlete
Váci-utca 25. Piarista-utca sarkán.

A leállított Wörner-gyárban helyezik el a lőportár-dülői plébániát. A lőportár-dülői egyházközségnek mostanáig kis kápolnája volt a Berzenczey-úti iskola alagsorában, ugyancsak az iskolában volt elhelyezve a plébániahivatal és a lelkész lakása is. Most, hogy a hatalmas uj templom elkészült, aktuálissá vált a plébánia megfelelőbb elhelyezése is. Az Uj-Lipótváros temploma, amely tiszta román stilusu alkotás és mása az Árpád-korabeli zsámbéki templomnak, a Ferdinánd-téren épült fel és körülbelül karácsonyra elkészül. A plébánia elhelyezéséről pedig a főváros tanácsa úgy gondoskodott, hogy a szomszédos, üresen álló *Wörner-gyár épületének egy részét kibéreli* és átalakitja a plébánia és lelkészlak céljára.

Labriola
SZINHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek szinháza
Minden hónap 1-én és 16-án uj műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

Műkövet,
műkőhöz minden színben zúzalékot olcsón szállit a
BUDAPESTI KŐGYÁR (Hämmerle Adolf utóda)
Budapest V., Visegrádi-u. 65. Telefon: 906—37.

WEBER HENRIK
egészségügyi és müszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON
HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfúrási és vízmüépitési vállalat.
Akna-kútépitések. — Alapozások. — Búvározási munkák. — Forrás foglalások.
Telefon: 93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körút 32

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Auto és motorkerékpár akkumulátorok
cseréje
javitása
töltése és karbantartása
legolcsóbban
BOSCH akkumulátor üzem
Budapest, V., Váci-út 22-24. Telefonszám: 9-23-37

Gosztonyi és Társa
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: József 358—04
„Flintkote"
specialisták

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 335-42

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Útépítési munkát a kikötői főútnál árúhitelezési alapon: Marik Ernő és Társa.

Kőmíves, burkoló, mázoló stb. munkát az Üröm-uti Községi Élelmiszerárusítóüzemi üzlethéznál: Máderer Károly, Strasser Vilmos, Palágyi és Társa, Fiehl Ágoston, Müller Rezső, Kreuts Károly, Kaffka és Wagner.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A központi vásárcsarnok különböző munkáira pályáztak: vasbeton munkákra: Margalit Andor 15.393, Dávid János 16.435, Pittel és Brauschewetter 16.519, Mód Lajos 17.250, Sorg Antal 19.370 pengővel.

Válaszfalmunkákra: Margalit Andor 15.599, Dávid János 16.019, Sorg Antal 16.779, Pittel és Brauschewetter 17.697, Ast Ede 17.983 pengővel.

Falburkoló munkára: Urbach és Tafler 4652, Cristofoli Vince 5003, Andrea rt. 5263, Melocco rt. 5594, Neuhauser Miksa 5685, Schillinger Zsigmond 5751 pengővel.

Acélbetonmunkára: Kiss Jenő 13.239, Melocco rt. 14.342, Sárkány Ervin 15.580, Nagybátony-Ujlaki 19.666 pengővel.

Burkoló munkára: Péry Dezső 9690, The Neuchatel 12.953, Korek E. 14.631, Magyar Asphalt 10.820, Goudron vállalat 9855, Posnansky és Strelitz 11.671, Hirsch Mihály 10.671, Helvey Tivadar 9550 pengővel.

Üvegesmunkára: Braun István 270, Bukova Lajos 605 pengővel.

Vasúti vágány felbontási munkára: Hasenauer Ágoston 886, Szegedy Béla 872, Kis Jenő 996 pengővel.

A Jurányi-utcai barakiskola lebontásának, más helyre való átszállításának és újra felállításának összes munkáira pályáztak: Jäger Tamás 24.139, Prohászka és Vas 25.785, Tömpe Károly 59.965, Nagy József 52.965, Wagner Géza 56.382, Deák Építőipari váll. 27.870, Hollenbrandt Ödön 28.316, Kara János 60.191, Gát Ödön 64.260, Kalmár Károly 65.748, Gabos Oszkár 66.750, Schöntheil Richárd 74.791, László és Blum 79.236, Juhász István 93.870, Károlyi Jenő 37.943 pengővel.

A Rókus-kórház kőműves munkáira pályáztak: Sajgó Alfréd 5095, Makovszky László 6127, Nekolny Antal 6281, Szilágyi Imre 7066, Vágó Pál 13.850, Zimmermann Lajos 7722, Herceg Ernő 7757, Czer József 8187, Gál Lajos 9570.

A Köztisztasági Hivatal munkásalkalmazottai részére szükséges téli ruhanemüek szállítására pályáztak: Nyomorék Gyermekek Orsz. Otthona, Fiszter Jenő, Szabó István, Malec Béla, Fenyő Simon, Textilipari dolgozó szöv., Orsz. Ruházati Intézet rt., Blum Testvérek, Závorszky Ferenc, Ruhakonfekció Rt., Csipak János, Rekord sapkaüzem, Nohel Károly, Almásy István, Steiner Zsigmond, Petrán Szilveszter.

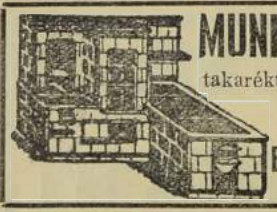
A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 431—44

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: J. 412-43

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon; 942—58.
Gyártmányok; Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés; Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

ECKMAYER ISTVÁN
lakatosáru, vasszerkezet, napellenző és redőnygyár
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
Andrássy-út mellett. Telefon: Aut. 220—54

STERN RICHARD
Autókilométerjelzők és mérőműszerek képviselete és speciális üzeme
Budapest, VI., Lehel-utca 10/a. Telefonszám: 92—1—35.

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fütés, vízvezeték, csatornázás

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készit: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, I., Attila-u. 69
Telefon: 57—9—38.
Próbafurások, artézikutak, szürőkutak, sülyesztőkutak, bányafurások

MŰKŐ
szobrász- és stuccomunkák
KELEMEN KÁROLY
Budapest, VII., Kövér Lajos-u. 20
TELEFON: 97—4—14

Barakovits János
müorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

Roszmusz Bálint
fuvaros és vállalkozó; kertikavicsok szállítása
Budapest, VII. ker., Thököly-út 125
Telefonszám: Automata 961—81.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

„CALORIA“ GÉPTÖMITŐANYAG ÜZEM
SZEICZ FERENC
Telefon: 925—58 *Budapest, V., Pannonia-u. 58*

MÁRKUS MIKSA
lakatosáruk, vasszerkezetek és speciálisi kettősen üvegezhető vasablakok gyára.
Telefon: 908—92. Budapest, VI. ker., Mohács-utca 5. sz. Telefon: 908—92.

Használja munkáinál a világhirű egresi gipszeket
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycim: GIPSZ, Budapest.

„JOINTITE“ parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusitja: Bürgermeister Ferenc Utóda,
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

Hatscher Károly
okl. gépészmérnök
Saját gyártmányú Röntgen — Medikai — és Elektrotechnikai készülékek
Budapest, IX., Üllői-út 25. Telefon: 86—7—74.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon: Kőbánya 76—21.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: LIPÓT 914—46

VITÉZ **MÁTYÁSI BRUNÓ**
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG TELEFON: J. 434—78.
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZÁM.

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállít: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket legjobb minőségben
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-ut 40. Tel.: J. 38—9—17.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 30.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

LISZAUER PÉTER
Mész, cement, tégla, cserép
Budapest, VIII., Őrömvölgy-utca 3.
TELEFON: J. 389-72

Automatikus Universal Sávozó
Önmagában egy fejesvonalzót, egy derékszögű háromszöget, egy tompa és hegyesszöget egyesít.
Főlerakat: IV. kerület, Múzeum-körút 21. sz,
Telefon: 83—5—76, 86—0—97

Dékány Gyula műasztalos és müesztergályos
Faipari üzeme
Budapest, IX., Üllői-út 119 és 121
Telefon: József 820—90

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

Parafakőgyár R.-t.
ezelőtt: *Kleiner és Bokmayer*
Budapest, VIII., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József 301-16
Készit sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat. Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

Petrász László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Göz- és vizszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TÚZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszijak. Mindenféle műszaki cikkek

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

Haszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 november 2. — 44. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ♦ Postacsekk: 40.424

Ripka Ferenc

Kilencedfél esztendővel ezelőtt foglalta el a főpolgármesteri széket és ezidő alatt sokszorosan többet alkotott, teremtett, mint amennyit hivatása, méltósága számára kinőtt. Ripka Ferenc főpolgármesterségének útját az eredményes tevékenységnek sűrű mérföldkövei jelzik, a becsület, egyenesség mutatják rajta az irányt és végesvégig az emberszeretet, a gazdag lélekből fakadó szociális érzés dúslombú fái szegélyezik. Túl a pártkereteken, Budapest minden rendű és rangú polgára meghatott sajnálattal búcsúzik a főpolgármestertől, aki közel évtizedes küzdelmes, minden akadályt lebíró, elszántan harcos, de felemelően nemes munka után visszaszáll a mi polgári sorainkba, ahol továbbra is vezérként tiszteljük.

Nem volna méltó az ő szerény, de polgári erényekben pompázó lényéhez, ha most, a búcsúzás pillanatában, érdemeinek felsorolásával tisztelegnénk előtte. Ezeket az érdemeket — bárhogy szerette volna — nem lehetett titokban tartani, mert a társadalomért végzett munkát lehet láthatatlanul elvégezni, az eredmények, a Ripka Ferenc működése nyomán termett eredmények azonban mindenkor napfényre kerülnek. Hogyan születtek ezek a nagy és szép eredmények? Ezeknek csak egyetlenegy útjuk, egyetlenegy lehetőségük van: Budapest szeretete. Ő volt Budapest Howe Éliása, aki sajnálta, hogy gyönyörű felesége — mint sokmillió más asszony — összeszurkálja varrótűjével hófehér, kecses ujjait. Ő volt Budapest Hargreaves takácsa. A takács kenyeret vitt haza gyermekeinek, felesége a rokka mellől szaladt elébe, hogy megölelje. A rokka felborult s a takács észrevette, hogy a kis gép vízszintes helyzetben is tovább forog. Egy hét mulva készen volt új, kényelmesebb és gyorsabb fonógépe, amelyet feleségéről „spinning Jenny"-nek nevezett el. Ripka Ferenc is feltalálta a fonógépet, hogy szerelmes Budapestjének szépségét, boldogságát megkímélje az élet örökké szurkáló, gyötrő tűfokától. Szerelmes Budapestje pedig úgy sietett törekvései elé, hogy feldöntötte a rokkát: valósággal a kezébe adta a főpolgármesternek, a legendás takácsnak az eszközöket, amelyekkel jobban, eredményesebben lehet munkálkodni a nagy cél: a főváros boldogabb jövője érdekében.

Amikor jött, rettentő állapotok voltak. Meghasonlott lelkek, felborult társadalmi béke, egymásra való acsarkodás, gyűlölködő testvérharcok, rút személyeskedések fogadták. Gondolt-e Ripka Ferenc a bölcs francia mondásra, hogy semmi sem egyesíti az embereket annyira, mint a közös szégyen? Rádöbbentette az embereket, pártokat erre a közös szégyenre és néhány gondolata, amelyekkel mint varázsigével ostromolta meg a szíveket, uralkodó eszméjévé lett közel egy decenniumnak és még ma is ennek a szeretetteljes kézzel alapozott lelki harmóniának az áldásait élvezzük. Itt az ideje annak, — mondotta előzőként, — hogy alkotó munkában egyesüljünk. Lassan szívták föl a lelkek ezt a hódító és megváltó gondolatot, de mégis gyorsabban, semhogy tovább zuhanhassunk a megkezdett lejtőn. És fölírta zászlajára a jelszót: A városháza nem politizál, a városháza dolgozik. Futó viharok nyomán áldásos, termékeny esők hullottak és a távozó főpolgármester büszkén vallhatja, hogy érkezése napjától kezdve mindig a jövőbe látott, a jövőért dolgozott, amelyet nehéz idők sodrában is lelkesen, szépen, dicsőségre hivatottan ki is formált.

Nem búcsúzunk tőle, Budapest élete órákig sem nélkülözheti ezt a nagyszerű férfiút, akinek érdemei annál szebbek, értékesebbek és nagyobbak lesznek, minél jobban távolodunk időben az ő cselekedeteitől. Budapest polgársága hazavárja őt a maga soraiba, oda, ahonnan elindult, hogy nagyszerű misszióját elvégezze. Ez most megtörtént. Ripka Ferenc megbékítette az egymásra agyarkodó lelkeket, megalapozta a főváros társadalmi békéjét, teremtett munkaképes törvényhatóságot, amelynek vezetőpártja az ő édes gyermeke, hozott hatalmas, korszakalkotó reformokat. Mindezekért pedig hazaviszi csöndes budai otthonába egymillió ember szeretetét, elismerését és a nehéz idők könnyel öntözött babérkoszorúját.

Lamotte Károly dr. tanácsnok válasza a népszövetségi jelentésnek a fővárosra vonatkozó megállapításaira

Adatok a szociális kérdések fokozatos emelkedéséről — Jelenségek, amelyek a külföldön is mutatkoznak

R. Tyler megállapítja Budapest 1933. évi költségvetésének egyensúlyát

Nagy feltünést keltett néhány nappal ezelőtt az a jelentés, amelyet a Népszövetség pénzügyi szakértője: R. *Tyler* adott ki Magyarország pénzügyi helyzetéről. A jelentés *Budapest pénzügyi helyzetével* is foglalkozik és megemliti, hogy amidőn a városi hatóságok látták, hogy az előirányzat nem fog megvalósulni: elhatározták, hogy utalványokat csak a tényleges tervezet erejéig fognak kibocsátani és a kiadási előirányzatot 10 százalékkal csökkentik. Összehasonlításokat tesz a jelentés Budapest 1913. és 1931. évi költségvetései között és megállapítja, hogy *a kiadások viszonylag nagyobb mértékben emelkedtek, mint Párizsban.*

A népszövetségi szakértő jelentésében foglaltakról kérdést intéztünk

Lamotte Károly dr.,

a főváros pénzügyi osztályának kiváló vezetőjéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros pénzügyi helyzetének alakulását a legszemléltetőbb módon a *zárószámadások* mutatják. A zárószámadások a már fölmerült kiadásokat és bevételeket tüntetik fel és ezek egybevetéséből alakul ki egy-egy év gazdálkodásának eredménye, ami a változó viszonyoknak megfelelően, *fölöslegben* vagy *hiányban* mutatkozik.

A pénzügyi helyzet helyes megítélésénél azonban nem elég egy év gazdálkodásának vizsgálata.

Minden eredmény a multból nő ki és csak a mult ismeretével állapítható meg, hogy *a fejlődés vonala lefelé, vagy fölfelé tart.*

A községi háztartás költségvetésszerű kezelésének 1913—31. évi *zárószámadási főeredményei* pengőértékben a következők:

	Bevétel	*Kiadás*
1913	104,439.864.05	100,181.052.69
1914	103,162.283.92	103,786.946.02
1915	98,793.263.45	93,992.773.72
1916	86,887.427.66	80,273.550.77
1917	76,614.479.35	66,108.158.12
1918	99,852.832.33	84,507.322.99
1919	44,670.493.28	32,723.382.57
1920	13,931.402.52	15,781.697.43
1921	14,634.994.70	19,466.022.67
1922	14,315.545.58	17,590.542.15
1923	27,975.945.72	30,092.730.46
1924	63,247.290.84	86,532.212.61
1925	113,417.972.60	122,565.806.74
1926	135,231.547.93	147,865.828.01
1927	158,316.398.91	161,130.003.28
1928	227,032.448.54	234,727.261.12
1929	215,102.213.93	218,673.065.21
1930	190,566.387.49	190,644.372.99
1931	173,392.548.46	175,648.254.69

— E zárószámadási eredmények összehasonlításánál szembetűnő *a bevételek és kiadások hullámszerű esése és emelkedése.*

1913. évben

a zárószámadás végső eredménye 100 millió pengő körül mozog, ami a háborús évek alatt fokról-fokra csökken és az 1920-as évek elején pénzünk devalválódásával 16 millió pengőben mélypontját éri el, majd a szanálás időszakától, 1924-től kezdve, hirtelen emelkedik, 1928-ban kereken 235 millió pengőben kulminál,

ettől kezdve pedig fokról-fokra ismét csökken.

— Ezek a számok a gazdasági viszonyok hullámzását követik. Részletesebb megokolásra szorul azonban az, hogy *az utolsó békeesztendőben még csak 100 millió pengő körüli zárószámadás miért emelkedett az évek folyamán a duplájára.*

— Ennek megértésénél elsősorban figyelembe kell venni azt, hogy

Budapest is, mint a világ csaknem minden városa, elsősorban a háborús évek mulasztásait igyekezik pótolni.

Azután meg a háborút követő években frissült erővel megindult a fejlődés, *a közigazgatási feladatok körét újabb célkitüzésekkel kiterjesztette és gazdasági, kulturális, egészségügyi és szociális téren újabb feladatokat tolt a közigazgatás munkakörébe.* És nem utolsó sorban emelte még a kiadásokat a tudomány és a technika hatalmas fejlődése, melynek vívmányait alkalmazni kellett az igazgatás minden ágában és intézményében.

Ezek a jelenségek nemcsak Budapesten, hanem másutt is ugyanígy mutatkoztak.

Az újabb feladatok megnövelték a kiadásokat és ehhez képest a bevételeket is szaporítani kellett, amihez megadta a lehetőséget a háború után egy időre mutatkozó gazdasági fellendülés. Az egyes közigazgatási ágakban a feladatkörök kiterjesztése folytán mutatkozó kiadási emelkedést, az utolsó békeévvel összehasonlítva, a következő kimutatás mutatja:

	pengő	
	1913-ban	*1931-ben*
Igazgatás	12,680.962	28,990.209
Út- és csatornaépítés	10,272.870	14,502.398
Városépítés és tüzrendészet ..	1,927.785	4,297.352
Közjogi szolgáltatások ...	4,253.480	5,895.344
Pénzügy	26,826.683	34,712.392
Közoktatás	23,962.208	39,706.670
Közélelmezés	3,096.607	5,849.896
Közjótékonyság, szociálpolitika és közművelődés	5,334.744	15,844.245
Közegészség és köztisztaság ..	8,029.975	12,511.674
Városgazdaság	3,630.113	4,219.811

— Amint látható, a személyi kiadásokon kívül főkép a *közjótékonysági és szociálpolitikai kiadásoknál* — ami háromszorosa a békebelinek — a *közegészségügynél*, a városépítésnél, továbbá az út- és csatornaépítésnél mutatkozik jelentős emelkedés. A pénzügynél az időközben felvett kölcsönök kamatai is emelték a kiadásokat.

— Az újabb kiadások jórészt új intézmények fenntartására szolgálnak.

Az utolsó 10 évben az egészségügyi, kulturális és szociális intézmények egész sora épült ki.

A háború után új kórházak építésével és már meglévő kórházak bővítésével *a főváros 1500 ággyal szaporította a kórházi férőhelyeket.* Ezenkívül 6 új tüdőbeteg-dispensaire épült. Új iskolák, népfürdők épültek. Megépült a *ferencvárosi helyiikitő* és megépültek a fedettvásárok. A lakásinség enyhítésére *kislakásos bérházak* épültek 5774 szoba-konyhás lakással. A háború után jelentkező nyomor enyhítésére a szegénynép élelmezésére a főváros *közkonyhákat* létesített, 6 új anya- és csecsemővédőintézet nyílt meg. Új árvaházak és gyermekotthonok létesültek és kiépült az iskolaegészség intézménye, az iskolai gyermeknyaraltatás és sok más szükséglet.

— Mindezek fenntartása jelentős újabb kiadást igényel, amit a főváros a legmesszebbmenő takarékossággal csökkenteni igyekszik,

de amíg az intézmények fennállanak, a kiadásokat egészen megtakarítani nem lehet.

A felsorolt intézményeket viszont tovább is fenn kell tartani, mert *közhasznú tevékenységük, különösen válságos gazdasági viszonyok között, nélkülözhetetlenül szükséges.*

A Népszövetséghez készülő magyar jelentés tehát ezzel indokolhatja meg Budapest kiadásainak növekedését. *Lamotte* Károly pontos kimutatásai egy nagyváros fejlődésének a grafikonját tárja elő és bizonyos, hogy elismerést fog kiváltani nemcsak az itthoni, hanem a külföldi pénzügyi szakkörökben is.

Áruhitel formájában valósítják meg a Szent István-kórház távfűtését

A Gellért-fürdő és a Rudas-fürdő között tervezett távfűtővezeték előkészítésével egyidőben egy *második távfűtési terv* is foglalkoztatja a főváros illetékes tényezőit. Már a költségvetés pénzügyi vitája során is drágállották *a Szent István-kórház fűtési kiadásait* és a törvényhatósági tanács tagjai már akkor figyelmeztették a kórházi ügyosztályt, hogy foglalkozzék a Szent István-kórház fűtése modernizálásának problémájával.

A kérdés gyakorlati megvalósítása mindennek ellenére talán mégsem került volna ilyen gyorsan napirendre, ha közben *kazánvizsgáló bizottság* legutóbbi vizsgálatánál ki nem derült volna az, hogy

a Szent István-kórház régi fűtőberendezésének kazánjai annyira elkoptak és kiégtek,

hogy legkésőbb egy-két éven belül valamennyit ki kell cserélni.

A kazánok kicserélése, az új kazánok beszerzése olyan nagy költséggel járna, hogy a főváros ezzel a pénzzel részben meg tudja valósítani nemcsak az egész kórházkomplexum, hanem a vele szomszédos Szent László-kórház és a fővárosi bakteriológiai intézet épületeinek fűtését is.

A közegészségügyi osztály felkérésére a középítési ügyosztály gépészmérnökei már dolgoznak a távfűtés tervein, amelynek megvalósításánál a következő lehetőség nyílik. Az egyik az, hogy

a régi, felhagyott gázgyár közelben lévő telepén építik meg a központi fűtőberendezés centráléját.

A másik az, hogy az *Államvasuti Gépgyár* kazánjainak fáradt gőzét vezetik át a két kórházkomplexum és a közegészségtani intézet fűtésére, a harmadik lehetőség pedig az, hogy a Szent László-kórház területén építik meg a távfűtés *új központi gépházait.*

Az eszközölt számítások szerint

a távfűtés révén elérhető megtakarítások olyan számottevőek,

hogy azon a pénzen, amit a szén odafuvarozása, továbbá a salak elhordása okoz a fővárosnak, a fűtőanyag differenciával együtt körülbelül fedezi a távfűtés költségeinek évi amortizációját. A terv megvalósítása annyira komolyan foglalkoztatja az illetékeseket, hogy hamarosan konkrét javaslattal jönnek a tanács elé.

Az az elgondolás, hogy a többi közmunkához hasonlóan

a kórházi távfűtést is *áruhitel formájában* valósítja meg a főváros.

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfőmök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

Fóthi-út, Klapka-, Tüzér-, Csángó-utcák által határolt
telektömb felparcellázva
kedvező feltételek mellett
eladók.
Bővebbet: Vasárnap délelőtt a helyszínen, Fóthi-út 35. Hétköznapokon Rudolf-tér 6. IV. 22. 241-15

Német városi múzeumok mintájára valósul meg a Károlyi-palotában a budapesti képtár és fővárosi múzeum

A *Fővárosi Hirlap* már hetekkel ezelőtt beszámolt azokról az érdekes tervekről, amelyek a *Budapesti Képtár* életrekeltését célozzák. A kulturális és idegenforgalmi szempontból egyaránt nagyjelentőségű szándék most olyan nagy lépésekkel haladt előre a legutóbbi hetekben, hogy a megvalósulás stádiumába jutott. A Károlyi-palotát *november elsejével teljesen kiürítették* és most már semmi akadálya nincs annak, hogy az épületet átadják annak a rendeltetésnek, amelyre a főváros megvásárolta.

A palota félszáznál több termében és helyiségében nemcsak a reprezentatív *Budapesti Képtár* kap otthont, hanem minden valószínűség szerint ide költözik be hamarosan a városligeti régi, szűk épületéből a Fővárosi Múzeum is. A Károlyi-palotában helyezik el ezenkívül az értékes gróf Zichy Jenő-múzeumot, amelynek ritka gyűjteménye mostanáig hozzáférhetetlenül rossz helyen volt, kint Budán, a Verpeléti-úton.

Az új *Budapesti Képtár* és az újjáalakuló „Fővárosi Múzeum" nagyszabású, mégis kis pénzzel megvalósítható előkészületeiről

Némethy Károly dr. tanácsnok,

a művészeti ügyosztály vezetője ezekben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Egyelőre az épület Egyetem-utcai főhomlokzatának húsz termét rendezzük be képtárnak, kis átalakítással. Hét terem utcai, öt a kertre néz, e kettő között fekszik még hét helyiség és a lépcsőház. A termek világítása mind kifogástalan. Az elindulásnál nem a számszerűségre, hanem a művészi kvalitásra helyezzük a fősúlyt.

Keveset akarunk adni, de az a kevés jó és szép legyen.

A főváros képzőművészeti gyűjteményéből kiválogattunk 150 elsőrangú modern festményt, 100 grafikai művet és 50 szobrot. Ehhez jön a Zichy-múzeum 150 képe és néhány szobra, úgyhogy összesen mintegy 400 képre és 50 körüli szoborra számítunk, ami elegendő ahhoz, hogy méltóan reprezentáljuk a magyar képzőművészetet. Az újabb német nagyvárosok képtárának anyaga sem nagyobb ennél.

— A palota különösebb átalakítás nélkül alkalmas képtár és múzeum céljára. Németországban is, — márpedig a németek vezetnek a muzeológia terén, — nagy előszeretettel és sikerrel használják fel a régi hercegi és főúri palotákat múzeumoknak, képtáraknak.

A berlini modern képtár céljára például a volt trónörökösi palotát használták fel, de ilyen a kasseli városi képtár is.

— Későbbi terv a Kaplony-utcai és a Károlyi-utcai oldalszárnyak felhasználása. A Károlyi-utcai fronton lévő két párhuzamos teremsorban 340 grafikai művet és körülbelül 430 képet lehet majd elhelyezni. A Kaplony-utcai szárny kertre néző teremsorában a *Zichy-múzeum* kaphat majd helyet s az így felszabaduló főhomlokzati helyiségeket a modern galéria gyarapítására lehet majd felhasználni.

Végeredményben 1300-ra növelhetjük majd a képtár anyagát.

A Kaplony-utcai szárny utcai része egyelőre csak raktáraknak lesz felhasználható, de ha ennek a tűzfalát néhány év múlva homlokzattá építteti át stílusosan a főváros, ezekben a helyiségekben 16 emeleti teremben kaphat helyet a fővárosi Múzeum anyaga. A földszinti helyiségeket is részben raktár, részben múzeum számára lehet felhasználni.

A földszint kerti részén, megfelelő átalakítással egy 300 négyzetméteres, hatalmas termet nyerünk.

Tervezzük, hogy a Kaplony-utcai nagy világítóudvar helyén építjük meg az új lépcsőházat, az udvart pedig a kőemlékek felállítására használhatjuk fel és itt is kialakulhatna egy olyan gyűjtemény, amely *a német városi múzeumok szép történelmi udvarainak hangulatát ébreszthetné.*

*

Van másik érdekes elgondolás is a Fővárosi Múzeum elhelyezésére, valamelyik régi, történelmi becsű pesti épület felhasználásával. Gondolnak arra, hogy a Fővárosi Múzeum céljára meg kellene szerezni a Ferenc József-téri *Lloyd-palotát*, amely ma a Trieszti biztosító tulajdona, vagy a Deák-téri *„Török Császár-házat"*, amely a régi Pest egyik legbecsesebb emléke. Kombinációba került a régi budai Városháza, a mostani I. kerületi elöljárósági épület is, ezt azonban egyrészt nem lehet nélkülözni, másrészt szüknek is bizonyulna.

Mégis megvalósul a budapesti reumakórház

A francia balneologusok látogatása a kérdést ismét felszínre hozta

A mult héten Budapesten járt francia orvosok egyik ámulatból a másikba estek, amikor sorra mutatták nekik a budapesti gyógyító melegvízforrások gazdag sorát. A neves francia balneológusok sajnálattal konstatálták, hogy *milyen kevéssé ismerték mostanáig a magyar fővárosnak ezeket a kincseit,* amelyek olyan páratlan gyógytényezők, hogy Budapestet minden más világvárostól megkülönböztetik. A francia tudósok ugyanakkor csodálkozásukat fejezték ki afelett is, hogy *a főváros ezeket a rendelkezésre álló gyógytényezőket milyen kevéssé használja ki* és így például nem értették meg, hogy Budapesten, ahol a reumabetegek nemzetközi gyógyhelyének kellene lennie, miért hiányzik *a speciális reumagyógyintézet,* vagy a tudományos kutatóintézet, amely a külföldi orvosokat is vendégül láthatná.

Ez a körülmény tette ismét aktuálissá, hogy a főváros vezető körei újra foglalkozzanak a reumakórház, illetve a Rudas-fürdő átépítésének a súlyos pénzügyi viszonyok miatt már-már végleg elejtett tervével. Természetesen a régi, nagyszabású átépítési tervre, a dunaparti kolonádra, a hatalmas gyógyudvar megvalósítására most nem gondol senki, hanem dicséretreméltó ötletességgel egy másik olyan terv alakult ki, amely eddig is kézenfekvő volt, csak a nagy tervek mellett elsikkadt, holott aránylag igen kis áldozattal megvalósítható.

A felmerült tervről

beavatott helyen

az alábbi információt szerezte a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A Rudas-fürdő nagykiterjedésű épülete mai formájában nagyrészt teljesen kihasználatlan, — mondotta informátorunk. Az emeletsor nagyrészét például a gőzfürdő kabinjai foglalják le, holott ezeket másutt is nagyon jól el lehetne helyezni, míg a középső részen teljesen használaton kívül helyezett márványfürdő állanak. Ezek a fürdők márványból faragott óriási kádak, amelyek tágas szobákba vannak beépítve, de

ezeket a fürdőket évek óta nem használják.

mert a főváros higiéniai okokból már 8—10 évvel ezelőtt használaton kívül helyezte. A régi márványfürdők ugyanis úgy épültek, hogy a víz egyikből a másikba folyt át s így végeredményben mindegyik kád vize állandóan szennyezett volt. A gőzfürdőkabinok és a régi márványfürdők eltávolításával felszabaduló épületszárnyakban

30 szobát lehet kényelmesen berendezni

és ehhez hozzáadva a meglévő 8—10 szobát, megfelelő átalakítással 40 ágyas gyógyintézet állana rendelkezésre és még jutna bőven hely a laboratóriumoknak, kezelő- és rendelőszobáknak és egyéb orvosi helyiségeknek is.

— A gőzfürdő kabinjait a fürdő földszintjén levő és ugyancsak alig látogatott kőfürdők helyére akarják áthelyezni. A földszinten megmaradhatnának ezenkívül a mostani fürdők, itt lennének a közös helyiségek. Mindez

aránylag olcsón és könnyen megoldható építkezéssel

megvalósulhat. Emeletráépítésről vagy nagyobb építkezésről nincs szó, de ezzel a kisebb átalakítással mégis megoldaná a főváros a reumakórház kérdését és használhatóvá, virágzó szanatóriumnyezővé változtatná a Rudas-fürdőt.

Az érdekes terv a költségszámításokkal együtt rövidesen a szakbizottság és a tanács elé kerül.

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Ripka Ferenc és Huszár Aladár

Kozma Jenő nyilatkozik a volt és a leendő főpolgármesterről — A városigazgatás legközebbi feladatai

A várospolitikai élet legnagyobb eseménye a főpolgármester-változás: *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester tudvalevőleg benyujtotta lemondását és ezt követőleg a kormány *Huszár* Aladár dr. győrmegyei főispánt jelölte a főváros legmagasabb pozíciójába. Budapest közel jövő életére oly messzekiható fontosságú kérdésről

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nyolcévi kemény és megfeszített munka után elhagyja őrhelyét *Ripka* Ferenc főpolgármester, aki működésének minden pillanatában arra törekedett, hogy megteremtse a harmóniát a törvényhatóság pártjai között. Annakidején,

amikor a Gázgyár éléről Budapest legfőbb pozíciójába hívta meg a Bethlen-kormány,

csak kevesen voltunk azok, akik ismertük kiváló kvalitásait, roppant munkabírását, objektivitását és minden irányba szétsugárzó jószándékú elgondolásait. A gyűlölet és az engesztelhetetlenség atmoszférájában *Ripka Ferenc volt az, aki levezette a szenvedélyeket* és sikerült is neki olyan szellemet kihozni, amelytől vezettetve,

a főváros közgyülési teréből az alkotások sorozata indulhatott útjára.

Az ő intenciói szerint hívtuk életre az *Egységes Községi Polgári Pártot* azzal a célkitűzéssel, hogy mint középpárt, *kiegyenlítő munkát végezzen a szélsőséges pártok között* és támogatásával tegye lehetővé a városkormányzás felelősségteljes munkáját.

Méltó utóda volt Kammermayernak, Ráth Károlynak, Heltai Ferencnek, Bárczy Istvánnak

és elmondható, hogy ezekben a küzdelmes években kifejtett tevékenységéért kiérdemelte minden budapesti polgár őszinte háláját.

— Ma már köztudomású, hogy *Ripka Ferenc távozása nem jelenti azt, hogy elhagyja eddigi munkásságának körét.* Számitunk továbbra is férfias, becsületes törekvéseire és ritka tapasztalataira, amelyek hozzáértésével párosulva

még bizonyára nagy hasznára lesznek a törvényhatóság érdekeinek.

Bírjuk is ezirányú igéretét és hisszük, hogy munkásságának még sok eredményét fogja látni Budapest székesfőváros.

— A kormány jelöltje a főpolgármesteri állásra *Huszár* Aladár dr., a közigazgatási kérdések egyik legkiválóbb ismerője, aki *a legsúlyosabb viszonyok között hosszú éveken keresztül vezette a vidék több jelentős és nagy törvényhatóságát.* A kormány választását éppen ezért nagy örömmel fogadjuk, mert

Huszár Aladár kvalitásai feljogosítanak arra a hitre, hogy működését Ripka Ferenc szellemében fogja továbbfolytatni.

Mint a kormány bizalmának letéteményese, száz százalékig eleget kíván tenni *Gömbös* Gyula miniszterelnök ama határozott kívánságának, hogy

Budapest törvényhatóságában továbbra is a békés alkotómunka irányelvei érvényesüljenek.

Személye és eddigi működése garancia arra, hogy a törvényhatóság olyan irányitót kap, *akinek minden ténykedését Budapest szeretete és fejlesztése fogja diktálni.*

Az elmult napokban az *országos egységes párt* átszervezése új és nagyfontosságú feladatot hárított *Kozma* Jenőre: *Bethlen* István gróffal, *Mayer* Jánossal, *Ráday* Gedeon gróffal és *Rakovszky* Ivánnal együtt ő is tagja lett az országos szervezet vezetőségének, amelynek kapcsán olyan hirek terjedtek el, hogy ez a nagy lekötöttség *Kozma* Jenőt esetleg elvonja a városházán eddig betöltött súlyos hivatásától.

— A miniszterelnök úr és az országos párt bizalma a legfőbb vezérkarba osztott be, — mondotta erről *Kozma* Jenő, — azonban ez *nem jelenti azt, hogy a főváros ügyeit a legkisebb mértékben is alárendelném az országos szempontoknak.*

Én Budapest választott képviselője vagyok, így természetes, hogy minden idegszálam és szeretetem a fővároshoz köt

és ha országos vonatkozásban is megsokasodnak ezután teendőim: meg fogom találni mindig azt a munkabeosztást, amelyik lehetővé teszi számomra a vállalt kötelezettségeim hiánytalan teljesítését.

*

Általános városigazgatási kérdésekről elmondotta *Kozma* Jenő, hogy a legközelebb eső feladat a költségvetés közgyülési letárgyalása, az inségmunkák további sorozatainak vállalatba adása, a bánhidai centráléval a függő kérdések rendezése és a villamosforgalom nívójának emelése.

ARANY is csak akkor érték, ha van hozzá jó EGÉSZSÉG

Hasznos tudni,

hogy a derűs hangulat, a jó **közérzés** mindig a gyomor és belek kifogástalan működésétől függ.

Szorulásban szenvedőknél, **emésztési** hiányoknál pedig

Schmidthauer természetes **Igmándi** keserűvize **legjobban bevalik.**

Az Igmándi viz használati utasitással mindenütt kapható!

Megszervezik a gyakornoki, de megszüntetik az ideiglenes hivatalnoki állásokat

1873-ig visszamenőleg átkutatják a főváros összes közgyűlési jegyzőkönyveit a státusrendezés előkészítése során

Gallina Frigyes dr. tanácsnok asztalán öt igen nagyfontosságú rendelet fekszik és vár a közeli életbeléptetésre. Mind az öt a fővárosi közigazgatás tervezett racionalizálásával van összefüggésben és azoknak az előterjesztéseknek a praktikus megvalósítására vonatkozik, amelyeket anakidején a *Fővárosi Hirlap* részletesen ismertetett.

A rendeleteket a legközelebbi napokban referálja *Gallina* tanácsnok *Sipőcz* Jenő polgármesternek. A kiadásra váró rendeletek a következők: a segédhivatalok és az egész kezelési szak reformja, a mostani központi segédhivatal helyébe kerülő új szerv felállítása, a tisztviselőtovábbképzés, az új decentralizált iktatás és kiadás, illetve az ügyosztály közötti gyors kézbesítés, továbbá a gyakornoki állások rendszeresítése. Munkában van az új státus-szabályzat előkészítése is.

A gyakornoki állások szervezése, az új státus-szabályzat és a közigazgatás racionalizálásának közeli eseményei iránt

illetékes helyre

fordultunk felvilágosításért, ahol a következőkben tájékoztatták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Ezek a rendeletek még nem a tulajdonképpeni racionalizálásról szólnak, hanem csak az előkészítést szolgálják. *Belső intern átszervezéséről van szó,* amelyek a nagyközönséget csak akkor fogják érdekelni, ha gyorsabb közigazgatásban és az ügyek simább elintézésében jelentkeznek.

— Készen van a gyakornoki állások megszervezésére vonatkozó előterjesztés is. Eredetileg az volt az elgondolás, hogy az általános státusrendezés során oldjuk meg ezt a fontos kérdést, ez a terv azonban időközben megváltozott. A státusreform előkészítése ugyanis olyan nagyszabású és nagy körültekintést igénylő munka, hogy előkészítése is még hetekig tart s legalább ugyanannyi időbe telik majd a tervezet letárgyalása.

A gyakornoki állások szervezését többé-kevésbé mint szükségintézkedést kezeljük, azért ezzel nem várhatunk a státuskérdés elintézéséig, hanem külön kellett választani.

Változatlanul fennáll a számszerűség. Mint már a *Fővárosi Hirlapban* régebben elmondottuk, 150 körül lesz a fővárosnál létesülő gyakornoki állások száma. Mivel azonban a gyakornoki állások szervezésének kérdése mégsem választható el az általános státusszabályozás ügyétől, már most szabályozás történik arranézve, hogy

a gyakornoki állások szervezése és az ideiglenes hivatalnoki állások megszűnése között bizonyos junktim létesüljön.

A jövőben ideiglenes hivatalnokokat nem vesz fel többé a főváros, hanem minden szakon gyakornokokat. Ez a reform azonban nem jelenti azt, mintha a meglévő összes ideiglenes hivatalnoki állásokat gyakornoki állássá szervezné át a főváros. Ezt annál kevésbé teheti, mert a gyakornoki állások díjazása a kezdeti stádiumban *lényegesen kisebb lesz, mint a már régebb idő óta szolgálatban álló ideiglenes hivatalnokoké,* már pedig a főváros a közeljövőben megvalósuló közigazgatási reformok révén senkit sem akar és nem is fog megrövidíteni, hátrányosabb helyzetbe juttatni és nem fog senkit elbocsátani.

A megüresedő magasabb állások betöltését ugyan teljes mértékben mellőzni nem lehet, de az előléptetés folytán megüresedő alacsonyabb állásokat már csak gyakornokokkal fogjuk betölteni.

*

A státus-szabályzat előkészítése igen nagy munka. Egyelőre azzal foglalkoznak az elnöki osztály megbizott tisztviselői, hogy *1873-tól kezdve, vagyis 50 évre visszamenően áttanulmányozzák a főváros összes közgyülési és tanácsi jegyzőkönyveit,* igy állapitják meg, hogy az egyes állásokat mikor, milyen formában, milyen számban szervezték, miért szüntette meg a főváros a gyakornoki állásokat és alacsonyabb kategóriákat, amelyek a régebbi időben megvoltak. A munka második étappja a tisztviselői létszám pontos megállapitása kategóriák szerint és a harmadik csoportba tartozik az illetmények, a fizetések kérdése. Mindezek a kérdések a sürgősség és az előkészület sorrendjében már a költségvetési vita befejezése után napirendre kerülnek.

A pneumatikus SKF „AUTÓKOCSI“ ezeket az előnyöket még fokozza.

SKF Svéd Golyóscsapágy Részvénytársaság

Telefon 308-08 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 55 Telefon 402-78

Salgótarjáni PERPETUUM NEO-PERPETUUM REX

folytonégő kályhák

olcsók, mert hazai szénnel gazdaságosan fűthetők!

Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Részvénytársulat

Mintaraktár: VI., Andrássy-út 29 Telefon: 24-5-63

Minden vaskereskedésben is megrendelhető!

Herkules

Magas és Mélyépitő Vállalat

Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.

Telefon: Kőbánya 76—21.

Eltörlik a taxihatárokat

Meg akarják szüntetni azt a rendszert, hogy a visszafelé jövő üres autók tarifáját is meg kelljen fizetni

Amikor évekkel ezelőtt az autótaxi-viteldíjak reformját megalkották, sok tekintetben módosították az úgynevezett *taxihatárokat* is, amelyek főleg a külterekre irányuló utazásoknál játszottak fontos szerepet. A főváros határán túl eső utazási célpont elérése után az utasnak nemcsak a viteldíjat kell leróni, hanem megfizetni a visszafelé vezető tarifát is addig, amíg az üres taxi a főváros határát újból el nem éri.

Ez a rendszer fennáll ma is,

bár sok tekintetben módosították, végleges rendezés azonban nem történt.

Az elmult napokban olyan hírek terjedtek el, hogy *uz autótaxi-tarifát módosítják*, mégpedig felfelé irányuló tendenciával. Ezt a hirt *a legkategórikusabban megcáfolták*, ellenben tény az, hogy valami készül a taxiközlekedés terén.

Beavatott forrásból arról értesülünk, hogy

a taxihatárok reformja most radikális útra terelődik.

A főváros vezetősége többszöri sürgetésre annak a megvalósítására törekszik, hogy *az autótaxikat igénybevevő közönség mentesítve legyen olyan díjak fizetése alól, amelyek az üres taxi útját visszafelé a határig felszámították*. A tervek szerint végleg el akarják törölni ezt a rendszert és máris megkezdődtek a tanácskozások az életbeléptetés időpontjáról.

Alig hihető, hogy a taxivállalatok ebbe az elgondolásba belenyugszanak, mert köztudomású, hogy *ez év eleje óta az üzemköltségekben jelentős drágulások álltak be*. Ennek ellensúlyozását célozta az a nemrégiben felvetett kívánság, hogy *a főváros járuljon hozzá a tizenöt fillérig terjedő pótdíjak szedéséhez*, amely minden egyes autóutazás után esedékessé vált volna. A közlekedési bizottság mellőzte ezt a kérdést, a tanács azonban méltányolva a felhozott indokokat, pártoló felterjesztést intézett a kereskedelmi kormányhoz. A kormányhatóság nem járult hozzá a viteldíjak ilymódon való megdrágításához, de kilátásba helyezte, hogy

alkalmas időpontban újból foglalkozik a kérdéssel.

Ilyen előzmények után nem valószínű, hogy a taxivállalatok rovására bizonyos vonatkozásokban *tarifaleszállítási* tervek érvényesüljenek.

Évi 78.000 pengő jövedelmet hoz a fővárosnak a városszéli telepités

Félpercnyire a teleptől megállóhelyet létesít a MÁV — A Földtani Intézet vizsgálata megoldotta az ivóvizkérdést

Szerdán a közgyülés megszavazta az egymillió pengős MABI-kölcsönt és csütörtökön már a tanács is hozzájárult, hogy ebből a millió pengőből végrehajtsák a szociális inségenyhítő akció egyik legfontosabb programmját, *a városszéli telepitést*. A városszéli telepítés kérdésében az utolsó szót a pénteki közgyülés mondja ki, de már most biztosra vehetjük, hogy a városszéli telepítés a legközelebbi jövőben megvalósul.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

Liber Endre alpolgármesternél

érdeklödött a városszéli telepítés végrehajtásának programmja iránt és a következő választ kapta:

— A törvényhatósági bizottság hozzájárulása után a versenytárgyalást *haladéktalanul* kiírja a főváros. A kiíráshoz az összes előkészületek megtörténtek, úgyhogy ebben a tekintetben késedelem nem lesz. A fővárosnak az a célja, hogy minél több kisembert foglalkoztasson ennél az alkalomnál is, tehát arra törekszünk, hogy

egy-egy vállalkozó, illetve iparos legfeljebb egy-két épületre kapjon megbizást, generálvállalkozók pedig egyáltalában nem jutnak szerephez.

Az építkezést, — miután a versenytárgyalás határideje meglehetősen rövid, — lehetőleg már *a jövő hónapban el is kezdik* és amíg az időjárás engedi, folytatják. Ha csak egy mód van rá, a lakóházak még a tél beállta előtt tető alá kerülnek és legkésőbb a tavasszal beköltözhetőkké válnak.

*

A városszéli telepítéssel szemben igen sok ellenvélemény hangzott el és még mindig vannak olyanok, a tanács és a közgyülés tagjai között, akik *bizonyos aggodalommal* néznek a telepítési terv megvalósítása elé. Ezeknek az aggodalmaknak a túlzott voltára és alaptalanságára érdekesen világít rá

vágvecsei Wellisch Andor

törvényhatósági bizottsági tag, aki a szakember alaposságával bírálja a kérdést és a következőkben fejtette ki álláspontját a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Érthetetlen a kislakásos telepítés gondolatával szemben álló averzió, holott nem is új gondolat a városszéli telepítés. Németországban 1932-ben 18.000 ilyen ház épült, mégpedig 200 közhatóság területén. A telepítések annyira kedvező eredményt mutatnak, hogy Németországban újabb 25 millió márkát irányoztak elő ilyen telepítésekre. *Berlinben* 1375 ilyen telepes kis ház épült, *Poroszország* egyéb városaiban 9107, *Bajorországban* 1452, *Szászországban* 1920.

— A telepítésnek nemcsak gazdasági, hanem erkölcsi jelentősége is nagy.

Akik bérkaszárnyák helyett ilyen telepeken laknak, nem proletárosodnak el, hanem hasznos, dolgozó polgárok maradnak.

Az sem mondható, hogy a telkek túlkicsinyek, mert Németország 308 hasonló települése mind 3—400 öles telkeken épült fel.

— Tévedés, hogy ez a telepítésre szánt föld túldrága ilyen célra, mert hiszen azon a részen az ingatlan olcsó, legfeljebb 6 pengőt ér ölenként. Egyébként a főváros ma alig kap érte valamit, mert az olcsó bért sem térítik meg. *Viszont ha felépül a kislakásos telep, 78.000 pengő évi jövedelme lesz belőle a fővárosnak, amivel amortizálhatja a kölcsönt.*

— A kiszemelt hely igen szép. A középítési bizottság megtekintette. Erdő melletti, egészséges terület, a villamostól 15—16 percnyire van, de közvetlenül a vasútvonal mellett. A főváros kérésére már intézkedett

a MÁV igazgatósága és a telep mellett, közvetlenül megállót létesít, úgy hogy ekkor a házak félpercnyire lesznek a vasútállomástól.

— Sok szó esett a csatornázásról és a vízvezetékről is. Ez tényleg nem lesz, de a főváros felkérésére *a Földtani Intézet fúrásokat végeztetett és megállapította, hogy kellő mélységben alkalmas ivóvíz található*. Ami az egyes házak drágaságát illeti, közlöm, hogy a *Magyar Mérnök- és Épitészegylet* külön számításokat végeztetett és megállapította hogy egy-egy *ilyen lakás 3.300 pengőből lesz felépíthető*.

— Mindezeket összevetve mint építész és mint a középítési bizottság tagja, nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy a főváros minden aggály nélkül hozzáfoghat az építkezéshez és ezzel nemcsak az odakerülő kisembereknek tesz jót, hanem az ott munkát találó iparosok és munkások százainak is.

LOPOS GYULA
Budapest, III. Bécsi-út 85. — Telefon: 625-05
Tornaszerek, iskolapadok, játszóberendezések és butorok gyára

Obendorfer Károly és Rudolf
okl. mérnök, kövezőmesterek
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Handl István
kövezőmester
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

Helfenstein Károly
kövezőmester, útépítési vállalkozó
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Reinisch és Wohl
okl. mérnökök, építési vállalkozók
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

Neumann Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester, útépítési vállalkozó
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
kövezőmester
VII., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

KRAUSZ FERENC
kövezőmester
VI., Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Schaffer György
útépítési vállalkozó
II., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

Schaffer Antal
út- és csatornaépítési vállalkozó
II., Biai-út 21. Telefon: 52-2-91

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386-93. Telefon: 386-93.

STREBEL
Kazánok
Radiatorok
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906-02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
96 filléres újdonságok! VI., Andrássy-út 39. 96 filléres újdonságok!

Szív a szívekhez

*

Egy nemesen, tisztán csengő hang kopogtat a magyar szivek ajtaján.

November van. Jön a tél a maga könyörtelen hidegével és sokaknak, jaj, nagyon sokaknak nincs meleg takarójuk.

Sokaknak, nagyon sokaknak ablakán az üveg helyett odaragasztott papirost tépi fel éjszaka a süvöltő szél és nem söpri le az asztalról a vacsora ottfelejtett morzsáit, mert nem volt vacsora. Ebéd se volt.

Sokaknak lábán vált ronggyá tavaly óta az óeska cipő, testén tépett foszlánnyá az elviselt ruha.

És a szegényekért, az éhezőkért most Horthy Miklósné, Magyarország kormányzójának felesége emeli fel szavát a magyar társadalomhoz, mint ahogy minden esztendőben és mindenkor is tette. Nemes és tiszta egyszerűségbe csengenek ezek a szavak, amelyek az igazság egyenes és keresetlen őszinteségével mondják meg, hogy sokan, fájdalmasan sokan vannak embertársaink Magyarországon, akiknek a mostohára fordult életsors nem adja meg a mindennapi betevő falatot és a meleg otthont. Adjatok, mondja Magyarország kormányzójának felesége, adjatok, mert *sokszázezer inséges ember szorongó aggódással várja, hogy váltsuk meg a közelgő tél szenvedéseitől.*

Az emberi jóságnak, a könyörületességnek patyolatfehérségben ragyogó intézményét teremtette meg Magyarországon Horthy Miklósné. Az államfő feleségének példás jóságával és kötelességérzetével állott azok élére, akik a nyomor sebeit gyógyítják szivük minden szeretetével. És a tavalyi esztendőben a *Horthy Miklósné segélyakció részére több mint félmillió pengőt* adományozott a magyar társadalom és *a természetbeni adományok értéke majdnem ugyanennyi volt.* Ebből *129.123 egyén, illetve család* részesült segélyben az 1931/1932. évben és azonkívül *63 jótékonycélú intézet,* amely a részére kiutalt segélyt szintén a nélkülözők ezrei között osztotta szét. És abból a kimutatásból, amelyet a tavalyi akcióról Horthy Miklósné most a magyar társadalom elé tárt, még egy igen figyelemreméltó és követésre érdemes tanulság világlik ki: *az adományozók egyetlen fillérje sem ment el adminisztrációs költségekre.*

Ennél a pontnál meg kell állni egy pillanatra. Ezt a pontot meg kell tanulni. És fel kell jegyezni, hogy a magyar társadalomtól befolyt *531.790 pengő és 42 fillér pénzből pontosan 531.790 pengő és 42 fillért kaptak az inségesek.* A Horthy Miklósné segélyakció minden adminisztrációs munkát egyetlen fillér adminisztrációs költség nélkül végzett el. Ennél a ténynél nincs megnyugtatóbb azok számára, akik elküldik pengőiket vagy akár filléreiket, mert abban a biztos érzésben küldhetik el, hogy minden fillér pontosan odakerül, ahová szánták: adminisztrációs költségek nélkül, valamely inséges családanya kezébe.

Most ismét itt a tél. És ismét utnak indul egy kérő szó, hogy bekopogtasson mindenhová, ahol már melegen pattog a kályha és az élet szépségéről duruzsol a fűtött kandalló. Ismét felemelj szavát a jótékonyság nemes gondolatának és nemes kötelességének istápolásáért Horthy Miklósné és beszél azokról, akiknek nincs, azokhoz, akiknek van. A világ minden országában jéghideg seprővel söpri a nyomor a kenyércsatában elesetteket. A világ minden földjén egyformán reszketnek rongyaikban az éhezők. Minden társadalomnak ezrével vannak koldusai. Nemcsak olyanok, akik nyiltan és szégyenkezés nélkül mutogatják sebeiket, hanem ezrével vannak olyanok is, akik szemérmesen takargatják a nyomort, akik nem kopogtatnak, nem kéregetnek, hanem megbujva mindenki elől, viselik sorsuk rájuk mért csapását.

A jótékonyság keze hozzájuk is elér. A jótékonyság kötelessége, hogy elérjen hozzájuk. A társadalom kötelessége pedig, hogy a jótékonyság kezébe adja azt a fillért, azt a kenyeret, azt a cipőt, amelynek el kell jutnia a hideg pincelakásba, a barakkba, a menhelyre, a széljárta viskóba, a dermedt padlásszobába, mindenhova, ahol nagy dolog a karéj kenyér és áldás a meleg kabát.

Horthy Miklósné az államfő feleségének legnemesebb hivatásával lett szószólójává az emberbaráti szeretetnek, a jótékonyságnak. Munkatársai, — akik között Ripka Ferenc is a közel jövőben jelentős tevékenységet vállal, — társadalmunk legelőkelőbbjei. És kell, hogy mindenki szivében visszhangja rezegjen a felhívás tisztán, jóságosan csengő szavainak, annak a meggyőződésnek, hogy *„a bekövetkezendő nehéz télen ismét nagyon sok szárnyaszegett és hitét vesztett szegény családnak tudjuk visszaadni a jobb jövőbe vetett bizalmát".*

Leukoplast
magyar gyártmány

Veszedelem fenyegeti Budapest gyógyfürdő jellegét a füst, a korom és a kéngáz miatt

Ártalmatlanná kell tenni a hazai szenek égési termékeit — Tudományos körökben keresik a megoldás módozatait

A gazdasági kényszer ráterelte a figyelmet arra, hogy Magyarországnak is van szene, mégpedig olyan minőségű, amelyik nemcsak ipari célokra, hanem a kényesebb természetű üzemek és a magánháztartások számára is felhasználható. Mindehhez azonban az szükséges, hogy gyökeres újítások révén megszűnjenek a panaszok a magyar szén égési termékei, elsősorban *a kénes füst és gáz ellen,* amelyek leginkább tartják vissza a fogyasztókat attól, hogy a hazai szén használatára rendezkedjenek be. A budapesti *füst és korom* ma már napirenden levő súlyos problémája a fővárosnak, amelyről érdekes véleményt adott

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstag, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az illetékes hatóságokat és az arra hivatott szerveket sűrűn foglalkoztatják most olyan jelenségek, amelyek a hazai szén rohamos terjeszkedésével kapcsolatban a főváros atmoszférájában jelentkeznek. Ma, amikor mindenki át van hatva attól a közgazdasági érdektől, hogy a belföldi széntermelés kihasználásával nemzetgazdasági helyzetünket is javítsuk, nem lekicsinylendő kérdés annak a megvitatása, hogy a káros égési termékeket kiküszöböljük. A kénből keletkező kénsavas gázok tudvalevőleg *romboló hatást gyakorolnak az élő szervezetre,* nemcsak a vegetációra és az emberi organizmusra, hanem a holt anyagokra is. Statisztikai kimutatások igazolják, hogy

Budapesten körülbelül ötmillió pengőre tehető az a kár, amit épületeken a romboló kénsav évenkint előidéz.

Elég csak utalni legékesebb középületeink következetes romlására és ha belföldi szén égési maradványai így az emberéletre, a vegetációra és a tárgyi vagyonra is pusztító hatást gyakorolnak: joggal kell a legkomolyabban foglalkozni azzal, hogy ezeknek a káros hatásoknak elejét vehessük.

— Legutóbb a belügyminisztérium hatáskörében működő *országos fürdő- és forrásügyi* bizottság ülésén foglalkoztak mindezekkel a problémákkal, azzal kapcsolatban, hogy *az új fürdőtörvény alapján tartoznak az üzemek a maguk és a környező területek gyógyjellegét megóvni.* Köztudomású, hogy ebből a szempontból revizió alá vesznek minden ilyen engedélyt.

A Gellért- és Széchenyi-fürdővel kapcsolatban is szóbakerültek ezek az ügyek, amelyek sokat ártanak a fürdőváros mozgalomnak is.

További panaszok hangzottak el a hazai szén alkalmazásával járó oly kellemetlenségről, hogy szálló hamut is visz magával a kémények huzata, ami természetesen *a szénporképződést* is elősegíti. A bizottság erőteljes intézkedéseket és radikális javaslatokat fog ajánlani a kormánynak e tünetek megszüntetésére és el van szánva arra, hogy

a különböző intézmények gyógyjellegének megadása, illetve meghosszabbítása körül e jelenségeknek záros határidőn belüli kiküszöbölését követeli.

— *Jogosultak a panaszok különösen a Széchenyi-fürdő tekintetében,* ahol termális jellegű fürdőben egy nagy kazántelep ontja ezt a káros égési terméket. Meglátszik ez a környező fák külsején, de legnyugtalanítóbb a sétáló közönség légzőszerveire az a sok kéntartalom, amelyet a Városligetben kénytelen belélekzeni. Évekkel ezelőtt már figyelmes lett a főváros ezekre a jelenségekre és *Berczel* Jenő akkori alpolgármester enquétot is tartott az összes szakemberek bevonásával. Az enquéten az a nézet alakult ki, hogy *feltétlenül lehetne további termális víz feltárásával a kazánokat teljesen fölöslegessé tenni.* Pénzügyi szempontból vizsgálva ezt a kérdést, megállapíthatjuk, hogy a főváros budgetje évi 106 ezer pengő kiadást irányoz elő a 36 ezer métermázsát kitevő szénmennyiség beszerzésére. Akkor alapos vita után egy szűkebb szakbizottságot küldöttek ki *Vendl* műegyetemi professzor elnöklésével, amely konkrét tanulmányokat folytatott, hogy miképpen lehetne olyan alkalmas helyet találni, ahol *a második fúrás lemélyíthető.* Egyhangú véleménye volt ennek a bizottságnak, hogy

a legújabb forrást az állatkerti oroszlánbarlang közelében lehetne feltárni,

ami egyáltalában nem befolyásolná a meglevő források hozamát. Sajnos, azóta nem történt semmi, mert nincsen pénzügyi fedezet a közel *ötszázezerpengős munkára.*

— Értesülésünk szerint az illetékes egészségügyi hatóságok részéről most *imperatív kívánság hangzott el a kérdésnek záros határidőn belül való radikális rendezésére.* Nézetem szerint a megoldás nem ütközik akadályokba, csak arra kell ügyelni, hogy azok elviselhető pénzügyi terhet jelentsenek. Elképzelésem szerint megtakarítással való kompenzációt lehet biztosítani akkor, ha figyelembe vesszük, hogy a fűtésre alkalmas új termális forrás igénybevétele mellőzhetővé teszi a szén beszerzését, vagyis évenkint

körülbelül 80 ezer pengő takarítható meg, amelyet az új forrással kapcsolatos beruházás amortizációjára lehet fordítani.

Mindenesetre kényesebb része ennek az elgondolásnak az, hogy a forrásfúrás problematikus, azonban ezt a kockázatot is redukálni lehet. Meggyőződésem szerint a *nagykészültségű hazai vállalatok feltétlenül ambicionálnák az új ártézi forrás elkészítését.*

— Ezzel egyidejűleg azonban napirendre kell tűzni azt is, hogy miképpen lehet *a hazai szenek kénes termékét ártalmatlanná tenni.* Sikeres megoldás esetén

óriási perspektivája nyílik a belföldi szén terjeszkedésének,

mert akkor nemcsak egyes üzemek, hanem a háztartások is rátérhetnek a magyar szén fogyasztására. Fokozott figyelemmel kerülhet előtérbe ilymódon *a városfűtés is,* amelynek nem lehet akadályozója az, hogy pillanatnyilag nincs pénz. Fokozatos fejlődési iram betartásával ugyanis a pénzügyi kérdés is áthidalható, mert helyes vezetés mellett jelentős lukrativitást biztosít.

*

Tudományos körökben állandóan foglalkoznak ezzel a problémával. Legutóbb a kémikusok egyesületében *Pfeiffer* Ignác elnöklésével *György* dr. vegyészmérnök tartott előadást, amelyet végighallgattak a főváros gázműveinek vezetői, valamint a szakkörök kiválóságai. Az előadás tartalmát a cím fejezi ki: *a községi és távolsági fűtés gázai.* A szakemberek felfogása szerint ezt az előadást beható vita fogja követni, mert annyi lehetőséget tárt fel, hogy *efölött napirendre térni most már nem lehet.*

Plakátpályázat

A Szt. Gellért Gyógyfürdő és Szálló igazgatósága pályázatot hirdet kétíves művészi plakátra.

A plakát célja:

A nagyközönség figyelmét a székesfővárosi **Szt. Gellért, Széchenyi és Rudas Gyógyfürdőkre** felhívni és szuggesztív módon érzékeltetni, hogy **a radioaktív termálfürdők rendszeres használata sokkal egészségesebb és értékesebb, mint a közönséges felmelegített vízben otthon vett tisztasági fürdőké.**

Pályázati határidő 1932 november 26.

Pályadijak: I. díj . . . . 500.— P
II. díj . . . . 300.— „
Három megvétel á . . . . 100.— „

Részletes pályázati feltételek kaphatók d. e. 9—12-ig a Szt. Gellért Gyógyfürdő és Szálló igazgatóságánál, Budapest, I., Kelenhegyi-út 4. sz.

MIERT KELL, HOGY ÖN A **MIRA** VIZEKET HASZNÁLJA?

MERT a MIRA keserűvíz 55 perc alatt teljesen görcsmentesen hat, íze kellemes, szine fehér, ára a legolcsóbb

A **MIRA** glaubersós gyógyviz **ötszörösen nagyobb gyógyerejű, mint a karlsbadi víz,** nem kell külön sót hozzáadni. — Kaphatók: gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

Gosztonyi és Társa „Flintkote"
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: József 358—04
specialisták

Szerdán folytatja az Egységes Községi Párt a költségvetés tárgyalását

Az *Egységes Községi Polgári Párt* szombaton rendkívüli értekezletet tartott, melyen a főváros 1933. évi *költségvetését* tárgyalták. Az értekezleten résztvett: *Becsey* Antal, *Payr* Hugó, *Glücksthal* Samu, *Petracsek* Lajos, *Scheuer* Róbert, *Dorner* Gyula, *Ugron* Gábor, *Pompéry* Elemér, *Orova* Zsigmond, *Bánó* Dezső, *Piazza* Győző, *Neményi* Imre ny. államtitkár, *Oszoly* Kálmán, *Orphanides* János, *Szabó* Sándor, vitéz *Lázár* Domokos ny. altábornagy, gróf *Takách-Tolvay* József, *Wellisch* Andor, *Lédermann* Mór, *Éber* Antal, *Németh* Béla, *Bornemissza* Géza, *Nagy* Antal, *Csorna* Kálmán árvsz. elnökhelyettes, *Vigyázó* Géza főjegyző, *Hubert* Vilmos, *Dósa* Ottó és még sokan mások.

Becsey Antal

ismertette az értekezleten a költségvetés részleteit és azokat a szempontokat, amelyek a tanácsot a tervezet letárgyalásánál vezették. A tanács annyira aprólékosan és körültekintően vitatta meg az amúgy is szükre szabott költségvetést, hogy azon

most már lényegesebb változtatásokat eszközölni nem lehet

és ezért főleg olyan ötleteket kért, amelyeket a főváros gazdálkodásának későbbi folyamán lehet majd értékesíteni és felhasználni.

Petracsek Lajos

volt az első felszólaló, aki arra hívta fel a figyelmet, hogy komolyan foglalkozni kell a *főváros adósságainak likvidálásával*. A székesfőváros 800 millió pengő vagyona által 1.3%-kot kamatozik, ezzel szemben a főváros adósságai után 7% kamatot fizet. Aktiv telekpolitikát sürgetett.

Dorner Gyula

a főváros út- és csatornaépítéseinek nagyarányú visszaesésére mutatott rá. Nemcsak azért káros ez a tünet, mert a legnagyobb munkaalkalmak elmaradását jelenti, hanem azért is tarthatatlan, mert éppen Budán, a legrosszabb, leghiányosabb a csatornázás, ahol a fürdővárost akarjuk megvalósitani,

Becsey Antal

válaszában felhívta a figyelmet arra, hogy költségvetésszerüen tényleg nagy ennél a fejezetnél a redukció, ezzel szemben inségmunka címén 9 millió pengönyi út- és csatornaépitést végeztet a főváros.

Glücksthal Samu

először Petracsek felszólalására reflektált és felfogását túlzottan pesszimisztikusnak tartja. A *főváros anyagi helyzete megnyugtató, akut kötelezettségei nincsenek*, adósságai 50—70 évre szólnak, úgyhogy a főváros életében a mobilitás nem olyan nagyjelentőségü, mint egy bank, vagy egy vállalat életében. Glücksthal ezután ismertette az adóreformjavaslatot, amelyet a tanácsban beterjesztett és elfogadott és amelyet a Fővárosi Hirlap elsőnek ismertetett.

Glücksthal hangoztatta, hogy az adókat emelni nem lehet, de

komolytalannak tart minden olyan propagandát is, amely az adók leszállítását hirdeti.

Uj munkaalkalmakat kell teremteni, javitani kell a kereseti viszonyokat s ha ez megtörténik, akkor nemcsak a főváros polgárságának sorsa fordul jobbra, hanem rendbejön a főváros budgetje is.

Piazza Győző

a Dunahidak építését sürgette meg, különösen az Óbuda-Hungária-körüti híd megvalósítását tartja nagyon fontosnak. Hidak építése olyan munkaalkalom lenne, amely számottevő tényezőként működne közre a munkanélküliség csökkentésénél.

A költségvetéshez még sokan mások is hozzászóltak, majd az értekezlet úgy határozott, hogy a tanácskozást a jövő hét szerdáján folytatják.

Városszéli telepítés és a Budapesti Helyiérdekü Vasutak

Irta BICSKEI JENŐ műszaki főtanácsos

II.

Ebben a zónában még mindig nagyarányú építési lehetőség van, hiszen az egyes elszórt telepek és községek között szántóföldeken át fut a villamosvasút, míg a város belsejében embertömegeket zsúfol egymásmellé a drága lakás nyomora. Megszünik ez a lakásnyomor akkor, ha a künnlakó telepesek részére megfelelő közlekedés áll rendelkezésre. Viszont a települések forgalmát lebonyolító vasút — és ez most a fővárosnak, mint vasúttulajdonosnak elsőrendü érdeke — csak akkor tudja gazdaságosan kihasználni szerelvényeit és nem tesz üres holtmeneteket, ha a telepeken lakók és hozzátartozóik megfelelő utastömegeket biztositanak. Ezt a forgalmat, amelynek a hivatalos idő kezdetén és végén *csúcspontterhelései* vannak, csak a több kocsiból álló, nagy szállitóképességü, kényelmes, sürün közlekedő *vasút* tudja lebonyolitani.

Azért hangsúlyozom ezt a szót, hogy *vasút*, mert sokan azon a véleményen vannak, hogy erre a forgalomra is be lehet állitani a modern kor közlekedési eszközét, a gépkocsit, autobusz formájában. De, aki ismeri a környék közlekedését és tapasztalatait a gyakorlatból szüri le, az tudja, hogy a gépkocsiforgalom ebben a vonatkozásban ma még nem jöhet számításba. A rendelkezésemre álló hely, nem nyujt módot arra, hogy ezt bővebben megindokolhassam, csak arra akarok rámutatni, hogy a korlátolt mértékü férőhely miatt nagy távolságra a löketszerü, tömeges, nyilvános, személy- és teherforgalomban a vasutakkal az autobusz nem versenyezhet, csak azok forgalmát kiegészitheti. (A BHÉV szentendre—visegrád—gizellatelepi autobuszjárata.)

Tehát nem a főváros mostani határain belül, nem városszéli telepitéssel, nem kisegységü vonatokkal érhető el az, hogy minél több ember jusson tágasabb lakószobához, a maga kis kertje megmüvelése révén jobb megélhetéshez. A jobb megélhetéshez az kell, hogy a perifériákra való kijutásra fordított idő, fáradság és viteldij pénzértéke, — hozzászámitva a telepen épitett kis ház amortizációját, vagy lakbért, — együttesen kevesebb legyen, mint a fővárosi lakbér. Ezek a tényezők ugyanis a közgazdasági élet matematikájában a legszorosabb viszonyban állanak egymással.

Ebben foglalható össze az a modern és helyes közlekedési politika, melynek a fővárosi és a főváros közvetlen környékét behálózó vasútforgalmi programot irányitania kell, hogy a *lakástermelés* elsőrendü szociális feladatának megfeleljen. A fővároskörnyéki lakótelepek kiépitése egyetlen egészséges lehetősége a fővárosi lakáskérdés megoldásának és ezen a téren a Budapesti Helyiérdekü Vasutakra nagy feladatok várnak.

Itt csak felemlitem, és erről még tudtommal senki sem beszélt, de keresztülvihető és feltétlenül célszerü volna, ha akár a vasútrészvénytársaság, akár a székesfőváros, mint a vasút tulajdonosa, a *Községi Takarékpénztár* bevonásával, a vonalak mentén — úgy mint annakidején a Budapesti Közúti Vaspálya Társaság — földszintes vagy emeletes kertes házakat épitene. Azok a területek, amelyek erre a célra igénybevehetők, ma még *olcsó áron* megszerezhetők, mint annakidején a Közúti Vaspálya Társaság margitkörúti, pacsirtamezőutcai, Alpár-utcai, Thököly-úti és újpesti telektömbjei. A tömegesebb épitkezés, minthogy a vasút az épitési anyagokat közvetlenül az épités színhelyére szállithatja, olcsón volna megvalósitható. Ez volna az a szükségmunka, amely hasznos befektetésként gyümölcsöznék. *A főváros depopularizációjától, az adóalany csökkenésétől nem kell tartani.*

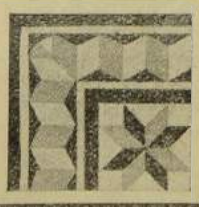
Ha ez az épitkezési tevékenység megindulhatna, akkor azt hiszem, nem hiú ábránd, hanem a valóság bázisán nyugvó következtetés, hogy nem épülhetne annyi lakás, mint amennyit bérbe ki ne lehetne adni, vagy lakbértörlesztéssel — a teljes vételár kifizetéséig a tulajdonjog fenntartásával — örökáron értékesiteni.

Nem lehet ezeket a sürgető a főváros jövőjére kiható kérdéseket, — látjuk a *Harrer*-féle Nagy-Budapest hatalmas programjának nagyszerü nekilendüléséből — ad graceas calendas elodázni, a szükebb bizottságból a nagyobb bizottságba és visszaterelni, mert a haladó élet igénye követeli a jó lakást, a jó közlekedéssel kapcsolatban és ez adja meg a lehetőségét a mainál többet dolgozásnak, de a mainál a saját kis kertes házban a többetpihenésnek is és ebből folyóan az önmüveléssel nemesitett szebb, egészségesebb életnek is.

VÁROSI IRODA ÉS GYAR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorositógépen
minden nyomtatvány házilag készithető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., Dráva-utca 5. Telefon: 91—7—65.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MESZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépitő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST,
I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépitő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84.
Budapest, X., Korponai-u. 11.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépitő-, kövező- és bitumenépitő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

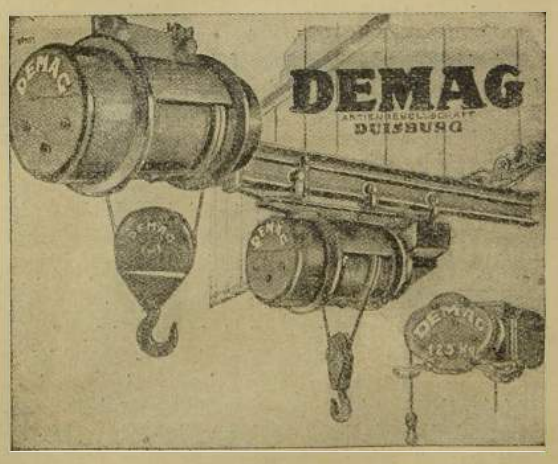
SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

HACKER EMIL
okl. mérnök, épitési vállalkozó út- és csatornaépitési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 290-95

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna- és magasépitési vállalkozó
Telefon: 514—06
Budapest, II., Margit-körút 43

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 335-42

DEMAG-emelők
ezerszeresen bevált elektroemelőink 1/4-9 t. teherbirásig
DEMAG-függődaruk
szabványrészekből összeállitott pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.
DEMAG-kettősemelők
egyidőben két teherhorogmüködnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. sulyig.
Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

ÚJ HELYISÉGBEN. A Fővárosi Hirlap szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Andrássy-út 60. szám alá, új helyiségbe költözött. Telefonszámunk változatlan: 137—15.

Ripka Ferenc távozása. A *Magyar Távirati Iroda* jelenti: A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére *Ripka* Ferenc dr., Budapest székesfőváros főpolgármesterét állásától — saját kérelmére — *felmentette* és egyúttal megengedte, hogy részére odaadó és buzgó szolgálataiért *újbóli elismerését* tudtul adják.

December második hetében lesz a felsőházi tagválasztás. A fővárosnak az Országgyűlés felsőházában helyetfoglaló tagjai közül, mint ismeretes, a közelmultban négyet, *Gaár* Vilmost, *Bódy* Tivadart, *Joanovich* Pált és *Szigeti* Jánost kisorsolták. A kormány már értesítette a fővárost, hogy az új felsőházi tagokat december első felében kell megválasztani. Értesülésünk szerint a törvényhatósági bizottság felsőházi tagokat választó közgyűlése december 7-én lesz.

Az újjáalakított központi választmány. A szerdai közgyűlésen újjáalakított Központi Választmány tagjaivá az Egységes Községi Párt részéről a következőket választották meg: *Usetty* Béla dr., *Martin* János, *Orova* Zsigmond dr., *Horváth* Károly, *Payr* Hugó, *Girardi* Tibor, *Kollmann* Dezső. A többi pártokból *Joanovich* Pál, *Csetényi* Pál, *Gyurkovits* Henrik dr., *Kunze* Lajos dr., *Szőke* Gyula dr., *Miklós* Ferenc dr., *Nagy* Mihály dr., *Nagy* László dr. (keresztény párt), *Büchler* József, *Propper* Sándor, *Pakots* József, *Vörösváry* Miklós, *Csapó* Ferenc dr., *Hajdu* Marcell dr., *Szepessy* Albert, *Bechtler* Péter és *Farkas* István (egyesült ellenzék) foglalnak helyet a Választmányban. Az új tagok a közeli napokban teszik le az esküt a polgármester kezébe.

Budapesti mintára épül meg a francia Riviera csatornázása. A francia orvosok és balneológusok látogatásával egyidőben érkezett Budapestre a francia Riviera Menton városának polgármestere is, hogy tanulmányozza a székesfőváros közüzemeit és berendezéseit. A mentoni polgármester, Henri *Condamine*, *Molinary* dr., *Luchon* város tisztiorvosa és Le Comte Pierre de la *Trameryl* kíséretében megtekintettek több kórházat, klinikát és meglátogatták a központi csatornaszivattyú telepét is. A mentoni polgármester a vendégeket fogadó és kalauzoló *Zaitz* László műszaki főtanácsosnak elmondotta, hogy azért érdekli különösen ez a berendezés, mert a Rivierán a közel jövőben nagyarányú csatornázás és hatalmas központi szivattyútelep létesül. A főváros szivattyútelepének tökéletes berendezése és mintaszerű rendje annyira meglepte a mentoni polgármestert, hogy részletes adatokat és műszaki leírásokat kért a fővárostól, mert mintául akarják felhasználni. Egyidejüen érintkezésbe léptek a *Ganzgyárral* és a *Farkasvölgyi Villamossági Részvénytársasággal*, amely vállalatok annakidején a szivattyútelep berendezéseit a legteljesebb megelégedésre szállították.

Tandíjreform a fővárosi iskolákban. A főváros vezetősége revizió alá veszi a községi iskolákban érvényben levő tandíjszabályzatot. A reform a *szociális megértés jegyében készül* és legfontosabb része az, hogy a tandíjkedvezményt ezentúl nemcsak közhivatalnokok gyermekei nyerhetik el, hanem kisjövedelmü magánhivatalnokok, ipari munkások és bármilyen kisjövedelmü, sokgyermekes családok is. A polgári iskolákban különös kedvezményeket vezetnek be. Tekintettel lesznek arra, hogy ezt az iskolát főként szegény emberek gyermekei látogatják és ezért *a tandíjat általában leszállítják*, a tandíjmentességben részesíthető gyermekek számát pedig korlátlanná teszik. Az eddigi szabályok szerint ugyanis gyengébb előmenetelü tanulók nem kaphattak tandíjmentességet. Kibővítik a beiratási díj alól mentesíthető tanulók kontingensét is. A beszedett beiratási díjakat ezentúl nem az egyes iskolák gyüjtik össze, hanem be kell szolgáltatni a központi pénztárba.

Revizió alá veszik a fővárosi temetők kertészeti árszabásait. Az utóbbi időben a közönség köréből sokan kifogásolták, hogy a fővárosi köztemetők kertészeti díjszabása nagyon magas. Különösen a virág- és növénydíszítések árait sérelmezték és elsősorban a kerepesiúti temető kertészeti árait drágálták. A főváros vezetősége

November 8-án választja a közgyűlés az új főpolgármestert

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter hétfőn délben leiratot intézett a polgármesterhez azzal a felhívással, hogy

a főpolgármester megválasztására a törvényhatósági bizottság 8 napon belül ülést tartson.

A belügyminiszter egyidejüleg leküldötte a főváros közönségének

a kormányzó legfelsőbb kéziratát,

amely lepecsételt borítékban a törvény előírásának megfelelően *hármas jelölés* sorrendjét tartalmazza. A legfelsőbb kéziratot a közgyűlésen felolvassák és a jelöltekre a szavazást elrendelik.

Sipőcz Jenő dr. polgármester nyomban intézkedett, a főpolgármester-választó rendkívüli közgyűlés összehívása iránt.

A törvényhatósági bizottság november 8-án, kedden délután választja meg az új főpolgármestert.

A november 11-én, pénteken kezdődő költségvetési tárgyaláson *már az új főpolgármester fog elnökölni.*

most elrendelte, hogy ezeket *a díjszabásokat vegyék revizió alá* és az egész vonalon mérsékeljék.

Károly-nap óbudán. A III. kerületi Egyesült Polgári Társaskör csütörtökön este elnöke *Andrétka* Károly h. rendőrfőkapitány, törvényhatósági bizottsági tag tiszteletére, névünnepe alkalmából társasvacsorát rendez, amelyen megjelenik az Egységes Községi Polgári Párt és a Polgári Egység Klubjának központi vezetősége is.

A Kelenföldi Társaskör gyermekfelruházási akciója. A Lágymányos és Kelenföld legnagyobb társadalmi szervezete, a *Kelenföldi Társaskör* hölgybizottsága már évek óta nagyarányú munkásságot fejt ki a téli jótékonysági akciók sikere érdekében. A társaskör hölgybizottsága *Becsey* Antalné elnöknő és *Sümeghy* Lászlóné irányításával rendszeresítette a *csütörtöki teadélutánokat*, amelyeknek jövedelmeit a szegény gyermekek felruházására fordítják. Az elmult évben is tekintélyes összegek gyültek össze erre a célra, amelyből a kerület inségeseit ruhanemüekkel látták el.

Szorulásban szenvedőknél az „Igmándi" víz válik be legjobban.

A FANSz műsoros estjei. A *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége* a népmüvelési bizottság támogatásával *október 15-én* évadnyitó hangversenyt rendezett Mária-utcai székházában. *November 5-én* irodalmi est, *december 3-án* kabaré-est, *december 31-én* Szilveszter-est. A műsort táncestély követi.

Megalakult a déli kerület egységes pártjának iparos szakosztálya. A Ferencvárosi Kaszinóban *Fábián* István elnöklésével a belvárosi, józsefvárosi, zuglói és kőbányai egységespárti iparosok nagygyülést tartottak, amelyen kimondották külön szakosztályban való tömörülésüket és nyomban megválasztották a tisztikart. Elnök: *Usetty* Béla orsz. képviselő, társelnökök *Hatolkay* Kázmér, *Martin* János, *Payr* Hugó, *Popelka* Ignác, *Schmidt* Róbert és *Wellisch* Andor fővárosi bizottsági tagok, alelnökök *Deák* Sándor, *Faragó* Rudolf, *Fábián* István, *Hammang* József, *Hartmann* Bódog, *Hentz* Kálmán, *Misura* Mihály, *Sajó* János és *Schreil* János, főtitkár *Führer* László. A nagygyülésen *Wellisch* Andor ismertette a párt munkásságát a városházán és különösen a városszéli építkezéssel elért sikert, majd *Usetty* Béla az iparosság egységes szervezkedésének jelentőségét és a Gömbös-kormány programjának megvalósítása révén várható javulást hangoztatta.

A Rimamurány—Salgó-Tarjáni Vasmű Részvénytársaság 51-ik rendes évi közgyülése az előterjesztett 1931—32. üzleti év zárszámadását elfogadta és az igazgatóság részére a felmentvényt megadta.

Uj piac épül a Széna-téren

A szénatéri piac közeli rendezésével régi panaszát orvosolják a budaiaknak. Az államrendőrség főkapitánya is több alkalommal sürgette a piactérnek rendezését közbiztonsági és közlekedési kifogások miatt. A szénatéri piacot az utóbbi időben annyira igénybevették, hogy az árusok egész az Olasz fasorig helyezkedtek el. A bódék egymásra zsúfolva, minden rend nélkül épültek, nélkülözték a higiénia legkezdetlegesebb berendezéseit, nem volt vízvezeték, sem csatornázás, nehezen lehetett őket tisztántartani, s mindezenfelül igen kedvezőtlenül hatott a balkánias piac az általános városkép szempontjából is.

A középítési bizottság legutóbbi ülésén *Lavotta* Gyula műszaki főtanácsos bemutatta az új, modern zártpiac végleges terveit, amelyet a következőkben ismertettek a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Az új terv szerint az árubódék leszorulnak a járdáról és az egész piac egységes területen tömörül. A piacot növelni kellett, úgyhogy a főváros megszerzett egy sarkot a sporttelep területéből. Az új piacon 120 áruhely lesz. Itt is zárt bódésorok épülnek, mint a többi piacokon. A bódésorok fából épülnek, bőrlemez-tetővel és acélredőnyökkel. A piacnak három kapuja lesz, amelyeket este lezárnak. Az építkezést ideiglenes jellegünek tervezik, míg a szénatéri csarnok megépül. A mostani rendezés, amely szintén nagy javulást jelent, 76.000 pengőbe kerül. Az új pac még ebben az évben elkészül.

Ezüst és nemesbronz sport és jubileumi tárgyak. **Schönwald ékszerész,**
Váci-utca 25, a Piarista-utca sarkán.

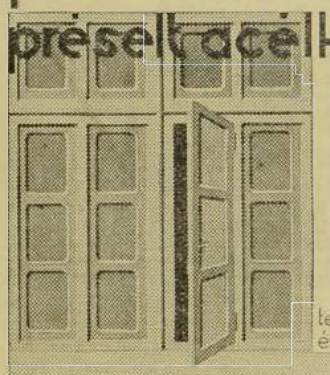
Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Labriola
SZÍNHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek színháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

Tapétázást
szolid és **művészi kivitelben** vállal
Hantos Testvérek Rt.
Budapest, VI., Horn Ede-u. 5
Telefon: **194-51**
185-23

Hirsch Mihály
út- és vasútépítési vállalat és aszfaltgyár r. t.
Budapest, V., Mérleg-utca 2
Telefon: 81—0—24
Útépítés, vasútépítés, mélyépítés, aszfaltgyártás, vasbetonaljgyártás

FÜSTÖL A KÁLYHÁJA?
Használjon **Eternit-kéménytoldatot**! Nem rozsdásodik, tartos, könnyű és olcsó! Épületének szellőztetése az **Eternit-csővel** könnyen és gazdaságosan oldható meg.
Kérjen árajánlatot
ETERNIT MŰVEK
Budapest, VI., Andrássy út 33.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk

tetszetős-tartós-tűz- és betőres biztos.
haas és Somogyi

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Burkolási munkát az Élelmiszernagyvásártelepen: Szendrő Zsigmond 2845, Péry Dezső 1363, Marik Ernő és Társa 1404,

Kábelfektetési munkát ugyanott: Hatschek, Guttmann és Társa 1145,

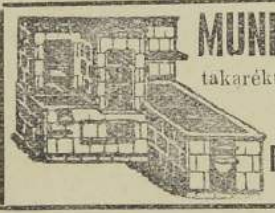
Szemétgyüjtőtartályszállítást ugyanott: Orenstein és Koppel 5220,

Szemétátemelődaru berendezési munkát ugyanott: Dávid és Kertész 15.990 pengő vállalati áron.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: J. 412-43

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosáru gyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállít: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket **legjobb minőségben**
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-ut 40. Tel.: J. 38—9—17.

FAVORIT FÉKBETÉT
Hungária tömítőanyag. Hazai gyártmány.
Grosz és Társa
BUDAPEST, V., CSANÁDY-UTCA 7. TELEFON: 912—64

DR. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS-UTCA 21. TELEFON: AUT. 272—75

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, VI., Lehel u. 8.
Telefon: 902—38.
Próbafurások, artézikutak, szürőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

„UNITAS"
VILLAMOS GÉP- ÉS MŰSZERÜZEM
DERMAFORINE LABORATORIUM
vezérképviselete, összes orvosi gépek, műszerek és berendezési tárgyak gyártása, javítása. Budapest, IV., Városház-utca 14.
(Országos Orvosszövetség székháza)

Epitőipar részvénytársaság
Budapest, VIII., Baross-utca 15. szám
Aszfaltgyár és anyagtelep
IX., Gubacsi-út 37. szám.
Telefon: 411—49.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
FISCHER ZSIGMOND épületfakereskedő.
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. **Telefon: J. 310—89.**

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készit: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

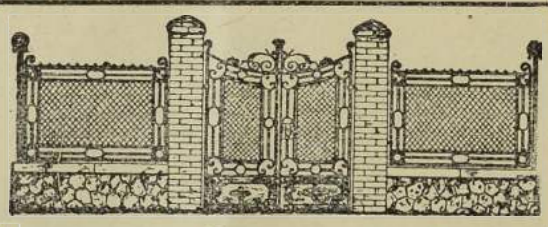
FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: **LÁBATLAN.** — Mészégető: **LÁBATLAN.**
Téglagyárak: **BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU**

Szárnyszivattyu
Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapittatott: 1866. Telefon: 21-8-04.
Szivattyuk. Mótorok. Műszaki és üzemszükségleti cikkek.

Házi villamos vizellátó

STEINER ÉS SZIMPER **DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK**
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: József 306-29

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

Használja munkáinál a világhirű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycim: GIPSZ, Budapest.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusítja: **Bürgermeister Ferenc Utóda,**
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 *Alapitva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15

KISS JENŐ
okleveres mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: LIPOT 914—46

Munkajáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, na a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be
Telefon: 53-0-92. **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyüfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyüfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek féműntődéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

Alapittatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tüzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124
Telefon: Aut. 952—89.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon; 942-58.
Gyártmányok; Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás.
Hidegen kenheto tetömázok asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

LISZAUER PÉTER
Mész, cement, tégla, cserép
Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 3.
TELEFON: J. 389-72

Bontasra kerülő épületekért legnagyobb arat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

Petrász László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Gőz- és vizszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TÜZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszijak. Mindenféle műszaki cikkek

ZOMÁNCTÁBLÁK
Deutsch István és Társa
Budapest, IV., Probászka Ottokár-u. 10
TELEFON 835-99

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fütés, vízvezeték, csatornázás

Huszonegyedik évfolyam | Budapest, 1932 november 9. | 45. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ♦ Postacsekk: 40.424

A főpolgármester-választásról

Irta: PAYR HUGÓ,
országgyűlési képviselő, törvényhatósági tanácstag

Kevés választást előzött meg a városházán annyi szóbeszéd és izgalom, mint a ma lezajlott főpolgármesterválasztást.

Már *Ripka* Ferenc felmentése körül viharzott huzavona is nyugtalanította a kedélyeket. *Ripkát* alapjában véve mindenki szerette. Az ellenzéken sok személyes barátja és még többen tisztelője volt, Akik hivatalból harcoltak ellene, azok is tudták, hogy mindig a legjobbat akarta, s hogy a városházi élet nyugalmának nemcsak megteremtője, de őre is volt.

Csak Wolffék gyűlölték Ripkát a tőlük megszokott elfogultsággal, a közgyűlés többsége azonban szerette. Természetes tehát, hogy távozásának híre nagy izgalmat keltett mindazoknál, akik benne a puritán, a jóindulatú, a méltóságában is egyszerű budapesti polgárt, a polgári gondolat inkarnációját látták. Fokozta ezt a nyugtalanságot a tömegek hangulata is, főként a kisembereké, akik nem politizálnak és akiknél Ripka épp ezért nyolc év alatt mitsem veszített népszerűségéből.

A politika azonban azért politika, hogy ne legyen mindig tekintettel a hangulatokra. Az új kormány új embert akar látni a főpolgármesteri székben. A miniszterelnöknek ehhez — törvény szerint is, politikai rezon okából is — joga van. A főpolgármester a kormány bizalmi embere a városházán. Ne csodálkozzunk tehát azon, ha *Gömbös* erre a pozicióra olyan valakit akart delegálni, aki neki személy szerint is jóembere és akiről feltételezi, hogy terveit és elgondolásait megfelelően tudja majd képviselni a törvényhatósági életben.

Azonkívül: a fővárosnak is jobb, ha az államhatóságok előtt, a kormánynál és a minisztériumokban olyan személyiség lesz a szószólója, akihez a miniszterelnök személy szerint is ragaszkodik, aki bizalmának letéteményese, akinek ennélfogva mindenütt nagy lesz a befolyása és súlyos a szava.

Ezen érvekre és indokokra való tekintettel határozták el az *Egységes Községi Polgári Párt tagjai, hogy valamennyien a kormány elsőhelyi jelöltjét, Huszár Aladárt fogják szavazatukkal támogatni.* A párthatározat egyhangú volt, s komolyságát mi sem bizonyítja jobban, mint a mai szavazás eredménye. Talán nem egészen érdektelen leszögezni, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt intézőbizottsága már akkor foglalt állást Huszár Aladár megválasztása mellett — és ezt Kozma Jenő Gömbösnek be is jelentette, — amikor a Wolff-párt alvezérei még magasan lobogtatták a Huszár-ellenes harc zászlaját.* Az egységespárt ezen határozott állásfoglalásának nem kis része volt abban, hogy a többi pártok is Huszár mellé álltak és hogy Wolff letudta csillapítani nyugtalankodó alvezéreit.

Nézzünk szembe azzal a kérdéssel is, hogy miért okozott *Huszár* Aladár jelölése izgalmat, és hogy miként változott át ez az előzetes félelem az összes városházi pártok bizalmi vótumává?

Mert mi tagadás benne, Huszár jelölésének hírét sokan félelemmel fogadták. Huszárt a városházi politikusok nem ismerték. A közvélemény sem tudott róla többet, minthogy Esztergomban kíméletlen erővel járt el a polgármester és egy, a várost kisajátítani akaró klikk ellen. Ezért féltek tőle a klerikális elemek. Mások ismét azt a tendenciózus mesét terjesztették felőle, hogy a szélső jobboldali elemek uralmát akarja majd Budapesten meghonosítani, s ezzel veszélyeztetni fogja a városháza kiegyensúlyozott politikai helyzetét. Voltak, akik attól féltek, hogy a városi tisztviselők ellen fog fellépni, mások ismét az üzemeket féltették tőle.

Minde híresztelések csak addig nyugtalanították a kedélyeket, amíg *Gömbös kijelentette, hogy Huszár egyenlő mértékkel fogja mérni az igazságot és nem lesz párt-főpolgármester.*

Ugyanekkorra befutottak már a győri és esztergomi információk is, melyek szerint Huszár kedves, síma modorú és a puritánságig korrekt tisztviselő, aki a szólásszabadságot liberálisan kezeli és csak ott érvényesíti közismert erélyét, ahol valami szabálytalanságot kell kiküszöbölni. Kiderült róla az is, hogy egy évtizednél hosszabb ideje lakik családostul a fővárosban, tehát nem idegen terület számára Budapest. Szóval: ismertté vált, hogy a belügyminiszter egyik legkiválóbb főispánját engedi át a fővárosi adminisztráció élére, akitől nagy ügybuzgalmat, a főváros iránti szeretetet, becsületes pártatlanságot és sok reménynünk valóraválását várhatjuk.

Ezekután hiába agitáltak a Wolff-pártban azzal, hogy Huszár a Wolff-párt embere és erre a pártra fog támaszkodni, — a közgyűlés hatalmas többsége inkább hitt Gömbösnek és a jóreményeket keltő értesüléseknek. Ezt bizonyítja a mai szavazás eredménye, amely impozáns többséggel Huszár Aladárt választotta meg Budapest főpolgármesterévé.

Dr. Huszár Aladárt nagy szótöbbséggel és óriási lelkesedéssel választották a főváros főpolgármesterének

Budapest székesfőváros főpolgármestert választ.

A nagy eseménynek kijáró dísz és ünnepélyes külsőségek jelzik az aktust, amikor Magyarország első törvényhatósága bizalmat nyilvánít az államfő jelöltjei iránt.

Budapest parlamentjének váciutcai palotáján hatalmas zászlókat lenget a szél. A főbejárat kapuboltozatában díszruhás rendőrök sorfala és a lépcsőház örökzölddíszítésű lombiai között vezet az út föl a közgyűlési terembe és a karzatokra. Köröskörül zsúfolva a közönség számára fenntartott hely és élénk mozgalom lent a padsorok között.

A közgyűlési terem ajtaiban kékdolmányos, kardos fővárosi huszárok. Az elnöki emelvény két oldalán feszes állásban tartja két huszár az ország és a főváros standardlobogóit. Ragyogva szikráznak a kandeláberek és csillárok. Telt ház.

Mindenki itt van, aki a főváros életében szerepet játszik.

A padsorok feketéllenek, a sajtóemelvényen ujságírók, fotografusok, érdeklődők. A politikailag is annyira jelentős esemény: a főpolgármesterválasztás, minden érdeklődést a maga számára foglal le.

*

Elcsendesül a zsibongás. *Sipőcz* Jenő polgármester, *Liber* Endre és *Borvendég* Ferenc alpolgármesterekkel, *Gallina* Frigyes tanácsnokkal és *Felkay* Ferenc főjegyzővel helyetfoglal az elnöki emelvényen.

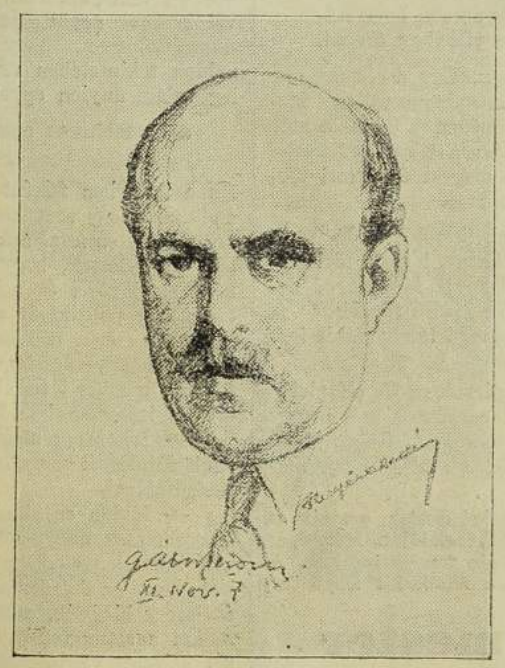
— *A mai napra összehívott rendkívüli közgyűlést megnyitom,* — mondja a polgármester és feszült figyelem közben hangzik a belügyminiszteri leirat, amelyik a fővárosi törvény *hetedik szakasza* alapján arra hívja föl a törvényhatósági bizottságot, hogy választási kötelezettségét teljesítse. Nagy pecsétes borítékot nyit most föl a polgármester: *benne a legmagasabb kormányzói okirat.*

A jelöltek névsora sorrendben: Huszár Aladár, Becsey Antal és Platthy György.

Felhangzik az első éljenzés.

A polgármester kiküldi a szavazatszedő küldöttséget *Verebély* Jenő vezetésével, majd az ülést ½7 óráig felfüggeszti.

Megkezdődik a szavazás az elsőemeleti tanácsteremben felállított urnákba. A fehér és fekete golyók csörögve hullanak a kis nyílásokba.

A *Fővárosi Hirlap* számára rajzolta *Gábor Móric* festőművész.

Izgalmas várakozás lesz úrrá az egész közgyülésen.

Az óramutató közeledik a megszabott terminushoz. Még néhány perc és az eredmény közismertté válik.

És *Sipőcz* Jenő polgármester újból megnyitja az ülést. *Gallina* tanácsnok olvassa a szavazatszedő küldöttség jelentését:

— Leadatott összesen 217 szavazat. Ebből Huszár Aladár 147, Becsey Antal 66, Platthy György 4 szavazatot kapott.

Tomboló éljenzés és taps harsan föl. *Sipőcz* polgármester csak percek mulva jut szóhoz:

— Javaslom, hogy az imént megválasztott főpolgármester urat küldöttség kísérje a közgyülési terembe.

A küldöttség tagjai *Csillery* András vezetésével: *Bárczy* István, *Bódy* Tivadar, *Dióssegby* János, *Ferenczy* Tibor, *Friedrich* István, *Gaár* Vilmos, *Glücksthal* Samú, *Hann* Arnold, *Homonnay* Tivadar, *Ilovszky* János, *Koos* Jenő, *Lázár* Ferenc, *Magyar* Miklós, *Müller* Antal, *Nagy* Ferenc, vitéz *Árvátfalvy* Nagy István, *Papp* József, *Pakots* József, *Payr* Hugó, *Petrovácz* Gyula, *Rassay* Károly, *Sümegi* Vilmos, *Szőke* Gyula, *Tabódy* Tibor, *Takács-Tolvay* József gróf, *Toperczer* Ákosné és *Ugron* Gábor.

*

Újból éljenzés, majd rövid percek mulva a baloldali bejáron feltünik két díszruhás tisztviselő. Mögöttük *Veronács* Gyula, a városház gondnoka, majd

a küldöttség tagjai között díszmagyarban lépked Huszár Aladár főpolgármester.

A közgyülés tagjai tomboló lelkesedéssel, szünet nélkül éljenezve, tapsolva ünneplik a székesfőváros legfőbb vezetőjét.

*

Következik az eskü. A közgyülés tagjai felemelkednek helyükről és minden tekintet *Huszár* Aladár felé tapad.

— **Én, Huszár Aladár... — hangzik a főpolgármester érces, férfias hangja.**

— *Isten engem úgy segéljen!* — fejezi be az esküt és újból felharsan a frenetikus tapsvihar.

Sipőcz Jenő dr.,

polgármester megkezdi üdvözlő beszédét:

— Amikor a székesfőváros ünnepélyes keretek között megválasztja főpolgármesterét, — úgymond, — ez az aktus ünnepi hangulatot teremt a lelkekben is. De a mai nemzedék nem tud zavartalanul ünnepelni. Az ünnepi hangulatba belevegyül a hazafiúi gond is, kísért bennünket az elmult nehéz idők emléke és belehasít lelkünkbe a jövő aggodalma is. Az ünnepi hangulat ne tegyen bennünket elbizottakká és a hazafiúi gond ne tegyen kishitüekké.

Az új főpolgármester esküje.

(Balról jobbra az emelvényen: Borvendég Ferenc alpolgármester, Huszár Aladár főpolgármester, Sipőcz Jenő polgármester és Liber Endre alpolgármester).

— Rettenetes katasztrófából, a politikai és gazdasági válság morajló örvényéből, amely elmerüléssel fenyegetett, *sikerült kivezetni a főváros hajóját*, de hogy az a biztos révbe boldogan befuthasson, ahhoz még

biztos, élesszemü kormányzásra és a hajó egész személyzetének megfeszített erőkifejtésére van szükség.

— Ebbe a munkába kapcsolódik bele Méltóságos Főpolgármester Úr, amikor magas tisztségét elfoglalja. Nagy a mi örömünk, hogy *egy új, kiváló munkatársat kaptunk*, aki férfikora delén, alkotó erejének teljében nemes becsvágytól eltelve foglalja el magas, de nehéz állását.

Méltóságod a vármegye szülötte és neveltje. A magyar vidékről jön, de én érzem, hogy nálunk nem fogja magát idegen világban érezni,

amint mi sem fogadjuk idegenképen. Egy derék magyar hazafi, egy tetőtől talpig korrekt úriember nem lehet idegen a székesfőváros közgyűlési termében és összeköt még bennünket *az önkormányzat eszményének rajongó tisztelete és szeretete*, ami tekintetben megyei és városi törvényhatóság között nem lehet különbség.

— Mindezeknél fogva nemcsak tisztelettel, de szeretettel is fogadjuk. Biztos vagyok benne, hogy a törvényhatóság méltányolni és támogatni fogja Méltóságod nemes szándékait, én pedig a főváros kiváló tisztviselői és alkalmazottai karának buzgó és odaadó támogatását igérem.

— Amikor Méltóságos Főpolgármester Úr elfoglalja a főpolgármesteri széket és vezető osztályosa lesz e nagy munkának, azt kívánom, hogy *nemes szándékai váljanak valóra a székesfőváros javára és Isten áldása kísérje működését.*

Újabb ünneplés fogadja a polgármester szavait és most *Huszár* Aladár mondja el székfoglalóját. Mélységes csend üli meg a termet, a várakozás feszült izgalma. A főpolgármester első megnyilatkozása mindenkit lenyügöz.

A főpolgármester beszéde

— Méltóságos Polgármester Úr! Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Amidőn őfőméltóságának, Magyarország kormányzójának legfelsőbb elhatározása és a törvényhatósági bizottságnak megtisztelő bizalma folytán elfoglalom Budapest székesfőváros főpolgármesteri székét, mélységes hódolattal tekintek a legfelsőbb helyre és mélyen meghatva mondok a tekintetes törvényhatósági bizottságnak hálás köszönetet, a velem szemben megnyilvánult bizalomért, melyben én, mint aki eddig a törvényhatósági önkormányzatban részt nem vettem, eddigi közéleti működésem értékelését látom.

— *Jól tudom, hogy mit jelent az ország első törvényhatóságának az élén állani.* Tudatában vagyok a reámháramló feladatok nagyságának és fontosságának. Látom az útamba tornyosuló akadályokat, érzem a felelősség súlyát, de tudom azt is, amidőn engem nemcsak felsőbbségem, de a törvényhatósági bizottság bizalma is erre a helyre állított,

olyan erőtényezőkre támaszkodhatom, melyek megkönnyitik feladatomat és munkámat és biztosítják számomra a sikert.

— *Az országos politikában követni kivánom vezérem: Gömbös Gyula miniszterelnök úr őexcellenciáját,* akinek elgondolásaival és célkitűzéseivel egyetértek, — aki nehéz időkben vállalkozott nehéz feladatokra, aki felrázta tespedéséből a nemzetét, új reménységet adott és új útakat jelölt meg, amelyek — hitem és meggyőződésem szerint — nemzetünket egy szebb és boldogabb jövendő felé fogják vezetni.

— Félre nem érthető határozottsággal szegezem le magam a céltudatos, minden áldozatra kész *nemzeti irányzat és a keresztény demokrácia* gondolata mellett.

— Ezen meggyőződésem és elgondolásom nem jelenti azonban azt, hogy én bármelyik irányban elfogult lennék, mert tudatában vagyok annak, hogy én nem egyes politikai irányzatoknak, hanem

a székesfőváros egyetemének vagyok főpolgármestere,

éppen ezért, amennyire ez emberileg lehetséges, tisztemet teljesen pártatlanul kívánom betölteni. A törvényhatósági bizottságban helyet foglaló pártok közül vannak olyanok, melyek felfogásukban és célkitűzésükben hozzám közelállanak. Én nemcsak ezen pártok nagyrabecsült támogatásával, de a törvényhatóság összességével kívánok együttmunkálkodni. És miután hitem és meggyőződésem, hogy e teremben csak az útak és a módok tekintetében vannak különbségek, a célt illetőleg valamennyien egyet akarunk, tudom, hogy

a harmonikus együttműködés útját meg fogjuk találni.

Én e teremben főként fővárosi politikát akarok látni. Politikát, mely a székesfőváros vitális érdekeiből táplálkozik és Isten által nekem adott erőmmel és tehetségemmel azon leszek, hogy szeretett fővárosunk fejlődését, népének jövőjét és boldogulását szolgáljam. Én az őszinteség politikáját akarom inaugurálni, mely nyilt és egyenes lesz, melyben nincsenek félreértések, nincsenek belemagyarázások, nincsenek hátamögötti gondolatok, de mindenki tudni fogja azt, hogy mit akarok és milyen irányban haladok.

— Hitem és meggyőződésem szerint székesfővárosunk fejlődését szolgálni egyet jelent a nemzeti érdekek szolgálatával.

— Midőn ez alkalomból az elismerés hangján emlékezem meg nagynevü hivatali elődeimről és azok között közvetlen elődömről, dr. *Ripka* Ferencről, úgy érzem, hogy az ő érdemeiket itt a fővárosban intézmények és kövek hirdetik, amelyek túlélik a ma kritikáját és azokat a szempontokat, melyek embereknek kortársaikról alkotott véleményét determinálják.

— Méltóztassanak megengedni, hogy ma még részletprogrammot ne adjak, csak nagy vonásokban ismertessem azon irányelveket és elgondolásokat, amelyek működésemben vezetni fognak. E működésemet nem is tudom másként elképzelni, minthogy

az az önkormányzattal teljes összhangban történjék.

Én meggyőződéses híve vagyok az önkormányzatnak, ezt tartom az igazgatás legszebb és legtökéletesebb formájának és épp ezért az önkormányzat jogát a legmesszebbmenően tiszteletben kívánom tartani. Legyen ez a terem objektiv viták, komoly érvek, komoly csatájának színtere, melyeknek eredményeképpen szülessenek meg azok az elhatározások, melyek legmegfelelőbben vannak hivatva az ország érdekeit szolgálni. Én mindenkinek a meggyőződését tiszteletben kívánom tartani, A kritikának a legszélesebb teret engedem, — útját állom azonban minden olyan megnyilatkozásnak, mely akár tartalmánál, akár hangjánál fogva nincs figyelemmel az ország első törvényhatóságának méltóságára. Éber őre kívánok lenni a közélet tisztaságának, és nem ismerek tekintetet, mely visszatartana engem attól, hogy

azokra, akik a magánérdekeket összetévesztik a közérdekkel, kemény kézzel le ne csapjak.

Én nem tudok, csak tiszta levegőben élni és ha szükség van rá, meg is van a gerincem arra, hogy ezt a légkört meg is teremtsem. Egyet azonban határozottan kérek: hogy senki felelőtlen beszédekkel, odavetett megjegyzésekkel *ne mérgezze meg a magyar közéletnek amugy is nehéz levegőjét* és ne ingassa meg az ezer bajjal küszködő polgárság hitét, mert ez bűn a nemzet becsülete ellen. Aki vádolni akar, az nyilt sisakkal álljon ki a fórumra és vállalja el határozata minden következményét.

— Híve vagyok a köz- és magánéletben *a vallás-erkölcsi szempontok érvényesítésének* és minden olyan törekvést, mely e szempontok érvényesülését van hivatva előmozditani, a legmelegebben kívánom támogatni.

— Híve vagyok *a felekezetek közötti teljes békének* és harmóniának és egyenesen bűnnek tartom azt, ha valaki ma magyar és magyar ember között abból a szempontból tesz különbséget, hogy milyen templomban imádja istenét. Nekünk magyaroknak van egy szent, egy közös oltárunk. Oda vigyük békességben összeforrott szíveinket és különbség csak abban legyen közöttünk, hogy ki tud nagyobb áldozatot hozni a hazáért és a magyarság jövendőjéért.

— Ezzel eljutottam napjaink egyik legégetőbb problémájához: *a munkanélküliség kérdéséhez.* A munkanélküliség kérdésének megoldása az egész országban, de különösen itt a fővárosban, szent kötelességünket képezze. Örömmel és megelégedéssel állapítom meg, hogy

a székesfőváros ezen a téren messzemenőleg megtette a kötelességét.

— Különös gondomat fogja képezni a *diplomás fiatalság elhelyezkedésének égető kérdése.*

— Ha végigtekintek székesfővárosunk gazdasági életén, azt kell látnom, hogy ma éppen azok a rétegek küzdenek a legnagyobb nehézségekkel, amelyek a multban becsületes munkájukkal nagyban hozzájárultak a székesfőváros felvirágoztatásához. Itt a kereskedők és az iparosok társadalmára gondolok.

Az a sok leeresztett redőny Budapest utcáin, mind nyitott seb a nemzet testén,

sok becsületes és derék egzisztencia temetője, amely minden bizonnyal mutatja, hogy elérkeztünk ahhoz a fronthoz, amidőn a kereskedőtársadalomnak intézményesen kell a segítségére sietni. *Én a magam részéről erre a munkára a legnagyobb készséggel és odaadással vállalkozom.*

— Meleg szeretettel gondolok *a kisiparosok társadalmára,* arra a nemzeti szempontból oly nagy értéket jelentő rétegre, amely élet-halálharcot vív fennmaradásáért. És ebben a harcban vitalitása olyan tanujelét adta nagyszerű alkotásaival, hogy konzerválása a jövő számára egyet jelent a nemzet ügyének szolgálatával.

— *A székesfőváros gyáriparának* fennmaradását biztosítani nagy nemzeti érdek nemcsak abból a szempontból, hogy az országnak ipari termékekkel való ellátását biztosítja, hanem azért is, mert ezer és ezer magyar munkásnak ad megélhetést és kenyeret. Ezzel kapcsolatban a munkásság érdekében is akarok szólni.

Én a munkáskérdést meleg és megértő szívvel és a lelkemben élő szociális érzéssel akarom kezelni.

— Meleg szívvel emlékezem meg a magyar középosztályról, amelyik közhivatalokban magánvállalkozásoknál és szabad pályáknál nyert elhelyezkedést. Az ő élethareuk heroikus, mert lemondva minden kultürigényükről, sokszor csak az élet legprimitívebb szükségleteit kielégitő szegénységüket takargatva, mindig ott vannak, ahol a nemzetnek szolgálhatnak és a nemzetért áldozatot kell hozni. *A magyar középosztály fenntartása biztosítja a nemzet jövőjét.*

— Büszke vagyok, hogy felsőbbségem és a tekintetes törvényhatósági bizottság bizalma egy olyan adminisztráció élére állított, amely nemcsak nemzetünk közkincse, de európai viszonylatban is értéket jelent. Nagy örömömre szolgál, hogy székesfővárosunk költségvetési egyensúlyát megőrizték. Különös gondomat fogja képezni a jövőben ennek fenntartása és

a legmeszebbmenő takarékosság keresztülvezetése

és minden újabb megterhelés elkerülése.

(A tudósítás folytatása a 7. oldalon)

Fölösleggel záruló, módosított költségvetést terjeszt a polgármester a közgyűlés elé

Közel 154.000 pengővel változik az eredeti tervezet — Karácsonyi segély az esetleges megtakarításokból

A törvényhatósági tanács letárgyalta a költségvetést, amelynek vitáját *pénteken* kezdi meg a közgyűlés, amelynek különös érdekességet ad az is, hogy azon már az új főpolgármester, *Huszár* Aladár dr. fog elnökölni. A pénzügyi osztály az elmult napokat arra használta fel, hogy a tanácsülésen elhangzott indítványok alapján a költségvetés tervezetét átdolgozza és az ott kivánt törléseket, illetve új kiadásokat lerögzítse.

A törvényhatósági tanács javaslata

az *elnöki ügyosztály* költségvetésében a *református egyház segélyje* 16 ezer pengővel, a *Fővárosi Közlöny* előállítási költsége 20 ezer pengő összeggel emelkedik, míg a nyomtatványok és a hivatalos lapok előirányzatából összesen 36 ezer pengőt töröltek. A *pénzügyi osztály* költségvetése 25 ezer pengővel javult a *Hirdetővállalat* hozzájárulásának emelkedése címén. A *közoktatási ügyosztály* a szegény tanulók segélyezésére 10 ezer pengőt állított be, a *közegészségügyi osztály* pedig az *épületfenntartási* költségeire kapott 92.856 pengőt, míg az egyesületek segélye ötezer pengővel emelkedik. A *Közművelődési ügyosztály* könyvbeszerzésekre további ötezer pengőt vehet igénybe és új kiadást jelent az Irók Gazdasági Egyesületének szánt ötezer pengős támogatás is. A módosítások összege pontosan *153.856 pengő*, vagyis az eszközölt törlések és új előirányzatok egymással egyensúlyban vannak.

A törvényhatósági tanács által elfogadott indítványokra

a polgármester javaslata

is számos új változtatást jelent. Mindenekelőtt kiemelkedő szerepet játszik az a miniszteri rendelet, amelyik *az inségjárulék kivetésére vonatkozik*. A rendelet szerint a főváros területéről származó jövedelem alapján kivetett 1932. évi állami jövedelemadó után húsz százalék, a társulati adó után húsz százalék és az általános kereseti adóalap után két százalék a kivetendő inségjárulék. A legutolsó adókivetés alapján a miniszteri rendeletben megállapított kulcsok számításbavételével *összesen 7.5 millió pengő inségjárulékot lehet a jövő évre előirányozni*. Az inségjárulék folytán a költségvetésben eredetileg előirányzott 9 millió pengő állami hozzájárulás elmarad és ezért a közjótékonysági ügyosztály előirányzata akként módosul, hogy az inségjárulék bevételei és az állami hozzájárulásra felépített ügyosztályi költségvetések közötti differenciát a főváros lesz kénytelen vállalni.

A községi háztartás jövő évi kiadási előirányzata tehát 166,630.990 pengő, amellyel szemben a bevétel 166,632.144 pengő, vagyis a fölösleg 1154 pengő.

A polgármester végül felhatalmazást kér arra, hogy a költségvetés rovatain belül előirányzott hitelösszegekre a *hitelátruházás jogával élhessen* és hogy esetleges megtakarítások esetén úgy a közigazgatási, a közoktatási, valamint az üzemi alkalmazottaknak *karácsonyi segélyt* utalványozhasson.

Uj üzemi bizottság kiküldését fogják követelni a főváros közgyűlésén

A többség elégedetlen a végzett munka eredményével

Mint ismeretes, a *Fővárosi Hirlap* is jelentette, hogy az üzemvizsgálóbizottság befejezte működését. A bizottság adminisztrációjának vezetője, *Morvay* Endre főjegyző most összeállította a bizottság ülésein elhangzott határozatokat és jelentésében felsorolja azokat a tennivalókat, amelyeket a bizottság az üzemi kérdésben szükségesnek tart.

Az üzemvizsgálóbizottság munkássága arra terjedt ki, hogy megvizsgálja az összes intézményeket,

állást foglaljon az üzemek megszüntetése, vagy működési körüknek megszűkítése tárgyában.

A jelentésből kitűnik, hogy a bizottság nem tart mást szükségesnek, minthogy a *Gyöngyösi Lignitbánya Részvénytársaságból* a főváros vonja ki a maga ötvenszázalékos érdekeltségét és hogy a *Gyógyszerüzemet* és a *Müszerüzemet* raktárrá átminősítve, a magánkereskedelem bevonásával bonyolítsa le ezeknek a szükségleteknek a beszerzését.

Emlékezetes, hogy

az üzemi bizottság kilenchónapi működése állandó vitatkozások jegyében folyt le.

Elsőnek *Éber* Antal mondott le elnöki pozíciójáról, majd egymásután kiváltak a bizottságból *Becsey* Antal, *Usetty* Béla, *Barczen* Gábor és néhány ellenzéki bizottsági tag. Az így csonkán maradt bizottság *a mai keret fenntartása mellett foglalt állást*, amit ékesen bizonyít az a határozat is, amely távolról sem elégíti ki az általános várakozást.

Kétségtelen, hogy a közgyűlésen, a hol a jelentés a polgármester véleményével együtt napirendre kerül,

nagy vita fejlődik az üzemek további sorsáról.

A *Keresztény Községi Párt* és a *Szociáldemokrata Párt* változatlan célkitűzéssel folytatja az üzemek fenntartására irányuló politikáját, míg velük szemben az *Egységes Községi Polgári Párt*, a választóknak tett igéretének megfelelően, a fölösleges és konkurrenciát csináló üzemek lebontását követeli. Ehhez az elgondoláshoz csatlakozik a polgári ellenzék is és így nagyon valószinű, hogy ebben a kérdésben

éles harc alakul ki a törvényhatósági pártok között.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa beszélgetést folytatott

az üzemvizsgáló bizottság egyik vezető tagjával,

aki a bizottság állásfoglalását a következőképen védelmezte:

— A bizottság, amikor az előtte fekvő tényeket vizsgálta, *minden pártpolitikai, vagy egyéb érdekmegnyilvánulásoktól mentesen kívánta a kérdést elbírálni.* Vigyázott rá, hogy a főváros vagyona oktalan csorbulást ne szenvedjen, továbbá, hogy a mai nehéz viszonyok között

ne kelljen egyetlen alkalmazottat sem kenyér nélkül az utcára tenni.

Ennek megfelelően, amely üzemeknél a bizottság a munkák megszüntetését, vagy az intézmény átalakítását javasolta, felhívta egyben a figyelmet, a közérdek megóvása mellett, *az alkalmazottak elhelyezkedési lehetőségének kivárására is.*

— A fővárosi üzemek elleni támadások visszhangjaként keletkezett, szinte országos üzemellenes hangulat közepett kezdődött a bizottság munkája és a munkakeretet annakidején az akkori elnök, *Éber* Antal javaslatára állapítottuk meg. A közvélemény ugyan különböző forrásokból 36 üzemről és 207 műhelyről tudott, de ezekről az első pillanatban kiderült, hogy nagyobb részük üzemnek nem tekinthetők,

megszüntetésükről pedig annál kevésbé lehet szó, mert ha nem volnának, akkor meg kellene azokat szervezni.

Igy például azonnal kiestek a vizsgálat köréből a csatornafenntartási telep, csatornaszivattyútelep, a tűzoltóság, az állategészségügyi telep, a kertészet, a köztisztasági hivatal, a gazdasági hivatal, az anyagszertár, a fertőtlenítő intézet, az állatkert, a szeretetházak, a kórházak, a köztemetők. Ugyanakkor pedig nem lehetett szó az Elektromosművek, a Gázművek, a Vízművek, a közlekedési üzemek, a fürdőüzemek megszüntetéséről sem.

Az üzemek műhelyeiről a megtartott vizsgálat során megállapították, hogy azokra biztonsági okokból továbbra is szükség van,

legfeljebb a munkakör bizonyos határok közé való szorítása mutatkozik szükségesnek.

— Nem hallgathatom el, hogy ezeknek a műhelyeknek a kimutatásánál is túlzásokba estek, mert önálló műhelynek tüntették fel azt is, ha valamelyik intézménynél egy-egy kőművest, lakatost, vagy asztalost alkalmaztak a legszükségesebb és leggyorsabb munkák ellátására. Ilyen címen 207 műhelyt mutattak ki. *Ezeknek a megszüntetését természetesen a bizottság szintén nem javasolhatta.* A bizottság ennélfogva kénytelen volt rámutatni arra, hogy

a felkorbácsolt közhangulat előtt feltárt üzemi és műhelyi túltengés nincs meg olyan terjedelemben, ahogy hiresztelték.

*

Ez a magyarázat azonban még korántsem tesz pontot az üzemi probléma megoldásához. Értesülésünk szerint máris vannak komoly megmozdulások, amelyek arra irányulnak, hogy a közgyűlés ne fogadja el a bizottság jelentését, hanem

új üzemi bizottságot küldjön ki,

amely meghatározott időre intézkedjék a magániparnak versenyttámasztó üzemek megszüntetéséről. Az sincs azonban kizárva, hogy *az üzemkérdés megoldása radikálisabb módon fog elintézést nyerni.*

Több fényt jobb világitást!

E cél olyan izzólámpával érhető el, amely kis áramköltséggel egyenletes, nagy fényerőt és jobb fényelosztást ad.
A Tungsram-lámpa 50 év tapasztalatai alapján készül. Világszerte bevált, mert műszakilag tökéletes, megbízható és gazdaságos.
Vásárlásainál kérjen tehát kifejezetten

TUNGSRAM
IZZÓLÁMPÁT

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Otmillió pengő befektetésen kivül évi egymillió pengő üzemköltség terhelné az építésre tervbevett ötszázágyas tüdőbetegkórházat

A törvényhatósági tanács egyik legutóbbi ülésén megdöbbentő képet festett az egyik felszólaló tag a legpusztítóbb, legrettenetesebb népbetegség elharapódzásáról. Elmondotta, hogy a magas nivón álló és lelkiismeretesen dolgozó tüdőbeteggondozó szervezet, élén *Parassin* József dr. egészségügyi főtanácsossal, szinte sziszifuszi munkát végez, mert ágyhiány miatt a kórházakban nem tud helyet szorítani az ápolásra szorulóknak. Ugyanakkor azt indítványozták, hogy a főváros sürgősen építsen *500 ágyas tüdőbetegkórházat*, bármilyen áldozattal is, mert a milliós városnak, gazdagnak-szegénynek egyaránt érdeke, hogy újabb sáncot állithassanak az alattomos népveszedelem útjába. A főváros vezetősége nyomban tanulmányozta a problémát és számításokat végzett, úgy hogy az erre vonatkozó jelentés rövidesen a polgármester és a tanács elé kerül.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

érdeklödött az új kórház megvalósításának lehetőségei iránt és a következőket tudta meg:

— Az új tüdőbeteg kórházra valóban égetően szükség van. Ma 900 férőhely áll rendelkezésre kórházainkban ilyen betegek ápolására. Az új kórház létesítése azonban nemcsak közegészségügyi, hanem pénzügyi probléma is. Nem számítva azt, hogy az 500 ágyas kórház megépítéséhez legalább 4—5 millió pengő szükséges,

napi 3000 pengő új kiadást is jelentene az ujabb 500 ágy fenntartása.

Ez pedig azt eredményezné, hogy a főváros kórházi budgetje évi 1,200.000 pengővel növekednék meg. Erre, sajnos, a mai viszonyok közt lehetőség nincs.

— A főváros vezetősége mindenesetre foglalkozik az új kórház kérdésével és informálódunk a kormányhatóságnál is,

milyen álláspontra hajlandók helyezkedni

és ha kapnánk valamilyen biztatást, úgy megragadnánk az első kínálkozó lehetőséget az új tbc-és kórház létesítésére.

*

Értesülésünk szerint újból előtérbe nyomult annak a megoldásnak gondolata is, hogy *nem lehetne-e Pestmegyével karöltve az új kórházat megvalósítani?* Az ország vezető vármegyéjének ugyanis még mindig nincs közkórháza és ezt a hiányt a vármegye lakossága is egyre jobban érzi.

A főváros ezt a pénzügyi természetű kérdést nem is bolygatta, mert mindenkor példát mutató áldozatkészségével annakidején *önként vállalkozott, törvényes kötelezettségén felül, a különböző iskolatípusok, a főreáliskolák, a leánygimnáziumok, liceumok, kereskedelmi iskolák, kereskedelmi szaktanfolyamok, az iparrajziskola, a zeneiskolák, a kertészeti iskolák, valamint a Pedagógiai Szeminárium* felállítására. A hozzájárulás ügyét még ma sem bolygatnánk, ha a főváros pénzügyi helyzete ezt nem tenné kötelességünkké.

*

Értesülésünk szerint a főváros képviselői még e héten *Hómann* Bálint dr. kultuszminiszter előtt ki fogják fejteni a főváros álláspontját és remélik, hogy a méltányos megegyezés feltétlenül megtörténik.

Nagymagyarország teljes növényvilágával ültetik be a Gellérthegyi nemzeti-parkot

A főváros két kertészt küldött Erdélybe speciális virágok és növények gyüjtésére

A főváros évek óta különös gondot fordít Budapest legeredetibb és legszebb részletének, a Gellérthegy sétányainak kiképzésére. A munkálatok évről-évre nagyobb arányban bontakoznak ki és a Gellérthegy ma már külföldön is ismert név lett: *Európa egyik legérdekesebb sziklaparkjaként ismeretes.*

A főváros azonban az eddigi eredményekkel nem elégszik meg, hanem további nagyszabású tervei vannak és ezek között a legérdekesebb *egy különleges hazai park létesítése*, amelyben összegyüjtenék Nagymagyarország, de elsősorban a budai hegyvidék flóráját, vadvirágait és cserjéit.

Erről az érdekes kertészeti tervről

Király Kálmán
műszaki főtanácsos,

az útépítő ügyosztály vezetője, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A gellérthegyi *„Nemzeti park"* tervének megvalósítása érdekében az idén két okleveles kertészt küldött ki a polgármester Erdélybe, az ottani jellegzetes növényzet gyűjtésére. Az erdélyi flóra több különleges példányát szépszámmal össze is szedték és azokat most a főváros kertészeti telepén szaporítjuk és a Gellérthegy lankáin meghonosítjuk. — De összegyüjtöttük a Hármashatárhegy, a Sashegy és a Svábhegy jellegzetes növényeit is. *A növényzet gyüjtésére, szaporitására és a Gellérthegyen való meghonositására azonban nem elég egy-két esztendő, hanem legalább 8—10 év kitartó munkája szükséges.*

— A Gellérthegy természetalkotta szépségeinek megőrzésére minden áldozatot meghoz a főváros és

az egyes utakat úgy építi meg, hogy azok a természeti szépségek sérelme nélkül is megközelíthetők legyenek.

A hegy tetején és a kiemelkedő pontokon több apró kilátót építtetett a főváros; ezek miniatür platók, alacsony gömbvaskorláttal ellátott mellvéddel. — Foglalkozik a főváros *a szemlőhegyi arragonit-cseppkőbarlang fokozottabb feltárásával is*, ennek azonban egyelőre az az akadálya, hogy a barlang kétharmadrésze magánterület alatt fekszik és csak egyharmadrésze nyúlik fővárosi terület alá.

*

A főváros a barlang megnyitásához szükséges tárgyalásokat az ingatlantulajdonosokkal egyébként a közeljövőben megindítja és amennyiben azok eredményesek lesznek, úgy ezt az idegenforgalmi szempontból is eredeti látványosságot a nagyközönség számára megnyitja.

Állami támogatást kér a főváros az olyan tipusú iskolák költségeihez, amelyeknek fenntartása feladatkörén kivül esik

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén szóba kerültek a törvényes kötelezettség nélkül létesített székesfővárosi iskolák, amelyek fenntartása a fővárosnak évente milliókba kerül. *Sipőcz* Jenő polgármester az ülésen bejelentette, hogy a törvényes kötelezettségen felül fenntartott iskolák költségeinek megosztása érdekében *megindultak a tárgyalások a főváros és a kormány között.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a tárgyalások menete iránt

illetékes helyen

a következő felvilágositást kapta:

— A tárgyalásokat a pénzügyi osztály vezeti és azok e pillanatban inkább csak informatív jellegűek, de úgy az állam, mint a főváros részéről a legnagyobb megértéssel folynak.

— Az állami hozzájárulás hozzávetőleges számokkal,

körülbelül 300.000 pengőre rúgott a háború-előtti időkben.

Ismétlem, csak hozzávetőleges számot említek: az *elemi iskolák* fenntartásához körülbelül 40.000 koronával, a *polgári iskolákéhoz* 200.000 koronával és a *középiskolák költségeihez* körübelül 65.000 koronával járult hozzá az állam. Ezeket a hozzájárulási költségeket

nem valorizálták

és így ma alig néhány pengőt érnek. Vita tárgya az is, hogy ezt a jelentéktelen összeget egyáltalában beállítsa-e a főváros a maga költségvetésébe.

— A főváros vezetősége reméli, hogy a kormány méltányolja a főváros argumentumait és tekintettel azokra a hatalmas áldozatokra, amiket a főváros a közoktatás érdekében hoz,

hozzájárul a mindkét felet kielégitő, méltányos megállapodáshoz.

Obendorfer Károly és Rudolf
okl. mérnök, kövezőmesterek
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Handl István
kövezőmester
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

Helfenstein Károly
kövezőmester, útépítési vállalkozó
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Reinisch és Wohl
okl. mérnökök, építési vállalkozók
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

Neumann Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester, útépítési vállalkozó
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
kövezőmester
VIII., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

KRAUSZ FERENC
kövezőmester
VI., Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Schaffer György
útépítési vállalkozó
II., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

Schaffer Antal
út- és csatornaépítési vállalkozó
II., Biai-út 21. Telefon: 52-2-91

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

LOPOS GYULA
Budapest, III., Bécsi-út 85. — Telefon: 625—05
Tornaszerek, iskolapadok, játszóberendezések és butorok gyára

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci-út 66. Telefon: Aut. 906—02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

SCHMIDT TESTVÉREK
Nyomdafestékgyár R-T.
Tel.: Aut. 852—85. Távirati: Farbenschmidt Rákospalota.
M. Kir. Postatakarékpénztári csekkszámla szám: **52850
Folyószámla az Angol Magyar Bank központjánál.
Gyárt: **Kő-, könyvnyomdai-, valamint offsetfestékeket.** Mint különlegességet készit.
olaj-mélynyomó, anilin-guminyomó és bádognyomó festékeket.
Gyár és központi iroda: Rákospalota, Pázmány-utca 41.

Műkövet,
műkőhöz minden színben zúzalékot olcsón szállit a
BUDAPESTI KŐGYÁR (Hämmerle Adolf utóda)
Budapest V., Visegrádi-u. 65. Telefon: 906—37.

Tizenkétmillió pengőt követel a főváros az államkincstártól

A napokban összeül a likvidálást előkészítő bizottság

A fővárosnak a kormánnyal szemben, mint ismeretes, nagyösszegű régi követelései vannak, amelyek barátságos elszámolására már régen készülnek mind a két oldalon. A székesfőváros pénzügyi osztálya most összeállította a főváros követeléseinek végleges listáját, hogy azokat a tárgyalásokat, amelyek megkezdését a polgármester a törvényhatósági tanácsnak már bejelentette, zökkenés és fennakadás nélkül lefolytathassák. Az államnal szemben fennálló követelések likvidálásának előkészítésére a közeli napokban összeül *a pénzügyi hetes bizottság*, amelynek tagjai: *Kozma* Jenő, *Ugron* Gábor, *Wolff* Károly, *Rassay* Károly, *Friedrich* István, *Peyer* Károly és *Homonnay* Tivadar.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

érdeklődött, melyek azok a követelések, amelyeket a főváros az államkincstártól követel. A következő felvilágosítást kaptuk:

— Az államnal szemben fennálló követeléseinket két osztályba sorozzuk: az egyiket a számvevőség tartja nyilván, s ezeknek a követeléseknek az összege kereken *hatmillió pengő*. Van ezenkívül a fővárosi követeléseknek egy másik csoportja, amelyeknek jogossága körül bizonyos viták folytak a kincstár és a főváros között. Ezeknek az összege körülbelül *6¾ millió pengőre tehető*, úgyhogy

végeredményben 12—13 milliós követelésről van szó.

— A követelések eredete nagyrészt közismert. Itt vannak a különböző *kórházi és klinikai tartozások*, az országgyűlési választásokból eredő követelések, *a közüzemi tartozások*, a gáz-, villany- és vízdíjak, *háborús eredetű tartozások*, útfenntartási költségek, állami használatban lévő ingatlanbérek hátraléka, az államot terhelő *útburkolási és csatornajárulék-tartozások*, közlekedési adómegtérítés és hídpénzváltság. Ezek közül a *víz, gáz és villany*, szóval

a közüzemi állami tartozás összege körülbelül egy és negyedmillió pengő.

Útburkolási és csatornaépítési járulék címén *több, mint 300.000 pengővel* tartozik az államkincstár. A gyakorlóterek bérhátraléka 287.000 pengő. A háborús követelések közül a menekültek által hosszú időn át igénybevett és tönkretett iskolaépületek helyrehozási költségein kívül különösen a kaszárnyák restaurálási költségei érdemelnek említést. Nagyobb követelése van a fővárosnak a háború alatt és háború után karanténozott egészségügyi veszteglőzár alatt tartott *katonai személyek ellátási és élelmezési költsége címén is.*

— Számottevő nagy követelése a fővárosnak az, amit

közlekedési adómegtérítés

címén vár a kincstártól. A fővárosnak ez a jövedelme ugyanis az 1928-ban megjelent új közlekedési törvény, illetve az új állami autóadó kivetése folytán megszűnt. A fővárosnak az adóból átlag évi 1,200.000 pengő jövedelme volt és annakidején a miniszter kárpótlást igért. A főváros messzemenő előzékenységgel csak évi 400.000 pengős átalány megállapítását kérte, de ennek a folyósítása mostanáig nem történt meg, úgyhogy

a négyévi követelés egymaga 1,600.000 pengőre rug.

Egyik legrégibb követelése a fővárosnak *a régi hajóhíd idejéből származó hídpénzváltság*. Mikor a Lánchíd megépült és a főváros régi hajóhídját üzemen kívül helyezte, a Lánchíd-társaság az elmaradt hídpénzekért kárpótlás fejében

400.000 osztrák értékű forintot ajánlott meg a fővárosnak,

amelyet később, 1870-ben, *törvényhozási úton* is beszkelyeztek. A hídpénzváltság két részletben lett volna esedékes. Az egyik részlet már 1931-ben esedékes volt, a másik részlet pedig 1936-ban válik esedékessé. A főváros ezt a 400.000 o. é. forint követelést 464.000 pengőben szeretné valorizáltatni.

*

Mindezeknek a követeléseknek tisztázására ül össze a pénzügyi 7-es bizottság, hogy kellő megfontolással előkészítse javaslatát. Ennek alapján megtörténnek a lépések a méltányos rendezés érdekében.

Képtelen a Gázgyár a kokszrendelések áradatának megfelelni

Véssey vezérigazgató külföldön tárgyal a szénellátás biztosításáról

A fővárosi Gázgyár egyik jelentékeny üzletága *a kokszárusítás*, ami iránt érthetően nagy kereslet nyilvánult meg az újabb időkben. A külföldi szén gázzá történt átalakítása után megmaradó kokszkészletek az üzem költségvetésében mindenkor komoly tételt jelentettek és alig volt eset arra, hogy a Gázgyár kokszkészletei a fűtési szezon végéig ki ne merültek volna. Csak a két év előtt megindult gazdasági leromlottság idézte elő azt a páratlanul álló jelenséget, hogy

a Gázgyárnak a mult év vége felé körülbelül négyezer vagón koksztartalékja maradt.

Ez a hatalmas mennyiség akkoriban igen fontos szerepet játszott a főváros költségvetésének összeállításánál, mert *a mutatkozó hiányok számbavételénél ezt a kokszkészletet is figyelembe vették*, még pedig teljes sikerrel: *a négyezer vagón kokszot czév elejéig teljesen kiárusították.*

A nagy kokszkeresletnek a mult évben az volt a magyarázata, hogy akkor lépett érvénybe

a külföldi szén behozatalának korlátozása

és ez egyúttal azt is jelentette, hogy fokozottabb mértékben irányultak az igények a koksz felé. A nagy érdeklődés most a téli évszak beálltakor ismét fellángolt és városszerte meglepetést kelt, hogy *a Gázgyár csak bizonyos fennakadással tudja teljesíteni a minden oldalról beérkező rendeléseket.*

Szóvátettük ezt a kérdést

illetékes helyen

és a következő felvilágosítást kaptuk:

— Annak ellenére, hogy a magyar szén korlátlan mennyiségben áll a fogyasztóközönség rendelkezésére, azt tapasztaljuk, hogy

a kokszrendelések mértéke a mult évhez viszonyítva is, lényegesen megnagyobbodott.

Ennek magyarázatát valószínűen abban találhatjuk, hogy a központi fűtőberendezések túlnyomórésze a kokszfűtőzésre van berendezve, amelyet csak külföldi szénnel lehetne pótolni. Miután köztudomású, hogy a külföldi szénbehozatal a minimumra korlátozódott: a kokszot keresik a központi tüzelőberendezések számára és

a rendelések olyan sűrű tételekben futnak be a Gázgyárhoz, hogy az a legjobb akarattal sem képes a megszaporodott kívánságoknak eleget tenni.

A mult évben tárolt nagy készletek teljesen kifogytak és így nincs más teendő, minthogy *a szállításokat a megrendelések sorrendjében eszközöljük.*

*

A Gázművek szempontjából egyébként örvendetesen javult a szénellátás alakulása. A *Guttmann Testvérek* bányavállalata ugyan még mindig akadályozva van szerződéses kötelezettségeinek teljesítésében és ezért a Gázgyár más forrásokból vásárol külföldi szénmennyiségeket. A Gázgyár szénproblémájához tartozik, hogy *Véssey Ede helyettes-vezérigazgató az elmult napokban külföldre utazott, hogy ott az üzem szénszükségletének biztosítására tárgyalásokat folytasson.*

MIERT KELL, HOGY ÖN A MIRA VIZEKET HASZNÁLJA?

MERT a MIRA keserűvíz 55 perc alatt teljesen görcsmentesen hat, íze kellemes, szine fehér, ára a legolcsóbb

A **MIRA** glaubersós gyógyviz **ötszörösen nagyobb gyógyerejű, mint a karlsbadi víz,** nem kell külön sót hozzáadni. — Kaphatók: gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben

Betón, makadám aszfalt **felvágásához vegyen bérkompressort**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 335—42.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. Budapest, I. ker., Győző-utca 5. Tel.: Aut. 579-91.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-63

HACKER EMIL
okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 290-95

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna- és magasépítési vállalkozó
Telefon: 514—06 Budapest, II., Margit-körút 43

Auto és motorkerékpár akkumulátorok
cseréje
javítása
töltése és karbantartása
legolcsóbban
BOSCH akkumulátor üzem
Budapest, V., Váci-út 22-24. Telefonszám: 9-23-37

COLUMBIA FÖRSTER GYÖRGY ÉS TÁRSA
központi fűtés, egészségügyi berendező és műszaki vállalat
BUDAPEST, VI., Szív-u. 35. Tel.: 17-4-50

STEINER ÉS SZIMPER **DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK**
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: József 306-29

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

Leukoplast
magyar gyártmány

Vállalkozónak, iparosnak és kereskedőnek nélkülözhetetlen a FŐVÁROSI HIRLAP

Kitolódik tavaszra a hárommilliós út- és csatornaépítési inségmunka

De a versenytárgyalást meghirdetik és gondoskodnak a vállalatbaadásról

A főváros inségmunkái az eredetileg elhatározott időpontnál különböző késleltető okok miatt lényegesen később indulhattak meg, de így is sikerült a munkáknak olyan ütemet biztosítani, amely részben ellensúlyozza a késedelmet. *A folyamatban lévő csatorna- és útépítéseken kívül* kedden járt le a további 52 utca csatornázására hirdetett versenytárgyalás.

Ennek a kétmilliópengős újabb munkának a megkezdése és általában az inségmunkák előrehaladása iránt érdeklődtünk

Király Kálmán
műszaki főtanácsosnál,

az út- és csatornaépítési ügyosztály vezetőjénél, aki a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Az őszi időjárás rosszrafordulása ellenére úgy az útépítési, mint a csatornaépítési munkák változatlan intenzitással folynak tovább. A csatornázási munkát megelőző földmunkáknál aránylag nem súlyos akadály a nedves, esős, vagy fagyos idő, de az útépítésnél sok olyan tennivaló van, amit *most már csak körülményesen, vagy sehogyan sem lehet elvégezni.* A munkabeosztás azonban a tél ellenére is úgy történt, hogy

a munkások foglalkoztatása a legzordabb napokat vagy az esetleges nagy havazásokat kivéve, folyamatos maradjon.

— *Kedden járt le a második nagy csatornázási munkaturnusra hirdetett versenytárgyalás,* ahová ötvennél több utca tartozik. E versenytárgyalás iránt is nagy volt az érdeklődés és a beérkezett ajánlatok száma *felülmulta a várakozást.* A versenytárgyalás lezárása után nyomban hozzáfogott az ügyosztály az ajánlatok felbontásához és átszámításához, hogy a munka kiadása semmi késedelmet se szenvedjen.

— Ha az időjárás megengedi, úgy

ezt a kétmillió pengős csatornázási munkát még novemberben elkezdik.

Munkatársunk érdeklődött, hogy az út- és csatornaépítési inségmunkák közül mi van még hátra:

— Tudvalevő, hogy a főváros vállalatba adott hárommillió pengő értékű útépítést és egymillió pengő értékű csatornaépítést. Ezek a munkák már nagyrészt folynak, részben közvetlenül a megindulás előtt vannak. A kedden lejárt kétmillió pengős csatornázási munkát, mint említettem, a legközelebbi hetekben szintén kiadjuk és lehetőleg novemberben elkezdetjük.

— Hátra volna még eszerint a tervezett 9 milliós összegből *3 millió pengő értékű út- és csatornaépítési munka.* Hogy ezt a 3 millió pengőt hogyan osztja meg a főváros az út- és csatornaépítkezések között, azt e pillanatban megmondani nem tudnám, miután az errevonatkozó számításokon és javaslatokon még dolgozik az ügyosztály. A legközelebbi hetekben azonban ez is eldől, amennyiben az ügyosztály részletes előterjesztését rövidesen a szakbizottság elé terjesztjük.

Ennek a 3 millió pengő értékű út- és csatornaépítésnek a végrehajtására ebben az évben az idő előrehaladása miatt már természetesen nem kerülhet sor,

a *versenytárgyalást azonban még a télen kiírja a főváros,* úgyhogy a kora tavasszal hozzá lehessen fogni a munkához. A vállalkozókkal kötött szerződések általában úgy szólnak, hogy minden munkát *1933 végéig be kell fejezni,* ha pedig ennek valamilyen akadálya előre nem látott, de mindenképpen indokolt lenne, úgy minden külön kárpótlás, vagy pótdíj nélkül tartozik a vállalkozó a munkát az eredeti egységárak mellett a következő évben is folytatni.

*

A most kiírásra kerülő csatornázási munkákon kívül e pillanatban 18 út- és csatornaépítési munka folyik és a munkálatoknál 6400 munkás van foglalkoztatva. Ez a szám azonban már a közeljövőben emelkedni fog.

Nyugateurópai színvonalon működnek az összes fővárosi tanintézetek

A helyi tanterv osztatlan sikere – Jól beváltak a külön épületekben működő iparostanonc-iskolák, amelyeknek hálózatát kiterjesztik

Szendy Károly tanácsnok az új iskolai év megnyitása alkalmából a közelmult napokban sorozatos iskolalátogatásokat végzett, hogy személyesen meggyőződjék a tanítás kifogástalan menetéről.

Érdeklődtünk

Szendy Károly tanácsnoknál

a látogatásokról szerzett tapasztalatairól, amire a következő választ kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A székesfőváros közoktatásügye mintaszerű és büszkeséggel állapíthatjuk meg, hogy pedagógiai nézőpontból a nyugateurópai színvonalat minden vonatkozásban eléri, sőt *sok tekintetben mintául is szolgálhat.*

— Különösen nagy várakozással tekintek az idén életbeléptetett új helyi tanterv eredményei elé, mert itt látom annak a biztosítását, hogy

az elemi iskolákban és az alacsonyabb fokú népiskolai tanítás minden ágazatában nívós, egyöntetű és intenzív oktatás folyik.

A helyi tantervet sorozatosan követik majd az új, *egységes tankönyvek* is, ezek között a helyi tantervvel harmonikusan szerkesztett olvasókönyv lesz az első.

A főváros nemrégiben új iskolatipust létesített, a teljesen önálló iparostanonciskolát. Érdeklődtünk az új iskola mutatkozó eredményei iránt is.

— Megállapíthatjuk, hogy egyetlen vonatkozásban nem volt kielégítő a főváros közoktatása: *az iparostanoncoktatás terén.* Nagyobb vidéki városainkban, Pécsett, Székesfehérvárott már meg voltak szervezve a teljesen önálló, külön épületben működő iparos- és kereskedőtanonciskolák, amikor még Budapestnek ilyen intézményei nem voltak. A mult tanévben azután, a főváros nehéz pénzügyi helyzetének ellenére is, hozzáfogtunk a kérdés rendezéséhez.

Egyes, a belterületen lévő iskolák elméptelenedése adott erre lehetőséget.

A polgármester úr hozzájárult ahhoz, hogy több ilyen felszabadult iskolaépületet kísérletképpen önálló iparostanonciskolának rendezünk be. A tanács is hozzájárult a tervhez és így történt, hogy a VI. kerületi bajnokutcai és a VIII. kerületi szentkirályiutcai iskolaépületekben *önálló iparostanonciskolákat nyitottunk.* Bár ezek öreg épületek, a modern követelményeknek nem nagyon felelnek meg, mégis a folyamatos tanítás és a külön épület nagy hatással volt az intenzivitásra és a tanulók előmenetelére.

— Ezt a bevált módszert most tovább akarjuk fejleszteni és remény van arra, hogy

a jövő tanévben már az összes iparostanonciskolák külön épületekben működnek.

Igen nagy lökést fog adni az eredményes iparosneveléshez a polgármester ama programja, hogy *az iparostanoncoktatásba belekapcsolja az iparrajziskolát is.* Ez fogja *a magasabbfokú iparosképzést biztosítani.* Egyébként a Karpfenstein-utcában lévő fővárosi telken *teljesen modern iparostanonciskolát akar a főváros építeni.* Olyan nagyfontosságúnak tartja a főváros vezetősége ezt a kérdést, hogy

a Karpfenstein-utcai iparosiskola megelőz minden más iskolaépítést.

A főváros a közel jövőben több iparostanoncotthont is akar létesíteni, miután a Kazinczy-utcai otthon, ahol 60 inasgyermekről gondoskodnak, tökéletesen bevált. A legközelebbi új iparosiskolák a Lónyai-utcában és a Kazinczy-utcában nyílnak meg, úgyhogy a Kazinczy-utcai épületben az otthon együtt lesz az iskolával.

Hirsch Mihály
út- és vasútépítési vállalat és aszfaltgyár r. t.
Budapest, V., Mérleg-utca 2
Telefon: 81—0—24
Útépítés, vasútépítés, mélyépítés, aszfaltgyártás, vasbetonaljgyártás

Boby és Daisy
a közönség kedvencei
a Székesfővárosi Állatkertben
Pálmaház ✻ Akvarium
Nyitva egész nap!

Tapétázást
szolid és művészi kivitelben vállal
Hantos Testvérek Rt.
Budapest, VI., Horn Ede-u. 5
Telefon: 194-51
185-23

Igyunk „HARMAT"-vizet!
Megrendelhető: székesfővárosi ásványvíz-üzemnél
(I., GELLÉRT-RAKPART 1. TELEFON: 530-03)

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

Magyarország aranykoszorús mestere
Szlezák László
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

(Folytatás a 2. oldalról)

— Mélyen meghatva mondok hálás köszönetet dr. Sipőcz Jenő polgármester úr őméltóságának, az én igen tisztelt barátomnak, hozzámintézett meleg szavaiért és ismerve az ő úri egyéniségét és kiváló tulajdonságait, a bölcs vezetése alatt álló tisztviselői kar kitűnőségét, *meg vagyok arról győződve hogy működésem az egyetértés jegyében harmónikus lesz.*

— Ma csak szeretettel, összefogással, lemondással és együttérzéssel lehet minden eredményt elérni. Jól tudom, hogy ez az út munkával, verejtékkel, könnyel, szenvedéssel és talán vérrel lesz kikövezve, de annál nagyobb dicsőség lesz számunkra.

— Az a tér, amit minekünk a békecsinálók rövidlátása meghagyott, nem elegendő arra, hogy ez a nagyrahivatott nemzet kifejtse a maga gazdasági és kultúrális expenzióját. Ez a csonka roncs, silány emberalkotás, nem a mi igazi hazánk. A mi lelkünkben egy más haza fogalma él, Európa szívére terített, zöldkoszorúval befont isteni palást, amelybe bele van szőve ennek a nemzetnek a vére, verejtéke, szenvedése és lelkének minden misztériuma.

— Magyar feltámadás!

— Milyen nagyszerű szó ez, amelyben ott ég egy elkeseredett, erős nemzet kemény akarata.

— Én fanatikusan hiszek az akarat erejében és hiszek nemzetem történelmi elhivatottságában.

— Hiszem, hogy az a nép melynek akarata ezer esztendeig uralta a Duna medencéjét, uralni fogja a jövendőben is. Ez a gondolat él az én lelkemben, ez irányítja minden cselekedetemet, elhatározásomat és vezeti munkásságomat és erre kérem az önök nagyértékű támogatását.

*

Mindvégig határozottság, energikus keménység, a mondanivalók nagy szónokoknál tapasztalható kihangsúlyozása jellemezték a hatalmas beszédet. Fergeteges taps akkordjaiba vegyül a főpolgármester utolsó szava. Mindenki az emelvényhez siet és kitörő lelkesedéssel üdvözli Budapest új főpolgármesterét, a tettek és cselekedetek súlyos szavú hirdetőjét.

Nyilatkozatok

a főpolgármester székfoglalójáról

A főpolgármester nagy beköszöntő beszédéről a közgyülési pártok vezérei a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

Kozma Jenő:

— Az új főpolgármester első megnyilatkozása a közgyülés minden oldalán olyan kedvező hatást tett, hogy joggal számíthatunk az autonómia pártjainak az eddiginél is harmonikusabb együttműködésére. Célkitüzéseit fenntartás nélkül a legmesszebbmenően helyeslem és bizonyosnak tartom, hogy erőskezű, körültekintő és pártokon felülálló, nagytehetségü irányitót kapott a főváros törvényhatósága.

Wolff Károly:

— A főpolgármester beszédében tetterőtől duzzadó önérzet hangján körvonalazta azt az utat, amelyen haladni akar. Különösen *értékelem, hogy az egyenes, őszinte működést érzékelteti és jelentette be.*

Becsey Antal:

— A főpolgármester nagy székfoglaló beszéde olyan programmpontokat is felölelt, amelyeket a legnagyobb melegséggel üdvözlök. Különösen örvendetesnek tartom, hogy gazdasági téren, így elsősorban *a munkanélküliség enyhítésére, az ipar és kereskedelem* talpraállítására, *valamint a közmunkák növelésére vannak reális elgondolásai.* Célkitüzéseit a legnagyobb rokonszenvvel kisérem.

Rassay Károly:

— *A főpolgármester úr beköszöntő beszédét alkalmasnak látom arra, hogy a városi ügyekben együttműködjünk és áthidaljuk azokat az ellentéteket, amelyek természetszerüleg adódnak abból, hogy ő a kormány exponense.*

Éber Antal:

— Az új főpolgármestert nagy bizalommal és reménnyel fogadjuk új, nagy pozíciójában. Az a híre van eddigi közéleti működése alapján, hogy nagy energiáju, tehetséges, céltudatos és szigorúan ügyel a közéleti erkölcsökre. Ezek a tulajdonságok biztosítják az ily nagy közület vezetésében a sikert, amelyet a főváros érdekében szivből kivánok. Meg vagyok eleve győződve arról, hogy az új főpolgármester tudni fogja, hogy az ipar és kereskedelem városának első dignitáriusa és hogy ezt a tudatot nemcsak szép szavak, de energikus és céltudatos tettek is kifejezésre fogják juttatni.

Peyer Károly:

— Az új főpolgármester beszédéhez nincs semmi megjegyezni valóm, nem tartalmazott semmi olyat, ami ellen kifogásom lehetne. A várakozás álláspontját foglaljuk el. Várjuk a tetteket.

Városi nyugdijas
tisztviselőket egészen uj üzlet bevezetésére keresünk. Ajánlatokat „*Szaktudás nem kell*" jeligére a kiadóba

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Ripka Ferenc búcsúja az Egységes Községi Polgári Párttól és a törvényhatóságtól. Közel egy évtizeden át vezette ennek a városnak ügyeit *Ripka* Ferenc, aki két rövid de meleg, emberi érzésekben dúskáló levélben búcsúzott el szükebb és szélesebb értelemben vett munkatársaitól: a párttól, amelyet ő teremtett meg, ő tett naggyá; és az egész fővárosi törvényhatóságtól, amelynek munkaképességét mindig oly nagy gonddal óvta. Két rövid levélben vett búcsút páratlanul eredményes munkásságának színtereitől, de nem is volt szükség többre, mert hiszen mindenki érzi, tudja, hogy Ripka Ferenc csak a főpolgármesteri széktől vált meg, de nem attól a munkától, amely szakadatlanul folyik ennek a fővárosnak boldogulásáért. *Kozma* Jenő már közgyülési beszédében ezt mondotta:

— Azzal, hogy Ripka Ferenc érdemét méltatom, tőle nem búcsúzni kivánok: ellenkezőleg, meg akarom erősiteni abban a készségében, hogy folytassa azt az áldásos tevékenységet, amelyet eddig hivatalos helyről intézett.

Amikor pedig az Egységes Községi Polgári Pártban búcsúztatta, ugyanennek az óhajának adott kifejezést, hozzátéve, hogy remélni kivánja: Ripka Ferenc, mint a párt tántoríthatatlan hive, az ő soraikban folytatni fogja áldásos tevékenységét.

Sipőcz Jenő pedig megtalálta azokat a szavakat, amelyek a legtalálóbban jellemzik Ripka Ferenc nemes egyéniségét:

— ... önzetlen, puritán jelleme és a polgári erényeket megtestesítő egyénisége által mindnyájunk tiszteletét és nagyrabecsülését érdemelte ki. Értékes munkásságának jele különösképp szociális téren tapasztalható. Ezért, valamint a közélet más vonatkozásaiban megnyilvánult működéséért méltán nevezhető a főváros hűséges, igaz polgárának.

A polgármester tényeket mondott és ezek a tények jobban méltatják Ripka Ferenc érdemeit minden ékesszólásnál.

A kormányzó felesége a bicskei gyermekotthonban. A Batthyányiak bicskei ősi kastélyában van a főváros pompásan felszerelt otthona az árva és szociális gondozást igénylő gyermekek részére. Az otthon Horthy Miklósné, a kormányzó feleségének nevét viseli, aki legutóbb meglátogatta az otthonban elhelyezett 180 elhagyott apróságot. A kormányzónét a gyermekek köszöntő versekkel és virágokkal fogadták. A kormányzóné a pedáns rend és tisztaság fölött elismerését nyilvánította dr. *Knou* Andor igazgató-főorvos, *Takács* dr. adjunktus és *Füredi* gazdasági vezető előtt.

Sipőcz polgármestert választották meg a Sas Kör elnökévé. A Sas Kör szombaton, *Szőke* Gyula dr. felsőházi tag elnöklésével rendkívüli közgyülést tartott, amelyen egyhangúlag elnökké választották *Sipőcz* Jenő polgármestert. Az alapszabályok módosítása után *Nagy* Ferenc fővárosi törvényhatósági tanácstagot ügyvezető elnökké választották meg.

Házasság. *Maier* Picy, Maier Ottó és felesége, Konegen Mária leánya és dr. *Flaxmayer* József székesfővárosi tanácsjegyző a belvárosi r. kath. főplébániatemplomban november hó 9-én d. u. ¾1 órakor házasságot kötnek.

Pénteken kezdődik a költségvetés közgyülési tárgyalása. A székesfőváros 1933. évi költségvetésének közgyülési tárgyalása pénteken délután kezdődik, amikor elsősorban *Sipőcz* Jenő polgármester mondja el expozéját, majd *Kozma* Jenő és a többi pártok vezérszónokai mondják el észrevételeiket a költségvetésről.

A tanácsülés napirendje. A törvényhatósági tanács *Huszár* Aladár főpolgármester elnöklésével csütörtökön délután ülést tart. Ez az elnöklés lesz az új főpolgármester első hivatalos ténykedése. Napirenden szerepel *a Beszkárt igazgatósági és végrehajtóbizottsági tagjai díjazásának* újabb megállapítása, az I. kerületi leányliceumnak új épületben való elhelyezése, a szellemi szükségmunkások felvétele, *az inségakció jövő évi keretének megállapítása* és az idei év hátralevő részére szükséges költség megállapítása, végül az új Fővárosi Képtár létesítése a Károlyi-palotában. Azonkívül kisebb folyóügyeket tárgyal még a tanácsülés.

Tíz orvos a szellemi szükségmunkások között. A csütörtöki tanácsülés dönt a szellemi szükségmunkások alkalmazása és behívása kérdésében. Egyelőre 860 szükségmunkást vesznek föl. Ezeket az inségenyhítő akciók lebonyolításánál alkalmazzák. A szellemi szükségmunkások között van *tíz orvos* is, akik a túlterhelt kerületi orvosoknak lesznek segítségére, mint kisegítő hatósági orvosok. A tíz orvost január 1-től alkalmazzák 200 pengő havi díjazással.

Nyilatkozat. A napokban az a hír járta be a sajtót, hogy a székesfőváros törvényhatósági tanácsának október hó 20-án tartott ülésén *Nagy* Ferenc tanácstag azt a bejelentést tette, hogy *a Vásárpénztárnál polgármesteri tilalom ellenére még nem engedett pénzösszegek utalványoztattak. Nem felel meg ez az állitás a valóságnak,* mert 1. a Vásárpénztár igazgatóságának működését semmiféle polgármesteri rendelet nem korlátozta, 2. a szóbanforgó utalványozások a főváros adminisztrációjával egyetértésben történtek, 3. e tételekkel kapcsolatban sem helytelen, sem szabálytalan könyvelés nem történt. Egyébként ez ügyben a büntetőbíróságnál keresünk elégtételt. Budapesten, 1932 október 30. **Budapest Székesfővárosi Vásárpénztár Részvénytársaság:** *Ereky* s. k., dr. *Karch* s. k.

Legszebb iparművészeti targyak
Schönwald iparművészeti üzlete
Váci-utca 25. Piarista-utca sarkán.

Szocialisták csatlakozása a Nemzeti Egység Pártjához. A *Nemzeti Egység Pártjának* angyalföldi szervezete *Piazza* Győző fővárosi törvényhatósági bizottsági tag elnöklésével nagygyülést tartott, amelyen *Kollmann* Dezső dr. indítványára a miniszterelnök nagy munkatervének lelkes támogatását határozták el. *Paulik* Elemér dr., *Babicz* Gyula, *Hock* Aladár és *Császár* Gyula után *Faludi Kálmán bejelentette, hogy többedmagával kilépett a szociáldemokrata pártból, hogy csatlakozzanak a nemzeti és szociális munkát hirdető miniszterelnök híveinek táborához. Wirnhart* Ágost dr. h. elöljáró az elöljáróság elismerését fejezte ki *Piazza* Győzőnek negyedszázados közéleti és emberbaráti munkájáért. Végül *Piazza* hűségre, egységre és bizakodásra hivta fel a nagygyülést, amelyet *Kozma* Jenő, *Gaár* Vilmos, *Dési* Géza és mások táviratban üdvözöltek.

Vadas Ferenc igazgató jubileuma. Az elmult héten lelkes ünnep volt a Magyar Ruggyantaárugyárban. *Vadas* Ferencet, a *Cordatic Rt.* igazgatóját ünnepelték, aki egy negyedszázaddal ezelőtt lépett a gyár szolgálatába. Vadas Ferenc neve jólismert a magyar automobilisták körében. Lelkes támogatója volt mindig a magyar versenyügynek s nem volt a magyar automobilsportnak olyan megmozdulása, amelyhez Vadas Ferenc mindenkor ne nyujtott volna segítőkezet. Organizációs tehetségével nagyban hozzájárult a *Cordatic* népszerüsítéséhez. *Vadas* Ferencet jubileuma alkalmából barátai és tisztelői elhalmozták szerencsekivánataikkal.

Építési vállalkozók, fuvarozók figyelmébe. Építési alapból kikerülő föld a Margitszigeten *ingyen* lerakható. Tégla- kő- és faltörmeléket nem fogadunk el. *Kitünő út.* Felvilágositást és engedélyt a *Parkkertészet* irodája ad a *Szent-Margitszigeten.* Telefon: 20—6—24.

Csatornaépitési inségmunka. A három milliópengős csatornaépitési inségmunkákra kiirt versenytárgyalás határideje kedden délben járt le. Ajánlatot nyujtottak be: Magyar Gazdasági és Kisvasút Rt., Fazekas László, Bakács és Szabó, Magyar Általános Útépitő Rt., Magyar Wayss és Freitag, Stern Imre, Palatinus Épitő Rt., Kőnig, Román és Stein, Danubia Rt., László és Blum, Hirsch Mihály Rt., Épitőipar Rt., Kohlbach Emil, Nagy István, Zsigmondy Béla, Halász Hubert, Solymossy és Farkasmályi, Hacker Emil, Stilus Épitő Rt., Hajnal Imre, Hercules Magas- és Mélyépitő Rt., Faragó Rudolf, Szász Albert, ifj. Führer Mihály, Magyar Épitőiparosok Szövetkezete, Lakos Miklós. *Csatornaanyagok szállitására ajánlatot tettek:* Magyar Épitőiparosok Szövetkezete, Magyar Kerámiai Gyár, Ulrich B. J., Kőszénbánya és Téglagyár Társulat. Az ügyosztály az ajánlatokat most felülbirálja és csak azután kerül sor a döntő elhatározásra.

Ganz-közlemények. A megszokott előkelő kiállításban jelent meg a Ganz-gyár legújabb beszámolója, amely szemléltetően jelzi a világviszonylatban is első helyen álló magyar ipartelep munkásságát. A könyv ezúttal a *Budapest—Hegyeshalom* vasútvonal villamositási munkálatairól közöl müszaki ismertetést és sok érdekes illusztrációt. Ez a teljesitmény méltán sorakozik a Ganz-gyár hatalmas alkotásainak sorába.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Labriola
SZINHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek szinháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

Gosztonyi és Társa
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: József 358—04
„Flintkote"
specialisták

Versenytárgyalási megbizások

A múlt héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Budapest székesfőváros polgármestere által 1932. évi november 2-án vállalatba adott közmunkák. IX., Telepi-u. volt fiókkórház iskolai átalakításához kőművesmunka, vitéz Kapuváry László, (VIII., Kisstáció-u. 3.) 7.900.—. Új Szent János-kórház szülészeti- és nőgyógyászati pavillon festő- és mázolómunka, Baky Gyula, (I., Labanc-u. 3.) 3.670.52. X., Simor-u. 7—13. bérh. kőművesmunka, Dittler Ferenc. (IX., Ferenc-körút 29.) 7.196.63. Új Szent János-kórház kazánház széntároló kőművesmunka, „Herkules" magas- és mélyépítő vállalat, (X., Kelemen-u. 31.) 7.510.—. VI., Próféta-u. tűzőrségi laktanya önműködő vaskapuk, Jungfer Gyula, (VIII., Berzsenyi-u. 6.) 2.160.—. III., Miklós-tér 2. bérházban kőművesmunka, Kosály Ödön, (I., Attila-u. 81.) 5.994.17. VI., Próféta-u. tűzőrségi laktanya föld-, kőműves- és vasbetonmunka, Sattler Mihály, (VII., Gyarmat-u. 9. sz.) 4.746.—. Ugyanott ács munkálatok, Kurtán Gyula, (VI., Béke-tér 5. sz.) 2.722.50. Fonyódi gr. Zichy Géza fiúárvaház üdülőtelep bontás-, kőműves-, ács-, tetőfedő-, bádogos- és betonmunka, Herberth József, (Fonyód), 23.923.70. VI., Gömb-u. 53. sz. iskola igazgatói lakásának átalakításával kapcsolatos központi fütőberendezési munka, Harsányi Testvérek (VII., Bem-u. 5.) 2,518.32. Szent Rókus-kórház fertőtlenítő helyiség kőművesmunkái, Sajgó Alfréd, (VIII., Dugonich-u. 25.) 5.097.37.

Széntároló berendezés beton- és vasbetonmunkálatait az Elektromosművek telepén: König, Román és Stein 78.830 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Gyulai Pál-u. Rókus-kórház átépítési munkáira pályáztak: Schaffer Károly 7483, Halmos J. 7681, Ámon Antal 7685, Helvey Tivadar 7704, Spányi Ernő 7805, Proceller Bálint 8026, Heverdle István 8108. Reinisch és Wohl 8150 pengővel.

A szénatéri piac villanyszerelési munkáira pályáztak: Villányi Béla 3870, Farkasvölgyi vill. rt. 3904, Csépay Jenő 3908, Dreschler Rezső 4215, Jankovits Győzőné 4812, Kafka és Wagner 5288, Tóth István 6076 pengővel.

A központi vásárcsarnok villanyszerelési munkáira pályáztak: Csépay Jenő 14.989, Szommer Miklós 15.776, Holitscher Zsigmond 16.732, Hoffer M. 17.076, Villányi Béla 19.596, Nemes Gyula 6223, Sanatana József 6214, Hatschek, Guttmann és Társa 7382, Barta Károly 8105, Kaffka és Wagner 9085 pengővel.

A rákoskereszturi temető kertészetében szükséges drótkerítési munkákra pályáztak: Stadler Mihály 2245, Haidekker Sándor 2293, Kollerich Pál 2362, Jalcs Dezső 2608, Halmi Elemér 2850, Harmati Emilné 3020 pengővel.

A Rókus-kórház részére szükséges fertőtlenítő gép és hozzátartozó kazánszállítási munkára pályáztak: Magyar Mosó- és Fertőtlenítőgépgyár rt. 5498, Magyar Radiátorgyár 6570, Dávid és Kertész 8550, Állami Gépgyár 8620, Magyar Vegyipari Gépgyár 9200, Walser Ferenc 11.520 pengővel.

A Szőher-u. földmunkálataira pályáztak: Schaffer Antal 2890, Gattyán Pál 3060, Lőrinczi Mihály 3060, Breuer Gyula 3400, Szegedy Béla 3740 pengővel.

1000 köbméter zúzottkőanyag szállítására pályáztak: Szobi Kőbánya 12.000, Frank István 9955, Inóczi kőbánya 12.595, Nógrádjobbágyi kőbányák 12.250, Solymossi és Farkasmályi 12.288 pengővel.

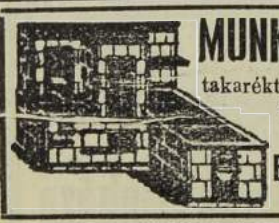
1300 darab szeméttartány szállítására pályáztak: Stieber-féle építési rt. 31.200, Magyar Fémlemezipar 31.694, Weiss Manfréd 32.500, Hofherr és Schrantz 33.100, Rotmüller 33.865, Budafoki zománcedénygyár 34.450, Kollerich Pál 37,310, Harmatta 37.960 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 431—44

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: J. 412-43

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon; 942—58.
Gyártmányok; Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés; Tetőfedés, szigetelés, viztelenitás, asfaltozás, Hidegen kenhető tetőmázok asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fütés, vízvezeték, csatornázás

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

MŰKŐ
szobrász- és stuccomunkák
KELEMEN KÁROLY
Budapest, VII., Kövér Lajos-u. 20
TELEFON: 97—4—14

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

Barakovits János
műorgona épitő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Roszmusz Bálint
fuvaros és vállalkozó; kertikavicsok szállitása
Budapest, VII. ker., Thököly-út 125
Telefonszám: Automata 961—81.

„CALORIA" GÉPTÖMITŐANYAG ÜZEM
SZEICZ FERENC
Telefon: 925—58 Budapest, V., Pannonia-u. 58

MÁRKUS MIKSA
lakatosárúk, vasszerkezetek és speciálsi kettősen üvegezhető vasablakok gyára.
Telefon: 908—92. Budapest, VI. ker., Mohács-utca 5. sz. Telefon: 908—92.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

STERN RICHARD
Autókilométerjelzők és mérőműszerek képviselete és speciális üzeme
Budapest, VI., Lehel-utca 10/a. Telefonszám: 92—1—35.

ECKMAYER ISTVÁN
lakatosáru, vasszerkezet, napellenző és **redőnygyár**
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
Andrássy-út mellett. Telefon: Aut. 220—54

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusitja: **Bürgermeister Ferenc Utóda,**
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

Hatscher Károly
okl. gépészmérnök
Saját gyártmányú Röntgen — Medikai — és Elektrotechnikai készülékek
Budapest, IX., Üllői-út 25. Telefon: 86—7—74.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: LIPÓT 914—46

Munkájaert a legmesszebbmenő szavatos ságot vállalhatja, ha a kétlő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be.
Telefon: 53-0-92. **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92.
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntödéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

VITÉZ **MÁTYÁSI BRUNÓ**
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG TELEFON: J. 434—78.
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZÁM.

Bontasra kerülő épületekért legnagyobb arat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállit: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket
legjobb minőségben
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-ut 40. Tel.: J. 38—9—17.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Dékány Gyula műasztalos és műesztergályos
Faipari üzeme
Budapest, IX., Üllői-út 119 és 121
Telefon: József 320—90

LISZAUER PÉTER
Mész, cement, tégla, cserép
Budapest, VIII., Őrömvölgy-utca 3.
TELEFON: J. 389-72

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: *Kleiner és Bokmayer*
Budapest, VIII., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József 301-16
Készit sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat. Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló.

Petrász László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Gőz- és vizszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszijak. Mindenféle műszaki cikkek

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 november 16. — 46. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő

Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ♦ Postacsekk: 40.424

A reménység fénysugarai

Budapest jövendő útjára ezen a héten két erős reflektorfény vetődött. Az egyik *Huszár* Aladár dr. főpolgármester bemutatkozó beszédéből, a másik *Sipőcz* Jenő dr. polgármester expozéjából eredt. Két utakat jelölő, sorsunkat irányító beszéd volt ez, amelyeknek szinte minden szava össze van forrva Budapest polgárságának jövendő életével.

Olyan időket élünk, amikor nincs helye és nincs jelentősége a dicséretnek és mi magunk súlyos hibába esnénk, ha a főváros élén álló két férfiú szónoki sikerének, teremtő agyvelejének magasztalására szorítkoznánk. Ma, vezető egyéniségek legnagyobb elismerése az, ha gondolataikat, terveiket, megállapításaikat a realitások mérlegére vetjük és a polgári munka segedelmével megvalósításukat elősegítjük. A két hatalmas, iránytmutató, sőt sorsdöntő jelentőségű megnyilatkozással kapcsolatban azonban máris meg kell állapítani, hogy a főváros lakossága párt- és osztálykülönbség nélkül teljes bizalommal látja az új főpolgármester és a régi polgármester a sanyarú idők leküzdésére egész lélekkel való harcbaszállását és azt a harmóniát, amely kettőjük működése között már a legelső pillanatban olyan megnyugtató módon feltűnt.

A két beszéd különben — bármilyen egyformán emelkedett lélekből, bármennyire Budapestért dobogó szívből fakadt is — alaptónusában igen érdekes különbséget mutat. A főpolgármester beszédét az *optimizmus* tüze fűtötte, a polgármester lelkét expozéjának elmondása közben a tettekre, erősödésre, kemény akaratra ösztökélő *pesszimizmus* hatotta át. És mégis azt kell mondanunk, hogy a két beszéd hangulata édes testvére egymásnak: alkotó optimizmus és teremtő pesszimizmus sugárzott felénk belőlük.

— Ma csak nagy szeretettel, megértéssel és összefogással lehet eredményeket elérni. Én nem csodákról akarok beszélni, de emberi lehetőségekről, akaratról, törekvésről a jó és nemes irányában. Én nem ismerek olyan esetlegességet, olyan összetorlódottságot, amelyből erős akarattal ne lenne kivezető út.

Ezek *Huszár* Aladár főpolgármester szavai. Ugy érezzük, a realitások méhéből született optimista szavak, amelyek egy csapásra népszerűvé tették a főpolgármestert Budapest csodákat nem váró, de önerejéből feltámadni akaró népe előtt.

Amikor viszont *Sipőcz* Jenő polgármester ismételten a nehéz időkre hivatkozott, amikor annak a véleményének adott kifejezést, hogy még tovább is sötét maradhat a magyar égboltozat: mindez igenis teremtő, cselekvésre, erős akaratra ösztökélő pesszimizmus. Mind a két beszéd a polgárság hitének, önbizalmának, erélyének, akaratának felkeltését, fokozását célozta és nekünk az a meggyőződésünk, hogy ez a két, egymástól talán látszatra elütő hang, tökéletes harmóniában jutott el a polgárság füléhez, tökéletes harmóniát keltett a lelkekben, amelyek boldogan tekintenek akár újabb küzdelmek, újabb megpróbáltatások elé is, ha a reménység sugarait láthatják felbukkanni a távoli horizonton.

*

Huszár Aladár főpolgármester a fővárosi rovatvezetők tisztelgésekor elmondta, hogy őt, mint *vidéki* embert igyekeztek beállítani, holott családi és személyi vonatkozásai ezer szállal fűzik a fővároshoz. De mindennél az ezer szálnál többet jelent Budapest szemében az a nagyszerű beszéd, amelyben a törvényhatósági bizottság előtt tett tanuságot a magyar főváros iránt érzett nagy szeretetéről és arról a rendkívüli, csak százszázalékig budapesti embernél lehetséges járatosságról, amellyel a főváros ügyeit máris ismeri. Ez a beszéd férfias, nyílt, korrekt, egyben mély demokratikus érzést sugárzó, emberszerető és minden nemesért, szépért rajongó volt. Egyenes tanuságtétel volt amellett, hogy a főpolgármester tökéletesen értelmezi hivatását, pártokon felül álló első tisztviselője akar lenni *egész Budapestnek*. Hosszú, sikerekben gazdag és mindig fölfelé ívelő közigazgatási pálya után ezt is vártuk tőle, de nem kételkedhetünk abban sem, hogy — amint ez nyomatékos erővel hangsúlyozottan meg is történt — meggyőződéses hívének vallotta magát az önkormányzatnak, amelyet az igazgatás legszebb és legnemesebb formájának tart. De felsorolhatnánk beszédének minden mondatát, amelyet mind, akár a közélet tisztaságáról, akár a felekezeti békéről, akár a valláserkölcsi szempontok érvényesüléséről, akár a főváros és vidék harmóniájáról volt szó, általános tetszést arattak úgy a közgyűlési teremben, mint a polgárság legszélesebb köreiben. Ez a főpolgármesteri bemutatkozó beszéd egy csapásra beoltotta a szíveket és szeretetteljes együttműködésre buzdította mindazokat, akik őszintén és önzetlenül kívánják szolgálni Budapest érdekeit.

A beszéd azonban éles reflektorfényt vetett a főváros jövendő útjára is. Látjuk, hogy az új főpolgármester teljesen átérzi azokat a kívánságokat, amelyek ma Budapest lakosságának legsúlyosabb problémái. Rendkívüli figyelmet keltett mindenekelőtt beszédének az a része, amely a munkanélküliség leküzdésével foglalkozott. És itt ugyanaz az aggódó és figyelmeztető hang csendült meg a főpolgármester ajkáról is, amit később a polgármester expozéjában is olyan élesen hallottunk. Ma minden osztálynak és társadalmi rétegnek saját érdekeit feláldozva bele kell illeszkednie a nemzet egyetemes érdekközösségébe. Ez figyelmeztetés, de talán jogos vád is azokkal szemben, akik „abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy erőtartalékkal rendelkeznek". A szociális gondolkodásnak, a demokratikus érzésnek igen komoly megnyilatkozása ez, de hasonlatosképpen a társadalom egyensúlyának, a társadalom békéjének és nyugalmának biztosítására törekszik a főpolgármester akkor is, amikor meleg rokonszenvvel, fájó együttérzéssel fordul a diplomás fiatalság tragédiája felé. Ezt a tragédiát megakadályozni ma már nem lehet, de az olyan emelkedett lelkek, mint *Huszár* Aladár, akinek kezében ott vannak a segítés eszközei is, még sokat enyhíthetnek a katasztrofális bajokon.

Általában végig rezgett a főpolgármester beszédén a ma szinte halomradőlt társadalmának minden rétegével szemben érzett őszinte részvéte és megvillant mindenütt a segíteniakarás érzése és megvillantak a jószándék és az erős akarat segítőötletei is. A kereskedelem, az ipar, a középosztály heroikus küzdelmei újabb és újabb gondjai a főpolgármester gondolkodásának és keményen férfias fellépése a garancia arra, hogy ennek a gondolkodásnak nem szabad meddőnek maradnia.

Az útjelzés során talán utolsónak vette a főpolgármester a főváros közigazgatásának gyorsítását és egyszerűbbé tételét; de ez csak sorrend lehetett, mert ismerve sikerekben gazdag közigazgatási multját, nagyon jól tudjuk, hogy erre a kérdésre nagy súlyt vet. A polgármester is említi a racionalizálást, amelyen már nagyban dolgoznak, de *Huszár* Aladár főpolgármester gazdag élettapasztalataiból bizonyára kerül még olyan ötlet és olyan terv, amelyek megvalósítása új értékeket fog adni a nagy munkának. Budapest közönsége is olyan tisztviselői kar után vágyik, mint amelyet *Huszár* Aladár néhány erőteljes szóban frappánsan megrajzolt.

Az ezer gondtól meggyötört polgárság megérdemli, — mondotta, — hogy szeretettel bánjanak vele. Az a tisztviselői kar, amelynek élén ilyen meleg szeretettől áthatott főpolgármester áll és amely magába szívja ezeket az értékeket, büszkesége lehet ennek a városnak.

A főpolgármester által a főváros útjára vetett reflektor fénye a dolgozó, reménykedő, egymást megsegítő polgársággal ékes Budapestet világítja meg.

*

Sipőcz Jenő polgármester költségvetési expozéja, a másik reflektorfény, a szenzáció erejével hatott. A beszéd alaphangja lehetett kissé sötét tónusú, de telve volt pozitivumokkal. Azt hisszük, nincs Budapesten polgár, aki szelidségben, nyugalomban és béketűrésben vetekedhetnék *Sipőcz* Jenővel. Ez a beszéd azonban — természetesen mindig a polgármester finom és előkelő gesztusaira kell gondolni, — valósággal harcias volt. Nem is csoda, amikor egy tettekre vágyó, az alkotások lázában több mint egy évtizedet átélt polgármester kénytelen kijelenteni, hogy nagyobb alkotásokra a jövő esztendőben aligha kerülhet sor. *Sipőcz* Jenőtől, akinek polgármestersége az alkotások végeszakadatlan sorozata, méltán váltott ki ez a lenyügözöttség, a tehetetlenségnek ez az érzése keserű hangulatot.

Először azokkal csatázott, akik botorul csak számokat látnak, nagy számokat, amelyeket mind a nyomor és szociális gondoskodás emészt fel. Sok pénz kell ahhoz, hogy az elesettekről gondoskodni lehetne, de ez a sok pénz sem lenne sok, ha a nemzeti jövedelem és az adójövedelem arányosan oszlana meg a főváros és az állam között. A polgármesternek volt gerince ezt megmondani, de egyben keményen megmagyarázta azt is, hogy *a főváros nem gazdag amerikai nagybácsi*, akinek vagyonára a rokonok — ezúttal a pestkörnyéki városok és községek — spekulálnak.

A harmadik igen kemény vágás, amelyet a polgármester szintén jogosan mért le, a kapitalizmus túlhajtásainak és kinövéseinek szólt.

Joga volt ezt tenni Budapest polgármesterének, mert azonnal számokkal szolgálhatott, hogy a főváros milyen mértékben támogatja a magángazdaságot, hiszen Budapesten kívül nincsen közület, amely hasonlóan hatalmas összeget juttatna az iparnak és kereskedelemnek.

A gazdasági válságból való kilábalás útját keresi mindenki és keresi legelsősorban, lelkiismeretére hallgatva és kötelességszerűen is, Budapest székesfőváros polgármestere. Ennek az útnak a keresése közben lehetetlenség, hogy olyan betegségekre ne bukkanjon, amelyek orvoslás nélkül elemésztik a főváros testét, de amely betegségek igenis gyógyíthatók, ha erélyes kézzel fogunk hozzá az operációhoz. *Sipőcz* polgármester szenzációs beszédében éles reflektorfénnyel világított rá a beteg testrészekre: itt az idő, hogy cselekedjünk, hiszen nemcsak Budapest tiszteletreméltó, általános szeretetnek örvendő polgármestere, de leghiggadtabb, legbéketűrőbb, böles polgára is megszólalt *Sipőcz* Jenő személyében.

Mi történt a főpolgármester-választás kulisszái mögött?

Payr Hugó vezércikke és egy névtelen felháborodás

Payr Hugó országgyűlési képviselő, törvényhatósági tanácstag a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában méltatta a főpolgármesterválasztás jelentőségét és megemlékezett *Huszár* Aladár főpolgármester egyéniségéről, valamint azokról a reményekről, amelyeket Budapest székesfőváros joggal fűzhet működéséhez. Ennek során szó esett a cikkben arról a magatartásról, amelyet *Huszár* Aladár főpolgármesterségének hírére a *Wolff-párt* egyes alvezérei tanusítottak. „Hiába agitáltak — írta *Payr* — a Wolff-pártban azzal, hogy Huszár a Wolff-párt embere és erre a pártra fog támaszkodni, — *a közgyűlés hatalmas többsége inkább hitt Gömbösnek* és a jóreményeket keltő értesüléseknek."

A cikknek ez a része — úgy látszik — elevenre tapintott, mert egyik laptársunkban haragos kis nyilatkozat jelent meg „Wolff Károly közvetlen környezetéből." Ez a körülírás valószínűleg valamely alvezér inkognitóját takargatja, aki csak igen nagy általánosságban „cáfol" és jelenti ki, hogy *Payr* cikke „a főpolgármester jelölését és a pártokhoz való viszonyát teljesen fordított értelemben akarja utólag a nagyközönség elé állítani". Sajnálkozik azután a névtelen nyilatkozó azon, hogy „az Olaszországban távollevő miniszterelnök meg van fosztva e cikknek az élvezetétől, de majd ők gondoskodnak róla, hogy hazaérkezése után olvashassa."

Névtelen nyilatkozat és névtelen fölényeskedés nem igen szoktak bennünket válaszra ingerelni, ezúttal azonban megkérdeztük *Payr* Hugó országgyűlési képviselőt,

törvényhatósági tanácstagot, aki röviden csak a következő nyilatkozatot tette:

— A névtelen felháborodást nem értem. Vajjon: mit vesznek tőlem rossz néven? Talán azt, hogy hangsúlyozottan kiemeltem Wolff Károly lojális eljárását, amellyel háborgó alvezéreit leszerelte? Egyébként pedig én tényekről számoltam be, olyan eseményekről, amelyek egy választási kampány során minden pártban előfordulhatnak. Ezeket a tényeket általános frázisokkal megcáfolni nem lehet, amit különben a „névtelen nyilatkozó" meg sem kísérelt. Nyilatkozatának tehát csak egy konkrét eredménye van, az a bejelentés, hogy: „a városházán elmúlt a benyálazás korszaka". A magam részéről ennek őszintén örülök, mert remélem, hogy ez az ígéret autentikus helyről származik és akkor legalább Wolff Károly elé is kevesebb téves információ fog kerülni. Végül még csak annyit: én a kérdéses cikket nevemmel, nyiltan írtam és ezt bizonyára nem azért tettem, hogy véleményemet a miniszterelnök úr előtt eltitkoljam...

Payr Hugó nyilatkozatához nincs mit hozzáfűznünk, de azért a névtelen nyilatkozót külön is megnyugtathatjuk, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnök úr, akinek országos gondjai között aligha fog az alvezéri felháborodás töprengést okozni, igen is tudomást fog szerezni *Payr* Hugó cikkéről, amely éppen azt állapítja meg, hogy a közgyűlés hatalmas többsége a miniszterelnök mellé állott. *Payr* Hugó nem akart zsákban macskát árulni, hanem nyugodthangú, tipikusan konstatáló megállapításaival, nyilt szavakkal a nagyközönség elé állott, ellentétben azzal a nyilatkozóval szemben, aki apró kis tűszúrásait is inkognitóban igyekszik elhelyezni a közvéleményben.

Hirsch Mihály
út- és vasútépítési vállalat és aszfaltgyár r. t.
Budapest, V., Mérleg-utca 2
Telefon: 81—0—24
Útépítés, vasútépítés, mélyépítés, aszfaltgyártás, vasbetonaljgyár ás

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

Köhögés, rekedtség
ellen
MELLPASZTILLA
kitünő hatású

Kozma Jenő kezdeményezésére és indítványai alapján megindult a gyakornoki állások szervezése

Nem töltik be a nyugdíjazás során megüresedett állásokat — Januárra pályázatot hirdetnek a diplomás ifjúság foglalkoztatására

Sipőcz Jenő polgármester költségvetési expozéjában a főváros időszerű problémái mellett nyomatékosan kilátásba helyezte *az ifjúság problémájának* a megoldását is. Hangoztatta a polgármester, hogy kiforrott tervek állanak rendelkezésére és nem fog késlekedni abban az irányban, hogy az eredmények váltsák be az akcióhoz fűzött reményeket. A polgármester *sürgősnek* minősítette a kérdés megoldását és közölte, hogy máris megfelelő utasításokat adott a végrehajtás gyors keresztülvitelére.

Az ifjúság elhelyezésének kérdéséről

beavatott helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A nemzet életében oly fájdalmasan ható kérdés már hosszú hónapok óta foglalkoztatja a városháza vezetőségét.

Az impulzust a tennivalók végrehajtására Kozma Jenőnek az az akciója adta meg, amelyet a Széchenyi Szövetség ankétján fejtett ki

az ott egybegyült szakemberek és az ifjúság vezetői előtt. Az ott elmondottak, mintegy irányt jelöltek a megoldás felé és már akkor gondoskodott az elnöki ügyosztály arról, hogy szükség esetén a kérdés alapos ismerete álljon rendelkezésre. Ezt követte még a nyár előtti hónapokban a közigazgatási bizottság egyik ülése, ahol *Kozma* Jenő azt indítványozta, hogy a nyugdíjszabályzat értelmében nyugdíjazandó fővárosi alkalmazottaknak a szolgálatba leendő visszatartása még kivételesen sem javasolható. Felhívta a polgármester figyelmét, hogy

az ideiglenes állásokat végleges állásokká szervezze át

és hogy az üzemekben érettségi, vagy főiskolai végzettséggel alkalmazott fizikai munkások átminősítését státusrendezéssel végrehajtsák. Hangoztatta, hogy *ez nem is pénzügyi kérdés, hanem a magyar jövendőnek a kérdése,* tehát minden késedelem csak további súlyos fejleményeket idézhet fel.

— A közigazgatási bizottság az elfogadott indítványok után megbízta a polgármestert a további teendőkkel, aki utasította az elnöki ügyosztályt, hogy ilyen értelmű javaslatot készítsen. Annakidején *Felkai* Ferenc főjegyző mindenre kiterjeszkedő tanulmányban vázolta a megoldás lehetőségeit és

ennek nyomán vált lehetővé, hogy a közeljövőben már 150 gyakornoki állást megszervezzünk.

Igy történt, hogy számos nyugdíjazást már végrehajtottunk és további nyugdíjazásokat készítünk elő, hogy a diplomás ifjúság számára az elhelyezkedést megkönnyítsük. A kérdés most már jó úton halad és így bizonyos, hogy *néhány héten belül az állások betöltése iránt intézkedhetünk.*

*

Kozma Jenő, illetve az *Egységes Községi Polgári Párt* akciója tehát meghozta végre azt az eredményt, amelyet évekig hiába sürgetett és követelt a megélhetésében akadályokkal küzdő diplomás ifjúság. Most már csak az szükséges, hogy *állami vonatkozásokban és a magánvállalatok részéről is kövessék a példát, mert az ifjúság életlehetőségének a biztosítása a legelső vonalba tartozó nemzeti érdek.*

Elkészült a kerületi elöljáróságok önkormányzatáról szóló tervezet

Fokozottabb hatáskör az elöljáróságok és a kerületi választmányok számára — Közvetlenebb érintkezés a közönséggel — Az elöljárósági törvényt a jövő évben életbeléptetik

Az új fővárosi törvény végrehajtási utasítása jelzi, hogy három éven belül új törvényjavaslat készül *a székesfőváros kerületeinek önkormányzatáról.* Az új elöljárósági törvénynek a jövő évben kell elkészülnie és a kormány már régebben megbízta a székesfőváros vezetőségét azzal, hogy a tervezetet készítse el a helyi viszonyok alapos megfontolásával. A kerületi elöljárók hónapokon át foglalkoztak a nagyfontosságú feladattal és az errevonatkozó terveket most elkészítették.

A nagyérdekességű tervezetről és a kerületi reform egyéb elgondolásairól

beavatott helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A székesfőváros kerületeinek önkormányzatáról szóló új előterjesztés bizonyos mértékig önállóságot nyújt a kerületi elöljáróságoknak és nagyobb hatáskörrel ruházza fel az elöljárókat. A tervezet nagyobb szerepet juttat a kerületi választmányoknak és több fontos ügykört a központi adminisztráció kebeléből a kerületekhez helyez át.

— A tervezet mindenekelőtt megállapítja, hogy a közigazgatás vezetője a kerületi elöljáró, akit a jogi képesítéssel bíró tanácsnokoknak létszámából *a polgármester állít a kerület élére.* A kerületi elöljáró a hatáskörébe tartozó ügyekben más hatóságokkal *közvetlenül* érintkezik. A polgármester, tiszti-főorvos, a főszámvevő, az adóhivatali igazgató és a központi pénztári igazgató a kerületi elöljáróhoz beosztott

összes tisztviselőkkel és szakközegekkel csak az elöljáró útján rendelkezik.

Az ide beosztott szakközegek csak az elöljáró útján tehetnek jelentést. Az elöljáróságokhoz szolgálattételre beosztott esküt vagy fogadalmat nem tett közegek *hatósági teendőket nem végezhetnek.* Az elöljáró a hatáskörébe utalt ügyekben a polgármester útján úgy a tanácshoz, mint a közgyűléshez előterjesztéseket és javaslatokat tehet. Köteles az elöljáró minden évben

kerületének szükségleteiről költségvetési előirányzatot készíteni

és azt a kerületi választmánynak javaslattétel végett tárgyalásra kiadni.

— Az elöljáró eljár iparügyben, ellenőrzi az ipartársulatok működését, felügyel a víz- és gázvezetékekre, valamint a közvilágításra. Gyakorolja a városrendészetet és a felügyeletet a piacokon és mint elsőfokú hatóság határoz tanköteles és vízszolgáltatási ügyekben. A *közegészségügy* terén ellenőrzi a szállókat, vendéglőket, gyógytárakat, italmérési- és egyéb üzleteket, ellenőrzi a méregárukereskedések, a fogtechnikusok működését. *Egyesületi ügyekben* nyilvántartja az egyesületeket, gyermekvédelmi ügyekben intézkedik a menhelyen való elhelyezés és az árvaszék végrehajtási utasításaiban. Különösen nagy tere nyílik az elöljárónak *a szegénygondozási ügyekben,* valamint a tankötelesek nyilvántartása és a testnevelési ügyek ellenőrzése terén. Intézi a hadirokkantak ügyeit, eljár a népgondozási teendők terén, határoz tűzrendészeti, járdafoglalási, építésrendőri, utcák fenntartása körül mutatkozó teendőknél.

— A községi bíráskodást a kerületi városbíró gyakorolja és a kerületi elöljárónak van alárendelve.

A kerületi adóhivatalok és végrehajtói osztályok szolgálati viszonyát egy későbbi szabályrendelet fogja megállapítani.

Az elöljárók számára a polgármester *szolgálati utasítást* ad ki, amelyben különösen arra mutat rá, hogy az elöljáróságoknak a közönséggel való érintkezése lehetőleg közvetlen legyen és *lehetőleg mellőzze a felesleges írásbeli teendőket.*

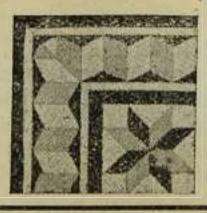
Köteles a polgármester évnegyedenként minden kerület ügyvitelét személyesen megvizsgálni.

Köteles támogatni az államrendőrség az elöljárókat és minden tudomására jutott ügyet azonnal az elöljáró figyelmébe ajánlani.

— A kerületi választmányoknak tagjai a vezető lelkészek is, akiket a törvényhatósági tanács jelöl meg. Helyet foglalnak a választmányban *a községi iskolák igazgatói* és a testület tárgyalásának rendjét szabályrendelet állapítja meg.

*

A 35 szakaszból álló tervezet *az indokolást* is tartalmazza és arra kéri a polgármestert, hogy annak törvényes keresztülvitelére a szükséges lépéseket tegye meg.

KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., Dráva-utca 5. Telefon: 91—7—65.

Nem változik meg a tanács és a kijelölőválasztmány összetétele

Messzemenő eredményeket várnak minden oldalon a főpolgármester munkájától

Lezajlott a főváros törvényhatósági életének nagy eseménye: *Huszár* Aladárt óriási többséggel választották meg a székesfőváros főpolgármesterének és nagyszabású beszéde, — amelyről különben a sajtóban elsőnek a *Fővárosi Hirlap* közölt részletes és illusztrált tudósítást — minden oldalról nagy tetszést aratott. Az új főpolgármester azóta elfoglalta hivatalát és bekapcsolódott az ügyek intézésébe, amelynél első ténykedése a törvényhatósági tanács és a közgyűlésen való elnöklés volt. Az elnöklésnek az a módja, amelyet *Huszár* Aladár főpolgármester gyakorol, mindenütt jó hatást tett és megfelel azoknak a várakozásoknak, amelyeket higgadt tárgyilagosságáról és energiájáról terjesztettek.

Az új főpolgármester első szerepléséről és általában a személyéhez fűzött reményekről intéztünk kérdést

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Már a bemutatkozó beszéd után kijelentettem, hogy *Huszár* Aladár személyével sokat nyert a székesfőváros polgársága és törvényhatósága.

A közigazgatás nagyszerű ismeretével és a vele összefüggő kérdések teljes tájékozottságával került a főpolgármester magas poziciójába

és élettől duzzadó beszédben fejtette ki a követendő irányelveket. Amint a törvényhatósági tanács és a közgyűlés elnöki székében mindannyian megfigyelhettük, *olyan dolgozni akaró és dolgozni tudó vezetőt kaptunk*, akinek irányításával feltétlenül sok eredményes ügyet fogunk tető alá hozni.

Szóvátettük *Kozma* Jenő előtt azt a híresztelést, amely szerint a főpolgármester személyét bizonyos pártok a maguk exponensének akarják beállítani:

— Magam is hallottam az ilyenfajta mende-mondákról, — válaszolta, — amelyeket természetesen nem *lehet komolyan venni.* Erre garancia a főpolgármester kiváló egyénisége, akiről immár köztudomású, hogy

főpolgármesteri működésében a legnagyobb tárgyilagosságot és mindenkor az objektív elbírálást tartja szem előtt.

A főpolgármester messze felülemelkedik a pártküzdelmeken és meggyőződésem, hogy az esetleges elvi összeütközéseket éppen az ő higgadt elfogulatlansága fogja levezetni.

Az elmult napokban olyan, már az első látszatra *komolytalan* hírek is napvilágot láttak, hogy a főpolgármester a maga első ténykedéseiben mindenekelőtt *a kinevezett tanácstagok és a kijelölő választmányban helyetfoglaló ugyancsak kinevezett tagok lemondására* számít. Erről a kérdésről *Kozma* Jenő határozotthangú információt adott:

— *Nem felel meg a valóságnak, hogy a főpolgármester a kinevezett tanácstagok, vagy a kijelölő választmányban helyet foglaló tagok lemondását várja.* Értesüléseim vannak arról, hogy ennek éppen az ellenkezője igaz:

a főpolgármester szerint ezek az állások bizalmi természetűek és szolgálják azt az annakidején felépített érdeket, hogy a tanács állékonyságát biztosítsák.

Kijelenthetem, hogy ilyen autonómia-ellenes elhatározásra a polgármester nem fog jutni.

*

Elmondotta végül *Kozma* Jenő, hogy *a költségvetés vitájában ez alkalommal nem kíván felszólalni*, mert ennek a feladatának a törvényhatósági tanács ülésén már eleget tett. Egyébként sem tartja helyénvalónak a vita elhúzását, mert a költségvetést *november 15-ig*, a törvény előírásainak megfelelően, a belügyminiszterhez felterjeszteni kell, ami azonban a főpolgármesteri állásban beállott változás miatt néhány napi késedelmet fog szenvedni.

ARANY is csak akkor érték, ha van hozzá jó EGÉSZSÉG

Hasznos tudni,

hogy a derűs hangulat, a jó **közérzés** mindig a gyomor és belek kifogástalan működésétől függ.

Szorulásban szenvedőknél,
emésztési hiányoknál pedig

Schmidthauer természetes **Igmándi** keserűvize

legjobban bevalik.

Az Igmándi víz használati utasítással mindenütt kapható!

pest székesfőváros érzi, amelynek jövő évi előirányzatában is komoly fedezetet jelent a borfogyasztási adó. A várható fejleményekről és a főváros álláspontjáról

Glücksthal Samu dr.,

törvényhatósági tanácstag

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A borfogyasztási adó leszállítása a székesfővárosnak pontosan

3 millió pengő bevételi hiányt fog okozni.

Ez a kormányintézkedés immár a második, amely érinti a főváros bevételeinek alakulását, mert legutóbb a textilfázis-forgalmi adó hozott olyan kiesést, amelynek méreteit egyelőre nem is lehet pontosan precizírozni. *Ezen a címen eredetileg nyolcmillió pengő folyt be, amelyik meggyőződésem szerint a felére, esetleg a negyedére fog visszaesni.*

— Mindezek az intézkedések a fővároson kívül eső okok miatt következtek be és így

joggal várhatja Budapest, hogy az állam gondoskodik a megfelelő kárpótlásról.

Erre megvan a lehetőség talán olyan formában, hogy *a forgalmi adó kulcsát más arányos megosztás szerint megváltoztatják*, vagy *rendkívüli pótlékkal*, esetleg *a szükségadó* bizonyos részének átengedésével helyettesítik a fővárost ért adókiesést. Nem lehet ugyanis szemet hunyni ama tény előtt, hogy

a főváros a maga szociális természetű kiadásait nemcsak hogy nem csökkenti, hanem még növeli is;

olyan kárpótlásra gondolok, amelyik helyrehozza a főváros veszteségét, mert különben széleskörű kötelezettségeinek csak nehezen tud eleget tenni.

*

Értesülésünk szerint a főváros és a kormány között a közeli napokban tárgyalások indulnak meg az elvont, illetve megszüntetett adójövedelmek pótlásának elintézésére.

Kárpótlást kér a főváros a borfogyasztási adóleszállítás hárommilliós hiányáért

Kállay Miklós földművelési miniszter szerint elkerülhetetlen volt az intézkedés — Glücksthal Samu a jogos igényeknek kielégítését kívánja

A belföldi bortermelés válságának enyhítése érdekében a közelmultban eredményt hozott a borvidéki képviselőknek az az akciója, amelyik *a fogyasztási adó mérséklését* tűzte ki céljául. Január elsején lép életbe az ötvenszázalékos adóleszállítás, ami természetesen érzékenyen érinti a főváros adóbevételeinek alakulását. Az általános gazdasági szempontból oly jelentőségteljes elhatározásról

Kállay Miklós dr. földművelésügyi miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Aki figyelemmel kísérte a magyar bortermelés helyzetét, az megállapíthatta, hogy ezt a gazdasági ágazatot talán a legjobban sujtotta a mezőgazdaság más területein is mutatkozó súlyos válság. Első miniszteri ténykedésem tehát a *borfogyasztási adó csökkentéséről szóló rendelet volt*, amelyiknek az a lényege, hogy

a jövő év első napjától kezdve ötven százalékkal csökken a borfogyasztási adó.

Ezen túlmenőleg ötven százalékkal leszállított adót vetnek ki azokra a borokra, amelyeket *a rendelet megjelenésétől kezdődően január 1-ig fogyasztanak el.* Minden reményem megvan arra, hogy ez az intézkedés a borfogyasztás emelkedésére és általában a bortermelők helyzetének javítására fog vezetni.

A miniszter nyilatkozata megvilágítja ennek a kétségtelenül nagyfontosságú rendelkezésnek a szükségességét, azonban van ennek a problémának egy másik oldala is: *az autonóm törvényhatóságok adóvesztesége*, ami bizonyára nehéz helyzetet teremt az amúgy is visszaeső adójövedelmek megoszlásában. A legnagyobb kiesést Buda-

Betón, makadám aszfalt **felvágásához vegyen bérkompressort**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 335—42.

A pneumatikus SKF „AUTÓKOCSI" ezeket az előnyöket még fokozza.

SKF SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon 308-08 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 55 Telefon 402-78

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ARUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Salgótarjáni PERPETUUM NEO-PERPETUUM REX
folytonégő kályhák
olcsók, mert **hazai szénnel** gazdaságosan fűthetők!
Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Részvénytársulat
Mintaraktár: VI., Andrássy-út 29 Telefon: 24-5-63
Minden vaskereskedésben is megrendelhető!

Világrekord
Tát, 1932. november hó 3-án
Henne (BMW) motorkerékpárján
244·399 km.-es sebességet ért el
Bosch mágnessel és Bosch gyertyával

Kivezető út a válságból

Magyar Miklós: Az ember és a gép harca

Negyedik éve már, hogy a gazdasági világválság pusztító munkáját végzi s az általános elszegényedés közepette 30 millió munkanélküli nyomorúsága feszíti a társadalmi rend kötelékeit. Még nem jutott el a világ a krizis mélypontjára. Az amerikai közélet vezetőinek bizakodó kijelentései nyomán egy-egy pillanatra élénkebbé válik az élet, de utána ismét aléltság vesz rajta erőt. A válságot csak úgy lehet meggyógyítani, ha a javulásnak *tárgyi alapjait* is megteremti a társadalom. *Magyar* Miklós a *világválságnak*, különösen pedig a *munkanélküliségnek* nemcsak tüneti jelenségeit, hanem mélyen fekvő okait is kutatni kezdte. Így született meg *Az ember és a gép harca.*

Magyar Miklós munkájából megismerjük a válságot és a munkanélküliség történetét. Rendszeres összefoglalásban állnak előttünk a válságot előidéző okok és azok a javaslatok, amelyeket a legkiválóbb közgazdászok és finánepolitikusok a bajok gyógyítására javaslatba hoztak. Eredeti felfogása a könyvnek, hogy napjaink gazdasági világválsága főként azért mélyült el ennyire, mert az előidéző okok közé a *gépek produktivitása* is belépett. A válsággal csak akkor tudunk eredményesen leszámolni, ha küzdelmünket a gépek ellen is végigharcoljuk. És ebből a háborúból az emberi társadalomnak győztesen kell kikerülni!

A szerző azt mondja, hogy a gazdasági élet vezető tényezőinek minden eszközt ki kell használni a válság és a munkanélküliség leküzdésére, legfontosabbnak azonban a *munkaidő megrövidítését* tartja. De Magyar Miklósnál nem a 40 órás munkahétről, hanem a munkaidőnek oly mértékben való megrövidítéséről van szó, *amennyi éppen elegendő a munkanélküliség megszüntetésére.* Nagyon helyesen mutat rá arra is, hogy ezzel az intézkedéssel párhuzamosan a munkabér vásárló erejét fel kell emelni, mert erre még van lehetőség. Így az átmeneti intézkedés nem kíván áldozatokat a munkástömegektől, az igazságosabb jövedelemelosztásra való átmenet mégis biztosítja a gazdasági élet hatalmas fejlődésének megindulását.

Obendorfer Károly és Rudolf
okl. mérnök, kövezőmesterek
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Handl István
kövezőmester
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

Helfenstein Károly
kövezőmester, útépítési vállalkozó
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Reinisch és Wohl
okl. mérnökök, építési vállalkozók
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

Neumann Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester, útépítési vállalkozó
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
kövezőmester
VIII., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

KRAUSZ FERENC
kövezőmester
VI., Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Schaffer György
útépítési vállalkozó
II., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

Schaffer Antal
út- és csatornaépítési vállalkozó
II., Biai-út 21. Telefon: 52-2-91

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386-93. Telefon: 386-93.

LOPOS GYULA
Budapest, III., Bécsi-út 85. — Telefon: 625-05
Tornaszerek, iskolapadok, játszóberendezések és butorok gyára

Állami mérnökökkel a közeli napokban megkezdik Budapest általános felmérését

A különleges műszereket a minisztérium és a Műegyetem bocsátják rendelkezésre

A *Fővárosi Hirlap* nemrégiben beszámolt arról, hogy a kormány az *általános városfelmérési munkák* előkészítéséhez több állami mérnököt, a szükséges speciális műszerekkel a főváros rendelkezésére bocsátja. Értesülésünk szerint a városfelmérési munkák kérdésében az állami és a székesfővárosi szervek között a közvetlen tárgyalások megindultak, sőt olyan előrehaladott stádiumba jutottak, hogy az *állami mérnökök már a legközelebbi napokban megkezdik Budapest új felmérésének* nagyszabású munkáját.

A városfelmérési munkák elkezdéséről érdeklődésünkre

Kempelen Ágoston műszaki főtanácsos,

a városrendezési ügyosztály vezetője a következőket közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A törvényhatósági tanács multheti ülésén elrendelte a városfelmérési munkák elkezdését és az irányítást háromtagú bizottságra bízta, amelybe két külső szakértőt hívott meg: *Oltay* Károlyt, a műegyetem geodéziai professzorát és *Szilágyi* Béla miniszteri tanácsost, a pénzügyminisztérium felmérési főosztályának vezetőjét. A székesfőváros részéről, mint a városrendezési ügyosztály ezidőszerinti vezetőjét, a polgármester úr engem delegált. Ennek a bizottságnak feladata a munkaprogram és a költségszámítás elkészítése és a felmérés irányítása. A bizottság a közelmultban két ülést tartott,

megállapította a munkálatok kiindulópontját és megszabta a legelső teendőket.

— A városfelmérés nagyjelentőségű munkálatánál az első teendő *az alapmérések elvégzése*, az úgynevezett alaphálózat elkészítése. *Ezeket az alapmunkálatokat a speciális munkakörben gyakorolt állami mérnökök végzik*, akiket a pénzügyminisztérium felmérési főosztálya rendelt ki. A székesfőváros mérnökei ezt a feladatot nem végezhetik, mert nagy jártasságot és alapos szakismeretet kívánó, speciális munkáról van szó, amit

különleges műszerek segítségével végeznek,

amelyek szintén csak a minisztérium felmérési főosztályának és a műegyetemnek állnak rendelkezésére. A városfelmérési munkálatokhoz, illetve az alapmérésekhez az állami mérnökök *november hónapban minden körülmények között hozzáfognak* és egész télen át dolgoznak, ha csak az időjárás a külső felvételek végzését lehetetlenné nem teszi.

Munkatársunk *más helyen* is érdeklődött a kezdődő városfelmérés technikai lebonyolításának részletei iránt is és a következő felvilágosításokat kaptuk:

— A régi városfelmérés az úgynevezett mérőasztal-rendszerrel készült. Ez annyit jelent, hogy *a mérnökök mérőasztalon elhelyezett műszer segítségével dolgoztak* és a készülő térképet a mérőasztalon elhelyezett papírlapra rögtön fel is rajzolták. Ezzel a módszerrel készültek az elavult, régi és sokszor emlegetett üvegszelvények. A mostani városfelmérés *numerikus felmérés* lesz: a megfelelő műszerekkel dolgozó mérnökök a távolságok, a szögek és az egyéb szükséges mérnöki adatok számait feljegyzik,

számokban lerögzítik a felmérés eredményeit, a térképeket megszámozzák és később a számjelzések alapján a rajzokat elkészítik.

Ennek a módszernek az az előnye, hogyha a térkép elpusztul, a feljegyzések megmaradnak és azokról *bármikor új térkép készíthető.* Gyakorlati előnye ennek az is, hogy míg a térképekről való mérésnél könnyen fordulhattak elő kisebb-nagyobb eltérések, addig *a feljegyzett számadatok alapján akárhányszor, akárki rajzol térképet, azok mindig hajszálpontosan egyeznie kell.*

*

Itt említjük meg, hogy a városrendezési ügyosztály az elmult hónapban igen fontos külső felméréseket és lejtmérési felvételeket végzett, amelyek *Óbuda és a hegyvidék készülő szabályozási tervének* kidolgozásához szükségesek. Elkészült *a Boráros-téri híd budai hídfőkörnyékének szabályozási terve is.* A budai hídfő körül nagykiterjedésű térséget képeznek és a híd tengelyének irányában indul ki az a hatalmas sugárút, amely idővel Buda délirészének az Andrássy-úthoz hasonló, de annál is impozánsabb méretű reprezentatív főútvonalává fog kiépülni.

Már csak 160 ház áll a Tabánban

Nyárra teljesen kiürítik a pusztuló, öreg városrészt, hogy településen az új Tabán

A Tabán kiépítése még messze van ugyan a megvalósulástól, de a főváros önkormányzatát egyre intenzívebben foglalkoztatja ez a kérdés. A pénteken megkezdett általános költségvetési vita első szónokai ezt a problémát ajánlották a legnyomatékosabban a polgármester figyelmébe és ennek a kapcsán indítványt is terjesztettek be, hogy a főváros készíttesse el sürgősen a részletes tervezetet azokról a városrendezéssel kapcsolatos közmunkákról, amelyek ott elvégzésre várnak. Rámutattak arra is, hogy a *Magánalkalmazottak Biztosító Intézetének* tartalékaiból rendelkezésre állna a szükséges összeg, amely a Tabán ily természetű rendezéséhez szükséges.

— A városrendezési ügyosztály az út- és csatornaépítési ügyosztállyal karöltve a legközelebbi napokban hozzáfog ennek a tervnek a kidolgozásához — mondotta informátorunk. — Túlnyomó részben olyan közművek kiépítéséről lenne szó, amelyek költségeit az ingatlantulajdonosok idővel vissza is térítik a fővárosnak. Addig is, amig a probléma megvalósítására valamilyen formában rákerülhet a sor,

a főváros feltünés nélkül eltávolítja a rendezés útjába álló, roskadozó öreg házakat.

— A lebontás nem történhet szisztematikusan, mert a házak egyrészében lakók vannak. Ezeket kitelepíteni és másutt elhelyezni nehéz feladat, azonban *a Tabánban többé már nem tataroztat a főváros* és ha egy ház valamilyen okból kiürül, másnap már odarendeli a csákányosokat és lebontatja a rozoga viskót. Az *elmult héten is* tömegesen bontottak le tabáni házakat a főváros rendeletére.

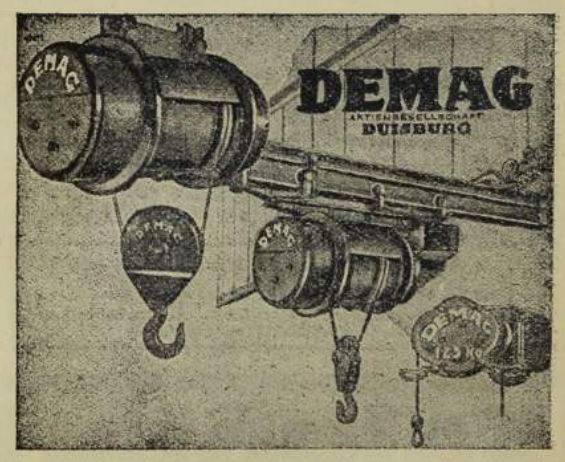
A bontás folytán két tabáni utca teljesen eltünt a földszínéről.

A *Horgony*-utcában 5, a *Hadnagy*-utcában 3, az *Abroncs*-utcában 2, a *Kör*-utcában 1, a *Gyökér*-utcában 1, a *Felsőkegy*-utcában 5, *összesen 17 házat bontottak le.* A héten pedig a *Domb*- és a *Keresztt*-utcában kerül újra több ház lebontásra. A régi házakból a lakókat részben más városi házakba telepítették át, részben pedig 50—200 pengős költözkedési segélyt, illetve végkielégítést utaltak ki számukra, hogy másutt kereshessenek lakást.

— Ezidőszerint *még 160 ház áll a Tabánban*, mint a régi mult roskadozó emléke. *De rövidesen ezek is eltünnek, napjaik meg vannak számlálva.*

A házak lebontása után nyomban hozzáfognak az új utcák kiszabásához,

a közművek elkészítéséhez. Ennek előfeltétele azonban az, hogy akkorra a városrendezési ügyosztály teljesen készen legyen az idejétmult tabáni városrendezési tervek korszerű és praktikus módosításával.

DEMAG-emelők
ezerszeresen bevált elektroemelőink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk
szabványrészekből összeállított pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők
egyidőben két teherhorogmalműködnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

Gosztonyi és Társa „Flintkote"
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: József 358-04
specialisták

Munkaalkalmakat csak a gazdasági élet felfrissítése nyujthat

Őszinte vélemény az ifjúság elhelyezésének nehézségeiről és a nem sokat igérő megoldási tervekről

A diplomásoknak nemcsak a közhivatali pályán, hanem a magángazdaság területén is helyet kell biztosítani

A sorozatos ankétek, akciók és kezdeményezések után komoly stádiumba jutott a diplomás ifjúság elhelyezkedésének ügye. Társadalmi életünk kiválóságai vették kezükbe a probléma megoldását és a siker elérése érdekében nagy várakozással tekintenek a főváros készsége elé, amellyel tudvalevőleg 150 irószatalnál munkaalkalmat nyujt a dolgozni akaró ifjúságnak. A kérdés megoldása azonban ezzel még nem nyer elintézést, amiről beszédesen tanuskodik

Becsey Antal

tanácstagnak, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökének a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt tett következő érdekes nyilatkozata:

— Kétségtelen, hogy az állásnélküli diplomás és kvalifikációval rendelkező fiatalság elhelyezkedése a mai problémák homlokterében áll. Eltekintve attól, milyen demoralizálólag hat, hogy a főiskolát végzettek nem tudnak kenyérkeresethez jutni, képtelenek családot alapítani és az életben a boldogulás útján megindulni: *mindez elszomorító melegágya is az intellektuális rétegek elproletáriasodásának.*

— Ha sorravesszük a közudatban kissé könnyelmüen terjesztett lehetőségeket, akkor

szomorú konkluzióra jutunk a gyakorlati megvalósítás tekintetében.

A megoldás egyik gyógyszerének azt tartják, hogy a nyugdíjra éretteket a szolgálatból küldjék el, pedig ez édes-keveset jelent és mindössze csak *egy kis töredéknek juttat kenyeret*, holott ezer és tízezerszámra vannak olyanok, akik elhelyezkedést remélnek. Ugyanesak nehéz nyugalmi állapotot teremteni, hogy *100—150 gyakornoki állást* szervezünk, mert ezzel csak elméletileg segítünk:

ez a néhány állás távolról sem biztosítja az annyira kívánatos elintézést.

De vannak elvi nehézségei is az ifjúság elhelyezkedésének és itt csak a racionalizálási biztos megállapításaira utalok, aki jelentette, hogy *a fővárosnál kétezer felesleges ember dolgozik az adminisztrációban.* Túlméretezett adminisztráció pedig bonyodalmas és akadálya a közérdek kiszolgálásának, amellett a bürokrácia túltengésére vezet. Egyfelől kétezer ember felesleges a közigazgatási apparátusban, nem is szólva az üzemekről, ahol szintén kétezer a fölösleges tisztviselők száma, másfelől a gyakornoki állások megszervezésével szaporítani a létszámot:

egymással szembenálló két olyan megállapítás, ami kizárja a célszerü intézkedést.

Meggyőződésem, hogy a köztudatot súlyos kiábrándulás fogja érni és az eredmény feltétlenül a csalódást fogja kiváltani.

— Nemcsak az állásnélküli fiatalság elhelyezése, hanem *az alkalmazásban álló fiatalság* ügye is súlyos gondokat okoz. A folyó évben valamit segítettünk azzal, hogy *a tantestület kétszáz ideiglenes alkalmazottját véglegesítettük.* Hasonló a helyzet a közigazgatás területén is. Itt vannak például *a mérnöki képesítésü ideiglenes hivatalnokok*, akik nagy elaborátumban foglalták össze tarthatatlan helyzetüket. Hiteles adatokkal kimutatták, hogy az *előléptetés szempontjából siralmas helyzetben vannak.* Az ideiglenes mérnöki diplomával bíró hivatalnokok száma 87, akik közül az első vonalban lévők 56 éves korukban érhetik el az elsőosztályú főmérnöki állást. Egy segédmérnök például csak 59 éves korában lehet elsőosztályú főmérnök és hogy mikor kerül sor a 87 főnyi ideiglenes mérnök-hivatalnok előléptetésére, azt elképzelni sem lehet. Aki például a rangsorban hátul van, az

55 éves korában érheti el a segédmérnöki rangot, — ennél siralmasabb perspektiva alig akad.

— A fiatalság problémája ebből a szempontból is sürgős elintézést követel. Amikor tehát díjtalan gyakornoki állásokat szervezünk, akkor rendezni kell a 14—15 éve szolgáló okleveles mérnökök ügyét is, akik elé nem lehet fiatalokat állítani. Tessék elképzelni, hogy miesoda kilátással indul az életnek az új gyakornoki állás viselője, ha látja, hogy *az előttelévőknek fél emberöltő kell a segédmérnöki állás elnyeréséhez.*

Ilyen problémákat tehát nem lehet hangulatkeltéssel dülőre vinni, mert az több elkeseredést válthat ki, mint amennyi pillanatnyi eredményt hoz.

— Nincs más kiút, mint *az ifjúság problémájának szerves elgondolással való rendezése.* Hiába áltatjuk magunkat, ma, amikor a fölösleges tisztviselők felduzzasztják az adminisztrációt: *nem szabad elhitetni éppen az érdekeltekkel, hogy számukra eredményes és üdvös megoldások teremtenek megnyugtató állapotokat.* Felfogásom szerint tehát nem a közhivatali területen, hanem

elsősorban a magángazdaság, tehát az ipar és kereskedelem vonalaiban kell szétnézni,

amelynek viszont előfeltétele, hogy a magángazdaság életrekeltése és talpraállítása érdekében *komoly lépések következzenek.* A látszat-orvoslás sohasem hoz segítséget, sőt attól a beteg állapota még súlyosabbá válik. Erőskezü gazdasági politikával a gazdasági élet megerősítésére kell koncentrálni minden figyelmet és energiát.

Toldozással-foldozással sem az ifjúság kérdését, sem mást megoldani nem lehet.

Az új kormány programja, valamint az új főpolgármester célkitüzései mind erre figyelmeztetnek és csak meg kell látni azt a pontot, amelyen átjutva, felkurblizhatjuk a leállott gazdasági erőket.

— Hogy lehet alkotni és teremteni a mai időkben is, arra közelfekvő példákkal szolgálhatok. A mult esztendőben a Horthy Miklós-kertváros csatornázási költségeire *nyolcszázezer pengőre volt szükség* és amikor ebben az irányban tevékenykedtem, nevettek, hogy honnan képzelek ilyen összeget előteremteni. Ezzel szemben

a csatornázási mü magántőkével mégis megépült és sikerült ezt az alkotást tető alá hozni.

Felbuzdulva e szerény kezdeten, a fővárosnál is erőltettem a szükségmunkáknak hitelezési művelet útján való megindítását és hogy milyen sikerrel, azt legjobban bizonyítja az útépítési versenytárgyalásra beérkezett pályázatok nagy száma. A csatornázási munkákra kiirott pályázat meddő maradt, de a második kiírásra már 29 vállalkozó 95 ajánlatot nyujtott be hitelműveleti alapon. Meggyőződésem, hogyha látják a vállalkozók és pénzintézetek, hogy komoly munkaalkalomról van szó, úgy legközelebb már sokkal nagyobb tömegü pályázót lehet várni. Meg kell injekciózni a gazdasági vérkeringést, amely ha megindul, magával lendít számos más munkaalkalmat is.

Minél nagyobb azonban a tartózkodás, annál inkább súlyosbodik a helyzet

és így nem győzöm eléggé hangoztatni, hogy a gazdasági élet hatékony felfrissítésével tudunk csak adni az ifjúságnak komoly kereseti- és munkaalkalmakat.

*

Becsey Antal megszívlelésre méltó szavai bizonyára élénk visszhangot találnak mindazokban a körökben, ahol nemes felbuzdulással tevékenykednek az ifjúság elhelyezkedésének érdekében.

MIÉRT KELL, HOGY ÖN A MIRA VIZEKET HASZNÁLJA?

MERT a MIRA keserüvíz 55 perc alatt teljesen görcsmentesen hat, íze kellemes, szine fehér, ára a legolcsóbb

A MIRA glaubersós gyógyviz **ötszörösen nagyobb gyógyerejü, mint a karlsbadi víz,** nem kell külön sót hozzáadni. — Kaphatók gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben

November 18-án megnyílik az élelmiszer-nagyvásártelep

Az ünnepélyes megnyitáson a kormányzó is megjelenik

Vajna Ede közélelmezési tanácsnok a napokban részletesen beszámolt *Sipőcz* Jenő polgármesternek az új élelmiszer-nagyvásártelep befejezett munkálatairól.

A hivatalos megnyitás

Horthy Miklós kormányzó őfőméltósága jelenlétében, e hó 18-án, pénteken délelőtt fél 12 órakor lesz.

A közélelmezési ügyosztály utasítására a vásáresarnokok és vásárok igazgatósága már a megnyitásra vonatkozó intézkedéseket megtette és gondoskodott róla, hogy *a nagyszabásu, modern közélelmezési intézményt minden zökkenő nélkül átadják rendeltetésének.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának

illetékes helyről

származó értesülése szerint a nagykereskedők körében *nem* várt érdeklődés nyilvánult meg, olyannyira, hogy *az összes jelentkezőket nem is tudják pillanatnyilag az új telepen elhelyezni.*

— Az új Élelmiszernagyvásártelepen — mondotta informátorunk — összesen 160 árus számára van hely és *a jelentkező nagykereskedők száma viszont már 400 körül jár,* e pillanatban tehát nem is tudunk minden jelentkezőnek helyet biztosítani. A kérdést valószínüen úgy oldjuk meg, hogy

a kiadott helyfoglalási engedélyeket revizió alá vesszük és a méreteket az egész vonalon valamivel redukáljuk.

Ez a tömeges jelentkezés meglepetésszerüen érte a közélelmezési ügyosztályt, amely csak a központi vásárcsarnokban helyet foglaló nagykereskedők számával kalkulált. Most azonban az történt, hogy több olyan élelmiszernagykereskedő is helyre reflektál, akinek a központi csarnokban nem volt árusítóhelye.

— A központi vásárcsarnokokban felszabadult helyek, nemkülönben a feleslegessé vált vasúti vágányok és rakodók átalakítása most van folyamatban.

Itt kapnak helyet azok a kereskedők, akik mostanáig a Vámház-téren és a dunaparti bódékban árusítottak. Az új Élelmiszernagyvásártelep megnyitása után a főváros egyéb pontjain *mindennemü nagybani élelmiszerkereskedés megszünik.*

LINGEL BUTORVÁSÁR

külön okkáziós termeinkben

féláron

még 26-ig folyik

Olcsó áraink ról több mint 5000 látogató és 2000 vásárló győződött meg.

Rózsa-u. 4.

Az eladott berendezések és egyes darabok minden este szebbnél szebb darabokkal pótoltatnak.

Ujra szigorúan elrendelik az elhanyagolt házak kötelező tatarozását

A renitens háztulajdonosokat megbírságolják — Munkaalkalom nyílik az összes iparágakban többezer munkás foglalkoztatására

A törvényhatósági bizottság mult közgyülésén, amikor a munkaalkalmak teremtésével foglalkoztak, az egyik felszólaló rámutatott arra, hogy *az építőiparban tömérdek munkaalkalom kínálkoznék, ha a tulajdonosokat házaik alapos és állandó tatarozására, gondozására köteleznék.* Szakemberek megállapították, hogy a budapesti házak legnagyobb része *elhanyagolt állapotban van* és alig akad nagyváros, ahol annyi gondozatlan külsejü épület volna, mint a magyar fővárosban. De nemcsak a házak külseje kívánna gondos renoválást, hanem *a legtöbbjének a belső állapot is.* A lépcsőházak, a folyosók, a különböző mellékhelyiségek és az udvarok igen sok épületben siralmasan elhanyagoltak.

A közgyülésen polgármesteri igéret hangzott el arra nézve, hogy a főváros elrendeli az elhanyagolt házak rendbehozását.

Illetékes helyen

érdeklődtünk a várható és munkaalkalom szempontjából is nagyjelentőségü intézkedések iránt, amelyről a *Fővárosi Hírlap* munkatársa a következő felvilágositást kapta:

— Az építésügyi szabályzat 534. §-a előírja, hogy minden épületet addig, amíg fennáll, *rendeltetésének megfelelően jó karban kell tartani,* az 535. szakasz szerint pedig az elhanyagolt épületek kijavítását, megfelelő rendbehozatalát szükség esetén a hatóság elrendelheti. E tekintetben tehát újabb intézkedésre nincs szükség, csak arra, hogy

a rendelet betartását fokozottabban ellenőriztesse a főváros vezetősége.

Az általános tatarozás elrendelése azonban már túlmegy a főváros önkormányzatának hatáskörén, ehhez *kormányrendelet,* vagy törvény kellene. Sajnos, hogy e téren a kilátásba helyezett adókedvezmények sem nyujtottak olyan eredményt, mint aminőt várni lehetett, pedig az tagadhatatlan, hogy feltünően sok rossz állapotban lévő épület van Budapesten, több, mint amennyinek egy modern nagyvárosban előfordulnia szabadna. Ennek következményeképen

a polgármester az elöljáróságokat már a legközelebbi napokban körrendeletben hívja fel a háztatarozások elrendelésére, illetve az említett intézkedések szigorú keresztülvitelére.

Felmerült az a gondolat is, hogy *a rendőrőrszemekre bízzák a házak ellenőrzését,* akik aztán feljelentenék az elhanyagolt, veszélyes házak tulajdonosait. Ez azonban nem valósítható meg, mert az ilyen műszaki kérdést még sem lehet a kellő ítélőképességet nélkülöző rendőrközegekre bízni, de az egyébként sem tartozik a rendőrség hatáskörébe.

— A főváros vezetősége azonban mégis átir a főkapitánysághoz:

utasítsa a rendőrőrszemeket, hogyha az egyes körzetekben az épületeken kirívó hibákat észlelnek, azt felettes hatóságuk utján azonnal közöljék a kerületi elöljáróságokkal,

hogy a szükséges intézkedést megtehessék.

— *Az elöljáróságok a jövőben a legszigorúbban fognak eljárni* és minden olyan esetben, amikor az épület elhanyagoltsága, akár a járókelőket, akár a bentlakókat veszélyezteti,

határozattal kötelezik a tulajdonost a szükséges munkák elvégzésére.

Az ellenőrzés kiterjed a háztetőkre, az ereszekre, a lefolyó csatornákra, az épület szerkezetére, vakolására, rozoga lépcsőházaira és egyéb belső hibáira is.

*

Értesülésünk szerint a főváros vezetősége olyan megoldás lehetőségén is gondolkozik, amely nemcsak az említett kötelező tatarozást volna hivatva életrehívni, hanem az elavult házak belső felújítását és közművekkel való felszerelését is kötelezővé tenné. A fővárosban tudvalevően még *mindig többezer ház van, ahol közös az illemhely.* Ez azonban higiénikus szempontból is veszedelmes. Rengeteg az oly lakásoknak a száma, amelyekben nincs bevezetve a gáz, sőt nagy mennyiségben vannak *a periférián csatornázas, villanyvilágitás, sőt vízvezeték nélkül is lakóházak.*

A közelmultban a város belterületén többízben komoly balesetek fordultak elő a bünös könnyelmüséggel tatarozatlanul hagyott lépcsőházak, függőfolyosók, sőt beomlott mennyezetek következtében. Ezeknek a tatarozásoknak a végrehajtása, az említett belső modernizálások elvégzése, a közmüvek beszerelése rengeteg és *többmillió pengő értékü munkaalkalmat* nyujtana a különböző iparágaknak és a munkások ezreinek. A főváros vezetősége azért a legkomolyabban elhatározta, hogyha megy, szépszerével fog a háztulajdonosokra hatni, de ha az egyszerü felszólítás eredménytelen marad, akkor a legszigorúbb módon: *kihágási eljárásokkal, birságolásokkal szerez érvényt a köz akaratának.*

Váratlan bonyodalmak miatt késik a budai új rádiumos gyógyforrások használatbavételének engedélyezése

Állítólag a szomszédos magánfürdők beavatkozása késlelteti a Bányakapitányság döntését Még e hónapban megkezdik a Rudasfürdő távfütésének munkálatait

A *Fővárosi Hirlap* annakidején részletesen beszámolt a Rudasfürdő környékén végzett próbafurások szenzációs eredményeiről. Megirtuk, hogy a régi igazgatósági épület bejárata előtt feltárt I. számú forrás nemcsak Magyarország, hanem *Középeurópa egyik leggazdagabb kéntartalmú gyógyvize,* a II. számú, a Dunához közelebb eső forrás pedig nagy oldott *rádiumsó* tartalmával vált a szakemberek előtt feltünővé.

Értesülésünk szerint

az új fúrásokat a magántulajdonban lévő fürdővállalatok az első perctől kezdve rossz szemmel nézték

és feljelentés következménye volt az a kihágási eljárás is, amit a Bányakapitányság indított a főváros ellen, mert *irásos engedély bevárása nélkül, szóbeli bejelentés után kezdték meg a fúrást.* Ez az incidens azonban elsimult, a Bányakapitányság engedélye közben megérkezett, sőt az eredményes próbafúrások befejezése után a *Bányakapitányság megadta az engedélyt a végleges fúrásokra* és ezt követően az ideiglenes csöveket saválló, ónozott acélcsövekkel cserélték fel.

A Bányakapitányság geológusai és vegyészei már hetek óta dolgoznak a forrásokon, végzik a szükséges méréseket és egyéb vizsgálatokat, amelyek nagyrészt arra irányulnak, hogy az *új források üzembehelyezése nem befolyásolja-e a szomszédos gyógyfürdők forrásainak vízhozamát.* Az ellenőrzés kedvéért most az új források vizét időközönként megnyitják, majd elzárják és így figyelik meg a magántulajdonban lévő szomszédos források teljesítőképességét.

A Bányakapitányság alapos és körültekintő gondossággal végzi ezeket a vizsgálatokat, mert

az egyik szomszédos magángyógyfürdő vezetősége máris azt állítja, hogy pontosan megállapítható forrásainak vízcsökkenése, ha az új Rudas-források vizét folyatják.

A főváros szakértői szerint ez képtelenség, mert az elhasznált víz mennyisége olyan minimális, hogyha azt egyáltalán észlelni lehetne, úgy elsősorban a Rudas többi forrásán volna érzékelhető.

— Nevetséges az a feltevés, — mondották illetékes helyen a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, — mintha a két új forrás a közelben levő más forrásvíz bőségét hátrányosan befolyásolná. Tudományos megállapítás, hogy

Budapest alatt, a föld mélyében olyan óriási forróvízmedence rejlik, amely kiapadhatatlan

s amelyet, a méretekhez viszonyítva, vékony, aránylag kis mélységü fúrás a legkevésbbé sem befolyásolhat. Tény, hogy a Duna alacsony vízállása idején mindig kisebb a források teljesítőképessége. *Ez többévtizedes tapasztalat* és egyszerü a magyarázata is: egyrészt a csapadékhiánynyal függ össze, mert így kisebb a karsztvizek leszivárgása, másrészt a Duna medrébe torkoló, úgynevezett szökevényforrások kisebb ellenállással találkoznak és így gyorsabb a forrásvizek lefolyása. A szökevényforrásoknak olyan nagy a száma a Rudas-fürdő környékén és végig az egész Dunaparton, a Margitszigetnél is, hogy

naponta többszázezer liter víz folyik észrevétlenül a Dunába

és a nagymennyiségü melegvíz miatt egyes helyeken például soha nem fagy be a Duna. Ha pedig ezek a szökevényforrások nem befolyásolják nagyobb mértékben a gyógyforrások vízhozamát, annál kevésbbé tételezhető az fel a két új, eddig még nem is használt forrásról.

Az érdekes vita eldöntését különben nagy érdeklődéssel várják a tudományos körök, de érthető türelmetlenséget vált ki a városházán is.

Rövidesen megkezdik a Rudasfürdő távfütésének munkálatait

Részletesen megemlékezett a *Fővárosi Hirlap* annakidején arról a feltünő *ellentétről,* amely a Rudasfürdő omladozó kazánházának pótlására hivatott új fütési megoldás tekintetében támadt a középitési és városrendezési ügyosztályok között. A két ügyosztály között a vitát az a szakemberekből kiküldött hármas tanácsi bizottság döntötte el, amelynek tagjai *Becsey* Antal, *Petrovácz* Gyula és *Scheuer* Róbert voltak. A tanácsi szakértők egyöntetüen a távfütési megoldás mellett foglaltak állást, szemben a középitési ügyosztály felfogásával, úgyhogy a Gellért-fürdő mérnökei nyomban hozzáfogtak a távfütési tervek elkészitéséhez.

A távfütést oly módon oldják meg, hogy az idén rendelkezésre álló *100.000 pengővel elkezdik a munkát* s azt a jövő évi költségvetésben előirányzott 80.000 pengővel folytatják. Ha ez a pénz nem elég, akkor *a Rudas-fürdő pénztára előlegezi a még hiányzó összeget.* Az egész berendezés nem kerülhet többe 200.000 pengőnél, vagyis annyiba, amennyibe egyetlen modern kazán került volna. Amennyiben a tanács hamarosan letárgyalja a kérdést, úgy *még a tél folyamán elkészül a fütőcsövek elhelyezésére szolgáló földalatti aknavezeték* és a kora tavasszal hozzáfoghatnak a csőszerelési munkákhoz is és a nyár beállta előtt üzembe helyezhetik a távfütést.

A törvényhatósági tanács legközelebbi ülése elé kerül, a távvezeték ügyén kívül, a régi igazgatósági épület lebontása, ami már a télen megtörténik, míg *a kazánház eltávolítására a távvezeték elkészülése után kerül a sor.* A lebontott igazgatósági épület helyét nyomban parkirozzák és megnyitják a Hungária-forrás ivócsarnokát.

VÁROSI IRODA ÉS GYAR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: AUTOMATA 97—1—57.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐ-MESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84.
Budapest, X., Korponai-u. 11.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező és bitumenépítő vállalata. Budapest, I ker., Németvölgyi út 33. Tel. 57-9-91

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

HACKER EMIL
okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 29-95

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna- és magasépítési vállalkozó
Telefon: 514—06
Budapest, II., Margit-körút 43

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.
Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Huszár Aladár: A sajtóval való kapcsolatomat minél közvetlenebbé és meghittebbé kívánom elmélyiteni

Tisztújítás a városházi ujságírók testületében

Huszár Aladár dr. főpolgármester a következő levelet intézte a városházi ujságírók testületéhez:

A Fővárosi Rovatvezetők t. Szindikátusának,
Budapest.

A Fővárosi Rovatvezetők Szindikátusa részéről a főpolgármesteri állásra történt megválasztásom alkalmából kifejezett meleg üdvözlésért fogadják kérem meleg köszönetemet.

Köszönöm továbbá, hogy a székesfőváros érdekében kifejtendő munkásságom eredményessége céljából értékes támogatásukat felajánlották. Sokra értékelem ezt a támogatást s ezzel kapcsolatban szívesen használom föl az alkalmat azon törekvésem hangoztatására, hogy a sajtóval való kapcsolatomat minél közvetlenebbé és meghittebbé óhajtom elmélyiteni. Meggyőződésem, hogy jószándékaim megértésén és a székesfőváros polgárai előtt való méltatásán alapszik az a munkásság, amelyre a kormányzó úr őfőméltósága és a törvényhatóság bizalma alapján vállalkoztam. Bizom abban, hogy a sajtóval való összhangzó együttműködés révén sikerülni fog sokat megvalósítani abból a munkatervből, amelyet a főpolgármesteri szék elfoglalása alkalmával a törvényhatósági bizottság közgyülésén általánosságban ismertetni szerencsém volt.

Fogadják kérem őszinte tiszteletem kifejezését.
Budapest, 1932 november 10.
Huszár Aladár.

*

A *Fővárosi Rovatvezetők Szindikátusa* az elmult szombaton tartotta tisztújító közgyülését. A szavazás eredményeképpen a közgyülés a következő egy évi időtartamra szindikusoknak *Schwet* Henriket (Pester Lloyd), *György* Endrét (Ujság) és *Kelemen* Gézát (Uj Nemzedék) választotta meg. A vezetőségnek eddig is kifejtett eredményes és önzetlen munkásságáért *Szigethy* Endre fejezte ki a szindikátus tagjainak köszönetét és elismerését.

A kormányzó kihallgatáson fogadta az új főpolgármestert. Vitéz nagybányai *Horthy* Miklós, Magyarország kormányzója szombaton délelőtt különkihallgatáson fogadta *Huszár* Aladár dr.-t., Budapest székesfőváros főpolgármesterét. A kormányzói audiencia után a főpolgármestert a kormányzó felesége fogadta. A hivatalos fogadtatás során *Huszár* Aladár dr. főpolgármester köszönetet mondott az államfőnek a ráruházott bizalomért.

A főpolgármesterválasztás és a Fővárosi Hirlap. A várospolitikai életnek a közelmultban legnagyobb eseménye a főpolgármesterválasztás ünnepi aktusa volt és az a feszült várakozás, amely *Huszár* Aladár dr. beköszöntő beszédét megelőzte, a főváros lakosságára, minden rendű és rangú polgárára egyformán kiterjedt. Kedden este 8 órakor hirdette ki a közgyülés díszes termében *Sipőcz* Jenő polgármester a választás eredményét és ezt követőleg az új főpolgármester állott fel, hogy installációs beszédét elmondja. A főpolgármesterválasztás eseményeiről elsőnek a *Fővárosi Hirlap* útján értesült Budapest közönsége: *két órával később a fürge rikkancsok szájai vitték a Fővárosi Hirlap friss példányait szerte a városba, amelyben már olvasható volt az esemény színes leirása, a polgármester üdvözlő beszéde és a főpolgármester hatalmas szózata.* Rajzok és illusztrációk tették tökéletessé a beszámolót, amely a gyorsröptü ujságirói munkán kivül dicsérete a *Budapesti Hirlap nyomdája kitünő technikai felkészültségének.* Kedden éjszaka a *Fővárosi Hirlap* hasábjairól vált ismeretessé először *Huszár* Aladár programja, amelynek célkitüzései őszinte örömet és lelkesedést váltottak ki a közönség legszélesebb rétegeiben.

A napokban megjelennek az első racionalizálási rendeletek. *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok, az elnöki osztály vezetője teljesen előkészítette a székesfővárosi közigazgatás racionalizálásának alapvető munkálatait. A végrehajtásra vonatkozó rendeletek csak aláirásra várnak és a napokban megjelennek. A racionalizálás praktikus végrehajtása dolgában egyébként *Gallina* tanácsnok újabb értekezletre hívta össze az érdekelt hivatalvezetőket.

Gallner Ferenc főjegyző gyásza. *Gallner* Ferenc dr. fővárosi tanácsi főjegyző felesége, született *Dorogsághy* Irén, fővárosi tanárnő, meghalt. A köztiszteletben álló, kitünő pedagógust szerdán temették el a részvét impozáns megnyilvánulása mellett.

Kozma Jenő ünneplése. A Budai Választókerület Nemzeti Egység Pártja *Kozma Jenő* dr. országgyülési képviselő névünnepe alkalmából november hó 18-án, pénteken este 8 órakor a Budai Vigadó (II., Corvin-tér 8) diszermében ünnepi vacsorát rendez.

A főváros új képviselője a Közmunkatanácsban. A polgármester a nyugalombavonult *Csármann* tanácsnok helyett *Kempelen Ágoston* müszaki főtanácsost, a városrendezési és magánépitési ügyosztály vezetőjét küldte ki a székesfőváros képviseletében a Közmunkák Tanácsába.

A polgármester takarékossági rendelete. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester hétfőn újabb takarékossági rendeletet adott ki, amely ezúttal a fütés kérdésével foglalkozik. A rendelet megállapitja, hogy a főváros hivatali helyiségeinek fütésénél még mindig mód nyilik a fokozottabb takarékosságra. A mostani helyzet az, hogy a központi kezelés alatt álló hivatali helyiségek fütőanyagszükségletét az idei évre csak úgy tudták biztositani, hogy az e célra előirányzott hitelösszeget a polgármesternek 15.000 pengővel pótlékolni kellett. A polgármesteri rendelet megállapitja, hogy a hiteltúllépést nemcsak az okozta, hogy az év első hónapjaiban erősebb volt a hideg, hanem főleg az, hogy a fütést nem végzik kellő gondossággal és ezért a hivatali szobák általában *túlfütöttek.* A polgármester utasitotta a hivatalfőnököket, hogy a fütést szigorúan ellenőrizzék és a legmesszebbmenő takarékosságot követeljék.

Szorulásban szenvedőknél az „Igmándi" víz válik be legjobban.

A nagy adóállomással kapcsolatban oly irányú közlemény jelent meg az egyik esti lapban, miszerint az épülő, nagyenergiájú budapesti adóállomás üzembehelyezése után, külföldvétel szempontjából a rádiókészülékek használhatatlanná válnak. Erre vonatkozóan, az *Orion-gyár*, a következőket közli a közönséggel: „Midőn az 5+1 lámpás 7050-es és a 3+1 lámpás 7037-es *Orion rádiókészülékeket* megkonstruáltuk, eleve számoltunk egy nagyobb energiájú helyi adó lehetőségével is. Ez okból tehát, a legnagyobb gonddal dolgoztuk ki a készülékek szelektivitására való tekintettel, azoknak kapcsolását és konstrukcióját. Mielőtt a készülékek szériagyártását megkezdtük, azokat több európai nagy adó-állomás színhelyén kipróbáltuk. A próbák teljesen megfelelő eredménnyel jártak, amennyiben készülékeink, a nagy energiájú adó-állomások közvetlen közelében is, kifogástalan szelektivitással működtek. Szolgáljon tehát megnyugtatásul mindazoknak, akiknek 7037-es, 7050-es, vagy ezeknek megfelelő egyenáramú típusú 7038., 7051., 7052-es *Orion-rádiójuk* van, hogy minden körülmények között, még az új, nagy adóállomás üzembehelyezése után is biztositva van készülékük szelektivitása.

Budapest és csodavizei. A *Budapest Fürdőváros Egyesület* f. évi november 16-án, szerdán d. u. 6 órakor a Szent Gellért-szálló hangversenytermében *József Ferenc* dr. kir. herceg elnöklete mellett felolvasó-ülést tart, melyen *Exner* Kornél dr. ny. államtitkár „Budapest és csodavizei" (Budapest és Badgastein) cimmel előadást tart.

A BSzKRT hangversenyei. A BSzKRT önképzőköre legközelebbi hangversenyeit november 25-én, január 7-én és február 18-án rendezi a Zeneművészeti Főiskola hangversenytermében, minden alkalommal este 8 órai kezdettel.

A lengyel állam ünnepe és Kosciuskó emlékezete. A lengyel állam újjáalakitásának 14-ik évfordulóját társasvacsora keretében ünnepelték a volt lengyel legionisták. Az ünnepélyt a *BESzKRT* főmühelyének dalegyesülete a magyar és lengyel himnusszal nyitotta meg. Utána *Szabó* Sándor dr. országgyülési képviselő, törvényhatósági bizottsági tag megemlékezett a magyar-lengyel kapcsolatokról. *Zulawszki* Andor dr. székesfővárosi fogalmazó nagyszabású beszédében *Kosciuskó* halálának 115-ik évfordulójáról emlékezett meg. Párhuzamot vont Kosciuskó és Kossuth és a két nemzet közös sorsa között. Nagyhatású beszédét azzal fejezte be, hogy csak azok a nemzetek érdemlik meg a történelmi igazságot, akik a mult tanulságainak tudatában küzdenek jogaikért a világ és a történelem ítélőszéke előtt. Az ünnepség Horthy Miklós kormányzó, a lengyel köztársaság elnöke és Pilsudski marsall ünneplésével ért véget.

Építési vállalkozók, fuvarozók figyelmébe. Építési alapból kikerülő föld a Margitszigeten *ingyen* lerakható. Tégla- kő- és faltörmeléket nem fogadunk el. *Különö út.* Felvilágositást és engedélyt a *Parkkertészet* irodája ad a *Szent-Margitszigeten.* Telefon: 20—6—24.

Ezüst és nemesbronz sport és jubileumi tárgyak. **Schönwald ékszerész,**
Váci-utca 25, a Piarista-utca sarkán.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Dunaparti
100 négyszögöles telkek
uj Lipótvárosban kedvező feltételek mellett **eladók**
Bővebbet hétköznapokon:
RUDOLF-TÉR 6. IV. 22. Telefon: 123—85.

Jégkár ellen biztosítja házát
ha tetőzetét **„ETERNIT"** asbest-cementpalával fedi.
Messzemenő jótállást vállalunk jégkár ellen.
Kérjen díjmentes árajánlatot.
ETERNIT MŰVEK
Budapest, VI., Andrássy-út 33

Kútépitési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, VI., Lehel-u. 8.
Telefon: 902—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, sülyesztőkutak, bányafurások

Fabriola
SZINHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek szinháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

Tapétázást
szolid és **művészi kivitelben** vállal
Hantos Testvérek Rt.
Budapest, VI., Horn Ede-u. 5
Telefon: **194-51**
185-23

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk

tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

Leukoplast
magyar gyártmány

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Papírárúk szállitására. Ajánlat tehető november 23-án d. e. 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

7500 q zab szállitására a Köztisztasági Hivatal részére. Ajánlat tehető november 25-én d. e. 10 óráig, Kun-utca 8.

6000 q rozsszalma szállitására. Ajánlat tehető november 25-én d. e. 10 óráig, Kun-utca 8.

7000 q anyaszéna szállitására. Ajánlat tehető november 25-én d. e. 10 óráig, Kun-utca 8.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző főmunkákra és közszállitásokra a következő cégek pályáztak:

A népligeti iskola sporttelep tereprendezési munkáira pályáztak: Führer Miklós 14.150, Takács Imre 14.980, Faragó Sándor 18.506, Klauber és Vajda 20.250, Tompe és Társa 19.975, Klein István 20.366, Szász Albert 20.870, Székely Kálmán 21.425, Schafer Károly 23.226, Husz Béla 23.500, Vavra Vilmos 23.850, Visnovszky Sándor 24.250, Szendrő Miklós 24.600, Szeli János 24.900, Teleki, Katona, Varjas 24.995, Hellebrand Ödön 25.100, Kiss Jenő 26.470, Ámon Antal 26.710, Redner Jenő 28.300, Szentpáli József 28.600, Breuer Lajos 30.040, Morbitzer Nándor 29.750, Hibszki István 30.220, Dallos J. 31.450, Kelemen és Bollmann 32.105, Lőrinczi Mihály 32.550, Hlavay Kálmán 36.200, Mód Lajos 33.625, Havas Lajos 32.144, Hoffer és Presusch 37.800, Szőlősi Imre 38.990, Földmunkásiparosok váll. szöv. 41.577, László és Blum 46.550 pengővel.

Ugyanitt sodronykerítési munkákra pályáztak: Stadler Mihály 6225, Kollerich Pál 6580, Jalics Dezső 6651, Magy. Acélsodrony drótművek és kötélgyár 7265, Haidecker Sándor 8788, Hutter és Schrantz 8824 pengővel.

A Népszállóban szükséges különböző munkákra pályáztak: Auguszt József 1775, Ilia Ferenc 1849, Robell Aladár 2531, Katona Imre 2797, Borsodi Kovács József 2822, Szeili János 3413, Tőke György 3669, Schuller Jenő 4664 P.

A népligeti iskola sporttelep csatornázási munkáira pályáztak: Laczkó István 1651, Izsák Farkas 1788, Farkas Izor 1965, Führer László 2137, Jankovics és Társa 2414 pengővel.

A Rezeda-u. bérházak előtti szakasz, valamint a Pipacs-u. torkolatánál végzendő földmunkálatokra pályáztak: Auguszt József 1775, Ilia Ferenc 1849, Robell Aladár 2531, Katona Imre 2797, Borsodi Kovács József 2822, Szeili János 3413, Tőke György 3669, Schuller Jenő 4664 P.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépitési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök Telefon 68-9-20

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készit: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

FISCHER MIHLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1895.

Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapittatott: 1866. Telefon: 21-8-04.
Szivattyuk. Mótorok.
Műszaki és üzemszükségleti cikkek.

Szárnyszivattyu

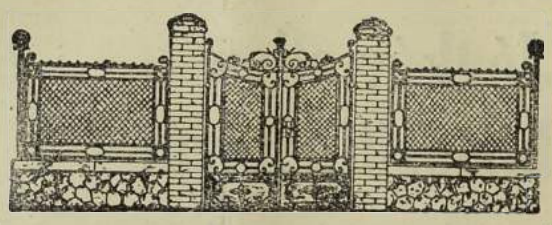
Házi villamos vizellátó

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906-02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállit: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket legjobb minőségben
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-út 40. Tel.: J. 38—9—17.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépités Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék épitése és tervezése

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusitja: Bürgermeister Ferenc Utóda,
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: Aut. 150 81

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MAGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: LIPOT 914—46

Munkajáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, a kalló helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot épiti be.
Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: Schütz Testvérek fémöntödéje mótor- és gépgyára Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

Alapittatott: 1880
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tüzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124
Telefon: Aut. 952—89.

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb arat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942-58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás. Hidegen kenhető tetőmázok asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

Petráss László orvosi műszerész, orthopéd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375-09
Göz- és vizszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TÜZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszijak. Mindenféle műszaki cikkek

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

ZOMÁNCTÁBLÁK
Deutsch Isiván és Társa
Budapest, IV., Prohászka Ottokár-u. 10
TELEFON 835-99

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

„UNITAS"
VILLAMOS GÉP- ÉS MŰSZERÜZEM
DERMAFORINE LABORATORIUM
vezérképviselete, összes orvosi gépek, műszerek és berendezési tárgyak gyártása, javitása. Budapest, IV., Városház-utca 14. (Országos Orvosszövetség székháza)

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fütés, vízvezeték, csatornázás

Epitőipar részvénytársaság
Budapest, VIII., Baross-utca 15. szám
Asztaltgyár és anyagtelep
IX., Gubacsi-út 37 szám.
Telefon 411—49.

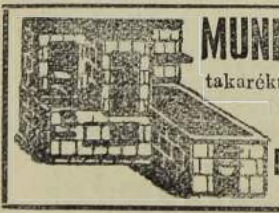
KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon J. 412-43

DR. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési, fedési-, aszfalt-hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS-UTCA 21. TELEFON: AUT. 272—75

Köbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Köbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

PICK LÁSZLÓ
Teherautó-fuvarozó
VI., Kartács-utca 25. Telefon: 91—5 20.

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktüzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 *Alapitva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15

Huszonegyedik évfolyam | Budapest, 1932 november 23. | 47. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ♦ Postacsekk: 40.424

Bor és víz

Budapest székesfővárosnak nemcsak a vagyona, de gazdasági élete is hatalmas intézménnyel gyarapodott. A kormányzó ezen a héten adta át ugyanis hivatásának az élelmiszer-nagyvásártelepet, amely kétségkívül rendkívüli szükségletet elégít ki és amelyre a főváros élelmezésének, de Budapest és a vidék egészséges gazdasági fejlődésének egyaránt olyan szüksége van, mint a falat kenyérre. A megnyitás alkalmával elhangzott beszédek elsősorban *Borvendég* Ferenc alpolgármester nagyszabású, tanulmánynak is beillő tartalmas avató beszéde fölmentenek bennünket a kötelesség alól, hogy ezt az intézményt és annak hivatását külön is méltassuk. Budapest tisztában van azzal, hogy mit jelent számára az élelmiszer-nagyvásártelep, amely ennek a világvárosnak a gyomrát egészségesen akarja táplálni, de föl kell eszmélnie a vidéknek is és tudomásul kell vennie, hogy ez a intézmény nemcsak a főváros lakosai számára, de egyben a mezőgazdaság számára is teremtődött, mert hiszen egyik eszköze lesz ez annak a törekvésnek, amely a gazda számára a méltányos árat akarja biztosítani.

És itt elérkeztünk ahhoz a ponthoz, ahol fel kell tárnunk a magyar főváros legújabb súlyos fájdalmát. Ugyanakkor, amikor a főváros egy intézmény megteremtésével szeretettel gondol a magyar föld népére, a főváros polgárságát éppen erről az oldalról éri súlyos meglepetés. Alig egy-két nappal ugyanis az élelmiszer-nagyvásártelep megnyitása előtt megérkezett a városházára az aggasztó hír, hogy *a pénzügyminiszter ötven százalékkal redukálni kívánja a borfogyasztási adót, ami a fővárosnak amúgy is szűkre szabott budgetjében hárommillió pengős visszaesést jelent.* Budapest lakossága tökéletesen tisztában van a magyar bortermelők súlyos helyzetével. De tisztában van azzal is, hogy a pénzügyminiszter nagy szociális kötelezettségének tett eleget, amikor ennek az adónemnek a mérséklésére tökélte el magát. Merő képtelenség azonban, hogy a magyar bortermelőkről való gondoskodás árát a székesfőváros polgársága ilyen súlyos teherrel fizesse meg.

Könnyebb időkben senki sem rekriminálna, ha egy bajbajutott termelőosztály érdekében évi hárommilliós áldozatot kívántak volna a főváros lakosságától. Ma azonban Budapest kiszámított garasokkal dolgozik, költségvetése egyensúlyát a legnagyobb erőfeszítéssel tudja fenntartani, de ebben a tekintetben is elment már a legvégső pontig. A főváros mégis engedelmeskedik természetszerűen a magasabb országos érdekeknek, de vajjon hogyan pótolja azt a veszteséget, amely egész évi számítását keresztülhúzza? Percek alatt készen voltak a felelettel azok, akiknek nem fáj a fejük Budapest polgárságának sorsáért. A felelet pedig az volt, hogy a főváros vagy redukálja a kiadásait, vagy pedig emelje a pótadót, esetleg a közszolgáltatások egységárait.

Mindegyik alternetiva ellen hevesen tiltakozik a főváros lakossága, de egyenesen klasszikusan nevetséges lenne, amiről talán legtöbbet beszélnek: a közszolgáltatások árának fölemelése. Már híreket is olvastunk az áremelés percentuális nagyságáról: a víz, a gáz, a villany megdrágításáról. Mit jelent hát ez? Semmi egyebet, minthogy Budapest lakosságát abba a nevetséges helyzetbe sodornánk, hogy *az olcsó bor mellett drága vizet használjon.*

Gömbös Gyula kormánya máris számos jelét adta annak, hogy nagy nemzetmentő munkáját úgy akarja elvégezni, hogy annak sarkpontja és tengelye az ország fővárosa legyen. Föl sem tudjuk tehát tételezni azt, hogy a hatalmas áldozatot rekompenzáció nélkül kívánná Budapest lakosságától. A főváros részéről minden meg fog történni abban az irányban, hogy a lakosságot megmentse az újabb, immár elviselhetetlen terhektől, de abban az irányban is, hogy a költségvetésnek egy újabb, súlyosabb redukciója révén ne kelljen intézményeket lerombolni. Lehetetlenség ez azon a héten, amikor éppen egy hatalmas intézménnyel gazdagítottuk az országot, és amikor a pénzügyminiszter elé járul kérésével a főváros vezetősége, rá kell mutatni arra, hogy az újabb áldozatok megbénítanák, tönkretennék a főváros alkotóerejét.

Budapest a nemzet nagy törekvéseinek a fellegvára

Elképzelhetetlen, hogy ne tudjunk segíteni és javítani ott, ahol erre szükség van — mondja a főpolgármester

Huszár Aladár főpolgármester nyilatkozik célkitűzéseiről, a közgyűlési pártokkal való harmonikus együttműködésről, az eredményes józan bíráltról, az elhanyagolt kerületek és városrészek támogatásáról, az üzemek és a kereskedelem összhangjának megteremtéséről, valamint egyéb aktuális várospolitikai kérdésekről

Amikor a kombinációk szele *Huszár* Aladár nevét röppentette a főpolgármester-válság legreálisabb megoldásának a tetejére, a találgatások, kérdezősködések, sőt talán a meglepetések sorozata követte egymást. Nem tudták, mit hoz az új főpolgármester, milyen célkitüzései, esetleg utasításai vannak a tarsolyában és hogy *milyen szándékokkal elnöke veszi át a legfőbb kormányzást a fővárosban,* ahol nemcsak Budapest, hanem az egész ország közgazdasági, szellemi, művészi, ipari és kereskedelmi fundamentumai vannak lerakva. Amennyire ismerték *Huszár* Aladárt az országos politikában és a főváros társadalmi köreiben, ahol gyakran megfordult: annyira nem voltak tájékozottak egyénisége felől a városházán. Jövetelét azonban mégis csupa kedvező hír és jó értesülés előzte meg, mert jószándékairól, határozott jelleméről, egyéniségéről valóságos legendák keltek szárnyra.

Amióta a közgyűlés ünnepélyes hangulatában elmondotta installációs beszédét, azóta *az új főpolgármester a tisztelők és hívek egész sokaságát mondhatja a magáénak.* Nagyszerű szónoki képességével, élettől duzzadó beszédével és terveinek okszerű felsorakoztatásával, egy csapásra meghódította a törvényhatóság parlamentjét és az a férfiú, akinek jövetelét oly nagy kérdőjel előzte meg: *ma már reménysége és büszkesége a városi önkormányzatnak.* Amikor jött, sokan nem tudták, hogy mit hoz az új ember, ma pedig a közgyűlés egyeteme tőle és a polgármester együttes összefogásától reméli Budapest sorsának jobbrafordulását.

Budapest — a nemzeti törekvések fellegvára

Minden leplezettség nélkül, nyílt őszinteséggel mutattunk rá mindezekre a főpolgármester előtt, amikor hivatali dolgozószobájában hosszú kihallgatáson fogadta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát.

— Félreérthetetlenül hangsúlyozom, — úgymond, — hogy én a székesfőváros egyetemének vagyok a főpolgármestere. Budapest az ország legelső törvényhatósága, a *nemzet nagy törekvéseinek fellegvára,* ahonnan kell, hogy kisugározzék az akarat, a magyar nép sorsának megjavítása érdekében.

A közigazgatás első tényezőjének nem lehet más feladata, minthogy állandóan keresse az utakat és lehetőségeket ahhoz, hogy a polgárság minden rendű és rangú rétege megtalálja a maga jobb boldogulását.

Célkitűzésem tehát, hogy *mindent Budapestért és az országért,* mert hiszen a székesfőváros érdekeit szolgálni egyet jelent a nemzeti érdekek szolgálatával.

Örvendetes jelek a harmonikus együttműködésre

Az előzetes jóslásokban nem egyszer hangzott el az a megállapítás, hogy *a főpolgármester a városházán, valamelyik párt exponense.* Megkérdeztük a főpolgármestert, hogy van-e tudomása az ilyen híresztelésekről:

— Megvan a magam meggyőződése és elgondolása, ez azonban nem jelenti azt, hogy *bármelyik irányban elfogult lennék.* Kifejtettem, hogy nem egyes politikai irányzatoknak, hanem Budapest népének, választás útján kijelölt törvényhatósági közgyűlésének vagyok az irányítója, a kormányzó úr és a törvényhatóság bizalmának a letéteményese, aki ebben a minőségében

a teljes pártatlanságot kívánom és fogom gyakorolni.

Az a rövid idő, amelyet e helyen töltök, meggyőzhetett mindenkit arról, hogy *ez az igéretem nem üres szó* és eddigi működésemben is a legnagyobb objektivitást mutattam. Amikor megbecsülöm bizonyos pártok nagyértékű támogatását,

joggal számítok az egész törvényhatóság együttműködésére,

a nemzet és a főváros érdekeinek megvédésére. Megkönnyíti ezt a feladatomat az a körülmény, hogy a főváros közgyűlési termében, ha vannak is különbségek az utak és a módok tekintetében: az elérendő cél érdekében mindannyian összefogunk. *A harmonikus együttműködésnek máris olyan jeleit tapasztaltam, amelyek a legszebb reményekre biztatnak.*

A főpolgármester politikája

Tovább folytatjuk a kényesnek látszó kérdéseket. Politikáról van szó, *arról a politikáról, amelyet a főpolgármesteri székben kíván folytatni.* A választ nyomban megkapjuk:

— Az ország szíve Budapest és így természetes, hogy a nemzet testétől külön életet nem élhet. Ebből indultak ki a mai tespedtséget felrázó nagy törekvések, ami viszont egyet jelent azzal, hogy

Budapest fenntartás nélkül a nemzeti ideálok, célok és elgondolások fénysugarát viselje a homlokán.

Gömbös Gyula miniszterelnök úr a nemzetet egy szebb jövő felé vezeti és mert a kormány bizalmából is vagyok ezen a helyen:

minden erőmmel a kormány politikáját kívánom érvényesíteni.

Ezen túlmenőleg csak egy politika létezik a számomra: *fővárosi politika,* amelynek éltető eleme *egyedül* a székesfőváros érdeke.

Objektivitást a bírálatban

A közgyűlési tárgyalást az ügyrend által teremtett adottság bástyázza körül, az elnöknek azonban szuverén joga, hogy a tanácskozást *a helyzetnek megfelelően* irá-

nyítsa. Amióta *Huszár* Aladár ül az elnöki székben, azóta a viharok, szenvedélyes jelenetek és izgalmak nem jelentkeztek.

— Szeretem az objektív kritikákat és örülök, ha az autonómia választott képviselői *minden kérdésben* kifejtik a maguk közérdekű nézeteiket. Éppen ezért

ok nélkül nem élek az ügyrendben meghatározott korlátozó eszközökkel, mert a józan bírálat mindenkor csak eredményt hoz.

Nem türök azonban személyeskedésekbe hevülő megnyilatkozásokat, sem pedig durva kitöréseket, mert a szenvedélyek fellángolása méltatlan volna a törvényhatóság gyülekezetének komoly tárgyalási munkájához. Ahogy látom és ismerem a székesfőváros törvényhatóságának képviselőit, *nem hiszem, hogy ilyesmikre sor kerüljön.*

Együttműködés a pártokkal

A pártokra tereljük ezután a beszélgetés menetét. *A közgyűlés összetétele* és megoszlása sokszor a legádázabb harcokat idézte fel, azonban nagy problémáknál mindig megvolt az összhang.

— Miután *keresem az együttműködést az összes pártokkal, jobboldaltól a baloldalig,*

meg fogom találni az alkalmat arra is, hogy a különböző pártokat felkeressem és velük a főváros ügyeiről eszmecserét folytassak.

A feltornyosult ügyek egyelőre sok időmet vették igénybe, a költségvetés letárgyalása után azonban *meg fogom ismerni a pártok véleményét az összes függő kérdésekről.*

Segítség az elhanyagolt kerületeknek és városrészeknek

A főpolgármester tökéletes tájékozottsággal beszél azokról a *bajokról és hiányosságokról*, amelyek Budapesten évek óta sürgetik a hatályos intézkedést.

— *A legközvetlenebb és a lehetőség szerint személyes érintkezést kívánom fenntartani a főváros polgárságával* — mondja meggyőződéssel, — hogy megtudjam a legégetőbb nehézségek sorrendjét. Éppen ezért

fel fogom keresni az összes kerületeket, bejárom a perifériákat, a díszes útvonalak közé ékelt szük városnegyedeket,

hogy meggyőződést kapjak mindarról, amelyek ma panaszok tárgyát képezik. *Elképzelhetetlen, hogy ne tudjunk segíteni és javítani ott, ahol erre szükség van.* Természetesen a hiányosságok feltárása után a panaszok megszüntetése *nem történhetik meg órák alatt,* azonban a sorrend megállapítása is fontos és ha a lehetőségek ezt megengedik,

mindent el akarok követni a panaszok megszüntetésére.

Annyi bajjal küszködik ezekben a súlyos időkben a polgárság, hogy megérdemlí a vele való szeretetteljes gondoskodást.

Összhang az üzemek, az ipar és kereskedelem között

Megkérdeztük a főpolgármestert, hogy *van-e konkrét terve a főváros üzemeivel,* amelyekkel szemben bizonyos oldalról állandóan felfokozott támadásokat intéznek.

— Nincsen abban semmi túlzás, hogy a *főváros üzemei európahírűek és berendezései méltán kiváltják a szakemberek legnagyobb elismerését.* Az üzemek öncélúsága természetesen nem lehet közérdek és ezért

arra kell törekednünk, hogy az üzemek a maguk nagyfontosságú hivatásukban ne kerüljenek összeütközésbe az iparosság és a kereskedelem érdekeivel.

Nem vagyok elfogult egyik irányban sem, tehát *meg is fogom találni azt a módot, amellyel ezeket a célokat elérjük.*

Elkerülhető a közüzemi tarifák megdrágítása

Szóvátesszük a főváros mai legnagyobb gondját: *az adóbevételek csökkenését,* amit különösen felfokoz a borfogyasztási adó kulcsának a leszállítása. A nagyközönség soraiban élénk érdeklődéssel várják a közüzemi tarifák felemelésére vonatkozó elhatározások kialakulását.

— A belügyminiszter úr és a pénzügyminiszter úr a legnagyobb készségüket nyilvánították a közvetlen tárgyalások megindítására — válaszolta a főpolgármester — és én hiszem, hogy *sikerül is a méltánylást áthidaló megoldást megtalálni.*

Sem a kormánynak, sem a fővárosnak nem áll szándékában újabb, bár csak minimális terheket is Budapest közönségére nehezíteni,

és mert a kölcsönös jóakaratot mindkét oldalon tapasztaltam, bízom a kormány és a főváros megegyezésének sikerében.

*

Ismét politika, a városháza belső ügye, majd a jövő perspektívája és a mult emlékei kerültek szóba. Katonaévek nagyszerű élményei, közigazgatási tapasztalatok és megfigyelések, társadalmi jelenségek olyan térre vitték a főpolgármester és az ujságíró beszélgetését, amelyek nem a nyilvánosságnak vannak szánva.

A főpolgármesteri előszobában pedig sokasodnak a jelentkezők és a kihallgatásra váró referensek. Az új főpolgármester reggeltől-estig dolgozik. Fanatikus hittel a nemzet és a főváros jobb jövőjéért.

Illés László

Egyetlen megoldás a villamosmizériák megszüntetésére: a rövidjáratok megteremtése

Tarifaleszállítással nem növelhető az utasforgalom — A közlekedés megjavítására egyelőre a kocsikilométerek helyesebb elosztásával tesznek kísérletet

A költségvetési vita keretében talán a legnagyobb lendület a közlekedési fejezet tárgyalásánál alakult ki, amikor a szónokok hosszú sora foglalkozott *Budapest közlekedési nehézségeivel.* A legtöbb panasz a BSzKRT ellen irányult és nem egyszer hangzott el az a kívánság, hogy az adminisztrációs kiadások csökkentése, valamint a fővárosnak fizetendő illetékek leszállítása révén adjanak módot a BSzKRT-nak a forgalom növelésére. Az elhangzott beszédek szerint meg kell szabadítani a villamosvasutakat az elkerülhető költségektől, amelyet azután a forgalom megjavítására lehet befektetni olyképpen, hogy fedezetet teremtsenek a deficit pótlására.

Az aktuális közlekedési kérdésekről és különösen a *BSzKRT* közlekedési viszonyairól intéztünk kérdést

Bódy László dr.
tanácsnokhoz,

a közlekedési ügyosztály kiváló vezetőjéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nagy érdeklődéssel hallgattam a közgyűlés szónokainak a villamosforgalomról elmondott kritikáit, amelyek ha egynémely vonatkozásban túlzottak is, sok tekintetben alappal bírnak. *Egyoldalú szemszögből azonban nem szabad végleges konklúziókra jutni,* hanem meg kell hallgatni azokat az érveket, amelyek a forgalom mai viszonyait tárják elő.

— Ismerni kell tehát elsősorban az *anyagi okokat,* amelyek a közlekedési mizériákra vezetnek. Figyelembe kell venni azt a hatalmas bevételi csökkenést, amely a villamos mult- és ezévi forgalma között mutatkozik.

Egy év alatt kereken 80 millió utazás maradt el,

tehát mindenki beláthatja, hogy az ezzel járó bevételi csökkenést *nem lehet kizárólag adminisztrációs, vagy technikai intézkedéssel ellensúlyozni.* Takarékoskodást kell bevezetni a dologi kiadások terén is, aminek az alapja *az évi 75 millió kocsi-kilométer teljesítmény,* amit viszont az egész forgalmi hálózatban kell megosztani.

— Az ideális állapot az volna, ha az utaslétszám növekednék, mert meggyőződésem szerint

a tarifaleszállítás ezt a reménységet nem válthatja valóra.

Elsőnek ragadnám meg az eszközt a tarifa mérséklésére, ha ebből komoly eredmények születnének. A fogyasztóképesség csökkenése a mai gazdasági elesettségben aligha növelné a villamos forgalmát, viszont *egy-két filléres mérséklés komoly bevételektől fosztaná meg a villamosvasutat.* Ahhoz, hogy a bevétel ne alakuljon rosszabbul, napi 42 ezer utastöbbletre volna szükség, amire pedig tarifamérséklés esetén sincs kilátás.

— A fentemlített 75 millió kocsikilométernek az elosztása valóban helytelen, azonban itt segítséget fogunk találni. A BSzKRT forgalmának rendszertelensége ellen felhozott panaszokra az a válaszom, hogy

a BSzKRT annakidején hat magánvasút hálózatát vette át és most hat vállalat egymással versenyző vonalainak zürzavarában kell a közlekedést vezetni.

A társaságok évtizedekkel ezelőtt *hosszú relációkra* törekedtek, tehát olyan alapvető hibákat építettek be a hálózatba, éppen a verseny kedvéért, amelyeket napok alatt megszüntetni nem lehet. *Nem lehet addig javulásra számítani, amíg a helyi adottságnak megfelelő rövid járatokat nem tudjuk életrehívni.* Ez a közönség kényelmét semmiben sem érintené, sőt inkább gyors és megbízható kiszolgálásban részesülne a közlekedés szempontjából.

A közlekedési bizottság a közeli napokban veszi tárgyalás alá a BSzKRT *téli menetrendjét,* amelynek keretében már érvényesül a rövid relációk elmélete. Ugy a BSzKRT-nál, mint a városházán a közlekedés előnyös megjavulását várják a reformtól.

MULTIGRAPH
házinyomda és sokszorosítógépen
minden nyomtatvány házilag készíthető el.
Vezérképviselet:
TELEFON: 28—2—47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 21.

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Műkövet,
műkőhöz minden színben zúzalékot olcsón szállít a
BUDAPESTI KŐGYÁR (Hümmerle Adolf utóda)
Budapest V., Visegrádi-u. 65. Telefon: 906—37.

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

Auto és motorkerékpár akkumulátorok
cseréje
javítása
töltése és karbantartása
legolcsóbban
BOSCH akkumulátor üzem
Budapest, V., Váci-út 22-24. Telefonszám: 9-23-37

Leukoplast
magyar gyártmány

Pesti kirakat

Ajándék-szobornak ne nézd az aktját

Nagyon örvendetes jelenség Budapest életében, hogy az utóbbi időben semmi olyan izgalmat nem vált ki, mint egy-egy művészeti kérdésnek fölmerülése. Egészen mellékes, hogy igazuk van-e azoknak, akik a művészet szentsége és intaktsága érdekében szinte percek alatt kigöngyölítik a harci lobogót. A fontos az, hogy a művészet érdekli az embereket, a szépért lelkesednek, a szépetalkotók mellé tömegesen állnak oda az egyszerű polgárok, lovagi szolgálatra. Hogy csak egy-két esetet említsünk az utóbbi időből, valóságos forradalom tört ki *Karafiáth* Jenő volt kultuszminiszter aktrendelete nyomán. Vagy amikor *Csók* Istvánt és *Vaszary* Jánost nyugalomba küldték, mint a méhkas zúgott föl ez a város, amelynek pedig tagadhatatlanul kenyérgondjai is vannak.

Most legújabban a *Magyar Fájdalom szobrát* vette védelmébe a publikum. A főváros közgyűlésén *Szőke* Gyula felsőházi tag egy kicsit hevesen rohant neki a *Magyar Fájdalom szobrának* és utána fölzúgott a kórus, amely reakciósnak nyilvánította a közgyűlési felszólalást.

Szó, ami szó, *Szőke* Gyula egykicsit érdekes volt ebben a tisztán művészeti kérdésben.

— Fölállították, — mondotta, — a *Magyar Fájdalom szobrát* is a Szabadság-téren. Nem tudom megérteni, hogy miért nem jutott valami szövetdarab arra a szoborra, ha már olyan csunya a nőalak. Nem vagyok ellensége az aktművészetnek, de ilyet mégsem lehet csinálni. Érthetetlen, hogy a főváros művészeti bizottsága hozzájárult a szobor fölállításához — még akkor is, ha azt ingyen adták.

Bármennyire művészeti kérdésről van is szó, nem tudjuk teljesen elítélni *Szőke* Gyula felszólalását. Igaz, hogy az ajándékszobornak nem szabad az aktját nézni, igaz az is, hogy *Szőke* Gyula túl kemény volt nyilatkozatában, de ha már felvetődött a kérdés, a teljes objektivitás azt mondatja velünk, hogy tisztelet az ajándékozó *Rothermere* lordnak és tisztelet a kiváló francia művésznek, *Guilleaume* úrnak, de bizony a *Magyar Fájdalom szobra sem tartozik a kevés kivétel közé a budapesti rossz szobrok között.* *Szőke* Gyula maga is azt mondta, hogy nem ellensége az aktművészetnek és ezt minden ép érzékű és a művészetet értékelő embernek alá is kell írnia. Véges eszünkkel azonban még sem tudjuk megérteni, hogy a magyar fájdalmat miért éppen mezítelen nőalakkal kell kifejezni. Talán azért nem értjük ezt, mert magyar ésszel és nem franciával gondolkozunk. Végeredményben is a franciák győző nemzet, bennünket pedig halálra csonkítottak. Egy magyar szobrász, aki lelkében érzi Trianon átkát, talán más formát talált volna, talán fájdalmasabbat a fájdalom kifejezésére.

Rothermere lord az igazság nagy keresője. Hálával, megbecsüléssel fogadjuk minden ajándékát, minden megmozdulását, amelyet a magyar igazság érdekében tesz. De éppen ő, aki mindig az igazságért harcol, elfogadhatja, ha mások is igazságokat mondanak. Ha pedig *Szőke* Gyula már egyszer, ha érdekesen is, de kimondta az igazságot, a közvélemény nem mondhatja azt rá, hogy nem mondott egészen igazat.

Tatarozás

Tehát tatarozunk. Sőt kötelezően tatarozunk. *Borvendég* Ferenc alpolgármester rendelete senkit sem lepett meg, hiszen hosszú idő óta benne élt már a levegőben az, hogy ennek a kötelező tatarozásnak előbb, vagy utóbb el kell következnie. Meg kell történnie pedig két okból: Egyrészt azért, mert ez a legtermészetesebb, a legközelebbi és legkevésbbé költséges mód a munkanélküliség enyhítésére, másrészt pedig, mert *a budapesti házak immár kétségbejtő állapotba jutottak* és már veszélyeztették Budapest világszerte elismert szépségét.

Természetesen a háztulajdonosok számos, imitt-amott talán jogos kifogással is élnek, viszont azonban meg kell állapítani, hogy mindenki és minden osztály százszorosan meghozta már a maga áldozatát, a háztulajdonosok sem vonhatják ki magukat az alól, hogy a saját javukra ők is áldozatot hozzanak. Hiszen végeredményben igaz az, hogy amikor üresen maradt lakások vannak a házakban, akkor a háziurak jövedelme is megcsappant, ők is nehezen kerítik elő esetleg a tatarozásra szánt összeget. Ezzel szemben igaz az, hogy senki olyan százszázalékig nem mentette át a háborús földrengéseken a vagyonát, mint a budapesti háztulajdonos. Végeredményben pedig, ha a háztulajdonosok tataroznak, azt saját maguknak csinálják, a maguk ingatlanának értékét emelik, a maguk ingatlanjának szépségét fokozzák és életét rezerválják.

Meg kellett volna azonban csinálni a kötelező háztatarozást akkor is, ha ezzel nem a munkanélküliség csökkentését akarták volna szolgálni. Budapest mérhetetlen áldozatokat hoz azért, hogy az utcái tiszták legyenek, hogy a közintézmények a szemet gyönyörködtessék, hogy seperjünk, világítsunk, öntözzünk, utakat karbantartsunk és az idegen, aki idejön, azzal a benyomással távozzék, hogy a magyar főváros nemcsak legkiesebben fekvő városa Európának, de egyben a legtisztább, a legigényesebb is. Lassan azonban már oda kezdünk jutni, hogy valósággal hiábavaló volt mindez az áldozat akkor, amikor Budapest híres szépségét és tisztaságát megcsufolták az omladozó vakolatú, lerongyolódott, piszkos pesti házak. A legsúlyosabb időkben is joga és kötelessége a főváros vezetőségének az, hogy Budapest szépségét és tisztaságát, a magyar főváros hírnevét épségben tartsa meg.

Kozma Jenő politikai tréfának mondja a két többségi párt fúziójáról elterjedt híreket

Folynak a tárgyalások a kormánnyal a főváros adóbevételeinek kárpótlásáról — Szolgálati idejének lejártával senkit sem tartanak vissza — Elismerés a nivós költségvetési vitáért

Az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Keresztény Községi Párt* közeli egybeolvadásáról terjedtek el hírek, amelyek a várospolitikai életben eleinte komoly meglepetést keltettek. Később olyan formában folyt a találgatás, hogy a két vezető párt egyesülését *magas kormányzati helyen* tartják kívánatosnak és hogy ebben az értelemben *döntő tanácskozások* folynak. A hírt az érdekelt pártok részéről természetesen nem erősítették meg, sőt kijelentették, hogy *teljesen alaptalan kombinációról van* szó és így nyilvánvalóan csak mintegy *kísérleti léggömböt* röppentették föl. Kategórikus cáfolatot ad mindezekre

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A fúzióról szóló mende-mondák annyira komolytalanok, hogy *azokkal érdemben foglalkozni nem is szükséges.* Közel egy évtizede, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* kivívta magának jelentékeny *pozícióját*, amely őt arra tette hivatottá, hogy *a városkormányzásban felelős szerepet foglaljon el.*

Azóta együtt vállaljuk a városirányítás nehéz munkáját a Keresztény Községi Párttal és a város vitális érdekeinek elbírálásánál mindenkor közösen járunk el, anélkül azonban, hogy fúzióra vagy egyesülésre valaha is gondoltunk volna.

Meggyőződésem, hogy *ez a politikai kacsa* csak mosolyra ingerel és mint *humoros tréfa*, alkalmas a derültség kiprovokálására. Az *Egységes Községi Polgári Párt* változatlanul tartja a maga elhelyezkedését és szervezetében, valamint választóinak bizalmára támaszkodva, a másik többségi párttól *függetlenül*, végzi nehéz feladatát a főváros érdekében.

Felemlítettük *Kozma* Jenő előtt azt a hírt, hogy elterjedt hírek szerint a közeljövőben sor kerül a közszolgáltatások, elsősorban *a villany és gáz tarifáinak felemelésére*, amire a borfogyasztási adó mérséklése következtében beállott jövedelem-kiesés miatt volna szükség.

— Tagadhatatlan, — úgymond, — hogy a borfogyasztási adó kulcsának leszállítása kereken *hárommillió pengőt* von el a főváros bevételeiből.

Azt az útat nem választhatjuk, hogy a pótadót felemeljük, még kevésbbé, hogy a kiadásokat leszorítsuk,

mert ez utóbbinak igen sulyos következményei lennének, éppen szociális vonatkozásokban, amikor ez a feladatkör ellátása igényeli ma a legnagyobb áldozatkészséget. Résztvettem azokon a megbeszéléseken, ahol a fedezet megteremtését megvitattuk és meggyőződésem szerint

sikerrel végződik az a törekvés, hogy az állam kártalanítsa a fővárost.

A közüzemi tarifák megdrágításához nem járulnék hozzá, mert a polgárság amúgyis túl van terhelve és aligha volna ereje ehhez az új burkolt adóztatás elviseléséhez. *A pénzügyminisztériummal folyamatban lévő tanácskozások néhány nap multva befejeződnek és akkor tiszta helyzetet látunk ebben a kérdésben is.*

Új nyugdíjazásokról beszéltek a városházán a közelmultban és ezzel kapcsolatban számos főtisztviselő nevét emlegették, mint olyanokét, akik a törvény előírásainak megfelelően betöltötték teljes szolgálati idejüket.

— Szigorúan a törvényhez tartjuk magunkat a nyugdíjazások elbírálásánál, — mondotta *Kozma* Jenő — és teljesen lemondunk arról a gyakorlatról, ami a régebbi években alakult ki:

nem tartunk vissza senkit a szolgálatban, hogy ezzel is módot nyujtsunk az ifjúság elhelyezkedéséhez.

Erőszakolt és időelőtti nyugdíjazásokról természetesen szó sem lehet, mrt méltánytalanságokat semilyen irányban sem kívánunk elkövetni.

Végül azt kérdeztük, hogy mi a véleménye *Kozma* Jenőnek a vége felé közeledő *költségvetési vitáról?*

— Tárgyilagos szemmel nézve a közgyűlés költségvetési vitáját, meg kell állapítani, hogy az *minden tekintetben*

magas színvonlú volt és természetesen szakszerű érzékkel birálta a különböző fejezeteket.

Meggyőződésem szerint a költségvetési vita higgadt mederben tartásához nagyban hozzájárult az a körülmény, hogy *a költségvetést a legszükebbre méreteztük, amelyen változtatni természetesen nem is lehetett.*

*

Utalt *Kozma* Jenő arra is, hogy a főváros pénzügyi helyzetét minden látszólagos nehézség ellenére is *megnyugtatónak tartja* és nem fél attól, hogy a következő évben pénzügyi nehézségek háruljanak a háztartás menetére.

Köhögés, rekedtség
ellen
Dr. EGGER MELLPASZTILLA
kitünő hatású

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

Mit jelent a
TUNGSRAM
márka az izzólámpán?
50 évi kutatást és fejlődést
50 évi gyártási tapasztalatot
50 éve megelégedett vevőket.
Tehát:
tökéletes minőséget,
nagy fényerősséget,
gazdaságos világitást!

Kezdeményezéseinél és elhatározásaiban a párt részéről nyilvánított óhajokat és tanácsokat meg fogja szívlelni a főpolgármester

Huszár Aladár elsőízben vett részt az Egységes Községi Párt értekezletén – A főpolgármester ünneplése a Belvárosi Polgári Körben

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este fogadta *Huszár* Aladár dr. főpolgármester első látogatását, a párt összes törvényhatósági bizottsági tagjainak, valamint a fővárosi szervezetek elnökeinek jelenlétében. A pártértekezleten résztvettek: *Kozma* Jenő, *Bárczy* István, *Payr* Hugó, *Scheuer* Róbert, *Bánó* Dezső, *Szabó* Sándor, *Popelka* Ignác, *Usetty* Béla, *Németh* Béla, *Bódy* Tivadar, *Orphanides* János, *Bayer* Antal, *Oszoly* Kálmán, *Petracsek* Lajos, *Árvátfalvy-Nagy* István, *Bornemissza* Géza, *Orova* Zsigmond, *Krivoss* Árpád, *Piazza* Győző, *Héder* Lajos, *Pintér* Jenő, *Szlávik* Ferenc, *Harrer* Ferenc, vitéz *Lázár* Domokos, *Wellisch* Andor, *Dési* Géza, *Bélavári-Burghardt* Rezső, *Petzrik* Jenő, *Schmidt* Róbert, *Andréka* Károly, *Gaár* Vilmos, *Ugron* Gábor, *Papp* József, *Becsey* Antal, *Glücksthal* Samu, *Dorner* Gyula, *Pompéry* Elemér, *Martin* János bizottsági tagok, továbbá *Csorna* Kálmán, *Morvay* Zsigmond, *Erősdy* Sándor, *Rácz* Béla, *Horváth* Lajos, *Huberth* Vilmos, *Szombathy* Kálmán, *Wolff* István, *Günther* Tivadar, *Szécsi* Ernő, *Dósa* Ottó, *Faber* Fülöp és *Békeffy* Géza.

Kozma Jenő pártelnök

üdvözölte *Huszár* Aladár dr. főpolgármestert, akit a párt osztatlan bizalmáról biztosított. Kifejtette, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt a főváros polgárságának konzervatív erőit egyesíti társadalmi különbség nélkül* és hosszas évek öntudatos munkájával sikerült is a polgárság tízezreit a nemzeti zászló köré tömöríteni. Meg van győződve arról, hogy *Huszár* Aladár otthon fogja magát érezni ebben a pártban, amely vele *azonos elveket vall és amely mindenkor lelkes odaadással fogja közéleti munkájában támogatni.*

Huszár Aladár főpolgármester

meghatva köszönte meg a meleg fogadtatást, az elnök baráti szavait és kijelentette, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* tagjaiban őszinte barátokat kíván találni, egyben biztosította a pártot, hogy *minden kezdeményezésénél és elhatározásában a párt részéről nyilvánított óhajokat és tanácsokat meg fogja szívlelni.* Örül, hogy együttműködhetik *Kozma* Jenővel és reméli, hogy ezt az együttműködést a baráti együttérzés harmóniája fogja áthatni.

*

A pártértekezlet után pártvacsora volt, amelyen az *Egységes Községi Polgári Párt* tagjain kívül a *Polgári Egység Klubjának* tagjai is résztvettek.

Becsey Antal társelnök

meleg szeretettel köszöntötte a főpolgármestert, amikor először jelenik meg a párt összejövetelén. Köszöntötte annak a pártnak a nevében, amelyik *nyolc évvel ezelőtt a gyűlölködés atmoszférájából az alkotó munka légkörébe vezette át Budapest népét.* Mi a józanságra és a megértésre apelláltunk — mondotta, — és jelszavunk nem volt más, mint a béke és a munka. Azóta ez a tábor megnőtt, és becsületére válik a polgárságnak, hogy megértéssel fogadta célkitűzéseinket. Büszkén hirdetjük, hogy

Budapest parlamentjében nem lehet problémákat megoldani, csak akkor, ha azt ennek a pártnak a meggyőződése is diktálja.

— Méltóságodat — folytatta, — a Kormányzó úr és a kormány bizalma állította magas pozíciójára. Örvendünk, hogy bizalommal jött hozzánk. Kijelentjük, hogy *pártunk ismeri a hűséget és aki így közeledik hozzánk, annak a hűséget fokozott hűséggel viszonozzuk.*

Gömbös Gyula miniszterelnök a nemzeti összefogást akarta és ez a párt is annakidején ezt hirdette és hirdeti ma is.

Nagy elégtétel számunkra, hogy Méltóságod is ezt a lobogót tűzte ki a városháza ormára. *Biztosítjuk arról, hogy nehéz munkájában reánk mindig számíthat.* Ezzel a fogadalommal köszöntjük itt körünkben. (Zajos, hosszantartó éljenzés.)

Huszár Aladár főpolgármester

hálás szavakkal köszönte meg az üdvözlést. Hiszem — úgymond, — hogy ez a baráti atmoszféra nemcsak a fehér asztalnál, hanem *a politikában is teljes mértékben érvényesülni fog.* Régi ember vagyok a közigazgatásban és jelszavam mindig az volt, hogy *legjobb az egyenes út.* Erre az alapra kívánok helyezkeni a fővárosban is és boldog vagyok, hogy *módom lesz e gyönyörűséges városért önfeláldozóan dolgozni.*

— Jól esett ennek a pártnak a bizalma, amely anélkül, hogy ismertek volna, oly szép egyformasággal nyilatkozott meg. Elvem és célkitűzésem: *a megértés és a nemzeti összefogás.* Oly kevesen vagyunk, kell, hogy *a magyar a magyart megértse.*

Ha egy család nem tart össze, akkor az a család elveszett.

A mi ősi családunk, a magyar haza most súlyos állapotban van, tehát fokozott összefogásra van feltétlen szükség. Minket, akik résztvettünk a nagy háborúban, nem az idegen fegyverek ereje, hanem *a belső összeomlás fosztott meg fegyvereink erejétől.* Olyan atmoszférát kell kimunkálni, hogy

soha ilyen eszközökkel a fegyvert kezünkből többé ki ne csavarják.

(Hosszantartó taps és éljenzés.) Pozíciónkat a Dunavölgyében meg kell tartanunk. Nem akarjuk azt a mi a másé, de ami bennünket megillet, arról nem fogunk lemondani. Hiszem, hogy

Gömbös Gyula vezérünknek a szelleme fel fog éledni

és akkor vihar lesz, ami széttöri a fojtogató bilincseket: vihar támad, amely tisztít és boldog, újra boldog lesz a magyar nép.

A főpolgármester gyújtóhatású beszédét percekig tartó éljenzéssel fogadta a nagyszámú hallgatóság.

A főpolgármester ünneplése a Belvárosi Polgári Körben

A *Belvárosi Polgári Kör* hétfőn este *Huszár* Aladár főpolgármester tiszteletére ünnepi vacsorát rendezett, amelyen a kör nagyszámú tagján kívül előkelő vendégsereg is megjelent. A vacsorán résztvettek: *Kállay* Miklós földmívelésügyi miniszter, a kör elnöke, *Huszár* Aladár főpolgármester, *Kozma* Jenő, *Usetty* Béla, *Payr* Hugó és *Petracsek* Lajos orsz. képviselők, *Gaár* Vilmos és *Papp* József felsőházi tagok, *Andréka* Károly, *Becsey* Antal, *Dorner* Gyula, *Bánó* Dezső, *Héder* Lajos, *Harrer* Ferenc, *Glücksthal* Samu, *Wellisch* Andor, *Orova* Zsigmond, *Lédermann* Mór, *Szabó* Sándor, *Popelka* Ignác, *Krivoss* Árpád, dr. *Schmidt* Róbert fővárosi bizottsági tagok. *Salamon* Géza tanácsnok, *Hamvassy* István kerületi elöljáró, báró *Babarczy* István, *Csorna* Kálmán, *Girárdi* Tibor, *Erősdy* Sándor, *Morvay* Zsigmond, *Fáber* Fülöp, *Dános* Leó, *Gündisch* Guidó, dr. *Szécsi* Ernő és sokan mások.

Kállay Miklós

földmívelési miniszter

köszöntötte elsőnek *Huszár* Aladár főpolgármestert, akit felkért arra, hogy ugyanolyan meleg szeretettel és megértéssel intézze a főváros polgárságának ügyét, mint amilyen *rokonszenw, igaz nagyrabecsülés árad a belvárosi polgárok részéről a székesfőváros első dignitáriusának személye felé.* Az élet adhat az embernek sok mindent: hatalmat, módot, hogy törekvéseit siker koronázza, de ha azt nem kíséri az emberek barátsága és szeretette, úgy munkája csak fél munka lesz. Sikertelen, vagy csak félsikeru, ha az nincs telítve azoknak a szeretetével, akiknek az érdekében dolgozni és alkotni a közéleti férfiú hivatott. Nekünk, akiket a polgárság a maga élére emelt, *minden egyes embertársunk kis problémáját ugyanolyan szeretettel és megértéssel kell intéznünk, mint a nagy és súlyos, országos érdekű kérdéseket.*

Érezze a polgárság, hogy mestert kapott, irányítót a munkában, az erkölcsben és minden olyan erényben, amely inkarnációja a polgári gondolatnak.

A főpolgármester legyen ünnepelt polgára a városának és ő maga is alkotásokkal, embertársai iránti szeretetével emelje a lakosság hangulatát ünnepivé. *Huszár Aladár ilyen, nagy elődjeihez méltó főpolgármestere lesz Budapestnek* és ezért meleg szeretettel és igaz magyar lélekkel üdvözli a Belvárosban, új működése színhelyén.

Percekig tartó éljenzés és taps követte *Kállay* Miklós beszédét, amely után szólásra emelkedett

Huszár Aladár főpolgármester,

aki hálásan megköszönte a szívélyes üdvözlést és hangoztatta, hogy nemcsak a fehér asztalnál, hanem a közéletben is ápolni akarja a megértést, a barátságot, és az igaz szeretet viszonyát Budapest egész polgárságával. Istentől adott minden erőmmel, — folytatta ezután a főpolgármester, —

szolgálatára akarok lenni a városnak,

hogy előmozdítsam polgártársaim boldogulását és előrehaladását. Bármilyen nehéz időket élünk ma, bármilyen sorscsapások és gazdasági nehézségek sújtják ma a magyart, egyet nem vehetnek el tőlünk: a fajunk és nemzetünk iránt való forró szeretet, amely abban az akaratban nyilvánul meg, hogy *a nehézségek között is megkeressük a megértés, az egymás megsegítésének útját.*

— A kormányzat nem igér, — sokkal őszintébb és becsületesebb! — csodákat, de igéri, hogy becsületes magyar lelkét adja a közért és ezzel az igaz lélekkel akarja a magyar lét, a nemzet érdekeit szolgálni. A polgárságnak pedig, amely ezer sebből vérzik, amely alig bírja már a terheket és amelyet a gazdasági élet sokasok baja nyom, jusson eszébe az, hogy

egy dicsősége magaslatán mindent nyújtó hazát könnyű szeretni, de szeretni kell a hazát akkor is, amikor szenvedést és fájdalmat jelent,

sőt akkor még szenvedélyesebben kell szeretni. A mi feladatunk mindenek előtt az, hogy *megmentsük a hazát* és szent meggyőződésem, hogy — ha fanatikusan szeretjük, úgy egy a régi keretekben feltámadó, boldog nagy Magyarország alapjait rakjuk le. Ma nem szabad kishitűnek lenni, mert bár útunkon még sok szenvedés vár, *emelt lélekkel ápoljuk a hazaszeretet szent lángját,* amelynek fényessége mellett megtaláljuk a szebb jövő felé vezető ösvényt. Minden erőnk megfeszítésével repesszük szét az életet megnehezítő sziklafalakat és építsük fel *a régi boldog hazát,* amelyben tekintetünk elérte a Kárpátok hóövezte szent bérceit.

*

Viharos tapssal és éljenzéssel kísérte a társasvacsora közönsége *Huszár* Aladár beszédét, amely után dr. *Kovács* Istvánné a Nők Pártjának, *Kozma* Jenő pedig a Nemzeti Egység Pártja valamennyi fővárosi szervezetének üdvözletét tolmácsolta.

Obendorfer Károly és Rudolf
okl. mérnök, kövezőmesterek
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Handl István
kövezőmester
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

Helfenstein Károly
kövezőmester, útépítési vállalkozó
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Reinisch és Wohl
okl. mérnökök, építési vállalkozók
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

Neumann Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester, útépítési vállalkozó
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
kövezőmester
VIII., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

KRAUSZ FERENC
kövezőmester
VI., Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Schaffer György
útépítési vállalkozó
VII., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

Schaffer Antal
út- és csatornaépítési vállalkozó
II., Biai-út 21. Telefon: 52-2-91

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386–93. Telefon: 386–93.

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150 81

SCHMIDT TESTVÉREK
Nyomdafestékgyár R-T.
Tel.: Aut. 852—85. Távirati: Farbenschmidt Rákospalota.
M. Kir. Postatakarékpénztári csekkszámla szám: **52850
Folyószámla az Angol Magyar Bank központjánál.
Gyárt: **Kő-, könyvnyomdai-, valamint offsetfestékeket.** Mint különlegességet készit.
olaj-mélynyomó, anilin-guminyomó és bádognyomó festékeket. **Gyár és központi iroda: Rákospalota, Pázmány-utca 41.**

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Ujabb tervek veszélyeztetik a főváros adóbevételeinek kereteit

Fázisrendszerré alakítják a vas- és fémipar, az építőipar, a festék- és gyógyszeripar forgalmi adóját — Milliós kiesések a főváros költségvetési előirányzatában

Vargha Imre államtitkár és Borvendég Ferenc alpolgármester nyilatkoznak a Fővárosi Hirlapnak az új adózási rendszer hatásáról

Hosszú évek óta harcolnak a kereskedelmi érdekképviseletek, hogy a forgalmiadó mai rendszerét egyszerűbbé és olcsóbbá tegyék. A hatásos akciók a mult hónapokban hozta meg az első eredményt, amikor a kormány a legjelentősebb árúcsoportra: *a textiliákra bevezette a fázisrendszert.* Ez a siker további küzdelemre búzdította az érdekeltségek vezetőit, akik az elmult napokban is hosszas tanácskozásokat folytattak *Imrédy* Béla pénzügyminiszterrel és *Vargha* Imre államtitkárral. A tanácskozásokról még végleges elhatározások nem kerültek nyilvánosságra, annyit azonban már tudni vélnek, hogy *a közeljövőben újabb lépések történnek a fázisrendszer fejlesztésére.*

A fővárost oly közelről érintő kérdésben felkerestük

Vargha Imre dr.
pénzügyi államtitkárt,

aki a következőképpen nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Annakidején nem csináltam titkot abból a felfogásomból, hogy az iparcikkek fázisrendszer szerint való adóztatását állampénzügyi okoból helytelenítem. Időközben olyan tapasztalatokat szereztem, amelyek *ezt a felfogásomat megváltoztatták* és most már

szükségesnek tartom, hogy forgalmiadó-rendszerünknek megkezdett átalakítása a lehető legrövidebb idő alatt megtörténjék.

— Éppen ezért az elmult napokban beható tárgyalás alá vettem a *vas- és fémipart, az építőipart, valamint a festék- és gyógyszeripar* területén fizetendő forgalmiadóknak megfelelő átalakítását. Minden reményem megvan arra, hogy

ezek a tárgyalások még ebben az évben befejezést nyernek

és ezek a munkálatok nagyrészt lehetővé teszik, hogy a *kereskedők a forgalmiadó fizetése alól felmentessenek.*

Vargha Imre államtitkár nagyérdekességű nyilatkozata kétségtelenül komoly előnyöket jelent a nehéz helyzetben lévő ipar- és kereskedelem számára, de ugyanakkor *komoly veszedelmet zúdít a főváros pénzügyi háztartására.* Rá kell mutatnunk arra, hogy a *textilfázis-rendszerének bevezetése 6—7 millió pengős kiesést fog hozni a főváros bevételei szempontjából* és ha a megkezdett úton továbbhalad a pénzügyi kormány: bizonyos, hogy a *főváros pénzügyei majdnem leküzdhetetlen nehézségek elé kerülnek.*

Szükségesnek tartottuk, hogy a fázisrendszer továbbfejlesztésének a fővárosra vonatkozó hatásairól illetékes nyilatkozatot kapjunk és ezért

Borvendég Ferenc
alpolgármesterhez

fordultunk, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

—A textil forgalmiadó rendszerének megváltoztatása már *eddig is jelentékeny összeget vont el a főváros bevételeiből* és így nem nehéz kiszámítani, hogy mennyivel fog apadni a bevétel, ha a pénzügyi kormány kimélyíti a fázisrendszert. El kell ismerni, hogy a kereskedelmi és ipari rétegeknek

nagy könnyebbséget jelent a forgalmiadó alól való felmentés, azonban számolni kell a törvényhatóságok és így elsősorban Budapest helyzetével is.

Hivatalos formában még nem kaptunk értesítést a változtatásokról, ha azonban ez megtörténik, úgy *illetékes helyen nem fogjuk elmulasztani felhívni a figyelmet Budapest pénzügyi helyzetének újszerű alakulására.* Meggyőződésem szerint feltétlenül találunk olyan *áthidaló megoldást,* ami nem zavarja a kereskedelem érdekeit, amellett azonban figyelemmel lesz a főváros nagyfontosságú szempontjaira is.

*

A pénzügyi osztályban máris megkezdették a számításokat arravonatkozólag, hogy a fázisrendszert további kiépítése milyen adókieséseket von maga után. Ennek megtörténte után kezdődnek meg a tanácskozások a főváros és a pénzügyminisztérium között.

Most újra hivatkozom az akadályokra, amelyeknek az elhárítására feltétlen intézkedések szükségesek, részben a főváros hatáskörében, részben pedig felterjesztések útján.

— Ami a főváros hatáskörébe eső megoldásokat illeti, itt gondoskodni kell elsősorban *a bejelentések, az engedélyezések és az eljárások gyorsításáról,* nehogy a formaságok és bürokratikus előírások az egész kezdeményezést visszavessék. Gyorsított eljárást kell bevezetni mindezeknél a kérdéseknél és várjuk a polgármester rendeletét, hogy

a tatarozások ügyében a gyors elintézés honosodjon meg.

Másik nehézségét az akciónak abban látom, hogy a mai közterhek mellett *a háztulajdonosok tatarozásra alkalmas beruházó tőkével nem rendelkeznek.* Gondoskodni kell tehát arról, hogy *két—négyesztendős* kölcsönök álljanak a tatarozni kívánó háztulajdonosok rendelkezésére, mert lehetetlenség rájukparancsolni, hogy költekezzenek a leesökkentett lakbérek és az üresen álló lakások miatt összemorzsolódott házbérjövedelmek idején. A polgármester rendeletével párhuzamosan a tőkeszükséglet kielégítéséről nem történt gondoskodás, pedig ajánlatos lett volna ezt megelőzőleg az OTI-val olyan tárgyalásokat folytatni, hogy

tartalékalapjaiból ilyen kölcsönök igénybevehetők legyenek.

Tanácskozásokat kellene folytatni a TÉBÉ-vel is, amely a hatóságok összefogásával megegyezést létesíthetne olyan irányban, hogy *az első helyen hitelezők folytatólagos tatarozási hitelt adjanak második helyű bekebelezésre.* A *Községi Takarékpénztár* is bekapcsolódhatik ebbe az akcióba és a maga részéről támogathatná ezt a városszépítési és szociális feladatot, a pénzügyi előfeltételek megteremtése terén.

Ha tőke nem áll rendelkezésre, összezsugorodik ez a jó elképzelés és komoly eredmények helyett csak csüggedés áll be.

— De itt vannak az *adókedvezmények* ügyei is. Az 1929. évi 29-ik törvénycikk egyes rendelkezéseit feltétlenül liberálisabb alapra kell helyezni. A legtöbb panasz amiatt áll elő, hogy csak olyan rekonstrukciókra adnak adókedvezményt, amelyeknek értéke a bruttó lakbér harminc százalékára rúg. Ez *túlmagas kulcs* és ez magyarázza meg, hogy annakidején miért nem gyakorolt ösztönző hatást az adókedvezmények kilátásbahelyezése.

— A főváros polgármestere a közgyűlés kívánságára feliratban fordult a kormányhoz, hogy ezt a rendeletet tágítsa kis és a *harmincszázalékos kulcsot 15 százalékra* szállítsa le. Ennél sürgősebb feladat most alig van, mert enélkül komoly akcióra nincsen kilátás. Az emeletráépítések szűkített kereteit is tágabbkörüvé kell tenni, mert köztudomású, hogy csak bizonyos útvonalakon lehet adókedvezményes emeletet ráépíteni.

Mindezeknek a sürgős elintézése hozhatja csak meg a rendelet gyakorlati végrehajtását,

mert ha nem történik gyors és *olcsó kölcsönlehetőségek* megteremtése, ha nem tágítják ki *a rendkívüli adókedvezmények kereteit* és ha még mindig *bürokratikus lassúsággal* intézik az engedélyezések ügyeit, úgy a tatarozási kényszerakció komoly munkaalkalmakat nem fog magával hozni.

*

Becsey Antal nem csinál titkot a valóban fennálló nehézségek fölötti aggodalmaiból és így teljesen igazat kell adni annak a feltevésének, hogy *ha a téli hónapokban nem is indul meg a tatarozás, legalább a tavaszi évszakra készítsük elő a sikerthozó akciót.*

Súlyos aggodalmak a tatarozási akció sikere iránt

Az építési szabályzat tiltja a téli munkákat Olcsó hitel nélkül nem lehet befektetést eszközölni — Az adókedvezmények kiszélesítése első feltétele a tatarozási akciónak

A vállalkozó- és iparoskörök nagy megelégedéssel fogadták a polgármesternek azt az új rendeletét, amelyik felhívja az elöljáróságokat, hogy gondos *összeírással állapítsák meg kerületeikben a tatarozásra feltétlenül rászoruló épületeket.* Az utasítás harminc napos határidőt ír elő ennek a munkának a lefolytatására és hangsúlyozza, hogy ezzel az akcióval a munkanélküli iparosoknak kíván hathatós támogatást nyujtani. A nagyérdekességű elhatározásról kikértük

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstagnak, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökének a véleményét, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A tatarozásra vonatkozó kezdeményezést mindenesetre üdvös elhatározásnak tartom, azonban annak *a megkésettségét és fogyatékosságát nem lehet elvitatni.* A nehézségeket két irányban látom: először, hogy

a rendelet a téli időszakot tekintve, későn jött,

másodszor pedig, hogy bár az építkezési szabályzatra hivatkozik, azzal *ellentétben áll.* A rendelet 204-ik szakaszában kimondja, hogy *november 15-től március 1-ig vakolási munkát végezni nem szabad.* Hogyan képzelik el az ilyen munkák lefolytatását, amikor a rendelet megtiltja és ezért sok ellentmondásra fog alkalmat szolgáltatni. Eltekintve ettől a naptári időszerűtlenségtől, vannak olyan körülmények is, amelyek miatt a rendelet végrehajtása problematikussá válik. Kénytelen vagyok itt hivatkozni az év februárjában tett arra az előterjesztésemre, amelyben felsoroltam a gátló körülményeket és

amelyek nélkül komoly eredményt várni nem lehet.

MIERT KELL, HOGY ÖN A
MIRA
VIZEKET HASZNÁLJA?

MERT a MIRA keserűvíz 55 perc alatt teljesen göresmentesen hat, íze kellemes, szine fehér, ára a legolcsóbb

A **MIRA** glaubersós gyógyviz **ötszörösen nagyobb gyógyerejű, mint a karlsbadi víz,** nem kell külön sót hozzáadni. — Kaphatók: gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben

59.M. kir. Állami sorsjáték
17.000 nyeremény 250.000 ar. pengő értékben
Főnyeremény:
40.000 arany pengő
Nyeremények:
20.000 arany pengő
10.000 arany pengő
2-szer 5.000 arany pengő
4-szer 2.500 arany pengő
6-szor 2.000 arany pengő
10-szer 1.000 arany pengő
és még több nyeremény, melyek mind készpénzben fizettetnek ki.
Húzás december 6-án Mikulás napján
Sorsjegyárak:
Egész 3·— ar. P | Fél 1·50 ar. P
Kapható minden bank, sorsjegyárusítónál és dohánytőzsdében. Postai rendeléseket a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesíti a m. kir. Pénzügyigazgatóság Budapest, V., Szalay-utca 10.

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Csütörtökön véget ér a költségvetés vitája

Rövid időn belül megkapja a főváros a belügyminiszter jóváhagyó leiratát is

Hetedik napja, hogy a főváros közgyűlése a költségvetés vitáját megindította és azóta változatlan érdeklődés mellett folyik a jövő évi gazdálkodás méreteinek a megvitatása. A közgyűlési pártok vezetői és jelentékeny sullyal biró tagjainak megnyilatkozásai után a különböző fedezeteknél inkább a kerületi érdekeket védelmező bizottsági tagok fejtették ki nézeteiket és nyújtották be indítványaikat. Az indítványok legnagyobb részére a polgármester megtagadta a választ és amelyeket a megvalósítás számára elfogadhatónak minősített a többség, azokat *a különböző ügyosztályok kapják meg költségvetésszerű feldolgozás, illetve végrehajtás céljából.*

A budget-vita csütörtökön este véget ér.

Az új fővárosi törvény ugyanis kimondja, hogy a költségvetés közgyűlési tárgyalása nyolc ülésnapnál terjedelmesebb nem lehet és ezért az üzemek, valamint a különálló alapok költségvetéseit a *csütörtöki napon végleg letárgyalják.* Ezt követőleg a pénzügyi osztályra hárul a feladat, hogy az indítványok alapján szükséges költségvetési változtatásokat keresztülvezesse és gondoskodjék az immár véglegesnek mondható költségvetés kinyomatásáról. A munkálatokra néhány napi időtartam szükséges és mert az ügyosztály éjjel-nappali tevékenységével sietteti a költségvetés végleges megszerkesztését, valószinű, hogy

a jövő hét végén a jövő évi gazdálkodás teljes tervezete a belügyminiszter asztalára jut.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter éppen a *Fővárosi Hirlap* hasábjain fejtette ki, hogy a főváros költségvetését soronkívül áttanulmányozza és minden időveszteség nélkül gondoskodik a jóváhagyás megadásáról. Akik a belügyminiszter felfogását ismerik, tisztában vannak azzal, hogy

Budapest legfőbb felügyelő hatósága nem fog nehézségeket gördíteni a költségvetés véglegesítése elé

és mert az általa oly nyomatékosan kivánt takarékossági szempontok a költségvetés minden oldalán visszatükröződnek: *nem kétséges, hogy a kormányhatóság jóváhagyó leirata néhány héten belül megérkezik a polgármesterhez.*

Túláradó szeretettel és lelkesedéssel ünnepelte a főváros polgársága Kozma Jenőt

Névünnepe alkalmával vasárnap 2000 ínséget vendégelt meg a főváros népkonyháin

A budai választókerület *Nemzeti Egység Pártja Kozma* Jenő dr. országgyűlési képviselő pénteki névünnepe alkalmából a Budai Vigadó összes termeiben *ezerterítékes ünnepi vacsorát* rendezett, amelyen nemcsak Buda, hanem az egész főváros társadalmának reprezentánsai résztvettek. Megjelentek többek között *Kállay* Miklós földmívelésügyi miniszter, *Fabinyi* Tihamér kereskedelemügyi miniszter, *Ugron* Gábor, *Gratz* Gusztáv, *Huszár* Aladár főpolgármester, *Scitovszky* Béla, *Bárczy* István, *Ferenczy* Tibor főkapitány, *Józan* Miklós unitárius püspök, *Szörcsey* József, a TESz elnöke, *Rubinek* István, *Dési* Géza, *Payr* Hugó, *Usetty* Béla, *Kálnoki Bedő* Sándor,, *Gáspárdy* Elemér, *Létay* Ernő, *Örffy* Imre, *Temple* Rezső, *Zeöke* Antal, *Scheuer* Róbert országgyűlési képviselők, a fővárosi bizottsági tagok és a székesfőváros vezető főtisztviselői nagy számban és még sokan mások a főváros egész társadalmából.

Az első felszólaló a Budai Nemzeti Egység Pártjának ügyvezető elnöke, *Szombathy* Kálmán volt, aki üdvözölte a megjelenteket. Utána *Petracsek* Lajos országgyülési képviselő köszöntötte *Kozma* Jenőt, méltatva mindazokat az érdemeket, amelyeket *Kozma* Jenő Buda felvirágoztatása érdekében szerzett. Harminchat társadalmi egyesület szónokai üdvözölték most az ünnepeltet, majd

Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter

emelkedett szólásra és meleg szavakkal emlékezett meg *Kozma* Jenőről, aki

mint a polgári egység gondolatának megteremtője, az egész fővárosra kiterjedő hatalmas szervezetet létesitett,

amely erős bástyája és vára lett a nemzeti polgári gondolatnak. Különösen nagy örömmel jött Budára, ahol a polgárság bizalmából törvényhatósági bizottsági tagsági tisztséget visel. Ezután

Józan Miklós unitárius püspök

mélyen szántó felszólalásában méltatta *Kozma* Jenő érdemeit, amelyekkel nemcsak városának és hazájának, hanem egyházának is pótolhatatlan értékü és erejü fia.

Huszár Aladár főpolgármester

örömét és elismerését fejezte ki afelett, hogy Buda önérzetes és hazafias szellemü polgárságát ilyen szép ünnepség keretében üdvözölheti. A magyar öserő megnyilatkozását látja abban az impozáns ragaszkodásban, amelyet Buda polgársága *Kozma* Jenő irányában ily határtalan lelkesedéssel megnyilvánított. Őszinte szívvel gratulál *Kozma* Jenőnek azért, hogy

a mai nehéz viszonyok közepette is a polgárságnak és munkásságnak olyan tömegét tudja együttes munkára egy táborba szólítani, mint amilyen itt megjelent.

Kozma Jenőt, mint a nemzeti egység karakterisztikus megtestesitőjét üdvözli és biztositja a legteljesebb együttmüködéséről. Biztositja őt mint a fővárosi polgárság egységesitő hivatott vezérét arról, hogy *vállvetve fognak a főváros lakosságának boldogulásáért küzdeni.*

A főpolgármester szavait lelkesen ünnepelték.

Az elhangzott felszólalások után

Kozma Jenő

állt fel, de percekig nem tudott szóhoz jutni a hosszantartó lelkes ünneplestől. Szive-lelke mélyéig meghatva mondott köszönetet az impozáns ünnepeltetésért. Hangsúlyozta, hogy tudatában van annak, miszerint ez az ünnepeltetés nem a személynek szól, (de igen, hangzik minden oldalról) *hanem az eszmének.* Annak az eszmének, amely 10 évvel ezelőtt, amikor még nem is volt olyan bátorságos hangoztatni, amely a polgári egység gondolatát tüzte ki zászlajára, minden hazafitól csak azt követelte, hogy legyen a hazának derék, hü és becsületes, hazafias szellemmel telített munkása.

A demagógia ideje elmult és most, amikor a nemzet olyan tettre kész vezért vallhat magáénak, mint amilyen Gömbös Gyula miniszterelnök,

akkor nem messze van az az idő, amikor a magyar arcok ismét mosolygóssá válnak és amikor a tettek eredményeképpen elmaradhatatlanul következik a magyar feltámadás.

Kozma Jenő hatalmas, a jelenlevőket hosszantartó és lelkes tetszésnyilvánításra ragadó beszéde szünni nem akaró lelkes ünneplésre késztette, akik *Kozma* Jenőt elhalmozták a szeretet és ragaszkodás megnyilvánulásának minden jelével.

*

Kozma Jenő országgyülési képviselő, a székesfőváros törvényhatósági bizottságának örökös tagja, névünnepe alkalmával *2000 inségest vendégelt meg vasárnap a székesfőváros népkonyháin.* Az ebédjegyeket a székesfővárosi kerületi előljáróságok osztották szét a rászorultak között.

Megszerzi a főváros a szentendreszigeti állami erdőket a Vízművek céljaira

Ha a Duna eliszapodása tovább tart, átépítik a trianoni gátat

A főváros most folyó költségvetési vitája alatt ismételten szóbakerült *a főváros vízellátásának kérdése.* A felszólalók rámutattak, hogy a milliós lakosság vízellátásának problémáját minden más kérdés megelőzésével soronkívül és a legnagyobb gyorsasággal kell megoldani, hogy a közelmultban többízben tapasztalt nyugtalanító jelenségek egyszersmindenkorra megszünjenek. A felszólalásokra adott polgármesteri válasz megnyugtató volt: a *vízművek fejlesztési munkái programm szerint haladnak előre* és a szentendrei szigeten kijelölt újabb vízszerző területek kisajátítása is már útban van.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

Schara Béla főjegyzőnél

érdeklődött a megyeri telepen folyó munkálatok előrehaladása iránt és tőle a következő új részleteket tudta meg:

— A téli időjárás egyáltalában nem akadálya a munkálatoknak. Az alagútfurás ugyan e pillanatban átmenetileg áll, de ez csak rövid időtartamú szünet és technikai okok miatt történik. Az I. számú alagútban elhelyezett újrendszerű fúrógép a gyakorlatban nem vált be és igy le kellett szerelni. A napokban távolították el a fúrógép utolsó alkatrészeit az aknából és most megkezdték annak *a védőpajzsos új fúróberendezésnek a felszerelését,* amelyet Németországban a bányaművek a legnagyobb mélységekben is kitünő eredménnyel alkalmaznak.

Ez a szerelés már e héten elkészül és akkor újra fokozott lendülettel megindul az alagútfúrás.

A II. számú aknában már az újabb rendszerű géppel fúrtak, de körülbelül 30—50 méter mélységben a talaj laza volta miatt *kisebbszerű vízbetörés történt.* Ennek a kiszivattyúzása most van folyamatban, azután újra folytatják a fúrást itt is. A fúrás mindkét alagútban parallel történik, messzemenő gonddal és alapos körültekintéssel.

— A káposztásmegyeri főtelepen már épül a szűrőberendezések gépháza. A *Fehér és Dános-cég* a jövő hónapban befejezi az építkezést, úgy hogy már *a tél vége felé a szűrőkészülékek beszerelését megkezdhetik.* A készülékek gyártása a *Ganz-gyárban* folyamatban van és

előreláthatólag márciusra megkezdődhetik a rendszeres vízszürés.

A magános és vasas kútcsoportok vizét ezeken a készülékeken keresztül bocsátjuk csak a csőhálózatban, úgy hogy tavaszra a víz zavarodása elleni panaszok tárgytalanokká válnak.

— A vízműfejlesztés távolabbi céljait szolgálják *a szentendrei-szigeten végzett próbafúrások,* amelyek a felsőbb hatóságok engedélyével megtörténtek és *most már teljesen befejeződtek.* A sziget nyugati partján a szükséges földterületek kisajátításának kérdése még mindig függőben van. A kormány ugyan megadta a kisajátítási eljárásra az *ideiglenes engedélyt,* a Vízművek mérnökei dolgoznak is a szükséges felmérési munkákon, de a földek tulajdonosaival a megállapodás még mindig húzódik. A főváros vezetősége a minisztériumnál már több alkalommal *megsürgette a végleges kisajátítási engedélyt* és addig is, míg ez megérkezik, a tisztiügyészség folytatja az érdekeltségekkel az előzetes tárgyalásokat. Mivel rengeteg apró ingatlan megszerzéséről van szó, a főváros nem külön-külön tárgyal a tulajdonosokkal, hanem egyöntetüen akarja megoldani a kérdést. Megkönnyítené a megoldást az a lehetőség, ha

a szükséges parti ingatlanokért cserébe adhatná a főváros a szigeten lévő állami erdőterületet,

amely a koronauradalomhoz tartozik. A székesfőváros vezetősége a mult hetekben *felterjesztést intézett a földmivelésügyi miniszterhez.* Azt kérte, hogy

a koronauradalom ezt a cserére alkalmas erdőt adja el a fővárosnak,

vagy pedig járuljon hozzá oly megoldáshoz, hogy a főváros az erdő helyett a kincstárnak másutt ugyanakkora és hasonló értékü ingatlant vásároljon.

Ha a főváros ilyen alapon megegyezni tudna, akkor

a kincstári erdőt csereképen fölajánlaná a szentendrei birtokosoknak

és tulajdonába vehetné a Vízművek céljaira szükséges telkeket.

*

A Vízművek igazgatósága állandóan figyeli a megyeri dunaág víz- és talajviszonyait, az úgynevezett trianoni gát hatását és ha a Dunaág eliszaposodása tovább tart, akkor elkerülhetetlenül szükséges lesz a *trianoni gát átépítése is.* A szentendrei-szigeten tervezett új kutak bőségesen biztositják a főváros vízszükségletét.

Tapétázást

szolid és művészi kivitelben vállal

Hantos Testvérek Rt.

Budapest, VI., Horn Ede-u. 5

Telefon: 194-51
185-23

Még mindig nem hárultak el a városszéli telepítés összes akadályai

A minta-kolónia tapasztalatai lesznek irányadók a főváros későbbi elhatározásaihoz

Csütörtökön délben értesítette *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter a székesfőváros vezetőségét, hogy a városszéli telepítést engedélyezi. A szociális szempontból nagyjelentőségű munka megkezdésének azonban még mindig akadályai vannak, úgy hogy egyelőre bizonytalan az építkezési versenytárgyalás kiírásának időpontja is. A MABI-kölcsön felvételét a minisztertanács elvben engedélyezte, de *az egymillió pengő felvételéről szóló közgyűlési határozat jóváhagyása még nem érkezett le a fővároshoz.* A jóváhagyást bürokratikus okok, a belügyminisztérium és a pénzügyminisztérium egymásközötti aktaváltása késlelteti.

A városszéli telepítés késedelme dolgában kérdést intéztünk

Liber Endre
alpolgármesterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A városszéli telepítés munkálatai a birtokunkban lévő belügyminiszteri jóváhagyás ellenére valóban még mindig késedelmet szenvednek, mert az egymillió pengős MABI-kölcsön felhasználásáról szóló közgyűlési határozat még nincs jóváhagyva. A jóváhagyást személyesen megsürgettem és így remélem, hogy az hamarosan megtörténik. A főváros a maga részéről mindent előkészített a versenytárgyalási hirdetmények is aláírva várják, hogy

abban a pillanatban, amikor a jóváhagyás és felhatalmazás megérkezik, késedelem nélkül nyilvánosságra hozható legyen.

Nálunk tehát nincs késedelem és sanáljuk, hogy *a körülmények és a véletlenek alakulása miatt kitolódik a dolog.* Minthogy már az év vége felé járunk,

ezidén az építkezés már nem igen kezdődhetik meg.

hiszen a versenytárgyalás lebonyolítása is időt igényel, akármilyen gyorsan történik is. Annál kevésbé gondolhatunk arra, hogy *a telep az idén elkészüljön.*

— *A tereprendezési és a földmunkákat azonban minden körülmények között még ebben az évben elkezdjük,* sőt ha lehet, a kőművesmunkát is.

Szó lehet az utcák kijelöléséről, árkolásról, telkek bekerítéséről, faültetésről,

szóval az időt azért lehetőség szerint jól kihasználjuk és ha enyhe maradna az időjárás, hozzá lehet fogni az építkezéshez is. A főváros vezetőségének az a célja, hogy minél gyorsabban lebonyolítsa ezt az akciót, hogy kora tavaszra betelepíthesse a 300 családot. Az új telep azért is sürgős, mert *a mintaintézménynek szánt kolónia tapasztalatai lesznek irányadók a főváros későbbi elhatározásaihoz is.*

Lehetővé tették a kisiparosságnak a közmunkákért való jelentkezést

A kormány lemérsékelte a versenytárgyalási pályázók bélyegilletékeit

Régi panasza a kisiparosságnak, hogy a versenytárgyalásokon való részvétel szempontjából *leküzdhetetlen nehézségekkel kell megküzdenie.* Vonatkozik ez elsősorban *a közszállítási ajánlatok bélyegilletékének magasságára,* amelyik súlyos áldozatokat követelt mindazoknak a részére, akik bármilyen kisméretű közmunka elnyerésére gondoltak. Az *Egységes Községi Polgári Párt* a kisiparosok talpraállítása érdekében kifejtett akciójában elsőrendű követelménynek minősítette a közszállításokra tett ajánlatok illetékének leszállítását és úgy a pártértekezleteken, mint a különböző törvényes fórumokon *Scheuer* Róbert adott kifejezést az ezirányú intézkedések fontosságának. Az Egységes Községi Polgári Párt, illetve Scheuer Róbert akciója most végre komoly sikert eredményezett: *Imrédy Béla dr. pénzügyminiszter kibocsátotta 158.752/932. számú rendeletét, amelyik lényeges könnyítéseket tartalmaz az illetékek új megállapításában.*

A kisiparosságot oly közelről érintő jelentőségteljes intézkedésről folytattunk beszélgetést

Scheuer Róbert
országgyűlési képviselő, törvényhatósági tanácstaggal,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A legnagyobb elismerés hangján kell megemlékezni *Imrédy* Béla és *Fabinyi* Tihamér miniszterek együttes elhatározásáról, akik az első pillanattól kezdve méltányolták a kisiparosság érdekeinek védelmét és kiadták azt a rendeletet, amelyik *lehetővé teszi a kisegzisztenciáknak is, hogy közmunkákért versenyezzenek.* Ebben a vonatkozásban

eddig a legkiáltóbb aránytalanságok állottak fenn,

amit a legjobban illusztrál, hogy *például ha egy kisiparos húszszor pályázott aránylag kisméretű, mondjuk ötszázpengős munkára, úgy ez négyszáz pengő olyan megterhelést hozott számára, amelyet úgy nem tudott elviselni, vagy pedig tartózkodott a versenypályázaton való részvételtől.* Az új kormány hivatalbalépése után mindezeket a problémákat az érdekelt miniszter urak figyelmébe ajánlottuk, akik minden huza-vona nélkül hozzájárultak ennek az akadálynak az elhárításához. Képtelenség ugyanis, hogy *illetékek címén nagy összegeket áldozzanak a kisiparosok,* sokszor anélkül, hogy a munkát elnyerték volna. Ezt a kockázatos befektetést, amelyet azonban mégis a törvény kötelező rendelkezése ír elő, az iparosság nem bírja el és ha most a kormányintézkedés lehetővé teszi számukra a közmunkákért való jelentkezést,

bizonyára olyan könnyítéshez jutottak, amelynek a révén nem záratnak ki a munkaalkalmakért folytatott küzdelemből.

Az első sikeren felbuzdulva, most *további lépések következnek a kisiparosság megsegítésére* és én hiszem, hogy a kormány folytatólagos jóindulatával feltámasztjuk ennek a dolgozó osztálynak eredményes tevékenységét.

*

A kormány intézkedését iparoskörökben *nagy elégtétellel és örömmel* fogadták és bizonyára jóleső érzéssel veszik tudomásul *Scheuer* Róbertnek azt az ígéretét, hogy érdekükben a jövőben is mindent el fog követni.

Ruhrvidéki szén a Gázgyárban

Visszafelé sül el a csehek okvetetlenkedése — Véssey gázgyári vezérigazgató kedvező tárgyalásai Essenben — A német és az osztrák vasutak a ruhrvidéki szén szállítására nagy kedvezményt adnak

Hónapok óta tart és a *Fővárosi Hirlap* már ismételten rámutatott a székesfővárosi gázművek szénellátásának válságos helyzetére. A megoldás lehetőségére vonatkozó tárgyalások ugyan megszakítás nélkül folynak, de a nagyfontosságú kérdést még mindig nem tudták közmegnyugvásra elintézni. Néhány héttel ezelőtt a földmívelésügyi minisztérium és az Export Intézet bevonásával kompenzációs tárgyalások indultak meg a főváros és a csehországi bányaérdekeltség között, a cseh kormánykörök *tartózkodó álláspontja* miatt azonban még mindig függőben van a megoldás lehetősége.

Ez a körülmény arra késztette a Gázművek igazgatóságát, hogy más orientációt keressen és közvetlenül érintkezésbe lépett a ruhrvidéki német kőszénbányákkal. *Véssey* Ede, a Gázművek h. vezérigazgatója a székesfőváros megbízásából a közelmultban *Essenbe* utazott, ahonnan többnapos beható tárgyalás után a napokban visszaérkezett. A vezérigazgató ruhrvidéki tárgyalásai *a legjobb és a legkielégítőbb eredménnyel végződtek.* Ennek az értesülésünknek a valódiságát megerősíti az az alábbi nyilatkozat is, amelyet

a Gázművek igazgatóságának egyik tagja

adott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A ruhrvidéki tárgyalások eredménnyel kecsegtetnek és azt tovább folytatjuk, mert a csehországi bányákkal, illetve a főváros szerződéses szállítójával, a *Gutmann Testvérek céggel még mindig fennállanak a nehézségek.* A kompenzációs megoldásra irányuló tárgyalások nem a mi hibánkból maradtak a kívánt eredmény nélkül.

— A ruhrvidéki tárgyalások ezzel szemben *igen biztatóak,* jó mederben folynak.

Ugy a német, mint az osztrák államvasutak részéről olyan szállítási kedvezményeket helyeztek kilátásba, hogy ezáltal a távolabbi, de magasabb kalóriájú ruhrvidéki kőszenet körülbelül ugyanazért az árért kaphatjuk, mint eddig az ostraui szenet kaptuk.

A németek részéről sokkal nagyobb kulantériát tapasztalunk, mint az ostrau-karwini bányák részéről és megvan a lehetősége a rekompenzációs megoldásnak is. A ruhrvidéki próbaküldemény már megérkezett és a gázfejlesztési kísérletek *teljes mértékben sikerültek,* úgy, hogy nincsen semmi akadálya a németországi szén rendszeres felhasználásának.

— A ruhrvidéki tárgyalások mellett nem ejti el a főváros a *kisázsiai szén* beszerzésének a lehetőségét sem.

A herekleai bányából szállított 200 vagón szén a felhasználásnál igen jól bevált.

A rendszeres törökországi szénszállítás megszervezése azonban hosszabb időt vesz igénybe. A bányák kapacitásáról is közvetlenül kell meggyőződnünk, mert elvégre a gázgyár évi szükséglete nem kisebb mennyiség, *mint 18.000 vagon.* A szállítási problémák is megoldásra várnak, de ennél a megoldásnál számolni kell az eddiginél jelentősebb mennyiség tartalékolására is.

— Különös gonddal folytatja a gázgyár a magyar szén gázosításának a kisérleteit.

Glötzer főmérnök végzi ezeket a kísérleteket olyan sikerrel, amelyek minden reményre jogosítanak. *A kísérletek körülbelül még egy évig tartanak.*

*

A főváros lépéseket tett a Nemzeti Banknál, hogy addig is, amíg valamilyen megoldás adódik, a részletszállítmányok kifizetéséhez szükséges valutát ne esetről-esetre adja ki, hanem *folyamatosan bocsássa a főváros rendelkezésére.*

Fabriola
SZÍNHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek színháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

COLUMBIA FÖRSTER GYÖRGY ÉS TÁRSA
központi fűtés, egészségügyi berendező és műszaki vállala
BUDAPEST, VI., Szív-u. 35. Tel.: 17-4-50

Magyarország aranykoszorús mestere
Szlezák László
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

Vállalkozónak, iparosnak és kereskedőnek nélkülözhetetlen a FŐVÁROSI HIRLAP

Az utóbbi évek leghatalmasabb alkotása az élelmiszernagyvásártelep

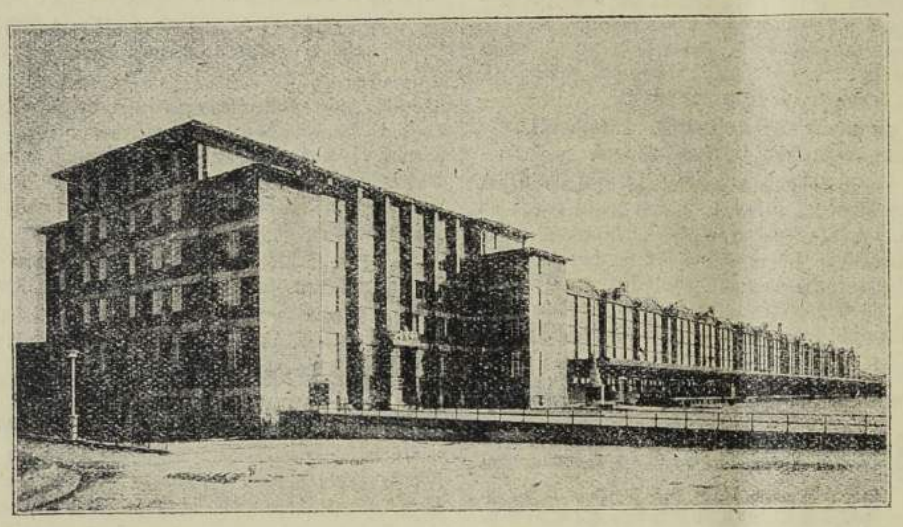
Budapest új intézményét hétfőn használatba vették

Pénteken délelőtt nyitották meg ünnepélyes keretek között a főváros új élelmiszernagyvásártelepét, amelyik azt a célt szolgálja, hogy *Budapest élelmezési cikkekkel való ellátása egyenletesebb és gyorsabb legyen.* A hatalmas létesítmény rendeltetése, hogy

a vidéki élelmiszerfelhozatalok központja Budapesten koncentrálódjék

és hogy a kerületi piacok és vásárcsarnokok árusainak a bevásárlásai itt bonyolódjanak le.

A vásártelep a főváros déli részében, a Soroksári-út és a ferencvárosi helyi kikötő közelében, mintegy 280 ezer

négyzetméter területen épült. A vásári árusítás főhelye az impozáns *csarnoképület*, amelynek átjáróit utak kötik össze az előtte elvonuló vasúti rakodókkal. *A csarnoknak a négy oldalfalán alkalmazott nagyméretű ablakfelületek a tér tökéletes megvilágítását biztosítják.* A csarnok alatti pince magában foglalja a vámszabadraktárt, a hűtőt, a raktárrekeszeket és a nyílt áruhelyeket. Az irodaépületben kapott hajlékot a vasút, a posta, a vámhivatal, a bank és a csarnokfelügyelőség, valamint a vendéglő, a kazánház, a transzformátorhelyiség, továbbá a munkásszemélyzet pihenő- és mosdóhelyisége. A 250 méter hosszú épülettömb előtt több mint 10 kilométer hosszú vasúti vágány simul a rakodókhoz, ahol

egyszerre 210 vasúti kocsiból üríthetik ki az árukat.

A vízi úton hozott áruk átszállítását a Duna partján létesített kikötőhidakon, továbbá úszópontonokon végzik.

Az ünnepélyes megnyitáson résztvett vitéz nagybányai *Horthy* Miklós kormányzó, akit a főbejáratnál *Huszár* Aladár dr. főpolgármester, *Borvendég* Ferenc alpolgármester és *Vajna* Ede közélelmezési tanácsnok fogadtak. Ott voltak továbbá *Fabinyi* Tihamér kereskedelemügyi miniszter, a községpolitikai pártok teljes vezérkara, a közélelmezési bizottság tagjai, az ipari és kereskedelmi testületek vezetői, a tanácsnoki kar, a fővárosi üzemek és részvénytársaságok vezetői. *Vajna* Ede üdvözlő szavai után *Borvendég* Ferenc alpolgármester beszámolt a kormányzó előtt az élelmiszerkereskedelem fejlődéséről és rámutatott arra, hogy

miért vált szükségessé az új telep létesítése.

Elmondotta a polgármester, hogy az építkezést *Krenessy* Géza műszaki főtanácsos vezette, a magasépítményeket pedig *Münnich* Aladár műépítész tervezte. Beszéde végén engedélyt kért a kormányzótól arra, hogy a vásártelepet használatba vehessék. A kormányzó megadta a megnyitásra az engedélyt, majd megtekintve a hatalmas csarnokot, legteljesebb megelégedését fejezte ki a látottak fölött.

*

Az új élelmezési nagycsarnok építkezési munkáit a *Fejér* és *Dános, Katona, Székely, Molnár* és *Varjas* Gyula, (a *Teleki, Katona* és *Varjas* cég beltagja) építési vállalkozók végezték. A vasúti munkákat a *Magyar Gazdasági és Kisvasút Rt.*, a szigetelési munkákat a *Helvey Tivadar Rt.*, a vasszerkezeti munkákat és a hűtőgépeket a *Ganz-gyár*, a vasablakokat és ajtókat a *Haas és Somogyi* cég, a keramitmunkákat a *Magyar Kerámiai Gyár Rt.*, a fűtési és vízvezetéki, valamint a kazánberendezési munkákat, továbbá az elektromos berendezéseket csupa elsőrangú szakvállalkozó, a burkolási munkákat a *Magyar Ruggyantaárugyár r. t., Péry* Dezső, *Szendrő* Zsigmond, a *Magyar Aszfalt Rt.*, a *The Neuschatel Aszfalt Rt.*, az acélbetonmunkákat pedig az *Andrea cementárugyár, Kiss* Jenő, a festőmunkát *Török* és *Juhász*, az üvegezést *Bielek* Károly cégek szállították, illetve végezték.

*

Középeurópa legmodernebb élelmezési nagycsarnokát hétfőn hajnalban adták át a használatnak. Az érdekeltekkel hivatalosan közlik: A vidéki termelők részére fennálló kivételes engedély, hogy a csarnokok előtt és az élelmiszerpiacokon saját kocsijaikról árusíthassanak, november végével megszűnik. Ezen a napon túl a vidékiek a kocsijaikról kizárólag csak az új nagyvásártelepen adhatnak el. Azok a dunaparti árusok és kereskedők, akik nem költözködnek ki a nagyvásártelepre, ugyancsak november 20-án és 21-én beköltöznek a központi vásárcsarnokba, mert november 21-én túl a Vámház előtti Dunaparton és a Fővám-téren eddig folytatott nyílt eladás végleg megszűnik. A központi vásárcsarnokból a húsnagyvásár már kiköltözött a Közvágóhíd mellett épült új húsnagyvásárcsarnokba és a központi vásárcsarnokban felszabadult nagy területeket adja át a főváros, megfelelően átalakítva, a Dunapartról és a Fővám-térről beköltöző árusoknak és kereskedőknek.

Mindent a hálózatból: — a modern háztartás jelszava

Megnyílt az Elektromos Művek állandó bemutató kiállítása

Hétfőn este szokatlan, pompás illumináció fényözönében úszott a belső Lipótváros: az Elektromos Művek bérpalotájában *megnyílt az új állandó bemutató kiállítás,* kigyúltak a hatalmas transzparensek és fényárba borították a Honvéd-utca környékét. Nagyszámú előkelő közönség gyűlt egybe a kiállítás megnyitására, amelyen a bevezetőt

Plósz Pál,

az *Elektromos Művek* helyettes vezérigazgatója mondta. Rámutatott az elektromos fejlődés *három etappjára.* Kezdetben csak világító áramot termeltek, később a villamos energia olcsóbbodása lehetővé tette az ipartelepek bekapcsolását a fogyasztásba, végül most állunk a fejlődés betetőzésének küszöbén, amikor

a háztartásokat is villamosítani akarják.

Ha a háztartások áttérnek a villanyüzemre, megszűnik a telepek mai rossz kihasználása, amikor *csak a nap bizonyos szakaiban teljes a terhelés,* főleg estefelé, míg a hajnali és délelőtti órákban *úgyszólván szünetel a termelés.* A háztartások bekapcsolódása

ökonomukisabbá tenné a termelést, olcsóbbá az áramot.

A kiállítást

Borvendég Ferenc

alpolgármester nyitotta meg, aki kijelentette: ennél a ragyogó kiállításnál is hatásosabb, *sőt egyedül hatásos propaganda lenne, ha kellőkép lehetne mérsékelni a tarifát.* A polgármester a maga részéről megígérte, hogy az *Elektromos Műveknek* ilyen irányú törekvését *a legmelegebben támogatni fogja* és

a forgalom emelkedése bizonyára arányos lesz a tarifák csökkenésével.

Üdvözölte végül a kormány képviseletében megjelent

Tormay Géza dr.

kereskedelmi államtitkárt és *Fejér* Ottó miniszteri tanácsost, majd megnyitotta a kiállítást.

A kiállítás maga: egy fejezet a jövő század regényéből. A pompás termekben egymásután sorakoznak a modern, villamosított háztartás nagyszerű, gazdaságos és higiénikus berendezési tárgyai. Látnak itt lakást, amelynek jelszava: *mindent a hálózatból.* Elektromosáram fűti a fürdőszoba hőtárolójában a vizet, a konyhában elektromos tűzhely áll, a szekrényekben villamos főzőedények, az előszobában villamos cigarettagyujtó, a lakásban pedig kitűnő kis hőkisugárzó villanyhályhák, modern világítótestek, hálózati rádió, sőt

a szobában elrejtve a betörőjelző készülék, amely pusztán azzal a ténnyel, hogy a szobában ide-oda mozgó betörő útjába áll bizonyos láthatatlan sugaraknak, nyomban működésbe jön

és fényjelekkel vagy berregő csengővel jelzi, hogy idegen járkál a szobában.

Figyelemreméltó, hogy

az Elektromos Művek máris rendkívüli kedvezményeket biztosít azoknak, akik villamosítják háztartásukat:

a normális tarifának *körülbelül egyötödrészéért adja az áramot a villamos háztartások részére.* Különösen olcsó *az éjszakai áram* és hogy ezt lehessen használni, a fürdőszobák részére szellemes találmányt mutatnak be. A hajnali órákban, amikor nyolc fillérért adják az áram kilowat óráját, *önműködő készülék kapcsolj be a fürdővíztartályban elhelyezett fűtőtestet.* Fölforralja a vizet, majd *kikapcsolja automatikusan az áramot,* a jól hőszigetelt tartályban pedig forró marad a víz, úgyhogy reggel készen várja a lakót a forró fürdővíz, amelyet éjszaka *néhány fillérért állított elő.*

A kiállításnak előreláthatható rendkívüli sikere lesz: a kirakatok előtt összegyült hatalmas tömeget alig lehetett visszatartani attól, hogy benyomuljon a kiállítási helyiségekbe. A kiállítás egyébként a nagyközönség részére kedden és csütörtökön reggel 8 órától este 7 óráig, a többi hétköznapokon pedig reggel 8 órától délután 3 óráig nyitva áll és belépődíj nélkül megtekinthető.

NYILT-TÉR*)

*) E rovatban közöltekért sem a kiadóhivatal, sem a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Az Országos Egészségügyi Anyagraktár — Rico Magyar Kötszermüvek Rt.

nyilatkozata

Éber Antal országgyűlési képviselő úrnak az országgyűlés képviselőházának f. hó 9-én tartott ülésén vállalatunk ellen elhangzott támadására a következőket kell kijelentenünk:

Éber Antal úr által megemlített vizsgálati szakvélemény nem bizonyos megállapított ténykörülményekre, hanem csupán feltevésekre van felépítve, amely emiatt nem alkalmas arra, hogy az Orsz. Egészségügyi Anyagraktár létjogosultsága szempontjából figyelembe vétessék. Ezzel szemben elsősorban mértékadónak kell tekinteni azt az állami üzemek felülvizsgálására hivatott szerv szakvéleményét, mely az Anyagraktárban f. évi február—márciusban lefolytatott helyszíni szemle és hites könyvvizsgálat alapján a következőket állapította meg:

a) „Hogy a gyógyszercikkek általános drágulása nem következett be, az jórészt annak köszönhető, hogy a vállalat az árakat nem emelte s így a versenycégek sem drágíthatták. A kötszerszakmában többízben megkísérelt nagyobbmérvű áremelés is az Anyagraktár ellenállásán hiúsult meg."

b) „A gyógyszertáraknak gyógycikkekkel való ellátásában nagy szerepet játszik a gyógyárúnagykereskedők kondíció szabályozó kartelje. A gyógyárúnagykereskedők karteljének tehát érdekében állana, hogy az Anyagraktár által támasztott versenytől megszabaduljon, mert enélkül ármegállapításai nem érvényesülhetnek.

Az Anyagraktár versenyének esetleges kikapcsolódása azonban előreláthatólag a gyógycikkek árának általános emelésére vezetne."

c) „A vállalat és a gyógyárúnagykereskedők kartelje között árharc, ami egyébként a vállalat anyagi helyzetét nem volt képes megingatni, úgy a közintézmények, mint a magánosok fogyasztása szempontjából csak előnyösnek mondható."

d) „A vállalat könyvelése és ügykezelése a mérlegvizsgálattal összefüggő vonatkozásokban kifogástalannak találtatott."

e) „A nehéz viszonyok között elért kedvező üzleteredmény a vállalat megfelelő irányítására és életképességére enged következtetni."

Nem felelnek meg a valóságnak Éber képviselő úrnak a belügyi államtitkár úr befolyásának felhasználására, a gyógyszerkartel létesítésére, a német gyárak engedményének megakadályozására vajamint az adómentes szesz ármegállapítására vonatkozó észrevételei. Ugyszintén helytelen az Anyagraktár eladási áraira vonatkozó beállítás, illetőleg következtetés is.

Az Anyagraktár ügyvezető igazgatójára, Mautner István úr ömléstságára vonatkozólag az interpelláló képviselő úr maga is elismeri ugyan, hogy „üzletileg igen kitűnő és erkölcsileg sem kifogásolható igazgató" — mégis tekintettel arra, hogy Éber képviselő úr egyéb személyes vonatkozásban tett megjegyzései félremagyarázhatók, kénytelenek vagyunk bizonyos észrevételeket tenni. Mautner István úr annakidején nem a saját elhatározásából, hanem felsőbbségünk kifejezett rendeletére foglalta el a nagy felelősséggel járó és erős idegeket igénylő igazgatói széket, amelyen rendkívüli képességeivel felsőbbségünk és igazgatóságunk legnagyobb elismerését érdemelte ki. Valótlan tehát az a beállítás mintha őt egyéni érvényesülési törekvés vezette volna. Ugyszintén valótlan az az állítás is, hogy Mautner István urat elhelyezkedési törekvés vezette volna a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetével kapcsolatban, bárha ez semmiképpen sem lett volna kifogásolható. A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete igazgatóságának nyilatkozata értelmében ugyanis Mautner István úr kizárólag a Szövetkezet kifejezett felkérésére vállalta el az ügyvezető-igazgatói tisztséget, melyet kezdettől fogva minden díjazás nélkül, példás önzetlenséggel tölt be.

Nem felel meg a valóságnak az ügyvezető-igazgatónk illetményeinek összegére vonatkozó állítás sem, amely illetmény egyébként igazgatóságunk által kért szakértő véleménye szerint sem haladja meg a gazdasági életben szokásos mértéket s amely meggyőződésünk szerint nem áll arányban azzal az idegölő harccal, amelyet a vállalat, illetőleg a köz érdekében állandóan vívnia kell.

Végül rá kell mutatnunk arra, hogy Éber képviselő úr egyes adatait abból a vizsgálatból merítette, amelyben ő mint bizottsági tag résztvett s amely bizottsági ténykedésével kapcsolatban titoktartásra köteles. Megállapíthatjuk ezzel szemben azt is, hogy Éber képviselő úr önkényesen ragadta ki a vizsgálati anyagból elvi álláspontja szempontjából előnyösnek látszó részleteket, elhallgatva oly ténykörülményeket, amelyeket a bizottságban helyet foglaló kormánymegbízottak nyilvánvalóan helyesebben, illetőleg közérdekű szempontból fognak mérlegelni.

Budapest, 1932 november 15

Az Országos Egészségügyi Anyagraktár Rico Magyar Kötszermüvek R.-T. igazgatósága

Dr. Fáy s. k.,
ny. államtitkár, elnök

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.
Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Sajtó és zugsajtó

Az utóbbi időben sok szó esik az úgynevezett zugsajtóról, amellyel végre-valahára le akarnak számolni. Hallunk hireket innen is, onnan is ennek a zugsajtónak a megrendszabályozásáról, ezideig azonban konkrétumok nem történtek. Annál örvendetesebb volt az a felszólalás, amely legújabban a főváros közgyülésén *Kabakovics* József bizottsági tag részéről hangzott el. Kijelentette, hogy a főváros sajtókérdésének végleges rendezésétől tovább elzárkózni nem lehet.

— Lehetetlen állapot az, — mondotta, — hogy *kerületenként alakulnak kis klubok, alakulnak pártcsoportok és azzal kezdik működésüket, hogy alapítanak egy lapot, amely zárt számban és zárt társaságban jelenik meg, ellenben a megjelenés után másnap eljönnek a fővároshoz és itt különböző összegü, kisebb-nagyobb szubvenciókat vesznek fel.* Szükségesnek tartom a sajtót a főváros sok intézménye szempontjából, igy különösen az idegenforgalom és a fürdők nem nélkülözhetik a sajtó nyilvánosságát. Nem is zárkózom el attól, sőt akarom is, hogy a komoly sajtóval megfelelő kapcsolatot létesítsen a főváros. Nem vagyok azonban hajlandó arra, hogy *mindenféle zug, közgazdaságinak nevezett lapokat és a nyilvánosság kizárásával hébekorba megjelenő apró kerületi lapocskákat szubvencionáljunk a főváros pénzén.* Hiszen ma már egészen divattá válik, hogy emberek, akik nem találnak maguknak jobb foglalkozást, egészen egyszerűen alapítanak egy lapot, amely a fővárossal is foglalkozik, erre megjelennek kitünő protektoraikkal együtt és kapnak a fővárosnál tekintélyes és tisztességes honoráriumokat, merem állitani olyanokat, hogy egy fővárosi tanácsnok összes jövedelme nem tesz ki annyit, amennyit ezek havonként kapnak. Méltóztassék tehát ezt a helyzetet megszüntetni és véglegesen rendezni a sajtó kérdését. Ne méltóztassék ettől a kérdéstől félni, hanem tessék meggyőződve lenni, hogy a komoly magyar sajtó száz százalékig fogja a város vezetőségét ebben a kérdésben támogatni és meg fogja védeni annak a zugsajtónak a támadásától, amely megélhetését kizárólag az emlitett formában találja meg.

Kétségkivül ideje volt, hogy ez az igen komoly felszólalás végre elhangzott. A zugsajtóval legelsősorban a fővárosnak kell végeznie és ha a főváros megvonta tőlük az életlehetőséget, fölöslegessé válik az a közigazgatási eljárás velük szemben, amelyről az utóbbi időben szintén sokat beszélnek. Mindenki tisztában van azzal is, hogy ha ez a kérdés a városházán késett, miért késett. Valószinüleg azért, mert a főváros vezetősége nem volt eddig teljesen tisztában azzal, hogy mely lapokat kell a zugsajtó rovatában elkönyvelni. A választ igen egyenesen és korrektül megadta *Kabakovics* József felszólalása. Kis klubok, pártnélküli pártok és foglalkozásnélküli egzisztenciák lapjairól van szó. Tehát nem olyanokról, amelyeket ujságírók csinálnak. *Nem kell mást vizsgálnia a fővárosnak, ha meg akarja állapitani, melyek a zuglapok, csak azt, hogy mely lapokat szerkesztenek és irnak hivatásos, elismert ujságírók és mely lapokat szerkesztenek és irnak olyan egyének, akik minden hivatottság és minden nemesebb cél nélkül a főváros pénzéből akarnak megélni.* Nem hinnénk, hogy ezek után nyitva maradna még az a kérdés is, hogy *ki az ujságíró és ki nem.* Erre a kérdésre *mindenkor készségesen és hivatottan ad választ a Magyarországi Ujságírók Egyesülete,* de idáig sem kell elmenni, mert a hivatásos ujságíró igazolvány és paszpartú nélkül is felismerhető az élet minden vonatkozásában, de legfőképpen akkor, amikor hivatását gyakorolja, munkáját végzi. A Kabakovics-féle felszólalás után a tisztességes magyar sajtó érdekében végére kell járni ennek a kérdésnek és végét kell vetni ennek a kalózhadjáratnak.

A főpolgármester látogatása József főhercegnél. *Huszár* Aladár dr. főpolgármester csütörtökön délelőtt *József főhercegnél* jelent meg kihallgatáson és hivatalos látogatást tett új minőségében, majd *Auguszta főhercegasszony* fogadta. A főpolgármester a Várból visszatért az újvárosházára, ahol több küldöttség tisztelgett nála. Elsőnek a *Magyar Nemzeti Szövetség* küldöttsége köszöntötte, *Perényi* Zsigmond báró vezetésével, majd a *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége* tisztelgett *Szente* Miklós és *Spannberger* Alajos tanácsnokok vezetésével. A küldöttség egyúttal meghívta a főpolgármestert a *FANSz* új kaszinóhelyiségének felavató ünnepségére is.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT. HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Budapest — világfürdő!

Exner Kornél nagyhatású előadása a Fürdőváros Egyesületben

A *Budapest Fürdőváros Egyesület* az elmult hét szerdáján érdekes előadást rendezett: *Exner* Kornél dr. ny. államtitkár tartott előadást Budapestnek világfürdővé való fejlesztéséről.

— *Budapestből nem fürdővárost, hanem világfürdőt törekszünk fejleszteni,* — mondotta az előadó. A mi célunkat korántsem elégitheti ki, hogy Budapest

csak fürdőváros

legyen, mi arra törekszünk, hogy a Gellért-fürdőtől a Rudas- és Szent Imre-fürdők, valamint az ujjászületett Tabán átkarolásával az ősi Király-, Lukács- és Császár-fürdő bevonásával, kiegészítve a tündéri Margitszigettel és a fejedelmi Duna két palotasorával olyan hotelváros álljon itt, amelynek *minden házában rendkivül gyógyhatású melegfürdők vannak.*

Hogy ez nem utópia, azt tudományos adatokkal bizonyította. A nagyközönség előtt a legfontosabbnak látszik, hogy mennyi a forrásvizek *rádiumtartalma.* Ez a titokzatos és nagyon ritka elem pusztítja el a baktériumokat és csillapítja a fájdalmakat. Osztrák tudós: *Mache,* bécsi egyetemi tanár, akinek a szive bizonyára inkább az osztrák Bad-Gasteinhoz, mint Budapesthez húzott, minden szempontot felülemelkedve, hirdette ki, hogy

a budapesti gyógyfürdők több rádiumot tartalmaznak, mint a legdúsabb Bad-Gastein-i források.

Ezt kell hirdetnünk világszerte, amig csak be nem idegződik a gyógyulást keresők tudatába. Ki kell tehát dolgozni pénzügyi és közgazdasági előrelátással, de művészi lélekkel *a világfürdővé való fejlesztés programját.* A fürdővendégek igényeinek megfelelő fürdőházakat kell épiteni és a régi épületeket átalakitani. Vissza kell szoritani Budapest levegőjéből a füstfelhőket és meg kell teremteni azt a nagystilü propagandát, amelyik a modern reklám nagyszerü eszközeivel hivja fel a figyelmet Budapest világfürdőre.

A nagyérdekességü előadást *József Ferenc* királyi herceggel az élén nagy érdeklődéssel hallgatta és élénk tetszéssel jutalmazta a megjelent előkelő közönség.

Halálozás. *Sajó* János lakatosmester, a fővárosi iparosság egyik vezetője, 58 éves korában váratlanul meghalt. Évekkel ezelőtt a kőbányai kerület törvényhatósági bizottsági taggá választotta az Egységes Községi Polgári Párt programjával. Halála fővárosszerte mély részvétet keltett.

A Kelenföldi Társaskör női választmánya *Becsey* Antalné vezetésével minden héten megrendezi tea-délutánját, amelynek jövedelmét szegény gyermekek felruházására fordítják. A háziasszonyi tisztséget *Erős* Jenőné, dr. *Füredi* Lili, ifj. *Lukesz* Vilmosné, dr. *Sugár* Lászlóné, *Sümeghi* Kató, *Szántó* Jenőné és *Halm* Sándorné töltik be, akiknek önzetlen tevékenysége lehetővé teszi, hogy karácsonykor az adományok sokaságát juttassák a szegények számára.

— A Ferencváros búcsúja Ripka Ferenctől. A Nemzeti Egység Pártjának ferencvárosi szervezete legutóbbi társasvacsoráján *Usetty* Béla országgyülési képviselő nagyhatású beszédben méltatta *Ripka* Ferenc főpolgármesteri működését és közéleti érdemeit és *Huszár* Aladárban a magyar közigazgatás olyan kipróbált vezető emberét ülvözölte, akinek tevékenysége elé a főváros közönsége a legnagyobb bizakodással tekint. *Szentesi* József indítványára táviratban biztositották Ripka Ferencet a ferencvárosi pártszervezet szeretetéről és nagyrabecsüléséről és köszönetet mondtak a lemondott főpolgármesternek a nehéz időkben lelkes és fáradhatlansággal végzett rendkivül értékes munkásságért.

Labriola új műsora. A *Labriola Színház-Varieté* új műsorában operával lepte meg a közönséget. A látványos artistaszámok közepette változatul a *Jöjjön be Plim!* cimü egyfelvonásos vigopera kerül színre, amelynek zenéjét Mischa *Spoliansky* irta s amelyet *Harmath* Imre forditott magyarra Pesti miliőbe helyezte a mulatságos és eredeti történetet, amelynek groteszk hőse Plim, akit azért tartanak egy áruházban, hogy a vevők minden panaszáért őt tegyék felelőssé. *Márkus* Dezső vezényli a zenekart, *Kertész* Dezső énekli a cimszerepet s vele *Dalnoki* Viktor, *Darvas* Ibolya, *Forró* Ferenc és *Nádor* Jenő kapják a kedves muzsikájú opera főbb szerepeiben a tapsokat. Az attrakciók sorában rendkivül sikere van *Zeisler* Editnek, a nagyszerü spiztáncosnőnek, *Gordon* and *Sester* csodálatos és egyúttal mulatságos produkcióikat végeznek trambolinon. Egészen eredetü a két *félláb* ekvilibrista: *Left* and *Right* szereplése, akiknél nem trükk a félláb, mert csakugyan kettőjüknek együtt van két lába. *Al-Val-Reno* amerikai artisták az egyensúlyozó művészet netovábbját mutatják be. *Tanaara* és *Ernst* mondain táncospár nemcsak előkelő finomsággal táncol, hanem akrobatának is elsőrangú, a *Streeth-Streeth* excentrikusok nehéz mutatványai látványosan érdekesek. *Malin* kacagtató árnyképei és M. C. *Lightmann* virtuozitása a szájharmónikán is megérdemlik a zajos tapsokat. Az új műsornak állandóan nagy sikere van.

Legszebb iparművészeti tárgyak
Schönwald iparművészeti üzlete
Váci-utca 25. Piarista-utca sarkán.

Jön a Mikulás, jön a karácsony és még talán soha nem volt olyan kevés a pénz, mint most. Gondoskodjék előre, hogy szeretteinek Mikulás- és karácsonyi ajándékát biztositsa. Filiérenként megtakaritható 3 pengőt és ha egy kis szerencséje van, az 59. Államsorsjátékon, melynek húzása már december 6-án feltétlenül megleSz, 40.000 pengőt is nyerhet. A sorsjáték bevételeit jótékonycélra fordítják, ha nem nyer, jótékonyságot gyakorol.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező és bitumenépítő vállalata. Budapest, I ker., Németvölgyi út 33. Tel. 57-9-91

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon: 844—12

HACKER EMIL
okl. mérnök, épitési vállalkozó út- és csatornaépitési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 290-95

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna- és magasépitési vállalkozó
Telefon: 514—06
Budapest, II., Margit-körút 43

Hirsch Mihály
út- és vasútépitési vállalat és aszfaltgyár r. t.
Budapest, V., Mérleg-utca 2
Telefon: 81—0—24
Útépités, vasútépités, mélyépités, aszfaltgyártás, vasbetonaljgyártás

Betón, makadám aszfalt felvágásához vegyen bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó.
Budapest, VIII kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 335—42.

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző kőmunkákat és kőszállításokat a következő cégek kapták:

Ácsmunkát a Széchenyi-strandfürdőnél: Erdei Lajos 3050,

Barakiskola áthelyezési munkát a Jurányi-utcai iskolánál: Deák építőipari rt. 24.870,

Villanyszerelési munkát a Práter-utcai iskolánál: Bene Benedek 2881,

Lakatosmunkát a Németvölgyi-úti iskola kerítésénél: Zsédely Károly 3676,

Kőmíves- és burkolómunkát a Rókus-kórháznál: Szabó Mihály 3679, Melocco rt. 3825,

Útépítési munkát a Rókus-kórháznál: Schäffer Károly 7483,

Központi gőzfűtőberendezési munkát a Próféta-utcai tűzőrségi laktanyánál: Columbia, Förster György és Társa 7438,

Melegedőház bővítési munkát a Marcibányi-téri kertészetnél: Grandits Gyula 5507,

Asztalos- és lakatosmunkát a Fonyód-Bélatelepi árvaháznál: Nyitray Károly 2916,

Útrendezési és sodronykerítési munkát a népligeti iskolai sporttelepnél: Führer Miklós 14.150, Stadler Mihály 6225 pengő vállalati áron.

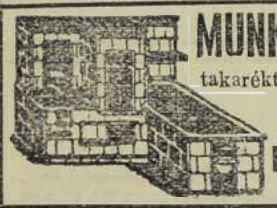
A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 431—44

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: J. 412-43

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSÍTÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon; 942-58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, víztelenítés, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

STEINER ÉS SZIMPER **DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK**
Budapest, IX., Üllői-ut 57. Telefon: József 306-29

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

LOPOS GYULA
Budapest, III., Bécsi-út 85. — Telefon: 625—05
Tornaszerek, iskolapadok, játszóberendezések és butorok gyára

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 76—21

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talajszigetelő asztaltot. Készít: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Roszmusz Bálint
fuvaros és vállalkozó; kertikavicsok szállítása
Budapest, VII. ker., Thököly-út 125
Telefonszám: Automata 961—81.

MÁRKUS MIKSA
lakatosárúk, vasszerkezetek és speciálisi kettősen üvegezhető vasablakok gyára.
Telefon: 908—92. **Budapest, VI. ker., Mohács-utca 5. sz.** Telefon: 908—92.

MŰKŐ szobrász- és stuccomunkák
KELEMEN KÁROLY
Budapest, VII., Kövér Lajos-u. 20
TELEFON: 97—4—14

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

„CALORIA“ GÉPTÖMITŐANYAG ÜZEM
SZEICZ FERENC
Telefon: 925—58 *Budapest, V., Pannonia-u. 58*

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 1.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

ECKMAYER ISTVÁN
lakatosáru, vasszerkezet, napellenző és **redőnygyár**
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
Andrássy-út mellett. Telefon: Aut. 220—54

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906—02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

„JOINTITE“ parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusítja: **Bürgermeister Ferenc Utóda,**
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

Hatscher Károly
okl. gépészmérnök
Saját gyártmányú Röntgen — Medikai — és Elektrotechnikai készülékek
Budapest, IX., Üllői-út 25. Telefon: 86—7—74.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: LIPÓT 914—46

Munkáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, a legjobb védőgyű anyagot építi be a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű

Telefon: 53-0-92. **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92.

Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek féműntődéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

VITÉZ **MÁTYÁSI BRUNÓ**
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG TELEFON: J. 434—78.
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZÁM.

Kartelen kivüll
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállít: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket **legjobb minőségben**
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-út 40. Tel.: J. 33—9—17.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 60.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

Parafakőgyár R.-t.
ezelőtt: ***Kleiner és Bokmayer***
Budapest, VIII., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József 301-16
Készíti sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat. Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

Dékány Gyula műasztalos és műesztergályos
Faipari üzeme
Budapest, IX., Üllői-út 119 és 121
Telefon: József 320—90

Petrász László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Gőz- és vízszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszíjak. Mindenféle műszaki cikkek

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

Gosztonyi és Társa „Flintkote“
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: József 358—04
specialisták

352

Huszonegyedik évfolyam Budapest, 1932 november 30. 48. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ♦ Postacsekk: 40.424

Pirul a kultura

A főváros költségvetési vitája az idén is nívós és igen komoly volt, bár egykicsit az a benyomásunk támadt, hogy az egész vita alatt bizonyos lanyhaság uralkodott a kedélyeken. Úgy éreztük, hogy azok a nehéz, a fogcsikorgatásig keserves idők, amelyek még mindig fölöttünk terpeszkednek, valami más, lendületesebb, mondjuk ki: szenvedélyesebb vitát tettek volna megokolttá. Nem egy beszédben megnyilatkozott a meleg szív, sok felszólalásban rezgett ott valamennyiünk aggodalma és számtalanszor éreztük, hogy ez a törvényhatósági bizottság egész lelkével, egész odaadásával támogatni akarja mindazokat, akik erre rászorulnak. És mégis hiányzott valami, ami erre a vitára rányomta volna azt a bélyeget, hogy itt elkeseredetten nagy tusa folyik a megélhetésért, hogy itt a gondolatok özöne terem a megváltó idők megalapozása érdekében.

Egyszer, csak egyetlen egyszer csillant föl egy keserű gesztus, amely a mi szerény véleményünk szerint és Budapest lakossága igen nagy többségének véleménye szerint nagyon jó lett volna, ha elmarad. Ez a gesztus különös meglepetés volt valamennyiünk számára, de a legnagyobb meglepetés a magyar kultúra részére. Egy forradalmi nekilendüléssel, mintha valami keserű gúny lett volna az egész gesztusban, a törvényhatósági bizottság többsége törölte a költségvetésből azt a kétszázezer pengős tételt, amelyet a székesfőváros az állami színházaknak akart juttatni.

Kozma Jenő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke röviden *szégyennek nevezte ezt az eseményt* és bizonyára minden, a művészeteket szerető budapesti polgár lelkifájdalmat, talán egykicsit önvádat érez magában, amikor ezt a szomorú hírt olvassa. Éppen azért mindenkinek be kell látnia a katzenjammer elmulásának legelső pillanatában, hogy ez így nem maradhat, ennek meg kell változnia. Itt azután egészen mindegy, hogy azok, akik a magyar kultúrát ettől a székesfőváros budgetjében nem jelentős összegtől is megfosztották, gondoskodtak arról, hogy ezt romboló munkájukat ékes színben állítsák be, a kultúrellenes cselekedetre szociális mázt kenjenek. Törölték az állami színházak szubvenciójára szóló kétszázezer pengőt azon a címen, hogy ebből a pénzből sokkal sürgősebb a kerületi elöljáróságok expozitúráinak felállítása. Teljes mértékben honorálja mindenki azt a gondoskodást, ami a külvárosok lakósainak igazán legelemibb kényelmét szolgálja és a kirendeltségek felállítása nem is késhetik sokáig, de viszont minden kétségen felül áll, hogy az egész kifogás csak ürügy volt azoknak, akik kultúriszonyukról ilyen tüntető módon adtak tanúbizonyságot. Ezeknek az uraknak nyugodt lélekkel azt lehet felelni, hogy a magyar kultúra rovására ne rendezzenek szociális villongásokat, mert azt a Budapestet, amely szinte az utolsó falat kenyerét is meg akarja osztani a szegényekkel, a nélkülözőkkel és nincstelenekkel, nem kell a szociális kötelességekre kioktatni. A polgári pártok vezetése alatt álló Budapest méltán adhat példát a szociális kötelességek teljesítéséből akár olyan világvárosoknak is, amelyek valósággal vörös uralom alatt állanak. Budapest szegény, de többet ad elesetteknek, mint bármely más város, amelynek talán sokkal nagyobb anyagi eszközök állanak rendelkezésére. Ezen a címen tehát a magyar művészet számára kihasított szerény összegből kétszázezer pengőt elvenni sem nem megokolt, sem nem méltányos.

De különben is ezt a kétszázezer pengőt, ha először kapta volna is az Operaház és a Nemzeti Színház az idén, ez mégsem új tétel. Az Istenben boldogult Városi Színház ezt az összeget minden évben elvitte szubvenció fejében, ráadásul pedig a bukott rezsimek éppenséggel nem szerény cehjét is mindig a székesfőváros egyenlítette ki. Nem is szólunk arról, hogy a kétszázezer pengős régi szubvencióval szemben az idén a főváros a bérlőtől negyvenezer pengő bérösszeget kap. Az állami színházak az idegenforgalom növekedésével talán szerény keretek között fenn is tudnák magukat tartani, de ennek a két színháznak európai hírére nem annyira a magyar államnak, mint éppen magának a székesfővárosnak van szüksége. A Nemzeti Színház ugyanis elsőrendű eszköze a belső idegenforgalom fejlesztésének, az Operaház pedig a külső idegenforgalomnak elengedhetetlen feltétele. Vagy elképzelik-e a magyar kultúra ellen győzelmes forradalmat vívott alvezérek, hogy Operaház nélkül lehetne-e Budapesten idegenforgalmat csinálni és azt olyan mértékben fokozni, amint azt mindnyájan nagyon szeretnénk? Erre a kérdésre valószínűleg ők maguk is nemmel válaszolnak, de meg vagyunk egészen általánosságban arról is győződve, hogy ez a tüzes hangulat, amely ezt a kultúrellenes huszárvágást szülte, hamarosan lecsendesedik és maguk a gyermekcsíny szerzői fognak jelentkezni, hogy **reparálják a megbocsáthatatlan hibát.**

Széleskörű munka folyik a nyomorenyhítés frontján

Sipőcz Jenő polgármester

nyilatkozik a negyvenórás munkahétről, a szegények nyilvántartásáról, a kilakoltatások felfüggesztéséről és a szellemi szükségmunkában való részvétel feltételeiről

Minden nehézségével és keserű megpróbáltatásaival jelentkezik a tél, ami párosulva a gazdasági viszonyok lesujtottságával, *mindinkább több szegényt és inséget kényszerít a hatósági támogatás védősáncaiba.* A kerületi elöljáróságokon és a városháza közjótékonysági ügyosztályában napról-napra növekedő tömegek jelentkeznek, hogy a főváros szociális gondoskodását kérjék. Az elkövetkező hónapok a szociális munka felfokozott tempójának jegyében indulnak meg és a főváros vezetőségének ma valóban nincs és nem is lehet nagyobb feladata, minthogy *a budapesti szegények több, mint kétszázezer főnyi tömegét megvédje a téli hónapok nyomorúságai ellen.*

A szociális gondoskodás nemcsak a közvetlen támogatásban merül ki, hanem olyan intézkedésekre is készteti a főváros vezetőségét, amelyek a dolgozó társadalomnak minél szélesebb kenyérkereseti lehetőséget kíván nyujtani. Ezt célozza az *inségmunka* megindítása, a *negyvenórás munkahét* terve, a *kilakoltatások felfüggesztése* és nem utolsó sorban a *szellemi szükségmunkaakciók* megszervezése, amelyeknek eredményei felé egyforma bizalommal tekint nemcsak az érdekeltek hatalmas tömege, hanem a társadalom minden más rétege is.

A szociális kérdések alakulásáról folytattunk beszélgetést

SIPŐCZ JENŐ dr. polgármesterrel,

akitől mindenekelőtt azt kérdeztük, hogy *milyen stádiumban van a negyvenórás munkahét rendszeresítése.* A polgármester erről a kérdésről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A 40 órás munkahét bevezetése tárgyában javaslatomra a székesfőváros törvényhatósági bizottságának közgyűlése 363/932. kgy. számú *felterjesztésben* kérte a magy. kir. kormányt, hogy

a 40 órás munkahét törvényes szabályozásának kérdését tűzze napirendre és tartson ez ügyben törvényelőkészítő ankétot,

amelyre a székesfőváros képviselőjét is hívja meg. A törvényhatósági bizottság közgyűlése ehhez a felterjesztéshez csatolta a polgármesteri IX. (szociális és közjótékonysági) ügyosztálynak a 40 órás munkahétre vonatkozó részletes tanulmányát is.

A hatósági támogatás reményében várják a teendő intézkedéseket a *munkanélküliek is,* elsősorban azok, akik a bizonyos határig terjedő keret miatt nem részesülhetnek az inségmunkákban, de nem vehetnek részt a szellemi szükségmunka-akcióban sem. A polgármester erre vonatkozólag a következőket mondotta:

— A székesfővárosnak jelenleg is van *nyilvántartása* a munkanélküliekről, amennyiben a kerületi elöljáróságok népjóléti osztályai a kerületekben lakó inségeseket — tehát a munkanélkülieket is — nyilvántartják.

Ez a nyilvántartás azonban csak akkor lesz teljes, ha a szegények, illetőleg a munkanélküliek gondozására

a főváros által alkalmazandó *800 szellemi szükségmunkás a kerületekben nyilvántartott szegényeket újból felülvizsgálja.*

A novemberi lakbérnegyed a lakbérek fizetése tekintetében minden eddiginél *szomorúbb helyzetet* hozott. A háztulajdonosok szövetségének kimutatása szerint *főleg a kisebb lakások bérlői nem tettek eleget lakbérfizetési kötelezettségüknek,* de számosan voltak olyanok is, akik a főváros bérházaiban tagadták meg a lakbérfizetést azzal az indokolással, hogy *kereset hiányában képtelenek fizetni.* A kilakoltatások rémétől félnek a fővárosban a kisegzisztenciák nagy tömegei és ezért ennek az aggodalomnak az eloszlatásáról is választ kértünk a polgármestertől.

— A közelmultban — válaszolta a polgármester — 199.701/1932. szám alatt felterjesztést intéztem a belügyminiszter úrhoz, hogy

a kilakoltatások az ősz és tél folyamán csak akkor legyenek foganatosíthatók,

ha a lakásügyi miniszteri biztos a kilakoltatott család azonnali elhelyezéséről gondoskodni tud. Erre a felterjesztésre *válasz még nem érkezett.*

Általános izgalom uralkodik a *szellemi szükségmunkában reménykedők soraiban,* mert most már nyilvánosságra került a végleges számadat, amelyik a főváros akciójának a méreteit mutatja. Összesen 1530 szellemi szükségmunkást fognak alkalmazni, ami a több, mint húszezer jelentkezővel szemben természetesen *nem hozhat mindenkire kiterjedő méltányosságot.* Mi a feltétele a szellemi szükségmunkában való részvételnek? — kérdeztük a polgármestertől.

— A szellemi szükségmunkára való felvétel szempontjából

legelső teendőnk a kérvényezők rászorultságának megállapítása.

Előnyben kell természetesen részesítenünk a *családfenntartókat,* továbbá, miután szellemi munkával kívánjuk az ily módon segélyezetteket foglalkoztatni, előnyben kell részesítenünk *a magasabb szellemi előképzettséggel bíró pályázókat.*

*

A polgármester nyilatkozatából nagy elégtétellel állapíthatjuk meg, hogy az egész adminisztráció, élén a polgármesterrel, *a tömegnyomorúság levezetésén és enyhítésén fáradozik.* Minden elismerést és díséretet megérdemel a főváros vezetősége, hogy a szegény-üggyel ilyen behatóan foglalkozik, amire a legjobban rávilágít az a körülmény, hogy a felveendő szellemi szükségmunkások is a szegényügy szolgálatában fognak működni. *Nemcsak az inségesek százezrei, hanem a polgári jólétben élő társadalom hálája kíséri a polgármester munkásságát, amely feltétlenül eléri azt a célját, hogy Budapesten a téli hónapokban senki se nyomorogjon.*

Nincs többé hajléktalan a fővárosban

Válogatás nélkül minden rászoruló éjjeli szállást és meleg ételt kap a menhelyeken

Liber Endre alpolgármester az ínségenyhítő intézkedések nagyarányú kiterjesztéséről

A szociális nyomor enyhítése és velejáró tevékenység, a székesfőváros adminisztrációjának a központjába került és úgyszólván a legfontosabb közigazgatási feladattá fejlődött. A tél beálltával a főváros az eddiginél is nagyobb lendülettel állította hadirendbe ínségenyhítő akcióit: régieket és az újakat egyaránt. Teljesen átszervezik például *a hajléktalanok elhelyezését*, mert egyre több a szabad ég alatt éjszakázó ember, akiknek nemcsak karitatív, de közbiztonsági szempontból is meleg éjszakai pihenőhelyet kell nyujtani.

Erről az újításról és a főváros egyéb szociális intézkedéseiről

Liber Endre

alpolgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A fagyos téli napok beállta előtt át kell szervezni a hajléktalanok segélyezését. Az elmult télen minden menhelyi lakó ebédjegyet kapott, ezenkívül a reggeli és esti levesosztásban is részesült. Az idén három népgondozó irodát állítunk fel, amelyeknek

feladata kizárólag a hajléktalanok elhelyezése lesz.

Egy iroda Budán a Görgey Artur-uteában, kettő pedig Pesten az Alföldi-utcai és az angyalföldi menhelyek épületeiben fog működni. Mindegyik irodához meghatározott számú menhely tartozik és mindegyik iroda csak a hozzátartozó menhelyekre eszközöl beutalást. Az irodák a jelentkezőket igazolvánnyal látják el és róluk nyilvántartást készítenek. A menhelyekre hálójegyeket kizárólag ezek az irodák adnak ki. Ezzel a módszerrel megszűnik az az embertelen és bántó állapot, hogy a jelentkező szerencsétlenek közül sokan csak az utolsó percben tudták meg, hogy a menhely betelt és az utcán rekedtek.

A menhelyeken ezentúl korlátlanul befogadnak minden hajléktalant,

amíg csak magukon másképp segíteni nem tudnak. *Megváltoztatjuk a menhely-szabályzatnak azt a pontját, amely szerint egy-egy ember megszakítás nélkül csak három éjszakát tölthet egy menhelyen.*

— Az új Hajléktalanokat Elhelyező Irodák gondoskodnak a hajléktalanok mindennemű egyéb segélyezéséről is. Nemcsak a hálójegyeket osztják ki, hanem gondoskodnak az étkeztetésről, sőt a felruházásról is. Nyilvántartásuk adatait időközönkint bemutatják a kerületi elöljáróságnak, nehogy visszaélések történjenek és egyesek több helyen is segélyezésben részesüljenek.

— Minden irodában egy fővárosi tisztviselő, egy vöröskeresztes megbizott és egy menhelyi gondnok teljesítenek szolgálatot, mindennap reggel 10 órától este 7 óráig, amikor a jelentkezést lezárják.

— A hajléktalanok nemcsak ebédet, hanem reggelire, valamint este levest, vagy tejet is kapnak. Minden menhelyen a Háziipari foglalkoztató műhely két-három munkásnője lesz kirendelve, akik

a menhelyen lévő hajléktalanok rongyos ruháit, fehérneműit megfoltozzák.

Minden menhely állandó összeköttetésben lesz egy-egy tisztiorvossal és a fertőtlenítő intézettel is.

A beteg, vagy fertőzésre gyanús menhelylakókat azonnal megvizsgálják és kezelés alá veszik.

— Ujítás lesz az is, hogy az állandó és munkaképes menhelylakók a segítség ellenében

kötelesek lesznek valami munkát vállalni.

Ennek morális jelentősége van. A szerencsétlen embereknek nem kell megalázóan érezni, hogy könyöradományt kapnak, joggal mondhatják, hogy munkával megfizetnek érte. Egy havi szállásért, napi háromszori élelemért stb.

átlag havi 8 napot kell dolgozni.

A betegek, gyengék és munkaképtelenek természetesen nem lesznek közmunkára kötelezve. Ezeket külön menhelyeken koncentrálják, amelyeknek bizonyos tekintetben szegényház, illetve szeretetotthon jellege lesz.

— Mivel az állandó menhelyek nem tudják befogadni a jelentkező hajléktalanok nagy számát,

ideiglenes éjjeli menhelyek létesítéséről gondoskodunk,

függetlenül az államrendőrség és a Vöröskereszt Egylet által létesített éjjeli menhelyektől. A kisegítő menhelyek berendezését, az ágyakat stb. részben a honvédelmi minisztérium bocsátja a rendelkezésünkre, részben pedig a gyermeknyaraltatási akció butorait és egyéb felszereléseit használjuk fel.

Lehetőleg minden kerületben lesz egy 50—150 ágyas menedékotthon.

A Vöröskereszt Egylet maga 1000 hajléktalannak biztosít naponta éjjeli szállást.

— Az étkeztetési akciónál kiosztott napi ebédek száma ezidőszerint 55.000, de a napi adagot szükséghez képest 65.000 adagra emeljük. Intézkedés történt, hogy az ebédek tápértékét, kalóriáját újra emeljük. Ismét lesz vasárnapi kalácsosztás is. Az ideiglenesen leszállított kenyéradag ismét a régi, napi 150 dekagram.

A jótékonysági élelmiszerutalványok számát heti 36.000-ről heti 54.000-re emeltük.

A gyermekek és anyák között kiosztott napi félliteres tejadagokat 2000-ről 8000-re emeljük. Decemberben 10.000 darab félkilogrammos kenyér kerül ingyen szétosztásra. 9000 gyermek kap téliruhát, 18.000 pár gyermekcipőt javíttat meg a főváros.

— Az inségakciók *november—december havi* költségvetés számokban így alakul:

Élelmiszerek	820.000 P
Tejosztás	41.000 P
Ingyenkenyér	46.000 P
Jótékonysági utalványok	60.000 P
Gyermekfelruházás, felnőttfelruházás, csecsemőkelengye-akció	115.000 P
Hajmegsegítése melegedő szobák, átmeneti menhelyek költsége és lakbérsegélyekre	84.000 P
Szükségmunkákra: háziipari foglalkoztatás és szellemi szükségmunka	150.000 P
Összesen:	*1,266.000 P*

*

Liber alpolgármester még megemlítette, hogy a kormányzónő őfőméltósága nagylelkűsége folytán a Pacsirtatelepnek nevezett nyomortanya megszüntetésére 20 szükséglakást befogadó földszintes ház épült az I. kerületi Andor-utcában. A főméltóságú asszony példaadása nyomán a második húsz lakást Budai Goldberger Leó készíttette el. Ha még akadna három-négy nagylelkű emberbarát, — amint erre remény is mutatkozik és az építkezést folytathatják, — úgy a legborzalmasabb nyomortanya hamarosan eltünik.

Egy levél margójára

Ripka Ferenc köszönő írása Erdős Lajosnéhoz

Ripka Ferenc köszönő levele *Erdős* Lajosnéhoz. Egy levelet közlünk alább, amelynek szépségei mély nyomokat hagynak az ember lelkében. A levelet *Ripka* Ferenc írta és az egymásután következő sorokban az ő meleg szívének megnyilatkozása látható. A levelet *Erdős* Lajosné kapta. Ez a név nem szerepelt soha a nagy nyilvánosság előtt, egy csöndes, munkás, mérhetetlenül tiszteletreméltó úriasszonynak a neve, aki *Ripka* Ferencnek, a levél bizonysága szerint, huszonhárom esztendőn át legmeghittebb munkatársa volt. Azok, akik *Ripka* Ferenccel közpályáján érintkeztek, mind ismerték *Erdős* Lajosnét, mindenkinek, akinek *Ripka* Ferenccel dolga volt, meg kellett ismerkednie *Erdős* Lajosné munkásságával. Névtelenül, teljes odaadással intézte *Erdősné* azt a rengeteg ügyet, amely *Ripka* Ferenc kezéből sohasem került ki elintézetlenül. Ezek az ügyek tulajdonképpen nem hivatalos ügyek voltak, hanem *Ripka* Ferencnek szívbeli ügyei, a szegényekért való tevékenysége, a társadalmi érintkezésnek ezer megnyilatkozása, tehát az úgynevezett magánügyek, amelyek *Ripka* Ferencnek, a szamaritánus lelkű nemes embernek annyira a lelkéhez nőttek. Ezt az utolsó levelét, amelyet már nem *Erdősné* írt, hanem *Erdősnének* íródott, senki sem olvashatja meghatottság nélkül, aki ismeri azt a hatalmas emberbaráti tevékenységet, amelyet *Ripka* Ferenc éppen *Erdős* Lajosné kezén át fejtett ki. A meghatóan szép levelet szószerint való szövegében, szép, de szomorú emlékként itt adjuk:

Budapest székesfőváros Főpolgármestere. Budapest, 1932 október 25.

Nagyságos Asszonyom!

Meghatottan küldöm ezt a levelet Nagyságodnak, aki annyi száz levelemet küldte szét abban a szolgálatban, amelyet odaadó hűséggel huszonhárom esztendőn keresztül végzett mellettem. Nap-nap után áldozta föl egész idejét lankadatlan buzgalommal, sokkal többet tett, mint amennyit tisztviselői kötelezettsége megkivánt, mert szolgálatát nem hivatali munkának tekintette, hanem hivatásnak, melyért egész lélekkel tudott dolgozni.

Azért most, mikor a Gondviselés akaratából, elhagyom a hivatalt, amelynek munkakörében ezt az utolsó nyolc esztendőt töltöttük, érzem, hogy nem is elég, ha csak köszönetet mondok buzgó tevékenységéért. Legyen meggyőződve, hogy amint mindig nagyrabecsültem, a példás lelkiismeretességgel élő, sokszor szinte önfeláldozó tisztviselőnőt és családanyát, nem felejtem el, mert nem felejthetem azt a munkás huszonhárom esztendőt, amit változatlanul azzal a törekvéssel töltött el, hogy mindent megtegyen, amit feladataim érdekében megtehet.

A jó Isten áldja meg irántam való buzgalmáért és fáradozásaiért. A hivatalomban töltött nehéz és fárasztó munka után jusson ideje a megérdemelt pihenésre melyben kedves családja körében érezze jól magát. Egészségben és törhetetlen kedvvel legyen továbbra is kis körének jóságos szelleme.

Ha el is hagyja közvetlen környezetemet, a jövőben is mindig megtalál, ha keres és ha jövendő hatáskörömben valamit tehetek, meg lehet győződve, hogy mindig szívesen állok rendelkezésére.

A jó Isten áldja meg minden jóval és gondoljon rám mindig változatlan jó emlékezettel.

Dr. Ripka Ferenc s. k.

Erdős Lajosné egyébként, aki főtisztviselői rangban a Gázművek kötelékébe tartozik, visszatért régi munkahelyére és 8½ évi távollét után újra a Gázművek Tisza Kálmán-téri hivatalában teljesít szolgálatot.

Kereskedők! Iparosok!
Legolcsóbb és leghatásosabb
reklám
a jó kirakatvilágítás olcsó
elektromos árammal
Különleges kedvezményes egységár. Felvilágosítást ad az
Elektromos Művek
V., Váci-út 74.
Telefon 90-4-00

Gosztonyi és Társa
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: József 358—04
„FLINTKOTE"
specialisták

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

Fóthi-út, Klapka-, Tüzér-, Csángó-utcák által határolt
telektömb felparcellázva
kedvező feltételek mellett
Bővebbet: **eladók.**
Vasárnap délelőtt a helyszínen, **Fóthi-út 35.**
Hetköznapokon **Rudolf-tér 6.** IV. 22. **241-15**

Köhögés, rekedtség
ellen
Dr. EGGER
MELLPASZTILLA
kitünő hatású

A kormány sem hajlandó a főváros közönségére új terheket hárítani

Teljes biztonság a költségvetésben — Nincs ellentét a kormány és a főváros álláspontja között — Csak rászorulók juthatnak szellemi szükségmunkához

A főváros közgyűlése fényes bizonyságot tett hozzáértéséről és munkaképességéről, amellyel a költségvetés hatalmas anyagának elbírálását végezte. A felszólalások szakszerű megvilágításban hozták napirendre a fennforgó problémákat és az indítványok sorozataiban keresték a javulás és a fejlesztés eszközeit. A végleg elfogadott költségvetésről és annak hatásáról folytattunk beszélgetést

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselővel, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökével, aki a következőkben nyilatkozott a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— A költségvetés ezúttal is *szilárd bázisát* adja a községi háztartás jövő évi munkásságának. A költségvetés egyensúlyát biztosítottuk és legfeljebb csak *egy szépséghibát* találhatunk:

az új alkotások hiányát, amelyek pedig a közelmult időkig mindenkor kifejezésre juttatták a székesfőváros erejét.

A mai válságos időkben azonban csak *óvatosan* szabad a városvezetés irányát megszabni és így teljesen igazat adok a polgármesternek abban, hogy a *költségvetést keretnek szánta*, vagyis a tényleges bevételekhez szabja a kiadási tételeket.

Az elővigyázatosság mindenképpen indokolt

és meggyőződésem szerint csakis ilymódon lehet a minden meglepetést kizáró jövőt biztosítani. A legnagyobb eredménynek azonban azt tartom, hogy a fennforgó nehézségek ellenére is *nem kellett élni az adóemelés vagy a tarifadrágítás eszközeivel.*

Ennek a kijelentésnek a kapcsán utaltunk *a borfogyasztási adó körül lejátszódott eseményekre*, amelynek hárommilliót kitevő hiánya komolyan felidézte a közüzemi díjak felemelésének eszméjét.

— Teljesen sikerült az itt mutatkozott nehézségeket elhárítani, — mondotta *Kozma* Jenő — mert a kormány részéről *messzemenő méltányosságot tapasztaltunk.*

A kormány ugyanis szintén elzárkózik minden olyan ténykedés elől, ami Budapest közönségének újabb terheket jelentene

és ezért készséggel vállalkozott *a fogyasztási adó várható hiányainak pótlására.* A magam részéről örvendetesnek tartom, hogy

az Egységes Községi Polgári Párt álláspontja itt százszázalékosan érvényesült,

mert *az első pillanattól kezdve leszögeztük magunkat minden tarifadrágítás elutasítására.* A kormánnyal létesítendő végleges megegyezés ezidőszerint még *bizonyos hiányosságokat* mutat és nagyon helyesen járt el a közgyűlés, amikor a fogyasztási bevételek teljes összegét változatlanul meghagyta a költségvetésben. Az eltérés a kormány és a főváros között azonban annyira *lényegtelen*, hogy a költségvetés egyensúlyát most már semmisem veszélyezteti.

Szóbahoztuk az *Operaház szubvenciójának törlését*, ami kínos meglepetést váltott ki társadalmi, művészi és idegenforgalmi körökben egyaránt. Erről a kérdésről *Kozma* Jenő a következő kijelentést tette:

— Végtelenül sajnálatosnak, de ennél is továbbmenően valósággal *szégyennek* tartom a közgyűlés többségének döntését, ami a művészi szempontok teljes félreismerését jelenti. Egyetlen klasszikus dalszínházunk működésének a biztosítását vállalta a főváros a költségvetésbe eredetileg tervezett kétszázezer pengős szubvencióval, ami azért érinti kínosan az Operaházat, mert a *szezón megindultával már számoltak ennek az összegnek a folyósításával.* Nézetem szerint

helytelen volt az Opera művészi célkitüzéseit ezzel a határozattal gyengíteni,

mert az úgy kulturális, mint zeneművészeti szempontból egyik *büszkesége Budapestnek.* Sajnos, ebben a kérdésben nem ezek a szempontok voltak mérvadók, hanem *a pillanatnyi politikai sikerek*, amiért a felelősséget természetesen a határozatot erőltető pártok viselik.

Végül a *szellemi szükségmunkáról* tettünk fel kérdést, amelynek a megindítása elé nagy várakozással tekintenek a munkanélküliek tömegei.

— A mai nehéz viszonyok között is megtalálja a főváros a módját annak, hogy *az intelligens állásnélküliek közel 1400 főnyi tömegén segítsen.* December elején és januárban megtörténik a munkábaállítás, amelyben

első feltételként azt kívántam érvényesíteni, hogy csakis rászorultak és szegény sorban lévő állástalanok vétessenek figyelembe.

A felülvizsgálatot és a rászorultságot a polgármester szervezetei fogják elbírálni és bizonyos, hogy a *multban oly sűrűn előfordult panaszok az idén nem fognak jelentkezni.*

*

A legközelebbi napokban a közlekedési problémák megoldása foglalkoztatja az illetékes szakbizottságot, amelyik *Kozma* Jenő elnöklésével az összes panaszok megszüntetésére törekszik.

ARANY is csak akkor érték, ha van hozzá jó EGÉSZSÉG

Hasznos tudni,

hogy a derüs hangulat, a jó közérzés mindig a gyomor és belek kifogástalan működésétől függ.

Szorulásban szenvedőknél, **emésztési** hiányoknál pedig

Schmidthauer természetes **Igmándi** keserűvize

leg olban Dev nik

Az Igmándi víz használati utasítással mindenütt kapható!

Nagy hatáskörű központi irányítás: elengedhetetlen feltétele az üzemi problémák megoldásának

Becsey Antal indítványa a megszervezésre váró intézményről

A közüzemek kérdései és ezzel kapcsolatban szervezeti változások alkották a közgyűlés költségvetési vitájának utolsó napján a legnagyobb vitaanyagot. Mindenki tisztában volt annak a jelentőségével, hogy a közüzemek a főváros szempontjából a legnagyobb vagyonértékeket reprezentálják és ez a magyarázata annak, hogy számos nagyérdekességű hozzászólás történt az üzemek fejezetéhez. Az üzemek frontján halaszthatatlanná vált problémák megoldásáról intéztünk kérdést

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaghoz, az üzemek elismerten legkiválóbb szakértőjéhez, aki erről a kérdésről a következőket mondotta a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— Ne tagadjuk, hogy a közüzemek a székesfőváros közönségének széles rétegeiben *nem nagy rokonszenvnek* örvendenek. A közönség bírál, ha rossz a *közlekedés*, ha zavaros a *víz*, ha itt-ott baj van a *villamosárammal* és mindennek telejébe drágának mondja az érvényben lévő *tarifákat.* Hozzáesatlakozik mindehhez, hogy az ipar és kereskedelem egyszerűen *közpénzen kitartott ádáz ellenségét* látja ezekben az üzemekben.

— Felfogásom szerint megérdemlik a fővárosi nagyüzemek, hogy *emelkedettebb, magasabb horizontról nézzük hivatásukat és jelentőségüket.* Szükséges, hogy a közvélemény ne csak a panaszra okot adó üzemeket és alanyokat lássa, hanem

ismerje meg azokat a nagy és hatalmas erőforrásokat, amelyeken a székesfővárosnak nemcsak a gazdasági élete, hanem a közjóléte is nyugszik.

A székesfőváros költségvetése 160 millió, az üzemeké 193 millió. A főváros összes vagyona a tartozások levonásával 850 millió pengő, ebből az üzemekre 400 millió aktiv vagyon jut. Van ezenkívül az üzemeknek közgazdasági, szociális és iparpolitikai jelentősége is, amelyen *mélyen belenyúlnak a székesfőváros közönségének jólétébe*, tehát ezeket a városgazdasági határon túlmenő szociális szempontokat sem lehet figyelmen kívül hagyni az üzemek jelentőségének elbírálásánál.

— Ezek után különösnek látszik, hogy az üzemekkel tulajdonképpen mennyi megoldatlan probléma kerül felszínre.

Csak néhányra kívánok rámutatni: az üzemeknek ez idő szerint még *az üzemi formája* sincs véglegesen megállapítva és folyton vitatkozunk amiatt, hogy alkalmasabb a *részvénytársasági*, vagy pedig a *közigazgatási* üzemi forma. El kell ismerni, hogy az üzemek mindössze csak *két évtizede* vannak a főváros érdekszférájában és talán nem volt elég tapasztalat ahhoz, hogy a végleges forma kialakuljon. Külföldön is formák még ebben a tekintetben a megfontolások, de bizonyos, hogy *ezek az üzleti formák, amelyek nálunk vannak, mélyreható reformokra szorulnak.* Tökéletesen lehetetlen, hogy az üzemek vezetése ezeknek az aktivitást, nagy közgazdasági látókört és technikai készültséget igénylő üzemeknek a vezetése úgy történjék, ahogy ma történik.

Az üzemekre ránehezedik a bürokrácia, továbbá a közigazgatás a maga fékező sulyával.

Ezek a jelenségek és rendszerek teljesen kizárják a lehetőségét annak, hogy az üzemeknek a nagy jelentőségét, közgazdasági erejének felfokozását el lehessen érni.

— A fővárosi törvény kifejezetten utal arra, hogy *a rokoncélú üzemeket bizonyos módon csoportosítani kell.* Nem arról van szó, hogy például a Víz-, Gáz- és Elektromosműveket összevonjuk, de vannak kérdések, hogy ezeknek az üzemeknek egységes községpolitikai és közgazdasági koncepciója *intézményesen* biztosítva legyen. Itt vannak a racionalizálási problémák. Előttem nem racionalizálás, ha az üzem eldicsekszik, hogy hétszáz ember feleslegessé vált. Nem ez a feladat, hogy embereket kenyértelenné tegyünk, mert ez nem más, mint félreismerése a racionalizálás gondolatának. Itt vannak a *fejlesztési lehetőség* összes problémái, amelyek sorsdöntő jelentőségűek; *az üzemek prosperitásának* problémája, az üzemeknek a központhoz való viszonya, a főváros környékéhez való bekapcsolódásuk, valamint

az országos közgazdasági feladatokkal kívánatos szerves és céltudatos összműködés.

Van azután egy egész sereg fontos olyan kérdés, amelyek mélyen belenyúlnak az ország közgazdasági érdekeibe.

A hazai szenek felhasználása elsőrendű érdek.

Ennek az akadályait le kell és lehetséges leküzdeni. Megoldásra vár az a kétségtelen tény, hogy

az Elektromosművek szembekerültek a Gázművekkel,

mert a háztartási szükségletek terén rohamosan hódítja el a fogyasztókat, mint ahogy valamikor elhódította a világítás terén is. A Gázgyárnak más fogyasztóterületekről kell gondoskodni, amelyre elsősorban a *városfűtés* megvalósítása kínálkozik.

— Amint látható, országos, közgazdasági, iparpolitikai, fogyasztási, munkaügyi szempontok tornyosulnak, amelyeket egységesen kell megoldani.

Mindezekhez azonban szerves koncepció és irányítás szükséges.

Ma ebben a tekintetben az eljárás nem történik helyesen és meggyőződésem, hogy *a mai adminisztráció keretében a sokasodó sürgős problémákat megoldani nem is lehet.* A jelenlegi viszonyok között az történik csupán, hogy egyes üzemek saját autonómiájuk keretében végzik az autonómiának fenntartott teendőket, ami valóban sok dolgot ad, de *kimeríti az adminisztráció egész munkaerejét.*

— Ki foglalkozzék ezekkel a szélesebbkörű, magasabb horizontról áttekinthető kérdésekkel, amelyek túlhaladják az üzemek által határolt munkaterületet. A tanács? Állítom, hogy ki van zárva a lehetősége annak, hogy egy ügyosztály keretébe szoríttassék be ez az irányító munka.

Legyen a fővárosnak egy fontos közgazdasági szerve,

esetleg a *régi középítési igazgatóság* mintájára felállítandó olyan apparátus, amely a bürokrácia és a gyakorlati élet ismeretében az üzemek köré állítva, végezze el a maga nagy kooperativ munkáját.

*

Becsey Antal ilyen értelemben indítványt is terjesztett a közgyűlés elé és most várospolitikai, valamint közgazdasági körökben nagy érdeklődéssel várják a polgármester errevonatkozó intézkedéseit.

Fabriola SZÍNHÁZ-VARIETÉ

(TISZA KÁLMÁN TÉR)

A kéthetes premierek színháza

Minden hónap 1-én és 16-án új műsor

JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

Fokozatosan kimélyítik a Temetkezési Intézet altruisztikus jellegét

Egyelőre nem csökkenthetik a legszerényebb temetések tarifáit

Az üzemek jövő évi előirányzatának vitájánál érdekes felszólalás hangzott el. Szociáldemokrata részről azt az indítványt terjesztették elő, hogy a Községi Temetkezési Intézet mentesüljön a községi háztartás dotálása alól és az így megtakarítható összeget a *legolcsóbb kategóriájú temetések további mérsékl*ésére használja fel. Az indítvány sorsáról, — amelyet egyébként tanulmányozás végett a polgármesternek adtak ki,

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Kizárólag pénzügyi kérdésről van szó, amelyet az arrahivatott tényezőknek kell megvitatni. A helyzet az, hogy a Községi Temetkezési Intézetre kiróttak 75 ezer pengőt, amelyet *minden körülmények között be kell szolgáltatni a községi háztartás számára.* Kétségtelen, hogy az indítvány szociális indokokból fakadt és bizonyos, hogy ez az altruisztikus intézmény

még inkább megfelelne ilyen természetű célkitűzéseinek,

ha ezt a jelentékeny összeget a legszegényebb néprétegek temetési költségeinek apasztására fordíthaná.

— Az indítvány végrehajtásának azonban nemcsak tárgyi, hanem *formai* akadályai is vannak. A költségvetést ugyanis a közgyűlés elfogadta és ebben a költségvetésben helyet foglal a Temetkezési Intézet 75 ezer pengős hozzájárulása is, tehát

nincs lehetőség arra, hogy a jövő évben az indítvány értelmében intézkedjünk.

Az indítvány szellemének azonban, úgy hisszük, eleget teszünk akkor, amikor *a legalsó temetési osztályok árait alacsonyan állapítottuk meg,* amit legjobban bizonyít, hogy évente körülbelül *16 ezer pengő deficitet* hoz a legszegényebb családok hozzátartozóinak végtisztessége. Ennek ellensúlyozását csak abban találhatjuk, hogy

a magasabb temetési csztályok tarifáit progresszív kulcs szerint állapítottuk meg.

Mindazonáltal megtesszük a lépéseket olyan irányban, hogy a szegénysorsú lakosságot a temetés költségei alól lehető arányban tehermentesítsük.

*

Értesülésünk szerint a Temetkezési Intézet igazgatósága ilyen irányban határozott és megteszi a lépéseket, hogy *az intézmény altruisztikus jellegét méginkább kimélyítsék.*

A külső Erzsébetváros és Lágymányos kap elsőnek elöljárósági kirendeltséget

Az új kerületi hivatalok főleg szociális ügyeket fognak intézni

Nagy port vert fel a közgyűlés ama döntése, amelyik elvonta az Operaház számára tervezett kétszázezer pengős szubvenciót és azt *Petrovácz* Gyula indítványára a *kerületi elöljárósági kirendeltségek felállításának költségeire* állította be. Ez a kívánság már régóta foglalkoztatja a főváros vezető köreit és most, hogy alkalom nyílik a megvalósításra,

illetékes helyre

fordultunk, hogy a konkrét intézkedések sorrendjéről tájékozódjunk.

— A közgyűlés döntése egyelőre még nem jelenti a rögtönös tennivalók megkezdését, — mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, — mert köztudomás szerint *az egész költségvetés jóváhagyása a belügyminiszter úrtól függ.* Minden valószínűség amellett szól, hogy a költségvetésnek ezt a tételét a felügyelő hatóság nem emeli ki, amely esetben természetesen

nyomban megindítjuk a szervezési munkákat.

— A legjogosabb panaszok az *I. és a VII. kerület polgársága részéről merültek fel,* ahol képtelenségnek tartják, hogy elöljáróságaik megközelítése sokszor félnapi időt vesz igénybe. Különösen feltűnő a visszásság az I. kerületben, amelyiknek elöljárósága a Várban székel és így idetartoznak nemcsak a hegyvidék, hanem a legkülsőbb Kelenföld ügyei is. Nem sokkal rózsásabbak a viszonyok a VII. kerületben, ahol a Zugló és a rákosi rétek lakói kénytelenek hosszú utazásokat folytatni a Csengery-utcai elöljárósági hivatalba.

A sorrend tehát az, hogy az új XI-ik és XIV-ik közigazgatási kerületek számára elöljárósági kirendeltségeket létesítünk

kisebbszerű irodahelyiségekben, ahol főleg *szociális természetű ügyeket* fognak intézni. Azt a nagyszabású gondolatot, hogy elöljárósági székházakat építünk mind a négy új kerületben, amelyekben a rendőrséget, az adóhivatalokat is elhelyezzük, *kénytelenek voltunk elejteni,* mert ez kétmillió pengő kiadást igényelne.

Az ideiglenes egyszerűbb megoldással egyelőre a legszükségesebb igényeket elégítjük ki

és remélhetőleg a jövő esztendőben a hegyvidéket és az Angyalföldet is elláthatjuk a decentralizált kerületi adminisztrációval.

*

A főváros vezetősége még nem döntött az adminisztráció megszervezéséről, de annyi már bizonyos, hogy *az expozitúrák vezetését egy-egy tanácsjegyzői rangban lévő tisztviselő fogja végezni.*

Obendorfer Károly és Rudolf
okl. mérnök, kövezőmesterek
I., Horthy Miklós-út 29. Tel: 69-2-99

Handl István
kövezőmester
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

Helfenstein Károly
kövezőmester, útépítési vállalkozó
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

Reinisch és Wohl
okl. mérnökök, építési vállalkozók
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

Neumann Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester, útépítési vállalkozó
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96 6-40

Obendorfer József
kövezőmester
VIII., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

KRAUSZ FERENC
kövezőmester
VI., Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Schaffer György
útépítési vállalkozó
VII., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

Schaffer Antal
út- és csatornaépítési vállalkozó
II., Biai-út 21. Telefon: 52-2-91

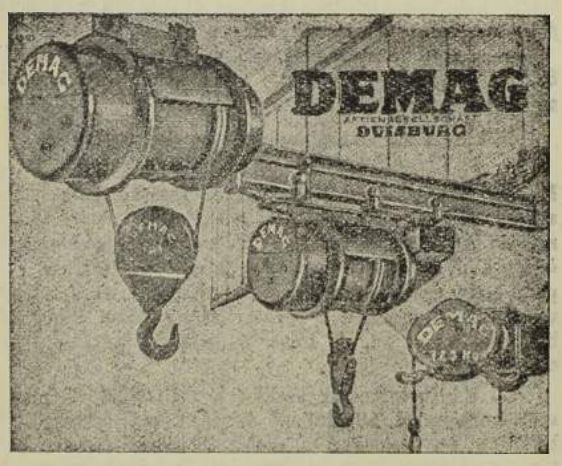
HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386-93. Telefon: 386-93.

Kazánok
Radiatorok
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

Igyunk „HARMAT"-vizet!
Megrendelhető: székesfővárosi ásványvíz-üzemnél
(I., GELLÉRT-RAKPART 1. TELEFON: 530-03)

Beton, makadám aszfalt felvágásához vegyen
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 335—42.

Tapétázást
szolid és művészi kivitelben vállal
Hantos Testvérek Rt.
Budapest, VI., Horn Ede-u. 5
Telefon 194-15
185-23

DEMAG-emelők
ezerszeresen bevált elektroemelőink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk
szabványrészekből összeállított pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők
egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

W C. Hubert
FÜRDŐkád, kályha, mosdó, stb. szabott áron
Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivataloh részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 Alapítva 1838-ban
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15

Magánérdekből hatóság útján akarták beszüntetni a Rudas új gyógyforrásait

A bányakapitányság a főváros javára döntött

A *Fővárosi Hirlap* multheti számában megírta, hogy *a Rudas-fürdő mellett feltárt új gyógyforrások bányakapitányság engedélyének kiadása* körül vitás helyzet támadt, mert az egyik szomszédos magángyógyfürdő vezetősége azt állította, hogy

a Rudas új forrásainak megnyitása óta vízhozama feltünően csökkent.

Ebben a vitában a legutóbbi napokban olyan fordulat történt, amely a kérdést a főváros igazsága mellett dönti el. A főváros szakértői az első perctől kezdve képtelenségnek tartották, hogy a feltárt új thermák befolyásolják a szóbanforgó magánfürdő forrásainak vízhozamát. Egyrészt, mert az új források elhasznált vízmennyisége *minimális* volt, másrészt, ha ez a vízfogyasztás egyáltalán észlelhető volna, az elsősorban a Rudas-fürdő többi forrásainál mutatkoznék.

A főváros képviselői arra kérték a bányakapitányságot, hogy mielőtt ebben a vitában a döntést meghozná, vizsgálja meg a szomszédos magánforrásokat és utasítsa a fürdő tulajdonosát bizonyos tisztítási munkák elvégzésére.

A bányakapitányság erre az álláspontra helyezkedett és amit a főváros szakértői előre megjósoltak, szó szerint megtörtént. Alig nyultak hozzá „a fővárosi fúrások által elsorvasztott" forráshoz, máris *nem várt erővel kezdett felbuzogni a víz* és megállapítható, hogy a magánfürdő vízhozama nemhogy csökkent, hanem inkább három-négyszeres bőségüre emelkedett. Ezekután a bányakapitányság a további méréseket és megfigyeléseket már befejezte és a végleges használati engedélyt a székesfőváros részére a *legközelebbi napokban kiadja.*

Hozzájárult a Közmunkatanács a központi csatornaszivattyútelep kibővítéséhez

A 700.000 pengős munkákra versenytárgyalást hirdetnek

A *Fővárosi Hirlap* már hónapokkal ezelőtt megírta, hogy a Soroksári-úti központi csatornaszivattyútelep Dunába vezető torkolatát újjá kell építeni. A kiömlő csatorna újjáépítését főleg az új kikötők, a Dunaágban lévő helyikikötő és a Csepel-sziget északi csúcsánál elterülő állami kikötő tették szükségessé. A kiömlő szennyvíz ugyanis nem keveredik elég gyorsan a Duna sodrával, nagyrésze beárad a Kvassay-zsilipen át a soroksári Dunaágba, vagy a kikötőmedencébe, ami pedig nemcsak higiéniai okokból kifogásolható, hanem egyébként is sok kellemetlenséget okozott. Amikor a főváros a központi csatornaszivattyútelepet megépítette, a kikötő intézmények még nem léteztek és a torkolat távol esett minden lakott helytől. Most más a helyzet. A szivattyútelep körül hatalmas építkezések történtek, nagy ipartelepek létesültek és legújabban odakerült a főváros élelmiszer-nagyvásártelepe is.

A főváros vezetősége már két évvel ezelőtt elhatározta a szivattyútelep kiömlőjének megfelelő átépítését és gondoskodott a megépítéshez szükséges költségekről is. Az építés elkezdése főként azért késett, mert a Közmunkatanács még nem foglalt állást a nagyszabású műszaki kérdésben. A városházára szombaton megérkezett a Közmunkatanács átirata, amely kisebb módosításokkal a főváros által bemutatott tervekhez hozzájárul.

A csatornaszivattyútelep betorkoló főcsöve közel 3 méter átmérőjű lesz.

A régi csövet 150 méterrel meghosszabbítják, a főcsatorna, tehát a Csepel-szigot tengelyén túl,

A Nagy-Dunaágban ér véget.

Ott a kiömlő szennyvíz azonnal elkeveredhet a folyam bőséges víztömegeivel és percek alatt annyira felhígulhat, hogy úgy bakteriológiai, mint higiéniai szempontból veszélytelenné válik.

— Az alagútszerű, óriási cső — mondották nekünk — a Duna medrébe lesz beleágyazva és így egészen különleges műszaki feladatnak tekinthető. Megépítésére versenytárgyalást hirdet a főváros és teljesen a vállalkozóra bízza, hogy milyen módszerrel akarja végrehajtani a feladatot, csak egy követelése van: *a kitorkoló főcsőnek kovácsolt vasból kell készülnie.*

Az építkezés körülbelül 700.000 pengőbe kerül,

amire a fedezet megvan. Az 1931. és 1932. évi költségvetések 500.000 pengőt, a jövő évi költségvetésben pedig még tovább 200.000 pengőt irányoztak elő a munkálatokra.

Karácsony előtt megindulnak a trolleybusz-járatok

A próbakocsik a Ganz-gyárban már elkészültek — Egyelőre Óbudán és Zuglóban fognak közlekedni

Körülbelül két évvel ezelőtt határozta el a főváros közlekedési ügyosztálya, hogy a külföldi példák után indulva, Budapesten is rendszeresíti a *trolleybusz-járatokat.* Ez a közlekedési eszköz tudvalevőleg az autobuszhoz hasonló jármű, amelyet azonban nem motorikus berendezéssel tartanak üzemben, mert energiáját a villamosáramból kapja. A trolleybuszok tehát sínek nélkül közlekednek, csupán felső villamosvezeték szükséges ahhoz, hogy az áramszedő villa megkapja az áramot.

A BSzKART már hosszabb ideje tárgyal illetékes körökkel a trolleybusz-közlekedés bevezetéséről és nemrég elhatározta, hogy próbaképpen egyes utcákban megindítja ezt a közlekedési eszközt. A trolleybuszok megindúló forgalmáról

illetékes helyen

a következő felvilágosítást kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A trolleybuszok gyártásának szabadalmát a *Ganz-gyár* szerezte meg és ez már egymagában garancia arra, hogy

a Budapesten beállítandó járművek elsőrendű kivitelben kerülnek a nagyközönség használatába.

A *Ganz-gyár* előzékenységében odáig ment, hogy *saját költségén* épít három trolleybuszt és azokat bizonyos időre próbahasználatra a Beszkárt rendelkezésére bocsátja. Úgy tudjuk, hogy

a gyártelepen néhány napon belül befejezik a három jármű építését,

amelyeket a Beszkárt december második felében üzembe helyez. A tervek szerint a trolleybuszok *Óbudán* és *Zuglóban* fognak közlekedni és mint különjáratok, azt a célt szolgálják, hogy tehermentesítsék a zsúfolt villamosközlekedést.

— Nincsen kizárva, hogy ezeket a járatokat *a késő éjszakai órákban* is üzemben tartjuk abban az időben, amikor a villamosközlekedés bizonyos relációkban meglehetősen ritka.

A trolleybuszok, mint különjáratok és új vonalak kerülnek elbirálás alá, ami azt jelenti, hogy a villamostól eltérő jegytípus váltása kötelező.

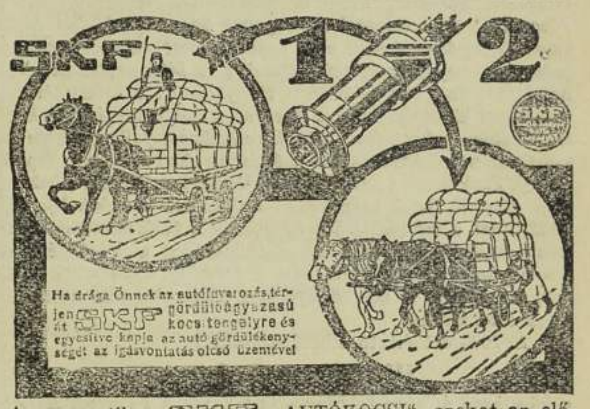
A menetdíjakat még nem állapítottuk meg, ami azonban aligha lesz eltérő a mai autóbusz-tarifától.

*

Értesülésünk szerint a trolleybusz-járatok kipróbálása után a BSzKART *további új járműveket rendel a Ganz-gyárban,* mert ezzel a kombinált megoldással kívánja kiküszöbölni a villamosforgalomban mutatkozó sürü panaszokat.

Kérje a
MEINL
INDIA SPECIÁL
teakeveréket
5 dg ..... P. 1.34

MIÉRT KELL, HOGY ÖN A MIRA VIZEKET HASZNÁLJA?
MERT a MIRA keserűvíz 55 perc alatt teljesen görcsmentesen hat, íze kellemes, szine fehér, ára a legolcsóbb
A MIRA glaubersós gyógyviz **ötszörösen nagyobb gyógyerejű, mint a karlsbadi víz,** nem kell külön sót hozzáadni. — Kaphatók: gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben

A pneumatikus SKF „AUTÓKOCSI" ezeket az előnyöket még fokozza.
SKF SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon 308-08 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 55 Telefon 402-78

Salgótarjáni PERPETUUM NEO-PERPETUUM REX
folytonégő kályhák
olcsók, mert hazai szénnel gazdaságosan fűthetők!
Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Részvénytársulat
Mintaraktár: VI., Andrássy-út 29 Telefon: 24-5-63
Minden vaskereskedésben is megrendelhető!

Tartós a csővezeték
és olcsó a kitünően bevált karmantyús Eternit-csövel.
Aszbesztből és cementből készül, nedvességgel szemben érzéketlen, nem rozsdásodik és határtalanul tartós. A nagy szilárdság ellenére az Eternit-cső meglepően könnyű és gyorsan fektethető. A mi jótállásunk egy az Ön biztonságával.
Kérjen árjegyzéket.
ETERNIT MŰVEK
Budapest, VI. ker., Andrássy-út 33. sz.

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Gazdasági Értesítő

Ötmillió pengőn felüli összeget juttatott az állam a fővárosi kisiparosok hitelszükségletének ellátására

A kisiparosság képviselői részéről az elmult napokban olyan indítvány került előterjesztésre, hogy *az állam a fővárossal paritásosan kapcsolódjék be a Kisipari Hitelintézet munkájába* és az eddigi alaptőkének megfelelő *részjegyzéssel* szaporítsa ennek az intézménynek a hitelkészletét. A nagyérdekességü elgondolásról

beavatott helyen

a következő részleteket közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A Kisipari Hitelintézet alaptőkéje 1.600.000, tartaléktőkéje 965.000 pengő, vagyis a székesfővárosnak kereken 2.5 millió pengőt kitevő készpénze van befektetve a Kisipari Hitelintézetben. Ez az összeg egymagában természetesen nem mutatkozott elégségesnek a folyton fokozódó igények kielégítésére és ezért

az állam is szükségesnek tartotta a maga részéről a közbelépést, ami abban fejeződött ki, hogy a Pénzintézeti Központ útján 2.4 millió pengőt juttatott a hitelellátás részére.

A Községi Takarékpénztár 5.1 millió pengőt folyósított, majd ismét a Pénzintézeti Központ jelentkezett 1.5 millió pengővel, hogy ebből *a kiskereskedői hitel-ellátás* is megszervezhetővé váljék. Ugyacsak ez a szervezet adott 245.000 pengőt a vidéki iparosok hitelellátására, majd újból a Községi Takarék 200.000 pengőt, ami együttesen azt jelenti, hogy

az állam körülbelül ötmillió pengővel vállalt részesedést a budapesti kisiparosok hiteligényének lebonyolítása érdekében.

E pillanatban 13,7 millió pengő az az összeg, amely fölött a Kisipari Hitelintézet diszponál és mert az állam is erősen érdekelve van ebben a tételben, *a mai viszonyok között kilátástalan, hogy a kormány további összegeket mozgósítson erre a célra.* Minden objektív szemlélőnek el kell ismernie, hogy az állam derekasan kiveszi részét ebből a feladatkörből és ezért a közeljövőben újabb hitelösszegeket tőle nem várhatunk.

*

Érdekes megemlíteni, hogy a Kisipari Hitelintézet részéről folyósítható összegek évről-évre növekednek. 1930-ban *13.7 millió pengő* volt a kihelyezett tételek főösszege, míg 1931-ben *14.8 millió pengőre* emelkedett a kisiparosság számára nyujtott hitelek főösszege.

Kedvezményeket ad a főváros a sertéskereskedelem fellendítése érdekében

A díjmérséklések a mezőgazdák javát fogják szolgálni

Néhány nappal ezelőtt a földmüvelésügyi minisztériumban beható tanácskozásokat tartottak az élőállat értékesítésének megkönnyítése érdekében. A kereskedelmi miniszter kilátásba helyezte, hogy a Budapestre szállított sertés *fuvardíját és a tolatási költségeket húsz százalékkal csökkenti és a hússertésekre már engedélyezett fuvardíj-kedvezményt az úgynevezett zsírsertésekre is kiterjeszti.* Érdekes bejelentés hangzott el ezen a tárgyaláson: a minisztérium referensei közölték, hogy *a főváros a maga részéről is hajlandó áldozatokat hozni a háskereskedelem fellendítésére* és ezért több vonatkozásban méltányos kedvezéseket léptet életbe. Ezek szerint harminc százalékkal leszállítják a *városi vám tételeit,* húsz százalékkal csökkentik a *vásárdíjakat,* leszállítják a *szállásdíjakat* és eltörlik a *tűzbiztosítási, valamint működési díjakat.* Ezen túlmenőleg a Vásárpénztár 10—20 százalékkal lecsökkenti a *terményfelszámítási díjakat,* hogy ezzel is megkönnyítse a fővárosba felhozott sertések értékesítését.

A fővárost érintő elhatározásokról

illetékes helyen

a következő érdekes felvilágosítást kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A szóbanforgó ankéten történt bejelentések még nem fedik a végleges álláspontot. Ebben az esetben arról van szó, hogy

a főváros hajlandó a tanács és a közgyülés elé olyan javaslatokkal előállani, amelyek a sertéskereskedelem illetményeinek és díjainak a csökkentését jelentik.

Lerögzített megállapodásról annál kevésbé lehet szó, mert senkinek sincsen joga a könnyítéseket rendeleti úton életbeléptetni, mert ahhoz a törvényhatóság testületeinek a hozzájárulása szükséges.

— A szóbanforgó könnyítések a főváros pénzügyi helyzete szempontjából *lényeges eltolódásokat nem hoznak.* Az adó- és illetékbevételek úgyszólván alig érzik meg a tervezett mérsékléseket és így

pénzügyi szempontból aggályokra egyáltalában nincsen ok.

Más kérdés azonban: *a sertéseiket értékesíteni kívánó gazdáknak lesz-e hasznuk az engedményekből?* A tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy a főváros többször megnyilvánított készsége bizonyos gazdasági területek számára

sohasem a közvetlen érdekelteknek, hanem mindenkor a közbeékelt rétegeknek juttatott előnyös helyzetet.

Ha a főváros valóban hozzájárul a kívánt könnyítésekhez és ezzel némi áldozatot hoz, akkor *feltétlenül élni fog azzal a kikötéssel, hogy a díjmérséklések kizárólag csak a mezőgazdák javát szolgálják.*

*

A városházán most várják a földmüvelésügyi miniszter errevonatkozó átiratát, amelyet, ha megérkezik, nyomban a törvényhatósági tanács és azt követőleg a közgyülés döntése alá bocsátanak.

Chorin Ferenc a Kereskedelmi Bank alelnöke. A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* igazgatósága *Weiss* Fülöp elnöklésével tartott ülésén a Fellner Henrik elhalálozása folytán megüresedett alelnöki állásra egyhangúlag *Chorin* Ferenc dr.-t, a Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat elnökét választotta meg. Az igazgatóság nagy sajnálattal vette tudomásul *Wertheimer* Adolf ügyvezető-igazgatónak azt az elhatározását, hogy 48 évi, érdemekben gazdag szolgálata után vissza kíván vonulni és nyugdíjaztatása alkalmából a bank érdekében példás hűséggel teljesített kiváló szolgálataiért köszönetét és elismerését fejezte ki. Az igazgatóság ezen az ülésen helyeslően vette tudomásul az elnöknek azt az intézkedését, mely szerint legutóbb új tisztviselőket állított a bank szolgálatába.

Arany- és ezüstéremmel kitüntetett iparosok. Vasárnap délelőtt tartotta *kilencedik közgyülését az Országos Iparegyesület Tolnay* Kornél ny. államtitkár elnöklésével. A közgyülésen kiváló iparosokat arany- és ezüstéremmel tüntettek ki. *Aranyérmet* kapott a *Salgótarjáni Kőszénbánya Rt.,* a *Stühmer csokoládéárugyár* és *Nagy* Antal asztalosmester. *Ezüstérmet* kaptak: *Kner* Erzsébet könyvkötő, *Breitschneider Vilmos és Fia* cég, *Bőrművek Rt., Bőripari Rt., Házi Cipőgyár Rt., Hantos Testvérek R.,, Heisler József asztalosárugyár.* Kisiparosok Országos Cipőipari Szövetkezete, Szeged, *Gácser* József cipőgyáros, *Gróf* Imre kaptafakészítő, *László* Zoltán fémárugyáros, Győr, Manna csokoládégyár, *Szeidler* N. Nándor cipőgyáros, *Vince* Károly bőrgyáros, *Virányi* Imre kalapgyáros, *Bánd* Géza aranyműves, *Félix* Aladár látszerész és *Slezák* László harangöntő.

Az élelmiszer-nagyvásártelep ipari munkáiról. Multheti számunkban részletesen beszámoltunk az élelmiszer-nagyvásártelep megnyitásáról és megemlékeztünk a vállalkozókról és iparosokról is, akik ezt a hatalmas intézményt munkájuk legjavával létrehozták. Pótlólag fel kell említenünk, hogy *a nyersfalazati burkoláshoz Klinger-féle téglákat használtak és azt a Kőszénbánya és Téglagyár Pesten (Drasche)* szállította. Ugyancsak elismerésreméltó munkával szerepel a *Gosztonyi és Társa, Általános Szigetelő Vállalat (IX., Soroksári-út 34), amely cég a vasút mentén épült darabáru-raktár tetejének szigetelését végezte.*

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V, Zoltán-utca 10. szám
Telefon: Au1. 150 81

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépítési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök Telefon 68-9-20

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 76—21

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon: 514—06 Budapest, I., Margit-körút 43

Hirsch Mihály
út- és vasútépítési vállalat és aszfaltgyár r. t.
Budapest, V., Mérleg-utca 2
Telefon: 81—0—24
Útépítés, vasútépítés, mélyépítés, aszfaltgyártás, vasbetonaljgyár ás

Leukoplast
magyar gyártmány

MÁVAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR

GYÁRTMÁNYOK KITÜNŐ ANYAGBÓL A LEGGONDOSABBAN KÉSZÜLNEK

Ide tartoznak a különféle **hengerelt** kereskedelmi árukon kivül az **ipari stabilmótorok, lokomobilok,** traktorok, **cséplőgépek** és más me őgazdasági gépek. **Útépítő** (úthengerlő- és útgyalu-) gépek, lakókocsik. **Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek,** karikás kályhák és kereskedelmi öntvények. — **TIUDLOFF-DITTRICH**-féle armatúrák, szivattyúk stb — **Teherautomobilok,** autóbuszok a **„MERCEDES-BENZ"** gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. **Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók.** Lajtos öntözőkocsik. — **Jobbágy**-féle szab. **folytonégő kályháink** a háztartásokban és középületekben (iskolákban, hivatalokban stb., **a legjobban használhatók.** **Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!**

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
BUDAPEST, X. KERÜLET, KŐBÁNYAI-ÚT 21 TELEFON: JÓZSEF 460—29

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

préselt acélajtók
préselt acélkapuk

tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.

haas és Somogyi

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Az udvarias főpolgármester. Budapest új főpolgármesterét már hosszú közigazgatási pályáján is mindig olyan embernek ismerték, akinek a keze alatt ég a munka és aki, amit csak tehet, maga intéz el. Amikor elfoglalta a főpolgármesteri széket, úgy gondolta *Huszár* Aladár, hogy aki őt ebből az alkalomból üdvözli, az tulajdonképpen magántevékenységet fejt ki és ezek az üdvözlések szigorúan az ő magánügyei. Az első napon harmincnyolc levelet és táviratot kapott, amelyeket *Günther* Tivadar főjegyző, a főpolgármesteri hivatal vezetője annak rendje és módja szerint bemutatott a főpolgármesternek, majd utasítást kért, hogy az üdvözlésekre válaszolhasson. *Huszár* főpolgármester azonban kijelentette, hogy az üdvözléseket udvariasságból majd személyesen intézi el, hazaviszi a leveleket, táviratokat és valamennyire válaszol.

— Ha aztán még érkeznek, — mondotta — üdvözlő távirat, vagy levél, azt is kérem az íróasztalomra tenni.

Amikor másnap reggel megjelent a hivatalában, az íróasztalán óriási csomagot talált. Hamarosan megtudta, hogy azt *Günther* főjegyző helyezte oda. A főpolgármester bekérette a főjegyzőt és megkérdezte tőle, mi van a csomagban.

— A ma érkezett táviratok és üdvözlő levelek, — mondotta Günther, — mindössze kilencszázhatvan darab, méltóságos uram.

Ha *Huszár* Aladár nem lett volna eddig is tisztában Budapest méreteivel és méltóságának, valamint népszerűségének arányaival, akkor ebben a pillanatban mindezekről tudomást szerezhetett volna. De még így is feltűnően meglepő volt a dolog. Ennek már fele sem tréfa, ami hamarosan be is bizonyosodott, mert másnap és harmadnap is ezrével érkeztek az üdvözlések. Mit volt mit tenni az előzékeny főpolgármesternek, be kellett látnia, hogy magasba futó karrierek egyszer eljutnak oda, ahol már a magánügy közüggyé válik. Lemondott tehát, — mit tehetett volna egyebet? — a személyes levél- és táviratválaszokról, kinyomattatott egy díszes köszönő blankettát, amit aztán beboritékoztak és megcímeztek mindenkinek, aki az új főpolgármestert üdvözölte. Természetesen a kivételes notabilitások azontúl is személyes választ kaptak.

Sipőcz Jenő ünneplése a Saskörben. *Sipőcz* Jenő dr. polgármestert, a *Saskör* újonnan megválasztott elnökét, szombaton este négyszázterítékes vacsorán iktatták be a kör elnöki székébe. *Bednárz* Róbert plébános üdvözölte a vendégeket, elsősorban a főpolgármestert, *Sipőcz* Jenő dr. polgármestert *Szőke* Gyula dr. felsőházi tag, a kör helyettes elnöke köszöntötte. Ezután *Huszár* Aladár dr. főpolgármester emelkedett szólásra és többek közt a következőket mondotta:

— Eljöttem, hogy tanubizonyságot tegyek *Sipőcz* Jenő ünneplésén arról, hogy ezentúl útjaink egyirányban és egy gondolattól vezetve fognak haladni és *mi a fórumon mint egy ember jelenünk meg mindig.* Fanatikus hittel hiszem, hogy az a gondolat, amelynek katonája vagyok, diadalmaskodni fog és az a munka és az az áldozat, amit ezért hozunk, nem lesz eredménytelen.

Sipőcz Jenő polgármester beszélt ezután. Megemlítette, hogy a Saskör élén mindig kiváló férfiak álltak, akik csak a hazának és a fővárosnak éltek, önzetlenül és számolva azzal, hogy a felsőbb elismerésre alig tarthatnak számot izző hazafias működésükért. Arra törekszik ő is, hogy minden erejével, a polgárság szeretetével, nyomukban tudjon lépni. *A Saskört fenntartani, fejleszteni és gyarapítani kell,* mert ez a kör mindig a nemzeti függetlenségért, a szabadságért, a legszentebb polgári érdekekért harcol.

A lakomán, amely a késő éjszakai órákig tartott, még több felköszöntő hangzott el.

Budapester Strasse Münchenben. A baráti kapcsolatokat, amelyek a bajor főváros és Budapest székesfőváros viszonyát oly meleggé és szívélyessé tették, most München város tanácsa rendkívül előzékeny gesztussal pecsételte meg: *utcát nevezett el Budapestről.* A nevezetes eseményről München város átiratban értesítette a polgármestert. A átirat így hangzik:

Budapest fő- és székváros méltóságos polgármesteréhez *Budapesten.* A bajor főváros tanácsa nevében örömmel van szerencsém közölni Méltóságoddal és Budapest közönségével, hogy november 7-én tartott ülésében hozott ünnepélyes határozata szerint azoknak a baráti kapcsolatoknak és bensőséges érzéseknek a dokumentálására, amelyek a bajor főváros és a szép magyar főváros között különösen az utóbbi időben kibontakoztak, egyik útvonalát *Budapester Strassenak* nevezi el. *München város tanácsa nevében: Scharnagel* főpolgármester.

Sipőcz Jenő dr. polgármester a bajor főváros figyelmét és udvariasságát azonnal a legmelegebb formában megköszönte. A főváros vezetősége különben viszonozni kívánja München barátságát és máris foglalkozik a gondolattal, hogy Budapesten is elnevezzenek egy utcát München városáról. Szó esett róla, hogy a Bécsi-utca szomszédságában levő Sütő-utcát keresztelik el Müncheni utcának. Ha tényleg így történik, akkor a IV. kerületben három nagy európai fővárosnak lesz utcája: Bécsi-, Párisi- és Müncheni-utca.

A törvényhatósági tanács csütörtökön ülést tart. Hosszabb szünet után, *december 1-én, csütörtökön* tartja legközelebbi ülését *Huszár* Aladár dr. főpolgármester elnöklésével a törvényhatósági tanács. Különböző kisajátítási ügyeken kívül napirenden szerepel *a tanácsi ügyrendről* szóló szabályrendelet módosítása, *a római katolikus* plébánosok nyugdíjszabályrendeletének megváltoztatása, a polgármester előterjesztése *az üzemi bizottság jelentésére, az autótaxi-szabályrendelet* kormányhatósági jóváhagyása, egy leány középiskolai *igazgatói állásnak* választás útján való betöltése és végül *Berczell* Jenő alpolgármester, *Édes* Endre, *Lobmayer* Jenő, *Purébl* Győző, *Csármann* Ferenc és *Wurmb* Elemér árvaszéki elnökhelyettes nyugdíjazása.

Pártvacsora. *Az Egységes Községi Polgári Párt* és a *Polgári Egység Klubja,* szokásos hétfőesti vacsoráját e héten is nagy érdeklődés mellett tartotta meg. A nagyszámú résztvevők között megjelentek *Kozma* Jenő, *Becsey* Antal, *Payr* Hugó, a párt vezetőségének tagjai, számos országgyűlési képviselő, több városi főtisztviselő és a várospolitikai élet sok előkelősége.

Százágyas menhelyet nyit meg a VIII. kerületi Vöröskereszt Egyesület. A józsefvárosi Vöröskereszt Egyesület *Payr* Hugó országgyűlési képviselő irányításával messzemenő akciót indított *a legszegényebb néposztály* megsegítésére. A mozgalom eredményeképpen *szerdán délután 5 órakor* adják át rendeltetésének a Kálvária-tér 18. szám alatti *százágyas menhelyet,* ahol egyelőre éjszakai elhelyezést kapnak a jelentkezők, később azonban meleg ételt is kiszolgáltatnak a számukra. Az ünnepélyes megnyitáson *a kerület egész vezetősége megjelenik.*

Megnyílt a balatonkenesei fényképpályázat kiállítása. A Budapest Sport Egyesület fényképező szakosztálya és a Székesfővárosi Alkalmazottak Segítő Alapja által kiírt *balatonkenesei* fényképpályázaton elfogadott képek kiállítása a FANSz Mária-u. 10. szám alatt lévő kaszinóhelyiségében szombaton ünnepélyes keretek között megnyílt. *Ágoston* Géza dr. árvaszéki elnök, a fényképészeti szakosztály elnöke üdvözölte *Liber* h. polgármestert, a bírálóbizottság elnökét. *Liber* Endre h. polgármester megnyitó beszédében megemlítette, hogy a bírálóbizottságnak igen nehéz szerepe volt, mert a kiállítók mindegyike értékes és szép munkát végzett. Elismerését és köszönetét fejezte ki a szakosztálynak, mely egyéves fennállása alatt ily szép és eredményes munkát teljesített. A bírálóbizottságban *Liber* alpolgármester elnöklete alatt *Bednárz* Róbert prelátus és dr. *Kabakobits* József törvényhatósági bizottsági tagok, a Segítő Alap felügyelőbizottságának tagjai, *Csánky* Dénes festőművész, dr. *Lamotte* Károly tanácsnok, továbbá dr. *Spannberger* Alajos tanácsnok, ügyvezető-alelnök, dr. *Budó* Jusztin főtitkár, *Dulácska* Jenő igazgató és *Haury* István aligazgató, dr. *Ágoston* Géza elnök és *Behyna* Miklós igazgató vettek részt.

Véssei Ede gázgyári igazgató előadása a gázgyártásról. A Kir. Magyar Tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Kar Magángazdaságtani Intézet Szemináriumának december 1-én (csütörtökön), d. u. 5 órakor, a Kar aulájában (IV., Szerb-utca 23., I. em.) *Véssei* Ede dr., a Székesfőváros Gázműveinek vezérigazgatója *„A gázgyártás szerepe és jelentősége közgazdasági életünkben"* címmel előadást tart.

Payr Hugó a közterhek emelése és a tisztviselői fizetések csökkentése ellen. A *Budapesti VIII. kerületi Józsefvárosi Kör* szombaton este a kör tagjainak és a kerület nagyszámú polgárságának részvételével évadnyitó vacsorát tartott. Előbb *Szabó* Sándor elnök üdvözölte a borgazdákat, *Kiss* József udvari tanácsost és *Lengyel* Endre kormányfőtanácsost, majd *Lengyel* Endre beszédében rámutatott, hogy a mai súlyos időkben *fenntartás nélkül követni kell Gömbös Gyula miniszterelnököt,* aki testvéri összefogást hirdet s akinek mindent átfogó kormányzati programja és célkitűzései nyujtanak egyedül lehetőséget csonkaországunk fenntartására és fejlődésére. *Payr* Hugó országgyülési képviselő, törvényhatósági tanácstag örömmel állapította meg, hogy az utolsó 13 hónapos tespedés után *minden lendülettel és energiával vette kezébe Gömbös Gyula miniszterelnök a kormányzatot.* Bátor és szimpatikus külpolitikai szereplése, belső gazdasági kulturális és szociális programja reményt nyujtanak arra, hogy elszigeteltségünkből és a mai súlyos gazdasági válságból megtaláljuk a kivezető utat. *Gömbös* Gyula, a magyar politikában eddig ismeretlen új stílussal lépett fel. Hűséggel kívánja a miniszterelnököt követni, feltétlen *híve a felesleges kiadások megszüntetésének, a felesleges intézmények lepítésének, egy csökkentett létszámú, de jól fizetett tisztviselői kar szervezésének, a kereskedelem és ipar támogatásának.* Határozottan *ellenzi a további fizetéscsökkentést és a közterhek emelését.* Igéretet tett, hogy a Józsefváros és a Józsefváros polgárságának érdekeit minden tőle telhető eszközzel támogatni fogja. A jelenlevő polgárság lelkesen ünnepelte képviselőjét.

Szorulásban szenvedőknél az „Igmándi" víz válik be legjobban.

Jön a Mikulás, jön a karácsony és még talán soha nem volt olyan kevés a pénz, mint most. Gondoskodjék előre, hogy szeretteinek Mikulás és karácsonyi ajándékát biztosítsa. Fillérenként megtakaríthat 3 pengőt és ha egy kis szerencséje van, az 59-ik Államsorsjátékon, melynek húzása már december 6-án feltétlenül meglesz, 40.000 pengőt is nyerhet. A sorsjáték bevételeit jótékonycélra fordítják, ha nem nyer, jótékonyságot gyakorol.

Legszebb iparművészeti targyak
Schönwald iparművészeti üzlete
Váci-utca 25. Piarista-utca sarkán.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐ-MESTER
BUDAPEST,
I., ATTILA KÖRUT 2. TEL.: 562—51

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84.
Budapest, X., Korponai-u. 11.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező és bitumenépítő vállalata. Budapest, I ker., Németvölgyi út 33. Tel. 57-9-91

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföldi út 1. Tel: 59-9-68

HACKER EMIL
okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 29-95

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

59. M. kir. Állami sorsjáték
17.000 nyeremény 250.000 ar. pengő értékben
Főnyeremény:
40.000 arany pengő
Nyeremények:
20.000 arany pengő
10.000 arany pengő
2-szer 5.000 arany pengő
4-szer 2.500 arany pengő
6-szor 2.000 arany pengő
10-szer 1.000 arany pengő
és még több nyeremény, melyek mind készpénzben fizettetnek ki
Húzás december 6-án Mikulás napján
Sorsjegyárak:
Egész 3·— ar. P
Fél 1·50 ar. P
Kapható minden bank, sorsjegyárusítónál és dohányt. zsdében. Postai rendeléseket a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesíti a m. kir. Pénzügyigazgatóság Budapest, V., Szalay-utca 10.

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Kőszállítást: Badacsonyi Bazaltbánya Rt., Dunántúli Mész-, Tégla- és Kőipari Rt., Sághegyi Bazaltbánya, Frank István, Solymosi és Farkasmályi Kőbánya, Szobi Kőbánya, Zalahalápi Bazaltbánya, Zinner Manó.

1300 darab csatornázási vasszerelvény szállítását: Ujrich B. J. 28.812 pengő vállalati áron.

Új versenytárgyalási hirdetések

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

A polgármester versenytárgyalást hirdet: a közkórházakban összegyűlő 1933. és 1934. évi moslékmennyiség értékesítésére. Ajánlat tehető december 5-én délelőtt 10 óráig a közegészségügyi ügyosztályon.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A vásárcsarnok vágányeltávolítási munkáira pályáztak: Kiss Jenő 9877, Ámon Antal 9991, Szendrő Zsigmond 11.162, Lukács Sándor 11.959, Szegedy Béla 12.107, Halmos István 12.689, Seif Gyula 13.479, Reinisch és Wohl 14.543, Schäfer Károly 14.755 pengővel.

A Rókus-kórház kőműves munkáira pályáztak: Szentpály és Társa 3122, Lőrinczi Mihály 8597, Pinkay Károly 3732, Szabó Mihály 2870, Eisler és Simon 3967, Liebhárdt Béla 4191, Robelly Aladár 4207, Stern Imre 4291, Hajós József 4416, Hlatky József 5049, Rozsnyai és Enökl 5676, Egri Bálint 5676 pengővel.

A Németvölgyi-u. elemi iskola zuhanyfürdő szerelési munkáira pályáztak: Tholt István 4414, Buchta Károly 4537, Kolbányi és Pákozdy 4601, Riemer Miksa 4932, Csepay Jenő 4998, Thiergärtner és Stohr 5269, Vozáry Pál 7074 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

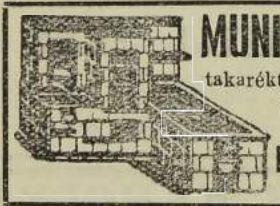
Építőipar részvénytársaság
Budapest, VIII., Baross-utca 15. szám
Asztaltgyár és anyagtelep
IX., Gubacsi-út 37 szám.
Telefon 411—49.

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-u'ca 44. Telefon J. 412 43

DR. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési, fedési-, aszfalthő- és hangszigetelési munkáka,
BUDAPEST, EÖTVÖS-UTCA 21. TELEFON: AUT. 272-75

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

PICK LÁSZLÓ
Teherautó-fuvarozó
VI., Kar'ács-utca 2?. Te efon: 91—5 20.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906-02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készit: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

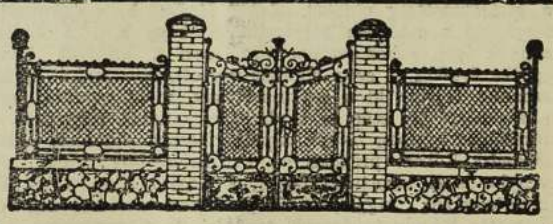
Kartelen kívül
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállít: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket
legjobb minőségben
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—8—58.
Gyár: X., Gyömrői-út 40. Tel.: J. 38—9—17.

Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapittatott: 1866. Telefon: 21-8-04.
Szivattyuk. Mótorok.
Műszaki és üzemszükségleti cikkek.

Szárnyszivattyu
Házi villamos viselláló

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 103—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

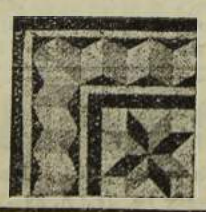

VASS ÉS KOVÁCS
RODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon: Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, VI., Lehel-u. 8.
Telefon: 902—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyűrűk, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., Dráva-utca 5. Telefon: 91—7—65.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: LIPÓT 914—46

Munkáiért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ-védjegyű anyagot építi be
Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntödéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

Bontasra kerülő épületekért legnagyobb arat tizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

Alapittatott: 1880
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124
Telefon: Aut. 952—89.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás, Hidegen kenheto tetőmázok asfaltból, gummiból, klöntő asfalt, asfalt coulé.

Petrász László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII, Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Gőz- és vizszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszíjak. Mindenféle műszaki cikkek

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77

ZOMÁNCTÁBLÁK
Deutsch István és Társa
Budapest, IV., Prohászka Ottokár-u. 10
TELEFON 835-99

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon Aut. 870—26

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusítja: **Bürgermeister Ferenc Utóda,**
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 december 7. — 49. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ♦ Postacsekk: 40.424

A legelső

magyar asszony: *Horthy* Miklósné, a kormányzó felesége, a napokban nyitotta meg a fővárosi óvodák huszonötödik gyermekotthonát. Magának a főváros szociális gondolkodásának is nevezetes mérföldköve ez az esemény, de ebből az alkalomból igazán *legelsősorban a főméltóságú asszonnyal szemben kell leróni Budapest lakosságának a hála adóját.* Mert ezeknek a gyermekotthonoknak igazi megteremtője és fenntartója nem a főváros, hanem a kormányzó felesége.

Ennek a huszonötödik gyermekotthonnak a megnyitása akkor történt, amikor a kormányzó feleségének nagyarányú akciója folyik az ország nyomorának enyhítésére. Ez a hatalmas tevékenység, amely minden esztendőben nagyszerű gyümölcsöket hozott, ezidén még az eddiginél is nagyobb várakozást kelt. Amikor az ország gazdasági erői összezsugorodtak, a legelső magyar asszony jótékony tevékenységétől várja mindenki a legnagyobb sikert. Az a lenyűgöző lelkesség, amely a kormányzóné akciójából kisugárzik, az az önfeláldozó tevékenység, amellyel *akcióját minden adminisztrációs költség nélkül bonyolítja le,* kétségkívül magával ragad mindenkit, akiben egy szemernyi emberi érzés maradt és akinek van még egy magától megvonható fillérje. Akik közelről látták ennek a páratlan országmentő munkának a terjedelmét és a lendületét, azoknak csak bámulattal kell eltelve lenniök, ha tudják, hogy ezzel az akcióval párhuzamosan még *a fővárosi óvodák gyermekotthonairól is a főméltóságú asszony gondoskodik.*

A huszonöt gyermekotthon közül a most megnyilott Maglódi-úti a hatodik olyan otthon, amelynek fenntartásáról *Horthy* Miklósné maga gondoskodik, természetesen a maga köré gyűjtött lelkes és tevékeny hölgybizottság segedelmével. A főváros ezeknek a gyermekotthonoknak csak a megteremtését vállalja, az intézmények további fenntartása a főmagasságú asszony gondjaira tartozik.

A mai szívtelen, szomorú világban Budapest polgársága hálától mélyen eltelve köszöni a legelső magyar asszonynak ezt a csodálatos áldozatkészséget és lelkes munkát.

Nehezen fizet

a főváros, mindig nehezen is fizetett. Ma azonban igazán illenék, hogy ezt a szomorú régi tradiciót végre sutba dobják. Mert most nemcsak rettentően racionalizáló világot élünk, hanem szomorú körülmények közé jutottunk valamennyien. A racionalizálás a városházán jó kezekben van, ha majd életbelépnek azok a bölcs ideák, amelyek ennek a munkának a során felvetődtek, bizonyára minden másképpen lesz.. Ma azonban a polgármesternek újabb és újabb rendeletet kell kiadnia, hogy *a fővárosi hivatalok és intézmények nyomban fizessék ki az esedékes számlákat,* mert ma sem az iparos, sem a kereskedő, aki a fővárosnak szállított, nem tud várni a pénzére.

Rosszemlékű békebeli szokás volt a városházán, hogy az iparost és kereskedőt, aki néhány garast keresett a fővárosnak szállított árujával, vagy munkájával, vérig elkeserítik a számlák kifizetésénél. Egész legendakör született meg arról, hogy hány kilincset kell lenyomni, hány aláírást, hány bélyegzőt kell elszenvedni addig, amíg a városházán pénzhez jut az ember. Ennek a korszaknak azonban már régen véget akarnak vetni, rendelet rendeletet követ és nem tudjuk már, hogy hányadik a sorban a polgármester legújabb intézkedése, amely akármilyen erélyes is, mi nagyon féltjük minden gyors elintézésnek örök ellenségétől: *a kürthatatlan copftól.*

A polgármester mostani rendelete azonban nem lehet sablonos megismétlése egy régi, örök figyelmeztetésnek, amelynek szava eddig mindig pusztába hangzó szó volt. Hogy ez a mostani rendelet megszületett, Budapest gazdasági élete köszönettel veszi, de egyúttal a városházi copftulajdonosok és rosszindulatú amerikázók vegyék azt is tudomásul, hogy a közvélemény árgus szemekkel fogja figyelni nemcsak azt, hogy engedelmeskednek-e a polgármester rendeletének, hanem azt is, hogy kik azok, akik nem engedelmeskednek. Az ipart és kereskedelmet minden erővel meg kell védeni.

Keresztes-Fischer Ferenc dr.
belügyminiszter az üzemi kérdések rendezését várja a főpolgármestertől
A belügyminiszter nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak az időszerű városházi kérdésekről

Az üzemi bizottság működésének befejezése után most a polgármesternek a jelentéshez fűzött előterjesztése foglalkoztatja az illetékes köröket. Nagy érdeklődéssel várják *a belügyminiszer állásfoglalását,* aki nem egyszer hangot adott annak a felfogásának, hogy az általános közérdeket nem szolgáló döntés fennforgása esetében a maga jogkörében tesz megfelelő intézkedéseket.

A városházi problémákról folytattunk rövid beszélgetést

KERESZTES-FISCHER FERENC dr. belügyminiszterrel,

aki parlamenti dolgozószobájában fogadta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát. Megkérdeztük a belügyminisztert, hogy *mit vár elsősorban Huszár Aladár dr. főpolgármesterségétől,* akinek eddigi munkássága is ékes bizonyságul szolgál arra, hogy teljes erővel ápolja az állam és a főváros harmóniáját.

— **Az új főpolgármester elsőrendű közigazgatási és gyakorlati szakember, akinek működése csak üdvös eredményeket hozhat a főváros számára,** — *majd így folytatta:*

— **A legközelebbi teendők közé tartozik a messzemenő takarékosság végrehajtása az egész vonalon és mert ez a törekvés, úgy látom, sikerrel biztat, következik az üzemek revíziója és az üzemek kérdésének a rendezése. Ezekben kell, hogy a főpolgármesternek legközelebbi tevékenysége kicsúcsosodjék. Mostanában magam is leginkább az üzemi kérdéssel foglalkozom és igyekszem azt minél előbb megfelelő megoldáshoz juttatni.**

A belügyminiszter nyilatkozata után feszült kíváncsiság irányul az üzemi bizottság jelentésének további sorsa felé. Értesülésünk szerint a döntés gyors ütemben megtörténik és új utat nyit az üzemi politikában.

Fabinyi Tihamér dr.
kereskedelmi miniszter nyilatkozik a főváros és a bánhidai centrálé egymásközötti viszonyáról

Az új esztendő első napja mindig új megállapodásokat, vagy a régi egyezmények meghosszabbítását szokta jelenteni a főváros és a bánhidai centrálé egymásközötti viszonyában. Minden, a főváros áramellátására vonatkozó megállapodás ugyanis az év végén lejár és már előzőleg megindulnak a tárgyalások az új feltételek megszabása, vagy az eddigi állapot prolongálása érdekében. Talán lehet úgy nevezni, hogy a két tényező kapcsolatában közel *kétéves ex-lex állott be, mert sem az elmult év januárjában, sem pedig a folyó év kezdetén új megállapodás nem jött létre.*

A két tényező viszonyának a közeljövőben való alakulásáról kérdést intéztünk

FABINYI TIHAMÉR dr. kereskedelmi miniszterhez,

aki a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— **Az én tudomásom szerint a bánhidai centrálé és a főváros között létesült kapcsolatban ezideig nincs semmiféle változás, de amennyiben a szerződésre vonatkozó tárgyalások szükségessé válnak, úgy az bizonyára idejekorán meg fog történni. A fővárosnak szükséges áramszolgáltatás a centrálé részéről természetesen zavartalanul folytatódik. Egyelőre bizonyára provizórium alapján, mert hosszabb lejáratú, vagy pedig megváltoztatást igénylő szerződés tárgyalása feltétlenül hosszabb időt kívánna. Nem hiszem, hogy a közeljövőben a mai állapotokban bárminéven történő változás beálljon.**

*

A kereskedelmi miniszter fentközölt nyilatkozatának kiegészítéseképpen

illetékes városházi helyen

a következő felvilágosítást kaptuk:

— A bánhidai centrálé prosperitása szempontjából van jelentősége annak, hogy *új megállapodás létesüljön a fővárossal,* azonban még ma is az a helyzet, hogy

a két év előtti négyfilléres elszámolási alapár van érvényben.

Ez az ideiglenes elszámolási egység azonban nem kielégítő egyik félre sem és talán a mutatkozó ellentétek okozzák, hogy a legkényelmesebb megoldást választották, amikor *a provizórikus egység érvényét évről-évre kitolták.* A vita tárgya természetesen az önköltségi ár, amelynél élesen divergálnak a felfogások: a főváros azt vallja, hogy a kelenföldi telep önköltségi ára négy fillér, a bánhidai centrálé szakértői pedig azt igyekszenek kimutatni, hogy *a főváros legmodernebb telepének egységára a négy fillért túlhaladja.*

A főváros nem fizethet többet, mint amilyen áron saját telepe termel, viszont a bánhidai centrálé magasabb árat kíván,

hogy annuitásos törlesztési kötelezettségeit maradéktalanul teljesíthesse.

— Közeledik a január eleje, tehát mindkét oldalon folyik az adatgyüjtés a régóta húzódó vita eldöntésére, ám mert ezt a szemre oly kisjelentőségűnek látszó problémát eddig sem tudták közmegelégedésre eldönteni, *nem valószínű, hogy ezúttal kialakuljon a mindkét részről elfogadható egységár. Mi következik ebből?*

A négyfilléres provizórikus megegyezést a jövő évre is meghosszabbítják

mindaddig, amíg hosszúlejáratú szerződést vagy pedig más tranzakciót nem kötnek.

*

Értesülésünk szerint *Tormay* Géza kereskedelmi államtitkár, aki a *Dunántúli Villamossági Részvénytársulatnak* elnöke, még az újév előtt magához kéreti a székesfőváros vezetőit, hogy a kérdés elintézése körül megfelelő helyzetet teremtsen.

Kiterjesztik a szociális gyermekvédelmet a 3-6 éves gyermekekre is

Minden óvoda mellett védőintézet és napközi otthon létesül

Szombaton délelőtt nyitották meg a főváros maglódi-úti gyermekotthonát. A megnyitáson jelen voltak: *Horthy* Miklós kormányzó felesége, *Huszár* Aladár főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester és *Liber* Endre alpolgármester, továbbá nagyszámú előkelő közönség. A főváros vezetősége már évek előtt tervbevette, hogy az óvódákat kiegészíti gyermekotthonokkal, hogy a szegény szülők gyermekei kora reggeltől késő estig gondozást és táplálékot kapjanak. A most megnyitott intézet *a huszonötödik* gyermekotthon *és a hatodik olyan gyermekotthon, amelynek fenntartásáról a kormányzóné és a hölgybizottság saját költségén gondoskodik.* *Sipőcz* polgármester üdvözölte a kormányzónét s annak a reményének adott kifejezést, hogy a társadalom és a hatóságok együttműködésével, a kormányzóné támogatásával, még több ilyen gyermekotthonnal gazdagodik a főváros.

Az ünnepség lezajlása, az új gyermekotthon megnyitása után a *Fővárosi Hirlap* munkatársa

Szendy Károly dr.
tanügyi tanácsnokkal

beszélgetett, aki a főváros további terveiről a következőket mondotta:

— Régi terve a fővárosnak a szociális gyermekgondozás megreformálása. A csecsemőkről egészen hároméves korig gondoskodnak a védőintézetek, de

a 3—6 év közötti gyermekekről nincs gondoskodás.

Hatéves korban azután újra az iskola veszi pártfogásába a gyermekeket. Mindenekelőtt tehát a legjobban megsegítésre és gondozásra szoruló 3—6 éves generációról kell tehát gondoskodni. A kisdedóvók volnának hivatva ennek a szerepnek a betöltésére, de egyre jobban nyilvánvaló, hogy *az óvoda tulajdonképpen idejétmult intézmény, amely mai formájában nem tud rendeltetésének megfelelni.* Nincs kapcsolata az élettel, nem átmenet az iskolához és ez az oka annak, hogy az óvódák régi formájuk mellett lassanként elnéptelened-nek. A fővárosnak az a szándéka, hogy

minden óvoda mellett védőintézetet, napközi otthont is létesitsen.

Nyolcvannyolc közül a mai napig sikerült huszonöt óvodát ilyen intézettel tökéletesíteni. Hogy mennyire helyes ez a reform, azt legjobban bizonyítja, hogy az ilymódon átszervezett óvodák gyermekeinek létszáma mindenütt *három-négyszeresére emelkedett,* mert a szülők boldogan, megnyugodva bízzák kicsikéiket az intézetek gondozására.

— Most végezzük azokat a számításokat, hogy milyen anyagi eszközökkel tudnánk ezt a gyermekgondozási reformot az egész vonalon végrehajtani. Bár a főváros pénzügyi helyzete igen nagy akadálya minden reformtörekvésnek, mégis megvan a reménynünk arra, hogy kellő körültekintéssel, gyakorlati megoldások helyes alkalmazásával

sikerül olyan formát találni, amelynek segítségével tervünket megvalósíthatjuk.

Kalkulációkat végeztünk arra nézve, hogy alakulnának a kiadások abban az esetben, ha nem főzetnénk minden intézetben külön, hanem meleget tartó termoszedényekben egy-egy konyháról szállíttatnánk az ételt több intézetbe. Úgy látom, hogy olyan megoldásnak kínálkozik, amivel ha nem is százszázalékosan, de nagyrészt meg tudjuk a kérdést oldani.

*

Az óvodareform kapcsán a szociális gyermekvédelem terén, a gondozási határ kiterjesztésével, illetve az egyes gondozási területek összekapcsolásával olyan eredmények érhetők el, amelyekre nyugodtan tekinthet majd a főváros áldozatkész közönsége.

Kristálypavillon a Hangli helyén

Fényes ajánlatok a vigadótéri kioszk új bérletére
Már a jövő héten meghirdetik az új pályázatot

A városgazdasági bizottság ülésén a vigadótéri kioszk lebontása ellen foglaltak állást és ezzel a városházán az a felfogás alakult ki, amely a Hangli fenntartását kívánja és nem tartja időszerűnek a Vigadó-tér költséges átrendezését. A polgármester ilyen értelemben terjeszt javaslatot a törvényhatósági tanács legközelebbi ülése elé, azután nyomban pályázatot hirdet a főváros a kioszk és a Vigadó-kávéház ezidőszerint gazdátlan helyiségének ötesztendős bérletére. Érdekes és meglepő, hogy a már-már halálraítélt és évek óta tényleg agonizáló Hangli bérbevétele iránt milyen *óriási érdeklődés* nyilvánul meg máris, holott még nem történt meg a bérleti hirdetmény kibocsátása és a feltételek megállapítása sem. Szinte érthetetlen, hogy a mostanáig lebecsült és hanyatló kioszk bérletére a legkitűnőbb és legelőkelőbb szakemberek, vállalkozók pályáznak.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

beavatott helyen

érdeklődött a jelentkezők és a befutott ajánlatok iránt s a következő érdekes konkrétumokat tudta meg.

— Amióta nyilvánosságra került a városgazdasági bizottság állásfoglalása, hogy a Hanglit nem fogják lebontani, hanem ötesztendőre újra bérbeadják ,alig múlik el nap, hogy komoly ajánlkozók ne kopogtassanak a városgazdasági ügyosztályban.

Érdeklődéseikkel, propozicióikkal, szinte túllicitálják egymást.

A bérlőjelöltek között szerepel a *Gellért-szálló vendéglőse* is és kívüle még egész sora az ismert pesti kávésoknak és vendéglősöknek. Jelentkezett a városszerte ismert *Lukács-cukrászda tulajaonosa* is, aki a hajdani városligeti Gerbaud-pavillonhoz hasonló szórakozóhelyet akar a Dunaparton létesíteni. Ez a cukrászda nagy invesztíciókra is hajlandó. Még érdekesebb talán az az ajánlat, amely egyik *milánói nagyvendéglő* tulajdonosától származik. Az egyik jelentkező már konkrét ajánlatot tett az összegszerűség tekintetében is. Hajlandó *50.000 pengőt előre lefizetni és bér fejében a forgalom 10 százalékát kínálja.* Van egy olyan érdeklődő, aki abban az esetben, ha a főváros öt esztendő helyett tizenkétéves szerződést köt vele, hajlandó a mostani kioszkot lebontani és egy teljesen újat építeni. Ez a vállalkozó már elkészíttette az új kioszk terveit is.

Az újjászülető Hangli a mainál lényegesen alacsonyabb lenne, úgyhogy a Vigadó-épület klaszszikus szépségű homlokzatát nem takarná el, a falai pedig teljesen üvegből készülnének.

A kioszk falait úgy szerkesztenék meg, hogy a tavaszi, a nyári és az őszi hónapok alatt azokat el is távolíthatnák és a meleg időszakban csak a tartóoszlopok és a tető maradnának meg, úgyhogy a Vigadó frontja tulajdonképpen teljesen felszabadulna. A konyhát, az összes üzemi helyiségeket, a vendégek mosdóhelyiségeit, a hűtőberendezést, mind a szuterénben helyeznék el. Ez az ajánlkozó azt ígéri, hogy a Vigadó-térre artisztikus *kristálypavillont* varázsol, ami idegenforgalmi szempontból vonzó attrakciója lenne Budapestnek.

*

A főváros vezetősége természetesen egyik jelentkezővel sem tárgyalhat még ezidőszerint és a befutó ajánlatokat is csak egyszerűen tudomásul veszi. A bérletet nyilvános versenytárgyalás útján fogják kiadni, még pedig a fenti tervek szerint csupán öt esztendőre. A vigadótéri kioszkot önállóan nem adja bérbe a főváros, hanem ezúttal is a Vigadó-kávéházzal együtt.

ÓVJA MEG AZ IDEGEIT!
KÁVÉ ÉS TEA HELYETT IGYON INDIÁN VÉDJEGYŰ
BRASIL-MATTE-VERA-T
A MATTE-VERA NEM IDEGESIT ÁLMATLANSAGOT NEM OKOZ, MEGNYUGTAT ÉS TÁPLÁL.
HASZNÁJLÁK: KÓRHÁZAK, ISKOLÁK, NAPKÖZI-OTTHONOK
ÁRUSITJÁK AZ ÖSSZES SZAKÜZLETEK.
BRASIL-MATTE-VERA BEHOZATALI VÁLLALAT BUDAPEST

HUTTER ÉS SCHRANTZ RT
Budapest, X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár: VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Műkövet, műkőhöz minden színben zúzalékot olcsón szállít a BUDAPESTI KŐGYÁR (Hämmerle Adolf utóda) Budapest V., Visegrádi-u. 65. Telefon: 906—37.

WC FÜRDŐkád, kályha, mosdó, stb. szabott áron C. Hubert Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67

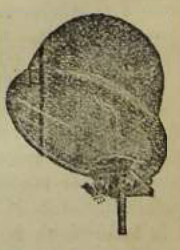
TICHLER JÁNOS papirárú és gyógyszerészeti papiráruk gyára Budapest, VI., Ó-utca 37. szám. Telefon: 297—48
Gyártmányai: Minta-érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzék-táskák, pénzszalagok, gabonazsákok, mag-, cukorka-, kávé-, tea- és füszerzacskók — Bérmunkákat a legutányosabban vállal.

FISCHER MIKLÓS és FIA TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

MIERT KELL, HOGY ÖN A MIRA VIZEKET HASZNÁLJA?
MERT a MIRA keserűvíz 55 perc alatt teljesen görcsmentesen hat, íze kellemes, szine fehér, ára a legolcsóbb
A MIRA glaubersós gyógyvíz ötszörösen nagyobb gyógyerejű, mint a karlsbadi víz, nem kell külön sót hozzáadni. — Kaphatók: gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfömök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

Leukoplast
magyar gyártmány

KÖDBEN akadálytalanul vezetheti autóját BOSCH-ködlámpával 45.—

Három felsőházi helyre tart igényt az Egységes Községi Polgári Párt

Nem gyakorol befolyást a párt a szellemi szükségmunkára — Sűrítik a járatokat a villamosforgalomban — Tárgyalások az Operaház kártalanításáról

A főváros közgyülésének egyik legközelebbi teendője *a felsőházi tagok megválasztása,* amely iránt minden oldalon élénk érdeklődést tanusítanak. Különösen figyelemreméltó a szociáldemokraták fellépése, amely párt a legutóbbi felsőházi tagválasztáskor kijelentette, hogy nem kíván résztvenni a felsőház munkájában. A főpolgármesternél tartott minapi pártközi megbeszélésen azonban *a szocialisták módosították régebbi felfogásukat és ők is helyet kívánnak a hét felsőházi pozícióból.* Ugyancsak bonyodalmassá válhatik a *póttagok választásának* kérdése is. A felsőház tudvalevően csak *négy rendes tagot, névszerint Bódy Tivadart, Gaár Vilmost, Joanovich Pált és Szigeti Jánost sorsolta ki, a póttagok kisorsolását mellőzte.* A főváros felsőházi tagválasztó közgyülésének összehívásánál hivatkozik az 1926. évi XII. törvénycikk 9. §-ára, amely világosan kimondja, hogy: *„Mind az első választás, mind a később ötévenként tartandó választások alkalmával a legközelebbi választásig terjedő hatállyal mindig ugyanannyi póttagot is kell választani, mint amennyi felsőházi tagot azzal az alkalommal választani kell."* Minthogy a fővárosnak *hét rendes és hét póttagja van a felsőházban,* a törvény értelmében a december 9-én tartandó közgyülésen a négy felsőházi taggal egyidejüleg négy póttagot is választanak, amely esetben a fővárosnak *hét felsőházi tag mellett tizenegy póttagja lenne.* Ezt a közjogi sérelmet tehát feltétlenül korrigálni kell. A valószínüleg nagy vitákra vezető kérdésről

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros számára biztosított hét felsőházi tagsági hely régebben úgy oszlott meg, hogy *abból három az Egységes Községi Párt, négy pedig a Keresztény Községi Párt részére jutott.* A legutóbbi időközi választáson szavazattechnikai okok miatt az *Egységes Községi Polgári Párt* elvesztette az egyik helyet és ezzel egyik legképzettebb tagja, *Glückstha*l Samu megfosztatott attól, hogy értékes tudását a törvényhozásban érvényesítse. A most megejtendő választásnál mi

kénytelenek vagyunk ragaszkodni az eredetileg birtokolt három helyhez,

ám, hogy a kisebbségi pártok igényeit is honorálhassuk: esetleg, mérsékeljük igényeinket, de akkor a *Keresztény Községi Pártnak is áldozatokat kell hoznia,* hogy a parlamentarizmus elvének megfelelően, a közgyülés pártösszetétele a felsőházi delegátusok személyeiben is megnyilvánuljon. A póttagok választását a törvény intencióinak megfelelően fogjuk lebonyolítani.

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy mi az álláspontja a szellemi szükségmunka ügyében, mert ismét felütötte fejét az a gyanu, hogy *ez a szociális támogatás a politikai pártok diszpozíciója alá kerül:*

— Legutóbb a *Fővárosi Hirlap* hasábjain szögeztem le azt az álláspontomat, hogy *a szellemi szükségmunkában való részvételnél egyedül és kizárólag csak a rászorultság és a rátermettség lehet mérvadó.* Ehhez a felfogásomhoz csatlakozott az a cselekedet, hogy

a pártunk által összeállított igénylők névsorát nem mint követelést juttattuk el a polgármesterhez, hanem csak mint kérést:

vizsgálja át a polgármester szakközegei útján a listán szereplők anyagi helyzetét és válogassa ki mindazokat, akiket az akcióban részeltetni kíván. *A párturalmi, vagy hatalmi gesztusnak tehát a szellemi szükségmunkához részünkről semmi köze sincs.*

A *közlekedési* kérdésekre tereltük a beszélgetést és érdeklődtünk, hogy mikor lépnek életbe, különösen a villamosvasutaknál a forgalom javitását célzó intézkedések.

— A közlekedési szakbizottságot néhány napon belül ülésre hívom össze, — mondotta — ahol az illetékes referensek előterjesztik a BSzKRT téli menetrendjét. Ennek a keretében számos lehetőség nyilik a mai kirívó esetek megszüntetésére és a törekvés főleg arra irányul, hogy

sűrítsük a járatokat mindazokban a relációkban, ahol az utasok nagyobbmérvü jelentkezése ezt indokolja.

A feladat nem könnyű, mert sok bajt kell orvosolni, azonban hiszem, hogy megfelelő körültekintéssel sikerül a villamosforgalmat elviselhetőbbé alakítani.

*

Elmondotta még Kozma Jenő, hogy az *Operaház elmaradt szubvenciójának kárpótlásáról intern tanácskozások folynak.* Az összes tényezők vallják azt a nézetet, hogy ennek az elsőrendű kultúrintézménynek a háborítatlan működése elsősorban Budapestre jelent kimagasló érdeket.

Hétfőn átvették a belügyminisztériumban a főváros költségvetését

A jóváhagyás még ez évben megtörténik — Az átvizsgáláshoz meghivják a főváros képviselőit

Azokat a módosításokat, amelyeket a főváros közgyülése a jövő évi költségvetésben elrendelt, a pénzügyi osztályban végrehajtották és a most már kész költségvetés *a belügyminiszter és a pénzügyminiszter szigorú felülbirálását várja. Homolyay* Rezső dr. tanácsjegyző, a költségvetés főelőadója, hétfőn adta át a belügyminiszterium illetékes osztályán a végleges költségvetést, hogy ezzel az aktussal a városházán lezáródjék ennek a hatalmas munkának az utolsó fejezete.

A költségvetés jóváhagyásáról, valamint annak miként való technikai elintézéséről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A belügyminiszterium, az eddigi szokásoknak megfelelően, először csak nagy általánosságban vizsgálja meg a költségvetés tételeit és ezt követően, az aktákat *nyomban átküldi a pénzügyminisztérium főosztályához,* hogy ott pénzügytechnikai szempontból a szükséges ellenőrzést lefolytassák. Mint minden évben, a pénzügyminisztériumban ezúttal is megteszik észrevételeiket, amelyeknek kíséretében *a költségvetés visszakerül a belügyminisztérium városi osztályába.* A jóváhagyás gyorsítása érdekében honosította meg a belügyminiszter azt a szokást, hogy

a költségvetés átvizsgálásához a főváros képviselőit is meghívják, akik a szükséges felvilágosítások megadásával segítségére vannak az illetékes tényezőknek.

Ezúttal is ez a jól bevált gyakorlat fog érvényesülni és reméljük, hogy *a legnagyobb takarékossággal készített költségvetés lényeges változtatásokon nem megy keresztül.* Úgy tudjuk, hogy a belügyminiszter nem késlekedik a jóváhagyással és reméljük, hogy ami már régen nem történt meg: *a jóváhagyott költségvetést még január eleje előtt visszaküldik a városházára.*

Nem rögziti a kormány 10 millió pengőben a főváros forgalmi adó részesedését

Még a nyár elején, amikor ismeretessé vált a textilfázisadó bevezetése, *Glückstahl* Samu egységespárti tanácstag inditványára feliratot intézett a főváros a kormányhoz, amelyben azt kérte, hogy *a forgalmi adó részesedést ne a Budapesten beszedett adóösszeg után állapitsa meg a kormány, hanem az egész ország forgalmi adó bevétele után.* A másik kérés az volt, hogy az évi forgalmi adó részesedést *10 millió pengőben* rögzítse le a pénzügyi kormányzat.

A napokban érkezett le *Keresztes-Fischer* Ferenc dr. belügyminiszter leirata, amelyben közli, hogy

a pénzügyminiszterrel egyetértően teljesíthetetlennek találja a fővárosnak azt a kérését, amely a főváros forgalmi adó részesedését az egész ország területén beszedett forgalmi adó alapulvételével, állapitsák meg

és az évi része-sedés összegét 10 millió pengőben lerögzitsék. A kormányleirat részletesen felsorolja azokat az elvi és pénzügyi okokat, amelyek a kérést teljesíthetetlenné teszik.

A főváros a kormány elutasító álláspontja ellenére sem mondott le eredeti kérelméről, hanem azt most az 1933. évi költségvetést kisérő *felterjesztésében,* kiegészítve, megismételte.

— A főváros, mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, *illetékes helyen,* kénytelen ragaszkodni eredeti állásfoglalásához és kérelméhez, mert azóta a borfogyasztási adó ötvenszázalékos leszállítása folytán

a helyzet lényegesen rosszabbodott.

A főváros forgalmi adó részesedése a mult évben még 12 millió volt, az idén már csak 10 millió volt előirányozva, de tényleg nem folyik be 8 sem. Jövőre még rosszabb lesz az eredmény, s ehhez jön még az a 3 millió hiány, ami a borfogyasztási adó leszállítása folytán áll elő.

Fabriola
SZINHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek szinháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69-5-04

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
96 filléres újdonságok! VI., Andrássy-út 39. 96 filléres újdonságok!

Párt és Klub

Nyugdíjasok szomorú küzdelme a Láb-kölcsönnel

A felsőházi tagok választásáról, a szellemi szükségmunka problémájáról és más aktuális dolgokról tárgyaltak az Egységes Községi Polgári Párt értekezletén

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Kozma* Jenő elnökletével értekezletet tartott, amelyen a jövő pénteki közgyülésen választás alá kerülő felsőházi tagsági helyek betöltésének kérdésével foglalkoztak.

Az értekezlet, több felszólalás után, felhatalmazta Kozma Jenőt, hogy a felsőházi tagválasztás kérdésében a törvényhatóság pártjaival szükségesnek mutatkozó tárgyalásokat lefolytassa.

A pártértekezlet ezután a törvényhatósági bizottság szerdai rendkívüli közgyűlésével kapcsolatban a *szellemi szükségmunka* problémájáról folytatott beható megbeszélést, majd *Becsey* Antal felszólalása után

Kozma Jenő beszámolt a fővárosnál tervezett gyakornoki állások megszervezésének előkészületeiről.

Oszoly Kálmán a nyugdíjasok helyzetével foglalkozott, majd *Petracsek* Lajos is hasonló értelemben szólalt fel és többek között rámutattot arra, hogy azok a nyugdíjasok, akik jóhiszeműen, a törvényesen megállapított nyugdíjra támaszkodva LÁB-kölcsönöket vettek fel és

kis családi hajlékot építettek, a legrettenetesebb nehézségekkel birkóznak a végrehajtott illetményredukciók következtében

és az a veszedelem fenyegeti őket, hogy a kötelezettségüknek nem tudnak eleget tenni. Kénytelenek lesznek megválni objektumaiktól, ez viszont az ingatlan árak krízisét idézné elő és egyébként is bizonytalanságot keltene az ingatlan árak körül. *Méltányosnak tartaná, ha a LÁB-kölcsönök kamatát mérsékelnék, különös tekintettel arra, hogy időközben a Nemzeti Bank is lényegesen leszállította a kamatlábat.*

Kozma Jenő válaszában kijelentette, hogy a párt, úgy mint a multban, ezentúl is minden befolyását és erejét latba veti, hogy a tisztviselők és nyugdíjasok méltányos és jogos kívánságait honoráltassa és helyzetüket megkönnyítse, legalább is elhárítsa egzisztenciájuk roszszabbodását.

A párt különböző kisebb ügyek után értekezletét 9 óra előtt berekesztette, majd

társasvacsora volt,

amelyen a klub és a párt tagjai nagyszámban voltak jelen. Többek között résztvettek a vacsorán: *Kozma* Jenő, *Usetty* Béla, *Petracsek* Lajos, *Payr* Hugó, *Scheuer* Róbert, *Ugron* Gábor és *Désі* Géza országgyűlési képviselők, *Gaár* Vilmos felsőházi tag, *Andréka* Károly főkapitányhelyettes, *Harrer* Ferenc, *Pompéry* Elemér, *Dorner* Gyula, *Glücksthal* Samu, *Becsey* Antal, *Lédermann* Mór, *Bánó* Dezső, *Wellisch* Andor, *Orova* Zsigmond, *Pintér* Jenő, *Héder* Lajos, *Csilléry* Béla, *Bárczy-Barczen* Gábor, átvátfalvi *Nagy* István, dr. *Krivoss* Árpád, *Oszoly* Kálmán, *Bayer* Antal, *Piazza* Győző, *Csorna* Kálmán, *Szécsi* Ernő dr. és még sokan mások.

Lelkes ünnepséggel avatták föl a Kelenföldi Társaskör új helyiségeit

A *Kelenföldi Társaskör* nagy ünnepélyességgel avatta fel Horthy Miklós-út 50. szám alattti új helyiségét. Az előkelő vendégsereg és több száz főnyi tag részvételével megtartott társasvacsorán elsőnek *Sümeghi* László dr., a Kör ügyvezető-elnöke, köszöntötte *Kozma* Jenőt, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökét és a megjelent képviselőket, tanácstagokat és bizottsági tagokat, majd *Kovács* József ny. tábornok lendületes beszéde után *Kozma* Jenő üdvözölte a Kört és annak kiváló vezetőjét, *Becsey* Antalt, akiben legkitünőbb munkatársát tiszteli a főváros közéleti küzdelmeiben. Elégtétellel állapította meg, hogy már nyolv éve hirdeti a polgári egység gondolatát, amely már kormányprogramra emelkedett. Végül felhívta a kerület polgárságát, hogy szeretettel tömörüljön vezérük, *Becsey* Antal és munkatársai köré.

A társasvacsora résztvevőinek lelkes éljenzése közben emelkedett szólásra *Becsey* Antal. A magas szárnyalású ünnepi beszédben történelmi visszapillantást vetett a kerület fejlődésére, hogy azután vázolja a fővárosi, elsősorban a kelenföld—lágymányosi polgárra a mai súlyos időben várható nehéz feladatokat. A természeti és históriai tényezők hatása alatt a kerületben a polgár a föld és kultúra, a város és a vidék szeretetében nevelkedett. Ezért készséggel dolgozik a főváros felvirágzásáért, a fürdővárosért és az idegenforgalom fejlesztéséért. A nemzeti és a keresztény gondolatot valljuk, de olyan értelemben, hogy ne emeljen, hanem döntsön válaszfalakat és e gondolat fellegvárai a kerületi kaszinók és társaskörök. Csüggedtséggel, tanácstalansággal nem lehet alkotó munkát végezni és ezért a mai ünnepi összejövetelről bizalommal köszönti *Gömbös* Gyulát és kormányát. Végül szeretettel emlékezett meg *Huszár* Aladár főpolgármesterről és *Ripka* Ferenc nyolc és fél évi kitünő munkásságáról.

Usetty Béla országgyűlési képviselő, a Ferencvárosnak a már épülő Boráros-téri híd révén szomszédos kerületnek üdvözletét tolmácsolta *Becsey* Antalnak és a vezetése alatt álló körnek és követelte, hogy a HÉV megváltásával kapcsolatban a közigazgatási intézkedéseket most már kövessék az egységesítő közlekedési rendszabályok. *Petracsek* Lajos dr. országgyülési képivselő a különböző hivatások és foglalkozási ágak harmóniájának szükségét hangoztatta, *Spannberger* Alajos kerületi elöljáró a kaszinó felvirágoztatására és tagjainak példás egyetértésére ürített poharat, *Szombathy* Kálmán a budai társszervezetek nevében üdvözölte új otthonában a Kelenföldi Társaskört, *Király* Kálmán h. tanácsnok a kerületi érdekek további felkarolását ígérte, *Dorner* Gyula pedig Sümeghy László ügyvezető-elnököt üdvözölte, akinek igen sok érdeme van abban, hogy a kerületbeli polgárságnak kellemes társadalmi otthont teremtettek a kör új helyiségében.

A társasvacsorán mindvégig lelkesen ünnepelték *Becsey* Antalt és lelkes munkatársait.

Kállay miniszter ünneplése. A *Belvárosi Polgári Kör* IV., Eskü-tér 8. alatti helyiségeiben december 6-án, kedden este ½9 órakor ünnepi vacsorát rendezett, elnöke, *Kállay* Miklós dr. földmívelésügyi miniszter névnapja alkalmából, amelyen a magyar közélet számos vezető tényezője is megjelent. *Girardi* Tibor üdvözölte *Kállay* minisztert, aki nagyszabású beszédben köszönte meg a kör tagjainak ragaszkodását.

A fővárosi tantestület nemzeti jelentősége. A székesfővárosi tantestület tagjai az *Egységes Községi Polgári Párt* akadémiautai helyiségében 600 terítékes vacsorát rendeztek. A vacsorára több mint ezren jelentkeztek, de a nagy helyiségek sem tudták befogadni az egybegyülteket, úgy hogy sokan kiszorultak a termekből. *Nemenyi* Imre nyug. kultuszminiszteri államtitkár, az *Egységes Községi Polgári Párt* állandó tanügyi bizottságának elnöke mondotta a vacsorán a megnyitóbeszédet, méltatta azt a hatalmas erőt, amit a székesfővárosi oktatótestület jelent, és méltatta azokat a benső kapcsolatokat, amelyek e hatalmas tábor és a párt között fennállanának. Elismerését fejezte ki *Kozma* Jenőnek, a párt elnökének, azokért a gondoskodásokért, amelyekkel a székesfővárosi tantestület ügyeit mindenkor a szívén viseli. *Vörös* István dr. tanár a tantestület tagjai nevében mondott köszönetet *Kozma* Jenőnek és a párnak, különösen kiemelve azt a nagyjelentőségü eredményt, amelyet a legutóbbi választásoknál, kinevezéseknél és igazgatói megbízásoknál a párt elért. *Erődy* Kálmán dr. főigazgató a tantestület szervezkedésének nagy jelentőségéről beszélt és kiemelte az Egységes Községi Polgári Párt *állandó tanügyi bizottságának rendkívüli jelentőségét*. Erődy főigazgató rámutatott arra, hogy a székesfővárosi tantestület tagjai egyre tömegesebben sorakoznak ebben a szervezkedésben, amit a mai összejövetel is bizonyít. Gyöngyöshalászi *Takách* Gyuláné a párt női tábora nevében szólalt fel és biztosította Kozma eJnőt az őszinte ragaszkodásról és nagyrabecsülésről. *Kozma* Jenő szólalt fel az elhangzott beszédek után és azzal kezdte, hogy csakugyan a családi tüzhelynél tanulta meg szeretni és becsülni a magyar pedagógusokat és nincs magyar politikus, aki azt mondhatná, hogy közelebb áll a tanügyi testülethez, mint ő maga. A párt a jövőben is teljes erővel áll a tanítóság mögé, akiknek a feladata az, hogy helyrehozzák azt, amit egyesek okoztak, akik a nemzeti egység eszméje helyett egy elvadult nemzetközi ideológia szolgálatába állottak.

További reformok következnek a közigazgatás gyorsítása érdekében

Január 1-én új szervek kezdik meg munkájukat a városházán

A polgármester hónapokkal ezelőtt megbízta *Gallina* Frigyes dr. tanácsnokot a fővárosi közigazgatás racionalizálásának előkészítésével, a közigazgatás egyszerüsítését célzó programm kidolgozásával. Az elmult néhány hónap alatt *Gallina* tanácsnok óriási munkát végzett, mert mielőtt javaslatait elkészíthette, legaprólékosabban átvizsgálta a meglévő közigazgatást és ügyszólván ügyosztályról-ügyosztályra, hivatalról-hivatalra haladva kellett megállapitania zokat az irányelveket, amelyek szerint a racionalizálás végrehajtható. A racionalizálás hatalmas munkájának első lépését a segédhivatalok megreformálásában látja *Gallina* tanácsnok és az erre vonatkozó rendeletet most adta ki *Sipőcz* Jenő polgármester. Az ügykezelés reformjának első fázisa január 1-én lép életbe és ugyanakkor nyitják meg a nagyközönség számára az évtizedek óta nélkülözött *tudakozó irodát*, ahol a városházi labirintusban tájékozatlan ügyes-bajos embereknek minden felvilágositást megadnak, hogy ne kelljen többé emeletről-emeletre, ügyosztályról-ügyosztályra, szobáról-szobára szaladgálniok, ha valamit meg akarnak tudni.

A rövidesen életbelépő reformokról beszélgettünk

Gallina Frigyes dr. tanácsnokkal,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A rendelet a székesfővárosnál eddig alkalmazott és több évtizedes multra visszatekintő ügykezelési rendszert teljesen új alapokra helyezi, miért is annak az egész vonalon való életbeléptetése csak *a naptári év kezdetén vihető keresztül*. A reform megfelelő előkészítésére a folyó év végéig már elég idő nem is áll rendelkezésre és mivel a közigazgatás zavartalan menetének biztosítása céljából a kezelőszemélyzet megfelelő kioktatása is szükséges, az új ügyiratkezelési rendszert a polgármester egész terjedelmében a jövő év január elsejével még nem lépteti életbe, azonban *már most megteszi mindazokat az intézkedéseket, amelyek az ügyiratkezelés teljes módosításának későbbi életbeléptetését előkészítik.*

A segédhivatalok központi igazgatóságát azonban felállítjuk

és annak megszervezésével *Fent* Nándor segédhivatali főigazgatót bízta meg a polgármester. Gondoskodom arról is, hogy az új irodához szükséges kezelői személyzet beosztása rövidesen megtörténjék. A segédhivatalok központi igazgatóságának feladata az új ügyiratkezelési reform előmunkálatainak elvégzése, a kiadandó rendeletekhez és szolgálati utasításokhoz szükséges adatgyüjtés elvégzése, a kezelőszemélyzet kioktatása. Ide tartozik a tudakozó iroda is, amely már január 1-évl meg is nyílik.

— Ebből a célból a legközelebbi napokban

kérdőíveket bocsátunk ki az ügyosztályokhoz és a szakhivatalokhoz, amelyre hat napon belül választ várunk.

Az adatok alapján pontos kimutatása lesz az irodának a központi városházán elhelyezett összes hivatalokról, azok munkaköréről és arról, hogy az egyes munkaköröknek kik az előadói, hol vannak azok hivatalos helyiségei. A tudakozó iroda feladata, hogy *minden ügyosztályról, hivatalról és minden olyan kérdésről, amely iránt a nagyközönség érdeklődik, az adatokat nyilvántartsa és a közönségnek rendelkezésére álljon.* A hivatalok és ügyosztályok vezetői is utasítást kaptak, hogy minden változást hozzanak az iroda tudomására.

— A segédhivatalok központi igazgatósága készíti el a kezelői státusba tartozó személyzetről az új pontos nyilvántartást, annak a feltüntetésével, hogy az alkalmazottak milyen munkakört töltenek be.

Ennek a nyilvántartásnak a célja részben az, hogy a kezelői szakhoz tartozó alkalmazottakat csak kezelési munka elvégzésére használják fel és más munkakörökből kivonják őket.

Végül az új szerv feladata a városházán lévő összes segédhivatalok *állandó ellenőrzése*, főleg abból a szempontból, hogy az új ügyiratkezelési reform életbeléptetéséig is egyrészt meggyorsítsák a munkatempót, másrészt, hogy az ügyosztályi segédhivatalok és a segédhivatalok központi igazgatósága között már most kiépítsék a szoros kapcsolatot.

*

Ezt a reformot követik azután azok a többi intézkedések, amelyekről egyelőre korán volna nyilatkozni — fejezte be tájékoztatását *Gallina* tanácsnok, aki fáradhatatlan buzgalommal és szakértelemmel vezeti új utakra a főváros kifáradt bürokratikus rendszerét.

MEGJELENT A
KALLÓSJÁNOS-féle
„Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz"
1932/1933. évi évfolyamának második része két kötetben.
Tartalmazza: az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztosító, stb. vállalatok legújabb adatait. A már előzőleg megjelent két kötettel együtt — amely a budapesti és vidéki pénzintézetek adatait közölte — most már négy kötetből áll a nagymérvben kibővitett komplett kompasz
Mind a négy kötet ára együtt — több mint 2000 oldal terjedelemben 60 P
Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, Budapest, IV., Városház utca 6. szám. Telefon: Aut. 89-6-96 és 89-1-86

SCHMIDT TESTVÉREK
Nyomdafestékgyár R-T.
Tel.: Aut. 852—85. Távirati: Farbenschmidt Rákospalota.
M. Kir. Postatakarékpénztári csekkszámla szám: **52850
Folyószámla az Angol Magyar Bank központjánál.
Gyárt: Kő-, könyvnyomdai-, valamint offsetfestékeket. Mint különlegességet készit.
olaj-mélynyomó, anilin-guminyomó és bádognyomó festékeket.
Gyár és központi iroda: Rákospalota, Pázmány-utca 41.

Kiépült a főváros diszpanzer-hálózata

Tizenöt év munkája a tüdőbetegség elleni védekezés frontján — A főváros védelmi szervezete útját állja a veszedelmes népbetegség terjedésének

Kedden adták át rendeltetésének a II. kerületi Tölgyfa-utcában, *a tizedik tüdőbeteggondozó diszpanzert*. Ezzel az aktussal tizenöt esztendő nagy és áldozatos szociális és közegészségügyi programja zárult le. A főváros vezetősége és törvényhatósága tiszteletreméltó megértéssel és áldozatkészséggel olyan védelmi frontot épített ki Budapesten, amely *eredményesen veheti fel a harcot a legalattomosabb és a legveszedelmesebben pusztító népbetegségek ellen.* A főváros diszpanzer-hálózata úgy van elhelyezve, hogy minden városrészben könnyen elérhető, felszerelése, orvosi kara pedig olyan magasnívójú, hogy nemzetközi viszonylatban is a legtökéletesebbnek tekinthető..

A tölgyfautcai diszpanzer megnyitása után felkerestük

Salamon Géza dr. tanácsnokot

a közegészségügyi osztály vezetőjét, aki a székesfővárosnak erről a nagyfontosságú közegészségügyi és szociális akciójáról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ugy az elméleti, mint a gyakorlati tények azt mutatják, hogy a tuberkulózis leküzdésére a leghatásosabb eszköz a diszpanzer-rendszer. Ezért azok a közületek, amelyek e szomorú és sok emberáldozatot követelő betegség ellen komolyan hareba szállnak, mindenütt elegendő gondozó-hálózat kiépítésére törekedtek. A székesfőváros felismerve a diszpanzerek működésének nagy jelentőségét, már 1917-ben felépítette az első tüdőbeteggondozó intézetet és ennek a gyógyintézménynek terjedését az egész város területén évről-évre fejlesztette. 1929-ben elhatározta a főváros a tizedik ilyen intézetnek a létesítését, de az építkezés csak 1931 tavaszán indult meg. Az intézet a telekkel együtt mindössze 299.661 pengőbe került, közel 32.000 pengővel kevesebbe, mint amennyit eredetileg előirányoztak. A magasföldszinten *a modern gyógyászat igényeinek mindenben megfelelő diszpanzer van*, az első emeleten két kétszobás és hét egyszobás lakás létesült, amelyekben az intézet gondozó nővérei laknak. A alagsorban vannak a fürdőszobák, a raktárhelyiségek és itt van a kazánház is.

— Átlag minden százezer lakosra jut egy gondozóintézet és ez a szükségletet körülbelül ki is elégíti.

Ezt a hálózatot szervesen egészíti ki a Dévai-utcai központi intézet, ahol a multévben fekvőcsarnokot is berendeztünk. Az intézet parkjában májustól késő őszig *naponta harminc beteg tart szabadlevegős fekvőkúrát*. A tüdőgondozó intézetek hatósági orvosokkal, az iskolaorvosokkal, az anya- és csecsemővédelem szerveivel szorosan kooperálnak és ezzel az együttműködéssel ragadnak meg minden módot arra, hogy a lehetőséghez képest minden gümőkóros megbetegedés minél hamarabb jusson a főváros védelmi szervezetének tudomására. A fővárosi tüdőbeteggondozó intézeteknél *Parassin* József dr. igazgatófőorvos vezetése alatt *huszonkét orvos, negyven gondozó nővér és huszonkét altiszt teljesít szolgálatot*. A tíz intézet fenntartása évente közel hatszázezer pengőjébe kerül a fővárosnak.

— Hogy a diszpanzerek milyen óriási és fontos munkát végeznek, annak illusztrálásául szolgáljon ez a néhány szám: 1917-ben egy intézete volt a fővárosnak és 26.545 beteg kereste fel. 1918-ban már három diszpanzer volt 60.328 gondozottal, 1919-ben valamivel esett a vizsgálatok száma 52.120-ra. 1920-ban négy intézet működött, amikor az új betegek száma 12.056-tal szaporodott és a kezlések száma 82.472-re rúgott. 1924-ben 129.658-ra emelkedett ez a szomorú szám. 1927-ben ötre szaporodott a diszpanzerek száma, a kezeléseké 136.032-re. 1928-ban nyílt meg a hatodik intézet, s vele az új betegek száma 15.686-ra, a vizsgálatok száma 153.522-re nőtt. 1929-ben 210.308 vizsgálatot és kezelést végeztek az intézetek, míg a mult év végén, amikor már kilenc intézet működött, az új betegek forgalma 17.674-re szökött és a kezelések száma meghaladta a 235.942-t.

*

A tizedik intézet minden bizonnyal nagy eredménnyel fogja kiegészíteni az eddig teljesitett gyönyörü munkát és reméljük, hogy ennek az eredménye rövidesen a betegek számának fokozatos visszaesésében fog jelentkezni.

További engedményt kérnek a kincstártól a benzolgyár számára

E héten eldől, hogy felállítják-e az új üzemet

Több, mint egy esztendeje húzódik a fővárosi benzolgyár létesítésének az ügye, amelynek berendezési költségeire egymillió pengőt irányoztak elő. A fedezet kérdése eleinte nehézségekbe ütközött, de megoldást nyert olymódon, hogy a gázgyári nyugdíjalap hét-nyolcévi törlesztés kikötésével hajlandónak mutatkozott a kölcsön folyósítására. A pénzügyi akadályok tehát elhárultak, a benzolgyár létesítését az autonómia összes szervei elhatározták, most érkezett leiratában *a belügyminiszter is jóváhagyólag hozzájárult, de figyelmezteti a fővárost, hogy a benzol után fizetendő kincstári részesedés teljes mellőzését a kormány részéről nem tartja biztosíthatónak.* Nehogy azonban a benzolgyár súlyos illetékekkel terhelve induljon meg, javaslatot tesz a pénzügyminisztériumnak, hogy

a fővárost csak mérsékelt kincstári részesedéssel terheljék.

Ez a belügyminiszteri válasz csak részben elégíti ki a városháza vezetőségét, ahol a kalkuláció alapja az volt, hogy kincstári részesedést egyáltalában nem fognak fizetni. A belügyminiszteri leirat ezzel a felfogással szemben tehát új helyzetet teremtett.

A benzolgyárnak ilyen körülmények között való felállításáról

illetékes helyen

a következő információt kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A szóbanforgó leirat tagadhatatlanul meglepetést okozott a városházán, mert azt hittük, hogy *benzolgyártmányunk forgalombahozása, illetve annak saját használatra való igénybevétele mentesül a kincstári hasznorészesedés terhe alól.* Minden számításunk erre épült fel és ha a pénzügyi kormány ragaszkodik akárcsak a mérsékelt kirovásához, úgy

nagyon meggondolandó, hogy ezt az üzemet megindítsuk-e, vagy sem?

Teljesen új számításokat kell tehát most eszközölnünk úgy az építési költségek, valamint a várható hozadék tekintetében és ha azt tapasztaljuk, hogy a legcsekélyebb körülmény is veszélyezteti a kölcsön visszafizetésének terminusát, *akkor az üzem megvalósításától el kell tekintenünk.* Ha azonban új kalkulációink alapján remény mutatkozik a benzolgyár reális megalapozottságára, akkor vállaljuk az államnak fizetendő részesedést is.

*

E hét közepén *Borvendég* Ferenc alpolgármester és *Morvay* Endre főjegyző személyesen keresik fel *Vargha* Imre dr. pénzügyi államtitkárt, aki előtt feltárni szándékoznak a benzolgyár létesítésének elgondolását és további engedmények biztosítását fogják kérni.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Handl István
kövezőmester
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

Helfenstein Károly
kövezőmester, útépítési vállalkozó
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

KRAUSZ FERENC
kövezőmester
VI., Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Neumann Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester, útépítési vállalkozó
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
kövezőmester
VIII., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

Obendorfer Károly és Rudolf
okl. mérnök, kövezőmesterek
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Reinisch és Wohl
okl. mérnökök, kövezőmester, építési vállalkozók
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

Schaffer Antal
kövezőmester, útépítési vállalkozó
Darányi Ignác-u. 21. Telefon: 52-2-91

Schaffer György
kövezőmester, út- és csatornaépítési vállalkozó
VII., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök, kövezőmester
mélyépítő-, kövező és bitumenező vállalata. Budapest, I ker., Németvölgyi út 33. Tel. 57-9-91

PICK LÁSZLÓ
Teherautó-fuvarozó
VI., Kartács-utca 25. Telefon: 91—5-20.

Jó lámpa olcsó világitás
„Olcsó" lámpa — drága világitás.
A silány lámpa árán csak filléreket takaríthatunk meg, de az áramszámlán azt tízszeresen fizetjük rá.
Olcsó fényt vásároljon, ne „olcsó" lámpát!
Vegyük tehát csak a tökéletes, fényerős, gazdaságos
TUNGSRAM
IZZÓLÁMPÁT!

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A törvényhatósági tanács dönt a Vásárpénztár egyes igazgatósági tagjainak felelősségéről

A felszámolást minden körülmények között elhatározzák a dec. 12-i közgyűlésen

Gyors ütemben halad *a felszámolás érvényesítése* felé a *Vásárpénztár*, amelyik *december 12-én* tartja ezévi közgyűlését. A tárgysorozaton szerepel a társaság felszámolása és feloszlatása, valamint a felszámolók kirendelése. Ez azt jelenti, hogy *a Vásárpénztár a közgyűlés után likvidál és monopolisztikus hatáskörét a Községi Takarékpénztár veszi át.*

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén kiderült, hogy a Vásárpénztár 1,312.132 pengő veszteséggel zárta multévi működését, amelynek következtében a tanács elfogadta a polgármesternek azt a javaslatát, hogy

az igazgatóság és a felügyelőbizottság számára nem ad felmentvényt.

A december 12-re összehívott közgyűlés jogosult végeredményben a felmentvény megadására, ám, mert a polgármester, mint a részvénytulajdonos főváros vezetője eldöntötte a kérdést: *nem vitás, hogy a multévi működésért a felelős igazgatóság felmentvényt nem kap.* Függőben maradt az igazgatóság és a felügyelőbizottság díjazására folyósított 124 ezer pengő kérdése is, amelyet a községi háztartás terhére akarnak elszámolni.

Illetékes helyen

érdeklődtünk a *Vásárpénztárnál* várható fejleményekről és a következő választ kaptuk:

— A felszámoló bizottság feladata, hogy mindent megvizsgáljon és annak megfelelően tegyen javaslatot *az igazgatóság egyes tagjainak felelősségéről,* akiknek ilyen szempontból való elbírálásáról a részvénytársasági törvény világosan intézkedik. Természetesen

éles megkülönböztetést kell tenni a Vásárpénztár régi és új igazgatósági tagjai között,

akikről tudni kell, hogy azért küldettek ki nemrégiben a Vásárpénztárhoz, hogy *személyes tapasztalataik alapján tegyenek javaslatokat az intézmény további fenntartása, vagy megszüntetése céljából.* Az újonnan delegált igazgatósági tagok voltak azok, akik *a felszámolást kívánatosnak minősítették* és így most a tanácsra hárul a feladat, hogy kikkel szemben érvényesítse a felelősség felvetését.

*

A városházi körökben végeredményben *sajnálják ennek az intézménynek a megszűnését.* Valamikor kimagasló szerepet vitt monopolisztikus ügykörében és hanyatlásának korszakát az a rezsim indította el, amelyik jónak látta *a spekulációs vállalkozások egész sorozatát nyélbeütni.* Legkimagaslóbb hibája a *Melly—Domkó*-rezsimnek az adonyi bérlet megszerzése volt, amelyiknek deficitje a hatmillió pengőt is túlhaladja. Ezt a kínos örökséget *Ereky* Károly talpraesett ügyvezetése sem tudta ellensúlyozni és ezzel magyarázható, hogy az egykor oly virágzó Vásárpénztár az elmúlásra ítéltetett.

Pontos statisztika készül a budapesti iparosságról. A főváros közgazdasági és ipari ügyosztálya nagyfontosságú és az ipart közelről érintő munkálatokon dolgozik. A költségvetési vita során felszólaló foglalkozott a *budapesti iparosság nehéz helyzetével* és ennek a kapcsán felhívták a polgármester figyelmét arra is, hogy készíttessen a főváros területén élő iparosok összes kategóriájáról új és részletes statisztikát. *Sipőcz* Jenő polgármester, aki különös figyelemmel kíséri a budapesti iparosság helyzetét, már utasította is a közgazdasági ügyosztályt, hogy *készítsese el a budapesti iparosság új statisztikáját, amely a kisipar, a középipar, a nagyipar és gyáripar minden kérdésére kiterjeszkedik.* Ennek a statisztikának az elkészítésén kívül a főváros ipari ügyosztálya foglalkozik egy olyan javaslat előkészítésével is, hogy *az iparosság érdekeinek sérelme nélkül milyen egyesülések megszüntetéséről* lehetne szó, illetve az iparosegység megteremtése céljából mely egyesületek, testületek, stb. volnának beleolvaszthatók más nagyobb egységekbe. Ezek a tervezett intézkedések mind szoros összefüggésben vannak az ipartestületi reform végrehajtásával.

Február 6: a Nemzeti Bank közgyűlése. A *Magyar Nemzeti Bank* február 6-án fogja megtartani évi rendes közgyűlését, amelyre a meghívókat január első hetében bocsátják ki. A banknál *még nem foglalkoztak hivatalosan az 1932. évi mérleggel* és annál kevésbbé alakulhatott ki vélemény arravonatkozóan, hogy *a Magyar Nemzeti Bank fizessen-e és ha igen, milyen mérvű osztalékot.*

Nemzetközi Vásár: 1933 május 6—15. A Kereskedelmi és Iparkamara vezetősége elhatározta, hogy a nehéz viszonyok ellenére a jövő évben is *megrendezi a Budapesti Nemzetközi Vásárt május 6—15 között.* Itt említjük meg, hogy a kereskedelmi miniszter, külföldi mintára, *kiállítási vonatokat* akar indítani a jövő évben. Ezek a vonatok a vidéki városokat keresnék fel, egyes gyárosok mintáit vinnék magukkal, hogy egyrészt azokat a vidéki közönség megszemlélhesse, másrészt a vidéki kereskedők a minták alapján a gyárosoknak rendelést adjanak. A rendezést a Vásár vezetősége fogja intézni.

Elkészült a vas- és acélipari és textilipari minőségi szabvány. A Magyar Ipari Szabványosító Bizottság egy évvel ezelőtt való megszűnése után a szabványosítás munkáját a *Magyar Racionalizálási Bizottság* vette át, amely *Fabinyi* Tihamér dr. kereskedelmi miniszternek a kívánsága folytán, elsősorban a textilanyagok szabványosításának kérdésével foglalkozik. Most a kiküldött szakbizottság elkészült *a textilanyagok minőségi feltételeinek szabványosításával, amely munkával a magyar textilipar régi vágya teljesült.* Ez a szakbizottság *Dischka* Győző dr. kormányfőtanácsos a Magyar Posztóipar Rt. műszaki igazgatójának a vezetése alatt az összes textilgyári szakembereknek a közreműködésével dolgozott. — Ugyancsak elkészült *Zorkóczy* Samu kormányfőtanácsos, a *Rimamurányi Vasmű Rt.* műszaki vezérigazgató vezetése alatt álló szakbizottság a *vas- és acél félgyártmányok* minőségi és átvételi feltételeinek a szabványosításával.

Az Első Magyar Részvény-Serfőződe a napokban tartotta meg rendes évi közgyűlését *Metzler* Jenő dr. elnökletével a Moktár tanácstermében. A közgyűlés a zárószámadások elfogadása után a kifizetendő osztalékot a tőkeleszállítás után megmaradt részvényekre szelvényenként 2 pengőben állapította meg. A szelvények december 5-től a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál válthatók be. Elnök kegyeletes szavakkal méltatta az igazgatóság két elhunyt tagjának, *Hatász* Frigyes dr.-nak és *Wolfner* Józsefnek hosszú időn át a vállalat kebelében folytatott tevékenységét és indítványára a közgyűlés az elhunytak emlékét jegyzőkönyvileg örökítette meg.

Az Első Magyar Gyapjúmosó és Finomposztógyár Rt. közgyűlése elhatározta, hogy a jelenlegi 5.4 millió pengő alaptőkéjét 2.7 millióra leszállítja. A leszállítás akként történik, hogy az egyes részvények 15 pengős névértékét 7.50 P-re bélyegzik le. A közgyűlés azt is elhatározta, hogy a lebélyegzés után két darab, egyenként 7.50 pengős névértékű részvényt egy darab 15 pengős névértékű részvényre vonnak össze. A közgyűlés határozatait a cégbíróság jóváhagyta. A részvényeket *december 20-ig* kell bemutatni a vállalat pénztáránál.

Megjelent a Kallós-Kompasz 1932—33. évfolyamának második része. A *Pesti Tőzsde* kiadásában és *Kallós* János szerkesztésében most jelent meg nyolcadik évfolyamában a Kallós-féle *„Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz* második része amely az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági, közlekedési részvénytársaságok és biztosító intézetek, stb. legújabb és legpontosabb személyi és mérlegadatait tartalmazza. Igy most már komplett a négykötetes kompasz, mely pontos beszámolója a Magyarország gazdasági életében szerepet játszó vállalatoknak. A mű nagy terjedelme biztosítéka annak, hogy a Kallós-féle kompasz, dacára a súlyos gazdasági viszonyoknak, valóban valamennyi működő magyar részvénytársaság, szövetkezet, stb. legújabb adatait is az eddigi változatlanul nagy terjedelemben — költséget és fáradságot nem kímélve — közölte le. A kompasz mind a négy kötetének ára csak 60 pengő és így a legolcsóbb magyar kompasz. Megrendelhető a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, Budapest, IV., Városház-utca 6. Az új kompasz praktikus összeállítása és áttekinthetősége biztosítja a Kallós-féle kompasz döntő sikerét és megmagyarázza, hogy évről-évre miért népszerűbb ez a kompasz.

Magyarország aranykoszorús mestere

Szlezák László

harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám

Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang

Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

ÁMON ANTAL ÉS FIAI

KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MESZKŐBÁNYA

VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

SZEGEDY BÉLA JENŐ

OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KŐVEZŐMESTER

BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

HACKER EMIL

okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata

Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 290-95

ÚTHENGERLÉST

vállal **WOLFF ERNŐ**

Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Hirsch Mihály

út- és vasútépítési vállalat és aszfaltgyár r. t.

Budapest, V., Mérleg-utca 2

Telefon: 81—0—24

Útépítés, vasútépítés, mélyépítés, aszfaltgyártás, vasbetonaljgyárlás

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna és magasépítési vállalkozó

Telefon: 514—06. **Budapest, II., Margit-körút 43.**

Betón, makadám aszfalt **felvágásához vegyen**

bérkompressort

LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 335—42.

KISS JENŐ

okleveles mérnök, építési vállalkozó

Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám

Telefon: Aut. 150-81

DR. HELVEY TIVADAR

vegyészeti gyár

vállal szigetelési-, fedési-, aszfalthő- és hangszigetelési munkáka,

BUDAPEST, EŐTVŐS-UTCA 21. TELEFON: AUT. 272—75

Mielőtt **csillár** szükségletét beszerzi, tekintse meg az **Elektra csillárgyár**

VII, Dob-u. 42 kiállítását. Címre tessék ügyelni! Kérjen képes árjegyzéket! Telefon: József 426—77

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.

Vas-, fém- és gépkereskedése

Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A lézengő ritterek

A lézengő ritterek tehát fölbukkantak a sajtóban is. *Antal* István dr. miniszteri tanácsos, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője, az Otthon-körben mondott nagyszabású beszédében világított rájuk éles reflektorral. A sajtóbeszédek, még azok is, amelyeket maguk a sajtó munkásai szoktak mondani, legtöbbször nem igen mennek túl az általános frázisokon, meg nem határozott, nem definiált sajtószabadságot követelnek és nagy általánosságban a sajtó tisztességéről szólnak. *Antal* István nagyon gyakorlati ember, aki működésének első heteiben egészen beleélte magát egy olyan tevékenységbe, amely az ő számára — bármennyire képzett és a sajtóval rokonszenvező ember —, meglehetősen terra incognita volt. Azok a híres német katonatisztek jutnak az eszünkbe, akik a háború idején, mint ügyvédek, vagy törvényszéki bírák vonultak be és a háború közepén már megszállott területeken petróleumgyárakat és gyapjúfonókat igazgattak. *Antal* István dr. is párheti tapasztalat után odaáll a magyar sajtó plénuma elé és éles szemmel meglátja, biztos kézzel nyakonragadja azokat a problémákat, amelyeket maga a sajtó sem látott olyan tisztán, legkevésbbé pedig maga a sajtó volt az, amely ezeket a problémákat teljes erővel napfényre hozta volna.

Banketti köszöntőkben eddig a sajtószabadság mindig ugyanazzal a frázistömeggel körülöntve szerepelt. Szinte azt mondhatnánk, hogy évtizedek után először csendült meg magyar újságírók körében az a hang, amely tisztán és világosan definiálta a sajtószabadságot. Amit eddig sajtószabadságnak hivtak, az tág teret nyitott — a sajtószabadosságnak. *Antal* István dr. szerint azonban a sajtószabadság fenntartása a nemzet érdeke mindaddig, amíg a sajtó valóban a nemzet érdekét szolgálja. Hogy mi ez az érdek, azt maga a sajtó köteles megismerni és szolgálni is a maga etikai, erkölcsi és hazafias szellemének erejével. Irányítani, vezetni, bírálni, igenis kötelessége a sajtónak, de éppen ezek a feladatok teszik lelkiismereti kötelességévé a sajtónak, a tárgyilagosságot. A sajtó hatalmas fegyver, de csak akkor, ha makulátlan, ha objektív és ha csakugyan használni akarnak vele és nem rombolásra kívánják felhasználni.

Mindazok pedig, akik a sajtónak ezt a feladatát és ezt a kötelezettségét nem ismerik, vagy nem akarják ismerni, ezek a lézengő ritterek, akiknek ki kell pusztulniok a magyar sajtó munkásai közül. Mert kétféle lézengő ritter van: az egyik az, aki tollának erejét nem arra használja fel, hogy használjon, hanem, hogy ártson nemzetének és országának. Ezek a lézengő ritterek eddig talán könnyen bujdostak az ügyes mondatszerkezetek, a tojástáncot járó gondolatok és a confetti színeiben káprázató szavak tömegében. A sajtószabadság új definiciója végetvet ennek a játéknak és felvilágosítja a magyar közvéleményt arról, hogy mindenki, aki nem a nemzet érdekeit szolgálja tollával, ellensége saját hazájának. A lézengő ritterek másik fajtája az, amely a sajtó hatalmát és az újságírás eszközét arra használja fel, hogy tisztességtelen módon anyagi előnyökhöz jusson. *A zugsajtóra és az álhirlapírókra* gondolt a sajtófőnök, aki — mint ismeretes, — már előzőleg hadat üzent ezeknek a lézengő rittereknek. Nagyon nehéz feladat elé állította önmagát, mert igen nehéz megismerni, hogy hol kezdődik és hol végződik az újságíró. Azt hisszük, nem is lehet ennek más kritériuma, csak maga a sajtó összessége, amely mindenkor egészséges önzéssel taszította ki a maga társadalmából azokat, akik nem érdemesek az újságíró névre. *A sajtófőnöknek ezentul is az újságíró testületek ítéletére kell támaszkodnia.*

És itt a sajtófőnöknek tervei vannak, mert hiszen kifejezte, hogy ma legfőbb kötelesség a magyar újságírótársadalom etikai és intellektuális felkészültségének emelése és biztosítása. Nem gondol — mint mondotta, — idétlen kísérletekre, vizsgák letételére, vagy kurzusok rendezésére, hanem magának az újságírótársadalomnak kell megszabni azokat a feltételeket, amelyeknek teljesítése után lehet csak hozzányúlni a magyar közvélemény irányításához. Az első pillanatra a sajtófőnök szavai után az újságírókamarára gondol az ember. Ennek felállítása érdekében a magyar újságírótársadalomban már régen folyik a készülődés. A sajtófőnök azonban határozottan nem körvonalazta a kamara gondolatát és így nem is bizonyos, hogy határozottan erre gondolt volna. Valószínű, hogy még magának sincs kiforrott gondolata ebben a kérdésben és — mint mondotta, — az újságírótársadalomtól várja az iniciativát. Nem is lehet ez másképen és egészen bizonyos, hogy hamarosan meg fogja kapni a szükséges praktikus gondolatokat, amelyek véget vetnek a lézengő ritterek mindennemű garázdálkodásának.

Wolff Károly — kegyelmes úr. Nagy és megérdemelt kitüntetés érte *Wolff* Károlyt: a kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *a közélet terén szerzett kiváló érdemei elismeréséül* a királyi ítélőbírák és királyi ügyészek részére megállapított *VI. fizetési csoport* jellegét adományozta számára. A kitüntetés tényét a városházi körökben is nagy örömmel fogadták, mert *Wolff* Károly közéleti működésének súlypontja a fővárosban van, ahol több mint egy évtizede munkálkodik messzelátó célkitűzéssel és kemény akarattal. *Wolff* Károly kitüntetése nemcsak a személynek, hanem egyúttal a városházi évtizedes munka eredményeinek is szól.

A pénteki közgyűlés napirendje. *Huszár* Aladár főpolgármester szombat reggel küldte szét a jövő pénteki rendes közgyűlés meghívóját és napirendjét. A napirend túlnyomó részét különböző választások foglalják le, de sor kerül azoknak *a felsőházi tagsági helyeknek* a betöltésére is, amelyek a legutóbbi sorsolásnál megüresedtek. A közgyűlés négy rendes felsőházi tagot választ titkos szavazással. Este fél 8-tól 9-ig ejtik meg a választást a felsőházi póttagsági helyek betöltésére. A pénteki közgyűlés választja meg az igazolóválasztmány 8 tagját azok helyébe, akiknek mandátuma lejárt és a közigazgatási bizottság kilépő tagjai helyébe az 5 új tagot. A törvény értelmében az év végével *Bánóczi* László, *Csilléry* András, *Hann* Arnold, *Kozma* Jenő és *Wolff* Károly közigazgatási bizottsági tagok mandátuma jár le. Végül 4 adófelszólamlási hely vár betöltésre. A napirend során a tanácsi ügyrend módosítását, a főváros kegyurasága alá tartozó plébánosok nyugdíjszabályzatát, a kerületi elöljáróságokon működő rendőrbírói helyettesek kijelölését és a taxiszabályrendeletet módosítják. Nagy érdeklődésre tarthat számot *Bódy* László közlekedési tanácsnok az egyik interpellációra adandó válasza, amelyben a fővárosnak a közlekedés megjavítása érdekében tett intézkedéseiről számol be.

Kárbaveszett a főváros harmadik próbafúrása a Rudas-fürdő mellett. A főváros az év elején három mélyfúrást végeztetett a Rudasfürdő környékén, azzal a céllal, hogy ott új melegvízforrásokat tárjanak fel. Az egyik elgondolás az új fúrások megkezdésével kapcsolatban az volt, hogy esetleg olyan forró víz kerül felszínre, amely nélkülözhetővé teszi a kazánházat is. A fúrások kitünő eredménnyel jártak. Az egyik Európa leggazdagabb rádiumtartalmú vizét hozta felszínre, a másik dús kéntartalmú gyógyító vizet szolgáltat, de a várt 70—80 fokos forró víz egyik fúrócsőből se buggyant ki. *Az első két forrás vizét a főváros gyógyitókúrákra veszi használatba.* A kénes vizet ivókúrákra használják, a rádiumos vízzel már a közeljövőben pedig a Rudasfürdő medencéit táplálják, de a harmadik forrással, amelyet a hid Döbrentei-téri oldalán tártak fel, nem tudnak kezdeni semmit. A városgazdasági ügyosztály, illetve a gyógyfürdő igazgatósága a gazdátlan gyógyforrást legutóbb már a városi kertészetnek ajánlotta fel, hogy csináljon belőle a Döbrentei-téri parkban szökőkutat, vagy táplálja vele a kis japán tavacskát, amelyet ilymódon trópusi vízinövényekkel lehetne benépesíteni. Az ajánlatot azonban a kertészet sem fogadta el, mert nincs szüksége a vízre és nincs pénze a szükséges munkálatok elvégzésére. Ha hamarosan nem akad gazdája a legújabb budapesti gyógyforrásnak, úgy nincs más hátra, minthogy a föld mélyéből kihúzzák a lesüllyesztett acélcsöveket és betömik a bővizű és gyógyhatású forrást, amelynek fúrása egyébként közel 5000 pengőjébe került a fővárosnak.

Fejezetek a közjog és a közigazgatási jog köréből. *Némethy* Károly b. t. t., ny. államtitkár, a magyar közigazgatás legnagyobb tekintélyének 70. születésnapja alkalmából a „Magyar Közigazgatás" 350 oldalas kötetben gyüjtötte össze a fenti címen a fejlődés kimagasló eseményeit, amelyeknek túlnyomó hányada *Némethy* Károly munkásságához fűződik. A vaskos kötet előszavát *Bethlen* István gróf írta, míg a szerzők sorában oly illusztris nevek szerepelnek, mint *Wlassics* Gyula, *Lukács* György, *Ladik* Gusztáv, *Tomcsányi* Móric, *Blaha* Sándor, *Szladits* Károly, *Petrovics* Elek, *Csekey* István, *Rakovszky* Iván, *Bárczy* István, *Harrer* Ferenc, *Preszly* Elemér, *Ripka* Ferenc, *Sipőcz* Jenő, *Benedek* Sándor, *Magyary* István és a közigazgatási szakemberek egész sora. Az értékes könyv minden sora megbecsülés és elismerés *Némethy* Károly személye iránt.

Megnyilott az első Vöröskereszt-menedékhely. *Payr* Hugó országgyülési képviselő a közelmultban mozgalmat indított, hogy a déli kerület inséges lakói is éjjeli menedékhelyhez jussanak. Mint a nyolcadik kerületi Vöröskereszt Egyesület elnöke, lefolytatta a szervezési munkákat és a mult hét szerdáján a Kálvária-tér 18 szám alatt megnyilott *a száz ágyas menedékhely*, tiszta és higienikus berendezéssel. A megnyitó ünnepen megjelent a kerület hivatalos és társadalmi vezetősége, valamint a jótékonyintézmények vezetői.

Külkereskedelmünk és idegenforgalmunk irányelvei. A *Magyar Nemzetpolitikai Társaság* vitaestet rendezett *„Külkereskedelmünk és idegenforgalmunk irányelveiről"*. Az első előadó dr. *Bereghy* Lóránt volt, aki a külkereskedelmi problémákat világította meg és szakszerűen bírálta a magyar külkereskedelmi politika régi hibáit. Utána dr. *Medriczky* Andor székesfővárosi fogalmazó foglalkozott az idegenforgalom kérdéseivel. A *Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal* érdeméül tudja be, ha a Budapesten megforduló idegenek, mint a főváros és az ország jóbarátai távoznak. Statisztikai adatokat sorolt fel, amelyekből kitünik, hogy az idegenek túlnyomó többsége csupán egy éjszakát töltenek Budapesten, úgy hogy az idegenek átlagos tartózkodási ideje nálunk mindössze 2.5 nap, míg Bécsben majdnem 5 nap, ezért az eredménnyel még nem lehetünk megelégedve. *Az idegenforgalmi politikának nem szabad elhanyagolni a belső idegenforgalmat* sem és nevelni kell a hazai közönséget is arra, hogy az ország és a főváros idegenforgalmi nevezetességeit megismerjék.

Egymilliárd tonna az ország szénkincse. A közgazdaságtudományi kar Magángazdasági Szemináriumában *Karch* Kristóf egyetemi tanár üdvözlő beszéde után *Véssei* Ede dr., a Gázművek vezérigazgatója rendkívül érdekes előadást tartott a gázgyártás szerepéről és jelentőségéről a gazdasági életben. A hazai szenekből való gázgyártás és racionális energiagazdálkodás problémáinak fejtegetései után Véssei utalt arra, hogy *az ország szénkincse kereken egymilliárd tonnára becsülhető, amely a legoptimisztikusabb számítások mellett is alig száz évig lesz elégséges.* Míg a közvetlen eltüzelésnél a szénnek csupán 30 százaléka, addig a *gáztermeléssel a szén 60 százaléka hasznositható.* Egy métermázsa szénből 33 köbméter gáz, 70 kilogramm koksz és 4 kilogramm kátrány termelhető. A 85 millió pengő beruházású budapesti gázművek a mult évben *9.2 millió pengővel javitották meg külkereskedelmi mérlegünket, illetményekben és munkabérekben 7 millió pengőt fizettek ki, a magyar iparnak pedig 2.5 millió pengő értékü megrendelést juttattak.* Budapesten nagy perspektíva nyílik a gázhasználat szempontjából, mert *még 118.000 lakásban és 60.000 fürdőszobában hiányzik a gáz.* Az érdekes előadást nagy tetszéssel kísérte a nagyszámú hallgatóság, amelynek soraiban ott voltak: *Ripka* Ferenc, *Becsey* Antal, *Vida* Jenő, *Schön* Ede és mások.

Felavatták a FANSz újjáalakitott kaszinóját. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének tisztviselő-osztálya teljesen újjáalakította a Mária-utca 10. számú kaszinóhelyiségeket. Az ünnepélyes megnyitó vacsorát kedden este rendezték a kaszinóban, amelyen megjelent *Huszár* Aladár főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester, *Liber* Endre és *Borvendég* Ferenc alpolgármesterek, a tanácsnoki kar teljes számban és igen sok főtisztviselő. Az előkelőségeket *Spannberger* Alajos dr. ügyvezető alelnök fogadta. A vacsorán a főpolgármestert *Agoston* Géza dr. árvaszéki elnök üdvözölte. A vendégeket *Liber* Endre dr. alpolgármester köszöntötte átadta *Borvendég Ferenc alpolgármesternek a tiszteletbeli tagságról szóló oklevelet*, amelyet *Borvendég* Ferenc meghatottan köszönt meg. Az üdvözléseket *Huszár* Aladár főpolgármester szép beszédben köszönte meg, amelyben hangsúlyozta, hogy teljesen egygyé forrt a főváros tisztviselői karral. *Sipőcz* Jenő a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségét üdvözölte, majd *Ilovszky* János tartott szellemes beszédet.

Naponként megtekinthető a villamos kiállítás. Az *Elektromos Művek* V. ker., Honvéd- és Markó-utca sarkán lévő állandó kiállítása iránt a közönség mind nagyobb érdeklődést tanúsít, úgyannyira, hogy a kiállítás nyitvatartásának idejét meg kellett hosszabbítani. Az esti órákban eddig csak kedden és csütörtökön volt megtekinthető a kiállítás, ezentúl azonban *minden hétköznapon reggel 8 órától 2 óráig és délután 4 órától 7 óráig lesz nyitva.* A karácsonyi ünnepek előtti fokozottabb érdeklődésre való tekintettel a kiállítás vasár- és ünnepnapokon is megtekinthető reggel 9 órától déli 1 óráig.

Új műsor a Labriola Színházban. Válogatott, kitünő számokból állította össze decemberi új műsorát a Labriola Színház Varieté. A műsor első részét pompás varieté-számok töltik be. Fényes sikere volt *Robinsonnak*, a zenebohócnak, aki eredeti, friss és frappáns ötleteket hozott s produkcióján sokat mulatott a közönség. Az akrobatikus számok között kiemelkedett a négy *Urbanics*. Vakmerő mutatványokat végeztek a *motorkerékpáros artisták*, sok tapsot kapott a két *Fokker*, a humoros sztepp-táncosok, művészi magasiaton mozgott az egyiptomi reliefeket plasztikusan bemutató tánc-pár, tetszettek a közönségnek a kígyótáncosok és magyar táncokat bemutató görlök. A második részt *Rózsahegyi* László mulatságos parasztvigjátéka nyitotta meg. *Rózsahegyi* Kálmán remek paraszt-figurát alakít s teljes sikerre vezeti a darabot. *Justh* Gyula az ügyvéd szerepében, *Kőműves* Erzsi, mint parasztasszony és *Fodor* Artur, mint cigányprímás járult hozzá a sikerhez. A műsor eseménye a befejező szám, René *Dumont* és jazz-zenekarának hangversenye. Műsoruk kimeríthetetlen. Jazz-számok, hangulatos spanyol dal, bájos sanzon vezette be a hangversenyt, majd *Dumont* szakszofonszólójában operarészleteket adott elő bravuros művészettel. Viharos tapsot kaptak a mély átérzéssel előadott magyar fantáziáért.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Ezüst és nemesbronz sport és jubileumi tárgyak. **Schönwald ékszerész,**
Váci-utca 25, a Piarista-utca sarkán.

Tapétázást
szolid és **művészi kivitelben** vállal
Hantos Testvérek Rt.
Budapest, VI., Horn Ede-u. 5
Telefon: **194-15**
185-23

Vállalkozónak, iparosnak és kereskedőnek nélkülözhetetlen a FŐVÁROSI HIRLAP

Versenytárgyalási megbizások

A múlt héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Csatornázási munkákat:

I., Budaörsi-út Magyar Általános Útépitő rt. 167.744 P. I., Tétényi-út, Lomnic-u., Csurgói-út, Csorbai-u., Ercsi-út Faragó Rudolf Sándor 141.004 P. I., Gébics-u., Somló-lépcső, Kovács-utca, III., Cimbalom-u., Föld-u. és Mandula-u. Magyar Gazdasági és Kisvasúti rt. 78.817 P. I., Mohai-út, Major-u., Zólyomi-út, II., Fenyvesi-u., Orsó-u. és Lepke-u. Hercules Magas- és Mélyépitő vállalat 115.382 P. I. Rimaszombati-út és Sasadi-út König Román és Stein 173.162 P. VI., Reiter Ferenc-utca és a keresztező utcák Ifj. Halász Hubert 210.240 Pengő. VI., Ungvári-utca és mellékutcái Ifj. Halász Hubert 139.929 P. VII. Telep-utca és a keresztező utcák egy része Hajnal Imre 129.941 P. VII., Istvánffy-utca és a keresztező utcák egy része Stern Imre 128.229 P. VII. Szugló-u., Komocsi-u., Pósa Lajos-utca, Beckó-u., Benkö-u., Fürész-u. és Lőcsei-utca egy része Danubia műszaki vállalat 259.723 P. Kőagyagcsövek Ulrich B. J. 167.543 P.

X. Maglódi-út 8. óvodánál **kőművesmunkát** Barcsay Lajos I., Apród-utca 2. 5399.40 P. VI., Aréna-út 150 sz. Népszálló **tatarozás, kőműves és műzolási munka** Augusz József VI., Mohács-utca 3. 1775.50 P. VI., Hajcsár-út 15. iparostanonc iskola **villanyszerelési többletmunka** Göts Károly V., Visegrádi-utca 13. 423.— P. IX., Telepi-utcai fiókkórház **villanyszerelési többletmunka** özv. Jankovich Győzőné IX., Lónyai-utca 17. 738.— Pengő. X., Maglódi-út 8. toldaléképitkezés **asztalos pótmunkák** Márlássy József X., Vezér-utca 1. 139.50 P. Ugyanott **lakatos pótmunkák** Gaugusch Sándor X., Zsivora-utca 5. 292.30 P. X., Bihari-utcai szükséglakások **épitkezés** végelszámolása elfogadva. Horthy M. közkórház **házitelefon berendezésének átalakítása** ügyében intézkedés elfogadva.

Új versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Ruggyantabélyegzők szállitására. Ajánlat tehető december 22-ig a városgazdasági ügyosztályon.

371 pár altiszti cipő és 1445 pár munkásbakancs szállitására. Ajánlaa tehető december 19-én, d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Az Állatkerti Sziklavendéglő bérletére. Ajánlat tehető december 12-én, d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállitásokra a következő cégek pályáztak:

A Külső Jászberényi-úti szükséglakások csatornázási munkáira pályáztak: Gyöngyösi J. 12.235, Kovács Ödön 12.493, Tóth Imre 12.755, Wolf Márk 13.208, Knuth Károly 14.533, Juhász József 14.608, Körting B. és E. 14.987, Bründl János 16.473 pengővel.

7500 q zab, 7000 q anyaszéna és 6000 q rozsszalma szállitására pályáztak: Rotter Zsigmond, Futura, Glatz Béla, Leszámitoló- és Pénzváltóbank, Schreier Béla, Böhm Arnold, Magyar Ostermelő Rt., Klein Lajos.

Fogaskerekek szállitására pályáztak: Farkasvölgyi Vill. rt., Verdes Dezső, Mechano Elektromo Spec. rt.

1000 q melasz szállitására pályáztak: Natura erőtakarmányi és áruforgalmi rt. Rotter Zsigmond, Bauer Lajos.

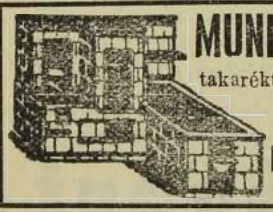
20 darab szemetesláda szállitására pályáztak: Schramm Gyula, Dékány József.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LASZLÓ igazgató.

König, Román és Stein
mérnökök, épitési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 431—44

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: 412-43.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942-58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás.
Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fütés, vizvezeték, csatornázás

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 76—21.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készit: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Roszmusz Bálint
fuvaros és vállalkozó; kertikavicsok szállitása
Budapest, VII. ker., Thököly-út 125
Telefonszám: Automata 961—81.

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906-02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

MŰKŐ
szobrász- és stuccomunkák
KELEMEN KÁROLY
Budapest, VII., Kövér Lajos-u. 20
TELEFON: 97—4—14

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

Használja munkáinál a világhirű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon Aut. 805—25.
Sürgönycim: GIPSZ, Budapest.

ECKMAYER ISTVÁN
lakatosáru, vasszerkezet, napellenző és redőnygyár
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
Andrássy-út mellett. Telefon: Aut. 220—54

STEINER ÉS SZIMPER **DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK**
Budapest, IX., Üllői-ut 57. Telefon: József 306-29

COLUMBIA FÖRSTER GYÖRGY ÉS TÁRSA
központi fütés, egészségügyi berendező és műszaki vállala
BUDAPEST, VI., Szív-u. 35. Tel.: 17-4-50

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusitja: **Bürgermeister Ferenc Utóda,**
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 45—4—31.

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

Hatscher Károly
okl. gépészmérnök
Saját gyártmányú Röntgen — Medikai — és Elektrotechnikai készülékek
Budapest, IX., Üllői-út 25. Telefon: 86—7—74.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCZA 75—77
TELEFON: 914—46

Munkájáer: a legmesszebbmenő szavatosságo vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be.
Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntödéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

Kartelen kivüli
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállit: kátrányfedéllemez, bőrlemez és szigetelő lemezeket **legjobb minőségben**
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-ut 40. Tel.: J. 33—9—17.

VITÉZ **MÁTYÁSI BRUNÓ**
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRv. BEJEGYZETT CÉG TELEFON: J. 434—78.
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZÁM

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Bontasra kerülő épületekért legnagyobb arat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

Dékány Gyula műasztalos és müesztergályos
Faipari üzeme
Budapest, IX., Üllői-út 119 és 121
Telefon: József 320—90

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépités Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék épitése és tervezése

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Petrász László orvosi műszerész, orthopéd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Göz- és vizszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszijak. Mindenféle műszaki cikkek

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 december 14. — 50. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. • Postacsekk: 40.424

Aranyhét

Genfben a nagyhatalmak a leszerelésről vitatkoznak. MacDonald reméli... Herriot biztosítja a világot, hogy... Neurath remél és bízik... Az egész világ lázban van, hogy mi lesz a moratóriummal? Európa és Amerika között szinte harsogva csapnak össze a szedőgépek szárnyán szálló argumentumok. Igaza van-e Amerikának?... Mi hoz többet: az európai piac tönkretétele, vagy az európai adósságok elengedése? Mit akar Hoover, mit hoz Roosewelt? Lefelé hanyatlik-e a világválság, vagy stagnál?

Ezer izgalmas nagy kérdés, amelyek így a karácsony előtti hetekben izgatják a fantáziákat és az ember olyan közelnek érzi az ünnepet, hogy szeretné már a megoldást látni. A megváltás gondolata valamennyiünk szívét dagasztja és valami romantikus rajongással azt érezzük, hogyha esztendők nem tudták meghozni a megoldást, talán majd a Megváltó születésének ünnepe órák alatt megvilágosítja az emberi elméket.

Fájdalom, mindez csak reménység és ábrándozás. De jó ez a bizakodás, boldogít a hit, amely kiragadja az embert a hétköznapiságból és ünnepi hangulatot varázsol a bús, magyar földön. Az ember eszmevilágának ez az ünnepi kivirágzása reménységet nyujt arra, hogy a gazdasági életben is valami lendület, valami bizalomból fakadó serényebb élet ébredez. A magyar kereskedelem a karácsony előtti hetet „aranyhét"-nek nevezi. Elérkeztünk az aranyhét küszöbére és a magyar kereskedelemmel és iparral együtt nekünk is az a véleményünk, hogy Európa és Amerika nagy vitája, Herriot és MacDonald nagy leszerelési csatája meghozhatják a maguk gyümölcsét majd valamikor, reméljük, minél előbb; de itt ma valami kevés, valami szerény, de valami komoly megfogható van és ez a karácsony előtti hét ünnepi, reménykedő hangulata.

Aki valaha tanulmányozta a tömeghangulatot, tökéletesen tisztában van vele, hogy egy-egy megragadó gondolat, egy-egy ünnepi gesztus, egy-egy jólirányzott jelszó csodákat tud művelni. Az adventi napokban azt kell éreznünk, hogy az ünnepi hangulat hatalmas hajtóereje életet, lüktetést hozhat a tespedt magyar gazdasági életbe. Egy csapásra fölsegítheti az ipart és a kereskedelmet és aztán minden attól függ, hogy milyen nagy ez a lendület, mert el lehet képzelni azt is, hogy egy ilyen ünnepi hangulat megindította élet az ünnep után is tovább emelkedik, tovább fejlődik. Ez az oka annak, hogy nagy reménységekkel indul el nemcsak a budapesti kereskedő és iparos az aranyhétnek eddig mindig sikerekben gazdag útján, de mi is valamennyien, akik minden erőnkkel küzdünk, hogy megszabadítsuk végre a magyar közéletet a temetői hangulattól.

Mit kell tehát cselekedni? A kereskedő és az iparos már megtette a magáét. Felkészült az idei aranyhétre olyan élánnal, olyan lelkesedéssel és — valljuk be — olyan áldozatkészséggel, mintha ragyogó konjunktúrák esztendejét zárnák be ezek az ünnepi hetek. Budapest utcái esténként ragyognak a fénytől, a kirakatok kápráztatnak, gazdagság, ötlet és ízlés bizonyítja, hogy milyen tehetséges és milyen lelkes kereskedő-társadalmat termelt ki ez a fiatal világváros. Az ujságokban megindult a nagy hirdetési kampány és megkezdődik a családi szentélyek nagy haditanácsa, megkezdődik a nagy pénzszámolás, hogy mire jut, mennyire terjed az idei ajándékozási-kedv. És itt kezdődik meg a hivatásuk mindazoknak, akik élőszóval, vagy tollal hatni tudnak a közönségre. Hitet, reményt és bizalmat kelteni a lelkekbe, meg kell értetni, hogy a veszedelmek múlófélben vannak, hogy nehéz időkben is mozognia kell a pénznek és hogy itt az alkalom, az ünnepi hangulat, amelynek meg kell törnie a keserves idők zárait. Nem könnyelműségre, nem tékozlásra és pénzpocsékolásra kell uszítani a közönséget, hanem arra, hogy dacolva az idők zordságával, összeszorított fogakkal, de meg kell mutatni, hogy élni akarunk.

Lassankint már szállingózni kezdenek a Dunapartra a zöld kocsirakományok, azok a kis fenyőfák, amelyek a budapesti családok otthonát másfél hét mulva meleggé, intimmé teszik. Ezekről a fácskákról a hit és a remény gyertyái fognak világítani, de mindnyájunknak meggyőződése, hogy az idén a karácsonyfák alján is gyülekezni fognak majd az ajándékok. Annak kell a jelszónak lenni, hogy senki, akit szeretünk, senki, akit megbecsülünk, ezen a karácsonyon ne maradjon megemlékezés nélkül. Akármilyen kicsi lesz is az ajándék, az idén mindenkinek a házába el kell érkeznie. Mert értse meg mindenki, az aranyhét egyedül egymagában is a magyar gazdasági életbe olyan lendületet vihet, amely az egész jövő esztendőre állandó virulást hozhat.

Sipőcz Jenő polgármester

nyilatkozik a kormánynál megindított rekompenzációs tárgyalásokról, az élelmiszernagyvásár bonyodalmairól, a gyakornoki állásokkal kapcsolatos túlzott optimizmusról és az inségmunkák béreinek ellenőrzéséről

A főváros költségvetése már az illetékes minisztériumok bírálata alatt áll és várospolitikai körökben feszült várakozással tekintenek ama *hárommilliós bevételi tétel miként pótlása felé*, amelyik a borfogyasztási adó leszállítása következtében veszélyezteti a háztartás pénzügyi egyensúlyát. Erről a nagyfontosságú kérdésről és általában az időszerű problémákról intéztünk kérdést

SIPŐCZ JENŐ dr.
polgármesterhez,

aki a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A borfogyasztási adó kárpótlásának kérdéséről folynak a tárgyalások a kormány illetékes tényezőivel, de

a részletekről most még korai volna nyilatkozni.

Fontos, hogy ezek a tárgyalások *még a költségvetés jóváhagyása előtt befejezést nyerjenek*, — amire minden kilátás megvan.

Szóvátettük a polgármester előtt azokat az eseményeket, amelyek a Nagyvásártelep és a Központi Vásárcsarnokban játszódtak le: *az árusok egyrésze állítólag sztrájkot kezdett és testületileg kivonult az épületből.*

— Minden nagy átköltöztetésnél az új berendezkedés következtében előállnak zavarok, — mondotta a polgármester — azonban ezek *múló természetüek és tudomásom szerint megnyugvással végződtek.*

Le kell szögeznem, hogy az egyes lapok részéről hírülhozott „sztrájk" ténylegesen nem fordult elő,

mint ahogy erre semmi oka sem volt az érdekelteknek. Az kétségtelen, hogy *átmeneti panaszok* vannak, amelyeknek orvoslására azonban máris intézkedtem. Ugyanesak időleges zavarok voltak a Központi Vásárcsarnokban is, ahol azonban minden kérdést közmegnyugvásra rendezni fogunk.

Felemlítettük, hogy a központi vásárcsarnok előtt a dunaparti szakaszon ismét önkényesen *bódékat építenek* és visszaállítják azt az állapotot, amely ellen évtizedeken keresztül annyi jogos panasz hangzott el.

— A központi vásárcsarnok körüli állapotok alakulásáról már jelentést kaptam és gondoskodtam, hogy ott *megfelelő ellenőrzés gyakorolttassék*, egyidejüleg azonban a közélelmezési ügyosztály tárgyalásokat folytat a panaszok kiküszöböléséről.

Álláspontom, hogy a Vámház-körútnak ezen a környékén bódék ne legyenek

és általában az a *törekvésem, hogy ott a közlekedés rendezettsége mielőbb kifogástalanná váljon.* Városszépítési tervek is készültek erre a területre, amely *rövidesen az illetékes bizottság napirendjére kerül.*

A gyakornoki állások megszervezése a csütörtöki tanácsülés napirendjén szerepel és ezzel kapcsolatban utaltunk arra, hogy *a fővárosnak ez a sikeres akciója nagy megelégedést váltott ki az állásnélküli diplomás ifjúság tömegeiben.*

— A magyar ifjúság megmentése *elsőrangú nemzeti érdek* — hangzott a polgármester válasza — és kívánatos, hogy más közhatóságok is foglalkozzanak a kérdéssel. A főváros egyelőre csak száz gyakornoki állást rendszeresít és éppen ezért

kénytelen vagyok óvni a túlzott optimizmustól az ifjúságot, amelynek tagjaitól ezerszámra érkeznek kérvények hozzám.

A közhatóságok és a nagy magánvállalatok összefogása hozhat csak olyan eredményt, amely valóban komoly segítséget nyujt az ifjúság egzisztenciájának megalapozásához.

A *40 órás munkahét* bevezetéséről és ennek az életrevaló ötletnek a megvalósításáról a következőket mondotta a polgármester:

— Mindenre kiterjedő szakszerű felterjesztést intéztem a kormányhoz, amelyben rámutattam ennek a rendszernek az előnyeire és arra, hogy

milyen újabb munkakeresőket lehet bevonni a dolgozók táborába.

A kérdés alapos megtárgyalása érdekében sürgetni fogom a kormánynál *ennek a célnak szentelt ankét sürgős összehívását.*

Számos panasz hangzik el amiatt, hogy a főváros részéről kiadott inségmunkák vállalkozói *nem méltányolják a fővárosnak azt az intencióját, hogy az alkalmazott munkásoknak megfelelő munkabért juttassanak.* Milyen intézkedéseket szándékozik tenni a polgármester a méltányosság érvényesítésére? — kérdeztük.

— A szükségmunkák munkabéreinek kérdését a vállalkozókkal kötött szerződésben olyképpen szabályoztuk, hogy *a vállalkozó tartozik ugyanazt a munkabért fizetni, ami a fővárosban megélhetést biztosít a munkások számára.*

Ennek a pontnak betartását megfelelően ellenőrizzük és ha úgy látjuk, hogy visszaélés történik, megbírságoljuk a mulasztást elkövető vállalkozókat.

A legutóbb lefolytatott vizsgálat teljes rendet tapasztalt. Meg van a módunk ahhoz, hogy *az erkölcsi nyomás eszközével* is közrehassunk, hogy a béreket a megélhetéshez szükséges nívóra emeljék. Ki kell azonban jelentenem, hogy *amelyik vállalkozó nem tesz eleget ennek az előírásnak, az a jövőben nem kap munkát a fővárostól.*

*

Sipőcz Jenő polgármester nagyérdekességű nyilatkozatához még hozzáfűzte, hogy a főváros a tavaszi hónapokban *terepfeltöltési munkálatokat kíván végeztetni, hogy ezzel is hozzájáruljon a munkások tömegeinek foglalkoztatásához.*

Felfedező expedició

a rejtett és ismeretlen műkincsek után

Tudományos kataszter készül a budapesti templomok berendezési tárgyairól, a felszerelésekről és egyéb műtárgyakról

A főváros vezetősége elhatározta, hogy a kegyurasága alá tartozó templomok birtokában lévő művészeti és művelődéstörténeti felszereléseket, a berendezési és műtárgyakat összeiratja. Ebben a kérdésben

Némethy Károly dr. tanácsnokhoz,

a közművelődési ügyosztály vezetőjéhez fordultunk felvilágosításért, aki a főváros terveiről a következőket mondotta el a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Pest és Buda kultúrális és művészi életének legjellegzetesebb megnyilatkozásai a török hódoltságból való felszabadulást követő időkben egymásután épülő templomokba kerültek. A polgárság igazi bőkezűsége csak a templomok építésében és felszerelésében mutatkozik meg ebben az időben. Minthogy pedig a templomok a hagyományok tiszteletbentartása következtében legbiztosabban őrzik meg felszerelésüket, *ennek a kornak művészeti és iparművészeti emlékei fővárosunk területén legteljesebben csak a templomokban találhatók fel.*

Oltár- és falfestmények, szobrok, oltárszekrények, gyertyatartók, ereklyetartók, örökmécsek, kelyhek, szentségtartók, misekönyvek, miseruhák gazdag változatosságban maradtak ránk a mult századokból a főváros templomaiban

és ha közöttük nincsenek is az abszolut művészet mértékével mért kimagasló alkotások, mint a kor jellemzői és városunk helyi művészetének dokumentumai, Budapest művelődéstörténete szempontjából feltétlenül nagy figyelmet érdemelnek.

— A műtárgyak szükséges megbecsülését eddig előmozdítani annál nehezebb volt, mert hiányzott a teljes összefoglaló jegyzék. Még az ismertebb tárgyak kora, származása, művészi jelentősége, vagy mestere is csak ritkán volt megállapítható, mert nem vette azokat alapos vizsgálat alá senki. A mostani összeírás *nem csupán a* tárgyak egyszerű leltárba foglalását jelenti, hanem okmányszerű kutatást is a származásra és a közelebbi meghatározásra vonatkozóan. Az összeírás tehát levéltári kutatásokkal lesz kapcsolatos és ez a plébániák és a szerzetesrendek irattáraira is kiterjedt.

Megkérdeztük

Bednárz Róbert pápai prelátust,

a belvárosi főplébánia hivatal vezetőjét,

hogy mi a véleménye a templomi műtárgyak összeírásáról. *Bednárz* prelátus annak a hangsúlyozását tartja szükségesnek, hogy

az összeírás a tulajdonjogot és a jelenlegi elhelyezést nem érintheti.

Ha azonban más megoldás célszerűsége mutatkoznék, mellőzhetetlennek tartja annak a lerögzítését, hogy minden esetben, amikor templomi műtárgyak más elhelyezésének a kérdése fölmerül, intézkedés előtt a főváros, mint kegyúrnak és az egyházművészeti tanácsnak véleménye kikéressék.

*

Az összeírás törzskönyv formájában történik, templomonként elkülönítve. A munkálatok ellenőrzésére öttagú bizottságot delegál a főváros *Liber* Endre alpolgármester vezetésével, amelynek tagjai: *Bárczy* István ny. főpolgármester, *Bednárz* Róbert esperes, *Gárdonyi* Albert főlevéltáros és *Szőnyi* Ottó dr., a Műemlékek Országos Bizottságának tagja. A műtárgyak összeírása *a legközelebbi napokban megkezdődik* és a templomok sorrendjét az illetékes plébánosokkal összhangban fogják megállapítani. Az összeírás nagy tudást és körültekintést kívánó munkáját *Schön* Arnold dr. műtörténeti íróra bízza a főváros.

ARANY is csak akkor érték, ha van hozzá jó EGÉSZSÉG

Hasznos tudni,

hogy a derűs hangulat, a jó **közérzés** mindig a gyomor és belek kifogástalan működésétől függ. **Szorulásban** szenvedőknél, **emésztési** hiányoknál pedig

Schmidthauer természetes **Igmándi** keserűvize

legjobban bevanik.

Az Igmándi víz használati utasítással mindenütt kapható!

Beláthatatlan nehézségek árnyékát veti előre a borfogyasztási adó leszállítása

A költségvetési hiányt esetleg a söradó potlékolásából fedezik

Azok a tárgyalások, amelyek a kormány és a főváros között az 50 százalékkal leszállított borfogyasztási adó kérdésében megindultak, *még mindig nem fejeződtek be,* illetve nem jutottak olyan mederbe, hogy az a székesfőváros háztartása szempontjából megnyugtató volna. A költségvetés átadásakor a főváros képviselői újból hangsúlyozottan kérték a belügyminisztert és a pénzügyminisztert, hogy a borfogyasztási adó lecsökkentésével előálló háromnmillió pengőnyi bevételi hiányért *valamilyen formában kárpótlást nyujtsanak.* Az illetékes kormánykörök nem adtak végleges választ, de a városházán úgy tudják, hogy

a költségvetés kérdésében karácsony után közvetlen tárgyalások indulnak meg a székesfőváros és a felügyeleti hatóságok között.

A főváros pénzügyi egyensúlyát nemcsak az a hárommillió pengős hiány fenyegeti, amit a borfogyasztási adó leszállítása okoz, hanem súlyos a kormányrendeletnek az az intézkedése is, amely akként rendelkezik, hogy *1933 január 1-től kezdve*

vissza kell téríteni az előzőleg érvényben lévő borfogyasztási adó felét,

oly bormennyiségek után, amelyekért az adót 1932. október 1-e és december 31-e között már lerótták ugyan, de amely bormennyiségeket január 1-ig tényleg el nem fogyasztottak. Ez a rendelkezés nagyon körülményes bejelentési kötelezettséget ír elő és a borkészletek összeírása, ellenőrzése olyan hatalmas munka, ami a borfogyasztás ellenőrzését ellátó személyzet teljes munkaerejét hónapokon át igénybe veszi.

Az új borfogyasztási adó életbeléptetésére vonatkozóan egyébként

Sipőcz Jenő polgármester már kiadta a szükséges utasításokat,

amelyekről a következőkben tájékoztatták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Az igényjogosultak javára a rendelet szerint visszafizetendő adóösszegnek azt a részét, amely a vendéglős, vagy a borkereskedő 1933 első negyedében együttesen kezelt közadóinak összegét meg nem haladja, erre a számlára kell átutalni.

A fogyasztási adóvisszatérítésre legkésőbb december 10-ig kell jelentkezni az illetékes adószámviteli osztályban,

írásban, vagy szóban. Ezentúl új bejelentést már nem fogadnak el. A főváros szigorúan ellenőrzi, hogy nem olyan készleteket jelentenek-e be, amelyekért az adót nem október 1-e és december 31-e között fizették be. A borfogyasztási adóvisszatérítés alá eső borkészleteket a hordókban lepecsételik, ha pedig ládákban, vagy palackokban tartják, ólomzárral látják el.

A zárakat január 1-e előtt levenni nem szabad,

annál kevésbbé, mert, aki ezt megteszi, az adóvisszatérítési igényétől elesik. Az adószámviteli osztályok a központi adóhivatalhoz legkésőbb január 8-ig tesznek jelentést a náluk nyilvántartott és kedvezmény alá eső borkészletekről. *A honvédség, a folyamőrség és az egyéb katonai alakulatok legénységi állománya számára vásárolt bor után fogyasztási adót nem kell fizetni.* Az adómentes borszállítmányokról az a hatóság, amelynek területéről a bort behozzák, a székesfővárost hivatalosan értesíteni tartozik.

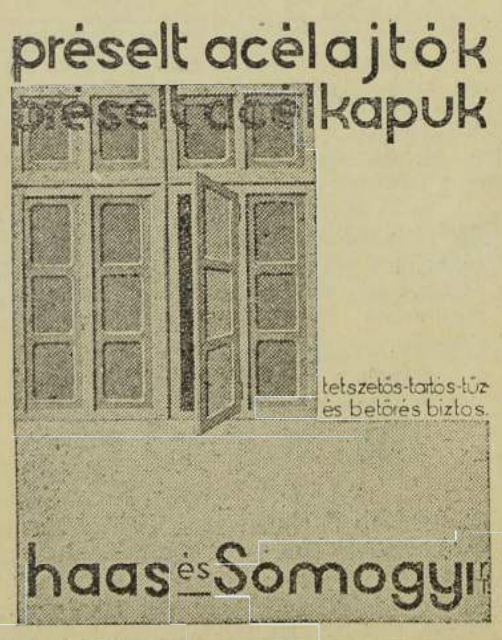
Söradóemelés a láthatáron

Illetékes helyeken fölmerült az az eszme, hogy a boradó leszállítása folytán a fővárosi költségvetést fenyegető hárommillió pengős hiányt

a söradó megfelelő pótlékolásával

fedezzék. Ennek a fogyasztási adónak a fölemelésénél buzdításul szolgál az a körülmény, *hogy Bécs városa, amelyet pedig a szocialisták kormányoznak, két évvel ezelőtt a háromszorosára emelte föl a városi söradót.* Értesüléseink szerint most ebben az irányban is folynak a számítások és ha a kalkulációt megfelelőnek találják, akkor nincs kizárva, hogy *a söradót fölemelik.*

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

HUTTER ÉS SCHRANTZ RT

Budapest, X. ker., Gyömrői-út 80

Városi mintaraktár:

VI., Vilmos császár-út 63

Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre

nagy választékban

Telefon: J. 379—36.

Tapétázást

szolid és **müveszi kivitelben** vállal

Hantos Testvérek Rt.

Budapest, VI., Horn Ede-u. 5

Telefon: **194-15**
185-23

Dunaparti

100 négyszögöles telkek

uj Lipótvárosban kedvező feltételek mellett **eladók**

Bővebbet hétköznapokon:
RUDOLF-TÉR 6. IV. 22. Telefon: 123—85.

KARTELEN KIVÜL!

Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyűrük, burkolómunkák.

BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., Dráva-utca 5. Telefon: 91—7—65

Betón, makadám aszfalt **felvágásához vegyen bérkompressort**

LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 335—42.

Pesti kirakat

A gyanusítás művészete

A pesti kirakatok mostanában fényárban úsznak, tele vannak mit szem és száj megkívánhat. És mégis nem tud szabadulni az ember szeme attól a másik pesti kirakattól, amely a pesti ember hibáit, a speciális pesti bűnöket, rossz szokásokat, a pesti átkot tárja elénk.

A karácsonyi hetek hangulatába élesen rikoltott bele egy hang a főváros közgyülésén és bemutatta az egyik ilyen pesti átkot: a gyanusítás művészetét. Mert leleplezni, bűnöket szembe mondani és mindezekért helytállani a legszebb férfiúi erény. Le kell azonban szoknia a magyar társadalomnak, de főként a pesti embernek a gyanúsításról, mely ebben a városban már a művészet tökéletességére emelkedett.

Megértenénk azt, ha valaki azt állitaná, bizonyitaná és keményen helytállana érte, hogy mondjuk, Budapest székesfőváros közélelmezési tanácsnoka — idegen javakban vájkált. Nem, nem ezt hallottuk a főváros közgyülésén. Csak azt hallottuk, hogy az emberek beszélnek valamit, az emberek suttognak valamit. Névtelen emberek. Fantómok. Valami olyasmiről beszélnek, azt rebesgetik, hogy a nagyvásártelep telkének a főváros által való megvásárlásánál magánérdekek játszottak közre.

A gyanusitásnak ezt a művészetét meg kell ölni. Most nem beszélünk arról, hogy akit a fáma be akart szennyezni, Vajna Ede tanácsnok, a székesfővárosnak egyik legkorrektebb, legtiszteletreméltóbb, legtisztább karaktere. Arról sem beszélünk, hogy a tanácsnok működését érheti-e jogos kritika, vagy sem. Most arról van szó, hogy bárki bármit tesz a városházán, azt meg lehet kritizálni, mindenki ellen vádat lehet emelni, de csak tökéletes bizonyitékok mellett. A pesti gyanusítás művészetének természetrajzához ugyanis hozzátartozik, hogy nemcsak az nem igaz, amit a fáma suttog, amit a fantómok pletykáznak, de még az ellenkezője sem. Ebben az esetben példának okáért nemcsak Vajna tanácsnoknak nem volt szerepe a telekvásárlás körül, nemcsak családi összeköttetéseit nem kamatoztatta a tanácsnok úr, de ennél a telekvásárlásnál még telekről és vásárlásról sem lehetett beszélni. Abból az egyszerü okból, hogy az élelmiszernagyvásártelep olyan területen épült, amely ősidőktől fogva Budapest székesfőváros tulajdona.

Hát bocsánatot kérünk, tessék olyan objektiv kritikát mondani a közelelmezési tanácsnokról és működéséről, amilyet csak jól esik. De a gyanusítás művészetét a városháza közgyülési teréből ki kell irtani. Lehet azt mondani, hogy az élelmiszernagyvásártelep nyolcmilliós beruházására nem volt szükség. Lehet azt irni, hogy ez az élelmiszernagyvásártelep Budapest Lillafüredje, lehet kritizálni, hogy jól épitették-e vagy nem, jól szervezték-e vagy sem; de hogy Vajna tanácsnok családi telkeket adott el a fővárosnak akkor, mikor az élelmiszernagyvásártelep Budapest ősi telkén épült, ilyen gyanusitás igazán csak fájdalmas pesti specialitás lehet.

A közélet éltető eleme a kritika. De gyilkosa az az eljárás, amely az élelmiszernagyvásártelep telke és Vajna tanácsnok személye körül végbement. Fájdalmasan könyveljük el, hogy ennek meg kellett történnie, örülünk, hogy percek alatt fény derült az egész ügyre és azt szeretnénk, ha ennek a szomorú esetnek mindenki, aki a közélet fórumán mozog, levonná a maga számára a tanulságokat.

Nem voltak ellentétek az egységes-párt és a kereszténypárt között a felsőházi tagok választásánál

Az egységespárt visszaszerezte három felsőházi tagságát — Kölcsönös jóakarattal kell rendezni a főváros és a bánhidai centrálé viszonyát

A főváros közgyülésének pénteki ülésén választották meg a főváros négy felsőházi képviselőjét és ezt az aktust sürü tanácskozások és megbeszélések előzték meg. Ellenzéki várospolitikai körökben szívesen használták fel az alkalmat arra, hogy *a két többségi párt közé éket verjenek és még a választás előtt is sürün hangoztatták, hogy a két párt között most kenyértörésre kerül a dolog.* Az események rácáfoltak erre a feltevésre, mert a választás a várakozásoknak megfelelően folyt le, amelyről

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A legnagyobb megelégedéssel láttam a felsőházi tagválasztás eredményét, amely végeredményben *visszaállította azt a régi állapotot,* hogy

az Egységes Községi Polgári Pártnak is három tagja került be az országgyülés felsőházába.

Visszatér e díszes tanácskozó testületbe *Glücksthal* Samu, ez a kiváló gazdasági szakember és pénzügyi jogász, aki a felsőház magasszínvonalú tárgyalásainak során mindig feltünt tiszta logikájával és abszolut hozzáértésével. Ki kell jelentenem, hogy

ellentétek az Egységes Községi Polgári Párt és a Keresztény Községi Párt között nem merültek fel

és a tárgyalások menete meghozta azt az eredményt, amelyet pártunk szilárdan követelt.

Szóvátettük a téli inségakciók kérdését, amelyek most már komoly erővel indultak meg és kiterjeszkednek a hatósági támogatás minden formájára.

— A költségvetés összeállításánál, — mondotta *Kozma* Jenő, — a legmesszebbmenő takarékosságot érvényesítettük és objektiven meg kell állapítanom, hogy

nem akadt egyetlenegy községi párt sem, amelyik a szegényügyi kiadások tételeinél törlést kivánt volna.

Több, mint tízmillió pengő az az összeg, amelyet a hatósági támogatás rendelkezésére adtunk és ebből a hatalmas összegből feltétlenül jut arra, hogy az összes jelentkezőknek segítséget lehessen nyujtani. A kerületi előljáróságok és a központi adminisztráció megszervezte a természetbeni támogatás lebonyolítását, most van soron a szellemi szükségmunka megindítása, amelyhez szervesen kapcsolódik az inségmunka is, amelynek egy nagy hányada a tavaszi hónapokban kerül lebonyolításra.

Aki mélyen belenéz a főváros nagyarányú jótékonykodási apparátusába, az büszke lehet arra a tevékenységre,

amelyik eredményesen viszi keresztül azt az igéretet, hogy Budapesten éhező ember nem lehet.

Komoly érdeklődés fordul a közlekedési bizottság csütörtöki ülése felé, amelytől *a villamosforgalom hiányosságainak orvoslását* várják. A bizottság *Kozma* Jenő elnöklésével sorra veszi az összes panaszokat és alapos vitával igyekszik a nehézségeket orvosolni.

— Kitünő alkalom — úgymond — villamosközlekedés fennálló hiányosságainak pótlására a szakbizottság ülése, mert ott kerül napirendre a *téli menetrend.* Amióta a villamosforgalom méreteit csökkentették és a most érvényben lévő térképes jegyrendszert bevezették,

ez az első alkalom, hogy a tanulságokat leszürve, megszüntetni próbáljuk a közönség köréből érkező kifakadásokat.

Az új menetrend a lehetőség szerint azzal a rugalmassággal fog rendelkezni, hogy mindazokon a vonalakon, ahol a járatok sürítése indokolt, több kocsit járassanak, ahol pedig úgynevezett ingajáratokkal lehet a szaporítást végrehajtani: ott érvényesítjük ezt a külföldön is bevált rendszert.

Radikális reformok és a régi sürített közlekedés természetesen nem fog megszületni

az új menetrendből sem, mert a BESZKÁRT pénzügyi stabilitása érdekében kénytelen bizonyos határt szabni a teljesítménynek.

Közeledik az újév, amikor újabb megállapodás van készülőben a *főváros és a bánhidai centrálé között.* Ennek a szükségességéről és fontosságáról a következő nyilatkozatot kaptuk:

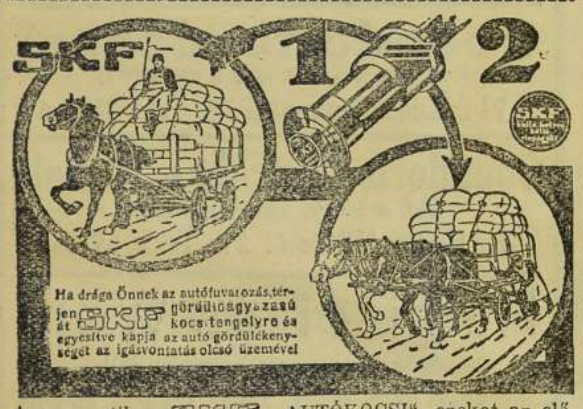
— A végnélküli ideiglenes állapotot fenntartani nem célirányos, mert *az nem érdeke sem a fővárosnak, sem pedig a dunántúli erőmütelepnek.* Ugy tudom, hogy hosszú hónapok óta tanulmányozzák az egységár kérdését és

nem hiszem, hogy kölcsönös jóakarattal ne lehetne mindkét félre kedvező megállapodást létesiteni.

A kérdésnek a néhány évre való nyugalmi állapotba hozása most már annyira sürgős, hogy az elől a főváros ki nem térhet.

*

Elmondotta még *Kozma* Jenő, hogy a karácsonyi ünnepek előtt és után néhány hétig szünetet tart a törvényhatósági bizottság, de január második felében újult erővel indul meg a közgyülés munkája.

A pneumatikus SKF „AUTÓKOCSI" ezeket az előnyöket még fokozza.

SKF Svéd Golyóscsapágy Részvénytársaság

Telefon 308-08 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 55 Telefon 402-78

Köhögés, rekedtség

ellen

Dr. EGGER MELLPASZTILLA

kitünő hatású

Hatásköri ellentétek az ideiglenes orvosok kinevezése körül

Ki illetékes a kinevezés foganatosítására? — A törvény magyarázatáról a tisztifőügyész tesz javaslatot

Több, mint nyolcszáz pályázat érkezett arra a tíz ideiglenes kisegítő kerületi orvosi állásra, amelynek betöltésénél elsősorban az a szempont vezette a fővárost, hogy a nagyszámban állásnélkül levő diplomás fiatal orvosoknak foglalkozást nyujtson. Az ideiglenes hatósági orvosok azt a feladatot fogják ellátni, hogy a külső perifériákon segítségükre legyenek a kerületi tiszti orvosoknak, akik képtelenek egymagukban ellátni a sok szegény beteg ingyenes gyógykezelését.

A kinevezéssel kapcsolatban *érdekes elvi ellentétek merültek fel a főpolgármester és a polgármester hatásköre között,* amelynek lényegéről

illetékes helyen

a következő információt kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A fővárosi törvény világosan rendelkezik arról, hogy *minden orvosi kinevezés a főpolgármester hatáskörébe tartozik,* igy tehát az ideiglenes orvosok kinevezése is a főpolgármester elhatározásától függ. Igy van ez azóta, amióta az új törvény életbelépett és

az egészségügyi személyzet beosztásáról, valamint előléptetéséről mindenkor a főpolgármester gondoskodott.

A jelen helyzetben úgy alakult a gyakorlat, hogy a *kisegítő orvosokat a polgármester nevezte ki,* azzal az indokolással, hogy a törvény az ideiglenes személyzet kinevezését a polgármesterre ruházta. A kérdés már most az, hogy ez a tíz állás mit domborít ki elsősorban:

az orvosi diplomával rendelkező pályázók képesitését, vagy pedig az alkalmaztatás ideiglenes jellegét,

amely fölött valóban nehéz kielégítő ítéletet mondani. A hatáskörök tisztázását a *tiszti főügyész* állapitsa meg, aki a közeli napokban behatóan tanulmányozni fogja a kérdést.

*

Az új kerületi orvosok kinevezése egyébként órákon belül megtörténik és december 15-én már megkezdik munkásságukat a számukra kijelölt körzetekben.

Leukoplast

magyar gyártmány

Megkezdődött a főváros gyöngyösi szénbánya-érdekeltségének likvidálása

Gyöngyösváros tárgyalásai Borvendég Ferenc alpolgármesterrel a főváros érdekeltségének átvállalásáról

A főváros vezetősége évek óta foglalkozik a gyöngyösi szénbányaüzem likvidálásának kérdésével és tavaly a belügyminiszter is felszólította a fővárost, hogy a *kellően ki nem használható, veszteséges üzemeitől iparkodjék megszabadulni.* Ilyen nem rentábilis üzem a gyöngyösi bánya és az üzemvizsgáló-bizottság most tárgyalás alá kerülő jelentésében szintén az üzem felszámolása mellett foglalt állást. A következőket javasolja:

— *A Budapest-Gyöngyösvárosi szénbánya részvénytársaságnál* a bizottság mérlegelte, hogy a bánya üzemvitele az utóbbi időben a gazdasági helyzet általános rosszabbodása következtében csökkent, viszont

a lignit használatának kiterjesztése és használhatóságának fokozása érdekében folytatott kísérletek nem vezettek eredményre.

Minthogy a székesfővárosnak különösebb érdeke a vállalathoz sem pénzügyi, sem egyéb szempontból nem fűződik, a bizottság a *székesfőváros érdekeltségének felszámolását javasolja,* ami vagy a részvények értékesítésével, vagy a részvénytársaság felszámolásával oldható meg. Mivel a fűtési idény végével a felszámolás kedvezőbb viszonyok között bonyolítható le, az üzemi bizottság azt javasolja, hogy

a likvidálás 1933 március hó végével történjék meg.

A likvidálásra kitűzött határidő ezek szerint még messzi van ugyan, de a főváros vezetősége máris hozzákezdett a munkához. Mindenekelőtt Gyöngyös város vezetőségével kezdett a főváros tárgyalásokat abban az irányban, hogy a régi érdekeltsége mellé:

megfelelő feltételek mellett nem venné-e át Gyöngyös közönsége a főváros részvénypakettjét is.

Paky György dr. gyöngyösi polgármester ebben az ügyben a napokban Budapesten járt és *Borvendég* Ferenc alpolgármesterrel folytatott beható tárgyalásokat. A megbeszéléseket szombaton Gyöngyösön folytatták, ahova leutazott az üzem felügyelő-bizottsága. Résztvett a megbeszéléseken *Sebő* Béla a székesfőváros főszámvevője is.

A bizalmas tárgyalásokról részletek eddig nem kerültek nyilvánosságra, azonban *beavatott helyről* annyit megtudott a *Fővárosi Hirlap* munkatársa, hogy

Gyöngyös részéről elvben megvan a hajlandóság a főváros érdekeltségének átvállalására,

illetve nem zárkóznak el a mai részvénytársasági keretek barátságos likvidálása elől.

A gyöngyösiek most abban az irányban puhatolódznak, hogy a bányából termelt szénmennyiségnek azt a részét, amit eddig a főváros fogyasztott, el tudnák-e a szénpiacon helyezni? Ha Gyöngyös városnak ebben az irányban kilátásai mutatkoznak, akkor hajlandó az üzemet átvenni és a fővárost kártalanítani.

Legsürgősebb közegészségügyi probléma: a gyógyíthatatlan betegek elhelyezése

Vidékiek és gyógyíthatatlan betegek foglalják el a kórházakat

feladat, valamilyen megoldást feltétlenül kell keresnünk.

A főváros közigazgatási bizottságának multhavi ülésén két igen fontos egészségügyi problémára mutattak rá a felszólalók. Az egyik, amit a tisztifőorvos is megerősített, hogy *a járványos betegek elhelyezésére szolgáló Szent László közkórház az utóbbi időben annyira tűl van zsúfolva,* hogy valami nem várt és előre nem látott járvány fellépése esetén *komoly bonyodalmak* támadnának. A másik pedig, hogy a szintén zsúfolt közkórházakat *mentesíteni kell a szerencsétlen gyógyíthatatlan betegektől,* akik a férőhelyek tekintélyes részét foglalják le azok elől, akiket még vissza lehetne adni az életnek, a termelő munkának.

A közegészségügyi osztály és a tisztifőorvosi hivatal mindkét probléma megoldásával behatóan foglalkozik és a kérdés a közeljövőben összeülő *közegészségügyi bizottságot* is foglalkoztatni fogja. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a kórházak veszedelmes zsúfoltsága és az ezzel összefüggő problémák felől

illetékes helyen

a következő nyilatkozatot kapta:

— Szomorú valóság, hogy a székesfővárosi közkórházak zsúfoltsága a téli egészségtelen időjárás óta és a szociális helyzet romlásával egyre fokozódik. Természetesen nem kivétel a Szent László-kórház sem, ahol a többi kórházaktól elkülönítve, a járványos betegségben szenvedők gyógyítása történik. *A főváros szempontjából a kórházak zsúfoltsága nemcsak egészségügyi, hanem pénzügyi probléma is.* A jelentkező betegek túlnyomó többsége ugyanis szegény, ingyenes beteg. Amióta a munkanélküliség fokozódásával egyre többen veszítik el pénztári tagságukat, megsokszorozódott az ingyenbetegek száma, ami igen súlyosan terheli a főváros háztartását.

— A Szent László-kórház tényleg erősen igénybe van véve, különösen azért, mert

újabban nemcsak a környékbeli városokból hoznak ide betegeket, hanem a távolabbi vidékről is történnek szállítások.

Mivel a budapesti járványkórháznak közkórház jellege van, itt minden jelentkező beteget felvenni tartoznak. Veszedelmes túlzsúfoltságról beszélni mindezek ellenére sem lehet, mert a kórháznak vannak *tartalék pavillonjai* és ott még akkor sem jönnének zavarba, ha valami járvány ütné fel a fejét. Ebben az esetben rendelkezésünkre állana a Szent István-kórház valamelyik kiürített pavillonja és a Központi Fertőtlenítő Intézet mellett álló elkülönítő-telep, amely kórházszerűen van berendezve és teljesen üres.

— A gyógyíthatatlan betegek ápolása és elhelyezése nagy és komoly probléma, amivel behatóan kell foglalkozni, mert

ezek a nagyszámú szerencsétlen emberek erősen terhelik a kórházakat és elfoglalják a helyeket.

Igen nehéz kérdés ez azért is, mert a gyógyíthatatlan betegeknek *két kategóriája* van. Egyikbe azok tartoznak, akik budapestiek, akiknek ápolási költsége minden körülmények között minket terhel, a másikba pedig a vidékiek, akiket hozzátartozóik sokszor azért hoznak fel Budapestre, hogy megszabaduljanak tőlük. Természetesen nem általánosítok és főleg csak az egészen alacsony rétegekből kikerülőkre utalok. A kormány mult osztendőben kiadott kórházrendelete ezzel a kérdéssel is foglalkozik. Miután azonban a főváros a rendelet több intézkedését sérelmesnek találta, fellebbezéssel élt ellene a közigazgatási bírósághoz. *Döntés még nem történt.* Ezt megvárjuk és annak megfelelően fogunk intézkedni. Mivel a gyógyíthatatlan betegek ápolása nem közkórházi feladat, valamilyen megoldást feltétlenül kell keresnünk. Ezidőszerint Budapesten csak a San Marco-utcai Gyógyíthatatlan Betegek Menháza áll rendelkezésünkre, az ilyen menházak építése volna tehát a legcélszerűbb megoldás. Erre azonban a főváros jelenlegi pénzügyi helyzete nem nyujt lehetőséget.

— A fővárosi közkórházak fokozódó zsúfoltságának másik forrása — a vidék.

A 7400 kórházi ágyból közel 3000-et a vidéki betegek foglalnak el, tehát az összes ápoltak 33 százaléka vidéki.

A főváros egyelőre nem tehet egyebet, minthogy utasította a kórházi orvosokat, hogy *a felvételt szigorítsák meg és csak a valóban kórházi ápolást igénylő komoly betegeknek adjanak helyet,* másrészt pedig ott, ahol arra megvan a mód, fokozott gondot fordítunk az ápolási díjak behajtására, ami vidéken különösen nehezen megy.

*

A szomszédos vármegyék hozzájárulása tekintetében még mindig késik az intézkedés. A belügyminisztérium ezzel a kérdéssel kapcsolatban egyelőre *adatgyűjtést* végeztet, annak a pontos megállapítására, hogy az egyes vármegyékből hányan és hány napon át vették igénybe a budapesti székesfővárosi közkórházakat. A főváros a maga részéről a kivánt statisztikákat már rendelkezésre bocsátotta, most a vármegyék jelentéseit várják.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon 386-93. Telefon: 386—93.

Handl István
kövezőmester
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

Helfenstein Károly
kövezőmester, útépítési vállalkozó
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

KRAUSZ FERENC
kövezőmester
VI., Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Neumann Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester, útépítési vállalkozó
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96 6-40

Obendorfer József
kövezőmester
VIII., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

Obendorfer Károly és Rudolf
okl. mérnök, kövezőmesterek
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Reinisch és Wohl
okl. mérnökök, kövezőmester, építési vállalkozók
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

Schaffer Antal
kövezőmester, útépítési vállalkozó
Darányi Ignác-u. 21. Telefon: 52-2-91

Schaffer György
kövezőmester, út- és csatornaépítési vállalkozó
VII., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök, kövezőmester
mélyépítő-, kövező és bitumenáruló vállalata Budapest, I ker., Németvölgyi út 33. Tel. 57-9-91

Pályázatot ír ki a kereskedelmi miniszter a Boráros-téri híd mederpillér-munkálataira

Az állami gépgyár telepein gyors ütemben folyik a Boráros-téri híd vasalkatrészének gyártása. A hídépítési bizottság sűrű egymásutánban tart üléseket, amelyen tudomásul veszik a termelő munka előhaladását, de legutóbb határozott sürgetéssel kívánták a mederpillérmunkálatok mielőbbi elkezdését is.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

a kereskedelemügyi miniszteriumhoz

fordult, ahol a hídépítés további fontos etapjáról a következő nyilatkozatot kapta:

— A Boráros-téri híd felszereléséhez szükséges vasszerkezetek óriási tömege áll már készen a vasgyárak tárházaiban és így szükségességét érezzük annak, hogy

a híd megépítésének további szükségleteit is biztosítsuk.

A mederpillér-munkálatokra egyízben már pályázatot hirdettünk, azonban különböző gátló körülmények miatt akkor *a kivitelt nem indítottuk meg.* Most, hogy gondoskodni kívánunk a tavaszi hónapok munkaprogramjáról,

újból versenytárgyalást hirdetünk és máris előkészítettük a kiírást, amelyikre januárban kerül sor.

Számításunk szerint *márciusban már meg is indulhat ez a munka,* amely újból jelentékeny kereseti alkalmat nyújt a szakmabeli vállalatoknak. Meggyőződésünk, hogy

ezzel a lépéssel nagy lendületet nyer a hídépítés ügye,

amelyet a program szerint *három év mulva kívánunk a forgalomnak átadni.*

*

A főváros közönsége megnyugtató megértéssel veheti tudomásul a hídépítés menetének gyorsítását és jogos minden feltevés, hogy a Boráros-téri híd forgalombahelyezése után a környező területek óriási fejlődésnek indulnak.

Fokozott mértékben kell keresnünk a föld mélyében rejlő kincseket

Döntés előtt a Rudas-fürdő távfűtővezetékének megvalósítása — Európai viszonylatban is ritka gyógyforrások ivócsarnokai nyílnak meg a tavaszi hónapokban

Néhány héttel ezelőtt utasította a polgármester a középítési ügyosztályt, hogy dolgozzon ki sürgősen tervet és költségvetést *a Rudas-fürdő és a Gellért-fürdő között tervezett távfűtővezeték elkészítésére.* A költségvetés és a tervezet bemutatására eredetileg november közepére jelölt ki terminust a polgármester, ez az időpont azonban bizonyos adminisztrációs okok miatt késett és így csak a mult héten kerültek a tervek *Borvendég* Ferenc alpolgármester elé. A távfűtés kérdését már előzőleg háromtagu bizottság elé utalta a tanács, amelynek tagjai: *Becsey* Antal, *Scheuer* Róbert és *Petrovácz* Gyula tanácstagok voltak. Ők nézték most át a középítési ügyosztály távfűtési tervét és egybevetették azzal a tervezettel, amelyet előzőleg *Bánlaky* Géza, a Gellért-gyógyfürdő igazgatója dolgozott ki. Most, hogy közvetlenül megvalósítás előtt áll *az első budapesti távfűtővezeték,* kérdést intéztünk az ezzel összefüggő problémákról

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaghoz, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Örömmel állapítom meg, hogy hosszú vajudás után a döntés stádiumába jutott a Rudas-fürdő rekonstrukciója, modernizálása és az eddigi fűtési rendszerének megszüntetése. Több, mint egy évtizede sürgettem, hogy az Erzsébet-híd budai hídfőjénél tántorgó rozoga kazánházat és igazgatósági épületet távolítsuk el, bontsuk le azt a hatalmas kéményt, amelyik *korommal szennyezi be a fürdővárosnak nevezett egész környéket.*

A Rudas-fürdőnek ezek a tartozékai útjában állanak minden városrendezési és esztétikai kisérletnek.

A terv megvalósítását késleltette, hogy a kazánra, illetve a Rudas-fürdő fűtésére eddig ebben a megoldásban volt szükség, de most már nincs akadálya e csúnya épületrészek eltávolításának. Többféle megoldás lebegett az illetékesek előtt: eleinte az volt az elgondolás, hogy *termális vizet* keresünk, amely fölöslegessé teszi a kazán felhasználásával való fűtést. Három fúrást telepítettek a főváros, kettőt a Rudas-fürdő udvarán és egyet a Döbrentey-tér parkjában, sajnos azonban az eredmény nem váltotta be a hozzáfűzött várakozásokat.

A legnagyobb hőfok 48 fok volt, ami elégtelen a fűtés ellátására és ezért abbahagyták a további kutatást,

bár most sincs kétségem afelől, hogy ezen a környéken feltétlenül találhatunk megfelelő hőfokú forrást. Ezért rá kellett szánnia magát a hatóságnak arra, hogy vagy megmarad a mesterséges tüzelés mellett és a régi kabinfürdőépület helyén épít új kazánházat, vagy pedig a Gellért-fürdőből vezeti át a szükséges hőfokú vizet. A legalkalmasabb megoldásnak a távvezeték megépítése igérkezett, amely

750 méter távolságról szállítja a megfelelő forró vizet a Rudas-fürdőbe.

A tervek és a költségvetések már teljesen készen vannak és ha a csütörtöki tanácsülés, valamint a közgyűlés hozzájárul a végrehajtáshoz; *még a télen, vagy tavasszal megindulnak a munkálatok, amelyekkel egyidejűleg nyomban gondoskodás történik a kazánház lebontásáról.* A felszabaduló területet parkírozzuk és gondoskodunk a Hungária ivócsarnok kibővítéséről is. Erre azért van szükség, mert az új fúrások, ha nem is hoznak megfelelő hőfokú vizet, de egészségügyi szempontból hatalmas értékeket tártak fel. *Weszelszky* Gyula professzor megállapításai szerint

az egyik forrás páratlanul magas rádiumtartalmat mondhat a magáénak, amely Európában ritkitja párját, a másik pedig kénhidrogén tartalmával specifikuma a gyomor- és bélbajoknak.

Miután a régi Hungária-forrást is újra kell foglalni, ezeket a munkálatokat együtt végezzük és *a három eltérő összetételü kiváló gyógyviz rövidesen hatalmas ivócsarnokokban áll a közönség rendelkezésére.* Ha figyelembe vesszük, hogy *a Hungária ivócsarnok az elmult évben 60 ezer pengőt jövedelmezett,* akkor kiszámíthatjuk, hogy milyen hatalmas jövedelmi lehetőséget jelent a további két forrás, amelyeket bizonyára nagy számban fognak igénybevenni a gyógyulást keresők tömegei.

— A Rudas-fürdő távfűtésével kapcsolatban feltárt források arra a mementóra intenek, hogy

a területében megcsonkított országnak fokozott mértékben kell lefelé néznie a föld mélyébe, hogy az ott fellelhető kincseket értékesítse.

A régi jó időkben sokaltunk néhányezer pengőt az ilyen kutatásokra, pedig most láthatjuk, hogy *minden kutatás komoly értékeket hoz felszinre.* Ezért forszírozom, hogy *ezen a téren nem szabad indokolatlanul takarékoskodni.* Változatlanul hirdetem, hogy a Városligetben is meg kell kezdeni a második forrás feltárását, de ezenkívül folytatni kell a földgázkutatást is, mert meggyőződésem, hogy *a fővárosnak Isaszeg felé húzódó sávján komoly eredmények találhatók.* Bizonyos irígykedéssel gondolok Bécs példájára, ahol egyik legnevesebb geológusunk,

Böckh Hugó útmutatása nyomán megkezdődtek a gázkutatások és sikerült is az osztrák fővárostól 6.5 kilométernyire napi 200.000 köbméter gáztermelő telepet feltárni.

Ez olyan mennyiség, amellyel *például egész Budapestet gázzal lehetne ellátni.* Annyi más fölösleges dolgokra van idő és pénz: arra is kell áldozni, hogy a föld mélyében rejlő hallatlan értékek realizálhatók legyenek a magyar gazdasági élet javára.

*

A költségszámítások szerint a távfűtőberendezés 309.300 pengőbe kerül és mindössze 23.300 pengővel haladja túl egy új kazánház létesítésének költségeit. *Az építkezést két részletben hajtják végre:* az elsőben a távvezeték tulajdonképpeni csatornájának építése, a szivattyútelep létesítése, a csövek beszerzése és a vezetékek elkészítése szerepel, a másodikban pedig a termálvíztárolókat szerzik be s a felső vasbeton víztartályokat építik meg.

megnagyobbítottuk
a café Bucsinszky kávéházat.
finom ízlésü modern, uj termeinkben
a magyar és francia szakácsművészet remek ételei és pompás leveskülönlegességei frissen készitve kaphatók.

Legszebb iparművészeti tárgyak
Schönwald iparművészeti üzlete
Vác.-utca 25. Piarista-utca sarkán.

Január elsején a HÉV a főváros tulajdonába kerül

Tavasszal megkezdik a Nova-telkek parcellázását

Júliusban mondotta ki a főváros közgyülése a HÉV megvásárlását és még mindig nem történt meg a szerződések végleges perfektuálása. Várospolitikai körökben most már erőteljesen sürgetik a megegyezés létrehozását, hogy ezzel is tiszta helyzet teremtődjék a nagyarányú tranzakció körül. A HÉV birtokbavételéről

illetékes helyen

a következő felvilágosítást kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— Nem egyszerű adásvételi szerződésről van szó, hanem olyan komplikált egyezség létesítéséről, amelyik számos másnemű objektum átruházása fölött is diszponál. Bekapcsolódik ennek a szerződésnek a megkötésébe és végrehajtásába

a főváros, a Beszkárt, a Községi Takarékpénztár, a szentlőrinci vasut, a Nova, a HÉV, a Tröszt és a Helyiérdekű Vasutaknak még néhány alvállalata.

Idetartozik a *Parkváros Rt.* telekügylete, *a kispesti erőmű*telep átadása és sok más olyan tényező, amelyeknek érdekeit úgy jogi, mint pénzügyi szempontból összhangzásba kell hozni. Éppen

a napokban kapott értesítést a polgármester úr arról, hogy mindezeknek a kérdéseknek a tisztázása közvetlen befejezés előtt áll és így minden kilátás megvan arra, hogy a szerződést január 1-i érvénnyel aláírják.

— E pillanatban *a HÉV még nem a fővárosé*, ami azt jelenti, hogy a vasutvállalat üzemét a régi tulajdonosok vezetik. Ebből az is következik, hogy *a terhek és a jövedelmek az eddigi tulajdonosokra háramlanak* és csak január 1-e után jut a BESzKÁRT abba a helyzetbe, hogy az üzemet most már a saját fennhatósága alatt irányítsa.

A késedelem természetesen károsodást a fővárosra nem hozott,

mert ebben a tekintetben is sikerült bizonyos kikötésekkel a főváros érdekeit megóvni.

*

Más forrásból szerzett értesülésünk szerint *a Községi Takarékpénztár a kora tavaszi hónapokban kívánja elkezdeni a gellérthegyi és svábhegyi telkek értékesítését.* A parcellázás előkészítését arra hivatott szakemberek végzik és megfelelő propaganda után indul útjára a nagyarányú ingatlantömb eladása. A közönség köréből máris komoly érdeklődés mutatkozik és ha a telkek árát mérsékelt egységáron állapítják meg, úgy bizonyos, hogy *a Községi Takarékpénztár néhány év alatt jelentős haszonhoz jut a volt Nova-telkek révén.*

Havonta tízezer pengőt igényel a gyakornokok fizetése

Decemberben meghirdetik a pályázatot a száz állásra

A csütörtöki tanácsülés veszi tárgyalás alá a polgármesternek a *gyakornoki állások szervezésére* vonatkozó előterjesztését, amelyet a diplomás ifjúság körében érthető örömmel üdvözölnek. A főváros megoldási tervezete a legjobb és a legeredményesebb, amelyet ezen a téren megkezdett kisérletek után évek óta napvilágra hoztak és ezért bizonyos, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* akciójára megindított kezdeményezés rövidesen gyakorlati eredményeket tud felmutatni.

A tanácsülés határozata után szükséges teendőkről

beavatott helyen

a következő információt kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A gyakornoki állások szervezésére vonatkozó polgármesteri előterjesztés már közismert: *száz diplomás és főiskolai végzettségű fiatalember jut íróasztalhoz, akik munkájukat a közeli hetekben meg is kezdik.* Az elmult napokban hosszabb tanácskozások folytak a pénzügyi fedezetről, amelyet oly módon oldott meg a főváros, hogy a megüresedő állásokat nem tölti be és az így felszabadult összegeket juttatja a száz gyakornoknak.

Pontos számítások szerint havonta tízezer pengőbe kerül a száz gyakornok átlagos száz pengős illetménye, aminek az évi százhuszezer pengős tételét póthitel formájában fogjuk a költségvetésbe beilleszteni.

Tulajdonképpen átszervezés történt, amelyhez tehát a közgyűlési hozzájárulása és a belügyminiszter jóváhagyása is szükséges. Nem kétséges, hogy mindkét fórum a legnagyobb megértéssel járul hozzá a főváros akciójához, amely esetben *a pályázatokat még január előtt meghirdetjük.* Az új tisztviselői gárda január elsején, legkésőbb január 15-én elfoglalja állását.

*

A különböző hivatalok már elküldötték kimutatásaikat arról, hogy hol és mennyi tisztviselőt tudnak foglalkoztatni. A gyakornokok túlnyomó része a kerületi elöljáróságokon nyer beosztást, ahol az adóhivatalokban és a segédhivatalokban is munkalehetőséget biztosítanak számukra.

Nagy riadalmat okozott az egyesületek összeírásáról szóló rendelkezés

A hatósági vizsgálat sok egyesület megszűnését vonja maga után

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter a közelmultban rendeletet intézett a törvényhatóságok első tisztviselőihez, amelyben felhívta őket, hogy *statisztikai felvételt és összeírást készítsenek a törvényhatóságuk területén működő egyesületekről. Sipőcz* Jenő polgármester a rendeletnek megfelelően a közjogi ügyosztályt bízta meg a munka lefolytatásával, ahol már megkezdették ennek a nagy teljesítménynek az előkészítését. Úgylátszik, hogy *az összeírás lebonyolítása nem ígér könnyű feladatot,* mert máris vannak olyan jelenségek, amelyek sok érdekes képet vetítenek felszínre a Budapesten működő társadalmi tömörülésekről. A mutatkozó nehézségekről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kerületi előljáróságok megkapták a szükséges nyomtatványokat, amelyeket az egyesületeknek *december 4-ig* kellett átvenni. Megállapítható, hogy *a rendelet nagy konsternációt keltett a különböző kerületi kaszinókban, egyesületekben, a mindenféle címen összehozott szövetségekben,* mert ezek közül számosan éveken át nem tartották be a törvényes előírásokat. Igy például kiderült, hogy

sok egyesület nem tartott évi közgyűlést, a választmányi üléseket sem hívták össze az alapszabályokban felsorolt időközökben és általában mellőzték az egyesületi törvényben előírt rendelkezéseket.

Akadnak egyesületek például, amelyeknek nincsen meg *a jóváhagyott alapszabályuk,* hiányoznak a szabályosan felfektetett jegyzőkönyvek, de a legnagyobb bajokat *a pénztári elszámolás* okozza, mert azok nincsenek arányban sem a tagok létszámával, sem pedig az ilymódon elképzelt jövedelemmel. A nagy zavarban, amelyet a rendelet előidézett, *most gyors egymásutánban hívják össze az évi rendes közgyűléseket* a különböző egyesületekben, sietve szerkesztenek különböző jegyzőkönyveket és pénztári jelentéseket, amelyeknek

valódiságáról és megalapozottságáról termé-

szetesen az összeírás során a hatóságok kellő megvilágítást követelnek.

Nem tartjuk kizártnak, — mondották végül, — hogy *számos egyesület fel fog oszlani,* nehogy alapszabályszerűtlen működésük miatt még külön hatósági eljárás alá kerüljenek.

*

A belügyminiszter rendelkezése mindenesetre üdvös tisztulást fog hozni a budapesti egyesületek dzsungeljében. Azok a tömörülések, amelyek erőt és tömegeket vonzanak, feltétlenül megállják a helyüket a jövőben is, de a hamis cégér alatt működő, hangzatos nevü szövetkezések már régen megérettek arra, hogy végleg megszünjenek.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MESZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—83.

Hirsch Mihály
út- és vasútépítési vállalat és aszfaltgyár r. t.
Budapest, V., Mérleg-utca 2
Telefon: 81—0—24
Útépítés, vasútépítés, mélyépítés, aszfaltgyártás, vasbetonaljgyár ás

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 76—21

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V, Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150 81

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐ-MESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 514—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I. ker., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, parifal-, vasbeton- és kőtészítési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök Telefon 68-9-20

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

HACKER EMIL
okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 29-1-95

IFJ. HALÁSZ HUBERT
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
VASSZÁDFAL KÖLCSÖNZÉS
TELEFON: 390-50. BUDAPEST, VII., ARÉNA-ÚT 70

MIÉRT KELL, HOGY ÖN A MIRA VIZEKET HASZNÁLJA?
MERT a MIRA keserűvíz 55 perc alatt teljesen görcsmentesen hat, íze kellemes, szine fehér, ára a legolcsóbb
A MIRA glaubersós gyógyviz **ötszörösen nagyobb gyógyerejű, mint a karlsbadi víz,** nem kell külön sót hozzáadni. — Kaphatók: gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben

BURKOLÓ LAPOK
MUKŐ- ÉS BURKOLÓMUNKÁK
CEMENTÁRUK
ANDREA
cementárugyár
Tátra utca 26. Tel: 920—37

Események

Fővárosi Hírlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Miniszterek a városok tanácstermében

Gömbös Gyula miniszterelnök közvetlen kapcsolatot létesít az országot fenntartó különböző társadalmi rétegekkel és ezzel magyarázható, hogy hétfőn megjelent a *városok állandó kongresszusán* is. Első eset, hogy egy aktív miniszterelnök leült a polgármesterek tanácskozóasztalához és meghallgatta az eléje terjesztett kívánságok sorozatát.

Az a válasz, amelyet *Gömbös* Gyula miniszterelnök a magyar városok felelős vezetőinek adott, túllépte a sablónt, mintahogy ténykedései más vonatkozásokban is kerülik a megszokott mesgyéket.

— Önök *alveszérei* a nemzetnek — úgymond — és a helyesen irányított városok tényleg erőforrásai a legbecsesebb nemzeti javaknak. A városokkal tehát *elsőrendű kötelességünk* foglalkozni. Hozzá kell kezdenünk a *rendszeres építő munkához*, hogy a városi élet mai súlyos problémáit megfogjuk és a megoldás felé közelitsük. Helyeslem, hogy a városok ma a *szociális problémákat* saját erejükből, főként munkaalkalmak létesítésével akarják leküzdeni. Boldog lennék, ha *a városok jövedelmi forrásait* fel tudnám emelni. A *racionalizálást* úgy kell megoldani, hogy az ne járjon egzisztenciák elpusztításával. Minden közületet *modern gazdasági elvek* szerint kell megszervezni és különösen az értékes embereket kell pozicióba helyezni. A *külföldi hitelezők* részéről remélhetőleg megértésre fognak találni, mert hiszen nekik is érdekük, hogy a városok tönkre ne menjenek.

— A város voltaképpen *a polgári gondolat* megtestesülése. A polgári harcos elem, a harcban elöljáró tényező. Elsőrendű kormányzati kötelességemnek tartom *szeretettel istápolni* a városi polgárságot.

És így tovább: megértő lelkiséggel, jóindulattal, igazi belemélyüléssel bírálta a miniszterelnök a városok felsokasodott porblémáit. Azután *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter szólalt föl és *végigment az aktuális, konkrét kérdések egész vonalán.*

Az *új stilus* érezteti lendületes eredményeket igérő erejét a városok ügyeiben is. Azelőtt ennyi problémát száz felterjesztésben és küldöttségjárásban kellett felvetni, *most a miniszterek jönnek a városokhoz* és gyors intézkedésekkel segítenek ott, ahol arra szükség van. A kormány első gesztusa a városok felé: *elégtétel* a mult számtalan igazságtalanságáért az *igéret* a harmonikus jövő jószándékú együttműködésére.

Nyolcvanhét pontja lesz a csütörtöki tanácsülésnek. A törvényhatósági tanács legközelebbi ülése december 15-én, csütörtökön délután 5 órakor lesz. A szétküldött meghívókon 87 ügy szerepel, köztük *a száz gyakornoki állás megszervezése és az üzemvizsgálóbizottság terjedelmes jelentése.* Választás is lesz, egy megüresedett leányközépiskolai igazgatói állás betöltésére. Telekszabályozási ügyek után a pesti és budai Vigadók vendéglőseinek bérleszállítási kérelmét tárgyalják, valamint *a Néparéna szerződését*, amelyet *nagy bérhátralék miatt fel fognak bontani.* Tárgyalja a tanács a törvényhatósági tanács ügyrendjének szabályrendeletmódosítását, a plébánosok nyugdíjszabályzatát, a kerületi városbirákról szóló szabályrendeletet, *Berczel* Jenő alpolgármester, *Édes* Endre, *Lobmayer* Jenő, *Purébl* Győző, *Csármann* tanácsnokok és *Wurmb* Elemér árvaszéki elnökhelyettes, valamint hat főjegyző és öt kerületi orvos nyugdíjazását, több városrendezési kérdést, a taxiszabályrendelet módosítását, *a Szentgyörgyi és Walla építőcég perét a főváros ellen az évekkel ezelőtt végzett kislakásépítés pótmunkáiból kifolyóan, a Hangli további bérbeadását, illetve a Vigadó-tér rendezését, a Rudas-fürdő távfűtési terveit, a templomok műtárgyainak összeírását* és sok személyi ügyet. A tanácsülés a nagy napirendet előreláthatóan nem végzi el csütörtökön, hanem több napon át tárgyalja.

A Thököly-út és az Aréna-út sarkán állítják fel a szállítható református templomot. A budapesti református vallású hívőknek van egy amerikai rendszerben épített, szétszedhető és szállítható templomuk, amely mostanáig a Tisztviselőtelepen, a Család-utcában volt felállítva. Mivel azon a környéken a közelmultban végleges templom épült, most *a templomot olyan területre akarják áthelyezni, ahol a közelben más Istenháza nincs.* A Baross-téri református egyházközség azzal a kérelemmel fordult a fővároshoz, hogy ezt a szállítható templomot a Thököly-út és az Aréna-út sarkán állíthassák fel és a főváros engedje át az ehhez szükséges 400 ölnyi területet a régi Lóversenytér komplexumából. A főváros vezetősége a kérelemhez természetesen hozzájárul és a kérdéses területet a templom ideiglenes elhelyezése céljából rendelkezésre bocsátja.

Még e héten kiírják a versenytárgyalást a városszéli telep megépítésére. *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter hétfőn délben leiratban értesítette a fővárost, hogy a fővárosnak a MABI-val kötött és az egymilliós kölcsönről szóló szerződését jóváhagyja. Így a pénz felvételének többé akadálya nincs. A székesfőváros vezetősége a leirat tudomásul vétele után azonnal érintkezésbe lépett a *Magánalkalmazottak Biztosító Intézetével* és értesülésünk szerint a MABI az egymillió pengőt már csütörtökön, vagy pénteken befizeti a főváros központi pénztárába. A *városszéli telepítési akció* legközelebbi fázisairól *Liber* Endre alpolgármester közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy az teljesen elő van készítve. A kiszemelt terület felmérése, az utcák, terek stb. kijelölése már megtörtént. Készen vannak a tervek és költségszámítások és a polgármester a versenytárgyalási hirdetményt még e héten közzé teszi. A föld és terep rendezési, fásítási stb. munkálatokat lehetőleg haladék nélkül elkezdik. *Egyelőre az eredetileg tervezett 500 házból 120 ikerház épül meg, 240 lakással.* Minden lakás teljesen önálló egység lesz, külön kerttel és udvarral, s az ikerház megoldást főleg csak a takarékos építés kedvéért választották. A telep előreláthatólag áprilisban, de legkésőbb májusra beköltözhető állapotban lesz.

Pályázat útján tölti be a főváros a kerületi városbírói állásokat. A községi bíráskodást végző kerületi városbírói tisztség eddig nem volt külön képesítéshez kötve, s a városbírók a polgárok sorából kerültek ki, foglalkozásra való tekintet nélkül. Az új fővárosi törvény a városbírói tisztséget képesítéshez kötötte és kimondotta, hogy kerületi városbírói funkciót csak az végezhet, akinek ítélőbírói képesítése, vagy ügyvédi oklevele van. Az új törvény szellemében most módosították a városbírókról szóló szabályrendeletet is. A városbírókat a polgármester nevezi ki *hat* esztendőre. A tíz városbírói hely betöltésére pályázatot ír ki a főváros. A kinevezés hamarosan megtörténik.

Rózsadombiak közgyűlése. A *Rózsadomb és Vidéke Egyesület* e hónap 14-én, szerdán este ½7 órakor a rózsadombi községi elemi iskola tanácstermében (II., Áldás-utca 1.) tartja 39-ik rendes évi közgyűlését.

Nem sok dolog sikerül most Budapesten! Azért örvendetes, hogy a *Bucsinszky*-kávéház pár hónap alatt oly népszerűségre tett szert, hogy meg kellett nagyobbítani. Ma már köztudomású, hogy a *Bucsinszky Cafe Restaurant* az Erzsébet-körút 30 alatti finomizlésü, modern termeiben a magyar és francia szakácsművészet remek ételei és pompás leveskülönlegességei frissen készítve kaphatók és a figyelmes, pontos kiszolgálás is elsőrangú.

Szorulásban szenvedőknél az „Igmándi" víz válik be legjobban.

Miniszteri rendelet folytán zsákban 2 q-nál kevesebb szén nem szállítható. Uj brikett-áraink zsákokban 5.20 pengő, vegyes kemény tűzifa 4.40 pengő. **Gáspár Fülöp.** Tel. 93—3—05., 90—3—42.

Iparos-értekezlet a II. kerületben. A *Budapest II. kerületi Iparoskör* december 15-én este 8 órai kezdettel társasvacsorával egybekötött *iparos-értekezletet* tart a kör helyiségében (II., Batthiány-tér 4). Az értekezleten dr. *Fabinyi* Tihamér kereskedelemügyi miniszter, a kerület fővárosi bizottsági tagja és dr. *Kozma* Jenő, a kerület országgyülési képviselője is résztvesznek.

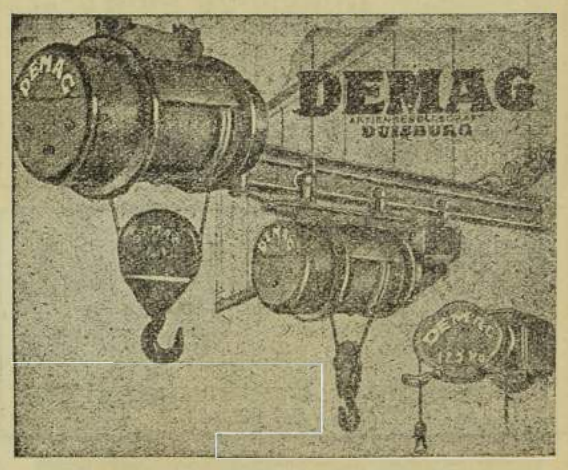
Teleki István lett a Köztisztviselők Szövetkezete új ügyvezető-igazgatója. A Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete igazgatósága december 9-én ülést tartott, amelyen *tudomásul vette Mautner Istvánnak az ügyvezető-igazgatói állásáról való lemondását és helyébe a szövetkezet ügyvezető-igazgatójául gróf Teleki Istvánt, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete igazgatóját választotta meg.* Ezt a személycserét, amely a szövetkezet vezetése körül bekövetkezett, nemcsak szövetkezeti és köztisztviselői körökben, de a közgazdasági élet minden területén meleg rokonszenvvel fogadták.

Pénzkészleteit a főváros harmincegy pénzintézetben helyezheti el. A fővárosi törvény értelmében a székesfőváros pénzkészleteit csakis a Pénzintézeti Központ tagjai sorába tartozó pénzintézeteknél helyezheti el. A belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértően az egyes pénzintézeteknél elhelyezhető összegek nagyságát is szabályozta. A Községi Takarékpénztárnál és az első kuriába sorozott pénzintézeteknél korlátlan ez az összeg. A második kuriába tartozó intézeteknél a legutóbb kimutatott alaptőke és tartalék erejéig, míg a harmadik kategóriába tartozó intézetekben a tőke- és tartalékok *felének* megfelelő összegek helyezhetők el. A három kategóriában összesen *harmincegy* pénzintézetet jelölt ki a tanács. Az első kuriába a *Községi Takarékpénztár*, az *Angol-Magyar Bank*, a *Belvárosi Takarékpénztár*, a *Hazai Bank*, a *Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete*, a *Magyar Általános Hitelbank*, a *Magyar Általános Takarékpénztár*, a *Magyar Földhitelintézet*, a *Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank*, a *Magyar-Olasz Bank*, a *Moktár*, az *OKH*, a *Pesti Hazai Első Takarékpénztár*, a *Kereskedelmi Bank*, a *Wiener Bankverein magyarországi fióktelepe* tartoznak. A második kuriába a *Hermes Váltóüzlet rt.*, az *Iparosok Országos Központi Szövetkezetét*, a *Magyar Általános Ingatlanbankot*, a *Magyar-Cseh Iparbankot*, a *Magyar Jelzálog Hitelbankot* sorolták. A harmadik kuriába a *Budapesti Kisipari Hitelintézet*., a *Budai Általános Takarékpénztár*, a *Fabank*, a *Kereskedők és Iparosok Hitelintézete*, a *Kőbányai Takarék*, a *Központi Leszámitoló Bank*, a *Magyar Mezőgazdasági Hitelintézet*, a *Magyar Tisztviselők Takarékpénztára*, a *Merkur Váltóüzlet*, a *Nemzeti Bank és Takarékpénztár* és a *Törekvés Takarékpénztár* tartoznak.

A Ruggyantaárugyár és a Dorogi gumi fuziója. A *Magyar Ruggyantaárugyár Rt.* magába olvasztja a *Dr. Dorogi és Társa Gumiárugyár Rt.*-ot oly módon, hogy minden tíz darab Dorogi részvényért egy Ruggyantarészvényt ad. December 27-én lesz a rendkívüli közgyülés. A Dorogi gumiárugyár már húzamosabb idő óta a Magyar Ruggyantaárugyár Rt. érdekkörébe tartozik.

Kazánok
Radiatorok
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

Jégkár ellen biztosítja házát
ha tetőzetét „ETERNIT"-asbest-cementpalával fedi. Messzemenő jótállást vállalunk jégkár ellen.
Kérjen díjmentes árajánlatot
ETERNIT MŰVEK
Budapest, VI., Andrássy-út 33

DEMAG-emelők
ezerszeresen bevált elektroemeloink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk
szabványrészekből összeállított pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-keltősemelők
egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Fabriola SZÍNHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek színháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző körmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Lőcsei-úton épülő óvoda különböző munkáira pályáztak: Hellenbrandt Ödön 11.100, Erti József 11.920, Kalmár Károly 11.998, Robbelly Aladár 12.500, Kara János 12.890, Gát Ödön 13.400, Czipauer János 13.850, Tőke György 14.500, Mészáros Imre 14.620, Sturm Károly 24.500, Self Gyula 15.830 pengővel.

A Horthy Miklós-kórház gázvezeték-szerelési munkáira pályáztak: Kovács A. Ödön 6210, Janich János 6683, Körting B. J. 6848, Kolbányi és Pákozdy 7401, Brundl János 7427, Cross Charles 7709 pengővel.

A Telepi-u. polgári iskola gumipadló-munkáira pályáztak: Magyar Ruggyantaárugyár 4190, Hungária Guttapercha Rt. 4160 pengővel.

A budapesti nagyvásártelepi kerítés építési vasbetonmunkáira pályáztak: Bíró Elemér 11.767, Margalit Andor 11.957, Pittel és Brauschewotter 12.640, Magyar, Wayss és Freytág 12.887, Mathiaskó Károly 13.155, Kárász Géza 14.225, Wagner Márton 14.530 pengővel.

Vasbeton-kőművesmunkára: Wersetz Márton 9221, 5875, Dabasi Halász Géza 7409, 6188, Apor József 7647, 6569, Casteli Kont 7688, 6561, Csengery, Pallay és Nagy 7548, 6258, Scheuer János 7686, 6372, Máthé Ferenc 7543, 6725, Halász Aladár 8158, 6779 pengővel.

Sodronyfonatmunkára pályáztak: Kollerich Pál 4349, Hutter és Schrantz 4469, Kellner és Sándor 4746, Vas és Kovács 5054, Nagy Gyula 5260, Pick Ede utóda 5832 pengővel.

Vasrácsmunkára pályáztak: Polgár Károly 2793, Jungfer Gyula 3329, Fodor Béla 3494, Galambos Jenő 3876, Berkes Jenő 4586, Berényi és Lengyel 5063 pengővel.

Mázolómunkára pályáztak: Hantos Testvérek 461, Steiner és Szimpert 515, Zuzán Béla 221, Strausz Henrik 402 pengővel.

Szobrász- és műkőmunkára pályáztak: Andrea rt. 474, Nagybátony—Ujlaki 765, Krisztián Sándor 915 pengővel.

A nagyvásártelep részére szükséges kétkerekű öntöző-motollák szállítására pályáztak: Severlay Zoltán, Kollmann Zsigmond, Schotolla Ernő, Mátrai Antal, Orenstein és Koppel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

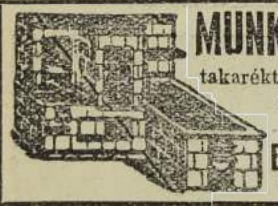
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Epitőipar részvénytársaság
Budapest, VIII., Baross-utca 15. szám
Asztaltgyár és anyagtelep
IX., Gubacsi-út 37 szám.
Telefon 411—49.

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: 412-43.

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, VI., Lehel-u. 8.
Telefon: 902—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

ZOMÁNCTÁBLÁK
Deutsch István és Társa
Budapest, IV., Prohászka Ottokár-u. 10
TELEFON 835-99

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Alapíttatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124
Telefon: Aut. 952—89.

LUBZ SZOMBATHELY LAKOK MINDENT JÓ MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lubz Ede és társa
LAKK- ÉS ZSELÉGYÁR RT.
BUDAPEST, VII., ÖRNAGY-UTCA 6.-12.SZ.

FISCHER MIHLOS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46 Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talajszigetelő asztaltot. Készít: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Szárnyszivattyu
Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapíttatott: 1866. Telefon: 21-8-04.
Szivattyuk. Mótorok.
Műszaki és üzemszükségleti cikkek.

Házi villamos vízellátás

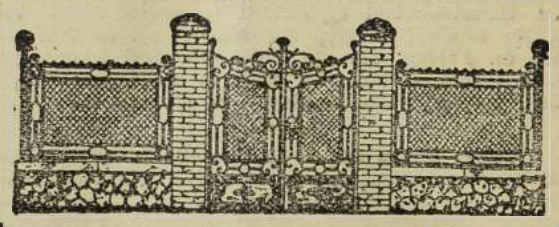
Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 239—71, 105—59, 141—82.
Évi teljesítőképesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 30.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Kartelen kivül
FEDÉLLEMEZGYÁR
Favorit Aszfalt és Fedéllemezipar
Szállít: kátrányfedéllemez, bőrlemez és az egész fedő lemezeket legjobb minőségben
Városi iroda: VI., Berlini-tér 2. Tel.: A. 23—3—58.
Gyár: X., Gyömrői-út 40. Tel.: J. 38—9—17.

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

Használja munkáinál a világhirü **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon Aut. 805—25.
Sürgönycim: GIPSZ, Budapest.

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906-02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-ÚTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

Mielőtt
csillár
szükségletét beszerzi, tekintse meg az
Elektra csillárgyár
VII, Dob-u. 42 kiállítását. Cimre tessék figyelni! Kérjen képes árjegyzéket! Telefon: József 426—77

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 *Alapítva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15

FÜRDŐkád, kályha, mosdó, stb. szabott áron
W. C. Hubert
Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67

ALAPITVA 1867
TICHLER JÁNOS papirárú és gyógyszerészeti papiráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. szám. Telefon: 297—48
Gyártmányai: Minta érték-nélküli zacskók bérkifizetési táskak, áriegyzék-táskák, pénzszalagok, gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és fűszerzacskók — Bérmunkákat a legiutányosabb n vállal.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER.,
MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: 914—46

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be
Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntődéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

Bontasra kerülő épületekért legnagyobb arat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942-58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, víztelenítés, asfaltozás, Hidegen kenheto tetőmázok asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

MÁRKUS MIKSA
lakatosáruk, vasszerkezetek és speciálisi kettősen üvegezhető vasablakok gyára.
Telefon: 908—92. Budapest, VI. ker., Mohács-utca 5. sz. Telefon: 908—92.

Petrass László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375-09
Gőz- és vízszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszíjak. Mindenféle műszaki cikkek

BUKOVA LAJOS
épületüvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

„JOINTITE" parafalap 1 cm = 20 cm tégla hőszigetelésével (λ=0,0345)
árusítja: **Bürgermeister Ferenc Utóda,**
Budapest, VIII., Népszinház-u. 38. Telefon: 43—4—31.

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

Huszonegyedik évfolyam — Budapest, 1932 december 21. — 51—52. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusitják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ♦ Postacsekk: 40.424

Béke és szeretet

A FŐVÁROSI HIRLAP számára irta
HUSZÁR ALADÁR dr.
Budapest székesfőváros főpolgármestere

A betlehemi csillag talán még sohasem tekintett olyan borús szemmel a földre, mint az idén. És még sincs fekete karácsonyunk.

Az ablakunkon sötét gond kopogtat, de aki fedél alá huzódhatott, annak jut egy zöld ágacskára, egy szál gyertyára, amelynek fényénél melegszik az emberi lélek. Ez a fenyőágacska, a karácsonyi gyertyaszál, a békességet és a szeretetet hirdeti.

Ezek tesznek testvérekké valamennyiünket.

Ma nem szabad a karácsonyi érzéseknek az ünnep gyors szárnyán tovalebbenni. A békesség, a szeretet, a megbocsátás, az áldozatkészség, az igazságérzet, a szánalom és a könyörület maradjanak meg a mi szívünkben a gondterhes hétköznapokon is, mert az a mérhetetlen szenvedés és nélkülözés, amely ma embertársainkra szakadt, a szeretet örökös fényét és gondoskodását követeli tőlünk.

A szociális feladatok mérhetetlen tömege vár ránk és követeli tőlünk, hogy megosszuk testvéreinkkel az utolsó falatunkat is. Budapest székesfőváros mélyen átérezte és átérzi azt a kötelességét, hogy a tömegnyomorúság gyors és hathatós enyhítésben részesüljön. Erején fölül cselekedett eddig is és ezen az úton nem lehet megállás, mert ez a nagykultúrájú világváros eddig is büszkélkedhetett azzal, hogy az elesetteket, a nélkülözőket magához emelte és ellátta a legszükségesebbekkel. Eddig is számtalan eszközzel igyekezett a tehetetleneket, a munkanélkülieket, a nyomorgókat ellátni, a jövőben pedig ezt a feladatát tovább is ugyanezen a nívón akarja megoldani. De nemcsak a főváros, hanem Budapest minden polgára is felelős azért, hogy ezeket a sujtó, nehéz időket minél könnyebben ússzuk meg. A főváros minden polgárának súlyos, nagy kötelességei vannak. Be kell látnia mindenkinek ezt, mert mindenki tudja, hogy a kormányzat és a főváros rengeteget cselekszik a nyomorúság leküzdésére. De cselekednie kell az egyénnek is. Nem lehet azt mondani, hogy azzal a csekélységgel, amit én nyujthatok, nem lendítek semmit a szegények ügyén. Aki egyszer szembenézett a nyomorúsággal, aki benyitott a kétségbeesés oduiba, aki látta a szegénységet, amely már fáj, aki látott dideregni gyermekeket, éhezni aggokat, kétségbeesni erőteljes férfiakat és nőket, tudják, mit jelent nélkülözni, az tudja, hogy minden csekélység sok ahhoz, ami mindenütt nincs ezeknek a szerencsétlen embereknek.

Ha mindenki megteszi a kötelességét, ha nem is olyan mértékben, mint Budapest székesfőváros, akkor tényleg nem lesz éhező ember, nem lesz didergő gyermek és nem lesz kétségbeesett család Budapesten. Akármilyen kicsiny legyen az a fenyőág, amely ma a szeretetet és a békességet hirdeti az otthonunkban, arra elegendő, hogy fogadalmat tegyünk: nem nyugszunk addig, amíg felebarátaink, testvéreink nyomorúságát tőlünk telhetően nem enyhítjük. Ezután a fogadalom után, amelyet tiszta lélekkel tettünk, büszkén szállhat az ég felé az ének: „Dicsőség a magasságban Istennek, békesség a földön a jóakaratú embereknek.“

KERESZTES-FISCHER FERENC dr. belügyminiszter karácsonyi üzenete a főváros közönségének

„Takarékoskodni és mégegyszer takarékoskodni!“ — A belügyminiszter az üzemi kérdés megoldásáról és az állami szinházak fővárosi szubvenciójáról

A fővárosi törvény revíziója a közeljövő számára nem probléma

Karácsonyi üzenetát küldi az alábbiakban a főváros közönségének *Keresztes-Fischer* Ferenc dr. belügyminiszter a *Fővárosi Hirlap* útján. Ez az üzenet nem szóvirágokból, nem frázisokból áll, hanem a legegyszerűbb és legtermészetesebb a mai nehéz időkhöz mérten legfontosabb program: *Takarékoskodni és mégegyszer takarékoskodni!* Ha a belügyminiszter ezt üzeni karácsonykor a városháza urainak és a főváros közönségének, ez nem jelent sem különös aktualitást, sem különös pesszimizmust, ennek nincsenek hátmögötti indító okai, csak a bölcs és előrelátó államférfi figyelmeztető intése, amelynek a városházán eddig is száz százalékig engedelmeskedtek.

A belügyminiszter egyebekben további nyilatkozatot is ad a *Fővárosi Hirlap* karácsonyi száma számára. Három aktuális és az érdeklődés középpontjában álló kérdésünkre válaszol.

Az első kérdésről, az üzemek sorsáról pár héttel ezelőtt már beszélt a belügyminiszter ugyancsak a *Fővárosi Hirlap* hasábjain, amikor *Huszár* Aladár dr. főpolgármester elfoglalta hivatalát. A főpolgármester egyik, időben és fontosságban, legelső kötelességeként jelölte meg a belügyminiszter az üzemek kérdésének rendezését. Ugyanakkor megjegyezte a belügyminiszter, hogy ő maga is legbehatóbban foglalkozik az üzemi kérdéssel. Most, úgylátszik, a miniszter előtt teljesen tisztán áll a kérdés és így elhatározása is megérett. Erre vall az, hogy karácsonyi nyilatkozatában már utal arra, hogy megnyugtató megoldást fog hozni és ezt a problémát véglegesen elintézi. Budapest közönségét tökéletesen megnyugtatja ez a miniszteri kijelentés, mert a törvényhatósági élet egyik legnyugtalanítóbb kérdése kerül le a napirendről.

Az állami szinházak szubvenciója ügyében is elmondja a belügyminiszter a véleményét, amely tulajdonképpen tökéletesen fedi azt az álláspontot, amelynek éppen a *Fővárosi Hirlap* hasábjain adtunk kifejezést és amelyet Budapest lakosságának óriási többsége vall magáénak. Ez az álláspont pedig az, hogy egy éjszakai igazságos közgyűlés baklövését sürgősen reparálni kell.

Az utóbbi időben — és erre vonatkozik a harmadik kérdés, amelyre *Keresztes-Fischer Ferenc dr.* belügyminiszter alább válaszol, — mind sűrűbben emlegetik a fővárosi törvény revízióját. Szinte olyan hangulatot igyekeznek teremteni, mintha még mindig a hatvan év előtti fővárosi törvény lenne érvényben és annak triviális intézkedéseit akarnák megváltoztatni. Az egész hadjárat egyébként semmi más, mint politikai manőver. Az új fővárosi törvény ugyanis magában is módot ad arra, hogy bizonyos sérelmeket, amelyek különösen a nyilvánosság kérdésével állanak kapcsolatban, orvosolni lehessen. A politikai manővernek azonban véget fog vetni a belügyminiszternek alábbi nyilatkozata, amely *kereken megtagadja a revízió szükségességét*. A belügyminiszter nyilatkozatának ez a része kétségkívül a politikai szenzáció erejével fog hatni.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt megkérdezni

KERESZTES-FISCHER FERENC dr. belügyminisztert,

hogy mit üzen a karácsonyi ünnepek alkalmából a főváros közönségének.

— A mai viszonyok között, amikor a nehéz idők megkötik az alkotásra váró kezeket, tulajdonképpen nem lehet más üzenetem, nem lehet más mondanivalóm, mint amit már annyiszor hangoztattam: takarékoskodni és mégegyszer takarékoskodni! Ezt üzenem a főváros vezetőségének csak úgy, mint magának a főváros közönségének is. Tudom, hogy nem mondtam ezzel ujat, mert azt az álláspontomat mindenki régen ismeri, hogy a súlyos időkkel csak a legrigorózusabb takarékosság fegyverével tudunk megküzdeni. Ezekbe a szavaimba azonban nem szabad semmit belemagyarázni, sem azokat félreérteni, mert ezt a kijelentést nem valami különös alkalomból teszem, hanem azért, mert ezt az elvet, amely a fővárost eddig is megmentette az anyagi válságtól, nem lehet elégszer ismételni. Természetesen azt sem szeretném, ha ezt a kijelentésemet, amely — ismételem, — csak közismert álláspontomnak sűrű ismétlése, bárki is úgy kommentálná, vagy magyarázná, mintha ennek valami hátmögötti értelme volna. Semmi ok, semmi szempont nincs olyan, amit leplezni kellene, csak karácsonykor is éppen úgy, mint az esztendő bármely napján, a takarékosság elvét kell hangoztatnom, hogy az ország, az állam és a főváros meg tudjon állani a lábán a mai nehéz helyzetben, a súlyos gazdasági depressziók közepette. Ez volt a felfogásom már akkor, amikor hivatalomat elfoglaltam és ez az álláspontom most is, amikor a viszonyok súlyát és jelentőségét még jobban érzem. Tehát röviden, mégegyszer azt üzenem, hogy a főváros vezetősége akkor tesz legnagyobb szolgálatot a főváros közönségének, ha minden vonalon és minden téren takarékoskodik.

Megkérdeztük a belügyminisztert, hogy most, miután az üzemi kérdésben ismeri a főváros vezetőségének álláspontját, mi a felfogása a probléma megoldásáról.

— Nem vágok elébe a főváros tanácsa részéről történő állásfoglalásnak, — volt a miniszter válasza. Az én felfogásom ebben a kérdésben amugyis közismert. Hangoztattam többször és ma is azt vallom, hogy a főváros egyes üzemeire igenis, szükség van, de vannak olyan üzemek is, amelyekre nincs szükség. Reformra szorulnak azonban a fővárosnak azok az üzemei is, amelyekre szükség van, tehát amelyek meg is fognak maradni. Mihelyt a főváros végleges elhatározása kezembe kerül, azt hiszem, a probléma megnyugtató megoldását tudom hozni és ezt a kérdést véglegesen elintézem. A főváros közönségének joga van arra, hogy ebben a kérdésben a jövő évre megkapja a befejezett nyugalmas döntést. És ez meg is lesz.

Az *Operaház* és *Nemzeti Színház* szubvenciójának megtagadását hoztuk most szóba. A miniszter erre a kérdésre is határozottan válaszolt:

— A fővárosnak meg kell találni a lehetőséget arra, hogy ezt a hibát reparálja, illetve ezt a kérdést megoldja. Végre is mindenki be fogja látni, hogy a fővárosnak természetes kötelessége, hogy már csak kultúrális okokból is támogassa a magyar nemzeti kultúrának két büszkeségét: az Operaházat és a Nemzeti Színházat. Én nem kutatom, hogy milyen okok vezették a főváros közgyűlését arra az állásfoglalásra, amely ebben a kérdésben történt. Az sem érdekel, hogy mi rejtőzött emögött az elhatározás mögött. Én csak a jóvátétel, a megoldás lehetőségét kutatom és már most megállapíthatom, hogy a reparáció módja adva van, a főváros vezetősége, a pártvezérek és a pártok meg fogják találni ennek a kétszázezer pengőnek a fedezetét, ami egy olyan hatalmas budget mellett, mint a fővárosé, nem is olyan nehéz dolog.

Végül utaltunk arra, hogy a törvényhatóság baloldali pártjai körében újabban *sok szó esik a fővárosi törvény revíziójáról*, sőt olyan hírek is keringenek, hogy a belügyminiszterumban már dolgoznak is a fővárosi törvény novelláris úton való módosításán.

— Ez már aztán igazán nem áll, — mondotta a belügyminiszter. — A valóság, hogy egyelőre sem én, sem a minisztérium nem is foglalkozunk a törvény megváltoztatásának gondolatával. Sőt azt is kijelenthetem, hogy ez a közeljövő számára sem probléma.

Sok mindenről beszélt még a miniszter, számtalan kérdésről, amelyek mind megoldás előtt állanak és amelyek közül már sok megoldást is nyert. A megoldott kérdések élesen tükrözik, hogy a főváros életében ma mi a legsürgősebb a belügyminiszter számára. Ezek a megoldott kérdések, jóváhagyott határozatok: *mind olyanok, amelyek a főváros nyomorgó és nélkülöző népének szán segítséget.* Budapesttel vonatkozásban ezek a belügyminiszter karácsonyi gondjai.

Fóthi-út, Klapka-, Tüzér-, Csángó-utcák által határolt
telektömb felparcellázva
kedvező feltételek mellett
eladók.
Bővebbet:
Vasárnap délelőtt a helyszínen, Fóthi-út 35.
Hétköznapokon Rudolf-tér 6. IV. 22. 241-15

Köhögés, rekedtség ellen
Dr. EGGER MELLPASZTILLA
kitünő hatású

Budapest közterein örvendetesen szaporodnak az emlékművek

Nemzeti nagyságunk kőbe vésett, bronzba öntött emlékei

A FŐVÁROSI HIRLAP számára írta LIBER ENDRE alpolgármester

Az 1932. év őszén talán erősen szembeötlő volt, hogy aránylag gyors egymásutánban követték egymást az ünnepélyes szoborleleplezések, a lapjelentések és ismertetések pedig a műtermekben és műhelyekben készülő további, újabb szobrokról is szólottak. Sokaknál ez azt a benyomást kelthette, hogy most, a válság és pénztelenség kellős közepén a szoborállítás valóban azok közé a tünekedések közé sorolható, mely esetleg jobb időkre is elhalasztható volna.

Az észrevétel természetesen elsősorban a főváros ellen irányult és éppen ezért helyénvalónak tartom, hogy a nyilvánosság előtt is beszámoljunk ennek a kérdésnek a helyes beállításáról.

A székesfőváros még a súlyos gazdasági helyzetben sem zárkózhatik el a művészetek kötelességszerű támogatásától,

éppen ezért a jelen és a jövő szempontjából a leghelyesebb eljárásnak látszik, ha ez a támogatás az érdemet mindenkor a megérdemelt módon érje, még pedig úgy, hogy annak látható eredménye az egész közösséget gazdagítsa. Eltekintve ettől a minden tekintetben megindokolható megállapítástól, ezúttal egész különleges helyzetben vagyunk. Azok a szobrok, amelyek leleplezése a közelmultban megtörtént, vagy a közeljövőben történni fog, *nem a székesfőváros rendelései, hanem társadalmi közösségek lelkes mozgalmainak, széles rétegekre kiterjedő gyüjtéseknek eredményei* és a főváros ezeknél a szobroknál inkább mint a művészetet pártoló hatóság szerepel, amely a maga erkölcsi súlyával mozdítja elő a művészi törekvéseket.

Valóban meglepő a véletleneknek az a találkozása, amely gyors egymásután hozta létre a nagyobbszabású emlékszobroknak olyan sorát, hogy az ősz elején

a leleplező ünnepségek torlódásában szinte már a „Szobrok hetéről" beszélhetünk.

Az érdekesség kedvéért felsorolom a névsort, amely természetesen nemcsak a már leleplezett szobrokat foglalja magában, hanem a később felállítandókat is. Ebben az évben lepleztük le: *Árpádházi Szent Erzsébet* szobrát, *Dankó* József művét, amelyet az Árpádházi Szent Erzsébetről nevezett egyházközség állított a Rózsák terén. Ebben az évben rótta le az egész hivatalos Magyarország harmincnégy esztendős adósságát *Erzsébet királyné* emléke iránt. A nagyszabású emlékművet, *Zala* György és *Hikisch* Rezső pályadíjnyertes alkotását, a tavasszal méltó környezettel övezi a főváros. Az ősszel leplezték le Przemysl várának hős védői az általuk kezdeményezett gyüjtésből létesített *Przemysli emlékművet, Szödy Szilárd szoborművét.* Nemrég volt *Nagyatádi Szabó István* szobrának, *Szentgyörgyi* István művének felavatása is, mely a kisgazda társadalom filléreiből hirdeti nagy vezére emlékét.

Három más, az idén felállított szoborról is meg kell emlékeznünk, elsősorban a *Magyar Fájdalom* szobráról, lord *Rothermere* ajándékáról, amelyet beszédes jelképül küldött a magyar nemzetnek. *Nürnberg* város ajándékát, Hans *Müller* szobrászművész szobrát a Gellérthegy déli lejtőjén állítottuk fel. Külön említést érdemel a harmadik ajándék-szobor, *Kisfaludy Stróbl* Zsigmond „Mária Terézia huszárja", melyet egy Svájcban élő hazánkfia, *Serényi* Richárd, ajándékozott a Kormányzó Úrnak, aki a Vár területén, a Palota-út kiindulásánál állíttatta fel. Ilyen ajándékozásokkal ritkán találkozunk a budapesti szobrok történetében, az egyszerű polgár pedig, aki szobrot ad szeretett városának, szinte példa nélkül áll a multban. Bízzunk azonban abban, hogy a példát a jövőben követni fogják mások is.

Kisebb emlékművekkel is gyarapodott a város. *Abdurrahman pasa* emlékművét a Primás-bástyán állították fel a Haditörténelmi Múzeum érdemes közreműködésével. *Woronieszky* Miczislav herceg emléktábláját a Magyar Lengyel Egyesület helyezte el a Földmüvelésügyi Minisztérium falán. A Múzeum-kertben *Garibaldi új mellszobra* hirdeti a nagy szabadsághős halálának félszázados évfordulóját és a magyar-olasz barátságot.

Épül már és hatalmas méreteiben egészen kibontakozik *Tisza István* szobra, *Zala* György és *Orbán* Antal alkotása, az Országház északi homlokzata előtt, a Felsőház bejáratánál. Bronzba öntve készen áll *Lechner* Ödön szobra, *Farkas* Béla alkotása, amelynek a Liszt Ferenc-téren jelöltünk ki helyet. A *32-esek emlékművét Szentgyörgyi* István nemrégen fejezte be. *Gárdonyi* Géza szobrára a megbízást *Horvay* János kapta. A főalak már kész, sőt a talapzat építését is megkezdték a Horthy Miklós-út és Bercsényi-utca találkozásánál. A 2-es huszárok emlékét *Petri* Lajos, a 48-as Svábhegyi hősök emlékművét B. *Hadzsy* Ducy, *Bem tábornok* nagyméretű szobrát *Istók* János készíti. Az első a Várbástyán, a második a Svábhegyen, a harmadik valamelyik budai dunaparti téren kerül felállításra. Közterületen való felállítás céljából ajánlotta fel az Országos Kaszinó *Zala György hősi emlékművét,* amely teljesen készen áll. Helye még nincs kijelölve, de ez is megtörténik hamarosan.

Meg kell emlékeznem egy régebben megkezdett szoborról, a *„Nemzet Vértanúi"*-nak állított emlékműről, mely a Báthory-utca és Nádor-utca találkozásánál már régóta áll. Közbejött nehézségek miatt az emlékmű befejezése soká g késett. *Füredi* Richárd szobrászművész, az emlékmű alkotója, rövid időn belül elkészül a figurális részekkel és akkor az eddig befejezetlen emlékmű is felavatható lesz.

A művészi alkotások olyan sora ez, melynek gazdagsága büszkeséges örömet válthat ki belőlünk. Persze nem csak azért, mert a főváros közterületein megszaporodtak a szobormüvek.

Művészi alkotásoknál a szám nem jöhet tekintetbe, sőt a sok szobor érthető aggodalmat is kelthet: nem megy-e ez a kvantitás a kvalitás rovására?

A váratlan lendület nem jelenti-e az *elmélyedés hiányosságát, a keresés mellőzését* úgy a szoborbizottságoknál, mint a kiválasztott szobrászoknál egyaránt? A szaporaság nem jelenti-e az ellenőrzés kénytelen gyengülését, az adottságok kényszerü elfogadását és az állítható más szempontjainak elmellőzését? Magam, aki a székesfőváros részéről teljesített elbírálásokban mindig résztveszek, nem érzem idomosnak, hogy ezekre a kérdésekre válaszoljak. A közvélemény, mint hivatott felülbíráló, már ítélt és ítélni fog. Minél messzebb távolodik, annál szabadabban ítélhet a járulékos szempontoktól, amelyek az esztétikai ítéleteknél kevésbé volnának figyelembevehetők, de mint kultúrtényezők, az ilyen szoborállításoktól elválaszthatatlanok.

De ismétlem, nem ezért látom örvendetesnek a szobroknak ezt a hosszú sorát. Örvendetesnek látom először azért, mert kézzelfogható jelét kapjuk ebben annak, hogy

minden válság közepette is lehet magasabb eszmék javára a kegyelet, az emlékezés adófilléreit a társadalomtól összegyüjteni.

Hogy a legnehezebb időkben sem szüntek meg egyesek eszményi célokért áldozni és nemcsak kiszakitanak a bizonyára más, reálisabb célokkal túlterhelt jövedelmükből valamicskét erre, hanem meggyőződéssel, szinte mondhatnám lelkesedéssel adják azt a magyar művészetnek, hogy így hódoljanak a magyar szellem kiválói, a magyar mult nagyjai előtt. Örömmel kell látnom azt, ha valaki szoborra ad, haesak egy fillért is, mert ezzel az eszmei értékek megbecsüléséről tesz tanubizonyságot. A *társadalom által emelt szobor arról beszél, hogy egy kisebb vagy nagyobb társadalmi kör tiszteletben tartja az emlékét azoknak, akik tetteikkel, törekvéseikkel, alkotásaikkal gazdagították, akik a nemzet szellemi kincstárát gyarapították.* Az emlékezés cselekedetre váltja a kegyeletet és a legméltóbb tolmácsot, a művészetet hívja segítségül. Evvel egyrészt a nehéz viszonyok közt levő magyar művészetet szolgálja, másrészt díszhez juttatja a várost, amelynek igen jellemző és igen fontos ékszerei a szobrok.

Büszkék lehetünk arra, hogy a magyar művészetnek a magyar társadalom ilyen rövid idő alatt ennyit tudott és ennyit akart juttatni,

de örvendetesnek kell ezt tartanom azért is, mert véleményem szerint a szobrok szaporodásának ez a helyes útja. A társadalom megmozdulása a leghatásosabb előfeltétele annak, hogy egy szobor az utcák és terek Pantheonjába kerüljön, mert így a gyüjtésben résztvevő polgárság *háromszorosan mérlegeli* a felállítandó müvet. Mérlegre teszi, hogy valaki érdemeinél fogva méltán vonul-e be a *szobrok halhatatlanjai* közé, méltó kezekbe teszik-e le a művészi feladatot és végül, hogy helyes úton szaporodik-e a város művészi dísze.

Igaz, hogy a művészet nagy korszakai az autokraták uralkodásaira esnek, de a művészet polgárosulásának korszakában mégis a *polgárság önakaratának érvényesülése a helytálló alapelv,* feltéve természetesen, ha ez az önakarat a művészet terén nem művészellenesen nyilatkozik. Aki házat épít, menjen az építészhez, a beteg az orvos tanácsát kérje, művészi kérdésekben azokhoz forduljunk, akiknek kifejezetten az a foglalkozásuk.

A legszervezettebb autonómiában, a székesfővárosnál, mindenkor igyekeztünk ezt az elvet diadalra juttatni és reméljük, hogy ezek a szempontjaink elősegítik azt a törekvésünket, hogy országunk fővárosát, szeretett Budapestünket minél szebbé és művészi kincsekben minél gazdagabbá tegyük!

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36

Ünnepi hangulat

A Fővárosi Hirlap számára írta

SIPŐCZ JENŐ dr.

Budapest székesfőváros polgármestere

Régi karácsonyok hangulatában a vallásos áhítat felemelő ünnepi öröme mellett, lázas és vidám hullámzás töltött be mindent. A családoknak és a jóbarátoknak ajándékozási kedve megmozgatta az egész gazdasági életet, lendületet vitt a kereskedelembe és az iparba, a jótékony lelkek egyetlen szegényről sem feledkeztek meg, a közéletet pedig a közeledő újév is arra késztette, hogy impozáns tervekkel és programmokkal kedveskedjék a nagyközönségnek.

Ezt a mozgalmasságot, ezt a lendületet ma nem tudjuk idevarázsolni, de azért nem szabad azt hinnünk, nem szabad sem a közéletet, sem magánéletünket úgy alakítanunk, hogy ime, most nem tehetünk mást, mint hogy *mozdulatlanságba merevedve várjuk a csodát*, valami kívülről jövő erőt, amely újra lendületbe hoz mindent.

A fővárosnak, az ország szívének lüktetését szakadatlan ütemben kell tartanunk, a nehézségeknek még intenzívebb munkára, a kétségtelenül súlyos problémák megoldására alkalmas terveknek még gyorsabb keresztülvitelére kell inspirálnia bennünket, mert *ma minden késlekedés sokkal súlyosabb következményekkel járhat, mint normális viszonyok között.*

Elsősorban szociálpolitikai téren kell állandó fejlődésnek lenni, ott kell a legnagyobb rugalmassággal és invencióval alkalmazkodni az adott helyzethez, mert ezt úgy dolgozó polgárainknak, mint munkanélküli tömegeinknek erkölcsi, gazdasági, egészségügyi és egyéb szociális érdekei feltétlenül megkívánják. Nem akarok most részletesen beszélni sem állandó szociális intézményeinkről, sem a munkanélküliség következtében feladataiban és méreteiben egyre nagyobb körre terjedő inségenyhítésünkről, csak jelezni akarom a követendő irányt, amely: mozgást, életet teremteni, *felvenni a küzdelmet a legtöbbször kényszerű tétlenség és tespedés ellen*, olymódon, hogy segítséget csak munka ellenében nyújtunk és munkaképes segélyezetteink tömegéből egyre többet és többet terelünk át a dolgozók táborába. — Meg kell akadályoznunk az életnivó további süllyedését, — de ezt csak *preventiv intézkedésekkel* érhetjük el. Ezt a megelőzést már az inségenyhítéssel kapcsolatos családgondozásnál akarjuk elkezdeni, ahol a speciális *egyéni szükséglethez* alkalmazkodó segélyezéssel, szakszerű tanácsadással és irányítással sok esetben útját állhatjuk a nagyobbfokú testi vagy lelki nyomor bekövetkezésének.

De a szerény jövedelmet jelentő *munkaalkalmak* még biztosabb ellenszerei a családok és egyének erkölcsi és anyagi pusztulásának. A nagyobbméretű közmunkák, a magánvállalkozás által nyújtott munkaalkalmak erős csökkenése következtében *az átmeneti megoldásra legalkalmasabb szükségmunkáknak továbbfejlesztését* ezért kell szociálpolitikai programmunkba iktatni. Minél több olyan munkát kell keretükbe iktatnunk, amelyeknek végrehajtása úgy a főváros fejlődésének, mint forgalmának és jövedelmeinek fokozása szempontjából szükséges és fontos. Egészségügyi viszonyaink és erkölcsi állapotaink színvonalának emelése, közrendünk és közbiztonságunk megőrzése is *a minél több munkaalkalom elvének érvényesítését kívánja*, de ezt kívánja adózó polgáraink filléreinek értéktermelő felhasználása is. *Úgy érezzük, hogy ezen az úton a magánvállalkozásban is több bizalmat és kedvet tudunk majd ébreszteni.*

A székesfőváros szociálpolitikai munkájával igyekszik az *országos érdekeket* is szolgálni, igyekszik *példát* adni és *irányt* mutatni és teljes erejével belekapcsolódni abba az egységes, nagy és tervszerű szociálpolitikába, amelyre ma az egész magyar életnek, az egész magyar társadalomnak kimondhatatlanul nagy szüksége van.

A régi karácsonyi hangulat elmúlt, de az új sem lehet a esüggedés, a nemtörődömség, vagy tétlen beletörődés, hanem csak *a bizalommal telt lendület*, a komoly, segítésre kész tetterő, mert csak így reménlhetjük, hogy a szorongó várakozással telt magyar advent után, egyszer *fel fog ragyogni egy boldog magyar karácsony.*

Leukoplast
magyar gyártmány

FUMEX megszüntet minden füstpanaszt
FUMEX megtakarít sok tüzelőanyagot
FUMEX szab. huzatfokozó kéményfej
ANDREA V., Tátra u. 26 Telefon: 920—37.

Borvendég Ferenc alpolgármester:

Nincsenek a fővárosnak fölösleges üzemei

A meglevő üzemek nagyfontosságú feladatokat teljesítenek Nem érheti meglepetés a főváros pénzügyi egyensúlyát

Kedvenc támadási felülete az érdekeltségeknek a főváros üzemi politikája, amellyel szemben sürün hangzanak el éles bírálatok. Az üzemi bizottság közel egy esztendei munkásság után befejezte az üzemek felülvizsgálatát és terjedelmes jelentésben számolt be a tapasztaltakról. *A jelentés a csütörtöki tanácsülés napirendjén szerepel*, ám bizonyos, hogy ezt követőleg újabb roham indul a fővárosi üzemek ellen azzal a kifogással, hogy az üzemi tevékenység visszaszorítása terén lényeges eredmény nincs.

A főváros szempontjából egyelőre lezárult az üzemi kérdés, ám mert bizonyos, hogy az érdekképviseletek tovább folytatják akciójukat: megkérdeztük Borvendég Ferenc alpolgármestert, az üzemek legfőbb irányítóját, hogy miképpen alakul az üzemi politika sorsa.

Borvendég Ferenc alpolgármester

a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Helyszíni vizsgálatokkal, az üzleti könyvek átvizsgálásával és általában az ügyvezetés minden ténykedésének tanulmányozásával készítette el jelentését az üzemi bizottság, amelyiknek munkája után kell, hogy *megnyugvás álljon be ezen a hangos fronton.* Nagyon jól látom és ismerem azokat a nehézségeket, amelyekkel a magániparnak és a magánkereskedelemnek kell megküzdenie ezekben a válságos időkben,

a rajtuk való segítés módja azonban nem lehet az, hogy a főváros nagyhírű üzemeit egyszerűen megszüntessük.

Nyíltan kijelentem, hogy *a fővárosnak ma már fölösleges üzemei nincsenek*, amelyekre pedig a köz érdekében feltétlen szükség van, azokat minden körülmények között fenn kell tartani.

— Melyekből állanak a főváros üzemei? Itt van a három nagyüzem: a *Gáz-, Víz- és Elektromos Művek*, a BESzKÁRT-nál egyesített *közlekedési* vállalatok, a *fürdők*, a népélelmezési üzemek: a *Községi Élelmiszerüzem, a Kenyérgyár* és a *Lóhúsüzem;* a *Hirdetővállalat* és a *Temetkezési Intézet*, továbbá a két pénzintézet: a *Községi Takarékpénztár* és a *Kisipari Hitelintézet.* A közelmúltban még az üzemek sorába tartozott a Műszerüzem és a Gyógyszerüzem, ezeket azonban a kiküldött bizottság javaslatának megfelelően megszüntettük és csak mint *központi beszerző műhelyek* fejtenek ki a jövőben tevékenységet.

— Amint látható tehát, csupán csak

olyan üzemek működnek tovább, amelyek nagyfontosságú közszükségletek ellátására hivatottak.

Üzemfelosztásról itt nem lehet beszélni, mert mind olyan területen dolgoznak, amelyek más nagy metropolisokban is a kommunitás felügyelete alatt folytatják munkájukat. A kifogások és akciók nagyrészt azok ellen a műhelyek ellen irányultak, amelyek bizonyos üzemek keretében a háziszükségletek ellátását végezték és ebben a vonatkozásban *lehet szó további leépítésről*, azt hiszem azonban, hogy ezeknek megszüntetése lényeges munkaalkalmakat nem nyújt az iparosságnak.

A főváros háztartásának gazdasági irányítása *Borvendég* Ferenc alpolgármester ügykörébe tartozik és így hozzáintéztük azt a kérdést is, hogy miképpen minősíti a főváros pénzügyi helyzetét:

— A költségvetés összeállításánál — hangzott a válasz — a legmesszebbmenő takarékosságot érvényesítettük és nincsen egyetlen olyan tétel a kiadások sorozatában, amelyet fölöslegesnek lehetne nevezni. Ebből adódik, hogy

a főváros pénzügyi helyzete megnyugtató, mert az óvatosan kalkulált kiadások és bevételek váratlan meglepetést nem hozhatnak.

Mindezek ellenére azonban nem tartom kizártnak *a községi bevételek valamelyes visszaesését* és így teljesen érthető a polgármester úrnak az a rendelkezése, hogy a kiadások mindenkor csak a tényleges bevételekhez igazodhatnak.

Ezt az elvet a legrigorózusabban kívánom érvényesíteni az egész vonalon,

tehát nem kell tartani a pénzügyi egyensúly elferdülésétől.

*

Borvendég Ferenc alpolgármester fenti nyilatkozata nagy megnyugvást jelent minden irányban. Senkisem zárkózhat el ama igazság ereje elől, hogy a fővárosi üzemekre a mai keretek között feltétlenül szükség van, mert azok egyformán szolgálják úgy a lakosság, mint a főváros gazdasági biztonságának érdekeit.

Hasznos tudni,
mindazoknak, kik az ártalmatlan és tisztán természetes hashajtó ásványvizek iránt, nagyobb bizalommal viseltetnek, hogy
Schmidthauer **Igmándi**
keserűvize hatékony forrás-sókban egész Európa leggazdagabb ilynemű ásványvize. Rendszerint már kisadag; 1/4 vagy 1/3 pohar elegendő, miáltal a nagyobb mennyiségek fogyasztása feleslegessé válik, tehát gazdaságilag is viszonylag a legolcsóbb.

A hatvanesztendős fővárosi törvény

Irta Pásztor Mihály

December 22-én lesz hatvan esztendeje, hogy a király szentesítette az 1872. évi XXXVI. törvényeikket, más szóval a „fővárosi törvényt", amely hat évtized óta irányítja ennek a mi fővárosunknak az adminisztrációját. Evvel a törvénnyel 1872-ben tulajdonképpen egy uj világváros született: Budapest a neve.

Hogy lesz, miképp csinálódik a világváros?! Mi csak azt látjuk, hogy van, de hogy mikor lett, hogyan támadt, ki érne rá most ilyesmivel törődni? A ma elfelejteti velünk a tegnapot. Pedig Budapestnek a tegnapja is érdekes, a tegnapelőttje is. Temérdek munka, tudás és szorgalom keltette életre ezt a nagyvárost. Küzdelmek, háboruk és válságok trasszirozták azt az utat, amely Pest-Budáról Budapestre vezet. Rengeteg erőfeszítésbe, könnybe, agyvelőbe került Budapest tüneményes fejlődése. De hogy kik pusztultak bele a küzdelembe; hogy kikre omlott rá a város épülő nagysága: nem illik most róla beszélni. Elég azt tudni, hogy 60 esztendő alatt csakugyan a világvárosok sorába nőtt Budapest; meg azt, hogy egymillió lakója és huszonhatezer háza, palotája van ennek a városnak. Hogy élnek-e, meghaltak-e, akik a palotákat építették?! Nem fontos, — mondják némelyek. — Elvégre is, a paloták ittmaradtak.

Dehát hogy is csinálódik a világváros?!

Mik voltak azok az erők, amelyek ezt a csodálatos metamorfozist véghez vitték azon a Pesten, amely Rudolf Alt litografiáiról és *Rohbock, Kuwasseg*, Th. *Ender, W. H. Bartlett*, meg *Vasquez* acélmetszeteiről 60—80 esztendő távolságából olyan kedvesen mosolyog felénk. Hatvan esztendővel ezelőtt még több volt az akác Pest utcáin és több volt a muskátli az ablakban. Oleander-lombok kokettáltak a járókelőkkel az erkélyekről. Az apáink és nagyapáink Pestje még nem volt ilyen cicomás, mint ma. Kisebbek voltak az igények. Nem volt ilyen sietős az élet tempója, mint most és akkor, hatvan esztendővel ezelőtt, talán még boldogabbak voltak az emberek.

Ezeknek a jó régieknek tulajdonképpen fogalmuk sem volt róla, hogy egy világvároson munkálkodnak. Amikor *egyvárossá* segítenek kalapálni Pestet Budával, meg Óbudával. A három város főemberei különben hol nyiltan, hol titokban, körömszakadtáig harcoltak a statusquo-ért. Féltek az ismeretlen jövendőtől. Még *Römer* Flóris, ez a drága emlékezetű tudós pap is nem minden rezignáció nélkül arról beszélt a Tudományos Akadémiában, hogy maholnap itt lehordanak minden régi házat és a pesti ember nem fog ráismerni Pestre. Pedig szegény *Römer* Flóris akkor még nem is tudhatta, hogy mennyire igaza van. Hiszen akkor még igazán csak nagyon az elején voltunk a városépítésnek. A *Könyök-utcából* még csak akkor kezdték kiszabdalni a *Sugár-útat;* és a Nagykörutak még nagyon a plánumokban szunnyadtak. A tornyos Városháza tizenegy szobrával akkor még ott vigyázott a piaristák öreg rendházára, meg a plébánia templomra. *Hild* József, a híres építő csak akkoriban építette rá a városházára a harmadik emeletet. A „Fehérhajó" fogadó vén háza is ott terpeszkedett akkor még a Szerviták-terén; a Bécsi-utca akkoriban még nem gázolt keresztül rajta. Sőt az „Arany kéz"-hez címzett fogadó sem volt akkor még hotel-garni, mint később, hosszú évtizedeken keresztül. Abban a palotában pedig, amelyben most a rendőrfőkapitány uralkodik, akkoriban még híres mágnásbáloknak muzsikált a cigány. A rendőrség mai palotája ugyanis akkoriban még „Hotel Európa" volt. És Eduard *Duchange*, az Andrássyak egykori főszakácsa volt benne a hotelier. De hatvan esztendővel ezelőtt új dolog volt Pesten még az aszfalt is. A Váci-utca trotoárját is csak 1868-ban építették magasabbra a kocsiútnál. Addig a kocsiút egy színtben volt a gyalogjáróval. A Hatvani-utcát (a mai Kossuth Lajos-utca) csak 1871-ben aszfaltirozták ki; és csak a következő esztendőben került sor a Váci-utca kiaszfaltirozására. *Römer* Flóris pedig, a régi Pestnek ez a kedves és tudós buvárlója, akkoriban még a város régi, ősi falai és árkai után kutatott a Bástya-utcában és meg is találta, amit keresett.

A nagy városfal-keresés közben 1870-ben hangzott el az az indítvány a képviselőházban, hogy egyesíteni kell a két testvér-várost: Budát és Pestet. *Wahrmann* Mórie — Pesten akkoriban *Rothschild* után a legnépszerűbb zsidó — tette bele az egyesítés bolháját a kormány fülébe. És

Ujra divatba kell hozni a gyógyfürdők kultuszát

A budapesti fürdők válsága megszűnik, ha visszatérnek eredeti hivatásukhoz — A fürdőszoba feleslegessé tette a tisztasági közfürdőt

Irta KOVÁCSHÁZI VILMOS tanácsnok

Válság fojtogatja a budapesti fürdők életét. Látogatottságuk napról-napra csökken és nem használ reklám, a fürdőjegy-kedvezmények kiterjesztése, a fürdőárak mérséklése. Kétségtelen, hogy a fürdők elnéptelenedésében jelentős része van az általános gazdasági viszonyoknak, a budapesti fürdők válságos helyzetét azonban valójában sokkal régibb időkre, régibb tünetekre kell visszavezetni.

A multra visszapillantva, jól tudjuk, hogy a török hódoltság idejének nagyszerű fürdőkultúrájáról a Budán megfordult külföldi írók számoltak be elragadtatással. Többi közt Edward *Brown*, angol királyi udvari orvos csodálta meg Buda kilenc pompás fürdőjét, amelyeket azonban lerombolt és feldult a Budát elfoglaló győztes hadvezér, nehogy Budán megmaradjon a gyülölt török uralomnak valamelyes emléke is.

Lassacskán azonban mégis csak elkezdtek talpraállni a budai fürdők, amelyek a város visszafoglalásával állami tulajdonba kerültek. A tulajdonképpeni fejlődés azonban csak a XIX. század elején indult meg. 1831-ben és 32-ben kibővítették a Rudast és a Sáros-fürdőt, tíz évvel később pedig a Császár-fürdőben már száz szoba áll a vendégek rendelkezésére, ötvennyolc fürdőszobával. Ugyanekkor pedig olyan korszak vette kezdetét, amelyben a fürdőknek, helyesebben Buda hőforrásainak elsőrangú szerep jutott a gyógyászatban.

A budai hőforrások gyógyerejét már a Mátyás királykorabeli írók magasztalták, így *Oláh* Miklós is, aki megállapította, hogy a hévvizek különösen kiütéseket és sorvasztó betegségeket gyógyítanak eredményesen. Edward *Brown* is megírja, hogy a törökök izzasztották, dörzsölték magukat, vagyis *a források vizét gyógyfürdőként használták*. Figyelemreméltó, hogy a források összetételét már a XVIII. század elejétől kezdve tüzetesen vizsgálgatták, *1845-ben pedig az Akadémia pályadíjat is tüzött ki a budai hévforrások kémiai elemzésére.*

Hosszú lenne elsorolni a balneológusok és orvosok nevét és munkáit, akik ezzel a kérdéssel foglalkoztak. Meg kell azonban emlékeznem a Császár-fürdő orvosairól, *Franklról* és *Patrubangról*, akik már a kezdésük alatt álló betegeken figyelték meg a fürdő hőforrásainak gyógyhatását és könyveikben leírva az egyes kúreseteket, beszámoltak az alkalmazott kúra természetéről, időtartamáról, valamint a kedvező gyógyulás bekövetkezéséről.

Számos követőjük akadt, az eredmények kedvezők voltak és csakhamar oly népszerűekké váltak a budai gyógyfürdők, hogy nem is lehetett elhelyezni a jelentkező sok beteget. A *Nayád* című fürdőalbum 1863. évi száma már a következőket írja: „Magyarországon kívül sehol nem történik, hogy a fürdővendégek nagy száma miatt panaszkodjanak. Nálunk van csak rá példa, hogy boldog, aki egy fürdőkádban kap éjjeli szállást.“

Figyelemreméltó, hogy ekkor már kétszázötven szoba áll a Császár-fürdőben a vendégek rendelkezésére és a környék is berendezkedett a fürdőzők elszállásolására.

Ez a gyönyörű fejlődés, sajnos, abbamaradt, aminek az a magyarázata, hogy *a budapesti fürdőipar olyan útra tért, amely ideig óráig üzleti szempontból előnyösebbnek látszott.*

1853-ban Pesten, a Kereszt-utcában újtípusú fürdő épült: *gőzfürdő.* Nagyszerű üzleti eredményt mutatott fel. Ez az eredmény arra ösztökélte a *Heinrich*-családot, amely 1860-ban megvásárolta a *Rácz-fürdőt*, hogy ott is berendezzen egy teljesen modern gőzfürdőt. Az épületet és a fürdőt az akkori viszonyok közt olyan szokatlan komforttal rendezték be, hogy az új gőzfürdő Budapest egyik látványossága volt. A koronázás alkalmával a külföldi ujságok tudósítói Budapestről keltezett színes riportjaikban a legnagyobb elragadtatás hangján számoltak be a Rácz-fürdő pompájáról, nagyszerűségéről.

Eljött a gőzfürdők virágzásának ideje. Budapestnek ebben az időben már jelentős idegenforgalma volt, egyébként is mindig mulató város volt, amelynek korhelyei a dorbézolást legszívesebben a gőzfürdőben fejezték be. De ettől függetlenül is divattá vált a gőzfürdőben való fürdés. Órákat lehetett eltölteni a langyos medencékben. Ezekben a boldog időkben nyugodalmas, izgalomnélküli életet élt a pesti polgár, aki a gőzfürdőben adott találkozót ismerősének, üzletbarátjának. Bizonyos napokon mindig meg lehetett találni a gőzkamrában, a melegvízmedencében a masszőrnél és a borbélynál az ismerős társaságokat.

A gőzfürdő üzleti része is egyszerűbb volt. Gőzfejlesztő kazán, néhány különböző fokú vízmedence és sok apró kabin kellett csupán hozzá. Feleslegessé váltak a drága fürdőszobák, a külön helyiségek és a hosszadalmas, minden vendég után való tisztogatási müveletek. Negyvenszemélyes kádfürdő helyén olyan gőzfürdőt lehetett berendezni, ahol száz személy is fürödhetik egyszerre. Végül a gőzfürdőhöz nem kellett orvos, de még reklám sem, mert a vendégek maguktól jöttek.

Ilyen körülmények között természetes, hogy minden fürdő sietett gőzfürdőt is berendezni. Jól is ment mindaddig, amíg, mint minden divat, *a gőzfürdés divatja is elavult.*

Ennek pedig több oka van. Egyrészt Budapest már nem az az éjszakai mulató város, amí volt, ma már nem mulat reggelig a pesti polgár, főleg pedig nem megy a gőzfürdőbe. Nemcsak azért, mert esetleg hiányzik arra a pénze, hanem leginkább azért, mert a mai gondterhes, ideges, zaklatott életben vajmi kevés embernek van ideje ahhoz, hogy órákig henyéljen a gőzben, amikor ma már úgyszólván mindenki otthon is megfürödhetik.

Ezzel pedig el is jutottunk a budapesti fürdők válságának igazi okához. A gázfütésre berendezett autógejzírek, az olcsó, villanyfütésre berendezett víztartályok rendkívül megkönnyítették a budapesti magánlakásokban az otthon való fürdést.

A háború befejezése óta Budapest bérpalotáiban több mint negyvenezer új fürdőszobát építettek. Ha egy fürdőszobára hetenkint csak két fürdést számítunk, már ez is ötmillió fürdést jelent évente. Ezt az ötmillió fürdést máris elvesztették a budapesti fürdők gőz és tisztasági fürdői. De biztos, hogy a jövőben még többet is vesztenek.

Mindezek után nyilvánvaló, hogy a budapesti fürdők ezután már nem számíthatnak arra, hogy gőzfürdőik és tisztasági fürdőik bevételeiből fenntarthassák üzemeiket. Egyetlen lehetőség van: *visszatérni a régi, elhagyott útra, vissza kell alakulni gyógyfürdőkké, de természetesen nem csupán címben, hanem lényegileg is.*

Hogy ez miként vihető keresztül, arról adandó alkalommal külön cikkben mondom el gondolataimat.

Tóth Vilmos, a belügyminiszter, erre kezdte meg aztán a tárgyalásokat és a tanácskozásokat az egyesítés dolgában Budával, Pesttel és Óbudával.

De a három város nem akart egyesülni. *Tóth* Vilmos hiába akarta őket összeházasítani: a jegyesek kézzellábbal tiltakoztak a boldogság ellen. Az akkori városatyák, ezek az öreg gyerekek, komolyan vitatkoztak, tiltakoztak, opponáltak és protestáltak a belügyminiszter házasságközvetítő fortélyai ellen. Az öreg Budának nem kellett a dölyfös Pest; Pestnek még kevésbbé kellett Buda. Sőt Óbuda is protestált a házasság ellen. Természetesen Óbudával nem akart házasságra lépni sem Pest, sem Buda. Külön-külön kijelentették a városok, hogy nagyon szeretik ugyan egymást, de nem akarnak összeházasodni. A dolog vége mégis lagzi lett. *Tóth* Vilmos, az örömapa, addig mesterkedett, míg a három város egyesült.

Az egyesítés legszigorúbb ellenzője *Szentkirályi* Móric volt, Pest lemondott főpolgármestere, aki csupán azért hagyta ott díszes állását, mert *Thaisz* Elekkel, a rendőrfőkapitánnyal, nem akart egy asztalhoz ülni. *Szentkirályi* Móric kifogyhatatlan volt a fuzió-ellenes érvekben. Azt mondta, hogy egész Buda sült német és ha egyesítik a két várost: Buda elnémetesíti Pestet is. Azután firtatta, hogy mennyi rengeteg adóssága van Budának és Pest nem bolond, hogy a más adósságát fizesse. Elég neki a maga adóssága is. — Óbuda számításba se jött. Óbuda nem kellett senkinek. Viszont az óbudaiak se igen hagyták magukat és *Harrer* Pál, Óbuda utolsó polgármestere (Harrer Ferenc ny. alpolgármester édesatyja) terjesztette elő az óbudaiak tiltakozását. Nosza, a budaiak se hagyták magukat! Gombár Tivadar és Andaházy László vétózták meg az egyesítés tervét. A sok tanácskozás, vitatkozás és veszekedés vége mégis egyesülés lett. A király adta rá a frigyre az áldást.

A következő esztendő őszén tartották meg Budapest első tisztujító közgyülését és a *harmadik helyen* kandidált *Ráth* Károlyt választották meg főpolgármesterré. A táblabíróból lett főpolgármester pedig azzal végezte beköszöntőjét:

— Az a célunk és a vágyunk tisztelt közgyülés, hogy világvárost épitsünk Budapestből.

Ráth Károly megmondta és akik utána jöttek: megcsinálták.

PÁRT és KLUB

A Józsefváros Gömbös Gyula táborában. Ünnepi estje volt a Józsefvárosi Polgári Kaszinónak. Száz új tagot avattak és a többszáz terítékü társasvacsorának minden szónoka hangoztatta, hogy a VIII. kerület polgársága hűséggel, odaadással és fanatikus hittel sorakozik *Gömbös* Gyula táborába. *Csécsi Nagy* Miklós udvari tanácsos, a kaszinó díszelnöke, felköszöntőjében a kerület törzsökös polgárságát magábafoglaló kaszinó lelkes támogatásáról biztosította *Gömbös* miniszterelnök meggyőződéses híveit, *Usetty* Béla és *Payr* Hugó országgyülési képviselőket. *Usetty* Béla nagyhatású beszédben *vázolta azt az örvendetes hangulatváltozást, amely a fővárosban, de különösen a vidéken Gömbös Gyula kormányzata óta tapasztalható.* A nemzet hálával tartozik *Gömbös* Gyulának, hogy vállalta a kormányelnökség tövisekkel teletüzdelt pozícióját. *Payr* Hugó lendületes beszédében arról szólt, hogy Gömbös Gyula most seregszemlét tart az országban, mert mint vezérnek tudnia kell, hogy kikre támaszkodhatik hadmüveleteiben. *Misura* Mihály, *Molnár* Dezső, *Süss* Ödön, *Boros* Ottó és mások mondtak még lelkeshangú beszédeket.

A Kelenföldi Polgári Kör értekezlete. A *Kelenföldi Polgári Kör* e hó 12-én rendes választmányi ülést tartott. Az ülést *Devecis* Mihály elnök nyitotta meg s bevezető szavaiban örömmel állapította meg azt az állandó nagy érdeklődést, melyet a kerület polgársága az egyesület iránt tanusít. Szeretettel emlékezik meg a távollétét kimentő *Barla-Szabó* József társelnökről, aki a kör minden ügyében a legnagyobb előzékenységgel jár el s azt indítványozza, hogy neki a választmányi ülés ezért köszönetet szavazzon. Ezután *Bócz* Sándor dr. főtitkár tette meg jelentését. *Fejér* János dr. üv. elnök beszámolt arról, hogy a kör elnöksége dr. *Kozma* Jenőhöz, az Egységes Községi Polgári Párt elnökéhez, a kör díszelnökéhez, *Barla-Szabó* József vezetésével küldöttséget vezetett. *Kozma* Jenő biztositotta a küldöttséget jóindulatáról és legmesszebbmenő támogatásáról. *Fejér* dr. beszámol továbbá arról, hogy Kozma Jenő közbenjárására a kör által kért több útjavítási munka megkezdődött.

Tanügyi tisztviselők a fizetéscsökkentés ellen. Az *Egységes Községi Polgári Párt tanügyi bizottságának* elnöki tanácsa e hó 13-án látogatott ülést tartott, amely egész sor időszerű kérdéssel foglalkozott. Az értekezlet köszönettel adózott *Oszoly* Kálmán főv. biz. tagnak azért a fölszólalásáért és akciójáért, amelyet a legutóbbi pártértekezleten a tisztviselőtársadalom érdekében a fizetések, lakbérek és nyugdíj csökkentése ellen a párt országgyülési képviselőivel karöltve indított s amelynek eredményeképpen közölte, hogy a tett lépések teljes eredménnyel jártak. *Neményi* Imre dr. ny. államtitkár, elnök beszámolt a KANSz-nak a miniszterelnöknél és a pénzügyminiszternél tett tisztelgéséről, valamint a tisztviselőtársadalmat nyugtalanító fizetés- és nyugdíjcsökkentés hírével szemben tett lépéseiről. Mind a miniszterelnök, mind a pénzügyminiszter megnyugtatta a vezetőséget, hogy *a tényleges tisztviselők fizetéscsökkentéséről nincsen szó*, a nyugdíjasok járulékainak csökkentése sem éri el azt a mértéket, amelyet a napilapok közöltek. A december 1-én *Kozma* Jenő dr. pártelnök tiszteletére rendezett nagysikerü estélyen elhangzott nagyjelentőségü felszólalások tárgyalása során foglalkozott az értekezlet a tanügyi tisztviselőknek a pártértekezleteken való rendszeres képviseletével, a bizottsági tagoknak a tanügyi bizottság megmozdulásaiba való intenzív bekapcsolódásával, valamint a további szervezkedés módjaival. A fővárosi tanügyi tisztviselők *karácsonyi segélyére* vonatkozólag az elnöki tanács felkérte *Kozma* Jenő dr. pártelnököt, hogy annak kiutalása érdekében illetékes helyen hathatósan interveniáljon. A legközelebbi elnöki és választmányi ülés január elején lesz.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Handl István
kövezőmester
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

Helfenstein Károly
kövezőmester, útépítési vállalkozó
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

KRAUSZ FERENC
kövezőmester
VI., Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Neumann Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester, útépítési vállalkozó
VII., Egressy-út 34. Telefon; 96-6-40

Obendorfer József
kövezőmester
VIII., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

Obendorfer Károly és Rudolf
okl. mérnök, kövezőmesterek
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Reinisch és Wohl
okl. mérnökök, kövezőmester, építési vállalkozók
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

Schaffer Antal
kövezőmester, útépítési vállalkozó
Darányi Ignác-u. 21. Telefon: 52-2-91

Schaffer György
kövezőmester, út- és csatornaépítési vállalkozó
VII., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök,
kövezőmester
mélyépítő-, kövező és bitumenöntő vállalata Budapest, I ker., Németvölgyi út 33. Tel. 57-9-91

Karácsonyi gondok

A Fővárosi Hirlap számára írta KOZMA JENŐ dr.

országgyűlési képviselő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke

Máskor ilyenkor, amikor meghatott áhítattal vártuk a betlehemi csillagot, az angyalsuhogást, a karácsonyfák kigyulladó gyertyáit, a karácsonyi örömökről írtunk cikket. Most, a karácsonyi gondokról kell elmélkedni, aminthogy szóban és írásban minden gondolatunkat az foglalja le, hogy embertársaink szörnyű helyzetén, a szegények nyomorán, a csöndes szenvedők nélkülözésén miképpen lehet enyhíteni.

Milyen szép idők voltak azok. Amikor Budapest székesfőváros vezetői, a polgárság bizalmának letéteményesei, gazdag programokat adtak karácsonykor arról, hogy mit hoz a jövő esztendő, mit fognak megvalósítani azokból a gyönyörű tervekből, amelyek garmadával álltak rendelkezésre. Most ninesenek ünnepi programok, most *két kérdés van: az egyik az, hogy miként lehet a főváros takarékosságát még intenzivebbé tenni, a másik pedig, hogy mégis, hogyan lehet minél többet juttatni az általános nyomor és munkanélküliség megszüntetésére,* vagy legalábbis enyhítésére. Ezek a mi karácsonyi gondjaink.

Nem múlik el azonban a szeretet ünnepe anélkül, hogy valami kis halavány örömünk ne legyen. Most, amikor a szeretet ünnepe ránk köszönt, megnyugvással látjuk, hogy körülbelül *másfélezer szükölködő szellemi munkásnak sikerült megint íróasztalt, meleg munkahelyet és valami csekély élnivalót biztosítani.* A szellemi szükségmunkások már nagyrészben megkezdték működésüket, ami nem azt jelenti, hogy gondtalan megélhetésükről, vagy a jövőjükről tudtunk gondoskodni, de jelenti mégis a betevő falatot és jelenti annak a nagy lelkiválságnak az enyhülését, amely ezeknek a szerencsétlen embereknek a munkától való elesésük révén osztályrészül jutott. A másik ilyen halvány, de mégis jóleső öröm annak *a száz gyakornoki állásnak* az előkészítése, amely csak egy csepp ugyan a nyomoruság tengerének vizében, de amelyből nagyrahivatott, de szerencsétlen időben született ifjúságunk mégis azt láthatja, azt a reményt merítheti, hogy a budapesti városházán gondolnak rájuk és a budapesti városháza lesz az első, amely a veszedelmek és nyomoruságok szüntével megnyitja kapuját a feltörekvő ifjúság előtt.

Ugyanakkor pedig büszkén állíthatjuk, hogy Budapest a mult esztendő méreteit betartva, *százszázalékig teljesíti önkéntesen vállalt, de súlyos terhekkel járó karitatív és szociális munkáját és anyagi erejéhez mérten gondoskodik munkaalkalmak teremtéséről, az ipar megsegítéséről és a munkanélküliek keresethez juttatásáról.* A szeretet ünnepének küszöbén öntudattal mondhatjuk, hogy a szociális segítésnek, a gyöngék gondozásának, a szegények és elesettek megsegítésének Budapest székesfőváros eddig is mindig világraszóló példáját adta és azt a nemes törekvését a jelen számára is megtartotta. Teszi pedig mindezt olyan formában, hogy bár áldozatkészsége minden elképzelhető arányt felülmul, háztartását mégis tökéletesen rendben tudja tartani.

Gazdag ajándékokkal, ünnepi lakomákkal nem kedveskedhetik a főváros, de azok a karácsonyi gondjai, hogy a legszegényebbeken miként lehet segíteni, tökéletes és biztos megoldás előtt állanak. Ma már a momentán gondokon messze túl kell haladnunk és a távolabbi jövő művelését kell célunkként kitűzni. Ezek a célok pedig nem lehetnek mások, mint amiket régen hangoztatunk és amelyeknek egyik csoportja *a közterhek fokozatos leépítése,* a másik pedig *a gazdasági lehetőségek ujjászervezése.* Demagógiába tévednénk, ha tökéletes megoldásokat igérnénk, de ezeknek a gondoknak az elhárítása, ezeknek a problémáknak a megoldása olyan súlyos feladat, amelyeken munkálni egy pillanatig sem szünhetünk meg.

Budapest polgársága bőven szenvedett azért, hogy bizalmának letéteményesei megkezdjék a küzdelmet a polgárság terheinek csökkentése és a polgárság megélhetési viszonyainak javítása érdekében.

Mindössze 300.000 pengő fogyasztási adót fizetnek a budapesti sörgyárak

Illetékes helyen a borfogyasztási adó pótlására a söradó felemelését szorgalmazzák

A főváros költségvetési vitájában bombaként hatott a kormánynak az a rendelkezése, amelyik a borfogyasztási adó ötvenszázalékos mérséklését rendelte el. Kiderült, hogy a főváros adóbevételeinek sorában ez a csökkentés hárommillió pengő kiesést jelent, ami *súlyos helyzet elé állította a jövőévi háztartás várható biztonságát.* A főváros vezetősége nyomban a kormányhoz fordult, ahonnan sikerült is olyan természetű igéretet kapni, hogy a későbbiek során talán lehetőség kínálkozik a főváros kárpótlására. A borfogyasztási adó ügyeivel sokat foglalkoztak ezt követőleg is és általános feltünést keltett, hogy a bor után lerótt fogyasztási adó *viszonylag elég magas, holott köztudomású, hogy a borfogyasztás az egész vonalon visszaesett.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa e megállapítással érdekesnek tartotta annak a kivizsgálását, hogy

miképpen alakul a sörgyárak adózási kötelezettsége.

Köztudomású ugyanis, hogy a *sörfogyasztás éppen a borfogyasztás rovására emelkedett az utóbbi években és igy kézenfekvő az az elgondolás, hogy a bor után elmaradó adórészesedést a söradó felemelésével kell ellensúlyozni.*

A városi fogyasztási adók osztályában megállapították, hogy amíg nagy általánosságban adóemelések történtek más élelmiszerek és italcikkek vonalán: addig

a sörgyárak változatlanul alacsony adókulccsal szerepelnek

és távolról sem érik el a bor után fizetett adók méreteit. Egy régi pénzügyminiszteri rendelet állapította meg a sörgyárak adóit olymódon, hogy *minden hektoliter után csak 0.96 fillér adót fizetnek,* ami a főváros szempontjából évi 300 ezer pengőnél többre nem emelkedik. El kell ismerni, hogy a sörgyárak kincstári részesedést is lerónak és ezen a címen hárommillió pengőt fizetnek az állampénztárba.

Ez a részesedés azonban jóval alatta marad annak az aránynak,

amelyet úgy százalékban, mint összegszerűség szempontjából a bor után fizetnek. Feltűnő ez az éles eltérés, különösen most, amikor más vonatkozásokban az adótételek emelkedő tendenciát mutatnak és a hatóságok teljes joggal törekednek arra, hogy

az általános teherbirásból elsősorban azok vegyék ki részüket, akik a mai nehéz viszonyok között is konjunkturális üzletágat mondhatnak a magukénak.

Figyelmébe ajánlottuk ezt a momentumot *a főváros pénzügyi vezérkarának,* ahol igen érdekesen világították meg a sörgyárakkal kapcsolatos terveiket:

— Köztudomású, — mondották, — hogy Magyarország nagy sörgyárai közvetlenül a fővárosban dolgoznak és így nyugodtan elmondható, hogy

a magyar sörgyártás Budapesten van koncentrálva.

Ezzel szemben a sörgyárak csak 300 ezer pengő fogyasztási adóilletéket rónak le, ami olyan alacsony, hogy azt tovább fenntartani nem lehet. Nem tudjuk még, hogy milyen formában nyer elintézést a borfogyasztási adó hárommilliós pótlása, ha azonban az államkincstárnak nincsen lehetősége más forrásból kárpótlást nyujtani, úgy

valóban arra kell gondolni, hogy a sörgyárak igazságos megadoztatásából fedezzük a hiányt.

Erre alapot szolgáltat az a tény, hogy a sörfogyasztás állandóan emelkedik és amikor úgyszólván teljesen aláássa a borfogyasztást, mégis messze elmarad ennek az ágazatnak a teherviselésétől. Ha a kormány a kincstári részesedést nem kívánja felemelni, úgy természetesen abba beleszólást nem gyakorolhatunk,

a főváros azonban függetlenítheti magát a kincstári részesedés méreteitől és olyan fogyasztási adókulcsot szab meg,

amelyik szolgálja a főváros pénzügyi érdekeit és amellett a kartel tényleges erejének megfelelően adóztatja meg a horribilis haszonra dolgozó sörgyárakat.

*

Informátorunk utalt arra, hogy kézenfekvő példa történt a közelmultban Bécsben. Az osztrák főváros pénzügyi tanácsnoka: Breitner háromszorosára emelte a sörgyárak adóit, holott tudvalevő, hogy Bécsben a sör nem luxus, hanem inkább népélelmezési cikknek számít. A bécsi adóemelés egyáltalában nem ártott a sörfogyasztás méreteinek, mert mindenki tisztában van azzal, hogy

a sörgyárak kalkulációja további adóztatást is elbir.

Remélhetőleg a főváros is módot talál arra, hogy ilyenirányú lépést tegyen és adójövedelmeinek növelését olyan forrásokból merítse, amelyek minden megrázkódtatás nélkül a nagyobb terhek vállalására is képesek.

.....végre

egy villamos

SINGER varrógép

SINGER VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, IV., Semmelweis-utca 14.

II., Corvin-tér 1. VII., Rákóczi-út 68.
VI., Andrássy-út 33. VIII., Baross-utca 86.
VII., Rákóczi-út 18. X., Belső Jászberényi út 14.

Buda legszebb helyein

bérháztelkek eladók:

1. a Fő-utca, Pálffy-tér, Ganz-utca által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Hatemeletes bérházak* összenézö udvarokkal engedélyezve.
2. Fillér-utca és Ezredes-u. sarok
3. Donáti-utca 3. szám

Ötemelet építhető. Öröklakásoknak is kitünő helyek.

Bővebbet dr. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-utca 9—11. Telefon: 155—85.

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

KÖDBEN

akadálytalanul vezetheti autóját

BOSCH-ködlámpával 45.—

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Változások az építésügy terén

A FŐVÁROSI HIRLAP számára írta HARRER FERENC dr. ny. alpolgármester, törvényhatósági tanácstag

Az *Építésügyi Szabályzat* reviziója már évek óta napirenden van, sőt tárgyalás alatt is áll, a nagy anyag miatt azonban nem sikerült a tervezett gyökeres reformot eddig megvalósítani. Most pedig, amikor a fővárosi városfejlesztési programjának megalkotásába fogott, amely munkálatai csúcsában Budapest jövőbeli települési, építési és lakáspolitikájának alapjait van hivatva lefektetni, kívánatos, hogy az *Építésügyi Szabályzat* általános reviziójával a városfejlesztési program elkészültéig várjunk. Másfelől, részben közérdekből, részben a magánosok érdekében, hasznosíthatatlannak mutatkozott az *Építésügyi Szabályzat* bizonyos rendelkezéseinek megváltoztatása. Erre a szabályzatnak háborút követő viszonyok szülte, ú. n. könnyítési rendelkezései érvényességének az év végével való lejárása adott alkalmat. A fővárosi közmunkák tanácsa el is határozta, hogy a könnyítéseknek már idejét múlt rendelkezéseit hatálytalanítja, a szabályzaton néhány közérdekűnek mutatkozó változtatást végez és ezeket a rendelkezéseket az utolsó Pótlék (1928) óta hozott rendelkezésekkel együtt új Pótlékban összefoglalva kiadja.

Az *Építésügyi Szabályzatnak* 1933 január 1-ével életbelépő lényeges változásai a következők:

A legfontosabb rendelkezés, hogy

megszünteti a könnyítések revén lehetővé vált többlet-emelet építést.

Az emberek állandó tartózkodására szolgáló helyiségek legkisebb belső ürmagassága a jövőben is az I. és II. építési övezetben 2.80 m, a III.—VIII. övezetekben 2.60 m lehet ugyan, de ezen ürmagasságok alkalmazásával sem szabad több emeletsort elhelyezni, mint amennyi az Építésügyi Szabályzatban minimumként előírt 3.20 m ürmagassággal a szabályzatban megállapított maximális épületmagasságban (9.50, 12.50, 15.50, 19.50, 23.50 m) létesíthető. Ha azonban az épület egyes vagy valamennyi emeletsora 3.20 m-nél nagyobb ürmagassággal létesül, úgy a 9.50, 12.50 stb. épületmagasságot szabad a 3.20 m helyiségmagasságokat meghaladó különbségi többletek összegével, legfeljebb azonban összesen 1.50 m-rel megnövelni. A manzard építkezésre is az Ép. Szab. eredeti rendelkezései lépnek hatályba.

A helyiségek minimális területére nézve érvényben maradnak az ezidőszerint fönnálló könnyítések azzal a továbbival, hogy egy- és kétszobás lakásnál, ha az építtető a konyha rendeltetésének megfelelően teljesen berendezett kisméretű konyhát (főzőfülkét) létesít s ezt ilykép bocsátja a lakást használónak rendelkezésére,

a hatóság a konyhának minimális 8 m² alapterületéből engedményt adhat.

Újabb könnyítés még, hogy az éléskamra, fürdőszoba és W. C. szellőztetése légakna helyett emeletenként külön építendő kürtőkkel történhet.

A III. övezetben (belső villaövezet) lakók érdekeinek védelmére a beépítési intenzitás itt valamivel redukáltatott, de ennek ellenében

a jövőben emeletsoronként két lakás helyett négy létesíthető;

az utóbbi rendelkezést a gazdasági viszonyok okolják meg. Ezen övezetben történő építkezéseknél az építési hatóság a jövőben befolyást gyakorolhat az épületnek a telken miként való elhelyezésére. A közművekkel el nem látott vidéken az Ép. Szab. szellemében eddig sem lehetett volna telkenként több, mint egy-két kislakásból álló házat építeni; mivel azonban újabban evvel ellenkező gyakorlat volt fejlődőben, most a szabályzat említett intenciója világos rendelkezéssel jut kifejezésre.

Régi óhaja az építőknek valósul meg a sorházaépítési módnak a statuálásával.

Zártsorú építési mód alá eső területen útvonalaktól körülhatárolt tömbre, egységes beépítési terv alapján ezentúl megengedhető a sorház beépítési mód.

A megépítésnek nem kell egyszerre történnie, de egyidőben történő építkezés esetén a telekméretben engedmény kapható.

Az ikerházak építésénél tapasztalt anomáliák, nevezetesen, hogy spekulatív szempontból e címen kisebb telkeket alakítottak, de az ikerházakat megfelelően nem építették meg, arra indították a közmunkatanácsot, hogy a szabadon álló építésmódú épületeknek két telek közös határvonalán egymáshoz, illetve, vagyis ikerház módjára való építését a jövőben csak úgy engedje meg, ha

az épület a párkány- és a tetőgerincmagasságban, a külsőben és a homlokzati kiképzésben egyöntetű egységes képet ad,

takaratlan határ- és tűzfalak nem keletkeznek és az ikerházat alkotó épületeket valamennyi szabadon álló építésmódú övezetben egyidejűleg építik meg. (Eddig az egyidejű megépítés csak a III. és IV. övezetben volt kötelező).

A szabadon álló építésmód alá eső területeken, a IV. építési övezet kivételével

egységes terv alapján csoportházakat is lehet majd építeni,

de az egy csoportban egymásmellé összefüggően épülő házak együttes hossza az épületek utca felőli homlokzatvonalán mértéke nem haladhat meg a III. övezetben 30, egyébként 60 m-t, az egy csoportot alkotó egyes telkek beépítése pedig a csoport átlagában 25 százalékot. Hegyvidéken ilyen építkezésnél a vidék jellegére, a városképre és a kilátásvédelemre különös figyelemmel kell lenni.

A kereskedelem óhaját teljesíti az a rendelkezés, amely

a kapubejárat falaira a jövőben megengedi kirakati szekrény alkalmazását

az esetben, ha a kapubejáratba az üzlethelyiségből sem ajtó, sem ablak nem nyílik, a kirakati szekrény tűzbiztos anyagból készül, a szekrény az utcai üzleti kirakattól és a boltkapuzattól tűzbiztosan elkülöníttetik, a kapubejáratnak a kirakati szekrények közt maradó szabad szélessége a két métert meghaladja és a kirakati szekrény megvilágítása csak kívül elhelyezett lámpával történik.

Végül visszaállítja a közmunkák tanácsa az Ép. Szab. eredetei eljárási rendszerét, amely szerint az elsőfokú határozatot a főváros hatósága minden esetben a közmunkatanács előzetes meghallgatása nélkül adja meg. Az elsőfokú határozatnak a szabálytól való eltérés esetén előírt (38. §.) másodfokú felülbírálása eseteinek csökkentése érdekében az új rendelkezés a szomszédok fellebbezési jogkörét azoknak a hatóság által megállapítandó érdekkörére korlátozza és ezenkívül a közmunkatanács lényegesen kevesbbíteni fogja azokat az eseteket, amelyekben a hivatalból való felülbírálás jogával élni kíván.

Az *Építésügyi Szabályzatnak* ez a „kis reformja" az építőknek sok régi kívánságát teljesíti, a most életbeléptetendő eljárási rendszer pedig, különösen, ha jól bekapcsolódik a főváros kezelésének szintén most életbeléptetendő új rendjébe, nagy könnyítéseket fog jelenteni az építési engedélyek megszerzésénél.

Átadták a forgalomnak az új budai transzverzális utat

Sipőcz Jenő polgármester szombaton délelőtt megnyitotta az új budai transzverzális utat, amely az *Erzsébethidfőtől, a Gellérthegy lábánál indul ki és a Sashegyig vezet.* Az új út egyelőre csak a *Csend-utcáig* készült el. Ennek a szakasznak a hossza 700 méter. Az építkezés összesen 155.000 pengőbe kerül. A forgalomnak átadott pompás útvonal, amely az egész régi *Tabánt* átszeli, kereken száz nap alatt épült meg. Az útvonal kiindulópontjánál *Király* Kálmán műszaki főtanácsos ismertette az útépítés történetét és felkérte a polgármestert, hogy a transzverzális utat adják át a forgalomnak.

Sipőcz Jenő polgármester örömét fejezte ki, hogy a főváros ezekben a sulyos időkben is létrehozhatott ilyen nagyszabású műszaki alkotást. Az új útvonal különös jelentősége az, hogy egyenes,

közvetlen kapcsolatot teremt a budai hegyvidék, a Tabán mögötti városrészek és a Belváros között.

Fontos volt ez az útmegnyitás azért is, mert ez *az első pozitív lépés a Tabán rendezése felé.* A polgármester ezután az útvonalat átadta rendeltetésének.

A szakemberek és a bizottság tagjai ezután autobuszon bejárták az útvonalat. Az útvonal végleges formájában 10 méter széles lesz, ebből egyelőre 8 méter kész, két métert pedig a szükséges feltöltések után építenek ki majd később. Májusra készen lesz a második szakasz és a jövő év végén az egész útvonal a forgalom rendelkezésére áll. A megnyitó közönsége nagy elismeréssel adózott *Szánthó* Ferenc útépítő vállalkozó kitünő teljesítményéért és megdicsérte az ügyosztály irányító munkáját.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Hirsch Mihály
út- és vasútépítési vállalat és aszfaltgyár r. t.
Budapest, V., Mérleg-utca 2
Telefon: 81—0—24
Útépítés, vasútépítés, mélyépítés, aszfaltgyártás, vasbetonaljgyár ás

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 76—21

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V, Zoltán-utca 10. szám
Telefon: Aut. 150 81

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST,
I., ATTILA-KÖRÚT 2. TEL.: 562—51.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84.
Budapest, X., Korponai-u. 11.

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon: 514—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I. ker., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KŐVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal, vasbeton és kútépítési, alapozási, csapornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök Telefon 68-9-20

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

HACKER EMIL
okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 29-95

Magaziner Albert és Társa
Redőnygyár
Budapest, V., Honvéd-u. 38. :: Telefon: 106—43.

IFJ. HALÁSZ HUBERT
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
VASSZÁDFAL KÖLCSÖNZÉS
TELEFON: 390—50. BUDAPEST, VII., ARÉNA-ÚT 70

Betón, makadám aszfalt **felvágásához vegyen bérkompressort**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 335—42.

Tapétázást
szolid és művészi kivitelben vállal
Hantos Testvérek Rt.
Budapest, VI., Horn Ede-u. 5
Telefon: 194-15
185-23

SCHMIDT TESTVÉREK
Nyomdafestékgyár R-T.
Tel.: Aut. 852—85. Távirati: Farbenschmidt Rákospalota.
M. Kir. Postatakarékpénztári csekkszámla szám: **52850
Folyószámla az Angol Magyar Bank központjánál.
Gyárt: **Kő-, könyvnyomdai-, valamint offsetfestékeket.** Mint különlegességet készít.
olaj-mélynyomó, anilin-guminyomó és bádognyomó festékeket. Gyár és központi iroda: Rákospalota, Pázmány-utca 41.

Munkát és munkaalkalmat kell teremteni

A Fővárosi Hirlap számára írta
Fabinyi Tihamér dr.
kereskedelemügyi miniszter

A mai gazdasági viszonyok adottsága mellett a kormányzat legfontosabb teendőinek egyike: munkaalkalmak teremtése. A gáncsok, ellenvetések és mindenáron való kritizálgatások ellenére is a kormány ezen a téren máris pozitív eredményeket mutathat fel. A valóság az, hogy részben teremtettünk munkaalkalmakat, részben minden rendelkezésre álló eszköz igénybevételével új munkaalkalmakat fogunk teremteni. Miután manapság minden terv végrehajtása előtt akadályok tömege tornyosul, a kormánynak ez az elhatározása nem tartozik a könnyű feladatok közé.

Hangsúlyozni kívánom azonban, hogy a munkanélküliség nem speciális magyar jelenség, hanem a világszerte uralkodó gazdasági válság nálunk is mutatkozó következménye, amelyet azonban mi természetszerűen súlyosabban érzünk, mint egynémely gazdasági nyugati állam. Azonkívül a magyar érzékenység nyilván végzetesebbnek érzi a maga baját, mint a másét.

Ha azonban túltesszük magunkat a szubjektív érzéseken, nem tagadható, hogy néhány kormányzati intézkedés máris javított a dolgok állásán. Ez a javulási folyamat pedig mindegyre jobban kialakul. E tekintetben annál inkább optimista vagyok, mert *a kormányelnök úrral egyetértően azt vallom, hogy bizalom és reménykedés nélkül nincs regenerálódás, de feltámadás sincs.*

A regenerálódást és a feltámadást készíti elő a fővárosban és a vidéken megindult és megindított sokféle munka. Legutóbb nyilatkoztam erről a kérdésről és feltártam a tárcám körébe vágó munkálatok sorrendjét és állását. Mint emlékezetes, mintegy két hónappal ezelőtt érintkezésbe léptem a főváros vezetőségével, amikor is hangsúlyoztam, hogy tárcám centrális problémáját, munkaalkalmak teremtését tűztem ki főcélomul. Ennek megfelelően bizonyos elhatározott és fedezettel bíró beruházások végrehajtását megindítottam és interveniáltam, nehogy bürokratikus akadályok hátráltassák a tényleges kivitelt. Megállapítottam, hogy ilymódon rövidesen *mintegy húszmillió pengő értékű közmunkát lehetett kiadni,* ami által már ebben az esztendőben számos munkaalkalom keletkezett az építőiparban, továbbá a vas- és gépiparban. *A már kiadott munkálatokhoz természetesen új munkálatok egész sora csatlakozik a közeljövőben.*

Meg kell állapítanom, hogy *a főváros vezetősége elismerésre és dicséretreméltó törekvéssel igyekszik a maga erejéből előbbrevinni ezt a kérdést,* amelynek megoldását a magam részéről természetszerűen a legnagyobb mértékben igyekszem elősegíteni. Végre is ezáltal nem csupán az ipart, hanem a munkásokat is foglalkoztatjuk és itt már megint csak találkozik a kormányelnök úr nemes intenciója a főváros lakosságának érdekével. Mindent egybevetve: *bízom abban, hogy a kormányzat fáradozása és a főváros vezetőségének igyekezete megteremti a jobb jövő alapját.*

A pneumatikus SKF „AUTÓKOCSI" ezeket az előnyöket még fokozza.

SKF Svéd Golyóscsapágy Részvénytársaság
Telefon 308-08 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 55 Telefon 402-78

A Máv rendelése lehetővé teszi a gyöngyösi szénbánya további üzembentartását

FABINYI TIHAMÉR kereskedelmi miniszter gondoskodott a bányászok téli foglalkoztatásáról

Multheti számában megírta a „Fővárosi Hirlap", hogy a főváros elhatározta a gyöngyösi szénbányánál vállalt érdekeltségének megszüntetését. Ez a lépés nem jelent mást, minthogy ez a szép perspektivákkal megindult üzem rövidesen abbahagyja a tevékenységét, mert megfelelő tőke hiányában képtelen tovább dolgozni. A főváros tudvalevőleg 52 százalékban érdekelt a bányában, míg a többi részvények Gyöngyös város tulajdonában vannak. Gyöngyös város részéről nem egyszer hangoztatták, hogy

számukra csak akkor érték ez az üzem, ha ott a főváros a maga érdekeltségét fenntartja.

A legutóbbi helyszini vizsgálat arra indította a főváros vezetőségét, hogy visszalépési szándékát bejelentse és

ez a hír óriási konsternációt keltett azon a vidéken, ahol a munkások százai találnak megélhetést a bánya révén.

Ugy látszik, hogy a gyöngyösi bányát egykönyvben nem engedik megszüntetni. Az elmult napokban Puky Árpád dr. gyöngyösi polgármester és a főváros részéről beválasztott Kollmann Dezső dr. igazgatósági tag felkereste Fabinyi Tihamér dr. kereskedelmi minisztert, akit megkértek arra, hogy nyujtson lehetőséget a bánya üzembentartására az ott foglalkoztatott hatszáz munkáscsalád jövője érdekében. A kereskedelmi miniszter nagy megértéssel hallgatta az eléje terjesztett adatokat és a készségét nyilvánította arra, hogy a bányavállalat üzemképességét támogassa. Kijelentette, hogy

a Máv. részére napi három vagón lignitet rendel, amelyik olyan mennyiség, hogy a bányát érdemes továbbra is foglalkoztatni.

A tervek szerint a gyöngyösi bányából a kora tavaszi hónapokig szállítanak lignitet az Államvasutaknak és azután ujabb megbeszélés következik, amikor majd végérvényesen döntenek a sok vihart látott bánya sorsáról.

Ragaszkodik a jelenlegi nyugdíjazási rendszerhez a főváros

Nem tartja kívánatosnak a mai állapot megváltoztatását

Országos politikai körökből elterjedt híradások szerint a kormány a közel jövőben beterjeszti *a nyugdíjtörvény módosítására* vonatkozó javaslatot. Beavatott helyen arról is beszéltek, hogy a törvénymódosítás sok tekintetben megváltoztatja az eddig érvényben levő rendelkezéseket és különösen arra fordít figyelmet, hogy a nyugdíjazások megtörténtével az állástalan diplomás ifjúság érdekei is érvényesüljenek. A főváros szempontjából azért jelentőségteljes ez az akció, mert köztudomású, hogy a *fővárosi alkalmazottak számára az államiaktól eltérő nyugdíjszabályrendelet van érvényben* és igy most az a feltevés, hogy a jövőben a közalkalmazottak nyugdíjazása az egész vonalon azonos feltételek mellett fog történni.

A nyugdíjtörvény esetleges reformjának a fővárosra vonatkozó hatásáról

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az elnöki ügyosztály a közelmult napokban kérdést intézett a belügyminisztériumhoz és *érdeklődött a nyugdíjtörvény reformja iránt,* ahol azt a választ kapta, hogy

ez a kormányzati programm egyelőre még nem szerepel a szőnyegen lévő kérdések sorában.

A helyzet tehát az, hogy a fővárosra változatlanul érvényes nyugdíjszabályrendelet, amely mindaddig törvényerővel bír, ameddig törvényhozási úton megfelelő rendezés nem történik. Nagy általánosságban *a főváros nem tartja kívánatosnak a mai állapot megváltoztatását,* mert ha mellőznék a nyugdíjjogosultság fakultatív feltételeit, úgy

ez maga után vonná számos fővárosi főtisztviselő aránylag fiatalon történő nyugdíjazását.

Ennek viszont az a következménye, hogy *jelentékenyen megnövekedne a személyi járandóságok tétele,* ami viszont pénzügyi okokból nem kívánatos. Felfogásunk szerint az esetleges törvényhozási intézkedés a jövőben sem érintené a főváros nyugdíjszabályrendeletét, amelyik elsősorban

a speciális városházi szolgálatot vette figyelembe.

Amennyiben a reform mégis a képviselőház elé kerül, úgy a főváros illetékes helyen kérni fogja az alkalmazottaira vonatkozó rendelkezések változatlan meghagyását.

*

Itt említjük meg, hogy *a fővárosi alkalmazottak karácsonyi segélyét hétfőn már folyósították.* A IV—VII. fizetési osztályok 15%, a VIII. fizetési osztályoktól lefelé 20% karácsonyi segélyt kaptak a tisztviselők.

LIGETI LÁSZLÓ
üvegfestészet és üvegtechnikai müintézete
BUDAPEST, VIII. JÓZSEF UTCA 23. TELEFON: J. 32—1—08
Tükörlámpák, külső és belső világításra. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton 5 évi jótállással.
ÉPÜLETÜVEGEZÉS

Ágazdaságos lámpa
takarékoskodik Ön helyett!
Nagy fényerő
Kis áramköltség
Tökéletes minőség
TUNGSRAM
IZZÓLÁMPA

Magánmérnökök munkájával készül Budapest új térképe

Szépségekben bővelkedő modern metropolis: a városrendezési ügyosztály célkitűzése — Hatalmas munkaprogram a főváros műszaki hivatalaiban

A városfejlesztési bizottság a nyáron nyilvánosságra hozott hatalmas munkaprogrammja óta a közvélemény felfokozott érdeklődéssel figyeli a városrendezés rendkivüli jelentőségü feladatainak sorsát. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért felkereste

Kempelen Ágoston
műszaki főtanácsost,

a városrendezési és magánépítési ügyosztály vezetőjét, aki e fontos kérdések megoldási lehetőségeit a következőkben vázolta:

— Amióta az ügyosztály élére kerültem, arra törekedtem, hogy az ügyosztály működése ne csupán a folyó ügyek intézésében merüljön ki, hanem minél tökéletesebben készítse elő a jövő nagy feladatainak megoldását. Nagy örömömre szolgál, hogy

a törvényhatósági tanács az új városfelmérés elrendelésére vonatkozó előterjesztést egyhangúan elfogadta

és ennek alapján december 1-én megkezdhettük a munkát. Ezeknek az új, precíz térképeknek megszerkesztése tudvalevően minden később megoldandó nagyobbszabású városrendezési probléma kiinduló pontja, enélkül a városrendezés gyakorlati kivitelére nem is kerülhet sor. 1933-ban és a következő esztendőben az első és másodrendű háromszögelési főhálózat munkálatait végezzük el, amelyek során

a munka egy részét a magánmérnöki kar kapja meg,

később pedig egyre tekintélyesebb számú magánmérnököt foglalkoztatunk.

— Messzire vezetne, ha csak kissé részletesen vázolnám azokat az irányelveket, amelyeket állandóan szem előtt akarunk tartani avégből, hogy kialakíthassuk a teljesen modern Budapestet. Mindenesetre az egyik

legsürgősebb feladatnak tartom a főváros levegőjének a tiszti főorvos által is állandóan sürgetett megtisztítását: a füstkérdés végleges rendezését,

amelyeknek lényege a tüzelőszerkezetek racionális átalakítása. E tekintetben, akárcsak az egyéb városrendezési kérdések megoldásánál karöltve dolgozunk a városfejlesztési bizottsággal és nagy súlyt vetünk a műszaki egyesületek, elsősorban a magyar Mérnök- és Építészegylet irásban is felajánlott értékes támogatására. Függetlenül a megvalósítás anyagiaktól függő terminusától, el akarjuk intézni a Tabán régóta vajúdó kérdését, ezzel kapcsolatban végre

komolyan szembe kell néznünk a fürdőváros-problémával,

és sürgősen foglalkoznunk kell a ma jórészt kihasználatlanul veszendőbe menő, földalatti természeti kincseink napfényrehozásával. A főváros egészségügye, a higiénikusabb lakáspolitika, a főváros különleges fekvésének és abból eredő szépségeinek megoldása sőt fokozása áll tengelyében a készülőben levő *új Építésügyi Szabályzatnak*, amelynek elkészítése ugyan a közmunkatanács hatáskörébe tartozik, de ezt a munkát mi is igyekszünk a legnagyobb készséggel elősegíteni.

— Az aktuális problémák közé tartozik

a nagyvasutak és azok pályaudvarainak évtizedek óta elintézetlen észszerű elhelyezése,

amely viszont szorosan összefügg a helyi forgalom célszerű lebonyolításával, Budapest helyes közlekedéspolitikájának megteremtésével. Végül a legközelebb

megoldandó problémák közé tartozik a téglagyárak és kőporbányák anarchiájában a rendteremtés,

a főváros telekpolitikájának új alapokra való helyezése és az ötven esztendős tűzrendészeti szabályrendelet korszerű megreformálása. Hogy pedig mindezt a közönség részéről joggal megkívánt gyorsasággal és eredményességgel végezhessük, az ügyosztály adminisztrációjának tervbevett racionalizálását már a legközelebbi jövőben végre kívánom hajtani. Remélem, hogy ezáltal teljesen megszünnek azok a régi panaszok, amelyek az ügyosztállyal kapcsolatban többször felmerültek.

Hivatalból nyugdíjazzák az iskolakerülő tanerőket

Szabadság csak indokolt esetben kapható

A főváros vezetősége radikális intézkedéssel véget vetett annak az anomáliának, amely károsan befészkelte magát a tantestület tiszteletreméltó társadalmába: minden sűrűbben akadnak tagjaik között olyanok, akik különböző címeken hosszabb-rövidebb szabadságolást igényelnek. Ez a fura állapot egyes tanerőknél annyira rendszerré vált, hogy huzamosabb időn át többet töltöttek szabadságon, mint munkahelyükön: az iskolában.

Szendy Károly tanácsnok, amikor átvette a közoktatási ügyosztály vezetését, *programpontjául tűzte ki ennek a helytelen állapotnak a megszüntetését is.* Szigorúan utasította az iskolaigazgatókat, hogy

a szabadságolásokat saját hatáskörükben csak a legszükségesebb és legelkerülhetetlenebb esetekre korlátozzák,

az ügyosztály pedig a legszigorúbban bírálta el az egyes eseteket. Természetesen nem irányult ez az eljárás sem a betegek, sem az olyan szabadságkérők ellen, akik családi körülményeiknél, vagy egyéb fontos oknál fogva voltak kényszerítve munkájuk megszakítására. A főváros vezetősége annál inkább rendet akar teremteni a tanügyi szabadságolások kérdésében, mert a sok hiányzó tanerőt helyettesíttetni kell, amire viszont az állandóan beosztott személyzet tagjai nem használhatók fel, hanem külön helyetteseket kell alkalmazni, ami jelentékeny többletkiadást okoz. *A túlzott szabadságolások annyira megszaporították a helyettes tanerők számát, hogy ma már ilyen minőségben több százan kaptak beosztást.*

A polgármester nemrégiben kiadott és *szigorúan bizalmas* rendelete egyszer és mindenkorra véget vet az indokolatlan szabadságkéréseknek és az indokolatlan távolmaradásoknak.

A polgármester rendeletében utasította a közoktatási ügyosztályt, hogy mindazon tanerők ellen, akik az utolsó három esztendő alatt, a rendes nyári szabadságidővel együtt tizennyolc hónapot meghaladó időn túl voltak szabadságon, haladéktalanul indítsák meg a nyugdíjazási eljárást.

A tanügyi osztály ezentúl *pontos kimutatást* vezet a szabadságon levőkről és az újabb szabadságkérésről. Ennek a hatása máris jelentkezett abban, hogy a helyettesítések száma a felénél kevesebbre visszaesett.

A keményhangú rendelet nemcsak a véglegesített tanerők táborában keltett érthető riadalmat, hanem nagy megdöbbenéssel fogadták a helyettesek is. A fővárosi pedagógusoknak ez a tekintélyes csoportja tudvalevően *nem kap állandó beosztást.* Esetenkint odarendelik őket, ahol az állandóan beosztott tanerők hiányzanak. Többszáz helyettestanára és tanítója van a fővárosnak, köztük olyanok is, akik ilyen minőségben már évek óta működnek. Ezek most természetesen mindannyian féltik sovány kenyerüket.

BRASIL-MATTE-VERA · REAL-HERVA-MATE · MATTE-VERA

ÓVJA MEG AZ IDEGEIT!
KÁVÉ ÉS TEA HELYETT IGYON
INDIAN VÉDJEGYŰ
BRASIL-MATTE-VERA-T
A MATTE-VERA NEM IDEGESIT
ÁLMATLANSÁGOT NEM OKOZ,
MEGNYUGTAT ÉS TÁPLÁL.
HASZNÁJLÁK:
KÓRHÁZAK, ISKOLÁK, NAPKÖZI-OTTHONOK
ÁRUSITJÁK
AZ ÖSSZES SZAKÜZLETEK.
BRASIL-MATTE-VERA BEHOZATALI VÁLLALAT BUDAPEST

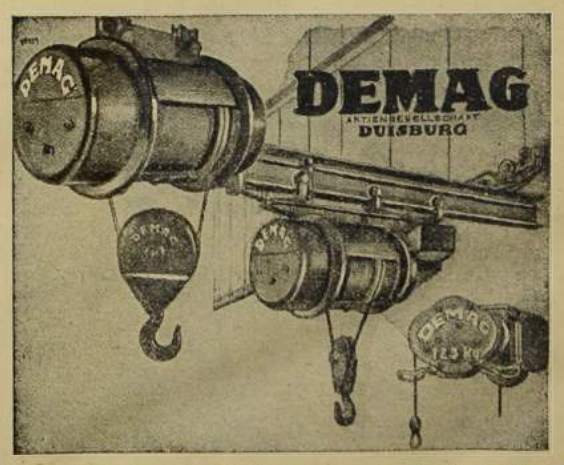
W C FÜRDŐkád, kályha, mosdó, stb. szabott áron
C. Hubert
Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67

Műkövet,
műkőhöz minden színben zúzalékot olcsón szállít a
BUDAPESTI KŐGYÁR (Hämmerle Adolf utóda)
Budapest V., Visegrádi-u. 65. Telefon: 906—37.

BUKOVA LAJOS
épületfűvegező és képkeretező
IX., LÓNYAY-U. 46
Telefon: Aut. 870—26

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

Salgó-Tarjáni Kőszénbánya Részvény-Társulat
BUDAPEST, V., ARANY JÁNOS-UTCA 25
Salgó- és Dorogi brikett
nem kormoz, szagtalan, magas hőfok, tökéletes elégés

DEMAG-emelők
ezerszeresen bevált elektroemeloink 1/4-9 t. teherbirásig

DEMAG-függődaruk
szabványrészekből összeállított pályán futnak. Teherbirás 1/4-3 t.

DEMAG-kettősemelők
egyidőben két teherhoroggal működnek, zsákokat és ládákat 250 kilogr. súlyig.

Magyarországi képviselő:
Königsberger Gyula okl. gépészmérnök
Budapest, VIII., Üllői-út 14. Telefon: 40-3-94.

MÁUAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR

GYÁRTMÁNYOK KITŰNŐ ANYAGBÓL A LEGGONDOSABBAN KÉSZÜLNEK

Ide tartoznak a különféle **hengerelt** kereskedelmi árukon kívül az **ipari stabilmótorok, lokomobilok,** traktorok, **cséplőgépek** és más me őgazdasági gépek. **Ütépilő** (üthengerlő- és útgyalu-) gépek, lakókocsik. **Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek,** karikás kályhák és kereskedelmi öntvények. — **TI UDLOFF-DITTRICH**-féle armatúrák, szivattyúk stb. — **Teherautomobilok,** autóbuszok a **„MERCEDES-BENZ"** gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. **Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók.** Lajtos öntözőkocsik. — **Jobbágy**-féle szab. **folytonégő kályháink** a háztartásokban és középületekben (iskolákban, hivatalokban stb., **a legjobban használhatók.** ***Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!***

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
BUDAPEST, X. KERÜLET, KŐBÁNYAI-ÚT 21 TELEFON: JÓZSEF 460—29

Pesti kirakat

Betlehemesek

Az adventi napokban Budapest utcái telve vannak apró komédiásokkal. A pesti gyerekek sokkal nagyobb tömegben, mint valaha járják a várost és betlehemeseknek öltözve hirdetik... mit is hirdetnek?... Bizony zagyva versezetek, össze-vissza szóló mondókák hangzanak el a gyermek-ajkakról. Ha valamely egyházi férfiú meghallaná, amiket mondanak, valószínüleg kétségbeesne. Nem is a népköltészet remekei azok a versezetek és monológok, amelyek egy-egy borgőzös, füstös helyiségben elhangzanak, vagy a házak udvarán nyikorognak. Tudja Isten honnan szedik ezek az apró, nyomorúságkergető színészek, aktorok, komédiások a szövegkönyvüket. Valaha valahol valaki hallott és látott ilyen betlehemes játékot, valami megmaradt az emlékezetében, tovább adta másnak, a más megint másnak, a végén pedig semmi sincs az eredetiből, hanem kikerül valami értelmetlen szöveggyülék, amelyből senki sem ért semmit.

A kis betlehemesek azonban éjszakát nappallá tevő szorgalommal járják a várost, éneklik, szavalják szörnyűséges verseiket és szindarabjaikat. Rajtuk fekete fehérnemű, aranyfüstös korona, a másiknak feketére suvickolt az ábrázatja, a harmadikat nővé kendőzik, apró garas csak jut a süány komédiáért. Az idén nagyon megszaporodtak ezek a kis aktorok és közöttük igen sok az úgynevezett jobb szülő gyermeke. Nem egy esetben ezek a jobb szülők nem is tudnak arról, hogy gyermekeik betlehemesnek maszkirozva járják a várost.

Az iskolákban is nem egy esetben fegyelmi vétségként kezelik tanítók és tanítónők a gyermekek pénzszerzésének ezt az új módját. Mert maradjunk annál, hogy ez már nem játék, ez már nem a gyermeknek a művészet iránt való tudat alatti vágyakozása, hanem egyszerű, közönséges pénzszerzési mód. A multkor az egyik iskolában a tanító megfenyített egy pár gyereket. Amikor a szigorú katedra elől távoztak, a két fökolompos összeszólt:

— Estére kimegyünk Óbudára, ott még nem ismernek bennünket és sok a kiskocsma.

Bevalljuk, nem csodálkozunk ezeken a jelenségeken. Ma a gyermek nem jut hozzá azokhoz a jókhoz, amiket mi valaha természetszerűen megkaptunk, amiknek megszerzése szüleinknek komoly gondot nem okozott. Egy stanicli cukor, egy darab krémes sütemény, egy yo-yo, vagy egy más játékszer megszerzése ma a reménytelenségek közé tartozik a gyermek számára.

A gyerek tehát úgy segít magán, ahogy tud. Sőt belevatkozik a felnőttek dolgába: munkát keres. Dolgozik azt, amit tud. Elmegy betlehemesnek, játszik, komédiázik, csakhogy egy kis pénzhez jusson.

Ennek a kornak, amelyben ma élünk és amelyik valamennyiünk idegeit megfeszíti és hasogatja, jellemző tünete ez. Most már csak az a kérdés, hogy baj-e, veszedelem-e ez a betlehemes játék, amitől az első pillanatra talán maga a pedagógus, vagy a szív pedagógusa, a szülő is megriad? Az a hitünk, hogy egy bizonyos fokig nem veszedelem ez, mert nem veszedelem az, ha a gyerek megtanul dolgozni, megtanul kenyeret keresni, megtanulja azt, hogy a sült galamb nem repül az ember szájába és megtanulja azt, hogy ma olyan világot élünk, amikor semmiféle becsületes kenyérkereset nem lehet szégyenletes. Ez, hacsak dolgozik, ha csak cselekszik azért, hogy pénzhez jusson, nem más, mint az európai lelkek amerikanizálódása.

A katasztrófa ott kezdődik, mikor a gyerek koldulni kezd. Most nem azokról a rettentően szomorú esetekről beszélünk, mikor a szülő, bizonyára szegény, nyomorgó szülő a nagyobb szánalomkeltés érdekében kicsi kölykét küldi koldulni és pumpolni. Most arról van szó, hogy maga a gyerek, a saját iniciatívájából rájön arra, hogy a cukorravalóját a járókelőktől koldulja össze. Idáig nem szabad eljutni ennek a betlehemes játéknak. Legalább az angol példát be kell tartani, ahol nincsen koldus, mert aki szánalomkenyérhez akar jutni, annak is legalább verklizni, a járdán színes képeket rajzolni, vagy énekelni kell az utcán, ingyen kegyelemkenyér nem jut egy falat sem senkinek.

A karácsonyt megelőző hét az idén meghozta Budapest számára a kenyérkereső betlehemes gyerekeket. Mi a magunk futó véleményét papirra vetettük itt, de azt hisszük, nem ártana, hogyha a gazdasági depresszióban született új gyermektipussal a pedagógusok és a hivatásos lélekbúvárok is foglalkoznának egy kicsit.

MIERT KELL, HOGY ÖN A MIRA VIZEKET HASZNÁLJA?

MERT a MIRA keserűvíz 55 perc alatt teljesen görcsmentesen hat, íze kellemes, szine fehér, ára a legolcsóbb

A **MIRA** glaubersós gyógyvíz **ötszörösen nagyobb gyógyerejű, mint a karlsbadi víz,** nem kell külön sót hozzáadni. — Kaphatók gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben

Reményi-Schneller Lajos gyakorolta a főváros nevében a szavazati jogot: a Vásárpénztár közgyűlése kimondotta a felszámolást

A *Vásárpénztár* megszüntetése ügyében megtörtént az első törvényes lépés: az intézet közgyülése december 12-én *kimondotta a felszámolást* és a likvidálás sürgős lebonyolítását. Ezzel a ténykedéssel kikapcsolódik Budapest gazdasági életéből egy olyan szerv, amelyik hosszú évtizedeken keresztül kitünően megállotta helyét és súlyos szerepet töltött be a főváros állatforgalmának intézésében. A közelmult években lefolytatott hibás vezetés romboló hatásait az *Ereky-féle rezsim* nem tudta kiparírozni és így történt, hogy a felszámolást nem lehetett elhárítani: *a Vásárpénztár bezárja kapuit és ügykörét a Községi Takarékpénztár veszi át.*

Az egykor oly nagyhírű *Vásárpénztár* további sorsáról

illetékes helyen

a következő felvilágositást kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A december 12-iki közgyűlésen kimondották a felszámolást és így határozatba ment az autonómiának az a kívánsága, hogy a *Vásárpénztár megszünjön.*

A közgyűlésen a 92 százalékban részvénytulajdonos fővárost Reményi-Schneller Lajos, a Községi Takarékpénztár vezérigazgatója képviselte, aki egyuttal a szavazati jogot is gyakorolta.

Erre a törvényes felhatalmazása megvolt a Községi Takarékpénztárnak, amelyik több mint egy év óta *tárcájában tartja a Vásárpénztár részvénypakettjét.*

A közgyülés kiküldötte a felszámoló bizottságot, amelyben a fővárost *Fertsek* Leó dr. tiszti ügyész, *Beliczay* Imre dr. tanácsjegyző és *Grossmann* Béla számvevőségi főtanácsos képviseli. Maga a likvidálás munkája a *Községi Takarékpénztár* irányitásával történik, ahol

megállapítják a felszámolás pontos menetrendjét és tervszerüen végrehajtják az üzem beolvasztását.

A likvidációs munka azonban hosszabb időt vesz igénybe, mert sorra kell venni úgy az aktiv, mint a passziv tételezet és megállapítani a kötelezettségek, valamint a követelések egész sorozatát. Számításaink szerint

a Vásárpénztár a jövő év júniusában szünik meg

és a vágóhidon lövő szerv, valamint a vásárcsarnokokban működő fiókok a *Községi Takarékpénztár* cége alatt folytatják munkájukat.

*

Ereky Károly, a Vásárpénztár elnöke, valószínüleg olyan beosztást kap a Községi Takarékpénztárnál, hogy *továbbra is irányitása alatt működik a vásárpénztári osztály.* Várospolitikai körökben ezt a megoldást nagy rokonszenvvel fogadják, mert így biztosítva látják a Községi Takarékpénztár új üzletágának minden átmeneti zökkenő nélkül való további működését.

Uj tarifareformot dolgozott ki az Elektromos Müvek igazgatósága

Lépcsőzetes tarifakedvezmények a nagyfogyasztók számára — Januárban kerül az új díjszabás az illetékes tényezők elé

A mult évben érdekes tarifareformot dolgozott ki az *Elektromos Müvek* igazgatósága, azzal a célzattal, hogy *bizonyos vonatkozásokban olcsóbbitsa a villanyáram mai díjszabását.* Az üzem elgondolása az volt, hogy a *nagyobb fogyasztók kedvezményes árat fizessenek, mig a kisebb fogyasztás árai a mai niván maradjanak.* Ugyanekkor rendszeresitették az árammérők utáni alapdíjakat, amelyre azért volt szükség, hogy a községi háztartás költségvetésében mutatkozó 1.5 millió pengős hiányt pótolni lehessen. A világitási szakbizottság annakidején többször tárgyalta a tervezetet és végül visszaadta az *Elektromos Müveknek* azzal, hogy *új és megfelelő javaslattal jöjjön, amelynek életbeléptetése a fogyasztók szempontjából előnyöket hoz magával.* Értesülésünk szerint az Elektromos Müvek igazgatósága most újabb tarifareformot állitott össze, amelynek részleteiről

illetékes helyen

a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— *Az Elektromos Müvek minden törekvése arra irányul, hogy a fogyasztás méreteit növelje.* Erre azért van szükség, hogy így a kelenföldi telep által termelt nagy mennyiségek felvétessenek és megváltozzon az a helyzet, hogy

a nagykapacitású intézmény állandó energiafölöslegek miatt ne találja meg a maga üzleti számításait.

Ez indította az üzemet arra, hogy a mult évben tarifareformot készitsen, azonban az illetékes tényezők nem találták elfogadhatóaknak, holott az mindenképpen alkalmazkodott ahhoz a törvényszerüséghez, hogy *a nagyobb fogyasztók viszonylag kevesebbet fizessenek.*

Az új reform valószínüleg januárban kerül a világitási szakbizottság, a törvényhatósági tanács és a közgyülés elé.

A javaslatnak az a lényege, hogy *2400 hektowatt évi fogyasztásig változatlanok maradnak az egységárak:* ezen a minimumon felül azonban *degressziv kulcs* alakul ki, amelyik az évi fogyasztás méreteihez igazodva, lépcsőzetesen alacsonyabb egységárakat léptet érvénybe. Minden kilátás megvan ahhoz, hogy

ezzel a kedvezménnyel ösztönözni tudjuk a nagyobb fogyasztókat arra, hogy méginkább igénybevegyék a villamosenergiát

és nemcsak az üzemekben, hanem a háztartásokban is fokozatosan áttérjenek a villamosárammal üzembentartott apparátusok használatára. *Ez a javaslat mellőzte a legutóbb sérelmezett terveket és távolról sem hárit a közönségre nagyobb terheket.* Minden reményünk megvan ahhoz, hogy a döntésre hivatott faktorok az Elektromos Müveknek ehhez az új javaslatához hozzájárulnak.

*

Más forrásból úgy értesülünk, hogy az *Elektromos Müvek* számitása azon alapszik, hogy *a nagyobb fogyasztásra alapozott kedvezményes ár évente körülbelül nyolcszázezer pengő többletbevételt fog eredményezni.* Az üzem egyébként is elhatározta, hogy a jövő évben kiterjeszti propagandamunkáját és a közönség legszélesebb rétegeiben kívánja reklámozni az elektromosság mindenre kiterjedő használatát.

Ezüst és nemesbronz sport és jubileumi tárgyak. **Schönwald ékszerész,**
Váci-utca 25, a Piarista-utca sarkán.

Labriola SZINHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek szinháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 *Alapitva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15

Vállalkozónak, iparosnak és kereskedőnek nélkülözhetetlen a FŐVÁROSI HIRLAP

Budapest 81 közkórházában 7000 főnyi orvos- és ápolószemélyzet gondoskodik a betegek gyógyitásáról

A mult évben 236.000 beteg fordult meg a főváros gyógyító intézményeiben

Budapest tudvalevőleg már századok óta egyike a leghíresebb gyógyító helyeknek. Ma is fennálló legrégibb fürdőit, a Rudas-fürdőt, a Rácz-fürdőt és a Király-fürdőt még a XVI. században, 1550—1560 körül létesitették a fürdőzést és kényelmet annyira kedvelő budai basák. A főváros környékének igen kedvező vízrajzi és geológiai viszonyait felhasználva az utolsó évtizedekben is egyre több és több nyilvános fürdő létesült, amelyeket az elmult esztendőben nem kevesebb, mint három és fél millió fürdővendég látogatott és használt.

A főváros 22 közfürdője mellett a nagyszámú állami-, községi-, magán- és katonai kórház, az elmebeteg- és üdülő gyógyintézetek is igen megbecsült és — szubjektív szempontból talán azt lehetne mondani, hogy sajnos, — mindjobban igénybevett, áldásosan müködő egészségügyi intézményei milliós fővárosunknak. Nem kevesebb, mint

81 közkórház és gyógyintézet áll Budapesten a gyógyulást, pihenést és üdülést kereső betegek rendelkezésére,

amelyekben több, mint 1200 orvos, 2600-nál több betegápoló és háromezren felüli segédszemélyzet, összesen kereken 7000 ember áll a betegek gyógyításánál rendelkezésre.

A kórházi orvosokon és személyzeten kívül a magánorvosok, szülésznők és gyógyszerészek százai, a nagyszámú hatósági egészségügyi személyzet és

179 gyógyszertár gondoskodik a főváros lakosságának egészségügyi ellátásáról.

Ha meggondoljuk, hogy a főváros közegészségügyi intézményei nemcsak Budapest népének, hanem az ország legtávolabbi vidékein lakó betegeknek is valóságos megváltó Mekkája, amelyet évente tíz- és tizezrek keresnek fel a vidékről is, akkor tudjuk csak kellően értékelni azt az óriási arányú, szinte heroikus munkát, amelyet ezek az intézetek s ez a nagyszámú egészségügyi személyzet végeznek.

Mint a *Székesfővárosi Statisztikai Hivatal legújabb Évkönyvében* olvassuk, amelynek 1932. évi kötete *Illyefalvi* I. Lajos dr. szakavatott, széles látókörü szerkesztésében most jelent meg,

az elmult évben több, mint 236.000 beteg fordult meg a budapesti kórházakban és gyógyintézetekben,

ahol az év végén ápolás alatt álló betegek száma is felül volt a tizenötezren, viszont az összes rendelkezésre álló kórházi ágyak száma a tizennyolcezret is meghaladta. A főváros négy községi kórházában és ennek fiókjaiban is megközelítette — az említett számon belül — a százezret a tavaly felvett betegek száma, pedig még hat év előtt alig volt több ez a szám hetvennégyezernél. A nők általában sokkal nagyobb számmal fordulnak elő a kórházi betegek között, viszont a kórházba kerülő férfiak betegségének nagyobbfokú súlyosságát bizonyítja, hogy kisebb betegforgalmuk mellett is többen haltak meg közülük a kórházban, mint a nők közül.

Az oly sok szenvedés és reménykedés színhelyét jelentő kórházak és gyógyintézetek között is a legszomorúbb és legtragikusabb vonatkozásúak kétségtelenül azok

a tébolydák, amelyekben tavaly négyezer betegnél több fordult meg,

s az év végén is 2182 beteg állt falaik között gondozás és gyógyítás alatt. Szinte érthetetlen, hogy mindössze 25 főnyi orvosszemélyzet áll az elmebetegek ezreinek ápolásánál rendelkezésre, úgyhogy egyre-egyre csaknem 90 beteg gyógyítása jut.

A fővárosi tüdőbeteggondozó intézetek betegforgalma is megkétszereződött az elmult tíz év alatt. Tavaly is több mint

17.000 új beteget vettek gyógykezelés alá a diszpanzérekben,

amelyekben fennállásuk óta 236.000 beteget kezeltek. Megdöbbentően nagy számok ezek s érthető, hogy még ma is oly óriási pusztítást visz véghez a tüdővész a lakosság sorai között, amely ellen valóban heroikus küzdelem folyik ezekben a beteggondozó intézetekben.

Budapesten van az ország egyetlen *Pasteur-intézete* is, amelyet szükség esetén az elszakított részekről is sokan felkeresnek. A mult években csaknem 6000 veszettséggel megmart egyént oltott be az intézet, tehát minden munkanapra átlag 20 ilyen beteg kezelése esik.

A Pasteur-oltások százszázalékos sikerét bizonyitja, hogy egyetlenegy megmart beteg sem halt meg

tavaly, akik pedig enélkül menthetetlenül elpusztultak volna.

A fertőzőbetegségek közül a kanyaró, a vörheny, a bárányhimlő és a roncsoló toroklob szedi leginkább az áldozatokat Budapesten. Az orvosi küzdelem a gyermekkori fertőző betegségek ellen az utolsó évek során sem tud állandó és biztos sikert elérni, legalább is a mult évben a megbetegedések 2.6—4.3 ezrelékes arányszámai általában magasabbak voltak, mint az előző években 1926 óta.

Hulladék-krematórium épül a János-kórházban

Eltüntetik a fertőző kórház utolsó fabarakkjait is, — Teljesen modernizálják a főváros kórházait

Kétségtelen, hogy a rossz gazdasági viszonyok egyelőre lehetetlenné tették a főváros kórházépitő politikájának megoldását, de ha már új kórházakra nem is telik, Budapest vezetősége tiszteletreméltó erőfeszítéssel igyekszik legalább a meglevő kórházakat modernizálni. Tudvalevő, hogy ez a munka már esztendők óta folyik és eddig is több millió pengőt fordítottak erre a célra. A jövő évben természetszerüen tovább folyik ez a modernizálás, amelynek munkaprogrammjáról

illetékes helyen

a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A legközelebbi munkálatok egyike a János-kórház tüdőbeteg-osztályán a sebészet teljes restaurálása, továbbá a gyermekek tüdőbeteg-osztályán új napozó épitése. Megvalósitás előtt áll ezenkívül egy rendkívül figyelemreméltó új terv,

a nagy kórházkomplexum hulladék- és szemét-hamvasztójának megépitése.

A több, mint 3000 ágyas mammutkórházban naprólnapra olyan nagymennyiségü hulladék halmozódik fel, hogy annak higiénikus kezelése és elszállitása nemcsak költséges, de valósággal veszedelmes is. A tervezett modern szemétégető ezt a problémát olcsón és higiénikusan oldaná meg. Figyelemreméltó egyébként, hogy a János-kórház aránylag kis dimenziójú hulladék-krematóriuma bizonyára értékes tapasztalatokat nyújtana a köztisztasági hivatal által tervezett nagy fővárosi szemétégető telep megtervezéséhez.

— A *Rókus-kórház* évek óta tartó restaurálási munkáinak során a közeljövőben

liftet épitünk a sebészeti osztályon,

hogy a járni nem tudó betegeket hordágyon, vagy tolókocsin szállithassuk a mütőkből a kórtermekbe.

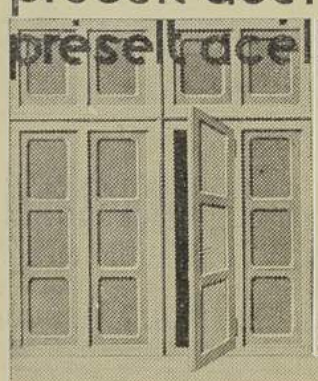
— Végül a jövő esztendő programmjának egyik sarkalatos pontja

a Szent László-kórház utolsó három fabarakkjának eltüntetése.

A háborúból maradtak meg ezek a szégyenletes hodályok, amelyek éppen itt, a fertőző kórházban a legalkalmatlanabbak, miután fertőző betegeknél a legnagyobbfokú higiéne és a szigorú elkülönités a gyógyitás két legfontosabb segédeszköze. A fabarakkok helyén modern pavillonok épülnek, hideg-melegvízszolgáltatással, központi fütéssel, fürdőszobákkal és az elkülönítésre alkalmas különszobákkal.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

préselt acélajtók
préselt acélkapuk

tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.

haas és Somogyi

Magyar Általános Takarékpénztár R. T.

Főintézet: Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 8 és 10
(ezelőtt: V., József-tér 13 és 14.)
Alapittatott 1881.

Alap- és tartaléktőke 33,550.000 P

Az intézetnek Budapesten 10, vidéken 22, összesen tehát 32 fiókja van.

Fiókok Budapesten:
I., Horthy Miklós-út 35., II., Széna-tér 1/b., IV., Kossuth Lajos-utca 14—16., IV., Vámház-körút 8., V., Lipót-körút 11., VI., Andrássy-út 46., VII., Erzsébet-körút 23., VII., Király-utca 23., VIII., Murányi-utca 14., VII., Rákóczi-út 78.

Vidéken:
Baján, Békéscsabán, Cegléden, Debrecenben, Gádoroson, Gyöngyösön, Kaposváron, Karcagon, Kecskeméten, Kiskunfélegyházán, Kispesten, Nyiregyházán, Orosházán, Sopronban, Szegeden, Székesfehérváron, Szentesen, Szombathelyen, Tabon, Tapolcán, Várpalotán és zalaegerszegen.

A takarékpénztári és banküzlet összes ágát müveli.

FÜSTÖL A KÁLYHÁJA?

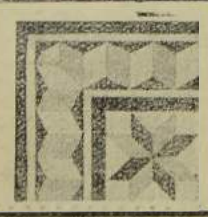
Használjon **Eternit-kémenytoldatot** Nem rozsdásodik, tartos, könnyü és olcsó! Épületének szellőztetése az **Eternit-csővel** könnyen és gazdaságosan oldható meg.

Kérjen árajánlatot
ETERNIT MŰVEK
Budapest, VI., Andrássy-út 33.

Mielőtt csillár szükségletét beszerzi, tekintse meg az Elektra csillárgyár VII, Dob-u. 42 kiállitását. Címre tessék ügyelni! Kérjen képes árjegyzéket! Telefon: József 426—77

Kazánok
Radiatorok
STREBEL
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., Dráva-utca 5. Telefon: 91—7—65.

A nehéz gazdasági viszonyok között is bőven jutott alkotásokra

Az év története az ügyosztályokat vezető tanácsnokok megvilágításában

Megfontolt alapossággal készül a városházi vezérkar a jövő feladatainak megoldására

Lepergett ismét egy esztendő az idők végtelen homokóráján. Nehéz, keserves év volt, a gazdasági elesettség kínos korszakának egyik éve, amelyet vajjon követni fognak még továbbiak is: — erre nehéz választ adni. A főváros a maga hatalmas területén sem tehetett mást, minthogy védekezett a veszedelmek ellen és őrködött a meglevő javak biztonságán. *Ez a törekvése sikerrel járt* és Budapest önérzetesen mutathat rá arra, hogy nemcsak konzerválta a maga értékeit, hanem még alkotott és teremtett ugyanakkor, amikor talán könnyebb szerkezetű, de súlyos intézmények elsodortattak a gazdasági ciklon forgatagában. Becsülettel, bölcsen, bátran állta meg helyét a főváros vezetősége az elmult évben is, amelynek kimagasló eseményeit az alantiakban foglalták össze a tanácsnokok a *Fővárosi Hirlap* számára:

GALLINA FRIGYES dr. tanácsnok,
FELKAI FERENC dr. főjegyző,
az elnöki ügyosztály vezetői:

Az elnöki ügyosztály ebben az évben is folytatta az új fővárosi törvényből folyó reformok elokészítését. Az adminisztráció racionalizálásának egy része már a megvalósulás stádiumába jutott. Január első napjaiban életbelép a segédhivatalok és az ügykezelési rendszer reformja, a Tudakozó Iroda is megkezdi működését. A legközelebbi feladatok közé tartozik a normálstátusz előkészítése, a státuszrendezés végrehajtása az egész vonalon. Az új fővárosi törvény értelmében a főváros szabályrendeleteit átdolgozni és részben újjá kell szerkeszteni. Közülük a két legfontosabb, a közgyülesi és a tanácsi ügyrendekről szóló szabályrendeletek már elkészültek. Sorra kerülnek az egységes nyugdíjszabályzat, a központi és kerületi igazgatás szabályrendeletei.

Az álláshalmozásra vonatkozóan az elnöki ügyosztály az összes adatokat már összegyüjtötte és azt a tanácsból delegált ötösbizottság elé fogja terjeszteni. Megemlítendő, hogy az utóbbi hónapokban 70 reaktivált nyugdíjast már elbocsátottunk a szolgálatból. Még mintegy száz esetben kell intézkedni. A gyakornoki állásokra januárban írjuk ki a pályázatot. A státusz-szabályzat munkálatai előreláthatóan junius végére befejeződnek.

KEMPELEN ÁGOSTON, műszaki főtanácsos,
a városrendezési ügyosztály vezetője:

A városrendezési ügyosztály ebben az évben néhány nagyjelentőségű szabályozási tervet készített el. Ezek közül legfontosabb a VI. kerület külső részének városrendezési terve, amely a mai Angyalföld területe és egészen az ujpesti határig húzódó vidék számára szabja meg a fejlődés irányát. Előkészítés alatt van a budai, különösen az óbudai részek új szabályozási terve, köztük legnagyobb figyelemre méltók a tervezett Boráros-téri és az óbudai hidak hídfőinek környékét szabályozó műszaki munkálatok, amelyek már a Közmunkatanáccsal egyetértően, nagyrészt elkészültek.

KIRÁLY KÁLMÁN műszaki főtanácsos,
az út- és csatornaépítési ügyosztály vezetője:

A főváros idei esztendejét a súlyos gazdasági viszonyok folytán ránkkényszeritett takarékosság jellemzi út- és csatornaépítési, kertészeti, köztisztasági, stb. vonatkozásokban is. Költségvetési fejezetünk előirányzata a mult évi 28,372.390 pengőről 24,000.044 pengőre csökkent. Ez a közel 4,000.000 pengős hiány természetesen érezteti hatását a teljesitményekben is. Ebben a kényszerhelyzetben azután az útépítéseknél csupán olyan munkákat hajtottunk végre, amelyek halaszthatatlanok voltak, de még igy is igen szép eredményt értünk el. A nagyobb munkák közül kiemelkedett a *Németvölgyi-út* további rendezése, a *Szentendrei-út* kiépítése és amit első helyen kellett volna említenem, — az Erzsébethíd budai hídfejétől kiinduló és *a Sashegyre vezető nagy tranzverzális útvonal* létesítése. E hegyvidéki jellegü útépítés a háborúutáni idők legfontosabb munkái közé tartozik. A másik nagy hegyvidéki útépítés az *I., Zólyomiút*, amelynek Budaörsi-út és Vas Gereben-utca közötti szakasza most épül. A Névtelen-útnak a már kiépített Csend-utcával való összekötése és a Sashegyi-útnak jövő évre tervezett teljes kiépítése után a budai hegyvidék lakosságának elkészül az a már régóta óhajtott összekötő útvonala, amelynek jelenetőségét egy adat is megvilágítja: *ezen az úton az Erzsébethídtól a farkasréti temetőig tiz perc alatt lehet autón felérni. A* nagy tranzverzális útnak a jövő esztendőben csak a Tigris-utca és a Sashegy közötti utolsó szakasza vár kiépítésre. Hasonló *tranzverzális jellegü út készül a Rózsadombon,* ahol a Törökvész-út épül a hozzávezető Bimbó-utcával és a „13 öles úttal".

A csatornaépítési program végrehajtása is nagymértékben korlátozva lett. *A dunai rakodópartokat* a Timár-utca és a Cserepes-utca között épitettük ki; a Rákospatak szabályozása befejeződött.

Végül megemlítem, hogy az ügyosztályhoz tartozó *burkolási, csatornázási, köztisztasági és árvízvédelmi szabályrendeletek átdolgozása megtörtént.* Legközelebb a szakbizottság és a törvényhatósági tanács elé kerül.

Az út- és csatornaépítéseknél az évben 6000 munkást foglalkoztatott a főváros. Az év második felében 6 millió pengő értékü munkát adtunk ki, ebből 20 útépítési és 15 csatornázási munka lett vállalatba adva, hitelezési alapon. Ezek közül a munkák közül 9 út építését már befejeztük, a többi munka részben folyamatban van, részben pedig legközelebb indul meg.

SZLOVÁK PÁL dr.
tanácsnok, a közjogi és illetőségi ügyosztály vezetője:

Az elmult esztendőben az ügyosztály szempontjából nagyobb figyelmet csupán az 1930. évben megtartott törvényhatósági és az 1931. évben megtartott országgyülési képviselőválasztások utórezgései érdemelnek. Az előbbihez tartozik a várbeli és lágymanyosi választókerületekben a közigazgatási bíróság ítélete értelmében megismételt szavazás. Ezek a pótválasztások azonban a törvényhatósági bizottság összetételén nem változtattak lényegesen. A tozajlott képviselőválasztások annyiban adták munkát, hogy a szavazásban részt nem vett, mintegy 82.000, a kerületi előljárók által megbirságolt választók fellebbezéseit kellett elintézni. Jellemző, hogy bár a kirótt birságosszegek igen alacsonyak voltak, a megbirságoltak igen nagy része élt a fellebbezés jogával, aminek okát a gazdasági viszonyok sajnálatos rosszabbodásában látom. Ugyancsak ez lehet az oka annak, hogy az engedélyezés végett bemutatott plakátok száma, a multhoz viszonyitva, erősen csökkent. Gondolkozásra késztet a választásokban való részvétel észrevehető csökkenése; ugyanis, mig 1930-ban a választók mintegy 97%-a szavazott le, addig a törvényhatósági pótválasztások alkalmával már csak mintegy 78%-a szavazott. Ujszerüsége miatt érdekes volt még a belvárosi petícióval kapcsolatban a bíróság által elrendelt tanukihallgatás, amelynek során mintegy 730 embert kellett beidézetnem és eskü alatt kihallgatnom. Májusban terjesztette fel a polgármester az állampolgársági törvény és az illetőségi eljárás módositására vonatkozó javaslatot. Ügyosztályom jogköre teljesen közjogi természetü, az ügyeket a fennálló törvények keretein belül kell intéznem, de minden ügyekezetem arra irányul, hogy a felek jogos kérelmei kielégitést nyerjenek, hogy az adminisztráció pontos és emellett gyors legyen, aminek bizonyságául szolgál az is, hogy az új esztendőt teljesen restanciamentesen fogjuk megkezdeni.

BÓDY LÁSZLÓ dr.
tanácsnok, a közlekedési ügyosztály vezetője:

Az elmult év legjelentősebb közlekedéspolitikai eseménye kétségtelenül a törvényhatóság azon elhatározása volt, amely a Budapesti Helyi Erdekü Vasutak részvénytöbbségének a megszerzesére vonatkozott. Ez az elhatározás juttatja ugyanis a székesfőváros közönségét abba a helyzetbe, hogy döntő befolyást gyakoroljon a HÉV közlekedési pontikájára és ennek revén biztositsa a székesfőváros közönségének a helyiérdekü közlekedéshez fűződő érdekei érvenyrejuttatását. A másik nem kevésbbé jelentős eseménye az elmult évnek az Autóbuszüzem és a Budai Hegypálya üzemvitelének a BSzKRT kezelésébe való átadása és ennek révén valamennyi közlekedési vállalatnak közös igazgatás alá helyezése, ami az egységes közlekedéspolitika kialakításának elengedhetetlen feltétele. Még említésremeltó az Autóbuszüzem hálózatának egy új vonallal való kiegészítése. Minthogy a korábbi radiális irányú vonalakat ez az új vonal úgyszólván a hálózat minden egyes pontján keresztező irányban szeli, biztositja az egyes vonalak között az átszállás lehetőségét és az utazás végpontjának a legrövidebb úton való elerését. Végül megemlitem még a taxi-szabályrendelet megalkotását, amely a közhasználatú gépkocsi-ipar feltételeit szabályozza.

A jövőre vonatkozólag elsősorban ismét a HÉV problémájára kell utalnom, mert a tranzakció lebonyolitása után a legfontosabb teendő a vasút tényleges átvétele és az igazgatásának a BSzKRT igazgatásába való szerves beillesztese. Nem kevésbbé fontos teendő az idén már közös igazgatás alá helyezett közlekedési vállalatok, nevezetesen a BSzKRT, az Autóbuszüzem és a Hegypálya jogi egyesítése.

Foglalkozni kívánunk a jövő év folyamán a villamosvasúti tarifa revíziójának kérdésével és ennek keretében a megoldásnak azzal a lehetőségével is, hogy a HÉV tarifája a BSzKRT tarifájával összhangba hozassék legalább is oly mértékben, hogy a székesfőváros politikai határain belül egységes irányelvek szerint megállapított tarifák érvényesüljenek.

LAMOTTE KÁROLY dr.
tanácsnok, a pénzügyi osztály vezetője:

A pénzügyi osztály legfőbb gondja a főváros háztartásának egyensúlyát minden módon megóvni és a pénzügyi gazdálkodás nyugodt, zökkenőmentes menetét biztositani. Örömmel megállapithatom, hogy ez a törekvésünk eddig sikerült és reméljük, hogy ezentúl is sikerülni fog. Az egész világon jelentkező válság hullámai természetesen nem kerülhették el Budapestet sem, de ennek ellenére deficitmentes költségvetést produkálnunk az 1933. évre és az idei zárszámadás adatai sem olyanok, ami különös pesszimizmusra adna okot. A jövő esztendőt a fokozott takarékosság jellemzi, mert a csökkenő bevételek mellett csak igy lehet a szükségletek kielégitését biztositani.

A kormánnyal tárgyalások indultak meg a fázisos forgalmi adók, a leszállitott borfogyasztási adó és az egyéb adóreformok folytán előálló bevételi hányok más formában való kárpótlása érdekében. Reméljük, hogy a kormányzat méltányolni és akceptálni fogja indokainkat és méltányos kéréseinket.

SZENDY KÁROLY dr.
tanácsnok, a közoktatásügyi osztály vezetője:

Az idei év tanügyi eseményei között legfontosabb, hogy megtörtént végre az *önálló iparostanonciskolák* megnyitása. Egyelőre két ilyen iskolank van, az egyik a Szentkirályi-utcában, a másik a Bajnok-utcában.

Nagy oromomre szolgál, hogy *a szociális gyermekvédelem* kiterjesztésében is pozitiv eredményt mutathat fel a főváros. A Maglódi-uton megnyitott a főváros 160 gyermek befogadására alkalmas gyermekotthona, amely *három—hatéves kicsinyek számára létesült.* Ez az uj intézet nemcsak oktató foglalkoztatást nyújt a gyermekeknek, hanem teljes ellátást ad, sőt ruhaneműekről is gondoskodik.

A svábhegyi *erdei iskolát kétszázágyasra sikerült kibővitenünk* a Diana-úti iskolaépület egyik szárnyának felhasználásával. Ebben az intézetben egész éven át orvosi felügyelet mellett tanulnak és ellátásban részesülnek a betegségre hajlamos, gyengealkatú gyermekek. Úgy a Lederer-telepen létesített Erdei Iskolában, mint a Diana-úti szabadlevegős intézetben a legkitünőbb eredményeket érjük el. Hatheti kinntartózkodás után a satnya, vézna gyerekek megerosödve, testileg-szellemileg megedzodve kerülnek vissza az iskolákba.

Általános pedagógiai szempontból nagyjelentőségünek tartom azt, hogy *a helyi elemi iskolai tanterv* az egész vonalon életbelépett. Egyelőre ugyan kisérletképpen vezettük be az iskolákba, de az eddigi eredmények azt mutatják, hogy alkalmazása teljes mértékben beváltotta a hozzája fűzött reményeket.

A Mester-utcában megnyitotta a főváros az úgynevezett *„irányító polgári iskolát"*, amelynek tanterve alapja lesz a fővárosi polgáriiskolai oktatás kimélyitésére irányuló törekvéseknek és a polgáriiskolai helyi tantervnek is.

Iskolaépítés terén az általános takarékosság erősen éreztette a hatását. Ennek ellenére elkészült a Szent László-úti iskola kibővítése tizenhat tanteremmel. A Telepy-utcai iskolaépület, miután az abban elhelyezett kórházi osztályokat máshova helyezték, teljesen restaurálták, kívül-belül átépítettük. Ebben az épületben polgári iskola nyilott tizennyolc osztállyal. A Szőnyi-úton, valamint a rákosi Páskál-malom környékén szükségessé vált iskolák most vannak építés alatt. A Páskál-malom mellett barakki-iskola létesült.

A jövő esztendő tervei és feladatai között szerepel az *I. kerületi leányliceum új épületének megvalósitása.* Az új leányliceumot a Koronaőr-utcába tervezzük és építése 900.000 pengőbe kerül. A várbeli régi épületet egyéb kultúrális célokra használjuk fel. *Az elemiskolát a Várban megszüntetjük* és az idejáró gyermekeket a környékbeli többi iskolába osztjuk szét. A Koronázótemplom tövében lévő baraképület ilymódon felszabadul és ezt a Bécsi-út végére helyezzük ki, mert a Hegyvidékről bejáró gyermekeknek új iskolára van szükségük. A Maglódi-úton létesített gyermekotthon mintájára a *VIII., Csobánc-utcában akarunk létesiteni egy második, ugyancsak százhatvan gyermeket befogadó intézetet.*

Elkészült és életbelép *a polgáriiskolai tandijszabályzat,* amely lehetővé teszi, hogy egyetlen olyan tanulnivágyó szegény gyermek se nélkülözze a polgáriiskolai oktatást, aki tanulni akar.

Már az idén hozzáfogtunk a népligeti *ifjúsági sporttelep* létesítéséhez, de a tulajdonképpeni építkezés csak a tavasszal kezdődik el. Ez a hatalmas, négy sportpályás, iskolai sporttelep a legnagyobb körültekintéssel, a modern testnevelés szempontjainak figyelembevételével készül és négy év múlva lesz teljesen készen. *Egyike lesz Európa legnagyobb és legszebb ifjúsági sporttelepeinek.*

VAJNA EDE
tanácsnok, a közélelmezési ügyosztály vezetője:

1932-ben számos élelmicikknek a békeidőkhöz képest 20—30%-os, sőt még nagyobb olcsóbbodása dacára a fogyasztóközönség elégedetlen volt a maga helyzetével, mert kereseti viszonyai ennél jóval nagyobb arányban megromlottak a háborúelőtti normális időkhöz képest. E kedvezőtlen helyzet közepette sem maradt a főváros tétlen, hanem áldozatos tevékenységgel több olyan közintézményt létesített, amelyekkel a közélelmezést tökéletesitette, jobbá és olcsóbbá igyekezett tenni. Igy létesítette a főváros *az új Élelmiszer nagyvásártelepet,* amely hivatva van lebonyólitani azt az évi

körülbelül 2,171.000 q élelmiszer-forgalmat, amely vasúton, hajón és kocsikon érkezik a fővárosba. Ez évben nyílt meg *az új sertésvásár* is, ahol évenként mintegy 559.000 darab élő sertés és süldő kerül eladásra. Ugyancsak ezidén nyílt meg *az új hideg húsvásár*, ahová évenként mintegy 95.400 q vidéki hús kerül. Ezen intézményeken kívül változatlanul működtek a meglévő régebbi közélelmezési intézmények is, mint a marha-, borjú- és birkavásárok, a husvásárok, közvágóhidak, detailcsarnokok és piacok. Az élelmezési közintézményekben összesen mintegy évi 4,930.000 q élelmicikk, *körülbelül 320 millió pengő összértékben került forgalomba.* A főváros gyomra nem ismer pihenőt, ezért a főváros hatósága a maga mindennapi őrködő és irányító gondoskodását változatlanul kell hogy folytassa az új esztendőben is. Legközelebbi problémák *a tej és a kenyér kérdése.* Égető kérdések ezek, mert a millió fogyasztónak elsőrendű egészségügyi és anyagi érdekeit a legközvetlenebbül érintik. Ezért meg kell gátolni azt, hogy *a tej útján ne fenyegesse Budapest népét a fertőző betegségek veszélye és ne maradjon fenn az a mai különleges állapot, hogy a fővárosi lakos minden kiló kenyér után 12 fillér fogyasztási adót fizessen akkor, amikor egy liter bor után csak 9½ fillér a fogyasztási adó.* Az új esztendő közélelmezési láthatára eléggé borult, de a főváros felkészültsége remélni engedi, hogy a felhőkön áttör a napfény, amely Budapest fogyasztói számára elviselhetővé fogja tenni a jövő évet.

SCHULER DEZSŐ dr.

tanácsnok, a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztály vezetője:

Leglényegesebb mozzanatát a szociálpolitikai ügyosztály elmult évi működésének abban látom, hogy sikerült lerakni az alapjait egy olyan akciónak, amelyik *ellenszolgáltatással szemben nyujt támogatást az arra rászorulóknak.* Meggyőződésem, hogy ha az illetékes tényezők nem adják oda magukat annak a tévhitnek, hogy a közsegítés, vagy a szociálpolitika kizárólag tudományok szétosztásával és támogatással bonyolítható le, akkor sikerül olyan hatósági segítséget nyujtani, amelyiknek használ látja nemcsak a főváros, hanem elsősorban az inségesek nagy tömege. Utalni kívánok ezzel kapcsolatban az inségmunkára, amelyik, felfogásom szerint, egészséges utmutatás a jövőre, hogy miképpen kell az inségeseket támogatni: *adomány és alamizsna mellőzésével.*

SALAMON GÉZA dr.

tanácsnok, a közegészségügyi és közkórházi ügyosztály vezetője:

Közegészségügyi szempontból a legjelentősebb eseménynek *a maglódiúti Horthy Miklós-közkórház megnyitását tartom.* Az eredetileg szeretetotthonnak szánt pavillonokat olyan tökéletesen sikerült átalakitani, hogy belőle a székesfőváros legmodernebb közkórháza létesült. Az új kórház megnyitásával sikerült megszüntetni az iskolából ideiglenesen átalakított telepiutcai fiókkórházat és a teljesen elavult régi Szent János-kórházat. A Maglódi-útra helyeztük át a Kun-utcai fiókkórház osztályait is, ennek az épületében viszont zárt osztályokat létesítettünk azoknak a prostituáltaknak a gyógyítására, akiket a rendőrség utal be. A *Szent László-kórház* két deszkabarakkjából szintén a Maglódi-útra helyeztük a tüdőbetegosztályokat, mert a kényszerüségből felhasznált barakkok a higiénikus igényeknek nem feleltek meg.

Nagy közegészségügyi teljesítmény volt *a székesfővárosi tüdőbeteggondozóhálózatának teljes kiépítése is.* Néhány nappal ezelőtt nyitottuk meg és adtuk át rendeltetésének a II., Tölgyfa-utcai diszpanzert, s ezzel lezártuk a tizéves programot. Most már minden kerületnek van tüdőbeteggondozó intézete és százezer emberre jut egy-egy intézet.

A kórházi ápolási díjak kérdésében a kormánnyal kötött mgállapodás bizonyos nyugalmi állapotot hozott létre, de a későbbi kormányrendeletek olyan újabb terheket róttak a fővárosra, amelyek miatt a kórházigazgatásban a legnagyobb takarékosságra van szükség. Megoldásra vár a budapesti kórházakat tömegesen használó szomszédos vármegyebeliek ápolási díjainak rendezése és a szomszédos vármegyéknek a kórházfenntartási költségekhez való állandó hozzájárulása, úgy, ahogyan a kormány azt nekünk meg is igérte.

A közeljövőben *két venereás diszpanzer* is létesül. Az egyik a Kun-utcában, a másik Budán. A jövő évben is folytatja a főváros a közkórházak gyökeres tatarozását.

A közeljövő programjához tartozik *az új közkórházi szabályzat* elkészítése és életbeléptetése. Erre azonban csak akkor kerülhet a sor, ha a fővárosnak a kormány kórházrendelete ellen a közigazgatási bírósághoz benyujtott panaszát felülbírálták és az ítéletet meghozták.

KOVÁCSHÁZY VILMOS

tanácsnok, a városgazdasági ügyosztály vezetője:

Az idei idegenforgalom a mult évi visszaesés után ismét fellendülést mutatott. Az első félév eredménye ugyan nem volt kielégítő, de az év második felében már feltünően javult az eredmény, amiben nem kis része van a Bécsben létesített idegenforgalmi propagandairoda működésének. A Szent István-héten olyan nagyméretü idegenforgalom bonyolódott le Budapesten, amelyhez foghatót csak a millenáris évben láttunk.

A gyógyfürdők és az állatkert forgalma erősen visszatükrözi a gazdasági helyzet romlását. Reméljük azonban, hogy ez csak egy átmeneti tünet és ezt intézményeink további fejlesztésével is ellensúlyozni akarjuk. A Rudasfürdő mellett két új gyógyforrást tártunk fel, amelyek közül az egyik Európa leggazdagabb ráditumtartalmú vizeinek egyike, a másik pedig bőven tartalmaz kénes sókat. Mind a két új forrást már a tavasszal a gyógyulást kereső közönség szolgálatára bocsátjuk, részben fürdők formájában, részben pedig ivókúrákkal.

A jövő esztendő programját vázolva, először az idegenforgalom eseményeire utalok. Legnagyobb idegenforgalmi eseményünk a gödöllői világjambore lesz, amely remélhetőleg igen sok idegent fog Budapestre vonzani.

A székesfőváros gyógyfürdői január 1-től kezdve egységes igazgatás és adminisztráció alá kerülnek, ami számottevő megtakarítást jelent.

ILLETÉKES BESZÁMOLÓ

a vízvezetéki, világítási és üzemi ügyosztály munkájáról.

Az *Elektromos Müveknél* az 1932. évben továbbfolytatódott a kelenföldi áramfejlesztőtelep kibővítése. Üzembe kerül a harmadik 25.000-es gépegység is és a közel jövőben *sor kerül a negyedik nagy gépegység* felszerelésére is. Az egész termelésnek a kelenföldi telepre való átterelése miatt az egész hálózatot át kell alakítani, több állomást kellett létesiteni, amelyek segítségével a Váciúti és a Berzencei-utcai telephez tartozó hálózat a kelenföldi telep háromfázisos áramát át tudja venni. *Megépült a gázgyári, a városligeti, a Markó-utcai állomás* s megkezdtük a Kazinczy-utcai alállomásnak az átépítését is, amely az 1934. évben nyer majd befejezést. *A folyó évben a világítási fogyasztás lényegesen csökkent, míg a motorikus áramfogyasztás,* a gazdasági válság ellenére is, *bizonyos mértékben növekedett.* Összeredményben *az idei fogyasztás mintegy 2 millió kilowattórával haladja meg az előző év fogyasztását.* Tekintettel azonban arra, hogy a világítási fogyasztás jelentékeny mértékig visszafejlődött, az ipari fogyasztás egységárai pedig lényegesen alacsonyabbak a világítási fogyasztás egységárainál, az árambevétel is csökkent. *Ez a csökkenés meghaladja a 3 millió pengőt. A Honvéd-utcai bérházban nagy kiállítási helyiséget rendeztünk be;* ahol az Elektrotechnikai Egyesülettel való együttmüködésben a különféle elektromos fogyasztókészülékek kerülnek bemutatásra. Ezen a réven is igyekszünk megfelelő kedvező tarifák életbeléptetésével az áramfogyasztás fokozását előmozditani.

A törvényhatóság elhatározta, hogy *a Gázmüveknél benzolgyárat létesit.* A benzolgyár létesitését a kormányhatóság is jóváhagyta, azonban a kincstári haszonrészesedést illető kikötéseket tett, amelyek miatt a benzolgyár létesitésére vonatkozó pénzügyi elgondolást meg kell változtatni, a befektetendő tőke amortizációs idejét megfelelően meg kell hosszabbitani, különben a kincstári haszonrészesedés biztositása a vállalkozás rentabilitását könnyen veszélyeztetheti.

A *Vízmüveknél két* nagyszabású munkálat van folyamatban. Az egyik az elavult müszaki berendezésnek a rekonstrukciója, amelyet általánosságban „a Vízmüvek elektrifikálása" neven szoktunk megjelölni. Ezek a munkálatok már majdnem teljesen befejeződtek, úgyszólván már csak a káposztásmegyeri főtelep gépházában levő gépeket kell kicserélni. A munkálatok második részét azon a beruházási munkálatok képezik, amelyek részben az üzembiztonság fokozását, részben a vízszolgáltatás növelését célozzák.

WOSSALA SÁNDOR

tanácsnok, a magasépitési ügyosztály vezetője:

Mi volt az idei esztendő kiemelkedő eseménye müszaki várospolitikai szempontból és mit vár a következő évtől? E kérdésre válaszom a következő:

Dacára annak, hogy az elmult esztendő müszaki szemszögből nézve az egész világon a leépités jegyében telt el, *a székesfőváros a maga részéről mindent megtett, hogy az iparosokat és munkanélkülieket foglalkoztassa az épitőipar terén.* A karbantartási költségösszegek erősen redukáltattak ugyan, de azért beruházások is voltak. Néhány figyelemreméltó müszaki alkotást mutat fel ez az év is. *Az iskolaprogram* néhány épülete valósult meg, mint az új németvölgyiuti iskola, — Maglódi-uti ovoda, — népligeti sporttelep sbt. *A kórház fejlesztése terén* is könyvelhetünk el nem lekicsinylendő eredményt, a maglódiuti új kórházzal és az új tölgyfautcai tüdőbetegpavillonnal és néhány bővitéssel. *Szociálpolitikai téren* épitettünk egy nagyobb szükséglakásos épületet. Elkészült a Lehel-téri templom is és sok más kisebb munka.

Reméljük azonban, hogy az új esztendő meghozza a fellendülést az épitőiparban az elmult szomorú év után. *A városszéli telep* lesz az első beruházásunk az új évben. Ezzel nagyszabású szociális gondolatot valósitunk meg, amely, reméljük, kiküszöböli a szükséglakásépitkezés folytatását. *Elkészitjük majd a Gellért-fürdő—Rudas-fürdő távfütését, befejezzük a népligeti sporttelepet és épitünk egy nagy liceumot a Mészáros-utcában.* Reméljük, hogy sikerül eredményesen megindítani, hatósági támogatással, *a kollektiv épitkezéseket, főleg a sorházas öröklakásokat.*

Adminisztrációnk átszervezésére is folynak az előmunkálatok. A magánépitési ügyosztály tehát nem panaszkodhatik munkahiány miatt.

NÉMETHY KÁROLY dr.

tanácsnok, a közmüvelődési és müvészeti ügyosztály vezetője:

A közmüvelődési és müvészeti ügyosztály munkaprogramjában legfontosabb kultúresemények közé tartozott a Székesfővárosi Szabadegyetem létesítése. A szabadegyetem iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a jövő évben fejleszteni kell. A népszerü irodalmi estek és hangversenyek szaporitását is tervbe vette az ügyosztály, úgyszintén a népmüvelési fióktelepek kiépitését is.

Nagyszabású átszervezés történt a székesfővárosi Iparrajziskolában, amely most már törvényes képesitést nyujtó szakiskola. Az iskola gobelinszövő mühellyel gyarapodott, megnyilt három szakosztályán a mesterképző tanfolyam is. Tanulói részére menzát létesitett a főváros, ahol egyelőre harmino szegény növendék kap ellátást. Az iskola gazdag termését a most megnyilt karácsonyi kiállításon mutattuk be. A produktumok oly müvészi színvonalat képviselnek, hogy nemcsak itthon nyilvánul meg iránttuk nagy érdeklődés, hanem már a külföldön is ismerik az iskola jó hirét. Ez indított bennünket arra, hogy az iskola készitményeinek külföldi értékesitését is megszervezzük. Most készül az iparrajziskola új tandijszabályzata.

A Fővárosi Könyvtár iránt egyre nagyobb érdeklődést mutat a publikum, úgy hogy az olvasótermek sokszor nem is tudják a jelentkezőket befogadni. A könyvtár speciális gyüjteményei a magyar kultúrnivó beszédes bizonyitékai, amelyeket most már állandóan felkeresnek a külföldi látogatók. A „Budapesti Gyüjtemény" anyaga csaknem a kétszeresére növekedett, a Juhos-féle gyüjtemény megszerzésével. Ezt a könyvtári anyagot Bécsben vásárolta a főváros az eddig ismeretlen nevü gyüjtőtől.

Nyáron nyitottuk meg a Halászbástya északi tornyában a köemlékek budai müzeumát, a Piarista-téren végzett ásatások gazdag római kori leleteit pedig abban a földalatti müzeumban gyüjtöttük össze, illetve őrizzük meg, amely már félig készen van és a tavasszal nyilik meg a nagyközönség számára.

Az óbudai Flórián-téren kiásott római korbeli gőzfürdő restaurálása szintén befejeződött. Az ásatásokat itt is gazdag eredménnyel folytattuk, a Hypostraustrumot újabb részletek feltárásával bővitettük. Ez az érdekes látványosság szintén tavasszal lesz hozzáférhető a publikum számára.

Mátyás király hüvösvölgyi vadászkastélyának maradványait napfényre hozó ásatásaink még tartanak. Az eddig elért eredmények minden várakozást felülmúlnak.

A jövő évben a főváros ismét több, kulturális szempontból fontos tudományos könyv kiadására készül. Nagy Lajos, az Aquincumi Müzeum igazgatója az Óbudán kiásott ó-keresztény templom ismertetéséről „Cella Trihon" cimü tanulmánya, Horváth Henrik „Buda a középkorban" cimü helytörténeti alkotása és a világhirü aquincumi lelet, a világszerte egyedülálló römaikorbeli „viziorgona" ismertetése, Nagy Lajos munkája ezek közül a legnevezetesebb.

Az ügyosztály felügyelete alá tartoznak a Leventeintézmények is, amelyek az ifjúság testi fejlesztése tekintetében mutatnak fel igen szép eredményeket. A régi lóversenytéren lévő levente sporttelepet modernizáltuk és kibővitettük, a lágymányosi Dunaág mentén pedig leventestrandfürdőt létesitettünk.

báró BABARCZY ISTVÁN dr.

főjegyző, a közgazdasági és ipari ügyosztály vezetője:

A vezetésem alatt álló ügyosztály az elmult év folyamán több, a közgazdasági életet közelről érintő problémával foglalkozott. Igy elkészitette a főváros állásfoglalását *a közszállitási szabályrendelet korszerü módositására vonatkozólag,* javaslatot terjesztett elő az *üzletbéreknek* a megromlott gazdasági viszonyokkal számoló megállapitása, továbbá a *karteltörvénynek* eredményesebb végrehajtása ügyében. Állandó figyelemmel kisérte a lakosság *tüzelőszerellátásának* kérdését, a *szén- és brikettárak* leszállitása ügyében a kormányhoz több felterjesztést intézett és képviselte a fogyasztóközönség érdekeit az árelemző bizottságnak és a kartelbizottságnak a szénárak megállapitásával foglalkozó ülésein. Támogatta a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarát a *Nemzetközi Vásár* rendezésében. Ezenkivül behatóan foglalkozott mindazokkal a közgazdasági vonatkozású indítványokkal és javaslatokkal, amelyek az autonómia különböző ülésein, igy többek között a gazdasági helyzet megvitatása ügyében a törvényhatóság kereskedő- és iparostagjaival tartott külön értekezleten elhangzottak.

Közigazgatási ügykörében az ügyosztály tető alá hozta a *kéményseprő-munkakerületek* szaporitásának jóformán évtizedek óta húzódó ügyét. A közgyülés a munkakerületek számát 59-ről 79-re emelte fel.

A *munkalehetőségek szaporitása* különben az ipari közigazgatás egyéb ágaiban is az intézkedések vezérelvéül szolgált, kiváltképen a *telepengedélyezési eljárásoknál,* amelyeknek során az ügyosztály mindig arra törekedett, hogy a közérdek megvédése mellett elhárítsa a vállalkozás elé a jogszabályok merev alkalmazása folytán gördülő akadályokat.

Rég vajudó problémát oldott meg az ügyosztály a Teleki-téri zsibárusvásártelepen elharapódzott *zugárusítás* teljes megszüntetésével, amit a közeljövőben a telep másik nyilt sebének orvoslása, a *kubikusoknak kitelepitése* is követni fog. Elkészitette az ügyosztály a telep minden kérdését felölelő és az árusítás nyugodt menetét biztositó szabályrendelet tervezetét is.

Mezőgazdasági ügykörében az ügyosztály teljes erővel kapcsolódott be abba a védekező munkába, amely *a magyar gyümölcstermelés* veszedelmeinek leküzdésére irányul. Az állami Rovartani Intézet bevonásával megvizsgáltatta az összes budapesti faiskolákat, egyes magángyümölcsösöket, ellenőrzés alá helyezte a csemetefapiacot és ott, ahol annak szüksége felmerült, megtette a szükséges óvintézkedéseket. Már a legközelebb sorra kerül a *kiállításokra vonatkozó törvénytervezet véleményezése* s az *üzleti zárórának* az idegenforgalmi szempontokat jobban kielégitő rendezése. A szabályrendeletek átdolgozása során az 1933. évben a kéményseprőipar, az őszeres- és zsibárusipar, a vendéglős- és kávéházi ipar, valamint a hordáripar gyakorlásáról szóló szabályrendeletek módositása kerül napirendre. Előkészités alatt áll a *dunai rakodópartok használatáról szóló szabályrendelet* átdolgozása, valamint a budahegyvidéki gyümölcstermesztés előmozditását célzó növényvédelmi szabályrendelet megalkotása is. Az 1933. évben kerül majd sor az *ipartestületek reformjáról szóló új törvény* végrehajtására is. Ez a törvény a polgármester hatáskörébe utalja a székesfővárosban működő 43 ipartestület közvetlen felügyeletét és ellenőrzését, ami tekintettel az ezekben az ipartestületekben tömörült iparüzők nagy számára és az általuk kezelt vagyonokra, igen nagy felelősséggel és elfoglaltsággal fog járni.

Gazdasági Értesítő

Kartelek tatárjárása Magyarországon

Mi a nemzeti munkaterv igazi akadálya? — Egy ujságíró leleplezi a szesz- és élesztőkartel garázdálkodását

Gömbös Gyula kormányának nagyszabású és Európaszerte feltünést keltett programja, a nemzeti munkaterv kimondja, hogy *„a kormány nem fogja tovább megtürni a nyomor vámszedőit és visszaállítja a szabadversenyt"*. A kormány feladata súlyos, de megéri a fáradságot, mert az egész ország dolgozó népének hálája kiséri és mert nyomon követi az ország gazdasági életének felvirágzása.

Hogy milyen rendkívüli súlyos és elmérgesedett kérdések megoldását tüzte maga elé *Gömbös* Gyula kormánya a nemzeti munkatervben, abból megrázó ízelítőt mutat be *Nádas* József dr., a kiváló ujságíró most megjelent országos feltünést keltő tanulmányában, amelynek címe: *Kartelek tatárjárása Magyarországon.*

Nádas József tanulmányában speciálisan *a szeszkartellel és az élesztőkartellel* foglalkozik, mint a legönzőbb és a magyar gazdasági életre legkárosabb két kartelalakulattal. Fejtegetéseinek kezdetén nyomban rámutat a következő megdöbbentő számszerű tényre:

Békében egy hektoliter szesz ára 200 korona volt, egy hektoliter bor ára pedig 40 korona. Ma viszont egy hektoliter szesz 500 pengőbe kerül, míg egy hektoliter bor ára 5 pengőre esett. Azt látjuk tehát, hogy a tízszeres árdifferencia bor és szesz között úgy állott elő, hogy miközben a bor ára végzetesen leesett, a szesz ára emelkedett.

De mit proponálnak ebben a kétségbeejtő helyzetben az ipari szeszgyárak? Azt követelik, hogy csökkentsék a bortermelést, amelyben, szerintük, túlprodukció van. *Egymillió szőlőmunkást akarnak megfosztani sovány kenyerétől,* ahelyett, hogy vállalnák a legkézenfekvőbb megoldást: mindenekelőtt a fölösleges borból állítanák elő a fogyasztási szeszt.

Az ipari szeszkartel azonban nem hajlandó erre, mert az egyéb mezőgazdasági terményekből nagyobb haszon mellett állíthatja elő a szeszt. Igy aztán nem csoda, hogy az elmult esztendőben — *Nádas* József pontos statisztikai kimutatásai szerint — *a gazdatársadalom horribilis veszteségével szemben több, mint hárommillió pengőt facsartak ki az ipari szeszgyárak a tönkrement ország gazdasági életéből.*

Rémregénybe illő fejezetek számolnak be, statisztikai adatokkal alátámasztva, az olyan megdöbbentő tényekről, amilyen például az, hogy 3 *és félmillió pengőt fizettünk rá a tavalyi szesz-exportra, miközben az ipari szeszgyárak ugyanennyit kerestek.* Ez azonban úgy történhetett meg, hogy a külföld 31 fillért fizet azért a magyar szeszért, amelyért a magyar fogyasztóból 6 pengőt préselnek ki.

Ez a rémuralom pedig mindössze kilenc ipari szeszgyár kezében van, méreteinél fogva ezek közül is kenterben vezet a Győri Szeszgyár és Finomító Rt., és a budapesti Leipziger Vilmos gyár.

Hogyan jutott a szeszkartel ezekhez a korlátlan lehetőséghez? Erre vonatkozóan *Nádas* József az 1931. évi kompaszok adatai szerint bemutatja az egyes vállalatok igazgatóságainak névsorát, majd a következő megjegyzést fűzi hozzájuk: „Ha ezt a névsort egy kicsit alaposabban szemügyre vesszük, azt kell kérdeznünk, hogy közülük egyes urak nem érzik, hogy közéleti szereplésükkel összeférhetetlen egy ilyen káros kartelben való közreműködés?"

Erre a kérdésre alighanem a Gömbös-kormány reformjai adják meg a választ, maga Nádas József is egyedül ebben reménykedik.

Végre mégis csak véget kell vetni annak a türhetetlen állapotnak, hogy tönkremenjen a magyar bortermelés, miközben *30.000 jószág téli ellátását emésztik fel az ipari szeszgyárak,* amelyek többi között teljesen elsorvasztották mindazokat az iparokat is, amelyek szesz feldolgozásával foglalkoznak. Amíg ugyanis a nyersanyagok ára felére csökkent, a szeszkartel, korlátlan monopóliumában bizva, száz százalékkal drágított. Annál súlyosabb megítélés alá esik ez a drágítás, mert *a külföldön a szesz nemzetközi ára hússzor alacsonyabb, mint a magyar szesz belföldi ára.*

Nádas József a nemzeti munkatervre való hivatkozással rámutat arra, hogy a magyar gazdasági élet jóvátételt követel az ipari szeszgyáraktól. A kormány kötelessége, hogy visszaszerezze a magyar gazdasági életnek azokat az összegeket, amelyeket az ipari szeszgyárak éveken át tőle elvontak. A jogtalanul szerzett összegeket fizessék vissza és akiket felelősség terhel ezért a gazdasági botrányért, vegyék el megérdemelt büntetésüket. *Kállay Miklós földmüvelésügyi miniszter egyébként is kijelentette, hogy a szesztermelés nem lehet néhány ember magánügye, hanem az ország gazdasági életének igen fontos tényezője.*

Nádas József szenzációszámbamenő közgazdasági leleplezésének egyik fényes fejezete az, amelyben válaszol *Fellner* Pálnak, a Leipziger-gyár részesülajdonosának, aki egy cikkben megvédte a kartelt. *Nádas* szerint ez a legtipikusabb összeférhetetlenség. Szerinte, ha *Fellner* Pál őszinte volna, ezt kellene mondania:

— Én ezt a cikket nem mint országgyülési képviselő, hanem mint a legnagyobb ipari szeszgyár főrészvényese írom és meg akarom védeni nyereségemet...

Nyomban rá is mutat arra a csekélységre, hogy *Fellner vállalata a kartel fennállásának tíz esztendejében több, mint 22 millió pengőt keresett.*

Végül a legönzőbb kartelek egyikével, *az élesztőkartellel foglalkozik Nádas.* Az élesztőgyártás monopóliuma valójában két család tulajdona, két gyár foglalkozik ezzel: *a Gschwindt, továbbá a Krausz és Moskovits.* Mondani sem kell talán, hogy mindkettő jelentős szerepet tölt be a szeszkartelben is.

Az élesztőkartel működésére jellemző számadatok: *egy kiló élesztő előállítási költsége 14 fillér, eladási ára 1 pengő negyven, a haszon tehát kereken ezer százalék.* Magyarország életszükségletét tekintetbe véve, *az élesztőkartel két tagja évenkint 9,615.000, kereken tízmillió pengőt keres a magyar kenyéren.* Felháborító mellékzöngéje ennek a harácsolásnak, hogy miközben *minden mázsa élesztőn 126 pengő a haszon, ugyanakkor a monopolizált vállalatok mindössze három pengő kincstári illetéket adnak le ebből.*

Nádas nagyszerű ötletet vet fel: *emeljék fel a kincstári részesedést háromról 40 pengőre, ugyanekkor azonban 20—30 pengővel csökkentsék a gyárak a mázsánkénti nyereséget,* akkor még mindig 2 millióval olcsóbb lesz évente a magyar kenyér.

Nádas József kitünő tanulmánya hasznos támpontokat nyujt a nemzeti munkaterv végrehajtóinak.

Elzárásra és pénzbüntetésre ítélt szénnagykereskedők. A szénkiskereskedők védelmére hozott miniszteri rendelet szerint a szénnagykereskedők közvetlen a fogyasztóknak csak két métermázsán felüli mennyiséget adhatnak el. A szénkiskereskedők szervezete megbízásából *Szendefi* Árpád titkár *panaszt emelt nyolc budapesti szénnagykereskedő ellen,* hogy ezek a rendeletet áthágták. Az V. kerületi kapitányságon lefolytatott tárgyaláson dr. *Róna* Zoltán rendőrbíró részben helyt adott a panasznak és *Vágó Jenőt, a Vágó Rezső cég igazgatóját négynapi elzárásra és 2000 pengő pénzbirságra, a Vágó Jenő cég főnökét ugyancsak négynapi elzárásra és 2000 pengő pénzbirságra, Fogarassy Ernőt, az Urbán szénkereskedelmi részvénytársaság igazgatóját 2000 pengőre és Kolin Gézát, a Winter Hermann r.-t. igazgatóját 1000 pengő pénzbirságra ítélte.* A szintén beidézett *Guttmann Testvérek,* a *Pécsi kőszén- és fakereskedelmi r.-t., Gerde Gottfried* és a *Szénbehozatali és Kereskedelmi r.-t.* ügyében a rendőrbíró a tárgyalást elnapolta. Az elítéltek fellebbeztek az ítélet ellen.

A Tejszövetkezeti Központ vezérigazgatójának reaktiválása. Mint emlékezetes, másfél évvel ezelőtt *Mayer* János akkori földmüvelésügyi miniszter felmentette állásától *Düsing* Miksát, az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ vezérigazgatóját. Most aztán *Kállay Miklós, az új földmüvelésügyi miniszter visszahelyezte Düsinget a földmívelési kormány érdekkörébe tartozó tejvállalat élére.* A beavatottak jól tudják, hogy *Düsing* távozása annakidején a tejkartel befolyásának volt tulajdonítható, mostani reaktiválása viszont minden valószinüség szerint a tejkartel befolyásának megrendülését jelenti. Kétségtelen, hogy *Düsing Miksa működése soha nem volt rokonszenves a tejkartelnek, amellyel nem volt hajlandó közös üzleti politikát folytatni és amelynek számos áremelési kísérletét hiúsította meg.* Miután pedig maga mögött érezte a földmüvelésügyi kormány pénzügyi támogatását, meg akarta szerezni Budapesten a tejüzlet hegemóniáját. A tejkartel éppen ebbe az állami támogatásba kapaszkodott bele és sikerült is, politikailag, a parlamentben kifogásoltatni azt a nyolcmillió pengőt, amely a Tejszövetkezeti Központ közérdekü müködésének alapja volt. *Düsing Miksa reaktiválása minden bizonnyal hozzá fog járulni az elviselhetetlenül megdrágított tej mielőbbi árnivellálásához.*

Hivatása magaslatán a Nemzetközi Vásár. A Kereskedelmi és Iparkamara tanácstermében a *Budapesti Nemzetközi Vásár* vezetősége informálta a magyar sajtó képviselőit az 1933. évi Vásár megrendezésének előkészületeiről. *Magyar* Pál orsz. képviselő, a Vásár alelnöke megnyitó beszédében elmondotta, hogy a súlyos gazdasági válság dacára elhatározták, hogy *a jövő évi Vásárt május 6—15-ig megrendezik.* A Vásár célja kifejezetten az: *legalább tíz napra hadat üzenni a dekonjunktúrának.* A Vásár vezetősége a kormánytól anyagi támogatást nem kíván, de kéri *a zárolt külföldi pengők felhasználását a Vásár tartama alatt.* A Vásár a kisipart, kézműipart és népipart is fel fogja karolni és azt a mezőgazdasági cikkek bemutatásával akarja tökéletessé tenni. *Vértes* Emil ügyvezető alelnök a *vásárrendezés fontosságát a magyar kereskedelem szempontjából méltatta.* Végül *Hallóssy* István, a Vásár igazgatója, hogy *a vásár szebb és nagyobbszabású lesz,* mint az előző évek voltak.

Meg kell fékezni az árrombolókat. Tudvalevő, hogy a nagyobb áruházak a végletekig menő konkurrenciában fantasztikus árakkal lepik meg ideig-óráig a közönséget, amelyet így akarnak magukhoz csalogatni. Az utolsó hetekben különösen a *Magyar Divatcsarnok* járt elöl, amely az egyes gyárak márkacikkeit ügyszólván beszerzési áron alul hozta forgalomba. *Igy a többi közt a Franck Henrik és Fiai gyár „Franck" és „Kathreiner Franck" pótkávégyártmányait szinte dobálta.* A Baross Szövetség vizsgálatot indított, amelynek során *a Franck-gyár igazolta, hogy az áruház semmivel sem jut olcsóbban az áruhoz, mint a kiskereskedő.* A gyár a legnagyobb mértékben elítélte az áruház árromboló politikáját, sőt kijelentette, hogy *a Magyar Divatcsarnoktól megvonja a további áruszolgáltatást, ha tovább is folytatja a kiskereskedelmet súlyosan sértő árrombolást.* A gyár tiszteletreméltó erélyes fellépése és derekas elhatározása meg is hozta a kívánt eredményt, a kiskereskedők pedig végre egyszer az erősebb oldaláról kaptak segítséget és ösztönzést a keserves gazdasági viszonyokkal való további küzdelemre.

Magyar
Általános Kőszénbánya
Részvénytársulat
Budapest, V., Zoltán-utca 2. szám
Telefon:
11-1-49, 25-8-70 27-8-52, 27-8-53, 27-8-54
Sürgönycím: BRIKETT

Szénbányák: Tatabánya, Tokod, Dorog
Brikettgyár: Tatabánya
Portlandcementgyár: Felsőgalla
Bauxitcementgyár: Felsőgalla
Mésztelepek: Felsőgalla, Hejőcsaba
Karbidgyár: Felsőgalla

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

TICHLER JÁNOS papirárú és gyógyszerészeti papíráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. szám. Telefon: 297—48
Gyártmányai: Minta érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzék-táskák, pénzszalagok, gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és fűszerzacskók — Bérmuukákat a legjutányosabban vállal.

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906—02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

Budapesti problémák

III. A „Halálsorompók"

Irta: DORNER GYULA miniszteri tanácsos, törvényhatósági tanácstag

A halálsorompók ügye a székesfőváros időszakos problémái közé tartozik. Ezt a problémát rendszerint egy-egy szerencsétlenség veti felszínre, vagy akkor veri fel a közélet hullámait, ha a hírhedt sorompók egy-egy tüzeset, vagy más igen szembeszökő közlekedési érdek megsértése által zavarják meg a vasúton kívül fekvő városrészek életét.

Ilyenkor egy-egy városatya körülhordja a véres kardot, megindul a szent háború a sorompók ellen, lezajlik egypár ankét, megállapítják, hogy pénz pedig — az nincsen, s azután lassan-lassan elülnek a hullámok, s marad minden a régiben.

A probléma megoldása kétségtelenül nem egyszerű és nem könnyű! Ha anyagi eszközök bőven állanának rendelkezésünkre, akkor nem volna nehéz a megoldást, — amely többféle módon is elképzelhető, — valamilyen formában keresztülvinni. De amikor minden fillért a fogunkhoz kell verni, s amikor a gazdasági viszonyok megjavulása beláthatatlan messzeségben van tőlünk, akkor valóban sok fejtörést okoz a helyes és gazdaságos megoldás.

A legfőbb nehézséget az a körülmény okozza, hogy a városrendezési érdekeket össze kell egyeztetni a vasút közlekedési érdekeivel, már pedig ez a két érdek — ebben a kérdésben, — egymással szemben áll. A vasútnak igen jelentős érdeke — amint azt Zelovich Kornél müegyetemi tanár nagysúlyú tanulmányában kifejtette, — hogy a Máv. ceglédi vonala megmaradjon, mert ezt különféle vontatási és menetrendi előnyök követelik. A városfejlesztés érdekei viszont azt kívánják, hogy a főváros külső területeire vezető útvonalak forgalmának zavartalansága minden időben biztosítva legyen.

Ezeket a szemközt álló érdekeket nagyon szépen kiegyenlítené a magasvasút, amely lehetővé tenné a ceglédi vonal megtartását, s egyszersmind a magas vasút alatt minden közúti közlekedés is lehetővé válnék. A magasvasutak ország-világszerte nagy szerepet játszanak a városok forgalmában, sőt sok esetben a város legbelső területeit is ilyen magasvasutak szelik át (Berlin). Ez a megoldás tehát nem ujság, azonban annak előnyei csak akkor érezhetők teljes mértékben, ha a magasvasút egész hosszában következetesen ki van építve; mert magasvasút igen sok van, azonban olyan magasvasút, amelynél a pálya magasan van megépítve, a pályaudvar pedig a föld színén marad, ilyen magasvasút az egész világon nincsen, már pedig az eddig ismert tervek ezt a megoldást hozták javaslatba. Ugyanis a Városliget tájékán a vasutat magasan vezetnék, a kőbányai alsópályaudvar pedig, — ami a város fejlődésének és a közlekedésnek legnagyobb akadálya, — mai helyén, a mai pályaszintben maradna.

Ezt a megoldást a kérdés végleges kibonyolításául elfogadni teljességgel lehetetlen. El kell azonban ismernünk, hogy egy olyan pályaudvarnak, mint a kőbányai alsópályaudvar, magasvasútként való megépítése — a mi viszonyaink között, — szinte elképzelhetetlen, mert hiszen egy mintegy 2 km. hosszú, s több vágány-szélességben elterülő pályaudvar felemelése magábavéve olyan költséget jelentene, amelynek viselésére belátható időn belül sem a magyar államvasutak, sem pedig a főváros képes nem lesz. Csak futólag említjük meg azt a nehézséget is, amely abból származnék, hogy a magasvasútnak teljes hosszában a pályaudvarral együtt való kiépítése azt eredményezné, hogy a kőbányai felső- és alsópályaudvarokból kifutó vágányok egyszintbe kereszteződnének, amely körülmény egy új vasúti halálsorompót jelentene.

Ha tehát az egész ceglédi vonalnak magasvasútként való kiépítése ilyen nagy nehézségekbe ütközik, akkor egy közbeeső megoldást kell keresni, amely ezeket a nehézségeket lehetőleg elháríthatja. Egészen bizonyos azonban, hogy ilyen megoldás csak úgy képzelhető el, ha a ceglédi vonal rendezésébe belekapcsoljuk a budapesti pályaudvarok vonalhálózatának egész terjedelmét, vagyis ha a tervezés az egész Budapest körüli vasúti hálózat megváltoztatására terjed ki. Egy ilyen megoldás sem képzelhető el jelentős költségek befektetése nélkül s így megállapíthatjuk, hogy a halálsorompók kiküszöbölésének *végleges* megoldása csak olyan nagy és költséges munkálatok révén lehetséges, amelyeknek kivitelére ma nem is gondolhatunk.

Mivel pedig a mi álláspontunk az, hogy a halálsorompók kérdése, valamely módon, a ma elképzelhető anyagi eszközök segítségével oldassék meg és ez a ma holtponton pihenő ügy valamiképpen erről a holtpontról elörelendíttessék, ennélfogva csak ideiglenes megoldásra gondolhatunk. Természetesen ez nem lehet párévi ideiglenesség, hanem egy olyan ideiglenes megoldás, amely legalább is az előttünk fekvő 20—25 év követelményeit kielégíti. Ilyen hosszú időszakasz mindenesetre elégséges lesz arra, hogy a végleges megoldás tervei előkészíttessenek és talán a megoldásnak anyagi eszközeit is meg lehessen szerezni.

Az ideiglenes megoldás alig képzelhető el másképpen, minthogy a legfőbb átkelő útvonalakon aluljárók vagy felüljárók építtessenek meg. Ez a megoldás nem egészen ujság, mert hiszen már évekkel ezelőtt fölmerült ez a gondolat a középítési tanács tárgyalásain, akkor azonban nem sikerült ennek a gondolatnak sikert szerezni. Mindenesetre ma is akad a szakértőknek jelentős tábora, akik az ideiglenes megoldást nem pártolják, de egész kétségtelen, hogy *napjainkban* más megoldás el nem képzelhető, megoldást pedig találni kell, mert ezt követeli úgy az egyesek, mint a köznek sürgető érdeke.

A mai helyzet nem tartható fenn évekig, mert a ceglédi vasútvonal olyan állandó közlekedési akadály, amely nemcsak esetről esetre gátolja és zavarja a forgalmat, hanem a közúti és helyiérdekű vasutak menetidejének pontos betartását is lehetetlenné teszi, — ez a körülmény pedig nemcsak az egyes keresztező vonalak menetrendjét zavarja, hanem kihat az egész város közúti közlekedésére is.

Ezt az állandóan fájó közlekedési sebet 3—4 alul- vagy felüljáró és a vasúttal párhuzamos utak gondos kiépítése évtizedekre orvosolhatná s türhető helyzetet teremthetne mindaddig, amíg a végleges megoldás megérik és az véglegesen törülné ezt a kérdést a problémák sorából.

Nem egészen egyszerű feladat az átjárók ideiglenes kiépítése sem, mert sokféle körülményt kell mérlegelni, míg a legcélszerűbb megoldást meg lehet találni; — különösen mérlegelni kell minden átjárónál azt a kérdést, hogy a vasútvonal részleges süllyesztése vagy emelése mennyivel redukálhatná az átjárók költségeit s mennyivel könnyítené meg az alul- vagy felüljárókon való közlekedést. A Kőbányai-úti átjárónál pedig a kivitelnél még az átjáró mai helyéről való eltolása is kombinációba jöhet.

Mindezeknek részletes tárgyalása nem tartozhatik egy ujságcikk keretébe; itt csak azt kell sürgetnünk, hogy ne várjuk meg a legújabb közlekedési botrányt vagy szerencsétlenséget, hanem előre, — az ebből a nézőpontból, — nyugodt idők csendjében és nyugalmában készítsük elő a megoldást s ne várjuk meg azt az időt, amikor a probléma ismét durva, türelmetlen kézzel dörömböl a városháza kapuján.

Budapest idegenforgalmának leghálásabb vendége: a bécsi ablakpucoló

Közismert az egész vonalon és ma már átment a köztudatba, hogy idegenforgalmi szempontból milyen eredményeket ért el a főváros bécsi utazási irodája. A császárvárosban rendezett mozgófényképes előadások, amely körül nagy sikert arattak dr. *Markos* Béla, az Idegenforgalmi Hivatal helyettes igazgatója és *Tábori* Kornél szerkesztő, továbbá a magyar zenés és a magyar táncos bálok rendkivül megkedveltették a jó bécsiekkel Budapestet. De hozzácsatlakoztak ehhez a propagandához az ottani idegenforgalmi érdekeltségek is, a nagy hotelok, az idegenvezetők, a szállodaportások, akik most már mind nagy igyekezettel és barátsággal irányitják mifelénk a Bécsben megforduló külföldieket is. Ez mind örvendetes és dicséretreméltó tény, azonban minden idegenforgalmi eredményt tulszárnyal páratlan kedvességével, részleteinek bübájával *Jahnura* János bécsi ablakpucoló esete, amelyet *Zilahy* Dezső, a főváros idegenforgalmi hivatalának igazgatója mesélt el. Ez a derék bécsi atyafi harmine esztendeje rójja reggeltől estig a fényes Kärtner-Strasse aszfaltját; létrát hord vállán, kezében pedig vödröt. A fényes bécsi kirakatokat tisztogatja napról-napra és világéletében annyira kielégitette egyszerü foglalkozása, hogy eszébe sem jutottak merészebb vágyak, különösen pedig nem olyanok, amelyek megvalósulása Bécs falain kivül lehetséges csupán. Történt azonban, hogy egy szép napon üzletkörébe bekapcsolódott a bécsi magyar utazási iroda is, amelynek Kärtnerstrasse-i portáléját tudvalevően Budapest panorámaszámbamenő fényképei diszitik. Jahnura bácsi addig pucolta ezeket a fényes kirakatokat, mignem észrevette a mögöttük csillogó és esténkint gyönyörüen kivilágitott pesti látképeket. Ezek a képek megbüvölték. Amint maga mesélte, rövidesen már álmodott is Budapestről, amelyet ettől kezdve felesége és barátai körében *álomvárosnak* kezdett nevezni. Röviden: elhatározta, hogy ellátogat ebbe az álomszép városba. Tavasszal kezdte gyüjtögetni a schillingeket és szombat esténkint a Heurigében egy literrel kevesebb bort ivott, viszont barátainak nagy előadásokat tartott tervéről, amelyet aztán most, a napokban megvalósitott. Eljött az asszonyával együtt és két napig egyebet sem tett, mint bámulta az álomvárost, esténkint pedig a kivilágitott budai hegyoldalban gyönyörködött. Miután ajánlólevelet kapott *Zilahy* Dezsőhöz, el is mondta véleményét a városról. Egyszerü elméjét költői képre inspirálta Budapest éjszakai panorámája: *Märchenschloss*-nak nevezte el a kivilágitott Halászbástyát és elragadtatással nyilatkozott a Pesten ivott borokról, föként pedig a pompás gulyásporciókról, amelyek ize és a bécsihez viszonyitva, hatszoros mérete, de fele ára valósággal rabul ejtette. Azzal ment el, hogy nyomban nekilát az ujabb spórolásnak, de legközelebb már nemcsak az asszonyt hozza el, hanem idecsábitja barátait is. Ez a derék, lelkes Jahnura bácsi, ez az egyszerü bécsi ablakpucoló volt kétségkivül Budapest idegenforgalmának legérdekesebb vendége.

Bienenstock Dezső látszerészt nyolc hónapi börtönre ítélték a tanszerpanama ügyében

A budapesti büntetőtörvényszék *Schirilla-tanácsa* — mint ismeretes — heteken keresztül tárgyalta az úgynevezett *fővárosi tanszerpanama* ügyét, amely évek előtt a fővárosi tanszerszállítások körül kipattant visszaélések miatt támadt. A bünügyben hétfőn hirdette ki a törvényszék ítéletét:

Bienenstock Dezső látszerészt okirathamisitásért nyolchónapi börtönre és 1000 pengő pénzbüntetésre, Dezső Elemér nyugalmazott gazdasági felügyelőt, a székesfővárosi anyagszertár volt igazgatóját hivatali visszaélésért 4000 pengőre, Köbler Ede fővárosi számtanácsost hivatali visszaélésért 3000 pengőre ítélte a bíróság.

A többi vádlottat: *Lázár* Kálmán polgári iskolai főigazgatót, *Till* Anna fővárosi kezelőnőt, *Krotzer* Gyula fővárosi számtanácsost és *Bossányi* László dr. kereskedőt *felmentette* az ellenük emelt vád alól.

Az ügyész és az elitéltek fellebbeztek.

Boby és **Daisy**
a közönség kedvencei
a Székesfővárosi Állatkertben
Pálmaház ✻ Akvarium
Nyitva egész nap!

Magyarország aranykoszorús mestere
Szlezák László
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon diszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydiszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

A FŐVÁROSI HIRLAP mindent tud és megír

ESEMÉNYEK

FŐVÁROSI HIRLAP
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Előfizetési felhívás

Január elsejével új előfizetést nyitunk a FŐVÁROSI HIRLAP-ra, amely újesztendőkor

huszonkettedik évfolyamába lép.

A polgárság érdekeinek és jogainak voltunk és leszünk őrtállói a főváros közéletében, a kommunitás működésében és az egész magyar jövő fejlődésének kialakulásában. Budapest polgárságának szolgálatában harmadik évtized óta járjuk azt az utat, amelyen ennek a polgárságnak boldogulását, terheinek könnyítését, kultúrájának emelését, megélhetésének javítását akarjuk elérni. A FŐVÁROSI HIRLAP nagy és becsületes missziót teljesített eddig is, hiszen

mi voltunk azok, akik a városházi riportot a magyar sajtóban meghonosítottuk, mi voltunk azok, akik a kommunitás életének nagy problémáit az ujságírás legmodernebb eszközeivel tártuk a közönség elé.

De mi voltunk azok is, akiknek hangjára Budapest közönsége felfigyelt és megértette azt a mi szavainkból, hogy milyen rendkívüli érdekei forognak állandóan kockán ott, ahol ezt a milliós várost kormányozzák.

A FŐVÁROSI HIRLAP volt az első sajtóorgánum, amely a nagyközönség figyelmét fölkeltette és a város ügyei felé irányította.

Akik huszonkét esztendővel ezelőtt először vették kezükbe a FŐVÁROSI HIRLAP-ot, emlékezni fognak arra a meglepetésre, amelyet ennek az ujságnak az ujságírás terén való igazi forradalmi gesztusa keltett. Emlékezni fognak az akkori napilapok elrejtett, gondozatlan és mostohán kezelt fővárosi rovataira és emlékezni fognak arra, hogy mit jelentett ezzel szemben az, amikor a FŐVÁROSI HIRLAP riportjaiból megtudhatták, miként gondoskodnak, vagy nem gondoskodnak a városházi urak a polgárság jólétéről, kulturális intézményeiről, miként kezelik a főváros gigantikus vagyonát és miként kezelik a fővárosi adminisztráció kolosszális gépezetét.

Ezt a hivatását ma is megtartotta a FŐVÁROSI HIRLAP és a városházi hírszolgálatot olyan tökéletesre fejlesztette, amely mindenképpen versenyen kívül áll.

A polgárság jogaiért és érdekeiért való harcunkban

lelkesedéssel követjük az EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT zászlaját. Azét a pártét, amelynek hivatalos szócsöve a FŐVÁROSI HIRLAP.

Az EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT és vele a FŐVÁROSI HIRLAP demagógiamentesen építi a magyar nemzeti élet sáncait, teremti meg az alkotó munka nyugodt lehetőségeit. Együtt küzdünk a nehéz idők ellen és együtt akarjuk megóvni ezt a várost attól, hogy a gazdasági depresszió közepette temetői csönd boruljon rá. Az okos és józan takarékosság mellett harcosai vagyunk annak a gondolatnak, hogy a fővárosnak jó példával kell elöljárni akkor, amikor a gazdasági élet ereiben meg kell mozdítani a megalvadt vért. De küzdünk tovább a polgárság terheinek csökkentéséért és gazdasági helyzetének megjavulásáért.

Ezeknek a céloknak szolgálatában kérjük az olvasóközönség támogatását.

Wolff Károly ünneplése. Nagy és lelkes ünneplésben részesítették a mult héten *Wolff* Károlyt, a Keresztény Községi Párt vezérét abból az alkalomból, hogy a kormányzó magas bírói előléptetéssel tüntette ki. A Vigadó nagytermét zsufolásig megtöltő közönség soraiban ott volt Budapest társadalmának minden számottevő tényezője, politikusok, képviselők, a főváros vezetősége és *Wolff* Károly hiveinek tömegei. Az ünnepi vacsorán megjelent *Gömbös* Gyula miniszterelnök, aki meleghangú beszédben méltatta *Wolff* Károlynak a közélet terén kifejtett érdemeit. A főváros részéről *Huszár* Aladár főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester, a Keresztény Községi Párt részéről *Csillóry* András és *Ernst* Sándor fejezték ki *Wolff* Károlynak ragaszkodásukat és elismerésüket.

Unger Ferenc főjegyző szolgálati jubileuma. Bensőséges, meleg ünneplésben részesítették *Unger* Ferenc tanácsi főjegyzőt 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából. A kartársak nevében *Király* Kálmán ügyosztályvezető, műszaki főtanácsos, a jogi alosztály nevében *Horváthy* Béla dr. tanácsjegyző üdvözölték és értékes emléktárgyat nyujtottak át a jubilánsnak, aki meghatottan mondott köszönetet a megemlékezésért.

Joanovich Pál búcsúja az igazoló választmánytól. A legutóbbi közgyülésen újjáalakitották a székesfőváros igazolóválasztmányát, amelynek tagjaivá *Usetty* Bélát, *Petracsek* Lajost, *Joanovich* Pált, *Diószeghy* Jánost, *Farkas* Zoltánt, *Verebély* Jenőt, *Viczián* Istvánt és *Vörösvári* Miklóst választották meg. Ugyanakkor a főpolgármester betöltötte a választmány elnöki székét is és arra *Bódy* Tivadar törvényhatósági tanácstagot nevezte ki. A választmány régi mandátumával egyidejüen lejárt az eddigi elnök, *Joanovich* Pál tisztsége is. Az igazolóválasztmány régi, közbecsülésben álló elnöke a pénteki ülésen elnöki minőségében elbúcsúzott a választmánytól, amelynek azonban a jövőben is tagja marad.

Szellemi szükségmunkára 30 mérnököt alkalmaztak. A szellemi szükségmunka keretében 30 diplomás mérnököt is alkalmazott a főváros. A mérnökök havi 160 pengő javadalmazást kapnak és az inségmunkákkal együttjáró mérnöki teendők egy részét látják el.

A titokzatos dr. Blokmalt. Akik figyelemmel kisérik a törvényszéki és birósági tárgyalások apró-cseprő eseményeit, meglepetéssel tapasztalhatják, hogy az utóbbi időben egyre-másra indulnak a kártérítési és szabadalmi perek cukorgyárak és cukorkereskedők ellen, akik állítólag *leutánozzák, lekopirozzák dr. Blokmalt zseniális találmányát, a Blokmalt nevü köhögés ellen való cukrot.* Ezekben a szabadalmi perekben az a legcsodálatosabb, hogy valami különös egyéni találmányként kezelik a felperesek az úgynevezett *Blokmalt* cukrot. Szerény, laikus véleményünk szerint ebben a találmányban egyetlen ujdonság van: az, hogy egy kis zacskó 30 fillérbe kerül. Gyermekkorunk szép hajnalán, nem ugyan *Blokmalt* néven, de egyszerü és közismert malátacukorként, egy és két krajcárokért vásároltuk a köhögési ingert csökkentő barnaszinü cukrot. Nem értjük tehát, mi a találmánynak az a része, amit a lelketlen utánzók ellopdosnak. *A Darmol hashajtógyár, a Blocknermalt világraszóló titkának szabadalmazott letéteményese, talán meg tudná adni a választ erre a kérdésre. Vagy még helyesebb lenne, ha előlépne inkognitójából a korszakalkotó feltaláló, a zseniális dr. Blokmalt, aki minden 30 filléres zacskón, saját kézjegyével ellátott reklámszövegben fejti ki felfedezése* csodálatos előnyeit. Ki lehet *ez a tudós Blokmalt doktor,* a köhécselőknek ez a találékonyeszü mentője, sőt nemtője? Ezt kérdezi izgatottan a kehes magyar közvélemény nevében egy öreg köhögő, aki gyermekkorának egykrajcáros maláta-, méz- és egyéb mellpasztillái óta nem jutott hozzá, hogy megízlelje a kései utódot, a 30 filléres zacskó drága, patikaszeres tartalmát.

A férjes fővárosi alkalmazottak karácsonyi segélye. A FANSz vezetőségének megbizásából vitéz *Horváth* Béla dr. tanácsjegyző meghatott hangú kérést terjesztett a polgármester elé. A karácsonyi segélyekből ugyanis nem részesülnek azok a nős tisztviselők, akiknek férje ugyancsak fővárosi szolgálatban van. A memorandumot a polgármester az elnöki ügyosztályhoz tette át, ahol soronkivül mérlegelik a méltányos kérelem teljesítésének lehetőségeit.

Kinevezték az ideiglenes hatósági orvosokat. A polgármester a szellemi szükségmunka-akció keretében *tiz ideiglenes kerületi orvost* nevezett ki, akiknek az a hivatásuk, hogy a munkával túlzsúfolt kerületi orvosok segítségére legyenek. Az újonnan kinevezett hatósági orvosok a főváros külső területein működnek és a szegény betegek ingyengyógykezelését végzik. A havonként 200 pengővel dotált tiz állásra a következő orvosok kaptak kinevezést: Az I. kerületben dr. *Polderman* József és dr. *Dóczi* Lajos, a III. kerületben dr. *Papp* Sándor, az V. kerületben dr. *Zamodits* Jenő, a VI. kerületben dr. *Adorján* Ferenc és dr. *Fleischer* Ede, a VII. kerületben dr. *Ambrosz* Béla, a VIII. kerületben dr. *Jajczay* Imre, a IX. kerületben dr. *Káldy* Tibor és a X. kerületben dr. *Ottó* Norbert kinevezését. A kisegitő-orvosok *csütörtökön kezdik meg működésüket.*

Ha ön gyorsan akar, jól megkönnyebbülni, használjon „Igmándit" s be fog teljesülni.

A Vigadóban lesz a balneológiai kiállítás. Mint ismeretes, a jövő év tavaszán nagyszabású fürdőügyi kiállítás lesz Budapesten. A kiállítás előkészítése és rendezése ügyében *Vámossy* Zoltán dr. egyetemi tanár és *Dalmady* Zoltán dr. egyetemi tanár a minap felkereste *Sipőcz* Jenő polgármestert és *Kovácsházy* Vilmos tanácsnokot. A kiállítás megrendezésében vezető szerepe lesz a fővárosnak, a tudományos rész megrendezéséhez pedig értesülésünk szerint anyagi támogatást is nyújt. Tudomány és népszerüsítő anyag mutatja be a magyar fürdők és nyaralóhelyek gyógyitóhatásait és előnyeit. Külföldi források és fürdők nem vehetnek részt a kiállításon. A főváros különösen sokat remél a tekintetben, hogy az északi és keleti országok gyógyulást kereső betegeinek figyelme a budapesti gyógyfürdőkre és gyógyforrásokra terelődik. A kiállítást eredetileg a társadalmi muzeumban akarták megrendezni, annak épülete azonban nem alkalmas erre a célra, éppen ezért a főváros vagy a Vigadót, vagy a Széchenyi-fürdő csarnokait bocsátják a rendezőbizottság rendelkezésére.

Kereskedők és Iparosok Propaganda Szövetsége. A kereskedők és iparosok telekszelvény-akciójának, — amely januárban indul el a maga nagy propagandájával — nagy népszerüsége már biztositottnak látszik abból, hogy a budapesti kereskedők és iparosok legismertebb és legforgalmasabb cégei csatlakoztak a telekszelvényeknek vevők között való osztogatásával. A *Kereskedők és Iparosok Propaganda Szövetsége* V., Báthory-utca 5. szám alatti irodájában serényen készitik elő ezt a szociális akciót. A telekszelvények alapján szerzendő telkek kiválasztása már megtörtént és ezeknek olcsón való juttatását erősen segiti elő az ingatlanoknak ismert nagy áresése, s igy kétségtelen, hogy a telekszelvény-gyüjtőnek — amellett, hogy minden további ráfizetés nélkül jut a tehermentes telekhez — még a telekszelvényből is keveset kell gyüjtenie ahhoz, hogy értékes telekhez jusson.

Stark Lipót halála. Szombaton délben rövid betegeskedés után 65 éves korában meghalt *Stark* Lipót, akinek munkásságához füződik a budapesti elektromos hálózat kiépitése. *Stark* Lipót évtizedekkel ezelőtt konstruálta meg az első villanytelepet és mikor a főváros megváltotta a magánkézben lévő vállalatokat, *Stark Lipótot hivta meg a fővárosi elektromos müvek vezérigazgatójának.* Később betegsége miatt nyugdijazták, de mindvégig rendelkezésére állott a fővárosnak, mint az elektromos müvek *meghivott szakértője.* Halála nagy megdöbbenést keltett városszerte. Kedden délután temették nagy és őszinte részvét mellett.

Közigazgatási jogszabályok gyüjteménye. Hatalmas kötet, *az utóbbi évek egyik legjelentősebb alkotása* hagyta el a sajtót: a közigazgatási jogszabályok gyüjteménye. A könyv gyakorlati jelentősége abban van, hogy *egybefoglalja a közigazgatásban és a pénzügyi igazgatásban irányadó összes fontosabb jogszabályokat,* könnyen áttekinthető formában. Ezt a nagy feladatot *Gallina* Frigyes tanácsnok, *Janda* Károly dr. belügyminiszteri tanácsos, *Sas* Elemér dr. belügyminiszteri osztálytanácsos, *Smialovszky* Tibor belügyminiszteri tanácsos és *Székely* Miklós dr. belügyminiszteri titkár oldották meg kiváló érzékkel és hozzáértéssel. A munka technikai előállitása a legnagyobb gonddal és az igények legmesszebbmenő kielégitésével történt, amelyért minden dicséret megilleti a Stádium-nyomdát. A nagyszabású mü részletesebb ismertetésére még visszatérünk.

Eltemették Lamotte Ernőt, a hirdetővállalat igazgatóját. *Lamotte* Ernő, a székesfővárosi Hirdető-Vállalat igazgatója, súlyos szenvedés után 50 éves korában elhúnyt. *Lamotte* Ernő, régi francia család sarja, 1900 októbér 1-én lépett a főváros szolgálatába s pályája kezdetén a VII. és VIII. kerületi elöljáróságokon teljesitett szolgálatot. Néhány évi szolgálat után a városgazdasági ügyosztályba került, ahol Bódy, Márkus és Berczel tanácsnokok mellett az újonnan alakult fővárosi üzemek megszervezésénél, adminisztrációjának kiépitésénél és könyvelési rendszerének, adó- és illetékügyeinek organizálásában fejtett ki érdemes tevékenységet. Itt foglalkozott behatóan a hirdetési ügy szabályozásával s a Hirdető-Vállalatnak házi kezelésbe való vételére vonatkozó tárgyalásoknál is közreműködött. 1926 elején került a Hirdető-Vállalathoz mint aligazgató, amelynek 1928-ben igazgatója lett. Igazgatása alatt nemcsak továbbfejlesztette a régi és bevált hirdetési módokat, hanem sok külföldi útján szerzett tapasztalatait is eredményesen hasznositotta a főváros javára. A gyászesetet telefonon közölték öccsével, a Berlinben tárgyaló *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnokkal, aki azonnal hazautazott. *Lamotte* Ernőt a főváros a maga halottjának tekintette. Nagy részvét mellett szombaton délután helyezték örök pihenőre a kerepesi temetőben. A főváros nevében *Némethy* Károly tanácsnok búcsúztatta, a Hirdető-Vállalat nevében pedig *Rásó* Lajos alelnök mondott utolsó Istenhozzádot.

Halálozás. *Rosenthal* Gyula, a Szénárusító R.-T. cégvezetője elhúnyt. A szénpiacon több évtized óta ismert és becsült férfiút özvegye és leánya gyászolja. Pénteken nagy részvét mellett hantolták el a rákoskeresztúri új izraelita temetőben.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Igyunk „HARMAT"-vizet!
Megrendelhető: székesfővárosi ásványvíz-üzemnél
(I., GELLÉRT-RAKPART 1. TELEFON: 530-03)

ZOMÁNCTÁBLÁK
Deutsch István és Társa
Budapest, IV., Probászka Ottokár-u. 10
TELEFON 835-99

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, VI., Lehel-u. 8.
Telefon: 902—38.
Próbafurások, artézi kutak, szörőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

Versenytárgyalási megbizások

A múlt héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Rákoskereszturi temető drótfonatú *kerítésmunka*. Stadler Mihály r.-t., VI., Teréz-körút 43. 2802.—. X., Népligeti iskolai sporttelep *közcső átfektetési munka*. Szfőv. Vízművek. 3000.—. Ugyanott *csatornázási munka*. Laczkó István, IX., Liliom-u. 32., 1651.16. III., Bécsi-u. 88—92. bérház *bádogosmunka*. Hoffmann Dénes II., Szász Károly-u. 5., 3371.05. I., németvölgyiuti iskola *zuhanyfürdő szerelési munkái*. Keszler Jenő és Fivére, VI., Andrássy-ut 67., 4414.42. X., Rákoskereszturi hősi temető *emlékmű kőfaragó munkái*. Mülhercz János VII., Örnagy-u. 3., 2360.05. III., Raktár-u. iskolai átalakításánál *pótmunka engedélyezve*. Schöntheil Richárd, I., Szt. Imre hg.-u. 10., 573.14.

Vasszerkezetü hűsketrec munkát a Központi Vásárcsarnoknál: Márkus Lajos 17.400, Haas és Somogyi 17.400 pengőért.

Csatornaépitési munkát a Béke-utcánál Magyar Építőiparosok Szövetkezete 464.844 pengőért. (Árúhitelezési alapon.)

Új versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

A polgármester pályázatot hirdet a dunai rakodópartok 1933. évi bérletére. Pályázni lehet január 2-án délelőtt 12 óráig.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Lőcsei-úti barakkiskolánál végzendő földfeltöltési és sodronykerítési munkákra pályáztak: Mesterházy Imre 4060, Filip József 4827, Rossmann Bálint 5740, Proceller Bálint 5790, Székely Kálmán 6050, Ámon Antal 6375, Walter József 8297, Obendorfer József 10.310, Helfenstein Károly 10.025, Wieser Pál 8375, Kolerich Pál 4298, Haidecker Sándor 1328, Hutter és Schrantz 4842, Jales Dezső 4920, Halmi Elemér 5400, Beke Lajos 6273 pengővel.

A Pozsonyi-úti illemhely építési és berendezési munkáira pályáztak: Vacsora és Davoracsek 9370, László Ferenc 9621 Morbitzer Nándor 9979, Ertl József 10.398, Böhm és Kállay 10.526, Wihardt Ferenc 11.205, Leskó Ernő 11.912, Pruscha József 11.916, Heverde István 12.047, Beetz Vilmos 12.655, Hercules építő r.-t. 12.695 pengővel.

Ugyanitt vízvezeték-, bádogos- és csatornamunkákra pályáztak: Kolbányi és Pákozdy 3314, Klement János 4475, Tóth Imre 4525 pengővel.

Ugyanitt asztalosmunkára: Klekner László 713, Ranyák József 799 pengővel.

Ugyanitt burkolómunkára pályáztak: Walla József 1140, Melocco r.-t 1171 pengővel.

Ugyanitt lakatosmunkára: Klekner László 1445.

Az Üllői-úti bérház motorszivattyúszerelési munkáira pályáztak: Marton Pál 2591, Bendes és Társa 2690, Komor László 2790, Sommer és Fein 2969, Ganz és Társa 3231, Worthington Rt. 4269 pengővel.

Az élelmiszernagyvásártelep vasútfentartási munkálataihoz szükséges szerszámok szállítására pályáztak: Orenstein és Koppel 1119, Roesemann és Kühnemann 1239 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, ralfinált bitument, falszigetelő asztaltot. Készit: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

ECKMAYER ISTVÁN
lakatosáru, vasszerkezet, napellenző és **redőnygyár**
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
Andrássy-út mellett. Telefon: Aut. 220—54

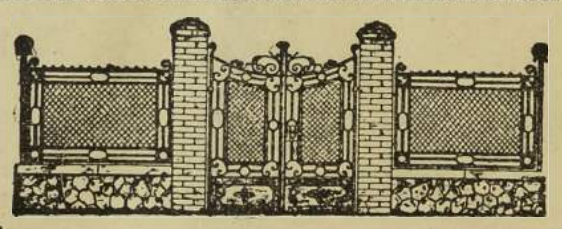
MŰKŐ
szobrász- és stuccomunkák
KELEMEN KÁROLY
Budapest, VII., Kövér Lajos-u. 20
TELEFON: 97—4—14

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

Használja munkáinál a világhirű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon Aut. 805—25.
Sürgönycim: GIPSZ, Budapest.

STEINER ÉS SZIMPER **DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK**
Budapest, IX., Üllői-ut 57. Telefon: József 306-29.

Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapittatott: 1866. Telefon: 21-8-04.
Szivattyuk. Mótorok. Műszaki és üzemszükségleti cikkek.
Szárnyszivattyu
Házi villamos vizellátó

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

COLUMBIA FÖRSTER GYÖRGY ÉS TÁRSA
központi fütés, egészségügyi berendező és műszaki vállalat
BUDAPEST, VI., Szív-u. 35. Tel.: 17-4-50

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

Építőipar részvénytársaság
Budapest, VIII., Baross-utca 15. szám
Asztaltgyár és anyagtelep
IX., Gubacsi-út 37. szám.
Telefon 411—49.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER.,
MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: 914—46

Munkájáért a lehetőségben legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be

Telefon: 53-0-92. **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntődéje mótor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

VITÉZ **MÁTYÁSI BRUNÓ**
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG TELEFON: J. 434—78.
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZÁM.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Bontasra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépités Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék épitése és tervezése

Alapittatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124
Telefon: Aut. 952—89.

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

DR. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, asztalt hő- és hangszigetelési munkákat,
BUDAPEST, EŐTVÖS-UTCA 21. TELEFON: AUT. 272—7

Petráss László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Gőz- és vizszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszíjak. Mindenféle műszaki cikkek

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, épitési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 431—44

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
Épület burkolás, márvány portálok, kapcsolótáblák, butormárványok, emléktáblák
Budapest, X., Szállás-utca 44. Telefon: 412-43.

MUNKÁCSY GYULA-cég
takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár.
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Telefon: J. 312—80, J. 359—16.

Szigetelő- és Asfaltipar
Fried Miksa okl. mérnök
Ujpest, Andrássy-utca 3. Telefon: 942—58.
Gyártmányok: Szigetelőlemez, fedéllemez. — Munkakivitelezés: Tetőfedés, szigetelés, viztelenités, asfaltozás. Hidegen kenhető tetőmázok: asfaltból, gummiból, kiöntő asfalt, asfalt coulé.

PICK LÁSZLÓ
Teherautó-fuvarozó
VI., Kertész-utca 25. Telefon: 91—5—20.

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fütés, vízvezeték, csatornázás